4872

Biblioteca „ASTRA" — SIBIU —

IIII 2014

22

Anul II. No 412 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Duminecă 1 Ianurie 1922

Infrăți[rea]

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj Gratuit

Onor. Muzeul Asociațiunii

Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [...] SUB CONDUCEREA U[...] Director: D. TOME[...]

Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. REDACȚIA No. 211.

1 AN . . . . 120 LEI
6 LUNI . . . . . . 60 LEI
3 LUNI . . . . . . 30 LEI

In fața unor destăinuiri

de **N. Bănescu**
profesor universitar.

Astăzi, când socotelile democrației de modă a României sunt pe cale a se lichida, fiecare zi aduce nouă revelațiuni pri vitoare la criteriile morale, în numele cărora mai cu seamă s'a ridicat această presumpțioasă democrație. Ziarele sunt pline de țifrele fantasticului joc al milioanelor, risipite de guvernele popularității țărănești.

Polemicile ministeriale ni le confirmă. D. Take Ionescu orân ducște anchetă înpotriva risipei înaintașului său; acesta răspun de acuzând, în mod public, pe cel dintâi, de povara cheltuielilor nesocotite ce a costat acțiunea-i diplomatică din fostul guvern (presidat totuși de d. general).

Puneți acum, la aceste destăinuiri oficiale, debarcarea câtorva miniștri compromiși în guvernele precedente; seria „afacerilor" fără număr cu care de doi ani luptă opinia publică onestă, — și veți avea, în toată cruda ei realitate, icoana ruinii morale și materiale ce-au cășunat țării curentele cu pretenții de înoire.

Vistieria Statului, sleită astăzi până la centimă, se dovedește astfel unica forță de coesiune a partidelor improvizate în numele asanării. Nici odată banul public nu s'a întrebuințat cu atâta sfidare în scopuri de partid.

Aceasta ne arată, mai presus de toate, ce face cu adevărat puterea noilor grupări politice. Interesul material e unicul lor crez. Fiecare din acești ambițioși, cari semnează azi un pact pentru a-l desface mâne; fiecare din gălăgioșii stegari ai programului de circumstanță are dinnaintea ochilor săi lacomi idealul vieții setoase de belșug și voluptate. „Democrația" duce sigur la orice năzuință. Ca în vremile marelui comic atenian, batalioane de paraziți fac astăzi gardă în jurul bravului, naivului Demos, care se mângâie în ilusia de a fi de fapt stăpânul „a-tot-țiitor".

Compromisul între atâtea nouă tovărășii, pe care le unește singur gândul puterii, e a doua cauză a stării destrăbălate a statului. Fiecare dintre factori își asigură, încheind acest compromis, cea mai deplină mână liberă în ținutul în care se socotește „acasă". Și înțelegeți ce înseamnă, în mijlocul disoluției generale, cu exemplele, cu cinismul, cu nepregătirea de azi, mâna liberă a politicianului în feuda suzeranității sale inviolabile.

•

Hotărât, — priveliște mai desgustătoare n'a fost sub ochii noștri nici în vremile celui mai retrograd regim al guvernării de ieri.

Pentru aceia țara respinge hotărât orice nouă tentativă de transacții și compromis. Fracțiunile care n'au alt titlu decât înoitura sinistră a unor apucături, pecetluite de mult în regimul ce pretind să înlocuiască, n'au ce căuta la guvern, în vremea tragicului zbucium social. Căci, dacă cea mai mare bunăvoință nu poate da astăzi nimic, fără priceperea și experiența lucrului public, cu atât mai puțin blocul tovărășiilor tocmite scump pe seama binelui comun.

Trecutul recent o spune în deajuns.

Evenimentele zilei

Un arbitraj franco-anglo-Bulgar

Paris, 29 Dec.

D-l Dela Bara, fost președinte al republicei Statelor-Unite ale Mexicu'ui, a fost rugat de guvernul englez și francez de o parte și de Bulgaria pe de altă parte, ca să rezolve ca arbitru, o contestație ce s'a ivit între aceste două state și Bulgaria în următoarele împrejurări:

Franța și Anglia au cumpărat la începutul răsboiului recolta de cereale ale Bulgariei care începuse a executa primele angajamente, când intrarea ei în răsboi a survenit alături de imperiile centrale și executarea transacției a încetat. După răsboi au fost începute tratative pentru rezolvarea acestei afaceri, dar neputându-se ajunge la o înțelegere directă părțile interesate au decis de comun acord să apeleze la arbitrajul eminentului jurisconsult.

Americanii în ajutorul regiunilor devastate din Franța

Lafayette, 24

Comitetul american al regiunilor devastate, anunță că un vapor special închiriat, va aduce în luna August în Franța pe reprezentanți diferitelor comitete din America create în folosul regiunilor devastate. Vizitatorii vor aduce sume importante pentru aceste regiuni, din produsul listelor de subscripții deschise în Statele Unite pentru reconstrucțiile necesare.

Știri externe

Prima camera de comerț sovietică se va deschide la Moscova la 1 Ianuarie.

■

O conferință a statelor moștenitoare ale Austro-Ungariei se va ține la Roma, în a doua jumătate a lui Ianuarie.

•

„Tribuna" din Roma anunță din Livorno că două bărci de pescari cu motor italiene ar fi fost capturate în apele Corsicei de torpiloare franceze.

■

Circulă svonul că logodna prințului moștenitor al Belgiei, ducele de Brabant, cu principesa Iolanda a Italiei, va fi oficial anunțată cu prilejul vizitei suveranilor belgieni, la Roma, în Ianuarie.

■

Inalta curte a terminat interogatoriile foștilor miniștri din cabinetul Radoslavoff și a început ascultarea martorilor.

Bakaloff, fost ministru al lucrărilor publice, implicat în acest proces a încetat din viață.

•

Generalul Feraryo, șeful misiunei generalilor aliați a dispus ca orașul Sopron împreună cu întreaga regiune plebiscitară să fie predată Ungariei în ziua de 1 Ianuarie 1922.

■

Toți ofițerii arestați în legătură cu aventura lui Carol Habsburg, au fost puși în libertate afară de colonelul Ostenburg.

•

Pilotul Herbert James, a obținut, zilele acestea pe un biplan recordul vitezei, parcurgând 341 kilometri pe oră.

Recordul precedent fusese deținut de Sadi-Leconte, care parcursese 330 klm. pe oră.

■

Șifrea răspândită de presa vieneză despre apropiata demisie a primului ministru dr. Beneș se desminte în mod oficial.

•

In urma amnistiei acordate în Ungaria cu ocazia sărbătorilor, au fost puși în libertate 629 condamnați. Se așteaptă și alte amnistieri.

Unificarea Bisericei Ortodoxe Române

De vorbă cu P. S. S. Episcopul Ivan al Clujului. — Condițiunile în care Prelații ardeleni admit unificarea. — Reîntoarcerea Clerului din Ardeal la lucrările Sinodului.

Spuneam, într'un articol precedent, că „Unificarea bisericei ortodoxe române" este una dintre problemele a cărei realizare nu poate îngădui nici o întârziere pentru ca armonia să nu fie stingherită.

Membrii Sf. Sinod, pătrunși de însemnătatea acestui fapt și stăpâniți de ideia desvârșirei unității noastre naționale, s'au întrunit în mai multe rânduri, pentru ca să aducă la îndeplinire această năzuință impusă de cerințele naționale ale României Mari.

Desbaterile urmate nu au corespuns însă împrejurărilor.

Unele ziare afirmă că ședințele au fost caracterizate prin ieșiri violente și demonstrațiuni dăunătoare prestigiului bisericesc. Faptul acesta a prilejuit regretabila diversiune că unii dintre prelați și, în deosebi, cei din Ardeal ar fi potrivnici înfăptuirei unității bisericești.

Față de această stare de lucruri, am crezut nimerit să ne adresăm P. S. Sale Episcopului Ioan al Clujului, rugându-l să binevoiască a ne da lămuririle necesare asupra atitudinei clerului ardelean în această chestiune.

■

Inaltul prelat a început prin a arăta, că reprezentanții Bisericei din Ardeal înțeleg adânc importanța „Unificărei bisericei ortodoxe române", și aducerea ei la îndeplinire însă au convingerea că organizația bisericească ardeleană să nu se abată de la principiile statornicite de Mitropolitul Șaguna.

Organismul vieței bisericești din Ardeal are ca bază: participarea elementului mirean la toate actele din viața bisericească.

E foarte greu de admis — continuă P. S. Sa — ca populația Ardealului să fie prinată de drepturi și datorințe pe care le-a dobândit în decurs de mai multe decenii. O unificare impusă în felul preconizat de Sf. Sinod din vechiul regat ar însemna o întreagă perturbare între credincioșii ortodoxi ardeleni.

■

P. S. S. Episcopul Ivan, declară că Unificarea preconizată de Sf Sinod nu o crede imposibilă, dar trebuie să se țină seama că suntem într'o epocă de tranziții, când teritoriile din nou alipite trebuie să se deprindă cu noua viață.

Unificarea bisericei ortodoxe române poate fi considerată ca un fapt îndeplinit spiritualicește întru cât avem un singur sf. Sinod la București.

Pe noi Clericii ardelenii ne mai desparte de Biserica din vechiul regat, doar numai chestiuni de ordin administrativ.

Credem că timpul o va aduce și pe aceasta.

■

La o întrebare a redactorului nostru, dacă absența Prelaților din Ardeal dela unele ședințe ale Sinodului, poate fi interpretată ca o demonstrațiune, — P. S. S. Episcopul Ioan, a răspuns:

„Aceasta nu poate fi decât o eroare.

„Nici odată vreun membru al Clerului Ardelean n'a cugetat să facă operă negativă sustrăgându-se dela niște îndatoriri pe care simțimântul de buni români le-o impune. Faptul că unele ziare au interpretat acțiunea noastră de „negativă" se datorește împrejurărilor că reprezentanții Bisericei din Ardeal au fost reținuți la Eparhii de imperioase necesități locale.

„După sfințirea Bisericei din Arad, toți Prelații ortodoxi se vor reîntoarce la lucrările Sfântului Sinod din București".

■

Mai departe, Inaltul Prelat atrage atențiunea că nu poate să accepte ca verosimilă, versiunea că vre-un guvern ar putea să vină pe cale legislativă cu un proect al „Unificărei bisericei ortodoxe".

„Sunt îndreptățit să cred că eventualitatea acestei inițiative ar da naștere la un grav conflict între Biserica din Ardeal și vechiul Regat" — continuă distinsul ierarch. „Am credința însă că aceasta nu se va întâmpla, întrucât conducătorii țărei vor ține seama de viața bisericească din Ardeal, unde credincioșii mireni, nu vor consimți cu ușurință să rupă cu tradiția".

■

In altă ordine de idei, P. S. S. Episcopul Ivan, a declarat că intențiunile Bisericei din Basarabia de a rămâne separată de vechiul regat că organizația administrativă — nu sunt de loc îndreptățite, pentru că Biserica basarabeană n'a avut nici dată o organizație bisericească autonomă, ci și-a însușit-o pe aceea a Statului rusesc din care făcea parte; iar în prezent Basarabia fiind realipită Patriei mamei nu e nici o rațiune de a-și păstra organizația bisericei unui Stat străine și absolutist.

75079

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

O inițiativă națională

Apelul unui român ardelean pentru oropsita Basarabie.

Publicăm următorul apel al unui domn din ținutul ardelenesc care, prin obolul ce-l vor da cetitorii noștrii și-a propus să vină în ajutorul unui județ basarabean oropsit:

„Frați ardeleni,

Un român ardelean, în fruntea unui pumn de oameni dornici de muncă, vine să vă roage în numele populației ce-l reprezintă — având în vedere scopul umanitar și cultural ce-l urmărim — a deschide în coloanele ziarului „Infrățirea" o listă de subscripție îndemnând pe stimații cititori și pe toți oamenii facători de bine a ne ajuta la înfăptuirea inițiativei ce ne-am impus, care totuși abia corespunde nevoilor țărănimei basarabene desrobite.

Această inițiativă pe care voim s'o aducem la îndeplinire, începând cu centrul nostru, (comuna mare Mireni, jud. Chișinău) și pe care avem intenția s'o extindem, în cât mai multe centre comunale din provincia noastră este, cuprinde în linii principale următorul program:

1) Ridicarea de spitale sau infirmerii permanente, pe lângă care se vor face:

Grădini sanitare pentru copii debili, bolnăvicioși, cresctori de sugaci, unde mamele să învețe însile a-și îngriji și crește copii.

2) Casă de cetire, cinematograf popular, pentru răspândirea cunoștințelor necesare țăranului.

3) Biblioteci populare.

4) Școale de cusături și țesături naționale.

Starea culturală înapoiată, bolile contagioase multiple, care bântue în populația rurală, mortalitatea infantilă îngrozitoare, completa dezinteresare față de cusăturile și țesăturile naționale ale femeilor dela țară (sătenii), în întreaga Basarabie, poiartă haine de târg, toate acestea laolaltă ne-au hotărât să luăm această inițiativă, de oarece Statul în grelele nevoi prin cari trece nu poate face față tuturor lipsurilor.

Frați ardeleni,

D-voastră, care vă bucurați de lumina cărților, d-voastră care ați putut face prețuitul început, ca să răsară ca din pământ, o sută cincizeci de biblioteci populare, nu puteți să ne refuzați concursul și ajutorul ce vă-l cer frații basarabeni.

D-voastră care știți ce înseamnă întunerecul cultural, d-voastră cari, nici pe departe nu aveți atâtea boli nimicitoare și mortalitate infantilă atât de îngrozitoare ca la noi. D-voastră care vă dați seama mai bine ca ori și care altul; d-voastră nu puteți să ne uitați, căci idealismul sănătos, la cânul căruia a avut fericirea să se hrănească și subsemnatul până înaintea războiului, idealism propriu transilvănenilor, nu poate, să rămână nepăsător la strigătul nostru aproape desperat de a veni în ajutorul țărănimei basarabene.

Vă rugăm dar ferbinte dați obolul d-voastră, îndemnați pe toți cunoscuții d-voastre să ne trimbită ceea ce pot, acea de ce se pot dispensa, sau le prisosește.

Avem nevoie de bani, cărți, reviste literare, de popularizare, de știință vulgarizată, vechi sau noui, albume, modele de cusături naționale, etc. etc.

Toți cei care ne vor da sprijinul lor, neprețuit pentru noi; toți care ne vor ajuta, vor fi eternizați, pe placa comemorativă ce vom ridica în incinta spitalului, bibliotecei, casei de cetire, pretutindeni unde fapta lor contribue la salvarea și luminarea țărănimii basarabene".

In numele comitetului de inițiativă

Dr. V. POP

reni (jud. Chișinău)

•

Din parte-ne îndemnăm călduros pe toți iubiții noștri cetitori, pe toți românii de pretutindeni și pe toți oameni faptelor bune să contribuie la înfăptuirea acestei inițiative.
scripția.

Vom publica numele și donațiunile primite.

Moartea d-nei Ana Konta Kernbach

La Iași, a încetat din viață, una dintre cele mai bine apreciate figuri din societatea intelectuală, d-na Ana Konta Kernbach, fosta soție a decedatului poet Gheorghe din Moldova.

Inzestrată cu o remarcabilă inteligență și cu o modestie — particulară sufletelor superioare — dânsa și-a consacrat activitatea binelui și luminii.

A reprezentat pentru învățământul secundar de fete un element ce nu poate fi înlocuit ușor.

A scris mult, a scris cu folos. Lucrările sale sunt mărgăritare pentru literatura noastră didactică și socială. A fost colaboratoarea celor mai de seamă publicațiuni periodice. Publica din când în când articole cu caracter pedagogic sau literar propriu zis.

Cu moartea Anei Konta-Kernbach, învățământul nostru public suferă o pierdere adânc simțită, iar societatea cultă, ieșană în deosebi, pe una dintre cele mai luminate și nobile personalități feminine.

Cetiți „Infrățirea"

O interesantă dare de seamă

Activitatea și averea „Reuniunii femeilor ortodoxe" din Iași.

Din darea de seamă a d nei Zoe G. Mârzescu, prezidenta „Reuniunii femeilor române ortodoxe" din Iași, cetită în ședința adunării generale a acestei harnice și prețioase asociațiuni, ținută în Capitala Moldovei Duminecа trecută, extragem următoarele:

Direcțiunea institutului de fete al „Reuniunii" din lipsă de local a fost nevoită să respingă peste 80 cereri de inscriere, cu toate că se oferea plată îndoită a taxelor reglementare. Acelaș lucru s'a petrecut și la filialele societății din Cernăuți, Arad și Chișinău.

Datorită activității comitetului și membrilor adunării generale, s'a putut ajunge la o completă desăvârșire a organizării școalei, prin selecționarea corpului didactic al cărui devotament este demn de toată lauda. Meritul mare revine d-nei Gavrilescu directoara școalei care conduce institutiune atât administrativ cât și didactic cu cea mai mare înțelepciune, indeplinind în totul programul adunării generale pentru reorganizarea școalei.

Din cauza timpurilor atât de grele de după războiu, bugetul s'a mărit dela 50.000 lei la 515.738 lei cât a fost anul aceasta, urmând ca viitorul buget să cuprindă la venituri 679.268 lei, iar la cheltueli 726.830 lei, urmând ca deficitul rezultat să fie acoperit printr'o bună administrație iar nu prin majorarea taxelor școlare.

In adevăr școala aceasta oferă cele mai avantajoase condițiuni pentru întreținerea elevelor, pe cari nici o altă institutiune didactică nu ar putea acorda, căci ea are în vedere numai scopul educativ în crearea de maestre desăvârșite pentru școalele profesionale.

Subvențiuni iarăși foarte importante sunt acordate de ministerul de industrie (10.000 lei) și Camera de comerț din Iași (5000 lei).

In total sunt subvențiuni în sumă de 250.000 lei, în afară de ajutoarele în natură acordate de către armată (alimente, furaje etc) pentru care d-na prezidentă mulțămește în cea mai mare parte d-lui General Zadig, făcând propunerea de fi ales ca membru de onoare.

Cărți și reviste

Au apărut:

„Buletinul Muncei și al Ocrotirilor sociale. — organ oficial. Anul II Nr. 7 pe luna Octombrie a. c.

•

„Buletinul de informațiuni" al grădinii i muzeului botanic dela Universitatea din Cluj: vol. I n-rele 1 și 2 cu următorul sumar. Raport asupra situației muzeului botanic local pe anii 1919-1920 și un necrolog în amintirea omului de știință dr. Iulius Wolff scrise de d-l Prof. Al. Borza; bibliografie botanică, colecțiuni exsicate din România etc. etc.

•

Suntem informați, că vechea revistă ilustrată „Cosinzeana", care a încetat din pricina războiului în Ianuarie 1915, va apăre cât de curând din nou în Cluj.

Revista „Cosinzeana" a fost una dintre cele mai răspândite reviste ardelenești de familie și rău ise a scoate de prin casele românești similarele reviste streine atât de păgubitoare pentru educația sufletului nostru național.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Literatura incendiară a Germaniei

In ziarul polonez „Republica" D. St. Strzetelski publică următoarele:

Ori cine a călătorit în ultimele luni prin Germania și a avut posibilitatea să privească măcar prin ferestrele cagoanelor de tren, a trebuit să fie lovit de puternica răspândire de povestiri și istorisiri fantastice din această țară.

In chioșcul fiecărei stațiuni — chiar și cele mai mici — și în mânile fiecărui băețandru vânzător de ziare, vei găsi cărți și cărticele eftine și populariza-te cu titluri fantastice și sensaționale ca: „Ziua judecății", „In ajunul marei catastrofe sau începutul erei de acțiune germane", „Cele trei războaie viitoare", cam aceste sunt printre altele, titlurile cărților cu această literatură specială citită și răspândită în cele mai largi straturi populare și cari broșuri au atins în ultimele luni recordul de editură: 200 sau mai bine de mii de exemplare.

Coprinsul acestor broșuri este mai mult sau mai puțin asemănător. Faptele se petrec în genere între anii 1930 și 1950 și descriu căile și mijloacele pe cari Nemții de azi vor ajunge din nou la forța și cucerirea mondială.

Motivul principal moral este natural revanșa. Inepuisabili în alcătuiri literare ca și'n cele politice, autorii acestor cărți povestesc în ele povești nemaiauzite despre distrucția sau (cel mai preferat) otrăvirea armatelor sau chiar a popoarelor dușmane nemților cu ajutorul noilor descoperiri ținute în taină a chimiei germane și a tehnicei lor.

Se distruge în aceste fantesii mai întâi Franța. Căci cu Anglia literatura de revanșă a nemților, apără amiciția și în unele împrejurări chiar înfrățirea.

•

Una din cele din urmă broșuri de această literatură editată în mare parte de firma C. A. Tancre poartă titlul: „Anul 1934, Invierea germaniei" este scrisă de către d. E. Solfa, maior în rezervă.

Textul acestei broșuri învestmântat într'o formă beletristică destul de mediocră, este următorul: Un cerc de ofițeri germani începă în Noembrie 1918, sub aspectul unui club ofensiv, o conspirație, având de obiect refacerea forței germane. In fruntea acestei asociații se pune un „general" anonim. Organizațiunea are un blason mason:

„In organizația noastră nu primim decât persoane foarte încercate și credincioase. Toți trebue să treabă proba de încercare. Pentru o perfectă încredințare se organizează pentru fiecare neofit felurite curse. In fiecare ramură a științelor și a technicei avem oameni cari muncesc la descoperirea de noui mijloace războinice... Toate firele se întrunesc la Berlin, unde există un soi de stat major secret".

Conspirația astfel organizată dispozantă, bine înțeles de mari resurse bănești, lucrează „în cea mai mare taină față de guvern", care este alcătuit numai „din creaturi a Franței".

Despre Parlamentul german din 1934 autorul povestește:

„Parlamentul nostru este de multă vreme naționalist până la cea mai radicală stângă. Partidele și-au păstrat în adevăr vechile lor denumiri, dar toate s'au vindecat de mult deja, de idealurile de înfrățire a noroadelor"...

Conspirațiuena, care cu timpul crește la o uriașă organizație, hotărăște în cele din urmă să intre în luptă într'armată cu două soiuri de arme. Prima este „descoperirea făcută de un bătrân profesor de fizică, un nou soiu de raze, cari produc la mari distanțe esplozii la materialele explozive; iar alta o careșicare armă secretă chimică, în stare să distrugă popoare întregi. Cu ajutorul acestor mijloace ce tind conducătorii conspirații, să aranjeze lumea așa fel, cam cum e să le convie lor".

„Germania viitoare trebue să fie unitară și să aibă o populație curat nemțească. La înlăturarea elementelor indezirabile, nu o să ne facem prea multe socoteli de conștiință".

După mulți ani de miticuloase pregătiri, în anul 1934 izbucnește războiul. Conspirația păsește înarmată cu fantasticele sale mașinării cari nu cunosc opuneri. După câte-va săptămâni zac distruse și învinse la picioarele Germaniei, Franța, Polonia și Bohemia, Herr Gott-ul nemțesc trimite în ziua gloriei cea mai frumoasă primăvară pentru cei doi erei îndrăgostiți a-i povestirei. Renașterea Hohenzolernilor; nemții sunt stăpânii lumei.

Pentru ca să se îndreptățească moralmente față de cetitori, în prefața cărței scrie un oarecare d. Bauer, „colonel regal prussian": „Cele ce scrie autorul despre „noile mijloace de luptă nu este de loc o trădare a secretelor căci mai curând sau mai târziu trebue să fie găsite asemenea mijloace. Deprinde numai care putere o va descoperi

SCRISORI DIN SIBIU

De pe culuarele parlamentului bisericesc. Ce trebuia se facă și nu s'a făcut. —

Era în amurg. In văzduh fulguia. Fulguia a secetă geroasă. Vremea aceasta ispitește la plimbare. Robit de ispită, reușesc să ademenesc și pe prietenul Lerui-Ler pe străzile Sibiului. eșind din moleșeala cafenelii „la aer" îmi păream a fi Mefistofel, povățuind pe Faust prin vânjoleala lumii. Abia facem cotitura spre parc, când tată ne iese în cale un șir de vlădici ortodocși în carmilafie și cu mătăniile de chihlibar atârnate de mâna dreaptă. In jurul lor alte fețe bisericești, cu bărbi mari ailbite de valurile vremii, cu formele slăbite de bătrânețe.

Deslușindu-le în ceața fumurie, Lerui-Ler mă opri brusc: „Stai! Pare că am halucinații. Imi pare că văd sfinții din catedrală. Să se fi desprins din ramele lor aurite, de groaza frigului? Uite liniile bizantine, fețele supte învăluite în bărbi luminoase. Ori s'au coborât în lumea pământeană pentru a culege știri de pe la protejații lor?

Nu prietene dragă! Sunt vlădicii noștri ardeleni. Sunt mulți astăzi, ca în vremile cele bune. Tu nici nu știi că s'au înmulțit de când stai de vorbă, numai cu Faust, cu Forkiade, cu Lemuri, cu Mefistofel, cu Elena... S'au adunat în sobor, aici în Sibiu. E congresul național bisericesc. Tocmai acum au ședință la prefectură, și Preasfințiții se mișcă într'acolo. Hai și noi la ședință!"

Și am plecat. In mai puțin de 5 minute, ne găsirăm pe culoarele parlamentului bisericii ardelene. Culoarele pline cu „deputați congresiști" grupuri, grupuri după nuanțele politice. Naționaliștii erau mai mulți. Discutau necesitatea schimbării de guvern. Guvernul ghinqrarului era pe atunci încă tare.

...„Am greșit că n'am făcut pactul cu liberalii grăi un intim prietin de a lui Al. Vaida. Dar tratativele pot fi reluate în vederea formării noului guvern"...

„Adevărat" aprobă un fost șef de resort, „doar Averescu trebue să plece". Și va și pleca cu vagoanele, cu cari a cărat materialul trebuincios pentru „refacerea" averii sale particulare. Dar, bine să se știe că nu lucră numai ghinărarul în felul acesta „subiectiv" și „de aproape interesat". Nu! Goga doar nu se va putea lăsa în urmă! Știți ce a făcut Goga? A dat ordin tuturor mănăstirilor de maice să pună războaiele în mișcare și să-i țesă borangicuri fine și alte podoabe de care are trebuință pentru aranjamentul „Castelului" din Ciucea, fost proprietatea lui Ady Endre, cel cu monumentul de pomină..."

...„Oare atelierele statului nu vor lucra și ele pentru mobilierul de lipsă în „Ciucea" observă zâmbind un vlăstar mai tinerel al partidului liberal, care se oprise în trecere, să asculte povestea perdelelor de borangic din Ciucea.

Grupul naționaliștilor deveni tot mai mare; se strânseră și liberalii și alte culori. Discuția se aprinse tot mai vioaie, atingând coarde din ce ni ce mai serioase.

Un deputat congresual, care avea aerul a pluti peste apele turburi ale politicei de partid, dnă cuvântul și grăi apăsat: „Da noi reprezentanții bisericii vii a lui Cristos nu ne cunoaștem pe deplin chemarea de regeneratori ai credinței și mai ales ai moralei publice. Și tocmai dela noi ardelenii, se aștepta atâta! In deosebi pe terenul bisericesc! Se aștepta să canalizăm toate curentele, toate energiile în alvia cea mare a vieții curate, puternice de stat național, de stat românesc. Se aștepta să facem din cuvântul evangheliei, armă ce birue, ce cucerește, ce tămăduește păcate vechi, ce cicatrizează răni deschise.

Se aștepta să lecuim opinia publică, bolnavă de moarte. Da, noi trebuia să începem războiul tămăduirii naționale-religioase; de aci din Sibiu, cetate cu trecut religios și național, să fi spus rupt și ales, că unificarea organizației bisericești nu se poate săvârși sub influențarea hotărâtoare a unui ministru despre care s'a scris în gazete și s'a vorbit în cameră că ar fi păgubit neamul cu zeci de milioane. Trebuia, noi ca biserică să o spunem că nu ne putem împăca cu gândul că în fruntea cultelor se află un om care e certat cu morala creștină, care a stricat casele creștinilor. Ei dar n'am făcut-o, ci dimpotrivă l-am lăudat pe toate cărările publice de dragul... banilor ce se asemnau din belșug..."

...„Da, domnilor grăi Lerui-Ler, dacă ați făcut gestul, biserica se înalță în fața credincioșilor și-și primea strălucirea de curățitoare de păcate..."

Sever Spadă

---

mai curând!" Vedem prin urmare că autori iau istoria dinadins și serios.

Intregul trebue să provoace la cetitor mai înainte de toate un zâmbet de compătimire. Totuși nu trebuie uitat, că asemenei broșuri pline de prostii copilărești și archifanteziste se răspândesc actualmente în număr de milioane prin toată Germania; sunt cetite în cele mai largi straturi și constitue lectura cea mai de samă a tineretului.

Intreaga generație tânără a Germaniei fiind sub influența factorilor de naționalizare, se ridică azi în conspirații conduse de foștii ofițeri. Și nu sunt acestea niște grupulețe, dar zecimi de mii de rătăciți disciplinați, pe cari fantezismul îi distrage de la orice considerente morale. Unul din mijloacele de propagandă a acestor grupuri este literatura, care în forma unor povestiri fantastice sau basme, aruncă sămânța cele mai grozave anarhii morale.

Cine dorește să cunoască figura Germaniei de astăzi, cine dorește să înțeleagă necesitatea dezarmărei acestui stat, să cetească câte-va din aceste cărți instructive a editurei d-lui A. O. Tanere.

O nouă demisie din partidul poporului

D. P. T. Vifor, fost secretar al partidului poporului, a trimis d-lui general Averescu scrisoarea de mai jos:

Domnule General!

M'am răzvrătit contra dv. și a d-lui Argetoianu, conducătorii de astăzi ai partidului poporului. M'am răzvrătit și plec de lângă dv. nu pentru a mă înrola, în alte partide ci pentru a-mi putea căpăta libertatea de acțiune și gândire și mai ales pentru a mă desolidariza de o politică, devenită odiasă țării.

Părăsesc cu regret și cu adâncă amărăciune partidul acesta, de care legându-mi toate idealurile, pe toate mi le-am văzut dărâmate.

Pe urma dv. suntem astăzi o sumă de oameni, dezamagiți amarnic, cari nu mai cred în nimeni și în nimic.

Iată de ce nu vă vor ierta nici odată puținii aceia, cari au venit lângă dv. cu inima și cugetul curat.

Al dv. TITUS VIFOR.

Partidul național-liberal în Ardeal

Născociri tendențioase

Cetim în „Viitorul":

Sub titlul „frământările din partidul liberal", „Indreptarea" de aseară publică o serie de născociri și absurdități, de divagații lipsite de orice bază și de orice seriozitate asupra situației partidului liberal.

Intre altele, ziarul averescan scrie textual:

„S'a comunicat fruntașilor ardeleni că partidul liberal renunță la organizațiile și presa pe cari le-au creat în Ardeal. Deasemeni renunță de a mai pune candidaturi liberale în Ardeal".

Pe ru ca ori cine să vadă cât de exacte sunt informațiile „Indreptărei", ajunge să spunem că nu numai partidul liberal nu se gândește să renunțe la organizațiile sale din Ardeal, dar a luat toate măsurile ca numărul lor să fie sporit, în timp ce actualele organizațiuni vor fi consolidate.

Ziarul averescan la dorințele sale drept realități, dar nu reușește de cât să-și inducă în eroare cititorii.

DACA DOREȘTI SA CUMPERI

MOBILE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely și Réti

Fabrica de mobile transilvăneana. Societate pe Acții.

Răspândiți „Infrățirea"

România față de revizuirea tratatului dela Sèvres.

Atena, 28 Dec.

Aci se spune că guvernul român a intervenit pe lângă aliați ca, România să fie consultată, cu ocazia revizuirei tratatului din Sèvres.

Mai spune ca în cazul când Bulgaria ar cere o modificare a tratatului de la Neuilly în favoarea ei. România și Serbia vor opune o rezistență acerbă oricărei modificări de frontieră în Tracia.

Muzeul botanic dela Universitatea din Cluj

Din raportul asupra situațiunii acestei instituțiuni al d-lui director dr. Alexandru Borza, extragem următoarele:

Institutul de Botanică sistematică (având clădire și administrație deosebită de Institutul de Botanică generală, i-se zice „institut". Când vom avea însfârșit unica clădire a noului „Institut botanic", vom scrie „laborator de botanică sistematică" și „laborator de botanică generală") își are resursele științifice și terenul de muncă pe lângă grădina botanică mai vârtos în Muzeul botanic. Luând la 12 Maiu 1919 în calitate de comisar exmis din partea Consiliului Dirigent Român, iar la 12 Aug. 1919 în calitate de titular al catedrei de botanică sistematică și director al Muzeului botanic în primire această instituție a Universității din Cluj am găsit următoarea situație:

Muzeul botanic se compune din Herbar și Muzeu propriuzis, fiecare secție având colecții proprii ale Universității și colecții de-ale Muzeului Național Ardelean, cu inventare deosebite.

Istoric

Inceputul datează din anii, când s'a înființat Muzeul Ardelean din darul contelui Miko. Sub îngrijirea custodelui S. Brassai s'au adunat pe încetul și câtevă legături de plante, așezate pe rafturile prăfoase ale Muzeului (Laboratorul de chimie analitică de azi). Infiinţându-se la 1872 Universitatea din Cluj, toate colecțiile Muzeului au trecut, în baza unui contract, în administrarea Universității. Așa s'a pus baza Muzeului botanic, prin cele 53,042 plante de herbar, reprezentând 7316 specii, predate cu inventar primului profesor Dr. A. Kanitz la 13 Iulie 1873, care le-a așezat, în lipsa unui local propriu, în locuința sa.

In decursul alor 25 ani de profesorat Kanitz a cumpărat și a colectat un număr frumos de plante, alcătuind un herbar propriu al Universității, cu plante exotice și europene, care au fost împărțite din neglijență mai târziu în herbarul „Muzeului." Pentru un început de muzeu a câștigat modele de ciuperci, o colecție paleobotanică etc.

Puține urme a lăsat directoratul profesorului Dr. J. Istvánffy (1897—1899). Ceva mai mult a contribuit la îmbogățirea herbarului profesorul Dr. V. Borbás, care s'a instalat cu o parte a herbarului într'o casă cu chirie în primul „institut de botanică sistematică" în anii 1904—6, cât a fost profesor la Cluj.

Profesorul Dr. Al. Richter a fost însă acela, care nu numai a desvoltat în măsură mare herbarele prin schimbul extins de plante și prin excursii nenumărate, ci a pus temelia Muzeului propriu zis. Cu voință și stăruință de fier a câștigat dulapuri vechi de unde a putut, a stors fondurile necesare dela Minister pentru zeci de dulapuri noui; a colectat în țară și în drumurile sale din Apus, făcute adesea pe banii statului, numeroase obiecte muzeale frumoase. Prin Ministerul agriculturii a strâns dela direcțiile pădurilor trunchiuri de lemne de pădure, obiecte teratologice, fructe, seminte. Cu ajutorul personalului științific și de serviciu înmulțit pe încetul, a aranjat Muzeul în coridoarele și suterenul institutului botanic unic după moartea lui Borbás. Când n'a mai avut loc în edificiul Universității, a trecut în edificiile părăsite ale vechiului teatru național. Aci a instalat colecția dendrologică, carpologică, Muzeul istoric, partea sistematică, colecția de produse vegetale din patrie etc.

Tot materialul acesta prețios de Muzeu, împreună cu herbarele Universității și ale Muzeului nu așteptau decât clădirea noului institut botanic pe terenul admirabil al Grădinii botanice noui, cumpărat de guvern tot la stăruința profesorului Richter. In budgetul anului 1911—12 se prevede în sfârșit prima rată din suma de $1\frac{1}{2}$ milion coroane destinată de guvern pentru noua Grădină botanică și pentru noul Institut, ce trebuia să cuprindă colecțiile atât de prețioase ale Muzeului botanic, risipite în vre-o 10 localuri.

Pensionarea profesorului și în urmă răsboiul mondial a oprit lucrările în curs. Sub provizoratul de un an al profrsorului Dr. Béla Páter herbarul Muzeului a fost mutat într'un edificiu din noua Grădină botanică.

Sub ultimul director maghiar prof. Dr. Stefan Győrffi, Herbarul Muzeului a fost din nou mutat în localul „Institutului de botanică sistematică" actual, fiind ținut la curent cu colecțiile ce apăreau continuativ. Restul Muzeului n'a suferit însă nici cea mai mică schimbare spre bine în tot decursul răsboiului.

In aceasta situațiune, am găsit Muzeul, când l-am luat în primire, în vara anului 1919.

Publicațiile Muzeului

1. Cu anul 1921 direcția Muzeului botanic și a Grădinii a început publicarea unui „Buletin din informații al Muzeului botanic și al Grădinii botanice dela Universitatea din Cluj.

2. In acelaș timp s'a pornit editarea unei publicații intitulate „Flora Romaniae exsiccata" un herbar, care apare în 60 exemplare. dintre care 30 se distribue în țară, iar alte 30 sunt trimise la Muzeele botanice mai importante din lumea întreagă, pentru plante de schimb.

Această operă ce reclamă o muncă încordată a întregului personal, urmărește în primul rând scopul, să dea posibilitate cercetătorilor români, ca să lămurească plantele critice ale țării, strânge totodată rândurile botaniștilor din țară, dându-le material de comparație pentru determinarea plantelor; urmărește și scopul unei largi propagande culturale și naționale în străinătate.

Faptul că ni-s'a cerut acest op exsicat dela din Brooklyn, Washington (America de Nord), Paris, Copenhaga și Lipsca, arată, cu cât interes se așteaptă astfel de publicații din Țara Românească.

Colaboratorii principali ai acestei publicații sunt dnii I. Grințescu, profesor universitar Martin Péterfi, conservatorul, herbarului și Iuliu Prodan, profesor la Academia de agricultură, pe lângă directorul Muzeului.

Dotațiunea

Fond anual special pentru Muzeul botanic nu s'a prevăzut în exercițiul bugetar 1919/1920 și 1920/21, Tipăriturile și cumpărăturile necesare s'au plătit

din fondul laboratorului de botanică sistematică.

Ca fond extraordinar s'a primit în 1920 suma de 12,000 Lei pentru cumpărarea herbarului „Fl. Porcius", care s'a adus şi s'a şi montat deja.

In exerciţiul anului 1921/22 s'a cerut o sumă de 15,000 lei, pentru Muzeu.

Cheltuelile cu excursiile botanice s'au plătit din fondul de excursii al Institutului şi Grădinii botanice.

„Buletinul" Muzeului, precum şi publicaţia „Flora Romaniae exsiccata" sunt scoase în sarcina venitului anual al Grădinii botanice nouă, din vânzarea poamelor şi a fânului. Când noua grădină va fi complect organizată acest venit va înceta de tot.

Se impune deci înscrierea în bugetul ţării a unei sume anuale suficiente pentru publicarea acestor lucrări utile ştiinţei româneşti şi reputaţiei noastre în străinătate.

Vizitatorii

Colecţiile plasate în coridorul Institutului de Botanică generală se pot vizita zilnic cu ştirea directorului şi a prof. I. Grinţescu, celea din vechiul teatru numai după anunţarea prealabilă a direcţiei Muzeului.

Herbarul este zilnic la dispoziţia specialiştilor. Institutelor botanice li-se împrumută plante de herbar spre studiu pe un termen limitat.

In decursul anilor 1919 şi 1920 numărul vizitatorilor Muzeului botanic a trecut peste 600 persoane, în frunte cu MM. LL. Regele, Regina, Principele Mostenitor şi strălucita Lor suită, corpul diplomatic străin din Bucureşti, comisia universitară şi numeroase şcoale din întreagă ţara.

E de regretat, că bogatul material interesant şi instructiv păsat în încăperile vechiului teatru este inaccesibil marelui public dornic de învăţătură. Facem deci încă odată un apel către autorităţile în drept pentru clădirea fără amânare a noului Institut botanic cu Muzeu corespunzător.

Grâu pentru Cluj

Avem satisfacţia să arătăm că lupta dusă de ziarul nostru pentru a se aduce la Cluj grâul ce se află la Caracal a avut frumosul rezultat că Direcţiunea Generală C. F. R. a luat dispoziţiunea de a se trimite de urgenţă la Cluj grâul trebuitor.

Primul tren cu 20 vagoane grâu a fost încărcate şi pornit spre destinaţie s'a ordonat ca în fiecare săptămână să soseasca la noi cel puţin câte 20 vagoane grâu.

Pe de altă parte anunţăm publicul clujan că sosirea acestui grâu va influenţa mult asupra scăderii preţului pâinei.

D-l Prefect Meteş şi d-l primar I. Pop ne-au făgăduit că vor lua măsuri în sensul eftinirii celui mai principal aliment — pâinea — în deosebi pentru populaţiunea nevoiaşă.

Marele Bal dat în folosul **Muzeului Militar Naţional**

va avea loc Sâmbătă 31 Decembrie în vastele saloane ale hotelului New-York.

Va fi unul dintre cele mai frumoase baluri din acest an. Tombolă foarte bogată surprize aduse special dela Bucureşti. Petrecerea va fi până la ziuă.

INFORMAŢII

Ministerul de răsboi a acordat un nou termen până la 15 Ianuarie cor. pentru viza livretelor şi certificatelor militare.

*

Muncitorii mineri din Ardeal au înaintat ministerului muncei toate plângerile lor în legatură cu statificarea caselor pentru asigurările muncitoreşti. In Februarie vor ţinea o mare adunare generală la Cluj, tot în vederea acestui scop.

■

O bandă armată şi îmbrăcată în haine milităreşti s'a furişat la o fabrică din valea Uz, atacând pe casierul fabricei pentru al fura toţi banii. Alarmaţi muncitorii dela fabrica vecină s'au grăbit spre fabrică. S'a produs o adevărată luptă, bandiţii retrăgându-se într'o baracă apropiată.

■

Episcopul reformat din Cluj Carol Saghy, a luat o atitudine împotriva înfiinţării eparhiei reformate din Oradea-Mare, unde a fost ales episcop d-l Ştefan Sulyok.

*

Au fost delegaţi ca prefecţi d-nii: dr. S. Beles la Arad, dr. Cornel Lupea la Caraş Severin, dr. G. Creţu la Odorhei, dr. Eugen Truţa la Târnava Mare, dr. Iosif Boilă la Târnava Mică şi dr. Oct. Felecan la Turda Arieş.

■

In urma unei conferinţe ţinută la Viena, şi la care au participat şi delegaţi ai C. F. R., s'a stabilit un acorp pentru utilizarea reciprocă între statele fostei monarhii austro-ungare a vagoanelor de călători şi de mărfuri. Acest acord va intra în vigoare la 1 Ianuarie cor.

*

D-l Prefect Meteş în urma încuviinţării Ministrului de externe a hotărât să suspende deocamdată punctul 2 din ordonanţa dată în privinţa închiderei cârciumelor. To odată d-sa ne anunţă că ministerul va da ordin ca această ordonanţă să fie aplicată în întreaga ţară.

Conform aprobărei ministerului comunicaţiilor, pentru bagajele de mână ce se iau de călători în vagoanele de călători şi vor conţine obiecte explosibile sau incendiabile, care conform regulamentului de transport C. F. R. sunt scu cu totul excluse dela transport, sau numai conditional admise, se vor aplica penalităţile şi amenda, prescrisă la tariful local de călători, pentru bagajele predate cu recipise de bagaje, conţinând obiecte de natura celor indicate mai sus.

■

Au fost numiţi d-nii: Mihail Serban profesor cu titlu provizoriu la catedra de economie rurală şi estimaţiuni agricole dela Academia de agricultură din Cluj.

D. C. Popescu Bălteni, conferenţiar de contabilitate la aceiaşi Academie.

■

Ministerul de interne a dat o circulară tuturor organelor administrative din vechiul regat şi provinciile alipite, prin care le pune în vedere că, sub nici un motiv nu pot fi împiedicate întrunirile publice şi consfătuirile convocate de parlamentarii cari doresc a face alegătorilor o dare de seamă despre activitatea lor parlamentară.

■

Duminecă a fost sfinţită cu solemnitate catedrala din Arad.

Slujba religioasă a fost oficiată de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae înconjurat de Preasfinţiţii episcopi Ioan al Aradului, Iosif al Caranşebeşului, Roman al Oradii-mari şi P. S. Sa arhiereul Filaret dela Caransebeş.

I. P. S. Sa Mitropolitul s'a întors Luni dimineaţa la reşed.nţa Sa.

*

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că cu începere de la 15 Ianuarie 1922 nu se va mai permite vânzarea hârtiei de ţigară din comerţ ci numai aceia pusă în vânzare de R. M. S.

La 1 Ianuarie st. n. va apare zilnic în Sibiu ziarul naţional independent „Înălţarea". sub direcţia distinsului scriitor şi vechiu gazetar d-l Ion Gorun.

■

Din cali aduşi din Germania, s'au repartizat judeţului Cojocna 100 cai cari vor fi parte distribuiţi comunelor şi parte oraşului Cluj.

*

Demisia d lui Oct. Prie de la Secretariatul general al Instrucţiei fiind primită de minister d-l Aurel Ciortea, a fost delegat să îndeplinească atribuţiunea de comisar regal la acest secretariat.

*

După informaţiile primite în ultimele 3 luni au fost aduse la Cluj 245 vagoane făină şi 35 grâu.

Svonul răspândit eri prin oraş în care se spune că d-l prefect Meteş ar fi demisionat nu se confirmă.

*

D-l Iuliu Pop, primarul oraşului, a luat dispoziţiunea ca prin organele poliţieneşti să se atragă ateoţia propietarilor de case ca să cureţe zilnic trotuarele din dreptul propietăţilor lor.

*

La comerciantul Iacob Salomon s'a găsit un mare număr de tuburi de ţigaretă de contrabandă şi timbre poştale falşe.

■

„Duminecă în 1 Ianuarie 1922 la 5 h. p. m., se va ţine producţiunea I-a a elevilor Conservatorului de Muzică şi Artă dramatică din Cluj, în sala mare a Conservatorului.

■

In chestiunea aşezărei statuei lui Avram Iancu la Cluj, consiliul orăşan încă n'a hotărât definitiv. S'au format două părerei: Una cerând să fie aşezată în locul statuei lui Matei Corvin. Cealaltă propunând să fie aşezată în Faţa Teatrului Naţional. Ambele păreri au fost trimise tuturor oamenilor competenţi in asemenea chestiuni.

■

„Asociaţiunea marilor debitanţi ai R. M. S. obţinând aprobarea statutelor va ţine în ziua de 16 Ianuarie 1922 în sala hotelului „New-York" adunarea generală unde se vor discuta chestiuni importante şi în interesul tuturor membrilor.

■

In CINEMA URANIA se va rola Vineri: un frumos film Nordisk „Turnul Călăuzului" sau secretul Străbunilor".

Marele cofetării Boncescu din Cluj şi Timişoara oferă frumoase surprize onoratei sale clientele, atât pentru sărbătorile catolice, cât şi pentru cele româneşti, — Vizitaţi frumoasa expoziţie de articole de pomi, bomboneriele etc. 1135.

■

La 1 Ianuarie se deschide restaurantul Hotelului NEW-YORK cu bucătărie Română, Franceză şi Ungară.

■

Cel mai folositor dar de sărbători şi de *anul nou* este cunoscuta lucrare a d-lui Colonel Dr. Vasile Blanu:

Dicţionarul Sănătăţii

Acest bun doctor de casă, premiat de Academia Română, nu trebue să lipsească din nici o casă, cu atât mai mult că el este scris pe înţelesul tuturor şi este singura lucrare în genul acesta scrisă în româneşte. Toate prescripţiile igienice, toate mijloacele de apărare în contra bolilor precum şi toate mijloacele de vindecare sunt cuprinse în această carte mare aproape de 1000 pagini şi împodobită cu 315 figuri în tex', şi care cu toate acestea nu costă decât *numai 50 lei.*

Se găseşte de vânzare în Cluj la librăriile: G. Onişor şi „Cartea Românească", din Piaţa Unirii şi la autor în Str. Elisabeta No 13

■

IN CINEMA APOLLO se va rola Vineri: dramă senzaţională a casei Nordisk „Noapteu Roşie.

*

In CINEMA UNIVERSITAŢII se va rola Vineri: drama creaţiune Fabricei Corvin „Exilatul".

Un birtaş învăţător

Relatăm următorul:

In frunteşa comună Zârneşti — ca şi peste tot locul de-altmintrelea cei 6 învăţători confesionali au fost numiţi ca învăţători de Stat.

Insă protopopul local îi declară destituiţi şi îi înlocueşte fără zăbavă cu un birtaş, o doşoară cu 2 clase medii, 2 învăţători pensionari în vârstă de peste 70 ani şi 2 preoţi necvalificaţi din pedagogie aşa, că ordinul d-lui Prefect către primpretorul plăşii, ca să rechiziţioneze şcoala şi să o pună la dispoziţia învăţătorilor de Stat, a fost interpretat în felul, că şcoala funcţionează în regulă şi rechiziţia nu se impune.

Iată adevăraţii învăţători se pot plimba fără nici o supărare!

Medicamentul

1—15 sigur contra călbezei este **„CĂLBAZA"**. Se află în Dej la farmacia **„Minerva"**.

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică şi naţională.
Se serveşte cină de teatru etc.
Serviciul prompt.
1103

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 8

Cronica externă

30 Decembrie 1921.

Chestiunea reparațiunilor de războiu tinde să ia o nouă întorsătură. Guvernul german a hotărât ca să nu mai răspundă comisiunei reparațiunilor, ci să angajeze tratative directe cu Franța.

In acest scop, vor fi trimiși, în cursul acestor zile, delegați germani la Paris. Pare că noua atitudine a guvernului german a fost determinată de întrevederea care a avut loc la Londra între dnii Lloyd George și Briand.

Presa pariziană nu întrezărește posibilitatea ca, tratativele dintre delegații francezi și germani, să conducă la un rezultat în sensul vederilor guvernului german, întru cât Franța și Belgia nu vor consimți la reduceri în ceeace privește despăgubirile.

La congresul sovietist panrus, Lenin, vorbind despre relațiunile cu România, Polonia și Finlanda, care trimit bande înarmate să atace Rusia, a declarat că guvernul sovietist e hotărît să facă toate jertfele ca să poată da, în chip efectiv un avertisment acestor „țări agresive."

Conferința de la Washington discută, în prezent, chestiunea submarinelor. Franța și-a manifestat și de astădată dorința de a-și mări tonagiul submarinelor.

Presa engleză și americană publică articole violente contra militarismului francez. Atitudinea Franței a determinat Anglia ca să ia o atitudine favorabilă Germaniei în chestiunea reparațiunilor de războiu, fiindcă barbații de stat englezi nu vor să exforcheze bani de la germani pentru a înarma Franța împotriva intereselor britanice.

Comisiunea militară a Antantei a lansat o proclamațiune prin care anunță că Burgenlandul va fi predat Ungariei la 1 Ianuarie 1922.

P. S. S. Episcopul Nicolae

către credincioșii din Episcopia Vadului, Feleacului și Clujului

NICOLAE

din mila lui Dumnezeu dreptcredincioșul episcop român al Eparhei Vadului, Feleacului și Clujului

Preacucernicilor Protopopi, Cucernicilor Preoți și tuturor dreptcredincioșilor creștini din reînviata episcopie a Vadului, Feleacului și Clujului har și pace dela Dumnezeu, Părintele Ceresc, iar dela Noi salutare și binecuvântarea Noastră arhipăstorească

Intâmpinând actul alegerii de episcop pentru scaunul vacant al Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului, săvârșit în Sinodul eparhial electoral dela 15(28) Septembrie a. c., aprobarea Sf. Sinod episcopesc, cum și confirmarea alesului în persoana subsemnatului, din partea Maiestății Sale gloriosului nostru Rege Ferdinand I, — a urmat, în temeiul sfintelor canoane ale bisericei noastre, actul hirotoniei mele întru Episcop la 21 Noembrie (4 Decembrie) a. c. în catedrala noastră din Sibiu de către I. P. S. Sa Domnul Mitropolit al Ardealului Nicolae, adistat de P. S. Episcopi, Ioan al Aradului, Iosif al Caransebeșului, Roman al Orăzii-Mari și arhiereul Ilarion, vicarul arhidiecezei; la 8 Decembrie a. c. s'a îndeplinit cu mare solemnitate în prezența I. P. S. Sale Domnului Mitropolit-Primat, al Clerului Inalt, a Consiliilor Tronului și a delegaților Consistorului nostru din Cluj — investitura Mea în palatul regal din București, predându-mi Preaînălțatul nostru iege cârja arhierească spre a păstori Ctitoria lui Ștefan cel Mare; — iar la 6(19) Decembrie a. c., în ziua sfântului și marelui ierarh Nicolae s'a săvârșit instalarea și introducerea Noastră în scaunul Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului, prin mandatarul mitropolitan, Părintele Roman, Episcopul Orăzii-Mari, în biserica parohială din Cluj.

Astfel, cu această zi, am luat conducerea Diecezei în virtutea Inaltelor Decrete regale și a Gramatei mitropolitane. Mă înfățișez deci pentru prima oară înaintea Voastră, iubiții mei fii sufletești, dorindu-Vă dela Dumnezeu tot binele și mai ales dorind, ca Dumnezeul milostivirii să vă aibă pe toți în sfânta sa pază, să vă lumineze și să vă întărească pe toți în credința noastră strămoșească, să vă împodobească cu virtuțile creștinești, cari înalță pe om și îl fac ființa cea mai aleasă de pe pământ.

Rogu-vă deci iubiți-vă unii pe alții, încunjurați pricinile dintre voi, ajutați pe cei lipsiți și pe orfani, nu Vă cheltuiți munca și sudoarea voastră pe lucruri netrebnice și de prisos, feriți-vă de birturi și de gâlceavă și Vă întăriți casele voastre cu Duhul înțelegerii și al temerii de Dumnezeu. — Cruțați și nu risipiți, dați banul pentru hrana trupească, dar nu uitați nici de hrana sufletului, și din casele voastre să nu lipsească cartea de rugăciuni, căci mult poate rugăciunea dreptului cea ferbinte, și ea ne apropie tot mai mult de zidițorul nostru. De aceea munciți și vă rugați cu osârdire! Ispitiți scripturile ca să se poată lumina sufletele voastre cu lumina cea adevărată a dreptei credințe.

Din partea noastră vom fi cu luare aminte la toți pașii vocei ce umblă în căile Domnului, și vom căuta, ca și pe cei-ce ar fi porniți pe căi rătăcite, săi aducem la calea binelui, la izvorul dătător de viață al Sf. Scripturi, care trebuie să fie podoaba cea mai aleasă în casa creștinilor noștri ortodocși și în inimile voastre a tuturora.

Ear către voi preacucernicilor părinți Protopopi și Peroți ai Eparhiei mele îmi îndrept glasul meu de păstor și Vă sfătuiesc, să îndepliniți totdeauna sfintele slujbe cu evlavie, cu căldură și cu sârguință, să cercetați bolnavii și săracii, să mângâiați orfanii și văduvele, să sprijiniți pe cei neputincioși, să luminați pe cei întunecați, să împăcați pe cei învrăjbiți, să cercetați mai cu seamă parohiile din apropiere, rămase fără păstori sufletești, și să nu căutați câștigul când e vorba de a Vă împlini o sfântă datorință duhovnicească, și în genere, să fiți — după cum cere evanghelia Mântuitorului nostru Isus Christos — lumina lumei și sarea pământului.

Să vă feriți de ospețe și benchetuiri, în cari este stricăciunea trupului și a sufletului, să învățați poporul și să nu-l lăsați pradă sectarilor și celor ce îi caută sumletul, pentrucă pentru orice mielușel pierdut din turma lui Isus veți avea să dați seamă înaintea Tatălui ceresc.

La sărbători și praznice să tâlcuiți scripturile, să propovăduiți cuvântul lui Dumnezeu, să nu puneți niciodată la uitare porunca evanghelică: „Mergând învățați toate neamurile", căci numai așa veți câștiga iubirea credincioșilor voștri și-i veți apropia de voi și de sufletul vostru.

Ingrijiți-vă și de felul cum își cresc credincioșii noștri copii în familie și în școală. Când cercetați familiile lor duceți cu voi cărticele folositoare și căutați ai obicinui să îndrăgească cetitul cărților bune, din cari pot trage mult folos sufletesc, pe când trândăvia și timpul pierdut în crâșme numai otravă și pierzare aduce sufletului creștinesc. Sfătuiți necontenit poporul nostru dreptcredincios, să-și crească copii în frica lui Dumnezeu și în cinstirea datinelor strămoșești, să-i trimită regulat la școală, pe cei mai talentați să ni-i recomandați Nouă, ca să le putem face rost de ajutoare să continue învățăturile în școale mai înalte, ori să-i îndrumăm spre meșteșuguri și spre alte întreprinderi de mare trebuință și de netăgăduit folos pentru neamul nostru românesc.

Cu credincioșii de alt neam și de altă lege să trăiți în bună pace, să cultivați cele mai creștinești raporturi, pe toți să-i cinstiți și îmbrățișați în numele păcii, pe care Unul născut Fiul lui Dumnezeu ne-a făgăduit a o face să stăpânească cu desăvârșire sufletele tuturor creștinilor. Pentru pacea statornică și binecuvântată pe care corul îngeresc o vestește la Nașterea Domnului prin minunatele cuvinte, „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace și între oameni bunăvoire" — să vă rugați, iubiților, în toată bună vremea cu toată căldura și credința sufletului vostru!

Și de acum în rugăciunile Voastre, Vă invit, ca la eșirea cu sfintele daruri și la ectenii să pomeniți numele smeritului Vostru păstor sufletesc „Nicolae", care s'a învrednicit dela Dumnezeu a Vă fi arhiereu și păstor.

Această primă pastorală, Onorata Preoțime este poftită a o ceti în biserică după terminarea Sf. Liturghii în Dumineca cea mai apropiată sau chiar în ziua Nașterei Domnului și Mântuitorului nostru Isus Christos, dela Care ne vine tot darul acum și pururea și în vecii vecilor Amin.

De tot binele voitor

NICOLAE
episcop

Procesele intentate Cfr.

Procesele de după 15 Noembrie 1919 trebuesc să fie judecate.

In anul 1919, și a 15-a zi din luna Noembrie Consiliul Dirigent a dat o ordonanță prin care trebuiau suspendate procesele ce erau intentate căilor ferate pentru despăgubiri de ori-ce natură sau de acelea rămase ca moștenire de la M. A. V.

Ordonanța aceasta primită de toate judecătoriile și tribunalele din Ardeal nu a fost pe deplin înțeleasă, probă că instanțele judecătorești au socotit că până la abrogarea acestei ordonanțe orice proces intentat contra C. F. R. trebue amânat.

In timpul din urmă unele tribunale, ținând seamă că, ne găsim în timp de pace și că procesele se înmulțesc pe fiece zi, au cerut lămuriri de la secretariatul de justiție din Cluj care a opinat că ordonanța dată de Consiliul Dirigent nu privește procesele intentate contra C. F. R. după data de 15 Noembrie 1919 ci numai cele ce s'au intentat pentru fapte care s'au întâmplat mai înainte de data ordonanței.

De fapt motivul susnumitei ordonanțe nu a fost ca să pună căile ferate la adăpost de ori-ce răspundere, ci pentru ca să nu cadă în sarcina C. F. R. urmările faptelor săvârșite mai înainte — de M. A. V. și cari trebuiau să fie rezolvite prin convențiunile tratatelor de pace.

Astfel dar e lămurit că instanțele judecătorești vor trebui — în temeiul rezoluțiunii de mai sus — să judece ori-ce proces intentat contra C. F. R. în care e vorba de conflicte ce s'au ivit după data suspendării.

■

Odată cu aceasta atragem atențiunea d-lui ministru al justiției asupra acestui fapt și îl rugăm să aducă la cunoștința organelor judecătorești din Ardeal cele de cuviință în sensul de mai sus.

■

„Procesele contra C. F. R. pentru conflictele întâmplate după data de 15 Noembrie 1919 pot să fie judecate — aceasta e limpede".

TELEGRAME

Botezul Principelui Mihai

București 29 Dec.

Botezul A. S. principelui Mihai se va face după sărbătorile Crăciunului, la Palatul regal din Capitală.

Regele Belgiei a anunțat Curtea regală, că va trimite un reprezentant al său să asiste la aceasta solemnitate.

Japonia și Chestia Pacificului

Lafayette 27

„La Matin" scrie că într'un interview la Tokio, președintele Coosiliului Takahashi și-a exprimat convingerea și satisfacțiunea că datorită sinceritătii negocierilor și marelui spirit de sacrificiu de care a dat dovadă națiunile, conferința dela Washinton a izbutit să înlăture pericolul unui conflict în Pacific. Terminând, el a suggerat reuniunea periodică a unor noui conferințe internaționale pentru regularea tuturor marilor probleme mondiale.

Ceho-Slovachiei și reconstruirea economică a Europei Centrale

Praga, 27 Dec.

Europa Centrală trebue astfel să fie construită economicește în cât să nu atingă suveranitate Ceho-Slovaciei. Aceasta trebue să se asigure contra calomităților economice cari decurg din evenimentele din Germania și Rusia a căror politică interioară e lipsită până acum de o concepție unitară.

Problema Slovaciei din spre Rusia sud-carpatină este o chestiune de administrație și civilizație care cere mijloace financiare considerabile.

Raportul cu germanii este o chestiune foarte delicată. Trebue să se ajungă la o colaborare cu ei. Ceho-Slovacia dorește o consolidare interioară.

Libertatea de întrunire în Ungaria

Budapesta, 23 Dec.

Guvernul a publicat o ordonanță, prin care se arată că întrunirile publice sunt libere, cu condiția ca autoritățile polițienești să fie înștiințate în mod prealabil.

Contele Bethlen a declarat că acordul stabilit, între guvern și muncitori are o importanță istorică întrucât se va înlătura pe viitor orice neînțelegere și întrucât muncitorii unguri, prin raporturile lor cu muncitorimea internațională, vor putea să contribue la o mai bună apreciere a Ungariei în străinătate.

Sosirea în Ardeal a primului ministru Magiar

Ni se comunică din izvor sigur că Bethlen primul ministru va veni în curând în Ardeal să viziteze întrealte Tg. Mureș și Cluj. Pretextul acestei vizite ar fi de natură economică. Până acuma așa nu s'a anunțat oficial pentru o întrevedere politică, totuși rostul acestei vizite se pare a fi cu caracter exclusiv politic.

Citiți „Infrățirea"

Se caută

Administrator de moșie

capabil, priceput la pomicultură, lăptărie, zarzavaturi, creșterea vitelor, întreținere salariu și procente, pentru moșie de deal lângă vechia frontieră.

1347

A se adresa la administrația ziarului.

Cooperativa

„Coitoria Românească"

CLUJ,

1343 sub conducerea Petricas, Aiudean, Crăciovan, Niculescu

Strada Memorandului No. 8.

Execută în cel mai scurt timp, după modelele cele mai noi ori ce comandă în această branșă.

Mare depozit de stofe engleze pentru haine, pardesiuri, paltoane.

Prețuri de concurență!

Se caută
3 electro motoare
între 2 și 3 HP.

A se adresa la Cartea Românească Cluj, Str. Universității No. 3.

Monteri electricieni români,

carî posed și limba maghiară se primesc imediat pe lângă o bună plată lunară. Angajament permanent. Doritorii se vor adresa la

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească: TEODOR MAIOR

Telefon 577. CLUJ, Calea Victoriei No. 7. 174

Cumpărăm în permanență:

Coarne, unghii de bou și de bivoli. Păr de porc, de vită, coame și copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne și tot felul de rămășițe de tăbăcărie:

Fabrica de mărfuri din coarne și oase s. p. a. Cluj,

Calea Ștefan cel Mare No. 4 Telefon No. 3-14 1184

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Márton ffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate. 1116 Servici prompt.

Caut ăm

persoane carî se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

Technica-Labora

Biurou Tehnic

Biroul: Calea Victoriei 53.
Magazinul: Calea Regele Ferdinand 125.

1334

Intreprinderi Technice
Mare depou cu materiale mecanice și electrice.

Telefon: Magazinul 144 Telefon: Biurou 77.

MUCAVA

1267 ORIS, fabricat de materiale pure, bine netezit, în toate grosimele 0·2 mm.—8 mm. în mărime de 70/100 cm. ab magazin Lei 660.— per 100 Kgr.

Papetăria
LOUIS LEPAGE, Cluj

Bănci, fabricanți, industriași,
comercianți carî au nevoe de

Contabili,

corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc, pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

Reclama este sufletul comerțului

De la R. M. S.

Exportul de sare. — Desființarea engrosiștilor produselor R. M. S. Lipsa de localuri de birou împiedică o activitate mai intensă. —

Nevoia de exportarea produselor noastre prime s'a resimțit ade-ori și se resimte și acum.

Suntem între primele țări din Europa, bogate în sare și totuși acum exportul sărei este cu totul paralizat. Cauza care a adus această paralizare o știm cu toții: e lipsa de vagoane, lipsă care are urmare principală și slaba aprovizionare de până acum a Ardealului cu cereale.

Avantajul unui intens export al sărei ar fi îndeosebi că ar intra în visteria Statului o însemnată sumă de bani.

Țările noastre vecine, și în special Cehoslovacia Ungaria și Bulgaria în care lipsa sărei se resimte foarte mult ne-au făcut o ofertă de-a cumpăra sare dela noi pe un preț destul de convenabil pentru ambele părți și condițional ca sarea să fie transportată în țările respective cu vagoanele lor proprii — alt avantaj. Oferta a fost primită. Dela minele noastre din Ardeal și în special dela Cămara Sighetului se vor încărca 3000 de vagoane pentru Cehoslovacia și Ungaria, iar dela minele din Uioara, se vor încărca 400 vagoane pentru Bulgaria și vor fi transportate la un port Dunărean, apropiat de localitate unde este să se facă descărcarea lor. Asemenea dela minele din vechiul regat se vor expedia un număr de 2000 de vagoane.

*

Pentru o bună prosperare a Regiei și pentru ca produsele ei să poată fi repartizate cu prisosință în tot Ardealul s'au luat măsuri ca în fiecare capitală de județ să se deschidă câte un depozit de-al Regiei. Astfel în cursul anului curent se vor înființa depozite în orașele Zalău, Mierurea-Ciucului, iar în viitorul apropiat se vor înființa la Arad, Deva și Sighetul-Marmației.

*

Cu data de 1 Aprilie 1922 se va retrage negustorilor angrosiști dreptul de a mai vinde produsele Regiei.

Măsura e și echitabilă și venită la timp. Se știe că sub dominația veche, produsele Regiei erau date angrosiștilor, că ei să le revândă negustorilor detailiști, carî însă în loc să împartă în mod echitabil produsele la toți debitanții detailiști, le distribuiau după placul lor, Regia neputând avea asupra-le nici un control.

Prin înființarea în fiecare capitală de județ a unui depozit al regiei, necesitatea acestor magazine en-gos devine superflue.

*

Prin o bună administrație și bună conducere, R. M. S. din Ardeal va putea încasa până la sfârșitul anului curent după calculele făcute respectabila sumă de jumătate miliard lei.

*

Pe lângă multele nevoi ce le are Direcția regională R. M. S. din localitate este și aceia că insuficiența birourilor, paralizează orice activitate.

In birouri strimte sunt înghesuiți câte 18-20 funcționari care pe lângă că sunt stângheriți în lucrările lor, dar își primejduesc sănătatea.

Din cauza lipsei de local corespunzător, nu se pot angaja noui funcționari, cu toate că se simte lipsa a cel puțin 40 în plus.

Intervențiunile făcute pe la autoritățile în drept pentru găsirea unui local corespunzător au rămas fără nici un rezultat până azi.

N. F.

Știri economice

Inspectoratele agricole din Ardeal au fost înștiințate de către ministerul domeniilor ca să termine cât mai repede toate statisticile necesare în vederea împroprietăririi, de oarece împroprietăririle vor începe la 2 Februarie 1922.

*

Chestia despăgubirilor este cu deosebire agitată în Ardeal. Aci nu s'a făcut de fapt nici o lucrare în vederea plăților ce se vor efectua, pe când în vechiul regat fiecare dăunat are o hotărâre judecătorească prin care s'a stabilit așezările reale, daunele și sumele de despăgubire.

Un început de lucrări s'a făcut prin comisii comunale carî au primit cererile celor interesați.

Un control însă nu s'a făcut.

Ni se comunică însă că zilele trecute directorul de finanțe din Cluj a intervenit la toate prefecturile, cerând să i se trimeată cererile tuturor dăunaților de răsboi. După concentrarea acestora, directorul va vedea prin ce modalitate practică va stabili realitatea daunelor.

Operațiunea aceasta din urmă, este însă destul de grea, și e de prevăzut că va necesita, în primul rând un timp îndelungat.

*

In vederea impunerilor fiscale definitive, direcțiunea generală a contribuțiunilor directe lucrează la întocmirea formularelor și instrucțiunilor necesare pentu această operațiune.

Impunerile definitive se vor face după ce se va cunoaște rezultatul comisiunilor fiscale de drept.

Paltoane și îmbrăcăminte pentru școlari

la firma

699 **M. Neuman**

Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 431

Citiți în Pag 8-a.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

AFACERI din provincie se primesc spre urgitare și resolvire, pe lângă onorar modest. Birou de Informațiuni Cluj, Strada Gen. Grigorescu No. 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

Vânzări și Cumpărări:

VÂND 30 acțiuni Societatea Reconstrucția în participație cu Statul; două vărsăminte efectuate. Adresa: Str. Attila 22. 1353

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Baber 57.

Închirieri:

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte la ziar.

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Căsătorii:

TÂNĂR 29 ani din Regat funcționar, venit lunar 3000 Lei, dorește căsătorie cu o D-șoară sau văduvă cu situație materială bună. Adresa la ziar sub „Amidor" la Infrățirea.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Intreprindere de transport

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 1328

Reclama este sufletul comerțului

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielu Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Cent
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Auca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii

Au sosit:

ARTIFICII (rachete)

Hârtie de mătasă, crepp și staniol la

Papetăria: BOROS

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 2

1343

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă livrează instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în deposit.

148

Anunț.

Conform autorizației Ministerului Instrucțiuni Secretariatul Gl. Cluj No. 39815/921. Institutul de Chimie Strada Mico No. 7 Cluj, face cunoscut interesaților că având circa 200 lăzi cu talaj fin pentru ambalaj. Va ține licitație publică pentru vânzarea acestora, în ziua de 12 Ianuarie 1922 ora 10 a. m. la acel Institut. 1341

Cumpăr imediat un dormitor și sufragerie

Adresa la ziar sub „Radu".

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri

Constanta-New-York

Vaporul Transatlantic de lux

„Megali Hellas"

pleacă din portul Constanța la **la 5 Ianuarie 1922 st. n.**

După vaporul Megali Hellas pleacă transatlanticul de lux

„Themistocles"

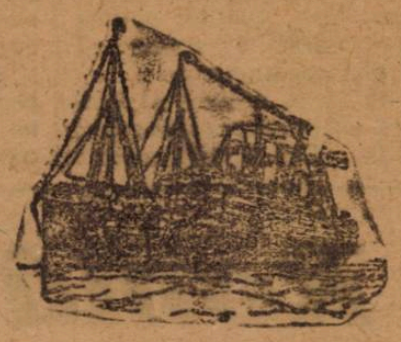

la 15 Ianuarie 1922 st. n. din portul Constanța direct New-York

După vaporul Themistocles urmează a pleca următoarele vapoare „CONSTANTINOPLE" și „KING ALEXANDER".

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteza mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCURESTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascar Catargiu No. 28.
902 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Mare asortiment

de candelabre electrice și lămpi de masă

1337

la Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acțiuni „REX"

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.

Se vând de asemenea tot felul de materiale precum și becuri electrice en gros și en detail.

Reclama 1398

Clădirea Românească

Societate Anonimă.

Prospect de emisiune.

Societatea „Clădirea Românească", cu capital de 60.000.000 lei, din cari 38.643.000 lei, deplin vărsați, face, în vederea executării lucrărilor proiectate, pu baza hotăririi aduării generale din 18 Decemvrie 1921, publicată în *Monitorul Oficial*, o emisiune de obligațiuni la purtător, denumite „bonuri" de câte 1000 5000 și 10.000 lei, valoarea nominală în suma de lei 20.000.000, cu dobândă de 8 la sută, rambursabile prin tragere la sorți în timp de 7 ani, cu începere dela 1 Ianuarie 1925.

Obligațiunile se emit pe cursul de 91 lei suta, deci dobânda lor este de fapt 8,80 la sută pe an.

Diferința de curs de lei la sută care se incasează la rambursarea obligațiunilor adică peste 3 - 9½ ani, adăugată la dobândă de 8.80 la sută, o urcă la 10—12 la sută, deci dobânda reală este în medie de 11 la sută pe an.

Dobânda va curge din momentul achitării bonurilor.

Societatea „Clădirea Românească" garantează plata acestor bonuri și a dobânzilor cu întreagă ei avere, constând din imobile și terenuri, fabrici și depozite de materiale.

Valoarea actuală a acestei averi este astăzi de aproximativ 110 milioane lei, din cari numai imobilele cumpărate, în cea mai mare parte încă dela întemeirea societății. și al căror cost este de lei 26,500.000, se pot estimă la aproximativ 80 milioane lei.

Societatea „Clădirea Românească" se obligă totuș ca pe baza averii ei actuale să nu facă emisiuni și împrumuturi decât până la limita maximă a capitalului vărsat, iar pe baza imobilelor ce va construi, sau eventual va achiziționà în viitor, să nu depășească prin emisiuni sau împrumuturi limita de 70 la sută din costul acestor imobile.

Bine înțeles, la aplicarea acestei limite se va scădea partea deja ramoursată din obligațiuni și împrumuturi.

Până la rambursarea obligațiunilor emite în condițiile precedente, cocietatea „Clădirea Românească" nu va va puteà emite obligațiuni cu alte garanții, spre exemplu cu afectarea specială a unor imobile pentru g rantarea acelor obligațiuni.

Societatea „Cădirea Românească" se mai obligă ca sumele ce va realizà, fie din emisiunea obligațiunilor fie din împrumuturi, precum și sumele ce ar reprezentà costul imobilelor, ce societatea ar vinde să le întrebinteze numai la construcțiuni sau cumpărare de imobile, sau pentru achitare împrumuturior societății.

Caracteristicele bonurilor „Clădirea Românească" sunt deci:

Dobânda mare;
Amortizare scurtă;
Garanție foarte solidă.

Din emisiunea de 20 milioane lei, am rezervat 4 milioane pentru subscrierea publică, iar 16 milioane lei au fost preluate ferm de băncile și institețiunile următoare:

Banca L. Berkowitz.
Banca Comercială Română.
Banca Comercială Italiană și Română.
Banca de Credit Român.
Societatea de asigurare „Generala"
Banca Marmoros Blank & Co.
Banca Românească.
Banca C. Steriu & Co., sucursala Băncii Ardealului.

Subscrierile se primesc la aceste bănci, la sucursalele lor din provincie și la băncile în relațiune cu ele precum și sediul societății în noastre.

Instiințare

Regimentul 36. Obuziere aduce la cunoștința Locotenentului de rezervă REINERTH OTTO HERMAN a-și comunica de urgentă adresa urmând a i se trimite ordine urgente.

In cazul că este în streinătate sunt rugați părinții sau prietini săl a-i comunica adresa la Regiment în Sibiu.

Comandantul Regimentului 36 Obuziere
Lt. Colonel: BIMS.

1359

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Abonamente

pentru

ziarul „Infrățirea"

se primesc la

LIBRARIA

„Cartea Românească"

Piața Unirii 7.

In jurul moratoriului ce vrut de Germania

Rolul asociațiunii industriașilor. -- Activitatea lui Hugo Stines. Delegatul german la Londra. -- Controlul asupra încasărilor. Vamale. -- Posibilitate de înțelegere în casării.

„Reclamarea moratorium-ului va pune pe tapet întreaga problemă a reparațiunilor" a declarat cancelarul Wirth, în fața comisiunei Reichstagului.

Aceasta e, desigur, părerea tuturor, atât în Franța cât și în Anglia. Noi putem chiar, dată fiind afirmațiunea d-lui Wirth, să mai adăogăm încă ceva, care reiese de altfel din însăși ultimele sale mărturisiri: guvernul german a vrut ca aliații să examineze, pe de-a întregul, problema reparațiunilor spre a se vida chestiunea odată pentru totdeauna și a putea impune „Asociațiunei industriașilor Reichului", măsuri cari altminteri, ar fi rămas ineficace.

■

Grație bogăției, forței sale economice și morale, „Asociațiunea industriașilor Reichului" constitue, actualmente, în Germania, un stat în stat. Prin manevrele sale, ea a provocat căderea mărci, care i-a adus îmbogățirea. Mai mult, ea a făcut populară acea înspăimântătoare depreciere a devizei germane, facilitând speculațiunea, devenită, azi resursa necesară a chestiei mărfii din Germania.

Scumpetea vieței, care de patru ani a atins cele mai înalte culmi, continuând să progreseze în proporțiuni enorme în cursul lui Octombrie era de 480 la sută — și mizeria claselor inferioare interesează prea puțin pe beneficiarii cunoscutelor dividende de 60—80 la sută.

■

In luna Mai trecut, când criza s'a terminat cu ultimatum-u. Aliaților, Hugo Stinnes declarase: „Dacă Antanta vrea să poate să ocupe Ruhrul, n'are decât s'o facă"!

Magna'ul german se bizuia atunci pe dificultățile cari s'ar fi produs în urma ocupării acestei provincii. Insă voința fermă și promtă a d-lui Briand l-a deconcertat. S'au luat, deci, alte măsuri!

Călătoria, la Londra, a lui Hugo Stinnes a avut de scop să decidă cointeresarea industriei britanice la viața economică germană. Punctul de atracție era piața rusă și ratamentul miliardarului german suna astfel:

„Dacă industria britanică se asociază cu noi ea va găsi în Rusia debușeuri cari să-i permită înlăturarea crizei actuale, în timp ce industria germană, căpătând o nouă prosperitate, ar putea ușor achita reparațiunile".

Argumentarea falacioasă a lui Stinnes n'a avut mare succes în Anglia. Tratativele cu sovietele au luminat, destul, pe aliații noștri asupra serioztății promisiunilor rusești.

■

Manevra căzând, cabinetul german s'a decis să trimeată la Londra pe d-l Rathenau cu misiunea d'a încerca să obțină el, din partea băncilor engleze ajutorul care fost se refuzat industriașilor.

Rezultatul a fost mai puțin deprimant măcar pentru guvernul Wirth, dacă nu față de „Asociația industriașilor". Bancherii britanici au promis să sprijine pe germani, dar numai în măsura în care interesele Antantei n'ar fi compromise.

Reîntors la Berlin d. Rathenau a suggerat, îndată, o decizione definitivă. Industriașii, neglijând să insiste asupra condițiunilor puse pentru a ajuta Reichul cu creditele lor din străinătate n'au făcut nimic în vederea posibilității de utilizare.

Pe de altă parte, Miercurea și Joia trecută, ca celarul a încercat, pe lângă comisiunea creditelor, un ultim demers infructuos. Atunci abia s'a simțit nevoia d'a se trimite, la Paris, cunoscuta notă a guvernului german.

■

A se ocupa Ruhr-ul e, din punctu de vedere militar, foarte greu; din punct de vedere financiar, costisitor; iar politicește, imposibil.

Pentru a se lovi în industrie deținătoarea bogățiilor germane și principalul adversar al executiunei tratatelor — se impune deci o altă coercițiune: controlul și încasarea veniturilor vamale.

In Anglia, sir John Brandbury propuse chiar un control al finanțelor germane. Măsura ne pare însă umilitoare pentru Germania și puțin practică în ce privește interesele Antantei.

Supravegherea vămilor poate să se execute, în schimb, mult mai simplu. Pe frontiera vestică, ocupația aliată n'ar avea de cât să stabilească un cordon vamal, începând dela nordul granței o'andeze și până în Elveția. La est, trupele Antantei din Silezia superioară ar fi, ori când, gata să controleze frontiera polonează. Flota britanică — s'a mai vorbit despre aceasta în luna Mai — ar exercita d'asemenea polițiia în porturile Mării Nordului și Balticei, găsind, acolo, importanța rațiunei sale.

■

Astfel industria germană ar fi îngrădită, direct, în comerțul de export care îi alimentează prosperitatea, dând, aliaților putința ca, din beneficiile culese, să obțină plata creanței lor.

Noi nu avem căderea să prejudecăm asupra deciziunilor cari se vor lua. Dar această măsură ne pare foarte eficace, de oarece, prin jocul tarifelor vamale stabilite de Antanta, ar înlătura hegemonia industriei Reichului și s'ar ajuta populația germană rezonabilă, care este, azi, absolut neomenește, exploatată de câți va potentați ai banului.

Asistența în provinciile alipite

Deși provinciile alipite nu cădeau de adreptul sub conducere a ministerului muncii și ocrotirilor sociale, având secretariate generale deosebite, totuși, Direcția acestui minister a căutat să studieze legislația și organizația asistenței sociale din aceste provincii.

Din rapoartele și studiile întocmite cu acest prilej rezultă că:

In Bucovina

Acțiunea particulară a dat rezultate destul de frumoase privitor la ocrotirea socială înainte de războiu și Societățile înființate pe lângă scopul de asistență, mai aveau și scopuri culturale, naționale sau religioase. Atât societățile românești cât și societățile altor naționalități, își îndreptau activitatea lor principală pentru înființarea și susținerea de internate sau orfelinat.

Atențiunea cea mai mare se dădea ocrotirei tineretului școlar și dela vârsta de 7 ani când începea studierea cursului primar și până la terminarea școalelor secundare, sute de elevi grupați pe naționalitate erau adăpostiți și îngrijiți în internatele și orfelinatele Societăților particulare.

Toate aceste așezămite cad azi în sarcina ministerului muncii deși unele nu au decât caracterul unor internate școlare și de drept trebue susținute de ministerul de instrucție.

In Transilvania

Exista un secretariat special pentru sănătatea publică și ocrotirea socială.

Cercul de activitate al secțiunei de ocrotire socială era aproape identic ca și în Bucovina.

De observat că în această provincie Statul maghiar dădea o deosebită atențiune îngrijirei copiilor, și numai pentru această ramură de activitate, Statul Maghiar avea înscris în buget suma de zece milioane coroane, înainte de războiu. Copiii până la vârsta de doi ani erau îngrijiți în institute, iar dela vârsta de doi ani în sus, erau dați la creșcători, în majoritatea cazurilor de naționalitate ungară, dar astfel se urmărea pe această cale desnaționalizare Românilor.

Pentru Transilvania situația se prezintă însă ceva mai deosebit, căci după desființarea secretariatului general de sănătate publică și ocrotire socială din Cluj, s'a înființat un inspectorat General, purtând aceiaș titulatură și având aceiaș cerc de activitate ca și secretariatul desființat.

Inspectoratul depinde încă tot de Ministerul de Interne, Direcția Generală a Serviciului Sanitar.

Partid legitimist în Ungaria

Budapesta 28

Contele Andrassy va vorbi joi la clubul partidului creștin asupra situației sale față de acest partid.

Contele Andrassy a anunțat de pe acum că va eși din partidul creștin. Odată cu dânsul vor părăsi partidul și alți 15—20 deputați, împreună cu Ugron, Szilagy și Szterenyi. Noul partid pe care îl va înființa Andrassy, va avea un caracter legitimist. (Rador).

Clădirea Românească

Societate Anonimă

BILANȚUL GENERAL INCHIAT LA 31 DECEMVRIE 1921

ACTIV			PASIV		
Acțiuni emisiunea II.	1.357.000	—	Capital	40.000.000	—
Acționari emisiunea II.	10.553.750	—	Dreditori ipotecari și diverși	274.550	45
Cassa	12.849	75	Diverse conturi creditoare	2.017.630	—
Conturi curente (disponibil la bănci, etc.)	6.871.845	35	Fond pentru amortizarea imobilelor	800.000	—
Efecte publice (bonuri de tezaur) socotite cu 75%	3.000.000	—		43.092.180	45
Imobile (după prețul de cost)	21.806.959	15	Profit și pierderi (beneficiul net)	3.299.928	50
Participari la diverse	1.851.256	60			
Materiale diverse și scule	117.654	30			
Mobilier și bibliotecă	48.961	95			
Animale de tracțiune, trăsuri și accesorii	23.593	50			
Diverse conturi debitoare	748.238	35			
	46.392.108	95		46.392.108	95

Consiliul de administrație:

Președinte, ANGHEL SALIGNY, inginer. Vice-președinte, PETRE MISSIR, advocat, profesor universitar.

Administratori-delegați: PETRE ANTONESCU, architect; AL. F. BĂDESCU, inginer.

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 413 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Marți 2 Ianuarie 1922

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj Gratuit

Onor. Muzeul Asociațiunii Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA. CLUJ, STRADA ... MANIU No. 3 (ETAJ. II) SUB CONDUCEREA DE... Director: D. TO... Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE: PE 1 AN . . . . . 120 LEI; 6 LUNI . . . . . 60 LEI; 3 LUNI . . . . . 30 LEI

„Blocul antiliberal"

Pentru cetățeanul care ne privește și ne judecă pe toți din mijlocul realităților, situația politică este desigur cu mult mai limpede de cum încearcă să i-o prezinte partidele.

Cetățeanul știe că, în cei trei ani câți au trecut dela războiu, el a fost mereu asmuțat împotriva partidului liberal și că cele două guverne ieșite din primele consultări ale votului universal au fost amândouă guverne antiliberale. Sunt adică trei ani de când țara aceasta, unde totul se cere rânduit și consolidat, viața politică nu este decât o continuă desfășurare de ură împotriva partidului liberal. Pe această ură a încercat să clădească generalul Averescu, și tot pe această ură a crezut că se poate ridica și partidul țărănesc. Dar, desmeticit, cetățeanul se întreabă: Care sunt rezultatele politicei antiliberale? Ce s'a făcut de către cârmuitori pentru refacerea, organizarea și întărirea acestei țări? Avem noi astăzi, după trei ani de asmuțare împotriva partidului liberal, o conducere mai înțeleaptă, o rânduială mai bună și o gospodărie mai sănătoasă?

Regimul averescan va rămâne doar de pomină în istoria politică a României. Regim de jaf și de corupție, el nu-și găsește asemănare decât în epoca domniei fanarioților. Incercarea de a concesiona atelierele căilor ferate la streinirate la streini; jafurile iș apoi pârjolul dela Aprovizionare; risipirea banului public pentru căpătuirea partizanilor; birurile nesocotite ale d-lui Titulescu care mai toată vremea și-a petrecut-o în streinătate; aplicarea nedreaptă a legii împroprietăririi țăranilor; rușinoasa afacere a „Reșiței" prin care s'a încercat înstreinarea celei mai mari industrii metalurgice din România; monopolizarea vinderii cerealelor în streinătate pe seama „Sindexului" și în paguba economiei Țării. — iată în câteva cuvinte păcatele și nelegiuirile unui guvern răsărit, după cum se știe, din lupta împotriva partidului liberal. De pe urma acestui guvern ne găsim astăzi cu finanțele și economia țării desorganizate, cu visteria statului goală, cu creditul în streinătate desființat. Sărăcia, desordinea și imoralitatea sunt rezultatele celor trei ani de agitație împotriva partidului liberal.

Și cetățeanul îiș dă bine seama că astăzi, când regimul averescan s'a prăbușit, întrebarea care trebuie să răspundă este una singură: **Mai poate fi continuată politica de ură împotriva partidului liberal?**

Căci și acum, după rezultatele experienței făcute, sunt oameni și partide care cred că experiența n'a fost destul de dureroasă și că deci încă se mai găsesc alegători cari să poată fi târâți într'o politică antiliberală. De aceia se și încearcă prin toate mijloacele crearea unui bloc politic bazat pe ura împotriva liberalilor. In acest bloc ar fi să se întâlnească toate rămășițele partidului conservator desființat și toți aventurierii unei democrații destrăbălate.

Partide vechi care se văd fără rost și partide noi care acum încearcă să-și facă un rost politic, — toate se caută și-și întind mâna pentru a lupta împotriva partidului liberal.

Nu e combinație la care să nu se recurgă, nu e tovărășie care să nu fie încercată și nu e compromis pe care să nu-l accepte astăzi făuritorii de blocuri antiliberale.

Dar în fața tuturor aliațelor se ridică cetățeanul desmeticit care înțelege să judece politica de până acum după rezultatele pe care le-a dat.

Și el își zice: a vedea dezastrul și a continua totuși politica de pe urma căreia s'a ajuns aici înseamnă să ne facem de cap și să uităm că avem o țară în care totul e de organizat și de întărit.

Știri externe

Un grup de medici francezi interparlamentari s'a întrunit sub președinția senatorului dr. Chauveau, spre a se ocupa de celebrarea centenarului lui Pasteur.

•

Guvernul austriac a hotărât să scoată în vânzare gobelinele casei Habsburg, rămase în posesiunea republicei și cari reprezintă o valoare de 200 miliarde coroane.

■

Polonia a hotărît să trimită în Rusia, prin misiunea Nansen, 150 mii tone grâu și fină.

■

Circulă svonul că logodirea prințesei Yolanda cu ducele de Brabant, moștenitorul din Belgia vor fi anunțate în mod oficial cu ocaziunea vizitei suveranilor belgie i la Roma în ana Ianuarie viitor.

•

In urma urcărei prețului tarifului de călători în Germania, comunicația pe căile ferate a fost mai mică în cursul sărbătorilor decât înainte.

•

Un decret al ministerului Industriei din Roma, limitează negociațiunile la Bursa numai pe „bani gata".

O carte prețioasă

„Opt ani în Banca Națională". — Memoriile d-lui I. G. Bibicescu

Sub titlul, „Opt ani în Banca Națională", fostul guvernator al Băncii Naționale, d-l I. G. Bibicescu, în ajunul expirărei mandatului ce i s'a încredințat în fruntea marei noastre instituțiuni financiare a dat la iveală o lucrare cuprinzând activitatea distinsului economist, desfășurată zi după zi, timp de o trei ani — dintre cari primii trei ani în calitate de vice guvernator.

Intr'un stil limpede, fără înfloriturl, modest și bine închegat, autorul amintește totodată strălucitele fapte din epoceă cauzei noastre românești, întâmplate în decurgerea vremei dela 1914 luna Februarie și până în ziua când d-sa și-a depus mandatul de guvernator.

Deși presărate cu cifrăria prozaică — inerente unei lucrări cu caracter financiar, și al cărora limbaj omul calculelor pozitive îl înțelege mai degrabă decât o descriere literară oricât de minunat concepută — memoriile d-lui Bibicescu e oacă evenimentele de reîntregirea Țării în marginile ei istorice. Acest contrast între proza cifrelor și pomenirea acțiunii noastre naționale și a jertfei de sânge și viață pe câmpul de răsboi face ca lucrarea de față să fie în particular interesantă și în totalitatea ei o operă vrednică să ocupe în bibliografia viitorului locul cărților de mare preț.

Dl. Bibicescu — precum spusei — și-a notat în fiecare zi — de seamă pentru institutiunea al cărei guvernator era și pentru Țara căreia și-a consacrat cu pasiune toată munca, priceperea și energia sa extraordinară — întâmplările și fapte vrednice de posteritate. Astfel volumul — potrivit ca mărime înfățișează o redare cronologică — chip care înlesnește înțelegerea deplină și înțipărirea repede a celor cetite.

Că publicațiunea e scrisă lămurit, cumpătat și cu iscusință, aceasta poate se mai datorește, și faptului că, în tinerețea d-sale d-l Bibicescu a făcut gazetărie, alături de C. A. Rosetti, I. C. Brătianu, Emil Costinescu și alți ilustri bărbați din generațiunea trecutei noastre renașterii naționale când adevărul, munca, modestia și dragostea curată precumpăneau în manifestările vieții sociale de S'at — gazetărie pe care și în urmă — mai rar, e drept, dar a profesa tot așa cum învățase.

Institutiunea Băncii Naționale — această întocmire care a dat Statului și vieții noastre economice de la înființarea ei și până azi sprijinul — său, un incalculabil sprijin acum în vultoarea crizei ce ne-a copleșit — institutiunea aceasta a propășit și s'a înălțat la prestigiul ei strălucitor, grație și activității fostului ei guvernator d-l Bibicescu.

C. I. A.

Propaganda germană împotriva statelor din Europa centrală

— Pangermanismul e tot cutezător —

Multiplele probleme de ordin politic și economic care preocupă opinia publică germană sunt de o extremă gravitate din cauza situațiunei financiare acute a fostului imperiu militarist, și în deosebi din cauza apropiatei scadențe a plății reparațiunilor de război, alături de care trebue socotită și continua depreciere a mărcei.

Totuși, — în vâltoarea acestor probleme de care, în bună parte, atârnă însăși existența Statului german, — presa germană nu uită să accentueze năzuințele pangermanismului, cari găsește, azi ca și eri, apărători pe cât de conștienți, pe atât de îndrăzneți.

Se știe că unul din punctele principale ale programului pangermanist era realizarea supremației politice și economice a fostului imperiu asupra Europei centrale și orientale, — program care se găsea expus pe larg în scrierea lui Friedrich Neumann „Mittel Europa".

•

„Deutsch Rundschau", — cea mai răspândită revistă germană, — reia, sub o formă nouă, bine înțeles, ideile lui F. Neumann, încumetându-se să demonstreze că situația economică precară a Europei, se datorește creărei noilor mici State din răsăritul și centrul Europei.

Insuși d. Karl von Loesch, care a fost însărcinat să susțină și să propage această teorie economică, recunoaște că numai lipsa unei strânse legături între aceste State pricinuită de situația lor etnografică, făcea ca ele să fie un punct slab pentru Europa centrală și orientală de dinainte de 1914, adăugând că pentru aceasta nimenea n'ar putea zice că s'a făcut acum dreptate, ținându-se seama numai de cerințele naționale a câtorva popoare.

Tratatul dela Versailles, — adaugă publicistul german — n'a adus nici o îmbunătățire acestei stări de lucruri. Din potrivă „el a menținut vechiul sistem al Statelor împestrițate cu naționalități diferite, în care un popor stăpânește pe alte popoare, ceeace constituie de fapt numai o răsturnare de roluri.

„Popoare fără istorie și fără nici o experiență economică, au fost puse să stăpânească alte popoare care au un trecut istoric cultural în toate domeniile vieții lor sociale.

Regiunile cele mai productive ale Europei au fost divizate, teritorii formând unități economice din cele mai vechi timpuri au fost imbucătățite.

Ura născută la cei oprimați, măsurile de violență împotriva lor, emigrațiunile în massă ale elementelor active și capabile, — toate acestea laolaltă scad nivelul producțiunei și împedică avântul economic al noilor State.

Iată la ce se rezumă pentru publicistul german, aplicarea principiului naționalităților. Iată prilejul să vezi pe d. de Loesch calificând opera conferinței dela Paris, nu numai de nedreaptă, dar chiar nechibzuită.

Propagandistul german merge așa departe cu temeritatea că atribue „această greșală" Franței „imperialiste care urmează politica lui Ludovic XIV și a lui Napoleon I.

După autorul pangermanist Franța, neliniștită de inferioritatea sa numerică și neputând „să-și închipuiască că popoarele vecine pot să trăiască în pace și fără ea", urmărește hegemonia vechiului continent.

Insă d. von Loesch nu pare să fie surprins de loc să vadă apărând un nou Napoleon, care — datorită armatei puternice pe care numai singură Franța a știut să și-o păstreze și datorită monopolului cărbunelui și fierului pe care se sforțează să-l dobândească, — va cuceri dominația sa asupra Europei.

După teoria d-lui von Loesch, ar trebui ca noile State să aștepte decenii întregi, până ce în cazul cel mai favorabil dar pe dea'ntregul neprobabil, printr'o muncă fără răgaz, ele să atingă „gradul de superioritate al popoaelor" care conduceau Europa înainte de războiu.

Se impune, după același autor, ca lumea să recunoască tot mai bine, că tratatele dela Versailles și dela St. Germain au fost rău inspirate. Propaganda germană în prezent nu caută decât ca prin toate mijloacele posibile să rezolve conflictul dintre aspirațiunile naționale și necesitățile economice ale Europei.

•

Opinia publică românească nu trebue să peardă de loc din vedere această propagandă constantă și tendențioasă a conducătorilor germani în potriva nouei stări de lucruri stabilită în Europa centrală și mai cu deosebire împotriva aplicărei principiului naționalităților.

Dispretul pe care germanii l'au manifestat înainte și în timpul războiului pentru „Klein staaterei" și pentru națiunile „fără istorie și fără experiență economică", cari reclamau dreptul lor la o viață liberă și independentă, ei continuă să-l propage în presa și în revistele lor.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Marele Bal dat în folosul **Muzeului Militar Național**

va avea loc Sâmbătă 31 Decembrie în vastele saloane ale hotelului New-York.

Va fi unul dintre cele mai frumoase baluri din acest an. Tombolă foarte bogată surprize aduse special dela București. Petrecerea va fi până la ziuă.

ECOURI

Un împrumut de 3 miliarde de dolari. — Isprava unui excroc.

Un escroc faimos, Ernest Dunbar Calvus, a fost arestat zilele trecute la Bruxelles. El prepara să emită un împrumut pe contul său personal de 3 miliarde de dolari, la Federal European States Laon.

El a imprimat titlurile false la Anvers. Justiția crede că o parte din titluri au fost negociate de excroc. Dunbar ducea o viață de miliardar în marile capitale europene. La marile hoteluri el ocupa cele mai frumoase apartamente.

O nouă boală a grâului.

S'a descoperit în unele părți ale țării noastre o nouă boală la grâu — și anume: deasupra pământului și sub cele dintâi foi ale grâului, tulpina ce susține spicul, e acoperită de gogoși mici roșii, care par a conține larva unui gândac. Firele de grâu năpădite de această boală sunt pământii și în scurtă vreme se usucă.

Un obiect de arta evaluat la 10 mil. franci.

Printre operile de artă, restituite Italiei de către austriaci și unguri, experți au descoperit și o piesă, datorită lui Leonardo da Vinci. Opera are o valoare de 10 milioane franci și a putut fi identificată numai grație unui catalog dela Muzeul Windsor din Anglia.

Un jubileu în presă

Revista „Dreptul" sărbătorește 50 ani de existență

Excelenta revistă juridică „Dreptul" împlinește cincizeci de ani de existență și direcțiunea ei a hotărât să sărbătorească acest eveniment, în publicistica română de specialitate, printr'un banchet care va avea loc joi seara.

Socotim nimerit a recapitula, cu acest prilej, câteva date din existența acestei publicațiuni:

Revista „Dreptul" (la apariția sub „Dreptului) de legislațiune, doctrină jurisprudență economia politică, a apărut la București, la 16 Decembrie 1871 și și-a suspendat apariția la 16 Ianuarie 1877 pentru a reapare la 5 Decembrie 1878. La 25 Mai 1880 își suspendă din nou apariția și reapare la 30 Noembrie 1880, de două ori pe săptămână, în format 32×24 și redactată de Gr. G. Peucescu.

Direcția revistei în decursul acestor 50 ani au avut-o:

Gr. G. Peucescu (21 Sept.) 1895 11 Dec. 1897);

Al. Degră (16 Dec. 1887 —15 Iunie 1900);

C. D. Dissescu (dela 1 Ianuarie 1901).

O nouă asociație artistică

Inițiativă lăudabilă în Banat

Profesorii de desemn, artiștii, pictori și sculptori și arhitecții din Timișoara au luat frumoasa hotărâre de a înființa o Asociație Bănățeană de Arte Frumoase",

Scopul Asociației în genere va fi promovarea artei pictorale sculpturale, industriale și arhitectonice, precum și desvoltarea unei munci cât mai intense pentru popularizarea stilului românesc din punctul de vedere al artei în general și al industriei ca artă îndeosebi; cultivarea sentimentului de solidaritate între membrii Acociației.

Sediul Asociației va fi Timișoara, unde se vor deschide ateliere pe seama artiștilor, se vor aranja expoziții, se va înființa un muzeu sub titlul: „Arta Banatului".

Asociația va interveni, ca tinerii de ambe sexe talentate să primească burse pentru perfecționarea lor artistică.

Însă această inițiativă are nevoie de sprijinul celor în drept, dar mai ales de sprijinul moral și material al instituțiunilor publice și private, cât și al bănățenilor de pretutindeni.

Cetiți „Infrățirea"

Scrisoare din Alba-Iulia

Mișcarea teatrală. — Presa locală

Și la noi în Alba-Iulia avem sezonul propriu vieții artistice în deosebi.

În timpul verii, societățile cultu ale și cele eatrale pare că stau în espectativă. Această însă e explicabil, fiindcă, în cursul căldurosului anotimp oamenii ce-muncesc din greu pentru existență, își văd de lucrul lor, iar ceilalți își petrec vremea de reconfortare pe la stațiuni e climaterice, sau balneare sau prin centrele unde lumea vine să se amuzeze.

Pela miezul toamnei, însă, năpădesc de pretutindeni manifestări pe cari nici nu ai cât decât răgazul să le judeci și nici nu știi căreia din ele să-i dai întâietatea.

*

La 27 Noembrie trecut s'a terminat stagiunea trupei maghiare „Gașpar" în care sunt și câțiva Români.

La 2 și 3 săptămâni vine la noi societatea culturală „Mihai viteazul" a regimentului 107 de infanterie care a dat o reprezentație teatrală acum în urmă urmată de cor și declamații executate cu dibăcie care mulțumește publicul nostru obișnuit cu lucruri bune.

La 18 luna curentă societatea „Cultura Poporului" și-a început seria de conferențe.

În ziua următoare, elevii cercetași ai liceului nostru au depus legământul cercetășesc, în mijlocul unui numeros public civil și militar. Prezența sătenilor a împrumutat printre ei o nuanță rustică.

Seară cohorta „Axente Severu" a dat o reprezentație cu conferență, exerciții clasice dansuri naționale, declamații și cor în sala „Urania", ce abia încăpea asistența.

„Ocrotirile sociale" de sub conducerea d-nei dr. Pop a dat o representație în folosul „orfanilor din războiu" în ziua de 24 Dec.

La 25 Dec. Seria conferințelor „Cultura Poporului" a continuat cu interesantă expunere a d-lui Traian Achim prof. despre „Portul românesc". De astădată însă ascultătorii de la noi nu s'au grăbit să vină. De, portul românesc e pentru opincar, nu pentru orășeanul subțire.

Dumineca trecută la ora 3 d. a. societatea „Principele Mircea" a adunat la „ceaiul" din cafeneaua „Europa" un public numeros fiindcă s'a dansat și „tango" și „foxtrot."

Să mai zică cineva, că în Alba-Iulia nu se petrece!

*

Dacă activitatea culturală propriu zis, fără dans și teatru nu e cercetată de lumea mare, o parte a vinei bate în sarcina presei locale:

„Alba-Iulia" de pildă căreia numele adoptat îi indică menirea se ocupă totuși de alte cele, dar prezintă capitala istorică a României și deci i-ar ședea rău să nu fie la rând cu suratele din Capitala geografică a țării.

„Transilvania Românească" încă ne-aduce de vești din lumea largă, până și din China, însă de cele de pe la noi nu.

Acum e vorba să apară o gazetă maghiară și atunci mai zică cineva, că Alba-Iulia e înapoiată!

*

Până către postul Paștilor har Domnului, toate Duminecile și sărbătorile sunt date pentru câte o reprezentație cu joc și teatru vesel.

Iată dar că și la noi, în Alba-Iulia avem sezonul petrecerilor și al teatrului!

Cor.

În noaptea de Silvestru mare serată de tombolă, orchestră de țigani de primul rang în

Cafeneaua Thalia

Loterie de purcel. Deschis până în zori. 1262 Radio 1986

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Probleme pedagogice

Scoalele rurale superioare din Danemarca

Aceste școale funcționează de 70 ani. Datorită lor, țăranul danez este excepțional de instruit și cultivat, căci în aceste școale el găsește nu numai un complement al instrucțiunei primare, dar și o adevărată cultură superioară. Ele au contribuit la ridicarea nivelului cultural al poporului danez și, ca urmare logică, la îmbunătățirea situației economice a lui. Din Danemarca, aceste școli s'au răspândit în celelalte țări scandinave: Norvegia, Suedia și Finlanda.

Danemarca este o țară agricolă. Pescuitul și cultura grâului sunt cele mai însemnate resurse. Pe monedele țării sunt gravate un pește și un spic de grâu. Totuși, de vre-o 30 ani încoace, creșterea vitelor, industria laptelui au luat o desvoltare foarte mare. Danemarca procură vite pentru consumație Germaniei, ouă și unt Angliei. Munți de unt danez (în 1913 zilnic câte 30.000 kgr.) soseau pe piața Londrei și de aici se împart în toată Anglia și în colonii.

Această producție enormă se datorește faptului că proprietarii țărani, mici și mari, sunt grupați în cooperative de producție și de export. Întreaga țară este împărțită de lăptării sistematice, care concentrează laptele din împrejurimi. Cele mai perfecționate mașini, cele mai delicate procedee științifice de analiză, de sterilizare, de pasteurizare sunt întrebuințate. Țăranii își administrează ei înșiși cooperativele și le administrează cu cea mai mare competență și corectitudine.

Între anii 1870—1880 avu loc o teribilă criză agricolă. Danemarca trăia din exportarea grâului. Dar prețurile scăzură, din cauza concurenței străine. Guvernul vroia să ia măsuri pentru protecția grâului danez. Atunci 30.000 de țărani danezi semnară o protestare, în care spuneau, între altele: „Noi nu voim ca prin mijloace artificiale, să scumpim hrana compatrioților noștri". Astfel fură lăsate să între în țară grânele străine. Dar, atunci, printr'un spirit de inițiativă demn de invidiat, prin o cunoaștere profundă a noilor condiții economice, țăranii își transformară complect industria lor agricolă; creșterea vitelor și industria lăptăriei înlocuiră producția grâului. Această schimbare se făcu, ca prin minune, în câți-va ani, în întreaga țară. Și tot atunci fură adaptate cele mai perfecte instrumente și sistemul cooperației.

Dacă întrebați pe un Danez, cum s'a putut forma o întreagă clasă de țărani, așa de instruită și de conștientă, el va răspunde: „Prin școalele rurale superioare". Și dacă vreți să știți cine a fost promotorul acestor școli, el va numi pe Grundtvig. Și aici, ca și la origina oricărei opere educative, se găsește un om superior. Nici un nume nu-i mai popular, în toate țările scandinave, ca numele lui Grundtvig, reformator religios, istoric, poet educator, pe care-l numesc profetul nordului. In adevăr profet, căci el provoca în țara sa și în toată lumea scandinavă, o adevărată deșteptare națională și religioasă, învățând pe popor istoria sa, limba sa, trezindu-i conștiința de personalitatea sa etnică și mândria de trecutul său.

Grundtvig s'a născut la 1783, Tatăl său era pastor (preot protestant). Mama sa era foarte religioasă. O servitoare îi cânta de mic, versete religioase și cântece populare. Mai târziu, fiind destinat și el preoției, făcu școala latină. Sub aceste influențe se petrecu copilăria și tinerețea sa.

In 1844, într'un discurs înflăcărat și rămas celebru, proclamă: „Trebue înălțat sufletul poporului, trezit în el sentimentele religioase și patriotice. Nici o frumusețe nu-i pentru popor prea înaltă, cele mai curate izvoare ale vieței morale și intelectuale trebue puse la îndemâna acestui popor. Trebue creiată în școale noui, o instrucție vie, modernă, națională.

Miezul, centrul acestei culturi noui, este patria, studiată în geografia sa, în populație, limbă, literatură, legi obiceiuri, întreaga sa civilizație. „In școala mea scria el în 1843 regelui Cristian VIII, „îmi trebue cel puțin un profesor care să știe limba maternă nu numai acea din cărți, dar mai ales acea vorbită; cel puțin un profesor care să știe istoria neamului și să știe a o povesti; cel puțin unul care să cunoască cântecele populare vechi și noui și să poată a le preda; unul cel puțin care să fi cutreerat țara în lung și în lat și să cunoască poporul cu nevoile și resursele lui; cel puțin un jurist care să poată explica tineretului constituția țării, cu legile noui și vechi".

Chemarea claselor inferioare la viața spirituală, adoptarea unui ideal comun de către întreg poporul, iată visul lui Grundvig. In Universitatea poporului, după cum o numea el, nu va fi nici examene, nici concursuri, nici diplome de nici un fel. Ea nu va aduce nici o schimbare în starea socială aelevului; la eșirea din școală, fiecare își va lua ocupația de mai înainte, dar „cu alt suflet", singurul scop fiind mărirea valorei interioare a fiecăruia.

Primele încercări datează din 1844. Dar după 1864 această mișcare se întinse. In urma nenorocitului război, Danemarca pierdu două provincii și un milion de locuitori.

Poporul se resemnă de nevoie și în locul Slesvigului pierdut, se puse în valoare pământul pă-

Un răspuns ziarului „Voința"

Primim următoarele:

Domnule Director.

De oarece ziarul „Voința", în ale cărui coloane din 9 Dec. a. c. a apărut o Corespondență anonimă sub titlul „Icoana regimului ce va să vie" — n'a găsit de cuviință să publice și răspunsul meu referitor la acea corespondență, — Vă rog respectuos, să binevoiți a publica d-v. acest răspuns:

La adunarea băncii „Crișana" din Brad numai de politică liceală nu a putut fi vorba, deoarece cei ce au votat contra fuziunii cu „Banca Centrală din Cluj nu voesc să sacrifice independența unei instituții financiare care a fost și este mai aproape de interesele speciale ale acestui ținut. Din principiu deci am fost și suntem contra ori cărei fuzionări.

Banca „Crișana", înființată de profesorii din Brad și preoțimea săracă zărandeană, acum că a înfruntat greutățile începutului, va putea exista mult și bine și fără fuziune, având misiunea bine determinată în acest ținut. Cel mult se va preface într'o federația a mai mult or cooperative, cari împreună să încurajeze comerciul român și să paralizeze specula îmbogățiților nescrupuloși.

Se amintește în corespondența anonimă, terorizarea preoțimei din partea păr. telui protopop Piso. Un neadevăr, căci pot să zic, cu conștiință curată, că păr. protopop Piso, nu e capabil de o asemenea brutalitate

Acea corespondență mai dispune că întovărășit de întreaga „bandă" a intrat în sala adunării și în timp ce cinstitele fețe bisericești făceau un scandal, ce nu onorează — Detectivii au arestat pe marele acționar I. Cuteanu".

Iată faptele:

In decursul votării dl Cuteanu nu a fost arestat. Detectivi la adunare nu au fost, iar cazul că nici un preot nu a votat pentru fuziune, ci preoțimea solidară cu șeful său în mod demn a fost și este pentru independența, băncii „Crișană", — nu dă dreptul fuzionistului anonim de-a ne porecli de „bandă".

Vrednicia protopopului nostru, pe care l-am ales solidari șu cu mare însuflețire, o știm noi și factorii competenți, dar o mai consfințesc și monumentala biserică din Cărpiniș, liceul din Brad nou terminat, internatul nou înființat, frumoasa casă protopopească, fondul de peste 700.000 lei pentru zidirea unui nou internat și celelalte lucruri săvârșite cu mâni curate și suflet românesc de acest tinăr, dar vrednic fost ostaș al regimentului „Horea" și fost subprefect al județului Bihor sub Consiliul Dirigent.

E drept că indignare s'a manifestat atunci, când la despuierea scrutiniului s'au observat neregularități din partea presidiului. Acestea au provocat suspendarea oricărei lucrări, iar cedulele de votare s'au covertat și sigilat predându-se autorității în drept.

Declar și din încredințarea preoțimii Zărandene, că nu îngăduim să se treacă peste noi, ca peste o cantitate neglijabilă.

Unealtă politică nu voim să fim la nimeni, ci pretindem cu demnitate ca toți factorii în toate împrejurările să țină socoteală de noi, cari am fost, suntem și vom fi conducătorii naturali ai acestui popor. — Cu mândrie declarăm, că preoțimea zarandeană, precum în trecut, va fi și în viitor în chestiile obștești individuală și solidară.

Criștior (jud. Hunedoara), 26 Dec 1921.

Cu toată stima

Ioan Perian

preot ort. rom.

Pribegia exprimministrului maghiar Károlyi

El solicită cetățenia românească

Fostul ministru președinte al Ungariei Károlyi Mihály, cel care a predat Ungaria în mânile lui Bela Kuhn, a fost dat afară din Ungaria odată pentru totdeauna. De atunci încoace el rătăcește prin cele țări ale Europei. Acuma se află în Serbia.

Ziarele străine aduc știrea, că ar fi înaintat o cerere către guvernul nostru, în care cere să i se îngăduie a locui în România, unde are proprietăți mari în jurul orașului Careii-Mari.

Depunerea jurământului avocaților maghiari

Un nou termen

Barourile din Ardeal au fost înștiințate de minister, că avocaților maghiari li s'a fixat noul termen pentru depunerea jurământului, — adică până la 27 Ianuarie 1922.

Cererile în acest scop urmează să fie adresate barourilor de cari țin juriștii; iar comitetul fiecărui va examina în chip individual cererile, ținând seamă dacă petiționarul, în tot timpul cât nu și-a exercitat profesiunea, nu s'a abătut de la regulamentul barourilor.

In caz de respingere a cererei, apelul se va judeca de Consiliul superior pentru afacerile disciplinare și administrative care este presidat de prim președintele Curței de Apel.

Răspândiți „Înfrățirea"

Cultura Poporului și Banatu[l]

Duminecă 1 Ianuarie 192[2]

ora 3 p. m.

In continuarea acțiunei începută la Timișoara și Lugoj pentru o hotărâtă afirmare a drepturilor noastre asupra Ba[n]atului întreg, „Cultura Poporului" va ține, în loc de obi[ș]nuita șezătoare artistica și culturală

o mare Adunare de Protestare

la care vor lua cuvântul D-nii

Prof. univ. I. Ursu: Despre drepturile noastre istorice asupra Banatului.

Prof. univ. P. Voitești: Despre integritatea geologică a Banatului.

Ing. P. Lucaciu: Despre integritatea economică [a] Banatului.

Un student Bănățean și

Prof. univ. Marin Ștefănescu, în numele culture[i] naționale va încheia seria cuvântărilor.

Știri și fapte politice

Acțiunea intentată de prefectura Poliției contra Federației Maghiare fiind suspendată, baronul Josika s'a grăbit de a spune că susnumita Federațiune e aprobată.

Interesându-ne la autoritățile în drept ni s'a spus că se dă cea mai formala desmințire acestui fapt.

Intr'un viitor consiliu de miniștri se va aduce în discuție această chestiune.

•

Miniștrii s'au întrunit în consiliu Mercuri d. a. sub președinția d-lui Take Ionescu.

D. Hortopan, subsecretar de stat, a ridicat chestiunea regimului excepționa[l] din Basarabia Bucovina ș[i] Ardeal.

D-sa a afirmat ca în urma rapoartelor și informațiunilor pe cari le deține crede că — fără nici u[n] prejudiciu pentru siguranța statului — s'ar putea ridica atât cenzura, cât și starea de asediu din nouile provincii.

Consiliul nu a luat nici o hotărâre.

•

Intrunirea ce trebuia s'o țină majoritățile ardelene Dumineca 1 Ianuarie s'a amânat pentru 9 Ianuarie.

---

răsit al Iutlandei. Trezirea sentimentului național se afirmă prin fondarea unui mare număr de școli populare. In 1864 erau patru; in 1870, patru ani după război erau 30; astăzi sunt 70.

Pentru înființarea unei Hojskole (școală pentru țărani), trebuia un pastor (preot), un candidat în teologie sau un profesor, cari să simtă, fiecare, vocațiunea de a predica în popor. Profesorul le spune: „Veniți la mine, timp de 5 luni de iarnă. Imi veți plăti un mic salariu și vă voiu instrui". Astfel se întemeiau aceste școale mai înainte, astfel iau naștere și astăzi.

Iată programul unei astfel de școale: istoria universală în linii mari; istoria biblică și în se: mitologia scandinavică și istoria Danemarcei; Geografia generală a globului, cu geografia detailată a Danemarcei; Cântul și in particular vechile cântece eroice; Lecturi din scriitorii danezi; Exercitii practice de scriere, cetire, calcul pentru revederea și complectarea instrucției din școala primară.

S'ar părea curios ca un astfel de program să intereseze pe țărani. [illegible] toate acestea, trebue ținut [illegible] că instrucția primară este de mult obligatoare în Danemarca și că cele mai severe sancțiuni au garantat frecuentarea școlară. Când țăranul de elită — căci Hojskole nu-i obligatoare și numai 30 la sută trec printr'însa — ajunge între 18 și 25 ani la această școală, el știe ce-i munca, cunoaște viața, se interesează puțin de politica locală. El este de ajuns de pregătit pentru a primi învățăturile ce se dau în aceste școli superioare.

Iată cum descrie un fost elev, intrebuințarea unei zile, în școala din Askov, cea mai mare școală de acest fel, care are 400 elevi:

La 7 ore dimineața sună clopoțelul de sculare; ușile și ferestrele se deschid, elevii își grijesc camerile lor. La 7 jum. sună al doilea clopot pentru mâncare, care se ia în comun. După masă, rugăciunea de dimineață și cântarea unui psalm.

La 8, prima conferință, în sala cea mare. Se cântă mai întâi în cor un „lied". Subiectul primei conferințe variază, uneori despre limbistică, alteori istoria fizicei, alteori mituri sau legendele eroilor. După conferință, tinerii își schimbă haina și la 9 ore intră în sala de gimnastică. Exerciții preparatoare sunt executate cu mare grijă, pe urmă exerciții pe grupe. O altă comandă și elevii se îndreaptă la sala de dușuri. De abia îmbrăcați și clopotul îi chiamă la a doua masă.

La 10 jum. o nouă întrunire în sala de conferințe, unde se vorbește despre știință. In urmă elevii se împart în diferite clase, unde li se predă calculul, lucrul manual, igiena, istoria și geografia până la 2 ore, când se ia cina. Până la 3 jum. recreație care este intrebuințată de elevi în diferite sporturi. La 3 jum. coruri în sala de gimnastică. Dela 4—6 lecția de daneză, engleză, germană pentru bărbați, iar femeile fac gimnastică.

La 6, din nou în sala de conferințe. Un subiect istoric".

Iată o altă descriere a unei școale de fete:

„Suntem în Iulie. Publicul compus din 200 fete. Localul simplu, fără lux, dar aranjat cu gust, în mijlocul câmpului verde.

„Fetele ascultă, atente. Nu-s frumoase toate, dar toate sunt drăgălașe și au un aer de sănătate. Toate curate și îmbrăcate cu îngrijire. După o oră, fetele sunt în sala de gimnastică. Două sute de fete se mișcă la comandă, cu o precizie militară. Cântecele însoțesc toate mișcările. Pe urmă fetele se împrăștie în grădină; ele trec prin livezi, printre zarzavaturi, fără să lucreze, căci Grundtvig crede că dacă s'ar face și munca manuală, s'ar obosi și nu ar putea fi atente la munca intelectuală.

„Această școală este ca o oază în mijlocul vieței lor de țară. Jocurile, veselia, bunăvoința conducătoarelor, și pe urmă o mulțime de povestiri cari de cari mai frumoase, deschizând orizonturi noui, nu-i de mirare că școala este iubită de săteni, cari o mai numesc și „școala minunată".

„Elevele au o purtare și o ținută ireproșabilă. Nici o disciplină nu e impusă; nici o interdicție de a face cutare lucru sau de a nu face altul. Libertate complectă. Profesorii și familiile lor iau un prânz sau două pe zi, împreună cu elevele. Cea mai complectă familiaritate domnește în școală. Și nimeni nu abuzează de această libertate. Se dă fiecăruia respectul și iubirea cuvenită.

„Aceasta se datorește mai ales: naturei deosebite a acestui popor, calm, moderat, fin, precum și bunătăței și bunăvoinții profesorilor. „Este important ca voi să învățați", zicea un profesor elevilor săi, „dar mai important este ca să trăim într'o dragoste și încredere reciprocă".

Elevii acestor școli se recrutează în mare parte dintre familiile mai înlesnite dela sate; sunt însă și copii de țărani mai săraci, de muncitori cu ziua, cărora statul le dău uneori burse.

Trăind împreună, ei învață a se cunoaște, clasele se egalizează, prejudiciile sociale dispar și raporturile dintre viitorii stăpâni și muncitori se îmblânzesc.

Gimnastica și cântul sunt la mare cinste. O mare putere educativă au vorbele rituale, cari nu se uită niciodată. Se poate spune că, cântecele patriotice și cele bisericești, repetate de 60 ani în biserică, în școală, în toate colibele Danemarcei, au format sufletul național al poporului.

Agricultura nu figurează în aceste școli, căci în Danemarca sunt 14 școale superioare de agricultură, ai căror elevi se recrutează tocmai dintre absolvenții acestor școale. Aici nu se învață nici o meserie; aici se înalță sufletul, se trece cu mintea pe deasupra oricărui meșteșug, la viața comună națională, la iubirea de țară, la civilizația lumei.

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 8

În sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne CZINK CLUJ. Fabrica in strada Dézsma No. 5

INFORMAŢII

Leul a fost cotat eri la Paris, 10,25.

▪

In numărul de Luni vom publica interwievul nostru cu D-l Groza în privinţa pretinsei colaborări legislative majorităţilor ardelene cu actualul guvern.

▪

Siguranţa a confiscat un mare număr de calendare din Budapesta, ce aveau tipărite data târgurilor hotărâte de cei dela Budapesta ce se vor ţine în Ardeal în decursul anului viitor.

•

Se aduce la cunoştinţă persoanelor ce călătoresc în Ungaria şi Austria că trebuie să fie prevăzuţi cu certificate de indentitate scris în limba română.

Consulatele române din Budapesta şi Viena resping orice cerere a acelor cetăţeni români ce au certificatele de indentitate în limba maghiară.

▪

Eri au fost petrecuţi la gară cu muzică militarii demobilizaţii din reg. 83 Infanterie.

De oarece aici se urmăreşte deschiderea sufletului, însuflarea entuziasmului, trezirea reflexiunei şi a conştiinţei morale, se ţine seama mai mult de cum se învaţă, decât de ce se învaţă şi mai ales se ţine seamă de cine învaţă. Nu importă programul, ci profesorul. Influenţa educativă este aici personală. Trebue ca dascălul să aibă talent şi chemare, o eloquenţă simplă, familiară, comunicativă. Nici cărţi nici cursuri dictate. Cuvântul, iată instrumentul cultural în şcoala vorbei care dă viaţă, cum o numea Grundtvig.

Peste 8000 de ţărani trec anual prin aceste şcoale. Aceştia devin agricultori inteligenţi, cari au contribuit, după cum s'a văzut, la ridicarea economică a ţării. Dintre ei se recrutează funcţionarii comunali şi deputaţi capabili de a apăra în Parlament interesele clasei lor. Mulţi miniştri ţărani au trecut prin această şcoală.

In 1914 erau 43 deputaţi ţărani, dintr'un total de 114; iar în Senat 16 din 66.

Pentru cei cari caută soluţii în marile probleme sociale, şcolile superioare ţărăneşti din Danemarca pot servi de exemplu, de ce poate face iniţiativa privată, bine intenţionată şi bine condusă.

(După „Revue Pedagogique").

Gh. B. P.

In ziua de 3 Ianuarie se deschide la Arad şcoala de contabili.

Durata cursurilor e de 9 luni de zile.

▪

Liceul Romano-Catolic din Arad a fost închis pentrucă în acest liceu au fost descoperiţi elevi cari spirau contra Statului.

▪

La Estelnek în săcuime au ars pensionul cu clădirile bisericei franţiscane.

▪

La 19 Ianuarie a. c. se împlinesc 3 ani de la preluarea administraţiei — imperiul cum se spunea atunci — de către organele încredinţate de Consiliul Dirigent în urma denegării jurământului de serviciu şi fidelitate către Statul Român din partea funcţionarilor administraţiei ungureşti de atunci.

•

Regulamentul pentru încurajarea construcţiilor s'a înaintat spre aprobare. Acesta cuprinde între altele şi scutirea totală de impozite directe de stat şi comunale pe timp de 10 ani pentru toate clădirile noi; a emenea obligă societăţile şi întreprinderile cu un capital social peste 5 milioane Lei să construiască casele de cari au nevoie pentru lipsurile proprii.

▪

Consiliul oraşului Cluj conform hotărârei sale s'a adresat la toate forurile competente, pentru ca să obţină pe seama comunei concesiunea aducerii gazului metan în oraş. Cererea sa a fost secundată prin adrese de aderare a comitetului administrativ al judeţului Cojocna, celui ora ului Cluj şi prin un memoriu dat la 5 Martie 1921 au cerut acest lucru şi o seamă de cetăţeni fruntaşi. Până acum toate demersurile nu au avut alt ecou, decât promisiuni vagi, făcute de Ministerul Industriei. Consiliul oraşului acum va solicita din nou rezolvarea favorabilă a justei sale cauze, — care ar fi un pas uriaş întru desvoltarea Clujului, din toate punctele de vedere. In numărul viitor vom da textul memorandului.

•

Ştirile lansate de unele ziare maghiare despre schimbări personale în sânul consiliului orăşenesc sunt cu desăvârşire neadevărate.

•

Dl. prefect a aprobat, ca funcţionarii oraşului să primească plata fundamentală dublă cu ocaziunea anului nou.

•

D-l Caius Brediceanu, **ministrul Ardealului, soseşte mâine Duminecă d. a. în Cluj.**

Secţia financiară a făcut paşii necesari pentru plătirea pensiunilor în raportul 1:1, cerând spre acest scop o subvenţie de 600.000 Lei de la Stat, fiind fondurile oraşului în urma noui legi financiare insuficiente de a mai lua asupra lor şi alte sarcini neprevăzute în budget. Ministerul de interne sub nr. 21006—1921, din lipsa de credit a denegat aprobarea sumei cerute.

Pensiunea urcată deci se va prilimina în budgetul anului 1922, până atunci se va plăti din venituri extraordinare.

▪

La minele de aur din Brad au fost arestaţi mai mulţi indivizi, cari aveau aur furat. La ei s'au găsit cantităţi însemnate de aur.

▪

In şcoala primară No. 1 din str. Paris 35 aranjează mâine Duminecă 1 Ianuarie 1922 la ora 2 jumătate p. m. o serbare şcolară împreunată cu pom de crăciun şi daruri pentru copiii săraci. Onor. public e invitat să asiste. Direcţiunea.

▪

S'a anunţat apariţia dela 1 Ianuarie 1922 a unui cotidian în ruseşte „Noutăţile Bucureştilor" („Bucarestskia Novosti").

▪

„Monitorul Oficial" de Joi publică următorul decret:

Pe ziua de 1 Decembrie artileria călăreaţă se organizează pe două divizioane corp aparte şi anume:

a) Divizionul 1 artilerie călăreaţă cu garnizoana de pace la Arad, intrând în compunerea organică a diviziei I cavalerie:

b) Divizionul 2 artilerie călăreaţă cu garnizoana la Galaţi, intrând în compunerea organică a diviziei II cavalerie.

▪

Numărul studenţilor români dela universităţile române care urmează a fi repatriaţi, se ridică la 400.

Pentru ajutorarea lor, ministerul de finanţe le va acorda o sumă egală cu valuta ce urmau să primească pentru două luni.

▪

Marţi sosesc în ţară pentru multă vreme principele moştenitor al Greciei cu soţia sa principesa Elisabeta.

•

La 1 Ianuarie viitor se ţine adunarea generală de constituire a societăţii „Asociaţia Bănăţeană de arte frumoase" cu şediul Timişoara, în sala profesorală dela şcoală superioară de arte şi meserii din Timişoara la ora 10 dim. la care sunt invitaţi toţi profesorii de desemn dela şcoalele medii şi secundare de orice categorie, cei dela şcoalele de arte şi meserii, pe toţi d-nii arhitecţi, artisti, pictori, sculptori din judeţele Timiş, Torontal, Caraş-Severin şi Arad, precum pe toţi diletanţii şi amatorii artelor frumoase din Banat.

▪

„Societatea Studenţilor în Medicină" din Cluj şi-au format comitetul pe anul şcolar 1921—1922 în ziua de 18 şi 28 Decembrie a. c. în felul următor; Preşedinte: Radu Coruel; vicepreşedinte- Zeana Dumitru, secretar general; Magda Alexandru, secretarii de şedinţă: Abrudan Valer. Chindler Iului, Roşiu Eugen, casier: Căpăţină Alexandru, bibliotecar: Gogonea Axente, membrii în comitet: Săveanu Emanuil, Caba Emil, Stăniloiu Gheorghe şi Vonica Ioan.

▪

Baia de aburi Diana este deschisă Marţi, Joi, Sâmbătă şi Duminecă pentru bărbaţi; Miercuri, Vineri pentru femei. Băi sunt zilnic afară de Luni. 33

•

Cele mai frumoase bijuterii şi cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Raţiu Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

•

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 898

▪

Grădina de iarnă a Hotelului Central s'a redeschis pentru publicul de elită. Bucătărie de lux de primul rang. Băuturile cele mai alese. In fiecare seară concert. III-622

▪

Dr. M. Wertheimer gynecolog-mamoş şi-a început consultaţiunile între orele 2—4 p. m. iar pentru boli sifilitice între orele 4—6 p. m. 1348

Str. Regina Maria Nr. 48.

▪

Marele cofetării Boncescu din Cluj şi Timişoara oferă frumoase surprize onoratei sale clientele, atât pentru sărbătorile catolice, cât şi pentru cele româneşti, — Vizitaţi frumoasa expoziţie de articole de pomi, bomboneriе etc. 1135.

▪

La 1 Ianuarie se deschide restaurantul Hotelului NEW-YORK cu bucătărie Română, Franceză şi Ungară.

Cel mai folositor dar de sărbători şi de *anul nou* este cunoscuta lucrare a d-lui Colonel Dr. Vasile Bianu:

Dicţionarul Sănătăţii

Acest bun doctor de casă, premiat de Academia Română, nu trebue să lipsească din nici o casă, cu atât mai mult că el este scris pe înţelesul tuturor şi este singura lucrare în genul acesta scrisă în româneşte. Toate prescripţiile igienice, toate mijloacele de apărare în contra bolelor precum şi toate mijloacele de vindecare sunt cuprinse în această carte mare aproape de 1000 pagini şi împodobită cu 315 figuri în text, şi care cu toate acestea nu costă decât *numai 50 lei.*

Se găseşte de vânzare în Cluj la librariile: G. Onişor şi „Cartea Românească", din Piaţa Unirii şi la autor în Str. Elisabeta No 13.

▪

IN CINEMA APOLLO se va rola Sâmbătă: drama americană, „Drama în ţara Liliputilor". Duminecă, 1 Ianuarie: drama „Necunoscuta".

•

In CINEMA UNIVERSITAŢII se va rola Sâmbătă: drama „Exilatul". Duminecă „Inelul Fatal" în rolul principal Pearl White.

•

In CINEMA URANIA se va rola Sâmbătă „Turnul Călăului" sau Secretul Strămoşilor". Duminecă: „Anna Boleyn" trage ţe istorică din viaţa regilor englezi.

•

D-l Alexandru Breban notar public preluând cancelaria Schreiber şi-a început funcţiunea, deocamdată în Str. Iorga 12. 1358

•

Pentru orientarea publicului din judeţul Cojocna aduc la cunoştinţa tuturor ca cele una sută iepe sosite şi debarcate în Cluj, la 22 Dec. cor sunt destinate pentru Brăila, conform telegramei primită dela ministeriul Domeniilor.

Cluj, la 29 Dec. 1921.

PAVEL TOFAN
Medic veterinar primar al oraşului şi judeţului Cluj

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică şi naţională.
Se serveşte cină de teatru etc.
1108 Serviciul prompt.

•

Cine doreşte ghete bune şi lucrate frumos după modă să comande neapărat din atelierul de pantofărie

MARIAN

din Str. Iuliu Maniu 17

în curte la dreapta unde se pregătesc la luţeală cu preţuri foarte moderate.

UN PROCES UNIC

Judecarea comuniștilor

Trei sute de acuzați. — O mie de martori. — O sută apărători. — Durata procesului. — Peste două luni.

In ziua de 8 Ianuarie viitor se va judeca la București procesul comuniștilor.

Atât prin natura vinovăției celor ce urmează să fie pedepsiți, cât mai ales prin numărul mare al acuzatilor, al martorilor și al extensiunii ce-o prezintă procesul, acesta este unic în ana ele justiției noastre penale și în același timp va rămâne, nădăjduim, singurul și pentru politica noastră viitoare.

•

Dl maior Cernat, comisar regal a dat ordonanță definitivă în procesul comuniștilor. Dsa a supus-o spre semnare dlui general Mărgineanu, comandantul corpului II armată.

Se știe că la congresul din Mai comuniștii au hotărât afilierea la Internaționala III-a.

Deși procesul se fixase pentru anul acesta, totuși, cercetările instrucțiunii, ne fiind terminate, el a fost amânat.

Intre timp au fost descoperiți și atentatorii dela Senat, iar acum comisarul regal intenționează să facă un singur proces.

Instrucția acestei afaceri acum este complect terminată. (Se spune că vor mai fi liberați câțiva comuniști — împotriva cărora nu s'au găsit dovezi de culpabilitate — după opt luni de prevenție.)

•

Vor compare înaintea Curții marțiale — sau, după numele nou — consiliului de războiu aproape trei sute de acuzați.

Acuzații au propus peste patru sute de martori între cari figurează generalul Averescu și dnii: Argetoianu, Văitoianu, Negulescu, Take Ionescu, Trancu, Grigorovici, precum și alți oameni politici.

Numărul martorilor acuzării e de-o mie.

■

Se crede că procesul se va ține în sala clubului subofițerilor din strada Fonderiei din București și va dura vreo două luni.

Numeroși advocați din provincie vor pleda în acest proces interesant. Din București vor pleda cei mai de seamă advocați. Numărul apărătorilor se ridică la o sută.

•

Comisarul regal — maiorul Cernat — va cere pentru atentatorii de la Senat muncă silnică pe viață.

Asemeni și pentru congresiști va cere pedepse grele.

■

Curtea va fi prezidată de dl colonel Voiculescu.

In acest proces a fost implicat în ultimul moment și Ilie Moscovici.

Data fixată pentru proces este 3 Ianuarie stil vechi afară numai dacă nu va interveni o nouă amânare.

Problema refacerei economiei europene

Franța e binevoitoare Germaniei

Asupra atitudinei Franței în marile probleme ce se vor discuta la Cannes, se declară, din isvor autorizat că guvernul din Paris, în opoziție cu concepția engleză, nu crede că se vor putea trata simultan cele trei mari probleme continental europene: cea germană, cea central-europeană și cea rusă.

Franța consideră că restabilirea ordinei economice în Germania e chestia cea mai urgentă pentru refacerea Europei și apoi soluționarea chestiei ruse. Pentru regularea situației în Rusia, cooperarea Germaniei este indispensabilă. Ea se va produce însă numai după ce ordinea economică va fi restabilită în Germania, după asanarea finanțelor germane și stabilirea cursului mărcei,

Franța consideră că guvernul Wirth are bună voință și merită încrederea. Un control financiar va fi însă necesar în cazul când industria mare va refuza să dea concurs guvernului din Berlin. Trebue o reorganizare a Reichsbank, după modelul Băncei Franței sau Angliei pentru ca mașina de tipărit bilete să înceteze a funcționa. In asemenea caz, Franța ar putea să renunțe la planul de plată hotărât la Londra și a colabora pe o bază nouă la chestia reparațiilor.

Imprumut internațional

Concepția franceză înclină spre un împrumut internațional de 15 până la 16 miliarde mărci aur; o parte din acești bani s'ar pune la dispoziția Germaniei pentru refacerea ei economică.

Germania tratează cu Franța direct

In sărbătorile crăciunului au avut loc la Berlin deliberări asupra răspunsului de dat comisiei de reparații la cele trei întrebări puse de dânsa.

In urma convorbirilor ce au avut loc cu Rathenau, care a depus raportul său asupra negocierilor din Londra și a raportului lui Hoverstei, s'a decis ca guvernul Reichului să nu răspundă Notei sus-zise, ci va deschide tratări directe cu guvernul francez.

In acest scop, delegații germani plenipotențiari vor pleca la Paris.

Presa germană asigură că în cercurile politice se consideră că conferința din Londra a modificat complect situația în privința reparațiilor.

O întrebare

pentru directorul învățământului Cluj

Legea învățământului secundar prevede că un profesor nu poate fi numit cu titlul definitiv de cât după trei ani de provizorat, în care va trebui să dea dovezi de capacitate pentru a obține acel titlu. In conformitate cu anele prevederi ale legii, toți cursiștii cari au reușit la examenele cursurilor de vară pentru profesori, au fost numiți cu titlul „provizoriu".

Intrebăm Directoratul învățământului din Cluj, în virtutea cărui paragraf din lege a numit pe învățătorul Ivan Modrean de la Scoala Normală din Deva, cu titlu definitiv, după cum reiese din ordinul de numire al acestuia Nr. 24912/921 pe când toți ceilalți colegi ai lui, reușiți mai înainte și după el la examenul cursurilor de vară, au fost numiți numai cu titlul **provizoriu?**

Ministerul de Finanțe (Serviciul Arhitecturei)

175611 - 1921

Publicatiune

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 30 Ianuarie 1922 ora 11 a. m. se va ține licitație publică la Satu-Mare Ardeal, localul vămii și în București localul Ministerului de Finanțe Direcțiunea Arhitecturii, pentru darea în întreprindere a construcțiunei unui local de vamă la punctul de frontieră Halmen (Ardeal) a cărei valoare, după deviz este de 9?8.350 lei.

Licitația va avea loc în conformitate

a) Cu legea Contabilității publice,

b) Cu conditiuni generale pentru întreprinderi publice

c) și cu caetul de sarcine al lucrărei.

Ofertele scrise se vor depune în ziua și ora indicată, în plicuri sigilate, după care Comisiunea le va deschide, consemnând rezultatele în procese verbale, iar Ministerul se va pronunța asupra licitației, după ce va cunoaște ambele rezultate și va compara toate ofertele prezentate la București și Satu-Mare.

Licitatorii trebuesc să probeze că sunt Ingineri sau Arhitecți, cu drepturi recunoscute. sau că au executat lucrări publice importante, în mod conștiincios.

Domnii concurenți îndeplinind condițiunile de admitere la licitație vor depune, odată cu oferta sigilată și o garanție provizorie de 60 la sută, adică suma de lei 60.000 (șase zeci mii lei), în efecte garantate de stat sau în numerar consemnate la Casa de Depuneri sau Ad-țiile financiare,

Supra oferte nu se primesc.

Planurile, divizul, condițiunile generale de întreprinderi publice și caetul de sarcine privitoare la lucrările sus menționate se pot vedea la Minister, Direcția Arhitecturii și la vama Satu-Mare. Cabinetul șefului vămii, între orele 10—12 și în ori ce zi de lucru.

p. Ministru;
Arhitect Ciortan.

! Articol Mondial !

LUXOR'S CORON BLUE

1357

Cotcă engleză indispensabile la văruit și albăstrit. — I-a calitate. — 1 ladă 32 pachete. — 16 pachete de 1/4 kgr. și 16 pachete de 1/8 kgr. — 129 bc. pentru 200 Lei trimite prin postă:

Fabrica chimică „LUXOR" Cluj

Telegram: Luxor, Cluj.
Telefon: 12-97. En gros!

DACA DOREȘTI SA CUMPERI

MOBILE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely și Réti

Fabrica de mobile transilvaneana. Societate pe Acții.

TRISKA I.

Primul și cel mai mare depozit de piane din Ardeal

Cluj, Strada Sagunа No. 14.

Acordă, repară și transpoartă piane conservatorului, Operei și tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane și pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann și Stingl cari se vând în prețul fabricei.

Plata se dă cu chirie 97

Oderaiare de tren în gara Merișor

In noaptea de 28 Decembrie un tren de marfă încărcat cu cărbuni de la Petrosani intră în gara Merișor pe când și un tren de persoane intra și el dispre Simeria.

Mecanicul trenului de marfă surprins a dat prin fluerături semnalele de oprire bruscă. Cum însă frânele nu au putut fi strânse în graba față de viteza trenului, mașina trenului de marfă a sfărâmat blocul dela capătul liniei moarte și în viteza ce avea s'a prăbușit în o vale adâncă alăturată târând după ea toate vagoanele.

Mecanicul focarul și 3 frânari au murit pe loc iar alți 3 frânari grav răniți.

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyő și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

916 Telefon No. 350

Mare târg de crăciun,

prețuri reduse

la salonul de modă pentru dame

EUGEN SZABO

CLUJ,

Calea Reg. Ferdinand No. 5.

Flanel lat. . 19·50

Crepp de spălat . . . 15·—

Stofă pentru paltoane și vesminte 140 cm. lat. 70.—

Paltoane coloarea velour . . . 165.—

Catifea pentru costum colorat . . 75.—

Palton de pluss 130 cm. . . 355.—

Barchet Schottis . 36.—

A sosit la magazin noutăți de catifele și stofe pentru iarnă de prima calitate.

Prețuri reduse, fix!!

Telefon: 479. Telefon: 479.

Voești să trăești o sută de ani în sănătate?

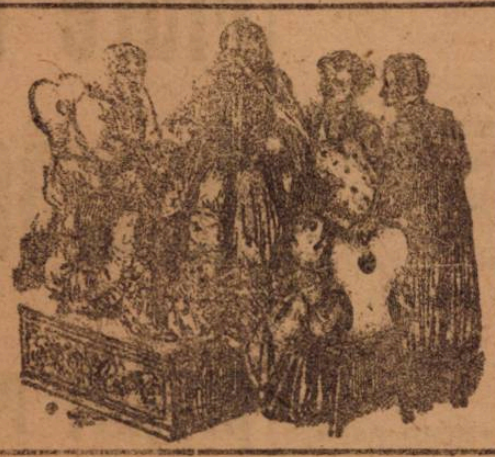

Folosește spirtul sărat „DIANA“

1230 **Nu primi imitațiuni!**

Bitumul Matitza s. a.

Capital social Lei 6.000.000
Centrale București.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului**, ca **asfaltare izolație** la case, acoperișe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

O surpriză de Crăciun!!

Fabrica de bere **FREDERIC CZELL și FII** din Cluj o face publicului punând în vânzare noua bere neagră

„HERCULES“

Nutritoare
gustoasă 1340
sănătoasă
Reclama 1395 **In sticle și cu paharul**

Mare desfacere
Articole de modă pentru dame
1238
Prețuri reduse la
GRÜNWALD și STEINER
CLUJ, Piața Unirii 12.

Crăciun plăcut
Reclama 1412 puteți avea **numai într'o odae încălzită** cu lemne dela:
Stotter
1361 Telefon 800.

Plapome 1334 Plapome
Plapome
de mătasă, chasmir și cloth cele mai bune, practice și eftine
matraje și așternuturi de pat
Cluj, Calea Victoriei (Kossuth Lajos-u.) **10**
Plapome Lloyd express II Plapome

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Cea mai dis- **„Cognac Medicinal Marty“ Siria (Világos)**
sîmă marcă recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și p'ept. Cu efect sigur. Contra: ameților, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

Depozitul Central: 1290
Tungsram s. a.
Cluj, Str. Kőmálaija No. 25. Telefon 201.

Cât cheltuește Statul nostru pentru sănătatea publică

— O expunere comparativă cu alte State —

Se simte de ori cine că după războiu bolile au luat proporții ngrozitoare în toate țările. Alte țări însă, cari au avut parte le o conducere mai de bună cre lință, au luat și iau măsuri serioase. Avem sub ochi câteva date din memoriul ce d. dr. Slătineanu, profesor de bacteriologie dela Universitatea din Iași, l-a înaintat, în calitate de director general al serviciului sanitar, fostului ministru de interne. Sumele destinate de guvernanții noștri pentru sănătatea publică, sunt o adevărată batae de joc, și fac dovada că guvernanții actuali sunt niște criminali. Din însăși spiritul de redactare al acelui memoriu reese clar această culpă.

Epidemiile, e drept că au mai scăzut (holera, pesta, scarlatina, varicla) datorită inoculațiilor ce s'au făcut populației în timpul războiului. Sifilisul și tuberculoza însă, își iau un avânt îngrozitor. Mai avem în plus alte boli mai vechi: pelagra și paludismul.

E știut de toți, ce pacoste sunt frigurile pe capul țăranului nostru. Direcția sanitară a cerut pentru chinină 2 milioane lei, pentru a lua măsuri de combaterea răului.

„Cei în drept“ însă, au acordat pentru toate substanțele farmaceutice — din întreaga Românie Mare — ridicola sumă de 2 milioane și jumătate.

Țări inferioare nouă — ca Bulgaria — dar având la conducere, guverne conștiente, dau toată atenția combaterii paludismului. In Bulgaria s'a format un inspectorat special „al luptei antimalarică“.

S'au acordat acestei lupte: 3 milioane de leva, o subvenție anuală de 500.000 lei, apoi 10 la sută din impozitele județene și 5 la sută din impozitele comunale.

Dar poate bulgarii n'au nici edili ca alde d. Koenigschatz.

In privința sifilisului, în vechiul regat și în Transilvania sunt câteva dispensarii, în Basarabia însă nu există decât niște secții pe lângă spitalele de boli diverse. Dar și îngrijirile date aci — sifilisul fiind o boală rușinoasă — ne însemnează decât o picătură de nimic căzută într'un pahar cu apă.

Pentru combaterea bolilor infecțioase în general, d. dr. Slătineanu arată ă ne lipsesc cu totul necesariile. Lipsesc pavilioane de izolare (d-sa face o observație pișcătoare la adresa medicilor, arătând că unde sunt asemenea pavilioane, sunt transformate „în remize de unelte vechi, sau crescători de găini“. Ne lipsesc etuve pentru desinfectare; cele ce mai există, nu au mecanici; cele ce au mecanici nu au animale pentru transport. Mai lipsesc spitalelor noastre, băile.

Există undeva — în județul Dolj. în Filiași. — un spital de boli; dar spitalul nu are doctor. Cine din absolvenții celor 6 ani grei de muncă la facultatea de medicină, să se ducă într'un post plătit cu 583 de lei lunar?

Pentru sănătatea celor 17 milioane de români ce locuesc azi în cuprinsul țărei direcția sanitară are un buget de 100 milioane lei, dintre cari 20 de milioane se dau ca subvenței diferitelor instituții. Și anume: 11 milioane pentru institutul de seruri și vaccinuri, 3 milioane Epitropiei Sft. Spiridon, 14 milioane Societății pentru profilaxia tuberculozei.

Direcția sanitară nu are sumele necesare nici ca să-și reconstruiască spitalele distruse, nici să întreție din punct de vedere al reparațiilor, pe cele existente.

De asemenea, se observă lipsa aproape completă de rufărie, de ustensile de menaj și chiar de instrumente chirurgicale.

In momentul acesta, în depozite nu se găsesc nici pături, nici cearceafuri.

Dorințele exprimate de congresul medicilor: — cum ne spunea ș d. dr. Vicol — anume campania contra malariei, un sanatoriu de tuberculoză în Transilvania un spital de contagioși în Bucovina, un institut de chimie și analize în București, maternități, institut de Raze Roentgen, au rămas în procesele verbale respective.

Toate acestea ar costa 30 de milioane. Dar de unde are țara acum 36 milioane pentru asemenea lucruri?

Tara abia a avut sărmana pentru șulerii bucureșteni, ca și basarabeni și transilvăneni.

Iar acuma abia să mai poată găsi pentru cumpărarea de partizani, d-lui Take Ionescu.

M. F. Cazimir

Stagiari comerciali francezi

Subsecretariatul de Stat al învățământului tehnic, pendinte de ministerul francez de instrucție publică, organizează stagiuri comerciale în străinătate

Stagiarii în vârstă de la 19 la 25 ani cel mult, vor fi supuși unui examen în Franța. Ei vor trebui să justifice că au obținut diploma de absolvire a școalelor mari comerciale din Franța. Durata stagiului va fi de 10 luni până la 1 an.

O alocație acordată de guvernul francez, va permite comercianți or străini să se folosească de acești tineri în bună condițiune.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

AFACERI din provincie se primesc spre urgitare și resolvire, pe lângă onorar modest. Birou de informațiuni Cluj, Strada Gen. Grigorescu No. 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE în Cojocna lângă băi o casă, prăvălie, restaurant, cârciumă brutărie și grădnină cu pomi Adresa „Weis" Cojocna. 1362

VÂND 30 acțiuni Societatea Reconstrucția în participație cu Statul; două vârsăminte efectuate. Adresa: Str. Attila 22. 1353

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invocală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Căsătorii:

TÂNĂR 29 ani din Regat funcționar, venit lunar 3000 Lei, dorește căsătorie cu o Domnișoară sau văduvă cu situație materială bună. Adresa la ziar sub „Amidor" la Infrățirea.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Mare desfacere de 1087
Jucărei pentru copii
mărunțișuri, tricotage, modă pentru domni, articole de lux și de modă la:
Ludovic Albisy
Calea Victoriei No. 10.

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funționarii publici și particulari, precum și familiile lor. 1283

AUTOPLUGURILE „ROMNICR"
cele mai solide
cele mai eftine
cele mai bune
Livrare promptă la:
CREDITUL EXTERN
Bulevardul Elisabete 6
Telefon: 14-31.
se cedează sub representante regionale. 1346

Proect de fondare

Subsemnații înființăm cu sediul Cluj, o Societate anonimă pe timp nedeterminat sub denumire: „Societatea Anonimă a marilor hoteluri" ungurește: „Nagyszállodák részvénytársasága".

Scopul acestei societăți este:

Construirea istalarea și închirierea de hoteluri în localitate sau oriunde în țară și după necesitate a le completa prin restaurante, cafenele și berării; cu un cuvânt a continua întreprinderea de hotel-restaurant.

Pentru atingerea acestui scop cea dintâi lucrare este: înființare unui hotel din palatul „Mielul Alb" din str. Elisabeta No. 1, în Cluj, cu numele „Hotel Astoria".

Am avut în vedere, că Clujul are nevoe de hotel și nu poate dăinui și pe mai departe situația, ca un centru comercial și industrial ca Clujul, să nu aibă hoteluri suficiente pentru adăpostirea diferiților călători.

Capitalul social este de lei 6.000.000 împărțit în 6000 acțiuni la purtător, în valoare nominală de lei 1000 fiecare bucată.

La acest capital social actualii proprietari al palatul „Mielul Alb" contrebue cu un apor în natură în valoare de lei 3 500 000, pentru care valoare vor primi în schimb 3500 bucăți acțiuni și astfel din capitalul social propriu zis numai lei 2.500 000 se va acoperi prin optare de acțiuni. Aportul natural constă din următoarele:

Palatul „Mielul Alb" din str. Elisabeta No. 1, compus din souterean, parter, 3 etaje și mansarda care trece în proprietatea nouii Societăți anonime complect evacuat.

Actualii proprietari au primit dela autoritățile în drept autorizațiunea necesară pentru transformarea palatului în hotel, Indeplinindu-se astfel toate formalitățile recerute, nu mai lipsește altceva decât a continua și finaliza lucrările de transformare, conform planurilor înaintate și acceptate de primăria orașului Cluj. Conform acestor planuri noul hotel va avea 116 camere cu încălzire centrală, mai multe prăvălii, o locuință de director etc. etc.

Cheltuelile de transformare și instalare a hotelului privesc Societatea anonimă care se înființează.

Ultimul termin pentru subscrierea acțiunilor va fi ziua de 5 Ianuarie 1922, iar termenele de plată a sumei semnate sunt următoarele:

30 procente din suma semnată plus 20 lei pro fiecare acțiune semnată, ca cheltueli de fondare, se vor plăti cu ocaziunea optării.

40 procente cel mult până la ziua de 15 Februarie 1922 și 30 de procente cel mult până la 1 Aprilie 1922.

Acțiuni se pot subscrie la banca „Marmarosch, Blank & Co." sucursala Cluj și la sucursala din Cluj a „Băncii Românești S A" — unde se găsesc liste de subscriere și tot acolo se va vărsa în favorul societății și rata întâia de plată.

Chitanțele obținute dela aceste două institute vor servi până la verificarea definitivă a titlurilor — ceia ce are să se întâmple cu ocaziunea ședinței constitutive a Societății anonime — drept dovadă de semnare de acțiuni.

In cazul, când s'ar subscrie o sumă mai mare decât capitalul social prevăzut în acest proect de fondare, fondatorii sunt îndreptățiți a reduce proporțional, sau a anuala o parte din optări.

Fondatorii își rezervă dreptul de a numi membrii direcțiunii și comitetul de censori pe exercițiul celor dintâi 3 ani.

Adunarea de constituire se va ține la 10 Ianuarie 1922, ora 5 d. a. în cancelaria advocatului Dr. Aurel Millea, Piața Unirii No. 7 Cluj.

Cluj, la 21 Decemvrie 1921.

FONDATORI:

Dr. Aurel Millea avocat, deputat
Costin Stoicescu director de bancă
Constantin Lepădatu, rentier
Mina Dr. Grigoriu Cristea
Virgil Chiriițescu director de bancă

Reclama 1407 1360

Inștiințare

Regimentul 36. Obuziere aduce la cunoștința Locotenentului de rezervă REINERTH OTTO HERMAN a-și comunica de urgență adresa urmând a i-se trimite ordine urgente.

In cazul că este în streinătate sunt rugați părinții sau prietini săi a-i comunica adresa la Regiment în Sibiu.

Comandantul Regimentului 36 Obuziere
Lt. Colonel: BIMS. 1359

Mare magazin de manufactură, mărunțișuri și bumbac. Prețurile cele mai eftine la:
1100
SAMUEL KUPÁS
Cluj, Piața Unirei No. 28

Adalbert Fischer & Comp. Cluj
Calea Regele Ferdinand (Ferenc József-u.) Nr. 61
Fabrică de mobile, magazin de mobile și atelier de tapetărie.
Fondat la anul: 1900.
Aranjamente pentru dormitoare începând cu Lei 4500·—
1326 Radio 1831

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"
Linie regulată și rapidă de Pasageri
Constanta-New-York
Vaporul Transatlantic de lux
„Megali Hellas"
pleacă din portul Constanța la **în 5 Ianuarie 1922 st. n.**
După vaporul Megali Hellas pleacă transatlanticul de lux
„Themistocles"
la 15 Ianuarie 1922 st. n. din portul Constanța direct New-York
După vaporul Themistocles urmează a pleca următoarele vapoare „CONSTANTINOPLE" și „KING ALEXANDER".
Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteza mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.
Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali
M. EMBIRICOS & Co.
Centrala: BUCUREȘTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascar Catargiu No. 28.
902 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

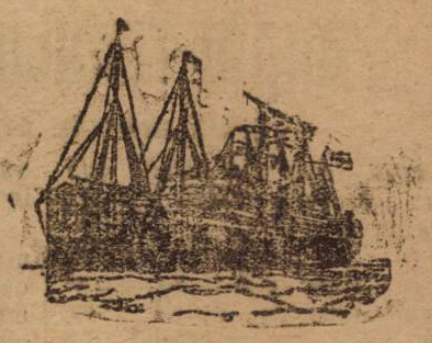

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă execută cu prețuri avantajioase
Salonul de modă alui
Wartenberg
Cluj, Calea Victoriei 13 1275
fostul conducător al salonului de modă „Venus"

Industria Sârmei S. A.
Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuța postală 12).
Telefon: 347.
Adrs. telegr: Ferrum.
Fabrica: Ghiriș-Arieș (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.
Produce zilnic 2 vagoane sârmă și cuie.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj.** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Uranla)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

MARTIN SCHREIBER
DEPOZIT DE CEREALE ȘI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielul Alb (Fehér-Bárány palota).
140

Reclama este sufletul comerțului

Uniunea Comercială S. A.
Capital fundamental: Lei 25.000.000
Centrala București.
Filiale: Galați, Iași, Constanța, Craiova, Timișoara, Cernauți, Chișineu
CLUJ, Str. Regina Maria No. 35.
◆
Mare depozit permament în:
Mărfuri coloniale, de fier, uleiu mineral, mărfuri de piele și drogue.
Reprezentanțe: Westboemische Kaolin & Chemotte-
801 werke PRAG. Radio 1111

In jurul proectului economic anglo-franco-german

— Două articole caracteristice —

Ziarul franc z le Matin sub titlul „dezordinea schimburilor", scrie următoarele:

„In adevăr, scrie le Matin, guvernul englez, în Martie 1919, făcu cunoscut cabinetului din Paris că socotea că a venit momentul să pună capăt organizației credi.tului internațional care permisese în timpul războiului să se facă față greutăților monetare, și să tae credite e de tezaur.

„Guvernul Clemenceau nu ridică nici o protestare. Chestiunea nu fu nici măcar adusă în fața consiliului de miniștri: era așa de puțin importantă!

Până atunci, ori cât de imense fuseseră nevoile din vremea războiului, pedigioasă sforțare care duce în Franța toate producțiunile din America și din imperiul britanic, valutele se menținuseră.

„Când variau pe piețele neutre odată cu sorții de izbândă, devizele americane, engleze, franceze se urcau ori coborau împreună, cam în aceleași proporții.

„Dacă în 1917, după defecțiunea rusă, francul nostru (francul francez N. R) pierdu la Geneva mai bine de 20 la sută din paritate, dolarul scăzu cu 15 la sută și lira sterlină cu 18 la sută. Tot astfel se întâmplă la toate datele importante ale războiului, în Iulie 1918, în momentul contra-ofensivei aliate, în Septembrie, în momentul armistițiului bulvar, în sfârșit până în primele luni ale lui 1919.

„Câteva zile după acela America, primind știrea, este, la rândul său, silită să recurgă la aceaș măsură ca și Anglia, pentru a și apăra dolarul pe piața internațională.

„Rezultat: în cele câteva luni următoare, livra sterlină se urcă dela 26 franci la 45, atingând mai târziu chiar 67. Franța nu mai poate cumpăra în Anglia nici în America. Anglia nu mai poate cumpăra în America grâul de care are nevoe fără să piardă unori până la 26 la sută asupra dolarului. Dacăderea financiară pentru Franța, decăderea industrială și comercială pentru Anglia, iată urmările operațiunii pe care dl Lloyd George a realizat o în Martie 1919, cu complicitatea d-lui Clemenceau."

Iată acum ce scrie ziarul englez „Observer" sub titlul: „Uniunea economică europeană":

Sperăm și credem că conversațiile practice ale d-lor Briand și Lloyd George vor reuși să mențină Antanta Anglia nu mai poate continua politică financiară nelumească pe care o urmasă încă din timpul armistițiului. Trebue s'o schimbăm s'au s'o părăsim. După cum am susținut în nenumărate rânduri, e politică ferma de alianță economică între Anglia, Franța, Italia, Belgia, și Germania ar repara devastările, ar ușura sarcinile, ar stabiliza schimbul și ar restabili comerțul. Mai mult încă ar trebui invitată și Rusia ca să se unească la opera de reclădire și atunci s'ar putea convoca pentru începutu noului an o conferință europeană la Londra sub președenția d-lui Lloyd George, conferință care ar putea transforma condițiile economice ale lumei întregi.

Preîntâmpinarea somajului

Statele Unite pregătesc planul trebuitor

Comitetul permanent al conferinței șomajului din Statele Unite, prezidat de d. Herbert Hoover, va constitui 20 de comisiuni însărcinate să studieze fazele sezoniere și ritmice ale somajului.

Aceste lucrări vor conduce la elaborarea unui plan complet și practic care să prepare mijloacele de luptă împotriva lipsei de lucru.

Comitetul permanent are ca funcțiuni speciale să facă anchete și recomandații, — fără a fi o autoritate legislativă.

Câte vite sunt în Ardeal

După ultima statistică a animalelor din Ardeal, reese că în anul 1921, numai vitele cornute înregistrează o scădere față de 1920, de oarece s'a neglijat de către crescători elementul cel mai de seamă, acela al reproducătorilor (taurilor). Toate celelalte ramuri sunt în plină creștere. Iată cari sunt cifrele:

In acest an se află în Ardeal 226.282 cornute față de 2039390 în anul trecut.

385.328 cai față de 357612 în unul trecut.

3.748.000 oi față de 339.000 în 1920 și

1.416.516 porci față de 1.181.107 în 1920.

Telegramă!!

Prețurile scăzute senzațional la depozitul fabricei de ghete

„BATA"

în CLUJ, PIAȚA UNIRII 9

mai rămân în valoare până la 14 Ianuarie

	Prețuri vechi	noi
1 pereche ghete înalte din box fin pentru Dame	349·—	249·—
1 pereche ghete înalte, chevraux brum pentru Dame	399·—	349·—
1 pereche ghete de box pentru bărbați . . .	349.—	299.—
1 pereche ghete vânători impermeabile . . .	399.—	299.—
Ghete pentru copii dela No. 29—34	269.—	169.—
Ghete pentru copii dela No. 35—38	299.—	199.—
Ghete de pânză albă	Lei	99

1243

Reclama este sufletul comerțului

In atențiunea exploatoarelor industriale și exploatoarelor comune!

Oferim pentru furnizare promptă:
Carbuni de ocnă prima calitate din valea Jiului.
Cărbune de piatră Oligocenic având 5000 calorii cu lustru negru în bucăți potrivit și pentru încălzirea locuințelor, tot calitatea aceasta și de ocnă.
Mai departe: pentru cazane mai mari, mori, fabrici de spirt și cărămizi, cărbune brun de ocnă și în bucăți având 3400 calorii.
Despre vagoane și permisuri ne îngrijim noi.
Adresa telegrafică: „Recomp". Telefon interurbau: 130
Anton Reck și Soțul mari comercianți de cărbuni Cluj, Strada Izabella No. 5. 120

Mare asortiment de candelabre electrice și lămpi de masă 1337
la Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acțiuni „REX"
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.
Se vând de asemenea tot felul de materiale precum și becuri electrice en gros și en detail.
Reclama 1393

„Schieb" FABRICĂ DE MAȘINI S.P.A.
SUCURSALA CLUJ, Piața Mihai Viteazul No. 40
ARTICOLE TECHNICE
Mașini industriale, motoare de benzină, de gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice.
Strunguri și mașini de găurit
Pluguri renumitul fabricat Eberhardt
Prețuri fără concurență.
CLOPOTE din material garantat, executate frumos de specialiști. 1240

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.
Cea mai mare întreprindere de acest soi din întreaga Românie, având centrala a București și prima sucursală la
CLUJ, Strada Londra No. 29
în ambele sale magazine din CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7
se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate. preparate în sistem de Praga. 1149
Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiseril și gelatine cu carne

Monteri electricieni români,
cari posed și limba maghiară se primesc imediat pe lângă o bună plată lunară. Angajament permanent. Doritorii se vor adresa la
Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească: TEODOR MAIOR
Telefon 577. CLUJ, Calea Victoriei No. 7. 174

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 346.
Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cal. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Magazinul de mode „BARZA"
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 11, e izvorul cel mai convenabil de târguit.
Prețuri solide fixe.
1342
Telefon 957. Telefon 957.

Stiri economice

La Biharpüspöki au început tratativele între Ungaria și România și celelalte state învecinate în vederea unei cât mai bine reglementări a circulației vagoanelor în aceste state.

* * *

Direcția generală a contribuțiilor din ministerul de finanțe lucrează acum la întocmirea formularelor și instrucțiunilor necesare pentru impunerile fiscale definitive, care se vor face după ce se va cunoaște rezultatul comisiunilor de apel.

* * *

Consiliul orașului Cluj a fixat noi impozite asupra automobilelor.

Orice automobil străin, neprevăzut cu insignele Cl. va fi oprit la barieră și va plăti la fiecare intrare câte 5 lei.

Automobilele proprietarilor din Cluj vor plăti anual cele mai mici de 20 hp. 400 lei, cele mai mari 600, iar autocamioanele 1000 lei.

* * *

In legătură cu știrile ce le-am dat cu privire la gazul Metan, ziarele germane anunță că izvoarele de gaz metan din Ardeal vor fi răscumpărate dela cointeresația Deutsche Bank, de către statul român și administrate în regie proprie. Spre acest scop statul va contracta un împrumut dela Banca Credit Lyonais din Paris.

* * *

In Cluj va lua ființă o comisiune de reclamațiuni pentru revizuirea evaluărilor făcute la imobile. Ministerul industriei a delegat în comisie pe inginerul V. Corfariu. Lucrările comisiunei de reclamațiuni vor fi de o importanță deosebită, de oarece decisiunile comisiunei vor fi definitive.

Contrabandă de aur și argint

— Confirmări oficiale —

Intr'o stație din Germania s'a găsit într'un transport de nuci sosit din România circa 5 kgr. de aur curat, amestecate printre nuci, precum și un rulou de hârtie care conținea 9 kgr. de monedă de argint austriace.

Această ingenioasă contrabandă este confirmată, de atașatul nostru militar din Berlin care a făcut cunoscut ministerului de finanțe că poliția a descoperit într'un transport de nuci și mere importat din România de d-nii H. Herschowitz și Samuel Salarit din Salonta Mare, două pachete cu monete de argint în greutate de 13.450 grame și unul cu monete de aur în greutate de 3030 grame.

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

Anul II. No. 414 **Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini** Miercuri 4 Ianuarie 1922

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Înfrăți

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA ... (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
SUB CONDUCEREA UNUI ...
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Guvernul „fain" al d-lui Iorga

Ca răspuns la articolele din „Viitorul" prin care, discutând valoarea politică a așa ziselor guverne de concentrare, partidul liberal arăta că situația în care se găsește astăzi țara nu poate îngădui guverne de adună tură, adică guverne-mozaic, ci numai guverne răzimate pe o perfectă unitate de concepție și de acțiune, d. N. Iorga publică în „Neamul Românesc" un articol în care ni se arată ce avantagii ar decurge pentru viața noastă politică din formarea unui guvern-mozaic.

„Mozaicul — zice d. Iorga — e lucru fain: tot pietre într'alese ori sticle bine potrivite, care la un loc dau chipuri de sfinți venerabile... El aduce autoritatea unuia lângă popularitatea altuia, talentul unuia lângă averea altuia, onestitatea cutăruia lângă dibăcia vecinlui său. El împacă în opinia publică deosebitele curente și, în timpuri când țara simte nevoie de pace și bună înțelegere, împiedecă prea multe ciocniri între rîvnitorii de putere.

In materie de program, el îngăduie ca tot ce e mai bun în mai multe partide să se strângă pentru a da soluțiile cele mai bune pentru actualitate."

E locul să zicem: „Așa cum le spui dumneata, bobocule, mai rar". Dar d. Iorga uită că acel „lucru fain" care pentru d-sa este „mozaicul" nu mai constituie o noutate pentru viața noastră politică. Căci de două ori dela război încoace, am avut guverne, care, fără să fie de concentrare, au fost totuși guverne-mozaic.

Cel dintâi „mozaic" l-am avut în ființa guvernului Vaida a cărui alcătuire înfățișa oameni pe cari nu-i lega puterea aceleiași concepții politice și deci nici atașamentul față de un program dinnainte stabilit. Întâiu s'au întâlnit interesul, ambiția și orgoliul, și, numai după ce guvernul a fost alcătuit, s'au gândit bieții oameni că pentru a putea guverna e nevoie și de o concepție politică.

Și se știe cât s'a luptat guvernul Vaida ca să-și creieze măcar o umbră de concepție care să-i justifice prezența la conducerea țărei. Dar de unde să răsară concepția când oamenii cari alcătuiau guvernul erau uniți numai prin pasiunile, nu însă și prin cugetarea lor politică?

Căci câtă unire era atunci între d. Iorga și d-rul N. Lupu în ce privește cugetarea lor politică ni-o dovedesc articolele din „Aurora" și „Neamul Românesc" prin care cele două „pietre într'ales" ale „mozaicului" Vaida ne arată ce gândesc astăzi una despre alta.

Dar „mozaicul" visat de d. Iorga l'am avut și mai bine realizat în alcătuirea guvernului Averescu. Lângă popularitatea generalului, am avut autoritatea d-lui Matei Cantacuzino, lângă talentul d-lui Titulescu am avut averea d-lui Argetoianu și lângă competența d-lui Garoflid am avut dibăcia d-lui Tache Ionescu.

Ce „mozaic" mai „fain" vrea d. Iorga decât acest guvern în care „sticlele" erau așa de bine potrivite? Și, totuși, cu toată nu triveala, sticlele adunate la un loc nu au putut să dea acele „chipuri de sfinți venerabile" de care ne vorbește d. Iorga în ziarul d-sale.

Și doar mozaicul generalului Averescu a fost mozaic fără „concentrare". Ce-ar fi însă un mozaic rezultat din concentrarea tuturor partidelor? Ce-ar fi adică un guvern în care d. Iorga, — să zicem: președinte de consiliu — ar avea la dreapta pe d. Stere, la stânga pe d. Marghiloman, în față pe d. dr. Lupu și laspate pe d. Argetoianu? Ce concepție și ce program ar putea să aibă acești oameni pe care nu i-ar strânge la un loc devât numai ura lor împotriva partidului liberal?

Și, totuși, acesta este guvernul „fain" pe care-l visează d. Iorga.

Evenimentele zilei

Textul franco-englez a fost aprobat.

Paris, 31 Dec.

Delegații francezi, englezi, italieni și belgieni de la conferința economică preliminară, au discutat și au aprobat textul proectului franco-englez, în vederea constituirei unei grupări pentru regularea intereselor particulare. Această grupare va asigura reluarea relațiunilor comerciale dintre diferitele națiuni din Europa. Textul proiectului va cuprinde două părți: Prima parte o declarațiune de principiu; a doua parte un program de acțiune. Printre principiile socotite în unanimitate, ca indispensabile, figurează recunoașterea dreptului de proprietate privată, precum și adoptarea sistemului legal prin care se asigură validitatea contractelor comerciale.

Populația Franței scade

Lafayette, 31 Dec.

Rezultatul recensământului general din 1922 va arăta că populația Franței cuprizând și Alsacia și Lorena a dat 39.402.739 locuitori dintre cari 155.449 străini. Recensământul din 1921 a dat 39.604.922 dintre cari 1.132.696 străini.

Consecvențe...

Istorioara pe care am dori s'o povestim mai jos are două capitole, și s'ar isprăvi cu o mică încheere întristătoare.

E vorba despre cortina Teatrului național, în dosul căreia s'a desfășurat de data aceasta o mică dramă politică, reală, și o neinsemnată schimbare de păreri artistice. Se știe câtă vâlvă a stârnit noua cortină a Teatrului național, și cât de împărțite erau aprecierile ce se făceau asupra ei. Deși autorul cortinei, pictorul Re su, este unul din cei mai de seamă artiști ai noștri, majoritatea publicului din Capitală a fost de acord să decidă că de data aceasta nici inspirația nici pensula n'au fost dintre cele mai fericite. Câțiva medici, un deputat, vre-o patru cinci advocați au cerut chiar d-lui Octavian Goga să ordone scoaterea cortinei...

Dar d-l Victor Eftimiu, directorul Teatrului național s'a opus cu înverșunare tuturor acestor atacuri, apărând cortina din toate puterile sale, și declarând că ea reprezintă una din minunile de artă decorativă ale cucuritor.

Iată însă că guvernul se schimbă, și unul din miniștri este chiar deputatul care cere să se înlocuiască opera pictorului Ressu. Departamentul Artelor, ca să-și justifice încă odată rațiunea sa de a fi, poruncește ca noua cortină să fie dată jos imediat.

Ce credeți că face d-l Victor Eftimiu, directorul Teatrului național, — acela care comandase cortina, căruia îi plăcuse așa de mult, și care o apărase împotriva tuturor? Se supune, firește, ordinului ministerial și înlocuește cortina sa iubită. (Dacă așa cer noile moravuri politice ca odată cu guvernele să se schimbe și cortinele!) Rămâne, firește, mai departe director al Teatrului național. (Dacă se schimbă cortina pentru ce să se schimbe și directorul?)

Dar, atât se pare că nu era de ajuns pentru ca d-l Victor Eftimiu să-și păstreze slujba. Și atunci, energicul director al Teatrului național se apucă și iscălește prin ziare un drastic comunicat, cu litere groase, prin care se dă și d-sa de partea celor cari huiesc cortina.

Istorioara însă are, după cum am spus, două capitole. Iată și pe al doilea. D-l Victor Eftimiu îi-și datorește salvarea sa d lui N. Iorga, care a declarat categoric că nu mai sprijinește guvernul Tache Ionescu, dacă se va atinge cineva de directorul Teatrului național.

Cu toate acestea, până acum câteva luni d. Victor Eftimiu era pentru d. N. Iorga „cetățean otoman" care nici nu trebue încetățenit, iar d. N. Iorga era pentru d. Victor Eftimiu „autor cu piese nejucate", „apostol convestit" care „scrâșnește din dinți" în fața succeselor altora...

Ce s'o fi petrecut pentru ca acești dușmani să se împace? A, piesele d-lui N. Iorga se joacă acum la Teatrul național. Iată cum „piesele nejucate" sunt acum... jucate, iar d. Victor Eftimiu e un excelent cetățean român...

Marți, 3 Ianuarie 1922, orele 5 p. m., d. *Vintilă Brătianu* va deschide seria conferințelor „Cercului de studii al partidului național-liberal" din Cluj.

D. Brătianu va expune *principiile de organizație a Statului modern.*

Conferința se va ține în localul „Cercului de studii, — Piața Unirii — și e publică.

Criza financiară internațională

Părerile d-lui Eduard Beneș, președintele Consiliului de miniștri Cehoslovac asupra unei conferințe pentru resolvirea crizei schimburilor. — Criza economică internațională. — „Fiecare Stat să se salveze prin el însuși".

Ziarul „Gazette de Prague" publică următoarele declarații atribuite d-lui Ed. Benes, asupra crizei financiare internaționale:

etaoih snrdlu cmfwyp vbgkqjp taoih snrdlu etaoih cmfwy huh

In ultimul timp, s'a vorbit mult despre conferințele internaționale cu prilejul cărora s'a discutat asupra crizei economice și asupra mijloacelor ce s'ar putea utiliza pentru ca ea să fie rezolvită.

De asemenea s'a căutat să se stabilească o unitate de acțiune a Statelor din Europa cu privire la situație actuală a fostului imperiu al Țarilor.

Ideia unei conferințe internaționale asupra crizei economice din Europa și chiar din întreaga lumei ar părea bizară la prima vedere. Acei cari au luat parte la conferințele din urmă în deosebi cunosc chipul de a se lucra în aceste adunări și știu care sunt rezultatele lor.

Se împlinește un an de când s'a ținut o asemenea consfătuire la Bruxelles. Statele au fost reprezentate prin specialiști cu renume; totuși ea n'a ajuns la nici un rezultat, fiindcă este foarte greu să se găsească o formulă de împăciuire în complexitatea diversității intereselor pe care Statele participante le aduc în discuție.

Greutatea stabilirei unui acord de principii ori de tactică și opoziția reciprocă care se observă de îndată ce se începe seria desbaterilor — nu poate decât să dea naștere la conflicte de păreri.

Pentru a înțelege aceasta, este destul să cercetezi în linii generale politica comercială a diferitelor State. Unele refuză să-și însușească principiile cele mai avantajoase, în timp ce altele refuză să se lege, prin convenții comerciale, cu termen lung. Cu alte cuvinte se practică naționalismul economic — adică: fiecare națiune cere ca și celelalte să-i deschidă în chip larg frontierele lor.

Aceste fapte și multe altele de aceeași natură controversată, arată precis că un fel de dificultăți trebue să se facă față la fiecare mare conferință economică internațională.

In general, toate conferințele economice internaționale, încă dela începutul lor se lovesc de un obstacol: criza schimburilor.

Pentru ca să se ajungă la o cooperațiune economică internațională menită să îmbunătățească criza actuală, trebue ca mai întâi să se rezolve chestiunea schimburilor. Dar soluțiunea crizei schimburilor nu poate fi luată în cercetare fără a ține seama de problema creditelor internaționale.

Aceste credite internaționale mai depind de două considerente: primul este lipsa de numerar, iar al doilea, lipsa de încredere în statornicirea situațiunei politice și economice — lipsă care se observă la un mare număr de State noui, și în câteva State vechi, dar care au avut de suferit mult de pe urrăzboiului.

*

Soluțiunea internațională a schimburilor constă deci în a înfrânge aceste două obstacole, ceeatce nu se poate face decât cu mari riscuri și cu grele sacrificii.

Operațiunile arată că nici o Țară nu pare dispusă în prezent ca să se angajeze la sacrificii economice imediate; iar particularii, financiarii și comercianții din acest punct de vedere sunt mai rezervați decât însile Statele lor.

E foarte greu de conceput că o nouă conferință ar putea să ajungă la un acord general, care să determine o imediată remediere a crizei financiare internaționale. Aceasta din următoarele puncte de vedere: Germania va pune întotdeauna în discuțiune chestiunea reparațiunilor de război, iar Franța consideră ca o catastrofă națională faptul de a se acorda Germaniei moratoriul. Pe de altă parte Rusia, la rândul ei, deasemenea va cere sacrificii pentru că va avea nevoie încă mult timp de ajutorul financiar și economic al Statelor europene.

*

Nu există decât o soluțiune pentru criza economică europeană și mondială: fiecare Stat, fără excepțiune, să-și găsească scăparea prin el însuși. In toate domeniile politice și economice.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

el trebue să aibă simțul muncei creatoare și să nu se gândească numai la consolidarea internă, dar și la cea externă.

Fiecare Stat în politica internă trebuie să fie stăpânit de principiul sfânt: „Muncă și economie"; iar, în cea externă, să fie călăuzit de același principiu și alături de acesta: să reînoiască cât mai grabnic vechile relațiuni, să înlăture conflictele, să încheie tratate de comerț și să evite exclusivismul unilateral.

Numai în acest chip națiunile vor ajunge ca, în cel mai scurt timp, să creeze o atmosferă internațională, în care fiecare să caute să-și recunoască propria sa putere și ajutorul pe care l'a obținut ea însăși, prin această politică.

Fără îndoială că această politică economică va conduce la o apropiere internațională și atunci interesul general se va confunda cu interesele fiecărui Stat.

•

Dacă o nouă conferință internațională va fi convocată, în vederea rezolvirei crizei economice mondiale, ea nu va putea decât să constate că aceasta este singura politică care va îmbunătăți situația schimburilor.

•

In ceeace privește chestiunea rusă, o conferință internațională ar putea fără îndoială să ajungă la un rezultat poziaiv.

Trei ani de război și patru ani de revoluție au aruncat Rusia într'o adâncă prăpastie economică și politică.

Guvernul bolșevic își dă perfect de bine seama, că nu este altă scăpare pentru Rusia, decât ca să adopte o nouă politică economică și aceasta nu se poate înfăptui decât reluând relațiunile cu streinătatea.

Ori, relațiunile cu streinătatea nu se pot relua decât în urma recunoașterei de către guvernul sovietelor, a dreptului internațional, și a obligațiunilor financiare ale fostului imperiu țarist.

Iată aceste condițiuni, de sigur, că o conferință care să rezolve problema rusească, va fi încoronată de succes.

ECOURI

Un precursor al lui Saint Saens

Secția de compoziție muzicală a Academiei de bele arte din Paris, căreia i-a aparținut Saint-Saens a fost în același timp secția „de declamație", cu ocazia înființărei Institutului în 1795.

Au fost primiți într'însa muzicanți ca Mehul și Grétry, însă și comedianți și tocmai fotoliul lui Saint-Saens a avut ca prim titular pe Molé.

In vârstă de peste 60 de ani, când a fost numit membru al Institutului, Molé era pe atunci cel mai bun actor al „Comediei franceze", unde debutase în 1754 și nu încetase de a juca primele roluri.

Principiul de a admite pe comedianți la Academia de bele arte confirmată prin alegerea lui Laveville, Monvel și Grandmenil încetă odată cu moartea acestora; Mounet-Sully se prezentă în zadar acum câțiva ani în urmă: el nu obținu cu toată stima pentru talentul și caracterul său decât câteva voturi.

Molé fu înlocuit cu Cherubini căruia îi urmară alți doi muzicanți, Orslow și Reber, iar la 19 Februarie 1881, Saint-Saens deveni al cincilea titular al fotoliului lui Molé care fără îndoială că va fi și acum ocupat de un muzicant.

O italiancă în haremul sultanului

Din Roma se istorisește următoarea răpire romantică.

„Doamna Bufaletti din Roma, află de curând că fiica sa Isolda, care se afla acum șease ani pe un vapor care fusese torpilat în Marea Mediterană, și pe care o credea moartă, s'ar afla în haremul sultanului la Constantinopol.

In urma cercetărilor pe cale diplomatică, află că fusese cumpărată de sultan la târgul de sclavi din Bizerta, unde fusese adusă după scufundarea vaporului și încorporată în haremul său.

Sultanul fusese foarte îndrăgostit de ea și este tatăl celor doi copii ce dânsa a născut în răstimp.

D-na Bufaletti se adresă ministrului italian de externe pentru readucerea fiicei sale, Ministrul nu putu însă obține nimic, de asemenea nici papa, care a intervenit și el demersurile necesare.

In cele din urmă mama s'a adresat reginei Elena a Italiei, care i-a promis să facă tot ce-i va sta cu putință pentru a-i reda pe fiica ei Isolda.

Paderewski revine la prima-i pasiune: Muzica

Se știe că iebrul virtuos a declarat, luând puterea, că va renunța la muzică.

Se hotărâse fără îndoiala să se consacre definitiv politicei.

De atunci însă...

De atunci însă Paderevsky a părăsit puterea și iată că se anunță apropia a sa reintrare în arena pianistică.

Prețurile teatrale în Germania

In urma propunerei consiliului comunal al orașului Lipsca prețurile de intrare a teatrele de stat vor fi sporite cu 40 la sută, pentru a acoperi deficitul teatral de pat u milioane jumătate. Astfel prețurile celor mai multe locuri vor fi de zece ori mai ridicate ca cele dinainte de războiu.

Cât se plătesc autografele scriitorilor în viață.

Cu ocazia licitațiilor ținute în ultimul timp de marile firme de autografe din Germania, s'a putut constata cât se plătesc autografele scriitorilor în viață.

Foarte bine plătite sunt în genere autografele lui Gerhart Hauptmann.

Pentru scrisori ale acestuia se plătesc 50—100 mărci; totuși s'au obținut la licitații prețuri mult mai ridicate.

Mult mai bine plătite sunt autografele unui alt poet german în viață, Stephan George. Pentru o scrisoare, de a lui George, scrisă pe o singură filă, s'au plătit de curând 700 mărci, iar cererea continuă a fi foarte mare de oarece poetul nu este încă reprezentat în toate marile colecții de autografe.

Se plătesc de asemenea prețuri mari, ca și pentru autografele lui Hauptmann, pentru cele a doi scriitori morți de curând: Dehmel și Wedekind.

Pentru o scrisoare a lui Rainer Maria Rilke s'au plătit de curând 175 mărci, iar pentru a lui Hoffmansthal, 85 mărci.

Scrisorile lui Ludwig Toma, Thomas Mann și alții, se plătesc 40—50 mărci, iar pentru cele ale lui Max Halbe, Wilhelm Bolsche, Bonsels, Hans Heinz Ewers în medie 25 mărci.

România va fi reprezentată la serbările centenarului lui Molière

In urma unei intervenții a guvernului francez, s'a dat delegația d-nei Elena Văcărescu de a reprezenta ministerul cultelor la sărbătorile tricentenarului lui Molière, cari se vor da la 23 Ianuarie la Paris.

Moartea lui Korolenke

Wladimir Korolenko, scriitorul național al Ucrainei a murit acum la Poltava Korolenko avea 70 de ani. Era un om de o onestitate politică impecabilă; inamicii lui înșiși s'au înclinat înainte-i.

Korolenko, va ocupa un larg loc în istoria vieței sociale rusești. Era antibolșevic, dar bolșevicii n'au îndrăznit niciodată să-l atace personal. Totuși viața sa sub regimul actual i-a fost o suferință fără sfârșit. Marele literat trăia sub o veșnică pază, Persoanele cari îi erau dragi și familiar apropiate au fost sau împușcate sau închise. Korolenko a căutat în nenumărate rânduri să piece din țară fără să parvină totuși.

Cetiți „Infrățirea"

Turburările studențești din Cernăuți

Purtarea sălbatică a poliției cu tineretul universitar bucovinean

Joi, 29 Decembrie, societatea studențească română „Arboroasa" urma să dea un festival artistic în sala teatrului din Cernăuți. Or, la ora când studenții trebuiau să intre în sală, au fost împiedecați de publicul care vroia să asiste la reprezentația tragedianului german Moissi.

Din cauza învălmășelei, reprezentația lui Moissi a fost întreruptă. In sala teatrului s'au auzit repetate strigăte de: „Pfui românii! Jos România!"...

Cu toată agitația produsă de atitudinea ostilă țărei, a unei părți a publicului din sală, directorul teatrului d-l Popp a stăruit să se continue reprezentația.

Insultată și jignită în sentimentele ei naționale, studențimea universitară română s'a retras, dar a doua zi studenții au continuat să manifeste în jurul teatrului.

Poliția, care luase severe măsuri de ordine. a procedat cu brutalitate. Studenții au fost maltratați, arestați, bătuți și călcați în picioarele cailor gardiștilor călări, și loviți cu săbiile.

Fierberea în rândurile populației românești și a studențimei universitare este foarte mare. Toată lumea condamnă brutalitatea poliției.

Paltoane și Îmbrăcăminte pentru școlar
la firma
699 M. Neuman
Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 431

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Probleme sociale

Obârșia conceptului libertății

Cuvântul liber a intrat în vocabular din momentul ce omul a încetat de a mai fi liber. Starea naturală de libertate are un fel de a fi instinctiv, care chiar prin aceasta, prin faptul că nu trecuse prin prisma rațională, prin prisma conștiinței, n'a avut nici definiție, nici nume. Noțiunea de libertate nu există în starea naturală de libertate. Când omul a început a fi sub constrângerea colectivității, starea de mai nainte a început să capete un contur sufletesc, să fie conceputâ aproape ca un bun care, fiind obiectul discuțiunilor și râvnelor, trebuia numit.

Astfel, noțiunea de libertate s'a născut din momentul când s'a început constrângerea, iar cuvântul corespunzător a apărut poate și mai târziu. Liber a însemnat probabil întâia oară dezlegat, iar om liber a însemnat de fapt numai un om descătușat. Libertus era un sclav liberat. Tot astfel, apariținea noțiunii și termenului de moral, adică de individ care respectă și practică moravurile societății, a coincidat cu momentul în care mulți alți indivizi au început să le calce, și care trebuiau separați prin comparațiune de ceilalți.

Această constatare, aparent atât de simplă și de firească, cred că ar avea o importanță hotărâtoare pentru determinarea valorii noțiunilor noastre curente de morală și de socialitate. Un studiu adâncit al filologilor despre momentul apariținii cuvintelor ar fi o contribuțiune importantă adusă filozofiei: ar fi oglinda evoluțiunii mentalității omenești, a cărei scară nesfârșită de deducțiuni și analogii ne-ar da o cheie a prevederii de desvoltarea ei în viitor.

•

Noțiunea liber poate foarte bine să aibă o obârșie atât aristocrată, cât și populară fiindcă se aplică de o potrivă aceluiaș obiect: omului liberat, sau mai bine zis sclavului descătușat. Aristocratul nu se putea numi pe sine liber: el era pur și simplu puternic; făcând parte din casta dominantă, libertatea lui era de la sine înțeleasă. El o dădea și-o retrăgea altora, el nu putea fi niciodată un descătușat. Nu se putea spune de un aristocrat că e liber, cum nu se poate spune de mare că e udă, sau despre om că e viu; ar fi mai mult decât un pleonasm: ar fi o desfacere a noțiunii în elementele ei componente, și fără de care ar dispărea noțiunea însăș.

Pentru evoluțiunea ideei de libertate, este important de urmărit atitudinea sufletească a aristocratului și a plebeului. Aristocratul privea această noțiune cu dispreț, ca pe însușirea unui parvenit, unui miluit. Plebeul o privea cu mândrie, căci era o însușire care-l apropia, apoi îi dădea putința să intre printre cei puternici.

Și acesta este fenomenul social cel mai caracteristic: toate revendicările păturilor de jos nu s'au făcut pentrucă statu quo era insuportabil și pentrucă râvneau o viață mai omenească, ci pentru a fi printre cei tari, pentru a deveni castă dominantă. Istoria vorbește prin mii de exemple. Din cauza numărului imens al plebeilor, din cauză că aproape toți scriitorii, poeții, ideologii s'au recrutat din săracii cu mintea coaptă și ascuțită de mizerie (bogații și aristocrații erau ignoranți: se îndeletniceau cu sporturi, vânătoare, boi, etc.), din aceste două cauze noțiunea de libertate s'a înnobilat, s'a sanctificat. E un blazon nou, cu ajutorul căruia plebea a ajuns să fie păturea conducătoare. Odată cu această întronare, toate valorile ei au devenit respectabile: munca manuală, munca intelectuală, comerțul, etc. Iar tipul războinic, energic, juisor violent al vieții, tipul aristocrat de altă dată a început să decadă, să devină ceva suranne.

Incontestabil că marea onoare de care se bucură tipul intelectual este impusă prin democrație, fiindcă democrația însăș este opera tipilor intelectuali, recrutați în marea lor majoritate din plebe.

Proletariatul intelectual este tot o consecință și încoronarea supremă a democrației, cu libertățile ei. Libera concurență a vieții a adus armate întregi la asaltul Gândirii, iar câmpul de luptă a devenit o câmpie de măcel, pe care zac victimele sfărâmate în lupta inegală. Massele intelectuale au fost zdrobite de massele lucrătoare; în marea formidabilă a răsturnărilor sociale, intelectualul se mulțumește să constate amar înfrângerea lui și să se resemneze, cu brațele încrucișate. Față de ple-

Cronica politică

Organizația liberală în Ardeal. — Vineri s'a ținut la Sibiu o adunare a membrilor partidului liberal din acel județ, cu care prilej, în prezența d-lui I. G. Duca, s'au pus bazele organizației liberale de-acolo.

Întreruptă pentru câtva timp, organizarea partidului liberal în Ardeal își ia un nou și îmbucurător avânt. Opinia publică ardeleană, înșelată de două guvernări fără experiență și fără scrupule, își îndreaptă astăzi ochii spre singurul partid politic din România întregită, capabil să dea acesteia o conducere cinstită, harnică și dreaptă. În special, Ardealul a avut de suferit de pe urma adouă excese de guvernare: excesul de regionalism și excesul de... unificare. E de prisos să mai spunem prin cine e reprezentat cel dintâi, și cine s'a făcut vinovat de cel de-al doilea.

Mișcarea plină de încredere care s'a stabilit în jurul tuturor organizațiilor partidului liberal în Ardeal, dovedește că acest partid e așteptat ca cea din urmă rezervă care poate să îndrepte lucrurile.

Știrile pe cari le primim din Sibiu arată că în frunțașul județ al „mărginenilor" poporul e acum de partea partidului liberal, care a câștigat, într'un scurt timp, fără „mijloacele de convingere" ale puterei, adeziunea celor mai de seamă și mai cinstiți intelectuali ai Sibiului.

Vremea aventurilor politice a trecut. Acest lucru a început să fie înțeles și în Ardeal.

Un scurt interview

Pe când d-l Groza, unul din membrii fostului guvern averescan, se găsea în gara locală, unde condusese un grup de parlamentari bănățeni dar majoritatea cari participaseră la consfătuirea ținută asupra atitudinei politice a majorităților față de actuala situațiune guvernamentală, am profitat de acest prilej, interviewând, — în graba momentului — pe exministrul Ardealului.

Întrebându-l asupra părerii ce o au majoritățile despre guvernul d-lui Take Ionescu, d-sa mi-a răspuns:

Noi privim actuala formațiune guvernamentală ca un regim transitoriu.

Cu privire la colaborare d-l Groza a spus:

„Toate stăruințele guvernanților depuse ca se ne câștige colaborarea au rămas și vor fi zădarnice, nu putem da concurs unui guvern ale cărui zile sunt numărate".

Toți suntem convinși de aceasta și deci, iată temeiul solidarității noastre și cu parlamentarii bănățeni în privința hotărârii de-a nu sprijini guvernul actual"

Referindu-mă la o colaborare eventuală, d-l Groza mi-a afirmat:

„Atârnă... E stabilit însă că nu vom da sprijinul nostru oricărui alt guvern care ar avea o nuanță regionalistă și consideră și azi Carpații drept graniță".

N. F.

Înălțătorul și mărețul meeting național din sala „Reduta"

Zeci de mii de oameni din toate straturile sociale spre sala Reduta unde urma să se ție meetingul. — Entuziasmul din sală. — Cuvântările d-lor I. Ursu prof. univ., Popescu Voiteşti prof. univ., I. Lucaci directorul monopolului, Marin Ştefănescu prof. univ., Gheorghe Bănuțiu în numele studenților.

Se știe că acum câteva săptămâni societatea „Cultura poporului a pornit în întreg Ardealul o vie mișcare de protestare contra încălcărei drepturilor noastre în Banat.

S'a ținut în scopul acesta desăvârșit național o mare întrunire de protestare în Lugoj. Conducătorii acestei societăți au hotărât să se continue cu îndârjire această mișcare în toate orașele mari ale Ardealului și Banatului pentru a se arăta lumei întregi că poporul românesc de pretutindeni n'a consimțit și nu va consimți nici odată la ciuntirea Banatului.

•

Eri Duminecă ora 3 d. a. a avut loc în sala „Reduta" din localitate unul din seria meetingurilor de protestare, organizată de societatea inițiatoare.

Încă dela ora 2, strada care duce spre sala „Reduta" era plină de poporul care venia să asculte cuvântul celor ce aveau să vestezească încălcarea pământului românesc.

Sala deși una din sălile cele mai spațioase din Cluj a devenit absolut neîncăpătoare față de imensa mulțime ce se revărsa din toate părțile.

Entuziasmul care a cuprins sufletele tuturor celor de față a dat o impresionantă și dovadă de conștiință națională a arătat că Banatul nu va putea fi multă vreme ciuntit cum e azi.

Cel dintâi la cuvântul d-l I. Ursu profesor Universitar.

Cuvântarea d-lui prof. Ursu

Nu cunosc un popor, care să fi avut o soartă mai tragică ca poporul românesc, care a fost atâtea secole împărțit sub mai multe stăpâniri și a fost exploatat și stors de sânge iar, când și-a văzut după suferință aproape bimilenară, realizat visul corpului a rămas săgetat de o rană sângerândă. Durerea noastră e cu atât mai mare cu cât această rană ni-au produs'o frații noștri de suferință seculară, aliații și prietenii noștri, pe cari i-am salvat în 1913: Sârbii.

Am fost un prieten sincer al poporului sârbesc, Ca fiu al Ardealului, care gemea sub asuprire străină, urmăream cu simpatie sforțările uriașe pe cari le-au făcut Sârbii dela 1908 încoace ca să scape din cleștele exploatării Austro-Ungariei. Când ei au fost amenințați de Bulgarii înțeleși cu Austro-Ungaria, — am piedat intrarea noastră în acțiune ca să salvăm echilibrul politic în Balcani și să împedecăm ca Sârbii să fie striviți; iar după ce ei au fost atăcați de Bulgari, în 1915 și amenințați să fie striviți între cele două focuri ale Nemților și Bulgarilor, am cerut prin ziare, și conferințe ca România să împiedece ocuparea Sârbiei, căci moartea Sârbiei e moartea României.

Pe când noi o mână de profesori, trimeși în misiune, ca să arătăm drepturile noastre sfinte asupra Ardealului și Banatului, am fost lăsați în părăsire, ce e mai mult ni s'a trimes vorbă să ne întoarcem în țară, — fără bani fără documente din contră profesorii Sârbilor au fost ajutați de guvernul lor pe toate căile posibile ca să-și poată face în chipul cel mai complect datoria. Și totuși am făcut toate sacrificiile.

În ce privește Banatul am demonstrat că el formează din toate punctele de vedere o unitate indivizibilă și că toți câți l'au stăpânit în trecut l'au stăpânit întreg și cela-ce nu s'a făcut sub Huni, Avari, Tătari, Turci și Unguri, cari l'au stăpânit nedivizat, nu se putea face în secolul luminei la congresul păcii de vremurile noastre. Propaganda românească n'a avut rezultatul dorit în ce privește Banatul. Sârbii s'au folosit de atmosfera favorabilă lor prin faptul că n'au plecat steagul și au alimentat această atmosferă prin câștigarea unor mari ziare de partea lor și a unor mari puteri prin concesiuni economice, pe cari le-au promis. Ei s'au folosit de situația noastră tragică, care a slăbit atmosfera favorabilă de mai înainte, pentru ca să obțină dela marile puteri promisiunea că Banatul, dacă nu întreg, cel puțin în parte li se va da lor.

Aliații, pe cari i-am salvat în 1913, și la Victoria cărora am contribuit prin cele mai mari jertfe — s'au perdut în decursul războiului vr'o 800000 de Românul — ne-au dat lovitura, la care nu ne-am așteptat. cu atât mai mult că ei n'au putut invoca nici un drept serios asupra Banatului, care ne-a fost garantat, întreg, prin tratatul din 1916.

Ei n'au putut invoca nici drepturi istorice, nici etnice, nici geografice și nici economice.

Pe când Românii formează elementul compact și autochton, Sârbii sunt presurați printre alte neamuri și sunt veniți în decursul veacurilor ca refugiați, cari au fost primiți de Românii ospitalieri, ca frați cu atât mai mult că erau de aceiași religie

Toate popoarele, au stăpânit Banatul întreg. Căci ei formează o unitate geografică, cum rar se mai află în lume, fiind mărginit din trei părți de apele Mureșului, Tisei și Dunării, iar din a patra de Munții, cari îl despart de Transilvania. În acelaș timp toate apele cari îl udă, își au izvorul și curg exclusiv pe teritorul bănățean, în așa chip că Bănatul nu cuprinde nici un râu care să treacă prin altă provincie.

Timișul, râul principal își ia isvorul din munții cari despart

---

boul îndârjit, întunecat și voluntar, intelectualul este un tip șubred și pasiv, o natură deviată, o umbră a naturii omenești, o victimă de jertfă. Cu toată inteligența lui, el nu înțelege că pe temeiul aceleiaș libertăți de aspirații, datoria lui și a semenilor lui este să se constitue în clasă și să ia atitudine alături de plebe, pentru plebe, iar la nevoe chiar împotriva plebei, pe ale cărei elemente să le organizeze în vederea a celace este logic și drept să fie: controlul puterii.

Nu știu dacă există tendința aceasta, dar am presimțirea instinctivă că ceva nedefinit ne conduce într'acolo. Simt aproape ca într'un fel de vis că un curent a cărui undă nu ne leagănă, — poate unde suntem noi însine unda? — ne duce irezistibil la epoca altei mentalități, la alt respect al ideilor, sau la respectul altor idei: la acel dispret al ideei de libertate, inerent naturilor superioare și puternice, care sunt libere prin definiție și care urăsc sclavia ce vrea să le deșcătușeze pentru a domina. Nu știu întrucât le obligă imperativul moralei să îngrădim altora libertatea cu price risc, dar imperatipul vieții superioare ne obligă să lăsăm materia încătușată într'o oarecare măsură, în avantajul spiritului. Așa trebue să judece oricine-și dă seama că este măcar un atom din organismul care e responsabil de soarta umanității.

•

Înainte de a consimți la autoritatea colectivă, omul și-a făurit singur o autoritate: providența. Nu este locul aci să examinăm obârșia și evoluția acestui sentiment, ci ne raportăm numai la forma lui actuală, căutând numai să ne dăm seama întrucât astăzi autoritatea metafizică a divinității limitează libertatea oamenilor.

Se recomandă credința în Dumnezeu ca una care îmblânzește pe oameni, sporindu-le sentimentul socialității. E un cântec vechi acela, care sună că dacă n'ar crede în Dumnezeu, oamenii s'ar ucide unii pe alții.

Nimic mai puțin adevărat. Dacă nu se ucid între ei, oamenii n'o fac din teama de Dumnezeu, ci din teama de autoritatea omenească, de legi și de sancțiuni; acumulată timp de secole, dealungul zecilor de generații, această teamă a devenit ereditară și permanența ei a provocat o supra-excitabilitate a la șității, care se numește îmblânzirea moravurilor. Totuș, când o împrejurare excepțională (un război, o revoluție) desființează acest sentiment iș putința pedepsei, aceiași oameni se omoară între ei pentru cel mai mic interes, fără să mai gândească la Dumnezeu. Cei mai credincioși îl evoacă pios, ca să le ajute să poată omorî:

De altfel, acelaș lucru îl fac societățile organizare, punând preoții lor să binecuvânteze armatele care se duc să ucidă. În antichitate, când fiecare popor își avea Dumnezeul său, sau când fiecare popor se considera alesul Providenții, rugăciunile acestea mai aveau un înțeles. Dar astăzi, când monoteismul, creștinismul și egalitatea creștină fac din toată umanitatea o turmă, iar din Dumnezeu un singur păstor, ipocrizia credințelor noastre religioase ne apare ca un cinism sau ca o inepție.

Atunci, de ce a găsit omul necesar să-și inventeze un Dumnezeu, care ajută și pedepsește, dacă în faptele omenești care pornesc din imboldurile instinctive, Dumnezeul acesta nu intră cu nici un coeficient? El este doar o urmă spiritualizată a sentimentului de frică al primitivilor, care adorau elemente le. Fetișismul personalizat a devenit politeism, iar politeismul, abstractizat și redus la unitate și la sinteză, este religia popoarelor moderne. Pentru credincioșii de azi, Dumnezeu este un lux și o minciună. Se adoră anumite forme exterioare, dar fondul credinții este pustiu. Toți cred în Dumnezeu, dar nimeni nu-și mai cârmuește viața după normele pe care i le impune această credință. Dumnezeu apare abia în ultimul act al dramei, când credinciosul simte că e aproape să păsească pragul acestei vieți, că este pe cale de a fi sorbit de neat. Atunci începe să aibă nevoe de Dumnezeu, căci se gândește la suflet. Atunci se evidențiază cu adevărat fondul credinții. În ridicula lui vanitate, omul are pretenția să se creadă nemuritor și ca nemurirea să fie dulce, la patul agoniei chiamă pe împărtitorul bunurilor din lumea cealaltă și-i aprinde ultima candelă.

Dar regretă că moare și n'ar voi să moară... Cu toată credința lui în imortalitate și paradis, n'ar vrea să lase prada pentru umbră. Pentrucă, la urma urmelor, cum omul a creat pe Dumnezeu după chipul și asemănarea sa, se poate întâmpla ca Dmnezeul cel bun și drept să-și înșele credincioșii, iar nemurirea lui să fie o minciună.

Acest cortej de lașități și de amăgiri este sufletul omului. Această teamă de a privi în față adevărul îl tortură tot lungul vieții, și-i preferă cu ardoare, se aruncă singur în brațele minciunii, numai ca să poată spera. Dacă omul, omul din mulțime ar fi sigur, — cum suntem noi ceilalți, — că cerul e gol, oare ar putea el trăi cu sentimentul acestui vid imens cu intuiția puternică a acestui adevăr despuiat și rece? Desigur că nu. Și-ar născoci îndată un ideal deasupra vieții și deasupra lumii: și-ar crea un nou Dumnezeu.

Dacă omul este atât de sclav naturii și lui însuș, încât atunci când n'are lanțuri își făurește singur, unde este sentimentul de libertate fără de care nu poate trăi? Pricepeți cât este de grosolană eroarea. Cum poate avea nevoe de o absolută libertate de a trăi, acela care n'are rici cea mai relativă libertate de a gândi?...

Omul de rând nu poate trăi în libertate, căci el nu o poate suporta. E lipsit de sprijin, se clatină și se amețește. Ceia ce omul, copil orfan al firii maștere, ia drept sprijinul său, este de fapt robia sa: autoritatea care-l supune, forța care-l încovoae, credința care-l idiotizează și-l face să-și poată suporta întunericul.

N. PORSENNA

Bănatul de Ardeal şi adună în apele sală to te râuri e, cari udă aceasta bine cuvântată ţară şi servesc de artere economice cari duc produsele ei în măreţul fluviu care e Dunărea. Cine putea lăsa ţara aceasta în două fără a-i da lovitura de moarte? Tăiată în două, ea se va usca ca un arbore căruia i se taie rădăcinile.

Nici argumente etnice n'au putut evoca aliaţii noştri Sârbi. Căci după statistica ungurească din urmă (din 1910) el cuprinde 615. 336 Români faţă de 284. 329 Sârbi, şi chiar în Torontal nu sunt decât 199,750 Sârbi faţă de 165,779 Germani, 118529 Unguri şi 90.693 Români.

Fac apel la înţelepciunea poporului sârbesc să înţeleagă că s'a forţat natura atunci când au cerut să nu să ia o parte din Banat şi să caute să repare această nedreptate, pentru ca să dispară ori ce neînţelegere dintre două popoare, cari sunt menite să contribue prin bunăînţelegere şi frăţietate, la opera păcii şi la progresul omenirii la dunărea de jos.

Cuvântarea d-lui Popescu Volteşti

In Banat, lucrurile sunt la fel ca în restul României de azi.

Avem Munţii Semenicului şi Almaşului cu Munţii Bănatului, bogaţi în păduri şi păşuni bogaţi în minereuri de aur, argint, plumb, aramă, etc., pe toată marginea lor dinspre Câmpie ca la Agadici-Mardan - Oraviţa -Sasca, însă cele mai bogate sunt minele de *fier*, cu puternice uzine, ca minele dela Reşiţa-Bocşa şi Dognecea: cele dela Sasca şi Moldova nouă şi cele dela Ormeniş-Ilova, Iabloniţa-Mehadia, şi la care dacă alăturăm minele de cărbuni dela Reşiţa-Bocşa-Secul Cladanovaţ-Steierlac-Anina, cele din Munţii Semenicului până la Dunăre între Berzaica şi Liviniţa şi Eibental şi de cele dintre Bosovici şi Iabloniţa ne putem face o idele de puterea industrial-economică a acestor munţi.

Insă după cum în celelalte părţi româneşti, Câmpia prin grânarul ei cel bogat, ajută punerea în valoare a tuturor acestor bogăţii, tot aşa şi Torontalul cu bogatele sale lanuri de grâne şi porumb, este o regiune indispensabilă munţilor Bănatului ce-şi întind ramurile prin dealurile dela Lugoj, Buziaş, Vârşeţ şi Baziaş, ce pătrund ca tot atâtea braţe spre câmpia Torontalului dintre Tisa şi Dunăre.

Cunoscând aceste elementare legi fireşti de legătură între munte şi câmpia vecina lui, fac apel la învăţaţii sârbi să lumineze poporul lor, cu care dorim sincer a rămânea în strânse legături de prietenie că poporul sârb nu trebue să ne jicnească în cea mai sfântă dorinţă de unitate naţională a sufletului nostru şi să ştie că istoria noastră doreşte că cine stăpâneşte muntele va stăpâni şi câmpia dela picioarele lui şi să mai ştie că noi stăpânim Munţii Banatului cu fierul şi cărbunele, şi dacă nu se va ţine seamă de dorinţa noastră sinceră de a le rămâne buni vecini şi buni prieteni. Munţii Banatului ne vor făuri şi mijloacele de-a stăpânii toată câmpia până la Tisa şi Dunăre.

Cuvântarea d-lui Gh. Bănuţiu, în numele studenţilor

Vorbesc în numele acelora cari mâne vor lua în mână frâele conducerii acestei ţări, în numele studenţilor. Acest tineret în mijlocul cărora se află o mulţime de studenţi refugiaţi, crede, că este chemat a-şi spune şi e cuvântul, atunci, când se vorbeşte de soarta celor 150 mii de suflete dintre cari mulţi îşi plâng fraţii pribegi şi copiii alungaţi de la sânul mamelor lor. Suntem chemaţi a-ne spune cuvântul şi prin faptul, ca lanţul robiei sugrumându-ne părinţii moşii şi strămoşii noştri ne-au învăţat a şti ce însemnează pâinea străină, pâinea milei şi a toleranţei.

Aici, în inima Ardealului focarul tuturor aspiraţiilor de odinioară — azi vorbim şi învăţăm româneşte. Trebue să ne întrebăm cine ne-a dat toate acestea? Iubirea fraţilor de dincolo, conştiinţa trează, care i-a frământat veacuri de-a rândul — că sângele lor trebue să curgă la Mărăşti şi Mărăşeşti, pentru a ne mântui, conştiinţa, dar la această conştiinţă a lor se mai adaugă ca o picătură de rouă şi conştiinţa treză a speranţelor noastre ce am avut-o în ei. Şi, după cum ei au fost datori să-şi părăsească familiile pentru a ne scăpa, ascultând strigătul nostru care n'a încetat în cele mai crunte dureri — tot aşa suntem şi noi, datori ce-i de azi, cei de aci, cari ştiu ce înseamnă strigătul robirii — având tot aceaşi conştiinţă a speranţei tot acel strigăt al desrobirii în faţa noastră, suntem datori a ne gândi la cei rămaşi, la cei pentru cari soarele pentru un moment numai răsare s'a întunecat, la acei cari zadarnic îşi îndreaptă privirile aţintite, când la uşa zăvorâtă când la geamul împodobit cu flori de ghiaţă. Să nu uităm că de-asupra noastră plutesc sufletele a celora cari şi-au vărsat sângele lor pentru a ne da scumpa noastră patrie de azi.

Să nu uităm că dorinţa lor este neîndeplinită să ne gândim la sutele de văduve cari îşi plâng soţii la mamele care-şi plâng copiii cari s'au stins pentru o idee — şi acea idee nu este cu totul realisată.

Cei de azi şi cei de mâne sunt datori ca să o nutrească să o crească şi să lupte pentru întruparea ei.

Dreptatea se revoltă în sufletele noastre la auzul cuvintelor de tărie morală de a rezista acestei lovituri şi de resemnare Resemnarea nu poate intra în inimele noastre atunci când sângele vărsat pentru întruparea unui vis secular ne ameninţă cu blestem Bucuria noastră nu-i complectă azi când ne gândim la chemarea acelor cari au plătit cu viaţa sfinţilor lor părinţi bucuria unui neam întreg.

Acestea aşteaptă mântuirea dela noi. Privirile lor vecinic sunt îndreptate înspre căminul visat, înspre braţele pentru cari au luptat înspre singura lor patrie. Şi noi trebue să încercăm ale da această mamă iubitoare, respectul faţă de cei morţi ne-o impune aceasta Bucuria noastră vecinic va fi însoţită de lacrimi, dar nu lacrima împăcării, a consolării ci a puterii de luptă pentru viitor a luptei de a da ajutor acelora cari ne-aşteaptă.

Şi aci în faţa oamenilor şi cu conştiinţa curată tineretul de azi, promitem celor cari aşteaptă în mijlocul celor mai cumplite dureri că nu avea linişte până când partea smulsă din corpul nostru care pe drept neaparţine, nu-şi va regăsi locul în sânul mamei lor pentru care şi-au jertfit părinţii şi fraţii lor.

(Furtunoase aplauze şi strigate de „să trăiască".)

Cuvântarea d-lui Inginer Lucaci

In întreg Banatul elementul român şi filo-român e covârşitor faţă de elementul sârb şi filo-sârb (1,054114 faţă de 335864). Chiar în Torontalul cel mai sârbesc, din cele 3 judeţe balanţa e favorabilă romanilor şi filo-romanilor la un loc.

Torontalul este eminamente agricol având şi întinse întinderi de vie iar Caraş-Severinul este eminamente păduros. Din cauza aceasta aceste două judeţe sunt avizate unul la altul. Locuitorii din munţii Caraş-Severinului precum şi muncitorii minelor şi uzinelor din acest judeţ au nevoie de produsele agricole şi viticole ale Torontalului iar pe de altă parte Torontalul are nevoie de vitele lemnele şi produsele industriale ale Caraş-Severinului.

Industria ferului şi a oţelului e foarte desvoltată în Caraş-Severin şi de loc în Torontal. Iata cum Torontalul are nevoie de Caraş-Severin.

Oratorul expune apoi o interesante statistică asupra meseriilor şi a meseriaşilor din Torontal şi ajunge la concluzia că toată această armată de meseriaşi are zilnic trebuinţă de produsele industriale ale fabricilor de metal din Caraş-Severin.

Oratorul face apoi o amănunţită descriere a frumuseţilor naturale şi industriei Banatului pentru a termina cu următoarea frază.

Toată aceasta măreaţă armată a economiei noastre naţionale, toţi aceşti pioneri ai propăşirei noastre, toţi minerii şi lucrătorii din fabricile şi uzinele Caraş-Severinului, cum şi toţi agricultorii şi meseriaşii din Torontal şi Timiş într'un gând strigă:

„Vrem Banatul întreg, unul şi nedespărţit!"

Cuvântarea d-lui Marin Ştefanescu prof. univ.

Primit la trebună cu un entuziasm de nedescris oratorul începe prin a spune:

Am văzut că, oricum am privi lucrurile, drepturile noastre asupra Banatului sunt nezdruncinate. Ni s'a arătat aceasta de către bărbaţi învăţaţi cari s'au rostit în numele ştiinţei. Iar generaţia viitoare, representată prin studenţime, ne-a vorbit că acest gând va fi dus mai departe până la deplina lui înfăptuire.

Prin urmare este netăgăduit că noi Românii avem drepturi sfinte asupra Banatului. Dar dece trebue să ţinem cu orice preţ la aceste drepturi ale întregirei româneşti? Nu este oare tot una dacă o parte din Banat este a Sârbilor, sau a Românilor? La o atare întrebare aşi dori eu să răspund prin această cuvântare, întemeindu-mă pe idea Culturei naţionale. Omenirea îşi caută fericirea, pentrucă această lume este un şir de suferinţe. Dar fericirea nu se poate atinge decât prin naţiuni. Iar ca naţiunile să-şi implinească această menire, trebue să fie întregi, pentru ca astfel să ne dea toată lumina lor. Căci numai prin toată lumina lor se ajunge la fericire. Iată dece societatea noastră, a cărei grije este cultura poporului, a ţinut să fie apărătoare a drepturilor noastre naţionale întregi în numele culturei, deci, pe care noi sprijinim drepturile, spunem frăţeşte poporului sârb că Banatul este şi trebuie să fie românesc.

Şi în cele din urmă ţinem să declarăm că noi suntem hotărâţi să apărăm cu orice jertfe această cultură şi aceste drepturi, pentrucă ele fac parte din suprema noastră datorie pe acest pământ.

Ultimile cuvinte a d-lui Marin Ştefanescu au stârnit un zguduitor entuziasm în întreaga sală iar ovaţiile călduroase aduse eminentului orător au durat câteva minute.

Meetingul s'a sfârşit la ora $6^{1}/_{2}$.

P. Furtună.

Informaţii

Leul a fost cotat Sâmbătă la Paris 16·50.

•

Mâine Marţi se va întruni la Directoratul interne'or din Cluj, toţi prefecţii din Ardeal.

•

M. S. Regina mişcată de mizeria în care se găsesc moţii, a hotărât ca întreaga reţetă rezultată din reprezentaţia patronată de M. S. la Teatrul Naţional, cu rularea filmului „Crinul Vieţei", să fie întrebuinţată pentru ajutorarea moţilor orfani. Acest gest, pune în evidenţă interesul ce-l poartă M. Sa urmaşilor lui Avram Iancu.

•

Direcţiunea generală a căilor ferate a făcut cunoscut staţiunilor sale că, conform aprobărei ministerului comunicaţiilor, toate legitimaţiile de călătorie cu plată sau fără plată, precum şi carnetele de identitate emise până la 17 Decembrie a. c., cu semnătura d-lui g-ral Văleanu fostul ministru sunt şi rămân valabile până la expirarea termenului lor de valabilitate.

•

Conform aprobării ministerului comunicaţiilor, toate legitimaţiile de călătorie pe C. F. R. cu plată sau fără plată, precum şi carnetele de identitate emise până la 17 Decembrie crt. cu semnătura d-lui general Văleanu fostul ministru al comunicaţiilor sunt şi rămân valabile până la expirarea termenului lor de valabilitate.

De asemenea conform aprobărei aceluiaşi minister, certificatele de liberă circulaţie pe C. F. R. a căror valabilitate expiră la 31 Decembrie a. c. se prelungesc până la 31 Ianuarie 1922.

•

Cu prilejul întronării sale în scaunul episcopal al Vadului, Feleacului şi Clujului, P. S. Sa Părintele episcop Nicolae au binevoit a distinge cu brâu roşu închis pe Onorabilii parohi Ioan Iliescu din Banabic, Andreiu Badiu din Ludoş şi Vasile Stănescu din Gh. Cristur.

•

La 1 Ianuarie se deschide restaurantul Hotelului NEW-YORK cu bucătărie Română, Franceză şi Ungară.

•

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 398

Legaţiunea italiană comunică următoarele:

„Legaţiunea italiană a primit o telegramă din partea Direcţiunei generale a Sănătăţii din Roma, din care rezultă, că în Italia au fost numai câteva cazuri izolate de ciumă, aşa cum s'au ivit şi în alte oraşe şi porturi din Europa occidentală.

Ca o urmare a măsurilor energice luate, alte cazuri de ciumă nu s'au mai ivit şi acum întreagă Italie este scăpată de un asemenea flagel.

Sănătatea publică este bună în întreg regatul".

•

Mâne Marţi, ora 4 p. m. Facultatea de filosofie şi Litere va ţine şedinţă festivă în Aula Universităţii pentru decernerea premiului (de lei 6000), oferit de Ministerul Artelor pentru cea mai bună operă poetică apărută dincoace de munţi în 1921.

D-l Prof. Sextil Puşcariu va ceti raportul despre opera premiată: poemul Zamolxe al d-lui Lucian Blaga.

Publicul românesc este invitat şi rugat a participa la această festivitate literară.

•

Marele cofetării Boncescu din Cluj şi Timişoara oferă frumoase surprize onoratei sale clientele, atât pentru sărbătorile catolice, cât şi pentru cele româneşti, — Vizitaţi frumoasa expoziţie de articole de pomi, bombonerie etc. 1135.

•

LETIŢIA R. L. CUCUIU PROFESOARA, deschizând în Cluj Strada Unirii Nr. 1 la primăria oraşului una prăvălie de lucru de mână motive naţionale şi pirogravură apoi toate articolele necesare pentru lucru de mână roagă onoratul public românesc ca săi dea tot sprijinul. Deschiderea se va face de Mercuri începând.

•

IN CINEMA APOLLO se va rola Luni, dramă frumoasă: „Necunoscuta".

•

In CINEMA UNIVERSITAŢII se va rola Luni, filmul de aventurii: „Inelul Fatal" partea II.

•

In CINEMA URANIA se va rola Luni, frumoasă tragedie istorică „Anna Boleyn".

•

Invitare

Şcoala primară N. 5, Calea Dorobanţilor Vă invită la serbarea şcolară împreună'ă cu pomul de Crăciun, care se va ţine la 4 Ianuarie 1922 ora 3 p. m.

PROGRAM:

1. O ce veste minunată, cor. 3 voci.
2. Moş crăciun. Crăciunul recitaţie.
3. Moş Crăciun şi piticii — teatru.
4. Crăciunul copiilor — recitaţie.
5. Irozii — teatru.
6. In Vifleim — cor. 3 voci.

Preţul de intrare benevol.

Direcţiunea.

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 3

Politia din Cluj

Poliţia face negustorie de ouă

In ziua e 19 Decembrie un negustur detailist venea cu vre-o 18 mii de ouă pe cari voia să le desfacă pe piaţa Clujului. La bariera oraşului plătind vama cuvenită i s'a permis să intre în oraş. In dreptul circumscripţiei poliţieneşti din str. Moţilor însă agenţii poliţieneşti declară această marfă confiscată sub motiv că e prea mare cantitatea.

De la circumscripţie ouăle sunt transportate la poliţia centrală unde se zice că un ofiţer i-a spus negustorului: „de-acum s'au dus ouăle, le împărţim noi."

Aflăm însă că ouăle n'au fost împărţite. Intrebăm aşa dar în baza cărui ordin ele au fost confiscate.

Noi după cât ştim legile nu spun nicăiri că ori-ce marfă care vine în oraş trebue să treacă pe la Poliţia centrală, să stea depozitată în camera ofiţerului de serviciu •

De când face poliţia comerţ de ouă?

Hoaţă de piei

Agentul secret Alexandru Romc a surprins pe femeia I. Bae care era în serviciul fabricei de piele Renner furând din acea fabrică mai multe piei. Arestata a mărturisit că a mai furat piei în valoare de 5000—6000 lei, pe cari le-a vândut pantofarului I. Steinach.

Un secretar perfectorial tâlhar

Pe când locuitorul M. Simion din Str. Cipariu No. 5 din Cluj venia dela târgul din Mocira cu căruţa, pe dealul de lângă Apahida un om înarmat, i-a eşit înainte şi l'a somat să oprească şi să-i arăte legitimaţia. Pe când acesta îi arăta legitimaţia individul armat sa năpustuit asupra lui şi i-a furat întreaga sumă de bani ce o avea asupra lui.

Cercetările făcute imediat de către jarndarmarie a dovedit că autorul acestei tâlhării e E. Onisim secretarul pretectoratului.

Ştiri externe

Havaş anunţă că ambasadorul american la Londra colonelul Harvey a sosit la Cannes la 29 Dec.

După o comunicare oficioasă Briand soseşte acolo la 4 Ianuarie astfel că dânsul şi Lloyd George vor avea la dispoziţie 2 zile pentru convorbirile preliminare, deoarece convocarea consiliului suprem va dura numai puţine zile, potrivit ultimelor informaţiuni.

•

Conferinţa ambasadorilor a aprobat propunerea comitetelor, care constată că Sopron a fost trecut Ungariei.

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică şi naţională.

Se serveşte cină de teatru etc.

8103 Serviciul prompt.

Muncitoreşti

Sediul principal şi filialele organizaţiunilor muncitoreşti

Iată sediul principal şi cel al filialelor diferitelor organizaţiuni ale muncitorilor din Ardeal; recunoscute de stat:

„Uniunea muncitorilor grafici din Ardeal şi Banat" cu sediul la Cluj, piaţa Unirii are 12 filiale: Arad, Braşov, Bistriţa, Cluj, Deva, Lugoj, Tg.-Mureş, Sighetul Murmaţiei, Sibiu, Oradea-Mare, Satu-Mare şi Timişoara;

„Uniunea muncitorilor din industria minieră din România" cu sediul la Cluj. Ea cuprinde 47 filiale:

Ocna Sugatag, Borşa, Baia-Mare, Baia Sprie, Capnic, Ferneţeu, Bodonaş, Bodonaş, Bobota, Baiuţ, Strâmbu Baiuţului, Ocna Dejului, Rodna Veche, Poieni, Agireş, Abrud, Roşia Montană, Zlatna, Ocnele Mureşului, Turda Arieş, Parija, Ilieni, Cheţet, Crişcior, Tebea, Ormindea, Săcărâmb, Chelar, Telineul inferior, Aninoasa, Lonia, Lupeni, Petrila, Petroşani, Vulcan, Cristian, Ravensca Anina, Delineşti, Ocna de Fier. Dognecea, Valing, Bocşa Română, Anina, Cozla, Secul, Mehadia, Baia nouă şi Doman.

„Sindicatul profesional „Exportul nostru" al lucrătorilor pentru conservarea şi ambalarea ouălor în sediul la Noua Suliţa.

Sindicatul „Uniunea muncitorilor constructori din Ardeal şi Banat" cu sediul la Cluj Str. Kömallaja No, 27.

Uniunea are un număr de 18 filiale: Cluj, constructori; Cluj, zugravi: Vulcan, Lupeni, Petroşani, Aninoasa, Timişoara, constructori; Timişoara, zugravi; Reghinul-Săsesc, Braşov, Arad, Dej, Sepsi-Sântgeorgiu, Tordaszentlâszlo, Fenesul-Maghiar, Anina, Reşiţa şi Arad, zugravi.

Vizita Ministrului de Agricultură la Cluj

D-sa vizitează Ardealul ca să afle personal stadiul în care se găsesc lucrările pentru aplicarea reformei agrare în ţinutul nostru.

Intre alte dispoziţiuni, noul ministru a cerut Comitetelor locale să întocmească cât mai degrabă tablourile celor îndreptăţiţi a fi împroprietăriţi pentru a se putea cât mai neîntârziat aplicarea legea şi regulamentul referitor.

Deasemenea d-l Ministru a cerut informaţiuni şi asupra mersului celorlalte instituţiuni pendinte de Ministerul Agriculturei.

In special asupra învăţământului agricol de toate categoriile, d-sa a făgăduit concursul său pentru ca şcoalele acestea să poată funcţiona în condiţiuni cât mai bune.

A mai luat dispoziţiuni ca, în cursul anului viitor, cultura viermilor de mătase să fie extinsă şi asupra altor regiuni din Ardeal unde până acum, din cauza lipsei de personal şi de fonduri suficiente, nu s'a putut aplica.

In ce priveşte domeniile Statului d-l Dumitrescu, a accentuat că ele trebuesc să devină adevărate ferme, model, atât pentru marea, cât şi pentru mica proprietate unde să se producă seminţe selecţionate care trebuesc împărţite apoi cultivatorilor.

In rezumat, noul ministru şi-a exprimat bunăvoinţa în a sprijini toate încercările ce se vor face întru îmbunătăţirea agriculturei şi mărirea producţiei ţărei.

Moartea lui Gh. Vântu dela Huşi

Miercuri a încetat din viaţă şeful partidului liberal din Fălticeni. Gh. Vântu, un valoros profesor la liceul Cuza Vodă.

Corpul profesoral pierde prin această moarte un eminent coleg iar elevii un profesor model.

Defunctul a dirijat multă vreme organizaţia liberală locală, a fost senator şi prefect, însufleţit de sentimente democratice a ştiut să se facă iubit de toată lumea.

Organizarea Reuniunei de cântări: Bunavestire din Cluj

Zilele trecute, şi-a ţinut adunarea de constituire, reuniunea de cântări bisericeşti „Bunavestire" din Cluj. care are de scop cultivarea cântărilor liturgice bisericeşti. Compusă din 30 persoane din societatea alează clujană, comitetul s'a ales după cum urmează:

Prezidentă, doamna Elena Voiteşti; Vicepreţident; Emil A. Chiffa; Secretar; Vasile Petraşcu; Cassieră, d-şoara Isacu; Membrii în comitet; d-nele Rozvanu, Elena Goangă Stefâne cu, Elena Chiffa, Marica şi domnul dr. Lăpedatu, Marcu, Filip şi dl B. Ardelean bibliotecar. Dirigente; dl profesor Tempea.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Luni: Necunoscuta

Marţi: Omul nemuritor

Mercuri: Omul nemuritor

Joi: Omul nemuritor

Vineri: Catenele Dragostei

Sâmbătă: Catenele Dragostei

Duminecă: Răzbunarea Indiană

CINEMA UNIVERSITAŢII

Luni: Inelul fatal, partea II.

Marţi: Inelul fatal, partea III.

Mercuri: Inelul fatal, partea IV.

Joi: Inelul fatal, partea V.

Vineri: Carnetul Satanei

Sâmbătă: Carnetul Satanei

Duminecă: Carnetul Satanei

CINEMA URANIA

Luni: Anna Boleyn

Marţi: Anna Boleyn

Mercuri: Madame Dubary

Joi: Madame Dubary

Vineri: Madame Dubary

Sâmbătă: Madame Dubary

Duminecă: O zi strălucită

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI MOBILE

să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely şi Réti

Fabrica de mobile transilvăneană. Societate pe Acţii.

TELEGRAME

Refacerea economică a Europei.

Loucheur prezidează Conferinţa dela Paris.

Paris, 31 Dec.

Vineri dimineaţa a avut loc la ministerul de externe sub presidenţia lui Loucheur prima întâlnire între delegaţii englezi şi francezi, cari au fost însărcinaţi de către guvernele lor ca să facă propuneri cu privire la restaurarea economică a Europei centrale şi a Rusiei.

Prima reuniune s'a ocupat cu expozeurile preliminare ale delegaţilor francezi şi englezi. In timpul şedinţei au sosit, direct de la gară, şi reprezentanţii italieni şi belgieni. A doua şedinţă s'a redeschis în aceiaşi după amiază.

Conferinţa dela Cannes

Lafayette, 31 Dec.

Pe lângă d-l Lloyd George, au mai sosit la Canes d-nii Horne şi Harvey. Primul ministru italian şi reprezentanţii Belgiei vor veni la sediul Conferinţei abia prin luna Ianuarie.

Congresul comuniştilor Francezi

La congresul comunist s'a discutat chestiunea raporturilor dintre sindicate şi partid.

S'a constatat că nu se mai pot îngloba în partidul comunist sindicatele, care sunt mult mai puternice decât el.

Toată ambiţia comuniştilor se reduce acum de a face să pătrundă influenţa lor în aceste sindicate — şi să şi le apropie.

Cu privire la chestiunea agrară discuţiunile sunt contradictorii, mai ales că revoluţia rusă a arătat că ţăranul este refractar comunismului.

D. Jean Renaud a găsit o formulă prin care ţăranii numai vor avea uzufructul perpetuu pământului lor.

Mizeria în Ungaria.

Budapesta, 31 Dec.

In şedinţa de eri a adunărei naţionale, deputatul Huszar a adresat guvernului o interpelare asupra mizeriei ce domneşte în Ungaria. Huszar a declarat că nunţiul papal şi misiunile străine la Budapesta nu vor mai acorda ajutoare Ungariei.

TRISKA I.

Primul şi cel mai mare depozit de piane din Ardeal

Cluj, Strada Saguna No. 14.

Acordă, repară şi transportă piane conservatorului, Operei şi tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane şi pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann şi Stingl cari se vând în preţul fabricei.

Piane se dau cu chirie. 9

Ministerul de Finanţe (Serviciul Arhitecturei)

175611—1921

Publicatiune

Se aduce la cunoştinţa generală că în ziua de 30 Ianuarie 1922 ora 11 a. m. se va ţine licitaţie publica la Satu-Mare Ardeal, localul vămii şi în Bucureşti localul Ministerului de Finanţe Direcţiunea Arhitecturii, pentru darea în întreprindere a construcţiunei unui local de vamă la punctul de frontieră Halmen (Ardeal) a cărei valoare, după deviz este de 988.350 lei.

Licitaţia va avea loc în conformitate,

a) Cu legea Contabilităţii publice,

b) Cu condiţiuni generale pentru întreprinderi publice

c) şi cu caetul de sarcine al lucrărei.

Ofertele scrise se vor depune în ziua şi ora indicata, în plicuri sigilate, după care Comisiunea le va deschide, consemnând rezultatele în procese verbale, iar Ministerul se va pronunţa asupra licitaţiei, după ce va cunoaşte ambele rezultate şi va compara toate ofertele prezentate la Bucureşti şi Satu-Mare.

Licitatorii trebuesc să probeze că sunt Ingineri sau Arhitecţi, cu drepturi recunoscute. sau că au executat lucrări publice importante, în mod conştiincios.

Domnii concurenţi îndeplinind condiţiunile de admitere la licitaţie vor depune, odată cu oferta sigilată şi o garanţie provizorie de 60 la sută, adică suma de lei 60.000 (şase zeci mii lei), în efecte garantate de stat sau în numerar consemnate la Casa de Depuneri sau Ad-ţiile financiare,

Supra oferte nu se primesc.

Planurile, divizul, condiţiunile generale de întreprinderi publice şi caetul de sarcine privitoare la lucrările sus menţionate se pot vedea la Minister, Direcţia Arhitecturii şi la vama Satu-Mare. Cabinetul şefului vămii, între orele 10—12 şi în ori ce zi de lucru.

p. Ministru;

Arhitect Ciortan.

Chemarea Recruților

Se invită toți tinerii cari în anul 1921 la recrutare au fost clasați „Bun pentru serviciul militar", ca până în ziua de 10 Ianuarie 1922 să se prezinte la Secția militară (Piața Unirei No. 2, etagiu); spre a primi ordine de chemare, prin cari sunt chemați la serviciul activ pe ziua de 21 Ianuarie 1922.

No. 11228—1921 XII/28.

Ordin Circular

Se atrage atențiunea tuturor ofițerilor de rezerva care nu fac parte din cadrele active ale armatei, asupra ordinului Ministerului de Războiu No. 16687 din 3. Aug. 1920, referitor la portul uniformei și insignelor militare. Ministerul ordona că: Corpurile de armata dupe t sau la propunerea Comandanților de Divizii, pot aproba ofițerilor ca să poarte uniforma 3 la maximum 6 luni dupa parasirea armatei; aceasta în scopul de a da ofițerilor interesați timpul ca să și procure hainele civile.

Cum în practica se constată însă, că unii Ofițeri din aceasta categorie, nu respecta aceste dispoziții și continuă a purtă uniforma peste terminul fixat mai sus, și cum pe de altă parte, inulți dintre ei se ocupă de propogandă politică în care uniformă militara n'are ce caută, sau de afaceri comerciale care deși foarte onorabile, sunt însă incomptabile cu portul uniformei, ordon:

1. Se interzice portul uniformei de ofițeri de rezerva,

2. Domnii Comandanți de Garnizoana vor lua masuri ca să li se aducă la cunoștință acelora, fie prin Comenduirele de Piața fie prin alt mod, că portul uniformei nu este îngânduit decât ofițerilor activi; iar celor de rezerva numai când sunt concentrați, chemați la serviciul sau invilați la solemnitățile militare.

3. Cei care se vor abate se vor trimite în judecată pentru port ilegal de uniforma.

Comandantul Corpului VI Armata
General de Divizie, N. PETALA.

TRATAMENTUL SIFILISULUI

prin Mecoll (Mercur și Argint) coll) se face la Sanatoriul Central. Este cel mai eficace dintre preparatele Mercu iale fără a prezinta din neajunsurile preparatelor similare.

Se introduce în injecțiuni intravenoase, sau pe cale electrică prin electroliză. Ambele lipsite de durere.

Bolnavilor din provincie, se pot rezerva camere IN SANATORIU 1365-I
CALEA CALARASI No. 16 □ □ Telefon 12-51.

Reclama este sufletul comerțului

Cărți franțuzești la Librăria Lepage

Henry Bernstein:	Le secret	28.— Lei
	L'Elevation	28.— Lei
H. de Balzac:	Le Colonel Chabert	3.— Lei
H. de Balzac:	Le Cousin Pons	20.— Lei
Beyerlein:	La Rebraite retté	18.— Lei
Buxhoeveden:	L'Amour	32.— Lei
Balzac:	Eugenie Grandet	30.— Lei
Calendarul h. Illustrata		15.— Lei
Bandelaire:	Les Fleurs du Mal	30.— Lei
Alfred Capus:	Théâtre complétă	28.— Lei
Chateaubriand:	Genie du Christianisme I., II.	40.— Lei
Jules Claretie:	Brichanteau	10.— Lei
Alfred Capus:	Robinson	12.— Lei

Cereți catalogul. 1267

Cumpărăm în permanență:

Coarne, unghii de bou și de bivoli. Păr de porc, de vită, coame și copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne și tot felul de rămășițe de tăbăcărie:

Fabrica de mărfuri din coarne și oase s. p. a. Cluj,
Calea Ștefan cel Mare No. 4.
Telefon No. 3-14 1184

Cautăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Depozitul Central: 1290
Tungsram s. a.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Știri economice

Ministerul de finanțe ne informează că datoria publică a României la 1 Aprilie 1921 a fost de 3,733,862,452, datorie internă consol; 12,150,0000 0 datorie internă flotantă; 1,552.145.877, datorie externă consol și 2,875284381 datorie externă flotantă, adică un total de 20 milizrde 311.293.311.

Se știe că ministerul de finanțe a luat dispoziția ca toți acei studenți, cari stau în străinătate și cari au facultăți similare în țară, să fie repatriați.

Numărul lor, dupâ tablourile întocmite, se ridică la 400.

Pentru ajutorarea și înapoirea lor în țară s'a hotărît să li se acorde o sumă egală cu suma ce urmau s'o primească pe două luni. Cum ministerul de finanțe nu dispune de fondurile necesare, repatrierea acestor studenți va mai suferi întârzieri.

In privința exportului de articole alimentare, ministerul de industrie și comerț intenționează să ia dispoziția ca acest export să nu se mai facă cu permise individuale, ci să se acorde pe grupuri de producători și numai după ce se vor stabili prisosurile exportabile.

Eri după amiază s'a semnat decretul prin care termenul pentru depunerea declarațiilor fiscale, se prelungește până la 20 Ianuarie 1922.

Pentru contribuabilii supuși străini, termenul a fost prelungit până la 15 Februarie 1922. Dispoziții ulterioare se vor lua pentru facerea declarațiilor pentru exercițiul financiar 1922 și 1923!

Administrațiile financiare din intreaga țară au fost înștiințate telegrafic de această prelungire.

S'a făcut cunoscut punctelor vamale să exercite un control cât mai sever la exportul turtelor oleaginoase de rapiță și mușțar, deoarece s'a constatat că se exportă și turte de floarea soarelui, în cânepă și dovleac, cari sunt prohibite la export fiind necesare pentru întreținerea vitelor.

Dela 1 Ianuarie se va relua traficul direct de mărfuri cu gara Oradia-Mare-Obor a căil ferate particulare cu administrația proprie N. V. V.

Direcțiunea generală a vămilor a făcut cunoscut punctele vamale ca să permită importul cu plata taxelor vamale, a curmalelor cari vor urma regimul fructelor meridionale uscate sau conservate.

Monetele europene

Reformă a sistemelor monetare europene

O revistă amaricană a marelui institut financiar „National City Bank" expune în ultimul ei număr, o părere interesantă asupra devizelor europene.

Moneta trebuie să fie facută independentă de nevoie fiscale ale guvernelor, zice revista în chestiune, și ar trebui ca hârtia monetă să fie convertibilă în ceva, care să aibă o valoare reală în ochii lumii. Hârtiile rusești, poloneze, austriace, ungare, române și germane au ajuns să nu mai poată fi utilizate ca mijloc de schimb.

Trebue așa dar să fie tăsate în voia soartei, cei puțin pentru moment.

Fără îndoială guvernele vor putea mai târziu considera măsurile de luat față de aceste devize depreciate, dar noul sistem monetar trebue să fie îndeplindeni de aceste hârtii.

Vorbind de stocul de aur al Statelor Unite, aceiaș revistă spune în substanță:

Cea mai bună întrebuințare ce se poate face cu aurul nostru sau mai bine zis cu excedentul față de cantitatea de aur necesară în mod normal, este să se puie în serviciul restaurărei Europei.

Prin ce mijloc? Probabil împrumutând însuși aurul pentru reabilitarea sistemelor monetare.

Citiți în Pag 8-a.

Exportul articolelor de fierărie din Ceho-Slovacia.

Praga, 31 Dec.

Exportul articolelor de fierărie, produse în industria cehoslovacă, a sporit considerabil, iar fabricile naționale au fost însărcinate în ultimul timp, cu diferite comenzi de reparațiuni din partea României și Jugoslaviei.

Ce-i cu moratoriul cerut de guvernul german.

Nauen, 31 Dec.

Comisiunea de despăgubiri a primit joi după amiază pe reprezentanții germani cărora le-a declarat că cererea moratoriului pentru plățile din Ianuarie și Februarie nu poate fi încă examinată până când comisiunea de despăgubiri nu va fi în posesiunea tuturor detaliate cerute guvernului german.

Rathenau a sosit Vineri la amiază în Paris. Ziarele parisiene comentează sceptic prezența sa. Rathenau a comunicat acelora care l'au interviewat că el este gata să stea la dispoziția comisiunei de despăgubiri în cazul când aceasta i ar cere vre-o informațiune.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE în Cojocna lângă o casă, prăvălie, restaurant, cârciumă brutărie și grădină cu pomi Adresa „Weis" Cojocna. 1362

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Baba 57.

Închirieri:

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și vițul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Căsătorii:

TÂNĂR 29 ani din Regat funcționar, venit lunar 3000 Lei, dorește căsătorie cu o Domnișoară sau văduvă cu situație materială bună. Adresa la ziar sub „Amidor" la Infrățirea.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Márton fy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servici prompt.

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă execută cu prețuri avantajioase

Salonul de modă alui Wartenberg

Cluj, Calea Victoriei 13 1275

fostul conducător al salonului de modă „Venus"

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Proect de fondare

Subsemnații înființăm cu sediul Cluj, o Societate anonimă pe timp nedeterminat sub denumire: „Societatea Anonimă a marilor hoteluri" ungurește: „Nagyszállodák részvénytársasága".

Scopul acestei societăți este:

Construirea istalarea și închirierea de hoteluri în localitate sau oriunde în țară și după necesitate a le completa prin restaurante, cafenele și berării; cu un cuvânt a continua întreprinderea de hotel-restaurant.

Pentru atingerea acestui scop cea dintâi lucrare este: înființare unui hotel din palatul „Mielul Alb" din str. Elisabeta No. 1, în Cluj, cu numele „Hotel Astoria".

Am avut în vedere, că Clujul are nevoe de hotel și nu poate dăinui și pe mai departe situația, ca un centru comercial și industrial ca Clujul, să nu aibă hoteluri suficiente pentru adăpostirea diferiților călători.

Capitalul social este de lei 6.000.000 împărțit în 6000 acțiuni la purtător, în valoare nominală de lei 1000 fiecare bucată.

La acest capital social actualii proprietari ai palatul „Mielul Alb" contribue cu un apor în natură în valoare de lei 3.500.000, pentru care valoare vor primi în schimb 3500 bucăți acțiuni și astfel din capitalul social propriu zis numai lei 2.500.000 se va acoperi prin optare de acțiuni. Aportul natural constă din următoarele:

Palatul „Mielul Alb" din str. Elisabeta No. 1, compus din soutecran, parterre, 3 etaje și mansarda care trece în proprietatea nouii Societăți anonime complect evacuat.

Actualii proprietari au primit dela autoritățile în drept autorizațiunea necesară pentru transformarea palatului în hotel, Indeplinindu-se astfel toate formalitățile recerute, nu mai lipsește alceva decât a continua și finaliza lucrările de transformare, conform planurilor înaintate și acceptate de primăria orașului Cluj. Conform acestor planuri noul hotel va avea 116 camere cu încălzire centrală, mai multe prăvăiii, o locuință de director etc. etc.

Cheltuelile de transformare și instalare a hotelului privesc Societatea anonimă care se înființează.

Ultimul termin pentru subscrierea acțiunilor va fi ziua de 5 Ianuarie 1922, iar termenele de plată a sumei semnate sunt următoarele:

30 procente din suma semnată plus 20 lei pro fiecare acțiune semnată, ca cheltueli de fondare, se vor plăti cu ocaziunea optării.

40 procente cel mult până la ziua de 15 Februarie 1922 și 30 de procente cel mult până la 1 Aprilie 1922.

Acțiuni se pot subscrie la banca „Marmarosch, Blank & Co." sucursala Cluj și la sucursala din Cluj a „Băncii Românești S A." — unde se găsesc liste de subscriere și tot acolo se va vărsa în favorul societății și rata întâia de plată.

Chitanțele obținute dela aceste două institute vor servi până la verificarea definitivă a titlurilor — ceia ce are să se întâmple cu ocaziunea ședinței constitutive a Societății anonime — drept dovadă de semnare de acțiuni.

In cazul, când s'ar subscrie o sumă mai mare decât capitalul social prevăzut în acest proect de fondare, fondatorii sunt îndreptățiți a reduce proporțional, sau a anuala o parte din optări.

Fondatorii își rezervă dreptul de a numi membrii direcțiunii și comitetul de censori pe exercițiul celor dintâi 3 ani.

Adunarea de constituire se va ține la 10 Ianuarie 1922, ora 5 d. a. în cancelaria advocatului Dr. Aurel Millea, Piața Unirii No. 7 Cluj.

Cluj, la 21 Decemvrie 1921.

FONDATORI:

Dr. Aurel Millea avocat, deputat — **Costin Stoicescu** director de bancă

Constantin Lepădatu, rentier — **Mina Dr. Grigoriu Cristea** — **Virgil Chirițescu** director de bancă

Reclama 1107 1360

Se caută 3 electro motoare între 2 și 3 HP.

A se adresa la Cartea Românească Cluj, Str. Universității No. 3.

Magazinul de mode „BARZA"

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 11, e izvorul cel mai convenabil de târguit.

1342 Prețuri solide fixe.

Telefon 957. Telefon 957.

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri

Constanta-New-York

Vaporul Transatlantic de lux

„Megali Hellas"

pleacă din portul Constanța la **la 5 Ianuarie 1922 st. n.**

După vaporul Megali Hellas pleacă transatlanticul de lux

„Themistocles"

la 15 Ianuarie 1922 st. n. din portul Constanța direct New-York

După vaporul Themistocles urmează a pleca următoarele vapoare „CONSTANTINOPLE" și „KING ALEXANDER".

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteză mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCUREȘTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-39 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascar Catargiu No. 28.
902 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de poyară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Mare asortiment

de candelabre electrice și lămpi de masă

1337

la Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acțiuni „REX"

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.

Se vând de asemenea tot felul de materiale precum și becuri electrice en gros și en detail.

Reclama 1398

Instiințare

Regimentul 36. Obuziere aduce la cunoștința Locotenentului de rezervă REINERTH OTTO HERMAN a-și comunica de urgență adresa urmând a i se trimite ordine urgente.

In cazul că este în streinătate sunt rugați părinții sau prietini săi a-i comunica adresa la Regiment în Sibiu.

Comandantul Regimentului 36 Obuziere
Lt. Colonel: BIMS. 1359

Sanatoriul „Central"

Medico-chirurgical

Calea Călărași No. 16. (în plin centru al Capitelei)

Operațiuni chirurgicale, Nașteri, Boli interne, genitourinare, venero-sifilitice și boli nervoase neturbulente.

Tratament anti sifilitic pe cale venoasa, intramuscular și electric, nedureroasă, cu mercur coloidal (Ionisare „Roscost".

Instalațiuni speciale pentru ionisare, radio-grafie, radio-scopie, radioterapie, diatermie, electroterapie, masaj vibrător, hidroterapie; bucătărie dietetică pentru Diabet și boli renală.

Pacienții pot să se trateze cu orice medic internist sau chirurg.

In secțiunile speciale se îngrijesc bolnavi atât intern cât și extern, de către medici specialiști: radiologi, sifilis și boli nervoase.

Orele de tratameet 9—11 și 3—6 p. m. 1365-II

Sâmbătă 7 Ianuarie 1922 (I-a zi de Craciun)

are loc în saloanele Hotelului NEW-YORK

Mare Bal costumat si necostumat

organizat pentru MARIREA FONDULUI de clădire a catedralei ortodoxe din Cluj.

Un uriaș pom de Crăciun va purta darurile cari se vor oferi participanților.

O Tombolă foarte variată, cu numeroase obiecte de valoare, va complecta, prin jocul norocului pentru toți, împărțirea darurilor.

Un ales program artistic, cu concursul unora dintre cei mai talentați artiști, va contribui a da acestei petreceri toată strălucirea unei mari sărbători.

Intrări și surprize senzaționale.

Un juriu special va premia pe Doamna și Domnul care vor fi dovedit cel mai fin gust și ingeniozitatea cea mai spirituală în alegerea costumului lor, precum și cel mai frumos costum național.

Buffet, Restaurant pentru supeuri, orchestre, chioșcuri cu confetti, serpentine, cărți poștale artistice etc. Saloanele vor fi frumos împodobite și feeric luminate

Germania e încă optimistă

Aliații nevoiți să evite catastrofa. — Situația politică. Declarațiile lui Wirth. — Ce spune presa Germană.

Analizând starea de spirit din Germania, corespondentul lui „Le Temps" trebuie să relevă că în general opinia publică rămâne optimistă cu toate criza financiară acută. Falimentul plăților de răsboi e considerat drept o ușurare pentru Germania și pentru Europa.

Se afirmă pretutindeni că Aliații vor trebui de voe sau nevoe să lărgească condițiunile plăților de despăgubire pentru a evita catastrofa ce ar lovi pe învingși și pe învingători.

Financiarii englezi cari au indicat calea pentru refacerea financiară germană, sunt ridicați în slavă, preconizând reintoarcerea Rusiei în cadrul politic și economic al Europei.

La Berlin se pune mari speranțe în planurile lui Hugo Stinnes pentru refacerea Rusiei care va avea de rezultat și reconstituirea Europei.

Ultimele informațiuni arată că d. Rathenau își va relua portofoliul reconstrucției în guvernul Wirth, sau va trece la finanțe dacă prezența lui acolo va fi socotită mai urgentă. Titularul ministerului de externe, încă n'a fost găsit. Socialiștii majoritari sunt contra intrărei populiștilor în guvern, ea fiind prea anglofili.

Cancelarul Wirth a declarat fără înconjur în recentele sale discursuri că buna lui intenție de a ține angajamentele nu înseamnă că ar exista și posibilitatea realizărilor. Deci refuzul guvernului este clar și precis.

Ziarele germane publică telegrame din Paris cari asigură că Franța a renunțat definitiv la politica ei de sancțiuni militare și economice.

Ele afirmă tendința unui acord franco-german sprijinit de Anglia, asigurând că guvernul francez va trebui să-l accepte pentru a nu rămâne izolată.

Aceste știri pornesc din faptul că Franța în ultimile șase luni, a intrat pe calea tratativelor, — adaugă ziaristul francez — căci în Septebrie dacă s'ar fi produs refuzul, trupele franceze ar fi intrat imediat în Ruhr.

„Frankfurter-Zeitung" relevă pe față această situație trăgând concluziile cele mai favorabile Germaniei.

Criză cumplită în Polonia

150 mii lucrători neocupați. — Băncile particulare au oprit creditele.

Pe cursul actual mai urcat al valutei poloneze, produsele importate din străinătate sunt mai ieftine decât cele fabricate în țară. Din această cauză, industria națională trece printr'o stare de mare depresiune. Dezorganizarea comerțului exterior, care a fost provocată de urcarea mărcii polloneze, este un factor însemnat în depresiunea actuală care domină în comerțul și industria țării.

Principala cauză a crizei trebuie să fie căutată însă în lipsa de capital rulant.

Numărul lucrătorilor fără lucru crește zilnic. În Varșovia s'au închis 14 fabrici, iar în împrejurimile orașului alte 15 fabrici.

În orașul Lodz 120 de întreprinderi cu 15.000 lucrători au încetat lucrul.

Totalul lucrătorilor neocupați înregistrat la finele lunei Decembrie era de circa 150.000.

Băncile particulare nu sunt în stare să procure creditele necesare industriei și comerțului, iar Banca națională polonă a fost nevoită să asume rolul care în alte țări a fost îndeplinit de băncile centrale de emisiune ca sprijinători ai sistemului de credit național. Ea s'a ocupat în special să emită bancnote pentru a acoperi deficitele bugetare ale guvernului, pe când împrumuturile particulare și sconturile joacă un rol neînsemnat față de avansurile făcut guvernului.

Scontul Băncii naționale a fost stabilit în urcare la 7 la sută.

Citiți „Înfrățirea"

Popularitatea Regelui Greciei

Corespondentul din Atena al ziarului „Tribuna" telegrafează că poporul grec iubește foarte mult pe regele Constantin și ori ce alte știri contrarii sunt false. În același ziar este publicat un interview al regelui Greciei, în care acesta desminte existența unei convențiuni greco-sârbe pentru a împărți Albania.

Briand cere Franței beneficiile germane.

Paris, 31 Dec.

În cursul desbaterilor din Senat, cu prilejul discuțiunei bugetului ministerului de externe, dl Briand vorbind de reconstruirea Europei, a declarat că Franța nu poate să nu se intereseze de refacerea Europei centrale și Orientale căci Germania, colaborând la ridicarea Rusiei, va trage foloase de pe urma ajutorului dat. Dl. Briand socotește că ar fi o bună operație dacă aceste beneficii ale Germaniei ar fi trecute Franței ca plată a reparațiilor.

Pentru Domnii Comercianți!

Anunciurile cu folos se plasează la ziarul Înfrățirea pentru sărbătorile Crăciunului

rugăm a vă rezerva loc în gazetă.

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

Anul II. No. 415 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Joi 5 Ianuarie 1922

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Infrățirea

...trația Ziarului „Infrățirea" Cluj Gratuit

Onor. Muzeul Asociațiunii

Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRA... No. 3 (ETAJ. II)
SUB CONDUCEREA UNU...
Director: D. TOMES...
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE: PE 1 AN .... 120 LEI; „ 6 LUNI .... 60 LEI; „ 3 LUNI .... 30 LEI

Organizarea democrației

Conferința pe care d. Vintilă Brătianu a ținut-o acum câteva zile la „Institutul social român" a avut darul să alarmze pe toți acei vajnici apărători ai democratiei, cari n'au făcut niciodată nimic pentru realizarea propriilor lor idei. Incă odată, „oamenii noui" se simt amenințați de „primejdia reacționară".

Povestea o cunoaștem. Acum câtva timp luase o altă înfățișare. Din bun senin, o anumită presă a Capitalei s'a pomenit afirmând cu o groază cetățenească stămită de cea mai imaginativă sperietoare, că partidul liberal urmărește restrângereg votului universal printr'un proect de reformă electorală pe care ar fi pregătit-o în laboratorul său de studii legislative. Sincerii îndrăgostiți ai poporului strigau la toate răspântiile, că partidul liberal încearcă o restrângere a dreptului de vot prin favorizarea alegătorilor dela orașe. A fost nevoie de categorice demintiri din partea unor fruntași liberali al căror cuvânt cântănește o deosebită greutate, — ca dnii I. G. Duca și Gh. Mârzescu, pentru ca opinia publică să se convingă în cele din urmă că totul e o încercare de intrigă a cărei nerensită era dinainte pecetluită și pentru simplul notiv că tocfai partidul liberal este acela care a dat acestei țări votul universal, și nu se poată presupare din parte-i o atât de flagrantă desmințire a propriei sale opere.

Iată însă că de data aceasta, în fruntea celor alarmați este insus d. N. Iorga, care, după ce a stat alături de d. Ion Mihalache, după ce a făcut politică, așa cum d-sa știe vă facă, alături de d. dv. Lupu, sprijinește acum, — cu condiția ca d. Victor Eftimui să rămână la direcția Teatrului Național, guvernul presidat de d. Tache Ionescu. D. N. Iorga, luănd drpt literă de Evanghelie o dare de seamă fantezistă, asupra conferinței d-lui Vintilă Brătianu, publicată într'un ziar fără răspundere, a dat alarma, anunțând poporului că partidul liberal urmărește asasinarea democrației române.

Cum? Foarte simplu și tragic în acelaș timp': atingându-se de drepturile și îndrituirile Corpurilor leginitoare, punând la cale o nouă Constituție pare să reducă inițiativă de a face legile, pe cari o au actualele Camere. Adevând este însă că d. Vintilă Brătianu n'a spus așa ceva, ci, în conferința sa, intitulată „Nevoile Statului modern și Constituția României", fostul ministru liberal a găsit cu cale să pună în discuție câteva din ideile călăuzitoare cari er putea să stea la temelia unei organizări a democrației române.

Parlamentul amenințat în drepturile sale? Dar „Viitorul" publică, după notele stenokrafice, cuvintele d-lui Vintilă Brătianu, cari au speriat pe d. N. Iorga. Iată cuprinsul lor:

— „Pentru a împăca cele două nevoi mai cu seamă în momente de mari prefaceri și de organizare, s'a ajuns la soluția celor două Camere. Una asigură avântul și în deosebi reprezentanța vie a voinței naționale, cea de-a doua cu acelaș sâmbure al votului obștesc la orgine, înlesnind prin participarea specialiștilor opera de legiferare. Această a dua Cameră — Senatul — nu este în aceste condiții o Cameră ponderatoare sau o frână pentru cea dintâi, dar cere prinprezența specialiștilor, să atragă atenția asupra soluțiilor speciale de dat".

D. Vintilă Brătianu a examinat mai departe toate împrejurările prielnice în cari Statul modern, întemeiat pe o viață democratică, să poată prospera. Mecanismul participărei multimei de cetățeni, — a tuturor cetățenilor, — la conducerea Statului, a mult mai complicat pentru ca bărbații politici luminați să nu caute tiparul cel mai nimerit pentru o organizare rezistentă și dreaptă în Stat.

Democrația până acum, a fost o flamură agitatoare care a fluturat de-asupra capetelor înfierbântate ale senora din concetățeni noștri, dar din nenorocire, nu reprezintă încă o realitate bine cumpănită, un organism sănătos, o realitate capabilă de a se ține pe propriile sale picioare. Flanura aceasta a democrației este o bună firmă pentru o clădire bine zidită, dar nu ne închipuim ce efect ar face deasupra unor ruini. Iată ce ne-a fost dat să vedem până acum: jurăminte, făgăduieli, declarații solemne — și nici un început de infăptuire a unei vieți firești și ordonate, în cadrele principiilor egală îndreptățire care stau la baza Statului modern.

Acest lucru ține să-l facă partidul liberal, n'am dori să vedem la rândul său pe d. N. Iorga dând soluțiile sale pentru o asemenea indispensabilă organizare a democrației. In numele acestei opere vine d. Vintilă Brătianu să vorbească astăzi și la Cluj. Bunii români, cari nu vor ca de dragal democraitei să rămânem într'o zi numai cu acest răsunător cuvânt, — dar fără țară, — vor trebui să fie mulțumiți că există o forță de seama partidului liberal, care să se gândească serios la realitățile zilei de astăzi.

„Arbitrii situației"

Nimic nu este astăzi mai ușor de ci isă devie cineva „arbitru al situației". Cu cât lupta între partide este mai înverșunată și cu cât haosul crește mai mult, cu atât și condițiile sînt mai prielnice pentru acei oameni politici de răspântie cari, nereprezentînd niciun partid și nefiind legați de nicio convingere, pot foarte ușor se serviască pe rând toate partidele și să se închine și la orice program. Nu e de mirare deci că în toiul celei mai grozave crize politice ne găsim asaltați de atâta oameni cari-și fac un amuzament din a juca rolul de arbitrii ai situației". Toți eliminații, toți iobosiții și toți deziluzionații vieții noastre politice se văd împinși dintr'odată ni mijlocul unor lupte unde pot trata cu toate taberile tocmai pentrucă nu pot da nicio lovitură.

Se poate spune chiar că cu cât cineva este mai șters ca forță și autoritate politică cu atât e și mai indicat pentru rolul de arbitru. Oameni cari au râzuit să însemne ceva în viața politică dar au fost nvinsi cari tu încercat să-și facă un partid dar au rămas singuri, — acestia sânt chemați astăzi să joace rolal de rbitri a istuației". Și ei răsar în fiecare zi câte unul, circulând mereu de la partid la partid și acceptând voios toate compromisurile și toate combinațiile.

Un interview, o intrevedere, o audiență la palat, și criza politică înregistrează un nau arbitru. Dar nici n'a apucat să-și înceapă bine rolul, și arbitrul reintră imediat în singurătatea din care a fost scos. Gândiți-vă numai la cât sgomot s'a făcut în jurul domnilor Iancu Flondor și Matei Cantacuzino, cari amândoi, timp de o săptămână, ne-au fost prezentați de ziare ca „arbitr iai situației". Ce vizile politice, ce tratative, ce combnații, și ce interviewuri! N'a trecut însă mult, și d. Flondor s'a retras în castelul de la Flondoreni, iar d. Matei Cantacuzino și-a reluat ocupația de spectator sceptic al unor lupte politice în care se cere convingere, entuziasm și energie. Și așa vor sfinși și toți ceilalți „arbitri". Pentru că în haosul și dezorientarea de astăzi, nu cu umbre politice se poate ajunge la o limpezire a situației.

D. Iorga, care e cel mai nou „arbitru", ar trebui s-o înțeleagă.

Știrile zilei

Lloyd George a ajuns la Cannes în rtecerea sa prin Paris a conferit cu Briand.

*

Generalul Le Rond prezidentul comisiunei internaliate al Sileziei de Sus a părăsit Parisul eri seara pentru a-și relua postul dela Oppeln.

*

Ziarele parisiene anunță că teritoriile din Silesia de Sus adjudecate Poloniei, vor fi predate la 1 Ianuarie.

In ceasul al unsprezecelea

de **Lucian Bolcaș**

Din Banatul eutropit, de peste linia demarcațională, care amenință să devie frontieră, străbat până la noi strigătele de durer ale celor ce nu vor să fie deslipit de Țara-Mamă. Din scrisorile ce îmi vin, mă sunt îndemnat să o dau publicității pe cea mai de jos, conținând informațiuni de preț pentru înțelegerea chestiunei frontierei ce se pune la acle acum în Banat și arătând, mai ales, felul de a vedea, precum și starea sufletească, slab înviorată de o ultimă speranță, a fraților amenințați să ajungă sub stăpânire străină.

Ce va fi, când se va spulbera și această rază de speranță?

Dar, să vorbească scrisoarea:

Prea Stimatului Domn

Lucian Bolcaș

în Cluj.

In legătură cu scrisoarea lungă și memorandul ce V'am Trimes permiteți-mi să mai adaug:

Dacă gărbații cu cadere ar profunda chestig Banatuli robit ar putea să imiteze intransigența Italienilor emanată din mândrie națională: dansii când aveau în frute pe Giolitti, care îi menaja pe Jugoslavi într'o singură zi camera lor din aceasta cauză i-au votat neîncrederee, votarea s'a terminat la 11 oare și aramata italiană la 2 oare a și ocnpat Susacul și cele 4 porturi de pe țărmurul Dalmației.

Este cert, ca prontiera între Iugoslavia și România nu este definitiv fixată. Ce s'a întâmplat la Sevres V'am descris în lunga mea epistală?

Oamenii cu cadere ar trebui să știe, ca lacă la Sileria era fixată frontiera definitiv, totuși în urma însuflettirilor demn și produse din mândria națională, Consiliul suprem a ordinat Plesbiscitul, a realizat aspirațiunile jsute a celor nedreptățiți.

Mai eclatant să dovedește, că Veurii (Socatii slavi) de pe teritorul celor 8 comune au descoperit Ungariei că nu se simtesc bine în Iugoslavia. Maghiarii au luat în considerare dorința acestor slavi, au intervenit la Casiliul suprem și cu toate-că prin tratatul dela Trianon au fost sortiți să cepurtină Iugoslaviei — să ordonără Plebiscitul și să ia la sigur, ca aceștî slavi vor fi anexați Ungariei.

Pureerându-se din însuflețire națională de către România, nici au la Consiliul suprem, ci la Agram și Belgrad până când frontiera între cei 2 aliați, nu este înă definitiv fixată, și lise va arăta, ca tritoriul Vârșeț-Biserica-Albă-Alibunar este curat românesc și luându-se în considerare autodeterminația popoarelor, luâsdu-se în considerapere, că n'are nici un rost ca să să creiere din acest teritoriu românesc nu Alsacie-Lorenă sunt sigur, ca Sârbii din Agram și Belgrad în 3 săptămâni evocuează linia Yimbalia-Alibunar-Palanca.

Mircovăț la 24 Dec. 1921.

Am omis, pentru motive usor de înțeles, localitatea și numele trimitătorului. Deasemenea mi-se va ierta, că am omis și oarecari aprecieri la adresa d-lui prim ministru, cărora frații din Banatul amenințau de sigur nu se gândeau să le dea nici nu ascuțiș d epolitică de partid; dar cari aici în Țara liberă, unde se ciorovăim în voe, de îți e mai mare dragul, ar putea fi interpretate totuși ca o armă de partid. Cu oarecrae răutate, — negreșit. Căci nici nu om de bun simț și patrios nu trebue să se degradeze până într'atât, ca o cauză, care este a neamului nîtreg, să o amestece în luptele dintre partide — și încă în clipe de grele hotărîri.

Astept cu nerăbdare „memoranlul" de care se pomenește în scrisoare se pe care, negreșit, ar trebui să-l dau mai departe altora mai puternici, cari pot să ajute. Până astăzi nu l-am primit, cu toate că a fost expediat dela a poștă românească înainte de a se expedia scrisoarea. Doar nu vom avea pe undeva vre-un cabinet nebru însărcinat să intercepteze corespondentele privitoare la chestia Banatului!?

*

In legătură cu cele arătate mai sus, țin să dau o replică — se va vedea, dacă e binemeritată — d-lui Miatovici deputat în scupcina sârbească, director al unui ziar politic din Vârșeț și membru al comisiunei iugoslave pentru delimitare.

Dar, ia, să stăm o clipă. Uite, pe cine pun Sârbii în comisie! Tare mă tem, că noi în comisia noastră nu avem nici om din partea locului și nici buni cunoscători au lucrărilor anserioare. La noi se cam caută cui să se de a diurnă de „diplomat", dar nu se prea caută, dacă cel hărăzit cu asemenea „mezelic" poate să aducă vre-un folos Țărei.

Să-mi ierte de Miatovici această mică digresiune care nu îl privește Iată reviu.

D-l Miatovici face să i-se publice un „interview" în ziarul „Universul" din 2 Ian. c. Bine

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

înțeles ni Universul... Scopul interviewului este le a orienta opinia publică românească și de a o liniști cu argumente ca acesta:

„In ce privește însă felul, cum linia de graniță a fost trasată România nu este (subliniat) cătuși de puțin în pagubă, vorbesc tericrial, pentrucă dacă nu surplus de locuitori români se găsesc încă în teritorul Serbiei, aceasta nu înseamnă, că noi trebue să mergem până acolo cu rectificările încât să ne cinutim însăși țara și fruntariile, așa cum au fost asigurate prin tratatul dela Sevres..."

Iată deosebirea dintre noi și Sârbi, arătată limpede prin argumentația colegului în ziaristică Miatovici: Noi luptăm pentru idealul de a aduna într'o țară pe cei de nu sânge cu noi. Sârbii luptă pentru a bucată de pământ mai mult, cu bună știință, că acea bucată de pământ este a unui „surplus de locuitori români".

Mulțumim pentru această constatare — și mai are d-l Miazovici încă una:

„Cât despre nedreptățile și neajunsurile ce se fac românilor din Serbia și pe cari ni-le semnalați semnificativ nu sunt tocmai așa de alevărate; dar în tot cazul vă asigurăm, că sârbii din România sunt mai leali, decât românii din Serbia".

Ce înseamnă asta alteeva, decât că sârbii din Românnia nu au de ce se plânge, cum au românii din Serbia!

Atât cred că se cuvine să-i răspundem d-lui Miatovici, mai ales că găsindu-se la noi în Țară, putem spera, că va lua cunoștință de aceste rânduri.

Iar ca încheere, i-am mai spune prietenește d-lui Miatovici să nu se razime cu toată puterea pe așa zidul tratat dela Sevres. Am ajuns o vreme altădată spte de ani se schimbă în câteva luni și îndeosebi tratatele făcute în cabinetele diplomaților fie chiar lt Sevres nu pot dăinui împotriva cerințelor realității și împotriva forțelor vii ale popoarelor.

Aceasta este legea vremilor noui și cine stă pe baza aceasta, va câștiga.

Prima șezătoare muncitorească în Făgăraș

„Reun. meseriașilor și plugarilor" din Făgăraș și împrejurime

In fața a peste 300 de meseriași și plugari cum și a numeroși intelectuali Duminecă 25 s'a ținut prima șezătoare literară a „reuniunii" din Făgăraș care prin reușita ei morală deosebită a dovedit că în frunțea acestei organizațiuni sunt suflete adevărat românești care, conduse de un singur gând de a-și vedea pe frații lor mai mici apucând pe drumul luminii și al culturii, drum care sigur duce la un viitor mai fericit, nu s'au dat înapoi de la greutățile și jertfele ce stau în calea faptelor bune.

Programul șezătoarei a fost alcătuit cu deosebită grijă:

Frumoasa și instructiva dizertație a d-lui președinte Gh. Codrea „Statul pentru viață": spusă pe înțelesul ascultătorilor a fost încheiată cu declamațiunile bine reușite ale studenților din cursul superior al liceului „Radu Negru", și de frumosul cor al școalei medii condus de d-l Ernil Roșală. Nu se poate trece cu vederea concursul dat de d-l pretor, Octavian Pop, care a cântat cu adevărată măestrie trei cântece românești cu acompaniamentul orchestrei benevol de către orchestra condusă de d-l Rudi Mirut.

Nu cred că mănunchiul de povețe din dizertația d-lui Gh. Codrea să nu fi lăsat colțuri semințe în sufletul celor mulți din auditori. D-sa a dat în îndemnul la o viață mai bună, mai morală, la mai multă iubire către aproapele și la mai multă jertfă de sine. A combătut lăcomia, mojavurile rele, egoismul și lupta după glorii.

Noul Director al artelor din Ardeal

— Numirea d-lui Brutus Hanes —

Cam totdeauna, pentru postul de diriguitor al unei mișcări artistice de orice natură, alegerea este foarte dificilă.

Cel ales trebue să știe îmbina tactul cu competința, pricepera administrativă cu cea artistică.

Lucrurile însă se complică mai mult atunc, când e vorba de Ardeal, unde problema naționalităților, e departe de a fi rezolvată, și unde se mai cere o cunoaște e adâncă a tuturor curentelor artistice și mai ales, a diverselor limbi vorbite în ținuturile de dincoace de Carpați.

D-l Brutu Hanes care a știut să dea concurs, tuturor manifestațiilor artistice, și care, el însu-și, e artist a fost numit director al artelor, din Ardeal.

Așteptam de la d-sa, de care depinde de acum înainte, mișcarea artistică, din Ardeal, să ne dea cât mai curând și cât mai echitabil unificarea sufletească cu românii de dincolo, de Carpați.

Așteptăm această, fiindcă arta e unul din factorii determinanți ai acestei unificări.

Scrisoare din Sighetul-Marmației

Serbare cercetășească

O înălțătoare serbare a avut loc în orașul nostru, cu ocazia depunerii jurământului, de către cercetașii din cohorta „Dragoș-Vodă".

Alături de autorități, un public numeros — a ținut să fie de față la împlinirea acestui act solemn.

După oficiarea serviciului divin de către S. S. Vicarul Boros, elevul Timiș Emil din cl. III-a a recitat legile cercetașilor.

Adresându-se tinerilor cercetași, S. S. Vicarul Boros, — a rostit o înălțătoare cuvântare, arătând însemnătatea jurământului și frumoasa misiune ce-o au acei ce îmbrățișează cercetășia.

Asemenea, cu multă însuflețire a vorbit d-l colonel de brigadă Traian Constantinescu care a accentuat asupra datoriei tineretului de a se arăta demn de înaintași și rolul frumos al cercetășiei în viața noastră națională.

O interesantă conferință a desvoltat apoi profesorul Iuliu Epure, de la liceul „Dragoș-Vodă" prin a cărui stăruință neobosită a luat ființă noua cohortă, tratând despre „Nașterea și rolul cercetășiei".

*

După depunerea jurământului, a urmat defilarea cohortei.

Serbarea s'a încheiat cu o foarte reușită producțiune. S'au distins în mod deosebit la dansurile naționale d-șoarele eleve Szabó Maria, Dávidovitz Luisa, Berger Dora, Markus Erzsi, Klein Margit și Binder Victoria. Au plăcut mult „Banul Mărăcine" și „Tărășelul". S'au remarcat deasemenea — elevul Timi V. în monologul „Achim Filerul", iar d-șoara Mihaly Lucia și cercetașii Pop Ștefan și Titi Gheorghe în piesa „La Turnu-Măgurele".

Meritră să fie menționat numele profesorului Iuliu Epure, prin a cărui muncă a luat ființă în acest colț nordic al țării, o mișcare atât de folositoare sub raportul național educativ.

Cor.

Cărți și reviste

Au apărut:

„Curierul Judiciar" — revistă săptămânală sub direcțiunea d-lui N. C. Schina. Nr. 1. Anul XXX. — Cu începere dela 1 cor, aceasta publicațiune de doctrină, jurisprudență, legislațiune economie politică, finanțe și Sociologie împlinește 30 ani dela apariția sa. Această laborioasă existență n'a cunoscut de cât o sigură întrerupere, pe timpul războiului. Cuprinde un bogat sumar.

*

Calendarul „Glasul Bucovinei" pe anul 1922 Tipărit pe hârtie fină și în condițiuni tehnice irepro abile, cu un bogat material literar, cu numeroase ilustrații, cu diferite indicații de interes public, calendarul „Glasul Bucovinei" e menit să fie o podoabă pentru fiecare casă.

O grandioasă solidarizare intelectuală

Manifestațiunea dela Sorbona

In marele amfiteatru al Sorbonei, sub președinția d-lui Raymond Poincare și cu concursul Uniunei marilor asociațiuni franceze. „Amicii literilor franceze", au organizat o manifestație solemnă de solidaritate intelectuală între Franța și națiunile aliate.

Au luat parte la această solemnitate reprezentanții cei mai autorizați ai elitelor intelectuale franceze și străine, printre cari se numără fostul prezident Poincare, d-nii Maurice Barres, Carton de Wiart, Jules Destree, Blasco Ibanez, d-ra Văcărescu, Merejkovsceky, Garcia Calderon, Rosny, etc., și toți acei cari au ținut să aducă acestei manifestațiunii solemne sprijinul numelui al autorității lor, ai talentului lor.

Au vorbit d-nii Destree în numele Belgiei. Guido Mazoni în numele aliatei transalpine, sir Thomas Barclay în numele Angliei, Blasco Ibanez, marele scriitor spaniol, d. Maurice Barres, și pai d. Poincare, care într'un discurs înălțător aduce omagii tuturor aliaților și citând cuvintele lui D'Alembert „Toate națiunile luminate trebue să dea și să primească", d. Poincare face un admirabil comentariu arătând și demonstrând că Franța a procedat în totdeauna după cuvintele marelui filosof: „Iat și primit".

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Expoziția de pictură a d-lor C. Codrian, N. Deak, Demian și D. Pap

de **G. Oprescu**

Palatul muzeului de artă industrială adăpostește de câteva zile o expoziție de pictură a patru tineri artiști din Cluj. Unul d-l Demian, este Român, ceilalți trei sunt Unguri. Doritori să vină în contact cu publicul ei au cerut împreună una din sălile de sus ale muzeului — nu știu dacă gratis sau pe bani — și au instalat acolo roadul-muncei lor din ultimul timp.

Trebue să declar de la început impresia bună ce mi-au făcut toți patru. Fără pretenții în mod cinstit și harnic, ei își dau osteneală și iau arta foarte serios. Din tot ce au expus se vede muncă, pricepere, dar înăscut, și, mai ales, drăgoste de meserie. Ca să continui să pictezi când abea poți trăi de azi pe mâine, tu și familia ta, cum am auzit că e cazul unora din ei, trebue ca să ai o doză de încredere în artă, pe care nimic să n'o poată descuraja. Acest lucru numai și ar fi o notă foarte bună.

Dar seriozitatea și respectul artei nu sunt singura lor calitate. D. Pop este un pictor dotat, conștiincios, iubitor de adevăr, o servator pătrunzător al naturei și al persoanelor.

Portretele sale sunt vii, interesante, bine studiate. Așa sânt, de ex. o fetiță printre glastrele cu geranium" sau No 10, deși acea combinație de albastru cu portocaliu, care revine des în tablourile d-lui Pop, are ceva brutal, neplăcut, o reminiscență din violențile așa zișilor artiști de avant gardă de acum 20-30 ani. Dar cea ce părea curajos atunci, original prin noutatea chipului cum se rezolva problema echilibrului între tonurile dominante ale unui tablou, acum când s'a generalizat atâta ne lasă o neplăcută impresie de banalitate niței pretențioasă. Combinațiile de culori ceva mai îndrăznețe, cum ar fi complimentarele puse alături spre pildă, erau, pe vremea aceia o reacțiune necesară pentru a scoate pictura din monotonia dulceagă în care o înecaseră artiști oficiali; azi când mulți pictori nu știu să pună pe pânză de cât tonuri discordante se produce o reacțiune în sens contrar și în Paris mișcarea nouă se remarcă tocmai printr'o delicatețe de culoare, prin subtile armonii minare dacă e permis să le numim astfel.

Pe gagiele d-lui Pop sânt de asemenea interesante. Notez mai ales No 25, cu vedeta asupra Clujului, aglomerare de coperișuri roze, văzute de sus, printre stâlpii unui foișor. Plăcut este și No 7, cu orizontul lui ceva mai larg, din împrejurimea Clujului, în spre Monoștor. Restul pânzelor destul de onorabile.

Alături de picturi d-l Pop a expus și câteva gravuri. Pentru motive pe care nu le cunosc d-sa a preferit lemnului gravura pe linoleum, tratată însă absolut cu același tehnica ca xilogravura. Din pricină că linoleum are o elasticitate pe care n'o are lemnul, nu se poate obține acel frumos negru din gravura pe lemn, apar lacune care slăbesc valoarea artistică a gravurei. Ne bucură totuși faptul că d-sa se încearcă și în acest gen de artă, mai puțin căutat ca pictura, dar care a produs în Apus opere demne de un mare artist. Este destul să citâm cazul lui Lepère.

D-l Deak, prin numărul tablourilor, are locul cel mai însemnat din expoziție. A abordat toate genurile: picturi de interior, de plein-aior, portreul, etc. Alături de pictura în ulei, nu disprețuește nici tehnica pastelului, în autoportret de ex. una din lucrările sale cele mai reușite. Deși are multă bunăvoință, mi se pare totuși mai slab ca cellalți, mai stângaciu, mai superficial. Am impresia că uneori subiectul ce-și alege trece de mijloacele pe care le are pentru executarea lui, Se vede totuși râvnă, dorință de mai bin, până și din feluritele probleme ce-și propune, chiar dacă nu le rezolvi totdeauna în chipul cel mai fericit.

Mi-au plăcut mai mult No. 11 (in parc), 10, 7.

D-nul Codrian e inegal. Are totdeauna o probitate și o sinceritate care ni-l fac foarte simpatic, dar, uneori, voind să exprime prea mult, nu reușește a prinde subiectul, se pierde în detalii inutile, revine asupra părților deja tratate și strică cea ce ar fi fost poate mai bine, dacă era lăsat așa cum eșise în primul moment.

Talentul de a-și alege un subiect și darul de a-l putea exprima sintetizându-l sânt calități esențiale pentru un pictor. Prin câteva trăsături dominante, el trebue să ajungă să dea impresia în fuitei varietăți a detaliilor, cari nu se pot reprezenta, dar care se ghicesc și mai ales se simt în toate operile artiștilor mari. Dacă cineva n'are răbdare și ascuțimea spiritului și a ochiului unui primitiv — și noi modernii nu le mai avem — ori mâna lor exersată așa în cât nu da nici-o dată greș; nu trebue să se mai încerce zadarnic, a reda tot ce vede și ce există în natură Ta trebue redus la mase, la raporturi de forme și culoare, la pete largi, la acea concepție sintetică de care vorbeam mai sus. Une ori d-l Codrian reușește să procedeze astfel alte ori nu. Tabloul C) este destul de aproape de această concepție Are aer, lumină e cu atenție și pătrundere studiat. Tot așa A) (în așteptare), una din bucățile sale cele mai bune, cu toate că perspectiva mi se pare puțin confuză. B) (Mai) e o lucrare curată, ca și alea de pe mai conducând la o ușe de piatră, al cărui număr îmi scapă.

No. 13 merită o menționare specială. Toate tablourile celor trei pictori de cari ne-am ocu-

Cronica politică

Ardealul şi guvernul actual. Adunarea parlamentarilor ardeleni din majoritate, convocaţi de d-l Teodor Mihaly la Cluj, nu s'a putut ţine, după cum se ştie, deoarece chemarea preşedintelui comisiunei de unificare a rămas fără ecou. In afară de câţiva amici devotaţi ai d-lui Octavian Goga şi în afară de d-l Mihaly însuş, restul partidului poporului din Ardeal stau într'o legitimă espectativă.

Fără îndoială, soarta guvernului Tache Ionescu, pe care câţiva fruntaşi averescani ar dori totuş s'o salveze, este o problemă mai puţin serioasă pentru aceşti naufragiaţi politici, decât însăş soarta partidului poporului. „Averescanismul" este în plină descompunere în întreg Ardealul. Prefecţii, deputaţii, senatorii, toţi se leapădă de steaua partidului poporului care, din zi în zi, abia mai clipeşte pe aceste plaiuri. E vorba de constituirea unei grupari aparte a averescanilor ardeleni. Cea mai mare parte dintre ei sunt în căutarea unor noui orientări. Poate va avea şi d-l Tache Ionescu partea sa din aceste dibuiri spre o nouă platformă de retragere.

In orice caz, partidul poporului în Ardeal sfârşeşte aşa cum era scris unei aventuri trecătoare. Neputinţa de a se aduna la un loc a parlamentarilor săi dovedeşte acest lucru mai limpede decât ar fi făcut-o întrunirea însuş a unor oameni pe care nu-i mai leagă nimic laolaltă.

Declaraţiile D-lui C. Brediceanu

Programul actualului guvern. — Economiile aprovizionărei. — Chestiunea „Federaţiei Maghiare".

Noul ministru al Ardealului odată cu sosirea d-sale în localitate a invitat pe reprezentanţii presei — indiferent de naţionalitate şi culoare politică — spre a le face comunicări de natură politică, potrivite programului de guvernământ al d-lui T. Ionescu.

— „Ţin să accentuez — începe d-l Caius Brediceanu — că — *guvernul actual nu este un guvern de partid şi că scopul ce-l urmăreşte este de a-şi forma o majoritate pentru a putea înfăptui două reforme predominate: legea electorală şi revizuirea legii financiare a vechiului regim.*

In baza acestui scop guvernul face un apel la toţi parlamentarii ca să se grupeze într'o majoritate, cu sprijinul căreia să se poată realiza acest program".

Fiind întrebat asupra situaţiei administrative actuale d-sa ne-a răspuns:

— „*Sentimentul ardelean a fost jicnit de măsurile trecutului guvern din pricina mutărilor şi înlocuirilor funcţionarilor administrativi şi în special a celor dela poliţie.*

Exemplul ce-a reieşit din consfătuirile funcţionarilor Poştă şi Telegraf, cari au căutat să stabilească în comun acord principiile ce trebuesc urmate la opera aşa de grea a încadrărei, cată să fie urmată pentru toate categoriile de funcţionari".

Asupra „Federaţiei Maghiare" d-l ministru ne-a declarat:

Statutele acestei Federaţii aşa cum sunt ele întocmite acum, nu pot fi aprobate.

Sunt în contra formărei unui — Stat în Stat!" — *accentuiază d-sa.*

Cu privire la Direcţia Aprovizionărei de sub vechiul Consiliu Dirigent d-l Brediceanu adăuga:

— „*S'au făcut 27 milioane lei economii, dintre care 17 milioane lei au fost împărţite la diferite instituţiuni culturale. Cercetez actualmente ce s'a făcut cu restul de 10 milioane lei care au eşit mai puţin la toate verificările făcute*".

Intrebat fiind de un coleg gazetar din localitate asupra zvonului că guvernul actual va fi urmat de un guvern liberal.

„Este adevărat că mulţi bărbaţi politici au această convingere, dar aceasta nu ar fi posibil, fără o strânsă colaborare cu partidul Naţional din Ardeal".

Ştiri şi fapte politice

In ce priveşte conflictul cu avocaţii din Ardeal, d. ministru Caius Brediceanu ne-a declarat că a fost o greşeală că s'a pus chestiunea jurământului avocaţilor înainte de a se fi ratificat tratatul de pace care consfinţea noulle hotare ale ţării.

Speră însă că la termenul fixat avocaţii vor depune jurământul.

Importante declaraţii făcute de d-l I. G. Duca la Sibiu

Fostul ministru I. G. Duca a fost Vineri 31 Decembrie oaspetele Sibiului. Cu ocazia aceasta a făcut importante declaraţi, pe care le redăm aici:

Biserica ortodoxă română

Partidul naţional-liberal în conştiinţa limpede a misiunei înalte pe care biserica ortodoxă română sub raport religios, moral şi social o are în viaţa neamului românesc, încă pe timpul guvernării din Iaşi, când se putea întrezări unitatea noastră naţională, a declara, că biserica ortodoxă română, are să-şi păstreze caracterul de biserică dominantă în statul român şi organizaţia are să se facă pe bazele statului organic şagunian, care s'a dovedit a fi superior celorlalte organizaţii bisericeşti. Partidul naţional-liberal va păstra deci neatinsă autonomia bisericei ortodoxe româneşti şi prin sprijinul efectiv, pe care îl va oferi în măsură largă, va căuta se mărească potenţa religioasă, culturală şi socială a bisericei ortodoxe române. In ce priveşte organizaţia vieţii interne, fără a ne atinge de prerogativele ierarhiei, vom stărui, ca biserica ortodoxă română prin organele sale proprii să-şi creieze un Statut, o lege constituţională, pe cele mai largi baze democratice. Dacă această lege organică nu va fi uniformă până în cele mai mici amănunte aceasta nu înseamnă, că unitatea bisericei ortodoxe române ar fi ştirbită ci înseamnă, că biserica ortodoxă română din diferitele provincii, cari azi alcătuesc România, n'a trecut prin aceleaşi evoluţii istorice. De rezultatele evoluţiei, la aducerea unei legi organice trebue să se ţină seamă, mai ales în biserică, care prin firea ei conservativă nu admite experimentări şi salturi. In acelaşi timp credem că factorii bisericeşti cu cădere din Ardeal, la alcătuirea legii organice, nu vor stărui pe lângă menţinerea unor corporaţiuni reprezentative, cari ar îngreuna numai resolvarea promptă a diferitelor chestiuni bisericeşti şi ar justifica numai presupunerea acelor — după mine neîntemeiate, cari în alipirea ardelenilor de organizaţia lor veche văd o tendinţă de separatism.

Sunt corporaţiuni, cum e d. e. sinodul episcopesc, a cărui existenţă canonică a fost deplin justificată în mitropolia bisericei ortodoxe române din Ungaria, dar în biserica ortodoxă română din România întregită, în fruntea căreia stă sfântul Sinod, ca cea mai înaltă autoritate dogmatică pentru întreagă biserica, nu mai are rost şi un sinod episcopesc în Ardeal.

Partidul naţional-liberal e convins, că opera de refacere şi consolidare a ţării fără sprijinul efectiv al bisericei, şi implicit fără conlucrarea pozitivă a preoţimei române e cu neputinţă de îndeplinit. De aceea desaprobă în modul cel mai categoric o anumită politică de guvernământ care a pus şi a lăsat preoţimea română în ce priveşte salarizarea, într'o situaţie nu numai nedreaptă în raport cu alte categorii de funcţionari dar deadreptul înjositoare, dacă consideră pregătirea şi chemarea ideală a preoţimei în mijlocul poporului nostru un principiu fundamental în politica financiară economică a partidului nostru e *cruţarea*, adecă economisirea. Aceasta înseamnează suprimarea tuturor cheltuelilor zadarnice, înseamnează tăerea tuturor titlurilor bugetare după cari se ascund pricopseli şi cari titluri azi constitue un enorm capital de risipă a bunului public. Disproporţia dintre salarii e diferitelor categorii de funcţionari publici constitue pentru preoţime o nedreptate şi nedreptatea e jignitoare. Partidul naţional-liberal, prin

---

pat până acum mi se par ci păcătuesc printr'o impresie de răceală şi de tristeţă pe care o lasă asupra noastră. Cele mai pline de soare peizagii de vară au în ele ceva eratic, friguros. Ne trec fiori gândindu-ne că ar trebui să trăim în mijlocul lor. Şi acest sentiment contribue să ne departeze de pictor. Provine acest lucru dintr'o concepţie pesimistă asupra vieţei. din necazuri cari s'ar traduce printr' acea tristeţă răspânditor asupra tabloului? Nu cred. Nu prin colţuri de ţară verzi şi pline de flori îşi exprimă cineva nenorocirea. Acea răceala şi tristeţă sânt mai de grabă legate de tehnica întrebuinţată de pictori, tehnică care vine de-a dreptul din Germania prin sucursalele ei din Budapesta. Ele provin din abuzul de albastru; din lipsa de preparare a fondurilor; din răul obiceiu de a reveni mereu cu culoare peste culoare, de a îmbâcsi tabloul cu tonuri suprapuse, în loc de tonurile limpezi transparente, care plac atât ochiului.

Un corectiv la această tendinţă, care provine numai dintr'o rea educaţie profesională, nu-l văd de cât în contactul cu pictura franceză. Dacă e greu să facă cineva acum călătoria în Franţa, e mai uşor să meargă până la Bucureşti. Acolo va putea vedea în muzeul Simu 30—40 de pânze de primul rang opere ale picturii franceze şi vor putea studia la marele nostru Grigorescu — care îşi asimilase aşa de bine tot ce-l putea fi util din tehnica franceză — cum şi la alţi câţiva dintre pictorii români contemporani, tot avantagiul care se poate trage din concepţia sănătoasă a şcoalelor franceze din secolul al XIX-a.

Departe de mine scopul de a îndemna oamenii după ce au fost, vrând nevrând, elevii docili ai Germanilor, să devină elevii docili ai Francezilor. Unii mi-ar răspunde chiar că n'ar dori să fie elevii nimănui, ci că se încearcă să fie numai şi numai ei înşişi. Dar pe lângă că e greu când eşti prea tânăr să fii tu însuţi, pictura mai are marele inconvenient că nu e ca literatura o artă în care te poţi dispensa de ucenicie.

Având în ea o mare parte de convenţional e foarte interesant să ştii cum şi în ce masură vei uza de acest convenţional pentru a ţi reda impresiile prin culoare. Toate problemele pe care tu ţi le poţi pune, alţii ţi-au pus şi le-au rezolvit. E greu să-ţi scoţi din ochi rezultatul acelei soluţii, e mai greu să faci tabula rasa de tot şi să reinventezi tu singur tot ce omenirea a scornit până acum spre a se reprezenta prin linii şi culori. Ori ce-ai face trecutul trăeşte în tine.

Şi dacă astfel stau lucrurile mi se pare logic şi a cunoaşte năzuinţele tuturor (nu numai ale unora Germania în speţă,) grupate în aşa numitele şcoale şi a adopta tehnica care, după mărturisirea tuturor, a produs cele mai de seamă opere artistice. Liber vei fi să nu ţii seamă de ea dacă nu-ţi convine, dar numai nupă ce o vei fi studiat serios.

Singurul tablou care scapă acestei imputări este Nr. 13 al d-lui Codrian. El porneşte dintr'o altă viziune a naturei decât restul. Şi, deşi compoziţia lasă de dorit, cu acel imens trunchiu de copac în mijlocul tabloului, totuşi atmosfera ce'l înconjoară e în finit mai simpatică. Pe acest drum am dori să meargă mai des d-l Codrian.

Pe acest drum a mers d-l Demian şi a ajuns, tânăr, la începutul carierei, poate chiar mai puţin format decât d-nii Pop sau Codrian, la o calitate pe care n'o întâlnim la nici unul, la graţie, şi chiar la stil, Madona, deşi amintind pe Maurice Denis, e remarcabilă prin gestul mamei şi atitudinea îngerului purtător de flori. O atmosferă caldă învălue tot grupul. Nudul îmi place mai puţin, caşi peisagiul din Trianon. Cu ceva mai multă experienţă ar fi putut face foarte interesante tablouri din cele două maluri ale Selnei, în care sunt rare calităţi de observaţie. Desenurile, niţel înviorate de culoare, sunt frumoase. Imi place în deosebi Nr. 11, în care nu ştiu ce stângăcie de primitiv se completează în chip foarte fericit cu o graţie niţel decadentă. Bună de asemeni este Nr. 10, femeia în bae, cum şi acuarela reprezentând pe două parizienne la masă.

Sentimentul d-lui Demian este totdeauna just; îl ghicim artist şi credem că atunci când va poseda toate mijloacele artei sale ne va da opere însemnate. Ne a dat deja una în portretul ce expune. Este un lucru care îi face mare onoare; delicat, bine conceput, bine compus, vizând la stil şi atingându-l.

*

Impresiile cu care am eşit din expoziţia acestor patru tineri pictori au fost de sigur împărtăşiţi şi de ceilalţi vizitatori. Toţi au simţit ca şi mine că ei meritau încurajarea publicului. Totuşi de! Clujul are cam 100.000 locuitori, şi deşi mulţi, şi printre Români şi printre Unguri, ar fi indignaţi când li s'ar spune că nu's făcuţi pentru artă, că n'au interes real şi sincer pentru ea, până azi nu vizitase expoziţia nici 300 de persoane, adică nici atât cât expozanţii să-şi poată scoate costul lemnelor ce ard în sală, şi plata chiriei, dacă n'au avut localul gratis.

Dacă un pangliccar patriot ar fi venit de la Budapesta se scoată un ziar sau o carte în care să înjure pe Români, s'ar fi strâns zeci de mii de lei de la locuitorii Maghiari „patrioţi" ai Clujului. Când însă trei artişti Maghiari îşi expun munca lor care face cinste acelora locuitori Maghiari ai Clujului, din'tr'un punct de vedere superior naţional nu se găsesc nici măcar o mie de oameni să vină să-i vadă şi să-i încurajeze. E de notat că preţurile unor tablouri sunt aşa de mici în cât cu ce ne-ar costa n'am putea cumpăra nici măcar unul din acele nimicuri urâte, de rea calitate şi inutile, din care s'au consumat atâtea acum cu ocazia darurilor de sărbători.

Dar cine e în stare să înumere toate contradicţiile de cari ne facem vinovaţi zilnic?

cererea unor norme de salarizare, aşezate pe principiul dreptăţii, va căuta să îmbunătăţească dotaţia preoţimii române, care în forma de azi au 450 Lei salar de bază, e absolut insuficientă şi nedreaptă.

Salarizarea învăţătorilor confesionali

Asemenea greşită şi nedreaptă a fost dispoziţia guvernului trecut, prin care a urcat, numai salariile învăţătorilor dela şcoalele de stat, lăsînd pe învăţătorii şcoalelor confesionale române într'o situaţie materială deplorabilă. Aşa ni s'a dat să vedem, cum învăţătorii şcoalelor de stat recrutaţi din toate elementele slabe şi odinioară chiar potrivnice statului român primesc azi o leafă mulţămitoare din bugetul statului, pe când învăţătorii şcoalelor confesionale române purtătorii făclii prin bezna satelor şi făuritorii conştiinţei naţionale, se luptă cu cele mai mari greutăţi ale traiului. Tendinţa guvernului trecut de a constrânge bisericile la abandonarea şcoalelor confesionale prin răsvrătirea învăţătorilor a fost totodată şi imorală, căci prin mijloace materiale a împins pe învăţători la acte condamnabile din punct de vedere etic. Chestiunea învăţământului primar din Romînia întregită e o problemă, care formează obiecte de studiu din partea bărbaţilor de specialitate din partidul nostru şi care va trebui cât mai îngrabă soluţionată în conformitate cu interesele superioare ale ţării.

Până când se va resolva chestiunea, nu prin ordonanţe tendenţioase, ci pe cale legislativă, trebue să înlesnii funcţionarea neturburată a scoalelor confesionale române, cari împlinesc o muncă reală, creatoare, iar învăţătorilor confesionali să se aproabe retribuţia întru toate egală cu leafa învăţătorilor de stat. Învăţătorii trebue scoşi din vârtejul politicei scolare şi puşi la adăpost în faţa grijilor de traiu. Trebue redaţi în întregime şcoalei, esclusiv şcoalei.

Ardealul în lumină liberală.

Ni se face imputarea, că noi considerăm Ardealul drept o provincie cucerită, pe care voim s'o guvernăm şi să-o esploatăm în favorul nostru. Imputarea aceasta e nu numai nedreptă ci deadreptul injurioasă. Da sunţem, şi stărui m pentru idea ce'ei mai desăvârşite unificări sufleteşti, dar aceasta unificare trebue să se realizeze prin conlucrarea armonică a ambelor părţi chemate spre unificare. In consecinţă voim guvernarea Ardealului cu colaborarea cea mai largă a tuturor ardelenilor capabili şi cinstiţi.

Detestăm formula „Ardealul pentru ardeleni" sau „Basarabia pentru basarabeni" nu numai pentru motivul, că această formulă presupune lipsa unităţii sufleteşti a neamului românesc de pretutindenea, unitate, care a existat şi înainte de prăbuşirea graniţelor politice, ci şi din motivul, că aplecând de rigoare această formulă în viaţă politică, ar însemna că un bărbat cu înalte calităţi morale şi intelectuale să fie prins şi ţinut între graniţele strâmte ale Ardealului. Ori Romînia nu se poate lipsi de valorile incontestabile, pe cari ni le-a dat şi pe cari sperăm, că ni le va mai da pământul atât de binecuvântat al Ardealului.

Declaraţiile d-lui Duca au făcut cele mai escelente impresii.

Cor.

Scrisoare din Dej

— Mâncarea pentru micii funcţionari e mai scumpă. Diverse

De soartea nenorociţilor funcţionari de Stat din localitate nu se interesează mai nimeni.

Pe lângă mizeria şi neajunsurile cu cari luptă în prezent, slujbaşii aceştia mai sunt expuşi şi la spiritul de spoliere al unui restaurantor, Ment Béla. Acest onorabil domn, proprietărul restaurantului „România" urcă preţurile mâncărilor după placul lui fiindcă nu e controlat de nimeni abonamentele pentru funcţionari le stabileşte după funcţiunea ce o ocupă fiecare. Astfel un funcţionar inferior plăteşte lunar 300 lei plus pânea 30 lei, adică 330 lei, iar un funcţionar superior plăteşte lunar în total numai 220 lei.

E firesc să se întrebe ori şi cine de ce funcţionarii superiori plătesc mai puţin ca funcţionarii inferiori?

Oare autorităţile în drept n'au niciun mijloc să apere interesele funcţionarilor mici, cari slujesc statul pentru o leafă lunară dela 600—800 lei şi pe care o primesc atunci când şi-a amintește de ei mai marele dela finanţe?

Primăria oraşului nostru să şi dea cuvântul.

*

Scumpetea creşte pe zi ce merge cu toate ordonanţele Primăriei referitoare la stabilirea preţurilor maximale lipite pe păreţi.

Nici o sforţare efectivă nu sa făcut pentru combaterea speculei. Din când în când, e drept, d-l Colonel Grigorovici vine pe la noi să controleze preţurile mărfurilor.

Din nenorocire însă d-l Colonel Grigorovici găseşte vinovaţi prin regulă comercianţii români desigur, fiind indus în eroare.

Rugăm stărui or pe d-l colonel să bine voiască a cerceta şi pe negustorii străini şi va da peste mulţi speculatori. D-sa e un bun militar şi deci un spirit disciplinat, drept. Cor.

DACA DOREŞTI SA CUMPERI
MOBILE
să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
Székely şi Réti
Fabrica de mobile transilvaneana. Societate pe Acţii.
Cititi „Infrătirea"

Informaţii

D-l Ciortea noul Secretar al Instrucţiunei din Cluj a plecat la Bucureşti.

*

De către secţia sericicolă de pe lângă Secretariatul Agriculturei din Cluj s'au comandat în străinătate 80 Kg. sămânţă de viermi de mătase, care împreună cu cele 70 Kg. produse anul acesta la Lugoj să fie destribuite noilor regiuni sericicole.

*

S'a dat delegaţie tuturor şefilor regiunilor viticole, ca în conformitate cu legile în vigoare în Ardeal, să poată face controlul vinuri or.

*

Laboratorul de chimie de pe lângă Academia de Agricultură, a constatat că vinul sosit aci în 40 de vagoane din Oradia-Mare este falsificat.

*

La o consfătuire avută acum câteva zile la Secretariatul Instrucţiunei din Cluj, la care au luat parte şi câţiva profesori Universitari, s'a hotărât înfiinţarea unui liceu pedagogic în localitate, care va fi un preţios auxiliar pe lângă Facultatea de Litere.

*

Se ştie că de la 1 Ianuari 1922 Secretariatul Instrucţiune trebuia să se mute la Bucureşti. In acest sc p chiar se şi dăduse ordinul ca toată corespondenţa din provincia alipită şi adresată Secretariatului să fie îndreptată la Bucureşti.

Prin noua schimbare de guvern chestia mutărei a fost lăsată în suspensie, astfel că corespondenţa adresată Secretariatului urmează să fie trimeasă tot la Cluj.

*

Subsemnata fabrică aduce la cunoştinţă că d-lui Rohrlich Oswald azi iam dat drumul din serviciu revocăm toate plenipotenţile dela susnumitul.
„ZEA" societate românească chimică farmacentică s. a. Cuj-Romania. 1372

*

Dr. Carol Weber, fost medic al clinicei dermato-venerice din Cluj, medic primar la Spitalului de femei, dă consultaţiuni pentru boale venerice şi de piele Str. Gheorghe Barilţiu No. 7 dela 3—5 p. m.

*

Studentele şi studenţi, bănăţeni, sunt convocaţi cu toţii la adunarea generală a „Cercului studenţilor bănăţeni, care se va ţine la 11 Ianuarie ora 9. a. m. în sala de studiu a Internatului Comunităţei de Avere din Caransebeş. Cât priveşte călătoria cu trenul, lămuririle se vor publica la timp de către secretariatul general al Cercului.

IN CAFENEAUA EUROPA
se distrează onoratul public cu orchestră clasică şi naţională.
Se serveşte cină de teatru etc.
1103 Serviciul prompt.

M. S. Regele a primit în audienţă săptămâna trecută pe d-l. colonel Gh. Rujinschi, inspector technic şi director superior al aeronauticei. D-sa a dat raportul Suveranului asupra misiunei ce a avut-o la Paris. Suveranul s'a interesat de aproape de lucrările congresului.

*

Toate Doamnele din Societatea românească din Cluj Sunt cu insistenţă rugate a lua parte la constituirea Ligei naţionale a femeilor române, Sedia Cluj.

Asemenea rugăm şi pe toţi bunii români, cari se interesează de această ligă să ne onoreze cu prezenţa lor în ziua de 4.I Ianuarie orele 5, p. m. la Cercu. militar.

Comitetul de iniţiativă

*

Puskás Béla şi Kőrösi Dudus concertează alternativ cu capella lor în saloanele de mâncare ale Hotelului Central. Local de distracţie de primul rang pentru elita Clujului. I-622

*

Marele cofetării Boncescu din Cluj şi Timişoara oferă frumoase surprize onoratei sale clientele, atât pentru sărbătorile catolice, cât şi pentru cele româneşti, — Vizitaţi frumoasa expoziţie de articole de pomi, bomboneriele etc. 1135.

*

La 1 Ianuarie a fost deschiderea restaurantul Hotelului NEW-YORK cu bucătărie Română, Franceză şi Ungară.

*

IN CINEMA APOLLO se va rola Marţi, drama de aventurii „Anul nemuritor".

*

In CINEMA UNIVERSITAŢII se va rola Marţi, filmul de aventurii: „Inelul Fatal" partea III.

*

In CINEMA URANIA se va rola Marţi, senzaţionala tragedie istorică „Anna Boleyn".

Evitarea unei ciocniri de trenuri

In noaptea de Mercuri spre Joi, la eşirea din staţia Boboc (linia R-Sărat Buzău), trenul accelerat carte venea dela Cernăuţi era să se ciocnească cu în tren de marfă care venea de asemenea cu viteză.

Mulţumită prezenţei de spirit şi energiei mecanicului I. Constantinescu dela trenul accelerat s'a evitat o catastrof.

Răspândiţi „Infrăţirea"

O închisoare celulă

Inovaţiunea dela Cfr.

Ni se aduce la cunoştinţă trista ştire că la depoul de locomotive din Cluj a fost înfiinţată o închisoare celulă în care sunt închişi toţi cei pe cari guarzi C. F. R. îi vor găsi vinovaţi. Celule similare au mai fost înfiinţate şi la depourile de prin alte gări.

Faptul acesta ne arată că disciplina militaristă a d-lui general Ionescu, director general a C. F. R. a uitat că în ţara românească avem instanţe judecătoreşti pentru cei vinovaţi precum şi închisori anume pentru cei ce trebuesc pedepsiţi.

Inainte de a şti dacă înfiinţarea acestor noui asemenea închisori e legală, am dori să aflăm şi noi în baza cărui ordin s'au pus în practică la C. F. R. întrucât aici nu poate fi vorba de un ordin „confidenţial"

Cât ne priveşte protestăm împotriva acestui procedeu şi îl aducem la cunoştinţa d-lor miniştri de interne şi Justiţie.

Cultivaţi pomii!

Ministerul de agricultură având în pepinierile dela şcoalele din Ardeal diferiţi pomi, în primăvară i-va pune în vânzare cu preţ destul de eftin.

Ori cine poate adresa la Consilerat sau agronomiile regionali cereri spre a interveni din vreme să li se reserve cantitatea cerută.

Comunele pot să înfocmească tabouri în acest înţeles cari vor fi aduse la Consilierat.

Pomii pe lângă că îmbracă dealurile, drumurile şi grădinile făcând podoaba întregului ţinut, aduc şi folosul cerut cu cele mai mici spese.

Este de dorit ca şi restul de drumuri cu pomi, cum şi golurile produse prin distrugerea pomilor de oameni fără de inimă să fie completate.

Chiar ca şi micile drumuri de prin comune să fie pe margini plantate.

Rolul pomilor în gospodării pe lângă înfrumseţare este folositor ca aliment,

In timpul de faţă mai ales preţul fructelor a ajuns de necrezut.

Un măr care altădată se estima la 50—60 lei când era distrus, azi la o singură recolta întrece cu mult acest preţ.

Fie care sătean trebue să se deprindă de a consuma în casa sa fucte.

Din punct de vedere al sănătăţi i corpului fructele sunt cunoscute ca foarte bune. In caz de boală se simte foarte mult folosul unui fruct şi nevoia de a'l consuma, de acolo vine zicala: Luniştei boala până la coacerea.. cutărei „poame".

Ing. D. *Tudoriu.*

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133
Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 8

Cronica externă

3 Ianuarie 1922.

Dela deschiderea desbaterilor conferinței de la Washington și până în prezent, guvernul american evitase să-și exprime în chip precis și oficial, părerile sale,

In ultima ședință a conferntei, chiar președintele Harding a crezut nimerit ca să părăsească rezerva sa, anunțând că după sfârșitul lucrărilor Conferinței, va fi convocată o nouă conferință a dezarmărei la care să participe și micile națiuni.

Viitoarea conferință va avea un nou program care va fi cu totul deosebit de cel al actualei conferințe.

De sigur, că noua conferință, preconizată de președintele Harding, în realitate nu este decât mijlocul prin care s'ar putea da posibilitate Germaniei ca să ia parte la o consfătuire cu marile Puteri.

Diplomația americană își dă prea bine seama că Franța și Japonia se susțin reciproc, având de menajat interese comune, care sunt potrivnice celor americane.

Noua conferință pare să aibă următorul scop: acțiunea politică a Franței să fie precumpănită de cea a Germaniei.

Aceasta reese și din faptul că Franța a refuzat categoric propunerea americană în chestiunea submarinelor, motivând că ființarea lor este o armă defensivă iar nu o ofensivă.

Prinderea bandei de criminali din Valea-Jiului

Fiorosii criminali, cari au terorizat multă vreme țara Hațegului și-a Jiului cari au săvârșit nenumărate furturi și crime, au fost prinș mulțămita Sefului de poliție din Petroșeni, d-l Juliu Deac după o espediție de șease luni, plină de nenumărate peripeții expunându-și viață.

Iată numele acestor banditi cari au îngrozit și terorizat populațiunea pașnică din regiunile cotropite de ei:

1. Costea Maxim, (zis Stinguta) din Rapoltul mare, de 24 ani desertor din 1916, necăsătorit. In Cetatea-Boli a săvârșit 3 crime, în muntele Bulriga două crime, în pădurea Hațegului 2 omoruri și a împușcat pe studentul Octavian Popa, care a remas olog pe viata întreagă. Corcoesti a ucis o familie compusă din 4 membri. Asupra comunei Șerel a luat lupta cu întreg satul. A săvârșit sute de spargeri și furturi.

2. Chiuca Manasie, zis Corbea din munții Șebeșului, desertor din 1914, de 34 ani, căsătorit, fără copii. In județul Dolj, comuna Hunia lângă Dunăre a omorât în 1920 pe țăranul Petru Boic, iar pe altul în comuna Maglovit, tot județul Dolj.

3. Victor Belei, de 23 ani din comuna Hricani, desertor. Pe domeniul Rast jud. Dolj a omorât pe Pavel Lipoveanul, administratorul moșiei.

4. Ienășescu Tirc Ion, de 28 ani din, Jiu, desertor a omorât un om tot pe domeniul Rast.

5. Buza Ion de 38 ani, din Jiu, desertor, și-a omorât soția unchiul și mătușa.

6. Todor Ion de 38 ani din Biscaria are două crime.

7. Andras Niculae, de 42 ani din Barul mare a omorât 2 oameni și a furat vre-o 54 cai.

8. Deminca Ștefan, de 48 ani, din Calafat a omorât un om și a găzduit pe ceialalți hoti.

9. Stoica Petru Bulea, de 36 ani, pătas la diferite crime, găzduitorul hoților. La el s-a aflat multime de lanturi, un săculet plin cu bani de aur și argint și multe altele.

10. Tetel Adam, de 34 ani, din Jiu, acesta a omorât pe Anghel din Cetatea Boli.

Costea Maxim întrebat fiind de d-l Deac că ce ar face el dacă ar fi buti să evadeze acum, el a răspuns cu obrăznicie:

„Toate cartușele câte le am le-aș băga în d-ta!"

Știri externe

Al nouălea congres sovietic paurus din Moscova a hotărât între altele înlesnire relațiunilor comerciale cu străinătatea și asigurarea dreptului de proprietatea personală a cetățeanu lui Ruslei Sovietice.

Lenin vorbind la al nouălea congres sovietic a atacat comuniștii care socotesc că problemele economice pot ii rezolvate numai prin războae civile sau exclusivitate comunistă.

Mareșalul Joffre este așteptat la Tokio la sfârșitul lunei Ianuarie. In vederea acstei vizite se fac pregătiri fastuoase în Japonia.

Comisiunea finanțelor a aprobat în urma raportului făcut de d. Herriot, un proect de lege care derchide uncredit de 480.000 franci pentru studenții români din Franța.

Guvernul englez desminte în mod oficial că ar fi invitat pe Litvinov să vie la Londra.

Papa a trimis 200.000 lire pentru studenții germani bolnavi de tuberculoază.

Ziarul Germania anunță încheerea unui concordat între Letonia și Vațican.

La toate căile ferate din Berlin s'a declarat azi greva generală.

Fruntașii liberali la Cluj

Cu acceleratul de București au sosit astăzi în localitate d-nii Vintilă Brătianu I. Gh. Duca, Gh Mârzescu Gh. Corliescu, N. Săveanu, prof. S. Mândrescu, Leonte Moldovan și Dimitriu.

Au fost primiți la gară de comitetul partidului liberal local precum și de aderenți liberali.

După cum am anunțat în numărul nostru de eri la ora 6 p. m. se deschide seria conferințelor dela cercul de studii
P. N. L.
va vorbi d-l Vintilă Brătianu.
Sedința e publică.

D. dr. Lupu despre d. N. Iorga

Intr'un prim articol al ziarului „Aurora" d. dr. Lupu scrie următoarele aprecieri despre d. N. Iorga.

„Spre nenorocirea țării d. Iorga om de mare tale în multe domenii, nu e om politic. Aș putea zice că e apolitic. Dar e mai rău, sufere de: cecitate politică. Domnia sa n'are principii politice nici cât negru sub unghiie. De aici lipsa de fir conducător, și îngrozitoarele sale inconsecvențe. E de mirare cum se poate ca un om cu așa mari însușiri să n'aibă acest instinct politic pe care-l găsești la oameni infinit mai puțin înzestrați ca d-sa. Cred că e datorit unor simțuri exagerate ale d-sale, unui aristocratism născut inpenetrabil și mândru care-l face imposibil de a se apropia de oameni, afară doar pentru a-i domina".

Acum, toată lumea știe ce părere are astăzi d. N. Iorga despre d. dr. Lupu, pe care ieri îl făcuse ministru de Interne, și care a colaborat în defuncta „federație". Să-și închipuiască oricine cum ar sta aceste două personalități în „mozaicul" guvernului neutru pe care-l dorește tot d. N. Iorga și l'ar îmbrățișa și d. dr. Lupu!

Disolvarea adunarei nationale maghiare

In ședința de Joi a Adunării naționale, deputatul Ferdinand Gyula, vorbind cu privire la chestiunea indemnizării, a declarat că Adunarea națională va fi în curând disolvată și după aceasta guvernul va căuta să rezolve chestiunea domniorului Ungariei.

Serviciul militar

Cine poate fi dispensat

Spre a pune capăt interpretărilor greșite și spre a se completa insuficiența art. 94 din regulamentu legei de recrutare, ministerul de război face cunoscut următoarele:

a) Nu se acordă dispensă unui tânăr atunci când are un sigur frate mai mare de 18 ani sau toți frații următori sunt mai mari de 18 ani (art. 40 din legea de recrutare).

b) Insă tânărul care pe lângă un frate mai mare de 18 ani, mai are alți frați mai mici, sub 18 ani, are dreptul la dispensă, deoarece trebue dat orfanilor tutorele natural și legal, iar nu să fie nevoiți a fi îngrijiți de un tutore străin.

c) Se vor avea în vedere și prescripțiunile art. 97 din regulamentul legei de recrutare, când orfanii rămași acasă ar fi surori măritate, cari nu mai au nevoie de ajutorul frattelui lor, sau s'ar dovedi precis că toți orfanii sunt avuți sau sunt funcționari sau servitori, în care caz averea sau profesiunea tutulor, produce un venit suficient pentru întreținerea lor.

Dacă tânărul are una sau două surorori măritate și mai are frati mai mici de 18 ani, are dreptul la dispensă, deoarece nu se poate impune cumnaților să ingrijească de orfani.

Executarea hotărîrilor dela Porto-Rose

Un ziar din Budapesta a făcut întrebare la legațiunile română, cehoslovacă și jugoslovacă din Budapesta asupra executării hotărârilor din Porto-Rese.

Legațiunea cehoslovacă a declarat, că hatărârile trebuesc mai întâiu ratificate. S'au făcut încercări pentru ușurarea traficului cu mărfuri. Speră, că se va ușura și procedura cu pașapoartele. Despre distrugerea statuei Maria Terezia din Pressburg, legațiunea a spus că aceea nu s'a îndreptat împotriva artei maghiare, ci împotriva memoriei Habsburgilor.

La legațiunea jugoslovacă s'a spus, că traficul de telegrame între cele 2 țări e dupa regulat, iar viza pașapoartelor e împreunată cu dificultăți din cauză, că se apăra împotriva bolșeviilor. Relativ la interzicerea ziarelor din Ungaria, a spus că stirea e greșită.

Legatiunea română a spus, că lămuriri politice nu poate da, pentrucă România caută să delătare toate neînțelegerile dintre Ungaria si România, iar multele interviewuri numai încurcă situatia. Ziarele maghiare nu se admit la intrarea în România, pentrucă nici cele românești nu se admit în Ungaria.

Cetiți „Infrățirea"

Sezătoarea culturala din Turda

In fața unei săli pline și eminamente intelectuală d-l Dr. V. Meter a desvoltat Sâmbătă seara interesanta sa conferință despre „Revoluția rusească".

Intr'o limbă ușoară și cu vervă conferențiarul a făcut istoricul originei desvoltarei și urmărlor atât de dezastruoase pentru poporul rus a acestui cataclism istoric, produs de curentul socialist, care fiind interpretat rău de conducătorii streini ai poporului rus, a degenerat în nebunia bolșevică de azi.

După conferința d-lui Dr. Meter, care au fost viu aplaudat de public, a urmat programul artistic Dșoara Popovicin și d-l Qual acompaniat la pian de d-l prof. I. Marinca au cântat cu multă duioșie și căldură o frumoasă arie românească. Elevul S. R. Hutiu a declamat poezia lui Iosif „Coronul lui Horia" cu multă simțire și cu o fină nuanțare. Programul artist esre încheiat de d-l Cheresteșiu care a executat la vioară cu o duioșie remarcabilă o doină românească. Frenetic aplaudat și bisat de întreaga asistență a cântat o a doua doină.

Șezătoarea s'a sfârșit la ora 11.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Luni: Necunoscuta
Marți: Omul nemuritor
Mercuri: Omul nemuritor
Joi: Omul nemuritor
Vineri: Catenele Dragostei
Sâmbătă: Catenele Dragostei
Duminecă: Răzbunarea Indiană

CINEMA UNIVERSITAȚII

Luni: Inelul fatal, partea II.
Marți: Inelul fatal, partea III.
Mercuri: Inelul fatal, partea IV.
Joi: Inelul fatal, partea V.
Vineri: Carnetul Satanei
Sâmbătă: Carnetul Satanei
Duminecă: Carnetul Sătanei

CINEMA URANIA

Luni: Anna Boleyn
Marți: Anna Boleyn
Mercuri: Madame Dubary
Joi: Madame Dubary
Vineri: Madame Dubary
Sâmbătă: Madame Dubary
Duminecă: O zi strălucită

Medicamentul sigur contra călbezei este „CĂLBAZA". Se află în Dej la farmacia „Minerva".

Paltoane și îmbrăcăminte pentru școla
la firma
699 M. Neuman
Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 431

Societatea „Ocrotirea Orfanilor din Războiu" fiind informată că în orașul Cluj de către necunoscuți, s'a făcut o cheță în folosul orfanilor din războiu, aduce la cunoștința Onor. publicului, că nu are nici o știință despre aceasta și nici n'a autorizat vre'o cheță în folosul orfanilor din războiu.

Aceste cazuri repetându-se, Societatea, care singură este în drept a autoriza asemenea chete, aduce la cunoștința publicului bine-voitor, că persoanele însărcinate cu strângerea de asemenea ofrande, vor trebui să aibă asupra dommlor lor, împuternicirea Societății, semnata de Dna Președintă Sofia General ANASTASIU.

Societatea „Ocrotirea Orfanilor din Războiu".

Societatea „Ocrotirea Orfanilor din Războiu" aduce la cunoștința publicului, că pomul de Crăciun organizat de Societate, va avea loc la Orfelinatul „Principesa Elena" LOMB, Vineri 6 Ianuarie 1922, orele 11 a. m., iar la Orfelinatul „Principele Carol" în aceiași zi la orele 3 p. m. și roagă călduros pe toți prietenii și binefăcătorii Societății precum și Dnii membrii, să binevoiască a lua parte la această solemnitate.

Societatea „Ocrotirea Orfanilor din Războiu Reg. IX.

Președinta Regională:
(ss) SOFIA ANASTASIU.

No. 2787—1921.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de infirmieră specialistă Cl. I., bucătăreasă Cl. I. femeie de serviciu la Orfelinatul „Principesa Elena" LOMB prin aceasta, se scrie concurs.

Reflectanții sunt rugați a-și înainta petițiile la Societatea Ocrotirea Orfanilor din Războiu Strada Cogălniceanu No. 8 (fosta Farkas) până la 10 Ianuarie 1922, urmând ca la 15 Ianuarie să și ocupe postul.

Retribuțiunile împreunate cu aceste posturi sunt celea stabilite prin tabloul de salarizare.

Informațiuni se dau în aceasta Direcție zilnic dela 11—13 în Biroul Societății.

Director Regional: SASU.

Șeful Serv. Contb.: Indescifrebil.

Răuci, fabricanți, industriași,
comercianți cari au nevoe de
Contabili,
corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc.
pot găsi adresându-se
ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

Stoc însemnat
Tuburi de țigarete
Aida, Riz și Hil
1000 Bucăți Lei 30
vinde
Simon Erdélyi Cluj
Str. Regina Maria No. 37.
1229

Mare desfacere
Articole de modă pentru dame
1238
Prețuri reduse la
GRÜNWALD ȘI STEINER
CLUJ, Piața Unirii 12.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri
Constanța-New-York
Vaporul Transatlantic de lux
„Megali Hellas"
pleacă din portul Constanța la **15 Ianuarie 1922 st. n.**
După vaporul Megali Hellas pleacă transatlanticul de lux
„Themistocles"
la 15 Ianuarie 1922 st. n. din portul Constanța direct New-York

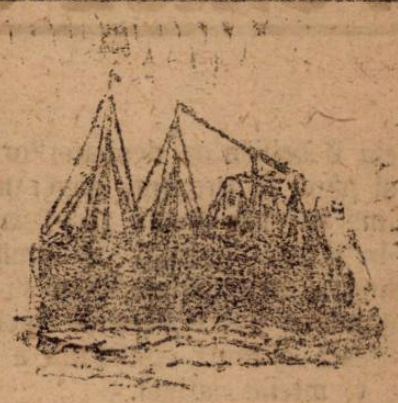

După vaporul Themistocles urmează a pleca următoarele vapoare „CONSTANTINOPLE" și „KING ALEXANDER".

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteză mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali
M. EMBIRICOS & Co.
Centrala: BUCUREȘTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 38-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascar Catargiu No. 28.
902 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Întărirea plămânilor
Cum scăpăm de tuse?
Un leac bun și sigur pentru a face să înceteze tusea ori care ar fi cauzele care a produs este: 1368
PECTOSIN ITEANU
Nu lăsați tusea să se învechească căci poate devem periculoasă.
PECTOSIN ITEANU
Se ia ușor și de copii cât de mici. — Se găsește la Farmacii și Droguerii:
LABORATORUL AL. ITEANU
București Str. Vasile Lascar 3
Reprezentant general:
S. LINDENBERG
București Str. Stelea No. 23

Cărți franțuzești la Librăria Lepage

Henry Bernstein:	Le secret	28.— Lei
	L'Élévation	28.— Lei
H. de Balsac:	Le Colonel Chabert	3.— Lei
H. de Balsac:	Le Cousin Pons	20.— Lei
Beyerlein:	La Rebraite retié	18.— Lei
Buxhoeveden:	L'Amour	32.— Lei
Balsac:	Eugénie Grandet	30.— Lei
Calendarul h. Illustrata		15.— Lei
Bandelaire:	Les Fleurs du Mal	30.— Lei
Alfred Capus:	Theâtre complet	28.— Lei
Chateaubriand:	Genie du Christianisme I., II.	40.— Lei
Jules Claretie:	Britchanteau	10.— Lei
Alfred Capus:	Robinson	12.— Lei

Cereți catalogul. 1267

Reclama este sufletul comerțului

CRIZA DE LOCUINȚE LA CLUJ

O importantă hotărâre a Tribunalului. — Cauza crizei de locuințe. — Atribuțiunile legei oficiilor de închiriere

E foarte explicabil ca Clujul să fie orașul unde să se resimtă mai mult criza de locuințe.

In primul rînd, el fiind capitala Ardealului, prin firea lucrurilor, a trebuit ca, în interesul unei bune administrațiuni, să ia ființă aici un mare număr de instituțiuni și autorități publice, fapt care a necesitat aducerea unui numeros personal, fie din Ardeal, fie chiar din vechiul regat.

In al doilea rând, Clujul e un important centru cultural și industrial. Universitatea și școalele din nou înființate au atras după ele sporirea firească a populației.

La aceste două considerente se mai adaugă și instituțiunile particulare, înființate prin noua stare de lucruri stabilită de urmările războiului, ajungem la concluzia că populația Clujului a încreșcut cu mult peste acea de dinainte de război.

* * *

Consecința imediată a acestei situațiuni este insuficiența imloacelor de trai și în deosebi „criza de locuințe".

Astfel se naște întrebarea logică: Autoritățile administrative avut-au ele oare grija ca să prevîntîmpine aceste greutăți ori să înlesnească prin măsuri chibzuite rezolvirea crizei de locuințe?

Dacă nu din inițiativă proprie, cel puțin să fi luat pilda orașelor din streinătate, unde autoritatea administrativă nu privește această grea problemă prin luarea de măsuri iluzorii, ci stimulează și încurajează construirea de locuințe la adăpostul unor legi bine gândite.

La noi însă nu s'a făcut în această direcțiune, aproape nimic.

Trecutul guvern s'a mulțumit să înfăptuiască Legea oficiilor de închiriere, a cărei aplicare este departe de a rezolvi criza locuințelor. Si dacă la ar putea aduce o îmbunătățire soartei celor fără de adăpost, chipul cum este aplicată îl nimicește orice efect.

In localitate se află un mare număr de locuitori, în cea mai mare parte funcționari ai statului care se găsesc în absolută imposibilitate de o putea obține un adăpost și aceasta datorită faptului că organele însărcinate cu aducerea la îndeplinire a legei oficiilor de închiriere, nu-și fac îndestul datoria.

Ni se va răspunde că legea se află într'o imposibilitate de fapt, deoarece toate locuințele disponibile au fost ocupate.

Aceasta este foarte drept, însă o revizuire a tuturor caselor, se impune în chip neapărat. Sunt locatari și proprietari de case, care au apartamente disponibile, unde ar mai putea să locuiască și alte persoane, — aceasta bine înțeles numai în urma intervențiunei energice a Oficiului de închiriere,

Pentru aceasta se cere însă ca el să aibă toată latitudinea ce-i impune legea, căci de multe ori s'a constatat că măsurile de interes general luate de către oficiul de închiriere au fost anulate prin dispoziții ministeriale venite dela centru în urma unor intervenții care la baza lor nu aveau decât arbitrarul și interesul pur personal.

* * *

Așa de pildă, se știe că în localitate există în Str. Regele Ferdinand casa intitulată „Mielul alb", care cuprinde 100 de camere și unde locuiau vre-o 30, 40 familii. Ei bine în urma unei intervenții, fostul Ministru de interne, în chip arbitrar și samovolnic, trecând peste atribuțiunile impuse de Legea oficiilor de închiriere, a dispus evacuarea acestei case, în scopul de a fi destinată facerei unui otel.

Urmarea firească a acestui fapt, a fost că cele 30—40 de familii, au rămas fără adăpost.

Suntem informați însă acum că Tribunalul din Cluj, în ședința de Sâmbătă a anulat dispoziția de evacuare executată de către oficiul de încuartiruire al orașului, ordonând ca familiile evacuate să fie repuse în drepturile lor.

In acelaș timp Tribunalul a stabilit jurisprudența, că nici o autoritate, excepțându-se Oficiul de închiriere, nu va mai putea să ordone evacuări, schimbări de destinație sau schimbări de locuințe.

Această hotărîre e menită să aducă multă îmbunătățire în ceiace privește rezolvirea crizei de locuințe, întrucât pe viitor se vor respecta normele legei oficiilor de închiriere.

Greva dela Caile Ferate Germane

Personalul căilor ferate din regiunea Elberfeld s'a pus în grevă de Joi. Sunt temeri că greva se va întinde și la Berlin.

* * *

Sub presiunea comitetului central al uniunei funcționarilor de căi ferate, sindicatul funcționarilor de căi ferate din Westfalia a hotărât și prelungească până Vineri durata ultimatului adresat guvernului. Consiliul de ministri a examinat situația creată de amenințările funcționarilor de căi ferate și a hotărât că revendecările formulate de ei sunt inadmisibile, chestiunea salariilor neputând fi rezolvată de cât ținându-se seamă situația generală a țării.

Citiți în Pag 8-a

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

Vânzări și Cumpărări:

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Bates 57.

Închirieri:

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după învoeală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Căsătorii:

TÂNĂR 29 ani din Regat funcționar, venit lunar 3000 Lei, dorește căsătorie cu o D-șoară sau văduvă cu situație materială bună. Adresa la ziar sub „Amidor" la Infrățirea.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Mare desfacere de 1067
Jucărei pentru copii
mărunțișuri, tricotage, modă pentru domni, articole de lux și de modă la:
Ludovic Albisy
Calea Victoriei No. 10.

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funcționarii publici și particulari. precum și familiile lor. 1253

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Uranía)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.
Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă liferă instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. 148

Plapome 1334 Plapome
Plapome
de mătasă, chasmir și cloth cele mai bune, practice și eftine
matrațe și așternuturi de pat
Cluj, Calea Victoriei 10
(Kossuth Lajos-u.)
Plapome Lloyd express 11 Plapome

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea".

Pentru îmbrăcarea copiilor săraci pt. instituțiuni orfelinate și pentru familiile sărace am hotărît

8 zile
pentru vânzare
cu prețuri reduse

1371

	Prețuri: vechi	noi
Ciorapi pentru băeți . . .	15.—	7.—
Flanell alb .	16.—	11.—
Ciorapi de iarnă pentru dame	25.—	10.—
Tricouri pentru băeți . .	35.—	15.—
Creton original francez .	27.—	19.—
Barchet alb pique . . .	27.—	21.—
Cămăși-tricou pentru bărbați	98.—	40.—
Șaluri engleze pentru dame	130.—	80.—
Ștofă engleze pentru bărbați	150.—	80.—
Barchet colorată velour in 50 desemne frumoase m.	29.—	16.90
1000 m. pînză de casă	16.—	8.—

Zilnic mare desfacere de cupoane la Firma
Jacob Dick
și Fiul
CLUJ,
Str. Regina Maria 5.
(fosta Deak F.-utca)

Sâmbătă
7 Ianuarie 1922
(I-a zi de Craciun)
are loc în saloanele Hotelului NEWYORK
MARE BAL
costumat și necostumat
organizat pentru MĂRIREA FONDULUI de clădire a catedralei ortodoxe din Cluj.

Un uriaș pom de Crăciun va purta darurile cari se vor oferi participanților.
O Tombolă foarte variată, cu numeroase obiecte de valoare, va completa, prin jocul norocului pentru toți, împărțirea darurilor.
Un ales program artistic, cu concursul unora dintre cei mai talentați artiști, va contribui a da acestei petreceri toată strălucirea unei mari sărbători.
Intrări și surprize senzaționale.
Un juriu special va premia pe Doamna și Domnul care vor fi dovedit cel mai fin gust și ingeniozitatea cea mai spirituală în alegerea costumului lor, precum și cel mai frumos costum național.
Buffet, Restaurant pentru supeuri, orchestre, chioșcuri cu cofetti, serpentine, cărți poștale artistice etc.
Saloanele vor fi frumos împodobite și feeric luminate.

Societatea Principele Mircea contru Cluj, are onoare a aduce la cunoștință publică resultatul obținut cu organizarea seratei elansante aranjată în scop de binefacere în ziua de 17 XII-1921 în saloanele cercului militar. In total s'a înregistrat un venit de lei 13465·50 (treisprezece mii. patru sute șasezeci și cinci Lei bani) de vânzarea biletelor de intrare dela tombolă și bufet, care venit va fi întrebuințat în scopul înstalarii Legeanului din Mânăstur,

Aducem călduroase mulțimiri Autorităților, Justitutiunilor și persoanelor care au dorat obiecte pentru tombolă și pentru bufet, precum și tutoror persoanelor care au contribuit la reusită serbării.

Soc. Principele Mircea Contru Cluj.

Elena Stefanescu Goangă, președintă. Elena E. Cadariu, secretară.

Anunțuri
se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Ştiri economice

Intrucât pentru exportul de ouă s'au luat dispoziţiuni ca din cota pentru export 25 la sută să se dea comunei Bucureşti iar 25 la sută oraşului de reşedinţa a judeţului de unde se exportează, exportatorii din Ardeal au renunţat ca să mai facă export Remarcăm că statul pierde prin aceasta circa 5 milioane lunar de pe urma neincasărei taxei vamale.

Cifrele de evaluarea terenurilor din Ardeal arată că pe întreg teritorul, s'ar încasă, după noua lege financiară, circa 100 milioane lei dare către Stat.

Multe din bonurile de tezaur emise de fostul guvern au ajuns la scadenţă şi deţinătorii lor s'au prezentat la plată.

Ministerul de finanţe nedispunând de finanţe ne dispunând de fonduri pentru plata unor asemenea datorii a dispus să se libereze alte bonuri de tezaur în locul celor ajunse la scadenţă, dobânzile cuvenite urmând să fie socotite în valoarea noilor bonuri.

Preşedintele Statelor-Unite a promulgat legea prin care de deschide un credit de 20 milioane dolari pentru înfometaţii din Rusia. Fondurile vor fi disponibile imediat.

Buletinul Ministerului de agricultură anunţă că în vechiul regat s'au însămânţat până acum 116000 hectare, în Transilvania 256259 ha., în Bucovina 14776, iar în Basarabia 111195. Grâul semănat face 416615 ha.

După statisticile făcute de direcţia vamilor s'au încasat până acum dela începutul anului financiar 1 miliard şi jumatate lei că taxe de import-export; s'au încasat 794 milioane faţă de 525 milioane în acelaş interval din anul trecut şi 353 milioane din taxele de export faţă de 41 milioane din anul trecut.

Lipsa mijloacelor de comunicaţie, este cauza că pe Valea-Jiului sunt peste 25000 vagoane de cărbuni cari nu se pot transporta deşi e lipsa ar atoare de cărbum atât la C. F. R. cât şi la fabrici şi alte instituţiuni,

Ministerul de agricultură a făcut cunoscut consilierilor agricoli, să înceapă lucrările de expropriere şi-i invită să ia dispoziţiile cuvenite faţă de organele subalterne, pentru ca toate operaţiunile să decurgă în bună rânduială.

Un inspectorat comercial s'a înfiinţat în Braşov, Treiscaune, Ciuc şi Odorheiu. Până la înfiinţarea unui inspectorat şi la Sibiu, Târnava mică, Târnava interesaţi şi Făgăraş Comercianţii noştri să se adreseze acestui inspectorat, când vor avea lipsă de comercianţii referitoare la comerţ.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul INFRĂŢIREA

Mişcare în magistratura din Ardeal

D. T. Radu, preşedinte în cl. VI, gr. II la trib. Ibaşfalău, a fost înaintat consilier la a I-a instanţă Curţi de casaţie şi de justiţiei, în locul d-lui P. Pentea, demisionat.

D. Gh. Drăghicescu, consilier în cl. VI, gr. I la Curtea de apel din T.-Mureş, a fost înaintat procuror general în cl. V, gr. II la aceeaşi Curte, în locul d-lui Victor Ancean, transferat.

D. Victor Ancean, procuror general în cl. V, gr. II la Curtea de apel din T.-Mureş, a fost numit consilier în aceeaşi clasă şi în acelaş grad la aceeaş Curte, în locul d-lui Lazăr Bădescu, permutat.

D. D. Luca, judecător în cl. VI, gr. III la trib. T.-Mureş, a fost înaintat consilier în cl. VI, gr. I la Curtea de apel din T.-Mureş, în locul d-lui Mihail Gropşian, pus în retragere.

D. Friedrich Iosif Iahn, consilier în cl. V, gr. II la Curtea de apel din T.-Mureş, a fost numit preşedinte de senat în aceeaşi clasă şi în ace aş grad la trib. Braşov, în locul vacant.

D. Ilariu Hoadrea, notar public la Făgăraş (Făgăraş) a fost permutat în aceeaşi calitate la Sibiu (Sibiu) în locul d-lui Beniamin Svastits, demisionat.

D. Ioan Dumbrăviceanu, a fost numit notar public la Marghita. (Bihor), în locul d-lui Ludvic Mülek, neprezentat la serviciu

D. Pavel Moyos, judecător în cl. VI, gr. III la Turda (Turda-Arieş), a fost înaintat în cl. VI, gr. II, în funcţiunea ce ocupă.

D. Ioachim Septimiu Velican, procuror în cl. VIII, gr. III la trib. Alba-Iulia, a fost înaintat în cl. VIII, gr. I, în funcţiunea ce ocupă.

Cetiţ „Infrăţirea“

Detaşările personalului C. F. R.

— Detaşări nesocotite —

Sub motivul că funcţionarii C. F. R. din Ardeal trebuesc să înveţe româneşte şi probabil pentru ca şi cei din vechiul regat să înveţe cât de puţin şi ungureşte. Direcţia Generală C. F. R. a luat dispoziţia ca un număr de vre-o 400 funcţionari, din care mare parte şefi de gară şi amploiaţi de mişcare să fie detaşaţi unii în locul altora.

Faptul acesta, simplu în principiu, a dat însă rezultate rele în practică şi iată de ce:

Când s'a început a se face aşa zisa selecţionare în numirile şi detaşările personalului C. F. R. din Ardeal, şefii de gară cari ştiau mai puţin românește sau nu ştiau de loc au fost trimişi pe liniile secundare şi liniile înguste din Ardeal pentrucă acolo serviciul nu cere personalului să cunoască bine limba românească. Acum cu detaşările dela 1 Decembrie, tocmai personalul acesta a fost schimbat cu cei ce vin din vechiul regat.

Un caz tipic e al unui şef de gară, când deşi fusese propus să fie numit şeful gării Galaţi — deci socotit ca un om capabil şi demn de toată încrederea — totuşi, prin detaşarea arătată mai sus a fost trimiş la un canton unde slujba se reduce, în afară de şeful respectiv la un singur acar şi un tren de persoane la 2 zile.

Alţi şefi de gară îmbătrâniţi în serviciul căilor ferate au fost trimişi de-asemeni pe la posturi tot de acest soiu.

In schimb, însă, slujbaşii tineri cari nu cunosc încă toate mărunţişurile mecanismului activităţii dela C. F. R. sau pomenit la vre-o staţie principală unde se cere şi rutină şi cunoştinţi rezultate din practică.

Vedem dar că la detaşările făcute pe motivul învăţării limbei române cei ce au întocmit tablourile nu şi-au dat bine seama în privinţa aceasta şi deci astfel s'a dat loc la nemulţumiri şi la perturbări.

O altă dispoziţie necugetată: Detaşarea nu s'a făcut decât numai pentru 6 luni ceeace înseamnează o adevărată nenorocire pe capul bieţilor oameni căci îi obligă să-şi părăsească gospodăria şi să facă cheltueli peste mijloacele lor.

Al treilea fapt neomenesc e că cu această ocaziune personalul detaşat nu primeşte nici o diurnă pe timpul detaşării sale — măcar jumătate din cât primesc guarzii c. f. r.

Deci cerem d-lui Ministru al comunicaţiilor îndreptarea acestei stări de lucruri.

Exportăm, exportăm pe capete

In graba de a şi satisface partizanii precanţi şi viitori, ministrul care a nunţat că va da cu barda în D-zeu, a hotărât să îndrepieze balanţa comercială a României.

Şi iată cum: după permiselo de import pentru covoare, race au fost prohibite, a reuşit că convingă consiliul de miniştri să aprobe exportul pieliro brute, care deasemeni fuseseră prohibite.

Dar şi alte articole — şi încă dinter cele alimentare — au fost lăsate libere la export, cu sau fără contingeniare, căci deviza este acum: „să facă export de orice şi uc orice preţ.“

In afară de articolele alimentare, ministrul industriei studiază şi ichestiunea exportului de către particulari al metalelor preţioase: aurul şi argintul.

După cum se vede, activitatea la industrie este prodigioasa căci timpu leste foarte scurt.

Pentru Domnii Comercianţi!

Anunciurile cu folos se plasează la ziarul Infrăţirea pentru sărbătorile Crăciunului

rugăm a vă reţinea loc în gazetă.

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 416 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Vine i 6 Ianuarie 1922

Înfrățiți

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI ȘI AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IU[illegible]. 3 (ETAJ. II) SUB CONDUCEREA UNUI [illegible] Director: D. TOMESCU Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 652. Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE: PE 1 AN . . . . . 120 LEI, „ 6 LUNI . . . . . 60 LEI, „ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu
Gratuit

Pe drumul realităților

— Partidul național-liberal în Ardeal —

Publicăm în altă parte a ziarului darea de seamă a conferinței cu care d. Vintilă Brătianu a inaugurat „Cercul de studii al partidului liberale" din Cluj. Regăsim cu acest prilej aceeaș prezicere serioasă și profundă pentru marile probleme cari se pun astăzi cu privire la noua așezare fundamentală a Statului român, întregit în granițele sale firești. Casi în studiul înfățișat deunăzi, la București, la Istitutul social-român, d. Vintilă Brătianu a desvoltat aceleaș idei luminoare de organizare a democrației, examinând cu mintea unui profund gânditor politic și cu înțelegerea unui sincer apărător al drepturilor celor mulți, toate laturile chestiunei constituționale în România de astăzi.

Și tocmai pentru că era vorba de prezența unui gânditor și de desfășurarea unor idei, neam bucurat văzând răsunetul puternic pe care l'a avut la Cluj conferința d-lui Vintilă Brătianu, și aplaudând prețioasele îndrumări ale fruntașului liberal, am ovaționat în sufletul nostru și mulțimea de cetățeni aleși ai Ardealului cari au venit să asculte, într'un număr atât de covârșitor, o conferință politică. Poate pentru întâia, oară în Ardeal, dela Unire, publicul românesc era chemat să asculte, nu destăinuiri senzaționale, un atacuri de partid, nu intrigi de culise, nu violențe personale, ci'o judecată limpede, sănătoasă și obiectivă asupra unor nevoi actuale și mai ales, — reale. Grija aceasta de a găsi drumul cel mai scurt și cel mai sigur pentruca principiul democrației naționale să nu rămână o sorbă goală și răsunătoare, ci să devină o sigură și îmbelșugată înfăptuire, grija aceasta a găsit ecoul pe care-l merita în Ardeal.

Aproape nu cunoșteam până acum decât întrunirile zgomotoare și vulgare, în cari mercenarii demagogiei atâtau toate nemulțumirile și fluturau stegul tuturor zatimelar. Un val de ură și de dușmănie se revărsa din gura oratorilor. Jurăminte democratice umpleau sălile de adunar cu o gălăgie ametitoare. Oamenii erau chemați la o luptă al cărei punct de pleeare era sămânța distrugerei.

Ne-am bucurat, deci constatând că opinia noastră publică e sătulă de acest roi de istrionism politic, și că e gata să depună încrederea sa în mâinile oamenilor pentru cari opera de guvernare a Statului nu alcătuiește o platformă de ambițiuni și un câmp de aventuri, ci o grea sarcină intelectuală, o grea misiune morală, pentru care se cere, deopotrivă, inimă deschisă, minte înțelegătoare și caracter nepătat.

In cadrele acestor constatări, partidul național-liberal apare ca un **îndrumător** al păturilor populare, și nu ca un **agitator** al necazurilor obștești. El nu zgândăre rănile, ci vrea să le tămăduiască. N'are în arsenalul său de luptă politică săgeți înveninate, — și soluții.

Crainicul acestui fel de a înțelege rostul noui partid de guvernământ, a fost iarĭ, d. Vintilă Brătianu. Osală tixită, și împodobită în acelaș timp, au fiii cei mai luminați ai Ardealului au ascultat, cu atenția încordată, o cuvîntare din care nu se desprindea nicio notă declamatorică, — dar care dădea un prilej admirabil de cugetare înaltă asupra metoadelor cele mai bune de a organiza Statul românesc, subt oblăduirea zodiei democrație, pe temelii cari să asigure pacea și propășirea tuturora.

Astfel, partidul național-liberal a dovedit încă odată că nu este o „ficțiune" pe pământul Ardealului, ci o prețioasă și liniștitoare realitate. A.

Știrile zilei

In Germania de sud bântue o gravă epidemie de gripă. Toate spitalele din Berlin sunt arhi-pline cu bolnavi.

*

Din Budapesta se anunță că cu ocaziunea aniversării nașterei ex-regelui Carol s'au oficiat servicii divine în toate bisericile din Capitala Ungariei.

*

Tratativele cu greviștii de la căile ferate germane par că vor conduce în curând la înțelegere.

*

Incidentelor de la Sebenico, guvernul italian a trimes, în apele Dalmației, câteva unități navale spre a organiza o demonstrație împotriva Jugoslaviei.

*

Un vapor englez a transportat astă noapte pe aci pe Saad Paşa și cinci egipteni din anturajul său spre odestinație necunoscută.

Nu s'a mai semnalat nici un incident.

Principiile de organizare a statului modern

Conferința d-lui Vintilă I. C. Brătianu la Cercul de studii al partidului național-liberal din Cluj

Seri a avut loc, la Cluj, în Sala „Cercului de studii al partidului național-liberal" inaugurarea conferințelor acestui. Cerc de studii în fața unui foarte numeris public aleătuit din elita intelectuală a Ardealului și a fruntașilor partidului naițonal-liberal, dnii I. G. Duca, Gh. Mârzescu, Simion Mândrescu, N. N. Săveanu, Leonte Moldovanu, dr. St. Bogdan și C. Banu, veniți cu acest prilej din București. Conferința de inaugurare a fost ținută de d. Vintilă Brătianu, care a vorbit despre „**Pricipiile de organizare a statului modern**".

Inainte de începerea conferinței **d. dr. Vasile Bianu**, președintele Cercului de studii, a deschis ședința, rostind câteva cuvinte festive cu prilejul inaugurării confrințelor partidului național-liberal asupra chestiunilor de actualitate iș de o importanță deosebită. D-sa a salutat în călduroase cuvinte pe d. Vintilă Brătianu și pe furntașii partidului, cari îl însoțesc, și pe cari întreaga asisten4ă i-a aclamat cu prelungite ovațiuni.

România, în urma schimbărilor provocate de ărzboi, e un stat aproape nou, și la un stat nou trebuie temelie nouă. De aceia avem nevoie să lămurim între noi care sînt condițiile indispensabile pentru organizarea statului român modern. In alcătuirea Constituției viitoare trebuie să între toate acele principii fără de care un stat nu poate trăi.

Fără să negăm eficacitatea Consituției de la 1866, e necesar totuși să ne întocmiu o nouă Constituție corespunzătoare nevoilor și realităților de azi, și cel dintâi principiu care trebuie să inspire viitorul pact fundamentul este acela de-a păstra statului român caracterul național unitar. Să nu uităm că ne găsim în perioade eroică de consolidare și că numai printr'o viață națională vie statul român va putea propăși, își va putea ridica la maximum de valoare însușirile și energia sa latentă și va putea fi un real factor de civilizație. Și a ne asigura o viață proprie e cu atît mai necesar, cu cît prin tratatul minorităților nu s'a urmărit altceva de cît slăbirea caracterului nostru național.

Principiul statului național nu împiedecă însă crearea unor condiții prielnice pentru viața minorităților etnice. Față de acestea se poate urma o politică hotărît liberală, ținîndu-se seama de două condiții: să fie în cadrul intereselor naționale ale statului român, pentruca libertățile acordate minorităților să nu constituie un punct de sprijin pentru încercările de distrugere din afară ,și al doilea ca prin principiul de trai liber al naționalităților, printr'o izolare prea mare culturală au adfinistrativă să nu fie înlăturato de fapt dela propășirea generală a țării rofânești.

Al douilea principiu care trebue să stea la temelia statului modern este cel democratic.

„Numai grație apelului continuu făcut la marele rezervoriude energii ale neamului, numai luând punctul de sprijin în dorința și putința întregului popor la a viață mai bună și mai de sine stătătoare, am putut a junge în fai puțin de două generații la neatârnarea noastră de toate felurile.

Pilda dată ieri, de popor, grație însușirilor sale, să ne fie învățăfânt pentru opera mare de consolidare națională ce începe astăzi".

Ca și naționalizmul și principiul democratic trebue aplicat cu hotărâre în toate manifestările vieței obștești. El nu poate fi numai de ordin politic, ci și cultural, social și economic.

Pentru a-și îndeplini rolul cultural, Constituția viitoare va trebui să hotărască cadrul cel maire al regimului școalei și iserícei în statul român. In ceia ce privește libertatea .cultului în genere, atât Constituția actuală, cât și firea toleranță a Românilor ne îngăduie să nu insistăf asupra modului cum statul a știut și în trecut și va ști și în viitor să lase tutulor libertatea credintei. O singură grijă — de altfel înscrisă în constituțiile cele mai liberale — va fi ca sub forfa de cult să nu se ascundă acțiuni urzite contra reginului de stat existent și ca sufletul cetățenilor să fie făcut vrăjmas țărei de a cărei soartă esto legat. Vrem și trebuie să rămînem în cadrul principiilor esențiale pentru traiul pașnic al statului modern. eD aceia, pentru asigurarea acestei liniștite propășiri, cît și pentru libertatea noastră de stat, nu trebuie ca prin amestecul din afară să trăim luptele religioase de care am fost feriți până azi și care au slăbit și distrus atâtea state.

Se înțelege că cerînd solidaritatea cetățenilor de altă religie, trebuie să îngrijiif de garantarea ,intereselor justificate ale acestor culturi.

Apoi trebue să dăm bisericii naționale un rol în stat nu numai din cauza serviciilor mari aduse în trecut, dar și pentru rolul ce-l poate juca în viitor. Acest rol nu a putut fi împlinit decât fiind că a fost fixat și în cadrul hotărelor naționale și în strânsă solidaritate cu intere-sele neamului iș ale statului.

Alipirea provinciilor noui a pus în discuție unificarea bisericei domnante în stat care va fi prilejul nu numai de a-i da un rol mai eficace în conducerea morală a poporului crdincios, dar iș o organizație mai strîns legată cu evoluția democratică a statului.

Ființa în Ardeal a unei a doua biserici cu caracter național nu va știrbi situația bisericei majorității neamului și recunoscută ca biserică dominantă, dar trebuie să-i se asigure putința de a trăi și de a-și îndeplini menirea. Cu cît amîndouă bisericile își vor păstra mai lotăcît caracterul național și deci de frățească colaborare, cu atât sufletul poporului va fi mai ridicat, iar statul român va fi lipsit și în viitor de luptele care au frămîntat atât de greu viața altor popoare.

Mai este oare nevoie să insist asupra credinței tutulor că una din sercinile cele mai mari ale generației noastre, pentru a asigura consolidarea națională, este desvoltarea culturei naționale prin școală? Nici un sacrificiu nu trebuie înlăturat pentru a recăștiga timpul pierdut în întunerecul robiei. Cu cît sforțarea de făcut este mai puternică, cu atît și rolul statului devine mai copleșitar, el neputînd să se desintereseze de o menire de a cărei îndeplinire este legată existenți însăși a României Mari.

Regimul învățământului nu poate fi lăsat la mijloacele benevole sporadice sau restrânse ale organizațiilor confesionale, Astfel într'un stat național cultural toate gradele de învățământ trebue să fie bine coordonate între ele. Universitatea ca focar suprem de cultură națională cu mai multă libertate de acțiune și mai multe mijloace, așezată la vârful piramidei să fie în realitate îndrumătoarea acestei culturi.

Apărarea națională asigură traiul pașnic al țării și al poporului. Noul așezământ va trebui să determine și să fixeze rolul armatei în stat și pentru a asigura continuitatea în îngrijirea ei sub regimul constitutional el sub regimul constitutional parlamentar să se precizeze rolul consiliului superior al apărării naționale și legăturile lui cu comandamentul suprem.

Organizarea regimului constituțional parlamentar.

Odată stabilite condițiile de existență ale României Mari, trebuie să cercetăm care trebuie să fie organizația noului stat pentru a putea funcționa

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

în mod normal și a-și îndeplini menirea.

Confuzia adusă în funcționarea celor trei puteri în stat, în situațiile excepționale în care ne-au pustimpurile și prefacerile din urmă, impune și mai imperios analiba rolului fiecăreia din ale

Importanța dnată de mase după război și conștiința de rolul lor în stat dă organizației democratice a acestuia alt caracter ca cel avut până astăzi. Prin votul obștesc în deosebi, organizația internă trebuie să fie din ce în ce mai mult bazată pe colaborarea tutulor în viața de tot felul a statului.

Cu cât cultura și conștiința maselor se ridică, cu atât trebuie să li se dea putința de a fi solidarizate cu mersul statului. Altfel, această ridicare n'ar servi decât pentru a crea rezistențe și piedice în acest mers, prin prezența a unui factor plin de viață, cu nevoi multe de exprimat, dar fără drepturi și deci fără răspunderi. Dar cu cât această participare a maselor la mersul statului se sporește, cu atât trebuie mai bine organizate și cordonate cele trei puteri.

De aceia se pune întrebarea: cum să funcționeze regimul parlamentar ce avem, pentru a ne asigura reală și rodnică viață democratică?

Inițiative onerei de legiferare aparține guvernului și Parlamentului. Inițiativa acestui însă, mai cu seamă în regimul votului obștesc și cu viața complicată a statului, este mai mult sporadică și ca nu trebuie considerată de cât ca un mijloc pentru a asigura independența Corpurilor legiuitoare. Parlamentul de fapt nu poate contribui în mod continuu la inițiativa legiferării, el neputînd să-și ia asupră-i decât controlul inițiativei guvernului prin discuția și aprobarea legilor care i se prezintă.

Dar chiar pentru această lucrare, Parlamentul democratic este într'o situațiune delicată. Sau el trebuie, prin sufragiul universal, să reprezinte în realitate voința națională, și deci alesii lui sînt trimeși fără condiții de specialitate și numai în baza încrederei alegătorilor, sau sânt aleși în vederea pregătirei lor pentru opera legislativă.

In acest din urmă caz s'ar limita cercul de alegere al votului obștesc, eliminînd persoanele care, deși nu ar avea această pregătire, ar putea să aducă în parlament cunoștința nu a legiferării, dar a nevoilor și năzuințelar maselor electorale.

Pentru a împăca cele două nevoi, mai ales în momentele de mari prefaceri în care ne găsim, s'a ajuns la soluția celor două Camere. Una asigură avîntul și în deosebi representarea vie a voinței naționale, iar cea de a doua înlesnește, prin participarea psecialiștilor apera de legiferare. Această a doua Cameră, adică Senatul, nu este în aceste condiții o Cameră ponderatoare sau o frînă pentru cea dintâi, ci, prin prezența în ea a specialiștilor, are menirea să atragă atenția asupra soluțiilor speciale de stat.

Apelul continun prin referend la voința națională pentru opera legislativă nu poate da roade în regimul votului obștesc, fiincă prin el s'ar întreține o continuă agitație și s'ar știrbi autoritatea parlamentului. Pentru o legiferare serioasă și continuă trebuie că se exercite inițaitiva guvernului. Această atribuție, pe lângă conducerea puterei executive, este una din principalele sale sarcini în perioada de întensă legiferare în care întrăiu. Dar cum poate să-și îndeplinească acest rol un guvern cu caracterul său schimbător cum este cel ieșit din regimul parlamentar? Azi o face prin Comisii de specialitate alese din parlament și care lucrează cu organele administrative. Dar să nu ne facem ibuzii: O administrție cu caracter birocratic, care este absorbită de rezolvirea chestiilor zilnice cu greu se poate transforma într'un biurou de stduii și elaborare de legi.

Un consiliu legislativ trebuie să ușureze opera de legiferare și să asigure coordonarea ei. Acest organ al puterei executive nu are menirea de a legifera, ci numai că asigure guvernului proecte de legi bine studiate și coordonate, pe baza principiilor fixate de dânsul.

PUTEREA EXECUTIVA

In regimul guvernului parlamentar miniștrii au rolul de îndrumare și controlare a puterii executive permanente. Deci tre bue o specializaree a organelor permanente ale puterii executive și stabilitate și răspundere.

Statul nu se poate târmuri în activitate biurocratică, el trebue să se bazeze pe colaborarea bine organizată a institutiilor de tot felul răspândite atât pe suprafață (administrații locale) cât și în adâncime (instituții speciale). Activitatea complexă a statului nu se poate executa în mod normal, decât prin ușurarea și prin diviziunea muncei. Aceasta însă astfel făcută încât să păstreze o funcționare armonică a tutulor organelor până la ultima celulă, toate făcând parte dintr'un singur organism viu, care este statul.

Nu trebuie să se facă nicio confuzie între autonomie și descentralizare.

DREPTUL DE PROPRIETATE

Intre diferitele principii înscrise în Constituții ca norme călăuzitoare pentru îndrumarea vieții popoarelor, cele de egalitate, libertate ș. a. în timpii din urmă s'au produs evoluții uriase. Astfel s'a ajuns la concepția votului obștesc și a noua concepție a proprietății izvorâtă din funcția ei socială. De aici lărgirea dreptului de exproprie re măsuri fiscale contra aglomerării capitalurilor, impozite pe succesiuni și altele. Incercările păgubitoare pentru civilizație din Rusia au făcut să se întărească convingerea că evoluția de urmat în acest drept nu trebue să atingă avântul propășirii datorite inițiativei bazate pe proprietatea individuală. Dreptul comunității în folosirea bunurilor de interes general și a căror punere în valoare nu este asociată cu munca și priceperea s'a lărgit, dar tocmai prin aceasta s'a întărit nevoia de a asigura individului roadele muncii sale adică proprietatea individuală folosită în cadrul intereselor generale ale comunității în care acel individ trăește.

De aici concepția nouă a proprietății subsolului: bogățiile ascunse în el, apele, cu căderile de apă, aerul, sunt toate ale obștei, ale comunității.

Este nevoe ca pactul fundamental să fie destul de larg conceput pentru a îngădui prefacerile legiuirilor în cursul unei perioade destul de lungi; să stabilească mai mult principii și îndrumări.

Temelia trainică pe care năzuim cu toții să așezăm edificiul Statului român va lua ființă după modul cum Constituția va fi aplicată.

Și aceasta va depinde de: 1) o operă legislativă mai bine organizată; 2) continitate și specializare în diviziunea muncei în puterea executivă și 3) asigurarea unor sancțiuni repezi prin reformarea justiției pentru toți cei ce vor călca legile și Constituția.

Trebuie o privire curagioasă înainte. România nouă nu are încă tradiții care să-i stânjenească mersul. Increzător în cumințenia poporului român, a încheiat d. Vintilă Brătianu, mărturisesc că am mai multă teamă de tradiția care ar putea încătușa energiile noastre naționale, decât îndrăzneala pe care trebue s-o dovedim în munca pentru organizare.

*

După terminarea conferinței d-lui Vintilă Brătianu, a luat cuvântul d. dr. V. Bianu care a mulțumit publicului pentru participarea sa într'un număr atât de mare și a anunțat a doua conferință pentru ziua de 29 Ianuarie când va vorbi d. N. Săveanu despre descentralizarea administrativă.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Un eveniment literar istoric

Sărbătorirea poetului ardelean, Lucian Blaga

In aula Universității din locali ate și în fața unui însemnat număr de profesori universitari și a unui numeros public s'a săvârșit cu o deosebită solemnitate, premiarea operei tânărului poet ardelean, Lucian Blaga, „Zamolxe".

D-l prof sor Sextil Pușcariu într'o minuțioasă dare de seamă a arătat calitățile esențiale ale lucrării premiate.

Poemul dramatic, „Zamolxe" — spune d-l profesor — are una din cele mai izbutite concepții filozofice și se remarcă prin limpezimea și armonia versurilor sale. Ivirea acestei noui opere în o vreme în care se crede că suferim de o decadență pe tărâmul literar, ne dă speranțe noui pentru viitor și putem presupune că tradiționala viață literară din Ardeal va fi cu succes urmată de tinerii noștri literați.

Asistența a aplaudat ultimele cuvinte ale d-lui profesor Sextil Pușcariu, raportorul lucrării și a făcut călduroase ovațiuni poetului sărbătorit.

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică și națională.
Se servește cină de teatru etc.
1103 Serviciul prompt.

Medicamentul

O sigur contra călbezei este „CĂLBAZA". Se află în Dej la farmacia „Minerva". O

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Practica igienei și condiționarea ei socială

de **Dr. M. A. Botez**
prof. univ.

In articolul meu despre „Igiena socială" — publicat în acest ziar arătam cum trebue privită igiena socială în raport cu igiena biologică și stabileam, că igiena socială privind omul în chip complect nu se lovește de insuficiența de aplicare, de practică a igienei biologice, care lucrează, are în vedere „omul mediu" și nu „omul real" sub diversele lui înfățișări sociale.

In articolul de azi voi insista din nou asupra condiționărei sociale a igienei, pentru a se putea vedea cât mai clar cum această condiționare deschide orientări și posibilități noui pentru practică igienei.

In articolul trecut luasem un exemplu: locuința, și arătam, că igiena biologică, adică propriu zis igiena curentă, indică admirabil toate condițiunile, pe care trebue să le întrunească o locuință pentru a fi locuința igienică.

In o atare locuință „omul" — indiferent că e orășean ori sătean, lucrător ori comerciant, luminat ori ignorant, bun ori vicios, cu mijloace de trai ori fără mijloace de trai — are indicate, recomandate toate condițiunile de locuit igienice.

Se examinează și se recomandă tot ce-i mai indicat cu privire la construcție, luminat, încălzit, întreținut, curte, împrejurimi etc.

In realitate, știm cu toții, că indicațiile acestea nu sunt împlinite de cât de puține locuințe aparținătoare lumei confortabile, lumi oamenilor cu bună stare materială și culturală.

Cum să ajungă tot „omul", indiferent de situație, să aibă o locuință igienică, să se bucure de beneficiile practicei igienei, nu ne spune și nici nu ne poate spune igiena biologică. Normele ei sunt generale, pentru tot omul.

Cum să ajungă fiecare om să locuiască după normele igienei, e o problemă, care iesă din cadrul biologic al igienei și intră în cadrul ei social.

Și ca să poată răspunde, igiena recurge la luminile științelor sociale după cum am văzut și în articolul trecut.

Cu luminile obținute din domeniul economiei, politicei sociale, dreptului modern, sociologiei, igiena îmbrăcându-se astfel social, trăgându-și un cadru social poate răspunde cu succes.

Și în privința aceasta realitatea din alte părți și într'o câtva și cea dela noi, e destul de elocventă.

Ce sunt locuințele populare, locuințele ieftine, orașele, grădini decât răspunsurile igienei sociale la problema de mai sus.

Dar dacă prin condiționarea socială, prin metodele igienei sociale ni se dau răspunsuri destul de frumoase la problema pusă mai sus; să nu se creadă cum-va că igiena socială ar avea putința metodei de a da adăpostul igienic la toată lumea deodată.

Din contra, ca o urmare foarte naturală a condiționării sociale, igiena sociala constată că satisfacarea lumei din acest punct de vedere nu se poate face de cât pe categorii, de cât pe serii.

Deci, în afară de lumea confortăbila, mai are posibilitatea de a locui igienic și altă lume pentru moment; iar în viitor — treptat, treptat — toată lumea va beneficia de această posibilitate. Igiena sociala atentă la datele economiei sociale, sociologiei constată că în afară de lumea confortabilă se rădică prin jocul forțelor economice, politice, sociale categorii, cari sunt compuse din indivizi cu mijloace bănești insuficiente, ca să-și cladeasca locuințe proprii igienice; dar în măsură dacă sunt atutați să ajungă a avea atari locuințe. De aici necesitatea unei anumite „politici de stat, unei anumite politici comunale. Iată prin urmare un pas în calea satisfacerii tuturor!

Dar tot prin jocul forțelor economice, politice și sociale apar categorii compuse din indivizi fără mijloace bănești individuale dar cu mijloace bănești, cu fonduri colective.

Și în afară de aceste fonduri bănești colective aceste categorii au și o înaltă conștiință de întrebuințarea lor.

Și cum din o locuință rea suferă sănătatea, se poate îmbolnavi omul și îmbolnăvirea cere mari cheltuieli pentru restabilirea sanătății, aceste categorii decid să cheltuiască din fondurile adunate pentru îngrijiri în caz de boală sume suficiente pentru cladirea de locuințe bune, sănătoase, igienice.

Aceste categorii sunt categoriile de asigurați contra boalei.

Fapta lor — în unele părți ale lumei — e foarte demonstrativă. In tot cazul, iată alt pas în calea satisfacerii tuturor!

Să nu uităm, că nici ajutorul statului, comunelor și nici deciziunea măreața a categoriilor de asigurați — nu vin ușor, pe neașteptate. E nevoie de sforțări, de lupte! In timpul sforțarilor, luptelor fie-care — unul mai mult, altul mai puțin —

Cronica politică

Dl Al. Marghiloman și Ardealul. — Confratele nostru „Patria" publică în numărul său de ieri un lung reportaj politic, în care face o expunere a actualei crize de guvernare.

Cu oarecare surprindere am putut să constatăm rolul important pe care „Patria" îl rezervă d-lui Al. Marghiloman în ceeace privește soluțiile situației în care se găsește țara. Organul oficios al partidului național reproduce, cu litere compacte părerile ziarului „Steagul", prin care vorbește dl Al. Marghiloman, publică „rezultatele" audienței d-lui Al. Marghiloman la Rege, se ocupă de rețetele politice pe cari le dă dl Al. Marghiloman, și în fine invoacă protecție d-lui Al. Marghiloman pentru partidul național.

E cel puțin ciudat ca partidul național, care s'a despărțit de grupareа țăraniști din pricina atitudinei d-lui C. Stere in chestiunea națională, să se pună astăzi sub scutul d-lui Al. Marghiloman, care, pe de-asupra, mai e și reprezentantul acelei „oligarhii" pe care o combate „Patria cu atât de energice cuvinte.

Dl Al. Marghiloman este omul care s'a opus cu înverșunare și reformelor democratice, și războiului pentru întregirea neamului, care a adus alipirea Ardealului la celelalte provincii românești. Dl Al. Marghilovan a venit la cârma țării în 1918 pentru a colabora cu mareșalul Mackensen la guvernarea țării, și pentru a înlătura improprietărirea și votul obștesc, votate de Constituția dela Iași.

Nu cunoaște partidul național aceste fapte? Cum poate afirma dl Sever Dan că „nu sunt nici doui oameni în partidul național cari să nu dorească revenirea d-lui Marghiloman în viața publică."

Noi credem, în orice caz, că dl Marghiloman nu poate avea nicio o legătură ca Ardealul românesc și democrat:

Propagandă italiană pentru România

Cum își manifestă foștii excursioniști italieni recunoștința față de noi. — Ce poate face inițiativă entusiastă. — O pildă măreață.

D-l R. Artioli, conducătorl excursioniștilor italieni cari între principalele orașe ale Țării noastre au vizitat și Clujul, a trimis d-lui Primar al orașului, următoarea scrioare:

Roma, 22 Dec. 1921.

Ilustre Domnule Primar,

O boală, care m'a reținat aproape , o luma, în acțiune — o boală pricinuită de ostemelile făcute pentru pregatirea și valorificarea călătoriei în România și apoi prețuirea ei în Italia, m'a impiedecat, până acum de-a vă scrie.

Acum sunt al D-voastre. Și vă comunic:

Am vizitat pe primarul Romei, împreună cu reprezentanța excursioniștilor, compusă din din capitanul Enrico Berte, rănit in războiu, capetenia studenților, d-rul De Bartolomis și subsemnatul. I-am expus cu ziare, programe, fotografii, ilustrații, menuuri etc. ce a făcut România pentru noi. I-am făcut apoi un particular și larg raport asupra celor ce a săvârșit Clujul de-asemeni și asupra desvlirii monamentului Lupoaica, dăruit Clujului de mama Roma. I-am arătat fotografii, programul pe carton, ziare. I-am prezentat apoi pe ing. Emil Buia; care i-a remis din partea Dv. scrisoarea, fotografiile și imnul latin.

Primarul Romei a ascultat atent și cu mult interes și a fost cu deosebire miscat de primirea făcuta darului Romei, și de cuvintele Dv.

I-am condus apoi d-l pe Buia și l-am prezentat on. profesor Hector Ferrari, presedintele institutului superilor de belearte din Roma, autorul statuei lui Ovidiu din Constanța, rugând pe ilustrul prieten sculptor sa modeleze bustul lui Traian și aquila româna (în relief), care, turnate în bronz să fie asezate pe doua părți ale pedestalului Bupoaicei. Acestea ar putea să fie turnate în cele mai bune condiții aici în Roma. Ferrari donează opera sa.

Acum lucrz întocmerea unei la expoziția de fotografii luate din România; la un concurs pentru acestea (cu o medalie de aur, 4 de bronz și premiu de 500 lire); la conferințe despre România, cu 200 proecțiuni, cântece și muzica românească; la intemeierea „Asociației Italo-Romane"; vizitez pe ministrii, cărora le descriu întreaga excursie,

Vă rog Ilustre, să-mi trimiteți, pentru comitetul nostru: câteva exemplare din programele pe carton ale serbarilor dela Cluj pentru inaugurarea Lupoaicei; fotografiile reproduse acolo; exemplare din gazetele care au scris bese despre serbare (innainte și dupe aceasta); copii de pe menuurile celor doua banchete oferite la Prefectura și la fabrica „Renners" a., și dacă e posibil. copia filmului cinematografie făcut în decursul serbarei, și pe care-l voi reprezenta în principalele orase ale Italiei, și în decursul conferințelor, în care de sigur și primirile dela Cluj vor avea locul de onoare.

Scuzați-mi lunga scriscare și primiți devotamentul meu. respectuoasă și via recunostințe, cum și urări de sfintele sărbători și anul nou.

Romilo Artioli.

învață să prețuiască vil oarea lui locuință, învață să o întreție, învață să se poată bucura de ea în condițiunile cele mai alese.

Cât sunte n de departe dela recomandările igienei biologice!

Dar prin jocul amintit al forțelor economice politice, sociale, alte categorii se rădică și ele vor beneficia ca și celelalte dinaintea lor.

Cum însă beneficiul unora nu-i fără urmări pentru altele: în chip firesc se va dezvolta spiritul de imitare, de emulație între diverse categorii de oameni.

Iată deci trezit interesul pentru locuințe în lumea celor lipsiți de mijloace materiale, dar în putință de a beneficia de locuințe igienice. Din cele expuse se poate vedea prea bine cum practica igienei e condiționata social, cum jocul forțelor sociale asigură posibilitatea aplicarei datelor igienei, cum progresul vieței igienice e condiționat de progresul vieței sociale.

Și desigur, că și progresul social e influențat de progresul igienic.

Dr. M. A. Botez,

Mizeria Studenților ardeleni în Italia

D-l dr. Gh. Lațiu, trimisul studențimii cere ajutorul guvernului

La Universitățile din Roma și Torino sunt un număr de 80 studenți ardeleni. Mare parte din ei urmează ingineria și artele.

Studenții primeau până acum schimbul favorabil, acordat lor în chip escepțional. Prin noile dispozițiuni acest schimb a fost sistat, iar cea mai mare parte din ei trăesc în mare mizerie.

D. dr. Gh. Lațiu, ca trimis al studenților ardeleni din Italia, s'a prezentat zilele acestea d-lui ministru al Ardealului expunându-i s'area precară a studenților în Italia, solicitând în același timp să se ia aceleași măsuri care au fost luate față de studențimea din alte țări, și în temeiul acelorași sancțiuni.

TRISKA I.

Primul și cel mai mare depozit de piane din Ardeal

Cluj, Strada Saguna No. 14.

Acoardă, repară și transpoartă piane conservatorului, Operei și tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane și pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann și Stingl cari se vând în prețul fabricei.

Piane se dau cu chirie 9

Citiți „Infrățirea"

Știri și fapte politice

Averescanii despre d. general Averescu. — Ardealul și guvernul d-lui Take Ionescu. — „Alba-Iulia trebuia respectată".

D. Titus P. Vifor, fostul secretar al partidului poporului, publică în „Neamul românesc" al d-lui N. Iorga câteva dștăinuiri foarte interesante asupra personalității d-lui general Averescu. Intrucât popularitatea fostului președinte al Consiliului a fost singura rațiune de a fi a averescanismului, destăinuirile sunt demne de a fi reproduse.

Aflăm astfel că d-l general Averescu n'a iubit niciodată pe țărani. D. Titus, P. Vifor, dă următoarea mărturie:

— „Generalul nu se iubea decât pe sine. Atât și nimic mai mult. De câte ori în cei doi ani de opoziție, cari au precedat venirea sa la putere, nu a trebuit să stărui ceasu i întregi pe lângă dânsul, spre a-l hotări să primească câte-o delegație de țărani, veniți să-l vadă, cine știe dela ce capăt de țară.

Și cu ai deparie, arătând că d-l general Averescu a trădat mulțimea care îi acordase încrederea fostul secretar al partidului poporului adaugă:

— „Devenit prim-ministru, Generalul, a mas it a doua zi ciar, pe puținii tineri de ispravă, cari canalisându-i popularitatea, îi creasră un partid. Simultan, ușile președinției și ale ministerelor, fură zavorite de ciocoia i, cunoscuți ca rubedenii și oameni de casă."

Noi știam aceste lucruri mai demult, și opinia publică le-a înțeles și ea de câtva timp. „Destăinuirile d-lui Titus P. Vifor sunt numai o confirmare. Sunt cuvinte cari trebuiau spuse mai de mult de către cei cari erau ei înșiși înșelați în iluziile lor. O legendă periculoasă se sfărma mai repede, și era mai bine.

„Gazeta Ardealului" se crede în măsură să spună care va fi atitudinea parlamentarilor ardeleni din majoritate față de guvernul d-lui Take Ionescu. După informațiile confratelui nostru, cea mai mare parte din parlamentarii vechiului regim consideră guvernul actual ca un guvern neutru care are datoria să înfăptuiască legea electorală, și sunt gata să dea sprijinul său d-lui Take Ionescu.

Adevărul este că d-l Mihály duce o acțiune în acest sens, pe care d-nii Goga și Groza o combat. „Gazeta Ardealului" vorbește deci în numele d-lui Mihály. Ruptura între cele două mici tabere se va face a treia zi de Crăciun, cu prilejul consfătuirei parlamentarilor averescani din Ardeal. Atunci se va vedea care grupuleț e mai mare.

Ziarul „Adevărul" a scris zilele trecute, un articol prin care se afirma că hotărârea dela Alba-Iulia ar trebui revizuită printr'o nouă adunare, care să schimbe hotărârea Unirei, punând de data aceasta unele „condițiuni" față de vechiul Regat.

„Patria" crede că acest articol e un triumf al luptei întreprinse de partidul național. Organul partidul național n'a înțeles, desigur, articolul „Adevărului". Hotărârea dela Alba-Iulia trebue respectată, — cum zice „Patria" — și tocmai de aceea e primejdios a se vorbi de o „revizuire" a acestei hotărâri.

Preoții maghiari din străinătate bârfesc România

Nu totdeauna cuvântul bisericesc e cuvântul lui Dumnezeu

Deși campania de calomnii a maghiarilor pornită în potriva statului român, nu merită să mai fie relevați azi, totuși de astă dată, sub titlul curiozități, expunem un fapt care arată cât de potrivnici cu însăși spiritul Credinței lor religioase sunt maghiarii.

Propagandiștii acestei companii din străinătate și în special cei din Anglia și America sunt recrutați dintre preoți, cari sub masca creștinismului, pot mai ușor răspândi bârfirea.

Un chierarach al bisericei unitare Engleze din Londra care urma să viziteze Ungaria și România a fost prevestit de acești propagandiștii că existența minorităților în Ardeal și mai cu seamă a maghiarilor e un calvar al suferinței fiindcă aici sunt opriți de la orice manifestare fie chiar culturală.

Așa de pildă, „Biblioteca Universității din Cluj care este un măreț templu al culturei „maghiare" a fost deființată de Români, cărțile asvârlite pe drum iar în locaul ei au fost instalate birouri administrative.

Aceleași insinuări i-au fost spuse chierarchului anglican și la Budapesta. La sosirea lui în Cluj cel dintâi local ce-a cerut să-l vadă a fost „Biblioteca Universității" la vederea căreia însă a rămas vizitătorul cu desăvârșire uimit de bună ei stare și de numărul însemnat al volumelor maghiare, așezate cu rânduială și îngrijire.

Surpiaderea a fost și mai mare când a observat că cea mai mare parte a ajutoarelor Bibliotecei sunt maghiari și că actele și dosarele baronilor și grofilor maghiari din Ardeal, care din cauza războiului au fost depozitate spre siguranță în castele speciale ale Bibliotecei sunt menținute în cea mai deplină ordine și siguranță.

Prestul unui ar maghiar, ce însoția pe vizitătorul englez în cercă să evite întâlnirea între acesta și Directorul „Bibliotecei" — în acercare ce nu i-a reușit, căci Directorul Bibliotecei — un bun român — a eșit întru în țâmpinaea preotului englez care și-a exprimat sincera admirație și în același timp nemulțămirea ce i-o pricinuește purtarea celura ce, în numele misiunii lor de propovăduitouri ai Crediuței, învrăjbasc spiritele minținд și în fața lui Dumnezeu și a oamenilor.

INFORMAȚII

Leul a fost cotat eri la bursa din Paris 10 și 50.

Se anunță că în cursul acestor zile Suveranul Serbiei va vizita, pe suveranii noștri.

Regele oaspete va fi găzduit la Palat.

Vasile Crișan, din comuna Mociu, a furat de la femeia Ana Rus, tot din acea comună câte-va saci cu grâu.

Tot în comuna Mociu s'au furat de la Nagy Coroi, trei saci porumb.

Făptașul este Grigore Dotuț.

In aceași comună în ziua de 29 Decembrie s'au furat 3 maje de fân de la Geinstein Adolf.

Autorul este Cord Mendel.

Locuitorul Flore Codrea, din comuna Fanău, (jud. Bihor), ne roagă să publicăm că băiatul lui Toader Petru, în etate de 13 ani, a dispărut.

El are următoarele semnalmente: înalt, subțire, ochii albaștri, fața lungăreață, părul gălbior. Poartă haine negre cumpărate din oraș și o capelă soldătească ungurească.

Sunt rugați cei ce îl vor descoperi să anunțe pe tatăl său în comuna arătată mai sus.

Unde petreceți prima zi de Crăciun? Cea mai strălucită pentrecere va fi Marele bal — costumat și necostumat — în saloanele „New-York", pentru Catedrala ortodoxă din Cluj.

O tombolă bogată, un uriaș pom de Crăciun, producțiuni artistice senzaționale surprize, premierea celor mai frumoase costume, sunt numai o parte din atracțiile acestei minunat eveniment al Carnevalului.

Cu accelerațul de București a sosit, în localitate ministrul instrucțiunii publice. De aci, d-sa va pleca la Oradia-Mare.

Din cauza sărbătorilor Crăciunului, MM. LL. Regele și Regina nu vor primi în audiență până la 15 Ianuarie.

Amânarea incorporări tinerilor din Contingentul 1922. conform Ordinului M. S. Major No 124—1921 încorporarea tinerilor, din Contingentul 1922, s'a amânat dela 21 Ianuarie 1922 până la 1 Februarie 1922, când trebue să fie prezenți la cercul de recrutare Cluj.

Citim în „Dimineața":

Aflăm din sursă diplomatică știrea că suntem în ajunul unor importante decisiuni cu privire la Rusia.

In ajunul conferinței de la Cannes, au fost invitați la Londra Cicerin, Krassin și Litvinoff.

După cât ni se spune e vorba să se ajungă de data aceasta la o înțelegere, Briand decrarându-se de acord cu Lloyd George.

E vorba ca în aacordul ce se va încheia, România să aibă un rol foarte important, ea urmând să fie puntea de legătură între Rusia și Europa occidentală.

In cursul săptămânei trecute, M. S. Regele a lucrat zilnic cu domnii miniștri. Sâmbătă 24 Decembrie M. S. Regele a primit în audiență oficială cu ceremonialul obișnuit pe Excelența Sa d-l Robys de Schneidauer, noul trimis extraordinar și Ministrului plenipotențiar al M. S. Regelui Belgiei, care i-a prezentat scrisorile sale de acreditare.

In cursul săptămânei M. S. a mai primit în audiență următoarele persoane: C. Argetoianu, fost ministru, profesor dr. Toma Ionescu, M. Antonescu, fost ministru, General Ștefănescu comandantul corpului de grăniceri General G. Manu, comandantul brig. 3 roșiori, Colonel Rujinski directorul superior al aviației, P. Negulescu fost ministru, T. Cadalbu, fost ministru, Gr. Trancu-Iași, fost ministru, Petrovici, fost ministru, dr. Gheorghian, Președintele Comisii Interimare a Capitalei, Al. Sokol, senator, F. Fernik fost senator, V. Bosti, Consilier la Inalta Curte de casație, Al. Marghiloman fost președinte de consiliu, Excelența Sa Nunțiul Apostolic, General de Divizie I. Rășcanu, fost munistru.

Curs industrial pentru adulți

In 15 Ian. să deschide curs pentru zidari și dulgheri sub conducerea de ingineri arhitecți.

Auditorii după 3 luni vor obține un brevet special de calfă.

A să prezin a locuitori din Cluj și provincie, care au etate 18—40 ani, la A. Domide director. Str. Mico 54.

Marele cofetării Boncescu din Cluj și Timișoara oferă frumoase surprize onoratei sale clientele, atât pentru sărbătorile catolice, cât și pentru cele românești, — Vizitați frumoasa expoziție de articole de pomi, bomboniere etc. 1135.

La 1 Ianuarie a fost deschiderea restaurantului Hotelului NEW-YORK cu bucătărie Română, Franceză și Ungară.

Reuniunea „Sf. Maria" a femeilor române gr. cat. din Cluj va aranja Miercuri la orele 3 p. m. o serbare a pomului de Crăciun în școala primară gr. cat. din str. N. Iorga (lângă biserica unită), împărțind daruri copiilor săraci dela această școală. Oaspeții sunt binevenițl la această serbară intimă, creștinească.

Loteria de clase a Asociațiunii. Tragerea I. a loteriei de clasă, inițiate de Asociațiune, se va face Vineri în 31 Decembrie vechiu 1921 (13 Ianuarie n. 1922).

Domnii comisionari sunt rugați a trimite listele exacte ale biletelor vândute până cel mult în 28 Decembrie v. 1921 (10 Ianuarie n. 1922) la adresa Asociațiunii (Sibiu Șaguna 6).

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 398

IN CINEMA APOLLO se va rola Mercuri, drama de aventurii „Omul nemuritor".

In CINEMA UNIVERSITAȚII se va rola Mercuri, filmul de aventurii: „Inelul Fatal" partea III.

In CINEMA URANIA se va rola Mercuri, tragedia istorică: „Madame Dubarry" în rolurile principale Pola Negri, Harry Liedtke și Emil Sannings.

Cine dorește ghete bune și lucrate frumos după modă să comande neapărat din atelierul de pantofărie MARIAN din Str. Iuliu Maniu 17 în curte la dreapta unde se pregătesc la luteală cu prețuri foarte moderate.

DACA DOREȘTI SA CUMPERI MOBILE să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui **Székely și Réti** Fabrica de mobile transilvaneana. Societate pe Acții.

Un apel

„Societatea Invalizilor și văduvelor de războiu ne trimite spre publicare urmatoarele:

„Luând ființă în Cluj în luna Decembrie 1921 Societatea Invalizilor și Văduvelor de războiu din Transilvania, Banat și Părțile Ungurene cu scopul de a veni în ajutor celor ce formează această clasă de oameni lipsiți atât materialicește cât și moralicește și.

Pentru ca societatea să le poată veni în ajutor, de oarece nu dispune de fonduri, face un apel călduros către inimile caritabile ca din puținul ce au să se gândească și la ei, la „Făuritorii României Mari" cari sunt azi fără spijinul care să le îngăduie a trăi cât de cât omenește.

Sărbătorile au adus și aduc întotdeauna bucurii mari, belșug în casă, pe când în casa invalidului și a văduvei de războiu e frig e, întuneric și nici o bucată de pâine iar în sufletul lor amărăciunea și sbuciumul, știind că au de luptat cu greutățile vieții și cu nădejdea că soarta lor se va îndrepta, numai D-zeu știe când.

Dând pentru ei, nu numai că veți face mai mult decât un sacrificiu, dar veți îndeplini pe lângă o datorie sfântă și voința Domnului Isus Cristes: Ajutați pe cei săraci că a voastră e Împărăția Cerurilor.

Societatea va fi recunoscătoare acelora cari din îmboldul inimei lor, față de societate dau prijnul lor pentru a curma starea nespus de tristă în care se află acei pecare zilnic îi vedeți târându și corpul în cârji cerșind ecsistența de toate zilele.

Ajutoarele se vor trimite pe adresa: „Oficiul Județean I. O. V. Cluj."

Vice președinte al Soc. I. V. din Transilvania. Banat și părțile Ungurene.

Virgil Bărbuceanu
ofițer invalid.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Mercuri: Omul nemuritor
Joi: Omul nemuritor
Vineri: Catenele Dragostei
Sâmbătă: Catenele Dragostei
Duminecă: Răzbunarea Indiană

CINEMA UNIVERSITAȚII

Mercuri: Inelul fatal, partea IV.
Joi: Inelul fatal, partea V.
Vineri: Carnetul Satanei
Sâmbătă: Carnetul Satanei
Duminecă: Carnetul Sătanei

CINEMA URANIA

Mercuri: Madame Dubary
Joi: Madame Dubary
Vineri: Madame Dubary
Sâmbătă: Madame Dubary
Duminecă: O zi strălucită

Cetiț „Infrățirea"

Judecarea proceselor C. F. R.

— Câte-va lămuriri —

Intr'un număr recent al ziarului nostru. am publicat amănunte asupra proceselor intentate Direcțiunei regionale C. F. R. din Cluj. — procese în mare parte isvorâte din neîndeplinirea de către organele căilor ferate a obligațiunilor prevăzute în contractele de transport.

Cu acest prilej, spuneam că ar fi nimerit ca să se abroge decizia Consiliului dirigent din 15 Noembrie 1919, prin care s'a suspendat judecarea acestor procese.

Astăzi revenim cu noui amănunte. menite să limpezească această chestiune. Decizia consiliului dirrgent era perfect îndreptățită, fiindcă Serviciul juridic al căilor ferate din Ardeal se dezorganizase complect prin transmiterea administrației acestei instituții Statului român și prin faptul că acest serviciu nu avea un număr indestulător de avocați care să-i înlocuiască pe cei dela Budapesta.

Abia, în vara trecută, s'a înființat un serviciu contencios pe lângă Direcțiunea C. F. R. din Cluj.

In prezent el își recrutează personal și își continuă reorganizarea, care după ni se afirmă va fi complectă în cel mai scurt timp, când însăși Direcțiunea va cere judecarea proceselor C. F. R.

Până atunci este imposibil ca un număr de 2000 procese împărțite fiind la 50 instanțe judecătorești și pe o rețea de peste 2000 kilometri, — să poată fi judecate în starea actuală.

Credem că în interesul bunului mers al justiției, e de neapărată trebuință ca procesele în care figurează Direcțiunea C. F. R. să fie menținute ca suspendate, până la complecta reorganizare a serviciului juridic C. F. R. pentru că numai astfel se vor putea obține rezultate conforme cu interesele atât ale Statului, cât și -le particularilor.

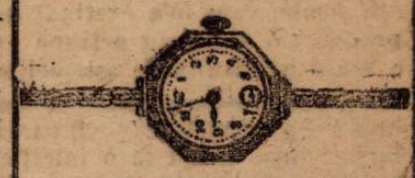

Ceasornicele de mare preciziune **„Longines"** în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul **Fenyö și Braunfeld** Cluj, Piața Unirii No. 9 Telefon No. 350 916

Răspândiți „Infrățirea"

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 3

Cronica externă

Miercuri 4 Ianuarie 1921

La Paris s'a ținut o însemnată consfătuire financiară, la care au participat reprezentanții aliaților. S'a discutat asupra măsurilor ce trebuiesc luate, în vederea consolidării situației economice și financiare a Europei.

Proectele adoptate vor fi supuse Consiliului suprem de la Cannes. Ele cuprind modalitățile creării unui consorțiu de industriași care să stimuleze producțiunea europeană.

Consorțiul va avea un capital inițial de 20 milioane livre sterlinge. Scopul principal al acestei întocmiri economice e de a îmbunătăți valutele depreciate și, în același timp, să se intereseze și de soarta Rusiei, a cărei situație precară economică primejduește comerțul interaliat.

In ziua de 8 Ianuarie se va ține la Paris o conferință, a cărei năzuință este încheierea păcei între greci și turci.

Cercurile diplomatice autorizate afirmă că chestiunea rezolvirei conflictului din Asia Mică, nu se poate face decât prin revizuirea radicală a tratatului de pace încheiat la Sévres.

De oarece însă, revizuirea acestui tratat nu intră în competința Consiliului suprem, guvernul otoman va cere convocarea unei conferințe la care să participe toate Statele interesate și în special România al cărei acces prin Dardanele trebuește asigurat.

SCRISORI DIN SIBIU

Agapa liberală I. G. Duca în Sibiu. — Ședința comitetului executiv.

Sibiul a găzduit Vineri 30 Decembrie un oaspete înalt.

Fostul ministru I. G. Duca, una dintre personalitățile cele mai alese ale partidului național-liberal a sosit Joi noaptea la Sibiu pentru a conduce ședința comitetului județean al organizației național-liberale, al cărei președinte a fost ales.

Noul președinte a fost așteptat Joi seara la orele 7, ora fixată pentru ținerea ședinței.

Munții însă, cari ni s'au arătat în atâtea rânduri dușmani, s'au opus și acum precum se opuseseră și în 1916, și opriră înd um pe d l Duca, care venea cu automobilul. S'a prăbușit anume o stâncă uria e între Călimănești, și Turnu roșu ducând la vale tot ce ia s'at în cale: pădura și a închis pe o întindere de 300 metri drumul de țară și j măt te din albia Oltului. In urma acestei întîmplări, sosirea d-lui Duca a întârziat, nevoit fiind să se îmbarce la Jiblea și să ia trenul care ajunge abia dimineața la orele 5.

Membrii comitetului sporiți cu alți membri fruntași în număr de vre-o 120 s'au întrunit în sala cea mare dela „Stadt park" la o „masă comună". A fost o agapă improvizată dar foarte izbutită, în cursul căreia s'au rostit frumoase și înălțătoare cuvântări politice.

Primul vorbitor a fost d-l dr. U. Vecerdea, care plecând dela vorba lui Carlyle că istoria nu-i altceva decât biografia oamenilor mari, arată că și istoria mai nouă a neamului românesc este strâns legată de personalitatea ilustră a lui I. C. Brătianu, care a întemeiat partidul național-liberal. Vorbește apoi despre mărețele fapte ale acestui întemeietor și diriguitor de curente sănătoase și binefăcătoare în viața națională românească și în viața de stat românesc.

Cel mai distins orator al organizației liberale și totodată cel mai bun organizător, asesorul La ăr Triteanu, arată vechile legături ale Sibiului cu curentele li erale din vechiul regal. Amintește că I. C. Brătianu și învățatul istoric, N. Bălcescu și-au căutat mai întâiu în Sibiu adăpost în refugiul lor din cauza reacțiunii din 1848.

Vorbește apoi cu neîntrecută vervă și plasticitate despre personalitatea lui Ionel C. I. Brătianu, relefând meritele lui neperitoare întru înfăptuirea idealului național: Unirea veșnică cu patria mamă.

Poetul și temutul dialectician, I. U. Soricu, vorbește arătând temerurile nădejdilor ce se leagă de partidul național-liberal dovedind cu fapte și întâmplări din trecut, că numai acest partid istoric are puterea și mijloacele să saneze radical relele, de care pătimește țara și neamul. Desfășoară apoi în fraze avântate și pline de lumină personalitatea de luptător neînfricat, de învățat și prietin sincer al țăranimii, personalitatea lui I. G. Duca.

Foarte interesant și cu pișcatoarea ironie a vorbit avocatul din Râmnicul Vâlcii, Lăpădătescu fost deputat, originar din Ardeal din Hașfal u. Spune că de 18 ani decând a intrat în viața publică, face parte din organizația național-liberală; scoate în relief tendințele democratice, curat naționale ale acestui partid, precum și năzuințele sincere de a întări ara prin întărirea naturală și luminarea culturală a sătenilor. Trecând la caracterizarea fostului guvern averescan îl aseamănă cu menageria unde erau strânse tot felul de răpitoare. Proprietarul era Schuller, care striga cât îl ținea glasul, în lumea mare, că a strâns tot felul de animale vrednice de a fi văzute și că ar avea și o pasăre măiastră.

De fapt nu era pasăre măiastră ci o biată cucuvea, cu penele vopsite în toate culorile. Și această pasăre măeastră a fost generalul Averescu, care în loc să cânte o mântuire cânta a cobe Șandramaua aceasta a fost desgolită și desființată de acțiunea hotărâtă a partidului național liberal. —

Au mai vorbit cu mult miez și medicul de plasă Dr. Mihu, apoi avocatul Dr. I. Fruma și țăranul Căzilă din Șeica mare.

*

Vineri la 11 ore s'au întrunit membrii comitetului județean în sala de la „Stadt park", unde a fost invitat prin o delegație compusă din d-nii Lazar Triteanu, I. U. Soric și At. Boiu, ucul președinte I. G. Duca. D-sa a fost primit de către comitet prin cuvântarea și urări de bun venit rostite de d-nii Dr. Vecerdea și Dr. Mihu.

Noul președinte mulțumește organizarea Sibiană pentru cinstea ce-i s'a făcut, alegându-l în demnitatea prezidențială și arată țelurile e spre care trebue să tindă organizația și cum trebue să lupte.

Trecundu-se la ordinea de zi se purcede la alegerea biroului Sunt aleși d-nii Lazar Triteanu At. Boiu, președinți. Eugen Piso secretar general și Henteș casier. In delegația permanentă se aleg 15 membrii din comitet.

Alegerea terminată vicepreședintele d-l Lazar Triteanu mulțumește d-lui președinte pentru cinstea ce li-a făcut prin faptul că a primit să le fie conducător și sfătuitor; mulțumește și pentru faptul că n'a cruțat nici o boseală de a veni în mijlocul lor și scoate la iveală problemele mari cari preocupă neamul românesc și îndeosebi problemele cari agită și preocupă opinia românească din Ardeal.

Fostul ministru d-l Duca, mulțămind la rându-i vicepreședintelui Lazar Trtiteanu pentru vorbele frumoase ce-i-le a adresat și pentru sinceritatea cu care a expus problemele ce precumpănesc și agită opinia publică a Ardealului, face importante declarații în chestia unificării organizației bisericești, salarierii preoților a învățământului confesional, apoi în chestiile financiare, administrative și cu privire la fratativele avute cu partidul național din Ardeal.

Declarațiile aceste atât de importante le-am publicat în numărul nostru de eri N. R.

*

Seara la 8 s'a dat în acste a d-lui I. G. Duca un banchet în salonul restaurantului „Bulevard" la care au participat afară de membrii partidului liberal și alți fruntași ai vieții românești din Sibiu.

*

In cursul zilei de Vineri, înaltul oaspete al Sibiului a vizitat pe I. P. S. Sa părintele mitropolit Nicolae Bălan, pe d-l general de corp de armată Văitoianu, și pe episcopul săsesc Teutsch.

Sâmbătă dimineața la ora 8 d-l Duca a plecat la Ramnicul Vilcii.

Coresp.

Cetiți „Infrățirea"

Episcopia Timisoarii

P. S. Sa Hilaret Musta, episcop de Vârșeț. — P. S. Sa Dr. I. Puș — cariu episcop de Făgăraș

Inființarea episcopiei în Timișnara cu toată dorința fostului mintstru do Culte, dl Goga care zicea acum o lună că, nu dorește să facă un cuia liberal în Banat, și de acea nu va spune spre aprobare Regelui actul înființerei, — totuși va lui fiiță. Comisarul mitropolitan dl Triteanu va sosi imediat după sărbătorile Crăciunului la Timișoara. Aici va convoca pe toți deputații congresual și sinodali, pe protopopii noui episcopii și pe fruntașii din județul Timiș-Torontal la o confătuire, D. L. Triteanu asesorul Consistorului mitropolitan împreună cu cei amintiți mai sus se vor constitui într'un sinod adhoc și vor face noua împărțire a cercurilor electorale fixând terminul noilor alegeri.

Din informațiile care le avem cei chemați ar dori împărțirea episcopiei de Timișoara în 10 cercuri electorale pentru mireni cu 20 de deputați mireni și 10 clexici. Astfel viitorul sinod eperhial s'ar compune numai din 30 de deputați.

Din inițiativa I. P. S. Sale dl Mitropolit Balan, Congresul național Bisericesc în ședința dela 14 Dec. a. c. a hotărît investirea cu titlu de „Episcop de Vârșeț" a părintului Muștа, iar cu titlul „Episcop de Făgăraș" a dl Puș carlu.

Nimic mai îmbucurător pentru bănățenii decât reînvierea episcopiei de Vârșeț, fie si numai ca titlu, pentru venerabilul arhierău Musta. Biserica din Ardeal și Bonat dorește și prin reînvierea episcopiei de Vârșeș să dovedească unitatea și întegriotatea acestei provincii asupra căreia întegrității anumite comisii și anumiți delegați tratează și pertactează.

Instiințare

Se aduce la cunoștința tuturor tinerilor recrutați cu clasa anului 1922 pe raza cercului de recrutare Dej, că incorporarea lor se amână dela 1 Ianuar la 1 Februar 1922, când vor fi prezenți la cercul de recrutare Dej.

Se atrage atențiunea că nereprezentarea atrage cu ca asupra individului pedepsele prevăzute de codul justiției militare.

Comand. Cercului Recrutare Dej
Colonel IONESCU,
Șeful Bir. Recrut. și Mob. Maior AUREL RAUSCHER

Nr. 00758—1922.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința amatorilor că în ziua de 4 Februarie 1922, la ora 11, se va ține licitație publică pentru tipărirea și confecționarea imprimatelor și registrelor notate mai jos, în localul Direcțiunii Regionale Cluj, Str. Sincai Nr. 16, biroul Directorului Regional.

Lot. I.:	Imprimate	și	registre	pentru	26 dep. de vânz.
„ II.:	„	„	„	„	3 fabr. de tutun
„ III.:	„	„	„	„	2 „ de chibrituri
„ IV:	„	„	„	„	7 saline
„ V:	„	„	„	„	Administrația Centrală a Direcțiunii Regionale.

Ofertele se pot face pentru întreaga cantitate sau numai pentru unele loturi din ea.

Hârtia din care se vor confecționa aceste imprimate și registre trebue să fie hârtie de scris ordinară, cea mai ieftină, pe care însă să se poată scri curat, cerneala să nu se întindă și să nu pătrundă pe cealaltă față.

Termenul de predare a furniturii 15 Martie 1922.

Ofertele trebue să fie însoțite de probe din materialul oferit pentru confecționare (hârtie de scris pentru imprimate și registre hârție pentru copertele broșurilor și carton pentru legatura registrelor) și de garanția provizorie de 3 la sută din valoarea furniturii oferită, în numerar, efecte publice sau recepise de depuneri.

Modelele, specificarea registrelor și imprimatelor de feluri și cantități și caetul de sarcini se pot vedea în birourile serviciului Contabilității de la adresa indicată mai sus, în orice zi de lucru de la ora 8—14.

Plata furniturii se va face după predare, fără nici o întârziere.

Cluj, 3 Ianuarie 1922. 1378

Direcțiunea Regională R. M. S.
CLUJ.

În sezonul de toamnă vopsește blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne **CZINK** CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

Semi-Centenarul Revistei „Dreptul“

In seara zilei de 29 Decembrie 1921 în sala de marmoră de la Bulevard, s'a serbat cincizeci de ani de la apariția cunoscutei reviste „Dreptul“. Au fost față toată floarea magistraturei și a baroului, precuf și reprezentanții publicațiunilor juridice și ai presei.

Au mai participta d-nii Take Ionescu, Președintele Consiliului de Miniștri, Stelian Popescu Ministrul de Justiție, G. G. Mironescu, iMnistrul de Instrucție, C. Xeni, Ministrul Muncii, deasemenea d-nii M. Phrekyde și B. Missir, singurii rămași în viață dintre fondatorii sărbătoritei reviste, și d-nii Mitilineu, Tranca-Iași, foști miniștri P. Missir, decanul Facultății de drept din București. Em. Antonescu, Paul Negulescu, Dem. Negulescu, Al. Cerban, Anibal Teodorescu, Cezar Parteniu, Nic. Corodeanu, Baricescu, Mircea Djuvara, profesori și conferențiari la facultatea de drept din București: Vesp. Pella, profesor la Universitatea din Iași N. C. Schina, Gr. Conduratu, J. Cohen, Traian Alexandrescu, Alfred Juvara. I. S. Codreanu, Al. Velescu E. C. Decusară și alții.

După propunerea d-lui Dissescu s'a trimis o telegramă de omagii M. S. Regelui.

Cel dintâi a luat cuvântul d. Mihail Pherekyde care în numele fondatorilor a evocat începuturile revistei Dreptul. După d-sa, d-l B. Missir, iarăși unul dintre fondatori, a reamintit într'o mișcătoare cuvântare figurile foștilor săi colegi grupați în jurul revistei.

D-l Vladimir Atanasivici, în numele comitetului de direcțiune al revistei a dat citire telegrafelor și scrisorilor primite din partea d-lor Victor Romniceanu, Prim-Președintele Curții de Casație, G. Buzdugan, D. Tăzlăuanu și Oscar Nicolescu, președinții acelei Inalte Curți, precum și a d-lui D. Alexandresco, profesor la Universitatea din Iași, prin care își exprimă regretele de a nu putea lua parte la serbarea revistei. După care d-l Atanasovici a făcut istoricul acestei publicațiuni, scoțând în evidență rolul ce l-a îndeplinit în fișcarea juridică a țarei.

D. Prof. P. Missir a relevat însemnătatea revistei Dreptul, când în sănătatea savantului ei director. D-l C. Dissescu.

D-l C. Hamangiu, conducătorul „Pandectelor române“, a citit o instructivă lecțiune despre caracter și patriotism, recomandând generației de azi precepte, de care speră că se va ține seamă.

D-l Dem. Dobrescu, decanul baroului de Ilfov, în o scurtă și elocventă cuvântare, a constatat că până azi am avut prin cărți și reguli de drept și că de acum înainte trebue să înceapă era dreptății.

D-l C. G. Dissescu, directorul Dreptului, a pronunțat o magistrală cuvântare, arătând fazele prin care a trecut știința Dreptului și făcând toria ideii de drept și de justiție, realizată prin opera comună a avocaților și magistraților. Relevă însemnătatea noțiunilor de îndoială și contradicțiune în lupta pentru dreptate, — în realitate totul fiind relativ.

Mai departe arată activitatea desfășurată pe terenul juridic, legislativ și la bară a întemeietorilor prezenți ai revistei Dreptul, d-nii Pherekyde și Missir, singurii rămași în viață dintre fondatori, pe care'i înfățișează ca pasionați ai științei dreptului, iș astfel ajunge a'și face întrebarea — adresându-se d-lui Take Ionescu — dacă având să aleagă între civilă și cea politică, n'ar preferea-o pe cea dintâi?

D-l Take Ionescu. Vorbind de jurisprudență, prin a frumoasă imagine, compară eroul necunoscut, glorificat în toate țările victorioase, cu un alt erou de asemeni necunoscut: massa de magistrați modești, răspândiți în colțurile cele mai depărtate ale țării, și cari, eroi necunoscuți ai științei dreptului aplicat merită să fie sărbătoriți în această ocaziune.

D-l Al. Constantinescu închină pentru fondatorii Dreptului, în special pentru d-l M. Pherekyde, care dintre personalitățile politice dela 1871 este singura care a fost ministru în Rofânia vasală, în Romînia mică independentă și în România mare. Inchină pentru toți colaboratorii revistei, aducând un omagiu amintirei celor dispăruți.

D-l Stelian Popescu, ministru de justiție, a relevat ca fost magistrat însefnătatea rolului pe care-l îndeplinește magistratura.

D-l N. C. Schina, directorul Curierului-Judiciar, face un istoric al publicațiunilor de drept din țară, relevă apariția Gazetei Tribunalelor de sub conducerea luo Aristide Pascal la 1860 și explică împrejurările în cari a apărut Dreptul ca o necesitate pentru noua viață juridică a țării. visată de generația dela 1848 și realizată prin așezământul juridic introdus din Franța.

Deserie marea personalitate a maestrului Dissescu, ilustrul conducător al sărbătoritei reviste, punând în evidență studiile sale variate în domeniul dreptului. In această ordine de idei. relevă și personalitatea d-lui Dim. Alexandrescu, un alt apostol al științei juridice la noi. Mai departe, speră că personalitatea maestrului Dissescu va contrabui la înfăptuirea unificării de legislațiune și la găsirea noilor principii ce urmează să călăuzească revizuirea Constitutiei, secondat de asociațiile de juriști înființate în ultimul timp în vederea marei reforme puridice a României-Mari.

Au mai luat cuvântul d-nii Matei Bals, consilier la Curtea de Casație, Em. Antonescu, profesor universitar, profesorul V. Pella dela Facultatea de drept din Iais, C. Romano, președinte la Curtea de apel, cari în frumoase cuvinte au arătat însemnătatea sărbătorirei Dreptului. D-l I. S. Codreanu a închinat pentru activitatea redactorului administrator Rădulescu și a fiului său, judecătorul Siliu Rădulescu, activul colaborator al revistei; și d. Vintilă Ardeleanu, care în numele tinerii reviste Tribuna Juridică aduce călduroșul său omagiu întemeietorilor și conducătorilor de azi ai Dreptului.

Citiți în Pag 8-a.

Pentru inbrăcarea copiilor săraci pt. Instituții orfelinate și pentru familiile sărace am hotărît

8 zile

pentru vânzare cu prețuri reduse

1371

	Prețuri: vechi	noi
Ciorapi pentru băeți . . .	15.—	7.—
Flanelli alb .	16.—	11.—
Ciorapi de iarnă pentru dame	25.—	10.—
Tricouri pentru băeți . .	35.—	15.—
Creton original francez .	27.—	19.—
Barchet alb pique . . .	27.—	21.—
Cămăși-tricou pentru bărbați	98.—	40.—
Șaluri englezâ pentru dame	130.—	80.—
Ștofă engleze pentru bărbați	150.—	80.—
Barchet colorat velour in 50 desemne frumoase m.	29.—	16.90
1000 m. pânză de casă	16.—	8. —

Zilnic mare desfacere de cupoane la Firma

Jacob Dick

și Fiul

CLUJ,

Str. Regina Maria 5. (fosta Deak F.-utca)

Voești să trăești o sută de ani în sănătate?

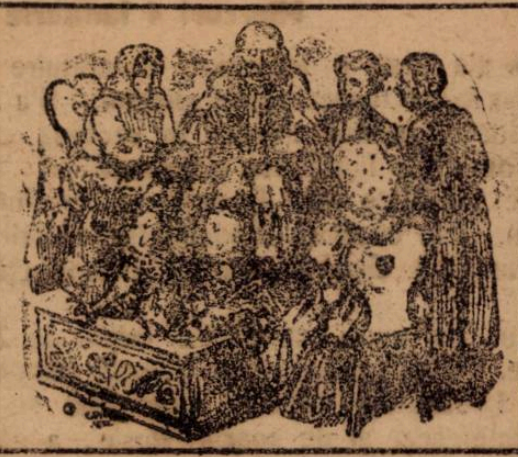

Folosește spirtul sărat „DIANA“

1230 **Nu primi imitațiuni!**

In atențiunea exploatoarelor industriale și exploatoarelor comune!

Oferim pentru furnizare promptă:

Cărbuni de ocnă prima calitate din valea Jiului.

Cărbune de piatră Oligocenic având 5000 calorii cu lustru negru în bucăți potrivit și pentru încălzirea locuințelor, tot calitatea aceasta și de ocnă.

Mai departe: pentru cazane mai mari, mori, fabrici de spirt și cărămizi, cărbune brun de ocnă și în bucăți având 3400 calorii.

Despre vagoane și permisuri ne îngrijim noi.

Adresa telegrafică: „Recomp“. ● Telefon interurban: 130

Anton Reck și Soțul mari comercianți de cărbuni Cluj, Strada Izabella No. 5. 120

Technica-Labora

Biurou Tehnic

Biuroul: Calea Victoriei 53.

Magazinul: Calea Regele Ferdinand 125.

1334

Intreprinderi Technice

Mare depou cu materiale mecanice si electrice.

Telefon: Magazinul 144. Telefon: Biurou 77.

Mare asortiment

de candelabre electrice și lămpi de masă

1337

la Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acțiuni „REX“

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.

Se vând de asemenea tot felul de materiale precum și becuri electrice en gros și en detail.

Reclama 1303

Bănci, fabricanți, industriași, comercianți cari au nevoe de

Contabili,

corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA“.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

Vânzări și Cumpărări:

SE AFLĂ de vânzare o țeavă de cărăuș în bazarul Magyari din str. Reg. Maria. 1376

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lămpi electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după înțeleagă. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Căsătorii:

TÂNĂR 29 ani din Regat funcționar, venit lunar 8000 Lei, dorește căsătorie cu o Domnișoară sau văduvă cu situație materială bună. Adresa la ziar sub „Amidor" la Infrățirea.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, cameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

OFICIUL TELEGRAFO POȘTAL CLUJ I.

Înștiințare

In conf. cu ord. Dir. Reg. P. T. T. Cluj No. 4194—1921 și pentru a se ușura serviciul obiectelor recomandate care a devenit foarte încărcat din cauza marei eglomerații de corespondențe se înconoștințează și se roagă stăruitor autoritățiile și instituțiile de stat locale, de a nu mai expedia ca obiecte recomandate oficiale decât trimiterile care conțin acte de valoare, sau acelea cărora trebue să li-se dea o deosebită atenție, cunoscând ca s'au luat măsurile necesare că toate trimiterile oficiale simple să se primească și predea pe baza unei condici speciale, evitându-se astfel pe viitor diferitele reclamații survenite din cauza pierderei acestor obiecte.

Dirigintele Oficiului Cluj I.: LAZARIU

Șeful Secției Corespondenței: TH. C. RĂDULESCU,

Mare reducere de prețuri

Cu începerea anului se va pune în vânzare o mare cantitate de **ghete,** de fabricație bună cu un preț **foarte eftin.**

1370

	PREȚURI vechi	noi
Ghete de box cu șireturi pentru bărbați	285 Lei	210 Lei
Ghete de box I. calitate cusute pe ramă pentru bărbați	450 „	375 „
Ghete chevreau pentru bărbați	450 „	325 „
Ghete cu șireturi pentru dame	295 „	198 „
Ghete chevreau I. calitate cusute pe ramă pentru dame	380 „	295 „
Ghete jumătăți pentru dame (pantofi)	240 „	147 „
Ghete pentru băeți în toate mărimile începând dela 80 Lei în sus		

Fabrica de ghete „TURUL" Timișoara

Sucursala CLUJ, str. Reg. Ferdinand (Wesselényi-u) 14

Cea mai mare fabrică de ghete din țară.

150 Sucursale proprii în țară și străinătate.

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri

Constanța-New-York

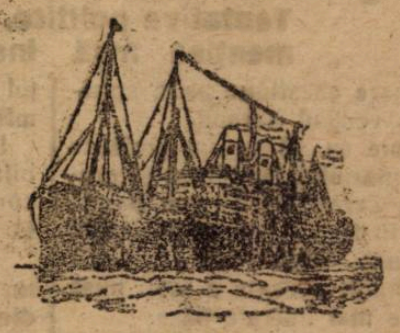

Vaporul Transatlantic de lux

„Megali Hellas"

pleacă din portul Constanța la **la 5 Ianuarie 1922 st. n.**

După vaporul Megali Hellas pleacă transatlanticul de lux

„Themistocles"

la 15 Ianuarie 1922 st. n. din portul Constanța direct New-York

După vaporul Themistocles urmează a pleca următoarele vapoare „CONSTANTINOPLE" și „KING ALEXANDER".

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteza mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCUREȘTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascar Catargiu No. 28.
902 **GALAȚI,** Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Stradă Belvedere No. 1.

Depozitul de Articole technice

Sucursala Jacques Paucker Timișoara

Totdeauna în deozit toate

Materiale TECHNICE, ELECTROTECHNICE și SANITARE. CURELE DE PIELE, curele de BALATA și PĂR de CAMILĂ, GARNITURI de tot felul, Armaturi pentru APĂ și ABURI ULEIURI minerale și de cilindri, UNSOARE CONSISTENTA. Articole pentru MORARI, SITA de MATASE etc. 1373

Cumpărăm în permanență:

Coarne, unghii de bou și de bivoli. Păr de porc, de vită, coame și copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne și tot felul de rămășițe de tăbăcărie:

Fabrica de mărfuri din coarne și oase s. p. a. Cluj,
Calea Ștefan cel Mare No. 4
Telefon No. 3-14 1184

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă executi cu prețuri avantajioase

Salonul de modă alui Wartenberg

Cluj, Calea Victoriei 13 1275

fostul conducător al salonului de modă „Venus"

Crăciun plăcut

Reclama 1412

puteți avea numai într'o odae încălzită cu lemne dela:

Stotter

1361 Telefon 800.

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

Cooperativa

„Croitoria Românească"

CLUJ,

1345 sub conducerea Petricăș, Albudean, Crancovan, Nicolescu & Co.

Strada Memorandului No. 8.

Execută în cel mai scurt timp, după modelele cele mai noi ori ce comande în această branșă.

Mare deposit de stofe engleze pentru haine, pardesiuri, paltoane.

Prețuri de concurență!

Intreprindere de transport

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 318

AUTOPLUGURILE „ROMNICK"

cele mai solide
cele mai eftine
cele mai bune

Livrare promptă la:

CREDITUL EXTERN

Bulevardul Elisabeta 6

Telefon: 14-31.

se cedează sub representante regionale. 1346

VITE ALTOITE

Pepeni altoi și vie americane cu rădăcini, furnisează garantând pentru veritabilitatea soiurilor.

1320

F. CASPARI, MEDIAȘ.

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare întreprindere de acest soi din întreaga Românie, având centrala la București și prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

In ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7**

se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate, preparate în sistem de Praga.

1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiseril și gelatine cu carne

Reclama este sufletul comerțului

Scrisoare din Zarand

In jurul băncii „Crişana"

Tentative politice. — Banca îşi menţine însă independenţa.

O mare chestiune agită spiritele în vechiul Zarand.

Inainte cu 30 de ani profesorii gimnaziului din Brad şi preoţimea Zarandului au pus bazele unui institut financiar, numit „Crişana".

Instituţia aceasta a fost pusă pe cele mai liberale baze.

Ţinta ne era: complectarea gimnaziului din Brad năzuinţă de care abia azi se apropie zarandenii — şi peste tot sprijinirea culturei naţionale, greu primejduite în acest colţ din fostul paşalâc faimos a lui Réthi, Benkö şi alţi revizori şcolari.

Un învăţător dela şcoala primară anexată gimnaziului a învăţat comptabilitatea, 2 profesori sunt unul secretar şi altul controlor, preşedintele comitetului gimnazial (prof. V. Damian) e director, iar ceilalţi profesori şi 3 preoţi membri în direcţiune. Toate aceste funcţiuni le-am îndeplinit în primii ani — afară de comptabil — gratuit.

Dar şi mai târziu, când primeam ca secretar, ori controlor câte 200—300 cor. la an, nu se poate zice, că am fost salariaţi.

Dela întâia subscripţie gimnaziul a fost cel mai mare acţionar al „Crişanei", iar azi are 1176 acţiuni.

Dosarele „Crişanei" dau mărturie de cinstea, munca desinteresată, şi spiritul de jertfă pentru cultura românească ce a dovedit „Crişana", condusă de aceşti „dascăli şi popi valahi". Fericitul Ioan Rusu, casierul „Crişanei" adesea ne striga, cât putea: „băncuţa asta (adică a băncii) nu — nu-i a voastră proprie!"

Vreme foarte îndelungată „Crişana" n'a avut vre-un avocat al său.

Ori cine va răsfoi şematismul băncilor, abia va găsi vre-una, la care cota pentru scopuri culturale să arăta un procent urcat ca la „Crişana".

Curentul vremii însă a zmuls cu sine şi „Crişana", silind-o să se schimbe în societate pe acţiuni şi să-şi sporească suma capitalului potrivit depozitelor considerabile de banca, ce avea şi potrivit creditului de reescompt, de care avea nevoie. Cam pe timpul acesta, în urma unui ordin maghiar, profesorii au trebuit să se retragă dela bănci şi astfel ne-am retras şi noi cu inima veselă, că acest făt al nostru e destul de tare, ca să poată merge înainte şi fără ajutorul nostru direct.

„Crişana" şi-a angajat apoi un jurisconsult, pe harnicul avocat dr. I. Papp, azi în Cluj, — ce e drept — în condiţiuni cam grele. Spesele avocăţeşti se plăteau de îndată, iar „Crişana" rămânea să le încaseze dela clienţi, când putea (şi dacă avea de unde). Dar vorba Românului: „Nu-i prost cine mănâncă 7 pâini.

Nu peste mult apoi şi-a mai angajat şi un tînăr şi agil director, om cu frumoase pregătiri de specialitate, pe dl Em. Comşa, pe care numai răsboiul şi o lungă captivitate rusească l-au despărţit de instituţiune.

Cum ştim au urmat ani şi mai buni şi mai răi, „Crişana" însă nu s'a clătinat nici odată, ci în câte va rânduri şi-a ridicat capitalul de acţii.

Astăzi are jumătate de milion capital social, cel puţin $2^1/_2$ milioane în fonduri de rezervă, realităţi şi alte rezerve aşa numite latente. Se bucură de mare credit: are peste 5 milioane depuneri, din cari mai dă şi la alte bănci şi se ocupă şi cu comerţul de cereale şi de băuturi, dominând întreg ţinutul.

Intr'o situaţie atât de favorabilă, ce-i dă în gând direcţiei, compusă pe sprânceana actualului director?

— „Să fuzionăm, negreşit să fuzionăm cu „Banca Centrală" din Cluj, că de nu, mai curând, ori mai târziu ajunge protopopul Piso în direcţie şi atunci ne mănâncă — Vârcolacii, — adecă liberalii..."

Zis şi făcut. Totul repede şi cât de tainic să nu aibă timp de pregătire „duşmanul bain..." Nici comitetul de supraveghere n'a ştiut nimic.

Si... a mobilizat directorul pe toţi prietenii de „principii"... pe directorii, ori candidaţii de directori de pe la sucursalele Băcii Centrale din Arad şi Sibiu, să vie la Brad, pe ziua de 30 Noemvrie a. c. (nu 15 Nov., cum scrie corespondentul „Voinţei").

Si ne-au venit automobile şi oaspeţi dis înşi din Cluj, Sibiu, Săliştea Sibiului, Arad şi Deva. Toate camerile din Brad erau angajate cu o săptămână înainte.

Noi zărăndenii băştinaşi, — „agenţii liberali", cum ne gratifică cea mai liberalofobă gazetă „Voinţa", — s'am uimiţi de acest fost bancar, de care, opincarii de noi, nici nu visasem.

Dar trebue să-i fim foarte recunoscători directorului Ghişa şi rubedeniilor sale că prin aceasta ne-a închegat toată preoţimea şi dăscălimea zarandeană într'o falangă, atât de impunătoare.

In vorbirea de deschidere, preşedintele, d-l C. Lazar din Hălmagiu (căci în Brad şi jur nu s'a aflat preşedinte) a mânat în tot chipul apa pe moara „fuzioniştilor", iar directorul, într'un raport chilometric, slab lucrat şi mai slăbuţ cetit se căsneşte să arate „necesităţile" şi „avantajele"... fuzionării cu „Banca Centrală".

Cei 2 Rimbaşi, fideli aplaudează şi vociferează la fiecare pasaj, — ca la Valişora..

Insă preotul I. Indrei din Cebea, calm şi obiectiv a nimicit motivele, aşazise financiare ale direcţiunei, iar subsemnatul am vestejit politica de partid ce s'a introdus de curând la „Crişana".

Noi adversarii fuzionării n'am avut nici o legătură cu vre-o bancă, aşanumită liberală. Noi vrem indepedenţa „Crişanei". Unde e deci primejdia liberală la noi? Doar atunci numai când senatorul cercului, d-l Al. Constantinescu ne-a ajutat cu peste jumătate milion de lei de am terminat zidirea nouă de liceu, ajunsă de 7 ani în părăginire.

Direcţiunea „Crişanei" în cei din urmă doi ani de cele mai grase „afaceri" şi de cea mai grea criză pentru liceu ne-a ajutat tocmai cu 2 vagoane de lemne, cât ne-a dat şi societatea germană „12 apostoli". „Ardeleana" dă anual 25.000 Lei, „Albina" câte 80,000 Lei căminelor studenţeşti, iar „Crişana" fiica gimnaziului „naţionalistă", după ce se milostiveşte cu 2 vagoane de lemne declară azi, prin cuvântul directorului său, că „nu mai putem fi altruişti"..

La adunarea de fuzionare au venit oaspeţi şi acţionari din mari depărtări alarmaţi, cu trebue să scape naia băncii de Scylla fictivă — ca s'o arunce în Carybda. Sub masca naţionalismului provincial şi a spaimei de liberali se tinde perpetuarea şi la „Crişana" a dominaţiei unei dinastii, care să stăpânească nu numai viaţa economice ci şi convingerile politice. Fuzionarea cu „Banca Centrală" e considerată ca pavăza acestei dominaţii.

Desbaterile, cari au mai urmat au îndârjit spiritele zărăndenilor geloşi de independenţa lor şi i-au închegat întrun bloc gata să înfrunte ori-ce lovituri.

Fuzioniştii au forţat — contrar legii şi statutelor — votarea secretă. Abuzurile făcute de preşedinte la această votare au fost atât de isbitoare încât bărbaţii de încredere şi unul dintre notari (căci al 2-lea era însuşi d-l director Ghişa) nu le au tolerat. Unul dintr' înşii a luat cedile şi le-a sigilat.

Fuzionarea nu s'a făcut

Calomniile debitate de corespondentul „Voinţei" cu arestarea acţionarului Cutean şi altele se vor limpezi la tribunal.

Rog pe d-l dr. Bunea directorul liceului Gheorghe Lazăr" din Sibiu, carele a fost martor ocular să declare dacă S. Sa protopopul Piso „întovărăşit de 2 detectivi a arestat pe acţionarul Cutean, în timp ce cinstitele feţe bisericeşti tăceau un scandal, care nu onorează" (Voinţa din 9 Dec.).

D-le Coleg Bunea, se poate ca redacţia unui cotidian ca „Voinţa" şi prin ea cetitorii să fie lasăţi inducşi în o eroare atât de condamnabilă. Aceste moravuri se chiamă naţional ardeleneşti? Oare putem noi, dascălii să ne ascundem cu capul în nisip la acestea?

Şi ce e mai frumos: corespondenţa „Voinţei" apare în acelaş zi, de 9 Decembrie şi în şovinistul „Ellenzék" din Cluj.

*

Ca să se vadă ce amestec au liberalii în toată chestiunea aceasta amintesc, că d-l Em. Comşa director la „Banca Românească", sucursala Timişoara a fost rugat de preotul A. Bogdan şi de mine să ne dea plenipotenţă pentru adunare şi nu ne-a dat. Ba directorul „Crişanei" conta cu siguranţă la voturile „liberalului" d-l Em. Comşa.

Iar despre S. Sa preotul N. Pop, în Ormindea nu va susţinea nici „Voinţa" că nu e aderent ireductibil al partidului naţional şi totuşi a votat cu „clica de agenţi liberali", ba tocmai S. Sa Părintele pop a scos la iveală greşala preşedintelui, pentru care greşală s'a zădarnicit ori-ce pas.

Merg ceva mai departe: Eu „agentul liberal" am fost chemat la pertractări înainte de adunare, odată cu 2 directori ai „Crişanei" şi altă dată cu un om al Băncii Centrale şi la finea lor mi-sa spus cu multă bunăvoinţă: „Te asigurăm că Banca Centrală va ţinea cont de oamenii ţinutului. Sum autorizat să te asigur, că Banca Centrală va ţinea cont de tine" — Nu presupun rea-credinţă la nime. Provoc însă pe d-nii respectivi să declare, dacă am alunecat chiar şi numai cu un gest pe panta traficului de interese particulare.

Cel puţin, să văd: nu cumva naţionaliştii d-lui Bontescu ne plătesc mai bine, decât liberalii?..

Ar mai fi de vorbit de cartelele, ce şi le plănuiau câţi-va directori aci vis-a-vis de liceul „Avram Iancu" pe terenul ce il vom expropria dela „Crişana" pentru liceu. Aceste planuri cu nereuşita fuzionării sunt „Fata morgana".

Dar destul cu „şoaptele" că am multe pe capul meu. Da, aşa e. Am spulberat multe castele... şi mai ales am sfărmat câţi-va idoli.

Dr. Ioan Radu.

Sâmbătă 7 Ianuarie 1922

(I-a zi de Craciun)

are loc in saloanele Hotelului NEWYORK

MARE BAL

costumat şi necostumat

organizat pentru MARIREA FONDULUI de clădire a catedralei ortodoxe din Cluj.

Un uriaş pom de Crăciun va purta darurile cari se vor oferi participanţilor.

O Tombolă foarte variată, cu numeroase obiecte de valoare, va complecta, prin jocul norocului pentru toţi, împărţirea darurilor.

Un ales program artistic, cu concursul unora dintre cei mai talentaţi artişti, va contribui a da acestei petreceri toată strălucirea unei mari sărbători.

Intrări şi surprize senzaţionale.

Un juriu special va premia pe Doamna şi Domnul care vor fi dovedit cel mai fin gust şi ingeniozitatea cea mai spirituală în alegerea costumului lor, precum şi cel mai frumos costum naţional.

Buffet, Restaurant pentru supeuri, orchestre, chioşcuri cu confetti, serpentine, cărţi poştale artistice etc.

Saloanele vor fi frumos împodobite şi feeric luminate.

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

Biblioteca Centrală a „Asociaţiunii" Sibiu

Anul II. No. 417 — Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini — Sâmbătă 7 Ianuarie 1922

Infrăţi[rea]

Administraţia Ziarului „Infrăţirea" Cluj — Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii — Sibiu

ANUNŢURI: LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI şi AGENŢIILE DE PUBLICITATE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA. CLUJ, STRADA IULIU M[ANIU] 3 (ETAJ. II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMI[TET]
Director: D. TOMESCU
Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952. Telefon: [REDAC]ŢIA No. 211.
ABONAMENTE: PE 1 AN .... 120 LEI; „ 6 LUNI .... 60 LEI; „ 3 LUNI .... 30 LEI

Popularitatea primejdioasă

Niciodată n'am crezut că popularitatea este, ca singură, o forţă creatoare în anevoioasa artă de a cârmui o ţară. Un observator al vieţei politice a spus odată vorba adevărată că idolii poporului se nasc din naivitatea altora, şi cad prin propria lor prostie. Mijloacele de a câştiga încrederea păturilor largi sociale sunt, fără îndoială, foarte variate, şi în ceeace priveşte stăpânirea lor se poate ajunge la rezultate cari egalează o adevărată virtuozitate. Dar, în lunga experienţă a vremurilor, nici când n'a fost de ajuns aclamările sălilor de întrunire, pentru ca aşa numiţii „oameni politici" să fie în acelaş timp şi oameni de guvernământ.

Istoria modernă ne înfăţişează, în Franţa, cazul generalului Boulanger, a cărui popularitate, după războiul din 1870, ajunsese o adevărată furie a opiniei publice. Timpurile mai noui ne-a făcut cadou, României, figura ciudată a d-lui general Averescu, a cărui popularitate, aproape tot atât de formidabilă, a răsărit din evenimentele sângeroase a unui alt război.

Asemănarea între cei doi generali, s'a mai făcut. Averescanismul a mai fost comparat cu celebrul „boulangism", şi oamenii cu văzul limpede au prezis, pentru cel dintâi, acelaş sfârşit ca şi pentru cel de-al doilea: ridicolul.

Erau însă şi alte păreri, cari socoteau popularitatea d-lui general Averescu oarecum primejdioasă pentru starea de spirit în care ne găseam la 1918, când era atât teren prielnic aventurilor politice. Unele spirite prevăzătoare se temeau ca nu cumva bunele intenţiuni ale „Ligei poporului" să nu se transforme, la guvern, într'o haotică anarhie a lipsei de experienţă şi a lipsei de oameni.

Am putut să constatăm şi noi, aci în Ardeal, cât de îndreptăţită era această temere, şi am făcut adeseori amare constatări asupra rezultatelor pe cari le-a adus o popularitate militară, transpusă la cârma ţărei. Credeam totuş că nenorocirea se datoreşte unor împrejurări fireşti. D. general Averescu fusese un şef militar, iubit de soldaţii săi ţărani pentru calităţile sale de comandant. Şeful militar, conştient de încrederea de care se bucură, — fără să fi căutat-o, — s'a încumetat să ceară cârma ţărei închipuindu-şi că o poate guverna cu aceleaş calităţi cu care condusese corpurile de trupă în fruntea cărora se găsise pe front. Experienţa i-a dovedit însă, că nici dorinţa de a face bine nu e suficientă, atunci când nu te pricepi la munca pe care ţi-o asumi şi când, mai ales, găseşti atât de răi colaboratori...

Iată însă că unul din cei mai de aproape prieteni ai „generalului" vine acum să ne dumirească asupra tainelor popularităţei sale. Şi aflăm că această popularitate a fost un produs artificial, — că averescanismul a fost o industrie clandestină.

„Secretarul" de altă dată al d-lui general Averescu ne aduce această surpriză întristătoare: — „Tătucu" nu iubea pe ţărani, cum nu iubea pe nimeni. Simpatia de care se bucura în rândurile soldaţilor era rezultatul unor calcule reci de cabotin, care-şi studiază gesturile în oglindă cu cinismul unui amorez vânător de zestre.

Şi înţelegem că popularitatea d-lui general Averescu era, astfel, de o mie de ori mai primejdioasă, dacă, pe lângă această diabolică artă de a câştiga simpatia mulţimei, primul ministru de ieri al României, ar fi avut un creer genial de aventurier politic!

Dar, idolii poporului se ridică prin naivitatea altora, şi cad prin propria lor prostie". O justiţie superioară veghiază totuş asupra soartei neamurilor...

Ştirile zilei

O groaznică explozie a avut loc la arsenalul marinei din Galaţi.

Sunt morţi şi răniţi.

Societatea petroliferă „Steaua Română" a câştigat la Londra procesul distrugerei sondelor din timpul războiului şi i s'a acordat 1.250.000 lire sterlinge despăgubire.

Miercuri seara a fost un nou consiliu de miniştri.

*

Presa locală, comentând împrumutul acordat Greciei de piaţa britanică, scrie că acest gest semnifică posibilitatea unei colaborări cu Anglia în Orient, mai ales că s'ar putea obţine şi adeziunea Italiei. „Franţa — continuă presa elenă — ar rămâne, astfel, izolată în politica orientală şi faptul nu poate fi, pentru noi, decât deplorabil".

*

Mareşalul Foch a declarat într'un interview, că pacea mondială nu se poate restabili câtă vreme haosul economic domneşte pretutindeni. In consecinţă — adaogă mareşalul Foch — trebue ca Aliaţii să restabilească vechea lor coeziune din timpul războiului elaborând un vast program de refacere economică pe continentul european.

O tovărăşie nepotrivită

Confratele nostru „Patria" încearcă să se reculeagă din pauza pe care o făcuse în „Lupta" sa împotriva partidului naţional-liberal. Orice reluare a unei activităţi întrerupte întâmpină însă oarecare dificultate. Iată pentruce şi „Patria" dubiceşte, deocamdată, oarecum dezorientată de „relache"-ul pe care, din diferite motive, şi-l impusese.

In numărul său de ieri, organul partidului naţional o ia pe de departe şi reproduce din „Keleti Ujsag" un veninos articol, a cărui ţintă ar vrea să fie „apărarea industriei Ardealului faţă de dorinţele de acaparare ale vechiului Regat".

Ar vrea să spună „Keleti Ujsag", — şi confraţii dela „Patria" s'au grăbit să creadă acest lucru, — că partidul naţional-liberal doreşte să... distrugă comerţul şi industria din Ardeal, cari sunt superioare celor din vechiul Regat. Acest program infernal, adică, partidul naţional-liberal a vrut să-l realizeze cu ajutorul guvernului prezidat de d. general Averescu. — „Din această cauză, adaugă ziarul maghiar din Cluj, a căutat să distrugă partidul naţional român, care a fost cea mai mare piedică în realizarea programului lor".

Mărturisim că nu prea înţelegem. In primul rând, nu vedem cum ar putea să acapareze cineva comerţul şi industria unei provincii, distrugând-o. In al doilea rând, nu ştim cum s'ar putea confunda „partidul naţional român" cu industria şi comerţul din Ardeal în aşa fel încât cineva care ar vrea să le distrugă pe acestea din urmă, să înceapă prin a distruge pe cel dintâi...

Singurul lucru pe care-l pricepem este dorinţa maghiarilor din Ardeal ca industria şi comerţul acestui colţ de ţară românească, să rămână şi pe mai departe în mâinile unei minorităţi. Dar pentruce compătimeşte „Patria" cu aceste intenţii? Nu ştie „Patria" caşi noi, că industria şi comerţul din Ardeal sunt în alte mâini decât cele româneşti, şi că această nedreaptă situaţie, rămăşiţă a stăpânirei străine, trebue să fie schimbată? Nu doreşte „Patria" ca viaţa economică a oraşelor ardelene să scape de înfăţişarea sa străină, care nu e firească faţă de majoritatea românească a populaţiei Ardealului?

Desigur „Patria" cunoaşte toate aceste lucruri. Atunci, pentruce această cumetrie, pe care simţul naţional o respinge, cu ziarele maghiare?

Interesele de partid, poate. Dar atâta e de ajuns pentru a căuta un asemenea aliat şi pentru a servi, indirect, interese contrare celor româneşti? [illegible]

In preajma conferinţei de la Cannes

Refacerea economică a Europei. — Proectul consfătuirei financiare de la Paris. — Hegemonia economică a Angliei. — Guvernul sovietic contra politicei engleze.

Telegramele anunţă că zilele acestea s'a ţinut la Paris o importantă consfătuire între aliaţi, cu privire la soluţiunile financiare şi la proectele refacerei economice a Europei, — chestiuni cari vor forma obiectul dezbaterilor în apropiata conferinţă dela Cannes.

Proectele adoptate cu acest prilej, ajung la concluzia că închiderea pieţei ruseşti aduce un mare prejudiciu comerţului in[illegible]iat, că producţiunea economică europeană trebuieşte stimulată şi că se impune o cât mai grabnică rezolvire a problemei valutelor depreciate.

In acest scop, se va crea o mare societate pe acţiuni, cu un capital iniţial de 20 milioane livre sterlinge. Este probabil că prin ajutorul acestei instituţiuni de credit international, se vor acorda împrumuturi, pe baza schimbului de azi, sau se va scoate din circulaţie moneta ţărilor cu valuta scăzută.

Cam acestea ar fi în trăsături generale soluţiunile preconizate de politica britanică pentru refacerea economică şi financiară a Europei. Anglia este puternic stăpânită de convingerea că Germania şi Rusia trebuesc ajutate, pentru a se ridica din ruina financiară în care se sbat.

*

Proectele Cabinetului dela Londra, s'ar părea dela prima vedere că află în parte aprobarea politicei franceze, în realitate însă Franţa le opune o vajnică opoziţie, pentru că datoria Franţei se urcă la peste 300 miliarde franci, dintre care 150 miliarde contractate după armistiţiu, — ceeace înseamnează că ea a cheltuit mai mult după război, decât în timpul acestuia.

Regiunile devastate nu îngăduiesc nici o întârziere pentru a fi reconstituite. Germania trebue să-şi îndeplinească numai decât obligaţiunile financiare, impuse de către tratatul dela Versailles.

Presa franceză afirmă că industria germană nu este îndreptăţită să se plângă de urmările războiului, fiindcă ea este aceea care a absorbit miliardele împrumutului de război german. Germania este prosperă — dovadă: imensele comenzi din streinătate şi faptul că acolo nu se observă braţe fără de lucru — deci ea poate să plătească.

Germania a înfiinţat în diferite State din Europa mari întreprinderi industriale, care apar ca nişte puncte strategice ce sprijină tendinţele economice germane şi concepţia unei hegemonii industriale asupra Europei. Aceasta înseamnă că Germania vrea să cucerească prin alte mijloace, ceeace a pierdut prin arme.

Astfel ziarul „Le Temps" spune: „Germania să nu ne vorbească despre concesiuni pe care le va obţine dela guvernul bolşevic, sau despre alte scopuri economice în Rusia, căci atunci ea nu e sinceră.

Se ştie foarte bine, că ar trebui miliarde pentru ca să se restaureze viaţa economică în Rusia actuală. Concesiunile care, eventual, s'ar obţine nu ar da nici un rezultat înainte de 50 ani".

Toate aceste considerente determină Franţa să ceară aliaţilor, în conferinţa dela Cannes, să formeze un front unic contra Germaniei.

*

Recentele convorbiri anglo-germane dela Londra, au fost urmărite cu multă atenţiune de către guvernul sovietic dela Moscova şi au provocat chiar o mare nelinişte când a venit vestea că primul-ministru englez era foarte favorabil alcătuirei unui sindicat anglo-franco-german pentru refacerea Rusiei.

Organul partidului comunist „Pravda" publică următoarele asupra părerei guvernului sovietic în chestiunea politicei britanice:

„In scopul de a lămuri situaţia economică şi financiară a Germaniei, guvernul englez favorizează ideia unui sindicat financiar franco-anglo-german, nesolicitând concursul Franţei decât ca formă.

Când Anglia va stăpâni economiceşte Germania, acţiunea comună a capitalului englez şi german în streinătate se va mărgini la rezultatul că Anglia va exploata uşurinţa de organizare a industriei germane şi legăturile acesteia cu piaţa rusă în scopul de a face din Rusia o colonie germană.

Dacă Anglia joacă rolul de protectoare a Germaniei, ea va predomina în sânul sindicatului, fiindcă politica franceză, în ceeace priveşte Rusia, a pierdut chiar aparenţa de independenţă.

„Noi vom păstra" — scrie mai departe ziarul sovietic — „atât pe cât va fi posibil, relaţiunile cele mai bune cu Anglia. Un lucru este însă sigur: Hotărârea guvernului şi industriaşilor germani cari se pretează politicei de încătuşare economică a Angliei, — va fi decisivă în ceeace priveşte politica rusă faţă de Germania. Datoria Rusiei este de a se păzi de acest complot".

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

„Noțiuni de industrie și de tehnologie

Sub acest titlu a apărut vol. I. al acestei valoroase publicări în editura casei Bernát din Cluj, iar sub acest titlu emendat cu cuvinte „și de productologie" a apărut și vol. II, — amândouă în anul 1921 cu deviza cântecului Moților noștri:

„Munții noștri aur poartă,
Noi cerșim din poartă'n poartă!"

Autorii acestor volume sunt profesorii noștri A. Domide și I. Văleanu. Cartea e scrisă pentru uzul școalelor civile, industriale și de arte și meserii, dar se poate folosi de oricine, care ar dori să-și caute câteva informații asupra unor industrii. Vol. I cuprinde 192 pagini, iar vol. II tot tătea cu nenumerate clișeie, cari ilustrează diferitele noțiuni. Cartea din punct de vedere tehnic nu lasă nimic de dorit, căci a apărut în condițiuni bune. Alcătuirea acestei cărți, care umple cu demnitate un gol din literatura noastră de specialitate s-a făcut de bună seamă în niște condițiuni grele de tot. Literatura noastră în această privință, căci abea avem câteva cărți ca de ex. Fr. Damé, „Incercare de terminologie română", Buc. 1901., Tud. Pamfile, „Industria casnică la Români", Buc. 1910, Tud. Pamfile și Mih. Lupescu, „Cromatica poporului român", Buc. 1914 și Tud. Pamfile, „Agricultura la Români", Buc. 1913, am mai văzut câteva mărunțișuri prin vitrinele librăriilor din București, dintre cari am cumpărat una despre motoare, nu-mi aduc aminte autorul. Evident, că din literatura scrisă în limbi străine cunosc și posed și eu foarte multe cărți, mai cu seamă despre agricultură, mașini de vapor și motoare, despre morărit și despre producerea alcoholului. M'am ocupat cu plăcere de aceste lucruri, fiindcă am avut și eu mai multe mașini și le cunosc foarte bine. Deja la 1906 mă ocupam cu idea compunerii unui dicționar technic și câștigasem pe marele Român, d-l Mih. Vlădescu, pentru acest lucru. Politica, însă care nu ține cu oameni, ne-a zădărnicit acest gând bun. Dar această întâmplare fie pomenită numai în paranteză spre justificarea îndrăznelii mele de a scrie o recensie despre cartea frumoasă a d-lor Domide și Văleanu.

România veche era numai jumătate de țară și numai prin noi și prin provinciile noaste s'-a întregit. România etnică a devenit România politică și aceasta trebue să devie România, ca putere, ca isvor de producție și de bogăție națională. Acest ideal nu se poate atinge prin declarații naționale, ci prin muncă conștie și continuă. Cartea pomenită mai sus este un bogat izvor de îndemn pentru acest lucru. Evident, scrisă fiind cu dragoste și cu pricepere, micele greșeli se vor îndrepta în edițiile viitoare. Limba va trebui simplificată și apropiată de felul de a scrie din țară și strecurată de micile asperități ardelene. Nomenclatura tehnică va trebui adunată și adaptată trebuințelor noastre efective! In Jugoslavia încă nu există terminologia unitară, dar acolo, mânată de îndemnul patriotic școala technică medie din zagreb a lansat în întreaga țară un chestionar și răspunsurile sosesc din toate părțile.

De ce n-am face și noi așa. Având materialul la îndemână, am putea face o terminologie generală și această terminologie românească s'ar putea generaliza prin școalele noastre de industrie în toată țara.

Poporul român are mare simț pentru industrie, el cu soția lui fac tot ce le trebue în casă și curte. Polindustria aceasta al fost dușmanul specializării, e și-a făcut coada la topor, el și-a făcut plugul, carul etc. ea a țesut, a cusut îmbrăcămintea și numai cu progresul lenii, începe să dispară unele articole din casa țăranului. In vremea veche și luminele și săpunul s'a fabricat acasă. Bogăția nu constă numai în producere, adevărata bogăție e secretul cruțării: bani albi pentru zile negre, zice înțeleptul proverb.

Cartea d-lor Domide și Văleanu merge progresând, vol. I. e bun, iar vol. II e și mai bun, e mai bun, fiindcă se depărtează mult de vol. I. care ne lasă impresia superficială, căci ar fi un catalog al industriei germane. In vol. al II începe tehnica franceză și se prezintă bine.

Dorința mea e în privința aceasta: să împrumutăm de la străini tot ce e frumos, dar să nu neglijăm bogățiile noastre. Dacă tehnica mor'tului n-a ajuns la noi, să alcătuiască morți ca Amme Giésecke Konegen din Praunschweig, sau macar ca a lui A. Wörner din Budapesta avem alte ramuri representate splendid prin tehnica și produsele lor, bunăoară industria de fer de la Reșița și Ghelar, aici n-aveau autorii nevoe de Oberhausen. Tot așa trebuiau pe lângă planșele despre Reșița cu furnalele ei, cele mai moderne, sau fotografiile dela Ghelar cu technica extrem de perfecționată, a exploatării minereului de fer, fabrica de vagoane din Arad, care a produs minuni în expoziția de astă toamnă dela București. Fabrica de lanțuri din Timișoara, fabricile de sârmă și de cuie din țară. Industria textila a țării, sticlăriile noastre frumoase, fabricile de la Turda etc. M-a atins n plăcut petrolul din Canada și Baku, când re recorim ostenreala dorințelor visului nostru economic la umbra pădurii sondelor de la Câmpina noastră.

Si când negîndim, Doamne, câtă bogăție mai avem încă neexploatată și strânsă cu căldură la sânul pământului țării noastre frumoase, dar nefericite din cauza prostii și răutății noastre, ne cuprinde jalea. Fiecare colț al țării noastre e binecuvântat și e leagăn sfânt al existenții noastre. Visurile copilăriei dispar cu vremea și sfânta muncă, isvorul de viață îl va lua de bună seamă locul, căci timpul va măcina toată sgura energiei românești și o va lasa în puterea ei curată de producție. Viața cere aciastă muncă și ea are dreptul s'o facă. Toată trândăvia și răutatea va dispare, căci străinii ne vor sili să cunoaștem datoriile noastre!

Sentimentele nobile și adevărat patriotice ale autorilor, de a deștepta interesul și dragostea în inima celorului față de țara noastră și față de bogățiile ei, mi-au plăcut și eu cred, că și vor vedea visul cu ochii, din acest motiv îi felicit din toată inima. Micile greșeli de tehnică și de informații nu pot formează obiectul acestui articol, care are interesul să facă cunoscută truda și munca lăudabilă a autorilor pomeniți. Dzeu să le dea zile, să-și vadă cartea din ce în ce tot mai perfecționată iar pe neamul nostru să-l scutească de trântori și proletari și să-l dăruiască cu industriași muncitori și cinstiți, căci industria e'n adevăr plug de aur, cum zice Neamțul.

Prof. *Iosif Popovici*

Teatrul Național

Joi 5 Ianuarie: se va reprezenta **Doctorul fără voe și Lăutarul din Cremona**, dramă într'un act de Francois Copee, cu d-na M. Popescu și d-nii V. Vasilescu, A. Popovici și C. Simionescu.

Sâmbătă 7 Ianuarie 1922. Prima zi de Crăciun: matineu: **Doctorul fără voe și Lăutarul din Cremona**; seara: **Cinematograful.**

Duminecă 8 Ianuarie 1922. A doua zi de Crăciun: matineu: **O căsnicie**; seara: **Necunoscuta.**

Marți 10 Ianuarie 1922, va avea loc premiera comediei în patru acte „Manevrele de toamnă".

Matineurile se încep la orele 3 p. m. iar seara la orele 8 precis. Odată cu începerea spectacolului ușile la parter se închid.

Răspândiți „Infrățirea"

ECOURI

Mâncătorii de pământ

„A mânca pământ" înseamnă ultima expresie a omului înfometat și nu este o expresie scoasă din domenine fanteziei, ci e o urmare a cumplitei realități, așa după cum ea ni-se înfățișează în unele părți ale lumii.

Geophagia totuși este un obicei răspândit și azi în unele regiuni din extremul orient; în Europa nu se obicinuește decât foarte rar.

Așa în Portugalia există un sat unde locuitorii mestecă în gură după masă o bucată de argilă bogată în azot, precum marinarii mestecă tutunul.

Ce e mai ciudat însă e că acești oameni suferă de turburări gastrice dacă neglijează această „îndelitnicire" curioasă, devenită o necesitate indespensabilă a organismului.

In China obiceiul acesta e foarte răspândit; în Tokio de exemplu argile e considerată ca dezert.

In insula Java, argila spălată de nisip și prăjită se dă ca medicamen împotriva îngrășării.

In Africa, geofagia este deasemenea răspândită.

In America de Nord, Indienii amestecă pământul cu făină de grâu

Populația de pe țărmurile Amazonului, se hrănește cu pământ luni întregi chiar — după cum ne spune Humboldt.

Dealtcum aproape în toate părțile lumii, mai ales în perioadele de mari crize de cereale, oamenii mănâncă pământ. De multe ori însă acest obiceiu ciudat devine o „modă" și prin imitație se răspândește. Astfel geofagia nu mai este o necesitate vitală, ci o simplă manie sau snobism.

In unele ținuturi ale Africei de exemplu, lutul e considerat ca un medicament. Așa femeile gravide mai toate mănâncă lut.

Cu toate acestea geofagia, rămâne o simplă amăgire pentru stomac: de sat nu ține. Dimpotrivă: această „delicatesă": slăbește organismul și dilată stomacul, pe lângă leziunile intestinale, cari adeseori aduc sfârșitul.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Cărți și reviste

Ramuri:

Anul XVI. No. 1.

Vechea revistă literară din Craiova intră în al șaisprezecelea an de existență, reorganizându-se și grupând din nou în jurul ei forțele cari i-au făcut mai de mult faima. Și, ceeace trebuie în deosebi să ne bucure, este faptul că „Ramurile", cari apar acum în excelente condițiuni tehnice, păstrează entuziasmul de altă dată. — După cincisprezece ani de luptă literară!

Revista reapare subt direcția d-lui N. Iorga, și subt supravegherea unor „redactori", ca I. Agârbiceanu, Gh. Bogdan-Duică, Nichifor Crainic, C. Ș. Năgețel, I. U. Soricu, și D. Tomescu. Redacția are deci apreciabile legături cu Ardealul, de vreme ce d-nii I. Agârbiceanu, Bogdan-Duică și D. Tomescu, își trimit contribuția lor de muncă de la Cluj, iar d-l I. U. Soricu de la Sibiu.

Numărul cel dintâi al „Ramurilor", reorganizate ne aduce un călduros articol al d-lui N. Iorga, asupra cântecelor basarabene adunate de d-l I. Bujduvan, și o prețioasă novelă datorită d-lui Ion Agârbiceanu: „*Moștenirea lui Gheorghiță*". Inspirată la senină și totuș profundă a talentatului Nichifor Crainic dăruiește o poezie bogată și amplă, din care reținem:

O sufletul, sufletul — urnă cernită
Cu glorii de veacuri în scrum
Și adaos din scrumul durerii de-acum —,
Cenușă de viață zădărnicită..
Din nou sămănați-l cu alte semințe:
De noi idealuri și noi năzuințe,
Cenușa u cată stropiți-o cu vin —
Eu pentru suflet închin!

D. D. Nanu semnează o „Primă filă", în care recunoaștem aceeaș prfectă armonie de formă și aceeaș cugetare impede:

O, țara mea iubită, izvor de idealuri,
Umanitate vastă, tu, Patrie de mâne,
Vă revărsați pe 'ntinsele armonioase valuri
De suflete fecunde, ca lanuri largi de grâne,
Și 'n ultima scânteie din amurgirea ploapei
Când voiu simți prin oc'i-mi undind ai Lethei râu,
Dă-mi, Doamne, mângâerea în fața ta și-n groapă,
Să știu că prefuit-am doar cât un spic de grâu.

Regretăm, din „Ramuri", lipsa obișnuitelor cronici. Așteptăm ca prezența d-lui N. Iorga la revista craioveană să fie și aceea a unui îndrumător, în dezorientarea literară de astă i.

Șhurătorul

Anul I. Nr. 15 și 16.

D. Eugen Lovinescu se străduește într'o serie de articole, — a ajuns la al treilea, — ca să ne prezinte pe d-na Papadat-Benge cu subt înfățișarea unei scriitoare de care trebuie să se țină seama, pentru lucrurile „unice" pe care le-a dat literaturei contimporane. Am fi dorit să ne convingem de afirmațiile d-lui Lovinescu din însuș scrierile d-nei Papadat-Bengescu.

Ne oprim, din restul cuprinsurilor, destul de bogate, asupra versurilor d-lui Camil Petrescu:

In fund,
Depărtarea cu norii albi se-'mbină
In aerul molatec încălzit
Fierb mărunte ochiuri de lumină.
Lângă noi spre stânga, sau spre dreapta,
Și fără orânduială mai departe,
S'au risipit afară din livezi,
Copacii cu coroane prea puternice,
— Subt ei e iarba verde și dulce ca răzoarele —
Și cât vezi,
Toată valea
E acum în mod iresc o carte,
In care 'nfierbântat citește soarele.

Gândirea

Anul I. Nr. 17.

O revistă românească, de literatură și de cultură, ajunge la al șaptesprezecelea număr, îmbunătățindu-și din ce în ce mai mult haina în care se prezintă publicului și menținând aceiași grije eclectică de a da un ales material literar! E un cadou de Crăciun pe care confrații noștri d-nii Camil Petrescu și D. Cucu îl fac Ardealului, și desigur, va fi apreciat după cum se cuvine. In rolul de publicații mai noui și mai vechi, Gândirea se menține la un nivel atât de ridicat încât cu greu i s'ar putea găsi vre-o scădere.

Ultimul număr, — numărul de Sărbători, — adună la un loc câteva tinere nume literare de cea mai frumoasă și dreaptă reputație: Lucian Blaga, Nichifor Crainic, Adrian Maniu, Demostene Botez, A. Dominic, G. Bărgăuanu, A. O. Teodoreanu, Panfil Șeicaru și, însfârșit Cezar Petrescu, pe care, — mai ales subt pseudonimul C. Robul, — începem să-l prețuim ca pe unul din cei mai buni prozatori ai nouei generații.

O cronică bogată și cuprinzătoare, dovedește o însuflețită pasiune de a urmări cu atenție întreaga mișcare culturală din țară și de aiurea.

Flacăra

— Anul VII Nr. 4 —

Revista de subt direcția d-lui C. Banu cuprinde un îmbelșu-

Cronica politică

Guvernarea „fără ardeleni" — Prezenţa d-lui Vintilă Brătianu şi a celorlalţi fruntaşi liberali la Cluj, dă prilej confratelui nostru „Patria" să facă unele observări asupra organizărei partidului naţional-liberal pe teritoriul Ardealului.

E firesc lucru ca „Patria" în calitatea sa de organ al partidului naţional, să nu vadă cu ochi buni nici resunetul pe care l'a avut inaugurarea „Cercului de studii" din Cluj, nici succesul cu care s'au consolidat organizaţiile partidului naţional-liberal la Oradea-mare, la Sibiu, şi în celelalte judeţe ardelene. Iată însă că „Patria" merge mai departe, şi dă alarma că partidul naţional-liberal doreşte, venind la cârmă, să guverneze Ardealul „fără ardeleni".

Un spectator obiectiv al luptelor politice ar zice: împrejurarea că partidul naţional-liberal se organizează în Ardeal, dovedeşte tocmai din potrivă că acest partid n'ar dori vreodată să cârmuiască ţara fără să aibă rădăcini adânci în viaţa publică de dincoace de Carpaţi.

Lucrurile nu stau însă aşa. „Fără ardeleni" înseamnă pentru „Patria": fără partidul naţional, şi aci „Patria" stărueşte într'o veche confuzie. Este ciudată concepţie că partidul naţional se identifică şi azi caşi în Ungaria de ieri, cu întreaga suflare ardelenească.

Partidul naţional acuză alte partide că sunt „acaparatoare" şi se ridică împotriva „guvernărei unui singur partid." La rândul său însă, partidul naţional ţine cu orice preţ să acapareze Ardealul, şi să guverneze, nu numai singur, — dar chiar fără opoziţie.

Iată, credem noi, origina tuturor greşelelor săvârşite în ultimul timp de acest partid, — şi se poate spune că au fost destule.

De ce mor Moţii de foame?

Un strigăt desnădăjduit a străbătut ţara: strigătul moţilor, cari mor de foame.

Îngrijorarea a cuprins inimele celor buni şi ruşinea ne-a îmbujorat obrajii, că ei, mândria noastră, străjerii neadormiţi a visurilor îndrăzneţe, luptătorii gata oricând pentru a aprinde focul luptelor desrobitoare, au ajuns să cunoască chinurile foamei în România Mare.

Atâta ne e mângâerea, că nu „Ţara lor" scumpă e vinovată că nu au o bucătură.

Sărăcia lor, necazul lor, au fost exploatate, au fost provocate.

Vagoanele cari trebuiau să le ducă bucăţica de pâine au luat alte drumuri. Cele ce s'au rătăcit şi au ajuns la Munte au fost supra încărcate, nu atâta cu bucate, cât cu taxa de comisioane şi Dumnezeu Sfântul mai ştie cu câte adausuri la preţul de cumpărare.

Au luat alt drum cu grâul Comisiei de Aprovizionare şi nu s'au mai reîntors niciodată vagoanele:

No. 54103 de 10.000 kgr.
No. 117672 de 15.000 kgr.
No. 114408 de 15.000 kgr.
No. 128100 de 15.000 kgr.
No. 1950 de 15.000 kgr.
No. 4495 de 15.000 kgr. la 10 Februarie 1921.
No. 102007 de 15.000 kgr. la 17 Februarie 1921.
No. 37047 de 15.000 kgr. şi
No. 14075 de 15.000 kgr. la 18 Februarie 1921.

S'au făcut probabil făină şi ca făina orbului, s'au dus... la Friedmann, în Cluj, grâul, şi... să se caute la cine e... beneficiul.

Şi câte alte vagoane nu s'au rătăcit pe drumuri pierdute. De aceea nu e pâine în Ţara Moţilor.

Şi e scumpă, de mama focului, acolo unde se mai găseşte, pentrucă a fost nevoită să poarte multe taxe şi legale, dar mai ales de pricopseală.

Au fost nenorocite de vagoane de grâu, multe la număr, cari au trebuit să suporte schimbarea de stăpân în judeţ în formă de urcare simţitoare la preţul de distribuire.

Şi toate au fost puse la contribuţie pentru fonduri mărturisite şi nemărturisite.

Sau înfiinţat fonduri pe bucătura flămânzilor, din cari să se plătească ceaiuri de prezentare în societate; să se acopere goliciunea morală, şi să fie astupată gura bunului simţ.

De aceea nu au pâine moţii şi aceea puţină câtă e, e scumpă mama focului.

Turda, la 3 Ianuarie 1922.

Dr. Ion Boeriu

---

gat n a cetat, în care trebue să constatăm un îmbucurător secetă de versuri, — şi o absenţă totală a prozei literare.

Un frumos articol de îndrumare iscăleşte d-l I. G. Duca, terminând astfel; „precum în mijlocul secularelor noastre restrişti am păstrat nestinsă credinţa că ceasul întregirei naţionale va suna, tot astfel se cere ca să ne îndreptăm cu încredere spre zilele apropiate în care neamul nostru, liber pe destinele lui şi înviorat printr'o epocă prelungită de pace, va putea duce la deplina lor desvoltare minunatele sale însuşiri, şi câştigându-şi un loc de cinste printre popoarele lumei, să se răzbune prin gloria viitorului, de toată vitregia trecutului".

Poeţii ultimului număr al „Flacărei", sunt nu mai puţin de zece. Fără îndoială, ne au plăcut mai mult versurile, tot mai cuprinzătoare mai armonioase ale d-lui D. Nanu, a cărui reîntoarcere pe ogorul poeziei o salutăm şi aci, caşi în paginele „Ramurilor" din Craiova.

A.

Guvernul nu mai achită studenţilor noştri din străinătate schimbul

Aflăm cu durere că toate străduinţele reprezentanţilor diplomatici români pentru ajutorarea studenţilor noştri din străinătate n'au izbutit, deşi se făcuseră chiar şi intervenţiuni de către oficialitatea Statelor unde tineretul român îşi desăvârşeşte studiile.

Nici iniţiativa acestei oficialităţi, nici aceea rostită în parlamentul francez de pildă nu au putut hotărâ — măcar de „ochiii lumii" — să dea sprijinul solicitat studenţilor plecaţi să se adape la cultura occidentală.

Un ordin recent al ministerului de finanţe anunţă că până la noui dispoziţiuni (?!) se mai accordă acelor studenţi „schimbul favorabil".

Ordinul însă nu se opreşte aci. El închee în chip cu totul ridicol: Prefecturile de ţudeţ nu vor mai elibera paşapoarte de trecere nici studenţilor cari îşi desăvârşesc instrucţiunea în străinătate pe cheltuiala lor.

Şi ne mai mirăm că judecata străinătăţii despre noi este aşa de puţin măgulitoare!

Demisia a 86 magistraţi din Ardeal

Din cauză că numirea şi înaintarea în magistratura din Ardeal s'a făcut după bunul plac al celor ce dispun de această mişcare şi nu după meritele şi capacitatea fiecăruia — condiţiuni consfinţite în legea respectivă — un număr de 80 magistraţi din ţinutul nostru de dincoace de munţi a demisionat.

Cazul fiind adus la cunoştinţa ministrului Ardealului, aceasta „a făgăduit" că va proceda la un „integru institutiv" — expresia ministrului.

Situaţia semănăturilor de toamnă

Iată după cifrele întocmite de direcţia generală a agriculturei — situaţia semănăturilor de toamnă din anul acesta: grâu s'a semănat 1.445.000 hectare: secară s'a semănat 1.635.000 hectare: orz 75 de mii hectare şi rapiţă 67.000 hectare.

Iată cum se prezentau aceste semănături în anul trecut: grâu s'a semănat 2488.335 hectare: secară: 265.379 hectare: orz 65600 hectare şi rapiţă 14200 hectare.

După cum vedem anul acesta s'a semănat aproape un milion hectare mai puţin.

Cetiţi „Înfrăţirea"

Primul congres al Farmaciştilor si Droghiştilor din Ardeal

— **Ziua I.** —

Duminecă înainte de amiază, s'a deschis primul congres al „Asociaţiunii farmaciştilor", droghiştilor proprietari şi al diplomaţilor droghişti din Ardeal.

Prezidează d-l prof. univ. Pamfil, prezidentul „Asociaţiunii farmaciştilor".

D-l medic Anca reprezintă ministerul ocrotirilor sociale.

Sunt de faţă în afară de congresişti, veniţi în mare număr, şi câteva personalităţi de seamă din lumea medicală, farmaceutică şi intelectuală.

Înainte de-a intra în ordinea de zi, s'au trimis o telegramă omagială M. S. Regelui şi alte câteva telegrame adresate diferiţilor membri ai guvernului.

S'a dat apoi citire în limba română a statutelor întocmite de d-l referent I. Ştiopu recitindu-se în urmă şi în limba ungară de d-l Rózsa.

Statutele au fost aprobate în majoritate de voturi.

După aceasta, a urmat discuţiunea asupra proectului lege al vânzărei substanţelor medicamentoase precum şi asupra proectului învăţământului Universitar al secţiei de drogue-chimico-farmaceutice alcătuite de d-l Ştiopu aceptat fiind de d-l profesor Pamfil.

D-l Profesor Pamfil luând cuvântul arată importanţa modificărei actualului învăţământ după programul d-lui Ştiopu care este atât de mult simţită faţă de droguiştii de ieri şi cei de azi; propune însă ca, în locul celor cu diploma de bacalaureat să se primească la specialitatea droguistă numai tineri absolvenţi ai şcoalei superioare de comerţ.

D-l Ştiopu protestează contra acestei propuneri de a se primi tineri tineri cu 6 cl. (după sistemul vechiu) argumentând necesitatea cerută de înaintarea şi desvoltarea cât mai largă a învăţământului şi profesiunii pe care d-sa o reprezintă.

In continuare vorbitorul spune că chemarea droguistului nu este o specialitate ordinară ci morală căreia i se cer cunoştinţe foarte desvoltate, ea fiind un intermediar între chimist şi farmacist.

D-l Profesor Pamfil combate argumentarea principială a d-lui Ştiopu arătând că cel iar cu 6 cl. liceale, doi ani practică şi cu cursul facultativ de 1 an cineva poate deveni acelaş specialist, ba chiar şi mai bun căci nu titlurile îl fac pe om mare, ci tragerea lui de inimă pentru ştiinţă.

In definitiv — adaugă d-l profesor — bacalaureatul este numai o formalitate de complectarea studiilor şi nici decum un titlu hotărîtor.

D-l farmacist Murgău a aprobat şi d-sa propunerile d-lui Ştiopu arătând că o naţiune poate propăşi numai prin progrese în toate ramurile economii şi industriei interne care asigurând nevoile interne fără import să poată exporta.

După deschiderea congresului s'a trimis o telegramă Majestăţei Sale Regelui Ferdinand I. al tuturor Românilor aducând la cunoştinţă primul congres al droguiştilor care-şi îndreaptă primul lor gând cu dragoste şi recunoştinţă.

Apoi s'au trimis telegrame primului Ministru, Ministrului de Interne ect.

D-l profesor Pamfil, continuând explică întemeierile d sale cu privire la modificările sau menţinerea dispoziţiunilor din legea asupra drogueriilor.

După terminarea acestei cuvântări ora fiind întârziată, continuarea desbaterilor a fost amânată pentru a doua zi Luni.

Ştiri şi fapte politice

Pe cât de comunicativ a fost d-l Caius Brediceanu, noul ministru, cu presa, pe atât de circumspect s'a arătat în urmă.

Fiind solicitat de mai mulţi ziarişti din localitate să dea unele lămuriri cunoscute de d-sa, în privinţa ciudatei lipse a celor 10 milioane lei din fondul dela fosta Aprovizionare, a refuzat cu abilitate să dea un amănunt măcar.

Faptul acesta nu e mai puţin ciudat.

Tot d-l Caius Brediceanu, privitor însă la portofoliul de ministru al Ardealului — cărui portofoliu d-sa i-a dat întâietate în locul celui de trimis plenipotenţiar — a fost gata să răspundă că şi-l va păstra, dacă guvernul din care d-sa face parte va reuşi să-şi creeze majoritatea parlamentară.

Care va fi cea mai frumoasă petrecere a Clujenilor in prima zi de Crăciun?

Marele bal costumat şi necostumat

ce va avea loc in salonele hotelului New-York de la orele 9 seara până dimineata

Va fi cel mai frumos bal din acest an şi va procura participanţilor surprize cele mai originale. — Vor fi, între altele, 10 (zece) concursuri la care va lua parte toată lumea! doamne, domni, domnişoare, tineri şi bătrâni galanţi. Va fi mai ales un concurs de costume, **pentru că toate croitoresele din Cluj au fost mobilizate** în vederea confecţionărei sutelor de costume care s'au comandat

Succesul marelui Bal din prima zi de Crăciun este asigurat.

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

INFORMATII

In comuna Borșa o femeie a dat naștere la 3 gemeni cărora li s'a pus numele celor 3 mari luptători naționali: Horia, Cloșca și Crișan.

A. S. R. Principele Moștenitor a primit să boteze pe micii purtători ai unui nume scump sentimentului românesc.

*

Ministerul de finanțe a luat dispoziținnea de a amâna până la 10 Ianuarie crt. declarațiunile asupra luxului propriu zis adică pentru locuitorii din orașe care au mai multe camere sau prea mulți servitori decât cei necesari sau pentru automobile, cai de călărie sau trăsură, trăsură cu arcuri, motociclete și puști de vânătoare fie în orașe fie în comunele rurale.

Aceste declarațiuni speciale n'au nici o legătură cu declarațiunile ce trebuesc făcute conform legei contribuțiunilor directe și al căror termen de depunere, după cum s'a anunțat, este până la 20 Ianuarie crt.

*

Căile ferate Someșene au făcut cunoscut că persoanele cari vin sau pleacă dela institutul Antirabic (Pasteur) din Cluj vor putea călători gratuit în vagoane de clasa III pe această linie.

*

In ședința de Sâmbătă seara a comisiunei superioare vamale din ministerul de finanțe s'a hotărît reducerea taxelor de export la următoarele articole: pentru cărbuni taxa de export a fost redusă la 100 lei de vagon; impletiturile de nuele, 100 lei la vagon; lemnul de rezonanță, 150 lei de metru cub, iar carnea de export a fost fixată cu 500 lei la vagon.

*

Autoritățile au fost înștiințate să nu elibereze sub nici un motiv certificate de indigenitate persoanelor cari vin în țară cu pasapoarte din alte țări, întru cât s'a constatat că o mare parte din cei ce vin din Ungaria caută să se stabilească aici chiar dacă au renunțat la cetățenia română.

*

Serviciul religios de Sfintele Sărbători ale Crăciunului la biserica Ortodoxă va începe la ora 9 jumătate dimineața.

*

Primim la redacție întâiul număr din ziarul „Înălțarea" de sub direcția apreciatului scriitor și vechiu gazetar, d-l Ion Gorun.

Urăm noului confrate spor la muncă și viață lungă.

*

Blocarea stațiunei de frontieră Nepolcăuți a determinat măsura opririi până la 15 Ianuarie a oricărui export pentru Polonia cum și a transitului mărfurilor de export prin Polonia.

Direcțiunea minelor anunță că prețul aurului e fixat la 27.600 lei chilogramul la oficiile Statului din Abrud, Zlatna și Baia-Mare.

Prețul este socotit după piața liberă din Londra minus 20% pentru spese de transport etc.

*

Ca președinte al Comisiei Dunărene, care își va avea reședința la Budapesta, fost ales un delegat, român.

*

Consiliul de miniștri a autorizat cumpărare castelului lui Mihai Viteazul, din comuna Buia, județul Târnava-Mare, pentru suma de 500.000 lei și a aprobat contractele încheiate în ziua de 22 Octombrie 1921, între d. Constantin Tănăsescu, directorul general de interne din Cluj, ca reprezentant al Statului român pe de o parte, și între actualul proprietar, familia Maurer de Urmos pe de altă parte.

*

Ministerul de industrie și comerț comunică celor interesați că toate contractele încheiate de actualii cetățeni români, foști supuși unguri, cu supușii statului ungar conform tratatului de pace de la Trianon nu se pot executa.

In schimb ministerul de externe prin legațiunea noastră de la Budapesta poate interveni direct în acest scop.

*

D. G. Lucasievici, ministru la departamentul lucrărilor publice, a fost însărcinat cu interimatul ministeruluii industriei și comerțului, în locul d-lui Mihail Oromolu, numit guvernator al Băncii Naționale.

*

Se va spune spre aprobarea adunărei naționale în Belgrad, proiectul de lege relativ la facerea unui tratat comercial cu Germania.

In Munchen s'a fondat societatea pe acțiuni Dunărea cu un capital de 900 milioane mărci pentru construirea căilor mari de navigațiune între Rhin, Main, Donnau.

*

Conform legei vânatului, permisele pentru vânătoare se vor putea elibera de către prefecturi în schimbul taxei suma de 100 lei plătită la Percepție iar permisele de purtat arme vor fi emise de prefecturile de poliție — taxa e de 10 lei.

*

Marele cofetării Boncescu din Cluj și Timișoara oferă frumoase surprize onoratei sale clientele, atât pentru sărbătorile catolice, cât și pentru cele românești, — Vizitați frumoasa expoziție de articole de pomi, bomboneriile etc. 1135.

Au fost numiți membri în comisiunea pentru unificarea legislativă d-nii:

Al. Dobriceanu, fost președinte la înalnta Curte de casație și justiție;

C. Marinescu, fost președinte la înainta Curte de casație și justiție;

Panait Ionescu, fost consilier la înalnta Curte de casație și justiție;

Nicolae I. Zamfirescu, fost consilier la înalta Curte de casație și justiție;

Gh. Flaișlen, fost consilier la înalnta curte de casație și justiție.

*

Ministerul de interne a hotărât închiderea tuturor caselor de vânzarea biletelor de călătorie pe vapoarele atlantice.

*

N. Baboian a fost numit inspector general administrativ în locul d-lui Stoicănescu.

*

D-l. C. Brediceanu a plecat aseară din Cluj.

*

Un grup de negustori a intervenit la Ministrul Ardealului pentru a stărui în favoarea exportului de ouă.

*

Oficiu l. O. V. va împărți cu ocazia Sf. Sărbători de Crăciun invalizilor de război, în loc de bani alimente după cum au solicitat ei înșiși.

*

D-l Pop, Primarul orașului Cluj a cerut acordarea unei sume mai mari pentru a se putea mări numărul elevilor de la „Căminul Ucenicilor" de la 8 la 200.

*

D-l Mironescu ministrul de instrucțiune publică, aflător în Cluj, a vizitat eri Universitatea și biblioteca universitară; iar aseară a asistat la reprezentațiunea Operei „Tannhäuser.

*

Loteria de clase a Asociațiunii. Tragerea I. a loteriei de clasă, lansiate de Asociațiune, se va face Vineri în 31 Decembrie vechiu 1921 (13 Ianuarie n. 1922).

Domnii comisionari sunt rugați a trimite listele exacte ale biletelor vândute până cel mult în 28 Decembrie v. 1921 (10 Ianuarie n. 1922) la adresa Asociațiunii (Sibiu Șaguna 6).

*

Grădina de iarnă a Hotelului Central s'a redeschis pentru publicul de elită. Bucătărie de lux de primul rang. Băuturile cele mai alese. In fiecare seară concert. III-622

*

In CINEMA URANIA se va reprezenta Joi, tragedia istorică: „Madame Dubarry" în roluri e principale Pola Negri, Harry Liedtke și Emil Sannings.

*

IN CINEMA APOLLO se va rola Joi drama de aventurii „Omul nemuritor".

Autoritățile din Ardeal au fost instiințate că numai persoanele sănătoase, având legături de rudenie în America fiind de bune moravuri și posedând banii necesari — cel puțin 25 lire sterlinne — pot emigra în Canada.

*

„Cand. jur. Traian Moga a fost promovat de doctor în drept la universitatea din Cluj în 24 Dec. 1921.

*

Primariile au fost înștiințate de-a înaintea autorităților până la 1 Martie bilanțurile caselor orfanele din anul precedent.

*

Ori-ce corespondență oficială și relațiuni între autoritățile noastre și Liga Națiunilor se va face de acum înainte numai prin serviciul de legături de la Ministerul Afacerilor străine, înființat în acest scop.

*

Ministerul de războiu a făcut cunoscut că nu mai poate ceda altor instituțiuni din clădirile ce actualmente le ocupă birourile și trupa prin diferite ținuturi, întrucât acestea îi sunt strict necesare.

*

S'a dat ordin ca soldații demobilizați să nu mai poarte haine militare, fie că unele sunt detoriorate fie că unii prin ele caută să-și pună în evidență valoarea lui de militar.

*

In CINEMA UNIVERSITATII se va rola Joi, drama de aventurii: „Inelul Fatal" partea IV.

*

Dr. Carol Weber, fost medic al clinicei dermato-venerice din Cluj, medic primar la Spitalului de femei, dă consultațiuni pentru bolile veneric și de piele. Str. Gheorghe Barițiu No 7. dela 3—5 p. m.

DACA DORESTI SA CUMPERI MOBILE să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui Székely și Réti Fabrica de mobile transilvaneana. Societate pe Acții.

Incorporarea contingentului 1922

In conformitate cu ordinul general de repartiție al Marelui Stat Major încorporarea se va face pe ziua de 1 Februarie 1922.

Tot pe aceiași zi se vor încorpora și următoarele categorii din tinerii contingentelor mai vechi și anume:

1. Tinerii cari au fost amânați, iar la consiliul clasei 1922 au fost găsiți buni de serviciu.

2. Tinerii cari au fost amânați ca având frate sub drapel contingentul 1920 la infanterie și 1919 la [artilerie trupe pe 3 ani.

3. Tinerii cărora li s'au anulat dispensa de serviciu militar de către consiliul de recrutare.

4. Tinerii cari nu s'au prezentat pentru validarea dispensei.

5. Tinerii cari cari au avut amânări de studii și nu le-au mai cerut pe anul 1921—1922 și nu au amânarea în condițiunile art. 52 din L. R.

Cei cari nu se vor prezenta se vor da nesupuși și vor suferi rigorile legei.

Tribuna liberă

In o chestie de onoare

D-lui

EMIL NISTOR

CLUJ

In urma încredințărei D-v. avem onoare a vă încunoștiința că în ziua de 3 crt. ne am prezentat la d-l Isac Reinstein, directorul Băncei Marmorosch, Blank et Co. din Cluj, — cerându-i satisfacție pe cale cavalerească pentru injuriile aduse D-v. în ziua de 2 crt. în localul numitei bănci.

D-l Isac Reinștein a declarat că, din motivul că ofensa adusă a făcut-o în calitate de director, nu poate tolera ca, un subaltern al său să-l tragă la răspundere pentru purtarea sa de director, dovedită în localul băncei, — în consecință refuză orice fel de satisfacție cavalerească în această chestiune.

Deoarece d-l Isac Reinstein, a denegat — chiar și la repetata noastră somare satisfacerea datoriei cavalerești — vă redăm prin aceasta mandatul nostru onorific, și declarăm din partea D-v. această chestiune, conform regulelor cavalerești, de aranjată.

Cluj, 3 Ianuarie 1922.

Cu deosebită stimă:

(ss) *Romul Rusu*

(ss) *Ludovic Nagy*

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

Acțiunea agitată din Cernăuți

Impotriva nesocotirii simțimântului național

Amănunte. — Purtarea antiromânească a directorului teatrului german Popp. — Sălbăticia poliției. — Cetățenii se solidarizează campaniei studențești, protestul lor. — Senatul universitar intervine. — Moțiunea cernăuțenilor.

In numărul nostru de Marți am reprodus numai textul protestului studențimii bucovinene împotriva purtării antinaționale a directorului celei mai de seamă instituțiuni artistice din capitala Bucovinei, și împotriva sălbăticiei săvârșite de poliția de acolo.

Azi revenim cu amănunte.

Intre direcțiunea teatrului german și studențimea română din Bucovina a izbucnit un grav conflict pe tema Teatrului Național din Cernăuți. Studenții urmând să dea o reprezentație românească în sala teatrului, directorul teatrului, d. Popp a refuzat să le-o pună la dispoziție obligând pe spectatorii români să aștepte o oră în frig până la terminarea reprezentației germane.

Atitudinea aceasta a directorului a jignit profund studențimea română.

In ultimele trei zile au avut loc mari demonstrații studențești cerând interzicerea reprezentațiilor germane.

*

Cum era de așteptat, spiritele fiind foarte agitate, au avut loc și ciocniri sângeroase. Germanii adresând expresii ofensătoare românilor, s'a produs o încăierare, cu răniți în ambele tabere.

*

Intervenind poliția, sergenții d-lui Tarangul, prefectul de poliție, au înconjurat teatrul, brusând pe studenții manifestanți. In urmă au sosit și sergenții călări, cari sarjând mulțimea, au rănit foarte mulți studenți, operând și numeroase arestări.

Cum studenții se retrăgeau în localul universității, poliția i-a urmărit până în sălile de lectură.

*

Sesizat de această atitudine a poliției, rectorul universității a cerut explicații poliției locale care a răspuns că-și ia toată răspunderea. Cum însă poliția continua să ocupe localul universității, rectorul s'a adresat comandamentului militar, punând localul de cultură sub paza militară.

Numai astfel a putut fi pusă la adăpostul poliției, vai! românești.

*

Teatrul și-a închis porțile. Trupa germană, care trebuia să-și continue ciclul de reprezentații, pare c'a renunțat la aceasta.

Senatul universitar, sesizat de cele petrecute, a reclamat cazul telegrafic la București, cerând să i-se facă de urgență o severă anchetă.

*

Ca urmare a evenimentelor petrecute s'a ținut Duminecă o mare întrunire publică în sala teatrului mare, unde s'a protestat vehement împotriva atitudinei directorului teatrului german și a poliției.

Cu prilejul acestei întruniri impunătoare și prin covârșitorul număr de cetățeni, s'a redactat următoarea moțiune, adresată telegrafic celor în drept:

Cetățenii români adunați în ziua de 1 Ianuarie 1922 ora 11 în Teatru orășenesc din Cernăuți se declară întru toate solidari cu studențimea română. Ei se arată jigniți că această studențime a fost schinginită și maltratată din ordinul autorității însărcinate cu menținerea ordinei în oraș și cere guvernului să le dea deplină satisfacție. Ei declară că reprezentațiile unui teatru care sfidează bunele sentimente românești nu pot să continuă și cer ca actuala trupă de sub direcțiunea d-lui Popp să fie oprită de a mai juca în Cernăuți. Ei cer totodată ca guvernul central să ia de urgență măsurile de cuviință ca în timpul cel mai scurt să se înființeze teatrul național românesc. Protestând cu toată indignarea împotriva jignirei celor mai firești sentimente românești din partea unui director de teatru necetățean pripășit aici cu vădite intenții de propagandă împotriva idealurilor statului nostru.

Cerând cu toată hotărârea imediata înființare a teatrului românesc la Cernăuți și ca satisfacție pentru maltratările studențimei înlăturarea imediată a directorului de poliție Constantin Tarangul cetățenii români din Bucovina declară cu neă necontenit la postul de strajă până ce aceste postulate ale lor vor fi îndeplinite.

Președintele adunărei,
(ss) Eugen Nicolaescu"

*

O COMISIUNE DE ANCHETA

Cernăuți, 3.

Regretabilul conflict dintre studenți și direcțiunea teatrului german continuă, pasionând întreaga populațiune a orașului. Studențimea a ocupat sala teatrului, declarân întrunire permanentă până la rezolvirea conflictului.

Studenții au hotărât să transforme localul în teatru național, în care scop au cerut mitropolei să dispue sfințirea localului ca atare.

Toate inscripțiile germane au fost înlocuite cu cele românești, iar pe edificiu au fost arborate trei drapele tricolore.

Intregul corp profesoral împărtășește vederile studențimei care a cerut expulzarea directorului Popp.

COMISIA DE ANCHETA

Cu accelerațul de azi au sosit din București d. general Florescu însoțit de un magistrat pentru facerea anchetei.

Părerile unanime sunt că pe viitor trupa germană nu va mai putea juca pe scena teatrului din Cernăuți.

*

E firesc că românii de pretutindeni probă lăudabila acțiune a fraților bucovineni, pornită din sentimentul demnității naționale adânc jignit, prin purtarea insolentă și necuviincioasă a unui director de teatru — instituțiune cu caracter desăvârșit etic superior. E firesc ca la această acțiune să se solidarizeze întreaga suflare românească.

Noi, deocamdată ne abținem de-a spune mai mult ci așteptăm să vedem ce va face guvernul în această extrem de gravă chestiune.

Criza financiară din Italia

Situația băncei de Scont

Din partea Legațiunei italiene din București, ni se dă această relațiune oficială asupra situațiunei financiară din Italia și a Băncei italiene di Sconto.

Printr'un decret dela 29 Decembrie tribunalul din Roma a acordat moratoriul Băncei italiene di Sconto, în urma constatării că activul depășește pasivul și în siguranța că o măsură dilatorie este în interesul creditorilor.

Decretul tribunalului spune că există astfel de condițiuni în cât sunt motive să se prevadă că moratoriul va putea contribui la ameliorarea institutului de credit, care a fost actualmente încredințat administrării unor remarcabile personalități din lumea financiară.

Știrile din toate orașele italiene confirmă că publicul și-a dat seama de situațiunea reală.

In toată Italia operațiunile de bancă s'au făcut în cel mai desăvârșit calm. De asemenea din străinătate se primesc știri dovedind că criza Băncii italiene di Sconto n'a atins în nici un fel încrederea în finanțele italiene.

Furt la un magistrat

Autorii sunt complicii unei fioroase bande.

Necunoscuți făcători de rele s'au introdus acum câtva timp în locuința d-lui Procuror Ilea din Str. Decebal Nr. 19 au furat o mulțime de prețioase și vestminte.

Toate cercetările poliției au rămas fără nici un rezultat până mai deunăzi.

Intre timp poliția printr'o razie de noapte făcută în satul Giurtalău arestează 27 indivizi bănuiți de diferite furturi. Totuși la cercetările făcute, puse în libertate un număr de 24 înși înaintând restul Siguranței. Aceasta a stabilit că cei 3 arestați, cărora poliția nu le găsise nici o vină, sunt autorii furturilor de bijuterii de la d-l Procuror Ilea și că ei au făcut parte din fioroasa bandă a lui Danoș din Budapesta, o bandă care a omorât un însemnat număr de persoane ascunzând cadavrele lor în butoaele dintr'o pimniță. Ei se numesc: Bogdan Neli, Boz Lăcătuș, Kovacs Peti.

Parte din bijuterii le-au vândut lui Lagos Folfi Stefan din Calea Regele Ferdinand Nr. 19 iar vestmintele femeii Pop Laslo din Strada Cărămizilor.

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică și națională.

Se servește cină de teatru etc.

Serviciul prompt. 1108

Pentru luminarea chiriașilor

Uniunea Chiriașilor din Cluj aduce la cunoștința tuturor membrilor, chiriași următoarele:

Chestiunea chiriilor pentru apartamente sau camere deținute în baza unui bon al biroului de închiriere este în competența acestui birou.

Chiriile pentru locuințe, apartamente și prăvălii, distribuite prin Oficiul de închiriere, se fixează de chiar acest oficiu.

Chiriile pentru locuințe deținute în baza unui contract verbal sau în scris, înainte de înființarea Oficiului de închiriere și cari nu au „bon de cartiruire" se fixează numai de organele Justiției adică de Judecătoria de ocol.

Proprietarii nu sunt îndreptățiți de a ridica chiriile obiectelor închiriate decât adresându-se unia din aceste oficii administrative. Evaluările locuințelor de către comisiunile de evaluare de dări, nu are nici o influență asupra stabilirei chiriilor ce sunt a se plăti proprietarului.

Contra acestor evaluări, dacă sunt exagerate, chiriașii pot face recurs, care se primește la Administrația financiară.

Orice informațiuni și îndrumări se dau chiriașilor în mod cu totul gratuit la sediul „Uniunei Chiriașilor" (str. Baba Novac 9a) dela 9—12 f. a, și 3—6 d. a.

TELEGRAME

Serbarea anului nou la Berlin

Nauen, 3 Ian.

Eri pentru întâia dată de la războiul mondial, a avut loc la președintele Reichului german, recepția diplomatică cu ocazia Anului nou. Nunciul Pacelli, decanul corpului diplomatic, a salutat acest eveniment ca imagina reîntoarcerei omenirei către idealul înfrățirei și păcei între popoare. Răspunzând acestei salutări, președintele Ebert relevă și el acest simbol arătând ca evenimentul are o importanță și mai mare prin faptul că este sco la iveală prin cuvintele însăși ale reprezentantului Papei, al cărui ideal este crearea și menținerea păcei pe pământ.

Mișcările revoluționare din Turkestan

Lafayette, 3 Ian.

După unele știri rusești, mișcarea revoluționară din Turkestan ar căpăta proporții, cu toate măsurile luate până acum.

La Buchara — adaogă aceste știri — s'a constituit și o comisiune specială spre a organiza lupta împotriva insurgenților, cari atacă mai ales căile ferate, pe unde se transportă alimente pentru populația înfometată.

Ocuparea Șopronului

La 1 Ianuarie, trupele maghiare au ocupat Șopronul. Generalul Guilequme, comandantul trupelor maghiare, a subscris procesul-verbal prin care reia stăpânirea acestor teritorii. In numele Antantei, trupele au fost salutate de generalul Ferario. In 2 Ianuarie, trupele Antantei vor pleca în Silezia de sus.

Pentru inbrăcarea copiilor săraci pt. instituții orfelinate și pentru familiile sărace am hotărît

8 zile pentru vânzare cu prețuri reduse

1371

	Prețuri: vechi	noi
Ciorapi pentru băeți . . .	15.—	7.—
Flanell alb .	16.—	11.—
Ciorapi de iarnă pentru dame	25.—	10.—
Tricouri pentru băeți . .	35.—	15.—
Creton original francez .	27.—	19.—
Barchet alb pique . . .	27.—	21.—
Cămăși-tricou pentru bărbați	98.—	40.—
Șaluri engleză pentru dame	130.—	80.—
Stofă engleze pentru bărbați	150.—	80.—
Barchet colorat velour în 50 desemne frumoase m.	29.—	16.90
1000 m. pânză de casă	16.—	8.—

Zilnic mare desfacere de cupoane la Firma

Jacob Dick

și Fiul

CLUJ,

Str. Regina Maria 5. (fosta Deak F.-utca)

Activitatea Băncei Naționale a României

— Ultimii opt ani —

D-l I. G. Bibicescu a făcut să apară într'un volum o documentată dare de seamă asupra modului cum și-a îndeplinit această importantă însărcinare în timpul mandatului de cinci ani și în cei trei ani anteriori cât a funcționat ca vice-guvernator.

Volumul intitulat „Opt ani în Banca Națională" conține adnotarea cronologică a activității Băncei în legătură cu desfășurarea evenimentelor pricinuite de conflagrațiunea europeană izbucnită în 1914.

Extragem din această lucrare însemnată și din punctul de vedere economic și din acel istoric următoarele:

Anul 1914

Activitatea Băncei în acest an se remarcă prin: împrumutul de 200 milioane făcut guvernului și destinat pentru pregătirea oștirii militară; încurajarea exportului; cumpărarea de aur pentru întărirea stocului metalic; acordarea creditului de 20 milioane pentru ajutorarea agricultorilor; înființarea fondului „Regele Carol I" la care Banca subscrie 500 mii lei; măsurile luate de Bancă pentru înfrânarea speculei cu schimbul; prelungirea împrumutului de 25 milioane mărci contractat la Diskontogesellschaft și plata lui imediată în urma cererei neașteptate a societății creditoare; negocierile cu Banca Italiei în vederea ajutorării statului român și împrumuturi de 10 milioane lire care a și fost plătit.

Recapitulând situația, cifrele arată că la 31 Decembrie 1914, adică de abia după aproape 11 luni dela numirea d-lui I. G. Bibicescu ca viceguvernator, stocul de aur al Băncei crescu necontenit grație măsurilor luate. Afacerile crescură de asemenea, adică plata nu a fost lipsită de ajutor, iar statul găsi la Bancă sprijinul de care avea nevoe.

Anul 1915

Războiul cuprindea tot mai multe state. Banca Națională își concentra activitatea în sensul ajutorării agriculturei acordându-i creditele trebuincioase și determinând guvernul să creeze Casa de împrumut pe gaj a agricultorilor și industrașilor căreia i-a deschis un credit de 50 milioane cu o dobândă neînsemnată. Vin apoi creditele pentru înființarea de magazii necesare depozitării recoltei; contractele cu germanii și englezii pentru cumpărarea cerealelor disponibile — contracte al căror scop era să întărească stocul de aur al Băncei. Ca rezultat, în cursul anului 1915 stocul metalic a crescut cu aproape 67 milioane adică dela 154.056.720,04 cât era la 31 Decembrie 1914 la 222.969.615,09 la 31 Decembrie 1915.

Anul 1916

Anul acesta se remarcă prin: a) Împrumutul Național 5 la sută, grație căruia s'au putut retrage din circulațiune sumele cu care statul se împrumutase dela Bancă și pe care le a vărsat Băncii în contul datoriilor sale, 1) încheierea cu organizațiunile germano-austro-ungare a convențiunilor dela 7 Iulie 1915; c) ajutorarea Casei Centrale a Băncilor populare și cooperativelor sătești prin deschiderea unui cont curent cu facultatea de scont până la concurența de 30 milioane.

România în războiu

România declarând și ea războiu pentru realizarea năzuințelor ei seculare, Banca Națională dă concurs necondiționat pentru victoria finală. Activitatea Băncei Naționale în acest timp se îndreaptă în mai multe direcțiuni: ea înființează un spital; deschide un credit guvernului rus; acordă statului un nou împrumut de 300 milioane; deschide credite pentru reînoirea portofoliului mobilizaților; sporește creditul acordat guvernului rus contra unui credit de 75 milioane ruble deschis la Petrograd guvernul român; acordă împrumuturi fără dobândă refugiaților români de peste munți; tipărește la Petrograd bilete de 100, 5 2 și 1 leu; acordă un nou împrumut de 300 milioane statului; sprijină ideia guvernului de de a emite bonuri de tezaur ale apărării naționale dând concurs pentru realizarea ei, subscriind 10 milioane; face înlesniri publicului primind la lombardare bonurile de tezaur ale „Apărării naționale" peste prevederile statutare.

În acest timp tezaurul Băncei este evacuat la Moscova. Cifra valorilor trimise la Moscova se ridică la 1.594.836.721,09, expediate în 188 lăzi. Cu această ocaziune s'a făcut și verificarea aurului trimes în Decembrie 1916 în valoare de 314.580.456 precum și a două lăzi conținând o valoare de 7 milioane lei. Către sfârșitul anului 1917 Banca Națională acordă încă un împrumut de 300 milioane statului.

Anul 1918

Patimile politice grăbesc guvernul din 1918 care amenință Banca Națională cu etatizarea depunând în Parlament un proect în acest sens. Paralel cu guvernul, germanii urmăresc și ei transformarea Băncei Naționale în instituțiune folositoare lor nu țării. Lupta dusă de Bancă pentru apărarea drepturilor sale a împiedecat pe adversari de a-și atinge scopurile.

Între timp germanii încalcă privilegiul Băncii emițând bilete în valoare de 2.173.000 000 lei samovolnice contra cărora Banca Națională zadarnic a protestat vehement.

Discutând chestiunea convențiunei încheiată în vederea prelungirei scadenței de 1 miliard exigibil la 20 Dec. 1917 până la 31 Dec. 1617 cum și a acordării unui nou împrumut de 300 milioane statului, se precizează și punctul de vedere al Băncei în ce privește împrumuturile pe care le socotește că ajunsese la maximum de intensitate și acoperirea a lor. În toată acțiunea sa Banca Națională dă cea mai mare atențiune chestiunei micșorărei pleterei de bilete puse în circulațiune pentru nevoile guvernului și acoperirei lor.

În ce privește depozitul de aur aflat la Berlin, în posesia lui Reichsbank precum și depozitul nostru de mărci aflat tot acolo o scrisoare a băncei germane confirmă în ultimul timp că suma de 180 milioane mărci care a fost luată din contul B.

Citiți în Pag 8-a.

„UNIREA"
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.
Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiseril, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane englezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artiștii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reușită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la Regele Pălăriilor Cluj, Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Frații Márton fty
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

Articole frumoase de drogherie
au sosit la parfumeria
D'or
Piața Unirii No. 5. 1385

Nu uitați
1383
a duce cu Dvs. o sticlă cu rom
ANANAS
cu Lei 23, dela
Drogueria Rozsa

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:
La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielu Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Cent
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"
Linie regulată și rapidă de Pasageri
Constanța-New-York
Vaporul Transatlantic de lux
„Megali Hellas"
pleacă din portul Constanța la 5 Ianuarie 1922 st. n.
După vaporul Megali Hellas pleacă transatlanticul de lux
„Themistocles"
la 16 Ianuarie 1922 st. n. din portul Constanța direct New-York
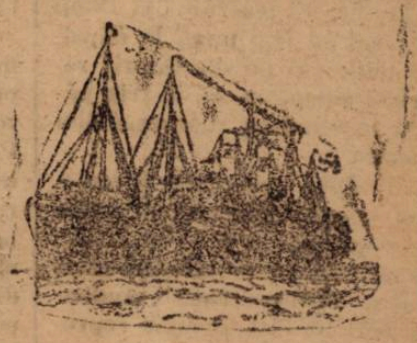
După vaporul Themistocles urmează a pleca următoarele vapoare „CONSTANTINOPLE" și „KING ALEXANDER".
Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteza mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.
Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali
M. EMBIRICOS & Co.
Centrala: BUCURESTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascar Catargiu No. 28.
902 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Sanatoriul „Central"
Medico-chirurgical
Calea Călărași No. 16. (în plin centru al Capitalei)
Operațiuni chirurgicale, Nașteri, Boli interne, genitourinare, venero-sifilitice și boli nervoase neturbulente.
Tratament anti sifilitic pe cale venoasă, intramuscular și electric, nedureroasă, cu mercur coloidal (Ionisare „Roscost".
Instalațiuni speciale pentru ionisare, radio-grafie, radio-scopie, radioterapie, diatermie, electroterapie, masaj vibrător, hidroterapie; bucătărie dietetică pentru Diabet și boli renală.
Pacienții pot să se trateze cu orice medic internist sau chirurg.
In secțiunile speciale se îngrijesc bolnavi atât intern cât și extern, de către medici specialiști: radiologi, sifilis și boli nervoase.
Orele de tratament 9—11 și 3—6 p. m. 1365-II

Gratis se dă
un abonament la ziarul „Infrățirea" celui care va face 5 Abonamente

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

Vânzări și Cumpărări:

SE VÂND din cauza călători obiectele de lux antice argintăria obiectele de porcelan și gobline foarte eftin. Adresa str. Barațiu 2, etaj I. c381

SE AFLĂ de vânzare o iepure de crăciun la bazarul Magyari din str. Reg. Matia. 1376

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 67.

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Căsătorii:

TÂNĂR 29 ani din Regat, funcționar, venit lunar 3000 Lei, dorește căsătorie cu o D-șoară sau văduvă cu situație materială bună. Adresa la ziar sub „Amidor" la Infrățirea.

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

Lipsa sângelui

(Anemia) Paliditatea (Clorosa)
Slăbiciunea generală,
se vindecă sigur și în cel mai scurt timp cu

HEMOFER ITEANU

Timp de 25 ani acest preparat a vindecat mii și mii de bolnavi după cum se dovedește prin scrisori de mulțumiri primite și publicate într'o broșura care se trimete la cerere de către.

Laboratorul AL. ITEANU

București, str. Vasile Lascar 3.

Reprezentant general:

S. Lindenberg

București, str. Stelea 23.

1367 De vânzare
Farmacii și Droguerii.

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30% pentru toți funcționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

DIRECȚIUNEA CĂILOR FERATE SOMEȘENE.

No. 16987-AI.

Publicațiune,

despre darea în arândă a întreprinderei industriei de vărărie a Căilor Ferate Someșene.

Stabilimentul de vărărie din Cuciulat cu începutul din 1 Martie 1922, se va da în arândă. Condițiunile de arândare se pot vedea la Dir. Căilor Ferate Someșenê în Dej până în ziua de 20 Ianuarie, în orele oficioase. Ofertele se vor înainta tot acolo până în ziua de 1 Februarie la orele 12.

Ofertele înaintate după acest termen, nu se vor lua în considerare.

Dej, la 30 Decembrie 1921.

DIRECȚIUNEA.

TRATAMENTUL SIFILISULUI

prin Mecoll (Mercur și Argint) coll) se face la Sanatoriul Central. Este cel mai eficace dintre preparatele Mercuriale fără a prezinta din neajunsurile preparatelor similare.

Se introduce în injecțiuni intravenoase, sau pe cale electrică prin electroliză. Ambele lipsite de durere.

Bolnavilor din provincie, se pot rezerva camere
IN SANATORIU 1365-1
CALEA CALARASI No. 16 □ □ Telefon 12-51.

Bognár & Szántó

1382

S. A. Comercială Ardeleană
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 70

Cel mai mare și mai vechiu comerț de spirt, bere și vin din Ardeal. Fabrica de licheur, rom și cognac, Specialități de vinuri, romuri și □□□□□□□ licheururi. □□□□□□□

Reuniunea „Sf. Maria" a femeilor române gr. cat. din Cluj

va aranja Duminică, 8 Ianuarie (a doua zi de Crăciun) la orele 5 p. m. în saloanele Cercului Militar o

Serată

cu concursul d-nelor Lya Pop, dela Opera română și Nelly Deac, profesoară la Conservator,
al d-lui Nicolae Bretan dela Opera maghiară, și
al d-lui Ioan Agârbicean (conferență).

După producțiune se servește ceaiu, în folosul Reuniunii.

Taxa de întrare de persoană 5 Lei. Suprasolviri se primesc cu mulțumiri.

Fabrică de Sticlă din Turda

Prospect:

Subsemnații fundatori am luat inițiativa formărei unei societăți anonime cu capital social de Lei 8.000.000·— împărțit în 16.000·— acțiuni la purtator à Lei 500.—, societate denumită Fabrică de Sticlă din Turda, cu scopul de a înființa și achiziționa fabrice de sticlă și face comerciul cu articole de sticlă.

Deocamdată se va înființa fabrică de sticlă în Turda, clădirele pentru această fabrică sunt aproape complect terminate și situate pe un teren cu două linii de garaj — toate mașinele sunt gata a fi expediate: materialele prime de cea mai mare puritate sunt asigurate în aproprierea uzinei, concesiunea pentru gazul metan este obținută. Astfel că această fabrică va începe să funcționeze în cursul lunei Mai a. c. și datorită mașinelor și specialiștilor pe cari i-a angajat, va produce atât butelii cât și articole din sticlă albă suflată și presată în cele mai bune condițiuni.

Pentru a interesa cercuri cât mai largi la acesta industrie am decis să punem

la dispoziția publicului

4.000.— acțiuni în valoarea totală de 2,000.000.— Lei.

restul de acțiuni în valoare de 6.000.000·— Lei fiind subscris de către fondatori.

Subscrierile și plățile să fac la Banca Centrală pentru Industrie și Comerț, Cluj,

cu începerea dela 10 Januarie.

Prima rată de 250 Lei de fiecare acțiune plus 20 Lei pentru spese de fondare se va vărsa la subscriere

cel mai târziu până la 20 Januarie.

Rata a doua de 250 Lei de fie care acțiune să va achita cel mai târziu până la 20. Februarie.

Fondatorii își rezervă dreptul de a numi primul Consiliu de Administrație pe un period de 4 ani și dreptul de a selecționa acțiunile subscrise.

Fondatori:

Banca Centrala pt. Industrie și Comerț, S. A. Cluj,
Banca Agrara, S. A. privilegiată din Cluj,
Dr. Victor Bontescu, fost Ministru al Indust. și Com.
Ionel Comșa, fost Secretar General al Comerțului,
Ing. Virgil Dessila,
Ing. Vasilie Lazar, Ing. Geolog, Directorul Societății Energia Ardealului,
Simon Mendel Lazar, mare proprietar, Directorul fabrici de bere, Turda.
Dr. Ing. Tom Schieder, fost Director General al Fabricelor de sticlă și cristal St. Gobain, Germania. 1384

O surpriză de Crăciun!!

Fabrica de bere **FREDERIC CZELL și FII** din Cluj o face publicului punând în vânzare noua bere neagră

„HERCULES"

Nutritoare
gustoasă
sănătoasă
In sticle și cu paharul

Reclama 1395 1340

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

N. în timpul războiului se găsește la dispoziția Băncei. Printre operațiunile de ajutorare a statului în anul 1918 este și împrumutul de 300 milioane pe care Banca i l'a acordat.

În vederea dificultăților ce guvernul întâmpină pentru întocmirea bugetului Statului, precum și pentru vărsarea restului de acoperire de 54 milioane în trate pentru ultimul împrumut de 300 milioane Banca Națională a trebuit să vie și în această imprejurare în ajutorul Statului, luând asupra sa obligațiunea de a vărsa din disponibilul ei cele 54 milioane de acoperire rămânând ca guvernul să o verse la Bancă în cotul împrumutului sau când va realiza un împrumut extern sau în alt mod.

Anul 1919

In urma dispozițiunilor luate ca să se pregătească și în Moldova biletele Băncei Generale, ministerul își ia obligațiunea de a înlocui aceste bilete, ce s'ar afla la Bancă, prin biletele proprii ale Băncei Naționale, — obligațiune ce nu a fost executată.

Apoi Banca Națională alocă un fond de 100.000 lei din care să se plătească scontreptat, diferența de 1 la sută asupra taxei contului și dobânzii la împrumuturi percepute în plus pe timpul administrațiunei forțate a Băncii.

Față de greutățile prin care trecea țara, scadențele amb'or împrumuturi ale Statului se prelungesc până la 31 Decembrie 1919 și se cifrează într'unul singur de un miliard șase sute milioane, cu dobânda de 1 la sută.

Tot în cursul acestui an se încep tratativele cu guvernul pentru retragerea biletelor Băncei Generale și se acordă Statului un nou împrumut de 1.500.000.000, în acest scop, fără nici o dobândă. Banca acordă apoi diferitelor instituțiuni și societăți ajutoare în valoare de aproape 2 miliarde.

In urma întrevederii pe care d. Bibicescu a avut-o cu ministrul finanțelor de atunci a arătat că, din împrumutul de 1 miliard și jumătate acordat în scop de a se retrage biletele Băncii Generale din circulație, s'a ridicat peste 900 milioane, fără să fi retras vreun bilet, astfel cum cerea convențiunea.

Totuși pentru motive de ordin superior Banca a dispus să se elibereze statului și restul din împrumutul de 1 miliard și jumătate menținând obligația pentru stat de a retrage din circulație biletele Băncii generale procurând în schimb guvernului bilete de ale sale.

Apoi Banca acordă Statului un nou împrumut de un miliard și văzând greutățile întâmpinate de guvern pentru a vărsa acoperirea prevăzută în convențiunile anterioare admite ca pentru împrumutul de 1 miliard, cât și cel de un miliard și jumătate, guvernul să depună bonuri de tezaur aur, reprezentând o treime din valoarea împrumuturilor acordate:

In re timp Banca Națională înființează sedii în toate centrele mari din Ardeal.

Anul 1920

In acest an Banca subscrie la noul împrumut al Statului 50 milioane plătind suma cu anticipație, recomandând în acelaș timp guvernului ca subscrierile la acest împrumut să se facă și dincolo de granită spre a se chema disponibilul din streinătate, unde se găsesc lei.

Cu acest prilej d. I. G. Bibicescu a sfătuit ministerul de finanțe să cheme la acest împrumut numai biletele Băncei Naționale a României, ceeace ar fi îmbunătățit schimbul nostru.

Concomitent s'a trimes ministerului de finanțe o adresă indicând, normele generale după care ar trebui luate măsurile pentru retragerea din circulație a bancnotelor Băncii Generale, coroanelor și rublelor.

Banca a avansat Statului 100 milioane, în contul subscrierilor pentru împrumutul Statului 1920.

Deși ministrul se oferea să plătească la acest avans o dobândă de 5 la sută până la începerea subscrierilor, totuși Banca nu a perceput Statului pentru acest timp nici o dobândă.

Banca acordă apoi guvernului un nou împrumut de 200 milioane pentru executarea măsurilor ce propusese a lua în scopul sporirei supra'eței de semănat în toamna anului 1920.

Urmează apoi tratativele pentru retragerea efectivă din circulațiune a coroanelor, rublelor și biletelor Băncii generale acordându-se guvernului un nou împrumut de cinci miliarde în acest scop, fără nici o dobândă.

Pentru biletele puse în circulațiune în contul împrumuturilor de 1 și jum. miliarde lei și 1 miliard, Banca, ținând seama de situația dificilă a tezaurului statului a redus la minimum posibil de plată, cheltuelile de emisiune.

Bom menționa apoi împrumutul de 40 milioane acordat direcțiunei R. M. S. pentru cumpărarea de locomotive, car vor servi exclusiv la transportul produselor regiei.

La cererea făcută de guvern ca Banca să achite în numerar și restul de 40 la sută din contravaloarea coroanelor și rublelor, d. Bibicescu a adresat ministerului de finanțe o scrisoare, în care expunea motivele pentru cari acel rest să nu se lichideze printr'o nouă emisiune de monetă fiduciară; fie a Băncii, fie a Statului.

D. Bibicescu făcea atent pe d. ministru de finanțe că realizându-se acea plată prin numerar, dezastrul financiar era iminent prevedere, din nenorocire, realizată:

Sciți oarea a rămas fără ecou. Nu era alt mijloc de alegere de cât un nou împrumut făcut guvernului de 2 miliarde și jumătate, în vederea căruia s'a încheiat o convențiunn.

Anul 1921

Ajutoarele pe care Banca le acorda diferitelor societăți de binefacerea inaugurează anul 1921,

Intervențiunile făcute de Banca și guvern pe lângă lichidatorii băncii Austro-Ungare, au avut ca rezultat încheerea unui prim acord ce conține condițiunile de cedare a sucursalelor băncii Austro-Ungare aflate pe teritoriul român cu drept de preemțiune exclusivă în favoarea Băncii Naționale.

Cităm apoi sporirea creditului Centralei Cooperativelor Sătești de producție și consum la 100 milioane lei, în vederea plății cerealelor ce va cumpăra în contul guvernului român.

Banca sporește apoi la 100 milioane creditul Caselor de împrumut pe gaj a agricultorilor și industriașilor precum și creditul Centralelor Băncilor populare dela 40 la 100 milioane lei.

In sfârșit Banca Națională începe operațiunea unificărei monetare retrăgându-se din circulațiune coroanele, rublele și biletele Băncii Generale.

La 10 Decembrie 1921 situația Băncei Naționale era următoarea;

Stoc metalic: aur; 495.548.996; trate și disp. 722.929.780; bon. tez. aur 3.378.333 335 total 4.596.722.111. Efecte scontate 1.696.395,842. Împrumuturi pe efecte publice 170.942.676. Împrumuturile Statului 12374038769 Circulațiunea 13.723.364.773.

Si dl I. C. Bibicescu își încheie jurnalul astfel:

Am început cu 151.744.438 aur ca stoc și acum Banca are 495 milioane Se spune că cele 315 milioane aflate în Rusia sunt perdute eu nu cred pentru că Rusia e o țară avută și ne-a dat garanțiile ce se puteau lua atunci pentru avutul nostru.

In aceste 495 milioane, 97105800 sunt la Banca Engliterii, iar 80.469.650 la Banca Imperiului German și restul în Rusia 315 milioane și la Banca noastră 1.800.000.

Mai are la Banca Engliterei pe lângă 93.105.800 lei aur și un disponibil de lire sterlinge; 2,400.000.

Afară de aceasta are 278 milioane de mărci la Reichsbank, cu dobândă de 5 la sută de la depunerea lor 1916 și până la achitare. Aceste ultime trei sume reprezintă biletele emise pentru cumpărarea de cereale și cari vor fi retrase, când ele vor fi plătite.

Mai are Banca în depozit opt miliarde și ceva coroane retrase din circulațiune și cari vor fi plătite din puținul activ ce mai are Banca.

Austro-Ungaria, și din disponibilul guvernului care constă în căi ferate, mine, clădiri. etc. Banca are de asemenea în depozit un miliard și jumătate ruble, cari asemenea vor trebui plătite de Rusia. Are sumele ce va obține guvernul din despăgubiri de la comisia de reparațiuni, cari ne sunt asigurate prin diferite convențiuni. Are împrumuturile Statului cari vor fi plătite și se înscrie în acest scop în buget 500 milioane".

Anexele de la finele volumului conțin și documentele care fac dovada preocupărilor de toate clipele pe care le-a avut primul nostru Institut de credit pentru consolidarea economiei și finanțelor Statului.

Si se va mai vedea cu-cât neam îi depărtat de marginea prăpastiei financiare dacă, în soluționarea diferitelor probleme, guvernele perindate la cârma Statului de la 1914 încoace, ar fi ascultat îndrumările sănătoase ale guvernatorului Băncei Naționale.

Conferința financiară dela Paris Rezultatul dezbaterilor va fi supus conferinței dela Cannes

Lafayette Ian. 1.

Conferința financiară, prezidată de d. Loucheur s'a terminat Sâmbătă. Proectele adoptate, cu acest prilej, vor fi supuse reuniunei de la Cannes și cuprind modalitățile pentru crearea unui consorțium de industriași în vederea stimulărei producțiunei europene ca și a remedierei valutelor depreciate. Capitalul necesar unei asemenea întreprinderi va fi de 20 milioane livre sterlinge care va fi utilizat, în parte și pentru refacerea Rusiei.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Sâmbătă 7 Ianuarie 1922

(I-a zi de Craciun)

are loc în saloanele Hotelului NEWYORK

MARE BAL

costumat și necostumat

organizat pentru MĂRIREA FONDULUI de clădire a catedralei ortodoxe din Cluj.

Un uriaș pom de Crăciun va purta darurile cari se vor oferi participanților.

O Tombolă foarte variată, cu numeroase obiecte de valoare, va completa, prin jocul norocului pentru toți, împărțirea darurilor.

Un ales program artistic, cu concursul unora dintre cei mai talentați artiști, va contribui a da acestei petreceri toată strălucirea unei mari sărbători.

Intrări și surprize senzaționale.

Un juriu special va premia pe Doamna și Domnul care vor fi dovedit cel mai fin gust și ingeniozitatea cea mai spirituală în alegerea costumului lor, precum și cel mai frumos costum național.

Buffet, Restaurant pentru supeuri, orchestre, chioșcuri cu confetti, serpentine, cărți poștale artistice etc.

Saloanele vor fi frumos împodobite și feeric luminate.

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 418 — Opt Pagini — 1 LEU — Opt Pagini — Duminecă 8 Ianuarie 192.

Înfrăț

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89.
Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, S... IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
SUB CONDUCEREA ... ETET.
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. Director. Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . 30 LEI

FLORILE DALBE

Cântecul tinereței, al nădejdei și al păcei...

Se abate pentru a treia oară pe plaiurile țărei noastre întregite prin sforțarea și jertfa celor buni, înjosite și hulite de speculanții, de cari n'am putut scăpa, ai tutror ideilor mari și generoase.

Copilul bun și blând și smerit al Nazaretului ne găsește și de data aceasta orbecând in întunerecul neînțelegerei vremurilor, neputând cuprinde sfințenia jertfei ce s'a făcut pentru noi și nefiind în stare a ne bucura de minunea cea mare și sfântă, cu care ne-a dăruit cerul îndurat.

Căci la lumina caldă a libertăței cultura streină, care stăpânește sufletele atâtora dintre noi, începe a-și da roadele în manifestări brutale față de tot ce vine de acolo de unde a venit jertfa cea mare și cei obișnuiți cu lanțul tânjesc de duioșie văzându-și brațele libere.

Da. Și acest Crăciun ne găsește streini de noi, streini de aceea sfântă „bună învoire" pe care îngerii au vestit-o păstorilor în luminata noapte a Nașterei.

Acolo, în ieslea plină de noroi și de sânge, de durere și de crâncenă încordare a tranșeelor a venit pe lume Mesia cel proorocit de visătorii neamului nostru.

Și, dacă s'au găsit rei magi, cari să i se închine, în schimb mii de farisei și de cărturori pun la calt răstignirea lui. Duhul mântuitor al unirei între frații de acelaș sânge este coborît în noroi de către pigmeii zilelor noastre, cari în neputința lor de a se înnălța deasupra preocupărilor de meschin interes personal, nu se sfiesc a rosti blasfemie la adresa lui.

Cuvinte grele se îndreaptă cu a seninătate soră cu inconștienta, neadevărari grosolane se debitează cu bucurie de Cain în aplauzele celor ce ne-au voit și ne mai voesc și astăzi moartea. De tot ce am suferit până eri am uitat și relele fatale vremurilor turburi le punem în socoteala fratelui pe care-l considerăm venetic.

Cu cât ideia de unitate a neamului se afirmă mai puternică, cu atât cei săraci cu duhul se alarmează mai mlt, văzându-și micimea lor față de adevăratele forțe ale neamului românesc. Cine urmărește tot ce se vorbește și se suie astăzi la noi rămâne uluit de zelul cu care se samănă neîncrederea în sufletul de frate. Și când noile generații cari se desvoltă în lumina binecuvântată a culturei românești, vor răscoli vrafurile de jurnale spre a studia spiritul zilelor de azi, se vor cutremura de rușine la gesturile, pe cari ei vor ști să le califice după merit.

Și pentru a treia oară dela unirea neamului întreg, sărbătoarea nașterei mântuitorului ne găsește nepregătiți pentru ea, după cum nepregătiți ne-a surprins și ziua cea mare a împlinirei visului milenar. Ar trebui să ne bucurăm, ar trebui să răsune văzduhul de cântul nostru de prea-mărire la adresa proniei cerești, că ne-a învrednicit să ajungem aceste zile.

Ci nu. O tăcere de ghiață cuprinde sufletele obișnuite cu întunerecul și steaua curată a slobozeniei noastre tremură deasupra unei mulțimi ce nu mai știe ce și cui să creadă. Căci, dacă am avut puterea suferinței fără de seamăn, dacă am avut puterea jertfei supra-omenești, astăzi trebue să constatăm cu durere că puterea bucuriei ne lipsește.

Și ne lipsește din pricina curioasei concepții pe care ne-am făcut o despre o Românie Mare. Am așteptat această Românie ca pe un Eldorado, în care energiile se cheltuesc nu în folosul bunului comun, ci pentru distracții ușoare, la cari nu se cere nici contribuția brațului, nici a minței, nici a inimei. Nici unul n'am voit să înțelegem că în noua Românie, departe de a ne risipi viața în huzur și banchete, va trebui să muncim, să muncim din greu din zori până 'n zori, făcând din noapte zi, spre a putea ajunge la limanul la care se găsește cultura neamurilor alături de cari am luptat.

De îndată ce am înțeles că și în România Mare fiecare trebue să stea la meseria pe care a 'nvățat-o și că anumite locuri în conducerea trebilor obștești nu se potrivesc cu aportul nostru moral și intelectual, de îndată ce ni s'a spus că România Mare numai prin muncă va ajunge și tare și respectată, a venit desamăgirea, care se traduce zi de zi, ceas de ceas în bârfeli și în cârtiri nu la adresa slăbiciunei noastre proprii, ci la adresa țărei, care ne ocrotește cu toate scăderile noastre.

Nici unul din cei opt sute de mii căzuți pentru ideia unirei n'au plâns și nlau protestat, ci cu zâmbet de Arhanghel au trecut spre cele veșnice, mângâiați că jertfa lor ne va da o Românie Mare. Astăzi, când este vorba să o facem tare și respectată, epigonii țipă iș strigă, se vaetă și protestează, căci anumite dispoziții le turbură confortul și-i stingheresc în calculele lor. Și doar așa de firesc ca, după cum țara s'a făcut mare prin jertfe, tot prin jertfe să se și consolideze. Dar dacă ei cei buni și dragi au știut să-și jertfească viața de dragul unui gând măreț, epigonii nu vor să-și jertfească nici măcar somnul moleșitor de după masă.

De aici nemulțumirile, de aici întunecarea oricărui entusiasm, de aici piedicile cele multe ce se

(Urmare în pagina 2.)

Sărbătorile românești

De câteori nu s'a vorbit despre romanizarea orașelor noastre din Ardeal, și de câteori nu neam arătat fiecare dintre noi, dorința îndreptățită, ca situația nefirească de astăzi să fie sfărâmată de o restabilire a echilibrului dintre majoritatea românească a populației transilvănene, și minoritățile ei. Așteptăm din an în an, cu încredere, ca intelectualii români ai Ardealului, muncitorii săi cu brațele, negustorii săi chiar, să recâștige în cetățile din care-i gonise stăpânirea maghiară, rolul de cinste care i se cuvine. Adesea, am avut prilejul să constatăm drumul care s'a parcurs pe acest târâm, de'a Alba-Iulia încoace. Numai caspeții Clujului, cari au trecut pe-aci la răstimpuri mai mari și-au putut da seama, cu proprii lor ochi, cât a câștigat act valul irezistibil de romanizare, în cetatea „grofilor" maghiari.

Statisticele au adus de-asemeni cifre elocvente, deși, atunci când s'a organizat recensământul orașelor, — făcut de funcționari neromâni și după indicațiile proprietarilor neromâni, — s'a petrecut originalul fapt că statisticele au fost denaturate... în defavorul populației românești. (Guvernele maghiare știau mai bine să facă recensământul naționalităților.)

Iată însă, astăzi în preajma Sărbătorilor noastre, cum putem vedea, cu proprii noștri ochi, câtă viață românească tresaltă pe străzile întunecate ale „Kolosvarului" de ieri.

In existența de toate zilele, ne amestecăm laolaltă, neamuri și confesiuni deosebite, fără ca vălmășagul gloatei să trădeze inima și gândul fiecăruia. Acum, când forfoteala atât de caracteristică a pregătirilor pentru Crăciunul nostru umple trotuarele și prăvăliile de zgomot și mișcare, se poate simți pulsul românesc al orașului.

Pretutindeni se fac pregătiri, în tot locul apare vioiciunea sărbătorească a populației românești. Copii cu fețele zâmbitoare, cari ciripesc în graiul care ne mângâie atât de cald auzul, dorințele pe cari le ar avea de formulat bătrânului Moș Crăciun; femei preocupate, încărcate de fel de fel de daruri intrând și ieșind pe ușa magazinelor; bărbați preocupați cari cutreeră băcăniile pentru aprovizionarea meselor de familie..

Întreaga frământare a orașului, în zilele acestea de iarnă noi românii o dăm. Și orașul palpită, murmură, forfotește..

Fără îndoială, Clujul se romanizează..

Cetiți „Înfrățirea"

Franța la conferința de la Cannes

Interpelarea fostului ministru de finanțe francez. — Răspunsul d-lui Briand. — Franța nu admite revizuirea tratatului de la Versailles.

Astăzi încep desbaterile conferinței dela Cannes.

Importanța acestui eveniment nu se poate tăgădui că e cu diplomatic, nu se poate tăgădui, că e cu mult mai mare deduir,câe,ruaseti wșpjjă uobefșe cât aceea a conferinței dela Washington. Aliații se vor strădui să găsească soluțiile pentru remedierea situației precare financiare și în acelaș timp, să așeze activitatea economică a Europei pe temelii solide corespunzătoare nouei stări de lucruri creată de război.

Problema prezintă multe puncte întunecate și rezolvirea ei se izbește de o serie întreagă de dificultăți, în capul cărora desigur că stă chestiunea plăței reparațiunilor de război de către Germania.

Intrevederea la Londra între d-nii Lloyd George și Briand, apare ca un preludiu al conferinței dela Cannes. Cei doi premieri nu au făcut decât să stabilească, în principiu programul refacerei Europei urmând ca desbaterile să-l desăvârșească și să traducă, în fapt, realizarea lui.

*

E drept că telegramele ne-au adus știri asupra principiilor generale care constituesc baza proectului de consolidare economică a Europei, ele nu ne-au precizat însă modalitățile aranjamentului.

Punctul de vedere englez constă în revizuirea tratatului dela Versailles și micșorarea cel puțin în parte dacă nu reducerea totală, a despăgubirilor de război germane.

Politica Angliei a produs la Paris o vădită neliniște. Atitudinea rezervată a d-lui Briand asupra celor discutate la Londra, a provocat chiar interpelări în Camera franceză.

D. L. Klotz, fost ministru de finanțe și o personalitate cu multă autoritate în lumea financiară franceză, a provocat pe d. Briand primul ministru al Franței, să dea lămuriri în ceea ce privește conferința dela Cannes.

*

„Doresc să știu" — întrebă d. Klotz — „dacă proectele dela Londra, care jertfește o reducere din drepturile câștigate de Franța, — sunt definitive. Trecem prin împrejurări grave și am atras din timp atențiunea că interesele Franței nu sunt de natură ca să admită o nouă formulă în chestiunea reparațiunilor de război.

După reîntoarcerea d-lui Briand dela Londra, ni s'a spus: „Acordurile fac să trăiască tratatul. Articolul 234 al tratatului, care permitea comisiunei de reparațiuni să consimtă la reducerea sau la amânarea despăgubirilor de război, — a dispărut din aceste acorduri".

Dacă astfel se prezintă lucrurile, de ce oare nu s'a așteptat răspunsul cancelarului Wirth către comisiunea de reparațiuni și numai după aceasta aliații să se fi întrunit la Cannes? Hotărârile comisiunei nu sunt favorabile Franței și cum la Cannes urmează să se întrunească aceiași comisiune, nu poate fi vorba prin urmare decât despre proecte care lovesc în interesele poporului francez.

Contribuabilii francezi conform tratatului dela Versailles, trebuesc să fie mai puțin apăsați decât cei germani. Ori realitatea arată dimpotrivă că în Germania impozitele sunt cu mult inferioare celor din Franța. După câte aflăm Reichul procedează o nouă reducere de impozite.

Față de această stare de lucruri, care denotă o situație prosperă pentru Germania, mai este oare posibil ca să se gândească cineva la concesiuni în executarea obligațiunilor financiare?

Conferința dela Cannes oricum ar privi problema, nu va putea în nic un caz să facă concesiuni Germaniei, întrucât aceasta ar însemna ca Franța să legifereze noui impozite în sarcina poporului francez.

*

Interpelarea d-lui Klotz a fost întâmpinată de către președintele Consiliului francez, cu lămuriri cari însă ocolesc rezoluțiunile dela Londra.

D. Briand a declarat că atâta timp cât negocierile dintre aliați sunt în curs, d-sa nu poate să anticpeze nimic. Afirmă totuși că discuțiunile dela Londra au urmat într'un chip cordial.

Intre guvernul britanic și cel francez n'a intervenit, până în prezent, decât numai un schimb de observațiuni referitoare la problemele ce se vor pune în discuție la Cannes.

Toate silințele d-lor Lloyd George și Briand s'au mărginit la stabilirea unui program văzut prin lumina intereselor tuturor aliaților, care urmează să fie supus apropiatei conferințe economice.

D. Briand afirmă că Franța nu va părăsi la Cannes nici unul din drepturile câștigate în urma războiului și cari i-au fost garantate prin tratatul de la Versailles.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

(Continuarea de pe pagina 1).

pun în calea desăvârșitei înfrățiri, de aici inconștiența cu care dăm străinilor argumente împotriva unității noastre sufletești, pe care înaintașii noștri au afirmat-o cu tărie o mie de ani.

Vom înțelege din vreme păcatul în care am căzut? Sau vom merge înainte pe calea apucată?

Să nu uităm însă că suntem răspunzători față de cei ce vor veni după noi. Că, în loc de a le lăsa moștenire spiritul de înfrățire și de jertfă, le lăsăm roada ce o vor culege ei depe urmele învrăjbirei pe care rătăciții de azi o semănă.

Fie ca odată cu versul dulce a florilor de măr, din văzduh să coboare asupra acestui neam îngerul alb al înțelegerei, al iubirei și al bunei învoiri, ca lumea albă a visului să-și ia ființă pe pământul acesta al nădejdilor și al florilor dalbe!...

I. U SORICU

Scrisoare din Brașov

„Unificarea" propagandei culturale la sate. — Un revelion așteptat și nedorit. — Reorganizarea „Gazetei Transilvaniei". — Brașovenii.

Pentru sate conducerea tuturor manifestărilor de ordin cultural se concentrează de regulă în mâna câtorva fruntași: preot învățător și alți 2—3 intelectuali. În fiecare comună se știu și se cunosc oamenii, cari jertfesc timp, bani și nevoi luând inițiative, ducând greul și îndeplinind scopurile propuse.

Acelorași fruntași li se adresează azi, o mulțime de instituții cu caractar cultural, cerându-le o activitate specială pentru înfăptuirea scopurilor ei urmărite. Toate aceste instituții se pot adresa, firește, numai tot acelorași persoane conducătoare. Astfel în un sat preotul, învățătorii, împreună cu cei 2—3 intelectuali vor avea să ia conducerea manifestărilor culturale și în cadrul despărțămintelor și a agenturilor Asociațiunii, și în sânul cercurilor religioase preoțești și în acela al cercurilor culturale didactice, și prin mijlocul „Caselor culturale", și prin sprijinirea diferitelor organizațiuni de caritate (Soc. mormintelor eroilor, Soc. pentru ocrotirea orfanilor de război, Soc. Profilaxia, Le gânul. etc.) pe lângă cele locale (Sală de lectură. Reuniuni de femei, sau cântări etc,).

Vom avea în un sat astfel 10—15 comitete, în cari vor figura la conducere, necesarmente aceiași oameni. Pentru aceștia, risipa aceasta este un balast, pe care o bunăvoință și energie ori cât de mare nu-l pot contrabalansa. Este o lărămțire de energie, care anihilează desvoltarea unei activități sistematice în o direcție concentrată.

Se impune o concentrare a forțelor Propaganda culturală pretinde o colaborare comună, în care o mișcare oarecare, bine intenționată să nu fie stânjenită prin alta, tot atât de bine intenționată.

De aceea ne bucurăm că la Brașov unele grupări religioase au lucrat în decursul acestui an împreună cu cercurile culturale învățătorești. Constatăm cu plăcere că unde s'a efepluit această concentrare a forțelor, activitatea comună a conducătorilor satelor a fost deosebit de mănoasă și influența asupra poporului mai efectivă. Astfel o armonioasă colaborare putem nota între bărbații preoți și învățători din 4 comune săsești: Hărman, Prejmer, Bod, Sânpetru, în cari și pentru anul în care intrăm s'a pregătit un bogat program de acțiune.

Reuniunea femeilor române din Brașov va serba revelionul prin un mare bal mascat. Reuniunea femeilor române este foarte activă, și — vor zice frumoasele brașovence — foarte atentă față de membrele ei și față de întregul public brașovean. Un bal mascat, cu surprise... ce plăcere, o Doamne. Pe străzile bătute de vânt ale bătrânului Brașov fețe înroșite de frig, surâd de plăcerea așteptării, alergând de colo până colo pentru confecționarea în pripă și mai ales în cel mai strict secret al costumului pentru revelion. Și-acasă... numărându-și — e sfârșitul lunei — rămășițele numerarului, bărbatul apreciază în mod mai puțin măgulitor neostoita activitate prodigioasă a R. F. R....

*

Încă de pe vremea primelor turneuri teatrale prin Ardeal ale d-lui Z. Bârsan, Brașovenii erau luați la ochi de artiștii în turneu, ca amatori de teatru... cu condiții. Ori cât de greu însă îi poți aduce la teatru, pentru o stagiune mai lungă, pe acești amatori condiționați, totuși la reprezentații, în cari numele artiștilor iș al pieselor luate în repertoriu fac singure reclama cuvenită, respingătoarea sală dela „Apollo" poate fi umplută, ca la reprezentațiile de azi și ieri a d-rei Marioara Voiculescu și a d-lui Manolescu. N-am prea fost obicinuiți să constatăm o asemenea... spontană simpatie între scenă și public, ca cu ocazia aceasta unde artiști și public s'au purtat de minune.

*

„Gazeta Transilvaniei" anunță o reorganizare, care, cu 1 Ianuarie st. v. 1922 va face din acel ziar, unul din marile cotidiane ale țării.

Ne bucurăm și felicităm sincer bătrâna foaie de casă a Brașovului care a fost până acum „Gazeta Transilvaniei".

Ca exponentă a politicei naționale în timpul celor mai grele lupte cu stăpânirea ungurească, ca și în vremea luptelor pentru și contra pasivității. Gazeta a fost una din cele mai răspândite foi și între poporul dela sate. O legătură firească se formase în decursul vremii între masele largi ale poporului și între acest cotidian.

Constatăm că de un timp încoace acest organ, cu merite incontestaile în luptele din trecut, nu mai cultivă acea legătură intimă din trecut cu poporul, care a fost forța ei, și, îndepărtându-se de rostul ei cultural și național, s'a lăsat prea mult copleșită de pasiunea luptelor de partid.

Să însemne „reorganizarea" și o revenire la rostul pe care și l-a uitat?

CORESP.

Kiss József

Poporul evreesc a îndurat o mare pierdere prin moartea lui Iosif Kiss (odată Klein), poet liric de mare talent, care a răposat la 31 Dec. 1921, și și-a desvoltat activitatea literară în limba maghiară. Origina lui semită l-a oprit de a putea intra în Academia maghiară. Abia la o vrîstă înaintată a fost ales de membru în Soc. literară Kisfaludi, aceasta i-a fost unica recompensă din partea Magiarilor.

Iosif Kiss e tipul ovreiului, care își părăsește neamul. La început a funcționat ca învățător, mai apoi ca secretar la comunitatea izraelită din Timișoara și la urmă a trecut la Budapesta, unde înființează revista literară „A hét" — Săptămâna.

In literatură e cunoscut prin introducerea subiectelor din istoria evreilor, ca Simon Judit; Jehova, etc., apoi Dorsa, etc. Cultivă genul liric și scrie câteva balade splendide. Ideile lui nu sunt concentrate; multe sunt laxe. El visează chiar la învierea cărbunelui, și are câte odată viziuni comuniste. Forma lui poetică e influențată de Arany, ba de multe-ori e chiar reflexul lui Arany. Interesant e pentru invențiunea lui poetică poezia De profundis, în care unitatea poeziei se compune din diferite reflexe de la Arany, Goethe și Sudermann. Are talentul de a trezi deștepta tot senzualismul, de a toa à patima semită și de a fura brațelor și mânilor, ochilor și buzelor tot jocul de nuanțe a sentimentelor chinuitoare. E un artist al excitației și e rob al zgomotului formei. Nime mai bine ca el nu știe cocheta cu frumusețile literaturilor străine și nime n'a fost în stare să aducă atâta violoiune în poezia maghiară din urmă.

Firea lui semită n'a fost de nimeni prinsă în armonia poeziei, ca de Andrei Ady, cel mai distins poet al literaturii maghiare de la Petőfi încoace. Cetesc în cartea lui Ady, publicată sub titlul „Din versurile tuturor secretelor", la p. 75, 76, o poezie cu titlul sugestiv: „Bărbosul bătrân", care nu e altul, decât Iosif Kiss. In această poezie îl remarcă Ady, vanitatea și inteligența lui Kiss. Ady, scrie cu adevărată dragoste, dar cu un amor sincer și are mare dreptate, căci Kiss a fost adevărat jidan și numai în limbă și versuri a fost Ungur. Sufletul lui era departe de sufletul genuin maghiar. Poezia lui e izvorită din impresiile răsfrânte de sufletul ovreesc. Cochetăria nesfârșită cu toate felurile mijloace, interne și externe, de a influența asupra cetitorului, a părăsit măestrul său, pe Arany, cel sincer și cu ideile și simțurile scăldate în roua poeziei populare.

Ori cum, Iosif Kiss, a fost o personalitate literară și jidovii pierd în el mai mult, decât Ungurii. Am scris aceste șire în memoria poetului de 78 ani dus de la noi, care a lăsat în urmă multe poezii frumoase și de adevărată valoare literară.

Cluj, la 3 Ian. 1922.

Prof.: *Iosif Popovici.*

Cetiț „Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA" 33

Să apărăm prestigiul școalei

Încă din istoria culturală a popoarelor antice ne putem convinge, că școala a fost înființată cu scopul de a servi unor ideale nobile, unor scopuri mai înalte, atât din punct de vedere patriotic sau general cât și individual. Atât educația fizică, pe care în vechime se punea mai mult pond, cât și cea spirituală, care a luat un avânt mai îmbucurător prin veacul al XVIII-lea și XIX-lea, dar mai ales educația școlii moderne, n'au urmărit alte țeluri, decât acelea chemate a deștepta și cultiva simțul iubirei de patrie, mai apoi și de neam iș toate împreună tinzând iș la fericirea, prin aceleа, a individului. Ca instituție chemată dar a promova binele și fericirea mulțimei ca și a singuraticilor, școala trebue să eschidă din sânul său toate deprinderile urâte chemate a contribui la demoralizarea generațiilor și înstăpânirea imoralității în sânul aplicaților săi.

Acestea știindu-le și dându-ne seamă de nemai pomenita corupțiune ce s'a înstăpânit în sânul tuturor claselor sociale pe urma războiului mondial — a cărui urme le resimțim din belșug și azi — văzând cum materialismul sau râvna după o îmbogățire ușoară și chiar necinstită, a cuprins în brațele sale înșelătoare și astfel de elemente, cari în trecut au fost icoana cea mai curată a cinstei și corectității, să cuvine ca cei angajați în serviciul școalei, să caute a examina situația actuală a acestei instituții și observând eventuale rane din cari ar sângera și acest falnic scut al limbei noastre strămoșești și depozitar prețios al tuturor virtuților nobile, asemenea medicului conștient de datoria sa, să caute a-i stabili diagnoza și apoi eventualele medicamente și s'ar impune să caute a le aplica cu toată precauțiunea și energia, impusă de înalta misiune pe care școala o are în serviciul și pentru viitorul patriei și a neamului nostru.

Stând la o distanță oarecare și urmărind cu interes, dar fără părtinire, activitatea de azi a școalei vom constata cu adâncă durere că pe corpul acestui templu al luminei, încă din primele momente ale preluării imperiului românesc, au început să apară nenumărate bube, cari ca și lepra amenință să încingă în flacările puroaielor sale, ca un incendiu, întreg corpul, fără ca să auzim dându-se, cu seriozitate, signalul de alarmă și căutându-se a se salva de focul corupțiunei una dintre cele mai importante instituții publice, adecă școala. Și ca aceasta este așa și știind că învățătorul e școala, n'avem decât să privim pe acei învățători cari, abandonându-și într'o măsură condamnabilă datoriințele lor față de școală să dimit la astfel de deprinderi, prin cari nu numai că compromit întreg statul învățătoresc și contribuesc la aruncarea generațiilor neamului în brațele întunerecului neștiinței — dar prin faptele lor — isvorite dintr'un egoism și materialism neadmisibil în sanctuarul școalei, profanează întreg trecutul de lupte mărețe a neamului nostru și acoper cu noroi toată jertfa pe care dascălii-diaci ai vremurilor bătrâne, au adus pe altarul culturei și deșteptării naționale. Dar nu numai atât! Acești „învățători" prin detestabila lor purtare profanează memoria sfântă a sutelor de mii de eroi, cari își dorm somnul de veci pe culmile Carpaților ca și pe câmpiile Moldovei, precum se dovedesc a fi niște nedemni urmași ai martirilor cari, în momentele din urmă a robiei noastre seculare, au fost schingiuiți și uciși mișelește sau îngropați de vii de către dușmanii mlenari ai ființei noastre etnice. Aceste umbre mărețe și sfinte, privind din ceruri și văzând dezastrul ce amenință și această prețioasă moștenire ce ne-au lăsat-o prin testamentul lor scris cu cel mai curat și nevinovat sânge, ne strigă: Priveghiați ca școala care ne-a crescut pe noi în iubire de neam și glia strămoșească și ne-a învățat a muri pentru ele, să nu degenereze ci, păstrându-și cu sfințenie rolul din trecut, să conlucre la refacerea morală, trădătorii, educația patriotică și națională a generațiilor cari au să fie apărători de mâne ai patriei.

Asemenea acestor dezertori ar trebui să fie tractați toți renegații de ieri, și toți dezertorii protejați și astuți de azi, cari prin diferite protecții și prin apucături ordinare își mijlocesc concedii fără a întreba pe cei în drept a le acorda, și cari — ridicându-și leafa cu punctualitate matematică — să deprind, nu în orele sau zilele libere ci în timpul de instrucțiune — cu tot felul de speculațiuni absolut incompatibile cu chemarea unui luminător și povățuitor al tinerimei. Și să nu se creadă că unii ca aceștia au bărbăția de a ești, în mod legal din învățământ. Nu! Unii din aceștia, aproape toți, își susțin titlu, nu din vocațiune sau dragoste către chemarea spinoasă dar sublimă a învățătorului, ci pentru a atmosferei sociale și naționale încălzită din belșug cu tot ce se poate numi rău pe pământ. Noi ne-am sacrificat sângele și viața pe altarul sfânt al idealului măreț al strămoșilor noștrii, nu pentruca inconștienții și speculanții societății, socotind patria întregită drept vacă de muls, să-i sugă, asemenea vampirului, nu numai laptele ci și sângele și măduva din oase, ci ne-am sacrificat pentru ca prin jertfa noastră să întemeiem o țară mare, frumoasă și bogată în are nu numai unii ci toți, și mai ales cei buni și cinstiți să fie liberi și fericiți".

Gândindu-mă la aceste îndemnuri pătrunzătoare, a căror acorduri jalnice par'că le simțim vibrând pe la urechile noastre, mi se revoacă în memorie o știre pe care în vara anului curent o cetisem în ziare și anume: Mai mulți învățători cari în

Scrisoare din Diciosânmartin

— Un prefect „neutru" —

Auzim de câtva timp vorbindu-se de un eventual guvern „neutru", s'au „centralizta", care să conducă viitoarele alegeri. D-l Iuliu Maniu, şeful partidului naţional-ardelean, pledează mai mult pentru ideia aceasta. Ziarul „Viitorul" a arăt intr'un articol, că un guvern deghizat care să se numească neutru nu ar aduce nici nu bine, ci în fruntea ţării trebue să avem un guvern ieşit din sânul unui partid care are program bine definit.

Cum înţelege d-l Maniu guvernul „neutru" pe care il propune şi cum vrea dânsul să facă pregătirile pentru alegeri „libere" în Ardeal? O pildă mult vorbitoare pentru aşa ceva ne-a dat numirea de „prefect-delegat" a jud. Târnava mică a d-lui dr. Iosif Boilă jurisconsult judeţean, un văr al d-lui dr. Romul Boilă, cumnatul d-lui I. Maniu.

Aşa se pregătesc naţionaliştii ardeleni pentru a pune in practică cunoscuta formulă „Ardealul al Ardelenilor". O ştiu aceasta mai cu samă cei din judeţul Târnava mică. Când era la putere Consiliul Dirigent din care făcea parte şi d-l dr. Romul Boilă (în baza cumnăţiei cu d-l Maniu), în judeţul acesta erau trei fraţi ai dânsului în oficii de stat, deşi nu-şi aveau studiile făcute ba chiar doi, cei mai tineri, abia terminaseră liceul. Toată lumea se luase de gând, căci la ori care oficiu se prezenta cineva în Diciosânmartin, întâlnea câte un frate ori văr al d-lui dr. R. Boilă cumnatul d-lui Maniu.

Când s'au făcut apoi alegerile sub gen. Averescu, în acest judeţ alegătorii aproape în unanimitate au părăsit partidul nepotismului naţional. Atunci D-l Maniu a putut să vadă că nepotismul protejat de dânsul a stârnit desgustul tuturor.

Acum, după ce prin guvernarea cea slabă a regimului trecut, popularitatea generalului Averescu a perit binişor; aşa se vede, că conducătorii partidului naţional cred sosit timpul să reia firul lăsat în judeţul Târgava-Mică, interesele mai înalte ale dinastiei [illegible] încearcă să iasă din nou la suprafaţă folosind ocazia ce se îmbie sub guvernul Take Ionescu. Aceasta se face de-ocamdată sub o firmă „neutră", deochiată. D-l Iosif Boilă, inteligentul prefect nou numit, ar fi zis, că dânsul nu ca om de partid ci ca „neutru" a fost numit, fiind delegat cu prefectura, ca funcţionar (jurisconsult judeţean). Altcum să se ştie, că nu familia a intervenit, ci însuşi D-l I. Maniu l'a „rugat" pe d-l Iosif, ca să „primească" prefectura!

Vestea aceasta a stârnit o adâncă nemulţămire în întreg judeţul, care se observă „în surdină" chiar şi între membrii partidului naţional, cari văd că nu trecutul şi vrednicia oamenilor se validitează, ci nepotismul şi protecţia celor incapabili. Naţionaliştii ar vedea bucuros în scaunul de prefect pe d-l advocat Dr. Ioan Bianu ori pe d-l Dr. Ilariu Holom, ambii foşti deputaţi naţionalişti, doi oameni vrednici şi cum se cade, respectaţi de tot publicul din judeţ. Acum, de sigur, că dânşii văzând ce vânt bate in sferele conducătoare ale partidului şi ne fiind D-lor nici cumnaţi cu d-l Maniu şi nici veri cu d-l R. Boilă, ci fiind oameni cu bun simţ, cărora nu le-a plăcut nici când intervenţiile, vor declara acum, că nu râvnesc la poziţia de prefect.

Cine este d-l Iosif Boilă? Un ilustru obscur, care nu are alt merit decât rubedenia. Nu a avut nici un rol nici când şi-a dovedit pe deplin, că-i lipsesc pe de a întregul calităţile necesare pentru a sta în fruntea unui judeţ. Altcum, aşa se vede, că şi dânsul ca un bun patriot ardelean deosebit, crede că vechiul Regat român a fost foarte bun numai până când ne-a eliberat din jurul milenar. Acum însă vestitul domn Iosif Boilă a ţinut de bine să declare oare când că: „ar fi o nenorocire dacă s'ar face unificarea Ardealului cu vechiul regat".

Ca ceva caracteristic amintim, că vestea numirei de prefect a fost telegrafată la Diciosânmărtin din partea d-lui R. Boilă din Cluj mai întâiu la unchiul său dr. Szabó Mihály, care a răspândit-o apoi întâi între numeroasele rudenii, cari sunt pe jumătate unguri, şi cari se bucură de succesul „naţionaliştilor".

Astfel se încearcă inaugurarea regimului „neutru" care are de scop ajungerea la putere a marilor patrioţi regionalişti. Bine fac dânşii, că se silesc aşa de mult, pentrucă cu atât mai uşor îi va cunoaşte toată lumea din Ardeal şi va înţelege rostul formulei: „Ardealul pentru Ardeleni".

Calts.

---

timpul războiului au dezertat din cadrele serviciului armatei, au cerut să fie reangajaţi în învăţământ însă d. ministru al instrucţiunei le-a respins cererea, după ce n'a mai aflat în acei reclamanţi garanţia morală recerută pentru a putea face ei, a avea „Indreptăţire" la leafa pentru care nu servesc şi pe care nu o merită. Acest soi de „învăţători" nu fac nici un serviciu patriei şi neamului, nu fac nici o cinste corpului învăţătoresc, iar prin exemplul servit tinerimei, nu prezentă nici o garanţă, că vor creşte ţării patrioţi buni şi societăţii caractere integre. Aceştia cu nimic nu trebuesc tractaţi mai fin decât dezertorii din armată. Şi chiar pentru aceea reangajarea lor în învăţământ invoalvă în sine o crimă, un atentat, de ordin moral îndreptat contra intereselor mai înalte ale statului şi contra reputaţiei corpului învăţătoresc şi chiar din aceste motive, acele elemente trebuesc eschise, pentru totdeauna din învăţământ. Ele pot avea loc în cârciume şi localuri de târgoveţi dar nu în şcoală, între speculanţi şi pilari dar nu între adevăraţii învăţători şi aceasta pentrucă: „Merele putrede să nu strice şi pe cele bune".

Beiuş.

IOAN ROŞU
revizor şcolar

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI

MOBILE

să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely şi Réti

Fabrica de mobile transilvaneana. Societate pe Acţii.

Revista presei maghiare

A cincea roată...

Sub acest titlu, ziarul „Uj Kelet" ţine să arate inutilitatea Secretariatului General al Minorităţilor, care — după acest ziar — nu ar fi altceva, decât un simplu paravan, după care se ascund buronii, cari aşteaptă numai „comanda" regizorului să alerge la rampă unde să râdă cu hohote sarcastice în ochii minorităţilor. Ce altceva ar fi acest secretariat — scrie în continuare ziarul numit — decât a cincea roată dela cazul statului, care şi fără această sarcină de prisos se târâe scârţâind, încet, nesigur şi căutând pe dibuite, ceace îşi făurise în vis.

Secretariatul General al Minorităţilor reclamă o sumă considerabilă pentru a fi administrat.

De ce atâta jertfă din partea Statului, de ce îngreunează bugetul, când nu se simte nevoia unei atari instituţii. Minorităţile trec până azi din provisiuni şi realizatu s'au măcar o parte din toate aceste prin intervenţia acestui Secretariat creat pentru acest scop?

Ba s'a constatat chiar, că acest Secretariat al Minorităţilor nu are nimic de lucru, aşa că e nevoit să-şi facă de lucru ocupându-se cu controlul salutei în streinătate.

La toate aceste — adaugă ziarul numit — nu mai avem nimic de zis: chestiunea s'a clarificat prin mai multe declaraţii de genul celei de mai sus, iar, situaţia noastră, a minorităţilor s'a lămurit şi ştim, că dela a „cincea roată dela car", nu mai avem nimic de aşteptat. Ceace aşteptăm noi e ca să nu ni-se mai pronunţe nimic, să nu ni-se mai vorbească de democraţie şi de.. fapte. Democraţia trebue ţinută în secret până aceasta prin'r'un ce necunoscut va ieşi la suprafaţă şi îndată ce acesta se va ivi, deodată cu ea îşi vor face apariţia în mod natural şi faptele.

Ele vor vorbi, iar până atunci să cruţăm cuvântul „Democraţie."

Colinda de ajunul Crăciunului

O parte din coriştii Operei române din Cluj au luat frumoasa iniţiativă d-a improviza un cor pentru ajunul crăciunului. Organizarea a fost reuşită.

Colindând la o mare parte din personalităţile Clujului au fost primiţi de toţi, cu toată bunăvoinţa. Remarcăm casel d-lor Victor Bontescu fost ministru Petrini, directorul general al Agriculturei, dr Morariu, V. Osvadă, general Petala, Colonelul Tătărescu.

In casa d-lui general Petala, d-l Ministrul al instrucţiunei a închinat în sănătatea coriştilor îndemnându-i să propage cât mai intens obiceiurile noastre româneşti.

Răspândiţi „Infrăţirea"

Care va fi cea mai frumoasa petrecere a Clujenilor in prima zi Craciun?

MARE BAL

costumat si necostumat

ce va avea loc in saloanele hotelului New-York de la orele 9 seara până dimineata

Va fi cel mai frumos bal din acest an şi va procura participanţilor surprize cele mai originale. Vor fi, intre altele, 10 (zece) concursuri la care va lua parte toată lumea: doamne, domni, domnişoare, tineri şi bătrâni galanţi. Va fi mai ales un concurs de costume, **pentru că toate croitoresele din Cluj au fost mobilizate** în vederea confecţionarei sutelor de costume care s'au comandat x x x x x x x x x x

Succesul marelui Bal din prima zi de Craciun este asigurat

De la Poliţie

Abuz de încredere

Directorul fabricei de cretă şi creoane „Zea", a făcut reclamaţiune în contra procuristului acelei fabrici numit Osvald Roerich, care şi-a însuşit suma de 25 mii lei din încasările făcute în provincie, în numele fabricii.

Numitul a fost arestat.

Prinderea unor refugiaţi maghiari

Cu prilejul unei razii, făcute acum câteva nopţi de-a rândul de către poliţia locală, au fost arestaţi un număr de 30 persoane.

Dintre aceştia o parte au fost înaintaţi Comandurei pieţei pentru că nu aveau actele militare în regulă, iar ceilalţi au fost înaintaţi Siguranţei pentru a fi expulzaţi în Ungaria, deoarece au trecut în mod ilicit frontiera românească.

Protestul muncitorilor din Cluj

Se ştie, că prin o contradispoziţiune a Prefecturii, în privinţa vânzării băuturilor spirtoase, s'a permis cafenelelor şi restaurantelor din centru ca în zilele de sărbătoare să poată vinde şi băuturi spirtoase.

Muncitorii din Cluj au trimes o delegaţie la d-l Prefect Meteş pentru a protesta contra acestei contradispoziţiuni. Ei şi-au asigurat şi concursul muncitorimii din celelalte oraşe ardelene.

Un proces de calomnie prin presă

Eri s'a judecat la Tribunalul Cluj, procesul de calomnie prin presă, intentat de către d-l Carol A. Jahoda industriaş, contra ziaristului Olajos Domokos, pentru calomnii debitate prin ziarul „Ujság", din localitate.

După ascultarea părţilor, Tribunalul sub preşedenţia d-lui consilier Dr. Bohăţiel, a adus o hotărâre prin care ziaristul Olajos Domokos, este condamnat pentru faptul de calomnie prin presă la 14 zile închisoare corecţională, 100 lei amendă — în caz de insolvabilitate alte patru zile închisoare — la suportarea cheltuielilor de proces cum şi la publicarea sentinţei împreună cu motivarea completă în cel mai apropiat număr al ziarului „Ujság", din momentul ce sentinţa devine executorie.

Avocatul celui condamnat a făcut apel, invocând greşeli de formă.

Prin aceasta se termină o campanie pornită de ziarul „Ujság", contra d-lui Carol A. Jahoda.

Ceasornicele de mare precizune „Longines" în aur, argint şi nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyő şi Braunfeld

Cluj, Piaţa Unirii No. 9

Telefon No. 350

916

TRISKA I.

Primul şi cel mai mare depozit de piane din Ardeal

Cluj, Strada Saguna No. 14.

Acordă, repară şi transpoartă piane conservatorului, Operei şi tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane şi pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann şi Stingl cari se vând în preţul fabricei.

Piane se dau cu chirie.

Uzina electrică a oraşului sub conducerea soc,

GANZ

Cluj, Calea Reg. Ferdinand No. 30
(Palatul Szőky)

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. La comandă efectuează instalaţii de motoare electrice. Lămpi şi totfelul de materiale pentru instalaţii se găsesc permanent în depozit. Reclama 1422
15

Mare reducere de preţuri

Cu începerea anului se va pune în vânzare o mare cantitate de

ghete, de fabricaţie bună cu un preţ **foarte eftin.**

1370

	PREŢURI vechi	noi
Ghete de box cu şireturi pentru bărbaţi . . .	285 Lei	210 Lei
Ghete de box I. calitate cusute pe rămă pentru bărbaţi	450 „	375 „
Ghete chevreau pentru bărbaţi	450 „	325 „
Ghete cu şireturi pentru dame	295	198 „
Ghete chevreau I. calitate cusute pe rămă pentru dame	380 „	295 „
Ghete jumătăţi pentru dame (pantofi)	240 „	147 „
Ghete pentru băeţi în toate mărimile începând	dela 80 Lei	în sus

Fabrica de ghete „TURUL“ Timişoara :-:

Sucursala CLUJ, str. Reg. Ferdinand (Wesselényi-u) 14

Cea mai mare fabrică de ghete din ţară.

150 Sucursale proprii în ţară şi străinătate.

Cumpărăm în permanenţă:

Coarne, unghii de bou şi de bivoli. Păr de porc, de vită, coame şi copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne şi tot felul de rămăşiţe de tăbăcărie:

Fabrica de mărfuri din coarne şi oase s. p. a. Cluj,
Calea Ştefan cel Mare No. 4,
Telefon No. 3-14 1184

MARTIN SCHREIBER
DEPOZIT DE CEREALE ŞI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielul Alb (Fehér-Bárány palota). :-:-:
140

Mare asortiment
de candelabre electrice şi lămpi de masă
1337
la Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acţiuni „REX“
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.

Se vând de asemenea tot felul de materiale precum şi becuri electrice en gros şi en detail.
Reclama 1398

Adalbert Fischer & Comp. Cluj
Calea Regele Ferdinand (Ferenc József-u.) Nr. 61
Fabrică de mobile, magazin de mobile şi atelier de tapetărie.
Fondat la anul: 1900,
Aranjamente pentru dormitoare începând cu Lei 4500·—
1326 Radio 1831

BANCA CENTRALA
pentru industria şi comerţ s. a. în CLUJ
Capital societar: **Lei 50.000.000·—** Fond de rezervă: **Lei 16.000.000·—**
LEGĂTURI DIRECTE CU STRĂINĂTATEA. **EXPORT—IMPORT.**

Secţie de bancă se ocupă cu tot felul de afaceri bancare, financializări, escont, lombard, credite de contcurent, incasso, plăţi în interiorul ţărei şi în străinătate.
Primeşte **depuneri** spre **fructificare** totdeauna pe lângă cel mai urcat procent de interese, de prezent: în cont-curent 4½% netto, pe libel de depunere cu abzicere reglementară 5=5½% netto, pe libel de depunere cu termin fix de 1 an 6% netto şi după sume mai mari.
Darea după interese o plăteşte Institutul
Secţie de mărfuri prin sub secţiile ei de coloniale şi de textile trauşează tot felul de operaţiuni comerciale în cont propriu şi în comision.
Secţia de cereale se ocupă cu comerciul de cereale şi producte agronomice, cultivînd exportul cu gros.
Secţia industrială naţionalizează industrii existente şi creiază noiu rami industriali, carî nu sunt în ţară.
Secţia de organizare execută complectarea reţe ei filialelor, organizează controlul intern, lanşează circulare instructive de interes general, face acviziţia şi propaganda necesară.
Prin Secţia americană a stabilit legătură cu fraţii nostri din America spre deplina mulţămire a acelora.

Depuneri spre fructificare, Dollari, asignate şi cecuri americane se primesc şi la:
Banca-Centrală, Filiala Alba-Iulia, (fosta bancă „Iulia“
Banca-Centrală, Filiala Arad, Piaţa Boros Beni No. 3.
Banca-Centrală, Filiala Haţieg, (fosta banca „Haţiegana“.
Banca Centrală, Filiala Oradea-Mare (fosta banca „Sentinela“
Banca Centrală, Filiala Sibiu, str. Cisnădiei No. 7. II.
Banca Centrală, Filiala Turda (fosta banca „Arieşana).

Sprijiniţi BANCA CENTRALĂ căci este cel mai mare institut pentru industrie şi comerţ al nostru, înfiinţat cu capital curat românesc-ardelenesc. 1375

Informaţii

In vederea sărbătorilor Crăciunului s'au luat următoarele dispoziţii poliţieneşti: In ziua de 7 Ianuarie 1922 (Sâmbătă) toate prăvăliile precum şi întreprinderile comerciale şi industriale se vor închide, în 6 Ianuarie (Dumineca) repaus dumineeal.

In ziua de Vineri (în ajun) vor fi suspendate ori ce fel de spectacole. Aceste dispoziţiuni sunt obligatorii şi pentru toate locaşurile publice unde concertează orchestra instrumentală sau coruri vocale.

•

La finele acestei luni comisiunea de arhitectă — compusă din D-nii: P. Antonescu, preşedintele soc. arhitecţilor din România, Ghica-Budeşti arhitect şi inginer Marcu — îşi vor da avisul asupra ofertelor primite pentru clădirea catedralei Ortodoxe.

Până acum au fost înaintate Consistoriului oferte, variind între 7 şi 30 milioane.

•

Comisiunile judeţene de cumpărare au primit ordin ca să întocmească tablouri de toţi deţinătorii de grâu, secară şi derivatele lor.

•

Prefecturile judeţelor din Ardeal au fost înştiinţat că Comerţul de tărâţe de grâu a fost declarat liber în interiorul ţărei.

•

De la consulatul Ceho-Slovac ni se anunţă că nu au nici-o cunoştinţă de venirea unei comisiuni sanitare veterinare la Claj, care — după cum arătau ziarele — este să stabilească convenţiunea cehoslovaco-română sanitară veterinară la frontieră.

•

Puşkaş Béla şi Kőrösi Dudaş concertează alternativ cu capella lor în saloanele de mâncare ale Hotelului Central. Local de distracţie de primul rang pentru elita Clujului. I-622

•

Baia de aburi Diana este deschisă Marţi, Joi, Sâmbătă şi Duminecă pentru bărbaţi; Miercuri, Vineri pentru femei. Băi sunt zilnic afară de Luni. 33

•

Cele mai frumoase bijuterii şi cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Raţiu Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

•

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 398

•

Marele cofetăriî Boncescu din Cluj şi Timişoara oferă frumoase surprize onoratei sale clientele, atât pentru sărbătorile catolice, cât şi pentru cele româneşti, — Vizitaţi frumoasa expoziţie de articole de pomi, bomboneriе etc. 1135.

•

In CINEMA URANIA se va reprezenta Vineri şi Sâmbătă, tragedia istorică: Madame Dubbary, în rolurile principale Polo Negri, Harry Liedtke şi Emil Samings. Duminecă comedia: „O zi strălucită“ în rolul principal Norbert Dan.

IN CINEMA APOLLO se va rola Vineri şi Sâmbătă o senzaţională dramă socială „In cătenele Dragostei“ cu Paul Richter şi Maria Ley. Duminecă „Răzbunarea Indiană“ dramă orientală.

•

In CINEMA UNIVERSITAŢII se va rola Vineri, Sâmbătă şi Duminecă: „Carnetul Satanei“ în rolurile principale Lucy Doraine şi A fanz Freyland.

•

Toate oficiile din Cluj au luat vacanţa pe ziua de eri care va ţinea până Marţi 28 cor.

Publicaţie

Subsemnata societate Anonimă „Radio Reclam România firmă înregistrată în Cluj, prin aceasta somăm pe toţi creditorii firmei cunoscute sub numele „Cultura“ proprietatea D-nei Bela Maurer ca să-şi insinue pretenţiunile D-lui advocat Dr. Augustin Prodea Cluj, str. Regina Maria 18: până la 14 Ianuarie inclusiv, deoarece această întreprindere am cumpărat-o. Pretenţiunile insinuate după acest termen nu se vor lua în considerare.

Cluj, la 5 Ianuarie 1922.

Radio Reclam România. S. A.

Cine doreşte ghete bune şi lucrate frumos după modă să comande neapărat din atelierul de pantofărie

MARIAN

din Str. Iuliu Maniu 17

în curte la dreapta unde se pregătesc la luţeală cu preţuri foarte moderate.

Mare destacere
Articole de modă pentru dame
1238
Preţuri reduse la
GRÜNWALD şi STEINER
CLUJ, Piaţa Unirii 12.

! Articol Mondial !
LUXOR'S CORON BLUE
1357
Coţcă engleză indispensabile la văruit şi albăstrit. — I-a calitate. — 1 ladă 32 pachete. — 16 pachete de ¼ kgr. şi 16 pachete de ⅛ kgr. — 129 bc. pentru 200 Lei trimite prin postă:
Fabrica chimică „LUXOR“ Cluj
Telegram: Luxor, Cluj.
Telefon: 12-97. En gros!

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Cronica externă

Vineri, 6 Ianuarie 1922

Astăzi încep, la Cannes dezbaterile Conferinței financiare, al cărei scop este precizarea unei soluțiuni prin care Germania să-și poată îndeplini obligațiunile financiare, față de aliați.

Se vorbește că Ialia e prezenta un proect, prin care se propune ca plata despăgubirilor din partea Germaniei să fi efectuată în materii prime și lucrători pentru reconstruirea teritoriilor devastate.

Consiliul de miniștri francez a hotărât ca delegațiunea franceză să susție la Conferință următoarele puncte: 1. Plata ratelor datoriei germane să se facă în Ianuarie și Februarie. 2. O comisiune garantatorie va prelua controlul financiar al Germaniei și 3. Punerea băncei Reichului sub controlul Anglo-Francez.

Se afirmă că fostul rege al Bulgariei, Ferdinand face intervențiuni pentru a i se încuviința reîntoarcerea în Bulgaria.

Se știe însă, că Stambulinsky, președintele Consiliului de miniștiri bulgar, a declarat în Cameră, că exregele Ferdinand nu mai poate reveni în țară, pentru că el a fost izgonit, prin revoluția care a creat democrația a bulgară de azi.

Presa grecească stăruește să demonstreze că Grecia nu cere pace, pentru că trupele sale sunt obosite, ci face aceasta numai dintr'un spirit de conciliantă față de Turcia

Realitatea totuși este că situația militară din Asia Mică, nu-i mai permite Greciei să continue războiului.

Ministerul Muncii în Ardeal

— Organizarea serviciilor —

Serviciul de inspecție al ministerului Muncii în Ardeal e organizat prin crearea a 8. Inspectorate Regionale, dependinte de Direcțiunea Generală a Muncii din București și are sediile în următoarele orașe: Timișoara, Arad, Cluj, Oradea Mare, Sibiiu, Târgul Mureș, Brașov și Satu Mare. In fruntea fiecărui Inspectorat este un Inspector Central Șef, secundat de mai mulți Inspectori, Subinspectori și personal de birou.

Atribuțiile acestor organe a noului minister sunt pe cât de vară ate și multiple, pe atât de greu de îndeplinit, luând în vedere legislația abea în fașe, care stă la îndemâna Inspectorului și desorganisarea complectă a raporturilor economice și sociale de pe urma războiului. Lupta aprigă care se dă între capital și muncă, străduințele pentru regenerarea și intensificarea producției, organisarea masselor atât pat patronale cât muncitorești, atâtea și atâtea chestiuni de ordin superior își așteaptă deslegarea de la activitatea Inspectorului Muncii.

Prin legea pentru aplanarea conflictelor colective de muncă s'a stavilit, în parte cel puțin, putința de a declara greve, cari nu ar fii în legătură cu chestiile profesionale. Contractele colective legate cu toate breslele din Ardeal și Bânat, în parte cu caracter general pentru tot Ardealul și Bânatul, au dat dovadă cât de binevenită a fost acea stă lege și ce efecte bune a avut din punct de vedere economic.

Legea asupra sindicatelor profesionale a deșteptat la simțul realității masele muncitorești in duse în eroare prin agenți irresponsabili. Astăzi mai toate breslele sunt organisate în sindicate și Uniuni, aducând un folos indiscutabil intereselor atât patronale și muncitorești profesionale cât și industriei naționale.

Prin legea plasărei Inspectoratele caută sg pună a stavilă șomajului și să redeie societății pe pe toți muncitorii fără lucru. Birourile de plasare din regiuni au în pli de lucru și sunt privite cu deplină încredere de patroni și salariați.

Invățământul profesiosal este una din preocupațiunile de căpetenie a Inspectorilor. Dornd după învățătură cuprinde tot mai puternic sufletele celor cari ca singură avere au doauă brațe de lucru. Tot mai de se simt cererile Sindicatelor muncitorești pentru înființarea de școli profesionale de ucenici, adulți, de specialitate, de cultură generală etc. Ministerul Muncii deschide școală după școală în tot cuprinsul țărei. Asemenea s'au deschis școli, și anume tot la cerea muncitorilor, pentru învățarea limbei române.

In chestii de asistență socială cerințele sunt atât de mari, încât concursul marelui public în spriginirea operei de stat este inevitabilă. Zilnic intră și se aprobă cereri pentru edificări de biserici, școli, iau ființă noi și noi instituții de bnefacere, de ajutorare mutuală, de lectură, sport etc. Legea oerșitoriei și vagabondajului, încă numai parțial aplicată, va face iarăși apel la sprijinul societății pentru plasarea și îngrijirea cerșitorilor, infirmilor și neputincioșilor, susținerea școlilor de îndreptare și ocrotire pentru minori, a coloniilor de muncă etc. Birourile de asistență și de triaj vor avea de făcut o muncă umană care va ridica prestigiul țărei în afară.

Prin legea încurajărei construcțiilor să încearcă a se ameliora criza generală pricinuită de lipsa de case.

In câteva cuvinte aceste ar fi chestiile principale, în cari Inspectorul Muncii trebue să fie judecător nepărținitor și drept. Esperința de până acum a dovedit-o că Inspectorii actuali în Ardeal și Bânat și-au înțeles misiunea grea și cu o muncă care de multe ori a făcut din noapte ziuă, anajuns să facă din Ministerul Muncii un adăpost bine apreciat al tuturor intereselor economice, profesionale și industriale.

IN CAFENEAUA
EUROPA
se distrează onoratul public cu orchestră clasica și națională.
Se servește cină de teatru etc.
1103 Serviciul prompt.

Bitumul Matitza s. a.
Capital social Lei 6.000.000
Centrale Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.
Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele Bitumului, ca asfaltare izolatie la case, acoperișe din ciment de lemn (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Depozitul Central: 1290
Tungsram s. a.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

Voești să trăești o sută de ani în sănătate?
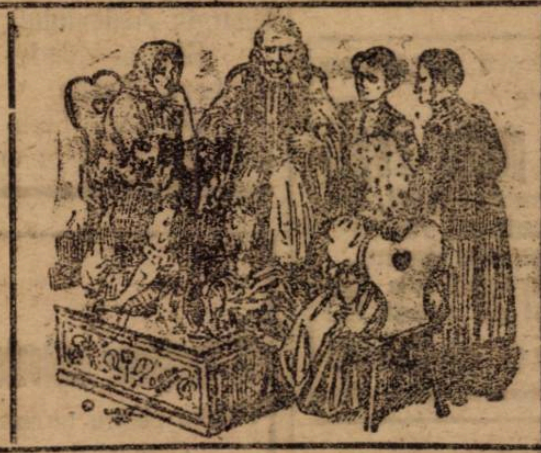
Folosește spirtul sărat „DIANA“
Nu primi imitațiuni!
1230

Cea mai distinsă marcă „Cognac Medicinal Marty“ Siria (Világos) recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și pept. Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârcurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

În sezonul de toamnă vopsește blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne
CZINK
CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

Vânzări și Cumpărări:

IM VÂND din cauza călători obiectele de lux antice argintăria obiectele de porcelan și gobline foarte eftin. Adresa str. Barațiu 2, etaj I. c381

SE AFLĂ de vânzare o iesle de crăciun în bazarul Magyari din str. Reg. Matia. 1376

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lămpe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după învoeală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Căsătorii:

TÂNĂR 29 ani din Regat funcționar, venit lunar 3000 Lei, dorește căsătorie cu o Doamnă sau văduvă cu situație materială bună. Adresa la ziar sub „Amidor" la Infrățirea.

Diverse:

ZIDIM pe locul nostru de 12 jugăre 50 VILE moderne având fiecare 3—5 camere. Pentru cari primim subscrieri de cumpărări sau de închiriat. Deslușiri zilnic între orele 5—6 p. m. la biuroul inginerilor ZUDOR și COMP. str. Memorandului 6 Etaj I. 1386

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Mare desfacere de 1087

Jucărei pentru copii

mărunțișuri, tricotage, modă pentru domni, articole de lux și de modă la:

Ludovic Albisy

Calea Victoriei No. 10.

Nu uitați

a duce cu Dvs. o sticlă cu rom

ANANAS

cu Lei 23, dela

Drogueria Rozsa

Fabrică de Sticlă din Turda

Prospect:

Subsemnații fundatori am luat inițiativa formării unei societăți anonime cu capital social de Lei 8.000.000·— împărțit în 16.000·— acțiuni la purtator à Lei 500.—, societate denumită Fabrică de Sticlă din Turda, cu scopul de a înființa și achiziționa fabrice de sticlă și face comerciul cu articole de sticlă.

Deocamdată se va înființa fabrică de sticlă în Turda, clădirele pentru această fabrică sunt aproape complect terminate și situate pe un teren cu două linii de garaj — toate mașinele sunt gata a fi expediate: materialele prime de cea mai mare puritate sunt asigurate în aproprierea uzinei, concesiunea pentru gazul metan este obținută. Astfel că această fabrică va începe să funcționeze în cursul lunei Mai a. c. și datorită mașinelor și specialiștilor pe carl i-a angajat, va produce atât butelii cât și articole din sticlă albă suflată și presată în cele mai bune condițiuni.

Pentru a interesa cercuri cât mai largi la acesta industrie am decis să punem

la dispoziția publicului

4.000.— acțiuni în valoarea totală de 2,000.000.— Lei.

restul de acțiuni în valoare de 6.000.000·— Lei fiind subscris de către fondatori.

Subscrierile și plățile să fac la Banca Centrală pentru Industrie și Comerț, Cluj,

cu începerea dela 10 Januarie.

Prima rată de 250 Lei de fiecarc acțiune plus 20 Lei pentru spese de fondare se va vărsa la subscriere

cel mai târziu până la 20 Januarie.

Rata a doua de 250 Lei de fie care acțiune să va achita cel mai târziu până la 20. Februarie.

Fondatori își rezervă dreptul de a numi primul Consiliu de Administrație pe un period de 4 ani și dreptul de a selecționa acțiunile subscrise.

Fondatori:

Banca Centrala pt. Industrie și Comerț, S. A. Cluj,
Banca Agrara, S. A. privilegiată din Cluj,
Dr. Victor Bontescu, fost Ministru al Indust. și Com.
Ionel Comșa, fost Secretar General al Comerțului,
Ing. Virgil Dessila,
Ing. Vasilie Lazar, Ing. Geolog, Directorul Societății Energia Ardealului,
Simon Mendel Lazar, mare proprietar, Directorul fabrilor de bere, Turda.
Dr. Ing. Tom Schieder, fost Director General al Fabricelor de sticlă și cristal St. Gobain, Germania. 1384

In atențiunea exploatoarelor industriale și exploatoarelor comune!

Oferim pentru furnizare promptă:

Carbuni de ocnă primă calitate din valea Jiului.
Cărbune de piatră Oligocenic având 5000 calorii cu lustru negru în bucăți potrivit și pentru încălzirea locuințelor, tot calitatea aceasta și de ocnă.

Mai departe: pentru cazane mai mari, mori, fabrici de spirt și cărămizi, cărbune brun de ocnă și în bucăți având 3400 calorii.

Despre vagoane și permisuri ne îngrijim noi.

Adresa telegrafică: „Recomp". Telefon interurban: 130

Anton Reck și Soțul mari comercianți de cărbuni Cluj, Strada Izabella No. 5. 120

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și lichcruri engros și detail. Transporturi de poveră cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de lichcruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Bognár & Szántó

S. A. Comercială Ardeleană

1382 Cluj, Calea Reg. Ferdinand 70

Cel mai mare și mai vechiu comerț de spirt, bere și vin din Ardeal. Fabrica de licheur, rom și cognac, Specialități de vinuri, romuri și licheururi.

Cooperativa

„Croitoria Românească"

CLUJ,

1345 sub conducerea Petricas, Aiudean, Cranciovan, Niculescu & Co

Strada Memorandului No. 8.

Execută în cel mai scurt timp, după modelele cele mai noi ori ce comande în această branșă.

Mare deposit de stofe engleze pentru haine, pardesiuri, paltoane.

Prețuri de concurență!

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare intreprindere de acest soi din întreaga Românie, având centrala la București și prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

In ambele sale magazine din CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7

se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate. preparate în sistem de Praga. 1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatina cu carne

Magazinul de mode „BARZA"

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 11, e izvorul cel mai convenabil de târguit.

1342 Prețuri solide fixe.

Telefon 957. Telefon 957.

NICHELATOR

Ascuţitor artistic

Cuţitar, atelierul mecanic l-am înbogăţit cu baie de nichel şi primesc tot-felul de instrumente medicale, patine, unelte de tăiat pentru nichelat şi reparat.

Martin Gajzágó

Cluj, Str. Kinizsi No. 5. (Óvár, lângă Academie)

O surpriză de Crăciun!!

Fabrica de bere **FREDERIC CZELL şi FII** din Cluj o face publicului punând în vânzare noua bere neagră

„HERCULES"

Nutritoare

gustoasă

sănătoasă

1340

In sticle şi cu paharul

Reclama 1395

Doamnele şi Domnişoarele care ţin să aibă un obraz alb şi curat să întrebuinţeze în toate zilele numai

CREMA, PUDRA şi SĂPUNUL

— FLORA —

Aceste produse renumite sunt cu totul nevătămătoare de oare-ce nu conţin plumb, mercur, bismut sau vre-o altă substanţă vătămătoare.

LAPTELE de Crin FLORA

dă o albeaţă uimitoare obrazului, braţelor şi decolteului fără a fi vătămător.

PASTA de DINŢI BUCOL

întreţine higiena gurei albeşte dinţii şi îi fereşte de boală.

1386

Representant şi Depozit General

S. LINDENBERG Bucureşti, Str. Stella 23.

Technica-Labora

Biurou Tehnic

Biuroul: Calea Victoriei 53.
Magazinul: Calea Regele Ferdinand 125.

1334

Intreprinderi Technice
Mare depou cu materiale mecanice şi electrice.

Telefon: Magazinul 144. Telefon: Biurou 77.

Pentru înbrăcarea copiilor săraci pt. instituţii orfelinate şi pentru familiile sărace am hotărît

8 zile

pentru vânzare

cu preţuri reduse

1371

	Preţuri: vechi	noi
Ciorapi pentru băeţi . . .	15.—	7.—
Flanell alb .	16.—	11.—
Ciorapi de iarnă pentru dame	25.—	10.—
Tricouri pentru băeţi . .	35.—	15.—
Creton original francez .	27.—	19.—
Barchet alb pique . . .	27.—	21.—
Cămaşi-tricou pentru bărbaţi	98.—	40.—
Şaluri engleză pentru dame	130.—	80.—
Stofă engleze pentru bărbaţi	150.—	80.—
Barchet colorat velour în 50 desemne frumoase m.	29.—	16.90
1000 m. pânză de casă	16.—	8.—

Zilnic mare desfacere de cupoane la Firma

Jacob Dick

şi Fiul

CLUJ,

Str. Regina Maria 5. (fosta Deák F.-utca)

Baumzweig Rosenfeld şi Soţul

Cluj,

Calea Reg. Ferdinand, 25

2

Mari comercianţi de manufactură.

Magazin de modă pentru dame, articole de manufactură.

Industria Sârmei S. A.

Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuţa poştală 12).
Telefon: 347.
Adrs. telegr: Ferrum.
Fabrica: Ghiriş-Arieş (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.

Produce zilnic 2 vagoane sârmă şi cuie.

Jacob Salamon şi Soţul

Comercianţ mare de aromate coloniale şi mărunţişuri. 1

CLUJ
Telefon: 7-74.

TURDA
Telefon No. 50.

Telegrame: „EMBSZ" Turda.

Intreprindere de transport

Fraţii Deutsch Cluj, Piaţa Unirii No. 25. Intreprinde orice transporturi în orice direcţie cu cea mai mare garanţă. Biurou pentru controlarea scrisorilor de trăsură. 1328

Uzina electrică a oraşului
Conducerea societăţii „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Székyi)
Telefon No. 403.

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Recomandă livrarea instalaţii de motoare electrice. Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit. 148

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Fraţii Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

---

cofetăria

Eugen Layda

CLUJ,
Piaţa Unirii No. 9.

9

Recomandă tot-felul de articole de cofetărie prima calitate Prăjituri pot-coave cu mac şi nuci.

Comenzi execută prompt

la domiciliu!!

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 şi 3—7. Reducere 30% pentru toţi funcţionarii publici şi particulari, precum şi familiile lor. 1253

„UNIREA"

societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiţi, etc. şi cartonage

CLUJ,

Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.

Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale şi patiseriu, drajeuri, nelatrecute specialităţi şi varietăţi de bomboane englezeşti (superior, fuseuri, toffca à la Heller) diferite sorte de caramelaja şi altele pentru care artiştii fabricei se întrec şi concurează cu succes cele mai renumite firme mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezeşti (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reuşită cutiile de metal şi sunt mult mai ieftine. 1379

Plapome 1334 Plapome

Plapome

de mătasă, ohasmir şi cloth cele mai bune, practice şi ieftine

matraţe şi aşternuturi de pat

Cluj, Calea Victoriei (Kossuth Lajos-u.) **10**

Plapome Lloyd express 11 Plapome

Prețuri Senzaționale

Mare desfacere de vestminte pentru Domni și stofe pentru paltoane la
SUCCESORI LUI CAROL ȘCHERER ȘI FIII

GROMEN & HERBERT

fabrică de postav din Sibiu și fabrică de pănură din Cisnădie.

CLUJ, (Palatul Babos) lângă podul de fier de peste Someș.

! Tot-felul de pături și tapete în depozit !!

! Tot-felul de pături și tapete în depozit !!

MAURITIU BERGNER

Mare comerciant de pielărie
Cluj, Strada Regina Maria 18

Eleonora Szilágyi

s. a. Cluj

Recomandă: Specialități de licheur și rum, champagne și vinuri de prima calitate.

Mare deposit de spirt.

Furnizorul curtei Regale Române.

„KALMÁR"

SOCIETATE COMERCIALĂ PE ACȚIUNI
CLUJ.

Comerț în mare de băcănie, coloniale și vopseluri.

5

Oferă vânzarea en gros și en detail. Mărfurile de prima calitate cu prețurile cele mai ieftine.

MOBILE

de tot felul sunt în depozit în mare asortiment, ca dormitoare complecte, prânzitoare, aranjamente pentru odăi de bărbați, bucătării, mobilier din lemn curbat. Paturi de copii și semi-fier alamă somniere, fotoluri Schöbert sosite din străinătate în cantități mari. In atelierul meu de dulgher și tapiter efectuez orice lucrare de branșă în condițiuni favorabile.
Numărul telefonic: 739.
„VICTORIA"
deposit de mobilier CLUJ,
Calea Regele Ferdinand No. 40.
Lloyd Express 47 14

ELIÁN

pivniță de vinuri, fabrică de spirt, rom, cognac, sirupuri și licheruri
13 CLUJ,
Calea Reg. Ferdinand 33
Telefon interurban 10-26
Telefon de biurou 1-70
Fabrica de spirt și domeniul 3-26. Lloyd Express 58

SUCCESORII LUI
ALEXANDRU ÁKONTZ
FONDAT LA 1830.
CLUJ, PIAȚA UNIRII.
4

Cel mai mare și mai vechiu magazin de tricotage manufactură și mărunțișuri din Ardeal. Atelier pentru broderii și desenuri pe pânză. In magazin se află totfelul de articole de mână tricotage, ciorapi, mănuși și mărunțișuri.

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă execută cu prețuri avantajioase
Salonul de modă alui
Wartenberg
Cluj, Calea Victoriei 13 1275
fostul conducător al salonului de modă „Venus"

PLUVIUS

Stingătoare de foc
furnizabil prompt din depozitul SUCURSALEI
JACQUES PAUCKER
TIMIȘOARA
Str. I. C. Bratianu 6.
1374

Cel mai mare depozit de mărfuri
Uniunea Comercială s. a.
Centrala: București.
Filiale: Galați, Iași, Timișoara, Constanța, Craiova, Cernăuți, Chișineu și
CLUJ, Strada Regina Maria 32.

Magazin permanent de: Totfelul de uleiuri minerale, aromate coloniale, piele, talpă, articole de fier și unelte (tinichea, ruzi, cercuri, fier pentru construcții și ferestre, ciocane și șuruburi)
Reprezentanțe: Westbochmische Kaolin und Chamottenwerke PRAGA.
10

Casa de Păstrare și Banca de Credit din Cluj S. A.

Piața Unirii No. 7.
Capital fondat: Lei 16.000.000— Rezerve circa: Lei 15.000.000—
FILIALE: în Dej, Diciosânmartin și Alba-Iulia.
AFFILIATE: Cassa de Păstrare din județul Turda-Arieș și Bognár & Szántó Soc. comercială Ard. pe Acții.

Magaziile de mărfuri lângă gara Cluj. Primește depuneri, scontează cambii, face transmisiuni de bancă, Safe depozit. Efectuază preferabil afaceri de bancă tot-felul.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la Regele Pălăriilor Cluj, Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Babos & Comp.

Mari comercianți de fierărie,
CLUJ, Strada Regina Maria 21.
Telefon: 3-51. Telefon: 3-51.
3

Se află tot-felul de articole de fier, vase pentru bucătărie, articole de vânătoare și cartușe.

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.
Administrația ziarului.

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAŢIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 419 **Opt Pagini** 1 LEU **Opt Pagini** Joi 12 Ianuarie 1922

Infrăţi[rea]

Administraţia Ziarului „Infrăţirea" Cluj Gratuit

Onor. Muzeul Asociaţiunii

Sibiu

ANUNŢURI: LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI şi AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA. CLUJ. STRADA ... NIU No. 3 (ETAJ. II)
SUB CONDUCEREA UNUI ...
Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952. Director: D. TOMESCU Telefon: REDACŢIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . . 30 LEI

Dictatura regională

După o lungă întrerupere, despre a cărei pricină nu vom vorbi acum, ziarele partidului naţional din Ardeal încearcă să înoade din nou firul unor obişnuite atacuri împotriva partidului naţional-liberal. Reluarea unei activităţi părăsite pentru câtăva vreme reprezintă pe toate tărâmurile de activitate un proces delicat şi anevoios. O oarecare stângăcie e firească; acolo unde se face nodul, firul nu se supune lesne mâinilor cari s'au desobişnuit să-l toarcă.

Chiar şi motivele de polemică s'au schimbat. Confratelui nostru „Patria", de pildă îi vine greu să mai vorbească de oligarhie şi de ciocoi, după ce fruntaşii partidului în numele căruia vorbeşte, s'au pronunţat atât de hotărât pentru readucerea în viaţa publică a d-lui Al. Marghiloman.

„Gazeta Transilvaniei" dela Braşov, reia totuş, o frântură de refren din cântecul regionalismului şi ţine să reînceapă sub altă formă, o campanie care i-a făcut cândva, după cât se pare, o deosebită plăcere. De data aceasta e vorba, adică, de „regionalismul" vechiului Regat şi — în special — de acela al... partidului naţional-liberal.

Argumentarea celui de-al doilea oficios al partidului poporului, e atât de simplă, încât ceeace ne miră este că n'a descoperit-o mai demult, căci iată ce zice „Gazeta Transilvaniei", răspunzând unui articol al ziarului „Viitorul", prin care se arăta cum ar înţelege să guverneze ţara, în împrejurările de astăzi, partidul naţional-liberal: — „Ori, atunci când ridici pretenţiunea să guvernezi cu un asemenea program (programul partidului naţional-liberal) nu este oare impunerea supremaţiei unei regiuni asupra celorlalte; cari se deosibesc prin atâtea caracteristice, unele de altele?"

Răspundem foarte liniştiţi şi fără să ne emoţionăm de o asemenea întrebare: Nu.

Nu, pentrucă partidul naţional liberal nu e o grupare regională desorientată, care să nu se intereseze decât de viaţa unei provincii şi care să pună interesele unui ţinut mai presus de ale altuia. Partidul naţional-liberal şi-a întins organizaţia sa în provinciile lipite, — chemat de năzuinţa generală către o guvernare serioasă şi pricepută, — luând astfel contact direct cu toate problemele cari frământă teritoriul României întregite, deci, şi Ardealul atât de urgisit cârmuit până astăzi.

Unde a văzut „Gazeta Transilvaniei", — sau „Patria" care destăinuia deunăzi că partidul naţional-liberal vrea să guverneze fără ardeleni, — intenţiunea de a elimina dela conducerea guvernului de mâine, pe oamenii politici din provinciile alipite?

Ziarele partidului naţional din Ardeal au vorbit însă, nu o singură dată, de despotismul, de tirania şi de dictatura partidului naţional libreal. Şi în această privinţă ne permitem o observaţie, la capătul acestor rânduri obiective.

Partidul naţional din Ardeal trăeşte încă în iluzia că a rămas singurul partidul îndreptăţit să reprezinte voinţa poporului din aceste ţinuturi. Oamenii politici cari conduc acest partid şi-au făcut într'adevăr socoteala, încă din 1918, că vor guverna Ardealul, — fără opoziţie, — un lung şir de ani. Au făcut decretul-lege electoral din 1919 şi nimeni nu le-a stat împotrivă, — cu gândul de a „numi" totdeauna pe deputaţi şi senatori, aşa cum au şi făcut în alegerile cari au oferit Parlamentul guvernului Vaida-Voevod.

Din nefericire, acest plan minunat n'a reuşit. Tirania provincială a unui singur partid s'a dus pentru a nu se mai întoarce. Dictatura regională şi fără control, a unui pumn de conducători nu mai e posibilă. Despotismul unei restrânse asociaţii de „fruntaşi", care pretinde monopolul politic asupra unei părţi din România întregită, rămâne un anahronism.

Conducătorii actuali ai partidului naţional, acest lucru îl cer însă şi astăzi: să cârmuiască Ardealul, fără amestecul celorlalte partide din România-întregită, şi cu împuternicirea de a distruge toate celelalte organizări politice de dincoace de Carpaţi!

Atunci unde este tendinţa de acaparare şi de partea cui este dorinţa de exploatare fără concurenţă? Dar asupra acestui capitol mai sunt multe de spus, — şi le vom spune.

Ştirile zilei

Corespondentul nostru din Bucureşti ne telegrafiază că aseară a avut loc la Sinaia, logodna principesei Marioara cu regele Alexandru al Serbiei.

*

O telegramă sosită prefecturilor anunţă că cenzurarea telegrame or se va face numai în zona de războiu a Ardealului.

*

Ministerul de finanţe a admis ca producătorii de aur cărora li s'a îngăduit exportul contra lei după preţele străine să depună cecuri drept contravaloarea aurului exportat.

Şi Massaryk duşman al democraţiei

Pe Conu Leonida îl ştiam par'că mai vigilent când era vorba să pândească mişcările şi uneltirile reacţiunei. O informaţie cetită seara în gazetă, — şi conu Leonida îşi petrecea toată noaptea baricadând uşile împotriva hidrei reacţionare.

Se pare, totuşi, că d. Iorga, covârşit de marile grijii pe care i le dă acum calitatea de „arbitru al situaţiei", n'a putut să observe la timp că, după atacul primit din partea d-lui Vintilă I. Brătianu, democraţia a mai primit un atac şi din partea d-lui Massaryk, preşedintele republicei cehoslovace.

Intr'adevăr, cu prilejul recepţiei de anul nou, răspunzând la urările făcute de reprezentanţii corpului legislativ, preşedintele Massaryk a rostit un discurs în care a examinat pe rând toate problemele care se pun astăzi în legătură cu organizarea vieţii unui stat. Şi vorbind şi despre parlament, d. Massaryk a spus lucruri în care regăsim întocmai cugetarea politică a d-lui Vintilă Brătianu.

Căci, democrat înnăscut, dar onest în democratismul său, preşedintele republicei cehoslovace nu s'a ştiit să vorbească în mod deschis despre defectele parlamentarismului.

„Adunarea plenară a parlamentului, — a spus d. Massaryk — nu se pretează la muncă şi la reflexiune. Munca efectivă va fi totdeauna făcută în comisiuni, iar, în sânul acestora, de organe mai restrânse, şi adesea de indivizi. Democraţia nu se poate dispensa de specialişti, de şefi calificaţi, de oameni instruiţi şi pregătiţi pentru funcţiunile lor.

Sarcina parlamentarismului modern este să înlesnească pătrunderea în politică a cunoştinţelor speciale. Dacă nu se va ţine seama în mod riguros de censul intelectual, atunci partidele, democraţia şi parlamentul nu vor putea fi apărate de invazia demagogiei".

Ori, ce altceva a spus d. Vintilă Brătianu, în cele două conferinţe ţinute la Bucureşti şi la Cluj, decât că parlamentul, prin alcătuirea şi funcţionarea lui, nu e capabil de o muncă continuă, că de cele mai multe ori el înlătură competenţa din cercetarea şi resolvarea problemelor ş că deci e necesar să dăm regimului parlamentar o atare organizare încât opera de legiferare să nu mai fie lăsată la discreţia unor adunări sgomotoase în care atmosfera este aşa de puţin prielnică pentru munca metodică a omului de ştiinţă?

Dar, pentru d. Iorga, a organiza regimul parlamentar şi a-l scoate din sterilitatea la care e condamnat astăzi, înseamnă a săvârşi un act antidemocratic. Ce va zice d-sa însă când va afla că între cei cari recunosc ineficacitatea parlamentarismului se găseşte şi un preşedinte de republică?

Relaţiunile Franco-Engleze

Franţa împotriva tendinţelor engleze Situaţia precară a comerţului britanic. — Franţa nu admite concesiuni.

In ultimul timp, s'a discutat mult despre situaţia relaţiunilor dintre Anglia şi Franţa; de multe ori polemicile angajate între diferite ziare aparţinând celor două puteri au luat un caracter îngrijitor.

Englezii se plâng de imperialismul francezilor, dăunător intereselor europene, iar Anglia este acuzată că intenţionează o politică exclusivistă, privită numai prin lumina unor tendinţe acaparatoare, ceeace în chip firesc tinde să stânjenească interesele politice şi economice ale Franţei.

Aceasta se datoreşte — scrie de pildă marele ziar francez „Le Journal" — faptului, că de-o parte şi de alta nu se cunoaşte adevărata situaţie. Franţa nu doreşte decât siguranţa integrităţei sale teritoriale, ameninţată de pregătirile pe care le face Germania.

Din potrivă, Anglia are cu totul altă situaţie. Ea nu poate produce cele trebuitoare consumului intern, prin urmare, are nevoie să importe. De aici, două necesităţi: Să stăpânească mările şi comerţul mondial. In legătură cu aceasta, Anglia suferă astăzi enorm din cauza stagnărei afacerilor.

La acestea se mai adugă: Criza irlandeză, revolta din Egipt şi cea din Indii. Examinând cu atenţiune această situaţie, vom găsi destule motive ca să legitimăm sforţările pe care le face Anglia ca să-şi salveze situaţia.

*

Faţă de această stare de lucruri, guvernul din Londra nu cruţă nici un prilej dintre acelea care crede că i-ar putea veni în ajutor.

Intre alte cauze, despre care englezii cred că-i stingheresc în propăşirea lor economică, — este în parte şi tratatul dela Versailles. Dacă comerţul britanic decade, aceasta se datoreşte cerinţelor impuse de tratat relativ la reparaţiuni. Imposibilitatea plăţei lor din partea Germaniei, turbură aşezarea economică europeană.

Inăsprirea raporturilor dintre Anglia şi Franţa, isvoreşte din necesitatea impusă de politica engleză de a se revizui tratatul dela Versailles, cu scopul de a se îndulci unele din clauzele lui, în favoarea Germaniei.

Presa franceză combate cu îndârjire proectul acesta, şi afirmă că politica britanică este condusă de interesul câtorva financiari. In adevăr, după terminarea războiului, la Londra, se crezuse că marca germană se va ridica, ceeace a determinat pe bancherii englezi să cumpere considerabile sume de monetă germană, ori, din potrivă, s'a întâmplat că marca a scăzut şi aceasta din propria grijă a finanţei germane pentru a da astfel o aparenţă de insolvabilitate. E firesc ca fiecare plată efectuată în mărci, să le deprecieze şi mai mult. Intrevederile financiare dela Londra au rămas fără rezultat şi reducerea din pretenţiunile creditorilor Germaniei în vedere că marca se va ridica, — nu au făcut decât să înăsprească şi mai mult relaţiunile dintre Franţa şi Germania.

*

Ziarul d-lui Lloyd George „Observer", scrie: „Marea Britanie trebue să-şi urmeze politica sa, necruţând nici un mijloc şi în concepţia cea mai îngăduitoare năzuinţelor economice ale Europei, dar pentru aceasta trebue câştigată Franţa şi convinsă că ea trebue să facă concesiuni".

Interpelările adresate în Camera franceză, d-lui Briand nu l'au putut determina ca să precizeze măsura concesiunilor pe care este dispusă Franţa să le facă, în conferinţa dela Cannes.

In această chestiune, tot ziarul „Le Journal" publică un articol, în care arată că Franţa nu va renunţa la drepturile sale şi nici nu va părăsi asigurările câştigate prin tratatul dela Versailles.

„Poporul francez — scrie numitul ziar — nu este dispus să cedeze chiar dacă Anglia s'ar oferi să garanteze împotriva unei eventuale agresiuni din partea Germaniei".

Evenimentele zilei

Incetarea grevei la căile ferate germane

Situaţia comunicaţiilor pe căile ferate din Berlin precum şi din restul Germaniei s'a ameliorat într'atât că în urma unei declaraţiuni oficiale s'ar putea socoti de astăzi încolo adică 3 Ianuarie că circulaţia regulată a trenurilor.

Criza guvernamentală din Austria

Viena, 9 Ianuarie.

Seara de anul nou pare a fi adus o criză guvernamentală. Din sursă bine informată se afirmă că cancelarul Schober va demisiona în curând, pentru a-şi relua postul de prefect al poliţiei.

Succesorul lui Schober ar fi actualul ministru de finanţe Gurtler, care ar lua postul de cancelar în fruntea unui guvern parlamentar.

Mişcarea culturală; literară, teatrală, artistică

Teatru român la Sibiu

Reprezentaţiile au început prima zi de Crăciun

Subt direcţiunea cunoscutei noastre scriitoare, d-na Constanţa Hodoş, s'a întemeiat la Sibiu o trupă românească de teatru, care va da o serie de reprezentaţii, — să nădăjduiu că va fi cât mai lungă, — „Teatrul orăşenesc" de acolo.

Trupa este alcătuită din d-nele Nicoletta Selnescu Zaman, Maria Rusescu, Marietta Horga, Marcela Gheorghiu Violeta Basarab şi d-nii P. Savu, Z. Rozescu, Gh. Băcleşanu, C. Pârvulescu, V. Vol an, G. Gheorghiu, ş-a. Din aceştia, o parte sunt foşti artişti ai Teatrului naţional din Cluj.

Iată cum este alcătuit repertoriul trupei;

Piese originale: Aur, Caterina, Mânu ikea. ce d-na Constanţa Hodoş In întuneric, de N. Beldiceanu; Patima Roşie, Dezertorul, de dl M. Sorbul; Fântâna Blanduziei, de V. Alexandri, Cocoşul negru, Inşiră-te mărgărite, Akim, de dl Victor Eftimiu; Tudor Vladimirescu şi Un Domn Pribeag, de N. Iorga; O căsnicie, de dl General Usachi; Noaptea Furtunoasă, de I. L. Caragiale; Curcanii, de Gr. Ventura, Manasse de Ronetti Roman etc.

Traduceri: Fiul Cônitei de Weber şi Gorse; Onoratilul, de Giacometti; Papa Lebonard, de Jean Aicard; Oficiul de căsătorii de Labiche: Nevasta altuia, Adormita de A. de Lorde; Sgârcitul risipitor, de Al. Bisson, etc., etc.

Spectacole populare: Hoţii de Codru şi Hoţii de ţoraş; Curierul de Lyon, Orbul şi Cocoşatul Rocambolle; Doi sergenţi: Două orfane; Jidovul Rădăcitor, etc.

Primim acestă ştire cu atât mai bucuroşi, cu cât Sibiul a fost lipsit până acum de o trupă stabilă de teatru, românească şi urăm d-nei Constanţa Hodoş, în întreprinderea d-sale succesul pe care l'a avut pe tărâmul literar.

După cum suntem informaţi, prima reprezentaţie a Teatrului românesc din Sibiu a avut loc în prima zi de Crăciun, cu un rezultat mai mult de cât mulţumitor.

Fără îndoială, publicul românesc din Sibiu înţelege darul cultural ce i se face.

ECOURI

Cel mai tânăr profesor universitar.

Cel mai tânăr profesor universitar de filosofie din lume este actualmente Harold Schjelderup, care a fost numit de curând profesor de filosofie la Universitatea din Cristiania.

Tânărul erudit are abia 26 de ani şi totuşi are la activul său multe lucrări originale cari l-au înălţat la cea mai superioară treaptă didactică: se profeseze, dela catedra universitară doctrinele sale filosofice.

Călătoria e scumpă, totuşi . . .

„Allgemeiner Tiroler-Anzeiger" publică o statistică a străinilor, cari au cercetat staţiunile climaterice tiroleze în vara anului 1920—21.

Numărul acestora în anii precedenţi se urca la maximum între 70—80 mii, pe când acum în urmă acest număr a fost aproape dublat: 130—140 de mii.

Şi totuşi străinii se plâng şi ei în potriva scumpetei excesive a unei călătorii.

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasica şi naţională.

Se serveşte cină de teatru etc.

1163 Serviciul prompt

„Frăţia de cruce"

M. S. Regina a destinat din resursele acţiunei sale filantropice 9 vagoane de grâu pentru orfanii din Munţii Apuseni şi Zarand. Pentru acelaş scop i-a pus la dispoziţie M. Sale „Frăţia de Cruce" suma de 25.000 lei. Vagoanele se vor repartiza între plăşile Câmpeni, Abrud, Brad, Baia de Criş şi Gilău. „Frăţia" va da o seri de festivale pentru orfanii, văduvele şi în alizii de războiu în prima linie din Munţii Apuseni, în a doua linie pentru cei de peste Nistru, şi în urmă pentru orfanii din Viena. Serbările se vor aranja la Bucureşti, Chişinău, Iaşi, Cernăuţi, Cluj, Arad, Oradea-mare, Sibiu, Braşov şi alte centre.

Consiliul superior a Centralei Bucureşti a „Frăţiei de Cruce" se constitue sub prezidenţia de onoare a foştilor şi actualilor miniştrii de războiu şi din următorii:

Primpreşedinte: General Constantin Scărişoreanu. Preşedinte: Dr. Amos Frâncu, deputat. Casier: Iancu Dr. Hodoş Senator. Comandant al legiunilor Colonel Virgil Bădulescu. Preşedinta „Surorilor". D-na Elena Golescu. Secretară publică: D-na Alexandrina N. Hodoş. Biroul Centralei: Bucureşti, Str. Regală 18.

Un nou tratament al sifilisului

— Succesul unui savant român —

Doctorul Roux a pus Academia Franceză în cunoştinţă de noua comunicare făcută de doctorii Sazerac şi Levaditi, asupra tratamentului sifilisului prin bismuth. Acest nou tratament u fost aplicat cu succes la animale, dând rezultate satisfăcătoare.

Cetiţ „Infraţirea"

Cărţi noui

Primim la redacţie: „Viaţa şi opera întâiului ţărănist român" (Ion Ionescu dela Brad) de d-l Gh. Bogdan-Duică, profesor universitar şi membru al Academiei române Preţul 20 lei. Editura „Ramuri", Craiova.

Cartea d-lui Bogdan-Duica este primul volum al unui studiu mai vast care se va numi „Istoria ţărănismului".

Intr'o ediţie care face cinste technicei tipografice româneşti, şi pe un preţ redus, Fundaţia Carol a pus la dispoziţiunea copilaşilor o serie de Poveşti, scrise de M. S. Regina României.

Gestul nobil care a condus pe Regina României nu are nevoe de elogii; el va fi răsplătit prin mulţumirea îngerească a copiilor ce vor ceti minunata carte de poveşti ce a scris-o pentru ei buna lor Suverană.

A apărut în editura institutului „Cartea Românească" Edmondo de Amicis „Cucre" (Ce simte inima copiilor),

Cartea pentru copii tradusă în româneşte de Clelia Bruzzesi Ediţia IV. Preţul L 1 18.

Herbert Spencer „Autobiografie" rezumată şi tradusă de dr. I. Duscia Preţul Lei 18.

(De vânzare a principalele librării din ţară)

Opera Maghiară

Carmen: de George Bizet

Reprezentarea operei „Carmen" la teatrul maghiar a fost încercare destul de hazardată întrucât nu are o trupă specifică pentru operă. Cântăreţii Eretan M. Takacs împreună cu Lili Rózsa (Carmen) nu au putut să completeze lipsurile celorlalte persoane şi mai ales defectele acustice pe care le are sala teatrului.

Cam insuficient interpretată ca ansamblu în actul întâiu întreaga operă a fost redată destul de bine în celelalte acte. In actul al patrulea d-ra Lili Rózsa a jucat chiar surprinzător de reuşit.

Restul ansamblului bine or şi timpul poate va da reprezentaţiilor viitoare o interpretare şi mai bună.

In ori-ce caz, iniţiativa de-a eşi din făgaşul interpretării numai a anumitor opere e binevenită şi demnă de laudă.

Ştiri din Zlatna

Şcoala de Arte şi Meserii. Societatea „Doina". — Ajutorarea orfanilor de război.

Corespondentul nostru din Zlatna ne comunică ştiri îmbucurătoare din oraşul minier atât de vestit pe vremuri.

Din excedentul direcţiei de aprovisionare s'a dat suma de 100,000 lei, să se înfiinţeze un Cămin pentru elevii dela şcoala de Arte şi Meserii din Zlatna.

La această şcoală se produc frumoase obiecte lustruite şi cioplite în marmoră, de tot felul. Eforia şcoalei, în fruntea căreia stau d-nii Iustin Albini şi protopopul I. Domşa, are datorinţa să traducă în faptă deschiderea Căminului, care e foarte de lipsă.

In zilele acestea s'a constituit Reuniunea de cântări şi muzică „Doina" ales fiind president Iacob Domşa protopop, iar conducător al corului profesorul G. Duca.

Reuniunea acesta întruneşte şi pe toţi intelectualii români din Zlatna.

In fruntea comitetului Soc. pentru orfanii de războiu se află d-na Lucreţia Domşa. Pentru acesti orfani de războiu s'a împărţit ajutoare în valoare de 4880 lei, iar la 20 elevi săraci dela şcoala primară, li s'a dat 1500 lei, şi diferite haine. Cu bună înţelegere şi cu tragere de inimă se vor face lucruri bune şi folositoare pentru desvoltarea şi continuarea sentimentului naţional şi pentru binele poporului din acest ţinut.

Pudra de porcelan americană de renume mondial „YES" se găseşte din nou oriunde. Fără legatura verde este falsificată.

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Ţăranul român văzut de străini

D-l Leo Claretie, cunoscutul scriitor francez, şi un vechi iubitor al ţărei noastre, publică în revista „Le Monde nouveau" din Paris, un articol asupra „Ţăranului român", din care găsim nimerit să reproducem aci partea finală:

Ţăranul român este artist din instinct. In toate casele ţărăneşti se găsesc motive decorative minunate, brodate pe ştergare şi pe cămăşi, pictate pe ouăle de Paşti şi pe uneltele de întrebuinţare zilnică. Pentru a vă putea face o idee de toate acestea răsfoiţi albumul atât de atrăgător şi atât de complect al d-nei Miller-Verghy; Motive vechi de decoraţiune românească, după fresce, porţi, ştergare, ouă de Paşti, ţesături, etc, publicat de Institutul de Arte Grafice din Bucureşti cu un studiu asupra artei decorative a României vechi; şi tot astfel România în imagini, o lucrare foarte atrăgătoare, publicată la Paris în 1919, în editura L'Hoir, rue de Delta.

Veţi vedea ce puternic instinct, artistic animă sufletul românesc, care apare şi în dansurile sale armonioase şi în muzica instrumentelor sale; cobza, fluer, vioară.

Fluerul face să cânte sufletul ţării în trilurile sale voluptoase şi pasionate, vibrante şi învingătoare, sonore ca un cântec de privighetoare.

Vioara îşi spune bucuria şi tristeţea în înfrigurarea zgomotoasă a acordurilor sale stridente.

Trebuie să vezi pe ţăran acasă la el, în fundul satelor depărtate, ascunse în văgăunele întunecate ale munţilor Carpaţi, unde legendele vechi mai plutesc încă în întunecimile făcute ale pădurilor. Sunt poveşti transmise de tradiţiunea orală.

Nu e mult timp de când s'au prins şi s'au fixat fluturii aceştia ai imaginaţiei rurale, cari sunt doinele. Alexandri a tradus câteva în franţuzeşte în 1852. Dar Teodorescu e cel care a scris cel dintâi toate poveştile vechi, spuse la şezători de ţărani, mai ales ce bătrânul Petrea Creţul Şolcan, care ştia şi arte multe. El au fost traduse sau interpretate în franţuzeşte de regina Carmen Sylva, de Elena Văcărescu, şi de publicistul Brun. Intr'însele trebuie să căutăm sufletul ţăranului, atât de blând, atât de delicat, atât de mândru, de nobil şi de sensibil, mişcat de sentimentul acesta complex, dorul, un cuvânt aproape imposibil de tradus, atât sunt de numeroase nuanţele de regret, tristeţe, dragoste, devotament pe cari le exprimă. Poveştile acestea sunt tabloul cel mai complect şi mai fidel al mentalităţii ţăranilor români, cu moravurile lor, istoria, obiceiurile, credinţele şi speranţele lor, sunt amintirea unui trecut plin de nesiguranţă şi de durere.

Michelet, Sully, Prudhomme, Edgard Quinet, au înţeles admirabil toate acestea.

Ah! ce frumoase sunt legendele pe cări le povestea cântăreţ l. întrerupându-se din când în când, prin formule mai graţioase decât strigătul Aoi al trubadurilor noştri:

...„Foaie verde busuioc!" sau „Foaie verde micşunea..."Câtă naivitate şi câtă de ieşte de simţire!

Indrăgostitul iubeşte cu o dragoste curată şi arzătoare: păstorul e credincios oilor sale: haiducul are toate îndrăzneile, şi când sare pe armăsarul său care mănâncă jăratic, pune pe fugă armate întregi. Multe din aceste basme sunt legende astronomice, ca şi poveştile lui Perault, şi soarele devine într'însele Făt-Frumos. Uriaşoare rele aruncă stânci întregi, cari doboară pădurile, şi ca Bol, ţin furtunile închise într'un burduf.

Poveştile acestea minunate trebuie să fie citite. Ele vă vor explica ce înţeles au numele piscurilor din Carpaţi: Omul, Vârful cu Dor, Furnica şi tot ele vă vor tălmăci cântecul pârâului Peleş. Veţi auzi oftând pe femeia meşterului Manole la Argeş veţi vedea pe Făt-Frumos îndrăgostit de Ileana Cosinzeana sau pe Urlătoarea îmbrăţişându-şi fiul, schimbat în stană de piatră, şi schimbându-şi ca în spumă ca să continue a-l îmbrăţişa.

N'am putut în aceste câteva pagini decât să vă dau o schiţă grăbită a ţăranului român, a stărei sale, a speranţelor, a meritelor şi a caracterului său. El este tipul cel mai puţin uşor de înţeles pentru străinul în trecere prin România. Nu se poate ghici decât tot ce este interesant, şi pevăzut în amestecul acesta al vechei rase a Dacilor cu aluviunile succesive ale Latinilor şi ale năvălitorilor din evul mediu. Simţi că e plăsmuit dintr'o argilă tare, de nepătruns: năvălirile străine n'au schimbat şi n'au atins nici odată blocul rezistent al naţionalităţii sale daco-romane.

El e latin, şi prin aceasta frate de-al nostru, şi în acelaşi timp păstrează întipărirea raselor anterioare cari îşi întemeiaseră mândra lor civilizaţie pe malurile Dunării, când Traian veni să le înblânzească. Sângele său e amestecul sângelui însilor Daci cu acel al învingătorilor cari s'au aşezat acolo, după cum Francezii sunt amestecul Galilor cu Romanii colonizatori. Şi fără destine, face, din ţăranii români prieteni ai celor din Franţa. Aceştia nu-i cunoşteau şi a trebuit să vie războiul, ca să apropie în aceeaşi strânsoare, în aceleaşi primejdii şi în aceeaşi glorie, pe eroii dela Mărăşeşti şi dela Verdun.

Cronica politică

Viața guvernului Tache Ionescu. — Intrarea în minister a d-lui deputat Bogos, unul din fruntașii basarabeni ai partidului poporului, deși e înfățișată ca un „succes" de către partizanii d-lui Tache Ionescu, nu reprezintă totuș o garanție că actualul guvern va putea câștiga majoritățile parlamentare de care are nevoie. Intrunirea de astăzi a averescanilor ardeleni va arăta pe cine poate să se sprijinească d-l Tache Ionescu în Ardeal

Orice socoteli s'ar face însă, — presupunând chiar că gruparea țărănistă cași partidul național vor da sprijinul lor guvernului, — d-l Tache Ionescu nu va putea înfrunta votul asupra unei moțiuni de încredere, nici la Cameră, nici la Senat.

Așa fiind d-l Tache Ionescu va trebui să demisioneze în prima zi de redeschidere a Parlamentului. In acel moment, se înțelege, situația politică nu va fi de loc limpede. Partidul poporului e în plină descompunere. Gruparea țărănistă, în fruntea căreia luptă d-l C. Stere, și împotriva căreia luptă d-l N. Iorga, nu poate avea nicio înrâurire asupra evenimentelor. Partidul național din Ardeal, dezorientat, n'are altă soluție decât aceea a unui guvern neutru, — o soluție cu neputință de realizat.

Singur partidul național-liberal, întărit în încrederea opiniei publice, unitar și sigur pe puterile sale, ar fi în stare să constitue un punct de reazăm în acest haos.

Rămâne să vedem în ce fel va fi folosită această prețioasă rezervă.

Partidul poporului se descompune în Ardeal

D-nii Teodor Mihali și I. Suciu împotriva d-lor Oct. Goga și P. Groza. Intrunirea de astăzi.

Anunțasem la vreme, acum două săptămâni că d. Teodor Mihali, președintele comisiunei de unificare și vicepreședintele Senatului a convocat o întrunire a parlamentarilor averescani din Ardeal, cu scopul de a „examina" noua situație politică. Intrunirea fusese fixată atunci, pentru ziua de 1 Ianuarie. Pentru diferite motive, — asupra cărora fruntașii ardeleni ai partidului poporului nu sunt astăzi de acord, — intrunirea a fost amânată pentru astăzi, Marți.

In răstimpul acestor zece zile, curentele cari se ciocnesc în tabăra averescană s'au putut lămuri în voie. Am asistat chiar la un început de polemică între cele două grupuri.

Intr'adevăr, a doua zi după contramandarea convocărei d-lui Mihali, cei doi foști miniștri, d-nii Goga și Groza au telegrafiat din Capitală:

— „Inregistrați, vă rog că deputații ardeleni din partidul poporului sunt perfect solidari, că întrunirea de care se vorbea nu s'a ținut și nu se va ține, că nici un sprijin nu se acordă guvernului actual, și că toate celelalte vești sunt pure legende. Incercarea d-lui Tache Ionescu de a se apropia de unii din noi va eșua în mod ridicol. Ii dăm întâlnire la Parlament pentru votul de blam".

La această telegramă, d. Mihali a răspuns cu o alta, categorică:

„Protestez în contra acestor pervertiri a lucrurilor. Domnii Goga și Groza vor să-și facă atmosfera prin asemenea telegrame tendențioase. Tocmai d. Groza a fost acela care a intervenit personal la mine să amân consfătuirea pentru 10 Ianuarie ca să dăm timp parlamentarilor să se consulte serios asupra hotărârilor ce vor trebui să le ia".

Pe de altă parte, tot d. Mihali a declarat unui redactor al ziarului „Dacia", că „guvernul prezidat de d. Tache Ionescu este un guvern fără nuanță de partid și e de datoria tuturor deputaților să-i dea concursul". Aceeaș părere a manifestat-o în public și d. Ion Suciu, de curând ales deputat, cu programul partidului poporului, în Sătmar.

*

Sunt deci, față în față, două încercări de a determina atitudinea parlamentarilor ardeleni din majoritate. Ruptura între d. Mihali și d. Goga e evidentă. Intrebarea e de partea cui vor fi parlamentarii averescani. Astăzi, acest lucru se va lămuri. In orice caz, cași d. Bogos din Basarabia, d. Mihali va primi să intre în guvernul d-lui Tache Ionescu, doar cu singura deosebire că d. Mihali va aștepta în Parlament votul de blam ce i se pregătește.

Două prețuri pe acelaș

Din binefacerile reformei agrare

Mai mulți săteni din Ardeal ne-au adus la cunoștință că în primăvara anului li s'a dat pământ în arendă cu prețul de 25 lei jugărul.

Acum după ce au strâns și recolta — anul acesta cam slabă — se văd impuși să plătească 35 jugărul.

Cum ordinul se zice că e venit pe cale "legală" întrebăm pe cei în drept cum se poate ca în acelaș an să se stabilească 2 prețuri — mai ales când se cunoaște calitatea pământului care pe fiecare an slăbește din cauză că sătenii nu îl îngrijesc prin îngrășăminte deoarece nu știu cât timp îl vor avea în stăpânire.

Un ordin renoind primăriilor cum trebue socotit prețul ar fi folositor.

Revista presei maghiare

Către starea normală. . .

Sub acest titlu ziarul „Ellenzék" își exprimă bucuria față de procedeul actualului guvern de a desființa sistemul de censură și a fi ridicat stările de asedlu din întreaga țară.

— „La început — scrie ziarul numit — eram nedumeriți! Am fost de atâtea ori îmbătăți cu apă rece și cu promisiuni din partea celorlalte guverne, dar îndeosebi din partea guvernului Averescu, care își avusese în program o rubrică aparte numai pentru promisiuni nerealizabile.

Azi însă faptele nu ne mai înșeală și vedem cum d-l Cămărășescu a știut să înlăture o instituțiune atât de odioasă cum era cenzura și starea de asediu.

Aceste instituțiuni erau — admitem — pentru mulți folositoare, îndeosebi pentru acei cari după păretele de fer al acesteia își putea desfășura în plină liniște toate excrocheriile și fără de legile, fără ca să fi fost ertat să atragi cel puțin atențiunea celor în drept și fără să fi avut dreptul să lovească acolo, unde... doare și unde rana deschisă în urma păcatului propriu să fi putut fi vindecată la timp, înainte de să fie molipsit corpul de altcum sănătos al Statului.

Cenzura și starea de asediu nu erau instituții de control, ci erau paravanul corupțiilor; nu erau instituții de asigurare, nu asigurau organizația de Stat, ci era tocmai cuibarul de unde emanau toate instigațiile și cari pe lângă toată severitatea aparentă sub regimul lor nu sa putut lua totuș nici o măsură eficace pentru înăbușirea complotorilor, atentatelor etc.

Unde să căutăm deci acest motiv? Psichologicește ar fi par'că mai ușor de explicat! Lipsa de libertate, con trângerea și presiunea covacă reacțiune, iar libertatea complectă înăbușe reacțiunea o stinjenește, o distruge cu desăvârșire.

O monedă nouă

Un ziar vienez publică un articol al unui mare industriaș austriac în care acesta propune crearea unei bănci austriace de emisiune, ale cărei fonduri să fie furnizate prin devizele străine, livrate până la 5 Ianuarie, conform ultimei legi a declarărei și livrărei devizelor străine.

Autorul acestui articol afirmă că devizele străine ar putea procura o sumă superioară de 100 milioane franci aur.

Dacă posesorii acestor devize ar fi siguri de a le putea încredința unei bănci care să le fructifice și dacă această bancă ar fi stabilită pe baze solide succesul nu ar fi îndoelnic și s'ar putea ca și capitaliștii străini să concureze la această creațiune.

Un capital inițial de 300 milioane franci aur ar fi suficient, crede autorul articolului, pentru a emite 3 miliarde de bilete noui, de exemplu „franci dunăreni", cari ar fi considerați ca bilete de bancă pentru export ș. garantate prin stocul metalic. Vechile coroane ar putea totusi continua să circule, dar numai ca monedă cu curs interior.

Răspândiți „Infrățirea"

O demisie din partidul poporului

— Scrisoare a d-lui deputat Mihai Dobreanu —

D. deputat al Ciucului, Mihai Dobreanu, a trimis următoarea scrisoare președintelui clubului liberal din București:

Domnule președinte,

Subsemnatul împreună cu alți tovarăși de principii social-naționale din Transilvania fiind hotărâți adversari ai regionalismului ne-am atașat la partidul poporului, fiindcă pe atunci era singurul partid în România mare, care a început să se organizeze nu numai în vechiul regat, ci și în provinciile alipite și fiindcă deviza de muncă, cinste și legalitate răspundea în vederile noastre atât eu cât și toți prietenii mei în frunte cu d. dr. Amos Frâncu am reprezentat în partidul poporului ideea, că numai partidul național liberal este și poate fi aliatul firesc și succesorul legitim al partidului poporului.

Ideea noastră fundamentală nu a fost admisă, ci din potrivă alianța cu partidul conservator democrat și împrumutul de persoane dela partidul conservator progresist a cauzat partidului și țării, cu toate protestele noastre, pagube morale și materiale incalculabile, iar metodele d-lui Garoflid, cu care noi ardelenii din partidul poporului am trebuit să purtăm o luptă grea aproape un an pentru a paraliza efectele lor anti-democratice au făcut zi de zi tot mai largă spărtură între noi oamenii principiului național și a unirei desăvârșite dar cinstite din Transilvania și partidul poporului, ajuns la remorca altor partide prin absolutismul personal exercitat prin șeful guvernului.

Situația noastră în partid era și altfel aproape intolerabilă în urma nepriceperii și abuzurilor administrative făcute sub masca falsă a unirii, iar abandonarea principiului național unitar de stat din partea unor miniștrii și concesiuni nelegitime făcute minorităților pe lângă valuta de afaceri, în care s'a perdut guvernamentul, ne-a făcut ca conflictele între noi și guvern să ajungă la ultima vidență.

Cu toate acestea am persistat câțiva de-a mai rămâne în parlament pentru a asigura hrana populației și continuitatea legislativă. In ambele direcțiuni stăruințele mele și ale amicilor rămași în parlament au rămas fără succes.

Populația este înfometată de sistemul „Sindex" în favorul speculatorilor străini, iar principiul continuității legislative a fost grav alterat prin declarațiunile d-lui general Averescu ce a pus guvernul în conflict constituțional față de coroană, care a fost atinsă pe nedrept în prerogativele ei constituționale, pe când în situația dată prin retragerea opoziției numai intervenția coroanei putea salva stituțiunile noastre democratice.

La acestea să mai adaugă că prin retractările d-lui general Averescu s'a pierdut și demnitatea partidului poporului, deci ultimul rest de autoritate morală, iar încercările de coaliție cu partidul marghilomanist s'a luat partidului poporului chiar și aparența de-a fi un partid național.

In asemenea condițiuni și mai văzând cum reforma agrară în Transilvania se dă pe mâna unor judecători străini în majoritate și la Casație contenciosul administrativ s'a dat pe mâna celui mai neîmpăcat procuror unguresc de pe vremuri m'am văzut necesitat de acord cu alegătorii mei revoltați, să-mi anunț eșirea din partidul poporului.

Găsindu-mă în perfectă unitate de principii cu programul partidului național liberal, care are la activul său realizarea aproape integrală al idealului național și brilanta apărare a frontierelor și libertății economice, precum și a independenței politice la Paris, — pentru cari motive la timpul său eu și amicii mei din majoritate am votat contra ratificării tratatului de pace, — vă rog să binevoiți a admite primirea mea ca membru în partidul național-liberal.

Imi iau voia a-mi exprima dorința de-a fi atașat organizației din județul Ciuc.

Primiți, vă rog, domnule președinte expresiunea profundei stime și sincerului devotament ce vă păstrează

Dr. Mihail Dobreanu
deputat de Ciuc

Un nou ministru

„Monitorul oficial" publică decretul prin care d-l D. Bogoș este numit ministru de Stat, fără portofoliu.

D. Bogoș, care reprezintă Basarabia în guvernul d-lui Tache Ionescu, face parte din partidul poporului și este încă unul din fruntașii majorităților parlamentare care este câștigat pentru actuala formație ministerială.

Desigur, d. Bogos va fi exclus din partidul poporului. Recunoaștem paguba nu e prea mare. In schimb, la 17 Ianuarie d-sa va putea să adauge la multele sale titluri, — pe cari toți le cunoaștem, — și pe acela de: fost ministru.

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă executi cu prețuri avantajioase
Salonul de modă al lui
Wartenberg
Cluj, Calea Victoriei 13 1275
fostul conducător al salonului de modă „Venus"

Citiți „Infrățirea"

INFORMAŢI

Procesul comuniştilor, cât şi-a atentatorilor dela Senat se va judeca la 21 Ianuarie. Sunt 280 de acuzaţi.

Ministerul Cultelor a acordat 300.000 lei pentru repararea mitropoliei ortodoxe din Sibiu.

D. I. Sendrea fost prefect a-vere can de Tecuci, a fost arestat din ordinul judecătorului de instrucţie, pentru abuzuri grave, falşuri şi neregu'e în adminis-traţie.

Iată, „munca, cinstea şi legalitatea" regimului presidat de d. general Averescu!

Asociaţia generală a învăţătorilor din judeţul Hunedoara ţine adunarea sa generală în ziua de 13/26 Ianuarie (Joi după Bobotează) la Deva.

D. C. Bucico, primarul oraşului Ora ia-mare fusese scos la pensie de actualul guvern. Acum în urmă s'a revenit asupra acestei hotărâri, astfel că d. Bucico rămâne mai departe la postul său.

Se ştie că de la 1 Ianuarie directoratul general al instrucţiunei din Cluj trebuia să se mute la Bucureşti.

In acest scop chiar se şi dăduse ordinul ca toată corespondenţa din provincia alipită să fie îndreptată la Bucureşti.

Prin noua schimbare de guvern chestia mutărei a fost lăsată în suspensie, astfel că corespondenţa adresată Directoratului Instrucţiunei urmează să fie trimeasă tot la Cluj.

Ministerul de finanţe a dispus să se acorde sumele necesare Cooperativelor sătesti pentru cumpărarea celor 2.500 de vagoane grâu ce vor fi trimise în Elveţia conform contractului încheiat de stat.

O parte din acest grâu s'a cumpărat şi s'a depozitat în porturile Balcic şi Cavarna, în cantitate de 1.000 vagoane.

Restul de 1.500 de vagoane se va depozita în porturile dunărene.

Comitetul executiv al partidului ţărănesc este convocat pentru ziua de 16 Ianuarie.

Tragerea întâia a loteriei de clasă, iniţiate de Asociaţiune, se va face Vineri în 31 Decembrie vechiu 1921 (13 Ianuarie n. 1922).

Domnii comisionari sunt rugaţi a trimite listele exacte ale biletelor vândute până cel mult în 28 Decembrie v. 1921 (10 Ianuarie n. 1922) la adresa Asociaţiunii (Sibiu, Şaguna 6).

Ministerul comunicaţiilor a a stabilit următoarele taxe de de magazinuri pentru mărfurile depozitate în portul Constanţa ce se aplică de la 1 Ianuarie 1922. I. Pentru mărfurile depozitate în magazii: 40 bani de sută kg. 2. Pentru mărfurile depozitate sub cerul liber şi neacoperite cu Muşamale: 30 bani de suta de kg. 3. Pentru mărfurile depozitate sub cerul liber şi acoperite cu **muşamale:** 40 bani de su'a de kg. şi 50 bani pentru cantităţile mai mici ca un vagon.

S'a deschis un nou credeti în scopul de-a reîncepe activitatea pentru terminarea monumentului dela Alba-Iulia. Fosta sală a Unirei, modificată în stil bizantin-român, are pe lângă frizele cu Voivozi şi patru panouri destinate portretelor lui Ioan Corvin, Matei Corvin, Mitropolitu-Saguna, Mitropolitului Şuluţiu Petru Maior, Horia Closca, Crişan şi Avram Iancu.

La Baia-Mare s'a înfiinţat o şcoală specială de agricultură şi gădinărie. Deocamdată funcţionează cu trei clase şi până acum s'au înscris 15 elevi. Pe măsură ce numărul elevilor se va înmulţi se vor deschide şi celelalte clase.

Exportul de lemne în Ungaria se face prin punctul Ovarii. Neputându-se satisface însă toate cerinţele prin acel punct s'a permis unei societăţi ungare să poată transporta lemne şi prin alte puncte de frontieră. In acest scop în Oradia-Mari se află numeroase autocamioane (automobile de transportat lemne) cari pe fiecare zi, dată fiind apropierea oraşului de graniţa Ungariei, duc la staţiunele apropiate de frontiere Românei cantităţi mari de lemne.

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 398

Marele cofetării Boncescu din Cluj şi Timişoara oferă frumoase surprize onoratei sale clientele atât pentru sărbătorile catolice, cât şi pentru cele româneşti, — Vizitaţi frumoasa expoziţie de articole de pomi, bomboniere etc. 1135.

Puşkaş Béla şi Kőrösi Dudaş concertează alternativ cu capella lor în saloanele de mâncare ale Hotelului Central. Local de distracţie de primul rang pentru elita Clujului. I-622

BAGA BOREŞTI SA CUMPERI
MOBILE
să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
Székely şi Réti
Fabrica de mobile transilvaneana. Societate pe Acţii.

Publicaţie

In conformitate cu ordinul Nr 14490/1821. al Ministerului de Răsboiu Direcţia 7-a Intendenţă, se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că. la Atelierul de Confecţie cu Depozitul de Echipament, al Corpului VI Teritorial Cluj, se află de vânzare circa:

20—30.000 Kgr. reformături postav şi lână.

5—1000 Kgr. reformături cojoace piele.

20—30.000 Kgr. reformături de Locanci şi alte pielării care se vor vinde prin licitaţie publică.

Licitaţia se va ţine la 10 Februarie 1922 imineaţa la orele 9 la Serviciul Intendentei a Corpului VI Teritorial Bir. III. Cluj. 1391

Cei interesaţi vor aduce şi garanţia de 5% pentru cantitatea ce doresc a cumpăra.

Serv. Intendenţei C. VI. Terit.

TRISKA I.
Primul şi cel mai mare depozit de piane din Ardeal
Cluj, Strada Saguna No. 14.

Acordă, repară şi transportă piane conservatoriului, Operelei şi tuturor institutelor de stat.
Au sosit în mare cantitate piane şi pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann şi Stingl cari se vând în preţul fabricei.
Piane se dau cu chirie. 6

Comisia de apel de evaluare

— Precizări —

In urma aprobărei Consiliului de miniştri s'a încheiat următoarea convenţiune între Stat şi Banca Naţională:

„Statul Român cedează desevârşit şi revocabil şi pentru totdeauna Băncei Naţionale a României toate drepturile ce-i revin pe baza contractului din 29 Septembrie 1921, intervenit între el şi Comisiunea de lichidare a Băncei Austro-Ungare, autentificat de tribunalul Mehedinţi la No 1143/921, prin care se transmite Statului Român, sau în loc, Băncei Naţionale a României, proprietatea celor 13 imobile ale sucursalelor Băncei Austro-Ungare din teritorul fostei Monarhii Austro-Ungare.

Banca Naţională a României fiind-deja în posesiunea acestor imobile încă dela 4 Martie 1921 dreptul ei de proprietate se consideră transmis şi exercitat de la acea dată şi toate îndatoririle ce derivă din această faţă cu comisiunea de lichidare a Băncei Austo-Ungare privesc pe Banca Naţională a României. Banca Naţională a României plăteşte Statului Român 25 (douăzeci şi cinci milioane) lei care se compune din 23.809,524 lei preţul şi 1.190.475 lei taxă de înregistrare, iar Statul Român întru cât nu a plătit încă Comisiunei de Lichidare preţul asestor imobile în sumă de 16,676,976,50 coroane, convenit cu Comisia de lichidare, rămâne singur obligat pentru achitarea sprelului datorit în cazul când conform art. 2 din Convenţiunea din 20 Septembrie 1921 mai sus amintită, dreptul Statului român asupra activului Băncei Austro-Ungare nu ar acoperi această creanţă.

Această convenţiune este executorie îndată ce se va semna. Ea este scutită de taxă de timbru şi va fi supusă ulterior ratificărei Corpurilor Legiuitoare şi Adunărei Generale a Acţionarilor Băncei Naţionale".

Materialul de C. F. austro-ungar

— Conferinţa dela Viena —

De aproape doui ani lucrează la Viena o conferinţă a statelor moştenitoare ale fostului Austro-Ungar, însărcinată cu împărţirea materialului C. F.

Ne-am interesat dela un delegat în această conferinţă asupra mersului ei în ce priveşte România. D-sa ne-a declarat că deoarece activitatea conferinţei a costat şi pe România o sumă bună de bani, afară de timpul specialiştilor perdut acolo va fi înaintat un raport d-lui ministru al comunicaţiilor asupra celor ce s'au petrecut.

De oarece pe noi ne interesează să ştim intervenţiunile statului nostru precum şi rezultatul ce l-a obţinut — mai ales că am înţeles că nu e tocmai strălucit — cerem d-lui ministru al comunicaţiilor ca să informeze publicul asupra acestei chestiuni.

Cetiţi „Infrăţirea"

BANCA CENTRALA
pentru industria şi comerţ e a. în CLUJ
Capital societar: **Lei 50.000 000·—** Fond de rezervă: **Lei 16.000.000·—**
LEGĂTURI DIRECTE CU STRĂINĂTATEA. **EXPORT—IMPORT.**

Secţia de bancă
se ocupă cu tot felul de afaceri bancare, financializări, escont, lombard, credite de contcurent, incasso, plăţi în interiorul ţărei şi în străinătate.

Primeşte **depuneri** spre **fructificare** totdeauna pe lângă cel mai urcat procent de interese de prezent: în cont-curent 4½% netto, pe libel de depuneri cu abzicere reglementară 5—5½% netto, pe libel de depunere cu termin fix de 1 an 6% netto şi după sume mai mari.

Darea după interese o plăteşte institutul.

Secţie de mărfuri
prin sub secţiile ei de coloniale şi de textile de tranşează tot felul de operaţiuni comerciale în cont propriu şi în comisiu.

Secţia de cereale
se ocupă cu comerciul de cereale şi producte agronomice, cultivând exportul cu gros.

Secţia industrială
naţionalizează industrii existente şi creiază noiu rami industriali, cari nu sunt în ţară.

Secţia de organizare
execută complectarea reţe ei filialelor, organizează controlul intern, lanşează circulare instructive de interes general, face acvizilia şi propaganda necesară.

Prin Secţia americană a stabilit legătură cu fraţi nostri din America spre deplină mulţămire a acelora

Depuneri spre fructificare, Dollari, asignate şi cecuri americane se primesc şi la:
Banca Centrală, Filiala ALBA-IULIA, (fosta bancă „Iulia".
Banca Centrală, Filiala ARAD, Piaţa Boros Beni No. 3.
Banca Centrală, Filiala HAŢIEG, (fosta banca „Haţiegana".
Banca Centrală, Filiala ORADEA-MARE, (fosta banca „Sentinela".
Banca Centrală, Filiala SIBIU, Strada Cisnădiei No. 7. II.
Banca Centrală. Filiala TURDA, (fosta banca Arieşana).

Sprijiniţi BANCA CENTRALĂ căci este cel mai mare institut pentru industrie şi comerţ al nostru înfiinţat cu capital curat românesc-ardelenesc.

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 3

Cronica externe

Marți 10 Ianuarie 1922.

Vinerea trecută, Consiliul suprem al aliaților s'a întrunit la Cannes. Participă delegații Angliei, Statelor-Unite-Japoniei, Franței, Italiei și Belgiei.

Telegramele primite anunță că s'a fixat ordinea de zi a desbaterilor. După presa franceză se crede că delegații Angliei și ai Franței vor găsi modalitatea unei înțelegeri, care că conducă la reclădirea economică și politică a Europei.

Până în present nu se poate preciza dacă Germania va fi admisă la desbateri. Se afirmă însă cu certitudine că d-rul Fischer subsecretar de Stat a fost învitat în fața Comisiunei de reparațiuni, pentru ca să dea explicațiunile necesare asupra situațiunei financiare germane.

Din sursă berlineză se anunță chiar că d-rul Fischer a sosit la Paris, ducând cu sine mari propuneri în ceea ce privește plata creanțelor din Ianuarie și Februarie, precum și o voluminoasă corespondență referitoare la sforțările făcute de Germania pentru a-și executa obligațiunile sale financiare față de aliați.

După alte știri, se vorbește că dr. Rathenau a sosit la Paris fiind învitat de cercurile oficiale ale Antantei. In legătură cu aceasta se crede că se vor angaja negocieri directe între Comisiune și delegatul Reihcului asupra reparațiunilor de răsboi.

Guvernul din Berlin a făcut demersuri pe lângă aliați, să se admită ca un reprezentant oficial să stea în permanență la dispoziția Conferinței dela Cannes pentru a da toate lămuriile asupra dificultăților ce se vor ivi în legătură cu cererile germane,

Prețuirea pământurilor

Modul cum s'a făcut evaluarea pământurilor până acum e greșit. — Comisiunile de Apel trebuie să îndrepte lucrurile.

Noua lege financiară care are unele părți bune în ceeace privește intențiunea dă loc, la aplicarea ei la o serie întreagă de greșeli și nedreptăți. Una din acestea e și evaluarea pământurilor.

Singurele cari ar putea să îndrepte lucrurile ar fi comisiunele de apel, înstituite pe lângă Administrațiile financiare, la cererea celor interesați.

Expunem mai jos părerile exprimate într'un ziar economic din Ardeal și apoi concepția noastră în această privință.

După ziarul unguresc ținutul de dincoace de Carpați ar trebui împărțit în 3 regiuni și anume:

1. Bazinul cari are pământul cel mai bun și cari ar trebui evaluat la 80 lei venit anual.

2. Câmpia Ardealului unde pământul e de mijloc și ar trebui să fie impus cu 40 lei venit anual și

3. Ținutul Săculor, cel mai slab, care ar fi să fie impus cu 20 lei venit anual.

Desigur că observația făcută de confratele maghiar un corespund adevărului întrucât nici cifrele vechiului cadastru nu pledează pentru această împărțire pe regiuni,

Noi, în stabilirea evaluării pământurilor din Ardeal plecăm de la altă concepție, și anume a datelor cadastrale cari deși sunt cu mult mai bune decât cele stabilite de comisiunile diferite cari acum au făcut evaluarea și cari nu au avut nici un punct comun și unitar de la care au plecat.

S'ar putea împărți tot Ardealul în patru regiuni, și anume:

Prima regiune ar cuprinde: Arad, Careii Mari, Lugoj, Timișoara, Oradia-Mare.

Aceste părți au fost cotate înainte de răsboi cu venit cadastral de 25 coroane la jugăr. Astăzi după datele ce le avem, au fost cotate cu valoarea locativă de circa 200 lei jugăr.

A doua regiune cuprinde: Aiud, Deva, Cluj, St. Mărtin, Sibiu, Sighișoara, Tg. Mureș, Turda și Zalău.

După datele cadastrale această regiune a fost cotată cu 20 coroane venit, iar acum valoarea locativă e socotită în mediu 180 lei de jugăr.

A treia regiune ar cuprinde: Brașov, Dej, Făgăraș, Sf. Gheorghe, Sighet. Venitul cadastral al acestei regiuni a fost socotit 13 coroane de jugăr, iar valoarea locativă stabilită de comisiune este 190 lei.

A patra regiune ar cuprinda: Bistrița, Ciuc, și Odorhei.

Venitul cadastral a fost socotit 10 coroane de jugăr, iar acum valoarea locativă e prețuită la 200 lei.

Din cele de mai sus se vede că datele stabilite de comisiunile de recensământ sunt în conflict cu datele cadastrale, de aceea cerem comisiunilor de apel ca să îndrepte această stare de nedreptate și să țină seamă ca bază a prețurilor, de vechiul venit cadastral. Adică evaluarea pământurilor să fie făcută înmulțind venitul cadastral cu un coeficient oarecare prin care s'ar putea face socoteala și mai precisă și mai repede.

TELEGRAME

Un ordin de zi al lui Trotzky

Moscva, 2 Ian.

Din Moscva ni-se vestește, că comisarul poporului, Trotzky, a lansat zilele acestea un ordin către armata roșie:

„Granițele și viața noastră economică sunt amenințate din partea României, Poloniei, Finlandei, și dinspre Oceanul Pacific. De la Conferința ambasadorilor — Capitaliști — de la Washington, zi după zi ne sosesc știri tot mai îngrijorătoare.

In ce ne privește pe noi și atitudinea noastră, trebue să înțelegem fără întârziere, că pentru a ne salva și a ne asigura independența pentru viitor, nu ne mai putem folosi numai de mijloace pacinice ci trebue înainte de toate să ne creem prin forță o bază materială solidă.

Armata Roșie nu poate răspunde la provocările și replicele inamicilor decât cu forța. Industria de războiu și țara întreagă va sprijini armata Poște.

Luptători Roșii, fiți conștienți și mereu la postul vostru de pază!

Ultime informațiuni

Ministerul de Justiție a adresat o circulară parchetelor cu privire la cenzurarea cărților și revistelor, conform art. 2 din decretul lege pivitor la ridicarea cenzurei.

* * *

D-l Prefect Meteș va lucra astăzi cu d-l subsecretar de stat Hortopan în privința „Uniunei maghiare" a cărei activitate, după cum se știe, a fost suspendată.

* * *

Statutul artiștilor din Ardeal a fost înaintat directoratului de Interne spre aprobare.

Paltoane și îmbrăcăminte pentru școla

la firma

699 **M. Neuman**

Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 431

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funcționarii publici și particulari, precum și familiile lor. 1253

Comisia de apel pentru evaluarea imobilelor

Care e adevărata situație. — Unde e greșala

Relatările date de unele ziare locale asupra modului cum funcționează comisiunea de apel a evaluării imobilelor ne-a determinat să asistăm într'una din zile la desbateri.

Inaintea comisiunei se prezintă toți cei ce au făcut apel indiferent dacă au fost încărcați prea mult sau dacă li s'a evaluat bine imobilul fiecare e speriat nu impozitul ce îl va plăti statului ci venitul pe care comisia de recensământ i l'a tabilit că îl are de pe urma acestui imobil.

Deci rolul comisiunei este tocmai de a împăca evaluarea făcută de comisia de recensământ cu relatările date de proprietar.

* * *

Prin faptul că relatările date de comisia de recensământ și acele de proprie ar sunt departe unele de altele ne întrebăm cine greșește?

Dacă judecăm comisa de recensământ vedem că datele aduse de ele nu sunt exagerate întrucât luându-se în mai toate cazurile valoarea reală a imobilului s'a socotit venitul atribuindu-se un procent de 8 la sută la capitalul plasat. Deci conform legei nu poate fi nici o greșală.

Proprietarul are și el dreptatea lui acică documentează cu cifre din contracte și dovezi luate de la chiriași că imobilul nu-i aduce decât un venit mult mai mic.

* * *

Greșala deci trebue văzută în însăși legea pentru următorul motiv:

Admitem că cineva are o casă compusă din 4 odăi, bale, bucătărie și atenanțele trebuitoare unei gospodării și s'a evaluat de comisiune pe prețul de 200 mii lei. Vedem că evaluarea nu este exagerată dar venitul de 16 mii lei e exagerat de oarece dacă casa această poate fi închiriată la București la spre exemplu cu 30 mii lei anual — admițând că nu am avea legea chiriilor — ea nu poate fi închiriată dacă se găsește pe una din străzile Clujului sau a Tg. Mureșului nici cu 6 mii lei anual, Deci, deși imobilul e just evaluat venitul la imobilul diferă de la oraș la oraș și cu acelaș de la stradă la stradă.

* * *

Alt caz e următorul;

Un imobil cari are în interior sau exterior coloane de marmură de o valoare nonetară enormă nu va aduce nu venit mare dacă nu e așezat în mijlocul unui oraș și dacă imobilului nu i se dă întrebuințarea artistică pe cari a avut-o cel ce clădit-o, deoarece pentru chiriașul cari nu caută o casa decât cu condițiunea de-a fi igienică și îndestulătoare gospodăriei puțin importă scările de marmură și arabescurile de pe pereți. Asemenia și dacă casa e acoperită cu țiglă, tablă s'au aramă.

Concluzii drepte

Așa dar, din cele de mai sus și din alte multe exemple ce s'ar putea aduce se vede că deoarece nu toate casele au fost construite pentru ca să aducă venitul corespunzător sumei care s'a plasat, nu ori-ce imobil poate fi evaluat după același model ci în I rând trebue făcută împărțeala în imobile de lux și imobile cari satisfac strictul necesar.

Iar acestea trebuesc împărțite după centrele unde se găsesc.

Coeficientul cu care se înmulțește valoare reală a imobilului trebue să fie diferit și anume ținându-se seamă de deducerile de mai sus.

In modul acesta rolul comisiei de apel s'ar ușura mult iar aprecierile lor nu ar putea fi comentate.

Vizita regelui Serbiei la Sinaia

Logodna principesei Marioara?

Ziarele din București vorbesc, despre o apropiată logodnă a principesei Marioara cu regele Alexandru I al Serbiei.

Regele Serbiei va sosi la Sinaia Duminecă, cu un tren regal sârbesc dela Belgrad Prin Sobotița-Timișoara-Arad-Predeal-Sinaia. Ministrul Serbiei la București, d. Ciolac Antici a plecat Vineri în întâmpinarea regelui Alexandru, pe care îl va însoți până la Sinaia.

Luni 9 Ianuarie fiind aniversarea nașterii Principesei Marioara, regele Alexandru a ținut să vină în țară pentru această zi, și vizita sa se va limita numai la Sinaia, de unde se va înapoia direct în Serbia.

După o știre, din cercuri autorizate, nu este exclus ca logodna principesei Marioara cu Regele Alexandru al Serbiei, să se facă chiar acum.

Se afirmă că odată cu regele Alexandru va sosi la Sinaia și primul ministru sârb, d. Pasici.

Până în acest moment legațiunea sârbă din Capitală, care a fost anunțată de venirea regelui Alexandru la Cartea noastră regală, n'a fost informată, încă dacă și d. Pasici va însoți pe suveranul său până la Sinaia, sau va veni numai până la granița română.

Cetiți „Infrățirea"

În sezonul de toamnă vopsește blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK

CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

Cum e condusă „Banca Agrară“

Primim următoarele:

„Ne ținem de datorie a face cunoscut publicului și în primul rând guvernului și acționarilor Băncei Agrare felul cum se procedează la aceasta instituție financiară, — chemată să finanțeze toate operațiunile ce decurg din reforma agrară pentru Transilvania și Banat.

E știut, că în acest scop „Banca Agrară“ a obținut dela Stat toate privilegiile posibile, — dar cu durere trebue să constatăm, că, cu actualii săi conducători nu poate corespunde menirei sale.

Grija exclusivă a actualilor directori este salarul propriu, iar nu interesele superioare ale institutului. Dovadă, că de curând și-au urcat salarul la suma 18000 Lei lunar, plus 300 Lei diurnă, care se poate socoti și separat pentru zi și noapte. În plus au înființat o bodegă în edificiul băncii, unde domnii directori primesc gratuit bunturi calde și reci precum și mâncări pentru restaurarea puterilor pierdute.

Acești domni folosesc automobile bănci în scopuri pur personale.

Cazul directorului Rațiu, care își trimite familia pentru săptămâni întregi la Lugoj, reținând acolo automobilul. Apoi câtă risipă să face cu automobilele și benzina aceasta numai bugetul ar putea-o spune. Acești domni nu mai călătoresc nici la București cu trenul, ca alți muritori, ci cu automobilele.

La acordarea de împrumuturi nu se ține seamă de garanțiile reale, ci de simpatia celui care le solicită. E cunoscut cazul „Operei Naționale“, care a fost refuzată, dar în schimb au primit zeci de evrei sume fabuloase, deasemeni, comercianții și industriașii români sunt dearândul respinși.

După ce am văzut cum încurajează „Banca Agrară“ comerțul și industria românească, să o vedem ca protectoarea culturii române. Avem cazul tipic al directorului Gherman. Acest domn dăr este bani pentru o biserică evreiască, face reproșuri șefului de serviciu care a îndrăznit să dea 50 lei pentru zidirea unei modeste bisericuțe românești în nu știu care colț al românizmului.

Credem, că nu e nevoie să continuăm. Oricine își poate face un viu tablou de felul cum se procedează la această bancă unde Statul e interesat cu 25 milioane.

Mai mulți cititori.

În jurul numirilor dela Banca Națională

Cetim în „Viitorul“:

Fără a mai vorbi de importanța unui așezământ ca Banca Națională, al cărui credit poate să întărească pe acela al Statului român, — mai cu seamă în momente de grea încercare ca cele de azi, — credem că noile numiri făcute de guvern la această instituție trebuesc subliniate, pentru istoria viitoare a vremilor de azi.

Cine era la conducerea acestui așezământ și cine vine?..

Fațade un guvernator care de 40 de ani lucrează cu înaltă pricepere și vrednică experiență. La această instituție, d. I. G. Bibicescu, — căruia nu i s'a dat nici un drept de reînoire a mandatului său, — fără alci o grije pentru interesele ale așezământului și ale creditului Statului s'a numit o persoană care nu s'a ocupat nici odată cu finanțele acéasta într'un moment când una din chestiunile cele mai importante în Stat e chestiunea, Băncei Naționale.

Apoi, în locul d-lui Clinceanu, care a fost un funcționar de carieră al Băncei Naționale, a înaintat director pe baza principiului încurajărei personalului care și-a făcut datoria față de instituție, s'a făcut o numire cu caracter politic.

Înaintarea d-lui Clinceanu face parte din'r'o serie întreagă de numiri, făcute fără preocupări politice, cum au fost aceea ale lui Al. Dumitrescu fost director, Cioranu M. Z. Dumitrescu, fost casier central, etc., numai din persoane de carieră, străine de politică.

Caracterul numirilor noi e cu atât mai grav, cu cât în vremea creditului de azi instituția pentru a fi bine condusă cere altceva de cât preocupări politice.

Singurul care a fost confirmat ca cenzor este d-l Scuiy, care fusese numit mai de mult în aceleași condițiuni ca acelea pe cari le semnalăm astăzi.

Constatările acestea le facem fără a mai vorbi de principiul „reintegrării valorilor“, despre care aminteam deunăzi cu atâta dreptate..

Comerțul nostru

O lipsă care trebuie înlăturată

Nimeni nu poate fi mirat de ce comerțul nostru diferă de la o regiune la alta și de ce prețurile sunt atât de îndepărtate în regiuni diferite. Primul lucru cari contribue e lipsa unui buletin zilnic a tuturor prețurilor pieței în puncte pentru mărfurile vândute și cumpărate în engros și detail precum și a cantităților cari se găsesc. Negustorii sunt complect desorientați de ceea ce se importă precum și de articolele cari nu se pot importă.

Al doilea e slaba sau putem zice inexistența legăturii între camerile de comerț din diferitele centre ale țării. Astfel nici o cameră de comerț nu cunoaște numărul și numele tuturor fabricelor din țară precum și prețul produselor lor. În cazul acesta fiecare fabricant stabilește prețul său așa cum crede de cuviință iar mulți negustori importă articole de calitate slabă și cu prețuri exagerate pe când fabricanții din țară ce lucrează mai bine și mai ieftin nu pot să-și desfacă marfa.

De aceea atragem atențiunea camerilor de comerț ca să rețină corespondența între ele și să trimită statistele fabricilor și prețurile fabricatelor celorlalte camere pentru ca astfel negustorii să se poată pune în curent cu prețurile de pe diferitele piețe și să-și poată face socoteală de unde se pot cumpăra mai convenabil.

Citiți în Pag 8-a.

Stoc însemnat

Tuburi de țigarete

Alida, Riz și Nil

1000 Bucăți Lei 30

vinde

Simon Erdélyi Cluj

Str. Regina Maria No. 37.

1229

Mare desfacere

Articole de modă pentru dame

1238

Prețuri reduse la

GRÜNWALD ȘI STEINER

CLUJ, Piața Unirii 12.

Cumpărăm în permanență

Coarne, unghii de bou și de bivoli. Păr de porc, de vită, coame și copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne și tot felul de rămășițe de tăbăcărie:

Fabrica de mărfuri din coarne și oase s. p. a. Cluj,

Calea Ștefan cel Mare No. 4

Telefon No. 3-14 1184

Uzina electrică orașului

Conducerea societății „GAZ“

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 39.

(Palatul Székv)

Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă livrări instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permanente în depozit.

148

S'a deschis marele

magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu prețul original al fabricei.

1076

Depozitul Central:

Tungsram s. a.

Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

1290

TRATAMENTUL SIFILISULUI

prin Mecoll (Mercur și Argint) coll) se face la Sanatoriul Central. Este cel mai eficace dintre preparatele Mercuriale fără a prezinta din neajunsurile preparatelor similare.

Se introduce în injecțiuni intravenoase, sau pe cale electrică prin electroliză. Ambele lipsite de durere.

Bolnavilor din provincie, se pot rezerva camere IN SANATORIU

1365-I

CALEA CALARAȘI No. 16 Telefon 12-51.

Mare asortiment

de candelabre electrice și lămpi de masă

1337

la Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acțiuni „REX“

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.

Se vând de asemenea tot felul de materiale precum și becuri electrice en gros și en detail.

Reclama 1393

Magazinul de mode „BARZA“

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 11, e izvorul cel mai convenabil de târguit.

1342

Prețuri solide fixe.

Telefon 957. Telefon 957.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

Vânzări și Cumpărări:

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Bateș 37.

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invocală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Căsătorii:

TÂNĂR 29 ani din Regat funcționar, venit lunar 3000 Lei, dorește căsătorie cu o D-șoară sau văduvă cu situație materială bună. Adresa la ziar sub „Amidor" la Infrățirea.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Mare desfacere de 1087

Jucărei pentru copii

mărunțișuri, tricotage, modă pentru domni, articole de lux și de modă la:

Ludovic Albisy

Calea Victoriei No. 10.

Întărirea plămânilor

Cum scăpăm de tuse?

Un leac bun și sigur pentru a face să înceteze tusea ori care ar fi cauzele care a produs este: 1368

PECTOSIN ITEANU

Nu lăsați tusea să se învechească căci poate deveni periculoasă.

PECTOSIN ITEANU

Se ia ușor și de copii cât de mici. — Se găsește la Farmacii și Droguerii:

LABORATORUL DL. ITEANU

București Str. Vasile Lascar 3

Reprezentant general:

S. LINDENBERG

București Str. Steaua No. 23

Reclama este sufletul comerțului

MINISTERUL COMUNICAȚILOR C. F. R.

Publicațiune

Pentru concesionarea **serviciului de camionaj** în orașele arătate mai jos se va ține o nouă licitațiune prin oferte închise, depuse sau trimise prin scrisoare recomandată la Direcțiunea Serviciului Comercial C. F. R., strada General Berthelot No. 8 București.

Termenul acestei licitațiuni este până la 25 Ianuarie 1922 după care dată nu se va mai primi nici o ofertă.

Cu bază pentru licitație se în contractul tip despre care doritorii pot lua cunoștință după cum se arată mai jos în dreptul fiecărui oraș:

No. curent	ORAȘUL	Unde se pot lua cunoștință de contractul tip și de condițiunile licitației
1.	Arad	La Direcțiunea Regională C. F. R. Arad.
2.	Braila	La Șeful Stației Brăila.
3.	Brașov	La Direcțiunea Regională C. F. R. Brașov.
4.	Cernăuți	La Direcțiunea Regională C. F. R. Cernăuți.
5.	Cluj	La Direcțiunea Regională C. F. R. Cluj.
6.	Constanța	La Șeful Stației Constanța.
7.	Craiova	La Direcțiunea Regională C. F. R. Craiova.
8.	Galați	La Șeful Stației Galați.
9.	Iași	La Direcțiunei Regională C. F. R. Iași.
10.	Oradea-Mare	La Șeful Stației Oradea-Mare.
11.	Ploești	La Șeful Stației Ploești.
12.	Sibiu	La Șeful Stației Sibiu.

Direcțiunea Generală C. F. R.

No. 78080/22050 C-1921.

Joi 12 Ianuarie 1922

se deschide magazinul

„RENAISSANCE" S. A.

„LA PALATUL NOUTĂȚILOR"

Calea Regele Ferdinand 15.

Face la toate mărfurile timp de 5 zile rabat de

10%

Stofe de lână, mătăsuri, cretone, pânzaturi, molteane, picheturi,

1389

încălțăminte fine pentru Domni, Dame și copii.

Sanatoriul „Central"

Medico-chirurgical

Calea Călărași No. 16. (în pila centru al Capitalei)

Operațiuni chirurgicale, Nașteri, Boli interne, genitourinare, venero-sifilitice și boli nervoase neturbulente.

Tratament anti sifilitic pe cale venoasa, intramuscular și electric, nedureroasă, cu mercur coloidal (Ionisare „Roscost".

Instalațiuni speciale pentru ionisare, radio-grafie, radio-scopie, radioterapie, diatermie, electroterapie, masaj vibrator, hidroterapie; bucătărie dietetică pentru Diabet și boli renală.

Pacienții pot să se trateze cu orice medic internist sau chirurg.

In secțiunile speciale se îngrijesc bolnavi atât intern cât și extern, de către medici specialiști: radiologi, sifilis și boli nervoase.

Orele de tratament 9—11 și 3—6 p. m. 1365-II

Se caută o tipografie

cu una sau două mașini plane, litere românești suficiente.

A se adresa cu inventar la Administrația ziarului „Infrățirea" sub T. H.

Mare reducere de prețuri

Cu începerea anului se va pune în vânzare o mare cantitate de **ghete,** de fabricație bună cu un preț **foarte eftin.**

1370

	PREȚURI vechi	noi
Ghete de box cu șireturi pentru bărbați	285 Lei	210 Lei
Ghete de box I. calitate cusute pe ramă pentru bărbați	450 „	375 „
Ghete chevreau pentru bărbați	450 „	325 „
Ghete cu șireturi pentru dame	295 „	198 „
Ghete chevreau I. calitate cusute pe ramă pentru dame	380 „	295 „
Ghete jumătăți pentru dame (pantofi)	240 „	147 „
Ghete pentru băeți în toate mărimile începând dela	80 Lei	în sus

Fabrica de ghete „TURUL" Timișoara

Sucursala CLUJ, str. Reg. Ferdinand (Wesselényi-u) 14

Cea mai mare fabrică de ghete din țară.

150 Sucursale proprii în țară și străinătate.

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri

Constanța-New-York

Vaporul Transatlantic de lux

„Megali Hellas"

pleacă din portul Constanța la **la 5 Ianuarie 1922 st. n.**

După vaporul Megali Hellas pleacă transatlanticul de lux

„Themistocles"

la 15 Ianuarie 1922 st. n. din portul Constanța direct New-York

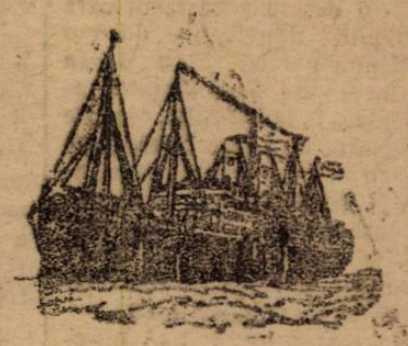

După vaporul Themistocles urmează a pleca următoarele vapoare „CONSTANTINOPLE" și „KING ALEXANDER".

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteza mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCUREȘTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-39 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascar Catargiu No. 28.
902 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 12. Telefon 346.

Se ocupă cu orî-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și lichehruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de lichehruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1097

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Cronica Bihorului

Cum înţelege reforma agrară d-l deputat Ion Iacob. Un atac contra episcopului Sulyok. — Lupta între doi notari publici. — Un director şcolar suspendat... cu vorba.

In Bihor începe a se face împroprietărirea. Stăpânii de moşii, mai ales cei rămaşi în Ungaria îşi vând moşiile ţăranilor. Astfel proprietăţile mari din Bihor ar ajunge în stăpânirea plugarilor români. Însă d-l deputat Ioan Iacob raportor al reformei agrare în parlamentul actual, nu voeşte a lăsa ţăranilor drepturile de a trăi, ci voeşte să o înhame la carul Băncii Agrare, între al cărei mari acţionari face parte şi D sa.

Iată două cazuri concrete:

1. Proprietarul Telegdi József din Tileagd, în primăvara anului acestuia voi să-şi vândă întreaga moşia ţăranilor de acolo, ţăranii deja s'au şi înţeles asupra preţului pământului, rămânând, ca consiliul suprem agrar să încuviinţeze vinderea şi împărţirea moşiei în loturi. Ion Iacob, aflând despre aceasta avizează pe fratele său, prefect al Jud. Bihor, să oprească orice legare de contract în această direcţie şi să ieie legăturile cu dl Telegdi József, făcând înţelegere cu acesta, că moşia să o susţină pentru d-l Ion Iacob, care ar dori să şi-o cumpere şieşi. Ungurul cinstit la această nu s'a învoit, însă moşia lui nici nu se va putea vinde sub guvernul lui Averescu.

2. Domnul Ludwig Schwarz, domiciliat în Budapesta, proprietarul unei moşii de 2000 jugere din hotarul comunei Cefa, voia să şi vândă moşia ţăranilor, cari ani o muncesc pentru o arândă lostată. Au căzut de acord asupra preţului, care este atât de convenabil, încât ţăranii cu proprietarul s'au prezentat la Consiliul Agricol din Oradea-Mare pentru a primi contractul ce este de a-se încheea, şi pentru de a aduce un inginer, care ar face împărţirea loturilor numai decât.

Aflând despre această mişcare d-l deputat Ion Iacob, după o constătuire prealabilă cu Banca Agrară şi din încredinţarea acesteia lasă la fa a locului, opreşte proprietarul de a face înţelegerea cu ţăranii sub pretextul, că cumpărarea şi împărţirea moşiilor în loturi numai Banca Agrară din Cluj, este îndreptăţită să o facă, chear şi la cazul dacă ţăranii ar avea bani de ajuns.

La aceasta ţăranii l au întrebat, că în ce preţ îşi vor putea ei primi moşia? D l Iacob a răspuns că preţul se va fixa după-ce s au făcut toate cheltuielile, deci după constatarea lucrului s'a aflat că pe ţărani l-ar costa circa de trei ori atâta, cât l-ar cumpăra din mână liberă.

Ţăranii s'au revoltat după o astfel de tălmăcire a legii agrare şi d-l Iacob a venit dela faţa locului mulţumind lui D-zeu că a scăpat cu oasele nesfărmate.

*

Ungurii calvini din Crişana, amăsurat împrejurărilor noi, şi-au constituit o episcopie cu reşedinţa în Oradea-Mare. Episcop al acestei noi dieceze a fost ales cu mare însufleţire P. S. Sulyok István, preot-paroh, mai apoi protopop al episcopiei de Debrecen, circumscripţia Oradea-Mare.

Sulyok István, în totdeauna a fost un adevărat părinte duhovnicesc al credincioşilor săi.

In războiul mondial s'a rugat pentru învingerea neamului său, pentru regele Ţării-Ungureşti alături de cellalţi preoţi ai fostei Ungarii de pe vremuri.

Deoând cu România-mare şi el credea, că dă dacă se va schimba situaţia, însă decând conferenţa de pace a stabilit hotarele noi ale statelor europene, s'a împăcat şi el cu situaţia. A mângâiat sufletele credincioşilor săi cu cuvintele apostolului: „Toţi suntem fii unui şi aceluiaşi părinte".

Acum însă deodată vine „Tribuna" şi într'un articol plin de ură pe episcopul Sulyok îl acuză cu ilolalitate, cu ne supunere faţă de legile statului român, ba îl ameninţă că guvernul n'are să aprobe alegerea lui de episcop.

Noi din partea noastră, — întrucât ar fi adevărate învinuirile aduse de „Tribuna" am aproba acest ton şi am fi de acord cu dânsa, însă aflăm din surse absolut competente, că aceste învinuiri nu sunt bazate şi nu putem decât reproba tonul bizantin al unei gazete într'un oraş apusean ca Oradea-Mare. „Tribuna" să-şi vadă de lucru, să facă gazetărie să răspândească cultură românească sufletelor oropsite din Bihor şi să binevoiască a să reţinea de atacurile confesionale balcanice de cari în România-mare absolut nu avem nevoie. Noi înţeleg m să respectăm.

De când în Oradea Mare „Tribuna" este în mâna unor grupări odioase politice, zi cu zi cetim articole care atacă nu numai persoane de altă limbă ca cea românească, ci şi români de cinste, funcţionari venerabili ca notarul public, d. dr. Ion Buna.

Acum într'un articol recent al Tribunei, acest bărbat venerat de toată lumea din Bihor este atacat mişeleşte din partea unui coleg al său, din motivul, că dr. Buna este ales de preşedintele baroului notarilor publici, onoare pe care azi d. Popa George nu o poate avea, deşi înainte cu câteva luni d-sa era prefectul oraşului Oradea Mare.

Noi nu-l învinuim pe d. George Popa cu nimic; nu-i aducem acuzaţiuni ca „Patria" când l-a numit de trădător dar îl rugăm mult să binevoiască a dirija personalul din redacţia „Tribunei" astfel ca lumea să aibă prilejul a ceti pe coloanele acestui ziar şi lucruri ce nu miroase a „intrigi personale".

In luna trecută ziarele din Ardeal scriau despre suspendarea prin fir telegrafic al unui director regional al înv. secundar precum şi despre suspendarea unui director de finanţe prin fir telefonic. Atunci aşteptam să vedem un fel de suspendare, ce nici în sudul Balcanului nu se găseşte. Şi iată că am găsit-o. D. Pteancu dir. gen. al înv. sec. în înţelegere deplină cu d. Aurel Ciortea dir. înv. profesional a suspendat din postul de director al şcolilor medii din Oradea Mare, pe d. dr. Leontin Palladu, nici prin fir telefonic nici prin fir telegrafic, fără numai iată aşa cu vorba deşi d. Palladu era numit director titular. D. Ciortea numeşte de director la şcoala amintită pe prof. Gajia, care nici n'a petiţionat această slujbă grea şi onorifică. Ba cei mai mult pe d. Palladu îl ameninţă cu revizuirea diplomei de profesor, ca şi cum această ar fi falsă, ori nu l-ar putea îndreptăţi la vre-o catedră din înv. sec. din România mare. Cunoastem motivele ameninţărilor d-lui Ciortea.

D-sa e condus de rea credinţă, dacă crede că d. Palladu, care este doctor în filosofie la Colegiul „de propaganda fide" n'ar avea îndreptăţirea de a propune la vre-o catedră în înv. secundar, când aceasta îl îndreptăţeşte chiar şi la catedră de filosofie dela academie. Diplomele Colegiului din Roma sunt recunoscute în întreaga lume şi cu mirare aflăm că d-sa nu voeşte să o recunoască pentru şcolile civile, ales când posesorul acestei diplome, a fost profesor de şcoală normală începând dela 1904.

D. Ciortea voieşte să se răzbune asupra d-lui Palladu, — din motivul, că Pteancu şi cu d. Ciortea nu i-au dat nici un ajutor d-lui Palladu pentru a plasa şcoala civilă cu aproape 700 de şcolari.

Suntem curioşi de sfârşitul acestei „proceduri absolut legale".

Un comunicat politic

Atitudinea partidului democrat din Bucovina

Comitetul executiv al partidului democrat al Unirei din Bucovina, examinând noua situaţie politică a dat următorul comunicat:

1) Partidul Democrat al Unirii rămâne credincios hotărârilor luate în congresul din 21 Noembrie 1921. In consecinţă stăruie în a cere disolvarea actualului Parlament şi-şi menţine orientarea politică stabilită şi aprobată de congres.

2) Faţă de actualul guvern care persistă în greşelile guvernului trecut, sporind haosul administrativ şi neţinând îndeajuns seama de interesele naţionale, partidul rămâne în aceeaşi attitudine de neîncredere ca şi faţă de guvernul precedent.

3) In ceea ce priveşte propunerile de apropiere ce ni s'au făcut din partea fracţiunei locale a Partidului Poporului, ţinem să declarăm că apreciem folosele reale ce ar putea rezulta din tr'o concentrare a tuturor forţelor democratice şi cinstite din Bucovina, credem însă că o activitate rodnică şi prinicioasă intereselor generale se poate înfăptui pe deplin în cadrele partidului nostru, care în baza trecutului şi programului său, oferă toată garanţia pentru o activitate politică sănătoasă.

Vizita d-lui ministru Lucasievici la Cluj

Inca o vizita

Vineri a sosit în Cluj d. Lucasievici, ministrul lucrărilor publice. La gară d-sa a fost întâmpinat de d. Metes, prefectul Clujului, şi reprerentanţii Camerei de comerţ. Vizita d-sale a fost în legătură cu rezolvirea chestiunilor economice din Cluj printre care, deschiderea Bursei, alegerea dela Camera de comerţ, etc.

La un banchet dat în onoarea d-sale la restaurantul Central, a vorbit d. Popp Sandor care a arătat greutăţile ce a întâmpinat industria şi comerţul Ardealului până acum. Din partea autorităţilor din Ardeal a vorbit d. Mihaly.

Ministrul a răspuns că deoarece a urmărit şi înainte de a fi chemat la conducere, evenimentele din Ardeal va şti să ia măsurile cuvenite.

Sâmbătă, d-sa a plecat la Bucureşti.

Fabrică de Sticlă din Turda

Prospect:

Subsemnaţii fundatori am luat iniţiativa formărei unei societăţi anonime cu capital social de Lei 8.000.000·— împărţit în 16.000·— acţiuni la purtator à Lei 500.—, societate denumită Fabrică de Sticlă din Turda, cu scopul de a înfiinţa şi achiziţiona fabrice de sticlă şi face comerciul cu articole de sticlă.

Deocamdată se va înfiinţa fabrică de sticlă în Turda, clădirele pentru această fabrică sunt aproape complect terminate şi situate pe un teren cu două linii de garaj — toate maşinele sunt gata a fi expediate: materialele prime de cea mai mare puritate sunt asigurate în aproprierea uzinei, concesiunea pentru gazul metan este obţinută. Astfel că această fabrică va începe să funcţioneze în cursul lunei Mai a. c. şi datorită maşinelor şi specialiştilor pe cari i-a angajat, va produce atât butelii cât şi articole din sticlă albă suflată şi presată în cele mai bune condiţiuni. Adunarea Generală de constituire va fi chemată să aprobe lucrările iniţiate de Banca Centrală pentru industrie şi comerţ şi să la pria cu preţul lor de cost.

Pentru a interesa cercuri cât mai largi la acesta industrie am decis să punem

la dispoziţia publicului 4.000.— acţiuni în valoarea totală de 2,000.000.— Lei.

restul de acţiuni în valoare de 6.000.000·— Lei fiind subscris de către fondatori.

Subscrierile şi plăţile să fac la Banca Centrală pentru Industrie şi Comerţ, Cluj,

cu începerea dela 10 Januarie.

Prima rată de 250 Lei de fiecare acţiune plus 20 Lei pentru spese de fondare se va vărsa la subscriere

cel mai târziu până la 20 Januarie a. c.

Rata a doua de 250 Lei de fie care acţiune să va achita cel mai târziu până la 20. Februarie.

Fondatori îşi rezervă dreptul de a numi primul Consiliu de Administraţie pe un period de 4 ani şi dreptul de a selecţioana acţiunile subscrise.

Cluj, la 5 Ianuarie 1922.

Fondatori:

Banca Centrala pt. Industrie şi Comerţ, S. A. Cluj,
Banca Agrara, S. A. privilegiată din Cluj,
Dr. Victor Bontescu, fost Ministru al Indust. şi Com.
Ionel Comşa, fost Secretar General al Comerţului,
Ing. Virgil Dessila,
Ing. Vasilie Lazar, Ing. Geolog, Directorul Societăţii Energia Ardealului,
Simon Mendel Lazar, mare proprietar, Directorul fabricde bere, Turda.
Dr. Ing. Tom Schieder, fost Director General al Fabricelor de sticlă şi cristal St. Gobain, Germania. 1334

Depozitul de Articole technice

Sucursala Jacques Paucker Timişoara

Totdeauna în deozit toate
Materiale TECHNICE, ELECTROTECHNICE şi SANITARE. CURELE DE PIELE, curele de BALATA şi PĂR de CAMILĂ, GARNITURI de tot felul, Armaturi pentru APĂ şi ABURI ULEIURI minerale şi de cilindri, UNSOARE CONSISTENTA. Articole pentru MORARI, SITA de MATASE etc. 1373

Anunţuri

se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea" şi la toate agenţiile de publiţitate.

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 420 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Vineri 13 Ianuarie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STR. [illegible]ULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
SUB CONDUCEREA [illegible]MITEȚ.
Director: D. [illegible]
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Dela bolșevism la etatism

Lenin, până acum, făcea parte din neamul marilor distrugători. El se înrudea cu Kaliful Omar care, dând foc bibliotecei din Alexandria, spunea sentenția: „Dacă aceste cărți sunt la fel cu Coranul, ele sunt de prisos, iar dacă-i sunt protivnice, atunci sunt primejdioase". Asemenea oameni sunt chemați să vestească sfârșitul unei lumi și ei rămân în Istorie prin enormitatea crimelor lor. Ei răsar din când în când pentru a nimici tot ce opera unor eforturi seculare, silind omenirea să-și ia de la capăt munca creatoare de civilizație. Dar Providența intervine totdeauna pentru a repara dezastrele și în ziua în care Erostrat incendiază templul Dianei, în aceiași zi se naște un Alexandru cel Mare.

Din nefericire însă pentru Rusia reparatorul nenorocirilor ei, chiar dacă s-o fi născut, nu s'a manifestat încă, și Lenin însuși este condamnat să se gândească acum la repararea crimelor lui. După ce-a distrus, Lenin vrea să clădească, — și pentru aceasta el e silit să recurgă tocmai la acele forțe împotriva cărora a luptat până acum, adică la forțele capitalismului. A trebuit prin urmare, decapitarea unei întregi națiuni pentru ca Lenin să recunoască necesitatea capitalismului în desvoltarea unei societăți.

Dar deși aderent al capitalismului, Lenin nu vrea totuși să renunțe dintr'odată la teoriile la care s'a închinat până acum. Silit să abandoneze mijloacele revoluționare și să îmbrățișeze „metodele burgheze", Lenin caută să facă din capitalism o forță care, reparând dezastrul, să fie totuși în serviciul revoluției. De aceia, în locul capitalismului liber, el vrea să instituie în Rusia „capitalismul de stat", — adică **etatismul.**

Și Lenin are dreptate. Etatismul este realizarea cea mai practică a comunismului, pentrucă, distrugând mai încet, el este mai suportabil. Neavând nimic agresiv în mijloacele lui de acțiune, etatismul nu alarmează instinctul de conservare al societății și deci opera lui de distrugere se poate desfășura fără nici o sguduire. Căci, ca și comunismul, etatismul nu poate duce decât la un singur rezultat: falimentul economic al societății. Experiența din timpul războiului, când toate întreprinderile au fost militarizate, a arătat cu prisosință incapacitatea statului ca organizator și conducător al vieții economice. Nimic din ceia ce se cere unui bun gospodar: inițiativă, prevedere, organizare și control, n'a putut să dovedească statul într'o vreme când totul a fost concentrat în mâna lui.

Dimpotrivă, bolșevismul, dezordinea și abuzul sunt păcatele care se leagă în mod fatal de orice întreprindere în care se amestecă puterea și autoritatea statului. Prelungirea militarismului în viața economică și industrială a unei țări este cel mai bun mijloc pentru a distruge forțele productive. Prin militarizarea vieții economice, se înlătură concurența, se ucide spiritul de inițiativă și se face absent simțul de răspundere.

De aici ruperea echilibrului între producțiune și consumație, — și deci mizerii și criza revoluționară.

Oprindu-se, prin urmare, la formula „capitalismului de stat". Lenin pune una lângă alta două forțe care se anihilează reciproc: capitalismul care nu poate funcționa decât într'un regim de completă libertate, și etatismul care, prin robia pe care o întronează, împiedecă orice avânt al capitalismului creator.

Și aceasta înseamnă că, abandonată prin apelul la capitalism, revoluția se menține prin întronarea etatismului. Adică, ceia ce clădește cu o mână, Lenin distruge cu cealaltă. După revoluția fățișă, avem revoluția deghizată.

Știrile zilei

Leul a fost cotat Luni la Paris 10.50.

*

Orașul Ecaterinoslav a fost ocupat de trupele antirevoluționare.

*

S'a hotărât ca celebrarea căsătoriei Principesei Marioara cu Regele Alexandru al Serbiei să aibă loc la București în ziua de 15 Februarie.

*

D-l Th. Mihali va pleca astă seară la București.

*

Mâine s'a ținut la Oradea o întrunire a partidului național.

*

Acordul anglo—francez.

Cannes. 9. Trimisul special al agenției Havas este informat că acordul franco-englez se va elabora în curând. Prin acest acord Franța și Anglia își promit ajutor în caz de agresiune germană. Noua convenție este inspirată de pactul de garanție din Versailles propus în 1919 și prevede ajutor reciproc militar, naval și aerian. Una din clauze ar preciza care ar fi minimul posibil de ajutor. Este de așteptat că Belgia să se unească și ea cu Franța și Anglia și să încălcască acest tratat de alianță; astfel, Franța, știind sigură de ajutorul Belgiei ar putea să mai reducă din efective. Tot astfel ajutorul flotei engleze i-ar îngădui să adopte un program de construcțiuni navale, mai potrivit cu cerințe actuale.

Logodnă princiară

In decorul fermecător de iarnă al Sinaiei fastuita regală a României a pecetluit o nouă viitoare rudenie cu una din casele domnitoare ale Europei. Principesa noastră Marioara s'a logodit cu tânărul rege Alexandru al Serbiei.

Legăturile dintre poporul român și Dinastia care întrupează în ochii noștri al tuturora însăș unitatea națională a neamului, sunt cu mult prea strânse pentru ca să nu luăm parte, ca toți, la sărbătoarea care s'a desfășurat, într'un cadru aproape familiar, în minunata liniște a Castelului Peleș.

O undă de părere de rău trece, totuș, prin inima fiecărnia dintre noi. Tinerile vlăstare ale familiei noastre domnitoare s'au născut și au crescut aci, pe pământul nostru românesc, sub cerul albastru al câmpiei Dunărei, la poalele umbroase ale Carpaților. I-am văzut, din an în an, făcându-se mari, frumoși și cuminți, i-am știut alături de noi, simțind românește, bucurându-se de bucuria celor mulți, suferind cu suferințele țărei întregi. Războiul greu pe care vechiul Regat l'a purtat pentru desrobirea Ardealului n'a făcut decât să cimenteze înfrățirea aceasta de suflete. Nădăjduind odată cu inima rănită a neamului acesta, sângerând odată cu rănile mândriei sale, triumfând odată cu împlinirea visului lui, — prinții și prințesele Dinastiei noastre au plămădit la olaltă simțirea lor cu a țărei întregi.

Iată pentruce ne dăm seama și noi că pierdem, odată cu fiecare domniță care ne părăsește, o inimă românească, aleasă și înțelegătoare.

Ieri ne-a plecat principesa Elisabeta, ducându-se să domnească peste ținuturile vechei Elade. Mâine se va duce și principesa Marioara, viitoarea regină a Sârbilor, a Croaților și a Slovenilor. Să le cerem să nu ne uite, e de prisos. Suntem atât de încredințați că, în orice împrejurare, când vor fi să-și aducă aminte de România, o vor face cu aceeaș înduioșare cu care își amintește cineva de casa lui părintească, de Patria la sânul căreia a învățat ce e viața...

E multă vreme de când căsătoriile între familiile domnitoare nu se mai fac în vederea unor scopuri politice ascunse, și de când unirea a două vlăstare regale nu mai e o rețetă diplomatică. Totuș, un sentiment legitim de mândrie ne stăpânește la gândul că două principese române vor domni în Grecia și în Serbia. Un glumeț ar putea să spună, fără răutate, că România este azi... soacra Peninsulei balcanice.

Noi însă, urmărind cu gândul drumul în țări străine a Domnițelor noastre, învingând pentru câteva clipe înduioșarea despărțirei, spunem și principesei Marioara, cum am spus viitoarei regine a Greciei: — „Mergi fericită, Domniță, sufletul nostru te însoțește!"

Conferința de la Cannes

Convocarea unei conferințe economice internaționale. Propunerile guvernului Britanic. — Răspunsul Franței.

Reprezentanții marilor popoare întruniți în Consiliu suprem la Cannes, și-au spus cuvântul lor hotărâtor: Europa trebue reclădită și urmele războiului șterse cu desăvârșire. Animozitățile războiului să fie uitate, toate țările fără nici o excepție trebue să-și dea obolul lor de contribuție la refacerea economică europeană. Popoarele sărăcite și obosite în urma unui groaznic război, au dreptul să pretindă o nouă eră de liniște și prosperitate.

Consfătuirea dela Cannes poate fi considerată cel mai însemnat eveniment petrecut după război, întru cât ea va hotărî și stabili armonia între țările cari au participat la marele conflict.

*

Scopul urmărit de conferință a fost atins chiar în prima ședință de deschidere. Toate statele au fost de acord că nu se poate face nici un pas mai departe care să ajungă la refacerea Europei fără o cooperație efectivă a tuturor statelor, inclusiv Germania și Rusia.

D. Lloyd George a desvoltat într'un mare discurs proectul de rezoluțiune privitor la reconstrucția economică europeană, adoptat de conferința industriașilor și financiarilor care s'a ținut zilele trecute la Paris.

Primul ministru englez a scos în relief raporturile cari există între Europa centrală și cea orientală, arătând că situația economică a Rusiei, are repercusiuni în toată lumea și mai ales în Germania.

Pentru aceasta este absolută nevoie ca ea să fie chemată la viața economică europeană, bine înțeles luându-se toate garanțiile ca guvernul sovietelor să-și îndeplinească obligațiunile financiare datorite aliaților.

*

Proectul d-lui Lloyd George conchide în principiu la convocarea unei conferințe economică internațională la Geneva, care să cerceteze mijloacele în stare să asigure reluarea comerțului internațional și desvoltarea resurselor printr'o sforțare comună.

Aceste mijloace necesită anumite garanții, care să nu atingă suveranitatea națiunilor în chestiunile interne.

Furnizorii de fonduri din streinătate vor primi siguranța respectărei bunurilor lor, a rambursărei creanțelor și a realizărei beneficiilor din întreprinderile finanțate.

*

Asupra plății reparațiunilor de război de către Germania, consiliul a examinat răspunsul experților financiari privitor la capacitatea de plată a Reichului, ajungându-se la concluzia că finanța germană ar putea plăti în 1922 o sumă mai mare decât 500 milioane mărci în aur.

Pe de altă parte d-rul Rathenau a anunțat că Germania pentru apropiatele scadențe din Ianuarie și Februarie, ea nu poate plăti mai mult de 200 milioane mărci aur.

Problema reparațiunilor va fi lămurită definitiv în ședința de Joi a Consiliului, când au fost invitați să se prezinte delegații germani.

D. Briand a aprobat în principiu proectul Angliei de a se ține o nouă conferință economică internațională, a insistat însă mult asupra garanțiilor ce trebuesc impuse Rusiei.

D-sa a accentuat că acea conferință va avea un caracter pur economic și financiar, ne având a se ocupa de chestiuni politice. Pentru a risipi neînțelegerile cari desbină lumea, e absolută nevoie de o mare mișcare de solidaritate a tuturor popoarelor.

Ne luăm o gravă răspundere față de popoare, care sunt în drept că-și formeze speranțe mari. Soluțiile precise trebuesc înlăturate, luându-ne toate precauțiunile necesare pentru a reuși.

Data conferinței economice internaționale a fost fixată pentru începutul lui Martie.

Un memoriu al avocaților din Ardeal

O deputație a avocaților ardeleni s'a prezentat eri la d. Brediceanu, ministrul Ardealului, arătându-i doleanțele avocaților din Ardeal în legătură cu înscrierile avocaților din vechiul Regat în Transilvania.

Delegația prin memoriul înmânat d-lui Brediceanu arată, că legea în vigoare se interpretează greșit neavând instrucții suficiente în ce privește modul de executare. Baroul avocaților din Oradea-Mare crede, că prin noua lege se suspendă examenul de avocat, și astfel primește toți stagiarii, cari au absolvit cursurile de drept.

Astfel de anomalii sunt pretutindeni, de aceea avocații prin memoriu cer ca să ia dispozițiile necesare pentru executarea legii unificărei și funcționărei avocaților.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Mișcarea muzicală

„Mefistofele" de Arrigo Boito, la Opera română din București.

Opera română din București a reprezentat pentru întâia oară săptămâna trecută celebra operă italiană „Mefistofel" de Arrigo Boito.

Arrigo Boito s'a născut în Padua la 1842 și a murit la Milano în anul 1918. A fost unul din cei mai buni compozitori ai școalei italiene din ultimul timp precum și un apreciat librelist de opere. A conlucrat cu Ponchielli și cu Verdi, scrîind libretele operilor Gioconda Otello și Falstaf.

Cea mai de seamă lucrare muzicală, care rămâne în urma lui, este Mefistofele operă inspirată din poemul Faust al lui Goethe

„Faust" al lui Goethe a tentat pe foarte mulți compozitori.

Cel mai inspirat și cel mai apreciat dintre toți, rămâne Gounod, însă nu se poate trece cu vederea nici peste Boito, care înfățișează sub un aspect cu totul diferit extractul poemului lui Goethe și nici peste Berlioz cu superba lui „Damnation de Faust" care poate viețui intens prin muzică, chiar fără ajutorul decorului și al mimicei.

Fața subiectul operei „Mefistofele":

In partea întâi Mefisto" se apropie de Faust, îmbătrânit în studiul istovitor al problemelor naturii a căror cheie n'a putut-o găsi. Mefisto oferă lui Faust gârbovit de vârsta dar străbătut și el de fiorii primăverei pactul: îi redă tinerețea, ca Faust să-i slujească „dincolo", Faust purtat de Mefisto o seduce pe Margareta. Pentru a o uita în neno rocire și rușine. Faust e dus de Mefisto la măreața serbare a Sabat-ului, unde în orgia amețitoare a simțurilor escitate de fermece vrăjitorești Mefisto caută să-i poarte înainte pe calea răului. Lui Faust îi apare însă chipul Margaretei cu capul retezat de paloșul călăului pentru că și-a ucis copilul rușinei; e glasul conștiinței. Faust se revoltă, ordonă diavolului să-l ducă la Margareta care zace în închisoare în preziua execuției Vine să o salvaze, dar zărind pe Mefisto, Margareta refuză să fugă și într'o mântuitoare rugăciune către Atot puternicul imploră iertarea i isbăvirea lui Faust. Cerul îi ascultă ruga și moare scăldată în raza divină trimisă de sus.

In partea a doua Boito pășește în domeniul filozofiei cristalizată în partea ultimă a operei lui Goethe, Escursia, se mărginește la Sabat-ul clasic, unde Faust ajunge s'o înțeleagă pe frumoasa Elenă a Mitologiei împinsă în brațele ei tot de Mefisto pentru a-l tămădui de amintirea Margaretei.

Urmează epilogul, în care Mefistofel înfrânt de credința lui Faust renăscută în ceasul morții piere de pe fața pământului șuierând.

Arrigo Boito a fost un adept, un admirator convins al lui Wagner, de unde și ideia de a se lepăda de factura superficial — din punct de vedere dramatico-muzical — a predecesorilor și chiar a contimporanilor săi

O coincidență care merită a fi menționată este, că cele două opere Otello și Falstaff de Verdi, al căror libret a fost scris de Boito, diferă și ele în chip radical, nu numai față de trecut, ci și chiar de operile precedente scrise de Verdi.

Nu este o întâmplare, ci pur și simplu, puterea de convingere pe care Boito a exercitat-o asupra lui Verdi, ca să-l convingă s'o rupă cu trecutul și să înțeleagă, că adevărata dramă muzicală e aceea concepută de Wagner.

Cu drept cuvânt afirmă Camille Bellaigue într'un studiu asupra lui Verdi, că a trebuit un Arrigo Boito care să voiască și să poată face legătura între Shakespeare și Verdi.

Mefistofele de Boito a fost interpretat, cu deosebit succes după cât spun cronicarii muzicali, — de dnii Niculescu Basu, Mihălescu — Toseani, și de dnele Alexăndrina Feraru, Elena Teodorescu și C. Dobrescu. Opera a fost dirijată de d. Egisto Tango.

ECOURI

Procesul unei stele de cinematograf

Faimoasa artistă de cinematograf, Francisc Bertini a fost chemată în judecată în fața tribunalului din Roma, de către o altă Francesca Bertini, institutoare din Florența. Se știe că faimoasa artistă se folosește de acest nume numai în manile tăblie de artă și că în realitate se numește Elena Vitiello.

Veritabila Francisca Bertini s'a considerat lezată prin usurparea numelui său și a cerut tribunalului să-i interzică de a mai purta acest nume și dânsa.

Tribunalul i-a dat însă dreptate, motivând că și numele de împrumut este proprietatea celui care-l ilustrează. D, șoara Elena Vitiello va rămâne mai departe Francesca Bertini...

Nora și Phi-Phi

La Paris s'a serbat de curând la teatrul „Maison d Oeuvre" jubileul de 300 reprezentații ale piesei „Nora" a lui Ibsen.

Rolul titular a fost jucat din nou de Susanne De pres.

In același oraș lumină, opereta picantă Phi-Phi a întrecut însă, într un timp mult mai scurt, o mie de reprezentații.

Tricentenarul lui Molière

Repertoriul Comediei franceze va cuprinde în cursul lunei Ianuarie 25 de piese ale lui Molière, toate din nou înscenate. Toate rolurile vor fi jucate de societari de oarece și cei mai renumiți artiști nu s'au opus să joace roluri secundare.

In același timp va fi instalată o expoziție de documente în legătură cu viața lui Molière.

Cine dorește ghete bune și lucrate frumos după modă să comande neapărat din atelierul de pantofărie

MARIAN

din Str. Iuliu Maniu 17

în curte la dreapta unde se pregătesc la luțeală cu prețuri foarte moderate.

Știri culturale din Ardeal

Șezătorile dela Ibașfalău

D-l prof. L. Florian, comandantul cohortei de cercetași T. Ciparîu. dela liceul din localitate a organizat cu grupa „Solimii" o reușită reprezentație teatrală în sala de gimnastică a liceului.

Piesa „Pentru Patrie" a plăcut mult publicului și sforțările micilor cercetași au fost răsplătite cu aplauze călduroase și cu mulțămirea de a fi strâns, prin sforțările lor o frumoasă sumă de bani care a trecut la fondul cercetășesc al cohortei.

Comitetul aranjator al „șezătorilor culturale" din Ibașfalău compus din d-nii profesori: Z. Petrovici, Șt. Gh. Stănoiu și D. Scurtu a mers cu corul liceului în comuna Luna unde au dat un concert popular ascultat cu mult entuziasm de poporul din localitate.

D-l prof. Scurtu a ținut o cuvântare prin care a arătat importanța culturei la un popor care are rolul de conducător într'un stat populat și de minorități cu o veche cultură.

D-l Dop învățătorul comunei a mulțămit în numele ascultătorilor, corpului profesoral și elevilor din Ibașfalău cari prin executarea unui program așa de frumos le-a procurat adevărate momente de fericire, de înălțare sufletească. Încheie apoi cu îndemnul de a ne desrobi și de al doilea dușman: întunerecul, după ce cu ajutorul lui D-zeu ne-am scăpat de cel dintâiu: Unxurîl. După ce am făcut unitatea geografică spune d-sa să o desăvârșim și pe cea sufletească.

Scopul acestei „șezători culturale" pe lângă răspândirea culturei în sânul poporului, a fost și strângerea unei sume de bani, cara să fie adaosă la fondul pentru clădirea unei biserici în comuna Luna. S'a strâns suma de 400 lei atât prin donația d-lui Herning din Luna, cât și prin a cea a corpului profesoral din Ibașfalău iaar restul din taxa benevolă a poporului auditor.

Am ținut să dau la lumină aceste fapte. numai îmboldit de dorința de a servi îndemn la câți mai mulți intelectuali, ca astfel să ne ajungem cât mai curând scopul dorit: ridicarea noastră culturală.

Un Apel

Pentru invalizii și văduvele de răsboi

Societatea Invalizilor și Văduvelor de răsboiu ne trimite spre publicar următorul apel:

Luând ființă în Cluj în luna Decembrie 1921 Societatea Invalizilor și Văduvelor de răsboiu din Transilvania, Banat și părțile Ungurene cu scopul de a veni în ajutor celor ce formează această clasă de oameni lipsiți atât materialicește cât și moralicește și pentruca societatea să le poată veni în ajutor, deoarece nu dispune de fonduri, face un apel călduros către inimile caritabile ca din puținul ce au să se gândească și la ei, la făuritorii României Mari, cari sunt azi fără sprijin care să le îngădue a trai ceva mai omenește. Sărbătorile au adus și aduc întotdeauna bucurii mari, belșug în casă, pe când în casa invalidului și a văduvei de răsboiu, e frig, întuneric și nici o bucată de pâine iar în sufletul lor amărăciunea și sbuciumul știind că au de luptat cu greutățile vieții și cu nădejdea că soarta lor se va îndrepta numai Dumnezeu știe când.

Când pentru ei, nu numai că veți face mai mult decât un sacrificiu, dar veți îndeplini pe lângă o datorie sfântă și voința Domnului Isus Christos: Ajutați pe cei săraci că a voastră este împărăția cerurilor.

Societatea va fi recunoscătoare acelora cari din îmboldul inimei lor, față de societate dau sprijinul lor pentru a curma starea nespus de tristă în care se află acei pe care ginte îi vedeți târându-și corpul lor în cârji cerșind existența de toate zilele și cu care vă țăți înfrățit sub ploaia de gloanțe, obuze și șrapnele.

Ajutoarele se vor trimite pe adresa Oficiul Național Județean I. O. V. Cluj.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Iarna în Rusia bolșevică

— Constatările unui călător obiectiv —

Credem interesant să reproducem după revista franceză „L' Illustration". constatările d-lui Georges Ercole reprezentantul unei mari case americane de cinematograf, făcute cu prilejul unei călătorii în Rusia:

La Moscova

De aproape doi ani, Moscova nu e de loc un oraș de compătimit. Magazinele s'au redeschis dar ele nu oferă cumpărătorilor e cât prea puține mărfuri, de-o pildă: merinde, conserve din toate părțile. pâne ut, ouă, însă cu niște prețurii care întrec orice imaginație. Pe ici, pe colo, se găsesc magazii cu încălțăminte, de-o calitate destul de bună. Inainte de răsboi o pereche de ghete se vindea cu 25 ruble, astăzi ea costă între 700.000 și 800.000 ruble.

Cafenele sunt întotdeauna pline și chiar luxoase. Unele din ele seamănă mai de grabă de receptie, având tablouri și mobile rare. O cafea cu lapte se ridică până la 10000 ruble. Prăjiturile se plătesc de la 6000 până la 12000 ruble bucata; ele sunt însă imposibile de mâncat.

Mai multe localuri publice posedă orchestre, care cântă bucățile cele mai noui. Cea mai mare parte dintre consumatori sunt foarte prost îmbrăcați, mulți poartă îmbrăcămintea de odinioară, zugrăvind astfel în culori și mai negre mizeria în care trăesc. Cafeneaua „Imperiul" bine cunoscută înainte de răsboi, în prezent este cu totul transformată, ea putând să rivalizeze cu cele mai luxoase cafenele din Europa.

Străzile au început să fie animate. Câteva sănii destul de confortabile circulă din nou, o cursă mijlocie variind între 40.000 și 50.000 ruble.

Din toate părțile sună clopotele, chemând credincioșii la biserici, cari sunt înțesate de lume.

Prăvăliile unde comerțul a fost permis de autorități, au devenit centrele vieței publice. Se vinde și se cumpără. începând cu cele mai scumpe blănuri și sfârșind cu cele mai modeste haine. In special tătarii fac afaceri de milioane de ruble.

Se întâlnesc mulți străini foarte ușor de recunoscut după înfățișarea lor deosebită și după ținuta lor corectă în comparație cu rușii. In general ei sunt: oameni de afaceri, membrii diferitelor misiuni, norvegieni, suedezi, germani, englezi și mai ales americani cari se cunosc îndată după pălăriile lor cu borduri mari și după, țigările de foi groase pe care le fumează:

Rușii primesc pe vizitatorii lor cu multă bunăvoință, mai puțin însă ca se observă printre intelectuali. Cât despre oamenii de rând ei îi privesc cu multă surpriză, dar și cu o vădită mulțumire. Aceștia presimt că porțile patriei lor sunt întredeschise și că lumea reîncepe să ia relațiunile cu ei.

Seara, Moscova, este foarte bine luminată. Teatrele au reluat programele lor de altă dată, fiind vizitate de un numeros public. In „Marele Teatru" unde de două ori pe săptămână se joacă balet, e foarte greu de găsit locuri. Autorul acestor povestiri, spune că a asistat la o reprezentație a baletului „Carsarul" pe care a mai văzut-o în 1915 în timpul războiului. E de observat că rolurile erau interpretate de aceiași dansatori.

In orchestră câți-va muzicanți sunt în uniformă de soldați roșii, alții în cea de marinari. Alții mai în vârstă poartă smochinguri e lor de altă dată, dar acum aproape rupte. Pe scenă ordinea este perfectă și ținută ireproșabilă. Publicul reprezentat prin toate clasele sociale este atent și respectuos. Lojele sunt ocupate mai ales de străini și membrii misiunilor.

De câtva timp Sovietele au înființat bănci, care se ocupă mai de mult de tranzacțiuni cu străinătatea și cu schimbul devizelor. Dolarul acum o lună de zile cota 180000 ruble, livra sterlingă mai mult de 500000 ruble, iar 100 franci francezi, cotau 1 milion 500 mii ruble.

La Petrograd

La Petrograd în prezent e foarte frig și iarna se anunță a fi dintre cele mai grele, dar datorită faptului că în timpul verei s'au făcut însemnate provizii de lemne, se nădăjduiește că populația va fi asigurată în tot timpul gerului.

Marea stradă evsky, numită din timpul revoluției Calea 4 Octombrie, n'a reluat încă animația de altă dată, dar ea pare că renaște puțin câte puțin.

Multe case și alte mari stabilimente publice cari au suferit mult de pe urma luptelor de stradă și a incendiilor, oferă o priveliște de plâns, totuși aceasta se observă aici mult mai puțin de cât la Moscova.

Palatul de iarnă a rămas neatins. Drapelul roșu a fluturat pavilionul imperial. Coloana Alexandru, singura relicvă a țarilor s'a păstrat nesimbată. Ministerele cari înconjoară marea piață unde ea se ridică și-au reluat activitatea de altă dată, după ce au fost reorganizate conform cerințelor sovietiste.

Neva, înghețată are aceiași aparență de altă dată. Străbătând o ușoară ceață, turnurile aurite ale fortăreței Petru și Pavel, pare că voesc să străbată norii. Iată biserica Sf. Salvador, o enormă masă de marmură roșie. De cealaltă parte ambasada Germaniei, un bloc de granit de aceiași culoare, care a fost tes-

Cronica politică

Întrunirea averescanilor ardeleni. — Doisprezece parlamentari ardeleni s'au întrunit ieri, la convocarea d-lui Teodor Mihali, și au luat o hotărâre tocmai protivnică acelei pe care o dorea acela care convocase întrunirea. Averescanii ardeleni nu dau prin urmare sprijinul lor guvernului d-lui Tache Ionescu și amână deciziunea lor ultimă, în privința situației politice, pentru ziua de 16 Ianuarie, când avea loc consfătuirea majorităților în întregimea lor.

Nu mai departe decât ieri, arătam aci că d-l Tache Ionescu nu va reuși să-și formeze majoritatea. Singura sa speranță era în desolidarizarea partidului poporului, de unde spera să rupă numărul trebuincios pentru a-și asigura o moțiune de încredere, iată însă că partidul poporului, deși se află în plină descompunere, refuză să întărească formația ministerială actuală. Dintre basarabeni, d-l Bogos n'a adus d-lui Tache Ionescu decât zece deputați. Parlamentarii ardeleni, în afară poate de câțiva membri ai partidului național, nu vor da votul lor pentru moțiunea de încredere în guvern. Din vechiul Regat singur d-l N. Iorga pledează în această direcție. Atât nu e de ajuns însă, pentru a câștiga o majoritate parlamentară.

Soarta guvernului de astăzi e deci pecetluită. Ne desparte o săptămână pentru a ști care va fi guvernul de mâine.

Ziarele maghiare și Cenzura

Un articol din „Ellenzék" asupra decretului actualului guvern

„Abia de patru zile comunicasem înbucurătoarea știre, — începe ziarul numit — că noul guvern printr'un gest de „înaltă înțelepciune" a șters cele două principale piedeci, cari se opuneau mersului normal al administrației de stat în România-Mare".

„Azi însă — observă „Ellenzék — ni-s'a oferit ocaziunea să citim faimosul ordin al d-lui Cămărășescu, care în loc de cele ce așteptasem, ne aduce surprise „plăcute". Ce dar efțin de Crăciun... Ce amăgiri.. Bucuria ne-a fost prea timpurie și azi simțim ce distanță enormă ne desparte de clipa în care într-adevăr vom putea sărbători marele eveniment... ziua mare a libertății complecte, a libertății de presă...!"

„Conform acestui ordin al d-lui ministru de Interne a interzis: să atacă Coroana, forma actuală de guvernământ, armata și puterile aliate cu țara noastră."

„E interzis ca prin diferite mijloace, instigații să răstoarne ordinea de stat și să facă propagandă revoluționară. Cei inculpați vor fi și de aci înainte traduși în fața Curților Marțiale.."

„Iată ceace face iluzorie și nevalabilă ridicarea Cenzurei, iată faptul care lasă ca asupra presei să decidă și în viitor sabia lui Damocle pusă în serviciul „vechei instituții", Curții Marțiale".

„Faptul, că atacarea Coroanei e oprită e de sine înțeles și acesta aparține în mod natural formei democratice de guvernământ".

„Deasemenea putem concepe, că nu ne este îngăduit să vio-

---

trul tuturor manifestațiunilor în 1914.

Hotelurile au servit drept cazarme de refugiu pentru prizonierii de război repatriați și pentru copiii capitalei. Aici au fost instalate acum birouri oficiale. Ele nu sunt deschise publicului și starea lor lasă mult de dorit. Unul dintre ele, care înainte era hotelul Marii Britanii, a devenit „Internaționala". Sovietele l'au transformat din nou și aici locuiesc diferite misiuni străine.

In cuartierele populare, mizeria este mare. La colțuri de străzi, se văd înfometați cari la 20 grade de frig, sarb că lăcomia câte-o supă, pe care o plătesc cu prețuri între 1000 și 10000 ruble. Alții transportă cu sănii lemne de foc sau cartofi. Câteva automobile întrebuințate de persoanele oficiale, străbat străzile orașului în toată viteza.

Gările sunt în stare rea. Unele dintre ele sunt pline de lume printre care se observă mulți soldați sau țărani care se îndreaptă către diferite destinații.

Autorități le caută să restabilească ordinea, dar fără multe șanse de isbândă. Intre Petrograd și Moscova, trenurile circulă regulat, dar expresul care făcea altă dată 9 ore, astăzi parcurge același distanță în 14 ore

Portul, mai mult sau mai puțin militarizat, este barat de vapoane cari a teaptă mărfuri din străinătate. Pe alocurea se observă vapoare care descarcă obiecte de consum sosite din Norvegia, India și mai cu seamă din America. O numeroasă gardă împedică devastarea lor. Lucrătorii cari descarcă să grăbesc să-și umple buzunarele sau cismele cu zahăr, orez sau făină, în timp ce soldații roșii închid ochii.

Satele prezintă aceiași stare de plâns. Țăranilor le lipsește totul. Nu le rămâne de cât o mică cantitate din productele pământului lor. Copiii au fost cei mai încercați de foamete și de mizerie. Ei sunt cele mai mari și cele mai nevinovate victime ale tragediei ruse.

Pe lângă foamete, se mai adaugă și frigul. In cursul acestei ierni, au murit mii de țărani în cea mai mare parte copii, care plătesc cu viața lor o soartă nenorocită.

---

lăm actuala formă de guvernământ, ca fiind instituțiune regală."

„Nu ne oprim nici la faptul, că atacarea armatei ca instituțiune de stat ar fi un act de nedisciplină cetățănească din partea noastră".

„Ne temem însă — scrie în continuare ziarul numit — de un singur lucru: dacă cineva, presa, sau un organ, un for oarecare ar ataca armata nu ca organizațiune de stat, ci numai unii reprezentanți, unii conducători a ei, acesta reprocedând în modul cel mai corect în unele chestiuni ce privesc administrația în conducerea armatei, — nu am fi trași oare la răspundere și procedeul „cultezanța" noastră nu ar fi întrepretată greșit și atacul nostru, al presei intentat contra unor persoane cari fac parte numai din armata țării, nu însăși armata în desăvârșita ei organizație constituțională, nu am fi și — ne mai întrebăm — nu vom fi pedepsiți oare?..."

„Ordinul nu se estinde și asupra acestor detalii. Suntem nelămuriți."

„Tot așa nu înțelegem cum ni se poate interzice, ca să nu ne ocupăm de problemele — fie favorabile, fie nefavorabile — ce se desfășoară pe pământ strein?"

„De ce presa să fie oprită de a scrie despre imperialismul francez, de ce să nu se scrie nimic despre tendințele Angliei, despre politica ei maritimă și despre scopurile ascunse ce urmărește aceasta țară?"

Logodna principesei Marioara

Comunicatul din Monitorul Oficial.

Am anunțat ieri, în urma telegramei corespondentului nostru, logodna principesei Marioara cu regele Alexandru al Serbiei.

In cursul zilei de ieri principesa Marioara și Regele Alexandru au făcut o lungă vizită d lui Take Ionescu.

D-l Derussi, ministrul de externe, a trimis tuturor legațiunilor noastre din străinătate a circulară telegrafică anunțând fericitul eveniment al logodnei.

S'au trimis telegrame de felicitare și mulțumiri d-lui Mincik actualul ministru de externe al Jugo-Slaviei, care a contribuit într'o mare măsură la reușita acestui fericit eveniment.

In „Monitorul Oficial" logodna este anunțată, prin următorul comunicat:

„Luni, 9 Ianuarie în, prezența MM. LL. Regale, a avut loc la Castelul Pelișor logodna A. S. R. Principesei Maria cu M. S. Alexandru Regele Sârbilor, Croaților și Slovenilor."

TRISKA I.

Primul și cel mai mare depozit de piane din Ardeal

Cluj, Strada Saguna No. 14.

Acordă, repară și transportă piane conservatorului, Operelei tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane și pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann și Stingă cari se vând în prețul fabricei.

Piane se dau și în chirie. 6

Chestiunea „Uniunei maghiare"

D. Hortopan, subsecretarul minorităților, la Cluj. Declarațiile făcute ziariștilor

Ieri dimineață a sosit în localitate, venind de la București, d-l Hortopan, sub-secretarul minorităților. D-sa a fost întâmpinat la gară de toate autoritățile administrative din Cluj. Scopul venirei d-sale în localitate este de a se interesa la fața locului de adevărata stare a minorităților din Ardeal.

D-l Hortopan a făcut cu ocazia sosirei în Cluj următoarele declarații, reprezentanților presei:

— „Chestiunea minorităților este una din cele mai delicate, iar delicatețea constă în însăși natura spiritului care domnește în sânul minorităților din Ardeal".

„Minoritățile tot nutresc speranța de a fi și în viitor naționale privilegiate, iar speranțele li s'au întărit în așa mod încât ei au acuma o absolută credință. Mai mult. Ele cred că poate cineva să fie în același timp cetățean român și să poată avea protecțiunea altor state din cari au făcut până acuma parte."

„Când minoritățile se vor convinge că nu au dreptul la pretențiuni mai mari că cetățenii de baștină din acea clipă înțelegerea va fi mai lesne de stabilit. Noi nu dorim alceva de cât, ca minoritățile să-și dezvolte cultura în spiritul rasei lor, n'am putea însă îngădui ca sub masca operei culturale să se coacze și să se adăpostească acțiuni intentate contra Statului nostru."

„In chestiunea „Federațiunei Maghiare", am puține lucruri a vă spune. Cu tot spiritul meu împăciuitor de care sunt animat totuși nu pot să aprob existența acestei reuniuni politici care e în afară de legile noastre".

„In cazul când reprezentanții acestei Federații vor accepta modificarea unor puncte esențiale din statutele lor și când aș vedea că vor să lucreze efectiv în cadrul țărei care le-a acordat cetățenia, atunci ei vor găsi în mine un apărător al cererilor lor. Astăzi voi avea o intervedere cu reprezentanții acestei federații și cred că ei vor ceda în fața evidenței".

„Cea ce cred că vor mai putea interesa este că sunt absolut hotărât să organizez biroul presei iar conducătorii biroului vor fi selecționați la recomandația „Sindicate or Presei",

„Biroul principal va fi la București și va fi împrăștiat în sectia pre ei și a propagandei și va avea subdirectorate în Cluj, Timișoara, Cernăuți și Iași".

Acestea sunt declarațiile d-lui Hortopan. Ne îndoim însă că noul subsecretar de Stat al Internelor va avea răgaz să-și pună în aplicare planurile d-sale.

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică și națională.

Se servește cină de teatru etc.

1103 Serviciul prompt.

Averescanii din Ardeal nu sprijinesc guvernul

Intrunirea de ieri a majorităților ardelene

Ieri a avut loc, la prezidența Comisiei de unificare, consfătuirea convocată de d. Teodor Mihali, a parlamentarilor ardeleni din majoritate. A participat un număr destul de restrâns de deputați și senatori. Au participat d-nii Mihali, Suciu, Dăianu, Groza, Beu, dr. Iacob, dr. Millea, Prie, Tulbure, Ursu, Urzică și Fekete. După deliberări de câteva ore, d. Groza a făcut ziarelor următoarea comunicare:

„Față de zvonurile lansate în presă că o parte din parlamentarii ardeleni care fac parte din partidul poporului ar fi dispuși să iasă din cadrele acestui partid pentru a sprijini guvernul Tache Ionescu, ținem să constatăm că la 10 Ianuarie s'a întrunit la Cluj de fapt un număr de 12 parlamentari ardeleni aparținând de partidul poporului și într'o consfătuire au examinat situația. In cursul acestui schimb de idei s'a constatat că nu există dorința din partea nimănui de a părăsi partidul și că se menține solidaritatea de partid, urmând ca asupra atitudinei față de eventuale noi situații să se decidă în adunarea generală a majorităților și în cea specială a grupărilor din majoritate care va avea loc la 16 Ianuarie ora 4 p. m. în sala Senatului din București".

După cum se pre. d. Mihali, care era de părere să se dea sprijin guvernului Tache Ionescu, a rămas în minoritate, și va părăsi partidul poporului.

Un amănunt interesant:

Pentru a influența asupra adunărei ce a avut ori, s'a transmis dela București o telegramă în care se spunea că 80 deputați din majoritate au făgăduit concursul lor actualului guvern.

Susnumita telegramă a fost publicată în mai toate ziarele maghiare din localitate. Știri sosite din izvor sigur au desmințit însă această telegramă și s'a putut constata că a fost o apucătură a guvernului ca să tragă în cursă pe parlamentarii întruniți în vederea unei hotărâri.

Cetiți „Infrațirea"

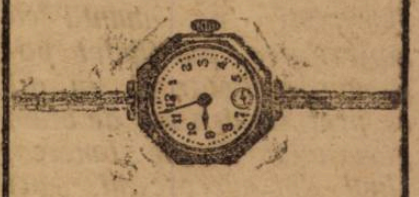

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

916 **Telefon No. 350**

Informații

Marți după masă s'a prezentat noului sub secretar al minorităților dl Hortopan, conducătorii Federației Maghiare.

Dl Hortopan a spus conducătorilor Federației că nutrește cele mai sincere simpatii pentru națiunea maghiară și ar da tot concursul posibil pentru a o mulțumi. Dar întru cât statutele Federațiunei Maghiare sunt în contradicție cu legile noastre în vigoare și întru'cât Federația nu represintă interesele tuturor cetățenilor de națiune maghiară, el nu poate să aprobe statutele Federației în starea lor actuală.

*

Deoarece dl dr. Gheorghian primarul Capitalei a primit a fi numit de noul guvern în același funcție, a fost șters dintre membri Partidului Poporului.

*

In cercurile averescane se svonește că în ziua de 17 Ianuarie d. Duiliu Zamfirescu va demisiona din președinția Camerei pentru a ceda locul d-lui general Averescu.

Dacă Parlamentul va mai trăi el însuș după 17 Ianuarei.

*

D. inspector financiar D. E. Petrescu a fost însărcinat să cerceteze o fraudă de un milion lei, realizată în dauna primăriei Hotin.

*

Imediat după deschiderea Parlamentului, Sinodul va propune convocarea Marelui Colegiu pentru alegerea a doi episcopi, pentru eparhiile Dunărei de Jos, în locul P. S. S. Nifon, demisionat, și Buzăului, în locul decedatului episcop Dionisie.

Sf. Sinod va recomanda candidaturile actualilor locotenenți de episcopi la cele două eparhii, adică pe arhiereul Platon Giossu, pentru eparhia Dunării de Jos și pe arhiereul Teofil Mihăilescu, pentru eparhia Buzăului.

*

Corespodentul nostru din Bucuresti ne anunță că majoritatea partidului poporului e hotărâtă cu ori ce preț să dea vot de blam guvernului Tache Ionescu. Unul din averescani, cari lucrează zilnic ce d. Argetoianu, posedă în buzunar un angajament de onoare, prin care, deputații și senatorii din majoritate, vreo 280 la număr, s-au angajat sămnăturile în vederea spijinului pe care trebuiau să-l dea numai celui guvern chemat la cârmă cu asentimentul d-lui Averescu. Angajamentul acesta de onoare, cu toate semnăturile pe care le poartă — deci si cu aceia a d-lui Teodor Mihali — va fi fotografiat în sute de exemplare și împărțit în Caueră și Senat, în ziua când se va pune chestiunea de încredere în guvernul d-lui Tache Ionescu

*

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 398

*

Dr. Henric Boskovics, medic de nas, gât și urechi a sosit din străinătate. Ord. a m. 10—11 și p. m. 2—5 Piața Unirii 29. (Palatul Bánffy, scara principală) Telefon 7—34. 1390

*

D-l Dr Ioan Cosma fost procuror general și Director general, al Justiției pentru Ardeal fiind numit notar public în Cluj, a demisionat din acele posturi și cu 1 Ianuarie 1922 și-a început activitatea de notar public în biroul său notarial din Piața Unirii Nr. 20 1394

*

Advocat bănățean care redactează în românește și cunoaște puțin limba Română ocupă ori ce post în biurou avocatial ori secretarial cu condiții moderate. Oferta la ziar sub „Azil". 1395

*

Suveranul sosește astăzi Miercuri în Capitală, înapoindu-se de la Sinaia.

*

Parchetul de Ilfov a fost sezizat de neregulile grave săvârșite de d-l D. A. Boșman, membru demisionat din fosta comisie interimară a Capitalei.

*

D. P. Erhan, deputat din Basarabia, a fost exclus din partidul țărănesc basarabean pentrucă contrar hotărârei comitetului central, și-a permis să ia parte la ședințele ultimei sesiuni a Camerei și pentrucă a întreprins fără avizul, o acțiune politică, împreună cu câțiva parlamentari din partidul poporului, pentru susținerea guvernului Take Ionescu.

*

Săptămâna viitoare se va încheea la Cluj contractul unic pentru întreg Ardealul între constructorii de case și lucrători.

După cum s'a anunțat în ziare patronii susțin următoarele puncte:

1. **Numărul orelor de lucru să fie mărit de la 8 la 10 sub motiv că construcțiile se fac numai în un numit sezon.**
2. **Munca să fie făcută în acord.**
3. **Înființarea școlelor de muncitori constructori.**
4. **Toate lucrările de stat să fie acordate asociațiunei.**

Relevăm că până în prezent muncitorii nu primesc nici unul din aceste puncte.

*

Teatru românesc la Cernăuți

Cedarea teatrului orășenesc către Stat

Citim în ziarele din Bucovina următorul proces-verbal:

Azi, anul una mie nouă sute două zeci și doi, luna Ianuarie ziua patru, subsemnații întruniți la comandamentul diviziei 8-a sub președenția d-lui general Mircescu, comandantul diviziei 8-a, cercetând și discutând asupra incidentelor ivite în zilele de 29, 30, 31 Decembrie în orașul Cernăuți am stabilit următoarele:

1. Teatru orășenesc să poarte de azi înainte numele de Teatrul Național.

2. Comisiunea numită conf. ord. No. 3331 de către dir generală a Teatrelor, compusă din d-nii Berariu, Crețolu și Rotică, va intra imediat în tratative cu primăria pentru cedarea Teatrului către Stat.

3. Se va putea permite trupei germane să continue reprezentațiunile în Teatrul Național sub o altă direcțiune decât acea a d-lui Popp.

4 D inspector general al artelor are sarcina să organizeze reprezentațiile teatrale și să dispue ordinea spectacolelor stabilind o alternare judicioasă și dreptă a reprezentațiunilor în limba română și germană.

5. Deschiderea Teatrului Național se va putea face când d. general comandant al diviziei va avea în raport cu liniștea și siguranța generală.

6. Asupra acestor hotărâri primăria este încunoștiințată prin d. președinte al comisiunei interimare, care primește o copie după acest proces-verbal, cu invitațiunea de a se începe imediat tratativele dela punctul doi și de a produce prin orice mijloc la îndeplinire aceste decizi-uni.

Hacman, Rector al Universității; dr. Grigori Pantazi insp general al artelor; Eugen Niculescu președintele comitetului stud.: Dr. Cuparencu Emanuil, primprocuror-șef și cons. aulic; V. I Bolocan, conducătorul dir. poliției p. directorul pol.; D. Dumitrescu, insp. general de pol. și sig Bucovinei; Radu Flondor, președ. soc. acad. „Junimea"; Dr Beraru; Halion Orest p. intr. acad. „Moldova": I. Gheorghiță, președ. cercului stud. „Arboroasa"; N. D. Cantuniari, insp. gen. administrativ; General Ioan I. Florescu, inspector gen. ad-tiv; Dr. Dimitrie Tușinschi, procuror general; Gheorghe Cârsteanu; Silviu Bolan, preș. soc. „Academia ortodoxă": Filipescu Arcadie, p. intr. acad. „Bucovina"; Marcel T. Popescu, președ. soc. stud. „Dacia".

Am fost prezent: George Șandru, președ. comis. interimare. General Mircescu, comand diviziei a 8-a.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

SCRISORI DIN SIBIU

Organizația partidului național. — D-l Vintilă Brătianu în Sibiu. — Teatrul d-nei Constanța Hodoș.

Sibiu. — Ori și ce s'ar zice Sibiul duce azi o intensă viață politică. In privința aceasta concurează cu orice alt centru din Ardeal. Aic ivin șefi de partide și de aici pleacă pentru Ardeal cele mai sănătoase îndrumări pentru viața politică.

Simțind și partidul național din Ardeal că îi fuge pământul de sub picioare a aflat de bine să pildujască organizația liberală a județului Sibiu. In acest scop s'a convocat pe Miercuri seara (4 Ianuarie) o întrunire a tuturor delegaților din județ și a tuturor membrilor din Sibiu. Dar abia dacă s'au adunat 18 membri. Aceștia convingându-se despre situația „precană" în care a ajuns partidul, a hotărât să înceapă o acțiune de recâștigarea membrilor cari i-au părăsit, vestindu-le că întoarcerea în sânul partidului național e împreunată cu „iertarea păcatelor".

In acest scop se vor face „descinderi" mai dese în diferitele sate ale județului, iar Banca centrală le va pune automobilele la dispoziție pentru a putea străbate toate ținuturile, și cele mai îndepărtate, ale județului. S'a hotărât și colectarea fondurilor de lipsă, fonduri de propagandă. In fine s'a trimis d-lui Maniu o telegramă „de aderență". A doua zi un membru marcant al partidului a mărturisit sincer: „da, m'am convins și eu că partidul liberal ne-a bătut și în județul Sibiului!"

*

Joi noaptea spre Vineri a sosit dela Cluj venind cu acelaș tren d. Vintilă Brătianu și ministrul Ardealului d. Caius Brediceanu. La gară, ministrul Ardealului a fost așteptat de prefectul județului, prefectul poliției și președintele tribunalului, pe când d. Vintilă Brătianu era așteptat de o mare mulțime de aderenți personali și ai partidului național liberal.

Vineri la 11 ore toți membrii partidului național liberal s'au întrunit în sala cea mare dela Bulevard. D. Vintilă Brătianu a făcut aici o expunere clară și sinceră a situației politice și a arătat căile și mijloacele pentru activitatea de azi și de mâine a organizației județene.

Membrii întruniți au mulțumit d-lui Vintilă Brătianu prin rostul d-lui N. Vecerdea și al d-lui At. Boiu, pentru povețele luminoase și patriotice ce a binevoit să le dea organizației tinere dar viguroase.

S'a servit apoi o masă comună în cinstea distinsului oaspete, care a plecat cu trenul de 1 și 50 peste Turnu Roșu spre București.

*

Din Sibiul cultural amintim că doamna Constanța Hodoș, cu noscuta scriitoare, a reușit după multă trudă și umblete pela București și Cluj să înjghebe o trupă teatrală, care să fie a Sibiului pentru ca acest însemnat centru să nu fie lipsit de un factor cultural atât de puternic cum e teatrul.

Deschiderea stagiunei s'a făcut în prima zi de Crăciun cu reprezentația populară „Hoții de codru și hoții de oraș" o dramă socială în 5 acte și 7 tablouri de Felics Fiat.

Sala n'a fost așa de plină precum s'a așteptat. Actorii însă s'au achitat cu cinste de rolurile, cam anacronice pentru timpurile noastre.

„Finul coniței", piesă franceză care s'a jucat a doua zi la 9 Ianuarie a plăcut mai mult.

Coresp.

Cetiți „Infrățirea"

MINISTERUL COMUNICAȚIILOR

DIRECȚIUNEA GENERALA C. F. R.

Nr. 15 D. G./15 C./1922.

Publicațiune

Pentru concesionarea biurourilor de vânzarea biletelor C. F. R. în orașele mai jos notate, se va ține licitație prin oferte închise depuse sau trimise la Direcțiunea Serviciului Comercial C. F. R. București, Str. General Berthelot Nr. 6 sau la autoritatea de unde se poate lua Cunoștință de condițiunile licitației după cum se specifică mai jos:

Ofertele se primesc până la 5 Februarie 1922.

1. Brașov. La Direcțiunea Regională C. F. R. Serv. Comercial.
2. Satu-Mare „Șeful Stației și Dir. IV Reg. Cluj Serviciul C/M.
3. Tg.-Mureș „ „ „ „ „ „ „ „ „
4. Bălți „ „ „ „ VII „ Chișineu „ „
5. București Direcțiunea Serv. Comercial C. F. R. București, Str. General Berthelot Nr. 8.

Ofertanții trebue să ofere prin ofertă o cotă la sută din venitul brut al remizei în folosul orfanilor C. F. R.

1396-II. **Direcțiunea Generală C. F. R.**

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Cronica externe

Miercuri 11 Ianuarie 1922

Consiliul suprem al aliaților întrunit la Cannes a hotărât convocarea unei conferințe economice internaționale, care se va ține la începutul lunei Martie la Geneva.

La desbaterile acestei conferințe vor lua parte toate statele europene inclusiv Germania și Rusia.

La *Moscova* s'au început ședințele congresului comunist rus. Lenin a fost reales președinte al consiliului comisarilor. Se atribue o deosebită importanță desbaterilor acestui congres, întru cât ele vor hotărî asupra situației Rusiei sovietice în legătură cu reluarea relațiunilor cu streinătatea. Guvernul sovietelor pune mari speranțe în Franța care nu se'va asocia la tentativa financiară a Angliei de a pune sub tutelă viitorul națiunei ruse.

In prezent au loc convorbiri anglo-franceze asupra acordului din Angora. Se știe că încheierea acestui acord separat între Franța și guvernul Kemalist, a avut ca urmare o dârză rezistență din partea Turciei la cererile aliaților în chestiunea minorităților creștine cari vor rămânea sub dominația turcă.

Foametea din Rusia continuă să facă ravagii. America a votat suma de 20 milioane de dolari pentru a se veni în ajutorul populației ruse. S'a hotărât să se cumpere grâne, care să fie transportate de urgență în Rusia.

Ziarul german „Allgemeine Deutsche Zeitung" publică un violent articol în care spune că Conferința dela Cannes nu țintește la salvarea Germaniei din criza economică, ci la încătușarea ei economică. Garanțiile cerute de aliați tind ca să înlăture pentru totdeauna suveranitatea financiară germană.

Uneltirile habsburgice

— Ex-împărăteasa Zitta nu se dă învinsă —

Praga. — O telegramă din Berlin adresată lui „Prager Presse" anunță următoarele: După cum se știe, ex-împărăteasa Zitta a plecat din Funchal spre Elveția, spre a asista la o operație de apendicită la unul din fiii săi. In legătură cu această călătorie, ziarul „Acht Uhr Blatt" primește acum, dintr'o sursă, care până acum s'a arătat foarte bine informată, informațiuni cari — cum asigură ziarul — îngădue să se tragă încheierea că boala micului archiduce ar fi mai curând de natură diplomatică. Pretinsa operație pare a servi numai pregătirei unei noui întreprinderi carliste, în punctul central al căreia n'ar mai figura de data asta ex-împăratul Carol, ci fiul mai mare al acestuia, „Kronprinz„-ul.

După informațiile comunicate ziarului ex-împărăteasa Zitta ar intenția să plece la Budapesta împreună cu „kronprinz"-ul Otto. Ea vrea să apară acolo cu copilul în Adunarea Națională și să dea citire unei scrisori a lui Carol, în care acesta anunță abdicarea sa și roagă poporul ungar să ridice din propriu-i îndemn pe fiul ei, „moștenitorul îndreptățit al tronului", pe tronul Ungariei.

După cât pare, Zitta își sprijină speranțele sale într'o reușită a nouei întreprinderi pe spiritul legimist din ce în ce mai puternic în Ungaria. E în afară de orice îndoială, spune ziarul, că partizanii Habsburgilor, au început să se agite din nou foarte mult de când cu ultima întreprindere a ex-împăratului din Octombrie. Sprijiniți de cercurile liberale ale țării, ei îndreptă de două săptămâni atacurile cele mai violente împotriva guvernului și detronărei luată de Adunarea națională nu posedă pentru dânșii nici o valabilitate de drept.

Inaugurarea Automobil-Clubului din Cluj

Telegrama trimisa A. S. R. Principelui Carol președintele onorific al Clubului

Alaltăeri a avut loc în unul din saloanele Cercului militar din localitate inaugurarea Automobil clubului. La această festivitate au luat parte: D-nii Th. Mihail, Meteș, general Anastasiu, C. Iancu da, Aurel Milea, Dr. M. Farcaș, C. Tanăsescu, V. Deșliă, I. Comșa, Ing. Haesner, D. Blankenberg, P. Ogneanovici, I. Jitescu, Carol Barth, Ludovic Pasta, dr. Evian, Emil Vasiliu. Festivitatea a fost prezidată de d. Th. Mihail care e și președintele clubului. D-sa da cetire unei telegrame către A. S. R. Principele Carol care este președintele de onoare a clubului.

Telegrama a fost primită cu ovații unanime.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuielile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
Székely și Réti
Fabrica de mobile transilvaneana. Societate pe Acții.

„Cadourile" profesorilor

Un obicei care trebue să dispară

Primim următoarele rânduri din public, nădăjduind că lucrurile pe cari le destăinuiește nu sunt decât cazuri izolate:

Domnule Director!

Vă rog să aveți bunăvoința a atrage atenția Directoratului învățământului asupra următoarelor lucruri.

De un timp încoace s'a înstăpânit în școalele noastre obiceiul de a serba într'un chip neobișnuit onomasticele profesorilor și profesoarelor ceea-ce în timpul din urmă a devenit o adevărată plagă pentru bietele eleve dar mai ales pentru buzunarele bieților părinți. In reb: e permis într'o școală să se facă colecte pentru procurarea de cadouri directorului sau profesorilor?

Servește o astfel de procedură scopul școalei? Am văzut note date elevelor după valoarea cadoului; și-am văzut copile simțindu-se rușinate că ele n'au putut da cadouri. Am văzut profesoare cari prin rude și prietine pregăteau înainte elevele ce anume cadouri ar dori. Am văzut profesoare cari înainte nici nu bănuiau că li se află numele între sfinți și acum...

Și ceeace e culmea am văzut că de dragul nostru „profesori străini, catolici" își serbează onomastica — de când sunt la școale românești, — în zi de praznic ortodox, deși cele alte sărbători le țin după prescrisele bisericii lor

Inchipuiți-vă o școală cu 5—6 prof. sau și mai mulți, la ce contribuție sunt supuse elevele, când ele abea cu mare greu își pot procura cele strict necesare.

O mamă.

Un ordin care trebue lamurit

— Inchirierea fabricilor —

Comisiunea superioară de locuință în ședința sa din 23 Septembrie a hotărât că fabricile nu trebue închiriate prin oficiul de locuință.

Incă dela aplicare această dispoziții a dat loc la o mulțime de nedumeriri.

Intre altele citim deocamdată următoarele:

1. De la ce capacitate (pe produse) e socotită o întreprinder industrială ca fabrica.

2. Dacă tot ca fabrică sunt socotite și apartamentele cari țin de fabrică și cari sunt proprietatea ei — cum de pildă ar fi locuințele personalului, indiferent dacă sunt în cuprinsul fabricei sau în afară de aceasta.

3. In baza cărui articol din legea de închiriere s'a dat acest ordin întrucât știm că comisia superioară de locuință nu are căderea de-a emana jurisprudență la legea de închiriere.

Așteptăm lămuririle trebuitoare și de însemnătate precumpănitoare pentru cei interesați.

Paltoane și îmbrăcăminte pentru școla
la firma
699 **M. Neuman**
Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 431

TELEGRAME

Conferința dela Cannes

Stabilirea unei înțelegeri între Franța și Anglia

Despăgubirile Germaniei

Lafayette. 9,

Ziarele de dimineață confirmă încercările făcute de Briand și Lloyd George de a întocmi mult discutatul acord franco-englez.

Conversațiunile asupra politicei generale progresează favorabil între Briand și Lloyd George.

Membrii consiliului suprem întrunindu-se cu experții au înfăptuit rezultate importante. Germania va trebui să plătească 100 milioane mărci aur în numerar, pe lângă aceasta 1700 milioane în natură și peste 25 procente din taxele de export. Această reducere a plății în natură este supusă la acceptarea din partea Germaniei, a următoarelor 7 condițiuni: 1. Vămile germane vor fi puse pe baza plăților în aur tot astfel și taxele postale cari nu vor mai fi socotite în mărci de hârtie. 2. Tarifele da pasageri pe căile ferate și taxele postale vor fi mărite. 3. Prețul cărbunilor germani se va urca. 4. Budgetul Germaniei va fi echilibrat. 5. Se vor face restricțiuni asupra capitalului german de export. 6. Emiterea hârtiei monedă va fi oprită fiind una din cauzele principale ale deprecierei mărcei. 7. Reichsbank-ul va fi reformat. Cheltuiala armatelor franceze și engleze va trebui să oscileze pe baza unui procent egal. Dela 2 Martie anul curent costul exclusiv al forțelor americane de ocupație a fost fixat la 220 milioane mărci în aur anual.

Conferința economică

— vor participa Rusia și Germania —

Cannes, 8

După indicațiunile delegaților, proectul rezoluțiunei lui Lloyd George cuprinde pentru conferința proectată în luna Februarie sau pentru începutul lui Martie, colaborarea tuturor puterilor europene. Germania și Rusia vor fi și ele reprezentate, de preferință primilor miniștri. Conferința va căuta mijloacele prin care să se asigure reluarea comerțului internațional și desvoltarea resurselor tuturor țărilor printr'o sforțare comună, suprimându-se obstacolele de ordin politic, cari înăbușe comerțul. Realizarea acestui efort necesită garanții, dar nu va trebui să se atingă întru nimic suveranitatea națiunilor, cari vor avea libera alegere a organizațiunei lor în chestiunile interne, precum sunt: proprietatea pământului, desvoltarea marilor întreprinderi publice, controlul resurselor și industriilor țării.

Proectul englez prevede relativ la capitalurile puse la dispoziția țărilor pentru ajutorul furnizorilor, ca fondurile străine să aibă asigurarea ca bunurile lor vor fi respectate și că restituirea lor se va face în condițiuni juste cu participare la beneficiile rezultate din aceste întreprinderi.

Un nou aranjament cu Germania.

Cannes, 6.— In timpul conversațiunilor, miniștrii aliați au discutat asupra propunerii lui Lloyd George, pe care i-a comunicat-o lui Briand la conferința din Londra. In această propunere se spune că Germania fiind socotită incapabilă de a plăti cele 600 milioane mărci aur în termenele de 15 Ianuarie și 15 Februarie, i se fixează ca ea să plătească în cursul anului 1922 suma de 503 milioane mărci aur în rate lunare. Ea va plăti 125 milioane până la 15 Aprilie. Jumătate din această sumă va reveni Belgiei care va avea prioritatea în tot timpul anului 1922 Anglia va primi numai 69—80 milioane mărci aur. Italia va face sacrificii serioase din pretențiunea a sa de 189 milioane. Delegațiunea italiană a acceptat în principiu aceste sacrificii. Acordul dela Weisbaden încheiat între Franța și Germania nu a suferit nicio atingere, așa că el va putea intra în vigoare pe un termen de 3 ani. Acordul financiar încheiat la 13 August va fi realizat în avantajul Franței și în special în ceeace privește evaluarea minelor, pe cari comisiunea reparațiunilor o va adăoga ocmai la urmă la debitul Franței. Proectul englez ar cuprinde sistemul garanțiilor pentru a se obține reintroducerea ordinei în Germania. Aceste garanții ar consta în instituirea unui control asupra băncei de stat din Germania, în ridicarea tarifelor poștale și a celor de cale ferată, în taxarea cărbunelui german, în limitarea circulațiunei fiduciare și în repatrierea devizelor străine, introduse în Germania prin export.

Căutăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.
Administrația ziarului.

Citiți „Înfrățirea"

CEREȚI la toate librăriile din Țară
Calendarul Gospodarilor
1922
cu suplimentele gratuite
Prețul 5 Lei

DIRECȚIUNEA CĂILOR FERATE SOMEȘENE

No. 80/AI.

Concurs

La căile ferate Someșene află angajament numai decât: 1 inginer mecanic, 1 inginer de poduri și șosele, 1 absolvent al școlei superioare de industrie (ramul mecanic), 1 absolvent în drepturi, 2—3 absolvenți de școli comerciale și mai mulți impiegați de birou având bacalaureat sau cel puțin VI clase școli medii.

Reflectanților li se cere: să fie români cu cunoștința perfectă în vorbă și în scris a limbei române și maghiare, eventual și a celei germane ori franceze.

Preferiți vor fi cei-ce au și praxă la căile ferate. Se admit și oferiști pensioniști.

Cererile și ofertele cu indicația pretențiilor sunt a se adresa Direcțiunei C. F. Someșene în Dej până la 20 Ianuarie st. n.

Dej, la 2 Ianuarie 1922.

DIRECȚIUNEA.

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 346.

Se ocupă cu orice afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Voești să trăești o sută de ani în sănătate?

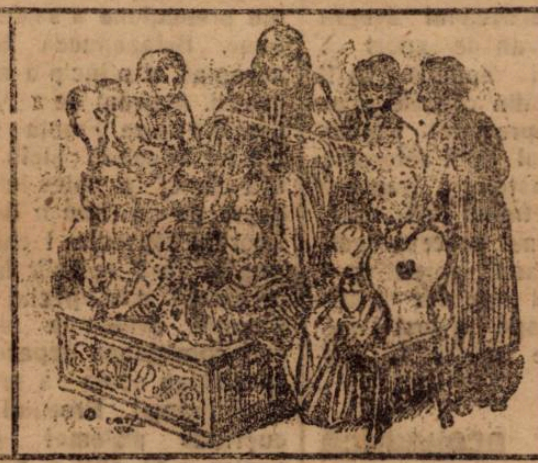

Folosește spirtul sărat „DIANA“

1230 **Nu primi imitațiuni!**

Cumpărăm în permanență:

Coarne, unghii de bou și dobivoli. Păr de porc, de vită, coame și copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne și tot feliul de rămășițe de tăbăcărie:

Fabrica de mărfuri din coarne și oase s. p. a. Cluj,

Calea Ștefan cel Mare No. 4
Telefon No. 3-14 1184

Intreprindere de transport

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biuron pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 1328

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Márton ffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

Articole frumoase de drogherie

au sosit la parfumeria

D'or

Piața Unirii No. 5. 1385

Joi 12 Ianuarie 1922

se deschide magazinul

„RENAISSANCE“ S. A.

„LA PALATUL NOUTĂȚILOR“

Calea Regele Ferdinand 15.

Face la toate mărfurile timp de 5 zile rabat de

10%

Stofe de lână, mătăsuri, catifele, pânzături, moltoane, picheturi.

1389

Încălțăminte fine pentru Domni, Dame și copii.

„VICTORIA“ Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare intreprindere de acest soi din intreaga Românie, având centrala la București și prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

în ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7**

se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate, preparate în sistem de Praga.

1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiseril și gelatina cu carne

---

O primejdie amenință Caile ferate

Slăbirea liniilor ne va aduce dezastre mari.

Până acum am înregistrat la căile ferate d nă lipsuri cari contribuiau la mersul trenurilor locomotive și vagoane. O noutate rea n se aduce la cunoștința, și anume: *slăbirea liniilor.*

Faptul, pe cât e de simplu, pe atât de în rijitor.

Se știe că în timpul războiului serviciul de întreținere a liniilor se făcea foarte greu. Revoluția din Ardeal, a adus o oarecare dezorganizare asupra acestui serviciu astfel că nu s'a cărat la timp prundișul necesar pentru întărirea terasamentului de sub traverse și pentru ca să le fixeze mai bine, și mai ales șuruburile cari fixează fiua de de traversă unele sunt slăbite iar altele prinse de trave se uzate nu pot să fie strânse mai bine.

Sunt trei cauze: Lipsa la timp de lucrători pricepuți, traverse vechi și prundișul cari trebuia ful cări, cari au contribuit mult la slăbirea liniilor. De-asemeni introducerea mașinelor mari pe liuii e secundare, cari au curbe prea repezi, n'a fost o idee fericită. Desigur că tonajul prea încărcat al trenurilor lungi de la 1918 încoace, când erau trenuri puține, a contribuit mult la această situație a liniilor din Ardeal.

Așa cum se găsesc azi liniile în Ardeal, dacă se va mai accelera viteza trenurilor vom fi martori la o serie de deraeri de trenuri. De fapt cazuri izolate sau și ivit, dovadă sunt accidentele din ultimul timp.

Inca o vizita ministerială

Astănoapte a sosit în gara Cluj d. Hortopan subsecretarul de stat al Internelor. D-sa a fost primit de autorități, printre care d. Tănăsescu, d. prefect Metes, d. primar I. Pop și serviciul polițienesc local.

Dela gară, d-sa s'a dus la presidența Comisiei de unificare unde urmează să primească audiențele.

Vizita d-sale e în strânsă legătură cu „Uniunea Maghiară“ a cărei soartă urmează să fie rezolvată astăzi.

La ora 1 d-sa a luat o masă comună la restaurantul „New-York“ iar seara urmează să plece.

Salarizarea profesorilor confesionali

Se știe că în urma intervențiilor făcute de profesorii școalelor primare confesionale ministerul instrucției a hotărât ca să fie încadrați în clasele de salarizare ale Statului.

Incadrarea contează de la începutul lunei Noembrie. Intrebarea este când începe să li se achite salariile?

După cât știm, secretariatul instrucției din Cluj a cerut de la București lămuriri în privința alcătuirei tugetelor. Până acum nu a venit nici un răspuns așa că sus numiții profesori nu-și pot primi deocamdată salarul mult așteptat.

Impotriva emigrarei

Agențiile de vânzare de bilete pentru vapoare au fost închise.

Un ordin venit autorităților din Ardeal hotărăște că orice agenție pentru vânzarea biletelor pentru vapoare se închid.

Intrebările cari se pun sunt următoarele: Care e cauza ordinului acesta? Prin el se va îndrepta vre-un rău. Ce dificultăți se fac publicului? Cauza dela care a permit ordinul este propaganda ce se fac prin satele Ardealului de către unele agenții pentru plecarea țăranilor în America. Aflăm că misionarii făceau angajamente și afereau celor lipsiți banii necesari pentru călătorie și cheltuiala până acolo.

Congresul ziariștilor din Ardeal

Sindicatul Presei române din Ardeal a convocat pentru zilele de 19 și 20 Ianuarie la Brașov o adunare generală având următoarele la ordinea zilei:

Deschiderea adunărei generale de către d. președinte al sindicatului: Raportul general asupra activității sindicatului în cursul anului 1921; Darea de seamă a gestiunei financiare și proectul pe budget pe 1922: Raportul cenzorilor: Discuțiune asupra proectului de contract-tip; Discuțiune asupra proectului unei case de credit ajutor și pensiuni; Discuțiune asupra cominului ziariștilor. sanatoriului consumului, etc: Discuțiune asupra proectului înființărei unei secțiuni a personalului administrativ și a lucrătorilor tipografi; Diferite propuneri: Alegerea noului comitet; Fixarea datei și locului viitoarei adunări generale.

Un concert prin telefonia fara fir

Au asistat și suveranii Belgieni

Ziarul „Petit Parisien scrie; Continuându-se sub direcțiunea generalului Ferrié încercările preparatorii ale punerii în serviciu a unui regim de convorbiri prin telefonie fără fir. stațiunea T. F. F. din Turnul Eiffel, a dat eri d. a., sub preziden ia d-lui Paul Lafont, sub-secretar de stat la P T. T., un concert auditoriului convocat de către Automobile-Club din Belgia, în marea sală a serbărilor din avenue Louise, la Bruxelles.

Regele Belgiei și familia regală au asistat dela Bruxelles la acest concert. S'au produs mai mulți artiști parizieni printre cari d-na Yvonne Printemps, d-nii Noté, Lucien și Sacha Guitry și violonistul Brun.

D. Paul Laffont a pronunțat câteva cuvinte la adresa suveranilor belgieni.

Citiți în Pag 8-a.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

Vânzări și Cumpărări:

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și vițul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după învoeală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Căsătorii:

TÂNĂR 29 ani din Regat funcționar, venit lunar 3000 Lei, dorește căsătorie cu o D-șoară sau văduvă cu situație materială bună. Adresa la ziar sub „Amidor" la Infrățirea.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă execută cu prețuri avantajoase

Salonul de modă alui

Wartenberg

Cluj, Calea Victoriei 13 1275

fostul conducător al salonului de modă „Venus"

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielu Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Cent
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii

Reclama este sufletul comerțului

Fabrică de Sticlă din Turda

Prospect:

Subsemnații fundatori am luat inițiativa formărei unei societăți anonime cu capital social de Lei 8.000.000·— împărțit în 16.000·— acțiuni la purtator à Lei 500.—, societate denumită Fabrică de Sticlă din Turda, cu scopul de a înființa și achiziționa fabrice de sticlă și face comerciul cu articole de sticlă.

Deocamdată se va înființa fabrică de sticlă în Turda, clădirele pentru această fabrică sunt aproape complect terminate și situate pe un teren cu două linii de garaj — toate mașinele sunt gata a fi expediate: materialele prime de cea mai mare puritate sunt asigurate în apropierea uzinei, concesiunea pentru gazul metan este obținută. Astfel că această fabrică va începe să funcționeze în cursul lunei Mai a. c. și datorită mașinelor și specialiștilor pe cari i-a angajat, va produce atât butelii cât și articole din sticlă alba suflată și presată în cele mai bune condițiuni. Adunarea Generală de constituire va fi chemată să aprobe lucrările inițiate de Banca Centrală pentru industrie și comerț și să la pria cu prețul lor de cost.

Pentru a interesa cercuri cât mai largi la acesta industrie am decis să punem

la dispoziția publicului 4.000.— acțiuni în valoarea totală de 2,000.000.— Lei.

restul de acțiuni în valoare de 6.000.000·— Lei fiind subscris de către fondatori.

Subscrierile și plățile să fac la Banca Centrală penttu Industrie și Comerț, Cluj,

cu începerea dela 10 Januarie.

Prima rată de 250 Lei de fiecarc acțiune plus 20 Lei pentru spese de fondare se va vărsa la subscriere

cel mai târziu până la 20 Januarie a. c.

Rata a doua de 250 Lei de fie care acțiune să va achita cel mai târziu până la 20. Februarie.

Fondatori își rezervă dreptul de a numi primul Consiliu de Administrație pe un period de 4 ani și dreptul de a selecționa acțiunile subscrise.

Cluj, la 5 Ianuarie 1922.

Fondatori:

Banca Centrala pt. Industrie și Comerț, S. A. Cluj,
Banca Agrara, S. A. privilegiată din Cluj,
Dr. Victor Bontescu, fost Ministru al Indust. și Com.
Ionel Comșa, fost Secretar General al Comerțului,
Ing. Virgil Dessila,
Ing. Vasilie Lazar, Ing. Geolog, Directorul Societății Energia Ardealului,
Simon Mendel Lazar, mare proprietar, Directorul fabride bere, Turda.
Dr. Ing. Tom Schieder, fost Director General al Fabricelor de sticlă și cristal St. Gobain, Germania. 1384

Societatea ocrotirea orfanilor din Războiu filiala Turda.

No. 665—1921.

Concurs.

Să scrie Concurs pentru ocuparea postului de director administrativ la Orfelinatul Mihaiu Viteazul din Câmpul lui Mihaiu.

Petițiile sunt de a se înainta ocr. orfanilor din Războiu filiala Turda până la 20 Ianuar 1922.

Să recere ca petenții se fie 1. Cetățian Român, 2. să oibă vârsta de 21 ani împliniți, 3. dovedirea au sartifăcut datorinței militara și ca posed cunoștințele speciale pentru serviciul solicitat prin diplome sau praxă în administrarea orfelinetelor sau altor instituții similare.

Salariu este dela 800—1000 Lei lunar, cartir, încălzit și luminat.

Turda, la 3 Ianuar 1922.

E. P. MOLDOVAN,
Președinta.

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri

Constanța-New-York

Vaporul Transatlantic de lux

„Megali Hellas"

pleacă din portul Constanța la **la 5 Ianuarie 1922 st. n.**

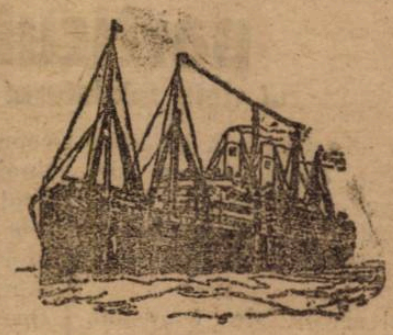

După vaporul Megali Hellas pleacă transatlanticul de lux

„Themistocles"

la 15 Ianuarie 1922 st. n. din portul Constanța direct New-York

După vaporul Themistocles urmează a pleca următoarele vapoare „CONSTANTINOPLE" și „KING ALEXANDER".

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteza mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCUREȘTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascar Catargiu No. 28.
902 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Candidat de advocat

cu praxă ardeleană, care posede limba română în scris și cetit, află aplicare în biroul subsemnatului.

Dr. JUSTIN CL. IUGA advocat,
Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 3, etaj I. Telefon 106

In atențiunea exploatoarelor industriale și exploatoarelor comune!

Oferim pentru furnizare promptă:
Carbuni de ocnă prima calitate din valea Jiului.
Cărbune de piatră Oligocenic având 5000 calorii cu lustru negru în bucăți potrivit și pentru încălzirea locuințelor, tot calitatea aceasta și de ocnă.
Mai departe: pentru cazane mai mari, mori, fabrici de spirt și cărămizi cărbune brun de ocnă și în bucăți având 3400 calorii.
Despre vagoane și permisuri ne îngrijim noi.
Adresa telegrafică: „Recomp". ● Telefon interurban: 130
Anton Reck și Soțul mari comercianți de cărbuni Cluj, Strada Izabella No. 5. 120

Mare asortiment

de candelabre electrice și lămpi de masă

1337

la Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acțiuni „REX"
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.

Se vând de asemenea tot felul de materiale precum și becuri electrice en gros și en detail.

Reclama 1368

Se caută o tipografie

cu una sau două mașini plane, litere românești suficiente.

A se adresa cu inventar la Administrația ziarului „Infrățirea" sub T. H.

Finanțe-Industrie-Comerț

Banii Statului la Bănci particulare

Cazul dela ministerul de industrie

Ziarele din Capitală au adus în discuție, acum câte-va zile, chestiunea „fondului de comision" creat acum doi ani la ministerul industriei și Comerțului.

Fondul acesta de comision, format dintr'o taxă suplimentară oferită permiselor de export a atins până astăzi, — la încasări, — judecând după cifrele foarte apropiate de adevăr, dar neprecise pe care le avem — o sumă de peste 300 milioane lei. Destinațiunea formală a fondului — foarte lăudabilă: folosirea pentru scopuri culturale, privind în special instituțiunile de cultură și educațiune comercială și industrială, cum ar fi școalele și academiile de comerț, laboratoare și muzee de interes comercial și industrial, etc. Destinațiunea practică: diverse misii, diurne, gratificații și plasamente, dintre cari unele cu scopuri evident... politice.

Fondul creștea și se cheltuia, în afară de cadrul budgetului ministerului de industrie și comerț, ba chiar în afară de prevederile legii contabilității publice. Pe vremuri a fost vorba de un regulament pentru precizarea manipulărilor acestui fond, dar regulamentul nu s'a făcut și manipulările au rămas pe seama ministrului de resort și a auxiliarilor lui.

Disențiunile angajate scot în evidență neregulata existență și manipulare ale acestui fond extra budgetar și implicit scot în evidență și unele bizare utilizări ale fondului, cari dovedesc o neînchipuită concepție nouă a întrebuințării banului public.

Din încasările de peste 300 milioane lei, se cheltuesc peste 150 în mod mai mult sau mai puțin neregulat. 100 au fost date „ca împrumut ministerului finanțelor, care de multe ori s'a găsit în imposibilitate să facă față plăților obligatorii; iar 25 milioane au fost depuse spre fructificare(?) la Banca țărănească și, spre a se... estompa intenția, 10 milioane au fost depuse cu acelaș rost, la Banca Crisoveloni. Toate astea într'o vreme când casa Statului era complet lipsită de numerar.

Cei cari pretind a fi bine informați afirmă că fructificările fondurilor depuse la bănci ar fi avut caracter mai mult de alimentare, deși se zice că alte bănci ar fi refuzat sarcina păstrării acestor bani.

In orice caz, fiind de neconceput existența și manipularea unui fond public în afară de cadrul unui budget și de prevederile legii contabilității publice lucrurile au neapărată nevoe de lămurire: milioanele depuse spre fructificare trebuie să intre în cassa Statului și manipularea să fie normalizată.

Lichidarea „Aprovizionării"

In „Monitorul Oficial" s'a publicat o deciziune a ministerului de interne prin care dosarele, registrele și actele de gestiune ale direcțiunii studiilor, statisticei și alimentării interne, precum și actele ridicate dela fostul subsecretariat al refacerii și aprovizionării cari urmează a fi supuse comisiunii de control și lichidare de pe lângă ministerul de finanțe, vor fi stabilite de către o comisiune compusă din d-nii: D. M. Alexandrescu, inspector general administrativ; Iuliu Lăzărescu, inspector general financiar; sub președinția d-lui secretar general al ministerului de interne.

Această comisiune va putea lua dispozițiunile ce va crede necesare, pentru ca registrele, dosarele și actele în chestiune să fie trimise imediat comisiunii de verificare prevăzută mai sus, formate în dosare șnuruite, sigilate și parafate.

*

UN COMUNICAT OFICIAL

In urma interveniței Comisiunei de Control dela ministerul de finanțe, numită de fostul ministru d. Titulescu pentru verificarea gestiunei fostului subsecretariat de stat al Aprovizionării, ministerul de Interne, constatând că scriptele actualei Direcțiuni a Alimentării sunt confuze și neregulat ținute, a dispus să se inventarieze toată arhiva, să se șnuruiască registrele și totul să fie transportat la sediul comisiunei de control, în localul direcțiunii datoriei publice din ministerul de finanțe.

Comisiunea de control a fost invitată să reia cursul cercetărilor sale.

Afacerile de furnituri ale fostului subsecretariat al Aprovizionării, deferite parchetului de Ilfov, cabinetul 7 Instrucție, de comisiunea de lichidare sunt următoarele:

1. Furnitura de stofe cu D. Dottore Emilio Castelegneni.
2. Furnitura de stofe cu Rosemberg et Co. (postavul kaki).
3. Furnitura de cartofi cu Eisenstein.
4. Furnitura de talpă cu Tratta.
5. Furnitura de lemne cu Lupu Wechsler.

Poliția din Cluj

— încă un caz tipic —

Modul cum au fost recrutate unele elemente din serviciul poliției din Cluj ne dă ocazie ca să fim martori la multe scene regretabile. Un caz s'a petrecut în ziua de Crăciun în cafeneaua „Park".

Căpitanul de poliție Ursu care sta la o masă alături de familia unui funcționar a început să arunce cu capete de țigări asupra acelei familii care, văzând că are de a face cu o „față polițienească", s'a retras la o altă masă mai îndepărtată. Purtarea necuviincioasă a domlui căpitan de poliție nu a încetat însă. La un moment cineva a rugat frumos pe polițist să păstreze buna cuviință. Polițistul a sărit la el cu scaunul și atunci cel amenințat la lovit cu destulă putere încât să-l aducă la realitate.

Polițistul a telefonat după detectivi și incidentul nu s'a aplanat decât atunci când reprezentantul parchetului a intervenit.

Incidentul e regretabil. Ne întrebăm însă unde mai e prestigiul forței publice în Cluj și ce-l face pe dl Popovici prefectul poliției să mai țină astfel de oameni?

Răspândiți „Infrățirea"

Comisia de evaluare a imobilelor

— Precizări —

Câteva ziare locale ocupându-se de comisiunea de apel a evaluărei imobilelor nu au lămurit opinia publică în chip exact. Astfel au interpretat greșit și rostul comisiunei și au schimbat și rolurile.

Din partea comisiunei ni s'a spus că d-l Vasile Toșa, fost director financiar, este reprezentantul tehnic iar d-l Vonica este delegatul contribuabililor numai când lipsește d-l Teopfert Robert. Asemenea ni s'a spus că învinuirea adusă d-lui V. Toșa că ar fi luat parte și în comisiunea de evaluare și că acum nu ar mai putea participa în comisiune, este neadevărat. Da fapt d-sa a lucrat 10 zile și numai într'o comisiune iar acum la Apel procesele verbale iscălite și de d-sa sunt judecate fără a i se lua avizul.

Știri economice

Direcțiunea generală a contribuțiilor directe a întocmit un anteproect de lege cu privire la modificarea legii impozitului pe avere și îmbogățirea în timpul războiului.

Ante proectul va fi studiat de d. Take Ionescu și apoi va fi expus aprobărei consiliului de miniștri.

* * *

Din recolta anului curent, în curând se va exporta Elveției 3000 vagoane grâu, din cele 7500 cu cât e statul român dator pentru creditul de 24 milioane franci acordat de această țară.

Societatea Studenților în Farmacie

Alegerea noului comitet

In zilele aceastea a avut loc reorganizarea Societății științifice a studenților în Farmacie făcându-se pri a dată alegerea comitetului după cum urmează:

D-l prof. dr. Gh. P. Pamfil președinte de onoare.

D-l I. Stiu, reprezentant al Societății în „Centrul Studențesc". D-l S. Lipovan președinte Al. Albrechtfeld vice președinte, d-l Ciocâneea V. secretar general, d-șoara Imigard Bok, casier, d-șoare M. Corbeanu și d-l A. Chira secretari de ședințe, d-l Albert Milzer bibliotecar.

După citirea statutelor și analizarea diferitelor probleme aduse de majoritate, s'a hotărât următorul program:

1. Inființarea sediului societății în local independent de acela de unde se află în prezent.
2. Crearea Bibliotecii și sălei de lectură precum și a laboratorului cu complectarea tuturor drogurilor și materiilor extrase din droguri.
3. In fiecare săptămână vor avea loc ședințe cu caracter științific, unde vor fi datori toți studenții membrii ai acestei societăți să prezinte o lucrare originală, care cu timpul se va publica în o revistă a farmaciei.

Toate acestea vor fi provizorii fiind asigurați de d-l prof. dr. Pamfil, că odată cu construirea proectatei case a Societății farmaciștilor din Ardeal și Banat prevăzută și votată în statutele Societății farmaciștilor, criza de local corespunzător pentru această societate va fi în curând înlăturată.

Probabil societatea se va instala în mod provizor în Institutul Farmaceutic, unde se află și muzeul Medicinei, având o cameră pusă la dispoziția ei datorită generosității dlui prof. dr. Pamfil.

BANCA CENTRALA

pentru industria și comerț s. a. în CLUJ

Capital societar: **Lei 50.000.000**— Fond de rezervă: **Lei 16.000.000**—

LEGĂTURI DIRECTE CU STRĂINĂTATEA. **EXPORT—IMPORT.**

Secția de bancă

se ocupă cu tot felul de afaceri bancare, financializări, escout, lombard, credite de contcurent, incasso, plăți în interiorul țărei și în străinătate.

Primește **depuneri** spre **fructificare** totdeauna pe lângă cel mai urcat procent de interese de prezent: în cont-curent 4½% netto, pe libel de depuneri cu abzicere reglementară 5—5½% netto, pe libel de depunere cu termin fix de 1 an 6% netto și după sume mai mari.

Darea după interese o plătește institutul.

Secție de mărfuri

prin sub secțiile ei de coloniale și de textile de tranșează tot felul de operațiuni comerciale în cont proprin și în comisiu.

Secția de cereale

se ocupă cu comerciul de cereale și producte agronomice, cultivînd exportul cu gros.

Secția industrială

naționalizează industrii existente și creiază noiu rami industriali, cari nu sunt în țară.

Secția de organizare

execută complectarea rețe ei filialelor, organizează controlul intern, lanșează circulare instructive de interes general, face aceviziția și propaganda necesară.

Prin Secția americană a stabilit legătură cu frați nostri din America spre deplină mulțămire a acelora

Depuneri spre fructificare, Dollari, asignate și cecuri americane se primesc și la:
Banca Centrală, Filiala ALBA-IULIA, (fosta bancă „Iulia".
Banca Centrală, Filiala ARAD, Piața Boros Beni No. 3.
Banca Centrală, Filiala HAȚIEG, (fosta banca „Hațiegana".
Banca Centrală, Filiala ORADEA-MARE, (fosta banca „Sentinela".
Banca Centrală, Filiala SIBIU, Strada Cisnădiei No. 7. II.
Banca Centrală, Filiala TURDA, (fosta banca Arieșana).

Sprijiniți BANCA CENTRALĂ căci este cel mai mare institut pentru industrie și comerț al nostru înființat cu capital curat românesc-ardelenesc.

Abonamente

pentru

ziarul „Infrățirea"

se primesc la

LIBRARIA

„Cartea Românească"

Piața Unirii 7.

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul II. No. 421 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Sâmbătă 14 Ianuarie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 252.
SUB CONDUCEREA [illegible]
Director: D. [illegible]
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN 120 LEI
„ 6 LUNI 60 LEI
„ 3 LUNI 30 LEI

Intre atacuri și pertractări

Bănuiam-eeoul pe care avea să-l producă în mijlocul presei din Capitală, articolul-scrisoare publicat de d. Vaida-Voevod în numărul de Crăciun al „Patriei". Acest cadou de Sărbători pe care fostul președinte al Consiliului a găsit cu cale să-l facă unor anumite ziare cari trăiesc din turburarea patimelor și din exploatarea „senzaționalului", a fost apucat cu amândouă mâinile, într'un lung acces de liconiie satisfăcută.

„Lupta" d-lui Brănișteanu ca și „Aurora" d-lui N. D. Cocea, „Adevărul" d-lui Rosenthal ca și „Luptătorul" d-lui Algazi, — întreaga publicistică neo-română, — s'au repezit să exploateze scrisoarea-articol a d-lui Vaida-Voevod, interpretând-o, adăugându-i subtîtluri îndrăznețe, subliniind-o și punând-o într'o anumită lumină... revoluționară.

Iată deci, cum, în lumina acestor comentarii interesate, d. Vaida-Voevod, se pare că ar fi vorbit despre „conflictul între Rege și Țară", că ar fi amenințat pe Suveran cu soarta Habsburgilor, și că ar fi acuzat Coroana că se lasă „scoasă la mezat,,"

Noi cari am citit articolul-scrisoare al d-lui Vaida-Voevod n'am putut bănui, nici o clipă, asemenea intenții jignitoare în proza fostului consilier al Tronului. Ajutorul de șef al partidului național din Ardeal este, într'adevăr, un temperament plin de izbucniri exagerate, a cărui impetuozitate trece, de cele mai multe ori, dincolo de propriile d-sale gânduri. De pe urma acestei caracteristice a firei d-sale, fostul deputat în Camera maghiară a avut să sufere, adesea, neplăcerea retractărilor...

Dar, d. Vaida-Voevod nu e un revoluționar. Nici pe departe. Lumina în care vor să-l așeze binevoitorii noștri confrați din Capitală, — legitimi reprezentanți ai năzuințelor Ardealului, — e un joc teatral de efecte scenice. D. Vaida-Voevod este același om politic din condeiul căruia a scăpat, acum câtva timp, nefericita formulă a „Ardealului pentru Ardeleni". Și atunci, vorba aceasta, pe care organele partidului național au căutat s'o explice și s'o limpezească, a prins rădăcini mai adânci la București, decât la Cluj sau aiurea. Evident d. Emil D. Fagure este un regionalist mult mai înfocat și mai sincer decât d. Vaida-Voevod, iar pe d. Rosenthal îl dor mult mai mult necazurile ardelene decât pe d. Iuliu Maniu...

Astfel privite lucrurile, articolul-scrisoare al d-lui Vaida-Voevod nu constituie nici un atac la adresa Coroanei, nici semnalul de alarmă a unei lupte primejdioase între provincii. D. Vaida-Voevod e, la rândul d-sale, un bărbat de Stat pe care pasiunea personală îl poartă, când împotriva unui partid politic, când împotriva altuia, așa după cum nehotărârea d-lui Iuliu Maniu îl duce să trateze când spre „dreapta" când spre „stânga". Iar chestiune de temperament...

Căci, nu putem uita faptul că partidul național a tratat săptămâni întregi o colaborare cu partidul național liberal și că, atunci, se stabilise cea mai perfectă armonie de vederi între purtătorii de cuvânt ai celor două organizații politice. Cum? Atât de repede a devenit partidul național liberal un partid de „ambițioși, incapabili și obrasnici!" Numai pentru că n'a satisfăcut pretențiile de dictatură regională absolută ale d-lui Vaida-Voevod?

Nu credem să se mai îndoiască nimeni asupra motivelor cari fac posibile asemenea vorbe și asemenea atitudini. Este aceeaș dezorientare a partidului național din Ardeal, — închistat în cadrele sale provinciale, — față de întreaga mișcare politică din vechiul Regat. Astăzi nu există partid de guvernământ, dincolo de Predeal, pe care partidul național să nu-l fi atacat, cu ultima violență, și cu care să nu fi tratat, cu o incontestabilă politețe. Să ne mirăm de ieșirea de acum a d-lui Vaida-Voevod?

Nu. Regretăm cel mult felul în care a fost luat în exploatare de o presă din Capitală, românească, aproximativ, numai prin limba în care e scrisă.

Evenimentele zilei

Rusia la conferința economică.

Roma. Agenția radiotelegrafică rusă face cunoscut că guvernul italian a invitat personal pe Lenin ca să asiste la conferința internațională pentru refacerea Europei care va avea loc în Martie la Geneva. Presa rusească se exprimă foarte favorabil în privința acestui acord european care implică recunoașterea guvernului sovietelor.

•

Cannes. Cicerin a telegrafiat consiliului supreem că guvernul rus acceptă cu satisfacție participarea la conferința din Genua. Delegația rusă va fi investită cu puteri depline.

•

Cannes. Se anunță oficial că Lenin a acceptat necondiționat să vină la Genua, sub rezerva că foametea nu va împiedeca plecarea delegaților ruși.

Să ne spuie „Îndreptarea"

Ziarul „Îndreptarea", ocupat de câtva timp cu numărătoarea „lichelelor", denunță, în n-rul dela 7 Ianuarie, și lichelismul „unui ziar de peste munți" care, dându-se până ieri ca organ al partidului poporului, „se complace astăzi, printr'o suspectă schimbare la față, în atmosfera sufocantă a takismului".

Și „Îndreptarea" precizează: e vorba de „Gazeta Ardealului".

Într'adevăr, timp de un an de zile, această foaie a trecut ca unul din organele lăturalnice ale guvernului Averescu, și, în această calitate, ea a fost primită sau respinsă de către publicul cetitor din Ardeal.

Mai mult: după căderea guvernului Averescu, „Gazeta Ardealului" a continuat să se prezinte ca foaie averescană, potrivindu-și scrisul după atitudinea „Îndreptării". Deodată însă, fără nicio explicație pentru cetitori, numitul ziar își schimbă atitudinea, — prezentându-se de astă dată ca organ lăturalnic al guvernului Take Ionescu, despre care crede că „este și poate să devină mai bun decât fostul guvern".

Constrânsă la un răspuns prin comunicatul publicat de „Îndreptarea", „Gazeta Ardealului" ne asigură că, deși averescană ieri și takistă astăzi, ea este totuși o foaie „independentă de informații, care nu stă în slujba niciunui partid politic, ci numai în servicul opiniei guvern".

Și pentruca asigurarea să fie și mai temeinică, „Gazeta Ardealului" adaogă: „Noi consultăm opinia publică, și nu politicianii cari ar vroi să se servească de ziarul nostru".

Dar întrebăm: cine consultă opinia publică și cine vorbește în numele ei? *Care este adică omul sau cari sunt oamenii cari, ascunși la spatele acestui ziar, jertfesc atâta timp și jertfesc atâția bani numai de dragul de a consulta în fiecare zi opinia publică a Ardealului? Recunoscătoare, opinia publică vrea să-i cunoască. Ea vrea să știe cine, consultând-o ieri, a găsit-o averescană, și cine, consultând-o astăzi, o găsește takistă?*

„Îndreptarea" are cuvântul. Singur organul partidului poporului ar putea să ne spuie nu numai cine consultă opinia publică, dar poate și cât costă această consultare.

Ar fi un serviciu prețios care sar face nu numai guvernului de azi, ci și guvernului de mâine. Căci, deși takistă în momentul de față, „Gazeta Ardealului" ne previne că ea „așteaptă desfășurarea evenimentelor", — ceia ce înseamnă că, mâine, ea e gata să întreprindă o nouă consultare a opiniei publice.

Răspândiți „Infrățirea"

Pilde dela vecini

Politica constructivă a Cehoslovaciei

— Părerile primului ministru cehoslovac —

In timp ce viața politică dela noi este preocupată zilnic de combinațiuni oculte și de tot soiul de intrigi politice, puse în serviciul unor ambițiuni, alte țări pătrunse de grija vremilor grele prin care trec, își concentrează toată activitatea lor spre o politică de realități.

De sigur, că o țară care ne-ar putea servi de exemplu în această privință este Cehoslovacia.

„Gazette de Prague" publică un interesant articol datorit d-lui Eduard Beneș, președintele Consiliului de miniștri cehoslovac, în care insistă asupra principiilor de care trebue să fie călăuzită o țară în politica întreprinsă de conducătorii ei.

POLITICA DE DUPA RAZBOI

Politica după război — spune d. Beneș — trebue să aibă la baza ei un principiu fundamental, de care atârnă funcționarea întregului dispozitiv al acelui stat: Tendința de reconstrucție.

Timp de patru ani lumea întreagă a fost cuprinsă de un spirit de distrugere, care a nimicit legăturile individuale, naționale și economice din toate țările. Din această cauză au dispărut un mare număr de instituțiuni internaționale și naționale.

Acelaș spirit de distrugere a răsturnat întreg sistemul economic dinainte de război și a determinat prăbușirea a trei mari imperii.

Ca urmare firească a acestor stări de lucruri, în prezent este o necesitate imperioasă ca politica tuturor oamenilor de stat să tindă la reconstrucție.

In deosebi, această politică reconstructivă trebue să fie urmată de noile state. Diplomația cehoslovacă a căutat dela început să răspundă cerințelor impuse de noile împrejurări externe.

LINIȘTEA EXTERNA

Pentru a-și ajunge acest scop, Cehoslovacia, prin politica internațională de care este călăuzită, și-a asigurat o desăvârșită liniște la hotarele ei, de oarece desvoltarea internă a unui stat, depinde în primul rând de liniștea pe care el o are în afară. Acordul cu Jugoslavia și alianța cu România ne-a dat posibilitatea să creem Mica Înțelegere care să ne asigure pacea.

In prezent politica externă a Cehoslovaciei este stăpânită de două principii: Să stabilească o bază de înțelegere între statele Micei Înțelegeri în vederea unui acord economic, și, să prevină eventualitatea unui pericol pentru Europa centrală din partea Germaniei și Rusiei.

Acordul economic trebue să fie privit prin lumina unei reconstituiri economice a Europei centrale, care să garanteze suveranitatea și independența economică a Cehoslovaciei, iar în al doilea rând el să prevină pe orice repercusiuni economice s'ar ivi din partea Germaniei și Rusiei.

Succesul acestor sforțări va depinde de felul cum vom conduce politica internă.

BAZELE POLITICEI CONSTRUCTIVE

Trebue să recunoaștem în chip sincer, că politica noastră reconstructivă n'a fost condusă destul de conștiincios și sistematic. I-a lipsit un plan limpede și precis, o concepție coordonată și chiar de multe ori o concepție specială față de soluțiunile chestiunilor privitoare la interesele statului și ale națiunei.

Nu este de loc greu ca să găsim cauzele acestei situațiuni. De aproape doi ani după încheierea armistițiului nu am ajuns încă la deslegarea problemei aprovizionării. Pe de altă parte pretutindenea domnește o atmosferă turburе și de neîncredere, pricinuită de mișcările socialiste. Oameni de seamă, dar lipsiți de experiență, au căutat să răspândească idei confuze, care au contribuit și mai mult la mărirea stării de nesiguranță. Nu este vorba despre partidele politice care ne-au adus în această situațiune. Politica reconstructivă trebue să se ridice deasupra chestiunilor de partid.

UNITATEA DE VEDERI

Avem nevoie în politica internă de o unitate de vederi precise și de curajul necesar înfăptuirei programului conceput.

Prima condițiune pentru a realiza consolidarea definitivă a unei țări, este de a procura statului baze economice hotărâte și bine chibzuite. Aceasta însemnează că se impune un bilanț comercial statornic, care să favorizeze o stare înfloritoare economică.

Putem să afirmăm cu multă mulțumire, că în ultimul timp, datorită activității noastre, atât în politica internă, cât și în cea externă, sforțările cehoslovace au fost încoronate de succes.

REFORMA AGRARA

A doua mare problemă pentru politica internă a Cehoslovaciei, este reforma agrară. Organizația agrară din țara noastră prezintă multe neajunsuri și nu avem până în prezent un program de realități în această chestiune, de cea mai mare importanță pentru viitor. Numai un program politic constructiv va îndrepta și îmbunătăți starea de lucruri.

Mişcarea culturală; literară, teatrală, artistică

Cronica teatrală

Teatrul naţional din Cluj: Manevrele de toamnă, comedie în 4 acte, localizată de d-l P. Gusty.

Spectacolul de Marţi seară a dovedit încă odată că Teatrul naţional din Cluj are în momentul de faţă o excelentă trupă de comedie. Evident, această dovadă s'a mai făcut şi altădată, — vezi „Cinematograful"; tot astfel la se putea face, şi cu o altă comedie decât vechea localizare a d-lui P. Gusty.

Manevrele de toamnă se desfăşoară de-alungul a patru acte îndestul de vesele Dl P. Gusty primul dir. de scenă a Teatrului naţional din Bucureşti, e un vechi practician al rampei. O lungă experienţă, călită în munca migăloasă de după culise, un neîntrerupt contact cu cerinţele şi gustul publicului, alcătueşte capitalul preţios al unui bun meşteşugar. Nu înlocuieşte fără îndoială, arta adevărată, dar poate oferi adaptări reuşite, în cari „efectele" sunt mânuite cu îndemânare şi „tipurile" locale sunt retuşate cu o mână sigură.

De aceea, Manevrele de toamnă, fără să fie o comedie cu însuşiri alese, e o amuzantă operetă . . . fără muzică, bogată în situaţii hazlii, deşi factura sa naivă trădează o vârstă destul de înaintată.

Iată deci un paşnic şi bughez oraş de provincie, care aşteaptă să adăpostească un regiment de cavaleri, destinat să ia parte la „manevrele de toamnă". Dispoziţia diferită cu care e aşteptat regimentul de cavalerie, constitue leit-motivul de humor al primului act. Evident, un bun şi serios părinte de familie preferă să găzduiască un colonel, — fie chiar reumatic, — decât patru locotenenţi predispuşi şi la alte „manevre" decât cele de pe câmpul de exerciţii. . .

Dar orice comandant de regiment are un „aghiotant", şi iată cum se înnoadă un început de intrigă amoroasă, cu mici răutăţi, cu atitudini capriţioase şi cu duşmănie prefăcută între locotenentul Smeureanu şi nepoata gazdei domnişoara Anuşa Visaliev, o rusoaică „jumătate sânge", la mâna căreia candidează, în împrejurări pline de peripeţii, locotenentul Fumureanu. Două alte idile, una între doctorul Corneanu şi domnişoara Caterina", o fată săracă şi curagioasă, a doua între odrasla ajutorului de primar Ţopârdea şi timidul „spiţer" Nucşoriu, complectează şi complică intriga din jurul „Manevrelor de toamnă", cari se sfârşesc astfel cu trei căsătorii.

Publicul a primit cu o firească bună dispoziţie acest prilej de a-şi descreţi frunţile. Artiştii au jucat cu plăcere această localizare uşoară, caşi cum ar fi dorit să arate că pot face şi lucruri mai bune.

In fruntea interpretărei a stat, fără îndoială, d. C. Toneanu, al cărui humor firesc a dat un colorit delicios locotenentului Fumureanu. D. C. Toneanu e un fin actor de comedie cu rare calităţi de fantazie, care ar face cinste oricărei scene moderne. Ne felicităm că-l avem azi, la Cluj, şi nu-i dorim altceva decât să fie utilizat la locul său. Astfel am fi scutiţi şi noi, — şi ar fi scutit şi d-sa, — de sforţări inutile ca aceea care i-s'a impus în „Marşul nupţial."

Acelaş lucru îl putem spune şi despre d. Neamţu-Ottonel, care ar putea să ne creadă că se găseşte mult mai „acasă" în pielea timidului spiţer din Manevrele de toamnă decât în acea a sentimentalului Claude Morillot.

Cu „brio" au complectat bunul ansamblu de comedie d-nii Mihăilescu-Brăila, Mişu Ştefănescu, Virgil Vasilescu, Ionescu Ghibericon şi d-nele Ec. Stănescu. Nat. Ştefănescu, Jeana Popovici, Stanca Alexandrescu, şi N. Adamidi.

Punerea în scenă, precisă şi plină de gust se datoreşte d-lui Gogu Mihăescu

A. H.

Contesa de Noailles despre poesie

Răspunzând unei anchete literare a revistei „Les Annales" compatrioata noastră şi marea poetă franceză contesa de Noailles, născută Brâncoveanu, scrie următoarele despre poezie:

„Poezia trebuie să aibe în acelaş timp un caracter de tinereţe şi un caracter de eternitate. Poetul trebue să privească spre viitor, să trăiască în prezent şi să rămâe totuşi legat de trecut. Kipling, ale cărui epitafe scrise pentru soldaţii morţi le-am cetit de curând, realizează această minune.

Inspiraţia lui e modernă, şi nimic nu e mai aproape de frumuseţea greacă decât versurile sale.

Poetul trebue să exprime cât mai multe adevăruri şi să atingă cât mai multe inimi şi cât mai multe inteligenţe. El nu trebue să-şi închidă cercul, ci, dimpotrivă, el trebue să scrie pentru cât mai multe generaţii. Eu aş vrea să fiu înţeleasă în acelaş timp şi de bătrâni, şi de bărbat şi de copil. Şi dacă morţii s'ar scula, eu aş vrea să fiu înţeleasă şi deci, după cum aş vrea să fiu înţeleasă şi de oamenii cari se vor naşte mâine. Inteligenţă şi emotivitate, iată ce-i trebue unui poet. Este o greşeală să se creadă că inteligenţa nu este dar al poeţilor. Geniul lui Hugo este înainte de toate un geniu al inteligenţii".

ŞTIRI CULTURALE

Teatrele noastre naţionale vor sărbători tricentenarul lui Molière marele satiric al veacului al 17 lea la 17 Ianuarie, reprezentând piese din repertoriul marelui scriitor francez, însoţite de conferinţe asupra vieţei şi operei lui Moliere.

La Teatrul Naţional din Bucureşti se va juca actul al III. din Tartuffe, actul al IV din Avarul şi un act ocazional de d. N. Iorga „Molière se răzbună".

Nu ştim încă ce se pregăteşte la Cluj unde repertoriul Teatrului Naţional conţine câteva piese de Molière.

Invăţătorii mor de foame!

— Un strigăt în pustiu —

Am relevat şi noi, în dese rânduri, starea mai mult decât precară a învăţătorilor confesionali, şi am stăruit asupra primejdiei naţionale care decurge dintr'o situaţie care ne poate lipsi cu desăvârşire de şi-aşa puţinii noştri dascăli de la sate.

O impresionantă alarmă dă în această privinţă d-l George Lipovanu, preşedintele învăţătorilor din judeţul Caraş-Severin, care publică în „Dacia" un articol dureros de adevărat.

Care e acest adevăr? Susţinătorii de şcoale confesionale şi comunale spun că nu pot plăti învăţătorilor salariul ce li se cuvine, autorităţile acestor şcoale s'au dovedit că nu pot face nimica pentru ameliorarea soartei învăţătorilor. Guvernele către cari s'au adresat, au refuzat de a mări subvenţia ce le-o dă Poporul şi învăţătorii, văzând acestea, au decis a cere statificarea. Cererile de statificare s'au şi înaintat cu grămada.

Văzând aceasta guvernul, a dat ordin de statificare. Prin ordinul aceasta învăţătorimea română ar fi fost salvată. Când însă era să zică „Doamne ajută", un alt ordin vine şi revoacă statificarea şcoalelor conf. române.

Invăţătorii cari se credeau deja scăpaţi de mizerie, tresar îngroziţi. Sunt desperaţi! Şi cum să nu fie mâhniţi? Zilele trecute d. e. în comuna mixtă de români şi ciangăi, Sălciua, învăţătorul de stat al ciangăilor (unguri) a primit leafa cea nouă de 2200 lei, zi: două mii două sute lei, iar cei doi învăţători români confesionali, n'au căpătat nimica, pentrucă şcoala lor nu e de stat. Auzit-aţi aşa ceva?! Şi unde se mai întâmplă lucruri atât de triste?! Nu este aceasta o batjocură la adresa dascălului român şi nu e acesta un păcat strigător la cer? Cei chemaţi care nu se gândesc la starea aceasta de umilire a învăţătorimei române? Nu-şi închipue, ce rău mare rezultă de aici? Şi dacă nu pot ajuta, de ce se mai opun statificării? Trei ani de zile au aşteptat destul învăţătorii. Dacă n'au fost d'ajuns trei ani pentru rezolvarea chestiei, nu vor fi d'ajuns nici 30 ani! Să nu se uite că dacă sufere învăţătorul, care e sufletul şcoalei, suferă nu numai şcoala română ci suferă chestia culturală a ţării.

Numai de n'ar rămâne şi strigătul acesta în pustiu!

Construirea Catedralei române din Cluj

Chestiunea construirei catedralei ortodoxe române din Cluj pare a intra în'o fază precisă. Consistorul ortodox român a deschis un concurs pentru planurile de construcţie ale catedralei S'a hotărât să se acorde două premii. Comisia de premiere e următoarea: d. arhitect Antonescu, preşedintele arhitecţilor români din Bucuresti; d Ghica, arhitect şi d. Marcu, arhitect, autorul planului de construcţie al Catedralei române dela Alba Iulia. Această comisie se va întruni la sfârşitul lui Ianuarie, la Cluj, pentru a hotărî.

Citiţi „Înfrăţirea"

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI

MOBILE

să nu-ţi pară rău de cheltuielile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely şi Réti

Fabrica de mobile transilvaneana. Societate pe Acţii.

FOIŢA ZIARULUI „ÎNFRĂŢIREA"

Rezervele naturale de energie

— Cărbunele negru şi cărbunele alb —

Se ştie cu câtă uşurinţă trecutul guvern averescan, a înstrăinat una dintre cele mai mari bogăţii naţionale ale ţărei noastre: Punerea în valoare a căderilor de apă sau după un termen mai ştiinţific „Cărbunele alb".

România, o ţară străbătută de numeroase ape curgătoare, putea printr'o lege bine gândită, să pună în valoare această bogăţie naţională şi s'o adapteze nevoilor interesului general, înlocuind astfel cărbunele negru atât de costisitor şi care se găseşte cu greu în ţara noastră.

In chipul acesta s'ar fi rezolvat greaua problemă a forţei motrice şi s'ar fi creat noui resurse pentru a stimula progresul industriei.

Pentru a se vedea însemnătatea ce se dă în alte ţări „Cărbunului alb", credem de un deosebit interes, să reproducem după revista franceză „Les Annales" un remarcabil articol care tratează această chestiune datorit d-lui Georges Urbain, profesor la Sorbona.

*

Pentru a înţelege rolul industrial al cărbunelui alb, este necesar să ne facem o ideie asupra noţiunei de energie. Cuvântul acesta în fizică este înţeles într'un chip special şi precis.

Noţiunea de energie trebue să fie precedată de aceia de muncă. Ridicaţi o greutate de două chilograme la o înălţime de trei metri şi apoi ridicaţi numai la doi metri înălţime o greutate de trei chilograme: se va observa aceiaşi sforţare. Fizicianii explică acest fenomen, zicând că aceiaşi muncă este consumată în ambele cazuri. Se consideră „munca consumată" ca fiind produsul unei greutăţi ridicată până la acea înălţime.

Dacă o peatră cade de la o înălţime: ea produce o anumită muncă. Peatra odată aruncată, cu cât se apropie de pământ, cu atât viteza ei creşte. Fizica defineşte acest fenomen: Forţa vie.

Când peatra atingând pământul şi se opreşte energia ei vie sau viteza, se transformă într'o energie de căldură sau termică.

Intr'un cuvânt, toate formele de energie sfârşesc prin a se transforma în căldură. Dar în loc ca ea să fie transformată în căldură, poate foarte bine să dea naştere la electricitate, — o nouă energie destul de cunoscută în viaţa de toate zilele şi care la rândul ei poate să fie transformată în muncă, căldură sau lumină.

*

Problema care ne interesează din punctul de vedere industrial este ca din rezervele naturale de energie: cărbunele negru şi cărbunele alb, să obţii electricitatea.

Nu voim insista asupra considerentelor ştiinţifice care determină transformarea cărbunelui negru în energie, pentru că ele sunt destul de cunoscute din viaţa practică.

Este necesar să amintim că experţii au afirmat că după cel mult un veac, industria nu va mai dispune de cărbunele negru, dacă nu se restrânge consumaţia lui. Deci o groaznică catastrofă industrială şi socială ameninţă să lovească generaţiile viitoare, dacă până atunci nu se va da o desvoltare mai mare punerei în valoare a cărbunului alb.

*

Ceea ce s'a spus mai sus despre peatra care cade, poate fi perfect de bine aplicabil la apa care cade sau apa curgătoare a unui râu.

Energia lui de cădere poate să fie transformată într'una electrică şi în cazul acesta rezultatele întrec ori ce aşteptări.

Presupunem un rezervor de apă aşezat la o mare înălţime şi pe de altă parte apa din el scurgându-se pe un jghiab. Viteza apei va fi cu atât mai mare cu cât rezervorul se va găsi la o înălţime mai mare. Forţa vie sau de viteză a apei, poate fi transformată prin ajutorul unei roţi de moară şi al unui dinam, în energie electrică.

Dacă acel rezervoriu se umple fără întrerupere cu apă, cantitatea de energie electrică va fi nesfârşită.

*

Inchipul acesta se poate proceda şi cu apa unui râu. Rolul rezervorului se îndeplineşte printr'un puternic baraj, în dosul căruia se adună apa. In ţările industriale s'au construit baraje care ating înălţimi de 40 metri, strângându se cantităţi de apă de mai multe milioane metri cubi. Văile râurilor fiind transformate astfel în lacuri artificiale.

Apa depozitată prin asemenea mijloace este dirijată către uzine prin ajutorul conductelor. Canalizarea uzinei Eget din Pitinei are o lungime de 6 chilometri, iar presiunea pe care o suportă corespunde unui nivel de 860 metri

*

Uzina hydro-electrică trebue aşezată în punctul cel mai jos al canalizărei. Apa venind cu mare viteză pune în mişcare turbinele adaptate la dynamii electrici.

Sistemul uzinelor cu turbine este foarte mult întrebuinţat în America, Elveţia, Franţa şi Ţările Scandinavice.

Una dintre uzinele puse în mişcare de cascada Niagara au ca putere motrice 180000 Hp. ceea ce înseamnează că deţine recordul.

*

Problema punerei în valoare a cărbunelui alb preocupă în prezent pe toate ţările. Minele de cărbuni sunt sarace, iar pe de altă parte se epuizează, nu rămâne de cât ca industria să-şi concentreze toată atenţia asupra acestui nou isvor de bogăţie.

Cronica politică

Guvernul prezidat de d. N. Iorga. — Soarta guvernului prezidat de d. Take Ionescu pare a fi pecetluită definitiv, de vreme ce se pun în circulație noui combinații ministeriale, noui soluții în privința crizei de guvernare în care ne găsim. Ziua de 17 Ianuarie va fi fatală actualului guvern, căci, după toate probabilitățile, d. Take Ionescu nu va putea rupe mai mult de 50 de voturi majorităților averescane.

E vorba, prin urmare, de un guvern pe care l-ar alcătui d. N. Iorga. Un guvern „fain", așa cum îl visa, deunăzi, directorul „Neamului românesc" și colaboratorul „Adevărului".

Formula d-lui N. Iorga va trebui însă și realizată. In actuala situație politică, în mijlocul patimilor și al ambițiunilor personale, nu vedem cum s'ar putea contopi la un loc forțele necesare unei guvernări serioase și liniștite.

In afară de aceste greutăți, mai sunt însă și altele. Guvernul prezidat de d. N. Iorga ar avea să lucreze tot cu majoritățile averescane, a căror autoritate morală și putere de muncă o cunoaștem, și despre cari însuș d. N. Iorga are o părere bine stabilită.

Parlamentul actual rămâne tot Parlamentul „Peșitei" și constituie principala piedică în rezolvorea crizei. Fără dizolvarea lui nu se poate concepe o restabilire a echilibrului de guvernare.

A cui e „Gazeta Ardealului"?

Un comunicat al ziarului „Indreptarea". — Din organ averescan . . . ziar independent. — Tainele unei schimbări la față.

Credeam până acum, ca toată lumea, că „Gazeta Ardealului" este un ziar averescan. Ii lipsea, firește, numai titlul acesta, dar nu eticheta hotărăște atitudinea unui organ de publicitate. Confratele nostru din Cluj nu lăsa nicio îndoială în această privință. Atacând zilnic partidul liberal cași partidul național, cântând osanale d-lui Octavian Goga cași d-lui C. Argetoianu, lăudând fiecare act al guvernului și vestejind fiecare atitudine a opoziției, „Gazeta Ardealului" se ferea să dea vreo desmințire ori de câte ori era citat ca oficios al partidului poporului.

Acum, lucrurile par a se fi schimbat. Din ziua căderei guvernului Averescu, „Gazeta Ardealului" s'a declarat ziar... independent, în care calitate surâde, amabil și încurajator d-lui Take Ionescu.

* * *

In urma acestei atitudini, oficiosul (cel veritabil!) al partidului poporului: **Indreptarea**, a publicat un comunicat prin care se leapădă astfel de confratele său din Cluj:

„Un ziar de peste munți care până zilele trecute, — deși independent, — căuta să treacă ca organ al partidului nostru, — vorbim de „Gazeta Ardealului". — se complace astăzi, printr'o suspectă schimbare la față în atmosfera sufocantă a takismului.

Cu atât mai bine pentru inspiratorii și conducătorii acelei foi.

Noi ne grăbim să precizăm că între „Gazeta Ardealului" și partidul nostru, nu există nici un fel de legătură".

E limpede prin urmare. Partidul poporului s'a pomenit într'o zi, susținut la Cluj de un ziar despre a cărui existență nici nu bănuia. Ziarul era independent, dar voia să treacă drept organ averescan. „Indreptarea" n'a găsit nimic de spus, pentrucă nu s'a găsit încă guvernul care să [illegible] un organ de publicitate care, bine înțeles! nu-l costă nici un ban...

* * *

Dar și „Gazeta Ardealului" are de spus ceva în această chestiune. Confratele nostru se plânge că alții au cântat să-l prezinte ca ziar averescan, — ceea ce n'a fost niciodată, — și că în definitiv, el a fost totdeauna... independent.

„Declarăm aci încă odată — scrie „Gazeta Ardealului" — că suntem un ziar independent de informații, care nu stă în slujba nici unui partid politic, ci numai în serviciul opiniei publice.

Noi consultăm opinia publică, și nu politicianii cari ar voi să se servească de zarul nostru".

Am fi recunoscători, desigur, dacă „Gazeta Ardealului" ne-ar informa și pe noi cum consultă ea opinia publică? Prin d. Aurel Millea, acest eminent bărbat de Stat și antreprenor de hoteluri, sau prin d. Oct. Tăslăuanu, acest integru moralist nepretuit?

Dar, în orice caz, din ce fonduri se susține „Gazeta Ardealului"? A cui e? Cine o inspiră? Ce reprezintă?

Căci, suntem sătui de ziarele cari stau la răscruce și pândesc, pentru a primi porunci asupra cui să se arunce. Asemenea organe de publicitate lipsite de scrupul, sunt o adevărată primejdie pentru opinia publică a Ardealului și un respingător venin pentru conștiința politică a țării.

Când vom scăpa de ele?

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Guvernul și „Uniunea maghiară"

O declarație a d-lui Josika

Ins numărul de eri al ziarului nostru am publicat declarația d-lui Hortopan, sub secretarul de Stat al Internelor, cu privire la reconstituirea „Uniunei Maghiare."

D-l Hortopan își exprimase punctul său de vedere spunând între altele că o astfel de organizație cu caracter politic, nu este admisibilă, ci se opune însăși legilor existente.

In declarația d-lui Hortopan este acunsă în principii și atitudine guvernului față de această chestiune așa încât rămâne să decidă în viitorul apropiat guvernul, dacă se poate admite ca singură „Uniunea Maghiară", în vechea ei formă, este chemată să reprezinte interesele poporului maghiar și dacă acest fapt nu întâmplă proteste tocmai în sinul acelui popor pe care pretinde să-l reprezinte.

Principiile de organizare a „Uniunei Maghiare" trebuesc deci modificate și acomodate spiritului poporului așa încât să se poată pune în cel mai scurt bazele legale a nouei „Uniuni Maghiare", care nu va mai fi o organizație clandestină, ci va fi o organizație care va reprezenta interesele poporului maghiar în cadrele României Mari.

Guvernul dorind să cunoască părerile unor fruntași unguri, d-l Hortopan a invitat la o consfătuire intimă pe d-nii Iosika și Emil Grandpierre.

In legătură cu această consfătuire d-l Iosika interwievat de către un ziar maghiar a declarat următoarele:

— „Am rugat pe d-l Hortopan, — spune d-l Iosika, — să intervină fără întârziere la autoritățile în drept, ca să rezolve chestiunea atât de arzătoare a „Uniunei Maghiare" a cărei acțiune e stăpânită de câteva luni și a cărei neglijare ar avea ca rezultat condamnabila pasivitate a unui popor atât de numeros și dornic de cultură ca acel maghiar."

D-l Iosika spune între altele, că această Uniune este opera întregei populații maghiare din teritorul alipit nu numai opera unor reprezentanți și fruntași ai poporului maghiar.

Președintele „Uniunei maghiare" și-a mai exprimat totodată părerea, ca întrucât guvernul nu ar fi dispus să aducă o soluțiune definitivă cu privire la reorganizarea Uniunei pe bazele ei vechi, întreg poporul maghiar ar intenționa, cu aprobarea guvernului, o mare adunare națională maghiară, în care s'ar discuta modalitățile unei noui organizații bazate pe noui principii.

Mărfuri în loc de bani

Berlin — In timp ce Rathenau s'a ferit până acum să comunice vre-o informație presei, ziarele anunță, după o știre a Agenției „East Eurona". că el a declarat unui reprezentant al ziarului „Chicago Tribune", că va propune consiliului suprem o plată anuală de 1 miliard și un sfert mărci aur în mărfuri. Planul acesta însă nu poate intra în vigoare decât abia peste 3 ani. Până atunci trebuie să se acorde Germaniei un moratoriu.

Revista presei maghiare

Ziarul „Ujság" în articolul său de fond de azi atacă fără cruțare pe d-l Hortopan subsecretarul Minorităților, care — după acest ziar — influențiat de d-l Prefect Meteș — se grăbise să-i fixeze o atitudine puțin binevoitoare față de toate manifestațiunile minorităților.

„In loc ca să fi scuturat lanțurile de „roabe" — scrie ziarul numit — în care geme „Uniunea Maghiară" ca organizațiune ce reprezintă mai până eri interesele, întregului popor maghiar (?) și în loc să-i fi redat fără multe discuții libertatea acelui popor dornic de „viață" și și cultură ca acel maghiar, îl lasă și de azi în mâna sorții oarbe, îl lasă fără directive sănătoase de viață, îi neagă tot ce e drept și sfânt pentru acest mănunchi de popor și începe discuții academice în jurul cunoscutei chestiuni a reorganizării și reconstituirei „Uniunei Maghiare", spunând între altele, că poporul maghiar nu își poate aroga dreptul de „minoritate națională", această noțiune fiind cu desăvârșire necunoscută în Clauzele tratatului de pace.

Cine mai poate nega oare — se întreabă „Ujság" — că acest punct de vedere ar fi altceva decât favoritul joc copilăresc al ideologiei unei cp ce înmormântate?

Faptul e, că România de azi are peste două (?) milioane de unguri. Un număr considerabil deci, o minoritate etnică care își cere și ea dreptul, de trai, de muncă cinstită în cadrele acestui stat constituțional. Că acestui minorități etnice li se dă și trebue să i-se dea importanță ce nu poate dovedi în mod mai elocvent, decât tocmai gestul guvernului, care ne'a trimis un reprezentanți al ei — pe d-l Hortopan — cu scopul de a intra în tratative cu fruntașii poporului maghiar în vederea unei soluțiuni sănătoase.

D-l Hortopan însă și-a violat însăși demnitatea de subsecretar al Minorităților și chiar autoritatea guvernului — al cărui delegat este, — atunci, când în complectă necunoștință de cauză face declarații ca cele de mai sus și... pleacă la reședința D-sale fără să fie adus vre-o soluțiune, fără să ne fi luminat calea pe care trebue și ar trebui să apucăm. Or aducând o soluțiune negativă atât în această chestiune, cât și în multe altele nu devine oare însăși ministerul Minorităților un organ fără cerc de activitate al Statului, nu devine un non sens atunci oare, când un subsecretar al acestui Minister caută cu dinadinsul să producă ceva negativ, pentru însăși „subiectele" aparținătoare sferei sale de acțiune?

Făcând însă abstracție de toate aceste — scrie în continuare „Ujság" — D-l Hortopan rătăcește pe potecile cele mai strâmbe în ce privește interpretarea textului din Clauzele tratatului de pace. Da! Tratatul de pace vorbește — cu toată ignorarea D-lui Hortopan — despre minorități etnice și chiar deci cei ce făurise acest tratat n'ar aminti un singur cuvânt despre noi, am aștepta, ca înțelepciunea actualului guvern și în primul rând al reprezentantului D-sale să trateze chestiunea ori-cărui popor maghiar mai cu „mănuși" îndeosebi atunci, când afară de tratatul de pace mai avem un sprijin: Alba-Iulia, unde se vorbește despre noi ca fiind o minoritate națională.

In ochii noștri însă — scrie „Ujság", — faptele joacă rolul precumpănitor, nu vorbele, nu promisiunile banale.

Poporul maghiar de azi înainte nu poate tolera această atmosferă înbâcsită de microbii leneviei și a pasivității condamnabile. El își cere dreptul la viață, la cultură, la progres, de azi înainte va păși pe scena „Muncii" și activitatea rodnică a unui popor atât de numeros ca cel maghiar nu poate fi stângenită și înghițită de valurile politicianismului miop, nu poate fi pendinte de stângăcia unei singure organizațiuni ca acea a Uniunii Maghiare, în a cărei frunte stau unii factori neproductivi și neexperți ca acel șef cu oscut al el.

Rămână Uniunea Maghiară și de azi înainte o organizațiune de partid, rămână și pe mai departe decorat cu acel colorit politic, noi însă restul cerem libertate de acțiune, libertate de muncă cinstită, și cerem ca de azi înainte să nu mai fim expuși capriciilor „timpului" și a forțelor externe, ci pasul nostru de acțiune, de plecare spre calea cea dreaptă să fie inaugurat de rațiunea eliberată de jugul instinctului orb aliredentismului de ambele părți.

Bugetul orașului Cluj

Bugetul orașului Cluj pe anul acesta a fost înaintat încă de astă toamnă ministerului de Interne pentru a fi aprobat. Intenționat consiliul municipal era de la început să renunțe la impozitul de 150%, deoarece populația orașului nostru nu-i poate suporta și pentru că veniturile acestui impozit ar fi egalate de cele ale impozite.

Statul n'a cruțat însă la rândul lui orașele, așa că orașului Cluj i-sa impus o obligațiune financiară atât de mare încât consiliul orășănesc a fost nevoit să menție și pe mai departe impozitul de adaus 150 la sută. Primăria orașului Cluj a fost înștiințată în ultimul timp că ministerul de Interne a votat bugetul în întregime.

Intâmplări din Cluj

O încercare de sinucidere

Acum câteva seri un agent al poliției locale surprinse pe o tânără fată care încerca să se arunce în Someș. Salvând-o și întrebând-o despre cauza care o face să se sinucidă, nefericita fată a declarat următoarele:

Fiind părinții săi în America, primise acum câteva zile suma de 9000 de lei și un bilet de vapor pentru a pleca să-i găsească dincolo de Ocean.

In drum spre București unde trebuia să-și vizeze pașaportul, făcuse cunoștință cu un locotenent anume Olteanu, care își oferi serviciile pentru a-i viza pașaportul și îi ceru pentru aceasta suma de 5000 lei.

Fata să învoi și plecară împreună la București, unde au locuit la același hotel. Ofițerul cheltui banii, iar fata fiind lipsită de bani pentru a pleca în America, și neavând nici pașaportul gata a vrut mai bine să se omoare.

Afacerea a fost trimească spre cercetare autorităților militare.

Cetiți „Infrățirea"

D-l ministru Brediceanu la Sibiu

Un program de activitate care nu se va împlini. — Ministrul Ardealului vorbeşte nemţeşte ziariştilor români.

D-l ministru al Ardealului, Caius Brediceanu a zăbovit o zi în Sibiu. Crăciunul îl făcuse în Sălişte, în sinul familiei. Acum venea si „coboare" la Bucureşti, unde-l aşteaptă o sumedenie de afaceri.

Fiind în Sibiu, oaspe al fostului, prefect Dr. N. Comşa, dsa a vestit că la 11 ore se va afla la prefectura lipsită acum de titular şi că primeşte bucuros.

Primul care i s'a înfăţişat a fost episcopul evangelic Teutsch care i-a prezentat doleanţele săseşti.

In urmă d-l ministru s'a întreţinut cu reprezentanţii partidului naţional din Sibiu: Domnii Andreiu Bârseanu şi Lucian Borcia. A mai primit pe reprezentanţii funcţionarilor judeţeni şi pe suprefectul cu împuternicire de prefect: Schöpp, jurisconsultul judeţului Gheorghe Macelar şi secretarul judeţan, Mu lu.

Reprezentanţii presei au fost şi ei de faţă: doi saşi şi un român. Au fost primiţi deodată. Acestora li-a dat informaţii detailate asupra politicei noului guvern, în limba germană. A ţinut însă de cuviinţă ca să-şi facă în faţa ziariştilor o schiţă biografică cu toate amănuntele de preţ.

Pe semne a simţit că nu-i cunoscută viaţa şi activitatea lui de până acum.

D-l Caius Brediceanu, a mărturisit că are culoare, e reprezentantul partidului naţional ardelean, în guvernul tachist. A intrat în guvern să sprijinească în mod real procesul de unificare sufletească, care însă „nu se poate desăvârşi peste noapte cum s'a crezut şi lucrat din partea guvernului Averescu."

Procesul de unificare cere timp mai îndelungat, şi cere ca cei cari sunt la cârmă să cunoască şi să ia în seamă interesele şi aspiraţiile Ardealului, cari sunt înrădăcinate într'un trecut îndelungat.

„Guvernul generalului Averescu, a adăugat d-l C. Brediceanu; a probat destul de lămurit că nu se poate guverna fără ajutorul partidului naţional şi orice partid care ar încerca să guverneze fără ajutorul lor ajunge la acelaş rezultat trist. E vremea să se înceteze odată cu experimentările politice ce se fac pe spatele Ardealului."

In ce priveşte minorităţile, dsa a declarat că e pentru cea mai liberală concepţie a ocrotirii lor. Nu poate admite o inversare a urgisitei politici ungureşti isvorită dintr'un sovinism orb. Arată cu mândrie că în timpul scurt al ministerului său a lucrat pentru ridicarea cenzurei şi pentru reprimirea funcţionarilor unguri, cari nu făcuseră jurământul de credinţă. Asemenea a stăruit şi în favorul avocaţilor unguri lipsiţi de dreptul de pledare din pricina că n'au făcut jurământul.

In special cu saşii mă aflu în strânsă legătură. Prietenii mei deputaţii Brandsch, Konnerth şi Lutz Korodi mă servesc cu o largă bunăvoinţă cu toate informaţiile necesare despre poporul săsesc. In schimb caut să le sprijinesc toate cererile drepte! (Dovadă prefectul sas al Sibiului N. R.)

Stăruinţa mea e să nu ştirbim întru nimic autonomia bisericească-şcolară a nici unei confesiuni."

Ziua critică pentru guvernul nostru va fi 17 Ianuarie. Atunci se va hotărî dacă guvernul are posibilitatea de aşi îndeplini mandatul: votarea legii electorale şi revizuirea legilor financiare. La data aceasta partidul naţional va intra în parlament. Poate însă să se întâmple şi altcum"

Astfel a vorbit ziariştilor d-l Caius Brediceanu, într'o nemţească colţuroasă deşi era de faţă un ziarist român, iar cei doi saşi ştiau româneşte!

Bietul ziarist a fost nevoit astfel să ia note în nemţeşte în România mare, dela un ministru român.

Sever Spadă.

Iar stampilele maghiare

Pentru direcţia Poştelor

De-şi suntem de trei ani în România Mare, totuşi poşta din Cluj nu ne lasă să vedem aceasta.

Zilele trecute am primit din nou la redacţie scrisori ştampilate cu vechea denumire „Kolozsvar" iar alăturea data: 5 Ianuarie 1922. (Data deci e cât se poate de recenta.)

Intrebăm Direcţia regională a P. T. T. dacă nu cumva a dat ordine în senzul de a-se reintroduce vechile ştampile maghiare, sau faptul e facut din neglijenţa sau rea voinţa unor oficianţi inferiori?

Aniversarea „CASEI NATIONALE"

Comitetul „Casei Naţionale" a hotărât ca să dea o deosebită semnificaţie aniversărei de 60 ani de existenţă a acestei Instituţii culturale din Cluj.

In acest scop, în ziua de 18 Ianuarie st. n. se va ţine cu multă solemnitate adunarea festivă a Casei Naţionale în sala Prefecturei de judeţ.

Cu acest prilej d. profesor universitar Dr. Ioan Lupaş va vorbi despre însemnătatea culturală a acestei festivităţi.

Seara va avea loc un bal în saloanele hotelului New-York.

Anunciu

Se aduce la cunoştinţa On. Public, că firma „Universum". pug. Savu şi Orban s'au lichidat în mod amical, din care Ing. Savu se desparte. Intreprinderea Universum va funcţiona şi mai departe condusă de singurul patron Teodor Orban rog sprijinul On. Public.

Cu toată stima
1379 *Teodor Orban*

Cetit „Infratirea"

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasica şi naţională.

Se serveşte cină de teatru etc.

1103 Serviciul prompt.

Informaţii

La ministerul de finanţe s'au terminat lucrurile de elaborare a două proecte de legi şi cari au fost înmânate d-lui Take Ionescu.

Unul este privitor la modificarea impozitului pe avere şi îmbogăţire în timpul războiului şi celalalt relativ la introducerea monopolului de stat al alcoolului, idee care a fost anunţată şi face parte din sistemul fiscal elaborat de dl Titulescu.

Primul proect — modificarea impozitului pe avere — nu a fost acceptat de dl ministru de finanţe, d-sa prevăzând că prin introducerea monopolului de stat se vor creia surse noui de venituri destul de importante care să facă posibilă o renunţare la impozitul pe avere şi eventual chiar să micşoreze sau să suprime din cele actuale.

In urma intervenţiei Camerei de comerţ din Timişoara, viza pasagerilor cari călătoresc, în Jugoslavia, se va efectua în viitor şi în tren.

La 15 Ianuarie se va deschide în comuna Bucova jud. Timiş, o expoziţie de produse viticole.

Direcţia generală a R. M. S. face cunoscut că preţul de vânzare al chibriturilor nu s'a majorat şi că toţi debitanţii cari vând chibriturile cu un leu cutia să fie denunţaţi.

Ziarul „Szozat" din Budapesta publică într'un articol care pare mai mult un fragment de roman senzaţional, că Bartha Arpad, invalid ungur, ar fi fost supus la toate torturile care au fost iscodite până acum de imaginaţia diabolică a tuturor căilor din istoria universală ca să declare că a fost complice la atentatul dela Senat.

Dar Bartha Arpad s'a prezentat singur la sfârşitul lunei Decemvrie 1920 înaintea autorităţilor din Oradia-Mare, susţinând că a dezertat dela un post militar dela graniţă şi neforţat a furnizat unele relaţiuni cu privire la atentatul dela Senat. Acestea fiind controlate, s'au dovedit că sunt lipsite de temei.

Până ce s'au făcut aceste verificări, el a fost lăsat liber, aşa că cele iscodite de ziarul Szozat sunt cu totul de domeniul fantaziei.

Astăzi se întruneşte la inspectoratul Muncii din Cluj Uniunea proprietarilor metalurgişti pentru a discuta chestiunea urcării salariilor metalurgiştilor.

Muncitorii de la minele de cărbuni din Arghieraş au înaintat un memoriu inspectoratului muncii in care cer încheerea contractului colectiv.

Ministerul comunicaţiilor a adus la cunoştinţa prefecturei judeţului Arad că a ordonat construirea căiei ferate Pecica-Nădlac.

Direcţiunea căilor ferate maghiare (M. A. V.) n'a încuviinţat trecerea în România decât a unui număr de 70 vagoane cu mărfuri ale comercianţilor ardeleni, mărfuri comandate în vederea sărbătorilor Crăciunului. Dacă aceste vagoane vor fi repede înapoiate şi fără dificultăţi, va lăsa liberă trecerea a unui număr, încă pe atâtea de vagoane cu marfă.

Puşkáş Béla şi Kőrősi Duduş concertează alternativ cu capella lor în saloanele de mâncare ale Hotelului Central. Local de distracţie de primul rang pentru elita Clujului. 1-622

Dr. Henric Boskovics, medic de nas, gât şi urechi a sosit din străinătate. Ord. a. m. 10—11 şi p. m. 2—5 Piaţa Unirii 29. (Palatul Banffy, scara principală) Telefon 7—34. 1390

Consistoriul mitropolitan din Sibiu a numit un mandatar în persoana părintelui asesor consistorial Lazăr Triteanu, pentru iniţiarea lucrărilor de organizare internă a episcopiei ortodoxe române din Timişoara. Se lucrează acum la tabloul parohiilor în vederea arondării în cercuri electorale pentru constituirea sinodului eparhial. Afară de aceasta, consistorul mitropolitan din Sibiu va înainta o adresă către guvern, rugându-l ca printr'un articol de lege să recunoască reînfiinţarea episcopiei dela Timişoara. Intr'o conferinţă a deputaţilor sinodali, convocată de mandatarul mitropolitan la Timişoara, se va consulta asupra modalităţilor de urmat în chestiunea aceasta.

D. I. Şendrea, fost prefect de Tecuci, a fost arestat din ordinul judecătorului de instrucţie, pentru grave abuzuri, pentru falşuri şi nereguli în scriptele prefecturii.

După membrii comisiunei interimare dela Brăila, după ajutorul de primar al Iaşilor, după câtiva din edilii Dorohoiului, — iată că vine şi rândul ispravnicului de Tecuci.

In consiliul de miniştri de aseară s'a luat în discuţie chestiunea Statutului funcţionarilor.

A apărut în editura institutului de editură „Cartea Românească" Unsere Krieger (Ostaşii Noştri) poezii de Vasile Alecsandri, traducere în limba germană de A. Altmann. Preţul lei 4. De vânzare la principalele librării din ţară.

Dl Ioan Pogaciş, subprefectul jud. Satu-Mare, a fost delegat a îndeplini funcţiunea de prefect al jud, şi oraşului Satu-Mare, în locul dlui dr. Ion Bălescu, demisionat, pentru a-şi regula drepturile la pensie.

MINISTERUL COMUNICAŢIILOR

DIRECŢIUNEA GENERALA C. F. R.

Nr. 15 D. G./15 C./1922.

Publicaţiune

Pentru concesionarea birourilor de vânzarea biletelo C. F. R. în oraşele mai jos notate, se va ţine licitaţie prin oferte închise depuse sau trimise la Direcţiunea Serviciului Comercial C. F. R. Bucureşti, Str. General Berthelot Nr. 6 sau la autoritatea de unde se poate lua Cunoştinţă de condiţiunile licitaţiei după cum se specifică mai jos:

Ofertele se primesc până la 5 Februarie 1922.

1. Braşov. La Direcţiunea Regională C. F. R. Serv. Comercial
2. Satu-Mare „Şeful Staţiei şi Dir. IV Reg. Cluj Serviciul C/M.
3. Tg.-Mureş „ „ „ „ „ „ „ „ „
4. Bălţi „ „ „ „ VII „ Chişineu „ „
5. Bucureşti Direcţiunea Serv. Comercial C. F. R. Bucureşti, Str. General Berthelot Nr. 8.

Ofertanţii trebue să ofere prin ofertă o cotă la sută din venitul brut al remizei în folosul orfanilor C. F. R.

1306-II. **Direcţiunea Generală C. F. R.**

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 8

Cronica externă

Joi 12 Ianuarie 1921

Desbaterile dela Cannes continuă. Aliaţii au mai hotărât constituirea consorţiului admis în principiu la Paris, în scopul de a îndrepta starea economică a Europei.

Consorţiul va avea un capital iniţial de 2 milioane livre sterline având sediul central la Londra. Ţările interesate vor depune capitalul lor în moneda naţională, cu chipul acesta înlăturându-se pierderea la schimb.

Consorţiul central va fi format din reprezentanţii Angliei, Franţei, Italiei, Belgiei Japoniei şi Germaniei. El va lucra sub auspiciile legislaţiei britanice.

D-nii Lloyd George, Briand şi Bonomi au discutat posibilitatea înfăptuirei unei alianţe defensive, care să asigure pacea la Rin.

Se vorbeşte de eventualitatea stabilirei unui acord Anglo-Francez asupra politicei pe care cele două guverne o vor exercita esupra Europei. In această privinţă Lloyd George a cerut avizul colegilor săi dela Londra.

Asupra chestiunilor reparaţiunilor s'a ajuns la o înţelegere în ceea ce priveşte garanţiile ce trebuesc cerute Germaniei pentru staturnicirea finanţelor ei.

O hotărâre definitivă se va lua în şedinţa de astăzi pe când au fost învitaţi delegaţii germani să se prezinte în faţa Conferenţei.

Modalitatea stabilirei legăturilor economice cu Rusia nu s'a discutat la Cannes. Această chestiune se va rezolvi la Paris de către miniştrii de externe englez. francez şi italian.

Consiliul suprem a mai hotărât să redacteze convocarea puterilor la Conferinţa din Genua, a cărei ordine de zi se va fixa înainte de închiderea desbaterilor de la Cannes.

Cicerin a informat Consiliul că Rusia acceptă cu satisfacţie participarea la conferinţa economica internaţională.

Procesul atentatului dela Senat

Acuzaţii. — Se va judeca şi procesul comuniştilor. Martorii.

După cum am anunţat ordonanţa definitivă şi ordinele de dare în judecată împotriva atentatorilor dela Senat, — în frunte cu Max Goldştein, — au fost aprobate de d-l gen. Mărgineanu, comandantul corpului 2 armată; Ordonanţa definitivă şi ordinile de dare în judecată contra aderenţilor la Internaţionala III-a fusese aprobate încă dela 29 Octombrie de către d-l gen. Popovici, pe atunci comandantul corpului 2 de armată.

In urma hotărârei de a se conexa cele două procese, — judecarea internaţionaliştilor n'a fost făcută imediat după aprobarea ordonanţei definitive respective.

Instrucţia aderenţilor la Internaţionala 3-a a fost începută de către d-l maior Dimitropol şi continuată de d-l căpitan Caragea, care a instruit şi pe atentatorii de la Senat, având grefierul pensionat, — pe locotenentul Bianchi.

* * *

Numărul total al acuzaţilor din amândouă procesele va fi de 270 şi anume: vor apare în procesul cu Internaţionala 3-a 206 acuzaţi cari sunt arestaţi şi 22 cari sunt liberi; iar în procesul atentatului dela Senat vor apare 42 acuzaţi. In numărul de 270 sunt câţiva comunişti — Alecu Constantinescu, — cari vor fi judecaţi în contumacie.

* * *

In privinţa deţinuţilor eliberaţi s'a strecurat o eroare. N'a mai fost eliberat nici unul din aderenţii la Internaţionala 3-a, deci din cei „menţinuţi sub arest 8 luni".

Au fost eliberaţi numai din cei 52 acuzaţi în chestiunea atentatului dela Senat, zece împotriva cărora, — în primul moment, — se crezuse că sunt bănueli.

Intrucât ordonanţa privitoare la internaţionaliştii a fost aprobată încă dela 29 Octombrie, nu mai putea fi vorba de menţinerea sub arest a vreunuia din cei împotriva cărora nu se găsise o învinuire înmeiată.

Ultimele eliberări în rândul atentatorilor dela Senat s'au făcut în ajunul Crăciunului.

La cazarma regimentului 6 Mihai Viteazul s'a amenajat locul unde vor fi ţinuţi acuzaţii pe tot timpul procesului, ale cărui dezbateri se vor urma, — irevocabil, la cercul subofiţerilor.

* * *

D. căpitan Caragea, raportarul ordonanţelor definitive, şi-a întemeiat stabilirea culpelor pe acte originale, (corespondenţe şi alte documente descoperite) cari acuză în chipul cel mai categoric.

Toţi acuzaţii sunt învinuiţi de crimă contra Siguranţei Statului.

La atentatorii dele Senat, — se adaugă şi aceia de omor Contra lui Max Goldstein e şi culpa de crimă săvârşită dar neizbutită asupra sentinelei Heringa.

* * *

Martorii acuzărei vor fi în număr de 330. Printre aceştia — în chestiunea atentatului dela Senat, — sunt şi episcopii Ciorogariu şi Nifon, precum şi reprezentanţii tuturor autorităţilor superioare din Bucureşti, Cluj, Giurgiu, care au făcut cercetările instrucţia, urmărirea, etc.

Martorii apărărei erau până Sâmbătă, în număr de 600 şi probabil ei vor fi înmulţiţi.

Printre aceştia, acuzaţii au propus şi pe d-nii gen. Averescu, Arget Ianu, N. Iorga.

Numărul acuzaţilor va fi şi el excepţional de mare. Până acum se cunosc numele d-lor Cocea, Titel Petrescu, Mora, Cloni, Crătunescu.

Acuzerea o va face d. maior Cernat, comisar regal, asistat de d. căp. Firescu, iar curtea va fi prezidată de d. col Voiculescu.

Partidul liberal şi articolul d-lui Vaida-Voevod

— Ce scrie „Viitorul" —

Confratele nostru „Viitorul" răspunde scrisoarei publicate de d Vaida Voevod în numărul de Crăciun al „Patriei" printr'un articol din care extragem următoarele: Pot românii din Ardeal să dorească şi chiar dacă ar dori, pot ei să ducă o viaţă naţională şi politică izolată de aceea restului României? Admite oare sănătoasa desvoltare a noului stat, ca Românii din Ardeal să rămâe fără înrâurire însemnată în politica generală a Regatului? Iar de altă parte pot ei să exercite aceiaşi înrâurire în guverne cari se perindă, fără ca prin solidaritatea acţiunei de guvern, prin muncă şi răspunderi comune, reprezentaţii Ardealului să împărtăşească soarta bună şi rea a celor din alte părţi cu cari conlucrează?

Regatul întreg are nevoie de conlucrarea frăţească a Românilor de pretutindeni pentru stăpânirea marelor sale nevoi şi Ardealul trebue să ia partea sa însemnată la îndeplinirea acestei datorii.

Preocupările regionale îşi au rostul lor în cadrul general al vieţei de stat, pe care n'o pot nesocoti, decât cu cele mai grave consecinţe chiar pentru interesele regionale.

Cehoslovacia şi consiliul suprem din Cannes

Praga, 10 — Informaţiunea unui ziar din Paris, cum că Lloyd George ar fi propus Praga ca loc posibil al întrunirei unei conferinţe economice europene, a provocat ecouri în Cehoslovacia. Se află că ministrul Angliei la Praga, sir Clark este în momentul de faţă la Cannes. Această ştire e adusă în legătură cu informaţia ziarului parizian. Pe de altă parte atenţia e atrasă de un articol al lui Beneş publicat de Crăciun în „Prager Presse" în care expune relaţiile cu Rusia. Presa consideră declaraţiile lui Lloyd George ca importante pentru prestigiul politicei externe a Cehoslovaciei. Prin rezultatele pozitive în consolidarea Europei centrale, Praga şi-a meritat bunul renume european.

TELEGRAME

Conferinţa dela Cannes

Formula acordului anglo-francez

Lafayette — La Canes. d. Lloyd George a aprobat principiul comunicării făcută de d. Briand asupra punctului de vedere francez. „Le Matin" scrie că el studiază o formulă permiţând ambelor ţări să-şi dea un sprijin mutual fără să se angajeze materialiceşte peste exigenta intereselor lor respective. Cercurile Italiene sunt favorabile întăririi Italiei în alianţa defensivă franco-engleză.

O notă a lui Briand

Canes, — Cu privire la proectul pactului anglo-francez, ziarele din Cannes scriu că Briand a remis lui Lloyd George o notă prin care-i expune punctul de vadere francez. Lloyd George l'ar fi aprobat în principiu, urmând ca azi să-i comunice lui Briand un memorandum englez.

Statele unite ale Europei ?

Nauen. — După cum anunţă „Havas" delegaţii germani sunt aşteptaţi pe Miercuri la Cannes. In Cannes însăşi circulă deocamdată zvonuri contradictorii; totuşi corespondenţii germani câştigă succesiv impresia că întregul program de a Cannes inclusiv chestiunea reparaţiunilor, ar fi numai pretextul altor tratative asupra unei noui conformaţiuni politice în Europa şi pe când francezii şe aşteaptă la conferinţa din Geneva la tratative financiare, technice şi economice, se va aşeza acolo, după părerea englezilor, piatra fundamentală pentru formarea Statelor-Unite ale Europei.

Chestia despăgubirilor

Nauen. — Telegrame dela Cannes arată că miniştii de finanţe aliaţi au primit astăzi raportul experţior în chestiunea despăgubirilor şi au ajuns la un acord asupra mai multor puncte. Principalele puncte discutate sunt următoarele: 1) Suma ce urmează să fie plătită de Germania, sumă care a şi fost aproape fixată. 2) Efectul moratoriului asupra fiecăruia dintre aliaţi, şi felul în care acesta ar putea acţiona asupra poziţiei guvernelor lor respective. 3) Garanţiile ce urmează să fie cerute Germaniei; înlesnirea unor anumite reforme financiare necesare în Germania.

* * *

Lafayette

Miniştrii de finanţe şi experţi vor continua lucrările lor. Asupra soluţiunei viitoare formulată relativ la reparaţiuni „Les Débats" accentuează că în loc de cinci sute milioane mărci aur Anglia a consimţit să reclame Germaniei 700 milioane şi să cedeze Franţei 139 milioane reprezentând datoria pentru spese de ocupaţiune militară engleză.

Franţa va reclama totuşi 250 milioane reprezentând fără prejudiciu, 1250 milioane prevăzute de acordul din Wiesbaden, acceptat pentru trei ani de Anglia.

Refacerea economică a Europei

Cannes

Miniştii aliaţi au hotărât constituirea consorţiului pentru îndreptarea economică a Europei. Ei au optat proectul Loucheur care prevede constituirea unei societăţi centrale cu sediul la Londra, sub auspiciile legislaţiei engleze. Această societate va avea un capital redus de 2 milioane lire sterline. Societăţile ţărilor interesate, vor aduce societăţii centrale capitalul lor, pe care îl vor subscrie în moneta fiecărei ţări. Această combinaţiune reduce pierderea la schimb, lăsând grupărilor naţiunilor să exercite acţiunea în mod colectiv în ţările în care au angajate interese particulare.

* * *

Cannes.

Consorţiul pentru refacerea economică se va compune din Anglia, Franţa, Italia, Belgia, Japonia şi Germania.

Cetiţi „Infrăţirea"

Abonamente
pentru
ziarul „Infrăţirea"
se primesc la
LIBRARIA
„Cartea Românească"
Piaţa Unirii 7.

In sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne
CZINK
CLUJ. Fabrică în strada Dézsma No. 5

S'a deschis marele

magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

„UNIREA"

societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage

CLUJ,

Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.

Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.

Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiserii, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane englezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artiștii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reușită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

TRATAMENTUL SIFILISULUI

prin Mecoll (Mercur și Argint) coll) se face la Sanatoriul Central. Este cel mai efficace dintre preparatele Mercuriale fără a prezinta din neajunsurile preparatelor similare.

Se introduce în injecțiuni intravenoase, sau pe cale electrică prin electroliză. Ambele lipsite de durere.

Bolnavilor din provincie, se pot rezerva camere IN SANATORIU 1365-1

CALEA CALARASI No. 16 □ □ Telefon 12-51.

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.

1393

Economie

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. Sobă de-probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi.

Vid. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Moților No. 7

L. C. Hardtmuth si Karol Majors fii.

Lipsa sângelui

(Anemia) Paliditatea (Clorosa) Slăbiciunea generală, se vindecă sigur și în cel mai scurt timp cu

HEMOFER ITEANU

Timp de 25 ani acest preparat a vindecat mii și mii de bolnavi după cum se dovedește prin scrisori de mulțumiri primite și publicate într'o broșura care se trimete la cerere de către.

Laboratorul AL. ITEANU

București, str. Vasile Lascar 3.

Reprezentant general:

S. Lindenberg

București, str. Stelea 23.

1367 De vânzare Farmacii și Droguerii.

Joi 12 Ianuarie 1922

se deschide magazinul

„RENAISSANCE" S. A.

„LA PALATUL NOUTĂȚILOR"

Calea Regele Ferdinand 15.

Face la toate mărfurile timp de 5 zile rabat de

10%

Stofe de lână, mătăsuri, oatifele, pânzaturi, moltoane, picheturi,

1389

Încălțăminte fine pentru Domni, Dame și copii.

Gratis se dă

un abonament la ziarul „Infrățirea" celui care va face 5 Abonamente

Reclama este sufletul comerțului

Ce se petrece la C. F. R.

O spune însuș ministrul Comunicațiilor, d. inginer Cihodariu.

D. inginer C. Cihodariu, noul ministru al comunicațiilor, descrie în culorile cele mai negre situația dela C. F. R. într'un interview acordat ziarului, „Argus".

Locomotive și vagoane cari reprezintă multe miliarde de lei închiși și pentru cari statul plătește tot însemnate dobânzi, nu pot fi utilizate de cât într'o infimă măsură.

Locomotivele și vagoanele

Numărul locomotivelor noastre e mare, dar abia o treime și ceva din ele sunt în stare de serviciu.

Din 4070 locomotive câte avem în întresga țară, alia 1354 din ele funcționează.

Situația pentru restul locomotivelor este următoarea;

356 locomotive necesită reparații mici;

1260 locomotive au nevoe de reparații mari — aproape radicale — care reparție, în medie, rurează aproape șease luni la o locomotivă;

Iar restul de 1100 locomotive stau la porțile atelierelor, așteptând să iasă o locomotivă reparată, pentru ca alta stricată să-i ia locul.

Numărul locomotivelor stricate reprezintă un capital de peste cinci miliarde, care este închis fără să producă nimic și la care statul plătește încă o dobândă de peste 300 milioane lei anual.

Situația vagoanelor este cam tot acelaș ca a locomotivelor Din 4800 vagoane de călători de toate trei clase, abia circa 1600 vagoane sunt în circulație, iar restul de 3200 vagoane necesită diferite reparații mai mare sau mai mici.

Din circa 70.000 vagoane de marfă acoperite și descoperite, sunt numai 40.000 vagoane în stare de serviciu, iar restul de 30.000 vagoane necesită diverse reparații.

Nu sunt materiale.

D. Cihodariu socoate că pentru efectuarea reparațiilor necesare n'ar mai fi nevoe de ateliere noui, cele de acum, ale statului și particularilor, putând satisface necesitățile, aducându-li-se numai oarecari îmbunătățiri. Ceeace lipsește sunt materialele pentru reparații cari ar necesita cam 500 milioane lei pe an.

Proecte pentru viitor.

Ministrul comunicațiilor a întocmit un program pe cinci ani pentru normalizarea situației dela C. F. R, care consistă din:

Refaceri de linii cu șine grele care să poată suporta locomotivele grele astăzi în circulație;

Dublări de linii, unde sunt absolut necesare;

Normalizarea treptată a liniilor din Basarabia;

Consolidări de poduri;

Balastare, reînoire de traverse, îmbunătățiri prin stații, la clădiri, semnalizări, etc., etc.

Toate aceste lucrări necesită a sumă minimă de 3 jum. miliarde, ceica ce ar reveni anual o medie minimă de 700 milioane lei.

*

Constatările d-lui ministru al Comunicațiilor sunt făcute să ne întristeze. Proectele din nefericire pentru dsă, nu va avea vreme să și le realizeze.

Citiți în Pag 8-a.

Noui asasinate politice în Bulgaria

Atentatele și jafurile se țin lanț

In noaptea de 6 spre 7 Ianuarie un nou atentat cu caracter politic s'a produs la Sofia.

Va fie Slavu, șeful biroului pentru urmărirea comitagiilor și fost prefect al județului, Petrici, agent de siguranță, Ivan Linoff-Borovanscki și N. Damianoff, comisar special de siguranța au fost asasinați cu focuri de revolver pe când se aflau în cofetăria „Panach" din centrul orașului.

Agentul Ivan Linoff a murit imediat iar ceilalți au încetat din viață la spitalul Alexandrowska unde au fost transportați.

Instrucția a stabilit că susnumiții au fost asasinați de o bandă de sub conducerea lit.-colonelilor de rezervă Atanasoff și Popescoff și a căpitanului Tranco. Atentatorii n'au putut fi încă arestați.

In acelaș noapte o bandă de comitagii au pătruns în locuința fostului ministru peniporte țiar Ceapracicoff pentru a-l asasina.

Fostul ministru nu se afla acasă.

Comitagii au asasinat pe servitorii aflați în casă și au furat bijuterii în valoare de 2 milioane lei.

Aceste fapte ale comitagiilor au produs o mare îngrijorare în cercurile politice. Urmează amănunte.

Împărțirea Austriei?

O fantazie englezească

O știre senzațională și evident absurdă o dă ziarul „Daily Express" din Londra. El spune după comunicări din München, că între Italia, Cehoslovacia și Jugoslavia a intervenit o înțelegere după care Austria va fi împărțită între aceste trei țări.

Ceho-Slovacia va lua ordul Austriei împreună cu Viena, Jugoslavia va lua Carintia și Stira, iar Italia nordul Tirolului și Voraribergul. Bavaria, luând și dânsa ceva, și anume: Salzburgu, s'ar despărți de Germania și ar forma un stat independent.

„Daily Express" mai spune că și România face parte din combinație și anume sub forma următoare. Ea este destinată să se unească cu Ungaria, formând un fel de stat dualist, sub un singur rege.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

PERFECT dactilografă cunoscând limba român și maghiară în vorbă și scris caută post pentru orele de după masă adresa la ziar sub „Victoria".

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

Vânzări și Cumpărări:

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invocală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Căsătorii:

TÂNĂR 29 ani din Regat funcționar, venit lunar 3000 Lei, dorește căsătorie cu o D-șoară sau văduvă cu situație materială bună. Adresa la ziar sub „Amidor" la Infrățirea.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servicl promt.

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funcționarii** publici și particulari, precum și familiile lor. 1253

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Fabrică de Sticlă din Turda

Prospect:

Subsemnații fundatori am luat inițiativa formărei unei societăți anonime cu capital social de Lei 8.000.000·— împărțit în 16.000·— acțiuni la purtator à Lei 500.—, societate denumită Fabrică de Sticlă din Turda, cu scopul de a înființa și achiziționa fabrice de sticlă și face comerciul cu articole de sticlă.

Deocamdată se va înființa fabrică de sticlă în Turda, clădirele pentru această fabrică sunt aproape complect terminate și situate pe un teren cu două linii de garaj — toate mașinele sunt gata a fi expediate: materialele prime de cea mai mare puritate sunt asigurate în aproprierea uzinei, concesiunea pentru gazul metan este obținută. Astfel că această fabrică va începe să funcționeze în cursul lunei Mai a. c. și datorită mașinelor și specialiștilor pe cari i-a angajat, va produce atât butelii cât și articole din sticlă albă suflată și presată în cele mai bune condițiuni. Adunarea Generală de constituire va fi chemată să aprobe lucrările inițiate de Banca Centrală pentru industrie și comerț și să la pria cu prețul lor de cost.

Pentru a interesa cercuri cât mai largi la acesta industrie am decis să punem

la dispoziția publicului 4.000.— acțiuni în valoarea totală de 2,000.000.— Lei.

restul de acțiuni în valoare de 6.000.000·— Lei fiind subscris de către fondatori.

Subscrierile și plățile să fac la Banca Centrală pentru Industrie și Comerț, Cluj,

cu începerea dela 10 Januarie.

Prima rată de 250 Lei de fiecare acțiune plus 20 Lei pentru spese de fondare se va vărsa la subscriere

cel mai târziu până la 20 Januarie a. c.

Rata a doua de 250 Lei de fie care acțiune să va achita cel mai târziu până la 20. Februarie.

Fondatori își rezervă dreptul de a numi primul Consiliu de Administrație pe un period de 4 ani și dreptul de a selecționa acțiunile subscrise.

Cluj, la 5 Ianuarie 1922.

Fondatori:

Banca Centrala pt. Industrie și Comerț, S. A. Cluj,
Banca Agrara, S. A. privilegiată din Cluj,
Dr. Victor Bontescu, fost Ministru al Indust. și Com.
Ionel Comșa, fost Secretar General al Comerțului,
Ing. Virgil Dessila,
Ing. Vasilie Lazar, Ing. Geolog, Directorul Societății Energia Ardealului,
Simon Mendel Lazar, mare proprietar, Directorul fabrice de bere, Turda.
Dr. Ing. Tom Schieder, fost Director General al Fabricelor de sticlă și cristal St. Gobain, Germania. 1384

Se caută o tipografie
cu una sau două mașini plane, litere românești suficiente.

A se adresa cu inventar la Administrația ziarului „Infrățirea" sub T. H.

Reclama este sufletul comerțului

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri
Constanta-New-York
Vaporul Transatlantic de lux
„THEMISTOCLES"

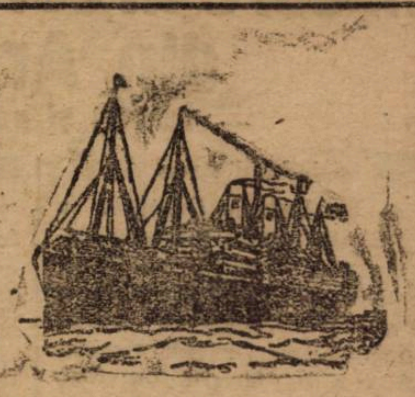

pleacă
la 15 Ianuarie 1922 st. n. din portul Constanța direct New-York
După vaporul Themistocles urmează a pleca următoarele vapoare „CONSTANTINOPLE", „KING ALEXANDER" și „Megali Hellas"
Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteza mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.
Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali
M. EMBIRICOS & Co.
Centrala: BUCUREȘTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascar Catargiu No. 28.
902 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Sanatoriul „Central"
Medico-chirurgical
Calea Călărași No. 16. (în plin centru al Capitalei)
Operațiuni chirurgicale, Nașteri, Boli interne, genitourinare, venero-sifilitice și boli nervoase neturbulente.
Tratament anti-sifilitic pe cale venoasa, intramuscular și electric, nedureroasă, cu mercur coloidal (Ionisare „Roscost".
Instalațiuni speciale pentru ionisare, radio-grafie, radio-scopie, radioterapie, diatermie, electroterapie, masaj vibrător, hidroterapie; bucătărie dietetică pentru Diabet și boli renală.
Pacienții pot să se trateze cu orice medic internist sau chirurg.
In secțiunile speciale se îngrijesc bolnavi atât intern cât și extern, de către medici specialiști: radiologi, sifilis și boli nervoase.
Orele de tratameet 9—11 și 3—6 p. m. 1365-II

Candidat de advocat
cu praxă ardeleană, care posede limba română în scris și cetit, află aplicare în biroul subsemnatului.
Dr. JUSTIN CL. IUGA advocat,
Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 3, etaj I. Telefon 106

Bănci, fabricanți, industriași,
comercianti cari au nevoe de
Contabili,
corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc.
pot găsi adresându-se
ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

Anunțuri
se primesc la Administrația ziarului „Intrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Mişcare în corpul medical din Ardeal

— Numiri şi permutări —

In judeţul Arad

D-na dr. Valeria Curtuţiu a fost numită definitiv medic primar la ambulatorul policlinic din Arad; d. dr. Elnea Benţia a fost numit definitiv în postul de medic al circ. rurală Pecica-română; d. dr. Maximilian Kupfer a fost numit medic stagiar la circ. rurală Vadas; d. dr. Dionisiu Bonea a fost numit def. med. secundar la azilul de copii din Arad.

In judeţul Alba-Inferioară

D. r. Desideriu Ehger a fost numit provizoriu medic secundar la ambulatorul policlinic din Alba-Iulia.

In judeţul Bihor

D. dr. I. Comşa a fost numit definitiv în postul de medic-şef al oraşului Oradia-Mare; d. dr. Ioan Groza a fost numit definitiv în postul de medic ocrotire la inspectoratul igienic din Oradia-Mare; d. dr. Melhior Gross a fost numit definitiv medic secundar la ambulatorul policlinic din Oradia-Mare; d. dr. Rudolf Krauss a fost numit prov. în postul de medic al circ. rurale Ceica; d. dr. Valer Boieriu a fost numit definitiv în postul de medic al circ. rurale Salcia; d. dr. Aurel Filip a fost numit medic stagiar de circ. rurală; d. dr. Maximilian Weldenburg a fost numit stagiar medic circ. rurală Ceica.

In judeţul Bistriţa-Năsăud

D. dr. George Popovici a fost numit definitiv medic-şef director al spitalului de copii din Bistriţa; d-ra dr. Elisabeta Lorinczy a fost numită medic secundar stagiar la spitalul de copii din Bistriţa.

In judeţul Făgăraş

D. dr. Eugen Crişianu, a fost numit medic auxiliar stagiar la serviciul sanitar al jud. Făgăraş; d. dr. I. Z. Lupu, a fost numit definitiv medic al oraşului Făgăraş.

In jud. Maramureş

D. dr. Ludovic Fruchter, a fost numit provizoriu medic al circ. rurală Poienele de Munte.

In judeţul Hunedioara

D. dr. Eugen Rusu, a fost numit definitiv director medic şef la sanatoriului din Geoagiu; d. dr. D. Nicolae, a fost numit medic primar definitiv la sanatoriul Geoagiu.

In judeţul Mureş Turda

D. dr. Ianeu Axente a fost numit definit. medic de ocrotire la inspectoratul de igienă din Tg.-Mureş.

In judeţul Satu Mare

D. dr. Emilian Giurgiu, a fost numit definitiv medic şef director al ambulatorului policlinic din Satu-Mare; d. dr. Aurel Bulicrea, a fost numit definitiv medic primar al sanatoriului tuberc. Baia-Mare.

In judeţul Sibiu

D. dr. Albert Zink, a fost numit provizoriu medic secundar la ambulatorul policlinic din Sibiu; d. dr. Ştefan Mircea, a fost numit medic secundar stagiar la institutul obstetric Sibiu; d-na dr. Hedwig Konnerth a fost numită medic secundar stagiar la secţia internă spitalul orăşenesc Sibiu; d. dr. Iosif Stoichiţa a fost numit definitiv medic primar la ambulatorul politechnic din Sibiu; d. dr. Ernst Wachsman, a fost numit definitiv medic bacterioleg la inspectoratul de igienă din Sibiu; d. dr. Wilhelm Hager a fost numit definitiv medic de ocrotire la inspectoratul de igienă din Sibiu.

In judeţul Caraş-Severin

D. dr. Victor Crivăţ a fost numit stagiar medic primar al secţiei bolnelor venerice dela spitalul jud. Lugoj; d. dr. Ladislau Liebmann a fost numit provizoriu medic la circ. rurală Ruscа-Montana; d. dr. Francis Horger a fost numit stagiar medic circ. rurală Daruvari.

In judeţul Cluc

D. dr. Mauriţiu Weiss, a fost numit provizoriu medic al circ. Plăieşii de jos.

In judeţul Cojocna

D. dr. Ioan Goia a fost numit definitiv în postul de medic-şef al spitalului epidemic din Cluj; d. dr. Iosif Szigetis a fost numit stagiar medic al circ. rurală Uifalăul-Borşei; d. dr. Ludovic Lisszer a fost numit medic stagiar la circ. rurală Jimborul Mare; d. dr. Kuettel a fost numit definitiv medic bacteriolog la inspectoratul igienic din Cluj; d. dr. Alexandru Comşa a fost numit stagiar medic primar ambulator dentistic din Cluj.

In judeţul Timiş-Torontal

D. dr. Adalbert Monspart a fost numit definitiv medic al circ. urbană Sânicolaul-Mare; d. dr. Alexandru Gross a fost numit definitiv medic la circ. rurală Topolovăţul-Mare; d. dr. Cornel Roşu a fost numit stagiar medic secundar la spitalul de stat Timişoara; d. dr. Petru Buro a fost numit definitiv medic secundar la ambulatorul policlinic Timişoara; d. dr. Francise Fischer a fost numit stagiar medic secundar la ambulatorul voliclinic Timişoara; d. dr. Ludovic Mehes-Stupariu a fost numit definitiv director medic şef al azilului de copii Timişoara.

In judeţul Trei Scaune

D. dr. Andrei Hersch a fost numit medic stagiar la circ. rurală Breţcu; d. dr. Szendrei a fost numit definitiv medic de circ. rurală; d. dr. Dudutz a fost numit definitiv medic la oraşul Sf. Gheorghe.

In judeţul Turda-Arieş

D. dr. George Anca a fost numit definitiv medic primar al judeţului Turda-Arieş; d. dr. Alexandru Vasvary a fost numit stagiar medic la circ. rurală Săvădisla.

In judeţul Sălaj

D. dr. Iuliu Belle a fost numit definitiv medic circ. rurală Sâg; d. dr. Desideriu Iacobovici a fost numit stagiar medic circ. rurală Hidig; d. dr. Albert Buzasi a fost numit prov. medic circ. rurală Cizer.

In judeţul Satu Mare

D. dr. Leonida Şerban a fost numit def. med. circ. urbană Satu Mare; d. dr. Al. Mureşan a fost numit def. medic primar la spitalul judeţean Satu-Mare.

In judeţul Solnoc-Dobâca

D. dr. Iacob Făgărăşan a fost numit def. medic circ. rur. Sinteregi; d. dr. Teodor Pascu a fost numit def. med. circ. rur. Chiraleşgi; d. dr. Edmund Abel a fost numit stag. med. circ. rurală Ceuchiş; d. dr. Emanoil Mihalţ a fost numit stag. med. circ. rur. Taga; d. dr. Sigismund Lenner a fost numit stag. med. circ rur.

In judeţul Târnava Mare

D. dr. Herman Hintz a fost numit stagiar director şi medic şef al spit. Cohalm; d. dr. Dimitrie Găldău a fost numit definitiv medic primar la ambulatorul policlinic din Mediaş.

Pregătirile dela Alba-Iulia

In vederea încoronărei Suveranilor

Am anunţat că s'a deschis un nou credit pentru terminarea lucrărilor pentru serbările încoronărei, dela Alba Iulia. Astfel lucrările au fost din nou reluate.

Sala din Cetate în care a fost proclamată Unirea la 1 Decembrie 1918 a fost modificată în stil bizantino-român. S'au facut frizele marilor voivozi iar patru mari panouri sunt destinate pentru portretele lui Ioan şi Matelu Corvin, Mitropolit Şaguna şi Suluţiu, istoricului Petru Maior şi ale matirilor Horia, Cloşca şi Crişan şi Avram Iancu. Picturile Voivozilor au fost executate d. pictorul Bellet, care face şi celelalte picturi.

Cetiţi „Infrăţirea“

Congresul ziariştilor în Ardeal

Conform art XXI din statutele Sindicatului Presei Române din Ardeal se convoacă Adunarea generală ordinară pentru zilele de 19 şi 20 Ianuarie 1922 la Braşov.

Ordinea de zi:

Joi 19 Ianuarie, la orele 11:

1) Deschiderea Adunării generale de către d. preşedinte al Sindicatului.

2) Raportul general asupra activităţii Sindicatului în cursul anului 1921.

3) Dare de seamă a gestiunei financiare şi proectul de bulget pe 1922.

4) Raportul cenzorilor.

La orele 3:

1) Discuţiune asupra proectului de contract-tip.

2) Discuţiune asupra proectului unei case de credit, ajutor şi pensiuni.

3) Discuţiune asupra Căminului ziariştilor, Sanatoriului, Consumului, ect.

Vineri 20 Ianuarie, orele 10:

1) Discuţiune asupra proectului înfiinţări în ţară a unei secţiuni a personalului administrativ şi a lucrătorilor tipografi.

2) Diferite propuneri.

3) Alegerea noului comitet.

4) Fixarea datei şi locului viitoarei Adunări generale.

5) Închiderea Adunării.

Comitetul.

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.

Administraţia ziarului.

ABONAMENTE

la ziarul „Infrăţirea“ se primesc şi de azi înainte tot cu:

120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIU

Anul II. No. 422 — Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini — Duminecă 15 Ianuarie 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRA... NIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 552.
SUB CONDUCEREA UN...
Director: D. TOM...
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
6 LUNI . . . . . 60 LEI
3 LUNI . . . . . 30 LEI

Anul politic 1921

Este al treilea an pe care-l pierdem în sgomot și nelucrare, și, totuși, ori cât de haotică și de stearpă i-ar fi încheierea, trebuie să recunoaștem că, an de experiență, el a fost anul lămuririlor decisive. Pierdut pentru munca constructivă, el constituie un câștig prin desmeticirea pe care a adus-o în spirite.

Gândiți-vă numai la ce era acum un an. La conducerea țării, se găsea un guvern impus prin puterea celei mai întinse popularități politice și tocmai de aceia făcut să înfrunte orice critică și să-și bată joc de orice control. Căci întemeiată pe sufletul scos din matcă al clasei țărănești și exploatată prin acțiunea celei mai iscusite demagogii, popularitatea generalului Averescu constituia o dictatură a maselor în fața căreia orice încercare de rezistență era de prisos. Înțelegeam rătăcirea din care răsărise și înțelegeam și câtă șarlatanie se organizase în jurul ei și deci ce primejdie înfățișa pentru viața politică a acestei țări, și totuși popularitatea generalului Averescu n-o putea fi distrusă decât lăsând-o să guverneze.

Era o experiență care trebuia făcută, chiar dacă la urmă ne-ar fi așteptat un dezastru și mai cumplit decât acela în care ne găsim astăzi.

Știam că dezastrul este inevitabil, dar știam că din durerile dezastrului va resulta și desmeticirea maselor țărănești, — și aceasta era cea dintâi condiție pentru a ne putea îndruma spre o liniștită și serioasă politică constructivă.

Și-ce a fost, într'adevăr, anul 1921, dacă nu anul în care, riscând dezastrul, am desrobit sufletul țărănesc de sub puterea unei legende și am scăpat țara de sub puterea unei dictaturi? Căci astăzi, cu toată vrajba și cu tot haosul de sus, avem conștiința din ce în ce mai limpede că fondul curat și sănătos al acestui neam e pe cale de a triumfa, împingând la o parte pe toți aventurierii cari au încercat să clădească pe naivitatea și pe lipsa de educație politică a maselor populare. Fiecare alegere parțială a fost o dovadă că legendele au început să se destrame, că conștiințele s'au deșteptat și că demagogia nu mai poate amăgi pe nimeni. Paralel cu prăbușirea popularității generalului Averescu, am avut și prăbușirea așa zisului țărănism, care, desvoltându-se ca un afluent al averescanismului, amenința să deschidă o nouă epocă de exploatare a naivității țărănești.

Federația, care nu înfățișa decât tocmai tendința de-a întreprinde, sub firma țărănismului, o nouă exploatare a sufletului țărănesc, s'a spart în chipul cel mai lamentabil, punând în evidență lipsa de seriozitate, de concepție și de program politic a partidelor care o alcătuiau.

Și, totuși, după atâtea experiențe din care a rezultat lămurirea și edificarea maselor populare, anul 1921 se încheie cu un spectacol politic din cele mai respingătoare. Ne mai putându-se conta pe naivitatea și pe neștiința țărănimei, se recurge astăzi la tot soiul de tovărășii și de alianțe menite să țină la suprafață partidele care au ieșit învinse. Între un partid și altul nu mai există astăzi nicio barieră care să arate principiile unuia și principiile altuia, ci este o învălmășeală ca de naufragiu în care toți își întind mâinile pentru a se salva reciproc.

Nimeni nu te mai întreabă de trecutul tău, de principiile tale, de cinstea ta. Nemțofili și naționaliști, trădători și patrioți, conservatori și democrați, necinstiți și oameni de treabă, — toți se întâlnesc acum într'o singură tabără pornită furios în căutarea puterei.

Dar cum nu n'a putut clădi pe legenda unui om, tot așa nu se va putea clădi pe imoralitatea unor alianțe prin care nu se urmărește altceva decât anularea desmeticirei la care ne-au dus experiențele politice ale anului 1921.

Maturitatea politică a maselor este astăzi o realitate, și de ea se vor fărâma toate alianțele care nu aduc cu ele o sinceritate, o concepție și un program politic.

Întâmplări

Anglia va da ajutor Franței în caz de atac

Londra

Corespondenții ziarelor engleze din Cannes spun că Lloyd George, Bonar Law și miniștri de externe aliați au examinat în strânsă legătură aceste propuneri, iar corespondentul lui „Manchester Guardien" spune că textul propunerei lor a fost telegrafiat la Londra de către primul ministru englez spre a fi examinat de cabinet. „Times" spune că memorandum-ul alcătuit de primul ministru engez arată condițiunile sub care Anglia s'ar obliga — dat fiind cazul — de a veni în ajutorul Franței față de o agresiune neprovocată, tocmai cum a făcut în 1914. Se declară mai departe că în cazul că acest document ar fi primit de către delegații francezi ca satisfăcător, nu ar obliga întru nimic dominionurile imperiului englez, afară de cazul când unele din ele s'ar hotărî spontan de a da adesiunea lor acestui pact. Afară de aceasta Lloyd George nu este încă preparat de a obliga colegii săi din cabinet, cari au fost consultați telegrafic; iar în cazul că asentimentul lor va fi asigurat, documentul va fi supus lui Briand.

Darurile . . .

Bunele obiceiuri patriarhale se duc, unul câte unul, să moară în valurile nestatornice ale vremei. Zilele trecute, într'un restaurant cu „sextet" de operă, se nimerise o „trupă de feciori" cari jucau legendara scenă a Irozilor. Consumatorii, — lume amestecată, — abia așteptau să se isprăvească naivul dialog asupra misterului nașterei lui Isus Cristos, ca să se lase năpădiți de armonia ultimului foxtrott la modă...

Ne pier tradițiile, fără deosebire. Mai ales acelea cari cer puțină colaborare sufletească.

Iată pentruce. — e de mirare? — piere și tradiția darurilor de Anul nou. Aci, atenția inimei se complică și cu cheltuirea darnicie bănească. Și, vremurile poruncesc așa, ne-am făcut tot mai răsfățători pentru noi, tot mai cruțători pentru alții.

Nu se mai dau cadouri... Nu așteptați această melancolică reflexie, măhnită că n'am să primesc în dar, — cu prilejul Anului nou, — nicio altă surprină decât poate aceea a greșelilor de tipar din aceste însemnări ocazionale. Dar, în jurul meu, și mai departe, nu mai văd preocupările celor cari nu știu „ce să dăruiască", nici zâmbetul ochilor cari așteaptă, nerăbdători, să cadă învelișul vreunui pachet misterios.

Oamenii se sustrag, cu mare plăcere, acestui neînsemnat isvor de bucurie pentru semenii lor. Reforma calendaristică îi ajută să se strecoare chiar, cu oarecare dibăcie. De vreme ce Anul nou se serbează de două ori, acesta e cel mai bun motiv ca să nu faci daruri nici după vechiul stil, nici după cel nou. E o binevenită confuzie:

— „Ce cadou facem de Anul nou, Hortensiei?" întreabă soțul, oarecum, plictisit de această formalitate, în dimineața de 31 Decembrie (st? nou).

— „Pentruce te necăjești cu această chestiune? răspunde, tot printr'o întrebare, soția. Om aștepta Anul nou românesc, și-om vedea atunci..."

Amândoi, au răsuflat liniștiți, două săptămâni. Au făcut „revelionul" stilului nou împreună cu Hortensia (verișoară, prietenă, rudă mai de departe, soră...) și par'că spuneau: „lasă, așteaptă să vină Anul nou românesc..."

Iată și Anul nou românesc. A sosit. Problema unui „mic semn de atenție" se pune din nou în restrânsul Parlament conjugal.

— „Ei, ce-i cumpărăm Hortensiei pentru mâine?" interpelează soția.

— „Dragă, știi ce m'am gândit? răspunde, tot cu-o întrebare, soțul. Dacă nu i-am dat nimic când a fost într'adevăr Anul nou, ce rost mai are acum, la 14 Ianuarie?..."

Reforma calendaristică a ucis bunul obicei al darurilor de Anul nou. Să plângem, ca pe ruinele unei binefăcătoare instituții, de care nimenea nu mai ține seamă?

Constatarea, tristă, că suntem din an în an tot mai materialiști, tot mai zgârciți, tot mai puțin generoși...

E oare, aceasta, calea spre cea mai bună mulțumire sufletească?

Problema externă

Orientarea politicei mondiale

— 1921 și 1922 —

Trebue să recunoaștem că politica internațională a anului 1921 își încheie bilanțul cu realități menite să șteargă în sfârșit urmele încă proaspete ale groaznicului măcel care a sdruncinat din temelie întreaga lume.

Era și timpul ca conducătorii popoarelor să vadă că nouile așezări stabilite de război, trebuesc statornicite pe baze care să asigure, dacă nu pentru totdeauna, cel puțin pentru o lungă durată, — liniștea și progresul tuturor țărilor.

In vederea ajungerei acestui țel, bărbații de stat ai națiunilor, au trebuit să fie călăuziți în concepția lor politică de trei mari tendințe: 1) Consolidarea nouei stări de lucruri creată de război; 2) Înlăturarea unor noui eventuale conflicte între popoare, și 3) Reclădirea economică și financiară a Europei.

CONFERINȚA DELA WASHINGTON

De sigur, că toate țările au fost pătrunse de însemnătatea acestor principii politice și că este în interesul națiunilor ca ele să fie aduse la îndeplinire cu un ceas mai de vreme, greutatea cea mare provenea însă din complexitatea unor proprii interese care în rezolvarea lor se ciocneau unele de altele.

Conferința dela Washington a reușit să facă un pas înainte spre înlăturarea unor noui conflicte armate. Nu se terminase încă războiul și lumea se gândea cu îngrijorare la eventualitatea unui război Pacific între America și Japonia, care de sigur că ar fi avut repercusiuni și dincoace de Ocean, dând posibilitate la noui complicațiuni europene.

E drept, desbaterile conferinței transoceanice n'au rezolvit problema dezarmărilor, ele au înlăturat însă războiul între americani și japonezi. Acordul stabilit între Anglia, America, Japonia și Franța în chestiunea Pacificului, cu drept cuvânt putem spune că este evenimentul internațional al anului 1921.

REFACEREA ECONOMICA A EUROPEI

Conducătorii politicei internaționale după ce au reușit să asigure pacea prin acordul încheiat la Washington, și-au concentrat toată atențiunea asupra refacerea economice și financiare a Europei, căutând să restabilească apropierea și armonia între popoarele care au participat la război.

Chestiunea aceasta a fost obiectul unor vii discuții între aliați, provenite în primul rând din pricina divergențelor de păreri dintre Anglia și Franța cu privire la plata reparațiunilor de război de către Germania. S'au urmat la Londra și Paris convorbiri anglo-franceze, cari ori cât de puternic au apăsat asupra intereselor proprii ale celor două state, totuși în cele din urmă ele au trebuit să recunoască că refacerea Europei nu se poate îndeplini decât făcându-se sacrificii reciproce.

Consiliul suprem al aliaților întrunit la Cannes, ne îndreptățește să spunem că în prezent este să spunem că în present înțelegerea dintre Anglia și Franța în chestiunea reparațiunilor de război, poate fi considerată ca fapt îndeplinit.

CHESTIUNEA RUSIEI ȘI GERMANIEI

Dar opera de renovare europeană nu se putea mărgini în cadrul unor discuțiuni la care să nu participe toate popoarele Europei.

Consiliul suprem al aliaților în discuțiunile din prezent dela Cannes, au găsit necesar că numai o conferință economică la care să participe toate statele, inclusiv Germania și Rusia, ar putea să conducă la soluțiuni cu rezultate pozitive în ceeace privește refacerea economică și financiară a Europei.

Putem deci considera, că toate conferințele ținute dela încheierea păcei și până în prezent în Europa, n'au fost decât niște simple încercări cu caracter preliminar, de a se statornici așezările economici europene.

Stabilirea în chip hotărât a stărei economico-financiare a Europei și armonizarea legăturilor dintre popoare a fost rezervată noului an 1922.

Evenimentele zilei

Conferința economică

Comitetul interaliat prezidat de d-l Loucheur a stabilit textul invitațiunii ce se va trimite diverselor guverne pentru conferința din Genua. O comunicare specială va atrage atenția guvernului sovietelor asupra importanței angajamentelor cerute de consiliul suprem. Comitetul interaliat a elaborat și programul lucrărilor economice și financiare, al cărui prim articol prevede acceptarea condițiunilor enumărate în rezoluția consiliului suprem de la 6 Ianuarie. Consiliul suprem va examina după amiază propunerile și va stabili lista puterilor care vor fi invitate la Conferință.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Teatrul românesc la Sibiu

Cuvântarea de inaugurare a d-nei Constanța Hodoș

Am publicat ieri știrea corespondentului nostru din Sibiu cu privire la deschiderea Teatrului românesc. Iată cuvântarea rostită cu acest prilej de D-na Constanța Hodoș, directoarea ceului teatru.

Domnilor și Doamnelor.

Iată o rază din visul meu lumi os. Îl hrănesc de doi ani. De când mă aflu în Sibiu, orașul acesta frumos, cu aer curat, oameni curați și moravuri încă mult mai curate decât în altă parte a României. Visul meu, de a putea contribui cu slabele mele puteri ca acest oraș să înceapă a fi puțin și românesc.

Viața noastră culturală a trăit până acum aci izolată cum ar fi o cetățue, în mijlocul mării. In două turnuri: Biserica și Asociațiunea. Soarele libertății a venit acu să ne lumineze aceasta mare care ne izbea mereu cu valurile ei primejdioase cetățuioa.

Suntem liberi, suntem mulți, trebue să fim și tari. Sibiul nu se mărginește în zidurile lui. Sunt împrejurimile românești unde un popor dornic de cea mai largă luminoască cultură, așteaptă îndemnuri dela Sibiu. Aceste împrejurimi își caută centrul lor de gravitate Sibiu.

Căci omul nu trăieste numai din produsul pământului, îi trebue și belșugul minții și a inimei. Proverbul „unde nu-i minte vai de picioare" este adevărat. Mintea să brănește din cultură. Și nici un mijloc mai bun pentru cultura sufletului nu este ca arta.

Arta teatrului! Este cea mai expresivă, cea mai puternic înrâuritoare asupra minții, asupra sufletului omenesc. Căci ea este smulsă din viața omenească și redată vie, caldă vieței omenești. Arta dramatică! Nu cunosc un factor educativ mai puternic decât un teatru bun cu grije și pricepere condus.

Pe cât de binefăcător este însă moralului, un teatru sănător din care mulțe nea să învețe a trăi frumos, — pe atât de imoral este teatrul frivol desfrânat, care se specleazâ astăzi așa de mult în defavorul culturei.

Am suferit când l'am văzut înfiripându-se și aci, în Ardealul nostru scump, desrobit cu atâta jertfă de sânge. L'am văzut chiar și aci pe scena aceasta. M'am înfiorat și am pornit cu zel să-mi urmăresc visul: Un teatru sănătos, un Teatru românesc pentru Sibiul nostru.

Greutăți, multe am întâmpinat — căci ideea înființărei unui Teatru Național în Sibiu, li s'a părut imposibilă de realizat. Nici n'am stăruit într'o organizare oficială — ca ar fi reclamat cheltueli, de cari nu dispunea, se zice, ministerul artelor pentru acest scop.

Mi s'a dat voie să înființez însă, cu mijloace puține — un început de teatru românesc.

Sunt recunoscătoare și pentru atât. Mulțămesc fruntașilor din Sibiu pentru încrederea ce au pus în puterile mele.

Am ales din număroasa societate a scenei românești cete a elemente dintre cele mai valoroase, artiști și artiste de talent, harnici și cinstiți. Țin mult la cuvântul acesta: cinste, onestitate la artiști, mai presus de toate.

Îi, veți vedea jucând, trăind în mijlocul D-voastră, și-i veți apecia.

Eu vă cer numai dreptate; o justă apreciere. Și după aceasta, vom râde, sau vom plânge.

Dacă vom reuși să rădem, cu bucurie înălțătoare de suflet, triumful nu va fi al meu care am prins numai o idee ce demult plutea în atmosferă. ci deantregul va fi succesul D-voastră cari încurajind aceasta idee veți realiza-o prin fapta, ca să-și trăiască Teatrul-Românesc din Sibiu.

Cetiți „Infrățirea"

„Minunea" dela Olănești

Un medic francez despre serul d-rului Puțureanu

Se știe câtă vâlvă a produs descoperirea serului anti-tuberculos al drului Puțureanu și cât de deosebite au fost părerile emise în ceeace privește rezultatele lui.

Reproducem mai jos părerea unui medic francez, d. dr. Massart, care dacă nu e o somitate științifică nu poate fi bănuit în nici un caz că judecă pătimaș. Iată ce spune d. dr. Massart:

— „ Ceea ce se face la Olănești e lucru serios. Cazurile de vindecare evidentă a atâtor cazuri m'au impresionat grozav și mi-au sguduit convingerile anterioare. Starea actuală a atâtor sute de oameni, cari n'au nici un interes să mintă. am văzut-o și eu că e bună.

Lipsindu-mi elementele științei necunoscând compoziția serului n-aș putea spune că acesta este leacul tuberculozei, dar spun că acesta poate să fie leacul ei. In orice caz e lucru serios și așteptăm examinarea fără patimi a chestiunei. Intr'adevăr, e surprinzător pentru niște oameni de știință, că n' u venit întâi la fața locului să cerceteze și apoi să combată cu atâta înverșunare pe un om muncitor. Eu regret că serul d-rului Puțureanu nu se poate transporta la distanțe mari, căci a-ș fi luat câteva fiole cu ser, să-l experimentez la Paris".

1393 S'a deschis!
Salonul Central de manicur pentru Dame
CLUJ, str. Regele Ferdinand 13 (în curte).
Péterfy Juliska
execută personal spălatul părului și toate lucrurile de branșa aceasta.
Cumpărăm păr căzut și tăiat!

Proecte culturale

Noul ministru al Instrucțiunei publice despre nevoile Universităților românești.

Noul ministru al Instrucțiunei publice, deși de curând venit în fruntea acestui departament, și deși va deține încă foarte puțină vreme portofoliul d-sale ministerial, s'a gândit să vorbească ziarelor din Capitală despre insurile de cari sufăr universitățile românești. Pentru că d. Gh Mironescu nu e numai un politician, ci e profesor universitar el însuș, găsim nimerit să reproducem mai jos, cu titlu de document, constatările d-sale:

„Învățământul universitar n'are manuale în limba română. Până acum se întrebuințau manuale străine cu deosebire franceze. Astfel de cărți acum costă enorm din cauza valutei. Pe de altă parte majoritatea studenților din Basarabia, Bucovina, Ardeal, nu cunosc suficient limba franceză. Trebue să adăugăm la aceste considerente nevoia de a se stimula publicarea de tratate universitare cu o condițiune pentru întemeierea și consolidarea culturei naționale.

Pentru a remedia acest grav neajuns, ministerul Instrucțiunei publice pune la dispoziția fiecărei din cele patru Universități ale țărei câte două sute de mii (200.000) fond de rulement destinat pentru tipărirea de manuale în limba română pentru învățământul universitar.

Administrația acestui fond cu toate adăogirile și beneficiile lui este încredințată, pentru fiecare Universitate Senatului universitar va decide asupra manualelor ce sunt de tipărit.

Destinațiunea acestui fond nu se va putea nici odată schimba. Sumele ce se vor întrebuința din acest fond pentru imprimirea de manuale vor fi rambursate din vânzarea acestor manuale așa încât fondul să nu scadă niciodată.

Prețul de vânzare al acestor manuale va fi prețul de cost sporit cu cel mult zece la sută (10 la sută), pentru eventuale riscuri sau pierderi. Când studenți s'ar abona dinainte la un număr îndestulator de exemplare, achitând cu anticipație costul și vor beneficia de scăderea sporului de 10 la sută, așa încât prețul în abonament va fi exact prețul de cost.

In cazul când autorii acestor manuale vor cere o retribuțiune pentru munca lor sau vor pretinde a li se plăti cedarea către Universitatea editoare a dreptului lor de proprietate literară, aceste sume se vor adăogi la prețul de cost cu 10 la sută spre a forma prețul de vânzare, așa în cât fondul să nu fie scăzut prin aceste plăți.

Beneficiile rezultate din vânzarea manualelor se vor adăogi la fond.

In privința Universității din Cluj, d-l ministru Mironescu a declarat următoarele:

„S'a aplicat legea învățământului secundar și superior numai universității din Cluj. Universitatea din Cernăuți are încă un regim special decurgând din legiuirea austriacă.

Universitatea din Cluj n'are încă complectat numărul catedrelor. Mai e nevoie de trei profesori.

Pentru numirile acestor catedre, comisiunea însărcinată cu examinarea lucrărilor candidaților a fost complectată cu 3 profesori dela universitatea din București.

Adalbert Fischer & Comp. Cluj
Calea Regele Ferdinand (Ferenc József-u.) Nr. 61
Fabrică de mobile, magazin de mobile și atelier de tapetărie.
Fondat la anul: 1900.
Aranjamente pentru dormitoare începând cu Lei 4500·—
1326 Radio 1831

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

St. O. Iosif în Bucovina

— Din scrisorile inedite către Liliana —

Ce dimineți străiucite, ce amurguri mărete am trăit de când sunt prin aceste locuri...

S'auzi tu Buga — clopotul cel vechiu al lui Ștefan cel Mare — cum geme de lugubru — de se cutremură turnul — mai tinăr decit el!...

El povestește — plângând și bocind — și preamărind pe mărețul viteaz, atâtea lucruri minunate.

Și cu el ascult înfiorat!..

Imi vorbește, în glasul lui întunecat despre războaele lui Ștefan, de faptele lui sfinte, epopea întreagă a evlaviosului Voevod, pe care nu sânt vrednic să-l cânt!...

Simt atunci, că mă covârșește povara ce mi-am luat-o pe umeri, mă sperii singur de umbra uriașă — care crește tot mai mare în închipuirea mea și, înspăimântat, dau în lături.

Dar un gând luminos îmi dă din nou curaj, mă sprijinește, și mă inspiră:

Gândul că un suflet drag, departe, tremură neliniștit și așteaptă — el adoratul — și-a pus toată încrederea în mine, în puterile mele, și cu gândul acesta trăesc.

Și dacă s'ar întuneca vreodată, simt că aș muri.

Cum nu ești aici, să vezi ce priveliște — o minune, un rai..

Mânăstirea își înalță turnurile ei într'un brîu de dealuri acoperite de brad și fag, cari se prelungesc în păduri și poeniță — pe unde nu se sfiesc să se coboare câteodată rătăcitorii cerbi, și sperioasele căprioare.

Cerbii ajung să fie așa de îndrăzneți, în cât nu se tem să împungă vitele cari păsunează prin acele locuri și fac mari strîie căciuni.

Vezi, prin urmare, că locurile-tot mai păstrează ceva din sălbăticia lor primită.

Și, în culbul acesta de brazi, își doarme somnul de veci bătrânul Voevod, tatăl neamului românesc!...

Iată un șoim..

Se rotește măreț, în cercuri tot mai largi de-asupra mânăstirii... apoi se pierde spre apus — departe.

Dar dacă-ți întorci ochii spre sat, nu departe de mânăstire, vezi instalațiuni de fabrici, mai încolo gara, prilej și mijloc pentru streini de-a pătrunde fără sfială, a pângări acest hotar, unde ar trebui să se înalțe numai rugi evlavioase, în sunet de toacă și glasuri de clopote și tălăngi îndepărtate!...

Evreii și Rutenii se întind și cotropesc cele mai frumoase și mai ascunse colțuri ale Bucovinei.

Când treci prin Suceava vezi strada principală furnicând de streini.

Cum să nu te revolți?

— Românii noștri dau din umeri, ori se tîngu sc pe toate tonurile că pier, se prăpădesc, și n'au nici o putere...

Sunt și între Români — unii cu durere de neam, oameni cuminți și harnici, cari se trudesc din răsputeri, să lumineze poporul și să-l abată din calea înstreinării. Dar peste tot sunt divizati în două partide, cari se cearta veșnic, se ponegresc și se mănâncă între dânșii — iar în vremea asta, streinii își fac de cap, și îl cuceresc pe toate terenurile.

E o priveliște nespus de dureroasă...

Sate întregi, cu nume românești, azi numai vorbesc decât rusește.

Și pe măsură ce pătrund cuceririle industriilor moderne,

Cum vin cu drum de fier,
Toate cântecele pier.

Eminescu simția bine, pe semne, că Bucovina e ca și pierdută pe veci pentru noi, când nu-i mai rămâsese altă nădejde, decât să ceară o minune, ca Ștefan însuși să se scoale din mormânt, să sune din corn, să-i vină codrii în ajutor, numai codrii, căci urmașii de azi ai lui Ștefan nu l'ar auzi, și n'ar putea să-l urmeze.

El striga pe Ștefan din mormânt pentrucă nu credea poate că un al doilea Ștefan — se va mai naște pe pământul românesc.

. . . . . .

Fiindcă insiști așa de mult îți trimit un fragment din lucrarea mea.

Am început până acum poemul în vre-o zece chipuri, și în toate ritmurile posibile, întâiu în hexametri; pe urmă în alexandrini de calibrul acesta:

O, doină — viers străbun
[al munților străjeri,
Tu, leagăn de comori, isvor
[de mângâeri,
Tu, care-ai plămădit în
[cântece de dor —
Din neamul păstoresc — o
[țară și un popor!...
Tu, care-îmbărbătezi pe
[tineri și bătrâni,
De când s'au pomenit Ro-
[mânii cia Romani...
Și în ovărășești pe șesuri și
[pe văi
Din leagăn la mormânt, pe
[toți copiii tăi —
O, zână sfântă, tu, cu pavăza
[și arc —
Mă învață să slăvesc pe cel
[mai sfânt Monarc —
De nimeni întrecut — în
[pace și războiu...
Rechiamă umbra lui —
[măreață între voi!..
Coboară duhul tău cel
[falnic din trecut,
Asupra mea să-l simt, în
[preajmă-mi renăscut,
Dă-mi suflet, dă-mi puteri,
[dă-mi glas înalt să cânt,
Pe Ștefan cel Viteaz, cel
[mare și cel Sfânt!

. . . . . .

Nimic mai simplu decât să înșiri asemenea versuri ca niște mărgele fără strălucire pe un fir de ață.

Încă o demisie din partidul poporului

Scrisoarea d-lui deputat Liviu Ghilezan către d-l general Averescu.

Dl Liviu Ghilezan, deputat de Biacova (Banat) și unul dintre fruntașii partidului poporului a demisionat din acest partid, publicând în acelaș timp o scrisoare deschisă către dl general Averescu, prin care împărtășește publicului motivele gestul său.

Scrisoarea d-lui deputat Ghilezan începe printr'o profesiune de credință, explicând împrejurările în cari c l care o iscălește a intrat în partidul poporului.

Invitat de vechiul prieten, dl Octavian Goga, care a declarat în fața obștei, cum „nu se va face ni i o iertare a păcatelor!" — mărturisește dl Ghilezan am intrat și eu în vălloarea luptelor politice pentru a întâmpina prima decepție în decretul de amnistii, care a deschis porțile pușcăriilor la toți speculanții. Dar au urmat și alte susprize neplăcute privind zilnic, acea gașcă de nepătrunș, care abuza de dv. și de noi toți, pentru a-și asigura „situa ii".

Culmea nemulțumirei dlui deputat Ghilezan pare să fi fost însă înțelegerea pe care guvernul d-lui general Averescu a încheiat-o cu Banca Agrară a d-lui V. Bontescu, pe care d-sa îl numește „Stinneș" al Ardealului.

Iată cum se ad esează dl Ghilezan d-lui general Averescu:

„Culmea îndrăznelii a fost înțelegerea cu acel Stinnes al Transilvaniei, acel părinte al permiselor, care a provocat pe timpul „Consiliului Dirigent" o revoltă atât de unanimă la noi. Acest mare financiar și-a asigurat astfel chiar sub regimul nostru voalat să purifice, subvenționarea acționarilor și lefegiilor săi din bugetul Statului, dând câte un os de ros și unora dintre domnișorii intimi ai dv. Prietenii acestui om sunt și azi depositarii încrederei dv. iar ei l rândul lor și în mod firesc împiedecă ori ce pornire spre bine în partid „trăgând chiulul" nu numai nouă, celorlalți parlamentari, dar și poporului dela noi în a cărui nume nu se sfiesc să vorbească și azi.

Numai bunul Dumnezeau știe, ce chinuri am suferit, purtând pe spinare toate ilichelele partidului în nădejdea, că solicitările celor îngrijorați de soarta țării va produce totuși cu timpul o schimbare spre bine. In această așteptare, ca fost procuror, în a cărui ochi crima cea mai grozavă eră, să nu las nici un act punibil neurmărit, ceream zilnic cu pumnii încleștați acele acuze grave ce se aduceau și dintro parte și din alta, fără să văd pe cei vinovați în pușcărie."

Felicităm pe d-l deputat Ghilezan pentru sinceritatea dsale, deși, pentru frumsețea morală a gestului am fi preferat ca scrisoarea d-sale deschisă către d-l general Averescu să fi apărut pe vremea când șeful partidului poporului deținea încă puterea...

„Propaganda" Averescană

Zece milioane... evaporate

Ziarele au anunțat că din fondul de 12 milioane destinat Ardealului din excedentul fostului resort de Alimentare al Consiliului dirigent a dispărut fără urmă, modesta sumă de... zece milioane.

Acum se pare că s'a dat de urma acestor bani. Ziarul „Dacia" anunță că actualul guvern a găsit, în loc de acestor sumă.. o chitanță a d-lui Albert Popovici-Tașcă fostul subsecretar de stat al Internelor.

Banii, firește, au fost luați pentru propagandă. Dar unde e propaganda?

Curând însă, mi-am dat seama că nu merge așa. Am rupt și am ars tot ce scrisesem.

Și am scris, fără frâu, fără rimă, căutând să mă apropiiu de sufletul unui rapsod simplu din munții noștri, — și sânt încredințat, că numai în așa chip ar putea fi cântat legendarul Ștefan.

De aceea, am adoptat versul d inelor și al balad elor.

Tu judecă — cu toată asprimea — și nu-mi ascunde părerea ta:

In castelul din Suceava,
Pacea nopții e st până —
Nu se mișcă nici o umbră,
Nu răsună nici un pas...

Dar din ceas, în ceas —
[străjerii —
Mai frezerc cu glas lugubru
Liniștea pe ulți strimie —
Și-amuțesc pe urmă iar..

In castelul din Suceava,
Singur Petru Aron Vodă,
Chinuit de gânduri negre —
Stă în jilțu-i de stejar..

In iatac, crivatu-i lucă
Neatins, veghind de-asupra,
Candela slab luminează
La icoana de argint...

Pentruce, o, Petre Vodă
Nu poți tu închide ochii?
Pentru ce, nu afli tihnă
La un ceas așa târziu?...

Dormi, căci, iată, la fereastră
Zorile se și iviră...
Primăvara-i noaptea mică,
Scurt e al omului vis...

Crunt, în jilț stă voevodul —
Pentrucă nu vrea să doarmă.
Truda însă îl doboară,
Somnu-l prinde pe furiș.'.

Ci-un vis grozav s'arată,
Minții sale turburate.
— In castelul din Suceava,
Sfatul țării e-adunat..

Toți boerii, dregătorii,
Cei înalți, bătrânii sfetnici
Sânt de față, și el, Petru,
Stă în scaunul domnesc..

Dar, de-odată, crește-un
[freamăt,
Ușa sălii se deschide:
Umbra lui Bogdan Viteazul,
Cel ucis la Rășeni,

Printre Sfetnici drum își face
Către scaun naintează,
Cruntă-i, și scăldată 'n sânge
Fruntea fratelui ucis!..

St. O. Iosif.

D. Teodor Mihali sau d. Oct. Goga?

Un articol al ziarului „Tribuna"

„Tribuna" din Oradea-Mare, organ al partidului poporului, publică un articol, din care reținem următoarele rânduri. inspirate desigur cu prilejul vizitei d-lui Octovian Goga la Orodea Mare:

„D-*l Mihali, care la declararea crizei de guvern se arătase ca un hotărât partizan al atitudinei și acțiunei politice a partidului poporului, și-a schimbat, se pare, opinia în vremea din urmă. D-sa a devenit acum un agent al guvernului Take Ionescu, însărcinat să recolteze partizani.*

In acest scop d-sa a convocat la Cluj o adunare a parlamentarilor ardeleni din partidul poporului, convocare care trebuiasă aibă loc Dumineca trecută, dar care s'a amânat pentru ziua de 9 Ianuarie, deoarece foarte puțini parlamentari au răspuns la apelul d-lui Mihali.

Suntem informați că tot în acest scop, d-sa a trimis la Orodia Mare pe un domn senator din partidal poporului, al cărui nume îl trecem sub tăcere, pentru a convinge pe parlamentarii blocului bihorean să dea sprijin guvernului actual. Deputații și senatorii bihoreni au răspuns refuzând categoric propunerile d-lui Mihali și au declarat emisarului d-sale că înțeleg să rămână statornic grupați în jurul d-lui Octavian Goga."

Ce face însă d-l Mihali? întrebăm noi.

Un libret de opera în românește.

— Concursul Operei din București. —

„Opera Română" publică concurs pentru un libret de operă cu subiect legendar sau istoric românesc. Textul poate fi scris în versuri sau în proză ritmată. Libretul poate fi și într'un act în orice caz să nu fie mai mare de 3 acte.

Termenul predărei manuscrisului la direcția generală a Operei a 1 Mai 1922 Premiul I, 4000 lei; al II-lea 2000 lei.. Lucrările premiate vor fi încredințate spre a fi puse în muzică compozitorilor români. Afară de premiu, libretistul va încasa, când se va reprezenta Opera și tantiemele cuvenite, potrivit legei organice.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Cronica politică

Bilanțul unui an politic. Nu se poate spune că Anul nou, — această creștinească sărbătoare a revizuirilor de conștiință și a speranțelor pentru viitor, — surprinde lumea noastră politică, și opinia publică întreagă, într'un moment de liniște și de reculegere. Toți aceia cari se preocupă, mai mult sau mai puțin de treburile publice, trebuie să recunoască astăzi că bilanțul anului trecut ne-a găsit într'un moment critic.

S'a repetat de mai multe ori că ziua de 17 Ianuarie va aduce moartea actualului guvern care, și el, este o soluție de tranziție. Transiție dela regimul averescan, care a dat un complect faliment, spre... ce?

Niciodată, poate, România n'a dat în mijlocul unui haos mai desăvârșit în ceeace privește autoritatea guvernărei. D-l general Averescu se poate lăuda că este autorul acestei stări de lucruri. Având la îndemână încrederea Coroanei și colaborarea unui Parlament de majorități supuse, șeful partidului poporului n'a putut guverna, împiedecat fiind de întreaga opinie publică nemulțumită.

Astăzi, acest Parlament nu mai poate da un guvern serios, iar Regele e pus în situa'ia de a găsi o nouă formulă în rozolvarea situației:

Singurul punct luminos în acest haos rămâne partidul liberal. Anul politic care vine, nu se va putea desfășura fără ca această rezervă de guvernare să fie folosită potrivit valoarea sale.

Emigrarea Ungurilor în America

— Un articol al ziarului „Keleti Ujság" —

Ziarul „Keleti Ujság", într'un articol de fond ține să atragă atențiunea lumei întregi asupra faptului, că în urma nelegiuirilor și a jugului greu care ține poporul maghiar din ținuturile aipite, o mare parte din unguri au luat hotărârea să părăsească aceste plaiuri pentru a emigra departe peste Ocean, în țara fericirei, în paradisul pământean, „In Brazilia".

Acest zvon ziarul sus numit îl relatează ca fiind un adevăr trist atât pentru noi, cât și pentru lumea întreagă și îl reproduce fără nici un control, ca fiind un incident îngrijitor pentru noi cei rămași, cari știm, sunt convinși și se va convinge lumea întreagă în viitorul apropiat, — că cele trâmbițate de unguri sunt glasuri de alarmă pentru cei mulți de pe acest glob, cari n'au avut fericirea — sau nefericirea — să pătrundă în psichicul adevărat unguresc și cari nu-i cunosc încă fețele de cameleon; strigătul lor de alarmă pentru noi e un strigăt în pustiu, nu-i înțelegem, nu-i mai dăm ascultare, îndeosebi atunci, când știm cu toții, că după paravanul acestei alarme — prin care restul Europei nu poate și nu știe cum să pătrundă — se ascund bufonii iredentiști, cari de câte ori n'au acaparat câte un gest de politeță, râd ironic la adresa noastră, iar când li-se pare că ne-a plictisit cu banalele pieței; țipă în gura mare în „public", și fi imploră zâmbetul promisiunii... și fapte.

Cinci mii de unguri emigrează în Brazilia?

Dacă e adevărat această afirmare a ziarului din localitate, să ne spună care e și motivul și scopul cel adevărat. Reforma agrară, care „la" pământul ciangăilor și secuilor?

Acest „adevăr" falșificat doar pentru propagandă în streinătate, e bun pentru cei, cari se lasă aliniați de plânsetele „oropsitului popor maghiar."

Noi știm, că adevăratul motiv e că „selecțiunea" (ciangăii) se pregătesc să ne părăsească plaurile pentru simplu motiv, că. nu le „prieste" atmosfera nou creată, noile timpuri și sunt ei convinși că de azi nu se mai pot dedica trupește și sufletește tinerei, trândăviei „binefăcătoare", ci în noul Stat român, li-s impune munca intensivă, mu ca cinstită pentru mersul normal e progresul obștesc.

Pleacă, cu toții în ținuturi îndepărtate?

Desamăgirea va fi aceea care îi va întâmpina. Statul nostru nu brațe muncitoare pierde, ci un iredentism miop ca acel care crește și înflorește în meleagurile „ciangăilor".

Răspândiți „Infrățirea"

Candidat de advocat

cu praxă ardeleană, care posede limba română în scris și cetit, află aplicare în biroul subsemnatului.

Dr. JUSTIN CL. IUGA advocat,
Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 3, etaj I. Telefon 106

INFORMAȚII

Mai multe fabrici din Banat au încetat lucrul, din cauză că nu pot primi cărbuni. In acelaș timp în Valea Jiului nu se lucrează din cauză că nu se pot transporta marile cantități de cărbuni ce se află depozitate în acea regiune.

■

Duminecă 15 Ianuarie, la orele 3 d. a. va avea loc la ședătoarea „Culturei Poporului", dela „Redută", conferința d-lui profesor V. Meruțiu cu interesante proecțiuni cinematografice asupra frumoșilor noștri Munți. Indată după ședătoare, vor fi jocuri naționale. Tinerii, cari se duc Dumineca la alte jocuri, sunt rugați să vină la „Cultura Poporului."

Ziarul „Infrățirea trimite cititorilor săi, cu prilejul sărbătoarei Anului nou, cele mai bune urări de spor la muncă și de liniște sufletească.

La mulți ani!

■

Mâine, Sâmbătă, fiind sărbătoarea Anului nou iar poimâine, Duminecă, respectându-se obișnuitul repaos săptămânal, numărul viitor al „Infrățirei" va apare Luni, la orele obișnuite.

In vederea umblatului cu crucea în ajunul Botezului Domnului, toți credincioșii bisericei noastre ortodoxe din localitate sunt invitați a-și anunța locuința la biroul oficiului parohial din Cluj.

Ordinea umblatului cu crucea este următoarea:

Luni, 16 Ianuarie se va umbla cu crucea la toate institutele de caritate (clinici, spitale, asile).

Marți, 17 Ianuarie la institutele de învățământ, directorate și diferitele oficii publice.

Miercuri, 18 Ianuarie se va umbla cu crucea pe la locuințele credincioșilor.

■

La 31 Ianuarie se va judeca de către Curtea de Casație din București recursul făcut contra numirilor de profesori de la Academia de Agricultură din Cluj.

„Incorporarea Contig. 1922 care urma să se facă pe ziua de 21 Ianuarie 1922 a fost amânată pentru data de 1 Februarie 1922 când urmează a se prezenta tinerii la Cercul de recrutare".

Primim la redacție o invitare de a participa la alcătui ea unei Societăți filarmonice în Cluj, cu scopul de a se pune bazele unei mai rodnice desvoltări a cântului românesc (cor, orhestră, muzică de cameră).

Invitarea e semnată de d-na Sofia gene al Anastasiu, Strada Avram Iancu 7.

In căminul studențes „Casa Invățatorilor"- sa declarat un caz de gripă spaniolă.

Biroul de plasare al Inspectoratului Muncii din Cluj s'a instalat în strada Regele Ferdinand Nr. 97—99. (telefon 12/73) Orele de serviciu sunt fixate între 8—1 dim. în fiecare zi de lucru.

Baia de aburi Diana este deschisă Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru bărbați; Miercuri, Vineri pentru femei. Băi sunt zilnic afară de Luni. 33

Cele mai frumoase bijuterii și cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Rațiu Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

Cu ocazia anului nou

Technica Labora

urează clienților săi an bun și fericit.

Cu ocazia anului nou

EMIL BLAGA

urează clienților săi an bun și fericit.

An nou fericit

dorește onoratei sale clientele

Intreprinderea Românească Electrotechnică și Mecanică

Telefon: 5—77. Teodor Maior Cluj, Calea Vict. 7.

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyő și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

916 **Telefon No. 350**

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 398

Grădina de iarnă a Hotelului Central s'a redeschis pentru publicul de elită. Bucătărie de lux de primul rang. Băuturile cele mai alese. In fiecare seară concert. III-622

Dr. Henric Boskovics, medic de nas, gât și urechi a sosit din străinătate. Ord. a. m. 10—11 și p. m. 2—5 Piața Unirii 29. (Palatul Bánffy, scara principală) Telef. n 7—34. 1390

Prefectura poliției Cluj

Reg. Rom.
Nr. 12/922.

ORDONANȚA

Având în vedere sărbătoarea Sf. Vasile (anul nou) în consecință dispun următoarele:

In ziua de 1/14 Ianuarie 1922 Repaus Dumineal.

Cei cari nu se vor conforma acestui ordin se vor pedepsi în baza legilor în vigoare.

Cluj, la 12 Ianuarie 1922.

Prefectul poliției
s. s. *Popovici*

Cautăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

Activitatea direcțiunei Comunicațiilor

— Dela 1 Aprilie 1921, până la 1 Ianuarie 1922 —

Direcțiunea comunicațiilor ca urmașe a secretariatului general al comunicațiilor și-a început activitatea la 1 Aprilie 1921. Inainte de toate a rezolvat chestiile rămase a fostului secretariat general.

In activitatea sa mai departe, — afară de chestiunile oficiale în legătură cu ministerul comunicațiilor și direcțiunea generală C. F. R., direcțiunea poștelor, telegrafelor și telefoanelor, s'a silit din toate puterile să aducă o ameliorare a circulației pe căile ferate. Pentru ajungerea acestui scop a făcut propuneri concrete departamentului comunicațiilor, înaintând proiecte și studii, chemate a îmbunătăți situația comunicațiilor, atât în ce privește administrația cât și a exploatărei.

Cele mai însemnate proiecte și propuneri au fost următoarele: O propunere referitoare la înființarea consiliilor consultative și comisiunei de tarifuri pentru căile ferate. O propunere pentru regularea plăților funcționarilor C. F .R.. Mai multe propuneri referitoare la îmbunătățirea circulației. Un proiect pentru înființarea organizărei complecte a serviciului de căi ferate în minsterul comunecațiilor. Un proiect referitor la schimbarea legei de pensiuni. O propunere pentru lichidarea fondului de pensii Mav. în proporție cu personalul prelnat. O propunere pentru înființarea unui serviciu central al dirijărei vagoanelor în sânul direcțiunei generale C. F. R. O propunere că personalul cu pregătiri mai mari să fie considerat și la căile ferate. O propunere că în locul circularelor volante să se înființeze o „Foaie oficială C. F. R." care s'a și înființat cu 1 Decembrie 1921. Propuneri pentru posibilitatea și înlesnirea exportului. Propunere pentru înființarea cărților funduare centrale pentru toate căile ferate din țară. Propunere pentru stabilirea unui preț convenabil a lemnelor de foc destinate funcționarilor. Propunere că plățile funcționarilor C. F. R. să se plătească la 1-a fiecărei luni în loc de 20. Propuneri în privința regulărei chestiei școalelor C. F. R. din Ardeal, preluate. Propunere referitoare la organizarea serviciilor contencioase C. F. R.

Afară de aceste direcțiunea Comunicațiilor a tradus mai multe legi transilvănene cerute de ministerul comunicațiilor, a dat relațiile și explicările cuvenite cu referire la legile în vigoare aici în legătură cu chestiunile Comunicațiilor.

In ce privește căile ferate particulare s'a organizat cu caracter definitiv inspectoratul căilor ferate particulare cu administrație proprie și conduce lucrările pregătitoare pentru naționalizarea societăților de căi ferate locale cari a trecut dela Mav. în administrația C. F. R. In urma măsurilor luate în această privință aceste societăți a înaintat în mare parte Statutele noui, cari așteaptă aprobare, precum și actele de concesiune.

S'a înființat cursuri de limba română pentru personalul străin a căilor ferate particulare, în urma căror cursuri căile ferate particulare corespondează azi cu autoritățile statului numai în limba română, care să întrebuințează tot mai mult chiar și în serviciile executive a acelor căi ferate.

Mormintele eroilor românilor din Auhtrla

Atașatul nostru militar din Viena a făcut cunoscut societății „Mormintele Eroilor" că societatea studențească academică română „Sonda" din Leoben (Austria), și-a luat angajamentul de a se interesa de mormintele eroilor români, îngropați în această țară. In localitatea Leoben, unde a existat în 1917 un lagăr de prizonieri români, s'a constatat că au fost înmormântați 40 de eroi și că mormintele lor sunt bine întreținute. Asemenea morminte se mai găsesc și în comuna Trofaiscă, tot în apropiere de Loeben, morminte neidentificate însă până acum.

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri

Constanta-New-York

Vaporul Transatlantic de lux

„THEMISTOCLES"

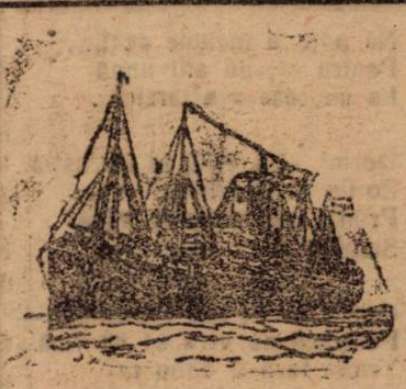

pleacă

la 18 Ianuarie 1922 st. n. din portul Constanța direct New-York

După vaporul Themistocles urmează a pleca următoarele vapoare „CONSTANTINOPLE", „KING ALEXANDER" și „Megali Hellas"

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteza mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCURESTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascar Catargiu No. 28.
902 **GALAȚI,** Str. Speranței No. 28.
BRĂILA, Strada Belvedere No. 1.

TRISKA I.

Primul și cel mai mare depozit de piane din **Ardeal Cluj,** Strada Sagnat No. 14.

Acordă, repară și transp oartă piane conservatorului, Operei i tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane și pianine noui din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann și Stingl cari se vând în prețul fabricei.

Piane se dau cu chirie. 6

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Cronica externă

Vineri, 13 Ianuarie 1922.

De sigur, că unul dintre anii cei mai bogați în evenimente externe a fost 1921. Dacă le recapitulăm în ordine cronologică, constatăm că începutul anului trecut a fost caracterizat prin încercările făcute de aliați de a pune capăt răsboiului din Asia-Mică dintre Greci și Turci. Ele însă au rămas fără nici un rezultat, guvernul d-lui Gunaris nădăjduind încă într'o victorie. Astăzi Grecia istovită caută o nouă mediațiune a puterilor pentru a obține pacea.

Nu putem trece cu vederea că aceiași perioadă a fost marcată de schimbările observate în concepția socială bolșevică. Eșecul teoriei comuniste și foametea din Rusia, au determinat guvernul, sovietic să revie la o concepție democrată și să se gândească că viitorul națiunei ruse este amenințat, dacă ea va continua să rămână în starea izolată de astăzi. Apropiata conferință internațională economică are menirea să liniștească Rusia și să restabilească raporturile normale dintre ea și restul Europei.

Diplomația internațională stimulată de creditorii Germaniei și în deosebi de Franța și Belgia, nu a pierdut nici un prilej ca să nu cerceteze îndeaproape chestiunea reparațiunilor de răsboi,

După plata primului miliard, s'a dovedit că Germania nu mai poate plăti și prăbușirea ei ar constitui un mare neajuns pentru situația financiară europeană.

Rezolvirea acestei grele probleme a dat loc la neînțelegeri între Anglia și Franța. Guvernul britanic pretindea că ruina finanțelor și industriei germane, paralizează progresul economic al Europei, iar guvernul din Paris, protesta că se urmărește ridicarea Germaniei în detrimentul poporului francez.

Neîndeplinirea obligațiunilor financiare de către Germania, atrage după sine o întreagă perturbație în sistemul economico-financiar francez-

Consfătuirile de la Londa și Cannes, au pus capăt rivalității dintre Franța și Marea Britanie, pare că între aceste două puteri a intervenit chiar o alianța defensivă, în scop de a asigura pacea la Rin.

Modalitățile de plată a reparațiunilor de răsboi stabilite la Cannes, sunt de natură a ne face să credem, că asperitățile financiare franco-germane au fost îndulcite, și Germania, va putea plăti fără ca starea ei economică să fie periclitată.

Daca interesele marilor puteri au fost menajate, nu tot așa putem vorbi și de România. In toate conferințele politice și financiare cari au avut loc, nu s'a ținut seama de drepturile țarei noastre, fiind tratată aproape de țară învinsă și impunându-se să plătească miliar de Ungariei.

Reese deci în chip lămurit că România bazată numai pe propriile ei puteri, va putea să se refacă și să păstreze integritatea celor obținute cu atâtea sacrificii.

Pentru aceasta îi trebue însă o cârmuire înțeleaptă și rodnică care să-i dea încrederea în interior și prestigiul în afară.

Consiliul de miniștri

Ancheta în Basarabia. — Regimul Cenzurei. — Credite pentru armată. Căsătoria principesei Marioara.

Membrii guvernului s'au întrunit aseară în consiliu sub președenția d-lui Take Ionescu.

Consiliul a durat trei ore, după care s'a dat presei următorul comunicat:

„Printr'un jurnal al Consiliului, s'a decis ca atribuțiunile administrative conferite anterior comandantului militar al Basarabiei, se limitează la zona de 30 kilometri, dealungul frontierei, supusă stării de asediu.

D. ministru de război a expus Consiliului mersul anchetei, ce se face în Basarabia asupra faptelor petrecute la Vârtejeni. S'au luat toate măsurile pentru ca ancheta să se facă în condițiuni de absolută imparțialitate. In comisianea de anchetă va participa și d. medic legist Mina Minovici,"

•

Miniștrii s'au ocupat apoi de diferitele chestiuni care vor forma activitatea legislativă a Parlamentului și între altele de statutul funcționarilor.

Ministrul de finanțe a expus situația tezaurului și programul financiar care avut aprobarea guvernului.

•

Tot în consiliul de aseară, miniștrii au avut un chimb de vederi asupra regimului Cenzurei. Cu această ocaziune d. Stelian Popescu ministru justiției a comunicat consiliului că a convocat eri la ministerul Justiției pe toți procurorii generali din țară recomandându-le să fie cât se poate de prudenți în aplicarea dispozițiunilor ultimului decret privitor la Cenzură.

Intervențiunea Justiției nu va trebui să se producă decât în cazul când cele publicate ar constitui o provocațiune directă împotriva siguranței și a ordinei în stat.

•

Consiliului a mai examinat cererile de credite făcute de d. general Holban pentru complectările de echipament și hrană ale armatei, care întrec cu mult prevederile budgetare.

Consiliul a aprobat toate aceste credite care trec de suma de 100 de milioane.

•

D. Take Ionescu a comunicat consiliului, că oficierea căsătoriei principesei Marioara va avea loc la Belgrad în prezența suveranilor României și a reprezentanților guvernului român.

Data căsătorei a fost fixată pentru sărbătorile Paștelui

•

Consiliul a luat sfârșit la orele 12 și jumătate,

Astăzi, Vineri, se va ține un nou consiliu.

Plecare regelui Alexandru al Serbiei.

M. S. Regele Alexandru al Serbiei a părăsit Sinaia Miercuri dimineața la orele 11 și 20 spre a se reîntoarce la Belgrad.

Augustul oaspe a fost condus la gară de către M. M. L. L. Regele și Regina, Principii Moștenitori ai Greciei și Augusta Sa logodnică Principesa Marioara și a fost salutat de către d. Take Ionescu, Derossi, general Holban membrii legațiunei sârbe și Curtea regală.

Despărțirea dintre Auguștii logodnici au fost cât se poate de afectuoasă.

D. Ciolak Antici ministrul serbiei la București, general Mălăirescu și Romulus Voinescu au însoțit pe Regele Alexandru până la granița română.

Paltoane și îmbrăcăminte pentru școala

la firma

699 **M. Neuman**

Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 431

TELEGRAME

In jurul alianței franco-engleze

Incheierea „pactului defensiv". — Ce conține textul alianței dintre Franța și Anglia. — Chestiunea despăgubirilor.

CE SE CREDE IN GERMANIA DESPRE HOTARARILE CONFERINȚEI

Nauen, 12. — Corespondentul parlamentar al centrului dorește ținând în seamă conferințele dela Cannes și Geneva să se ajungă la o înțelegere grăbită între partide spre o grabnică regulare a finanțelor.

„Tagliche Rundschau" sfătuește să nu se tragă consecințe prea îndepărtate ale coaliției, vederile stângei burgheze din cercurile parlamentare sunt că amânarea la infinit a marei coalițiuni în nici un caz nu va fi favorabil.

CE SPUNE PRESA FRANCEZA

Nauen, 12. — Jurnalele pariziene anunță că primirea delegatului german de către consiliul suprem a fost amânată pe Joi. Se vădește un puternic curent care face să reiasă hotărârea relativă la distribuirea plăților va fi lăsată pe seama comitetului de reparațiuni. Comitetul financiar al camerei franceze a luat hotărâri contra remisiunilor cuvenite la Cannes, relativ la plățile de reparațiune ale Germaniei.

PROPAGANDA HABSBURGICA IN ITALIA

Praga, 12. — Răspunzând unei întrebări, concernând călătoria în Elveția a ex-împărătesei Zitta, d. Benes a declarat că e vorba numai de o vizită pe care mama o face copiilor săi. Știrile despre o propagandă carlistă în Italia sunt fanteziste, președintele cabinetului cehoslovac posedând numeroase dovezi că Roma nu favorizează nici un fel de agitație habsburgică. Știrile lansate — termină d. Benes — sunt menite să arunce suspiciune asupra raporturilor italo-cehoslovace și de aceea eu nu pot decât să le dezmint pe deantregul.

CONVENȚIA DINTRE UCRAINA ȘI NAȚIONALIȘTII TURCI

San Paolo, 12. — Ieri ziarul naționalist turc a publicat textul convențiunei dintre guvernul ukrainian și guvernul din Angora, care garantează Turciei intanzibilitatea Constantinopolului și interesele reciproce în Marea Neagră și strâmtori.

PLEBISCITUL PE TERITORIUL WILNEI

Lafayette, 12. — Pe teritoriul Wlinei a domnit, în tot timpul plebiscitului, o mare animație. Despuierea scrutinelor continuă și se crede că rezultatele vor fi cunoscute azi. Populația evreiască a votat cu acest prilej, într'o proporție de 40 la sută.

Fixarea ratelor germane

Cannes.

Conferința a fixat definitiv la 720 milioane de mărci aur, suma pe care are s'o plătea că Germania în anul 1922. Belgia ar primi 580 milioane franci, Anglia 140 iar Italia va fi autorizată să conserve 170 milioane de lire aflate în depozit la băncile aleș în momentul declarării răsboiului.

„Pactul defensiv"

Paris, 12 Ian.

In momentul în care delegația engleză a trimis la Londra textul proiectului de răspuns la memorandumul francez asupra chestiei pactului de garanții, ea a remis o copie oficioasă a acestui răspuns delegațiunei franceze.

Ziarele publică precizuni asupra textului proiectului de pact defensiv a cărui durată e fixată, după „Echo de Paris", pe cinci au zece ani. După „Le Petit Parisien", pactul stipulează că toate forțele britanice vor susține Franța în caz de agresiune germană, dar specifică formal că guvernele din Londra și Paris vor trebui să procedeze de comun acord. Textul proiectului pactului de garanții este însoțit de un memoriu în care se enumărează condițiunele pe cari Anglia dorește ca Franța să le accepte, în special regularea tuturor pendinte. Memoriul menționează și chestia submarinelor, fără a face dintr'însa o condiție pentru semnarea pactului.

„Le Temps" exprimă speranța că pactul franco-englez va fi o manifestație de solidaritate, o operă de interes general, și un pretext de tocmeli.

D-nii Briand și Loucheur și-au pus colegii din cabinetul francez la curent, prin telegraf asupra stărei negocierilor, atât din punct de vedere al despăgubirilor cât și din acel al punctului de garanții.

Ce spun „ziarele engleze

Londra, 12 Ian.

Ziarele arată interes discuțiunilor cari urmează la Cannes privitor la propunerea pentru o alianță defensivă anglo-franceză. Aci se exprimă mult optimism cu privire la rezultatul discuțiunilor și anumite ziare speră că la aprobarea definitivă a tratatului, acesta va avea o formă care ar permite expansiunei sale de a mai cuprinde și alte state prevăzând baza unei garanții generale europene împotriva agresiunei pornită din partea oricărui stat. Se crede că prin alianța anglo-franceză prestigiul Ligei națiunilor va fi întărit; iar corespondentul lui „Times" din Cannes observă că delegații belgieni și italieni arată mult interes acestei propuneri. Dânșii ar fi exprimat aprobarea lor, în principiu, de a fi asociați la un asemenea pact.

n sezonul de toamnă vopsește blănării în mod speial, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK

CLUJ. Fabrica in strada Dézsma No. 5

Invățământul în Ardeal

— Bilanțul unui an de activitate —

De și un an e un interval de timp foarte scurt în viața unei școli, în care încă nu se poate remarca un progres deosebit totuși și acest al 4-lea an de la înfăptuirea liberă a trebolorului român pe aceste plaiuri s-a dat roade de sale bogate pe terenul instrucțiunei publice din Ardeal.

1. Din cursurile de vară ținute în verile anilor trecuți au ieșit câteva sute de învățători pe lângă cei pregătiți în școlile normale, al căror număr încă s'a sporit și astfel în sute de comune, în cari nu mai fusese școală românească de la 1914 încoace s'a restabilit învățământul primar în mod normal. Fără îndoială, progresul realizat pe terenul acestui învățământ e însă foarte modest față de cerințele mari, dar avem toată nădejdea, că cele 20 de școli normale în câțiva ani vor da contingentul necesar de puteri didactice.

1400 de învățători confesionali au trecut în serviciul Statului, a căror situație urmează acum a fi lămurită definitiv.

2. Numărul elevilor din școlile secundare: licee, școli comerciale, de meserii și medii a aproape s'a dublat în acest an. Luna Septembre ne-a adus o surprindere neviseată. S'au deschis peste 50 clase divizionare și localurile multe și încăpătoare moștenite de la stăpânirea maghiară s'au dovedit de insuficiente. Poate nu există dovadă mai eclatantă despre nedreptatea ce s'a făcut în trecut poporului nostru atât de dornic de lumină și cultură.

3. Salariile profesorilor și învățătorilor au fost majorate în măsură de a putea înfrunta într'atâtva greutățile traiului de azi.

4. Școlile comunale ale orașelor Timișoara, Arad, Oradea-mare, Satu-mare, Lugoj și Satanta-mare au fost etatizate. Credem, că acest fapt va contribui la intensificarea și normalizarea învățământului din aceste centre culturale însemnate.

5 Etatizarea a 2-licee românești confesionale și fundaționale se află sub deliberare. Suntem informați, că exigențele confesiunilor cu privire la învățământul religios, moral vor fi pe deplin satisfăcute prin etatizare. Statul și biserica nu pot decât să urmească același scop prin instrucțiune educarea în spirit național și religios moral a viitoarelor generații. Vor trebui să se găsească mijloacele, cari să asigure armonioasa laborare pe acest teren a statului și a bisericei.

6. Deși condițiunile pentru editarea manualelor de școală sunt încă destul de anevoioase totuși literatura didactică s'a îmbogățit în anul acesta cu 6-7 manuale bune.

Intensificarea unificării sufletești a acestei provincii cu patrie-mamă va depinde în mare măsură dela felul, cum se va munci în școală. Peste 200 de învățători și profesori, frați din vechiul regat, cari funcționează cu succes frumus azi în școlile primare și secundare ale acestei provincii, vor putea confirma, cred că elementul ardelenesc român s-a păstrat încă acea tenacitate și temeinice, indispenzabile mărei evoluțiuni culturale, prin care va trebui să trecem, cari sunt o garanță bună pentru diserționarea învățământului public în spirit național unitar, așa precum l-au conceput de veacuri moșii și strămoșii noștri cărturari.

Intrăm în anul nou cu nădejdi în spre tot mai bine și spre un progres lent dar sigur, și fără salturi pe terenul tăcutei greleli și înălțătoarei munci a învățământului public.

Ar.

Nationalizarea comerțului la Cluj

655 de negustori români

Piedicele puse de vechiul regim maghiar ca să oprească orice acțiune comercială a românilor își atingesse cu prisosință ținta. Comerțul și industria română în orașul nostru erea ca și neexistentă, în schimb negustorii maghiari își puteau dezvolta în voie liberă acțiunea lor pe toate tărâmurile. Nu s'ar putea zice că ardelenii nu au înclinațiuni și aptitudini pentru această ocupație deoare ce s'a observat și se observă că dacă li se dă ori cât de puțin concurs ei sunt tot atât de buni și harnici negustori cât și tovarășii lor de altă naționalitate. Un exemplu tipic este avântul luat în românizarea așezămintelor comerciale de la preluarea imperiului la noi în Cluj.

Afară de puținii comercianți români care se îndeletniceau cu comerțul pe piața locală, comerțul românesc nu erea altfel reprezentat. În ultimul timp el a început să se înfiripe e încetul cu încetul și avem speranțe că într'un viitor apropiat numărul negustorilor români va contrabalansa pe acela al străinilor.

In cursul anului 1921—22 din 205 permise și brevete acordate meseriașilor care au nevoe pualificație (cizmari, croitor etc.) 40 au fost date românilor. Din 189 permise date pentru deschiderea restaurantelor și bodegilor 60 au fost date românilor.

Din 12 brevete pentru deschiderea de fabrici, 1 a fost luat de români. In cursul acestuiaș an din 395 brevete acordate comercianților, 103 au fost date comercianților români și însfârșit din 99 permise acordate pentru diferite alte întreprinderi 32 au fost luate de către români.

In rezumat s'au acordat în ultimii 3 ani:

1919 sau dat 168 permise rom.
1920 „ „ 231 „ „
1921 „ „ 256 „ „

Cea ce face un total general de 655 permise de deschideri de prăvălii și diferite alte instituțiuni comerciale și industriale ce au fost date românilor în timpul ultimilor 3 ani.

Statistica ultimilor 3 ani ne umple inimile de bucurie văzând că dezvoltarea poporului nostru se face în toate direcțiile.

Citiți în Pag 8-a.

DACA DOREȘTI SA CUMPERI
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
Székely și Róti
Fabrica de mobile transilvaneana. Societate pe Acții.

! Articol Mondial !
LUXOR'S CORON BLUE
1357
Cocă engleză indispensabile la văruit și albăstrit. — I-a calitate. — 1 ladă 32 pachete. — 16 pachete de 1/4 kgr. și 16 pachete de 1/8 kgr. — 129 bc. pentru 200 Lei trimite prin poștă:
Fabrica chimică „LUXOR" Cluj
Telegram: Luxor, Cluj. Telefon: 12-97. En gros!

Intreprindere de transport
Frații Deutsch
Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 1328

Mare desfacere
Articole de modă pentru dame
1238
Prețuri reduse la
GRÜNWALD ȘI STEINER
CLUJ, Piața Unirii 12.

PLUVIUS
Stingătoare de foc
furnizabil prompt din depozitul
SUCURSALEI
JACQUES PAUCKER
TIMIȘOARA
Str. I. C. Bratianu 6.
1374

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la Regele Pălăriilor Cluj, Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Uzina electrică orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 39.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.
Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă livrări instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit.
148

Reclama este sufletul comerțului

Bitumul Matitza s. a.
Capital social Lei 6.000.000
Centrale Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.
Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele Bitumului, ca asfaltare izolație la case, acoperișe din ciment de lemn (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

Depozitul Central:
Tungsram s. a.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.
1290

Cea mai distinsă marcă „Cognac Medicinal Marty" Siria (Világos) recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și pept. Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvălescență. 1049

Vrei să trăești o sută de ani în sănătate?

Folosește spirtul sărat „DIANA"
1230 Nu primi imitațiuni!

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adreza la ziar sub R.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE un antic covor persian Buchara. Strada Memorandului 18. De văzut intre 4—6 d. m. în curte ușa a treia. 1399

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Căsătorii:

TÂNĂR 29 ani din Regat funcționar, venit lunar 3000 Lei, dorește căsătorie cu o D-șoară sau văduvă cu situație materială bună. Adresa la ziar sub „Amidor" la Infrățirea.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, cameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Mare desfacere de 1087

Jucărei pentru copii

mărunțișuri, tricotage, modă pentru domni, articole de lux și de modă la:

Ludovic Albisy

Calea Victoriei No. 10.

„KALMÁR"

SOCIETATE COMERCIALĂ PE ACȚIUNI CLUJ.

Comerț în mare de băcănie, coloniale și vopseluri.

Oferă vânzarea en gros și en detail. Mărfurile de prima calitate cu prețurile cele mai ieftine.

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Padrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funcționarii publici și particulari, precum și familiile lor. 1263

ELIAN

pivniță de vinuri, fabrică de spirt, rom, cognac, sirupuri și licheruri

Lloyd Express 58

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 33

Telefon interurban 10-26. ◆ Telefon de biurou 1-70.

Fabrica de spirt și domeniul 3-26.

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.

1393 **Economie**

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi.

Văd. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Moților No. 7

L. C. Mardtmuth si Karol Majera fii.

Mare asortiment

de candelabre electrice și lămpi de masă

1337

la Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acțiuni „REX"

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.

Se vând de asemenea tot felul de materiale precum și becuri electrice en gros și en detail.

Reclama 1393

BANCA CENTRALA

pentru industria și comerț s. a. în CLUJ

Capital societar: **Lei 50.000.000·—** Fond de rezervă: **Lei 16.000.000·—**

LEGĂTURI DIRECTE CU STRĂINĂTATEA. **EXPORT—IMPORT.**

Secția de bancă

se ocupă cu tot felul de afaceri bancare, financializări, escont, lombard, credite de contcurent, incasso, plăți în interiorul țărei și în străinătate.

Primește **depuneri** spre **fructificare** totdeauna pe lângă cel mai urcat procent de interese de prezent: în cont-curent 4½% netto, pe libel de depuneri cu abzicere reglementară 5—5½% netto, pe libel de depunere cu termin fix de 1 an 6% netto și după sume mai mari.

Darea după interese o plătește institutul.

Secție de mărfuri

prin sub secțiile ei de coloniale și de textile de tranșează tot felul de operațiuni comerciale în cont propriu și în comisiu.

Secția de cereale

se ocupă cu comerciul de cereale și producte agronomice, cultivînd exportul cu gros.

Secția industrială

naționalizează industrii existente și creiază noiu rami industriali, cari nu sunt în țară.

Secția de organizare

execută complectarea rețe ei filialelor, organizează controlul intern, lanșează circulare instructive de interes general, face acviziția și propaganda necesară.

Prin Secția americană a stabilit legătură cu frații nostri din America spre deplină mulțămire a acelora

Depuneri spre fructificare, Dollari, asignate și cecuri americane se primesc și la:
Banca Centrală, Filiala ALBA-IULIA, (fosta bancă „Iulia".
Banca Centrală, Filiala ARAD, Piața Boros Beni No. 3.
Banca Centrală, Filiala HAȚIEG, (fosta banca „Hațiegana".
Banca Centrală, Filiala ORADEA-MARE, (fosta banca „Sentinela".
Banca Centrală, Filiala SIBIU, Strada Cisnădiei No. 7. II.
Banca Centrală, Filiala TURDA, (fosta banca Arieșana).

Sprijiniți BANCA CENTRALĂ căci este cel mai mare institut pentru industrie și comerț al nostru înființat cu capital curat românesc-ardelenesc.

Cu deplină garanție ca înainte de războiu

liferăm cele mai bune

CURELE DE TRANSMISIUNE

intinse ude, cusute, și lipite, în orice dimensiune simple sau duble, argăsite cu scoarțe de stejar sau chron.

Specialități: curele de transmisiune, pentru dinamouri compresoare și diferite piei technice.

1392

FRAȚII RENNER & Co. S. A. CLUJ.

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 346.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 si 13. Telefon 151. 1007

In atențiunea exploatoarelor industriale și exploatoarelor comune!

Oferim pentru furnizare promptă:

Carbuni de ocnă prima calitate din valea Jiului.

Cărbune de piatră Oligocenic având 5000 calorii cu lustru negru în bucăți potrivit și pentru încălzirea locuințelor, tot calitatea aceasta și de ocnă.

Mai departe: pentru cazane mai mari, mori, fabrici de spirt și cărămizi cărbune brun de ocnă și în bucăți având 3400 calorii,

Despre vagoane și permisuri ne îngrijim noi.

Adresa telegrafică: „Recomp". Telefon interurban: 130

Anton Reck și Soțul mari comercianți de cărbuni Cluj, Strada Izabella No. 5. 120

Magazinul de mode „BARZA"

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 11, e izvorul cel mai convenabil de târguit.

1342 **Prețuri solide fixe.**

Telefon 987. Telefon 987.

Articole frumoase de drogherie

au sosit la parfumeria

D'or

Piața Unirii No. 5. 1385

„UNIREA"

societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage

CLUJ,

Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.

Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.

Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiseni, drajeuri, nentrecute specialități și varietăți de bomboane egteze ți (superior, fondeuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artiștii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele engleze ți (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reușită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

MOBILE

de tot felul sunt în depozit în mare asortiment, ca dormitoare complecte, prânzitoare, aranjamente pentru odăi de bărbați, bucătării, mobilier din lemn curbat. Paturi de copii și semi-fier alamă somiere, fotolieri Schöbert sosite din străinătate în cantități mari. La atelierul meu de dulgher și tapiter efectuez orice lucrare de branșă în condițiuni favorabile.

Numărul telefonic: 289.

„VICTORIA"

depozit de mobilier CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 40.

Lloyd Express 47

In pragul noului an economic în Transilvania

— Stări de fapt, date, statistice, proecte, lipsuri —

Noul an începe în Ardeal, din punct de vedere economic, sub zodia aceloraș lipsuri și a aceloraș nevoi. In primul rând, criza transporturilor dăinuiește din coace de Carpați, cu aceeaș stăruitoare insistență. Zilele trecute am fost anunțați că mai multe fabrici din Banat și-au suspendat lucrul pentru motivul că nu pot să-și aducă, dela Petroșani, cărbunii trebuincioși. Astăzi primim aceleaș știri.

Fabrica de ciment din Turda și-a suspendat funcționarea, deoarece din lipsa mijloacelor de transport, nu-și poate expedia stocurile aglomerate la locurile de destinație. Cu toate că, prețul actual de 90 lei per. metru cub. a betonului ar înlesni mult construcțiile și prin aceasta criza de locuințe, fabrica necesită cel puțin 15 vagoane zilnie, și în loc de aceștea abia dispune de 3—4 vagoane, cu cari nici pe departe nu poate satisface necesitățile sale de transport.

Totuș, noui tranzacții și noui proecte stau în pragul anului ca ce sosește. Vom înșira mai jos câteva date pozitive.

Producătorii de lemne de pe valea Mureșului, s'au cartelat, intenționând prin aceasta o stabilizare și o organizare a vânzărilor de lemne.

Actualmente piața lemnului e dominată de lemnul malcabil pentru care cererea e din ce în ce mai intensă. Prețurile sunt în urcare și bursa lemnului o regulată de prețurile fixate de soc. „Foresta".

O conferință delegații din sânul cartelaților din Valea Mureșului a intrat în tratative cu „Foresta" pentru ca în viitoarele tranzacții cu Statul sau particularii pentru cumpărarea de lemne, să se aibă în vedere: un preț unitar, distribuirea mijloacelor de transport, etc.

Cartelul acesta își propune ca prețurile interioare să nu fie urcate în raport cu câștigurile ce vor realiza în străinătate.

Mai cu seamă va căuta să fixeze prețuri moderate pentru lemnăria necesară construcțiilor și refacere.

„Fabrica de vagoane și articole de lemn" fostă S. A. Zattler, în urma împrejurărilor financiare defavorabile, a hotărât să-și închirieze localurile sale.

Câțiva capitaliști din Vechiul Regat, și-au îndreptat privirile asupra acestei întreprinderi, pe care voesc să o transforme într'o puternică fabrică, pentru repararea vagoanelor și producția articolelor de lemn. Intrucât tratativele vor duce la rezultat favorabil, întreprinderea își va urca capitalul social la 4 milioane lei.

Societatea „Lignum" din Cluj, urmează tratative pentru cumpărarea Societății Anonime pentru „Industria Forestieră" din Gheorgheni. Transacțiunea se va face cu participarea Băncei Românești, și a Băncei Comerciale din Cluj, cari sunt interesate la firma Lignum.

Acestea în ceeace privește industria lemnului.

Producătorii de vinuri din Ardeal, procteză de asemeni, înființarea cu concursul „Asociației economice ardelene" a unei societăți pentru valorificarea vinului. Sediul va fi în Cluj.

In ceeace privește băncile, sfârșitul anului trecut a adus cu sine adunarea Băncei Agrare care a sanoționat înțelegerea încheiată cu fostul guvern prezidat de d. general Averescu, pentru finanțarea reformei agrare. Președinte al consiliului de administrație a rămas d. P. Poruț, director-general al băncei d. V. Bontescu și comisar al guvernului d. C. Bucșan, deputat.

Banca Ardeleană și Casa de păstrare S. A., care este cointeresația Băncii Comerciale Ungare din Pesta își urcă capitalul social dela , la 40 milioane lei. In prelnarea emisiunei noui, este interesată în măsură considerabilă, Banca de Credit român din București, care este în strânsă legătură de afaceri cu Banques de Paris et de Pays Bas, una dintre cele mai renumite bănci mondiale. Astfel Banca Ardeleană prin această colaborare, ajunge în nemijlocită atingere cu piața financiară din Occident.

Instituția financiară astfel întărită, va prelua sucursalele Băncii Comerciale din Pesta, aflătoare în Brașov, Sibiu, Arad și Oradia-Mare și tot în cointeresație Băncii Ardelene se vor grupa fostele afiliații ale Băncii Comerciale din Pesta, a căror acțiuni vor intra în portofoliile Băncii Ardelene.

Prin această transacțiune s'a realizat cea mai considerabilă rețea bancară din Ardeal, care pe lângă sistemul actual dificil de remiteri și contracte de credit, va aduce reale foloase cercurilor comerciale și financiare din România.

In sfârșit în cursul anului trecut s'au organizat sucursalele Băncei românești din Capitală, în centrele mai de seamă ale Ardealului. Iată deci și un punct de plecare plin de nădejdi pentru romanizarea vieței economice din Ardeal. Banca românească, după cu o arată și numele, e alcătuită din colaborarea capitalului nostru național, și va ajuta, desigur, desvoltarea comerțului și industriilor, mari și mici, în care-și vor găsi întrebuințare energiile românești din Ardealul înstrăinat până acum.

Direcțiunea Statisticei

Câteva observații

Deși este o instituțiune care în străinătate i s'a recunoscut însemnătatea și utilitatea la noi este nebăgată în seamă atât de particulari cât și de însăși autoritățile de care depinde. Stăruim asupra celei din urmă pentru că dezinteresarea asupra acestei însemnate instituții care este barometrul întregei vieți economice industriale, comerciale și chiar politice, pentrucă dezinteresul a ajuns la culme,

Funcționarii acestei instituțiuni sunt cei mai rău plătiți dintre toți funcționari și au salarii ce variază între 600—700 lei. Dar dacă și aceste infime și neîndestulătoare salarii ar fi achitate la timp tot ar mai merge, dar slujbașii acestia nu și au primit încă salariele pe luna Decembrie și au fost nevoiți să intre în sărbători absolut fără nici un ban.

Directorul acestei instituțiuni, pentru a salva soarta acestora a trebuit să se împrumute de la o bancă pentru a le da un avans pentru care plătesc camătă, pentru a nu fi siliți să moară de foame.

Inghemuiți în câteva birouri câte 7, 8 funcționari fără aer și lumină ei își va pierde sănătatea lucrând pentru interesul țărei.

Localul în care trebue să se mute fiind încă ocupat de către Corpul V. Armată, până ce Corpul nu se va muta în local propriu pentru care li s'a acordat suma de 3 milioane, până atunci starea de mizerie în cea ce privește aglomerația slujbașilor în birouri strâmte, va mai dăinui și va stânjeni bunul mers al lucrărilor.

Fiind în fruntea acestei instituțiuni doi iubitori ai muncei, au reușit fără nici un ajutor din partea Statului să editeze un anuar statistic al Intregei Transilvanii care cuprinde toate datele statistice ale tuturor comunelor, plășilor, județelor și orașelor, care anuar e de un vădit folos. Ne întrebăm noi, oare dl Ministru al Ardealului care a ascultat doleanțele din gura funcționarilor, îi va aduce aminte de ei la București, le vor face și lor dreptate?

Incidentele dela Cernăuți

— Comunicatul ministerului de interne —

Ministerul de Interne aduce la cunoștință că incidentele ivite la Cernăuți au fost aplanate.

1. — D-l antreprenor Popp s'a retras din direcțiunea Teatrului orășenesc, care va purta de aci înainte numele de „Teatrul Național" și care va fi condus de inspectorul artelor, d. Pantazi.

2. — Trupa germană va putea continua reprezentațiile sale în Teatrul Național, stabilindu-se o alternare judicioasă și dreaptă a reprezentațiilor în limba română și germană.

3. — Primăria orașului Cernăuți a fost invitată să reia negocierile începute de comisiunea numită de Direcțiunea generală a teatrelor pentru cedarea Teatrului Național către Stat. Astăzi teatrul este proprietatea comunei,

Excedentul de activ ce ar rezulta eventual pentru plățile din această cedare, va fi întrebuințat după dezideratele exprimate, la crearea unui Teatru popular local.

D-l dr. Puțureanu a început experientele

Convorbirilor urmate între d-nii dr. Puțureanu și profesor dr. Mezincescu i-a urmat o deplină înțelegere. Autorul descoperirei leacului contra tuberculozei a hotărât să supue comisiunei de control, compusă din d-nii profesori d-rj Băltățeanu, Tudoran, Condrea și radiologul Dănulescu, experiențele sale.

Pe tot timpul experimentării dr. Puțureanu și-a luat angajamentul de a nu mai aplica tratamentul nici unui bolnav, afară de acelora în cură. In acest scop a și telegrafiat la Olănești.

Eri, după o nouă convorbire avută cu d. profesor Mezinescu s'a hotărât ca experiențele cu serul contra tuberculozei să se facă în același timp la spitalul Zerlendi, de sub conducerea d-lui dr. Tașușescu și la Azilul de bătrâni din orașul R.-Vâlcea.

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare întreprindere de acest soi din întreaga Românie, având centrala la București și prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

In ambele sale magazine din CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7

se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate, preparate în sistem de Praga.

1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatine cu carne

Industria Sârmei S. A.

Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuța postală 12).
Telefon: 347.
Adrs. telegr: Ferrum.
Fabrica: Ghiriș-Arieș (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.

Produce zilnic 2 vagoane sârmă și cuie.

Cumpărăm în permanență:

Coarne, unghii de bou și de bivoli. Păr de porc, de vită, coame și copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne și tot felul de rămășițe de tăbăcărie:

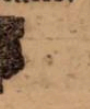

Fabrica de mărfuri din coarne și oase s. p. a. Cluj,

Calea Ștefan cel Mare No, 4
Telefon No. 3-14 1184

Doamnele și Domnișoarele care țin să aibă un obraz alb și curat să întrebuințeze în toate zilele numai

CREMA, PUDRA și SĂPUNUL

— FLORA —

Aceste produse renumite sunt cu totul nevătămătoare de oare-ce nu conțin plumb, mercur, bisnuit sau vre-o altă substanță vătămătoare.

LAPTELE de Crin FLORA

dă o albeață uimitoare obrazului, brațelor și decolteului fără a fi vătămător.

PASTA de DINȚI BUCOL

întreține higiena gurei albește dinții și îi ferește de boală.

Representant și Depozit General

S. LINDENBERG București, Str. Stella 23.

1366

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă execută cu prețuri avantajioase

Salonul de modă alui

Wartenberg

Cluj, Calea Victoriei 13

fostul conducător al salonului de modă „Venus"

1275

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Márton ffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Uranla)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servici prompt.

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul II. No. 423 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Miercuri 18 Ianuarie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea“ Cluj
89.
Nr. de schimb
„Transilvania“
Sibiiu
Administrația Ziarului „Infrățirea“ Cluj

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 652.
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Literatură aplicată

— Scrisoare d-lui Alexandru Vaida-Voevod —

Dragă Alexandre,

Am cetit cu mare interes scrisoarea ta deschisă, adresată d-lui V. Brătianu și publicată în „Patria" No. 6 din 7 Ianuarie 1922. Mărturisesc, că am recetit-o — după întâlnirea noastră — din nou cu atențiune și mai mare. Oprit puțin de „Peținorii Penelopii" d-lui prof. Nistor, mă grăbesc totuși, să-ți povestesc o poezie sârbească din ciclul haiducilor, fiindcă conținutul ei se potrivește de minune cu starea noastră de azi. Vezi, dragă Alexandre, noi, cari nu suntem mistuiți de focul patimilor politice, nu înțelegem marea risipă a forțelor noastre intelectuale și morale. Ne doare nespus de mult, că vă vedem împrăștiați, învrăjbiți și despărțiți atunci, când țara și neamul au mai mare nevoe de sprijinul, de dragostea și de munca noastră pentru întărirea și prosperarea lor. E drept, nici odată, ca azi, nu s'au ivit atâția profeți mincinoși în politică, în știință, în literatură, în artă, ba chiar și'n viața economică a noastră, așa că neînțelegerea n'are nici un rost, ba din contră e periculoasă.

Studiind poezia populară serbocroată pentru un curs al meu din semestrul viitor am dat peste o poezie epică, dacă vrei, chiar baladă, care se potrivește cu stările noastre de azi. Titlul poeziei e „Împărțirea Iakșicilor". Acești doi frați Iakșici, numiți Dimitrie și Ștefan, sau Todor și Bogdan, în varianta noastră, Dimitrie și Bogdan nu se pot înțelege pentru un lucru de nimic.

Luna supărată ceartă luceafărul de zi, mustrându-l: unde a lenevit și petrecut de trei zile. El se scuză astfel: m-am dus și am petrecut vremea deasupra cetății albe a Belgradului, ca să văd o minune mare. Frații Dimitrie și Bogdan Iaksici își împărțiau patrimoniul. S'au înțeles cu dragoste și Dimitrie a primit Valahia și Moldavia împreună cu întreg Bănatul până la Dunăre. Bogdan a primit Sirmiul, pământ șes, împreună cu Serbia până la orașul Ujițe. Dimitrie își anexează partea inferioară a cetății albe și turnul Neboișa de pe Dunăre, iar Bogdan cealaltă parte cu biserica din Rujita, care se găsia în centru.

Dar frații Iakșici se certară pentru un lucru de nimic, care n-avea aproape nici o valoare: pentru un cal negru și pentru un șoim sur. Dimitrie pretindea calul în baza vârstii sale, iar Bogdan n'a vrut să dea nici calul, nici șoimul și așa nu ceda nici unul.

A doua zi în zori Dimitrie încalecă calul, ia șoimul cel sur și pleacă la vânat în codru. Înainte de plecare își chiamă soția, pe iubita sa Angelia, și-i zice, să otrăvească pe fratele său Bogdan, căci dacă nu va asculta, să nu-l mai aștepte acasă.

Angelia la auzul acestor cuvinte se turbură și se gândește mult: dacă otrăvesc pe Bogdan, pe cumnatul meu, comit o crimă grozavă înaintea lui Dumnezeu și voi fi de ocară înaintea oamenilor; dacă nu ascult, n'am să mai aștept bărbatul acasă. Gândindu-se bine se hotărăște, se duce în pivniță, ia o cupă de aur curat o umple cu vin roșu. Merge la Bogdan, îi sărută mâna și poala hainei, se'nchină până la pământ și-i zice: primește, dragă cumnate, această cupă și dă-mi calul și șoimul. Bogdan mișcat se'nvoiește și i le dă.

Dimitrie petrecu toată ziua în pădure fără să vâneze ceva. Către seară ajunse la un lac verde, în care se oglindeau arborii de pe mal. Deasupra lacului zbura o rață cu aripile de aur. El dă drumul șoimului asupra ei, dar rața îl atacă la moment și-i rupe aripa dreaptă. Șoimul cade în apă. Dimitrie joi de pe cal, se dezbracă iute, sare 'n apă și-l scoate afară.

Cum te simțești tu șoimul meu sur? Pasărea răspunde: mă simțesc fără aripă ca și un frate fără frate. La auzul acestor cuvinte Dimitrie e trăznit și-și aduce aminte, că dăduse ordin Angeliei să otrăvească pe Bogdan. S-aruncă pe cal și o ia 'n goana calului spre Belgrad de teamă, că n'o să-și mai găsească fratele în viață. Ajuns la podul dela Cekmek dă pinteni calului să-l sară, dar pe pod calul își rupe picioare dinnainte. In fața dezastrului ia șeaua în spinare și grăbește spre Belgrad. Socit acasă își chiamă femeia: Angelia, soția mea credincioasă, otrăvitu-mi-ai fratele? Ea răspunde: nu l-am otrăvit dar l-am împăcat cu tine. Atât ne spune poezia.

Și 'n viața noastră politică își discută dreptul de conducere două partide, unul liberal, care pretinde, că e mai puternic și al tul național, care crede, că ar fi stăpân la el acasă. Șefii acestor partide, deși discută mai bine de un an, nu se'nțeleg din cauza unor cai și șoimi fără mare valoare. Discuția începută cu dragoste se termină cu dușmănie și ura aceasta nețărmurită ucide orice germene de iubire dintre frați. Se aude vorbind de stăpâni și de robi, se aude vorbind de o țară și de o colonie ocupată și toate aceste vorbe ne amărăsc atât de mult! Când dușmanii noștri dela hotare și din lăuntrul țării astăură la orice neînțelegere dintre noi și o exploatează în favorul lor, Te'ntreb, e bine, e frumos, sau e folositor să ne certăm?

Grija noastră e prea mare și focul dragostei noastre arde, în loc să'ncălzească. Nu e rău atât

(Urmare în pag. II)

N. Vulovici

In scurte rânduri de corespondență provincială, ziarele anunță că la Craiova, în ziua de 8 Ianuarie, a avut loc înhumarea osemintelor maiorului Nicolae Vulovici, mort pe câmpul de onoare la Cic-Sereda, în ziua de 25 August 1916, — și puțini vor sta acum să-și aducă aminte că eroul redat orașului său natal este poetul care, cu mult înainte de război, a dorit, a presimțit și a cântat războiul în versuri dintre care multe vor rămâne și în literatură ca model de poesie patriotică.

Desvoltat în jurul revistei „Ramuri" din Craiova, dintre întemeietorii căreia și făcea parte, poetul Nicolae Vulovici a scris versuri de agitație războinică într'o vreme când nimic nu ne putea face să gândim că războiul bate la ușă. Era atunci pe vremea când societatea noastră sorbia din plin plăcerile păcii și ale belșugului, și e ușor de închipuit cât de neavenite erau acele versuri de vitejie într'o literatură care ea însăși era privită ca una din multele bucurii ale păcii. Și, totuși, poezia lui Vulovici a plăcut, a mișcat, a cucerit.

Nu erau, desigur, versurile unui poet care-și caută inspirația în mijlocul unei întinse culturi literare, dar erau versurile unui real talent nativ care se exprima aproape elementar în cuvinte pe care sinceritatea simțirii le prefăcea în bună și adevărată poesie. Căci, poate tocmai pentrucă nu aducea cu el și o întinsă cultură literară și era deci mai liber față de îndemnurile unui regim de pace, poetul Nicolae Vulovici și-a făcut ca o chemare din a înfrunta plăcerile și tihna unei societăți în mijlocul căreia tânjila o armată și se irosea un ideal.

El a înțeles, nu ca adept al vreunor teorii culese din cărți, ci numai ca cineva care se lasă purtat pe simțire, că pentru poporul acesta tânăr pacea este un distrugător de energii și războiul o necesitate.

El vedea moleșeala unei generații din sufletul căreia pierise orice credință și orice putere de a se înălța spre ideal, — și de aceia doria războiul cântându-l în versuri ca pe un mare și sfânt prilej de deșteptare a energiei românești.

Căci spadă cu de coapsă port,
Și spada-mi ruginește...

sunt versurile care exprimă nu numai starea de spirit a unei armate care se vedea așteptând prea mult, ci și starea de spirit a întregei noastre generații care se vedea stingându-se fără nicio ispravă într'o societate în care se băteau totuși aspirații și idealuri așa de mari.

Răspândiți „Infrățirea"

Tendințele de reconstrucție

— La noi și aiurea —

Acum câteva zile am publicat părerile președintelui Consiliului de miniștri cehoslovac asupra principiilor de care trebue să fie călăuzită astăzi politica unei țări.

Din cele scrise, reese în chip lămurit că toate țările și în deosebi cele care au avut de suferit de pe urma războiului, trebue să aibă la baza politicei lor: Tendința reconstructivă...

In statele occidentale politica de refacere morală și materială s'a dovedit a fi întemeiată nu numai în teorie, dar chiar în fapte. Acolo, o muncă de zi și de noapte pusă în serviciul operei de reconstrucție, a realizat până în prezent însemnate progrese. Pretutindenea se observă inițiativa dornică de a restabili mersul vieței la normalul ei.

In vederea înfăptuirei acestui scop, nu s'a crutat nici un mijloc moral ori material. Principii sociale, ca și tehnice alimentate de un puternic sprijin material, caută să statorniceasă ceeace s'a câștigat prin război și să creeze ceeace el a distrus.

In Franța de-o pildă ministerul refacerei nu este o ficțiune și nici o sinecură, care să fi fost înființat pentru a satisface cupiditatea unui partizan politic, — el este o realitate corespunzătoare unor necesități sociale de interes obștesc și fondurile încredințate lui sunt îndreptate numai destinației pentru care au fost create.

Rezultatele frumoase ale acestei stări de lucruri, sunt că regiunile care au suferit de pe urmele războiului, astăzi în mare parte ele au fost reconstruite.

Trebue să recunoaștem că deosebirea fundamentală dintre România și statele a căror conducere reprezintă politica impusă de nevoile împrejurărilor și a stărei de fapt, — este că în vreme ce acolo o soluțiune odată găsită bună, ca este tradusă în fapt, pe când la noi se face teorie prea multă și treabă aproape de loc.

Bună oară, se știe că în țara noastră se resimte o mare lipsă de locuințe. Toată lumea e îngrijorată și poartă frica zilei când expiră termenul prelungirei contractelor de locațiune.

Guvernanții noștri n'au făcut nimic în această privință, ei s'au mulțumit numai să elaboreze legea oficiilor de închiriere, care e o soluție negativă în ceeace privește criza de locuințe.

Pe de altă parte, toată lumea a găsit că această dificilă problemă se va rezolva numai printr'un program de reconstrucție. Material brut și brațe de lucru avem, ne mai trebue capitalul. Acesta putea fi procurat fără multă greutate dacă guvernul ar fi stimulat inițiativa și încrederea capitaliștilor printr'o lege bine gândită.

In Franța opera de reconstrucție e înfăptuită prin ajutorul cooperativelor care au dat rezultate pozitive. Acolo lipsa de locuințe n'a fost rezolvită prin legi negative, un program reconstructiv conceput în cadrul necesităților prezentului a înlăturat orice posibilitate de îngrijorare pentru populație.

Pentru a pune într'o vie lumină tendința politică a oamenilor de stat care'și înțeleg rostul lor, redăm instrucțiile pe care d. Loucheur, minstrul regiunilor liberate din Franța, le-a dat prefecților, cu prilejul începerei noului an 1922:

„Prefecții vor trebui ca în toate comunele, să urmeze și să complecteze cu ajutorul cooperativelor de reconstrucție, opera începută anul trecut.

Afară de aceasta, ei vor trebui să utilizeze toate mijloacele ca lucrările să fie de urgență începute și în centrele unde din diferite împrejurări ele au rămas în urmă în cursul anului trecut.

Atențiunea prefecților în deosebi ca trebue să fie îndreptată asupra regiunilor unde opera de reconstrucție nu poate să mai sufere nici o întârziere, trebuind ca în aceste părți să înceapă chiar din primele zile ale noului an 1922.

Secretarii generali ai serviciilor de reconstrucție, sub prefecții și șefii cooperativelor trebue să întreprindă o acțiune energică și continuă în vederea restabilirei regiunilor care au suferit de pe urma războiului".

Din cuprinsul acestei circulări se desprinde grija pe care oamenii politici francezi o poartă necesităților reconstructive și că ea a fost adresată cu prilejul noului an, dovedește că este una dintre preocupațiile de căpetenie și urgente ale guvernului francez.

Parlamentarii francezi și acordul franco-englez.

Comitetul de direcțiune al intergrupului parlamentar republican din Cameră, a telegrafiat d lui Briand, numele a 240 de aderenți cari la ordinea zilei votează în adunarea acoperirea creanței franceze de către Germania.

Conținutul telegramei asigură pe d-l Briand că Adunarea deputaților nu va consimți niciodată să ratifice noui concesiuni, chiar sub forma unui moratoriu, în detrimentul Franței sau al Belgiei, nobila sa aliată, și că orice proect de alianță între Franța și Anglia sau cu un alt stat nu poate avea drept condițiune vre-o micșorare cu privire la reparațiuni sau la garanții de orice natură rezultând din tratate, și mai ales gajul teritorial.

Mişcarea culturală, literară, teatrală, artistică

(Urmare din pag. 1.)

de mare, cum îl vezi tu şi diagnosticul — mi se pare — că e greşit.

Nu pot să cred, că nu ne-am putea înţelege, dacă am avea vo inţa şi interesul să ne'nţelegem. Nu-mi vine să cred, că fraţii noştri ne-au facilitat desrobirea, ca să ne facă ei sclavi! Aceasta e părere greşită. Deosebirea de educaţie, deosebirea de sentimente şi de viaţă morală a fost şi e între noi atât de mare, încât trebue să ne apropiem cu dragoste şi cu înţelepciune unii de alţii, ca să ne putem cunoaşte atât sufletele, cât şi interesele vitale ale traiului nostru. Numai aşa ne putem asigura viitorul ţării noastre. Fericirea neamului nu constă în farmecul programului de partid, care fascinează, ci'n realizarea punctelor din el.

Atât de artificială e deosebirea între sufletele noastre, între vorba şi legea noastră, încât trebue să dărâmăm aceste ziduri dezastruoase şi să ne unim în curăţenia sufletelor noastre întărindu-ne pe noi şi ţara noastră.

Unde eşti înger păzitor al României să trezeşti la viaţă adevărată pe fraţii învrăjbiţi şi să le arăţi calea adevărată a dragostei şi a mântuirii poporului lor?

Cluj, la 1 (14) Ian. 1921.

Prof. IOSIF POPOVICI

„Lumea copiilor", o revistă pentru copii

O veste bună, între atâtea veşti rele câte ne este dat să auzim în zilele noastre: a apărut primul număr al unei reviste pe care o putem da cu inima liniştită în mânile copiilor noştri.

„Lumea copiilor" se numeşte noua revistă, este o publicaţie săptămânală, apare în Bucureşti, având ca editor pe cunoscutul tipograf-editor, fostul conducător al institutului „Minerva" de S. Filip, şi bucurându-se de colaborarea celor mai de seamă scriitori ai noştri. Numărul 1 a apărut de Crăciun şi este o plăcere chiar şi pentru omul mare, ca să-l răsfoiască. N'am avut până acum o revistă pentru copii în condiţii tehnice şi literare atât de satisfăcătoare,

Pe o hârtie bună, în vremurile noastre, când se tipăresc chiar şi reviste de seamă, cu material ales, pe hârtie maculatura; într'un format atrăgător, de carte (20×25), ca să se poată lega; cu ilustraţii care de care mai atrăgătoare; cu material literar ales — revista aceasta merită toată atenţia publicului românesc.

Să ne oprim mai întâi la ilustraţiile numărului prim. Cunoşteam de mult pe d-l Ary Murnu ca pe un desenator de talent, care ne-a oferit de astădată i serveste spre toată lauda Cine vrea să cântărească calităţile de desenator ale d-lui Murnu se privească la frumoasele ilustraţii ale poveştii lui Perrault: „Frumoasa din pădure adormită", în minunata traducere, (inedită) a regretaţilor D Anghel şi Şt. O. Iosif. Ilustraţiile acestea în 2 colori pot ţinea concurenţa cu ilustraţiile din cărţile cele mai bune de poveşti, streine. Te doreşti copil ca să te bucuri şi tu de fantazia desenatorului. — Ce minunăţii ce ilustraţii va putea să ne dăruiască d l Murnu la poveştile şi la „amintirile din copilărie" ale lui Creangă", De ediţii de aceastea. în zeci de mii de exemplare, răspândite în toate cătunele ţării româneşti, avem noi trebuinţă în zilele noastre!

Inţelegem noi ce comoară nedesgropată avem noi în talentul acesta de desenator al d-lui Murnu? Ii dăm noi putinţa să-ne ofere ceeace zace în vistieriea sufletului său? Lumea copiilor" va adeveri în viitorul apropiat dacă aşteptările acestea au fost îndreptăţite. Ceeace ne a dat în nr. 1 ne îndeamnă să avem speranţele cele mai bune.

Şi tot aşa materialul literar. Pe lângă povestea cunoscutului „Perrault, unul din cei mai buni povestitori francezi, avem articole subscrise de „Gala Galaction" (începutul unei serii de „scrisori cătră şcolari"), N. Ţinc (povestea cu „Muma Pădurii", în versuri"), I. U. Soricu (o minunată poezie: „Şcolăriţa", care va trebui recitată de aici înainte în toate şcoalele noastre) D. G. Chiriac (notele unui cântec popular pentru copii: „Păsărica'n timpul iernii", cu textul de Creangă), Alfred Moşoiu (o duioasă povestire: „A venit"...), D. Teleor (poezioara „Cu cartea'n mână"...), N. Pora (povestirea „Ciufu", despre un băiat bătăuş), Aurelia Popp (poezia gingaşe, de recitat, p. Crăciun: „Din rai"). Anghel şi Iosif (trad. fabulei „Greerul şi furnica" a lui La Fontaine), traducerea legendei de Crăciun din Selma Lagerlöf: „In noaptea sfântă", traducere făcută de şcoalei normale din Sibiu (pseud. Sica) — apoi ilustraţii hazlii „Socoteala d'acasă", cu năzdrăvăniile a doi copii, descrieri de obiceuri de Crăciun şi Anul nou (articol de Caselli — cu Moşajunul, cu icoana, cu steaua, cu pluguleţul, cu biciul şi clopoţei şi cu Vasilca.

Presărate — ici-colea — glume din viaţa copiilor, ilustraţii posnaşe — câte un cocoşel cu ochi miraţi, câte un ursuleţ cu ochi de bumbuşcă, câte un iepuraş, care o ia la sănătoasa, câte o maimuţă şi un broţăcel sculaţi în două labe — să hohotească copilaşii şi să se bucure n sburdălnicia lor sănătoasă.

Toate'n tot: un număr de revistă pentru copii, cu care ne putem arăta. Cine are copii său cine are prieteni mici, în familii cunoscute său cel ce are dragoste pentru tinerele vlăstare — şi cine n'ar avea dragoste faţă de ele? — acela va abona şi va face o propagandă cât mai intensivă pentru această revistă.

Apelul editorului, al d-lui Filip, nu va răsuna în pustiu. — Băncile, instituţele culturale, societăţile de tot felul, fabricanţii, oamenii cu stare vor trebui să sprijinească această întreprindere, abonând şcoli şi orfelinate la „Lumea copiilor". Aşa va putea editorul să plătească, după cum promite, produsul penei scriitorilor români angajaţi şi să ne aducă în fiecare Duminecă veselia în casă, cu materialul revistei educativ, moral, artistic şi instructiv.

Abonamentul: 100 lei pe an, 50 lei pe jum. an, 25 lei pe un sfert de an.

Administr. şi redacţia: Bucureşti, Str. Câmpineanu 40.

Scrisoare din Dej

— Festivităţi şi conferinţe —

Munca culturală desfăşurată de profesorii liceului „Andreiu Mureşanu", despre care vorbeam în scrisoarea din urmă, a fost continuată atrăgând tot mai multă lume dornică să-şi refacă sufletul în spiritul culturei naţionale.

La 24 Decembrie, Ioan Varna profesor a vorbit, înaintea unui public ales, despre raportul dintre ştiinţă şi religie.

Foarte instructivă a fost prelegerea d-lui profesor Niculae Şoneriu, la 1 Ianuarie 1922, despre „Vulcani şi cutremuri de pământ". Conferinţa a fost însoţită de proecţiuni.

Miercuri, 4 Ianuarie a avut loc în sala de gimnastică a liceului o festivitate, şcolară foarte frumoasă, cu ocazia distribuirii de încălţăminte pentru elevii săraci, cu purtarea bună şi distinşi la studii.

Programul serbării a fost variat şi ales: Corul liceului a cântat colinde. cântece de stea şi arii naţionale; elevii au recitat poezii ocazionale.

O echipă de 16 elevi au executat la aparate producţiuni gimnastice cu o exactitate, cu o eleganţă şi cu o îndrăzneală care a stârnit admiraţia numerosului public asistent. Profesorul Varna a mulţumit publicului pentru darurile generoase date elevilor, iar d-l senator Dr. Liviu Micşa, care a prezidat serbarea în numele Eforiei Şcolare, în cuvinte bine simţite a îndemnat tinerimea la muncă spornică şi la iubirea frăţească. Publicul asistent, încântat de producţia elevilor, a oferit de bună voe obolul său la sfârşitul producţiunii: s'au adunat suma de 1300 lei, care bani vor fi întrebuinţaţi tot pentru ajutorarea băieţilor săraci.

Vineri 6 Ianuarie am asistat la o altă sărbătoare a carităţii creştineşti: a pomului de Crăciun şi a împărţirii darurilor pentru cei mai ne norociţi între nefericiţii societăţii: orfani de răsboiu.

A fost înduioşetoare până la lacrămi scena pe care am văzut-o: micuţi cari nu vor mai cunoaşte căldura dragostei părinţilor primind jucării şi de-ale mâncărei, cu ochii strălucind de bucurie. Este lăudabil zelul d-nei Maria Colonel Sonescu, prezidenta secţiei din Dej, a Societăţii pentru ocrotirea orfanilor de răsboi.

Cu prilejul serbărei, D-sa a adus la cunoştinţa asistenţii un fapt de mare importanţă pentru orfelinatul din oraşul nostru: D-l Theodor Mihali, preşedintele comisiunii de unificare, a donat pentru cumpărarea unui local pentru suma de 300.000 lei Este acesta un gest care nu are nevoie de comentar.

Corespondent.

ECOURI

Un mineral nou

După o declaraţie făcută de către profesorul Schoet la Academia de Ştiinţe din Paris, în ţinutul Kongo, (lângă Lasalo) în Belgia s'ar fi găsit un nou mineral, care e înzestrat cu aceleaşi calităţi ca şi cunoscutul Radiu. Acest minerul numit „Atolit" are înfăţişarea unui cristal galbiniu şi îndată ce este expus la aer se transformă şi pierde din substanţă.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul INFRĂŢIREA

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Bistriţa-Năsăud

de **I. Simionescu**
profesor universitar.

Nu e verba de Bistriţa de aur, cum îi spun nemţii, apă neîntrecută în frumseţe care când curge mânioasă în nahlapi, când e lac adânc şi tăinuit, în genuni. Despre ce au scris atâţia meşteri în ale scrisului, de la Gane şi până la Sadoveanu, încât greu ar fi cuiva să-i mai descopere vre-un fald al farmecului ei. E vorba de Bistriţa-Năsăud „oraşul liber regesc", cum stă anunţat pe o tablă mare la intrarea drumurilor principale în ea.

M'a atras mai mult decât orica e oraş din Transilvania plină de aşezări vechi. Atât de des e pomenit numele lui în istoria veche a Moldovei, aşa de strânse legături erau între cuiburi sarailor saşi cu principatul de dincoace de Carpaţi, încât dându-se şi numele atât de familiar nouă, pare că era „la noi" nu „dincolo", expresiuni atât de întrebuinţate odată, folosite azi, din fericire, mai mult ca obişnuită de care greu te desteri. De ea se leagă numele lui Petru-Rareş, domn atât de întreprinător când a ajuns până la Feldioara. In cuprinsul ei Mihai Voevodul, adunase armată pentru ca să o îndrepte în spre Moldova sau chiar Polonia. De Bistriţa se leagă cele două cetăţi vecine Ciceiul şi Cetatea-Albă, stăpânite o bucată de vreme de domnii Moldovei.

Tot din ea au pornit acei neîntrecuţi meşteri în zidărie care erau căţaţi, chemaţi, rugaţi. Tot Petru-Rareş a început să-i aducă. Pe unul din ei, Ion Zidarul, îl urmăreşte până 'n pânzele albe pentru datorie. Procesul început la Sfatul din Bistriţa, continuat în faţa Universităţii săseşti din din Sibiu, se termină, abia pe vremea lui Lăpuşneanu, înaintea Impăratului Ferdinand I. Cu meşteri bistriţeni zideşte Petru-Rareş biserica din Roman, Lăpuşneanu baia domnească din Iaşi, Petru Şchiopul mânăstirea Galata. Şi pe vremea lui Vasile Lupu ori a lui Duca Vodă meşteşugari bistriţeni contribuesc la înălţarea şi împodobirea monumentelor noastre de artă.

Aproape ce era Braşovul pentru Ţara Românească, era Bistriţa pentru Moldova. De acela eram mai curios să o văd, înaintea altora. Drumul de la Iaşi până la Bistriţa e frumos. In două-trei rânduri nu s'ar putea descrie mai pe departe vrăstatele tablouri de pe Mestecănişul Câmpulungului, ca şi de pe valea blândă ce duce spre Cârlibaba. De aici urci muntele prin păduri dese Doriam atât de mult să-mi alunece îndelung privirea spre legendarele culmi legate de descălecatul Moldovei, încât drumul mereu printre perdelele dese de brad, cu tot farmecul ascuns în ele, fu o mare amăgire. Când însă priveliştea se deschise o clipă, pe culmea pasului, spre înaltul cu vârful săpat de clădirile vechilor gheţari şi când ca sub lumi a fulgerului se arată marea de munţi ai Maramureşului, drumul întunecat pare că nici nu mai fu. Nici graniţe, nici finanţi, nici grija paşapoartelor! Eram la mine acasă pe localurile unde mai dăinuiau ascunzişurile clădite din trunchiuri de brad, a tuturilor duşmane îndreptate spre răsărit.

Când am lăsat Moldova, Bistriţa, cu care eram obişnuiţi şi am auzit pentru întâia oară murmurul limpedelui Someş, am înţeles fiorii şi prosternarea creştinilor porniţi spre drumul Ierusalimului, zărind locurile unde se înălţa Golgota. Rodna-Reche, cu pietre cuprinzând sclipiri metalice aruncate grămadă în faţa gării, Rodna-Nouă, Sângiorgiu românesc, podurile acoperite de pe Someş, apoi culmile joase ale resfirărei Călimanilor, erau filme neîntrecute de cinefatograf. Iată şi Bistriţa, cu turnul ei ce se zăreşte dela kilometri depărtare. E un punct de orientare în şesul larg făcut prin întâlniri de râuri într'un mănunchiu ce dă în Someş.

„Oraşul liber regesc!" o traducere e potrivită. Limba e numai schimbată; amintirea vremurilor de eri e păstrată. Cu greu ai fi cerut să fie altfel. Bistriţa e un oraş de undeva din Bavaria, asvârlit în grădinile de pometuri din ţinutul răsăritean al Ardealului. O îngrămădire de case, lipite unele de altele, cu acoperişul roş de ţigle, în lungul câtorva străzi, curate, bine întreţinute. Rar câte un vârf de brad, răsare din strânsura caselor, dintr'o curtificâ fosolită mai de grabă pentru zarzavaturi decât podoabă. Piaţa largă, după metoda oraşelor nemţeşti, înconjură bătrâna şi monumentala catedrală la început catolică, azi protestantă, în interiorul căreia sunt înşirate steagurile breslaşilor, arătând fiecare locul rezervat membrilor diferitelor societăţi. De pe vârful turnului înalt, neîpsit, se prinde întreaga priveliste a oraşului vechiu, înecat în verdele grădinilor ce-l împrejmesc şi a pădurilor ce învăluesc casele dela periferie.

Multe din casele din centru sunt vechi. Boltile unora din ele, din spre partea de miazănoapte a pieţii, zidite mi s'a spus pe la sfârşitul veacului al 15-lea aduc aminte prin încheieturalor, de acolo din „sala gotică" a chiliilor egumeneşti dela Cetăţuia. Răsar şi clădiri noui, mari luminoase. Sunt şcolile. Ici e Burgherschule, mai încolo, la margine, aproape în preajma lanurilor de păpuşoi este liceul terminat în 1914. Celelalte clădiri mari, proaspăt înnălţate, sunt fabrici, Bistriţa fiind un însemnat centru industrial. La poalele dealului împădurit în

Un răspuns la „scrisoarea“ d-lui Vaida-Voevod către d. Vintilă Brătianu

Guvernul Vaida și guvernul Averescu. -- Dinasticismul d-lui Vaida. -- Regionalismul. -- Ardealul în politica țărei.

D. dr. Alex. Vaida-Voevod, a adresat prin „Patria“ o scrisoare deschisă d-lui Vintilă Brătianu, luând drept pretext, — pe care-l căuta de mult, de-altfel, — conferința ținută de d. V. Brătianu, la Cercul de studii al partidului național liberal din Cluj asupra „principiilor de organizare ale Statului nostru“.

Ziarul „Viitorul“, dă scrisoarei dlui Vaida, un răspuns pentru opinia publică, pe care pentru lămuririle dsale, îl reproducem mai jos, ca o clarificare a punctului de vedere al partidului liberal.

Guvernul Vaida, și guvernul Averescu

E de observat din scrisoarea d-lui Vaida și nu numai din unele fraze, prin care compară pe Frantz Iosef cu Regele Ferdinand al României, dar încă din întregul spirit al acestei scrisori-că apare clar, pentru orice om cuminte și de bună credință, marea cauză de neînțelegere ce există, nu între noi și ardeleni, ci între noi și acei cari au condus până azi politica în Ardeal. Neînțelegerea cu aceștia din urmă, vine de la aceea că ei s'au pătruns până într'atât de atmosfera de patimile și de apucăturile care dominau viața politică a vechei Ungarii, în cât nu sunt în stare să înțeleagă temeliile sănătoase, pe care se poate așeza viața Statului modern român.

Începutul chiar al scrisorei d-lui Vaida arată că d-sa e dintre acei cari nu uită. Aceasta fi desigur o calitate, când nu e pentru a te îndrepta. Și d. Vaida care nu uită, își închipue și astăzi încă că a fost răsturnat de la guvern de către partidul național liberal și afirmă în același timp, că tot partidul liberal a adus la putere pe generalul Averescu. Patima e că poezia și d. Vaida în tocmai ca Chanteclair, își închipue că soarele răsare, fiindcă cocoșul cântă.

Cu mai multă experiență politică, a — experiența, că or ce capital nu se măsoară prin cela ce ai cheltuit, dar prin cela ce ai știut să strângi, — d. dr. Vaida ar ști că nimeni nu e distrus prin atacurile adversarilor, ci prin propriile sale fapte. In politică ca și în altele, organismele sunt slăbite de durerile nașterilor, fie că au dat sau nu roade. Cei ce au participat la guvernarea d-lui Vaida, atât de scurtă, atât de negativă și atât de păgubitoare pentru autoritatea morală a celor cari o conduceau, ar trebui să cunoască acest adevăr. Ministerul Vaida în incoherenta acțiune individuală a factorilor care-l compuneau, aduse țara la un pas de anarhie și pregăti e cu d-nii Aurel Vlad, Victor Bontescu, și cellalți opera d-lui Tăzlăoanu și C-nia. Aceasta cu privire la guvernul d-rului Vaida.

In ceia ce privește guvernul Averescu, el nici n'a fost adus de partidul liberal, cum pretinde d. Vaida, și nici n'a fost un guvern personal al Regelui. O situațiune care nu se mai putea îngădui din cauza primejdiilor cu cari amenința Statul, impunea intervenția Coroanei nu ca un drept, ci ca o datorie. Un curent bolnav, — dar totusi existent și care fusese în acelasi timp puternic alimentat de toate greșelile guvernului Vaida, — priudicase la guvern, în alegerile parțiale, pe generalul Averescu și ministerul său. Cu acest guvern al generalului Averescu, partidul liberal n'a avut nici-un pact și raporturile cu el au fost aceleași ca și raporturile cu ministerul Vaida în opera de reacere a noului stat român, partidul naționalliberal s'a abținut dela orice acțiuni violente; mai mult a voit chiar să ajute guvernul Vaida în primele lui timpuri. Nu s'a mai putut, însă, fiindcă mai întâi prin d. Aurel Vlad și apoi prin el însuși, primul ministru de atunci a socotit că-i este de folos să încerce distrugerea partidului liberal. E inutil să analizăm acum motivul acestei acțiuni; e destulă numai constatarea că, și în această împrejurare, lipsa de experiență cretease o concepție primejdioasă pentru cel ce voia s'o realizeze. De ceea în tocmai copilului care dă cu pumnul în masă, pumnul agresorului s'a simțit cam dzrelit.

Guvernul de mâine d. Vaida și Arhiducii.

Ar fi de folos pentru d. Vaida-Voevod dacă, amintindu-și cele de atunci, ar putea să înțeleagă pentru ce azi a căzut guvernul Averescu și pentru ce, tot astăzi, venirea la guvern a partidului național liberal se impune, indiferent de orice relații deosebite între el și Rege, și totdeodată fără nevoia de a cunoaște, prin indiscrețiuni, cari ar fi intențiile Suveranului. Ceea ce ne interesează sunt interesele țărei, pe cari Regele le slujește; ori, aceste interese impun ca, — după atâția nepricepuți cari au compromis țara și interesele ei cele mai de căpetenie, — cârma guvernării să fie încredințată în mâini de oameni devotați binelui public și destoinici în mânuirea treburilor Statului.

Aceasta s'a înțeles dela Vlădică până la opincă, pe acest simțimânt general al opiniei publice se întemelază azi forța partidului național-liberal. Dinacest simțimânt s'a inspirat desigur și d. Vaida când, timp de șase luni recente, si-a dat mereu seama de această necesitate națională, după cum același simțim nt general de opin e publică ace ca lumea, care are încredere în înțelepciunea Regelui, să creadă că guvernul viitor nu poate fi încredințat de cât acelor, cari au o directivă politică fermă, cinstită și neumbrită de interese secuudare, de orice caracter ar fi ele. Dar fiindcă soarele e să răsară și de astă dată doctorul Vaida invectivează cocoșul.

Acum, însă, ca și altă dată fac un rău serviciu d-lui Vaida amintirile sale trecute și relațiile pe cari nenorocita viață politică a Ungariei îl silea să aibă cu cei dela Curtea din Viena. Asimilând cele neasimilabile, doctorul Vaida își închipue că și la București politica se face ca la Arhiduci.

MINORITAȚI-REGIONALISM

Dar d. Alex. Vaida-Voevod, cel care a semnat tratatul minorităților la St. Germain, mai protestează — și degeaba protestează — în contra faptului că partidul național-liberal admite în viața Statului român cetățeni de orice origină ar fi ei. Și protestează anume că în secuime a înțeles, ca peste tot de altfel, că acei cari vor să participe, ca cetățeni credincioși, la viața Statului român, să poată să-și aibă dintre ei reprezentanți întăriți de încrederea lor. Acești reprezentanți contopindu-se în organisme politice cuprinzând în ele toată întinderea Regatului va rezulta firește, — din colaborarea lor cu cei cari le compun, — roade de altă natură pentru statul național român, decât acelea pe cari le pot aduce conluerările concepute de către doctorul Vaida între diferitele partide regionale ale naționalităților.

Ceea ce n'a priceput d. Vaida nici când refuza să semneze tratatul dela Saint-Germain și nici când în urmă a semnat acest tratat, este că n'a fost nici odată vorba pentru noi de a suprima drepturile minorităților și de a le reduce prin măsuri de forță. A fost numai nevoia de a asigura, între diferitele naționalități din Regat, o viață frățească și comună, cu drepturi și datorii impuse de această viață, care să-și aibă garanțiile în nevoia, resimțită de românii de orice limbă, a pașnicei desvoltări a Statului lor. Poate că, dacă ar fi înțeles aceasta la timp, d. Vaida n'ar fi semnat tratatul minorităților; iar azi, d. Vaida ar fi renunțat la concepția sa despre regionalism, pe care de altfel, — contrar afirmațiunilor d-sale — partidul național-liberal nu a recunoscut-o nici odată pe deantregul.

Discreția ce se impune oamenilor cu moravuri politice civilizate, nu poate fi despărțită de obligația superioară ca adevărul să fie în totdeauna respectat. Noi nu suntem autorizați a lămuri azi în ce condițiuni și pentru ce anume durată partidul național-liberal a admis posibilitatea conlucrării cu un partid regional ardelean. Dar ceeace ne silește să facem afirmarea d-lui Vida, este să declarăm că este absolut inexact că: „S'a recunoscut de reprezentanții autorizați ai liberalilor fără discuții, s'a recunoscut pe de-a întregul, ca o necesitate de stat acest regionalism“.

ARDEALUL ȘI UNIREA

In aceiaș scrisoare către d. Vintilă Brătianu, doctorul Vaida se mai teme încă de o scădere a dragostei românilor de peste munți pentru unire. Nu e de altfel pentru prima dată când d. Vaida, făcând o confuzie regretabilă între dorințele nesocotite ale unora și realitatea simțimintelor ardelenești din masele mari și profunde ale populației din Ardeal pentru unire, încearcă să strecoare această otravă în suflete. Dacă ar fi așa cum pretinde d-sa, e probabil că d. Vaida își închipue că a dat roade propaganda d-sale, — sperăm, necugetată, — în contra nu numai a oamenilor, dar împotriva întregei vieți politice a vechiului Regat. Dar în propaganda d-lui Vaida nu poate fi vorba numai de viața politică a vechiului Regat. Oare armata însăși na' fost și ea cuprinsă în aceiași atmosferă? Și i-a lipsit oare puțin d-lui Vaida să propăvăduiască că fuseseră inutile sacrificiile războiului nostru, fiind că pentru asigurarea României Marie erau de ajuns tratările cari se făceau din țări neutre sau de sub ocupațiunea germană la București cu Viena și Berlinul? Acestei propagande știe să reziste, însă, înțelepciunea poporului român, care-l dă seama că dintre acei cari împing Ardealul împotriva vechiului Regat, sunt conștienți numai cei cari vor Ardealul Ungariei.

ROLUL ARDELENILOR IN POLITICA

Pentru noi e în afară de orice discuțiune că ardelenii au dreptul și au datoria să participe la viața întregului Stat român. A guverna Ardealul fără ardeleni ar fi o monstruoasă concepție, dar iarăși ar fi de asemenea o funestă hotărâre aceia de a opri pe ardeleni să participe la întreaga viață a României închizându-i numai în regionalismul Ardealului.

Nu pe izolări și pe frământări dela regiune la regiune, — ceia ce implică fatal acțiunea d-lui Vaida, — se poate întemeia desvoltarea noastră necesară, a tuturor; și nu e greu de priceput că, de pe urma unei asemenea acțiuni, mai mult decât alții, ar suferit în primul rând frații din Ardeal.

Nimeni nu trebue să uite, însă, că partidul național nu e Ardealul, care nu poate fi zestrea acestui partid, fiindcă Ardealul azi, mai mult decât eri, poate fi reprezentat, ca și de partidul național, prin atâtea partide sau grupări politice, care-și au acolo organizațiile lor, făcând parte din organisme politice pe țară și nu pe regiune.

Pe aceste condițiuni impuse de realități, cari nu depind nici de patimile, nici de dorințele doctorului Vaida și care-și au ființă pe deasupra năzuințelor sale, se reazimă politica partidului național-liberal. Avem credința că ele vor sili pe colaboratorii d-lui Vaida, sub presiunea patriotismului lor, să ajungă la concepția noastră. Sub presiunea lor nu credem imposibil, — și experiența a dovedit-o — să vedem pe însuși d. Vaida revenind la adevărata înțelegere a principiilor de organizare ale Statului modern. Din cele de azi va rămâne astfel numai ca o viziune greșită a falsificat acțiunea politică a celor pe care îi conducea doctorul Vaida, temperament viguros și care în calea sa nu înțelege să fie jenat de considerente de ordin sentimental.

---

lungul albiei râului sunt înșirate mai toate: fabrică de bere, tăbăcărie, moară cărămidării, fabrică de țigle. Printre clădiri sunt ascunse bisericile. Cea românească e locaș de împrumut.

In afară vine cadrul de verdeață. Pădurea deasă ce acoperă dealurile din spre sud-est, se scoboară până la „Promenadă“, cu paltini înalți iș rămuroși. Către apus, dealurile ceva mai joase sunt numi vii și pometuri.

Aici, în satele nemțești cu biserici mari, am văzut minunea obișnuită în statele din apus. Pe marginea șoselelor sunt numai meri încărcați de mere, căci nimenea nu se atinge de ele până ce se coc, când formează bunul obștesc.

Toată regiunea este dominată de vârfurile înegurate ale munților Rodnei, ce se întesc despre miază noapte.

„Orașul liber regesc“ a rămas neschimbat. Liniștea îi e caracteristică. Numai inscripțiunile de străzi și firme, într'o pocită limbă românească, arată noua stăpânire.

Ziarele maghiare și situația politică

— „Partidul liberal va eși învingător“ —

In „Ellenzék“ citim sub titlul „Politica internă pe căi rătăcite, următoarele constatări aprecieri la adresa actualului guvern și situației politice interne în genere.

— „Politica internă a României a apucat de vreo câteva zile pe căi atât de greșite, încât nici policianul cel mai rafinat n'ar fi în stare să facă o idee clară despre cele ce se petrec. Un haos întreg înbăcsit cu fel de fel de apucături de politică de mâna a doua,

„Peste câteva zile se va întruni Parlamentul d-l Take Ionescu, actualul șef al guvernului însuși nu e clarificat cu ceeace face și trebue să facă.

Majoritatea nu o are!

Săi reușească oare ca să o poată întruni „ad-hoc“ pentru desbaterea celor mai urgente și importante chestiuni? Ne îndoim. Admițând chiar ipoteza cea dintâi, nu prea credem în doua: ca această majoritate să rămână și pe mai departe sub sceptrul d-lui Take Ionescu și să colaboreze cu d-sa.

Politica adeseori e așa e un labirint în care te pierzi ușor și nu totdeauna ghicești ușa prin care ai să ieși. Ce se știe ce va mai fi? Aparența poate înșela; dar faptul că noi cunoaștem atât de bine compoziția guvernului, Take Ionescu ne face să rămânem pe lângă diagnosticul stabilit mai sus.

Pe cât ni-se pare nouă, celor cari nu prea suntem introduși în tainele de culise politice Bucureștene, afară de „omul“ și politicianul Take Ionescu și partidul liberal nimeni nu e în clar în România, că ce se petrece și ce o să se mai petreacă pe terenul politic, economic și financiar.

D-l Take Ionescu încearcă să-și câștige majoritate, nu demisionează până n'a va fi constrâns Brătianu la rândul său stă la pândă și cu o flegmă vrednică de invidiat așteaptă momentul când se între în horă, care după D-sa se va încinge cu o siguranță matematică.

Toate semnele ne arată, că partidul liberal va eși biruitor din acest chaos infernal...

Celalalți? Sunt nehotărâți!

Fac întruniri, intră în tratative unii cu alții, pactează, întrerup discuțiile, se retrag, se desbină, se descompun, iar, Partidul Liberal se întăre te pe zi ce merge și cine oare îi mai poate sta în cale?

Ziua de 17 Ianuarie va fi fatală pentru d-l Take Ionescu.

Partidul liberal așteaptă, stă în rezervă și ca el așteptăm și noi...!

Cetiț „Infrățirea“

INFORMAŢII

O telegramă din Belgrad anunţă că regele Alexandru al Jugoslaviei a sosit eri acolo, venind dela Sinaia.

Până la frontieră trenul regal a fost însoţit de d-nii general Mărdărescu şi Romulus Voinescu.

*

Ministerul de industrie şi comerţ a intervenit pe lângă ministerul de război să restitue toate materialele prandă de război, cari se află încă în depozitele militare, de oarece s'a constatat că unele unităţi militare au vândut din aceste materiale.

*

Directoratul comunicaţiilor din Cluj a încunoştinţat printr'o adresă prefectura judeţului Bihor că consiliul de miniştri şi marele stat major au aprobat instalarea unei staţiuni de telegrafie fără fir în Oradea-Mare. Aceasta în vederea intensificărei şi asigurărei legăturilor judeţului cu Capitala.

*

Monitorul Oficial publică instrucţiunile pentru aplicarea impozitului pe spectacole, prevăzut de legee impozitului pe lux şi cifra de afaceri.

Spectacolele impozabile sunt: tea trele, concertele, cafeuri concerte, cinematografele, hipodromuri, velodromuri, baluri publice şi ori ce alte distracţii publice.

Acest impozit va fi plătit pe spectatori. Taxele au fost fixate de la 0,25 bani pentru bilete le de 1 leu şi în mod treptat până la 32 lei la biletele în valoare de 90-100 lei.

Se exceptează dela aceste taxe Teatrele Naţionale şi Opera Română cari vor plăti după aceleaş modalităţi 10 la sută.

Localurile de spectacole cari nu au bilet de intrare, se vor impune la o taxă fixă de 25—1000 de fiecare spectacol de zi sau noapte.

Pentru toate aceste taxe se vor constitului în fiecare oraş comisiuni de impunere la taxa fixă pe lângă administraţiile financiare din ţară.

O ştire din Nauen spune că guvernul francez a cerut achitarea a 750 milioane franc pentru întreţinerea legiunilor ceho-slovace care au luptat odiuoară în Rusia pentru interesele franceze.

*

Umblarea cu crucea a preoţilor români gr. catolici din Cluj, în vederea mulţimei credincioşilor, a început în ziua de anul nou, în Cordoş, şi continuă, pe la marginile oraşului.

In centrul oraşului umblarea se face în ordinea următoare:

Marţi, 17 Ian. se umblă pe la oficiile şi instituţiile (spitale, casarme) din centru.

Miercuri, 18 Ian. se cercetează casele familiilor din Centru, cari sunt rugate, pentru mai multă siguranţă, să-şi anunţe adresa în scris sau prin telefon (Nr. 475).

Joi, Botezul Domnului, se va face procesiune pentru sfinţirea apei, la Someşul cel mic, în dosul Poştei centrale.

Toate autorităţile civile şi militare sunt cu onoare invitate a asista la aceasta solemnitate şi a da ordine în acest sens.

*

In timp ce lipsa de alimente se simte din ce în ce mai pronunţat iar preţurile lor au atins cifre necunoscute încă, ministerul de industrie şi comerţ continuând dezastrosul regim al permiselor, a eliberat în zilele de 31 Decembrie şi 2 Ianuarie noui şi nenumărate permise de export.

Faptul de condamnat însă pentru aceste autorizaţiuni constă în aceea, că ele sunt date numai pentru articole alimentare de prima necesitate şi cari pe piaţa internă au atins preţuri fantastice.

*

Cu privire la întrunirea ţărănistă din R.-Vâlcea ziarul „Viitorul" publică următoarea telegramă:

R.-Vâlcea, 12. — Partidul ţărănist a convocat pentru Ioi 12 Ianuarie o întrunire în R.-Vâlcea la care au venit d-nii dr. Lupu, Mihalache, Magearu etc. In propaganda lor în sate au cerut detronarea dinastiei, desfiinţarea jandarmeriei şi prestaţiei. Au atacat Coroana şi ordinea de stat. Ţărănimea conştientă în număr impunător a venit să protesteze contra uneltirilor subversive, dar a fost atacată de ţărănişti cu lănci, bâte ghintuite şi alebarde. O alebardă este în stăpânirea noastră şi vă vom trimite fotografia. Mulţi răniţi au fost pansaţi la spital. Protestăm contra acestor uneltitori ai anarhiei care periclitează cu propaganda lor subversivă liniştea ţărei.

*

Se aduce la conoştinţa publicului călător, că în vederea gerului mare, ce promite a fi de durabilitate lungă, şi a dificultăţilor la încălzitul trenurilor în urma gerului, căile ferate someşene sunt nevoite a sista circulaţia vagoanelor de Clasa IV. la trenurile noastre, începând cu 15 l. c. până la alte dispoziţiuni.

Cei-ce au beneficiul de reducere a taxelor cu 50 la sută pe Cl. a. IV., vor beneficia de reducere de 50 la sută pe Clasa a IIIa, şcoţind bilet de jumătate Cl. IIIa. atâta vreme, până ce vagoanele de Cl. IV. se vor pune iarăş în circulaţie.

*

Limba românească şi în general romanizarea unora dintre instituţii e noastre de Stat merge într'adevăr cu paşi repezi. Un cititor ne trimite o adresă oficială a Operei naţionale din Cluj, redactată, întreagă în limba maghiară.

Hârtia cu pricina poartă marca Regatului românesc, inscripţia tipărită şi pecetea originală a „Operei române" din Cluj.

E iscălită tot în ungureşte de secretarul acestei Opere române, care, probabil, e tot român.

D. Popovici-„Bayreuth" nu spune nimic?

*

In atenţiunea colecţionarilor de timbre 1103

Locul de întâlnire al tuturor colecţionarilor e la Cafeneaua

EUROPA

în fie-care zi dela 5—8 p. m.

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 398

*

Puşkaş Béla şi Kőrösi Duduş concertează alternativ cu capella lor în saloanele de mâncare ale Hotelului Central. Local de diseracţie de primul rang pentru elita Clujului. I-622

*

Cine doreşte ghete bune şi ucrate frumos după modă să comande neapărat din atelierul de pantofărie

MARIAN

din Str. Iuliu Maniu 17 în curte la dreapta unde se pregătesc la iuţeală cu preţuri foarte moderate.

*

Pentru „Gazeta Ardealului"

Pornind dela un comunicat apărut în ziarul „Indreptarea" am stărui într'unul din numerile noastre trecute, asupra surprinzătoarei schimbări de atitudini a confratelui nostru din Cluj „Gazeta Ardealului". Nu ne aşteptam, firește, la nici un răspuns pentru simplul motiv că singurul răspuns cinstit, — acela în care ar fi întrat explicaţia fondurilor din care se tipăreşte, — confratele nostru nu ni-l putea da.

Iată însă că „Gazeta Ardealului" crezând că intră în polemică cu noi se coboară la copilăreşti chestiuni personale fără nici-o legătură cu ceea ce ar dori să afle opinia publică.

Cititorii „Gazetei Ardealului" ştiu că până acum acest ziar susţinea din toate puterile sale guvernul d-lui general Averescu, şi „Gazeta Ardealului" n'a protestat niciodată împotriva acestei zgarde, care-i da un aer de eleganţă morală.

Acum „Gazeta Ardealului" face, dintr'o dată, propagandă pentru guvernul d-lui Take Ionescu, pe care partidul poporului îl combate cu înverşunare. E o schimbare la faţă asupra cărela d. Horlopan, de pildă, ar putea da lămuriri preţioase...

N'am fi avut totuş nimic de zis, dacă „Gazeta Ardeulului" ar fi fost sinceră şi ar fi mărturisit că, într'adevăr, şi-a schimbat... convingerile. Dar „Gazeta Ardelului" jură că totdeauna a fost „independentă", şi că a „îndepărtat" chiar, odată, pe un redactor al ei care voia să facă din ziarul 6-lor Oct. Tăslăuanu şi Aurel Millea, cunoscuţi ca oameni de convingeri, o independente un organ, — horrible dictu, — ave escanl...

„Gazeta Ardealului" ne crede mult mai naivi de cât ne permite mijloacele să fim. Nu cu noi are să se răfuiască şi cu atât mai puţin cu foştii să redactori. Lămurirea atitudinei sale a pornit din partea „Indreptărei", care e organul oficial al partidului poporului. Să binevoiască deci „Gazeta Ardealului" să-şi închee socotelile cu foştii ei stăpâni, nu cu noi.

Cetiţi „Infrăţirea"

Revista presei maghiare

„Ziua critică: 17 Ianuarie"

Ziarul „Ujság" sub titlul de mai sus ocupându-se cu cele mai recente evenimente politice îşi îndreaptă privirea spre ziua fatală: 17 Ianuarie... Acesta zi îi va pecetlui soartea lui Take Ionescu şi a guvernului d-sale şi va decide, dacă destinele, Romîniei vor fi şi pe mai departe conduse de actualul „Mare European" sau ele vor fi depuse în mâni mai sigure...

Că ce întorsătură ne aduce ziua de mâine — scrie „Ujság" — nimeni nu poate prevede, nimeni nu e în stare să ghicească soluţia, şi nimeni nu e capabil să deslege enigma, care e strâns legată de ziua hotărâtoare...

De ce nu? — se întreabă ziarul numit. — Motivul e simplul Fiecare partid priveşte desăşurarea prin prizma „sufletului" său şi e natural deci că în acest chaos nimeni să nu poate vedea dar şi nimeni să nu se poată orienta pe cărările piezişe ale politicianizmului rafinat...

După unele ştiri suntem asiguraţi, că ziua de 17 Ianuarie va pecetlui pentru totdeauna soartea actualului guvern, în schimb altele ne comunică trista veste, că zilele trecute s'ar fi asociat o sută de deputaţi averescani, la noul guvern.

Fapt este, că până azi guvernul Take Ionescu nu are majoritatea, că ce va aduce însă ziua de mâine nu se ştie. Sperăm, că nu vă aduce nici o schimbare!

Singurul fapt care ne dă de gândit e, că Take Ionescu în ultima sa sforţare de desnădejde pare a se ajuta de o ramură verde: votarea pripită şi fără condiţiuni a reformei alegerilor.

Or, celelalte partide ca cel Naţional şi Ţărănist fiind de aceiaş părere, ca aceasta lege reclamă o urgenţă şi deci trebuind prevenite toate celelalte legiferări, ce înseamnă altceva decât întărirea poziţiei guvernului Take?

Se vorbeşte însă cu toate aceste, că partidul Ţărănist şi îndeosebi cel Naţionalist nu are încredere în actualul guvern, fapt din care reesă în mod natural căderea inevitabilă alui Take Ionescu. Şi cine altcineva este chemat şi în drept să preea destinele Ţării în acest caz, decât Liberalii?

Deşi o parte însemnată de politicieni cred, că cel mai apt pentru a fi pus în fruntea unui guvern de coaliţie ar fi d-l Iorga, se lasă totuş învinşi de opinia publică a Ţării, care cere un guvern Brătianu, care singur e chemat să aducă o soluţiune favorabilă în această rătăcire de idei a întregului mecanism de Stat.

Din toate aceste profeţiri reesă clar că cu apropierea zilei dd 17 Ianuarie cresc în proporţii egale combinaţiile comentariile şi.. profeţiile.

E de prevăzut deci, că nici cei mai oţeliţi bărbaţi politici nu sunt în curent cu ceace ce ascunde în sine viitorul apropiat.

Situaţia sa agravat, maşineria Statului devine din ce în ce tot mai complicată şi e greu să ghiceşti după toate aceste că cine anume şi care partid va putea pescui din acest haos infernal succesul puterei de mâine.

Ziua de 17 Ianuarie va aduce totuş, o soluţie, şi fie ea favorabilă pentru noi sau guvernul Take, însea nnă totuş o nouă fază a vieţii noastre politice.

Trei posibilităţi ni-se arată de acum, dintre cari una va alunga cel puţin pentru un moment norii ce se aglomerează ameninţători deasupra ţării noastre mult încercate.

Sau rămâne guvernul Take — sau îl va schimba un guvern de coaliţie, sau vor ajunge Liberalii la putere . . .

Rămâne ca ziua de mâine să ne arete întrucât prorocirile noastre, sau cel puţin una din ele se va realiza spre binele poporului şi a Ţării întreji.

Mărfuri importate şi mărfuri exportate

Ce cumpărăm şi ce vindem

Ni se anunţă din Constanţa că acolo au sosit următoarele vapoare:

Vasul Smirna a sosit, având pe bord 50.000 kgr. orez; 8000 mandarine; 6000 kgr. glucoză 12.443 kgr. porţelanuri şi sticlărie; 84297 kgr. fier pentru soc. „Astra română"; 418 kgr. ţesături, 20.931 kgr. hârtie pentru Banca Naţională, 4802 kgr. maşini pentru Banca Naţională.

Lotha Bolen a adus pe bord 2932 kgr. acid, acetic, 47.541 kgr. fier, 568 kgr. cacao; 80.000 kgr. seminţe de sfeclă, 9760 damigene goale, 16.682 kgr. droguri şi 1925 kgr. cu'ori.

*

Vasul Turmilos a plecat din Constanţa având pe bord 101.620 kgr. orz pentru Turcia.

Sarbos transportă 140.000 kgr. porumb cu destinaţia în Turcia, 26.385 kgr. în Grecia şi alte 70.000 kgr. tot în Turcia.

Megali Helas a plecat spre America ducând 890 piei nelucrate, 10.563 kgr. pere, 10.000 kgr. nuci, 22,968 kgr. brânză.

Cellos duce în Turcia 178 miei şi în Grecia 7118 kgr. brânză.

Speranţa plecat spre Anglia cu 1,992.810 kgr. orz.

Penelopa transportă în Turcia 82,595 kgr. benzină.

Legatura directa

Intre Bucovina şi Transilvania

In urma inspecţiunii făcute de către directorul general în Bucovina, în vederea legăturii de cale ferată directă între sudul Bucovinei şi nordul Transilvaniei, direcţiunea generală a c. f. r. a hotărât: Să se înceapă imediat legăturile telegrafice şi telefonice între Vatra-Dornei şi Dorna-Helgei precum şi toate instalaţiile necesare gărilor de pe această porţiune de linie.

Pe ziua de 1 Martie 1922 linia Cândreni—Dorna-Helgei, care face legătura între Vatra-Dornei şi nordul Transilvaniei, va fi dată circulaţiei pentru traficul de mărfuri şi călători.

Pe aceaşi zi va fi dată circulaţiei şi linia electrică Dorna-Helgei—Borgo.

S'a deschis

Frizăria şi Manicoura de Domni.

Strada Universităţii No. 6.

Rog sprijinul On. public român. 1400

Cu toată stima

Gheorghe Tomuţa.

Cronica externă

Luni 16 Ianuarie 1922

In urma unei interpelări din Camera franceză, primul ministru Aristide Briand şi-a înaintat demisia. Retragerea cabinetului francez e în strânsă legătură cu conferinţa dela Cannes.

Se ştie că politica externă a d-lui Briand, după declaraţiile facute de d-sa acum câtva timp la Senat, era că pacea în Europa va fi statornicită, numai prin solidaritatea tuturor popoarelor şi conlucrarea lor în chip efectiv şi real la consolidarea stării economice europene.

Dar aceasta nu se putea înfăptui decât prin revizuirea tratatului dela Versailles. Atmosfera de neîncredere dovedită de Camera franceză faţă de politica manifestată de fostul premier francez, s'a format numai în jurul acestei chestiuni.

Cu toate asigurările date de preşedintele consiliului, că problema reparaţiunilor nu va fi atinsă şi ea în nici un caz nu va ştirbi interesele Franţei ele nu au fost de natură ca să liniştească spiritul de opoziţie al majorităţilor franceze.

E drept, discursul rostit ded. Briand cu prilejul retragerei, pare că reuşise întrucâtva să asigure poporul francez că drepturile dobândite de el prin războiu vor fi respectate, totusi manifestiunea tendenţioasă a dreptei franceze, a fost hotărâtoare, ea determinând primul ministru să-şi înainteze demisia în chip definitiv.

Se crede că succesorul d-lui Briand va fi d. Poincaré fostul preşedinte al Republicei care a fost invitat la Elysée.

Căminul ucenicilor din Cluj

Localul existent e neîndestulător. — Primăria pune la dispoziţie un nou local.

O ul imă statistică ne arată că numărul comercianţilor români din Cluj se ridică la frumosul număr de 600. Bariera care exista până acum şi care oprea românilor îmbrăţişarea ori şi cărei îndeletniciri a dispărut odată cu unirea Ardealului cu România. Ne mai fiind obligaţi de a-şi câştiga existenţa peste Ocean sau aiurea, Românii cu însuşiri de negustori pot de acum îndeplini libertate de a munci şi a se îndeletnici cu orice pentru care simt chemarea lor. Paralel cu comerţul şi industria spre care că am văzut că se îndreaptă, avem nevoe şi de meseriaşi vrednici care prin munca lor cinstită să contribue la ridicarea lor şi a patriei.

Numărul meseriaşilor români din Ardeal şi în special din oraşul Cluj e aproape inexistent. Pentru a veni în ajutorul meseriaşilor şi în special al fiilor de români care vor să se facă meseriaşi, Primăria locală întreţine un cămin pentru ucenici, unde tinerii ucenici primesc în schimbul unei sume infime plătita de patron, mâncare bună, dormit, bae, astfel că li-se uşurează foarte mult traiul. Un număr de 80 ucenici dintre care 70 sunt români, sunt adăpostiţi aci şi pe lângă avantajele materiale, primeşte şi o educaţie naţionala.

Marele merit al acestei instituţiuni este acela că ucenicul care lucrează în toiul zilei la patronul maghiar, deci este nevoit de a învăţa şi vorbi ungureşte, în restul zilei trăeşte în mijlocul tovarăşilor din cămin, astfel că spiritul şi limba românească nu e înăbuşită. O bibliotecă care cuprinde un număr însemnat de cărţi româneşti e deseori utilizată şi corurile româneşti pe care le învaţă de ea un binevoitor şi dezinteresat profesor de muzică, ne-o dovedeşte îndeajuns.

Dar este un neajuns care împiedecă la o mai mare dezvoltare a acestei instituţiuni atât de necesară. Numărul ucenicilor din acest cămin este prea mare în raport cu localul căminului şi cererile numeroase ale tinerilor români de a fi primiţi în cămin, silieşte direcţia căminului de a-i refuza.

Este adevărat că Primăria a oferit căminului clădirile Azilului de Bătrâni care e în vecinătatea căminului, dar lipsa fondurilor necesare măririi căminului împiedecă efectuarea acestui folositor plan.

Nădăjduim că autorităţile în drept va judeca asupra necesităţei a înlesni tinerilor români îmbrăţişarea carierei atât de băuoase cum e a meşteşugului şi va acorda un efectiv sprijin primăriei spre a putea duce la bun sfârşit planul de a forma în oraşul nostru o clasă puternică de meseriaşi români.

Blocul basarabean

— Nereuţita unei combinaţii politice —

Comitetul central al partidului ţărănesc din Basarabia, consequent cu hotărârile luate de către congresul genetral al partidului ţărănesc basarabean din zilele de 6, 7 şi 8 Noembrie a. c. şi cu hotărârile luate de către comitetul executiv în Bucureşti în zilele de 22 şi 23 Decembrie a. c., declară că nu există nici o înţelegere politică între organizaţia lor şi acea averescanilor din Basarabia.

Comitetul de asemeni desminte afirmaţiunile d-lui Sergiu Niţă fost ministru al Basarabiei publicate în ziarul „Lupta" că din partea noastră s'ar fi vorbit despre vre-un bloc basarabean cu d-sa şi gruparea d-sale.

Despre aceasta nu ar fi posibil să se vorbească pentru că partidul ţărănesc basarabean face parte întregrantă din partidul ţărănesc al României întregi lucrând potrivit directivelor acestui partid.

Chestia „Sindex-ului"

— LIBERTATEA EXPORTULUI CEREALELOR —

Guvernul exploatează politice ste chestiunea rămânerei sau desfiinţărei asociaţiei pentru exportul cerealelor denumită „Sindex".

Se aşteaptă întâi atitudinea majorităţilor averescane — căci „Sindex"-ul a fost format din inspiraţia fostului guvern.

Suntem însă pozitiv informaţi atât din anturagiul d-lui Cămărăscu ministru de interne cât şi din cel al d-lui ministru Lucasievici că „Sindex"-ul va fi desfiinţat complect.

Se va da libertate absolută exportului de cereale, după păstrarea cuantumului necesar nevoilor interne.

Se vor înfiinţa însă taxe speciale de export în folosul statului.

Afacerea celor 10 milioane

— O desmintire —

Ziarul „Dimineaţa", publicând un reportagiu senzaţional, a afirmat că dintsr'un fond de 12 milioane, lăsat de fostul Consiliu dirigent, pentru ajutorarea operilor de cultură, din Ardeal, d. Popovici-Taşcă, fostul sub secretar de Stat al minorităţilor ar fi ridicat 10 milioane, contra chitanţă, pe care le-a cheltuit în scopul propagandei partidului poporului.

Am relevat şi noi această ştire publicată de ziarul „Dimineaţa" şi am cerut ca ea să nu rămână ne clarificată.

Azi, d. Popovici Taşcă adresează ziarelor o scrisoare, în care spune :

„Alegaţiunile cuprinse în aceaste rânduri constituesc un scrontat neadevăr.

Nu cunosc lipsa, din acest fond, a sumei de 10 milioane.

Nu am ridicat această sumă de 10 milioane pentru nici un scop şi pentru acest bun motiv nu am putut lăsa chitanţa de care se vorbeşte.

Acesta fiind adevărul, desfid, să-mi se dovedească contrariul"

Ştirea rămâne în seama ziarului „Dimineaţa" care a publicat-o înt i şi direcţia acestei foi are datoria să dovedească cela ce-a afirmat.

După demisia d-lui Briand

Criză ministerială în Franţa. — Atitudinea Angliei. — D. Poincaré va prezida viitorul guvern ?

Paris. — Iată explicaţiile pe cari d. Briand le-a dat Camerei cu privire la demisiunea sa:

D. Brind afirmă că nu vrea să pună Camera în faţa unui fapt îndeplinit, ci vrea s'o informeze, să risipească neliniştea opiniei publice privitoare la reparaţiuni şi la reconstruirea Europei. „Nu ajunge, spune primul ministru, să se vorbească de pace, că trebue să se îndeplinească actele necesare spre a o realiza. Am declarat în Senat că solidaritatea popoarelor e necesară şi conferinţa din Cannes a luat deciziuni în acest sens. Totuşi, problema reparaţiunilor nu e prin aceasta cu nimic atinsă. Clauzele de orice ordin, care asigură şi guranţa Franţei, sunt în afară de orice desbatere. Conferinţa din Genua e pur economică şi po poarele care vor participa vor trebui să accepte a da garanţiile cerute. Producându-se câteva întreruperi, Briand invită pe colegii săi să înţeleagă, că într'o asemenea desbatere sunt inoportune asemena intervenţii. Continuând, primul-ministru declară că e convins că dacă Germania ar fi cunoscut înţelegerea franco-britanică, războiul nu s'ar fi produs.

Briand observă că comisiunea de reparaţiuni este singură în drept să acorde Germaniei termene de plată. Or, Franţa nu are majoritate în această comisiune şi acordarea moratoriului e sigură (aplauze la extrema stângă. Numeroase întreruperi la dreapta).

Continuând, d. Briand declară că discuţiunile dela Cannes se urmează în chip frăţesc. Franţa nu pierde nici o centimă; va încava tot ce i se datorează.

Viu întrerupt de pe băncile din dreapta, apără Anglia de învinuirea că s'a desolidarizat de Franţa; d. Briand termină spunând că simte că nu mai este înconjurat de forţa morală necesară şi fără a se fi dat vre-un vot, coboară dela tribună şi părăseşte Adunarea, urmat de toţi miniştrii în aplauzele prelungite ale stângei şi centrului.

D. Take Ionescu şi logodna dela Sinaia

Interogat de un redactor al „Epocei", dl. Take Ionescu a declarat următoarele cu privire la importanţa logodnei principesei Marioara cu regele Alexandru :

„O căsătorie regală în vremurile noastre este incontestabil un act din viaţa de familie a Dinastiilor care se înrudesc.

„Nu este mai puţin adevărat însă, că aceste căsătorii regale pot avea o mare influenţă asupra raporturilor politice dintre ţări.

Căsătoria Princip. Maria cu Regele Sârbilor, Croaţilor şi Slovenilor, nici nu creiază o situaţie politică, nici nu schimbă o asemenea situaţie.

Intre cele două ţări există o alianţă bazată pe comunitatea de interese şi pe legaturile tradiţionale de veacuri. Această căsătorie întăreşte alianţa existentă.

„Principesa Maria, întorcând la Belgrad vizita pe care Principesa Sârbă, soţia lui Neagoe Basarab a făcut-o Munteniei, vă sluji în cea mai înaltă accepţiune a cuvântului o cauză patriotică.

Alianţa între cele două ţări este o absolută necesitate pentru amândouă. Unirea celor două Familii Regale, — amândouă acoperite de gloria războiului din urmă, — încoronează alianţa dintre cele două naţiuni".

DI Briand nu revine

Paris, Ian. 3.

Briand a declarat ziariştilor că demisia sa e definitivă.

Paltoane şi îmbrăcăminte pentru şcoala

la firma

699 **M. Neuman**

Cluj, Piaţa Unirii 14. Telefon 431

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI MOBILE

să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely şi Réti

Fabrica de mobile transilvaneana. Societate pe Acţii.

Anunţuri

se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea" şi la toate agenţiile de publicitate.

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133
Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 8

Comitetul **Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române** Filiala Cluj aduce la cunoștință publică următoarele:

Cu ocazia Concertului oferit de *D-l A. Bena* pentru sporirea fondului *Catedralei române* din Cluj

s'au incasat . . . . . Lei 18.249·75
s'au cheltuit . . . . . Lei 7.480·—

rămâne venit net . . Lei 10.769·75

Cu ocazia aceasta Comitetul ț-și face plăcuta datorie de a aduce și pe calea aceasta viile sale mulțumiri tuturor persoanelor cari au contribuit la reușită.

NICOLAE EPISCOP, Președinte de Onoare.

SOFIA ANASTASIU, vice prezidentă. ELENA VOITESTI, secretară.

MINISTERUL COMUNICAȚIILOR.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ C. F. R.

No. 15 D. G./15 C./1922.

Publicațiune

Pentru concesionarea biurourilor de vânzarea biletelor C. F. R. în orașele mai jos notate, se va ține licitație prin oferte închise depuse sau trimise la Direcțiunea Serviciului Comercial C. F. R. București, Str. General Berthelot No. 6 sau la autoritatea de unde se poate lua Cunoștință de condițiunile licitației după cum se specifică mai jos:

Ofertele se primesc până la 5 Februarie 1922.

1. Brașov La Direcțiunea Regională C. F. R. Serv. Comercial
2. Satu-Mare „ Șeful Stației și Dir. IV Reg. Cluj Serviciul C.M.
3. Tg. Mureș „ „ „ „ „ „ „ „ „
4. Bălți „ „ „ „ VII „ Chișineu „ „
5. București Directiunea Serv. Comercial C. F. R. București, Str. General Berthelot No. 8.

Ofertanții trebue să ofere prin ofertă o cotă a luat din venitul brut al remizei în folosul orfanilor C. F. R.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ C. F. R.

TRATAMENTUL SIFILISULUI

prin Mecoll (Mercur și Argint) coll) se face la Sanatoriul Central. Este cel mai eficace dintre preparatele Mercuriale fără a prezinta din neajunsurile preparatelor similare.

Se introduce în injecțiuni intravenoase, sau pe cale electrică prin electroliză. Ambele lipsite de durere.

Bolnavilor din provincie, se pot rezerva camere IN SANATORIU 1365-I

CALEA CALARASI No. 16 □ □ Telefon 12-51.

Cumpărăm în permanență:

Coarne, unghii de bou și de bivoli. Păr de porc, de vită, coame și copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne și tot felul de rămășițe de tăbăcărie:

Fabrica de mărfuri din coarne și oase s. p. a. Cluj,

Calea Ștefan cel Mare No. 4
Telefon No. 3-14 1184

Articole frumoase de droguerie

au sosit la parfumeria

D'or

Piața Unirii No. 5. 1385

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servicl promt.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

S'a deschis marele

magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

TUNGSRAM

Depozitul Central:

Tungsram S. a.

Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201. 1299

Reclama este sufletul comerțului

Refacerea Europei

Ce se va discuta în conferința dela Genova

Consiliul suprem a stabilit programul Conferinței din Genova. Această Conferință va examina măsurile practice și urgente ce trebuesc luate pentru a face să se nască din nou încrederea reciprocă între popoare, fără de care comerțul internațional și toate chestiunile în legătură cu comerțul internațional nu pot fi restabilite; bine înțeles mijloacele întrebuințate nu vor putea știrbi întru nimic dispozițiunile în vigoare ale tratatelor de pace.

Conferința se va ocupa de situația financiară a fiecărei țări în parte; în deosebi va examina problemele reconstrucțiunii regiunilor pustiite de război, problema valutară, chimbările prea repezi care influențează forța achizitivă a monedelor precum și consecințele acestor probleme asupra situațiunii și statutului băncilor centrale și băncilor de emisiune. Conferința va examina sub ce modalitate creditul public și privat va putea fi făcut disponibil, în cele mai bune condițiuni în vederea operei de reconstruire a tuturor țărilor și în ce fel vor putea fi înlăturate greutățile cari se opun acum la liberul schimb al bogățiilor produse de diversele țări ai Europei.

Înlăturarea piedicilor introduse de măsurile excepționale necesitate de război nu pot avea decât un rezultat fericit în această direcție. In sfârșit o chestiune importantă care va ocupa dasbaterile Conferinței va fi cea a transporturilor și a ameliorării lor.

Ravagiile viscolului în țara.

Mii de vite omorâte de ger.

Viscolul geros de acum câteva zile a cauzat mari pierderi de vite în anumite puncte ale țării.

După aprecierile unui agricultor, media de oi pierdute de crescătorii din județele Brăila și Ialomița s'ar ridica la cel puțin cincizeci pentru fiecare din ei.

La Șuțești urgia viscolului a fost și mai pronunțată. El a surprins în câmp un număr de 2000 de oi, păzite de doi ciobani. Toate au fost găsite moarte de ger. Cobanii de asemenea.

In rezumat, în județele Brăila și Ialomița și în bălțile Brăilei, pierderea oilor se ridică la circa opt mii de capete, ceeace e enorm.

Viscolul a operat și în rândurile vitelor în arcate pentru export. Vapoarele și șlepurile așteptau în port, gata pentru a porni a doua zi dimineața. Viscolul a fost brusc și semnele, cari se arată de obicelu pe Dunăre, pentru a pregăti pe marinari contra înghețului, n'au avut timp să se ivească. Sloiurile de gheață nu s'au așezat treptat și înghețul neprevăzut a prins atât în port cât și în larg vitele îmbarcate, omorându-le pe toate.

O Înțelegere

între Rusia și Italia.

Textul acordului italo-rus cuprinde 13 articole, din care extragem următoarele dispoziiuni:

Cele două guverne se obligă a se abține dela orice act ostil și dela orice propagandă directă sau indirectă în afară de hotarele lor respective în contra instituțiunilor celeilalte părți.

Guvernul rus se obligă să acorde repatrlarea imediată a acorde repatrlarea imediată a tuturor italienilor, inclusiv pe cetățenii provinciilor liberate cari se găsesc încă în Rusia.

Cele două guverne se angajează să nu menție nici o formă de blocus contra țărli respective și să facă să dispară obstacolele care au împiedicat până acum reluarea comerțului între cele două țări.

Vapoarele italiene și rusești se vor bucura în porturile celor două țări de aceleași drepturi și avantaje acordate de ordinar marinelor de comerț străine.

Persoanele care vor fi admise a pătrunde în interiorul celor două țări vor fi la adăpostul oricărei măsuri de constrângere civilă sau militară.

Logodna Principesei Mărioara

O telegrama a regelui

Regele, primind telegrama de felicitare a primarului Capitalei i-a răspuns prin următoarea telegramă:

D-lui
Dr. Gheorghian
Primarul Copitalei
București.

Ca întotdeauna Capitala a luat parte caldă și astăzi la fericitul eveniment care a umplut inimile noastre cu bucurie.

Mulțumim din ființă pentru această nouă manifestare a sentimentelor de credință și dragoste.

FERDINAND

Telegrama mitropolitului primat. Răspunsul principesei Maria

Biserica ia cu tot sufletul parte la bucuria țării din prilegiul logodnei principesei Marioara și-doreste toată fericirea, rugând cerul să-i înnoiască pașii vieții și s-o ferească de tot răul.

MIRON, mitropolit primat

Castelul Peleș

Sunt adânc mișcată de toată dragostea părintească ce-mi arată Inalt Prea Sfinția Voastră, cu prilejul logodnei mele cu M. S. Regele Alexandru al Iugoslaviei. Mulțumesc din toată inima și sunt încredințată că Promia Cerească va asculta rugile fierbinți ale Inalt Prea Sfinției Voastre pentru fericirea noastră a tuturor.

MARIA

Citit Pag. 8-a

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE un antic covor persian Buchara. Strada Memorandului 18. De văzut intre 4—6 d. m. in curte ușa a treia. 1399

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Căsătorii:

TÂNĂR 29 ani din Regat funcționar, venit lunar 3000 Lei, dorește căsătoric cu o D-șoară sau văduvă cu situație materială bună. Adresa la ziar sub „Amidor" la Infrățirea.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de servicin etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă execută cu prețuri avantajioase

Salonul de modă alui

Wartenberg

Cluj, Calea Victoriei 13 1275

fostul conducător al salonului de modă „Venus"

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielu Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Cent
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii

Reclama este sufletul comerțului

Sanatoriul „Central"

Medico-chirurgical

Calea Călărași No. 16. (în plin centru al Capitalei)

Operațiuni chirurgicale, Nașteri, Boli interne, genitourinare, venero-sifilitice și boli nervoase neturbulente.

Tratament anti sifilitic pe cale venoasa, intramuscular și electric, nedureroasă, cu mercur coloidal (Ionisare „Roscost".

Instalațiuni speciale pentru ionisare, radio-grafie, radio-scopie, radioterapie, diatermie, electroterapie, masaj vibrator, hidroterapie; bucătărie dietetică pentru Diabet și boli renală.

Pacienții pot să se trateze cu orice medic internist sau chirurg.

In secțiunile speciale se îngrijesc bolnavi atât intern cât și extern, de către medici specialiști: radiologi, sifilis și boli nervoase.

Orele de tratament 9—11 și 3—6 p. m. 1365-II

Candidat de advocat

cu praxă ardeleană, care posedo limba română în scris și cetit, află aplicare în biroul subsemnatului.

Dr. JUSTIN CL. IUGA advocat,
Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 3, etaj I. Telefon 106

Magazinul de mode „BARZA"

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 11, e izvorul cel mai convenabil de târguit.

1342 **Prețuri solide fixe.**

Telefon 957. Telefon 957.

Cu deplină garanție ca înainte de războiu

liferăm cele mai bune

CURELE DE TRANSMISIUNE

intinse ude, cusute, și lipite, în orice dimensiune simple sau duble, argasite cu scoarțe de stejar sau chron.

Specialități: curele de transmisiune, pentru dinamouri compresoare și diferite piei technice. 1392

FRAȚII RENNER & Co. S. A. CLUJ.

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 365.

Se ocupă cu cri-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toati lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Abonamente

pentru

ziarul „Infrățirea"

se primesc la

LIBRARIA

„Cartea Românească"

Piața Unirii 7.

„TRASSIA" SOC. ANON. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV. DEJ. fabrica trass, trass-var și ciment de trass.

TRASS

înlocuește cimentul scump de Portland după felul construcțiunei total sau parțial, corespunzând pretențiunilor edile. Prospecte și certificate oficioase gratuite. Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcțiuni mari. 1401

TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!

Reprezentanți în toate centrele industriale.

Scrisori și telegrame: TRASSIA—DEJ.

Reprezentant pentru județul Cojocna și Turda-Arieș: Inginer FERD. HANN, CLUJ, Strada Ciparlu No. 3.

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE

LITOGRAFIE

Secția fotografica „FOTOGLOB"

ZINCOGRAFIE

TURNĂTORIE

— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări în liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. **Fabricațiune de plicuri** comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiseril și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE

Călimări și garnituri complecte pentru Biurouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.

Ateliere moderne pentru pozări individuale, mări fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țara și în fine tot ce se înrudește cu această branșe

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictura

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.

SEDII: C. Stefea, Calea Mocilor 62-64 și Calea Victoriei 68. Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob, Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7, TIMIȘOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

Gratis se dă

un abonament la ziarul „Infrățirea" celui care va face 5 Abonamente

Bănci, fabricanți, industriași,

comercianti cari au nevoe de

Contabili,

corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc.

pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

Ştiri din Maramureş

Examenul pedagogic al profesorilor dela şcoalele secundare din Sighetul-Marmaţiei. — Preotul I. Bîrlea, ales membru corespondent al „Asociaţiunei" — Industria casnică în Maramureş

Profesorii suplenţi dela şcolile secundare din Sighet la numărul 10 s'a presentat la examenul pedagogic dela Universitatea din Cluj, unde la fârşitul lunei Decembrie cu bine au fi depus deşi mai toţi au fost impărţiţi la comisia Stefănescu-Goanga şi O. Chibu. Să merită să li se pomenească numele: N. Angelescu, liceul: Dragoş-Vodă; Janetta Simon liceul de fete; S. Laşlă; I. Petescu; I. Bârlea; Gh. Vonic cu doamna Viflavara Jičav m. Vonic d la şcoala normală de învăţători.

*

Preotul I. Birlea, au fost ales din partea „Asociaţiunei" din Sibiu de membru corespondent în secţia istorică-etnografică. Dânsul o publicat cu ajutorul Ministeriului Instrucţiei din Bucureşti încă în anul 1909: „Insemnări din bisericele Maramureşului" şi acum se publică o colecţie vastă de poesii poporale din Maramureş împreunate cu melodiile lor culese de Dr. Tiberiu Brediceanu şi Béla Bartok. Totodată lucrează la un supliment la „bibliografia veche" descoperind vreo 40 cărţi bisericeşti, cari nu se pomenesc în cartea d-lor: Blanu şi Hodoş.

*

Industria casnică, şi mai ales tesătoria este desvoltată în Maramureş nu numai la ţărance şi în societatea mai înaltă. Astfel în Sighet, se ocupă intensiv cu-o pricepere rară D-nele Dr. Ion Mihali şi Elena Bîrlea, soţia d-lui profesor. In vară când s'o ţinut adunarea generală a „Asociaţiunei" s'au expus nu numai o mulţime de covoare splendide ci şi 2 răsboie unde lucrau şi câte 2—2 fete. Au fost ambele premiate din partea „Asociaţiunei". D-na Bârlea a luat parte personal şi la expoziţia din toamna trecută la Bucureşti expunând vreo 40 de coroare, din cele mai frumoase ce se lucrează în atelierul ei. Tot domnia-sa are şi un atelier de pirogravură, unde se lucrează tot felul de vase, blide, tave etc. tot cu motive maramureşene de-o frumuseţe rară.

*

Covoarele din Maramureş, prin originalitatea şi coloritura or, sunt de-o frumuseţe extraordinară, de acea încă statul maghiar a văzut de bine, ca să ridice cu ajutorul statului o şcoală de ţesătorie, unde lucră fireşte unguroaice, şi se exporta covoarele prin străinătate. Oare n'ar fi bine ca şi statul român se ajute, ca să se poată ridica o şcoală de ţesătorie unde fetele noastre ar câştiga un mod de trai, şi s'ar putea ridica industria casnică din Maramureş, barem la treapta aceea unde a ajuns pe vremea ei maghiare?

Cor.

Mulţumire publica

Pomul Crăciunului la şcoala primară din Vişăul de sus

Pentru ajutorarea elevilor săraci din Vişăul de sus, corpul didactic a colectat suma de 1351 lei şi 3ă părechi de opinci.

Colecta s'a făcut dela următori domni:

D-l Perl, proprietar fabricei de piele 30 părechi de opinci; d-na văd. I. Papp 100 L; d-l A. Elefant 100 L; d-l I. Coman primpretor 50 L; Loct. Fetcu 50 L; d l Scharseten 50 L; d-l dr. I. Coman 40 L; d-l M. Papp pretor 30 L; d-l A. Zăgran, director şcoalei 20 L; d-l dr. Natrai, medic 20 L; d-l Sabo inginer 20 L; d-l Kovacs farmacist 20 L; Elias Hager 20 L; Familia Engelstein 20 L, Surorile Pelady 20 L; Ştefan V. protopop 20 L; dr. Kratz 20 L; I. Tancu prof. 20 L; P. Bojer dir. şcol. 20 L; V. Moiş consilier 20 L; Ş. Coman secretar 20 L; dr. S. Popovici 20 L; Maria Popp înv. 20 L; Aurelia dr. Sabo 20 L; V. Timiş în 20 L, dr. Dan 20 L; Brül farm. 20 Rotschild secr. 20 L; dr. Glasner medic 20 L; dr. Filipescu 20 L; Ţica veterinur 20 L; Tomolaga Gheorghe primar 20 L; Biserica rom. cat. 20 L; Hoffmann 15 L; Silberhertz 13 L; N. Truchter 15 L; Surorile Engelstein 13 L; St. Căciulă 10 L; H. Kratz 10 L; Maria Iuga înv. 10 L; G. Man 10 L; O. Iuda înv. 10 L; S. Sobel 10 L; Ileana Mureşan înv. 10 L; Pap Coman V. 10 L; A. Sax 10 L; S. Tesler 10 L; H. Mirler 10 L; I. Bernath 10 L; F. Aerberger 10 L; A. Mülbauer înv. 10 L; d-na Dobos înv. 10 L; A. Hagher 10 L, Z. Furchter 10 L; G. Ganer 10 L; H. Hager 10 L; N. N. 10 L; M. Katz 10 L; N. N. 27 L; G. Tallian înv. 10 L; A. Viţienu judecător 10 L; I. Duca înv. 10 L; I. Marele 4 L; L. Follach 5 L; L. Cadar 5 L, G. Bertalan 4 L; I. Apel 5 L; B. Fogel 5 L; B. Polach 5 L; M. Praieler 5 L; N. N. 5 L; N. N. 5 L; A. Lebovici 5 L; Schreter N. 5 L; Vider M. 3 L; Enghelman 5 L; Schreter A. 5 L; N. N. 5 L; Stalmetz M. 7 L; Grumbau 5 N; Dan A. 5 L; Fruchter M. 3 L; Fruchter E. 5 L; Foghel R. 5 L.

Din banii colectaţi s'au cumpărat haine şi rechizite de scris elevilor şi s'au împărţit la pomul de Crăciun în 5 Ianuarie 1922 la şcoala primară de stat.

La sus amintiţii binefăcători în numele elevilor ajutoraţi corpul didactic le aduce mulţumită.

Citiţi „Infrăţirea"

TRISKA I.

Primul şi cel mai mare depozit de piane din Ardeal

Cluj, Strada Saguna No. 14.

Acoardă, repară şi transp oart piane conservatorului, Operelei tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane şi pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann şi Stingă cari se vând în preţul fabricei.

Piane se dau cu chirie.

Apele Dunarei

Apele Dunării sunt pline cu sloiuri de ghiaţă la Bazias. Apele cresc deasupra ostiului la Drencova, Orsova T.-Severin, Cetate, Calafat, Bechet, Corabia, T. Măgurele, Zimnicea, Giurgiu, Oltenita, Călăraşi.

La Tulcea, Ismail şi Chilia Nouă Dunărea este înghetată.

Iată situaţia pe zilele de 12 şi 13 Ianuarie;

Bazias 98, 100, Drencova 95, 100, Orsova 172, 181, T. Severin 144, 160, Cetate 117, 130, Calafat 81, 92, Bechet 106, 115, Corabia 101, 109, T.-Măgurele 80, 86, Zimnicea 93, 101. Giurgiu 103, 109, Oltenita 93, 93, Călăraşi 94, 101. Cerna-Voda 139, 141, Hârşova 212, 219, Brăila 223, 229, Galaţi 219, 219, Tulcea 88, 90. Ismail 92 93 şi Chilia Nouă 36, 34.

Soc. Studenţilor în Farmacie

— O rectificare —

Primim următoarea rectificare din partea soc. Studenţilor în farmacie:

Cetind în nrul 420 din 12 Ianuarie a. c. al ziarului „Infrăţirea" o ştire cu privire la „societatea Studenţilor în farmacie" vă rog să publicaţi în preţiosul d-voastre ziar şi următoarea lămurire pentru public:

Numita reorganizare, nu a fost altceva decât alegerea noului comitet, alegere ce să face în fiecare an conform statutelor.

Alegerea d-lui prof dr. G. P. Pamfil ca Preşedinte de onoare nu a fost discutată în şedinţă pentru simplul motiv, că d-l Prof. dr. Pamfil ne-a onorat cu primirea patronagiului societăţii noastre încă dela înfiinţarea ei în 1919,

D- I Stiopu nu a fost ales ca reprezentant al societăţii în „Centrul studentesc" pentru motivul că membrii Comitetului Centrului studenţesc „Pentru Maior" nu sunt reprezentanţii societăţilor ci a înregei studenţimi dela Universitatea din Cluj. Reperezentantul societăţii noastre estre numai preşedintele ei sau locţiitorul lui.

Noi nu avem gândula de a ne schimba locaiul; ne am bucure dacă am putea să rămânem în cel de prezent, aflător în str. Avram Iancu (Căminul studenţesc,) în acest sens s'a şi intervenit pe lângă onor. Senat universitar.

Laboratorii nu are de gând săcree e Societatea studenţilor, căci „Institutul farmaceutic" cu laboratoriile şi araujamentul lui este unic în România mare. Se lucrează cu zor însă la completarea unei colecţii de droguri medicinale şi principii activi, şi provederea bibliotecei societăţii cu cărţi de studii moderne, necesare împrejurărilor actuale.

Restul sunt lucruri pe cari şi noi acum le auzim pentru primaoară, ne având până în prezent nici o legătură cu Societatea Farmaciştilor din Ardeal şi Banat.

*

Din partea noastră, publicăm cu plăcere această rectificare, mai ales că informaţiile despre adunarea Soc. studenţilor în farmacie ne venise tot din afară, şi tot din cercuri studenţeşti.

Cum va fi primit regele Alexandru la Belgrad

Când va fi nunta

Belgrad. — Consiliul de miniştri al Iugoslaviei, a trimes eri o telegramă regelui Alexandru, felicitându-l căldurcs cu ocazia logodnei.

Ziarele din localitate cred că nunta se va celebra după trecerea doliului Curţii regale sârbeşti adică după 16 Aprilie.

Regele Alexandru va sosi mâine după amiază în Belgrad. Se fac mari pregătiri de primire Suveranului.

In gară va fi salutat de miniştri parlamentari şi de înalţii demnitari ai statului.

In faţa palatului regal vor defila trupele din garnizoană, iar seara vor fi serbări şi retragere cu torţe.

ABONAMENTE

la ziarul „Infrăţirea" se primesc şi de azi înainte tot cu:

120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 424 — Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini — Joi 19 Ianuarie 1922

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu
Gratuit

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Ziua decisivă

Astăzi Marți, este termenul fatal pentru guvernul prezidat de d. Tache Ionescu. După toate semnele politice cari ni s'au arătat până acum, acest guvern neputându-și câștiga o majoritate parlamentară, nu va fi în stare să înfrunte moțiunea de neîncredere pe care o pregătește d. C. Argetoianu.

Toate metodele de convingere pe cari le poate poseda un vechi cunoscător al slăbiciunilor omenești ca actualul și afemerul președinte de Consiliul au fost întrebuințate în mod zadarnic. D. Tache Ionescu a putut ademeni, făcându-i miniștrii pe trei dintre cei mai neînsemnați averescani, dar cum nu putea așeza pe banca ministerială toate băncile majorității se chiamă că cea mai mare parte din partidul poporului n'a primit să dezerteze în tabăra fostului „colaborator" al d-lui general Averescu.

S'a vorbit în timpul din urmă de un târg al conștiințelor. Ținând seamă de această constatare, ar trebui să felicităm pe cei cari au rezistat momelilor întinse înaintea lor. Dar, trebuie să fim drepți și să recunoaștem că eroismul n'a fost prea mare. Tovărășia politică, agravată de o dezertare, cu d. Tache Ionescu, nu e un lucru totemai atrăgător chiar pentru transfugul care și-ar cântări bine interesele.

Sntem deci datori să recunoaștem că târgul de conștiințe a dat greș. Cumpărătorul nu inspiră, evident, nici-o încredere și nu oferă nici-o garanție. Iată pentru ce, d. Tache Ionescu, nu va risca să se prezinte în fața Corpurilor legiuitoare, nu va avea forțele necesare pentru a înfrunta hotărârea urnelor.

Se pune însă întrebarea, ce se va întâmpla după aceea? Vremelnicul guvern al d-lui Tache Ionescu odată căzut, care ar putea să fie soluția terizei? Evremea să ne punem asemenea întrebări, întrucât problema se pune cu stăruința unei actualități neîndoielnice.

Oricum am căuta să privim lucrrile, nu sunt decât două chipuri de a se lichida moștenirea guvernului d-lui general Averescu, pe care d. Tache Ionescu n'a putut-o păstra. Prima soluție este, după cum s'a mai spus, aceea a unui guvern parlamentar. Cuvântul acesta are oarecare farmec și exercită oarecare atracție. Un guvern parlamentar! Corpurile legiuitoare, alese prin libera voință a poporului, elaborând din sânul lor ca un fruct copt, guvernul ideal alcătuit din diferitele grupări politice, înfrățite la gândul binelui obștesc!...

Dar este acest guvern, — acest guvern „fain" cum ar spune d. N. Iorga, — rămâne, în împrejurările de față, o soluție care un se poate înfăptui. In primul rând relațiunile dintre partidele cari ar putea alcătui laolaltă, sunt de așa natură, încât tul la altceva decât la un guvern de autoritate și de muncă. Ministerul „neutru" este o imposibilitate; și dacă totuș ar reuși să devină o posibilitate, ar însemna o calamitate.

Nu ne este greu să arătăm motivele pentru cari facem această afirmație. Orice guvern ar veni, oricât de „fain" ar fi el, va trebui să se sprijinească pe majoritățile parlamentare, cari sunt alcătuite din partizani, mai mult sau mai puțin devotați d-lui general Averescu, și cari va deține în mâinile lor soarta acestui guvern. Vor primi fruntașii „opoziției unite" de ieri, după luptele atât de crâncene cari s'au desfășurat în Parlament, să subordoneze capriciului și surprizei unui vot de neîncredere, întreaga lor demnitate politică?

Această imprudență nu se poate concepe. Oricâtă înțelegere s'ar stabili pe chestiunea Lemozaicul băncei ministeriale. bunăvoință comună s'ar arăta în ceeace privește votarea Bugetului, acestea nu sunt singurele probleme cari se pun în calea unei guvernări, în împrejurările de astăzi. Vor exista deci deosebiri de vederi între diferitele grupări cari ar compune mozaicul băncei ministeriale. Și hotărârea supremă n'ar da-o un identic mozaic parlamentar. Ci o majoritate căreia îi poruncește d. C. Argetoianu.

Alta e deci buba. Odată cu demisia guvernului prezidat de d. general Averescu, s'a dovedit că partidul poporului nu poate oferi condițiunile pentru o guvernare liniștită și durabilă. Parlamentul actual, care este alcătuit, în majoritatea lui, de acești oameni, cari s'au dovedit incapabili, trebuie să suporte, la rândul lui consecințele.

Toată criza politică pornește din eroarea făcută de alegători în campania electorală din 1920. Opinia publică și-a dat seama de această eroare. Parlamentul fără întârziere, trebuie dizolvat.

Altă soluție, nu există!

Evenimentele zilei

Acord austro-cehoslovac?

D-l Beneș a declarat la comisiunea afacerilor străine, că înțelegerea încheiată cu d-l Renner tinde exclusiv la consolidarea politică și economică a Europei Centrale contra oricărei tentative de restaurare a vechiului regim. Această înțelegere necuprinzând nici un angajament militar, nu este îndreptată în contra nici unei puteri. Cancelarul Mayer, apoi Schober au declarat că vor să continue această politică. Este deci inexact de a se vorbi de un tratat secret. Creditul Cehoslovaciei va fi procurat Austriei pentru ameliorarea schimbului ei și pentru a favoriza ridicarea ei economică.

„Cosinzeana"

Primim la redacție primul număr, din al șaselea an, al revistei ilustrate „Cosinzeana" de sub direcțiunea confratelui nostru Sebastian Bornemisa. Intr'un mișcător și sincer cuvânt de introducere, d. Bornemisa ne aduce aminte lucruri dureroase, și ne făgăduiește o activitate pentru cari trebuie să-i fim recunoscători. Sunt șapte ani decând revista „Cosinzeana", apărută la Orăștie încă din 1911, a trebuit să-și înceteze apariția.

Era în 1915, în Februarie, spune directorul „Cosinzenei".

Ardealul, cu tot ce avea el mai bun, mai nobil și mai măreț, murea zdrobit de șrapnele și de ger la poalele Carpaților nordici, la hotarele Serbiei și prin taberele de prisonieri ale Rusiei, iar acasă, peste sufletele femeilor și ale copiilor plă pânzi, se lăsa linșoliul unei dureri fără de margini. Viața românească a Ardealului, care nu înțelegea nici o clipită că trebuie se moară, se stângea încetul cu încetul, ca o lumânare slabă la căpătâiul unui mort fără de rude. Opera dușmanilor de veacuri părea biruitoare și cuvintele sinistre ale contelui Tisza: „voiu lăsa Ardealul fără de Români", — păreau mai mult, ca oricând, a deveni o tristă realitate!"

Ne pare bine că în aceste vremuri, când se aude câteodată, într'un moment de ciudă personală, nesăbuitele cuvinte era mai bine sub Uguri „vine un om de litere al acestui Ardeal care să aducă aminte celor cari le-au uitat, zilele în cari sentința de moarte a Românismului fusese iscălită la Budaesta. In acele împrejurări a trebuit să-și curme apariția și „Cosinzeana", care, deși mai tânără decât „Luceafărul" era parcă, în ultimul timp, mai aproape de rostul ei de propovăduitoare a cuvântului românesc.

Astăzi, „Cosinzeana" reapare, după trei ani dela Alba-Iulia, ca o dovadă de greutățile pe cari le întâmpină încă exponenții culturei naționale în Ardealul recucerit acestei culturi.

Simple și mișcătoare sunt făgăduielile cu cari d. Bornemisa reînviază „Cosinzeana" sa. Le adaugăm aci, ca o recomandare prietenească:

„Căutând să dăm publicului românesc o revistă prietină, streină de ură și de patimă, streină de interese meschine și de influențe politice, pe drumul pe care pornim vom avea călăuză numai sufletul nostru vrăjit de dragostea de neam și de tradiția virtii românești celei adevărate.

Mare și curată va fi bucuria noastră găsind, că drumul acesta duce și azi la suflete înțelegătoare, la inimi bune și cinstite, cari, ridicându-se peste o preocupare generală atât de materialistă, cred totuș și în necesitatea imperativă a unei mișcări culturale".

Noi nădăjduim că publicul va înțelege darul ce i se face printr'o asemena publicație, atât de dorită. A.

Criza politică din Franța

Demisia guvernului Briand

Plecînd pe neașteptate de la conferința de la Cannes în urma unei telegrame din partea comisiunei financiare prin care era avertizat că Franța înțelege să rămâie intransigentă în apărarea drepturilor ei, Briand s'a prezentat parlamentului pentru a da explicații asupra politicei sale externe și, după un discurs rostit într'o atmosferă de vădită ostilitate, a înaintat demisia guvernului.

Explicația acestui eveniment este următoarea.

In discuțiile care au avut loc la Londra, Briand își luase unele angajamente față de Anglia în urma cărora Franța nu mai putea să aibe o completă libertate de inițiativă în conferința de la Cannes. Vrînd anume să încheie cu Anglia un pact de garanție politică pentru eventualitatea unei agresiuni, Briand a fost silit să păsească pe calea concesiunilor înainte de a se începe negocierile de la Cannes unde, între altele, trebuia să se hotărască măsuri de costrîngere în cazul când Germania ar fi refusat să-și achite datoria a cărei scadență expira la 15 Ianuar.

Ori, Anglia, urmărind să-și facă din Germania un debușeu pentru produsele sale industriale și având deci tot interesul ca această țară să fie descăcată de o parte din datoriile ei a făcut ca alianța cu Franța să fie condiționată de acceptarea unei politici mai îngăduitoare față de Germania.

Intr'adevăr, la adăpostul planului de reconstrucție economică a Europei, Anglia era în căutarea unui expedient pentru a se acorda Germaniei un moratoriu, și după cât se pare, expedienteul fusese găsit. Era vorba anume ca Consiliul suprem să violeze hotărîrile de la 10 Maiu, după care plățile anuale a celor 2 milioane de mărci în aur trebuiau făcute trimestrial, adică la 15 Ianuar, 15 April, 15 Iulie și 15 Octombrie, și-să decidă că anul 1922 să înceapă de la 10 Maiu, iar nu de la 1 Ianuar, — ceia ce pentru Germania ar fi însemnat o scutire de plată pe două trimestre.

Alega însă alianța cu Anglia de primirea unei asemenea concesiuni e o greșeală a politicei lui Briand pe care presa și opinia publică franceză au socotit-o ca o înfrîngere. Pactul cu Anglia nu ar fi de folos de cât dacă el ar fi precedat de o energică și completă rezolvare în favorul Franței a chestiunei despăgubirilor datorite de Germania. — Lucru pe care președintele Camerei francese, d. Raoul Peret, l-a exprimat în următoarele cuvinte rostite la deschiderea ședinței în care a vorbit Briand: „Franța așteaptă despăgubirile legitime. Ea cere garanții de deplină siguranță. Vom saluta cu bucurie orice pact defensiv și proteguitor, cum a fost acordul belgo-francez, dar țara nu ar admite nici un angajament care ar Viola drepturile sale imprescriptibile. Franța nu a vroit de cât o pace de reparațiuni în siguranță, independență și onoare".

Rămîne acum să vedem dacă intransigența politicei franceze manifestată prin provocarea demisiei lui Briand va duce și la o ruptură politică între Franța și Anglia.

Știri externe

Bulgaria și Chestiunea Traciei.

Sofia 15 Ianuarie 1922.

Toate ziarele bulgare se ocupă de Chestiunea Traciei în legătură cu apropiata conferință europeană, arătând că pentru Bulgaria constitue o problemă din mai vitale necesitatea de a avea o eșire la mare.

Zirul „Dnevnic" scrie: „In cu numărate rânduri am arătat că accezul. Bulgariei la marea Egeo va fi asigurat numai în cazul când Tracia va dobândi autonomia".

Diferend între Iaponia și China.

Washington 15 Ian. 1922.

Delegații chineji au declarat eri că dacă propunerea făcută Iaponiei asupra cumpărărei drumului de fer dintre Kiao-Tcheau și Tsinau-Tau, nu va fi acceptată în cea mai apropriată ședință a conferinței de la Washington guvernul din Pecing va suspenda i orice alte convorbiri în această chestiune.

D-nii Balfour și Hughes vor aștepta o nouă consfătuire între delegații japonezi și chinezi după care vor interveni pentru aplanarea conflictului.

Din telegramele sosite în ultimul timp reesă că Iaponia a refuzat să accepte condițiunile propuse de China.

Prințul Tocugawa principalul delegat al Iaponieti, a părăsit Washington, după ce a făcut o vizită președintelui Harding.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Profeții pentru anul 1922

— Ce ne prezice o cărturăreasă franceză —

Una din cele mai celebre cărturărese din Franța este, după cât se zice, d-na Eraya.

Ziarul „Excelsior" a cernt acestei reputate sibile să exploreze soarta anului nou. Răspunsurile excelentei chiromanciene conțin o doză justă, de prezicceri bune și rele Anul care vine promite surprize mari, dar ar fi imprudent de a spera că va aduce soluția tuturor problemelor cari ne preocupă. Secolul al 20-lea care ne-a adus ororile războiului cumplit, ne va da compensații mărețe în ce privește progresul progresul științific și industrial. Spiritul practic e menit să se desvolte cu o rapiditate de necrezut în creerii tineri cari constitue bogăția intelectuală de mâine. Mai puțin visătoare ca odinioară, mai înclinate spre studiile de ordin pozitiv, tinerele generații vor înțelege, grație instictului lor superior, că adevăratele surse ale bunei stări generale rezidă în lucrările de ordin experimental și științific. O eră nouă mai activă ca până acum, se va deschide. Comunicațiile vor fi mai ușoare, grație cuceririlor legilor mecanicei. Domnia avioanelor și automobilelor se va desvolta încet, dar sigur, Vechile metode vor dispera cu încetul pentru a face loc unui mod de existență nou, bazat pe simplicitate și claritate.

Un comfort mai accesibil tuturora și condițiuni de trai mai igienice vor naște din aceste eforturi ale tinerilor inițiative. Domeniul studiilor științifice se va lărgi grație de coperirei unor agenți psihici rău definiți sau necunoscuți actualmente. Ei vor avea o influență directă asupra sănătății și moralului nostru. Grație eforturilor unei elite de savanți, experiențele psihice vor deveni accesibile tuturor minților.

Literatura și arta, sub impulsul unei elite încă în minoritate, vor triumfa de forma cam vulgară care le caracterizează actualmente, relevânduse cu mai multă înălțare. Romantismul nu va supraviețui crizei prin care trecem, dar el va fi înlocuit prin măsură, gust și analiza veridică sentimentelor și ideilor.

In domeniul afacerilor, anul nou ne rezervă încă multe și grave preocupări cari vor părea aproape imposibil de rezolvat, atât de generat va fi haosul. Ruinele și faimentele se vor succeda cu violență. Vom asista, în cursul lunilor cari vin, la formarea și prăbușirea rapidă a celor mai îndrăzneți averi.

Banii vor domina mai puternic ca oricând, ca un zeu prea mult venerat, în sufletul societăților și indivizilor. O slabă minoritate de idealiști va refuza să-i acorde toate concesiunile morale. Și lumea întreagă va mai trăi un timp sub influența egoismului și al aviditățil. Această desvoltare excesivă de ambițiuni materiale va crea a atmosferă psihică din cele mai penibile.

Iritabilitatea cea mai neplăcută și lipsa de politeță vor stingheri mult raporturile diplomatice și particulare. Un fel de siceală uscată va lua locul cordialității amabile a condițiunilor rociale de altădată.

Dar această tristă epocă va fi cu totul tranzitorie și va duce la o răspândire admirabil de luminoasă când viața va fi mai ușoară și mai zâmbitoare. Dar până a ajunge la această stare mai senină câte surprize supărătoare ne mai așteaptă! Cât de aspră va fi lupta pentru existență în cursul acestui an, în care vor triumfa numai cei tari.

Teatrul românesc în Ardeal

Confratele nostru „Înălțarea", care apare la Sibiu subt direcția cunoscutului literat d-l Ion Gorun publică un just articol în privința teatrelor românești din Ardeal.

La București, Iași, Craiova și Cluj, aveam câte un teatru național, — zice „Înălțarea".

Stagiunile lor, din iarna aceasta, prezintă publicului piese clasice, vechi și moderne, literatură dramatică română, și lucrări ce adresează tinerimei.

Se plănuește, pentru Cernăuțul Bucovinei și Chișinăul Basarabei, — ca mai expuse — înființarea de teatre naționale în cel mai apropiat viitor.

Mișcarea teatrală, sprijinită de guvern, are chemarea de a sluji și ea, în mare măsură, la unificarea și întărirea forțelor sufletești ale românilor din orașele, care se bucură de favoarea de a-și avea teatrul permanent.

Dar, există și alte orașe de seamă, ale teritoriilor alipite, ca b. o. Sibiul, Brașovul, Aradul, Oradia-Mare, Timișoara, Lugojul, — pentru care înființarea de teatre naționale trebue să fie chestiune rezolvită fără întârzieri prea mari.

Orașele amintite, n'au până acum, public românesc destul de numeros pentru a susținea o stagiune de 4—5 luni; — cu oarecare jertfe ar putea totuș să susție o trupă teatrală timp de 5—6 săptămâni. Turneele de propagandă, cu elemente valoroase și cu repertoriul alcătuit pentru a răspândi artă și cultură sănă oasă, sunt totdeauna binevenite. Atât Sibiul, cât și celelalte centre, se bucură de public iubitor de spectacole artistice, — și, în lipsa celor românești, cercetează pe-ale străinilor de limba noastră.

Ca să cerceteze în mod mai strălucitor reprezentațiile companiilor ce vin de peste munți, ar fi de înlăturat unele piedeci, între care poate cea mai de căpetenie este: prețul urcat al locurilor, — împrejurare care face cu neputință venirea la teatru a celei mai numeroase clase: a funcționarilor și a meseriașilor.

Persoanele bine situate sunt mai dificile în ale teatrului, — deși tocmai aceste persoane ar fi să sacrifice în deosebi pe altarul culturii și al artelor ...

Chestiunea teatrală a provinciei își așteaptă deslegarea potrivită.

Citiți „Infrățirea"

ECOURI

Arta în Rusia Sovietică

Toate marile colecțiuni artistice particulare din Rusia au fost confiscate și strânse în o sută nouăzeci și unu de muzee. Pictorul Masilevici a fondat școala nihilismului artistic care tăgăduește culoarea și tratează alb pe alb.

Sculptorul Tarliu a început, în onoarea Internaționalei III. un monument în sticlă și în fier, care va fi tot odată un turn Eiffel și un zgârie nouri american. In fine artiștii de tendință ultra modernă se numesc primitivi tectonici, căznindu-se a împerechia cubismul cu arta populară a asiaticilor.

Iarăși s'a găsit un tablou de alui Tizian

Louis Hourticg, profesorul Scoalei de Bele Arte din Paris i-a comunicat zilele trecute ziarului „Figaro", că nu de mult s'a mai descoperit un fragment din picturile originale a lui Tizian.

Pictorul Tizian a primit în anul 1517 un ordin dela Republica Venețiană ca să picteze un tablou reprezentând o luptă de câmp și care să fie așezat în „Sala cea Mare" din Palatul Togilor. Tizian după 20 de ani și-a terminat celebrul tablou, care a pus în mirare pe contimporanii săi.

In anul 1577 însă acest tablou a fost distrus de un incendiu.

După unele gravuri și schițe rămase neadnse de foc se putea încă stabili, că ce voia să reprezinte acest tablou.

Din schița rămasă reesă, că în mijlocul tabl. fost așezată „Idea favorită" alui Tizian. silueta unei tinere femei. Capul acestei figuri de femeie a rămas neatins de foc și azi se găsește în muzeul din Berganio unde este cadalogat sub titlul de „Maniera tin Venorose".

Prof sorul Hourticg deci susține că acest fragmet ar fi originalul distruns de incediu în Palatul Dogilor.

Viața în New-york

După o statistică americană în orașul New-york diferitele confesiuni au 1000 de biserici. New-york mai are 250 de teatre, 120 de spit. cu 21,800 de paturi; 800000 de elevi și studenți cu 20000 puteri didactice. In New-york la fiecare 30 de minute se pune baza unei Societăți și Intreprinderi industriale sau comerciale. Tot la 5 minute se deține câte un delicvent; tol la 5 secunde se naște un copil, la fiecare 5 minute se leagă câte o nouă căsătorie; la fiecare 2 minute moare câte un om; la fiecare 3 minute izbucnește câte un incendiu și la fiecare 2 ore se începe clădirea unui palat.

Știri artistice

„Teatrul românesc" din Sibiu, de subt direcțiunea d-nei Constanța Hodoș, își urmează reprezentațiile sale, de trei ori pe săptămână, cu un deosebit succes.

Trupa este alcătuită din bune elemente, dintre cari reținem numele d-nelor Șeinescu-Zamău, Marietta Herga, Rozescu, și al d-nilor P. Savu, Rusescu, G. Băcleșeanu.

•

La Teatrul național din Cluj se repetă în momentul de față trei piese, dintre cari o reluare: „Hangița", de Goldoni. Celelalte două sunt: „Vlaicu-Vodă", de Al. Davilla cu d. Zaharia Bârsan și d-na Dobrescu-Ignătescu în rolurile principale, și „Divorțăm"! celebra comedie a lui Sardon, care va fi susținută de d-na Olympia Bârsan și d. Const. Poneanu.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

300 ani dela nașterea lui Molière

— Câteva notițe biografice și literare —

Zilele acestea se va celebra la toate teatrele naționale din țară, deci și la Teatrul național din Cluj, aniversarea a 300 ani dela nașterea lui Molière, cel mai mare autor de comedii al Franței.

Jean Baptiste Poquelin zis Molière, cel mai mare poet comic francez, s'a născut la Paris în 1622 și a fost fiul tapițerului Jean Poquelin și al Mariei Cresse. Numele de Molière îl luă abia la 20 ani, când debutează în localul „La Perle" din fundătura Thorigny.

Molière părăsește Parisul pe la 1646 și ajunge șeful unei trupe nomade, începând să-și compună singur piesele. Timp de doisprezece ani cutreeră Franța.

Insfârșit, în 1658 apare în fața regelui în sala din vechiul palat al Luvrului, și se stabilește apoi la Paris ca director al trupei de la teatrul Petit-Bourbon, unde obține un mare succes cu piesa „Les Precieuses ridicules". Joacă apoi pe rând piesele „Sganarelle" (1660), „Don Garcia de Navara" (1661); „L'ecole des maris" (1661); „Les Facheux" (1661); „L'ecole des femmes" (1662).

Atacat de artiștii rivali, Molière răsounde în „La critique de l'Ecole des femmes" și prezintă apoi în fața regelui primele trei acte din „Tartufe" în 1664. In acelaș an trec pe scenă „ La mariage forcé' și „La Princesse d'Elide".

Actor veșnic la postul său director și regisor al trupei sale, Molière o organizatorul spectacolelor de la curte. (Jumătate din opera se a trebuit să fie improvizată la cerere).

Obosit adesea abătut, Molière continuă să scrie: „L'amour medecin" (1665) „Le Misanthrope", „Le Medecin malgre lui' (1666) „Mellcerte", „Le Sicilien", 1667, „Amphytron", „L'avare", „Georges Dandin" (1668), „M. de Pourceaugnac" (1669), „Les amants magnifiques', „Le Bourgeois Gentilhomme" (1670), „Psyche" în colaborare cu Corneille, Aninault și Lull, „Les Fourberiés de Scapin", „La Comtesse d'Escarbagnas" și „Les Femmes savantes" (1672).

Spre nenorocirea lui, Molière se însură în 1662, la pairuzeci de ani cu o actriță cu douăzeci d ani mai tânără ca el Armande Béjart fiica Madelinei Béjart care fusese pe vremuri amanta lui. Atunci se răspândi în public calomnia că Molière s'a însurat cu propria sa fiică.

Ca să-l consoleze de aceste amărăciuni, și ca să-i dea o dovadă publică de stima de care se bucură în fața sa, Ludovic al XIV-lea botează împreună cu ducesa de Orleans, pe cel dintâi din copii lui Molière.

Nepotrivirea de caracter era inevitabilă între un filosof misantrop, și o cochetă frivolă și foarte curtată.

In ultimii opt ani ai vieței sale, sănătatea sa o fost foarte zdruncinată.

A murit la 51 de ani, Vineri 17 Februarie 1673, în strada Richelieu, după a patra reprezentație a „Bolnavului închipuit" în care juca rolul principal.

Preotul de la Saint-Eustache și archiepiscopul Harlay de Chanvalon îi refuzară sepultură eciesiastică.

A fost îngropat în mod clandestin, în seara de 21 la cimitirul Saint-Joseph din rue Montmartre.

Monumentul care există actualmente în cimitirul Pere Lachaise e un simplu cenotaf: nu se știe unde se află resturile sale.

Din trei copii pe care îi avu cu Armandă Béjart, numai o fiică îi supraviețui.

Văduva sa se căsători cu un actor mediocru Guérin d'Estriche, cu care trăi peste doăzeci de ani.

La moartea directorului ei trupa lui Molière se contopi cu acea a lui Marais trecând la teatrul Guenegaud, după cum se contopi și cu trupa de la Hotel de Bourgogne, în ziua când Ludovic al XIV-lea nu mai vru să aibă decât o singură trupă franceză la Paris ca să fondeze pentru vecie „Comedia franceză" în 1680.

Nu trebuie uitat faptul că Molière a fost adevăratul fondator al Comediei franceze deși „casa" care-i poartă și azi numele n'a fost constituită în mod oficial decât șapte ani după moartea sa.

Molière a fost un mare pictor de moravuri: Dacă se ocupă, relativ prea puțin de intrigă și de desnodământ, e pentru că nu se ocupă deacât de adevărul observațiilor.

A creat în Franța comedia de moravuri, descrlind cu îndrăsneală pe ridiculi din secolul său, și în acelaș timp comedia de caracter punând în scenă, într'o formă largă și simplă marile pasiuni ale omeniri.

Dacă uneori, observațiile sale, profunde și intense îl duc la un sfârșit dramatic, vesela sa naturală și sinceră îl menține în limitele comediei.

Molière a luat drept călăuză natura.

Dușman declarat al exagerațiunei și al oricărei minciuni și-a folosit geniul său ca să biciuiască pe toți cari, prețioși pendanți, actori, preoți doctori marchizi, contraziceau, alterau sau falsificau natura.

Morala sa este acea a bunului simț și a unei profunde gândiri din punct de vedere social.

Limba sa, ade ea acuzată de barbarisme, și de necorectitudini, este de fapt cea mai bună care se poate întrebuința în teatru: e plină de viață și variată după firea personagiului; foarte multe din cuvintele sale au rămas ca proverbe.

Cronica politică

Dizolvarea Parlamentului? Un ziar din Cluj publică la „Ultima oră" a sa, știrea că d. Take Ionescu a obținut delaSuveran dizolvareaParlamentului, în cazul în care ar obține astăzi un vot de blam din partea Camerei.

Informația ni se pare suspectă și bănuim că la mijloc este o nouă apucătură a guvernamentalilor pentru a determina pe deputații din majoritate, — de teama că au să fie trimiși acasă, — să dea adeziunea lor d-lui Take Ionescu. O coincidență ciudată este deasemeni aceea că în aceeaș zi aparea în „Patria" declarația d-lui Iuliu Maniu, că partidul național din Ardeal nu va sprjiini actuala formație ministerială decât dacă d. Take Ionescu va obține dela Palat decretul de dizolvare a Corpurilor legiuitoare.

Va putea însă d. Take Ionescu să-și ia răspunderea acestei situații?

Se afirmă, de pildă, după dizolvarea Parlamentului, d. Take Ionescu va alcătui un nou guvern, în care ar intra d-nii Iorga si Iuliu Maniu. Acest guvern, evident, ar avea un reazăm destul de puternic în partidul național din Ardeal. Dar în vechiul Regat? Dar în Basarabia? Dar în Bucovina?

Fără îndoială, e vorba de un balon de încercare împotriva partidului poporului. Dacă totuși s'ar realiza un asemenea guvern, el ar fi și mai lipsit de prestigiu și de autoritate decât chiar guvernul prezidat de d. general Averescu.

Situația guvernului

D. Take Ionescu nu se poate sprijini pe majoritățile parlamentare.

Parlamentul se redeschide astăzi. Situația politică nu s'a limpezit de loc, din potrivă ea continuă să fie tarbure și să agite întreaga viață publică, care are dreptul să pretindă ca cel puțin odată în noul an, — să trăiască vremi de mai multă liniște și armonie, la adăpostul cărora organismul țărei, atât de sdruncinat din pricina frământărilor politice, să conlucreze cu mai multă temeinicie la rezolvirea problemelor vitale și urgente care nu mai pot îngădui nici o tărăgănare.

* *

Credința generală e că guvernul d-lui Take Ionescu constitue o stare de provizorat și de nesiguranță, în nici un caz el nepuțându-se menține după da a deschiderei Corpurilor Legiuitoare.

Totuși partidul democrat nădăjduește să supraviețuiască și să înfrunte puternica opoziție ce i se anunță din toate taberile politice, bizuindu-se pe sprijinul unor majorități parlamentare, care în nici un caz nu vor putea fi improvizate, întrucât împrejurările politice și chiar cele mai optimiste pronosticuri făcute în favoarea guvernului, sunt indicațiuni că partidele politice cu reprezentanți în Parlament, nu-i vor da sprijinul.

E drept, partizanii acniștilor n'au crutat nici un mijloc în vederea alcătuirei unei majorități parlamentare, totuși rezultatele nu sunt de natură a ne face să credem că eventualitatea unui vot de încredere ce se va pune în Cameră, ar putea fi satisfăcător pentru guvern

*

In primul rând, se opune la aceasta raporturile dintre partidul averescan și cel tachist. Se știe că rolul jucat de d-l Take Ionescu față de demisia guvernului Averescu, a săpat o prăpastie intre aceste două partide.

Goana agenților tachiști după defecțiuni în rândurile partidului poporului, a fost mare. D. Argetoianu a avut însă grija, de a împedeca la timp ori ce tentativă care ar fi îngăduit d-lui Take Ionescu să-și realizeze scopurile urmărite.

Prea puține dezerțiuni averescane s'au produs în favoarea guvernului și ele în nici un caz nu vor putea să-l asigure împotriva luptei pe care o anunță partidul d-lor Averescu și Argetoianu.

Rămâne ca d. Take Ionescu, să-și îndrepteze speranțele către partidul național și cel țărănist. In ceea ce privește ardelenii, încă de la schimbarea regimului aceștia au declarat că nu vor da sprijin noului guvern, considerându-l ca pe un guvern de ocazie, care nu e în stare să facă față grelelor împrejurări prin care trecem.

Partidul țărănist după toate probabilitățile în întrunirea pe care o va ține azi la „Astoria", va hotărâ o neutralitate desăvârșită, așteptând ca întotdeauna, desfășurarea evenimentelor, ceea ce dovedește că nu poate fi vorba despre o solicitudine prea mare pentru guvern.

Dacă astfel stau lucrurile e cert că d. Take Ionescu, nu se va putea menține numai cu sprijinul moral al d-lui N. Iorga și cu cei câțiva partizani pe care d-sa îi are în Cameră.

*

O ultimă speranță rămâne pentru guvern, aceea ca Suveranul să-i acorde dizolvarea Parlamentului.

A se gândi cineva la o asemenea eventualitate, ar dovedi că nu posedă simțul realităței politice. Guvernul Take Ionescu, de la început a fost considerat ca o stare de provizorat, prin urmare el nu are autoritatea și capacitatea de a corespunde situației. In asemenea condițiuni poate el să-și asume greaua răspundere a unor alegeri și ar putea el care să împrăștie atmosfera de nesiguranță și neîncredere ce există în mase? De sigur că nu. Un guvern condamnat, a cărui demisiune se așteaptă dintr'un moment în altul, dacă ea nu se va fi produs în chiar clipa când scriu aceste rânduri.

Cetiți „Infrațirea"

Prefectul se întoarce în magistratură

— Cazul dela Turda —

„Delegările', în posturi politice, practicate atât de des în timpul din urmă și mai ales sub guvernul averescan, au dus boala și la oameni și instituții menite să stea deasupra valurilor politice.

Regimul partidului poporului a încredințat conducerea prefecturei județului Turda Arieș unui magistrat în funcțiune.

Ei bine, în loc ca acest om să aducă în noua încredințare calmul și imparțialitatea inerentă carierei sale, a fost cel mai pătimaș om de partid care rezolva sau denega cererile pe considerațiunea, mărturisită cinic, dacă aparține sau nu petiționarul unei sau al ei grupări politice. A dus patima politică până acolo că a suspendat o gazetă românea că pe motivul că are atitudine ostilă guvernului.

Acest politician pătimaș vine ca magistrat să împarta, a doua zi după căderea guvernului, dreptate și vergșcanilor săi și oamenilor de efaceri și celor ce l-au combătut guvernul și au criticat activitatea sacro-sanctității sale. Vine să drămăluiască dreptatea acolo unde a fost un om al patimei și urei politice,

Aceasta însă constitue un caz clasic de incompatibilitate morală; un magistrat nu mai poate să funcționeze acolo, unde publicul a perdut încrederea în imparțialitatea lui.

Dar sunt motive și mai grave: cari sdruncină încrederea în imparțialitatea necesară exercitărei funcțiunei lui, pentru a îl pun într'o lumină nefavorabilă și ca om de lege și ca om de cinste.

Acest magistrat-prefect a condiționat aprobarea hotărârilor Consiliului orașului Turda de faptul că i se va nota, ca recompensă, sub titlul de spese de reprezentare, o sumă de câteva mii de lei.

Ei bine, dacă acest magistrat a condiționat ca prefect exercitarea atribuțiunilor sale de taxe și recompense nelegale, mai poate el oferi garanția personală a imparțialității sale ca magistrat?

Evident că nu. Și atunci piedica incompatibilității morale pretinde ca neîncrederea să fie împrăștiată și prestigiul magistraturei reabilitat.

Contra Habsburgilor

In cursul desbaterilor adunării naționale maghiare Ștefan Kovacz, primul orator guvernamental, a salutat călduros legea de detronare și a respins uneltirile partizanilor ex-regelui. El a declarat, în special, că ei n'au avut niciodată consimțământul marilor puteri aliate, ale căror guverne sunt protivnice oricărei încercări de restaurare.

S'a deschis
Frizăria și Manicouria de Domni.
Strada Universității No. 6.
Rog sprijinul On. public român. 1400
Cu toată stima
Gheorghe Tomuța.

Conducătorii „Băncei agrare"

— Peste un milion pe an lefurile directorilor —

Știți ce sunt mimozele. Niște flori modeste și rușinoase, care se închid când cineva își apropie numai răsuflarea de ele.

Asemenea mimoze modeste și rușinoase au fost de la început cei cinci directori (cu paradirectorul d-l Bontescu șase) de la „Banca Agrară.

In No 419 al ziarului „Infrățirea" mai mulți cetitori au arătat cum aceste mimoze rușinoase conduc banca Agrară.

Pentru complectarea celor zise acolo noi câțiva acționari al băncei Agrare, pe cari modestia directorilor de la banca Agrară ne frige la inimă mai rău decât pe niște simpli cetitori, nu ne putem stăpâni de a nu spune tot adevărul.

Este foarte adevărat că de când guvernul Tăslăoanu-Averescu, a numit în direcțiunea băncii Agrare pe d-l C. Bucșan și Th. Mihail, primul lucru pe care l a făcut noua direcțiune a fost mărirea scandaloasă a lefurilor și anume.

Leafa directorului general a d-lui Victor Bontescu, fost ministru s'a ridicat de la optmii la cinsprezece mii lei pe an; apoi cei cinci directori în frunte cu d-l Dominic Rațiu și-au mărit salarul de la 5000 la 13,000 lei lunar, ceeace face câte 156,000 lei pe an pentru fiecare director. La aceste lefuri modeste trebuesc adause enormele tantieme, care numai așa cum s'au împărțit în anul trecut au fost: pentru directorul general d-l Bontescu 50.000 lei, ceea ce adăugându se la leafa sa face 230.000 lei, pe an, iar pentru cei cinci directori câte 32.000 lei ceeia ce face cu leafa împreună pentru fiecare câte 186.000 lei pe an. Insă, mimoze cum sunt, cei cinci directori și cu para-directorul șase, vor fi mărit desigur și tantiemele în proporție cu lefurile.

Dar numai cu tantiemele din anul trecut și cu lefurile ridicate sub auspiciile severilor reprezentanți ai guvernului, d-nii C. Bucșan și Th, Mihail, care sunt modești și rușinoși și ei, după cum îi știe toată lumea, fac în total 1,160.000 lei pe an.

Dar nici aceasta nu e de ajuns. Directorii și-au mai făcut și câte 300 lei diurnă pe zi, care se poate socoti seperat pentru zi și noapte. Aceste diurne nu putem ști la cât se ridică pe an pentru toți directorii dar în tot cazul ele trebue să atingă o sumă tot așa de modestă ca și cea de mai sus. Cum vedem lefile, tantiemele și diurnele rușinoșilor directori de la banca Agrară, întrec cu mai mult decât dupl i salariile miniștrilor și metropoliților țării. Să și cuvine să le întreacă, d-lor fiind și mai geniali și mai evlavioși și mai cinstiți și mai cu dar de la Dumnezeu.

Numai pomenim lefurile subdirectorilor a șefilor de birou etc., cari toate s'au mărit în aceiași proporție. De asemenea nu putem calcula cheltuelile cu automobilele, fie care director având automobilul său, întreținut pe socoteala băncei și întrebuințat pentru șine și familia sa în afaceri și distracții oficiale și private cu aceiași modestie și pudoare de mimoză rușinoasă. După darea de seamă de la adunarea generală făgăduim că vom da publicității toate beneficiile și sumele exacte de cere aceste mimoze au profitat în timp de un an de zile.

Pudra de porcelan americană **YES** este regina pudrelor. Fără legătura verde este falsificată. 1377

Ardelenii și actualul guvern

Cine sprijinește pe d-l Tache Ionescu?

D-l Teodor Mihali a făcut următoarele declarații unui ziar din Capitală:

„Eu voiu vedea pe președintele partidului poporului căruia îi voiu explica dorința opiniei publice ardelene precum și atitudinea pe care înțelegem a o lua conform cu această dorință.

„Dacă cu toate explicațiile noastre d-l general Averescu nu se va convinge sau nu se va fi lăsat convins de necesitatea pe care o prezintă susținerea parlamentară a unui guvern menit să voteze reforma electorală atunci numai noi ardelenii din partidul poporului ne vom strânge la un loc pentru a hotărî independența de acțiune conform principiilor politice cari ne călăuzesc".

După cum se vede d-l Mihali e hotărât să sprijinească pe d-l Tache Ionescu.

Nu acelaș lucru îl spune d-l Iuliu Maniu, președintele partidului național, care a declarat următoarele unui redactor al ziarului „Patria".

— „In partidul național este unanimă părerea, că guvernul d-lui Tache Ionescu nu poate avea sprijinul partidului național nici într'o direcție, fără ca d-l Tache Ionescu să aibă decretul de disolvare a parlamentului".

D-l Octavian Goga a declarat de asemenea în repetite rânduri, că d-sa și prietenii d-sale politici din Ardeal nu pot susține guvernul d-lui Tache Ionescu.

Croitoria Românească

Societate Cooperativă Cluj, Str. Memorandului 8.

In conformitate cu dispozițiunile art. 50 și 52 din statutele societăței se aduce la cunoștința d-nilor Acționari ai societăței că sunt convocați în adunare generală pentru ziua de 12 Februarie 1922 ora 10 dimineața la sediul Str. Memorandului Nr. 8.

Ordinea de zi este următoarea:

1. Darea de seamă a consiliului de Administrație și raportul censorilor.
2. Aprobarea bilanțului, a contului de profit și perdere și descărcarea Consiliului de administrație de gestiunea sa pe anul 1921
3. Aprobarea diverselor chestiuni ce se vor propune de către consiliul de administrație.

Președinte: *M. Niculescu*

Răspândiți „Infrățirea"

Asilul de stat pentru copii Oradea-Mare:

No. 96—922.

Concurs.

La asilul de stat pentru copii Oradea-Mare se publică concurs pentru următoarele posturi:

Medic secundar cu leafa fundamentala Lei 700·—
Medic secundar cu leafa fundamentala Lei 550·—
Controlor cu leafa fundamentala Lei 550·—

și adausurile obisnuite.

Cererile se vor adresa la „Direcțiunea Asilului de stat pentru copii Oradea-Mare“ până la 15 Februarie a. c.

Nota de plată vă rog a ne-o trimite nouă.

Direcțiunea Asiluiui de stat pentru copii Oradea-Mare.

Dr. RUSU, director.

Depozitul de Articole technice

Sucursala Jacques Paucker Timișoara

Totdeauna în deozit toate

Materiale TECHNICE, ELECTROTECHNICE și SANITARE. CURELE DE PIELE, curele de BALATA și PĂR de CAMILĂ, GARNITURI de tot felul, Armaturi pentru APĂ și ABURI ULEIURI minerale și de cilindri, UNSOARE CONSISTENTA. Articole pentru MORARI, SITA de MATASE etc. 1373

VITE ALTOITE

Port altoi și vie americane cu rădăcini, furnisează garantând pentru veritabilitatea soiurilor.

1330

F. CASPARI, MEDIAS.

Reclama este sufletul comerțului

Candidat de advocat

cu praxă ardeleană, care posedă limba română în scris și cetit, află aplicare în biroul subsemnatului.

Dr. JUSTIN CL. IUGA advocat,
Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 3, etaj I. Telefon 106

Mare desfacere

Articole de modă pentru dame.

1238

Prețuri reduse la

GRÜNWALD și STEINER

CLUJ, Piața Unirii 12.

Stoc insemnat

Tuburi de țigarete

Alda, Riz și Nil

1000 Bucăți Lei 30

vinde

Simon Erdélyi Cluj

Str. Regina Maria No. 37.

1229

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea“.

Gratis se dă

un abonament la ziarul „Infrățirea“ celui care va face 5 Abonamente

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secția fotografica „FOTOGLOB“
ZINCOGRAFIE
TURNĂTORIE
— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări în liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. Fabricațiune de plicuri comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiseril și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE
Călimări și garnituri complecte pentru Biurouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.

Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în afferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țara infine tot ce se înrudește cu această branșe

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură.

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.
SEDII: C. Sfetea, Calea Moșilor 62-64 și Calea Victoriei 68 Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7 TIMIȘOARA, Piața Tepeș-Vodă 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17

Logodna principesei Marioara

Ce spune d-l Ferdinand Veverka, ministrul Cehoslovaciei la București.

D. Ferdinand Veverka, ministrul republicei Cehoslovace la București, căruia ziarul „Adeverul“ i-a solicitat un interview asupra valorii politice a logodnei principesei Marioara cu Regele Alexandru al Serbiei, a declarat următoarele:

Regele Alexandru s'a logodit cu principesa Marioara a României. Acest fapt înseamnă mai mult decât o simplă uniune familiară și dinastică. El constitue un adevărat eveniment în Europa centrală. Politica externă a Cehoslovaciei trebue pe drept cuvânt să se bucure de acest lucru, căci evenimentul este și în linia politicei noastre. In țările Europei sud-estice, unde viața națiunilor așa cum e reprezentată de partidele diferite are de ce să se încheie într'o dinastie legată de nici un partid, un astfel dinastic joacă un rol foarte important, adesea ori decisiv. Un dintre cele două dinastii ale statelor amice și aliate, constitue în acest punct de vedere, un [illegible] în contrast cu Austro-Ungaria, care a fost un stat artificial, fără nici o tradiție istorică și fără nici un contact de-a-lungul veacurilor au creat un tip românesc cu multe elemente slave. Dacă scormonim temelia lingvistică, și dacă ținem seama de multele cuvinte de concepțiuni și de cuvintele slave, de întrebuințarea cirilicelor care a durat până mai acum câteva zeci de ani, de folklorul românesc, a ajuns la concluzii foarte precise. Religia ortodoxă a determinat o adevărată unei analoage dispoziții a sufletului poporului.

Nu e deloc un paradox, că există multe domenii mintale și multe fenomene sociale unde Românii — deși, au un fond netăgăduit latin — se apropie de slavi și mai ales de Sârbi de Ruși, mai mult decât noi, slavii occidentali.

De aceea, nu există o judecată mai viciată, decât aceea de a exploata ideea așa zisei „primejdii slave“ și a „mărei slave.“ România de astăzi a înțeles foarte bine acest lucru, și printr'o politică de tratate, a transformat însăși „marea slavă“ într'un mijloc de apărare.

Practicând în chip logic și consecvent această politică și în raporturile ei cu Rusia, România va deveni un intermediar prețios și nu barieră. Marea Rusie nu se va putea atinge niciodată de fondul latin al poporului român, pentrucă acesta e prea bine închegat, după cum nici Germania n'a reușit niciodată să ne germanizeze pe noi, slavii de occident.

Ci România va deveni, ca și noi, mijlocitare între Orient și Occident, adică un element regulator și moderator un element constructiv și absolut indispensabil Tuturora, în concertul european.

Unirea dinastică cu Regele Serbiei nu este decât un început plin de făgăduințe al acestui proces politic. Cehoslovacia liberată poate privi liniștită la desfășurarea evenimentelor în sudestul Europei. Politica externă a Cehoslovaciei a presimțit pasul istoric al zilei de mâine. Roata destinului merge calea pe care am bănuit-o și am indicat-o. La răscrucea marilor drumuri istorice și la deschiderea epocilor noui, vedem cu mulțumire cum se înfăptește o uniune, care confirmă speranțele noastre și dă dovada cumineniei politicei noastre externe.

Citiți în Pag 8-a.

Țăranii și războiul civil al țaraniștilor

— Scrisoarea unui sătean din Huși —

Socotim interesant a reproduce scrisoarea pe care un țăran o trimite „Neamului Românesc“ cu privire la declarațiunile făcute de d-rul Lupu și Huși.

Iată acea scrisoare:

Mult stimate d-le redactor,

La întrunirea țărănistă care s'a ținut la Huși, în ziua de 2 Ianuar d-l Dr. Lupu care a vorbit în urma tuturor, și-a încheiat cuvântarea cu următoarea frază: „Dacă Regele nu înțelege și nu ascultă glasul nostru, vom face războiul civil“. Și ca să poată spune cu cea mai strașnică putere a vocii și-a scos gulerul de la gât.

Eu ca țăran din județul Fălciu, care am asistat la această întrunire, întreb pe toți bunii români ceri-și au seama, dacă această vorbă, atât de otrăvită care nenorocește popoarele este bună de răsădit în sufletul nostru țărănesc.

Stau gata să dovedesc ori și când că s'a spus așa după cum scriu.

C. D. Andrieșeu
țăran din Huși.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

Vânzări și Cumpărări:

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după învoeală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Căsătorii:

TÂNĂR 29 ani din Regat, funcționar, venit lunar 3000 Lei, dorește căsătorie cu o D-șoară sau văduvă cu situație materială bună. Adresa la ziar sub „Amidor" la Infrățirea.

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Mare desfacere de 1087

Jucărei pentru copii

mărunțișuri, tricotage, modă pentru domni, articole de lux și de modă la:

Ludovic Albisy

Calea Victoriei No. 10.

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funcționarii publici și particulari, precum și familiile lor. 1253

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate. 1116 Servicl promt.

CĂILE FERATE ROMÂNE
DIRECȚIUNEA REGIONALĂ CLUJ.

No. 35900—1921.

Publicație

Se aduce la cunoștință celor interesați că Direcțiunea IV. Regională C. F. R. Cluj, publică concurs pentru furnizarea a 60 vag. făină de grău, din care 30 vag. făină pentru pâine, 15 vag. făină pentru fert și 15 vag. faină de calitate 0. livrabilă în condițiunile mai jos specificate și în conformitate cu legea Coptabilității Publice.

1, Livrarea totală este obligatorie în decurs de 6 luni cu începere dela data aprobării ofertei și cel puțin 10 vagoane lunar.

2. Ofertele timbrate cu 1·25 Lei, închise și sigilate se vor trimite odată cu mostrele respective la Direcțiunea C. F. R. Serviciul Contencios (Juridic) în Cluj, Calea Victoriei No. 38 în clădirea Teologiei reformate Etaj II. No. 11. în ori ce zi de lucru dela orele 12—13.

Pe plic se va face „Mențiunea ofertă pentru făină de grău ad No. 35900—921 E".

4. Predarea și recepționarea ab vagon gara Cluj.

4. Plata se va face în numerar la primirea mărfei.

5. Licitația va avea loc în ziua de 20 Ianuarie 1922 la orele 12 în camera No. 30. locatul Direcțiunei Regionale.

Cluj, 31 Decembrie 1921.

Direbtor Regional: HOSSU.

Retipărirea nu se taxează. 1402

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Cu deplină garanție ca înainte de războiu

liferăm cele mai bune

CURELE DE TRANSMISIUNE

intinse ude, cusute, și lipite, în orice dimensiune simple sau duble, argăsite cu scoarțe de stejar sau chron.

Specialități: curele de transmisiune, pentru dinamouri compresoare și diferite piei technice.

1392

FRAȚII RENNER & Co. S. A. CLUJ.

Doamnele și Domnișoarele care țin să aibă un obraz alb și curat să întrebuințeze în toate zilele numai

CREMA, PUDRA și SĂPUNUL

— FLORA —

Aceste produse renumite sunt cu totul nevătămătoare de oare-ce nu conțin plumb, mercur, bisnuit sau vre-o altă substanță vătămătoare.

LAPTELE de Crin FLORA

dă o albeață uimitoare obrazului, brațelor și decolteului fără a fi vătămător.

PASTA de DINȚI BUCOL

întreține higiena gurei albeste dinții și îi ferește de boală.

Representant și Depozit General

S. LINDENBERG București, Str. Stella 23. 1366

„TRASSIA" SOC. ANON. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV. DEJ. fabrica trass, trass-var și ciment de trass.

TRASS înlocuește cimentul scup de Portland după felul construcțiunei total sau parțial, corespunzând pretențiunilor edile. Prospecte și certificate oficioase gratuite. Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcțiuni mari. 1401

TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!

Reprezentanți în toate centrele industriale.

Scrisori și telegrame: TRASSIA—DEJ.

Reprezentant pentru județul Cojocna și Turda-Arieș: Inginer FERD. HANN, CLUJ, Strada Cipariu No. 3.

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

BANCA CENTRALA

pentru industria și comerț s. a. în CLUJ

Capital societar: **Lei 50.000.000·—** Fond de rezervă: **Lei 16.000.000·—**

LEGĂTURI DIRECTE CU STRĂINĂTATEA. **EXPORT—IMPORT.**

Secția de bancă

se ocupă cu tot felul de afaceri bancare, financializări, escont, lombard, credite de contcurent, incasso, plăți în interiorul țărei și în străinătate.

Primește **depuneri** spre **fructificare** totdeauna pe lângă cel mai urcat procent de interese de prezent: în cont-curent $4^1/_2\%$ netto, pe libel de depuneri cu abzicere reglementară $5—5^1/_2\%$ netto, pe libel de depunere cu termin fix de 1 an 6% nette și după sume mai mari.

Darea după interese o plătește institutul.

Secție de mărfuri

prin sub secțiile ei de coloniale și de textile de tranșează tot felul de operațiuni comerciale în cont proprin și în comisiu.

Secția de cereale

se ocupă cu comerciul de cereale și producte agronomice, cultivind exportul cu gros.

Secția industrială

naționalizează industrii existente și creiază noiu rami industriali, cari nu sunt în țară.

Secția de organizare

execută complectarea rețe ei filialelor, organizează controlul intern, lanșează circulare instructive de interes general, face acviziția și propaganda necesară.

Prin Secția americană a stabilit legătură cu frații nostri din America spre deplină mulțămire a acelora

Depuneri spre fructificare, Dollari, asignate și cecuri americane se primesc și la:
Banca Centrală, Filiala ALBA-IULIA, (fosta bancă „Iulia".
Banca Centrală, Filiala ARAD, Piața Boros Beni No. 3.
Banca Centrală, Filiala HAȚIEG, (fosta banca „Hațiegana".
Banca Centrală, Filiala ORADEA-MARE, (fosta banca „Sentinela".
Banca Centrală, Filiala SIBIU, Strada Cisnădiei No. 7. II.
Banca Centrală. Filiala TURDA, (fosta banca Arieșana).

Sprijiniți BANCA CENTRALĂ căci este cel mai mare institut pentru industrie și comerț al nostru înființat cu capital curat românesc-ardelenesc.

Întărirea plămânilor

Cum scăpăm de tuse?

Un leac bun și sigur pentru a face să înceteze tusea ori care ar fi cauzele care a produs este: 1368

PECTOSIN ITEANU

Nu lăsați tusea să se învechească căci poate devem periculoasă.

PECTOSIN ITEANU

Se ia ușor și de copii cât de mici. — Se găsește la Farmacii și Droguerii:

LABORATORUL AL. ITEANU

București Str. Vasile Lascar 3

Reprezentant general:

S. LINDENBERG

București, Str. Stelea No. 23

Uzina electrică orașului

Conducerea societății „GAZ"

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.

(Palatul Széky)

Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□

148

Ştiri de peste Prut

Basarabia se rusifică sub regimul românesc?

— Constatări îngrijitoare —

Fostul ministru de războiu Răşcanu, după o anchetă făcută în Basarabia a declarat sus şi tare ca să fie auzit, că a constatat că în Basarabia opera de rusificare este în culmea ei. Un inspector al învăţământului după o anchetă făcută în Basarabia a declarat că în Basarabia prosperă învăţământul rusesc care este încurajat şi de catre Directorat ul de instrucţie publică. Generalul Popovici a declarat că se simte o mare mişcare panrusă şi că zilnic sunt confiscate broşuri şi manifeste din cuprinsul cărora reese o agitaţie în favoarea Rusiei.

La Chişinău apar trei ziare ruseşti zilnice şi trei săptămânale. La Bucureşti chiar apare un ziar zilnic rusesc.

Teatrul naţional din Chişinău şi-a închiriat sala pentru Opera rusă. Concertele simfonice diriguite de d-l Ciolan, directorul Conservatorului de muzică din Iaşi, cuprind în repertoriul lor numai autori ruşi şi se cântă la fiecare concert Simfonia lui Czaikovski „Anul 1812" în care se execută imnul imperial rus, ceea ce dă prilej la manifestaţii zgomotoase din partea publicului din Chişinău core vine în massă la aceste concerte.

Această înclinare spre Rusia această bruscă întoarcere de la alte agitaţii şi cu altă mentalitate, spre o nouă formă politică, trebue să fie explicată. De unde până acum câteva luni erau încercări de bolşevism şi ici colea se găseau broşuri şi manifeste bolşevice, se încerca apariţia gazetelor bolşevice ca „Priziv," „Iskra" şi altele, de data aceasta o nouă schimbare la faţă şi o tendinţă spre pan-rusism.

Bolşevicii nu renunţă la idealul lor

Explicaţia nu este greu de găsit.

Bolşevicii de la Moscova, şi dacă au început să facă concesii principiilor capitaliste şi să-şi reorganizeze ţara după calapodul celor din Apus, n'au renunţat la idealul lor. Toate încercările lor de astăzi nu sunt decât o amânare a ceasului hotăritor. Aceasta reese din discursurile lui Lenin, Cicerin, Rakovski, Radek şi alţii.

Ideia unei prefaceri generale, unei distrugeri complecte a întregei Europe, nu a părăsit pe tiranii de la Moscova. Tactica pentru reuşita acestei bulversări generale a fost, pentru anumite ţări şi ţinuturi, însă schimbată.

Încă de acum un an dr. Rakovski la un congres al Sovietelor a spus, că drumul spre revoluţia mondială va trece prin statele balcanice şi ale Europei centrale. Noua împărţire a hărtei Europei orientale a produs mari schimbări şi mari nemulţumiri, spunea el. Popoarele alipite sau unite cu ţările lor de origină sunt în mare parte nemulţumite cu noua stare de lucruri. Această nemulţumire poate servi ca mijloc pentru agitaţie şi pentru revoltă.

De aceea, bolşevicii au început să susţie toate nemulţumirile din ţările noui. Ei subvenţionează mişcările din Slovacia, Slovenia, Croaţia, Rusia albă contra Cehilor, Sârbilor şi Polonezilor.

In Basarabia ei n'au încercat până acum metoda aceasta şi au crezut că vor opera direct prin bolşevism. Acum însă s'au convins că bolşevismul în Basarabia nu prinde. Ţăranii ca proprietari de pământ nu acceptă comunismul, muncitorii industriali sunt puţini în Basarabia, intelectualitatea basarabeană e prea ostilă bolşevismului, foşti denikinişti şi wranghelişti rătăciţi în Basarabia nu pot fi atraşi de bolşevism.

Mişcarea de separatism

Şi atunci bolşevicii au recurs la metoda admisă pentru cele lalte ţări din Orient şi au început să încurajeze mişcarea de separatism. Mişcarea aceste se putea cel mai uşor face reînviind ideia de imperialism rusesc. Pentru această idee merg şi foştii ofiţeri din armata rusă şi intelectualii besarabeni şi sutele de funcţionari ruşi rămaşi în Basarabia şi la această idee pot fi atraşi şi ţăranii.

Agenţii bolşevici trimişi în Basarabia au schimbat tactica. Agitaţia pentru bolşevism a fost înlocuită cu agitaţia pentru Rusia. Banii au început să curgă. Zilele acestea a fost arestat la Ceatea Albă un individ asupra căruia s'a găsit aur românesc, probabil din tezaurul nostru dela Moscova. Ziare ruseşti apar ca ciupercile. Cândseştie cât costă un ziar, fie care va pricepe că nu din vânzarea cu numărul a ziarului se întreţine presa rusească şi că ea este subvenţionată de cineva.

Subvenţionarea aceasta nu o poate face colonia rusă refugiată la Paris, Londra, Berlin sau aiurea, ci se face de către bolşevici. Ei varsă aurul în Basarabia şi nimeni altul.

Să se ia măsuri cât nu este prea târziu.

La această propagandă s'au alăturat şi acei din basarabeni, în majoritate de origină nemoldovenească care cred că în chipul acesta îşi vor păstra situaţiile câştigate în politică. Şi iată cum se explică, că oameni cari n'ar fi îndrăznit să ridice capul mai înainte, oameni compromişi ca rusofili, ca Neaga Caljevski şi alţii au fost cocoţaţi în diferite demnităţi, împinşi acolo de noul curent de pan-rusism.

Deunţând această nouă orientareea bolşevismului nu facem de cât de a deschide ochii acelora care au în mână frânele guvernului. Numirile pe cari le-au făcut în ultimul timp şi de cari am vorbit, au explicaţia lor: guvernul are nevoe de majorităţi. Dar înainte de aceste majorităţi care pot salva guvernul pentru încă o lună-două, este vorba de soarta ţărei româneşti. Şi cât ne-am îndoi de patriotismul acelor cari întâmplător sunt astăzi la cârma ţărei, ori cât am fi de convinşi de uşurinţa cu care privesc la treburile publice, totuşi credem că vor deschide ochii în faţa pericolului care ameninţă România.

In Basarabia trebueşte o revizuire complectă a situaţiei trebueşte o anchetă severă făcută de oameni cinstiţi şi patrioţi trebue o pază îndoită a frontierei şi oraşelor, şi nu ridicarea stărei de asediu.

Basarabia se rusifică cum au constatat generalui Răşcanu, inspectorul şcolar şi toţi cari trăesc şi au trăit în Basarabia.

Să se ştie aceasta şi să se ia măsuri cât timpul permite şi nu este încă târziu.

Coresp.

O rectificare

In ziarul „Infrăţirea" din ziua de 4 Ianuarie 1922 a apărut un articol despre „O închisoare celulă" care ar funcţiona la acest depou de locomotive şi în care ar fi închişi toţi acei găsiţi vinovaţi de guarzii C. F. R.

De la început şi până la sfârşit cele scrise nu-s decât inventii şi aţi fost complectament induşi în eroare. Nu a existat şi nu există această pedepsă. Totdeodată vă facem cunoscut că acest depou nu are nici o legătură cu guarzii C. F. R. Pedepse de ordin disciplinar date unor lucrători cari cu voinţă au căutat să întrerupă bunul mers al serviciului, de d-l Comandant Militar s'au executat la închisoarea garnizoanei şi au fost date în cazuri extreme şi conform instrucţiunilor militare în vigoare.

De altmintreli şi sub regimul unguresc în timpul războiului s'au luat aceleaşi măsuri, lucrătorii fiind militarizaţi ca şi acum.

Cu convingerea că d-voastră veţi lua act de aceasta cu onoare vă rog se binevoiţi a dispune să se dea cuvenita desmintire.

Primiţi vă rog d-le directoctor asigurarea distinsei mele consideraţiuni.

Şeful depoului de locomotive Cluj Inginer:

L. Szer.

Impozitul pe capital

— Se desfiinţează? —

Ministerul de finanţe comunică oficial că până acum nu s'a hotărît nimic cu privire la desfiinţarea impozitului pe capital şi la reducerea cotelor la impozitul pe venit.

D. Take Ionescu, după cum am anunţat, a respins proectul lucrat de direcţiunea generală a contribuţiilor urmând ca d-sa personal să întocmească proectul de modificare.

In acest scop, primul ministru a cerut d-lui Paraschivescu directorul general al contribuţiilor, toate datele necesare pentru a întocmi proectul după vederile d-sale personale.

Aceste date au fost prezintate d-lui Take Ionescu după amiază, urmând ca în consiliul de miniştri ce se va ţine în astă seară să fie luate în discuţia consiliului.

De altfel întreagă chestiune depinde de parlament, căci un impozit nu se poate desfiinţa pe cale de decrete, după cum s'a anunţat în unele ziare.

După desbatreile ce vor avea loc în Consiliu proectul d-lui Take Ionescu, dacă va fi aprobat, va fi prezentat corpurilor legiuitoare cari vor decide.

DACA DOREŞTI SA CUMPERI

MOBILE

să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely şi Réti

Fabrica de mobile transilvaneana. Societate pe Acţii.

In atenţiunea colecţionarilor de timbre

Locul de întâlnire al tuturor colecţionarilor e la Cafeneaua

EUROPA

în fie-care zi dela 5—8 p. m.

ABONAMENTE

la ziarul „Infrăţirea" se primesc şi de azi înainte tot cu:

120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul II. No. 425 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Vineri 20 Ianuarie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb
„Transilvania" Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

D. N. Iorga și partidul național-democrat

Născut ca suport material pentru sbuciumata vanitate a d-lui Iorga, partilul național democrat a fost de la început instrumentul unei politici personale, și el urma să dispară odată cu încetarea misiunii pentru care fusese creiat. Și el a și dispărut de fapt încă din clipa în care d. Iorga, intrând pentru întâia oară în parlament, a dobândit posibilitatea de a-și creia cât mai multe puncte de contact cu elementele clasei noastre conducătoare. Căci toată politica dinainte de războiu a d-lui Iorga, n'a fost de cât o politică de târcoale în jurul așa zisei „oligarhii", pe care d-sa a știut s'o combată literar, pentru ca ea să-l accepte politicește.

Revoluționar ca gesticulație, dar un admirabil burghez ca cuflet și cultură, d-l Iorga s'a învârtit necontenit în preajma vechilor partide gata ori când să-și abandoneze și aderenții și ideile pentru ca intrarea în „oligarhie" să-i fie cât mai ușoară. Întrebuințat, prin urmare, ca mijloc de ascenziune politică, partidul naționalist, democrat a existat și a dispărut pe rând, după necesitățile acestei ascenziuni. A existat, când d-l Iorga se simția refusat de „oligarhie", și a dispărut ori de câte ori contactul cu clasa conducătoare satisfacea cât de puțin vanitatea și ambiția d-lui Iorga.

Și-a fost un moment când d-l Iorga, simțindu-se din ce în ce mai acceptat de „oligarhie", a început să vadă în partidul naționalist o povară nu numai inutilă, dar și jenantă.

Cine nu știe, de pildă, că atât în timpul neutralității, la București, cât și în timpul războiului, la Iași, d-l Iorga s'a manifestat numai ca persoană, și nici de cum și ca partid? Inițiat în toate tainele politicei externe, primit la palat în fiecare zi și consultat la fiecare criză de guvern, d-l Iorga se bucura la Iași de toată strălucirea unui „factor responsabil", minus neplăcerile pe care ți-le dă grija de a te ști și conducătorul unui partid. Căci numele partidului naționalist-democrat a fost șters până și de pe frontispiciul „Neamului Românesc", tocmai pentruca d-l Iorga să se simtă mai puțin jenat în situația d-sale de „factor responsabil" la marginea „oligarhiei".

Dar toate acestea au fost, de sigur, pentru România de ieri, când constatările politice se rostiau numai de sus și când deci vanitatea d-lui Iorga nu-și putea impune altă aspirație de cât o gloricasă ascenziune către prestigiul și forța politică a clasei noastre conducătoare.

Astăzi însă, în România creiată de războiu, consacrarea o dau mulțimile le jos, și d. Iorga a înțeles revia de a-și confectiona **personalitatea pentru o triumfală** coborîre în mijlocul votului universal.

Și după cum partidul naționalist l-a ajutat să ajungă dacă nu în mijlocul, cel puțni la marginea „oligarhiei" partidul, țărănesc era instrumentul cel nou prin care d. Iorga se visa șeful suprem al tutulor forțelor așa zise democratice.

Ieri prin urmare, își îndulcise democratismul ca să poată fi acceptabil pentru „oligarhie" iar acum, lupă războiu, și-a sacrificat naționalismul ca să poată fi acceptabil pentru „democrație".

Căci ce n'a făcut d. Iorga pentru a fi pe placul elementelor aventuriere care trăiau din exploatarea sentimentelor noastre democratice?

Dar după un an de democrație „socială", — adică așa cum o dorîa d. dr. N. Lupu — d. Iorga s'a desmetișit brusc și, tocmai când părea mai confecționat pentru acțiunea disolvantă a elementelor internaționale, d-sa și-a căutat din nou partidul naționalist pentru a începe un nou tîrcol în jurul vechilor noastre partide.

Și, astăzi după atâtea peripeții, d. Iorga crede că o sosit ceasul când vechiul d-sale vis, — acela de a se vedea acceptat de „oligarhie", — va putea fi îndeplinit.

Cu partid cu tot de astă dată, d. Iorga întinde mîna către partidele cele mai răspicat oligarhice și, iertîndu-le pe toate, se visează șeful unui guvern de concentrare.

Și, totuși, ce mare și frumos rol avea de îndeplinit d. Iorga în viața noastră politică de azi.

Fără să dea târcoale celor de sus și fără să lingușească pe cei de jos, d-sa avea datoria să-și păstreze locul pe care și l-a câștigat ca om de cultură și, desfăcut de toate pornirile ambițioase care i-au turburat așa de mult activitatea, să fie cu adevărat un dascăl și pentru unii și pentru alții.

Evenimentele zilei

Criza de guvern din Franța

Paris. — Millerand, a consultat pe Bourgeois Paret a sugerat ideia că Poincaré să fie succesorul lui Briand.

In cercurile Camerei se crede că Briand a demisionat spre a remania cabinetul. Majoritatea deputaților însă indică pe Poincaré ca succesor al lui Briand.

Unii deputați din stânga și din extrema stângă sunt de părere că disolvarea Camerei ar fi oportună.

Paris. — Millerand, a primit pe Poincaré la ora 21. Acesta a părăsit Elyzeul la ora 22 și cinci minute, ducându-se acasă.

Poincaré a refuzat să facă vre-o declarație.

Congresul ziaristilor din Transilvania

Mâine și, poimâne va avea loc, la Brașov, congresul Sindicatului presei române din Ardeal.

Organizația noastră profesională, a meseriașilor cotidiani ai condeiului, nu împlinește cu acest prilej decât un singur an existență. Totuș, dovezile de prestigiu de care se bucură Sindicatul presei române din Ardeal arată că această strângere a rândurilor gazetarilor era bine venită. O lună numai după definitiva lui constituire, deputații ardeleni îmbrățișau ideea recunoașterei Sindicatului ca persoană morală și juridică. Proectul de lege semnat de toți parlamentarii Ardealului stă astăzi, tipărit și trecut prin toate formalitățile, pe biroul Camerei, și adoptarea lui se va face într'una din primele ședințe în care Parlamentul, — acesta sau altul, va putea lucra.

Nu trebuie să se uite că Sindicatul presei române din Ardeal este organ de protecție și asigurare profesională în manifestările căruia trebuie să se vadă limpede silințele garantării colective de oarecari eventualități împotriva cărora indivizii izolați ar rămâne neputincioși.

Astfel, comitetul Sindicatului, înțelegând cât are de lucrat în direcția aceasta, a găsit potrivit să înceapă prin a traduce legea maghiară de presă, în vigoare azi în Ardeal, lege care are scăderi și asprimi legate de regimul politic al fostei Ungarii, dar care prevede și dispoziții prielnice asigurărei soartei gazetarului profesionist.

Dar, Sindicatul presei române din Ardeal nu s'a mărginit numai la apărarea intereselor profesionale. El și-a impus și un rol cultural, organizând festivaluri artistice, șezători, etc., și luând parte la manifestări naționale de toată importanța. Astfel, în seara de 8 Mai 1921, Sindicatul nostru reunea elita intelectuală a Clujului, în sala Teatrului național, pentru a aduce un omagiu de recunoștință profesorilor universitari francezi veniți la Cluj.

Ceeace a făcut până acum Sindicatu lpresei române din Ardeal i-a adus increderea și un început la popularitate. Ceeace va întreprinde de-acum încolo trebuie să fie opera de desăvârșire a organizației profesionale și a culturei naționale, căreia nu-i va putea rămâne indiferent niciunul dintre sufletele loritoare le muncă și adevăr.

Iată pentruce credem că congresul ziaristilor ardeleni dela Brașov, va avea succesul meritat.

Răspândiți „Infrățirea"

Restaurarea economică a Rusiei

După șapte ani și jumătate de războiu și de revoluție, Rusia se află astăzi într'o complectă ruină socială și economică. Nu poate fi îndoială de loc că această stare de lucruri din fostul imperiu al tarilor a avut repercusiuni și asupra restului Europei, determinând în primul rând dezechilibrul economic și financiar european.

Consiliul suprem întrunit la Cannes a găsit că una dintre principalele probleme care se pune astăzi, e reluarea relațiilor comerciale cu Sovietele. Reconstituirea economică și punerea în valoare a imenselor regiuni ale Rusiei pline de tot felul de bogății naturale, sunt indispensabile renașterei industriei europene.

De sigur, că urmările intervențiilor marilor puteri în Rusia vor fi de ordin economic, politic și social. Ne vom ocupa numai de cele economice.

Conferința de la Cannes, a găsit necesar că o colaborare economică cu Sovietele se poate stabili, avându-se la bază respectul proprietătei private și garanția executărei contractelor.

Numai după ce guvernul sovietelor va da asigurări formale la conferința de la Geuna, că înțelege să-și modifice concepția din aceste puncte de vedere, puterile europene de comun acord vor porni acțiunea de refacere economică a Rusiei.

Când se vorbește de bogății naturale, e firesc să se înțeleagă în primul rând posibilitatea unei agriculturi intensive și resursele minerale pe care le posedă o țară. In Rusia exploatarea agricolă, ca și cea industrială, vor necesita îndelungate și anevoioase sforțări și abia în urmă se va putea vorbi de o sursă reală de bogăție.

Inainte de războiu, ea producea un excedent de producte agricole ce întrecea cantitatea de 6 milioane tone, astăzi Rusia nu produce nici cantitatea necesară consumului intern, cea mai mare parte din teritoriul cultivabil, a fost lăsat în părăsire. Nu se cultivă de cât foarte puțin. Instrumentele agricole lipsesc și acele câte se mai găsesc sunt prost întreținute, devenite aproape de neîntrebuințat.

Prin urmare nimenea nu va putea să-și facă iluzia că întreprinderile și capitolul ce va fi sacrificat pentru ridicarea economică a Rusiei, va produce imediat. Din această cauză experții cari au sondat situația, sunt de părere ca întâi să fie puse în valoare resursele minerale și acele forestiere, a căror exploatare e mai ușoară și care nu vor cere o vreme prea îndelungată pentru a produce.

Prin ajutorul european, poporul rus nu trebue să înțeleagă că trebue să aștepte totul din partea Europei. Lumea e sărăcită și încă silită la o viață de privațiuni, din care cauză i-ar fi foarte greu să hrănească o populație de 150 milioane. Rusia trebue să trăiască prin ea însăși.

Problema economică rusă conține în sine, deci două soluțiuni: Exploatarea imediată a bogățiilor minerale ale solului rusesc și pregătirea exploatărei agricole și industriale.

Pentru aceasta, bine înțeles, Rusia va avea tot sprijinul necesar din partea Europei, dar numai după ce ea va da garanții serioase că înțelege să-și îndeplinească obligațiunile financiare contractate înainte de războiu de fostul imperiu al tarilor.

Desființarea obiceiurilor strămoșești

— La Arad —

Cu ocaziunea anului nou prefectul din Arad a dat o ordonanță prin care se interzice circulația în noaptea de ajun cu plugușorul irozii etc.

Faptul acesta ne pune în o lumină clară modul cum înțelege prefectul poliției ca să se simțească în orașul Arad stăpânirea românească.

Faptul ne mai arată și abuzul pe cari îl face conducerea poliției din Arad întru cât știm că dacă ar fi fost la mijloc starea de asediu ar fi dat ordinul comandirea pieței de acolo iar nu poliția.

Din parte-ne protestăm în contra a estui mod de persecuție a obiceiurilor românești și cerem autorităților superioare să pedepsească pe acest funcționar cari nu-și dă seama de postul pe care îl ocupă și de țara în care se află.

Legea pensionare a funcționarilor

Se știe că Asociațiunea funcționarilor publici a hotărît ca o comisiune formată din funcționari să studieze legile de pensionare din ținuturile alipite ale țărei și să elaboreze o lege unitară de pensionare a funcționarilor. Aflăm însă că cei ce astăzi au formst comisiunea nu cunosc legile de pensionare din toate ținuturile așa că rezultatul nu poate fi favorabil tuturor funcționarilor. Atragem atenția celor în drept asupra acestui fapt și cerem ca în comisiune să ia parte câte un delegat din fiecare provincie.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Din Munții Apuseni

Străinătatea ne invidiază din motivul, că pământul nostru e atât de bogat. Hotărât, sunt straşnice comorile, de cari dispun munții şi valle noastre; aceste strigă par'că celor harnici: scoateți-ți din întunerecul pământului şi nol, vom aduce bunăstarea voastră şi a Patriei.

Moții, acești copii blajini ai Munților apuseni, au înțeles glasul acesta şi după ce vaiul războiului şi al revoluției a trecut sau pus cu tot focul dragostei la lucru. Brațele lor, obicinuite cu muncă, cu forțe, ca de fier, sfredelesc munții, în căutarea aurului şi a altor nenumărate metale.

El munce c, căci înțeleg, că numai aşa pot aduce bunăstarea patriei de azi, pentru care au luptat şi cu arma în trecut şi vor lupta ori de câteori necesitatea va cere,

Să vedem însă, cum cei mari stăpânirea, ştie să le înțeleagă sentimentele şi dorul de bunăstare a Patriei şi cum îi ajută.

Sute de intreprinderi românești, pentru căutarea aurului, posed Munții-apuseni şi Valea Crişului alb. Fiecare a început cu contenirea războiului, lucrul în mine, plătind mulțime de muncitori săraci, a căror meserie e mineritul, scoțându-i pe deoparte pe aceştia din mizerie, iar pe de alta, vărsând în Casele de cumpărare (Camara) ale Statului cantități mai mici de aur şi mari, destul de mari, de „schlich" (un minereu măcinat, care conține metale).

El, au dat la Stat rodul muncii lor în speranță, că vor primi regulat plata lor. S'au înşelat. Statul, le-a plătit, pu inul aur şi le-a dat bonuri pentru „schlich"; îi poate închipui ori cine, desnădejdea proprietarilor de mină, cari cu acest procedeu se vedeau amenințați cu dezastru, deoarece, adevăratul lor câştig, constă în acel „schlich". Dacă nu li-se plătește acesta de către Stat, proprietarii, la rândul lor, nu pot plăti pe muncitori, aşa că aceştia sunt amenințați să îndure mizeria.

Iată cum, indiferența stăpânirii duce la nemulțumiri pe acela, cari voesc prepăşirea Patriei.

Dacă guvernul trecut, a arătat nepăsare pentru cei demni, e de dorința celui actual şi a celor viitoare să se intereseze mai de aproape de întreprinderile românești şi să nu dezlluzioneze pe bunii patrioți.

Intrebăm deci, pe cei în drept când se vor plăti de către Stat, „schlichurile" proprietarilor de mine, din Munții Apuseni*

Vom mai reveni, cu date mai amănunțite.

St. Paşca.

Tricentenarul lui Moliére

La Paris a avut loc o mare ceremonie sub preşedenția d lui Millerand. S'a celebrat a trei sute aniversare a lui Moliere în prezența reprezentanților guvernului, ai Universității; ticeai teatrelor, ai corpului diplomatic şi al delegaților străini reprezentând 44 state; aceştia ocupau primele rânduri din hemiciclu.

S'au rostit mai multe discursuri de d-nii Berard, ministrul instrucțiunii publice, Appell, vice-rectorul Universității din Paris, Fabre directorul comediei franceze şi Robert de Flers, în numele Academiei Franceze.

Plecând în străinătate

primiți comenzi de

PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner

cu prețul original al fabricelor, primul şi cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbăm piane vechi cu prețul cel mai mare. Comenzi primim până în 10 Februarie 1922.

I. TRISKA Cluj, Str. Saguna (fosta Bartha Al.) No. 14.

ECOURI

Inventatorul bicicletei

Presa străină a anunțat că a murit, la Saint-Etienne (Franța) Pirre Grandthier, inventatorul bicicletei. In realitate, adevăratul inventator al bicicletei a fost un mecanic francez din Bar-le-Duc. Ernest Michaux, care s'a născut în 1842. In 1855 a fost adusă în atelierul tatălui lui Ernest o bicicletă primitivă zisă „Draisienne" (După numele inventatorul ei, baronul Drais de Sauerbronn), cu două roate, un ghidon dar fără pedale. Tânărul Ernest Michaux a examinat bicicleta şi a avut ideea să introducă pedalele şi lanțul care acționează roata dinapoi. Orașul Bar-le Duc a ridicat un monument în onoarea inventatorului bicicletei cu pedale.

14 mii de... miliarde!

In cursul anului 1921. diferite bănci ruseşti sovietiste au emis ruble hârtie în valoare de 14.000 miliarde.

Se prevede pentru anul în curs o circulație de 21.000 miliarde ruble-hârtie

La Bursa din Moscva rubla aur valorează azi 100.000 ruble svoietice.

Telefonie fără fir

Se anunță din Boston că un Pastor american a început să facă experiențe, ținând predici prin telegrafia fără fir. In fiecare Duminică seara, pastorul expediază pe o rază de 500 mile o mică predică pe care toți auditorii săi benevoli pot s'o asculte fără să-şi părăsească locuințele.

Cine dorește ghete bune şi ucrate frumos după modăl să comande neapărat din atelierul de pantofărie

MARIAN

din Str. Iuliu Maniu 17

In curte la dreapta unde se pregătesc la luteală cu prețuri foarte moderate.

Teatrul maghiar din Cluj cuib de iredentism?

Ieşirea din pasivitatea politică a maghiarilor ardeleni ne face să credem că ei s'au convins de noua situație politică a Ardealului şi că vor da un concurs efectiv la buna administrație a acestei părți din România-Mare.

Dar concomitent cu această eşire din pasivitate suntem foarte mirați de gestul iredentist provocat de Directorul teatrului Maghiar din localitate.

Susnumitul director doreşte să treacă față de o anumită parte a populațiunei maghiare din Ardeal şi mai ales față de cei de la Budapesta drept martir al cauzei „naționale" toată activitatea sa e îndreptată spre această țintă. Văzând că actele şoviniste sunt tratate cu o toleranță vădită de autoritățile noastre, s'a gândit să aţâte focul cu lucruri mai evidente din care se desprinde un iredentism real.

Astfel cu ocazia reprezentărei de acum câte a seri a piesei „Liliacul" se obuzează spre un anumit scop de cuvintele care evocă „patria scumpă maghiară" şi dă prilej publicului de naționalitate maghiară să ovaționeze, menținând astfel în publicul spectator focul periculos al iredentismului. Dacă naționalitățile conlocuitoare au toată libertatea în cea ce privește manifestările lor pe toate tărâmurile, ele trebue să-şi aducă aminte că ele pot să se bucure de această libertate până întratât încât să nu jignească demnitatea noastră de stat național.

In loc ca acțiunea să fie îndreptată conform timpurilor actuale spre împăcare ea este alimentată de un iredentism care nu poate de loc folosi, ci din contra învăuătăteşte şi agită spiritele numai şi numai ca d-l Director să fie proclamat un martir al „cauzei sfinte".

Dela Universitate

In conformitate cu art. 80 din legea asupra învățământului secundar şi superior, Ministerul aduce la cunoştința generală că la Facultatea de litere şi filosofie depe lângă Universitatea din Cluj a devenit vacantă catedra de limba şi literatura maghiară.

Doritorii de a ocupă această catedră vor înainta cererile lor Ministerului Instrucțiunii din București în termen de două luni.

Cererile vor fi însoțite de următoarele:

1. Certificatul doveditor că este cetățean român;
2. Diploma de doctor în original;
3. Memoriul asupra titlurilor şi lucrărilor ştiințifice.

Nr. 135.542. 1921 Dec. 27

Turneul soc. „Crişana"

Societatea național-Culturală „Crişana" din Cluj va aranja un turneu, cu următorul program:

I. Concert urmat de dans la Arad în ziua de 19 Ianuarie seara la orele 8. Programul. Gaudeamus: cor bărbătesc Dirg. G. Dudulescu.

1. Cuvânt de deschidere Dr. Victor German pres. soc. Trei colori: cor bărbătesc dirg. G. Dudulescu. 2. Solo de pian: Dș. Viorica Radu. 3. Declamație de D-l N. Crăciune. 4. Solo de vioară cu acompaniament de pian d-nii Avramescu şi Botoş. 5. Declamație: d-l Mărculescu. 6. La fântână: cor. bărbătesc Dirg. G. Dudulescu, 8. Solo cântă: D-ra Magda Mohora. 8. Monolog: D-l Eugen Normand. 9. Serenadă de Marschner: cor bărbătesc Dirg. G. Dudulescu. Corul vânătorilor de Weber: „Doctoria pentru Soacre, de Costache Radu (comedie într'un act).

II. Conferințe poporale în ziua de 20 Ianuarie a c. ora 3 p. m. în următoarele comune Sarț: Dr. Victor German, Constituția națională.

Măderad: V. Vostinariu comparații între Români şi Români.

Covasinț: V. Puşcaşiu. Ingrijirea copiilor.

Ghiroc: P. Sándor, Revoluția lui Horia Cloşca şi Crişan.

Micalaca: Aug Santal: Cum să ne apărăm contra boalelor.

Seleus: G. Dudulescu, educația morală.

Sâmbăteni: Ioan Pescariu: Boalele infecțioase.

Cior Aurel Drăgan: Urmările rele ale alcoolului.

III. Concert urmat de dans la Brad în ziua de 22 Ianuarie cu acelaş program ca la Arad.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Dezechilibrul economic al lumei

Revista „Les Annales" publică un articol datorit d-lui Gustave le Bon, în care se ocupă cu un viu interes despre cauzele care au pricinuit desechilibul economic al lunei.

Credem interesant de a reproduce părerile acestui economist francez:

Legile economice sunt tot aşa de statornice ca şi cele fizice, dar noi le cunoaştem numai pe acelea corespunzătoare unei stări sociale determinate. Legile unui regim nou, rămân neştiute sau de multe ori rău înțelese până în ziua când evenimentele neaşteptate le scot deodată la iveală.

In timpul războiului, mai multe țări au fost obligate de către împrejurări puternice să nesocotească legile economice bine cunoscute în ceea ce priveşte sistemul monetar.

Acelora care au redactat trăştie legile economice, a căror influență n'au avut niciodată prilejul să o cunoască. Acestia s'au că Germania, lipsită de rezurse monetare, ea nu ar putea să scape de obligațiunile impuse, decât plătind în mărfuri. Deasemenea ei nu bănuiau urmările pe care le va avea asupra pieței mondiale plățile impuse şi efectuate în numerar.

Abia acum vedem că urmările încep să se resimtă şi să apese destul de greu asupra învingătorilor, în schimb ele îmbogățesc pe învinşi.

Silită să plătească datoriile sale, să-şi mărească exportul şi prin urmare producția, Germania face o concurență tuturor țărilor exportatoare, în loc ca urmările tratatului să împedice desvoltarea industriei germane.

Această primejdie se arată pe fie care zi a fi tot mai amenințătoare, căci fiind obligată să hrănească un mare număr de lucrători rămaşi fără lucru.

Această situație e foarte explicativă în ceea ce priveşte politica Angliei care loveşte în multe interese franceze.

Materiile prime necesare industriei engleze viu mai toate din afară. Anglia plăteşte deci importul prin ceea ce exportă. Exportul britanic e adevărata monetă a Angliei şi ea nu poate să găsească cumpărători, decât numai în cazul dacă prețul de vindere pe piața mondială este acelaş ca şi al celorlalte țări exportatoare Pentru ca comerțul Angliei să nu sufere concurența Germaniei, a trebuit ca el să-şi micşoreze prețul, ceea ce în chip firesc a determinat o reducere de salarii la lucrători.

Consecința acestei stări de lucruri a fost declararea grevei minerilor, care a durat timp de trei luni de zile, iar că guvernul din Londra a trebuit să cedese grevistilor, aceasta nu a însemnat de cât ruina comerțului britanic.

Tratatul de pace le este ertat să nu

E destul numai acest exemplu, pentru ca el să ne arate puterea legilor economice şi imposibilitatea de a lupta împotriva lor.

Marile țări exportatoare se găsesc azi într'o dilemă: Să ruineze Germania paralizând exportul ei, ceea ce desigur că va împedeca refacerea regiunilor devastate, ori, să favorizeze exportul german şi în cazul acesta vor fi ruinate industriile țărilor învingătoare.

Soluția acestei dileme, foarte complicată astăzi ar fi fost mult mai simplă atunci când Germania propusese ea ca să refacă deîndată regiunile aliaților care au avut de suferit de pe urma războiului.

Ridicarea schimbului din țările încă prospere, ca Anglia şi America, nu face decât să agraveze această situație. Țările cu moneta depreciată evită pe cât pot să cumpere din afară, pentru că ştiu că puterea de cumpărare a monetei lor e scăzută, trebue să plătească de trei sau patru ori valoarea mărfurilor importate.

Viața morală a popoarelor este condusă de idei, de credințe şi de caracter, iar viața lor materială de agricultură industrie şi comerț.

Puține popoare ar putea astăzi să trăiască izolate, reducându-se numai la rezursele pământului lor. Mărirea populației, nevoile noi şi uşurința transporturilor, au fost de natură să creeze între țări relațiuni financiare şi economice de neînlăturat. Aceasta este o nouă fază a civilizației, când trebue să predomine numai influența rațională şi în cazul acesta mentalitatea oamenilor sufere o radicolă schimbare. Marile națiuni europene trebuesc ca în prezent să fie preocupate de alte griji, decât acelea ale înarmărilor.

Congresul partidului Național-liberal din jud. Târnava Mare

Cuvântările. — Alegerea comitetului și a delegației permanente județene. — Telegrama către șeful partidului Național-liberal.

Un număr însemnat de cetățeni din Sighișoara și din comunele apropiate din frumosul județ Târnava Mare, în urma inițiativei unui comitet alcătuit de fruntașul partidului național-liberal, d-l Ioan Th. Florescu, fost vice-președinte al Camerei a pus bazele partidului național liberal din Sighișoara și județul Târnava Mare.

După mai multe consfătuiri preliminare, în ziua de 10 Ianuarie 1922, s'au adunat în congres în Sighișoara, preoți, comercianți, agricultori și meseriași, atât din comunele Cincu Mare, Daneș, Hendorf, Apold, Bruiu și altele, cât și cetățeni fruntași din Sighișoara.

Deschiderea congresului. Cuvântările

Adunarea județeană a fost deschisă sub președinția provizorie a d-lui Ioan Prescurea proprietar din Sighișoara asistat de d-nii Ioan Filipescu, comerciant și Andrei Popovici, ziarist. Secretar a fost ales d-l Gh. Fleșaru.

D-l I. Prescurea într'o cuvântare plină de înflăcărare face istoricul partidului național-liberal, evocând actele mari făcute de acest glorios partid, atât sub șefia ilustră a bătrânului Ion C. Brătianu, adevărat părinte al Independenței și al Regatului cât și sub conducerea tot atât de strălucită a fiului său Ion I. C. Brătianu, cel care a dis vitejia ului soldat în August 1916: „năvălește în Austro-Ungaria: desființează granița și adu la sânul patriei mume pe scumpa noastră Transilvanie!".

Ardealul cel adevărat și neîntunecat de patima politică, iubește sincer și admiră necondiționat pe I. C. Brătianu, făuritorul României Mari! Cu toate calomniile unor ziare, sunt informate precis și adânc convins că șefului și conducătorii partidului național-liberal iubesc pe ardeleni ca pe niște frați buni și vor guverna în curând țara cu colaborarea multor fruntași din Ardeal. Nimeni n'are voie să monopolizeze Ardealul și să vorbească exclusiv în numele lui. Să prăgătim dar și aici în Sighișoara colaboratori cinstiți și vrednici, care îmbrățișând programul atât de democratic al partidului național-liberal, să fie în caz de nevoe, gata de muncă, la dispoziția șefului ilustru al partidului național-liberal. (Aplauze furtunoase subliniază ultimile cuvinte ale înflăcăratului orator).

Mai vorbesc îndemnând la luptă și propagandă caldă d-nii Gh. Fleșaru, institutor din Sighișoara, preotul Onoriu Sasu din Daneș, Ioan Giurca, Zaharia Galea, comerciant Andrei Popovici ziarist etc.

Alegerea Comitetului județean.

Se procede apoi conform statutelor partidului la alegerea comitetului județean și rezultatul este următorul: d. Ioan Th. Florescu, deputat din București este proclamat în unanimitate președinte de onoare al partidului național-liberal din Târnava Mare și Sighișoara, d. Ioan Prescurea este ales președinte activ, d. Popovici Dimitrie Moldovan vicepreședinte, secretar general d. Andrei Popovici ziarist; casier d. Ioan Filipescu, comerciant din Sighișoara; membri d-nii: Gh. Coanta, preot în comuna Cincu-Mare, Honoriu Sasu, preot în Daneș; Andrei Moldovan, preot în comuna Hendorf; Chirion Muntean, preot în Apold; Ioan Berghea, preot în comuna Bruiu, Vasile, Cristea, proprietar în Calboz, Valerin Undea, industriaș din Sighișoara, Paul Jiu Ionescu comerciant din Sighișoara, Niculae Cristea, pictor din Sighișoara, N. Moroiu, comerciant, Dumitru Țăranu, meseriaș, Zaharia Galea, comerciant din Sighișoara, Ștefan Toma, proprietar, Zaharia Urdea industriaș, și Ilie Titei, meseriaș din Sighișoara.

Delegațiunea Permanentă

Se alege apoi delegația permanentă a județului. Sunt proclamați aleși d-nii: Preotul H. Sasu, Andrei Moldovan, preot, Paul Jiu Ionescu, comerciant, preotul Chirion Munteanu, Valeriu Urdea, Zaharia Galea, N. Muroiu, N. Crisica și Ștef. Toma.

Banchetul.

Odată terminată lucrarea importantă a constituirei partidului, organizația cea nouă a oferit seara la ora 7 un banchet la Hotel Steana, în onoarea președintelui de onoare d. deputat I. Th. Florescu, care sosise în localitate împreună cu d-na. D. avocat Băltărețu din Sibiu venise cu câți-va prieteni în întâmpinarea fruntașului bucureștean.

D. Ioan Th. Florescu, după ce a mulțumit călduros noilor amici politici, care i-au făcut cinstea să-l înceățenească în poeticul oraș Sighișoara, a examinat amănunțit programul partidului național-liberal, arătând caracterul lui democrat și nationalist.

După ce a declarat în mijlocul aplauzelor unanime că partidul-național-liberal înțelege să guverneze cinstit Ardealul prin ardeleni fără însă a exclude elementele necesare și de valoare din regat, care vor complecta lipsurile din Ardeal, trece apoi la nevoile locale, luându-și angajamentul să fie legătura cu centru și să servească pe toți în legitimile lor cereri.

Se angajează în mijlocul unui mare entusiasm să lupte pentru crearea unui liceu la Sighișoara și aducerea unui tribunal, care lipsește în localitate, pentru ca justitia și cultura să poată întinde brațele lor ocrotitoare celor lipsiți de aceste binefaceri.

Mai vorbesc toastând pentru șef și fruntașii partidului național-liberal d-nii I. Prescurea, Preotul H. Sasu, Z. Galea, Ionescu Jiu, Andrei Popovici, Filipescu etc.

Telegrama către șeful partidului

Se expediază apoi următoarea telegramă în mijlocul celor mai vii aclamații:

D-lui I. I. C. Brătianu
Șeful partidul național-liberal
București

Membrii organizațiunei naționalliberale din județul Târnava Mare constituiți în comitetul județean, conform statutului adunați în consfătuire în prezența d-lui Ion Th. Florescu, președinte de onoare al acestei organizațiuni își înlreaptă gândul lor cu nețărmurită admirație și adânc respect spre marele român, care prin înțelepciune și înnalt patrotism, a pus în mișcare viteția neamului și a realizat visul nostru secular.

Devotamentul și munca noastră vor fi închinate sub ilustra dv. directivă consolidărei neamului nostru românesc.

Trăiască șeful partidului național-liberal și vrednicii săi colaboratori.

Președinte (ss) Ion Prescurea.

Partidul național și situația politică

Patria, examinând situația guvernului Take Ionescu de față Parlament scrie următoarele:

„Rămâne ca dl Take Ionescu să demisione fără încercea nici o altă combinație de remaniere, sau să obțină dizolvarea Parlamentului, câștigând sprijinul altor partide și în special a celor din noile provincii.

Dizolvarea Parlamentului este o necesitate, ce nu mai poate fi întârziată. Cât privește situația guvernului dizolvarea Parlamentului absolut indispensabilă, deoarece numai cu această condiție dl Take Ionescu va obține sprijinul de care are nevoe, spre a putea guverna mai departe.

In acest sens declarația d-lui Iuliu Maniu — apărută în ziarul nostru de ieri — este precisă.

Președintele partidului național declară că dl Take Ionescu nu va putea obține sprijinul ardelenilor, fără să aibă decretul de dizolvare a parlamentului.

Tot în acelaș sens a vorbit și dl N culae Iorga la întrunirea naționaliștilor democrați care a avut loc la București Luni seara.

Dizolvarea Parlamentului ar îngădui d-lui Take Ionescu să facă o largă remaniere, dând putința înjghebărei unui guvern de concentrare, în care noile provincii ar fi reprezentate efectiv din sânul partidelor, cari le reprezintă cu adevărat".

Cetiți „Infrățirea"

S'a deschis
Frizăria și Manicoiria
de Domni.
Strada Universității No. 6.
Rog sprijinul On. public român.
1400
Cu toată stima
Gheorghe Tomuța.

Votul de blam dat d-lui Take Ionescu

O telegramă din București anunță că d. Take Ionescu, s'a prezentat ieri în fața camerei împreună cu întregul guvern.

Propunându-se o moțiune de neîncredere, și președintele punând-o la vot, această moțiune a întrunit 80 voturi contra (adică pentru guvern) și 170 voturi pentru neîncredere (contra guvernului).

Țărăniștii deși hotărâseră să se abțină, au votat contra d-lui Take Ionescu. Grupul d-lui Teodor Mihali a votat pentru guvern.

D. Take Ionescu s'a dus direct dela Cameră la Palat. In urma votului de blam al Camerei

Guvernul Take Ionescu a demisionat.

Intrunirea partidului național-democrat

D-l Vaida-Voevod la parte la întrunire. — D-l N. Iorga sprijinește actualul guvern.

Alaltăieri a avut loc, la București întrunirea convocată de partidul național-democrat.

Au participat pe lângă partizani din Capitală și delegați din câteva județe.

D l profesor Demetrescu a fost proclamat președinte al întrunirei care mulțumește pentru această demnitate.

Au vorbit săteanul Teodor Crețu din Suceava, d-nii Butureanu Dorohoi, Postelnicu Munteanu-Râmnic Ifrim-Iași etc. Oratorii au făcut apologia programului partidului național-democrat, criticând guvernarea averescană.

D-l Al. Vaida-Voevod, care a sosit mai târziu în sală, s'a urcat la tribună.

D-sa arată calitățile d-lui Iorga cu unul care ar putea avea o influență în situația politică de azi.

Face istoricul campaniei duse de d-l Iorga, înainte de război, împotriva agresiunilor maghiare și încheie cu un apel către toți bunii români ca să conlucreze în binele general.

D-l N. Iorga primit cu aplauze, începe prin a arăta că întrunirea nu-i făcută pentru clevetiri.

Spune că asupra tuturor oamenilor politici cari au săvârșit greșeli, a aruncat vălul grației și al indulgenței. Unul singur însă care a călcat neamul și legea nu poate fi iertat.

Voci. — Stere.

D-l Take Ionescu nu e o primejdie pentru nimeni. El înțelege rostul vremii, ceea ce d-l Brătianu nu vrea să înțeleagă. Și țara Românească nu-i dă dreptul s'o reclame pentru sine și familia sa.

Iar regele nu este, nu poate fi ca figurinile de la San-Marco, ce la un anumit ceas — la 17 în cazul de față — apar și dispar în mod automat Regele e sufletul țării strâns într'un om și acel om trebue să fie ceeace e sufletul țării. Primul ministru e ales de coroană s'o reprezinte. Și deci, la 17, Coroana nu-și poate bate joc de un om trimițân u-l la preumblare, căci nu-și poate batjocori pe omul ales s'o reprezinte. Parlamentul nu e rău. Nu poate fi dizolvat, nu se poate înlocui guvernul pe o ușă, parlamentul pe alta, ca altul să intre pe... fereastră.

Nu se mai poate trăi în ilegalitate, cum trăim dela 1913.

Trebue s'avem un Parlament ales după o lege electorală votată de Parlament și nu după lege, care încă mai poate fi modificat și în rău bineînțeles.

Parlamentul acesta trebue să voteze bugetul legea electorală, iar un guvern de coaliție să prezideze alegerile libere.

Se dă apoi citire următoarei moțiuni:

„Cetățenii adunați în sala Dacia la conferința partidului naționalist, ascultând pe cuvântători și aclamând pe d-l Al. Vaida Voevod, cel dintâi șef de guvern parlamentar în România-Unită, cer oamenilor patrioți și cinstiți din toate partidele să-și unească silințele dezinteresate pentru a da țării noua lege electorală; mâine alegeri libere; pe urmă un regim de legalitate și cinste, sprijinit pe un parlamentarism legal și urând Regelui ani mulți de domnie fericită ca Suveran iubit, se adresează înaltei sale consfătuiri pentru ca hotărârea sa, să permită această conlucrare patriotică".

Repertoriul Teatrului Național

Joi, 19 Ian. 1922, (Boboteaza).
matineu: „O căsnicie".
seara: „Manevrele de toamnă".

Sâmbătă, 21 Ian. 1922, se va relua frumoasa Comedie a lui Carlo Goldoni: „Hangița", în rolurile principale vor apare d-nele: Olimpia Bârsan, M. Ignătescu-Dobrescu, M. Adamidi și d-nii: N. Neamțu-Ottonel, Al. Ionescu-Gulbericon, Angelo Stătescu, etc.

Duminecă, 22 Ian. 1922.
matineu: „Heidelbergul de altădată".
seara: „Manevrele de toamnă".

In atențiunea colecționarilor de timbre 1103
Locul de întâlnire al tuturor colecționarilor e la Cafeneaua
EUROPA
în fie-care zi dela 5—8 p. m.

Constituirea partidului poporului maghiar

ntrunirea din sala „Reduta". — Vorbitorii. — Programul. — Comitetul.

Duminecă, în reședința unui public destul de numeros s'au pus bazele „partidului poporului maghiar", în sala „Redută."

Președinte a fost ales cu unanimitate profesorul Akos Szathmáry, care relevând pe scurt însemnătatea acestei zile care după d-sa însemnă punctul de plecare a manifestațiunei instinctului de conservare, ca singura forță, ce este chemată să caute modalitatea și mijloacele cari asigură progresul unui popor, și după ce accentuase, că poporul maghiar ca o mică părticică a universului este nu numai constrâns să se adopte mediului creat de forțele naturale, ci ca factor conștient, de azi înainte își va pune toate forțele în joc pentru a lua parte activă al procesul normal al omenirei în cadrele noului Stat Român, — declară adunarea deschisă.

Afară de d-l Szathmáry au mai vorbit dr. Arpád Paál, Stefan Zágoni, Stefan Kecskeméthy, baronul Josika, Iosif Sándor, Dozsa Endre, Carol Koss și alții.

Programul noului partid al poporului a fost citit de către Carol Koss, din care relevăm punctele mai importante:

1. Cerem, ca Ardealul să fie salvat de centralizarea forțată, care împiedecă mersul normal atât pe teren politic, cât și pe cel administrativ, economic și financiar, cerem ca Ardealul să fie și să rămână al națiunilor din Ardeal.

2. Cerem sancționarea hotărîrilor dela Alba-Iulia, indeosebi acelea cuprinse în art. III care prevede dreptul de autonomie a națiunilor din Ardeal precum și acel al confesiunilor.

3. Cerem ca instituțiunile culturale maghiare să fie introduse în cadrele autonomiei naționale, iar mica contribuție a culturei maghiare să servească exclusiv numai interesele progresului cultural al maghiarimei.

4. Cerem desființarea poliției secrete precum și asigurarea libertății personale.

5. Cerem organi ația sistemului de serviciu militar, local, serviciu militar pe teritorul Cercului de Recrutare respectiv, precum și introducerea sistemului de a uza frecare naționalitate de limba maternă, ca limbă oficială în serviciu militar.

6. Cerem libertatea comerțului și a industriei etc.

7. Cerem modificarea legei reformei agrare.

8. Cerem asigurarea și dreptul la muncă. Ca forța Statului să nu intervină în lupta perpetuă dintre muncă și capital.

9. Cerem anularea legei impozitelor de lux.

*

După expunerea acestui program îmbâcsit cu pretenții exagerate și care depășesc în limitele posibilității, prei u cuvântul alți oratori ca Zágoni István, Paál, Josika și alții, cari deasemenea își desvoltă discursurile în același spirit de care e „animat" programul de mai sus.

După ce profesorul de Teologie Kecskeméthy își terminase discursul său în care atacă cu o vehemență demnă de relevat împotriva iredentismului bolnăvicios, se procedează la alegerea președintelui și a comitetului care este compus în modul următor:

Președinte: dr. Stefan Kecskeméthy. Vicepreședinte: dr. Arpád Paál, Iuliu Ferenczy, Akos Szathmáry, Meilitz, Hevesi și Szilágyi. Secretari: Olajos Domokos, Szász Endre, Bernad și Csizhegyi.

Adunarea s'a sfârșit la ora 2 după prânz.

Ce scriu ziarele maghiare

În legătură cu adunarea națională maghiară de Duminecă, în care s'a pus bazele partidului poporului maghiar, ziarul „Keleti Ujság" în articolul său de fond de azi aruncă o lumină mai clară asupra programului de muncă după acărui principii poporul maghiar din aceste ținuturi are să se călăuzească de azi în lupta pentru existență, în goana după ideal...

Evenimentele din anul trecut — scrie „Keleti Ujság" — ne'a arătat că ce urmări dezastruoase a avut politica de posivitate a poporului maghiar și câte obstacole a fost nevoit să întimpine și să înlăture în același timp până ce și-a putut regăsi calea dreaptă, care l-a adus la ziua comemorativă de Duminecă. Noul an devine mai pretențios față de anii trecuți în cari poporul maghiar își dormea somnul de „dolce farniente" și azi din visătorul pasiv devine un factor conștient, un factor, care prin munca ce va desfășura o în viitor este chemat să-și determină el singur soarta și să nu mai fie espus tuturor capriciilor vremilor și de azi să nu-și mai aștepte salvarea de la mâni ne chematel...

Ziua comemorativă de Duminecă a produs o vie mișcare în rândurile întregului popor maghiar, care dela înfăptuirea României-Mari până azi n'a avut clipe mai înălțătoare.

Acesta zi a deschis inimele zăvorîte a multora, cari până azi n'a lăsat să pătrundă nici cea mai mică rază de speranță care le'ar fi șoptit, că poporul maghiar ar fi în stare vreo-dată ca chinuind în pasiunea de iredentism să se poată simți în fine „acasă" pe acest pământ al libertății desăvârșite și ca prin o muncă intenzivă și cinstită să poată deveni factor conștient în progresul cultural al Țării a sute de concetățenii Români de cari poporul maghiar de mâine fatalmente trebue să fie legat în cuget și simțiri!

Această zi măreață va avea răsunet la în reg poporul maghiar din toate colțurile acestei Țări.

In scurt timp va lua la cunoștința întreg poporul, că întunericul ce apăsa până azi inimele și ținea încătușate spiritele multor „leuni lii" ai acestui popor, a dispărut pe veci și de azi i-a luat locul „aurora dimineții" care entuziasmează avântul tinerese a acestui popor, îi dă puere de muncă, îi arată calea dreaptă și îi aruncă raze de speranțe pentru viitor.

Crepusculul acestei poară dimineți a întimpinat desigur mai mulți nori în cale până ce a putut străbate până și în cele mai întunecoase ascunzișuri; azi însă cerul deasupra noastră este limpede și lumina Soarelui ne conduce destinele spre inelul fericirei și a armoniei desăvârșite.

De azi poporul maghiar va merge cu capul ridicat printre ceilalți cetățeni ai Țării și conștienți de ceice au fost capabili să făurească și să com ine în teorie într'o singură zi va încerca să pună în practică în zilele care îi sunt hărăzite să le mai trăiască pe aceste planuri...

Ziua măreață a decurs zgomotos, entuziasmul a fost de indescris... dar programul bogat în pretențiune și teorii nerealizabil — oare va avea același răsunet la acel factor determinant acărui acțiune ar fi stânjenită, oprită pentru totdeauna prin o eventuală acordare a tuturor pretențiilor exagerate?"

Supărarea ziarului „Ujság"

Urmând o politică dinainte stabilită de a combate ori și ce măsuri s'ar lua de administrativele noastre ziarul „Ujság" judecă toate aceste măsuri cu o parțialitate vădită.

Așa de pildă susnumitul ziar atacă direcția Căilor ferate somașene pentru motiv că la ocuparea unor posturi de ingineri necesari numitei direcțiuni, se cere acelora cunoașterea limbei române în scris și citit.

Oare cunoașterea limbei oficiale a statului ce se cere unor funcționari ai unei instituțiuni particulare care are strânse legături cu oficialitatea, este o chestiune atât de gravă încât supără așa de mult pe ruzsul ziar?

Nu-și aduce aminte numita foaie că deși trenurile somașene străbat o regiune locuită de români, totuși funcționarii acestei societăți erau numai maghiari, iar limba întrebuințată era numai cea maghiară? Iar acum, sub noua schimbare a lucrurilor, de se cere noilor funcționari în curs de angajare nu înlăturarea elementului unguresc, ci numai cunoașterea limbei Statului este un așa de grav fapt în cât dă loc la un fulminat atac contra direcției CFS și a d-lui Mesaroșiu?

Dacă susnumita direcțiune a înțeles mai înainte că este de datoria ei de a se adapta noilor împrejurări și ca atare de a lua unele măsuri ce au fost neglijate de vechiul regim maghiar, trebue astfel atacată încât din atac se observă încă vechiul spirit șovinist care'l credeam uitat?

Recomandăm numitului ziar mai multă imparțialitate și o revenire la situația actuală.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Informații

„Societatea" Ocrotirea Orfanilor din Răsboi Regionala IX. Cluj în zilele 23, 24 și 25 Ianuarie 1922 cu începerea dela orele 3 pt. masă va face distribuirea ajutoarelor bănești la domiciliu întreținătorilor orfanilor din răsboi locuitori în Cluj provăzuți cu carnete de identitate eliberate de această Regională.

Distribuirea ajutorului se va face pe districte și anume; la 23 Ianuarie se vor plăti celor din districtul I. și II., la 24 Ianuarie districtul III. și IV., iar la 25 Ianuarie districtul V. și VI.

Persoanele interesate și pe aceasta cale sunt rugate a se prezinta la Biuroul Regiunei, Str. Kogălniceanu Nr. 8, fără a aduce și copii orfani cu sine.

*

De către Camera de Comerț din localitate s'a trimes un memoriu la București, pentru ca decretul relativ la speculă și la stabilirea quantului de câștig al comercianților să fie abrogat.

*

La 1 Februarie va apare Buletinul lunar al Camerei de Comerț din localitate.

*

O delegație de-a restauratorilor și a comercianților care în localurile lor au și mâncări calde s'a prezentat zilele acestea d-lui prefect Meteș, intervenind ca și cârciumele de la periferia orașului care servesc mâncări calde să poată ține deschis Duminicele și sărbătorile pentru a satisface nevoile populației nevoiașe.

*

Asociațiunile industriale din Ungaria cari au interese în Ardeal au hotărît ca în cursul anului acesta să înființeze un birou central în Ardeal cari să le reprezinte interesele întreprinderilor de aici.

*

Comisiunea vamală din Cluj a stabilit că la mărfurile exportate în Jugoslavia la vămuirea advalorem prețul mărfurilor cuprinde în sine și spesele de ambalaj, de transport și asigurare.

*

Zilele acestea au fost transportați 150 prizonieri ruși din lagărul din Tismana la Oradia-Mare.

*

Dr. Lăzărescu, șef-medic a Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 398

*

Pușkás Béla și Körösi Duduș concertează alternativ cu capella lor în saloanele de mâncare ale Hotelului Central. Local de diserație de primul rang pentru elita Clujului. I-622

*

Ministerul de Finanțe a dat ordin ca de 1 Ianuarie să fie folosit în întreg Ardealul pentru măsurarea curentului, aparatul „Siemens" în locul „Beschorner" întrebuințat până acum.

Prin un ordin recent, R. M. S. a luat dispoziția ca foiaia de țigări să fie numai din produsele regiei: cele de calități străine vor fi obligați să le reexporteze în străinătate.

*

Uniunea Morarilor din Ardeal a înaintat un memoriu Ministrului de Comerț prin cari cere liberul export al făinei, comerțul liber al cerealelor și apreciarea intereselor morarilor mici.

Cu minimum de combustibil maximum de căldură

Una din descoperile importante și care este totodată un mare folos pentru toți este noul sistem de sobe construite de Vád. Tamasy Jozsefné din Cluj care cu minimul de combustibil se poate obține maximul de căldură. La acest fel de sobe nu este necesar de cât 1 Kg. lemne pentru a încălzi 24 ore camera de 100 m. c.

Nu putem de cât a recomanda aceste sobe cari se pot vedea ori când funcționând în magazinul Vád. Tamasy din Calea Moților No. 7 Cluj.

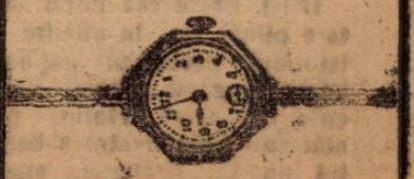

Ceasornicele de mare precisiune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

916 **Telefon No. 350**

Cetiți „Infrățirea"

DACA DOREȘTI SA CUMPERI MOBILE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely și Réti

Fabrica de mobile transilvaneana. Societate pe Acții.

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 3

Cronica externă

Miercuri, 18. Ianuarie 1922,

Noul minister francez a fost constituit în chipul următor: Poincaré președinte al consiliului și ministru de externe; Barthou vice președinte al consiliului și justiția; Maunoury, internele; Lasteyrie, finanțele; generalul Manginot, războiul și pensiunile, Sarraut, coloniile; Le Trocguer, lucrările publice; Alexandru Berard, instrucția, Raiberti, Marina, Cheron, agricultura, Raibel; regiunile liberate; Diar, comerțul; Albert Peyrannet, munca, și Paul Strauss portopoliul sănătății publice.

Noul președinte al consiliului de ministri a declarat unei delegațiuni parlamentare, ca politică noului minister va căuta, să restabilească liniștea și armania necesară în vedere de a asigura Franței o nouă era de pace și prosperitate.

La ambasada engleză din Paris a avut loc o întrevedere între d-nii Lloyd George și Poincaré. Premieni au discutat cu privire la pactul anglo-francez și reparațiunile de războiu.

Conferința de la Cannes a adresat lui Briand regretc pentru retragerea sa și întreruperea negocierilor. Consiliu suprem își exprimă speranța că hotărârile luate la Cannes vor fi aplicate de conferința de la Genua.

Desbaterile consiliului suprem s'au terminat, delegații englezi, japonezi, belgieni și germani, au părăsit Cannes.

Inainte de terminarea desbaterilor; consiliul a notificat delegațiunei germane că se acordă o amânare scadențelor plății reparațiunilor de războiu de către Germania, sub rezerva însă a unor anumite condițiuni.

După o telegramă din Atena, se anunță că guvernul elen va face demersuri pentru întrarea Greciei în Mica Antantă.

TELEGRAME

Ziarele englezești și demisia d-lui Briand

Lo dra. — Desfășurarea situației politice care a necesitat reintoarcerea grabnică a lui Briand, din Cannes la Paris, este urmărită cu mult interes de către ziarele engleze și se speră din toate părțile că Briand va fi însărcinat de a se întoarce la Cannes spre a complecta acordul anglo-francez, având de partea sa deplina încredere a țărei sale. Se dă multă importanță în presă memorandului alcătuit de Lloyd George în care arată condițiunile sub care Anglia va încheia acordul.

Este un document voluminos și se spune că ar fi fost depus în mâinile lui Briand înainte de a se deschide conferința din Cannes. El arată înclinarea Angliei pentru o strânsă înțelegere preliminară între guvernul francez și englez, o atare înțelegere fiind indispensabilă pentru succesul conferinței din Cannes. Discuțiuni nehotărâte și provizorii sunt privite ca nerodnice și ar accentua inevitabil divergințele dintre sentimentul francez și englez. Aceste consecințe s'ar resfrânge asupra Europei. După ce asigură că imperiul englez și Franța stau ferm unite la încheerea păcei ca și în războiu, memorandul urmează de a examina cu simpatie motivele principale pentru temerile Franței: chestiunea reparațiunilor și viitoarea siguranță a Franței. Memorandul se ocupă pe urmă cu temerile și nemulțumirile suferite de Anglia. Comerțul ei a fost devastat tot atât de teribil ca și solul Franței. Consecințele suferințelor umane și ale privațiunilor sunt foarte serioase. Sunt aproape două milioane lucrători englezi neocupați iar întreținerea lor costă aproape două milioane pe săptămână. Această sarcină cade asupra unei comunități care a fost mai groaznic lovită prin impozite decât oricare alta din lume și mai greu lovită chiar decât Franța. Se referă de asemenea la obligațiunile Rusiei discutând și chestiunea ca Anglia și Franța să întrunească problemele lor respective printr'o acțiune comună. Se recunoaște în deplin temerea îndreptățită a Franței, însă memorandul spune că Anglia nu poate aproba de a amâna chestiunea reconstruirei Europei. Guvernul englez este preparat în ceiace privește reparațiunile ca printr'un aranjament făcut la Londra Franța să recolteze avantagii considerabile, iar Anglia să facă mari sacrificii.

Poporul englez înțelege cererile Franței de a fi garantată împotriva invaziei, nu voește însă să fie expus la obligațiuni militare pentru încălcările păcei pretutindeni și să participe la întreprinderi militare în Europa Centrală și răsăriteană.

Textul proectului de tratat anglo-francez

Paris, Proectul prezentat de Lloyd George cu privire la tratatul anglo-francez are următorul conținut:

„Considerând că teritoriul Franței a fost precum se știe — de două ori invadat de Germania și că Franța suferă încă adânc în urma devastărilor de războiu;

Considerând că populațiunea franceză și cea engleză au plătit greu tribut în vieți umane și în bogății pentru a respinge invaziunea germană; considerând că prosperitatea popoarelor europene si organizația economică a lumii a fost adânc turburată prin încercarea unui războiu de lungă durată prin care au trecut; considerând că garantarea siguranței, Franței împotriva unei viitoare invaziuni germane este indispensabilă restaurărei stabilității în Europa, siguranței Britaniei și păcei lumii, considerând că măsurile de siguranță cuprinse în tratatul de la Versailles nu apără îndeajuns interesele înaltelor părți contractante și nu garantează menținerea păcii în Europa Occidentală. M. S. Regele Britaniei și președintele Republicei franceze au luat luat următoarele dispoziții:

Art. I. In cazul unei agresiunei directe, neprovocate, a Germaniei, împotriva teritoriului francez, Marea Britanie se va alătura imediat de partea Franței, cu forțele sale navale, militare și aeriene.

Art. II. Inaltele părți contractante afirmă din nou interesul comun ce-l prezintă pentru ele art. 42, 43, 54 din tratatul de la Versailles și se vor consulta în cazul unei primejdii de violare a acelor articole, sau când s'ar ivi îndoeli asupra interpretărilor. (Articolele 3 și 4, transmise incompiect se referă la obligațiunile demisiunilor britanice față de acest tratat).

Art. V. Prezentul tratat va rămâne în vigoare timp de 10 ani și va fi reînoit de comun acord la sfârșitul acestei perioade.

Drama din Brașov

Generalul Eremia își ucide copiii, apoi se sinucide

In ziua de 13 cor., orele 10 dim., s'a sinucis într'o Cameră a hotelului „Coroana" din Brașov generalul George Eremia din București, comandantul artileriei corpului V de armată, după ce și-a ucis mai întâi pe ambii săi copii, Bubi de 8 ani și o fetiță Maria de 12 ani cu cari venise în Brașov în noaptea de 12 cor.

Cum s'a descoperit drama

In dimineața zilei de Sâmbătă generalul a fost înștiințat de camerista hotelului că e chemat la telefon de o doamnă. Generalul a răspuns că va veni mai târziu fiind ocupat cu redactarea unor scrisori urgente.

Pe la orele 11 camerista a venit din nou să anunțe pe generalul Eremia că e chemat la telefon și că în acelaș timp mai mulți prieteni îl așteaptă ca să'l invite la masă.

Găsind ușa dela camera ocupată de general închisă și neprimind niciun răspuns la desele bătăi în ușe, camerista, ajutată de prietenii cari așteptau pe generalul Eremia și de portar, au deschis ușa cu o a doua cheie.

Când au pătruns în cameră, s'au găsit în fața unui spectacol îngrozitor. Generalul Eremia, zăcea lângă pat într'un lac de sânge, cu mâna încleștată pe revolver.

Intr'un colț al patului zăcea moartă mica Maituți, iar alături, micul Bubi, scăldat în sângei mai dădea semne de viață.

Ancheta

Dându-se alarma, au sosit imediat la fața locului d-nii dr. Ioraș, prefectul poliției, col. Voinea, dela comenduire, judecător de instrucție Nicolescu și procurorul Bușilă.

Pe măsuța de noapte s'au găsit mai multe scrisori.

Intr'una, adresată d-lui colonel Voinea, generalul îl ruga să ia dispoziții să fie înmormântat la Bacifalău (Săcele) de unde e originar. O a doua scrisoare era adresată unei doamne.

Intr'o altă scrisoare, adresată presei, sinucigașul ruga ziarele să înregistreze numai faptul, necăutând să afle motivele acestui act disperat.

Cum a fost anunțată familia

D-l colonel Voinea a trimis Sâmbătă, la orele 4 d. a. o telegramă d-nei general Eremia la București prin care o anunța că copii și generalul sunt greu bolnavi și o invită să vie cât mai grabnic la Brașov.

Fără să aștepte o clipă, nefericita soție și mamă a plecat cu primul tren la Brașov, unde s'a găsit în fața groaznicului desnodământ.

Cauzele sinuciderei

După toate probabilitățile, cauzele cari au îndemnat pe generalul Eremia să ia această hotărâre funestă sunt de ordin pur familiar.

Casa din București, str. Berzei 17, unde locuia generalul Gh. Eremia a fost sigilată de autorități.

Marile nereguli dela ministerul de războiu

— Un „comunicat" care confirmă abuzurile —

Toate ziarele din Capitală se ocupă de marile afaceri învârtite la ministerul de război sub administrația d-lui general Rașcanu.

Vânând revolta opiniei publice în fața faptelor precise date pe față, actualul ministru de războiu a trimis presei un comunicat, care are marele desavantagiu că, deși confirmă potlogăriile, nici nu justifică actele fostului ministru de războiu, dar nici nu le blamează.

Iată textul acelui „comunicat" așa cum ne-a fost trimis de la ministerul de războiu:

1. Chestiunea casei din Str. Cobălcescu.

Este adevărat că amiralul Spiropol, la 9 August 1921, sub No. 10.668, a facut o ofertă ministerului de război pentru a-i vinde casa din strada Cobălcescu cu prețul de 2,400.000 lei, dar această ofertă nu se găsește la dosar, astfel încât până în momentul de față nu s'a putut preciza dacă ea a fost prezentată sau nu fostului ministru.

Imobilul a fost în urmă cumpărat cu prețul de 3.000.000 lei dela d. Grigoriu, noul proprietar.

Direcțiunea XII a domenii militare, a evaluat acest imobil, înainte de cumpărare, la suma de 3.152.443 lei.

In această afacerea cercetarea nu este terminată.

2. Comanda de bocanci în Elveția.

Această comandă s'a făcut prin ministerul de finanțe, iar ministerul de război nu a facut decât să trimeată un ofițer pentru primirea materialelor, astfel că nu are nici un amestec.

Ulterior, la 24 Decembrie 1921, No. 14,012 ministerul de război a intervenit la cel de externe pentru a opri această comandă dacă ea nu a fost deja contractată, în vedere de a se comanda alte materiale care nu se pot fabrica în țară.

Până în momentul de față nu s'a primit nici un răspuns.

Pentru celelalte chestiuni arătate de ziare, cercetările sunt în curs.

In chestiunea casei din str. Cobălcescu, ministerul recunoaște că într'adevăr s'a primit o ofertă din partea amiralului Spiropol dar că ea „nu se găsește" și că peste câteva luni imobilul a fost cumpărat cu 600.000 lei mai mult!

Comunicatul, un model de ipocrizie, spune în sfârșit că cercetarea acestei afaceri „nu e terminată".

In ceea ce privește comandă de bocanci, ministerul se leapădă de ori ce raspundere, dar recunoaște iarăși greșala de a se fi comandat obiecte cari se puteau comanda în țară.

E lesne de văzut că felul cum actualul ministru înțelege să apere gestiunea neregulată a generalului Răscanu e lipsit de orice valoare. Faptele rămâne, așa cum au fost date la iveală, cu toată gravitatea lor. Opinia publică așteaptă anchete severe și sancțiuni, iar nu comunicate ipocrite cari nu izbutesc să justifice jaful fără de precedent practicat la ministerul de războiu sub administrația d-lui general Răscanu.

Nici nu s'a publicat încă comunicatul ministrului de războiu și se publică o nouă afacere scandaloasă a d-lui general Răscanu, E vorba de o altă risipă de peste 2 milioane lei pentru cumpărarea.. veselei necesară unei planuite „popote parlamentare", pe care guvernul trecut vrea să o instaleze în palatul „Cercului Militar". Popota nu s'a mai făcut, dar cheltuelile au fost efectuate, și sumele risipite.

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne CZINK CLUJ. Fabrica in strada Dézsma No. 5

Invitare la Balul.

ce se va aranja de Societate „*Ocrotirea Orfanilor din Războiu*“ Comitetul de plasă Ileanda-Mare, în ziua de 19 Ianuarie 1922 la orele 21 în sala Prefecturei din Dej, în favorul orfanilor din războiu sub patronajul D-nei *Sofia General Anastasiu*, a D-lui General *N. Petala*, Comand. Corpului VI. Armată, a D-lui General *I. Anastasiu* Comand. Teritorial al Corpului VI. Armată, cu concursul întregii garnizoane din orașul Dej și a Societății Studenților universitari Someșeni. Considerând scopul nobil ce-l urmărim rugăm Onoratul public pentru binevoitorul sprijin.

Prețul întrării: de persoane Lei 30, în familie de persoană Lei 20.

Suprasolviri să primesc cu mulțumită și se vor chita pe cale ziaristică.

Comitetul Aranjator.

La bal va cânta muzica Regimentului 81 Infanterie.

„UNIREA“

societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage

CLUJ,

Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.

Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.

Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiserii, drajeuri, neintrecute specialități și varietăți de bomboane englezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artiștii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reușită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino“ și „Habig“ la **Regele Pălăriilor Cluj.** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Lipsa sângelui

(Anemia) Paliditatea (Clorosa) Slăbiciunea generală,

se vindecă sigur și în cel mai scurt timp cu

HEMOFER ITEANU

Timp de 25 ani acest preparat a vindecat mii și mii de bolnavi după cum se dovedește prin scrisori de mulțumiri primite și publicate într'o broșura care se trimete la cerere de către.

Laboratorul AL. ITEANU

București, str. Vasile Lascar 3.

Reprezentant general:

S. Lindenberg

București, str. Stelea 23.

1367 De vânzare Farmacii și Droguerii.

Voești să trăești o sută de ani în sănătate?

Folosește spirtul sărat „DIANA“

1230 **Nu primi imitațiuni!**

„VICTORIA“ Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare întreprindere de acest soi din întreaga Românie, având centrala la București și prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

În ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7**

se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate, preparate în sistem de Praga.

1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatine cu carne

Regatul România. Prefectura poliției orașului Cluj.

No. 300—922.

Ordonanță

1. In ziua Bobotezei (19/I.) este a se observa repaos total strict e cu escepția întreprinderilor cari lucră cu foc continun.

2. In sărbătoarea Sf. Ioan Botezatorul (20/I.) repaosul de munca nu este obligator.

3. Contravenienții ordonanței prezente vor fi pedepsiți cu asprima legilor.

Cluj, la 17 Ianuarie 1922.

POPOVICIU VALER,
Prefectul poliției.

S'a deschis marele

magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

Gratis se dă

un abonament la ziarul „Infrățirea“ celui care va face 5 Abonamente

Autorizări de export

Autorizațiunea cu No. 1.486, Const. Placa, aprobat cu jurnalul consiliului de miniștri No. 813/921, brânză de oaie alterată: 2 vagoane.

Autorizațiunea cu No. 1.487, Crassopoulos caşcaval 10.000 kg.

Autorizațiunea cu No. 488 Banca Centrală, Cluj; tinte 20 vagoane.

Autorizațiunea cu No. 1.489, Vasile Moga; porci 200 bucăți.

Autorizațiunea cu No. 1.490, Henrich Beck; porci 200 bucăți.

Autorizațiunea cu No. 1.491, Teod. Hodage: porci 200 bucăți.

Autorizațiunea cu No. 1.492, Alexandru Biro; porci 200 bucăți.

Autorizațiunea cu No. 1.493, Zellinger Aladar; porci 200 bucăți.

Autorizațiunea cu No. 1.494, [illegible] Zrinyi; porci 200 bucăți.

Autorizațiunea cu No. 1.495, [illegible] Goldenberg; porci 200 bucăți.

Autorizațiunea cu No. 1.496, soc. Someșana: ouă 1.320 lăzi.

Autorizațiunea cu No. 1.497, Iacobi Fenyveși; ouă 110 lazi.

Autorizațiunea cu No. 1.498, Furtuna Timișoara: caşcaval 10.000 kgr.

Autorizațiunea cu No. 1499 S. Itiu & Co. porci 200 bucăți,

Autorizațiunea cu No. 1.500, Eremia Sandor: porci 200 bucăți.

Autorizațiunea cu No. 1.501 Alex. Macedonsky: tablou 1 bucată.

Autorizațiunea cu No. 1.502, Eug. Roth: porci 200 bucăți.

Autorizațiunea cu No. 1.503, Gheorghe Zurbo; poci, 200 bucăți.

Autorizațiunea cu No. 1.505, Gheorghe Andreaș; carne afumată, 4.000 kgr.

Autorizațiile de export eliberate pe ziua de 2 Ianuarie 1922.

Autorizațiunea cu No. 1.511 Ion. Trombitaș; porc 200 bucăți.

Autorizațiunea cu No. 1,512, Stefan Szekely: porci 200 bucăți.

Autorizațiunea cu No. 1.513, Fr. Suba: porci 200 bucăți.

Autorizațiunea cu No. 1.514 societatea Srungul; autoplug 1 bucată.

Autorizațiunea cu No. 1.516, Maria Sandru; porci 200 bucată.

Autorizațiunea cu No. 1.517 Ion Folea; porci 200 bucăți.

Autorizațiunea cu No. 1.518, Ion Pisica: porci 200 bucăți.

Autorizațiunea cu No, 1,519, Eug. Rahaian: porci 200 bucăți,

Vizita d-lui ministru C. Brediceanu la Timișoara

Timișoara. — Săptămâna trecută a trecut pe aci d. Caius Brediceanu, ministrul Ardealului. La gară ministrul a fost primit de d-nii Bală, prefectul județului, Albu și Nistor din partea primăriei, colonelul Boldea din partea garnizoanei, Ștefănescu polițaiul orașului, Main directorul poliției general Domosneanu șeful partidului național din Timiș-Torontal, inginer Liviu Faur director general în ministerul de industrie, deputatul Chirolu și numeroși prieteni ai ministerului.

La ora 4 d. a. d. ministru Caius Brediceanu a primit la prefectură pe șefii servicilor, pe reprezentanții magistraturei și delegația industriașilor și comercianților bănățeni formată din d-nii Sigismund Sana, președintele Uniunei industriașilor, Heinerich Bader președintele Camerii de Comerț condusă de d. inger Liviu Faur director ministerial.

Delegația industriașilor a mulțumit d-lui ministru Brediceanu pentru sprijinul dat întregului Banat în ce privește linia Orșova—Caransebeș. Ministrul Ardealului a asigurat pe reprezentanții industriei că dorința sa e de a lucra cât mai mult pentru prosperitatea Banatului care trebue să devină un puternic centrul al bogăției naționale,

La ora 9 seara a avut loc o masă intimă la restaurantul hotelului Frdinand la care au luat parte reprezentanții autorităților și ai industriașilor și comercianților bănățeni.

Consiliul de miniștri

Membrii guvernului s'au întrunit în consiliu, sub președinția d-lui Take Ionescu.

Președintele consiliului a făcut o expunere a situației politice,

In urma acestei expuneri consiliul a hotărât ca guvernul să se prezinte Parlamentului.

S'a examinat, apoi atitudinea eventuală a majorităților parlamentare.

Guvernul a căutat soluțiuni în eventualitatea propunerii moțiunii de neîncredere.

Se pare că guvernul a găsit mijlocul să evite depunerea moțiunii, bazându-se pe anumite articole din regulamentul Corpurilor legiuitoare.

Un domn ministru a declarat — jumătate serios, jumătate glumind, — că dacă opoziția vrea să-și exprime neîncrederea în guvern, guvernul poate răspunde că nu are nevoe de încrederea sau neîncrederea Parlamentului și că numai legile, pe cari le va aduce spre votare au nevoe să fie supuse votului Corpurilor legiuitoare și să obție încrederea sau neîncrederea reprezentanților națiunii.

Citit pagina 8-a.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

Vânzări și Cumpărări:

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte la ziar.

Perderi:

ÎNTRE biserica minoritâ și cafenea New-York s'a perdut o brățeță de argint. 50 Lei premin celui cari va afla-o. Adresa la ziar sub Lei.

Căsătorii:

TÂNĂR 29 ani din Regat funcționar, venit lunar 3000 Lei, dorește căsătorie cu o Domnișoară sau văduvă cu situație materială bună. Adresa la ziar sub „Amidor" la Infrățirea.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

1398 S'a deschis!

Salonul Central de manicur pentru Dame

CLUJ, str. Regele Ferdinand 13 (în curte).

Péterfy Juliska

execută personal spălatul părului și toate lucrurile de branșa aceasta. Cumpărăm păr căzut și tăiat!

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funcționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1283

Cumpărăm în permanență:

Coarne, unghii de bou și de bivoli. Păr de porc, de vită, coame și copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne și tot felîul de rămășițe de tăbăcărie:

Fabrica de mărfuri din coarne și oase s. p. a. Cluj,

Calea Ștefan cel Mare No. 4 Telefon No. 3-14 1184

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.

1393 **Economie**

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi.

Văd. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Moților No. 7

L. C. Harötmuth si Karel Majers fii.

Intreprindere de transport

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 1328

Articole frumoase de drogherie au sosit la parfumeria **D'or** Piața Unirii No. 5. 1385

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate. 1116 Servici promt.

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă execută cu prețuri avantajioase

Salonul de modă alui Wartenberg

Cluj, Calea Victoriei 13 1275

fostul conducător al salonului de moda „Venus"

In atențiunea exploatoarelor industriale și exploatoarelor comune!

Oferim pentru furnizare promptă:

Carbuni de ocnă prima calitate din valea Jiului.

Cărbune de piatră Oligocenic având 5000 calorii cu lustru negru în bucăți potrivit și pentru încălzirea locuințelor, tot calitatea aceasta și de ocnă.

Mai departe: pentru cazane mai mari, mori, fabrici de spirt și cărămizi cărbune brun de ocnă și în bucăți având 3400 calorii,

Despre vagoane și permisuri ne îngrijim noi.

Adresa telegrafică: „Recomp". Telefon interurbau: 130

Anton Reck și Sotul mari comercianți de cărbuni Cluj, Strada Izabella No. 5. 120

Abonamente

pentru

ziarul „Infrățirea"

se primesc la

LIBRARIA

„Cartea Românească"

Piața Unirii 7.

Direcțiunea Regională R. M. S. Cluj. Serviciul Vânzării.

No. 1488. 18 Ian. 1922.

Publicațiune,

Se aduce la cunoștința tuturor comercianților și posesorilor de tuburi și foițe de țigarete, că dela 16 Ianuarie a. c. nimeni nu mai are voie a vinde aceste articole de cât Regia prin debitele sale și numai pe acele date în vânzare și banderolate de Regie.

Toți posesorii de aceste articole sunt obligați, ca până la finele acestei luni să facă declarații în scris la depozitul Regiei cel mai apropiat de stocul de tuburi și foițe de țigarete, arătând cantitatea după calitățile, ce posed, după care se vor lua măsuri de urmare.

Aceste declarații le vor face după modelul de mai jos. Acei, cari nu vor face aceste declarațiuni și la cari se vor găsi după acest termin astfel de articole, vor fi considerați de contravenienți și vor fi pedepsiți conform Legii Monopolurilor Statului.

Declarațiile se vor putea trimite depozitelor și prin epistole recomandate, — nu numai în persoană.

DECLARAȚIUNE.

Subsemnatul . . . . . din județul . . . . . plasa . . . . . comuna . . . . . strada . . . . . No. . . declar, că astăzi în ziua . . luna . . . . . anul 192 . , am în posesiunea mea următoarele calități și cantități de tuburi și hârtie de țigarete: . . . . . .

(Data) (Semnătura)

1405 Direcțiunea Regională R. M. S. Cluj.

Reuniunea Comercianților, Industriașilor și Meseriașilor român din Cluj.

Duminecă 22 Ianuarie st. n. ora 9½ dimineața se va ține în sala Prefecturii Județului

Adunarea Generală anuală

cu următoarea ordine de zi:

1. Cuvint de deschidere.
2. Darea de seamă a secretarului despre activitatea reuniunii în anul espirat.
3. Raportul Comisiunii Cenzorilor.
4. Notarea noului buget.
5. Modificarea statutelor.
6. Alegerea noului comitet în locul celui vechiu demisionat.
7. Eventuale propuneri.

Comercianții, Industriașii și Meseriașii români, membrii ai reuniunii sunt rugați cu insistență să participe la această adunare.

Inscrieri de noi membrii se pot face până la 21 Ianuarie inclusiv la următoarele magazine: Colombo, Atlantica (Regele Ferdinand), Cooperativa Croitorilor români (Str. Memorandului), Librăria Al. Anca, Magazinul de coloniale, Ion Ilea (Piața Mihai Viteazul) și Victoria (Vasile Bindea Str. Brătianu No. 21).

COMITETUL.

Trib. Cluj.

No. Kof. 4531—921.

Publicațiune

Tribunalul Cluj în afacerea de concordat fortat în a fară de faliment a Fraților Meiszter Carol și Nathan proprietarii Cafenelei Thalia din Cluj face cunoscut, că a fixat termen pentru continuarea desbaterei ofertei făcute de debitori și pronunțarea creditorilor pe lângă votarea pentru ori contra ofertei pe ziua de 28 Ianuarie 1922 ora 9 a.m. camera 53.

Cluj, la 13 Ianuarie 1922.

Dr. Iustin L. Anca m. p. jude de Trib.

Radio 2027 1404

Cautăm

persoane carî se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Convorbire cu ministrul Serbiei la București

Când s'a hotărât logodna regelui Alexandru. — Când și unde va avea loc căsătoria. — Personalitatea Regelui Alexandru.

D. Ciolac Antici, ministrul Serbiei s'a întors în București după ce a stat tot timpul cu Regele Alexandru la Si aia și a însoțit pe acesta până la granița la întoarcere.

Ministrul Serbiei a făcut următoarele declarații presei din Capitală:

Când s'a hotărât logodna?

— Când s'a hotărât, d-le ministru, logodna Regelui Alexandru cu Principesa Marioara?

— Pot să vă spun că nimic nu s'a decis decât după venirea Suveranului meu la Sinaia, și anume în ziua de Luna trecută ca să fie mai precis.

De aceea atât la Belgrad cât și la curtea Regală română s'a observat cea mai strictă discreție în această privință.

Regele Ferdinand și Regina Maria nu au vroit să influențeze câtuși de puțin pe Augusta lor Fiică, lăsându-i întreaga libertate de a se pronunța așa cum îi va dicta inima și deasemeni Regele Alexandru nu vroise să se angajeze întru nimic înainte de a cunoaște pe Aceia care este menită a fi Regina noastră mult iubită.

Din primul moment însă frumusețea și alesele însușiri sufletești ale Tinerei Principese au făcut cea mai adâncă impresiune asupra Regelui Alexandru care nu a mai așteptat. Cu înalta încuviințare a Augustilor Părinți, Regele Alexandru, în dimineața zilei de Luni, a cerut Principesei Marioara ca să împartă cu Dânsul Coroana Serbiei și cererea-i a fost primită spre nespusa-i bucurie.

In parcul castelului Peleș

Eram în parcul castelului Peleș, împreună cu d. și d-na Take Ionescu, pe aleea ce duce dela Castelul Peleș la Castelul Pelișor când, pe la ora 12 jum. am întâlnit pe Augustul meu Suveran care venind voios spre noi ne spuse. „Sunt în culmea fericirei. Am cerut chiar acuma mâna Principesei Marioara și ea mi-a fost acordată".

Cunoașteți modul cum au decurs apoi evenimentele. Toți acela cari am luat parte la masa de seară la care s'a anunțat oficial logodna am fost adânc mișcați de bucuria sinceră care se citea pe fețele Augustilor logodnici și a Augustilor Părinți.

Cuvintele atât de prietenoase și de măgulitoare pentru poporul sârb și pentru Suveranul nostru pe cari le-a rostit Regele Ferdinand vor aveau un adânc răsunet în Serbia și bucuria Regelui Nostru va fi împărtășită de tnîreg poporul sârb care era legat și mai înainte prin legături atât de trainice cu eroi cul popo rromân.

Importanța politica a casatoriei

Din punctul de vedere politic logodna lela Sinaia constituia un eveniment de cea mai mare importanță care corespunde în totul sentimentelor poporului sârli căci — precum a spus-o atât de bine d. Take Ionescu în declarațiile pe cari le-a făcut azi dimineață ziarului „Epoca": „Alianța celor două Familii Regale încoronează pe deplin alianta celor două popoare". Despre partea mea mă bucar din tot sufletul că am avut prilejul de a fi ministrul Serbiei la București tocmai în aceste mari momente istorice.

Unde va avea loc casatoria.

— Când și unde va avea loc căsătoria?

— Nu s'a putut lua încă nici o decizie în această privință.

Suveranul meu are intenția să se reîntoarcă la București după expirarea doliului său, în cursul lunei Februarie, însoțit fiind de astă lată de primul nostru ministru d. Pasici și de ministrul nostru de externe. Atunci va avea loc ceremonia oficială a logodnei.

Căsătoria va avea loc la Belgrad — căci un Suveran nu se poate căsători decât în Capitala sa — probabil în timpul sărbătorilor Paștelui.

Principesa marioara învață limba sârbă.

In vederea plecărei Sale la Belgrad Principesa Maria a și începul să ia lecțiuni de limba sârbă cu d. Mișu ministrul Palatului, care a făcut studii speciale de slavistică și este — precum știți — un slavista eminent.

La Belgrad se lucrează acum cu febrihtate la amenajarea noului Palat regal unde va licul perechea regală, cari în timpul războiului, atât noul palat cât și vechiul palat au fost aproape complect distruse de bombardamentul austriacilor.

Personalitatea regelui Alexandru

— Sunteți atât de bun — d-le ministru, ca să ne dați câteva amănunte asupra persoanei Aceluia care va fi Augustul Soț al Principesei Noastre?

— Regele Alexandru este un om întreg și un caracted ales în toată puterea cuvântului căci și-a oetlit sufletul la școala încercărilor celor mai grele și a luptelor pentru salvarea și întregirei Patriei sale.

Și-a făcut primele studii în Elveția și a învățat apoi școala militară la Petersburg unde a slujit în „Corpul pagilor" împărătesc.

Un prinț-soldat

In timpul războiului balcanic Prințul Alexandru a comandat cu multă pricepere și eroism prima armată sârbă, iar dela 1914 încoace Regele Petru, bolnav și obosit s'a desărcinat asupra lui de conducerea treburilor publice. Vitejia și virtuțile demne de eroii antici pe cari le-a arătat în ultimul război și a atras admirația și stima lumei întregi și încrederea nemărginită a marilor noștri aliați. Prinț-soldat în toată puterea cuvântului împreună cu armata și cu poporul său — a suferit cu demnitate încercările cele mai grele și tot împreună cu dânșii a trăit clipele sfinte ale izbânzii finale, tot atât de modest în victorie cum fusese devotat și plin de inimă în timpurile grele.

„Nu mai voi îmbarcă înaintea soldaților mei".

Uurmătorul fapt va arăta mai bine ca toate vorbele care sunt caracterul Regelui nostru: în timpul retragerei în spre Adriatică prințul Alexandru a fost lovit de primul său atac de apendicită. A trebuit să fie operat în condițiuni cu totul primitive la Scutari. Ei bine cu toate că nu era complect restabilit, c utoate suferințele sale groaznice, el a refuzat să fie îmbarcat înaintea soldaților săi și printr'o supremă sforțare de voință a parcurs jumătate pe jos, jumătate în căruță, lrumul aproape insuportabil care ducea până la St. Jear-de Medria unde avea loc îmbarcarea trupelor spunând: „Eu nu voi pleca de aci până când ultimul meu soldat nu va fi îmbarcat!"

Acesta este domnul meu, regele nostru mult iubit care va fi în curând sotul Principesei Marioara a României!".

Anul nou în Capitală.

Te-deumul dela Mitropolie.

Anul nou a fost sărbătorit în Capitală, ca în toți anii.

La orele 11 a avut loc un tedeum la Mitropolie la care au asistat membrii guvernului aflători în Capitală, membrii corpului diplomatic, înalți funcționari, ofițerii generali și superiori din garnizoană, comisia interimară.

La orele 11 și jumătate a sosit familia regală în 3 trăsuri.

Din prima trăsură au descins M. M. L. L. Regele și Regina și A. S. R. Principesa Marioara, din cea de a doua A. A. L. L. R. R. Principesele Elisabeta și Elena, iar din cea de a treia A. A. L. L. R. R. Diadochul și Principele Carol.

A oficiat I. P. S. S. Mitropolitul Primat Miron Cristea, înconjurat de cler.

Răspunsurile au fost date de corul mitropolitan.

Un amănunt: pentru prima oară în rugăciunea pentru familia noastră regală a fost pomenit și numele regelui Alexandru al Jugo Slaviei, logodnicul A. S. R. Principesei Marioara.

La ieșirea din biserică M. S. Regele a primit defilarea companiei de onoare din reg. I grăniceri.

După terminarea serviciului divin Suveranii au primit felicitările la Palatul Metropolitan.

La Palatul regal din Calea Victoriei registrele au fost acoperite de numeroase iscălituri.

Dela Caile ferate

O ordonanță a direcțiunei CFR aduce la cunoștință că corpul guarzilor este un organ de poliție însărcinat cu paza avutului administrativ. Deci ei nu trebue să fie priviți ca și cum ar fi constituit ca un organ de control al personalului CFR, ci din contra, ei sunt ținuți de a da concursul oricărui funcționar care le cere sprijinul pentru păstrarea averei și apărarei intereselor administrațiunei și deci sunt cu toții chemați a lucra pentru binele comun.

Concentrații și tinerii chemați a-și face stagiul se vor bucura de călătorie gratuită pe CFR pe cl. III. și a IV, atât la ducere cât și la întoarcere.

ABONAMENTE

la ziarul „Infrățirea" se primesc și de azi inainte tot cu:

120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

ASOCIAȚIUNII SIBIU

Anul II. No. 426 — Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini — Marți 24 Ianuarie 1922

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
6 LUNI . . . . . 60 LEI
3 LUNI . . . . . 30 LEI

SCHIMBAREA DE REGIM

După un război în timpul căruia națiunea română a jertfit tot ceeace un popor poate să jertfească pentru a-și înfăptui crezul lui național, România întregită avea dreptul să pretindă o conducere care să-i statornicească roadele sacrificiilor ei și să-i îndrepteze avântul spre calea progresului.

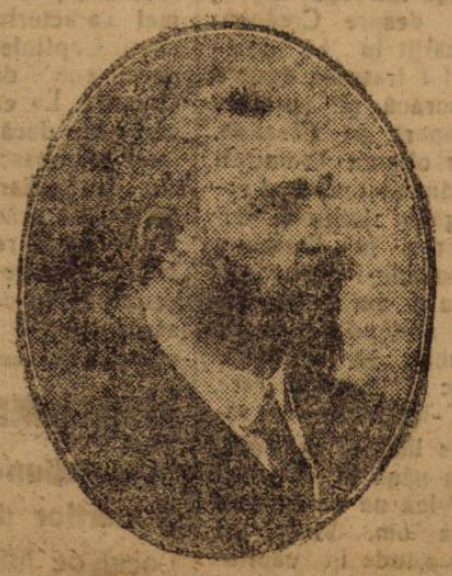

Trebuie să o recunoaștem că starea de lucruri creată în țara noastră după război, a dovedit că ea nu a corespuns așteptărilor. Datorită apariției noilor grupări politice, viața noastră publică a fost marcată printr'o atmosferă lipsită de orice ordine și siguranță necesară activității de refacere a organismului social atât de sdruncinat de urmările războiului.

Noile partide, născute nu din necesități sociale și nici ca fiind emanațiunea unor principii poliaice, au constituit cea mai tristă experiență pentru viața noastră politică.

Rezultatele guvernării lor le resimțim la fiecare pas. Țara lipsită de încredere înăuntru și fără prestigiu în afară. Finanțele statului compromise și dezordinea în toată administrația publică. Această situație nu putea să mai dăinuiască, o primenire în sistemul de conducere, se impunea. Vremea experiențelor în dauna interesului public, a trecut. Factorii cu răspundere au înțeles că ne aflăm într'un mare impas, de unde țara nu poate să iasă decât condusă fiind de un guvern cu autoritate, sprijinit de un partid puternic, a cărui trecut să fie cea mai bună chezășie că vom porni pe drumul realităților.

Acesta nu putea să fie decât partidul liberal. De el sunt legate cele mai mari acte din viața României Mari. Partidul național liberal a dat semnalul luptei pentru întregirea neamului și tot lui îi revine greaua răspundere de a consolida ceea ce am dobândit prin război.

După aproape trei ani și jumătate de frământări politice, în care timp țara a avut mult de îndurat de pe urma guvernelor de experiențe, Suveranul în înalta-I înțelepciune a însărcinat pe șeful partidului național liberal cu formarea noului guvern.

Grea însărcinare! Și ca e cu atât mai grea, cu cât unele partide politice stăpânite de o concepție negativă în ceeace privește mersul normal al interesului obștesc, răscolesc patimi și caută să agite spiritele pentru a stingheri activitatea noului guvern.

Dar, aceste încercări rău cugetate, se prăbușesc, neputând rezista entuziasmului general ce se manifestă în toate păturile sociale în favoarea partidului liberal. Se șoptește dela întunerec că noul guvern a fost adus prin surprindere și că el sfidează țara.

De câtă patimă și micime sufletească trebuie să fie condus cineva pentru ca să răspândească asemenea versiuni! Se știe că fostul președinte al consiliului d. Take Ionescu când și-a prezentat demisiunea, conform uzanței constituționale, a recomandat Suveranului un guvern Brătianu, ca fiind singurul în stare să corespundă împrejurărilor actuale. Același lucru l'au făcut și președinții Corpurilor legiuitoare.

In afară de aceasta, timp îndelungat M. S. Regele a consultat oamenii politici, constatând imposibilitatea constituirei unui guvern de concentrare. Dar aceasta nu dovedește de loc, că noul guvern a fost adus la cârma țărei prin surprindere.

Trebuie să se țină seamă, că nu ne aflăm în fața unei simple crize de guvern, ci în fața unei îndelungate crize politice, care a atras după sine o întreagă perturbație socială și economică. In asemenea condițiuni conducerea țărei nu putea să mai funcționeze în chip normal.

Aducerea partidului liberal la cârma țărei și modul cum el și-a constituit guvernul, sunt puternice indicațiuni că țara a trecut într'o nouă eră de prosperitate. Această convingere e întărită și de faptul că partidul național liberal, întotdeauna a făcut dovada concepției lui democratice, având la temelie un program politic gândit adânc și născut numai din nevoile sociale.

Constituirea noului guvern

In urma votului de blam dat de Cameră, guvernul Take Ionescu a demisionat. După indicațiunile date de fostul președinte al consiliului și de președinții Corpurilor Legiuitoare, d. Ion I. C. Brătianu șeful partidului liberal, a fost însărcinat de M. S. Regele, cu formarea noului guvern, care a fost constituit în modul următor:

D-l Ion I. C. Brătianu, *președintele Consiliului de miniștri și ministru de război.*

D-l I. G. Duca, *ministru de externe.*

D-l General Văitoianu, *ministru de interne.*

D-l Vintilă Brătianu, *ministru de finanțe.*

D-l dr. Angelescu, *ministru de instrucție.*

D-l Gh. Mârzescu, *ministrul muncei și ocrotirilor sociale.*

D-l Al. Constantinescu, *ministru de domenii și ad-interim la agricultură.*

D-l C. Banu, *ministru al artelor și cultelor.*

D-l Jean Th. Florescu, *ministru de Justiție.*

D-l V. Sasu, *ministru industriei și al comerțului.*

D-l General Moșoiu, *ministru de comunicație.*

D-l A. Cosma, *ministrul Ardealului.*

D-l Inculeț, *ministrul Basarabiei.*

D-l I. Nistor, *ministrul Bucovinei.*

D-l dr. Zigrea, *subsecretarul minorităților.*

Joi seara la orele 5, noulii miniștrii au depus jurământul.

Răspândiți „Înfrățirea"

Cultul incompetinței

Cuvinte sincere celor cuprinși și orbiți de patimă politică.

Intrăm în anul al 4-lea de viață națională întregită și totuși viața administrativă din Ardeal se află în plină debandadă, în plină anarhie și toate ne încurcă de pe o zi pe alta par'eă România Mare s-ar fi înfăptuit numai pentru validitarea oarbă a generațiilor de astăzi.

Incă nu am ajuns barem la o politică culturală unitară. Era vorba după 3 ani de experiențe și de dovadă perfectă a incapacității de organizare să se unifice baremi școala și să nu se perpetueze otrava separatismului și în sufletele zecilor de mii de elevi, cari vor avea de unificat România de mâine.

Abia s'a schimbat regimul Averescu și primul pas ce s'a făcut după culise a fost **revocarea ordinului de unificare a politici culturale.** Pretextul și motivele invocate au fost din cele mai absurde și anume: „fiți atenți dela Ministerul Central, avem tipuri speciale de școale pe care numai noi le știm organiza și încă n'am terminat organizarea". Da avem tipuri speciale de școală pe cari noi le încurcăm și le desorganizăm fiindcă suntem în plină incompetință și ignoranță a acelor școale! Invățământul profesional se află în plină debandadă și totuși avem pretenția de a-l organiza. Invățământul normal cu programe imposibile se parodizează zi de zi. Academiile cari au chemarea să ne crească d. e. consulii de mâine sunt prevăzute cu oameni al căror vocabular de terminologie din economia și matematica politică și financiară ar încăpea pe o coală de hârtie! Proectul de statificare a școalelor primare, unde învățătorii mor de foame și se află nerezolviți ca și pe vremea Ungurilor, este revocat.

Salarizarea satisfăcătoare a corpului didactic din întreg cuprinsul României se parodizează în mânile organelor de ORGANIZARE din Cluj, cari nu respectă ordonanțele Ministeru lui Central și creiază un casticism medieval, confiscând drepturi câștigate.

Invățământul practic și profesional al minorităților ia un avânt care ne spune categoric că viața economică a României nu vor lăsa-o din mână nici peste 100 de ani. Streinii rămân zilnic satisfăcuți când ne văd înființând fără întrerupere licee clasice și când ne văd introducând în școalele industriale de ucenici muzică vocală și coruri în locul desemnului industrial iar în școalele de fete limbi moderne (câte 4) în locul obiectelor practice.

Incapacitatea de organizare, neorientarea absolută în complexul învățământului se evidențiază mai mult în următorul fapt:

Avem 64 școale civile ale statului și nici după 4 ani de zile nu ne-am îngrijit de calificarea specială a profesorilor la aceste școale iar ungurii au 3 școale normale superioare (2 reoganizate înaintea ochilor noștri), unde făuresc monopolizarea vieții economice la noi acasă!

Și aceasta se numește organizare de școli?!

E cert și indiscutabil un singur fapt: acești organizatori și-au făcut cariere splendide pe titula de organizare! Vezi asta e asta!

Și la București sunt gata să creadă că acest sistem de organizare nu trebue alterat și oprit căci ușor poate fi dezastruos pentru Ardealul, căruia îi trebue autonomie!

Vezi cotidianele ungurești constatând cu sarcasm și bucurie cum nu cedăm noi din autonomia Ardealului și le vezi îngrijorate dacă ar vedea Ardealul unificat. Da pentrucă ei pân desc cu perseverență când și unde să ne poată argumenta incapacitatea de a ne consolida ca un stat ce-și justifică existența.

Oameni dela conducere de tot felul, se poate să nu o vedeți aceasta, se poate să nu observați lipsa unei guvernări, care ar selectiona și purifica viața publică?!

Oare tot în anii revoluției suntem când fiecare poate face ce-i trăsnește în cap?!

Cereți și unii și alții date statistice dela corpurile profesorale și dela toți învățătorii și veți vedea confirmate cele înșirate la repezeală.

Să vedem însă până unde am ajuns cu psihologia incompetinței în Ardeal.

Punem cazul că mâne ai vrea să înființezi o academie pentru veterinari și a-i invita oamenii la posturile de profesori. Vă asigur că dintre 100 cari s'ar anunța și ar reclama posturi la o catedră de zootehnie nici 5 nu ar fi veterinari. Nici un post nu se mai reclamă ca post de muncă ci se examinează dacă sună bine, se consultează acasă cu femeia și apoi se insistă pentru a-l obținea.

Posturile sunt considerate ca un ceva onorific și ni se pare ceva firesc ca România Mare să ne dea baremi atâta. Cum se face că toate posturile mari și grozave sunt umplute și dacă n'am avut oameni specializați iar cele de muncă sunt și astăzi neorganizate?!

Vorba Ungurului: „ca să fii ministru ori prefect e lipsă să știi scrie și citi ungurește și să fii vaccinat".

Da asta se poate face atunci dacă la toate agendele ai specialiști experți, cari ca niște pioni permanenți vor continua

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

resorturile vieții de stat, dar la noi merge așa cam anevoie căci nici cei mai mititei în jos încă nu sunt specialiști. Ei ce faci aici cu autoritatea ta de șef. Aici nu e deajuns să inspectezi și să subscrii ci trebue să faci școală și instrucție cu subalternii.

Dacă aveam grija să selecționăm dela început bine pe șefi, astăzi s'ar pretinde să ai în tot locul specialiști. Am făcut-o însă în multe privințe în mod revoluționar și în consecință ne aflăm și astăzi în plină incapacitate a vieții publice.

Intreb cu toată insistența pe a cui seamă cer politicianii noștri autonomie: pe a Ungurilor ori pe a noastră?!

Și ținem să le-o spunem să nu-și ia avântul acest categoric pentrucă poporul și noi muncitorii de rând suntem în gradul maximal de saturație de incapacitatea care ne încurcă lucrurile.

De 4 ani stăm fără un regulament școlar, fără programe controlate și fără să avem barem cele mai elementare chestiuni legiferate.

Ni se strânge inima când vedem pe streini în cea mai sistematică activitate de consolidare națională și economică.

Și încă un cuvânt sincer:

Frații din vechiul regat s'au înșelat amar când nutriau speranțele că anume noi ardelenii le vom moraliza viața lor publică. S'au înșelat ei și ne-am înșelat neamul nostru întreg, pe care nu-l mai poate scăpa de BOLȘEVISMUL OFICIAL decât o guvernare severă a țării, în care se recere din primul moment selecționarea vieții publice.

Faceți mai întâiu mari și mici politicieni analiza reală a vieții publice și apoi treceți la răfuieli politice și la otrăvirea poporului, care din nou va avea nefericirea a vă vedea dejosind tot ce e românesc, umilind tot ce e dincolo de Carpați (vorbă de autonomie ardelenească!) și vorbind în public fără de nici o răspundere ca și în anii de revoluție!

Vă însemnați însă un lucru: nu vorbiți în numele poporului, nu amenințați ca revolta poporului, poporul nu are nimic cu voi, v'ați desrădăcinat de el; POPORUL SE AFLA IN ROMANIA MARE NU IN ARDEAL IAR FRATII DIN VECHIUL REGAT, SE AFLA LA EI ACASA NU INSA IN ARDEAL CUM VA PLACE SA O SPUNEȚI CU ATATA DIBACIE SOFISTICA!

A. DOMIDE, profesor

ECOURI

Sărbătorirea dreI Elena Văcărescu la Paris

In timpul banchetului oferit de societatea autorilor dramatici, delegațiunii străine sosite la Paris cu ocaziunea tricentenarului lui Molière, scriitorul Robert de Flers a ținut un discurs, salutând delegațiunile „Salutăm, a zis de Flers, pe Elena Văcărescu, care ne aduce în frumoasele sale versuri toată dragostea frumoasei sale țări, unde am auzit — nu o singură dată — ultimul suspin al soldaților români murmurând: „Murim pentru România și pentru Franța".

Un record muzical

Din Viena ni-se anunță, că Societatea științifică de fonetică experimentală a ținut zilele trecute o interesantă dare de seamă despre un ciudat fenomen muzical.

Mihail Prita, născut în Bănat în vârsta 44 de ani, student universitar fiind supus acestei experimente fonetice a dovedit că vocea sa întrece toți tenoriștii și bassiștii din lume.

Monede pentru propagandă germană

Guvernul și orașele din Germania se servesc în mod ingenios de noile lor monede.

Pie că sunt de aluminium ori de hârtie ele răsădesc vorbe bune în popor:

Moneda de 50 pfenigi, care a fost pusă în circulație anul trecut, are pe verso această inscripțiune: „Cine lucrează se îmbogățește".

Dar iată ce se poate citi pe un bilet monetar din Weimar: „Voi ne-ați judecat, voi veți fi deasemenea judecați". Aceasta credem, e la adresa aliaților...

Pe un bilet al orașului Hamburg stă scris: „O flotă ne este necesară"; iar sub această inscripțiune se desfășoară un drapel negru-alb-roșu, pe care este scris: „pavilionul comercial german să fie negru-alb și roșu.

Tot la Hamburg pe unele bilete deo marcă se vede statuia lui Bismarck cu această deviză: „să fim uniți, uniți, uniți".

Biletele din Lubeck, spune cu un aer detașat: „Nu putem să fim iubiți, de toată lumea". Ascultați; aceasta înseamnă pe înțelesul tuturor „Alții poate spune despre noi ce voesc; noi să ne urmăm drumul drept...".

Savantul Einstein și militarismul german

Ziarul „Petit Parisien" reproduce o conversațiune ce a avut loc între Anatole France și savanții germani Einstein și Nicolai.

In cursul conversațiunii, Einstein a declarat că în Germania nu se mai văd militari. Toată lumea e fericită că nu se mai văd militari. De altfel, muncitorii germani vor face toate sacrificiile pentru a împiedica ca vechea predominantă a unei caste militare să fie restaurată, iar burghezia, — cu excepțiunea studenților și a unei părți din corpul universitar — gândește la fel cu muncitorii, de care de altfel se simt mult mai aproape de cât altă dată, de oarece burghezia a fost ea însăși sărăcită. Astfel, marea masă în Germania dorește să poată trăi muncind.

Pentru restul, Einstein speră că ceeace voința oamenilor nu este capabilă să facă, nevoia o va face.

S'a deschis
Frizăria și Manicoiria
de Domni.
Strada Universității No. 6.
Rog sprijinul On. public român. 1400
Cu toată stima
Gheorghe Tomuța.

Viața și opera lui Ion Creangă

de Dr. Emil Precup

Literatura monografiilor despre scriitorii noștri s'a îmbogățit cu una nouă. In lipsa studiilor de felul acesta, monografia aceasta, ca o prețioasă contribuție la cunoașterea marelui scriitor, e bine venită. Ea va fi de folos, alăturea de celelalte monografii despre scriitorii noștri, care așa de anevoie apar, — la alcătuirea unei vaste istorii a literaturii române. S'a scris după cum se pune și prefață pentru elevii școlilor și pentru publicul dornitor de a cunoaște literatura română, consultând aproape întreagă literatura critică despre Creangă. Studiul e împărțit în 11 capitole. Capitolul I tratează despre literatura poporană și curentul poporan în raport cu Creangă. Aici arată desvoltarea literaturii poporane, însemnătatea ei și rolul lui Creangă la lărgirea curentului poporan în literatura română, impunându-l generațiilor viitoare ca o mare problemă literară și arătând că limba poporului trebue să fie substratul organic al limbii literare. Capitolul al 2-lea trece în revistă curentele literare în secolul al XIX-lea până la Creangă Capitolul al 3-lea ne înfățișează pe Creangă ca om. Viața lui Creangă se cuprinde în capitolul al 4-lea și e împărțită în 4 epoce: a) epoca tinereței, b) epoca ca institutor și pedagog, c) epoca de prietinie cu Eminescu, d) epoca activității sale literare la „Junimea" și moartea sa. In capitolul al 5-lea e vorba despre manuscrisele și edițiile operelor lui Creangă. Operele sale sunt tratate în capitolul al 6-lea, observând ordinea scrierilor din ediția „Minervei", și arătându-le ca pe cele mai de seamă și mai caracteristice manifestări ale spiritului poporului român. Capitolul al 7-lea cuprinde limba lui Creangă ca vocabular, sintaxă și stil. Arată calitățile stilului său moldovenesc, particularitățile sintactice mai marcante și bogăția stilului său neaoș românesc plin de idiotisme, spontan, limpede, simplu și sincer ca poporul. Aduce exemple, mai ales din povești de imagini frumoase și senzaționale comparații plastice, tropi figuri de limbă, cuvinte bătrânești și proverbe, care unite împreună dau stilului său o înfățișare armonică și plină de efecte surprinzătoare. Capitolul al 8-lea tratează pe Creangă ca umorist, o calitate spontană a scrisului său plăcut. Capitolul al 9-lea ne arata locul ce-l ocupă Creangă în istoria culturii românești, ca unul dintre cei mai caracteristici scriitori români. Capitolele ultime conțin specimene din scrierile lui Creangă. La capitolul ultim era mai bine dacă se publica cea mai frumoasă poveste a lui Creangă „Harap-Alb". Abstrăgând dela scăderile lui de natură tehnică, recomandăm acest studii tuturor oamenilor de școală și în deosebi elevilor și studenților.

A. D.

In atenționea colecționarilor de timbre
Locul de întâlnire al tuturo colecționarilor e la Cafeneaua
EUROPA
în fie-care zi dela 5—8 p. m.

Paltoane și îmbrăcăminte pentru școla
la firma
699 **M. Neuman**
Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 431

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Ziaristica română-americană

Inceputurile de viață românească în America le aflăm în anul 1902 când se înființează primele societăți de ajutor mutual: „Carpatina" în Cleveland Ohio, „Unirea Română" în Youngstoln Ohio, și „Vulturul" în Homestead Pa., — iar în anul 1904 prima parohie românească, tot în Cleveland Ohio.

Dar din aceste modeste începuturi, nici odată nu s'ar fi putut înfiripa o viață românească vrednică de pomenire, dacă presa, acest factor hotărâtor în viața tuturor popoarelor, n'ar fi venit într'ajutor tocmai la timp.

Interesant e că întemeietorii primelor gazete românești din America n'au fost nici oameni cu multă carte și nici măcar români de naștere.

„Ecoul American" primul ziar românesc apare la New-York în anul 1903 sub direcția unui evreu. Pe neașteptate apare și tot pe neașteptate dispare.

In 1904 evreul Dinescu scoate câteva numere din „Posta-Română" în Pittsburg Pa., iar Liviu Prașca din Sibiu alte câteva numere din „Tribuna" — în Cleveland Ohio.

La sfârșitul anului 1905 sosește în America dr. Epaminonda Lucaciu, ca primul misionar al bisericei unite, și întemeiază „Românul" ca ziar de propagandă catolică. La câteva luni trimite și Consistorul din Sibiu misionar în persoana preotului Moise Balea, și acesta întemeiază „America" ca ziar de propagandă ortodoxă.

Începute și duse cu metodele cele mai neomenoase, luptele confesionale, au avut rezultate dezastruoase asupra vieții românești din America. Emigranții noștri, cei mai mulți săteni de rând, prea puțin pricepuți în ale dogmelor și teologiei în general, s'au împărțit în două tabere dușmane, au început să se urască cu o vrăjmășie nemai pomenită, și adesecri căutau să argumenteze cu sudalme și cu pumnul adevărurile uneia sau alteia dintre biserici.

Din norocire, starea asta de lucruri nu dăinuește mult. „Românul" trece în mâinile unor oameni mai cu pricepere cari se știu ridica deasupra confesionalismului îngust și josnic, iar „America" devine proprietatea și organul oficial al „Uniunei societăților române de ajutor".

Inversunarea luptelor confesionale încetul cu încetul începe să se domolească și românii să înțeleagă, că într'o țară străină datoria lor primordială este să se unească, să se înțeleagă și ajute reciproc și să se închege laolaltă ca fii ai aceluiași neam.

Sub direcția noilor stăpâni „Românul" și „America" se prefac în ziare naționaliste și devin îndrumătorii naturali ai vieții românești-organizate, care-și ajung culmea desvoltării în anii 1914—1918 și care, deodată cu sfârșitul războiului și plecarea românilor spre patrie, începe să se destrame repede, scăzând într'un mod neașteptat numărul membrilor din societăți și parohii.

Românii din America se laudă cu un număr mare de ziare și reviste. Adevărat că unele au dispărut după apariția a doi-trei numere, dar ca să avem numărul complect, le socotim și pe acestea. Din 1903 până azi au apărut: 2 ziare zilnice, „Românul" și „America"; 47 de ziare săptămânale naționaliste; trei ziare săptămânale cu caracter național-confesional; 3 ziare muncitorești; cinci reviste lunare religioase-confesionale; 3 reviste lunare poporale-literare; 12 reviste umoristice; 2 reviste de propagandă baptistă; o revistă de propagandă politică scrisă în românește și engleză, și, o revistă socială-religioasă fără caracter confesional.

„Românul" ca organ oficial al „Asociației Liga și Ajutorul" — o grupare de 14 societăți — și „America" ca organ oficial al „Uniunei" — cea dintâi și cea mai mare grupare de societăți românești, sunt cele mai vechi ziare. Înrădăcinate adânc în sufletul poporului nostru, au adus mari servicii cauzei române-americane, în special. Când acestea nu vor mai putea exista, e semn că viața românească deacolo se apropie de stingere; dar asta nu va fi curând.

Pe lângă „Românul" și „America" mai apar astăzi: „Foaia Poporului" ca organ oficial al Uniunei greco-catolice; „Deșteptarea" organ oficial al Federației socialiste; „Muncitorul" organ oficial al organizației muncitorești I. W. W. (muncitorii organizați ai lumii), o revistă cu caracter confesional gr.-cat. și revista Federației baptiste.

Intre ziarele și revistele noastre din America au existat în anumite timpuri discuții aprinse și uneori certe condamnabile, pe cari, cei deacasă nu le-au putut înțelege nici când și nu odată au condamnat chiar partea nevinovată. Toate discuțiile

Formarea noului guvern liberal

Cum a demisionat d. Take Ionescu. — D. I. C. Brătianu la Palat. — Impresia în Capitală și provincie.

Se știe că d-l Take Ionescu prezentându-se în fața Camerei în ședința dela 17 Ianuarie spre a-și desvolta programul D-sale politic și spre a cere ca el să fie sprijinit de majoritățile parlamentare, a fost nevoit ca să părăsească sala Adunării Deputaților ducându-se direct la palat unde și a prezentat demisiunea.

Demisiunea guvernului Take Ionescu a fost precedată de un vot de neincredere pe care i-la dat camera cu o majoritate de 190 voturi.

*

După indicațiunile date de d-l Take Ionescu și de către Președinții Corpurilor legiuitoase, Suveranul a chemat la Palat pe d-l I. C. Brătianu șeful partidului național liberal însărcinându-l cu formarea noului cabinet.

Noul cabinet a fost constituit în chipul arătat în altă parte a ziarului. Joi la orele 5 sea a noii miniștrii au depus jurământul cu o solemnitatea obișnuită, în fața M. R. Regelui. Odată cu formarea noului guvern a fost dizolvat și Parlamentul. Noile alegeri au fost fixate pentru ziua de 28 Februarie 1922.

*

Chemarea partidului liberal la cârma țărei a produs în toate cercurile din Capitală un entuziasm de nedescris. Străzile prezintă o animație deosebită iar în toate părțile se discută cu aprindere și cu multă satisfacție formarea cabinetului Brătianu.

In seara zilei de Bobotează, data depunerei jurământului, o mulțime imensă staționa în fața Palatului Regal, așteptând eșirea noilor miniștri, cărora li s'a făcut o călduroasă manifestațiune.

*

După constituirea guvernului d-l I. C. Brătianu a crezut necesar să facă o nouă ofertă de colaborare partidului național. In acest scop primul-ministru a făcut o vizită d-lui Iuliu Maniu.

După cât se afirmă s'a oferit Ardelenilor 2 ministere precum și două treimi din locurile parlamentare din Ardeal. D-l Maniu în urma convorbirii pe care a avut-o cu membrii comitetului executiv al partidului național s'a arătat potrivnic unei apropieri politice.

*

Știrile sosite din provincie în Capitală arată că noul guvern a fost primit pretutindenea cu cea mai mare solicitudine. Impresiunile tuturor cercurilor politice este că în nici un caz nu s'ar fi putut găsi altă soluție cu urmări fericite pentru interesul general decât aducerea național-liberalilor la conducerea țării. Toți șefii organizațiilor naționale liberale au fost chemați telegrafic în capitală. In multe județe s'au făcut numirile noilor prefecți.

*

O mare parte din membrii partidului Poporului aflați în Capitală au fost convocați de d-l General Averescu, care le-a arătat că constituirea noului guvern s'a făcut într'o perfectă legalitate. In urma discuțiunilor urmate partidul Poporului a hotărât să înceapă campania electorală.

---

au fost pornite nu atât din interese și ambiții personale, cât din dorința de-a alunga din fruntea organizațiunilor și în deosebi dela conducerea ziarelor anumite lichele, cari prin apucături mișelești căutau să ducă poporul pe povârniș și să-l împedece de-a merge înainte pe calea cea dreaptă. Au mai contribuit apoi foarte mult la certele ziaristice și anumiți oficianți și misionari ai guvernelor din București, cari, ajunși în America, s'au dedat la lucruri neiertate și la apucături necunoscute de gazetarii noștri de acolo.

Dintre ziarele cari nu mai apar, dar în timpul lor au adus bune servicii cauzei românești, merită amintire „Glasul Vremii" de sub direcția d-lui I. I. Schiopul și „Transilvania" — organ oficial al „Comitetului Național" — de sub direcția cunoscutului scriitor: Vasile Pop.

Fără ajutorul presei, o viață românească nu s'ar fi închegat niciodată și lucrurile mari și frumoase cu cari românii americani s'au mândrit și se mândresc, nu s'ar fi făcut.

ION PODEA
fost protopop în America

Răspunsul A. L. Regale Principelor Moștenitori

la Telegrama adresată de Președintele Automobil-Clubului Regional Cluj cu ocaziunea deschiderei Clubului:

D-lui T. Mihali, președintele Automobil-Clubului Regional Cluj Altețele Lor Regale Principele Moștenitor și Principesa Moștenitoare m'au însărcinat a vă ruga să primiți pentru D-v. și membri Clubului înaltele lor mulțumiri pentru urmările ce le-ați adresat cu prilejul reunirei în acel local. Șeful casei militare a Principelui Moștenitor General Adjutant: Condeescu.

Desmințirea unor pretinse nereguli

In diferite ziare locale și din capitală se anunță că la biroul local de măsuri și greutăți ar fi oare cari nereguli. Se specifică că greutățile etaloane de 1 Kg. al susnumitului birou nu sunt exacte și că ele cântăresc 970 gr. în loc de 1 Kg. Interesându-ne la acest birou ni s'a desmințit toate acestea și ni se spune că numitele informațiuni au un caracter tendențios. Acelaș lucru ni-a spus și Directorul fabricei de măsuri și greutăți „Arhimede". In urma probei făcute în fața noastră și al directorului fabricei care e competent în această materie, reese autenticitatea desmințirei date de d-l Șef al biroului de măsuri și greutăți.

Alarmat de gravitatea unor asemenea nereguli, Biroul central al măsurilor și greutăților din București a chemat la București pe Șeful local al Biroului împreună cu greutățile etaloane.

Serbarea Bobotezei la Cluj

Serviciul divin de la biserica ortodoxă. — Cortegiul. Solemnitatea dela Someș. — Defilarea trupelor. —

Sărbătorirea Bobotezei la Cluj s'a făcut cu o deosebită solemnitate. O mulțime imensă de credincioși au asistat la slujba de la bisericele românești din localitate. Biserica ortodoxă din Str. Petrau devenise încă de cu vreme neîncăpătoare. Mare parte dintre credincioși au fost nevoiți să stea în curtea bisericei și pe stradă. Rând pe rând au sosit autoritățile civile și militare, precum și Sf. S. Episcopul Ivan, care a oficiat serviciul divin.

Cortegiul

După săvârșirea serviciului divin, se formează un măreț și impunător cortegiu, care se îndreaptă spre locul unde va avea loc sfințirea apei.

Cortegiul parcurge străzile Avram Iancu, Regala, Petru Maior și Șaguna și se oprește pe malul Someșului în fața Teatrului Maghiar, unde a fost ridicată o tribună.

Serviciul divin pentru sfințirea apei

Pe tribună ia loc clerul care oficiază serviciul divin, apoi autoritățile civile și militare, precum și corpul consular. Un numeros public înconjoară locul unde se oficiază serviciul divin.

Malurile Someșului și dealul Feleacului deasemenea e o mare de capete. După sfințirea apei se aruncă în Someș crucea de lemn, care e scoasă de un sergent din artilerie. In acelaș moment 21 de lovituri de tun anunță mulțimei sfârșitul solemnității. In urmă preoții binecuvântează pe credincioși.

Defilarea trupelor

Cu toată ploaia care cădea lumea a ținut să ia parte și la defilarea trupelor.

Tribuna aranjată pe calea parcului orășenesc, e ocupată de autoritățile și persoanele oficiale ale orașului nostru.

Reprezentanții Angliei, Franței și Cehoslovaciei sunt deasemenea prezenți.

Defilarea o începe corpul ofițerilor din garnizoana locală. Continuă apoi defilarea trupelor, din infanterie, vânători de munte și artilerie.

Preoții binecuvântează trupele stropindu-le cu apă sfințită.

Defilarea a fost primită de d. general Anastasiu.

După defilarea armatei, mulțimea se îndreaptă spre casele lor, cu o bună impresie asupra măreței și impunătoarei serbări.

Scrisoare din Zălau

— Serbări culturale —

Toți factorii regimului vechiu au căutat toate mijloacele posibile și imposibile numai ca să ne poată maghiariza începând întâi cu orașele și sfârșind cu satele noastre. Maghiarizarea orașelor a succes. Satelor nu le-a ajuns rândul din cauza schimbărei regimului și a întâmplării foarte norocease pentru noi cei meniți desnaționalizărei. Astfel și orașul Zalău totuși a resistat și resistă tendințelor ungurești.

Familiile române sporindu-se în present Românii formează o bună parte din locuitorii orașului. Pentru întărirea noastră ar fi bine ca comuna vecină Ortelecu să se incorporeze orașului Zalău. In cei 3 ani de stăpânire românească, românismul a prins aici și culturalicește rădăcini adânci. Prin serbările aranjate, armată și școalele ar ridicat mult nimbul vieței sociale românești. In anul trecut școalele au aranjat mai multe serbări școlare despre cari nimenea n'a dat nici un comunicat rămânând împăcați în conștiința noastre că și aici se lucrează la întărirea sentimentului național și la lățirea culturei românești. In alte orașe de se face ceva, jurnalele sunt pline cu rapoarte. Noi am rămas modești. Ne voind a fi impasabili până în sfârșit iată că în puține cuvinte scrim despre unele serbări, cari s'au aranjat în timpul din urmă și la noi.

La îndemnul d-lui Lt. colonel Traian Nicolescu încă din toamna trecută corpul ofițeresc cu concursul gradaților, soldaților și a micilor orfani de răsboi a dat mai multe serbări în teatre cu coruri, reprezentații teatrale, gimnastică suedeză, lupte franceze cari au plăcut mult publicului. Meritul conducerei corurilor și al gimnasticei etc. este al d-lui Slt. Sancu. Căpitanul Vasarionincă își are partea materială. Publicul român dar mai ales cel maghiar deși present în număr mic a putut vedea educația, școala și munca ce se depune și cultura ce se desvoaltă în cazărmile noastre. In acele cazărmi unde în trecut bietul soldat era desconsiderat, batjocorit și ocărît. Dar nici nu era acea legătură sufletească ce este azi între ofițerul și soldatul român.

Alte serbări culturale pot fi considerate și seratele cu ceaiu date în favorul orfanilor de răsboiu aranjate de D-na Boroș harnica presidentă a societății orfanilor. La seratele aceste au luat parte toți Românii care după cum ia-u permis împrejurările.

Intărirea românismului în Zalău s'a manifestat și prin înființarea parochiei ortodoxe. Parochia aceasta s'a înființat nu pentru proselitism religios ci ca un ecou al românismului și pentru întărirea neamului și statului nostru românesc. Biserica ortodoxă deși a ajuns azi a fi biserică dominată în stat nu e biserică militantă. Acest rol trist, medieval și demodat îl lasă în sarcina altor biserici, cari se ocupă și poartă grija proselitismului. Biserica ortodoxă voește a-și strânge numai fiii răslețiți sub aripile ocrotitoare și sub acoperemântul care în trecut a scutit de multe și grele lovituri neamul românesc de toate confesiunile. Ca o dovadă că parochia ortodoxă în Zalău laolaltă cu cea unită are rolul întărirei și consolidării românismului s'a putut observa că la deschiderea serviciilor divine întâmplată la 25 Decembrie 1921 cu un fast deosebit servind sub conducerea presbiterului Ioil Ghiurițan încă 3 preoți și cu concursul corului elevilor ortodox și dirijat de prof. Simea au luat parte în frunte cu D-l Dr. George Pop fost prefect, Dr. Iuliu Pap subprefect etc. toți fruntașii de toate confesiunile. In statul român național și ortodox toate confesiunile se pot organiza în cadrul legilor și cu atât mai vârtos nimeni nu poate contesta organizarea acestei parochii și al atribui întemeietorilor intenții pe cari nu le-au avut nici odată.

La 29 Decembrie corul școalei normale de învățători a dat un concert sub conducerea prof. Simea împreunat cu o reprezentație teatrală și gimnastică suedeză, jucându-se comedia „Cinel-cinel" de V. Alexandri. Toate programele de cor, gimnastica precum și piese teatrale, a reușit întrecând toate așteptările. In rolurile avute elevii normaliști au dovedit silință, pricepere și mare dragoste pentru artă. Gimnastica a făcut o bună impresiune publicului present. Jocul național jucat de 6 elevi din vechiul regat a arătat tuturor frumusețea jocurilor românești, cari pe aici au dispărut.

Profesorul Simea în conducerea corului s'a dovedit a fi un vechi și conștențios conducător de cor. Tot el a condus punctul de orchestră „Romanul" de I. Mureșan. S'au cântat următoarele: A. Bena, La fântână; C. Savu, Hora dela Drăgășani și Dragostea dintâi" cu solo; GH. Dima, O ce veste minunată, colindă; T. Popovici, Trei culori, iar elevul Dobrescu a dirijat: Sună buciumul de T. Popovici. Scopul acestei producțiuni a fost nobil ajutorarea elevilor normaliști și săraci, totuși publicul român a fost prea puțin, cel maghiar a lipsit cu totul cu toate că corpul profesoral în frunte cu directorul și-au dat toată silința ca producțiunea se corespundă așteptărilor tuturor.

In 9 Ianuarie a. c. a fost serată muzicală aranjată de corpul sergenților de oraș cu program vast și cu concursul D-șoarei Lia Mureșan și a prof. Gh. Duca. La serbarea aceasta s'a putut vedea că șeful poliției D-l Victor E. Pulca cât se îngrijește de cultură, în general de desvoltarea ei, întărirea și lățirei limbei române în corporațiunea sergenților de oraș. Cântările au fost predate cu o pricepere care nici nu se putea aștepta dela sergenții de oraș, toate punctele de cor au reușit pe deplin. Predarea dialogului „Țiganul la târg" nu s'a putut escepționa. Rolul principal a fost jucat D-șoara Mureșanu prin declamarea poeziilor de A. Vlahuță „La icoană" și „Dormi în pace". In poezii s'a văzu deoparte dulceața și armonia limbei române de altăparte prin cântări, publicul streîn destul de numeros a gustat farmecul cântecului nostru jalnic, înduioșător auzind și o voce cultivată. Cele mai fine nuanțe le reda așa de frumos încât întreg publicul a rămas încântat. Corul a cântat: Gh. Dima, O ce veste; Cosrescu, Păsărică călătoare. T. Popovici, Eu mă duc codrul rămâne apoi „Luceafărul" de Gane cu solo de bariton cântat de Gh. Duca și dirijat de V. E. Pulca. Dansurile naționale: Brâul, sârba și călușerul au arătat streinilor bravura jocului și frumusețea poporului românesc. Nici nu credeați că se jucau de oameni cu școală puțină. Dragostea conducătorilor, ambiția și silința sergenților a învins toate piedecele. Dela serata aceasta o parte a societății românești a lipsit cu totul.

Cor s.

INFORMAȚII

In ziua de 27 se va ține la Cluj întrunirea comitetului de o sută a partidului național din Ardeal.

Se comunică oficial că și printre studenții din Elveția s'a făcut tirajul.

Din 35 studenți români cari studiază acolo li s'a admis numai la 14 schimbul până în luna Septembrie 1922. Restul de 24 studenți vor fi repatriați cel mai târziu până în Martie, până la care dată statul îi va ajuta cu sumele necesare.

Prin Salonic a plecat spre București șeful marelui stat major grec generalul Dușmanis în fruntea unei misiuni militare.

Scopul pentru care această misiune vine în București este să asistă la botezul principelui Mihai.

Cercurile militare cred însă că generalul Dușmanis se duce la București să sondeze terenul pentru eventualitatea încheierei unei convenții militare.

S'a acordat fabricei de cărămiz și țigle ce fabrica de cărămizi și țigle din Mureșani, societate anonimă, ce posedă în comuna Mureșani, județul Mureș-Turda însemnările și folosele legii pentru încurajarea industriei naționale.

Ministerul instrucțiunei a decl rat vacantă catedra de istoria dreptului vechi românesc dela facultatea juridică din Cluj.

Concursul se va ține în luna Maiu.

D. I. G. Bibicescu a fost numit guvernator onorific al Băncii Naționale.

Ministerul de finanțe a fost anunțat că a sosit un nou transport de monete metalice de 50 și 25 de bani.

Guvernul a fost sesizat de numeroase cereri din Ardeal cu privire la soluționarea despăgubirilor de război.

După cum se știe, în această provincie s'au făcut evaluări de despăgubiri și în timpul stăpânirii ungurilor și după aceia

Se crede că guvernul va soluționa și această chestiune ca și întreaga problemă a despăgubirilor de război pe cale de proect de lege.

Conferința internațională a căilor ferate s'a întrunit la Nissa în scop de a reorganiza amănuțit parcursurile trenurilor Simplon și Orient-Express. Au participat delegații Italiei, Belgiei, Elveției, Angliei și Jugoslaviei. Conferința a hotărît să mai reducă frequența trenurilor pe parcursul Paris-Atena și să prelungească serviciul dincolo de București până la Constanța, păstrând corespondența săptămânală asupra Constantinopolului.

Cele mai frumoase bijuterii și cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Rațiu Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

In Nissa a început de două zile o conferință în chestiunea modificărilor ce urmează a se aduce trenului Simplon.

Este vorba ca în ce privește România, simplonul să fie prelungit dela Iunie, până la Constanța, în legătură cu vapoarele S. M. R.

Din partea C. F. R. participă d-l Mereuță, director de serviciu.

Ziarelor franceze, li se anunță din Hamburg că șase vapoare transportând mere și care conțineau în realitate mai multe milioane lei românești în aur au sosit la Hamburg venind din Rusia.

Autoritățile românești controlează veracitatea acestei știri.

Revista economică și financiară engleză „The Financier", care apare la Londra, publică un foarte interesant articol asupra actualei situațiuni economice din România și asupra colaborării capitalului străin la punerea în valoare a bogățiilor naturale ale României Mari.

Autorul articolului în chestiune d-l dr. Ștefan Chicoș, directorul general al comerțului e în esență de părere ca România, apreciind ajutorul capitalului străin, a cărui colaborare în anumite condițiuni o găsește binevenită, dorește totuși să mențină întreprinderilor sale caracterul național.

Ministerul cultelor a trimis tuturor autorităților o circulară cu privire la libertatea cultului baptist.

Prin această circulară se reamintește la dispoziționea ca predicatorii baptiști să mai ceară autorizațiuni ministerului, lăsându-se absolută libertate acestui cult.

D. Indriesiu Sabin a fost numit director clasa I al prefecturei poliției regionale Timișoara.

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 398

Baia de aburi Diana este deschisă Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru bărbați; Miercuri, Vineri pentru femei. Băi sunt zilnic afară de Luni. 33

Grădina de iarnă a Hotelului Central s'a redeschis pentru publicul de elită. Bucătărie de lux de primul rang. Băuturile cele mai alese. In fiecare seară concert. III-622

SE CAUTA o Domnișoară la Administrația ziarului „Infrățirea" Se recere cunoștința limbei române și maghiare în cetit și inscris.

Fabrică de clei de aur în Cluj. Mauritiu Friedmann proprietar de moara cu alți 3 comercianți numiți: Avram Földes, Samoilă Zauderer și Ignațiu Schwarcz au înființat în Cluj, Str. Székely No. 6 în locul unde a fost fabrica de mături, o fabrică de Clei de aur și de întăreală. Fabrica a instalată cu mașinile cele mai moderne producând lunar 150 q de clei. Cleiul ce'l fabrică s'a constatat de exporți, că e echivalent cu cleiul de aur ce se fabrica la fabrica de clei de aur Union din Budapesta încă în timpul de pace. Înființarea acestei fabrici are o importanță însemnată din punct de vedere economic națională fiindcă în întreaga țara nu mai e o fabrică de astfel prin urmare comercianți noștri au fost siliți a executa comenzile lor în străinătate.

Directorul fabricei e Avram Földes, iar conducătorul technic e Samoilă Zauderer. 1407

ANUNȚ

Aduc la cunoștința On. Public că în Restaurantul meu din str. I. Maniu No. 6 se găsesc cele mai gustuoase mâncări calde și reci tot felul de băuturi și cafea cu lapte de bivoliță. Abonamente se primesc. Mâncarea se duce și acasă. Dejun, prânz și cină 19 Lei.

Rog sprijinul On. Public.

1409-III **Casian Pascu.**

†

Adânc întristată familie Elena și Mihai Șomlea farmacist în Cluj, au nețărmurita durere de a fi pierdut pe unica lor copilă

Elenuța Ștefania Șomlea

elevă în clasa a II-a primară, după o grea suferință de scarlatină.

Inmormântarea s'a efectuat la 21 Ianuarie 1922 în cimitirul local.

Bunul D-zeu te aibă în sfânta sa pază scumpa noastră copilă.

Ancheta din Basarabia

— Cele două comisii —

Ni se comunică din Bălți că prima anchetă dela Vârtejeni a fost făcută de o comisie mixtă compusă din civili și militari sub prezidența d-lui general Papana.

La această anchetă au luat parte și reprezentanții ai comunității evreești din Bălți cum și rude de aproape ale victimelor presupuse.

Trei medici din care unul legist delegat de parchet au asistat la anchetă.

Verificând această știre am aflat că în afară de această comisie de anchetă a mai fost trimisă o altă comisie din București sub prezidența generalului Ghinescu și din care face parte și d-l profesor universitar și medic legist Mina Minovici așa cum a anunțat comunicatul guvernului.

Rezultatul anchetei va fi cunoscut pe te 2—3 zile.

Mișcările din India

India cu cele 320 milioane de locuitori, dintre cari 78 milioane de musulmani (colonia britanică socotește abia 123.000 reprezentanți englezi prin naștere) tinde să joace un rol din ce în ce mai însemnat nu numai în politica imperiului britanic, dar și în politica internațională.

Ea a dat aproape un milion și jumătate de luptători pentru marele războiu — îndreptățind expresia lordului Harding: „India a sângerat din primele săptămâni ale războiului și n'a încetat să sângereze până la sfârșitul lui".

Cu toate neajunsurile vieții materiale, India primea suferințele sale cu seninătate, pentru a contribui la victoria aliaților.

Comunitatea musulmană a fost în deosebi pusă la grea încercare.

Dela începutul războiului leaderii musulmani cei mai populari, au fost internați, ar jurnalele au fost suprimate, chiar dela intrarea în războiul cu Turcia.

Pe de altă parte metodele brutale și nedrepte de recrutare întrebuințate de funcționari zeloși pentru ca să completeze numărul recruților fixat de autorități, subscripțiile la împrumuturile de războiu prea numeroase și smulse cu forța, au revoltat puțin câte puțin populația și au provocat turburări ale căror victime au fost funcționarii britanici.

Indienii cari, după insistența guvernului, se abținuseră de a mai continua pașnica lor agitație politică, observă în curând că adversarii lor și birocrația britanică profită pentru a-și întări situația lor în India.

Pentru a nu rămâne în urmă și a risca să se vadă uitată în ziua păcii, India se puse pe lucru pentru a-și valorifica drepturile sale.

Agitația — scrie ziarul „Le Matin" — contra legilor represive a început. Lui naștere atunci mișcarea „Styagraha" inaugurată de D. Gandhi, promotorul ei. Ea are un caracter cu totul pașnic.

D. Grandhi este un avocat care deși a realizat prin munca sa proprie o anume avere, s'a consacrat cu totul ridicării compatrioților săi și emancipării naționale a Indiei. El dorește să aplice vieții politice legile vieții de familie, națiunea, fiind după el o vastă familie ale cărei interese și aspirații sunt comune.

Pentru a protesta contra măsurilor represive ale lordului Chelmsford în întreaga Indie a avut loc ceeace se numește „hartal" greve de solidaritate generală însoțită de posturi și rugăciuni.

Toate comunitățile din India au fraternizat și s'au organizat în grupări. Această solidaritate indo-musulmană în fața opresiunei a fost o surpriză neplăcută pentru guvern și birocrația britanică, ale căror sforțări sunt bazate pe principiul „divide et imperas". Acolo unde autoritățile se păziau să intervină, demonstrațiile au avut un caracter pașnic; însă în India de Nord, fiind întrebuințate armata și poliția contra mulțimii, care surescitată s'a dedat la violențe contra europenilor. Intre altele, cele din orașul Amritsar au avut un caracter cu totul sângeros.

Legea marțială a fost decretată în întreaga Indie de Nord; populația a fost supusă la tot felul de umiliri și brutalități.

Șefii au fost închiși fără judecată, iar alții deportați, cum a fost regele Sale Lajpat, din districtul Lahore.

Femeile musulmane și indiene au fost supuse unui tratament nedemn pentru soldații și funcționarii britanici. Studenții din Lahore au fost forțați să facă marșuri de patru ori pe zi sub soarele arzător al Indiei și obligați să salute drapelul englez. In alte orașe s'au lăsat bombe asupra caselor oamenilor pașnici.

Un sentiment de indignare generală cuprinse întreaga țară și sângele vărsat a pecetluit unitatea indo-musulmană. Increderea în dreptatea britanică a dispărut cu totul din sufletul supușilor săi din India.

La acest lucru au mai contribuit și sentimentele rău voitoare ale Angliei față de Turcia.

Până aci Marea Britanie fusese considerată ca protectoarea Islamului pentru musulmani — cei mai credincioși supuși ai săi — și a fost o adevărată consternare în rândul lor, atunci când au aflat că o cruciadă se organiza în Anglia sub impulsia unor personalități însemnate ca lordul Robert Cecil, lordul Bryce etc., pentru expulzarea turcilor din Constantinopol și nimicirea Turciei ca națiune.

Meeting-uri de protestare sprijinite de indieni s'au organizat în întreaga Indie.

Conferința musulmană panindiană reunită la Amritsar în Decembrie 1919 în acelaș timp cu congresul național indian, a trimis a delegație musulmană prin toate Capitalele Europei pentru a apăra drepturile Turciei ca națiune.

Delegația găsi în Franța o primire mai simpatică decât în Anglia.

Primirea aceasta a avut de rezultat pierderea ultimei rămășițe de încredere care o mai aveau în justiția britanică.

Criza indiană intră în faza de agitație, care pare că va continua până la recunoașterea deplină a drepturilor acestei țări.

Evenimentele zilei

Au fost numiți prefecți d-nii:

Petre Fântâneni, la Iași; Chirculescu, Putna; Teodorescu, Roman; Hangam, Botoșani; Niculescu, Vâlcea, Rășcanu, Vaslui; Paul Rădulescu, Vlașca.

D-l Constantin Brătianu a fost numit secretar general al președinției Consiliului de Miniștri.

D-l Gheorghiu Director general al vămilor a fost numit secretar general al Ministerului Muncei și Ocrotirilor Sociale.

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Congresul ziariștilor din Ardeal

— Dezbatarile. — Noul comitet —

(Dela trimisul nostru special)

Ziua I.

Brașov 20. — Congresul ziariștilor din Ardeal, s'a deschis în sala de redacție a „Gazetei Transilvaniei" în semn de omagiu pentru cel mai vechi ziar românesc. Au luat parte numeroși ziariști din Cluj, Timișoara, Brașov, Sibiu și chiar un reprezentant al presei române din America: Părintele Bordea. Din partea Asociației Presei Române asistă însăși președintele ei, d-l Constantin Mille, iar Sindicatul presei române din vechiul regat este reprezentat prin d-l Iosif Nădejde.

Congresul este deschis de d-l I. Agârbiceanu, președintele Sindicatului presei române din Ardeal.

D-sa arată activitatea rodnică a Sindicatului. In timp de un an — spune domniasa — aceasta organizație a reușit să strângă rândurile ziariștilor și să evolte sentimentul colegialității. Deasupra luptelor de partid — inevitabile, din cauza partidelor politice — sindicatul a reușit să păstreze colegialitatea ziariștilor, a aplanat conflictele dintre patron și gazetari. Aceasta activitate rodnică a avut răsunet; încrederea opiniei publice o dovedește precum și numeroasele donațiuni făcute sindicatului, dintre care cea mai însemnată este acea de 200 mii de lei, făcute din excedentele direcțiunii aprovizionării din Transilvania.

A reușit să strângă legăturile cu organizațiunile similare din țara. In încheere președintele salută pe reprezentantul Asociației Presei Române, dl C. Mille, unul dintre primii gazetari și care a luptat o viață întreagă ca să orienteze opinia publică și să ridice presa la nivel superior, salută pe dl Iosif Nadejde, reprezentantul Sindicatului presei române din vechiul regat, unul dintre cei mai distinși luptători cu condeiul.

Se dă cuvântul apoi d-lui Braniste (Brașov) care urează bun sosit congresiștilor, în numele brașovenilor.

Domniasa arată că la Brașov, la „Gazeta Transilvaniei" au fost primii gazetari profesioniști din Ardeal, dar mai toți au avut un sfârșit tragic. Ca de exemplu: Maior, Silvestru Moldovan, Pop, Augustin Paul, cari au murit în casa de nebuni. Dacă ar fi fost în vremea aceea o organizație a presei, aceasta s'ar fi îngrijit poate de sănătatea și de situația lor materială.

Se bucure că Sindicatul presei române din Ardeal a înțeles acest lucru și urează spor la munca congresului.

Dl C. Mille, președintele Asociației presei române, spune că este adânc mișcat când vorbește în casa lui Barit și Mureșanu, în localul celei mai vechi gazete din Ardeal. Salută în numele Asociației presei din București, congresul și se bucură că s'au strâns legăturile dintre ziariști. Mai rămâne acum spune d-sa să se unească sufletele, care se deosebesc fiindcă au trăit serarat, sunt acum din cauza această mentalități deosebite. Presei i-se îi se vine cinstea să facă o mare națiune unitară.

Presa frivolă să învețe seriozitatea dela presa din Ardeal, iar aceasta de la cea din București, — informațiunea.

D. Iosif. Nădejde arată importanța legăturilor de solidaritate în re București și Ardeal. Intre primele datorii a'e Sindicatului trebue să fie ridicarea nivelului moral și cultural al ziariștilor pentru ca corpul gazetăresc să fie cât mai select.

Se bucură că participă la congresul care dezbate contractul colectiv și spune că-i va recomanda la București,

Seria cuvântărilor sfârșindu-se d. I. Dragu, citește raportul despre activitatea morală a Sindicatului, iar d. Leonard Paukerow dă cetire raportului asupra activității materiale.

După aceasta să la în discuție contractul colectiv. Se încing desbateri cari durează până la ora 9 seara.

(Asupra acestor desbateri precum și asupra rapoartelor, vom reveni cu amănunte în numărul de mâine.)

D. I. Agârbiceanu, anunță, că d. Constantin Mille, a donat 10 mii de lei pentru Sindicatul presei române din Ardeal. In numele Sindicatului, d-sa mulțumește pentru gestul frățesc al organizației din regat.

Leonard Paukerow propune ca aceasta donațiune să nu fie incorporată la fondul general al Sindicatului, ci să servească pentru acordarea de premii ziariștilor cari vor scrie studii de ordin ziaristic, cu ajutorul căror premii să se înlesnească călătoriile în străinătate.

D. Iosif (Brașov) propune ca această donație să fie administrată separat ca „fond al Asociației presei din București" pentru scopuri culturale.

Ambele propuneri se admit.

Ziua II-a.

Se continuă discuția asupra contractului colectiv. Se ia în desbatere chestiunea creerii unei case de ajutor și unei case de pensiuni pentru breasla ziariștilor.

D-nii I. Dragu, Leonard Paukerow și C. Humureanu au fost însărcinați cu facerea regulamentului.

Congresul hotărește apoi se se facă o adresă oficială către Epitropia Fundației presei române, cu sed. Sibiu, pri care se cere ca cele 300 mii lei, adunate prin colecte publice pentru fondul ziariștilor. să fie date spre administrare Sindicatului.

Se hotărește participarea la congresul general al asociațiilor de presă din România.

Pentru mărirea fondului necesar clădirii unui cămin al presei, s'a hotărât să se facă o intensă propagandă și să se apeleze la publicul bine voitor pentru a contribui.

Se aprobă propunerea delegatului presei române din America părintele Bordea, ca să se facă odată pe an. în Ardeal, săptămâna presei cu colecte publice serbări, reprezentații teatrale și cinematografie, în scop de a aduna fondurile necesare căminului.

Apoi se procedează la alegerea noului comitet.

Au fost aleși: Președinte, I. Agârbiceanu, vice președinte, d-l Tomescu; secretar, I. Dragu; casier, Leonard Paukerow; membrii: A. Hodos, C. Humureanu și M. Procopiu, toți din Cluj; Braniște și Iosif (Brașov), I. Soricu (Sibiu și St. Vlădescu (Timișoara).

Cenzori au fost aleși domnii: Clopotel, D. I. Cucu și A. Vasilescu.

S'a hotărât apoi ca al doilea congres al ziariștilor din Ardeal să aibă loc la Cluj.

Cu aceasta congresul a luat sfârșit.

După masă, toți congresiștii au făcut un pelerinaj la mormântul lui Mureșeanu, unde s'a depus o mare coroană de flori.

Sindicatul presei române din Ardeal a donat 500 de lei pentru căminul studențesc „Mureșanu".

In numărul viitor vom publica amănunte asupra desbaterilor congresului.

Știrile zilei

In localul dela Majestic a clubului partidului național partidele opoziționiste au ținut o consfătuire comuna. Din partea partidului național ardelean au vorbit Dl Vaida și sever Dan, în numele partidului poporului, fostul ministru Petrovici și Dl Pleșoianu, din partea democraților dl Iorga. In decursul consfătuirei s'a ivit ideia ca toate partidele opoziționiste să meagă în alegeri cu liste comune.

Partidul țărănesc n'a primit această propunere. Partidul d-lui Take Ionescu, n'a participat la consfatuire, înainte de deschiderea ei trei foști miniștrii takiști s'au prezentat D-lui Alexandru Vaida căruia i-au transmis mulțumirile guvernului trecut pentru acțiunea depusă de către partidul național ardelean, în sprijinul consolidării.

Dezmințirea alianței militare între Polonia și Cehoslovacia.

Praga 20 Ian.

Din Praga ni-se telegrafiază, că la intrunirea Comisiunei Externe, Beneș răspunzând la interpelarea unui deputat german, ar fi declarat, că între Cehoslovacia și Polonia nu există nici un pact militar, ci numai unul politic.

Asupra acestui acord tratativele sunt încă în curs.

După încheerea definitivă a acestui acord, rezultatul se va publica.

Citiți „Infrățirea"

Expediarea cerealelor imobilizate

— Condițiunile de Indeplinit —

In legătură cu instrucțiunile comisiunei superioare de cereale și ca o complectare a ordinelor C. F. R. date până în present privitoare la transportul cerealelor imobilizate, s'au dat erl tuturor șefilor de gă i următoarele noui dispoziții,

Orice autorizațiune sau adeverință de cumpărare și mișcare de grâu, secară și făină, nu este vatabilă decât pentru cantitatea înscrisă în ea de către autoritatea care a eliberat'o și respectiv pentru transportul indicat.

Dacă transportul întregei cantități nu s'a putut face dintr'odată, se va nota pe contra pagină a adeverinței fiecare transport în parte la data când s'a făcut.

La terminarea transporturilor șefui stației de destina ie, după ce va verifica și va nota cantitățile aduse va anuala autorizația și apoi o va trimite comisiunei superioare de cumpărare, pentru eventualul control.

De cătră în mod obișnuit fiecare autoritate care stăruia pentru aprovizionarea orașului s'au județului respectiv își trimite un delegat al sau, care să se ocupe cu cumpărarea mărfii și transportarea ei la punctul de destinație, acești delegați trebue să aibe asupra lor o delegațiune scrisă și acte de indentitate pe cari șeful de stație de la predare le va cere și numai dacă acele acte coincid cu cumunicările și numerele din autorizația sau adeverința dată de comisiunea de cumpărare respectivă, se va lăsa liber transportul convingându-se prin această că autoriza la sau adeverință nu este trecută în posesia unei persoane străine.

Pentru mișcarea cerealelor supuse regimului imobilizării, fie pentru interiorul județului, ori dela un județ la altul însă în interiorul aceleiași direcțiuni regionale autoritatea sau particularul care a obținut autorizația de ridicare de sub imobilizare, urmează a cere printr'o petițiune numărul necesar de vagoane specificat în autorizație sau adeverință, dela comisiunea regională de transporturi (C. R. T.) iar pentru mișcarea acestor cereale dintr'o regională în alta, petițiunea va fi adresată comisiunei centrale de transporturi (C. C. T.)

In baza aprobărei date de C. R. T. sau C. C. T. șeful stației de încărcare e dator să pună la dispoziție vagoane în numărul și la data stabilită prin ordinul de aprobare.

Șefii de stațiuni vor comunica săptămânal atât regionalei respective și biroului M. 3 direcțiunea serv. mișcărei București cât și ministerului de interne (Comisiunea superioară de cumpărare), când a executat definitiv transporturile aprobate pe baza unei autorizațiuni, cu indicarea n-rului autorizațiunei și a persoanei, autorității sau instituțiunei pe numele căreia era dată autorizația.

Fiecare șef de stație este dator să avizeze pe verso adeverinței, transporturile efectuate până la complectarea numărului de vagoane.

La punctul de destinație, înainte de descărcare a transportului comisia județeană a locului, trebue să vizeze avizul sau fractul și numai după punerea acestei vize, șeful de stație va permite descărcarea.

Autorizația se predă șefului de stație, care dacă constată că s'a transportat întreaga cantitate aprobată, anulează autorizația și o trimite autorității care a eliberat-o, comisiunei județene de cumpărare sau ministerului de interne C. S. C.)

TELEGRAME

Prezentarea noului cabinet francez în fața Parlamentului.

Paris 20 Ian.

„Renter" anunță din Paris, că noul cabinet francez se va prezenta azi înaintea Parlamentului.

Socialiștii radicali au hotărât cu unanimitate că se vor abține dela votarea de încredere.

Partidul republican și cel socialist pregătesc un nou atac în contra actualului cabinet francez.

La prima intrunire a Parlamentului, comuniștii vor interpela pe Poincare în chestiunea situației politice externe și indeosebi cu privire la atitudinea actualului guvern față de Rusia sovietică.

Demisia lordului Curzon.

Paris 20 Ian.

Agenția „Reuter" anunță, că lordul Curzon își va înalța zilele acestea demisia. Succesorul lui Curzon va fi probabil lordul Derby, fostul ambasador al Angliei la Paris.

Soarta lui Enver-Pașa

Constantinopol 20 Ian.

După o telegramă din Constantinopol, Rușii ar fi făcut prisonier pe Enver-Pașa în luptele din Caucaz.

Enver va fi predat guvernului Kemalist.

Falșificarea unor efecte române la Paris.

In chestiunea titlurilor românești, ziarul „Figaro", publică următoarele:

La cererea d-lor Albanel și Puel de Lebel, d. Jousse in, judecător de instrucție, a pus în libertate provizorie, contra unei cauțiuni individuale de 150.000 franci, pe d-nii Isaac și Fernand Bloch, financiari, implicați în afacerea fondurilor românești, falș stampilate.

In aceiași afacere, judecătorul a inculpat de complicitate de falș și a arestat pe d. Leon Bermann, rentier, care, posedând obligațiuni românești falș stampilate, pretindea că le deține dela un agent de afaceri decedat; însă un martor citat de el, tăgăduind cele spuse, judecătorul a emis contra rentierului mandat de depunere.

În sezonul de toamnă vopsește blănării în mod speial, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne
CZINK
CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

Starea semănăturilor din Ardeal în cursul lunei Noemvrie

Din cauza secetei din lunile Septembrie și Octombrie starea semănăturilor, începuse a deveni îngrijitoare, dar ploile căzute în Noembric a ajutat mult, astfel că grânele au răsărit și au continuat a crește, promițând o bună recoltă.

Aratul și semănatul care în anile trecute s'au făcut cu greu din cauza secetei, a continuat în această lună și în special în prima și a doua decadă cu mare febrilitate, astfel, că întreaga suprafață a pământurilor arabile a putut fi însămânțată. Spre sfârșitul lunei frigul fiind mai pronunțat și pământul înghețat a încetat lucrul pământului

In unele părți efectele secetei s'au resimțit mai mult. Astfel în județul Bihor grânele semănate în Septembrie au răsărit foarte greu și neregulat a âvut multe lipsuri, din care cauză unii dintre proprietari la sfârșitul lunei Octombrie le-au semănat din nou iar alții după ploile de la sfârșitul lunei Octombrie au completat lipsurile.

Tot din cauza secetei starea rapiței este mediocră. In județul Hunedoara și Satu-Mare starea acestor cereale este mai bună, fiind însămânțate pe o întindere mai mică.

Vile și pomii fructiferi

Vile sau tăiat și îngropat în bune condițiuni aproape peste tot locul, în județul Arad în timpul lucrărilor pentru tăiat lemne de foc și rădăcinelor a intervenit timpul ploios și în urmă un frig mare urmat de zăpadă, din care cauză, îngropatul a întârziat. Abea dacă s'a îngropat o pătrime din terițoriul plantat cu vii.

In cursul acestei-luni s'au executat curățitul pomilor de omizi, gunoitul și curățatul livezilor de pomi.

Fânețele și pășunele

Temperatura prielnică și ploile au contribuit la întărirea lucerne și trifoiului semănat în primăvara anului trecut. Vitele au continuat a merge la câmp în timpul zilei. In unele locuri pășunele au mai dat o vară hrană, însă foarte slabă.

Starea animalelor

In general animalele au fost sănătoase însă în multe părți slabe din cauza lipsei de hrană suficientă. Febra aftoasă care apăruse în cele mai multe județe poate fi considerată ca stinsă.

In jud. Timiș au fost câteva cazuri de antrax și câteva cazuri de morvă.

In jud. Sibiu și Făgăraș s'a declarat câteva cazuri de vărsat iar în jud. Mureș Turda pesta porcină continuă și face ravagii în acele comune unde nu s'au luat măsuri de combatere.

Cazuri de antrax, pesta porcină și scabie s'a semnalat și în județul Bihor.

Muncile Agricole

Muncile agricole s'au făcut normal iar lucrătorii au fost suficienți. Animalele de muncă deasemenea. Lipsă de mașini și instrumente agricole nu s'a resimțit. Prețul muncei a variat după județe. In general prețul a oscilat între 8-18 lei pe zi cu brațele, 40-60 cu carul, 50-80 ziua cu plugul cu 2 boi.

Observări diverse

Timpul călduros și ploile de la începutul lunei Noembrie au contribuit foarte mult la ameliorarea stărei semănăturilor precum și la continuarea însemânțărilor așa încât putem zice că în ținutul transilvănean s'a semănat aproape întreaga suprafață destinată semănăturilor de toamnă, iar starea lor actuală ne dă speranțe pentru anul ce-ne vine.

In unele județe sau înmulțit șoarecii de câmp dar nu au făcut pagube prea mari.

Vitele sunt în general sănătoase, dar sunt câteva slabe din cauza insuficienței furajelor.

Din această cauză prețul lor este destul de scăzut față de porci al căror prețuri s'a mai urcat. In unele județe cum este Târnava-Mică, Huedin prețurile la vite s'au mai urcat în urma cererilor pentru export ca e împuținează animalele.

Serviciul sericicol a luat măsuri pentru începerea lucrărilor în vederea campaniei viitoare.

Starea albinelor este îngrijitoare din cauza lipsei de hrană. Se prevede că multe familii vor pieri de foame, Zahărul din comerț fiind foarte scump agricultorii nu se pot aproviziona cu acest aliment pentru hrana artificială a albinelor. Stupăritul trece actualemente printr'o grea criză.

„UNIREA“
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cărfonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vârsat.
Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiseril, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane englezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artiștii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reușită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

Bitumul Matițza s. a.
Capital social Lei 6.000.000
Centrale Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.
Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele Bitumului, ca asfaltare izolație la case, acoperișe din ciment de lemn (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

Cea mai distinsă marcă „Cognac Medicinal Marty“ Siria (Világos) recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvălescență. 1049

Mare desfacere
Articole de modă pentru dame
1238
Prețuri reduse la
GRÜNWALD ȘI STEINER
CLUJ, Piața Unirii 12.

! Articol Mondial !
LUXOR'S CORON BLUE
1357
Coțcă engleză indispensabile la văruit și albăstrit. — I-a calitate. — 1 ladă 32 pachete. — 16 pachete de ¼ kgr. și 16 pachete de ⅛ kgr. — 129 bc. pentru 200 Lei trimite prin poștă:
Fabrica chimică „LUXOR“ Cluj
Telegram: Luxor, Cluj
Telefon: 12-97. En gros!

Articole frumoase de droguerie
au sosit la parfumeria
D'or
Piața Unirii No. 5. 1285

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

Voești să trăești o sută de ani în sănătate?

Folosește spirtul sărat „DIANA“
1230 Nu primi imitațiuni!

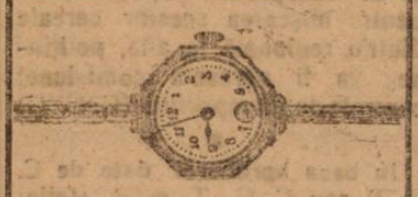
Ceasornicele de mare precizitune
„Longines“
în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul
Fenyö și Braunfeld
Cluj, Piața Unirii No. 9
916 Telefon No. 330

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă execută cu prețuri avantajioase
Salonul de modă alui
Wartenberg
Cluj, Calea Victoriei 13 1275
fostul conducător al salonului de modă „Venus“

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu prețul original al fabricei.
1076

Citiți în Pag 8-a.

Reclama este sufletul comerțului

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE 23 jug. in „Gelia dülö" ori s'ar putea schimba cu o casă constătătoare din 3 camere și grădină. Coloman Dunky Piața Unirii 10. 1408

DE VÂNZARE Căruța pentru bolnavi, Căruță pentru bolnavi în cameră, Mașină de fiert, Mașină de fiert cu gaz, Un gaz rejo, diferite mobile, lampe. Str. Mikó 34. 1406

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 67.

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.

1393 **Economie**

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi.

Văd. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magaziu cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Moților No. 7.

L. C. Hardtmuth si Karol Majers fii.

„TRASSIA" SOC. ANON. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV. DEJ. fabrica trass, trass-var și ciment de trass.

TRASS înlocuește cimentul scup de Portland după felul construcțiunei total sau parțial, corespunzând pretențiunilor edile. Prospecte și certificate oficioase gratuite. Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcțiuni mari. 1401

TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!

Reprezentanți în toate centrele industriale.
Scrisori și telegrame: TRASSIA—DEJ.
Reprezentant pentru județul Cojocna și Turda-Arieș: Inginer FERD. HANN, CLUJ, Strada Ciparia No. 3.

Magazinul de mode „BARZA"

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 11, e izvorul cel mai convenabil de târguit.

1342 Prețuri solide fixe.

Telefon 957. Telefon 957.

În atențiunea exploatoarelor industriale și exploatoarelor comune!

Oferim pentru furnizare promptă:

Carbuni de ocnă prima calitate din valea Jiului.
Cărbune de piatră Oligocenic având 5000 calorii cu lustru negru în bucăți potrivit și pentru încălzirea locuințelor, tot calitatea aceasta și de ocnă.

Mai departe: pentru cazane mai mari, mori, fabrici de spirt și cărămizi cărbune brun de ocnă și în bucăți având 3400 calorii.

Despre vagoane și permisuri ne îngrijim noi.

Adresa telegrafică: „Recomp". Telefon interurban: 130

Anton Reck și Soțul mari comercianți de cărbuni Cluj, Strada Izabella No. 5. 120

Se caută o Domnișoară

la Administrația ziarului „Infrățirea". Se recere cunoștința limbei române și maghiare în cetit și scris

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare întreprindere de acest soi din întreaga Românie, având centrala la București și prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

În ambele sale magazine din CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7

se găsesc zilnic carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate preparate în sistem de Praga. 1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatine cu carne

Mare desfacere de 1087

Jucărei pentru copii

mărunțișuri, tricotage, modă pentru domni, articole de lux și de modă la:

Ludovic Albisy

Calea Victoriei No. 10.

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funționarii publici și particulari, precum și familiile lor. 1283

PLUVIUS

Stingătoare de foc

furnizabil prompt din depozitul SUCURSALEI

JACQUES PAUCKER

TIMIȘOARA

Str. I. C. Bratianu 6.

1374

Adalbert Fischer & Comp. Cluj

Calea Regele Ferdinand (Ferenc József-u.) Nr. 61

Fabrică de mobile, magazin de mobile și atelier de tapetărie.

Fondat la anul: 1900.

Aranjamente pentru dormitoare începând cu Lei 4500·—

1326 Radio 1831

BANCA CENTRALA

pentru industria și comerț s. a. în CLUJ

Capital societar: **Lei 50.000.000·—** Fond de rezervă: **Lei 16.000.000—**

LEGĂTURI DIRECTE CU STRĂINĂTATEA. **EXPORT—IMPORT.**

Secția de bancă

se ocupă cu tot felul de afaceri bancare, financializări, escont, lombard, credite de contcurent, incasso, plăți în interiorul țărei și în străinătate.

Primește **depuneri** spre **fructificare** totdeauna pe lângă cel mai urcat procent de interese de prezent: în cont-curent 4½% netto, pe libel de depuneri cu abzicere reglementară 5—5½% netto, pe libel de depunere cu termin fix de 1 an 6% netto și după sume mai mari.

Darea după interese o plătește institutul.

Secție de mărfuri

prin sub secțiile ei de coloniale și de textile de tranșează tot felul de operațiuni comerciale în cont propriu și în comisiu.

Secția de cereale

se ocupă cu comerciul de cereale și producte agronomice, cultivînd exportul cu gros.

Secția industrială

naționalizează industrii existente și creiază noiu rami industriali, cari nu sunt în țară.

Secția de organizare

execută complectarea rețe ei filialelor, organizează controlul intern, lansează circulare instructive de interes general, face acviziția și propaganda necesară.

Prin Secția americană a stabilit legătură cu frații nostri din America spre deplină mulțămire a acelora

Depuneri spre fructificare, Dollari, asignate și cecuri americane se primesc și la:
Banca Centrală, Filiala ALBA-IULIA, (fosta bancă „Iulia".
Banca Centrală, Filiala ARAD, Piața Boros Beni No. 3.
Banca Centrală, Filiala HAȚIEG, (fosta banca „Hațiegana".
Banca Centrală, Filiala ORADEA-MARE, (fosta banca „Sentinela".
Banca Centrală, Filiala SIBIU, Strada Cisnădiei No. 7. II.
Banca Centrală. Filiala TURDA, (fosta banca Arieșana).

Sprijiniți BANCA CENTRALĂ căci este cel mai mare institut pentru industrie și comerț al nostru înființat cu capital curat românesc-ardelenesc.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

1398 S'a deschis!

Salonul Central de manichiur pentru Dame

CLUJ, str. Regele Ferdinand 13 (în curte).

Péterfy Juliska

execută personal spălatul părului și toate lucrurile de braușa aceasta. Cumpărăm păr căzut și tăiat!

Intreprindere de transport

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biuron pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 1328

Uzina electrică a orașului!

Conducerea societății „GANZ"

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 39.

(Palatul Széky)

Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă liferă instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. 148

Situația evreilor ruși refugiați din Ucraina

Memoriul adresat Conferinței universale evreești de ajutor din Paris.

In cursul tristei epoci când turburările din Ukraina întindeau jaful și crima pretutindeni, evreii, văzând că nimeni nu le vine în ajutor, începură să părăsească, rând pe rând căminurile lor.

Numeroase familii din gubernia Kiew, din Podolia și Volhynia, plecară spre Nistru pe care sperau să-l treacă, după promisiunile făcute lor de contrabandiști, pentru a de mâna cu semenii lor din Basarabia. Ajunși însă în fața Nistrului ei văzură că sunt înșelați. Exterminații, jefuiți de banditi, ei părăsiră ambe e țărmuri păzite în mod sever.

De întors nu se puteau întoarce Căminurile lor erau distruse. Cei mai mulți nu mai aveau posibilitatea de a călători. O parte n'au pierdut nădejdea de a trece granița și au rămas în apropierea Nistrului.

Câteva date precise

Așa s'au îngrămădit în satele și orașele de pe malul ukrainian al Nistrului, familiile evreești din peste 80 de localități în care au avut loc progromuri.

In orașele principale ca Tiraspol, Majerilew, refugiații sunt în număr mic fiindcă autoritățile au o atitudine mai severă față de ei. Dimpotrivă, în orașele mici ca Jangourlik, Rybnitza, Rașcow, Kaminka, Postschanki, Jărongo, Zigonka, Yampol, și altele sau grămădit câte o sută și mai mult, transformându-le cu încetul în azile, spitale, case de nebuni și orfelinate.

Agenții de tot felul contrabandiști și speculatori au început să mișune în jurul acestor nenorociți și să facă fel de fel de afaceri cu dânșii. Fugarii cari nu mai aveau putere ca să aștepte s'au aruncat în Nistru. Cu copii mici în brațe, întovărășiți de bolnavi și de bătrâni, ei se cățărau pe dealurile înalte, în timpul nopței, se adăpostesu prin păduri, timp de trei patru zile, iar la urmă erau prădați de acei cari le promisese să-i treacă Nistrul. Mulți s'au înecat, foarte mulți au fost uciși și cadavrele lor zăceau neîngropate, pradă câinilor.

Dintre acei cari au rămas în viață, unii au fost arestați fiind supuși la chinuri îngrozitoare. Cu toate acestea, curentul de emigrare n'a putut fi stăvilit

Ca în timp de război, victimele cădeau în mass și trecând peste ei, alții veneau spre frontieră.

Cei mai norocoși dintre dânșii izbuteau să treacă în Basarabia.

E greu să stabilești numărul refugiaților, doar în orașele pe care le-am citat se găsește cam vre-o 25.000 fără a socoti pe acei cari se găsesc la 50 de verste de Nistru (la Balta, Șavran, Kriwoe, Osero Khachzewata și alte orașele).

Mulți zac acolo de câteva luni și unii chiar de un an. Alții au fost întorși în Ukraina.

Organizarea refugiaților

La început refugiații nu aveau nici-o organizare, dar pe urmă inimi caritabile le-au venit în ajutor: Li s'a oferit locuințe, la urmă și haine, deși nu prea aveau nici ele.

Notabilii evrei n'au făcut nimic pentru ajutorarea refugiaților de frica autorităților care luaseră o atitudine severă contra lor.

Populația văzând că aceștia erau scoși de sub scutul legii, s'au dedat la excese; bătrânii fură bătuți, fetele violate, etc, și nimeni nu le apăra. In fine s'au găsit câțiva filantropi. Ne mai putând suferi astfel de nelegiuiri le-au luat apărarea. In luna Februarie s'a adresat un memoriu la Moscova și apoi la Harkow în care s'a relatat situația penibilă a refugiaților și atitudinea funcționarilor față de dânșii. O delegație specială a fost trimisă la „centru".

Rezultatul a fost satisfăcător, emigrarea autorizată cu condiția ca să se prezinte garanțiile necesare că vor putea intra în România.

Lipsa de învățători în Ardeal

Un număr foarte mare de prefecți din Ardeal au înaintat resortului de fustrucție din Cluj un alarmant memoriu prin care se spune că 50 la sută din școlile primare dela sate, ale Ardealului au trebuit să fie închise pentru că învățătorii au demisionat, goniți de lipsuri și nici un fel de ajutor material nu se dă pentru școlile primare dela țară.

Pentru a se putea preciza dezastrul ce așteaptă prin producerea acestui fapt e de ajuns să spunem că în timp ce 50 la sută din școlile românești din Ardeal au fost închise, ungurii și toate celelalte naționalități sacrificând totul, și au dubiat aproape școlile lor și în special cele dela țară:

Rusia la conferința dela Genua

Guvernul sovietic a primit invitația la conferința din Genua. Sosind la Genua, guvernul sovietic va fi legat de rezoluția adoptată de Consiliul Suprem din 6 Ianuarie.

In cele șase articole ale acestei rezoluțiuni se prevede că nici o națiune nu trebue să dicteze altela sistemul ei de guvernământ și condițiile vieței ei economice, că bunurile și drepturile străinilor trebuesc respectate, că datoriile trebuesc recunoscute, precum și executarea contractelor, că comerțul trebue să găsească peste tot locul condițiuni financiare și monetare care-i vor oferi garanții îndestulătoare, că nici o națiune nu trebue să întreție o propagandă subversivă la alte națiuni și că în fine ori ce națiune va trebui să se obțină de a ataca pe vecini. Dacă, scrie Temps, guvernul sovietic va fi legat de această rezoluție și puterile cari vor fi la Genua îl vor sili să se ție de cuvânt se va putea spune că există cel puțin un început de garanție pentru toate statele limitrofe ale Rusiei. In cazul însă, când rezoluția din Cannes ar fi pusă din nou în chestie la Genua, atunci conferința din Genua riscă de a deveni sterilă.

•

Un mesagiu din partea sovietelor — ca răspuns la invitarea ca Rusia să participe la conferința din Genua — cere ca această conferință să se ție la Londra întrucât de aci delegația sovietică are legătură directă cu Moscova pe când din Genua comunicațiile sunt anevoioase și complicate.

Dacă însă nu s'ar strămuta sediul conferinței, mesagiul rus spune că nu va fi posibil lui Lenin să vie în persoană la conferință și, în acest caz, delegatul sovietelor va fi d-rul Rakovski.

DACA DOREȘTI SA CUMPERI

MOBILE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely și Réti

Fabrica de mobile transilvaneana. Societate pe Acții.

Plecând în străinătate primim comenzi de

PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner

cu prețul original al fabricelor, primul și cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbăm piane vechi cu prețul cel mai mare. Comenzi primim până în 10 Februarie 1922.

I. TRISKA Cluj, Str. Segusa (fosta Bartha M.) No. 14.

Repertoriul Teatrului Național

Sâmbătă, 21 Ian. 1922, se va relua frumoasa Comedie a lui Carlo Goldoni: „Hangița", în rolurile principale vor apare d-nele: Olimpia Bârsan, M. Ignătescu-Dobrescu, M. Adamidi și d-nii: N. Neamțu-Ottonel, Al. Ionescu-Gnibericon, Angelo Stătescu, etc.

Duminecă, 22 Ian. 1922.

matineu: „Heidelbergul de altădată".

seara: „Manevrele de toamnă".

Pretutindeni

în Ardeal

se citește

ziarul INFRĂȚIREA

Doamnele și Domnișoarele care țin să aibă un obraz alb și curat să întrebuințeze în toate zilele numai

CREMA, PUDRA și SĂPUNUL

— FLORA —

Aceste produse renumite sunt cu totul nevătămătoare de oare-ce nu conțin plumb, mercur, bisnuit sau vre-o altă substanță vătămătoare.

LAPTELE de Crin FLORA

dă o albeață uimitoare obrazului, brațelor și decolteului fără a fi vătămător.

PASTA de DINȚI BUCOL

întreține higiena gurei albește dinții și îi ferește de boală.

Representant și Depozit General

S. LINDENBERG București, Str. Stelin 23.

1866

Cumpărăm în permanență:

Coarne, unghii de bou și debivoli. Păr de porc, devită, coame și copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne și tot felul de rămășițe de tăbăcărie:

Fabrica de mărfuri din coarne și oase s. p. a. Cluj,

Calea Ștefan cel Mare No. 4

Telefon No. 3-14 1184

Industria Sârmei S. A.

Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuța postală 12).

Telefon: 347.

Adrs. telegr: Ferrum.

Fabrica: Ghiriș-Arieș (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.

Produce zilnic 2 vagoane sârmă și cuie.

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE

LITOGRAFIE

Secția fotografică „FOTOGLOB"

ZINCOGRAFIE

TURNĂTORIE

— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări întiniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legă- Fabricațiune de plicuri comerciale, torie de cărți. oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiseril și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE Călimări și garnituri complecte pentru Biurouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.

Ateliere moderne pentru pozări individuale, mări fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alterabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țara în fine tot ce se înrudește cu această branșe

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură.

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.

SEDII: C. Sfetea, Calea Moților 62-64 și Calea Victoriei 68 Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob, Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7 TIMIȘOARA, Piața Tepeș-Vodă 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj

BIBLIOTECA CENTRALA ... ASOCIAȚIUNII ... SIBIU

Anul M. No. 427 **Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini** Miercuri 25 Ianuarie 1922

Înfrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj Gratuit

Onor. Muzeul Asociațiunii

Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STR... NIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. SUB CONDUCEREA ... Director: D. TO... Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Zboară...

de prof. **Iosif Popovici**

Zboară vorbele, zboară minciunile, zboară calomniile, zboară chiar persoanele, zboară, pentruca să lățiască ura neîmcârmă și au pierdut — în urpăcată a acelora, cari au fost la ma incapacității lor puterea — și răstoarnă totul în calo. E trist și e antipatriotic a mări și lăți ura între frați. Te prindo mirarea, cât a putut să degenereze lumea, ca unii dintre neîndestuliți, să facă, să apară gazeta oficială a unui partid în doliu și să afirme că îngroapă libertățile publice. Acest caz morbid al unei apariții patologice e dovada cea mai eclatantă de patriotismul îngust al naționalilor de dincoaci de munți. Acest partid are cel mai puțin dreptul, să se vaete, deoarece d. Ionel Brătianu le-a cerut colaborarea și'n al 11-lea ceas. Și da că ei au refuzat-o, vina nu e a d-lui Brătianu. Și'n fine, să nu uite acei, cari cred că conduc Ardealul și Banatul, că numai ei ar fi adevărații reprezentanți ai voinții și ai intereselor poporului. Au solicitat cuvântul de ordine al Majestății sale Regelui, și înțelepciunea Regelui s'a pronunțat — însărcinând pe d. Brătianu — cu compunerea cabinetului. Profeția misterioasă a unor privilegiați ai voinții a fost mincinoasă, speculațiile constituționale asupra prerogativelor Coroanei și asupra drepturilor și datoriilor cetățenilor adevărat patrioți, s'au dovedit de false, iar urletul lupilor a stins farul idealului național și bidra cu capul spart a fugit din fruntea poporului în munții Mehedințului, ca să-și caute fratele pestilent, șarpele înveninat din întunecăturile dela Mehadia.

A lăți minciuni și a speria lumea și așa necăjită și îngrozită de grija traiului e lucru necreștinesc și nepatriotic. Partidul liberal nu vine să dărâme și să nimicească, el vine să întărească și să clădească. Acel partid, care e nașul botezului sfânt al României-mari, nu poate lucra cu arme josnice și nu va alunga slujbașii credincioși și muncitori ai statului român. E o crimă socială, aceia ce fac acei irresponsabili, cari sperie lumea cu diferite minciuni într'un mod nerușinat.

Partidul liberal are la activul său cele mai frumoase fapte din istoria neamului și prin forța sa intelectuală, morală și materială va lucra din răsputeri pentru consolidarea țării și pentru întărirea neamului. Nu nimicind pe compatrioții noștri va lucra, va aprecia toate forțele productive, va respecta drepturile tuturor, va semăna în calea sa dragostea cetățenească, va asigura traiul, liniștea și nu va exploata avutul unora spre îmbuibarea trântorilor și paraziților statului. Nu e adevărat, ce se vorbește. Partidul liberal va lucra spre fericirea tuturor cetățenilor, căci numai așa poate fi țara liniștită și numai așa poate progresa și împlini misiunea ei nobilă în orientul Europei.

Știrile zilei

Botezul A. S. R. Principelui Mihai a fost fixat pentru Duminecă 22 Ianuarie Solemnitatea va avea loc la Palatul Regal.

La vederea solemnității a sosit în Capitală Generalul Dușmanis trimisul special al M. S. Regelui Greciei.

•

Unele partide intenționează alcătuirea unui bloc politic al cărui scop să fie îndeletnicirea cu tot felul de agitații ni. Promotorii acestei mișcări sunt D-nii Iorga Marghiloman și Vaida. Inițiatorii acestui bloc al urei nu au putut reuși să-și pue în aplicare scopurile lor meschine, întrucât el s'a desfăcut înainte de a se naște țăraniștii și takiștii au eșit din această coaliție.

•

Miniștrii se vor întruni astăz la orele 10 în consiliu pentru a discuta importante chestiuni la ordinea zilei, între care complectarea cabinetului precum și noulle numiri care urmează să se facă în administrație.

•

D-l Vintilă Brătianu, ministru de finanțe a amânat fără termen predarea declarațiilor de impozite.

•

Decretul regal pentru dizolvarea Corpurilor Legiuitoare fixarea datei noilor alegeri va apărea Luni 23 Ianuarie în Monitorul Oficial. Tot pe aceiași zi va apare și manifestul program al partidului liberal către popor.

•

Duminecă seara va avea loc o întrunire a reprezentanților organizațiilor județene a partidului național-liberal, cu care ocazie se va face data definitivă a alegerilor.

„Patria" e cernită...

Numărul de eri al ziarului „Patria" a apărut îndoliat, cu prima pagină prinsă într'un hotărât chenar negru.

Am stat o clipă, mirați, în fața acestei înfățișări lugubre, și ne-am întrebat asupra motivelor cari au impins organul partidului național să se impodobească de lumorman tare. Apoi am înțeles.

Da, are dreptate „Patria" să îmbrace, măcar pentru o zi, haina tristă a doliului. Ea simbolizează astfel rezultatele la cari a ajuns partidul național prin politica pe care a făcut-o până acum. Ce de speranțe, ale lui Iuliu Maniu, moarte, și ce de iluzii, ale noastre, înșelate!

Sugrumat, într'o vreme, de hatna strâmtă a regionalismului, partidul național din Ardeal era gata să-și dea obștescul sfârșit în brațele lacome ale Consiliului dirigent. Pe vremea aceea d. Vaida Voevod nu dăduse drumul lozincei sale: „Ardealul pentru Ardeleni" dar, în schimb, d. Victor Bontescu inaugura o politică... vamală față de vechiul Regat, care i-a făcut, de pe atunci, o meritată reputație de corectitudine.

Voind să scape de provincialism, partidul național a descălicat acum doi ani și jumătate la București, ca să-și caute tovarăși. Și l-a găsit: pe d-nii dr. Lupu, I. Mihalache și Virgil Madgearu. Incercând să guverneze cu asemenea competențe democratice primul guvern al României-Mari a căzut, după ce steagurile roșii comuniste nu fâlfâiseră decât pe tramvaele electrice ale Capitalei...

D. Iuliu Maniu a început atunci, din nou să pertracteze iar d. Vaida-Voevod s'a năpustit din nou asupra vechiului Regat. A pertractat d. Iuliu Maniu cu d. general Averescu și a pertractat cu partidul liberal. A atacat d. Vaida-Voevod pe „ciocoii" dela București, și a strigat foarte sincer, că era mai bine „sub Unguri".

Astăzi, partidul național vede roadele politicei sale. Orbit de un despotism ridicol, pretinzând să i se dea un complect monopol al Ardealului, cași cum acesta ar fi o „Bancă agrară" oarecare, partidul național s'a târgnit cu toată lumea și nu s'a înțeles cu nimeni. Nu s'a înțeles cu averescanii, nu s'a înțeles cu gruparea țărănistă, și nu s'a înțeles, acum în urmă, nici cu partidul liberal. Pentru partidul național nicio tovărășie nu e bună dacă nu-i aduce stăpânirea, fără control, asupra întregului Ardeal. Iată pentru ce, ieri, partidul național a votat pentru d. Tache Ionescu care n'are nici program nici partizani, și din care, vorba d-lui N. Iorga „se poate face orice".

Iată pentru ce astăzi, după atâta zbucium, partidul național a rămas să se reazime pe d. Al. Marghiloman, acest „ciocoi" reprezentativ al celei mai autentice oligarhii.

„Patria" are dreptate să lasă în lume în vesminte de doliu. Depunem și noi o lacrimă pe mormântul de-asupra căreia stăruie...

Intre Cannes și Genua

De sigur, că una dintre urmările negocierilor dela Cannes, e și demisiunea guvernului Briand, având ca prim rezultat o tărăgănare a rezolvirei problemelor europene. In prezent toate privirile se îndreaptă asupra Franței și asupra noului guvern francez, din care pricină trebuie să credem că soarta viitoarei conferințe dela Genua, ce va hotărî la Paris.

Chestiunea reparațiunilor de război în Franța, aceea a șomajului și crizei industriale din Anglia sunt principalele cauze englezi au căutat să le pună care oamenii de stat francezi și englezi au căutat nă le pună capăt în conferința dela Cannes, ajungându-se la concluzia că ele vor putea fi remediate într'o conferință la care să participe toate națiunile europene.

După Lloyd George, conferința dela Genua trebuie să asigure pacea europeană, la adăpostul căreia să se poată înfăptui reforma economică a Europei, în vederea acestui scop sprijinindu-se bine înțeles și pe participarea Germaniei, a Rusiei și chiar a Americei. Primul ministru britanic s'a arătat a fi foarte optimist, după ce a conceput acest vast plan de realizare economică, de pe urma căruia, el speră să ușureze mult situația dintre cele mai precare a politicei interne din Anglia.

Demisiunea d-lui Briand și încărcinarea d-lui Poincare de a forma noul guvern, s'au lovit de neîncrederea opiniei publice franceze, ea nefiind încă destul pregătită pentru ideia de concesiuni pe care urmează să le facă Germaniei și Rusiei.

Franța cere ca întâi să se reconstruiască regiunile devastate de război și ca siguranța ei să fie garantată din partea Germaniei și numai după aceea să fie rezolvită și chestiunea refacerei economice europene. Guvernul Poincare, din acest punct de vedere, se crede că el va face o politică mai hotărâtă decât aceea a d-lui Briand. Oamenii de stat germani nădăjduesc că noua politică a Franței va avea ca urmare agravarea conflictului franco-englez.

Germania pune deci din nou toate speranțele sale în Anglia. Aceste speranțe vor fi înșelate, dacă populația germană crede că Anglia e stăpânită mai mult de gândul ca să întărească Germania, decât de a reînoi propria ei refacere economică.

E sigur, că schimbările de personagii cari s'au produs în politica Franței, vor avea o mare înrâurire asupra situației din Europa. Posibilitatea apropierei dintre d-nii Lloyd George și Poincare, va hotărî mersul crizei economice europene. Lumea așteaptă cu multă nerăbdare, desfășurarea evenimentelor care se vor produce, între Paris și Londra.

Rezultatele primelor convorbiri dintre d-nii Lloyd George și Poincare, după constituirea cabinetului francez, ne îndreptățesc să credem că înțelegerea franco-engleză va fi menținută. Noul guvern francez, fără îndoială, că va continua politica urmată de d. Briand.

Preparațiunile în vederea conferinței dela Genua au început. Toate statele europene vor participa. Pentru prima dată dela declararea războiului, foștii dușmani, se vor întruni, pentru a discuta pe picior de egalitate, bazele unei colaborări economice.

De-o parte interesele aliaților de alta acelea ale foștilor dușmani, în chip firesc vor determina formarea a două grupuri care vor periclita aducerea la îndeplinire a scopului urmărit. Dacă întrunirea laolaltă a amicilor și foștilor inamici este un prim avantaj al conferinței, e de prevăzut că lipsa unor factori determinanți în ceeace privește metoda de lucru, a planului de adoptat și a tacticei care trebuește de urmat, de sigur că va constitui un mare neajuns, al cărui efect va fi resimțit asupra lucrărilor conferinței.

Cu toate acestea, chiar în cazul când conferința nu va atinge rezultatul dorit, sau că ea nu va îngădui găsirea unor soluții față de toate problemele la ordinea zilei, totuși conferința va înlesni limpezirea situației în diferitele state europene.

Participarea Germaniei și a Rusiei la conferința dela Genua va constitui un eveniment important. Țările cari posedă cele mai precise directive economice, vor avea la Genua, cuvântul lor hotărâtor. Orientarea politică va fi bazată pe aceea economică. Ele sunt strâns legate una de alta în viața individuală a fiecărui stat, încât nu se poate ști cum vor fi separate în viața internațională.

Fără îndoială că ar fi de dorit ca aliații să se înțeleagă între ei în chip prealabil, ținându-se socoteală de situația geografică a fiecărui stat și de raporturile lor economice. Aceasta e prima condițiune care se cere pentru a înfăptui o pace să nătoasă și durabilă.

Criză ministerială în Austria

Din cauza atătudinei pan-germanilor guvernul va demiziona săptămână acestă. Viitor guvern va fi format probabil de către creștin-socialî. (ATR. Rador)

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Casa de cetire a românilor la Londra

— Un apel —

Din corpul studenților români la Londra s'a alcătuit un comitet cu inițiativa unei „Case de cetire a românilor la Londra".

Departe de Țară, dar nu mai puțin pentru Ea aici, studenții români din Anglia se văd — mai ales față de greutățile de comunicare actuale — în dureroasa perspectivă a ruperei contactului sufletesc cu Patria.

Un atare contact un singur mijloc îl poate întreținea: cartea, pagina scrisă în graiul nostru al tuturora.

La Londra ziare românești nu se văd cărți românești nu sosesc și ecourile vieței naționale și culturale ajung — dacă ajung — știrbite sau prefăcute. Europa încă nu are acustică pentru România. Trebue să ne-o facem înșine.

In cadrul acestor stări de lucruri, studenții români la Londra cer cărți și reviste românești acolo.

Ele vor alcătui o Bibliotecă Românească în capitala Angliei, destinată nu numai românilor, dar și străinilor care trebue să ajungă odată să ne cunoască.

Ele vor alcătui mai ales un Centru de propagandă culturală românească în străinătate, a cărui activitate să se desfășure în cel mai bun chip, spre cea mai bună faimă a numelui nostru.

In numele românilor aflători în Anglia și celor ce vor veni după dânșii, facem prin urmare un călduros apel la domnii autori și editori de scris românesc, să binevoiască a ne trimite regulat din publicațiile domniilor lor.

Rugăm pe marii noștrii cărturari, instituțiile noastre de cultură în frunte cu Academia Română, cum și Presa noastră, să susțină cererea noastră, și să ajute la înfăptuirea Casei noastre de cetire.

Publicațiile se vor primi cu drag, până la găsirea unui local propriu pe adresa

Dragoș Protopopescu

student movement hause
32, Russell Square
London W. C. 1.

Mișcarea culturala în Ardeal

— Serbarea din comuna Teaca —

In 15 Ianuar învățătorimea din Teaca și comunele învecinate au aranjat în Teaca o serbare teatrală.

S'a jucat, „Pentru patrie" Drama ceasta a fost bine predată de harnicii învățători și învățătoare, între care remarcăm talentul de artistă al D-rei Aurelia Mărginean, care a stors lacrămi dela întreg publicul auditor. Sașii cari au fost de față au declarat „că de când sunt ei în acest orășel încă așa frumoasă reprezentație, care să stârnească atâta emoție în sufletele lor nu s'a predat" și că ei nu au știut că românii cari sunt pe o treaptă culturală inferioară lor, să-i întreacă pe teren artistic teatral.

S'au incasat 3000 Lei care vor servi pentru propaganda culturală și teatrale la sat.

B. S.

Știri și fapte culturale

Compania lirică română, Leonard va juca la București Luni 23 Ianuarie pentru prima oară opereta națională „Mirica" de d. N. Ghica. Pe un libret admirabil d. N. Ghica a compus o muzică foarte drăgălașe în stil pur românesc.

Montarea este foarte frumoasă iar interpretarea de primul ordin întreaga Companie dând concursul său acestei merituoase lucrări românești.

•

Di ectorul ziarului „Unirea Poporului" din Blaj, d-l Alexandru Lupeanu-Melin, a fost ales membru corespondent în secția literară-artistică a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român."

■

Repetițiile dramei „Vlaicu-Vodă" de Al. Davilla, care urmă să se joace pe scena Teatrului național din Cluj, s'au întrerupt din cauza lipsei de costume.

Scrisori din Bihor

Oradea-Mare, viața ei națională. — Ziarele Bihorului

Bihorul, care a fost în vremuri total copleșit de întuneric cu toate făpturile lui diavolești, se opintește astăzi să-și deszică trecutul. O muncă înfrigurată și-a luat avântul, o muncă ispitită de sclipirile de păcat ale aurului și de adulmecările plăcerilor ce îmbie situațiile și locurile înalte. Ori ispita aceasta să fie ceva ereditar, ceva din gângăniile iadului de ieri?

Poate nici într'o parte a României mari nu s'a desvoltat o viață industrialo-comercială-financiară ca în Oradea Mare, inima cu sentimente streine a Bihorului. Toate ingredientele dușmane ființei noastre s'au așezat în acest oraș, formând niște zăcăminte cu năzuinți vulcanice. Și elementul românesc se pierde în târgul acesta de limbi cu excepția elementelor venite din vechiul regat și a acelor Români inimoși, cari și pe vremea ungurilor nutreau sentimente înalte românești și cultivau frumoasa limbă românească, în cele mai multe familii românești se vorbește încă într'o păcătoasă măsură ungurește, ori stricat românește, se cetesc numai gazete unguresti și cercetează teatrul unguresc. Trupa teatrului național din Cluj, care se obosește în fiecare Miercuri la Oradea e osândită să joace în fața sălei goale.

In multe „cancelarii avocațiale" se mai lucrează și astăzi ungurește, asemenea la notariate publice, pe la primărie, prefectură, poștă și telegraf și căile ferate.

Centre de cultivare adevărat românească sunt doar consistoriile, în deosebi cel de sub conducerea părintelui episcop Ciorogar și cum gracio salis școalele de diferite grade.

Un frumos avânt a luat ziaristica în Bihor. Da, se poate mândri că a întrecut sub acest raport aproape toate județele din împrejurime. Are un cotidian, un ziar religios, un ziar săptămânal poporal și o răspândită revistă literară.

Cotidianul „Tribuna" e născut din „Tribuna Bihorului" al revizorului școlar și deputat averescan Gh. Tulbure. Azi acest ziar e susținut de o „societate anonimă" și stă în slujba partidului averescan. E însă foarte anemic. Tânjește din greu. Poate e conștient că sufere de o boală care nu cruță, poate știe chiar că s'a născut cu germenul boalei în rărunchi? Da, din zi în zi, acest ziar atât de necesar Bihorului pierde din viață.

Ziarul religios „Legea românească" ocrotit și povățuit cu o largă înțelegere a rosturilor gazetărești de episcopul Ciorogar, el însuși un gazetar de frunte, se prezintă cu mult mai bine și rodește în sufletele învățătorilor și preoților îndemnuri frumoase și mântuitoare.

Dar cel mai bun atât ca limbă și ca duh, cel mai binerodiitor este ziarul poporal „Beiușul" (apare în Beiuș) de sub conducerea protopopului P. E. Papp (Senin) și a înflăcăratului tânăr Nerva Cosma absolvent de teologie și drepturi. Ziarul acesta săptămânal, care îmbrățișează cu căldură și pricepere toate problemele mai arzătoare ale vieții noastre românești samănă prin căsuțele acoperite ale Bihorenilor dosiți de toate păcatele, multă lumină, multă înviorare morală și bune orientări politice.

„Cele trei Crișuri" revistă cu pretenții, dacă rodește ceva, cu nu rodește pe seama Bihorenilor, ea nu răspunde unei necesități simțite în viața Românilor din Bihor ci mai mult unor ambiții și năluciri desarte.

S. Spadi

O nouă catedrală românească în Cluj

Primăria locală cedează un teren pentru construirea unei catedrale greco-catolice

După reinvierea vechei Episcopii ortodoxe a Clujului, ne este dat nouă Românilor să ne bucurăm de înființarea unei mărețe catedrale greco-catolice în capitala Ardealului.

Incetul cu încetul în vechiul cuib al magnaților maghiari, începe a-se afirma viața românească, care sub vechiul regim a fost nesocotită și înăbușită. Afirmația elementului românesc ca națiune conștientă de menirea ei, continuă cu vigurozitate și rând pe rând orașele noastre își iau aspectul lor menite de a fi centre românești.

Intenția Mitropoliei greco-catolice prin șeful ei, care este mai întâi de toate un bun român, pentru înființarea unei Episcopii unite în Cluj a găsit un ecau favorabil în masele românești.

Solicitând un teren favorabil clădirei nouei catedrale, Primăria locală a aprobat cererea și a pus la dispoziția Episcopiei ce este în curs de formare terenul din Piața Mihai Viteazul.

Intr'un scurt timp vom avea în Cluj două catedrale românești care vor fi stâlpii bisericei noastre naționale și vor continua ca și în trecut de a da poporului nostru pe lângă educația religioasă și pe cea morală.

Răspândiți „Infrățirea"

Cetiți „Infrățirea"

✣ FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA" ✣

Teatrul național din Cernăuți

In lumina problemelor de ordin cultural-politic în ținuturile realipite.

Guvernele centrale nu pot să facă față dintr'odată tuturor trebuințelor vieții noastre publice pe urma zdruncinului produs de răsboiul ai cărui fiori ne înfrigurează și astăzi încă. Inițiativa particulară va trebui deci să intervie acum într'o măsură mult mai largă decât altă dată pentru soluționarea tuturor problemelor care agită societatea.

Una dintre grijile mari cari trebuie să preocupe pe toți oamenii de bine dela noi, este conflictul care există de fapt între cele mai multe dintre orașele ținuturilor realipite și mediul în care trăiesc ele.

Stăpânirile străine n'au putut să dea acestor orașe decât o îndrumare potrivnică aspirațiunilor populațiunii băștinașe, potrivnică deci statului și neamului românesc. In cadrele vechii concepții care nu lega ideea întregrității politice de ideia întegrității naționale, aceasta a fost foarte firească, deși nu mai puțin fatală pentru statele cari o profesau. Astfel, în opoziție cu statele mari naționale ale apusului, noi ne-am ales cu o serie de orașe și târguri cari nu trăiesc încă o singură viață împreună cu satele în mijlocul cărora se găsesc, desăvârșind cea viață și turnând-o la cele mai alese forme ale unei culturi și civilizații superioare. Ele stânjenesc în chipul acesta evoluția unei neam și a statului întreg spre zările luminoase spre cari trebuie să tindă toate națiunile. Continuând pe calea aceasta, orașele și târgurile înstrăinate ar apăsa cu o enormă greutate asupra țării, provocând în schimb o presiune corespunzătoare dinspre massele de jos, care ar crește mereu și ar trebui să sfârșească cu o violentă explozie. Atunci n'ar fi pătură soc. și n'ar fi colțișor de țară pe aceste meleaguri, cari să nu sufere tot amarul acelei zguduiri.

Satele cu milioanele lor de locuitori sânt garanția morală și materială pentru existența orașelor împreună cu cari trebuie să formeze un singur tot organic. Din mijlocul lor s'au desfăcut de altfel și se vor deface tot mai numeroase elemente spre locurile conducă toate din orase, spre a da concursul lor oricui vra să asculte și să urmeze îndemnurile venite din adâncul populațiunii acestei țări. Biruința este a lor, pentrucă nicăiri n'a putut fi îndrumată viața publică împotriva masselor mari, dar am dori ca biruința aceasta vă vie fără de dureroase și inutile jertfe.

Tiranica poruncă a legii inerției face ca în orașele și târgurile noastre populațianea de altă limbă decât cea românească să fie îndemnată de unii dintre conducătorii ei de a continua să bătătorească drumurile deschise de stăpânirile străine. După concepția lor orasele și târgurile ar trebui să păstreze caracterul imprimat lor de acele stăpâniri și ne place a crede că poate nu-și dau seama că aceasta ar însemna zugrumarea sufletului căruia acest pământ i-a dat ființă și prin urmare distrugerea Statului român. Este cu astât mai dureros, dacă la noi în Bucovina deosebitele naționalități, a căror ființă etnică nu poate motiva de loc astfel de tendințe, ar rămânea ca să fie legate unele de altele de chitul vechiului austriacism împotriva noastră. Ințelegem ca fiecare cetățean român, de orice naționalitate, să-și cultive în deplină libertate ființa etnică, dar nu înțelegem ca dânsul să și-o jerfească în serviciul unei opere de autodistrugere, când acea operă izbește în ființa Statului român.

Credem că pe pământul românesc care a dat viață poporului românesc și din evoluția căruia n'a putut să nască decât acest popor, sufletul românesc trebuie să poată trăi în deplină libertate ca și sufletul celorlalte popoare în statele lor naționale. Oricine se găsește aici trebuie să înțeleagă că nu poate fi siluită natura însăși și ce a creat-o, și că trebuie să trăiască aici înainte de toate în serviciul culturii românești. Numai dincolo de această îndatorire și după îndeplinirea acestei îndatoriri cetățeanul român de orice naționalitate trebuie să se bucure de desăvârșita libertate individuală și pe dreptul de a cultiva după plac orice limbă și orice cultură. Cine nu vrea să-și închine viața decât culturii neamului său, va trebui să renunțe ca să trăiască în alt stat decât acela pe care l-a creat acea cultură, spre a o servi pe ea înainte de toate. Credem că acestea sânt principii pe cât de democrati e pe atât de echitabile nu numai pentru cetățenii României Mari, dar pentru orice locuitor al Europei.

Dreptatea nu sufere să fie înfrântă. Și în acest ținut eliberat de subt stăpânirea străină va deveni tot mai puternic strigătul mulțimii, ca orașele și târgurile să-i fie adevărate centre intelectuale, reprezentând în orice privință

Alegerile pentru Constituantă

— Convocarea Parlamentului —

Astăzi urmează să se decidă data viitoarelor alegeri.

Alegerile pentru Senat se vor fixa în zilele de 1 și 2 Martie, Senatul universităților din București, Iași, Cluj și Cernăuți în ziua de 3 Martie, iar alegerile pentru Cameră în zilele de 5 și 6 Martie.

Corpurile Legiuitoare, urmează a fi convocate pentru ziua de 26 Martie și ele vor avea caracter de constituantă.

In consiliul de miniștri care are loc astăzi, urmează a se lua hotărârea definitivă în această chestiune.

In preajma alegerilor

— Un cuvânt înțelept pentru săteni —

Ziarul pentru popor „Libertatea" din Orăștie, condusă de fostul deputat I. Moța, publică ultimul număr care ne-a sosit la redacție, un articol adresat sătenilor, din care reținem câteva drepte cuvinte în privința demagogilor.

Iată sfatul îndreptat către țărani:

„Dacă vor veni deci pela sate profeți de lumea nouă, îmbrăcați în haine țărănești să vă îndemne să vă despărțiți de vechii voștri ortaci de suferință și de luptă, — și să le urmați lor, dacă vor încerca să vă desbine și să vă asmuțe impotriva domnilor, dacă vă vor spune că numai ei țăraniștii, vă sunt adevărații binevoitori și că numai ei vă vor face dreptate în țara aceasta, — numai dela stăpânirea lor veți primi pământ cât cereți, și numai ei vă vor alina toate durerile, — să le spuneți că așa credeți, că e mai bine cu un prieten, vechi și încercat la năcaz decât cu unul nou la zile bune. Să le spuneți că nu lăsați cărările cele bătute pentru cele nebătute și că credeți a face bine, când rămâneți credincioși tovarășilor voștrii de până acuma și fruntașilor ce zeci de ani dearândul vi au fost buni povățuitori și sprijinitori.

Și de nu vă vor înțelege sau nu vă vor voi să vă înțeleagă, să le spuneți o pilduire, care spune că:

Neamul nostru e ca un pom. Țăranii sunt rădăcina și tulpina; meseriașii și negustorii sunt crengile și frunzele; iar florile: podoaba și mândria pomului sunt domnii, fiindcă prin gândul luminat și simțirea curată a fiilor săi aleși a trăit și a propășit fiecare neam. Dacă mânile fără lege și milă vor face o tăietură asupra rădăcinei sau tulpinei, pomul va tânji sau poate chiar se va usca după cum va fi rana de rea. Dacă vor tăia o creangă sau vor pieri din frunze, pomul va tânji, și își va trăi zilele cu lipsuri și năcaz. Iar dacă pomul nu va mai arăta flori, dacă își va pierde podoaba și mândria, nu-l va mai băga în seamă nimeni. Va fi dat uitării și va pieri fără vină.

Pilduirea aceasta desigur vor înțelege-o. Iar d-voastră țărani, să vi-o întipăriți adânc în suflet, fiindcă aceasta e pilduirea unui neam cu bună rânduială și cu bună înțelegere, fără de care înaintarea și pace nu este.

T. Iarca

Impozitele vor fi revizuite

Proectele d-lui Vintilă Brătianu

In consiliul de miniștrii ținut eri s'a decis suspendarea declarațiunilor pentru impozite.

Suntem informați că întreaga reformă financiară a d-lui Titulescu va fi revizuită astfel că declarațiunile prevăzute nu vor mai fi necesare.

Cu privire la aceasta, „Viitorul", ziarul oficios al guvernului anunță următoarele:

„Se știe că declarațiunile de impunere au fost amânate fără termen.

Guvernul actual socoate că întreaga reformă financiară trebue revizuită. El va examina situațiunea economică și financiară în complexul ei, căutând să aplice soluțiunile potrivite rezolvărei crizei. Complecta revizuire a reformei d-lui Titulescu este deci necesară, pașii șovăitori ce s'au făcut în această chestiune și neîncrederea tuturor în eficacitatea reformei, fiind o mare piedică în drumul drept ce trebue urmat pentru dobândirea rezultatelor pe cari le așteaptă cu nerăbdare întreaga țară".

S'a deschis
Frizăria și Manicoura
de Domni.
Strada Universității No. 6.
Rog sprijinul On. public român. 1400
Cu toată stima
Gheorghe Tomuța.

Ziarele maghiare și noul guvern

Ziarele maghiare din localitate urmărind cu atențiune toate frământările politice de până acum, precum și desfășurarea lor până la ziua de 17 Ianuarie, comentează formarea noului cabinet prezidat de d-l Brătianu.

Ziarul „Ellenzék" scrie între altele:

„Campania condusă cu atâta perseverență de către partidul liberal împotriva guvernului Take Ionescu precum și împotriva celorlalte partide și-a ajuns rezultatul dorit: Liberalii sunt azi la putere!

Guvernul liberal ajuns odată a putere să nu fie numai un capitol al cărui acte să se încheie într'un mod pripit ca și a celorlalte guverne. Pe lângă toată diplomația de care dispune acest guvern în combinațiile de partid și pe lângă toate jertfele mai tale ce vor fi puse în joc pentru a întări situația politică să nu-i lipsească nici fondul moral, care e chemat chiar să predomine spiritele răsvrătite ale poporului..

Guvernul Brătianu în opera sa de construire și de refacere va întimpina desigur multe și mari obstacole și pentru înlăturarea acestor obstacole i-se cere să formeze un front unic și puternic, care să fie gri-cee eventualitate gata pentru să zădărnicească opera de distrugere a expoziției, rămânându-i în acelaș timp și mână liberă care să alunge norii grei cari mai până azi pluteau amenințători deasupra Țării întregi.

Piedecile care se opun sunt mari. Una dintre cele mai importante și mai de greu de înlăturat pare a fi atitudinea puțin amicală a partidului național.

D-l Brătianu îndată după formarea noului Cabinet a încercat o apropiere cu partidul național oferind d-lui Maniu un protofoliu ministerial chiar.

D-l Maniu în numele partidului întreg a refuzat deocamdată ori-ce colaborare actualului guvern.

Rămâne ca zilele aceste să ne arete dacă o colaborare acestor două partide va fi posibilă totuș și întrucât s'ar putea aduce o soluțiune definitivă în aceasta importantă chestiune.

In caz dacă un atare pact ar fi posibil între aceste partide guvernului Brătianu nu i-ar mai rămâne altă îndatorire, decât ca în locul forței puse în joc pentru a zădărnici ori ce lovitură a opoziției să-și concentreze la un loc toate forțele materiale și morale cu scopul de a săvârși opera de edificare pe terenul economic, financiar și politic a României.

In caz contrar Partidul Național înseamnă cu o grijă mai mult pentru actualul guvern, acesta constituind o opoziție puternică și ca atare deci exercitând un control sever în operațiile parlamentului liberal.

Fiind abia în ziua a doua după formarea noului cabinet, din programul acestuia, nu putem a cunoaște încă amănunte, afară de singura încercare a d-lui Brătianu, de a apropia pe Partidul Național. Până azi n'a reușit, rămâne deci, ca viitorul apropiat să ne scoată la lumina zilei mai multe scopuri și indeosebi fapte și rămâne ca viit arele alegeri, cari vor avea loc peste 40 de zile să ne arate întrucât situația de azi este matura pentru a conduce destinele Țării un singur partid, sau același guvern va continua să domnească și pe mai departe în colaborare încă cu alte partide și indeosebi cu cel Național în a cărui mâni este cheia situației de azi a Ardealului.

* * *

Ziarul „Uj Kelet", în articolul de fond ocupându-se de noua situație politică creată prin formarea cabinetului Brătianu, scrie că de ceea ce se temeau celelalte partide n'au scăpat: azi d. Brătianu a pus mâna pe cârmă și ori-cât de neobicinuit ni-s'ar părea la prima vedere, nu e totul cătuși de surprinzător. Nu e surprinzător, pentru că până ce celelalte partide se frământau între ele pe niște chestiuni neînsemnate și adeseori personale d. Brătianu, a dus o luptă continuă până ce nu deodată cu treptat s-a ajuns scopul urmărit.

Ori câte piedici i-s'ar fi opus în calea pe care apucase pentru a pune mâna pe putere, n'a pierdut din vedere nici pentru o clipă idea principală de care se conducea: că interesul neamului și a Țării întregi cere o mână de fier care prin un gest energic să limpezească atmosfera turbure prin care rătăcea o massă inconștientă, târâtă de un număr de șarlatani și e croci, cari vegitau pe spinarea poporului exploatat materialicește și mora icește...

Astăzi atmosfera s'a limpezit și poporului îi surâde din nou un viitor mai fericit.

Sperăm cu toții că vechea politică ce miroasă a criptă, sub sceptrul lui Brătianu își va recâștiga farâș aroma tânărească care singura îl va da Țării avântul tineresc potrivit timpului în goană după progres și... ideal!

Ziarul „Ujság" în articolul său de fond scrie între altele:

„Contra tuturor așteptărilor d-l S. Brătianu azi e la putere.

Pe noi, cei cari am prevăzut de mult căderea guvernului Take Ionescu, acest fapt nu ne surprinde cătuși de puțin. De ceia ce le-a fost teamă cei rialte partide, n'au scăpat. Să nu-se creadă, cu toate aceste, că venirea lui I. Brătianu la cârmă ar fi datorită unei lovituri brusce, așa cum le place unora să-i prezinte lumei, — ci e rezultatul unei acțiuni lente și a unei munci care avu răsunet atât la popor cât și la Palat și deci e un proces natural provenit din voința poporului însăși.

Deși acest guvern va avea să lupte împotriva unui dușman

ță aspirațiile ei culturale în cadrele Statului român. Așezate în mijlocul acestei populațiuni cu care au cele mai complexe raporturi, orașele și târgurile -acestea nu vor putea să se închidă subt acest raport între barierele lor. O izolare de felul acesta va trebui să aibă cele mai grave urmări de ordin moral, cultural și material, iar mi cările ca cea provocată în timpul din urmă de incidentele în legătură cu problema teatrală la Cernăuți, mișcare care a avut un viu ecou în țara întreagă solidară cu brava noastră studențime universitară vor deveni tot mai agitate și mai zgomotoase. Este de datoria noastră, a celor prin cari se afirmă mai ales în aceste târguri și orașe aspirațiile culturale ale mulțimii mari, cari sunt rezultatul evoluției bimilenare a acestui pământ românesc, ca să facem tot posibilul spre a împiedeca izbucnirea uraganului.

Intre instituțiunile de frunte menite ca să îndrumeze spre o viață armonică și echilibrată, creatoare de valori nouă, teatrul național are un loc de frunte.

Ca să autăm cel puțin la soluționarea unuia dintre chestiunile cari se impun acuma, s'a constituit la Cernăuți Societatea Teatrului Național, care chiamă pe toți cetățenii de bine ca să-și la împreună cu ea toată sarcina și toată răspunderea pentru înfăptuirea unui teatru național în acest oraș.

Autoritățile centrale s'au arătat adesea prea puțin sigure în găsirea unei drepte deslegări a chestiunilor culturale de la ordinea zilei. Impregiurări de tot felul fac ca ele să nu aibă totdeauna o atitudine destul de hotărâtă și destul de lămurită. La Cernăuți studențimea a trebuit să-și răscumpere chiar cu sângele ei dreptul de a-și manifesta sentimentele sale patriotice. In urmă i s'au dat asigurări liniștitoare, dar din dibuirea care a urmat, pentrucă anumite cercuri oficiale par să fie lipsite de o limpede concepție culturală și de o intuiție sigură a realității, n'a răsărit nici o faptă care să ne apropie de soluțiile promise.

Indiferent de ce ne vor putea da în cele din urmă autoritățile centrale, noi trebuie să ne asociem, spre a garanta neîntârziata deschidere a Teatrului Național din Cernăuți și spre a da toată amploarea activității sale. Acest teatru nu va trebui să fie numai un templu al artei adevărate, ci prin echipele și organele lui de tot felul, el va trebui să coboare până în cele mai umile cătune din acest colț de țară.

Astfel apelul nostru se îndreptă către țara întreagă, dar mai ales către acele inuturi cari gravitează din punct de vedere cultural, economic sau administrativ înspre Cernăuți. Pe toți îi invităm ca să se înscrie membri ai Societății noastre, arătând că aderează la ideile profesate de ea și că sunt hotărâți de a nu ceda până ce programa ei nu va fi realizată integral. In felul acesta vom demonstra cu toții că nu înțelegem să trăim subt umilitoarea și ucigătoarea apăsare a unor elemente cari cred că-și pot continua vechea lor orientare în disprețul sufletului răsărit din izvoarele pururea vii ale pământului și neamului românesc. Demnitatea noastră, și națională și cetățenească, cere ca să facem prin tăria solidarității noastre ca glasul nostru să fie auzit și respectat.

Prin jertfa materială a colizaților vărsate la fondurile societății noastre, acțiunea noastră va prinde și mai multă greutate. Ne vom adresa tuturor instituțiilor financiare și întreprinderilor comerciale și industriale din România Mare și suntem convinși că apelul nostru nu va fi zădarnic. Fondurile pe cari le vom aduna, vor garanta înfăptuirea gândurilor noastre patriotice, independent de capriciile luptelor politice de orice fel.

Pe toți bunii patrioți, cari văd lucrurile ca și noi și cari vor fericirea acestei țări și a tuturor locuitorilor ei, îi invităm să ajute biruința gândurilor noastre românești printr'o intensă propagandă în adunări, ziare și reviste, și prin banul care-i vor adăuga fondului „Teatrului Național din Cernăuți."

AL. PROCOPOVICI,
prof. de limba și lit. rom. la Univ. din Cernăuți, secretar al societ. „Teatrul Național".

Informații

Aflăm că justiția s'a pronunțat în chestiunea magazinului Raftopol din piața Unirei. Magazinul fusese închiriat dela eforia Bisericei romano-catolice, cu contract, de către d-nii I. Marinescu, Cre u și I. Hermenescu. Contractul a fost cesionat mai târziu d-lui H. S. Braunfeld, bijutier din localitate. Totuș intervenind Oficiul de închiriere, magazinul a fost dat altei persoane.

Tribunalul din Cluj, judecând asupra acestei neînțelegeri, în urma pledoariei d-lui avocat Pordea, a dat câștig de cauză d-lui Braunfeld, care va deschide în curând magazinul său de bijuterii.

Ii urăm succes în întreprinderea sa.

•

Intre proectele de legi pe care guvernul intenționează să le prezinte în primele ședințe ale noului Parlament este și reforma fiscală. Suntem informați că actuala lege a impozitelor va fi complect revizuită, încât nu va fi nevoe de prezentarea declarațiilor. Deasemenea va fi revizuit întreg personalul legațiunilor și misiunilor noastre din străinătate. Cu acest prilej făcându-se mari reduceri în personal.

•

Știrea apărută într'un ziar de dimineață relativ la numirea d-lui Alex. Periețeanu ca director general al C. F. R., este inexactă.

•

SE CAUTA o Domnișoară la Administrația ziarului „Infrățirea" Se recere cunoștința limbei române și maghiare în cetit și în scris.

---

atât de numeros cum e azi blocul, nu va ceda totuș, ci își va menține poziția cu încăpățânare, obținând în acelaș timp rezultate strălucite.

Nouă, deci — scrie în continuare ziarul numit — să nu ne fie teamă de mâna de „fier" a lui Brătianu, deoarece noi îl cunoaștem de mult, îi cunoaștem intențiile bune, îi cunoaștem întrucâtva și programul — pe care și l-a expus înainte de a fi ministru-președinte cu ocaziunea vizitei D-sale la Cluj — și deci nu ni-se pare atât de „odios" precum ni-l prezintă opoziția.

Ca un bun diplomat și excelent om de Stat — suntem convinși — va respecta tratatul de pace și va insista chiar ca promisiunile guvernelor antecesoare să devină realități cât mai repede și aceasta mai mult — credem — pentru păstrarea ambițiunei sale de politician iscusit și pentru a se distinge din ceilalți cari ne'au îmbătat mai până azi cu promisiuni copilărești cari au [illegible] înșăși forțele lor de guvernatori și de conducători ai poporului.

Că alegerile îi vor stânjeni și îi vor împiedeca acțiunea pe care poporul o așteaptă să desfășoare în interesul obștesc și să-i pună capăt guvernării D sale, nu credem.

Ceace ne face să sperăm în reușită, e că întreg mecanismul material e în mână liberală, iară cheia situației deși e depusă în mâna altor partide aceasta, prin o dibăcie caracteristică liberalilor, se poate răscumpăra.

Dealtcum I. Brătianu e la putere, lăsăm să-l vorbească faptele!

De eri a fost reluată încărcarea mărfurilor pentru Galați, afară de cereale din cauza silozurilor, care sunt pline.

In ce privește transporturile de cherestea vor circula trenuri navetă din Bucovina, Transilvania și Moldova.

■

Direcțiunea C. F. R. a fost anunțată telegrafic dela Viena că în urma reînceperei circulației trenului accelerat Ostanda-Viena se va atașa din nou un vagon de dormit Amsterdam-București și Ostanda-București, la expresul Orient Viena-București.

■

D-l Nicolae Filodor, ministru plenipotențiar, delegat al României în comisia Strâmtorilor, a fost numit secretar general al ministerului de externe.

■

In vederea procesului comuniștilor, ale cărui desbateri vor începe Luni, au fost luate o serie de măsuri de pază cari în majoritatea lor sunt extrem de excesive.

Astfel, toți aceia cari vor asista la desbateri vor fi supuși unei minuțioase percheziții. Presei nu i se acordă decât patru locuri, — măsură cu totul vexatorie îngreuind mijloacele de informație ale ziarelor.

■

In urma unei înștiințări telegrafice a ministerului de comunicații de la Viena, odată cu reînceperea circulației acceleratului Ostanda—Viena, dela 22 Ianuarie se va atașa un vagon de dormit, direct Amsterdam—București și Ostanda—București. Aceste vagoane se vor atașa la Viena trenului Expres-Orient, care circulă între Viena—București.

•

Generalul Dusmanis șeful statului major al armatei sârbești, delegat de regele Greciei să îl reprezinte la botezul prințului Mihai, a sosit în Capitală.

•

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 398

•

Toți proprietarii de casă sunt somați ca în termen de 3 zile să-și înfășoare fântânile apaductului de casă împiedecând astfel înghețarea lor. Contravenții vor fi pedepsiți conform statutelor cu amendă dela 100-1000.

•

M. S. Regina a dispus să se trimită, din caseta sa proprie, zece vagoane de porumb la moți, cari se știe că duc o lipsă cumplită de acest aliment.

Totodată s'au luat măsurile necesare ca aceste vagoane să ajungă chiar în mâinile celor cărora le sunt destinate

•

Astăzi, 23 Ianuarie, a încetat din viață d-na Eliza Isac, născută Rosescu, în etate de 71 ani, soția d-lui Aurel Isac, senator de Cluj și mama d-lui Emil Isac, inspectorul artelor.

Programul de lucru al noului guvern

Instalarea noilor miniștri

După depunerea jurământului de către noul guvern, Suveranul întreținându-se în parte cu noui miniștri, între altele Majestatea Sa a declarat:

Mai presus de criză economică și financiară, care așteaptă soluții dela dv. există o mare criză morală în țară.

Aceasta trebue să fie combătută cu o mare energie și nu se poate ajunge la un rezultat bun cel dorit, de cât dându-se exemple de sus.

— Vă cer dar și vă rog cu inzistență, a spus regele ca la baza oricărui act al dv. ca miniștri, să fie cinstea și fiecare din dv. să tăiați fără milă toate rădăcinile imoralității ce s'a întins în țară.

In acțiunea dv. de guvernământ, care știu că va fi foarte grea, vă rog să contați pe sprijinul meu care vă declar că va fi nemărginit.

Numai astfel cred că trebue guvernată România în actualele împrejurări.

La cuvântarea regelui a răspuns d-l Brătianu spunând că auzind cum a vorbit Suveranul a avut credința că vorbește propria sa conștiință.

Regele a schimbat apoi câteva cuvinte cu fiecare ministru și considerând pe d-l Jean Th. Florescu ca sfetnicul cel mai tânăr, i-a zis:

— Dv. ca mai tânăr o să puteți mătura mai cu vigoare.

D-l Al. Constantinescu a intervenit spunând:

— Matura nouă e bună numai când are cotorul puternic, — făcând aluzie la necesitatea miniștrilor mai bătrâni.

■

Membrii cabinetului s'au întrunit apoi în consiliu discutându-se asupra dizolvărei Parlamentului și fixarea noilor alegeri.

Consiliul de miniștri a hotărât ca la toate ministerele să se controleze gestiunile anterioare.

In urmă s'a discutat asupra complectărei Ministerului și a noilor numiri care urmează să se facă în administrație.

■

Sâmbătă noui miniștri s'au prezentat la departamente, luându-le în primire după ceremonialul obicinuit.

La Ministerul de finanțe

Toți funcționarii superiori ai Ministerului au fost întruniți în cabinetul ministerial, unde au fost prezentați d-lui Vintilă Brătianu noul ministru de finanțe de către d-l Ottescu fostul secretar general al ministerului.

D-l Vintilă Brătianu adresându-se funcționarilor, a declarat următoarele:

Socotesc că nu e necesar să vă fac recomandațiuni speciale deoarece o bună parte din funcționari mă cunosc, iar unii mă cunosc încă de acum 20 de ani, când am funcționat ca secretar general al acestui minister.

Pentru funcționarii ministerului de finanțe am avut totdeauna o considerațiune deosebită și i-am numărat printre cei mai de elită slujitori ai statului. Bazându-mă pe aceste considerațiuni nu mă îndoesc că în greaua sarcină ce avem dv. veți fi niște colaboratori prețioși care veți putea contribui în mare măsură la schimbarea situațiunei în care ne găsim. Recunosc ca funcționarii statului trec azi printr'o grea situație și că salariile lor nu corespund nici pe departe scumpirei enorme a vieții dar trebue să recunoaștem în acelaș timp că și în mâinile lor stă putința de a schimba starea de lucruri. In ziua când toți slujitorii țărei s'ar schimba ca prin farmec și odată cu ea s'ar putea îmbunătăți și situația lor.

Făcând apologia muncii, d. Vintilă Brătianu își reamintește ca un trecut îndepărtat de activitate, când Ion Brătianu fiind ministru de finanțe pe la 1876, nu pregeta ca de multe ori să doarmă în chiar localul ministerului, spre a putea face față cerințelor serviciului.

Socotesc — a spus d. Brătianu — că orarul de azi dela 8 dimineața până la 1 după amiază, ar fi suficient dacă am avea puterea de muncă a englezilor, de o pildă care în medie nu lucrează decât 4—5 ore pe zi, însă o muncă intensivă care le permite ca restul timpului să-l consacre sporturilor și altor recreațiuni utile.

Desigur situația de azi reclamă funcționarilor o muncă încordată și nu mă îndoesc că funcționarii ministerului de finanțe o vor da și peste orele regulamentare, când nevoia o va cere.

Consider criza în care se găsește astăzi țara că ceva trecător și printr'o muncă intensă, prin cheltueli echilibrate și devotament în slujbă această criză va fi în curând înlăturată.

D. Vintilă Brătianu a declarat apoi următoarele în ceeace privește reforma legilor financiare și fiscale: Numărul actual al cedulelor va fi restrâns. S'a făcut într'adevăr dovada că din cauza prea marelui număr de cedule unul și acelaș venit este impus de două sau trei ori; de asemeni cotele vor fi reduse căci nu e nici o îndoială că actualele cote dacă se mențin vor răpi contribuabilului până la 60 la sută din venitul muncei lui.

D. Vintilă Brătianu își propune să procedeze la o radicală chirurgie financiară în ce privește reducerea cheltuelilor. In această privință, nu se va aștepta până la alcătuirea noului budget; tot ce va fi cu putință va fi redus imediat. In ce privește impozitul pe capital el va fi suprimat; numărul cedulelor va fi micșorat, iar cotele vor fi reduse.

Ceiace caracterizează în special noul regim fiscal va fi natura măsurilor grație cărora nimeni nu va putea să se sustragă unei achitări exacte și la timp a impozitelor.

La ministerul de războiu

In fața tuturor șefilor de servicii ai ministerului, d. Ion I. C. Brătianu, noul prim ministru și ministru de războ, a ținut o cuvântare viguroasă, spunând că a venit la ministerul de războ pentru că știa că aci e foarte mult de lucru. Cum munca ce se cere la ministerul de războ este foarte grea și cere un ajutor imens, d-sa promite că va ști să dea acestei instituții tot sprijinul. D. Brătianu afirmă apoi că va fi un judecător sever al tuturor acțiunilor cari au atins sau vor atinge bunul renume al armatei și al intereselor țării.

In general, d. Brătianu a fost foarte autoritar în discursul său, producând chiar pentru mulți ofiteri superiori, o adevărată surpriză.

După aceea, d. general Holban, fostul ministru al acestui departament s'a adresat șefilor de servicii, mulțumindu-le pentru concursul dat.

La ministerul de externe

Sâmbătă la orele 11 jum. dimineața d. I. G. Duca s'a prezintat la ministerul de externe. Erau de față toți funcționarii superiori ai ministerului precum și d. Derussi, fostul ministru. In cabinetul său, noul ministru de externe a ținut o scurtă cuvântare cerând încrederea tuturor.

După aceea, d. Derussi a ținut și el o cuvântare mulțumind personalului pentru concursul ce i-a dat în timpul ministeriatului d-sale.

Incepând de Luni dimineața, d. Duca va lucra efectiv la ministerul de externe.

In primele acte ale d-lui ministru Duca la departamentul externelor va fi acel al revizuirei personalului legațiilor și misiunilor.

Pentru moment putem spune că deși avem funcționari în străinătate, cărora nu li s'a plătit leafa de câteva luni și mor, literalmente de foame, s'a continuat mereu cu trimiterea de noui funcționari și însărcinați.

Ce a însemnat pentru buget acest lucru se poate deduce din faptul că un secretar de legație, are a primi 500.000 lei pe an, și un atașat militar 900.000.

La ministerul de domenii

D. Al. Constantinescu ministrul domeniilor s'a prezentat Sâmbătă la orele 11, la minister unde a avut o lungă întrevedere cu d-nii Busuiocescu secretar general al ministerului agriculturei, d. Ciprian directorul casei de împroprietărire și d. Axente dela Băncile populare.

D-sa s'a interesat de lucrările referitoare la reforma agrară.

Luni, d. Al. Constantinescu

Un eveniment

Cea mai frumoasă petrecere din această iarnă va fi fără îndoială grandioasa serată artistică și dansantă care va avea loc în saloanele hotelului New-York din Cluj în seara zilei de 28 Ianuarie.

Programul artistic va avea colaborarea celor mai distinși artiști ai Teatrului Național și amatori clujeni.

Se va juca un sketch, se va face cronica veselă a Clujului, se vor înfățișa toate dansurile vechi și noui, balete și farandole etc.

Balul care va urma după programul artistic va fi un bal de capete adică de travesti (neobligator) numai al feței sau coafurei. Vor fi tombole și diferite surprize.

Amănunte asupra acestui eveniment vor urma.

Clujenii să se pregătească!

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 3

Cronica externă

Luni, 23 Ianuarie 1922

Presa franceză aduce elogii noului guvern francez pentru programul politic anunțat de dl Poincarè din Camera franceză.

Din cele spuse de noul prim ministru francez, reese în chip lămurit că Franța nu va admite nici o concesiune Germaniei în chestiunea reparațiilor de războiu.

Ziarul „Le Matin" publică un violent articol, în care spune că Germania va înțelege realitatea, trebuind să-și îndeplinească fără rezerve obligațiunile financiare impuse de tratatul de la Versailles.

Opinia publică franceză e convinsă că Germania numai din rea voință caută să ocolească clauzele de la Versailles, ea astăzi este solvabilă și dacă nu plătește despăgubirile de războiu, trebuieste procedat energic, luându-se toate măsurile ce impun se împotriva unui debitor necinstit.

D. Poincaré a declarat că nu se va duce la conferința dela Genua, exprimându-și în acelaș timp convingerea în apropiata conferință economică va trebui să se mărginească în cadrul restrâns al unei anchete financiare.

Deocamdată Anglia se arată rezervată față de programul noului guvenn francez, în schimb, el a produs în Germania o vădită consternare.

O telegramă din Washington anunță că America nu va participa la conferința dela Genua.

Față cu această stare de lucruri, se prevede un complect fiasco al proectului de refacere economică al Europei.

---

va lua contact cu ceilalți directori de servicii.

La ministerul de domenii se spunea că va fi numit secretar general d. N. Bălănescu, care a mai ocupat această funcție când d. Al. Constantinescu era ministru al domeniilor.

La minisaerul Muncei

Funcționarii ministerului muncei, au fost convocați la ora 4 la minister, pentru a fi prezentat noului ministru d. G. G. Mârzescu.

D. Xeni a venit împreună cu d. G. G. Mârzescu. Cel dintâi a luat cuvântul d. C. Xeni. D-sa după ce prezintă funcționarilor pe noul ministru aduce laude funcționarilor acestui minister, care sunt pătrunși de simțul datoriei.

Urează d-lui Mârzescu să stea cât mai mult la guvern în interesul țării, pentrucă numai astfel se poate asigura o bună și temeinică administrare azi când străbat atâtea curente nesănătoase.

Termină luându-și rămas bun dela funcționari.

D. G. G. MARZESCU mulțumește d-lui Xeni pentru urarea ce i-a făcut, asigurându-l că va găsi un larg câmp de muncă în spiritul ideilor exprimate de d-sa. Declară că nu vine pornit împotriva nimănui, dar e hotărât să schimbe actuala organizare a ministerului muncei, care trebue să corespundă rolului de intermediat între muncă și capital; să se asigure în primul rând producțiunea prin organizarea muncei.

Cere directorilor să-i prezinte chiar Luni tablouri de toți funcționarii: ce de carieră și cei numiți mai în urmă, arătând titlurile și proveniența lor. Pentru inspectori, cere un tablou de inspecțiunile făcute.

Spune că organizarea acestui minister se va face pe baza desvoltării vechei organizațiuni a Casei Centrale a asigurărilor sociale și landă activitatea și priceperea d-lui Al. V. Gâdei, directorul ei general.

Celelalte direcțiuni vor fi repartizate la alte ministere: învățământul profesional la ministerul de instrucție, iar asistența socială, la ministerul sănătății, care va fi creat în curând.

Se face apoi prezentarea funcționarilor, după care noul ministru al muncii convoacă la o consfătuire pe directori.

La Ministerul Cultelor și al Artelor

La orele 10 funcționarii superiori ai ministerului au fost întruniți de fostul ministru d-l dr. Dumitrescu Brăila pentru a prezenta pe noul ministru d-l C. Banu.

D-l dr. Dumitrescu Brăila a mulțumit funcționarilor pentru concursul ce i-au dat; luându-și rămas bun și a exprimat regretul că nu a avut timpul material să lase ceva durabil la acest minister.

D-l C. Banu. A începu prin a cere și d-sa concursul funcționarilor acestui minister, adăogând că concepția partidului liberal este să fie cât mai puțini funcționari, dar cât se poate de bine plătiți.

D-nii Brădișteanu directorul general al Cultelor și Cioflec dir. gen. al artelor, au asigurat pe noul ministru, de concursul constant și necondiționat al funcționarilor.

La Ministerul de Justiție

D-l Ion Th. Florescu noul ministru de justiție s'a prezentat azi dimineață la orele 11 jum. la ministerul de justiție, unde a fost întâmpinat de d-l Stelian Popescu fostul ministru. M. Morar fost secretar general și de personalul superior al departamentului.

D-l Stelian Popescu salută pe noul venit și amintește celor de față că cu 25 ani înainte, d-sa fiind numit în magistratură la Caracal, a depus jurământul în fața d-lui I. Th. Florescu magistrat mai vechi. Soartea a vrut ca după atâta vreme d-sa să-i dea în primire departamentul Justiției.

D-l Stelian Popescu spune apoi că afară de unificarea legislației la care se lucrează, noului ministru îi incumbă sarcina de a face o lege de organizare a ministerului, care lipseste. In ce privește legea chiriilor, unul elaborat de d-sa și altul de M. Antonescu.

D-l Stelian Popescu vorbește apoi de starea magistraturei care trebue mult îmbunătățită și recomandă succesorului d-sale corpul select al funcționarilor ministerului care i-au dat dovadă de abnegație și multă cinste.

D-l Ion Th. Florescu mulțumește din suflet d-lui Stelian Popescu pentru cuvintele frumoase ce i-a adresat; este cu deosebire mișcat de evocarea frumoaselor amintiri de acum 25 ani.

Știu că funcționarii de după războiu sunt niște martiri, așa precum în timpul războiului au fost niște eroi.

Se vor lua toate măsurile pentru răsplătirea muncei cinsaite. Roagă pe toți colaboratorii să muncească intens pentru că țara trebue scoasă din situațiunea extrem de grea în care se găsește.

Fostul și actualul ministru sau despărțit apoi îmbrățișându-se.

■

D-l Const. Banu ministru interim al lucrărilor publice, s'a prezentat azi dimineață la minister.

Ministerul fiind în vacanță până Luni, d-sa a avut o scurtă întrevedere cu doi directori de servicii, care se aflau întâmplător la serviciu.

■

O întrevedere a avut loc între d-nii Cămărășeanu și Vaitoianu fostul și actualul ministru de interne.

Intrevederea a durat peste două ceasuri.

La ministerul Instrucțiunei

Sâmbătă la orele 10 și jum. dim. d. dr. Angelescu noul ministru al instrucțiunei s'a prezentat la departament — unde a fost primit de d. G. G. Mironescu fostul ministru și de toți funcționarii superiori ai ministerului.

D. Mironescu a spus că se simte fericit de a încredința ministerul de instrucție d-lui ministru Angelescu care va lucra pentru ridicarea școalei românești.

Mulțumește funcționarilor pentru concursul dat.

D. DR. ANGELESCU declară că d. ministru Mironescu a făcut foarte mult pentru școală în trun timp așa de scurt. Il felicită pentru reintegrarea d-lui M. Popescu ca administrator al Casei Școalelor.

Relevă deciziile date de d. Mironescu pentru reorganizarea învățământului.

Își ia angajamentul de a continua lucrările începute de predecesorul său cu privire la valuta studenților, scutirea de taxe a materialului didactic și instituirea comisiunei consultative de profesori universitari cari să lucreze la minister.

Declară că nu va face nici o altă politică decât aceia a școalei în fruntea acestui minister.

D. PETRE GHIȚESCU vorbește în numele funcționarilor asigurând pe d. ministru de tot concursul necesar pentru binele școalei.

Plecând în străinătate

primim comenzi de

PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner

cu prețul original al fabricelor, primul și cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbam piane vechi cu prețul cel mai mare. Comenzi primim până în 15 Februarie 1922.

I. TRISKA Cluj, Str. Sagunа (fosta Bartha M.) No. 14.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 m p.

Astăzi la ora 11 s'a ținut o mare consfătuire la clubul liberal. A vorbit d. Ionel Brătianu, arătând că se va trece peste toate ambițiunile și interesele personale pentru refacerea și consolidarea țării și pentru interesele superioare ale neamului.

Răspunde d. N. N. Săveanu, asigurând devotamentul întregului partid.

Asemenia vorbește și d. Amos-Francu.

■

La ministerul de interne s'a ținut o consfatuire asupra numirei noilor prefecți în vechiul Regat.

■

La ora 4 d. a. toți Miniștrii noului cabinet a participat la botezul prințului Mihai.

■

La ora 6 seara s'au ținut consfătuiri asupra numirei noilor prefecți din Ardeal.

■

Noii prefecți: Negulescu-Constantin; Varvoreanu-Mehedinți; Voiculescu-Romanați, au depus azi jurământul.

■

D. Frenorovici a fost numit secretar general al Internelor.

D. Bârcă a fost numit Directorul Internelor în Basarabia.

■

D. Alexandru Lapădatu, profesor universitar din Cluj, a fost numit secretar general al Instrucțiunei Publice.

■

D. T. Mihâlyi a avut o intrevedere cu D. Brătianu.

■

D. Geza Kiss șeful Partidului Săcuesc are mai multe întrevederi politice în București.

■

Consiliul de Miniștrii sub președenția d-lui Brătianu discută textul declarației către Țară cuprinzând programul de lucru a guvernului.

Consiliul a hotărât ca legătura cu presa să o facă D. Mârzescu.

•

Ministerul Finanțelor a hotărât încasarea tuturor impozitelor până la votarea noului sistem fiscal.

•

Partidul țărănesc a hotărât să lupte singur în alegeri, refuzând să intre în „blocul antiliberal" propus de partidul național care rămâne astfel izolat.

TELEGRAME

Papa a murit

Roma

Agenția Ștefani anunță moartea Papei Benedict al 15-lea.

Declarațiile cancelarului Germaniei

Berlin

Cancelarul Wirth a declarat în congresul industriașilor și comercianților germani că anul 1922 se va deosebi mult de cel trecut. Lumea a început se vadă în adevărată ei lumina criza economică și sa caute soluțiile potrivite. Conferința dela Geneva inseamnă un progres considerabil dând pentru prima oară ocazie după catastrofa mondială să se întâlnească popoarele și să discute ca egali.

Relațiile ruso-germane

Berlin

Comisia afacerilor străine va lua mâine în discuție propunerea Rusiei în chestiunea satisfacției pentru omorârea ambasadorului german la Petrograd, Mirbach, chestiune care a împiedecat până acum reluarea relațiunilor între Rusia și Germania

Pentru unele cercuri aceasta reluare a relațiilor cu Rusia va aduce dificultăți însemnate Germaniei și va pune într'o situație grea la conferința de la Genua.

Internaționala socialistă

Berlin

Internaționala socialistă a hotărât să convoace la Genua concomitent cu conferința economică, un congres internațional al muncitorilor.

Situația militară a Poloniei

Varșovia

Consiliul de miniștrii a luat în discuție rapoartele cartierului general despre situația militară. Aceasta accentuiază politică pacifistă a Poloniei.

Prim-miniștri Germaniei la Berlin

Berlin.

Prim-miniștrii statelor federale germane s'au întrunit la Berlin în consiliu, D-l Rathenau le a raportat despre rezultatul conferinței dela Cannes. Consiliul a luat apoi în discuție situația internă și externă. (ATR.-Rador).

Presa engleză și d-l Poincaré

Londra.

Presa engleză scrisnd despre pogramul lui Poincaré aduce primului ministru francez acuzații și îl numește distructiv. (ATR-Rador).

Conferința dela Genua — Atitudinea Rusiei —

Paris.

După o telegramă din Riga guvernul sovietic rusesc va pretinde la conferința dela Genua să se ia în considerație că o contra balanța a datoriilor Rusiei țariste, daunele ce s'au causat țarii prin invaziile inamice și cele ruseșți ajutate de străini, apoi vapoarele luate de Wrangel etc. Delegații sovietici vor pune în discuție și chestiunea Siberiei orientale în legătură cu circulația economică ce se va relua și în sfârșit voesc să tranșeze chestiunea consulatelor ruseșți. (ATR-Rador).

Limitarea înarmărilor

Waschington.

Senatul american a declarat în baza unui proect al senatorului Cosminec că America nu va da împrumutul statelor care nu sunt dispuse să-și limiteze înarmările. Hotărîr a aceasta se adresează mai mult Franței pe care în decursul ședinței au atacat-o violent. (ATR-Rador).

TUNGSRAM

Depozitul Central:
Tungsram S. a.
Cluj, Str. Kőmálaija No. 25. Telefon 201. 1290

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Reclama este sufletul comerțului

Cumpărăm în permanență:
Coarne, unghii de bou și de bivoli. Păr de porc, de vită, coame și copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne și tot felul de rămășițe de tăbăcărie:

Fabrica de mărfuri din coarne și oase s. p. a. Cluj,
Calea Ștefan cel Mare No, 4
Telefon No. 3-14 1184

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30% pentru toți funcționarii publici și particulari, precum și familiile lor.** 1253

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

„TRASSIA"
SOC. ANON. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV, DEJ.
TRASS fabrică trass, trass-var și ciment de trass, înlocuește cimentul scump de Portland după felul construcțiunei total sau parțial, corespunzând pretențiunilor edile.
Prospecte și certificate oficioase gratuite.
Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcțiuni mari.
TRUSSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!
Reprezentanți în toate centrele industriale.
Scrisori și telegrame: **TRASSIA—DEJ.**
Representant pentru județul Cojocna și Turda-Arieș:
Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Ciparlu No. 3. 1401

Se caută o tipografie
cu una sau două mașini plane, litere românești suficiente.
A se adresa cu inventar la Administrația ziarului „Infrățirea" sub T. H.

Magazinul de mode „BARZA"
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 11, e izvorul cel mai convenabil de târguit.
1342 **Prețuri solide fixe.**
Telefon 957. **Telefon 957.**

Gratis se dă
un abonament la ziarul „Infrățirea" celui care va face 5 Abonamente

Cultura românească încătușată... în România!

— Cazul dela Sibiu —

Am anunțat mai demult că d-na Constanța Hodoș, cunoscuta noastră scriitoare a reușit, după mari sforțări, să alcătuiască o trupă de teatru românesc. Iată însă că acest teatru românesc întâmpină greutăți mari, pe cari d-na Constanța Hodoș ni le prezintă în ziarul „Înălțarea":

Idealul abia realizat al înființării unui teatru românesc la Sibiu se isbește de un obstacol. D. Goritz, primarul orașului, ne declară, că nu poate să împartă singura sală, în care se dau reprezentări, între români și sași, ci Teatrul Orășenesc de aici trebue să rămână pentru sezonul acesta de-a întregul, în folosința trupei germane!

Am cerut, d-lui primar, încă din Septembrie un sezon de o lună, luna Ianuarie, pentru întemeierea acestui „Teatru Românesc" în Sibiu. Mi l-a refuzat, sub cuvânt că Teatrul Orășenesc este închiriat trupei directorului Wilhelm Pop din Cernăuți.

Am cerut apoi trei zile pe săptămână dar nu mi-au fost acordate, decât cu mare greutate și numai provizoriu. In decurs de trei săptămâni, de când am constituit societatea artistică a „Teatrului Românesc" din Sibiu, abia de cinci ori am putut obținea sala de spectacol.

Cultura noastră națională se izbește și acum, ca și mai înainte, de obstacolul relelor voinți ale celor cari nu vor această cultură.

„După scandalul din Cernăuți d. Wilhelm Pop nu mai vine să joace la Sibiu", — declară d. primar al orașului. Și totuși sala nu se poate ceda „Teatrului-Românesc" nici trei zile pe săptămână. Pentru ce? Știm că există în Sibiu un așa numit „Theaterverein", o societate de artiști din fosta trupă a d-lui Leo Bauer. Dar societatea aceasta n'a jucat nici până acum în toate serile. Inainte de a se forma „Teatrul-Românesc" se putea citi tot a doua zi în ziarele germane de aici, avizul: „că teatrul este închis". Pentru ce să fie închis și să nu se dee „Teatrului-Românesc"? Este un mister, pe care nu-l putem deslega decât în următorul chip: 1) Ori teatrul acesta din Sibiu este exclusiv proprietatea particulară a sașilor și d. primar fiind și d-sa sas, vrea să-l deținâ cu orice preț conaționalilor lui; 2) Ori dacă teatrul este proprietatea orașului, el trebue să fie și al românilor, cel puțin în mod egal Sibiul fiind un oraș într'un mare cerc românesc.

Refuzul hotărât, nu se poate comenta decât ca o manifestație ostilă față de noul „Teatru-Românesc". Aceaș manifestație care s'a făcut și la Cernăuți, și contra căreia studenții români au protestat atât de energic.

Avem informații sigure că nu este „Theatervereinul" cel care oprește „Teatrul Românesc" în mersul lui, ci este tot trupa faimoasă a lui Wilhelm Pop, cea care se află de câteva zile în Sibiu sub oblăduirea „Vereinului".

Apelăm la simțul național al românilor din Sibiu, pentru apărarea intereselor culturei și artei noastre împotriva acelora, cari au avut îndrăzneala să strige „jos România" și urmăresc și mai departe cu tenacitate pe căi ascunse această lozincă a lor".

Bucovina și noul guvern

— Numiri probabile —

Cernăuți. — Vestea însărcinării d-lui Ionel Brătianu, cu formarea noului guvern a produs în toată Bucovina unanimă satisfacție, mai cu seamă în rândurile partidului democrat al Unirii.

Partizanii d-lui Nistor sunt obiectul aclamațiunilor publicului în localuri publice și pe străzi. Toate ziarele conțin articole elogioase la adresa partidului liberal, care e considerat cel mai capabil pentru guvernarea și consolidarea țării. De asemenea se remarcă, în mod deosebi, simpatii ce are pentru guvernul liberal în cercurile politice minoritare.

Ca primar al orașului Cernăuți este indicat d. dr. Răut; secretar la Interne d. dr. Mănescu, iar prefect de poliție d. Grigoroviția Barbu.

Citiți în Pag 8-a.

Crucea Roșie Română

aranjează la 4 Februarie a. c. Balul său în saloanele hotelului New-York, care promite ca în totdeauna a fi cel mai frumos din Carnaval.

Reputația bine stabilită asigură deplin succes amabilului Comitet aranjator, care în vederea scopului nobil nu cruță nici o osteneală.

Invitații se găsesc la doamnele din comitet: Livia dr. Pordea str. Regina Maria 35 și Maya dr. Dragomir str. Mico 18, unde se pot adresa persoanele, cari din greșal ănu ar fi primit încă.

DACA DOREȘTI SA CUMPERI
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
Székely și Réti
Fabrica de mobile transilvaneana. Societate pe Acții.

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

PE TERENUL oficianților de vânzare o villă modernă cu grădină, cumpărătorul se poate muta imediat. Adresa Francisc Wagner str. Izabella 3. 1410

DE VÂNZARE 23 iug. in „Gellért" ori s'ar putea schimba cu o casă constătătoare din 3 camere și grădină. Coloman Dunky Piața Unirii 10. 1408

DE VÂNZARE Căruța pentru bolnavi, Căruță pentru bolnavi în cameră, Mașină de fiert, Mașină de fiert cu gaz, Un gaz rejo, diferite mobile, lampe Str. Mikó 34. 1406

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invocală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă execută cu prețuri avantajioase

Salonul de modă alui

Wartenberg

Cluj, Calea Victoriei 13 1275

fostul conducător al salonului de modă „Venus"

Articole frumoase de droguerie

au sosit la parfumeria

D'or

Piața Unirii No. 5. 1385

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Se caută

o Domnișoară

la Administrația ziarului „Infrățirea". Se recere cunoștința limbei române și maghiare în cetit și scris

---

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și lichcruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toți lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de lichcruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Sticlărie și porțelane cu prețuri ieftine

Lloyd Express 156 la 1412

Frații Heller

Calea Regele Ferdinand No. 6.

Pahare de apă dela 2·— Lei în sus
Ceașcă de cafea dela 5·— Lei în sus
Tacâm de cafea cu 190·— Lei
Tacâm de ceaiu cu 205·— Lei
Tacâm de masă cu 550·— Lei

Se vând articole de toate feluri cu prețuri foarte reduse

Candidat de advocat

cu praxă ardeleană, care posede limba română în scris și cetit, află aplicare în biroul subsemnatului.

Dr. JUSTIN CL. IUGA advocat,
Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 3, etaj I. Telefon 106

Cu deplină garanție ca înainte de războiu

liferăm cele mai bune

CURELE DE TRANSMISIUNE

întinse ude, cusute, și lipite, în orice dimensiune simple sau duble, argăsite cu scoarțe de stejar sau chron.

Specialități: curele de transmisiune, pentru dinamouri compresoare și diferite piei technice.

1392

FRAȚII RENNER & Co. S. A. CLUJ.

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.

1398

Economie

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi.

Văd. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Moților No. 7.

L. C. Hardtmuth si Marei Majere fii.

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Doamnele și Domnișoarele care țin să aibă un obraz alb și curat să întrebuințeze în toate zilele numai

CREMA, PUDRA și SĂPUNUL

— FLORA —

Aceste produse renumite sunt cu totul nevătămătoare de oare-ce nu conțin plumb, mercur, bismuit sau vre-o altă substanță vătămătoare.

LAPTELE de Crin FLORA

dă o albeață uimitoare obrazului, brațelor și decolteului fără a fi vătămător.

PASTA de DINȚI BUCOL

întreține higiena gurei albește dinții și îi ferește de boală.

Representant și Depozit General

S. LINDENBERG București, Str. Stella 23

13/6

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty" Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvălescență. 1049

Bănci, fabricanți, industriași,
comercianți cari au nevoe de

Contabili,

corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc.
pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secția fotografică „FOTOGLOB"
ZINCOGRAFIE
TURNĂTORIE
— LEGĂTORIE ȘI — LINIATURA MECANICĂ

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabilliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

◆◆

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări în liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legă- **Fabricațiune de registre** comerciale, torie de cărți. oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

◆◆

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

◆◆

CARTONAJE

p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.

◆◆

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE Călimări și garnituri complecte pentru Birouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de birou, Albume, Notesa, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.

◆◆

Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, acuarell și ulei, plăci de email în inalterabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țara și în fine tot ce se înrudește cu această branșe

◆◆

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură.

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.
SEDII: C. Stelea, Calea Moților 62-64 și Calea Victoriei 68, Ionnițiu, Str. Solari 12, Rădulescu, Str. Paris 16. Fotoglob Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7. TIMIȘOARA, Piața Tepeș-Vodă 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17

Planurile noilor miniștri

Ce spune d. Vasile Sassu

noul ministru al Industriei și Comerțului

Ziarul „Dimineața" publică o convorbire cu d-l Vasile Sassu noul ministru al Industriei și Comerțului.

Ministrul de industrie și comerț d-l Vasile Sassu, a fost, ales neîntrerupt deputat, atât în opoziție cât și la guvern, dela 1907 încoace. Pe timpul celor trei colegii, domnia sa era alesul colegiului al treilea, țărănesc Ales sub regimul votului universal în ambele legislaturi, d-l Vasile Sassu s'a impus în partidul liberal, ca unul din fruntașii ce formează extrema stângă a partidului. Pe timpul crizei guvernului Vaida, d-l N. Iorga, pe atunci președinte al Camerei, voia să-i încredințeze departamentul internelor, intențiune pe care a desvăluit-o în discuțiunea ce s'a făcut în Cameră la începutul guvernărei G-r-l Averescu, asupra modului în ca e fusese adus la cârmă acest guvern.

L'am văzut pe d-l V. Sassu și întrebându-l asupra planului de activitate ce înțelege să inaugureze la orepsitul minister de industrie și comerț ne-a putut spune de o cam dată următoarele:

— Nu pot să vă spun încă nimic, de oarece nici n'am luat în primire departamentul și n'am avut o prealabilă înțelegere cu membrii guvernului, și în special cu d-l Vintilă Brătianu. titularul finanțelor, asupra părței din programul economico-financiar, care se poate aplica imediat.

De sigur că problema la ordinea zilei, a ieftenirei traiului preocupă un punct cardinal în atențiunea noastră și în special a departamentului finanțelor și industriei, cari sunt chemate în primul rând să rezolve grava problemă economică-financiară a țărei.

În ce mă privește, voi căuta ca la departamentul meu în jurul căruia s'a făcut o atmosferă de suspiciune de către unii din trecători. din fruntea acestui departament, să înlătur prin acțiunea mea onestă această suspiciune, apărând pe cei nevinovați și dând sancțiuni severe contra celor căzuți în ispită. De altminteri acesta e te în definitiv rostul și explicațiunea găsirii mele în fruntea acestui departament.

Cred însă în general că chestiunea onestității în afacerile publice va fi și un punct de căpetenie al întregii acțiuni de guvern, fiindcă numai astfel putem să restabilim ordinea morală atât de turburată mai ales prin păca ele celor de sus.

Am convingerea că anarhia morală este cu mu't mai primejdioasă de cât o anarhie materială, prin faptul că sunt încredințat că în cele mai multe cazuri, cea de-a doua este provocată de cea dintâi.

— Pentru aceste cuvinte, se pot aduce felicitări anticipate domnului Ministru, îi spunem.

— Nu mă simt fericit, reia d. ministru Sassu, că am ajuns la această înaltă demnitate după care eu n'am râvnit, deci nu primesc acum felicitări că sunt ministru, fiindcă în timpurile acestea tulburi este ușor după răsboi ca cineva să ajungă ministru, dar este greu să se mențină și să lucreze cu folos pentru țară.

Dacă împrejurările îmi vor fi prielnice să mă pot menține cu acest crez, mă voi simți destul de fericit ca aceste felicitări să le primesc după ce se vor vedea și simți efectele activității mele.

— Veți adopta un plan unitar și în concordanță cu celelalte ministere?

— La consfătuirea ce urmează a avea, vom căuta să găsim soluțiunile unitare și în acelaș timp practice pentru rezolvarea problemei de care v'am vorbit, ne spune d. Sassu, ținând însă seamă de principiile elaborate de Cercul de Studii al partidului național-liberal și prevăzute în programul votat la Congresul general de la 27 Nov.

De altminteri, pentru ajungerea la acest scop, s'a admis în consiliul de miniștri de astăzi înființarea unei comisiuni ministeriale, care are de scop înlesnirea aprovizionării populațiunii. Din această Comisiune fac parte șefii departamentelor finanțelor industriei, agriculturei, internelor și comunicațiilor, aceasta pentru a se înlătura măsurile disparate și contradictorii

*

Constatând convorbirea, d. V. Sassu a opinat că e pentru numirea d-lui dr. Mrazec, savant de o reputație bine stabilită, ca secretar-general la Industrie și comerț.

Ca măsuri de ordine interioară d-sa se va consulta cu personalul superior al ministerului și va fixa orele de audiență precum și accesul publicului, făcând direct responsabili pe funcționarii cari în orele de serviciu ar primi vizite, indiferent cine sunt vizitatorii.

Firește, că d-l V. Sasu, care numără simpatii în presă, a spus că ziariștii vor avea zilnic intrarea liberă la departamentul său, dela orele, ce li se vor fixa, și li se vor da toate informațiunile ce interesează publicul, evitând astfel, colportarea știrilor ce ar putea induce în eroare opinia publică.

Cetiț „Infrațirea"

Legea de împroprietărire și Orfanii de răsboi

În pragul împroprietăririi este de datoria tuturor oamenilor de bine să sprijine intențiunea omenoasă a legiuitorului care a hotărât dania pământului invalizilor, văduvelor și copiilor care au răscumpărat cu sângele lor, al soților și părinților lor, ogorul îmbibat cu sudoarea frunței lor.

E un act de înaltă dreptate care se face, cu osebire fragedelor vlăstare înscrise în cartea neamului cu titlul modest „Orfani de răsboi".

Legiuitorul a prevăzut împroprietărirea lor, prin tutele, pe pământurile expropiabile de pe teritoriile comunelor de origină; dar situația celor strânși de pe drumuri și adăpostiți în cămiruri propii de către Societatea Ocrotirea Orfanilor de răsboi pare a fi rămas încă ne-clară.

Poate să fie o simplă scăpare din vedere; altfel n'ar mai avea sens Cap. V. Titlul: Improprietărie (cultura pământului) din Regulam General al Soc. O. O. R Art 86, care prevede: „Orfanii din răsboi au dreptul de preferință la împropietărire." Totuși, se poate crede că această dispoziție atinge numai pe orfanii rețiuți pe lângă familii sau tutele.

Ori, Statul nu deține de drept și de fapt titlu de tutelă pentru orfanii cu creșterea și educarea cărora s'a însărcinat? Reprezentat prin Societatea O. O. R. Statul, pe deoparte expropiat pe de altă parte se poate împroprietări în calitate de tutore al minorilor orfani de răsboi; căci dacă alta era ideea, legiuitorului nu acorda orfelinatelor existente mai înainte de răsboi circa 30 lugăre pământ cultivabil.

Cum s'ar putea dar admite că orfelinatele care adăpostesc în ele pe copiii eroilor să continue a plăti chirie pentru pământul necesar culturei de legume trebuitoare lor pe timpul iernei; sau Statul să-și furnizeze de pe piață aceste legume, cu prețuri considerabile, când pământul care le-a produs a fost de bună voe constituit de el (Statul) ca danie celui chiar în paguba celui ce-a făcut dania.

Art. 107. din legea de împroprietărire e clar: „La împărțirea pământului se va ține seamă în primul rând de interesele de Stat și obștești." În virtutea acestui articol de lege Orfelinatele (căminurile orfanilor de răsboi) urmează să fie cu precădere împropietărite, mai cu seamă că orfanii așezați în ele nu pot pretinde acest drept comunelor în care s'au născut și de care nu-i mai leagă de cât amintirea sărăciei și a căminului pustiu.

C. Ionescu-Olt
Directorul Orfelinatului Sighet

Noui notari publici

„Monitorul Oficial" publică următoarele numiri:

D-l Traian Stoica, se numește notar public în Ibașfalău din județul Târnava Mică.

D-l Hugo Baruch, se numește notar public la Huedin din județul Cojocna.

D-l Albert Novák, se numește notar public la Mercurea Ciucului din județul Ciuc.

D-l Eugen Bran, se numește notar public la Teaca din județul Cojocna.

D-l Gheorghe Popovici, se numește notar public la Oradea-Mare din județul Bihor.

D-l Nicolae Cristea se confirmă în postul de notar public pe care îl ocupă la Sibiu.

D-l Ioan Gaiță se confirmă în postul de notar public pe care îl ocupă la Făget din județul Caraș Severin.

ABONAMENTE

la ziarul „Infrățirea" se primesc și de azi înainte tot cu:

120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 428 **Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini** Joi 26 Ianuarie 1922

Înfrăți

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj Gratuit

Onor. Muzeul Asociațiunii

Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible] No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
SUB CONDUCEREA UNUI [illegible]
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Guvernul neconstituțional

Ziarele partidului național din Ardeal, pe cari venirea la cârmă a partidului liberal și perspectiva unor alți ani de opoziție le întunecă deopotrivă dreapta judecată, nu contenesc a spune că actualul guvern este categoric anti-constituțional.

Regele a făcut rău, adică, însărcinând pe d. I. I. Brătianu cu formarea noului minister, după prezentat demisia, și după ce d. Tache Ionescu suferise votul de blam. D. I. I. Brătianu, la rândul său, a călcat toate uzanțele constituționale, netrecându-și prin minte să refuze această însărcinare și să recomande Suveranului, desigur, un guvern Stere-Argetoianu, sau Marghiloman-Sever Dan...

Am putea să răspundem cu toată seriozitatea acestor glumețe obiecțiuni ale ziarului partidului național. Am fi mult mai la largul nostru de cum își închipuie „Patria" ori „Gazeta Transilvaniei".

N'ar trebui mai mult decât să amintim partidului național rezultatul ultimelor alegeri parțiale din vechiul Regat, cari au arătat precis că partidul liberal este urmașul legitim al fostului regim averescan. Nu se poate tăgădui, că opinia publică a țărei nu mai avea încredere în guvernul prezidat de d. general Averescu. „Patria" și „Gazeta Transilvaniei" au afirmat acest lucru de nenumărate ori. Înțelegând acest lucru, d. general Averescu a și demisionat, lăsând locul său d-lui Tache Ionescu.

Dar, d. Tache Ionescu n'a putut cârmui cu majoritățile partidului poporului, după cum nici o altă formație ministerială n'ar fi fost cu putință, atâta vreme cât exista Parlamentul trecut. Ne aducem aminte că aceasta era chiar dorința partidului național: dizolvare! dizolvare! dizolvare!

Astăzi, această dorință, — era ea anticonstituțional? — a partidului național s'a îndeplinit.

A. dar Regele a chemat la guvern pe d. I. I. Brătianu! Iată ceeace este împotriva Constituției, pe care acum, partidul național o recunoaște ca existentă.

Și, aci este curiozitatea. Partidului național i s'a oferit să colaboreze la guvern alături de partidul liberal. I s'au rezervat două treimi din candidaturile în alegerile din Ardeal și i s'au destinat câteva portofolii ministeriale. Partidul național, indignat, a refuzat.

Dar, pentru care motiv? Credeți, pentru că guvernul actual nu e constituțional? Nici vorbă despre așa ceva. Partidul național a refuzat colaborarea cu guvernul prezidat de d. I. I. Brătianu pentrucă... nu i s'a dat destul.

Curioasă concepție constituțională! Același guvern îl socotești ca ilegal, dacă nu-ți face o ofertă de colaborare pe care s'o primești, și îl recunoști ca venit pe căi drepte, dacă-ți cedează ceeace ceri. Partidul național nu s'a mulțumit cu două treimi din mandatele parlamentare ale Ardealului, deci guvernul actual e neconstituțional. Partidul național cerea stăpânire deplină și fără control asupra Ardealului, care, dacă i se acorda, făcea ca și guvernul de astăzi să fie perfect legal.

Supunem această perlă de judecată opiniei publice ardelene...

Știrile zilei

Convenția anglo-rusă

Varșovia

Guvernul sovietic a ratificat convenția comercială cu Austria. (ATR. Rador)

Conflictul ruso-finlandez

Londra

Delegația rusească a adus la cunoștința statelor aliate că guvernul sovietic nu permite amestecul străinilor în conflictul ruso-finlandez. (ATE. Rador)

Tratatul germano-rus

Berlin.

Comisiunea pentru afacerile externe din adunarea națională ia Luni în discuție chestiunea tratatului comercial cu Rusia. (ATR Rador).

Manifestul comuniștilor francezi

Paris

„L'Humani" publică manifestul partidului comunist francez care accentuia ă necesitatea unității sindicatelor și îndeamnă pe toți muncitorii comuniști să rămână în capul sindicatelor uniunii muncitorești generale (ATR. Rador)

Datoriile Franței

Waschington.

Ambasadorul francez a înmânat ministerului de externe o notă prin care guvernul său anunță că nu poate plăti interesele datoriilor contractate în America (ATR-Rador.

Activitatea noului guvern

Partidul național liberal pe care împrejurările l'au chemat să-și ia răspunderea unei situații dintre cele mai grele, de sigur, că în activitatea ce va desfășura, el se va sprijini în primul rând pe concepția democratică care stă la baza programului lui politic și în al doilea rând pe încrederea poporului.

Aceste două elemente principale, vor îngădui noului guvern ca să înfăptuiască opera de reparațiuni sociale.

Partidul liberal prezintă un program de soluțiuni sănătos concepute și corespunzătoare situației. In aceste condițiuni e natural să ne gândim că țărei i s'a deschis înainte o nouă cale de realități, dându-i astfel speranța unor zile mai bune.

Cu toate acestea, trebue să o spunem că refacerea organismului social și scoaterea țărei din haosul îngrijitor în care se află are nevoie de o unitate de concepție și acțiune, care așteaptă concursul tuturor acelora care au conștiința datoriei față de interesul obștesc.

Sentimentul opiniei publice mai instinctiv în gândire își dă perfect de bine seama, că țara are nevoie de sforțări unite în vederea scopului constructiv. Or fi de dorit ca același sentiment să se manifeste și din partea partidelor politice serioase, a căror menire între altele e și aceea de a pregăti masele și a le grupa în jurul principiilor sănătoase.

Din potrivă, viața politică vede astăzi pe unele dintre partidele politice, unindu-se și constituindu-se în blocuri politice, nu pentru a conlucra la opera de interes general, ci în scopul ca să desfășoare o activitate negativă, care să paralizeze orice inițiativă dornică de a crea țărei, noui perspective în mersul ei către progres.

Aceasta dovedește încă odată că noulle partide politice nu corespund unor necesități sociale. Intreaga lor acțiune e o negație a principiilor care ar părea că legitimează propria lor existență.

Reuniunea partidelor politice și constituirea lor într'un „bloc al ureî", în scopul ca să agite și să turbure liniștea publică, atât de necesară refacerei sociale și economice, demonstrează până la evidență, că ele nu posedă nici o maturitate politică.

Opinia publică este astăzi destul de conștientă, pentru ca în fața urnei să facă deosebirea între concepția partidului național liberal și aceea a noulor partide politice.

In jurul conferinței de la Genua

O federație a popoarelor europene. Rusia va ridica chestiunea Basarabiei. — Conferința va depăși cadrul ei economic. — Situația d-lui Lloyd George sdruncinată.

Situația internațională, care după convocarea Consiliului suprem dela Cannes, părea că merge spre limpezire odată cu demisiunea d-lui Briand și formarea noului guvern francez, ca tinde să ia o nouă întorsătură, menită să nu mai îngăduiască mari speranțe celor cari nădăjduiau că întrunirea popoarelor Europei la Genua, va atrage după sine prefaceri economice în criza europeană și chiar în cea politică.

Se vorbea la început, că întrevederile dela Londra premergătoare consfătuirei dela Cannes, au un caracter pur economic și că ele nu tind decât la refacerea industriei și comerțului european. Telegramele recente din sursă engleză, vin să restabilească realitatea intențiunilor ce se urmăresc prin conferința de la Genua. După aceste știri, d. Lloyd George se gândește să imprime conferinței un caracter excepțional, care trece dincolo de cadrul chestiunilor economice și financiare.

In adevăr, întrebat de ziariști înainte de a părăsi Cannes, dacă la Genua se vor putea aborda și chestiuni politice, d. Lloyd George a răspuns:

„Firește, căci este imposibil să se întreprindă reconstituirea economică a Europei, înainte de a se fi curățit terenul politic. Inainte de toate, trebue să se stabilească pacea între vecini și să se fixeze hotarele. Vom începe cu aceasta".

Iar, mai departe premierul britanic, a declarat:

„Va trebui să se pue temeliile unei asociații mai vaste decât actuala Societate a Națiunilor. Lumea va avea prilejul să întemeeze o federațiune de popoare pentru menținerea păcei mondiale".

De sigur, că importanța declarațiilor d-lui Lloyd George întrece orice margini și ele dovedesc că Anglia pentru a-și salva situația precară a industriei și comerțului ei, nu cruță nici un mijloc, fie el oricât de dăunător intereselor altor țări.

Pentru că e cert lucru, nu se va putea obține colaborarea Germaniei și Rusiei la refacerea Europei, decât cruțându-se și satisfăcându-se mai întâi interesele de ordin politic ale acestor două țări. Guvernul din Berlin persistă cu îndârjire a cere revizuirea tratatului dela Versaillea, în scop de a i se îndulci răspunderea reparațiunilor de război, iar guvernul sovietelor dela Moscova în primul rând va ridica la Genua chestiuni teritoriale statornicite prin tratatele anterioare și care privesc în special pe Japonia și România.

In al doilea rând Rusia va căuta să se sustragă dela obligațiunile ei financiare față de aliați, intervenite înainte de război și cu prilejul războiului.

In legătură cu aceasta, ziarul „Pravda" spune că delegația rusească la Genua va ridica, chestiunile teritoriale pendinte și anume acele cari privesc Rusia și România, apoi Rusia și Japona.

Pe de altă parte, d. Lloyd George, preconizând federarea popoarelor, urmărește prin aceasta garantarea statului quo teritorial între țările amice și foste inamice.

Dacă intențiunile guvernului britanic, le raportăm la cele publicate mai sus de ziarul rus „Pravda", prin care în chip evident Rusia va pune în discuție la Genua chestiunea Basarabiei și a Extremului Orient, — lesne putem trage concluzii că succesul viitoarei conferințe de la Genua, e departe de a putea fi întrezărit.

Reacțiunea produsă în Camera franceză de hotărârile luate la Cannes și demisiunea d-lui Briand, sunt de natură a ne face să credem că Franța nu va consimți la stîrbîrea drepturilor dobândite prin tratatul dela Versaille și ea nu se va preta niciodată la o politică, care într'un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat, să aibă ca concluzie un nou război european.

Declarațiile d-lui Poincare, noul președinte al consiliului de miniștrii francez, au fost precise și categorice: „Franța trebuie să obție executarea tratatului dela Versailles și restaurarea teritoriilor devastate în război, iar în ceea ce privește conferința dela Genua, ea trebuie să se țină în cadrul inițial pur economic, fără a atinge probleme politice".

Firește, că atitudinea noului guvern francez, a avut repercusiuni puternice la Londra. După o știre publicată de ziarul „Times" reese că la sfârșitul ultimei săptămâni divergențele de păreri dintre Lloyd George și o mare parte din colegii săi din cabinet, erau așa de mari, încât se vorbea chiar despre posibilitatea unei demisii a primului ministru.

In afară de aceasta, unele state observă rezervă față de participarea lor la reuniunea dela Genua, d. Poincare a anunțat că nu va lua parte la desbateri, iar Statele Unite manifestă chiar intențiunea de a nu participa, din care cauză se prevede că scopurile urmărite de Anglia nu vor putea fi atinse.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Activitatea Sindicatului Presei Române din Ardeal

în cursul anului 1921

(Raport general al Comitetului)

Când, în ziua de 27 Octombrie 1920, douăzeci și opt de ziariști români din Cluj, dintre cari cea mai mare parte nu se cunoșteau între ei, s'au întrunit, împărtășiți între sfială și voioșie, într'o sală de redacție, ca să se constitue în Asociație profesională, — în sufletul celui mai avântat și mai optimist dintre ei n'a putut totuși naște speranța de a vedea realizându-se, în atât de scurt timp, forța pe care o simțim în Sindicatul nostru de astăzi, dar pe care n'am fi crezut că o putem cumpăni la capătul unui an.

Căci Sindicatul Presei Române din Ardeal, al cărui nume a răsunat atât de stăruitor în ecourile vieții culturale a Clujului, nu dăinuește decât de un an. Constituit definitiv în congresul ținut la Cluj în zilele de 19 și 20 Ianuarie 1921, el a apărut atunci, cu scopu-i dublu de Asociație profesională și de reeducator național, ca un prin de făgăduință realizator de ideal al solidarității și ca o expresie activa a credinței în viața românească.

Avem azi mândria de a afirma că nădejdi e puse în Sindicatul nostru n'au fost înșelate. Având la temeiul organizației acesteia corporative puternicul simțimânt al solidarității, mai presus de deosebirile de vederi în chestiunile politice, voind să pătrundem în același timp cât mai adânc în inima vibrătoare a Ardealului, ne-am silit să tindem spre acea clarvăzătoare energie și acel elan de neobosită activitate pe care le cere vremea de astăzi.

Am crezut de datoria noastră, pe deoparte să pregătim un viitor mai bun și mai sigur pentru cei ce simt vocațiunea de a purta sarcina unei meserii grele, pe dealtă parte, punându-ne sufletul întreg în serviciul cauzei, să arătăm că la început mai ales și pentru ținta pe care o urmărim ceeace e mai important ca totul e acțiunea, acțiunea sindicală și acțiunea de cultură românească.

Programul nostru a fost salutat cu o caldă simpatie. Aspirațiile noastre, pentru împlinirea cărora am strâns rândurile, au găsit ecou încurajator în opinia publică. Am luptat și am izbutit să ne organizăm. Căci o fraternitate arzătoare poate să palpite sub rivalități și sub dornița de întâietate care nu e decât o formă neînțeleasă a marii nevoia de iubire prin care dăinuește și radiază.

Iată cum putem înfățișa dreptei d-voastră judecăți roadele silințelor noastre din timpul primului an de activitate a Sindicatului:

Primele luni au fost folosite în deosebi pentru ca Asociațiunea noastră să stabilească solid baza ei de operii pe care voește să o întreprindă, pentru ca să avem azi dreptul de a afirma vitalitatea Sindicatului, pentru ca să se ridice din pământ casa a cărei zidire deplină nu va fi mult întârziată. S'au tipărit și distribuit membrilor activi și stagiari, statutele și cărțile de membru. S'au încasat taxele de înscriere și cotizațiile. S'au pus în regulă registre de cancelarie.

Statutele, a căror respectare strictă este o obligație nu numai pentru administrarea unei instituții, ci și pentru a da acestei instituții putința de a-și îndeplini întreaga menire, impuneau primului comitet al Sindicatului Presei ținte frumoase dar inaccesibile în primul moment, adică atunci când lipsește baza materială. Spiritul de solidaritate și colegialitate a cărui desvoltare e impusă ca dintâi de art. 2 al Statutelor, nu s'a plătit și nici nu se putea plăti cu bani. Așezat dela început la temelia Sindicatului, el a fost un excelent îndreptar moral, dar un nefudestulător achizitor de fonduri.

Ori, ceea ce importa înainte de toate pentru organizarea Sindicatului nostru și pentru realizarea multiplei sale meniri, erau fondurile. O instituție concepută pe un plan așa de larg, cu intenționi de înfăptuire așa de hotărîte, nu putea fi orânduită fără „marele nerv." In bine împlinita activitate a Sindicatului, organizarea de spectacole și serbări a jucat un rol de căpetenie. In primul rând pentru că ele erau mijlocul de a strânge fondurile necesare începutului, în al doilea rând pentru că patronarea lor de către Sindicat răspundea uneia din menirile lui, adică aceleia „de a contribui în largă măsură la educația artistică-literară a marelui public." Trei festivaluri, un bal și o serbare de vară în parcul orașului Cluj, stau ca dovadă a felului în care Sindicatul și-a adunat primele fonduri.

Unul din aceste festivaluri are însă altă însemnătate, străină de dorința unui beneficiu material sau de aceea a unui contribuțiuni la educația artistică-literară. E festivalul dela 8 Mai 1921, când în sala vibrătoare de entuziasm a Teatrului Național, Sindicatul Presei Române din Ardeal reunia elita intelectuală și socială a Clujului ca să aducă un omagiu de recunoștință și admirație iluștrilor reprezentanți ai Universității franceze veniți ca misionari ai Culturei latine în Cluj și recâștigat acestei culturi. Gestul acesta al Sindicatului nostru a avut răsunet în capitala Franței și a fost comentat măgulitor peste hotare. Sărbătorind în mod public, pentru întâia oară în Ardeal, amiciția franco-română și aducând prin glasul delegatului său o închinare de caldă fraternitate intelectuală, Sindicatul Presei Române din Ardeal a stat și de data aceasta în fruntea creatorilor de inițiative fericite.

Mai târziu, când studențimea franceză a făcut din Cluj o etapă a călătoriei sale în România, și când trimișii Romei au instalat în capitala Ardealului lupoaica simbolică, Sindicatul a participat prin delegații săi la sărbătorirea oaspeților binevenițî. Iar când o misiune de gazetari englezi, venită să cerceteze stările de la noi, s'a oprit o clipă în Cluj, Sindicatul Presei Române din Ardeal a crezut potrivit să reuniască în intimitatea unei agape, în jurul celor trei confrați străini, pe membri săi. S'au rostit cu acel prilej de către D-l Ion Agârbiceanu, președintele Sindicatului nostru, și Sir Harry Brittain, președintele Asociațiunei britanice a presei, cuvântări al căror înțeles au depășit limitele unor banale toasturi de politeță.

Spre a participa direct și activ la mișcarea Culturală, Sindicatul Presei Române din Ardeal a socotit necesar să organizeze în toamna anului 1921 un ciclu de ședători, ca un mijloc de luptă și o îndrumare spre biruință a culturei românești în Ardeal. Această mișcare ofensivă a fost întâmpinată cu un interes care nu s'a menținut egal. Cele trei ședători dela 15 Octombrie (deschisă de Conferința d-lui I. Dragu) dela 29 Octombrie (deschisă de conferința d-lui prof. Em. Panaitescu), au convins pe organizatorii lor că publicul n'a știut a prețui îndeajuns inițiativa aceasta. Din cauza lipsei crescânde de atențiune a publicului, comitetul Sindicatului a hotărât întreruperea ciclului acestor ședători pentru care stărșise prin a face și jertfe materiale.

Trecând la altă ordine de lucruri, trebue să menționăm dovezile prestigiului de care se bucură Sindicatul încă dela primele sale manifestări. O lună numai după definitiva lui constituire, deputații ardeleni îmbrățișează ideea recunoașterii Sindicatului ca persoană morală și juridică, pătrunși, după cum afirmă în expunerea de motive a proectului de lege, „de frumosul scop de cultură și de adevărată înfrățire a Sindicatului Presei Române din Ardeal, socotesc că e o datorie patriotică ca el să fie sprijinit și încurajat". Proectul de lege, semnat de toți parlamentarii Ardealului, n'a putut fi adus în dezbatere, din cauza necesității votărei altor legi mai importante. El stă azi, tipărit și trecut prin toate formalitățile, pe biroul Adunării Deputaților și avem făgăduiala că adoptarea lui se va face într'una din primele ședințe care vor urma după redeschiderea Parlamentului.

Cu prilejul căsătoriilor AA. LL. RR. Principele Carol și Principesa Elisabeta, Curtea Regală a luat în considerare însemnătatea Asociațiunei noastre invitând-o să trimeată delegații săi la solemnitățile dela București, Sindicatul s'a simțit mândru să răspundă înaltei invitații și să însărcineze în ambele rânduri pe unii din membrii săi să l reprezinte la serbările Dinastiei și să formuleze urări bine simțite princiarelor perechi.

Alte noi dovezi s'au în sprijinul afirmației că Sindicatul nostru s'a impus dela început, și în fiecare zi tot mai mult, atențiunei publice și organelor de Stat. Menționăm între altele des repetatele donațiuni care i s'au făcut da de pildă: acele ale unor fruntași clujeni cu prilejul festivalurilor organizate de cât e sindicat aceea de 1000 lei a lui Miron Benchea, român Ardelean, stabilit în America, aceea de 5000 a Resortului Cultelor și în fine marea donație de 200.000 lei din fondul dirct. aprovizionării, destinată să pună bazele clădirei „Căminului Ziariștilor". Ceea ce mai rămâne, — ca o înnoire a încrederii în acest Sindicat și ca o mărturie a putinței noastre de a înfăptui, — este ca, după demersurile făcute la timp potrivit, Epitropia „Fondației ziariștilor români" să sfârșească prin a consimți să fuzioneze cu sindicatul Presei Române din Ardeal, aducând ca contribuție la săvârșirea programului de activitate al acestui Sindicat fondurile sale acumulate și păstrate cu sfințenie de atâția ani.

Asociațiunile de presă din vechiul regat au legat cu Sindicatul nostru nu numai raporturi de simplă curtoazie vicinală ci schimburi continue de vederi ca între asociațiuni cari urmăresc înainte de toate apărarea intereselor generale ale unei corporațiuni profesionale.

Ziariști bănățeni, cari intenționau să se constitue în Sindicat regional, au aderat la Sndicatul nostru imediat după constituirea lui. Alte aderiuni însuflețite de caldă fraternitate ne-au întimpinat în cursul anului. Comitetul Sindicatului a luat act cu satisfacție de aceste manifestații ai căror autori au negligiat totuși să procedeze la o înscriere formală în Asociațiunea noastră, dar la cari facem apel să desăvârșească primul lor gest de frumoasă spontaneitate.

Nu trebue să se uite că Sindicatul Presei Române din Ardeal este organ de protecție și asigurare profesională, în manifestările caruia trebuie să se vadă limpede silințele garantării colective de oarecari eventualități împotriva cărora indivizii izolați ar rămâne neputincioși.

Ca atare, comitetul Sindicatului, înțelegând cât are de lucrat în direcția aceasta, a găsit potrivit să înceapă prin a traduce în limba română și a edita în broșură legea maghiară de presă în vigoare azi în Ardeal, lege care are avantagii și scăderi, asprimi legate de regimul politic al fostei monarhii habsburgice și dispoziții prielnice asigurării soarei gazetarului profesionist. Sindicatul Presei Române din Ardeal a voit, prin traducerea și editarea acestei legi, să o impună atențiunei legislatorilor spre a se folosi de ceiace e bun în ea atunci când vor pregăti o lege de presă completă și unitară.

Mergând mai departe, Comitetul Sindicatului Presei Române din Ardeal a redactat și a hotărît să supună discuțiunii și votului Adunării generale din Ianuarie 1922 un proect de contract-tip pe care l'ar voi impus tuturor gazetelor pentru reglementarea raporturilor dintre editori și redactori. Dacă Sindicatul ar reuși în inițiativa sa ar dovedi că, deși e cea mai nouă asociație gazetărească din întreaga Românie, poate izbuti să creieze cei dintâi o deplină asigurantă în exercitarea profesiunei de gazetar.

Comitetul a adus binevenite înlesniri materiale, atunci când nevoia s'a făcut imperios simțită, într'un caz de boală, unul de lipsă de lucru și altul de moarte. Dar pentrucă nu înțelegem să se urmărească de către Sindicat constituirea unei case de binefacere gratuită, pentrucă demnitatea profesioniștilor și prestigiul profesiei cere reglementarea în viitor a ajutoarelor de orice formă Comitetul va pune în discuțiunea Adunării generale această chestiune pentru adaptarea soluțiunei potrivite.

Sindicatul Presei Române din Ardeal este azi asociațiunea profesională care a dat cele mai elocvente pilde de solidaritate; e de ajuns să citâm din acest punct de vedere colaborarea tuturor gazetarilor din Cluj, — despărțiți prin vederi politice și prin obligațiuni față de gazetele lor, — la redactarea acelui ziar unic intitulat „Gazeta Noastră", care a stat cu prilejul congresului din anul trecut ca minunea unui entuziasm și unei colegialități necalate aiurea.

Sindicatul Presei Române din Ardeal are azi 50 de membrii și 230.000 lei avere. Are prilejuri de satisfacție și dovezi de unanime simpatii. Sindicatul Presei Române din Ardeal n'are însă... locuință. Acesta e lucrul care lipsește mulțumirei sale, și care a obligat comitetul, convocat la cele 20 de ședințe din cursul anului 1921, să rătăcească prin redacții, în așteptarea zilei în care va putea fi tot așa de fericit ca un negustor ocrotit de oficiile de cuartiruire.

Sindicatul Presei Române din Ardeal are însă un vis: „Căminul Ziariștilor". Economiile realizate și donațiile primite sunt nefudestulătoare spre a transforma visul în realitate. Iată de ce, față de necesitatea clădirei cât mai neîntârziată a acestui „Cămin", față de greutățile de a avea măcar un lăcaș provizoriu, Sindicatul trebue să-și îndrepte toate silințele spre reunirea fondurilor necesare ridicărei „Casei Gazetarilor", la piatra fundamentală a cărula au contribuit până acum atâtea bunevoințe.

Aceasta este, poate prea sepede schițată, activitatea Sindicatului Presei Române din Ardeal în întâiu-l an de viață și acestea sunt și ambițiile care îl însuflețesc. Ceea-ce a făcut până acum i-au adus încrederea și un început de popularitate; ceea-ce va întreprinde de acum trebue să fie opera de desăvârșire a organizației profesionale și a culturei naționale prin excelență, căreia nu-i va putea rămâne indiferent nici un suflet doritor de utilitate adevărată îndrăgostit de patriotism grav și de solidaritate generoasă, nici un suflet adevărat românesc.

Credem că odată cu Sindicatul nostru a început o epocă mai luminoasă în viața gazetarilor noștri, preludiul unei epoce de eficace și definitivă prosperitate. Să fie iertat meșteșugarilor de pe urma cărora nume schimbător din zi în zi se risipește în vânt, că vor, printr'un contrast măreț, ca acțiunea lor sindicală să dăinuiască și să dea roade, pentru ca nici unul din gândurile lor bune să nu se piardă.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

„Patria" în doliu

Partidul național chiamă la luptă „Ardealul". — Liberalii, Regele și toată lumea sunt anticonstituționali și antidemocrați.

Organul partidului național din Ardeal declară că guvernul ar fi oferit două treimi din locurile parlamentare pe seama „Ardelenilor" și „Patria" totuși se îmbracă în doliu democratic fiindcă nu i s'au garantat... trei treimi.

Se vorbește de „Ardeleni" în modul cel mai falș căci tot ce încadrează Patria sub această denumire luată dela sine, sunt circa 200 persone, cu 200 automobile, deputați și senatori fără criteriul legislatorului, pe cari i-au ales la timpul său câte 200-300 de alegători în locul alor 12-30.000 câte într'o circumscripție electorală. Și aceasta ne numește opinia publică a Patriei care se rtvoltă și trage la răspundere pentru anticonstituționalism pe rege și pe toată lumea.

Ar fi bine să se vorbească clar: anume despre partidul național (hipernațional, pseudonațional sau cum vreți!) dar nici decât nu despre Ardeleni și despre Bănățeni.

Acest monopol îl respingem cu toată energia și nu permitem confundarea poporului român cu a partidului național.

Între postulatele de colaborare ale acestui portid de teroare ruseacă mai auzim amintindu-se și următoarele: **In Ardeal cel puțin 20 de ani să ne dați pace nouă (partidului pseudonațional); nimica să nu se facă fără acceptarea noastră chiar și numirea oficianților să le aparțină acestor hipocondrii politici.**

Adică și dacă vom avea lipsă de specialiști, cari să ne poarte trenurile, să ne asigure consolidarea economică a țării, guvernul va avea datoria să întrebe pe cei 200 oameni în doliu cari reprezintă tot ce ne trebue; dintre ei afli la repezeală directori la fabrica de chibrituri, ingineri la gazul metan, conducători de locomotive, șefi de ateliere, comercianți de mătasă și gazetari în doliu!

Ei, ne mai trebue ceva,... nu rămâneți încântați?!

Acești oameni proaască în dreapta și în stânga, țipă în gura mare după ponderitatea ce li se cuvine și vorbesc în numele Ardealului. Lipsa lor de orice concepții politice mai sus cași s'a dovedit prea plauzibil la Alba-Iulia când în plină ignoranță a morelui act național au adus hotărîri, cari ne-au împedecat condițiunile noastre de pace înaintea tribunalului lumii. Zadarnic dam din picioare la conferința de pace că ni se trânteau în față condițiunile ce ne asigurau în mod automatic în baza hotărârilor luate la Alba-Iulia. Acele hotărâri ni-ar fi avut aspectul de o contopire cu o țară mamă deja existentă ci mai mult le puteai folosi prea splendid pentru refacerea Ungariei și pentru întărirea minorităților.

Dacă totuși nu le-am realizat încă acele hotărâri, a fost cauza că nu am fost constituționali și ne-au lăsat câți-va ani să ajungem și noi la aerul ce ne compete.

Și acești bameni strașnici sbiară a constituționalism, care într'o clipă ne-ar despoia după metodele lor de conducerea orașelor, unde numai automobilele sunt ale noastre.

Câtă lipsă de modestie și câtă imprudență națională a vorbi despre sângele jertfei noastre naționale, a vorbi despre țăranul român și despre muncitorimea dela orașel Ei, cari în momentele de jertfă redactau și subscriau memoriile cele mai dejositoare în particular și în comun!

Și aceștia — dintre cari o bună parte și astăzi vorbesc acară ungurește și consumă soireuri cu magnații unguri de ieri, vorbesc în numele Ardealului, ei sunt ardelenii iar noi ne putem lua bățul și să emigrăm în America.

Aceștia trag în noroiu tot ce nu e cu ei, ponegresc pe Averescu trecut la istorie, care totuși a făcut ceva ce ei n'ar fi știut să o facă; atacă tot ce mai avem impunător și românesc; se pun în doliu alături de gazetele ungurești și invită poporul la luptă! Grijiți cetățeni, țara e în pericol, ne sunt periclitate automobilele, grijiți și rezistați căci vine un guvern care vrea să facă ordine. Aveți grijă cetățeni că guvernul e oligarh iar noi democraticii sburăm!

Concepții parodizate ale democrației! Democrația o face vremea schimbată și maturitatea politică a legislatorilor iar nu atributele istorice țipate din gura demagogilor.

Strașnică democrație a epigonilor, cari se înecă în jaful de trei ani a milioanelor!

Dar au pretenții să-i scape poporul.

Se 'mbracă în doliu, peste câteva zile vor face-o Ungurii cu gazetele lor iar Sâmbătă le va trăsni în cap Evreilor să-și apară presa în doliu. Se simbioză plăcută, ce Ardeal național și ce reclamă succesă pentru opinia mondială care ne vede tot sbuciumându-ne în lipsa de ordine a vieții de stat.

Tipați și agitați, simpatia și respectul vostru nu e mai mult decât pe vremea Averescanilor; poporul are să vă deie dovada că vă cunoaște.

Cele două treimi a locurilor în parlament sunt ale noastre: a Ardelenilor și nu a partidului căzut în doliu!! Să se facă lumină dela început.

ARGUS

S'a deschis
Frizăria și Manicoura
de Domni.
Strada Universității No. 6.
Rog sprijinul On. public român. 1400
Cu toată stima
Gheorghe Tomuța

In atențiunea colecționarilor de timbre 1013
Locul de întâlnire al tuturo colecționarilor e la Cafeneaua
EUROPA
în fie-care zi dela 5—8 p. m.

Știri și fapte politice

Noulle alegeri. — Numiri de prefecți. — Tratative politice.

„Monitorul Oficial" de azi publică decretul regal despre disolvarea parlamentului și facerea noulor alegeri. Totodată aminește, că noul parlament va avea caracter de constituantă.

In virtutea acestui decret, alegerile de senatori în vechiul regat, Bucovina și Basarabia se vor face în 1 și 2 Martie, iar în Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș în 9 și 10 Martie. Alegerile pentru Cameră vor avea loc în vechiul regat, Basarabia și Bucovina în 5, 6 și 7 Martie iar în Ardeal 6 și 7.

La universitățile din Iași, București, Cernăuți, alegerile se vor face la 3 Martie, iar la cea din Cluj în 11.

Tot „Monitorul Oficial" de astăzi publică decretul convocării Corpurior legiuitoare pentru 27 Martie.

•

Intrebat de ziarul „Lupta" dacă este adevărat, că partidul național are de gând să convoace marele afat național, dl Iuliu Maniu a desmințit categoric știrea. (ATR. Rador).

•

După „Viitorul" e fapt indeplinit, că d-nii A. Cosma și general Moșoiu vor intra în guvern.

•

„Monitorul Oficial" de astăzi publică urmatoarele numiri de prefect: dr. Meteș Cluj, Sulica în Brașov, dr. Folos Târnava mică, dr. Prescaru Târnava Mare dr. Andrei Bihor, Vulcan Alba Iulia, S. Halița, Bistrița, Gavril Mihai Maramureș, dr. Boeriu Turda (ATR. Rador).

•

D-nii Vaida și Iorga au tratat azi cu Take Ionescu. Discuțiunile acestea, al căror conținut nu se cunoaște încă, au dat prilej unui deosdbit interes în cercurile politice.

•

„Monitorul Oficial" publică numirea d-lui Mavrodi, directorul Viitorului, de director general al Teatrelor.

•

Ocupându-se de hcestiunea blocului opoziționis „Epoca' constata, că și dacă n'a putut fi aceasta creat pe cum se încerca, totuși a dat un rezultat mulțumitor, apropierea între partidul național ardelean și acela al d-lui Ionescu. După părerea „Epocei", aceste două partide vor forma centrul în viitorul Parlament.

Maghiarii și alegerile

„Ellenzék" este pentru continuarea pasivității

Sub titlul de mai sus ziarul „Ellenzék" își pune întrebarea, dacă poporul maghiar în actuala lui organizațiune va putea, sau nu lua parte activă la noile alegeri.

Răspunsul — după părerea numitului ziar — pare a fi foarte simplu : nu. Urmează o serie de motive care de cari mai naive, azi mai lipsite de temei și de seriozitate. Unul ar fi că poporul maghiar nu figurează pe listele de alegeri numai în număr foarte mic, iar o intervenție la noul guvern pentru a se completa aceste liste e zadarnică, deoarece alegerile se vor desfășora între 4—7 Martie, fapt care „îl împiedică să se și gândească la un as fel de demers".

Al doilea motiv înfățișat ca fiind cel principal e că guvernul Averescu ar fi desființat „Uniunea Maghiară", iar în lipsa acestei opoziluni nu sunt în stare domnii magnați să contribue și ei cu „modestul" și „imparțialul" lor vot.

Ce lovitură grea, ce desamăgire pentru sărmanul popor maghiar când stai și te gândesti, cu toate aiurelile lor copilărești, cri cât de justificatoare ar părea pentru „Patria lor mamă" de la acărui sin s'au desprins, astăzi nici chiar în cadrele „odicasei".

Românii nu mai corespund spiritului unguresc măcar, necum celui obștesc.

Azi un popor dornic de viață, și de muncă cum ni-s'ar părea la prima vedere, cel maghiar e îmbătat cu apă rece de însăși șefii lui.

Eri i-s'a expus acestui popor un program bogat de muncă i-s'a, directive sănătoase, iar azi aceiași conducător, trag o linie roșie peste scest program ; de azi nu mai au nevoe de ei, ci renunțând la luptă, renunțând la muncă cinstită, binefăcătoare, se întoarce în haosul din care nu de mult „apăruse" și născut din „reppos" se întoarce iarăși în „repaos"...

Câte discursuri, câte oratorii câte promisiuni nu se făcuse mai până eri pe spinarea ac lui popor maghiar, care alergase la Cluj ca să a culle sfaturile conducătorilor lor; iar' până acesta ademenit, îmbătat de vorbele dulci, întors odată la lăcașul lui liniștit așteaptă momentul când să-i-se dea semnalul de muncă — conducătorii lui își schimbă fețele, își schimbă haina ... își schimbă tot, și cu o trăsătură de condeni îi dă ordin nou acestui norod „să se întoarcă în pasivitate" aducându-i motive ridicole și... jicnit are la adresa Țării, la acărui refacere pretind a cola ora și ei.

Se poate închipui oare o mai mare insultă la adresa întregei Țări, ca faptul că acești concetățeni în număr atât de considerabil să zimbească ironic la tot ce se petrece, la tot ce se muncește fără să devină însă din simpli spectatori, actori pe scena „Muncei" și fără să umple nici cea mai lacună în aceasta operă de refacere și se mai găsește oare un singur caz în întreaga istorie a omenirei de o „îndrăsneală" mai eclatantă decât cea a maghiarimei dela noi, care deși pasivă în muncă e cea mai pretențioasă dintre toate celelalte naționalități conlocuitoare: cere să i-se dea din toate fructele acelei munci, acelei opere, care s'a ridicat din sudoarea poporului român, cere să-i-se admită fel de fel de organizațiuni; stat în stat și atunci chiar, când și puțini dar raționați conducători ai poporului maghiar sunt sonvinși, că: numai cel care muncește are dreptul la pâine."

Și ei mai îndrăznesc și îndrăznesc mereu să ne mai acapareze câte un astfel de gest de „politeță" și pe urmă... să rădă hohotind la adresa celor „mulți dar proști" cari încă n'au putut pătrunde în adâncul sufletului lor, çare are nevoe de o examenare minuțioasă pentru a-i acorda acele privilegii convenționale pe care natură i-lea refuzat...

Sau cred că și de azi le va fi dat să-se amuzeze de interwiewurile luate unui „figurător" politic a la Groza și cred că și de azi le va mai fi dat ca să mai pescuiască în apa tulbure ca sub regimul „indulgent" al răposatului Averescu?

Tempora mutanturi Fără muncă nu e pâine, iar' cine vrea pâine fără muncă n'are decât să poftească la ... Brazilia!

G. B.

Consiliul de miniștri

Decretul de dizolvarea Parlamentului. — Manifestul către țară.

D-l Ioan Brătianu a prezidat aseară un nou consiliu de miniștri.

La consiliu a luat parte în afară de membrii cabinetului și d-l dr. Cozma, care va fi numit ministru al lucrărilor publice și d-l Zigrea, subsecretarul de stat al minorităților.

In consiliu s'a redactat textul decretului pentru disolvărea Corpurilor Legiuitoare și raportul prin care președintele consiliului odată cu actul dizolvarei și convocarea corpului electoral pentru alegerile generale.

Decretul mai prevede că noile Camere vor avea caracterul de constituantă și precizează în acelaș timp punctele constituțiunei care urmează a fi revizuite.

Consiliul n'a luat o hotărâre definitivă în ceeace privește data noulor alegeri, acest lucru urmând să ile fixat în audiența pe care d-l Brătianu o are astăzi la rege. Consiliul în unanimitate a fost însă de părere că alegerile trebuesc făcute în prima jumătate a lunei Martie.

•

Miniștrii au avut apoi un lung schimb de vederi asupra textului manifestului pe care guvernul îl va da către țară.

După discuțiuni, care au durat câte a ore, consiliul n'a fixat decât punctele generale ale manifestului, a cărui redacțiune definitivă a fost încredințată d-lui Ioan Brătianu.

Manifestul cuprinde întregul program de guvernare al noului cabinet și conține în acelaș timp un apel al guvernului către cetățeni, pentru a-l ajuta prin munca și patriotismul lor, la opera de reconstruire a țărei.

Dacă vrei să fii frumoasă, să întrebuințezi numai pudra americană "YES,,
Fără legătură verde e falsificată
1377

e vopsesc blănării de specialitate la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 3

Informaţii

La 30 Ianuarie va avea loc la Cluj, congresul partidului poporului, la care vor participă toţi parlamentarii, foştii prefecţi, şefii organizaţiilor şi toţi aderenţii politici ai partidului. La acest congres se va stabili normele manifestului electoral şi se va da darea de seamă a activităţii de până acum. Vor lua cuvântul d-nii Oct. Goga, Groza, Imbroane, Prie, Bucşan şi Tulbure

D-l Th. Lascu, poliţiai al oraşului Reghiul-Săsesc, a fost încărcat cu conducerea poliţiei oraşului Sf.-Gheorghe.

La Episcopia din Oradea-Mare se va înfiinţa un muzeu bisericesc.

In vederea apropiatelor alegeri s'a format biroul electoral al Partidului Poporului, din care fac parte următorii d-ni: Argetoianu, Popovici-Tască, Ioanitescu, Goga, A. Imbroane, Dori Popovici, Sergiu Niţă.

Recensământul făcut în Rusia-transcarpatină a dat următoarele cifre: 604.522 locuitori dintre cari 820.000 ruteni, 103.000 unguri, 82 mii de evrei, 19.000 cehoslovaci, 10.000 germani, 53 mii ruşi, 14.000 români şi alte naţionalităţi.

Senatul orăşănesc din Timişoara, ne comunică, că secretariatul dela Ministerul de Interne a aprobat deciziunea acestui senat prin care se hotărîse ca pe viitor, partea oraşului numită Meha'a (circumsripţia V) să fie numită „Suburbiul Principele Mihai.“ Acesta are să fie deci pe viitor, numele oficial al acest suburbiu.

Eri înainte de amiază s'a început procesul comuniştilor. Până la orele 1 s'a luat identitatea acuzaţilor.

După informaţiunile ziarelor regele Alexandru şi principesa Marioara se vor cununa la Bucureşti între 21 si 27 Martie.

După „Lupta“, d-l Goga şi partizanii săi vor intra în partidul liberal.

Cercetaşii Cohortei „Fântânele“ aduc mulţumitele lor acelor familii, cari cu ocasia colindului au sprijinit fondul cercetaşilor.

Puşkáş Béla şi Körösi Dadus concertează alternativ cu capella lor în saloanele de mâncare ale Hotelului Central. Local de distracţie de primul rang pentru elita Clujului. I-622

Adunarea generală a „Solidarităţii“ asociaţia institutelor financiare romîneşti convocată pe 23 Ianuarie 1922, a fost amânată lipsind numărul de membri statutar. Propunerea Băncii „Economul“ Cluj prezentată prin Dr. Amos Frâncu de a se refuza modificarea proiectată a statutelor şi întrarea întrun sindicat comun cu străinii şi propunerea de a se primi în Solidaritatea şi institutele financiare româneşti din vechiul regat a întîmpinat generale simpatii şi s'au trimis la direcţiune pentru studiare.

Chiar direcţiunea Solidarităţii după anume experienţe documentate asupra tendinţelor neadmisibile în Statul Român a unor cercuri ungureşti sub masca nouei organizaţii financiare comune internaţionale ardelene a abandonat proectul unui Sindicat comun ardeleresc cu străinii şi astfel întreg proiectul se va înlătura în urma refuzului unanim a băncilor româneşti din Ardeal de a se înregimenta împreună cu institutele neromâneşti cari şi astăzi au legătură cu străinătatea oştilă României.

SE CAUTA o Domnişoară la Administraţia ziarului „Infrăţirea“ Se recere cunoştinţa limbei române şi maghiare în cetit şi în scris.

Comerţul polono-român

Din Varşovia se telegrafiază ziarelor franceze cu data de 13 Ianuarie că acolo a sosit un important grup de comercianţi şi industriaşi români pentru a examina pe loc posibilităţile de lărgire a relaţiunilor economice între România şi Polonia. Membri acestei misiuni au rezumat în modul următor scopul vizitei lor la Varşovia:

„Produsele industriei poloneze prezintă un mare interes pentru piaţa românească: întâi pentru că sunt de o calitate excelentă şi foarte îngrijite; al doilea accesibile populaţiunii româneşti şi al treilea pentru că vecinătatea imediată a Poloniei reduce la minimum cheltuelile transportului.

„Dar legăturile economice ale României cu Polonia nu sunt încă organizate.

„Trebue create numeroase camere de comerţ polono-române în principalele oraşe ale celor două ţări. Trebuie editate o serie de publicaţiuni economice în cele două limbi. Trebuie organizate expoziţiuni permanente şi pe cât posibil, mobile, cu toate articolele de export capabile să intereseze pupulaţiunea românea că.

„Când se va atinge acest scop, au încheiat comercianţii români, afacerile între România şi Polonia vor lua într'o zi o desvoltare prodigioasă“

Răspândiţi „Infrăţirea“

Mormintele eroilor romani în Bulgaria

Starea deplorabilă în care se află mormintele. Câte cimitire de eroi vom avea în Bulgaria

Deşi guvernul bulgar a ordonat printr'o circulară acum câtva timp, ca mormintele eroilor români, să fie îngrijite deopotrivă cu cele ale eroilor bulgari totuşi, am putut afla că ele se află într'o stare nenorocită.

Fără cruci, cu bălării uscate şi cu mari gropi zac singurătatece şi părăsite. Faţă de starea aceasta, este natural că numărul morţilor cari trebuesc identificaţi, să fie redus.

După cât aflăm se vor înfiinţa patru cimitire româneşti în Bulgaria.

Afară de starea în care se află mormintele ultimilor eroi, mai semnalăm ca şi cele dela Plevna, nu se află într'o stare mai îmbucurătoare.

Identificarea românilor morţi ca prizonieri, sau ostateci, este aproape imposibilă, cu actuala stare a mijloacelor de comunicaţie din Bulgaria, de carece avem în această ţară osemintele eroilor împrăştiate în 220 localităţi.

Morţii necunoscuţi vor fi grupaţi într'o criptă funerară. Pe mormântul colectiv se va ridica o singură cruce monumentală, de piatră, în stil românesc şi cu o inscripţie omagială din partea ţării.

In privinţa morţilor cari vor putea fi identificaţi mai putem comunica, că osemintele celor cunoscuţi vor fi puse în lăzi ermetic închise spre a fi transportate în ţară.

Moartea unui ofiţer român

A încetat din viaţă în Clinica dela Cluj locotenentul Micuţar Ambrozie, căzând jertfă unei boale contractate pe front.

Defunctul era originar din Bucovina, fiind născut în Mănăstirea Humorului. A trecut în ţară în 1914 şi a intrat în Şcoala militară de unde a ieşit ofiţer în 1917. A participat la luptele dela Oituz şi Coşna, şi a fost printre primii ofiţeri cari au intrat la Cluj.

S'a distins în luptele de la Hodod (Sălaj) la 16 Aprilie 1919, de unde a şi contractat boala de piept care l'a răpus. Locotenentul Micuţar era decorat cu mai multe ordine militare.

Inmormântarea va avea loc mâine, 25 Februarie, la ora 3 d. a. Cortegiul va pleca dela Clinici. Nădejduim că Primăria va depune o coroană pe mormântul tânărului erou.

Demisiunile din partidul poporului

Scrisoarea d-lui P. Vuruclaş, fost deputat de Bihor şi a d-lui prof. I. Ursu, fost deputat de Cohalm.

Fostul deputat de Bihor, d-l P. Vuruclaş a adresat următoarea scrisoare d-lui Octavian Goga, preşedintele clubului parlamentarilor averescani din Ardeal:

Domnule preşedinte!

Subsemnatul Petru Vuruclaş, aparţinând grupării din Ilfov, cu onoare vă rog să bine voiţi a primi demisiunea mea din Partidul Poporului pentru motivele ce urmează:

Incă dela început — Iunie 1920 — simţeam şi socoteam, că puterea de a armoniza partidele politice, de a concentra pe oamei — pentru interesele superioare ale ţării — stă'ea numai în mâna d-lui general Averescu.

Cu popularitatea sa încă neştirbită, cu majoritatea parlamentară pronunţată, ar fi putut ajunge la realizarea celui mai frumos şi mai rodnic guvern de concentrare, coprizând toate capacităţile. E drept că pe atunci, nu erau mulţi cei ce împărtăşiau aceste vederi; ori cum nu s'a sfătuit, n'a ascultat pe nimeni şi, chiar dacă a făcut încercări, n'a înlăturat o rgoliul şi ambiţiunea exagerată, astfel, că imposibilitatea acordului rezida în însăşi ramura măslinului întinsă.

N'a făcut o nici atunci, nici mai târziu! A lăsat să se permanentezeze acele desfăşurări de patimi dăunătoare Patriei, ne-a adus la acea retragere din Parlament a opoziţiei în urmă la acel trist conflict cu Coroana, iar neprevederile şi erorile au culminat în acea trântă personală cu succesorul său, nesocotind total interesele mari şi imediate — de ordin practic — ale Ţării, cărora dacă nu mai mult, dar le-a adus o mare şi ireparabilă întârziere.

Alături de toate acsste consideraţiuni, ceeace constitue, în special motivul demisiunii mele, este desgustul şi ororea ce mi au inspirat procedeele de înfăptuire tocmai ale acestui ultim act politic — votul de neîncredere din 17 Ianuarie 1922.

La consfătuirea din ajun mi-a fost dat să văd interzicându-se partizanilor de a supune discuţiunii păreri contrarii, am văzut cum un deputat a fost ghiontit, lovit şi dat afară cu forţa, fiindcă încercase să provoace o asemenea discuţiune, cum şeful partidului — cu toată autoritatea — a ordonat să iasă afară ori cine are altă părere de cât a direcţiei partidului (în fapt a d-sale şi a câtorva, întru cât în comitetul central nu se pusese această chestie), mi-a fost dat să văd terorizându-se unii parlamentari bănuiţi de a avea alte păreri, în fine, am auzit pe domnul fost ministru de interne, spunându-ne „susţinem pe ori cine, pe Mamulea dacă vreţi — numai pe Take Ionescu nu“ — ca şi cum acesta era cel mai mare interes al ţării pentru care noi ne aflăm în parlament, ca şi cum nu s'ar fi putut găsi o formulă prin care, dezaprobând inconstituţionalitatea guvernului şi, mai ales imoralitatea politică a şefului său, să nu lăsăm în baltă atâtea interese imediate ale ţării, rămânând ca ceva mai târziu să se profite de vreo ocazie pentru doborârea guvernului.

Azi când — se pare — acţiunea averescană a apus, lăsând ţării cea mai dureroasă dezamăgire, că o popularitate, — fără precedent — nu i-a adus folos din contră, a lăsat haos în toate ramurile vieţii publice cu deosebire, o înăsprire încă necunoscută între partide, între fraţii diferitelor ţinuturi, între confesiuni şi chiar între oameni, văd năruit, şi pentru mine, idealul cu care am alergat sub steagul „Partidului Poporului“, mai văd că, ori cât de bine aş mai face în viaţa mea publică şi privată, nu va fi vreodată destul pentru a mă scoate complect de sub greutatea ce mă va apăsa de a nu-l fi părăsit mai de mult,

Cu perfectă consideraţiune!

P. VURUCLAS,
deputat al Bihorului.

Iată acum şi demisiunea d lui prof. universitar Ion Ursu:

DOMNULE GENERAL!

Am crezut, că e în interesul ţării ca să se evite cu orice preţ disolvarea parlamentului. Căci socoteam disolvarea ca un act, ale cărei urmări nu puteau fi prevăzute. In consecinţă am fost pentru ideia unui guvern de colaborare, crezând, că în momentele grele oamenii noştrii politici vor pune interesele ţării mai presus de interesele sau resentimentele personale.

Partidul poporal luând calea cunoscută, pe care n'am putut o urma, Vă rog să mă consideraţi demisionat.

Cluj, 20 Ianuarie 1922.

I. URSU.

Rusia la conferinţa dela Genua

Istvestia ocupându-se de participarea Rusiei la conferinţa dela Genua scrie că se înşeală marile puteri dacă cred că Rusia le va cere acolo sprijin şi pot sta cu ea de vorbă privind-o de sus. Rusia e hotărîtă să nu ia parte la şedinţe decât fiind considerată ca stat egal.

Se anunţă din Moscova, că d-nii Joffe şi Rakovski vor reprezenta Rusia sovietică la conferinţa dela Genua.

In sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

Cronica externă

Marți, 24 Ianuarie 1922.

După o știre din sursă engleză, d. Lloyd George ar avea intenția să amâne desbaterile Conferinței de la Genua, care au fost fixate pentru ziua de 8 Martie.

Această știre e în strânsă legătură, cu neînțelegerile ce ar exista între d. Lloyd George și o parte dintre membrii cabinetului britanic cu privire la programul politic al primului ministru referitor la conferința de la Genua.

Faptul că d. Lloyd George intenționează să depășească cadrul discuțiunilor pur economice în conferința de la Genua, dându-i un caracter excepțional în baza căruia programul desbaterilor să se extindă și asupra chestiunilor de ordin politic, — a dat naștere în cercurile diplomatice la vî comentarii, determinând chiar o complectă rezervă din partea unor state în ceea ce privește participarea la Genua.

Camera franceză a votat un credit de 180 mii franci pentru a se înlesni studenților români posibilitatea de studii la Universitățile din Franța.

Cu acest prilej, deputații francezi au făcut o vie manifestație de simpatie pentru România.

Din Paris se anunță că d. Poincarè, ar avea intențiunea să ocupe regiunea Ruhr, ca un mijloc de constrângere a Germaniei, pentru ca aceasta să-și îndeplinească obligațiunile ei financiare prevăzute în clauzele tratatului de la Versailles.

Situația studenților români în Franța

Soartea atât de mult discutata a studenților Români alli tori în Franța încă nu e de loc hotărâtă. Se aud și se promit multe însă nimic sigur. Situația actuală este următoarea:

Sunt înscriși în asociația studenților Români în Franța 950 membri. In urma dispozițiunilor luate de fostul guvern schimbul a fost suspendat, totuși după multă insistență comitetul asociației a reușit să obție acordarea schimbului tuturor studenților cu situația în regulă, (cari au dat examene). Cerând D-l Titulescu, ca fost ministru de finanțe numărul acestor studenți, comitetul asociației a făcut un control prin care s'a dovedit că din cei 950 studenți numai 517 și-au făcut datoria. D-l Titulescu a promis schimbul și de mai departe acestor 517 studenți.

Ori dela data de 17 Novembrie 1921 când s'a efectuat ultimul schimb pe lunele Sept. Oct. și Nov, studenții așteaptă cu nerăbdare schimbul și pe lunile Dec. și Ianuarie. Spre noroc salvarea vine din partea guvernului-francez. In urma propagandei făcută în presă Camera franceză a votat o sumă de 480 mii franci pentru ajutorarea studenților Români (ajutor care s'a acordat și studenților Jugoslavi, Cehoslovaci și Polonezi). Rămâne ca acești 517 studenți să primească schimbul pe lunile Dec. și Ian.

Pentru viitor se așteaptă realizarea promisiunelor făcute de D-l Titulescu. Că ce o să fie cu acei cari în urma controlului trebuiau să fie repatriați nu se știe. De prezent Legația nu dispune de fonduri fără a lua în considerare că acești 400 studenți pot pierde anul dacă nu sunt repatriați la timp.

Situația s'a mai agravat prin faptul că banca Blank-care administrează un restaurant unde studenții Români mâncau cu preț redus, a luat dispoziții în urma cărora, unei majorități de studenți li s'a retras acest favor de care beneficiază azi numai 150,

E adevărat că restaurantul e o institute particulară însă dacă a înființato cu scopul de a ajutora studenții români fără deosebire de confesiune, pentru ce să dă întâietate studenților evrei? Cei respinși sunt siliți să plă ească prețuri duble și triple ca până acum pentru mâncarea de toate zilele.

Intre aceștia sunt și studenți ardeleni cari în număr abia de 30 (față de cei 300 studenți basarabeni toți evrei cari nu știu și dacă știu — 10 la sută — nu voiesc să vorbească românește) au știut să-și facă datoria.

S'a spus despre studenții ardeleni că nu cunosc Bucureștiul de și partea cea mai mare dintre ei au studiat și în București, și dacă au venit — ca după atâți ani de subjugare — păstrânduși limba și simțul românesc să și însușească cultura occidentală nu au venit pentru ei însuși ci au venit ca după o muncă rodnică să întrebuințeze cunoștințele câștigate pentru binele și folosul țării.

Cerem dar sprijinul publicului românesc din Ardeal pentru a face propagandă că în viitor studenții ardeleni în Franța să fie în proporție cu numărul celor lalți studenți români.

Paris, Ianuarie 1922,

George Fericean
student.

Neînțelegeri în familia Hohenzollernilor . . .

Ca întotdeauna, așa și zilele acestea liniștea Casei Domnitoare a Hohenzollerilor este conturbată de mici și neînsemnate neînțelegeri cari deobicei — ies totuși la lumina zilei unde își găsesc un număr considerabil de comentari în „publicul unic."

Așa s'a întâmplat, că zilele trecute s'a ivit o ciartă între prințul Eitel Friederich și prințesa (nevasta lui) în jurul copilului lor prințul Ioachim, între care după părerea prințului — tată și prințul Carol Franz Iosef ar exista o asemănare uimitoare. Prințul Eitel Friedrich constatând acest fapt s'a hotărît să dea afară din Palat pe Carol Franz Iosif . . .

Partidul național se desface

Județul Sălaj pentru partidul liberal

Partidul Național al D-lui Iuliu Maniu din jud. Sălaj s'a desbinat.

In ziua de 22 Ianuarie s'a înființat Organizațiunea partidului național liberal din jud. Sălaj cu reședința în Șimleul Silvaniei având următorul comitet:

Președinte: dr. Emil Lobonțiu.

Vice președintei dr. Vicaș și dr. Mureșan advocați.

Casier: dr. Grigore Avram.

Secretar general: dr. Nistor.

Până acuma s'au înscris un număr foarte mare de membri și se înscriu tot mereu alți noi membri.

In aceaș zi a fost o mare manifestație și tot atunci a luat ființă și ziarul liberal din acest județ. S'a trimes telegramă de adeziune d-lui I. C. Brătianu și a plecat o delegațiune la București, care trebue să sosească acolo mâine,

Adunarea Reuniunei industriașilor, comercianților și meseriașilor

— Noul comitet —

Duminecă 22 Ianuarie la orele 10 a avut loc la Prefectură adunarea generală a Reuniunei comercianților, industriașilor și meseriașilor din Cluj.

D-l NICULESCU, președinte, a deschis adunarea, dând cuvânt raportorului.

D-l ANGHEL, face darea de seamă a Reuniei, arătând activitatea acesteia în decursul anului trecut.

D-l ALDICA, face raportul cenzorilor.

Se trece apoi la votarea noului budget, și se alege noui comitet, în locul celui demisionat.

Au fost aleși d-nii: Sever Pop, președinte; iar membri dr Evian, ing. Lucaciu, ing. Desilă, Romanovici, Aldica, A. Lazar, V. Iliescu, V. Bindea, V. Niculescu, T. Orban, E. Blaga, V. Muntean, ing. Bohățiel, M. Anghel, D. Vonica, P. Pop, I Ileș, G. Ghilă, Al. Anca și Petricaș.

După alegerea noului comitet s'au făcut propuneri pentru înființarea mai multor școli de ucenici, și s'a hotărât să se țină mai multe serbări și conferințe culturale pentru industriași, comercianți și meseriași.

Ambasadorul Italiei la Paris

Roma.

Guvernul italian a numit pe contele Sforza ambasador al Italiei la Paris, Franța n'a făcut obiecțiuni. (ATR-Rador).

Modificarea legei electorale în Ungaria

Budapesta.

Guvernul a hotărît ca sufragiul să fie secret și la sate. Ministrul de interne a declarat aseară în adunarea națională că noile alegeri, se vor face numai prin lulie și astfel țara va rămânea cinci luni fără parlament.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 m p.

O știre din Roma anunță că în urma Morței Papei, colegiul cardinalilor a fost convocat să ia măsuri în vederea înmormântărei. Se fac pregătiri peptru convocarea Conclavei, chemată să aleagă un nou Papă.

•

Abținerea opoziției dela botezul prințului Mihai e comentată defavorabil de întreaga opinie publică. Gestul acesta e socotit ca o nepolitețe demnă de moravurile comuniste față de Coroană.

•

D. N. Titulescu, noul ministru al României la Londra și-a amânat plecarea. Această amânare e pusă în legătură cu situația politică.

•

Logodna Principesei Marioara cu regele Alexandru al Serbiei n'a fost fixată încă definitiv. Ea va avea loc între 20-27 Februarie. Nunta va avea loc la Belgrad, în luna Aprilie.

•

Ită lista exactă a noilor prefecți numiți până acum în Ardeal: R. Velican la Alba de jos, Sever Andru la Bihor, S. Halița la Bistrița, G. Mihai la Maramureș, I. Boeru la Turda, Emil Folea la Dicio-Sân-Mărtin, V. Moldovanu la Turda-Aries, Victor Maior la Mureș-Turda, P. Corneanu la Caraș-Severin, dr. Sulică la Brașov.

Prefect al Clujului rămâne d. Metes.

•

Ministerul de interne a îndrumat autoritățile să întocmească de urgență listele de alegători.

Tariful navigației aeriene

Consiliul superior al comunicațiilor, care sa' întrunit Miercuri sub președinția d-lui inspector general Em. Miclescu, a fixat tariful navigației noastre aeriene. Tariful este fixat la dublul taxelor pe C. F. R.

Iată taxele fixate: București-Galați 600 lei distanța parcurgându-se în 75 minute.

București-Chișinău, lei 900 distanța parcurgându-se în 160 minute, Chișinău-Galați lei 700 se parcurge în 10 minute.

Fiecare călător va putea lua cu sine câte 15 kgr. bagaj de mână. Avioanele vor transporta și mesagerii între 10—30 kgr.

Pe lângă taxele poștale la scrisori se va plăti 3 lei de scrisoare, transportată dela București la Galați; lei 4.50 dela București la Chișinău și 3.50 dela Galați la Chișinău.

Excursiuni deasupra aeroporturilor la Băneasa-Chișinău, Galați, lei 50 de persoană. Excursiuni cu durată de 10 minute deasupra orașului lei 100 de persoană.

Plecarea din București se va face dela aeroportul Băneasa la orele 8 dim. Dela Chișinău avioanele vor sosi seara la Băneasa cu o etapă de 10 minute la Galați.

Taxele companiei Franco-Române

Iată taxele fixate de compania franco-română Paris-București 1200 frc. și București-Constantinopol 850 frcs București-Belgrad 330 frcs.; București-Viena 710 frcs.; București-Praga 840 frcs. Linia se va deschide la 1 Mai a. c.

Plecarea se va face din aeroportul Bourget (Paris) la 6 dimineața și sosește la Buda-Pesta la 18 și un sfert, unde pasagerii vor rămânea toată noaptea. Vor pleca apoi din Buda-Pesta la orele 7 dimineața și va sosi la Băneasa la orele 14.30.

TELEGRAME

Inmormântarea Papei

Budapesta.

Arhiepiscopul Primat al Ungariei a plecat la Roma unde va lua parte la înmormântarea Papei și la alegerea urmașului acestuia.

Delegații sovietelor din Berlin

Berlin. — Delegații guvernului sovietic rus au sosit la Berlin, și au început la ministerul de externe tratativele cu delegații guvernului german.

Greva de la c. f. germane

Berlin. — Guvernul german a dat o proclamație către muncitorii greviști de la căile ferate, punându-le în vedere ca întrucât nu vor relua mâine lucrul, vor fi concediați din serviciul căilor ferate.

Răscoala din Filanda

Helsingfors

Răscoala dela Carelia a fost înăbușită. O parte a populației s'a refugiat în Finlanda.

Situația în Irlanda

Londra

Intre Irlanda de miazăzi și cea nordica a intervenit un acord menit să pregătească unificarea celor două părți de țară.

Apanajul lui Carol de Habsburg

Paris

Consiliul ambasadorilor a luat în discuție complectarea apanajului familiei lui Carol de Habsburg. Intreținerea fostului monarch întimpină greutăți din cauză ca multe state succesoare refuză se o voteze.

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri

Constanta-New-York

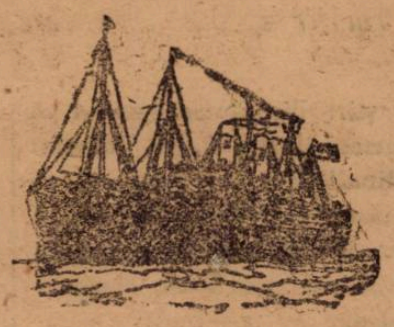

Vaporul Transatlantic de lux

CONSTANTINOPLE

pleacă

la 9 Februarie 1922 st. n. din portul Constanța direct New-York

După vaporul Constantinople urmează a pleca următoarele vapoare „KING ALEXANDER" „Megali Hellas" și "THEMISTOCLES"

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteza mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCUREȘTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-39 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascar Catargiu No. 28.
902 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Se caută o tipografie

cu una sau două mașini plane, litere românești suficiente.

A se adresa cu inventar la Administrația ziarului „Infrățirea" sub T. H.

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Mare desfacere
Articole de modă pentru dame
1238
Prețuri reduse la
GRÜNWALD ȘI STEINER
CLUJ, Piața Unirii 12.

Stoc însemnat
Tuburi de țigarete
Rida, Riz și Nil
1000 Bucăți Lei 30
vinde
Simon Erdélyi Cluj
Str. Regina Maria No. 37.
1229

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Întărirea plămânilor
Cum scăpăm de tuse?
Un leac bun și sigur pentru a face să înceteze tusea ori care ar fi cauzele care a produs este: 1368
PECTOSIN ITEANU
Nu lăsați tusea să se învechească căci poate devem periculoasă.
PECTOSIN ITEANU
Se ia ușor și de copii cât de mici. — Se găsește la Farmacii și Droguerii:
LABORATORUL CL. ITEANU
București Str. Vasile Lascar 3
Reprezentant general:
S. LINDENBERG
București, Str. Stelea No. 23

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funcționarii publici și particulari, precum și familiile lor. 1253

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „CAEC"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.
Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă livrări instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit.
148

VIȚE ALTOITE
Port altoi și vițe americane cu rădăcini, furnisează garantând pentru veritabilitatea soiurilor.
1320
F. CASPARI, MEDIAS.

Reclama este sufletul comerțului

Bitumul Matitza s. a.
Capital social Lei 6.000.000
Centrale Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.
Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolații** la case, acoperișe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

Conferința din Genua

— E vorba despre amânarea ei —

Din Londra se anunță că, după știri vrednice de încredere, Lloyd George ar avea intenția să amâne conferința din Genua în urma schimbărei situației politice.

Peste câteva zile se va întruni totuș un comitet pentru pregătirea programului conferinței din Genua.

Rezoluțiunile comitetului vor fi supuse guvernelor aliate.

În cercurile oficiale se declară că o delegațiune va fi trimeasă la Moscova spre a comunica guvernului sovietist conferința generală din Genua.

*

„Prager Presse" anunță din Berlin: Ziarele de seară comunică, după agenția „East Europa", o radiogramă din Londra semnalând scopurile lui Lloyd George în legătură cu politica externă.

Lloyd George ar urmări o consolidare a înțelegeri cu Franța Conferința dela Genua e considerată ca primul pas spre reclădirea Europei. Lloyd George ar fi propus o nouă Ligă a Națiunilor care să cuprindă Statele-Unite, Germania, Rusia și pe aliați. În ce privește relațiunile cu Franța. Lloyd George va aștepta să vadă în ce fel se va manifesta activitatea cabinetului Poincaré.

Guvernul britanic e convins că alianța franco-engleză în forma ei actuală, nu poate fi satisfăcătoare; totuși chiar în cazul când Franța ar refuza colaborarea sa Angliei. aceasta s'ar vedea totuși nevoită să-și realizeze planurile.

*

Ziarele anunță, că guvernul francez a redactat o notă definitivă, în care își exprimă părerile sale cu privire la câte-va puncte importante din punctul de siguranță anglo-francez. Guvernul francez insistă asupra necesității de a da angajamentul franco-englez un caracter de reciprocitate, cerând tot odată o precizare a condițiilor cu privire la o eventuală agresiune în contra teritorului francez Această notă va fi transmisă guvernului englez la 23 Ianuarie.

*

După cum se află din cercurile informate, este cu totul inexactă știred că d-rul Wirth va lua parte ca delegat principal din partea Germaniei la conferința din Genua. Chiar dacă se speră că conferința din Genua se va ține nu s'a stabilit încă precis deocamdată asupra persoanelor delegațiunei. Nu s'a făcut de cât o invitație verbală d-lui dr Ratheanu așa că guvernul german încă nu se poate ocupa cu chestiunea persoanelor.

Sărbătoarea Bobotezei

O plângere din public

Mai bine de doi ani vedem în Cluj foarte mulți români ortodoxi, funcționari și copii de școală la toate școalele statului din Cluj, avem consistor ortodox și de o lună episcop ortodox. Cu toate acestea trebue să ne plângem contra conducătorilor de la biserica ortodoxă.

Avem o mulțime de profesori cari orecândva au fost preoți și mândri de rangul preoției, cu toate aceste la boboteaza din anul acesta și anul trecut un au umblat preoții cu crucea pe la locuințele parochienilor ortodoxi cu toată că și-au insinuat adresele la oficiul parochial. Strade și circumscripții intregi au rămas necercetate de preoții ortodoxi.

Să ne comunice oficiul parochial în circumscripția III-a, Strada Paris, Londra, Roma, N. Balcescu, I. Maiorescu, Berthelot, cine dintre preoții ortodoxi au fost încredințați a umbla cu crucea și de ce nu și-a făcut datorința să-și primească răsplata cuvenită.

În legătură cu aceasta trebue să amintesc că școalele primare Str. Dorobanți no. 1 școalele de aplicație nu sunt instruite în religia ortodoxă.

O cruce la mormântul lui Virgil Onițiu

La colecta inițiată de corpul profesoral al liceului ortodox-român din Brașov pentru o cruce la mormântul directorului Virgil Onițiu au contribuit pe lista d-lui profesor universitar, I. Lupaș:

I. Lupaș, profesor universitar, 1 sută lei, Alex. Lăpedatu, profesor universitar, 1 sută, Aurel Școlcol, deputat, 1 sută, Petru Meteș, prefect, 1 sută, Iulian Pop, primar 1 sută, Simion Nemeș advocat 1 sută, Anton Mandeal contabil 100, Valentin Poruțiu advocat 1 sută, Ioan Negruțiu director Blaj 1 sută, Aurel Blaga advocat 1 sută, I. Utaiea subprefect 1 sută, colonel D. Popescu brig. 16 art. 1 sută, G. Blașcu profesor universitar 1 sută, G. Hațiegan profesor universitar 1 sută, Simion Tăma în advocat 1 sută, Alex. Dragomir advocat 1 sută, Victor Onișor profesor universitar 1 sută, I. Ursu profesor universitar 1 sută, Iulian Marțian major în. 1 sută „Albina" filiala Cluj 5 sute, Banca Agrară Cluj 5 sute, Banca Centrală Cluj 5 sute, Ionel Comsa 1 sută lei. Total lei 3 mii, 5 sute, care sumă s'a trimis la direcțiunea liceului din Brașov, iar gene oșilor contribuitori li se exprimă și pe calea aceasta mulțămită.

Citiți în Pag 8-a.

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE Căruța pentru bolnavi, Căruță pentru bolnavi în cameră, Mașină de fiert, Mașină de fiert cu gaz, Un gaz rejo, diferite mobile, lampe. Str. Mikó 34. 1406

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

HOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invocală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Clubul Sportiv „VICTORIA".

Clubul sportiv „VICTORIA" invită toți membri ai Comitetului executiv la adunarea care va avea loc la 4 Februarie c. ora 4 p. m. în localul clubului în str. Avram Iancu 16. cu care ocaziune să va fixa data adunării generale.

Cluj, la 23 Ianuarie 1922.

V. IULIU Indescifrabil
p. președinte. 1413 Secretar

Anunț.

Aduc la cunoștința On. Public că în Restaurantul meu din str. I. Maniu No. 6 se găsesc cele mai gustuoase mâncări calde și reci tot felul de băuturi și cafea cu lapte de bivoliță. Abonamente se primesc. Mâncarea se duce și acasă. Dejun prânz și cină 19 Lei,

Rog sprijinul On. Public,

1408-III CASIAN PASCU

Se caută menajeră

pentru Restaurantul studentelor din Cluj. — Solicitătoarele trebue să aibă noțiuni de contabilitate și de bucătărie. Salar 650 lei lunar și întreținere completă; intrarea imediat.

Cererile se vor adresa Dnei Dr. Alice Grințescu, Strada Regală No. 10/A Cluj. 1411

Mare desfacere de 1087

Jucărei pentru copii

mărunțișuri, tricotage, modă pentru domni, articole de lux și de modă la:

Ludovic Albisy

Calea Victoriei No. 10.

Depozitul de Articole technice

Sucursala Jacques Paucker Timișoara

Totdeauna în deozit toate

Materiale TECHNICE, ELECTROTECHNICE și SANITARE. CURELE DE PIELE, curele de BALATA și PĂR de CAMILĂ, GARNITURI de tot felul, Armaturi pentru APĂ și ABURI ULEIURI minerale și de cilindri, UNSOARE CONSISTENTA. Articole pentru MORARI, SITA de MATASE etc. 1373

Se caută

o Domnișoară

la Administrația ziarului „Infrățirea". Se recere cunoștința limbei române și maghiare în cetit și scris

Candidat de advocat

cu praxă ardeleană, care posede limba română în soris și cetit, află aplicare în biroul subsemnatului.

Dr. JUSTIN CL. IUGA advocat,
Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 3, etaj I. Telefon 106

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Caraste și orice fel de alte lucrări liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legă- Fabricațiune de pliuri comerciale, torie de cărți. oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE Călimări și garnituri complecte pentru Birouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.

Ateliere moderne pentru pozări individuale, mări fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquareil și ulei, plăci de email în alferaoile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țara în fine tot ce se înrudește cu această branse

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură.

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secția fotografica „FOTOGLOB"
ZINCOGRAFIE
TURNATORIE
— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA

INSTITUTELE DE DESFACERE

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.
SEDII: C. Stelea, Calea Moților 62-64 și Calea Victoriei 68, Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7, TIMIȘOARA, Piața Tepeș-Vodă 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17

Cea mai frumoasă petrecere din această iarnă

va fi fără îndoială

Marea Serată artistică-dansantă

organizată în scop de binefacere în saloanele Hotelului NEW-YORK

în seara zilei de 28 Ianuarie

cu concursul celor mai distinși artiști.

Programul artistic

al acestei serate va dura dela orele $9\frac{1}{2}$ — $11\frac{1}{2}$ și va cuprinde:

1) DANSURI vechi și moderne executate sub conducerea maestrului de balet **Ligeti.**

2) ROMANȚE duioase și Cuplete de variațiuni pe teme Clujene, cântate de **D-na Natalia Ștefanescu** dela Teatrul Național din Cluj.

3) EXTRAORDINARA producție a **„omul-orchestră"** care a cântat la palatul regal din Budapesta.

4) **Cronica Clujului**, versuri scrise de un talentat gazetar și spuse de **D-l Mihăilescu-Brăila** dela Teatrul Național.

5) **SĂRUTAREA, comedie cu cântece într' un act, jucată de D-ra Ioana Popovici, D-nii Nișu Ștefanescu și Mihăilescu-Braila.**

Balul care va urma va fi un bal de „capete", adică de travesti al capului (coafura sau figura). Travestiul nu este obligator. Se vor premia cele mai spirituale „capete".

In timpul balului vor funcționa o tombolă, chioșcuri cu confetti, serpentine, țigări etc.

Buffet. Orchestra.

Intrarea 40 Lei de persoană.

Se ieftinește viața?

— Scăderea prețurilor —

Pe când la noi în țară scumpetea se întinde ca o pecingine și la proporțiuni fantastice, din occident se anunță că prețurile scad. In Anglia mai ales, numerile indicii acuză un mers retrograd constant.

In comparație cu Noembrie scăderea la indicile e de 10 puncte sau peniru întregul an 1921 este de 1567 puncte, ceeace revine la 26 la sută.

Iată dezvoltarea:

Iulie 1914, 2565.
Noembrie 1918. 6212.
Martie 1920, 8352.
Decembrie 1920, 5924.
Iunie 1921, 4810,
Noembrie 1921, 4458.
Decembrie 1921. 4359.

Dacă desemnăm numarul indiciu pentru Iulie 1914 cu 100, atunci cel din Decembrie 1921 e egal cu 170, pe când cel din Martie 1920 se urcă la 325. Deci, prețurile în Anglia în luna Martie 1920 erau de trei ori și un sfert mai urcate ca acele antebelice, iar azi sunt mai ridicate numai cu 70 la sută.

Decizivă în dezvoltarea prețurilor e cota cerealelor panifiabile. Acestea au scăzut pe când prețul cărnei a început să se urce în Anglia.

Pe lângă cereale s'au ieftenit mult minereiele textilele și articolele industriale, pe când bumbacul are o tendință spre urcare.

Unele mărfuri, că iuta, cauciuc au scăzut sub nivelul dinaintea războiului, pe când altele, indigo cânepă, zăhăr, bumbac, mătase, petrol și carne de porc mai stau 100—250 la sută peste cota antebelică.

Iată acum un tablou care arată de câte ori prețurile sunt azi mai urcate ca în 1914, în diferitele țări:

In Anglia prețurile sunt cu 1.7 la sută.

In Franța prețurile sunt urcate cu 3.4 la sută.

In Germania prețurile sunt urcate cu 25.— la sută.

In Italia prețurile sunt urcate cu 6.— la sută.

In Elveția prețurile sunt urcate cu 1.7 la sută.

In Polonia prețurile sunt urcate cu 115 la sută.

In Japonia prețurile sunt urcate cu 2.2 la sută.

In Statele Anite prețurile sunt urcate cu 1.5 la sută.

Regretăm că nu putem da și relațiunea exactă pentru România între prețurile principalelor articole de consum actual și cele din 1914. N'am găsit, în această direcție, indicațiuni oficiale.

Dacă constatăm încă că pâinea s'a scumpit la noi în țară de 15 ori, în comparație cu prețul din 1914 — 3 lei față 20 bani — ; că prețul cărnei e de 12 ori mai scumpă, pe când îmbrăcăminte a și încălțămintea s'au scumpit în termen mediu de 20 la sută — nu mai vorbim de unele articole al căror preț s'a urcat de 50 și de 60 de ori — atunci o scumpire generală de 15 ori este o evaluare desigur modestă.

DACA DOREȘTI SA CUMPERI
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
Székely și Réti
Fabrica de mobile transilvaneana. Societate pe Acții.

Un muzeu bisericesc la Sibiu

Mitropolitul gr. or. din Sibiu Nicolae Bălan a hotărât se se înființeze la Sibiu un muzeu (loc de arătare a lucrurilor frumoase și scumpe) pentru obiectele bisericești. icoane, antemise diplome, cărți, picturi vechi și noui, resturi de biserici ș. a

Lucrul are o importanță mai mare decât pare la început. Comori neprețuite atât pentru știință cât și pentru noi ființe se pierd așa, din lipsă de grije. Biserici vechi se dărâmă, cărți și lucruri vechi se sfărâmă și se nimicesc drin podurile bisericilor și caselor parohiale și apoi lipsa se simte abea peste zeci și sute de ani, și știința istoriei rămâne cu mâinile legate iar noi în lipsă de dovezi nu cunoaștem frumusețile și culmile la care au ajuns strămoșii noștri. Dacă n'areți în genere mijloace bune de a transmite urmașilor rodul muncii înaintașilor, viața toată ar sta pe loc, noi cei de azi n'am fi mai cuminți ca oamenii cei de-acu-s sute și mii de ani și toată munca ar fi dusă 'n vânt și fără rost aproape. Și la noi cam așa a fost până acum față de munca Românilor de acu-s sute și sute de ani.

In jurul unui svon tendențios.

Szabadka 20 Ian.

Din Szabadka se anunță, că un oarecare politician sârb ar fi declarat, că orașul Timișoara și împrejmuirile vor fi date ca zestre Principesei Marioara și prin urmare vor reveni din nou sub sceptrul Jugoslaviei.

Această știre trebue primită desigur cu cea mai mare rezervă, întrucât pare de necrezut, ca și azi să se dea cădou de nuntă regiuni întregi sau orașe

Cetiț „Infratirea“

Starea mondială a recoltelor

Revista „London Grain, Seed and Oil Reporter“ dă următoarele relații asupra stării recoltelor la 10 Ianuarie cor.:

ANGLIA. — Timpul a devenit într'una mai frigurос dela începutul anului și zăpada abundentă a căzut în cele mai multe regiuni. Zăpada a fost însoțită de vânt rece din nord-vest. Lucrările de câmp au fost bine înțeles suspendate pentru moment în cele mai multe comitate, dar ele sunt așa de avansate încât aceasta rămâne fără importanță. Zăpada protectoare este bine venită cu atât mai mult cu cât ea va furniza mai târziu și umiditatea.

SUEDIA. — Timpul a fost invariabil și este temere ca recoltele să nu fie afectate de alternativele de înghețat și desghet.

ROMANIA — Din cauza timpului dulce, zăpada căzută acum vreo 15 zile a dispărut și s'a făcut o încercare cu mai mult sau mai puțin succes, pentru restabilirea navigațiunei pe Dunăre. Muncile de câmp au redevenit posibile și sunt duse cu vigoare.

STATELE-UNITE. — Rapoartele asupra recoltei grâului de iarnă sunt în general satisfăcătoare, cu excepțiunea celor din regiunea de Sud, unde umiditatea nu este încă suficientă. S'a răspândit în diverse piețe zvonul că insectele au cauzat pagube, dar nici o confirmare nu s'a primit până acum.

ARGENTINIA. — Ploile abundente întârzie secerișul dar un cablogram oficial din Buenos-Aires zice că timpul pare a se îmbunătăți. Poziținea recoltei este oarecum misterioasă și evaluările publicate nu inspiră mare încredere, căci există rezerve mari de grâu vechi și cantități de grâu nou mai importante decât se crede.

AUSTRALIA. — Secerișul progresează. In unele secțiuni au căzut ploi destul de abundente, dar ele nu par a fi contrariat secerișul și treeratul. Câteva plângeri sunt semnalate în privința redemenelor mediocre în Noua Gâlie de Sud, dar în general, știrile privitoare la calitatea bună și la redementele slabe sunt oare cum contradictorii.

INDIA. — In districtele de vest ale Bengalului, recoltele de primăvară au nevoe de ploae. Perspectivele s'au îmbunătățit prin ploi bune în Sind, pe când în provinciile din Bombay și în provinciile Centrale, aparențele nu s'au schimbat.

Restrângerea emigrări în America

Nu se mai dau pașapoarte

Afluența prea mare a muncitorilor fără de lucru din America a pus pe gânduri autoritățile guvernamentale, pentru a restrânge valul de emigranți care credeau că găsesc în America țara făgăduinței.

O comunicare făcută de ministerul nostru de la Waschington face cunoscut că Congresul guvernamental al Statelor-Unite a luat dispoziținea pentru aplicarea nouei legi pentru restrângerea emigrațiunei. Această lege prevede că până la 1 Iulie 1922 intrarea în Statele-Unite a emigranților.

Să nu fie mai mare, ca 3 procente din numărul individilor naționalității respective care se află în America la facerea statisticei din anul 1910.

In urma acestor instrucțiuni prefecturile noastre nu vor mai putea acorda pașapoarte pentru America, decât acelor persoane care au motive puternice de a emigra în America.

ABONAMENTE
la ziarul „Infrățirea“
se primesc și de azi
înainte tot cu:
120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

No. 430 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Sâmbătă 28 Ianuarie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
[illegible] PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 5 (ETAJ I)
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 240 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 120 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 60 LEI

Scrisoarea d-lui Ion I. C. Brătianu către Ardeal

Când am primit marea răspundere a guvernului de astăzi pentru a consolida roadele câștigate prin războiu și a organiza temeinic România Mare și unită, am împărtășit dorința ca să dobândim ca un simbol participarea celor care după victorie au prezidat la proclamarea unirei în toate ținuturile noului Stat Român. Eram sigur că în căldura muncei comune se vor topi orice deosebiri de partid dintre noi.

La chemarea ce le-am făcut pentru a ne ajuta într'această muncă de care atârnă soarta țărei am avut fericirea să dobândim fără șovăire conlucrarea frățească a Partidului Țărănesc al Unirei din Basarabia și a Partidului Demoarat al Unirei din Bucovina. Cu mâhnire nu am putut afla aceleași simțiminte la acei care conduc Partidul Național din Ardeal. Cu atât mai vie ne-a fost mâhnirea cu cât mai puțin ne puteam aștepta la semenea hotărâre, după ce făcuserăm cu dânșii înțelegere deplină asupra întregului program de guvernământ și după ce conveniserăm să cerem Regelui ca, în virtutea dreptului ce-i dă Constituția să schimbe guvernul, să dizolve parlamentul și să ne încredințeze prezidarea noilor alegeri.

Pentru îndeplinirea sfintei datorii de a reda țărei o viață sănătoasă suntem în drept să avem sprijinul tuturor cetățenilor a căror dragoste de patrie nu este întunecată de ingrijiri tălmalnice.

Cu atât mai mult se cuvenea ca organizațiile politice ale celor din guvern să lucreze împreună sincer și frățește. Am crezut însă că era de pagubă și fără cuviință ca să unim munca noastră pe tocmeli de cifre și împărțiri de situații.

Convins că toate forțele noilor ținuturi ale Regatului trebue unite pentru administrarea lor, am respins firește propunerea de a desființa sau de a înlătura organizațiile național liberale din Ardeal și din Banat.

Ași fi voit ca, având în vedere însăși interesele publice de servit, și numai pe ele, să se aleagă bărbații cei mai destoinici, fără a ține seamă din care organizație politică făcuseră parte până în momentul începerei conlucrărei, căci doar nu era vorba de a împărți favoruri și foloase, dar de a împlini datorii și de a stăpâni nevoile obștești cât mai bine, cu cât mai multe puteri și mai multă pricepere. Într'acest scop, pentru asigurarea intereselor locale din diferitele județe ale Ardealului și ale Banatului, doream ca organizațiile politice din fiecare județ în înțelegere prietenească să arate pe cei mai destoinici pentru a face față nevoilor obștești.

Am încercat să ne ferim de a hotări dinainte numărul de locuri care se cuvenea fiecărei organizații. Nu am intrat în asemenea tocmeli nepotrivite cu interesul general decât cilit, atunci când am văzut că într'altfel conducătorii Partidului Național, deși înțeleși pe toate celelalte puncte, nu voiau să colaboreze dacă nu se făcea dinainte asemenea împărțeală.

Astfel am convenit ca, înrâurirea Ardealului în Ministerul Regatului să se îndeplinească întreagă numai prin conducătorii Partidului Național, asemenea în privința candidaturilor parlamentare două treimi din cele românești să fie recunoscute Ardelenilor și Bănățenilor din același partid. Silit în modul acesta să hotărâm un număr pentru a întesni înțelegerea, nu luasem în privire decât candidaturile pur românești, fiindcă voiam ca celelalte naționalități să fie de față în Parlament și cerusem chiar din cele românești un număr cu mult mai mic decât cel care ar fi reeșit din măsurarea puterilor fiecărui partid.

Dar nici aceasta nu a putut mulțumi pe conducătorii Partidului Național din Ardeal.

•

Ei atunci au căutat prin toate mijloacele să oprească putința ce ne era dată de a îndrepta situațiunea atât de gravă a țărei.

Într'această încercare ei au mers până a reintra în partamentul pe care-l părăsiseră cu cele mai grele cuvinte și a cărui dizolvare o ceruseră pe motive de ordin moral. Iar astăzi avem durerea să-i vedem întovărășiți cu acei pe care eri îi priveau și îi înfățișau țărei ca cea mai mare primejdie pentru ea.

Par'că oamenii și parlamentele și-ar schimba caracterul și ființa lor morală după cum se acordă cu propriile noastre situații ale momentului.

•

Cei care până acum au ascultat de conducătorii Partidului Național din Ardeal trebue să judece dacă este înțelept ca în vremuri ca cele de astăzi suflete românești cinstite și cu drag de țară să stânjenească îndreptarea ei și să împiedice pe acei care trebue să le dea tuturor și Statului un trai mai bun și mai sănătos. Greutățile Statului s'au resfrânt prea dureros și au atins prea rău traiul fiecărui cetățean pentru ca îndreptarea pe care voim să o facem să nu fie dorită de toți.

In Ardeal și în Banat Partidul Național regional a avut în trecut o glorioasă misiune pe care a avut fericirea să o vadă sfârșită prin războiul din care a eșit unirea românilor de pretutindeni.

Intru îndeplinirea acestei sfinte misiuni el a primit precum se cuvenea cel mai frățesc ajutor din partea vechiului Regat.

Dar partidele politice nu au alt rost și cuvânt de a fi decât țelul superior pentru care sunt create și cu realizarea căruia ele firește își iau sfârșit sau dăinuesc fără folos.

Desigur în privința intereselor locale se cuvine să-și aibă cuvânt și acțiune mai hotărâtoare acei care în fiecare ținut simt mai direct și mai de aproape nevoile lui.

Dar în viața politică a țărei se cade ca cetățenii uniți prin aceleași credințe și aceeași voință, din întreg Regatul, să lupte împreună pentru îndeplinirea binelui și adevărului care nu poate fi unul într'o parte a Carpaților și altul în cealaltă. România întreagă are nevoie de sfatul și ajutorul fiilor Ardealului și Banatului. Ea nu poate să propășească cum se cuvine dacă ei nu i l-ar da și ar socoti că trebue să se despartă de ceilalți Români precum altă dată îi despărțea puterea unui stat străin.

România Mare și liberă nu poate lua în seamă granițele sfărâmate prin atâtea jertfe și atât sânge vărsat. Am reușit, doar, să le desființăm pe veci.

Noi chemăm ca să ne ajute pe toți fiii buni ai țărei fără nevoilor ei, fiii Ardealului și ai Banatului, atât cei dela țară părtinire.

In deosebi voim ca în unire frățească să ia parte la administrarea țărei și să-și spună cuvântul pentru stăpânirea nevoilor ei fii Ardealului și ai Banatului, atât cei dela țară cât și cei dela orașe, țărănmea cinstită și harnică, muncitorimea vrednică și sănătoasă, toți cei cu suflete curate și cu minți limpezi, pe a căror conștiință și bărbăție e întemeiată viața democratică a Statului român.

Venim la voi cu dragoste și cu încredere.

Numai cu ajutorul vostru se va îndrepta cârmuirea și va prospera patria.

Socotim de folos, pentru a lămuri limpede care au fost în orice vreme simțămintele noastre, să amintim cele ce rosteam sub cele mai cumplite împrejurări pe care un om le poate înfrunta, când plângeam jertfele a sute de mii de vieți iubite, când Rege și popor pribegiți într'un colț de țară în lipsa căminurilor luate și prădate de vrăjmași, înfruntam zilnic puterile crescânde ale celor hotărâți să ne sdrobească.

Socotim asemenea de folos a reaminti răspunsul ce am dat acelor care în numele Partidului Național din Ardeal ne cereau sfatul în 1918, când dobândiserăm o nouă putință de viață națională prin victoria pentru care își jertfise vechiul Regat sângele și avutul. Din ele va înțelege oricine care au fost și dragostea noastră și concepția noastră politică.

(Acestea vor apărea în broșura care e sub presă).

Străinătatea și guvernul Brătianu

Ce spune presa Cehoslovacă

Praga. — „Cas" într'un articol consacrat schimbării cabinetului român, își exprimă încrederea că Brătianu va menține în politica sa externa orientarea predecesorului său. Politica externă a României a urmat dela conferința păcii încoace linia paralelă aceleia a Cehoslovaciei și a Jugoslaviei. Raporturile acestea amicale n'au făcut decât să se întărească de atunci, ceeace s'a manifestat limpede în tratatele defensive încheiate.

Această situație se accentuiază acum prin logodna regelui Alexandru cu principesa regală română. Mai mult chiar, tratativele începute asupra convenției militare româno-jugoslave dovedesc că suntem în ajunul unei colaborări și mai strânse și mai armonioase între statele Micei Înțelegeri.

Ce spune presa Franceza

Paris, — Ziarele comentează venirea la putere a noului guvern român

„Le Temps" spune că noul guvern este naționalist, și francofilii și amintește că I. Brătianu este unul din fondatorii României noui, că dl Constantinescu a fost închis de dl Marghiloman și că dl Duca a fost dela începutul carierei sale un colaborator credincios al lui Brătianu.

Ziarul „Radical" după câteva cuvinte elogioase la adresa fostului prim-ministru Take Ionescu „Creatorul Micei Înțelegeri" arată că Brătianu și Take Ionescu au lucrat odată împreună și că trebuie nădăjduit că în ciuda luptelor politice interne de partid ei vor continua să colaboreze pentru menținerea politicei de prevedere și de înțelepciune care a îngăduit înființarea „Micei Înțelegeri".

Telegrama D-lui Pasici către dl Brătianu

Belgrad. — Ca răspuns la telegrama d-lui I. Brătianu, prin care anunța formarea noului guvern sub președinția d-sa'e, dl Pasici a trimis primului ministru al României următoarea telegramă:

Încredințat că colaborarea comună în cerviciul alianței va continua pentru binele popoarelor noastre, în numele guvernului sârbilor, croaților și slovenilor mulțumesc excelenței voastre pentru urările ce-mi adresați cu ocazia formărei guvernului și vă rog să fiți pe lângă colegii d voastră interpretul celei mai cordiale a'e mele amiciții.

(ss) PASICI

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Congresul Uniunei latine la Paris

— Cuvântarea delegatului României —

Paris. — Sub p ezidenția d-lui Colrat, subsecretar de Stat la prezidența Consiliului, reprezentând pe d-l Poincaré, s'a deschis Miercuri 18 Ianuarie, la Sorbonna, congresul Uniunei latine

In amfiteatru luaseră loc toți acei, atât de numeroși la Paris, cari se preocupă și se ocupă să mențină, să fortifice și să dezvolte sentimentele de amiciție care unesc națiunile latine ale Europei și Americei. In primele locuri se aflau, d-nii: Wilmotte, președintele Academiei din Belgia, marchizul de Valero de Palma reprezentând Spania; senatorul Volterra, Italia și d-nii Constantin Sipsom și prințul Ghica, reprezentând România și d. de Barra, reprezentând Mexicul.

D-l Colrat luând cel dintâi cuvântul, a făcut un admirabil elogiu al acelei civilizații latine, ale cărei monumente vor atesta, ochilor uimiți ai strănepoților că ea a fost, în cursul veacurilor, o școală incomparabilă de inteligență și de frumusețe, un focar de ordine și de justiție.

Marchizul de Valero de Palma a salutat Franța „frumoasă eroică, marea Franță altruistă, care înaintează mereu cu timpul ca avantgardă a cuceririi spiritului umau, ca adevăratul creier al lumei civilizate".

D. Alfred Croiset, în numele comitetului francez, urează bun venit delegaților, precizând scopul ce și-a fixat comitetul.

„Sarcina la care colaborăm — a spus marele savant — e de a stabili între noi, fii ai unei aceleiași civilizații, o solidaritate intelectuală și morală din ce în ce mai strânsă și afectuoasă".

Profesorul Sipsom, delegat român, a afirmat, în urmă, atașamentul și afecțiunea pe care România o poartă ideiei de solidaritate latină. Uniunea latină, a adăogat el, vine la timp spre a constitui liga de apărare a principiilor de moralitate politică care a condus, în decursul secolelor, mersul ascendent al civilizației umane.

„Fără a ne descuraja, să muncim, spune d-l Sipsom, fără răgaz la expansiunea, la progresul acestei conștiințe a genului uman pe care o numea dela Tacit, și care va ajunge să convingă omenirea că forța chiar triumfătoare — n'are dreptate, și că justiția e aceea care are totdeauna dreptate".

Cum va fi ales noul Papă?

— Formalitățile tradiționale —

Papa Benedict fusese ales de conclavul Cardinalilor la 3 Septembrie 1914 Urmase lui Pius al X-lea. El era atunci arhiepiscop al Bolonieî și se numea dela Chiesa.

Papa Benedict a păstrat în tot timpul războiului o neutralitate care l-a făcut respectat în amândouă taberele. O intervenție a lui pentru pace făcută în 1917 rămase infructuoasă. Turcii înșiși îi ridicară nu de mult un monument de recunoștință.

De numele lui Benedict se va lega în istorie reluarea raporturilor diplomatice ale franței cu Vaticanul.

A fi știut să păstreze unitatea spirituală și prestigiul bisericii catolice în timpul celei mai violente sfâșieri a popoarelor e fără îndoială, meritul înțelepciunei și tactului papei Benedict.

Convocarea Conclavului

Benedict al XV-lea este cel de al 255 lea pontif al bisericii catolice.

Moartea Papei impune în chip mecanic fără vre-o altă convocare adunarea conclavului.

Conclavul e constituit din cei 80 de cardinali, prinți ai bisericei romane. Cardinalul nu este o treaptă preoțească; el este o demnitate nobiliară care se poate acorda oricărui slujitor al bisericii, în afară de rang și vechime. Un abate sau un diacon poate fi cardinal înaintea unui episcop. De câtăva vreme însă se păstrează linia ierarhiei bisericești așa că mai toți cardinalii sunt aleși din episcopii și arhiepiscopii în funcțiune.

Cum funcționează Conclavul

Indată declarată vacanta tronului papal cardinalii sunt îndatorați să se întrunească la Vatican. Odată intrați acolo, ei nu mai pot ieși până nu proclamă pe noul suveran al bisericii.

E aceasta o obligațiune așezată de Grigore al X-lea care a organizat canonic conclavul și i-a fixat procedura pentru a nu mai supune biserica amenințării ce-o turbura în veacul al XIII-lea când cardinalii voiau să se desbată fără a proclama alesul.

Multe s'au schimbat, firește, în executarea îndatoririlor canonice. Dar, după tradiție, cardinalii trebue să ocupe în Vatican celule individuale și nu pot comunica cu nimeni decât cu servitorii lor — 2 sau 3 aleși din preoții ce se oferă benevol. Dăpă datină, fiecare săptămână de întârziere aduce o diminuare a rațiilor de mâncare, pentru a forța conclavul să se pronunțe.

Cel mai lung conclav fu cel pricinuit de moartea lui Pius al VI-lea, în secolul XIX. — el ținu 45 de zile.

Pentru proclamarea alesului se cer două treimi din numărul voturilor exprimate. Votul se repetă în chiar capela sixtină în fiecare zi până când unul din cardinali isbutesc să întrunească majoritatea cerută.

Pentru a evita neînțelegeri păgubitoare, uzul a dat sacrului colegiu și celor ce-l precizează, mijloace pentru a escamota obligațiunea celor două treimi și de a face posibila numirea celui ce are majoritatea relativă a voturilor. In genere numele celui ce e indicat să moștenească tronul papal e dinainte făcut prin forul politicii internaționale.

Un răspuns

Din partea P. S. Episcop Ioan al Clujului primim următoarele:

La plângerea din public apărută în ziarul d-voastre No. 428 dela 25 Ianuarie, a. c., vă rugăm să binevoiți a da loc următoarelor lămuriri:

Suntem mulțămitori domnului ori domnilor, cari au ridicat în public chestiile cu neajunsurile din parohia Cluj, neajunsuri, cari stăruim și am stăruit în continuu a le înlătura, fără ca să ajungem la stări normale.

Am sistematizat aici în Cluj 4 posturi de profesori de religie, toate ocupate în cale de concurs prin 3 preoți și un cleric, tocmai în vederea multelor trebuințe sufletești ale credincioșilor, pe cari un paroh înaintat în etate și (bolnăvicios și un capelan nu le mai poate mulțumi, — am inițiat sistematizarea a 3 posturi de parohi, întâmpinând la comitetul parohial bunăvoință, iar la organe interesate o vădită împotrivire, așa, că nu am ajuns să vedem înfăptuită întregirea parohiilor noui.

Dacă am fi luat măsuri mai radicale, cum trebuia să facem, ar fi sărîți ca mușcați de șerpi toți cei ce altcum sunt convinși, că așș cum e nu e bine și ar fi ridicat cap de acuză contra noastră, că persecutăm oameni bătrâni și neputincioși.

Mai multe posturi de profesori de religie nu ne acordă Statul; dintre aceștia unul locuiește în Mănăștur în depărtare de 6 chilometri dela centru, pentrucă în Cluj cu toată stăruința nu i-am putut afla cortel și omul e silit să facă la zi 24 kilometri pe jos și să mai țină și prelegeri. Notez, că din Maiu 1921, până azi n'a primit încă salariul.

Domnii din comisiunea de încuartiruire știu câte stăruințe am pus în privința aceasta, ba chiar în zilele din urmă am fost în persoană în sala de ședințe a Tribunalului No. 112 și am rugat pe on. membrii ai comisiunei, să facă catihetului rost de cortel în oraș, căci altcum nu mai poate îndeplini slujba, ba e silit să abzică și să cante aiurea alt post.

In ajunul Botezului au umblat, cu Sf. Cruce protopopul, capelanul, presbiterii asesori consistoriali Teodor Cotuțiu Vasilie Suciu și diaconul Aurel Todoruț, iar la militari părintele Ioan Ciuca. Vom cerceta, asupra cui cade răspunderea, că la credincioșii din stradele amintite în jalbă nu a fost nimenea. Noi știm, că au umblat până seara târziu toți, știm, că unii domni nu și-au dat adresa corect, alții nu au fost acasă, alții au fost acasă și i-au întâmpinat numai servitoarele, — în alte case îngrijitorii caselor le-au spus, că în casa respectivă nu este nici un român ortodox.

Când vom fi întregit toate parohiile cum trebue, de sigur, că aceste inconveniente nu se vor mai putea ivi.

Oarele de catehizaițe la școala de aplicație, după mărturisirea catihetului, se țin în ordine, — și încât nu se vor fi putut ține, în cele de sus am arătat cauzele și piedecile, cari se pun în drumul nostru de a îndrepta rele neatârnătoare de noi și de voința noastră.

Rog pe domnii reclamanți să fie mai îngăduitori, pentrucă nu s'a întrelăsat nimica, dar absolut nimica, ca să facem în parohia centrală ordine.

Eu însumi am îndeplinit serviciii preoțești în și afară de biserică, ca să scap biserica de rușine. Mai mult nu pot face, — fără să aplic măsuri excepționale, pe cari am crezut, că a fost bine să le evit. Dacă publicul le cere, atunci voiu aplica principiul „salus rei publicae", — deși mă tem, e ăcei dintâi, cari vor lua apărarea celor atinși, vor fi tot cei ce au ridicat jalba din public.

Cluj, 26 Ianuarie 1922.

NICOLAE, Episcop

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Din țările vecine

Ce am văzut la Belgrad

de prof. C. Murgoci

Am stat astă vară două zile în Belgrad și o zi în Semendria, dar în acest scurt timp am văzut totuși multe lucruri interesante.

Mai întâi o scumpete mare; dinarul atunci era aproape doi lei și toate veneau cam în aceiași proporție. Dar înafară de scumpetea materiilor mai erau și taxe pe deasupra, de ex.: la hotel era o taxă de 10 dinari de persoană pe deasupra prețului camerei, taxele trăsurilor de piață se ridicau la 15 și 25 dinari pentru o cursă, etc. Hamalii, lucrătorii, meseriașii, etc. sunt plătiți ca la noi, dar în dinari, ceea ce revine de două ori mai scump.

Lipsa de locuințe și de camere la hotel ca peste tot. La Belgrad mi s'a rezervat prin bunătatea unui profesor cu mare influență camera dinainte — mi-am mirat mult că telegrama a ajuns în două zile; dar la Semendria, unde am ajuns seara, am umblat tot orășelul ca să găsim în fine o cameră într'un han fără servitori.

O mare activitate la clădire, desfășurată atât de stat cât și de particulari. Cum se știe Belgradul a suferit foarte mult după urma războiului, dar azi mai nu se vede. Clădirile au fost repede reparate și mai toate edificiile publice și casele mai mari au fost înălțate cu un etaj sau două. Se construește și se repară pe toate străzile și în toate cartierele.

In provincie însă se pare că se lucrează mai puțin. La Semendria s'au reparat doar spărturile făcute de obuze și acoperișurile incendiate; alt fel mai nimic.

Biserica cea mare, apucată de războiu neisprăvită e acum mai deterapănată.

Marfă e multă în prăvălii, multă occidentală și ceva chiar americană, dar mai scumpă ca la noi. Alimentele și lucrurile de mâncare relativ mult mai scumpe ca la noi, ținând seamă că un dinar = doi lei. Multe cărți și mai ales gazete nemțești.

■

Viața e reglementată de poliție, nu numai în partea materială, dar și în partea morală. La 9 se sting luminile pe străzi și circulația se reduce aproape cu totul. In hoteluri, în restaurante și chiar în cafeurile-șantane se exercită un control foarte riguros asupra felului de petrecere. Mai rău ca la turci; ofițerii francezi au trebuit să se însoare, căci dragostea nelegiimă nu este tolerată de loc și e urmărită de poliție cu grave consecințe. Nu m'am simțit măgulit de loc, când unii ofițeri francezi ce fuseseră în România lăudau viața Bucureștiului și mă felicitau de acest „mic Paris" pierdut în barbarul Orient.

■

In multe servicii am găsit pe vechii funcționari, la treburile lor; par'că acolo nu s'au deschis de loc noi oportunități, cu lefuri grase, cari să ademenească pe funcționari la întreprinderi particulare, ca la noi. Și se pare că vechii funcționari influenți de acolo, nu și-au aranjat afaceri din bunul Statului pentru societățile înghițate de ei. Se vorbise mult de vinderea la străini a unora din averile Statului (minele, pădurile, căile ferate etc.) N'am văzut însă funcționari străini; doar la Regia Monopolurilor era adus un francez ca director; mi s'a spus însă că a fost chemat tot de către administrația sârbească.

•

Am văzut mulți refugiați ruși și de toate treptele sociale: de la soldați și țărani simpli, până la profesori universitari. Pe străzi și în magazine auzi rusește cam tot atât ca pe calea Victoriei la București. S'a căutat să li se dea tuturora ocupații și posibilitate de a-și câștiga viața; dar lumea-i privește cu un ochiu chiorâș pentru că mulți dintre soldați sunt bolșevici sau bolșevizați. Mi-am întâlnit acolo pe colegul și prietenul meu, prof. L. de la Universitatea din Odessa. Slab, galben, descurajat. A început să lăcrămeze când m'a văzut. La cuvintele mele de îmbunare mi-e amintit câtă diferență e între noi amândoi, de la 1917, — când ne-am văzut ultima dată la Odessa — și acum.

Căutând să-i arăt că la 1917 noi eram tot atât de rău ca și ei acum, și ca să aibă speranță, că lucrurile se vor îndrepta.. mi-a răspuns absolut desnădăjduit „Voi aveați totuși la 1917 o bucată de țară, o armată cu speranță, un Rege.. dar noi nu mai avem nimic!"

I s'a dat la Belgrad un loc de geolog și aranjamente pentru ceilalți membri ai familiei (un nepot ofițer și o nepoată studentă) ca să-i poată câștiga viața, dar de nevindecat sunt suferințele morale.

•

La Belgrad și mai în toate orășelele dunărene se vorbește mult românește. Pe cheiu, la debarcader, pe vapor se vorbește mai tot atât românește ca și sârbește. Nu e numai românimea din Banat, sau din regiunea Crainei (NE Serbiei, între Morava și Dunăre) ci multă sârbime, acei cari au venit la lucru în țară, cari adesea în vorbirea curentă o dau pe românește. Înăuntru însă, și mai ales surtucărimea, se ferește de a vorbi românește chiar când e de origină română. La restaurant ne serveau doi frați români din regiunea Pojarevațului (Valea Mlavei) și cari vorbiau perfect românește,

Scrisoarea d-lui Ion I. C. Brătianu

Către toți fiii României Mari

După întregirea României prin dragostea și prin vitejia fiilor săi a datorie nouă se impunea: întărirea și organizarea Statului sporit.

Se cuvenea mai întâiu ca drepturile noastre să fie recunoscute, după izbândă, astfel cum la luptă fuseseră înscrise în tratat.

Se cuvenea de asemenea ca în noile sale granițe și pe noile temeiuri constituționale, electoral și agrar democrația română să își dobândească în liniște și armonie socială mijloace de traiu sănătos și spornic.

Partidul Național-Liberal slujitor credincios al marilor nevoi naționale, a făcut tot ce i-a stat în putere ca la încheierea păcei jertfele românești să-și afle răsplata dreaptă și deplină.

După pace, stăpânit fără răgaz de acelaș simț al datoriei, el a căutat, în ordine și cu hotărâre fără ură și fără părtinire față de nimeni, să ajute ce era de folos țării ori de unde venea și să stăvilească ce era vătămător or de unde amenința.

Cunoscător adânc al însușirilor minunate cu cari neamul și Țara sunt înzestrate, partidul Național-Liberal a înțeles că pe temeiul propriilor noastre energii morale și materiale se poate clădi puterea și propășirea Statului, că pe conștiință și pe munca națională se poate ridica situația lui lăuntrică și internațională.

Țara trebue să-și redobândească liniștea și avântul într'o nouă organizare dreaptă și orânduită, cu aplicația sinceră și cinstită a împroprietăririi țăranilor cu noui condițiuni de viață asigurate muncitorimii dela orașe.

Am văzut cu durere cum doi ani și mai bine au rămas nerodnice și s'au risipit în zadar forțele naționale, fără folos obștesc, sub imboldul patimilor și al nepriceperii, sub acel al intereselor neîndrituite.

Din sporul răului izvorăște binele pentru cine are minte și bărbăție; sub greutatea crescândă a nevoilor și a primejdiilor, în toate ținuturile României-Mari, conștiința celor mulți s'a lămurit.

Țara a înțeles că nu mai merge ca până azi.

Că nu vrea oameni noui la fapte rele, ci oameni destoinici la faptă bună.

Alegerile partiale au arătat dorința ca să se înceapă fără întârziere opera de reclădire morală și materială printr'o cârmuire a treburilo Statului, închinată numai intereselor obștești apărate cu hotărâre și slujite cu hărnicie și cu pricepere.

Regele, ca întotdeauna expresiune credincioasă a conștiinței publice, a ascultat de nevoile Statului și de glasul alegătorilor.

Partidul Național-Liberal a dobândit această încredere prin organizarea, prin experiența, prin autoritatea sa morală izvorâtă din îndelungile și marile servicii aduse de el Statului, prin devotamentul său totdeauna.

El resimte în întregimea ei răspunderea ce decurge din această istorică cinste și ca și altădată își va îndeplini datoria înlăturând oricari alte griji.

Primim ca frați pe toți fiii țării.

Nu cunoaștem nici ură, nici părtinire.

Nu putem însă restabili să apăra interesele superioare ale Statului fără a potoli și a înfrâna ambițiile și lăcomiile nelegiuite, pornirile și patimile distrugătoare.

De aceea, firește, în calea noastră trebuie să înfruntăm înversunata dușmănie a tuturor celor cari știu că îndreptarea României nu se poate înce decât cu propria lor jertfire.

Pășim însă fără teamă de vrăjmășia lor, căci suntem siguri că întru apărarea dreptății și a cinstei vom avea sprijinul tuturor oamenilor de bine din întregul cuprins al României-Unite, a celor din sate și din orașe cari, pătimind de lipastăzi, au simțit dureros și adânc la propriul lor cămin nevoia îndreptării obștești.

Vom avea, pentru că suntem în drept să-l aven, ajutorul călduros și bărbătesc a celor cari știu că numai prin bunul mers al Statului se va ușura și traiul lor, al celor cari vor ca, într'o țară liniștită și irespectată, munca și avutul cinstit dobândit să fie ocrotite și să rodească în folosul fiecărui și spre propășirea obștească.

Am făcut pentru unirea ținuturilor un război mare și cumplit. Azi trebuie să facem unirea tuturor puterilor pentru a organiza pe temeiuri de legalitate, de cinste și de dreptate socială scumpa noastră România.

Omului care vă rosiește aceste cuvinte și vă chiamă întru ajutor i-a dat Dumnezeu în trecut să-și ridice glasul și să-și închine munca pentru împroprietărirea și bunul traiu al țăranilor, pentru vatul obștesc și pentru reîntregirea României.

El socotea că a dobândit astfel dreptul la un sfârșit de viață odihnit într'o patrie mărită, liniștită și prosperă.

Nevoile și primejdiile l'au ținut în serviciul activ al Statului ca o sfântă datorie dela care nu putea da înapoi când chiama la dânsa pe toți fiii buni ai patriei.

ION I. C. BRATIANU
Președ. part. Național-Liberal

---

ca cei din țară — unul fusese refugiat la Severin — dar numai când n'auziau alte persoane sau vreo autoritate. Ne spuneau că prin sate, ei vorbesc acasă numai românește: deodată ce au intrat în școală însă s'a isprăvit cu românească Funcționarii și intelectualii nici nu-și mai spun origina; teama e mai mult ca consecința. Și sunt foarte mulți sârbi de această de origină română; s'au mai adăogat acum și cei din Banat, așa că sperăm că prin acestia se va susține numele de român.

M'am întâlnit la o cafenea cu un șvab — un om bătrân — dintr'un oraș din Banat, fost sub unguri o autoritate; și-mi spunea că el mult simpatizează cu românii, încă dinainte de războiu. Și ar dori să fie legături bune și strânse între români și sârbi mai ales la granița Banatului, căci au auzit că multe sunt bune și multă bogăție e în România, dar — adaogă el cu voce înceată — am auzit că e și multă corupție.. La protestările sau explicațiile mele, bătranul șvab insistă: „să faceți ce-ți și, d-lor să stârpiți corupția: mare ponos-i aceasta pe numele românului"

Pentruce am ieșit din Partidul Național

Cu prilejul intrunirii comitetului de 100

de **Prof. Dr. I. Matelu**

Erupțiunile politice din ultimile zile ale șefilor și gazetelor Partidului Național, provocate de chiemarea d-lui I. I. C. Brătianu la cârma Țării, constituie, pentru orice judecător indulgent și ponderat cea mai dureroasă din revelațiile, ce ni s'au oferit de trei ani încoace.

A te atinge în accente de bulevard de persoana Regelui, care ne-a dat România întregită, a lansa amenințări cu Revoluția, a te bucura de alianța cu Ungurii impotriva unui partid românesc, care ne-a scăpat tocmai de robia ungurească, a susținea fără nici-o sguduire de conștiință că în Ungaria temniților Românii aveau mai multe libertăți cetățenești decât în România „asiatică" și toate acestea a le pune în cadre de doliu ca în zile de spânzurătoare, înseamnă o stare psihologică înspăimântătoare și o atitudine politică dezolantă.

A-și pierde așa de mult cumpătul și sentimentul răspunderii, încât să surpi, în sufletul poporului românesc din Ardeal, credința în Rege și în Vechiul-Regat, cei doi factori hotărâtori, cari ne-au adus mântuirea națională, este ultima etapă a lipsei de înțelepciune politică și de interpretare justă a rolului Ardelenilor în evoluția istorică a neamului nostru.

Astfel de atitudini nesocotite trebue să cutremure pe fiecare Ardelean cinstit, dar mai ales pe noi, dascălii purtători de cultură și luptători pentru înfrățirea acestui popor, reunit în hotarele lui firești.

Ca om de carte și observator atent al manifestărilor Partidului Național dela Unire încoace, am ajuns la trista convingere că șefii acestui partid înțeleg să transpună și în România noastră doctrina politicii de opoziție vieductibilă, așa cum o practicaseră în Ungaria asupritorilor.

Orice Român înțelegător trebue să recunoască însă, că o astfel de concepție, justificată atunci, nu-i admisibilă astăzi, mai ales desvoltată până la lozinca nefericită a unei izolări teritoriale de Vechiul-Regat; Căci ea este echivalentă cu o dezertare dela datoria de a servi activ nu negativ prin opoziție — opera uriașă a consolidării României de mâine, ori câte rezerve doctrinare sau personale ar avea de făcut față de Guvernele Țării.

Din această convingere adâncă a rezultat scrisoarea ce-am trimes-o d-lui Iuliu Maniu și din care, eliminând partea personală, ce nu interesează publicul, dau următoarele rânduri de interes general.

Cluj, 1 Ian. 1922.

Domnule Președinte!

Țin să subliniez în al doilea rând atitudinea politică a Partidului National. A sta pe un teren pur doctrinar și inadaptabil marilor realități de stat, cari cer o muncă pozitivă și imediată, chiar împotriva unor principii teoretice scumpe tuturora, mi se pare un exces de puritanism păgubitor în cel mai înalt grad pentru binele, ce trebue să-l facem zi de zi acestei Țări ajunse la marginea anarhiei. Mi se pare că spiritul de opoziție al Partidului Național, devenit organic prin luptele duse în contra Ungurilor, se manifestă cu prea multă profuziune într'o Țară, care este acum a noastră și care tocmai de aceea așteaptă dela noi contribuții reale și iubitoare.

Adevărat că ați căutat colaborarea cu așa numitele partide democratice, dar această colaborare la Cuvern a dat faliment în 1920. Aceasta pentru motivul lipsei unei sigure experiențe politice în cârmuirea Statului, care nu se poate căpătă în 2—3 ani și, nici prin permanența atitudinii opoziționale ci numai din o îndelungată și instructivă practică a meșteșugului de guvernare.

Este evident, că partidele democratice, inclusiv Partidul Național n'au acest meșteșug și mai ales nu-l au pentru un Stat așa de mare și cu atâtea greutăți ca cele de astăzi. Ele trebue deci să-l învețe dela cei, ce-l cunosc, întocmai cum, în orice domeniu de activitate profesională, el se capătă prin muncă în atelierele maestrului.

De aceea Partidul Național ar fi avut datoria să colaboreze cu unul din partidele istorice ale Țării și, în primul rând cu Partidul Liberal nu numai dintr'un sentiment de obligațiune pentru Războiul eliberării Ardealului și al atașării noastre necesare la comunitatea de viață politică cu Patria Mamă, ci mai ales din conștiința că acest partid are înțelepciunea politică și experiența de Stat, două calități din cele mai indispensabile pentru vremuri atât de grele ca cele de azi. Oligarhie, reacționarism, despotism, egoism, și alte pretexte contează prea puțin pentru oameni politici serioși, cari în clipe de primejdie, înțeleg să prețuiască folosul imediat al calităților pozitive și nu răul accesoriu fatal tuturor organizațiunilor omenești, iar când e vorba de a ajuta Tara, nu cred că e rezonabil să ne oprim la teoria infalibilității principiilor.. sau la mici inconveniente de algebră politică, scăpând din vedere aspra realitate a lucrurilor, care ea singură e indicată să ne dea doctrina practică și salvatoare.

Partidul Național a rămas tot la doctrina teoretică potrivit luptelor sale din trecut fără a cerceta realitatea vulgară și elocventă și a se inspira de aici în fixarea atitudinii sale politice. De unde a izvorât în mod fatal o lipsă de preciziune în aprecierea situațiilor politice, exasperanta ezitare în încheierea acordurilor politice și în luarea soluțiilor categorice, cum și greșala neparticipării partidului la cârma Țării, alături de cei, ce având destoinicia i-ar fi dat cu timpul acest meșteșug înalt al guvernării.

Din toate acestea au rezultat apoi și scăderea atmosferii favorabile, de care se bucura în Vechiul-Regat și în provinciile alipite la 1919. Dacă se crede totuși, că astăzi a recâștigat acest prestigiu, eu socotesc că este numai o aparență înșelătoare. Simpatia izvorăște exclusiv din acțiunea de opoziție „democratică" a partidului, care totdeauna convine mulțimelor de câte ori un Guvern nu-i în măsură să susțină ordinea socială și siguranța de drept în Stat.

„Libertatea și democrația" sunt principii admirabile, mai ales într'o epocă de perfectă liniște și mulțumire dar a pretinde practica lor integrală, în clipe de surescitare psihică a mulțimilor și de primejdie comunistă externă, mi se pare, Domnule Președinte, o mare greșală politică.

Aceasta e o modestă părere de intelectual, care desigur că nu angajează pe nimeni, dar care prin seriozitatea metodei de cercetare pr zintă mai multe note de veracitate, decât chiotul demagogic al atâtor cavaleri politici superficiali.

Din aceste considerațiuni urmează, că Partidul Național n'a înțeles chemarea sa positivă în această epocă de nouă fundamentare politică a Statului Românesc, ci a perzistat în vechiai atitudine doctrinară, umbrită și de un sectarism confesional anachronic, spre cea mai mare pagubă a lui și a țării întregi.

Toate aceste motive mă îndeamnă să conchid de o parte, că atitudinea conducătorilor Partidului Național fac inutilă prezența mea în Partid, iar de alta, că partidul însuși nu înțelege să se coboare în câmpul realităților politice spre a servi practic ieșirea României noastre din nenorocita anarhie internă și externă de astăzi.

Astfel nu-mi rămâne decât să trag și ultimele concluziuni ale acestei situații, anunțându-vă cu multă părere de rău că mă retrag din Partidui Național, reluându-mi libertatea de acțiune.

Țin însă să vă asigur, Domnule președinte de sti-

mă sinceră, ce vă păstrez atât DV. cât şi celorlalte personalităţi de seamă ale Partidului Naţional".

Am socotit că e o datorie patriotică să-mi spun credinţa mea politică şi în publicitate, în nădejdea sigură că aceste cuvinte ale mele vor îndemna pe toţi Ardelenii cu judecata limpede ca ascultând glasul conştinţii lor curate, să urmeze fără întârziere călduros apel al Guvernului de a colabora cu inima românească la opera atât de grea a mântuirii Tării noastre.

Din Haţeg

Şcoale româneşti, cari fac propagandă maghiară

Desigur d-l ministru al Cultelor din Bucureşti şi d-l secretar general din Cluj n'au cunoştinţă despre faptul acesta trist — ba mai mult jignitor — pentru românii din Haţeg:

Elevii şi elevele acestor şcoli sunt duse în corpore la reprezentaţii maghiarizatoare de corpul profesoral care deasemeni asistă în număr complect?

De două luni aproape o trupă teatrală maghiară — evident de propagandă — a instalat în sala de spectacole a şcoalelor comerciale superioare din Haţeg. Seară de seară dă piese curat ungureşti sacuieşti în care desconsid rând toate celelalte naţiuni între care suntem şi noi români — se preaslăvesc şi preamăresc pe ei, visează numai de „Áldott magyar haza".

Ceva mai mult, trupa aceasta are tot sprijinul şi concursul autorităţilor lor locale. Acest fapt care de sigur e unic şi fără pre edent, şcandalizează şi revoltă toată suflarea românească!

Noi care nu aveam dreptul să ascultăm pe Zaharia Bârsan în piese clasice sub tera maghiară — suntem siliţi să tolerăm şi să ne lăsăm batjocuriţi şi pe mai departe cu — sprijinul autorităţilor.

In atenţiunea colecţionarilor de timbre

Locul de întâlnire al tut uro colecţionarilor e la Cafeneaua

EUROPA

în fie-care zi dela 5—8 p. m.

! Articol Mondial !

LUXOR'S CORON BLUE

1357

Cotică engleză indispensabile la văruit şi albăsrit. — I-a calitate. — 1 ladă 32 pachete. — 16 pachete de 1/4 kgr. şi 16 pachete de 1/8 kgr. — 129 bc. pentru 200 Lei trimite prin poştă:

Fabrica chimică „LUXOR" Cluj

Telegram: Luxor, Cluj. Telefon: 12-97. En gros!

Informaţii

Membrii guvernului s'au întrunit în consiliu, sub preşidenţia d-lui Ionel Brătianu.

Consiliul a aprobat propunerea d-lui ministru de răsboi, ca încorporarea contingentului 1922 să se facă la 1 Aprilie, în loc de 1 Februarie a. c, Această măsură a fost luată, pentru ca tinerii din acest contingent să poată participa la alegerile generale din luna Martie.

•

Episcopul catolic Mailath din Alba-Iulia va pleaca astă seară spre Roma, pentru a lua parte la funeraliile de înmormântare a Papei Benedict al XV-

•

Lloyd George şi Poincaré se vor întâlni în curând la Paris cu toate că preşedintele consiliului francez s'a declarat împotriva prea multelor conferinţe. Poincaré va propune un proect după care Anglia să dea Germaniei un credit din care aceasta să-şi poată îndeplini obligaţiunile privitoare la reparaţiuni.

•

Alegerea noului papă fixată pentru 2 Februarie va fi probabil amânată din cauza că mulţi cardinali sunt bolnavi. De altfel tratativele au inceput. O parte a cardinalilor e pentru Castarri iar cercurile franceze şi francofile pentru cardinalul Mercier.

•

O delegaţie a lucrătorilor c. f. r. concediaţi în urma grevei generale, s'a prezintat eri dimineaţa d-lui N. Maxim, secretarul general al ministerului muncii.

Delegaţiunea, a cerut în numele a peste 300 de lucrători concediaţi de direcţiunea c. f. r. numai în capitală ca ministerul muncii să intervină pentru reprimirea lor în serviciu.

N. N. Maxim, convingându-se, că aceşti lucrători din care parte femei şi copii ucenici, nu pot fi făcuţi vinovaţi, de o mişcare cu caracter de revendicare materială, a promis delegaţiunei, ca în cel mai scurt timp va da o deplină satisfacţie, justei lor cereri.

•

Ministerul de finanţe a cerut telegrafic situaţia depunerii declaraţiilor în întreaga ţară.

Comisiunile de recensământ şi de apel, îşi continuă inainte lucrările de evaluare.

•

Ministerul de finanţe a însărcinat pe d. Paraschivescu directorul general al contributiilor să prezinte date complecte în vederea reducerei cotelor la noile impozite.

Impozitul pe capital a rămas desfiinţat.

•

Fruntaşii partidului poporului au avut o consfătuire la cubul partidului.

Cu această ocazie s'au fixat candidaturile pentru alegeri, împreună cu delegaţii organizaţiunilor din provincie.

Ministrul de finanţe ne comunică oficial că biletele Băncei Generale mai mari de 25 şi 50 bani, uu se vor mai primi la schimb.

Cererile deci nu mai trebuesc adresate ministerului de finanţe, căci nu vor mai fi rezolvate.

•

Din cauza lipsei de păcură S. M. R. a suspendat toate cursele vapoarelor de pasageri pentru Orient.

•

Citim în „Patria" următoarele: Sub actualul guvern înregistrăm cu deosebită satisfacţie câteva numiri făcute printre ziarişti cari sunt tot atât de preţioşi în politică, pe cât sunt de valoroşi la pre ă.

Astfel directorul „Viitorului" d-l Al. Mavrodi a fost numit director general al teatrelor, d-nii Corneliu Moldovan şi Gr. Tăuşan redactorii aceluiaş ziar, au fost numiţi primul la direcţiunea artelor, celalalt secretar general al ministerului artelor, iar d-l Maxim, directorul „Izbândei" ocupă astăzi postul de secretar general la ministerul muncii.

•

Cu privire la prelungirea contractelor de închiriere, guvernul s'a oprit la următoarea soluţie. S'a găsit în legea oficiilor de închiriere o dispoziţie în baza căreia actualele contracte vor fi considerate prelungite pe timp de încă un an de zile adică până la 23 Aprilie 1923.

Nici un nou decret-lege nu se va întocmi acum, iar în viitoarea sesiune a Corpurilor legiuitoare guvernul va depune un proect de lege care va modifica şi unifica actualele legi de încurajarea construcţiilor, oficiilor de închiriere şi de prelungirea contractelor.

•

Muncitorii dela minele de aur din Ardeal sunt din nou ameninţaţi să fie concediaţi în massă.

Proprietarii de mine neputând exporta aurul, sunt nevoiţi să vânză aurul Băncei Naţionale, pe un preţ scăzut. Efectul acestei măsuri se resimte azi mai mult ca oricând. Din cauza deficitului proprietarii concediază pe muncitori şi închid minele, stagnând astfel şi producţia. Acum câteva zile, o delegaţie de muncitori şi una de patroni s'au întrunit la Arad, ca să găsească o soluţiune. Dar soluţia n'a putut fi găsită încă.

S'a trimis un memoriu ministerului muncii.

•

Aflăm cu plăcere că în curând se va deschide în fostul local al magazinului D. I. Raftopol din localitate, Piaţa Unirii No. 15.

Marele magazin de Bijouterii al Domnului HENRY S. BRAUNFELD din firma Fenyő şi Branfeld unde se vor găsi în permanenţă cele mai mari şi frumoase asortimente de Bijuterii fine, ceasornice de preciziune şi arjintărie veritabilă.

Urăm şi pe aceasta cale noei întreprinderi comerciale, cele mai frumoase succese.

•

Un apel către funcţionarii financiari

Indemnuri la muncă ale noului ministru de Finanţe

Noul ministru de finanţe, dl Vintilă Brătianu, a adresat funcţionarilor ministrului de finanţe un apel la muncă şi jertfă din care însemnăm aceste pasagii:

In îndeplinirea operei de consolidare a ministerului de finanţe îi revine una din atribuţiile de căpetenie. De aceea, funcţionarilor de toate gradele, pentru ca prin concursul şi stăruinţa ce vom depune împreună să înfăptuim frumoasele roade ale războiului şi să nu lăsăm să se piardă în văduh atâtea jertfe făcute de întregul neam pentru înfăptuirea României-Mari.

După cum vă daţi seama, ne înhămăm la o muncă grea şi care cere nu numai inimă şi râvnă, dar încă jertfe de tot felul. Făcute însă în folosul ţării, roadele nu pot să nu se reverse şi în folosul acelor ce reprezintă în toate gradele această autoritate de stat: căci, într'o ţară sărăcită şi discreditată nu poate fi un corp de funcţionari într'o normală situaţie materială.

In deosebi în aceste momente în cari sarcinele contribuabililor au sporit atât de mult, aveţi datoria ca prin felul cum fiecare dintre d-voastră, deţinători ai unei atribuţii de Stat, veţi reprezenta acest Stat, să daţi încredere pe deoparte că tot ce li se cere este în folosul obştesc, că jertfele mari ce fiecare este chemat să le facă, vor fi bine întrebuinţate.

Dar tocmai fiindcă aveţi sarcina ingrată de a cere aceste sacrificii în spiritul de dreptate ce veţi manifesta pentru toţi şi în deosebi pentru cei mai săraci şi mai fără puteri, veţi găsi o inlesnire a lucrări d-voastră.

O rezolvire şi execuţie bună, dată repede, complectă şi la vreme, nu numai uşurează munca dar şi satisface imediat acelui în eresat, dar în acelaş timp îl face mult mai bine voitor pentru a-şi face datoria de contribuabil cât mai scrupulos. Aceasta negreşit depinde şi de autoritatea morală pe care funcţionarul public ştie să şi-o capete, şi asupra nevoiei căreia nu cred că trebue să mai insist.

Ne îndoindu-mă de patriotismu d-voastră fac apel la fiecare pentru ca printr'o muncă cu râvnă, bine ordonată, harnică şi cinstită, să putem reda ţării situaţia ce ea merită.

Situaţia dv. materială, însă, pentru a fi complectă şi statornică depinde de repeziciunea cu care vom aduce îndreptarea finanţelor publice.

Puskás Béla şi Kőrösi Duduş concertează alternativ cu capella lor în saloanele de mâncare ale Hotelului Central. Local de distracţie de primul rang pentru elita Clujului. 1-622

•

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalaţii de lumină, transmiterei de forţă, sonerii, telefoane, In depozit becuri de orice format. Proiecte şi devize gratuit. 1116

•

Societatea Studenţilor în Medicină va ţinea prima şedinţă ştiinţifică şi administrativă Vineri la 27 Ianuarie. Comitetul.

•

In curând va pleca în străinătate o comisiune a Inspectoratului general Sanitar din Ardeal formată din d-nii Iuliu Moldovan Inspectorul General Sanitar, Maior Victor Seidler şi P. Tompa, pentru recepţionarea şi transportarea în ţară a aparatelor policlinice necesare numitului inspectorat.

D. Take Ionescu despre situaţia politică

Declaraţiile făcute la clubul democrat

Take Ionescu a făcut la clubul partidului său următoarele declaraţiuni asupra situaţiei politice.

Vorbind despre guvernul Averescu d-sa spunea că nerefăcându-se din guvern vara trecută, i-a făcut să mai trăiască vreo câteva luni. Regretă că i-a fost refuzat sprijinul de Camere. Atunci s'a adresat d-lui Iorga şi partidului naţional ardelean căci i-au dat sprijin. Pe urmă a cerut acest sprijin şi Camerelor adică acelui „organism mort" căruia d-l Ionescu voia să dea vitalitate, şi aruncă responsabilitatea venirei liberalilor la guvern asupra Camerelor.

Despre ţărănişti, d-l Ionescu spune că l-a combătut din cauza deosebirilor de vederi ce există între dânşii şi d-sa, iar despre partidul poporului a afirmat că nu mai există şi a devenit astăzi un lucru din trecut.

După ce adresse încă odată elogii d-lui Iorga şi partidului naţional, d-l Take Ionescu spune că în momentul de faţă se găseşte cu desăvârşire liber, nu are relaţiuni cu nici o stăpânire şi preocuparea sa de căpetenie are la bază patriotismul cald.

Ca încheere, d-sa spune că nu-l preocupă rezultatul alegerilor dar îşi exprimă încrederea în viitorul strălucit al partidului său.

Aurul băncei austro-ungare

Ce se cuvine României

Un schimb de vederi a avut loc între ministrul de finanţe şi guvernatorul Băncei Naţionale asupra celor 14 milioane aur cota parte ce se cuvine statului român din moştenirea băncei austro-ungare în schimbul cotei de coroane ce s'a preschimbat prin Banca Naţională.

Banca Naţională a cerut ca acest depozit să fie depus la bancă, spre a exista o bază metalică pentru schimbul coroanelor.

Statul a cerut să i se dea 42 de milioane, iar diferenţa de curs a aurului, calculată după cursul pieţei mondiale, să servească la acoperirea unei părţi de datorii ce are statul la Banca Naţională.

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133
Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 8

Cronica externă

Joi 26 Ianuarie 1922.

Cercurile britanice arată o mare îngrijorare față de propiata conferință dela Genua. Atitudinea guvernului Poincaré asupra programului preconizat de d-l Lloyd George în chestiunea refacerei economice europene, a determinat o vie campanie din partea ziarelor londoneze.

Astfel oficiosul, „Dayly Chronicle" vorbind despre conferința dela Genua scrie: „Dacă conferința dela Genua va trebui să aibă o valoare, într'adevăr serioasă pentru renașterea comerțului european, chestiunile politice vor trebui să-și păstreze locul de cinste. Condițiunile fundamentale ale acestei renașteri sunt pur politice: dezarmarea, acorduri de pace mutuale, frontierele deschise și balanța budgetului prin impozite".

Din cele scrise reiese în chip lămurit că intențiunile d-lui Lloyd George la conferința dela Genua, sunt de a eși din cadrul economic, ecordând și chestiuni politice.

E cert lucru că d-l Poincaré, se opune categoric scopului englez, d-sa declarând chiar că nu va participa la lucrările conferinței. Față cu această stare de lucruri, cercurile diplomatice cred că șansele de refacere economiei europene, sunt slabe.

In legătură cu aceasta, primul ministru francez a făcut cunoscut oficial la Londra, că Franța dorește să nu se discute la Genua tratatul dela Versailles.

Rusia sovietică a anunțat participarea ei la conferința dela Genua. In fruntea delegației ruse va fi Cicerin. Se vorbește că guvernul din Moscova va ridica următoarea chestiune: 1. Condițiunile în care va recunoaște datoriile aliaților; 2. Incheierea convențiilor comerciale și 3. Ridicarea unor chestiuni politice asupra cărora nu a transpirat încă nimic.

Disolvarea Parlamentului

Convocarea corpului electoral. — Zilele când se va face alegerile.

„Monitorul Oficial" publică următorul decret:

Adunările Legiutoare sunt și rămân dizolvate.

Corpul electoral pentru adunarea deputaților și pentru Senat în vechiul Regat, Basarabia, Bucovina, Transilvania, Banat, Crișana, Satmar și Maramureș se convoacă de Noi pentru a alege Adunări Naționale cu Putere Constituantă.

Alegerile se vor face precum urmează:

Pentru Senat în vechiul Regat, Basarabia, și Bucovina, în zilele de 1 și 2 Martie 1922;

Pentru Colegiile Universităților din București, Cernăuți și Iași, în ziua de 3 Martie 1922;

Pentru Adunarea deputaților în vechiul Regat, Basarabia și Bucovina în zilele de 5, 6 și 7 Martie 1922;

Pentru Adunarea deputaților, în Transilvania, Banat, Crișana, Satmar și Maramureș în zilele de 6 și 7 Martie 1922;

Pentru Senat, în Transilvania, Banat, Crișana, Sătmar și Maramureș în zilele de 9 și 10 Martie 1922;

Pentru Colegiul Universității din Cluj în ziua de 11 Martie 1922;

Noile Adunări Constituante sunt convocate la București în ziua de 27 Martie 1922;

Președintele consiliului Nostru de miniștri este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 22 Ianuarie 1922.

FERDINAND.

Președintele consiliului de miniștri
ION I. C, BRĂTIANU

Iată și raportul prezentat M. S. Regelui:

Sire,

Imprejurările grele prin care trece țara, nouile probleme în fața cărora ea să găsește, precum și necesitatea reorganizării constitu ionale a statului impun o nouă exprimare a voinței naționale.

In acest scop corpul electoral urmând să fie convocat, el trebue să știe prin însăși decretul de convocare, că nouile Adunări ce va alege sunt Adunări Naționale cu Putere Constituantă. Ele își trag această Putere din faptele istorice cari au desăvârșit Unirea și din necesitatea ca noua organizare a statului să fie întemeiată pe Constituția eșită din voința întregei Românii-Mari.

Pe în aceste motive, autorizat fiind de consiliul de miniștri prin jurnalul No. 216 din 21 Ianuarie a. c., respectuos rog pe Maiestatea Voastră ca în virtutea articolului 95 din Constituție, să bine voiți a semna alăturatul proiect de decret prin care, pe de o parte, se dizolvă actualele Corpuri legiuitoare, iar pe de altă parte se convoacă corpul electoral de pe întreg cuprinsul țării pentru a alege Adunările Naționale Constituante.

Sunt cu cel mai profund respect

Sire.

Al. Maiestății Voastre

Prea plecat și prea supus servitor, Președintele consiliului de miniștri,

ION I. C. BRATIANU

1922 Ianuarie 21.

Stiri interne

In ședința de astăzi procesul comuniștilor s'a citit apelul nominal al martorilor care sunt cam 1200. Printre alții figurează și d-nii Ionel Brătianu, Marghiloman, Averescu, Stelian Popescu, Mârzescu și general Paseanu foști miniștri, Coandă președintele senatului și gazetarii Const. Mille, Fagure și Braniște.

■

D-l Ionel Brătianu va da o proclamație către ardeleni în care va enumăra cauzele ruperei tratativelor cu naționaliștii ardeleni.

■

Dl Ionel Brătianu primministru a fost primit azi într'o audiență mai lungă la rege.

•

Generalul Văitoianu ministru de interne a desmințit ziarului „Adevărul" știrea despre demisia sa din armată.

•

Partidele din opoziție continuă tratativele în vederea colaborării în viitoarele alegeri. După ultimele știri acordul s'ar fi făcut. „Adevărul" anunță că acest acord s'a făcut deocamdată numai pentru alegerile dela Senat.

•

Azi după amiază se întrunește consiliul de miniștri pentru a discuta chestiunea abrogărei cenzurei și măsurilor excepționale.

■

Ministerul de finanțe a trimis resorturilor de finanțe din Cluj, Chișinău și Cernăuți o adresă punându-le în vedere să reducă cheltuelile.

•

Dnii Vaida, Popovici. Maniu și Sever Dan au plecat la Cluj.

•

In baza unui ordin al ministerului de Justiție autoritățile din Arad au dizolvat eri baroul avocaților din acel oraș, suspendând pe toți funcționarii. Ordinul ministerial e motivat cu hotărârea baroului de mai multe ori repetită de a nu înscrie pe avocații din vechiul regat. In fruntea baroului a fost pus provizoriu procurorul general Negulescu.

DACA DOREȘTE RPUMCASH

MOBILE

să nu-și pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely și Réti

Fabrica de mobile transilvaneana. Societate pe Acții.

Politica externă a noului guvern

Opinia publică din străinătate și d. Ion I. C. Brătianu

Telegramele externe ne aduc știrea că în streinătate venirea guvernului I. I. Brătianu la conducerea țărei, a fost primită cu multă căldură și chiar cu o vie satisfacție. E firesc să fie așa, pentru că împrejurările au dovedit-o, că starea precară a economiei internaționale e în strânsă legătură cu dezordinea ce domnește în afacerile interne a multor state.

Dovada acestei afirmațiuni o face îngrijorarea manifestată, cu fiecare prilej, de către marile națiuni față de situația deplorabilă în care se află Rusia, ale cărei repercusiuni se resimt în întreaga Europă.

Politica externă a unei țări tinde astăzi ca să restabilească bune relații cu vecinii ei, și să conlucreze pe toate căile pentru ca să statornicească o pace îndelungată și temeinică, la adăpostul căreia să se poată consolida câștigul războiului și să se refacă ceeace s'a distrus.

Timpul de după război și până în prezent, a fost întrebuințat, de diplomația europeană, ca să aducă la îndeplinire aceste deziderate cerute de interesele tuturor popoarelor. E drept rezultatele n'au corespuns în totul așteptărilor, însă o putem spune că sforțările făcute au reușit să tămăduiască multe din neajunsurile trecutului și să dea garanție viitorului.

Din acest punct de vedere, pe cât e de grea misiunea internă a noului guvern liberal, pe atât e și cea externă. Dela încheierea păcei generale, aliații au luat inițiativa unor conferințe, care deși aveau un caracter de interes general, totuși nu s'a ținut socoteala de interesele României, atât de încercată prin războiul pe care l'a repurtat în chip glorios, ea fiind considerată aproape ca pe o țară învinsă.

Naște întrebarea, oare care să fie cauza acestei nesocotințe din partea streinătății? De sigur, că ea nu se datorește decât numai unei lipse de concepție serioasă în politica externă. Relațiunile externe ale unui stat nu se pot bizui pe considerațiuni de ordin sentimental, ele trebuesc să fie rezultanta unei politici de realități corespunzătoare interesului prezentului, iar eventualitățile viitorului să poată fi întrezărite, înlesnindu-le astfel posibilitatea rezolvărei lor favorabile.

Trebue să recunoaștem că politica externă precumpănită de predecesorii actualului guvern, nu a fost complectă și de multe ori ea a dovedit chiar slăbiciuni dăunătoare interesului țărei.

Dacă alianța cu Cehoslovacia și Jugoslavia, a creat țărei perspectivele unei păci în Europa centrală, nu tot așa putem spune despre politica urmată de trecutele guverne față de Rusia. Diferitele convorbiri și conferințele internaționale ținute în centrele europene, au agitat și agită încă chestiuni economice și chiar politice în legătură cu situația din Rusia; azi, se știe că relațiunile noastre cu această țară prezintă multe puncte întunecoase, totuși glasul României Mari nu s'a auzit de loc, deși o întreagă puzderie de misiuni și reface tot solul de reprezentanțe diplomatice apasă greu asupra budgetului țărei.

De aceea, opinia publică a privit cu cea mai vie satisfacție, măsura noului guvern liberal, de a revizui personalul Legațiilor și misiunilor noastre din streinătate, reducându-le la strictul necesar și înlocuindu-le cu elemeintele capabile.

De sigur, că una dintre cauzele dezechilibrului nostru financiar e și lipsa de încredere din partea streinătății. Preocupările guvernului vor fi îndreptate cu deosebire în această direcție, căutându-se a se restabili creditul nu prin luarea de măsuri iluzorii ci prin statornicirea unor raporturi reale între piața internă și cea externă.

Adversarii partidului liberal căutând să întunece realitatea în scopul de a înfrunta curentul manifestat în opinia publică pentru un guvern liberal, răspândiseră versiunea că un asemenea regim ar fi dăunător interesului țărei, întrucât el nu va fi privit cu ochi buni în streinătate.

Stirile sosite din streinătate au spulberat și această din urmă nădejde a turburătorilor ordinei publice. Pretutindenea în sărcinarea șefului partidului liberal cu formarea noului guvern a fost considerată ca un eveniment de mare însemnătate în politica internă a României. Comentariile presei franceze și schimbul de telegrame dintre d-nii Poincare și I. Brătianu dovedește aceasta pe deantregul.

Susținut înăuntru și având încrederea în afară, guvernul poate fi sigur de izbândă în lupta ce a întreprins pentru interesul obștesc.

Stiri externe

Tribuna anunță că statele succesoare vor convoca o consfătuire la Paris pentru a se înțelege asupra participărei la susținerea materială a ex-regelui Carol.

•

Partidul social-democrat a decis să reactiveze pe fostul ministru de răsboi Noske devenit impopular, prin măsurile energice luate împotriva comuniștilor. In viitoarele alegeri Noske va figura în fruntea listei socialiste.

•

Pan germaniștii sunt decișî să nu dea nici un sprijin lui Schobert. Aderenții lui Mayr sunt tot mai mulți. In schimb cercurile franceze se străduesc pentru menținerea lui Schobert la prezidenție, actualul cancelar fiind o garanție că Austria nu se va lipi la germania.

•

După Popolo Romano, decedatul pontif avea de gând să trimită cu ocazia conferinței dela Genua o scrisoare episcopului din acea localitate căruia i-ar fi accentuat necesitatea restabilirei păcei universale.

•

Cancelarul Wirth a declarat ca situația financiară și cu deosebire cestiunea impozitelor neliniștește mult țara și guvernanții. Guvernul urmează tratative încontinu.

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK

CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri
Constanta-New-York
Vaporul Transatlantic de lux
CONSTANTINOPLE

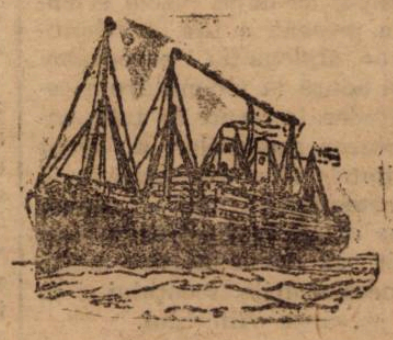

pleacă
la 9 Februarie 1922 st. n. din portul Constanța direct New-York
După vaporul Constantinople urmează a pleca următoarele vapoare „KING ALEXANDER" „Megali Hellas" și "THEMISTOCLES"
Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteza mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.
Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali
M. EMBIRICOS & Co.
Centrala: BUCURESTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascar Catargiu No. 28.
902 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Clubul Sportiv „VICTORIA".

Clubul sportiv „VICTORIA" invită toți membri ai Comitetului executiv la adunarea care va avea loc la 4 Februarie c. ora 4 p. m. în localul clubului în str. Avram Iancu 16. cu care ocaziune să va fixa data adunării generale.

Cluj, la 23 Ianuarie 1922.

V. IULIU Indescifrabil
p. președinte. 1413 Secretar.

Anunț.

Aduc la cunoștința On. Public că în Restaurantul meu din str. I. Maniu No. 6 se găsesc cele mai gustuoase mâncări calde și reci tot felul de băuturi și cafea cu lapte de bivoliță. Abonamente se primesc. Mâncarea se duce și acasă. Dejun prânz și cină 19 Lei,

Rog sprijinul On. Public,

1408-III CASIAN PASCU

„UNIREA"
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.
Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiserii, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane englezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artiștii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reușită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la Regele Pălăriilor Cluj, Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

„ALBINA"
institut de credit și de economii, centrala Sibiu.
FILIALE: BUCUREȘTI, BRAȘOV, CLUJ, DICIO-SÂNMARTIN, LUGOȘ, MEDIAȘ, TÂRGUL-MUREȘ și TIMIȘOARA.
Magazine de mărfuri și întrepozite: CLUJ.
Cel mai vechiu și mai mare institut financiar din Ardeal. Se ocupă cu totfelul de operațiuni bancare, are legături directe cu cele mai însemnate orașe din Europa și America.
Cine vrea să'și plaseze singur și rentabil capitalul să se grăbească a participa la noua emisiune a băncii „ALBINA".
Ultimul termin de subscriere este 31 Ianuarie 1922. 1417

Gratis se dă
un abonament la ziarul „Infrățirea" celui care va face 5 Abonamente

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.
Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Congresul medicilor

— Organizarea corpului medical —

Zilele trecute s'au întrunit în localul asociației generale a medicilor toți președinții filialelor asociației care în numele a 3000 medici an cerut comitetului central ca în baza hotărârilor congresului de la Cluj să ia măsuri energice pentru realizarea deziderateler aprobate adica organizarea corpului medical pe principiul obligativității și îmbunătățirea salariilor medicilor.

Reglementarea practicei medicinei

Discuția asupra punctelor anunțate începe la o a 3 d. a. și durează până la 7 jum., arătându-se că practica medicinei trebue reglementată și pentru a pune capăt infracțiunilor la deontologie, trebue numai de cât obligativitatea înscrierei în corp cu sancțiuni pentru contravenienți. Pentru a se evidenția și mai mult necesitatea acestei organizări, fillalele au adus exemple concrete dintre care unele ba poa e toate, nu fac de loc cins e membrilor vizați din corpul medical, fiindcă cele mai elementare reguli de deontologie sunt ignorate de anumiți medici care fără nici un scrupul jignesc pe confrații lor cinstiți și harnici și care fac din medicină un apostolat.

De altfel discuția acestui punct a fost numai ca să se găsească prilejul pentru a se supune organelor superioare, acest deziderat, scump ori cărui membru al Asociației.

Salariile medicilor oficiali

Al doilea punct din program: Salariile corpului medical a fost discutat cu foarte mare aprindere și toți participanții au fost unanim în a recunoaște că pentru corpul medical și pentru asistența sanitară rurală toate guvernele care s'au perindat au fost mai mult de cât vitrege.

S'a accentuat asupra faptului că pe când pentru sinecuri și misiuni în străinătate s'au găsit sume fabuloase, pentru asistența sanitară nu s'a găsit nici măcar atât în cât să se asigure săteanului un ajutor real în caz de boală, iar medicului un trai mai omenesc. Nu se pot găsi medici de plasă cu un salar de 1150 lei lunar din care să plătească și transportul, știindu-se că o plasă are cel puțin 30 klm. în diametru, iar țăranul îi dă pentru un singur transport 3—400 lei?! și dacă azi îi, sesc numai 75 de medici de circumscripție mâine vor fi lipsi și mai mult, aproape toți, fiindcă un medic rural ori care ar fi el, ar câștiga la oraș mult, și fără să fie obligat de a înfrunta asprimile vremei și greutățile transportului.

Dezideratele congresului

Se vor realiza următoarele deziderate: 1. concentrarea tuturor serviciilor sanitare la o singură autoritate; 2. a igurarea unei asistențe reale a populației rurale; 3. fixarea unui minimum de salar pentru medicii funcționari, așa ca să poată trăi și face serviciul; 4. suprimarea gratuității; 5. formarea unui memoriu în care să se arate precis cum se risipesc banii publici din cauza fărâmițării serviciului sanitar dela diferite autorități. Se dau toate împuternicirile comitetului central pentru ca să se realizeze toate aceste dorinți, Comitetul Asociației își ia angajamentul că va face toate sforțările pentru ca să se treacă în legea anteproectului de organizare.

Citiți Pag 8-a.

Cereale pentru consumația internă

Centrala cooperativelor sătești a trimes peste munți în ținuturile Bihorului. Maramureșului, Satu-Mare' Bistrița-Năsăud, Solnoc-Dobâca, Munții Apuseni, Deva, peste 500 de vagoane de grâu, porumb, orz și ovăz, iar Armatei din întreaga Românie dela Iulie și până acum 4000 vagoane de grâu și porumb.

In Capitală centrala a distribuit morilor peste 500 de vagoane de grâu iar manutanței centrale a armatei 400 vagoane de grâu în vremea dela Iulie la Decembrie 1921.

Măsuri democratice

S'au desființat vagoanele ministeriale

Consiliul de miniștri, luând în considerațiune rapoartele autorităților competente, din care rezultă un abuz extraordinar cu vagoanele ministeriale și de salon — abuz ce s'a făcut până acum, nu numai în ce privește miniștrii, ci persoane în afară de guvern — a decis că nu se va mai acorda vagoane salon fără autorizația specială a consiliului de miniștri.

Ceva mai mult. Nu se va putea cere chiar de către miniștri vagoane speciale decât atunci când vor avea de făcut o călătorie lungă și cu cel puțin o noapte în drum,

Această măsură va fi primită desigur cu satisfacție de opinia publică. In timpul din urmă se com abuza într'adevăr de călătoria cu vagoane ministeriale,

D. general Moșoiu, ministrul Comunicațiilor a fost însărcinat cu aplicarea strică a noilor dispoziții.

Ex-împărăteasa Zitta în Franța

Paris.

Ex-împărăteasa Zitta a plecat din Capitală, continuându-și drumul spre Lyon.

Alegerile în Ungaria

Budapesta.

Alegerile pentru adnunare națională se pănuesc pentru Iunie.

Cetiți „Infrățirea"

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

DAU OARE de limba germană și română. Adresa la ziar sub German

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE Căruța pentru bolnavi, Căruță pentru bolnavi în cameră, Mașină de fiert, Mașină de fiert cu gaz, Un gaz rejo, diferite mobile, lampe. Str. Mikó 34. 1406

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invocală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

---

Lipsa sângelui
(Anemia) Paliditatea (Clorosa)
Slăbiciunea generală,
se vindecă sigur și în cel mai scurt timp cu

HEMOFER ITEANU

Timp de 25 ani acest preparat a vindecat mii și mii de bolnavi după cum se dovedește prin scrisori de mulțumiri primite și publicate într'o broșura care se trimete la cerere de către.

Laboratorul AL. ITEANU
București, str. Vasile Lascar 3.
Reprezentant general:
S. Lindenberg
București, str. Stelea 23.
1367 De vânzare
Farmacii și Droguerii.

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funționarii publici și particulari, precum și familiile lor. 1253

Tractoare agricole

ROMEO ◆ ROMEO

12/25 HP. „ROMEO" 12/25 HP.

Cele mai bune. Cele mai solide. Cele mai economice

Furnizate prompt din cele 100 tractoare din depozitul București

Orice piesa de schimb furnizăm in maximum 24 ore.

Predarea și Montarea Tractorului se face prin Mecanici speciali din fabrica din Milano (Italia). □ Orice reparațiuni se execută prompt într'un atelier special adaptat pentru tractoarele agricole „ROMEO".

Efectuăm arături cu mașinele noastre după înțelegere

Pentru informațiuni prospecte oferte a se adresa D-lui

BUCURESTI Calea Victoriei, 43 **PIERRE E. KIRSCHEN** **BUCURESTI** Calea Victoriei, 43

Repeezentant Gen. al Uzinelor Metalurgice, Inginer Nicola Romeo & Co. din Milano

AUTOMOBILE „ALFA-ROMEO".

Marca „ALFA" este astăzi în Italia și în cercurile automobiliste internaționale bine cunoscută ca mașină de primul ordin. Nu este mașină de serie.

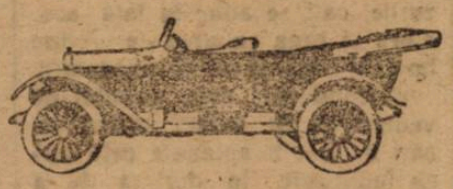

Marca „ALFA" a câștigat întâile premii la concursurile în Italia, în concu ență cu primele mărci mondiale.

Limuzine, Balon demontabil

Torpedo, Tip Sport

Toate luxos carosate, se găsesc de vânzare la:

BUCURESTI Calea Victoriei, 43 **PIERRE E. KIRSCHEN** **BUCURESTI** Calea Victoriei, 43

Reprezentant General al Fabr. de Automobile inginer NICOLA ROMEO & Co., Milano

---

Motocompresoare, Monobloc „Romeo"
Pentru acționarea de aparate de stemuit găurit, nituit etc. Indispensabil pentru orice montage de fer, ca rezervoare, poduri, etc.
Furnizează prompt din depoz. Repr. Gen. 1415
PIERRE E. KIRSCHEN, Calea Victoriei, 43.

Betoniere „La Racsome"
CELE MAI PRACTICE CU RENDEMENTUL CEL MAI MARE.
Furnizează prompt din depozit
Reprezentant General
Pierre E. Kirschen
București. — 43, Calea Victoriei, 43

Cu deplină garanție ca înainte de războiu
liferăm cele mai bune
CURELE DE TRANSMISIUNE
întinse ude, cusute, și lipite, în orice dimensiune simple sau duble, argăsite cu scoarțe de stejar sau chron.
Specialități: curele de transmisiune, pentru dinamouri compresoare și diferite piei technice. 1392
FRAȚII RENNER & Co. S. A. CLUJ.

Candidat de advocat

cu praxă ardeleană, care posede limba română în scris și cetit, află aplicare în biroul subsemnatului.

Dr. JUSTIN CL. IUGA advocat,
Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 3, etaj I. Telefon 106

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore. 1393

Economie

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi.

Văd. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Moților No. 7

L. C. Hardtmuth si Karol Majers fii.

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Bănci, fabricanți, industriași,
comercianti cari au nevoe de
Contabili,
corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc.
pot găsi adresându-se
ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

Anunțuri
se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Reclama este sufletul comerțului

Activitatea „Uniunei chiriaşilor din Cluj“

Memoriul trimis la Bucureşti. — Modul de funcţionare a comisiunilor. — Oficiile de închiriere şi de cartiruire. — Comisiunile de arbitraj între proprietari şi chiriaşi.

„Uniunea chiriaşilor din Cluj“ a trimis următorul memoriu la Bucureşti, în chestiunea crizei de locuinţă din oraşul nostru:

Din sutele de plângeri şi reclamaţiuni, sosite la Uniunea Chiriaşilor din Cluj se desprind ca rele, cari merită o grabnică şi hotărâtă îndreptare cele ce urmează:

Pentru a înţelege multiplele plângeri, trebue să observăm, că aci comisiunile de evaluare fixează chirii enorme, faţă de cele ce chiriaşii le plătesc astăzi, ceeace a făcut, ca prin intermediul nostru şi în mod cu totul gratuit, sute de apeluri să fie înaintate Direcţiunei (Administraţiunea) financiare din Cluj.

Şi acum ne vom ocupa puţin de acest fapt pentru a vedea relele ce decurg din el:

Legiuitorul şi-a zis că chiriaşii cari au beneficiat de avantajele legilor protejuitoare, prin care nu se putea ridica de către proprietarii chiriile în raport cu scumpetea generală, pot contribui la rândul lor la datoriile Statului, pentru a plăti o parte din dări şi anume: circa 15 la sută din diferenţa chiriei ce o plătesc acum ceeace se constata prin comisiuni, ca coraspunzătoare,

Sunt nenumărate cazurile unde proprietarii din Cluj au şi cerut chirie dela chiriaşi în raport cu noua evaluare şi dacă în cazurile ce ne aduc la cunoştinţă intervenim cu toată puterea şi toată autoritatea noastră bine cunoscută, sunt desigur multe cazuri, unde chiriaşul necunoscând legile, neurmărind activitatea Uniunei Chiriaşilor, neciitind ziarele, văzând-o evaluare oficiala a locuinţei sale, se supune mut şi resemnat nouei loviturî. luând pâinea dela gura copiilor, de oarece se crede în faţa unui fapt oficial, unei evaluări făcute de autorităţi.

Noi credem că trebue intervenit cu toată autoritatea Legilor şi Uniunilor Chiriaşilor din întreaga Ţară, ca această lege să fie imediat revizuita şi propunem ca în mod concret următoarele:

Chiriaşii să suporte o parte din dare, dar această parte să fie stabilită într'alt mod anume: să se ia ca baza metri cubi de încăperi pe care chiriaşii o întrebuinţează. In raport cu aceşti metrii cubi să se facă şi impunerea. Constatarea metrilor cubi este uşoară nu cere un aparat atât de complicat ca comisiunile de evaluare şi darea este mai umană. Acel care are încăperi mari şi frumoase, va plăti mai multă dare, acel care se restrînge într'o încăpere mică şi scundă va avea mai puţin de plătit.

In forma aceasta credem s'ar putea împaca necesităţile Statului cu dreptatea şi linişte pe viitor a chiriaşilor.

Toate evaluările de până acum să fie declarate ca nule şi neavenite.

■

Aceasta este o chestiune a Ardealului şi părţilor ungurene. Aci funcţionează în baza unui secret al Conciliului Dirigent Oficiul de cartiruire, şi tot aci funcţionează oficiul de închiriere în baza legei, mai adăugaţi oficiul de cartiruire a Armatei pentru a vedea, în ce situaţiune plăcută se găseşte populaţiunea clujană.

Cererea noastră, concretă este: Să se suspende activitatea oficiului de cartiruire şi a oficiului militar, trecând toate atribuţiunile în mâna oficiului de închiriare creiat de lege. Până la unificarea lor complecta aceste trei oficii să lucreze împreună, sub acelaş acoperiş, sub o singură direcţie, pentruca mâna dreaptă să ştie ce face cea stângă.

Numai în acest mod se va termina odată cu nevoile Clujului, numai aşa vom aduce răndueală în rechiziţionările şi distribuirile de locuinţe, numai aşa vor înceta miile de plângeri contra fel de fel de înedreptăţi, la cari sunt expuşi chiriaşii acestui oraş.

■

Se ştie că multe sunt diferendele între proprietari şi chiriaşi Calea instanţelor judiciare este încetată, fiindcă sunt multe cazurile, cari se aduc în faţa acestora şi prea cu greu se obţine hotărîri definitive şi executorii.

Plecînd deci dela punctul de vedere, că nu există diferende, cari nu pot fi aplanate prin buna înţelegere, în dorinţa de a uşura activitatea autorităţilor, Uniunea chiriaşilor din Cluj a discutat, chestiunea înfiinţărei comisiunilor de arbitraj între Uniunea Chiriaşilor şi Proprietarilor din Cluj şi se recomandă creiarea a astfel de comisiuni arbitrare în toate oraşele.

Incercările făcute de noi în această direcţiune au dat rezultate satisfăcătoare şi în acest moment suntem în stabilirea normelor de constituire.

Am tratat câteva chestiuni pe cale de arbitraj şi am avut ocaziunea de a ne convinge, că această nouă instituţiune este de interes urgent şi eficace.

■

O chestiune care trebue cât mai curând tranşată este recunoaşterea ca persoane morale de către Parlament, a Uniunilor Ligilor Chiriaşilor, scutirea acestora — cari lucrează în binele general şi în mod desinteresat — de timbre la adrese către autorităţi şi sunt foarte multe adrese în fine.

Intervenirea pe lângă Guvern de a nu se mai legifera în privinţa şi în dauna chiriaşilor fără a se consulta Preşedinţii diferitelor Uniuni şi Ligi, sau comitetului central ce aceste vor desemna la Bucureşti.

■

In acest caz Uniunile şi Ligile desemnează într'un congres general delegaţii permanenţi, cari vor trata cu guvernul toate chestiunile ce îi interesează.

In legătură cu aceasta fixarea în Bucureşti a unui biurou al Uniunilor Chiriaşilor, cu permanentă legătură la diferiţii reprezentanţi ai Guvernelor.

Studiarea chestiunei împărţirei terenurilor comunale la funcţionarii Statului, cu constituirea de societăţi de construcţie (modelul Societăţei locuinţelor ieftine) în colaborare cu Statul sau cu comune, pentru a clădi lucru ce acum nu se face, dar care este neapărat trebuincios, ca actuala criză de locuinţe şi mizeriile în legătură cu aceasta să înceteze“.

Sporirea stocului de aur al Băncei Naţionale

D. Vintilă Brătianu, a avut eri la ministerul de finanţe o întrevedere cu d. M. Oromulu, guvernatorul Băncei Naţionale în chestia celor 14 milioane de coroane aur pe care Statul român le-a primit din stocul metalic al băncii de stat austro-ungară, cu prilejul lichidărei acesteia, drept cotă parte cuvenită României pentru garantarea parţială a emisiunei de bancnote-coroane aflate în ţinuturile de peste munţi.

Banca Naţională care ca acest stoc de aur să fie depozitat la ea, ca să existe ca bază metalică pentru leii emişi cu prilejul preschimbări coroanelor-bancnote.

Statul, după informaţiile pe care le avem, înţelege să cedeze acest stoc metalic de coroane-aur Băncii Naţională în schimbul contra-valorii apreciate pe cursul pieţei mondiale al aurului care ar reprezenta aproximativ 300 milioane lei. Din această contravaloare, 42 de milioane de lei-hârtie, înţelege să fie vărsate imediat statului, iar restul contra-valorii Banca Naţională s ăscadă din datoriile Statului.

Statul îşi sprijină această cerere pe temeiul bine dovedit că aceste 14 milioane de coroane-aur sunt proprietatea lui, căci preschimbarea coroanelor a făcut-o Banca Naţională pe baza unei convenţii speciale, după care Banca Naţională împrumuta numai statul ca contravaloare del ei dţi pentru schimbrea coroanelor.

Aur a rămas să fie rezolvită definitiv printr'o convenţie specială aprobată de consiliul de miniştri şi de consiliul de administraţie al Băncei Naţionale. d

Viscolul în vechiul Regat

Trenul de Iaşi nu mai circulă

Din cauza continuărei viscolului cu acelaşi violenţă în ţară cum şi din cauza înzăpezirei, sunt închise de azi următoarele linii:

In direcţiunea I regională Traian-Sat-R-Sărat, Odobeşti. Vidra şti, Buzău, Brăila, Făurei-Ţăndărei, Ciulniţa-Slobozia, Ciulniţa-Călăraşi, Bucureşti-Feteşti, Medgidia, Bazargic, Medgidia-Rumargia, Urziceni-Ţăndărei, Bucureşti-Giurgiu, Bucureşti-Oltenita şi Giurgiu-Videle.

In direcţiunea regională Chişinău sunt ntrerupte liniile Reni-Galaţi, Traim Val-Vulcăneşti şi Ţura-Matenţi.

Pe regiona'a Craiova nu circulă trenurile de marfă pe linia Roşiori-T-Măgurele.

Din cauza zăpezilor mari, căzute între Mărăşeşti şi Cosmeşti a fost suspendată circulaţia tuturor trenurilor de persoane şi accelerate pentru Iaşi, pe via Tecuci-Bârlad.

Circulaţia trenurilor Iaşi se face cu trenul 17, accelerat, care pleacă la orele 10 seara din Bucureşti pe via Paşcani.

Toate celelalte trenuri pentru linia Craiova-Vârciorova şi Ploeşti-Predeal cu legătura pentru Transilvania, circulă regulat ca şi până acum.

Eri au fost trimise pluguri automate şi numeroase echipe de muncitori pentru desfundarea liniilor şi restabilirea legăturilor telegrafice şi telefonice distruse în mai multe staţiuni.

Se speră că în decursul zilei de azi să poată fi redate circulaţiei unele din liniile înzăpezite.

Cea mai frumoasă petrecere din această iarnă

va fi fără îndoială

Marea Serată artistică-dansantă

organizată în scop de binefacere în saloanele Hotelului NEW-YORK

în seara zilei de 28 Ianuarie

cu concursul celor mai distinşi artişti.

Programul artistic

al acestei serate va dura dela oarele 9 1/2 — 11 1/2 şi va cuprinde:

1) DANSURI vechi şi moderne executate sub conducerea maestrului de balet **Ligeti.**

2) ROMANŢE duioase şi Cuplete de variatiuni pe teme Clujene, cântate de **D-na Natalia Ştefanescu** dela Teatrul Naţional din Cluj.

3) EXTRAORDINARA producţie a **„Omul-orchestră“** care a cântat la palatul regal din Budapesta.

4) **Cronica Clujului**, versuri scrise de un talentat gazetar şi spuse de **D-l Mihăilescu-Brăila** dela Teatrul Naţional.

5) **SĂRUTAREA, comedie cu cântece într' un act, jucată de D-ra Jeana Popovici, D-nii Nişu Ştefanescu şi Mihăilescu-Braila.**

Balul care va urma va fi un bal de „capete“, adică de travesti al capului (coafura sau figura). Travestiul nu este obligator. Se vor premia cele mai spirituale „capete“.

In timpul balului vor funcţionă o tombolă, chioşcuri cu confetti, serpentine, ţigări etc.

Buffet. Orchestra.

Intrarea 40 Lei de persoană.

Tipărit cu maşina rotativă Cărtea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul II. No. 431 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Duminecă 29 Ianuarie 1922

Înfrăți

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA ...U MANIU No. 3 (ETAJ II) SUB CONDUCEREA UN... Director: D. TO...

Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952

Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 240 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 120 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 60 LEI

Manifestul către Ardeal al d. Ion I. C. Brătianu

„Înfrățirea" a publicat ieri, la locul de cinste care i se cuvenea, manifestul adresat de d. Ion I. C. Brătianu, președintele Consiliului de miniștri, către populația din Ardeal, Banat și părțile ungurene.

Acest act politic are o îndoită însemnătate istorică, întrucât aduce tot deodată o lămurire asupra trecutului mai apropiat, și fixează un drum pentru viitor.

In primul rând, iată că aflăm destăinuiri prețioase asupra tratativelor urmate între partidul liberal, și putem ști pentru ce cele două partide nu s'au înțeles. Ne-o spune astăzi șeful partidului liberal, cu toată autoritatea pe care o are cuvântul său:

— „La chemarea ce le-am făcut pentru a ne ajuta într'această muncă de care atârnă soarta țărei am avut fericirea să dobândim fără șovăire conlucrarea frățească a Partidului Țărănesc al Unirei din Basarabia și a Partidului Democrat al Unirei din Bucovina. Cu mâhnire nu am putut afla aceleași simțiminte la cei care conduc Partidul Național din Ardeal. Cu atât mai vie ne-a fost mâhnirea cu cât mai puțin ne puteam aștepta la asemenea hotărâre, după ce făcuserăm cu dânșii înțelegere deplină asupra întregului program de guvernământ și după ce convenisem să cerem Regelui ca, în virtutea dreptului ce-i dă Constituția să schimbe guvernul, să dizolve parlamentul și să ne încredințeze prezidarea noilor alegeri".

Iată deci, un lucru pe care opinia publică nu-l știa. In discuțiunile cari au urmat între partidul național-liberal și partidul național se stabilise un perfect acord asupra programului de guvernământ și o deplină înțelegere asupra mijloacelor de luptă.

Ce a intervenit oare pentruca, dintr'odată, partidul național să arunce asupra partidului național-liberal, — cu care stabilise atâtea puncte de contact, — acuzația că va face nefericirea țărei? Aflăm acest mister tot din manifestul d-lui Ion I. C. Brătianu, care adaugă:

— „Am încercat să ne ferim de a hotărî dinainte numărul de locuri care se cuvenea fiecărei organizații. Nu am intrat în asemenea tocmeli nepotrivite cu interesul general decât silit, atunci când am văzut că într'alt fel conducătorii Partidului Național, deși înțeleși pe toate celelalte puncte, nu voiau să colaboreze dacă nu se făcea dinainte asemenea împărțeală.

Astfel am convenit ca, înrâurirea Ardealului în Ministerul Regatului să se îndeplinească întreagă numai prin conducătorii Partidului Național, asemenea în privința candidaturilor parlamentare două treimi din cele românești să fie recunoscute Ardelenilor și Bănățenilor din acelaș partid. Silit în modul acesta să hotărâm un număr pentru a înlesni înțelegerea, nu luasem în privire decât candidaturile pur românești, fiindcă voiam ca celelalte naționalități să fie de față în Parlament și cerusem chiar din cele românești un număr cu mult mai mic decât cel care ar fi reeșit din măsurarea puterilor fiecărui partid.

Dar nici aceasta nu a putut mulțumi pe conducătorii Partidului Național din Ardeal".

Inregistrăm, cu adevărată uimire, că s'a acordat partidului național toată înrâurirea asupra chestiunilor ardelenești, că li s'au oferit două părți din trei a locurilor în Parlament, — și totuș partidul național a refuzat să intre în actualul guvern, în care s'ar fi găsit totuși alături de reprezentanții firești ai Basarabiei și Bucovinei ca d-nii I. Inculeț și I. Nistor.

Partidul național din Ardeal nu poate spune că refuzul său a fost întemeiat pe o deosebire fundamentală de principiu sau de program, atunci când, încă odată subliniem acest capitol esențial a unor tratative nereușite, conducătorii săi stabiliseră un plan comun de muncă împreună cu partidul liberal. Este deci altceva la mijloc. Este, pe deoparte, dorința șefilor partidului național de a reprezenta exclusiv Ardealul, de a-l administra fără control, și de a distruge orice altă organizație politică de pe teritoriul guvernat odată de fostul Consiliu dirigent.

Și mai e și altceva. Partidul național, dela căderea guvernului Vaida, a tratat pe rând, ca să se războiască mai târziu, cu toate partidele politice din România. D. Octavian Goga a fost întâi, reprezentantul autorizat al partidului național în guvernul d-lui general Averescu. D. Iuliu Maniu a tratat luni de zile cu țărăniștrii, pentruca să se rupă de d. dr. Lupu „din pricina d-lui C. Stere". Insfârșit, partidul național a „pertractat" cu partidul național-liberal — pentru a-l împroșca apoi cu noroi.

Dar cum vrea să guverneze partidul național? Cu ce tovarăși de muncă? Pe temeiul cărui program?

Partidul național liberal, — după cum arată d. Ion I. C. Brătianu, — nu se va opri în drumul său, numai pentrucă partidul național nu-și poate odată fixa o atitudine, și nu e în stare să prezideze în Ardeal o politică de activitate constructivă, iar nu distrugătoare și dușmănoasă.

România Mare și liberă nu poate lua în seamă granițele sfărâmate prin atâtea jertfe și atât sânge vărsat, spune, pe bună dreptate, d. Ion I. C. Brătianu. Am reușit, doar, să le desființăm pe veci.

Noi chemăm ca să ne ajute pe toți fiii buni ai țărei fără părtinire.

In deosebi voim ca în unire frățească să ia parte la administrarea țărei și să-și spună cuvântul pentru stăpânirea nevoilor ei fiii Ardealului și ai Banatului, atât cei dela țară cât și cei dela orașe, țărănimea cinstită și harnică, muncitorimea vrednică și sănătoasă, toți cei cu suflete curate și cu minți limpezi, pe a căror conștiință și bărbăție e întemeiată viața democratică a Statului român.

Noul guver...

De sigur, că funcționarea normală a organismului unui Stat o dovedesc principiile democratice care stau la baza programului guvernului chemat să conducă acea țară, iar chezășia sigură că interesul obștesc va fi susținut și apărat, ne-o dă elementele cărora li s'a încredințat aducerea la îndeplinire a programului elaborat.

Din punctul acesta de vedere, chipul cum s'a constituit noul guvern liberal și personalitățile politice care și-au luat greaua răspundere a împrejurărilor prin care trecem, sunt indicațiuni că țara va păși spre o nouă eră de prosperitate și reparațiuni sociale.

Pe ziua de astăzi ne oprim asupra personalității politice a d-lui Gh. Gh. Mârzescu noul ministru al muncei și ocrotirilor sociale.

E omul politic chemat să vegheze nu numai asupra intereselor muncitorești, dar d-sa are răspunderea chiar a întregei situații din Moldova. Activitatea desfășurată de d. Mârzescu cu prilejul trecutelor guvernări liberale, a lăsat urme adânci, care ne îndreptățesc să credem că starea îngrijitoare din momentele de față, va găsi în d-sa un sprig susținător.

Inzestrat cu mari însușiri sufletești și pătruns de conștiinciozitatea datoriei, noul ministru al muncei se scoboară în rândurile muncitorimei, atât de greu încercată mai ales prin frământările din ultimul timp.

Pentru ca țara să poată progresa trebuie să se sprijine pe o pătură muncitorească ale cărui drepturi trebuesc respectate. Scoaterea țărei din haosul financiar în care se găsește are nevoie de o stare economică înfloritoare și aceasta nu se poate face fără de concursul muncitorimei. Ea trebuie încurajată și organizată pe temeiu corespunzătoare vremilor.

Increderea arătată întotdeauna d-lui Mârzescu de către muncitori și competința d-sale în această materie, sunt garanții sigure, că problema va dobândi o deslegare potrivită cu așteptările.

Dar suntem siguri, că activitatea d-lui Mârzescu nu se va limita numai în această direcțiune. Talentul d-sale oratoric, rutina parlamentară și limpezimea cu care pătrunde toate problemele la ordinea zilei, ne îndreptățesc să credem, că vor face din Ministrul muncei un prețios colaborator al guvernului, menit să aducă schimbările dorite în viața publică.

Programul conferinței dela Genua

Presa aliaților se ocupă în prezent despre programul discuțiilor apropiatei conferințe internaționale economice dela Genua. Credința generală e că se vor aborda și chestiuni de ordin politic, deși Consiliul Suprem întrunit la Cannes, și-a exprimat dorința ca să se imprime acestei conferințe un caracter pur economic.

Programul desbaterilor, după cât afirmă telegramele streine, a fost fixat în toate amănuntele sale. El conține următoarele șase puncte:

1) Punerea în practică a principiilor economice și financiare elaborate cu prilejul hotărârei luate la Cannes în ziua de 6 Ianuarie 1922.

2) Consolidarea păcei europene pe baze temeinice.

3) Examinarea condițiunilor necesare restabilirei încrederei între popoare fără a fi atinse tratatele existente.

4) Chestiuni financiare: a) Monedele și circulația fiduciară; b) Bănci centrale și bănci de emisiune; c) Finanța publică în raport cu programul de reconstrucție; d) Schimbul și e) Organizarea creditelor publice și private.

5) Chestiuni economice și comerciale: a) Imbunătățirea și garanții pentru export; b) Garanții legale și juridice pentru operațiunile comerciale; c) Protecția proprietății industriale, literare și artistice; d) Statutul consular; e) Accesul și stabilirea streinilor în ceeace privește operațiunile economice; f) Ajutor technic pentru reconstrucția industrială.

6) Transporturile.

In afară de aceasta, există încă o rezoluție semnată de d. Lloyd George și care a fost luată cu prilejul discuțiunilor dela Cannes, în care se vorbește că chestiunea reparațiunilor de război nu va putea fi discutată decât numai de aliați. Pe de altă parte art. 3 a ordinei de zi stabilită, arată în mod precis că conferința nu va putea să se extindă și nici să ia hotărâri care să atingă tratatele existente.

Din cele de mai sus rezultă că nu sunt îndreptățite de loc agitațiunile și versiunile lansate de presa moscovită, în sensul că la Genua se vor ridica și rezolvi hotărâri în legătură cu chestiuni politice și mai ales cu acelea care vizează schimbarea în starea de lucruri stabilită după război din punctul de vedere teritorial.

Toate problemele pe care pretinde guvernul sovietic că se vor discuta la Genua referitor la cele scrise mai sus, ele sunt în flagrantă contrazicere cu art. 3 a ordinei de zi fixată.

Organul oficios al sovietelor din Moscova afirmă sub semnătura lui Radek, că la Genua se va discuta chestiunea Basarabiei. Ori, realipirea acestei provincii la patria-mamă a fost formal recunoscută de Puterile aliate. Dar după cât suntem informați, presa sovietică prin lansarea acestor versiuni nu urmărește decât a crea speranțe pentru poporul rus; în scopul ca să obțină încrederea maselor față de guvernul din Moscova.

Opinia publică europeană o convinsă că succesul conferinței dela Genua atârnă de metoda cu care se vor conduce desbaterile, avându-se în vedere abordarea chestiunilor economice și păstrându-se o complectă rezervă față de problemele politice.

Dacă guvernul din Moscova, intenționează ca situația rezervată Rusiei la Genua, să o considere un prilej de propagandă internațională în scopul de a face cunoscut lumei, soluțiunile pe care programul sovietic înțelege să-l dea problemelor de ordin politic, economic și social, — e cert lucru că Aliații vor ști să împiedece aceste manevre, cari n'au nici o legătură cu scopul urmărit la Cannes.

Diversiunea pe care încearcă să o producă presa sovietică nu va avea drept rezultat decât să compromită inițiativa luată pentru refacerea economică a Europei și de pe urma căreia Rusia putea să tragă mult profit.

Știrile zilei

Conflict între Belgia și Serbia

Belgrad.

Guvernul belgian a adresat celui jugoslav o notă amenințând cu ruperea relațiunilor diplomatice în cazul când liniile ferate nu vor fi date consorțiului belgian care e proprietarul lor de drept.

Imprumutul Austriei

Viena.

Ce cercurile financiare afirmă că toate acțiunile întreprinse în vederea contractărei unui împrumut pentru Austria au rămas fără rezultat guvernul austriac tratează în chestiunea unui împrumut ceho-slovac de 500 milioane cu amortizații peste 20 de ani.

Lipsa de lucru la Viena

Viena.

Numărul muncitorilor fără lucru crește zi de zi. Socialiștii au cerut guvernului să ia măsurile financiare necesare.

Acordul franco-englez

Paris.

După știri din Londra, guvernul englez și-a dat adeziune la încheierea acordului anglo-francez pe 30 ani.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Scriitorii și cenzura

Primim următoarele:

Dl Ion Buzdugan, în calitate de membru al S. S. R., ma somează prin cinci ziare și printr'un stil colorat de revoltă, că sămi lămuresc atitudinea cu privire la instituirea cenzurei presei. deși d-sa în calitate de deputat basarabean avea prilejul în Cameră să rostească, în această gravă chestiune, un memorabil discurs, ceeace n'a făcut.

Răspund d-lui Buzdugan:

Cenzura nu privește pe scriitori Interesele noastre profesionale nu sunt atinse. Nici odată scriitorii n'au îndrăgit aplicarea de măsuri represive împotriva libertății gândirii și a inspirației literare. Opera scriitorilor a fost în totdeauna constructivă și în armonie cu interesele superioare ale statului. N'am protestat deci, fiindcă legea nu ne privea. Când vom fi atacați sau amenințați. ne vom apăra cu toată forța izvorâtă din dreptul nostru.

De asemenea nu ne-am amestecat în discuțiunea presei lovită deadreptul de legea în chestiune, și aceasta din mai multe motive.

Mai întâi, nici odată presa n'a căutat tovărășia scriitorilor în dezlegarea marilor probleme care se referă la ocrotirea intelectualilor și în cazul de față nici n'am fost invitați la consfătuirile ținute.

Dimpotrivă, ori de câte ori gruparea noastră a avut de luptat pe un tărâm cultural său național, n'a găsit în trei sferturi din presă nici solidaritate. nici sprijin, ci numai dușmănie, adesea ori cruntă și îndelungată. O pildă: Campania violentă desfășurată acum câteva luni împotriva S. S. R. cu privire la congresul înțelegerei artiștilor „de orice naționalitate" din România Mare, congres, care totuși, spre deplina noastră satisfacție n'a avut loc.

Introducându-mă la cenzura presei, subsemnatul, am avut personal de nenumărate ori prilejul ca să-mi spun în scris părerea. Firește, orice suflet îndrăgostit de libertate și democrație, o ândește cenzura. Dar când această „odioasă" instituție de stat vine să ocrotească interese superioare care condiționează apărarea națională, sau când vine să se înfrâneze nu libertatea, ci libertinagiul unei anumite prese destructive, suspecte sau interesate, cenzura se impune.

In ceeace privește politica internă cenzura nu are nici un rost, și pare că nici nu încearcă să și-l însușească. Dovadă, ziarele noastre abundă în atacuri violente care merg până la insultă și trivialitate, — de multe ori din cauza lipsei de măsură remaiând având nici un ecou. Din această cauză opinia noastră publică ori e nesigură, ori indiferentă.

Cu totul altfel ar fi dacă am avea o lege a presei care să-i ocrotească drepturile și libertatea, să hotărească sancțiuni pentru abateri sau abuzuri și să înfrânaze periculosul libertinagiu de astăzi.

Sunt convins că toți ziariști de talent și cinste sunt de aceiași părere, mai ales că în acest fericit caz, perspectiva măsurilor represivă și necesitatea cenzurei s'ar îndepărta dela sine.

Corneliu Moldovanu,
Președintele S. S. R. și membru al sindicatului ziariștilor.

Statutele societății „Emke" nu au fost aprobate

Se cunoaște de către toți rolul pe care la avut mainte de războiu societatea „Emke" în Transilvania.

Conducătorii societății dorind de a se înviia această societate au înaintat autorităților de la cetru statutele societății pentru a fi aprobate.

Deoarece societatea pe lângă scopul cultural are și unul politic statutele nu au fost aprobate urmând ca conducătorii societății să opteze fie pentru scopul economic, fie pentru cel cultural.

Aviație

Un mare record de sbor de durată

S'a întrecut recordul de sbor de lungă durată. Aviatorii americani Shirson și Bertaud, au sburat încontinuu 26 ore, 19 m. și 35 secunde.

Vechiul record, ținut de Bossotroui și Bernard, era de 24 ore, 19 m. și 37 s. Un asemenea sbor de durată a fost făcut încă prin 1914, de către aviatorul german Ingold, care a sburat în circuit închis pe aerodromul de la Johannisthal timp de peste 20 ore. Pe acele vremuri, când aviația, putem spune că era în fașe, constituia un frumos record.

Cunoscutul aviator Bernard a fost însărcinat cu organizația tehnică.

O pată mare în planeta Jupiter

Se știe ce vâlvă a făcut în lumea astronomică acum vreo 15 ani descoperirea unei pete roșii în planeta Jupiter, pată ce a ea mărimea unui continent întreg de pe pământ. La noi s'a ocupat mult de această chestiune fostul ministru Spiru Haret, care era un astronom de seamă.

Acum de curând s'a descoperit o nouă pată întunecoasă și lunguiată, vizibilă cu telescopul pe bordul septentrional al bandei ecuatoriale sudice.

Perioada ei de rotație este de 9 ore, 51 minute și 45 secunde pe când alte pete nu aveau de cât o durată de 9 ore, 50 m. și 10 secunde și 9 ore, 50 minute 28 secunde. E drept diferența nu e de cât 1 minută, dar astronomii sunt neliniștiți pentru că un minut în astronomie înseamnă foarte mult

Pata aceasta constitue un fenomen foarte rar. Cazuri analoge au fost semnalate de Herschel, Schmidt și Trouvelot, iar Denning a putut urmări la 1882 o pată strălucitoare timp de 66 rotațiuni pentru care a găsit o perioadă identică cu acela a recentei pete solare.

ECOURI

Tricentenarul lui Molière

La Budapesta

Tricentenarul lui Molière a fost celebrat la Budapesta de cercurile literare și artistice ungare.

Toată presa constată puterea comică a operei Moliéreștl.

La Teatrul Național a avut loc o reprezentație a lui „Tartuffe".

Intr'o conferință preliminară, d-l de Rakoți a demonstrat că opera lui Molière s'ar putea rezuma astfel: „Lumea întreagă sunt eu".

La Cristiania

La Christiania s'a reprezentat „Tartuffe" în fața unei asistențe selecte. Succesul a fost desăvârșit.

Orchestra Teatrului Național a cântat „Marseilieza" care a fost salutată cu ovații entuziaste.

La Teatrul Central s'au jucat „Vicleniile lui Scapin".

La Liége

Ziua de 20 Ianuarie a fost consacrată la Liege lui Molière.

In școli s'a citit în cursul dimineții din operile lui Molière.

La universitate a avut loc după prânz o ședință solemnă. Profesorii Doutrepont, Henrijean și Wilmotte au făcut din diferite puncte de vedere elogiul celebrului scriitor.

Seara s'a jucat de către trupa „Odeonului" la teatrul regal „Avarul" și „Les precienses ridicules".

Blasco Ibanez la Paris

Marele scriitor spaniol Blasco Ibanez, pe care sănătatea sa îl împiedicase să asiste la Opera Comică la prima reprezentație a dramei lirice pe care d'nii Georges Huc. Maurice Lena și d-na Henri Ferrare au extras-o din celebrul său roman, „Dans l'ombre dela cathedrale" se găsește în momentul acesta la Paris, unde a venit să reprezinte oficial Spania la serbările organizate în onoare tricentenarului lui Molière.

D-l Blasco Ibanez va asista la reprezentarea operei „Dans l'Ombre dela cathedrale" interpretată de toți admirabilii ei creatori.

Sărbătorirea lui François Coppée

Comitetul societății „Amis de Francois Coppée" a fost primit de d-na Sarah Bernardt, care a promis teatrul său și în acelaș timp concursul pentru o mare reprezentație în onoarea lui Francois Coppée.

Această reprezentație va avea loc la teatrul „Sarah Bernhardt", la finele lui Februarie și promită a fi admirabilă, după cum s'a exprimat însăși marea tragediană, care va apare cu această ocazie în rolul „Zanetto" din „Le passant".

Molière în limba anamită

La Haipong s'a celebrat tricentenarul lui Molière cu o reprezentație de gală pe care mareșalul Joffre o onoră cu prezența sa.

„Clou"-ul acestei reprezentații a fost „Bolnavul închipuit" jucat în limba anamită de actori anamiți.

Traducerea piesei lui Molière este datorită unui literat anamit care a mai tradus și „Burghezul gentilom".

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Unificarea organizației bisericii ortodoxe naționale a Statului român

Convocată din nou pe ziua de 16 Decembrie 1921 așa zisa Constituantă bisericească a discutat dispozițiunile generale pentru organizarea bisericii autocefale ortodoxe române, alcătuite de comisiunea de 15, aleasă din sînul acestei Constituante. Bazele acestor dispoziții generale sunt:

1) Dispozițiunile generale ale proiectului de statut organic, stabilite de Comisiunea de 15 în sesiunea din Mai—Iunie 1921.

2) Proectul de lege pentru organizarea bisericii autocef. ort. române, redactat de Sf. Sinod în sesiunea de toamnă, care proiect de Lege nu este nimic altceâ decât amintitele dispoziții generale, întregite de Sf. Sinod în înțelegere cu fostul ministru Goga.

3) Răspunsurile congresului bisericesc din Ardeal, date în sesiunile din Octombrie și Noembrie a. trecut atât cu privire la proectul de statut organic, cât și cu privire la proiectul de Lege.

4) Dorințele binecricilor din Bucovina și Basarabia.

Proectul de lege pentru organizarea bisericii de sub 2) a fost publicat de o foaie locală. Dar acest proiect nu este alcătuit de Comisia de 15. Nu acest proiect singur a format baza discuțiilor ulterioare, ci toate patru proiecte și discuția ce le-a însoțit a compus apoi Comisia de 15 un proiect nou cu titlul „Dispoziții generale pentru organizarea bisericii".

Principiile fundamentale care ieșă la iveală în aceste dispoziții generale sunt următoarele:

1) Principiul de autonomie bisericească; acesta s'a desfășurat într'o măsură foarte largă, însă fără de a știrbi legătura de prietenie, de veacuri întărită între biserica ortodoxă și statul, adecă poporul român; în baza acestui principiu biserica ortodoxă își reglementează, conduce și administrează, prin organele ei proprii, toate afacerile sale bisericești, școlare, fundaționale și epitropești, însă cu observarea legilor statului, adecă în cadrele unui raport fixat prin lege între biserică și stat, în baza căruia Regele are dreptul de control și supremă inspecțiune asupra instituțiunilor bisericii și a organelor ei, care drept Regele îl exercită în mod constituțional prin Ministerul Cultelor, sesizând autoritatea bisericească. Nota caracteristică a acestui raport dintre biserica ortodoxă și statul român este, că această biserică este dominantă și națională a statului român.

Cuvântul „dominantă"—cum precizează foarte exact atât I. P. S. Mitropolitul Primat Miron, cât și d. profesor Disescu—nu se înțelege nici decum în sensul medieval de dominare, căci celelalte confesiuni recunoscute de lege au dreptul la deplină libertate; însă biserica ortodoxă în care și prin care au trăit, au luptat iș au murit strămoșii noștri, biserica ortodoxă care a susținut și ocrotit veacuri dearândul poporul și statul român, această biserică trebuie și pe viitor să-și păstreze prerogativele istorice, chiar numai din motivul respectului profund față de o tradițiune glorioasă și sfântă a neamului nostru, care tradițiune a fost sancționată și prin însăși Constituția Țării de până acum (artic. 21). Cele mai însemnate prerogative ale bisericii ortodoxe naționale sunt: Familia Domnitoare va fi botezată după ritul bisericii ortodoxe; Sărbătorile naționale și cele ale Familiei Domnitoare se vor oficia în biserica ortodoxă; Clerul bisericii ortodoxe are la serbări religioase și naționale întâietate înaintea clerului celorlalte confesiuni.

2) Principiul constituțional; și acest principiu sa' admis într'o măsură foarte largă și anume în acel sens, că pe lângă chiriarhi să funcționeze în viața administrativă, culturală-școlară, fundațională și epitropească a bisericii un șir întreg de corporațiuni constituite din clerici și mireni, însă în limitele date de caracterul episcopal al bisericii ortodoxe. Numai pentru Mitropolia Ardealului s'au respectat dispozițiunile Statutului organic Șaguniau, că adecă aceste corporațiuni să aibă putere decisivă și față de chiriarhi.

3) Principiul reprezentativ; acesta indică că clericii și mirenii, membri în corporațiunile amintite, sunt reprezentanți aleși ai clerului și ai mirenilor, și nu sunt numiți.

Ce privește raportul numeric dintre reprezentanții aleși ai clerului și ai mirenilor, în amintitele corporațiuni, s'a acceptat de Constituantă proporția egală dintre clerici și mireni, cu excepția Mitropoliei din Ardeal, unde se menține proporția de o treime clerici și două treimi mireni.

4) Principiul electiv privește forma alegerii care poate să fie sau directă sau indirectă (prin delegare)(S'au admis în principiu alegeri directe în baza sufragiului universal, numai congresul național (general) bisericesc se constitue din delegații

Neregulele din administrație

Comunicatul oficial al ministerului de interne

Ministerul de interne ne trimite următorul comunicat:

In ziarul Lupta No. 30 din 24 ianuarie curent, s'au semnalat sub titlul „Potlogăriile dela interne" câteva cazuri de neregularități și fraude săvârșite de unele organe administrative dependinte de ministerul de interne.

D-l ministru de interne general Văitoianu luând cunoștință de aceste fapte și mersul anchetelor orânduite de fostul ministru, a dat cuvenitele dispoziții pentru accelerarea cercetărilor și pentru înaintarea actelor parchetelor respective, acolo unde va fi cazul.

In dorința sa de a stabili, odată cu adevărul, și responsabilitățile celor cari s'au făcut vinovați de fapte ilegale și necorecte, ministerul nu va da înapoi, ori cari vor fi persoanele.

Este bine de știut că s'au luat următoarele măsuri:

1. Pentru Dorohoi:

a) Actele relative la neregulile în operațiunile de aprovizionare cu cereale și mărfuri, etc, semnalate de deputatul colonel I. Topliceanu în sarcina fostului prefect II. colonel I. Angelescu s'au trimis parchetului local.

b) Actele privitoare la ancheta orânduită împotriva domnului Corciu fostul președinte al comisiei interimare Dorohoi pentru negligențe grave în serviciu și că ar fi aprobat prelungirea cu cinci ani a unui contract de arendare, prin călcarea legei contabilității publice, s'au înaintat parchetului.

c) Ancheta contra d-lui I. Gorgos, fost președinte al comisiei interimare Dorohoi, acuzat de abuzuri și neregularități, este în curs de executare.

2. La Roman: S'a trimis un inspector general administrativ să asculteze cazul vinderii locurilor primăriei și modul de procedare în materie de aprovizionare cu cereale.

3. La Durostor: Acuzațiunile aduse contra fostului prefect I. Ghibănescu: acte de rea credință în contingentare de cereale și învârtirea vitelor de prisos, cum și aplicarea de amenzi asupra satelor, se anchetează atât de parchetul local, cât și de inspectorul general administrativ delegat de ministerul de interne (la început d-l C. Bărbulescu și acum d-l P. Goma).

4. La Tulcea: Actele anchetei administrative în privința certificatelor false prezentate pentru scutire de contingentare din cari rezultă vinovăția fostului prefect Berceanu și a membrilor comisiunei județene de cumpărare Tulcea, au fost trimise parchetului de Constanța.

Acum se mai cercetează și în cuprinsul județului de către un inspector general administrativ modul cum s'a cumpărat cerealele.

5. La Hotin, S'a delegat inspectorul D. Petrescu pentru cercetvrea pretinselor fraude. Ancheta e în curs.

6. La Dolj: Este orânduit o anchetă mixtă pentru cercetarea neregularităților săvârșite de comisia județeană de cumpărare cu eliberare de autorizațiuni de export de cereale (cazul Porumbel și altele). Ancheta este în curs.

7. La Tecuci: Se face anchetă administrativă de o comisiune mixtă și anchetă judecătorească asupra abuzurilor și neregulari ăților săvârșite de fostul prefect Ion Șendrea, care a și fost depus de către parchetul local.

In ce privește unele scutiri de contingentare, acordate în afară de comisiunea superioară de cumpărare sau direct de comisiunile județene, ori de prefecți, comisia superioară a hotărât anularea tutulor acestor aprobări și a dat cuvenitele ordine vămilor să oprească eșirea mărfurilor la export.

DACA DOREȘTE RPUMCASH
MOBILE
să nu-și pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
Székely și Réti
Fabrica de mobile transilvaneana. Societate pe Acții.

Atitudinea Sașilor față de guvern

Ziarul „S. D. Tagespost" într'un articol al său ocupându-se de actuala situație politică a Țării, scrie:

— „Noi am prevăzut de mult venirea la cârmă a liberalilor. Faptul nu ne'a surprins câtuși de puțin, deoarece după părerea noastră nici un alt partid din România nu este mai în drept și mai chemat, de a conduce destinele Țării și a desăvârși consolidarea internă și externă, decât cel Liberal. Cercurile politice săsești din Sibiu sprijinesc actualul guvern în opera lui de relacere și consolidare."

Noul Buget

Economii, economii, economii . . .

Toți miniștrii au primit cuvântul de ordine dela șeful guvernului, să înceapă examinarea amănunțită a bugetelor ministerelor respective și să tae fără nici o considerație, orice cheltuială li se va părea de prisos.

Operațiunea va trebui să fie sfârșită cât mai grabnic, spre a se'ncepe întocmirea proectului de buget pe viitorul exercițiu financiar.

Reducerile de cheltueli mai sunt cerute de urgență și pentru faptul că statul e lipsit în în prezent de aproape orice rezervă bănească.

Ministrul de finanțe d-l Vintilă Brătianu, trimis și directoratelor finanțelor din Chișinău, Cernăuți și Cluj un apel prin care le roagă să-și restrângă cheltuelile în toate ramurile și să activeze munca, pentru ca publicul să-și recapete încrederea în visteria țării și să se convingă că banul public este întrebuințat cu chibzuință și numai spre folosul obștesc.

Numai astfel se va ajunge la situația ca contribuabilii să-și dea contribuțiile pentru nevoile statului cu încredere.

Adre a încheie cu un apel și către funcționari să-și îndeplinească datoria cu abnegație.

Cetiți „Infrățirea"

Presa franceză și noul guvern român

Agenția telegrafică Radi-Orient ne comunică următoarea telegramă:

In comentariile sale cu privire la formarea noului cabinet român, „Figaro" scrie că căderea cabinetului Take Ionescu nu putea fi un fapt neprevăzut pentru acei cari au urmărit cu atenție evenimentele. Fără a ne amesteca câtuși de puțin în politica internă a prietinilor noștri români, să ne fie permis de a regreta plecarea dela cârma statului a unui om ca Take Ionescu, a cărui prietinie sinceră și profundă pentru Franța s'a afirmat în diferite ocaziuni în împrejurări ce nu se pot uita și pe cari nu le vom uita.

Jocul normal al balanței parlamentare a adus într'un mod foarte fericit pe Ion Brătianu la putere. Educația sa, formațiunea sa intelectuală și sentimentele sale personale ni-l fac extrem de simpatic. Reintoarcerea sa la cârma afacerilor nu poate fi salutată de cât cu plăcere de către toți francezii, cari doresc din suflet de a se vedea perpetuându-se între România și Franța aceea colaborare intimă, care le-a unit în suferințele comune din timpul războiului.

„Figaro" reproduce apoi declarațiunile unor personalități române, după cari politica externă a României va fi și mâine aceiași care a fost și eri.

Ziarul își exprimă apoi bucuria că noul cabinet român este deci să continue față de aliați și mai ales față de Franța, o politică de adevărată prietinie ale cărei rezultate nu vor întârzia de a fi simțite.

■

Ziarul „La Temps" spune următoarele:

„Partidul liberal revine, astăzi, la putere. Trebuie să amintim că acest partid a patronat războiul României alături de Aliați. Șeful său, d'atunci și dacum. e fiul lui Ion Brătianu, care a fost unul din principalii întemeietori ai țării dunărene. Ministrul de externe, d. I. G. Duca, a rămas, dela începutul războiului sale politice, colaboratorul intim al d-lui Brătianu și s-a pregătit, în delung, pentru locul pe care îl ocupă

D. Alex. Constantinescu, ministrul agriculturei, fusese arestat. din ordinul germanilor și sub guvernul Marghiloman, în epoca succeselor pasagere ale dușmanilor noștri, Generalul Moșoiu, originar din Banat și unul din eroii războiului român, a fost pasionatul colaborator al misiunei militare franceze.

Guvernul actual, naționalist, e alcătuit numai din amici ai Franței. Deținătorii portofoliilor principale au o cultură franceză. (D-nii Ionel Brătianu, școală politehnică; V. Brătianu, școala centrală; Duca, Mărzescu și Florescu, facultatea de drept din Paris; Angelescu, fost intern al spitalelor din Paris etc.)

Partidul liberal e foarte bine organizat o mare parte din locuitorii români serioși și muncitori, e înscrisă în listele sale"

Maghiarii din Ardeal și alegerile

Ziarul „Ujság" e pentru întrarea în activitate

Ziarul „Ujsag" într'un articol al său ocupându-se de viitoarea atitudine a poporului maghiar față de guvern și de partidele din opoziție, scrie:

— „Toate privirile politicianilor — fie guvernamentale, fie oposiționiști — sunt îndreptate spre noi (?) Deodată cu schimbarea bruscă a situației politice prin venirea la cârmă a guvernului Brătianu, și poporul maghiar a devenit un factor important în viața de Stat.

Iată cum azi toate partidele din opoziție îi fac poporului maghiar fel de fel de promisiuni cu scopul bine definit, ca să-l acapareze cel puțin pentru aceasta „epocă" de grea încercare și pentru lupta îndârjită ce se va duce împotriva guvernului cu ocaziunea alegerilor.

Până mai eri am fost disprețuiți, nebăgați în seamă — scrie în continuare ziarul „Ujság" — iar azi acele ziare ca „Gazeta Transilvaniei" care a fost întotdeauna cea mai cuprinsă de patimă față de poporul maghiar, azi ne cere mână de ajutor pentru a distruge temeliile acelui guvern, care sperăm nu va pierde din vedere nici în er sele noastre . . . Opera distrugătoare a'r servi interesul opoziției naționale, care ne învită la luptă și nu știm, nu putem prevedea reușita sau nereușita acestei lupte, dar presupunând, că ea va fi fatală pentru actualul guvern, venirea opoziției naționale la putere pentru poporul maghiar nu va fi oare fatală?

Iată nesiguranța, care ne face să șovăim în re „primire" și „refuz" . . .

Poporul maghiar desigur trebue să renunțe la pasivitatea reafăcătoare și să intre în activitate și cu toată probabilitatea nu vom face nici una nici alta, ci dacă listele de alegeri se vor complecta, ne vom izola și noi, precum o face Partidul Poporului și ne vom strădui să ne trimitem cât mai mulți deputați și senatori în actualul Parlament și Senat.

Cât privește atitudinea în viitor al poporului maghiar, un fost deputat în Parlamentul ungar și cunoscut bărbat în cercurile politice maghiare — Iosif Sándor — declară, că acolo unde populația maghiară formează o unitate compactă se vor putea alege cel puțin 10 deputați și 4—5 senatori cari vor fi trimiși în Parlament și Senat pentru a reprezenta interesele poporului maghiar și prin el interesul Țării, și nu vor intra în slujba nici unui partid devenind un mijloc orb în mâna lui: nu va mai urma acelaș politică morbidă din trecut când acesta se lăsa sedus de ori-ce demagogie cu o ușurință nimitoare . . .

Azi poporul maghiar s'a trezit din letargia în care a fost împins de perfidia diplomatică și lupta ce o va duce-o va fi constructivă nu distructivă, ea va servi interese comune, nu a unui partid cărula mai până eri a fost angajat cu . . . promisiuni.

Medicamentul
sigur contra călbalez este „CĂLBAZA"
Se află în Dej la farmacia „Minerva".

adunărilor eparhiale cu excepția Mitropoliei din Ardeal, unde numai congresul mitropolitan trimite delegați în Congresul național.

5) S'a convenit în Constituantă ca alegerea episcopilor să se facă de către adunarea eparhială electorală, iar alegerea mitropoliților să se facă de către adunarea mitropolitană; numai în Mitropoliile Ungro-Vlahiei și Moldovei - Sucevei episcopii, arhiepiscopii și mitropoliții să se aleagă de către congresul național bisericesc, complectat cu membrii adunării eparhiale din eparhia vacantă. Confirmarea chiriarhilor se va face de către Rege, urmând după datinele țării investitura regală. Așezarea parohilor prin alegeri de către parohieni se admite numai pentru Mitropolia din Ardeal.

6) Pentru a asigura bisericii ortodoxe fondurile necesare în scopul îndeplinirii misiunii ei religioase, culturale și filantropice, se reclamă pentru ea monopolul lumânărilor de ceară pentru trebuințele cultului, precum există deja acest monopol în Basarabia, monopolul cărților de ritual, al icoanelor, al veșmintelor și odoarelor bisericești, așișderea se reclamă dreptul de persoane morale pentru mitropolii, arhiepiscopii, episcopii, mănăstiri, protopopiate și parohii. Cu prilejul acestei discuții, Mitropolitul Moldovei a amintit că ar avea pretenții asupra fondului bisericesc din Bucovina. D. prof. Cotlarciuc i-a arătat însă că aceste pretenții sunt nejustificate.

7) Se accentuează de toți membrii Constituantei că învățământul religios este singura bază de educație morală a tineretului și deci în consecință se fixează că în școalele primare, secundare și profesionale învățământul religios să fie obligator cel puțin 2 ore pe săptămână în fiecare clasă. Această hotărâre a Constituantei bisericești, fiind în asentimentul întregului popor românesc, trebuie subliniată, de oarece fostul ministru al Instrucțiunii publice, d. prof. P. Negulescu, a crezut de bine, chiar acum în timpul destrăbălării morale de pe urma groaznicului război mondial, să propue înlăturarea din școală a învățământului religios, iar proiectul d-sale, dezastruos neamului nostru, a trecut deja prin Senat, votat fiind fără scrupul de către majoritate.

8) Conștiet de efectele eminent moralizatoare ale bisericii ortodoxe, Constituanta bisericească în unanimitate, stabilește că cununia bisericească este obligatorie pentru toți ortodocșii din România întregită, ceea ce este accentuat și în art. 22 al Constituției vechi.

Acestea sunt punctele principale ale celor 24 articole din Dispozițiunile generale discutate în Constituanta bisericească din 16—24 Decembrie 1921. Rămâne ca Comisiunea de 15 să complecteze statutul organic conform principiilor fundamentale schițate mai sus.

Dispozițiunile generale, având trebuință de o sancțiune a Regelui, vor trece prin corporațiunile legiuitoare, pe când corpul Statutului organic, deși face parte integrantă din aceste Dispoziționi generale, nu va fi și nici nu poate fi discutat de persoane străine de biserica ortodoxă, ci, stabilit în baza autonomiei de organele competente bisericești, va avea dela sine putere de lege, îndată ce Dispozițiunile generale vor fi sancționate de Rege.

V. SESAN

Informații

D-nii membri ai Comitetului executiv ai partidului național-liberal sunt rugați a se întruni zilnic la Club, orele 6 seara, pentru a lua hotărâri.

*

Duminecă 29 Ianuarie cu prilejul aniversării de trei ani dela preluarea imperiului, precum și a activității de trei ani în administrația română a orașului Cluj, Consiliul orășenesc a hotărât ținerea unei serbări intime în sala de ședințe a Primăriei cu următorul program:

1. Cuvânt de deschidere rostit de d. Dr. I. Pop.

2. Conferință asupra activității administrației române a orașului îndecursul celor 3 ani trecuți.

3. Eventuale propuneri la această serbare toți aceia care au avut vre'un rol la preluarea administrației române a orașului Cluj.

Serbarea se va începe la orele 10 a. m.

*

Localul liceului „Gh. Barițiu din localitate nemai fiind corespunzător numărului prea mare de elevi, s'a luat în buget pe anul 1922—23 suma de 5 milioane lei pentru construirea unui nou local corespunzător. Direcțiunea liceului a adresat o petiție Primăriei prin care cere acordarea unui teren în mod gratuit, pentru a-se putea clădi noul așezământ cultural atât de necesar învățământului.

*

Pentru a înveder ea cum sunt oprimate minoritățile din Ardeal, putem spune că Primăria orașului Cluj a cumpărat zilele acestea de la văduva răposatului pictor maghiar din Baia-Mare Reti Karoli un tablou în valoare de 4000 lei. O sumă de 60—70 mii de lei anual e cheltuită pentru ajutorarea artiștilor, care sunt în genere maghiari.

*

„Adevărul" află, că listele de alegători din Ardeal alcătuite în 1919 nu vor fi revizuite. Liste nouă se vor face numai în circumscripțiile în care acum trei ani n'au fost alegeri.

*

Ziarul „Lupta" este informat că guvernul ar fi hotărât să aresteze pe toți dăunătorii tezaurului Statului. In capitala s'a lansat știrea, ca cel dintâi va fi arestat faimosul Schuller, care a vândut Italiei cereale și bonuri de tezaur de ale statului român.

*

Candidaturile pentru senat trebue depuse la autoritatea respectivă până la 29 Ianuarie iar cele pentru cameră până'n 2 Februarie cel mai târziu.

*

In atențiunea colecționarilor de timbre 1018

Locul de întâlnire al tuturor colecționarilor e la Cafeneaua

EUROPA

în fie-care zi dela 5—8 p. m.

D. Brătianu, președintele consiliului de miniștrii a primit ieri în audiență pe generalul Petain ataşatul militar al Franței al Bucureşti.

*

Partidul averescan va candida în alegeri separat de celelalte partide oposiționiste.

*

Partidul social democrat a avut a eară o întrunire în care a decis să ia parte în alegeri laolaltă cu comuniștii, dar să nu candideze decât acolo, unde au șanse de reușită. Au mai hotărât să socoată în capitală un nou ziar săptămânal, intitulat „Lumea Nouă", sub direcția d-lui Socor Emanuil. Partidul va începe încurând lupte și'n Basarabia. D. Tănase fost deputat a fost încredințat să conducă agitația în această provincie.

La începutul lunei viitoare. In vechiul regat vor candida următorii: Socor, Cristescu, Moscovici, Const. Popovici, G. Vasilescu, Fabian, D. Tomescu, Crăciunescu și dr. Gelerter în capitală; Macavei la T. Severin, Cruceanu în Craiova, Tănase la Iași.

*

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalații de lumină, transmiterei de forță, sonerii, telefoane, In depozit becuri de orice format. Proiecte și devize gratuit. 1116

*

Guvernul ucrainae a adus la cunoștința guvernului nostru, ca zilele acestea vor sosi la București două delegațiuni bolșevice pentru ca să facă cumpărături de cereale.

Conferințe la Timișoara

S'au redeschis conferințele publice ce se țin la Școala Politechnică din Timișoara după vacanța Crăciunului și vor avea loc regulat în zilele de Marți, ora 6 seara. Programul ce se va urma este următorul: 31 Ianuarie Train Lalescu profesor universitar, fost Rector al Școalei „Telegrafia fără fir" (cu proecțiuni), 7 Februarie: M. Manoilescu inginer, fost Director general al Industriei, „Principiile unui program de desvoltare industrială." 14 Februarie: Col. Gh. Buiciiu profesor al Școalei, „Aplicațiile telegrafiei fără fir." 21 Februarie: C. Popescu inginer, Directorul general al industriei din M. Industriei: Subiect rezervat. 28. Februarie: D. Pompe profesor universitar: Subiect rezervat. 7 Martie: Drag. Hurmuzescu, Directorul institutului electrotechnic București, „Teoria electrică a materiei." 14 Martie: St. Caraman, inginer șef silvic, Profesor la Casa Verde, „Teoria evoluției materiei organice pe pământ." 28 Martie: Ion Scurtu, inginer inspector general, profesor la Școala Politechnică București, „Lucrările publice la Romani sub împăratul Traian." 4 Aprilie: G. Titeica profesor universitar, „Concepții noi despre spațiu."

Știri artistice

Marele tragedian Ermete Zaconi, care se află actualmente la Paris spre a face cunoscută arta sa publicului parizian, a fost obiectul unei primiri entuziaste. In cursul unei strălucite recepții organizată de academicianii din Franța, Robert de Flers a pronunțat un discurs remarcabil, și i-a remis crucea Legiunei de onoare în numele ministrului de instrucțiuni.

*

Teatrul Național din Cluj va relua în curând repetițiile admirabilei drame „Vlaicu Vodă" de Al. Davilla, deoarece costumele necesare au sosit însfârșit.

In 17 ore la Constantinopol prin București

Organizarea circulației aeriene

Aviatorii francezi Deullin și Marmier au făcut un raid Paris-Constantinopol și înapoi, ca să pună bazele unei circulațiuni aeriene regulate.

Această sarcină i-a făcut să se oprească mai mult timp în câteva localități. Dar ținând seamă numai de parcursurile notate în Carnetul de drum, iată timpul în care s'a efectuat această călătorie.

Paris-Strasburg în 2 ore 40; Strasburg-Praga 3 ore 10; Praga-Pesta 2 ore 30; Belgrad-București 3 ore 5; București-Constantinopol, 3 ore.

In total 17 ore.

Studenții români și Franța

Telegrama către președintele Camerei franceze

Uniunea generală a studenților romîni a trimis următoarea telegramă d-lui Raoul Peret, președintele Camerei Franceze, cu prilejul votării creditului acordat de guvernul francez ca ajutor studenților români din Franța.

Domnului Președinte al Camerei deputaților.

Paris.

Profund mișcați de dragostea și nobilele sentimente manifestate de Camera Franceză cu prilejul acordării fondului de ajutor colegilor noștri Romani cari studiază în Franța ținprin aceasta să exprim în numele tuturor Studenților Români mulțumirile noastre cele mai călduroase și recunoscătoare.

Indreptați spre Franța ca spre un pământ al făgăduinții pentru ca să ne împărtășim din cultura și sufletul poporului francez ne găsim astăzi acolo într'o părintească îngrijire.

Având către Franța și poporul francez cea mai aleasă dragoste, dragostea pe care copilul o are față de părintele său, strigăm din adâncul sentimentelor noastre cele mai curate și frumoase „Trăiască Franța" sublima noastră mamă.

GEORGE C. NAZARIE
Președintele Uniunei Generale a Asociațiilor Studenților Români.

Atentat cu revolverul în Camera Ungară

Un deputat încearcă să împuște pe președintele Gaal în urma unui scandal provocat de legitimiști. — Președintele scapă numai printr'o întâmplare.

Budapesta, 20 Ian. — In ședința de astăzi a Adunării Naționale, s'a iscat un scandal, care este poate unic în viața parlamentară furtunoasă a Ungariei. Cunoscutul conducător al legitimiștilor și fost maior de stat major, Ludwig Szilagyi, ocupând aproape toată ședința de dimineață și partea cea mai mare a celei de după prânz, a avut ieșiri violente contra guvernului spunând în timpul cuvântării sale că provizorul șef suprem al statului n'a respectat de mai multe ori voința majorității din Adunarea Națională.

Președintele Gaston Gaal, întrerupând pe orator, acesta s'a opus președintelui, care l-a prevenit contra amestecului în discuție a persoanei lui Horthy.

Szilagyi continuând, președintele a fost nevoit să-i retragă cuvântul.

La aceste vorbe a izbucnit pe băncile opoziției un tumult asurzitor. Deputații strigau: „Aduceți poliți ti să ne dea afară. Dv. nu veți mai prezida aci. Noi dizolvăm Camera!"

Szilagyi n'a dat ascultare somației. Președintele, invitând pe deputatul Ștefan Rakowszky la cuvânt, Szilagyi a rămas la locul său, continuând să vorbească. Președintele s'a văzut nevoit a suspenda ședința. Din cauza zgomotului crescând, președintele Gaal părăsi tribuna președințială, coborând în sală. El se îndreaptă direct spre băncile opoziției spunând de utaților:

— „Puteți într'adevăr învăța ceva dela partidul micilor agrarieni; ei țin mai multă disciplină decât voi cari sunteți de decenii în parlament.

Deputatul Benitzky răspunde:

— Nu primim nici o lecție dela d-ta și protestăm contra oricărei ilegalități".

Se iscă un violent schimb de cuvinte între Benitzky și Gaal. Benitzky făcând câți-va pași spre Gaal, președintele îl împinge la o parte. In acest moment sosi cunoscutul deputat arhi legitimist Julius Gömbös, la băncile micilor agrarieni. Crezând că Benitzky vrea să insulte pe președinte Gömbös se întoarse către Benitzky voind să-l lovească. Lovitura fu parată de către partizanii lui Benitzky. Benitzky însă scoase revolverul voind să tragă asupra lui Gaal. Prietinii săi îl împiedecară, forțându-l să bage revolverul în buzunar.

A durat mult timp până ce elementele moderate reușiră să despartă pe beligeranți. După cererea generală, s'a deschis o ședință secretă, care mai durează încă până la ora 9 seara.

Prezentarea noilor miniștri

— La ministerul comunicațiilor —

Dl general Traian Mosoiu, noul ministru al comunicațiilor, s'a prezentat eri, la minister fiind însoțit de d. dr. Angelescu ministerul instrucțiunei și ad-interim la comunicații, și de colonelul Negulescu.

De față au fost directorii generală, directori și șefii de serviciu.

Dl dr. Angheleșcu a prezentat funcționarilor superiori pe dl general Moșoiu, noul titular al departamentului.

Cu această ocazie d-sa a arătat prin câteva cuvinte meritele generalului Moșoiu. Spune că precum a știut să ducă armatele la victorie, tot așa are încredere că arma a technică pe care o cunoaște, va lucra alături de dl general la opera mare de reconstrucție de care întreaga țară are nevoe.

Dl general Moșoiu, noul titular, spune: Am primit acest departament, nu ca general, ci ca ministru. Cunosc activitatea acestui departament.

Transporturile de care are nevoie țara s'a putut îmbunătăți prin diferite etape.

In curând chestiunea transporturilor va intra la normal și aceasta numai prin muncă și armonie. Avem bogății și nu ne folosim de ele.

Dl Antoniu, subdirector la c. f. r. asigură pe dl general Moșoiu de concursul personalului ceferist.

La lucrările publice

Eri, la orele 10 și jumătate, dl C. Banu ministrul cultelor și artelor și ad-interim la ministerul lucrărilor publice a prezentat corpului tecnnic superior, directorilor generali și directorii de serviciu pe noul titular al acestui departament, dl dr. Aurel Cosma.

Dl C. Banu, prin câte va cuvinte bine simțite descris meritele corpului technic al departamentului spunând că acest corp a depus o activitate destul de frumoasă înnaintea războiului prin lucrările lui de înfrumusețare.

Activitatea corpului technic român este, de altfel, bine cunoscută și în străinătate.

Dl dr. Aurel Cosma, noul titular, spune că e primul bănățean care vine în fruntea acestui departament, în urma întregirei neamului românesc. Face apel la concursul corpului technic ca să-i dea tot concursul necesar spre a putea întreprinde opera mare de restaurare a regiunilor devastate și a țărei.

Cine dorește ghete bune și ucrate frumos după modă să comande neapărat din atelierul de pantofărie

MARIAN

din Str. Iuliu Maniu 17

In curte la dreapta unde se pregătesc la luteală cu prețuri foarte moderate.

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 3

Cronica externă

Vineri 27 Ianuarie 1922

Din Atena vine ştirea că în curând se vor întruni la Londra, delegaţi greci şi turci pentru a găsi bazele unei înţelegeri, care să pună capăt războiului din Asia Mică.

In Ungaria partidul d-lui Friedrich, legitimist, câştigă partizani. Astfel legitimiştii vor să rămâe republicani până ce ar putea la momentul favorabil să pue din nou pe tapet chestiunea restaurării lui Carol. In această privinţă contele Andrassy ar fi de acord.

Intreaga acţiune din prezent a d-lui Lloyd George nu tinde decât să convingă cercurile aliate în vederea posibilităţei de a putea fi rezolvite la conferinţa de la Genua şi unele chestiuni politice.

D-l Poincaré se arată cu totul potrivnic acestei tendinţe. In acest scop d-sa a convocat la ministerul de externe mai multe personalităţi politice franceze, discutându-se chestiuni în legătură cu conferinţe de la Genua.

Presa engleză publică articole în care se arată că alianţa franco-engleză e o necesitate pentru siguranţa păcei în Europa.

In scopul de a se menţine această alianţă, ambasadorul Franţei la Londra, a primit noui instrucţiuni în legătură cu raporturile dintre cele două mari puteri.

Presa americană îşi exprimă credinţa că nouile reforme preconizate de guvernul sovietic nu sunt de natură a satisface cererile aliaţilor.

Politica generală a sovietelor n'a suferit nici o schimbare în ceea ce priveşte respectarea proprietăţei, a contractelor şi a libertăţilor.

Maghiarii ardeleni şi manifestul guvernului

Ziarul „Ellenzék" comentând manifestul guvernului adresat poporului şi în care îşi expue totodată programul activităţii sale, scrie între altele:

— „Acest program este plin cu o mulţime de promisiuni prin a căror realizare crede guvernul că Ţara va putea acosta la limanul fericirei.

Guvernare constituţională, înbunătăţirea situaţiei economice şi financiare, o politică socială sănătoasă şi toate condiţiunile celelalte, cari joacă un rol precumpănitor în determinarea fericirei oboteşti, toate aceste constitue punctele esenţiale programului".

„Afară de aceste, — scrie numitul ziar — mai sunt unele puncte, cari se referă minorităţi.

„Ara guvernul promite, că minorităţilor va acorda şi asigura aceleaşi drepturi, egale pe bază de drept şi sociale, ca şi naţiunei române; va respecta drepturile lor culturale [şi bisericeşti, va asigura traiul tuturor cetăţenilor acestei Ţări."

Şi acum acei cari privesc cu totdeauna viaţa prin ochelari negrii şi cuprinşi de mânia de contrazicţie, dibuesc din nou pe căi greşite şi ceace i-sa pus sub ochi cu litere atât de mari şi clare o analizează, o descompun, fac o discuţie microscopică şi sunt... nesatisfăcuţi.

Ei, ca întotdeauna îşi pun singuri întrebări cu o naivitate ridicolă, copilărească şi în loc să complecteze prin fapte, ceace însăşi întrebarea le'ar oferi prin claritatea ei, dau răspunsuri şi mai naive, fapt ce le pregăteşte dilema, din care nici „timpul" nici suprema forţă a omeniei: raţiunea sănătoasă nu îl mai poate scoate..

Ei se întreabă: „ce înţelege guvernul sub acordarea dreptului egalitar, care i-se promite minorităţilor şi dacă acesta punct cuprinde intenţii bune, de ce nu e mai clar şi decis aşa concis...? Suntem deci nesatisfăcuţi!..

Răspunsul ar fi următorul: La o astfel de întrebare ca cea de mai sus, lipsită de tot ce e caracteristic unui popor „concis la fapte şi „complex" la vorbe nu s'ar găsi poate un răspuns mai potrivit decât acelui din manifest..

Acest răspuns — desigur nu îi va satisface nici de data aceasta, dar ca să complectăm „lacuna" programului şi să fim şi mai concişi le dăm un alt răspuns: drept egalitar înseamnă dreptul şi datoria la muncă şi prin muncă şi numai prin muncă se ajunge la noţiunea dela care am plecat cu premisa dată: „drept şi egal".

Deci munca dă naştere „dreptului" şi „egalului". Munca e un drept şi o datorie în sine şi — pro abil — prin faptul că ea reclamă o preciziune, o ordon re concisă a voinţei şi reacţiunei unuriia nu vor să înţeleagă nici programul, nici... munca.

G. B.

Sliri interne

Presa franceză salută cu o vie bucurie reintoarcerea guvernului Brătianu la cârma statului.

Ziarele „Temps" şi „Figaro" consacră articole elogioase noului guvern român.

■

Consiliul de miniştri a hotărât pe ziua de 1 Aprilie 1922 incorporarea contingentului 1922

■

Ministerul de interne a dat un comunicat prin care arată că guvernul a predat parchetelor respective anchetarea fraudelor descoperite în sarcina unor prefecţi şi primari din judeţele Dorohoi, Roman, Durostor, Tulcea, Hotin, Dolj şi Tecuci.

Vinovaţii vor fi aspru pedepsiţi judecătoreşte.

■

M. S. Regele Alexandru al Serbiei va sosi în capitală în ziua de 20 Februarie, iar în ziua de 22 Februarie va avea loc logodna oficială la Palatul Regat.

In jurul logodnei dela Sinaia

Praga, 24. — Regele Alexandru a mulţumit prin telegramă lui Massaryk de urările exprimate cu ocazia logodnei, care l-au mişcat mult. Regele României s'a declarat într'o telegramă adânc mişcat de felicitările prezidentului. El a mulţumit prezidentului de interesul cordial pe care acesta din urmă l-a acordat evenimentului care strângând legăturile celor două ţări vecine, găseşte în Cehoslovacia o primire atât de simpatică.

Orasul Brăila izolat

Dunărea a îngheţat complect. — Nici un tren nu soseşte

Braila. — De patru zile din cauza înzepezirei liniilor ferate trenul de Bucureşti nu a sosit în localitate, as fel că oraşul nostru se afla şi astăzi izolat de Capitală.

Dunărea a îngheţet astă noapte complectamente. Ghiaţa are o grosime de aproape 20 centimetri.

Foarte puţine vase au fost prinse de ghiaţă.

Requiem

pentru moartea Papei Benedict XV.

Moartea Papei Benedict al XV. a impresionat foarte mult cercurile catolice din localitate.

Miercuri la orele zece şi jumate biserica romană catolică din localitate a săvârşit în capela şcoalei de fete „Marianum un requiem pentru odihna Papei, la care a asistat un numeros public de credincioşi.

Episcopul catolic de Alba-Iuli Mailath, înconjurat de un numeros cerc preoţesc a condus slujba acestui requiem.

Pe lângă capii bisericeşti ce au azistat la această slujbă, au luat parte şi Primarul Clujului şi Prefectul judeţului Cojocna, deasemenea şi toţi Consulii din localitate.

După slujbă toţi capii autorităţilor s'au prezentat Episcopului Mailath pentru a-şi arăta condoleanţele lor de moartea prea timpurie a fericitului Papă.

Se remarcă cu această ocazie că pentru prima oară biserica catolică a invitat în mod oficial autorităţile româneşti.

Gripa spaniolă la Cluj

Gripa spaniolă şi-a făcut apariţia în curând în ţările din apus face şi la noi ravagii. Autorităţile comunale ne comunică că pe ziua de azi sunt în oraşul Cluj 180 de cazuri de gripă declarate. In cazul când numărul cazurilor se va mări, se va proceda la închiderea cinamatografelor şi localurilor Publice. Se va interveni la autorităţile sanitare din Bucureşti ca medicii particulari să fie obligaţi a declara autorităţilor sanitare şi această boală, care până acuma nu erau obligaţi să o declare, deoarece era considerată ca boală puţin periculoasă.

S'au luat deasemenea măsuri de profilaxiune, cerute de necesitate.

Răspândiţi „Infrăţirea"

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 m. p

Generalul Pétain ataşatul militar al Franţei a fost primit într'o lungă audienţă de d-l I. I. C. Brătianu Preşedintele Consiliului de Miniştri.

■

Se vorbeşte în cercurile politice din Bucureşti de numirea generalului Mărdărescu în postul de comandant al Basarabiei în locul generalului Popovici.

■

Consiliul economic ministerial a hotărât revizuirea taxelor de import şi export diminuând importul intesificând în acelaş timp producţia.

■

Gripa spaniolă bântue cu furie în întreaga ţară.

In cercurile politice din Bucureşti se vorbeşte de arestarea lui Schuller pentru afacerile scandaloase făcute în timpul averescanilor.

Cu ocazia schimbărei guvernului s'a transmis călduroase telegrame între d. I. I. C. Brătianu şi preşedinţii Consiliilor aliaţi.

•

Gara Râmnicul-Vâlcea a fost distrusă de un puternic incendiu.

•

Inscrierile în listele electorale ale alegătorilor rămaşi neînscrişi până acum, se vor face în vechiul Regat până la 29 Ianuarie pentru Senat şi până la 2 Februarie pentru Cameră.

•

In Consiliul de Miniştri s'a hotărât revizuirea tuturor comisiunilor de împroprietărire şi suspendarea lucrărilor pentru accelerarea aplicărei imparţiale a reformei agrare.

•

Situaţia politică a opoziţiei a fost înrăutăţită mult din cauza certei dintre d. dr. Lupu şi Mihalache.

•

Acordul politic între partidul naţional şi cel ţărănesc nu s'a putut face.

Guvernul şi funcţionarii

Circulara d-lui ministru de finanţe către funcţionarii acelui minister.

D. Vintilă Brătianu, ministrul finanţelor a trimis următoarea circulară funcţionarilor acestui departament din întreaga ţară:

Guvernul actual şi-a luat sarcina de consolidare internă a ţărei în condiţiile cele mai grele prin care Statul nostru modern a avut să treacă.

In îndeplinirea acestei opere ministerul de finanţe îi revine una din atribuţiile de căpetenie. De acela luând răsounderea în atari condiţii a departamentului acesta, mă adresez la dv. funcţionari de toate gradele pentru ca prin concursul şi sforţarea ce vom depune împreună să întărim frumoasele roade ale războiului şi să nu lăsăm să se piardă în văzduh atâtea jertfe făcute de întregul neam pentru înfăptuirea României Mari.

După cum vă daţi seama, ne înhămam la o muncă grea şi care cere nu numai inimă şi râvnă, dar încă jertfe de tot felul. Făcute însă în folosul ţării, roadele nu pot să nu se reverse şi în folosul acelor ce reprezintă în toate gradele această autoritate de Stat; căci, într'o ţară sărăcită şi discreditată nu poate fi un corp de funcţionari într'o normală situaţiune materială.

Am avut prilejul în două rânduri să fac parte din administraţia propriu zisă a ministerului finanţelor cunoscând deci frumosul trecut al acestui departament şi spiritul de abnegaţie al personalului, la care pot face apel în aceste clipe grele.

Fiţi deci siguri că toţi cei ce vor şti să-şi facă datoria, vor găsi în mine nu numai un colaborator care să înlesnească munca rodnică, dar şi un sprijinitor ca fiecare să-şi capete răsplata dreaptă a muncei sale.

In deosebi în aceste momente în cari sarcinile contribuabililor au sporit atât de mult, aveţi datoria ca prin felul cum fiecare dintre dv. deţinători ai unei atribuţii de stat, veţi reprezenta acest stat, să daţi încredere pe deoparte că tot ce li se cere este în folosul obştesc, că jertfele ce fiecare este chemat să le facă vor fi bine întrebuinţate.

Dar tocmai pentru că a eţi sarcina ingrată de a cere aceste sacrificii, în spiritul de dreptate ce veţi manifesta pentru toţi şi în deosebi pentru cei mai săraci şi mai fără puteri, veţi găsi o înlesnire a lucrării dv.

O rezolvire şi execuţie bună, dată repede, complectă şi la vreme, nu numai uşurează munca dar şi satisfaçe imediat acelui interesat, dar în acelaş timp îl face mult mai bine voitor pentru a-şi face datoria de contribuabil cât mai scrupulos. Aceasta negreşit depinde şi de autoritatea morală pe care funcţionarul public ştie să şi-o capete, şi asupra nevoei căreia nu cred că trebue să mai insist.

Neîndoindu-mă de patriotismul dv. fac apel la fiecare ca printr'o muncă cu râvnă, bine ordonată, harnică şi cinstită să putem reda ţărei situaţia ce ea merită.

Am toată încrederea că vom putea ajunge la rezultatele dorite, şi fiţi siguri că veţi găsi în mine, în baza recunoştinţei pe care ţara întreagă v'o va datori cel mai aprig sprijinitor pentru ca situaţia morală şi materială a funcţionarilor statului să fie pe deplin sigurată. Cea materială însă, pentru a fi complectă şi statornică, depinde de reprezinţiunea cu care vom aduce îndreptarea finanţelor publice.

Aducând la cunoştinţa dv. cele de mai sus, sunt încredinţat că veţi pune, ca români şi funcţionari de carieră, toată munca, toată energia şi toată priceperea pentru ca să vă îndepliniţi îndatoririle dv. cu tot tactul şi simţul de dreptate necesar şi să contribuiţi astfel la temeinica aşezare şi propăşire a finanţelor ţărei.

Sticlărie și porțelane cu prețuri ieftine

Lloyd Express 156 la 1412

Frații Heller

Calea Regele Ferdinand No. 6.

Pahare de apă dela 2·— Lei în sus
Ceașcă de cafea dela 5·— Lei în sus
Tacâm de cafea cu 190·— Lei
Tacâm de ceaiu cu 205·— Lei
Tacâm de masă cu 550·— Lei

Se vând articole de toate feluri cu prețuri foarte reduse

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri

Constanța-New-York

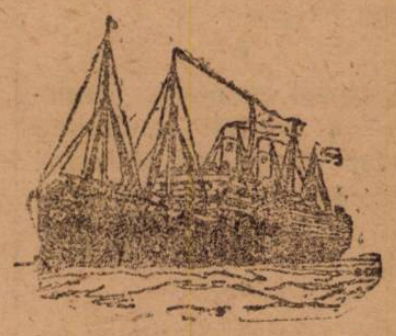

Vaporul Transatlantic de lux

CONSTANTINOPLE

pleacă

la 9 Februarie 1922 st. n. din portul Constanța direct New-York

După vaporul Constantinople urmează a pleca următoarele vapoare „KING ALEXANDER" „Megali Hellas" și "THEMISTOCLES"

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteza mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCUREȘTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascar Catargiu No. 28.
902 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Bitumul Matitza S. a.

Capital social Lei 6.000.000
Centrale Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolație** la case, acoperișe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

Clubul Sportiv „VICTORIA".

Clubul sportiv „VICTORIA" invită toți membri ai Comitetului executiv la adunarea care va avea loc la 4 Februarie c. ora 4 p. m. în localul clubului în str. Avram Iancu 16. cu care ocaziune să va fixa data adunării generale.

Cluj, la 23 Ianuarie 1922.

V. IULIU Indescifrabil
p. președinte. 1413 Secretar.

SOBARI

pentru lucrări în cachle faianță.

INSTALATORI

pentru apă, gaz, Electriciani

caută

Soc. Titania Braila
Str. Gaiaji 2. 1431

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă livrări instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. 148

Articole frumoase de drogherie
au sosit la parfumeria
D'or
Piața Unirii No. 5. 1385

Voești să trăești o sută de ani în sănătate?

Folosește spirtul sărat „DIANA"
1230 **Nu primi imitațiuni!**

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Fraude la contingentarea cerealelor

Afaceri de milioane. — Anchetă în stil mare. — Anularea permiselor de export nelegale.

Să știe că sub guvernul generalului Averescu se instituise o comisiune compusă din vreo 15 membri, sub președinția fostului ministru de interne d. Argetoianu, care era însărcinată cu contingentarea cerearelor.

Toate cererile de scutire trebuiau să fie aprobate de această comisiune.

O mare parte dintre cererile respinse de către comisiune, s'a constatat în urmă că erau aprobate. Cei interesați interveneau pe alte căi și obțineau aprobarea cu toate că ea fusese refuzată de comisiune.

Aprobarea era dată de către fostul ministru de interne, care ca președinte al acestei comisiuni, hotăra, după cum se vede și singur.

In acest fel, favoriții guvernului Averescu au isbutit să realizeze câștiguri fantastice.

Anchetarea acestor fraude a început-o d-l I. Cămărășescu, fostul ministru de interne în cabinetul d-lui Take Ionescu.

Cum însă cercetările mergeau greu și rezultatul era în cele mai multe cazuri, foarte sumar, d-l Cămărășescu, n'a putut lua nici a măsură în consecință, de oarece cabinetul din care făcea parte, a demisionat.

Venind la ministerul de interne d-l general Văitoianu, și rezultatul anchetelor începând să sosească mai complect, și dovedindu-se că s'au săvârșit fraude de milioane, actualul ministru de interne a hotărât să conducă în persoană cercetările împreună cu secretarul său general.

Vor fi anchetate și toate organele comisiunei de contingentare din provincie, în acest scop au fost delegați d-nii general Florescu pentru Bucovina și d-l dr. colonel Conta în Basarabia: pentru Dobrogea a fost delegat d-l inspector Paul Goma.

O asemenea anchetă se face și la Dorohoi și în alte părți.

D-l ministru de interne, a luat hotărârea să se oprească toate permisele de export, cari n'au aprobarea comisiunei de contingentare, și cari au fost aprobate pe căi piezișe.

D-l general Văitoianu a hotărât să tragă la răspundere pe toți acei ce în mod nelegal au iscălit permise de export.

Situația circulației trenurilor

Reluarea circulației la Galați

Abia eri trenul 139 pentru Constanța, care plecase din București Duminecă la ora 1 d. a. în loc de 7 dimineața, și care rămăsese în zăpezi la Sighireanu, a putut fi expediat la Fete ti de unde apoi a fost pornit mai departe la Constanța.

In acest scop au fost trimise în ajutorul trenului înzăpezit 4 locomotive și două pluguri americane.

De aseară, Miercuri, a fost reluată circulația trenurilor pentru Brăila-Galați.

Trenul expres 29 (Orleanu) a plecat la ora 6 seara iar trenul 123 a plecat ca și în trecut, la ora 10 și 30 seara.

După știri sosite direcțiunei C. F. R. în decursul după ameaz de eri, trenul 140 dela Constanța pentru București, a fost îndrumat dela Feteșți așteptându-se sosirea lui pentru astă seară în Capitală.

TELEGRAME

Ex-regina Zitta în Portugalia

Madrid.

Ex-regina Zitta pleacă 'n 27 în Portugalia.

Împrumutul Austriei

Londra

Guvernul englez a luat în discuție împrumutul de două milioane și jumătate lire sterline, cerut de Austria.

Reforma Casei magnaților

Budapesta

Adunarea națională a luat în discuție reforma casei magnaților, Apponyi a declarat că primește cu condiția sa fie reprezentate și clasele de jos. Proiectul a fost primit cu unanimitate.

Situația în Palestina

Washington. — Președintele Harding a primit delegația sionistă care i-a relatat asupra situației din Palestina. (ATR-Rador.)

Guvernul Brătianu

— Declarațiile d-lui Benes —

Praga

D-l Benes președintele consiliului cehoslovac a făcut corespondentului lui ATR-Rador următoarea declarație:

— Schimbarea de guvern din România nu poate însemna o schimbare esențială în politica externă. România e un membru și un luptător al Micei Antante și o schimbare de guvern nu poate schimbă acest lucru. Noi suntem în curent cu aceia că Ungaria nu este o perpetuă primejdie și constatarea această ne line strânși legați. Nici noi Cehoslovacia, nici celelalte state al Micei Antantei nu căutăm să ne amestecăm în chestiunile interne ale Ungariei. Ungaria poate fi regat sau republică, nu ne interesează fiind o chestiune a lor. Cerem numai președintelui de republică sau regelui să înțeleagă că nu se mai poate schimba actuala situație. (ATR-Rador.)

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CĂUTĂM portar la fabrică, cu familie mică. Fabrica de textile „Țesătoria Ardeleană" Piața Mihai Viteazul 19. Tornavivoda. 1418

DAU OARE de limba germană și română. Adresa la ziar sub German

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE Căruța pentru bolnavi, Căruță pentru bolnavi în cameră, Mașină de fiert, Mașină de fiert cu gaz, Un gaz rejo, diferite mobile, lampe. Str. Mikó 34. 1406

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Baber 57.

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Corespondențe:

DOMNIȘOARĂ funcționară de stat orfană, bogată dorește corespondență cu un tinăr pentru eventuala căsătorie. In vederea căsătoriei de lucrătă consortabilă s'ar prefera dacă tinerul ar avea și locuință. Răspund numai scrisorilor scrise, adresate la Adm. Ziarului sub numele de „Cleopatra".

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

Cumpărăm în permanență:

Coarne, unghii de bou și de bivoli. Păr de porc, de vită, coame și copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne și tot felul de rămășițe de tăbăcărie:

Fabrica de mărfuri din coarne și oase s. p. a. Cluj,
Calea Ștefan cel Mare No. 4
Telefon No. 3-14 1184

PLUVIUS
Stingătoare de foc
furnizabil prompt din depozitul
SUCURSALEI
JACQUES PAUCKER
TIMIȘOARA
Str. I. C. Bratianu 6.
1374

De la 1 Februarie a. c. la
Cofetăria Boncescu
din Cluj onorata s'a clientelă va fi distrată de un splendid concert clasic dat de cele mai bune elemente de la operă, în care timp se vor servi: pateuri calde, sandwich, dif. gustări, dif. specialități de vinuri, liqueoruri, shampagne, precum și tot felul de preparate de cofetarie 1414
Concertul va începe la orele 8 (20) seara în toate zilele când nu este operă. Mesele se pot reține prin telefon No. 68

„TRASSIA" S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV, DEJ
fabrică trass, trass-var și ciment de trass,
TRASS înlocuește cimentul scump de Portland după felul construcțiunei total sau parțial, corespunzând pretențiunilor edile.
Prospecte și certificate oficioase gratuite.
Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcțiuni mari.
TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!
Reprezentanți în toate centrele industriale.
Scrisori și telegrame: **TRASSIA—DEJ.**
Representant pentru județul Cojocna și Turda-Arieș:
Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Ciparu No. 3. 1401

Candidat de advocat
cu praxă ardeleană, care posede limba română în scris și cetit, află aplicare în biroul subsemnatului.
Dr. JUSTIN CL. IUGA advocat,
Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 3, etaj I. Telefon 106

CARTEA ROMÂNEASCĂ
SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI
BUCUREȘTI
INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE
TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secția fotografica „FOTOGLOB"
ZINCOGRAFIE
TURNATORIE
— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA
INSTITUTELE DE DESFACERE
Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.
Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare altabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. Fabricațiune de pliuri comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.
Bilete de logodnă. Invitații de nuntă
CARTONAJE
p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.
Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.
ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE
Călimări și garnituri complecte pentru Biurouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.
Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țara în fine tot ce se înrudește cu această branse
Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură.
CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.
SEDII: C. Stetea, Calea Mosilor 62-64 și Calea Victoriei 68. Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob, Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7. TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

Descoperire Nouă
Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.
1393
Economie
Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.
Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi.
Văd. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Moților No. 7
L. C. Marótmuth și Karol Majers fii.

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

Caut ăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.
Administrația ziarului.
Reclama este sufletul comerțului

Bănci, fabricanți, industriași,
comercianți cari au nevoe de
Contabili,
corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc.
pot găsi adresându-se
ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

Gratis se dă
un abonament la ziarul „Infrățirea" celui care va face 5 Abonamente

Doamnele și Domnișoarele care țin să aibă un obraz alb și curat să întrebuințeze în toate zilele numai
CREMA, PUDRA și SĂPUNUL
— FLORA —
Aceste produse renumite sunt cu totul nevătămătoare de oare-ce nu conțin plumb, mercur, bisnuit sau vre-o altă substanță vătămătoare.
LAPTELE de Crin FLORA
dă o albeață uimitoare obrazului, brațelor și decolteului fără a fi vătămător.
PASTA de DINȚI BUCOL
întreține higiena gurei albește dinții și îi ferește de boală.
Representant și Depozit General
S. LINDENBERG București, Str. Stella 23. 1366

Relațiunile comerciale cu Rusia sovietică

Cum judecă un ziar francez situația Franței față de reluarea acestor relațiuni.

In ultimul număr al lui „Revue des Deux Mondes", d. Poincaré expune ideile sale asupra gravelor probleme cari preocupă atât de viu opinia publică. In momentul când d-l Poincaré se găsește din nou în fața răspunderilor puterii, este de mare interes să se cunoască punctul său de vedere.

Reproducem mai jos fragmentul extras de ziarul francez „La Victoire" în deosebi semnificativ, în care jurnalistul, în ajun de a fi președinte de consiliu, se ridică cu tărie contra deciziunei luate de a convoca reprezentanții sovietelor la Genua.

Eu nu sunt dintre aceia — spune d-l Poincaré cari își acoper fața când se vorbește de relațiile comerciale cu Rusia. Eu am dezaprobat în mod deschis, guvernul francez când a încurajat și susținut campania lipsită de orice reazem a generalului Wrangel; eu am semnalat acum câteva luni conversațiile schimbate între Londra Moscova și Berlin în scopul de a întreprinde afaceri comune și am cerut ca Franța să nu se lase deposedată de târgurile orientale Statele vecine Rusiei și prietene țării noastre au adresat agenților noștri aceleași recomandațiie.

America și contactul cu Rusia

„Fiți atenți, ne spuneau ei, momentul favorabil va trece și veți sosi prea târziu. Franța stă de o parte, așteaptă și în acest timp germanii, scandinavii și englezii își au locul lor în economia Rusiei. Franța are interese considerabile în Rusia. Dacă persistă în abținerea ei sa, va fi ea destul de puternică mai târziu pentru a revoca toate concesiunile cari vor fi fost acordate străinilor asupra fabricilor și uzinelor, cari până eri erau proprietatea cetățenilor francezi?"

Și când la aceste observații noi răspundem: America, și ea se abține de a lua orice contact cu Rusia, prietenii noștri ne răspundeau: „Nu credeți nimic. Fiți siguri că industriașii americani au pătruns în întreaga Rusie. Numai Franța este absentă din Rusia, când ar fi putut pătrunde cu atâta profit".

Anglia și comerțul german în orient

Dar este oare necesar de a da acestor tranzacții comerciale consacrarea solemnă a unei conferințe unde vor fi convocați șefii tuturor guvernelor europene și în primul rând, cei ai guvernelor rus și german? Societatea Națiunilor — oricât de defectuoasă era ea — exprima cel puțin câteva idei precise, și cu toată retragerea Statelor Unite, a adus câtava servicii popoarelor. Cu conferința de la Genua, noi plonjăm în necunoscut.

D-l Lloyd George își propune să abată exportul Germaniei de la Anglia și să deschidă Reich-ului largi târguri de desfacere în câmpiile Moscovei? Dacă este așa, Anglia va oferi Germaniei, victoria atât de zadarnic căutată pe câmpurile de luptă, și care, de altfel, era în ajunul expansiunei sale economice pe întreg globul pământesc, dacă nu ar fi avut nebunia să se arunce în sângeroasa aventură de acum câțiva ani.

Garanțiile ce trebuesc luate față de guvernul sovietelor

Pe de altă parte toate garanțiile reclamate pe drept, de d-l Briand, au fost ele luate în întregime față de soviete? Se poate crede după anumite simptome că Rusia este în plină evoluția. De când guvernul sovietist a autorizat comerțul liber, s'a format un foarte mare număr de întreprinderi; s'au constituit chiar pentru exploatoare regiunilor din jurul mării Albe, trusturi autonome, conduse de consilii particulare. Lenin a mers până la restabilirea băncii de stat, care are toate aparențele unei instituții capitaliste. Și nu este cu neputință ca revoluția rusă mai târziu sau mai de vreme, să sfârșească prin a reveni la regimul capitalist. Câțiva prietini ai lui Lenin, desprețuind evanghelia comunistă, au cerut cu mult zgomot restabilirea dreptului de moștenire. Dar pentru un moment, Rusia rămâne încă în situația de „primitivitate, în care a cufundat-o regimul bolșevic. Cea mai mare parte a uzinelor sunt sau desorganizate, sau închise, drumurile de fer funcționează ne egulat, țara întreagă produce puțin și sufere de toate lipsurile. Banca înființată de Lenin, n'are dreptul de emisiune, pentru că guvernul sovietic și-a rezervat pentru el această prerogativă, și uzează de ea în așa măsură încât nimeni n'ar putea spune cantitatea exactă de bancnote puse în circulație.

Care este situația de azi în Rusia

Ceea ce este sigur însă, este faptul că unitatea monetară n'are nici o valoare, situația internă nu se îmbunătățește, foametea face victime încă în multe regiuni, mai ales în republica tătarilor și în ținutul Samara, criza de combustibil chiar de la începutul iernei, a devenit îngrozitoare, cărbunele din regiunea Donețului a dispărut, petrol nu se mai găsește la Baku și în mijlocul dezorientării generale se înmulțesc în fiecare zi, atentatele criminale. Magazinele statului, trenurile, gările, toate sunt jefuite. Dezordinea domnește peste tot.

Și atunci — așa fiind situația în Rusia — ce asigurări vor putea da reprezentanții acestui regim, puterilor occidentale la Genua.

Rusia sovietică va fi invitată să semneze anumite condițiuni și atunci recunoașterea ei va deveni oficială.

Nimeni nu va putea însă acorda credit semnăturii reprezentanților sovietici.

Destăinuirile ex-împărătesei Zitta

Cauzele nereușitei lovituri habsburgice. — Influența recoltei sfeclei de zahăr asupra unor visuri măreție. Atitudinea Ungariei.

Lafayette, 25. — Interviewată la Bordeaux de corespondentul lui „Matin", ex-suverana Austro-Ungariei a povestit cum a eșuat ultima lovitură de stat. atribuind eșecul timpului pierdut în căutarea amicilor și procurarea de vagoane.

— Greșeala noastră a fost că n'am ținut seamă că era epoca în care se recolta sfecla de zahăr, cum se face de obicei în Octombrie. Toate vagoanele erau ocupate cu transportul ei. Astfel am întârziat și am fost învinși. Vorbind de războiu exîmpărăteasa a declarat ca era urâtă de germani atât de mult încât a fost acuzată că ar fi trădat armata austriacă.

La un dineu oficial ea a imputat amiralului german Holzendorf barbaria-războiului submarin care înflămânzește populațiile.

Holzendorf i a răspuns ironic că lipsa de hrană este excelentă sănătății. Tot atunci Ludendorf a anunțat că peste două luni Anglia va fi înghenuchiată.

După două luni i-a amintit profeția. Ludendorf a fost furios, Hindenburg s'a mulțumit să răspundă că războiul este o afacere în care adeseaori te poți înșela

Vorbind de tentativa de pace Zitta a precizat că în 1917. Austria a prevenit Germania de intențiile sale pacifice. Fratele ei a facut demersurile cunoscute după cari Kaiserul a adus imputări lui Carol, care i-a răspuns că atitudinea Austriei a fost loială și că Germania de partea ei a făcut o manevră de pace, Zitta a declarat că mai târziu Kaiserul a încercat să impună Austriei un tratat echivalând cu o adevărată vasalitate economică. Proectul era în aparență ispititor și miniștrii austriaci inclinau să-l semneze, Dar Kaiserul a avut imprudența să spună: „Nu veți fi de plâns vedeț Bavaria care este foarte fericită" Carol a răspuns că e fericit că aude chiar dela el că se rezerva Austriei asimilarea Bavariei și tratativele au încetat. Zitta a mai aratat că la aniversarea regelui Belgiei, aviatori germani au bombardat vila lui și era să ucidă pe regină. Ea a terminat mulțumind autorităților franceze pentru sprijinul dat în tot cursul călătoriei.

Evenimentele zilei

Apropiata demisiune a cancelarului Austriei

Viena.

Cercurile politice spun că d. Schobert, cancelarul Austriei nu va accepta ratificarea acordului dela Lana, ci își va da demisia în cursul săptămânii. Se dă ca urmaș al său pe dr. Mayn.

Apanajul lui Carol de Habsburg

Paris

Consiliul ambasadorilor a fixat la 6 milioane franci francezi apanajul exregelui Carol. Această sumă va fi livrată fiecare an de către statele succesoare.

Cea mai frumoasă petrecere din această iarnă

va fi fără îndoială

Marea Serată artistică-dansantă

organizată în scop de binefacere în saloanele Hotelului NEW-YORK

în seara zilei de 28 Ianuarie

cu concursul celor mai distinși artiști.

Programul artistic

al acestei serate va dura dela oarele 9 1/2 — 11 1/2 și va cuprinde:

1) DANSURI vechi și moderne executate sub conducerea maestrului de balet **Ligeti.**

2) ROMANȚE duioase și Cuplete de variatiuni pe teme Clujene, cântate de **D-na Natalia Ștefanescu** dela Teatrul Național din Cluj.

3) EXTRAORDINARA producție a **„omul-orchestră"** care a cântat la palatul regal din Budapesta.

4) **Cronica Clujului**, versuri scrise de un talentat gazetar și spuse de **D-l Mihăilescu-Brăila** dela Teatrul Național.

5) **SĂRUTAREA, comedie cu cântece într' un act, jucată de D-ra Ileana Popovici, D-nii Nișu Ștefanescu și Mihăilescu-Brăila.**

Balul care va urma va fi un bal de „capete", adică de travasii ai capului (coafura sau figura). Travestiul nu este obligator. Se vor premia cele mai spirituale „capete".

In timpul balului vor funcționă o tombolă, chioșcuri cu confetti, serpentine, țigări etc.

Buffet. Orchestra.

Intrarea 40 Lei de persoană.

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana". Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul II. No. 432 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Marți 30 Ianuarie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb
„Transilvania" Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STR... No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA I...
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D...
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 240 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 120 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 60 LEI

Un „modus vivendi" în Banat

I.

A vorbi despre Banat acum, când Domnița Marioara este aleasă ca să-și pună pe cap cununa de Regină a Iugoslaviei și ne pregătim de nuntă, — s'ar părea că nu este tocmai clipa cea mai potrivită.

Dorința unei bune înțelegeri cu Sârbii în privința Banatului n'a lipsit și nu lipsește însă din partea noastră.

Dacă Banatul ar fi avut un om la Paris, la Sevres, la Timișoara în comisia de delimitare din 1919 și dacă l-ar avea în comisia, care lucrează acum, ar fi găsit, desigur, și ar mai putea găsi o bază de înțelegere. In toată acțiunea noastră pentru Banat s'au dat însă roluri numai unor anonimi fără personalitate și fără nici o pregătire.

Până când chestiunea este încă deschisă, posibilitatea unei înțelegeri nu trebue considerată ca exclusă, cu toate că diplomațiile — și a noastră și a Sârbilor — au dat faliment în fața ei și altă treabă nu ni-au făcut, decât să se închine și să primească un traseu de frontieră impus în mod arbitrar de consiliul „celor patru sau cinci". In definitiv, nici noi nici Sârbii n'am renunțat însă la suveranitate și față cu o înțelegere ce s'ar realiza între statele noastre, ca părți singure interesate, aliaților mai îndepărtați nu le-ar rămâne decât să-și pună traseul de frontieră în arhiva instrumentelor diplomatice născute moarte, chiar când am fi legați de un tratat încheiat deadreptul între noi, ca expresie a voinței țărilor noastre, nimic nu ne-ar putea împiedeca de a-l înlocui cu alt tratat mai corespunzător. Cu atât mai mult vom face aceasta, dacă putem găsi modalitatea, ca în locul unui tratat impus din afară și care nu ne mulțumește nici pe noi, nici pe Sârbi, să punem o înțelegere, care să aibă darul de a ne mulțumi în mai mare măsură.

•

De bună seamă chestiunea prezintă dificultăți.

Comisiunea de evacuare și delimitare, care a lucrat în luna Iulie 1919 la Timișoara ne-a făcut isprăvuri rele, mai rele chiar decât consiliul „celor patru sau cinci" din Paris. Totuși, în a treia ședință a acelei comisiuni, delegatul român, colonelul Economu, a făcut o declarație principală de preț, pe care țin s'o împrospătez. Declarația este trecută în procesele verbale, cari desigur se vor găsi la actele acelei comisiuni. O dau în traducere:

„Linia, ce urmează a fi studiată, va fi bine înțeles numai o linie demarcațională provizorie. Adevărata frontieră va fi hotărâtă mai târziu printr'o comisiune superioară interaliată. Dar și aceasta va avea tot numai un caracter provizor, întru cât guvernul român nu acceptă altă frontieră definitivă, decât Tisa. La orice altă soluție va răspunde cu protestări formale".

Nu văd nici acum altă soluție definitivă pentru noi, decât: Banatul întreg al Românilor. Nu importă, că un delegat oarecare ar fi plecat dela București cu instrucțiuni ca să iscălească ori ce și să termine cu orice preț. Importă ce este în sentimentul țărei, care rămâne, pe când delegații se schimbă și nu se știe, dacă cel cu „instrucțiile" va apuca să-și pună pecetea pe actul, prin care se va hotărî frontiera.

Dar pretenția noastră de a avea Banatul întreg nu se va împăca niciodată cu pretenția Sârbilor de a-și vedea frații din Torontal încorporați în Iugoslavia și de a stăpâni în fața Belgradului o zonă de apărare.

De vrem ece o soluție, pe care să o primim și unii și alții ca definitivă, nu pare realizabilă între împrejurările de față și de vreme ce cu tot diferendul pe chestia Banatului, voim să avem trai bun cu Sârbii, nu ne rămâne decât să ne înțelegem pentru un „modus vivendi" onorabil.

Caracterul de „modus vivendi" al actului diplomatic ce se va încheia și-ar putea găsi expresia într'o declarație, prin care s'ar pune în evidență, că acordul nu corespunde tuturor cerințelor celor două națiuni, cari se simt totuși îndemnate a-l accepta cu sacrificii și de-o parte și de alta, inspirate de dorința unei strânse prietenii; dar și cu rezerva posibilității deschise, de a relua chestiunea între alte împrejurări, când guvernele celor două țări ar găsi modalitățile unei soluții definitive mulțumitoare.

LUCIAN BOLCAȘ

Măsurile financiare ale guvernului

De îndată ce noii miniștri și-au luat departamentele în primire, opera de asanare socială și economică a început să se resimtă în viața noastră publică. Fără îndoială, că guvernul mai întâi și-a îndreptat toată atențiunea asupra finanțelor țărei.

In timpul celor trei ani din urmă budgetul țărei a fost caracterizat printr'un dezechilibru financiar. Un asemenea budget nu putea să restabilească creditul și solvabilitatea statului în streinătate, pentru că cheltuelile lui întreceau veniturile.

D. Vintilă Brătianu noul ministru de finanțe, a înțeles că trebue să procedeze energic. Pentru ca situația financiară să fie adusă la normalul ei, se impun, între alte măsuri, și aceea a reducerei cheltuelilor statului, prin realizarea unor economii chibzuite, făcute pe baze temeinice și conforme cu principiile economice.

După propunerea noului ministru de finanțe, budgetele tuturor departamentelor vor fi reduse simțitor, nu vor fi reținuți decât funcționarii de carieră și aceia care sunt strict necesari mersului normal al afacerilor țărei.

Activitatea precedentelor guverne, în deosebi, a fost marcată, printr'o mare risipă în budgetul Ministerului de externe. Personalul legațiilor noastre din streinătate fusese sporit în chip neobicinuit de mare, în afară de aceasta apăsa greu asupra finanțelor noastre multimea de misiuni și comisiuni din diferitele centre europene, cari nu aveau alt rost decât acela de a cheltui averea publică.

Toate aceste sinecuri au fost desființate, contribuind astfel într'o mare măsură la ușurarea situației financiare.

Dar grija de căpetenie a guvernului e de a organiza veniturile statului pe noi baze. In scopul acesta, reformele fiscale inaplicabile ale fostului guvern averescan au fost suspendate, pentru ca în curând ele să fie înlocuite cu o lege financiară corespunzătoare cu situația de astăzi.

Măsurile financiare ale guvernului, desigur, că vor avea drept rezultat restabilirea echilibrului financiar al țărei.

Exposeul d-lui Beneș

Statornicirea păcei în Europa centrală. — Relațiunile cu statele vecine. — Refacerea Rusiei. — Conferința dela Genua.

D-l Beneș, primul ministru Cehoslovaciei, a ținut zilele trecute un important expozeu asupra politicei externe, cu care prilej d-sa a făcut importante declarații cu privire la situația internațională.

Credem interesant a reda în rezumat aceste declarații:

„Politica externă a Cehoslovaciei — spune d-l Beneș — în ultimii trei ani a fost determinată de principii care vor imprima pe viitorul caracterul relațiilor noastre cu streinătatea. In primul rând, trebue să accentuăm asupra atitudinei Cehoslovaciei față de vecinii ei cei mai apropiați: Jugoslavia și România. Am încheiat cu aceste state acorduri, inspirate de dorința de a stabili o situație juridică în Europa centrală, cari să statornicească în chip temeinic starea de lucruri creată de războiu.

•

Dar politica externă a Cehoslovaciei s'a manifestat mai cu seamă în ceea ce privește situația cu Ungaria. Primele încercări ale Habsburgilor de a relua puterea, au determinat Cehoslovacia la o politică hotărîtă, ceea ce a avut ca rezultat înlăturarea pentru viitor a orice complicații ce ar fi putut isvorâ din reîntronarea fostului regim maghiar.

De sigur, că iau trebuit sforțări mari, ca să statornicim definitiv noua situație din Europa centrală. Diplomația cehoslovacă a făcut toate demersurile ca să restabilească raporturi amicale cu Polonia. Tratatele comerciale încheiate cu această țară ne îndreptățesc să spunem, că între amândouă statele există astăzi cele mai bune relații de prietenie.

•

Politica externă a Cehoslovaciei a ținut socoteală și de principiile „Societății Națiunilor." Toate acordurile pe care le-a realizat cu statele vecine au avut la bază aceste principii. De pildă nu poate să intervie un conflict armat între Polonia și Cehoslovacia, fiindcă toate diferendele ce s'ar putea ivi între aceste state, vor fi tranșate pe calea arbitrajului.

In afară de aceasta toată atențiunea Cehoslovaciei în raporturile cu străinătatea tind la reconstruirea și consolidarea Europei centrale, atât de desorganizată din punctul de vedere economic, politic și moral.

Dar noi am manifestat această politică — continuă d-l Benes — nu numai față de Europa centrală, dar chiar față de cea orientală. Ne-am dat perfect de bine seama că Rusia trebue refăcută în cel mai scurt timp posibil. Ultimele evenimente și în deosebi conferința de la Cannes confirmă pe deantregul convingerile pe care le-am arătat în totdeauna.

Președintele consiliului de miniștrii cehoslovac declară apoi că în mai multe rânduri, a căutat să restabilească bunele raporturi în Ungaria, dar toate încercările făcute n'au dat nici un rezultat.

D-sa nădăjduește însă că negocierile vor fi reluate din nouț cu care prilej se vor constata poate mai multe șanse de succes.

•

E foarte greu să înșirăm toate chestiunile care vor fi dezbătute la conferința de la Genua. Dar, de sigur, că această conferință se va ocupa întâi cu chestiunea schimbului, ea fiind problema care apară astăzi mai mult asupra situațiunei economice europene.

In al doilea rând se va discuta reconstrucția economică a Europei și refacerea Rusiei. Noi am spus-o cu fie care prilej, că singura soluție a acestor probleme e ca fie care stat inclusiv Rusia, să-și creeze o nouă stare prosperă economică prin activitatea lor proprie.

In altă ordine de idei, președintele consiliului de miniștri cehoslovac, spune că chestiunea reparațiilor de războiu va intra într'o nouă fază, conferința dela Genua căutând să-i dea o dezlegare potrivită cu interesele europene.

Știrile zilei

Călătoria ex-reginei Zita

Madrid

Exregina Zita și-a amânat plecarea din capitala Spaniei, din cauză că unul-au sosit încă copii. (Art. Rador).

Alianța franco-engleză

Londra.

Ambasadorul francez de Saint-Aulaire a înmânat azi lui Curzon contraproectul francez relativ la proectul lui Lloyd George. Lord Curzon a promis, că-l va studia și-l va supune consiliului de miniștri.

Gripa spaniolă în Franța

Paris. — La Strassburg au murit de gripa spaniolă 1116 persoane. (ATR-Rador.)

Mişcarea culturală; literară, teatrală, artistică

Studenţii ardeleni din Italia

O persoană sosită zilele aceste dela Roma ne povesteşte lucruri foarte triste de soarta studenţilor ardeleni ce sunt la Universitățile din Italia.

Majoritatea studenţilor fiind bursieri li s'a retras favorul schimbului şi sunt nevoiţi a trăi din vânzarea ziarelor pe străzi şi alte expediente.

Renumele bun al studenţilor noştri e periclitat tot aşa şi prestigiul nostru ații de strălucita e. Nu tot acelaş lucru se poate spune de studenţi teologi dela „Propaganda Fide" cari au toate mijloacele de trai şi prin diligenţa dovedită la studii atrage atenţia tuturor.

Asociaţiunea Generală a Presei Române

Convocarea adunărei generale anuale ordinare

Comitetul Asociaţiunei Generale a Presei Române, conform statutelor, convoacă pe membrii săi în adunare anuală ordinară pe ziua de 12 Februarie, orele 4 p. m. în sala Fundaţiunei Carol I.

La ordinea de zi vor fi următoarele chestiuni:

1. Darea de seamă a mersului moral şi material al Asociaţiunei în cursul anului 1921 şi descărcarea comitetului de această gestiune.
2. Discutarea şi votarea budgetului pe anul 1922.
3. Discutarea cestionarului adresat Asociaţiunei de către Comisiunea pentru convocarea congresului internaţional al Presei şi pentru reconstituirea Asociaţiunei Internaţionale a Presei.
4. Congresul Presei din România, oportunitatea şi discutarea ordinei de zi, fixarea numărului delegaţilor şi alegerea lor.
6. Alegea noului comitet şi a cenzorilor.

In caz când nu va fi prezentă majoritatea membrilor, adunarea generală va fi în ziua de Duminecă 19 Februarie în aceeaşi oră şi în acelaş local.

O conferinţă la Arad

„Intreprinderea pentru cercetarea minelor de gaz şi petrol din Transilvania societate anonimă" care urmează a fi înfiinţată în Arad, va ţine mâine, Duminecă, conferinţa ştiinţifică cu următoarea ordine de zi:

1. Moţiunea d-lui primar dr. Ioan Robu pentru alegerea preşedintelui.
2. Recensiunea d-lui inginer chimic de stat Emil Meszlényi asupra gazului de pământ şi apelor de beut din Transilvania.
3. Dr. Gheorghe Steiner inginer geolog despre situaţia geologică din vechiul regat şi Transilvania
4, Tibor Zima secretar general despre importanţa industrială şi comercială a intreprinderei.
5. Maximilian Steiner antreprenor despre deschiderea minelor.

O nouă gazetă poporală în Ardeal

Primim la redacţie primul număr din foia săptămânală „Lumina Satelor", care apare la Sibiu, susţinută de Metropolia ortodoxă.

In fruntea acestui prim-număr găsim binecuvântarea arhierească a mitropolitului Nicolae Bălan, din ale cărui cuvinte reţinem următoarele:

„Sfaturile şi îndrumările acestei gazete se vor potrivi cu trebuinţele zilelor noastre, ca să fie spre întărirea bunelor năravuri, spre povăţuire către împlinirea datorinţelor cetăţeneşti, spre buna chivernisire a gospodăriei naţionale, spre cumpăt şi cruţare în toate, spre călăuzirea tineretului, spre pacea şi buna înţelegere între toţi fiii neamului nostru românesc.

Ea va fi scrisă cu dragoste de popor, de luminarea şi binele lui — şi cu aceiaşi dragoste aşteaptă să fie primită şi cetită.

Cetiţi „Infrăţirea"

ECOURI

Mizeria în Rusia

După ultimul raport al comisiunei pentru combaterea foamei în Rusia, pus sub conducerea exploratorului Nansen, reese că pe ziua de 1 Ianuarie 1922 sunt în Rusia 33 milioane de flămânzi, din cari 19 milioane sunt într'o situaţie critică.

Organizaţia americană hrăneşte zilnic 800.000 copii iar acea de sub conducerea lui Nansen 375.000 copii şi majori.

Guvernul sovietic ajută deasemenea 2.185.000 persoane.

Alte organizaţiuni mai hrănesc încă 6 milioane persoane.

Restul de peste 22 milioane oameni sunt expuşi unei morţi sigure dacă Europa nu va trimite ajutoare grabnice.

Invăţământul în Anglia

— Calităţi şi defecte —

In cursul acestei luni s'au întrunit la Londra mai multe congrese învăţătoreşti, discutând diferite chestiuni şcolare. Majoritatea delegaţilor s'a pronunţat asupra a trei lucruri şi anume:

1. că se dă în şcolile engleze prea multă desvoltare studiului limbilor latină şi elenă, în paguba studiilor ştiinţifice, cărora li se dă puţină atenţiune;
2. că sporturile au luat o desvoltare prea mare făcându-se din ele acte de merit de prima importanţă, pe când trebue să rămâe simple petreceri între elevi, fără altă pretenţiune;
3. că orgoliul studentului englez, care în costum de atlet, declamă civis britanicus sum şi-şi închipueşte că nu mai e nimeni altul pe lume ca el, este iraţional, de vreme ce şi englezii, deopotrivă cu studenţii tuturor celorlalte naţiuni, au calităţi bune şi scăderi.

Asupra acestor trei chestiuni s'au învârtit discuţiunile congresiştilor, asupra cărora nu s'au luat totuşi nici o deciziune definitivă, rămânând ca viitoarele congrese să o dea, după o chibzuire mai matură.

Ardelenii din vechiul regat

Ziarul „Inălţarea" din Sibiu publică următorul apel:

— „Sunt rugaţi toţi Ardelenii, Bănăţenii, Bucovinenii şi cei din Crişana-Maramureş, stabiliţi prin oraşe şi sate în vechiul regat şi urmaşii lor, până la răsboiul Unirii, să binevoiască, a ne trimite câte o schiţă biografică, cu arătarea cât mai detailată a activităţii lor în regat (activitatea literară, ştiinţifică, didactică, militară, comercială, industrială, sau de orice alt fel). Se va arăta locul şi anul naşterii, studiile, când a venit în regat, funcţiunile sau ocupaţiunile şi orice alte notiţe, eventual însoţite de publicaţiuni, cărţi sau orice alt material documentar.

Aceasta în vederea publicării unei lucrări asupra activităţei Românilor de peste munţi trecuţi în ţară la care se va adăuga bibliografia şi activitatea fiecăruia,

Materialul primit şi odată utilizat se va depune în urmă la o instituţiune publică sigură spre conservare.

Totodată îi rugăm a ne arăta cel puţin le scurte notiţe şi pe alţi prieteni şi cunoscuţi, vii sau morţi, din orice timpuri. — I. Moisil, Bucureşti, Str. Romană No. 12".

Cercul didactic din Caransebeş

— Conferinţe —

SERIA II,

Dumineca dela 5—6 p. m. şi Joia dela 6—7 p. m.

Duminecă 12 Februarie 1922: Originea şi desvoltarea limbei române de I. Penţia.

Joi 16 Februarie 1922: „1821", de prof. A. Vasculescu.

Duminecă 19 Februarie 1922: „1848", de A. Vasculescu.

Joi 23 Februarie 1922: Avram Iancu, de dir. Sabin, Evuţian.

Duminecă 26 Februarie 1922: Poezia română până la G. Alexandrescu, de dir. V. Ardelean.

Joi 2 Martie 1922: Grigore Alexandrescu, de dir. V. Ardelean.

Duminecă 5 Martie 1922: Unirea şi Cuza Vodă, de profesor I. Man lescu.

Joi 9 Martie 1922: Poezia filozofică română, de profesor I. Armaş.

Duminecă 12 Martie 1922: Romantismul francez I, de profesor Sever Boşcaiu.

Conferinţa No. 1 din seria I. şi No. 4 din seria II, fiind comemorări, sunt impresionate cu producţiuni iar venitul încurs este destinat pentru ridicarea unui monument lui „Virgil Oniţiu" la Braşov, respective „Avram Iancu" la Cluj.

Preţul de intrare 2 lei. Se pot face însă şi abonamente pentru toate conferinţele la casierul Cercului didactic, prof. Remus Popa d la Şcoala normală. Studenţii plătesc 50 bani.

Observare: Conferinţele de sub No. 1, 4, 8 şi 9 din seria I, şi 2, 3. 4, 5, 6 şi 7 din seria II, se vor ţinea în sala de gimnastică a Liceului „Traian Doda" iar restul conferinţelor în sala de gimnastică a Şcoalei normale.

Teatrul românesc din Sibiu

Un mic turneu în Ardeal

Trupa de artişti de sub direcţiunea d-nei Constanţa Hodoş, a ntreprins în săptămâna aceasta, un mic turneu în oraşele Deva, Blaj, Sălişte şi Alba-Iulia, cu următorul itinerar:

La Deva: Marţi 24 Ianuarie. „Finul Coniţei", — Miercuri 25 Ianuarie „Sgârcitul risipitor".

La Blaj: Joi 26 Ianuarie „Aur": de d-na Constanţa Hodoş. Vineri 27 Ianuarie „Sgârcitul risipitor". Sâmbătă 28 Ianuarie „Suzana".

Mâine, Duminecă, trupa joacă la Sălişte, „Aur"...! apoi va urma astfel.

La Deva: Luni 30 Ianuarie „Aur"..!

Alba-Iulia: Marţi 31 Ianuarie „Aur"..! Miercuri 1 Februar „Finul Coniţei". Joi 2 Februarie „La Bal mascat".

Salutăm cu simpatie acest început şi suntem încredinţaţi că, primind o încurajare mai reală din partea autorităţilor d-na Constanţa Hodoş ar putea face mult pentru cultura românească în Ardeal.

✤ FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA" ✤

Cine guvernează astăzi

Pagini din istoria partidului liberal

Partidul Naţional-Liberal a considerat, încă din primele timpuri democraţia ca o condizământ temeinic şi al ori cărei propăşiri.

Dela început a susţinut că statul român nu poate lua fiinţă, atâta timp, cât marea majoritate a cetăţenilor, adică ţăranii, vor fi în stare de iobăgie. A dus dar o luptă înverşunată contra ideilor de păstrare a privilegiilor dorite de boieri. Printr'o continuă luptă a obţinut o treptată democratizare a tutulor legilor şi a tutulor instituţiunilor. A asigurat viaţa României în direcţia admisă de toate democraţiile lumii.

Astfel a desfiinţat boeriile şi privilegiile ce existau pentru drepturile politice, impozite, serviciul militar, etc.; a desfiinţat execuţiile silite cu dorobanţul introduse de conservatori la 1872, lăsând munca liberă; a făcut la 1864, împroprietărirea ţăranilor cu Mihail Kogălniceanu; a făcut dreptate în tocmelile agricole prin intervenţia şi controlul statului şi prin comisii la care sătenii au delegaţii lor, a format islazurile comunale şi a veghiat la păstrarea lor; a înfăptuit Casa rurală cu toată lupta îndârjită a adversarilor, — această instituţie a cumpărat şi vândut la ţărani un mare număr de moşii; — a orânduit arendarea obligatorie la săteni a tutulor moşiilor statului şi aşezămintelor de binefacere; a desfiinţat prin legea asupra trusturilor arendăşeşti specula pe care o făceau arendaşii streini cu munca ţăranilor de pe spinarea cărora făceau averi enorme.

A înfiinţat obştiile de arendare, cooperativele săteşti pe cari le-a susţinut prin toate mijloacele;

a organizat şi dezvoltat, ocrotind cu cea mai mare grije Băncile populare.

Cu ajutorul preoţilor şi a învăţătorilor, din îndemnul în deosebi al lui Spiru Haret, s'a organizat prin forţele însăşi ale ţărănimii, aşezăminte de credit şi o întreagă organizare economică rurală care constitue una din cele mai însemnate şi mai rodnice opere din toată domnia Regelui Carol şi care a contribuit puternic la îmbunătăţirea soartei ţăranilor.

Cu toate rezultatele netăgăduite pe cari le-au adus acest şir de reforme înfăptuite de guvernul liberal, în pericada 1907-1911, cu care se îmbunătăţea simţitor situaţia ţărănimii, problema agrară nu era definitiv rezolvată.

Pentru a asigura desvoltarea viitoare a neamului prin întărirea ţărănimii, partidul naţional-liberal propune în 1913 la înapoerea armatei române din Bulgaria şi înfăptueşte la 1917 şi 1918 — cu multe greutăţi şi mari lupte — exproprierea: a) a tuturor moşiilor statului şi aşezămintelor culturale şi de binefacere; b) a 2 milioane hectare din proprietatea particulară care trece definitiv în stăpânirea individuală a ţăranilor muncitori de pământ.

Aceiaşi preocupare democratică a avut-o partidul liberal şi în privinţa regimului electoral.

După războiul independenţii la 1877, se face un pas înainte prin reducerea colegiilor dela 4 la 3. In 1892 partidul liberal înscrie în programul său reforma electorală având ca scop final votul obştesc. El propune ca o reformă urgentă în toamna anului 1919 colegiul unic, adică drepturi egale patriotice pentru toţi.

In 1918 înfăptueşte reforma electorală, chemând la viaţa publică masele adânci ale poporului prin votul obştesc cu drept de vot egal, direct, obligator şi secret cu reprezentanţa proporţională a minorităţilor.

In dorinţa de a da putinţa tutulor să se folosească de binefacerile culturii, partidul naţional liberal a avut o mare grijă de şcoala poporului.

Sub guvernările partidului liberal s'au realizat progresele săvârşite în materie de învăţământ. El a înfiinţat cele mai multe şcoli rurale, cele mai multe şcoli normale pentru pregătirea corpului didactic rural, a clădit cele mai multe localuri de şcoli, a înfiinţat Casa şcoalelor care a contribuit atât de mult la răspândirea culturii în masa poporului.

In deosebire de celelalte partide care susţineau că Românii sunt incapabili să creieze singuri o viaţă economică puneau toată nădejdea în capitaluri şi iniţiative străine, partidul naţional-liberal a susţinut în toate ocaziile, cu toată ţăria dezvoltarea economică naţională a statului, mereu cu credinţa în puterile şi însuşirile proprii ale neamului.

Liberalii-naţionali au afirmat şi au susţinut că, un stat nu poate fi cu adevărat independent, decât dacă este stăpân şi

„Uniunea Maghiară“ și alegerile

— Ce scriu ziarele ungurești din Cluj —

Ziarul „Keleti Ujság“ urmărind cu cea mai încordată atențiune desfășurarea evenimentelor cari previn noile alegeri, se oprește la chestiunea devenită acum banală a „Uniunei Maghiare“, care ca o nouă forță în Stat e „chemată“ să fixeze atitudinea față de ori ce problemă și să determine viața socială a poporului maghiar.

Iată cum toată convingerea, precum și ori ce tendință de manifestație socială și cetățenească a poporului maghiar depinde de mecanizmul acestei „Uniuni“ a cărei compoziție supusă unei examinări mai minuțioase ne dă soluțiunei clară, că ea nu e nici un partid politic legal, nu e nici un „sindicat“, apărând interese de clasă, ci e un guvern al maghiarimei, care lucrează cu faimoasele „decrete legi“, face apeluri, lansează ordonanțe, dă ordine pe care poporul maghiar nu le discută, ci le execută....

Activitatea acestui „guvern“ oprită și stânjenită pentru o clipă de guvernul Averescu, azi sub noul regim își reea vechea cale, aprovizionată cu aceleași merinde, călăuzită de aceleași principii și urmărind același scop.

Aprobarea funcționării „Uniunei Maghiare“ — scrie numitul ziar — a sosit tocmai în momentul cel mai potrivit. Până azi șovăiam în nesiguranță și nu eram capabili să optăm între pasivitate și activitate, iar de acum acordându-mi-se acest drept, atitudinea poporului maghiar în alegerile noui se va clarifica de sine. Din momentul cee a sosit comunicarea oficială despre concesionarea funcționării acestei „Uniuni“, poporul maghiar va acanbona pasivitatea și având la „bază“ un principiu emanat din forța acestei „Uniuni“ își va lexecuta planul și programul eaborat de mult..

Declarația președintelui „Uniunei Maghiare“ că: „de azi nu mai e nici o piedecă ca „Uniunea„ să-și continue activitatea“ — sună asemenea unei trimbițe de alarmă, care trezește poporul maghiar din „inconștiința“ în care a căzut din „vina“ guvernului Averescan.

Șeful maghiarilor deci dă ordine dă directive, cari nu se discută, ci se execută și cari emanând din o nouă „forță“, din un „al doilea guvern“ în „Stat în Stat“ — vor creia noui factori“ în determinarea sorții „vechiului Stat român“ din care acestia s'au desprins și se vor desprinde... pentru a-și accelera pașul spre scopul urmărit...

G. B.

Preoțimea noastră și partidul național

— Un avertisment —

Ziarul „Telegraful român“, vechia foaie a Mitropoliei ortodoxe din Sibiu, publică un avertisment hotărât la adresa partidului național, din care reținem următoarele rânduri:

„Partidul național în trecut a fost întreg neamul românesc din teritoriile azi liberate, noi preoțimea ortodoxă am fost mucenicii acestui partid, jertfind averi, energie, și suferind tămnițe pentru susținerea în întregime a programului său. Am susținut partidul nu ca partid politic, ci ca totalitatea etnică care își pretindea drepturile dela un neam străin; — astăzi totalitatea drepturilor cerute de noi atunci, sânt câștigate și garantate prin statul național, deci partidul național, pierzând substratul de acțiune câștigătoare de drepturi, trebue să devie: sau un partid al țării întregite pentru aplicarea constituției, sau un puternic partid de control în opoziție. Cum e condus astăzi, nu este nici una, nici alta — ci a devenit element de neînțelegere, având în vedere aranjarea oportunistă a chestiunilor unite.

Criza politică prin care trecem astăzi, este așa de ascuțită, încât numai prin o vehementă luptă se va aplana. Noi preoțimea ortodoxă înainte de a intra în lupta care vine cu pași repezi și cu semne de furtună facem cunoscut conducătorilor partidului național, că numai pe lângă o amănunțită revizuire a conducerii vom putea să dăm partidului încrederea noastră“.

Acesta este cuvântul preoțimei noastre, apărut în însăș gazeta Mitropoliei din Sibiu.

Conducătorii partidului național să iee aminte!

Știri și fapte politice

Ziarul „Epoca“ află că în ultima consfătuire a partidului țărănesc s'au petrecut scene foarte violente.

D. dr. Lupu a susținut învoiala electorală cu celelalte partide, dar a fost învoială combătut de d. Mihalache.

Punându-se chestiunea la vot, 12 au votat pentru iar 12 contra.

In momentul acela d. Lupu a declarat că d-sa se va retrage din luptă, dacă punctul său de vedere nu este primit.

S'a ajuns atunci la formula învoielei pentru Senat cu 2 voturi majoritate.

Cei învinși au provocat un scandal indeasriptibil, și întrunirea s'a sfârșit într'o atmosferă foarte încărcată.

*

D-nii dr. Romul Marchis fost senator și I. V. Vancea fost prefect au înștiințat pe d. Oct. Goga că s'au retras din partidul poporului.

Deasemeni d. Papuc Secelea, fost deputat anunță că d-sa a demisionat dela averescani cu două luni înainte de a fi exclus din partid.

*

D. Vaida, în numele partidului național român din Ardeal va figura pe aceiași listă, în alegerile de la Senat, cu d-nii Marghiloman și Stere pentru București și Chișinău.

*

D. Marghiloman e acel om politic care, pentru a ajunge șeful partidului conservator, a dus lupta, în timpul neutralității României, împotriva războiului iar mai târziu în 1918, în înțelegere cu Mackenzen, a ales Parlamentul care a votat munca silnică pentru țărani și comisia de dare în judecată a oamenilor ce declaraseră război puterilor centrale.

D. Stere, rămas de asemenea în teritoriul ocupat, a redactat și tipărit ziarul „Lumina“, prin cari soldatul român era îndemnat s'asvarie armele din mâini și să se predea inamicului.

Cu acești doi oameni s'au înțeles acum conducătorii partidului național, din Ardeal, spre a lupta, în alegeri, împotriva partidului care a preconizat politica contra puterilor centrale și a prezidat războiul pentru desrobirea provinciei de peste Carpați.

Să se știe.

Risipa fostului guvern

Protestează... „Indreptarea“

Ziarul „Indreptarea“ denunță un caz cu adevărat scandalos de risipă. E vorba de legația noastră din Japonia, care absoarbe din bugetul statului român frumoasa sumă de opt milioane, 638.000 lei. După o comparațiune pe care acest ziar — până ori oficios al guvernului — o dă rezultă că ministrul României este plătit cu 5500 yeni lunar, al Spaniei cu 1200 yeni, al Elveției cu 1500 yeni, al Americei cu 3000 yeni, al Angliei cu 4000 yeni lunar România ține recordul dărniciei Cheltuelile celelalte sunt după acelaș ziar, iarăși enorme.

Evident că cele ce se scriu azi în „Indreptarea“ nu fac de cât să exemplifice și să confirme ceea ce am spus noi, de mult, și anume că s'a făcut un adevărat jaf în averea țării.

Dar noi mai adăogăm ceva: In timpul când se făceau aceste cheltuieli fantastice nu era la guvern partidul d-lui Averescu? Și cum crede oare „Indreptarea“ că se poate desolidariza actele unui ministru de răspunderea generală care incumbă întregului cabinet ?

Deci să fim bine înțeleși. Jafuri s'au făcut. Dar răspunderea nu cade asupra unui ministru, ci asupra întregului guvern averescan.

Situația politică în Ungaria

— Un discurs al primului ministru —

Budapesta, 24. — Adunarea națională. După închiderea discuțiunilor asupra budgetului provizoriu, primul ministru conte Bethlen, a respins acuzațiunile opoziției legitimiste, declarând că tactica lor este dăunătoare intereselor politice interne și externe ungare. Certurile continue în jurul restaurării Habsburgilor împiedică consolidarea internă și pricinuesc noui amestecuri străine. Experiențele ultimei lovituri de stat arată că Ungaria are dreptate când susține că chestiunea dinastică este o afacere internă, însă dacă se împroaștează mereu acea chestiune, aceasta înseamnă că răscolim un viespar fără a avea putința să ne apărăm împotriva viespelor. Această tactică face ca toți vecinii să se unească contra Ungariei și ea distruge în același timp frontul interior.

Guvernul declină orice răspundere cu privire la consecințele funeste ale unor atari lovituri, întru cât răspunderea trebue să cadă asupra autorilor.

Primul ministru a făcut apoi o expunere asupra situației diplomatice și militare în timpul loviturei de stat și a conchis că autorii complotului s'au gândit prea puțin la interesele vitale ale națiunei. Virtutea militară a Ungariei a fost dovedită în cursul războiului mondial, a împinge însă națiunea la un război pe trei fronturi, fără cea mai mică șansă de victorie, aceasta ar însemna un asasinat.

Platforma politicei actuale a legitimiștilor nu promite alegătorilor decât un război pe viață și pe moarte, însă moartea va fi sigură. Dacă acești domni nu-și vor reveni în fire ei vor izbuti să perpetueze împotriva Ungariei animozitatea Marei și Micei Antante, astfel că intervențiile străinătății vor deveni permanente. Legitimiștii susțin că detronarea forțată înseamnă negațiunea suveranității ungare. Primul ministru întreabă dacă se poate vorbi de suveranitate atunci, când toți și toate puterile străine ne pot sili la anumite măsuri, când țara nu dispune de mijloacele necesare pentru a-și apăra suveranitatea, când Tratatul dela Trianon impune unei părți toate obligațiunile, când celeilalte părți toate drepturile de a interveni? Suveranitatea nu poate fi salvată de cât prin unirea forțelor și prin consolidarea internă. Legitimiștii i-au mai reproșat de a fi operat în favoarea Micei Antante. La aceasta, primul ministru răspunde că nu a fost împotriva restabilirei unor raporturi mai bune cu vecinii, acțiunea sa, însă, nu a fost câtuși de puțin inspirată de ambiția de a face pe placul Micei Antante.

pe viața lui economică. Fără neatârnare economică neatârnarea politică nu este decât o iluzie spuneau ei.

Astfel la 1875 Partidul Național-Liberal înființează creditul funciar rural — prima instituție financiară curat românească — pentru a ușura proprietatea rurală care era foarte datoare și condițiile grele în care își procura banii, mai ales dela bancherii străini cari voiau să pună mâna pe pământul strămoșesc.

Această instituție s'a făcut cu mare luptă, căci celelalte partide neîncrezătoare în puterile și priceperea românului au susținut chemarea capitaliștilor străini și prezentaseră un proect de lege prin care dădeau unor societăți streine creditul rural, urban și chiar emisiunea biletelor de bancă și împrumuturile de stat.

Tot așa, când după războiul independenței de la 1877, era nevoe de înființarea unei bănci naționale, menită a emite hârtie monedă, a consolida creditul statului și a susține întreaga viață economică a țării: liberalii-naționali propun și înfăptuesc Banca Națională, o instituție exclusiv națională cu participarea Statului dar fără aceea a străinilor.

Banca națională de 40 de ani aproape a stat în fruntea întregei organizații economice a țării, ajutând crearea unei rețele financiare naționale care a dat un avânt puternic propășirei ei și a contribuit neîncetat la menținerea și consolidarea creditului statului.

Se poate spune că războiul pentru Unitatea națională s'a susținut și în cea mai mare parte înăuntru numai prin ajutorul Băncii naționale, care prin puternica ei organizare a fost în măsură, în doi ani, să împrumute tezaurul statului cu aproape cinci miliarde de lei.

Mai târziu, tot liberalii, au răscumpărat căile ferate dela germani și monopolul tutunurilor dela streini.

Astăzi când știm cu toții ce voiau să facă germanii din țară ne putem da seama, ce mare bine a fost pentru noi, că datoriile proprietății rurale au fost la o casă de credit românească, că finanțele țării erau în bănci românești și că cel mai de seamă mijloc al dezvoltării vieții economice, căile ferate, au fost ale statului român,

Alături cu băncile populare Partidul Național Liberal a înlesnit înființarea multor bănci, existând astăzi cu capital românesc, cari toate ajută cu puterile lor la propășirea economică a țării.

Paralel a înlesnit dezvoltarea industriei naționale prin legile de încurajare a industriilor și politica tarifelor vamale protecționiste.

De asemenea, în chestiunea petrolului partidul Național Liberal a socotit întotdeauna că acest combustibil de care depinde în mare parte desvoltarea industrială, căci este motorul întregii economii naționale, nu poate aparține străinilor și de aceia el a căutat mereu să-l mențină în mâinile românilor și ca vânzarea precum și exploatarea lui să fie sub înrâurirea directă a statului. In două rânduri grație politicei Partidului Național Liberal s'a scăpat bogatele terenuri petrolifere ale statului care erau să fie date străinilor, la 1900 unui consorțiu americano-german, la 1906 germanilor.

Deasupra tuturor istoria va avea să înregistreze ca cea mai mare faptă, sortită a forma gloria Partidului Național Liberal aceea de fi scos sabia în 1916, pentru ca alături de marile puteri cari luptau pentru viața liberă a neamurilor, să ducă războiul de atâtea generațiuni visat iș așteptat războiul: Unității naționale; de a fi înfăptuit unirea tutulor provinciilor românești — Basarabia, Transilvania, Bucovina sub Coroana gloriosului Rege Ferdinand; de a fi rezolvat chestiunea agrară prin expropriere; de a fi fost autor al chemării, prin votul universal, al marei mase a poporului la viața politică pentru ca singur, prin el însuși să-și deschidă drumul spre viața nouă din România mărită.

Informații

Știrile apărute în ziarele locale, cu privire la întrunirea ținută alaltăieri la Clubul național-liberal, sunt cu totul inexacte.

Cuvintelor rostite de șeful organizației li s'a atribuit un înțeles pe care nu l-au avut. Partidul național-liberal înțelege să guverneze cu ardelenii și din primul moment, lucrul a început a deveni o realitate.

■

Suntem informați că un mare număr de persoane, nerăbdătoare de a afla ce cuprinde „Cronica Clujului" pe care o va spune talentatul artist D. Mihăilescu-Brăila, în cadrul variatului program al seratei artistice-dansante care are loc astăseară 28 Ianuarie în saloanele Hotelului New-York, au asaltat redacțiile ziarelor spre a afla cine este gazetarul autor al acestei Cronici. Misterul n'a putut fi pătruns. Va fi el oare aflat astăseară.

*

„Îndreptarea" publică scrisoarea d-lui general Averescu, prin care șeful partidului poporului mulțumește membrilor pentru sprijinul dat, și le schițează principiile de care să se conducă în alegeri.

■

Generalul Văitoianu, ministru de interne, va veni, din încredințarea consiliului de miniștrii, cu un proect de lege în cel mai apropiat consiliu, relativ la suspendarea cenzurei și a măsurilor excepționale.

*

Partidul poporului a convocat pentru luni, ora 3 după amiază o adunare poporală la prefectura din Cluj. Convocarea e semnată de d-nii Groza și Joga. La întrunire i-au parte toate organizațiunile din Banat Crișana pentru ca să aducă hotărârea definitivă privitoare la alegeri.

*

Comisia pentru anchetarea neregulilor din Basarab a compusă din generalul Popana și trei doctori a înaintat astăzi raportul din care s'a constatat patru cazuri de omucidere. Soldații au declarat ca cei patru evrei uciși au căutat cu orice preț să treacă Nistrul împotriva regulamentului.

■

O circulară a ministrului de externe anunță că vitele ce vor trebui exportate să fie ținute în observație veterinară 15 zile iar transportul vitelor nu se va face decât cu trenul pentru că în caz când s'ar face pe jos ar fi nevoe de o nouă observație veterinară.

■

Baia de aburi Diana este deschisă Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru bărbați; Miercuri, Vineri pentru femei. Băi sunt zilnic afară de Luni. 33

Din cauză că sala Primăriei este neîncăpătoare, s'au luat măsuri ca aniversarea de trei ani de la preluarea imperiului român în Cluj se va face în sala festivă a Prefecturei.

■

Membrii „Reuniunei" notarilor comunali și cercuali din jud. Cojocna va ține la 30 Ianuarie orele 10 a. m. o adunare generală în sala mică a Prefecturei.

La ordine va fi:

1. **Înființarea tipografiei comunale.**
2. **Redactarea revistei „Administrația Română" în 2 limbi, română și maghiară.**

■

Eri seara la sediul Reuniunei Comercianților, Industriașilor și Meseriașilor Români, (Palatul Banfy) sa întrunit noul Comitet convocat de cât e actualul președinte Dl Sever Pop și s'a constituit în modul următor: sa ales cu unanimitate ca vice președinți; la comerț Dl Ionel Aldica la industrie Dl Romanovici la Meserii Dl Teodor Orean Secretar-general Dl Victor Iliescu, secretar ajutor Dl Petric ș, Casier Dl Vasile Bindea și Cenzorii dnii Petre Pop și Emil Blaga.

Trecându-se la ordinea de zi s'au dezbătut chestiuni importante de organizare și breaslă, formându-se și un comitet restrâns pentru aranjarea unei petreceri în folosul Reuniunei.

De asemenea Comitetul în unanimitate a cooptat în sânul său ca membru pe d-l profesor Anton Domide, cunoscutul luptător pe terenul cultural și economic național.

■

Comisiunea de pe lângă direcțiunea regională c. f. r. pentru repartizarea vagoanelor, dorind a stabili cota pentru întreprinderile industriale, acestea sunt rugate ca de urgență să înainteze inspectoratelor industriale regionale nevoile ce au pentru materii prime, combustibil, produse fabricate, etc. și cari sunt a se încărca în stațiunile din direcțiunea l. c. f. r.

*

Camera de comerț din Arad a primit ieri de la ministerul de comerț proiectul relativ la Camerile de comerț, cerând avizul Camerii.

Pentru discutarea acestui proiect Camera de Comerț a convocat o întrunire a experților din localitate, care va avea loc în zilele apropiate în localul Camerii de comerț.

Au fost invitați ca experți la această întrunire d-nii Nasta directorul sucursalei Băncii Naționale dr. N. Marcuș directorul Băncii Românești, I. Moldovan, directorul „Arădanei", Ilie Pap, directorul sucursalei Băncii Centrale, De Ideriu László, directorul sucursalei Banca Marmaroch, Andrei Adler, Gavrila Fehér, Iuliu Fodor, Radu Fargo, Alexandru Goldschmidt, Bartolomei Hargittay.

*

Fostul sub-șef la Siguranța din loc, d. Gheorghiu depus pentru abuz de putere și șantaj a mai multor negustori din localitate, a fost pus în libertate pe o cauțiune de 30 de mii lei.

Procesul său va fi judecat în primele zile ale lunii Februarie

*

Expoziția și târgul de vite din Dej va avea loc în ziua de 27 Februarie a. c.

■

D. Al. Iacob, agronom regional la Lipova (Timișoara), a fost destituit, pentru luare de mită, modificări de hotărâri și părtinirea proprietarilor în dauna sătenilor.

■

Lucrările comisiunei pentru delimitarea frontierei dintre noi și Jugo-Slavia au fost terminate.

Granița cum fusese fixată prin tratatul de la Sevres, a suferit ușoare modificări grație căror România câștigă 4500 jugăre de pământ.

Noi am dat sârbilor comunele Gaiul mare, Surianul sârbesc și Crivabara nemțească; în schimb am primit comunele Ciorda și Beba, românești și Pesta-Kerestur ungurească.

■

Cele mai frumoase bijuterii și cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Rațiu Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

■

Grădina de iarnă a Hotelului Central s'a redeschis pentru publicul de elită. Bucatărie de lux de primul rang. Băuturile cele mai alese. În fiecare seară concert. III-622

■

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 a. m. Str. Iuliu Maniu 40. 898

■

Intreprinderea Română Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalații de lumină, transmiterei de forță, sonerii, telefoane, în depozit becuri de orice format. Proiecte și devize gratuit. 1116

■

In atențiunea colecționarilor de timbre 1013

Locul de întâlnire al tuturor colecționarilor e la Cafeneaua

EUROPA

în fie-care zi dela 5—8 p. m

Dacă dorești să cumperi

MOBILE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely și Réti

Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acții.

Cetiți „Infrațirea"

Scrisori din Brașov

Senzația Brașovului: o tragedie. — Brașovul politic. — Un „Sămănător" de otravă.

Despre recenta tragedie din Brașov s'a scris în acest ziar. Împotriva dorinței celui dispărut în împrejurări atât de dramatice lumea brașoveană menține în saloane, în cafenele, în conveniri conversația asupra acestui subiect senzațional.

Un ziar local servește avida curiozitate a saloanelor brașovene cu o scrisoare, care implicând în ițele dramei o doamnă din o bună familie brașoveană, lasă loc celor mai întinse și multiple presupuneri și combinațiuni.

Lumea din oraș e fericită, în sfârșit. Subiect de umanism înfiorător în cele mai sinistre cadre dramatice, desvoltat în imediata apropiere, misterul tainei pe jumătate desvăluite, satisfacția că se vorbește de o „bună prietină" a societății de elită, posibilitatea nemărginită de a compătimi pe unii sau alții din actorii dramei, sau de a arunca în juru-le cu precepte de înaltă morală, toate dau senzației zilei un farmec esclavant. Inaltele doamne se încaldă în mantia unei virtuți intangibile, și prozează ... captivant.

Deci Brașovul femenin fierbe. Toți nervii încordați în fața mare ui moment: ocazia de a poza.

Mai de mult, o Doamne, mai de mult lumea rămânea mută în fața patimilor răscolite de violența unei fatalități și un „Dzeu să-i ierte" ar fi fost singurul și cel mai adânc simțit comentar.

Azi?.. O lugubră ocazie de a poza.

■

Brașovul politic momentan e încă în mânile secsului tare. Numai mai târziu în preajma campaniei electorale se va mobiliza și elementul secsului frumos.

Brașovul politic se trezește din letargia inerentă pânzelor dintre diversele alegeri. Se apropie alegerile? Ei bine, se trezesc peste tot interese vădite față de binele țării, neamului, orașului sau județului. Sărbătorile Crăciunului, Anului nou și zilele onomastice au dat prilejuri fericite pentru uitate manifestări de dragoste, prin cărți de vizită cu cele mai cordiale felicitări.

Cu sau fără prealabile pregătiri se anunță candidații de deputați și de prefect. Actualul prefect a pornit la București. Șeful organizației locale și județene a partidului liberal așteaptă denumirea de prefect, care va apărea poate înaintea acestor șire. Este simpaticul și harnicul tânăr medic Dr. Al. Sulica. Brașovul îl va primi cu bucurie.

In sânul partidului național se văreşte o nervozitate nerăbdătoare. Alegătorii partidului se uită împrejur și-și caută steagul. Mai există el, și cine-l poartă? Vechiul stegar, păr. protopop Saftu, poate în urma proiectei sale avansări în scaunul de episcop militar pare a simți o oarecare eversiune față de obicinuitele adunări ale partidului.

*

Da, și pe lângă senzațiile sociale și politice, Brașovul mai are una: un oaspe nepoftit, care a atras de la asupra-i câteva fulgere strașnice dela București și Sibiu.

Este păr. I. Podea, fost administrator protopopesc în America, un temperament de revoluționar bisericesc.

In revista-i „Sămănătorul" scoasă din propria-i sărăcie, cum mărturisește, se ridică cu un curaj impetuos împotriva stătătorilor dela noi, atacând cu o morbidă îndrăjneală mai ales altarul, al cărui slujitor este și voind nici mai mult nici mai puțin decât aruncarea în camera de vechituri a întregului organizm bisericesc păstrat între secularele frământări ale neamului nostru printr'un sfânt tradiționalism legat de firea sufletului nostru și înlocuirea lui cu eforturile de utopii ale „neomalturianismului" sau cutăror secte ale unei lumi streine, ca cerul de pământ, de noi.

Revoluționismul american al păr. Podea, este menit a rămânea sterp în bătrânele ziduri ale cetății de sub Tâmpa.

Din București păr. arhimandrit Iuliu Scriban, eruditul cleric s'a ridicat împotriva ultramodernului dela Brașov. Iar din Sibiu oficiosul mitropoliei ortodoxe proscrie neastâmpăratul „Sămănător" care pentru numărul viitor anunță un articol intitulat: „Nelegiuirile mitropolitului primat dr. Miron Cristea". Senzație în stil american de un gust desgustător.

*

Iar pe Tâmpa, deasupra piedestalului rămas din statuia lui Arpad, care avusese imprudența să întoarcă spatele-i de piatră României vechi, fapt pentru care a fost destituit din înaltu-i post de veghe, trâmbe de nori în tunecoși se lasă continuu asupra bătrânului oraș al „Coroanei" umbrind și mai mult întunerecul dintre ziduri, care va domni cât timp în mijlocul satelor din juru-i, toate iluminate electric, singur orașul luminei va mai rămânea neluminat.

Și poate încă mult timp, căci cu toți pașii pregătitori, se spune, (și în Brașov asta-i mare vorbă) că sunt și oameni, cari au tot interesul să rămână neluminați.

Rust.

A sosit din Elveția un nou transport de

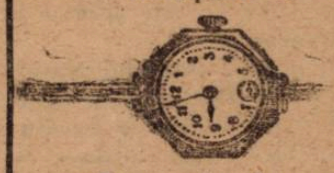

Ceasornice de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyő și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii

916 **Telefon No. 350**

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 3

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 m. p.

Stelian Russo inventatorul maşinei de votat a fost primit zilele acestea de către M. S. Regele, căruia i-a explicat sistemul de funcţionare a nouei maşini.

*

Prinţul Nicolae a sosit la Bruxelles şi a fost primit cu mare pompă de Suveranii Belgiei.

*

La procesul comuniştilor s'a continuat cetirea ordonanţei definitive până la pagina 40. Ordonanţa se va sfârşi Luni. Avocatul Crătunescu a cerut Presedintelui o îmbunătăţire a traiului acuzaţilor, în caz contrar toţi cei 250 acuzaţi vor declara greva foamei.

*

Ziarele comunisto-bolşevice susţin că partidul liberal intenţionează mărginirea drepturilor politice ale evreilor. Aceasta este o minciună sfruntată în vederea alegerilor. (In realitate partidul liberal e acela care a dat dreptul de vot evreilor. N. R.)

*

Consiliul de miniştri a hotărât ca chestiunea chiriilor să nu fie rezolvată prin decret-lege. După propunerea ministrului de justiţie s'a hotărât instituirea unei comisiuni care să studieze alcătuirea unui proect de lege. Acesta va fi depus în Parlament, stabilind equitabil condiţiunile prelungirei termenelor.

„Monitorul Oficial" publică din nou decretul de dizolvare a Parlamentului pentru îndreptarea eroarei cu scăparea din vedere a decretului No. 1460 din 2 Aprilie 1920. Se ştie că eroarea a fost exploatată de o anumită presă, spunându-se că a fost intenţionată.

*

„Gazette de Prague" scrie un elogios articol despre guvernul Brătianu spunând că excelenta organizare a partidului liberal va salva ţara din situaţia critică în care a adus-o partidele oamenilor noui.

Puterea sa face să se aştepte dela el ameliorarea administraţiei şi soluţia dificultăţilor financiare.

*

Eri la ora 3 p. m. s'a întrunit comitetul electoral al partidului liberal. La această întrunire au participat toţi membrii guvernului.

*

Comitetul inspectorilor generali ai armatei sub preşedinţia d-lui I. I. C. Brătianu în şedinţa ţinută la ministerul de război a hotărât discutarea nouei legi militare.

*

Eri a avut loc la biserica Domniaţă Bălaşa căsătoria d-lui George Brătianu fiul d-lui prim-ministru cu d-şoara Elena Sturza. Binecuvântarea a fost dată de Mitropolitul Miron Cristea.

Guvernul se ţine de vorbă

Pedepsirea abuzurilor. — Repararea nedreptăţilor. — Desfiinţarea sinecurilor.

In declaraţia pe care guvernul d-lui Brătianu a adresat-o ţărei în ziua venirei lui la cârmă se spunea că „Se vor lua măsuri energice împotriva tuturor abuzurilor săvârşite, cari au adus statului tâ ea pagube de ordin material şi moral".

Astăzi se poate vedea că opinia publică nu se află în faţa unor vorbe goale fiindcă ministerul de interne, a trimes la parchete toate dosarele administraţiilor unde se crede şi se ştie că s'au comis incorectitudini şi abuzuri.

Până în prezent gestiunile prefecturilor şi primăriilor din: Dorohoi, Roman, Durustor, Tulcea, Hotin, Dolj şi Tecuci sunt cercetate de justiţie.

S'a numit de asemenea o severă anchetă pentru cercetarea neregulelor comise la comisia de contingentare de pe lângă ministerul de interne. După ce raportul acestei comisiuni va fi întocmit, cazul se va deferi parchetului de Ilfov.

Si, dl ministru de interne, a spus următoarele într'un comunicat oficial adresat publicului.

„In dorinţa sa de a stabili, odată cu adevărul, şi responsabilităţile celor cari s'au făcut vinovaţi de fapte ilegale şi necorecte, ministerul nu va da înapoi, ori cari vor fi pe soanele".

Guvernul d-lui Ion I. C. Brătianu ştiind că sub fostele regimuri s'a împărţit pământul agenţilor politici şi dezertorilor cari nu meritau să'l aibă, a declarat că va desăvârşi pentru ţărani aplicarea reformei agrare şi va veghea la îmbunătăţirea stării lor materiale, culturale şi morale.

După consiliul de miniştri care s'a ţinut aseară, s'a dat un comunicat în care se spune:

„Comisiunile de revizuire înfiinţate de guvernul trecut pentru refacerea erorilor s'au nedreptăţilor survenite cu prilejul improprietăririi, nefiind contitulte cu toate garanţiile de nepărtinire necesare, guvernul a hotărât:

1. Revizuirea constituirei acelor comisiuni.

2. Până la restabilirea lor cât mai neîntârziată, su pendarea lucrărilor pentru a putea fi continuate şi desvârşite în adevăratul spirit de reparaţiune a acelor nedreptăţi şi erori.

3. In ceea ce priveşte aplicarea legei agrare, guvernul a luat măsuri eficace pentru accelerarea aplicărei ei".

*

Tot în declaraţiunea guvernului d-lui Ion I. C. Brătianu s'a spus: ca se va pune capăt risipei banului public prin economii şi se va restabili echilibrul budget ar.

Ca un început al acestor economii, au fost rechemate în ţară mis unile costisitoare dins răinătate. Ministerul de finanţe a cerut un tablou al tutulor funcţionarilor intraţi în administraţia statului de la 1919 încoace şi a ordonat să nu se mai plătească ore suplimentare.

Fiind-că unele ziare caută să insinueze că guvernul ar avea intenţiunea să realizeze economiile anunţate numai pe spinarea funcţionarilor, e nevoe să-se ştie că măsurile ce se vor lua vor fi tocmai în interesul şi folosul acestei clase.

Guvernul va înlătura, după avizul directorilor de servicii, pe toţi sinecuriştii şi pe toţi funcţionarii inutili birourilor în cari se află.

Din articolismul „Patriei"

— Un răspuns —

Ziarul „Patria" amestecă într'un chip neaşteptat de ireverenţios Coroana în luptele politice. După ziarul intitulat al partidului naţional, schimbarea de regim s'ar fi făcut pentrucă Regele a voit să salveze partidul liberal, şi pe acest ziar „îl doare sufletul că în această luptă legitimă va fi adusă volens-nolens Coroana".

După ce face aceste declaraţiuni, ziarul care se crede de sigur autorizat a vorbi în numele partidului naţional, adaugă că sunt şi alte partide dinastice în România nu numai cel liberal. Dacă însă, dinasticismul lor se manifestă în chipul cum discută „Patria" atributele şi influenţa Coroanei, de sigur că el este foarte şubred!

Dar ni se pare curios ca ziarul „Patria" să se creadă în drept de a se face apărătorul dinastiei când o cunoaştere ceva mai profundă a lucrurilor din vechiul regat ar fi putut duce la încheierea că partidul liberal n'are nevoe de lecţii, de sfaturi sau de critice asupra chipului cum el înţelege a susţine instituţia noastră dinastică. Dar nu este pentru prima oară când „Patria" vorbeşte de lucruri ce nu le cunoaşte şi îşi arogă drepturi şi situaţiuni ce nu i se potrivesc.

Plecând în străinătate
primim comenzi de

PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner
cu preţul original al fabricelor, primul şi cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbam piane vechi cu pretul cel mai mare. Comenzi primim până în 10 Februarie 1922.
I. TRISKA Cluj, Str. Saguna (fosta Bartha M.) No. 14.

TELEGRAME

Apanajul lui Carol de Habsburg

Praga. — După „Tribuna" delegaţii statelor succesoare vor avea la sfârşitul lui Ianuarie o consfătuire la Paris asupra apanajului exregelui Carol. După acest ziar guvernul cehoslovac a declarat ca nu-şi ia nici o obligaţ une materială faţa de fostul rege. (ATR Rador.)

Incidentul dela Sebenico

Belgrad

Primul ministru Pasici, răspunzând în şedinţa de ieri a Scupcinei unei interpelaţii, a declarat, că a delegat o comisie pentru anchetarea incidentului dela Sebenico şi că în baza raportului va face cunoscute cauzele incidentului. Cât despre frontiera albaneză a declarat, că cu sprijinul Italiei Albania a izbutit să recâştige câteva comune, speră însă, că aceastea vor fi retrocedate jugoslaviei. Comisiunea a luat cunoştinţă de declaraţiunea preşedintelui consiliului.

*

Germania şi Conferinţa dela Genua

Berlin.

Cancelarul Wirth a făcut în Parlament o expunere detaliată cu privire la conferinţa dela Genua şi a spus că delegaţii germani se duc acolo cu ferma credinţă, că vor putea să facă pe francezi, să primească propunerile Germaniei, care este gata să facă cele mai mari jertfe şi va aduce un proect pregătit despre modul cum Germania va putea reface ţinuturile franceze devastate.

Rusia la Conferinţa dela Genua

Paris.

Ziarele anunţă că State'e-Unite nu vor lua parte la conferinţa dela Genua de cât în cazul când Rusia se obligă să demobilizeze armata roşie.

*

Moscova

Trotski a declarat că invitarea Rusiei la conferinţa dela Genua, înseamnă recunoaşterea sovietelor de către Europa.

Apropiata criză de guvern la Praga

Viena

După ştiri din Praga cercurile politice afirmă că primul ministru Beneş va demisiona şi va ceda locul lui Svehla şeful partidului agrarian.

O delegaţiune Ucraineană face cumpărături de cereale în România

Ni-se anunţă din sursă autentică, că zilele aceste va sosi la Bucureşti o delegaţie Ucraineană pentru a face cumpărături de cereale în vechiul Regat.

Turburări la Viena

Viena

Turburările de eri s'au repetat şi astăzi. Funcţionarii publici au manifestat împotriva guvernului cerând să li se mărească salariile.

Eri mai multe mii de manifestanţi s'au dus în faţa parlamentului strigând „la „eşafod cu Gurtler". Mulţimea a căutat să intre în parlament dar n'a putut, poliţia luând cunoştintă imediat despre manifestaţie a ordonat închiderea tuturor băncilor şi localurilor publice.

Guvernul a satisfăcut pretenţiunile manifestanţilor şi au urcat de 6 ori salariile. Astăzi se aşteaptă demisia lui Schobert.

Regele Greciei n'a abdicat

Paris 27 Ian.

„Reuter" anunţă, că Legaţiunea Greacă din Paris a desmintit ştirea, că Regele Constantin al Greciei a'r fi abdicat.

Şease milioane de franci pentru întreţinerea exregelui Carol

Paris, 27 Ian.

Din Paris ni-se comunică, că Consiliul Ambasadorilor în ultima lui şedinţă sa ocupat de chestiunea întreţinerei exregelui Carol.

Consiliul a hotărât cu unanimitate, că statele succesorii a vechei Monarchii să pună la dispoziţia lui Carol 6 milioane de franci francezi annal.

Reforma electorală în Ungaria

Budapesta

După reforma electorală supusă acum Parlamentului votul va fi secret la oraşe, lăsate deschis, iar în trei circumscripţii din capitală se va face cu liste.

Conferinţa dela Genua

Paris

Prim ministrul Poincaré a declarat că înainte de a se decide să meargă la conferinţa dela Genua va discuta cu aliaţii condiţiunile ce trebue puse Rusiei şi Germaniei pentru a lua parte la conferinţă.

*

Roma

Cicerin a adresat guvernului italian o telegramă cerându-i lămuriri privitor la programul conferinţei dela Genua.

1 Articol Mondial !

LUXOR'S CORON BLUE

1357

Coţcă engleză indispensabilă la văruit şi albăstrit. — I-a calitate. — 1 ladă 32 pachete. — 16 pachete, de 1/4 kgr. şi 16 pachete de 1/8 kgr. — 129 bc. pentru 200 Lei trimite prin poştă:

Fabrica chimică „LUXOR" Cluj

Telegram: Luxor, Cluj.
Telefon: 12-97. En gros!

In sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne

CZINK

CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

Voești să trăești o sută de ani în sănătate?

Folosește spirtul sărat „DIANA“

1230 **Nu primi imitațiuni!**

Cea mai distinsă marcă **„Coniac Medicinal Marty“ Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

Depozitul Central: 1290

Tungsram s. a.

Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

Mare destacere

Articole de modă pentru dame

1238

Prețuri reduse la

GRÜNWALD ȘI STEINER

CLUJ, Piața Unirii 12.

Industria Sârmei S. A.

Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuța postală 12).

Telefon: 347.

Adrs. telegr: Ferrum.

Fabrica: Ghiriș-Arieș (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.

Produce zilnic 2 vagoane sârmă și cuie.

Intreprindere de transport

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 28. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 1328

Bitumul Matitza S. a.

Capital social Lei 6.000.000

Centrala București.

FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I

Telefon 10-09.

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolație** la case, acoperișe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.

Material totdeauna la magazie. 1293

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.

1393 **Economie**

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi.

Văd. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Moților No. 7

L. C. Hardtmuth si Karol Majers fii.

S'a deschis marele

magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

Raporturile noastre cu Cehoslovacia

— O sărbătoare a comerțului la Praga —

Consiliul de administrație al târguli de mostre din Praga a dat un banchet în onoarea legațiunei României. Asistau membrii consiliului de administrație, reprezentanții presei, ai ministerului de comerț și ai organizațiunilor comerciale și industriale.

D. V. BOHAC, președinte al Consiliului de administrație al târgului de mostre, începând seria discursurilor, prezintă omagiile sale reprezentanților legațiunei României. Mulțumește din toată inima pentru concursul dat în toate împrejurările și în acțiunea continuă de legătura și cunoașterea reciprocă a țărilor amice România și Cehoslovacia. Mulțumește de asemeni în numele întregului consiliu atașatului comercial pe lângă legațiunea României la Praga, care prin munca sa încordată a dat un ajutor neprețuit înaltului scop urmărit, de a strânge din ce în ce mai mult relațiunile economice ale acestor două țări megieșe, rugându-l să primească ca semn de atențiune specială din partea consiliului de administrație ca amintire statuia în bronz a lui Goerge de Podebrad, primul rege al Boemici.

D. JAN VOTRUBA, președinte al asociațiunei de export și vice-președinte al Consiliului de administrație al târgului de mostre, exprimă părerea de rău de a nu avea în mijlocul celor prezenți pe d. Constantin Hiott, ministrul României la Praga, și pentru a sfârși fraza, roagă pe cale telegrafică să i se exprime din partea tuturor celor de față cele mai sincere și devotate salutări.

D. DR. CONST. FLONDOR, însărcinatul de afaceri al legațiunei României, mulțumește domnilor Bohac V. și Votruba Jan pentru călduroasele cuvinte adresate legațiunei României, îi felicită pentru marile succese obținute întru cimentarea relațiunilor economice cehoslovaco-române.

D. SVATEK, președintele „Asociațiunei presei” a Republicei cehoslovace, ia parte din toată inima la această frumoasă serbare și spune că presa trebue să lucreze mână în mână cu industria și cu comerțul. La orice manifestațiune de acest fel, ca expoziții, trenuri de mostre, etc. terenul trebue să fie pregătit mai întâi prin presă și de aceea pentru viitor (înainte de a procoda la facerea Micei Antante a Presei) se va pune în legătură cu colegii și prietenii săi, președinții Sindicatelor presei din România, pentru a discuta această importantă chestiune.

D. INGINER JAN DVORACEK spune că trenul-expoziție care a colindat România este prima încercare de aplicare efectivă și reală a convențiunei comerciale româno-cehoslovace, încheiată anul trecut. In ceeace privește raporturile economico-industriale, declară că Cehoslovacia nu urmărește un imperialism industrial, ci să ajute pe amica sa România în desvoltarea ei industrială.

Ca încheere, d. JAN VOTRUBA spune: „Nu pot încheia banchetul de astăzi fără de a comunica îmbucurătoarea veste, ce mi-a fost transmisă de către d. Flondor, însărcinat de afaceri al României, adică: logodna Regelui Alexandru cu Principesa Maria a României. (Toată lumea se ridică în picioare). Văd în cununia viitoare a vlăstarului unei case regești slave cu o principesă română un eveniment de mare importanță. Imi permit a-mi manifesta singura dorință ca acest eveniment să aibă marea sa importanță întru conlucrarea economică a celor două mari state de pe malurile Dunărei cu Republica cehoslovacă, făcând astfel o puternică uniune economico-comercială.

Citiți Pag 8-a,

Principele Carol la Atena

La Atena se fac mari pregătiri pentru primirea principelui Carol care vine la Atena pentru câteva zile, împreună cu principesa Elena și cu principii moștenitori ai Greciei.

Consiliile comunale din orașele Atena și Pireu au afișat apeluri către populație, prin care îndeamnă la o călduroasă primire. O escadră navală va întâmpina pe oaspeți în largul mării.

Familia regală și consiliul de miniștri vor fi la debarcader. Consiliul comunal al Atenei, miniștrii streini și înalții demnitari în frunte cu înaltul cler vor întâmpina oaspeții în gara Omonia. Un Te-Deum se va oficia în catedrala din Atena, după care va avea loc o revistă militară.

Ziua sosirei se va anunța ulterior.

Răspândiți „Infrățirea“

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CĂUTĂM un instructor de limba română să știe și ungurește Fabrica de Tâmplărie str. Bariţiu 28. 1420

CĂUTĂM portar la fabrică, cu familie mică. Fabrica de textile „Țesătoria Ardeleană" Piața Mihai Viteazul 19. Tornavivoda. 1418

DAU OARE de limba germană și română. Adresa la ziar sub German

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE villă modernă cu grădin , cumpăr torul se poate muta imediat Adresa Francisc Wagner str. Izabella No. 3. 1422

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Corespondențe:

DOMNIȘOARĂ funcționară de stat orfană, bogată dorește corespondența cu un tinăr pentru eventuala căsătorie. În vederea că lipsei de locuință confortabilă s'ar prefera dacă tinerul ar avea și locuință. Răspund numai scrisorilor serioase, adresate la Adm. Ziarului sub numele de „Cleopatra".

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de servicii etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Mare desfacere de 1087

Jucării pentru copii

mărunțișuri, tricotage, modă pentru domni, articole de lux și de modă la:

Ludovic Albisy

Calea Victoriei No. 10.

Anunț.

Aduc la cunoștința On. Public că în Restaurantul meu din str. I. Maniu No. 6 se găsesc cele mai gustuoase mâncări calde și reci tot felul de băuturi și cafea cu lapte de bivoliță. Abonamente se primesc. Mâncarea se duce și acasă. Dejun prânz și cină 19 Lei,

Rog sprijinul On. Public,

1408-III CASIAN PASCU

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funcționarii publici și particulari; precum și familiile lor. 1253

„ALBINA"

institut de credit și de economii, centrala Sibiu.

◆

FILIALE: BUCUREȘTI, BRAȘOV, CLUJ, DICIO-SÂNMARTIN, LUGOȘ, MEDIAȘ, TÂRGUL-MUREȘ și TIMIȘOARA.

Magazine de mărfuri și întrepozite: CLUJ.

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar din Ardeal. Se ocupă cu tot felul de operațiuni bancare, are legături directe cu cele mai însemnate orașe din Europa și America.

Cine vrea să'și plaseze sigur și rentabil capitalul să se grăbească a participa la noua emisiune a băncii „ALBINA".

Ultimul termen de subscriere este 31 Ianuarie 1922. 1417

In atenţiunea exploatoarelor industriale şi exploatoarelor comune!

Oferim pentru furnizare promptă:

Carbuni de ocnă prima calitate din valea Jiului.

Cărbune de piatră Oligocenic având 5000 calorii cu lustru negru în bucăți potrivit și pentru încălzirea locuințelor, tot calitatea aceasta și de ocnă.

Mai departe: pentru cazane mai mari, mori, fabrici de spirt și cărămizi cărbune brun de ocnă și în bucăți având 3400 calorii,

Despre vagoane și permisuri ne îngrijim noi.

Adresa telegrafică: „Recomp". ☎ Telefon interurban: 130

Anton Reck și Soțul mari comerdianți de cărbuni Cluj, Strada Izabella No. 5. 120

SOBARI

pentru lucrări în cachle faianță.

INSTALATORI

pentru apă, gaz, Electriciani

caută

Soc. Titania Brăila

Str. Galați 2. 1431

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă execută cu prețuri avantajioase

Salonul de modă alui

Wartenberg

Cluj, Calea Victoriei 13 1275

fostul conducător al salonului de modă „Venus"

Doamnele și Domnișoarele care țin să aibă un obraz alb și curat să întrebuințeze în toate zilele numai

CREMA, PUDRA și SĂPUNUL

— FLORA —

Aceste produse renumite sunt cu totul nevătămătoare de oare-ce nu conțin plumb, mercur, bismut sau vre-o altă substanță vătămătoare.

LAPTELE de Crin FLORA

dă o albeață uimitoare obrazului, brațelor și decolteului fără a fi vătămător.

PASTA de DINȚI BUCOL

întreține higiena gurei albeste dinții și îi fereste de boală.

Representant și Depozit General

S. LINDENBERG Bucuresti, Str. Stelia 23. 1366

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri

Constanța-New-York

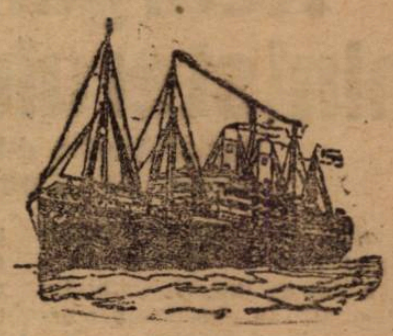

Vaporul Transatlantic de lux

CONSTANTINOPLE

pleacă

la 9 Februarie 1922 st. n. din portul Constanța direct New-York

După vaporul Constantinople urmează a pleca următoarele vapoare „KING ALEXANDER" „Megali Hellas" și "THEMISTOCLES"

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteză mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de ciasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCURESTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascăr Catargiu No. 28.
902 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

1893 S'a deschis!

Salonul Central de manicur pentru Dame

CLUJ, str. Regele Ferdinand 13 (în curte).

Péterfy Juliska

execută personal spălatul părului și toate lucrurile de branșa aceasta. Cumpărăm păr căzut și tăiat!

1326 Radio 1831

Adalbert Fischer & Comp. Cluj

Calea Regele Ferdinand (Ferenc József-u.) Nr. 61

Fabrică de mobile, magazin de mobile și atelier de tapetărie.

Fondat la anul: 1900.

Aranjamente pentru dormitoare începând cu Lei 4500·—

1326 Radio 1831

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 248.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Márton ffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu prompt.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare întreprindere de acest soi din întreaga Românie, având centrala la București și prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

In ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7**

se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate. preparate în sistem de Praga.

1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiseril și gelatine cu carne

Reclama este sufletul comerțului

Noul guvern la lucru

Reorganizarea ministerului muncii

Declarațiunile d-lui G. G. Mârzescu: un „Cod al muncei".

D-l Gh. Gh. Mârzescu ministrul muncei și al ocrotirilor sociale a dat un interview ziarului „Universul" în chestiunea reorganizării administrative a departamentului domniei-sale și în acea a alcătuirei unui cod al muncei.

Reorganizarea departamentului muncii constă în descentralizarea actualului minister prin trecerea direcțiunii muncii la ministerul de industrie și comerț, care se va intitula, desigur și al „muncii."

Exclusă această direcție, celelalte direcțiuni: asigurările sociale, asistență, etc., la care s'ar adăuga instituțiunile sanitare, vor forma un tot, sub denumirea de „ministerul sănătății publice."

Cooperația orășenească va fi unificată cu cea sătească, iar învățământul technic industrial va trece la ministerul instrucțiunii.

„Serviciul plasării — spune apoi d-l Mârzescu nu a funcționat în mod satisfăcător. Pe viitor, pe lângă camerele muncii și în urma organizării pe care intenționez să i-o dau, cred, că va corespunde menirei pentru care a fost înființat.

In ceeace privește serviciul de inspectorat, numărul inspectorilor, fiind prea mare, va fi redus, iar cei ce vor rămâne, vor fi pregătiți pentru adevărata lor chemare. In forma actuală el nu mai poate fi menținut."

Venind la adevărata reformă, concepută de d-l ministru Mârzescu, adică la alcătuirea „Codului Muncii" d-sa spune:

— Pentru înfăptuirea acestei mari opere legislative muncitorești mi-am asigurat concursul specialiștilor în materie.

In curând voiu numi trei comisiuni ce se vor ocupa prima: cu chestiunile de muncă, a doua ca asigurările muncitorești și a treia cu problema asistenței sociale. Fiecare comisiune va elabora și proectele de legi necesare.

In linii generale, codul muncii va cuprinde trei mari capitole: 1. învoelile de muncă, 2. ocrotirea muncii și 3) organizarea ei.

Învoiala de muncă poate fi individuală sau colectivă, și este ceeace, cu alte vorbe, se numește convenție sau contract de muncă.

— „Ocrotirea muncii privește protecțiunea femeilor, copiilor și va fi în legislația noastră națională, desvoltarea principiilor adoptate la conferințele internaționale de la Washington, Genua și Geneva.

Marele capitol privitor la organizarea muncii va cuprinde principii legislative referitoare la sindicate, plasare, camerele regionale de muncă, consiliul superior al muncii și inspectoratul.

Toată legislația muncii se bazează pe relațiile dintre cei trei factori: capitalul, munca și competința technică. Prin acest cod, înțeleg un complex de legi muncitorești care să satisfacă, mai ales, raporturile ce există între acești trei factori pentru desvoltarea economei naționale și asigurarea producțiunii și ordinei sociale."

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Mari zăcăminte de lignit lângă Lipsca

Cea mai mare mină de lignit din lume

La Boehlen, lângă Lipsca se deschide acum o mare mină de lignit, care este una din cele mai colosale și mai productive din lume.

Zăcămintele cuprind o suprafață de 12 chilometri pătrați și vor trece zeci de ani până vor fi complect exploatate. Bogăția de cărbuni se prețuește la 250 milioane tone. Se socotește cu o producere zilnică de 7 mii tone sau 7 sute vagoane.

Exportul de valută

Comisia superioară de valută a hotărât să nu mai acorde nici o autorizație de export de valută de franci francezești și elvețieni de lire sterline și italiene și de dolari, decât cu certificatul Camerei de comerț că solicitatorul e comerciant de profesiune și pe baza facturilor de comenzi efective în străinătate.

Comisia va interveni și la direcția generală P. T. T., să ia măsuri ca scrisorile cari conțin cecuri, devize și alte hârtii de valoare în valutele sus amintite, să nu fie expediate decât cu autorizația prealabilă a comisiei streine.

In acelaș scop se va interveni și pe lângă toate băncile din Capitală să nu mai dea devize asupra streinătății fără autorizația aceleași comisii.

Noui prefecți

Au mai fost numiți prefecți în Ardeal d-nii Neamțu la Odorhei Domșa la Sălaj, P. Piso la Sibiu și Iteanu la Trei Scaune. In Basarabia au fost numiți d-nii Pavel Crudu la Bălți, Adamovici la Cetatea-Albă și Văleanu la Tighina.

Procesul comuniștilor

Se continuă cu cetirea ordonanței de dare în judecată

București. — Procesul comuniștilor continuă să se mențină la îndeplinirea primelor forme.

Urmează să se dea citire ordonanței definitive de dare în judecată, în care se face istoricul pîn de amănunte al legăturilor dintre comunismul din Moscova și cel de la noi; de asemenea se descrie complect împrejurările și modul cum s'a săvârșit crima contra siguranței Statului.

D-l avocat Take Policrat ridică un incident și cere să se dea ordonanță definitivă de dare în judecată a fiecărui acuzat pentru a lua cunoștință de faptele care i se impută și a putea eventual aduce contra-probe. De asemenea arată că această ordonanță definitivă putea fi dată cu ușurință și apărărei, ea fiind imprimată.

D-l maior Cernat, comisarul regal, arată că nu este obligat de nici un text de lege să facă acest lucru.

Dosarul a stat 15 zile la dispoziția apărărei și ar fi putut fi văzut ori când.

D-l avocat Take Policrat remarcă lipsa de diferență a d-lui comisar regal față de apărare și roagă pe d-l președinte să fie seamă de acest incident.

Ședința se suspendă și după o pauză de 10 minute, consiliul respinge cu unanimitate incidentul ridicat de d-l Take Policrat.

Cetirea ordonanței definitive fu din nou întârziată din cauza unei studente basarabene care a leșinat în ședință.

După nouă suspendare de 10 minute d-l Iocot. Banu dă cetire ordonanței definitive de dare în judecată.

Se face istoricul împrejurărilor sociale care au determinat apariția comunismului în țara noastră. Se face rechizitorul rezultatelor doctrinei comuniste, atât de bine puse în lumină de situația din Rusia.

Dă cetire scrisoarei lui Jaques Sadoul — însărcinat de soviete cu organizarea comunismului în țările vecine — în care felicită pe promotorii mișcărei comuniste de la noi pentru activitatea care o crede rodnică și mai ales crede că va ajunge la îndentificarea regimului din România cu cel din Rusia.

Ședința se ridică la orele 1 iar viitoarea este anunțată pentru mâine la ora 9 dimineața când se va continua cu cetirea ordonanței difinitive de dare în judecată.

Evaluarea Fabricelor

Comunicarea direcției generale a Finanțelor

In mai multe numere ziarul nostru ocupându-se de chestiunea aplicărei reformei agrare a propus comisiuni speciale cari să se ocupe cu evaluarea fabricelor.

Relativ la acestea d-l Simion sau directorul general al Finanțelor ne-a comunicat că zilele acestea se vor institui în județele ce au o industrie mai mare câte o comisiune a fabricelor.

Comisiunea va avea un specialist al industriei ca delegat technic, precum și toți fabricanții vor trimite un reprezentant precum și pe un om de încredere cari să dea toate relațiunile privitoare la întreprindere. Cu privire la micile industrii ce sunt prin satele din fiecare județ a fost delegat câte un om specialist cari să aprecieze valoarea reală a întreprinderilor. Aceasta pentru a se putea evalua mai just imobilele și micile industrii.

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul „Infrățirea" dela 1 FEBRUARIE

pe un an 240 Lei
pe 6 luni 120 Lei
pe 3 luni 60 Lei
pentru Preoți și Invățători 180 Lei pe anual.

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Lips. 429, = Ian. 1922 —

Anul II. No. 433 **Opt pagini 1 LEU Opt Pagini** Miercuri 31 Ianuarie 1922

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89.
„Transilvania" Nr. de schimb
Sibiiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible] No. 3 (ET. AJ. 1)
SUB CONDUCEREA UNUI
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMUȘ
Telefon:
REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE UN AN . . . . 240 LEI
6 LUNI . . . . 120 LEI
3 LUNI . . . . 60 LEI

Guvernul mântuirii noastre

de **N. Bănescu,** Profesor universitar

Sunt zece zile de când, la chemarea țării desnădăjduite, frânele Guvernului au trecut în mâinile celui dintâi bărbat politic al României-Mari.

Omul de Stat care a prezidat opera covârșitoare a întregirii neamului; patriotul luminat, care, în pragul tragediei mondiale, a înzestrat România cu cele două reforme democratice cardinale: votul obștesc și împroprietărirea țăranilor, — nu putea fi prinsă din nou în fruntea țării decât cu avântul entusiast, cu care îl întâmpină conștiința românească până în cele mai depărtate ținuturi. De sus până jos, întreg poporul român salută cu un lung oftat de ușurare Guvernul menit a-i asigura în sfârșit liniștea și prosperitatea.

Opera ce stă dinaintea acestui Guvern e colosală. Nici odată nepriceperea și corupția n'au săvârșit, în timp mai scurt, un dezastru mai mare. In hotarele sale nouă, România e azi un organism în agonie.

Un singur partid era chemat s'o mântuie, și el și-a luat asupră-și una din acele grave misiuni, care consacră sau compromite pe veci. Curajul șefului său e o rară și înaltă pildă a datoriei cetățenești.

Ce dânsul e însă astăzi țara chinuită de suferințe, exasperată de nedreptăți. Lumea onestă și muncitoare, lumea însuflețită de crezul ideii morale, surpate de atâtea guverne pe rând, face azi zid în jurul omului de curaj, care-și asumă eroic o răspundere tot atât de mare, ca și aceia a războiului fericit de ieri.

In această solidarizare, Ardealul e în fruntea tuturor. Sătul de retorice abilități și de făgăduieli neîmplinite, Ardealul cere hotărât, ca și vechiul Regat, rodul faptei spornice. El se smulge în sfârșit din arena sterpelor lupte și se așează la lucru. Se spulberă astfel definitiv legenda, ce legăna aici ambițioase visuri de dominație. Ardelenii stau azi exclusiv în fruntea județelor lor; ei au pretutindeni grija trebilor publice ale ținutului. Mâine, vor fi, în număr covârșitor, aleșii acestui ținut, pe care zadarnic și-l vor mai reclama, exploatând ambiții și interese, fruntașii unei politici personale. Principiul partidului național-liberal de a guverna aici prin Ardeleni e azi o realitate strivitoare. Toată retorica îndoliată a bocitorilor ad-hoc n'o va putea contesta.

Înțelegem desnădujduirea facțiunilor, ce caută într'o coaliție mântuirea lor. Dar azi e, mai presus de toate, vorba de mântuirea țării. Si ori cât vor flutura în mânile crispate flamura demagogiei, nu vor mai putea înșela Democrația faptei va birui beția cuvântului despletit.

După doi ani de dureri, opera salutară începe. După trufașii de paradă, cari-și făcuseră din ministeriat un sport de flecărie trivială; după juisorii mânați de voluptate și aventurierii setoși de avuție, — România are în sfârșit Guvernul serios, de oameni consumați în grija lucrului public.

In jurul său strâng azi puternic rândurile toți cei cu iubire de binele obștesc, cu îngrijorare de viitorul acestei țări.

D-l Vaida s'a supărat!...

D. Vaida Voevod s'a supărat că nu-i prim ministru... și știți cum e românul la năcaz, dacă i s'a rupt carul pe drum, în loc să-l lege cum s'o pricepe, se abate pe la crâșmă, își îndulcește aleanul cu o cinzeacă de rachiu, vine acasă cu căciula pe ochi și-și bate nevasta, copiii și vita, sub cuvânt că așa își răcorește sufletul. Iată cum a făcut d. Vaida: S'a supărat pe Vodă, și a rupt orice relații cu El, ba chiar și cu familia Lui, refuzând să facă parte din cumetrie, la botezul Prințului Mihai; tot din supărarea asta amenință „plosnițele" cu pumnul lui vârtos și evocă disoluțiunea României Mari fiindcă d. Vaida este mânios...

Pe noi ne întristează mânia cea pierzătoare care l'a încătușat pe d. Vaida și îl rugăm frățește să citească și să mediteze adânc cartea lui Seneca „Despre Mânie" și cetind-o va regreta că odată fiind ca și acuma mânios, a spus nenorocitul cuvânt: „Ardealul al Ardelenilor", că altădată fiind la necaz s'a ridicat cu vorba „Regionalismul vechiului Regat", tot mânia i-a adus pe limbă cuvântul elegant al „Plosnițelor" și tot ea l'a făcut să comită gestul puțin fin dela botezul prințului Mihai.

Manifestările năvalnice ale d-lui Vaida ar merita importanță dacă ele ne-ar reda simțimintele Ardealului; din fericire ele oglindesc numai temperamentul fără măsură al unui om care nu se poate stăpâni. Stăpânirea de sine este lucru mare la omț Interviewul din „Adevărul" al d-lui Vaida, ne reamintește prin violența expresiunilor ca și absurditatea amenințărilor, acele moravuri politice pe care Caragiale le-a fixat pentru posteritate în comediile sale. D. Vaida prin proza d-sale dă actualitate deosebită reprezentaților trupei d-lor Tonea nu și Brezeanu în Ardeal...

D. Vaida culminează însă în acest finat: „Nu se va putea admite ca politicianismul de partid, care a dus vechiul regat la Turtucaia, să ducă România Mare fie la Bastilia, fie la Waterloo". Această frază care vrea să fie de efect, are două păcate, întâi că „politicianismul de partid", prin Turtucaia și alte orășele ca Mărășești, Mărăști etc., a dus la România Mare, pe când noile înghebări democratice au dus la o demagogie seacă; apoi în al doilea rând ținem să amintim fostului prim-ministru că istorioara cu „Bastilia și Waterloo" este altfel decât o crede d-sa și poate timpul de opoziție îl va servi să se documenteze în această privință.

Ori cum, d. Vaida cu purtarea d-sale, nu aduce servicii nici Ardealului și mai puțin partidului Național.

Dar noi, avem nădejde bună că proza d-lui Vaida nu ridică nici un ecou și peste un deceniu se va râde de moravurile politice de azi, cari permiteau ca un fost ministru să uzeze de asemenea fraze declamatorice. De sigur că poporul ardelean, pătura cea largă, anonimă și plină de suflet, nu are idelle ambițiosilor desamăgiți în dorința lor de a avapara o țară întreagă în mâna unor nepricepuți în trebările politice.

Tot e în progres însă; acum un an țipau contra oligarhiei și ciocoiului Regat. Clișeul n'a prins și lor și contra „putregaiului" din vechiu schimbat. Va trece și aceștea iar forțele reale ale țării vor rămâne.

Știrile zilei

Dușmănia între Europa și Rusia

— Un discurs al lui Trotzky —

Moscova

Trotzki a spus în congresul tinerilor comuniști, că Rusia sovietică și Europa sunt doi dușmani de moarte, cari călătoresc împreună în același compartiment, până când unul nu aruncă pe celalt pe fereastră.

Faptul, că sovietele au fost invitate la conferința dela Genua dovedește că Europa nu poate ține piept Rusiei.

Un „modus vivendi" în Banat

II.

Baza unui „modus vivendi" neimpus, ci care ar urma să se realizeze prin acord liber, este firesc să o găsim între două puncte de vedere opuse, cari se pot fixa ușor: România vrea Banatul întreg, Iugoslavia vrea o zonă de apărare în fața Belgradului și încă o parte din Banat, cât mai întinsă, bine înțeles, pentru a-și putea incorpora cât mai mulți dintre Sârbii din Banat cari, însă nu se găsesc cu toții într'o grămadă compactă ușor de limitat.

Apropierea până la punctul, în care înțelegerea să poată lua ființă, se face prin renunțări și de o parte și de alta la punctele de vedere integrale opuse.

Pretenția Iugoslaviei de a-și incorpora cât mai mulți Sârbi am găsi-o justificată, ca principiu, cu condiția ca principiul să se aplice și fraților noștri, pe cari și noi, tot așa cași Sârbii am dori să-i vedem incorporați în România și apoi cu condiția: să se găsească modalitățile de a traduce în faptă acest principiu în mod echitabil pentru ambele părți. Ne vor da voie vecinii Sârbii să cerem aplicarea acestui principiu și pentru frații noștrii din valea Timocului? Treisute de mii de oameni nu vor putea fi ținuți veșnic ca să nu aibă alte aspirații decât a-și cânta doinele la coada caprelor. Cel puțin posibilitatea liberei desvoltări o națională-ței lor trebue să li-se dea și acestora.

Pretenția cealaltă, de a avea în fața Belgradului o zonă de apărare nu li-ar fi Sârbilor aproape de nici nu folos și pare mai curând o pretenție de ordin sentimental, decât o necesitate reală. Dar să ne dăm seama, că logica realităților este uneori prea slabă în fața sentimentelor înrădăcinate în sufletul unui popor. Ar rămânea numai, să-i poftim pe vecinii Sârbi să își dea și ei seama, că popoarele sunt mpinse de o pornire instinctivă, să caute granițli naturale, astfel, că și pe noi, deosebit de argumentul național al unității economice și strategice a Banatului ne atrage Tisa și Dunărea cu o putere, care este mai adâncă decât orice rațiune.

*

Așa se prezintă conflictul de interese și pretenții. Privite obiectiv, ele par ireductibile și pentru o parte și pentru alta. Privite obiectiv, nu li-se poate da tuturor o satisfacție deplină. Dela masa mea de scris nici nu m'aș încumeta să fac un plan de conciliare practicabil; ci mă voi face purtătorul cuvântului unui prieten luptător de frunte al Bănățenilor rămași sub stăpânire sârbească, negreșit un adânc cunoscător al chestiunei, ca unul care se află în cauză și a trădnit mult pentru ea.

In timpul tratativelor dela Trianon un om al Institutului cartografic Freytag și Bernat din Viena, dorind a edita, înaintea altor edituri concurente, hărțile statelor moștenitoare ale Austro-Ungariei, cum toate aceste frontiere erau deja hotărâte și numai granița din Banat dintre România și Iugoslavia mai rămâsese deschisă, omul casei Freytag și Bernat s'a adresat ministrului de externe Sârb Trumbici cu privire la viitoare frontieră probabilă. Trumbici i-a răspuns:

— Banatul este în litigiu. Părerea lui Scotus Viator noi o acceptăm, împărțim mărul de ceartă în două. Trei orașe cu ținuturile lor și anume: Chichinda, Becicherecul și Pancova să rămână Iugoslaviei; iar alte trei orașe cu ținturile lor: Jimbolea, Vârșeț și Biserica-Albă să rămână României.

Trumbici însuși cu mâna lui trase în harta ce o avea Freytag la îndemână a frontieră imaginară, pornind dela Cenadul-mare pe Mureș aproape în linie dreaptă până la Palanca pe Dunăre și lăsând României Jimbolea, Vârșețul și Biserica-Albă.

Am dinaintea mea harta casei Freytag tipărită de fapt cu frontiera indicată mai sus.

Harta lui Freytag ne face dovada unui moment, pe care n'am știut să-l prindem.

Cu ocazia delimitărei liniei demarcaționale în Iulie 1919 președintele comisiei de atunci generalul De Tournadre în cuvântarea de introducere a accentuat, că o modificare a frontierei hotărâte la Paris ar fi admisibilă prin bună învoială, „à l'amiable" și pe bază de compensațiuni împrumutate. Faptul acesta l-am relevat și eu în diferite articole de ziar publicate din 1919 până în prezent. Deputatul Sârb Miatovici, delegat în comisa mai nouă, care lucrează la fixarea frontierei a declarat într'un interview acordat ziarului „Universul" că eventuale modificări s'ar putea admite numai pe bază „negustorească", dăm atât, cât voim să luăm.

Dacă aceste indicațiuni nu ne dau speranța, de a avea Banatul întreg, totuși ele ne lasă să întrezărim posibilitatea deplasărei frontierei actuale în scopul de a avea o frontieră mai bună, decât linia demarcațională a generalului De Tournadre, în lungul căreia un mare număr de sate românești importante rămân în Iugoslavia.

Intr'un memoriu datat din 20 Septemvrie 1921 și care a fost prezintat d-lui General Averescu Românii din partea locului cereau cel puțin o frontieră care să meargă la Vest de Uifalu (lângă Partoș), apoi la Vest de Marghita-mare, Sân Ianos, Sân

Mişcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Mihai, Seleuş, Petrovoselo, Satul-Nou, Mramorac, Cuvin la Dunăre sau încă una şi mai reJusă, care ar fi trecut dela Satul-Nou peste deşerturile de nisip dela Deliblata pelângă Poniaviţa spre Dunăre.

In schimb pentru trapezoidul Lătunaş, Satul Nou — Cuvin — Buziaş unde avem populaţie românească deaşă, am putea ceda sate cu populaţie Sârbă, germană şi maghiară pe porţiunea dele Modoş spre Nord.

Frontiera aceasta ar lăsa o zonă de apărare pentru Belgrad şi ar da Iugoslaviei pe cei mai mulţi Sârbi ce i se pot anexa fără a duce cu dânşii făşii prea largi de ţinuturi româneşti şi ar readuce României nu bloc de populaţie compactă românească. Pentru Sârbi această frontieră n'ar fi mai rea decât linia De Tournadre. Pentru noi ar fi cu ceva mai bună.

Activitate culturală în Sebeş

— Dela corespondentul nostru —

După recâştigarea graniţelor Daciei vechi, cu preţul atâtor jertfe, se impune începerea altei lupte: lupta în contra întunerecului şi ridicarea moral-culturală a neamului. O datorie ni se impune. Fiecare să contribue cu cât poate la alungarea întunerecului pentru triumfarea luminei. Dacă în societate, abandonând micile mizerii şi păcate, fiind condus numai de dorul ca rănile rămase în urma dominaţiei vitrege din trecut să fie vindecate, atunci sigur că vom ajunge acolo unde dorim şi trebue să fim.

Conduşi de acest gând diferitele societăţi culturale din Sebeş au aflat de bine să contribue fiecare în arte la desvoltarea moral-culturală a publicului năzuind însă spre acelaş ideal.

a) „Societatea ort. naţ. a fem. române" după o muncă conştiincioasă de câteva luni, ştiind bine greutăţile ce întâmpină părinţii cu întreţinerea elevilor la şcoală, şi-a putut vedea înfiinţată „masa studenţilor", unde zilnic primesc hrana trebuincioasă elevii săraci, dar silitori şi dornici de învăţătură.

Aci îşi îmbogătesc elevele mai mari cunoştinţele necesare în arta bucătăriei pentru trebuinţele de mai târziu ale vieţii familiare.

Doamnelor, cari n'au cruţat timp şi muncă pentru realizarea acestui scop, li se atribue un deosebit merit.

b) In biserica ort. s'a ţinut în Duminecile şi Sărbătorile din postul Crăciunului conferinţe moral-religioase de către domnii: dr. S. Stanca, V. Oana, S. Cărpinişianu şi I. Vulcuţiu.

c) D-şoare şi tineri din „Clubul sportiv" fiind instruiţi de d. C. Costescu, (fost dir, de scenă la Teatul Naţional din Bucureşti) s'au produs cu două piese de teatru bine reuşite, contribuind la succes şi „Societatea corală" cu câteva cântări bine executate.

d) Rolul de înainte mergător nu va trage nimeni la îndoială, că e al corpului didactic. Sub ochii şi grija lui stă generaţia viitoare. După cum va pregăti drumul, aşa va fi viitorul neamului.

Insă pe lângă această chemare mai are misiunea de întărire a sufletelor slabe.

Conştii de această misiune „Cercul cultural" al corpului didactic în şedinţa din 24 Decembrie 1921 a decis ţinerea de conferinţe culturale pentru publicul setos de a-şi îmbogăţi cunoştinţele.

Conferinţele se vor începe Duminecă în 29 Ianuarie şi se continuă până la sfârşitul anului şcolar, fiind pentru fiecare Dumineca şi sărbătoare conferenţiari în seria următiare:

1. La 29 Ianuarie a. c. d. I. Vulcuţiu prof. despre „Insemnătatea bogăţiilor ţării noastre".
2. La 5 Februarie d. T. Trifa înv. dir. d. Legende din viaţa Mântuitorului.
3. La 12 Februarie d. P. Chirca înv. „Invăţăminte din viaţ celor Trei Ierarhi".
4. La 15 Februarie, d-şoara E. Crişan învă. „Rolul femeii române".
5. La 19 Februarie d. N. Lupu prof. „Industria noastră".
6. La 26 Februarie d-şoara I. Bogdan prof. „Viaţ în Cadrilater".
7. La 5 Martie d. Gh. Albu înv. „Creşterea copiilor".
8. La 12 Martie d. D. Heiegar prof. „Eroii poeziei poporale".
9. La 19 Martie d. I. Bălcaşiu prof. „Despre meserii".
10. La 26 Martie d-şoara E. Groze înv. „Gospodăria casnică".
11. La 2 Aprilie d. S. Cărpinişianu prof. dir. „Obiceiuri şi credinţe la poporul nostru".
12. La 7 Aprilie d. V. Oana prof. cetihea „Despre post şi sărbători".
13. La 9 Aprilie d-şoara E. Selmeider prof. „O călătorie în Franţa".
14. La 17 Aprilie d-na L. Bălcaşiu prof. „Drepturile şi datorinţele femeii".

Inainte şi după conferinţe vor declama şi cânta în cor elevii şcoalelor.

e) Pentru lărgirea şi întărirea cunoştinţelor pedagogico-didactice, în cari fiecare educator trebue să fie tare, căci numai astfel îşi va putea îndeplini cu conştiinciozitate misiunea, s'a decis ţinerea în fiecare lună a unei conferinţe didactice pentru membrii corpului didactic.

Astfel s'a început anul nou cu deplină dragoste de muncă şi progres, căci „invăţând pe alţii, învăţăm noi înşine".

I. V.

Daca doreşti să cumperi

MOBILE

să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely şi Réti

Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acţii.

Opera română

— Tosca de G. Puccini —

Succesul pe care l-a avut, Vineri seara opera română, cu Tosca a fost fără exagerare desăvârşit. Atât montarea cât şi interpretarea au fost demne de orice mare scenă din Occident.

Actul I se petrece în biserica Sant-Andrea della valle, unde lucrează pictorul Mario Cavaradossi. Angelotti, consulul fostei republice romane, care evadase din cetatea Saint-Angello să refugiază în biserică; Cavaradossi îi indică locul unde să poate ascunde, chiar în villa sa. Tosca adorata lui Cavaradossi ţine să vadă pe pictor, făcându-i o scenă de gelzie. Apare Scarpia, atot puternicul prefect pe poliţie al oraşului Roma. Din cuvintele sacristanului înspăimântat deduce că Angelotti a fugit graţie lui Cavaradossi. Scarpia jură că va descoperi pe fugar, iar Tosca va fi a lui.

Actul II. Scarpia, în odaia sa din palatul Farnese, aşteaptă sosirea lui Tosca pe care o invitase. Sosesc sbirii lui Scarpia cu Cavaradossi, acesta neagă orice amestec în fuga lui Angelotti. Vine şi Tosca, căreia Mario îi face semn, să nu trădeze nimica. Cavaradossi fiind supus torturei Tosca nu poate rezista la strigătele sfăşietoare ale lui Cavaradossi şi trădează locul unde este ascuns fugarul. Soseşte vestea că trupele lui Napoleon sunt victorioase, Cavaradossi, cu o ultimă sforţare strigă din răsputere: „Victorie". Scarpia porunceşte să fie trimis în temniţă şi executat a doua zi. Pentru a scăpa pe Mario Tosca după multe sbuciumări sufleteşti se hotăreşte a fi amanta lui Scarpia, care dă în faţa ei ordinul de a se simula nu ai execuţia. In timpul ce Scarpia scrie paşaportul cu care Tosca şi Cavaradossi, vor putea pleca din Roma.

Tosca vede pe masă un cuţit îl ia în mână şi cu curagiul disperărei ucide pe Scarpia.

Actul III. De pe terasa cetăţei Sant-Angello să vede întreaga Romă în negura diminetei Soldaţi aduc pe Cavarado si. sosește şi Tosca care povesteşte cele întâmplate. Ora execuţiei a venit. Cavaradossi păşeşte fără frică, soldaţii trag şi el cade, După indepărtarea soldaţilor Tosca aleargă la iubitul ei şi constată înfrântă de durere că Scarpia a înşelat-o, căci Mario a fost executat în adevăr. De jos să aude sgomot ameninţător, moartea lui Scarpia nu mai este taină, sbirii voesc a prinde pe Tosca, ea nu aşteaptă venirea lor ci de pe terasa turnului să aruncă în acime.

D-ra Acca de Barcu ne-a redat o Toscă, în tonul superlcară. Cochetă, duloasă dramatică. Frumoasele sale calităţi vocalice, precum şi jocul său potrivit bine situaţiunilor, face ca în acest rol să fie greu de întrecut.

D-l Apostolescu în rolul covârşitor de greu al lui Scarpia, a fost un interpret reuşit. A înţeles bine personagiul şi la redat în mod magistral. Lăudabil din toate punctele de vedere. D-l Grozăvescu în Cavaradossy.

Primirea solemnă a contesei de Noailles la Academia din Belgia

Marile ziare din Bruxelles salută în termeni foarte elogioaşi venirea contesei de Noailles, pe care Academia de limba şi literatura din Belgia a primit-o solemn în ziua de 21 Ianuarie.

Regele şi Regina au onorat cu prezenţa lor şedinţa Academiei şi au invitat Luni pe contesa la dineu.

La academia din Belgia, ai cărei, membri pentru această împrejurare, s'au întrunit în comitetul lor, d-na de Noailles a fost obiectul unei mare şi sincer entuziasm. Tot ce Belgia numără ca poeţi şi scriitori precum şi toate autorităţile oficiale din Belgia artistică au asistat la această şedinţa.

D-na de Noailles a ţinut un admirabil discurs, spunând că nu primeşte personal ci lasă Franţei întreg omagiul glorios pe care Academia de limba şi literatură franceză din Belgia a cerut de cuviinţă să'i aducă.

Le ştie că d-na de Noailles este româncă: sora d-lui C. Bassarab-Brâncoveanu.

♣ FOIŢA ZIARULUI „ÎNFRĂŢIREA" ♣

Papa Benedict al XV.

— Câteva date biografice ale decedatului Pontif —

Giacomo, marchiz della Chiesa, care a luat numele de Benedict XV ca papă, s'a născut la Pegui, diocesu Genua, la 21 Octombrie 1854.

După ce a studiat în oraşul natal a venit la Roma să-şi desăvârşească studiile de filosofie şi teologie. A fost făcut preot în anul 1878. Şi-a primit educaţia eclesiastică la seminarul Gapranica ca şi cardinalii Rampolla şi Vanutelli — şi a urmat cursurile colegiului roman.

■

Incununându-şi studiile cu mai multe doctorate, tânărul preot rămase încă la academia nobililor eclesiastici unde se completa prin studii speciale pentru cariera diplomatică.

Della Chiesa succedă cardinalului Sompa arhiepiscop de Bolonia, în 1907 şi a fost făcut cardinal la 25 Mai 1914.

Numele de Giacomo della Chiesa este indisolubil unit cu acela al cardinalului Rampolla. Dela 1883 până la 1903, adică timp de 20 ani, viitorul papă Benedict XV fu neincetat mai întâi colaboratorul intim al nunţiului la Madrid şi apoi secretarul de stat al lui Leon XIII.

Calităţile intelectuale ale lui Benedict XV explică încrederea pe care i-au acordat-o mereu superiorii în timpul carierei sale eclesiastice. Spirit cu deosebire agil, pătrunzând cu repeziciune până în inima chestiunilor celor mai grele Benedict XV a avut darul stilului uşor şi elegant.

Cardinalul della Chiesa a fost ridicat la rangul de pontifice, la 3 Septembrie 1914 şi luă numele de Benedict XV. Au trebuit nu mai puţin de 17 tururi de scrutin succesive pentru a obţine alegerea noului papă. Lupta între candidaţii pe tendinţe diverse, spre pildă cardinalii Maffi Ferrata, de Lai şi Aghardi, dovedi imposibilitatea de a realiza acordul asupra unuia din numele puse înainte până atunci. Se pare că chiar cardinalul Aghardi a preconizat atunci pe cardinalul della Chiesa făcând să se înţeleagă că în împrejurările create de răsboi, era nevoe de un papă care să fie şi ar iepiscop şi păstor al credincioşilor şi în acelaşi timp diplomat.

Benedict XV, a fost un om de birou, orator şi bibliotecă, a fost în curent cu întreaga literatură franceză. Spirit concilirat, câte odată ironic chiar faţă de propriile defecte fizice. Intr'o zi, pe când era întrebat cum mergea la biserică, răspunse: totdeauna şchiopătând. Se ştie în adevăr că papa şchiopăta uşor.

■

Benedict XV avea un caracter puţin timid. Contrariu predecesorului său care comanda totul şi sfărâma orice obstacole, Benedict XV asculta pe cei dimprejur şi primea sfaturile ce i se dădeau. Acest spirit de conciliaţiune explică unele erori ale sale precum şi unele succese.

Graţie lui se putu rezolvi chestiunea modernismului pe care intransigenţa predecesorului său îl complicase aşa de mult Benedict XV strânse în jurul său pe modernişti şi nimeni nu mai vorbi de acest lucru.

■

Dela începutul răsboiului văzu situaţia delicată şi grea a Vaticanului. El voia să păstreze o atitudine neutră, determinată de faptul că ambelor grupuri de combatanţi aparţineau popoare catolice. Teza era că Biserica este o instituţie internaţională având mari interese în toate părţile lumei şi ea trebuia să se străduiască a le cumpăni.

In realitate, scrie ziarul „Le Temps" de unde extragem aceste note, influenţa austro-ungară se simţea la Vatican. Când germanii pu eră mâna pe cardinalul Mercier pentru scrisoarea pastorală în care afirma că datoria belgienilor era să nu recunoască de cât autoritatea regelui şi guvernului lor propriu, se angajară negocieri între Vatican şi cancelariatul german. Catolicii belgieni şi francezi au fost decepţionaţi de faptul că Sfântul Scaun ezita să desavueze formal violarea dreptului de către germani în Belgia şi-n departamentele franceze năvălite unde mulţi preoţi au fost masacraţi şi multe biserici devastate.

Totuşi Papa a făcut deseori apel la sentimentul de umanitate al acelora care trecuseră frontierele naţiunilor adverse, rugându-i să nu le devasteze.

In Februarie 1915, Benedict XV a prescris o rugăciune specială pentru pace, rugăciune care a fost interpretată de unii catolici belgieni şi francezi drept un apel la o pace de tranzacţiune deşi în realitate pacea dorită era aceea a „triumfului justiţiei asupra violărei dreptului"

In Decembrie 1915, papa defini ce înţelege prin condiţiunile unei păci creştine. In 1916, el protestă contra bombardărei oraşelor deschise şi interveni în favoarea deportaţilor belgieni şi

Ridicarea cenzurei

— Libertatea întrunirilor publice —

Membrii guvernului s'au întrunit aseară în obicinuitul consiliu sub presidenția d-lui Ionel Brătianu.

Consiliul a început la orele 6 p. m. și ținut trei ore.

In tot acest timp miniștrii au avut un lung schimb de vederi asupra chestiunei suprimărei regimului excepțional al cenzurei și al stărei d asediu.

După lungi discuțiuni, consiliul s'a oprit la următoarea formulă:

Printr'un decret regal, — a cărui redactare a fost încredințată d-lui ministru Gh. Mârzescu — se vor modifica două articole din faimosul decret dat sub guvernul d-lui Take Ionescu.

Iată cum e redactat noul decret:

Ministerul de interne.

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională Rege al României.

La toți de față și viitor sănătate

Asupra raportului ministrului Nostru de Stat la departamentul de interne.

Am decretat și decretăm:

Art. 1. — Articolele II și III din decretul No. 32 din 3 Ianuarie 1922, se modifică și se înlocuesc cu următoarele:

Art. 2. — Intrunirile sunt libere, conform art. 26 din Constituție și legilor în vigoare.

Presa cotidiană și periodică, programele, manifestele și afișele electorale, precum și publicațiunile de ori-ce natură nu mai sunt supuse autorizațiunii preventive a Cenzurei.

Fie-care rămâne însă răspunzător de abuzul ce ar săvârși în exercitarea acestei libertăți în toate cazurile determinate de Constituție, Codul Penal și celelalte legi în vigoare.

Art. 3. — In zona militară, în tot timpul campaniei electorale, comandamentele vor lua măsurile necesare pentru asigurarea liberei propagande electorale.

•

Pentru o mai bună înțelegere, dăm aci loc decretului în întregime, așa cum apare el cu modificările admise acum:

Art. I. — Se ridică cenzura preventivă pentru presa cotidiană și periodică pe tot cuprinsul regatului, în afară de zonele militare, în atingere cu frontiera, în cari se aplică starea de asediu.

Rămâne însă interzisă publicarea atacurile contra Coroanei, contra formei actuale de guvernământ, contra armatei, contra puterilor amice, precum și excitarea la revoltă, sau contra ordinei legale.

In caz de abatere se va face represiune conform legii și decretului cu No. 2798 din 14 August 1916 asupra stării de asediu.

Art. 2. — Intrunirile sânt libere, conform art. 26 din Constituție și legilor în vigoare.

Presa cotidiană și periodică, programele, manifestele și afișele electorale precum și publicațiunile de orice natură nu mai sânt supuse autorizațiunei preventive a cenzurei.

Fiecare rămâne însă răspunzător de abuzul ce ar săvârși în exercitarea acestei libertăți în toate cazurile determinate de Constituție. Codul Penal și celelalte legi în vigoare.

Art. 3. — In zona militară, în tot timpul campaniei electorale Comandamentele vor lua măsurile necesare pentru asigurarea liberei propagande electorale.

Art. 4. — Ministrul nostru secretar de Stat la departamentul internelor, împreună cu miniștrii nostrii secretari de Stat la departamentele războinlui și justiției sunt însărcinați cu executarea acestui decret.

•

Intrebând pe d. ministru Mârzescu ce înțelege guvernul prin formula „legile în vigoare" — întru cât nefiind vorba pentru un moment de ridicarea stării de asediu, — această formulă ar putea cuprinde în afară de legile ordinare și pe cele excepționale, d-sa a afirmat că este vorba numai de legile ordinare.

•

In legătură ca această măsură s'a dispus suprimarea tuturor serviciilor de cenzură din întreaga țară.

•

Tot în acest consiliu de miniștri s'au redactat instrucțiunile telegrafice pe cari, miniștrii de interne, justiție și război, le vor trimite organelor respective, pentru aducerea la îndeplinire a decretului de mai sus.

Se menționează în special că Comandamentele militare și prefecții din zonele de frontieră vor prim instrucțiuni pe baza cărora, candidații și delegații lor sunt liberi să circule, să fie consfătuiri și întruniri.

Sătenii alegători vor fi îndrituiți a se duce la cercurile de votare, fără nici o permisiune specială.

francezi ca și-n favoarea multor personalități din regiunile ocupate, condamnate de germani.

•

In August 1917, Benedict XV adresă guvernelor puterilor beligerante o notă care constitue prima inițiativă în favoarea păcei. El preconiza restaurarea Belgiei independente și recomanda creiarea unei societăți a națiunilor: însă făcea vagi considerațiuni relativ la chestiunile teritoriale, ceea ce nu putea constitui o bază serioasă pentru eventuale negocieri.

In urmă, de mai multe ori, Vaticanul încercă să lucreze direct și indirect pe lângă guvernele Belgiei și Angliei ca și pe lângă cel al Germaniei. Se știe că dela Berlin nu putea obține un răspuns clar relativ la condițiunile unei păci acceptabile pentru aliați.

Dela sfârșitul războiului, Benedict XV și-a manifestat simpatia față de Franța, ceea ce contribui la reluarea relațiunilor dintre Franța și Sf. Scaun.

Papa Benedict XV a murit în vârstă de 67 ani.

Tratative comerciale la Varșovia

Varșovia

Zilele acestea vor începe la Varșovia tratative comerciale între Polonia Ucraina și Rusia sovietica.

Răspândiți „Infrățirea"

In Basarabia liniște

D. General Popovici declară într'un interview că România fiind „în starea de război" cu Rusia, oricine încearcă să intre în Basarabia, contar consemnului este mpușcat, și adaugă că „acesta le ordinul guvernului".

D-sa confirmă însă cele denunțate de noi, când spune următoarele despre cele petrecute la Vârtujeni:

„Acei refugiați odată trecuți pe teritoriul nostru, urmau să fie aduși la comandament, iar nu împușcați".

Rămâne de văzut de ce acei refugiați n'au fost aduși la comandament.

•

Ca încheiere d-l general Popovici anunță că pleacă înapoi în Basarabia la postul său.

Delimitarea frontierei dintre România și Jugoslavia

Schimb de localități între cele două țări

„Temesvarer-Zeitung anunță: După cum s'a anunțat vreme, comisiunea pentru delimitarea granițel româno-Jugoslave, și-a început de nou activitatea, După cum aflăm, comisiunea ar fi căzut de acord ca, în ce privește aplicarea tratatului de la Sevres relativ la granițe, să se facă numai următoarele schimbări: România primește comunele române Csorda și Beba precum și comuna Pustakerestur, cu populațiune ungară.

Sârbii primesc comunele Grossgay, cu populațiune sârbească, și Crivabara, cu o populațiune vorbind limba germană.

Comisiunea și-a mutat sediul la primărie unde vor continua consfătuirile; ea se va transporta la graniță peste câteva zile.

„Scoala nouă"

— O întâmpinare —

In Bihor a apărut o revistă cu titlul: „Școala Nouă" și subtitlul: „Revista pedagogică a corpului didactic primar din județul Bihor" și „Organul oficial a Revizoratului școlar din Oradea mare", „Semne bune" — vor zice cei din depărtare; „Semne curioase" — zicem noi, cei de aici. Revista corpului didactic și-a luat ființă fără știrea și consenzul corpului didactic! Din revistă se mai știe că există în Oradea mare și un „Cerc cultural al învățământului", care e proprietarul revistei. Foaia are sorți să trăiască, căci consideră de abonați pe toți învățătorii, iar prețul abonamentului e destul de mare 80 lei pe an, pentru cari va primi abonatul douăsprezece coale tipărite. Nu știu, pe ce bază să consideră învățătorii de abonați. Că e organul oficial al revizoratului și e girantul un revizor, acesta nu formează drept. Voi reveni la aceasta mai târziu.

Subscrisul, ca președintele secției județene a învățătorilor, și până la cererea justificării legale, protestez contra procedurii volnice a revistei dease impune de „organ" al nostru fără știrea și consimțământul nostru.

VASILE STRAUȚ

președ. sec. județene a învățătorilor

Intrunirea dela „Majestic"

Incercarea de a corupe studențimea ardeleană

La invitație șefilor partidului național ardelean s'a întrunit zilele trecute în localul clubului dela Majestic aproape 100 studenți ardeleni. Pentru cei mai mulți dintre ei nu era cunoscut scopul întrunirei, scop, care în urma cuvântărilor demagogice ținute, s'a cristalizat în de ajuns în a fi un scop proselitic de a câștiga aderenți noi politici, cu cari să mai prelungească puțin agonia partidului.

Adunarea o deschide secretarul partidului, dl Sever Dan. Spune că nu are să exploateze buna credință a studențimei printr'o cuvântare sentimentală, — lucru care-l lasă pe seama păr. Manu, care cu cunoscuta-i oratorie, și ce mai oratorie de târgoveț iezuitic, — o va putea face în mai mare măsură. Face apoi o analiză a ardeleanului, caracterizat prin sinceritate și lolalitate, a ardeleanului idealist ca Vlad, Bontescu, Osvadă, Boiță etc,, cari formând o lume nouă cu concepții democratice, — cinstită și onestă când se află în opoziție, — trebue să lupte pe viață și moarte contra celei vechi, a vechiului regat, întru chipată în partidul național-liberal etc.

Dl Serban student și secretarul de birou al partidului aducând de exemplu pe dl Iorgă care face și cultură și politică vrea să justifice dreptul studențimei de a face politică militantă. Intr'o cuvântare plină de contradicții, sfârșește cerând înscrierea în partid, precum și jurământul celor de față, — ce mai ironie a prostii — de a merge în Ardeal pentru a vâna din ascunzișul pădurilor Făgărașului porcii mistreți, lacomi și hrăpăreți, dornici de bogățiile ardealului.

•

Dl Aurel Lazăr spirto-angrosistul, aducându-și aminte de copilăria-i de 2 ani, — când nu putea face afăceri, — îi îndeamnă la luptă pentru steagul partidului camsdrentos doar, venind din nou la putere se va mai putea căpătui.

Il urmează trei studenți, după cari la cuvântul șefului dl Vaida, din gura cărula așteptam lucruri mai bune.

Fiind cel mai puțin în măsură de a opri studentimea, să facă Politică, recomandă cu atât mai mult studenților ardeleni acest lucru, cu cât astăzi studentul ne mai trebuind să-și cheltuiască energia sufletească învățând limbi streine și neavând de suportat neajunsuri materiale atât de mari, îi rămâne mai mult timp disponibil, care este dator să-l întrebuințeze pentru cunoașterea orânduirilor social-politice, să lumineze țăranul nestiutor asupra drepturilor lui cetățenești în cadrele organizațiunei de partid în fruntea cărula se găsește partid, cu care, spune d-sa, se idealifică întreg Ardealul și Banatul.

Uită dl Vaida, sau mai bine zis nu știe, că studentul ardelean din cauza culturii exclusiv streine, e cu mult mai înstrainat de cultura și limba românească decât de cea maghiară — ceeace a putut de altfel vedea din cuvântările ținute de studenți, — și nici starea lui materială afară poate de neamurile celor dela răposatul de tristă memorie Con. Dirigent, nu e mai bună. Iar dacă mai luăm în considerare și vremea prea de iarnă e un sacrilegiu să momești pe cei slabi de înger să se dacă afaceri propagandă electorală pentru partid.

Admițând prin extremis, că studentul poate face politică, să vedem pe ce-și întemeiază Dr. Vaida pretenția absurdă de a se face numai politica d-lui. — După ce a făcut un scurt rezumat al evoluției vieții social-politice de dincolo și dincoace de Carpați a intrat în fondul chestiunii ce-și propusese: că partidul D-sale face singura politică sănătoasă și potrivită intereselor superioare ale neamului românesc.

Ardealul ai ardelenilor, zicea dânsul, și aceasta pentrucă ținând seama, că dacă Românii sunt în superioritate numerică, totuși streinii superiori economiceste și culturaliceste românilor, îndată ce aceștia se vor diviza în mai multe partide, fie liberal, averescan, etc., vor fi supuși, vor fi cotropiți din punct de vedere cultural și economic de către autochtonii de naționalitate străină. Pentru acest motiv și pentru altul: că în vechiul regat totul este stricat, conrupt, prefăcut, fățarnic etc. — se impune imperios regionalismul și încă un regionalism cât se poate mai unitar, mai solidar, pentruca ajunși la putere să întroneze din nou regimul Cons. Dirigent, cu ilegalități, abuzuri, favoruri, să monopolizeze pentru ei Ardealul, ca să-i poată exploata fără nici un scrupul, fără nici un control familia Vaida Manu-Popovici, cu toate neamurile lor.

Mă întreb, cum măcar se poate închipui, că românii ardeleni vor putea fi contopiți de colventorii streini, când la cârma țărei se află un guvern prezidat de bărbatul care o viață întreagă a dat dovezi de cele mai adevărate sentimente românești, de bărbatul care a contribuit în cea mai mare măsură la făurirea României-Mari, de bărbatul care în greaua-i sarcină de restaurare a țării, secătuită de guvernarea Vaida și succesorii este ajutat de ardeleanul Gen. Moșiu liberatorul ardealului în iarna anului 1919 și bănățeanul Dr. Cosma, — mai buni români, decât toți aceia cărora le place să strige la toate răspântiile, că fac politică național-românească.

Adică, dacă țara românească nu este guvernată numai de D-lor, înseamnă că interesele românești ale Ardealului nu sunt bine reprezentate? Inseamnă că vor fi preferați streinii în dauna elementului românesc? Pentruce această mentalitate incalificabilă, pentru-ce atâta rea voință, atâta ură contra celor cari vor să scoată țara din năcaz. Pentru-ce a-ți respins mâna frățească întinsă de partidul național liberal pentru o conlucrare rodnică, dacă voiți întradevăr binele Ardealului, ceeace era de altfel dorința tuturor ardelenilor? Pentru-ce în pedecați prin orice mijloc încercările de unificare?

Pentrucă D-v. mână de oameni, cari vă aflați în fruntea partidului, uniți prin legături familiare, nu v'ați mai putea face mendrele în deplină libertate.

Și încă ceva trist s'a întâmplat în seara acelei zi.

Un tânăr, care nu-și dădea seama probabil de ceeace vorbește și a cărui cuvinte erau savurate de D-nii șefi spunea: că venind în București s'a simțit într'o lume cu totul streină, într'o lume care nu se gândea la nevoile studențimii ardelene într'o lume în care nu se găsea nimeni să îndrumeze. — Ia uitat acel tânăr primirea frățească care ni s'a făcut, că am fost

intreținuți un an școlar intreg gratuit de soc. Căminul studenților că am fost scutiți de toate taxele școlare, — a putut uita acel tânăr toate manifestările de simpatie cari ni s'au făcut? Mă mir de atâta inconștiență. Unde se află sufletul cinstit, loial și sincer al Ardealului preconizat de d-l Sever Dan? Unde a dispărut și cel mai elementar sentiment de pudoare pentru adevăr? Sunt tot atâtea întrebări la cari numai ardelenii cinstiți ai d-lui Vaida pot răspundă.

St. Ar.

Succesiunea Papei

Candidații eventuali la Tronul Pontificial

Sfântul colegiu numără în prezent 61 cardinali, dintre cari 31 italieni și 30 străini. Printre ultimii socotim, 5 francezi, 1 belgian 3 germani, 2 austriaci, 1 ungur, 1 cehoslovac, 2 polonezi, 1 olandez, 6 spanioli, 1 portughez, 2 americani, 1 canadian și 1 brazilian.

Printre cardinalii italieni, cari, singuri pot fi socotiti candidați cardinalul Maffi culege numeroase sufragii în cercurile italiene; dar ideile sale moderne, foarte înaintate îl vor face să întâmpine opozițiunea a numeroși membrii din Marele Colegiu, în special a grupului condus de Merry del Val și a cărui idei se apropie de pontificatul lui Pius al X-lea.

Printre acești cardinali unul din cei mai de seamă este cardinatul de Lais Ceilalti cardinali precum Bisletti, ar întâmpina mai puțină opozitie.

Intre tendinta cardinalului de Lai și tendinta cardinalului Maffi un om ca Gaspari ar putea să-și găsească favoarea și locul.

Acestea sunt, bine înteles, previderi cari nu se întemeiază însă pe nici o dată sigură, căci evenimentele au surprins toate cercurile inclusiv și cercul Sfântului Colegiu.

Printre cardinalii italieni cari trăesc în afară de „Curie", unul din cei mai cu vază este cardinalul Ratti, fost nunțiu Papal în Polonia.

In jurul incidentului dela Timișoara

— Un comunicat —

Unele ziare au publicat o știre din Timișioară că în seara de 12 cor., 3 soldați, cari voiau să se urce în trenul de București, au fost impușcați de către garda militară din Timișoara Faptul este de-a întregul inventat.

Autoritățile din Timișoara în urma celor publicate în ziare a făcut o anchetă al cărui rezultat este următorul:

In seara de 12 a. c. cu trenul de Arad dela orele 21.30 au sosit în gara Timișoara un număr mare de soldați plecați în concediu. Acest tren care urma să plece în direcția București, fiind peste măsură încărcat, organele C. F. R. au dispus ca soldații să continue drumul cu trenul personal care pleca din Timișoara la ora 22,35: soldații opunându-se au intervenit organele militare, arestând pe câțiva din ei. După plecarea trenului, soldații rămași, de necaz au tras câteva focuri de armă în aer; nu a fost nici un mort sau rănit

Informații

Apărătorii comuniștilor au cerut în ședința de azi să se dea voe familiilor deținuților să poată aduce acestora alimente și lingerie. Le au adus la cunoștință, că în caz contrar arestanții vor declara greva foamei

■

Se afirmă, că știrea ziarului „Lupta" privitoare la arestarea lui Schuler este inexactă. Schuler a adresat ezi, o scrisoare ziarelor din capitală, arătându-le, că a voit să-l aresteze și fostul ministru Argetoianu, dar n'a putut.

■

Comisiunea valutei se va întruni Mercuri și va discuta chestiunea exportului valutei.

■

Consiliul superior de război a ținut aseară ședință sub presidenția D-lui Ionel Brătianu.

■

Astăzi la orele 12 s'a sărbătorit depunerea jurământului a personalui încadrat din poliția orașului Cluj

■

Zilele acestea vor sosi la Cluj comisiunea de experți cari să examineze cele 8 planuri de construcție a catedralei din Cluj.

■

Astăzi s'au întrunit membrii consistorului ortodox din Cluj. pentru a se hotără cumpărarea unui palat episcopesc.

■

Ministerul domeniilor a făcut cunoscut consilierilor agricoli că până la 2 februarie să termine statist cele pentru împroprietărire.

■

Pe piața Clujului se simte mare lipsă de petrol. Unii negustori cari mai au ceva depozite îl speculează. Rugăm autoritățile să ia măsuri.

■

Cooperativele din Bistrița au primit primul transport de porumb adus din Muntena.

■

Pentru complectarea statuei lupoaicei din Cluj vor sosi săptămâna viitoare dela Roma două basoreliefuri una reprezentând bustul lui Traian și alta Aquila romană cari se vor așeza pe piedestalul statuei.

Amcele sunt lucrate de sculptorul Ferarri din Roma.

■

Directorul General al Instrucției a stabilit ca ore de biurou dela 8—14 iar ori-ce informațiuni se dau publicului între orele 12—14.

■

Directorul general al Finanțelor a dat ordin prin prefecturi secretarior comunali ca să facă borderou în cari să fie declarate averea fiecăruia precum și dările ce trebue să plătească.

Autoritățile școlare au dispus ca începând de astăzi toate școlile din localitate să fie închise pe timp de cinci zile, din cauza epidemiei de gripă spaniolă.

■

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalații de lumină, transmiterei de forță, sonerii, telefoane, în depozit becuri de orice format. Proiecte și devize gratuit. 1116

■

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 a. m. Str. Iuliu Maniu 40. 398

Caii din Germania

Cazul dela Cluj

Când s'a vorbit de sosirea cailor din Germania se crezuse că vom primi cai foarte frumoși și pentru cari lumea se va certa ca să-i cumpere. Se știa tot odată că pentru Cluj sunt repartizați 100 cai.

Ajunși 100 de cai la Cluj, o telegramă a anunțat din București că caii vor trebui duși în Muntenia și distribuiți populației de acolo. Când să fie din nou îmbarcați tot din sursa ministerului de Domenii se anunță că caii vor fi distribuiți în județul Cojocna.

Și acum?

Acum caii sunt slabi de tot așa ca toată lumea se ferește să-i cumpere și din cauză că sunt foarte mici ei nu pot fi cumpărați de comuna Cluj pentru a fi întrebuințați la curățitul orașului ci numai de oameni particulari.

Din toată istoria aducerei cailor din Germania putem să scoatem o singură învățătură și anume: Comisiunea cari a fost ca să examineze și să primească acești cai a cheltuit mai mulți bani decât fac toți caii aduși din Germania.

Renta austriacă

In urma decisiunei Comisiunei Reparațiunilor proprietarii de titluri vechi de rente austriace cari se găsesc pe teritoriul Austriei sunt invitați să protesteze în contra stampilărei Austriace a acestor titluri și să le reclame ca proprietate română.

Reclamațiile trebuie prezentate de către proprietarii titlurilor eventual cu o telegramă la locul unde se află depuși titlurile (bănci spre păstrare și — dacă titlurile se găsesc în păstrarea unei persoane particulare la autoritatea fiscală competența austriacă cel târziu până în 31 Decembrie 1921.

Reclamațiunea trebuie justificată cu acte probatorii cari arată, că titularul a fost încă înaintea zilei pe 16 Iulie 1920 proprietar al rentelor. (Corespodența comercială a băncii, conturi s. a.) că rentele s'au aflat în urma unei dispozițiuni legislative a vechiei Monarhii sau a Republicei Austria în ziua de 16 Iulie 1920 pe teritoriul Austriei (cauțiuni de căsătorii militare, alte acțiuni) sau că titlurile se află încă acolo din cauza blocării lor și în n'ar fost liberate, sau că acele titluri au fost depuse în Austria în urma măsurilor de războiu a vechiului guvernament al Austriei (bonuri salvete). Cu privire la expirarea iminentă a termenului pentru prezentarea reclamațiunii și actele probatorii vor putea fi prezentate și ulterior.

La Cafeneaua
EUROPA
Joia, Dumineca și în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83. 1013

Discursul d-rei Văcărescu la Sorbona

— In numele României —

La sorbona a avut loc o mare manifestație de solidaritate intelectuală cu Franța a amicilor literaturei franceze. Ședința a fost prezidată de d-l Poincaré. Au vorbit între alții Maurice Barres, Merojkowski, Sir Barlay, Carton de Wiart Blasco Ibanez, Poincaré, Elena Văcărescu etc.

D-ra Elena Văcărescu, care a vorbit în numele României, a avut un succes deosebit. Redăm aci cuvântarea d-rei Elena Văcărescu.

„Cu mult înaintea războiului, România mulțumită legăturilor sale cu Franța, a avut un motiv mai mult pe lângă celelalte motive de înalt ordin, de a rămânea credincioasă soartei și sângelui său. Soldații voștri venind pe teritoriul nostru pentru a se mai uni cu soldații noștri în apărarea unor cauze drepte, au urmat gândirei franceze, care în totdeuna ar fi propus rasei din care fac cu parte ceea ce Franța a știut să extragă ca putere creatoare și ca măreție din orginia noastră comună: un verb ascultat de toți și acea îndrăzneală de spirit care se manifestă cu grație și măsură și pe care o regăsim în liniile mlădioase ale unui vers de Racine ca și într'un gest al unei nimfe de Jean Goujon.

Relațiunile intelectuale care leagă România de Franța sunt de dată veche. Pe timpul cruciadelor, trubadurii cari au însoțit pe cavalerii voștri, au trecut peste pământul nostru latin și au lăsat o urmă care răsună și azi în cântecele țărei mele.

O strămoașă a lui Ronsard a fost română și de la dânsa a moștenit poate poetul francez dragostea lui de Orient, cere tivește unele din poemele acestui astru frumos din pleiada voastră. In dragostea pe care ne a arătat-o Victor Hugo și Michelet se oglindește dragostea noastră pentru arta franceză. Edgard Quinet, care știa, că în nici o parte a lumei limba franceză nu era așa de durabilă și profundă, nici așa de intimă, și că nicăeri nu se află atâta sensibilitate devotată cultului paginelor splendide pe care Franța le-a adăogat la romanul numeritor al spiritului uman, a vorbit de noi adesea cu dragoste și ne-a deplâns că suntem pierduți într'un ocean de civilizații adverse.

Lamartine, care era președintele unui grup mic de studenți români, care pe atunci a crescut în mod simțitor, s'a lăsat inspirat de inima română și a transportat-o de pe malurile Dunărei pe malurile Senei în așa fel că Franța ni se pare o dublare delicioasă a patriei. Din această Franță atât de bogată în eroi, cartea franceză nu e mai puțin de temut și nu e apărătorul cel mai puțin subtil. Inteligența voastră în fine, care domină lumea morală, nu va dezarma nici odată în fața barbariei.

In numele poeților și scriitorilor români din România întregită aduc un omagiu, inspirat deopotrivă de recunoștința și administrația noastră".

Politica externă a Jugo-Slaviei

— Expozeul primului ministru Pasici —

In ședința Scupcinei primul ministru Pasici a făcut declarațiuni cu privire la politica externă a Jugoslaviei, spunând că aceasta politică va urma față, de aliați aceiași linie ca și mai înainte. D-l Pasici arată că aproape toate tratatele sunt neexecutate și că aproape toate statele învinse, fac dificultăți executărei tratatelor, trăgând foloase pe urma acestui fapt. Aceste dificultăți formează obiectul conferinței actuale.

Primul ministru crede că aliații vor reuși sa obțină executarea tratatelor. Unele modificari cu privire la plăți sunt posibile, dar este exclus ca plățile să nu se efectueze. Toate chestiunile cari suvt în raport cu aliații, privesc deopotrivă Jugoslavia.

D-l Pasici relevă că tratatele cu privire la delimitarea frontierelor cât și la reparațiuni sunt deasemenea neexecutate. Delimitarea frontierei cu Austria s'a făcut în paguba Jugoslaviei. Ungaria tărăgănează intenționat delimitarea Delimitarea graniței față de România are aprobarea guvernului. Delimitarea față de Bulgaria s'a efectuat în conformitate cu tratatul.

Situația cu privire la Albania continuă a fi defavorabilă. Dela asasinarea lui Essad Pașa. Albania e stăpânită de haos. Jugoslavia a fost atacată de arnăuți și a fost nevoită să recurgă la armă spre a-și apăra frontierele.

Dorim să urmăm o politică pacifică față de Bulgaria, însă fostul ministru de război, care a reprezentat această politică a fost omorât. Atâta timp cât Bulgaria continuă să prepare lovituri împotriva Jugoslaviei, orice convențiune este imposibilă.

Italia a creiat în mod inutil trei zone. refuzând s'o evacueze pe a treia. Italia nu a executat tratatele și nu pare a ști ce vrea.

Jugoslavia va urma totdeauna o politică ruso-filă, deoarece iubește poporul rus ea refuză însa să recunoască un guvern pe care și poporul rus refuză să-l recunoască.

Jugoslavia a semnat convențiuni militare cu Cehoslovacia și România, și dacă Camera va vota legile anunțate în declarația guvernului, acordurile vor fi inutile, deoarece Jugoslavia va fi și singură destul de puternică.

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 3

Cronica externă

Luni 30 Ianuarie 1922.

Reichstagul a discutat chestiunea reformei financiare în Germania. Cancelarul Wirth a făcut cu acest prilej interesante declarații asupra programului de impozte. Se va recurge la un împrumut forțat de un milion mărci în aur care va servi pentru plata prestațiunilor și pentru anuitățile fixate la Cannes.

.n legătură cu aceasta, ziarul „Le Temps" crede că Germania nu va putea plăti, dacă nu i-se vor acorda credite internaționale. Singura țară, însă, care le poate acorda este America. Dar guvernul american și-a manifestat hotărârea de a nu interveni în situația economică a Europei, atât timp, cât se va stărui pentru obținerea de despăgubiri de războiu exagerate.

In afară de aceasta, președintele Harding a declarat că America nu va lua parte la nici o conferință europeană, dacă statele Europei nu vor admite dezarmarea.

Printre conducătorii sovietelor s'a iscat o vie neînțelegere cu prilejul fixării delegaților cari vor participa la conferința de la Genua. Se vorbește că între alții va fi trimis la Genua și Racowski ca un bun cunoscător al Basarabiei și a chestiunei românești, de unde ușor se poate deduce că Rusia intenționează să ridice la conferință chestiuni de ordin teritorial.

SCRISORI DIN SIBIU

Mișcarea în județ. — Regretul sașilor. — Guvernul liberal. —

Venirea partidului național liberal la cârma țării a stârnit în întreg județul Sibiului o vie mișcare. Toată suflarea se interesează mai cu dinadins de chestiunile politice, de persoanele, cari formează guvernul, de secretarii generali, cari sunt numiți sau așteaptă să fie numiți și de persoana prefecților.

Și nu este nime, care să nu știe să spună o vorbă bună despre cutare ministru ori să-i zicodească păcate reale și ireale. Persoana prefecților e aruncată în talgerul emancipării politice, li se cumpănește greutatea morală și intelectuală, li se măsoară energia pe care va trebui să o cheltuiască întru conducerea spre bine și ordine a județului, și mai ales întru dirigurea și povățuirea luptelor electorale în pragul cărora ne aflăm.

Indeosebi sașii se ostenesc să afle cu ajutorul cunoscutelor lor metode calea ce duce la cea mai favorabilă situație în încâlceala ce provoacă luptele electorale. Doar situația lor în zilele noastre, e după cum spun ei, foarte penibilă.

Am avut ocaziune să vorbesc cu vre-o doi foști deputați sași veniți la „sfatul" lor săsesc, ce s'a ținut Vineri în Sibiu. Toți susțineau că situația sașilor e mai mult decât penibilă.

„Cât de bine, grăi unul dintre ei, s'ar fi făcut, dacă partidul național din Ardeal ar fi primit propunerile d-lui Brătianu! Noi sașii n'am fi ajuns astăzi între ciocan și nicovală! Doar noi suntem un pumn de oameni dar cu un car de interese, cari vor să fie toate susținute și satisfăcute. Ele ne dictează să ne precizăm atitudinea noastră politică, astfel ca să nu jignim pe nime, nici un partid, și îndeosebi pe liberali nu. Dacă pactul s'ar fi perfectuat, noi am fi fost în stare să acționăm așa fel ca pe nime să nu lăsăm prin voturile noastre, dar așa, în urma șovăirii continue a d-lui Maniu și a impulsivității neînfrânate a d-lui Vaida, suntem puși în imposibilitate de a lucra cum am dori. Se vede că conducătorii partidului național din Ardeal, n'au avut atâta prevedere politică, nu s'au pătruns de interesele Ardealului, dar nici chiar de interesele patriotice ale neamului, căci altcum primiau mâna atât de darnică a d-lui Brătianu iar o conlucrare frățească cu liberalii aducea cele mai binecuvântate roduri pe seama României mari."

— „Da, continuă celălalt „ambițiile personale duc totdeauna la păcat și la rău noi știm că pricina eșuării tratativelor n'au fost chestii principiale, ci pofte hămesite după scaune ministeriale. Și faptul acesta trebue să ne determine a lua hotărârea din care cei chemați să înțeleagă, că noi nu cunoaștem interese personale și ambiții deșarte, ci interesele de conservare ale neamului. Dacă îmi va succede o să conving pe frații mei, că noi nu putem merge pe drumul indicat de ambițiile d-lor din partidul național Ardelean, ci pe cel al cumințeniei politice. Avem toată încrederea în d-l Ionel C. I. Brătianu, care știe să înfăptuiască ceeace spune și ceeace-ți făgăduește îți și dă. Și noi aceasta o vrem! Căci prea mult am fost îngrămădiți cu făgăduieli deșarte. Toți miniștrii ardeleni de până acum ne-au hrănit numai cu momeli A fost de ajuns! Azi așteptăm fapte nu vorbe.

Sever Spadă.

TELEGRAME

Criza ministerială din Austria a luat sfârșit

Viena.

Criza ministerială a luat sfârșit. Fostul cancelar Schober a rămas la președințe și a luat și externele; restul ministerului e cel vechi, cu excepția ministerului de agricultura, care a fost încredințat provizoriu lui; Honnet.

Ajutor pentru Austria

Paris.

D. Millerand, președintele republicei franceze, a primit delegațiunea austriacă și i-a declarat, că nu va aștepta ca guvernul Austriei să apeleze la Franța, ci dă sul va îndemna guvernul francez să dea ajutorul cuvenit, pentru a o scăpa din încurcătura în care se găsește tânara republică.

Știri politice

Consfătuirea țărănistă

Din cauză că numărul aderenților țărăniști la Cluj s'a micșorat foarte mult în timpul din urmă, întrunirea cari se anunțase că va avea loc în ziua de 29 nu s'a mai ținut. Hotărârea de-a renunța la întrunire a nemulțumit pe d-l Mihalache cari numai după multă insistență a binevoit a ține o consfătuire acasă la d-l Bogdan Duica la orele 3 p. îm.

Discuțiile au fost secrete. După cât aflăm s'a hotărât deocamdată ca să pună candidaturi decât în centrele cari dau mai multă încredere și să se evite pe cât posibil luptele cu partidul național. S'a emis ideea de a se masca în alegeri cu partidul socialist.

Astăzi luni, d-l Mihalache urmează să de-a ziarelor un comunicat și tot astăzi se va întâlni cu câți-va fruntași socialiști din Cluj.

O manifestație... nocturnă

Partidul național din Cluj care și-a mărit în timpul din urmă comitetul de la 100 la 150 a ținut să facă o manifestație prin Cluj. Și deoarece Vineri sea studenții, cari făgăduiseră unor aprinși membri tot concursul, au refuzat să mai facă manifestație întrucât numărul studenților aderenți nu era decât vre-o 30. Astfel că Sâmbătă seara pe la orele 8 o parte din comitetul de 150 au manifestat înaintea clubului Naționalist.

In legătură cu această manifest ție un negustor numit „Hanu" cari își are magazinul sub Clubul partidului Național ni s,a plâns că Sâmbătă seara i-au fost sparte prin focuri de pușcă sau revolver obloanele de fer și sticla vitrinei pricinuindu-i o pagubă de câteva mii lei.

Dacă focurile de pușcă sunt în legătură cu manifestația de atunci seara credem că autoritățile ar trebui să oblige pe manifestanți să plătească geamurile sparte la prăvălia acărui stăpân nu face nici un fel de politică.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Luni: Păcatul Tinereții
Marți: Fără Patrie
Mercuri: Fann-Fann
Joi: Dtto
Vineri: Dtto
Sâmbătă: Capriciul de femee
Duminecă: Dtto

CINEMA UNIVERSITAȚII

Luni: Romanul lui Tarzan P.
Marți: Răzbunarea
Mercuri: Lupta pe moarte pe viață a Contelui de Monte Cristo partea I
Joi: Dtto
Vineri: Dtto partea II.
Sâmbătă: Dtto partea II.
Duminecă: Acrobatul circului

CINEMA URANIA

Luni: Stăpânul castelului
Marți: Dtto
Mercuri: Inbogăți de războ
Joi: Dtto
Vineri: Femeea periculoasă
Sâmbătă: Dtto
Duminecă: Dtto

Situația din Rusia

— Tendințele politicei sovietelor —

Credem interesant că în ajunul conferinței de la Genua, să reproducem, după ziarul rus „Izvestia", scopurile urmărite de guvernul sovietic de la Moscova:

Ziarele suedeze publică un articol al ziarului „Izvestia", or anul oficial al guvernului sovietic care prevede într'un viitor nu departat — recunoașterea internațională a rusiei de către toate marile puteri, fără a ține seamă de statele mărunte care țin trena mantiei lor stăpânitoare.

„Dar, adaogă „Izvestia", victoria noastră nu este încă definitivă. Marile puteri cred că Rusia sovietică este săracă. Puterile greșesc. Reprezentanții Rusiei sovietice, nu vor veni ca cerșetori la Geneva, ci ca participanți cu drepturi egale. Dacă ni se vor pune condițiuni, le vom pune și noi. Istoria își întoarce fila în favoarea noastră."

Tonul acesta impertinent al presei sovietice arată slăbiciunea guvernului care a aruncat Rusia în prăpastia mizeriei și d vedește că pontifilor bolșevismului nu le-a mai rămas altă armă decât amenințarea cu starea revoluției mondiale.

•

Sovietele nu țin seamă că starea spiritelor muncitorești s'a schimbat cu desăvârșire în ultimul timp, nu judecă pasul decisiv pe care muncitorimea din Germania, Anglia, America Italia l-au făcut în contra năzbâtiilor asiatice și criminale ale foștilor salariați ai lui Ludendorff din Moscova.

De altfel amenințările din primele zile s'au potolit. O corespondență a lui „Cnicago Tribune din Moscova arată că sovietele sunt decise să facă toate concesiunile, să primească toate umilințele să facă orice, numai însă statele capitaliste să sară în ajutorul Rusiei care moare.

•

Bolșevicii văd că sistemul lor a dat cel mai cumplit faliment; 8 milioane de ruși sunt muritori de foame, zeci de milioane au murit de la 1914 încoace și mai ales de la revoluție încoace.

Nimic nu mai poate scăpa Rusia, dacă marile națiuni ale lumei nu îi vor veni în ajutor. Doctorul Nansen, care este doar un prieten al bolșevicilor, a fost nevoit să recunoască sfârșitul bolșevismului. Insuși Lenin a spus că bolșevicii trebue să dea mâna cu „infama burghezie" pentru a salva populația Rusiei.

Popoarele Europei, însă, cer garanții împotriva acelora, cari au perfecționat sistemele de teroare și de șantaj țariste, ele doresc întâi să fie sigure că bolșevicii vor recunoaște datoriile și angajamentele fostelor guverne ruse, că nu se vor amesteca în politica internă a altor națiuni și nu vor înceta politica lor agresivă și vor pune capăt tiraniei lor în Rusia. Aceste asigurări, dacă nu le vor da, atunci bolșevicii vor fi lăsați să piară de pe arena Rusiei măturați de viforul indignării interne și universale.

Tocmai de acest lucru se tem bolșevicii, tocmai că nevoia de fier îi silește să schimbe sistemul, dar, în acelaș timp caută să camufleze jocul. Cedând ei declară prin aceasta falimentul metodei lor, afirmând în fața lumei și a muncitorimii din toată lumea, că au fost niște șarlatani, că au fost niște oribili criminali, cari pentru ambiții meschine de Cezari de cafenea, au aruncat propria lor țară în infernul unei suferințe omenești, pe care lumea civilizată n'a mai cunoscut-o dela venirea barbarilor.

De aci jocul lor dublu, ipocrizia lor, dorința lor de a ceda și a nu ceda. Cedând se desonorează, își pierd prestigiul sub valul însângerat al umanității escund crimele, și în acest caz indignarea generală; partizanii sănceri ai bolșevismului din interior sau cei interesați, îi vor mătura, necedând groaznica situație internă îi va sili la capitulare.

Și într'un caz și într'altul bolșevismul este în agonie de moarte.

O manifestație... eșuată

Cu prilejul venirei d-lor Vaida și Maniu în Cluj, e puseser la cale o manifestație studențească Planul era studenții străini în fața Universității pe la orele 6 să pornească în fața clubului partidului Național și să aclame pe șefii naționaliști cari iau parte la întrunirea ce era în tolu.

Ce s'a întâmplat? Pe când propagandiștii naționaliști pregăteau manifestația au mai venit alții cari pregăteau o manifestație la venirea d-lui Oct. Goga. Discuțiile au fost pentru un ajutor reciproc adică și studenții gogiști să ia parte la Manifestație dar în schimb și cei naționaliști să făgăduiască că vor merge în gară în întâmpinarea d-lui Goga.

Nențelegându-se, studenții au renunțat ca să mai facă manifestația proectată întrucât numărul manifestanților nu ar fi fost decât cel mult o sută.

Suspendarea Cenzurei

București. — Consiliul de miniștrii s'a întrunit aseară și a luat în discuție chestiunea măsurilor excepționale. S'a hotărât suspendarea cenzurei în toată țara cu excepția zonelor de război, unde însă se va permite publicarea manifestelor electorale în ziare fără a fi supuse cenzurei, deasemenea întrunirile electorale, întrucât vor fi permise de comandamentele militare.

Plecând în străinătate
primim comenzi de
PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner
cu prețul original al fabricelor, primul și cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbam piane vechi cu prețul cel mai mare. Comenzi primim până în 15 Februarie 1922.
I. TRISKA Cluj, Str. Sagunei (fosta Bartha M.) No. 14.

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Frații Mártontty
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu promt.

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"
Linie regulată și rapidă de Pasageri
Constanța-New-York
Vaporul Transatlantic de lux
CONSTANTINOPLE
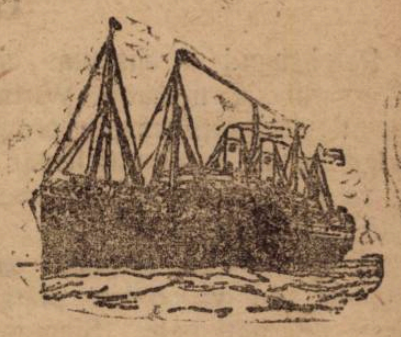
pleacă
la 9 Februarie 1922 st. n. din portul Constanța direct New-York
După vaporul Constantinople urmează a pleca următoarele vapoare „KING ALEXANDER" „Megali Hellas" și "THEMISTOCLES"
Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteză mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.
Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali
M. EMBIRICOS & Co.
Centrala: BUCUREȘTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascăr Catargiu No. 28.
902 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.
Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și lichioruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de lichioruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă execută cu prețuri avantajioase
Salonul de modă alui
Wartenberg
Cluj, Calea Victoriei 13 1275
fostul conducător al salonului de modă „Venus"

Candidat de advocat
cu praxă ardeleană, care posede limba română în scris și cetit, află aplicare în biroul subsemnatului.
Dr. JUSTIN CL. IUGA advocat,
Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 3, etaj I. Telefon 106

Voești să trăești o sută de ani în sănătate?

Folosește spirtul sărat „DIANA"
Nu primi imitațiuni!
1230

Cautăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.
Administrația ziarului.

Reclama este sufletul comerțului

Gratis se dă
un abonament la ziarul „Infrățirea" celui care va face 5 Abonamente

Pentru sănătatea slujbașilor C. F. R.

Dispozițiunile luate de direcțiunea generală a căilor ferate române pentru trimiterea colonilor de bolnav C. F. R. la băi în cursul anului 1922.

Se aduce la cunoștința generală, că pentru bunul mers al organizărei pe serii a coloniilor de bolnavi C. F. R. — adulți și copii — pe care Casa Muncei, îi va trimite în cursul anului 1922 în diferite stațiuni balneare se stabilesc următoarele dispoziții:

Toți bolnavii — adulți și copii — de îndată ce vor lua cunoștință de prezenta circulară se vor prezenta medicilor de circ. respectivă, pentru a fi examinați și trecuți pe un tablou în care se va specifica: numele și pronumele, funcțiunea, salariul bugetar, maladia de care suferă și stațiunea balneară, unde urmează să fie trimiși.

Medicii de circ. sunt datori a examina bolnavii și a întocmi tablouri complecte, pe care le vor înainta Serviciului Medical Regional cel mai târziu până la 15 Februarie 1922, iar Serv. Medical Regional, le va ține la dispoziția comisiunei însărcinată cu supra vizitarea medicală.

CAND SE VA FACE VIZITA MEDICALA

Comisiunea medicală compusă din șeful serv. de Igienă și Asistență dela Casa Muncei și șeful serv. Medical Regional respectiv, va supra vizita la serv. Medical Regionalei respective, bolnavii înscriși pe tablou, care bolnavi trebue avizați să se găsească la sediul Regionalelor în următoarele zile:

17—18 Februarie, Regionala IX Craiova; 25—26 Februarie, Regionala V Timișoara; 27—28 Februarie VI Arad; 4—5 Martie Regionala III Brașov; 6—7 Martie, Regionala IV Cluj; 12—13 Martie, Regionala VII Chișinău; 14—15 Martie, Regionala II Iași; 19—20 Martie, Regionala VIII Cernăuți; 26—27 Martie, Regionala I București și serviciile din D. G.

Comisiunea după contra vizită, va înainta tablourile Direcțiunei Cassei Muncii, pentru a fi supuse aprobărei Consiliului de Administrație.

CE TREBUE SA FACA CEI BOLNAVI ADMIȘI PENTRU COLONII

Odată aprobarea obținută, tablourile vor fi înapoiate Regionalelor respective prin Direcția Serv. Medical, pentru a comunica celor admiși, să-și facă din vreme cererile respective pentru obținerea concediului conform regulilor în vigoare. Serviciile respective sunt datoare a obține din timp aprobarea concediului necesar pentru fiecare bolnav în parte, comunicând aceasta Serv. Medical Regional, pentru a face mențiune în tablou în dreptul fiecărui bolnav. Bolnavii vor fi repartizați în serii de către serviciul respectiv astfel ca serviciul să nu sufere.

Pe actele de concediu se va pune neapărat, data de când începe concediul, dată ce nu se va mai schimba sub nici un cuvânt, pentru a nu aduce perturbații în fixarea seriilor. Pentru copii se va fixa deasemenea seria în care urmează să meargă la băi.

Tablourile astfel complectate, vor fi înintate prin Direcția Serviciului Medical, din nou Cassei Muncei, pentru întocmirea definitivă a serilor cel mai târziu până la 25 Aprilie 1922.

TRATAMENTUL GRATUIT ȘI CEL CU PLATA

Se vor bucura de tratamentul gratuit, toți membrii participanți la Cassa de Ajutor, iar dintre ceip articipanți la Cassa Generală de Pensiune acei ce au salariu bugetar până la 500 lei lunar.

Vor plăti câte 10 lei pe zi funcționarii participanți la Cassa Generală de Pensiuni cu salariu bugetar dela 501—800 lei lunar.

Funcționarii cu un salariu bugetar mai mare de 800 lei, soțiile membrilor Cassei de Ajutor, a funcționarilor de orice grad și copii cari nu vor fi înscriși în serie, cari au absolută nevoie de o cură, vor putea fi trimiși cu reducere de 50 la sută din masă, taxă de cură și băi numai cu aprobarea prealabilă a Cassei Muncei în limta mijloacelor disponibile, cu condițiunea de a-și găsi locuință în stațiunile balneare cu care avem condiții (conventii), unde urmează a-și face cura, de oarece Cassa Muncei, nu va dispune de locuințe, decât pentru acei care se trimit gratuit și pentru acei care plătesc 10 lei pe zi.

Stațiunile balneare și climate rice unde Cassa Muncei va face angajamente pentru colonii, vor fi anunțate la timp Direcțiunilor Regionale.

Raporturile sârbo-croate

Belgrad.

Ministerul de Interne a respins în Scupcină acuzația după care guvernul ar considera Croația ca pe o colonie. Acei cari afirmă aceasta confirmă declarația lui Masarik după care vechea monarhie n'ar fi dispărut încă. Deputatul Reich întrerupe. Massarik, e te Stefan Tisza al Cehoslo aciei. Se produce scandal în urma căruia deputatul își retrage declarația.

Pretutindeni
în Ardeal
se citește
ziarul INFRĂȚIREA

Citiți Pag 8-a.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

DAU OARE de limba germană și română. Adresa la ziar sub German

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE mobile antice, obiecte de porcelan și picturi, strada Fabițiu 2 Etaj I.

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Corespondențe:

MARGIT r spundeți ceva, ce-i cu cuv ntul dat!? Ionel.

„C EOPATRA" aveți scrisoare r spundeți „Seriosul 1".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Cemercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de servicin etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

SOBARI
pentru lucrări în cachle faianță.
INSTALATORI
pentru apă, gaz,
Electriciani
caută
Soc. Titania Brăila
Str. Galați 2. 1411

Cumpărăm la permanență:
Coarne, unghii de bou și de bivoli. Păr de porc, de vită, coame și copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne și tot felul de rămășițe de tăbăcărie:
Fabrica de mărfuri din coarne și oase
s. p. a. Cluj,
Calea Ștefan cel Mare No. 4
Telefon No. 3-14 1184

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Convocare

In temeiul §-lui 30 din Statutele „Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor române", filiala Cluj și în virtutea concluzului comitetului luat în ședința dela 24 Ianuarie a. c., convocăm prin aceasta

a II-a adunare generală ordinară, pe ziua de Duminecă 12 Februarie, a. c. st. n. la orele 4 p. m. în sala cea mare a Palatului județean, cu următoarea ordine de zi:

1. Raportul comitetului despre activitatea sa dela întemeierea societății.
2. Raport despre averea societății și prezentarea Bilanțului pentru trecut.
3. Inscriere de membrii noi.
4. Propuneri cari se vor prezenta în sensul art. 29. litera d.

Cluj, din ședința Comitetului, ținută la 24 Ianuarie 1922.

Nicolae Ivan m. p. *Elena Popescu Voițești* m. p.
Episcop secretară.
Președinte de onoare.

Convocare

On. membrii ai „Societății române de lectură" din Bocșa-română, sunt respectuos invitați a participa la adunarea generală ordinară, care se va ține la 13/26 Februarie 1922 la ora 4 p. m. în localul Societății, având următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul comitetului.
3. Raportul comisiei examinatoare a socotelilor și darea absolutorului casierului.
4. Raportul bibliotecarului.
5. Alegerea funcționarilor și a comitetului Societății, pe anul societar 19 2
6. Budgetul pe anul societar 1922.
7. Eventuale propuneri și interpelări.
8. Inchiderea adunării.

Din ședința comit. ținută la 2/15 Ianuarie 1922.
Bocșa-română, la 13/26 Februarie 1922.

Mi on Popoviciu, președinte. *Constantin Dancei*, secretar.

Anunț.

Societatea Ocrotirea Orfanilor din Războiu Secția Regională Timișoara

Caută spre imediată angajare, un contabil sau contabilă, care să lucreze independent și să cunoască contabilitatea în partidă dublă.

Informațiuni se pot avea la: sediul Societății: TIMIȘOARA, Cetate Strada Sf. Ioan No. 2.

Președintă *Lucia Cosma*. Director *D, Calmaghi*.

De la 2 Februarie a. c. la
Cofetăria Boncescu
din Cluj onorata s'a clientelă va fi distrată de un splendid concert clasic dat de cele mai bune elemente de la operă, în care timp se vor servi: pateuri calde, sandwich, dif. gustări, dif. specialități de vinuri, liqueoruri, shampagne, precum și tot felul de preparate de cofetarie 1414
Concertul va începe la orele 8 (20) seara în toate zilele când nu este operă. Mesele se pot reține prin telefon No. 68

Sticlărie și porțelane cu prețuri ieftine
Lloyd Expres 156 la 1412
Frații Heller
Calea Regele Ferdinand No. 6.
Pahare de apă dela 2·— Lei în sus
Ceașcă de cafea dela 5·— Lei în sus
Tacâm de cafea cu 190·— Lei
Tacâm de ceaiu cu 205·— Lei
Tacâm de masă cu 550·— Lei
Se vând articole de toate feluri cu prețuri foarte reduse

Instalațiuni complecte și parțiale de
FĂBRICI DE CĂRĂMIZI
livrează din fabricile MARCHEGGER
Masohinenfabricks- u. Eisengiesserei-A.-G.
SOC. MOTRICĂ ROMÂNĂ, BUCUREȘTI,
Reclame 1506-I. B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56-10. 1423

„TRASSIA" S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV. DEJ
fabrică trass, trass var și ciment de trass,
TRASS
înlocuește cimentul scump de Portland după felul construcțiunei total sau parțial, corespunzând pretențiunilor edile.
Prospecte și certificate oficioase gratuite.
Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcțiuni mari.
TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VITORULUI!
Reprezentanți în toate centrele industriale.
Scrisori și telegrame: TRASSIA—DEJ.
Representant pentru județul Cojocna și Turda-Arieș:
Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Ciparu No. 3. 1401

Bănci, fabricanți, industriași,
comercianți cari au nevoe de
Contabili,
corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc.
pot găsi adresându-se
ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

CARTEA ROMÂNEASCĂ
SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI
BUCUREȘTI
INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE
TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secția fotografică „FOTOGLOB"
ZINCOGRAFIE
TURNĂTORIE
— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA
INSTITUTELE DE DESFACERE
Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.
Caete de școală, Caiete și orice fel de alte lucrări liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie. Fabricațiune de pliuri comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.
Bilete de logodnă. Invitații de nuntă
CARTONAJE
p. farmacii, confiseril și alte articole industriale.
Assortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.
ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE
Călimări și garnituri complecte pentru Birouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.
Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plici de email în alterabile pentru monumente. Reportaj fotografic contiuun a evenimentelor din toată țară în fine tot ce se înrudește cu această branșe
Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură.
CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.
SEDII: C. Sfetea, Calea Moșilor 62-64 și Calea Victoriei 68. Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob, Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7. TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

Spre normalizarea mijloacelor de transport

O parte din programul de activitate al noului ministru al comunicațiilor.

Chestiunea transporturilor, fiind una din cele mai importante și în directă legătură cu refacerea economică a țării, credem interesant să schițăm în câteva cuvinte programul de activitate al noului ministru al comunicațiilor.

Astfel pentru normalizarea transporturilor s'a găsit ca o absolută necesitate să se înzestreze cu materialul rulant ce se găsește în țară, material care are însă nevoie de reparațiuni. Cu vagoanele și mașinele reparate se vor forma trenuri pentu marfă și pasageri și se va procede de urgență a aprovizionarea din belșug cu lemne și alimente a orașelor. Tot cu aceste trenuri, se va căuta să se alimenteze cu combustibil într'o măsură cât mai largă, industriile cari azi au foarte mult de suferit de pe urma acestui neajuns.

MATERIALUL RULANT NEREPARAT

Materialul rulant nereparat, avem în țară într'o cantitate destul de mare; va trebui însă să se găsească modalitatea de a-l pune în funcțiune cât se poate de repede. Se crede că cel mai bun mijloc pentru repararea de urgență a acestui material, ar fi înființarea de ateliere ad-hoc în diferite centre ale țării, unde vor fi concentrate vagoanele triate. Cât privește locomotivele, ele vor fi trecute în atelierele seciale. Activarea acestor lucrări, va fi însă în funcțiune și de personalul c. f. r. care va trebui să-și depue toată silința pentru realizarea acestui plan.

ÎMBUNĂTĂȚIREA SITUAȚIEI SLUJBAȘILOR C. F. R.

Tot în intenționarea d-lui general Moșoiu noul ministru al comunicațiilor mai este să se ia măsuri ca din economiile rezultate cu suprimarea sinecurilor să se îmbunătățească situația materială a funcționarilor mici. Numai un personal la adăpostul grijei zilei de mâine, va aduce un spor considerabil la munca ce se va pune pentru refacerea și înmulțirea mijloacelor de transport.

TRANSPORTURILE PE APA

In ce privește transporturile pe apă, s'a luat deocamdată măsura ca orașul Sulina, care până acum a fost complect izolat de restul țării, din cauza gheților depe Dunăre, să fie aprovizionat cu alimentele necesare prin portul Constanța. Acelaș interes s'a depus și pentu desfundarea liniei București-Constanța, al cărei trafic s'a întrerupt câteva zile în urma viscolului și zăpezei mari din ultimul timp. Astfel traficul de călători s'a și reluat și se speră ca într'o zi sau două să se reia și cel de mărfuri. S'au depus toate eforturile ca orașele cu comunicațiile întrerupte să nu sufere niciun neajuns în ce privește aprovizionarea lor.

LINIA CARANSEBEȘ-ORȘOVA

O altă chestiune care este în deplină legătură cu situația economică a țărei, este aceea a exploatărei bogățiilor Banatului.

Se știe că 'n această provincie avem cele mai multe industrii, cari din cauza lipsei mijloacelor de transport, cea mai mare parte din ele, își încetase activitatea. Nu de mult, această situație s'a ameliorat în urma trecerei liniei Caransebeș-Orșova, direcțiunei regionale din Timișoara, de care a aparținut mai înainte. S'a crezut la început că această măsură ar fi provizorie. Noul ministru al comunicațiilor ne-a spus însă că, n'are absolut nici-o intenție să revoace această măsură din moment ce s'a dovedit că prin ea situația economică a Banatului, a început din nou să se îmbunătățească. Mai mult decât atât, d-sa va căuta ca toate bogățiile miniere și industriale ale acestei provincii să se bucure de un concurs nelimitat pentru ca ele să poată fi transportate fie pentru export fie pentru aprovizionarea internă.

TRANSPORTUL MATERIALULUI LEMNOS

Tot în preocupările principale ale noului ministru al comunicațiilor este de a lua măsuri urgente pentru transportarea materialului lemnos, care de trei ani utrezește prin gările din Ardeal și apoi reparararea liniilor ferate din țară, cărora de ani de zile nu li s'au mai adus nici o îmbunătățire.

— G. —

Impozitele

— O lămurire —

Ministerul de finanțe ne informează că s'a înțeles numai amânarea termenului depunerei declarațiilor de impozit cum s'a crezut de foarte multă lume până acum.

Guvernul a hotărât să schimbe numai pe ici, pe colo sistemul financiar, dar nu înțelege să renunțe la impozitele d-lui Titulescu.

D. ministru de finanțe lucrează de altfel la întocmirea noilor norme de aplicarea impozitelor, potrivit punctului de vedere al d-sale care e în concordanță cu programul partidului liberal.

Direcția generală a contribuțiilor din ministerul de finanțe a stabilit ca impozitul de 15 la sută reținut de bănci dela clienții lor, să fie vărsat statului de către bănci cu borderouri fără să mai indice numele contribuabililor dela cari l'au reținut.

De asemenea direcția contribuțiilor a mai hotărât să nu mai considere ca hipoteci sumele împrumutate pe poliță în cont curent și care sunt garantate cu hipoteci. Ca atare la aceste sume băncile vor reține impozitul de 12 la sută în loc de 15 la sută.

ȘEDINȚA Academiei Române

— Conferințele d-lor Iorga și Sylviu Dragomir —

Vineri, la 3 d. a. s'a ținut la Academia Română ședința publică.

A vorbit d. profesor N. Iorga despre Moliere, arătând legăturile teatrului lui Moliere cu societatea noastră.

D-sa spune că Moliere a fost tradus la noi, în secolul al XIX-lea de către boeri din societatea româno-greacească.

Cercetând bibliotecile d. Iorga a găsit prima traducere a lui Moliere într'o bibliotecă boerească la Amsterdam. Această traducere este acum în posesia episcopului Hușilor.

Printre primele reprezentații ale teatrului românesc, n'a fost nici una din comediile lui Moliere, și nici alte comedii.

S'au jucat mai mult piese grecești ca Meopa, Temistocle, etc.

La 1845, s'a tradus la noi Moliere în grecește. Autorul are grija ca toate persoanele să poarte nume grecești, astfel, în Avarul persoanele sunt:

Zoița, Dimitrache, Chiraca, Vardalabmala, Stravides, etc.

1835, Iancu Ruset traduce „Avarul".

In 18366, I. Heliade Rădulescu, traduce „Amfitrionul".

I. Ghica „Prețioasele". Căpitanul Voinescu „Bădăranul boerit". C. Rasti „Vicleniile lui Scapin".

St. Burchi a tradus „Sicilianul" sau „Amorul zugrav", într'o formă arhaică plăcută, în care însă a tradus cuvântul „masca", cu măscărici.

In Moldova, traducerile operelor lui Moliere sunt într'un spirit mai înalt și din această cauză sunt mai puțin reușite.

Printre traducători sunt și „coconițe".

D-na Elena Stamate, traduce „Prețioasele" cu „Prețioasele ridicole" sau „cuconițele de scoarte".

Un poet care s'a apropiat mai mult de poezia lui Moliere a fost Gheorghe Sion; dar fiindcă nu avea o ureche poetică versurile lui sunt sămăcinate.

La 1878, D-tru Ubercuieseu a tradus „Tartuffe".

La 1880, Moliere este tradus în Ardeal de către Virgil Popescu.

La 1886 Laster dela Fălticeni, face o traducere ușoară.

Haralamb Lecca, care era un scriitor fecund, a făcut totuși o traducere nereușită.

Traducerea după care se joacă acum la Național este a unui d. Toma, versurile sale sunt însă fără viață.

Singura traducere bună a lui Moliere este a unui autor foarte puțin cunoscut: d. locotenent colonel Ion Stroja, dela Iași, care a tradus în versuri admirabile pe Sganarel.

Traducerile din bibliotecile de popularizare sunt nevrednice de Moliere. Traducătorii se vede că nu știu nici franțuzește, dar nici românește.

D. profesor Iorga, terminând, spune că Academia Română are datoria să pună la îndemâna tuturor o traducere bună a operelor lui Moliere.

După d. Iorga, vorbește d. Sylviu Dragomir, despre Valahii din Serbia Veche, arătând rolul pe care l'au jucat aceștia în Marea Slavă.

Din cele 37 de documente în care se vorbește despre Vlahi și din care d. Dragomir a cetit o mare parte, se vede că aceștia trăiau prin apropierea mănăstirilor, cărora aparținea și se ocupau cu păstoritul și puțini cu agricultura.

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRAȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3, și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea"

dela 1 FEBRUARIE

pe un an 240 Lei
pe 6 luni 120 Lei
pe 3 luni 60 Lei
pentru Preoți și Invățători 180 Lei anual, 90 Lei pe 6 luni, 45 lei pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII"

Anul II. No. 434 — Opt pagini 1 LEU Opt Pagini — Joi 1 Februarie 1922

Înfrățiți

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible]MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNI[illegible]
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOME[illegible]
Telefon:
REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Frați români!

Războiul cel mare, prin care toți am trecut, a schimbat lumea din temeliile ei. Pe urma lui, suferințele voastre de veacuri au luat și ele sfârșit. Toți fiii neamului românesc sunt astăzi strânși intre hotarele Statului nostru liber. Mâna de urgie a dușmanului nu mai apasă asupra nimănui, temnițele nu se mai deschid pentru voi.

Visul atâtor rânduri de oameni, ce-au sluiit cu credință neamului, s'a împlinit. Bratul viteaz al fraților de dincolo și dincoace de Carpați, sângele vărsat din belșug pe câmpuri de bătaie, durerile nespuse și multe suferite de toți ne-au dat zilele bucuriei de azi.

Dar fapta desrobirii voastre rămâne pe veci legată de numele lui Ion I. C. Brătianu, șeful guvernului român din acele zile neuitate. Sprijinit de un partid tare (partidul național-liberal), el a știut să asculte glasul românimii și să ne ducă hotărât la războiu. Cum a apărat dânsul, după încheierea luptelor, interesele țării noastre față de străini, o știe lumea nu numai la noi, dar și dincolo de hotarele noastre.

După această mare biruință a neamului românesc, rămânea ca oamenii cu pricepere politică să se așeze la lucru de zor, să dea țării intregite întocmirea cea bună, pentru ca ori cine să se simtă acum fericit la căminul său, la adăpostul stăpânirii românești.

In loc de aceasta, de doi ani și mai bine, toți nechematii s'au înghesuit la guvern, ca să-și plimbe trufia, să-și facă averi și să petrecă pe spinarea țării, adusă până la marginea prăpastiei. Ei și-au dat nume de „oameni ai poporului", de „țărăniști", „democrați" ș. a., pentru ca să poată amăgi mai ușor pe săteni. Doi ani s'au sfâșiat intre dânșii pentru putere; doi ani s'au alungat unii pe alții, ca să se înfrupte, pe rând, din avutul țării, prin jaful cel mai nelegiuit. Și azi România noastră, făurită cu lacrimi și cu sânge, își trage aproape sufletul pe urma fărădelegilor acestor înșelători.

Fiecare dintre voi știe, fraților ardeleni, ce mari sunt rănile deschise în trupul țării noastre. Fiecare cunoaște lipsurile ce din toate părțile sugrumă viața de obște. Casa statului e goală de bani; averea i-a fost tocmită cu străinii, așezămintele părăduite peste tot, interesele mari ale neamului lăsate in părăsire.

Un singur om era în stare să întoarcă lucrurile la bine, să curme răul și să așeze țara pe drumul sănătos al propășirii ei: omul care a condus cu înțelepciune silințele pentru desrobirea fraților subjugați, — Ion I. C. Brătianu.

Prin sufletul său curat, prin patriotismul său încercat, prin numărul și priceperea oamenilor cari-l ajută, prin hotărârea sa bărbătească de a scoate țara din impas, Ion I. C. Brătianu are astăzi cea mai mare trecere înăuntru. Străinii îl respectă și Românii îl iubesc.

Știind acest lucru, M. S. Regele l-a chemat în fruntea țării. Poporul îș va da in curând aleșii, pentru Statul ce are să facă, impreună cu guvernul, legile.

Nu vă mai luați, fraților, după vorbe. Nu vă mai uitați în gura celor cari vă încântă cu fraze suflate pe nas, cu vorbe de „boleri" și „ciocoi". Multămită tot partidului liberal, de o jumătate de veac nimeni nu mai este boier în această țară. Oamenii voștri n'au știut să mulțumească nevoile pe care le aveți. Ei n'au avut vreme pentru așa ceva. Căci scopul lor a fost să-și asigure în Ardeal stăpânirea lor, — domni asupra norodului, — cum a fost la Unguri. Și când d. Brătianu i-a rugat să intre în guvern, cu dânsul, s'au dat la o parte, pentru că ei nu vor să audă aici de alții decât de ai lor. Dar numai cu puterile unite ale tuturor se poate face azi lucru folositor și trainic.

Dacă n'au vrut să vie la muncă, Ion I. C. Brătianu a cutezat să vie și fără ei. Căci, dacă n'are lângă dânsul pe șefii partidului național, opriți de ambiția și poftele lor, are însă mii și mii de Ardeleni, din toate clasele — profesori, avocați, teologi, învățători, ingineri, negustători, industriași și muncitori.

Orice om cu dragoste de binele obștesc e dator să-i stea în ajutor, ca să mântue țara.

Iubirea sa de popor a [illegible], în toată viața sa. El a dat votul obștesc în România, [illegible] dat legea de împroprietărire a sătenilor. Războiul de întregire a neamului el l-a făcut. Și astăzi și-a luat asupra sa să înzestreze țara cu așezăminte nouă, să facă să înflorească munca națională, să pună rânduială in averea Statului, să înlesnească traiul atât de scump acum, să asigure soarta bună a muncitorilor, la sate și la orașe.

Luați seama, fraților din Ardeal!

Iarăși veți vedea cutreierând prin sate agenți în haine țărănești, jurând pentru binele vostru. Din nou se vor înfățișa domni ai partidului național ardelean, domnișori averescani huliți de toată lumea. Intrebați-i, fraților, ce-au făcut pentru voi cât au avut puterea, căci toți au fost la guvern. Intrebați-i ce-au făcut cu Vistieria Statului ajuns în sapă de lemn ce-au făcut pentru ușurarea mizeriei în care ne-au cufundat, pe rând, dela războiu incoace.

Și veți simți atunci o datorie de cinste ca voturile voastre să meargă pretutindeni, către guvernul de azi, care și-a luat sarcina să scape țara de necazurile ei mari. Căci șeful acestui guvern d. Ion I. C. Brătianu e omul care se ține de cuvânt.

PARTIDUL NATIONAL-LIBERAL CLUJ

Libertatea alegerilor

Din prima zi a chemării la conducerea țării guvernul liberal și-a dat perfect de bine seama, că împrejurările impun ca o necesitate a situației politice, prefaceri în moravurile electorale. Vremea ingerințelor și ale tuturor combinațiunilor de club, care falsificau voința alegătorilor, a trecut.

Principiul sufragiului universal e un drept dobândit cu multe sacrificii și el trebue respectat. Partidul liberal e acela, care după multe lupte cu partidele oligarhice, a reușit, ca să așeze viața politică a țării pe noi principii, corespunzătoare vremilor de după război.

Aceasta dovedește încă odată sinceritatea și statornicia în convingeri a partidului național liberal. Dar dacă, acest principiu electoral a fost dobândit pentru noua situație, ca să dea roadele așteptate, el trebuia aplicat. Din punctul acesta de vedere, fără îndoială că actualul guvern e singurul, care în dorința sinceră de a reda țării un Parlament, care să exprime cu adevărat voința maselor electorale, într'un consiliu de miniștri ținut zilele acestea, a luat o serie de măsuri, menite să garanteze libertățile cetățenești.

In adevăr, credincios principiilor democratice care stau la baza programului partidului național liberal, guvernul a supus spre semnare M. Sale Regelui, un decret-lege care prevede următoarele măsuri luate în vederea libertății alegerilor:

„Art. I. — Se ridică cenzura preventivă pentru presa cotidiană și periodică pe tot cuprinsul regatului, în afară de zonele militare, în atingere cu frontiera, în cari se aplică starea de asediu.

„Rămâne însă interzisă, publicarea atacurilor contra Coroanei, contra formei actuale de guvernământ, contra armatei, contra puterilor amice, precum și excitarea la revoltă, sau contra ordinei legale.

„In caz de abatere se va face represiune conform legei și decretului în vigoare asupra stării de asediu".

„Art. II. — Intrunirile sunt libere conform articolului 26 din Constituție. Presa cotidiană și periodică, programele, manifestele și afișele electorale, precum și publicațiunile de orice natură nu mai sunt supuse autorizațiunei preventive a cenzurei".

„Art. III. — In zona militară, în tot timpul campaniei electorale, Comandamentele vor lua măsuri necesare pentru asigurarea liberei propagande electorale".

Iată deci, cum partidul liberal înțelege să-și înceapă activitatea de refacere morală și materială a țării.

Conform dispozițiilor de mai sus, fiecare cetățean poate cu fiber și nesilit de nimenea să-și exercite drepturile lui cetățenești.

Dar, în timp ce guvernul caută, ca prin toate mijloacele să creeze o nouă situație pentru viața publică, celelalte partide politice, rămășițe ale unor moravuri învechite în tot soiul de combinațiuni ale unei politici care nu și mai are nici un rost, încearcă să provoace diversiuni în opinia publică din care să profite anumite interese personale sau cele de partid.

Coalițiile politice ce se pun la cale împotriva partidului liberal, dovedesc însă tăria și popularitatea lui, iar campania violentă și destrăbălată întreprinsă de către o anumită presă, nu face decât să întărească și mai mult încrederea țării în noul guvern.

Maghiarii și alegerile

Urmărind cu atențiune toate organizațiile politice ale poporului maghiar în timpul din urmă, nu putem trece nici azi peste o problemă dintre cele mai gingașe, a cărei soluționare nega — în deosebi azi, — în preajma alegerilor, ar fi fatală pentru poporul român și puțin favorabilă și intereselor poporului maghiar.

Cunoaștem istoricul „Uniunei Maghiare" a mijloacelor cu care această organizație credea să-și realizeze scopul. Știm că „Uniunea Maghiară" își aroga dreptul să ne ceară autonomia „națiunei maghiare" în cadrele României Mari.

Mijloacele și apucăturile acestei organizațiuni în primele zile ale existenței sale a fost ascunse cu dibăcie, iar când aceste au fost puse în joc pentru a acosta la malul visat al „Națiunei Maghiare Autonome", ele și-au desvelit tirania, au apărut la lumina zilei și în fața forței guvernului antecedent au fost constrânse să capituleze...

Azi aceleiaș organizațiuni menținându-și vechiul colorit, călăuzită de vechile principii, tinzând spre același scop, i s'a dat din nou frâu liber și această „libertate", abuzând de larga umanitate a guvernului actual a depășit dimitele naturale ale drepturilor sociale curente și a dat naștere unui alt partid politic: „Partidul Poporului Maghiar" care din nefericire nu se îndestulă cu „modestele" pretenții ale Mamei ei „Uniunea Maghiară" ci păsetșe pe scena României Mari cu pretențiuni exagerate și cari toate sunt cuprinse în faimosul program reprodus și înregistrat și de noi cu ocaziunea înființării acestuia.

Un program bogat ale cărui puncte aruncă priviri sfidătoare la adresa a tot ce e românesc...

Și aci făcând o comparație fugitivă între cele două programe observăm cum deosebirea între principiul de care este călăuzit unul și altul este atât de mare, încât aceste se exclud cu desăvârșire. Deși organizatorii noului partid politic sunt identici cu aceia ai „Uniunei Maghiare" sunt totuș alții, în concepții.

Iată piedeca reală, care e creată de însăși capriciul poporului maghiar și a cărui înlăturare va reclama o muncă atât de sforțată, încât poporul maghiar va fi necesitat să intre în lupta electorală cu foarfeca slăbite din propriile lui păcate.

Până ce unul e programul unei al doilea „puteri" în Stat, celălalt e programul „modest" al unui partid politic, care înainte de a-i fi dat poporului maghiar de a-și manifesta dreptul de cetățean și voința liberă de om al naturei, prin gerienele pe care acesta îl poartă în sânul propriu, „Partidul" cu faimosul său program își va săpa mormântul și va ceda locul celei dintâi organizațiuni: „Uniunei Maghiare", care e mai aproape de „spiritul poporului maghiar" și care cu o „forță" ce dă directive... va conduce alegerile poporului său...

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

O teorie nouă asupra căsătoriei

A trecut o săptămână, de când dela tribuna parlamentară un deputat, vorbind în numele partidului „comunist" din România, a declarat, hotărît, că partizanii partidului comunis nu vor da votul lor de adeziune, decât omului care va transforma România în republică sovietică!!

Dacă mi-a rămas concluzia de putaiului comunist întipărită în minte, n'au putut uita, în acelaș timp și huiduelile, cari au aureolat sfârșitul cuvântării acestui original vorbitor.

Dărâmarea până la temelie, așa dar a vec inlui organizm social și înlocuirea lui cu unul nou, adoptat teoriilor lui Lenin!

Pentru a edifica pe acei cari n'au avut încă, curiozitatea să răsfoiască nici gazetele comuniste nici broșurile de propagandă, vom căuta să rezumăm, în câteva rânduri, teoria comunistă asupra căsătoriei, care ori cum a fost este și va rămâne, temelia societății.

Evident că bolșevicii sabotând societatea sabotează și familia.

Concepția comunistă, opusă cu desăvârșire filozofiei individuale se inspiră dela idei e unei stricte apărări ale intereselor femeii, considerată de altminteri, ca și bărbatul, ca o unitate de lucru.

Femeia are dreptul și datoria să-și exercite facultățile de muncă, ușurată de sarcinile materne, tocmai de către societa ea recunoscătoare, pe care o perpetnează procreând. Formele familiei și ca urmare, formele căsătoriei, nu sunt decât aspectele unei realități economice și sunt tranzitorii ca însăși realitatea.

Oda ă cu evoluția spre capitalismul de stat și, încă mai departe, spre comunism, familia primind dinafară toate produsele pe care le consumă, compun du-se din membri cari lucrează în afară de ea, tinde să devie nu l ba chiar dăunătoare din cauza risipei de timp și de materii prime de care are nevoe.

La termenul acestei evoluții, femeia putând să-și asigu e ființa cu propriile ei mijloace și fiind luată sub scutul colectivității, de îndată ce sarcina maternă o slăbește, se va libera complect de lanțurile căsniciei și ale familiei.

Familia astfel cum e concepută de către societățile burgheze din Europa — spun partizanii lui Lenin — se opune la evaluarea și propășirea comunismului. Trebue deci distrusă, sau, ridicată la cea mai simplă expresie: unirea bărbatului cu a femeii întemeiată pe dragoste. Când încetează dragostea încetează și viața copilului. Republica muncitorilor nu se gândește decât la copilul, unitate de muncă care-i mărește puterea. Ea nu are nici un drept de amestec în afacerile conjugale, afară numai din punctul de vedere al igienei rasei și acel al măririi sau micșorării numărului nașterilor.

Mă gândeam la aceste principii comuniste asupra familiei și căsătoriei' tocmai, când trecând prin fața unui mare fotograf de pe calea Victoriei, vedeam lume multă grămădită, care aștepta să iasă dela acel fotograf, câteva perechi de tineri căsătoriți victime, așadar, ale societății burgheze.

Permisele

Desființarea favorurilor

Ministrul industriei și comerțului pentru a pune capăt favorurilor cu ocaziunea liberării de permise a hotărât să se interzică cu desăvârșire eliberarea de permise individuale pe viitor permisele vor fi supuse unui nou regim, care să satisfacă mai întâiu interesele diferitelor categorii profesionale.

Permisele, fie de import, fie de export, se vor da de aici înainte numai reprezentanților autorizați ai categorii or profesionale și numai în urma avizului unei comisiuni speciale ce se va înființa la ministerul industriei și comerțului.

Reviste noui

Administrația (No. 3 apare la Cluj) în articolele ce le are, arată că într'adevăr se ocupă de interesele administrației comunale. D-l dr. E. A. Dandea desvoltă în mod apreciabil chestiunea construcțiilor de care și arată cu probe evidente cauzele acestea stagnări. E publicat și memoriul consiliului orășenesc către noul gevern în chestiunea concesionarei gazului Metan.

Partea oficială cuprinde un regulament despre firme și inscripții și perceperea taxelor precum și alte informațiuni folositoare.

Această revistă se recomandă primăriilor orașelor și satelor atât din Ardeal dar în deosebi celor din vechiul regat cari nu cunosc sistemul de gospodărire comunală din Ardeal.

O insulă părăsită

Insula Clipperton e o posesiune franceză situată în oceanul Pacific la înălțimea Americei centrale, la 9 grade de latitudine nordică și la 11 grade de longitudine vestică. Nici o ființă omenească nu locuește în această insulă; numai păsările de mare se odihnesc pe dânsa. Uneori câte o corabie acostează la țărmul insulei, probabil fără se știe de ce.

Suprafața insulei Clipperton e de cinci kilometri pătrați.

Punctul cel mai înalt e de 50 metri deasupra nivelului mării. Nu are nici apă potabilă nici veget ție. Cu toate acestea Mexicul pretinde posesiunea insulei și își justifică pretențiile pe anumite drepturi. De câțiva ani, diplomații mexicani și cei francezi schimbă zadarnic note cu scop de a aranja chestiunea; în fine de comun acord s'a făcut apel la regele

Chestiunea naționalităților în sport

In ultimul timp s'a manifestat o stare de spirite simptomatică, mai ales în Ardeal, și dacă această stare de spirite ar prinde rădăcini, ea nu ar putea fi decât cât se poate de dăunătoare sportului. Această grije determinându-mă a scrie aceste rânduri, pornită dintr'o convingere sinceră și cinstită, nădăjduesc că nu vor fi luate în nume de rău de nimeni.

Toată lumea împarțială cunoaște mentalitatea șovinistă, împinsă la extrem, a vecinilor noștri dela apus, cari au întrebuințat și întrebuințează toate mijloacele pentru propaganda lor națională și pentru oprimarea desvoltării tuturor naționalităților care ar putea să le fie piedică în această direcțiune.

Și astfel în timpurile de tristă, dar recentă amintire, când ecumpul nostru Ardeal era sub stăpânirea lor, s'a recurs la toate mijloacele pentru propaganda pan-maghiară și unul din aceste mijloace era și sportul.

Numeroasele societăți sportive, admirabil organizate, erau în acest scop subvenționate dela Budapesta și sub aparența activității sportive se ascundea acțiunea politică de propagandă naționalistă.

De sigur că din punct de vedere sportiv amestecarea politicei în sport nu poate fi decât de zastruoasă și cât se poate de dăunătoare sportului. Sunt în Stat destule organe cari au menirea și datoria de a priveghia în această privință și societățile sportive ar trebui să fie cu totul independente de orice acțiune politică fățișă sau clandestină și în diversele cluburi n'ar trebui să existe decât cea mai leală și sinceră camaraderie.

Acesta a fost criteriul călăuzitor al F. S. S. R. și în sensul acesta s'a străduit să lucreze atât comitetul central cât și comitetele regionale.

Este timpul ca toată lumea să vrea să deschidă ochii și să vadă că Românii sunt generoși și leali și că ei nu înțeleg să se servească de aceleași mijloace pe cari alții le-au întrebuințat în trecut și chiar dacă am greși uneori în rezolvirea vre-unui diferend, să se știe că la bază nu a fost decât convingerea sinceră și cinstită, iar nici de cum urmărirea unor scopuri lascunse cu tendințe politice.

Dar în acelaș timp când noi ne arătăm atât de curați și desinteresați în activitatea și manifestările noastre sportive, trebue să se știe că nu se poate în schimb tolera nimărui ca sub masca organizațiunilor sportive să se facă propagandă politică în contra intereselor noastre și de Stat.

Au fost, ici, colo, — din fericire foarte puține — manifestări de acest fel și atunci este netăgăduit dreptul și datoria noastră de a căuta să stârpim dela origine astfel de manifestări morbide, cari ar putea cangrena întreaga organizare sănătoasă și curată a sportului la noi.

Aceasta dovedește înțelepciunea și sinceritatea diriguitorilor români ai sportului în Ardeal și nădăjduim că față de această manifestare spontană, orice îndoială va dispare și toți sportmenii indiferent de naționalitate își vor da pe viitor în mod frățesc mâna pentru a colabora la o propagandă cât mai activă pentru desvoltarea sporturilor la un nivel cât mai ridicat în România Mare și liberă.

O. Negel

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Situația minorităților etnice în România

Interesantele constatări ale d-lui Pierre Mesnard

D. Pierre Mesnard publică în „Vie Politique" din Decembrie trecut un studiu interesant asupra situației minorităților în România. Constatările obiective ale unui călător francez nu sunt lipsite de importanță nici pentru noi, când suntem obișnuiți a fi tratați cu totul altfel de străini interesați să fie de rea credință sau superficiali.

D. Mesnard spune că România Mare nu este destul de cunoscută în Franța și tocmai țara noastră merită să fie mai bine apreciată.

Constată că peste tot Românii, în România-Mare, sunt la ei acasă: în Bucovina, în Transilvania, în Banat, sunt în majoritate. In Dobrogea și în Basarabia, formează, cu toate că populația este pestriță, masele cele mai compacte și cele mai omogene.

D. Mesnard exagerează când spunt că numărul ologenilor este un sfert din populația totală. Desigur, după statisticele măsluite la Budapesta, Viena sau Petrograd, Românii erau cu intenție puși în inferioritate. Streinii sunt vre-o două milioane și nu patru cum pretinde d. Besnard.

Autorul spune că România n'„primit din toată inima clauzele minorităților etnice dar dându-și cuvântul „România a aplicat cu strictețe și în mod leal, deciziunile. Și sarcina guvernlor române nu este ușoară: amenințarea cu revanșă la apus, pericolul invaziei roșii la răsărit, nevoia menținerei stării de asediu în două provincii, desigur că produce incidente supărătoare.

„Trebue să risipim, întâi, un echivoc continuă d. Mesnard. Svalii și Saxonii trăesc bine. Școlile minorităților, bine retribuite de guvernul român, funcționează în regulă' bisericile lor continuă să fie deschise ca și în trecut; aceste instituții n'au creat nici o dificultate administrației statului. Astfel Românii s'au arătat foarte largi față de ei. Profesori și preoți au rămas la postul lor, de asemenea cea mai mare parte din personalul administrativ, chiar înalți demnitari austriaci, până și ofițerii generali.

„Am văzut la Brașov și în alte localități, steagurile naționalităților fâlfâind în aer, alături de tricolorul românesc".

D. Mesnard crede că chestia avreiască este importantă în România și consideră pe evrei ca minorități, cea ce nu este adevărat. Evreii nu sunt o minoritate, chiar ei au vrut să intre în masa poporului român. O infimă minoritate sionistă nu poate fi luată în serios. Asupra persecuțiilor la care ar fi supuși evreii Români, d. Mesnard citează cuvintele d-lui dr. Gaster: „Dee Domnul ca Evreii să se bucure pretutindeni de aceiași libertate și de același tratament ca în România. Nici o persecuție n'a fost îndreptată împotrivă-le, dela războiu încoace. Evreii trăesc mai bine în România ca în toate țările vecine și chiar în multe alte țări mai depărtate".

„Un prim rezultat al asimilărei Evreilor, care ne dă mari speranțe este prezența în sânul universităților românești, a numeroși și strălucuiți studenți evrei; numai prin participarea la o cultură comună și la un ideal superior poate să scadă diferența de rase".

In ceea ce privește pe Unguri, d. Mesnard scrie:

„Ungurii nu renunță la posesiunea acestui pământ bogat ca re este Transilvania. Minoritățile maghiare stau în legătură strânsă cu Budapesta, primesc de acolo directive și mențin în această provincie o stare de tulburare latentă. Intârzierea adusă ratificării tratatului dela Trianon a fost, în mod abil, exploatată, ca o făgăduială a reluării Transilvaniei. S'a mers chiar la Budapesta până a stabili certificate de identitate locuitorilor din Cluj, ca pe vremea regimului ungurese.

„Societățile secrete sunt numeroase și active; perchezițiunile dece denunță existența unor societăți puternice, însuflețite de un spirit de revanșă. O parte din înaltul cler se servește de amvon ca de un mijloc de propagandă; așa cât situația religioasă este destul de penibilă în Transilvania. Intr'un cuvânt Ungurii n'au pierdut din intransigența și din insolența lor, pe cari le-au manifestat cu ocazia trecerei misiunei franceze prin România.

Dacă, cu riscul de a provoca o represiune aspră și meritată, Ungurii joacă o carte așa de periculoasă, acest lucru se datorește faptului că ei văd clar că au pierdut terenul. Timpul luptă în favoarea Românilor; natalitatea lor superioară va crește proporția Românilor față de Unguri. De asemenea însăși forța culturii latine este în avantagiul Românilor. Marea universitate, clădită grandios și având toate cele necesare, pe care Ungurii au instalat-o la Cluj se întoarce acum împotriva lor, având un corp profesoral, pe care l'ar invidia multe capita-

Consfătuirea parlamentarilor averescani

— Cuvântările rostite —

Foştii parlamentari şi prefecţi ai partidului poporului din Ardeal s'au întrunit eri în sala cea mică de la New-York, sub preşedinţia d-lui Octavian Goga. Erau de faţă între alţii d-nii: Petre Groza şi S. Petrovici foşti miniştri, Oct. Prie, C. Bucşan, A. Imbroane, Părintele Dăianu, I. Iacob, şi alte 50—60 de persoane.

D. Gh. Tulbure, fost deputat de Bihor îndeplinind sarcina de secretar al acestei conferinţe politice a dat cetire listei delegaţilor judeţeni prezenţi.

Cel dintâi au luat cuvântul D. Oct. Goga care a făcut un expozeu al situaţiei politice, arătând încă odată motivele pentru care Ardelenii din partidul poporului au părăsit acum 2 ani partidul naţional precum şi împrejurările în care d. general Averescu a fost chemat la cârma ţărei.

D. Goga a revendicat pe seama guvernului Averescan meritul de a fi înlăturat dezagregarea politică, economică şi socială pe care o provocase guvernarea d-lui Vaida. Înfrângând definitiv regio alismul politic, aducând liniştea în ţară p in înlăturarea grevelor, îmbunătăţind transporturile şi făcându-se să se voteze reforma agrară, partidul poporului crede că i-se poate erta greşelile săvârşite sub trecutul regim. Ocupându-se de situaţiu ea partidului poporului faţă de campania electorală, d. Goga a stăruit asupra luptei grele pe care acest partid va trebui s'o ducă pe 2 fronturi: împotriva partidului naţional şi împotriva celui liberal.

Părintele Dăianu făcând deasemeni un mic istoric al evenimentelor politice şi ocupându-se în special de felul cum a fost răsturnat guvernul d-lui Take Ionescu, propune să se trimită o telegramă d-lui general Averescu.

Au mai vorbit d-nii Avram Imbroane, Octavian Prie, I. Petrovici după care a urmat o consfătuire intimă pentru fixarea condiţiunilor şi organizarea campaniei electorale.

In această consfătuire s'a dat însărcinarea unui fost parlamentar care să facă legătură între fiecare judeţ şi biroul electoral central fixarea candidaturilor s'a făcut numai în linii generale urmând ca ele să fie fixate definitiv după ce se va cunoaşte situaţia fie cărui judeţ în parte.

Candidaturile

— Partidul naţional —

Comisiunea electorală a partidului naţional şi-a continuat şi eri discuţiunile privitoare la fixarea candidaturilor. De vreme ce n'au sosit încă toate rapoartele din provincie, s'au stabilit deocamdată numai următoarele caddidaturi: D-l Iuliu Maniu la Alba-Iulia, Alex. Vaida la Somcuta-Mare, Mihai Popovici Braşov, Vasile Goldiş la Pecica, Savdr Dan la Arad, Valeriu Moldovan Turda, Voicu Niţescu la Topliţa, Aurel Vlad la Orăştie, generalul Domasneanu la Timişoara şi Caransebeş, Caius Brediceanu fost ministră în guvernul Take Ionescu, la Lugoj, Sever Bocu la Buziaş, Ion Mocionyi la Făget, Valeriu Braniştе la Oraviţa, Alex. Vaica la Roşca Montană, Vasile Chirciu la Sâmiclăuşul mare şi Romulus Molin la Reşiţa.

Congresul exportului italian

La ministerul de interne s'a primit raportul reprezentantului nostru în Italia privitor la marele congres al exportului italian.

Proectul de monopolizare a societăţilor de asigurare

La ministerul de industrie s'a reluat discuţia pentru alcătuirea unui proect de lege privitor la monopolizarea societăţilor de asigurare.

Transporturile în Ardeal

— Speranţe de îmbunătăţire a situaţiei. —

In urma insistenţelor des repetate ale direcţiei c. f. r. regionale Cluj, direcţia generală a aprobat ca din stocul total de vagoane de care dispune căile noastre ferate, să se repartizeze Ardealului stocul de care are nevoe.

Începând dela 19 Ianuarie, Clujul primeşte zilnic cîte 50 vagoane închise şi va continua să primească până la completarea numărului de 1000 vagoane cât s'a repartizat dela început Ardealului.

Odată cu această repartiţie care satisface economia acestui bogat ţinut — se va ridica restricţiile impuse de comisiunea de transporturi în ultimul timp la aprobarea de vagoane, intensificându-se transporturile nu numai pentru export dar chiar pentru interiorul ţărei.

Articolele alimentare, cele de industrie şi comerţ pătrunzând cât mai rapid şi în toate părţile ţărei, se va contribui mult la ieftenirea traiului.

Amintim numai de cererile ce există în industria lemnului din Ardeal atât pentru export cât şi pentru interior. Un viguros transport de lemne din Ardeal spre Galaţi în Bucureşti ar fi efteni cu cel puţin 30 la sută din costul ce se plăteşte azi pentru lemnul de foc.

Exportul viteler

— Măsuri sanitare —

Serviciul zootehnic a ordonat următoarele măsuri în privinţa exportului de vite:

1. Animalele ce se vor exporta se vor ţine în observaţie veterinară 15 zile în locul de obârşie individualizându-se fie prin marcarea cu fierul roşu sau altcum.
2. Animalele dovedite ca sănătoase şi comuna indemnă de epizootii, grupul se va îmbarca şi expedia direct la punctul de frontieră pe unde trebue a se exporta.
3. Medicii veterinari de la origină vor elibera certificate de export, arătând semnele cu care au fost individualizate animalele şi că au stat în observaţie, că nu s'au ivit cazuri de epizoţii, etc.
4. Dacă grupurile de animale deşi însoţite de certificate de export, au străbătut o parte de drum pe jos, serviciul veterinar de la frontieră va pune animalele în observaţie 10 zile, eliberând certificatele ca şi în cazul prevăzut la punctul 1.
5. Certificatele de export de la origine rămân la serviciul veterinar de frontieră, cari vor da alte certificate de export.
6. Animalele cumpărate din bălciuri de vite sau diverse localităţi, vor fi admise la export după o observaţie veterinară de 30 zile.
7. Este interzisă transportarea animalelor exportabile dintr'o localitate într'alta.
8. Certificatele pentru animalele exportabile se vor elibera numai de medicii veterinari, alte certificate neavând nici o valoare.

Revista ziarelor maghiare

— „Ellenzék" şi noul guvern liberal —

Ziarul „Ellenzék" după ce trece în revistă toate sforţările depuse de poporul maghiar sub guvernele antecedente pentru a-şi revindeca drepturile sale firesti şi după ce face istoricul acelor lupte cari s'au desfăşurat în decursul acestor trei ani din urmă pentru a i-se acorda dreptul de vot liber egal şi secret scrie:

„Azi poporul maghiar este hotărât să i-a parte activă la noulle alegeri...

Pasul acesta — deşi nu înseamnă, că drepturile solicitate de „cetăţean liber" i s'ar fi acordat(?) sau listele de alegeri s'ar fi complectat(?) este totuş determinant în viaţa socială a poporului maghiar cu atât mai mult, cu cât acest popor mai până azi a fost robul patimilor sale seculare şi unealta oarbă a capriciilor noulor „timpuri artificiale"(?)

Aceste manifestaţiuni sincere de trai a poporului maghiar nu i-se mai pune nici o piedecă, de azi acţiunea pacinică, dorul de trai şi râvna de muncă îşi urmează cursul lor liber şi nici „timpul" nici „convenţia" socială sau un nou ordin de pasivitate nu le va mai putea opri pe loc...

Aici ziarul numit oprindu-se la comentarea listelor defectuoase de alegeri, ca forţa cea mai importantă pentru menţinerea echilibrului de cetăţean egal şi liber pentru viitor — aruncă toată vina asupra guvernelor din trecut, cari trălau din promisiuni şi cari nu numai că nu le'au complectat, — ci ce e mai trist le'au neglijat intenţional chiar şi le'a amânat până în zilele noastre când această corectură şi revizie se aşteaptă dela guvernul actual ca cel mai în drept să aprecieze valoarea culturală şi socială în poporul maghiar în cadrele României întregite.

Ziarul numit îşi exprimă dorinţa şi are convingerea tare, că ceace au neglijat guvernele antecedente, va îndrepta guvernul Brătianu, ca unicul politician cunoscut până azi în românia, care este şi se arată aplicat să acorde drepturile cuvenite unui popor atât de numeros, cult, dornic de viaţă şi viitor, ca cel maghiar. Unele gesturi ale d-lui Brătianu cu privire la cele exprimate mai sus, le cunoaştem, viitorul e chemat însă să facă comparaţiile cuvenite între priceperea de conducere a d-lui Brătianu şi a celorlalţi bărbaţi de Stat, cari constrânşi de spiritul noulor timpuri au depus frânele Ţării...

Colaborarea Maniu-Mihalache?

— Tratările sunt în curs —

Consfătuirea ţinută Duminecă după masă acasă la d-l Bogdan Duică a ţăraniştilor a fixat în linii generale o legătură cu partidul Naţional din Ardeal.

Luni dimineaţă d-l Mihalache împreună cu cei câţi-va aderenţi s'a dus la clubul partidului naţional unde s'au înţeles cu d-l Maniu pentru un front comun contra averescanilor şi a partidului liberal.

La consfătuirea în care s'a fixat în prealabil candidaturile s'a pus chestiunea din partea d-lui Mihalache de o viitoare aderare la acest front al socialistă ardeleni cari acum se află desorganizaţi.

S'a emis ideea pentru ca în Cluj să se susţină candidatura socialişti a d-lui dr. Roman. Aceasta în urma înţelegerei pe cari a avut-o delegaţii ţăraniştі cu mii de fruntaşi socialişti din Cluj şi a întrevederei ce a avut-o d-l Mihalache Luni dimineaţa tot în acest senz.

De pre tratative d-l Maniu a declarat unui ziarist că „Tratativele sunt în curs şi sunt speranţe că se va ajunge la un bloc electoral.

Acestea confirmă cele ce noi dăm mai sus asupra demersurilor politice.

La ora 5 p. m. Mihalache a plecat la Bucureşti pentru a expune la centru demersurile.

Evenimentele zilei

Budapeste. — Deputatul Rupert a adus un proect pentru desfiinţarea vestitei tabere de prizonieri dela Zalacgerszeg. Se va delega o comisiune pentru ancheta-rea neregulilor săvârşite acolo.

Alianta anglo-franceză

— Proectul Poincaré respins —

Paris

„Petit Parisien" anunţă din Londra că guvernul englez a respins proectul lui Poincaré privitor la convenţia militară anglo-franceză, fiindcă acest proect ar fi necesitat sporirea armatei engleze.

Ziariştii din Paris şi Camera din Berlin

Berlin

Corespondenţilor ziarelor parisiene li s'a interzis să asiste la şedintele parlamentului din Berlin. Ca un răspuns la aceasta guvernul francez a luat acelaş măsură faţa de corespondenţii parizieni ai ziarelor berlineze.

Explozia la Salonic

Atena

In apropiere de Salonic s'a produs din cauze necunoscute o explozie puternică. Numărul victimelor e considerabil. (ATR-Rador.

Conferinţa dunăreană

Berlin

A sosit la Berlin o delegaţie austriacă, spre va fixa programul conferinţei dunărene. — (ATR-Rador.)

Conferinţa dela Genua

New-York

Ziarele anunţă că guvernul American a pregătit răspunsul la invitaţia aliaţilor de a participa la conferinta dela Genua După ziarul „Herald" guvernul anunţă, că nu poate participa, preşedintele va adresa însă o proclamaţie conferinţei arătând statelor că nu poate fi vorba de refacerea Europei atâta vreme cât Germania nu va fi cea dintâi refăcută.

---

le, ca împărtăţie la mii de elevi, învăţătura cea mai complectă şi mai înaltă. Mulţi profesori francezi au colaborat la acest lucru, printre cari d. E. de Martonne, a cărui muncă în România a fost într'adevăr, mare.

Altă vatră puternică de cultură latină este facultatea de teologie catolică din Blaj, care a ştiut chiar sub dominaţia ungurească, sentimentele sale româneşti, şi care grupează în institutele şi în seminarele sale, o populaţie numeroasă şi disciplinată.

„In jurul acestor două focare, şcolile româneşti cari au rezistat persecuţiei renasc şi înfloresc pretutindeni. Prestigiul lor este aşa de mare, superioritatea lor aşa de evidentă în cât, mai curând sau mai târziu, vrăjmaşii de ieri vor trebui să se adape la focarul cultural al acestor instituţii. Până atunci Ungurii au conservat şcolile lor subvenţionate de statul român şi nici o piedică nu li se aduce pe această cale.

„Starea de ostilitate pe care o menţin panmaghiarii — deşi ea are o justă reacţiune din partea Românilor — va dispărea, probabil, puţin câte puţin. Intr'adevăr, marii proprietari unguri (şi chiar Saşii în această privinţă sunt de acord) face o contra legilor agrare, — prin care se trece pământul ţăranilor — prin aceste legi ei pierd o parte din averea lor şi mai ales, îşi ruinează prestigiul. Este cert, că această reformă democratică, aşa de necesară în România, va atrage de partea guvernului din Bucureşti, masele rurale, ori care ar fi naţionalitatea lor şi astfel opoziţia concentrată numai în casta magnaţilor ireductibili, va fi repede scoasă de pe teren".

Ca încheiere, d. Mesnard. îşi termină interesantele constatări:

„Din cele ce am expus mai sus reese că situaţia făcută minorităţilor în România nu numai că este acceptabilă pentru ele, dar perfect adoptabile dezvoltării lor în sânul statului român. De altfel acest lucru îl constată şi d. Dickinsen, delegat de Societatea Naţiunilor pentru o anchetă în acest senz, în România".

Informaţii

Abonaţii ziarului nostru au preţuit, fără îndoială, sforţările pe cari le-am făcut până acum pentru a nu ridica de loc costul abonamentului, deşi toate ziarele au îndoit preţul unui număr dela 50 bani la 1 leu.

Astăzi trebuie să mărturisim că nu mai putem face aceste sforţări. Preţul urcat al hârtiei cât şi al tiparului ne forţează să sporim costul abonamentului la „Infrăţirea" astfel:

Lei 18.— pe un an, lei 90 pe şase luni, lei 45 pe 3 luni, pentru particulari, iar pentru bănci şi societăţi: Lei 240 pe an, lei 120 pe 6 luni, lei 60 pe 3 luni.

Credem că abonaţii noştri nu ne vor lua în nume de rău această scumpire, forţată de împrejurări, a abonamentului ziarului nostru.

•

In şedinţa de azi a procesului comuniştilor s'a cetit acuzaţia, care a şi fost terminată. S'a început apoi ascultarea acuzaţilor. Iotăitul a fost Cristescu. Apărătorii au cerut cuvântul să împartă pe acuzaţi în două, despărţind pe agitatori de teroriştii. Hotărârea nu s'a adus încă.

•

Sâmbătă noaptea a murit în capitală Alexandru Ciurcu, cel mai vechi gazetar român original din Braşov, în timpul din urmă a colaborat la Adevărul şi Dimineaţa.

■

D. Iuliu Maniu împreună cu alţi delegaţi de ai partidului d-sale a început azi cu ţăraniştii tratativele în vederea pactului electoral. Nu s'a ajuns până acum la nici un rezultat.

■

Aseară s'a ţinut un Consiliu de miniştri, în care d. Aurel Cosma a făcut o lungă expunere a situaţiei din Banat, apoi s'au statorit candidaturile liberale pentru acea provincie.

■

Grădina de iarnă a Hotelului Central s'a redeschis pentru publicul de elită. Bucătărie de lux de primul rang. Băuturile cele mai alese. In fiecare seară concert. Iii-622

•

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalaţii de lumină, transmiterei de forţă, sonerii, telefoane, In depozit becuri de orice format. Proiecte şi devize gratuit. 1116

•

Inainte de teatru, baluri întrebuinţează pudra de porţelan.

americană "YES,,

Fărălegătură verde e falsificată

1377

La Cafeneaua

EUROPA

Joia, Dumineca şi în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83. 1013

Generalul Văitoianu, ministru de interne, a vizitat azi pe comuniştii Aceştia au fost vizitaţi şi de ministrul justiţiei d. J, Th. Florescu.

•

Toţi proprietarii, cari au fost luaţi în tabloul pentru distribuirea iepelor din Germania sunt prin aceasta avizaţi a se prezenta Joi (în 2 Februarie) orele 10, la prefectura judeţului.

In această zi, precum şi în ziua următoare se vor distribui 93 iepe. Fiecare să-şi aducă cu sine căpestre şi toale necesare pentru acest scop. — P. Tufan, medic veterinar primar.

•

Actualele permise permanente de liberă circulaţie a CFR. pentru domnii deputaţi şi senatori se anulează pe ziua de 31 Ianuarie 1922, Călătoriile începute în seara zilei de 31 Ianuarie ora 23.59 minute vor putea fi însă făcute cu aceste permise.

•

Porţiunea de linie ferată Caransebeş—Gura Văi a fost trecută de la regiunea IX la V şi va face parte de la 1 Februarie a. c. din punct de vedere al constatării transporturilor din grupa IV.

■

D. Văitoianu, ministru de interne, a fost azi în audienţă la Rege.

■

Un ordin al direcţiei generale a CFR. atrage atenţia predătorilor, care transportă lemne şi cărbuni în vagoane descoperite, să le stropească cu var, pentru a-se putea constata cu uşurinţă când se va sustrage din conţinut.

■

Cu începere de la 1 Februarie se retrage restricţiunea privitoare la expedierea coletelor mărfuri, expediate cu trenurile de persoane şi mixte.

■

Staţiunile din din direcţiunile regionale Craiova şi Braşov se găsesc blocate cu un mare număr de vagoane cu mărfuri cari nu pot fi aduse în Capitală.

Orice încărcări de mărfuri din direcţiunile regionale: Temişoara Braşov, Cluj şi Arad au sistat pe timp de 5 zile toate încărcările de mărfuri aflate în staţiunile acestor regionale.

Au rămas libere însă pentru expediat: lemnele de foc şi cerealele adresate autorităţilor.

•

Dumineacă au părăsit ţara plecând la Atena Principii Moştenitori ai României cu micul Principe Mihai, Principii Moştenitori ai Greciei precum şi misiunea greacă care a reprezentat Curtea regală elenă la botez.

Trenul regal va merge direct Atena ieşind din ţară prin Curtici.

■

Numeroşi negustori din Polonia au făcut diferite cumpărături în Ardeal. Un mare număr de vite au fost îngrămădite prin diferite staţii aşteptând să fie transportate. Multe transporturi se făceau pe jos însă din cauza zăpezii mari ce a căzut în unele locuri, trasportul acesta a încetat.

■

Ministerul cultelor şi artelor a intervenit pe lângă primăria Capitalei, cerând să-i cedeze o porţiune de teren din grădina Cişmigiului, pentru a construi o casă a artelor.

■

Consiliul de miniştri a tranşat neînţelegerea ce se ivise în guvern asupra departamentului care să se ocupe pe viitor cu alimentarea populaţiei, cu contingentarea populaţiei, cu contingentarea cerealelor şi cu exportul produselor agricole.

Ministerului agriculturei i s'a trecut această sarcină, iar nu celui de industrie, după cum unii miniştrii susţineau.

Consiliul de miniştri de eri a semnat jurnalul prin care se întăreşte această hotărâre.

■

Cafeneaua „Europa" din Cluj, a fost vândută unei mari bănci din Oradea-Mare, care îşi va instala în Cluj biurourile sale în timpul cel mai scurt.

Darul Angliei

Am anunţat că societăţile de agricultură engleze, din iniţiativa ducelui de Portland, unul din cei mai mari agricultori din Anglia, au luat generoasa hotărâre de a dărui statelor aliate ale căror gospodării agricole au fost ruinate de război, un număr de vite de reproducţie din rasele cele mai renumite.

Vitele atribuite României cuprind admirabile specimene de tauri şi vaci, berbeci, oi şi porci, cari vor fi pentru creşcătoriile noastre de un neprecuit folos. Ni se trimit chiar şi păsări domestice de o rară frumseţe.

Ele au şi fost pornite din Anglia şi au sosit zilele trecute la Pireu.

D. Marples delegatul societăţilor engleze, a avut eri o întrevedere cu d. ministru Constantinescu spre a discuta asupra măsurilor necesare pentru transportul acestor vite de la Constanţa la ferma noastră de la Herăstrău, unde vor rămâne până la distribuirea lor.

Darul Angliei are o valoare de peste 10 milioane lei.

Politica externă a Jugoslaviei

Declaraţiile primului ministru Pasici

In cursul şedinţei de eri a Scupcinei răspunzând la interpelarea deputatului Lazici, primul ministru Pasici a declarat că guvernul a ordonat o anchetă minuţioasă spre a se stabili răspunderile cu privire la evenimentele din Sebenico.

Resultatul anchetei va fi comunicat Scupcinei.

Cu privire la politica externă d. Pasici a declarat că recomandase delegaţiunei jugoslave să reclame linia de frontieră mai bună.

D. Pasici a adăogat apoi că Italia a fost aceea care a contribuit ca Albania să obţină localitatea Lim, pe baza unor argumente inexacte.

Primul ministru speră că Jugoslavia va putea lua din nou în posesiune acea localitate.

Scupcina a votat apoi încredere în guvern.

Gripa spaniolă la Cluj

Peste 500 cazuri în Cluj. — Şcolile închise 5 zile

Gripa spaniolă bântue cu furie în tot Clujul, iar numărul cazurilor creşte dela o zi la alta. Pe rând în zilele de 15-16 Ianuarie nu erau decât puţine cazuri izolate, acum o săptămână s'a urcat la 200 cazuri, iar pe ziua de astăzi sunt peste 500 cazuri.

Având ocazia a vorbi cu d-l dr. Totoianu prim medic al oraşului d-lui a binevoit a-mi da toate lămuririle necesare.

Gripa care bântuie actualmente — ne spune d-sa — nu este decât o formă uşoară care a bântuit acum o lună de zile în statele din Apusul Europei. Nu este exclus ca ulterior să avem şi o altă formă mai grea cum e aceia care bântuie acum în acele părţi şi care face o mulţime de victime printre bolnavi. Neapărat, că prima noastră grijă a fost ca să luăm măsurile de profilaxiune cerute de împrejurări. Gripa nefiind prin lege o boală care trebue declarată, am cerut noi fără avizul autorităţilor dela centru, tuturor medicilor să ne avizeze de toate cazurile existente. Observând că numărul mare de bolnavii de gripă îl dau copii (aproape 25 la sută din numărul şcolarilor sunt bolnavi) am luat dispoziţia ca şcolile să fie închise timp de 5 zile, în care timp se va face desinfectarea claselor.

Puteţi să recomandaţi publicului, —ne-a declarat d-sa — ca să se ferească pe cât e posibil de frecventarea localurilor publice, care ajută foarte mult la propagarea boalei.

Gripa a fost adusă de pasagerii trenurilor ce au venit din ţările de unde ea bântuie acum cu mare putere. Odată boala declarată trebue să se procedeze la o imediată izolare într'o cameră încălzită bolnavul să-şi clătească cât de des gura cu apă dezinfectată să evite contactul cu persoane străine şi camerile să fie, cât mai bine aerisite.

O cauză pentru care gripa şi-a găsit un teren atât de favorabil în oraşul nostru este criza locuinţelor.

In unele familii dorm câte 15-16 persoane într'o cameră cu paturi suprapuse.

In pensionul şcoalei de fete „Marianum" sunt 16 cazuri printre profesori şi 200 cazuri printre eleve.

Deasemenea numărul cazurilor de boală printre funcţionari e în plină creştere.

Cetiţi "Infrăţirea"

Convocare

Banca Ardeleană şi Cassa de Economie S, A. Cluj convoacă cu onoare pe onoraţii săi acţionari la adunarea generală extra-ordinară, ce va avea loc la 11 Februarie 1922, orele 12 la reşedinţa institutului (Piaţa Unirei 31) având următoarea

Ordine de zi:

1. Propoziţiune relativă la constrângerea acţiilor în titluri de Lei 500 nominal, resp. preschimbarea câtor 5 acţii á Lei 100 nominal, cu una singură acţiune de Lei 500 nominal.

2. Propoziţiune relativă la sporirea capitalului social al societăţei la 40 milioane, resp. emiterea 68000 bucăţi acţii noui á Lei 500 val. nom.

3- Propoziţiune ralativă la modificarea §§-lor 2. 7. 8. 14, 23, 24, 26, 28, 30, 32, 37, 39, din statute.

4. Alegerea direcţiunei.

La adunarea generală extraordinară vor avea drept de vot numai acei acţionari, cari vor depune acţiile lor împreună cu cupoanele neexpirate, în sensul §-ului 19, din statute, la caseria principală a institutului până în ziua de 7 Februarie 1922 orele 12.

Cluj, la 30 Ianuarie 1922.

1432 DIRECŢIUNEA

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 3

Cronica externă

Marţi, 31 Ianuarie 1922

Presa engleză confirmă ştirea că Statele Unite nu vor participa la conferinţa economică de la Genua.

Obiecţiunea principală ridicată de preşedintele Harding împotriva participărei Americei la refacerea Europei e în primul rând faptul că naţiunile europene şi în special Polonia, Franţa cât şi Rusia, refuză să reducă organizarea lor militară la numărul redus de conferinţa de la Washington, în al doilea rând America crede că o raţională soluţionare a crizei europene se va putea face numai după ce se va rezolva chestiunea despăgubirilor de răsboi germane.

Ştirile sosite din Rusia, arată că foametea face mari ravagii în populaţia rusă. Ţăranii au tăiat şi mâncat toate animalele de muncă. Epidemiile sunt în creştere şi ameninţă să ia proporţiile unui adevărat dezastru.

In şedinţa Reichstagului, cancelarul Wirth a declarat că la conferinţa de la Genua, Germania va propune un program de reconstrucţie a regiunilor devastate din Franţa, de oarece această problemă e foarte importantă şi soluţionarea ei nu mai îngădue nici o întârziere.

Senatul american în ultima şedinţă s'a ocupat de plata datoriilor europene creditate de Statele Unite.

Cu acest prilej senatorul Simons a cerut energic ca Ţările din Europa şi în special Franţa să-şi plătească dobânzile cuvenite pentru împrumuturile contractate.

O nouă vizită a regelui Alexandru la Bucureşti

Timişoara. — „Temesvarer Zeitung" anunţă: După cum se comunică din Belgrad, regele Alexandru va pleca la Bucureşti însoţit de ministrul preşedinte Paşici şi ministrul de externe Nincsics la 20 Februarie. Cu ocaziunea venirei la putere a noului guvern român a avut loc între ministrul preşedinte Brătianu şi d-l Pasici un cordial schimb de telegrame.

Buletin economic

— Comunicat de agenţia „Rator"

Restituirea monedelor române

La începutul săptămânii viitoare vor fi aduse în capitală monedele de aramă în valoare de un milion aur, cari fuseseră ridicate din tezaurul Statului în timpul ocupaţiei. Aceasta în urma intervenţiei făcută de ministerul de externe român pe lângă guvernul german.

Evaluarile de impuneri

Intr'o circulară trimisă organelor sale de către ministerul de finanţe se precizează că evacuările de impuneri făcute de către comisiuni vor rămâne definitive, ori ca eşar fi revizuirea ce se va aduce, ele urmând a servi de bază impunerilor viitoare.

Libertatea comerţului

Vorbind azi cu o delegaţie de comercianţi detailişti, d-l Vintilă Brătianu ministru de finanţe a declatat că comisiunea ministerială pentru refacerea economică va aviza în cea mai apropiată şedinţă asupra libertăţii comerţului a cărui necesitate se evidenţiază tot mai mult.

Aplicarea impozitelor

S'a pus în vedere organelor financiare din teritoriile alipite ca să nu se întrerupă nici un moment operaţiunile pentru pregătirea aplicării impozitului pe capital şi pe cifra de afaceri.

Aceasta până la luarea unor noui dispoziţiuni privitoare la aplicarea acestor legi.

Chestiuni locale

— Regulamentul circulaţiei în Oraş —

Primăria locala între chestiunile pe cari voeşte să le regulamenteze e şi aceea a circulaţiei pietonilor şi vehiculelor.

Deslusur că prin o circulaţie fără norme străzile se deteriorează foarte mult aşa că taxele pe cari le plătesc proprietarii de vehicule şi animale de tracţiune sunt insuficiente pentru acoperirea cheltuelelor,

Regulamentul pe cari primăria l' alcătuit cuprinde o parte generală privitoare la circulaţie şi capitole speciale între cari mai principale sunt: circulaţia de povară, greutatea şi modul încărcarei, înfrânatul vehiculelor, cum trebue să fie conduse turmele de vite prin oraş interzicerea pe anumite străzi de-a trage vehicula cu vite corunte.

Regulamentul are o partea ta sfârşit cari priveşte pietonii, modul cum trebuesc aşezaţe reclamele diferitelor magazii astfel ca să nu impiedece circulaţia precum şi modul cum trebuesc aşezate lămpile din faţa magazinelor,

Amenda cari se poate da prin neexecutarea vre-unui punct din regulamente între 10 şi 1000 lei.

Repararea Soselelor în Ardeal

E destul de cunoscut că dacă în Ardeal unele şoşele sunt foarte bune, altele în schimb s'au deteriorat atât de mult încât aproape nu mai pot fi utilizate.

Bugetele cari au fost nu au ajuns ca să le îmbunătăţească mult aşa că acum când nu mai pot fi lăsate s'a hotărât să se cumpere mai multe cilindre pentru presat pietrişul.

Imediat ce se va desgheţa se va începe repararea şi cilindrarea completă a şoşelei Cluj-Gilău cari e de cea mai urgentă utilitate.

Sectoarele pe cari le are în vedere serviciul de poduri şi şoşele din Cluj sunt al Bihorului şi Caraş-Severin. Devizul de reparare precum şi toate lucrările preliminare în acest senz sunt terminate.

Trenurile la frontieră

Călătorii din străinătate ne atrag atenţia asupra celor ce se petrec la frontierile dintre alte ţări şi acalea dintre ţara noastră Cehoslovacia şi Ungaria: Pecând în toate părţile trenurile la frontieră ajung ziua şi controlul bagajelor se face în tren iar la punctele vamale ale noastre trenurile ajung noaptea şi eşti nevoit să aştepţi legătura câte 3—4 ore stând afară în frigul iernei.

Atragem bună voinţa organelor noaste C. F. R. asupra acestui lucru pentru ca să pună legăturile de trenuri dacă e posibil ziua.

Fondul pompierilor din Cluj

Primăria oraşului Cluj a hotărât să îmbunătăţească soartra pompierilor din oraş dar mai ales să organizeze acest serviciu cari stă mai rău decât cineva îşi poate închipui. In acest scop a hotărât ca să stabilească pentru proprietarii de case şi pentru unele întreprinderi comerciale o dare anuală de cel puţin 20—100 lei de fiecare.

Cel mai puţin vor plăti proprietarii de case mai mici căci pentru casele mai mari se vor plăti de două până la 5 ori suma aceasta.

Societăţile de asigurare pentru foc vor fi obligate să plătească după mărimea capitalului exploatat în oraşul Cluj, ele fiind cele mai interesa ca serviciul pompierilor locali să fie cât mai bine organizat.

Proectul pentru această nouă dare locă nu es e fixat definitiv

Stiri externe

Washington. — Cu privire la catastrofa dela cinematograful din Newyork, se dau următoarele amănunţe; Sâmbătă noaptea, în timpul reprezentaţiei, s'au surpat acoperişul cinematografului. Sala era plină şi în tumultul mare ce s'a produs, puţini au putut să scape. Operaţiunile de salvare au fost împiedecate din cauza ninsorei. Până la orele târzii numărul morţilor a fost de 60 printre ei şi secretarul legaţiei italiene. Răniţii erau 120. După o ştire ulterioară sunt 86 de morţi.

Washington. — Cercurile politice află că înainte de a se decide să meargă la conferinţă dela Geneva, guvernul american va cere garantarea executărei hotărârilor aduse de conferinţa dezarmărei. Atâta vreme cât aceste hotărâri nu vor fi aplicate America nu va da nici un ajutor Europei.

Paris. — Primul ministru Benes soseşte în 8 Februarie la Paris, de unde va pleca la Londra. D-sa va urma tratativele în vederea conferinţei dela Geneva.

Praga. — Moara Ludvic cea mai mare moară din Slovacia a încetat lucrul. Se afirmă că acesta e primul semn al unui mare crah care ameninţă morile slovace.

Furniturile militare

— Noi atribuţii ale directorilor superiori —

Osebit de atribuţiunile acordate prin art. 8—14 din lege, s'a acordat directorilor superiori din administraţia centrală a răsboiului următoarele delegaţiuni.

Derectorii superiori, pe baza referatelor prezentate de directori, vor aproba cheltuieli relative la aprovizionări de materiale, construcţii, transformări, reparaţiuni, etc... din creditele bugetare sau extraordinare a căror valoare nu trece peste 5.00 lei, fie că aceste aprovizionări sunt făcute prin licitaţii publice, fie prin bună învoială, aprobate prealabil de către dânşii.

Asemenea cheltueli vor fi numai de natura celor cari cad în atribuţiunile respective, aceiaş cheltuială, mai mare de 5.000 lei, neputând fi fracţionată spre a fi aprobată de directorii superiori.

Directorii superiori vor semna „pentru ministru" toate contactele ce decurg de aprobările lor în limita sumei de lei 5.000, precum şi contractele pentru angajamente de orice valoare, aprobate prealabil de secretarul general; subsemnatul, sau consiliul de miniştri.

Directorii superiori vor numi comisiunile de recepţie provizorii şi definitive pentru recepţionarea şi primirea lucrărilor executate, sau a materialelor predate şi a decide asupra primirii sau respingerii.

Vor hotărî asupra acordării prelungirilor de termin peste cele prevăzute de contacte, precum şi asupra penalităţilor prevăzute de caietele de sarcini şi condiţiunilor generale şi specială de ordine şi administraţie.

Directorii superiori vor aproba liberarea garanţiilor pentru lucrările şi furniturile executate în regulă.

Directorii superiori vor decide asupra lichidării lucrărilor sau furniturilor contractate şi neîncepute sau neterminate din cauza evenimentelor războiului, de o valoare până la 5.000 lei.

TELEGRAME

Despăgubirile de răsboi

— Memoriul Germaniei —

Berlin

Guvernul german a înmânat astăzi, memoriul său comisiei reparaţiunilor, memoriul contra propunerei concrete cu privire la plata întregei sume sapitolul înşiră se ocupă cu circulaţia fiduciară, capitolul al doilea înarătele plăţilor pe 1922, iar capitolul al treilea aduce propunerile concrete cerute de către comisia reparaţiunilor.

Guvernul german accentuiază că-şi dă toate silinţele pentru echilibrarea budgetului şi aduce la cunoştinţă că bugetul de pe exerciţiul 1922 prevede la activ 103 miliarde câtă vreme pasivele se urca numai la 86 miliarde, astfel că rămâne pentru reparaţiuni 17 miliarde şi jumătate măr. Datoriile statului vor fi aranjate prin împrumuturi interne şi împrumuturi interne banca imperială va deveni autonomă şi va funcţiona independent de guvern.

Insfârşit memoriul aduce propuneri concrete privitoare la rate şi a rată că guvernul german doreşte să plătească lună de luna o sumă egală, recomanda pentru refacerea ţinuturilor devastate contractarea unui împrumut internaţional.

Congresul evreilor români din America

New-York

Evreii din România au ţinut la New-York un congres, în care ministrul Bibescu a accentuat, că în România e libertate confesională deplină, aşa după cum o garantează tratatul de pace, şi că guvernul Brătianu va face o politică economică menită să regenereze ţara. (ATR-Rador.)

Lituania şi Conferinţa dela Geneva

Berlin

Conferinţa statelor baltice a constatat cu regret, ca Lituania n'a fost invitată la conferinţa dela Geneva. (ATR-Rador.)

Mica Antantă la Genua

Berlin

Slav. Bureau anunţă, că Mica Antantă va ţine o conferinţă în care îşi va fixa atitudinea de urmat la conferinţa dela Genua. Locul şi timpul când se va ţinea această conferinţă nu sunt statorite. (ATR Rador.)

Convenţia turco-poloneză

Constantinopol

Convenţia turco-poloneză a fost iscălită. In virtutea acestei învoieli Polonia va trimite un ministru la Angora. (ATR-Rador)

Rusia la Conferinţa dela Genua

Roma

Agenţia Stefani anunţă: Guvernul Rusiei sovietice a anunţat guvernului italian, că membrii delegaţiei ruseşti la conferinţa dela Genua sunt: Lenin ca şef, Cicerin, Litwinoff, Joffe, Suvorovski şi Rakovski, ultimul ca reprezentant al Ucrainei. (ATR-Rador.)

Conspiraţie în Egipt

Cairo

Poliţia engleză a descoperit o conspiraţie anti-engleză, în fruntea căreia era fostul ministru Saivod paşa. Complotiştii au fost arestaţi.

Ciocniri sângeroase în India

Calcutta

Intre naţionalişti şi poliţie a avut loc o ciocnire sângeroasă. Poliţia are 15 răniţi, câta vreme dintre populaţie au căzut doi şi au fost 40 de inşi. Au fost prinşi 500 de răsculaţi. Muncitorii au declarat greva.

Abdul Hafit şi 4 tovarăşi ai acestuia, care se refugiaseră într'o biserică au fost prinşi răniţi. (ATR-Rador.)

O serbare românească la Londra

Organizată cu succes de studenţii români aflători în Anglia.

Anul nou românesc a fost primit aici prin o mare serbare de studenţii români din Anglia.

Deşi cu mari sacrificii, având în vedere situaţia lor nu de parte de mizerie, studenţii au ţinut să înceapă o mişcare culturală şi de propagandă.

Acest fapt coincide cu furia propagandei maghiare, care caută prin ori ce mijloace să compromită situaţia noastră aici. Cheltuesc sume fantastice. Şi din partea noastră prea puţin, ca să nu zic mai nimic.

Poporul englez nu ne cunoaşte aproape de loc şi aceasta numai din cauza proverbiale indiferenţe, faţă de marele chestii naţionale.

Studenţimea noastră de aici, a pus o bază bună. De unde până acum nu vedeai la diferitele invitaţii făcute, deşi sala destul de spaţioasă de cât 15-20 inşi, şi aceştia români, ei, au reuşit a strânge cu această ocazie sute de englezi din Londra şi împrejurimi.

Este întâia serbare care se dă aici. Oblociurile, muzica dansurile şi costumele noastre naţionale au fost obiectul de admiraţie al englezilor.

Sala festivalului plină de curioşi străini.

Serbarea a început prin conferinţa intitulată „Crăciunul şi Anul-Nou în România", a Domnului Marcu Beza, Consul şi conferenţiar la Universitatea de aici.

Studenţii în tot timpul au găsit în domnul Beza, un sprijin moral şi material, şi nu se putea ca această ocazie să treacă fără ca el, să nu aibă o parte activă.

Domnişoara Laura Zăgănescu distinsa noastră artistă dela Paris, fiind chemată în ajutor de studenţi dă imediat preţiosul do rului-sale concurs, cântând arii din muzica noastră populară, care a stârnit admiraţia auditorului.

D-l Stănescu, un bine cunoscut gimnastic român de aici, a oferit serviciile sale, învăţând în 2—3 zile şi conducând echipa pentru pentru dansurile noastre naţionale.

Domnul Alexandru Leon, execută la piano minunate arii naţionale.

De la muzica cu instrumente a distins studentul Traian Gruescu (Turnu Severin), cu arii naţionale la vioară.

Din echipa de feţi şi stea, s'a remarcat studenţii Ionel Tăranu (Iaşi), Alexandru Pop (Bucureşti), şi Milescu N. (Bucureşti).

O parte din puţinele romănce din Londra, purtau costumul naţional care a atras mult atenţia asistenţilor.

Se destinge costumul feminesc şi doamnei Ada Beza.

Se doreşte mult reuşită serbărei şi meritosului profesor C. Mureşeanu (Roman), preşedintele asociaţiei studenţilor români din Anglia. Tot d-sa e şi iniţiatorul mişcărei culturale şi de propagandă, începută de studenţi aici.

Deşi în acest timp la ordinea zilei sunt prea multe şi importante chestiuni mondiale, serbarea studenţilor din Londra a fost cu mult interes comentată de presa engleză, subliniindu-se faptul că e şi cea dintâi manifestare culturală românească.

Am rămas uimit de marele număr în care au răspuns englezi, pe cum şi de interesul pus în urmărirea programului serbărei. Vedem frunţi descreţite lăcomie, de veselie şi sinceră înţelegere a producţiunilor noastre naţionale.

Declaraţiile d-lui Lloyd George

Primul ministru englez vorbeşte despre utilitatea Conferinţei dela Genua.

La Conferinţa naţională, care a avut loc în ziua de 21 Februarie, la Londra, d-l Lloyd George a rostit un important discurs, ale cărui pasagii le redăm aci după „Le Figaro":

Făcând aluzie la chestia irlandeză, primul ministru britanic spune că mai sunt încă dificultăţi de învins, dar că moderaţiunea poporului irlandez va permite soluţionarea lor.

Regularea chestiunei irlandeze n'a fost de loc opera unui singur om, căci a trebuit să se facă apel la toate forţele celor interesaţi. Această nouă situaţie e menită să ridice prestigiul Angliei în toată lumea.

După ce declară că trebuie să se stabilească o pace reală spre a se reintroduce „creditul internaţional", d-l Lloyd George aduce omagii pentru activitatea d-lui Balfour la Conferinţa dela Washington, şi continuă:

Greutatea de vindecarea a Europei

„Când se abordează o problemă europeană, ajungi să-ţi dai seama că e nevoe, necontenit, de răbdare, constanţă şi spirit de continuitate, că nu trebuie să te descurajeze un eşec temporar.

Oamenii cari cred că Europa se poate vindeca, în doui-trei ani, de toate bolele sale, ignoră adevăratele condiţiuni sau înşeală opiniunea publică. Ceace s'a petrecut în Franţa dovedeşte câtă circumspecţie se cere şi câte suspiciuni sunt, uneori, de înlăturat. Singurul mijloc, deci, prin care s'ar putea pregăti terenul pentru scopurile propuse, este apelul la raţiune, la abolirea forţei. Cum se pot atinge aceste scopuri! Reunindu-ne mereu, discutând calm, cu alte cuvinte adoptând sistemul conferinţelor. Dacă ar fi fost o asemenea conferinţă şi în 1914 desigur că n'am fi avut catastrofa războiului. Căci, fără o posibilitate de înţelegere, fără întrevederi frecvente, conflictele se nasc, sporesc şi ajung, la un moment dat, inreconciliabile.

Rolul Conferinţei dela Genua.

Sunt, însă, unii cari cer să revenim la vechile metode. Telegramele, note diplomatice — spun aceştia — sunt cele mai bune căi pentru încheierea de acorduri. Or, lucrurile stau tocmai dimpotrivă. Când negociezi prin corespondenţă, de multe ori, pierzi din vedere realităţile şi persişti în preconcepţiile tale opiniuni consecinţe inadmisibile în vremea noastră. Acei cari doresc aceasta sunt oameni plini de rigiditate, amatori de abstracţiuni. Pacea, totdeauna, s'a obţinut graţie discuţiunilor publice. O astfel de conferinţă urmează a se convoca la Genua, care va fi cea mai importantă din câte s'au ţinut. Toate naţiunile, fără distincţiune, sunt invitate să participe, căci voim să punem capăt odată tutulor armamentărilor şi pregătirilor de război. Altminteri, n'ar fi exclus să aflăm într'o zi că Rusia se înarmează spre a ataca pe polonezi, că Polonia organizează o insurrectiune în Ucraina ori că Rusia a violat teritoriului Românei. Europa centrală, mai ales trebue pacificată repede şi conferinţa dela Genua cred că va face aceasta.

Participarea Americei şi Rusiei la Conferinţă

Actuala stare de lucruri este rea pentru noi. Toată lumea din Mares a Britanie o cunoaşte. Se spune; sunt 43 de naţiuni şi peste o mie de experţi! Ce extravaganţă! O mie de experţi economici, financiari şi diplomatici; da, dar e mai bine aşa de cât cu experţii militari. Şi o conferinţă fără caracter războinic, imperialist, e tot reuniunea dela Genua, care va studia refacerea Europei şi garanţiile de pace universale.

Răspunzând, apoi, d-lor Grey şi Robert Cecil cari au cerut ca conferinţa aceasta să fie pusă sub auspiciile Soc. Naţiunilor, d. Lloyd George remarcă faptul că nici Rusia, nici America nu fac parte din societate şi că, prin urmare, ambele state ar risca să nu participe.

Trecând la chestia reparaţiunilor, primul ministru britanic declară că admite obligaţia germanilor d'a desdăuna ţările devastate, cum e cazul Franţei, Belgiei şi altora. „Insă, Germania atârnă greu în comerţul internaţional şi — încheie oratorul — de acest lucru trebue să se ţină seama totdeauna".

Medicamentul

sigur contra călbalez este „CĂLBAZA" Se află în Dej la farmacia „Minerva."

Răspândiţi „Infrăţirea"

Anunţ.

Aduc la cunoştinţa On. Public că în Restaurantul meu din str. I. Maniu No. 6 se găsesc cele mai gustuoase mâncări calde şi reci tot felul de băuturi şi cafea cu lapte de bivoliţă. Abonamente se primesc. Mâncarea se duce şi acasă. Dejun prânz şi cină 19 Lei,

Rog sprijinul On. Public,

1469-III CASIAN PASCU

Dacă doreşti să cumperi

MOBILE

să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely şi Rétl

Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acţii.

Mare desfacere

Articole de modă pentru dame

1238

Preţuri reduse la

GRÜNWALD şi STEINER

CLUJ, Piaţa Unirii 12.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Marţi: Fără Patrie
Mercuri: Fanu-Fanu
Joi: D to
Vineri: Dtto
Sâmbătă: Capriciul de femee
Duminecă: Dtto

CINEMA UNIVERSITAŢII

Marţi: Răzbunarea
Mercuri: Lupta pe moarte pe viaţă a Contelui de Monte Cristo partea I
Joi: Dtto
Vineri: Dtto partea II.
Sâmbătă: Dtto partea II.
Duminecă: Acrobatul circului

CINEMA URANIA

Marţi: Stăpânul castelului
Mercuri: Inbogăţi de războiu
Joi: Dtto
Vineri: Femeea periculoasă
Sâmbătă: Dtto
Duminecă: Dtto

Stoc însemnat

Tuburi de ţigarete

Aida, Riz şi Nil

1000 Bucăţi Lei 30

vinde

Simon Erdélyi Cluj

Str. Regina Maria No. 27.

1229

Depozitul Central: 1290

Tungsram S. a.

Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

În sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne

CZINK

CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

DAU OARE de limba germană și română. Adresa la ziar sub German

Vânzări și Cumpărări:

CĂȚEI rasă Pernath dină de vânzare Str. Mico 25. 1430

DE VÂNZARE trei vagoane fân Str. Mico 25. 1431

DE VÂNZARE mobile antice, obiecte de porcelan și picturi, strada Barițiu 2 Etaj I.

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Baber 57.

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invocală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Corespondențe:

„Serion" — are scrisoare la Adm.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Mare desfacere de 1087

Jucării pentru copii

mărunțișuri, tricotage, modă pentru domni, articole de lux și de modă la:

Ludovic Albisy

Calea Victoriei No. 10.

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri

Constanța-New-York

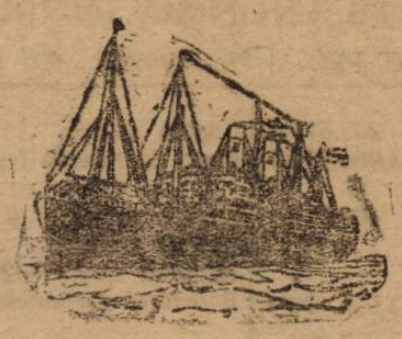

Vaporul Transatlantic de lux

CONSTANTINOPLE

pleacă

la 9 Februarie 1922 st. n. din portul Constanța direct New-York

După vaporul Constantinople urmează a pleca următoarele vapoare „KING ALEXANDER" „Megali Hellas" și "THEMISTOCLES"

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteză mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCUREȘTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascăr Catargiu No. 28.
902 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Márton ffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu promt.

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă livrări instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. 148

Ață

400 Yardi — Marca cap de câne
Oferim mare cantitate.

Kolourat & Goosch

En gros de mărunțișuri

Sibiiu, Reispergasse No. 7

„Reclama" No 1506—2.

Gatere

furnizează din renumitele fabrici MARCHEGGER Maschinenfabriks- und Eisengiesserei A. G.

Motrica Română, București B-dul I. C. Brătianu No 82. Telefon 56-10

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funcționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

Cautăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

Candidat de advocat

cu praxă ardeleană, care posede limba română în scris și cetit, află aplicare în biroul subsemnatului.

Dr. JUSTIN CL. IUGA advocat,
Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 3, etaj I. Telefon 106

De la 2 Februarie a. c. la

Cofetăria Boncescu

din Cluj onorata s'a clientelă va fi distrată de un splendid concert clasic dat de cele mai bune elemente de la operă, în care timp se vor servi: pateuri calde, sandwich, dif. gustări, dif. specialități de vinuri, liqueoruri, shampagne, precum și tot felul de preparate de cofetarie 1414

Concertul va începe la orele 8 (20) seara în toate zilele când nu este operă. Mesele se pot reține prin telefon No. 68

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități:

Lei 240 anual
Lei 180 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

„LIGNITUL“

SOCIETATE ANONIMĂ MINIERĂ

ACTIV — BILANȚ GENERAL INCHEIAT PRO 31 DECEMBRIE 1921 AL XII EXERCIȚIU — PASIV

Cassa	—	—	205.617	35	Capital social	—	—	12.000.000	—
Diverși debitori	—	—	2.069.976	57	Fond de rezervă legal	—	—	499.773	20
Direcțiunea generală C. F. R.	87.349	99			„ „ ajutor	—	—	85.357	80
„ „ C. F. R. facturi spre incasare	602.448	—	689.797	99	Arenzi, redevințe și impozite fiscale neachitate	—	—	330.683	69
Participațiuni industriale	3.923.700	—			Diverși creditori	—	—	3.023.256	90
Efecte publice	702.823	07			Reportul anului 1920	50.691	90		
Cupoane neincasate	11.597	30	4.638.120	37	Beneficiul exercițiului	3.311.296	55	3.361.988	55
Cărbuni în depozit	—	—	2.200.000	—					
Lemnărie: Ferăstrăul Furnicoși	9.157	—							
Exploatarea cupoane păd.	73.527	78	82.684	78					
Depozitul de materiale	—	—	530.136	60					
Investițiuni	—	—	3.723.663	28					
Mine și concesiuni	—	—	5.081.941	75					
Conturi de amortizat:									
Mașini și vagonete	15.781	56							
Linii aeriene	7.077	50							
„ Decauville	6.302	97							
Instalațiuni electrice	11.315	54							
Imobile	29.641	99							
Linii ferate în construcție	8.995	89	79.115	46					
Conturi amortizate:									
Scule și unelte	1	—							
Instrumente de măsurat	1	—							
Vechicule și animale	1	—							
Mobilier	1	—							
Ferăstrăul Furnicoși	1	—							
Instalațiuni telefonice	1	—							
			19.301.0[illegible]					19.301.060	14

Președintele consiliului de administrație, C. I. BRĂTIANU. Șeful contabilității centrale, S. N. ȚIGĂNĂȘEANU.

Director general, Inginer VIRGIL ALIMĂNEȘTIANU.

Verificat și găsit în conformitate cu scriptele, Censori: I. GIURCULESCU, N. NICOLAU, I. SACHELARIE.

PROFIT ȘI PIERDERI

DEBIT — INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1921 AL XII EXERCIȚIU — CREDIT

Arenzi	—	—	14.507	70	Raportul anului 1920	—	—	50.691	90
Cheltueli generale și salarii	—	—	6.161.668	01	Cărbuni	—	—	10.843.537	03
Arenzi, redevențe și impozite fiscale neachitate	150.648	05			Venituri diverse	—	—	209.161	79
Prime asociația patronală	61.351	—							
Lemne de galerie	672.794	20							
Exploatarea ferastrăului Furnicoși	10.150	77	894.944	02					
Amortizări:									
Instalațiuni telefonice	1.302	25							
Instrumente de măsurat	4.695	22							
Vehicule și animale	139.675	24							
Mobilier	35.209	30							
Lucrări de pregătire și restaurare	197.328	76							
Imobile	57.283	78							
Linii Decauville	12.605	94							
„ aeriene	28.310	—							
Mașini și vagonete	63.126	22							
Scule și unelte	31.864	95							
Instalațiuni electrice	22.631	07							
Mine și concesiuni	76.249	71	670.282	44					
Reportul anului 1920	50.691	90							
Beneficiul exercițiului	3.311.296	65	3.361.988	55					
			11.103.390	72				11.103.390	72

Președintele consiliului de administrație, C. I. BRĂTIANU, Șeful contabilității, S. N. ȚIGĂNĂȘEANU.

Director general, Inginer VIRGIL ALIMĂNEȘTIANU.

Verificat și găsit în conformitate cu scriptele, Censori: I. GIURGULESCA, NICOLAU, I. SACHELARIE.

Bănci, fabricanți, industriași,
comercianți cari au nevoe de
Contabili,
corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc.
pot găsi adresându-se:
ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA“.

Anunțuri
se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea“ și la toate agențiile de publicitate.

Întărirea plămânilor
Cum scăpăm de tuse?
Un leac bun și sigur pentru a face să înceteze tusea ori care ar fi cauzele care a produs este: 1368
PECTOSIN ITEANU
Nu lăsați tusea să se învechească căci poate devem periculoasă.
PECTOSIN ITEANU
Se ia ușor și de copii cât de mici. — Se găsește la Farmacii și Droguerii:
LABORATORUL AL. ITEANU
București Str. Vasile Lascar 3
Reprezentant general:
S. LINDENBERG
București Str. Stelea No. 23

Depozitul de Articole technice
Sucursala Jacques Paucker Timișoara
Totdeauna în deozit toate
Materiale TECHNICE, ELECTROTECHNICE și SANITARE. CURELE DE PIELE, curele de BALATA și PĂR de CAMILĂ, GARNITURI de tot felul, Armaturi pentru APĂ și ABURI ULEIURI minerale și de cilindri, UNSOARE CONSISTENTA. Articole pentru MORARI, SITA de MATASE etc. 1873

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.
Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 435 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Vineri 3 Februarie 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IUL[illegible] No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI CO[illegible]
Director: D. TOMESCU
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952
Telefon:
DACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Mascarada

Cu prilejul adunărei comitetului de 100

Comitetul de 100 al partidului național s'a adunat la Cluj, d-l Iuliu Maniu și-a vărsat focul, iar d-l Vaida și-a întunecat ideile de hatârul temperamentului. Evident este greu să te deprinzi cu o opoziție, care nu-ți dă nici măcar speranța unei schimbări apropiate. Naționaliștii se văd în fața unui guvern de durata și-ș pierd răbdările. Așa se explică zvârcolirile lor neputincioase și ridicole.

După ce d-l Maniu a rupt pertractările cu d-l Brătianu, pentrucă nu i s'a oferit un loc mai mult în Minister sau în parlament, a doua zi a venit cu ucazul în contra partidului liberal, declarându-l oligarh și anti-democrat? Dacă d-l Maniu este convins de oligarhia liberală, de ce a pertractat atâta vreme, pe chestia locurilor și nu a principiilor? de ce n'ar mai fi fost liberalii oligarhi în caz când d-l Maniu ar fi putut satisface o faptă mai mult a comitetului de 100? Pentrucă d-l Maniu spune și ce nu crede și crede aceia ce nu totdeauna spune.

Crede oare d-l Maniu cu sinceritate că numai comitetul d-sale reprezintă Ardealul, nu știe și nu vede că ardelenii liberali reprezintă, cel puțin tot atât de bine Ardelul ca și d-lor? Desigur că da, pentrucă ar fi prea naiv d-l Maniu dacă ar crede, cu adevărat, că e destul să fii în partidul național, fiind chiar incapabil sau incorect, pentru a reprezenta Ardealul, în timp ce ori câte aptitudini, și ori câte legături ar avea cineva cu masele mari ale poporului, de baștină, nu poate reprezenta Ardealul pentrucă nu-i partizanul acelui comitet național.

Alegerile generale vor arăta cine sunt adevărații reprezentanți ai Ardealului, poporul își va exprima dorințele în voturile de cari le vor da și astfel se va vedea odată pentru totdeauna că ideia pe care se întemeiază partidul național nu este decât o poveste. Și ce dureroasă poveste! Câți-va ambiții lipiți pe umerii unor oameni fără voință și fără opinie luptă cu desnădejde să mențină organizația hibridă și amorală a unui partid regional.

Alegerile generale va însemna moartea partidului național.

Conducătorii lui sunt cuprinși de frigurile agoniei chiar din ziua chemărei d-lui Brătianu la guvern. Zvârcolirile muribundului sunt totdeauna desperate. Așa se explică mascarada rușinoasă organizată de partidul național. Au adunat o mână de studenți pe cari i-au trimis pe străzile Clujului să strige, în contra guvernului, cari a venit să restabilească ordinea și dreptatea!

D-l Maniu a făcut cartel cu țărăniștii și ar fi gata să facă orice combinație, trecând peste orice piedecă — morală, numai să i se asigure viața mai departe.

Numai un lucru să se știe: „Nu 'nvie morții, e 'nzadar copile".

G.

Cine nu guvernează

Zilnic întâlnim întrebarea aceasta pusă la discuție și comentată în diferite feluri.

„Ne guvernează un partid care nu a avut reprezentanți în parlament și cari n'ar întruni opinia publică precum nici voința țării".

Acestea sunt afirmațiile acelora, cari trebue să iasă dela putere, căci aceia nu au fost la guvernarea țării ci mai mult la putere. Cari susțin această afirmare nu-și dau seamă că au fost pușt la experiențe de guvernare tot în aceleași condițiuni, adică: regele i-a încredințat să formeze guvernul și să execute alegerile, adică să întrebe țara. Și aceasta așa se întâmplă în toate statele constituționale și monarhice.

Guvernele, cari s'au perindat, au avut tot aceleași metode firești pentru executarea alegerilor ba, ce e mai mult, au avut posibilitatea de a-și face listele de alegători pe sprânceană așa cum le-a convenit. Guvernul de astăzi nu mai are acea posibilitate: el trebue să respecte listele prea defectuoase în cari nu sunt trecuți nici a patra parte dintre alegătorii cărora ar avea acest drept cetățenesc.

Iată deosebirea cardinală între guvernul de astăzi și între guvernele, cari în 4 ani n'au avut stăruința nici barem de a pune în dreptul lor natural pe cetățeni.

Guvernul de astăzi va face alegeri pe baza listelor aproape clandestine, unde au fost trecuți numai cetățenii, cari conveneau cu oamenii cari s'au perindat la putere.

Partide politice înghebate în 24 de ore cu aceeași lozincă tacită care promite totul dar n'are capacitatea și maturitatea politică de a realiza nimica, învinuesc astăzi pe guvern de anticonstituționalism.

Întrebăm ce ar face ei dacă li s'ar fi dat putința alegerilor?

Să avem dreptul a presupune după cele esperiate că ei ar fi făcut o inversie între cei trei factori constituționali?!

Să credem că ei — cari strigă dui răsputeri — ar fi întrebat mai întâiu glasul țării și numai după acest act ar fi urmat regele să-și alcătuiască guvernul?!

Oare nu s'a încercat și acest act când s'au făcut exercițiile de concentrare?

Guvernul, care are chemarea să introducă constituționalismul, se vede împedecat în cârmuire chiar din partea acelora, cari sbiară după constituționalism iar în acelaș timp trece prin metamorfozele rapide dintr'un partid în altul numai de dorul de a rămânea la putere și de a încălci introducerea ordinei.

Dacă guvernarea țării ar însemna o muncă încordată și cinstită nu însă ceea ce au dovedit cari s'au perindat, atunci nu i-ai putea prinde nici cu arcanul la guvernare. Guvernului îi revine selecționarea șobolanilor, introducerea legalității și în consecință vedem justificată îngrijorarea acelora cari scapă puterea.

Știri externe

Londra. — Krasin a declarat ziarelor că delegații Rusiei vor propune conferinței dela Geneva recunoașterea oficială a Rusiei sovietice. Krasin a mai declarat că sistemul financiar al Rusiei va fi reorganizat.

•

Budapesta. — Se anunță din Berlin că în teritoriul renan se face o uriașă agitație comunistă. Se crede că greva la căile ferate va fi inevitabilă.

•

Waschington. — Guvernul american a primit programul conferinței dela Geneva.

•

Paris. — Le Temps se ocupă într'un prim articol cu atitudinea Americei față de conferința dela Geneva și scrie că Franța ar adera la amânarea conferinței, convinsă fiind, că America n'ar decide între timp să ia parte întrucât refacerea Europei e o chestiune care privește și noul continent.

•

Berlin. — Memoriul german înaintat comisiei reparațiunilor, conține și propunerea de a se discuta într'o convenție separată aranjarea datoriilor germane de dinainte de rasboi.

•

Paris. — Ziarele de seară anunță că între Mexico și Guatemala a izbucnit războiul.

Rezultatele conferinței de la Washington

— Scopurile urmărite de Anglia —

Dezbaterile conferinței dela Washington fiind aproape de sfârșitul lor, desigur că în prezent ne putem da seama despre rezultatele obținute în ceea ce privește dezarmarea popoarelor.

Dar, pentru a înțelege scopul urmărit de conferință, trebuie să ne gândim în primul rând că inițiativa ei se datorește Statelor-Unite. Republica americană, fără îndoială, că prin convocarea reprezentanților marilor națiuni la Washington, a urmărit rezolvirea unor probleme de ordin intern, altele de politică externă și anume chiar de interes mondial.

In ceeace privește politica internă, Statele Unite a urmărit să redobândească încrederea opiniei americane față de partidul republican astăzi la guvern, iar politica externă tindea către rezolvirea chestiunei Pacificului. Se cerea numai decât înlăturarea alianței anglo-japoneze, care amenința interesele americane în cazul unui conflict între Statele Unite și Japonia.

Trebue să recunoaștem că în politica internă, guvernul american nu a obținut rezultatele dorite. Față de problema Pacificului conferința, a urmărit două obiective: Integritatea teritorială a Chinei și în al doilea rând ca porturile vastului imperiu galben să fie deschise comerțului internațional.

Limitarea armamentului va avea ca primă consecință, libera acțiune a Japoniei în ceea ce privește problema chineză. Dezarmarea navală va servi scopurilor japoneze întru cât guvernul din Tokio, vede prin aceasta dispărând ultimele piedici pentru politica lui de expansiune în Extremul Orient. Flota Statelor Unite cu tonagiul ei micșorat, nu se va mai putea opune activității Japoniei în China și în Siberia orientală.

Principiul intervenit, cu prilejul înțelegerei dintre cele patru mari puteri, care stabilește liberul comerț în apele chineze, el poate să folosească numai intențiunilor japoneze, pentru că e leme de înțeles, că Japonia prin legăturile ce are cu poporul chinez, va avea prioritate asupra tuturor celorlalte state.

Rezoluțiunile admise în chestiunea Chantoungului și a Siberiei nu sunt de loc de natură ca să schimbe politica precedentă urmată de statele interesate în chestiunea Pacificului.

De fapt, prin limitarea armamentului naval și prin libertatea comerțului internațional în apele Chinei, datorită unor clauze lipsite de claritate în diferitele tratate încheiate, — Japonia rămâne privilegiată în Extremul-Orient și aceasta din cauza așezărei ei geografice.

Prin urmare, dacă considerăm din punctul de vedere al Statelor Unite, rezultatele obținute de conferința dela Washington, vedem că ele sunt foarte îndoelnice pentru interesele americane și chiar pentru acelea ale altor națiuni.

In ceea ce privește Anglia, putem spune, că astăzi are siguranța că Statele Unite, prin limitarea armamentului naval nu vor putea să mai aibă cea mai puternică flotă din lume. In schimb guvernul din Londra, va avea posibilitatea ca în timp de zece ani să-și restabilească echilibrul economic și financiar, pentru ca în urmă Anglia să poată gândi la tradiționala ei supremație navală.

In rezumat conferința de la Washington se încheie cu rezultate apreciabile pentru politica Angliei. Bărbații de stat englezi au înțeles însă că interesele britanice mai vitale sunt în Europa, în care scop ei intenționează o anumită politică față de Germania și Rusia. Rămâne de văzut dacă conferința de la Genua va admite ca interesele europene, să fie din nou sacrificate în folosul unui singur stat.

Știrile zilei

Chestiunea Sileziei

Oppeln

Tratativele germano-poloneze privitoare la silezia superioară au luat sfârșit pentru scurt timp. Ele vor fi continuate după 10 Februarie la Geneva. (ATR-Rador.)

Vasele italiene din Marea Neagră

Odesa

In sensul convenției ruso-italiene Italia va putea întrebuința liber porturile rusești din Marea Neagră. Actualmente încă se găsesc în apele rusești mai multe vase de-ale Italiei. (ATR-Rador.)

Noul președinte al Adunării naționale maghiare

Adunarea Națională a procedat la alegerea președintelui. A fost ales cu 91 voturi din 131 fostul președinte Gaal Gaston.

Șandor și-a continuat discursul și a cerut guvernului să înceapă tratative cu aliații pentru că în cazul când Austria se va prăbuși Ungaria să recâștige partea pierdută a Burgenlandului. Spune că are informațiuni precise că guvernul austriac a vândut 3 milioane lire sterline, gobelinurile unui consorțiu olandez.

Mişcarea c[illegible], literară, teatrală, artistică

O română la [illegible] Belgiană

Contesa de Noailles, poezia sa şi [illegible] cepţie la Academ[illegible]

Contesa de Noailles, al cărei nume străbate ca un eçou, poezia contimporană, păşeşte azi sub cupola unei academii.

Poezia, ei, atât de puţin oficială, se mlădie de graţie feminină, de irizări luminoase. Poate că versurile Contesei de Noailles erau cele mai puţin destinate unei recunoaşteri academice. Ele au reuşit să spulbere legenda dulcegăriei femenine.

Lirismul care le domină e cuceritor, şi declamaţia care păgubeşte de cele mai multe ori poezia lirică, deşi ameninţă în ultimele volume, a reuşit să fie concentrată până în poemele de acum câţiva ani.

Contesa de Noailles, română prin naştere, soră cu prinţul Brâncoveanu, deşi i-a plăcut să uite prea mult ţara noastră, datoreşte calităţile ei de scriitoare, elanul, claritatea şi subtilitatea nuanţelor, latinităţii sale originare.

Gloria ei de azi, e gloria noastră. A mânuit o limbă străină, care n'a jucat decât rolul unui magic instrument muzical, artista rămâne română.

[illegible] ruxelles s'a făcut, cu multă [illegible] nitate, primirea d-nei de Noailles, la Academia belgiană, pentru limba şi literatura franceză. Cu această ocazie, noua membră a ţinut un discurs a cărei frumuseţe n'a suprins pe nimeni, dar a încântat pe cei care au auzit-o.

Discursul d-nei Noailles e un fervent omagiu adus limbei franceze şi Belgiei.

Extragem următorul pasaj:

— „Nobila“ limbă franceză care a zidit cetăţile antice, a construit naţiuni şi oameni! Fiinţa vie, cu mii de aspecte, figură adevărată a libertăţei vocabular al dreptăţei. formula a îndurărei, e dânsa, a cărei istorie aventuroasă, plină de glorie şi de ştiinţă prin revoluţia s'a prin soldaţii săi, a impus fără duşmănie, omenirei dreptul de a fi liberă“.

D-na de Noailles după ce insistă asupra legăturilor dintre Belgia şi [illegible] elogiul c[illegible] voacă [illegible] „umbra [illegible] bach, vis[illegible] minunatul [illegible] compus [illegible] Verhaeren [illegible] men, şi d[illegible]

D-na de [illegible] poezia bel[illegible]

„Poezia [illegible] mai frumo[illegible] laine, care a[illegible] tul vostru o[illegible] absorbit dela [illegible] graţie poetică [illegible] închisoarea lui, [illegible] din Evanghelie [illegible] misterioasă îi a[illegible] focul rugului. At [illegible] aştepta tăcere şi [illegible] lui, ce făcu el aci? A cântat, a cântat, acest însemnat cerul vostru, un arbore şi mlădiere lui de palmier, palpitaţi grăbită a trenurilor şi tinereţea şi regrete de poet mângâiate de melodie, de nevinovăţie şi mândrie naivă că nu sunt niciodată regrete“.

D-na de Noailles reaminteşte că de timpuriu a avut nostalgia pământului belgian unde a cunoscut pădurea „acest domeniu al poeziei, loc muzical, unde domnesc uraganele“.

După ceremonie d-na de Noailles întrebată asupra impresiilor sale, a răspuns:

— Nu puteam să mă aştept la o primire atât de caldă şi prietenească. Imi părea, adevăruri, că am venit într'o familie de prieteni scumpi. Celace m'a mişcat, mai ales a fost bunătatea, inteligenţa şi fineţea primirei ce mi s'a făcut, familiaritatea primitoare, elegantă şi demnă.

Academia, mai cu seamă mi-a făcut o primire pe care n'am s'o uit niciodată. Imi părea că mă aflam între prieteni, între fraţi, în mijlocul unor oameni care nu au nimic convenţional şi pe care poţi să-i iubeşti din toată inima. Cât priveşte pe Rege şi pe Regină ei au fost adorabili şi atenţia care au avut-o faţă de mine, e de neuitat.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Mercuri: Fann-Fann
Joi: Dtto
Vineri: Dtto
Sâmbătă: Capriciul de femee
Duminecă: Dtto

CINEMA UNIVERSITAŢII

Mercuri: Lupta pe moarte pe viaţă a Contelui de Monte Cristo partea I
Joi: Dtto
Vineri: Dtto partea [illegible]
Sâmbătă: Dtto partea II.
Duminecă: Acrobatul circului

CINEMA URANIA

Mercuri: Inbogăţi de răsboi
Joi: Dtto
Vineri: Femeea periculoasă
Sâmbătă: Dtto
Duminecă: Dtto

Pretutindeni [illegible]a se citeşte ziarul ÎNFRĂŢIREA

Cugetul Românesc

Avem plăcerea să aducem la cunoştinţa publicului apariţia apropiată a revistei Cugetul Românesc, cu colaborarea unui mare număr de savanţi şi literaţi, dintre cei mai valoroşi.

Astăzi, după realizarea unităţii naţionale, prin jertfe de sânge, ni se impune o luptă intensă culturală şi gradul de desvoltare la care ţara a ajuns, cere o publicaţie reprezentativă a gândirei româneşti.

Printre numeroşii colaboratori ai revistei „Cugetul Românesc“ cităm deocamdată:

I. Athanasiu, profesor universitar.
Em. Antonescu, profesor universitar.
Al. Alimănişteanu, economist
Prof. G. Adamescu.
P. Antonescu, arhitect.
Tudor Arghezi, literat.
Alfred Alexandrescu compozitor.
C. Banu, publicist.
Stefan Bogdan, profesor universitar.
N. Bănescu, profesor universitar.
Al. Băbeanu, avocat.
Dr Ciugureanu, fost ministru.
G. Constantinescu-Sonica, inginer.
P. Cancel, prof. universitar.
Nichifor Crainic, literat,
N, Petrescu-Comnen, jurist.
D. D. Danielopolu, prof. universitar.
D. Drăghicescu, sociolog.
Mircea Djuvara, prof. universitar.
George Enescu.
Horia Furtună, literat.
V. Goldiş, fost ministru, publicist.
Prof. P. Gârboviceanu.
I. Găvănescul, prof. universitar
Dr. Titu Ganu, prof. universitar.
Dr. Marius Georgescu.
C. Hamangiu, consilier la înalta Curte de Casaţie.
I. Inculeţ, fost ministru, membru al Acad. Rom,
Colonel G. Jianu.
A. Lepădatu, prof, universitar membru al Acad Române.
N. Leon, prof. univ.
Tr. Lalescu, prof. univ.
G. N. Leon, prof, univ.
L. Mrazec, prof. univ., membru al Acad. Române
S. Mândrescu, profesor universitar.
C Murgoci, profesor universitar.
Istrate Micescu, advocat.
Prof. C. Moisil.
V. Meruţiu, profesor universitar.
Duiliu Marcu, architect.
I. Nistor, fost ministru, prof. univer., membru al. Acad. Române.
Geron Netta, economist.
Sextil Puşcariu, prof. univ., membru al Acad. Român.
G. Proca (G. Carp.) prof. universitar.
Stefan Popescu, pictor.
D. Pompei, profesor universitar.
Ion. Pillat, literat.
I. Popescu-Volteşti, prof. universitar.
G. R, Popescu, inginer.
General C. Ştefănescu-Amza,
I Simionescu, prof. universitar, membru al Acad. Român,
I. Steriadi, pictor.
Vasile Sassu.
Victor Slăvescu, economist.
Francisc Sirato, pictor.
G. Tătărescu, jurist.
Dr. N. Tomescu.
G. Vâlsan, prof. univ.
I. Valaori, prof. univ.
Dr. V. Voiculescu, literat

Toate abonamentele se plătesc anticipat pe un an, prin mandat poştal trimis pe adresa de mai jos. Preţul unui abonament anual este de 100 lei.

Adresa: Pasagiul Comedia scara B, etajul II. (Vis-a-vis de Teatrul Regina Maria), Bucureşti.

De la 2 Februarie a. c. la

Cofetăria Boncescu

din Cluj onorata s'a clientelă va fi distrată de un splendid concert clasic dat de cele mai bune elemente de la operă, în care timp se vor servi: pateuri calde, sandwich, dif. gustări, dif. specialităţi de vinuri, liqueoruri, shampagne, precum şi tot felul de preparate de cofetarie 1434

Concertul va începe la orele 8 (20) seara în toate zilele când nu este operă. Mesele se pot reţine prin telefon No. 68

FOIŢA ZIARULUI „ÎNFRĂŢIREA“

Invăţământul profesional din Transilvania

— Câteva constatări —

La adăpostul ordonanţei pe baza căreia şcolile comerciale puteau fi înfiinţate numai cu aprobarea ministerului, fostul guvern maghiar a făcut uz de măsuri draconice, prin cari a ştiut să zădărnicească totdeauna încercările repetate ale confesiunilor române din Transilvania de a-şi deschide institute de învăţământ pentru promovarea carierelor practice. Fosta stăpânire a înţeles prea bine că, situaţiunea materială vitregă încătuşează poporul român în lanţurile inferiorităţii culturale faţă de stăpânitori şi că această situaţiune materială este promovată cu putere de cel mai important factor al producţiunii şi bogăţiei naţionale, de comerţ şi în consecinţă a îndreptat în contra lui toate armele şi mijloacele de a'rofiere, dintre cari, cel mai sfâşietor a fost reducerea învăţământului comercial la o singură şcoală, cea gr.-or. română din Braşov, înfiinţată la anul 1869. Această şcoală superioară de comerţ era singura care trebuia să alimenteze întreagă viaţa comercială din ţinuturile subjugate.

Despre învăţământul industrial nici nu putem face amintire. Situaţia era şi mai tristă. Statul maghiar îl monopolizase complet şi porţile şcolilor industriale rămâneau închise tinerilor români. Consecinţele triste ale acestei politici şcolare despotice le simţim prea bine astăzi, când cu regret suntem siliţi a constata că numărul meseriaşilor români precum şi numărul în[illegible]torilor angajaţi în întreprinderile industriale este disparent faţă de streini.

Deodată cu suprimarea regimului din trecut, învăţământul profesional din Transilvania a luat avântul îngăduit de greutăţile specifice perioadei de refacere şi organizare.

Cele şease şcoli sup. de comerţ deschise la începutul anului şcolar 1919—20 aveau un contingent de 284 elevi. In curs de 2 ani, numărul şcolilor s'au urcat la zece, având la începutul anului 1921—22, 516 elevi. Educaţia tinerilor în vederea trebuinţelor comerţului şi industriei naţionale, cari ca negustori şi industriaşi independenţi, s'au ca funcţionari la întreprinderile de toate categoriile să poată corespunde cerinţelor timpului modern atât din punct de vedere al culturei generale, cât şi al cualificaţiei practice-profesionale este încredinţată profesorilor cu pregătire universitară, exceptionând cazurile celor puţini admişi în învăţământul comercial, pe baza diplomei de institutori pentru şcolile civile

Şcolile industriale în număr de unsprezece erau frecventate la începutul anului şcolar 1919—20 numai de 896 elevi, dintre cari 171 români. Astăzi numărul lor a crescut la 1967, şi vedem cu deplină satisfacţie că dintre aceştia 764 sunt români, în mare parte fii de ţărani, pentru cari sub regimul vechiu, meseriile erau cu totul necunoscute, tocmai pentru că nu li-s'a dat putinţa să intre în şcolile cari urmau calea monopolizării meseriilor. Peste doi ani de zile, când toate clasele vor ajunge să fie populate, şcolile industriale din Transilvania vor libera în fiecare an cel puţin 500 măeştrii români. Corpul didactic al învăţământului industrial este compus din profesori secundari şi ingineri diplomaţi iar instrucţiunea practică în ateliere este condusă în măsură covârşitoare de maeştrii absolvenţi ai şcolilor superioare de arte şi meserii din Bucureşti şi Iaşi.

După aceste constatări care sunt icoana fidelă a realităţii, ferite de fraza goală a bombasticismului demagogic, fără a avea pretenţia de a fi autorizat să vorbesc în numele colegilor din învăţământul profesional, sunt sigur că în întreg cuprinsul Transilvaniei nu se află unul singur — presupunând cunoştinţa în cauză — care să nu fie indignat de ceeace afirmă colegul A. Domide. Nici mai mult, nici mai puţin, întreg învăţământul profesional din Transilvania este în plină debandadă! Ce vor crede părinţii celor 2483 elevi şi ce vor şopti duşmanii cari pândesc în jurul nostru momentul să ne poată discredita în faţa streinătăţii? In ce lumină sunt prezentaţi cei 150 profesori, slujitori ai altarului culturei naţionale, cari în primul rând ar fi răspunzători pentru debandada pe care cineva o zăreşte prin prisma îngustă a incompetenţei“.

Şcolile sup. de comerţ din Transilvania, în organizaţia lor cea veche, create prin regulamentul din anul 18[illegible], nu ţineau cont de trebuinţa iniţierii elevilor chiar pe băncile şcoalei în practica vieţii comerciale. De acea, cu anul 1921-22 s'a făcut pasul de unificare, completându-se [illegible]

Un salut partidului național-liberal

Increderea pusă de capul statului român, Majestatea Sa Regele Ferdinand I în partidul național liberal, chiemându-l a lua în mânile sale frânele guvernării țării, mă îndeamnă, să-i trimit acestui partid un salut.

In momentele grele, când statul român, în urma împrejurărilor dificile, prin cari a trecut și mai are să treacă, se află după opiniunea generală, la marginea prăpastiei, putem numi fericită hotărârea regelui, de a chema pe acest partid la putere și a-i încredința acestui partid frânele guvernărei.

Trecutul acestui partid ne îndreptățesc și pe noi cetățenii a ne pune toată încrederea în trânsul. Deslegarea problemelor celor mai mari și celor mai grele în viața statului, sa făcut tot prin acest partid.

Aducerea principelui Carol de Hohenzollern pe tronul României la 1866, a fost lucrul acestui partid.

Hotărârea de a intra în răsboiul ruso-turc dela 1877—1878, răsboiu, care a dat prilej lumei să admire virtutea oșteanului român și a adus țării neatârnarea și mai pe urmă regatul, a fost tot lucrul acestui partid.

Imbunătățirea finanțelor statului la 1901 și deslegarea crizei grele dela 1907 sunt legate toate de acest partid.

Dar deslegarea fericită a problemei celei mai mari și celei mai dificile, care ne-a adus triumful cel mai desăvârșit, intrarea în răsboiul mondial pe lângă antantă și eșirea din acelea victorioși și cu întregirea neamului într'o Românie mare, aceste sunt nu numai semne, ci dovezi palpabile de înțelepciunea, de energia, de capabilitatea acestui partid politic și care ne îndreptățesc pre noi cetățenii, că și acuma va da soluțiile cele mai fericite problemelor grele, care îl așteaptă.

Ceeace ne miră, este refuzul dat de bărbații conducători ai partidului național ardelean la chiemarea de colaborare cu partidul liberal.

Chiemarea ce o au deosebitele partide politice, este a contribui cu înțelepciunea, cu sfatul, cu lucrarea binevoitoare la conducerea cea mai bună a țărei, a îndrepta prin critică binevoitoare pașii greșiți, pe cari ar intenționa să-i facă guvernul și a contribui din toate puterile spre binele și fericirea patriei.

Așa lucră în alte țări partidele politice.

La noi partidele politice luptă cu ură unul în contra celuilalt.

La noi se consideră de dușmani și nu de adversari politici un partid politic față de celalalt.

Pentru salvarea patriei, regele a chiemat la colaborare pe bărbații de valoare ai tuturor partidelor.

Ținta supremă nu este partidul, ci patria.

Bărbații conducători ai partidului național, sunt rugați să primească invitarea ce li-s'a făcut din partea conducerei partidului național liberal, să și conlucre cu toată dragostea și frățietatea la îndreptarea pe calea cea mai bună a carului statului și spre fericirea patriei.

Aceasta o cerem și o așteptăm dela partidul nostru național ardelean, cu care am conlucrat în timpuri grele spre apărarea existenții neamului, când aceasta era amenințată, aceasta o cerem cu toată insistența și în aceste momente grele de primejdie, noi preoții.

Iar dacă cererea ni se refuză, declarăm solemn, că nu mai colaborăm cu partidul național, ci eșind din acest partid, vom sprijini la alegeri partidul național liberal.

Reteag, 28 Ian. 1922

Ioan Sonea
protopop

Explozie la Salonic

Atena

In apropiere de Salonic s'a produs din cauze necunoscute o explozie puternică. Numărul victimelor e considerabil. (ATR-Rador.

Conferința dunăreană

Berlin

A sosit la Berlin o delegație austriacă, spre va fixa programul conferinței dunărene. — (ATR-Rador.)

---

rile școalei la 4 ani, după tipul celor din Vechiul-Regat, ultimul an, fiind distinat pentru ușurarea, întregirea și aprofundarea materiilor de specialitate repartizate mai înainte pe 3 ani, precum și pentru biroul comercial, care prin lucrările practice combinate din sfera obiectelor de specialitate, să formeze puntea de trecere între școală și viață. Nu văd nici o debandadă pe urma dispozițiunilor cari dau posibilitate elevilor de clasa II, și III să termine studiile după programele vechi. Programa unitară se va putea aplica în întregime numai după eșirea ultimei serii din anul 1922-23.

Dacă astăzi o parte din elevi nu-și pot apropia măsura cunoștințelor în proporția anilor de mai 'nainte, această împrejurare este a se atribui învățământului șubred din cursul îndelungaților ani de războiu, avantajelor largi de trecere făcute pe seama elevilor foști militari, examenelor date după o preparație de câteva săptămâni influenței evenimentelor al căror val cuprindea sufletului școlarilor, etc. Dacă însă o parte din elevi nu sunt în stare a produce acea ce așteptăm, rana trebuie căutată în sânul școlilor civile, cari dau contigentul mai slab pregătit între elevii școlilor comerciale.

Cine este mai îndreptățit și competent să vorbească despre situația învățământului industrial decât Inspectorii speciali, cari au rămas totdeauna pe deplin satisfăcuți de roadele străduinței profesilor, maeștrilor și de râvna cu căre românașul mânuește cu iscusință uneltele și mașinele în atelier, producând de pe acum lucrări neîntrecute nici chiar de meseriași îmbătrâniți la tejghele și nicovală. Debandada care există în învățământul profesional este dovedită, nu de „Cultul incompetenței", ci de rezultatul moral și material cu care s'au reîntors școlile dela expoziția târg din București, unde cunoscătorii cu adevărată competență au știut să aprecize calitatea lucrurilor expuse, conferind mai multor școli și directorilor medalia de aur.

D. Voina.

Guvernul și impozitele

In nici un caz nu se va reveni la sistemul declarațiilor

La nedumerirea exprimată de ziare cu privire la impreciziunile cari împovărau toate declarațiile guvernului asupra impozitelor, oficiosul guvernului e autorizat să dea în numărul de aseară câteva explicațiuni.

Suntem încunoștiințați astfel, că se vor modifica cu siguranță cotele de impunere și că în nici un caz nu se va mai reveni la sistemul declarațiunilor în forma lor actuală. Oficiosul guvernului explică și faptul că funcționează încă unele comisiuni. Acestea, n'au decât un interes statistic în vederea posibilității încasării vechilor impozite.

In rezumat, deci, publicul e încunoștiințat:

1. Declarațiile de impozite nu sunt numai amânate cum s'a zis, — ele sunt definitiv suspendate. In nici un caz ele nu vor mai fi puse în vigoare sub forma legei Titulescu;

2. cotele de impunere vor fi reduse;

3. Lucrările comisiunilor fiscale cari mai continuă n'au decât un scop statistic.

Sunt deslușiri prețioase pe cari le comunicăm cititorilor pentru a-i scoate din nedumerile vătămătoare ce le provocaseră declarațiile și revenirile de până acum.

Adunarea agricultorilor din Tg.-Mureș

— O nedreptate —

La 20 Ianuarie 1922 s'a ținut adunarea generală a agricultorilor din Târgu-Murăș în sala festivă a primăriei orașului, la care a luat parte atât agricultorii unguri cât și români spre a-și alege membri delegați în chestia reformei agrare.

Această adunare a fost prezidată de d. dr. Szatmári referentele circumscripției industriale a orașului Târgu-Mureș.

Agricultorii din Târgul-Mureș sunt unguri ce'ocuesc de partea stângă a Mureșului, având totdeauna drept la alegeri doi delegați, iar agricultorii din partea dreaptă a Mureșului, cari sunt români, au dreptul deasemenea la doi delegați, dar președintele nu a respectat dreptul românilor cari în două rânduri au cerut cuvântul de apărare a dreptului, însă președintele nu au voit ale da, denumind forțat doi delegați pe cari poporul nu a voit să îi recunoască deoarece nu au fost aleși de cei în drept ci denumiți peste voia lor. Unul dintre cei numiți văzând nedreptatea ce să face a demisionat, dar președintele l-a silit să primească, deși poporul a protestat.

Agricultorii au apelat contra acestei nedreptăți la Comisariatul Agricol și la Primăria orașului pentru a nimici denumirea delegaților și a se face alte alegeri, asemenea să facă pașii necesari ca în astfel de adunări să fie ascultată și luată în considerare limba română.

Un răspuns

Primim următoarele:

Domnule Director,

Având în vedere, că două ziare locale, unul care reprezintă interesele acelui „Stinnes al Transilvaniei," despre care am vorbit de atâtea ori și celalalt patronul foștilor comisari de alimentare la „Consiliul Dirigent," s'au grăbit să reproducă exercițiile de stil debitate de un cunoscut agent electoral averescan la adresa mea, Vă rog să binevoiți a publica declarația mea, apărută în „Universul" din 30 Ianuarie cu următorul text:

„Un individ oarecare arată în ziarul ‚Indreptarea' cu data de 24 Ianuarie, că subsemnatul m'a-și fi vândut fostului guvern democrat în schimbul unui permis de piei. Se vede că mentalitatea d-lor de la ‚Indreptarea' care s'au grăbit să dea ospitalitate nerușinalei afirmări a scribului în chestiune este, că orice permis ce eșea din minister pe timpul guvernării patronilor numitului scrib avea la bază un preț de cumpărare de conștiință.

A-și fi răspuns imediat acestei infamii, dar întru cât scribul ca să-și întărească calomia sa, se referă la niște acte dresate de poliție și înaintate parchetului, am voit să cunosc mai întâi aceste acte. Ei bine, țin să declar, Domnule Director, pentru ce toată lumea de bună credință să cunoască ticăloșia acestor oameni, că din momentul ce nu mai faci politica lor nu se dau în lături dela nici o infamie, pentru a-ți atinge onoarea că din întregul cuprins al actelor menționate mai sus, se constată nu numai că în ce mă privește n'am urmărit și n'am tras din această afacere absolut nici un folos material, după cum categoric o declară și semnează chiar posesorul permisului, dar că însăși afacerea trâmbițată ca o mare escrocherie și de care eu sunt cu desăvârșire străin, a fost clasată de parchet, întrucât se reduce la un simplu diferend comercial între posesorul permisului și cei ce l'au reclamat la parchet.

După cum vedeți, Domnule Director, din tot conținutul scrisorii, nu reese decât sentimentul de ură și răzbunare politică a acelor a căror politică am înfierat-o dela tribuna parlamentului și pe care nu voi înceta s'o înfierez și înaintea corpului electoral, ori la câte ticăloșii s'ar mai deda împotriva mea, căci nu sunt omul să mă intimidez în fața unor asemenea adversari, când conștiința mea și viața mea publică este atât de curată.

Primiți, vă rog, Domnule Director, etc.

Cluj, 31 Ianuarie 1922.

Dr. Liviu T. Ghilezan

Procesul comuniștilor

— Ziua VII. —

— O încercare de evadare —

Eri a avut loc continuarea judecărei procesului comuniștilor în sala cercului subofițerilor. Publicul mai numeros ca de obiceiu. Acuzații sunt introduși în sală la orele 8 jum.: Soldații unii lângă alții încadrează grațiile de zăbrele — urmare a unui incident petrecut astă noapte.

Pe banca apărărei d-nii avocați Take Policrat, Clony, Crănescu, Ehud Românul.

Acuzarea reprezentată de dl Maior Cernat, comisar regal.

La orele 9 dim. — dl col. Voiculescu deschide ședința. Se face apelul acuzaților.

Ordonanța definitivă s'a terminat

Dl locot Banu citește ultima parte a ordonanței definitive în care se ocupă în special de atentatori. Se descriu împrejurările care au precedat atentatul dela Senat. Se înșiră apoi numele fruntașilor teroriști.

Cu această ordonanță definitivă se termină — un volum de 230 de pagini.

Lăsând la o parte considerațiile generale — o medioacră literatură sociologică — în general ordonanța cuprinde o expunere în felul reportagiilor în care amănuntul îl grămădește fără discernământ, îngreuiază determinarea delictului.

Se observă amestecul teroriștilor cu restul acuzaților — mai puțin amovați — ceea ce va determina apărarea să ceară o selecție a lor, provocând dijungerea procesului.

O încercare de evadare

Eri noapte garda localului acuzaților, a fost un moment de emoție profesională. S'au auzit zgomote pe acoperișul localului. Paznicii spun că au văzut silueta unui om pe acoperiș, care cu o iuțeală fantastică s'a făcut nevăzut.

Ancheta la fața locului — a constatat deplasarea unei cărămizi.

Con fugerea unei încercări de evadare s'a întins tot mai mult în rândurile celor însărcinați cu paza.

Spiritele mai calme, cred că această întreagă alarmă este un simplu fenomen de sugestie; iar răutăcioșii susțin că ar fi vorba de un vechiu expedient al justiției militare, de a trimite pe lumea cealaltă o serie de indezirabili.

*

Mâine se va face traducerea pasagiilor din ordonanța definitivă — care privesc pe acuzații necunoscători ai limbei române.

Deasemenea se va proclama și incidentul de dijungere a procesului.

Daca dorești să cumperi

MOBILE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely și Réti

Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acții.

Cetiți „Infrațirea"

Informaţii

Joi 2, Februarie, membrii partidului naţional-liberal sunt convocaţi în localul Clubului, spre a li se aduce la cunoştinţă hotărâri importante.

COMITETUL.

D. Tancred Constantinescu şi-a luat azi în primire postul de director general al CFR. D-sa a raportat azi în consiliul de miniştrii despre nevoile căilor ferate, materiale şi 'n privinţa personalului.

Inspectoratul general naval a interzis navigaţia pe Dunăre.

Consiliul de miniştrii de aseară a împuternicit pe miniştrii Sasu şi Vintilă Brătianu să pregătească un proect de lege pentru regulamentarea exportului.

Din Târgu-Mureş se anunţă că Adunarea poporală a ungurilor din împrejurime, a hotărât să candideze pe fostul prefect Bernavi.

Agenţia Avala anunţă că regele Alexandru va pleca în 20 Februarie la Bucureşti. Căsătoria oficială se va face în 22 Februarie.

D. Duca, ministru de externe, a făcut cunoscut presei programul său, declarând că intenţionează să porneas ă o acţiune de economie, suprimând unele legaţii şi reducând personalul celor rămase. La Budapesta, Lemberg şi Varşovia va fiinţa consulate. Personalul consulatelor va fi numai de doi, cu excepţia consulatului din Paris care va număra trei oficianţi. Consulatul din Bruxelles va fi subordonat celui din Paris.

„Izbânda" anunţă că D. Titulescu a fost rugat să plece la Londra D sa îşi va prelua postul în cursul săptămânii acestea.

D. Vintilă Brătianu, ministru de finanţe, a avut o întrevedere cu guvernatorul Băncei Naţionale.

Legea electorală din Ardeal pusă la curent cu modificările aduse de Decretul lege din 8 April 1920 şi de legea din 7 April 1921

de Dr. V. Onişor

se află la

Librăria G. Onişor, Cluj

Preţul Lei 10.—

Numai un mic număr de exemplare.

La Cafeneaua

EUROPA

Joia, Dumineca şi în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83. 1013

D-l Constantin Nedelcu, membru în Comisia de delimitare a graniţei bănăţene, va prezenta d-lui I. I. C. Brătianu un memoriu pentru a arăta că propunerile Comisiei mixte române-sârbe care a lucrat la Timişoara, trebuesc să fie revăzute, întru cât dela formularea lor s'au înregistrat unele fapte şi date noi de cari trebue să ţinem seamă.

D-l Al. Constantinescu ministrul agriculturei şi domeniilor a plecat la Dej, unde va rămâne 3—4 zile.

Se crede că d-l Constantinescu va avea acolo o întrevedere cu fruntaşii partidului naţional, în ved rea îndulcirei raporturilor cu partidul liberal.

Astăzi Marţi se va întruni la ministerul de războiu, comitetul inspectorilor generali ai armatei, sub preziden ţia d-lui I. C. Brătianu, preşedintele consiliului şi ministru de războiu. La acest consiliu va participa şi A. S. R. Principele Carol.

D. Ioan Păcuraru, primpretorul plaşii Năsăud. a fost delegat, în mod provizoriu, a îndeplini funcţiunea de subprefect al judeţului Bistriţa-Năsăud, în locul d-lui Giurgiu, detaşat la directoratul general al internelor din Cluj, iar cu conducerea plăşii Năsăud a fost delegat d. Ion Mond, prim pretorul plăşii Rodna-Veche, până la încetarea delegaţiei sus numiţilor.

In gara Timişoara s'a descoperit în câteva vagoane de la trenul Simplon o contrabandă de 40 mii coroane de argint, care a fost confiscată de către autorităţi. Proprietarii acestor coroane au dispărut, neputând fi arestaţi.

D. dr. Iuliu Pop, suprefectul jud. Sălagiu, a fost numit în acelaşi calitate la jud. Făgăraş.

La Hunedoara a fost arestat fostul deputat ţărănist Sanzian.

Direcţia agriculturii are în Ardeal un depozit de sămânţă de trifoi cu preţul de 39 lei kgr. loco-depozit.

Agricultorii se vor adresa fie la minister fie la „Uniunea centrală a sindicatelor agricole".

Proprietarii minelor de aur din Ardeal, împreună cu delegaţii lucrătorilor din acele mine au avut o consfătuire zilele acestea la Arad.

Ei vor adresa guvernului un memoriu prin care vor arăta că din pricina opririi exportului aurului s'au închis uzinele iar muncitorii au rămas fără lucru.

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalaţii de lumină, transmiterei de forţă, sonerii, telefoane, In depozit becuri de orice format. Proiecte şi devize gratuit. 1116

Dr. Lăzărescu, şef-medic a Casei Cercuale. Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—9 a. m. Str. Iuliu Maniu 40. 398

Accident de automobil

Automobilul 163 din Cluj pe când venea cu viteză de pe str. Regina Maria a isbit o trăsură ce traversa piaţa Unirei, Isbitura a fost aşa de puternică încât birjarul a fost răsturnat de pe capră şi rănit grav la cap. Rănitul a fost dus la spital iar automobilul la poliţie.

Ancheta dela Biroul de măsuri şi greutăţi

Un ziar maghiar din localitate în goana după senzaţional, a publicat acum câtva timp de pretinsele neregule săvârşite la biroul de măsuri şi greutăţi din loçalitate. Intre altele se spune că greutăţile etaloane a-le numitului birou, care face controlul tuturor măsurilor şi greutăţilor, nu corespund greutăţilor reglementare şi că lipseşte la 1 Kg. 30 grame.

A fost de ajuns ca această ştire tendenţioasă menită de a compromite o instituţie publică românească, să fie relevată cu grabă şi satisfacţie de acel ziar, ca alte ziare româneşti să o reproducă, nebănuind că sorgintea acestei informaţiuni este dubioasă şi are de scop a ne compromite în faţa străinilor.

Biroul Central al măsurilor şi greutăţilor din Bucureşti alarmat de gravitatea unor atari fapte a telegrafiat Şefului biroului din Cluj ca să vie imediat la Bucureşti împreună cu greutăţile etaloane. La controlul riguros ce s'a făcut s'a constatat că greutăţile toate sunt exacte şi că zvonurile de neexactitate a-le greutăţilor au fost date cu oarecari tendinţe de a defăima o instituţie de-a statului.

Dar Direcţiunea Centrală nu s'a mulţumit cu controlul şi examinarea greutăţilor etaloane de la Cluj, ci a trimis pe d-l Mitilelu sub Director al Biroului Central din Bucureşti la Cluj; unde să ancheteze la faţa locului. Ancheta care s'a ţinut zilele acestea în localul „Sfatului Negustoresc" a dovedit netemeinicia acelor noi multe acuzări aduse Şefului biroului local.

Actualul Şef care este în vârstă şi se bucură de un trecut curat, a înţeles să-şi facă datoria şi numai datoria.

Decepţia unor fabricanţi de greutăţi din localitate care credeau că vor face din Dumnealui o unealtă oarbă a intereselor lor, a fost cauza acestor, la adresa unui nedrepte în acel ziar maghiar.

N. F.

Paris — Ministerul de finanţe a pregătit un proect referitor la ajutorarea Austriei. Proectul va fi depus în Cameră în cursul săptămânii acesteia.

Paris. — Primul ministru Poincaré a primit într'o audienţă mai îndelungată pe Avrav, ambasadorul Statelor-Unite la Paris. Cercurile politice atribue acestei audienţe o importanţă deosebită.

† ALEXANDRU CIURCU

— Câteva date biografice —

Am anunţat ieri moartea cunoscutului ziarist Alexandru Ciurcu. Iată mai jos câteva date biografice, cronologice, despre cel dispărut:

1854. — Naşterea lui A. Ciurcu la moşia tatălui său Şercaia, din Transilvania, în ziua de 29 Ianuarie, din tatăl Neculae şi mama Polixenia, născută Chirilov, bucureşteancă.

1856. — Venirea lui în ţară la Oltenita pe care tatăl său o ia în arendă dela fostul Domnitor Alexandru Ghica.

1864. — După terminarea claselor primare în Bucureşti, plecarea la Braşov unde îşi ia bacalaureatul.

1873. — Plecarea la Viena şi înscrierea la facultatea de drept.

1876. — Intoarcerea în ţară şi intrarea în ziaristică mai întâi la Unirea Democratică, apoi la Românul.

1877. — Fundarea cu Emil Galli a ziarului francez l'Orient, transformat în 1879 în l'Independance Roumaine şi plecarea pe câmpul de războiu din Bulgaria până la căderea Plevnei, în calitate de corespondent al unor ziare româneşti şi al lui Neue Freie Presse.

1881. — Se retrage dela Românul şi se consacră ziarului său, căruia îi măreşte formatul şi pe care-l înzestrează cu o bună tipografie.

Se însoară cu vara sa Sperantza Chirilov, născută în 1864, care moare în 1886 la Paris, în exil.

1882. — Celebrul său proces cu Creditul funciar rarul care se sfârşeşte în favoarea sa şi al cărui rezultat se sărbătoreşte printr'un banchet nu mai puţin celebru.

1883. — Expulzarea asociatului său Emil Galli şi trecerea întregei proprietăţi a ziarului francez asupra lui Al. Ciurcu.

1885. — Expluzarea lui Al. Ciurcu şi a tatălui său, împreună cu patru români transilvăneni Mare vâlvă şi numeroase meetinguri de protestare în toate unghiurile ţării. Interpelarea lui Kogălniceanu în Cameră şi a lui Mârzescu în Senat.

Ciurcu se stabileşte provizoriu la Rusciuc, iar după 5 luni pleacă la Paris.

— 1886. — In asociaţie cu Just Buisson, fost reprezentant al agenţiei Havas în Bucureşti, inventează un motor bazat pe reacţiunea gazelor şi un explozibil pentru producerea acestor gaze, şi ambii fac pe râul Sena, cu o barcă, numeroase experienţe demonstrative, perfect reuşite. Ei iau brevete în Europa şi în America.

In 16 Dec. st. n. al acestui an, din cauza unui defect de construcţie al unor aparate noui, generatorul explodează. Buisson şi un tânăr pilot sunt ucişi, iar Ciurcu scapă cu înotul la mal. rănit uşor.

1887. — Ciurcu e dat în judecată pentru omor prin imprudenţă, dar e achitat în urma strălucitei sale pledoarii, aplaudat de baroul parizian, felicitat de preşedinte, lăudat de întreaga presă franceză

1888. — El ia iniţiativa participării Romîniei la Expoziţia Universală din Paris, obţine două locuri în cadrul expoziţiei, înjghebează un comitet în Bucureşti şi oferă preziden ţia prinţului George Bibescu.

1889. — Marele succes al secţiei române la expoziţie, dar mai ales al biroului român, care face furoare şi a cărui faimă se răspândeşte în lumea întreagă.

1890. — Intoarcerea în ţară. Votarea recunoaşterii sale în acelaşi zi de Cameră şi de Senat cu discursuri elogioase rostite de Niculae Blaremberg şi de câţiva senatori, şi salutate cu aplauze.

1891. — Luarea direcţiunei Timpului, pe care o exercită timp de zece ani, până în 1901, când Timpul fuzionează cu Constituţionalul, sub titlul de Conservatorul.

1892. — Intrarea în consiliul comunal şi alegerea sa ca primajutor de primar, demnitate pe care o îndeplineşte cu o deosebită pricepere şi hărnicie până în 1895, când conservatorii se retrag dela putere.

1894. — Cumpără dela Mazar Paşa, un castel ruinat cu cinci pogoane pe malul Argeşului, la 20 km. de Bucureşti, îşi măreşte în 20 de ani proprietatea cumpărând aproape 60 de petice de pământ sălbăticit împrejur, şi transformă aceste circa 100 pogoane într'o podgorie din cele mai frumoase şi mai bogate în verietăţi din ţară, cu cele mai variate şi mai renumite pomeţuri, cum şi într'o fermă model, cu tot felul de culturi şi cu creşterea calului de jumătate sânge şi a vitelor de elită.

1901. — E ales deputat al colegiului II de Ilfov. în care calitate obţine recunoaşterea calităţii de persoană morală pentru sindicatul ziariştilor, al cărui preşedinte era şi pe care-l fundase împreună cu câţiva colegi.

Se consacră fermei sale dela Copăceni.

1905. — Intră din nou în consiliul comunal conservator şi este ales pentru a doua oară autor de primar demnitate de care sa achitat cu multă strălucire.

Fire independentă, Al. Ciurcu, s'a retras încă din 1901 din viaţa militantă de partid, dar n'a încetat nici odată a ţine la principiile conservatoare.

1913. — la parte la înfiinţarea Asociaţiei generale a Presei române al cărui preşedinte este ales.

A condus apoi timp de câţiva ani ziarul Agrarul, unde a publicat numeroase articole de specialitate.

In timpul din urmă scria numai la Adevărul şi Dimineaţa

Misiune economică bolşevică în România

Comisiunea poporului pentru afacerile externe ale Ukrainei a anunţat ministerul nostru de externe că peste câteva zile vor pleca spre Bucureşti cei doi delegaţi bolşevici însărcinaţi a cumpăra cereale

E vorba de 3000 vagoane porumb şi 3000 vagoane orz plătibile în valuta pe care o va fixa guvernul român.

Guvernul sovietic a primit condiţia şi, zilele acestea, se aşteaptă sosirea celor doi delegaţi ale căror nume a fost comunicat ministerului nostru de externe.

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 8

Cronica externă

Miercuri 1 Februarie 1922

Comisiunea de despăgubiri a aliaților a primit răspunsul Germaniei privitor la plata reparațiunilor de răsboi. In el se prevede că guvernul german a avizat băncile ca să plătească rata a doua a despăgubirilor care se urcă la suma de 31 milioane mărci în aur.

Din Tokio se anunță, că în Japonia s'a descoperit un vast complot, care avea de scop să omoare o sută oameni politicei japonezi. In legătură cu aceasta s'a dat de urmele unei tentative de asasinat pusă la cale împotriva contelui Takajachi primul ministru japonez.

Ambasadarul Franței la Londra continuă convorbirile cu lordul Curzon în chestiunea revizuirei pactului franco-englez. Propunerile franceze au provocat eri discuțiuni și divergențe în cabinetul Britaniei.

In cursul săptămânei acesteia la Paris va avea loc conferința miniștrilor de externe francez, englez și italian, convocată în scopul de a pune capăt războiului din Asia Mică dintre Turci și Greci.

Până în prezent nu se poate ști dacă marile puteri vor găsi oportună revizuirea tratatului de la Sevres. Presa elenă publica articole în care arată că Grecia în nici un caz nu or admite revizuirea tratatului în favoarea turcilor. Deasemenea ea se va opune la autonomia Turciei și nici nu va admite retragerea de la Smyrna.

După o telegramă din Roma, în fruntea delegație rusești care va participa la conferința de la Genua ar fi Lenin, căruia sovietele îi va acorda depline puteri.

Congresul funcționarilor administrativi din Ardeal

Discutarea și votarea statutului unic al funcționarilor

Se știe că în luna Octombrie funcționarii administrativi din Ardeal într'o întrunirea au hotărât să fie elaborat statutul funcționarilor. Au fost însărcinați cu alcătuirea lui d-nii I. Oană, directoratul internelor, Iuliu Pop primarul orașului, dr. Utelea subprefect și V. Gheța.

Proectul fiind terminat, delegații funcționarilor s'au întrunit în ziua de 31 Ianuarie în sala prefecturei din Cluj pentru discuție și aprobare. Sunt delegați din toate județele Ardealului și Banatului, Maramureș și Crișana.

Presidează dr. I. Oană care arată că organizarea a fost impusă de nevoile vieții pedeoparte iar pe de altă parte ca un folos moral. E de părere ca în sânul Asociațiunei să se editeze o revistă administrativă precum ca și funcționarii să fie împărțiți în secții de funcționari județeni, comunali și orășenești.

Citindu-se statutele se vede că scopul Asociațiunei e material și moral. Are membrii activi și onorofici. Cei activi vor plăti o anumită taxă, au dreptul de vot. Neplătirea taxei atrage excluderea din asociațiune.

Asociațiunea ține congres în fiecare an. Notarii comunali vor fi reprezentați prin organizațiile lor.

Toate chestiunile în cursul anului vor fi rezolvate de comitetul asociațiunei și numai în cazuri urgente se va putea ține adunare extraordinară.

La orice adunare vor fi delegați din fiecare județ câte 1 din partea județului, 1 din partea orașului și 1 supleant: deci câte 3 de fiecare județ.

In discuțiuni s'a pus chestiunea dacă sub funcționari administrativi de stat nu s'ar înțelege toți funcționarii statului.

S'a precizat că prin funcționarii administrativi de stat se înțelege numai funcționarii din serviciul ministerului de interne.

S'a admis ca în fiecare județ să se facă câte o secțiune cari își va face un regulament și va fixa cotizații prin cari să se poată aduce la îndeplinire punctele regulamentului precum și suportarea cheltuelilor.

După discuțiile pe articole întreg statutul a fost aprobat în unanimitate de congres.

Comitetul a fost însărcinat ca să intervină pe lângă reuniunea notarilor precum și a asociațiunei generale a funcționarilor pentru ca din cele 2 reviste „Funcționarul" și „Administrația Română" să fie editată numai una.

Se pune în discuție dacă asociațiunea aceasta nouă trebue să se separe de Ardeal și la urmă s'a hotărât ca să se intervină pe lângă Asociațiune pentru ca dacă se poate asociațiunea funcționarilor județeni să fie socotită ca o secțiune a acelei asociațiuni. Tot odată se lasă liber fiecare funcționar de a face parte din ambele asociațiuni.

Procedându-se la alegerea comitetului au fost declarați următorii aleși: Dr. Ilie Oana președinte, Dr. Ioan Harșia și Dr. Schopfer vicepreședinți. Vasile Gheța secret. gen. Victor Vornea și Aurel Tamaș secretari Vasile Borzan casier, Ion Maiorescu controlor, Dumitru Roman bibliotecar.

D. I. Maiorescu spune cum primul pas ce trebue să se facă e ca să se intervină la guvern, pentru ca să se egaleze salariile funcționarilor județeni și comunali cu a celor dela stat. 2. Cei 300 lei ajutor de scumpete să se socotează retroactiv dela 1 Ianuarie 1920 și indemnizație specială acordată de la 1 Decembrie 1921 să fie adăugată la salar de la zi și socotită dela 1 Aprilie iar diurnele să fie date socotindu-se după aceste două:

D. e. în numele reuniunei notarilor roagă asociațiunea ca să intervină la minister pentru a răspunde în un senz oarecare la memoriul ce s'a înaintat în chestiunea salariilor notarilor.

Congresul se termină la orele 1 și jumătate.

Iată numele delegaților congresului:

Cojocna: V. Gheta, dr. G. Scheiner, dr. V. Pop Mauriciu Lengyel, Emil D. Măcelar, Cluj: dr. I. Pop, primar, G. Rusu; Arad: dr. N. Nedelcu; Solnoc Dobâca: dr. G. Ciupe, I. Misca; Dej: V. Herman; Bistrița Năsăud: dr. Alb Krautner, Alex. Câmpeanu; Bistrița: Carol Sancher; Mureș-Turda: dr. Ioan Harșia, dr. Andrei Orosilan, dr. George Crețu, dr. Simion Sbârcea; Sibiu: dr. Siegfried Klokner, dr. Danilă Macedon Cioncea, Emil Negruțiu; Târnava Mare; dr. Simion Balinț; Mediaș: Henter Rudolf, Binder Mihai; Turda Arieș: Iosif Maiorescu, dr. Alex. Ghera, Dr. Traian Migrea; Turda (oraș): Laurențiu Căpușan; Sălagiu: dr. Iuliu Pop; Timiș-Torontal: George Micloș; Satu Mare: Augustin Ferentin primar, Dimitrie Flontas; Sighișoara: dr. Max. Lang.

Notarii au fost reprezentați prin următorii delegați:

Solnoc Dobâca: Alex. Barbos, N. Pop; Târnava Mare: D. Duca, I. Ghesit; Mureș Turda: Simion Ursu, Sigmund Foldes; Cojocna: D. Pop, Tr. Galoș; Hunedoara: Ioan Pastiu; Bistrița Năsăud: Victor Varna, Gavril Puica; Târnava Mică: Victor Cornes; Turda Arieș: Dionisie Muntean, Adrian Costin.

Noui Sosele în Ardeal

Pentru cunoscătorii drumurilor Ardealului e deschis de limpede politica Ungurească ce s'a făcut pe vremuri în ce privește construcțiile șoselelor și a căilor principale de comunicații. Totdeauna se evita pe cât posibil satele românești și chiar dacă cheltuelile erau mai mari, șoselele erau trecute prin satele ungurești. Vedem chiar că prin acest mod de judecată s'a dat uitării întreg ținutul cel mai curat românesc, acel al Moților. Acest lucru se observă și mai bine pe harta șoselelor Ardealului, ne spune d. Tilea, directorul serviciului de poduri și șosele din Cluj, căci prin țara Moților nu trece nici o șosea prin care s'ar putea pune în legătură acest ținut bogat în lemnărie cu unul din principalele centre economice ale Ardealului. Ei au fost lăsați izolați și de aceea avem acum datoria să le punem la îndemână căi de comunicație.

Trebue să spunem că se lucrează deja la șoseaua Branbeluș, care trece prin o latură a ținutului Moților și cari are o lungime de vre-a șasezeci kilometri.

Proectele noastre e ca să pornim de la Abrud cari e centrul Moților și să facem o șosea Abrud-Vascău, alta Abrud-Teiuș, și când se va putea către părțile de nord adică spre Cluj și Huedin

Plecând în străinătate
primim comenzi de
PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner
cu prețul original al fabricelor, primul și cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbăm piane vechi cu prețul cel mai mare. Comenzi primim până în 10 Februarie 1922.
I. TRISKA Cluj, Str. Saguna (fosta Bartha M.) No. 14.

Luptele electorale

Sub acest titlu ziarul „K. U." scrie: Zgomotul pregătirilor pentru luptele electorale înăbușe orice alt glas în politică și azi am ajuns la un stadiu, când partidele, cari stau față în față nu mai sunt preocupate de altceva, decât de grija victoriei sau a înfrângerii rușinoase. Uzează de toate mijloacele posibile și după culise pregătesc ceeace are să se desfășoare mai târziu spre uimirea tuturora... In programele unor partide strălucește perla „cumpă" a democrației și ele nu observă, că prin mijloacele de care uzează și la focul urei mioape se va topi aceea perlă, care până azi de constitue frumusețea și... nucleul democrației umanitare propagate cu atâta zgomot! Până ce acest front pare a se întări, din ce în ce reprezentanții adevărați ai democrației privesc cu inima înfrântă de durere în viitorul cețos al poporului, care — târât de niște inconștienți — va rătăci din nou pe acele cărări greșite, dela care abia câteva zile a fost abătut...

O mână energică se impune deci, o mână care poartă într'o mână deviza sfântă a democrației, iar în alta toiagul mântuirei...

Până azi numai atât putem ști sigur, că dela alegeri abia ne mai desparte o lună și deja frământările semnalate între partide fac impresia că împiedecă desvoltarea opiniei publice, care singură e chemată să decidă.

Mai auzim că unele partide au intrat în tratative cu altele, că unele acorduri ar fi deja încheiate și... cu ce scop?

Democrația trâmbițată în lumea mare și scopul urmărit de aceste pacturi se exclud în mod natural.

Pacturile, acordurile încheiate între partidele din opoziție în loc să urmărească scopul măreț de a scoate această țară din mocirla în care zace din păcatele fiilor ei înșăși, îi sapă o groapă și mai adâncă și stăpâniți de instinctul animalic al urei și invidiei, pierd din vedere tot ce e sfânt și nobil și luptă împotriva acelui partid, care prin întronarea parlamentarismului adevărat ar fi îngerul mântuitor al spiritelor, cari gem mutilate de conștiință în negurea infernului...

Executarea tratatelor de pace

— Conferința dela ministerul de finanțe —

Se știe că din cauza indolenței celor cari s'au presintat în ultimul timp la guvern, clauzele tratatelor de pace au fost lăsate în părăsire la diferite departamente.

Multe din clauzele financiare și economice ce conțin cele patru tratate de pace: dela Versailles, Trianon Saint-Germain și Sevres, nu au fost executate, din care cauză s'au creiat mai dificultăți țării, de natură financiară și economică.

Pentru punerea la punct a acestei chestiuni vitale pentru țara noastră s'au întrunit Duminică dimineața în cabinetul ministerului de finanțe d-nii: Vintilă Brătianu ministru de finanțe, I. G. Duca, ministru de externe, Diamandi și Filondor, miniștri plenepotențiari Eftemie Antonescu comisarul guvernului la încheerea tratatelor de pace, inginer Zamir Cristodorescu, delegatul României în comisia de reparațiuni din Paris. G Dobrovici, directorul general al contbilității și datoriei publice, Emil Ginan, directorul general al despagubirilor de războiu și C. N. Teianu, directorul datoriei publice.

Membrii cari au asistat la alcătuirea tratatelor, au făcut un expozeu amănunțit asupra întregei situații în care se găsesc astăzi tratatele de pace, cari vă privesc. S'a făcut constatarea că cele mai multe din clauzele financiare și economice din tratate nu au fost aplicate.

In acest scop, spre a se lămuri situația financiară s'a hotărât să se facă imediat situții exacte: asupra clauzelor cari s'au executat, ce mai avem de primit dela statele foste inamice și datorie publică are România din tratatele, cari au aranjat chestiunea moștenirei imperiului habsburgic.

Aceste situații se vor face imediat, pentru ca aplicarea tratatelor să numai sufere nici o întârziere, iar lichidarea să se facă în cel mai scurt timp.

Pentru ca lucrările să se execute și să aibă o singură directivă, s'a hotărât să se centralizeze la ministerul de finanțe toate chestiunile referitoare la aplicarea tratatelor, cari au fost repartizate la cele alte ministere.

In conferința s'a mai discutat și chestiunea despăgubirilor de de războiu interne în legătură cu despăgubirile externe.

Chestiunea aceasta se va lămuri numai după lichidarea despăgubirilor externe, când se va vedea dacă din despagubirile externe se apoi plăti daunele interne, sau dacă mai e nevoie să se recurgă la alte mijloace fiscale pentru despăgubirea locuitorilor, daunați de războiu.

Optimismul maghiar

Indată ce poporul maghiar a auzit glasul trâmbiței de alarmă, care la trezit din somnul răufăcător, conducătorii lui nu se opresc la frazele bombastice ale unor ademenitori, nu contemplează statulan rece a democrației pentru expresive ci de atunci recreat oar cum și provăzut cu forțe proaspete își curăță ei singuri calea de spin, pe cari întimpină în înaintarea spre un alt ideal, mai aproape de acel necunoscut, la care tinde ori-ce ființă națională. Poporul acesta egoist din fire, mândru și încrezut în forțele sale firești sau... artificiale azi nu e mai stăpânit de ura față de frați, ci atunci, când spiritul timpului îl cheamă la luptă pentru înfăptuirea idealului, nu provoacă desbinări nu întreează fracțiuni în sânul fraților săi de un sânge și de o lege, ci formează un front unic împotrica epidemiei cu colorit democratic, ce bântue prin rândurile opoziției. Iată exemplul pe care ni-l dă acel popor, care nici nu prea de mult era robul unei alte epidemii, iredentizmul Habsburgic, și care azi despre țuind tot ce e rău și dubios păș ște pe arena politică cu forțe se ecționate, cari singure sunt tot atâtea garanții că pe plaiurile României Mari își vor creea statula reprezentând idealul iubirei de frați

Mare mișcare în armată

Ofițerii superiori și inferiori activi și de rezervă prevăzuți mai jos au fost trecuți în poziție de retragere pentru infirmități incurabile:

Colonelii activi: Popa Grama Gheorghe, comandantul regimentului 86 infanterie, Bortoș Dumitru, dela cercul de recrutare Beiuș.

Colonelii în rezervă: Dorr Samuel dela cercul de recrutare Sibiu și Crângureanu G. dela corpul III armată.

Medic colonel activ: Ceapâru Cristea dela comandamentul diviziei I-a.

Maiorii activi: Tomescu Paul dela brigada 11 infanterie, Reichel Oscar din regimentul 28 infanterie, Dinculeu Mihail din regimentul 8 infanterie, Tănase Gheorghe din regimentul jandarmeriei 8.

Administratorul maior în rezervă: Riffler Francisc dela cercul de recrutare Sibiu.

Căpitanii: Chicinaș Alexandru din regimentul 2 grăniceri, Vaincea Ion de la comandamentul teritorial al corpului V armată, Economul N. M. din regimentul 1 vânători.

Intendentul căpitan activ: Porîrib Ștefan dela comandamentul diviziei 17-a.

Administratorul căpitan în disponibilitate: Stein Friederich, dela batalionul 7 administrativ.

Locotenentul activ: Gron Ștefan din regimentul 3 jandarmi.

Locotenenții în rezervă: Olaru Traian din regidentul 79 infanterie, Bărbătescu Sanî din regimentul 45(66) infantedie.

Administratorul locotenent activ: Halarich Adolf din regimentul 26 infanterie.

Locotenent activ: Verbiceanu Ștefan dela depozitele diviziei de Dunăre

Farmacistul locotenent: Mătsch Gustav dela spitalul corpului VII armată.

Sublocotenentul de rezervă: mentul 53(65) infanterie. Constantinescu Toma din regimentul 53(65) infanterie.

Sublocotenenții în rezervă: Dărmănescu Constantin din regimentul 1 jandarmi, Mihăilescu Alexandru din 47(72) infanregimentul 95 infanterie, Dinu terie, Vrangalov Dumitru din regimentul 95 infanterie, Dinu Ion din regimentul cu tracțiunea automobilă, Toma Consat. din regimentul 4 vânători și administratorul sublocotenent în rezervă Popescu V. D. din regimentul 62(70) infanterie.

Intendantul coldnel Mazilu Const. aflat în poziție de disponibilitate a fost rechemat în activitate de serviciu, pe ziua de 29 Februarie 1922, repartizându-se la regimentul 24 artilerie.

S'a primit demisia din armată a intendantului locot.-colonel Ștefănescu D., dela divizia 9-a, repartizându-se în cadrele ofițerilor de rezervă la comandamentul 5 teritorial.

S'a primit demisia d-lui intendant-locot.-colonel Petrescu I. dela comandamentul diviziei 19-a trecându-se în cadrele ofițerilor de rezervă la corpul I armată.

S'a primit demisia din cadrele active ale armatei a colonelului de geniu Dumitrescu Ion, comandantul pionierilor corpului III.

Pe ziua de 1 Ianuarie 1922 s'au făcut următoarele mutări de ofițeri superiori și inferiori în diferite arme:

INFANTERIE

Locotenenți coloneli: Antoniu Dumitru dela cercul de recrutare Bălți în reg. 27 infanterie și Petrov Ion din ministerul de război serviciul controlului la Depozitul Central de muniții.

Maiori Bengeanu N. dela Depozitul Central de muniții la cercul de recrutare Vasile Lupu, Mitulescu N. Petre dela cercul de recrutare Arad în regimentul 1 infanterie, Babescu Alexandru din reg. 1 infanterie la cercul de recrutare Arad.

Locotenenții coloneli: Tănțu Constantin dela tabăra regională Ișalnița ca comandant provizoriu la cercul de recrutare Huși, Cubert Adrian, dela comandamentul diviziei 12-a la la reg. 4 grăniceri după cerere, Rosetti C., din reg. 99(100) inf. la reg. 89 infanterie, Marinescu Aurel din regimentul 88 infanterie la regimentul 76(80) infanterie, Constantinescu V. C. dela cercul de recrutare Sighet Maramureș în reg. 88 infanterie, Reismaer Oscar, din regimentul 88 inf. la cercul de recrutare Sighet Maramureș după cerere, Șerban Gheorghe din reg. 14 inf. în regimentul 15 infanterie și sublocot. Marinovici Ion dela cercul de recrutare Hotin în regimentul 7 vânători.

CAVALERIA

Căpitanii: Nestor Ion, din ministerul de război (cabinetul ministrului) în regimentul 4 Roșiori, Rigani Aurel, din regimentul 12 Roșiori în ministerul de război (direcția școalelor militare), Oprescu N. din regimentul 12 Călărași în regimentul 4 călărași. Călinescu Gheorghe din M. R. (secția recrutării) în regimentul 5 călărași și locotenentul Rătescu Dinu dela școalele militare de cavalerie în ministerul de război cabinetul ministrului.

ARTILERIE

Colonelii: Glat Alexandrescu atașat militar la Constantinopol ca comandant la regimentul 34 Obuziere, Stănescu Teodor comandantul reg. 34 Obuziere, ca comandant provizoriu la brigada 17 artilerie. Locot-col. Drăgănescu Ștefan, din ministerul de război cabinetul ministrului în regimentul 45 artilerie. Căpitanii: Cosma Gheorghe din M. R. cabinetul ministrului în regimentul 42 Obuziere, și Cernea Gheorghe din M. R. cabinetul ministrului în regimentul 33 Artilerie.

GENIU

Căpitanul Oancea Romulus de la direcția școalelor militare la inspect. Geniului.

SERVICIUL SANITAR

Medicul căpitan Ionescu Mihail din regimentul 3 Grăniceri la Forța Navală Maritimă.

INTENDENȚA

Inten. Colonelii: Petrescu Dumitru dela comandamentul Teritorial al corpului 6 armată la comandamentul diviziei 19-a, colonelul Mărzea I. Sofronie din M. R. Serviciul controlului la comandamentul Teritorial corp. 6 armată și intendentul maior Stănescu Teodor dela depozitul central de muniții în ministerul de război direcția domeniilor militare.

INAINTARI IN GRADUL DE MEDICI ȘI FARMACIȘTI SUBLOCOTENENȚI

Următorii elevi au fost înaintați la gradul de medici și farmaciști, sublocotenenți:

La gradul de medic sublocotenent:

Internii mediciniști Ungurean Valeriu și Stanislau Eusichiu; Crăsnaru Nicolae, Ionescu G. G., Pascu N. C., Kiper Petre, Mihail Nicolae, Balint Virgil, Cariade Teodor, Diancicov M., Grozea Aurel, Ivanov Arcadie, Reznic Maier, Lucaciu Ion, Spoiala Teodor, Rădulescu I. Teodor, Radilescu S. Th., Bociocai N., Staicu Ion, Fotiade N., Costiusco Valeriu, Pancu George, Irescu Iaru N., Vaicoboinie Brihaum Herman, Corenblum B. Hers, Rosen A. Avram, Kaner Mihail, Alexandrescu Mihail, Waintraub Leon, Fischer A. Isac, Streitman L. David.

LA GRADUL DE FARMACIȘTI SUBLOCOTENENȚI

Elevii Sterian Emil, Ehlich Ion, Hellnig Artur, Manoli Ioachim, Zghibarta Trofim.

Regimul permiselor individuale desființat

— Incetarea favorurilor —

Membrii comisiunii ministeriale economice s'au întrunit Sâmbătă d. a. la președinția consiliului de miniștri.

Ședința a fost ocupată de discuțiuni generale asupra noului regim de export-import; libertatea comerțului, regimul cumpărării și desfacerii cerealelor.

Nu s'a luat nici o hotărîre definitivă; discuțiunea va continua în ședința de Miercuri a comisiunii.

*

Comisiunea a hotărît să nu se mai acorde nici un permis de export individual.

Se vor acorda permise de export numai colectivităților sindicalizate, cari vor trebui să satisfacă interesele membrilor din sindicat.

*

Intenția comisiunii economice este să asigure libertatea comerțului, valorificarea bogățiilor industriale și agricole — prin sistemul contingentării — să determine ieftenirea traiului.

*

D-l ministru de industrie a hotărît anularea permiselor individuale eliberat „în extremis" de fostul guvern, în contradicție cu regimul de export în vigoare.

Au fost anulate permise de piei — de care are nevoie industria națională — ouă și untură.

Autoritățile vamale au fost înștiințate pentru oprirea exportului în baza permiselor anulate

Noui prefecți

„Monitorul Oficial" de Duminecă publică următoarele numiri de prefecți:

D-l Alexandru I. Sbiera, consilier silvic, în funcțiunea de prefect al județului Câmpu-Lung.

D-l Georga Michitiovici, consilier de administrație, în funcțiunea de prefect al județului Cura-Humorului.

D-l Dimitrie Lumiceanu, consilier de administrație, în funcțiunea de prefect al județului Storojinet.

D-l Emanuel Băncescu, doctor în drept, în funcțiunea de prefect al județului Vâscăuți.

D-l Traian Băcăluță, licențiat în drept secretar de administrație, în funcțiunea de prefect al județului Vijnița.

D-l Teofil Nichitovici-Calin, consilier de administrație, în funcțiunea de prefect al județului Zastavna.

D-l Gheorghe Dănileanu, comisar de administrație, în funcțiunea de suprefect al ocolului Vatra-Dornei.

D-l dr. Cornel Albu, fost primar, în funcțiunea de prefect al al județului Mureș-Turda și orașului Târgu-Mureș.

D-l Constantin Țigău, avocat, fost polițai și director de prefectură, prefect județului Tulcea.

Er. Ernyedi, agronom diplomat în funcțiune de prefect al județului Cluc.

Dr. Andrei Micu fost prefect, în funcțiunea de prefect al județului Făgăraș.

Dr. Grigore Pătîneanu, doctor în drept, în funcțiunea de subprefect al județului Trei-Scaune.

Dr. Camil Velican, fost primar al orașului Alba-Iulia, advocat la județului Alba de jos.

Dr. Sever Andru, la județul Bihor.

Dr. Justin Ardeleanu, advocat la orașul Oradea-Mare.

Dr. în medicină Sulică Alexe la județul Brașov.

D-l Petre Corneanu, la județul Caraș-Severin.

Er. Emil Folea, advocat, la județul Târnava-Mică.

Dr. Mihail Moldovean, fost deputat, la județul Turda-Arieș.

D-l dr. Teofil Dragoș, prefect al județului și orașului Satu-Mare.

D-l dr. Mihai Mărcuș, fost prefect, prefect al județului și orașului Arad.

E-l Zamfir D. Filotti, actual prefect al poliției regionale Sibiu, prefect al orașului Sibiu.

D-l dr. în medicină Comăniță din Târgu-Neamțu, prefect al județului Neamțu

D-l Octavian Filipan prefect al județului Solnoc-Dobâca.

Solomon Haliță, actual inspector general al învățământului primar și normal, prefect al județului Bistrița-Năsăud.

D-l Constantin Rădulescu, advocat, la județul Cahul.

D-l Vasile Tanțu, fost prefect la județul Chișinău.

D-l Ion Cazacenco, fost deputat la județul Hotin.

D-l Avil V. Crudiv, advocat prefect de Bălți.

Economii la ministerul de Externe

Mai multe legațiuni și misiuni în străinătate vor fi suprimate

Se știe risipa care a domnit până acuma la ministerul de externe și sumele fantastice ce ne costă întreținerea în străinătate a unor legațiuni de o utilitate mai mult decât îndoelnică pentru moment și a unor misiuni cari n'au servit decât la căpătuiala unor favoriți politici.

D-l I. G. Duca, ministru de externe, s'a pus imediat pe lucru pentru a pune capăt acestei stări nenorocite.

In consiliul de miniștri de Sâmbătă ministrul a arătat că prin suprimarea câtorva legațiuni și misiuni se pot reduce fără nici un inconvenient cheltuelile acestui departament cu peste 75 milioane pe an.

La una din aceste legațiuni numai portarul ne costă frumușica sumă de 150.000 lei pe an.

Printre legațiunile cari vor fi suprimate, se citează în primul rând acelea din Portugalia și din Japonia. Probabil că legațiunea din Suedia va fi unificată cu aceea din Finlanda. In Portugalia nu avem decât un singur supus român!

Cetiți „Infrățirea"

Candidat de advocat

cu praxă ardeleană, care posede limba română în scris și cetit, află aplicare în biroul subsemnatului.

Dr. JUSTIN CL. IUGA advocat,
Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 3, etaj I. Telefon 106

Sticlărie și porțelane cu prețuri ieftine
Lloyd Express 156 la 1412
Frații Heller
Calea Regele Ferdinand No. 6.
Pahare de apă dela 2·— Lei în sus
Ceașcă de cafea dela 5·— Lei în sus
Tacâm de cafea cu 190·— Lei
Tacâm de ceaiu cu 285·— Lei
Tacâm de masă cu 550·— Lei
Se vând articole de toate feluri cu prețuri foarte reduse

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

DAU OARE de limba germană și română. Adresa la ziar sub German

Vânzări și Cumpărări:

CĂȚEI rasă Bernath dină de vânzare Str. Mico 25. 1430

DE VÂNZARE villă modernă cu grădină, cumpăr torul se poate muta imediat. Adresa Francisc Wagner str. Izabella No. 3. 1422

DE VÂNZARE trei vagoane fân Str. Mico 25. 1431

DE VÂNZARE mobile antice, obiecte de porcelan și picturi, strada Bariţiu 2 Etaj I.

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și altele. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și prânzul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după învoeală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Cumpărăm în permanență:

Coarne, unghii de bou și de bivoli. Păr de porc, de vită, coame și copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne și tot felul de rămășițe de tăbăcărie:

Fabrica de mărfuri din coarne și case s. p. a. Cluj,
Calea Ștefan cel Mare No. 4
Telefon No. 3-14 1184

Intreprindere de transport
Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 1328

Central
Frizer de damă și manicure
lucrează singură ori ce lucrări de păr, ondulări, spălarea părului etc. 1398
Julisca Peterfi
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 13 (în curte).

Reclama este sufletul comerțului

Concurs.

Direcțiunea „Albina" Intrepozite și Societate Comercială Anonimă Cluj, prin aceasta publică concurs pentru posturile de

un Director executiv și un Director de magazie.

Dela concurenți se pretinde:

Se aibă cunoștințe speciale și praxă în afacerile de Export și Import, se dispună de garanție materială suficientă, să dovedească în toată privința un trecut neesceptionabil și să poseadă pe deplin limbile română, germană și maghiară.

Concurenții sunt rugați să-și prezinte ofertele sigilate arătând detaliat toate condițiunile și pretenziunile cel mai târziu până la 28. Februarie 1922.

Ofertele sunt a-se trimete sau preda la adresa sau în localitățile Băncii „Albina" filiala Cluj.

Atât pentru directorul executiv cât și pentru directorul de magazie, se asigură în noul edificiu al Intrepozitelor locuințe moderne.

Informațiuni detaliate se primesc la Banca „Albina" filiala Cluj.

Cluj, la 24. Ianuarie 1922.

1432 DIRECȚIUNEA.

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Brișana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Uranla)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu prompt.

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă execută cu prețuri avantajioase
Salonul de modă alui
Wartenberg
Cluj, Calea Victoriei 13 1275
fostul conducător al salonului de modă „Venus"

In atențiunea exploatoarelor industriale și exploatoarelor comune!

Oferim pentru furnizare promptă:
Carbuni de ocnă prima calitate din valea Jiului.
Cărbune de piatră Oligocenic având 5000 calorii cu lustru negru în bucăți potrivit și pentru încălzirea locuințelor, tot calitatea aceasta și de ocnă.
Mai departe: pentru cazane mai mari, mori, fabrici de spirt și cărămizi cărbune brun de ocnă și în bucăți având 3400 calorii,
Despre vagoane și permisuri ne îngrijim noi.
Adresa telegrafică: „Recomp". Telefon interurban: 130
Anton Reck și Soțul mari comercianți de cărbuni Cluj, Strada Izabella No. 5. 120

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 346.
Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și lichеruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de lichеruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 161. 1007

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"
Linie regulată și rapidă de Pasageri
Constanța-New-York
Vaporul Transatlantic de lux
CONSTANTINOPLE

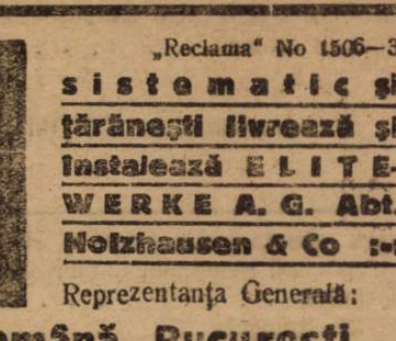

pleacă
la 9 Februarie 1922 st. n. din portul Constanța direct New-York
După vaporul Constantinople urmează a pleca următoarele vapoare „KING ALEXANDER" „Megali Hellas" și "THEMISTOCLES"
Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteză mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.
Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali
M. EMBIRICOS & Co.
Centrala: BUCUREȘTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascăr Catargiu No. 28.
902 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Articole frumoase de droguerie
au sosit la parfumeria
D'or
Piața Unirii No. 5. 1385

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

MORI
„Reclama" No 1506—3
sistematic și țărănești livrează și instalează ELITE-WERKE A. G. Abt. Nolzhausen & Co
Reprezentanța Generală:
Soc. Motrica Română, București,
B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56—10 1425

ABONAMENTELE
pentru ziarul
„Infrățirea"
dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți
Lei 240 anual
Lei 180 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Banca Națională a României

ACTIV — BILANȚUL GENERAL PE SEMESTRUL AL II-LEA, INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921 — PASIV

Cassa	Bilete		622.924.285	—		Capital			—	—	12.000.000	—
	Argint și diverse monete		312.042	14		Fond de rezerve			—	—	66.388.950	07
	Aur		14.455	92	623.250.783	06	„ pentru mărirea palatului Băncii, refacerea clădirilor din provincie și noi localuri în terit. unit		—	—	18.798.465	—
Lingouri de aur			1.689.111	50	1.689.111	50	Fond pentru amortizarea imobil., mobilier. și mașinilor de imprimerie		—	—	12.746.373	56
Aur depozitat	Monete și lingouri		315.179.980	41			Fond de pensii și ajutoare al funcționarilor Băncii		—	—	5.227.132	14
	Monete		178.576.450	—	493.755.430	41	Bilete Banca Națională a României	în circulație	13722.231.453	—		
Stoc metalic		4.581.590.111,16					emise	aflate în cassă	622.924.285	—	14355.155.738	—
Disponibil, trate și bonuri de tezaur aur			4.086.131.113	33	4.086.131.113	33	Conturi curente și recipise la vedere		—	—	1.811.592.997	11
Portofoliu român	Centrala		1,488.299.442	49			Reescontul anului viitor		—	—	13.926.930	06
	Sucursale și Agenții		341.330.320	10	4.829.629.762	59	Conturi diverse		—	—	4.453.483.728	06
Casele de împrumut pe gaj agricult. și industr.			—	—	58.111.972	37						
Împrum Statului de 15 milioane fără dob. (1901)			—	—	8.042.556	05						
Împrumuturile Statului pentru necesitățile Tezaurului	Împrumutul Statului de 1.600.000.000 (1914—1918)	1.600.000.000,—										
	Împrumutul Statului de 1.500.000.000 (12 Mai 1919)	1.493.942.854,10										
	Împrumutul Statului de 1.000.000.000 (16 Oct. 1919)	1.000.000.000,—										
	Împrumutul Statului de 200.000.000 (1920 Bănci Populare)	183.070.651,70										
	Împrumutul Statului de 400.000.000 (9 Aprilie 1921)	400.000.000,—										
	Împrumutul Statului de 2 500.000.000 (5 Ianuarie 1921)	399.457.212,46										
	Împrumutul Statului de 200.000.000 (30 Iulie 1921)	199.908.511,35	5.281.379.229	61								
Împrumut. Statului pe monetară	Împrumutul de 5 miliarde (5 Iunie 1920)	5.000.000.000.—										
	Împrum. de 2½ miliarde (5 Ianuarie 1921)	2.074.349.400,86	7.074.349.400	86	12355.728.630	47						
Împrumuturi pe efecte publice	Centrala	47.349.900,—										
	Suc. și Agenții	63.598.200,—	110.948.100	—								
Împrum. pe efecte publice în cont crt.		142.411.000.—										
din cari nu s'au ridicat		80.732.431,12	61.678.568	88	172.626.668	88						
Efectele capitalului social			—	—	11.997.418	—						
„ fondului de rezervă			—	—	33.006.407	—						
„ „ amortizării imobil., mobilier și mașinelor de imprimire			—	—	3.791.322	—						
Efectele fondului pentru mărirna palatului Băncii			—	—	6.296.650	-						
Efectele fond. de pensii și ajutor al funcț. Băncii			—	—	3.996.810	95						
Imobile			—	—	12.494.537	74						
Mobilier și mașini de imprimerie			—	—	3.038.713	31						
Dobânzi datorate la împrumuturi pe efecte publice			—	—	5,978.740	45						
Conturi curente			—	—	25.585.779	82						
Conturi de valori			—	—	724.978.633	01						
Conturi diverse			—	—	279.189.283	06						
					20739.320.324	—			—	—	20739.320.324	—
Efecte și alte valori în păstrare			284.895.120	20			Diverși efecte și alte valori de restituit		—	—	10583.326.678	76
Bonuri de tezaur aur în gaj pentru împr. Statului			9.164.334.000	—			Conturi de ordine		—	—	1.952.259.686	75
Efecte în gaj și în păstrare provizorie			1.134.097.558	56	10583.326.678	76						
Conturi de ordine			—	—	1.952.259.686	75						
					12535.586.365	51			—	—	12535.586.365	51

Guvernator, M. OROMULU. Director, C. I. BĂICOIANU.

PROFIT SI PIERDERE

DEBIT — pe semestrul al II-lea 1921, încheiat la 31 Decemvrie 1921 — CREDIT

Onorarii, apuntamente, salarii și chirii			2,865.215	76			Soldul semehtrului I		—	—	11,693.106	74
Salarii și chirii personalului fabricării biletelor și de imprimerie			289.123	15			Dobânzile portofoliului comercial și ale împrumuturilor, precum și diderse beneficii		45,403.520	12		
Prima de scumpete			4,464.455	56			Trate și remise și diverse operații cu străinstatea		9,694.804	07		
Cheltueli de administrație, asigurări ș. a.			10,597.966	03			Venitul efectelor pulibe		367.546	75		
Impozite și diferite taxe			83.834	59			Diferențe de curs la efecte publice		1,296.400	—	56,752.270	94
Luminat și încălzit			986.953	43								
Drepturi de prezență			113.254	50								
Material și cheltueli pentru fabricarea biletelor și de imprimerie			2,042.377	75								
Impozite de plătit statului			4,000.000	—								
Amortizare Imobilelor			4,000.000	—								
Amortizarea Imobilului și mașinelor			500.000	—								
Cheltueli cu fabricarea biletelor în Franța			6,000.000	—								
Plus-valuta la prima pentru cumpărare de aur			3,000.000	—								
Fond pentru cheltueli cu aducerea tezaurului din străinătate			1,000.000	—								
Fond pentru amortizarea a eventuale pagube ale depozitelor Băncii în străinătate			3,000.000	—								
Fond pentru mărinea palatului Băncii și refacerea localurilor			3,000.000	—								
Fond pentru asigurări			1,000.000	—								
Fondul „Cultura" pentru funcționarii B. N. R.			1,000.000	—								
Dotațiune suplementară fondului de peusiuni			500.000	—	48.443.180							
Beneficiul net de lei 20,012.196'91 se distribue în modul următor:												
Fond de rezervă. Partea rezervei de 20% asupra sumei 20,012.196'91 (lei 20,012.196'91 minus prim de lei 720.000 — conform statutelor)			3,858.439	40								
16,433.757'51 se distribue astfel:												
Fondului de Finante			4,630.127	25								
Membrii Consiliului de administrație și de			1,080.363	—								
Casei de pensii și ajutoare a funcționarilor Băncii			154.337	56								
Dividend pe 1921	Impozit as/ divid. lei 48 de acțiune	lei 1,152.000										
	Acont de „ „ 50 „ „ „	1,200.000										
	Rest „ „ „330 „ „ „	7.920.000	10,272.000	—								
Dividend integral lei 423 du acțiune.												
De raportat pe anul viitor			16.929	70	20.012.106	91						
					68,455.377	68					68,455.377	68

Guver... Director, C. I. BĂICOIANU.

cu mașina. institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" CLUJ

Anul II. No. 436 — Opt pagini 1 LEU Opt Pagini — Sâmbătă 4 Februarie 1922

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible] No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI CO[illegible]
Director: D. TOMESCU

Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Telefon: REDACȚIA No. 211

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Bastilia, sau Waterloo!

Un fost prim ministru al țării, un vajnic român, un om posedând titlul academic de doctor, d. Vaida, în fine... într'un interview dat unei gazete ale cărei sentimente nu pot fi românești, amenință blânda noastră țară cu Bastilia sau Waterloo.

Pe cât știm, Bastilia vrea să zică revoluția contra unui tiran care închidea în ea pe apărătorii poporului; Bastilia este simbolul oprestunei seculare, care a încătușat în zidurile ei pe omul cu mască de fier, pe Bassompierre ca și pe Voltaire, încât ziua de 14 Iulie 1789, când zidurile ei s'au năruit sub revolta poporului francez, sunt Paștele libertății omenești.

Și acum, cetitorule, întreabă-te: poate fi vreo asemănare între epoca, ce a precedat marea revoluție franceză și stările de astăzi din România liberă și unită?

Există putința unei comparațiuni între aținnea inconștientă și slăbiciunile copilărești ale nenorocitului Ludovic al XVI-lea și patriotismul luminat al Regelui Ferdinand, însupranumit în timpul vieții Ferdinand cel loial?...

De sigur nici un om cu mintea întreagă nu poate vedea în ființa ființării unei astfel de amenințări și nici cel care a rostit-o n'o crede, ci numai orbit de mânie a vrut să impresioneze pe partizanii exasperați de opoziție și să le facă dovada că: șeful lucrează...

De altfel, partidul național din Ardeal este străin de realitățile politice dela noi. El se crede mai democrat decât este și are iluzia că stă în serviciul democrației, atunci când luptă alături de partidul „progresist" al d-lui Marghiloman. De sigur că reacționarul și conservatorul Franc, care este d. Marghiloman, are un aer foarte puțin satisfăcut când își vede tovarășii noi numindu-l „democrat!"

Dar dacă partidul liberal oferea mai multe portofolii și s'o supunea exigențelor șefilor naționaliști de a lăsa Ardealul ardelenilor, nu-i așa că atunci amenințarea cu Bastilia nu mai era necesară, iar d. Ioan Brătia nu ar fi fost un mare patriot? Cunoașterea faptelor și a oamenilor va arăta celor rătăciți că România a trecut de mult peste Bastilia, și că dela 1848 până la 1918, Bastiliile românești au fost dărâmate de partidul liberal care de atâtea ori a smuls prin luptă drepturi și libertăți cetățenești.

Dar mai avem o alternativă. Dacă nu Bastilia, atunci Waterloo!

La Waterloo, un șef neînsemnat a fost zdrobit imperialismul unui autocrat genial. La Waterloo, Anglia și Prusia erau în legitimă apărare. Una simțise și cealaltă se temea de tirania lui Napoleon. Nu vedem nici o apropiere între Franța lui Napoleon și România lui Ferdinand I. Nu știm într-o cât venirea la cârma statului a d-lor Mihalache și Vaida, ar putea paraliza pe Wellington-ii și Blucher-ii noștri.

România, țară de ordine, întregită în hotarele sale etnice prin virtuțile poporului său, nu are să se teamă de un Waterloo, ori cât ar dori-o șefii partidelor desamăgite. De altfel cea mai bună apărare nu stă în armonia șefilor și satisfacerea vanităților câtor-va, ci în mulțumirea maselor adânci ale poporului.

Bastilia și Waterloo sunt vorbe goale. Adevărul apare din rezoluțiile cuprinse în moțiunea redactată de „Comitetul de 100" al partidului național. Acolo vedem ce-i doare pe conducătorii acestui partid. La punctul 4, se protestează energic contra pătrunderei partidului liberal în Ardeal. Iată adevărata durere: distrugerea monopolului politic asupra Ardealului. Domniile lor nu admit aici alte idei politice, altă concepție, alți oameni decât cei grupați în jurul faimoasei lozince: „Ardealul al Ardelenilor".

Nu știm dacă și celălalt șef al partidului național vede chestiunea ca și d. Vaida. Despre d. Maniu se vorbește că ar fi un spirit ponderat, încât păstrăm speranța că nu va urma pe tovarășul său de partid.

Dar ce zice partidul acesta de violențele la care-l împinge un conducător prea aprins? Și ce zice marea mulțime a acestor oameni cuminți cari locuesc între Carpați și Tisa? Aceștia așteaptă statornicirea ordinei și buna stare economică dela partidul liberal, singurul în stare, prin puterea sa organizată și disciplinată, să ne scoată din haos.

Desigur, acest popor ar rămâne profund desamăgit de „domnii" săi, când ar afla că aceștia vor să gonească pe toți de pe plaiurile ardelene pentru a rămâne ei singuri, și mai ales vor fi revoltați când vor auzi că omul politic care a realizat unirea, împroprietărirea și votul obștesc este prezentat ca un dușman al Ardealului!

Bunul simț al neamului românesc vede însă limpede de unde ne poate veni mântuirea și dovada vor avea-o detractorii în curând.

Dr. GANE
Prof. universitar

Opera de reconstrucție a început

Urmând cu energie aplicarea programului pe care și l-a fixat, guvernul s'a hotărât să reducă toate cheltuelile inutile care sub regimul Averescu secătuiseră tezaurul public.

Ministerul Afacerilor streine a inaugurat era economiilor suprimând dintr'o trăsătură de condei toate sinecurile și toate posturile diplomatice din streinătate care nu erau absolut necesare. Aceste măsuri realizează pentru țară o economie de 80 milioane, căci în cea mai mare parte diplomații noștri erau plătiți în franci. Guvernele streine nu trebuie să privească aceste măsuri ca o atingere a raporturilor amicale dintre noi și ele, ci, dimpotrivă, trebuie să vadă în ele numai dorința guvernului român de a lucra energic pentru îndreptarea situațiunei noastre financiare.

Opinia publică va fi adânc satisfăcută constatând că țara are în sfârșit un guvern care, dușman al politicei de vorbe, pășește hotărât la fapte, și că înainte de a face apel la sacrificiile necesare, el înțelege să redea contribuabilului siguranța că printr'o bună gestiune banul țării va fi întrebuințat numai în serviciul nevoilor obștești.

Opera de reconstrucție debutează deci sub cele mai fericite auspicii, și vor fi de ajuns câteva acte de energie pentru ca țara să înțeleagă că după un guvern de jaf avem un guvern hotărât să facă rânduială în averea și gospodăria publică.

La cârma Statului au fost guvernanți cari pe de-o parte au anunțat formula magică a încrânării cheltuelilor, iar pe de altă parte, au înmulțit serviciile parazitare, au sporit numărul sinecuriștilor, au aruncat fondurile publice pentru flori și pentru voiajuri.

Câtă pagubă a adus țării o asemenea politică recunoaște și simte acum întreaga opinie publică. Cu această politică, finanțele țării au mers din ficțiuni în ficțiuni, din deficite în deficite.

Întrebuințarea banului public nu mai poate fi o abilitate, un joc, o divertisare, și ori cât de neplăcute ar fi pentru câteva personagii operațiunile reducerilor bugetare, interesul contribuabililor țării cere ca ele să fie extinse asupra tuturor cheltuelilor cari nu justifică în mod sincer înscrierea lor în bugetele ministerelor.

Știrile zilei

Londra. — Egiptenii din Londra au început atacuri violente împotriva proectelor guvernului referitoare la Egipt. Ei cer ca guvernul să nu trateze de cât cu Zaklul pașa, singurul reprezentant al Egiptenilor.

Programul de lucru al guvernului

Refacerea economică și financiară a țării

Delegațiunea economică a guvernului. — Valorificarea bogățiilor naționale. — Intensificarea exportului. Stabilirea unui nou regim economic.

De sigur că misiunea de căpetenie a actualului guvern, este de a restabili echilibrul economic și financiar al țării, atât de sdruncinat din cauza evenimentelor survenite după război, cât și din lipsa de pricepere a precedentelor guverne.

In special, problema schimbului în rezolvirea ei nu poate să mai îngăduie nici o întârziere. Guvernul a înțeles acest lucru și încă din primul moment al chemării lui la cârma țării, a căutat să se conformeze situației și să păsească temeinic spre a îndeplini unul dintre cele mai grele puncte ale programului partidului național-liberal.

Dar, îmbunătățirea valutei, nu poate să fie realizată prin mijloace artificiale, care să nu aibă la baza lor principii economice sănătos concepute și nici nu poate ca ea să fie dobândită prin ajutorul din afară.

Salvarea prin mijloacele noastre proprii. Să valorificăm bogățiile noastre naționale cu maximum de intensitate, să echilibrăm budgetul prin înlăturarea cheltuelilor inutile și să restabilim ordinea socială, la adăpostul căreia, să-și poată face loc ideile bune și corespunzătoare interesului obștesc.

*

Problema echilibrării budgetului în cadrul strict al necesităților și alcătuirea lui pe temeiul suprimării cheltuelilor inutile, a fost prima preocupare o d-lui Vintilă Brătianu noul ministru al finanțelor.

Intervenția energică făcută de d-sa pe lângă toate departamentele, a avut drept prim rezultat înlăturarea tuturor sinecurilor, iar ca consecință mai îndepărtată realizarea unor apreciabile economii în finanțele țării.

Numai la ministerul de externe s'au realizat economii în valoare de 80 milioane. Budgetul acestui minister în chip fictiv era fixat la suma de 33 milioane, iar în realitate funcționa cu un spor de 165 milioane.

D. I. G. Duca ministrul de externe, de acord cu întreg guvernul, a hotărât ca pe ziua de 1 Aprilie a. c. să desființeze legațiunile din Madrid, Lisabona, Haga, Helsingsfors, Tokio și Cairo.

Și, nu se va putea spune că din această cauză susținerea intereselor noastre în streinătate, va suferi, întru cât legațiile din Paris, Bruxelles și Stocholm au fost însărcinate să îndeplinească atribuțiunile acelora desființate.

De asemenea ar fost suprimate o mare parte din consulate și misiuni, ale căror rolnri au fost găsite de prea puțină importanță.

Aceste măsuri sunt menite, nu numai să ușureze cheltuelile statului, ele vor dovedi streinătății că sa pus capăt destrăbălării din finanțele țării, contribuind astfel la restabilirea creditului nostru față de celelalte țări.

*

Al doilea punct important din programul de refacere, e chestiunea economică, care conține în sine o serie întreagă de probleme la ordinea zilei, cari intensificarea exportului și asigurarea consumului intern, chestiunea cerealelor, efectuirea traiului, valorificarea bogățiilor naționale, — toate acestea fiind în cea mai strânsă legătură cu problema transporturilor.

Noul guvern pentru a coordona activitatea sa în ceea ce privește refacerea economică, a constituit o comisiune specială din guvern, numită: „Delegațiunea economică a guvernului", compusă din miniștrii de finanțe, industrie, agricultură, comunicații și interne.

Această comisiune a ținut până în prezent două ședințe, cu care prilej a fixat programul de lucru și punctele principale ale problemelor curente.

Din cele elaborate se constată că politica economică a noilor conducători, tinde mai întâi la restabilirea balanței comerciale. Dar pentru ca exportul să întrecă importul, se impune intensificarea producției, ori din acest punct de vedere piața noastră se caracterizează prin vastele noastre resurse de petrol, lemne, sare și chiar cereale. Aceste produse trebuesc puse în valoare prin stabilirea unui regim de exploatare corespunzător situației, și, în al doilea rând prin facilitatea mijloacelor de transport.

„Delegațiunea economică a guvernului" prin înființarea ei, are tocmai de scop ca să organizeze și să dea posibilitate vitalității noastre economice și industriale de a conlucra la interesul general al țării.

In legătură cu aceasta, s'a găsit că chestiunea „Syndexului" cere o grabnică lichidare, pentru că această societate împiedică restabilirea unui regim al cerealelor conform cu necesi

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

ățile reale ale exportului, ea contribuind chiar la scumpirea traiului, întru cât loveşte în stabilirea unei cote pentru consumul intern.

Până la statornicirea definitivă a noului regim economic, ministrul industriei şi comerţului a interzis eliberarea oricăru permis de import sau export şi le-a anulat pe toate cele individuale neexecutate încă.

In ceeace priveşte problema transporturilor, noul ministru al comunicaţiilor şi-a formulat o serie întreagă de măsuri, cari vor fi îndeplinite pe deantregul, ceea ce ne face să credem, că mijloacele de comunicaţie, vor constitui un principal element în refacerea economică şi financiară a ţărei.

Amestecul studenţilor în politică

In legătură cu articolul studentului B. Suciu publicat de ziarul „Patria", primim următoarea scrisoare:

Domnule Director!

Colegul Suciu, vorbind despre manifestaţia făcută fruntaşilor partidului naţional, trece peste marginile bunului simţ când afirmă că această manifestaţie ar fi fost făcută de studenţime. Că a fost făcută de o parte din studenţi, nu discut, dar contest dreptul d-lui Suciu de a angaja întreaga studenţime la o manifestaţie politică de partid.

De asemenea aşi vrea să se ştie de toată lumea românească, că pe lângă unii studenţi cari strigă în gura mare că sunt Ardeleni şi vor să „rămână cu firea", mai sunt şi alţii, cari înainte de a fi Ardeleni sunt Români adevăraţi şi nu se lasă conduşi nici de ambiţii deşerte nici de patimă şi mai ales nici de sentimente, ci numai de pura raţiune.

Rolul nostru, cred, este să netezim drumul spre unificarea sufletească a fiilor aceluiaşi neam.

Datoria noastră este să contribuim cu toate puterile pentru a „închega *România* într-un singur suflet", ca astfel să fie vrednică de marea menire ce i s-a hărăzit prin noua aşezare a statelor.

Toate aceste nu le vom putea aduce la îndeplinire, dacă ne vom bate cu pumnii în piept şi vom striga că suntem Ardeleni şi vrem să rămânem Ardeleni.

Va veni timpul când toţi acei cari nu sunt pătrunşi de acest mare adevăr, îşi vor recunoaşte greşeala şi se vor căi.

Primiţi, Vă rog, Domnule Director asigurarea deosebitului meu respect,

Cluj, la 1. Febr. 1922.

Livia Ludu
student în Drept.

O dramă într'un teatru

Se comunică din Madrid:

In cursul unei reprezentaţii la teatrul „Cervantes" din Almevia maiorul Verdugo a asasinat pe femeea sa, tânăra actriţă Cruclia Robles.

Maiorul Verdugo a pătruns în culise şi a tras câte-va focuri de revolver, când soţia lui se afla în scenă. D-na Robles a căzut, lovită mortal, în faţa rampei. Un funcţionar al teatrului a fost atins şi el de un glonte. Maiorul Verdugo s'a sinucis în culise.

El era însurat de patru ani cu eceastă actriţă şi contrar voinţei sale, soţia lui a voit să reapară pe scenă.

Iată cauza dramei.

Teatrul românesc în străinătate

Ziarele din Berlin anunţă apropiata reprezentare la „Theater am Zoo" a piesei d-lui Dominic „Sonata Umbrelor." Piesa se bucură de o superioară interpretare şi presa se ocupă de accastă premieră fixată la 10 Februarie. Pentru noi reprezentarea unei piese româneşti pe o scenă străină este un eveniment îmbucurător, care nu poate fi trecut cu vederea. Se deschid orizonturi noui înaintea noastre literaturi dramatice şi un sănătos stimulent se produce printre scriitori noştri de teatru, care prin natura operii lor dramatice pot năzui la asemenea sărbători artistice. Vom ţine în curent pe cititori cu primirea ce i se va face d-lui Dominic la Berlin.

Propaganda culturală prin teatru

Citim în „Monitorul Oficial":

D. Alexandru Mavrodi, directorul general al teatrelor, este autorizat în mod expres, în baza art. 3 din legea pentru organizarea şi administrarea teatrelor din România, să se ocupe de mişcarea teatrală din întreaga ţară, luând de acord cu ministerul cultelor măsurile ce va crede mai nimerit pentru propăşirea teatrelor şi propaganda naţională.

D-sa va avea sub directa supraveghiere şi control toate teatrele, potrivit legii şi va raporta ministerului constatările sale.

D-sa va mai dispune de fondurile de propagandă teatrală, pe care ministerului le va acorda în acest scop.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Mercuri: Faun-Faun
Joi: Dtto
Vineri: Dtto
Sâmbătă: Carnetul de femee
Duminecă: Dtto

CINEMA UNIVERSITAŢII

Mercuri: Lupta pe moarte pe viaţă a Contelui de Monte Cristo partea I
Joi: Dtto
Vineri: Dtto partea II.
Sâmbătă: Dtto partea II.
Duminecă: Acrobatul circului

CINEMA URANIA

Mercuri: Inbogăţi de război
Joi: Dtto
Vineri: Femeea periculoasă
Sâmbătă: Dtto
Duminecă: Dtto

„Şcoala muncei"

Este numele unei nouă reviste care a început să apară la Cluj ca organ al „Asociaţiei" profesorilor de şcoale civile din România şi la conducerea căreia găsim pe harnicii profesori Ioan Sfât, A. Domide, Ioan Cocişiu, George B. Boeriu şi D. Brăharu.

Rostul ei îl aflăm bine exprimat în articolul de deschidere pe care-l reproducem în întregime:

„Profesorii unui tip de şcoală care stă în serviciul culturii maselor, au hotărît cu unanimitate că vor abandona orice formalisme de educaţie şi instrucţie şcolară cari până astăzi erau potrivite cel mult pentru un sistem de cultură care se clădeşte în 10—15 ani, dar cari s'au dovedit absolut inutile pentru cultura generală practică.

Imprumutăm şi am împrumutat şi în trecut atâtea principii mondiale de pedagogie modernă, dar prea rar ne succede să localizăm aceste princii trebuinţelor şi psihologiei noastre naţionale.

Cine nu tresare la auzul reformelor moderne şcoare care tind să va id teze în şcoală un activism din care ar resulta cooperarea continuă a elevului în căutarea adevărului şi totuşi pentru noi acea-stă necesitate cultura jă rămâneun desiderat, căci dela teorie până la punerea în practică a principiilor există o lipsă totală de legătură organică.

Oamenii de şcoală veche aşa de greu să ştiu emancipa de treptele formale ale verbalismului şi a dogmarismului şcolar, iar disciplina vieţii publice a impus un respect intensiv a ierarhiei şi în şcoală în aşa măsură, încât orice iniţiativă pedagogică se reclamă dela reforma oficială a programelor şi nu invers, cum ar fi mai firesc, ca şcoala să dea probe şi concretizări pe seama legislatorului.

Suntem poate cei mai tardivi în rezolvirea şcoalei după războiu; popoarele culte, cum sunt Francezii, examinează divergenţa capacităţi de viaţă a Nemţilor de a lor, şi află cauza genetică chiar în şcoala acestor din urmă.

Lupta ce se va da între popoare va fi resultanta programelor şcolare ce se croesc după războiu în toată lumea cultă, totuşi noi nici după patru ani nu am isbutit să unificăm barem cultura generaţiilor de mâne, aşa că pentru viitorul apropiat avem următoarea perspectivă: diferenţa păcătoasă a lumei intelectuale din provinciile României întregite, o vedem potenţată prin generaţiile cari sunt lăsate într'o educaţie separatistică, într'o educaţie care nu-i organizată în simbolul muncii şi care promite un capital intelectual condus de sentimente sugestive, este condus fără să observăm, totuşi în mod sistematic astfel, ca să ne ameninţe viaţa de stat o superficialitate, o insuficienţă a dragostei de muncă şi incapacitat a de a întări viaţa economică a ţării.

Invăţământul real, şcoalele profesionale, în genere învăţământul tehnic nu promit un produs echivalent în complexul vieţii noastre naţionale faţă de capitalul intelectual ce ni-l dau în viitorul apropiat şcoalele lăsate neorganizate.

Fără a aştepta munca prea întârziată a legislatorilor noştri, fără a aştepta iniţiative oficiale, Asociaţia noastră declară o luptă intensă contra dogmatismului şcolar şi caută trecerea în conştiinţă, în mod cât mai extins a necesităţii activismului în şcoală.

Programul nostru se poate exprima în puţine cuvinte: Să fie şcoala laborator al muncii şi să afle elevul în şcoală nu forma ci conţinutul adevărului în oricare domeniu al cunoştinţelor estetice şi utile.

In acest simbol pornind, ne place a crede că şcoala va putea contrabalansa ruina ce ne-o cauzează de atâta vreme viaţa politică nearanjată.

Această activitate nu se poate explica, cum vor face-o poate unii, de o imitaţie a multor alţi nisuinţe pentru a duce o luptă separatistică ci mai mult este o necesitate imperioasă culturală care stând în serviciul întregului nostru învăţământ, are menirea: apărarea celor 64 şcoale civile ale statului, cari nu succed a lua fiinţa cuvenită."

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Fraţia de Cruce

A se lega pe viaţă şi pe moarte om de om, ca fratele de frate, înlocuind astfel puterea sângelui, prin legătura trainică şi viguroasă a sufletelor, — în lupta pentru un ideal comun şi în înfruntarea aceloraşi primejdii, — a forma o „Frăţie" spirituală, este un obicei consacrat prin simboluri religioase, ale cărui urme se pierd în vremuri preistorice.

In antica Romă, instituţia fraţilor, — cum era „Fratres Arvales" şi o sumă de alte confreril, — a înflorit veacuri dearândul şi a contribuit la formarea unui întreg sistem de aşezăminte, care au cucerit toată lumea veche, cele trei continente cunoscute pe atunci

Legământul „Frăţiei" s'a moştenit apoi în evul mediu: împrumutându-i forme metafizice, creştinismul ne-a dat confreriile religioase monahale, pecând ordinele militare, unde membrii se numeau „fraţi" — prestând cu toţii un jurământ pe cruce — au dat nota militantă, caracteristică evului mediu.

La noi, Românii, coborâtori ai Dacilor, — din neamul Pelasgilor, cândva stăpânitorii lumei, — şi ai Romanilor — iarăşi cuceritori ai lumei, — legământul „Frăţiei", de origină evident, preistorică, odată cu trecerea la creştinism, s'a adaptat noiei religii sub forma „Frăţiei de Cruce".

Caracteristica simbolicei legături, ce se numeau „Frăţia" era paza tainei, care unea pe fraţi, — după însuşi avertismentul sfintei Scripturi: Ce bine e să fie fraţii împreună" şi „Nu voi vinde taina ta duşmanilor tăi". Simbolul crucei „Mântuirea" şi taina, care trebuia păzită în lupta pentru mântuire, au creat din „Frăţia de Cruce" o instituţie de luptă, potrivită mai ales Românilor subjugaţi, sub forma de organizare ocultă împotriva opresorilor străini, care din Dacia Felix de pe vremurile Romei au făcut pustiul imigraţiunei popoarelor aziatice cuceritoare.

Şi fiindcă munţii Carpaţi au adăpostit neamul românesc în vremuri grele, mai ales în muuţi — în cuibuile vulturilor românimei, Moţii, — s'a menţinut, ca organizaţie ocultă, în conspiraţiile şi revoluţiile pentru red bândirea libertăţei pierdute, sfântul, tainicul aşezământ al „Frăţiei de Cruce".

„Fraţii de Cruce" îşi jurau credinţă şi statornicie în lupta pentru desrobirea neamului, la vre-o cruce de codru, la vre-o răspântie de drum, unindu-şi sângele, din vnele deschise, prin încrucişarea braţelor şi rostind cuvintele sacramentale:

„Eu îţi voi fi frate, tu-mi vei fi frate, până la moarte!" iar legământul primia binecuvântarea bisericii prin împărtăşania comună dintr'o prescure în cruce.

„Fraţi de Cruce" s'au legat la goronul uriaş din satul Ţebea, — gorunul, care şi astăzi poartă numele lui Horia, — Horia, Cloşca şi Crişan, când au pornit la revoluţie în 1784, plătind în chinuriile roatei dela Alba-Iulia, frăţia lor de sânge şi de cruce, pentru desrobirea neamului.

„Fraţii de Cruce" s'au legat Avram Iancu, Axente Sever şi Popa Balint, tribunii dela 1848, pornind la luptă pentru idealul naţional.

„Fraţii de Cruce" dela Sibiu, Cluj şi Vidra — satul de obârşie al lui Avram Iancu — au pregătit acţiunea revoluţionară proectată odată cu procesul memorandului şi amânată după sfatul şefilor politici de pe vremuri.

Tot „Fraţii de Cruce," legaţi prin trainic jurământ, au pregătit armata şi poporul la revoluţie, în cursul războiului lumei şi au proclamat, în arme, unirea tuturor Românilor. In Cluj, la 2 Noembrie 1918 şi „Fraţii de Cruce," — legiunile de Moţi şi grănicerii, răsăriţi ca din pământ, — au pus stăpânire pe Transilvania, au apărat libertatea adunării dela Alba-Iulia şi s'au pus sub ordinele armatei române, izbăvitoare de jugul străin milenar.

Din acelaş gând de desrobire s'a ridicat şi glasul adunărilor, care credau întreg Banatul românesc, — pornite dela Casa lanculului, din Vidra şi terminate la statuia Domnului Tudor, la Tg.-Jiu; — ele cereau formare de legiuni voluntare a „Fraţilor de Cruce," pentru a desăvârşi cu armele libertatea Banatului. Cum însă, aeropagul lumei s'a răsti împotriva revendicărilor juste ale naţiunei române în Mureş, Tisa şi Dunăre, armele vechi ale Frăţiei de Cruce," nu mai sunt potrivite epocei ce străbatem, care tinde să asigure prin armele păcei, dreptul poporului de liberă hotărâre asupra soartei sale.

Dar, — pentru a reveni la cele câteva fapte mari ale „Frăţiei de Cruce," prinse în goana amintirilor, — pecând trupele ardelene fuseseră năpăstuite prin imperiul austro-ungar, departe de Ardeal, tot „Fraţii de Cruce" au pregătit, la Praga, regimentele româneşti din Ardeal, întru formarea de legiuni, care aveau să ajute în lupta pentru proclamarea republicei Cehoslovace şi să revină apoi armate, în Ardeal.

Glasul unor privitori ai luptelor noastre politice

Cunoașteți *sufletul sfânt* și *neprihănit* al țăranului român; până-ați barem odată modul lui special de cugetare care îți trânteșe în față constatări sentențiale și te invită la o morală publică fără multă carte?!

Înainte de a afișa și publica manifestele, e bine să fixăm anumite *sentințe categorice* ale poporului.

Trei dintre sentințele generale sunt deja stilizate în creerul plin de calmitate al țăranului român; iată cum sună.

1. Se poate ca frații noștri cari au dirigat educația masselor în așa fel ca să ne elibereze prin sângele lor, să vină azi la noi cu gândul de subjugare?!

2. Se poate ca blândul și înțeleptul politician din timpul de sufer nțe al neamului său subjugat (Dl Maniu) să vină azi ca și pe vremea Ungurilor și să pretindă de la Ardeleni lupta neîmpăcată contra fraților, cari ne au eliberat?!

3. Se poate ca acest popor, întrunit într'un mănunchiu în urma principiilor cari au ieșit învingătoare din marele războiu, în care noi încă am fost numai un episod succes dar nu din inițiativă proprie ci provocat de vremuri să nu avem capacitatea de consolidare a unui puternic stat, pentru care avem materialul brut?!

Sunteți toți în pragul de a da manifeste pline de dragoste de neam și pline de ură de neam; sunteți toți gata a provoca glasul poporului și a aștepta să fiți înțeleși și apreciați; vă repeziți câte 5—6 pe o circumscripție și fiecare întrați pe pândiș la oamenii trudiți de atâta alergătură fără rost a voastră și aveți pretenția să mântuiți poporul.

Partide noui în aerul cuminte al Ardealului, cum sunt cel țărănist, cel averescan și altele, toate vor fericirea poporului. Oameni cari nu știu de unde pleacă și unde vor să ajungă; sunt prinși de boala de a mântui poporul.

Și oare poporul nostru, care n'are exercițiul masselor pline de simțul de utilitate ale Americei, n'are calmitatea constituțională a atmosferei saturate de golfurile Angliei, poporul nostru plin de soare, cu alegoriile și cântecile lui Coșbuc și ale lui Goga în cont ngentul lui de știință limitată la scris — cetit, va putea oare să Vă înțeleagă și să creadă că frații de dincolo vor să ne subjuge?! Mai alaltăeri cântam la șezători suspinul nostru secular: că *„ne-am mutat bucuroși și gila strămoșilor noștri în altă țară“*, și astăzi poate oare fi firească și stuceră lupta fratricidă?!

E prima ocaziune să ne vedem într'o luptă de activitate comună. Ne-am săturat de întrecerile ce s'au dat sub lozinca *„care suntem mai cuminți și mai superiori“*.

Suntem săturați de cultul democrației, care ne-a dat probe prea multe cum își uită oamenii de rând de sine și cum își consumă puțina putere de a-și menține autoritatea fără a vedea dela ei în ani de zile o concepție sănătoasă pusă pe hârtie și legiferată pen ru binele țării întregite, — dar ne-am săturat prea mult și de acuzele de *oligarhie* contra partidelor istorice cari au avut cea mai dovedită maturitate politică, cari ne-au dat țara întregită și cari constitue și înseamnă astăzi cel mai distins capital intelectu l al țării. Au fost destul din sugestiile false, pornite și stăpânite de interese mici personale; e timpul de trezire și de activitate pentru consolidarea țării pe care au arma nu am mai putea-o încă odată cuceri!

Cunoaștem mentalitatea sarbădă a tuturora cărora li-e rușine dacă au ajuns într'un post de muncă competentă fiindcă a prins rădăcină felul de cugetare care se sfidează *dacă n'ai prins ceva dela România-Mare.*

Cultul acesta de a gândi duce la perire țara căci oameni, cari n'ar fi în stare să servească binele de obște nici cu trei șire de ordine publică cuprinsă în legi, se perpetuează la putere prin metamorfose de camelion. Oameni cari poartă răspunderea categorică a greșelilor de ieri căci se aflau în posturi ce întrec competința lor, critică sistemul ce piere, trec în partidele ce se perindă și pun condițiuni de validitare a ponderosității lor personale.

Mi-ar plăcea să-mi las postul nobil ce-l am și să mă fac *păzitor de uși* la toate intrările, unde se dă atac pentru putere dar nu pentru muncă istovitoare. I-mi vine în minte un *tribunal moadial* care va constata mâine în mod plausibil că suntem un popor lip it de capacitatea de a constitui un stat unitar și modern.

Un guvern, plin de maturitate politică, plin de voința de a purifica viața publică, se află periclitat prin râvna oamenilor cari vor să fie și să aibă titlul puterii.

Manifestele sunt gata să umple gardurile satelor, sunt stilisate cu patima ce se prelinde la o campanie electorală far poporul n'a prins încă nici un cuvânt sincer fiindcă gladiatorii politici nu înțeleg psihologia masselor.

Înainte de a afișa manifestele țin să vă fac la fiecare analiza în graiul și mentalitatea poporului:

1. Partidul țărănist, . . . nume frumos cu program nedefinit, representat prin oameni, cari nu au știut nici când ce înseamnă suferințele și trebuințele poporului. Partid pe care l-ar putea conduce țăranii în opinci dacă țăranul nostru ardelean nu ar ști mai multă omenie și nu ar fi convins că conducerea țării trebue să o facă oamenii cu minte luminată! Întâmplător la noi în Ardeal acest partid l-au introdus oamenii a căror cultură profesională este conservatismul nu însă evoluția socială.

2. Partidul averescan representat prin oamenii cari și-au măcinat popularitatea prin conduita de a-și manifesta rezultatul afacerilor până erau la guvernare în mod prea sfidător. Milioanele din negoțul de ouă și exportul vitelor nu trebuiau duse în mod atât de brusc pe piață prin cumpărări de avert imobile și castelurl apoi vile în Cluj.

3. Partidul național, dela care poporul ardelean așteaptă ca generația dela 40—70 ani, plină de gloria suferințelor din trecut să se pună în activitate parlamentară și nu în opoziție ca și pe vremea contelui negru Andrássy din parlamentul unguresc.

Măreția trecutului nu trebue degenerată prin factorii prea tineri și prea impulzivi, izvorîți în timpurile, când lupta acestui partid nu a mai avut rostul trecutului.

Era rezonabil odată ca să ne unificăm în luptă de opoziție parlamentară chiar și cu socialiștii lui Kunfi în contra conților unguri dar astăzi așteptăm dela acești distinși ai neamului cooperare cu cei mai buni ai țării.

4. În fine partidul liberal-național, care a-ți făcut România Mare — vrând nevrând — căci ați fost selecțiunea distinsă a neamului. Veți auzi atribu'e la adresa partidului, cari nu mai depind de tradițiile partidului, căci democrația nu este monopolul demagogilor ci este rezultatul vremilor schimbate, iar legiferarea democrației pretinde maturitate politică probată și nu poate fi lăsată în grija demagogiei impulsive.

Veți fi poate singurii, cari nu veți promite altceva decât ordine în stat, consolidarea vieții publice și consolidarea statului prin cooperarea celor mai competente puteri ale neamului pornit la prăpastie. Veți fi îndrumătorii unei selecțiuni firești a acestui popor oropsit, care stă sub sugestiunea oamenilor, cari pretind prea mult dela România Mare ce a-ți realizat-o.

Glasul poporului ardelean va trece cu calmitate peste manifestele voastre și-și va pune întrebarea fiecine;

Pentruce cei distinși ai noștri cari ne aflță în mod nefiresc și acuma, nu află drumul de a deveni factori integrali în munca de consolidare a țării și pentruce vor și acuma opoziție ca pe vremea Ungurilor.

Noi alegătorii, noi poporul vrem să știm dacă această conduită *e o boală de partid* sau e o lipsă de concepții mai superioare politice?!

Noi poporul, martor al înfăptuirii României Mari, cari cunoaștem dosarul, vrem să Vă vedem sinceri și Vă declarăm înainte de a afișa manifestele, că nu ne satisfac oratoriile fictive, cari ascund eventualele interese personale, streine de orice principii mai superioare ale Statului Român.

Suntem mulți, cari o cerem aceasta; suntem aceia, cari avem aceleași suferințe în trecut, mai mult ca și candidații de 25—30 de ani de astăzi; suntem aceia cari avem dreptul să Vă cerem la fel ca și cetățeanul englez dare de seamă.

Opoziția voastră de astăzi nu ne satisface!

5. Mai avem în agitația politică și *partidul socialist*, lipsit aproape de orice elemente românești. Acest partid în cadrele căruia cioniștii se găsesc într'o colaborare organică cu hipernaționaliștii unguri nu luptă pentru socializare fiindcă dorul de recucerire a vieții stăpânitoare de ieri înădușă în ei orice sentiment mai serios pentru o socializare modernă.

E o greșală cardinală că acest partid în urma privilegiilor ungurești de muncă la orașe e lipsit de influența poporului nostru sănătos și e lipsit de colaborarea atâtor intelectuali români înțelegători, cari ar putea acolo umplea locuri pentru conducerea masselor, lăsate în grija cioniștilor ori în stăpânirea disciplinei naționale ungurești din trecut.

Și după înșirarea atâtor svârcoliri să ne închipuim în flacăra electorală, unde toți candidații aceștia vor cere să lupte pentru binele poporului.

Poporul nostru, ca un organism sănătos, trebue să aibă o selecționare sănătoasă a produselor sale intelectuale și trebue să fie puse acele puteri în activitate cinstită dar nu pentru otrăvirea poporului.

Feriți-vă în manifeste de a umili ce avem mare și valoros în neamul nostru visător, feriți-vă de tot ce provoacă în mod firesc în sufletul poporului disprețul vostru.

Cei distinși ai neamului căutați colaborarea reală pentru consolidarea țării și nu împedecați viața constituțională așteptată cu atâta nerăbdare, care se poate manifesta numai prin putere, prin disciplină și maturitate politică și prin abandonarea intereselor personale de partid!

În numele unui comitet de inițiativă:

A. Domide.

Și acum, când grație sângelui împreună vărsat de Românii liberi și de cei desrobiți, — căci ne-a înfrățit Tisa a doua oară, — acum, când a răsărit pe veci soarele libertății și al unității naționale, — abia întunecat în câteva colțuri de pământ românesc, ce nu vor întârzia să fie liberate printr'o pregătire sistematică și logică a evenimentelor, — „Frăția de Cruce“ nu se va mai pierde în întunericul conspirațiilor, nici nu se va mai aprinde la flacăra revoluțiilor.

Dimpotrivă noua „Frăție“ se concentrează în opere de pace, cu metode democratice de acțiune la chiar lumina zilei, pe căi strict legale și constituționale, întru desăvârșirea idealului național, până când coroana României va fi întreagă, iar frații despărțiți de Patria-Mumă prin meleaguri ce nu se pot uni geograficește își vor crea o viață autonomă națională. Și pare că le răsună „fraților de cruce“, dela Abrud, glasul profetic din testamentul lui Avram Iancu: „Luptătorii cu armele dreptului, vor recâștigă drepturile perdute alei națiunei“.

Astfel pentru luptă de drept întru desăvârșirea idealului național, s'a pus temelia, la 29 Iunie 1919, la Cluj, — golgota românimei, — ideala temelie a Ligei „Frăția de Cruce“, care s'a concentrat apoi la București, fiindcă tot dela București răsare soarele pentru tot neamul românesc liberat și subjugat.

Acest nou așezământ al „Frăției de Cruce“, ce leagă trecutul și prezentul cu viitorul poporului nostru, — popor însetat de cultură și libertate, de ordine și pace, de unire și de frăție, — s'a întemeiat, după statutul de reorganizare însuflețiți de dorul de a ne contopi dorințele sfântului ideal național într'un singur gând, într'o singură pornire, sub deviza:

„E scrisă în ceruri sfinta unire,
E scrisă în inimi cu foc ceresc,
O! Românie! L'a ta mărire
Lucrează brațul dumnezeesc!“,

Dr. Amos Frâncu.

Politica Ungurilor

Ungurii s'au hotărât să ia parte în alegeri. — Sâmbătă se vor fixa candidații

Odată cu venirea la putere a partidului liberal „Ungurii“ se pare că au căpătat încredere în libertatea exercitării drepturilor politice și s'au hotărât să intre în activitate. Câștigând ap obarea statutelor Uniunei, conducerea efectivă a luat-o d-l Ugron, cunoscut om politic al Ungurilor din Ardeal.

S'au ținut câte-va întruniri în cari s'a pus la început chestiunea înscrierei în listele electorale a tuturor ungurilor, dar după ce au văzut decisiunea guvernului în acest sens au renunțat la acest punct.

Marți au ținut o ședință în care s'a pus chestiunea luptei în alegeri. Discuțiile urmate în această ședință au fost destul de interesante, întrucât se credea că întreg partidul Unguresc va închina către socialiști.

Hotărârea a fost luată ca Ungurii să lupte în alegeri numai în centrele cele mai importante ungurești și bazați numai pe puterile proprii.

Sâmbătă după amiază se vor fixa candidaturile și locul unde vor fi puse.

Revista presei maghiare

D-l Brătianu și alegerile...

Ziarul „Ujság“ urmărind cu atențiune pregătirile de luptă, ce se fac pentru noulle alegeri, preamărește opera actualului guvern, dela care „nici nu se așteptare să fie atât de delicat în alegerea mijloacelor de luptă“.

Aceste pregătiri — după ziarul numit — cari în tabăra opoziției fac un șomot infernal, trădându-și cei mai ascuns colț de pândă, îi dau guvernului timp de gândit și ocasiunea de a-și concentra forțele în modul cel mai rațional și cu tactică demnă de toată admirația. Ceace știe și partidele din opoziție e faptul, că dl Brătianu nu numai că le cunoaște slăbiciunea și nu numai că le-a descoperit locul vulnerabil, dar pentru a-le da lovitura de grație, la măsurile cele mai bune: își edifică întreg planul pe baza moralității, pe opinia publică, desprețuește tot ce a devenit banal în luptele electorale și prin introna rea acestui sistem nou . . . va pune mâna pe destinele Țării.

„Deci d-l Brătianu. ca dascălul practicei politice, urmează o metodă cât se poate de rațională: începe cu fortificarea cetății D-sale, de unde apoi își trimite în luptă pentru apărarea aces eia câte un apărător oțelit, viguros și înz strat cu tot zelul unui „soldat“ brav . . . și d-l Brătianu își știe alege acești „soldați“! . . .

D-l Brătianu cu ochii săi ageri de politician iscusit nu preferă satisfacerea prietenilor personali, ei are în vedere întotdeauna interesul obștesc: așa se explică cum în ultimele zile nefiind îndestulit cu unele forțe din guvernul D sale le-a înlocuit fără cruțare prin altele mai corespunzătoa e spiritului timpului și a Țării. . .

D-l Brătianu, spre deosebie de toți ceilalți foști șefi de guverne intră fără șovăială în tratative cu minoritățile din teritoriile alipite acordându-le toate drepturile naturale cetățenești. . . Iată ceace îl deosebește pe d-l Brătianu de toți ceilalți sfidători a-i acestor principii, cari fără punerea în joc a for ei atât de banale materiale, sunt suficiente să distrugă rândurile opoziției lipsite de aceste arme umanitare.

Răspândiți „Înfrățirea“

Informaţii

Astăzi a trecut prin Cluj îndreptându-se spre Oradea-Mare d-nii general Moşoiu ministrul Comunicaţiilor şi C. Banu ministrul Cultelor.

*

D. inginer Tancred Constantinescu, noul director general dela C. F. R., şi-a luat postul în primire.

In cuvântarea ocazională, rostită cu prilejul instalaţiei, d-sa a declarat că are tot concursul guvernului în ce priveşte fondurile necesare la întreţinerea şi îmbunătăţirea materialului rulant de cale ferată, precum şi îmbunătăţirea salariilor personalului.

D-sa a afirmat că actualul guvern va acorda autonomia financiară şi administrativă a C. F. R.

*

Se ştie că Germania a propus guvernului trecut ca pentru lichidarea bunurilor supuşilor ei puşi sub sechestru, să se plătească o sumă echivalentă.

D-l Take Ionescu pe atunci ministru de externe primise propunerea.

Chestiunea a rămas însă în suspensie prin venirea la putere a noului guvern.

Până la soluţionarea ei, la ministerul de industrie, comisiunea sechestrilor lucrează la inventarierea tuturor bunurilor ce aparţin statelor foste inamice, spre a se întocmi un tablou exact asupra valorii lor.

Aceste averi conform legei vor fi lichidate prin licitaţie publică, iar sumele realizate vor fi vărsate în contul despăgubirilor de război

*

D. dr. Aurel Cozma, ministrul lucrărilor publice, a refuzat delegaţiunile d-lor Anghel Dumitrescu, directorul de la poduri şi şosele, inginerului R. Opran, inginer al apelor din Transilvania, Duiliu Marcu, arhitect-şef şi directorul construcţiilor de căi ferate.

D. Th. Vicol a fost delegat să îndeplinească funcţia de director general la ministerul lucrărilor publice; V. Ungureanu, fost deputat, a fost delegat să îndeplinească funcţia de director al reîncadrării regiunilor dăunate din Bucovina în locul d-lui Leon Holca.

*

„Casa Muncei" a început să formeze tablouri de bolnavi adulţi şi copii cari urmează ca în cursul anului 1922 să fie trimişi în coloniile de bolnavi CFR la băi.

Medicii din toate circumscripţiile au primit ordine în consecinţă.

*

Grădina de iarnă a Hotelului Central s'a redeschis pentru publicul de elită. Bucătărie de lux de primul rang. Băuturile cele mai alese. In fiecare seară concert. III-622

La Cafeneaua

EUROPA

Joia, Duminica şi în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83. 1013

Vineri 3 Februarie orele 6 d. a. în Sala No. II dela Universitate, are loc conferinţa d-lui prof. dr. Urechiă despre „Poeţii şi muzicanţii" din punct de vedere medical.

*

D. N. Căciulă şi-a dat demisiunea din comitetul „Sfatului negustoresc" local.

*

Aflăm că până acum nu s'au primit încă din judeţe toate listele dela alegerea Camerei de comerţ saftl că în cercurile interesate se discută dacă nu s'au făcut ceva falusuri.

*

Ministerul de instrucţie a retras delegaţia d-lui inspector Vârcol din postul de director al învăţământului primar la Cluj.

*

Ministerul de războiu direcţiunea recrutării a făcut cunoscut ministerului de instrucţie, că nu mai acordă amânări pentru continuarea de studii, tinerilor cari cad în prevederile art. 53 din legea de recrutare (absolvenţii de şcoli comerciale, meserii, conversatoare) etc.

*

Direcţia agriculturei are în Ardeal un depozit de sămânţă de trifoi cu preţul de lei 30 kgr. loco-depozit. Agricultorii se pot adresa fie la minister fie la uniunea centrală a sindicatelor agricole.

*

Ministerul agriculturii a comandat în străinătate o cantitate de sămânţă de vermi de mătase selecţionată, care va fi distribuită cultivatorilor cu începere dela 15 Martie 1922, pe preţul de cost, care va fi circa 5 lei 20 bani gramul şi în cantitate de 5 sau 10 grame.

*

D. Aristide Georgescu şef de divizie la Timişoara a fost înaintat sub şef de servicin, la aceiaşi direcţie.

La Cluj se va înfiinţa un oficiu de stat pentru controlul aliajului diferitelor bijuterii şi obiecte din metale preţioase. Controlul până acum a fost făcut la Bucureşti.

*

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalaţii de lumină, transmiterei de forţă, sonerii, telefoane, în depozit becuri de orice format. Proiecte şi devize gratuit. 1116

*

Diurnele membrilor comisiunilor examinatoare la şcolile de toate gradele au fost astfel fixate:

50 lei de şedinţă şi 100 lei pe zi când fac 2 şedinţe, profesorilor secundari; 37,50 lei de şedinţă institutorilor; 3 lei de fiecare copil examinat medicului din comisie.

Profesorii universitari când participă în asemenea comisiuni, vor avea diurna dublă a profesorilor secundari.

*

Ministerul de domenii a aprobat ţinerea unui bâlciu anual de vite în comuna Mica din Transilvania.

D. Neagoe Popea, institutor, afost numit inspector general al învăţământului primar, iar d. Ioan Begu inspector al activităţei extra-şcolare.

*

La Iaşi până în acest moment nici un Cartel de opoziţie nu s'a încheiat astfel că fiecare partid va merge singur în alegeri.

Tratativele urmate între Iorgişti şi Tachişti nici nu au ajuns la nici o înţelegere.

Pentru libertatea Comerţului

Vom avea cât de curând comerţul liber ne spune d-l Mazuchi inspector Comercial din Cluj

Restricţiunile cari s'au pus până acum comerţului în cele mai multe cazuri, în loc să normalizeze viaţa economică au dezorganizat o tot mai mult, pentrucă pe când unele capitaluri rulau mult, altele stagnau sau aduceau venituri foarte mici.

In Ardeal, restricţiunile comerciale au fost aplicate de la venirea stăpânirei româneşti nu atât cerute de împrejurări, cât de anumiţi oameni sau asociaţiuni de breaslă cari voiau să profite de dispoziţiunile extraordinare ce se puteau lua.

Guvernul din Bucureşti neavând la început autoritate deplină asupra Ardealului, au lăsat lucrurile să le îndrepte conducătorii de aici, şi astfel am ajuns să nu mai ştim ce e cinstit şi ce e necinstit în comerţ.

Intrebând pe d-l Mazuchi, inspector comercial la Cluj: „Sunteţi pentru libertatea comerţului?" d-sa ne-a spus următoarele:

— Da, sunt pentru întreaga libertate a comerţului şi nu sunt numai eu, dar însuşi guvernul are pregătite dispoziţiuni în acest sens. Aceasta e singura cale de urmat pentru a putea ajunge la însănătoşirea comerţului nostru.

Cât priveşte comercianţii cari de câţi-va ani nu fac decât speculă, acelora le vom aplica penalităţile legii comerciale.

Nu sunt sigur, dar cred că în curând d-l V. Sasu, ministrul industriei şi Comerţului, va vizita Ardealul şi atunci faptele vor putea fi precizate definitiv.

Noi şi până atunci lucrăm în senzul formării opiniei publice pentru libertatea comerţului.

Anunţ

Am onoare a aduce la cunoştinţa On. Public că fostul meu asociat d-l Dănilă Sasu repăşind din firma „Colombo", începând cu ziua de 24 Ianuarie a. c. am rămas singurul proprietar al magazinului „Colombo"

Rog şi pe mai departe sprijinul On. Public.

Cu toată stima:

„COLOMBO"

Coloniale, Delicatese, Bodegă

Ionel Aldica

1438 Palatul Status CLUJ.

Ştiri din Sebeşul-Săsesc

— Necesitatea unei şcoli superioare —

Suntem în anul al patrulea dela unirea sfântă a Ardealului cu patria-mamă, sunt patru ani dela înfiinţarea unei Românii, al cărei plan ne-a fost lăsat de la Mihai-Viteazul.

Pe plaiurile Ardealului nostru erau odată Ungurii stăpâni, Ungurii cari căutau să ne stânjenească cultura şi limba, cari credeau că ne vom lăsa uşor amăgiţi de ei.

Nu puteau s'o facă cu toate că ridicau diferite şcoli şi instituţii de cultură ungurească în satele şi oraşele noastre româneşti, n'o puteau, că Românul nu se lasă amăgit de streini.

Şi aici la noi, într'un oraş românesc — nu „săsesc", după cum îi arată numele — ei aveau o şcoală primară, care după statistica anului şcolar 1918-1918 era cercetată de 427 Români, 28 Nemţi (Saşi) şi 99 Unguri.

Deşi era — după cum ne-o arată statistica — partea preponderantă a elevilor Români, mulţi dintre ei au rămas la coarnele plugului, fără să treacă la gimnaziul săsesc din loc., unde erau şi sunt chiar şi azi persecutaţi Românii cu un şovinism cu mult mai mare ca în şcoala ungurească.

De aici numărul mic al intelectualilor şi meseriaşilor fără carte, pe care i-a produs Sebeşul-săsesc.

Când însă în anul 1919 Românii din loc şi jur — dornici de o cultură românească — stăruiau pentru înfiinţarea unui liceu, Consiliul Dirigent n'a vrut să înţeleagă cererea lor şi prin ordinul No. 10744(1919)) le răspunde:

„Am onoarea a vă aduce la cunoştinţă că am luat cu vie plăcere act despre dorinţa populaţiei române din cercul Sebeşului-săsesc de-a avea o şcoală secundară în Sebeş, şi din parte-mi voi căuta toate mijloacele pentru ca această dorinţă să şi fie împlinită. De aceea prin aceasta sunt fericit să vă aduc la cunoştinţă că aprob înfiinţarea unei şcoli civile de stat cu sediul în Sebeşul-săsesc.

Pentru anul şcolar 1919-1920 în vederea lipsei personalului didactic şi a altor mijloace de ordin didactic încuviinţez deschiderea clasei I şi II civile, care succesive se va completa la patru clase.

Şcoala civilă se va institui în edificiul şcolii de stat...

Şeful resortului

BRANIŞTE m. p.

Din liceu ne-am ales cu o şcoală civilă cu două clase, care s'au complectat în anul acesta la patru. Numărul elevilor ei s'a ridicat la 312.

Mulţumită corpului profesoral, care totdeauna şi-a înţeles chemarea lui, îl găsim cutreerând diferite sale din cerc, aranjează diferite producţii cu elevii, spre a le arăta sătenilor câte se poate face într'o şcoală.

La sfârşitul anului şcolar trecut s'a deschis o expoziţie, iară elevii la concursurile „Societăţii Tinerimei Române" aduc premiul din lucru de mână.

Astăzi însă trebue să ne gândim şi la o şcoală mai înaltă, căci numărul mare al elevilor întrece chiar şi numărul elevilor dela diferite licee.

Licee în jurul nostru avem destule, poate chiar şi prea multe şi acum liceu nouă la ce ne-ar mai folosi? Sunt doară altâtea feluri de şcoli practice, unde elevii dela şcoala civilă şi-ar putea continua studiile! Şi şcoli d eacestea, care ne sunt de un aşa mare folos, avem puţine.

Cât de mare folos aduce o şcoală comercială superioară în ţinutul nostru? Noi şcoli comerciale avem puţine, căci dacă le numărăm, în ţinutul Carpaţilor Sudici, nu găsim decât în Braşov, Sibiu şi Haţeg.

Dela câte şcoli vor veni elevii la o şcoală comercială, dacă nu s'ar încuviinţa înfiinţarea unei atare şcoli aici în Sebeş! Cât de iute vom putea stârpi industria şi comerţul săsesc, care a luat un avânt aşa de îngrozitor în ţinutul nostru! Nu vom găsi noi oare un drum mai scurt pentru a aduce fericire neamului românesc atunci?

Destul a trăit poporul nostru în întunerec, acum este timpul spre a-i da şi lui putinţa să poarte făclia culturii şi conducerea Orientului!

Fi-va ascultat oare şi glasul nostru şi avea-va răsunetul dorit?

V. Henegaru

A sosit din Elveţia un nou transport de

Ceasornice de mare precizitune

„Longines"

in aur, argint şi nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyö şi Braunfeld

Cluj, Piaţa Unirii

916 **Telefon No. 330**

Daca doreşti să cumperi

MOBILE

să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely şi Réti

Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acţii.

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133
Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 8

Cronica externă

Joi 2 Februarie 1922.

După o ştire din sursă franceză, se vorbeşte că marile puteri ar fi căzut de acord în chestiunea amânării conferinţei dela Genua.

Această hotărâre se pune în legătură cu divergenţele de păreri ivite în ultimul timp între guvernele din Paris şi Londra. Guvernul francez doreşte ca înainte de a participa la lucrările conferinţei pentru refacerea Europei, să fie rezolvate mai întâi toate problemele de interes imediat care decurg mai ales din drepturile dobândite de Franţa prin tratatul dela Versailles ia numai în urmă aliaţii se vor putea gândi la opera de reclădirea economiei europene.

O telegramă din Londra anunţă chiar că d-l Lloyd George ar fi consimţit la amânarea conferinţei, ceea ce ne face să credem că neînţelegerile dintre aliaţi sunt departe de a fi aplanate.

In ceea ce ne priveşte pe noi românii, trebue să recunoaştem că amânarea conferinţei dela Genua nu poate să fie decât în sprijinul intereselor noastre, întrucât, dacă noi admitem o conlucrare efectivă şi stăruitoare faţă de problema refacerei economice, în nici un caz România nu putea să consimtă ca la Genua să se discute chestiuni de ordin politic şi teritorial.

Se ştie că presa sovietică de cât-va timp agită din nou chestiunea Basarabiei. Astfel ziarul „Izvestia" ocupându-se de participarea Rusiei la conferinţă, scrie:

„La Genua aliaţii vor căuta să dovedească recunoaşterea oficială a Sovietelor, căci o asemenea recunoaştere ar implica întoarcerea la Rusia a întregei averi a statului rus aflătoare în străinătate. Deasemenea aliaţii vor trebui să recunoască şi evacuarea Basarabiei şi a Siberiei Orientale".

Nu încape îndoială că aceste pretenţiuni sunt de domeniul fanteziei, şi ele nu puteau fi privite ca un obiectiv al scopului ce se urmărea prin conferinţa refacerei economice a Europei.

Ştiri externe

Washington. — Conferinţa dezarmărei îşi va sfârşi zilele acestea lucrările. Guvernele Angliei, Americei şi Japoniei au aderat la articolul 18 privitor la oceanul pacific.

Secretarul de stat Hughes a convocat pentru Miercuri o şedinţă plenară în care reprezentanţii celor cinci mari puteri vor semna proectul relativ la reducerea flotelor.

*

Paris. — „Petit Parisien" este informat că conferinţa dela Geneva a fost amânată până după Paşti urmând ca între timp guvernele să discute programul conferinţei.

*

Londra. — D-l Lloyd George a declarat lui Herold că Anglia aderă la amânarea conferinţei dela Geneva.

*

Berlin. — In şedinţa comisiei generale a parlamentului deputatul socialist Frank Müller a declarat că sindicatul muncitorilor dela căile ferate a hotărît să declare greva în cazul când pretenţiunile muncitorilor nu vor fi satisfăcute.

*

Londra. Henderson, conducătorul muncitorilor englezi a declarat că muncitorimea aproba conferinţa dela Geneva care e precursorul unei ligi a naţiunilor în care se fie toate statele fără deosebire.

*

Constantinopol. Guvernul turc a făcut paşii necesari la reprezentanţii aliaţilor pentru ca şi guvernul din Angora să fie invitat la conferinţa dela Geneva.

*

Sofia. Sobrania a votat reforma agrară, prin care se lasă proprietarilor câte patru hectare de persoană şi cel mult treizeci de familie. Pământul expropriat va fi împărţit muncitorilor lipsiţi.

*

Varşovia. — Guvernator al Sileziei superioare a fost numit deputatul Riener.

*

Praga. — D-l Benes va pleca la Geneva cu puteri depline. Ziarele cehoslovace consideră foarte importantă conferinţa ce se va deschide şi mai ales pentru industria Cehoslovaciei.

*

Riga. — După ultimile ştiri din Moscova, Lenin, nu va pleca totuşi la Geneva deoarece sovietelor le e teamă ca se vor face atentate contra lui. Lenin va da telefonic din Moscova, directive delegaţiei ruseşti care va lucra la Geneva.

*

Varşovia. — Poliţia de Stat a arestat pentru motive necunoscute încă pe mai mulţi ofiţeri de la marele stat major.

Ultime ştiri

(Dela coresp. nostru din Capitală.)

Tratativele dintre partidul poporului şi partidul ţărănesc privitoare la pactul în vederea alegerilor pentru senat au eşuat.

*

Comisia generală a valutei a ţinut astăzi la şeapte şedinţă şi a discutat asupra măsurilor ce trebue luate cu privire la circulaţia valutelor cecurilor.

*

Ministrul Mârzescu desminte prin „Viitorul" ştirea despre atacurile adresate de d-sa la Iaşi împotriva evreilor.

*

Azi s'a ţinut o consfătuire a secţiilor contabilităţii la ministerul de finanţe. A luat parte şi d-l ministru Vintilă Brătianu care a arătat principiile ce trebuesc avute în vedere cu privire la crearea noului buget. D-sa a accentuat că va suprima orice cheltueli de prisos şi va reduce cheltuelile mai mari, pentrucă bugetul să poată fi din nou activ. A arătat greşelile din trecut şi a atras atenţia participanţilor la consfătuire să evite aceste greşeli. S'a hotărît apoi să se convoace o nouă consfătuire în care să sa elibereze un proect despre nevoile tuturor ministerelor.

*

Conducerea bucovineană a partidului liberal a hotărît să nu pună contracandidaţi d-lui Flondor. Se spune totuşi că d-l Flondor nu va candida în alegerile acestea.

*

D-l Vintilă Brătianu, ministru de finanţe a început tratative cu statele străine asupra măsurilor de luat pentru încetarea speculei cu leii şi pentru stabilizarea leului. D-sa pare că va găsi o soluţie de acord cu miniştrii celorlalte state.

*

Primul ministru a plecat azi la Florica.

„UNIREA"
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiţi, etc. şi cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.
Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deseriuri, fondante, vafe speciale şi patiserii, drajeuri, neîntrecute specialităţi şi varietăţi de bomboane englezeşti (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje şi altele pentru care artiştii fabricei se întrec şi concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezeşti (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reuşită cutiile de metal şi sunt mult mai ieftine. 1379

Presa franceză şi guvernul liberal

Paris, 31 (Rador). — „Temps" reproduce un interview pe care corespondentul său din Bucureşti l-a avut cu ministru de externe d. Duca.

Ministrul de externe român a afirmat că guvernul d-lui Brătianu va face toate sforţările pentru menţinerea păcei.

România, care a avut de purtat un război sângeros şi a suferit de invaziunea străină, urmăreşte în politica sa externă menţinerea acordului cu aliaţii şi o înţelegere strânsă cu toate puterile cari au interese în Bal cani. D. Duca îşi dă perfect de bine seama de toate greutăţile misiunei sale şi face apel la concursul indispensabil al aliaţilor în favoarea României. D. Duca a amintit de sentimentele acelora cari în 1916 au determinat România de a trece de partea aliaţilor şi a declarat, că Franţa va fi întotdeauna pentru România ţara nobilă de care românii sunt ataşaţi prin atâtea interese comune. In cercurile politice din Paris, care se interesează în special de politica Europei orientale, declaraţiile d-lui Duca au fost primite cu cel mai mare interes.

Ce este cu depunerea declaraţiilor

Amânarea declaraţiilor. — Modificarea generală a impozitelor. — Cum se plătesc contribuţiile.

— Un comunicat oficial —

Pentru lămurirea publicului asupra declaraţiunilor şi impozitelor fiscale, ministerul de finanţe ne dă următorul comunicat oficial:

„In conformitate cu jurnalul consiliului de miniştri No. 219 publicat în Monitorul Oficial din 27 Ianuarie 1922, predarea declaraţiilor de impunere la contribuţiuni directe a fost amânată.

Recensământul privitor la stabilirea valorii proprietăţilor imobiliare şi a venitului lor, care e aproape a fi terminat, continuă, urmând ca, după datele lui şi a celor ce se vor culege în baza declaraţiunilor, să se întocmească modificarea reformei generale a impozitelor, aceasta cerând un studiu amănunţit al mijloacelor de contribuţiuni din ţara noastră.

Continuarea recensământului pentru evaluările imobiliare nu însemnează dar aplicarea tuturor impozitelor astfel cum ele sunt alcătuite ci din contră reformarea lor în complectă cunoştinţă de cauză.

Până atunci toată lumea va plăti contribuţiunile vechi înscrise în roluri pe anul 1921—1922 şi pe trecut în conformitate cu art. 90 din noua lege."

Cetiţi „Infrăţirea"

Aprovizionarea Ardealului cu cereale

Ce ne spune d. T. Mihali

Se cunosc neajunsurile populaţiei din judeţele de munte din cauza lipsei de cereale.

In speţial în ţinutul Moţilor lipsa cerealelor constitue o problemă în spre care trebuie îndreptate toată atenţia şi toată grija.

Lipsa de vagoane de transport şi dezinteresarea acelora care au condus până acum destinele acestei ţări, au contribuit cu mult la înfometarea acestor ţinuturi.

Odată cu venirea noului guvern şi cu încredinţarea ministerului comunicaţiilor unui înţelept fiu al Ardealului, D-l General Moşoiu, situaţia e pe cale de a-se îmbunătăţi.

Peste 1000 vagoane acoperite vor intra treptat în Ardeal şi vor putea ameliora viaţa economică a acestui ţinut.

D-l Th. Mihali, care s'a întors acum câteva zile din Bucureşti, ne-a comunicat ştirea îmbucurătoare că actualul guvern a hotărât aprovizionarea Ardealului cu cereale.

In multele mele convorbiri cu autorităţile de la centru ne spune d-sa, am văzut că între marile preocupări ale guvernului este şi acela de a trimite populaţiei din Ardeal cerealele de care are nevoie poporul. Am intervenit deasemeni ca cerealele să fie acordate cu preţuri mult mai scăzute de cât cele de pe piaţă şi ca transportul lor să fie efectuat cu precădere.

Pe măsură ce stocul de 1000 de vagoane va fi îndreptat spre Ardeal, se va căuta ca aceste vagoane să nu fie trimese goale, ci încărcate cu cereale. Pot să vă amintesc că paralel cu intervenţiunile mele de a-se aproviziona Ardealul cu cereale, ca D. d. Amos Francul a făcut şi ţinutul Moţilor să nu mai sufere de foame dirigând acolo mai multe vagoane cu grâu şi porumb.

Pot să vă spun că în scurt timp populaţia Ardealului va fi satisfăcută mulţumitor, graţie bunăvoinţei noilor guvernanţi care cunosc suferinţele poporului român din Ardeal şi vor face tot ce e cu putinţă pentru a-i veni în ajutor.

Evenimentele zilei

Paris. — Convenţia franco-italiană comercială încheiată în 1898 expiră zilele acestea Deocamdată ea va fi prelungită numai pentru o lună urmând ca între timp să înceapă tratativele pentru încheerea unei convenţii noi.

*

Atena. — Marsiny noul ministru al Franţei la Atena şi-a înaintat azi scrisorile de acreditare.

*

Atena. — Se anunţă oficial că aproape în toată ţara s'au deslănţuit în ultimele zile furtuni înfrozitoare. Pagubele sunt enorme. Numărul morţilor e mare.

*

Berlin. — La Petersdorf s'a produs o ciocnire între poliţie şi soldaţii francezi din cauză că poliţia s'a opus ordinului dat de francezi, referitor la descoperirea armelor. Sunt mai mulţi morţi şi răniţi de amândouă părţile. Misiunea militară a ţată a proclamat starea de asediu.

Exportul de cereale

Audiența reprezentanților Asociației Cerealiștilor la d. Ministru al Industriei.

In ziua de 30 Ianuarie c. o, delegațiune compusă din domnii: A. Manissalian, președintele asociațiunei cerealiștilor; S. A. Focșăneanu, vicepreședinte și Ceor e Georgescu, industriaș și exportator, președintele Camerei de comerț din Constanța a fost primită în audiență de către dl V. Sassu, ministru al industriei și comerțului.

Delegațiunea a prezintat ministrului, un documentat memoriu cuprinzând doleanțele legitime ale comerțului de cereale și propuneri practice pentru stabilirea unui regim de export, care să garanteze intensificarea exportului, în concordanță cu interesele Statului, ale agricultorilor și industriei morăritului.

In rezumat memoriul cere:

1. Desființarea vechiul regim restrictiv ai cerealelor și desființarea Syndexului.

2. Libertatea completă a exportului cerealelor disponibile cu excepțiunea exportului de grâu, până la îmbunătățirea recoltelor.

3. Libertatea absolută a comerțului și a circulațiunei produselor agricole în interior, precum și libera aprovizionare a morilor cu grâu.

4. Înființarea unor taxe unice și fixe de export pentru cereale, cari taxe să se perceapă numai de către vămi la ieșirea cerealelor din țară și cari să se fixeze trimestrial de către delegații ministerului de industrie și comerț, împreună cu delegații Asociațiunilor profesionale și ai Camerilor de Comerț și Industrie.

5. Politica economică a Statului să fie bazată pe consultarea în prealabil si în permanență a factorilor economici principali; reprezentanții agriculturei, comerțului și industriei.

Punctul de vedere al guvernului

Domnul ministru V. Sassu, în numele guvernului, a făcut importante declarațiuni, asigurând că măsuri practice se vor lua pentru a se asigura munca și inițiativa privată. Se vor desființa restricțiunile din trecut, și se vor înlocui printr'un regim de libertate, care să asigure însă și aprovizionarea lesnicioasă a consumului intern, cu produsele agricole necesare.

D-sa a adăugat că odată cu desființarea regimului vechiu de export al cerealelor, noul consiliu economic creiat, își va asigura concursul elementelor celor mai competente ale organizațiunilor profesionale, fără a căror consultare nu va lua nici o hotărire definitivă.

După consultarea specialiștilor de profesiune, va căuta să coordoneze interesele breslelor respective cu acele ale statului.

Pentru soluționarea satisfacerei consumului intern cu produsele agricole necesare d-l ministru V. Sassu a cerut părerea delegaților, rugându-i să-i prezinte un Memoriu special în această chestiune, de care va ține seamă, punându-l în discuția comisiunilor respective.

In urma cererei delegaților, d. ministru, a declarat că măsurile privitoare la comerțul și exportul cerealelor, se vor lua, numai după ce vor fi desbătute de o comisiune specială, ce se va înființa, și care va fi compusă din reprezentanți:

1. ai Asociației Comercianților și Exportatorilor de cereale din România;
2. ai Sindicatului Morarilor.
3. ai Uniunei Sindicatelor Agricole;
4. ai Camerilor de Comerț și Industrie și;
5. ai Ministrului de Interne din partea consumatorilor.

Această comisie va fi prezidată de d-l ministru ai comerțului și industriei și va tinde să armonizeze interesele generale cu cele individuale.

D-l ministru a autorizat pe delegați să asigure pe comercianții și exportatorii de cereale că programul noului guvern este acela de a renunța odată pentru totdeauna la sistemele de încătușare a vieței economice, atât de dăunătoare țării.

Subsolul terenurilor expropriate va aparține întreg Statului

— Trecerea principiului în noua constituție —

Cetim în „Argus“:

S'a anunțat în mod fugitiv, prin ziare, că guvernul actual ar fi hotărât să naționalizeze subsolul proprietăților agricole rurale expropriate și distribuite cu ocazia împroprietăririi.

Am căutat să avem explicațiuni precise în această privință și ne-am adresat la cea mai bună sursă.

Explicațiile ni s'au dat, ele sunt cele ce urmează:

Știrea ce s'a dat prin ziare nu trebue să alarmeze pe nimeni. Ea este ecoul unei hotărâri mai vechi a oamenilor de guvernământ liberali.

Când a fost întocmită legea în baza căreia a fost făcută expropierea proprietății mari rurale în vederea împroprietăririi țăranilor, s'a prevăzut expres că bogățiile ce vor fi găsite în terenurile expropriate, vor aparține de drept statului, singurul în drept să le exploateze sau să le concesioneze spre exploatare la particulari.

A mai fost luată atunci hotărârea ca această dispoziție expresă să fie trecută în Constituție, ca să nu mai poată guvernele și parlamentele s'o suprime, sau s'o limiteze.

Fostul guvern și fostul parlament, traducând în lege decretul de împroprietărire, au găsit cu cale să schimbe dispoziția atât de importantă privitoare la subsolul terenurilor expropiate.

S'a prevăzut astfel că subsolul acela va aparține statului numai în cazul când s'ar găsi diferite mine în terenurile expropiate în regiunea șesului.

O asemenea dispoziție anula de fapt dreptul larg și atât de important acordat țăranului, întru cât se știe că subsolul conține bogății miniere aproape numai în regiunea dealurilor și aceea a munților.

Ca să se înțeleagă de ce fusese pusă în lege o asemenea dispoziție, trebue să ne amintim de o alta, în baza căreia se dedeau loturi de experiențe unor anumite persoane cari își alesese acele loturi în special în regiunile petrolifere și saline ale țării, cari se știe că sunt, la rândul lor, în regiunile deluroase și muntoase, deci în acelea unde se stabilise că subsolul revine proprietarilor solului nu statului.

Ei bine, guvernul actual înțelege să respecte hotărârea luată în Constituanta dela Iași, ca întreg subsolul terenurilor expropriate pentru împroprietărirea țăranilor să aparțină în deplin drept numai statului, în orice regiune s'ar afla acele terenuri: la șes, la deal, sau la munte.

Și cum viitorul parlament va avea putere de Constituantă, cu ajutorul lui se va trece în Constituție acest principiu, ca să nu mai fie anulat sau știrbit de către diversele guverne și parlamente.

*

Aceastea sânt, în acea tă importantă chestiune, lămuririle interesante ce ni s'au dat din loc competente și socotim util ca ele să fie cunoscute.

D—s.

Executarea tratatelor de pace

Clauzele economice și financiare cari privesc România

La ministerul de finanțe s'a ținut o consfătuoie la care au luat parte d-nii Vintilă Brătianu, ministru de finanțe, I. G. Duca ministru de externe, G. Diamandy și Filondor, miniștri plenipotențiari, Eftimie Antonescu, comisarul guvernului în comisia pentru examinarea tratatelor, ing. Z. Cristodorescu, delegatul guvernului în comisia de reparațiuni, G. Dobrovici, directorul general al datoriei publice, Emil Giuan, de război și C. N. Teianu, directorul contabilității și datoriei publice.

S'au discutat clauzele economice și financiare cari privesc România, din tratatele de pace dela Versailles, St-Germain, Trianon și Bruxelles, precum și tot ce s'a executat în această privință.

Cu alte cuvinte s'a făcut socotelile de sumele și materialele ce ni se datorează și a celor ce datorăm de pe urma acestor tratate. S'a mai hotărât ca toate chestiunile ce privesc despăgubirile de război să fie centralizate la un singur serviciu, care să se îngrijească de urgentarea lor,

Nemulțumirile asistenților farmaciști

14 ore pe zi de lucru. — Memoriul înaintat

Pe când muncitorii manuali au reușit să câștige dreptul de a munci 8 ore pe zi, asistenții farmaciști sunt nevoiți, în urma unor ordine a direcțiunei sanitare, a depune o muncă intelectuală și fizică timp de 13—14 ore.

Din această cauză asistenții farmaciști din Ardeal sunt într'o fierbere continuă. Nemulțumiți de ordinele date de către Direcțiunea Sanitară din București prin care proprietarii de farmacii sunt obligați de a ține deschise farmaciile timp de 13—14 ore, ei au înaintat un memoriu Direcțiunei regionale a Serviciului sanitar din localitate prin care ei protestează că sunt puși într'o stare mai inferioară decât a tuturor funcționarilor și muncitorilor, fie publici sau privați.

Dorința tuturor asistenților farmaciști din Ardeal, care se ridică la impunătorul număr de 400 este ca să se respecte orele de deschidere a farmaciilor care ereau până acuma în vigoare în Ardeal.

Făcând o anchetă printre asistenții farmaciști din localitate am observat că părerea tuturor este la menținerea vechiului orar, care le permitea să aibă și timp liber la amiază, care libertate le este suprimată prin noul orar. Din aceeași anchetă făcută de noi în rândurile patronilor farmaciști reese că cea mai mare parte dintre patroni sunt de părerea asistenților.

Bine înțeles că nu apobă mișcarea asistenților farmaciști, o minoritate de noi patroni a căror aviditate de îmbogățire e îndeajuns cunoscută. Cerem Direcțiunei Sanitare să satisfacă cererea atât de justă a asistenților farmaciști, care prin reintroducerea vechiului orar s'ar putea bucura de o situație mai potrivită rolului și importanței ce o au în viața socială.

N. F.

Paltoane și Îmbrăcăminte pentru școla

la firma

69) M. Neuman

Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 431

Pretutindeni în Ardea se citește ziarul INFRĂȚIREA

Voești să trăești o sută de ani în sănătate?

Folosește spirtul sărat „DIANA“

1230 Nu primi imitațiuni!

S'a deschis marele

magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

Foto

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod spelal, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

DAU OARE de limba germană și română. Adresa la ziar sub German

Vânzări și Cumpărări:

CĂȚEI rasă Bernath dină de vânzare Str. Mico 25. 1430

CĂUTĂM un automobil în stare bună pentru cumpărare a se adresa la „Lloyd Express" Calea Reg. Ferdinand 38, sub „Automobil". 1437

DE VÂNZARE trei vagoane fân Str. Mico 25. 1431

DE VÂNZARE mobile antice, obiecte de porcelan și picturi, strada Barițiu 2 Etaj I.

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Anunț.

Aduc la cunoștința On. Public că în Restaurantul meu din str. I. Maniu No. 6 se găsesc cele mai gustuoase mâncări calde și reci tot felul de băuturi și cafea cu lapte de bivoliță. Abonamente se primesc. Mâncarea se duce și acasă. Dejun prânz și cină 19 Lei,

Rog sprijinul On. Public,

1408-III CASIAN PASCU

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu promt.

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30% pentru toți funcționarii** publici și particulari, precum și familiile lor. 1283

Convocare.

Domnii acționari ai **„Industriei ceramică române s. a."** sunt convocați la

Adunarea generala de constituire

care va avea loc Sâmbătă 11. Februarie 1922 la 10 ore a. m. în sala de ședințe a „Băncii Agrare S. A. priv." în Cluj, cu următoarea

Ordine de zi:

1) Constituirea adunării generale (Alegerea președintelui, secretarului și celor 2 verificatori);

2) Constatarea că acțiile sunt subscrise și că asupra acelora au încurs 30% prevăzute în prospect;

3) Stabilirea statutelor și hotărîre cu privire la aporturile din prospect;

4) Hotărîre cu privire la constituirea societății;

5) Luarea la cunoștință a numirei primului Consiliu de administrație pe primii trei ani, din partea fondatorilor;

6) Alegerea cenzorilor pe un an;

7) Darea absolutoriului fondatorilor.

Cluj, 1. Februarie 1922.

In numele fondatorilor.

Dominic Rațiu — Președinta.
Dr. Petre Poruțiu — Secretar.

Concurs.

Direcțiunea „Albina" Intrepozite și Societate Comercială Anonimă Cluj, prin aceasta publică concurs pentru posturile de

un Director executiv și un Director de magazie.

Dela concurenți se pretinde:

Se aibă cunoștințe speciale și praxă în afacerile de Export și Import, se dispună de garanție materială suficientă, să dovedească în toată privința un trecut neescepționabil și să poseadă pe deplin limbile română, germană și maghiară.

Concurenții sunt rugați să-și prezinte ofertele sigilate arătând detaliat toate condițiunile și pretenziunile cel mai târziu până la 28. Februarie 1922.

Ofertele sunt a-se trimete sau preda la adresa sau în localitățile Băncii „Albina" filiala Cluj.

Atât pentru directorul executiv cât și pentru directorul de magazie, se asigură în noul edificiu al Intrepozitelor locuințe moderne.

Informațiuni detaliate se primesc la Banca „Albina" filiala Cluj.

Cluj, la 24. Ianuarie 1922.

1432 DIRECȚIUNEA.

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.

1393 **Economie**

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi.

Văd. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Moților No. 7

L. C. Hardtmuth si Karol Majere fii.

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Nr. 21—1922. 1431
a. f. c. sc. d.

Concurs.

La liceul grăniceresc „George Coșbuc" din Năsăud este a se complini o catedră vacantă de matematică (matematică-fizică).

Titularul, respective suplinitorul acestei catedre va primi retribuțiile cari le primesc profesorii similari dela liceele de stat.

Petiționarii, români, cetățeni ai statului român, își vor înainta petițiile însoțite de actele justificative subscrisei Comisiuni administrătoare, prin direcțiunea liceului suscitat, în termin de 15 zile dela ultima publicare a acestui concurs.

Năsăud, la 27 Ianuarie 1922.

In numele comisiunii administrătoare a fondurilor central școlar și stipendii din districtul Năsăudului.

Președinte: (ss) **Dr. Teofil Tanco**
p. Secretar: (ss) **Teodor Șimon**

MOTOARE DIESEL

cele mai solide sunt fabricațiune „Leobersdorfer"

Reclama 1506-4 1426

Reprezentanța Generală:

Soc. Motorica Română

BUCUREȘTI, B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56-10.

La

Cofetăria Boncescu

din Cluj onorata s'a clientelă va fi distrată de un splendid concert clasic dat de cele mai bune elemente de la operă, în care timp se vor servi: pateuri calde, sandwich, dif. gustări, dif. specialități de vinuri, liqueoruri, shampagne, precum și tot felul de preparate de cofetarie 1414

Concertul va începe la orele 8 (20) seara în toate zilele când nu este operă. Mesele se pot reține prin telefon No. 68

„VICTORIA" Societate Anonimă Română,

pentru comerțul și industria alimentară a cărnă.

Cea mai mare intreprindere de acest soi din intreaga Românie, având centrala la București și prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 23

In ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7**

se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate. preparate în sistem de Praga. 1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatine cu carne

Bănci, fabricanți, industriași,

comercianti cari au nevoe de

Contabili,

corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

„BOTENI“

SOCIETATE ANONIMĂ PENTRU EXPLOATAREA LIGNITULUI

BILANȚ GENERAL INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1921

ACTIV			PASIV		
Cassa	11.549,49		Capital social	5.000.000	—
Acționari	2.390.000,—		Diverși creditori	68.035	25
Societatea Lignitul	262.107,80		Deponenții de garanții statutare	120.000	—
Banca Muscelului Câmpulung	111,968,—		Beneficiul exercițiului	295	50
Diverși debitori	75.293,65	2.850.948 94			
Cărbuni în depozit		16.507 90			
Magazia de materiale		7.544 10			
Diverse conturi debitoare					
Scule și unelte	20.103,05				
Mobilier	7.838,—				
Vecticule și animale	18.440,—				
Imobile	5.766,10				
Diverse investițiuni	164.433,06	216.580 21			
Terenuri achiziționate	776.879,60				
Mine și concesiuni	1.200.000,—	1.976.779 60			
Garanții statutare		120.000 —			
		5.188.330 75			5.188.330 75

Administrator delegat,
Inginer VIRGIL ALIMĂNIȘTIANU.

Verificat și găsit în conformitate cu scriptele,
Censori: I. NIȚULESCU, V. SLĂVESCU.

Șeful contabilității centrale,
S. N. ȚIGĂNĂȘEANU,

PROFIT & PIERDERI

INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921.

DEBIT			CREDIT		
Cheltueli generale de administrație	69.201,20		Producția minelor	83.784	—
Cheltueli de exploatare	14.233,75	83.434 95	Diverse venituri	131.306	30
Lemne de galerie	8.862,50				
Salarii	122.497,35	131.359 85			
Beneficiul exercițiului		295 50			
		215.090 30			215.090 30

Administrator-delegat,
Inginer VIRGIL ALIMĂNISTIANU.

Verificat și găsit în conformitatea cu scriptek,
Censori: I. NIȚULESCU, V. SLĂVESCU.

Șeful contabilității centrale,
S. N. ȚIGĂNĂȘEANU.

Pădurea Muscelului

SOCIETATE ANONIMĂ

BILANȚ GENERAL INCHEIAT PRO 31 DECEMVRIE 1921

ACTIV			PASIV		
Cassa		84.213 75	Capital social	5.000.000	—
Societatea cooperativă Râul Târgului	300.000,—		Societate Lignitul	880.699,92	
Diverși debitori	239.067.55	539.067 55	Banca Muscelului Câmpulung	404.057,05	
Depozitul de lemnărie brută	1.766.800,—		Diverși creditori	148.007,40	1.432.764 37
Depozitul de derivate de lemn	212.783,78	1.979.583 78	Deponenți de garanții statutare		195.000 —
Cantina Bădești		38.632 76	Beneficiul exercițiului		641.865 09
Magazia de materiale		456.707 36			
Imobile		18.971 55			
Linia aeriană		2.329.899 30			
Fabrica de cherestea		349.866 —			
Instalațiuni telefonice		6.126 —			
„ electrice		14.900 —			
Scule și unelte		19.563 08			
Mobilier		29.596 47			
Vehicule și animale		49.465 —			
Asigurări muncitorești		271 86			
Păduri	1.435.265,—				
Se scade exploatare	277.500,—	1.157.765 —			
Garanții statutare		195.000 —			
		7.269.629 46			7.269.629 46

Administrator-delegat, Inginer VIRGIL ALIMĂNEȘTIANU.

Șeful contabilității centrale, S. N. ȚIGĂNĂȘEANU.

Verificat și găsit în conformitate cu scriptele, Censori: I. CIOCÂRLIE, N. NICOLAU.

PROFIT ȘI PIERDERI

INCHEIAT PRO 31 DECEMVRIE 1921

DEBIT			CREDIT		
Cheltueli generale și de administrație	224.731,84		Beneficiu la pădurea Vacarea	519.400	—
Salarii	480.871,83		Realizat din vânzări de lemne și derivate	3.177.175	50
Cheltueli pădurea Deagoslavele	23.058,60		Venituri diverse	183.455	80
Dobânzi	234.624,30				
Cheltueli de întreținere	221,130,17	1.186.416 84			
Cheltueli de exploatare		1.651.375 24			
Conturi amortizate:					
Linia aeriană	258.737,70				
Fabrica de cherestea	38.874,—				
Instalațiuni telefonice	6.116,—				
„ electrice	14.d00,—				
Scule și unelte	19.563.07				
Mobilier	9.865,48				
Vehicule și animale	49.465,—				
Imobile	4.742,88	402.374 13			
Beneficiul exercițiului		641.865 09			
		3.882.031 30			3.880.031 30

Administrator-delegat, Inginer VIRGIL ALIMĂNEȘTIANU.

Șeful contabilității centrale, S. N. ȚIGĂNĂȘEANU.

Verificat și găsit în conformitate cu scriptele, Censori: I. CIOCÂRLIE, N. NICOLAU.

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 437 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Duminecă 5 Februarie 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj Gratuit

Onor. Muzeul Asociațiunii

Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA ... No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI C...
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952 — Director: D. TOMESCU — Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:

PE 1 AN	180 LEI
„ 6 LUNI	90 LEI
„ 3 LUNI	45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități	240 LEI

Către Cetățenii Alegători

Partidul Național-Liberal a primit sarcina grea a guvernului pentru ca să îndrepteze starea nenorocită a țărei și să vă scape pe toți de suferință și de mari primejdii.

Dar el nu poate înfăptui nimic fără sprijinul vostru.

Cu acest sprijin, Partidul liberal a dat pământ țărănimei și votul obștesc. și a pus astfel domnia poporului pe temelii trainice.

Tot cu acest sprijin vom săvârși și aceia ce ne-am pus în gând pentru binele poporului:

Vom da României Mari o Constituție, adică o lege de temelie care să chezășuiască drepturile tuturora.

Vom face o politică de dreptate socială, adică vom priveghea ca dreptatea să fie una pentru cei mici ca și pentru cei mari.

Vom desăvârși, după bună dreptate, reforma agrară, adică vom căuta să înlăturăm nedreptățile ce s'au făcut cu împărțirea pământului și să aducem cu totul la îndeplinire ceia ce a fost în gândul nostru, când am luat dela marea proprietate aproape 3.000.000 hectare, precum ceea ce este necesar de făcut azi, când 92 la sută din pământul cultivabil al țării a trecut în mâinele țărănimei noastre harnice și viteze.

Pentru legea electorală vom consfinți și întări marea putere politică a poporului dobândită prin votul obștesc, și nu vom îngădui să se aducă acestei mari reforme, care este opera și mândria noastră, nici o știrbire, și nici o restrângere.

Vom lupta din toate puterile noastre și prin toate mijloacele ca să stârpim cel mai mare dușman al țărănimei, care este întunericul minței sale.

Drept aceia ne vom strădui ca la sate să fie mai multă lumină, mai multă rânduială și mai multă bună stare.

Vom îmbunătăți soarta muncitorilor dela orașe, dându-le legile de cari au nevoie și asigurându-le o dreaptă participare la beneficiul produselor muncei lor.

Vom căuta să lecuim starea tristă a țărei.

Vom pune capăt risipei și vom îndrepta birurile ce s'au pus până acum.

Vom scădea ori desființa birurile de care nu era nevoie.

Vom căuta să sporim bogățiile statului și trecerea unora din ele peste hotare așa ca cu toții să folosim din aceasta și traiul să se eftinească.

Vom administra cu grije și cu cinste statul, județele și comunele.

Vom stârpi hoțiile și vom trimite pe hoți, și pe cei de sus și pe cei de jos la pușcărie.

Vom lua, în sfârșit, toate măsurile ca să nu mai fim săraci în țară bogată, și statul nostru să ajungă la locul de cinste ce i se cuvine.

Cetățeni alegători,

Votați crucea, dacă vreți o soartă mai bună pentru voi și pentru țară.

Votați crucea, dacă v'ați săturat de vorbe goale, de încercările oamenilor nepricepuți, de prostie și de necinste.

Votați crucea, dacă vreți ca în țara aceasta să înceteze domnia minciunilor și să înceapă domnia faptelor.

Votați crucea, dacă nu vreți să mai fiți păcăliți.

Votați crucea, dacă vreți liniște și pace în țară și în suflete.

Știrile zilei

Sofia. — In capitala bulgară a luat ființă o bancă internațională cu capital de 70 milioane, cu scopul de a crea legături între piețele bulgare și cele străine.

•

Haga. — Guvernul olandez s'a arătat dispus a-și trimite delegații la conferința dela Genova după ce va lua cunoștință de programul conferinței.

•

Paris. — După „Petit Parisien" guvernul francez a anunțat oficial guvernul italian că ca participa la conferința de le Geneva.

•

Roma. — In urma atacurilor violente ce i s'au adresat în parlament de către vre-o 50—60 deputați, primul ministru Bonomi a declarat că va demisiona.

Răspândiți „Infrățirea"

„Ardealul al Ardelenilor"

Seriozitatea partidului liberal a dezorientat complect politica de pertracări fără sfârșit a partidului național, reprezentat prin ec'tvocita'ea d-lui Mani: și adeptul Bastiliei, d-l Vaida-Veovod.

Ca'pații pen'ru d-lor au rămas totuș hotarul cene desparte sufletește, de oarece Ardealul trebuie să fie al Ardelenilor, adică toate situațiile și beneficiile regionale să rămâie în profitul câtorva fruntași politici, cărora numai lor le aparțin Alba Iulia și Unirea.

Aici e durerea celor 100. De la criteriul nenorocit că Regatul nu trebuie să se amestice în politica ardelenească, partidul național se zvârcolește în patima dureroasă, că mai cu seamă liberalii să ocupe cât mai puține locuri în Pariament.

Și de ce această enervare până la amenințarea cu revoluția, pentrucă aceștia 100 de mari patrioți își dau seama că în fața lor au cel mai puternic partid, care nu se intimidează și nici nu ia în seamă vorbe spuse de efect electoral?

D-nii Maniu și Vaida-Veovod sunt supărați pe partidul liberal pentrucă nu le-a dat numărul de portofolii ministeriale cât au cerut și alte avantajii.

D-nii Maniu și Vaida-Voevod știu că acest partid se reazimă pe un trecut cu atâtea acte istorice și între altele e destul atât să amintim: intrarea în acțiune a României, și că d-lor vor sta multă vreme în opoziție.

De aici am nințarea cu Bastilia, cu sfatul poporului de la Alba-Iulia și cu protestarea la Liga Națiunilor. Gogorițe în pragul alegerilor.

De cât propovăduirea că Ardealul trebuie să rămâie al Ardelenilor, nu poate prinde nici într'un suflet conștient, căci fiecare înțelege că suntem români și avem absolută nevoie de aceeași unitate sufletească.

Ardealul nu este numai al ardelenilor, este a tuturor românilor și cine luptă politicește pe asemenea sofisme și ațâțări de s radă, cad singuri în ridicol.

Duelul care și l-au pus la ziare e prevestirea propriei lor politici care se îngroapă.

Căci în fața problemelor mari sociale care le are de înfăptuit țara, în fața patriotismului care ni se cere din partea tuturor nu e permis unui partid mai cu seamă ca acel național din Ardeal, prin reprezentanții lui să irite spiritul publicului cuminte — mai cuminte decât d-l Vaida-Voevod, cu revoluția.

Ardealul rămâne sfânt pentru toți românii și cine'l asumează numai lor acei nu mai pot 'l oameni conducători în treburile statului.

Pentru Ardeal au luptat și s'au sacrificat 800 mii oșteni — floarea românismului — și de aceea Ardealul al Ardelenilor, lozinca politică a d-lor Maniu și Vaida-Voevod, rămâne o aberație politică.

De vorbă cu d-l General Moșoiu, ministrul Comunicațiilor și d. Banu, ministrul cultelor

Situația transporturilor se va îmbunătăți. — Trenuri speciale pentru transportul petrolului, cherestelei și sărei. — Situația micilor funcționari de la C. F. R. se va ameliora. — Intensificarea exportului.

Miniștrii comunicațiilor și cultelor, în dorința de a cunoaște nevoile populației Ardelene, au întreprins o călătorie de studiu în tot cuprinsul Ardealului. Necesitatea acestei călătorii de studiu se simțea de mult, pentrucă multe din doleanțele poporului Ardelean, încă de sub trecutele guverne, erau necunoscute de cei dela centru.

In trecera lor prin Cluj, d-nii miniștri au fost salutați în gară de toate autoritățile civile și militare din oraș, care și-au arătat încrederea în munca rodnică ce o vor depune pentru binele comun.

In tot timpul cât acceleratul a stat în gara Cluj, s'au făcut prezentările între d-nii miniștri și reprezentanții autorităților Clujene, după care a urmat o conversație intimă.

Cunoscând bunăvoința arătată presei de noii miniștri, am solicitat o convorbire pe care domniile lor mi-au acordat-o cu o rară bunăvoință.

Intrebând pe d. general Moșoiu:

— Excelență, ce măsuri veți lua pentru îmbunătățirea transporturilor? d-sa mi-a răspuns:

— Am studiat îndeajuns această chestiune și voi lua toate măsurile pentru a ajunge la o schimbare a situației de azi. Avem mii de vagoane și de mașini care sunt stricate. Am luat măsura ca să fie clasificate după gradul deteriorărei și prin noile ateliere ce se vor înființa ad-hoc în diferite centre ale țărei, se va începe repararea lor. Cu acest mod vom putea reda circulației mii de vagoane care sunt atât de necesare în actualele timpuri comerțului și industriei.

— Dar pentru nevoile Ardealului?

— Incă din primele zile ale venirei noastre am luat măsurile necesare cerute de situația din Ardeal. Peste 1000 de vagoane acoperit aparținătoare regionalelor din Ardeal, dar care erau reținute în vechiul Regat au fost dirijate spre regionalele de origină.

De asemenea am luat măsura atât de imperioasă ca aprovizionarea Ardealului cu cereale să fie accelerată, pentru ca lipsa de astăzi să înceteze cât mai curând. Pe măsură ce cele 1000 de vagoane vor fi îndreptate spre Ardeal, se va căuta să fie încărcate pe cât e posibil cu cereale.

Am luat de asemenea măsurile necesare ca trenuri-cisterne speciale să transporte petrolul ori unde se simte nevoe.

De asemenea am dispus ca trenuri speciale să transporte sarea dela minele din Ardeal, spre graniță, pentru export.

— Excelență, la Tg. Mureș și stațiile învecinate sunt peste 120.000 vagoane de cherestea care așteaptă a fi transportată în interiorul țărei, pentru nevoile interne, și surplusul pentru export. Ați luat vre-o măsură ca industria lemnului, care din cauza crizei transporturilor a avut atât de suferit, să fie ajutorată?

— Cunosc situația precară în care se află industria lemnului și am luat deocamdată măsura ca 100 de vagoane zilnic să servească nevoile acestei industrii.

Pot să vă mai spun că acum lucrez la ameliorarea situației micilor funcționari dela C. F. R. Vom desființa sinecurile unor funcționari și inspectori care nu aduc nci un folos real și din economiile făcute vom îmbunătăți salariile micilor funcționari.

— O ultimă întrebare, Excelență. Din cauză că vagoanele noastre încărcate cu produse industriale nu au voe a părăsi țara, exportul produselor noastre suferă. Veți căuta a înlătura acest inconvenient, și cum?

— Prima grijă a noastră a fost o intensificare a exportului, și vom căuta ca toate piedicile ce ne stau în cale să fie înlăturate. In curând vom începe tratative cu statele învecinate pentruca vagoanele noastre cu mărfuri să aibă accesul în țările respective și acest aranjament va fi bazat pe principiul reciprocității.

Profitând de puținul timp cât acceleratul de Oradea-Mare stă în gara locală, am căutat a vorbi și cu d. Banu, ministrul cultelor.

In privința minorităților și a confesiunilor din Ardeal, d-sa ne-a declarat că guvernul actual este animat de cele mai bune sentimente față de ele și va căuta a le satisface nevoile și aspirațiile potrivit cu spiritul dreptății.

Proectez — ne spune d-sa — să revizuesc salariile preoților confesionali, cu dorința de a le îmbunătăți situația.

NIC. FRANC.

Mişcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Problema învăţământului medical

Opiniile d-lui prof. dr. Iacobovici, rectorul facultăţii de medicină din Cluj. — Observaţiuni interesante.

A revenit pe tapet, cu toată gravitatea ei, chestiunea învăţământului medical, care continuă a suscita atâtea controverse. Opinia noastră publică pasionându-se, după cum e şi firesc, de această problemă socială, am căutat să aflăm părerile diferitelor personalităţi competente. Ne-am adresat deci, d-lui profesor dr. Iacobovici, rectorul facultăţii de medicină din Cluj.

Fost medic primar de spital, autor a neumărate lucrări de specialitate, distins în timpul răsboiului şi recunoscut ca unul din cei mai buni organizatori, d-sa e în măsură să priceapă structura învăţământului nostru medical.

Iată ce crede d-l profesor dr. Iacobovici despre organizarea învăţământului medical din Cluj:

— „Invăţământul medical, deopotrivă cu orice învăţământ universitar, trebue să ţie seamă în organizarea sa de pregătirea cu care vin la universitate absolvenţii liceelor.

Din nefericire nivelul tuturor este sub limita minimă de pregătire. Aceasta se datorează răsboiului, dar mai ales, relei organizări a învăţământului secundar. Constatăm cu profund regret că liceele din Transilvania, organizate după tipul unguresc, dau cea mai slabă pregătire, mai ales în ceea ce priveşte partea ştiinţifică şi limbile moderne, — parte care e aproape inexistentă.

Absolvenţii liceelor româneşti creiate dela 1919 vor veni la Universitate abia peste cinci ani!

Elemente mai bune ne dau vechile noastre licee din Braşov şi Năsăud, şi liceele săseşti. Se impune, deci, în primul loc, organizarea liceelor prin reducerea anilor de curs, intensificarea învăţământului, şi — păstrându-se locul cuvenit clasicismului — să se dea toată importanţa atât pregătirii ştiinţifice cât şi limbilor moderne. Noi ţinând seamă de această situaţie, precum şi de spiritul timpurilor noastre, am făcut o reformă radicală a învăţământului medical la Cluj. Am renunţat la organizarea învăţământului după tipul german, mutilat de unguri, şi am adoptat sistemul român inspirat de cel francez.

Sistemul francez dă o importanţă enormă părţii practice şi prezintă un control riguros al studenţilor prin examene şi sancţiuni. S'a dat importanţa cuvenită studiilor preparatoare cari formează bazele medicinii. Chimia, fizica, anatomia, histologia şi fiziologia nu se predau cu maximum de intensitate şi s'a dat o considerabilă importanţă, mai ales lucrărilor practice, altă dată inexistente sau reduse la minimum.

Invăţământul practic la patul bolnavului începe c iar din anul al II-lea. Acest procedeu a fost o adevărată revoluţie faţă de tradiţiile de aici. S'a dat importanţa cuvenită unor ramuri ale studiilor medicale, cari nu există, sau sunt puţin dezvoltate la alte facultăţi. Vom cita admirabila organizare a igienii, a anatomiei patologice, a studiilor boalelor contagioase, a radiologiei, chirurgiei, etc.

Este adevărat că noua organizare impune o muncă excesivă şi profesorilor şi studenţilor, dar ea este compensată prin o pregătire profesională şi ştiinţifică mult superioară.

Şi această pregătire va fi şi mai bună în viitor, dacă ni se vor acorda creditele cerute pentru complectarea facultăţii de medicină din Cluj.

*

Din observaţiile acestea ale d-lui profesor dr. Iacobovici se pot lesne înţelege adevăratele cauze ale aşa numitei „crize a învăţământului medical" constatată la noi.

Rectorul facultăţii din Cluj pune un program întreg de lucru, parte aplicat de pe acum de d-sa. Credem că statul, pătruns de imperioasa nevoie a propăşirii învăţământului nostru medical, va acorda studiului medical, întreaga-i solicitudine. Procedând astfel, ne vom putea mândri cu un corp medical de elită, parvenind, în acelaş timp, a aplica vechiul adagiu latin. Căci, fără îndoială, suferim de lipsa unei organizări temeinice a învăţământului medical. Şi îndrumările d-lui prof. dr. Iacobovici vin la timp.

I. PELTZ.

Un cuvânt către dăscălimea română

Fraţilor!

Sub impresia frământărilor cean determinat pe fostul director al învăţământului primar, pe d-l dr. Mateiu, la ieşirea sa din Partidul Naţional (Vezi Infrăţirea din 27 Ianuarie) mă simt constrâns a lui peana şi a-mi împărtăşi şi vederile mele.

Suntem în al 4 an de fiinţă a României Mari. Visul nostru milenar e înplinit de 3 ani întregi. Trăim timpuri istorice, hărăzite numai nouă, spre fericirea noastră şi a neamului întreg şi pentru înălţarea şi întărirea lui.

Duşmanii neamului învinşi, lanţurile robiei rupte, iar noi liberi în ţară liberă, cu fraţii — împreună. Am visat-o, am ajuns-o ne putem desfăta, gustând nectarul în plină voe, al celei mai adorate fericiri.

Şi totuşi, în locul unirei, azi vezi desbinare, în loc de iubire ură, în locul fericirii dezastrul N'aş voi să exagerez, dar starea sufletească a multora dela noi, faţă de fraţii din Regat, e cu adevărat îngrozitoare. Ne înproşcăm reciproc cu cele mai exagerate învinuiri.

Felul cum se dau luptele politice la noi constitue o mare nenorocire. Aşa nu se conduce. Şi dacă nu revenim, din nebunia în care-am căzut, ne dăm ţara de mal.

Vorbesc şi de mine, dar nu ca conducător, ci ca un simplu o taş şi cetăţean al României întregite.

Şi eu am datorinţele mele faţă de fraţi şi faţă de ţară. Inplinitu-le-am eu pe acestea cu conştiinţiositate, sau nu? Să-mi fac întâiu mie critica severă, şi numai atunci am dreptul de a observa şi scăderile aproapelui meu. Personal ai impune o critică severă: iar în jur observaţiuni senine, obiective şi binevoitoare.

In felul acesta, ajung la rezultatul, că eu încă sunt de vină, că lucrurile politice au ajuns la starea deplorabilă în care se află astăzi.

Şi iată de ce! In alegerile trecute nu mi-am exercitat dreptul şi datorinţa de alegător. N'am luat parte activă în alegeri. Nu am căutat să cunosc, cine-ar fi mai apt, mai cinstit şi mai vrednic de-a ne reprezenta în parlament. Necăutând şi ne-ştiind aceasta, n'am putut şi n'am dat sfat aceluia, care a fost poate avizat la o îndrumare bună din partea mea. Am observat poate paiul din ochiul fratelui, fără ca să-mi fi dat seamă de bârna propre. Am criticat pe fratele din vechiul Regat cu o asprime care nu era la locul ei.

Incă din fosta Ungarie, avem ca moştenire exagerata convingere, că suntem mult superiori vechiului Regat, întoate privinţele, cultură, morală s'a.

Omul nepreocupat însă, în răstimpul petrecut şi de contrarul: Am găsit colegi şi profesori buni unii mai buni şi ca ai noştri. Cartile de şcoală şi cele didactice, cu cari am făcut cunoştinţă, sunt superioare celor ungureşti; dovadă, că în privinţa aceasta autorii cei mai buni ai României mici au fost superiori autorilor celor mai buni din fosta Ungarie mare. — Ce să zicem de literatura frumoasă şi de savanţii lor şi ai noştri: de un Babeş, un Iorga şi alte celebrităţi, cu cari ni putem mândri în Europa întreagă?

Mi s'a dat ocazie, ca făcând clasuri cu adulţi din vechiul Regat, sergenţi, plutonieri în armată, împreună cu de-ai noştri, şi examinându-i din cl. I-IV. civilă, cei 40-50 elevi din Regat, cu 4 cl. primare de acolo, aproape în întregime au fost superiori celor 130-150 de elevi Ardeleni trecuţi prin câte IV-VI cl. elementare din Ardealul nostru superior în toate.

Şi vin acum luptele electorale, unde, spre nenorocirea, noastră, încă avem de-a dovedi, tot capacitatea, superioritatea şi interesele excepţionale ale Ardealului faţă de vechiul Regat, unde pentru apărarea candidatului şi interesele regionale, trebue tras în tină tot ce trece peste cadrele Partidului Naţional din Ardeal.

Nu văd oare oamenii noştri conducători ai partidului regional, otrava şi sciziunea ce se face între noi şi ţara mamă prin alegeri, numai pentru că ni-i acum — după 3 ani de conlucrare în parlament, n'am ajuns la partide organizate după principii pe întreg teritoriul ţării, ci mai avem de-a lucra şi cu de acele ale Ardealului, Bucovinei şi Basarabiei?

Aşa se vede, că nu! Patima luptelor înverşunate îi stânjeneşte în raţiune şi'n simţiri. Nu observă că singuri dărâmă la ce-au conlucrat şi ei, şi s'a realizat după lupte de secole; lupte, la cari a contribuit un neam nenorocit, cu tot cea-avut mai de seamă.

Iar noi, iubiţi colegi, am aşteptat înzadar să se facă lumină căci nu s'a făcut. Eu văd, c'ar fi timpul să ne facem da oria, indicând drumul de urmat, spre întărirea idealului nostru. Cine să fie luminatorul poporului în îndeplinirea votului său cetăţenes? Advocaţii şi droaia de domnişori dela oraşe, cu cari de regulă se 'nconjoară candidaţii de toate partidele? Nu! Aceştia, cum vin, aşa se duc, lăsând după sine promisiuni şi scârbă, şi pe alegători din ce în ce mai decepţionaţi. Aceştia întinează fără scrupul tot ce avem mai bun.

Dascălul trebue să-şi facă datoria! El e acasă. El nu poate

✤ FOIŢA ZIARULUI „ÎNFRĂŢIREA" ✤

Ce vrea să zică a face politică?

— Acţiune politică —

de **Vintilă I. Brătianu**

In sensul cel bun al cuvântului „a face politică" este o manifestaţie exterioară a solidarităţei sociale şi naţionale, a patriotismului. După cum am arătat, în aceste condiţii chiar, fără a fi înscris într'un partid politic, votul obligator sileşte pe orice cetăţean să slujească în sfera lui de activitate interesele obşteşti. Unii fac această acţiune izolaţi şi în afară de cadrul unui partid, alţii vrând să sporească activitatea lor se solidarizează cu a celor de aceaşi credinţă cu dânşii.

Astfel din ce în ce mai mult numărul celor ce fac cu ştiinţă sau fără ştiinţă, politică, este mai mare, însă din ce în ce mai puţin vom afla omul care să-şi consacre ca altă dată tot timpul său exclusiv politicei. El era sau mare proprietar ocupat în agricultură, care îşi cultivă moşia numai o parte din timpul anului, sau acel politician care în opoziţie trăia în nădejdea guvernărei de mâine. Şi unul şi altul dispar.

Deci omul politic serios trebue să-şi aibă independenţa asigurată adică să aibă o ocupaţie profesională şi continuă. Altfel cădem în teoria aristocratică sau mai bine zis plutocratică a celui ce susţinea că cel ce nu avea asigurat un venit de 30.000 lei, nu trebue să facă politică.

Parazitul politic nu ar mai trebui să existe în votul obştesc bine îndrumat. Negreşit cât timp într'un regim democratic aceste consideraţii nu împiedică retribuirea unor atribuţini publice ca deputat, membri ai consiliilor judeţene şi comunale, etc.

Dar cum poate face politica omul ocupat în profesia lui?

Activitatea politică pentru a fi rodnică şi continuă trebue să fie în cercul de activitate obişnuită, iar preocuparea de interesul obştesc în legătură cu profesia pentru ca ea să dea maximul de roade. Avocatul inginerul ca şi medicul vor trebui să îşi tragă în principal activitatea lor politică din cercul de activitate profesională, adică prin execuţia zilnică a atribuţiilor profesionale să ştie să păstreze nu numai contactul cu cei din afară, dar şi cunoştinţa intereselor obştei ale cercului în care trăeşte, adică ale profesiei sale, e care să le servească şi să le apere în cadrul principiilor partidului său.

Un inginer de pildă are parte în deosebi în viaţa economică şi socială generală. In afară de execuţia zilnică a atribuţiilor sale profesionale, el trebue să urmărească pe de o parte îndrumarea economiei naţionale, să o apere conform principiilor partidului său, precum şi să urmărească chestia muncitorească după aceleaşi directive. In acelaş timp ca factor de muncă, el poate şi trebue să se îngrijească de viaţa muncitorilor sub toate aspectele ei, socială, culturală şi economică. Ocupându-se de îmbunătăţirea stărei lor sufleteşti şi materiale, participând la ridicarea socială şi culturală prin cursuri de adulţi, de ucenici, biblioteci populare, cooperative de tot felul şi a., el face politică în sensul cel bun al cuvântului şi va aduce prin acest contact zilnic şi cunoştinţa nevoilor maselor în partidul său şi cuvântul sănătos în mijlocul acestor mase. In ziua când va trebui să explice principiile politice ale partidului său, va avea mai multă trecere, tocmai prin serviciile aduse.

Nu mai este nevoie să insistăm asupra rolului social al medicului şi deci a putinţei lui de a trage din profesia lui chiar foloase pentru obşte, sau, asupra ajutorului ce pot aduce avocaţii, care vor şti din cercearea legilor şi experienţa aplicărei lor, să tragă învăţăminte de interes general.

Vom vedea mai jos care sunt condiţiile de împlinit pentru ca aceşti profesionişti să poată contribui într'un cerc mai larg de activitate, la viaţa publică, adică să poată fi şi oameni de stat. Aci nu cercetăm de cât contribuţia politică ce o poate da profesionistul în cercul său obişnuit de activitate.

In noul regim politic el va fi în situaţie mai bună de a face politică rodnică decât vechiul politician, amator politic, care tocmai fiindcă nu are legătura zilnică a profesiei cu masele, va trebui să o caute într'un mod artificial.

Sub această formă a activităţei sale, cetăţeanul politic al votului obştesc nu are totdeauna nevoe de a face politică militantă, de lupta cu adversarii politici. Fie care profese va putea da activităţei sale, caracterul mai mult sau mai puţin rezervat, compatibili cu atribuţiile şi prestigiul său. Chiar funcţionarul care negreşit prin situaţia sa de organ deţinător al unei părţi din autoritatea publică este oprit de a pune în slujba partidului său această autoritate, şi deci să facă politică militantă, poate să-şi pue sub forma arătată o parte din timpul său în serviciul intereselor obşteşti.

Dar pe lângă acest cetăţean politic este şi omul politic, adică

fugi de răspundere. Va fi mai calm şi mai obiectiv, va lupta pentru principii şi nu va zădărnici ce-i mai scump înaintea noastră, unitatea naţională.

Brătianu e şeful partidului liberal; partid ce-a condus România dela unire până în zilele de glorie, aproape fără întrerupere. E sigur deci, că în ce priveşte evoluţia ţării dela principate până la înfăptuirea României-Mari, acest partid îşi are meritele sale indiscutabile. Nu trebue să uităm că actualul ministru preşedinte a fost acela care a hotărît cu Antanta graniţa ţării spre Ungaria cu întreg Banatul şi pentru a cărei întregitate, a luptat cu atâta îndârjire şi patriotism. Deci e lipsă de demnitate a vorbi despre acest exponent al nostru, ca fiind capul oligarhiei reacţionarismului şi altele.

Maniu şi Vaida sunt fără îndoială energicii luptători ai Partidului Naţional de odinioară; le-am admirat eroismul şi iubirea de neam ce-au dovedit neîncetat, în apărarea neamului subjugat de veacuri. Pentru acestea — cred — vor rămânea nemuritori. Astăzi însă, nimeni nu le poate înţelege purtarea lor politică.

Cum de n'au aflat în răstimpul lung, dela unire, partidul şi oamenii corespunzători, din vechiul Regat, cu cari conlucrând pentru realizarea idelor comune, să fie spre binele patriei întregi, deci şi al Ardealului şi să nu mai vedem partid regional, pentru bunuri şi interese regionale?

Noi Ardelenii voim unificare: Unire 'n cuget şi 'n simţiri. Pentru aceasta vom lupta.

Şi la aceasta vă rog şi pe voi, iubiţilor colegi, să intraţi în luptă cu toţii, obiectiv, fără pasiuni consultând numai conştiinţa voastră cea dreaptă, şi ţara va fi salvată.

NICOLAE POPA,
profesor

Un nou interview al d-lui I. Maniu

— Contrazicerile fruntaşului ardelean —

Dl Iuliu Maniu şeful partidului naţional din Ardeal, a acordat ziarului „Universul" un nou interview, prin care d-sa caută, de altfel cu puţine şanse de izbândă, ca să legitimeze politica negativă întreprinsă de partidul ce-l conduce, împotriva acţiunei noului guvern liberal, chemat la cârma ţării, pentru a îndruma viaţa publică spre o nouă cale impusă de necesităţile prezentului.

Din cele spuse de şeful partidului naţional ardelenesc se desprinde în chip lămurit, că opoziţia pe care a anunţat-o guvernul, se întemeiază pe o fundamentală deosebire de principii politice.

Dl Maniu, declară: „Programul nostru politic şi ideologia politică constituind baza partidului nostru, diferă de programul politic şi ideologia partidului liberal. Noi vedem altfel chipul în care se cuvine să fie conduse interesele ţării. Aceasta e principala cauză pentru care suntem în opoziţie faţă de guvernul liberal".

De sigur că fie care om cu judecată dreaptă se va întreba; Dacă principala cauză a luptei partidului naţional împotriva guvernului e deosebirea de vederi politice, de ce oare dl Maniu a tratat colaborarea cu partidul liberal, pentru că noi presupunem că în acel timp d-sa cunoştea perfect de bine programul politic liberal.

Dar, mai mult după cât suntem informaţi, tratativele nu s'au rupt pe temeiul unor divergenţe de principii politice şi nici din cauza „ideologiei partidului naţional", ci din pricina unor pretenţiuni exagerate care nu vizau de loc motivele invocate astăzi de dl Maniu. Se vorbea atunci de un număr de locuri în viitorul Parlament, găsite ca neîndestulătoare pentru partizanii partidului naţional. Aceasta nu dovedeşte de loc că tratativele s'au rupt pe chestiuni de principii.

Şeful partidului naţiona în interiewul d-sale, mai declară: „Găsesc că ar fi o absolută imposibilitate ca Corpurile Legiuitoare alese prin guvernul liberal, singur partide, să aibă caracter de Constituantă.

A easta ar însemna, pur şi simplu, să punem la discreţia unui partid majoritatea parlamentară şi, prin aceasta, însăşi Constituţiunea viitoare a ţării".

Ne mirăm că tocmai d. Maniu să vorbească asemenea monstruozităţi, întru cât d-sa pe lângă că este un om politic, mai e şi un cunoscător de legi şi principii de drept.

Nu încape îndoială, că în ori care împrejurare, un guvern în primul rând e chemat să respecte şi să consulte voinţa ţării. Azi dacă corpul electoral se va pronunţa pentru partidul liberal, aceasta nu înseamnă că viitorul Parlament cu caracter de Constituantă, va fi al unui partid, ci al ţării, pentru că el e emanaţiunea voinţei poporului.

Şi nu va putea d. Maniu să spue că voinţa alegătorilor a fost silnită, pentru că împotriva acestei susţineri, vorbesc cele mai largi şi severe măsuri luate de guvern, pentru ca drepturile cetăţeneşti să fie respectate.

Şeful partidului naţional ardelenesc mai vorbeşte în interviewul d-sale, despre revolta opiniei publice din Ardeal şi Banat.

Cu privire la aceasta, să ne dea voie d. Maniu să spunem că „opinia publică din Ardeal şi Banat", nu este monopolul d-sale şi nici al partizanilor politici care-l înconjoară.

Aceste provincii au reprezentanţii lor în noul guvern liberal, care e chezăşia cea mai sigură că interesele or obşteşti sunt respectate.

Dar, d. Maniu cunoaşte perfect de bine atmosfera politică favorabilă partidului liberal, atât în Ardeal, cât şi în vechiul Regat şi că d-sa vorbeşte de nelegalitatea viitorul i Parlament, aceasta însemnează, că pregăteşe o nouă platformă pentru viitoarea acţiune a politicei negative, pe care partidul naţional a întreprins-o în dauna ţării.

La Cafeneaua
EUROPA
Joia, Dumineca şi în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83. 1018

Cetiţi „Infraţirea"

Intrunirea liberală dela Oradea-Mare

— Declaraţiile d lui Zigre —

Oradea-Mare. — Partidul liberal a avut joi la 11 dim. o adunare poporală, în care d. Zigre, subsecretarul minorităţilor, şi-a dezvoltat programul.

Intrunirea a avut loc la cercul catolic şi a fost deschisă de către d. Tamaşianu, care a propus asistenţei să desemneze pe d. Zigre candidat al oraşului Oradea Mare.

D. N. Zigre a luat apoi cuvântul şi a vorbit despre felul venirei liberalilor la putere, despre haosul cu deosebire financiară, în care se găsea atunci ţara. Guvernele trecute, spune d-sa, au făcut abuzuri în multe privinţe. Au adus legi peste legi, fără să fi avut în vedere interesele ţării, ca ţara să-şi fi putut spune păsul. Decretele-legi, regulamentele, au adus ţara într'o perpetuă nesiguranţă.

A vorbit apoi despre administraţia rea, despre economie, apoi ajungând la regionalismul provocat de reaua administraţie, a spus că greşeşte partidul naţional, când crede că e nevoe de o apărare faţă de vechiul regat. In continuare, a vorbit despre necesitatea venirei la putere a unui partid istoric, cu care să colaboreze toate partidele. Ar trebui să se găsească punctele de înţelegere între partide şi să nu se mai continue cu preocupările de până acum, acele ale plasării oamenilor.

Guvernul va reîntrona în ţară moralitatea, a continuat oratorul, şi în cazul când i-s'ar pune pi edeci, eu îmi voi trage consecinţele. Va reda libertatea comerţului, va sprijini pe industriaşi, mai cu seamă pe cei mici.

Trecând apoi la la chestiunea alegerilor, a spus că nu e vina guvernului de acum, că listele electorale n'au fost întregite; vina e a antecesorilor, care au avut timpul s'o facă şi n au făcut-o

A vorbit apoi despre competinţă, despre experienţă, despre opinia publică, fără de care actualul guvern nu va aduce legiuiri.

Atingând chestiunea minorităţilor, a arătat că satele naţionale sunt un produs al evoluţiei oamenilor şi al războiului şi că acest stat naţional e baza statului nostru. Nu se poate trece însă peste minorităţi, cari trebuesc tratate ca şi naţiunea stăpânitoare.

Cu privire la chestiunea muncitorească, a spus că guvernul va face totul pentru soluţionarea ei, va pune frâu egoismului capitalului, va asigura libertatea sindicatelor, va regulamenta dreptul de grevă, va reorganiza asigurările muncitoreşti, va introduce ziua de lucru de 8 ore etc. Muncitorimea va fi introdusă în administraţie şi legiferări.

A încheiat spunând că trecutul său personal e o carte deschisă, în care poate frunzări cine voeşte şi exprimându-şi voinţa de a vedea fericit poporul din Ardeal.

„Pe două fronturi"

Eri a apărut în Cluj, foaia „România" a cântăreţului pătimirii d-lui general Averescu. E o datorie de colegialitate să urăm noului confrate o viaţă cât de lungă, dar din păcate s'a născut ca să trăiască numai epoca electorală. In primul număr găsim reproduse declaraţiile şefului averescanilor în Ardeal, dintre care cea mai nostimă este aceia că d-sa va lupta „pe două fronturi". E un act de mare cutezanţă politică. Atâta numai că partidul poporului nu va avea ostaşi nici măcar pentru un singur front.

Grupa d-lui Goga se reduce astăzi la vre-o 5—6 oameni pe cari numai o avântată imaginaţie de poet i-ar putea vedea luptând „pe două fronturi".

Medicamentul
sigur contra călbaiez este „CĂLBAZA"
Se află în Dej la farmacia „Minerva."

care face politică militantă şi ia parte activă la viaţa partidului sau şi la punerea în aplicarea principiilor ce slujeşte în ziua în care el are sarcina unor interese obşteşti. El face parte dintr'o armată mereu în luptă şi deci trebue să aibă însuşirile necesare acestei lupte politice active. Care sunt aceste însuşiri?

Inainte vreme agentul electoral plătit era cel care făcea propagandă în activitatea care se credea principală pentru partid, aceea electorală. De sigur că şi pentru viitor va fi nevoe de aceste organe, de trepăduşi plătiţi, care să ajute bucătăria electorală, dar propaganda nu se va mai putea face serios decât de oameni convinşi, cari să se ţie în curent cu principiile şi programele, să ştie să nu angajeze un partid serios şi cu răspundere decât în limita soluţiilor pe care el crede că le poate îndeplini. In sufragiul universal — a cărui educaţie trebue făcută, — intelectualii de toate treptele trebue să fie agenţi de propagandă, cu contact continuu cu masele populare.

Acest contact pentru omul politic militant nu se poate face decât dacă el participă la viaţa de partid în organizaţiile locale. Din ce în ce mai puţin se va putea impune dela centru — oricare ar fi valoarea lor — oameni politici la periferie. De aceea dacă intelectualii nu vor şti să ia acest contact, reprezentanţa în Corpurile alese şi în viaţa politică va fi exclusiv a celor ce vor avea numai contingentul electoral sau vor specula nevoile masselor.

Această acţiune pe care în mod greşit unii o disprefuesc, de „bucătărie politică", o fac oamenii de seamă, fruntaşi chiar ai vieţei publice în statele cu votul obştesc. Ei caută ca prin participarea la viaţa locală să aibă acest contact continuu.

Dar pentru a înlesni această acţiune şi a avea şi roade, trebue ca omul politic militant să-şi cultive unele facultăţi absolut necesare.

Pentru a juca acest rol de pionier democratic al curentului cel sănătos de apostol al ridicărei de tot felul a masselor, intelectualii trebue să rupă cu educaţia greşită a trecutului, prin care s'au izolat prea mult de massa cea mare a poporului în care trăeşte. Intr'un cuvânt să fie în viitor puţin „boer" să ştie să se coboare în mijlocul mulţimei, să-şi „democratizeze" relaţiile, bazându-le pe o strânsă solidaritate între diferitele pături cari formează societatea. Să rupă ghiaţa pe care trecutul a pus'o între ele.

Insist asupra acestei slăbiciuni a generaţiei actuale, fiindcă în toate ramurile de activitate avem de suferit dela această lipsă de contact. In grevele ce au avut şi au zilnic loc, conducători fireşti ai muncitorilor, intelectualul neavând această legătură, conducerea a fost luată de cei ce voesc să speculeze nevoile lor şi să-i ducă la anarhie.

Aceeaşi izolare în cele mai multe cazuri şi între proprietar şi ţăran, între funcţionarul superior şi cel mic, şi până la războiu între ofiţer şi soldat. Şi de aci relaţii bazate numai pe erarhia oficială şi nici decum pe autoritatea ce o dă contactul cu un suflet bine îndrumat. Nu se va schimba caracterul relaţiilor cu cei mai mici şi mai slabi, tratându-i ca inferiori ai celor mari, dar ca fraţi mai tineri ce trebuesc sprijiniţi.

Omul politic trebue să cunoască puţin psihologia masselor pentru ca să poată să le influenţeze cu înlesnire, în sensul cuvântului cel bun. Câţi din cei ce au făcut ultimele campanii electorale în votul obştesc n'au ştiut să vorbească mulţimei, fie că nu i-a cunoscut sufletul, fie că nu au ştiut să-i grăiască pe înţelesul ei?

Negreşit că darul vorbirei este o mare utere pentru omul politic, mai cu seamă în regimul electoral şi parlamentar actual. Dar din ce în ce mai mult dispare oratorul frazelor şi imaginelor goale. Azi se cere cuvântări cu „miez", în care pe de-o parte să se analizeze în mod clar nevoile şi în mod practic să se dea soluţiile. Mulţimea cu bunul e isimţ nu se îmbată cu vorbe goale. Ea poate fi amăgită dacă nu ascultă decât o părere dar între una care-i lămureşte nevoile şi alta care nu-i satisface dorinţa ei, va urma totdeauna pe cea dintâiu.

Din toate ramurile de activitate poate că cea politică este aceea care cere mai mult ca oricare alta o desvoltare mai desăvârşită a spiritului de iniţiativă pentru a fi folositor şi a voinţei pentru ca gândurile bune prin perseverenţă să dea roade. Lipsa acestor însuşiri este una din slăbiciunile cele mari ale generaţiilor actuale, tocmai când consolidarea României Mari cere o încordare a tuturor sforţărilor.

In votul obştesc trebue să dispară omul politic „dădăcit", care aşteaptă dela bunăvoinţa şi grija altora determinarea atribuţiilor şi sarcinelor sale zilnice. El singur poate să-şi determine rostul politic în care poate fi mai folositor interesului obştesc.

Mai este oare nevoe să arătăm că acel care are pretenţia de a îndruma masele şi pe ceilalţi, trebue prin întreaga lui viaţă să fie o pildă? Tocmai fiindcă viaţa politică îl pune în lumină, omul politic trebue în toată viaţa lui, fie chiar profesională şi familiară, să nu prezinte slăbiciuni care ar putea scădea autoritatea cuvântului lui dezinteresat. Câte exemple am putea da de oameni politici cu însuşiri extraordinare care n'au putut da tot ce ar fi putut ţării, tocmai din cauza acestor slăbiciuni

Informaţii

Şezătoarea Culturei Poporului, dela Redută, va avea Duminecă 5 Februarie un deosebit caracter sărbătoresc, cu prilejul zilei de 24 Ianuarie, a Unirei Principatelor. Vor lua cuvântul d-nii prof. Marin Ştefănescu şi Victor Lazăr, — şi va urma o frumoasă parte artistică.

Se ştie că din creditul de 40 milioane franci elveţieni pe care statul îl are în Elveţia s'a cheltuit suma de 21 milioane pentru cumpărarea de materiale necesare refacerii.

Restul de 19 milioane care a rămas la dispoziţia statului nostru, va fi întrebuinţat pentru cumpărarea de materii prime necesare industriei naţionale.

Ministerul comunicaţiilor a înfiinţat — cu începere de eri — un post de telegrafie fără fir la Oradia-Mare.

D. Solomon Haliţa a fost numit director general al învăţământului din Ardeal.

D. I. Popescu, şeful biroului presei dela ministerul de interne a demisionat. In locul d-sale a fost numit d. Const. Ştefănescu, redactor la „Viitorul".

Ministerul instrucţiunii a hotărât ca toate şcoalele din ţară să sărbătorească ziua de 24 Ianuarie în propriele lor locaturi. Asta spre a evita cheltueli cu angajarea sălilor de teatru sau alte locaturi.

Ministerul de domenii a aprobat ţinerea unui bâlciu anual de vite în comuna Mica din Transilvania.

Direcţiunea generală a despăgubirilor de război, din ministerul de finanţe a întocmit un memoriu prin care se arată întreaga situaţie a lucrărilor pentru acordarea despăgubirilor de război interne. Memoriul va fi studiat de d. Vintilă Brătianu.

Dr. Lăzărescu, şef-medic a Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—9 a. m. Str. Iuliu Maniu 40 398

Pentru complectarea statuei lupoaicei din Cluj vor sosi săptămâna viitoare dela Roma două basoreliefuri unul reprezentând bustul lui Traian şi altul Aquila română cari se vor aşeza pe piedestalul statuei.

Ambele sunt lucrate de sculptorul Ferarri din Roma.

D. Vasile Sassu, ministru de industrie, a hotărât să se adune datele necesare pentru întocmirea unui proect de lege în vederea unui nou regim al petrolului şi minelor.

Examenul de controlori ai cooperativelor cari urma să se ţină la 9 Februarie a fost amânat pe ziua de 5 Aprilie.

Afirmaţia ziarului „Patria" că Prefectul judeţului Turda ar fi interzis Partidului Naţional ţinerea unei întruniri publice nu corespunde adevărului.

Adevărul este, că în ziua de 2 Februarie o persoană din Sincul Român s'a adresat telefonic, comunicând Prefectului că intenţionează a ţine o întrunire poporală pentru care cere autorizaţia.

Prefectul i-a răspuns că are o singură datorie, aceia de a înştiinţa de adunările proectate pe administratorul de plasă respectiv, pentru a putea lua măsurile necesare ţinerei ordinei publice.

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalaţiide lumină, transmiteri de forţă, sonerii, telefoane, în depozit becuri de orice format. Proiecte şi devize gratuit. 1116

S'a perdut

în teatrul Naţional român loja 10 stânga sau între teatru şi Strada Atila,

una geantă de mână

de metal argintat conţinând 400 lei şi alte obiecte. Persoana care a găsit-o poate opri banii, predând-o la librăria Cartea Românească Piaţa Unirii 7.

„Le Journal" publică o prefaţă scrisă de M. S. Regina Maria pentru un volum al d-nei Maria Ionescu asupra României. Exemplarele acestui volum, splendid imprimate şi legate, vor fi remise suveranilor şi şefilor tuturor marilor puteri, în amintirea căsătoriei princesei Marioara cu regele Jugo-Slaviei. Suverana noastră în prefaţa acestui volum a redat în imagini poetice trecutul aspiraţiunile, suferinţele poporului român, ca-şi dragostea. Ei adâncă pentru patria Sa adoptivă cu care Şi-a unit sufletul şi gândul în opera măreaţă a consolidării naţionale.

Pe ziua de 1 Februarie au fost rechemaţi în ţară, telegrafic toţi ataşaţii comerciali, de pe lângă ministerul comerţului şi toate comisiile militare, cari vor fi reduse la strictul necesar.

Au fost puşi în disponibilitate tot pentru acest scop, fără a fi înlocuiţi d-nii I. Angelescu, Ernest Racotă şi Gh. Rusescu, inspectori ai alimentărei precum şi Alexandrescu D. şi Leonida Demetriade, inspectori administrativi.

Uniunea maghiară a înaintat guvernului un memoriu prin care se cere revizuirea şi completarea listelor electorale, de oarece după cele actuale un mare număr de Unguri sunt neînscrişi.

Ministerul de război, direcţiunea recrutării, a făcut cunoscut ministerului de instrucţie că pe viitor nu mai acordă amânări pentru continuarea studiilor tinerilor cari intră în prevederile art. 53 din legea de recrutare.

Campania de economii

Conferinţa directorilor de contabilitate. - Alcătuirea unui nou sistem bugetar.

Directorii contabilităţii tuturor ministerelor au ţinut prima consfătuire în vederea alcătuirei bugetului general al Statului. A participat şi d-l Vintilă Brătianu, ministrul finanţelor, care a expus principiile actualului guvern cu privire la economiile ce trebue să se facă în bugetul de cheltueli, precum şi chestiunea întocmirei unui nou sistem de buget, care să se poată aplica României Mari.

Pentru că acum se va lucra cu actualul buget, care este scheletul celui din 1901, însă monstruos umflat se va căuta să se facă reducerile necesare, prin suprimarea cheltuelilor inutile.

In acest scop s'au cerut directorilor de contabilitate următoarele: să stabilească alocaţiunile cari ar putea fi economisite: să se revizuiască alocaţiunile supra-încărcate, indicând anume ce sume s'ar putea abstrage pentru a complini alte alocaţii cari sunt insuficiente; să se facă economii, oricât de mici ar fi ele; să nu se emită ordonanţe de plată decât pentru cheltuelile absolut necesare, pentru ca tezaurul să fie în măsură a le achita.

Actualul buget va dăinui, bine înţeles cu reduceri mari, până la toamnă, când se va întocmi un nou sistem de buget prin reorganizarea serviciilor ministeriale în sensul reducerii prea multelor direcţii şi subdirecţii.

S'a mai hotărât să se ţină mai multe conferinţe cu directorii de contabilitate, când fiecare din ei va trebui să facă propuneri practice pentru realizarea economiilor bugetare.

Formarea unui partid politic evreesc

Ziarul „Uj Kelet" în articolul său de fond se ocupă de problema formării unui partid politic-evreesc, care în „deosebi azi, în zilele de grea încercare pentru poporul evreesc" nu numai că este o necesitate socială, ci se impune chiar...

In formarea acestui „partid", poporul evreesc nu va fi condus de principiile şi interesele de „partid" propriu zis, ci această „formaţiune" va fi un simbol al intereselor de clasă, reprezentând atât în alegerile viitoare, cât şi mai târziu în viaţa de Stat, interesele comune ale întregului popor evreesc.

Deşi oamenii politici ai evreimei sunt stăpâniţi de aceleaşi curente şi convingeri politice de diferite nuanţe ca şi ori care alţii nu se poate vorbi totuş de desbinări şi fracţiuni atât de bătătoare la ochi, ca în sânul poporului românesc fapt, care face ca acest popor să poată păşi în viitor pe arena politică a României, eliberat de căţuşele patimei şi a urei personale şi care îi oţeleşte forţele atunci când timpul îl chiamă să lupte pentru revindecarea intereselor sale servind totodată şi acel obştesc.

Ce e mai greu de cercetat în sufletul poporului evreesc este simptomul care apare deodată în manifestaţia acestuia ca factor precumpănitor în determinarea vieţii de Stat: deşi în tre ut acest popor era caracterizat ca fiind elementul cel mai stăpânit de patimă, de ură, azi reapare pe alte plaiuri, reîntinerit şi reînprospătat cu forţe; egoist încă, însă mândru, un vanitos, popor dornic de progres şi cultură, şi pe care probabil distanţa, ce-l desparte de vechea patrie, îl face ca pe aceste plaiuri streine spiritului său, să formeze un front unic, puternic pentru a intra în luptă în goana după ideal...

Dacă doreşti să cumperi

MOBILE

să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely şi Réti

Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acţii.

personale, care i-a redus să joace un rol secundar sau sporadic.

Omul politic în regimul constituţional bazat pe consultaţii electorale, trebue să fie pregătit şi pentru execuţie, atât în Parlament, în guvern sau în administraţiile locale.

In organizaţia de până acum trebue să recunoaştem că această pregătire nu există, omul politic fiind chemat de-adreptul de cele mai multe ori în posturile politice. In ţările de sufragiu universal mai vechi cu o descentralizare administrativă efectivă, pregătirea se face în participarea la viaţa locală, în consiliile comunale şi judeţene, unde se găseşte contactul cu viaţa primei celule a organizaţiei de stat. De acolo cei ce se afirmă prin capacitatea lor, trec în viaţa cea mare a Parlamentului. In viitor desigur că activitatea în administraţiile locale va fi şi la noi şcoala pentru viaţa politică parlamentară. Acolo fiecare va face încercarea sa proprie într'un cerc mai restrâns pentru cercetarea şi rezolvarea nevoilor vieţei administrative, economice şi culturale.

Cu cât omul politic va cunoaşte astfel mai bine elementele chiar ale vieţei publice reale, cu atât el va putea să-şi lărgească sfera de activitate.

Negreşit că studiile speciale servesc la formarea omului de stat, dar mai mult ca în oricare îndeletnicire, numai studiile proprii şi continue ale omului politic, îl fac să treacă din sfera activităţei obişnuite la aceea de un ordin mai înalt.

Avem în trecutul apropiat pilda câtorva fruntaşi politici, care au datorit pregătirei lor dinainte, putinţa de a înfăptui. Toţi cei ce au dat rezultate mai sigure sunt cei ce au ştiut treptat să se pregătească pentru tema grea de conducător politic. Pilda lui Spiru Haret şi a lui Dogu Cantacuzino trebue să fie mereu înaintea tineretului, pentru a se convinge că prin muncă serioasă şi cu răbdare aceşti adevăraţi oameni de stat au suit mai încet, dar cu siguranţă şi cu roade continue treptele situaţiei politice. Unul se pregătise pentru a fi îndrumător al învăţământului şi ca secretar general al ministerului de instrucţiune publică; celălalt ca îndrumător al economiei naţionale, se regătise ca secretar general la finanţe, ca primul director al Regiei Monopolurilor răscumpărate şi ca director general al căilor ferate.

Cu cât viaţa parlamentară reduce durata guvernelor, cu atât şi cei chemaţi să conducă departamentele trebue să fie mai pregătiţi şi să nu-şi facă încercarea pe seama intereselor obşteşti. Să nădăjduim că în această privinţă subsecretariatele de stat, bine organizate, vor fi o pepinieră pentru îndrumarea celor chemaţi să fie oameni de stat în sensul cel adevărat al cuvântului.

Când omul politic năzueşte să intre în statul major al conducerei de stat, el trebue să se pregătească şi prin anume studii, pe lângă cercetările ce le face şi experienţa ce dobândeşte în viaţa publică.

Desigur că pentru opera de legiferare şi organizaţie de stat, cunoştinţele juridice (dreptul constituţional, internaţional, administrativ, etc.), sunt folositoare omului politic. De aceea mai cu seamă în perioadele de legiferare contribuţia juristului în viaţa publică este importantă. Prin activtatea lui profesională el vede bunurile şi relele legilor, dar să nu uităm că el poate fi influenţat adeseori mai mult de chestiile de formă, decât de fond, tocmai fiindcă vede legile de cele mai multe ori prin prisma judecăţilor.

Fondul de lege este negreşit mai important ca forma şi fondul ţine mai totdeauna de alte cunoştinţe decât de cele juridice, el ţine tot atât de cele sociale, economice culturale şi chiar technice.

Orice om politic, care vrea să fie şi om de Stat, trebue să cunoască principiile conducătoare ale chestiilor sociale, ale dreptului în aplicaţia vieţei de Stat (constituţional, administrativ, internaţional, etc.) ale chestiilor financiare, economice şi culturale.

Dar unde omul politic poate să găsească învăţăminte pentru viitor, este în istoria generală şi mai cu seamă a proprii lui ţări. Cu noştinţa fazelor prin care a trecut istoria noastră naţională, nu poate decât să dea încrederea şi optimismul atât de necesare pentru orice înfăptuire mare. Apoi viaţa popoarelor să aseamănă şi putem prin cercetarea ei cunoaşte nu numai aspiraţiile şi însuşirile popoarelor şi statelor vecine, dar şi condiţiile generale de desvoltare a popoarelor în lume. Câte învăţăminte nu s'ar fi putut trage din revoluţia mare franceză şi din războaiele lui Napoleon I pentru fazele prin care a trecut omenirea în cei din urmă şase ani.

Istoria este pentru omul de stat, împreună cu economia politică şi principiile de drept constituţional, baza chiar a pregătirei sale pentru conducere. In preocupările puternicei de azi, ştiinţele sociologice se adaugă la cele dintâiu.

Dar precum conductorului politic om de stat, îi trebue din ce în ce mai multă pregătire specială pentru cadrul cel mare al activităţei sale, tot astfel omului politic specialist, în ziua când este chemat să exercite activitatea lui într'o administraţie publică, el trebue să ştie să-şi harmonizeze activitatea sa specială (cultura, lucrări publice, apărarea naţională, economia naţională, finanţe, relaţii exterioare, administraţie publică, etc.) cu cadrul cel mare al mecanismului harmonic al statului: iată de ce el trebue să aibă şi cunoştinţe generale de om de Stat pentru a nu face o operă prea intolerantă.

Cronica externă

Vineri, 3 Februarie 1922

Stirile ce sosesc din streinătate, ne arată că printre evenimentele de politică externă la ordinea filei în Europa, e şi acel al venirei la cârma statului român al guvernului național liberal.

Cu deosebire, presa franceză se ocupă pe larg despre schinbarea survenită în politica internă a României, atribuindu-i o mare însemnătate din punctul de vedere al raporturilor noastre cu aliații.

E firesc să constatăre aceste apucieri mai ales din partea Franței, întru cât politica din prezent a guvernului Poincare, urmăreşte atingerea unor obiecțiuni care nu pot de cât să servească deopotrivă şi intereselor româneşti.

Ziarele franceze accentuiază asupra noilor măsuri luate de guvernul român pentru îndreptarea situației economice a țărei şi îşi exprimă satisfacția că d. Ion I. Brătianu — un mare amic aliaților, va continua tradițională politică externă a României.

Conferința miniştrilor de externe francez, englez şi italian care urma să se țină la Paris în chestiunea găsirei unei soluțiuni față de situația din Asia Mică, a fost amânată pentru 9 Februarie. Presa engleză crede că nu se va putea ajunge la nici o soluție, atâta vreme cât guvernul francez se va menține la litera tratatului de la Angora.

In legătură cu aceasta, ziarele din Atena manifestă o vie îngrijorare față de intențiunile cercurilor marilor puteri de a ss atinge de integritatea Greciei, ce ceea ar însemna că se dă din nou posibilitate Germaniei ca să se unească direct cu Bagdadul, pentru a-şi desfăsura activitatea ei economică în paguba aliaților.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 m. p.

Ziarul „Viitorul" scrie că partidul național numță tendențios în toate părțile că tratativele urmate cu liberalii au eşuat din cauza că aceştia le-au cerut o treime din mandate. Ştirea în forma aceasta nu corespunde adevărului, deoarece partidul liberal a cerut numai ca această treime să se dea unor oameni politici cari nu fac parte din partidul național român.

•

Ministerul de finanțe a comandat bani noi de metal de câte 25 bani ni valoare de 1 milion două sute mii.

•

D-l Duca ministru de externe, a plecat la Râmnicu-Vâlcea unde candidează.

•

Un consorțiu francez a făcut guvernului o ofertă pentru cumpărarea trenurilor particulare din Basarabia. Guvernul n'a dat încă un răspuns.

•

Curtea marțială din Craiova a osândit ieri la doi ani închisoare pentru instigare pe ziaristul socialist Ghempet.

•

„Adevărul" atacă violent partidele de opoziție pentru atitudinea rezervată față de Coroană şi mai cu seamă pentru atitudinea lor cu ocazia botezului prințului Mihai.

D-l Vintilă I. Brătianu, Ministru de finanțe a avut ieri o consfătuire cu d-l Titulescu.

•

D-l Th. Mihaly președintele comisiei de unificare şi-a înaintat demisia din acel post, conform legei electorale care prevede că funcționarii publici cari îşi pun candidatura trebue să demisioneze cu 40 zile înaintea alegerilor.

•

Partidul național roman comunică următoarele :

„Partidul național român şi cel țărănesc, fiind în principiu de acord a se ajuta reciproc în campania electorală actuală, lasă libertate organizațiilor locale să facă între ele înțelegerile necesare.

•

Comitetul executiv al partidului conservator-progresist a fost convocat pentru Sâmbătă orele 17 pentru a aduce deciziunea în privința ofertelor facute de partidele opoziționiste şi a fixa candidaturile partidului.

•

Ministerul de finanțe a ordonat anunțarea bonurilor de tezaur clasate pe piața Parisului.

Un deputat ziarist englez despre situația din Ardeal

Maghiarii şi Românii. — Respingerea unor calomnii. — Rasele din Ungaria. — Ce spune un om american.

D. T. P. O'Connor, membru al Parlamentului englez, publică în „Daily Telegraph" din 12 şi 13 Ianuarie a. c. următorul articol:

In mai multe țări se duce o campanie foarte activă în interesul Ungariei şi în potriva tuturor celorlalte țări eliberate prin tratatul de la Trianon. Cum părerile mele sunt bine cunoscute încă din trecut, cu plăcere voi expune publicului englez diferențele ce există între diferite rase şi mai ales între maghiari şi români.

Imi amintesc timpul când Ungaria se bucura de o mare popularitate în țara asta, jucând rolul de o țară liberă şi toleranță, pe care il prezenta lumei întregi. Am descoperit situația falşă a Ungariei când citeam ziarele germane şi austriace (era datoria mea de ziarist) şi mai ales „Pester Lloyd." Am aflat că trebule în totdeauna să ştim că Ungaria nu e compusă dintr'o singură națiune, ci din mai multe. Asupra meritelor diferitelor națiuni nu am putut afla nimic, cauza fiind că toate ziarele erau publicate în limba germană; toate insistau asupra hegemoniei germane unde erau germani şi asupra hegemoniei maghiare, unde erau maghiari. Toate propunerile de a federaliza imperiul eterogen erau primite cu dispreț. Fiecare conducător era privit de celelalte națiuni cu ură şi tratat ca un trădător.

Rasele în Ungaria.

Am fost foarte mirat aflând că maghiarii nu reprezentau majoritatea națiunilor; maghiarii erau în minoritate de 785,337.

In 1910, erau în Ungaria 2744 şcoli primare, unde nu se învăța decât limba maghiară. In total, erau 16.455 şcoli primare, dar din aceste numai 429 erau slovace, 2331 românești şi 69 ruthene. Din cele 26 ore şcolare pe săptămână, 24 erau destinate studiilor în limba ungară, iar celelalte 2 pentru alte limbi. Maghiarii, cari erau în minoritate şi au ținut supremația asupra celorlalte națiuni, prin faptul că aveau un parlament, îşi câştigase autonomia şi admirația întregei lumi prin refuzul el de a abandona libertatea rasei, limbei şi idealului el.

In nici o țară nu s'au mai întâmplat asemenea lucruri ca în Ungaria, unde armata şi poliția intimidau pe votanții ne-maghiari spre a-i împiedeca de la votare. Erau diferite metode de a opri pe votanții ne-maghiari de a-şi da votul — într'un district scrutinul era la o distanță de 65 km. nu erau trenuri şi singurul pod a fost distrus; votanții nici nu puteau să călătorească, deoarece caii, după un ordin al statului, erau puşi sub control veterinar. Alt mijloc favorit al maghiarilor era de a îmbăta pe votanți.

Alte infamii ale acestui sistem pot fi judecate şi condamnate în câteva rânduri.

In vechiul parlament ungar erau 413 locuri afară de Croația, din acestea ne-maghiarii ar fi trebuit să ocupe 200 de locuri, dar în 1906 au ocupat numai 25, iar în 1910 numai 8, pe când ar fi trebuit să aibă 100—130 de deputați.

Situația din Ardealul de azi.

„După ce am schițat condițiile din Ungaria de înainte de războiu, trec la stările din Transilvania de azi şi ajung la învinuirile aduse României pentru tratamentul maghiarilor din Transilvania. Sunt cam 1 milion de maghiari în Transilvania. Nu cred că este bine pentru nici o parte ce a avea o minoritate aşa de puternică, dar geografia şi istoria i-a împărțit aşa şi nu s'a putut altfel tranşa chestiunea. Dv., ori cum aveți dreptul să cereți dela guvernul român tratare dreaptă a acestei minorități pe care o soartă crudă i-a adus sub dominațiunea el".

Este o persecuție religioasă?

„S'au făcut românii vinovați de vre-o nedreptate? Răspund întâi la prima învinuire. Această imputare este îndată confruntată cu faptul că nici regele, nici regina nu sunt de religia ortodoxă. Regele este un bun catolic — regina protestantă: o națiune bogată nu şi-ar fi ales astfel de suverani". Relevă faptul că Franța în Alsacia, Cehoslovacia şi Polonia au schimbat episcopii catolici din timpurile vechiului regim, pe când România nu, cu toate că episcopii catolici din Ardeal au făcut pe față propagandă contra statului român, dând cazuri concrete.

Invinuirile referitoare la reforma agrară

D-l O'Conner a relevat că nu este o confiscare, ci o împărțire dreaptă a pământului. Reforma a fost o necesitate socială şi s'a înlăturat prin ea pericolul unei revoluțiuni, şi atinge pe toate naționalitățile egal, luând chiar şi dela Academie, precum şi domeniile casei regale.

Ce spune un american

Regretând că el nu a fost acum prin Românța, redă textul scrisorii profesorului Dr. Upton Clark, care s'a reintors de curând din țară:

„Am fost în Transilvania acum 2 ani, reintorcându-mă acum dintr'o nouă călătorie de o lună de acolo, pot să fac unele comparații şi sunt încântat să pot spune că văd o mare îmbunătățire.

tă, ca în toate statele succesionale, dar şi mai în vest.

Consfătuirea dela Clubul liberal

Aseară s'a ținut în clubul liberal din localitate o şedință plenară în car aui lust cuvântul d-nii: N. Bănescu, dr. Amos Frâcu, Lazăr, Anghel, dr. Buia şi dr. Leon.

Chestiunea la ordinea zilei a fost campania electorală care adversarii cu oU-ul sndriu s trebue începută. S'a constatat că adversarii politici vin înaintea alegătorilor cu fel de fel de neadevăruri la adresa partidului liberal, precum şi cu enorme făgăduieli.

Lupta electorală cinstită şi care porneşte dela minstuui nu poate fi adoptată de partidul liberal, care în tot timpul campaniei electorale nu-şi va expune decât programul precum şi punctele principale pe cari le va înfăptui.

In ce priveşte fixarea candidaturilor pentru Cluj, clubul a admis ca comitetul să decidă şi într'o şedință viitoare să comunice hotărârea sa.

Evenimentele zilei

Moscova. Guvernul sovietic pentru ca să-şi creeze la Geneva o atmosferă favorabilă va da zilele acestea amnestie generală pentru toți contra revoluționarii, refugiați în Europa.

•

Roma. Se desminte oficial ştirea din Sofia despre căsătoria regelui Boris cu prințesa regală Iolanta.

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 3

Sticlărie și porțelane cu prețuri ieftine

Lloyd Express 156 la 1412

Frații Heller

Calea Regele Ferdinand No. 6.

Pahare de apă dela 2·— Lei în sus
Ceașcă de cafea dela 5·— Lei în sus
Tacâm de cafea cu 190·— Lei
Tacâm de ceaiu cu 205·— Lei
Tacâm de masă cu 550·— Lei

Se vând articole de toate feluri cu prețuri foarte reduse

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Brișana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. **11**

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Cumpărăm în permanență:

Coarne, unghii de bou și de bivoli. Păr de porc, de vită, coame și copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne și tot felul de rămășițe de tăbăcărie:

Fabrica de mărfuri din coarne și oase s. p. a. Cluj,

Calea Ștefan cel Mare No. 4
Telefon No. 3-14 1184

Turbine de apă

din Uzinele Leobersdorfer Maschinenfabrik A. G. cea mai veche Casă specialistă livrează și instalează Reprezentanța Generală

Reclama 1506-5 1427

Soc. Motrica Română București, B-dul I. C. Brătianu No. 82. Tel. 56-10.

Cu deplină garanție ca înainte de războiu

liferăm cele mai bune

CURELE DE TRANSMISIUNE

întinse ude, cusute, și lipite, în orice dimensiune simple sau duble, argăsite cu scoarțe de stejar sau chron.

Specialități: curele de transmisiune, pentru dinamouri compresoare și diferite piei technice.

1392

FRAȚII RENNER & Co. S. A. CLUJ.

Article frumoase de drogherie

au sosit la parfumeria

D'or

Piața Unirii No. 5. 1385

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu prompt.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la Regele Pălăriilor Cluj. Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Uzina electrică a orașului Conducerea societății „GAIZ"

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă liferă instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. 148

Cautăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

Reclama este sufletul comerțului

„TRASSIA" S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV. DEJ

fabrică trass, trass-var și ciment de trass,

TRASS

înlocuește cimentul scump de Portland după felul construcțiunei total sau parțial, corespunzând pretențiunilor edile.

Prospecte și certificate oficioase gratuite.

Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcțiuni mari.

TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!

Reprezentanți în toate centrele industriale.
Scrisori și telegrame: **TRASSIA—DEJ.**
Representant pentru județul Cojocna și Turda-Arieș:
Ingiuer FERD. HANN CLUJ, Strada Ciparia No. 3. 1401

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Programul de lucru al guvernului

Problema transporturilor

Insuficiența mijloacelor de transport. Noui trenuri de marfă și pasageri. Activitatea noului ministru al comunicațiilor.

In mijlocul dificultăților care ne asaltează din toate părțile, nu poate fi tăgăduit de nimenea, că viață noastră economică trece prin grele împrejurări; ori care întârziere în îmbunătățirea ei, poate avea consecințe dintre cele mai grele asupra întregului organism al țărei.

Și, cu toate acestea soluțiunea e precisă și știută de toată lumea: Să se stimuleze prin toate mijloacele dezvoltarea industriei și mărirea producției. In practică însă cea mai puțin însemnată dintre inițiativele luate în această direcțiune, se lovește de îndată de obstacole foarte greu de înlăturat.

Intre altele, de sigur, că este unul pe care îl întâlnim în toate ramurile vieței economice și care prin faptul că nu corespunde situației paralizează toate încercările de a remedia starea de lucruri existentă: Nu încape îndoială că acesta e lipsă de combustibil, atât de necesar centrelor industriale. Minele noastre, după datele ce posedăm, au depozite considerabile de cărbuni, dar problema cea importantă e că nu avem mijloacele de a-i transporta și a-i duce la destinațiile cerute de nevoile industriei noastre.

Avem neapărată nevoe ca să exportăm cât mai mult posibil. O cer aceasta în mod imperios și urgent, interesele economice și financiare ale țărei. Posedăm sute de mii de vagoane de lemne de construcție, dar ele putrezesc în gări și în depozite. Lipsă deci aproape complectă de mijloace de transport necesare exportului.

Dar, exemplele de felul acesta, sunt numeroase și ele dovedesc în mod evident, că insuficiența transporturilor paralizează întreaga viață economică. Trebue să o recunoaștem, că atâta timp, cât trenurile de marfă vor rămânea reduse la numărul lor de astăzi, aproape dezgărîu, producția noastră în loc să se dezvolte dimpotrivă va scădea în dauna interesului general al țărei.

Consecințele firești ale acestei stări de lucruri, le cunoaștem îndeajuns, pentru că le resimțim la fiie care pas neîndestularea consumației interne și un export cu totul redus.

Noul guvern liberal, reprezentat la Ministerul de comunicații prin personalitatea d-lui General Traian Moșoiu, a pătruns în toată profunzimea ei, chestiunea transporturilor, aceasta constituind unul dintre punctele principale ale programului național-liberal.

Recunoaștem, că pentru a aduce la starea normală, rețeaua noastră de căi ferate, parcul de vagoane și locomotive, — trebuește timp, un important capital și multă muncă.

Partea cea mai delicată a problemei o formează chestiunea reparațiunilor vagoanelor și a locomotivelor. Avem material, poate nu destul, aceasta e drept, dar neajunsul cel mare, e că el se găsește deteriorat și se strică pe zi ce merge tot mai mult, fiind rău întreținut, la care se mai adaugă și faptul că reparațiunile în ateliere merg încet.

Până în prezent s'a dat prea puțină atenție, neluându-se nici o măsură pentru îndreptarea răului. Noul ministru al comunicațiilor de comun acord cu d-l Tancred Constantinescu noul director general al căilor ferate, au elaborat un întreg program de lucru, care s'a pus chiar în practică, astfel că în cel mai scurt timp o radicală schimbare se va observa în mersul căilor ferate.

S'au luat măsuri ca să se procedeze de urgență la reparațiunile necesare vagoanelor și locomotivelor, servindu-se de materialul rulant aflător în țară. După indicațiunile ce posedăm în curând vor fi puse în circulație noui trenuri de marfă și pasageri.

Pentru ca să se dea o mai mare desvoltare reparațiunilor, se înființează ateliere ad-hoc în diferite centre ale țărei, unde vor fi concentrate vagoanele triate, iar locomotivele vor fi trecute în ateliere speciale.

Noile îmbunătățiri ce se observă în mijloacele noastre de comunicație, ne îndreptățesc să credem că în curând vor putea fi rezolvite cele mai vitale probleme ale vieței noastre economice.

Știri externe

Berlin. Rathânau a fost numit azi ministru de externe.

Praga. Vencov scrie că comisiunea reparațiunilor va respinge probabil pretențiile de 20 miliarde ale Ungariei față de România. Ziarul cehoslovac se miră că un stat învins poate formula pretenții de reparațiuni față de statul biruitor.

Lisabona. Ex regina Zitta și copiii ei au plecat spre Funchali.

Washington. — Institutul meteorologic din Washington, a semnalat un cutremur de pământ catastrofal la depărtare de 2 mii kilometri.

Citiți Pag 8-a.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

PREPAR elevi de școale primare, având ore după masă libere, a se adresa la Administrația ziarului sub „Învățător". 1439

DAU CARE de limba germană și română. Adresa la ziar sub German

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE mobile antice, obiecte de porcelan și picturi, strada Barițiu 2 Etaj I.

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după învoeală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

UN EVENIMENT ARTISTIC SENZAȚIONAL LA CLUJ. Duminecă 5 Februarie, se va deschide în librăria Keszey din Piața Unirii, o expoziție colectivă, care va cuprinde 100 de tablouri, acvarele și picturi a 50 de pictori renumiți. Expoziția va fi deschisă numai câteva zile, deoarece obiectele de o absolută valoare artistică vor fi transportate de'e Cluj la București. Tablourile sunt din cale afară de ieftine. 1440

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de servicin etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Lipsa sângelui

(Anemia) Paliditatea (Clorosa) Slăbiciunea generală, se vindecă sigur și în cel mai scurt timp cu

HEMOFER ITEANU

Timp de 25 ani acest preparat a vindecat mii și mii de bolnavi după cum se dovedește prin scrisori de mulțumiri primite și publicate într'o broșura care se trimete la cerere de către.

Laboratorul AL. ITEANU

București, str. Vasile Lascar 3.

Reprezentant general:

S. Lindenberg

București, str. Stelea 23.

1367 De vânzare Farmacii și Droguerii.

VITE ALTOITE

Port altoi și vie americane cu rădăcini, furnisează garantând pentru veritabilitatea soiurilor.

1320

F. CASPARI, MEDIAS.

Concurs.

Direcțiunea „Albina" Intrepozite și Societate Comercială Anonimă Cluj, prin aceasta publică concurs pentru posturile de

un Director executiv și un Director de magazie.

Dela concurenți se pretinde:

Se aibă cunoștințe speciale și praxă în afacerile de Export și Import, se dispună de garanție materială suficientă, să dovedească în toată privința un trecut neescepționabil și să posedă pe deplin limbile română, germană și maghiară.

Concurenții sunt rugați să-și prezinte ofertele sigilate arătând detaliat toate condițiunile și pretenziunile cel mai târziu până la 28. Februarie 1922.

Ofertele sunt a-se trimete sau preda la adresa sau în localitățile Băncii „Albina" filiala Cluj.

Atât pentru directorul executiv cât și pentru directorul de magazie, se asigură în noul edificiu al Intrepozitelor locuințe moderne.

Informațiuni detaliate se primesc la Banca „Albina" filiala Cluj.

Cluj, la 24. Ianuarie 1922.

1432 DIRECȚIUNEA.

La

Cofetăria Boncescu

din Cluj onorata s'a clientelă va fi distrată de un splendid concert clasic dat de cele mai bune elemente de la operă, în care timp se vor servi: pateuri calde, sandwich, dif. gustări, dif. specialități de vinuri, liqueoruri, shampagne, precum și tot felul de preparate de cofetarie 1414

Concertul va începe la orele 8 (20) seara în toate zilele când nu este operă. Mesele se pot reține prin telefon No. 68

Nr. 21—1922. 1435

a. f. c. sc. d.

Concurs.

La liceul grăniceresc „George Coșbuc" din Năsăud este a se complini o catedră vacantă de matematici (matematică-fizică).

Titularul, respective suplinitorul acestei catedre va primi retribuțiile, cari le primesc profesorii similari dela liceele de stat.

Petiționarii, români, cetățeni ai statului român, își vor înainta petițiile însoțite de actele justificative subscrisei Comisiuni administrătoare, prin direcțiunea liceului suscitat, în termin de 15 zile dela ultima publicare a acestui concurs.

Năsăud, la 27 Ianuarie 1922.

In numele comisiunii administrătoare a fondurilor central școlar și stipendii din districtul Năsăudului.

Președinte: (ss) **Dr. Teofil Tanco**

p. Secretar: (ss) **Teodor Șimon**

Publicațiune

In ziua de 8 Februarie 1922 se va vinde prin licitație publică în oborul de vite din Cluj

un număr de

vite cornute

ale regimentului 31 Artilerie

Comandamentul Reg. 31 Atilerie.

1441

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri

Constanța-New-York

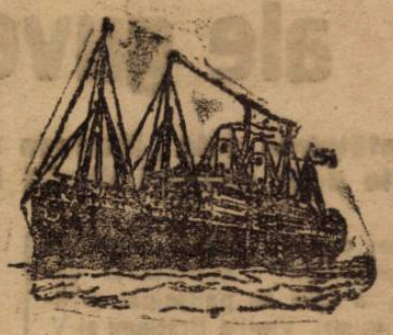

Vaporul Transatlantic de lux

CONSTANTINOPLE

pleacă

la 9 Februarie 1922 st. n. din portul Constanța direct New-York

După vaporul Constantinople urmează a pleca următoarele vapoare „KING ALEXANDER" „Megali Hellas" și "THEMISTOCLES"

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteză mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCUREȘTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascăr Catargiu No. 28.
902 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.

1393 **Economie**

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi.

Văd. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Moților No. 7

L. C. Harötmuth si Karol Majors fii.

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE

LITOGRAFIE

Secția fotografică „FOTOGLOB"

ZINCOGRAFIE

TURNĂTORIE

— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări liniaturi speciale. — Biocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. **Fabricațiune de pliuri** comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obținute, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE Călimări și garnituri complecte pentru Biurouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.

Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alterabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țara în fine tot ce se înrudește cu această branșe

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură.

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.

SEDII: C. Sfetea, Calea Moților 62-64 și Calea Victoriei 68. Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob, Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7. TIMIȘOARA, Piața Tepeș-Vodă 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17

Proectele economice ale guvernului

Consfătuirea dela „Uniunea industriaşilor". — Declaraţiile d-lor miniştri Vintilă Brătianu şi Vasile Sassu.

Luni d. a. s'a ţinut la „Uniunea industriaşilor" o importantă şedinţă, la care au participat şi d-nii miniştri Vintilă Brătianu şi V. Sassu.

Preşedintele Uniunei, d. Ştefan Cerchez, în numele industriaşilor salută prezenţa d-lor miniştri, cari au binevoit să vină în mijlocul industriaşilor. Exprimă rugămintea acestora ca guvernul să sprijine statornic şi real industria naţională.

D. Vasile Sassu, ministrul industriei, mulţumeşte pentru cuvintele calde rostite de preşedinte şi spune că miniştrii au venit în mijlocul industriaşilor să asculte nevoile lor; să culeagă informaţii exacte asupra industriei naţionale, ca guvernul să poată apoi, pe baza lor, rezolva problemele economice arzătoare ale ţării pe calea firească, proprie să conducă la normalizarea vieţei şi eftinirea traiului.

D-sa încheie făgăduind că va ţine totdeauna seamă de sfaturile industriaşilor în hotărârile ministeriale ce le va lua.

Declaraţiile d-lui Vintilă Brătianu

D. Vintilă Brătianu spune că este convins că o politică financiară bună nu se poate face fără să n'aibă la bază o politică economică chibzuită. De aceea d-sa va lucra în strânsă legătură în toate hotărârile ce va lua, cu ministrul comerţului şi industriei.

Prima acţiune a guvernului actual pentru realizarea acestui principiu este formarea delegaţiei economice a guvernului, care se va ocupa cu coordonarea activităţii economice a diferitelor departamente şi va institui o politică economică unitară a ţării.

Trebuinţa unei industrii puternice

Statul, spune d-sa, nu mai poate funcţiona izolat ca un stat pur administrativ, birocratic. El trebue să aibă o politică o activitate economică bine definită. De aceea statul trebue să colaboreze cu activitatea profesională şi industrială economică şi financiară. Preocuparea de acum a guvernului şi a ţării trebue îndreptată spre întemeerea şi dezvoltarea unei industrii puternice pe lângă agricultură, fiindcă România dispune în această privinţă de toate elementele şi condiţiile necesare. Relativ la reforma fiscală, ea trebue aşezată pe alte baze decât cele de până acum, dar în aşa fel ca ea să nu stinghereaască dezvoltarea industriei şi economiei naţionale.

Politica vamală să ocrotească procurarea materialelor necesare industriei naţionale şi să încurajeze numai exportul produselor şi fabricatelor acestela.

In chestia transporturilor, de care depinde foarte mult dezvoltarea noastră economică, este nevoe de punerea ei la punct, şi anume C. F. R., tocmai fiindcă sunt ale statului, nu trebue să îmbrace formule birocratice, ci să primească forme economico-comerciale, ca să dea maximul de rendement. Acest lucru este acum mai uşor posibil pentru că avem condiţii de zece ori mai bune pentru a-l realiza.

Guvernul, continuă d. Brătianu, cere dela industriaşi să-şi amintească totdeauna de solidaritatea ce există între interesul general al ţării şi cel particular al industriaşilor. Azi intrăm într'o perioadă de luptă aşa cum a fost dela 1916. După cum în războiul naţional armata militară a fost capabilă de sforţări cari ne-au dat biruinţele dela Mărăşeşti şi Mărăşti, azi revine armatei economice datoria să facă aceleaşi sforţări.

Chestia transporturilor

In chestia combustibilului, d-sa crede că producţia actuală poate satisface nevile interne, şi intenţionează să o rezolve prin aprovizionarea centrelor industriale cu trenuri directe.

Pentru urcarea leului

In ce priveşte valuta, spune, că ceeace se impune acum este să oprim scăderea leului. Urcarea valutei va veni pe măsură recâştigărei încrederii străinătăţii în ţara noastră. Ceace se cotează la Paris este leul unui stat discreditat de politica de până acum şi nu este leul ţării româneşti, care are bogăţii cum nu au multe ţări cu valută ridicată.

In chestiunea creditului industrial d. Brătianu spune că are un proect pregătit, iar în chestia plăţilor în străinătate arată că a discutat cu conducătorii Băncii Naţionale şi a mai rămas să discute şi cu creditorii din străinătate ca să ajungă la o soluţie care să împace interesele şi creditul românesc.

Ca ministru de finanţe a oprit orice comenzi noui în valută superioară leului şi se va adresa industriei ţării pentru aceste furnituri.

Bugetul actual este un buget monstruos, iar ca să întocmim un buget serios, trebue să reorganizăm bugetele tuturor ministerelor, în intenţia celor mai mari economii.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Sâmbătă: Capriciul de femee

Duminecă: Dtto

CINEMA UNIVERSITAŢII

Vineri: Lupta pe moarte pe viaţă a Contelui de Monte Cristo partea I

Sâmbătă: Dtto partea II.

Duminecă: Acrobatul circului

CINEMA URANIA

Vineri: Femeea periculoasă

Sâmbătă: Dtto

Duminecă: Dtto

Politica externă a României

Declaraţiile d-lui Duca

România vrea pace. — Ce înţelege să-şi înfăptuească refacerea cu concursul aliaţilor. — Sentimentele României pentru Franţa.

Ziarul „Le Temps" publică următoarele declaraţiuni pe cari d. Duca, ministru de externe, le-a făcut reprezentantului său din Bucureşti:

„Guvernul din care am onoarea să fac parte îşi va da toate silinţele pentru menţinerea păcei. România are nevoe, azi, să-şi consolideze situaţia internă, să-şi restabilească finanţele şi să-şi dezvolte viaţa economică. Ea va cere, deci, politicei sale externe ca să-i asigure, după un sângeros războiu şi o invazie nimicitoare, posibilitatea înfăptuirei acestei munci de refacere.

Guvernul înţelege să realizeze o asemenea operă cu concursul Aliaţilor şi a acelora cari, în această regiune a Europei, au mare interes să prevină germenii ori căror tulburări. In sfârşit pacea fiind una din condiţiunile indispensabile propăşirei noastre naţionale, noi ne vom strădui să întreţinem legături amicale cu toate statele şi vom fi fericiţi să participăm, în limitele mijloacelor noastre, la orice acţiune, care ar avea de scop consolidarea păcei mondiale.

E inutil să insistăm asupra dificultăţilor de ordin general cari ne impun tuturor sarcina d'a grăbi reîntoarcerea la viaţa normală. In ce ne priveşte, ne vom face întreaga datorie. Actele vor fi o mai bună dovadă ca vorbele noastre. Insă ne dăm seama că, în îndeplinirea acestei sarcine dificile ajutorul Aliaţilor ne este indispensabil şi nu ne îndoim că el ne va fi acordat.

Cunoaşteţi de multă vreme, sentimentele acelora cari, în 1916, au determinat intrarea în acţiune a României alături de Aliaţi. Prin urmare, nu vă spun nimic nou declarându-vă că Franţa va fi totdeauna, pentru noi, ţara nobilă de care ne leagă atâtea amintiri şi atâtea interese comune."

Studenţii şi politica

Din partea unui grup de studenţi primim spre publicare următoarele:

Domnule Director,

Cu surprindere am citit în No. din 31 Ianuarie 1922 al ziarului „Patria" că un grup de studenţi ai Universităţii din Cluj ar fi manifestat călduros pentru Partidul naţional din Ardeal în numele întregei studenţimi ardelene. Intrebăm pe acel domn student care a pronunţat acestea, cu ce ocazie a primit acest mandat de reprezentare.

In al doilea rând descalificăm manifestaţia făcută în calitate de studenţi universitari şi o considerăm ca făcută de simpli cetăţeni ai „României mari".

„Un grup de studenţi"

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂŢIREA" la Administraţie Str. I. Maniu No. 3. şi prin toţi Agenţii şi Agenţiile de publicitate

Se primesc reclame scrise şi în limba maghiară şi germană pentru care avem traducători speciali

Preţuri reduse

Toţi cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame şi prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrăţirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorităţi, bănci şi societăţi

Lei 240 anual
Lei 180 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul II, No. 438 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Marți 7 Februarie 1922

Infrățiți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible] MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA [illegible]
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TO[illegible]
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Politica studenților

Asistăm, de câteva zile, la tristul spectacol, pe care ni-l oferă polemicele ziarelor politice în chestiunea înregimentărei într'un partid politic, sau altul, a studențimei.

Ba, ce-i mai dureros, au început chiar între studenți, lucru pe care și cititorii acestui ziar l'au putut constata, în ultimele zile.

Fără să discutăm care-i interesul ziarelor politice să deștepte în tineret gustul pentru politica de partid, să vedem ce-i desbină pe studenți și care-i calea cea adevărată, pe care trebue s'o apuce, pentruca să-și cheltuiască prisosul de energie.

Tineretul universitar de azi trebue să fie de două ori fericit, pentrucă a văzut realizându-se visul național: România liberă și unită. Să fie fericit întâi pentrucă a putut și el contribui la realizarea visului strămoșesc și să fie fericit mai cu seamă pentrucă această România mare va fi încredințată acestei tinerimi, mâine, s'o conducă pe calea propășirei, s'o facă tare și fericită.

Tinerimea universitară de azi are prin urmare o grea sarcină, aceea de a se pregăti cât mai conștiincios, pentru ziua de mâine, căci de pregătirea ei depinde viitorul acestei țări, despre care va fi dat oare să-și dea seama, în fața generațiilor viitoare.

Pentru aceasta se cere în primul rând o cunoaștere reciprocă a tuturor fiilor țării, cât mai desăvârșită, pentrucă numai în chipul acesta e posibilă o muncă comună, plină de roade. Din nenorocire această cunoaștere reciprocă lipsește studenților de azi, dintre Nistru și Tisa și de aci pornește tot răul și zăbava începerii unei activități frumoase. Voiți exemple că studenții nu se cunosc? Dar e suficient să amintesc ceeace susținea, zilele trecute, la București, un student Ardelean, că el și colegii au fost rău primiți la București, de către studenții de acolo. Sau alt exemplu: studenții din vechiul Regat mai susțin și azi că nu sunt primiți cu inima deschisă de către colegii lor ardeleni, de câte ori vin în mijlocul lor.

Oare nu este exemplul cel mai vădit că acei studenți ardeleni, dela București, au trăit pe altă lume, ca să nu vadă, să nu audă și mai ales să nu simtă dragostea cu care colegii lor de acolo i-au primit, acum 3 ani. Și nu e clar ca lumina zilei că studenții din vechiul Regat nu cunosc firea tăcută a Ardelenilor, în care se ascunde un suflet bun dar puțin expansiv?

Această cunoaștere reciprocă, reală, e una din datoriile studenților din toate ținuturile țării și e o necesitate de primul ordin.

Studenții din ținuturile eliberate să nu uite că colegii lor din vechiul Regat au crescut în dorul și speranța de a-și vedea toți frații la un loc și că din leagăn au auzit, din gura mamelor, doina plină de jale a celor ce sufereau. In aceste nădejdi au crescut cei ce au umplut tranșeele și au îngrășat ogoarele cu oasele lor, pentru eliberarea fraților subjugați. Iar studenții din vechiul Regat să-și aducă aminte că dacă ei și înaintașii lor puteau striga în lumea mare că vor desrobirea fraților, tineretului de dincoace de Carpați, din Bucovina și Basarabia îi închideau gura temnițele, când cereau drepturile acestui neam umilit. Conștiința trează a fost păstrată în poporul român robit numai de acești intelectuali, de studenții de altădată.

Și atunci care-i motivul care-i mai ține azi depărtați pe unii de alții și face să mai poarte nume regionaliste, care nu mai au nici un rost? Niciunul.

Unindu-se cu toții sub acelaș steag al muncii studențiă universitari de azi trebue să pornească pe calea cea dreaptă. Milioane de săteni așteaptă la coarnele plugului să se întoarcă să le dea sfaturi ce ce au pleeat dintre ei, singurii în care au deplină încredere. Cu venirea fiecărei Primăveri ei așteaptă și venirea copiilor lor să le explice rostul multor lucruri pe care nu-l înțeleg.

Se prăpădese atâtea sute de mii de suflete pe fiecare an, secerate de boalele nemiloase, care ar putea fi înlăturate, în parte, dacă ar fi cineva să-i învețe pe cei ce nu știu să le ocolească. Își pierd vremea luni și ani, bieții săteni, pe la judecătorii, căutându-și anumite drepturi, pentrucă n'are cine să le explice, pe înțelesul lor, litera legii. Vălul întunerecului cel mai cumplit acopere ochii atâtor milioane de analfabeți și n'are cine-l rupe, n'are cine să-i îndemne pe cei ce pot, cel puțin, să-și trimită copii la învățătură.

Iată ogorul spre care trebue să pornească tinerimea universitară, ca să-l semene. E un ogor nou, nemuncit, care va da recoltă bogată. Și pentruca această recoltă să fie bogată în lucruri bune, trebue ca studențimea să ia înaintea celor ce au început să străbată drumurile satelor, neumblate până acum, nu pentruca să sfătuiască pe cei ce așteaptă, ci pentruca să le insufle duhul Răului în suflet. Apucându-le înainte acestor turburători ai liniștei sufletești a sătenilor noștri, studenții vor întări terenul pe care nu va mai prinde sămânța cea nouă și stricată, când va încerca să fie aruncată.

Să lase treburile politice, deocamdată, celor ce se ocupă cu ele și care nu sunt nici mai

(Continuare la pag. II)

Un singur s[illegible]

Regionalismul este desaprobat de orice doctrină politică. Cine se folosește de acest povârniș periculos dovedește înstrăinarea de cimentarea existenții noastre naționale. Partidul național-român din Ardeal, condus de suflete intinate și egoiste, intrebuințează regionalismul ca o platformă pentru sgândărirea intereselor personale ale acelora cari, prin eliberarea Ardealului, socot că în adevăr poate să fie o „colonie" izolată de dincoace de carpați, bună de exploatat numai pentru ei.

Fruntași politici ca dd. Maniu și Vaida-Voevod și alții, dintr'un ardelenism rău înțeles, se împotrivesc contra politicei din vechiul regat. Regatul pentru ei ar fi o ne norocire. Dar, oare nu acest regat a sprijinit întotdeauna, în vremurile grele de asuprire ale Ungurilor, toate mișcările politice-naționale din Ardeal și chiar existența partidului național-român de aici, atunci când acest partid nu era o grupare politică de partid în adevăratul înțeles al cuvântului, ci rezistența necesară izvorâtă din lupta de conservare a unei națiuni împotriva alteia care vroia s'o extermineze.

Oare nu regatul, cu viața lui politică, cu bărbații lui de stat și cu o oștire care s'a nimicit aproape în întregime au rupt cel d'intâi lanțurile robiei, desființând hotarele dureroase din Carpați? Nu acest regat, așa cum ni-l ponegresc și insultă azi dd. Vaida-Voevod și Maniu, a sprijinit presa de aici și a primit cu brațele deschise pe toți ardelenii refugiați în România Mică de altă dată?

Se poate uita vreodată, de cineva, interesul nespus de mare, stăruințele în politica externă ale marilor patrioți cari au închis ochii cu privirea spre Ardeal? Oare nu actualul prim ministru a fost acela care, prin partidul lui, prin politica sa de desrobire, a declarat războiul?

Atunci de ce să se hulească Regatul și să se încerce a se ridica un zid între sufletele românești de-o parte și de alta a Carpaților?

Opera politică a d-lor Maniu și Vaida-Voevod se califică și se darmă dela sine.

Domniile lor susțin că partidul liberal-național va acapara Ardealul. Este o inexactitate și un truc politic

Partidul liberal în toate numirile făcute până acum și de aici înainte le face numai cu Ardelenii.

Partidul național-liberal aduce cu el întreg sufletul românesc și deci o nouă desrobire, pentru care vor rămânea recunoscătoare massele largi ale poporului ardelenesc, care trec peste patimile politice ale unor oameni ambițioși.

Pentru Ardealul adevărat și conștient, nu există regionalism. Prin afirmarea românismului, el dorește consolidarea României întregite în care să bată un singur suflet.

Programul de lucru al guvernului

Contractele de locațiune

Prelungirea contractelor de închiriere Proectul guvernului liberal. — Cum va fi alcătuită noua lege.

De câtva timp, în lumea chiriașilor, se observă o vie îngrijorare din cauza știrei răspândită de unele ziare, că contractele de închiriere al căror termen expiră la 23 Aprilie 1922, nu vor mai fi prelungite pentru o nouă perioadă de vreme.

Neliniștea chiriașilor nu este îndreptățită de loc și că s'a putut pune în circulație o asemenea versiune, de bună seamă, că ea se datorește numai îndeletnicirei acelora, care cred că prin răspândirea știrilor neadevărate, ar putea să știrbească din autoritatea guvernului liberal, pentru ca ei să tragă anumite foloase în vederea luptei electorale împotriva popularității partidului liberal.

Problema chiriilor este printre cele dintâi cărora guvernul actual le dă o importanță deosebită și aceasta din cauză că până la data de 23 Aprilie 1922, când expiră contractele de închiriere ne mai despart numai câteva luni.

•

Se știe că chestiunea contractelor de închiriere s'a desbătut într'unul din recentele consilii de miniștri, în urma căruia s'a dat și un comunicat prin care se arăta publicului, cum înțelege guvernul s'o rezolveze.

Ca să înlăturăm oricare atmosferă de nesiguranță formată în jurul acestei chestiuni și pentru ca să asigurăm liniștea celor interesați, din sursă autorizată, putem da publcului amănunte complecte asupra intențiunilor guvernului liberal față de problema chiriilor.

Consiliul de miniștri ținut, în principiu, a fost de perfect acord asupra prelungirei contractelor de locațiune, adăugându-se câteva excepțiuni în favoarea unor mici proprietari săraci și nenorociți, ale căror cereri au fost găsite ca fiind întemeiate.

•

Dar, pentru ca noua lege ce va fi votată de viitorul Parlament, să corespundă pe deantregul intereselor cetățenești, d. J. Th. Florescu ministrul justiției a instituit o comisiune, în care au fost desemnați atât reprezentanți ai chiriașilor cât și ai proprietarilor, care împreună cu oameni de legi, să alcătuiască un proect de lege, care va fi supus spre votare chiar în primele ședințe ale Parlamentului.

Naște însă întrebarea, dacă guvernul va avea timpul necesar să treacă această lege prin Parlament, întru cât efectele juridice ale actualului decret-lege, care guvernează raporturile dintre chiriași și proprietari încetează la 23 Aprilie 1922 iar Corpurile Legiuitoare se deschid la 27 Martie.

Răspunsul este afirmativ. Legea va putea să fie votată la timp, adică înainte de termenul când expiră contractele de locațiune, pentru că guvernul și-a dat seama de acest neajuns, luând dispoziția ca Parlamentul să voteze în primele ședințe legi cu caracterul cel mai urgent, între care și pe aceea a prelungirei contractelor de închiriere.

•

Lumea poate, deci, să fie liniștită. Guvernul tuturor reparațiunilor sociale, nu putea să treacă cu vederea această problemă de un interes atât de vital pentru populație. Chiriașii vor beneficia, la adăpostul unei legiuiri înțelepte, și de acum înainte de avantagiile drepte ale prelungirei contractelor de locațiune, cu excepția numai a unor mici modificări făcute în favoarea proprietarilor nevoiași.

Guvernul Brătianu și impresia din Franța

Paris, 31. (Rador.) — Ultimele telegrame sosite din București și comunicate ziarelor prin serviciul de presă român, precum și notele publicate de acest serviciu, referitor la formarea noului cabinet și asupra politicei externe și economice, precum și extrasele publicate de ziarele române, au produs o impresie foarte favorabilă în cercurile politice și în presa franceză. In special au atras atenția notele prin care se anunță ridicarea stării de asediu și censura, precum și noile măsuri economice și intențiunea guvernului de a continua tradiționala politică externă a României. Ziarele franceze publică comentarii favorabile și socot pe Brătianu ca un mare amic al Alianței.

Răspândiți „Infrățirea"

Mişcarea culturală, literară, teatrală, artistică

(Urmare din pag. I)

buni, nici mai răi unii ca alţii. În mod fatal luptele politice duc la duşmănia, care nu trebue să existe între cei tineri.

Apucând calea amintită, conducătorii treburilor obşteşti, de mâne, nu vor mai avea vreme să-şi plece urechile la luptele politice, atât de sgomotoase şi de tentatoare; vâltoarea lor nu-i va înghiţi şi pe ei, iar mâne vor intra în viaţa politică cu sufletele fără de prihană, prieteni cu toţii, conduşi de acelaş ideal, ca şi până aci: munca comună, pentru înflorirea ţării.

I. Glăvan

Teatrul Naţional din Cernăuţi

Înfiinţarea unui Teatru Naţional la Cernăuţi era o necesitate imperioasă culturală atât în interesul populaţiei româneşti care trebuie să-şi primească depline drepturi culturale în Statul naţional român cât şi la interesul populaţiei neromâneşti, care are toată graba să se familiarizeze şi cu cultura românească, dar îndeosebi cu limba oficială a Statului.

Piedeca principală pentru îndeplinirea acestei necesităţi era lipsa unei clădiri, căci teatrul orăşenesc, unica clădire în tot Cernăuţul potrivită pentru un Teatru Naţional, era ocupat prin contract de închiriere încă pe 2 ani înainte de o trupă străină.

De câte ori veniau încercări, fie particulare, fie de la Teatrul Naţional din Bucureşti, de a înfiinţa un teatru românesc stabil la Cernăuţi, se loviau de această piedică, deoarece o trupă stabilă fără de a putea dispune de o clădire care să-i stea la dispoziţie oricând, era o imposibilitate.

În chip fatal deci înfiinţarea unui Teatru Naţional în Cernăuţi din lipsa unei clădiri potrivite trebuia să fie amânată până la expirarea contractului de închiriere asupra teatrului orăşenesc, contract încheiat între primăria oraşului ca proprietară a clădirii şi între trupa străină.

Prin lipsa de tact şi prevedere a administraţiei teatrului local s'a provocat în ă cunoscutul conflict între direcţia trupei străine şi studenţimea românească, conflict care a luat proporţiile unei impozante şi unitare manifestări româneşti care a culminat în cererea hotărâtă de a înlătura piedeca principală pentru înfiinţarea unui Teatru Naţional, prin asigurarea clădirii teatrului orăşenesc pentru nevoile culturii româneşti.

Spre a asigura ordinea publică, teatrul orăşenesc a trebuit să fie închis mai bine de o lună de zile, fără ca să se poată găsi o soluţionare potrivită a conflictului, aşa ca interesele culturale româneşti să poată fi salvgardate.

Venind noua administraţie la cârma ţării, a reuşit să obţine dela direcţia trupei străine concesionarea contractului ei de închiriere a teatrului orăşenesc asupra ministerului cultelor şi al artelor, aşa că de azi înainte posesorul clădirii teatrului orăşenesc nu mai este direcţia trupei străine, ci ministerul cultelor şi al artelor care va dispune de clădire prin inspectoratul artelor din Cernăuţi.

Astfel, piedeca principală pentru înfiinţarea Teatrului Naţional din Cernăuţi e înlăturată definitiv şi de pe acuma se pot începe toate pregătirile ca la toamnă Teatrul Naţional să ia fiinţă deplină.

Direcţia teatrului local are însă îndatoriri contractuale cu personalul teatrului, care e alcătuit din vreo 160 de inşi şi cărora trebuie la concurenţa sumei de peste 2 milioane lei.

Ministerul artelor a găsit de bine să înlesnească direcţiei acestui teatru împlinirea îndatoririlor sale contractuale faţă de personalul angajat, îngăduindu-i să joace în clădirea Teatrului Naţional, când nu vor avea loc reprezentaţii româneşti.

Ne dăm pe deplin seama că această concesiune faţă de o trupă străină nu e în asentimentul opiniei publice româneşti, căci nu se potriveşte ca în Teatrul Naţional să se audă altă limbă decât cea românească, totuşi Administraţia ţării a crezut că este bine să dea o deslegare împăciuitoare pentru populaţia întreagă.

Pe deoparte teatrul orăşenesc a trecut în posesiune românească, spre a se putea pregăti şi pune la cale, fără nici o piedecă alcătuirea ansamblului Teatrului Naţional din Cernăuţi, pe de altă parte, având în vedere că e o imposibilitate ca acest ansamblu să se poată alcătui în mijlocul stagiunei actuale, s'a dat direcţiei teatrului local posibilitatea să şi poată ţinea angajamentele contractuale faţă de personalul lui.

Trebuinţele culturale româneşti a căror satisfacere depindea de putinţa de a dispune după voe de sala teatrului orăşenesc, nu vor mai fi stânjenite de loc de acu înainte dinspre partea aceasta.

Si dacă aceasta s'a putut realiza aşa de repede şi dacă azi de teatrul orăşenesc nu mai dispune o trupă străină, ci acest local de artă e în posesiune românească, şi dacă astfel s'a înlăturat piedeca principală ce stătea în calea înfiinţării Teatrului Naţional, care, inaugurându-se astăzi, nu stăm la îndoială o clipă, că la începutul stagiunei ce vine va lua negreşit fiinţă deplină, atunci trebuie s'o spunem fără înconjur, că meritul principal îl are ţinută frumoasă unitara, curat românească şi plină de demnitate a publicului românesc şi îndeosebi a studenţimei noastre universitare.

❂ I Articol Mondial ! ❂

LUXOR'S CORON BLUE

1357

Coiţcă engleză indispensabilă la văruit şi albăstrit. — I-a calitate. — 1 ladă 32 pachete. — 16 pachete de $1/4$ kgr. şi 16 pachete de $1/8$ kgr. — 129 bc. pentru 200 Lei trimite prin poştă:

Fabrica chimică „LUXOR" Cluj

Telegram: Luxor, Cluj.
Telefon: 12-97. En gros!

Funcţionarul

El este acel care duce ţara aceasta în spinare, muncind din greu pentru prosperarea Statului, şi el trăeşte cel mai prost. Era o vreme când privirea tuturora se îndrepta spre soarta ţăranului român. Acum e vremea când toată preocuparea noastră trebue să se îndrepte spre viaţa funcţionarului.

Ţăranul are casa lui, ogorul, independenţa deplină a muncii, cât vrea şi cum vrea, e stăpân pe situaţia sa, funcţionarul e lipsit şi de acei patru păreţi proprietatea lui, de o gospodărie cât de mică ca să nu plătească chirie enormă, e un rob şi de multe ori o jucărie a politicei.

Funcţionarul e mai mult o stafie de cât un om. Nu are nici aer suficient, căci toată viaţa o duce într'un birou, îngropându-şi toate aspiraţiunile sale. Viaţa şi-o duce de obicei într'o casă modestă, departe, într'o mahala noroioasă.

Funcţionarul e palid, rău îmbrăcat, şi mai cu seamă cei mici loviţi de toate valurile soartei Ochii săi reflectează numai durere; de pe buzele sale numai vorbe necăjite şi desnădăduite. E veşnic întunecat, cu privirea în pământ, iar trupul încovăiat de greul vieţii. Îl urmăreşte pretutindeni icoana dureroasă a mizeriei. Casa sa săracă, poate fără lemne în deajuns în vremea aceasta de iarnă. Leafa mică, scumpetea enormă, nu-i ajunge în deajuns nici pentru hrana suficientă, nu mai vorbim de îmbrăcămintea familiei.

Acesta e funcţionarul ardelean cum şi acel care adus din cine ştie ce unghiu al ţării dela marginea Dunării sau din ţinutul Dorohoiului, conştient, în resemnare, îşi îndeplineşte cu sfinţenie, atribuţiunile sale. Mersul spre normalizare a ţării, în primul rând, lui i se mulţumeşte şi muncei fără preget.

Către acest uvrier al condeiului, străduinţa omului de Stat se îndreaptă.

Îmbunătăţirea traiului funcţionarului, e una din problemele sociale care trebue înfăptuite chiar cu mari sacrificii.

Ridicându-se lumea satelor, avem nevoie de a se ridica lumea funcţionarilor.

Şi această chestiune atât de grea, îl preocupă pe partidul naţional-liberal.

ECOURI

Cadavrele care fug...

În ţara sovietelor, nu numai cei vii caută să scape de sub regimul bolşevic, dar şi cadavrele s'au pus pe fugă..,

Înregistrăm astfel după ziarul „Zemlia Liubelska" o ştire extrem de interesantă.

Guvernul ucrainian, în tendinţa de a da o cât mai întinsă electrificare a Statului, întrebuinţează efectele binefăcătoare ale curentului electric şi pentru executarea condamnaţilor la moarte.

Se întâmplă, însă, ca cei ucişi prin acest mijloc, să scape teferi, fie din formidabila lor rezistenţă vitală, fie din cauza imperfecţiei aparatelor electrice.

Chiar în ziua primelor experienţe cinci condamnaţi omorâţi au reuşit să fugă din camion pe când îi transporta la cimitir.

Cu toate cercetările poliţiei roşii, nu s'a putut da de urma celor cinci cadavre.

Daca doreşti să cumperi

MOBILE

să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely şi Réti

Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acţii.

✤ FOIŢA ZIARULUI „ÎNFRĂŢIREA" ✤

Unificare cu furca

de **A. Domide.**

Am atins două coarde sensibile ale politicianilor de monopolizare a Ardealului şi mă aflu obligat ale clarifica şi ale spune pe înţelesul tuturora.

Am spus anume:

1. Noi Ardelenii ne aflăm în România Mare, iar fraţii din Regat se află la ei acasă nu însă în Ardeal cum li se aruncă brusc în ochi de 4 ani încoace.

2. Unificarea culturală trebue să o realizăm fără întârziere ca baremi generaţiile de mâine să se poată unifica într'un stat modern, care va avea toate criteriile unui stat unitar organic

Pentru aceste două adevăruri axiomatice mă văd condamnat să fiu ars pe rug din partea Ardelenilor importanţi cărora le trebue autonomie şi independenţă pentru un timp până când unificarea s'ar putea face pe bază de echavilenţă culturală, având noi în prezent pretenţia de superioritate.

Martor şi colaborator al celor mai grele lupte naţionale ce le-am dat, lucrând cu procurorul ungur în cârcă şi folosindu-mă de alegerile posibile într'o luptă politică, a-şi păcătui contra neamului meu dacă n-aş clarifica într'un moment deci iv câteva adevăruri, cari vor răsturna toată lupta negeală a contimporanilor mei.

Am fost un popor subjugat şi în consecinţă am dus o politică exparlamentară ori am intrat într'o activitate parlamentară căutând colaborarea cu tot ce era potrivit contra puterii despotice de stat.

Aceastâ activitate ne-a împrumutat un natural de a face front totdeauna contra puterii. Cooperarea noastră cu Croaţii şi socialiştii în parlamentul unguresc ne-a dat probe de cei mai dibaci obstrucţionişti şi de cea mai succeasă opoziţie în stat. Zile de glorie, zile de plină simpatie a masselor.

Am intrat în realitatea visului nostru milenar şi am avut un prestigiu înaintea fraţilor cari ne-au dat posibilitatea să guvernăm toată ţara.

Cu toatecă în illo tempore Iuliu Maniu era preferitul politician cu care cei mai ereditari politiciani unguri (contele Andrássy) putea sta de vorba, neam trezit la constatarea că timpurile mari de refacere şi de realizare a statului unitar românesc au aflat acest partid construit plin de impulsivitate şi provăzut cu mai puţină selecţionare a puterilor şi a factorilor de a se putea impune în România întregită.

Ocaziunea s'a dat, probele s'au făcut — rezultatele au rămas nesatisfăcătoare, căci am căutat opoziţia şi am insistat pentru validitarea individualităţii noastre în loc de contopirea masselor într'un stat unitar visat

Vrând nevrând ne-am dovedit dela început rezultanţi ai culturei streine (maghiare şi austriace) şi ne-am atribuit superioritatea culturii apusului cu toatecă factorii noştri intelectuali nu au avut nici un contact cu apusul.

Toată aureola noastră se limitează la teologii noştri de Roma dar cultura modernă apuseană ne-a fost streină.

La înjghebarea Consiliului Dirigent se simţiau conducătorii pe apucate jenaţi dacă în coala de serviciu se mai iveau şi cazuri că careva profesor amintea în anumite rubrice faptul că ştie perfect franţuzeşte. Atari indivizi ardeleni erau suspecţi şi temuţi; erau trataţi din început ca atari cari vor periclita autonomia şi gravitatea înaintea masselor a acelora, cari n-au făcut 20—30 de ani o singură excursiune în streinătate, plecând din târguşorul X ori Y al Ardealului. Aceastâ gelozie a împedecat selecţionarea reală a puterilor de cari dispuneam în timpul de mare refacere şi a început marea îngrădire fariseistică a oamenilor cari doriau a monopoliza Ardealul. Acesta e începutul regionalismului în Ardeal!!..

S'au căutat formule simpatice contra celor mai competenţi de a conduce, că anume aceia au fost în serviciul streinilor; în acest fel s'a înjghebat cultul incompetinţei şi acest fapt de izolare a celor întruniţi în primul an de revoluţie mondială s'a resimţit până la Paris şi la Versailles unde cei distinşi ai neamului se presentau cu câte un translator mic evreu în loc să ne fim întregit cu sumedenia de doctori dela Sorbona pe cari i-a avut România mare întregită. Astfel s'au parodiat luptele noastre de politică externă.

Şi au urmat zilele dedesamăgire că deci am trebuit să ne convingem că România Mare, în calitate de stat modern, nu o putem conduce noi Ardelenii trăiţi 20—30 de ani în niste târguşoare, cari nu am ieşit de acasă nici baremi la o vilegiatură de 2 luni.

S'a întronat cultul incompetinţii şi s'a susţinut în metodic con istorial, căci aveam oamenii disciplinaţi şi trudiţi de robia seculară

O critică obiectivă a vieţii

O demisie din partidul național

D. Ioan Păcurariu, fost senator al județului Bistrița-Năsăud, ne trimete spre publicare următoarea Scrisoare deschisă adresată d-lui Iuliu Maniu, președintele partidului național-român:

Domnule Președinte!

Cu pietate mă gândesc la rolul, pe care partidul național român din Transilvania l-a avut întru apărarea individualității noastre etnice în timpurile de grea robie politică și sufletească, în care am trăit.

Astăzi, după înfăptuirea *unirii politice* a neamului românesc, acestui partid-sub condiția evoluărei lui din partid de rezistență pasivă în partid de muncă pozitivă îi revine rolul, nu mai puțin însemnat, de a contribui, cu toată abuegațiunea și cu tot spiritul de jertfa moștenit dela înaintași, la sufăptuirea și a *unirii sufletești* a Românilor de dincoace cu cei de din colo de Carpați.

Am însă durerea, să constat, că acest partid în timpul din urmă, în situația aproape catastrofală a tânărului nostru stat, când mai mult ca ori și când se cere dela ori care bărbat politic și dela ori-care cetățean luminat abnegațiune, spirit de jertfă și mai ales patriotism ridicat peste interesele personale și de îngrij ită politică de partid, — a luat — grație greșelelor și ambițiunilor celor ce-l conduc — o atitudine, care în conșceințele ei e de natura, să *învrăjmășează sufletele* Românilor de din coace cu cei de din colo de Carpați și să *compromită chiar și ideia unirei politice*.

Eu cu această atitudine a partidului național român nu mă pot împăca.

In consecință declar, că mă consider retras din organizația acestui partid pe care mi-ar fi plăcut să-l văd la o muncă pozitivă de colaborare armonică spre binele țării și spre închegarea sufletească a neamului nostru.

Primiți Vă rog expresia respectului, ce Vi-l păstrez.

Năsăud, în 27 Ianuarie 1922.

Ioan Păcurariu,
fost senator al
județului
Bistrița-Năsăud.

După trei săptămâni

Adversarii partidului liberal alarmau țara, pre estind fel de fel de cataclizme, în cazul când la cârma țărei ar veni un guvern pur liberal. Și iată că s'au împlinit trei săptămâni de guvernare liberală, și „prevestitorii" au rămas de minciună.

Depărtată cu făgădieli mari, lumea a constatat că partidul liberal vine la putere fără alte făgăduieli sau declarațiuni decât acelea cuprinse în programul său program pe care toți l-au putut cunoaște și studia din vreme. A fost un moment de uluială. Cum, adică, înțelege acest partid să guverneze, pentru prima oară de la încheerea păcii generale, pe baza unui program precis, care să nu fie modificat s'au adăugit pentru „trebuințele oamenilor", adică în vederea campaniei electorale?

O stare naturală, a devenit excepțională, față de moravuri e introduse în viața noastră politică de guvernele precedente. Deci, o primă plăcută decepție! Al doilea lucru pe care l-au putut constata toți și pe care adversarii încă nu vor să-l recunoască, este că guvernul liberal tinde, făcând un fericit început, la reîntroa cerea unei „scări a valorilor". Sub trecutele guverne ori ce individ se credea îndreptățit a pretinde și a ocupa situațiuni pentru care nu avea nici pregătire și nici chemare. Așa s'a ajuns la acea tristă stare de lucruri, ca toți nechemații să se cocoțeze acolo unde nici n'ar fi îndrăznit să viseze cu câți-va ani înainte. Rezultatul a fost că am asistat la acel haos administrativ și legislativ care însemna desorganizarea vieții noastre de Stat. S'a produs o neîncredere periculoasă în legile și măsurile guvernului, fiindcă toți vedeau că o dispoziție ori o lege suferea schimbări radicale de pe o zi pe alta.

Guvernul liberal a înfrânt aceste ambițiuni dăunătoare bunului mers al țării, chemând la simțul realității pe cei luați de valul maririlor. Sprijinindu-se pe disciplina și concursul tuturor partizanilor, partidul liberal țintește la restabilirea tutulor condițiunilor menite să asigure o guvernare trainică.

Aici, în Ardeal, n'au trebuit trei săptămâni, ca lumea să se convingă, că partidul liberal nu înțelege a considera acest ținut ca un „fief", unde să-și căpătuiască partizani fără posturi în Vechiul Regat. Guvernul liberal a făcut apel la toți ardelenii, pentru ca împreună cu ei și mai ales prin ei, să se ajungă la o cârmuire fericită.

Din punct de vedere politic și administrativ, ca și din punct de vedere economic și cultural, țara nu va putea propăși decât prin unirea tuturor forțelor sale vii. A ne închide fiecare într'un cerc regionalist, a nu vedea mai departe decât vedeam înainte de unire, înseamnă a trăi o viață bazată pe veșnice concesiuni și compromise, făcute în favoarea sau în dauna unei anumite regiuni. Această concepție devine fatală ideei de stat unitar și să nu uităm că ceia ce a făcut tăria noastră în trecut, a fost tocmai unitatea noastră ca suflet național.

Ardealul a primit cu satisfacție și încredere programul noului guvern. El așteaptă înfăptuirea metodică și hotărâtă a punctelor sale și va vedea foarte curând cât de îndreptățite au fost nădejdile sale.

Ar.

Cetiți „Infrățirea"

Dr. Emil Hațiegan opt zile după Alba-Iulia

Un document din care se vede cât de sincer e naționalismul celor cari-și fac astăzi un piedestal din actul de la Alba-Iulia.

Pentru acei cari au luat parte la revoluțiunea din Transilvania pornită din Cluj, la 2 Noembrie 1918, în vederea unirei tuturor românilor, sub conducerea d-lui Amos Frâncu, e în deobște cunoscut, că șeful a purtat din prima zi a mișcărei o luptă acerbă cu vice prezidentul Senatului românesc și tribunul al doilea, d-l Dr. Emil Hațiegan, pe atunci magistrat regesc unguresc, care intrase în organizația românească, cum s'a dovedit în urmă, cu învoirea autorităților ungurești.

Lupta se dădea pe principiul ca legiunile românești să stea independente sub comandă neatârnătoare și exclusiv românească. Acest principiu îl reprezenta d-l dr. Amos Frâncu, prezidentul Senatului. Iar punctul de vedere unguresc, care cerea ca legiunile românești din Transilvania să fie puse sub comanda comună a generalului unguresc Siegler, numit de guvernul ung. era reprezentat prin d-l Dr. Emil Hațiegan.

Punctul de vedere al d-lui dr. Emil Hațiegan a parvenit să învingă cu anumite argumente falacioase, iar d-l dr. Amos Frâncu, văzând violată hotărârea principială a adunărei naționale de la 3 Noembrie, și-a dat demisia și a revenit la cererea unei delegații de ofițeri români din legiunea primă, fiindcă i s'a pus în vedere că îndată ce legiunea va fi înzestrată cu arme și bani, se va declara ruptura de comandamentul unguresc comun și fiindcă era evidentă catastrofa națională ce ar fi urmat în starea haotică de atunci, dacă șeful mișcărei ar fi lăsat frânele din mână.

D-l dr. Amos Frâncu, și înainte și după Alba Iulia, a continuat acțiunea sa pentru ruptura de comandamentul unguresc pe care a reușit să-l reducă la o pură formalitate, organizând pretutindeni independent, și legiunile și consiliile din Transilvania.

Cu toate acestea, d-l dr. E. Hațiegan, militar înainte pe lângă comandamentul unguresc, stare pretinsă „legală" de unguri, și o făcea aceasta chiar și după ce la Alba-Iulia a fost proclamat de șef de resort, deci ministru în Consiliul dirigent, și să instăpânise din proprie autoritate ca președinte și tribun militar asupra consiliului național din Cluj.

Că ce fel de legături și inspirațiuni au determinat acțiunea în favorul ungurilor a acestui ministru român, dovedește actul ce-l publicăm astăzi, aflat întâmplător între actele senatului român din Cluj. Documentul e semnat de procurorul general unguresc Sámi László, *la opt zile după Alba-Iulia* și desvălește întregul adevăr asupra acțiunei desvoltate chiar la Alba-Iulia de d-l E. Hațiegan și raportul elogios ce s'a făcut la ministerul unguresc din Budapesta asupra activităței ministrului român la care apela, după scrisoarea publicată, și cumnatul contelui Tisza, Carol Zeyk.

Acest domn Hațiegan, după ce în urmă a ajuns șef încă la patru resorturi, sub guvernul Vaida, a parvenit și profesor universitar și astăzi se găsește în fruntea acțiunilor împotriva guvernului Brătianu, ca profesor, membru în comitetul partidului național și candidat de deputat.

Iată documentul:

Pe plic: Ilustrății Sale d-lui Emil Hațiegan comisar român militar Loco. Hârtia provăzută cu ștampila: Procurorul general din Cluj; și cu coroana ungurească.

Textul scrisorii:

Iubite amice! Inainte de toate Te felicit cu toată căldura inimei în noua înalta Ta demnitate. Este opinie generală: că pe vrednic om la ajuns acea distincțiune frumoasă.

Iți mulțumesc mult, că ai fost atât de grațios, de a restitui starea legală la Alba Iulia în potriva hotarârei senatului militar român.

Astăzi am raportat acest

---

publice nu am putut-o face căci eram sub teroare Lozinca: „Ardealul al Ardelenilor și alte absurdități", cari umpleau cu satisfacție malițioasă presa streină, ne țineau într'o robie mai pronunțată decât pe vremea Ungurilor!!! . . .

Prima critică a vieții publice s'a început acuma și subsemnatul sunt expus la parodia ca să-mi răspundă sub presiune oficială aceia cari îmi pot fi elevi sub toate raporturile.

Am arătat anume că în codrul acestei vieți izolate am comis păcatul că fără concurs îndatinat am umplut 5 posturi la Academia de Inalte Studii Comerciale cu oameni, cari n'au nici literatură nici trecut în măsura cea mai mică în domeniul vieții economice politice și că învățământul profesional e în debandadă Răspunsul mi-a fost o grandomanie din partea unui profesor făcut la cursuri care avea mandatul să apere pe cei dela conducere.

Respectivul insistă că subsemnatul aș fi inzultat munca cinstită a profesorilor cari au închegat învățământul profesional așa de frumos că are rezultate, care se prezintă impunător în date statistice.

Declar că ceea ce s'a făcut e mișcarea reflexă și muncă neorientată din sus a profesorilor ajunși la postul lor și deci ei cu aceleași plângeri și constatări cultului incompetinței în Ardeal ca și subsemnatul. Ei nu sunt și nu pot fi insultați.

Eu am ținut să arăt dezastrul ce derivă dintr'o viață de stat izolată ce o continuăm noi Ardelenii nu însă să insult pe colegii, cari, rămânând la postul competinței lor, au făcut mari posturile lor cele mici în România-Mare.

Iată începutul separatismului și programa bine precizată a regionalismului deja dela început:

D-l Solomon Halița fost inspector general al României în 20 de ani, recunoscut în Europa Medie (și în Bpesta) ca organizator a învățământului, înainte cu 3 ani a admonat pe cei dela conducere asupra unor absurdități de organizare a școalelor, i s'a răspuns că nu putem jertfi superioritatea noastră culturală fraților din vechiul regat.

Pe domnii organizatori dela resortul nostru de instrucțiune îi fac atenți numai la un fapt: După trei ani de zile (anul trecut) la construirea budgetului ce era a se prezenta la București, d-nii șefi nu cunoșteau obiectele de școală a școalelor de arte și meserii și deci nu puteau și nu știau propune catedrele pentru școale.

Cred că e de ajuns să pot trece la lozinca: **unificare cu furca.**

Această lozincă au inventat o tot regionaliștii noștri cu tendința de a nu fi sgormoniți și anume au informat în continuu Bucureștii astfel, că anume am avea daune culturale dacă am unifica învățământul cu furca, adică repede.

Dacă politicianii noștri aveau concepții sănătoase politice, învățământul trebuia unificat deja la Alba-Iulia, căci atunci nu ne expuneam la inposibilitatea când școalele streine invocând drepturi stipulate în regulamentele școlare dela Budapesta neanulate, ne aruncau brusc afară din școală inspectorii noștri școlari.

Unificarea școlară și culturală era un act terminat și înfăptuit la Românii din toate provinciile și a fost un păcat cardinal a provoca după unificare o diferențiare fictivă.

Noi Ardelenii nu am fost Basarabia rusească; noi nu am trebuit unificați. Regionalismul ne-a dat putința ca și generațiile de mâne în mod inconștient să lupte contra vechiului regat (vezi conduita studenților universitari din Cluj cari stau sub sugestia câtorva profesori politiciani regionaliști!)

Unificarea învățământului se poate face în oricare moment în decurs de 24 ore. Admitem că putința, cartea funduară și în genere administrația dau teme rezolvit în timp mai îndelungat dar școala trebue dată la moment în mâna statului unitar care nu poate permite educație separatistică nici din partea streinilor dar cu atât mai vârtos *nu* din partea noastră!

Unificarea cu furca e o ideie atât de nerealâ ca și lozinca: Ardealul al Ardelenilor.

Ardealul e al României Mari iar România Mare e a Ardelenilor.

Noi nu suntem Bosnia și Herțegovina Austriei din trecut dar nu suntem nici Dobrogea până la Silistria ca să avem lipsă de timp mai îndelungat pentru o unificare în generațiile ce ne vor urma.

Vrem unificarea astăzi și cerem guvernului care va aduce legi pentru România Mare nu însă numai pentru unele regiuni a țării.

Nu suntem Ruși, nu suntem Bulgari, nu suntem element, pe care numai timpul lung l'ar putea con opi ci suntem materialul gata a unui stat unitar românesc.

Unificarea învățământului e deja prea întârziată; în domeniul culturii unitare a generațiilor de mâne putem *cere cu iar furca* căci orice metod drastic va consolida învățământul iar puținele persoane cari l-l încurcă, se vor vedea necezitați a trece la catedre, unde vor fi prea folositori.

lucru şi ministrului.

Tocmai acuma a fost la mine Zeyk Károly, rugându-mă ca şi în numele lui să Te rog, să binevoieşti a dispune pe o cale şi modalitate oare care pentruca poporul sătean din comuna apropiată Aiton, să sisteze tăierea pădurei lui, fiindcă prin devastare şi până acuma are o pagubă de mai multe sute de mii de coroane.

D-zeu cu Tine, în activitatea Ta cu mare jurisdicţiune, dar foarte grea şi cu o oribilă răspundere implorând binecuvântarea lui D-zeu Te salută cu dragoste bătrânul tău amic (ss) Sami László la stânga: 918 XII 8.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Luni: Tatjana
Marţi: Dtto
Mercuri: Lordul Apacilor
Joi: Dtto
Vineri: Dtto
Sâmbătă: Rusa fiordur lor
Duminecă: Dito

CINEMA UNIVERSITAŢII

Luni: Tragedia amorului duc-elui de Reichtadt
Marţi: Dtto
Mercuri: Dtto
Joi: Afară din ceaţă
Vineri: Dtto
Sâmbătă: Dtto
Dumineca: Dtto

CINEMA URANIA

Luni: Madame Dubary
Marţi: Dtto
Mercuri: Dtto
Joi: Dtto
Vineri: Viaţa-i suferinţa
Sâmbătă: Mai întâi Hana, pe urmă Panna
Dumineca: Dtto

A sosit din Elveţia un nou transport de

Ceasornice de mare precizitne

„Longines"

în aur, argint şi nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyö şi Braunfeld
Cluj, Piaţa Unirii
916 Telefon No. 353

Informaţii

Casa Muncii c. f. r. proiectează construirea a noui locuinţe pentru funcţionarii din Cluj. Clădirile începute anul trecut sunt aproape terminate.

Se proiectează mărirea atelierului c. f. r. din Cluj.

Partidul naţional liberal a fixat în Jud. Bihor, următoarele candidaturi pentru alegerile de deputaţi.

D-nii Dr. Zigrea, generalul Moşoiu, Dr. Câmpeanu, Colonelul Negulescu, Ionaşi, Maltezeanu.

La Senat: d-nii Maxim, protopop Munteanu, Generalul Iliescu şi Marian Mitru.

Baia Diana este deschisă Miercurea şi Vinerea pentru dame, Marţi, Joi, Sâmbătă şi Duminecă pentru domni.

Băi sunt în toate zilele afară de Luni.

D. Victor Antonescu, noul ministru al României la Paris, a plecat aseară pentru a-şi prelua postul.

Suntem informaţi că guvernul va numi o comisiune, din care vor face parte mai mulţi magistraţi superiori pentru anchetarea neregulilor şi fraudelor comise cu fosta comisiune de cereale de la Interne.

D. Victor Antonescu, noul ministru la Paris, pleacă astăseară la postul său.

D. I. Anghelescu, fostul subsecretar de stat al tezaurului, a fost numit comisar al guvernului pe lângă Banca Naţională.

Guvernul intenţionează să numească o comisiune pentru cercetarea fraudelor comise la comisiunea superioară pentru vânzarea şi cumpărarea cerealelor de pe lângă ministerul de interne.

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalaţiide lumină, transmiterei de forţă, sonerii, telefoane, în depozit becuri de orice format. Proiecte şi devize gratuit. 1116

Cele mai frumoase bijuterii şi cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Raţiu Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

Grădina de iarnă a Hotelului Central s'a redeschis pentru publicul de elită. Bucătărie de lux de primul rang. Băuturile cele mai alese. In fiecare seară concert. III-622

La Cafeneaua
EUROPA
Joia, Dumineca şi în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83. 1013

Între ministerul de finanţe şi Banca Naţională a avut loc un schimb de vederi, în privinţa: consolidării bonurilor de tezaur pe care le-a emis ministerul de finanţe în contul datoriei ce are la Banca Naţională; a controlului virimentelor precum şi asupra plăţilor în străinătate.

La acest din urmă punct se caută o modalitate pentru ca plăţile să poată fi amânate cu 2—3 ani, până la restabilirea valutei noastre.

Ministerul de industrie şi comerţ a luat azi hotărârea ca mărfurile din depozitele ministerului să nu mai fie eliberate pe baza autorizaţiunilor anteriore.

Unele din autorizaţiuni au fost anulate iar altele vor fi controlate.

Până la verificarea autorizaţiunilor, ministerul a dispus să dea mărfuri pentru publicu numai prin baraci.

Ministerul de finanţe a luat hotărârea ca toate bonurile de tezaur cari se află în Franţa să fie declarate şi în acelaş timp controlate.

Cu operaţiunea aceasta la Paris va fi însărcinat de guvern, d. Victor Antonescu.

Zilele acestea se va pune în circulaţie primul stoc de monedă metalică de 25 bani. Să le vedem numai, căci cele de 50 bani au dispărut. Pe piaţă nu le vede nimeni.

S'a perdut

In teatrul Naţional român loja 10 stânga sau între teatru şi Strada Atila,

una geantă de mână

de metal argintat conţinând 400 lei şi alte obiecte. Persoana care a găsit-o poate opri banii, predând-o la librăria Cartea Românească Piaţa Unirii 7.

Plecând în străinătate
primim comenzi de

PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner
cu preţul original al fabricelor, primul şi cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbam piane vechi cu preţul cel mai mare. Comenzi primim până în 15 Februarie 1922.
I. TRISKA Cluj, Str. Sagunei (fosta Bartha M.) No. 14.

Cetiţi „Infrăţirea"

Congresul Instituţilor Financiare

„Institutul Economic Românesc" îl organizează pentru luna Mai 1922 la Bucureşti. — Programul lucrărilor.

Războiul mondial, care a zguduit din temelii viaţa socială şi economică a întregei omeniri, a avut o adâncă repercusiune în toate aşezările financiare.

Creditul Statului ca şi creditul particular, suferă astăzi de pe urma războiului şi nimeni nu poate prevedea unde se va opri criza acută prin care trec astăzi finanţele celor mai multe ţări şi care stăruieşte atât de mult opera de refacere şi de pacificare a întregei lumi.

In România, această criză se mai accentuează şi printr'o desorientare faţă de noile provincii alipite, în care organizarea financiară se înfăţişează în chip deosebit, dela una la alta, lucrând după practici îndelungate, fiecare în altă orbită.

Fiecare din chestiunile menţionate la Program, va constitui obiectul unui referat special care va fi desbătut în secţiuni. Soluţiunile la care se va ajunge, vor fi aduse apoi în adunarea generală a congresului.

Pentru întocmirea lucrărilor acestui congres „Institutul Economic Românesc" s'a adresat tuturor personalităţilor în legătură cu finanţa, comerţul şi industria ţărei, invitându-le să participe la congresul institutiunilor financiare, dând în acelaş timp, concursul pentru examinarea şi soluţionarea problemelor puse

Celor ce vor adera la ideia congresului li se va trimite, la timp publicaţiunile, rapoartele tipărite şi diferitele comunicări privitoare la congres, în care scop este necesar să se comunice adresa exactă.

Acel cari ar avea de înaintat vre-o lucrare sau indicaţiuni scrise asupra vreuneia din chestiunile cuprinse în program, urmează să trimeată manuscrisele în trei exemplare, scrise numai pe o singură faţă, cel mai târziu până la 28 Febr. a, c.

Programul Congresului:

Iată acum care sunt chestiunile de studiat şi de desbătut la congres:

SECŢIA I.

A.— Regimul creditului în vigoare în provinciile alipite şi regatul vechiu.

a) Ardealul, b) Basarabia, c) Bucovina şi d) Regatul vechiu.

B. — Rolul institutiunilor financiare în noua constitui e economică a României-Mari, în vederea întăririi organizării şi coordonării creditului naţional, faţă cu situaţia creiată în România prin actuala organizare a creditului în cele patru provincii,

C. — 1) Politica bancară în îndrumarea creditului comercial, industrial şi rural, faţă de nevoile economice şi financiare ale României-Mari.

2. Normele unei politici sănătoase de bancă.

Politica depozitelor de bancă.

Măsuri de solidarizare pentru înlesnirea creditului naţional.

3. Legătura între băncile capitaliste şi cooperaţie.

SECŢIA II.

A. — Reorganizarea Băncei Naţionale a României.

B. — Problema unificării legislaţiei comerciale.

1. Cambia; 2. Societăţile anonime; 3. Bursele de comerţ.

C. — Bilanţul tip: Controlul pentru asigurarea unei politici financiare şi economice sănătoase.

D. — Chestia personalului băncilor formarea şi stabilitatea lui.

SECŢIA III.

A. — Situaţiunea creiată economiei naţionale şi în special creditului, de noul regim fiscal.

Regimul ce se impune pentru a se ţine seamă de marile nevoi ale Statului, fără a se stânjeni propăşirea financiară şi economică a României.

B. — Efectele datoriei flotante a Statului Român asupra creditului şi măsurile de luat pentru înlăturarea acestor efecte.

C, — Înlesnirea plăţilor datoriilor în străinătate.

Mijloacele de combatere a crizei valutare şi pentru asanarea creditului; măsuri imediate şi măsuri de lungă durată.

Adesiunile se vor trimite Institutului Economic Românesc şi Banca Naţională a României Bucureşti.

TUNGSRAM

Depozitul Central: 1290
Tungsram s. a.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 207.

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133
Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 8

Cronica externă

Sâmbătă 4 Februarie 1922

Telegramele din streinătate anunță că marile puteri ar fi căzut de acord asupra revizuirei tratatului dela Sevres. franceze, la care a luat prte ói d. Poincaró,lasnrdluuhuetaoi

In legătură cu aceasta, zilele acestea s'a ținut la Paris o importantă consfătuire între conducătorii politicei externe franceze, la care a luat parte și d. Poincaré prim ministrul Franței. Din cele publicate de ziarele franceze reese că Franța este în dezacord cu Anglia în ceeace privește rezolvirea chestiunei Orientului.

Guvernul francez e de părere ca să se procedeze la o rectificare de frontieră în Tracia în favoarea Turciei. Sunt puse în discuție două linii: una ar fi linia Midia-Rodosto și alta Midia-Enos.

Englezii sunt protivnici acestei politici, ei intenționând internaționalizarea Constantinopolului și a Smirnei. Ziarele din Paris publică articole, din care lesne se poate vedea că Aglia urmărește dominația britanică în Orient.

Conferința miniștrilor de externe francez, englez și italian se va ține la Paris în cursul săptămânei viitoare, când aliații vor face toate încercările pentru a ajunge la o înțelegere în chestiunea Asiei Mici.

D. Walter Rathenau a fost numit ministru de externe al Germaniei. El este unul dintre colaboratorii de seamă ai politicei d-lui Wirth și se bucură de încrederea aliaților.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 m. p.

Azi dimineață s'a ținut la Casa Școalelor conferința inspectorilor școlari. S'a discutat: chestiunea organizării de cursuri de limba română cu învățătorii din teritoriile alipite și preparerea unor cursuri asupra noilor metode de învățământ apusene, pe care la rândul lor învățătorii le vor expune fiecare în circumscripția lui.

•

Curtea de Apel din Capita a a dezbătut eri recursul alui, Maican și ia la două luni sentinta de trei luni închisoare data de tribunal pentru ucidarea în duel a feciorului președinte al camerei, puiliul Zamfirescu.

•

Eri s'a dechis congresul inginerilor de stat.

•

O delegația a minerilor dela Lenin s'a prezentat ministerului muncei și a cerut urcarea adauselor de scumpete și să li se plătească salariile în numerar și nu în bonuri. Ministrul Muncei le-a promis că va interveni pe lângă ministerul industriei.

•

Ziarele anunța ca înrolarea contigentului 1922 s'a amânatudin nou până la 20 Martie.

■

„Viitorul" publică un comunicat că chestiunea evreească, răspunzând la insinuările unor ziare, că această chestie a fost definitiv rezolvată prin legile în ființă, deci nu e locul să se creeze nici o agitație.

S'a dispus, că coroanele stampilate și neștampilate, care n'au fost declarate la timp și se află depuse la ministerul de finanțe cu cereri de preschimbare, să fie depuse comisiei pentru executarea tratatelor, care să intervină spre a se obține despăgubiri pentru posesorii lor.

■

Ministerul agriculturei a admis cererile lucrătorilor și ale micilor funcționari dela căile ferate, de a fi asimilați cu plugarii și a fi împroprietăriți cu aceeași întindere, dacă familiile lor vor locui la țară și se vor ocupa cu munca câmpului.

•

Lisabona. — Președintele republicei portugheze a acceptat demisia cabinetului.

•

Landru, omorâtorul a 13 femei, a făcut recurs contra sentinței de moarte. Recursul i-a fost însă respins.

•

D-l Diamandi, ministru plenipotențiar, a primit misiunea de prim delegat al României în comisia reparațiunilor dela Paris, unde a și plecat aseară.

■

Guvernul va numi zilele acestea o comisie compusă din mai mulți magistrați superiori, pentru a cheta rea pere.ulilor și fraudelor făpuite de fosta comisie a cerealelor de la ministerul de interne.

Știri externe

Berlin — Transporturile și trenurile de persoane au fost suprimate pentru tot timpul grevei generale. In districtele Essen și Erfurt comunicația e cu desăvârșire suspendată, iar în ținutul Munster au fost reduse la minimum.

•

New-York. — Intr'o mină din Pensylvania s'a produs o mare explozie în urma căreia au murit 9 persoane și s'au rănit 20.

•

Constantinopol. — Trupele grecești au atacat în apropiere de Eski-Sahir armata turcă, dar au fost respinse după o încăerare violentă.

■

Roma. — Ca urmași ai lui Bonomi se amintesc Orlando, Giolitti și De Nicola.

•

Berlin. — Greva dela căile ferate s'a întins în toată țara.

•

Paris. — Ministrul de externe al Franței a însărcinat pe ambasadorul francez la Berlin să ceară guvernului german lămuriri și satisfacție pentru incidentul dintre soldații francezi și polițiștii germai, dela Petersdorf.

■

Paris. — A sosit în capitala franceză o comisiune japoneză compusă din 17 reprezentanți ai industriei și comerțului din Japonia. Ei vor studia situația economică și industrială a diferitelor țări din Europa.

Publicație.

Firma Albina Intrepozite și Societate Comercială Anonimă intenționează a da în locațiune cu începere dela 15 Mai 1922 șase localuri de prăvălii cu încaparile de magazin aparținătoare, cari se vor afla în parterul edificiului de intrepozite, care este construite în Piața Gării, invită deci pe aceasta cale cei interesați, ca ofertele lor amănunțite sigilate relativ la luarea în locațiunea acestor localuri să le înainteze pe lângă descrierea ramului de comerț sucursalei din Cluj a băncii „Albina" până la 28 Februarie 1922.

Schițele localurilor cari urmează să se închirieze se pot vedea în oare oficiale la „Albina" institut de credit și economii filiala Cluj.

Cluj la 1 Febroarie 1922.

1448 **Direcțiunea.**

Actualul guvern și comercianții Ardeleni

Incredere absolută. — Blocul economic parlamentar privit cu încredere. Delegația Sfatului Negustoresc la București.

Dela prima veste a formărei actualului guvern de sub președința d-lui I. I. C. Brătianu opinia publică din Ardeal a privit cu încredere și simpatie, noul guvern, care are însărcinarea atât de grea de a lucra pentru consolidarea țării.

In special comercianții, sături de vechiul regim al jafului și al permiselor, doritori de a-se introduce cinstea și legalitatea, au privit încă din primele momente ale formărei guvernului I. Brătianu, cu un optimism îndreptățit.

O comisiune delegată din partea „Sfatului Negustoresc" din localitate, compusă din d-nii dr. Pap Șandor, Iuliu Crăciun, și M. Szele a plecat ieri la București ca să ia contact cu guvernul în privința revendicărilor solicitate, și care se pot formula astfel:

1. Libertatea completă a comerțului intern, deoarece sub regimul permiselor se făcea o concurență contra căreia comercianții nu puteau lupta. Deasemenea legea speculei va trebui abrogată lă ând o liberă concurență între negustori, cate vă ei ini cu mult traiul.

2. Revizuirea manifestării vămilor, deoarece în multe vămi negustorii au multe șicane de suferit cu ocazia vămuirei, care șicane le produc o mulțime de pierderi materiale.

3. Revizuirea taxelor vamale care nu sunt într'un raport constant.

4. Revizuirea taxelor asupra obiectelor de lux, stabilindu-se într'un mod mai precis, cari sunt mărfurile care cad supt această taxă.

5. Unificarea legilor comerciale din toate provinciile noi alipite, deoarece sunt o mulțime de dificultăți ce le au negustorii cu ocazia aducerei unor mărfuri cumpărate dintr'o provincie în care sunt alte legi privitoare la comerț. Deoarece legile comerciale existente nu sunt conform spiritului vremei și nevoilor actuale, se va proceda la formarea unor noi legi după propunerile și indicațiile „blocului economic".

Cercurile comerciale ardelene așteaptă cu nerabdare rezultatul ce îl va obține comisiunea plecată la București.

N. F.

MINISTERUL AGRICULTUREI
DIRECTORATUL GENERAL C U J

Publicațiune

In scopul de a forma buni agenți viticoli și vinicoli, se aduce la cunoștința tuturor doritorilor de a îmbrățișa asemenea meserie, că pe lângă Academia de Agricultură din Cluj, să va înființa un curs de viticultură și vinificație.

Acest curs va avea o durată de 8 luni, împărțită în 3 perioade.

Perioada I. de 3 luni, va începe la 1 Martie a. c., urmând ca la finele perioadei, 15 dintre cei mai buni elevi în ordinea clasificației, să fie angajați în serviciul Statului, ca agenți viticoli.

Perioada II. și a III., se va face în decursul celor 2 ani urmatori, în lunile de iarnă.

Condițiunile de admitere la acest curs sunt:

a) Să fie absolvent a unei școli medii sau inferioare de Agricultură sau viticultură.

b) Să aibă cel puțin 4 clase de liceu, 4 clase civile sau o școală echivalentă.

Pentru cei de sub litera b) se cere, să dovedească, că eu și o practică de cel puțin un an în viticultură.

Cererile, însoțite de actul de naștere, actele de studiu și practică, certificat de moralitate și situația militară, vor fi înaintate până la 20 Februarie 1922 la Direcția Generală a Agriculturei Cluj Serviciul Fermelor, Piața Cuza-Vodă Nr. 3.

Pe tot timpul duratei cursurilor elevii vor avea întreținerea gratuită.

Admiterea la acest curs, se va face în baza unui examen de admitere din următoarele materii:

Viticultura practică 1447
Limba Română.
Matematica.
Sunt vacante 25 locuri.

Direcțiunea.

Cetiți „Infrățirea"

În sezonul de toamnă vopsește blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

Voești să trăești o sută de ani în sănătate?

Folosește spirtul sărat „DIANA“

Nu primi imitațiuni!

1230

„UNIREA“

societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage

CLUJ,

Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.

Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.

Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiserii, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane englezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artiștii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firme mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reușită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty“ Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

Bitumul Matitza S. a.

Capital social Lei 6.000.000

Centrala Bucuresti.

FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I

Telefon 10-09.

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolație** la case, acoperișe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.

Material totdeauna la magazie. 1203

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și lichеruri engros și detail. Transporturi de povară cu autecamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de lichеruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Mare desfacere

Articole de modă pentru dame

1238

Prețuri reduse la

GRÜNWALD și STEINER

CLUJ, Piața Unirii 12.

La

Cofetăria Boncescu

din Cluj onorata s'a clientelă va fi distrată de ún splendid concert clasic dat de cele mai bune elemente de la operă, în care timp se vor servi: pateuri calde, sandwich, dif. gustări, dif. specialități de vinuri, liqueoruri, shampagne, precum și tot felul de preparate de cofetarie 1414

Concertul va începe la orele 8 (20) séara în toate zilele când nu este operă. Mesele se pot reține prin telefon No. 68

S'a deschis marele

magazin de tricotage SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funționarii publici și particulari, precum și familiile lor. 1253

„VICTORIA“ Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare întreprindere de acest soi din întreaga România, având centrala a București și prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

în ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7**

se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate, preparate în sistem de Praga. 1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patisarii și gelatine cu carne

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea“

Starea agriculturei

și a animalelor domestice în Transilvania, Banat și ținuturile ungurene, în cursul lunilor Septembrie și Octombrie 1921.

Semănăturile de toamnă

In județele în cari nu s'au terminat treeratul în luna August s'a continuat și în Septembrie. Astfel este jud. Hunedoara unde producțiunea este slabă cantitativ, însă bună calitativ; în jud. Târnava-Mare și Odorheiu grâul abia a dat 120—350 kg. boabe la jugăr din cauza șoarecilor din toamnă și a secetei din timpul verei.

Rapița s'a semănat pe suprafețe mici din cauza secetei. Cea semănată mai de timpuriu a răsărit și se află în stare bună, pe unele locuri însă este cam rară.

Se continuă cu facerea ogoarelor și semănăturilor de toamnă; lucrările însă se fac cu greutate și în condițiuni destul de rele din cauza uscăciunei pământului. In unele părți grânele au răsărit și veget ază slab, în altele, unde seceta a fost mai pronunțată, stau în pământ ca în hambar. In jud. Turda-Arieș unde de obiceiu, semănăturile de toamnă se fac în luna Septembrie, anul acesta s'a semănat foarte puțin. In județul Solnoc-Dobaca, unde seceta n'a fost atât de pronunțată, s'a semănat mult, se speră chiar că suprafața însămânțată va întrece pe cea din anul trecut.

In luna Octombrie, s'a mai continuat treeratul în regiunea munt asă a unor județe cum e Turda-Arieș. Asemenea sau mai continuat cu mare activitate însămânțările de toamnă, cu toată seceta care a persistat și în această lună. Mai ales semănăturile în porumbiști s'au făcut cu mulă greutate, în ogoare din contra s'au făcut ceva mai ușor.

Ploile căzute în ultima decadă din Octombrie au contribuit foarte mult la ameliorarea situației atât prin activarea vegetației, cât și înlesnind facerea semănăturilor.

In unele județe, cum e Târnava-Mare, Odorheiu, Târnava-Mică, grâul semănat de timpuriu e foarte frumos. In județul Cojocna, grâul a răsărit pe unele locuri în câmpie, dar foarte rar. In județul Bihor unii agricultori au întors parte din semănăturile timpurii, cari din cauza timpului secetos au eșit foarte slab.

Șoareci până acuma nu s'au ivit.

Semănăturile de primăvară

In luna Septembrie s'a strâns recolta aproape dela toate semănăturile de primăvară: porumb, cartofi, sfecle de zahăr și nutreț, leguminoase, în ceapă tutun, etc Nefiind ploi, timpul a fost foarte favorabil strângerei recoltelor de p câmp astfel încât căratul și imagazinarul s'au făcut în cele mai bune condițiuni. Producțiunea afară de prea puține excepțiuni, este în toate județele și la toate culturile de primăvară, mediocră, la unele chiar slabă. Cauza este deja cunoscută: seceta din timpul verei. Calitatea recoltelor însă nu lasă nimic de dorit.

Recolta de tutun e bună, atât calitativ cât și cantitativ.

In județele Brașov, Ciuc, Treiscaune, cartofii au dat o recoltă medie de 80 chintale la jugăr, sfecle de zahăr 100 chintale. In jud. Ciuc porumbul semănat târziu nu s'a putut recolta decât pentru nutreț.

In jud. Alba-Inferioară producțiunea porumbului este bună pe văile apelor, iar în părțile deluroase sub mijlociu. Cartofii și sfecle au dat în acest județ o recoltă destul de abundentă.

In luna Octombrie. — S'a continuat și s'a terminat cu recoltarea tuturor culturilor de primăvară, cari rămaseseră nerecoltate din luna Septembrie.

Vita și pomii roditori — Vita.

In luna Septembrie s'a început culesul în unele localități din următoarele județe: Cojocna, Hunedora; Bihor, Solnoc-Dobâca, Târnava-Mare, Sibiu, Făgăraș, Sălaj, Timiș, Caraș-Severin. Timpul foarte favorabil. Recolta bună atât calitativ cât și cantitativ cu toate că boabele au rămas cam mici din cauza secetei.

Pomii

S'au cules în mare parte. — S'a fert în mare parte țuică, sa făcut magiun și s'au uscat. Recolta bună, ar fi f st chiar foarte bună, dacă multe fructe n'ar fi căzut din cauza secetei.

In luna Octombrie s'a continuat și s'a terminat culesul viilor și al fructelor. Producțiunea vii or în general e satisfăcătoare Vinul e de calitate superioară, în unele părți mai bună chiar ca anul trecut, care, după cum se știe, a avut de asemenea o recoltă excelentă.

In județul Bihor, producția a fost 25—35 Hli la jugăr asemenea în județele Târnava-Mare și Odorheiu; în județul Bistrița-Năsăud peste 20 Hli de vin la jugăr. In județul Arad conținutul de zahăr al mustului variază între 16,22° klosterneuburg, excepțional 25—300.

Viile se tae și se îngroapă, se scot vițele din blioane prin peptniere Ajutate de timp favorabil, coardele s'au copt bine, lemnul este sănătos și abundent cea ce este un bun augur pentru viitoarea recoltă.

In unele județe cum este Târnava-Mare și Odorheiu, fructe uscate nu s'au făcut din cauza lipsei instalațiunilor,

Fânețele și pășunile

Cositul și i magazinatul furajelor atât naturale cât și artificiale s'a terminat Producția în general mijlocie.

In jud. Bihor lucerna și trifoiul s'au cosit abia de 2 ori fiind în multe părți atacate ș

Citiți Pag 8-a.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

PREPAR elevi de școale primare, având ore după masa libere, a se adresa la Administrația ziarului sub „Învățător". 1439

DAU ORE de limba germană și română. Adresa la ziar sub German

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE villă modernă cu grădină, cumpărătorul se poate muta imediat. Adresa Franciac Wagner str. Izabella No. 3. 1422

DE VÂNZARE mobile antice, obiecte de porcelan și picturi, strada Barițiu 2 Etaj I.

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

VĂ SPUNEM local pentru biurou, depozit, local de magazin, locuințî cu două camere, cameră mobilat., „Reclama" Piața Unirii 4 scara la ora 6. 1546

CAUT imediat cameră mobilată. Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

UN EVENIMENT ARTISTIC SENZAȚIONAL LA CLUJ. Duminecă 5 Februarie, se va deschide în librăria Keszey din Piața Unirii, o expoziție colectivă, care va cuprinde 100 de tablouri, acvarele și picturi a 50 de pictori renumiți. Expoziția va fi deschisă numai câteva zile, deoarece obiectele de o absolută valoare artistică vor fi transportate de e Cluj la București. Tablourile sunt din cale afară de ieftine. 1440

BANCI, Fabricanți, Industriași Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Mare desfacere de 1087

Jucării pentru copii

mărunțișuri, tricotage, modă pentru domni, articole de lux și de modă la:

Ludovic Albisy

Calea Victoriei No. 10.

Anunț.

Se caută pentru vechiul Regat în apropierea de București, o familie de gospodari, pentru întreținerea unui conac; un grădinar și un logofăt pentru moșie.

Pentru referințe și condițiuni de angajare a se adresa

Dr. N. Zaharescu Haraman
București,
Str. Dionisie 43.

Intreprindere de transport

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 1328

Concurs.

Direcțiunea „Albina" Intrepozite și Societate Comercială Anonimă Cluj, prin aceasta publică concurs pentru posturile de

un Director executiv și un Director de magazie.

Dela concurenți se pretinde:

Se aibă cunoștințe speciale și praxă în afacerile de Export și Import, se dispună de garanție materială suficientă, să dovedească în toată privința un trecut neesceptionabil și să posedă pe deplin limbile română, germană și maghiară.

Concurenții sunt rugați să-și prezinte ofertele sigilate arătând detaliat toate condițiunile și pretențiunile cel mai târziu până la 28. Februarie 1922.

Ofertele sunt a-se trimete sau preda la adresa sau în localul Băncii „Albina" filiala Cluj.

Atât pentru directorul executiv cât și pentru directorul de magazie, se asigură în noul edificiu al Intrepozitelor locuințe moderne.

Informațiuni detaliate se primesc la Banca „Albina" filiala Cluj.

Cluj, la 24. Ianuarie 1922.

1432 DIRECȚIUNEA.

Nr. 21—1922. 1435

a. f. c. sc. d.

Concurs.

La liceul grăniceresc „George Coșbuc" din Năsăud este a se complini o catedră vacantă de matematici (matematică-fizică).

Titularul, respectiv suplinitorul acestei catedre va primi retribuțiile, cari le primesc profesorii similari dela liceele de stat.

Petiționarii, români, cetățeni ai statului român, își vor înainta petițiile însoțite de actele justificative subscrisei Comisiuni administratoare, prin direcțiunea liceului suscitat, în termen de 15 zile dela ultima publicare a acestui concurs.

Năsăud, la 27 Ianuarie 1922.

In numele comisiunii administrative a fondurilor central școlar și stipendii din districtul Năsăudului.

Președinte: (ss) **Dr. Teofil Tanco**

p. Secretar: (ss) **Teodor Șimon**

Instalațiuni complecte și parțiale de

FĂBRICI DE CĂRĂMIZI

livrează din fabricile MARCHEGGER Maschinenfabricks- u. Eisengiesserei-A.-G.

SOC. MOTRICĂ ROMÂNĂ, BUCUREȘTI,

Reclama 1506-I. B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56-10. 1423

Doamnele și Domnișoarele care țin să aibă un obraz alb și curat să întrebuințeze în toate zilele numai

CREMA, PUDRA și SĂPUNUL

— FLORA —

Aceste produse renumite sunt cu totul nevătămătoare de oare-ce nu conțin plumb, mercur, bismut sau vre-o altă substanță vătămătoare.

LAPTELE de Crin FLORA

dă o albeață uimitoare obrazului, brațelor și decolteului fără a fi vătămător.

PASTA de DINȚI BUCOL

întreține higiena gurei albește dinții și îi ferește de boală.

Representant și Depozit General

S. LINDENBERG București, Str. Stelia 23. 1366

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri

Constanța-New-York

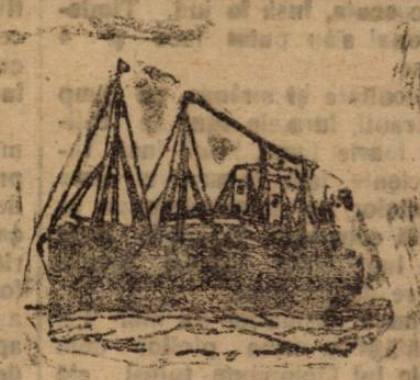

Vaporul Transatlantic de lux

CONSTANTINOPLE

pleacă

la 9 Februarie 1922 st. n. din portul Constanța direct New-York

După vaporul Constantinople urmează a pleca următoarele vapoare „KING ALEXANDER" „Megali Hellas" și "THEMISTOCLES"

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteză mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCUREȘTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascăr Catargiu No. 28.
902 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Central

Frizer de damă și manicure

lucrează singură ori ce lucrări de păr, ondulări, spălarea părului etc. 1398

Julisca Peterfi

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 13 (în curte).

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă executa cu prețuri avantajioase

Salonul de modă alui

Wartenberg

Cluj, Calea Victoriei 13 1375

fostul conducător al salonului de modă „Venus"

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate. 1116 Serviciu prompt.

Adalbert Fischer & Comp. Cluj

Calea Regele Ferdinand (Ferenc József-u.) Nr. 61

Fabrică de mobile, magazin de mobile și atelier de tapetărie.

Fondat la anul: 1900.

Aranjamente pentru dormitoare începând cu Lei 4500·—

1326 Radio 1831

Industria Sârmei S. A.

Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuța postală 12).
Telefon: 347.
Adrs. telegr: Ferrum.
Fabrica: Ghiriș-Arieș (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.

Produce zilnic 2 vagoane sârmă și cuie.

În atențiunea exploatoarelor industriale și exploatoarelor comune!

Oferim pentru furnizare promptă:

Carbuni de ocnă prima calitate din valea Jiului.

Cărbune de piatră Oligocenic având 5000 calorii cu lustru negru în bucăți potrivit și pentru încălzirea locuințelor, tot calitatea aceasta și de ocnă.

Mai departe: pentru cazane mai mari, mori, fabrici de spirt și cărămizi cărbune brun de ocnă și în bucăți având 3400 calorii,

Despre vagoane și permisuri ne îngrijim noi.

Adresa telegrafică: „Recomp". Telefon interurban: 130

Anton Reck și Soțul mari comercianți de cărbuni Cluj, Strada Izabella No. 5. 120

de cucuruz, însă în jud. Timiș-Torontal s'au putut face și 4 coase.

Recoltate și strânse pe timp favorabil, furajele sunt de calitate foarte bună, fiind însă insuficiente, față de numărul mare al vitelor, se întrebuințează cu multă economie, în unele părți s'au luat chiar măsuri pentru facere de frunzare.

Starea pășiunilor s'a mai îmbunătățit în urma ploilor dela finele lui Octombrie, totuși ele oferă puțină hrană pentru vite. În unele județe s'a permis păsunatul prin păduri.

Prețul furajelor este ridicat astfel: în județul Cojocna la producător 76—80 lei chintalul, în Cluj 100 până la 115 lei. În județul Bistrița Năsăud 80—100 lei.

Starea animalelor

În general starea sanitară a animalelor poate fi considerată ca bună, deși sunt slăbite din cauza păsunei foarte slabe, iar puținul nutreț de care dispun agricultorii trebuind a fi păstrat pentru la nă. În ultimul timp vremea răcindu-se. vitele ce erau la păsunat la munte au trebuit să fie aduse acasă, deși mai aveau ce mânca.

Febra aftoasă a atacat aproape în toate județele, însă în urma măsurilor de izolare luate la timp și a tratamentului cu sulfat de cupru, este aproape cu totul stinsă.

Porcii mai ales pe proprietățile unde sunt în mare număr, suferă de pesta porcină, pentru combaterea căreia li se fac injecții.

În jud. Cojocna anghina a produs mortalitate mare la păsări, însă în ultimul timp a scăzut mult.

Au mai fost: în jud. Bihor cazuri de antrax, turbare, scabie, bronșită infecțioasă; în jud. Solnoc-Dobâca câteva cazuri de variolă la oi; în jud. Târnava-Mare, Odorheiu cazuri de Diateс; în județele Brașov, Trei-Scaune, Guțer la porci.

Observațiuni generale

Aruncând o privire retrospectivă asupra celor expuse în această dare de seamă care încheie anul agricol trecut, putem face următoarele constatări:

Din punctul de vedere al muncii pământului, s'a făcut un progres real față de anii precedenți. Lipsurile de tot felul de cari suferea agricultura, datorite în prima linie războiului, au fost în mare parte înlăturate, așa că lucrările agricole se fac aproape normal. Din acest punct de vedere putem privi viitorul cu încredere.

Timpul în anul expirat a fost nefavorabil agriculturei prin secetă mare ce a domnit aproape în tot timpul. Din această cauză producțiunea culturilor a fost în cea mai mare parte mediocră, în multe părți slabă și numai în câteva regiuni mai bune. Aceasta din punctul de vedere al cantității, calitatea recoltelor însă putem zice că a fost chiar bună. Ville și pomi au dat afară de puține excepțiuni, recolta bună, atât calitativ cât și cantitativ.

Rezultă din această stare de lucruri, că luată în general agricultura ținuturilor transilvănene, afară de producțiunea viilor și a pomilor, nu poate oferi anul acesta un excedent pentru export, — din contră va fi nevoe chiar de a importa cereale din alte ținuturi ale României, ceia ce de altfel s'a și început, cum este în județele Târnava-Mare și Odorheiu unde comisiunea de cumpărarea cerealelor a dat autorizațiune să se aducă 200 vagoane grâu și va fi nevoe să se aducă și din alte cereale.

Exportul de vite a început a se anima, din care cauza prețul lor s'a urcat simțitor. Acest lucru este acuma foarte bine venit, având în vedere cantitatea foarte redusă a furajelor, ceia ce face ca și așa ernatul vitelor va fi foarte greu anul acesta.

Lucrările pământului pentru viitorul an agricol și însămânțările de toamnă s'au făcut în condițiuni rele din cauza secetei. Totuși, deși cu greutate, s'a muncit intensiv și se crede că dacă nu peste tot, cel puțin în multe părți, suprafață semănată va întrece chiar pe cea din anul trecut.

Având în vedere condițiunile în cari s'au făcut semănăturile de toamnă și starea în cari se găsesc, viitorul lor atârnă de felul în care vor erna. Dacă pământul va fi peste larnă acoperit de zăpadă, starea lor se va putea îndrepta; dacă din contra pământul va fi gol și vor fi înghețuri, starea lor va deveni critică și va da loc la serioase îngrijiri.

Direcțiunea Agriculturei din Cluj

Noui mine de radium

Se știe că Brazilia e o țară bogată. Dar ce nu s'a știut până acum e că între multe resurse naturale, posedă, și substanțe minerale bogate în radium. Ziarul „Dally News" afirmă că minerale radiofere conțin 6.7o până la 1o la sută uranium, substanța din care se extrage radium.

Descoperirea aceasta a fost făcută acum câțiva ani de un inginer american, dar tocmai acum de curând, o engleză, d-na Gross, a realizat posibilitatea de a exploata această descoperire științificește și comercialicește.

După o ședere de șase luni, în Brazilia, iată ce spune d-na Gross, unui redactor dela „Dally News":

— „Am călătorit câteva zile în interiorul statului Minas Geraes și am reușit să descoper districtul menționat de inginerul american.

Ingropate într'o colină, am descoperit zăcăminte, de o substanță minerală brună, care, sfărâmată, lasă să se vadă prezența oxidului de uranium, o materie neagră strălucitoare. Am trimis probe, din acest mineral, la laboratorul din Rio de Janeiro unde s'a văzut că conține 1o la sută oxid de uranium.

Alte probe au fost trimise la laboratorul din Paris, unde d-na Curie, după analiză, a găsit că conține 6.75 la sută oxid de uranium.

La poalele colinei se află, asemenea, un lac care se bucură de mare reputație medicinală. Făcându-se analiza apei s'a constatat că conține radium.

În urma acestor probe evidente, d-na Gross s'a întors la Rio de Janeiro, unde a reușit să strângă capitalul necesar pentru formarea unui mic sindicat, destinat să exploateze aceste zăcăminte.

D-na Gross așteaptă să câștige o avere frumoasă, oxidul de uranium vânzându se cu 14o până la 26o lire sterline, tona.

Lucrările de extracție au și început și primul vapor încărcat cu prețiosul metal va pleca, în curând spre Europa.

Până acum s'au extras aproape 2o de tone.

Exportul de cereale

— Desființarea vechilor restricțiuni —

Reprezentanții autorizați ai comerțului de export al cerealelor vor fi aflat de sigur cu cea mai mare mulțumire promisiunea dată de d. ministru al industriei că guvernul actual înțelege să renunțe, odată pentru totdeauna la sistemele de încătușare a vieței economice, atât de dăunătoare țării.

O tristă experiență a dovedit că concepțiunea ce a dominat până acum — și care și-a găsit cea mai înaltă expresie a ei în Sindex-ui și contigentare — departe de a aduce cel mai mic folos statului, a fost un isvor de grave inconveniente și a împiedecat mersul normal al exportului nostru. Ceea ce oamenii competenți au prevăzut din prima clipă, s'a întâmplat: Sindex-ul n'a primit cantități de cereale cari ar fi trebuit să i se predea iar cerealele contigentate, rezervate consumului interior, au găsit drumul peste granițe, grație feluritelor combinații cari acum se asigură că vor fi diferite justiției.

Cei cari își închipuesc că tribunalele vor găsi mijlocul de a aplica rigorile legei celor cari prin exportul grâului contigentat au lucrat de adreptul la înfometarea țărei, se înșală, în imensa lor majoritate, acești exportatori de ocazie, oamenii sunt puși, au știut să se pue la adăpost. Astfel, dacă nu au permisul comisiunei competente, posedă, în schimb, permisul ministrului care a trecut peste capul comisiunei. În alte cazuri, ei dispun de dovada că au oferit cooperativelor cerealele de care dispunea și că coopprativele n'au fost în stare să le achite și deci au dispus de marfă după plac.

*

Realitatea a dovedit că măsurile luate de guvernul Averescu n'au răspuns de loc scopului lor și că o soluțiune care să cadreze cu interesele atât ale comerțului cât și ale statului, nu poate fi căutată de cât în direcția libertății exportului și revenirea la sistemul taxelor de export unice.

În ceeace privește aprovizionarea țărei, este indicat ca statul să nu la nici o măsură fără a ține seama de avizul organizațiilor competinte profesionale, în speță. Asociația generală a comercianților și exportatorilor de cereale.

S'a experimentat în destul; nu mai e timpul să se comită greșeli noui.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

◆ ◆

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul „Infrățirea" dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți

Lei 240 anual
Lei 180 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu mașina cotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 439 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Joi 9 Februarie 1922

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Gratult
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II) SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

24 Ianuarie

S'au împlinit trei ani de când, adunați la Alba-Iulia, Românii din Transilvania, Banat și Țara Ungurească au proclamat unirea lor cu România, și par'că to tuși, s'ar putea zice că, desființate pe pământ, hotarele cele strâmbe s'au mutat acum în inimile noastre.

S'ar zice chiar că Unirea ne-a găsit nepregătiți, că ea s'a făcut peste simțirea și voința noastră, și că tot ce s'a hotărât la Alba-Iulia e menit să se fărâme astăzi prin nenorocirea unor lupte în care ne întâlnim așa de mult ca partide și așa de puțin ca frați.

Din tot ce facem se desprinde sentimentul că nimic nu e așezat pe vecie și că numai un capriciu al evenimentelor ne-a dat pe o clipă înfăptuirea unității noastre naționale.

Împărțiți încă pe regiuni, schimbăm între noi cuvinte de vrajbă al căror sunet ne despar te par'că mai adânc decât cel mai nedrept dintre hotarele care s'au șters. Pretutindeni nemulțumiri și îndoială, și nicăeri acel elan, al unirii în care să ne simțim un singur suflet, o singură cultură și o singură țară.

Căci socotind Ardealul ca un bun de partid și făcând din unirea lui cu România un act de „autodeterminare" pe care trebuie să-l căutăm în buzunarul d-lui Vaida, partidul național a crezut că poate confisca o întreagă provincie pentru a face din ea obiect de „pertractare". Ceia ce, deci, la Alba-Iulia, a fost o spontană afirmare a conștiinței noastre naționale, pentru partidul d-lor Vaida și Maniu a devenit un obiect de speculă politică în jurul căruia, organizate în regionalism, găsim adunate numai ambiții și apetituri de politicani.

Sunt trei ani de când s'a făcut unirea cu România, și totuși actul dela Alba Iulia n'a ajuns încă să fie deplin încorporat în ziua de 24 Ianuarie. Confiscat de partidul național, actul dela Alba Iulia ni se dă ți ni se ia după cum „pertractările" satisfac sau nu interesele și aspirațiile partizanilor.

Dar toate acestea vor trece.

Spuneam anul trecut că sunte mca artistul care, după durerile concepției, înreacă durerile realizării. După generațiile care au conceput visul unirii, noi suntem cea dintâi dintre generațiile chemate să-l realizeze, — și prea a fost mare visul pentru ca fapta să ne poată mulțumi. Smulși din lumea idealului și aruncați în lumea realităților, descoperim mereu neajunsuri și asperități care pentru noi se transformă în tot atâtea prilejuri de suferință. Suferim între ideal și faptă, ca și artistul între concepție și formă. Idealismul înaintașilor ni-a dat concepția și vitejia soldatului ni-a dat materialul, dar opera unirii n'o putem avea decât prin'r'o mare muncă răbdătoare ale cărei grele începuturi le găsim în sbuciumarea și în dibuirile de azi.

Tot ce vedem în jurul nostru, ca ținut și ca oameni, nu e decât blocul de piatră în care suntem chemați să coborâm puterea creatoare a geniului românesc, și este firesc ca primele lovituri de daltă să aibe de multe ori și greșuri dureroase până când mâna care lucrează va ajunge să se potrivească cu geniul care conduce. Căci deasupra tuturor silințelor noastre, veghează necontenit puterea geniului românesc, și ori câte greșeli am descoperi în opera începută azi, această putere va ști să-și găsească și drumul și mijloacele pentru ca din cele cinci ținuturi românești să facă un singur suflet și o singură țară.

Nemulțumirile, rezistențele și învrăjbirile de azi? — Ele nu sunt decât durerile realizării din care va trebui să rezulte unirea noastră definitivă. Ca și artistul care se muncește în căutarea expresiei dorite, neamul românesc se frământă astăzi în sfinte dureri creatoare pentru a-și găsi forma care să-l cuprindă în întregime, — și cu cât durerile vor fi mai mari, cu atât și opera va fi mai durabilă.

Știrile zilei

Paris „L' Homme Libre" face propagandă pentru primirea Cehoslovaciei în tratatul anglo-francez. Cehoslovacia ar sări în caz de primejdie în ajutorul Poloniei.

•

Paris. — Conferința a 8-a a socialiștilor internaționali a adoptat propunerea lui Friedrich Adler de a se apela la comitetele executive din Londra, Berlin, Viena și Moscova, să convoace o consfătuire comună în care să se discute chestiunea reînființării internaționalului unitar.

•

Paris. — La ședința de astăzi a conferinței internaționale socialiste d-l Benes a propus convocarea unei conferințe internaționale, a tuturor breslelor și organelor politice socialiste. In conferința aceasta o comisiune mixtă ar statornici principiile comune ale păcei și reparațiunilor și ar pretinde dezarmarea Rusiei sovietice.

•

Viena. — Cu ocazia tratativelor austro-cehoslovace, s'a hotărât ca Cehoslovacia să dea Austriei pe lângă garanțiile necesare, 500 de milioane cehoslovace, cu amortizație peste 20 de ani. In cazul când s'ar obține un împrumut dela Liga Națiunilor sau unul internațional, împrumutul acesta făcut în Cehoslovacia ar trebui cel dintâi plătit. In caz contrar va fi garantat cu tezaurul republicei.

•

Berlin. — Dintre 4000 mecanici greviști, 2 oo au reluat lucrul. Liniile principale au fost din nou date circulației.

D. Mehedinți — „țărănistul"

D. S. Mehedinți cu marele său partid alcătuit din d-nii Mazilu și Papacostea a intrat la țărăniști. Negreșit extraordinar de mare eveniment. Aceasta ne face să examinăm mai de aproape personalitatea acestui profesor universitar.

Cel mai nou țărănist român a ținut totdeauna să afirme că este omul convingerilor și că, numai pășind pe această cale, a nimerit la ușa demagogiei țărăniste. D. Mehedinți a mai bătut însă în această ușă, dar n'a fost primit și atunci și-a arătat tot disprețul său pentru mirosul pestilențial dinăuntru.

D. Mehedinți este creatura universitară a lui Titu Maiorescu, i-a fost discipol și în politică în partidul conservator. Credincios șefului a ținut să nu-l contrazică niciodată: în 1913 când cu agitația pentru intervenția în războiul balcanic, elevul lui Maiorescu era deputatul profesorului său. Insă d. Mehedinți — în opoziție cu șeful — era interventionist și în acest sens a ținut chiar o conferință la Ateneul din București, sub auspicii le Ligei Culturale ceia ce i-a apropiat de d. Iorga împotriva căruia s'a ridicat „Nationalismus latrans". Imp arlament însă, unde vocea d-lui Mehedinți ar fi răsunat cu mai multă greutate, profesorul de geografie 'a spus un cuvânt. Toată lumea s'a întrebat atunci de ce această dublă și dubioasă atitudine, neștiind că aceasta este valoarea covingerilor sale.

D. Mehedinți a scris: „Către noua generație". „Politica de vorbe și școala muncii", dar n'a sacrificat nimic din situația și comoditatea biroului său pentru „politica de fapte". D-sa a fost veșnic în contrazicere chiar cu sine însuși. D. Mehedinți este un țărănist, țăran de origină, care disprețuește pe țărani deși stătueste sg e întoarcem fața spre sate (d. Iorga i-a răspuns „spre... spate"), este un țăran „ajuns" care și-a uitat originea. Totuși este țărănist, proaspăt țărănist.

D. Mehedinți s'a înșurat cu d. Iorga scriind „Nationalismus latrans" și apoi s'au privit cu prietenie. D. Mehedinți a vărsat venin asupra „marelui"(!) om politic P. Buior, pentru ca astăzi să se îmbrățișeze călduros. E vorba de convingeri și de morală politică nu-i așa? Dar mai ales pentru un apostol care dă îndrumări generației celei noui!

D. Mehedinți este un om al ordinei și al moralei puritane — a afirmat-o de atâtea ori — pentru ca astăzi să stea alături cu republicanul revoluționar dr. Lupu și cu moralistul imaculat N. D. Cocea.

•

Ne mirăm că nu avem caadactere, când cei cari propovăduesc adevărul etern și imutabil de pe catedră se proiectează într'o umbră așa de întunecoasă și detestabilă! Unde va mai ajunge mâine d. S. M. cu principiile sale? Ii mai rămâne deschis clubul lui Cristescu-plăpumarul, tovarășul lui Rakowschi.

D-l Dr. T. Mihali și partidul național

D. Dr. T. Mihali, ne trimite spre publicare următoarea declarație cu privire la atitudinea d-sale față de partidul național:

Știrea apărută în unele jurnale din București în mod tendențios, că eu aș fi intrat în partidul național este absolut neîntemeiată.

După încercările mele de-a împăciui partidul național și a-l înduplica la colaborare cu guvernul au fost zădarnice, și după ce la fața locului m'am convins, că agitațiile partidului național mai ales în părțile nordice ale Transilvaniei au luat proporții primejdioase pentru integritatea statului, — eu și prietenii mei ne-am hotărât ca să facem tot posibilul pentru înlăturarea acestor primejdii și ca să dăm tot sprijinul posibil guvernului pentru realizarea marei opere de consolidare a țării.

In aceste vremuri epocale și de grele încercări protestez în contra procedurei acelor politiciani, cari din interes de partid fac agitații primejdioase pentru existența statului, și poate pentru ultima oară, fac încă odată apel la conducătorii partidului național — foștii mei tovarăși de luptă de pe vremuri grele — ca să ia dispoziții urgente pentru încetarea agitațiilor antiunioniste și antidinastice, căci la din contra asupra lor va cădea marea răspundere și blăstămul neamului pentru nefericirea ce ar putea urma din procedura lor teroristică.

Un singur scop trebuie să-l avem cu toții: Totul pentru țară, Dinastie și Armată!

Acei cari lucrează contra, sunt trădători de patrie.

Dr. T. MIHALI

IGNOMINIE

Pe străzile Clujului românesc, în special pe zidurile Universității și ale Căminului studențesc se putea vedea zilele trecute o sumă de afișe pe cât de mici, pe atât de perfide. Autorii acestei ignominii s'au rușinat ei înșiși de fapta lor și au căutat să ascundă în micimea slovelor rușinea conținutului.

Ascultați, ce spun fruntașii partidului național, oameni patrioți și luminați concetățenilor lor:

„Nu vindeți Ardealul desrobit prin jertfele voastre".

„Ardeleni, nu vă lăsați cumpărați".

„Brătianu și-a trimes lupii în piele de oție în Ardeal".

„Jos ucigașii țăranilor".

„Trăiască partidul național" etc., etc.

După amenințarea cu Liga națiunilor, cu Sfatul dela Alba Iulia, cu Bastilia și Waterloo, iată în fine răncoirea dușmăniei și urei între Ardeal și vechea țară. Iată unde vor să ajungem niște falși români, patrioți numai când au puterea, dispuși oricând să sdrobească și să dărâme totul să ajungă la guvern.

Cu „lupii în piele de oaie" ai lui Brătianu au tratat luni de zile și atunci acestea erau cei mai serioși oameni politici din Regat! Cu ucigașii țăranilor, a pertractat d. Maniu și era fericit când spera să-i aibă colaboratori și tovarăși și numai pofta de a monopoliza Ardealul i-a făcut pe șefii naționaliști să nu încheie un acord politic. Cât despre principiile liberale ce ei erau atunci foarte simpatice...

Dar când ne vorbește de jertfele pentru desrobirea Ardealului, aici să ne ierte, domnii de la Banca Agrară. Ei nu cunosc jertfa și aceia trebuie căutată aiurea... Par'că noi știm că povestea e altfel: România cea mică intrând în războiul cel mare și pierzând sute de mii de suflete, a isbutit nă pecetluiască Unirea cu Ardealul și Bucovina.

Iată jertfa! Și omul care a făcut aceasta se numește I. I. C. Brătianu, iar începutul jertfei datează din Octombrie 1914.

Ca un om exasperat de foame să fure, să ucidă e explicabil, Victor Hugo a pledat pentru acești mizerabili, dar ca un om îmbuibat până la gât să țipe că nu i se dă totul lui și numai lui, este odios. Să atâțe ura între frați, să iscodească minciuni și calomnii pentru a aprinde cele mai urâte patimi, este criminal.

Fapta aceasta ca și instigarea studenților este o trădare de neam și patrie.

Autorii ei ar trebui să se ascundă și să-și puie cenușa ispășirei pe cap...

Să nu trăiască însă în iluzia că nu-i cunoaștem. Autoritățile și publicul știu bine cine sunt autorii morali, ai acestei metode politice și justiția îi va desemna oprobiului public. Cea mai bună sancțiune este însă numai de a li se arăta numele. Disprețul întregei lumi românești îi va stigmatiza pentru totdeauna.

Erostrați moderni, ei vor să dea foc templului minunat al visurilor noastre pentru a ne face cunoscuți și mari prin această impietate.

E timpul să se reculeagă, să se desmeticească și să strige: peccavi...

CATO

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Regele Alexandru și fața de țăran

— O audiență originală la palatul din Belgrad —

Ziarele din Jugoslavia publică următoarea frumoasă istorisire a audenției la regele Alexandru, avută de fiica de țăran Maria Resac, din satul Martinske Vesi.

Printre numeroși miniștri și ofițeri, cari se găseau acum câteva zile în salonul de așteptare pentru audiență la regele Alexandru, se găsea și o frumoasă croată, fată de țărani. Aceasta venise deadreptul din satul ei, natal la Belgrad cu rugămintea către rege de-a scuti pe fratele ei, chemat la un regiment din interiorul Serbiei pe timp de șase luni pentru serviciul militar, din cauză că se simte mare nevoe de el acasă.

Aghiotantul general al regelui transmise rugămintea fetei, care dorea să vorbească neapărat regelui, aducând-o în sala de audiențe, unde fata se cam intimidă. Își pierdu însă cu totul cumpătul la intrarea tânărului rege, care salută la intrare pe miniștrii și ofițerii prezenți întinzând mâna fetei de țăran cu întrebarea ce dorește.

Incercând vizibil să și recapete respirația, frumoasa croată începu să declame o poezie de laudă la adresa regelui așa cum se învață acum în școlile tineretului din Croația. Miniștrii zâmbiră, regele zâmbi asemenea, și rugă pe fată să se stăpânească și să se așeze lângă el spunându-i pasul. Frumoasa Maria își recăpătă acum curajul și povesti cu a lungei sale călătorii la Belgrad. Regele admise zâmbind cererea ei.

Plină de bucurie, ea spuse după aceasta regelui, că s'ar mai afla mulți băeți săraci printre soldați și că ea s'ar ruga bucuros și pentru aceștia ca să fie învoiți odată cu fratele ei.

— Nu, zise regele, — pot face excepție cu unul dar nu cu toți băeții satului său".

— „Înțeleg asta", răspunse cu sinceritate tânăra țărancă croată și scoase din buzunar o frumoasă broderie, rugând pe rege a o primi ca dar dela ea".

— Fac cu plăcere aceasta „răspunse voios regele Alexandru, — „dar și tu trebue să primești un dar dela mine".

Câteva vorbe spuse unui ofițer de ordonanță și puțin după aceasta apăru un lacheu aducând un paner de pâine, din argint, pe care regele îl înmână tinerei țărance, foarte veselă de acest dar.

După aceea însă, zise: — „Spune-mi drept Marica, țăranii din regiunea ta nu mă iubesc și nu vorbesc bine de mine ca rege?"

Marica Resac se făcu roșie ca racul la față, răspunse însă energic:

— Măria-ta, se găsesc asemenea țărani, dar aceștia sunt sau oameni răi, sau cari se lasă atâțați de alții pentru că nu te cunosc. Când mă voiu reîntoarce însă acum în sat, voiu povesti despre măria-ta. Și atunci vor ști toți ce rege bun avem noi.

— „Asta e frumos din partea ta", zise regele Alexandru, și pentru ca ei să știe și cât te-am cinstit pe tine, îți voi da doi soldați cari te vor însoți până în satul tău ca să nu ți se întâmple nimic rău pe drum.

Cărți și reviste

A apărut No. 1 din „Cugetul Românesc", cu articole semnate de d-nii:

Em. Antonescu, Al. Alimănești-teanu, T. Arghezi, I. I. C. Brătianu, C. Diamandy, Heria Furtună, Dr. Marius Georgescu, N. Iorga, Profesor Dr. N. Leon, Al. Macedonski, I. Minulescu. V. Muteanu Ion Pillat, Sextil Pușcariu, Francisc Sirato, V. Voiculescu.

Redacția și administrația. Pasagiul Comedia Scara 2 B. etajul II-lea.

Cronica Orădeana

Festivalul „Eminescu" organizat de revista „Cele Trei Crișuri"

Duminecă seara 29 Ianuarie 1922 a avut loc în Oradea-Mare un grandios festival artistico-literar în memoria marelui nostru poet „M. Eminescu" organizat de revista „Cele Trei Crișuri" sub patronajul A. S. R Principelui Carol și sprijinit de Ministerul Cultelor și Artelor, pentru sporirea fondului din care se va ridica un monument poetului.

Programul a fost început cu. Trăiască Regele și alte coruri admirabil executate de corul ofițerilor ruși wrangel-iști aflători în lagărul din Oradea, după care a urmat o frumoasă conferință despre Emineascu ținută de d-l I. Paul, profesor la Universitatea din Cluj. Conferențiarul a tratat cu profunzime opera marelui dispărut și a contribuit la biografia lui prin interesante cercetări nemai întâlnite la alți biografi. Publicul a aplaudat îndelung pe orator.

D-na Eugenia Codrescă cântăreață de operă, cu o voce puternică și plăcut modulată a cântat diferite cântece cu versuri de Eminescu, iar d-na Ana Fay, primadonă la opera locală a dat concursul executând cu succes fragmente din operile clasice. Ambele primadone au mai cântat un duet din opera „Ebreea" de Halevy stârnind sgomotoase repete de aplauze. La pian acompaniat virtuoasa și tânara profesoară de piano d-ra Erna Fiber, care întotdeauna sprijină mișcările artistice românești. O adevărată surpriză însă a fost orhestra ofițerilor ruși.

Intre timp a declamat mai multe poezii de Eminescu d-l George A. Petre.

La urmă s'a rulat filmul cinematografic „Viața lui Eminescu" în legătură cu Veronica Micle și Ion Creangă, film de o deobită importanță pentru toată suflarea românească, și unde se poate vedea întreaga existență tristă a lui Eminescu, Veronica și Creangă, trei figuri mari în literatura noastră.

Dela Opera Română

Concertul simfonic

După o lungă pauză iarăș am avut prilejul de a auzi un concert simfonic cu un program bine ales.

Concertul s'a început cu Uvertura Oberon de C. M. Weber, în a cărei predare atât simpatitul nostru dirigent, Jean Bobescu, cât și minunata lui orchestră, ce ne face atâta fală, au stat la înălțime ca executare.

Punctul culminant al concertului a fost însă fără îndoială: Simfonia IV a lui Beethoven în B-dur. (op. 60), compusă în anul 1806 și dedicată contelui Oppersdorf. Caracterul musical puternic și spiritul vial, ce transpiră din toate creațiunile muzicale ale lui Beethoven, îi dă fiecăreia din lucrările lui o deosebită valoare artistică.

In simfonia a IV-a se cuprinde geniul, care stă în luptă cu sine însuș. Ce e drept, structura simfoniilor III-a și a V-a (simfonia sorții) cu mult mai superioară celei a IV-a, dar în prelucrarea singuraticelor părți a IV-a a câștigat titlul de glorie.

Intonațiile sunt atât de plastice, contrapunctul e atât de perfect, încât prelucrarea acestei simfonii îți reamintește prelucrarea bogată din musica de cameră. Dar cu toate aceste contrapunctul acestei simfonii e orchestral. Cu simfonia a IV-a a alcătuit Beethoven stylul cel mai perfect polifonic-orchestral. O invenție bogată, o căldură tinerească ce transpiră din această simfonie, o ridică între simfoniile cele mai perfecte a marelui maestru.

Simfonia a IV-a este adeseori numită și romantică. Și de fapt romantică este și introducerea începută, în care instrumentele cu arc scoboară atât de misterios în terțe, în vreme ce instrumentele de suflat susțin într'un pp, tonul B. în decurs de 5 tacte. Intreagă tema apare serioasă, întunecată până la Allegro vivace, unde dispoziția ve selă ocupă locul celei dintâi.

Tema a 2-a însă iarăși se cufundă în romanticism. Tema aceasta e aranjată pentru instrumentele cu re, dar repetează apoi orchestra întreagă.

Un cântec dulce, plin de căldură și sentiment este introdus în Adagio prin violinele a II, acompaniat de motivul dela început.

Vin apoi în ajutor și instrumentele de suflat, ca dimpreună cu cele cu arc să facă să răsune cu putere motivul introducător.

Vioi și plin de capriții este partea III, Allegro vivace, în care după ff. orchestrei întregi, se îngână între olaltă clarinetul cu fagotul.

Caracterul de Scherzo iese la iveală și în orchestrare, astfel, că între unele grupe de instrumente se formează un adevărat dialog, par'că s'ar certa între olaltă.

Trio se repetează de 2 ori, iar partea I de 3 ori, ceiace din punct de vedere formal e necobicinuit.

Partea IV Allegro ma non troppo cu dispoziția sa vială și contra-punctul ei plin de mișcare și durăitor, e chemată să dea încheerea minunată și plină de efect a simfoniei. Intreaga simfonie e bogată în inventiuni și plină de colori orchestrale; nu dispune de teme grandioase, dar conținutul ei te înalță. Păcat, că cadrele unui ziar nu-mi permit să mă ocup mai pe larg cu aceste creațiuni minunate a măiestrului „mișcător de suflete" (der die tiefsten tiefen die Seele bewegende Meister) după cum îl numește un critic al său.

A urmat apoi Preludiul drăguț de Iarnefelt, după care apoi drept încheere s'a executat marea Uvertura „1812" de Tschaikowsky, care este una dintre cele mai puternice com-

---

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Primirea contesei de Noilles la Academia belgiană

Academia regală de limbă și literatură franceză din Bruxelles a oferit, după cum se știe, un scaun marei poete Mathieu de Noailles, soră a principelui Brâncoveanu.

Dăm pentru cititorii noștri, după un martor ocular, d. Gaston Cherau, descrierea recepției ilustrei poete, a cărei glorie se resfrânge puțin și asupra noastră, a Românilor.

— O jumătate de oră, înaintea deschiderei ședinței, sala era deja plină... Evenimentul nu interesa numai Bruxelul; toate ținuturile valone erau reprezentate prin delegați.

O singură lojă era goală — aceea a regelui. Clipa solemnă se apropia. Sgomotul murea încetul cu încetul și fiecare se gândea la femeea cu ochii mari, negri, drăguță, mică, vioae, care era să fie în curând sărbătorită.

Puțin încă și ea intră, cu buzele strânse dar totuși cu un surâs vag pe ele. Neliniștită puțin, ea privește lumea apoi își ocupă locul. In tăcerea care se așternu pe adunare, o voce șopti încetișor: Regele! Sala aplaudă; aclamările se prelungiră; academia intra.

Imediat, Maurice Wilmotte, președintele, declară ședința deschisă și luă cuvântul. Discursul savantului profesor al universității din Liege, fu un model perfect de tact, de analiză și de inteligență. Opera poetei, fu judecată și admirată în termeni ce fac din acest discurs, un monument de eloquență.

In timp ce Maurice Wilmotte, vorbea, privii poeta. Stătea nemișcată, asemenea unei prințese orientale învesmântată în aur, cu mintea dusă, pierdută par'că într'o contemplație interioară...

Deodată, aplauze frenetice isbucniră: Wilmotte își terminase discursul și în mijlocul unei tăceri, religioase aproape, poeta se ridică.

Cu o voce muzicală spuse, primele fraze sboară legănându-se ca aripele pasărilor călătoare. In mai puțin de o minută, sala era cucerită.

Definițiile, imaginile, calificatvele rare și elegante se alungă unele după altele și cântul recunoștinței adus gândirei franceze, limbei și pământului francez, începu...

Sala se ridică brusc în picioare. Poeta depune coroana ei de flori la picioarele Belgiei:

„Din timpurile străvechii ei naștere, ea apare ca o țară de glorie, cu aspectul ei de nevinovat și bogat paradis; cu forța ei neîncătușată, cu vesela ei libertate, cu eroismul ei sănătos de Hercule tânăr. Țara Belgiei este o fiică de zee, nu a Minervei grave, socotitoare de sunete și astre; nu a Amphitritei enigmatice, nestatornică și amară, dar a Junonei mărețe, cu fața înțeleaptă, a cărei brațe liniștite varsă anotimpurile rodnice; zee cu inimă de mamă, care conduce munca și odihna și lângă care odihnește pasărea splendidă, cu curcubeu-i orbitor de culori; zee cu haina nopților albastre, luminată de ochii de aur ai soarelui".

Și magia surprinzătoare a verbului sonor continuă.

Când ultimul cuvânt al discursului răsună, sala întreagă fu în picioare, cu brațele întinse.

Miracolul poeziei era complect. Atunci, femeea care timp de o jumătate de oră, apăruse așa de măreață și îndrăzneață, revenindu-și la firea ei umană, căută, cu un gest de fecioară speriată, un adăpost împotriva entuziasmului ce cutremura ca un tunet, sala. Ea zări o față lângă ea și aproape pierdută căzu pe brațul lui Marcel Prevost.

La ieșire, ochii scăldați în lacrimi nu se mai puteau număra.

— Ascultând-o, spunea Marcel Prevost, mă întrebam dacă nu auziam pe cel mai mare scriitor francez modern.

O doamnă, entuziasmată, spunea:

— Ce poet! Ce femee! Și eu care o credeam blondă!

Toată lumea era aproape nebună.

De curând, un ziar din Bruxelles, publica o fotografie, unde se putea vedea Regina Belgiei în tovărășia contesei de Noailles și cu titlul: Două regine.

— Delirul eroic pe care îl deslănțuise cuvântul lui D'Annunzio în For, — magia de frumusețe a spiritului francez pe care ar răspândit-o Sâmbătă, contesa de Noailles la Bruxelles, iată victoriile obținute de verbul și gândirea latină.

NOTA. — Academia regală de științe din Belgia a fost creeată acum 150 de ani de către împărăteasa Maria Terezia. Până în 1920 ea avea trei secții: științe, arte-frumoase și litere.

Incetul cu încetul însă oamenii de litere au fost excluși în folosul filosofilor, istoricilor și filologilor.

In mai multe rânduri s'a propus ca să rezerve două locuri romancierilor, dar Academia totdeauna a refuzat. In 1920, ministrul științelor și artelor, Jules Destree, el însuș scriitor de mare talent, fondă noua Academie, împărțită în două clase: litere și filologie.

Numărul locurilor este de 30: 20 literați și 10 filologi.

In afară de aceste locuri, rezervate exclusiv Belgienilor, o mai admit încă 10 străini, fără deosebire de sex.

Primii patru aleși sunt până acum: Contesa de Noailles, Gabriele d'Annunzio, elvețianul Benjamin Valoton și în secția filologică, decanul facultății de litere din Paris, storicul limbii franceze, Ferdinand Brunot.

poziţiuni ocazionale, ce s'au scris până acuma.

In vara anului 1881 s'a sfinţit în Moscova biserica mântuirii, care s'a edificat ca un monument de aducere aminte de eliberarea Moscovei de armatele Marelui Napoleon I.

Maestrul Rubinstein a arătat foarte mare interes faţă de edificarea acestei biserici şi astfel s'a născut uvertura lui Tschaikowsky, care trebuie executată din partea unei orchestre mari pe un loc liber înaintea bisericii, deoarece masele mari de tonuri sună prea dur în sala unui concert, cu atât mai mult, că în piesă vin aplicate şi clopotele şi bubuitul tunurilor.

Se începe uvertura cu accentele psalmodice din Largo, reprezentând rugăciunile credincioşilor ruşi pentru eliberarea lor de duşmanii cari au năvălit asupra lor. Durerea se măreşte prin accentele plângătoare a oboei.

Din depărtare Oboele, Clarinetele, Goarnele şi Fanfarele acompaniate de tobă ne semnalează mersul trupelor.

In Allegro giusto se începe lupta, în decursul căreia Goarnele, apoi Trompetele, intonează motivele însufleţitoare a „Marseillezei".

Lupta în oraşul incendiat continuă, cântecul de bătaie a francezilor răsună tot mai depărtat, până ce bubuitul tunurilor, sunetele clopotelor dela biserici şi accentele monotone a imnului rusesc şi înaintarea trupelor reprezentată prin sunetele fanfarelor, vestesc victoria rusilor după retragerea totală a trupelor franceze.

Efectul acestei piese a fost neaşteptat de grandios. Un uragan de aplauze s'a iscat, întreg publicul din sală s'a ridicat în picioare şi aplaudând a cerut bisarea piesei, ceiace era imposibil din cauza oboselei mari a artiştilor.

Publicul însă a aplaudat necontenit iar maestrul Bobescu a fost sărbătorit.

A şi meritat aceste ovaţii.

Dr. I. Cl. Iuga

Programul de lucru al guvernului

Revizuirea reformei agrare

Lucrările de împroprietărire continuă. Măsurile guvernului liberal pentru aplicarea reformei agrare. — O ştire tendenţioasă.

Nu poate fi tăgăduit de către nimenea că expoprierea marei proprietăţi şi împroprietărirea sătenilor e opera partidului liberal. Toată lumea cunoaşte îndeajuns de bine greutăţile întâmpinate de acest partid în lupta dârjă purtată împotriva celorlalte partide cu tendinţe reacţionare. Dreptatea în cele din urmă a trebuit să învingă şi partidul naţional liberal priveşte cu multă satisfacţie că străduinţele trecutului său, nu au fost zădarnice. Clasa ţărănească care înainte de războiu se găsea într'o stare de adevărată lobăgie, astăzi se vede stăpână pe ogorul pe care'l munceşte, având astfel putinţă să culeagă, într'un chip mai omenesc roadele unei munci de zi şi de noapte.

Dar, activitatea partidului liberal în această direcţiune nu s'a terminat aici. Imprejurările au făcut ca să nu presideze el lucrările de împroprietărire, din care cauză, împărţirea pământului la săteni, în multe părţi nu s'a făcut în respectul dreptăţei şi al interesului obştesc. In felul acesta autorităţile însărcinate cu lucrările împroprietăririi, au primit multe plângeri.

Guvernul liberal venind la conducerea ţărei, luând de la început, şi-a dat seamă de a este neajuns şi a căutat să îndrepte răul. Se ştie că aplicarea legei agrare implică două operaţiuni esenţiale: întâi exproprierea, adică defalcarea cotei impusă de lege din întinderea moşiilor expropriate şi apoi împroprietărirea propriu zisă, adică atribuirea de loturi individuale categoriilor de săteni, prevăzute de lege.

Pentru e ectuarea acestor operaţiuni, în lege se prevede instituirea a două categorii de comisiuni: unele însărcinate cu aplicarea pe teren a defalcări şi împroprietăririi, iar altele însărcinate cu revizuirea modului în care s'au efectuat lucrările de împroprietărire, având datoria de a semnala toate cazurile de împroprietărire împotriva prescripţiunilor legale.

Aceste comisiuni de revizuire au mai mult un caracter administrativ, şi pe lângă membrii de drept, (magistratul, agronomul, primarul), în alcătuirea lor mai intră un număr de patru delegaţi desemnaţi de săteni.

S'a întâmplat însă că trecutul guvern averescan, constituind comisiunile de revizuire, a procedat în aşa fel, încât delegaţii aleşi nu inspiră nici o încredere şi nici o garanţie de imparţialitate în lucrările ce le sunt atribuite, ceea ce a dat loc la numeroase plângeri.

Noul guvern liberal a crezut nimerit să repare aceste nedreptăţi, şi, în urma unui consiliu de miniştri ţinut, a dispus să schimbe de egaţii necorecţi, înlocuindu-i cu oameni capabili şi conştienţi de menirea lor.

Iată explicaţiunile date de către d. V. Sasu, ministrul industriei şi comerţului în această privinţă:

„Consiliul de miniştri a ţinut să precizeze că ministerul agriculturii, de comun acord cu guvernul, n'a dispus suspendarea lucrărilor nici uneia din cele două categorii de comisiuni, ci singura măsură ordonată a fost numai invitaţia organelor administrative de a proceda la o nouă desemnare a celor 4 delegaţi ai sătenilor din fiecare comisiune de revizuire.

„Guvernul a găsit necesară această măsură, întrucât delegaţii aleşi sub regimul averescan nu inspiră destule garanţii de încredere şi de imparţialitate. Cum până acum s'au semnalat numeroase cazuri de împroprietăriri frauduloase cari totuşi au fost trecute cu vederea de comisiunile de revizuire de până acum guvernul vrea să se asigure de o cât mai justă atribuire a pământurilor, scop pe care îl crede realizabil numai pe calea remanierei comisiunilor acestora.

„Tot pământul ce va rezulta din revizuirea împroprietăririlor nedrepte, urmează să servească la sporirea cotei de împroprietărire ce se va efectua cu prilejul celei de a doua expropriere".

Aceste măsuri ale guvernului, luate numai în scopul ca interesul obştesc să fie apărat, au dat prilej unei anumite prese ca să le interpretese într'un chip tendenţios pentru a produce diversiuni în opinia publică, de pe urma cărora să poată trage foloase în lupta electorală întreprinsă împotriva guvernului.

In adevăr, presa opoziţionistă şi în special aceea a „partidelor noui", au răspândit ştirea pe deantregul neadevărată, că guvernul a suspendat lucrările de împroprietărire.

Din explicaţiunile date mai sus, toată lumea va înţelege că ne aflăm în faţa unei întregi ţesături de întregi, la adăpostul căreia demagogii politici caută să stinghereaască opera guvernului în acţiunea întreprinsă pentru refacerea ţărei.

Lucrările de împroprietărire n'au fost suspendate, din potrivă ele continuă în ciuda agitatorilor. Sătenii văd cum marea proprietate trece zilnic în patrimoniul lor.

Credem că în urma acestor explicaţiuni categorice, nu va mai exista nici o îndoială şi agitatorii de rea credinţă nu vor mai avea nici o posibilitate de a induce în eroare pe împroprietăriţi

Din Bihor

— Năcazuri —

Popularizarea Generalului. — Subprefecturile judeţului Bihor, cu Nr. 2861—921, au încasat de fiecare comună câte 35 lei, pentru cumpărarea tabloului generalului Averescu. Din Iunie şi până astăzi însă, tablourile n'au mai sosit, dar nici banii nu s'au mai restituit oamenilor. Probabil că cu începerea luptei electorale în judeţ, vor veni şi ele, deşi locuitorii, minţi simple, ar voi mai degrabă să li se dea înapoi banii. — Mai cinstit şi mai cu folos!

Ţăranii şi lemnele. Se ştie câtă gălăgie şi câte laude nu şi au adus deputaţii averescani din Bihor, pe chestia unei pretinse rezolvări a aprovizionării ţăranilor cu lemne. Scrisori deschise către populaţia sătească, făgăduieli sforăitoare, auto-interviewuri prin „Tribuna" etc. etc., toate tinzând să arate mulţimei grija foştilor parlamentari pentru cei ce în elan li daduseră încrederea şi votul.

Ori faptul dureros este că-şi acum, în mijlocul iernii, ţăranii au rămas fără lemne.

— Cu toate decziile date, sătenii din plasa Beiu plătesc câte 45—60 lei, un car cu lemne şi asta rar de tot căci episcopia romano-catolică din Oradea, care este proprietara pădurilor, refuză mai totdeauna vânzarea lemnelor populaţiei săteşti.

— Foştii parlamentari averescani desigur că sunt însă veseli. Ţăranii neavând nici un băţ măcar, ci vor putea fără frică porni din nou să le ceară voturile şi-a doua oară!

Perceptor zelos. In Beiu funcţionează un perceptor ungur, care neştiind nici măcar românește, face fel de fel de mizerii bieţilor săteni, mai ales în chestia evaluărilor pentru impozit. Astfel ori de câte ori, delegaţii comunei fixau valoarea unui imobil, spre exemplu la 400 lei, Dl perceptor, venea şi schimba evaluarea la... 2 mii lei. Din cauza acestui zel, toate comunele aproape au fost silite să facă apel la Orada Mare şi sătenii delegaţi să şi piardă timpul şi banii pe drumuri. Zelul d-lui perceptor ar trebui deci grabnic temperat.

Ştie tot.

Chestiunea evreiască

In jurul unei campanii interesate

De câtva timp, o anumită presă, cu deosebire aceea întreţinută de d-l Marghiloman, — care a intenţionat să acorde Germaniei, un „protectorat" asupra populaţiei evreeşti din România, agită din nou, de astă dată cu scopul de a culege oarecare roade de interes electoral, — problema evreească, afirmând în chip tendenţios şi neadevărat, că conducătorii partidului naţional liberal, s'ar fi pronunţat împotriva drepturilor populaţiei evreeşti, de a se bucura de aceleaşi privilegii ca şi ceilalţi cetăţeni ai României.

De sigur, că populaţia izraelită n'a pus nici un temei pe aceste neadevăruri, care nu au alt obiectiv, de cât acela de a determina câteva deplasări de voturi în favoarea agitatorilor cu prilejul apropiatelor alegeri.

Dar ceea ce este mai regretabil, e faptul că această companie interesată, năzueşte să acrediteze svonul că în România ar exista la ordinea zilei o chestiune evreească. Ori acesta e un sfruntat neadevăr, pentru că legile existente, acordă evreilor din toate provinciile româneşti, aceleaşi drepturi de care se bucură toţi cetăţenii din restul ţărei.

Evreii iau o parte activă la toate organizaţiile politice din ţară, ceea ce însemnează că ei se contopesc cu ceilalţi locuitori, atât în ceea ce priveşte activitatea comercială şi economică, cât şi ca tendinţe politice.

Este foarte adevărat că anumiţi conducători ai evreilor, fac sforţări desesperate pentru ca să alcătuească „un bloc electoral evreesc", spre a-l oferi în urmă unora sau altora dintre partidele politice, cu scopul de a obţine interese de ordin personal.

Suntem convinşi, că această „metodă electorală", dacă ea e de natură ca să satisfacă unele ambiţiuni personale, e însă potrivnică adevăratelor interese ale populaţiei izraelite.

Alegătorul israelit va trebui să examineze garanţiile pe cari i-le poate da, fie care dintre partidele politice, din punctul de vedere al consolidărei interne şi externe a României.

Ar fi să aducem o insultă populaţiei evreeşti, dacă ne-am gândi, că ea ar putea să acorde votul ei vreunei grupări politice, contribuind astfel la ruina ţărei, numai ca interesul strâmt de ordin confesional, să fie satisfăcut, substituindu-l interesului obştesc.

Revista presei maghiare

Situaţia haotică a Ţării

Ziarul „Ujság", ocupându-se de situaţia noastră internă, scrie următoarele:

„Nu se poate închipui o situaţie mai complicată şi o atmosferă mai turbure, decât acea a României de azi. Nu şi-ar putea nimeni închipui să existe un diplomat atât de prevăzător şi iscusit, care se fie capabil să prezică rezultatul cel puţin aproximativ al alegerilor. Nu se poate prevedea desfăşurarea evenimentelor, pentrucă zi de zi ni-se dă ocaziunea să asistăm la noui combinaţii, la noui încercări de apropieri şi colaborări şi fie că aceste sunt realizate, fie că nu, partidele în chestiunea îşi trimbiţă în lungul şi latul Ţării forţa de care dispune, dar cu toate aceste caută prilejul să între în tratative cu alte partide pentru a-şi potenţa forţele...

Aici ziarul numit se opreşte un moment pentru a trece în revistă toate partidele, cari fac parte din categoria de mai sus: Partidul Naţional nu de mult cocheta încă cu Liberalii, dar cu toate aceste cu Partidul Ţărănist a luat act de „căsătorie".

Partidul Poporului în trecutul apropiat simpatiza încă cu Partidul Liberal, iar azi când încercarea i-a eşuat, s'a izolat pentru a întreprinde singur „lupta".

Partidul Naţional a devenit celebru prin generositatea lui de a fi încercat să pacteze cu toate partidele politice existente: cu Partidul Poporului, cu Take Ionescu, cu d-l Brătianu, iar azi tratează — dacă nu cumva a şi încheiat acordul — cu Partidul Ţărănist.

Autoritatea acestui partid azi e cea mai tocită dintre toate formaţiunile politice, aşa încât azi oricât muritor auzind rostindu-se numele de „Partidul Naţional" e cuprins de un desgust banal, pe care nici timpul, nici evoluţia nu îl va mai putea preface în vechea lui splendoare.

Acest partid a fost aceela, care fiind la cârma Consiliului Dirigent a neglijat complectarea listelor de alegeri şi azi să nu îl prindă mirarea dacă guvernul Liberal îl va nimici la alegeri prin propria sa muncă defectuoasă.

Azi însă, când ceasul de agonie se apropie cu paşi atât de grăbiţi, nici faimosul Partid Naţional nu abstă dela gândul de a nu alerga la acei popor maghiar, pe care nu tocmai de mult îl dispreţuise cu atâta superioritate — pentru a-i implora ajutorul promiţându-i intervenţia sau mai bine zis exoperarea de a fi complectate listele de alegători a minorităţilor.

Acest partid este acela, care a bătut mai mult, decât oricare altul la uşile tuturor guvernelor, pentru a-i-se rezerva vreo câteva lotoli ministeriale.

In schimb însă d-l Brătianu, care e înfăţişat de către Naţionalişti ca chip de diavol ispititor, procedează singur mai corect decât toţi ceilalţi fruntaşi ai diferitelor partide: acolo unde minorităţile, fie unguri, fie saşi formează o unitate compactă, d-l Brătianu nu le pune contracandidaţi. Iată isusinţa unui bărbat serios de Stat, iată ceace celelalte partide nu sunt capabile să facă

Dacă doreşti să cumperi
MOBILE
să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
Székely şi Réti
Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acţii.

Informaţii

Consiliul de miniştri de Vineri a respins demisia D-lui Th. Mihali Preşedintele Comisiei de unificare.

*

Zvonurile lansate de unele ziare că actualul-guvern ar intenţiona să desfiinţeze actualele directorate din Cluj şi Birou Comisiunei de unificare sunt tendenţioase şi nu corespund adevărului.

*

Primăria locală pentru a veni în ajutorul studenţilor Clujeni, le va acorda lemne de foc cu un preţ foarte redus.

*

D-l D. Gusti profesor universitar, a fost numit director general al Casei Culturii Poporului.

*

Unele ziare au răspândit zvonul că alegerile generale se vor amâna.

Dăm cea mai categorică şi formală dezminţire acestei ştiri. Alegerile se vor ţine în zilele fixate prin decretul regal de convocare a colegiilor electorale.

*

La ministerul de finanţe se studiază chestiunea acordării valutei pe viitor studenţilor români din streinătate.

*

Cercul studenţilor bănăţeni îşi va serba Miercuri ora 8 seara doi ani de existenţă printr'o masă comună ce va avea loc la căminul studenţesc.

Intrarea 5 lei de persoană.

*

Întrebat de conducătorii Uniunei Maghiare în privinţa înscrierei în listele electorale a acestora care au neglijat acum 2 ani înscrierea, d-l Tănăsescu Secretarul Internelor din localitate a declarat că actualul guvern nu poate lua dispoziţii în acest sens, deoarece această măsură ar trebui legiferată printr'un decret-lege, iar în programul actualului guvern este absolut exclus guvernarea prin decrete-legi.

*

Deoarece în oraşul Baia-Mare gripa spaniolă bîntue cu furie, toate şcolile au fost închise.

*

„Societatea Studenţilor în Medicină" din Cluj va aranja un Matineu dansant în 11 Februarie a. c. (Sâmbătă) în sala Mare a Căminului Studenţesc. (Strada Avram Iancu). Începutul seara la orele 8½.

*

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—9 a. m. Str. Iuliu Maniu 40 398

*

Grădina de iarnă a Hotelului Central s'a redeschis pentru publicul de elită. Bucătărie de lux de primul rang. Băuturile cele mai alese. În fiecare seară concert. III-622

La Cafeneaua EUROPA

Joia, Dumineca şi în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83. 1013

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon 5—77.

Execută instalaţii de lumină, transmiteri de forţă, sonerii, telefoane, în depozit becuri de orice format. Proiecte şi devize gratuit. 1116

*

Cei ce doresc să uite un moment de toate neplăcerile vieţei să vie Sâmbătă în 18 Februarie la BALUL MEDICILOR Hotel New-York. 1454

*

Numai la BALUL MEDICILOR nu se îmbolnăveşte nimeni de gripă şi cei ce se îmbolnăvesc se vindecă. Balul va avea loc Sâmbătă 18 Februarie în Saloanele NewYork. 1454

*

Doamnele să nu pună încă cea mai frumoasă rochie, ci s'o rezerve pentru BALUL MEDICILOR ce va avea loc la 18 Februarie în Saloanele New-York 1454

*

Mărunţişuri, Tricotage şi Galanterie se vând în engros. La Jucării şi celelalte articole până la 15 Martie se dă 10 la sută rabat.

Filip Eisenstädter
fost magazinerul Lakatos
1449 Str. Regina Maria

*

Febrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară şi piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare şi mic, pe lângă preţurile cele mai ieftine.

Comande din provincie şi în pachete postale mici execut. Preţul opincilor şi talpelor de prezent á 65—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyar 1 în faţa magazinului Gyorşáru
Telefon fabrica 3—86 locuinţa 3—87. 1278

Plecând în străinătate
primim comenzi de

PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner
cu preţul original al fabricelor, primul şi cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbam piane vechi cu preţul cel mai mare. Comenzi primim până în 10 Februarie 1922.
I. TRISKA Cluj, Str. Sagunа (fosta Bartha M.) No. 14.

Medicamentul

sigur contra călbăiez este „CĂLBAZA" Se află în Dej la farmacia „Minerva".

Cetiţi „Infrăţirea"

Manifestaţia studenţească de Luni

In urma unor articole scrise de ziarul „Ellenzék" asupra Universităţei şi Clinicilorch irurgicale, Centrul stud. a chemat în adunare generală toată studenţimea pentru Luni ora 7 în localul Căminului Studenţesc. La chemarea centrului au răspuns un număr foarte mare de stndenţi cărora li s'au adus la cunoştinţă insultele aduse Universităţei de susnumitul ziar.

După terminarea consfătuirei toţi s'au îndreptat în ordine spre piaţa Unirii. In faţa „Lupoaicei" au manifestat pentru ziua de 24 Ianuarie. Unul din studenţi a arătat însemnătatea acestei zile şi a făcut un apel la unirea sufletească dintre toţi cetăţenii ţării.

Manifestanţii au pornit apoi în corpore la administraţia ziarului „Ellenzék" unde au manifestat ostil.

Desigur că manifestaţia aceasta nu poate fi socotită ca o manifestaţie îndreptată împotriva întregei Maghiarimi dela noi, cu atât mai mult cu cât înşişi studenţii au ţinut să releveze aceasta în cuvântările ţinute în faţa statuei Lupoaicei, unde au manifestat prietenește pentru minorităţile *„loiale"*.

Ea nu poate fi socotită de cât *ca* o demonstraţie contra ziarului „Ellenzék" care, prin atitudinea-i extrem, şovinistă, încearcă să zădărnicească stabilirea unor bune raporturi între noi şi minoritatea maghiară.

— Din partea noastră oricât de mari apărători ai libertăţii presei am fi — şi ziarul nostru nu odată a dovedit aceasta — trebue să spunem, că sunt cazuri, cum este acela al ziarului „Ellenzék", faţă de cari conştiinţa naţională jignită e chemată să exercite o cenzură mai concretă.

Teatrul Naţional

Programul săptămânal

Marţi 7 Febr. 1922 se va juca pentru prima oară „Să ne despărţim" comedie în trei acte de Victorien Sa dou. In rolurile principale vor apare D-nele Olimpia Bârsan de la Teatrul Naţional din Bucureşti, Marga Hodoş Jeanne Laudi, Mioara Popescu şi D-nii Const. Toneanu, N. Dimitriu, Mişu Ştefăneu, V. Vasilescu, Al. Ionescu-Ghiberieon etc.

Joi 9 Febr. „Instinct I" şi „Cere ea în căsătorie".

Sâmbătă 11 Febr. „Să ne despărţim".

Duminică 12 Febr. (matineu) „Hangiţa" (seara) „Să ne despărţim.

Din Oradea-Mare

Contrabanda Băncei generale de credit ungar.

Joi 2 Februariei a. c. tribunalul orădean a judecat procesul dintre Banca Generală de credit ungar şi Ministerul nostru de finanţe, privitor la contrabanda de coroane făcută de această bancă în dauna Statului romăr.

Se ştie, că filiala din Oradea-Mare a acestei bănci, în anul 1919, luna Octombrie, a transportat la Viena aproape 154 milioane coroane albe, preschimbându-le în coroane alnastre. Această sumă enormă a fost adunată în cea mai bună parte din Ardeal, iar 18 milioane 82 mii din oraşele Debreţin şi Nyiregyháza, unde banca avea filiale. După sosirea directorului filialei orădene Cornel Keresty, aceste coroane readuse în ţară au fost stampilate, parte la Sibiu, parte la Oradea aşa că statul nostru a preschimbat în lei şi coroanele adunate din cele două oraşe ungare amintite mai sus. Acest nou sistem de contrabandă, a fost descoperit însă la timp de către inspectorul vamal Cristea şi taxatorul Drăghici, cari au dresat actele de contrabandă şi au referit cazul Ministerului de finanţe.

Acesta a confiscat băncii cele 18 milioane coroane, oprind plătirea către bancă a 9 milioane lei, echivalentul coroanelor în bani românești. Banca referind la rândul ei cazul Tribunalului local, a dat în judecată Ministerul de finanţe, cerând restituirea sumei Tribunalul, după desbateri ce au durat dela orele 9 dim. şi până după masă la orele 3, a dat dreptate Ministerului de finanţe, constatând definitiv reaua credinţă a Băncii şi intenţia de a frauda Statul nostru.

Trenul Arad—Oradea-Mare

Lucrările pentru construirea liniei ferate Arad—Oradea-Mare, sunt foarte avansate, întregul terasamentul liniei între Salonta şi Nădab este făcut. Dacă lucrările vor continua normal, comunicaţia directă între cele două oraşe s'ar putea deschide la 1 Septembrie 1922. Linia aceasta va fi astfel construită, încât va servi la linia principală.

Un singur lucru poate să întârzie terminarea acestei linii: chestiunea podurilor. Ministreul comunicaţiei a aprobat — în scop de economii — numai poduri de lemn.

Cum însă peste Crişul Alb şi Crişul repede podurile vor fi destul de mari şi cum pământul nici la o adâncime de 5—10 metri nu este rezistent, antreprenorii nu-şi pot lua răspunderea pentru aceste poduri. Antreprenorii sunt pentru poduri de beton. Dacă ministerul ar admite cheltuelile reclamate de podurile de beton, circulaţia între aceste două aşa de însemnate oraşe, ar putea fi deschisă la 1 Septembrie anul acesta.

Pretutindeni în Ardea se citeşte ziarul INFRĂŢIREA

MINISTERUL AGRICULTUREI
DIRECTORATUL GENERAL - CLUJ

Publicaţiune

In scopul de a forma buni agenţi viticoli şi vinicoli, se aduce la cunoştinţa tuturor doritorilor de a îmbrăţişa asemenea meserie, că pe lângă Academia de Agricultură din Cluj, să va înfiinţa un curs de viticultură şi vinificaţie.

Acest curs va avea o durată de 8 luni, împărţită în 3 perioade.

Perioada I. de 3 luni, va începe la 1 Martie a. c., urmând ca la finele perioadei, 15 dintre cei mai buni elevi în ordinea clasificaţiei, să fie angajaţi în serviciul Statului, ca agenţi viticoli.

Perioada II. şi a III., se va face în decursul celor 2 ani următori, în lunile de iarnă.

Condiţiunile de admitere la acest curs sunt:

a) Să fie absolvent a unei şcoli medii sau inferioare de Agricultură sau viticultură.

b) Să aibă cel puţin 4 clase de liceu, 4 clase civile sau o şcoală echivalentă.

Pentru cei de sub litera b) se cere, să dovedească, că eu şi o practică de cel puţin un an în viticultură.

Cererile, însoţite de actul de naştere, actele de studiu şi practică, certificat de moralitate şi situaţia militară, vor fi înaintate până la 20 Februarie 1922 la Direcţia Generală a Agriculturei Cluj, Serviciul Fermelor, Piaţa Cuza-Vodă Nr. 3.

Pe tot timpul duratei cursurilor elevii vor avea întreţinerea gratuită.

Admiterea la acest curs, se va face în baza unui examen de admitere din următoarele materii:

Viticultura practică 1447
Limba Română.
Matematica.
Sunt vacante 25 locuri.

Direcţiunea.

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 8

Cronica externă

Marți 7 Februarie.

Comisiunea afacerilor străine a Senatului francez s'a întrunit din nou pentru a discuta chestiunile externe la ordinea zilei. S'au urmat discuțiuni aprinse la care a participat și primul ministru Poincaré.

Rezultatul desbaterilor a fost că Franța în nici un caz nu va admite ca la Genua să se discute și chestinni politice, mai ales de ordin teritorial,

Președintele comisiunei, senatorul Doumergue, a declarat că viitoarea conferință economică internațională, va trebui să se menție în cadrul ei strict economic, ea ne fiind competinte ca să revizuiască tratatele existente și în deosebi cel de la Versailles. Chestiunea reparațiunilor de războiu are un caracter politic și guvernul francez nu poate să admită ca obligațiunile financiare ale Germaniei să fie micșorate în paguba poporului francez, pentru că e un drept isvorât din războiul pe care Franța l'a repurtat cu mari sacrificii,

In legătură cu aceasta, comisiunea afacerilor străine, a opinat, că poporul francez, bucuros, vrea să colaboreze la refacerea Rusiei, însă nu trebue să uităm că sovietele prezintă încă multa îngrijorare pentru liniștea Europei, de aceea statele europene, cu nici un chip, nu vor putea admite ca reprezentanții sovietiști să participe la Genua, fără ca mai întâi să se ia cele mai serioase garanții asupra intențiunilor lor.

Din cele publicate mai sus, se desprinde în chip lămurit că d. Poincare nu e de loc de acord cu guvernul din Londra asupra chestiunilor internaționale la ordinea zilei. D-sa a declarat chiar zilele acestea, că nu va merge la Conferința de la Genua, decât în cazul stabilirei definitive a programului conferinței.

Cu toată situațiunea turbure care se obsearvă între Paris și Londra, primul ministru Francez, a declarat că chestiunea Orientului și pactul franco-englez, au făcut însemnate progrese d-sa nădăjduind că într'un timp apropiat starea de lucruri din Europa va lua un curs normal.

Partidul liberal în Ardeal

Inființarea organizației liberale în Simleul-Silvaniei (Sălaj)

In ziua de 22 Ianuarie 1922, cetățenii orașului Simleul Silvaniei, s'au adunat în prezența d-lui Adrian Popovici, președintele partidului liberal din Hațeg pentru a pune bazele partidului liberal și acolo. Adunarea s'a deschis sub președința d-lui I. C. Mureșanu. După citirea statutului și programului partidului liberal, votat în unanimitate, și după discursul ținut de dl dr. Emil Lobonciu, profesor geolog, s'a constituit următorul comitet;

Președinte de onoare: Dl I. I. C. Brătianu; președinte activ: Dr. E. Lobonciu; vicepreședinți: Dr. Vicaș și dr. Mureșanu; secretar general: dr, Nistor: casier; Avram Grigorie. In delegația permanentă au fost aleși membri d-nii: dr. Victor Gheție, Simion Oros, Bodiu Mihali, Pop Felician, Ignațiu Francovici, Florea Cherches, Victor Botan, Ioan Hendea și Ioan Lazar.

După constituirea comitetului a luat cuvântul dl Adrian Popovici, care și-a exprimat satisfacția că vede atâta însuflețire la adunare. A arătat apoi, în aplauzele celor asistenți, meritele necontestate ale marelui om de stat dl Ion I. C. Brătianu, făuritorul României Mari și speranța neamul i în clipele de dezorientare de azi.

Intr'o atmosferă de înălțător entuziasm s'a hotărât apoi trimitirea următoarei telegrame dlui I. Brătianu:

— Membrii organizației liberale constituite în Simleul Silvaniei, își îndreaptă inima către făuritorul României Mari și cel mai desăvârșit erou al înfăptuirei visului nostru milenar, exprimându-și încrederea și dragostea neclintită în iubitul lor șef și marele bărbat al României Mari.

Trăiască președintele consiliului de miniștri, dl I. I. C. Brătianu.

Pentru schimbarea coroanelor

Cererile făcute după expirarea ultimul termen

S'a luat dispoziția ca toate coroanele stambilate și cele neștambilate cari n'au fost declarate la timp și care se află depuse la ministerul de finanțe cu cereri de preschimbare, să fie depuse cu tablou comisiunei pentru executarea tratatelor care să intervină pe cale diplomatică spre a obține despăgubiri pentru posesorii lor.

Banca Națională în ajutorul Statului

Cheltuelile publice vor fi achitate imediat

Se știe ca cea mai mare parte din administrațiile financiare din țară nu pot face față plăților ordonanțelor și a altor cheltueli ale Statului.

Pentru se curma acest neajuns, care-a adus oarecare perturbare până acum, d. Vintilă Brătianu, ministru de finanțe a avut o consfatuire cu guvernatorul Băncii Naționale spre a pune la punct și această chestiune.

Înțelegerea fiind stabilită, se încheia zilele acestea o convențiune între ministerul de Finanțe și Banca Națională prin care Banca Națională și sucursalele ei din provincie se obliga sa plătească ordonanțele și alte cheltueli ale Statului, acolo unde administrațiile financiare nu pot ajunge să facă plățile cerute.

Invățătorii din Ardeal și luptele politice

Fruntașii învățătorilor din întreg Ardealul, reprezentați pe județe au ținut în ziua de 5 Febr. o consfatuire intimă, în care, după desbaterea temeinică a situației politice, au constatat următoarele:

— Poporul ardelean de la înfăptuirea României Mari se află pentru a treia oară într'o epocă pe periculoase agitații, făcute de oameni mici de suflet cari pândăresc sufletul poporului prin înjosirea a tot ce are neamul românesc mai sfânt. După două alegeri — în cari învățătorimea nu a luat partea cuvenită, lucrând izolat — s'a dovedit că poporul nu știe încă bine aprecia valorile politice și nu poate încă să'și determine în mod înțelept și folositor țării, activitatea lui în alegeri.

In lumea noastră politică sub para anul lozincelor democratice, se perendă oameni fără capacitate, fără valoare, fără cuget curat, dornici numai de a face pe oamenii de stat, de a ajunge la situații materiale nemeritate

Viitorul parlament care va avea menire istorică de a da țării, întregite o nouă constituție, nu poate fi deschis acestor fel de indivizi. Dorința învățătorimei este de a scoate poporul de sub acțiunea nefastă a acestor oameni și de a-l îndrum așa fel ca aleșii lui să fie într'adevăr oamenii de care țara și Neamul are nevoe. De asemenea învățătorimea dorește, ceea ce e jusde altfel, ca să-și aibă reprezentanții ei autorizați în parlamentul țării.

De aceea a designat 25 de candidați, oameni de școală; profesori universitari, secundari și învățători și a hotărât începerea lunei activități unitare și disciplinate pentru atingerea acestui scop.

Știri externe

Paris. — Consiliul de miniștri a adresat o cerere consiliului suprem după care, având în vedere greva dela căile ferate din Germania, să admită ocuparea ținutului Ruhr și a liniilor ferate ce duc în spre acea regiune, pentru a se asigura transportul de cărbuni pentru Franța.

Paris. — Millerand, președintele republicei a respins cererea de grațiere a lui Landru. El va fi executat peste două trei zile.

Paris. — Millerand a avut eri o lungă conferință cu miniștrii Poincare, Bourgeois și Viviani, în chestia conferinței din Genua. Partidele din stânga cer în mod stăruitor ca Franța să se prezinte la această conferință cu un program strict limitat. Coftrința aceasta va continua și astăzi.

Londra. — Congresul sindicatelor muncitorești din Anglia s'a pronunțat contra contractului de garanții anglo-francez, și cere ca să se fixeze în alt chip cât are de plătit Germania. Aceasta să se facă printr'o convenției internațională sau printr'o comisie de arbitri, care să fie seama cât e în stare să plătească acum Germania. Congresul a mai hotărât în rezoluția lui ca să ceară o astfel de alcătuire a Ligei Națiunilor încât să se facă cu putință și intrarea Germaniei și Rusiei în această ligă.

Budapesta. — Ziarul „Az Est" află că guvernul ungar a hotărât să schimbe aproape pe toți prefecții din Ungaria. In prima linie vor fi înlocuiți prefecții legitimiști adică partizanii ex-regelui Carol. In al doilea rând vor fi înlocuiți prefecții cari nu fac parte din partidul unitar guvernamental. Aceste schimbări se vor produce încă înainte de alegerile generale.

Roma. — Regele a continuat să primească în audiență pe bărbații de stat în vederea constituirei noului guvern italian. Eri regele a ascultat pe Posselli și Giolitti. Acesta din urmă a recomandat pe De Nicola ca să fie însărcinat cu formarea cabinetului.

Bruxelles. — Conferința socialistă internațională s'a întrunit fără ca să fie reprezentată însă și Germania și Italia. Delegații germani n'au putut să vină din causa greveĭ generale, iar cei italieni din causa crizei ministeriale.

Madrid. — Consiliul de miniștri a hotărât să considere sfârșită campania din Maroc și să retragă trupele.

Berlin. — Membrii guvernului și conducătorii partidelor au avut o consfătuire în care guvernul a accentuat că are și acum același atitudine

Situația în Capitală e neschimbată. Duminecă la 12 noaptea s'a declarat greva și la Baden. Comunicația e complect întreruptă.

! Articol Mondial !

LUXOR'S CORON BLUE

1357

Cojoci engleză indispensabilă la văruit și albăstrit. — I-a calitate. — 1 ladă 32 pachete. — 16 pachete de 1/4 și 16 pachete de 1/8 — 192 bc. pentru 200 Lei trimite prin poștă:

Fabrica chimică „LUXOR" Cluj

Telegram: Luxor, Cluj.
Telefon: 12-97. En gros!

Dela Societatea de Științe

"Societatea de Științe din Cluj" ține ședință publică joi 9 Februarie c. ora 8 și jumate pm. în amfiteatrul de la Institutul de Botanică Generală.

La ordinea zilei:

Prf. Dr. A. Borza, Nota necrologică: Dr. M. Pète fi.

Prof. Dr. A. Angelescu. Asupra unei desvoltări în serie de polinoame a unei funcțiuni de variabilă reală.

Prof. Dr. A. Maior Teoria lui Einstein și probleme a relativității.

Cetiți "Infrățirea"

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Luni: Tatiana
Marți: Dtto
Mercuri: Lordul Apacilor
Joi: Dtto
Vineri: Dtto
Sâmbătă: Rusa fiordur loc
Duminecă: Dtto

CINEMA UNIVERSITAȚII

Luni: Tragedia amorului du-lui de Reichtadt
Marți: Dtto
Mercuri: Dtto
Joi: Afară din ceață
Vineri: Dtto
Sâmbătă: Dtto
Duminecă: Dtto

CINEMA URANIA

Luni: Madame Dubary
Marți: Dtto
Mercuri: Dtto
Joi: Dtto
Vineri: Viața-i sufecință
Sâmbătă: Mai întâi Hana, pe urmă Pann
Duminecă: Dtto

În sezonul de toamnă vopsește blănării în mod speial, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

Sticlăriile şi porţelane cu preţuri ieftine

Lloyd Expresu 15 la 1412

Fraţii Heller

Calea Regele Ferdinand No. 6.

Pahare de apă dela 2·— Lei în sus
Ceaşcă de cafea dela 5·— Lei în sus
Tacâm de cafea cu 190·— Lei
Tacâm de ceaiu cu 205·— Lei
Tacâm de masă cu 550·— Lei

Se vând articole de toate feluri cu preţuri foarte reduse

Depozitul Central: 1290
Tungsram s. a.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

„TRASSIA“ S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV, DEJ
fabrică trass, trass-var şi ciment de trass,

TRASS înlocueşte cimentul scump de Portland după felul construcţiunei total sau parţial, corespunzând pretenţiunilor edile.

Prospecte şi certificate oficioase gratuite.
Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcţiuni mari.
TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!
Reprezentanţi în toate centrele industriale.
Scrisori şi telegrame: **TRASSIA—DEJ.**
Representant pentru judeţul Cojocna şi Turda-Arieş:
Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Ciparilu No. 3. 1401

Mare desfacere
Articole de modă pentru dame
1238
Preţuri reduse la
GRÜNWALD şi STEINER
CLUJ, Piaţa Unirii 12.

Dame elegante întrebuinţează numai pudra de porcelan americană **„YES“** Fără legatură verde este falsificată,

Stoc însemnat
Tuburi de ţigarete
Aida, Riz şi Nil
1000 Bucăţi Lei 30
vinde
Simon Erdélyi Cluj
Str. Regina Maria No. 37. 1229

La
Cofetăria Boncescu
din Cluj onorata s'a clientelă va fi distrată de un splendid concert clasic dat de cele mai bune elemente de la operă, în care timp se vor servi: pateuri calde, sandwich, dif. gustări, dif. specialităţi de vinuri, liqueoruri, shampagne, precum şi tot felul de preparate de cofetarie 1414
Concertul va începe la orele 8 (20) seara în toate zilele când nu este operă. Mesele se pot reţine prin telefon No. 68

„Agronomul“
Institut de Asigurare S. p. a.
Sediul proviz. în Arad, mai târziu în CLUJ.
Reprezentanţii generale; Arad, Braşov, Cluj, Oradea-Mare, Târgul-Mureş, şi Timişoara.

Se ocupă cu tot felul de asigurări. Colizaţii reduse. Condiţiuni foarte avantagioase şi moderne pt. obl. Stă afară de cartel şi astfel poate să preia pe răspundere proprie şi asigurări executate la alte Instituturi pe timp mai îndelungat. 1444

Dr. Dominic Stanca
director-medic şef consultă în strada N. Iorga 4 (intrare prin str. Raţiu A/I ½3—½5. 1453

Iaraşi se poate lifera
cărbuni din Lupeni, chox şi catran
Theil Frigyes
Calea Regele Ferdinand 116
Reclama 1551 1451

Banca: Comerţul şi Industria Românească S. A.
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.
Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune şi eftine vinuri precum şi licheruri engros şi detail. Transporturi de povară cu autocamioane şi camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediţie. Fabrica de licheruri, depozitele şi garajul în casele proprii din Strada Bucureşti No. 11 şi 13. Telefon 151. 1007

Gatere
furnizează din renumitele făbrici MARCHEGGER Maschinenfabriks- und Eisengiesserei A. G. :-:
„Reclama“ No 1506—2.
Motrica Română, Bucureşti B-dul I. C. Brătianu No 82. Telefon 56-10

Problema transporturilor

Programul noului director dela C. F. R.

Nevoile personalului şi demobilizarea. — Îmbunătăţirile ce vor aduce. — Trebuinţa refacerii materialului rulant. — Guvernul intenţionează a da autonomia. — Convorbire cu d. T. Constantinescu.

Dl Tancred Constanţinescu a cărui numire în capul direcţiunei generale c. f. r. a făcut o excelentă impresie printre funcţionarii şi muncitorii acestei instituţiuni, a făcut ziarelor interesante declaraţiuni asupra programului d-sale.

In ce priveşte demilitarizarea instituţiei dl director general a spus:

— Demilitarizarea se va face în viitor îndată ce mijloacele şi îmbunătăţirile ce sunt de făcut, o vor permite. Demilitarizarea depinde încă mai mult de însuşi personalul drumului de fer, care numai prin muncă, patriotism şi abnegaţie poate face inutilă această militarizare.

Guvernul este însufleţit de cea mai mare dorinţă de a o ridica şi nu se va înlătura dela nici un sacrificiu material.

Trebue însă ca funcţionarii de toate categoriile ca şi muncitorii să fie animaţi de simţul datoriei pentru a evita să cădem în greşelile manifestate în trecut.

•

La întrebarea noastră ce intenţionează noul director general să facă pentru ridicarea stării materiale a personalului d-sa ne spune:

— In primul rând lucrez a stabilirea unor noi norme după care se vor da în viitor primele personalului. Aceste prime vor trebui să aibă la bază principiul larg de dreptate şi echitate nădăjduesc ca, cu sprijinul ministerului de finanţe să îmbunătăţesc tot mai mult situaţia acelor funcţionari cari s'ar găsi, încă cu toate primele acordate în imposibilitate de a trăi în vremurile grele de acum.

Nevoia unui nou statut al personalului mă preocupă de asemenea în mod deosebit — statut bazat pe dreptate şi merite. El va fi un îndemn hotărîtor pentru toţi acei cari muncesc în această instituţiune.

Dar, a spus dl Tancred Constantinescu, voi lua măsuri severe contra acelora care se vor abate dela datorie şi dela cinste.

•

Ce măsuri veţi lua privitor la repararea locomotivelor şi a vagoanelor?

— Este una din preocupările mele principale şi în această direcţiune îmi voi îndrepta toată activitatea mea. Cu concursul guvernului care va face toate sacrificiile necesare, voi începe de urgenţă, repararea materialului rulant pentru a scuti ţara de noi cheltueli de miliarde pentru cumpărarea de noi locomotive.

Atelierele publice şi cele particulare imobilizate pentru c. f. r. vor lucra zilnic şi la ne oe voi construi ateliere noi în diverse centre ale ţării, înzestrând ateerele actuale cu toate cele ne esare, pentru a putea face faţă trebuinţelor.

In legătură cu aceasta, voi aduce radicale îmbunătăţiri serviciului de mişcare spre a putea ridica astfel la cât mai mare şi mai raţională utilizare parcul nostru de vagoane în folosul comerţului şi industriei ţării.

Liniile cari în multe puncte sunt foarte slabe, pe de o parte din cauza lipsei de traverse, iar pe de altă parte din cauza unei întreţineri insuficiente din timpul războiului, le voi reface de asemeni trecând peste orice sacrificii.

Sunt măsuri imperios necesare şi ele trebuesc cât mai repede aplicate.

Direcţiile regionale din ţară vor căpăta o mai largă independenţă şi coordonând serviciile între ele, iniţiativa lor să poată fi la înălţimea sarcinei.

Iar ca măsură pentru viitor, — a încheiat noul director general al drumului de fer — pot să vă spun că nu este inexactă ştirea despre intenţia guvernului de a face autonomia administrativă şi chiar financiară a căilor ferate.

Ea va fi legată de stabilirea unei legături mai strânse între serviciul transportului pe uscat cu cei pe apa.

Va trebui însă atunci ca reţeaua căilor ferate să fie înzestrată cu toate instalaţiile cele necesare pentru sporirea puterii de transport şi de înmagazinare.

Guvernul, vă repet, are cea mai largă bună-voinţă pentru nevoile personalului ceferist, care trebue să fie convins că se vor face toate sacrificiile pentru ca ordinea şi dreptatea să troneze din nou în această instituţie care a fost în trecut un model de organizare.

Cetiţi „Infrăţirea“

Neregulile dela vama locală

Mai mulţi comercianţi din oraşul nostru ni s'au plâns că din partea funcţionarilor vămei locale au a suferi o mulţime de neajunsuri cari le produc şi pagube materiale.

Astfel, ni se spune, că un negustor care s'a prezentat la vamă pentru recepţionarea a mai multor costume bărbăteşti a primit cu 3—4 costume mai puţin, răspunzându-i-se că s'au pierdut pe drum.

Care nu i-a fost însă mirarea bietului negustor, când peste câteva zile, ducându-se din nou la biroul vamal, a găsit îmbrăcat pe un funcţionar cu un costum la fel cu costumele dispărute. Repetatele cereri ale negustorului de a i se înapoia costumul au fost zadarnice, şi a fost nevoie de intervenţia poliţiei ca păgubaşul să-şi recapete bunul său.

Afară de aceasta, negustorilor li se fac şi o mulţime de şicane când vor să-şi scoată mărfurile din vamă.

Delegaţii Sfatului Negustoresc din Cluj, plecaţi ieri la Bucureşti, sevor plânge autorităţilor în drept cerând ca aceste nereguli să iee sfârşit.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

PREPAR elevi de școale primare, având ore după masă libere, a se adresa la Administrația ziarului sub „Învățător". 1439

DAU OARE de limba germană și română. Adresa la ziar sub German

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE mobile antice, obiecte de porcelan și picturi, strada Barițiu 2 Etaj I.

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

VĂ SPUNEM local pentru biurou, depozit, local de magazin, locuință cu două camere, cameră mobilată. „Reclama" Piața Unirii 4 scara la ora 6. 1546

CAUT imediat cameră mobilata. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invocală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Mare desfacere de 1087

Jucării pentru copii

mărunțișuri, tricotage, modă pentru domni, articole de lux și de modă la:

Ludovic Albisy

Calea Victoriei No. 10.

Anunț.

Se caută pentru vechiu Regat în apropriere de București, o familie de gospodari, pentru întreținerea unui conac; un grădinar și un logofăt pentru moșie.

Pentru referințe și condițiuni de angajare a se adresa

Dr. N. Zaharescu Haraman
București,
Str. Dionisie 43.

Articole frumoase de drogherie
au sosit la parfumeria
D'or
Piața Unirii No. 5. 1385

Concurs.

Direcțiunea „Albina" Intrepozite și Societate Comercială Anonimă Cluj, prin aceasta publică concurs pentru posturile de

un Director executiv și un Director de magazie.

Dela concurenți se pretinde:

Se aibă cunoștințe speciale și praxă în afacerile de Export și Import, se dispună de garanție materială suficientă, să dovedească în toată privința un trecut neesceptionabil și să poseadă pe deplin limbile română, germană și maghiară.

Concurenții sunt rugați să-și prezinte ofertele sigilate arătând detaliat toate condițiunile și pretențiunile cel mai târziu până la 28. Februarie 1922.

Ofertele sunt a-se trimete sau preda la adresa sau în localul Băncii „Albina" filiala Cluj.

Atât pentru directorul executiv cât și pentru directorul de magazie, se asigură în noul edificiu al Intrepozitelor locuințe moderne.

Informațiuni detaliate se primesc la Banca „Albina" filiala Cluj.

Cluj, la 24. Ianuarie 1922.

1432 DIRECȚIUNEA.

Întărirea plămânilor
Cum scăpăm de tuse?

Un leac bun și sigur pentru a face să înceteze tusea ori care ar fi cauzele care a produs este: 1368

PECTOSIN ITEANU

Nu lăsați tusea să se învecheasă căci poate devem periculoasă.

PECTOSIN ITEANU

Se ia ușor și de copii cât de mici. — Se găseste la Farmacii și Droguerii:

LABORATORUL AL. ITEANU
București Str. Vasile Lascar 3
Reprezentant general:
S. LINDENBERG
București, Str. Stelea No. 23

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funcționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Uranla)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu promt.

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă execută cu prețuri avantajioase
Salonul de modă alui Wartenberg
Cluj, Calea Victoriei 13 1275
fostul conducător al salonului de modă „Venus"

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la Regele Pălăriilor Cluj. Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Cumpărăm în permanență:
Coarne, unghii de bou și de bivoli. Păr de porc, de vită, coame și copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne și tot feliul de rămășițe de tăbăcărie:

Fabrica de mărfuri din coarne și oase s. p. a. Cluj,
Calea Ștefan cel Mare No, 4
Telefon No. 3-14 1184

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă liferă instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. 148

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri

Constanța-New-York

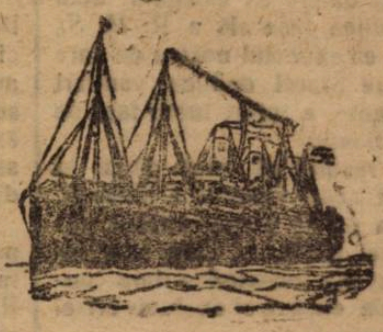

Vaporul Transatlantic de lux

KING ALEXANDER

soseste la 23 Februarie

și pleacă la 24 Februarie din portul Constanța direct New-York

După vaporul King Alexander urmează a pleca următoarele vapoare „Megali Hellas", "THEMISTOCLES" și „CONSTANTINOPLE"

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteză mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCUREȘTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascăr Catargiu No. 28.
902 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

„Agricola"
Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Brișana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Cu deplină garanție ca înainte de războiu
liferăm cele mai bune
CURELE DE TRANSMISIUNE
intinse ude, cusute, și lipite, în orice dimensiune simple sau duble, argăsite cu scoarțe de stejar sau chron.

Specialități: curele de transmisiune, pentru dinamouri compresoare și diferite piei technice.
1392

FRAȚII RENNER & Co. S. A. CLUJ.

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.

1393 **Economie**

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi.

Văd. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. Cluj Strada Moților No. 7
L. C. Hardtmuth si Ka... Majors fii.

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Exportul nostru de sare

Un început de intensificare a acestui export

După datele ce culegem dela Direcțiunea generală a R. M. S., rezultă că exportul nostru de sare din care Statul deduce venituri importante, a intrat într'o fază de intensificare.

Mai rezultă că dacă până în prezent acest export a lâncezit, aceasta nu se poate atribui direcțiunei R. M. S., care și-a făcute datoria încheind la timp contracte de export, ci exclusiv crizei transporturilor.

Exportul în 1920.

Față de exportul de sare din 1920 cantitățile exportate pe exercițiul 1921—1922, reprezintă un progres simțitor.

In tot cursul anului 1920 s'au exportat 319 vagoane, în valoarea de 3.288.000 lei, deși contractări au fost de 8653 vagoane.

Cauza acestui export redus a fost, cum am spus, numai lipsa mijloacelor de transport.

De altfel exportul din 1920 ar fi fost și mai redus, dacă 296 vagoane din cele 319 n'ar fi fost transportate cu navetele proprii ale societății „Trojanos Broters", cu care s'au încheiat majoritatea contractelor de export de sare.

Odată cu desființarea navetelor particulare, exportul de sare a rămas suspendat, până în Octombrie 1921, când a fost reluat pe alte baze.

Exportul în 1921—922

Pe exercițiul anului 1921—1922, în Octombrie direcția R. M. S. a încheiat diferite contracte de export de sare; în total 7910 vagoane. Din acest număr de vagpane sa exportat până astăzi, adică în interval de trei luni, circa 600 vagoane, în valoare de 4 milionane 248.625 lei.

Achitate anticipat din cele 7910 vagoane contractate, sunt până acum 1108 vagoane în valoarea de șapte milioane 660.500 lei.

Din aceste cifre rezultă că exportul de sare s'a intensificat în mod simțitor, căci față de 319 vagoane în tot cursul anului 1920, avem în prezent 600 vagoane exportate în interval de trei luni.

Cum este de sperat că ameliorarea transporturilor, în special a traficului de mărfuri va merge din ce în ce mai bine, se poate prevede că la sfârșitul exercițiului actual, exportul de sare va reprezenta o cifră destul de satisfăcătoare.

Este de menționat că tocmai pentru a preveni noui surprize în criza transporturilor, direcția R. M. S. a încheiat contractele ei în așa condițiuni că cel puțin 3280 vagoane din cele 7910, ale importatorilor, să fie transportate cu trenurile proprii ale Statelor respective, trenuri ce vor veni în țară până la punctul Sighet din Maramureș.

Asemenea contracte au fost încheiate cu Bulgaria, Jugoslavia, Cehoslovacia și Ungaria.

Evident că în situația grea de astăzi a budgetului, orice contribuție la veniturile Statului, provenită mai cu seamă din export, trebue să intereseze în deosebi pe cei în drept cari au datoria de a interveni pe lângă direcția generală a C. F. R. ca să amelioreze din zi în zi traficul de mărfuri, fără de care, ori câte bogății am avea, nu le vom putea exporta și deci pune în valoare.

I. Radu.

Lucrările Recensământului

Erorile la evaluări. Amânarea apelurilor.

Pentru îndreptarea greșelilor făcute cu ocazia evaluărilor, ministerul de finanțe a trimis administrațiilor financiare următoarea circulară:

Reamintindu-vă ordinul circular No. 193993 din 1921 vă punem în vedere a avea toată grija ca în comisiunile de apel să se îndrepteze erorile făcute în evaluările imobiliare, pentru ca aceste evaluări cari vor servi de bază în viitor la studiul necesar, impozitelor, să fie cât mai juste.

Ca delegat al fiscalului aveți datoria a aduce toate lămuririle în comisiune, iar ca judecător trebue să aveți în vedere că reprezentați în instanță, nu numai interesele fiscalui, în sensul strâns al cuvântului, ci interesul superior ce-l are statul de a se face dreptate.

Vă atragem din nou atențiunea asupra dispozițiunilor luate prin ordinul sus menționat, de a face apel din oficiu în cazurile când constatați că s'a comis o nedreptate, ori că s'a întrecut dispozițiunile din instrucțiuni în privința evaluărilor.

In privința apelurilor a trimis următoarea circulară:

„Dacă termenele de judecată ale comisiunilor de apel trec de 13 Februarie, suspendați lucrările acelor comisiuni cu începere din acea zi și până la noi instrucțiuni.

Faceți conoscut tuturor prin perceptori și primari pentru ca ceice au apeluri fixate după această dată, să nu se mai prezinte la aceste termene, încunoștiințându-i însă că dreptul lor de judecată în apel rămâne în ființă la noile termene ce li se vor comunica ulterior".

Primirea apelurilor continuă.

Rspânădiți „Infrățirea"

Studenții și politica

Rectoratul Universității către studențimea universitară din Cluj.

Față de recentele manifestații studențești cu caracter politic, rectoratul Universității din Cluj, a dat următorul comunicat:

Dată fiind manifestațiunea politică făcută zilele trecute de studenți, precum și articolele apărute în presa de partid cu privire la această chestiune, Rectoratul Universității face cunoscut tuturor studenților universitari din Cluj că el condamnă asemenea îndeletnicire ca fiind nedemne de corpul studențesc și dăunătoare bunului mers al Universității. Ori care student este liber să-și aibă părerile lui politice, să fie înscris în partidul politic care-i convine, dar nu va fi nici odată îngăduit ca împreună cu colegii săi de bancă și ca corp studențesc să facă manifestațiuni de stradă în favoarea cutărui sau cutărui partid politic.

Studențimea nu trebue să fie instrument electoral al nici unui partid politic.

Nici într'o Universitate din lume nu s'ar putea întâmpla asemenea lucru, fără ca frumoasa calitate de student să nu devie imediat asemănătoare cu cea de agent electoral.

Dintr'o nechibzuință condamnabilă studenții din cămine au compromis în mai multe rânduri și în mod grgu numele de student — și prin represiune prestigiul Universității — făcând acțiuni cu totul deplasate care contr riau chiar ordinea publică.

Și cu toate că li s'a atras atenția asupra acestor greșeli păgubitoare, studenții continuă să le facă; ei nu au puterea, de a înțelege ca să vadă că cu asemenea procedee dânșii nu reușesc să obție alt rezultat decât să lovească greu în onoarea înaltei școale care le dă învățătură, apoi în demnitatealor de corporațiune cultă și chiar înconsiderațiunea ce trebue s'o aibă.

Neamul Românesc față de minorități. E a'âne regretabil că tocmai studenții români din Cluj, care ar trebui să fie un model de chibzuință și cuminție, de urbanitate și civilizație, contribuind astfel și dânșii la înălțarea prestigiului Românilor față de sreini, se dedau tocmai ei la actele cele mai compromițătoare care nu le-ar face nici o altă corporațiune studențească din lume.

S'ar zice că este cineva care îi îndeamnă anume să facă astfel de acte păcătoase pentru ca să înoseacă și pe dânșii și Universitatea și Neamul.

Studenți Clujeni!

A-ți apucat pe căi cu totul opuse de cele reclamate de interesul Românismului.

Rectorul vă sfătuește să lăsați la o parte manifestațiele; să vă îngrijiți de îndeletnicirile D-voastr. studențești să vă cultivați mintea și sufletul prin lecturi bine alese și prin îndeletniciri culturale de tot felul. Cu aceasta vă veți aduce mai mult folos vouă înși-vă, Patriei și Neamului decât prin manifestațiuni, în cari distrugeți în loc s construiți.

Rectorul Universității:
Călugăreanu.

Publicație.

Firma Albina Intrepozite și Societate Comercială Anonimă intenționează a da în locațiune cu începere dela 15 Mai 1922 șase localuri de prăvălii cu încăpările de magazin aparținătoare, cari se vor afla în parterul edificiului de intrepozite, care este construite în Piața Gării, invită deci pe aceasta cale cei interesați, ca ofertele lor amănunțite sigilate relativ la luarea în locațiunea acestor localuri să le înainteze pe lângă descrierea ramului de comerț sucursalei din Cluj a băncii „Albina" până la 28 Februarie 1922.

Schițele localurilor cari urmează să se închirieze se pot vedea în oare oficiale la „Albina" institut de credit și economii filiala Cluj.

Cluj la 1 Febroarie 1922.

1448 **Direcțiunea.**

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți

Lei 240 anual
Lei 180 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II, No. 440 — Opt pagini 1 LEU Opt Pagini — Vineri 10 Februarie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible]IU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA [illegible]ET
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TU[illegible]
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Studenții și politica

Comunicatul dat de Rectorul Universității din Cluj în legătură cu încercările care s'au făcut de a-i trîri și pe studenți în vălmășagul luptelor noastre politice ne îndeamnă să vorbim puțin mai deschis într'o chestiune de la care până acum nu ne-am oprit decât în mod foarte sporadic.

Nu e întâia oară când studentul român, pe lângă munca legată de Universitate, încearcă să aibe și o atitudine politică determinată de curentele care pe mișcă și se cioconesc în jurul lui. Ba au fost chiar vremuri — și întoarcerea lor n'o mai dorește nimeni, — când studențimea noastră era divizată în atâtea tabere în câte partide era împărțită și țara, și noi, cei din vechiul Regat, ne aducem cu oroare aminte de acei președinți de societăți studențești cari trăiau ca întreținuți ai diverselor cluburi politice.

Era pe vremea când studentul făcea politică și amestecul lui era dorit, căutat și cerut în toate scandalurile vieții noastre politice. Ani de-a rândul studențimea o fost târâtă în întruniri și manifestații de stradă, servind nicei interese de partid sub masca marilor preocupări naționale. Dar ce-a rămas te întrebi astăzi, din tot acel sbucium politic al studențimii noastre? Urmărit-a cineva pe cei cari, acum cincisprezece-douăzeci de ani, s'au distins ca agitatori, ca oratori și ca conducători ai feluritelor mișcări studențești? Ce sunt oare astăzi, în viața noastră publică, toți acei președinți cu faimă al căror nume era tipărit de gazete și purtat din gură în gură?

Ajuns-au cel puțin politicieni de seamă, ca unii cari au învățat la școala politicianismului începând încă de pe băncile universității? Și, în general, care e locul pe care-l ocupă astăzi în societate toată acea generație de studenți care a cunoscut așa de intens contactul cu preocupările și luptele noastre politice? Nu vi se pare că cea mai slabă generație, mai pipernicită și mai săracă în valori politice, e tocmai generația de studenți care a făcut mai multă politică?

Pentrucă este o concepție nenorocită aceea care cere studențimii și o activitate extrauniversitară și deci un amestec timpuriu în viața publică a țării.

Când ești încă la începutul culturii, când contactul cu cartea nu trebuie turburat de nicio preocupare lăturalnică, când sufletul tinereții trebuie păstrat neatins de toată otrava diviziunilor noastre, ce poate fi mai absurd decât să ieși din cadrul vieții universitare pentru a te arunca în vâltoarea încăierărilor politice unde nu vei face altceva decât să sporești haosul unor lupte în care nu ca student vei putea să arunci ideia care luminează sau soluția care desleagă?

Activitate extrauniversitară? Este una singură: lupta pentru răspândirea culturii în mulțimile întunecate de jos, — dar aceasta fără nici o preocupare politică. Și ce muncă într'adevăr folositoare nu s'ar putea desvolta în această direcție prin acele cercuri județene care, ele, ar trebui să creieze și să conducă întreaga operă de luminare a țărănimii de la sate și a muncitorimii dela orașe. Dar încă odată: fără politică. Politica înveninează și învrăjbește, și nimic nu rămâne din orice acțiune culturală dacă la spatele ei pândește intenția și scopul politic.

Incolo, pe student îl dorim legat de Universitate. După cum sfătuește și comunicatul Rectoratului, îl dorim în seminarii, în laboratoare și biblioteci, albină neobosită în căutarea ascunselor comori ale științei și ale înțelepciunei.

Studentul agitator, studentul de întrunire, studentul cu atitudini politice și mai ales studentul instrument electoral, — acela să dispară, iar adunările și acțiunile studențești să nu mai fie decât mari prilejuri de întâlnire și de apropiere sufletească din care să rezulte trainice și fecunde legături între elementele aceleiași generații.

Întâi dobândirea și desăvârșirea culturii, prin urmare, iar, la vreme, cultura îți va spune ea singură și ce politică să faci.

Știrile zilei

Praga. — In cercurile politice se afirmă că în consiliu de miniștri de aseară, mai mulți membri ai guvernului și-au dat demisia și printre ei și d. Beneș dela președenție.

*

Budapesta. — Comisia austro-ungară pentru demarcarea frontierei a sosit la Budapesta și s'a prezentat la ministerul externelor Din comisie fac parte și patru ofițeri aliați.

*

Londra. — Cercurile politice cred că Lloyd George își va da în curând demisia.

*

Paris. Guvernele Micei Antante au adresat aliaților o notă cerându le garanții că în conferința dela Genova nu se vor lua în discuție tratatele de la S. Germain, Trianon și Neuilly.

*

Roma. — Regele a primit în audență pe Bosselli și Giolitti care a recomandat pentru președenție pe De Nicola.

*

Berlin.- Comisarul ucrainian Racowski a sosit la Berlin pentru a începe trative comerciale cu Germania.

Agitații periculoase

Campania electorală e în plină vigoare. Candidații politici ai diferitelor partide, prin întruniri, își pregătesc reușita în alegeri. Liberă e lupta cea mai aprigă pe chestiuni de principii, de soluții practice de îndreptare socială și economică a țării, liberă ori și ce luptă loială de idei, luptă cât de violentă, atâta timp cât ea nu deviază în a știrbi interesele superioare ale statului.

In Ardeal, violența luptelor politice, pare însă a fi depășit calea cea dreaptă. Oamenii politici și-au perdut calmul și simțul răspunderei, iar presa varsă zilnic valuri de insulte. Goana după situații nu cruță nimic. Căile pot fi oricare; lozinca e ca prin orice mijloace să se atingă scopul. Suntem în fața unor procedee triste. Patima nu se mărginește numai la slova tipărită, dar ce e mai grav, prin grai, la sate, în fața țăranilor cuminți, se defaimă țara. Se sapă o prăpastie. Nu se atacă activitatea partidelor, nu se doboară adversarii prin faptele lor rele, ci se aruncă sămânța discordiei între frații de același sânge. Totul e putred, în vechiul regat, toți oamenii de stat fură, nici unul nu-și iubește țara, etc., etc...

O mai mare rătăcire ca aceasta nu se poate!

Dăm noi înșine urme dușmanilor ce stau la pândă.

Să ne fi degradat oare atât moralicește, încât să fi pierdut simțul datoriei? Nu știm ce să credem. Constatările sunt însă dureroase.

Nu s'au putut oare găsi alte mijloace de luptă decât acelea care înveninează viața poporului? Sistemul acesta de luptă nu poate fi decât condamnabil. Sunt concepțiuni superioare de care nimeni nu trebue să se atingă. Viața țăranilor să o lăsăm curată. Să lăsăm satele în aerul sănătos și credința neîntinată în căsuțele lor modeste. Nu trebuie să le otrăvim sufletele curate cu patimile noastre politice. Țăranul e singurul reazăm sănătos al țării. Se poate să slăbim noi singuri tăria lui?

Țăranii trebuie să aibă încredere nesguduită în oamenii de stat ai țării; țăranii trebuie să iubească orice colț din această țară, pe orice frate. Să semănăm deci încredere, dragoste și frăție, nu neîncredere, discordie și ură.

Agitațiile de asemenea natură la sate, trebuesc deci încetate. Cine le mai continuă lucrează împotriva neamului.

Evenimentele din Italia

Telegraful ne aduce știrea căderei ministerului Bonomi. Fată de poziția lui în parlament, ghemuit între flancuri a căror forță întrecea cu mult pe acea a centrului, era logic ca acest minister să aibă soarta învinșilor. Născut din aceleași frământări interne ca și guvernele anterioare, intensificate prin apariția falangei fasciste în Camera italiană, guvernul Bonomi a avut menirea ca să niveleze mai ales terenul parlamentar, răscolit de patimele luptelor de clasă.

Cu o moștenire grea dela guvernul Giolitti, avea în primul rând sarcina de a pune ordine în diferendele parlamentare provocate de extremismul ideilor și-a mijloacelor de luptă. Apoi mai trebuia să o aducă la deplină realizare începutul de pacifcare întreprins în vederea unei posibilități de reală guvernare, și ca pe baza acestui acord dintre partidele extreme să poată începe opera de reconstruire a țărei și să dea ultimele retușări diferitelor tratate externe existente. Părea din primele contacte parlamentare că ar fi putut s'ajungă la acest dublu scop. Expozeul inaugurativ al noului guvern Bonomi, deși din anumite puncte discutabil, atrăsese în jurul lui o majoritate pe care s'ar fi putut bizui o guvernare mai îndelungată.

Coaliția partidului popular cu grupările democratice din stânga, alcătuiau o forță numerică capabilă să dea ministerului iluzia că va putea dura.

S'ar fi putut chiar grăbi opera de liniștire a spiritelor înfierbântate de lupta ce se dădea de trei ani pe tărâmul social, și-o asanare a moravurilor politice, degenerate de sămânța anarhiei încolțite la focul războiului în sânul maselor muncitorești. Însă dela început orice guvern din Italia actuală se lovește de două piedici cari pân' acum s'au dovedit mai tari decât orice măsură politică și cari fac imposibilă o guvernare reală și mai îndelungată. Pe deoparte îi stă cale, amenințător, obstrucționismul sistematizat parlamentar al partidului socialist, mult prea puternic pentru tânăra Italie, pe de alta, violența naționalismului fascist, căruia i s'a lipit și trupul puhav și semiinert al dreptei liberale. Așa că cea mai mică nestabilitate parlamentară periclitează și dărâmă guvernele. Așa a pățit guvernul Nitti, tot astfel Giolitti, un meșter neîntrecut în abilități parlamentare, și acum în urmă și Bonomi. Căzând, orice guvern nou s'ar alege, se va îndrepta neapărat spre unul asemenea naufragiu.

Nici o politică internă, ori externă nici oricare alt guvern nu va fi în stare să determine o schimbare a acestei stări de lucruri. Buba e mult mai profundă — ea a atins deja carcasa socială a Italiei și o revenire la normal n'ar fi posibilă decât după o stabilizare pe un timp îndelungat a vieței politice, retușându-se antinomiile de doctrine sociale, cari în ciuda bunelor intențiuni ale oamenilor politici, în ciuda strânsoarei economice din afară, produc ravagiile politice ce întârzie orice evoluție pe scara îmbunătățirilor sociale și financiare în Italia.

T.

In jurul conferinței de la Genua

Interese protivnice între Franța și Anglia. — Cererile Germaniei și ale Rusiei. — Amânarea conferinței. —

Noua politică preconizată de d. Poincare, primul ministru francez, se află într'o vădită contrazicere cu cea urmărită de oamenii de stat englezi. Zilnic, se urmează discuțiuni între cabinetele din Paris și Londra, dar ele nu sunt de natură a ne face să credem, că politica internațională a Europei va păși pe drumul realităților.

La aceasta se opune în primul rând interesele protivnice care există între Franța și Anglia. Comerțul și industria britanică, se găsește în prezent într'un mare impas și amenință să ia proporțiile unui adevărat dezastru economic. Guvernul englez își dă perfect de bine seama de acest mare neajuns și caută să procedeze în consecință.

El știe că refacerea economiei engleze, nu se poate îndeplini decât prin Germania și Rusia. De aici ideia unei conferințe economice internaționale, la care să participe și foștii inamici ai aliaților. Firește, că d. Lloyd George prin reunirea statelor europene la Genua, a înțeles posibilitatea de refacere economică și financiară a Europei, — dar trebue să recunoaștem că aceasta reprezintă numai un motiv de formă. In realitate prin convocarea acestei conferințe economice, nu se urmărește decât satisfacerea propriilor interese ale Angliei.

Conducătorii intereselor franceze au înțeles dedesupturile intențiunilor engleze. Și, dacă fostul guvern Briand, părea că la un moment dat consimțise în parte la politica urmărită de englezi, aceasta nu a fost decât o iluzie, el trebuind să se retragă, pentru a încredința po

Mişcarea culturală, literară, teatrală, artistică

litica externă a Franței unui nou regim care să corespundă scopurilor urmărite de popoare le care au luat parte la marele războiu.

E cert, că Germania și Rusia țintesc transformări politice în noua stare de lucruri creată în Europa de războiu. Guvernul din Berlin urmărește modificări în plata reparațiunilor de războiu, iar acel al sovietelor, schimbări în situația politică europeană cu deosebire de ordin teritorial, statornicite prin litera tratatelor.

Ori cât de dornic ar fi spiritul general european, de a vedea restabilită armonia între popoare și conlucrarea lor deopotrivă la refacerea economiei Europei, totuși tratatele existente nu pot îngădui ca ele să fie cercetate din nou. A admite aceasta, ar însemna să dăm noui prilejuri de neliniște în viața popoarelor.

In fruntea statelor cari se opun categoric la revizuirea tratatelor cerută de Germania și Rusia, se află Franța. Chestiunea reparațiunilor de războiu e de cel mai vital interes pentru poporul francez. Regiunile devastate și ștergerea urmelor războiului în Franța, nu se va putea îndeplini decât prin plata de către Germania, a despăgubirilor de războiu.

Guvernul d-lui Wirt pretinde însă că situația financiară a Reichului, nu-i îngădue să facă față la toate obligațiunile isvorâte din tratatul dela Versailles. Pe de altă parte, Rusia revendică anumite teritorii, cum ar fi bunăoară Basarabia și Siberia orientală, — cereri pe cât de fanteziste, pe atât de irealizabile.

Iată de ce telegramele externe ne anunță o eventuală amânare a conferinței dela Genua. De sigur, că dacă s'ar fi urmat calea normală arătată de desbaterile conferinței dela Cannes n'am fi ajuns la situațiunea turbure de astăzi. Era în discuție atunci programul unei viitoare conferințe economice care să se menție în cadrul ei strict economic, fără ca ea să se extindă și asupra chestiunilor de ordin politic.

Lucrurile astăzi s'au schimbat pe deantregul. Tendința economică a rămas pe planul al doilea, la ordinea zilei urmărindu-se desbaterea unor chestiuni, care au fost rezolvite odată cu sfârșitul războiului și care pentru statele Europei formează autoritatea lucrului judecat.

Firește că vinovată de aceastǎ stare de lucruri nu este decât Anglia, care prin atitudinea impusă de interesele ei, a căutat să încurajeze tendințele Germaniei și ale Rusiei.

ECOURI

Când moare un papă...

Cu ocazia morții Papei Benedict XV, dăm pentru cititori câteva amănunte asupra impresionantului ceremonial ce are loc la Vatican de îndată ce șeful lumei catolice și-a dat ultimul suspin:

— De îndată ce medicii au constatat oficial moartea Sfântului Părinte, cardinalul ajutor se apropie de corpul neînsuflețit al Papei. De trei ori, cu un ciocănaş de argint, el îl lovește pe frunte, strigându-l pe nume. La a treia lovitură, el se întoarce, pronunțând aceste cuvinte: „Intr'adevăr, Papa a murit". Și înaintea asistenței în genunchi, el recită De Profundis și îl stropește apoi cu apă sfințită.

După 24 ore, corpul se îmbălsămează și apoi este îmbrăcat în veșmânt funerar: sutană și cordon alb. Este apoi întins pe un pat acoperit cu brocart, așezat în anticamera apartamentului papal, unde rămâne două zile. Aci este veghiat de călugării ordinului Sf. Francisc și publicul este primit să defileze în fața augustului defunct.

— A treia zi, corpul este transportat în biserica sf. Petru, El rămâne expus privirilor mulțimei în capelă, în timp ce un enorm catafalc, împrejmuit de mii de lumânări este înălțat în mijlocul bisericei. Trei zile după aceia, se procedează cu mare pompă la înmormântarea provizorie. Corpul, îmbrăcat în veșminte pontificiale este așezat într'un prim sicriu de lemn de sgromor. Majordomul pune în sicriu trei pungi cu medalii de aur, de argint și de bronz, cu chipul defunctului, în număr egal anilor de pontificat. Cel mai bătrân din cardinalii făcuți de papă, pune apoi și un tub de metal conținând un pergament în care sunt trecute principalele fapte ale vieții papei sau întâmplate în timpul domniei lui.

Se fac apoi ultimele rugăciuni. Citirea actului ce constată punerea în sicriu se face în genunchi după care sicriul este închis,

— Majordomul își pune apoi sigiliul pe sicriu, care este apoi băgat într'un al doilea sicriu de plumb și acesta la rândul lui, închis într'un al treilea de stejar.

Totul este apoi introdus într'o firidă, în Cocolur, făcută într'un stâlp al capelei corului. Zidarii zidesc firida pe care se fixează o placă de marmoră pe care se sapă numele răposatului. Corpul stă așa timp de un an, după care are loc înmormântarea definitivă.

DE LA SOCIETATEA DE STIINTEI

"Societatea de Științe din Cluj" ține ședință publică Joi 9 Februarie c. ora 8 și jumate pm. în amfiteatrul de la Institutul de Botanică Generală.

La ordinea zilei:

Prof. Dr. A. Borza. Notă necrologică: Dr. M. Péterfi.

Prof. Dr. Angelescu. Asupra unei desvoltări în serie de polinoame a unei funcțiuni de variabilă reală.

Prof. Dr. A. Maior. Teoria lui Einstein și problema relativității.

TEATRUL NATIONAL

Programul săptămânal:

Joi 9 Februarie. „Instinctul", și „Cererea în căsătorie".

Sâmbătă, 11 Februarie. „Să ne despărțim".

Duminică, 12 Februarie. (matineu) „Hangița", (seara) „Să ne despărțim".

O nouă publicație a Muzeului Bruckenthal din Sibiu

Muzeul Baron Bruhenthal din Sibiu este unul dintre acele puține muzee ardelene cari au cele mai îngrijite publicații. Catalogul pinacotecii din 1909, albumul din 1903 fac cinste Ardealului prin exactitatea științifică, prin simțul critic și prin execuțiunea ireproșabilă din punct de vedere al artei grafice.

Ca să putem îndeajuns aprecia aceste lucrări e bine să comparăm catalogul Muzeului Național al Transilvaniei din Cluj publicat de fostul director Posta Bela, profesor universitar în 1903, tutorul confundă pe Raffael cu Durer, majoritatea tablourilor nu este definită, în loc de Canaletto se scrie consequent Canalotti, deci nu o simplă greșală de tipar. Mai mult decât titlurile nesigure catalogul pinacotecei nu conține măcar un rând. Cu deosebire față cu catalogul serios al Muzeului von Brukenthal! De fapt acest muzeu are o tradiție în privința publicațiilor. Primele articole referitoare la muzeu au apărut la 1826 și 1827 în „Archiv fur Geschichte, Statistik, Literatur und Kunst". Primul catalog tipărit apare la 1844 după ce se făcuseră între 1830 și 1837 lucrările premergătoare. Acest catalog, precum a constatat recensiunea prof. Trost atribue prea multe lucrări maiestrilor mari ai artei. Galeria fu revizuită prin K. Schellein din Viena și prin cunoscutul istoric de artă vienez T. v. Frimmel. Rezultatul acestei activități a fost între altele și cataloagele din 1882, 1884, 1893, 1901, 1903 și 1909. In afară de cataloage, harnicul custode al muzeului, Mihail Csaki a scris și o lucrare descriptivă-explicativă a tuturor secțiilor muzeului, destinată pentru public, precum și studii despre cabinetul de stampe. Intre 1912 și 1915 s'au publicat în excelente reproduceri, capod'operele artei saxone prin V. Roth. D. M. Csaki pentru a servi vizitatorii români a publicat un catalog românesc de curând. Această inițiativă lăudabilă a fost semnalată de noi la timp.

Șirul acestor publicații este continuat acum prin un album pus sub tipar în vara trecută întru amintirea a 200 ani de la nașterea fondatorului muzeului, fost guverntor al Transilvaniei (1777—87), Baronul Samoil Brukenthal: „Festschrift zur Erinnerung an den 200. Geburtstags des Stifters". Albumul a apărut la tipografia W. Krafft din Sibiiu, conține 64 pagini 8 din coală, o anexă genealogică și nouă ilustrațiuni. Ca execuție lucrarea e foarte îngrijită. Capitolele poartă următoarele titluri: Din istoria familiei fondatoare de M. Csaki; Biblioteca de dr. Rudolf Spek; Colecția manuscriselor de dr. G. A. Schuller; Pinacoteca de M. Csaki; Colecția aerheologică de Moritz v. Kimakovics; Cabinetul numismatic de dr. Hans Connerth; alte colecțiuni ale muzeului de M. Csaki și în fine Șirul genealogic al familiei Brekner v. Brukenthal de Wilhelm Brueckner, articol a cărui prezență se explică prin scopul comemorativ al lucrării. Albumul poate fi considerat ca un excelent ghid al muzeului pentru omul de știință cât și pentru publicul cult. Capitolele sunt scrise de conducătorii secțiilor în mod îndestulător din punct de vedere al științei, în stil vioi și curgător.

In afară de istoricul scurt al colecțiilor respective, capitolele se ocupă de obiectele mai însemnate ale secțiilor respective prin scurte și pregnante aprecieri. Nimic important dintre comorile muzeului, nu rămâne neluat în seamă. Albumul este ultima distilare a lucrărilor, monograficiilor, cataloagelor anterioare, prin urmare cea mai importantă operă sintetică a muzeului. Scopul lucrării precizat în prefață: „a face cunoscută instituția noastră cercurilor mai largi a patriei noastre nouă" este îndeplinit. Ne exprimăm acum dorința ca „acest institut de cultură a României-mari să fie de fapt cunoscut și apreciat de toți cetățenii Patriei. Aceasta credem că se va putea ajunge pe deplin, dacă Curatoriul Muzeului ar da în traducere românească albumul (cu excepția ultimului capitol). Lucrarea de altcum este indispensabilă pentru cei ce se ocupă la noi de istoria culturală și istoria artelor.

Coriolan Petreanu

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Citind revistele

Gândirea An. I No. 19. Excelenta revistă clujană, născută într'o clipă de entuziasm a doi tineri idealiști, își continuă frumos drumul început cu fermitate. Prezentându-se număr de număr cu un material cu îngrijire selecționat, Gândirea a ajuns să ocupe un loc demn între publicațiile literare românești. Recentul număr al revistei publică o interesantă paralelă între psichologia rusească și psichologia apuseană. Afirmând că între Rusia și Europa e o chestie de teorie a cunoașterii, autorul articolului d. M. Ralea lămurește abil psichologia slavă prin teoria participației a lui Levy Bruhl.

Numai că problema particularității sufletului slav și în special al celui rusesc e mult mai simplă pentru a fi nevoe, în desfegarea ei, de atâta înșirare de filozofi și mult mai [illegible] pentru a putea fi [illegible] filosofii înșirați de autor, cari, oricât de adânci psichologi ar fi nu pot analiza acest suflet decât tot prin prizma lor de europeni crescuți și rafinați în claritatea excesivă a sistemului de gândire apusean. Sufletul slav e încă în stare amorfă și poate cel mai apropiat de pe pământ de stările sufletești ale oamenilor quasi-primitivi. Misticismul Rușilor, ciudățeniile manifestărilor acestui misticism, sunt o eloquentă dovadă, că sufletul slav de abia acum începe să se trezească și că lumea slavă e o imensă roire de suflete ce de abia acum își caută formele de desvoltare.

Și tocmai pentru acest motiv, credem că mentalitatea apuseană ar putea juca un rol imens în captarea și educarea acestui suflet ce nouă Europenilor ne pare atât de curios.

[illegible] a venit să [illegible] însă [illegible] acestei mentalități tocmai în epoca cea mai propice acționării ei în această direcție, adică tocmai în epoca când lumea slavă deschisese larg ochii asupra lumei și vieții.

Condamnat deci să facă autonom primii pași, sufletul slav, va putea, cine știe, să facă într'o zi lumei o mare surpriză. Bună sau rea, viitorul va arăta-o.

— Tot în acest număr, C. Robul în „Scrisorile unui răzăș" se afirmă din ce în ce mai mult ca un prozator cu reale calități deși pe alocurea respiră par'că ceva din spiritul marelui prozator moldovean Sadoveanu.

— D. Keresztury Sandor, publică un ponderat articol despre apropierea intelectuală româno-maghiară.

Versurile banale.

•

Evoluția An. II No. 3, pare să fie antipodul Gândirei; versuri le bune, în special „Taina" d-lui V. Al. George și „Viață" a d-lui Justin Iliescu, iar proză extrem de slabă. „Revelionul" d-lui Gâdei mai ales e o perlă.

Revista, admirabilă ca technică. suferă însă de unitate și de un mai serios discernământ. Și e păcat și de hârtie și de muncă și de buna intenție cu care a fost pornită.

Flacăra An. VII No. 9, părăsindu-și aspectul de bazar beletristic cu care ne amenințase la început, își afirmă tot mai mult caracterul de revistă serioasă literară avut înainte de războiu. Numărul curent, închinat întrucâtva lui Moliere ne aduce versuri frumoase iscălite de Mircea Rădulescu, Ion Al-George și Vintilă Rusu Șirianu care se afirmă pe zi ce trece ca un poet de viitor.

Impresiile d-lui Todie însă, banale și vulgare prejudiciază revistei. In lipsa unui Mephisto veritabil, Flacăra ar putea renunța cu folos la polichinellii actuali.

Sburătorul Literar An. I No. 21. Se pare că revista d-lui Lovinescu a luat locul celebrei „Archive" de la Iași, care, ieșită de sub teascurile tipografiei trecea direct în podul redacției pentru... colecție. Cu toate dorințele și chemările ferbinți ale directorului, poetul viitorului, „marele izolat", continuă să rămână izolat de revistă și în așteptare, Sburătorul publică dezolante Luminișuri pentru Kisikem (citește Kicikem!) ale d-lui Camil Petrescu cel mai proaspăt poet de după războiu al d-lui E. L. Prin „Mansonul țațel Leonora", d. maior Gh. Brăescu își pregătește. se vede, reintrarea în viața activă militară, iar d. G. Rotică, abia ici colo mai dă semne că a avut cândva și veleități de poet. „Umbrele fără șoapte" ale d-lui M. Celarianu „s'au spânzurat de o biată ramură uscată" care fiind și „bolnavă" „s'a sbătut văităndu-se cu vaete de vânt". Poetul nemilos — cum sunt poeții de talia d-lui M. C. — și-a văzut însă de treabă. așa că „Orele târzii" au apărut în revistă. „Simplitatea" d-lui Peltz, o credem, e reală.

No. 22 apare Duminecă viitoare.

Crâmpeie de polemică

In scrisoarea d-lui Vaida adresată d-lui V. Brătianu, — Regele nostru era un Ferencz Ioska oarecare. Acum au găsit o altă comparație. Cea veche era prea „blândă", căci Ferencz Ióska a avut doar o moarte naturală. Regele eliberator e azi — Țarul. Comparația e a d-lui Argetoianu desigur, un vechiu prieten al partidului național, și ale cărui declarații au fost în otdeauna reproduse, fără comentar și cu litere grase în Patria.

*

Un membru al partidului național decretează în „Patria", că toți cei ce nu țin cu partidul național, sunt mangrișii.

Pentru a fi pe placul d-lor „bun român", trebue să insulți Regele, când îndrăznește să nu-și dea ție puterea și să te lupți cu o mai mare înverșunare decât contra Ungurilor, înainte de unire, — contra celor mai mari dușmani ai noștri: frații de dincolo.

*

Partidul național ar ținea bucuros pas cu vremea. Păcat însă, — azi vremea nu mai ține pas cu dânșii...

*

Membrii partidului național ar putea face niște comparații între declarațiile de loialitate și „credință nestrămutată" — adresate fostului împărat dela Viena — și între limbajul de care se folosește presa acestui partid, când e vorba de Regele nostru...

Tonul parcă nu e chiar acelaș...

*

Manifestul electoral al partidului național spune:

„Guvernul s'a dat unui singur om",

Noi știam, că guvernul se dă întotdeauna acelui „un om" care e încredințat cu formarea cabinetului.

Așteptăm deci o propunere concretă din partea naționaliștilor, pentruca în viitor formarea guvernului să fie dată mai multora, în același timp.

Pentruce nu am putea avea în fruntea țării deodată 40 primminiștri. In modul acesta nu numai întreg fostul Consiliu Dirigent și-ar ajunge scopul, ci și toți verii, nepoții și cumnații dumnealor.

*

Să mai spune tot în acest manifest: „O păcătoasă sete de putere sparge din nou solidaritatea națională".

— Suntem perfect de acord.

*

Partidul național are șefi și membri cari luptă în totdeauna cu armele cele mai loiale. Dovada o găsim într'un articol publicat în „Adevărul" din 28 Ianuarie și iscălit de un fruntaș al partidului național: Dr. Leményi.

„Să nu se uite, că Ungaria era un stat occidental, a cărui cultură era o perfectă copie a culturei germane. Legi înaintate, respect de lege și legalitate, libertate și demnitate personală, cu un cuvânt cultură construită cu chibzuială, — iar nu spolială".

Făcând noi o politică de opoziție atât de îndârjită într'un stat atât de ideal, nu înțelegem cum de ne-a mai răbdat pământul...]

*

Presa partidului național ne informează cine e Regele și d-l Brătianu. Nu e nevoe, deoarece toată lumea știe, că Regele și d-l Brătianu au „complotat" întotdeauna contra intereselor românești. „Regatul" s'a asvârlit în focul războiului ca se ne vorbească".

Războiul pentru desrobire a fost pornit doar pentru achizițiile de „slugi". „Țarul", cel cu „procedee balcano-aziatice" a ierfit cele 800,000 de „lichele" doar din felonie.

Infailibili sunt numai cei ce neputând împușca „primul dorobanț care a trecut Carpații" luptă azi contra căpitanului lor....

Cu aceste gânduri curate, îndreptate numai spre binele obștesc vă cerem, iubiți alegători, sprijinul vostru în alegerile cari sunt în prag.

Vă încredințăm că sprijinind pe candidații Partidului democrat al Unirii, vă ridicați și vă ajutați pe d-voastră și faceți să se întărească și să înflorească neamul și țara noastră mărită.

Operă constructivă, frăție și dragoste de Neam și țară, iată ce se cere într'adevăr acum, nu semănări de vrajbă și ură între frați.

Manopere inutile

Cei interesați să pescuiască în apă turbure continuă să agite fără succes chestiunea evreească, și toate lămuririle din lume nu-i pot opri de a exploata cu rea-credință și închisă pentru toată lume.

Explicațiunea acestei ațiudini este alta. Cei câțiva agitatori de profesiune a chestiunei evreești și-a dat seama că marea massă a cetățenilor români de confesiune mozaică nu numai poate fi târâtă în aventuri și în acțiuni cari s'au dovedit fără folos, atât pentru țară cât și pentru această categorie de cetățeni.

De oarece exploatatorii chestiunei evreești n'au mai putut provoca o despărțire a cetățenilor români de rit mozaic, și a hotărî liste de candidaturi deosebite în alegeri, și văzând că populațiunea evreiască și-a dat seamă că singurul partid serios de guvernământ dela care se poate aștepta salvarea țărei este partidul național-liberal, încearcă această campanie de insinuări.

Ea e însă zadarnică! Cetățenii români de confesiune mozaică sunt prea conștienți, atât de drepturile lor definitiv dobândite, cât și de interesul general al țărei, pentru ca să se lase amăgiți și influențați de asemenea manopere.

Din Hunedoara

Județul Hunedoara se știe că e cel mai românesc județ din Ardeal, deoarece 99 la sută din locuitorii lui sunt Români.

— Și totuși nimic din vechea stăpânire străină, nu s'a schimbat încă până astăzi. Funcționarii tuturor instituțiilor sunt în majoritate tot străini, neștiutori ai limbii românești. așa că bieții locuitori români întimpină mari greutăți din această cauză

Mai bine însă ca orice argumentare, lăsăm să vorbească următoarele date:

Judecătoral șef e Onucsan Miklos, ungur neaoș, care nu știe de fel românește.

La percepție ca șef e Salamon Arpad, care nici acesta nu știe românește.

La finanțe, Huszár Arpád și acesta ungur.

La poștă, funcționarii superiori, Körmedy Luiza, Salamon Rozsi și expeditorul Szarvad Aladár iarăș nu știe nici un cuvânt românește.

Conducător la cărțile funduare este Ringler N., care nu știe românește.

Șeful gării din Ilia este Fenyö Elemér care nici el nu știe boabă românește.

După cum se vede în toate funcțiunile statului cei mai principali funcționari sunt unguri, împotriva cărora n'am avea nimic de zis, dacă măcar ar ști românește.

A.

Un manifest patriotic

Apelul partidului democratic al Unirii din Bucovina

Comitetul execuțiv al Partidului democrat al Uniunii din Bucovina, a lansat către populație un înimos apel. In mijlocul frământărilor și agitațiilor sterpe iscate cu o vădită rea credință de „renovatori" politicei românești, apelul lansat de bărbații ce au luptat atât pentru înfăptuirea unirii frumoasei provincii românești a Bucovinei cu Vechiul Regat, constitue o îmbucurătoare dovadă de ce sentimente nobile și frumoase sunt animați bărbații unirii din acea regiune.

Avem toată nădejdea, spune apelul, că bărbații ce stau în fruntea Partidului democrat al Unirii prin puterea lor de muncă, prin dragostea de neam și țară de care au dat dovadă și cu ajutorul tuturor oamenilor de bine, nu numai că vor îndrepta relele altora ci și lucrurile bune începute de ei când au fost întâia oară la cârmă, le vor duce la capăt.

Spre a îndeplini toate acestea avem nevoie, alegători, de sprijinul vostru și suntem încredințați că ni-l veți da. Alături de marele partid național liberal și de partidul țărănesc basarabean, cu care partidul nostru a luat împreună răspunderea guvernării vom închina mai întâi puterile noastre pentru întărirea lăuntrică și pentru reprezentarea în afară a României noastre iubite.

Vom contribui cu prisosință și cu munca noastră la alcătuirea legii fundamentale a Statului, care este Constituția.

Vom face totul ce ne va sta în putere să îndreptăm în reforma agrară, ce se mai poate îndrepta și s'o ducem la capăt.

Vom lupta pentru măsuri de ieftinirea traiului, pentru înflorirea negoțului și pentru progresul industriei.

Vom face tot ce se va putea pentru a îmbunătăți soarta materială a funcționarilor și a muncitorilor și pentru a ridica prin învățătură și prin instituțiuni economice, potrivite țăranimei.

Vom lupta pentru o revizuire temeinică a legii birurilor, pentru desființarea birurilor pe averile câștigate cu muncă cinstită și pentru micșorarea dărilor care nu sunt trebuincioase, dacă se face o gospodărie bună cu averea țării, vom cere însă cu toată hotărîrea biruri grele pe averile celor îmbogățiți de războiu.

Nu vom cruța nici o osteneală, pentru a da țărișoarei noastre o administrație cinstită și bună și vom cere cu toată hotărîrea pedepsire strașnică pentru cei ce se vor dovedi vinovați de nerânduială, de necinste și de jaf în gospodăria țării.

Vom continua politica noastră loială față de minorități, înțelegând să respectăm sentimentele lor, când nu contrazic ideia de stat național unitar românesc, precum și drepturile lor culturale și religioase.

Cetiți „Infrațirea"

SCRISORI DIN SIBIU

Lupta electorală. — Candidaturi. — Pronosticuri.

Lupte electorală, în vederea alegerilor fixate pe zilele prime ale lunei Martie, s'a deslănțuit cu putere și la noi. Organizația liberală, tânără și activă se mulțumește să se organizeze în liniște, plină de încredere în izbânda apropiată; partidul zis „național" e vehement și îngrijorat, organizația averescană pare că nici nu mai există. Ici, colo, câteva persoane oftează doar că era minunatelor permise a încetat așa de iute.

— Naționaliștii reîntorși dela Cluj cu viziuni de omnipotență în Ardeal s'au întrunit Luni 30 Ianuarie în orașul nostru, luând vitejească hotărâre de a lupta în fiecare circumscripție electorală, împotriva candidaților partidului liberal. După discuții îndelungate, în cari patimile și ambițiile personale și-au avut rostul lor hotărâtor, s'a putut ajunge la fixarea următoarelor candidaturi:

— Senat. Cercul Sibiu: generalul Boieriu; Sebeș: P. Drăghiciu. Cameră. Cercul Nocrich: Ion Lapedatu; Rășinari: d-l Lucian Borcea; Săliște: dr. Ion Lupaș; Sebeș: dr. I. Onițiu.

— Din simpla înșirare a acestor nume se poate vedea clar că partidul național a pus în linia de bătae pe toți membrii mai cu „greutate" ai partidului pentru câștigarea unei biruințe. Sunt însă sforțările muribundului care într'o ultimă sforțare cearcă zădarnic să mai smulgă vieții, o clipă.

— Organizația liberală care se reazimă pe massele poporale opune însă a acr nicului partid național o rezistență solidă, prin fruntașii cari au primit să candideze împotriva naționaliștilor. La Senat, împotriva generalul i Boeriu candidează d-l Dissescu, fost ministru iar la Sebeș, protopopul Medeanu. La Cameră, candidează: d-l I. U. Soricu la Noșrich; d-l Eugen Piso la Răcinari, Protopopul dr. Ioan Stroia la Săliște; Lazăr Triteanu la Sebeș.

Astfel reușita partidului liberal în județul Sibiu e sigură. Se întrevede aceasta și din faptul că populația sătească este plină de avânt și de entuziasm pentru liberali, cunoscând pe deplin meritele neperitoare ale partidului de sub conducerea marelui om de stat d-l I. I. C. Brătianu în opera măreață a unirii neamului nostru. In apropiatele alegeri vor conta mult și voturile cetățenilor s a ș i, cari par de data aceasta hotărâți a nu mai acorda încrederea lor partidului național care n'a știut să le dea altceva decât făgăduieli și vorbe goale.

Ardealul politic

Ardealul adevărat înainte de unire e și acel de astăzi. Viața politică la suprafață e cam tulbure din pricina directivei greșite date de acei cari au monopolizat conducerea partidului național român. Dacă trecutul acestor oameni politici, cari atunci reprezentau fidel interesele neamului sub vitregia unei stăpâniri străine, e plin de lumină și stimă; astăzi, acești oameni nu-și mai înțeleg menirea politică. Ce i-a determinat să apuce pe căi greșite? nu știm. Din ce doctrină politică isvorăște ideea regionalismului și acea a urărei vechiului regat? — iar nu știm.

Partidul național român, decenii, prin sacrificii și martiraj a luptat în primul rând pentru conservarea ființei noastre etnice, naționale și în al doilea rând cu nădejdea și cu ochii în spre patria-mamă.

Vechiul regat și el în tăcere, — căci atunci politica noastră externă era de așa natură în cât nu ne permitea o politică națională prea fățișă, — ajuta toate mișcările patriotice și culturale din Ardeal.

Era trăsura de unire firească dintre partidul național român și regatul vechi, care a determinat mai târziu trecerea oștirilor românești peste Carpați.

Unirea nu a fost o întâmplare a războiului, ci ea a fost ideea firească, transmisă prin generații, — un crez politic, înfăptuit pentru o clipă la Alba-Iulia și eternizată în 1918. A fost steaua magică, aceea care ne-a adus la minunea, pentru care veacuri dearândul, ca apostoli, au murit dela umilul ostean necunoscut până la cărturarul distins.

Deviarea fruntașilor politici din Ardeal, în viața politică de astăzi, e un simptom dureros. Văzută această manifestare prin o prismă mai clară de cât politica, această manifestare produce la suprafața vieții politice din Ardeal o iritațiune care lasă îndoeli în suflete. Nu-i vorbă că deși valurile mării câte odată sunt tulburi, în adânc e aceeași liniște. In cazul de față poporul, acela care ne-a conservat religia, limba și chiar ne-a desrobit prin generozitatea sângelui vărsat, rămâne neclintit la datorie. Deci frământările sterile ale acelor cari alunecă de pe drumul drept sunt trecătoare ca valul.

Indeplinim numai o constatare tristă. O mică eclipsă în viața politică ardelenească, despre care mai târziu nimeni nu-și va aduce aminte.

Păcatele trecătoare ale acestor de astăzi servesc pentru clarificarea viitoare.

De aceea nu atâtăm sentimentele, ci binevoitori primim unele năcazuri venit din partea acelora pe cari vechiul regat i-a ajutat așa de mult prin presă și prin grai, prin sânge.

Carpații ca hotare politice s'au prăbușit pentru totdeauna. Acei ce vor să ridice această stavilă muncesc în zadar, căci nu ei sunt în stare și nimeni de alt fel nu va putea întuma mersul istoriei.

Starea aceasta de lucruri va înceta însă cu vremea.

De aceea nici când nu ne vom lăsa târâți pe panta hulei și a vrajbei.

Plecând în străinătate primim comenzile de

PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner

cu prețul original al fabricelor, primul și cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbăm piane vechi cu prețul cel mai mare. Comenzi primim până în 10 Februarie 1922.

I. TRISKA Cluj, Str. Saguna (fosta Barițiu nr.) No. 14.

Informații

In comisiunea administrativă a orașului s'au făcut următoarele noui numiri:

Dr. Aurel Isac, dr. Augustin Pordea Anton Mendeal, Teodor Cotuț asesor consistorial.

■

S'a constatat că o mare parte din străinii aflați prin noile provincii se servesc de bilete falșe de înscrierea la Biroul populației. Organele administrative și polițienești au luat măsuri pentru pedepsirea infractorilor.

■

Primăria orașului Cluj a înaintat ministerului spre aprobare mai multe statute și regulamente între cari statutul biroului de informațiuni al orașului și regulamentul de circulație.

■

Ministerul de externe a înștiințat prefecturile că din cauza întârzierii informațiunilor pe cari le cer legațiunile noastre din străinătate dela autoritățile de aici foarte mulți români duc mizerie prin țări străine deoarece nu se pot repatria la timp.

■

Din cauza gripei spaniole care continuă a bântui cu furie în Cluj, la mai multe birouri și cancelarii publice lucrările serviciului stagnează aproape cu totul.

•

O adresă a Ministerului de Cult e trimisă tuturor autorităților din Ardeal, înștiințează că Societatea Engleză de Biblie are autorizațiunea de a răspândi Sfintele Scripturi în toată țara.

■

Zilele acestea va apare în orașul nostru revista centrului studențesc local „Lumea Universitară".

■

Duminecă 12 Februarie va avea loc în localul Președinției întrunirea tuturor prefecților din Ardeal. Va lua parte d l Cosma ministrul lucrărilor publice și d-l Zigre secretar de stat al minorităților.

•

D-l Th. Mihaly a plecat ieri la București, fiind chemat telegrafic.

•

Societatea „Astra" continuă a ține conferințele în sălile Universității locale Vineri la orele 6 p. m. D-l Petran va vorbi despre „Muzeele Ardelene".

•

D-l Profesor Onișor și-a reîncepul cursurile de „Istoria Dreptului Român" iar d-l Profesor Casiu Maniu și le va începe în ziua de 14 a. l. c.

•

Pentru a se putea înțelege și mai bine caracterul manifestației studențești de Luni seară, ținem să relevăm că la manifestație au luat parte și foarte mulți studenți maghiari de la medicină.

•

D-l Macavescu, președintele Centrului Studențesc ne roagă să arătăm că, oficial, Centrul n'a avut nici un amestec în organizarea manifestației studențești de Luni seară.

•

Nu crede presidentul Sedriei orfanale d-l A. Țipie că motivele pentru cari d-l A. Ciortea, assesor, a fost suspendat din serviciul Sedriei sunt copilărești!...

■

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalațiide lumină, transmiterei de forță, sonerii, telefoane, In depozit becuri de orice format. Proiecte și devize gratuit. 1116

■

Cei ce doresc să uite un moment de toate neplăcerile vieței să vie Sâmbătă în 18 Februarie la BALUL MEDICILOR Hotel New-York. 1454

■

Numai la BALUL MEDICILOR nu se îmbolnăvește nimeni de gripă și cei ce se îmbolnăvesc se vindecă. Balul va avea loc Sâmbătă 18 Februarie în Saoanele NewYork. 1454

•

Doamnele să nu puie încă cea mai frumoasă rochie, ci s'o rezerve pentru BALUL MEDICILOR ce va avea loc la 18 Februarie în Sal anele New-Yok 1454

■

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent á 65—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyar 1 în fața magazinului Gyorșáru

Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87. 1278

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Mercuri: Lordul Apacilor
Joi: Ditto
Vineri: Dtto
Sâmbătă: Rusa fjordur lor
Duminecă: Ditto

CINEMA UNIVERSITAȚII

Mercuri: Tragedia amoruluidu elui de Reichtad
Joi: Afară din ceață
Vineri: Dtto
Sâmbătă: Dtto
Duminecă: Dtto

CINEMA URANIA

Mercuri: Madame Dubary
Joi: Dtto
Vineri: Viața-i suferința
Sâmbătă: Mai întâi Hana, pe urmă Pann
Duminecă: Dtto

La Cafeneaua
EUROPA

Joia, Duminecă și în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83. 1013

Provocări nedorite

Cunoaștem de mult compania pe care o duce o parte din presa maghiară atât în țară cât și peste hotare precum și influența ce o produc asupra străinătății știrile senzaționale, insinuate cu măestrie în cotidianele engleze și americane.

Doritori de a păstra o bună înțelegere cu toate naționalitățile din cuprinsul României mari printr'o politică de conciliațiune nu numai că ne-am respectat angajamentele luate la Conferința de pace lăsând cea mai largă libertate culturală, dar am trecut deatâtea ori cu vederea naționalității maghiare sentimentele sale neprietenești față de țară.

Parte din presa și intelectualitatea maghiară au înțeles că politica șovinistă nu poate decât să înăsprească raporturile dintre noi și maghiari.

Totuși mai sunt destui sămănători ai urii și desbinării care nu pregetă să sape temelia ordinei de Stat prin tot felul de provocări; desgropând resentimente foarte firești de pe urma dominațiunii maghiare.

Să-și aducă puțin aminte confrații de la „Ellenzék" de nedreptățile ce le-am avut de suferit de la guvernul ungar în Ardealul nostru în care Ungurii sunt $^1/_3$ din populație; iar Românii de patru ori mai numeroși de cât toate naționalitățile.

De sama oiuica lege electorală, de școlile închise la cel mai mic prilej, de manifestările naționale scrise ce erau considerate ca atentate la intangibilitatea formei de stat cu „preponderență maghiară", ba de multe ori ziariști români au fost dați pe sama justiției pentru articole pe care nici nu le scriseseră.

In locul tiraniei de altădată pentru a putea face posibilă o împăcare socială am introdus simpatia și toleranța așa de caracteristică spiritului nostru latin.

Dar se vede că confrații dela „Ellenzék" caută cu orice prilej să arate că nu pot să-și limiteze pretențiunile împrejurul adevărului și al bunului simț.

De aceia înțelegând susceptibilitatea tineretului român, sfătuim și pe Unguri să înțeleagă a fi patrioți fără a cultiva ura față de țara românească și de ceia ce e românesc.

Noul târg de Mohtre din Viena

Austria încurajată de succesul primului târg internațional din toamna aceasta ce a avut loc la Viena, a hotărât să dea un cadru și mai larg noului Târg de Primăvară care va fi deschis între 19 și 20 Martie 1922.

Comitetul Târgului din Viena se străduie de a lua toate măsurile necesare ca să procure străinilor ce vor sosi în Viena pentru Târg toate înlesnirile de volaj și pașaport, la o urmare a experiențelor făcute ca primul târg, s'au luat toate măsurile: vor fi trenuri, pe Dunăre vapoare speciale pentru călătorii târgului. Birouri speciale se ocupă cu chestiunile alimentare și locuințelor. O cameră va costa până la o mie koroane pe zi cam 20 lei.

Din nevoile personalului C. F. R.

Personalul din direcția regională nemulțumit de numărul orelor. — De ce nu câștigă lucrătorii din atelierile C. F. R. O veste bună.

Prin venirea guvernului actual, funcționarii CFR având încredere în interesul pe care îl poartă guvernul, au făcut un pas spre îmbunătățirea situației lor materiale. In acest senz personalul din direcția regională CFR după o consfătuire avută am întocmit un memoriu care poartă iscălitura tuturor și în care cer să li se reducă orele de lucru de după amiază între 17 și 19.

Cererea funcționarilor se bazează pe exemplul celorlalte direcțiuni regionale unde nu se lucrează decât în orele de dimineață rămânnâd numai la Cluj obiceiul de a se lucra și după amiază.

Aceeași stare tristă au și lucrătorii din atelierele CFR, cari după sistemul inaugurat de trecutul guvern nu pot câștiga cu prime cu tot, mai mult de 900 lei lunar. Acest lucru se datorește faptului că atelierele nu au dreptul să facă comenzi mai mari de 500 lei, iar direcțiile regionale mai mult de 10 mii lei. Această stare tristă, lucrătorii au îndurat-o, căci atelierele fiind militarizate, ei nu puteau și nici nu aveau cui să se plângă.

Față de această situație guvernul desigur va lărgi cadrul de activitate al atelierelor, pentru ca prin mărirea producției să 'și poată câștiga și lucrătorii o viață mai lesnicioasă.

Anti deluvianul

Partidul național are o curioasă odisee postumă. Există și totuși numai există, deoarece scopul pentru care a fost făcut să fie s'a evaporat. Numai există prin legea fatală a naturei care nu mai permite viețuirea mai departe organismelor care și au îndeplinit menirea; există prin pofta celor o sută de inși coalizați și cari îi insuflă o viață artificială.

Ar fi putut, spre fala și buna pomenire a lui ca să-și îndrepte energiile vitale și combative de care a dat dovadă strălucită în lupta cu caracter de politică națională generală, în rând ca factor important în rândul forțelor noi ale României-Mari. Ar fi putut bunurile lui servi ca un imbold de luptă curată și desinteresată politică, în confuzia generală produsă de războiul mondial și de prea bruscele transformări sociale. Situația lui în fosta împărăție habsburgică, bazată numai pe ideia de imprivire și întărire națională, îi dădea dreptul și-i incumba chiar datoria ca, odată intrat în haosul luptelor politice din România nouă, să joace frumosul și sănătosul rol de arbitru clarvăzător. In neștiința ce înseamnă propriu zis politica, care poate fi și nobilă și pătimașă acest partid putea să aducă o notă curată și nobilă în politica „Vechiului Regat" nota unei lupte într'adevăr occidentale. Cât n'ar fi putut face dacă ar fi avut curajul și prevederea ca să lepede la timp vechea lui haină și ca pasărea Phenix să renască din cenușa trecutului, sub forma unuia s'au mai multor partide de principii generale, și în acord cu interesele comune ale României întregite, să înceapă lupta de cimentare sufletească a fraților, uniți însfârșit prin jertfe nemăsurate.

In loc de toate acestea însă un instinct de conservare bolnăvicios și absurd îl îndârjește la o formă de viață, incompatibilă cu exigențele epocei actuale și protivnică chiar restului și aspirațiilor neamului nostru.

După cum ființele antideluviane ne-au rămas numai în chip de fosilă, tot astfel vechiul și vrednicul partid numai în făgașul amintirilor. Partidul național de astăzi însă nu l recunoaștem. El ne apare doar ca un anacronism al vremilor actuale, și sub forma sub care se mai încăpățânează ca să trăiască la tot mai mult înfățișarea unei bizare fosile. T.

Instiințare.

Se aduce la cunoștința publicului, că Duminecile și sărbătorile biserica greco orientală din localitate vor cânta alternativ 4 coruri regilioase, care pentru lunile Februarie, Martie și Aprilie a. c. vor urma în ordinea următoare:

Dumin. 5 Februarie, Corul mixt al Asociat, „Buna-Vestire", Dirigent Dl. Liviu Tempea.

Dumin. 12 Februarie, Corul Școalei Normale de fete, Dirigent: Dna Ana Popa

Mierc. 15 Februarie (Intâmp. Domnului). Corul Liceului de fete „Regina Maria", Dirigent: Dn Corn. Bușiția.

Dumin. 19 Februarie, Corul bărbătesc al Asoc. „Buna-Vestire" Dirigent: Dl Vas. Petrașcu.

Dumin. 26 Februarie, Corul mixt al Asoc. „Buna-Vestire" Dirigent: Dl Liviu Tempea.

Dumin. 5 Martie Corul Școalei Normale de fete, Dirigent: Dra Ana Popa.

Dumin. 12 Martie Corul bărbătesc al Asoc. „Buna-Vestire" Dirigent: Dl Vas. Petrașcu.

Dumin. 19 Martie Corul Liceului de fete „Regina Maria" Dirigent: Dna Corn. Bușiția.

Dumin. 26 Martie, Corul mixt al Asoc. „Buna-Vestire" Dirigent: Dl Liviu Tempea.

Dumin. 2 Aprilie, Corul Școalei Normale de fete, Dirigent: Dra Ana Popa.

Vineri 7 Aprilie „Buna-Vestire", Corul Liceului de fete „Regina Maria", Dirigent: Dna Corn. Bușiția.

Intre 9-23 Aprilie, în sărbătorilor Paștelor, vor cânta alternativ numai cele două coruri ale Asociației „Buna-Vestire".

Pentru Comitetul Asociației „Buna-Vestire".

Președintă
Elena Voitești

Dame elegante întrebuințează numai pudra de porcelan americană „YES" Fără legatură verde este falsificată, 1377

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Cronica externă

Miercuri 8 Februarie 1921.

Greva dela căile ferate germane continuă. Deşi ea nu este generală, totuşi traficul atât de călători, cât şi de mărfuri se face cu multă anevoie.

Guvernul german a luat severe măsuri pentru încetarea grevei şi reluarea lucrului, adresând greviştilor un manifest, prin care-i s meză să reea lucrul.

Ştirile sosite din Berlin, ne anunţă că urmările grevei sunt dintre cele mai grave. Lipsa de cărbuni a început să se resimtă în uzine, ceea ce de sigur că va determina o diminuare în producţia industriei germane, iar ca o consecinţă imediată a acestei stări de lucruri, va fi scăderea mărcei.

In cercurile diplomatice se afirmă că între guvernul german şi cel sovietic ar fi intervenit un aranjament economic în vederea unei acţiuni comune la conferinţa dela Genua.

In scopul acesta între Germania şi Rusia s'a încheiat chiar o alianţă, care a luat fiinţă zilele trecute cu prilejul unei vizite confidenţiale făcută de comisarul sovietist Radek la Berlin.

Telegramele externe ne aduc vestea unui eveniment de o deosebită importanţă petrecut în politica internaţională a Europei, care interesează îndeaproape şi România.

Este vorba că în vederea conferinţei de la Genua, guvernele Micei Antante vor alcătui un bloc, care va adopta aceeaşi linie de conduită faţă de apropiata conferinţă economică.

Guvernele cehoslovac, jugoslav şi român de comun acord cu Franţa vor lua o rezoluţie comună prin care în nici un caz, nu vor admite ca la Genua să se discute revizuirea tratatelor şi chestiuni de ordin politic.

Noua politică maghiară

In preajma alegerilor electorale Ungurii îşi dau mâna. — Cum se explică această unire. — Cine a învins. — Candidaturile din Secuime şi din Cluj.

Până acum câte-va zile Ungurii duceau o politică curioasă.

După formarea Uniunii Maghiare un grup de democraţi înjghebară un aşa zis partid al poporului, deosebit de Uniune.

Alegerile cari se apropia au îngrijorat însă pe toţi. De aceea ambele grupări au căutat să se înţeleagă şi să-şi apropie programele. Sâmbătă şi Duminecă s'au făcut demersuri pe lângă fiecare organizaţie de un anumit personagi. Marţi după amiază s'au întâlnit reprezentanţii ambelor organizaţiuni şi au căutat să stabilească un program comun de lupă în alegeri.

Uniunea a cautat să convingă pe cei de la „Partidul Poporului" că astăzi nu se mai poate pune chestiunea democraţiei întrucât legea electorală e chiar arma democraţiei, şi că mai ales în situaţia de astăzi, deci Ungurii au neapărată nevoe să fie minţi. Pretenţiile ridicate, vor fi satisfăcute iliele acestea şi contopirea ambelor organizaţii este chestie de câteva zile. De aceea încă nu s'a fixat definitiv lista candidaţilor. Până Sâmbătă va fi dat un comunicat de către grupurile politice Ungureşti în privinţa candidaturilor şi a luptei în alegeri.

Lumea politică care se interesează de mişcările Ungurilor se întreabă: cine a învins?

Noi am învins — i-a spus un partizan al Uniunei — întrucât am fost în stare să strângem rândurile între toţi Ungurii şi să nu lăsăm să se ridice naivii la conducerea politică.

In privinţa candidaturilor din secuime unde sunt hotăriţi Ungurii să ducă lupta în alegeri, listele deşi stabilite nu sunt încă anunţate opiniei publice în mod oficial întrucât ar putea să intervină oarecari modificări.

Candidatul Clujului nu a fost încă hotărât întrucât pentru aceasta se aşteaptă o înţelegere şi cu alte partide politice.

E interesant că şefii politici ai Ungurilor socotesc încă buni partizani ai Uniunei şi pe Evrei, deşi o parte din ei lucrează pentru o autonomie politică.

La Cluj în tot cazul ei vor fi uniţi întrecât după cât transpiră, d vreii nu-şi vor pune candidaturi decât în centrele din nordul Ardealului.

Guvernul şi impozitele

— Noile măsuri —

După cum am anunţat, în consiliul de miniştri s'a decis suspendarea judecărei apelurilor contra deciziunilor comisiunelor de evaluare.

Aceste comisiuni îsi vor continua lucrările pentru alegerea materialului necesar statisticei.

Suspendarea apelurilor fiscale ca e vine după suspendarea formalităţilor pentru depunerea declaraţiilor, este o nouă dovadă de hotărârea guvernului de a modifica în întregime opera fin nciară a d-lui Titulescu.

Măsurile pe cari le ia d-l Vintilă Brătianu ministrul de finanţe, spulberă toate invenţiunile tendenţioase ale ziarelor de opoziţie cari atacă problema impozitelor în meschine scopuri electorale, afirmând tot solul de inexactităţi.

Ţara întreagă — lumea de la oraşe ca şi cea de la sate — aşteaptă cu deplină încredere opera financiară a guvernului liberal, menit a schimba în mod radical situaţiunea de azi.

Cetiţi „Infraţirea"

Ştiri externe

Belgrad. — Regele Alexandru însoţit de primul ministru şi de ministrul de externe va pleca în 19 a; c. la Bucureşti, în vederea cununiei cu principesa Marioara.

■

Berlin. — Greviştii au adus la cunoştinţa guvernului că nu vor relua lucrul până nu se va abroga legea de prohibire a grevei.

Delegaţii sindicatelor au discutat azi cu guvernul chestiunea reluării lucrului, La consfătuire n'a luat parte sindicatul muncitorilor dela căile ferate.

■

Atena. — Generalul Dusmanis şeful marelui stat major s'a prezentat azi la rege raportând rezultatul misiunei sale la Bucureşti.

■

Berlin. — Greva dela căile ferate continuă. Ieri au plecat din capitala 20 de trenuri. Direcţia căilor ferate a adresat greviştilor un manifest somându-i să se prezinte până Miercuri la serviciu, pentrucă în caz contrar îl va considera daţi afară.

Din cauza lipsei de apă provocată de greva dela uzine, au murit mai mulţi bolnavi din spitale; sanatoriile particulare au fost nevoite să elibereze o treime din bolnavi.

■

Opeln. — Cu ocazia percheziţiilor la domiciliu făcute de poliţie în oraşul Gleiwitz, au fost arestate mai multe persoane printre care doi directori dela atelierul căilor ferate şi s'au descoperit 150 mii cartuşe, două torpile, şi foarte multe arme şi mitraliere.

■

Praga. — Greva minierilor la propor ii din ce în ce mai mari.

Delegaţii greviştilor au avut consfătuiri la ministerul muncei fără să se poată însă ajunge la rezultat.

Londra. — Răscoala din India se întinde. In comuna Chaurichaur populaţia a atacat poliţia omorând doi ofiţeri şi 15 poliţişti.

■

Atena. — Diadochul a plecat pe frontul dela Smirna.

■

Paris. — Ambasadorul Saint-Aulaire a sosit din Londra la Paris pentru ca să ia instrucţiuni dela primul ministru în chestiunea alianţei franco-engleze.

Medicamentul

sigur contra călbaiez este „CĂLBAZA", Se află în Dej la farmacia „Minerva"

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 m. d.

D-l N. Iorga a adresat alegătorilor un manifest, înşirându-le meritele câştigate de partidul său pe terenul cultural şi politic. Cere în consecinţă sprijin în alegeri.

■

D-l Vintilă Brătianu a primit pe toţi inspectorii financiari din ţară şi le-a pus în vedere să fie cât mai atenţi la încasări, fiind că activele bugetului trebue complectate cât mai de grabă, şi să încaseze cât mai curând restanţele.

■

D-nii Vintilă Brătianu şi I. Th. Florescu miniştrii, pleacă azi Miercuri în Ardeal.

■

Lupta anunţă că primul ministru a plecat Marţi la Cluj.

Aseară s'a ţinut un consiliu de miniştrii, în care s'a discutat în primul rând chestiunea evreească. Miniştrii au desmințit categoric ştirile ziarelor despre terorizarea evreilor şi au decis să legifereze urgent drepturile populaţiunei evreeşti. Ministrul justiţiei a fost însărcinat să aducă acestea la cunoştinţa ţării.

■

Aseară a fost la ministerul finanţelor o consfătuire la care au participat toţi subsecretarii. S'a luat în discuţie budgetul viitor.

■

Delegaţia economică a fost convocată pentru mâine la ministerul de industrie. Se va discuta politica economică a guvernului.

Ministerul afacerilor străine a rugat toate ministerele ca înainte de a trimite vre-o misiune în străinătate să anunţe aceasta ministerului de externe, spre a se vedea dacă însărcinarea nu poate fi dusă la bun sfârşit prin reprezentanţii din străinătate ai ţării şi a se evita astfel cheltuielile de prisos.

Consiliul de miniştri de aseară a hotărât ca fiecare membru să candideze în două locuri. Primul ministru va candida în circumscripţiile Ilfov şi Cetatea Albă.

■

Direcţia generală a căilor ferate române a fost invitată la conferinţa de cale ferată dela Roma.

■

Miniştrii Cosma şi Moşoiu au sosit în capitală.

Serata Naţională a „Asociaţiunii"

Mulţi se vor mira, văzând ori primind o invitare la serata „Asociaţiunei".

In adevăr, cum vine Asociaţia care e întemeiată „pentru literatura şi cultura poporului român" să aranjeze sera e şi petreceri?

Cei ce îşi aduc aminte de timpurile dinainte de războiu, ştiu că balurile Asociaţiei erau cele mai alese din tot cuprinsul românesc.

La ele se întrunea lamura societăţii româneşti de pretutindeni.

Intr'un rând venise la aceste serate şi d-l Vasile Stroescu, marele binefăcător Român din Basarabia şi atâţia fruntaşi din Ardeal şi de pretutindeni.

Credincioasă chemării sale de a cultiva poporul românesc şi în cele sociale, Asociaţia aranjează şi în acest an, la 14 Februarie, în sala cea mare dela Urania, Sibiu, anume decorată pentru acest prilej cu tot ce natură şi arta naţională presintă mai de seamă, o mare serată naţională, la care invită pe toată lumea de bine. Prezentarea se va face în costum simplu, fără de nici un lux. Sunt preferite costumele româneşti originale din diferitele ţinuturi.

Chiar dacă această serată n'ar avea altă chemare, decât să dea prilej atâtor inimi tinere osândite în urma războiului să stea deoparte, să se cunoască şi să facă eventual începutul atâtor fericiri casnice, şi încă ar avea un rost şi o însemnătate.

„Asociaţiunea", are în programul ei de acţiune, păstrarea a tot ce e bun românesc; prin urmare şi păstrarea portului şi a jocului nostru naţional, fiind acestea tot atâtea comori ale sufletului nostru românesc, pe care le avem noi şi numai noi. Căci tango, onestepuri, foxtroturi şi alte smintenii internaţionale ce se văd pe scenele tuturor cabareturilor şi varieteurilor şi jucate aşa cum se joacă de multe ori la noi, demoralisează, dar Ardeleana, Româna Haţegana, Mărunţelul, Brâul, Învârtita etc. sunt la noi şi numai la noi. De aceea face foarte bine societatea românească din Sibiu şi iar, mai ales tinerelul, că, urmând invitarea Asociaţiunei, deprinde din bună vreme aceste jocuri sub conducerea celor chemaţi, pentru a le executa cât mai frumos în serată pe care o aşteaptă toţi de multă vreme.

Răscumpărând biletele dela serata Asociaţiunei, ori cumpărând biletele dela loteria ei, o ajutăm în marea ei întreprindere, din timpul din urmă: de a romaniza cât mai desăvârşit părţile de dincoace de munţi, în atâtea privinţe încă atât de străine şi înstrăinate.

Publicaţie.

Firma Albina Intrepozite şi Societate Comercială Anonimă intenţionează a da în locaţiune cu începere dela 15 Mai 1922 şase iocaluri de prăvălii cu încăpările de magazin aparţinătoare, cari se vor afla în parterul edificiului de intrepozite, care este construite în Piaţa Gării, invită deci pe aceasta cale cei interesaţi, ca ofertele lor amănunţite sigilate relativ la luarea în locaţiunea acestor localuri să le înainteze pe lângă descrierea ramului de comerţ sucursalei din Cluj a băncii „Albina" până la 28 Februarie 1922.

Schiţele localurilor cari urmează să se închirieze se pot vedea în oare oficiale la „Albina" institut de credit şi economii filiala Cluj.

Cluj la 1 Febroarie 1922.

t8 **Direcţiunea.**

„ALBINA"

Institut de credit și economii, Sibiiu.

Capital social Lei 10.000.000 Fonduri de rezervă Lei 7,000.000
Capital social em. nouă Lei 15,000.000.

P. T.

Avem onoare a Vă aduce la cunoștință, că legăturile noastre vechi și întinse cu Banatul și importanța crescândă, din punct de vedere comercial și industrial, a capitalei acestui ținut, ne-a determinat să deschidem în Timișoara, (Cetate, Strada Albalulia No. 3. în fața „Hotelului Ferdinand") o Sucursală, care și-a început activitatea la 1 Ianuarie 1922 sub firma

„ALBINA" institut de credit și de economii
Sucursala Timișoara

Noua noastră sucursală se va ocupa cu tot feliul de afaceri de bancă și va fi călăuzită în activitatea ei de spiritul tradițional și propriu instituție noastre: solid, culant și conștiențios.

Conducerea Sucursalei noastre, în calitate de director, a fost încredințată dlui Alexandru Lupu, un probat funcționar al Sucursalei noastre din Lugoș, care împreună cu funcționarul nostru dl Ioan Murgoiu, angajează valabil Sucursala din Timișoara.

Vă rugăm a lua notiță de deschiderea nouei noastre Sucursale și a-i acorda deplina Dv încredere, pe care va căută să o merite prin serviciu prompt și conștiențios.

Ca cel mai vechiu institut financiar românesc din țară, în trecutul nostru de 50 de ani, ne-am creat întinse și excelente legături, atât în țară, cât și în străinătate, cari ne pun în plăcuta situație a putea servi pe on. noștrii clienți în toate direcțiile în mod cel mai culant și satisfăcător.

Cu toată stima:

1456 „ALBINA" Institut de credit și de economii.

Cumpărăm în permanență:

Coarne, unghii de bou și de bivoli. Păr de porc, de vită, coame și copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne și tot feliul de rămășițe de tăbăcărie:

Fabrica de mărfuri din coarne și oase s. p. a. Cluj,
Calea Ștefan cel Mare No, 4
Telefon No. 3-14 1184

Article frumoase de droguerie
au sosit la parfumeria
D'or
Piața Unirii No. 5. 1385

Central
Frizer de damă și manicure
lucrează singură ori ce lucrări de păr, ondulări, spălarea părului etc. 1398
Julisca Peterfi
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 13 (în curte).

VIȚE ALTOITE
Port altoi și vițe americane cu rădăcini, furnisează garantând pentru veritabilitatea solurilor.
1320
F. CASPARI, MEDIAS.

Concurs.

Direcțiunea „Albina" Intrepozite și Societate Comercială Anonimă Cluj, prin aceasta publică concurs pentru posturile de

un Director executiv și un Director de magazie.

Dela concurenți se pretinde:

Se aibă cunoștințe speciale și praxă în afacerile de Export și Import, se dispună de garanție materială suficientă, să dovedească în toată privința un trecut neescepționabil și să poseadă pe deplin limbile română, germană și maghiară.

Concurenții sunt rugați să-și prezinte ofertele sigilate arătând detaliat toate condițiunile și pretențiunile cel mai târziu până la 28. Februarie 1922.

Ofertele sunt a-se trimete sau preda la adresa sau în localul Băncii „Albina" filiala Cluj.

Atât pentru directorul executiv cât și pentru directorul de magazie, se asigură în noul edificiu al Intrepozitelor locuințe moderne.

Informațiuni detaliate se primesc la Banca „Albina" filiala Cluj.

Cluj, la 24. Ianuarie 1922.

1432 DIRECȚIUNEA.

Sticlările și porțelane cu prețuri ieftine
Lloyd Express 156 la 1412
Frații Heller
Calea Regele Ferdinand No. 6.

Pahare de apă dela 2·— Lei în sus
Ceașcă de cafea dela 5·— Lei în sus
Tacâm de cafea cu 190·— Lei
Tacâm de ceaiu cu 205·— Lei
Tacâm de masă cu 550·— Lei
Se vând articole de toate feluri cu prețuri foarte reduse

La
Cofetăria Boncescu
din Cluj onorata s'a clientelă va fi distrată de un splendid concert clasic dat de cele mai bune elemente de la operă, în care timp se vor servi: pateuri calde, sandwich, dif. gustări, dif. specialități de vinuri, liqueoruri, shampagne, precum și tot felul de preparate de cofetarie 1414
Concertul va începe la orele 8 (20) seara în toate zilele când nu este operă. Mesele se pot reține prin telefon No. 68

Gratis se dă
un abonament la ziarul „Infrățirea" celui care va face 5 Abonamente

Reclama este sufletul comerțului

Marele meeting național dela „Reduta" organizat de soc. „Cultura poporului"

Comitetul soc. „Cultura poporului" a luat inițiativa de a consacra ședătoarea de alaltăeri, Duminecă, marei sărbători a unirii Neamului.

Sala Redutei n'a mai văzut nici odată o mai mare și mai variată mulțime de oameni. Toate clasele sociale din Cluj au fost reprezentate. Mai mult de cât atât, zeci de țărani din satele de pe lânga Cluj au îmbogățit cu prezența lor aspectul cu adevărat grandios al sălei care devenise complect neîncăpătoare.

Intrarea în sală a d-lor V. Dimitriu, fostul Rector, a d-lui general Anastasiu și a d-lui Marin Stefănescu, cari sunt sufletul mișcărei cultural-naționale pornită și îndrumată de C. P. a stârnit o adevărată furtună de aplauze. Sala în picioare a ovaționat în picioare timp de câteva minute pe acești apostoli ai culturei și ai naționalismului român.

Conferința d-lui Marin Stefănescu

Aș voi ca din lecția de istorie a d-lui Victor Lazăr, asupra unirei între Muntenia și Moldova del 25 Ianuarie 1859, să trag o învățătură pentru present.

Acest fapt nu a fost o întâmplare, ci, ca tot ce există, el este pe de o parte o voință a noastră. Dacă unirea dela 1859 s'a realizat, este că ea era scrisă de ființă divină. Dar dacă Românii de atunci nu stăruiau în împlinirea acestei dorințe, ea nu se săvârșia. Și așa mergem noi pe acest pământ: din ideal în ideal. Unirea dela 1859 era zorile zilei celei mari a unirei tuturor Românilor pe care noi o trăim acum. Dar și acest din urmă fapt este pe de o parte o voință a lui Dumnezeu, iar pe de altă parte o voință a noastră. Și aceasta trebue s'o spunem, mai ales în ceasul de acum când toate puterile noastre trebuesc îndreptate întru consolidarea României Mari, și când nenumărați dușmani încearcă să asvârle vrajba între frați. Să se știe că este vrerea Providenței ca noi Românii să fim una, pentru ca astfel, prin munca, prin ciuste și prin cultura să stăm alături de cele mai alese neamuri.

Dar să mai știm că atârnă și de noi ca să ne împlinim această mareață soartă. Altfel cădem în amarnic păcat și ne brăbusim însă tocmai de aceea ne adunăm ca să prăznuim zilele mari. Suntem la laltă în ceasde sărbătoare pentru a ne scutura de ceeace este mic și lipită în noi, și a ne înălța pe aripile entusiasm lui, înspre dumnezeire. Atunci trăim cele mai fericite clipe ale vieței noastre pe acest pământ de dureri și de încercări. Și totul stă în a ne pătrunde tot mai adânc de vraja acestor clipe. Ele ne spun că este o lege divină ca România să fie în veci nedespărțită, și tot mai mare, și tot mai frumoasă, și tot mai strălucitoare.

Conferința d-lui Profesor Lazăr

„In Duminecă trecută am făcut în fața D-Voastră o privire generală asupra istoriei neamului nostru din care ați putut vedea că timp de peste 1800 de ani decând a început plămădirea neamului nostru, istoria lui a fost un șir neîntrerupt de suferințe și de lupte pentru păstrarea pământului nostru și a firii noastre naționale.

„Când voiu încerca, cu modesta mea putere, să împlinesc, rugarea pentru mine, ca dascăl, a d-lor dela „Cultura Poporului" prezentându-vă cu graiul un șir de icoane mai întregi din istoria poporului nostru, o să vedeți, că decâteori înaintașii noștri au fost uniți, dușmanul nu a sporit. Și fiindcă mâine, 24 Ianuarie se împlinesc 63 de ani dela un fapt de o deosebită însemnătate pentru noi: dați-mi voe să vă spun astăzi ceva despre acest fapt."

„E vorba de unirea celor două Principate române, al Munteniei și al Moldovei, la 24 Ianuarie 1859, unire, fără de care nu s'ar fi putut face unirea a doua, mântuitoare pentru noi cei din Dacia superioară la 1 Dec. 1918.

„Am văzut, că atât dincoace, cât și dincolo de munți, noi Românii ne-am avut din timpuri vechi oameni noștri, stăpâni pe o bucată de țară. Din nenorocire, pe cei de dincoace ne-a surprins năvălirea Ungurilor înainte ca voevodatele din Ardeal, Banat Bihor, Maramureș să se fi unit, așa că Ungurilor le-a fost ușor să supună pe rând fiecare voevodat până la Carpații de miază zi și de răsărit. Această oarbă neunire a fost cauza principală a suferințelor noastre timp de peste o mie de ani, cât a durat stăpânirea asuprit are a străinului venit din Pusta Ungariei.

— Oratorul face apoi un larg istoric al evenimentelor istorice de dincoace și de dincolo de Carpați, ajungând apoi la prima unire de la 1859.

„Cade-se, zice oratorul, că la zile cum e cea de mâine, să ne aducem aminte de cei ce au dus greul luptei și s'au jertfit ca să ne vedem uniți. Fără de unirea din 59, cea din 1919 nu ar fi fost posibilă. Să ne arătăm vrednici de toate sacrificiile făcute, de toate suferințele trecutului și să fim uniți într'adevăr."

— Ședătoarea a luat apoi sfârșit la orele 6 seara, într'o atmosferă de înălțător entuziasm.

P.

Daca dorești să cumperi
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
Székely și Réti
Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acții.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

DAU OARE de limba germană și română. Adresa la ziar sub German

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE mobile antice, obiecte de porcelan și pictură, strada Baritiu 2 Etaj I.

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT imediat cameră mobilată. Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și vițul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrației ziarului Infrățirea

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă execută cu prețuri avantajioase

Salonul de modă alui

Wartenberg

Cluj, Calea Victoriei 13 1275

fostul conducător al salonului de modă „Venus"

Intreprindere de transport

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 1328

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate. 1116 Serviciu promt.

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.

1393

Economie

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi.

Văd. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Moților No. 7

L. C. Hardtmuth si Karol Majera fii.

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Brișana,

Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 si 13. Telefon 151. 1007

In atențiunea exploatoarelor industriale și exploatoarelor comune!

Oferim pentru furnizare promptă:

Carbuni de ocnă prima calitate din valea Jiului.

Cărbune de piatră Oligocenic având 5000 calorii cu lustru negru în bucăți potrivit și pentru încălzirea locuințelor, tot calitatea aceasta și de ocnă.

Mai departe: pentru cazane mai mari, mori, fabrici de spirt și cărămizi cărbune brun de ocnă și în bucăți având 3400 calorii,

Despre vagoane și permisuri ne îngrijim noi.

Adresa telegrafică: „Recomp". Telefon interurban: 130

Anton Reck și Soțul mari comerdanți de cărbuni Cluj, Strada Izabella No. 5. 120

MORI

„Reclama" No 1506—3

sistematic și țărănești livrează și instalează ELITE-WERKE A. G. Abt. Holzhausen & Co

Reprezentanța Generală:

Soc. Motrica Română, București,

B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56—10 1425

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri

Constanța-New-York

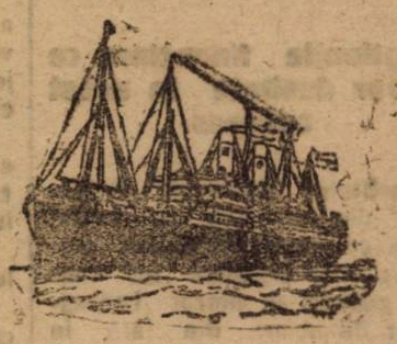

Vaporul Transatlantic de lux

KING ALEXANDER

soseste la 26 Februarie

și pleacă la 27 Februarie din portul Constanța direct New-York

După vaporul King Alexander urmează a pleca următoarele vapoare „Megali Hellas", "THEMISTOCLES" și „CONSTANTINOPLE"

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteză mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Générali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCURESTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascăr Catargiu No. 23.
902 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE

LITOGRAFIE

Secția fotografica „FOTOGLOB"

ZINCOGRAFIE

TURNATORIE

— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. **Fabricațiune de pliuri** comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE

Călimări și garnituri complecte pentru Birouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.

Ateliere moderne pentru pozări individuate, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țară în fine tot ce se înrudește cu această branse

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3

SEDII: C. Sfetea, Calea Moșilor 62-64 și Calea Victoriei 68 Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7. TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

Bănci, fabricanți, industriași, comercianti cari au nevoe de

Contabili,

corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

Un congres financiar in România

Chestiunile financiare ce se vor desbate în acest congres

„Institutul Economic Românesc" din Bucureşti, cu sediul la Banca Naţională, a luat iniţiativa de a organiza un congres general al tuturor întitulţiunilor financiare din ţară, în scopul de a aduce contribuţiuni la resolvarea problemei financiare.

Este de prisos a releva însemnătatea ce o presintă un atare congres, având în vedere actuala situaţiune. Da aceea fără a insista asupra lui, comunicăm cetitorilor punctele fixate în program.

Secţia I: A' Regimul creditului în vigoare în provinciile alipite şi regatul vechiu

a) Ardealul.
b) Basarabia.
c) Bucovina.
d) Regatul vechiu.

B. Rolul instituţiunilor financiare în noua constituire economică a României Mari, în vederea întăririi organizării şi cordonărei creditului naţional, faţă cu situaţia creată în România prin actuala organizare a creditului în cele patru provincii.

C. 1) Politica bancară în îndrumarea creditului comercial, industrial şi rural, faţă de nevoile economice şi financiare ale României Mari.

2) Normele unei politici sănătoase de bancă.

Politica depozitelor de bancă. Măsuri de solidarizare pentru înlesnirea creditului naţional.

3) Legătura între băncile capitaliste şi cooperaţie.

Secţia II: A. Reorganizarea Băncei Naţionale a României.

B. Problema unificărei legislaţiei comerciale:

1) Cambia.
2) Societăţile anonime.
3) Bursele de comeţ.

C. Bilanţul-tip.

Controlul pentru asigurarea unei politici financiare şi economice sănătoase.

D. Chestia personalului băncilor, formarea şi stabilirea lui.

Secţia III: A. Situaţiunea creeată economiei naţionale şi în special creditului, de noul regim fiscal.

Regimul ce se impune pentru a se ţine seamă de marile nevoi ale Statului, fără a se stânjeni propăşirea financiară şi economică a României,

B. Efectele datorei flotante a Statului, Român asupra creditului şi măsurile de luat pentru înlăturarea acestor efecte.

C. Inlesnirea plăţilor datorilor în străinătate.

Mijloacele de combatere ale crizei valutare şi pentru asanarea creditului: măsuri imediate şi măsuri de lungă durată.

Congresul va avea loc în luna Mai a. c.

Reglementarea porturilor

O comisiune va alcătui un nou regulament al porturilor

S'a instituit o comisiune compusă din d-l ministru C. Contzescu, reprezentantul ţării în comisiunea internaţională a Dunării, d-l Gh. Popescu, director general al porturilor şi căilor de comunicaţie pe apă, delegat tehnic în comisiunea internaţională a Dunării, G. Carp, directorul navigaţiunii fluviale române, D. Gheorghiu, secretar general al min de finanţe, fost director general al vămilor şi delegat în comisiunea de pace dela Paris, comandor T. Mihuţ, căpitan principal al porturilor şi V. Roşu, directorul serviciului hidraulic al porturilor Dunărene, care va proceda la întocmirea unui nou regulament al porturilor fluviale şi maritime în legătură cu regulamentul poliţiei Senalului navigabil ce se va alcătui, conform statutului Dunării, de către comisiunea internaţională a fluviului.

D-l ministru al comunicaţiilor prin direcţiunea generală a porturilor, va convoca comisiunea îndată ce se va cunoaşte dispoziţiunile din noul regulament al poliţiei fluviale, întocmit de comisiunea internaţională a Dunării.

Situaţiunea viilor în anul 1921

Suprafaţa totală a viilor altoite şi nealtoite, pe anul 1921, în vechiul regat este de circa 90.000 hectare, dintre care 74.000 viţă altoită, restul indigenă şi producători direcţi.

Majoritatea varietăţilor sunt provenienţă franceză, şi prea puţine varietăţi ungureşti şi autohtone.

In anul acesta situaţiunea viticolă din vechiul regat a fost următoarea:

Timpul ploios din primăvară, urmat de o secetă foarte simţită în întreaga ţară, a făcut ca desvoltarea strugurilor să fie anormală.

Secete persistând şi în toamnă, strugurii nu s'au putut desavolta suficient, astfel că recolta fost în general redusă cantitativ; calitativ însă vinurile au fost bune, recolta de struguri fiind, din cauza secetei, foarte concentrată în materii zaharoase.

Ca boli, maca şi oidium, cari începuseră a se manifesta la sfârşitul lui Iunie, odată cu seceta a devenit staţionare.

Deşi seceta a fost aşa de simţită, desvoltarea coardelor s'a făcut aproape normal, astfel că viile au intrat bine în iarnă, şi au lemn suficient pentru anul 1922.

Recolta anului acesta ţinând seamă de media anilor asemănători, s'ar putea evalua la circa 16—18 milioane decalitri.

In Ardeal, situaţia anului 1921 este aproape identică cu cea din vechiul regat.

Insă în aceste provincii sunt din lipsă de debuseuri, stocuri de vinuri, din anii trecuţi, din care cauză o parte din vinurile din Ardeal au abundat în vechiul regat.

Măsurile ce au fost până în luna Decemvrie 1921, relativ la export, prin taxele şi garanţiile ce se cereau, constituiau un regim prohibitiv şi exportatorii nu aveau posibilitate să expedieze vinurile lor, întru cât, pe de o parte, erau încărcate cu taxe de export la noi, iar pe de altă parte ţările importatore — Cehoslovacia, Polonia şi Austria — impunând taxe de import excepţionăl de ridicate (5 lei litrul), taxe care făceau importul în aceste state imposibil.

Chiar după ridicarea taxelor de export, vinul nostru se trimite prea puţin în străinătate. Cei ce profită, într'o mică măsură, de pe urma acestei măsuri sunt producătorii de vin din Transilvania.

Spre a se intensifica exportul vinului se va trimite în curând un chestionar ataşaţilor noştri comerciali din străinătate, ca să ni se comunice statele şi localităţile, cari importă acest produs şi în ce condiţiuni.

In Basarabia, vinurile sunt şi mai greu încercate, e deoparte lipsă de export, pe de altă parte măsurile prohibitive luate de ministerul de finanţe prin grevarea alcoolului cu 80 la sută ad-valorem, au pus distileriile în imposibilitate de a funcţiona.

Problema aurului

Care va fi moneda internaţională a zilei de mâine? Aurul va conserva oare locul său de etalon şi de valoare ideală? Intrebarea nu va părea de loc paradoxală când vom aminti că americanii văd cu groază enormul aflux al aurului în ţara lor, un aflux care nu mai încetează. Chestiunea ce se pune în faţa acestui fenomen e următoarea: Cum îşi va conserva aurul valoarea sa atunci când o singură ţară îl va deţine? Ce vor face americanii dacă încercând a cumpăra ceva în Europa cu aurul lor, europenii ar răspunde: N'avem ce face cu aurul vostru. Nouă nu ne trebue metalul galben ci bumbac, piei, cereale, cărbuni, oţel etc.

Alţii vor ca problema aurului să fie discutată la Genua. Când îndată după armistiţiu a început valul de aur să se revarse peste America, presa de dincolo de ocean nu mai putea de bucurie; acum ea îşi dă seama că marea aglomerare a acestui metal este un element de slăbiciune: Jankeii ar fi foarte dispuşi a face un uz mai raţional de aurul lor decât lăsându-l să se acumuleze în privniţele băncilor lor.

Cărţi şi reviste

A apărut „Evoluţia". An II-lea No. 3 cu un interesant şi variat număr iscălit de Vasile al. George, Ius in Hieşiu, Al. Ciura Volbură Poiană, V. Lainiceanu, Septimiu Popa, etc.

Preţul lei 5.

Zilele acestea a apărut excelenta revistă „Cele Trei Crişuri" din Oradea Mare. Imprimată în atelierul tipografiei sale proprii revista apare complect renovată. Numărul 1—2 (anul III.) Ianuarie 1922 este o surpriză pentru publicistica românească. Formatul mare pe care şi l-a adaptat, începând cu anul acesta îi dă posibilitatea ca să-şi onoreze paginile cu numeroase clişee.

Pe lângă colaboratorii de până acum s'au mai grupat forţe noi provizori, scriitori, şi poeţi dintre cei mai de seamă ai noştri.

No. pe Ianuarie, 1 şi 2, apărut în 40 pagini, cuprinde articole şi poezii semnate de N. Iorga, N. Botez, N. Dora, Caton Theodorian, Mihail Dragoş. Iustin Hieşiu, Samarineanu etc şi este împodobit cu numeroase clişee.

O recomandăm cu căldură cititorilor noştri.

„Sburătorul literar". No. 21 cu versuri şi proză semnate de E. Lovinescu, Celarianu, Camil Petrescu, D. Nanu etc.

Preţul lei 2.

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.

Administraţia ziarului.

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administraţie Str. I. Maniu No. 3. şi prin toţi Agenţii şi Agenţiile de publicitate

Se primesc reclame scrise şi în limba maghiară şi germană pentru care avem traducători speciali

Preţuri reduse

Toţi cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate mareie avantaj.

Se pot transmite reclame şi prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrăţirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorităţi, bănci şi societăţi

Lei 240 anual
Lei 180 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II, No. 441 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Sâmbătă 11 Februarie 1922

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU

Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952
Telefon:
REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Granița patimei

Am deschis ochii într'o țară mică, dar bogată, ospitalieră și fericită. Primele noțiuni pe care le-am grefat pe conștiința de noi înșine și pe sentimentele adânci de familie au fost acelea de patrie și națiune.

Cu ele am crescut și în cântecile cari ne vorbeau de ele neam legănat visurile, am evocat supremul ideal al sufletelor noastre de Români.

In trecut, ne sprijineau veacurile pline de lupte crâncene, de glorii și de înfrângeri, de bucurii și de bejenii, în lungul cărora strămoșii noștri au apărat cu desnădejde hotarele și au sângerat pentru neatârnarea țării și dorul libertății; în viitor, ne stimulau năzuințele, cari exprimau pe acest colț de pământ, numit azi „vechiul regat", energia noastră națională.

Așa am trăit și am crescut, până în ziua în care strigătul goarnei ne-a deșteptat nădejdile și ne-a chemat la împlinirea datoriei.

Atunci, în clipa aceia, am măsurat toată adâncimea vremii din care izvora conștiința noastră, și, aruncând de bunăvoe în vâltoarea morții existența noastră făurită de atâtea secole și atâtea generații, am sacrificat „unui ideal" sângele sutelor de mii de eroi și am dat pradă focului și distrugerii căminurile și toate bunurile pământești.

Toate acestea le-am făcut cu credința nestrămutată în divinitatea jertfelor și în dreptatea cauzei unui popor.

Fără această credință și fără aceste jertfe, fața lumii ar fi luat alte aspecte și soarele dreptului și libertății popoarelor n'ar lumina azi sufletele noastre.

Cu toate acestea, sunt oameni cari ne tăgăduesc idealismul, ne batjocoresc jertfa și ne calomniază sufletul care i-a servit de altar.

Oamenii aceștia ne contestă dreptul la iubire și recunoștință frățească, iar în fața pieptu rilor noastre deschise și sângerânde, ei ridică retranșamentele egoismului, ridică granița patimei.

Spirite negative, suflete stăpânite de ambițiune și orgoliu, acești oameni se îngrădesc de cele mai prezumțioase rezerve, și cu o lipsă totală de respect față de Coroană și de guvernul eroic, pe care l'au impus țării necesitățile actuale, își drapează gazetele lor cu zăbranice de doliu și trâmbițează cu glas de cucuvae accesele lor regionaliste.

Unul dintre cei ce s'au făcut campionii acestor acțiuni odioase, d. Al. Vaida Voevod, a aruncat acum câteva zile sutelor de mii de ostași, morți pe câmpul de luptă, ca eroi ai neamului, următorul ultraj:

„Conferința de pace a ratificat nu cucerirea acestor teritorii, care este o ficțiune născocită de creerii grandomani ai oligarhiei regio naliste bucureștene, ci a ratificat hotărârile dela Alba Iulia, Cernăuți și Chișinău, în conștiința că astfel dă naștere unui stat liber, și democratic, iar nu unei monarhii absolutiste, oligarhice, nevrednică să stea alături de masa verde a democrației luminate a celorlalte state".

Ați auzit, Români de pretutindeni?!... Gestul magnific al Regelui brav și leal, înțelepciunea și patriotismul bărbaților de stat cari au prezidat marea epopee, eroismul și jertfele poporului, toată acea lungă desfășurare de dureri care au însoțit drumul nostru spre Victorie, nu înseamnă nimic: neamul românesc și-a primit ca o pomană, pe tipsia întinsă de d. Vaida, împlinirea marilor sale aspirații.

Cât cinism și ce sacrilegiu, Domnule Vaida Voevod! Cele 800.000 de morminte își scutură țărâna profanată și din adâncul lor se ridică, într'un cor formidabil de protestare, blestemul celor 800.000 de martiri.

Fără puterea credinței și fără tragedia jertfei noastre, victoria n'ar fi ajuns până la Alba Iulia, la Cernăuți și la Chișinău iar Conferința Păcei, n'ar mai fi fost în gura d-tale un pretext cu care încerci să falsifici Istoria și să amăgești sufletele milioanelor de Români adevărați.

In cuvintele d-tale pătimașe, noi deslușim din ce în ce mai bine scopuri urâte și primejdioase.

D-voastră faceți tot ce vă stă în putință să ne omorâți sentimentele noastre frățești, să ne înstrăinați de sufletul curat al Ardealului românesc, izolându-ne sub diferite pretexte și defăimându-ne pe toate drumurile, iar aici, în vechiul Regat, uneltiți și provocați desbinări de partide sau coaliții dușmănoase guvernelor, înșelați și învrăjbiți poporul, numai cu scopul de a vă satisface vanitatea și ambițiunile nemăsurate și de a zădărnici opera de unificare politică și națională, în măreția căreia s'ar topi desigur prezumțioasele d-voastră individualități.

Jocul D-voastră e însă demascat și nu mai poate amăgi opinia publică desmeticită și revoltată. Ea va răspunde la asemenea insulte și provocațiuni cu un gest decisiv de solidaritate trimețând prin unanimitatea sufragiilor, în Parlamentul național care se va întruni în curând în mare areopag românesc, oamenii necesari pentru a sprijini și ajuta guvernul actual în opera lui patriotică și salutară.

Peste granițele patimei, ridicate azi în mijlocul rosturilor firești, poporul român va trece biruitor mergând spre deplina înfăptuire a năzuințelor sale irezistibile.

Ștefan G. Botoiu
Avocat

Manifestul electoral al gen. Averescu

Șeful partidului poporului, căzut dela putere prin propria sa incapacitate are neprevederea de a iscăli manifestul electoral al partidului, căutând prin fraze demagogice să-și reabiliteze legenda de idol decapitat.

Cum Domnia-Sa anticipează libertatea alegerilor putem să-i amintim proverbul românesc: „Să nu vorbești niciodată de funie în casa spânzuratului".

Ori a uitat așa de repede campania electorală de o violență neobicinuită condusă de bunul său prieten, adevăratul șef al partidului, care și-a câștigat cunoscutul renume „satrapul dela interne?"

Concentrarea întregului aparat administrativ, mituirea jandarmilor și primarilor, circularele secrete, creiarea de trenuri speciale în contul Statului pentru alegătorii aduși cu sila la întruniri sunt procedeuri incalificabile, care au falșificat întreaga viață politică în trecutele alegeri, de sub guvernarea averescană.

Cât despre veșnica poveste a „triunghiului morței" pe care o reeditează în manifestul său electoral credem că ar fi mult mai nimerit ca domnul general să-și ceară mintească de pacea aiât de onorabilă ce era pe cale s'o încheiuiască cu dușmanii noștri și de rușinoasa convenție cu bolșevicii prin care renunțase la Basarabia.

Improprietărirea țăranilor, calul de bătae al noilor partide e lucru știut că s'a făcut numai grație partidului liberal.

Făgăduirea că partidul iberal e autorul reformei agrare nu poate fi decât un act de rea credință care se adaugă la ura și invidia unor adversari ce uzează de toate mijloacele pentru a discredita partidul liberal.

Ori nu e Domnia Sa acela care a adresat telegrama dela Gurbănești, șefului partidului liberal?

Dar moralitatea „omului nou", devenit personalitate politică peste noapte e întrecută de priceperea și capacitatea de care a făcut dovadă în timpul guvernării.

Legenda „imensei popularități" s'a dovedit insuficientă în fața problemelor Statului care așteptau soluții grabnice dela acel ce s'a încumetat să joace rolul de mare reformator, vorbind de locomotive parfumuri, mătăsuri, etc.

Domnul general cantă însă să releveze în manifestul electoral meritele valorosilor colegi de minister.

Niciodată n'am contestat marile servicii aduse țării de inteligentul fost ministru al Comunicațiilor de pildă. Ar fi bine însă ca alegătorii să ceară în această privință și avizul lui Brutinel.

„Consecventul reformator" poate fi liniștit; alegătorii care sunt sătui de cinstea, capacitatea rege neratoare și de roadele democratice trâmbițate de epavele reacțiunei vor ști să pună cruce peste „steaua" generalului care apune pentru totdeauna.

Programul de lucru al guvernului

Revizuirea reformei fiscale

Proectele guvernului asupra rezolvirei problemei financiare. — Comunicatul consiliului de miniștri. — Răspândirea unei știri tendențioase.

E cunoscută, în deobște, campania de protestare întreprinsă de partidul național liberal cu prilejul înfăptuirei reformei fiscale de către d. Titulescu fostul ministru de finanțe de sub regimul averescan. Se spunea atuncea, că concepția financiară a guvernului Averescu e fundamental greșită și că bazele pe care a fost alcătuită legea nu corespundeau de loc tendințelor impuse de împrejurări, pentru ca starea deplorabilă a finanțelor țărei să fie îndreptată.

Financiarii liberali au prevăzut chiar, că impozitul pe capital în forma preconizată de d. Titulescu, nu va aduce un serviciu real interesului financiar, dinpotrivă el va paraliza oricare întreprindere, neservind astfel scopului urmărit de a se rezolvi problema fiscală.

Iresește, că urmarea acestei situațiuni a fost că finanța română a suferit o înfrângere și mai pronunțată pe piața străină, ale cărei repercusiuni le resimțim încă și astăzi.

•

Trebue să spunem că atunci, ca și astăzi, o anumită presă strecura în coloanele ei stirea pe de-antregul neadevărată și tendențioasă, că partidul liberal manifesta acel spirit ostil reformei averescane, în vederea unor calcule politice.

Versiunile răspândite, mai ales de presa partidelor noui, astăzi suna desmințite de activitatea și măsurile luate de d. Vintilă Brătianu ministru finanțelor.

Corectitudinea și sinceritatea convingerilor manifestate de partidul liberal, le dovedește în prezent dispoziția luată de guvern ca să se suspende judecarea tuturor apelurilor declarate împotriva hotărârilor date de comisiunile de evaluare.

Iată și circulara dată de ministerul de finanțe în această privință către Administrațiile financiare:

„Dacă termenele de judecată ale comisiunilor de apel trec de 13 Februarie, suspendați lucrările acelor comisiuni cu începere din acea zi și până la noi instrucțiuni.

Faceți cunoscut tuturor prin perceptori și primari pentru ca cei ce au apeluri fixate după această dată, să nu se mai prezinte la aceste termene, încunoștiințându-i însă că dreptul lor de judecată în apel rămâne în ființă la noile termene ce li se vor comunica ulterior.

Primirea apelurilor continuă".

Dar, d. Vintilă Brătianu noul ministru de finanțe nu s'a oprit aici. D-sa într'un recent consiliu de miniștri a propus examinarea chestiunei financiare, propunând în acelaș timp revizuirea reformei fiscale.

Guvernul a găsit că ea impune populației biruri grele și dă putința să se risipească fără nici o măsură banii adunați.

Spre a înlătura orice interpretare rău voitoare a intențiunilor ce se urmăresc prin nouile măsuri financiare care au menirea să revizuiască în chip efectiv și drept impozitele și să scadă cotele de impunere prevăzute în sistemul Titulescu, guvernul liberal în urma consiliului de miniștri ținut, a dat un comunicat explicativ prin care accentuiază din nou scopurile urmărite de ministrul de finanțe de a revizui reforma fiscală.

Credem că în urma lămuririlor date de guvern, toată lumea va fi convinsă că inexactitățile publicate de presa protivnică partidului liberal, sunt pornite dintr'un spirit tendențios obicinuit să împiedece întotdeauna orice inițiativă luată pentru apărarea interesului obștesc.

Schimbarea ministrului român la Paris

Fostul ministru al României d. Ghica fiind interviewat de ziarul „Figaro" a declarat, că singurul motiv al plecărei sale din Paris constă în faptul, că guvernul român crede necesar de a avea de reprezentant la Paris un specialist în chestiile economice, având în vedere situația financiară a României. O alegere mai bună de cât a ei a d-lui Antonescu pentru acest post nu se putea face. Această chimbare nu va avea absolut nici o influență asupra raporturilor de prietenie franco-române. D. Ghica a adăugat că a făcut tot ce i-a stat în putință pentru a fi util, Franței și României și că a fost ajutat de simpatiile pe care le-a întâlnit pretutindeni la Paris.

„Journal des Debat" scrie că cu toată plăcerea cu care parizienii vor întâmpina sosirea d-lui Antonescu la Paris, ei nu văd decât cu un oare și care regret plecarea d-lui Ghica care s'a bucurat de cele mai vii simpatii în toate cercurile diplomatice din Paris. Și celelalte ziare franceze vorbesc în mod elogios de d. Ghica.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

DANTE

La inaugurarea bustului marelui poet italian Dante Alighieri, desvelit în foyer-ul Teatrului Național din București, cu prilejul sărbătoririi celui de-al VI centenar al morții lui, D-l Ramiro Ortiz, profesor de limba și literatura italiană la facultatea de litere din Capitală, a rostit o admirabilă conferință asupra vieții și operii nefericitului poet. Din conferința d-lui R. O. dăm pentru cititorii noștri, următorul fragment:

Arta lui Dante nu este o artă stearpă, care să ne lase uimiți dar reci, și nici cetirea poemei sale, o bucurie egoistă și seninătă ca a aceluia care ar contempla formele pure și liniile armonioase ale artei eline. Nu. Dante a fost om, și om de luptă, spirit bântuit de cele mai protivnice porniri, de cele mai neîntâlnite iubiri — și opera lui nu ne odihnește ci ne sbuciumă. In aceasta stă modernitatea lui Dante. Cetindu-i poema, suferim și pătimim împreună cu el împreună cu el ne odihnim în chipurile străve lii și nălmurile din Purgatoriu, împreună cu el ne urcăm din stea în stea cu ochii țintă în ochii fulgerători ai Beatricei, împreună cu el plângem în „odăița lacrămilor" când celei prea sdvite îi plăcu să-i refuze „il suo dolcissimo salutare"; împreună cu el zugrăvim îngeri în „ziua pomenirii" morții ei și jelim cu jalea „doamnei gentile", îndulcoșată de paloarea și tristețea poetului; împreună cu el suferim și ne sbuciumăm când mila femeii care îi compătimește va răscoli într'insul o dragoste ce va lupta cu aducerea aminte a primei iubite; împreună cu el ne înflăcărăm de patima senzuală și vinovată pentru acea „Pargoletta" bălaie îmbrăcată în verde, pentru acea „Piatra" nesimțitoare, pentru „Alisetta" cea ispititoare; împreună cu el gonim pe Lisetta din „rocca della nostra mente", în care de acum s'a făcut stăpână biruitoare „donna' gentile" ajunsă simbol al Filozofiei; împreună cu el ne vom întoarce la Beatricea și vom face din nou pe celălalt țărâm același drum făcut cu Dante pe pământ, ridicându-ne de la materialismul infernului (viața activă) la empirismul etic din Purgatoriu (raționalismul filosofic simbolizat în donna gentile spre a ne urca până la contemplația teologică din Paradis (întoarcerea la Beatricea devenită simbolul teologiei, după rătăcirea morală și filozofică simbolizată în dragostea „Pargolettei" și „donnei gentile").

Urâm cu el, iubim cu el. Ne îngrozim cu el de cele mai înfricoșătoare priveliști din Infern, tremurăm de mișcarea sufletească, ca el, în fața floricelei care doborâtă de greul nopții, „se îndreaptă deschisă învoltă pe tulpina ei" la primele raze mângâietoare ale soarelui de dimineață, împreună cu el desprindem din această icoană un îndemn de a ne împrospăta virtutea noastră ostenită.

Cine anume ne interesează mai mult în Dante nu e filosoful, nu e teologul, nu e învățatul din evul mediu, cunoscător desăvârșit al întregii științe contimporare: cine anume ne interesează în Dante e omul.

Dante deci nu era filozof, cum te faci acum cu câteva semestre de frecvență la o universitate germană, fiindcă e vreo catedră de ocupat ori vreun renume de câștigat. Dante a ajuns la filozofie pe căi întortocheate de durere. Truda lui a început după moartea Beatricei, când lumea se întunecă în ochii lui și durerea îi e așa de mare încât simte că'ar mai putea trăi fără să cunoască valoarea vieții. Boețiu și Cicerone vorbiseră de mângâierea ce o poate da filozofia omului înfrânt de durere iar Dante care avea cunoștință și de unul și de altul, le cercetă cu credință cărțile și întrânsele își odihni sufletul ostenit. Dar cum se întâmplă că omul „merge căutând argint și, fără să se gândească, găsește aur"; găsi nu numai mângâiere lăcrămilor sale, ci și poarta deschisă către filozofie.

Mare și duios chip al unuia dintre ce mai cu ați martiri ai Vieții frumoase și crude; în această clipă solemnă, când ni-e dat să contemplăm trăsăturile tale nobile și suferinde de poet și de apostol; de om care a încercat totul, în viața aceasta a noastră de toate zilele, este dulce și amar, liniștit și tragic, bun și rău, înălțător și josnic; tu care ai știut să descrii și Paradisul și Infernul, al cărui glas a fremurat de duioșie vorbind de lucrurile cele mai dragălase de pe pământ și a tunat că al unei puteri supra omenești pentru a răzbuna adevărul și dreptatea călcate în picioare; tu care ai surâs de duioșie și de sarcasm; tu care ai plâns de bucurie și de chin; tu care ai încercat și bogăția și mizeria; care te ai bucurat de toată bucuria pământului și ai plâns de plânsetul întregei omeniri; tu în fine care ai așezat în raiu pe Traian primul întemeietor al acestui neam pe care desigur că l-ai fi iubit, fiind, ca al tău, „gentil seme dei Romani"; tu care ai proslăvit în Purzatoriu dreptatea bunului Împărat și l-ai înfățișat în clipa când, pornind spre Dacia, se dă jos de pe cal, ca să asculte plângerile unei văduve sărmane; — acuma când atâtea văduve plâng și atâția copii își așteaptă în zadar pe tatăl care nu se mai întoarce de pe câmpul de luptă, unde și-a apărat țara de dușmani; — dă tu acestui neam al nostru acea Dreptate care singură poate duce neamurile la înfăptuirea destinelor lor; fă tu ca, după ce am recâștigat tot ce ne fusese smuls de răutatea și nedreptatea omenească, să cucerim și acea adâncă viață morală, la care ne chiamă menirea noastră de sentinelă latină în Orient, și către care ne îndreaptă versul sever și înălțător al poemei tale nemuritoare!

TEATRUL NAȚIONAL

Programul săptămânal:

Joi 9 Februarie. „Instinctul", și „Cererea în căsătorie".

Sâmbătă 11 Februarie. „Să ne despărțim".

Duminecă 12 Februarie. (matineu) „Hangița", (seara) „Să ne despărțim".

ECOURI

O premieră la „Burgtheater"

La 4 Februarie a avut loc la „Burgtheater" cu concursul artistei Leopoldine Constantina premiera piesei „Tilla" șeapte scena de Franz Herezeg.

Este prima ei reprezentare în limba germană, jucându-se până acum cu mare succes în limba ungară la Budapesta.

Scandal la o piesă a lui Hasenclever

La premiera dramei în cinci acte a lui Hasenclever, „Gobseck", care a avut loc de curând la Drezda, au avut loc scene tumultoase.

La sfârșitul reprezentației, o parte din public aplauda, iar cealaltă fluiera; în cele din urmă victoria fu de partea adversarilor lui Hasenclever.

Poetul a trebuit să se retragă, iar lupta a mai durat câtva timp, terminându-se în mod definitiv cu victoria adversarilor săi.

O nouă inscenare a lui „Hamlet"

Conducându-se după „Descoperirile cu privire la Hamlet", de Gustav Mai-Rodegg, cari au găsit mare aprobare în cercurile teatrale, după cum reese din darea de seamă anuală a societății care se ocupă cu cercetarea operilor lui Shakespeare, „Teatrul Național" din Weimar pregătește o nouă inscenare a lui „Hamlet".

Prima reprezentație va avea loc la 23 Aprilie cu ocazia congresului sus zisei societăți.

Un mare dirijor la București

Marele șef de orchestră Felix Weingartner va dirija la București trei concerte extraordinare ale Filarmonicei în zilele de 8, 10 și 12 Martie.

Programul va fi compus din bucăți cari n'au mai fost niciodată executate la noi.

O catedră de civilizație slavă la Sorbona

Profesorul Eisenmann a inaugurat în ziua de 24 Ianuarie la Sorbona o catedră de istorie și civilizație slavă, fondată de guvernământul republicei Ceho-Slovace. In fiecare săptămână, studenții francezi vor fi inițiați asupra istoriei și problemelor lumei slave de acest profesor, a cărui competență în aceste chestiuni este recunoscută și destul de bine apreciată în toate cercurile universale

Până la un nou ordin, cursurile D lui Eisenmann la aceste cursuri asistă numai studenții facultăților. Aceste cursuri sunt complectate de seminarii de exerciții practice unde profesorul și elevii își schimbă ideile lor și se țin în curent cu lucrările lor. La aceste cursuri se vor adăuga în viitor un curs public, astfel că toți acei ce poartă vre'un interes chestiunilor slave vor putea avea cel mai mare profit.

Tricentenarul lui Molière la Institutul Francez din Praga

Institutul Francez din Praga va organiza în onoarea tricentenarului lui Molière o reprezentațiune teatrală coprinzând:

Contesa d'Escarbaguas și Le mariage forcé, împreună cu un bogat program muzical. Această reprezentațiune va avea loc Sâmbătă 11 Februarie.

Alsacia și Ceho-Slovacia

Revista franceză „L'Alsace Française" în numărul său din 28 Ianuarie e consacrat în întregime Ceho-Slovaciei. In acest număr e o abundență de ilustrațiune și de articole documentate, datorite autorilor celor mai bine calificați, vorbind de populațiunea Alsaciană și de poporul Ceho-Slovac.

Cetiți „Infrațirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Palatele de la Tsarskoie-Selo sub regimul sovietic

G. Lukomsky, fost arhitect sub regimul monarchic și apoi numit de bolșevici președinte al Comisiei de conservare a acelorași palate arată într'un recent articol publicat în „L'Illustration" că nimic n'a fost distrus până acum din aceste palate, explicând totodată acest fapt paradoxal pentru regimul sovietic.

„VERSAILLES" RUS ȘI REVOLUȚIA

Palatele dela Tsarskoie-Selo, „Versailles rus" au fost încă de la 1750, reședința de vară a țarilor. Timp de 150 de ani toți suveranii, exceptând pe Alexandru III au locuit în timpul verei la Tsarskoie Selo. Nicolae II-lea a locuit aici 23 ani.

Există la Tsarskoie două palate și mai multe pavilioane din care unul e transformat acum în teatru chinez.

Palatul Catherina construit pentru soția lui Petru cel Mare era rezervat numai pentru zile de sărbătoare și de mari recepții.

Palatul Alexandru, construit în mijlocul unui parc foarte vast, în stil italian clasic a fost reședința preferată a lui Nicolae I și Nicolae II-lea, care și-a petrecut aici ca prizonier ultima lună de ședere la Tsarskoie.

Reședința țarilor n'a suferit de pe urma revoluției. Neprețuitele bogății își păstrează locul în aceleași saloane fastuoase păzite de aceiași funcționari care erau și înainte de instalarea regimului sovietic.

Sovietele nici n'au distrus nici n'au prădat bogățiile palatelor, din contra au deschis credite pentru întreținerea personalului și au transformat aceste palate în muzee deschise la anumite ore publicului.

Dar dacă Tsarskoie Selo există încă în starea sa de altădată e mai ales fiindcă tot ce e intelectual în Rusia, savanți, artiști, istorici au unit sforțările lor pentru a salva palatele și muzeele unde s'a adunat tot ce are Rusia mai de preț ca artă și rămășițe istorice.

MARELE PALAT CATHERINA

Caracterul ciudat, artificial și împestrițat al rococo-ului rus din epoca Elisabetei I-a se unește aici cu stilul nobil și fin al clasicismului preferat de Caterina II-a.

Materialul care intră în decorațiunea pereților e de o diversitate. Găsești combinații de bronz și sticlării sau porțelanuri, faianțe și sculpturi, oglinzi, picturi încadrate în metal sau lemn sculptat. Apoi o bogăție imensă de mătăsuri chineze și lyoneze.

Parchetele sunt din lemn de trandafir, de santal și de acajou.

Decorul camerelor e reprezentat prin obiecte prețioase de matostat, agat, lapis-lazuli, chihlibar. Există o sală decorată numai cu obiecte de chihlibar.

Palatul se compune din 70 camere.

Seria de camere amenajate după dorința Caterinei II de Cameron a suferit oarecare transformări după 1860 prin aranjarea unor covoare fără valoare și de un gust mediocru.

Comisiunea artistică dela Tsarskoie sub guvernul provizor din primăvara anului 1917 până în 1918 transformă marele palat restaurându-l și amenajându-l metodic.

PALATUL ALEXANDRU ȘI APARTAMENTELE INTIME ALE ULTIMILOR SUVERANI

Palatul Alexandru de dimensiuni mai mici decât palatul Catherinei a fost clădit în 1798 după planul arhitectului italian Giacomo Guarenghi pentru a servi de reședință nepotului Caterinei II-a, marele duce Alexandru Pavlovici. In aripa dreaptă a palatului, reconstruită de arhitecți ce nu s'au îngrijit să respecte opera lui Guarenghi, se găsesc apartamentele ocupate de ultimii suverani ai Rusiei, apartamentele țarului fiind separate de ale împărătesei printr'o galerie, cu excepția bibliotecelor și a marelui salon de recepție.

Se putea trece dintr'un apartament într'altul prin o scară dublă care dădea într'un fel de terasă interioară care domina galeria. La 1-iul etaj se aflau camerile marelui duce moștenitor și a marelor ducese.

O parte din acest etaj era rezervată preceptorului țarevici lui, Gilliard, matelotului Derevenko care însoțea pretutindeni pe țarevici și personalului de serviciu.

Primii care au pătruns în aceste departamente după plecarea familiei imperiale au fost membrii comitetului artistic.

Și dacă apartamentele ocupate de ultimii suverani ruși au păstrat aspectul lor integral, aceasta e datorită Comisiunei artistice dela Tsarskoie Selo care împachetă în mod minutios toată corespondența, telegramele și actele găsite în apartamentul țarului și le predară arhivelor Statului.

Camerile însă ce fuseseră ocupate de țarevici și marile ducese n'au avut aceiași soartă cu toată opunerea comisiunei.

Cărțile de studiu, tablourile, îmbrăcămințea după ce au fost catalogate au fost distribuite servitorilor.

Nimeni nu s'a atins însă de garderoba civilă și militară a țarului Nicolae II-lea.

In ultimul timp Lunacearski s'a instalat în câteva odăi din palatul Alexandru împreună cu ex-comandantul Telegneff.

Publicul poate vizita palatele în timpul săptămânei în special Duminecă (în afară de apartamentul lui Nicolae II-lea și ale împărătesei) în grupuri sau cu autorizații individuale.

Noul premier al Italiei

După cum afirmasem în numărul de ieri al ziarului, ar fi fost imposibil ca la numirea noului conducător al politicei italiene, să nu se ia în primul loc seamă de raporturile încordate dintre grupările din parlament. Cea dintâi datorie a suveranului și-a șefilor de partide este ca orice manifestare fie în afară fie în sânul parlamentului s'o determine ca să înfre, oricât ar fi de strâmt, în jgheabul legalității și-a ordinei de stat. Pentru aceasta însă, se cere ca individualitatea parlamentară care la conducerea politică a țarei să preîntîmpine cât mai puține animozități din partea grupărilor ațâțate între ele. Din acest punct de vedere, am putea zice că noul ministru Enrico de Nicola este personalitatea parlamentară ideală. Napoletan cu un spirit extraordinar de ascuțit, cu un caracter á toute épreuve, înzestrat de-o putere atractivă căreia nimic nu i-se poate împotrivi, om în floarea maturității și ajutat de-o cultură superioară, dacă îl va susține împrejurările, va putea să dea măsura întreagă a calităților personale de care dispune. Intrat de tânăr în luptele politice, ca ziarist într'un timp când politica Italiei lâncezea în mâinele politicianilor octogenari care încheiaseră tratatul absurd al triplei alianțe, a știut să-și croiască o cale dr aptă și scurtă până a deveni după răs., omul providențial în care toate partidele dela extrema dreaptă până la cea stângă își pun speranțele că va putea însfârșit rezolvi criza socială care oprește în loc opera de refacere generală. In ultimii doi ani a prezidat destinele tulburi ale adunărei naționale, cu un tact, o energie și un calm desăvârșit. Aparițiia lui stârnea aplauze generale și nu erau socialiștii mai puțin geloșii ca ceilalți ca să-și manifeste încrederea și simpatia față de distinsa personalitate a prezidentului lor. De aceia astăzi, fără a fi nici măcar sfânt în vre-un partid, dar încă cum un atot puternic, simplu membru al partidului liberal, la în mâni viguroase și pure de orice mașinațiie de culise, frânele guvernului, susținut, după cum ne scriu ziarele, până și de socialiști, și de toate personalitățile marcante din sânul parlamentului. De aceia sperăm și noi împreună cu intreaga Italie, buna noastră soră, că în jurul omului care a știut în situații unice ca aceste de azi, să-și atragă încrederea și simpatia unanimă, se va strânge în sfârșit blocul puternic ce va înfăptui Italia de mâine, atât dn așteptată.

T.

Organizarea C. F. R. din Ardeal

Dl. dr. V. Pop directorul comunicațiilor din Cluj vorbește ziarului nostru de noul mod al repartizării vagoanelor, organizarea serviciului de dirijare centrală și deschiderea stațiunilor de la frontieră.

Am avut ocaziunea de-a vorbi cu d-l dr. V. Pop care de 2 ani de zile se află la conducerea directoratului de comunicațiuni. D-sa cunoaște perfect de bine nevoile atât a c. f. r. cât a c. f. r. particulare din Ardeal a căror conducere tot d-sa o are.

In numeroa e rânduri sub guvernul Averescu, d-sa a făcut frumoase propuneri Ministerului din București dar foarte multe au rămas fără rezultat întrucât se pare că nu prea avea cine să le citească acolo și mai ales să aibă răbdarea de-a le studia.

Cu noul guvern, d-l Pop a reînoit o parte din propunerile pe cari le-au crezut încă de actualitate. De astă dată d-sa cunoscând bine energia specifică acestui guvern are încrederea de d-sa deplină că îmdunătățirile reclamate vor fi îndeplinite.

D-l Pop ne spune că ducându-se la București a făcut propuneri în primul rând, în privința lipsei vagoanelor. D-sa înțelege ca din stocul de vagoane să fie repartizate direcțiunilor regionale vago ne în proporție cu lungimea liniilor și nevoilor particulare fiecărei regionale.

Pentru ca să ușureze transportul D-sa a propus ca la direcțiunea generală c. f. r. să se organizeze un serviciu de dirijare central al vagoanelor. Prin aceasta e și un control că în unele stațiuni nu vor mai sta vagoane goale săptămâni întregi fără ca nimeni să nu știe de ele.

Propunerea d-lui Pop se bazează pe faptul că astăzi când avem 12 mii kilometri de linie nu pot fi conduse transporturile decât în ace t mod.

A treia chestiune propusă Ministerului a fost: deschiderea stațiunilor de frontieră. Se știe că acum pe frontiera dinspre Ungaria în deosebi, stațiunile de frontieră nu sunt deschise toate transitului de vagoane și că cele deschisă sufăr de multe neajunsuri. O chestiune foarte importantă îndeosebi pentru comercianți e trecerea vagoanelor și trenurilor de marfă în țările streine precum și a vagoanelor de călători ceea ce ar permite ca controlul pașapoartelor să poată fi făcut în tren și călătorii să nu mai îndure mizeria prin stațiunile de la frontieră.

O convenție se va încheea în curând în acest scop cu Ungaria și se vor recunoaște ca stațiuni de frontieră stațiunile următoare: Cetatea Veche, Episcopia Bihorului, Choetegian, Curtici, Pecica și Sinmiclăușul Mare.

Prin aceste toate, vom fi făcut un pas uriaș înainte spre normalizarea C. F. R. termină d-l Pop lămuririle date cu multă bunăvoință.

Încetățenirea evreilor înscrisă în Constituție

Se cunoaște campania de rea credință pe care unii speculatori interesați ai chestiunei evreești au dus-o, încercând să provoace printre cetățenii români de confesiune mozaică o agitație factice și lipsită de orice temei, chestiunea evreiască fiind o chestiune închisă, iar drepturile cetățenești definitiv dobândite.

Totuși, pentru a se curma odată pentru totdeauna orice fel de încercare de inducere în eroare pe această chestiune, guvernul a luat o măsură de natură să ia celor interesați orice pretext de agitație zadarnică.

Intr'adevăr guvernul a dat în această chestiune următorul comunicat:

„In consiliul de miniștrii de aseară ministrul Justiției față de diferitele zvonuri interesate a pus chestiunea introducerii dreptului de încetățenire a evreilor în Constituție.

Consiliul de miniștrii l-a autorizat să comunice că aceste drepturi vor fi negreșit înscrise în noua Constituție".

Schimbul cupoanelor

Imprumutului sârb din 1881

Ministerul de finanțe din Belgrad a autorizat direcțiunea generală a datoriei publice de a opera schimbul cupoanelor a titlurilor de împrumut sârb a loteriei din 1881. Acest schimb nu are în vedere de cât obligațiunile cari sunt plătibile conform tratatului de pace.

Detentorii români a unor astfel de titluri sunt rugați a informa despre aceasta direcțiunea generală a datoriei publice din Belgrad, printr'o petițiune conținând: numărul obligațiunilor, seria, numerile probele că detentorul actual a devenit înainte de războiu „bona fide", posesorul acestor titluri; certificat despre supușenia detentorului.

Profesorii cari au reușit a obține deja autorizarea pentru rambursarea acestor titluri în virtutea probelor procurate mai înainte, nu mai sunt obligați a le procura din nou.

Cupoanele obligațiunilor în posesia inamicilor nu vor fi schimbate nici plătite.

Telegrama dlui Brătianu catre d. Stambulinski

Sofia. — Ca răspuns la telegrama de felicitare adresată de d. Stambulinski prezidentul consiliului bulgar, noului cabinet român, d-sa a primit depeșa de mai jos din partea d-lui Brătianu :

„Viu mișcat de urările pe care Excelența voastră binevoește să mile transmită, nu voi lipsi să secondez sforțările în vederea snei apropieri a ambelor noastre țări.

Potrez amintirea convorbirei re de la București."

BRATIANU.

Daca dorești să cumperi

MOBILE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely și Réti

Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acții.

Finanțele in Ardeal

Ce ne comunică d-l Cristache Simionescu cu directorul general al finanțelor. —

Față cu diferitele zvonuri pe cari le răspândește o anumită presă din Ardeal, întrebând pe d-l Simionescu de starea financiară din Ardeal, d-sa ne-a răspuns:

— Deocamdată am sistat lucrările comisiunilor de apel.

In localitățile unde din lipsă de personal, nu au fost stabilite impozitele pe anii 1919 și 1920 am dat ordin să se pună capăt unei astfel de stări și să se lucreze la stabilirea dărilor.

Am dat de asemenea ordin ca să se stabilească taxele de timbru și înregistrare din anii trecuți cari după toate probele vor aduce o sumă de 50 milioane. In acest scop se vor reorganiza serviciile de timbru de pe lângă Administrațiile financiare județene.

Asemenea se reorganizează serviciul de constatarea moșteniriior.

S'a dat ordin cu privire la succesiuni că se pune în aplicare, socotindu-se dela 1 Ianuarie 1921, legea votată în ședința din 21 Iulie 1921 și care intră în vigoare și în Ardeal".

*

Cu privire la emiterea licenței cărciumilor — chestiune mult discutată în deosebi în satele Ardealului — d-l Simionescu ne spune:

— In Ardeal avem foarte multe cârciumi. Atât în orașe cât și la sate numărul stabilit prin lege a fost de foarte mult timp depășit. Acum noi nu mai eliberăm brevete noui și chiar dacă se ridică cuiva licența nu se mai acordă altora în loc. Fac excepție cooperativele cari prezintă un interes social deosebit.

Chestiuni locale

Aglomerația actuală din Cluj, a născut o problemă care în timpurile normale nu se putea pune cu atâta urgență; chestia unei băi populare.

Astăzi când locuitorii Clujului nu mai are pretenția de a i-se oferi pe lângă locuință și întrebuințarea odăei de baie și când în multe case locuesc — după mărturisirea unui funcționar al cu rtirului — câte 2 familii în aceiași cameră, necesitatea unei băi se impune din ce în ce mai mult.

„Bata de Strand" pe cari a construit-o vara trecută primăria — de l criticată de unii moraliști — a adus foloase incalculabile populației. Venitul adus orașului dovedește apoi că locuitorii clujului ar contribui mult la bunul mers al unei astfel de întreprinderi problema discutabilă deci e ce fel de capital trebue plasat; al particularilor sau al comunei Cluj. Capitalul particular pentru baie prezintă următoarele inconveniente :

1. Dacă s'ar face apel la bănci ele ar refuza desigur, căci alte afaceri aduc câștiguri mai mari și mai rapid.

2. Formarea unei societăți pe acțiuni numai în acest caz pare deocamdată exclusă căci inițiativa s'ar fi putut manifesta până acum.

Vedem deci că de la inițiativa particulară nu ne putem aștepta la o baie în Cluj, deci nu ne rămâne decât să ne adresăm primăriei.

Banii s'ar putea strânge stabilindu-se o taxă percepută odată pentru totdeauna care să formeze primul fond iar restul să fie adăugat dintr'un împrumut pe care l-ar face primăria.

In felul acesta s'ar putea rezolvi și această problemă care apasă atât de îngrijitor buna stare igienică a unui oraș cu pretenții de a fi un oraș modern.

La Cafeneaua

EUROPA

Joia, Dumineca și în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83. 1013

Cazul ziarului „Ellenzék"

Ce spun autoritățile și sindicatul presei maghiare

Am solicitat părerea d-lui prefect dr. Pe re Meteș cu privire la devastarea redacției ziarului „Ellenzék", d-sa cunoscând mai bine atitudinea pe care a avut-o ziarul și în timpul cenzurei: iată ce ne spune D-sa:

— Cazul e regretabil pentrucă nu se poate admite o satisfacție cu forța Ancheta ordonată va stabili vinovăția și scuzele făptuitorilor.

In ce privește agitația studențimei ea este rezultatul atitudinei provocătoare a Ziarului „Ellenzék" care cu ori-ce ocaziune se folosește pentru a discredita, defăima și ponegri tot ce este românesc, ceea ce opinia publică a observat și desaprobat."

Cu privire la o eventuală suspendare a susnumitului ziar d-l prefect ni-a spus că această măsuri nu ar putea să o ia decât parchetul cari face acum ancheta.

*

Tot în chestiunea ziarului „Ellenzék" sindicatul presei maghiare a ținut o conferințe Marți seara în cafeneaua „Park" în care s'a pus chestiunea bunei credințe a susnumitului ziar în serviciul cauzei ungurești, și s'a stabilit vinovăția lui și în această ocaziune precum și în timpul evenimentelor tulburi din Ungaria.

Atitudinea studențimei a fost de asemenea condamnată deși sindicatul nu o consideră ca o manifestație contra minorităților

Sindicatul a trimis o telegramă guvernului în acest senz.

Plecând în străinătate primim comenzile

PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner

cu prețul original al fabricelor, primul și cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbam piane vechi cu prețul cel mai mare. Comenzi primim până în 10 Februarie 1922.

I. TRISKA Cluj, Str. Sagunа (fosta Bartha M.) No. 14.

Informații

Dnii Miniștri Vintilă Brătianu și Moșoiu au sosit azi în localitate.

Duminecă la orele 4 p. m. se va ține în sala Prefecturei adunarea generală a societății Ortodoxe a femeilor române.

Se va citi raportul activității pe anul trecut a acestei societăți și chestiunea catedralei ortodoxe ce se va ridica în orașul nostru.

De oarece comisiunea pentru studierea planurilor catedralei ortodoxe ce se va clădi în Cluj nu poate sosi în localitate P. S. Sa Episcopul Nicolae Ivan va pleca la București împreună cu planurile spre a fi studiate acolo.

Prefecturile din Ardeal au alcătuit și trimis spre aprobare guvernului listele biuroului electoral din fiecare județ. Se știe că după legile în vigoare biuroul electoral din întreg județul se numește de prefect.

Directoratul finanțelor din Cluj va dat o circulară în care spune că nu vor fi luate în seamă diurnele prezentate pentru deplasări cari nu erau de absolută nevoe.

Petraș Ion al Petrei din Comuna Borșa a furat o mare cantitate de grâu de la Vădava Valeria Pușțain tot din acea comună.

Ion Rusu din Comuna Dângăul Mare ducându-se la furat lemne și fiind descoperit a tăiat cu securea șoldul stâng al pădurarului Pișta Focogon. Starea pacientului e gravă.

Se desminte categoric știrea unor ziare despre candidarea prințului Nicolae al României la tronul Ungariei, Știrea e fantezistă și a fost pusă în circulație în urma vizitei private facută de d-l Antoni Mocsony meastrul de vânătoare al Curței regale la rudeniile sale din Ungaria, zile e trecute.

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.
Execută instalații de lumină, transmiteri de forță, soneri, telefoane, în depozit becuri de orice format. Proiecte și devize gratuit. 1116

Cei ce doresc să uite un moment de toate neplăcerile vieței să vie Sâmbătă în 18 Februarie la BALUL MEDICILOR Hotel New-York. 1454

Numai la BALUL MEDICILOR nu se îmbolnăvește nimeni de gripă și cei ce se îmbolnăvesc se vindecă. Balul va avea loc Sâmbătă 18 Februarie în Saloanele NewYork. 1454

Doamnele să nu pute încă cea mai frumoasă rochie, ci s'o rezerve pentru BALUL MEDICILOR ce va avea loc la 18 Februarie în Saloanele New-Yok 1454

Febrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent ă 65—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyar 1 în fața magazinului Gyorșáru
Telefon fabrica 8—86 locuința 3—87. 1278

Grădina de iarnă a Hotelului Central s'a red schis pentru publicul de elită. Bucătărie de lux de primul rang. Băuturile cele mai alese. In fiecare seară concert. III-622

Mărunțișuri, Tricotage și Galanterie se vând în engros. La ucării și celelalte articole până la 15 Martie se dă 10 la sută rabat.

Filip Elsenstädter
fost magazinerul Lakatos

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 a. m. Str. Iuliu Maniu 40 398

In toată seara Dudus, Luni și Joi Albi și Körüși Eugen cântă cu musica în Cafeneaua Park. 1447

Un public numeros vizitează zilnic expoziția senzațională de pictură, care s'a deschis Duminecă trecută în librăria „Keszey" din Piața Unirei. Frumusețea tablourilor și aranjamentul lor reușit, precum și prețurile lor convenabile atrage un public mare la expoziție, care este deschisă toată ziua. 1458

Aflăm că „Gazeta Ardealului" din Cluj în vederea alegerilor parlamentare deschide un mare concurs cu premii.

„Gazeta Ardealului" întreabă pe cititorii: care e rezultatul cel mai probabil al alegerilor?

Din 366 de mandate de deputați și 198 mandate de senatori, câte vor fi obținute de liberali și câte de opoziție?

Premiul I de 5000 lei se va da pentru răspunsul cel mai aproape de rezultat.

Premiul II de 3000 lei pentru răspunsul care se va depărta de rezultat numai cu 10 procente.

Premiul III de 2000 lei pentru răspunsul care se va departa de rezultat numai cu 20 de procente.

Concursul acesta este deschis până la 1 Martie.

Cetiți „Infrățirea"

Indreptarea țării

Opera întreprinsă de guvernul liberal

Venit la cârma țării într'o epocă critică și de toată sleire economică economică și financiară, guvernul liberal își continuă opera de îndreptare și de înălțare a țării, căutând ca prin măsuri noi și chibzuite să șteargă urmele triste lăsate de guvernările incapabile de până acum și împlinind multiplele nevoi sociale, să pue baze normale și sănătoase.

Achitarea ordonanțelor Angajamentul cu Banca Națională

Așa, pentru a pune capăt adevăratului calvar la care erau supuși până acum posesorii de ordonanțe nevoiți să colinde județe întregi, până să găsească o administrație financiară care să dispue de fonduri, guvernul liberal, prin ministrul de finanțe a luat o serie de dispoziții, a căror aplicare va fi salutară.

Astfel, în afară de măsurile ce s'au luat ca să se restrângă la minimum posibil cheltuelile limitându-se ordonanțarea lor numai la acele cheltueli cu caracter de urgență și pentru care sunt fonduri disponibile, s'a convenit și cu Banca Națională să facă un serviciu de tesorerie statului, punându-i la dispoziție săptămânal, sumele de care are nevoe pentru achitarea ordonanțelor emise.

Potrivit acestei înțelegeri, Banca Națională, prin sucursalele și agențiile sale, va pune la dispoziția administrațiilor financiare sumele necesare pentru plata ordonanțelor ce s'ar emite pe seama acelor administrațiuni și după un tablou stabilit de acord cu ministerul de finanțe.

Pentru acoperirea acestor sume administrațiile financiare din Galați, Oradia-Mare, Arad. Timișoara și Cluj vor vărsa săptămânal, Băncei Naționale soldul de enumrar disponibil și care în orice caz trebue să fie suficient pentru acoperirea sumelor acordate.

La sfârșitul fiecărei săptămâni atât administrațiile financiare cât și sucursalele Băncei Naționale vor comunica ministerului cât și băncii sumele primite și plătite pentru a se face decomtarea.

Lichidări săptămânale

Când sucursalele vor fi plătit în plus soldul plătit în plus se va achita prin vărsări din cele la casa centrală a Băncei Naționale de către Casieria centrală a Tezaurului. Plusul ce ar rezulta din lichidare, în favoarea ministerului va fi la dispoziția lui.

Lichidarea se va face deci săptămânal.

Nici o operațiune de trezorerie însă nu se va mai face dacă lichidarea nu s'a efectuat.

Remedierea tristei situațiuni a inginerilor de stat

O delegație de ingineri de la minele statului din Transilvania prezentându-se d-lui prof. dr. Mrazek, secretarul general al ministerului de industrie și comerț, i-a expus situația materială precară în care să găsește corpul inginerese din exploatările miniere ale statului. Delegația a rugat pe secretarul general să intervină pe lângă guvern pentru ameliorarea acestei situații, întrucât corpul inginerese al statului este primejduit în existența sa.

D. prof. Mrazek asigurând pe inginerii statului de tot concursul său pentru îmbunătățirea situației lor a însărcinat pe d inginer Balasino Ici să-i prezinte un referat amănunțit asupra situației actuale a inginerilor salariați de stat.

Pe baza acestui referat d. prof. Mrazek va prezenta guvernului un memoriu, în care va ține între altele și chestiunea participării la beneficii a inginerilor și a întregului personal de muncă din minele și exploatările statului pentru cari va cere și o autonomie, o individualizare de exploatare după asemănarea exploatărilor particulare.

Nevoile și dreptele doleanțe ale corpului inginerese vor găsi astfel prin aceste măsuri o justă și deplină remediare.

Cu acest prilej guvernul liberal va rezolva și chestia locuințelor pentru corpul technic.

Pentru consolidarea și sporirea industriei

Pentru a cunoaște pe deplin situația industrială a țării, quantum-ul de producție al fiecărei regiuni și nevoile diferitelor ramuri industriale, pentru a putea lua astfel măsurile absolut necesare consolidării și sporirii mijloacelor de producție, Ministerul de industrie și comerț a dispus să se trimeată tuturor fabricilor și întreprinderilor industriale din țară un chestionar trimestrial la care să răspundă în cele mai mici amănunte.

Intre chestiile însemnate din chestionar sunt și întrebările privitoare la salarizare, la orele de muncă, la asistența socială și la posibilitatea de desvoltare a fiecărei industrii.

Prin măsurile ce se vor lua în consecință, guvernul va îndepărta astfel principalul factor de scumpire a traiului.

Reluarea curselor de vapoare

Se știe că sub trecutul regim toate serviciile de vapoare, își suspendaseră activitatea din cauza lipsei de combustibil. Cum acest lucru aducea statului pierderi incalculabile, guvernul a luat urgente măsuri cu vapoarele să și poată reîncepe imediat cursele. Astfel după o stagnare de o lună, vasele S. M. R. și-au reluat cursele pentru Orient. Cargobotul „Oituz" a și plecat de eri din Balcic cu 3500 tone cereale pentru Spania și Anglia.

Vaporul „Principesa Maria" pleacă astăzi din Constanța pentru Constantinopole cu mărfuri și călători.

Economii budgetare

Căutând în primul rând consolidarea economică și financiară a țării, guvernul liberal s'a hotărât la o politică de stricte economii budgetare. Dansul milioanelor și risipa nerușinată tăcută pe spinarea contribuabililor trebuia să înceteze.

In această privință, consiliul de miniștrii luând în deliberare referatul d-lui ministru al finanțelor, a întocmit un jurnal prin care autorizâ ministerul de finanțe lua următoarele dispoziții necesare consolidărei finanțelor statuiui.

1. Angajărilor de cheltueli să se dea preferință numai acelor cari sunt de imediată trebuință și cari implică urgența.

Se va da de asemenea preferință angajamentelor pentru furnituri din țară, evitându-se pe cât posibil, cele din streinătate. In orice caz, angajările în monedă streină nu se vor face decât cu avizul special al ministerului de finanțe.

1. Pentru a evita despăgubirile stât de numeroase a creditelor acordate, angajările de cheltueli să nu se facă decât cu avizul prealabil și în scris al Direcțiunei Contabilității Ministerului respectiv, asupra creditului și fondului disponibil, iar ordonanțări mai mari și în afară de state, decât cu acel al ministerului de finanțe, asupra posibilității de plată. De asemenea angajamentele asupra bugetului extraordinar precum și cele din credite extraordinare nu se vor face decât cu prealabila înțelegere a Ministerului de Finanțe fiindcă aceste credite nu sunt cu nimic alimentate.

3. Toate angajamentele de cheltueli deja făcute să se oprească, să se examineze din nou și numai dacă prezintă un caracter de utilitate imediată și absolut necesară, să li se dea cursul cuvenit.

4. Contractele deja făcute pentru angajarea cheltuelilor, cari ar fi făcute fără bază legală și cari ar fi contrarii intereselor Statului, sau cari nu sunt de utilitate imediată să se examineze și să se propună desființarea lor.

5. Se vor ordonanța cu precădere salariile și diurnele cari se vor plăti înaintea tuturor celorlalte cheltueli.

Despagubirile în natură

O altă măsură, pentru îndreptarea tristei situațiuni interne a fost luată zilele acestea de Ministerul afacerilor străine în de comun acord cu Ministerul de finanțe.

Ea privește materialele ce urmează să ni le trimită țările cu care am fost în războiu și care ne vor achita astfel în natură despăgubirile de războiu. Aceasta însemnează că s'a ajuns, pe baza tratatelor de pace, la un acord cu privire la modalitatea achitărei despăgubirilor de războiu.

Ministerul afacerilor străine pune în vedere celorlalte departamente să întocmească și să-i înainteze tablouri de materialurile de care au nevoe din fostele țări inamice, pentru ca aceste materialuri să fie aduse în țară în contul despagubirilor de războiu.

Prin urmare, s'a găsit o modalitate ca fostele țări adversare să se achite de obligațiunile ce li s'a impus, prin tratatele de pace, față de noi.

Răspândiți „Infrățirea"

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Rivalitatea anglo-americană

Se vorbește mereu de „Pax britanica" accentuându-de asupra avantagiilor coloniale, pe care le-ar fi obținut în urma războiului stăpâna mărilor, fără a se avea în vedere că din punct de vedere economic Statele Unite prin întreprinderile capitaliste pun în cumpănă imperialismul britanic.

Primele manifestări de acaparare economică ale Statelor Unite s'au dat în vileag mai ales în chestiunea drepturilor de concesiune a petrolului acordate Angliei și Franței în Mesopotamia când guvernul american a pretins Societății Națiunilor să-i acorde drepturi de concesiune egale în Mesopotamia.

Mai mult decât atât conflictul de origine capitalistă privată devine politic când prin hotărârea senatului american se autorizează amiralitatea americană să-și rezerve pentru trebuințele proprii sursele de petrol din anumite state ale Americei, măsură îndreptată contra exploatărilor engleze deâa instalate în Statele Unite.

Pentru a-și asigura în viitor supremația mărilor Statele Unite înțeleg să-și mărească armamentele navale cu toate notele diplomatice ale ideologului Wilson și dorința de dezarmare manifestată prin conferința dela Washington, convocată de însuși Harding ce în aparență e un adevărat „apostol al păcei".

In timp ce Harding caută să-și asigure bunăvoința temporară a Angliei și impută Franței că e militaristă, comisiunea navală a Camerei din Washington studiază programe în curs de execuție a flotei de război, care ar permite Statelor Unite posesiunea unui tonaj apropiat de al Angliei și cu mult superior Japoniei.

Dacă se mai ține seamă că cuirasatele engleze vor fi demodate pe lângă adevăratii mastodonți americani de aproape 50.000 tone, ne dăm seama de ce Anglia a renunțat la lupta pe acest teren, neconstruind decât unități ușoare: torpilatoare și submarine pentru apărarea coastelor sale.

In domeniul aviației navale cu ajutorul hydroavioanelor ce km., americanilor nu le-ar fi greu ca într'un viitor conflict să bombardeze în același timp Tokio și Londra.'

Pentru a neutraliza acțiunea Japoniei, Statele Unite își pregătesc teren de amiciție politică și expansiune economică în China. Bunăvoința președintelui Harding în chestiunea Șantungului față de imperiul chinez nu e oare o indicație destul de precisă în această privință?

Profitând apoi că în Pacific față de imperialismul japonez Dominiunile engleze au aceleași interese ca și Statele Unite, politicianii dela Washington au reușit să desolidarizeze cel puțin în mod virtual Canada, Australia și Noua Zeelandă de restul imperiului britanic.

O convenție navală s'a și încheiat între Statele Unite și Canada prin care guvernul din Washington e autorizat să întrebuințeze pentru marina de război tot litoralul canadian.

Postul înaintat al Statelor Unite în Filipine și importanta bază navală fortificată din I. Hawai, aproape la jumătatea drumului între coasta americană și jponeză creiază o situație puțin favorabilă Angliei nu numai în republicele australiene dar chiar în Indii și coloniile sud-africane, mai ales de când guvernul lui Harding a decis să treacă cea mai mare parte din flota sa în apele Pacificului, gândindu-se la eventualitatea distrugerei canalului de Panama care ar putea asigura flotelor inamice o superioritate momentană.

Statele Unite ar avea putința să concentreze astfel pe coasta occidentală o flotă de 4 ori mai mare decât aceia de care Japonia dispune.

Intr'un eventual conflict japono-american fragilitatea legăturei imperiului britanic cu dominiunile ar fi complet sfărâmată imediat ce Marea Britanie ar fi în imposibilitate de a da ajutor aliatei sale.

In fața pericolului american politica engleză se orientează de astădată către dezorganizata Rusie unde capitalismul american n'a reușit să se instaleze, căutând ca prin refacerea ei să opue în Pacific încă un aliat, Americei.

Cum refacerea Rusiei e încă îndepărtată nu ne vom mira dacă Statele Unite odată stăpâne a Pacificului, trecând apoi în Oceanul Indian va disputa Marei Britanii supremația mărilor fără a mai avea nevoe să străbată Atlanticul.

Știri externe

Belgrad. — Unele ziare din Germania anunță că guvernul jugoslav ar fi depus un proect de lege pentru acordarea unui moratoriu de 15—18 luni de zile în favoarea obligațiunilor de plată în valută străină urcată. Guvernul jugoslav desminte acum că ar avea intenția să decreteze un moratoriu general pentru plățile din străinătate. Negustorii cari nu pot face față angajamentelor lor vor putea însă să se adreseze justiției, care după examinarea situațiunii fiecăreia, va putea să acorde un termen de plată până la cel mult 10 luni de zile.

Berlin. — „Vossische Zeitung" anunță că uzina electrică „Goldenberg-Werk" a grupului electric rhinowestfalian, care debita până acum două sute de mii kilowați cu ajutorul a două generatoare de 50 mii kilowați tip A. E. G. și a mai multor turbine mici de o putere totală de o sută de mii kilovați și a instalat alte două generatoare de 50 mii kilovați și a putea debita astfel trei sute de mii kiloowați. Cu modul acesta, uzina aceasta devine cea malputernică stațiune electrică din lume. Interesant mai este, că singura ei sursă de energie este lignitul.

Londra. — Răscoala din India se întinde. In comuna Chaurichaur populația a atacat poliția omorând doi ofițeri și 15 polițiști.

■

Atena. — Diadochul a plecat pe frontul dela Smirna.

■

Paris. — Ambasadorul Saint-Aulaire a sosit din Londra la Paris pentru ca să ia instrucțiuni dela primul ministru în chestiunea alianței franco-engleze.

■

Paris. — Guvernul francez a adresat la Londra o notă prin care face cunoscut că nu va lua parte la conferința dela Geneva decât în cazul când această conferință nu se va atinge de tratatul de pace și de hotărârile dela Cannes.

•

Roma. — Din cauza ninsoarei foarte mari din Italia de mijloc comunicația telefonică și telegrafică e aproape întreruptă.

•

Londra. — Robert Cecil a declarat în camera comunelor că convenția anglo-franceză e necesară și că d-sa aderă la o mare Alianță a Europei occidentale în care să figureze în baza unor garanții reale și Germania.

•

Consiliul de miniștri de aseară a luat în discuție pretențiunile funcționarilor și a hotărât să le satisfă.

București. — O bandă de hoți înarmați cu granate, a atacat astă noapte comuna Ahmatlar din Cadrilater, aproape de graniță. S'a încins o luptă aprigă cu jandarmii. Au fost morți și răniți. După lupte crâncene hoții au fost izgoniți dincolo de frontieră.

Roma. — Ziarele italiene scriu, că noul papă va urma politica lui Benedict al XV.

Cardinalul Gaspari a fost confirmat secretar de stat.

Incoronarea Papei a fost fixată pentru 12 Februarie la Vatican.

A sosit din Elveția un nou transport de

Ceasornice de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii

916 Telefon No. 350

Cetiți „Infrățirea"

Alegerea noului Papă

Roma. — Conclavul a ales Papă pe Achille Ratti. Noul Papă și-a luat numele de Pius al XI.

■

Cardinalul Ratti arhiepiscop al Milanului era unul din cei patru cardinali asupra cărora se îndreptase atenția Conclavului.

In ce privește alegerea unui cardinal secretar de stat e probabil că noul Papă se va opri la cardinalul Gaspari.

•

Achile Ratti născut la 31 Martie 1857 la Desio în Lombardia un savant fost, subdirector la bibliotecă Vaticană, nunțiu în Polonia în 1919; din anul 1921 arhiepiscop de Milano și cardinal.

Comunicatul

Prințul Chigi, mareșalul conclavului, a adresat, din ordinul cardinalului secretar al conclavului, comunicatul următor: „Sanctitatea Sa Piu XI, cu toate rezervele în favoarea drepturilor inviolabile ale Bisericei și Sf. Scaun, pe care a jurat că le va afirma și apăra. a dat prima binecuvântare de pe balconul interior al pieței Sf. Petru, cu intențiunea specială ca această binecuvântare să nu fie destinată numai persoanelor aflătoare pe Piața Sf. Petru și nu numai Romei și Italiei, ci și tuturor națiunilor și popoarelor, dorind pace lumei întregi, o pace universală, dorită atât de arzător.

Presa și noul Papă

Cardinalul Ratti scrie „L'Intransigeant" era candidat al grupului Gaspari, alegerea să asigură continuarea politicei de apropiere cu Franța de o parte și a Quirinalului de altă parte. Se poate considera că sigură, numirea cardinalului Gaspari ca Secretar de Stat și ca posibilă abandonare de noul pontif al claustrării voluntare a papilor în vatican.

Cardinalul Ratti a ales numele de Pius XI, voind să arete astfel că va fi nu numai un papă diplomatic, ci și un papă religios. Cardinalul Ratti, continuă „L'Intransigeant" a fost desigur ales cu sprijinul cardinalilor francezi și polonezi. Presa germană de Duminecă asigură că cardinalii germani deși în general de nuanță liberală i-au refuzat voturile lor. Deprins cu dificultățile diplomației vaticanului, vorbind cu ușurință mai multe limbi și în acelaș timp bucurându-se printre membrii sfântului colegiu de o mare reputațiune de bl ndețe și de pietate, Pius al XI poate fi un mare Papă.

„Les Cébats" crede că noul papă a luat fără îndoială numele lui Pius XI din recunoștință pentru Pius al X. care l'a chemat la Roma

După câte se poate aștepta dela un papă care la guvernarea supremă a bisericii în condițiuni atât de complexe și din ceeace se știe din trecutul și de pre caracterul său, Pius XI reprezintă unite o înaltă cultură și diplomație cu o tendință moderată

„Le Temps" exprimă speranța că politica noului Papă față de Franța se va inspira din politica celor doi predecesori ai lui din ultimii ani.

Ultime informațiuni

Instalarea noilor aleși la camera de comerț din capitală se va face Sâmbătă în prezența ministrului de Industrie și comerț V. Sassu.

•

Ca o urmare a suspendării declarațiunilor de impunere, ministerul finanțelor a dat ordin tuturor administrațiilor financiare să suspende și controlul la justificarea posesiunei creantelor și valorilor mobiliare ca ocazia operațiunilor de încasări de c poane, titluri ieșite la sorți, cereri de judecată, girări, vânzări, cesiuni, lombardări și plăți de noi vărsăminte.

■

Dl Vintilă Brătianu, ministru de finanțe, a plecat în Ardeal însoțit de ministrul Cosma, spre a pregăti alegerile. Deasemenea au plecat în Ardeal și miniștrii Moșoiu și Duca.

■

Directorii dela școalele secundare din țară au fost convocați pe ziua de 10 crt. la Ministerul instrucțiunei publice.

■

Azi a avut la București o anchetă la ministerul muncii în chestia cooperativelor sătești.

■

D-l Vintilă Brătianu, ministrul de finanțe a fost primit eri în audiență la Palat.

•

In consiliul de miniștri de aseară s'a discutat chestiunea comerțului liber și s'a dat împuternicire ministrului de Industrie să pregătească un proect de lege în această privință pe care îl va supune consiliului de miniștri.

•

D-l general Moșoiu a raportat despre cele observate în Ardeal în legătură cu campania electorală. Mai mulți miniștrii s'au arătat nemulțumiți de situația guvernului în Ardeal, și au regretat că nu s'a putut ajunge la acordul cu partidul național ardelean.

•

Ministerul de Industrie a menținut valabilitatea permiselor de export acodate comercianților organizați.

S'a menținut astfel și permisul de export a 500 vagoane făină, acordat sindicatului micilor morari.

•

In urma tratativelor încheiate duse între delegații căilor ferate române și ungare, s'au ajuns la un aranjament definitiv în ceiace privește traficul de călători cu Ungaria. Trenurile de persoane, român și vor merge în Ungaria până la Nyrbazdy, iar cele ungare până la stația Episcopia.

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica in strada Dézsma No.

MINISTERUL AGRICULTUREI
DIRECTORATUL GENERAL, CLUJ

Publicațiune

În scopul de a forma buni agenți viticoli și vinicoli, se aduce la cunoștința tuturor doritorilor de a îmbrățișa asemenea meserie, că pe lângă Academia de Agricultură din Cluj, să va înființa un curs de viticultură și vinificație

Acest curs va avea o durată de 8 luni, împărțită în 3 perioade.

Perioada I. de 3 luni, va începe la 1 Martie a. c., urmând ca la finele perioadei, 15 dintre cei mai buni elevi în ordinea clasificației, să fie angajați în serviciul Statului, ca agenți viticoli.

Perioada II. și a III., se va face în decursul celor 2 ani următori, în lunile de iarnă.

Condițiunile de admitere la acest curs sunt:

a) Să fie absolvent a unei școli medii sau inferioare de Agricultură sau viticultură.

b) Să aibă cel puțin 4 clase de liceu, 4 clase civile sau o școală echivalentă.

Pentru cei de sub litera b) se cere, să dovedească, că eu și o practică de cel puțin un an în viticultură.

Cererile, însoțite de actul de naștere, actele de studiu și practică, certificat de moralitate și situația militară, vor fi înaintate până la 20 Februarie 1922 la Direcția Generală a Agriculturei Cluj, Serviciul Fermelor, Piața Cuza-Vodă Nr. 3.

Pe tot timpul duratei cursurilor elevii vor avea întreținerea gratuită.

Admiterea la acest curs, se va face în baza unui examen de admitere din următoarele materii:

Viticultura practică
Limba Română.
Matematica.
Sunt vacante 25 locuri. 1447

Direcțiunea.

„UNIREA“
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.
Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiserii, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane englezești (superior, fureuri, tosca à la Hefler) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artiștii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reușită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

Dr. Dominic Stanca
director-medic șef consultă în strada N. Iorga 4 (intrare prin str. Rațiu A/1 1/2 3—1/2 5. 1453

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu prompt.

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funcționarii publici și particulari, precum și familiile lor. 1253

Voești să trăești o sută de ani în sănătate?

Folosește spirtul sărat „DIANA“
1230 **Nu primi imitațiuni!**

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

MOTOARE DIESEL cele mai solide sunt fabricațiune „Leobersdorfer“
Reclama 15064 1426
Reprezentanța Generală:
Soc. Motorica Română
BUCUREȘTI, B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56-10.

Anunțuri
se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea“ și la toate agențiile de publicitate.

In chestia locuințelor

Ni se relatează un fapt care pune într'o dureroasă lumină felul cum înțelege serviciul cuartiruirei din Cluj să servească publicul.

Dl Octavian Cuda, comptabil la Banca Generală a Țării Românești, locuia într'o cameră din strada Titu Maiorescu No. 9 de mai bine de un an și jumătate Biroul de încuartișuire găsește însă de cuviință ca într'una din serile trecute prin agenții polițienești să se transporte la locuința sus-numitului funcționar, să'i scoată bagajele și lucrurile din casă pe care le-a transportat la Poliție și să însteleze, în lipsa chiriașului de drept, pe un alt domn, mai în grația încuartiruirei.

Dl Cuda, întorcându-se noaptea cu soția de la teatru, a avut dureroasa supriză să găsească în locuința lui drept, instalat pe un nou chiriaș, așa că o noapte întreagă, a fost silit să bată pe la toate hotelurile, căutând zădarnic un adăpost pentru el și soția lui.

Actul barbar al celor de la încuartiruire este cu atât mai grav, cu cât Dl Cuda poseda hotărârea chiar a Ministerului de Interne, Secretariatul General, prin care, anulându-se decizia de evacuare a încuartiruiei, se staturnicia definitiv ca chiriaș Dl Cuda.

În fața acestei flagrante călcări de ordin, în fața acestei procedeu brutal până la sălbătecie, înfierând cu toată vigoarea felul cum înțelege încuartiruirea să stea la dispoziția publicului, ne adresăm autorităților superioare, pentru îndreptare și sancțiune.

Situația sanitară a țarei.

În ședința Consiliului Sanitar Superior de a 1 Februarie 1922 d-l profesor Proca director general a expus următoarele, asupra situațiunei sanitare a țarei la sfârșitul anului:

1. În ce privește boalele exotice sunt luate toate măsurile prescrise de Convenția internațională din Paris (1912) pentru prevenirea invaziei în țară, atât contra holerei care continuă să bântuie în Asia Mică, Rusia și Ucraina — cât și în contra Ciumei — care în ultimul timp (sfârșitul lunei Decembrie și luna Ianuarie) s'a ivit și la Constantinopol, la Suez și Port-Said și în Italia.

2. Situația boalelor contagioase, cu declarația obligatorie, este relativ bună, întrucât numai scarlatina se prezintă încă, cu un număr relativ mare de cazuri la sfârșitul anului trecut în Ardeal și în decada 10—20 Ianuarie 1922 pentru vechiul regat.

3. Statist ca demografică a țărei (în vechiul regat) se prezintă în condițiuni foarte îngrijitoare:

a) Pentru țara întreagă, excedentul nașterilor asupra deceselor, care în anul 1914 era de 144396, a scăzut în 1920 la 45847; deci, o diferență în minus de 98549 pentru sporul anual al populației vechiului regat.

b) Pentru populația rurală, diminuarea numărului nașterilor și sporul deceselor este atât de marcată, încât excendentul nașterilor de a 133107 (din 1914) a scăzut la 43834 în anu 1920; deci o diferență în minus de 89273 numai în populația rurală.

Cauzele acestei nenorocite situațiuni sunt multiple; un factor principal însă este și lipsa de personal sanitar. Din cauza situației materiale ce e oferă medicilor au ramas neocupate un mare număr din posturile de medici de circumscripție rurala.

Pretutindeni în Ardea se citește ziarul INFRĂȚIREA

Bănci, fabricanți, industriași, comercianti cari au nevoe de Contabili, corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA“.

Publicație.

Firma Albina Intrepozite și Societate Comercială Anonimă intenționează a da în locațiune cu începere dela 15 Mai 1922 șase localuri de prăvalii cu încăperile de magazin aparținătoare, cari se vor afla în parterul edificiului de intrepozite, care este construite în Piața Gării, invită deci pe aceasta cale cei interesați, ca ofertele lor amănunțite sigilate relativ la luarea în locațiunea acestor localuri să le înainteze pe lângă descrierea ramului de comerț sucursalei din Cluj a bancii „Albina“ până la 28 Februarie 1922.

Schițele localurilor cari urmează să se închirieze se pot vedea în oare oficiale la „Albina“ institut de credit și economii filiala Cluj.

Cluj la 1 Febroarie 1922.

1-8 **Direcțiunea.**

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

DAU OARE de limba germană și română. Adresa la ziar sub German

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE mobile antice, obiecte de porcelan și picturi, strada Barițiu 2 Etaj I.

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT imediat cameră mobilată. Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invocală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Iarași se poate lifera

cărbuni din Lupeni, choz și catran

Theil Frigyes

Calea Regele Ferdinand 116

Reclama 1551 1451

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielu Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Cent
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii

La școala Tehnica medie

(strada Barițiu 26) se vor începe cursurile serale pentru manipulanți de locomobile cu aburi, de mașini Dinamo și pentru instalațiuni de gaz metan, la 15 Februarie a. c.

Informațiuni amănunțite și inscrieri, pe lista dela portarul școalei 1451

La

Cofetăria Boncescu

din Cluj onorata s'a clientelă va fi distrată de un splendid concert clasic dat de cele mai bune elemente de la operă, în care timp se vor servi: pateuri calde, sandwich, dif. gustări, dif. specialități de vinuri, liqueoruri, shampagne, precum și tot felul de preparate de cofetarie 1414

Concertul va începe la orele 8 (20) seara în toate zilele când nu este operă. Mesele se pot reține prin telefon No. 68

Gratis se dă

un abonament la ziarul „Infrățirea" celui care va face 5 Abonamente

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE

LITOGRAFIE

Secția fotografica „FOTOGLOB"

ZINCOGRAFIE

TURNATORIE

— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări în liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. Fabricațiune de plicuri comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE Călimări și garnituri complecte pentru Biurouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.

Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țara în fine tot ce se înrudește cu această branse

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.

SEDII: C. Stetea, Calea Mașilor 62-64 și Calea Victoriei 68. Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7 TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri

Constanța-New-York

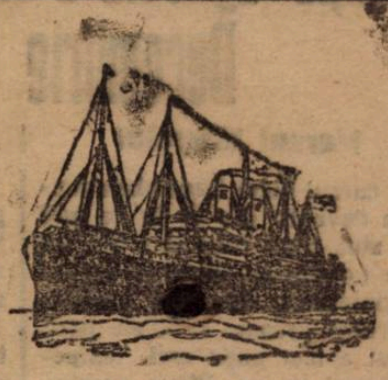

Vaporul Transatlantic de lux

KING ALEXANDER

soseste la 26 Februarie

și pleacă la 27 Februarie din portul Constanța direct N[illegible]

După vaporul King Alexander urmează a pleca următoarele vapoare „Megali Hellas", "THEMISTOCLES" și „CONSTANTINOPLE"

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteză mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCURESTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascăr Catargiu No. 28.
902 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare intreprindere de acest soi din intreaga Românie, având centrala a Bucureşti și prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

În ambele sale magazine din CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7

se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate. preparate în sistem de Praga.

1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatine cu carne

Industria Sârmei S. A.

Cluj.

Prospect de emisiune.

Conform hotărârei adunării generale a acționarilor, ținută la 3 Decemvrie 1921, Consiliul de Administrație al soc. anon. „Industria Sârmei" face cunoscut că s'a decis sporirea capitalului social de la 10.000.000'— lei la 15.000.000'— lei prin o nouă emisiune de 5.000 acțiuni á 1.000'— lei **la purtător.**

Acțiunile se emit pe valoarea nimonală de 1.000'— lei plus 10 Lei de fiecare bucată ca spese de emisiune și se vor achita integral la subscriere.

Subscrierile de acțiuni se fac la **Banca Centrală** pentru industrie și comerț s. a. Cluj de la 15 Februarie până la 22 Februarie 1922.

Din totalul de 5.000.000'— Lei se rezervă: 2.000.000'— lei vechilor acționari, cari au dreptul să subscrie în intervalul mai sus indicat una acțiune nouă pentru cinci acțiuni vechi

Se au atribuit 2.500.000'— Lei unei noi grupări, iar 500.000.— lei se pun în subscriere publică.

Consiliul de administrație își rezervă dreptul de a selecționa subscrierile noui și de a distribui acțiunile neoptate.

Cluj, la 8 Februarie 1922.

Consiliul de Administrație.

Lloyd Express 212 1460

Domnilor deputați Senatori

și cei care mergeți la București luați masa la restaurantul „AMICIȚIA" în str. Zalomit No. 8 (în dosul Hotelului „Astoria") și unde se întâlnesc toți ardelenii.

Situaţia agricolă a Transilvaniei pe luna Decembrie 1921

Mersul timpului

In cursul lunei Decembrie timpul a devenit din ce în ce mai rece ziua fiind cald şi senin iar peste noapte au avut loc înghe-ţuri puternice, adesori însoţite de brume groase. In unele părţi timpul a fost puţin mai temperat. Astfel în jud. Bihor pământul s'a mai desgheţat, în alte judeţe a mai căzut şi zăpadă care în mase parte nu s'a menţinut din cauza vântului şi a ploilor.

In jud. Bistriţa-Năsăud pe la sfârşitul lunei zăpada a atins grosimea de 30—40 cm. iar la munte 1 metru.

Semănăturile de toamnă

In primele zile ale lunei Decembrie în câteva părţi s'au complectat însemănările de toamnă. Din cauza înghe-ţurilor survenite şi a timpului prea înaintat orice însemănări au încetat. Semănăturile de toamnă au răsărit destul de bine mai ales cele semănate de curând. Până acum încheţurile ţvite nu au cauzat nici o stricăciune creşterei şi desvoltărei lor.

Numai în câteva judeţe cu-este Hunedoara semănăturile de toamnă se prezintă ceva mai mediocu de alte judeţe.

In general se aşteaptă în toate părţile căderea zapezii care să acopere semănăturile cu un strat protector.

Rapiţa semănată a răsărit şi se prezintă destul de bine.

In jud. Bihor însemănările s'au putut continua până la 9 Decembrie.

Semănăturile de primăvară

In unele părţi timpul fiind favorabil în prima decadă s'a continuat cu facerea ogooarelor de primăvară. In jud. Timis-Torontal s'a lucrat cu plugurile cu aburi şi tractoare, sistându-se şi aci aratul în doua decadă din cauza ploilor survenite.

Vile şi pomi

In toate părţile vile s'au îngropat în cea mai mare parte. Pomii s'au curăţit omizi şi s'a adunat zăpada în jurul tulpinei spre a se nimici fluturii timpurii.

S'au făcut gropi pentru plantaţiile de primăvară, la po ii şi vii. Se resimte pretutindenea lipsa de altoi pentru plantaţiile de pomii roditori cum şi umplerea golurilor.

Fâneţele şi păşunile

Vitele au încetat de a mai merge la câmp pentru păşune.

Fânul s'a vândut în medie între 1,30—1,50 lei kg.

Nutreţul în general cantitativ este insuficient faţă de numărul mare de vite.

Starea animalelor

Vitele sunt sănătoase; în multe părţi însă sunt slabe din lipsa de nutreţ suficient. Febra aftoasă a dispărut cu totul şi nici alte boli nu s'au semnalat între vite în cursul acestei luni.

Preţul vitelor în unele părţi a scăzut, în altele s'a mai urcat. Astfel în judeţul Bihor preţul vitelor a început să se urce în felul următor în târgurile săptămânale: boi 4-6ooo mii lei perechea; vacile de lapte cu viţel: 2-3ooo lei, cai buni de muncă 3ooo-35oo unul, porci slabi 8-1o lei kgr. şi cei graşi 13-15 lei kgr., carne vie. La porci preţul s'a urcat pretutindeni.

In jud. Bistriţa-Năsăud preţul vitelor a crescut cu 1oo procente faţă de cel din lunile trecute, astfel o pereche de boi care în lunile Septembrie costa 35oo lei în Decembrie se vinde cu 7 până la 8ooo lei.

Situaţia agricolă

In primele zile ale lunei Decembrie în multe părţi unde timpul a fost favorabil s'a continuat cu facerea ogoarelor de primăvară şi cu complectarea însămânţărei de toamnă, restrângându-se mai târziu la căratul gunoiului, la îngrijitul vitelor precum şi la căratul lemnelor de foc.

Muncitorii agricoli se plătesc în mediu pe zi cu 12-15 lei şi cu 8-1o lei cu mâncare.

Observaţiuni

Din starea climaterică a ţinuturilor Transilvănene în luna Decembrie şi din stadiul vegetativ în care se găsesc semănăturile de toamnă, putem conchide că anul agricol viitor începe favorabil.

Vitele sunt în general sănătoase, dar prost hrănite din cauza insuficienţei nutreţului, care trebue dat cu multă economie, mai ales că după cât se pare iarna va fi lungă.

Având în vedere criză de nutreţ, ar trebui luate măsuri pentru înfiinţarea de noui lucernării şi pentru extinderea culturei furajelor artificiale, întru'cât eusuta a stricat foarte mult acestor furaje şi din lipsa de sămânţă bună nu a putut fi înlocuită.

Suprafaţa totală a semănăturilor din Transilvania până la 31 Decembrie 1921

JUDEŢELE	JUGĂRE				
	Grâu	Secară	Orz	Ovăz	Rapiţa
Alba-Iulia	61420	2240	1602		56
Arad	179732	3095	8381		133
Bihor	88286	20894	13533		665
Bistriţa Năsăud	13476	59			144
Braşov	3866	702	20		
Caraş-Severin	77090	2289	3027	11084	
Ciuc	1688	3942			86
Cojocna	36215	615	3463		
Făgăraş	15111	8043			
Hunedoara	59129	5742	4095		
Maramureş	252	157			
Mureş-Turda	51137	818	200		
Odorhelu	49673	7210	1060		
Sălaj	67296	7865	766		
Sătmar	90419	19155	3051		1178
Sibiu	26504	31	328		
Solnoc-Dobâca	20973	712	109		
Târnava-Mare	42679	280	331		
Târnava-Mică	26847	231	638		
Timiş-Torontal	306110	8797	23845	7299	1437
Trei-Scaune	13693	10721			
Turda-Arieş	28584	1091	431		

In total sau semănat:

Grâu	1260.680	jugăre.
Secară	104772	„
Orz	64880	„
Ovăz	18383	„
Rapiţă	3699	„

Faţă de anul trecut s'a semănat deci în surplus de 203.526 jugăre.

Calatoria alegatorilor pe C. F. R.

Pentru călătoria alegătorilor pe C. F. R, atât pe liniile statului cât şi pe cele particulare cu ocazia alegerilor generale de Cameră şi Senat, care vor începe la 1 Martie a. c. precum şi cu ocaziunea celor eventuale de balotaj, casierii de bilete vor elibera pe bază prezentărei certificatului de alegător, bilete speciale de tren clasa III-a, valabile pentru o singură călătorie, gratuită, de ducere-întoarcere, atât cu trenurile de persoane şi mixte, cât şi cu cele accelerate, cari au asemenea clase. Pe biletele de tren în chestiune se va aplica stampila staţiunei cu data zilei la locul indicat.

Certificatele de alegător se vor lăsa în mâna posesorului. Biletele de tren se vor reţine de la călători, înainte de staţiunea finală la întoarcere. Alegătorilor în grupuri, pentru aceiaşi destinaţie se vor elibera buletine de transport gratuite tot pentru ducere-întoarcere.

Alegătorii cari vor voi să călătorească în clasa I sau II, vor plăti în tren diferenţa tarifară între cla ele respective şi cl. III, care se consideră gratuit. Eventual şi diferenţa categoriei de tren dacă va fi cazul, fără adaus.

Cautăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.

Administraţia ziarului.

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂŢIREA" la Administraţie Str. I. Maniu No. 3. şi prin toţi Agenţii şi Agenţiile de publicitate

Se primesc reclame scrise şi în limba maghiară şi germană pentru care avem traducători speciali

Preţuri reduse

Toţi cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame şi prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrăţirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorităţi, bănci şi societăţi

Lei 240 anual
Lei 180 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 442 — Opt pagini 1 LEU — Opt Paginî — Duminecă 12 Februarie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89.
Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952 — Director: D. TOMESCU — Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Partidul național-liberal și Ardealul

Partidul național-român din Ardeal, încă de la unire încoace, prin frumușii ce'i are, o luptă înverșunată împotriva Regatului, iar în actualele împrejurări, îndreptată vehement împotriva partidului național-liberal.

Să analizăm chestiunea și să ne convingem dacă această luptă izvorăște din vre-o doctrină politică necesară vremii sau dimpotrivă dacă nu este cumva un fatiusm.

Ardelenii cunosc rolul covârșitor politic și istoric al partidului național-român sub dominațiunea ungară. Misiunea lui istorică, lupta de conservare națională, au încetat odată cu prăbușirea granițelor istorice din Ardeal. Aceasta mai departe o politică specifică ardelenească și a lua ofensiva față de București cum se lua odată față de Budapesta e o mare greșeală.

Întrebarea pe care trebuie să-și o pună fiecare bun român este: Are vre-un drept partidul liberal să-și întindă sfera lui de acțiune politică și asupra Ardealului, sau trebuie să rămână și mai departe oprit la Carpați, vechiul și nedreptul hotar?

Pentru a răspunde la aceasta, o scurtă privire în urmă e necesară.

Partidul național-liberal și-a luat ființă din frământările redeșteptării naționale de la 1848. Unirea Principatelor se datorește acestui partid având în frunte atunci pe nemuritorii Mihail Kogălniceanu și Ion C. Brătianu. Introducerea Dinastiei străine; războiul independenței de la 77; proclamarea Regatului; refuzarea la 78 a recunoașterei retrocedării Basarabiei față de Rusia; împroprietărirea țăranilor de la 1864, iar mai târziu determinarea intrării în războiu alături cu Antanta; răspunderea în vremurile cele mai grele și hotărârea luptei până la sfârșit atunci când toți își pierduseră nădejdea în salvarea României, toate aceste se datoresc acestui partid.

Deși prin tratatul intrării în războiu din 4 August 1916, ni se recunoscuseră hotarele noastre etnice, atunci când însă prin linia lui Clemenceau ni se tăia Banatul în două iar gura Mureșului și a Someșului rămâneau în stăpânirea maghiară, tot partidul național-liberal este acela care s'a împotrivit. Pe această chestiune a și părăsit atunci guvernul.

În 1918, când bolșevismul lua proporții și era periclitată și soarta Ardealului, partidul național-liberal a ordonat intrarea trupelor române în Budapesta.

Faptele isorice rămân oricât ar căuta alții să le întunece.

Analizând programul partidului național-liberal din punct de vedere social, vedem apoi că democrația vremii, nu a găsit nepregătit acest partid. Ideile înaintate se frământau aici de mult și au intrat la timp în programul lui.

Votul universal, reforma agrară, constituanta ce se pregătește, toate aceste reforme au fost analizate și studiate cu anii de partidul național-liberal; fără trecutul acestui partid desigur au ar fi fost realizate.

Partidul conservator s'a fărâmițat și e pe cale să dispară. Partidele noui se ciocnesc între ele în svârcolirea morții, neavând organizații, disciplină politică și mai ales rădăcini înfipte în masele poporului.

Partidul național-liberal prin experiența de 60 de ani, întrat în fibrile existenții noastre naționale, prin democrația lui, ne va duce treptat la realizarea celor mai înaintate idei ale vremii.

Puterea aceasta de viață politică, nu este o acaparare ci politica întregii vieți românești ce în mod fatal trebuie să se reverse asupra tuturor provinciilor locuite de români.

Omogenitatea vieții noastre politice, necesară existenței și tăriei neamului nostru o cere.

Împotrivirea partidului național-român nu are rost iar lupta înverșunată împotriva partidului care ne-a întregit neamul, este deci aproape criminală.

Politica partidului național-liberal în Ardeal, nu-i o ambiție vulgară, ci este o necesitate națională.

Const. Celan-Racoviță.

Știri externe

Washington. — După închiderea conferinței dezarmării, președintele Harding a ordonat să înceteze construirea celor 14 vase care se găseau în construcție.

Londra. — Ieri, luându-se în discuție acordul franco-englez de la Cannes în parlamentul de la Londra, Ilanderul O'Comor a accentuat, că Franța este mereu expusă la occident, câtă vreme Anglia este apărată e, datorită poziției ei geografice.

Constantinopol. — Iusuf Kemal pașa a plecat azi la Londra și Paris, fiind împuternicit de Kemal Pașa să impună francezilor și englezilor punctul de vedere al naționaliștilor turci.

Paris. — Primul ministru Poincare a declarat comisiei parlamentare pentru afacerile străine, că e nevoe ca conferința de la Genova să fie amânată, pentru ca să se poată studia amănunțit toate chestiunile de discutat în aceea conferință.

Budapesta. — Comisiunea dunăreană își va muta în curând sediul de la Budapesta la Bratislava.

Roma. — În cercurile parlamentare italiene se afirmă, că Orlando va încerca să constitue cabinetul din sânul uniunei constituționale.

Lichidarea definitivă a averescanismului

După zbuciumul războiului opinia publică înșelată de popularitatea generalului aștepta să vadă în opera sa de guvernământ bagheta magică a unui adevărat făcător de minuni.

Îndată ce mediocritatea politică a generalului a fost instalată pe scaunul conducerei, înconjurată de haimanaua ariviștilor și de demagogia democraților improvizați ca prin special onestitatea alegătorilor, opinia publică a văzut cu cine are de a face

Dură rezerva semnificativă a urmat neîncrederea jăfișă manifestată cu ocazia alegerilor parțiale când țărănimea desamăgită în speranțele ce-și pusese în Domnul general a arătat că salvatorii țării nu pot fi găsiți decât în rândurile partidului liberal

Opera de reconstrucție a Statului definitiv compromisă din cauza completei nepregătiri politice a acestui partid, fără nici o doctrină impunea generalului o retragere cât mai grabnică dela trebile țării.

În fața nemulțumirei publice zilele regimului averescan erau numărate.

Bazarul în care se refugiase rămășagii tuturor partidelor politice rămași fără situație amenința să se prăbușească din zi în zi; dar ahtiarea după putere, mărire și satisfacțiuni n'a permis guvernului „pumnului de fier" să se gândească a pleca dela putere decât când era pe marginea prăpastiei.

Încercările de colaborare cu țărăniștii au fost ultimile frământări ale unui bolnav în agonie.

După falimentul popular țăței generalului, lichidarea improvizației de operetă a urmat imediat.

Parte din nemulțumiții doritori de porto olii au avut satisfacția să se aciueze o lună de zile sub steagul multicolor al d-lui Take Ionescu

Cei mai mulți însă n'au avut-o nici pe aceasta și acum rămași fără busolă își dau demisia pe capete, dibuind pe la ușile celorlalte partide.

Dacă admiratorii idolului răsturnat de pe soclu în locul imnurilor de slavă îi cântă veșnica pomenire, nouă nu ne mai rămâne decât să-i urăm — să-i fie țărâna ușoară.

Toți oamenii cinstiți cari mă cunosc printre cari și acel „d. Ioan I. Lapedatu a nostru" pot aprecia omenia redactorilor dela „Patria", inclusiv a directorului ei, din infamia debitată în numărul de eri pe seama mea și a d-lui N. Bănescu, — infamie pentru care de altfel voiu chema în judecată ziarul onorabilului domn I. Agârbiceanu.

ALEX. LAPEDATU

Către foștii voluntari români din Rusia

Iubiți camarazi.

În anul 1917 am venit în Rusia din ordinul Dlui *Vintilă I. Brătianu*, pe atunci ministru de războiu, ca să chem sub tricolorul românesc pe frații români prizonieri în Rusia. Peste 15.000 de ofițeri și soldați, cu toate greutățile ce vi le făceau autoritățile ruse, ați alergat la apelul meu și la Kiew ați îmbrăcat uniforma românească. Alți camarazi, cari din cauză de boală nu au putut veni la chemarea mea, au primit ajutoare bănești prin misiuni trimise de mine. Cu toții vă aduceți aminte și de bucuriile și de întristările voastre comune. Cu toții vă aduceți aminte cum, în cuvântările ce vi le țineam, vă îmbărbătam la luptă, ca să facem România unită și tare. Cu voia lui D-zeu și vitejia ofițerilor și soldaților nostri, am reușit să vedem împlinindu-se dorul atâtor generațiuni.

La începutul anului 1919, vă aduceți aminte cum, din dragoste pentru țară și pentru acei cari o slujesc cu credință, am vizitat în Transilvania regimentele de voluntari cari se formaseră la Cluj, Alba-Iulia, Turda etc. Am retrăit atunci câteva clipe din viața noastră de odinioară, toată pusă pe altarul Unirei.

Atunci v'am amintit că rolul nostru ca soldați va înceta și vă începe acela mult mai anevoios de cetățeni în viața civilă. V'am vorbit și atunci și v'am rugat că să luptați ca cetățeni cu aceași însuflețire pentru desăvârșirea Unirei.

Ei bine, acum vin pe calea publicității ca să vă fac aceiași rugăciune. În lupta electorală de astăzi se prezintă în Transilvania și Banat, candidații ai partidului național liberal, din care fac parte și eu. A venit clipa ca să arătați virtutatea cetățenească. A venit momentul ca să scăpăm România Mare de pieire.

De mai bine de 2 ani, guverne ne ricepute au dus țara până în marginile prăpastiei. Acolo la Div. în Transilvania și Banat, oameni rai și vantoși au atacat prmata română și pe noi cei de din coace de Carpați, urmărind să desparță astfel mâinele noastre cari sau unit cu ale voastre pe vecie. Aici ca și acolo, guvernele trecute au lăsat să se întindă asupra țării noastre necinstea unora, ticăloșia altora, compromițând în fața noastră și a străinătății uumele de român. De aci suferințe de tot felul și pentru țară și pentru noi.

Acum în alegeri, unele partide de opoziție își dau mâna cu cei ce au slujit vrășmașul ori s'au făcut oameni aventurei de la Moscova, ca d-nii Stere, Lupu etc. cari vor să pună foc țării, cum s'a făcut în Rusia. Feriți-vă de ei mai, ales d-vs. cari a-ți fost cu mine în Rusia și cari am văzut jaful, ruina, omorurile ce s'au făcut acolo. Feriți-vă de ei mai rău ca de Satana, căci vor să dea foc Țării.

După cum în Rusiă am lucrat cu toții ca soldați pentru Unire, tot astfel vă rog acum să ne dăm mâna toții bunii Români ca să scăpăm Țara de prăpastia în care vor să o prăbușească unii Români cu minali sau inconștienți. Dați ajutor frățește candidaților partidului național-liberal, singur în măsură să scape Țara.

— Aduceți-vă aminte că d-l Ioan Brătianu era Prim-ministru iar d-l Vintilă Brătianu ministru de războiu, atu ci când din ordinul lor am venit să vă chem sub steagul românesc. Partidul d-lui Ion Brătianu a făcut războiul din care a ieșit România-Mare de azi Numai el poate acum să aducă unirea desăvârșită și în viața noastră de toate zilele. Momentul este foarte greu Stăm în pragul prăpastiei.

De aceia m'am hotărît să ies din rezerva ce-mi impusesem și să vă rog și pe d-vs. cari m'a-ți cunoscut, ca să dați sprijinul partidului liberal, votând pe candidații lui, Nu vă cer un serviciu personal pentru mine, fiindcă eu nu candidez. Vă cer însă să scăpați Țara de primejdia mare în care se află.

Lucrând astfel toți bunii Români, punem adevărata temelie României-Mari.

— Dumnezeu să ne ajute ca să scăpăm Țara.

— Cu toată dragostea ce v'am purtat-o și v'o port nu atât că șef cât mai ales ca frate mai mare, astfel cum am fost pentru toți voluntarii români din Rusia.

Colonel în res. Constantin G. Pietraru fost șef de Stat-Major al corpului voluntarilor români în Rusia.

Evenimentele zilei

Azi, după ce d. Dobrescu a vorbit trei ore în procesul comuniștilor iar comisarul regal Cernat a replicat la cererea de disjungere, consiliul de războiu a respins desjungerea. Mâine va începe interogarea martorilor.

Ministerul de industrie cercetând chestia contractului de hârtie furnizată ministerului sub ministeriatul d-lui Tăzlăuanu, a sezizat parchetul care s'a sesizat și de hârtia furnizată de ministerziarului „Bakarești Hirlap", care n'a apărut decât două trei numere și care a păgubit statul cu peste un milion.

În urma gravelor neregului descoperite la prefectura județului Durostor, fostul prefect averescan Ilie Ghibănescu a fost depus ieri la arestul preventiv.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Succesele unei Românce la Paris

Strălucind din ce în ce ca o adevărată stea în dominiul marelui canto din Paris, Romanitsa, grațioasă floare a plaiurilor noastre românești, după ce a triumfat la Operă în frumoasa piesă „L'Enlévement au Sérail iat-o că culege lauri în celebrele concerte Colonne. Se știe că faimoasele concerte Colonne ca și concertele Lamoureux se bucură de o reputație mondială și că atât în orchestra lor cât și printre soliștii angajați nu străbat decât adevărate ilustrații ale artei muzicale.

Noi nu putem fi decât mândri de succesul compatrioatei noastre și spicuind cu plăcere ziarele franceze care o laudă să ne pătrundem din nou de adevărul că și printre ai noștri, din vechea viță românească se găsesc ființe de elită, de talent și voință demne a fi puse alături cu tot ce are Occidentul mai de seamă.

Deci iată ce spune ziarul muzical Ménestrel:

„D-na Romanitza, care aparține trupei Academiei Naționale de muzică, posedă o voce frumoasă și știe să o pună în valoare. Ea se joacă cu cele mai grele vocalize și se arată demnă de a reprezenta pe Regina Nopței din Fluerul fermecat. Dar nu fu mai puțin apreciată într'un cântec cu totul diferit: o Barcarolă extrasă din Isabelle et Pantalon, operă bufă de Roland Manuel unde grațioasa cântăreață fu incomparabilă.

Le Petit Journal din 9 Ianuarie 922 scrie: „D-na Romanitza cântă de minune Barcarola. Echivocul de vis și ironie, e sugerat cu finețe de frumoasa muzică și interpreta știe să-i dea toate nuanțele cu un farmec deosebit".

„L'Oeuvre" de asemeni ne spune că d-na Romanitza a cântat delicios cu o artă rafinată, subjugând sala.

In fine marele cotidian New-York Herald în articolul Muzica la Paris scrie că printre artiștii concertelor Colonne d-na Romanitza s'a remarcat prin eleganța vocalizelor sale.

După toate aceste aprecieri eșite din până celor mai mari critici muzicali nu ne rămâne decât dorința arzătoare de a auzi și noi într'o zi la concertele Filarmonicei pe această compatrioată de rasă care face atâta cinste în străinătate numelui de româncă. E un vis care ar trebui să se realizeze pentru bucuria atâtor amatori de artă fină.

Au fost câteodată pianissime așa de pătrunzător, redate de ingratele instromente ale orchestrei, că sala toată era copleșită de un religios sentiment de evlavie și de sublim. Mai ales în scena morței lui Valentin, orchestra s'a întrecut în a fi la înălțimea emoției generale.

Alte ori, simțiai fiori de nestăpânit entuziasm ce isvora din accentele impetuoase ale instrumentelor de alamă.

Dar dacă orchestra a fost bine în accepțiunea cuvântului, reușită deplină a operei se datorește domnilor Apostolescu și Baranof.

Primul, un bariton cum rareori se poate întâlni, care să întrunească și caldul și c'arul și omogenul în voce, a fost un minunat Valentin. Stăpânește glasul dacă ar da mai multă atenție notelor registrului superior; fa și sol, care cam palide față de restul registrelor în adevăr de calitate superioară și impresionantă, ar putea ajunge cu timpul să egaleze pe un Tita Ruffo sau Bastistini.

Al doilea, un Mefisto irepoșabil Voce clară, stăpânită, un joc în adevăr diabolic și o finețe de interpretare ce se apropii câte odată de a vestitului bas Șaliapin d-l Baianof, a fost îndeajuns răsplătit de publicul mulțumit de interpretare. Serenada, a fost magistra cântată și mimizată.

Ambii cântăreți sunt frumoase achiziții ale operei din Cluj.

Nu pot încheea, fără a aduce laude meritate corului. De o ricei sunt neglijate de maistrul concertelor, interesându-se mai mult de executanții rolurilor principale. Aseară a fost ansamblul corului la egală putere de interpretare a partiturilor ca și a soliștilor.

Se muncește frumos și inteligent la opera din Cluj.

Dar.

Opera Română din Cluj

— Faust —

N'a trecut nici zece ani, de când în vechiul regat se discută cu toată seriozitatea alcătuirea unei opere din elementele românești, ce se găseau împrăștiate pretutindenea. Ideea avea șorți de reușită fiind cu toată dragostea împărtășită și de M. Sa. Regina.

Războiul însă, a oprit în loc toate inițiativele frumoase din toate domeniile și a oprit-o și pe aceasta.

Aseară însă, cu reluarea operei lui Gounod „Faust", s'a făcut dovada strălucită că ideea operei românești, nu numai c'a prins, dar că se obține și reale rezultate muzicale frumoase, că sunt bune elemente de operă interprete și că ausamblurile de cor, orchestră și deținătorii rolurilor au calitatea aleasă de a ști ce interpretează sau execută într'o unitate desăvârșită și cu nuanțări ireproșabile.

Libretul operei, deajuns de cunoscut de toată lumea iubitoare de artă superioară, nu face obiectul cronicei, de aceea ne vom opri la modul cum a fost interpretată partea muzicală.

Dela început trebuie să recunoaștem dirijorului întregului ansamblu, maestrului Bobescu, meritul de a fi dat un spectacol reușit. Bagheta lui în adevăr, magică, când tumultuoasă, când calmă, împrăștia, cu concursul lumei executante, întregei săli, toată gama emoțiilor ce radiau din superba muzică a operei Faust.

Cei ce doresc să uite un moment de toate neplăcerile vieței să vie Sâmbătă în 18 Februarie la BALUL MEDICILOR Hotel New-York. 1454

ECOURI

Moartea publicistului Petre Vulcan

Bătrânul publicist Petre Vulcan, colaborator pe vremuri la „Adevărul", de sub conducerea d-lui C. Mille, „Românul de Pind" și alte publicațiuni, a încetat din viață subit ieri de dimineață.

Două Imnortalizări

Fostul papă are un portret în mărime naturală, operă a maistrului Albert Besnard, directorul dela Villa Medicis și a fost singurul papă care în viață fiind, și-a avut statua. Această statuă e ridicată la Constantinopol prin subscripție la care au participat oameni din toate rasele și din toate religiile și pe soclul ei se citește: „Marelui pontif al tragediei mondiale. Benedict al XV-lea, binefăcătorul popoarelor fără distincție de naționalitate sau religie".

Un monument câinilor eroi

E vorba să se ridice la Paris un monument câinilor de războiu francezi, cari se știe ce imense servicii au adus cauzei naționale. In special vor fi imortalizați câțiva dintre acești câini eroi, ca de pildă: faimosul Turc, acela care la Marna nu s'a turburat când a văzut pe brancardier mort, ci a căutat mai departe răniții salvând 150 dintre ei; Rip, care la Dixmude era supranumit mascota trăgătorilor; Marquis, care deși mortal rănit, fiind purtător al unui ordin important, s'a târât până la capătul misiunei lui și numai acolo și-a dat sufletul etc.

Spre muzica originală o compoziție românească

Orchestra „Filarmonicei" din București va executa în curând, în primă audiție, o nouă compoziție a d-lui Filip Lazăr. Tânărul pianist și compositor mai este autorul unei „Sonate pentru vioară și pian", și al unui „Preludiu" pentru ochestră, executat cu un deosebit succes la unul din concertele stagiunei de anul trecut al „Filarmonicei".

Pentru mișcarea noastră muzicală, care este abia în formațiune, o nouă compoziție originală e un eveniment de o deosebită importanță.

Doi amici

Defunctul Papă Benedict și cardinalul Almaraz, arhiepiscop de Toledo, erau foarte buni prieteni.

Benedict XV, pe atunci cardinal dela Chiese, fiind secretar al nunciaturei din Madrid, cunoscuse pe arhiepiscopul de Toledo, pe când monsegnorul Almaraz era decan al catedralei din Madrid.

Când Benedict XV deveni șef al creștinătății, cardinalul Almaraz îngenunchiă și el la rândul lui înaintea papei.

Benedict XV îl spuse:

— Henri, vom fi întotdeauna amici? Vino să mă vezi mâine.

— De oarece demnitatea pontificală cere ca titlul de sfinția voastră să-mi fie dat întotdeauna și de oricine, voi proceda astfel: Observă ca ceilalți formele protocolare, tutuește-mă însă în totdeauna în gând.

Cei doi prelați fură de atunci și mai buni prieteni. Ei muriră la interval de trei ore.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Scrisoarea fratelui Bologa la Ludoșul de Mureș

Vasilie Bologa,

Îți mai aduci aminte de mine?

După patru ani de mizerii și de groază îndurate prin mlaștinile Pripietului și prin stâncile Bainzizei — când te-ai întors acasă la tine, ai dat de oșteni români. Obosit, cu picioarele îngreuiate de reumastism, stors de vlagă și cu ochii supți, tu nu ai stat la gânduri și — așa cum erai — după ce ți-ai îmbrățișat copiii, te-ai înrolat, om liber din voia ta, în garda națională românească.

Într'o zi, pe când cercetai în casa unui ungur, ce se făcea olog, cartușele și armele pe care le ascunsese sub saltea, ungurul s'a năpustit, pe la spate asupra ta.

Ți-a apucat arma. Tu n'ai lăsat-o. V'ați bătut pentru ea; atâta până când arma s'a descărcat și nenorocirea s'a întâmplat. Ungurul lovit în piept, a căzut la pământ.

Te-au arestat,

Te-au dus la Iași și te-au „tradus în fața Curții Marțiale pentru" omor prin imprudență.

Îți aduci aminte de acel care te-a apărat atunci.

Uite-te cum semnez și adu-ți aminte.

Da Bologa, eu îți scriu. Și știi de unde? Din Cluj, de aicea din Ardeal.

Ce mi-a venit? Ți-am găsit într'un saltar scrisoarea pe care mi-ai scris-o după ce ai ajuns acasă — și numai bine mi-ai răsărit iar în cale, ca să am cui mă plânge și eu.

Da, Bologa, acum vin și eu la tine, să mă ajuți.

Uite ce te-aș ruga. Tu ai fost pe la noi. Nu-i așa? Cum ți-au plăcut oamenii noștri? Nu-s par' că, așa răi. Tu ai pătimit cași noi patimile războiului. Tu, dela tine, te-ai înrolat și te-ai amestecat cu ai noștri ca să vă scuturați de robie. Tu ai auzit că acum vă chiamă țara, iar, ca să vă dați ajutorul vostru pentru alegeri, ca să votați.

Ei, uite, ce-i. Poate vine și pe la voi prin sat vre un domn care „pășește" ca din partea partidului național al domnului Vaida. Întreabă-l, te rog, de ce vrea să ne dea afară din Ardeal pe noi ăștia care am venit la voi, ca în țara noastră, să rămânem, cu voi, aici-tot până la moarte așa cum ne pornisem la războiu?

Că uite, ce-i — tu poate nu știi cum e politica:

După ce ai plecat tu dela Iași, s'au strâns mai marii lumii la Paris să facă pace. Acolo, sa dus din partea noastră Ion Brătianu primul ministru al țării, acel care a îndrăznit — cu Regele Ferdinand — să se pornească cu războiu împotriva kiralului vostru de odinioară, ca să vă desrobească.

Tu știi ce-am pătimit noi de pe urma acestei îndrăzneli. Știi că ne-au cotropit țara — pe jumătate — nemții, ungurii și bulgării; știi că peste nouă sute de mii de osteni au murit de glonț, de obuz și de tifos pătat; că ne-au murit mii de copii și doctori; că ne-au ruinat țara până în temelii; că am eșit datori cu miliarde de lei; — că ne-au vândut rușii; că am pătimit de foame; că mii de oameni au rămas oftigoși, — și mii de copii orfani și mii de femei vadane; tu știi că le-am făcut toate pentru voi, și numai pentru voi — că noi eram desul de mulțumiți, altfel, în țara noastră și nu aveam ce alta câștiga dacă întram și noi în războiu.

Dar am făcut-o că așa trebuia: vă aveam pe voi, frații robiți, aici-și suferințele voastre ni le cântau mereu cântăreții voștri cari fugiseră la noi.

Ei, cum îți spun, Brătianu când a intrat în războiu a luat scris la mână că toată țara va fi dezrobită: dela Dunăre la Tisa, cu Banat, cu Ardeal, cu Crișana și cu Maramureș.

La Paris însă, americanii au spus că ei n'au semnat și că să nu cerem decât până acolo unde vor ei. Și au început a tăia. Bă, ungurii, au izbândit să nu ni se dea Tisa, și știi ce a fost chiar pe lângă voi, dincolo în comunele românești pe unde trăseseră ei hotarul atunci când a murit Gheorghe Pop dela Băsești.

Brătianu, care a îndrăznit războiul, a îndrăznit și a doua oară: A trecut dincolo de hotar. Și a mers până la Pesta.

La pace, însă, n'a vrut să-i dea tot. El s'a ținut dârz și nu s'a dat. Din țară de aici, însă, alți domni care voiau să ajungă mari: Generalul Averescu, Take Ionescă și Vaida i-au vârât cuțitul pe la spate și l-au răsturnat din fruntea țării ca să vie ei la putere.

Și a venit domnul Vaida și și-a luat un jidănaș cu el și a alergat la Paris, s'a închinat și a zis: no că doar eu signez și a signat pacea, care a lăsat zeci de mii de români la sârbi și mii de români în ghiarele unguresti.

Și s'a pus pe luptă cu Brătianu, de partea căruia e Basarabia și Bucovina și oamenii înțelepți din Ardeal, — și s'a înțovărășit apoi cu generalul Averescu și, numai să nu vie Brătianu iar la putere, l-a lăsat pe Averescu și pe ai lui de au furat ca în codru, au dat foc la depozite, au ruinat țara. Și au vrut să vândă la străini și drumurile de fer, și petrolul și pădurile; au vândut aurul Ardealului, au păgubit visteria și au pus apoi biruri cum n'a mai văzut țara de când e.

Au apăsat și prigonit pe ro-

D-l Vintilă Brătianu la Cluj

— Întrunirea de la clubul partidului naţional-liberal —

Joi la orele 1 şi jumătate a sosit în oraşul nostru d-nii Vintilă Brătianu ministru de finanţe şi d-l Moşoiu ministrul comunicaţiilor.

Peronul gării frumos pavoazat, era plin de o mulţime de lume care aştepta sosirea iluştrilor oaspeţi.

La scoborârea din vagon d-nii miniştri sunt întâmpinaţi de toţi fruntaşii autorităţilor locale în frunte cu d-nii Tănăsescu Directorul Internelor, d-l Prefect Meteş, d-l I. Pop Primarul oraşului, d-l Popovici, Prefectul Poliţiei, d-l Simionescu Directorul Finanţelor şi alte numeroase persoane.

După facerea prezentărilor de rigoare înalţii oaspeţi se îndreaptă spre eşire în strigătele de urale a-le mulţimei iar fanfara funcţionarilor CFR intonează un marş de bun sosit. Însoţiţi de reprezentanţii autorităţilor noii miniştrii se îndreaptă spre oraş, unde au primit delegaţi de la numeroase bresle şi asociaţiuni.

* * *

La orele 6 p. m. d-l Vintilă Brătianu vizită localul Clubului unde îl aşteptau aderenţii politici şi mai mulţi săteni. D-l N. Băncscu profesor universitar l'a întâmpinat cu cuvinte frumoase în numele membrilor Clubului spunând că îl priveşte ca pe o forţă de căpetenie a ţării în cari are deplină încredere pentru ducerea la bun sfârşit a intereselor ţării.

La acestea d-l Vintilă Brătianu spune că venind la această consfătuire nu va ţinea o cuvântare ci va comunica celor prezenţi că dacă guvernul actual a primit o sarcină atât de grea a făcut-o fiindcă a avut încredere în energiile ţării şi destoinicia poporului său şi ai dorea fiindcă găseşte că partidul Naţional-Liberal e instrumentul capabil să facă o sforţare atât de mare ca acea pe cari impun nevoile în care se găseşte ţara. Ţara nu a avut nici odată un moment mai greu ca cel de acum. Neajunsurile se simt în toate părţile.

Din Cluj a venit o delegaţie de negustori cu o sumă de plângeri. Ei au recunoscut că nimic nu poate fi îndreptat şi nimeni nu poate folosi dacă mai întâiu nu se va întemeia în ţară pe lângă ordine şi o îndrumare sănătoasă pentru mersul şi creditul statului; altfel ori-că sforţare se duce în vânt. Guvernul liberal când a luat asupra lui consolidarea ţării şi-a dat seamă că nimeni altul nu ar fi putut-o face. A fost deci pentru el o datorie patriotică. Partidul Naţional din Ardeal chiar dacă ar fi să se bucure de un succes în actualele alegeri ar fi nevoit să se ajute de grupările cari au dus ţara la dezastru prin guvernare, ca acelea ale d-lor Lupu, Stere Cocea, Mihalache şi ar prelungi astfel situaţia primejdioasă de până azi.

Întrebarea ce se pune în faţa alegerii este: Cum va merge de aci înainte România Mare?

Cum a mers până acum se vede mai clar se vede când e comparată cu statele vecine, dintre cari unele au chiar organizaţii de stat, mai noi şi bogăţii moarte şi vii mai puţine.

In aceşti 2 ani din urmă, ţara românească deşi a vrut să muncească — şi producţia arată că lucrătorii de toate treptele au muncit — a mers mult mai încet decât celelalte ţări din cauză că guvernele cari s'au perindat au împedecat-o în loc să o ajute.

Alegerile de acum vor arăta însă dacă ţara îşi dă seamă de împrejurările prin cari trece şi de la cine poate veni îndreptarea neajunsurilor. Pentru că neajunsuri sunt multe, dar toate se pot îndrepta cu chibzuială, muncă şi inimă. Să vă dau numai pilda bugetului: Credem că dacă s'ar incasa, chiar sub actualul regim de impunere, toate veniturile statului, dacă s'ar face o gospodărie mai bună, dar s'ar cheltui mai bine se poate echilibra bugetul ordinar Negreşit că nu întră aci sarcinile războiului, cari nu pot fi împlinite decât cu despăgubirile ce pe drept ne revin.

Dar, pentru ca să poată fi duse lucrurile la bun sfârşit trebue ca faţă de o atare grea sarcină să avem o continuitate în guvernare.

Pentru consilidarea creditului şi a drepturilor noastre sunt două nevoi: Intâiu, ca să ne bucurăm de încrederea străinătăţei se cere tot continuitate pe lângă serioasă conducere. Al doilea să nu uităm că statele se întrunesc la Genova unde să ne revendicăm măcar acum drepturile noastre. Acolo pe cât se simte se va face o îndrumare nouă a statelor din Europa pe lângă repunerea în discuţie a drepturilor de despăgubire a statelor. Se ştie că noi suntem singurul stat cari nu am luat nimic despăgubire ci chiar se încearcă să ne silească să dăm despăgubiri ţărilor foste vrăjmaşe. Toate acestea s'au întâmplat din cauză că nici nu ne-am susţinut drepturile. Să nu repetăm greşala din 1919 când ţara nesusţinând delegaţii noştri la Paris a slăbit drepturile noastre şi a făcut jocul celor ce doreau să le calce spre folosul lor. Mâine la Genova ca şi pentru consolidarea financiară avem nevoe de tot sprijinul manifestat de ţară prin alegeri.

Pentru îndeplinirea acestor opere mari sunt două scadenţe:

Intâia sunt alegerile prin cari ţara e chemată ca prin votul ei să restabilească autoritatea statului asigurând unitatea şi continuitatea guvernării.

A doua scadenţă este la capătul perioadei ce va trebui să treacă până ce opera serioasă de guvernământ îşi va face roadele simţite. De la această dată înainte se va întâmpla şi cu actuala guvernare liberală ceea ce s'a întâmplat cu Ioan Brătianu după războiul din 1877 ca în faţa ţării refăcute şi mulţumite nimeni nici să nu mai poată pune în discuţie cari este conducerea ce corespunde mai bine cu nevoile ei permanente.

Astfel fiind situaţia noi facem apel în aceste alegeri la conştiinţa cetăţenească a fiecăruia şi cerem să nu se uite decât la nevoile mari ale ţării şi la programul de salvare naţională pe cari îl reprezintă candidaţii liberali. Prin concursul d-voastră membri ai P. N. L. veţi face o operă de salvare. Lupta va fi răsplătită prin legile cari se vor vota în prima sesiune ordinară a parlamentului şi prin rânduiala ce vom aduce ţării astfel că fiecare dintre d-voastră va fi mândru că e naţional liberal.

După câteva cuvinte de mulţumire a d-lui Bănescu şedinţa se ridică anunţându-se şedinţa de Vineri şi Sâmbătă seara când se va hotărâ şi candidatul Clujului.

O lămurire

Domnii din partidul naţional învinuesc pe liberali că s'au organizat în afară de interesele obşteşt şi că vor să siluească cu acest sistem închiziţional, opinia naţiunei. Numai că, gândind astfel fac o confuzie regretabilă între dânşii şi liberali. Ei ştiu prea bine în ce constă tăria partidului naţional-liberal. Decând au venit în contact cu politica vechiului regat, şi-au dat seama de unde le va veni moartea. Deaceia prin scris şi viu grai, prin spasmodice acte de incoherenţă, au dat orheşte cu pumnii, ori s'au gudurat linguşitori, ca doar-doar să spargă norul gros de ameninţare ce le venea din aceea parte. Aveau presentimentul că în clipa când ţara, sătulă de jaful şi prostia aşa ziselor partide noi, va cere din nou partidului naţional-liberal să ia cârma statului în mâini, s'a mântuit cu ei. Au putut juca pe tema cântecului regionalist sub federaţie şi sub averes ani. Ba chiar la venirea d-lui Take Ionescu la putere li-a crescut inima de bucurie socotind că le a sosit în sfârşit ceasul biruinţei. De aceia, cu atât mai amară le-a fost deziluzia şi cu atât mai aprigă furia. E vremea însă ca să vedem odată ce s'ascunde sub paravanul de democratism şi parada patriotică pe care nu contenesc ca să-l bage sub nasul tuturora ori de câte ori e vorba de dânşii. Democraţia în senzul actual înseamnă organizaţia maselor pentru scopuri comune; altfel e demagogie. Iar patriotism înseamnă organizarea statului în vederea idealului său etnic de întregire ori conservare naţională. Ce au de imputat partidului liberal sub aceste raporturi? Toată istoria României în decursul unui secol se confundă cu istoria acestui partid. Atât înăuntru cât şi în afară pecetea activităţei şi doctrinei liberale face mărturie chiar faţă de cei mai încăpăţinaţi clevetitori. In schimb partidul naţional este organizat numai în cugetul celor o sută, care sub obladuirea marelui podestat al ardealului I. Iuliu Maniu, vor să reînroducă sistemul de constrângere a conştiinţelor după calapodul câtorva capete cari pot cugeta şi bine dar mai cu samă rău. Dacă aceasta este democraţie atunci democraţia au fost toate consiliile secrete cari au condus destinele omeneşti până în pragul renaşterei, după o idee barbară care a clocit în mintea câtorva, ascunşi după perdeua discretă a anonimatului, iar patriotică nu putem numi acţiunea separatistă pe care o întreprind cu scopul de a-şi conserva în Transilvania românească o dictatură, care simte că le fuge din mâini. Astfel de patriotism ar putea să-şi aibă un debuşeu la Budapestă iar nu în sufletul ce'or 17 milioane de Români desrobiţi şi însfârşit domni în casa lor. Deci mai încet cu patriotismul şi cu cântecele democratice domnilor din partidul naţional!

T.

Consumul alcoolului în Ardeal

Oprirea vânzărei băuturilor spirtuoase nu a scăzut vânzarea. Ordonanţa trebue menţinută

A fost mare zarvă în Cluj cu ocazia aplicărei ordonanţei prin se oprea vânzarea băuturilor Duminica.

S'au adus atunci fel de fel de argumente prin care cauta să se dovedească perderea ce ar avea o statul din cauza mişcărici vânzarei alcoolurilor.

Alt motiv invocat de negustori era pe care după unii trebuia să atingă şuma de 500 mii lei. S'a pus atunci la ordinea zilei şi chestiunea de azi a „*democraţiei*" de ce numai cei ce au pivniţi proprii ar bea Duminica, iar alţi să rabde. Şi mutte alte argumente au fost atunci invosate.

Atrecut de atunci o lună jumătate de la aplicarea ordonanţei. Vorbind cu un depozitar de spirt şi vin mi-a spus că el vinde de aiiştilor aceaşi cantitate de vin ca şi până acum, iar cârciumarii tot acelaşi afaceri fac.

Au reprezentant al forţei publice a răspuns însă că acum are mai puţin de lucru, întrucât sunt mai puţin oameni beţi Duminica. Dea faţă de rezultatele obţinute se pune chestiunea dacă n'ar fi bine să se extindă măsura şi asupra punctului 2 din ordonanţă şi dacă n'ar finiment că această măsură să fie extinsă în întreagă ţară, mai alescă astăzi în ajurul alegelirol când se ştie la ce excere regret bile duce pe unii oameni chefurile.

---

mâni, şi au apărat pe unguri. Deputaţii erau aşa de păcătoşi că din samsarlâcurile lor împărţeau cu guvernul; şi Argetoianu, ministrul de Interne, se purta cu ei cu biciul, că îi avea pe fiecare în buzunar, — şi într'o zi la Parlament le-a întors şi spatele şi le a spus să-l pupe.

Râs ajunsese de ţara noastră. Au luat grâul cu volnicia de la plugari ca să-l speculeze apoi o societate de samsari, — şi au zvârlit banii statului pe fereastră ca să plătească pungăşiile unui jidan de-al lor averescan, unu Şuler — azi milionar, care înainte de războiu nu avea crucer, — dar pe care l-a luat Averescu ca „sfetnic" al lui.

Eri, nu s'a mai putut. Şi regele s'a scuturat de Averescu când a văzut că ţara-i scoasă la vânzare cu toba şi că la asta a ajuns toată truda şi suferinţa neamului nostru şi munca vitează a plugarului, a ostaşului, a funcţionarului — şi mai ales că pentru asta îşi pusese Brătianu obrazul la Paris.

A chemat atunci iar, la cârma ţării pe Brătianu. Că şi a zis Regele: nu pe vremuri de furtună trebuie să se înveţe toţi nătângii să vâslească; ci om ve-chiu şi bătut de vremuri grele trebuie să ţie cârma bietei noastre ţări atât de bogată şi atât de furată.

Bine a făcut, ori nu, Vasile Bologa?

* * *

Ei bine, Bologa, Domnul Vaida. şi Domnul Maniu — şi toţi ai dumneavoastră — pe care tu şi eu, şi alţii ca noi cari am chinuit pe front i-am făcut oameni liberi şi mari s'au pornit iar, împotriva marelui bărbat şi marelui patriot pe care Regele l-a adus la cârma ţării să ne scoată din ruină. Dar, frate Bologa, ascultă, că nu îţi vine să crezi: pentrucă regele nu a vrut să-l cheme pe Vaida, s'a pus să înjure şi pe Regele nostru. L-a ameninţat pe Regele Ţăranilor, care cu Brătianu a făcut războiul de dezrobire şi a dat ţăranilor pământ cu tălerea capului aşa cum a murit pe vremea revoluţiei franceae regele francezilor Ludovic al cincisprezecilea. La ameninţat că Ardealul se va uni — ştiu cu cine,— poate iar cu ungurii.

Aşa vorbeşte Vaida, fost sfetnic al Regelui, pentru că nu l-a chemat pe el la putere ci l-a chemat pe Brătianu.

Şi a mers până acolo, că acum a pornit lupta pentru zdrobirea ţării şi pentru d sprinderea Ardealului de România Mare. Atita l-a orbit mânia, şi pe el şi pe toţi ai lui, încât strigă pe toate drumurile că ei nu s'au unit cu România din voia poporului român, din jertfa ta şi a mea şi a întregii noastre aşteptări, ci l-a adus la România tocmai Vilson, americanul, şi împotriva vechiului Regat, care tu ştii acuma câte pătimit pentru voi.

Puţin chiar i-a mai lipsit ca să vă cheme să vă ridicaţi împotriva Vechiului Regat, împotriva ţării, împotriva Regelui, şi să zdrobiţi România care, zice el, a robit Ardealul.

El zice că Ardealul e moşia lui şi că noi toţi cari am venit ai i să vă ajutăm ca să umpleţi golurile rămase cu plecare ungurilor, să vă facem şcoli şi judecători, ieşim afară din Ardeal— să vă lasăm singuri, numai cu el.

Apoi, zi şi tu, frate Baloga, puteţi să-l urmaţi voi pe calea pe care a apucat acest om care se poartă cu noi mai rău ca Tisa Istvan?

El zice că voi vreţi aşa. Că el vorbeşte în numele vostru. Că voi nu mai vreţi să fim fraţi, că voi vreţi să nu mai aveţi de rege pe regele nostru şi voi vreţi ca acela care s'a luptat ca un leu pentru binele ţării să nu fie la cârmă.

El zice că vorbeşte în numele vostru. Şi că la alegeri îl veţi vota pe el şi pe ai lui, ca să dovediţi că voi voiţi alungarea noastră din Ardeal, că voiţi alungarea regelui, îmbucătăţirea ţării si batjocura de toate jertfele pe care le-am făcut şi de care nu vreţi să mai ştiţi.

* * *

Frate Bologa, nu eşti tu frate cu mine? Nu eşti tu frate cu oştenii din Vechiul Regat, cu ofiţerii cari te au judecat, cu acel care te-a apărat îndinţi fără niciun ban?

Vrei tu să mă dea afară de aici Vaida, care te chiamă să te lupţi cu noi?

Frate Bologa, oamenii ascultă de înţelepţi până nu-şi pierd minţile. Dar pe înţelepţii care au înnebunit îi lasă în drum să fie de râsul copiilor şi de urletul câinilor — şi se întorc, acasă, ca să nu le ia minţile şi lor.

Uite de ce ţi-am scris, frate Bologa, — pentru că pe mine mă doare de tinereţea ce mi-am pierdut-a caşi tine pe front de mă dor oasele de reumatism şi inimn de sânge rău.

Fii înţelept, frate Bologa, adu-ţi aminte cum te-am apărat eu şi apără şi tu cu votul tău ţara pe care ai făcut-o tu, de oamenii care au înnebunit şi vor să ne-o piarză.

Intreabă-i când vin prin sat pe la voi: de asta am pătimit ca să distrugeţi voi ce-am făcut noi? Intreabă: dece înjură pe rege, de ce mă învrăşmăşeşte împotriva noastră ca împotriva unor unguri?

Şi pentrucă el zice că aşa vreţi voi, arătaţi-i că minte. Să nu votaţi, Bologa ascultă mă ce-ţi spun — pe Vaida, Maniu şi pe acei ai lui, din partidul naţional, pentrucă ei vor veni apoi şi vor dovedi că voi aţi vroit, ca el să se poarte aşa.

Ce va fi apoi, frate Bologa, să-ţi rămână păcat pe sufletul tău şi a copiilor tăi.

Eu oiu plecă înapoi la Iaşi şi toţi câţi am venit aici de am luptat şi suferit

Şi apoi, vie iar Ungurii la voi'

Atunci ar fi mai bucuroşi Vaida şi Maniu.

Cu dragoste, frate Bologa, şi să mi scrii că m-ai ascultat-şi că ai votat cu guvernul regelui şi al lui Brătianu. *Adonis Popov.*

Politica învățătorimii ardelene

— Răspuns unor insinuațiuni —

Intr'un număr recent din ziarul „Patria", un anonim își permite să scrie cu litere groase, sub titlul „Târgul cel mare a început", o sumă de neadevăruri cu privire la atitudinea politică a învățătorimei din Ardeal.

Pentru a se vedea că acțiunea învățătorimei este cu desăvârșire spontană, publicăm, ca răspuns la insinuările din „Patria", următorul articol care explică pe deplin acțiunea întreprinsă de învățătorime.

Intr'unul din numerile trecute ale ziarului „Patria", un anonim scrie o sumă de neadevăruri cu privire la acțiunea politică interprinsă de învățătorimea ardeleană.

Intru cât această acțiune este pusă pe seama partidului liberal care ar umbla să-și câștige de partea lui învățătorimea, țin să se știe că învățătorimea este aceea, care pentru satisfacerea multiplelor ei nevoi caută o apropiere de guvernul actual.

Aceste nevoi, statificarea școlilor primare confesionale și egalizarea lefurilor învățătorești, sunt punctele cardinale ale acțiunii învățătorești și'a'ornicite de altfel și de congresul recent. Nici o petractare n'a avut loc cu partidul liberul și e un neadevăr sfruntat insinuația „Patriei" că am vroi să vindem convingerile politice ale învățătorimei.

E drept că s'a hotărât ca deputații designați de noi pentrn fiecare județ, să între în partidul liberal. Nu însă ca preț al unui târg, și nu ca o urmare a sprijinului dat învățătorimei de guvern, ci ca un mijloc mai mult de apărare a intereselor noastre în parlamentul țării.

Dacă ar fi vorba de o înscriere în partidul liberal, pe baza principiilor lui, nu vedem pentru ce nu ne-am înscrie, dacă mai ales guvernul liberal ar căuta să ne înțeleagă nevoile și să ne le împlinească.

De cât să se ocupe de noi, „Patria" ar face mai bine să'și dea seama unde a ajuns de o bună bucată de vreme, cu insultele și cu neadevărurile, împroșcând cu noroi în tot ce neamul nostru are mai de preț și mai sfânt.

Învățătorii și preoții ardeleni nu pot fi „vânzătorii" Ardealului și nici ai poporului. Și dacă ar fi vorba de dușmani ai neamului, atunci aceia nu pot fi de cât cei din Partidul Național, cari caută să dărâme visul nostru sfânt, clădit cu atâtea jertfe și lacrimi.

Învățătorii și preoții sunt la înălțimea chemării lor și această chemare nu este alta decât a semăna iubirea între toți frații dragostea de neam, de țară și tron.

Și de aceia, având în vedere suferințele din trecut, învățătorii mai de grabă se vor împăca cu acei cari ne-au dat unirea și libertatea visată decât cu acei ce seamănă ură și discordie între frați.

Învățătorimea, în bes'a sate-lor, suferă, și un trai mai bun, după atâtea zile de durere, se cade să aibă și ea. Plângerile noastre, Partidul Național nu le-a ascultat și cererea noastră de satisfacere a școalelor d-l Goldiș a respins-o.

In România-Mare, învățătorii nu vor să rămână și pe mai departe în situația nenorocită de până acum.

Ei nu vor școlile împărțite pe confesiuni, ci vor o singură școală românească, în stare să asigure cultura și propășirea neamului nostru.

Învățătorii nu pot răbda în nici într'un caz, ceiace vrea Partidul Național, ca străinii, să-și crească copiii în limba lor, pe socoteala statului, iar ei să sufere nevoile și mizeriile, pentru motivul că cei din Partidul Național vor așa.

Să nu se mire deci acest partid, dacă nici un dascăl nu le va mai rămânea credincioși odată cu aceasta și poporul întreg. Interesele noastre sunt legate de interesele poporului și el ne cunoaște pe noi, îndrumătorii lui. Voim să pășim la unirea adevărată, la luminarea și întărirea poporului prin muncă comună și dragoste între toți frații.

Învățătorimea ardeleană este cu acela cari o înțeleg și o ajută pe calea aceasta. Și nici într'un caz, aceștia nu pot să fie Naționalii.

Reprezentanții dăscălimei ardelene nu sunt „uscături". „Patria" ar trebui să știe aceasta.

Un dascăl prezent la consfătuirea învățătorilor

Nicolae Popa.

În jurul suspendării declarațiunilor fiscale

Ca urmare a suspendărei declarațiunilor de impunere ministerul de finanțe a dat ordin tuturor administrațiilor financiare să suspende și controlul pretins de lege, relativ la justificarea posesiunei creanțelor și valorilor mobilare cu ocaziunea operațiunilor de încasări de cupoane, de titluri eșite la sorți, ori la cereri în judecată, grirări, cesiuni, lombardări, vânzări și plăți de noui vărsăminte.

Prin urmare se va pune în vedere băncilor, instituțiunilor și autorităților, să nu mai ceară aceste justificări, cari nu sunt obligatorii decât după expirarea termenului pentru depunerea declarațiunilor.

Răspândiți „Infrățirea"

Controlorii militari C. F. R. au fost suprimați

Noul director general al C. F. R., d. Tancred Constantinescu, în conferința ținută eri cu toți directorii de serviciu a luat buna măsură pentru suprimarea controlorilor militari.

Se știe că acești controlori erau o povară pentru budgetul drumului de fier, și că întreaga lor activitate s'a redus aproape la nimic.

Cum însă acești controlori militari se găsesc angajați cu contracte, urmează a lise da un aviz de concediere cu 45 zile înainte astfel că suprimarea lor va avea loc la 1 Aprilie viitor.

*

De asemeni s'a ales o comisiune care va avea să întocmească un nou regulament de funcționare a corpului guerzilor, în raport cu sistemul general de organizare a drumului de fier.

Acest corp va fi lipsit în viitor de privilegiile ce i-sau acordat la înființare în detrimeurul funcționarilor ceferiști de cariera.

Nemulțumirile studenților medico-militari din Cluj

Un număr de 40 de studenți din anul I de la Institutul medico-militar din Cluj au adresat d-lui I. Brătianu Președintele Consiliului de miniștri următorul memoriu;

Domnule Prim Ministru.

Subsemnații studenți în medicină anul I, admiși ca elevi ai institutului medico-militar și repartizați la Cluj, cu respect vă rugăm să binevoiți a lua la cunoștință starea noastră rea pe care o avem la acest institut.

In adevăr, Domnule Prim-Ministru, deși ne-am prezentat la 1 Decembrie 1921 la institut, nici până astăzi nu s'au realizat cel puțin o parte din obligațiele direcțiunei față de noi.

In consecință cerem: cărți, rechizite, truse balate etc. De asemenea material de întreținere căci deși suntem însumați de aproape 3 luni, otuși suntem cu desăvârșire lipsiți de îmbrăcăminte, căci nici până acum nu s'a dispus confecționarea.

In cea ce privește micul echipament, am fost dotați într'un mod foarte sumar.

Faptul este atât de dificil pentru noi, căci hainele pe care le-am avut s'au rupt de mult, ceace face să fim în fața colegilor de facultate obiectul râsului zilnic, cu atât mai mult cu cât suntem studenți militari.

In ceace privește higiena, ea lasă foarte mult de dorit.

Masa este insuficientă și servită într'un mod cât se poate de nehigienic.

Dormitoarele sunt insuficiente și rău întreținute. Suntem lipsiți asemenea de o infirmerie, atât de trebuincioasă, mai ales acum când bântue a'âtea boli.

Lucrurile prezentându-se astfel, suntem expuși să ne păgubim pe noi prin pierderea sănătății, iar pe stat prin pierderea anului de studiu.

Vă rugăm respectuoși Domnule Prim-Ministru să ne acordați o parte din atenția binevoitoare a Domniei Voastre.

Urmează iscăliturile a peste 40 studenți medico-militari.

Informații

D-l Vintilă Brătianu ministrul finanțelor a lucrat astăzi dimineață cu D-l Simionescu Directorul finanțelor din Ardeal, iar D-l general I. Moșoiu cu D-l Hosu Directorul Regionalei CFR. din Cluj.

■

Direcțiunea C. F. R. a luat cunoștință de cererea personalului Regionalei C. F. R. pentru susprimarea orelor de după amiază și a făgăduit că zilele acestea va da un ordin în acest sens.

*

Consiliul de administrație al Băncei Marmarosch Blank et Co, S. A., președinte D-l Mauriciu Blank, a hotărât în ședința lui din 6 Februrie a. c. să propue Adunărei Generale, convocată pentru Sâmbătă 25 Februarie a. c. ora 3 d. a. un dividend de 100. — Lei de acțiune, adică 20 la sută. Deasemenea Consiliul a hotărât să propue Adunării Generale augmentarea fondului de pensii cu 2 milloane lei și a rezervelor că 10 milioane Lei. 1465

*

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalațiide lumină, transmiterei de forță, sonerli, telefoane, In depozit becuri de orice format. Proiecte și devize gratuit. 1116

■

Vineri la orele 6 seara se va ține conferința d-lui prof. dr. Petran, inspector general al museelor, despre Masele ardelene în cadrele Asociațiunii la Biblioteca Universității Conferența va fi urmată de proecțiuni.

■

Numai până Duminecă va mai fi deschisă pentru amatrii Cluj eni senzaționala expoziție, de tablouri a celor 50 de pictori. Fiecare nu va regreta deci dacă va grăbi să cumpere tabloul ce a aies, fiindcă expoziția se va închide negreșit Duminecă. Tablourile sunt extem de ieftine, abia o sută-două tabloul cel mai minunat. 1556

■

Adalbert Fischer et. Comp Calea Regele Ferdinand 61.

Fabrică și magazin de mobile în localul său propriu.

Recomandăm aranjamente splendide pentru orice casă.

Intrerprinde orice lucrări în această branșă în atellerul de tapițerie.

La cumpărări de mobile se cere negreșit să se viziteze localul.

La Cafeneaua EUROPA

Joia, Dumineca și în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83. 1013

Febrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent á 65—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyar 1 în fața magazinului Gyorșáru

Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87. 1278

Directoratul General al Ministerului Instrucțiunii

din Cluj aduce la cunoștință tuturor *bursierilor săi,* că rata II. din bursele acordate se va lichida la 1 Martie 1922 însă numai celora cari până la aceasta dată ne vor, înainta acte justificative despre înscrierea și frecvența la școalele pentru care au obținut bursa.

In cazul când bursierii nu se vor conforma acestei publicațiuni restul bursei li se va tăia.

Lipsa sângelui

(Anemia) Paliditatea (Clorosa) Slăbiciunea generală, se vindecă sigur și în cel mai scurt timp cu

HEMOFER ITEANU

Timp de 25 ani acest preparat a vindecat mii și mii de bolnavi după cum se dovedește prin scrisori de mulțumiri primite și publicate într'o broșura care se trimete la cerere de către.

Laboratorul AL. ITEANU

București, str. Vasile Lascar 3,

Reprezentant general:

S. Lindenberg

București, str. Stelea 23.

1367 De vânzare Farmacii și Droguerii.

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Cronica externă

Vineri 10 Februarie 1922.

Adunarea Conclavului a ales ca şef suprem al bisericei catolice pe cardinalul Achille Ratti arhiepiscop al Milanului şi fost nunţiu apostolic în Polonia.

Noul Papă va purta numele de Piu al XI-lea. S'a născut la 31 Martie 1857 la Slesio în Lombardia. Inzestrat cu mari calităţi sufleteşti şi o vastă cultură, a ocupat însemnate demnităţi în erarhia bisericei catolice, reuşind ca în 1921 să fie ales cardinal de Milano.

Papa Piu XI-lea reprezintă o politică conciliatorie şi moderată. Din cercurile Vaticanului se afirmă că el va face toate demersurile pentru a ajunge la o apropriere cu Italia şi Franţa.

Regele Italiei, după ce a consultat diferite personalităţi politice italiene, ca Sonnino, Luzzati, Salandra şi Mussolini, a însărcinat cu formarea cabinetului pe d-l De Nicola prezidentul camerei italiene. Caracteristic e faptul că noul prim ministru al Italiei e în vârstă numai de 44 ani şi până în prezent d-sa n'a mai ocupat niciodată funcţie de ministru.

Se crede că noul minister italian reprezintă o stare de tranziţie. El va fi sprijinit de socialişti şi partizanii lui Nitti. Atitudinea celorlalte partide politice nu se cunoaşte încă.

Telegrame din Washington anunţă că Senatul american a hotărât să facă cele mai energice demersuri, pentru ca datoriile contractate de aliaţi cu America, să fie rambursate cât mai neîntârziatj

Această deciziune a produs o adevărată consternare în cercurile financiare din Europa, întru cât se ştie că Statele Unite sunt creditoare cu suma de 132 miliarde aur, ceea ce ar însemna, că astăzi faţă de situaţia schimbului dintre piaţa americană şi cea eropeană, — plata .aceştor creanţe ar contribui şi mai mult la mărirea haosului economic al Europei.

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 m. d

Viitorul anunţă, că ministerul industriei a trimis parchetului actele panamalei de hârtie din iarna anului trecut a lui Varjassy.

Directorul general al căilor ferate a făcut o dare de seamă consiliului de miniştri asupra situaţiei căilor ferate şi a cerut pentru normalizarea lor 3 miliarde şi jumătate. Cererea va fi studiată întâi de ministrul finanţelor şi va fi dat apoi ministrului de comunicaţii.

„Lupta" constată, că pactul ţărăniştilor cu evreii s'a făcut numai cu privire la Ilfov.

Asociaţia generală a funcţionarilor de stat anunţă, că congresul general al funcţionarilor publici se va ţine la 19 Februarie în sala Dacia.

„Adevărul" anunţă din sursă sigură, că bunurile cetăţenilor statelor duşmane, care în virtutea tratatului de pace trebuia să treacă în posesiunea statului român, au dispărut, păgubindu-se astfel statul cu 5 miliarde.

Unele Facultăţi ale Universităţei locale au admis ţinerea unui examen extraordinar pentru studenţii cari au intrat în Unirersitate sub vechiul regulament.

Duminecă 12 Februarie orele 3 d. a., la şezătoarea „Culturei Poporului" dela Redută va vorbi dl Prof. Popescu-Voiteşti despre legile fundamentale ale vieţei sociale; şi va da concursul artistic liceul de fete „Regina Maria".

D-nii Miniştri V. Brătianu şi Moşoiu va părăsi astăzi Clujul îndreptându-se spre Dej.

Comercianţii din Cluj au fost anunţaţi că la Sfatul Negustoresc se pot înscrie până în ziua de 20 l. curent pentru participarea la târgurile de mostre din Viena, Praga şi Lipsca ce se vor deschide la 5 Martie a. c.

Sancţiunile

D. V. P. Sassu, ministrul industriei şi comerţului, între alte dosare trimise parchetului, a înaintat şi pe acela privitor la neregulile săvârşite cu hârtia, în cari e implicat samsarul străin Varjassy.

In legătură cu aceasta, anunţară demisiunea din armată a d-lui general Răşcanu, fost ministru de război, şi al d-lui general Tăutu, fost preşedinte al comisiei pentru controlul abuzurilor.

Aceste măsuri, împreună cu cele luate pentru urmărirea judecătorească a fraudelor cu contingentarea cerealelor, arată că opera sancţiunilor a început, şi e pe calea cea bună.

Chestiuni locale

— Iluminarea Clujului —

Ştim că oraşul Cluj plăteşte o anumită sumă Uzinei de gaz methan pentru ca să-i lumineze străzile. Ori, de câtva timp constatăm că străzile sunt din ce în ce mai neregulat luminate iar de vre-o 2 zile s'a luat obiceiul ca lămpile de pe strade, aprinse la ora 6, să fie stinse la ora 8.

Faptul acesta ne dă drept să credem că direcţia uzinei de gaz voeşte să înşele şi primăria, şi pe locuitori întrucât nu dă lumină decât 2 ore.

De aceea ne facem o datorie de a întreba consiliul orăşenesc cum să permite asemenea lucruri şi dacă nu ar fi necesar să se ia măsuri ca în nopţile întunecoase şi pe străzile lăturalnice să se lase lămpile de gaz aprinse până la 12 noaptea.

Un lucru ce n'ar fi în defavorul nimănui.

TELEGRAME

Londra. — O notă franceză înaintată guvernului englez se ocupă pe larg de chestiunea conferinţei de la Genova şi de eventualitatea unei tentative pentru restaurarea monarhiei în Ungaria. Asemenea încercări ar ridica ostilitatea Micei Antante şi a Italiei, dar nici Franţa n'ar putea tolera o încălcare a tratatelor.

Guvernul francez e de părere să se amâne conferinţa de la Genua cu trei patru luni spre a se studia cu deamănuntul chestiunilor ce vor fi dezbătute.

*

Londra. — Lordul Curzon a declarat în parlament, că trebue să se îngădue Turciei constituirea unităţii naţionale compecte, cu capitală în Constatinopol, dar că strâmtorile nu trebue închise nici odată.

*

Paris. — Germania a efectuat al treilea vărsământ de 31 milioane mărci în aur şi în devize streine.

*

Varşovia. — De'egatul sovietic Karahan a adus la cunoştinţa guvernului polonez, că sovietele ar voi să convoace la Varşovia o conferinţă sanitară în care să se discute măsurile sanitare ce trebue luate în Europa răsăriteană.

*

Constantinopol. — Intre personal consulatului grec din Pera şi poliţia turcă s'a produs o ciocnire. care a fost împrăştiată de soldaţii englezi.

*

Paris. — Asociaţia muncitorilor francezi a primit o înştiinţare din partea biroului internaţional din Amsterdam, că muncitorimea internaţională va ţine la Genova, concomitent cu conferinţa statelor europene o conferinţă.

Daca doreşti să cumperi

MOBILE

să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely şi Réti

Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acţii.

Guvernul statifică şcoalele

La conferinţa învăţătorimei ţinută în Cluj în ziua de 5 Februarie a. c. şi de care ne-am ocupat la timp, se ştie că s'a hotărât statificare şcoalelor şi egalizarea lefurilor învăţătoreşti, Delegaţia aleasă atunci pentru a interveni în acest scop pe lângă guvern şi compusă din d-nii Traian Şuteu, Andrei Pora, Oct. Pop şi Anton Domide, trimite din Bucureşti următorul comunicat prin care veşteşte soluţionarea dreptelor cereri ale învăţătorilor în sensul cerut de ei.

Comunicat oficial:

Delegaţia Conferinţei Învăţătorilor, emisă în şedinţa ţinută la 5 Februarie a. c. la Cluj, în persoanele subsemnaţilor, aduce la cunoştinţa tuturor învăţătorilor din Transilvania, Banat, Crişana, şi Maramureş, că obţinând audienţa la dl Ministru a Instrucţiei din Bucureşti, **Dr. Angelescu,** a obţinut următorul rezultat:

Toţi învăţătorii Confesionali români în număr de 1404, a căror statificare era deja hotărâtă, vor primi Decretele de numire în cel mai scurt timp, iar salarul lor de învăţători de stat, va fi pus în curgere fără amânare. Telegrama oficială în acest sens, a fost expediată în ziua de astăzi, de către Ministerul Central din Bucureşti, către Secretariatul de Instrucţie din Cluj.

Bucureşti, 8 Februarie 1922.

(ss) Traian Suteu,
(ss) Adrei Pora,
(ss) Oct. Pop,
(ss) Anton Domide.

Neregulile dela Contingentarea cerealelor

— Ancheta Ministerului de Interne —

Se ştie că unul dintre punctele programului actualului guvern, e şi anchetarea gestiunei guvernelor precedente în scopul de a se descoperi neregulile făcute în dauna statului, iar vinovaţii să fie traşi la răspundere.

D-l General Văitoianu noul ministru de interne, după ce a dispus anchetarea incorectitudinelor săvârşite în diferite judeţe din ţară şi darea în judecată a vinovaţilor, în prezent a ordonat facerea unei severe anchete asupra activităţei comisiunei de contingentare a cerealelor.

Rezultatele au fost surprinzătoare. D-l Franasovici secretarul general al Ministerului de .nterne, făcând primele cercetări a dat de urmele unor mari fraude, cari au cauzat însemnate prejudicii statului. In adevăr d-sa a descoperit că organele Ministerului eliberau permise de sentire a cotei interne, aprobate de fostul secretar general al ministerului de interne, fără avizul comisiei de contingentare sau direct de către Ministerul comerţului, care n'avea căderea să dea astfel de permise.

Mai mult, aceste permise s'au eliberat împotriva avizului de refus al comisiunei de contingentare, recurgându-se chiar la falşuri.

In urma celor constatate, Ministerul de Interne a sesizat parchetul. Procurorul general a însărcinat cu instrucţia pe d-l judecător de instrucţie Cernescu.

Cabinetul de Instrucţie, începând Sâmbăta trecută cercetările a descoperit că în aceste neregule e implicat şi d-l Argetoianu fostul ministru de interne împreună cu d-l Marineu fostul secretar general.

Cu acest prilej s'a mai constatat că un mare număr de foşti senatori şi deputaţi averescani au fost părtaşi la fraudele şi falşurile făcute.

Toţi cei implicaţi vor fi aduşi în faţa justiţiei. Sunt iminente şi multe arestări.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Mercuri: Lordul Apacilor
Vineri: Dtto
Sâmbătă: Rusa fjordur lor
Duminecă: Dtto

CINEMA UNIVERSITAŢII

Mercuri: Tragedia amoruluidu elui de Reichtad
Joi: Afară din ceaţă
Vineri: Dtto
Sâmbătă: Dtto
Duminecă: Dtto

CINEMA URANIA

Mercuri: Madame Dubary
Joi: Dtto
Vineri: Viaţa-i suferinţa
Sâmbătă: Mai întâi Hana, pe urmă Panna
Duminecă: Dtto

O invenţie musicală

Se anunţă din Praga că un fabricant de acolo ar fi inventat o maşină cu ajutorul căreia se pot scrie note muzicale.

Compozitorii muzicali vor saluta cu bucurie apariţia acestui instrument, care le va satisface o nacesitate enervantă.

TEATRUL NAŢIONAL

Programul săptămânal:

Sâmbătă 11 Februarie. „Să ne despărţim".

Duminecă 12 Februarie. (matineu) „Hangiţa", (seara) „Să ne despărţim".

Medicamentul

sigur contra călbaiez este „CĂLBAZA, Se află în Dej la farmacia „Minerva"

Asociaţiunea

PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ CULTURA POPORULUI ROMÂN

Fondată la 1861.

◆

recunoscută persoană morală prin articolul de lege 2602 din 22 Iunie 921, publicată în Monitorul Oficial No. 92 din Iulie 1921 p. 3576

◆

Președinte de onoare: M. Sa Regele FERDINAND I.

SECTIA LOTERIE:

Lista câştigurilor sortate la tragere I. ţinută în zilele 31 Decemvrie 921 vechiu (13 Ianuarie nou) — 20 Ianuarie 1922 vechiu (2 Febr. nou)

La această tragere se iau în considerare biletele vândute până a începutul tragerei. Plata câştigurilor începe la 1 Martie st. n. a. c. entra biletului câştigător şi durează până la 31 Maiu st. n. a. c. Câştigurile nerescumpărate până la această dată rămân în beneficiul ondului V. Alexandri pentru tipărirea de lucrări poporale. Pentru mai mare siguranţă se recomandă câştigătorilor săzşi controleze numerii âştigători nu numai în ziare, ci şi în lista câştigurilor trimisă de „Asociaţiune" tuturor redacţiunilor precum şi comisionarilor.

100.000 Lei Seria Z. Nr. 10660.

50,000 Lei Seria R. Nrii 4927, 48381.

25.000 Lei Seria A. Nr. 41901. Seria I. Nr. 44791. Seria L. Nr. 48947. Seria M. Nr. 3808.

10.000 Lei Seria A. Nr. 33300. Seria C. Nr. 45437. Seria D. Nrii 4661, 12353. Seria R. Nr. 24477. Seria S. Nrii 1589, 39040. Seria T. Nr. 47437. Seria U. Nr. 7798. Seria Z. Nr. 19783.

5.000 Lei Seria B. Nrii 299, 7461, 13847. Seria D. Nrii 13507, 48592. Seria G. Nr. 1232. Seria H. Nr. 7278. Seria M. Nrii 18245, 23743. Seria N. Nrii 6310, 11875, 34762. Seria S. Nr. 49562. Seria T. Nrii 3043, 9144, 25073, 41651. Seria U. Nr. 32556. Seria V. Nr. 3935. Seria Z. Nr. 48864.

2.000 Lei Seria A. Nrii 6045, 25186, 45561. Seria B. Nrii 7881, 10150, 15485. Seria C. Nrii 16322, 22577. Seria D. Nr. 19488. Seria E. Nr. 43618. Seria F. Nrii 2969, 32064. Seria G. Nrii 9333, 30496, 34430. Seria H. Nrii 5844, 7844, 17181, 23136, 38330. Seria I. Nrii 48128, 49032. Seria L. Nr. 5453. Seria M. Nrii 13054, 15226, 22653, 45510. Seria N. Nrii 11746, 19578. 38512, 39621, 48543. Seria O. Nrii 202, 22977, 26112, 32375, 33219. Seria P. Nrii 898, 26794, 36375. Seria S. Nrii 943, 22677, 31114, 34987, 49018. Seria T. Nr. 44019. Seria U. Nrii 25922, 29303. Seria Z. Nr. 33853.

1.000 Lei Seria A. Nrii 433, 940, 9102, 9593, 13944. Seria B. Nrii 4850, 6828, 20929, 22150, 23572. 25271, 26181, 35447, 42309. Seria C. Nrii 6602, 21761, 25049. Seria D. Nrii 3513, 5276, 18581, 38357, 38834, 39867, 42942. Seria E. Nrii 1246, 23763, 32229. 33748 43899. Seria F. Nrii 1873, 7016. 17418, 35213, 36866. 42524. Seria G. Nrii 9313, 13941, 16105, 19370, 19968, 25415, 32444, 49197. Seria H. Nrii 9531, 11932, 23069, 25152. Seria I. Nrii 13345, 15778, 23433, 43108, 45544. Seria L. Nrii 18476, 19508, 30428. Seria M. Nrii 2735, 4142, 5407, 17437, 24982, 26726, 34783. Seria N. Nrii 1802, 5825, 8020, 17844, 25175. 28780, 42082. Seria O. Nrii 2959, 3001, 9605, 28448, 30042, 35377, 43304, 43436. Seria P. Nr. 48794 Seria R. Nrii 1160, 5227, 14321, 35353. Seria S. Nrii 4913, 23463, 26044, 32572, 36873. Seria T. Nr. 35542. Seria U. Nrii 2722, 34820 47033. Seria V. Nrii 6979, 19735, 40717. Seria Z. Nrii 4954, 17050, 17793, 27013, 30118, 41907.

500 Lei Seria A. Nrii 10043, 18933, 20151, 27488. 34416, 35307 35697, 44490. 47160, 47257. Seria B. Nrii 2645, 6701. 7992, 14017, 14182, 15394, 18636, 18664, 20839, 30750, 38751, 40743, 45013. Seria C, Nrii 2000, 8017, 9047, 12150, 21407, 23074, 23588, 46059, 48937. Seria D. Nrii 8565, 12661, 27094, 33072, 43963, 44962, 45580 47270, 48832, 49224. Seria E. Nrii 3022, 3959, 4512, 11169, 13676, 22924, 38539, 44153, 46172. Seria F. Nrii 9370, 19568, 20274, 28802 34781, 35543. 41145. Seria G. Nrii 1768, 3753, 6478, 6925. 7251, 20007, 24389, 30245, 33986, 36996, 46675, 47104. Seria H. Nrii 3268, 4022, 7872, 11742, 14088, 22574, 31320, 32926, 36514, 38379 28703, 39108, 42405, 48601. Seria I. Nrii 2755, 10592. 10954, 16119 19424, 32621, 41402, 46206. Seria L. Nrii 8757, 18233, 24125, 24274, 28370, 34495, 39190. Seria M. Nrii 6061, 13992, 14832, 19623, 20711, 32968, 33174, 33823. Seria N. Nrii 2734, 3433, 3713, 6763, 9410, 9665, 12179. 15520, 16403, 22903, 35450, 37309, 41723, 43727 Seria O. Nrii 5082, 8719, 10711, 13047, 24831. Seria P. Nrii 7713, 24754, 29613, 29666, 34886, 35913, 40284, 43614, Seria R. Nrii 1163, 3730, 9587, 22427, 43205. Seria S. Nrii 229, 1103, 4048. 4540 6594. 8426, 13721, 18383, 19721, 21338. 23384, 32439, 35467. 39921 41310. Seria T. Nrii 735, 11433, 11535, 15582, 28598, 31537, 32745 32880, 34774, 37349, 41443, 43947. Seria U. Nrii 24034, 27684, 28241, 33557, 37558, 38203, 42419, 46933, 48399, 48459. Seria V. Nrii 4786, 5339, 10993. 20185, 21793, 28737, 29026, 29193, 38096, 38096, 38562, 39351, 41463, 42310, 45793. Seria Z. Nrii 3200, 6409 9078, 17525. 39077. 42209, 46864, 48860.

In atenţiunea băncilor, fabricilor şi întreprinderilor comerciale

1462

Cărţi comerciale în ori ce cantitatea iute pregăteste fabrica de cărţi comerciale şi artegrafice Cluj.

Instalaţiuni complecte şi parţiale de

FĂBRICI DE CĂRĂMIZI

livrează din făbricile MARCHEGGER

Maschinenfabricks- u. Eisengiesserei-A.-G.

SOC. MOTRICĂ ROMÂNĂ, BUCUREŞTI,

Reclama 1506-I. B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56-10. 1423

VIŢE ALTOITE

Port altoi şi viţe americane cu rădăcini, furnisează garantând pentru veritabilitatea soiurilor.

1320

F. CASPARI, MEDIAS.

UTILIZAŢI CORESPONDENŢA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Cumpărăm în permanenţă:

Coarne, unghii de bou şi de bivoli. Păr de porc, de vită, coame şi copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne şi tot feliul de rămăşiţe de tăbăcărie:

Fabrica de mărfuri din coarne şi oase s. p. a. Cluj,

Calea Ştefan cel Mare No, 4

Telefon No. 3-14 1184

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Fraţii Márton ffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.

1116 Serviciu promt.

Uzina electrică a oraşului

Conducerea societăţii „GAZ"

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.

(Palatul Széky)

Telefon No. 403.

◆

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Recomandă livrări instalaţii de motoare electrice. Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit. 148

Presa maghiară

— Desbinări în sânul partidelor politice maghiare —

Un articol al unui ziar maghiar

„Keleti Ujság" urmând cu atenţiune evenimentele politice şi frământările zilelor din urmă, îşi exprimă nedumerirea faţă de atitudinea acelor şefi ai poporului maghiar, cari deasemenea ajunşi în vâltoarea timpului se lasă şi ei conduşi de capriciile personale.

In momentul — scrie „K. U." — când s'au declarat alegerile, poporul maghiar a fost împărţit în mai multe partide şi clici şi ieşi de un an şi jumătate s'au auzit rostindu-se cele mai îmbătătoare fraze de „unire" şi frăţie, azi vedem totuşi că aceste nu numai că n'au avut răsunet în sufletele ungurilor, dar desbinările, deosebirile de principii etc. sunt mai bătătoare la ochi, ca oricând. Inainte de a ne sosi „mântuitorii" noştri, şefii noştri de azi, cei puţin priveau în viitor cu speranţa, că în curând poporul maghiar va fi unit sufleteşte şi va forma un front unic împotriva a tot ce e rău şi înjunător pentru el, iar azi — încă observăm, că suntem înconjuraţi de nişte vanitoşi mici, cari nu urmăresc alt ideiaş, decât a acapara tot ce e sfânt şi nobil pentru acest popor şi pentru a-l exploata sufleteşte — ne-am pierdut şi ultima licărire de speranţă, ne-am pierdut tot dorul de entusiasm pentru muncă şi iată cum azi ne găsim în mijlocul unui ocean înconjuraţi de nişte piraţi, cari după ce ne vor „devasta" complect, ne vor cufunda barca pe care puteam până în acest moment spre malul acela ademenitor al fericirei...

Da! In mijlocul acestui popor azi fracţiunile, desbinările sunt la ordinea zilei!

Şi care poate fi oare motivul?

Ce fenomen şi-a făcut oare apariţia, de sunt în sânul unui popor atât de mic, ca cel maghiar, cele mai numeroase fracţiuni şi deosebiri de principii? Unul şi poate cel mai important, că nu de mult şi-au făcut apariţia un număr de „pitici" cu programe uriaşe şi cari nici de cei mai radicali nu sunt şi pot fi acceptate.

Poporul e singurul, care le dă ascultare şi care nedispunând de o pregătire suficientă, nu e capabil să le controleze, dacă aceste programuri faimoase propagă ele întradevăr „raiul" pentru poporul maghiar, sau prin spiritul lor utopic, pregătesc curse vremilor actuale.

Iată cum conducătorii poporului maghiar nici în aceste clipe de grea încercare nu sunt şi nu pot fi uniţi în păreri şi iată cum o parte din popor să lasă sedusde demagogia acelor pitici în politică, cari din vanitate porsonală îşi arogă dreptul de a conduce destinele poporului întreg.

De ce aceste fracţiuni, — se întreabă ziarul numit — de ce atâtea desbinări tocmai acum, când de alegerile noui abia ne mai despart câteva zile, de ce nu se formează acum cel puţin acel front unic şi puternic, care ar fi chemat să distragă şi să nimicească tot ce i se opune pentru al împiedeca în avântul şi dorul lui de progres.

Unitate de vederi deci, iar până ce se va înfăptui această operă măreaţă, să se dea frâu liber luptei dintre fracţiuni, pentru a se vedea, care va eşi biruitoare, aşa încât acest partid, trecut odată prin botezul de foc, să ne întrească totodată în convingeri, că el va fi chemat să edifice viitorul poporului maghiar pe ruinele şi cadavrele piticilor cari şi a l mai urmează politica învechită a magnaţilor parazitari, a căror concepţii azi miroase a criptă şi nu mai sunt potrivite spiritului timpului la care trebuie să ne acomodăm pentru a colabora totodată şi la edificarea cetăţii României Mari, care ne adăposteşte pe plaiurile ei...

Maghiarimea şi partidul liberal

Ziarul „Ujság" scrie, că mişcarea de alegeri în unele părţi ale Ardealului, acolo unde poporul maghiar formează o unitate compactă, sunt în plină fierbere.

Acest popor — scrie în continuare ziarul „Ujság" — a înţeles glasul vremii, şi acum când i-se dă ocaziunea să abandoneze odioasa pasivitatea pentru a intra în plină acţiune nu va mai fi expus atâtor anomalii ca în trecut, nu va mai fi nevoit să-şi ascundă în tăcere durerile şi nevoile, ci de azi — mulţumită unui guvern, ca cel actual — fruntaşii poporului maghiari vor fi trimişi în Parlament unde îşi vor desvălui tainele, îşi vor expune nevoile, de care sufere, întreg poporul şi vor cere ameliorarea soartei.

Glasul poporului maghiar până azi n'a fost auzit, n'a fost prin urmare nici ascultat, iar azi, când un regim ca cel de acum ne cheamă la luptă, ne cheamă să ne dea drepturi... şi îndatoriri, mai putea-va oare s'a în pasivitate, va putea oare refuza mâna de ajutor ce-i-se oferă?

Nu! Deci vom intra în luptă — scrie „Ujság" — şi glasul nostru de bucurie sau de durere va fi auzit de toată lumea, va fi ascultat de acei puternici cari dispun asupra soartei noastre, dar cari urmăresc binele obştesc, deci şi a maghiarimei spre deosebire de regimele vechi cari îşi făcea un ţi lu de glorie din a arunca sarcină grea în spatele minorităţilor din această Ţară.

Putem deci zice încheie ziarul numit — că în al trielea an al făuririi României Mari, abia acum am fost şi suntem favoriţi sortii, care ne'a dat un guvern a ând în frunte un diplomat erudit, bărbat desturnic şi pătruns de spiritul umanitar al timpului.

Plecând în străinătate

primim comenzile

PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner

cu preţul original al fabricelor, primul şi cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbam piane vechi cu pretul cel mai mare. Comenzi primim până în 10 Februarie 1922.

I. **TRISKA** Cluj, Str. Saguna (fosta Bartha M.) No. 14.

Banca Comerciala și Industrială din Valea Târnavei s. p. a.

Diciosânmărtin

BILANȚUL GENERAL INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1921.

ACTIV			PASIV		
Cassa: Numărar în cassă	215.986 89		Capital		1,000.000 —
„ Disponibil la Banca Națională	2.438 60	218.425 49	Fond de rezervă		110.000 —
Conturi curente debitoare		2,799.711 68	Fond de pensiuni		25.000 —
Portofoliu: Efecte de primit	377.285 —		Depuneri spre fructificare		1,746.324 87
„ „ recomptate la Banca Națională	299.700 —	676.985 —	Conturi curente creditoare		655.733 55
Efecte		288.500 —	Depozite		35.362 10
Mobiliar		30.000 —	Reescompt la Banca Națională		209.700 —
			Conturi transitoare		3.017 54
			Dividendă neridicată		2.162 36
			Beneficiul transpus din anul 1920	1.763 10	
			Beneficiul net din anul 1921	124.558 65	126.321 75
		4,013.622 17			4,013.622 17
CONTURI DE ORDINE:			CONTURI DE ORDINE:		
Depozite spre vânzare	66.400 —		Clienți depozite spre vânzare	66.400 —	
Efecte de depozit	561.363 —		Clienți efecte de depozit	561.363 —	
Hipoteci	2,321.850 —		Clienți hipoteci	2,321.850 —	
Mărfuri în gaj	1,191.775 —		Clienți cu mărfuri în gaj	1,191.775 —	
Garanții	371.538 23		Diverși deponenți de garanții	371.538 23	
Garanții statutare	87.800 —	4,600.726 23	Diverși deponenți de garanță statutare	87.800 —	4,600.726 23
		8,614.348 40			8,614.348 40

PROFIT & PIERDERI

INCHEIAT LA 31 DECEMVRIE 1921.

DEBIT		CREDIT		
Cheltueli de administrație	95.432 30	Beneficiul transpus din anul 1920		1.763 10
Salare	114.600 —	Dobânzi și comisioane		401.394 94
Interese la depuneri	49.296 93			
Dare după interete la depuneri	6.165 28			
Impozite	10.000 —			
Impozitul pe cifra afacerilor	1.351 78			
Beneficiul net	126.321 75			
	403.158 04			403.158 04

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE: Pentru contabilitate: Director Dr. Alexandru Ligeti

Dr. George N. Leon, președinte. Dr. Emil Folea, vice-președinte.

Dr. C. J. Motăș. Dr. Ilarie Holom. Ales. Ulescu. Dr. Ion. Zilerin. Valer Boer Vitz. Emil Popp. Gheorghe Oprean. Nicolae Todea.

Am esaminat conturile prezente și le am aflat în consonanță cu registrele.

Cenzori: Ioan Moldovan, președinte. Haritian Niculescu. Pompiliu Burz. Emil Dan. Dr. Oscar Albert. Mihail Felszeghy.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

DAU OARE de limba germană și română. Adresa la ziar sub German

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE mobile antice, obiecte de porcelan și pictură, strada Barițiu 2 Etaj I.

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Baben 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT imediat cameră mobilata Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

PENTRU un elev de liceu român se caută o cameră de locuit, fie chiar în comun cu o familie serioasă de la care eventual poate lua și viptul. Adresa la ziar sub „Nicolae"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-e Administrația ziarului Înfrățirea.

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Brișana,

Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Articole frumoase de droguerie au sosit la parfumeria D'or Piața Unirii No. 5. 1385

Cu deplină garanție ca înainte de războiu

liferăm cele mai bune

CURELE DE TRANSMISIUNE

intinse ude, cusute, și lipite, în orice dimensiune simple sau duble, argăsite cu scoarțe de stejar sau chron.

Specialități: curele de transmisiune, pentru dinamouri compresoare și diferite piei technice. 1393

FRAȚII RENNER & Co. S. A. CLUJ.

Turbine de apă

din Uzinele Leobersdorfer Maschinenfabrik A. G. cea mai veche Casă specialistă livrează și instalează Reprezentanța Generală

Reclama 1504-5 [40]

Soc. Motrica Română București, B-dul I. C. Brătianu No. 82. Tel. 56-10.

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.

1393 **Economie**

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi.

Văd. TAMÁSV JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Moților No. 7

L. C. Hardtmuth si Karol Majore fii.

„TRASSIA" S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV. **DEJ**

fabrică trass, trass-var și ciment de trass,

TRASS

înlocuește cimentul scump de Portland după felul construcțiunei total sau parțial, corespunzând pretențiunilor edile.

Prospecte și certificate oficioase gratuite.

Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcțiuni mari.

TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!

Reprezentanți în toate centrele industriale.

Scrisori și telegrame: **TRASSIA—DEJ.**

Representant pentru județul Cojocna și Turda-Arieș: Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Ciparlu No. 3. [40]

Chestiuni de economie generală

ALBANIA

Valoarea economică a Albaniei

Albania e o țară de viitor, atât din punct de vedere economic, cât și din cel politic.

Deocamdată însă e prea arieratată și faptul acesta o împiedică să-și valorifice bogățiile sale. Astfel lipsesc în Albania cu desăvârșire căile de comunicație: nu are nici drum de fer, nici râuri navigabile și nici șosele, (exceptând câteva drumuri prost întreținute care unesc Koritza cu Ercsse, Argyrokastro, Vallona, Santi-Quaranta, și Tirana cu Durazzo și Scutari).

De aceea minele de lignit, de cărbuni, fier, crom și petrol, zac neexploatate, iar rarea parte din populațiune, fiind ilpsită de lucru, emigrează în America, Turcia și România. Tot astfel comerțul Albaniei e foarte redus. Exportul aproape nu există, din cauză că agricultura nu produce decât strictul necesar consumului intern. Țăranii care, 95%, sunt analfabeți, refuză să întrebuințeze mașini agricole perfecționate și îngrășăminte artificiale; ei cultivă astfel pământul în modul cel mai primitiv, după cum sunt învățați din moși strămoși. Se impune deci, crearea de școli în genere și de agricultură.

Alături de export, importul e tot atât de redus. Populația fiind primitivă, se mulțumește cu puțin. Importul se mărginește deci la obiectele și mărfurile neapărat necesare Albanejilor.

Albania e în prezent o țară exclusiv agricolă. Răspândirea instrucției, crearea de școli de agricultură; adoptarea procedeelor moderne pentru producțiunea solului, exploatările forestiere bine conduse, vor mări mult producțiunea și deci și bogăția țarii. In momentul de față, Albania e lipsită de orice importanță economică, ea are însă toate posibilitățile pentru a deveni una din cele mai bogate țări din peninsula Balcanică.

CEHOSLOVACIA

Știri economice asupra Cehoslovaciei

Industria cehoslovacă trece printr'o grea criză. Exportul a suferit mult din cauza valutei și altor factori cari paralizează orice artivitate. Cu toate că industria Sileziei superioare din mai multe considerențe este superioară celei Ceho-Slovace, totuși aceasta în ultimul timp a început a exercita o mare influență asupra Statelor Balcanice și răsăritului Europei, pentru că prețurile cari până atunci erau diferite, au început a fi cam aceleași. Prețurile fabricatelor erau până atunci cu mult mai ridicate ca cele din Silezia, chiar acum exista la unele articole prețuri mai mari și din această cauză în multe cazuri uzinele Ceho-Slovăcie trebue să vândă produsele lor cu mult sub prețurile lor cost, pentru a putea concura cu produsele Sileziei. Prin aceasta natural că industria Ceho-Slovacă are de nemarcat pierderi mari.

In industria fierului a Ceho-Slovaciei nu s'a remarcat în ultimul timp aproape nici un export. Tarifele ridicate, prețurile mari pentru materiile prime (cărbuni, cocs, minereuri etc.), nu dau aproape nici un câștig acestei industrii, — și această situațiune financiară precară nu se manifestă, numai la micile uzini, ci și la marile uzini ale industriei fierului — marile uzini au trebuit să-și mărginească e norm producțiunea lor, astfel că mii de lucrători au rămas fără lucru; multe uzine chiar nici nu mai funcționează. In cercurile Ceho-Slovace există temeri de concurență a Sileziei și Germaniei, mai puțin de cea austriasă e și franceză.

Se crede că greutățile industriei Ceho-Slovace se vor mări, îndată ce industria Sileziei superioare va începe să lucreze, mai mult sau mai puțin normal.

Pentru a ridica capacitatea de concurență a industriei Ceho-Slovace, cercurile conducătoare Ceho-Slovace își dau toate silințele a câștiga piețele Rusiei și a Statelor mărginașe acestela. Marile uzini ale industriei de mașini, s'au constituit într'o uniune de export, ca împreună să întreprindă o mare acțiune în acest sens în Rusia și țările limitrofe, România, precum și în țările Balcanice. In acest scop în viitor industria cehoslovaciei va produce mai ieftin peutru export. In acest mod prețurile scăzute pentru export, în scopul posibilității unei concurențe efective, vor fi conpensate prin prețurile mai ridicate din interior. Exportul mașinelor agricole a avut loc până acum mai mult în Jugo-Slavia, Polonia și Ungaria. Se lucrează în Ceho-Slovacia și pentru nevoile de reparațiuni ale Franței, deasemeni și pentru România, s'a lucrat necontenit la repararea vagoanelor de caiior ferate. Bogățiile naturale ale Ceho-Slovaciei fiind mari, ea dispune de foarte mult material lemnos. Exportul de lemne în Germania este foarte activ, deasemenea exportă lemn și în Franța.

Situațiunea industriei stelăriei nu este așa de înfloritoare, din cauza prețurilor întâmpină o mare concurență din partea Germaniei, precum suferă din cauza altor condițiuni nefavorabile.

Situațiunea industriei textile este din cele mai bune. Rafinăriile de petrol din Ceho-Slovacia (în număr de 7) sunt în plină activitate. Petrol în cea mai mare cantitate se aduce din străinătate. Puțin petrol indigeu se găsește pe linia Lindenburg Ostrau (Moravia) și la Egbel (Slovacie), Capitalul străin este foarte mult cointeresat la exploatarea acestor rafinării și anume capital austriac, francez olandez.

Germania

Ridicarea economică a Germaniei după războiu

In fața dezastrului financiar, falimentul, care amenință mai toate țările după războiu, fiecare din ele a căutat să ia măsuri pentru a stavili și a înlătura pericolul care se ivise. Ruina financiară n'a fost însă, singura urmare a războiului; ci ea a venit însoțită de o sumă de imponderabile: perderea poftei de muncă, răspândirea spiritului de speculație, scepticism social pentru a nu înșira decât pe câteva din ele. Acestea sunt însă mai periculoase decât sărăcirea momentană a unei țări.

Germania, mai mult decât altestate a văzut implântându-se la ea, corupția timpurilor din urmă.

In fața acestei stări de lucruri, s'au ridicat doi oameni mari, fiecare în felul lui, cari au dictat Germaniei principiile politico-economice de regenerare. Rathenau și Stinnes. Rathenau ca teoriticiau și Stinnes ca om de practică.

Originalitatea teoriei lui Rathenau constă în acea, că el consideră lucrul ca factorul elementar fundamental nu numai în industrie, dar în întreaga ordine socială. După el singura bogăție a Germaniei constă în cele 32 miliarde ore de muncă pe care le furnizează cele 8 milioane de lucrători ai ei și Ententa va trebui să vină în ajutorul Germaniei, nu exercitând un control financiar, dar dându-i posibilitatea să-și intensifice producția. Numai atunci, ea va putea obține satisfacție.

Stinnes, la rândul lui, estima că trebuesc coalizate toate energiile și strânse laolaltă toate valorile industriale. Ideea lui nu e originală, el n'a creat nici concentrarea orizontală, nici pe cea verticală, el a creiat însă cartelul „Rhein-Elbe-Union", cel mai tipic exemplu al fenomenului acesta.

Concentrarea a fost considerată mai întâiu de cei care au aplicat-o, ca un mijloc de apărare, totuși, nu poate fi contestat faptul că ea e izvorită și din dorința industriașilor germani de a redobândi pe piețele lumii, locul predominant de altă dată.

Ca mijloc de apărare, cartelul asigura industriei împotriva nesiguranței conjecturilor actuale, stabilitatea aprovizionării cu materie primă, (concentrare verticală), pe de altă parte, el asigură fiecăreia debușeuri la toate stadiile de transformare posibilă (concentrare orizontală)

Ca instrument de anumite ambiții, el a făcut din principalii stăpânitori de cartele ca Stinnes, Wolf, Thyssen, adevărații potentați ai democrației garmane.

Astfel războiul a provocat decăderea anumitor regime, înlocuindu-le prin sisteme politice noi, care răspund bine înțeles situației economice a diferitelor țări. In Germania, o autocrație industrială a cede la putere, posedând bogății mai mari decât chiar trustrii americani. Capitaliștii uniți, triumfează în timpul crizei și deasupra ei, în timp ce proletariatul german, neunit încă și înfometat, reîncepe lucrul sub ordinele noilor stăpâni.

Aceștia din urmă însă, urmăresc pe calea reorganizării metodice a lucrului și a concentrării de capitaluri refacerea „Germaniei mai mari".

Astfel pericolul dezastrului financiar se găsește înlăturat, nu tot așa însă cel al imperialismului.

Rentele românești

Cu privire la chestiunea plății în Belgia a cupoanelor de rente românești întârziate, s'au obținut următoarele informațiuni dela atașatul nostru comercial la Bruxelles, d-l Șt. Lupescu:

„Guverul român nu se opune la piața cupoanelor întârziate a rențelor românești, făcând totdeodată oarecare control și luând oarecări garanții.

„Nu s'a luat nici o decizie în privința aceasta până în prezent din cauza deprecierii schimbului leului, întâmplare care ar obliga pe România să deburseze un număr considerabil de lei pentru plata cupoanelor în franci belgieni.

„In Franța această dificulcultate a fost ridicată prin adoptarea unei combinații speciale, în virtutea căreia un grup de financiari francezi a consimțit guvernului român un avans de 200 milioane, contra livrării de cereale; suma acestui avans a fost consacrată mai ales pentru plata în Franța a cupoanelor de rente românești întârziate.

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți

Lei 240 anual
Lei 180 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tiparit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 443 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Marți 14 Februarie 1922

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRAD... SUB CONDUCEREA UNU...
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOM...
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE UN AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Între partidul liberal și cel național

Ori cât și-ar argumenta conducătorii partidului Național astădinea și criteriul lor politic prin organele lor de publicitate nu pot ca să dovedească că dreptatea și buna credință ar fi de partea lor. Ingratitudinea scopul urmărit face ca prin găurile retoricei să se străvadă mobilele adevărate ale campaniei înverșunate ce-o duc împotriva partidelor politice din vechiul regat și în special împotriva partidului liberal. Sub paravanul tăcerilor la ochi al principiilor ce le vântură în fața neștiutorilor naționalii își ascund pofta de dominație care le dă caracterul unei reale oligarhii. Politica lor e prea atacată de virusul personalismului și-a interesului material pentru ca să mai aibă pretenția de arbitri infailibili a celorlalte partide.

După cum prin nepotrivirea dintre frazeologia lor colorată de idealism și intențiunile lor egoiste cad în păcatul fățărniciei, tot astfel, neînțelegându-și situația reală în care i-a scoborât însăși politica lor, cad în păcatul și mai greu al îngâmfării neroade.

De altfel câțiva din cei cari au gustat deja din sfânta cumineccătură plămădită de partidul național, au mărturisit ce fel de mâncare ferbe în cazanul acestui partid.

Mărturisirile d-lui Th. Mahaly și ale altor fruntași sunt destule probe că nici dl Maniu și cu atât mai mult dl Vaida, nu dețin monopolul idealismului politic și principiul consolidării Neamului printr'o desăvârșită unire.

Teama ce cei de dincolo să nu treacă granițele ce le-au săpat de-alungul Carpaților, mai tău ca pe vremea Ungurilor, nu izvorăște atât din convingerea că trebile ardealului trebuesc conduse de ardeleni, cât din egoismul feroce ce stă la baza politicei lor strâmte. Fruntașii partidului Național știu prea bine care-i dreptul partidelor din vechiul regat în ardeal. Ei știu că odată lichidată soarta partidului lor, vor putea oricând găsi teren pentru luptă cinstită de ideie în cuprinsul țării românești Când s'a făcut unirea Moldovei cu Muntenia, s'au înăbușit dintr'o dată toate nevrozele separatiste creindu-se în scurt timp acea omogeneitate a sufletelor de care poporul nostru avea absolută nevoee

Oamenii politici însă erau atunci cei din 59!

In procesul deschis între Ardeal și vechiul regat — din inițiativa partidului național ar fi un sacrilegiu să se acuze generația și conducătorii vechiului regat, cari au sacrificat totul pentru marea Unire. Sutele de mii de români care putrezesc sub glie de la Nistru până la Budapesta sunt cea mai bună chezășie a avântului — Vechiului Regat pentru desrobirea fraților subjugați. Din nenorocire însă, aci în Ardeal sunt câțiva cari precupețesc Unirea încheiată cu atâtă trudă și jertfă, nici d. Maniu, însă nici d. Vaida, nici partidul național în toată întregimea lui, nu vor putea opri valul românismului de a trece niște munți ce nu mai sunt și nu mai au de ce să fie, hotar despărțitor. Cu setea unei îndelungate și grele despărțiri, mâinele de frate se caută febril, sufletele se mestecă, se caută și se recunosc și în această generală roine tot ce-i fals, artificial, amintilor de vremuri triste, cade, pământindu-se la o laltă generațiile viitoare ale românismului închegat.

Vremurile feudalismului au dispărut de mult în noaptea timpurilor. Organizațiile medievale și inchizitoriale, cu comitete executive de 100 și 15, s'au spulberat ca niște vise urâte. Viața viguroasă a nouei democrații răstoarnă la pământ cetățuele intereselor „locale", îmbâcsite de rugină, revârsând peste ele lumina nouă, și curată pulsația care împinge sângele de la inimă până la extremitățile depărtate. Partidul Liberal în lupta pe care a întreprins'o împotriva partidului național nu vrea alt de cât ca să facă iteze românismului victoria asupra unui mădular bolnav, rebel la însănătoșire și să cimenteze unirea pentru viitorul fericit al Neamului.

Știrile zilei

Londra. — „Times" anunță că în conformitate cu memoriul aprobat de consiliul suprem, la Cannes, pentru restabilitarea economică a Europei, se va ține în curând la Londra o intrunire de banchei englezi, francezi, bolgieni și italieni. Aceștia vor examina propunerea de a se inființa la Londra o corporație centrală și internațională dcare să-i dea avizul în chestiile financiare referitoare la insănătoșirea Europei.

Bruxelles. — Parchetul ocai a făcut o deschidere la sediul Băncii de Scont și de schimb și după exeaminarea registrelor, a ordonat inchiderea sabilimentului. Banca aceasta, care până la sfârșitul anului 1918 fusese o intreprindere particulară, s'a transformat atunci în societatea anonimă și a inființat 22 de sucursale.

Copenhaga. — Un grup de bănci mari daneze, în frunte cu Banca Națională a Danemarcii, și-a propus salveze Banca de Scont și de Revizuire din Copenhaga prin reducerea capitalului social dela 48 la 22 milioane coroane și prin micșorarea fondului de rezervă dela 16 la 2 milione.

Lupta pentru semnele electorale

In preajma alegerilor, corpul electoral se vede din nou în fața celui mai complect catalog de unelte agricole.

Numai după contignitatea semnelor electorale, cel mai profan în ale politicei ar fi în stare să aprecieze cu cât spirit democratic sunt inzestrate noile partide ale Românici mari.

Printre ele s'a rătăcit și un minuscul partid care părea că se bucură măcar de o tradiție egală cu acea a apariției „Neamului românesc" și de onoarea de a avea de conducător pe istoricul N. Iorga.

Când evoluția politică de după război a putut satisface măcar pentru un moment ambiția și cultul propriei sale persoane, prin alegerea de șef al conglomeratului ce s'a numit cândva „federație", partidul Domniei Sale a renunțat la orice originalitate în materie politică.

Subterfugiul șefiei a măgulit peste măsură pe Domnul Iorga și în același timp grație demagogiei țărăniste a adus în parlament un număr de „naționaliști" cum nu-și închipuise d-sa vreodată.

A urmat desolidarizarea de foștii săi tovarăși, care anunța revenirea la un nivel politic mai consecvent cu principiile și programul partidului naționalist.

Pactul cu rămășițile partidului conservator democrat a dat la iveală o nouă ipostază „omului politic" Iorga.

Sub influența condoarei politice a d-lui Tache Ionescu, Domnia Sa și-a însușit semnul partidului țărănesc, transformându-l în o semilună încadrată de steag.

Fostul său tovarăș d-rul Lupu taxează însă procedeul d-lui Iorga drept excrocherie politică.

Sensibilitatea politică a d-lui Iorga va fi desigur puțin măgulită de acest nemeritat calificativ.

Din respectul ce-l purtăm încă „omului de știință", ne ferim să apreciem procedeul Domniei Sale, dar ne întrebăm care să fie motivul pentru care d-sa adoptă semnul unui partid cu care a declarat că nu va mai avea nici o legătură?

Crede că va putea astfel impărți cu țărăniștii naivitatea maselor populare ca în alegerile trecute? Dacă e contrariul, pentru ce n'are încredere în programul partidului său, în valoarea bărbaților politici ai partidului, în cuvântul său luminat ori chiar în valorosul d-sale aliat Domnul Tache Ionescu și se scoboară până într'atâta încât să se ia de piept cu d-rul Lupu pentru un semn electorul?

Credem că n'a uitat proverbul: „Cine se amestecă în tărâțe".

Cum am ajuns în partidul național-liberal

de **Dr. Gavril Tripon**

Ani 15, fără intrerupere, fost am membru în comitetul național din Sibiu, între fruntașii Ardealului.

La conferința ceea mare activistă, ținută în Sibiu la 1905, apărat am din însărcinarea pasiviștilor de pe atunci, politica resistenței pasive, care în să a fost părăsită. Atunci n'am retras dela politica militantă, și m'am ocupat numai de politica județană în jud. Bistrița-Năsăud, și în general de toate chestiile culturale, economice, financiare în Ardeal. Impreună cu frații mei de acolo am ridicat prestigiul național al județului Bistrică-Năsăud în șirul celor mai fruntașe județe din Ardeal.

In 1 Dec. 1918 la marea adunare națională din Alba-Iulia, am fost trimisul poporului din județ împreună cu mai mulți frați de acolo, însoțiți de mult popor. Am luat parte tot atunci la proclamarea unirii în Alba-Iulia, și insufletirea zilei am udat-o cu lacrimi și eu, ca și cei 100,000 români foști de față. Pentru restul vieții mele m'am decis, să iau o funcție în patria reîntregită. Postul, ce mi-s'a dat, a fost după 2 ani desființat prin legea reformei agrare și prin hotărârea guvernului la 31 Dec. 1921.

Ajuns la libertatea acțiunii, aud după disolvarea parlamentului, de o parte strigătul de che mare la luptă mare în contra guvernului I. I. C. Brătianu, de altă parte apelul patriotic al guvernului către toți fii țării de a ajuta la refacerea și salvarea țării alături de guvern.

Opoziția continuă, fără de rod a fraților Ardeleni și felul campaniei la dcsele alegeri, ni-a stricat cu mult mai mult, decât ne-a folosit. Numă convinge și nu mă atrage. E prea mare nevoia de a reface țara și a-o scoate din multele dezastre, după atâția ani de zbucium, aproape zadarnic. A stfel mă pun la dispoziția guvernului și partidului național-liberal, care s'a angajat subt jurământ cu bărbăție la reconstruirea țării. Acest partid vechiu, ca și cel din Ardeal, are atâtea creații și fapte măreț în istoria țării, atâtea garanții, că e capabil și e hotărât a reface țara. Are chiar și multă dragoste pentru Ardeal, pentru care a dus 800.000 cetățeni la luptă și la moarte în copul marei uniri, visată de veacuri; unire prezidată de acest guvern. Păstrez dragostea și stima pentru frații din partidul național Ardelean, dar nu-i pot urma pe calea greșită, opunerea negativă, și mă alătur la opera positivă a guvernului și partidului național-liberal.

Lupta electorală va fi cum va fi, dar eu am speranța, că preste strigătele de luptă, pe întinderea țării va pluti și va veghea geniul bun al neamului și în cele din urmă — până încă nu-i târziu — va inspiră frații la o conlucrare parlamentară frățească în viitorul proxim spre mântuirea ta țară nouă, cu mari jertfe instaurată, și din vina fiilor tăi, încă tot îngenunchată.

Cluj, în 9 Faur 922.

Constatări

Intelepciunea politică a masei ca și orientarea spre un liman hotărât al ordine și consolidărei naționale, în trecutul atât de furtunos al neamului nostru, dar mai ales în perioada dintre războiul sfârșit și răsvrătirile bolșevice ale popoarelor înconjurătoare, a fost totdeauna pentru restaurarea și stabilizarea principiilor cari puteau întrona credința în vitalitatea poporului românesc prin ordine, muncă și cinste.

O orientare hotărâtă îndată după războiu era o imposibilitate psihică de oarece provinciile desrobite erau conduse de legi și credințe contrare unității noastre — de ajuns de explicabile de altfel — și nu se putea obține într'o clipă acea ideală încredere în noi toți de aceeași credință și lege.

Acest proces psihologic își are acelaș curs de desvoltare și în celelalte state unde principiul Wilsonian a găsit aplicare.

In Franța, noile provincii Alsacia și Lorena, deși numai de 50 de ani răpite de Germania, au avut de suferit o influență așa de profundă că nu arare ori conștiința originei părea chiar să fi fost întunecată, ceea ce explică desele accente de revoltă manifestate de Alsacieni și Loreni în coloanele GAZETEI DE GENEVA acum doi ani.

Ar însemna de aici că situația generală ale statelor întregite să fie subredă și că la cea dintâi manifestare de nemulțumire, explicabilă sau nu, să se disolve ceea ce a fost visul și idealul atâtor generații de aceeași origine și de același sânge.

Noi suntem deplin convinși că procesul de care am vorbit mai sus, va intra în făgașul înțelegerilor frățești, consolidându-se astfel definitiv adevărata unire.

Pentru a grăbi cu un ceas mai devreme aceasta, se cere din partea tuturor conștiința vremurilor grele prin care trecem și din partea conducătorilor maselor populare, o deosebită silință pentru răspândirea și întărirea acestei conștiințe. Numai muncindu-se astfel armonic stăruitor și sincer, se va puteat ajunge la idealul pe care fiecare trebue să'l urmărească, pe de-asupra oricăror ambiții personale, oricăror deosebiri de vedere politice, la înălțarea Patriei și fericirea Neamului.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Activitatea culturală din Ardeal

— Cum se muncește la Dej —

Simți o deosebită mulțumire sufletească aducând la cunoștința numerosului public cetitor al ziarului „Infrățirea" că propaganda culturală susținută de corpul profesoral al liceului „Andreiu Mureșanu", după sărbătorile Crăciunului a luat un avânt și mai îmbucurător întinzându-se și la sate, unde se simțea nevoe atât de mare de ea.

Duminecă, 29 Ianuarie, profesorul Ioan Varna a vorbit țăranilor din jurul orașului precum și muncitorilor din Dej despre păcatele înrădăcinate în sufletul omului în timpul răstoiului și despre mijloacele de îndreptare. Setea cu care a fost ascultat cuvântul rostit în graiul strămoșesc — dispețuit mai ieri în aceste părți ale țării — arată cât de bine venite sunt aceste prelegeri în mijlocul poporului nostru muncitor expus influențelor străine. In urma acestui succes s'a ridicat ideea înființărei unei filiale a „Cultura poporului" a cărei binecuvântate roade sânt în deobște cunoscute în Ciuj.

Duminecă 5 Februarie profesorii au ținut conferințe în patru locuri; trei la sate și unul în oraș.

1. Profesorul Ioan Varna a vorbit în Bonțida despre „Biserică și școală".

Sprijinit de argumente biblice conferențiarul a prezintat biserica, trecând în urmă la rolul ei în provinciile desrobite. Despre școală a vorbit ca despre o instituție care ajută biserica și a accentuat dragostea cu care aceste două instituțiuni trebue să lucreze pentru cultura și binele obștei.

La conferință au luat parte săteni în număr foarte mare. Reprezentantul poporului — preotul — precum și un sătean din mulțime, au mulțumit călduros conferențiarului și însoțitorului său — profesorul I. Stănilă — pentru binele ce-i fac împrăștiind cultura la sate.

Conferențiarul a răspuns îndemnând pe ascultători la credință și iubirea față de biserică și de școală.

2. Profesorul dr. I. Șanta a vorbit sătenilor din Codor despre foloasele învățăturii.

Cunoașterea cărței românești a pătruns foarte cu anevoe în părțile nordice ale Transilvaniei. Din această cauză au venit multe neajunsuri. Acum s'au schimbat vremile și să simte o trebuință mereu mai mare pentru învățătură.

Numai cartea cu povețele ei cuminți și sincere poate face față nevoilor de astăzi. S'a arătat apoi poporului foloasele practice pe cari le putem scoate din înțelepciunea cărților și s'au dat îndemnuri ca s'o cultive și s'o iubească.

3. Profesorul G. Podeanu Sura a vorbit în Beoean despre puterea economica a însoțirilor și despre modul de organizare al sătenilor în cooperative, obștii și bănci populare. Conferențiarul a avut momente frumoase de înălțare sufletească văzând cu câtă dragoste și câtă bucurie ascultă oamenii dela sate pe cei ce le voesc binele și prosperarea.

Cuvântarea a fost precedată de vorbirea părintelui protopop Bugița, care a arătat foloasele ce le au sătenii, lucrând în însoțiri (tovărășii), de oare ce își ușurează traiul și își îmbunătățe soarta. A urmat apoi desvoltarea conferinței arătate mai sus; conferențiarul a schițat modul de constituire în obștii, în asociații de tot felul și în bănci populare și a arătat foloasele de cari se bucură astăzi cei ce au știut să aplice din vreme principiile tovărășilor. — Toate afirmațiunile au fost documentate cu date precise luate din vechiul regat.

Dnii Cârcu și Cîrtoși din Beclean au vorbit sătenilor în acelaș sens. Insuflețirea a fost atât de mare în cât imediat după terminarea cuvântărilor s'au și pus bazele unei asociațiuni de consum, iar sătenii prezenți, în mai puțin de o jumătate de oră au subscris acțiuni de 9 mii lei.

Părintele protopop Bugița, în numele sătenilor, a mulțumit conferențiarului pentru dragostea desinteresată pe care o poartă poporului românesc de la sate.

4. In aceiași zi la orele 4 p. m. în amfiteatrul liceului a avut loc o frumoasă manifestație culturală de altă natură.

In fața întregului public intelectual din Dej, care înțelege limba franceză, profesorul Henri Michel a vorbit în limba țării sale despre marele comedian Moliere și opera sa. Vorbind în formă de „causerie" care este caracteristica neîntrecută a Francezilor, conferința D-sale a fost urmărită cu multă plăcere. A fost o adevărată relevație felul cum a recitat în franțuzește un monolog din Avarul, elevul Pasca P. din clasa VIII-a.

Este o frumoasă dovadă despre progresul ce-l fac elevii din liceul „Andreiu Mureșanu" în această limbă atât de scumpă nouă. Elevii au reprezentat în românește câteva scene din Doctorul fără voe.

La 6 Februarie (24 Ianuarie st. v.), deși nu era sărbătoare națională oficială, școalele împreună cu garnizoana locală, au ținut să celebreze marele eveniment de la 1859. La o ele 4 p. m. în sala festivă a primăriei, în care abea încăpea lumea adunată, s'a desfășurat programul unui frumos festival. După cuvântarea de de chidere a Colonelului Marcovici, directorul liceului Victor Motogna, a desvoltat conferința sa despre „Patriotism și cunoașterea trecutului". A arătat că țara noastră are un trecut plin de glorie, pe care trebue să-l venerăm și de la ca e trebue să ne inspirăm în munca pentru consolidarea patriei mărite.

Elevii liceului și elevele școalei civile au intonat cântece naționale și au recitat poezii înălțătoare. Muzica regimentului 81 infanterie, a dat un prețios concurs la această serbare.

CORES.

ECOURI

Cum a devenit Slezak soldat

In volumul de întâmplări din viața sa, scris de tenorul Slezak găsim și următoarea povestire:

„Eram de șaptezprezece ani înalt și slab.

In primul rând fui tuns până la piele.

Fui îmbrăcat apoi, cu un pantalon foarte scurt.

Plângându-mă de aceeasta, subofițerul de administrație spuse că e bun, mi se dădu apoi o bluză și o capelă cemi cădea peste ochi, spunându-mi se și despre aceasta că se potrivește.

Venisem la cazarmă cu o haină de satifes, cu, o lavalieră și cu plete mari de artist.

Camarazii mei rădeau cu mare placere văzându-mă, căci uita seră că și ei pățișeră la fel.

Nu mă simțem de loc bine.

Peste câteva zile situația se schimbă.

Incepui să mă învăț cu meseria de soldat executând cu precizie toate mișcările la instrucție astfel că in curând fui trimis la companie ca soldat instruit.

Pe câmpul de exerciții răsuna comanda „Desfășurați linia". — Eu ca cel mai lung la aripa dreaptă aveam lângă mine un fruntaș care era pe jumătate atât de inalt ca mine.

La comanda „La dreapta" privii înainte in gol.

La un moment dat, mă simții singur, nu îndrazneam să mă uit la dreapta, sau stânga când auzii pe căpitan strigând „Dle locotonent! Cântărețul de operă face ce vrea".

N'auzisem comanda „stăi!"

Mă întorsei în secția mea unde fui obiectul de râs al camărazilor.

Acolo fui făcut atent că dacă faptul se va mai repeta voi fi băgat la închisoare și ținut acolo până voi înegri.

Insă încetul cu încetul devenii din ce în ce mai bun soldat, ajungând chiar subofițer primind recruți spre instruire, ajungând comandant de cameră.

Teatrul și revoluția

In Rusia sovietică noua expresiune a Teatrului este de natură revoluționară, cuprinzând pe lângă ideile comunicatelor bolșeviste și o formă nouă de execuțiunea politică.

Una din piesel pucate de curând, în Teatrul Republicei este Concelarul și Lăcătușul, despre care se ocupă în mod special. L'Europe nouvelle, din luna trecută.

Afară de piesa lui Lunaciarscy, Teatrul sovietic, a mai reprezentat anul trecut Taina-bufă de Majacovsey, în care se glorifică evenimentele anului 1917.

Pe lângă ideile noului teatru rusesc, forma și montarea piesellor, în cea mai mare parte și-au adaptat și o expresie technică nouă, așa la Teatrul Camerei, s'a reprezentat un Rege arlechin în care Colombina sărea pe diferite cuburi albe și galbene, îmbrăcată în crinolină geometrică.

Afară de literatura actuală rusească, teatrele ruse au mai reprezentat opere din literatura occidentală printre care Adriene Lecouvreur, L'anonce faite a Marie, și Salomee de Oscar Wilde.

Mișcarea intelectuală în Rusie după cum se vede, primează încă în preocupările comuniștilor dela răsărit, paralel cu lupta ideilor, în care existențele își cionesc rând pe rând, interesele lor individuale.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Povestea unui regionalist

... A copilărit în școli ungurești, căci românești nu prea erau. Străinii nu'l primeau cu drag, decât dacă și-ar fi lepădat numele românesc — lucru ce l'a și făcut. Țărănimea îl privea totuși cu drag, căci îl știa din sânul ei răsărit și avea tot interesul să țină la domnișorul dela oraș, de al cărui ajutor și sfat știau că puteau avea nevoe. Trăind în oraș, la vârsta de 18 ani, în mod firesc l'a ajuns setea de viață ceva mai răsărită, de spectacole de o societate mai veselă, de petreceri, de dragoste... Orașul nu'i prea oferea acestea lucruri sub etichetă românească. A învățat să dansese ungurescul „Körmagyar", cel mai frumos cântec a început să'i pară „Mikor az est meszlni kezd", și cea mai frumoasă piesă de teatru: „Az iglói diákok"...

Colegii de școală îi erau în mare parte străini, și el a îndrăgit cu timpul viața sașilor și a ungurilor, care nu i se părea tocmai așa lipsită de atracție, sevă și poezie...

Bietul valah își păstra totuși inconștient — un oarecare romănism, dar când la 20 ani începu să șoptească versuri de dragoste unei Iuliște — nu versurile lui Iosif desigur — ci ale lui Babits sau Szép Ernö, îl pierdu și pe acesta.

Se înscrise la facultatea de drept a Universității din Cluj. Idealul vieții lui era doctoratul în drept. Profesorii de atunci l'au băgat în cap, că legile și Constituția ungurească sunt cea mai genială producție a minții omenești. El credea, caci n'avea de ce să creadă altfel.

Luându-și diploma de avocat băga de seamă, că nu făcuse încă nimic. Fără parale, fără mijloace greu era să pui baza unei existențe. Cel mai bun lucru era însurătoarea cu o unguroaică sau săsoaică bogată, care în schimbul titlului de „doamna doctor avocatească" — i-ar fi adus zestre, o temelie deci pentru viitor... Fostul locuitor al odăilor sărăcăcios mobilate, începu să se simtă bine în noul cuib. Intors dela birou, găsește în familie un colțișor cald; rubedeniile nevestii îl trata ca pe unul de-ai lor.

Un lucru însă îl cam pișcotisea: vizitele părinților lui țărani..! Dar și acestuia i-a găsit leacul primindu-i cât mai rar, și atunci numai în biroul avocațial, unde erau la adapost de o înfățuire cu nevasta sau socrii...

Venisă cu vremea copii... Părinții ne vorbind decât ungurește, copii — în mod firesc — deveniră niște Laci și Bandi veritabili.

De societatea românească se ferea tot mai mult. Mai ales începură a-l supăra românii „exaltați", ca unii cari nu erau oamenii realității...

— August, 1914. Fu chemat la oaste. Conform ordinului, ținu pe ungurește, o cuvântare companiei sale în majoritate formată din români. Le aminti datoria față de tron, pentru care și ultima picătură de sânge trebuia jertfită la nevoe și plecă, pe front în ritmul cânteculoi la modă atunci „Megáll, megáll kutya Szerbia."

Aci își făcu datoria. Fu decorat. Luptă și ucide „dușmanii" cu sânge rece, necunoscând arta deserțiunii nici în vîforul cel mai cumplit dela Doberdo unde regimentele românești au pecetluit cu sângelo lor gloria militară." (Vezi „Patria", 8 febr. 1922).

România se înșirui și ea în hora morții. Acum, nu mai îndrăzni să mai agraiască pe românește nici pe ordonanța lui. Când ținea școală reproducea meșinalicește frazele patriotice rostite odinioară de profesorul de limba maghiară. Fără convingere dar și fără silă le vorbea.

„România vrea să ne ia pământurile, dar vom apăra moșia și căsuța cu trupurile noastre. Nu-i așa, că nu le vom da?..

„Așa-i", spuneau feciorii români, buimăciți. Așa trebuia să fie, dacă le spuneă domnul locotenent de român. Cine e nebunul care își dă de bună voe casa și moșia?!

...Puterile centrale fură însă înfrânte. Ca și alții și el puse toată „vina" pe trădătorii ceni, dintre cari văzuse pe mulți spânzurați la Conegliano. Plecă acasă la ai săi, istorisind voinicește câți dușmani omorise și câte medalii are.

Ca din senin, trupele române luau cântând Ardealul. Citind „Ujság"-ul se convinge repede că ocupația era ceva provizoriu. Nu se poate dărâma doar cu una cu două „Evezredes magyar állam". La lucruri ca acestea trebue să fii serios... Dorobanții întrară în oraș. El nu simți nimic. Ba, zâmbi: „Cât sunt de zdrențuroși"! — Și netezind pe cap pe Laci și Bandi își aminti cu plăcere, cât de bine era adjustată compania lui de odinioară!...

Dar, pacoste! Trebuia să se înroleze în armata română, contra lui Béla Kun. Ca om cuminte însă știe, că intrând în vre-o slujbă de stat s'ar putea scuti de armată. Că i... armata română, nu-i lucru curat! Și-apoi... cine știe! Gândit făcut.

Pe urmă ocupă posturi importante. Era român și i se „competea" funcționarii din Regat veniră... Veseli, galagioși și plini de viață. Știau franțuzește și nu erau doctori în drept. Munceau bine, cu toate că n'aveau diplomă din Pesta. Nu erau reverențioși și nu le plăceau mutrele grave și atitudinele solemne... Hm!.. Asta nu mergea. Societatatea fișpanului Kiskunfélegyházi era cu mult mai plăcută.

*

Azi e ardelean „strașnic".

Intelege altcum românismul, decât spoiala din Regat. Căci... pe timpul ungurilor cine a ținut făclia românismului, etc... Nu poate suferi pe cei cari găsesc o vorbă bună pentru cei ce ne-au eliberat, „dezbinând" cu asta Ardealul. Funcționarii,

Programul de lucru al guvernului

Chestiunea evrească

Ştiri tendenţioase lansate de adversarii partidului liberal. — Drepturile evreilor vor fi înscrise în constituţie. — Comunicatul consiliului de miniştri.

Venirea guvernului liberal la conducerea ţărei, dacă a corespuns problemelor politice şi economice la ordinea zilei, a căror rezolvare nu putea să mai îngăduie nici o aşteptare, de bunăseamă însă, că ea n'a corespuns aşteptărilor unor anumite grupări politice ale căror tendinţe, e ştiut de toată lumea, că sunt în contra icere cu cerinţe'e interesului generale.

Urmarea firească a acestei stări de lucruri, e că adversarii partidului liberal, între care se numără cu deosebire nouile înjgebări politice, au început o desfrânată campanie de presă lip ită de orice scrupulositate.

Suntem în plină campanie electorală. De-o parte se află noul guvern sprijini pe voinţa ţărei, guvern care din primul moment chiar al venirei lui în fruntea trebilor publice, a căutat pe toate căile ca s' repare greşelile trecutului şi să reducă la o funcţionare normală, întreg organismul statului

De cealaltă parte, adversarii, „blocul urei", împrăştind discordia, şi împingând prin aceasta ţară la ruină

Credincioşi lozincei lor, adversarii guvernului nu cruţă pe nimeni şi nimic din cea ce cred că ar putea servi interesului lor egoist de partid.

Toate măsurile de interes obştesc luate de nouli miniştri, au fost exploatate şi tălmăcite cu cea mai manifestată rea credinţă, cu unicul scop de a produce diversiuni şi frământări în opinia publică.

De câtva timp, pressa „opoziţionistă", a pus în discuţie chestiunea evreească, insinuând că guvernul liberal intenţionează să ştirbească din drepturile populaţiunei de rit mosaic. Ştire pe de antreu! falşă.

Firește, că una dintre transformările sociale, privite ca un rezultat al nouei stări de lucruri create de războiu, este şi rezolvirea chestiunei evreeşti, care de mult timp încă în ţara noastră, reclama o soluţiune. Şi ea s'a produs încă din timpul când războiul nostru nu era bine terminat, acordându-se drepturi de cetăţenie, atât la evreii din vechiul regat, cât şi la acei din teritoriile realipite.

Prin urmare aceasta era o chestiune închisă şi dacă ea a fost repusă din nou în discuţie de către presa advers ră guvernului liberal, apoi aceasta nu se datoreşte de cât faptului că agitatorii şi turburătorii ordinei publice, au voit să-şi creeze o nouă armă de luptă împotriva popularităţei partidului naţional liberal, în vederea apropiatelor a egeri.

Trebue să recunoască însă şi ei că au fost înşelaţi în planurile lor.

Guvernul actual, demascând manoperile necinstite ale acestora şi pentru a curma odată pentru totdeauna ori-ce fel de încercare de inducere în eroare pe această chestiune, a luat o măsură de natură să ia celor interesaţi ori-ce pretext de agitaţie zadarnică.

In adevăr, din capitală ne vine ştirea că într'un recent consiliu de miniştri, — ministerul Justiţiei a pus chestiunea introducerei drepturilor de încetăţenirea evreilor în Constituţie, iar consiliul de miniştri l'a autorizat să comunice oficial că aceste drepturi vor fi negreşit înscrise în Constituţie.

Adalbert Fischer & Comp. Cluj
Calea Regele Ferdinand
(Ferenc József-u.) Nr. 61
Fabrică de mobile, magazin de mobile şi atelier de tapetărie.
Fondat la anul: 1900.
Aranjamente pentru dormitoare începând cu Lei 4500·—
1326 Radio 1831

Cine a desrobit Ardealul?

Ziarele publică următoarele declaraţiuni făcute de I. P. S. Sa Mitropolitul Miron Cristea, la banchetul dat de soc. „Tinerimea Română", cu prilejul sărbătoririi zilei de 24 Ianuarie, Unirea principatelor:

„Adevărata renaştere a poporului român nu începe din timpul lui Traian, ci din timpul regelui Ferdinand.

Constatarea aceasta o fac eu, care am trăit departe de dv. şi în cele mai grele împrejurări ale unei vieţi de robie.

Regret că mulţi fraţi de dincolo, nu apreciază în destul jertfa pe care dv. cei din regat a-ţi făcut-o pentru desrobirea noastră.

Ca ardelean ţin să fac o declaraţie că desrobirea noastră nu este datorită evoluţi nii, aşa cum pretind unii.

Noi românii din Ardeal am avut 1001 de momente pentru realizarea desrobirei, cu toate acestea evenimentul nu s'a întâmplat ca şi paraliticului din Biblie, venit la marginea lacului mântuitor de boală, şi căruia îi lipsea omul care sa-l arunce în scăldătoare, tot aşa nouă românilor din Ardeal ne-a lipsit sute de ani „omul providenţial".

Dacă dv. fraţii din vechiul Regat, nu a-ţi fi făcut nici un pas, şi nu a-ţi fi trimis peste Carpaţi nici un soldat, desrobirea noastră nu se făcea"

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Fraţii Mártonffy
Cluj, Reg Ferdinand
No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu promt.

Cele mai moderne costume şi paltoane de dame moda engleză şi franceză după moda cea mai nouă · execută cu preţuri avantajioase
Salonul de modă alui
Wartenberg
Cluj, Calea Victoriei 13 1275
fostul conducător al salonului de modă „Venus"

Cum judecă un ardelean Partidul Naţional

Scrisorile publicate în diferite ziare prin cari personalităţi din cele mai distinse ale p rtidului naţional şi justifică şi documentează demisia lor din acest partid, sunt semnificative şi totodată legitimează temerile şi criticele tuturor bunilor români. Ele probează cu înduirile ce se aduc din toate colţurile, atât din vechiul regat cât şi din provinciile dezrobite, nu sunt nişte simple gogoriţe, scoase la iveală cu prilejul luptei electorale, ci sunt adevăruri crude cari trebuesc repetate necontenit, până la dezarmarea încăpăţinărei ce ţine încătuşată conştiinţele unei părţi din ardelenime în formula sfrântă a unui regionalism periculos.

In scrisorile lor, aceşti fruntaşi demisionaţi din partidul naţional nu se mulţumesc numai că să facă un expose detaliat al gafelor şi erorilor comise de conducătorii partidului ardelenesc, în a eşti trei ani de activitate publică, erori care le-au înstrăinat încetul cu încetul simpatiile ce se îndreptau la început spre luptătorii ideii naţionale româneşti în fosta Ungarie, dar sfârşesc printr'un apel aproape desperat către toată suflarea românească, prin care se acuză cei 100, ai partidului conduse dl I. Maniu, că pregătesc deslipirea ardealului de ţaramumă. Nimeni nu poate cunoaşte mai profund mecanizmul sc purilor după care se conduc ei, ca vechi membrii demisionaţi ai partidului naţional.

De aici şi dureroasele confesiuni publice făcute de domnii I. Matei, Păcuraru şi Th. Mihaly, care au fost alungaţi de teamă de-a nu coopera în acest partid la o crimă naţională ce se faptuieşte voluntar, contra întegrităţii noastre ca neam şi stat.

Să nu creadă însă cei 100 că partidul liberal a pornit războiu împotriva regionalismului unor fruntaşi ardeleni, numai fiind că le este o piedică în calea spre cucerirea politică a Ardealului. Da, acesta poate fi un motiv de ordin personal, de concurenţă între partide, în virtutea luptei care s'a dat ori când şi oriunde între idei e şi acţiunile politice contrazicătoare pe acelaşi teritoriu naţional.

Dar acuzaţiunea partidului liberal, în conformitate cu alte acuzaţiuni ce li s'au mai adus de către alţii, şi cu atâtea mărturii provocate de vechii şi vrednicii luptători ai Ardealului nu vizează un ţel egoist de partid, ci tinde ca să rupă odată pentru totdeauna lanţurile de robie sufle ească cu cari partidul naţional, împotriva sforţărilor generale ce se fac pentru realizarea adevăratei uniri, a priporit Ardealul de ţărmul îngustului lor sectarism confesional şi regio al anacronic, compromiţând în chipul acest oper săvârşită de toată generaţia românească cu preţul a 800.000 de morţi.

Iată de ce partidul liberal a asvârlit partidului naţional mănuşa luptei în arena ardealului Acest partid care a prezidat la înfăptuirea României mări nu poate privi indiferent la loviturile mortale ce se dau unităţei sufleteşti a neamului întreg, bază a viitorului lui în lume..

T.

Liberalii şi minorităţile

Partidul naţional liberal, a primit răspunderea prea a condicerii ţării, după ce l'a făcut o experinţă tristă de guvernare a altor partide, cu o politică greşită şi cu păcate nu numai conoscute dar simţite de cel din urmă cetăţean.

Partidul liberal, în opoziţie, a studiat reformele sociale impuse de spiritul democraţiei, care frământă sufletul românesc.

Democraţia aceasta, a vrut să şi-o însuşească fracţiunile politice rupte din partidul conservator cum şi alte partide mai noui. Ea, însă, trăeşte numai în acel partid, care evolutiv a luptat pentru această idee şi s'a născut din scânteia ei, cum a fost partidul liberal, care a luat viaţă atunci când în Franţa se prăbuşia regimul lui Ludovic Filip:

Alături cu alte probleme cari formează considerea Românie-Mari e si acea a minorităţilor.

Intenderea ţării noastre în hotarele ei firești a găsit şi o populaţiune de diferite naţionalităţi şi confesiuni, populaţiune compusă din maghiari, saşi evrei, secui, nemţi, poloni, etc., cu tradiţiile, cu limba, cu biserica şi cu şcoalele lor.

Naţionalităţile acestea au fost cu secole în urma colonizate pe pământul nostru istoric. Desrobirea românilor din provinciile stăpânite de alte state străine, nu însemnă robirea minorităţilor, ci însemnă trecerea lor la puterea de guvernământ naturală a statului român.

De la prima zi de reintrare în drepturile noastre istorice, am considerat pe locuitorii provinciilor desrobite ca cetăţeni români egali înaintea legilor.

Partidul liberal înţelege să acorde cea mai deplină libertate în ce priveşte viaţa politică a minorităţilor.

Înţelege o colaborare între toate naţionalităţile cu un singur scop, ca toate aspiraţiunile să se îndrepte înspre ideia de guvernare a statului român. Acest partid nu înţelege asuprirea nici înăbuşirea independenţei în ce priveşte cultul şi şcoala E pentru o deplină desvoltare economici şi artistică a celorlalte naţionalităţi.

Partidul naţional nu consideră pe nici un cetăţean al României Mari, străin, ci doreşte ca fie care să se bucure de aceleaşi drepturi şi datorii.

Partidul liberal e pentru o libertate cât mai a presei minorităţi or, pentru lupta ideilor celor mai democratice, cu o condiţie înpu e toturora, să nu zădărnicească interesele de existenţă ale neamului românesc.

Partidul liberal, nu poate introduce o politică de nedreptate socială, ci o politică de fraternitate şi egalitate.

Pe aceste mari principii şi pe dragostea tuturor cetăţenilor fără deosebire de naţionalitate şi credinţi religioase, partidul liberal îşi reazimă activitatea politică faţă de minorităţi.

C. C-R.

---

profesorii, dascălii au 'invadat' în Ardeal ca să-l „săcească" şi să ne „culropească. — Nu au ce căuta în Ardealul nostru. Noi avem interese, cari trebue „apărate" „contra" intereselor Regatului.

Fiindcă în Ardealul de azi e mai cu folos a fi român decât minoritar, şi fiindca sunt partide româneşti a căror atitudine justifică viaţa lui înstrăinată de tot ce-i românesc, — iată-l membru şi fruntaş de partid. Când vine partidul la putere, pune mâna pe vre-o slujbă „unde se fac bani mulţi", şi până atunci e liber a huli fraţii, a căror mentalitate fiindu-i neînţeleasă, e monstruoasă...

Pentru a fi în curent cu evenimentele citeşte „Lupta" „Aurora", „Patria", de unde află că ţinta vieţii lui Brătianu e a aduce pe ardeleni la sapă de lemn şi că Regele este un ţar inconştient, duşman al drepturilor poporului.

Când însă e dornic de informaţii „seriose", citeşte Keleti Ujság, sau „Bécsi Magyar Hirlap".

Nu numai, că nu ştie cine e Sadoveanu, Brătescu Voineşti, dar e şi mândru de aceasta. El nu se molipseşte de un balcan infect. Bucureştiul?... O mahala a Budapestei, dar ceva mai murdară·

Bine se simte doar' când aude iar „Maros vize" şi poate aplauda „Csárdás királyné"

Cântecele din Muntenia ori Moldova?... Zdrăngănel ţigăneşti.

*

Azi acest domn, în a cărui casă nu a străbătut încă graiul românesc, în a cărui inimă teama de concurenţă a vechiului Regat înăbuşă toate celelalte simţăminte, — vrea să ajungă deputat, ministru. Vrea să-şi introducă „europenizmul" său în ţara aceasta „barbară".

Azi, terorizează lumea, ca să-l alegă. Jos „Regatul", jos Regele.

Să salvăm Ardealul de „urgia" venetic!lor!...

Priviţi-l purtând steagul Ardealului în România-Mare! Vrea deputatia.

Ardealul „trebue" să-l aleagă. E o catastrofă, pentru popor, dacă nu va fi ales. Isbucneşe revoluţia. Dinasticizmul a scăzut de a până acum! Dar dacă va fi ales, el mai poate încă salva Coroana..

*

Priviţi-l şi admiraţi-l! E „regionalistul". Dacă ar fi trecut prin şcoala franceză ar avea poate şimţul ridicolului...

Dar nu-l are,.

— Domnii regionalişti să-mi ierte aceste râduri. Nu i privesc pe toţi. Am lustruit numai o oglindă care vede clar. Mulţi, foarte mulţi, se vor recunoaşte. Lor le închin articolul.

MOTOÇ.

Răspândiţi „Infrăţirea"

Situația sanitară a Clujului

O nouă formă a gripei. — Apaductul și canalizarea insuficientă. — Cartierul țigănesc un pericol permanent, — Nevoia unei băi populare. — Ce ne spune D-l Dr. Totoianu Prim-Medicul orașului.

Gripa spaniolă după ce a făcut ravagii în tot Ardealul și în special în Cluj, a încetat de a se manifesta sub forma cunoscută.

Frica de a avea la noi o formă mai gravă a gripei neliniștise autoritățile sanitare și au luat din vreme măsurile cerute de astfel de împrejurări.

Pe măsură ce cazurile de gripă ușoară, mergeau în descreștere a început să se iveas o nouă formă mai grea a gripei de la care nu-i exclus să ne așteptăm la cazuri mortale.

Gravitatea nouei forme a gripei constă în acea că pe lângă simptomele gripei propriu zise, actuala gripă atacă plămânii și urechile, astfel că complicațiile actualei forme a gripei cu o veche boală de piept, ar putea fi fatală bolnavului.

Intrebând pe d-l dr. Totoianu medicul-primar al orașului nostru despre măsurile preventive luate în contra actualelor epidemii și cele ce eventual s'ar ivi în primăvară, D-sa s'a exprimat într'un mod pesimist.

„Lipsurile edilitare de care suferă Clujul va face ca orice epidemie să-și găsească un teren favorabil pentru dezvoltare."

Nu vă vom spune de aglomerația locatarilor în locuințe care este un pericol permanent pentru sănătatea publică și de la care nu ne putem aștepta în curând la o îmbunătățire.

Apeductul care nu e suficient introdus în toate părțile orașului, și lipsa de apă la casele cu etaje aduce după sine o mulțime de boale cari periclitează sănătatea publică.

Astfel cartierul fabricei de chibrituri și a celei de piele, fiind lipsită de apă, muncitorii sunt nevoiți a o aduce cu butoaiele. Pericolul nu e numai din punct de vedere sanitar ci constitue un pericol permanent într'un eventual incendiu

In spatele Teatrului Național, la o depărtare numai de câteva sute de metri, în cea mai frumoasă poziție a orașului se găsește cel mai infect cartier, cartierul țigănesc care e un permanent focar de boale. Lipsa apei și a canalului în acest cartier are urmări grave și asupra cartierelor mai din centru. Fiind situat pe deal, apa ploilor duce cu ea spre centrul orașului toată murdăria și infecția.

Cred că într'un viitor apropiat când situația financiară, a orașului va fi mai bună, se va căuta a se expropria acest cuartier pentru a scăpa centrul orașului de un focar permanent de boale infecțioase.

Pot să vă mai spun că necesitatea unei băi populare se resimte din ce în ce mai mult. Avem în localitate 2 băi de lux care nu pot satisface nevoile a celor 100.000 de locuitori.

Pentru a preîntâmpina acest inconvenient, am luat măsuri ca cel puțin muncitorii să nu fie lipsiți de binefacerile băilor. Am dispus ca la toate fabricile și atelierele mari să se facă cabine speciale cu dușuri pentru ca lucrătorii să-și poată întreține corpul curat.

N. F.

Partidul național-liberal în Ardeal

Inființarea organizației național-liberale în județul Bistrița-Năsăud

Marți în 7 Februar s'a făcut cu o deosebită solemnitate instalarea noului prefect, D-l Solomon Halița Un public numeros și select reprezentând conducătorii tuturor comunelor din județ, în număr de peste 500, pe cari spațioasa sală de ședințe a casei județului nu-i încăpea, s-a întrunit alegând de președinte pe d-l Ioan Șerban, fost prefect precum și o comisiune, care să roage pe noul prefect a se prezenta reprezentanților comunelor din întreg județul.

S-au ținut frumoase vorbiri din partea d-lui substitut de subprefect Dr. Kräuner, a domnului Ioan Pecurariu, fost deputat și senator, precum și a unui reprezentat al sașilor la cari a răspuns în continuele aprobări generale ale adunăreii, d-nul prefect Halița, accetuând în special datorința noastră de alipire față de cel mai loial rege al Românilor Mari.

Uralele nesfârșite ale asistenței la adresa regelui, au fost cel mai bun răspuns la adresa tuturor acelora cari se folosesc de agitațiile electorale, căutând a pescui în ape tulburi și a înstrăina poporul de ce are el mai drag și sfânt: familia regală.

Toți aceia, cari s-au săturat de stările neclare și nesigure de până acuma, și cari văd mântuirea economică și morală a neamului nostru în cel mai puternic partid ce'l avem au fost de față la această adunare.

După plecarea prefectului în aceiași sală s'a ținut și adunarea de constituire a partidului județean, După votarea în unanimitate a programului și statutelor se purcede la constituirea comitetului județean al partidului liberal precum urmează:

Președinte: Alexandru Halița, profesor de liceu și vicar; Vicepreședinți: Ioan Serban, prefect pensionat; Dr. Teofil Tanco medic de circumscripție, Dr. Dionisiu Login avocat, Ioan Mihalașiu, preot, și Iuliu Suceva preot. Secretar general: Emil Tișca, director de bancă; casier Dr. Dumitru Hodor, avocat. Membri: președinții organizațiilor locale din comunele mai însemnate din județ.

Comitetul circumscripției locale Năsăud s-a constituit astfel: Președinte: Alexandru Halița; Vicepreședinți: Ioan Șerban și Dr. Teofil Tanco; Secretar: Emil Tișca; Casier: Dr Dimitru Hodor, și 10 membri.

Comitetul circumscripției Bistrița: Președinte Dr. Dionisiu Login; Vicepreședinți: Ioan Mihailașiu și Iuliu Suceva; Membri: Președinții organizațiilor locale din comunele mai mari.

Tot cu această ocaziune s'au fixat cu unanimitate și între aplauzele unanime ale întregei asistențe, candidaturile oficioase ale partidului liberal: La Senat a fost Candidați d-l Ioan Pecurariu, fost senator iar la Cameră pentru circumscripția Năsăud d-l Vasilie Meruțiu prof. univ. și pentru circumscripția Bistrița rămâne d-nul Ioan Pop, protopop.

Intreaga adunare cu discursurile cumpănite și fără prea multe promisiuni, s'a ținut într'o atmosferă de un entuziasm de nedescris.

Isbucnirea spontană a uralelor la adresa noului prefect, fiul acestui ținut, pe care întreaga populație a județului îl cunoaște ca pe un valoros bărbat al ordinei și faptelor și dela a cărui mână tare așteaptă asanarea stărilor nesănăoase de azi, a fost totodată o caldă și sinceră manifestare de simpatie și alipire față de acel partid făuritor al României mari, dela care cu toții așteptăm adevărata muncă de consolidare și așezare pe temelii solide a acestei țări.

Corespondent.

Convorbire cu d-l Ministru al comunicațiilor

In chestia C. F. R.

Am relatat în unul din numerile anterioare ale ziarului nostru că lipsa de material de la atelierile cfr. a adus pe lucrători la un câștig foarte mic. Completăm spunând că pe când lucrătorii mai înainte câștigau cam 1500 lei lunar astăzi abia dacă câștigă 900 lei. Știind că d-l ministru Moșoiu se interezează de starea atelierilor și le-a vizitat cu ocazia venirei la Cluj l'am întrebat în această privință. Iată ce mi-a răspuns D-sa:

— La ateliere este o lipsă mare de material și de multe așa că lucrul e foarte redus. Am constatat că lucrătorii înțeleg această greutate ca pasageră și o suportă cu bunăvoință. In sufletul lor poate simțesc durerea că nu pot să muncească atât cât nevoile cer.

Noi în cel mai scurt timp vom aduce din străinătate tot ce lipsește celor 4 mari ateliere cfr. din Ardeal pentru că voim să reparăm locomotivele și vagoanele.

Intrebându-l asupra schimbului de personal între vechiul regat și Ardeal D-l ministru mi-a răspuns că această chestiune ne-o va desvolta peste câte-va zile după ce va face inspecții prin întreg Ardealul și când se va interesa la fața locului de starea personalului.

Informații

Reproducând textul unei informații strecurate în corpul ziarului nostru „Patria", organul de insultă și scandal al regionaliștilor, exaltă de bucurie.

Gestul înecatului, care în suprema-i încordare se agață și de un fir de pai, are în el mult tragic, dar și mult ridicol.

*

Unele ziare din București, în frunte cu „Aurora" d-lui Cocea, au publicat știreà cum că studenții de la Universitatea din Cluj ar fi demonstrat ostil împotriva d-lui Ion I. C. Brătianu, primul ministru al țării, devastând în acelaș timp și redacția ziarului „Infrățirea".

Pentru publicul din Cluj, am crezut că orice desmințire e de prisos, Studențimea universitară din Cluj însă avea datoria nu numai să desmintă, dar să și protesteze împotriva acelor ziare care, atribuindu-i asemenea acte, au insultat-o.

*

Baia „Diana" este deschisă Miercuri și Vinerea pentru Dame, Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru domni. Băi sunt ziinic; afară de Luni.

*

In Hotelul Central toată noaptea după teatru cină Peste zi mâncări speciale gourmand. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi, Bere albă și neagră de butoi.

*

Ludovic Heller magazin de Ghete Americane Cluj. 1462

*

D-l Iuliu Pop Primarul orașului Cluj a avut o lunga întrevedere cu d-l Vintilă Brătianu ministrul finanțelor, asupra nevoilor financiare ce le are orașul nostru.

*

In veder a edificărei de noi locuințe se discută la Primăria locală ridicarea de bărăci sistematice, pentru ca locatarii locuințelor ce se vor dărâma și edifica din nou să poată fi adăpostiți.

*

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40 398

*

Grădina de iarnă a Hotelului Central s'a redeschis pentru publicul de elită. Bucătărie de lux de primul rang. Băuturile cele mai alese. In fiecare seară concert. III-622

D-l Guiman șeful biroului de încartiruire a demisionat iar în locul D-lui a fost numit d-l Tămaș.

Cele mai frumoase bijuterii și cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Rațiu Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

*

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalațiide lumină, transmiterei de forță, sonerii, telefoane, In depozit becuri de orice format. Proiecte și devize gratuit. 1116

*

Mărunțișuri, Tricotage și Galanterie se vând în engros. La jucării și celelalte articole până la 15 Martie se dă 10 la sut rabat.

Filip Eisenstädter
fost magazinerul Lakatos

*

In toată seara Dudus, și Luni Joi Albi și Kőrösi Eugen cântă cu musica în Cafeneaua Park 1447

*

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent á 65—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyar 1 în fața magazinului Gyorșáru
Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87. 1278

*

Consiliul de administrație al Băncei Marmarosch Blank et Co., S, A., președinte D-l Mauriciu Blank, a hotărât în ședința lui din 6 Februrie a. c. să propue Adunărei Generale, convocată pentru Sâmbătă 25 Februarie a. c. ora 3 d. a. un dividend de 100. — Lei de acțiune. adică 20 la sută. Deasemenea Consiliul a hotărât să propue Adunării Generale augmentarea fondului de pensii cu 2 milioane lei și a rezervelor că 10 milioane Lei. 1465

*

Numai până Duminecă va mai fi deschisă pentru amatrii Clujeni senzaționala expoziție, de tablouri a celor 50 de pictori. Fiecare nu va regreta deci dacă va grăbi să cumpe e tabloul ce a ales, fiindcă expoziția se va inchide negreșit Duminecă. Tablourile sunt extrem de ieftine, abia o sută-două tabloul cel mai minunat. 1556

*

Numai la BALUL MEDICILOR nu se îmbolnăvește nimeni de gripă și cei ce se îmbolnăvesc se vindecă. Balul va avea loc Sâmbătă 18 Februarie în Saanele New-York. 1454

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Cronica externă

Sâmbătă 11 Februarie 1922.

In vreme ce ziua fixată pentru începutul desbaterilor conferinței de la Genua se apropie, relațiunile dintre Anglia și Franța iau un caracter tot mai acut.

Ultimul discurs al d-lui Poincaré, ținut zilele acestea, arată că guvernul francez nu găsește nimerit să participe la lucrările conferinței, atâta timp cât nu se va fixa un program bine determinat despre chipul cum înțeleg aliații se rezolve criza economică și financiară europeană.

Cu alte cuvinte Franța cere o conferință prealabilă în felul celei ținute la Cannes. Această pretenție întâmpină însă o vie opoziție din partea guvernului britanic.

Intreaga presă engleză publică articole violente la adresa conducătorilor politicei franceze. Franța e acuzată de militarism și că dorește supremația asupra întregei Europe, pe când Anglia sprijinită pe principii de unitate economică și ajutor reciproc, face toate sforțările ca să ajungă la consolidarea economică a Europei.

Primul ministru francez pentru a împrăștia această atmosferă defavorabilă țărei sale, a declarat că Franța nu e militarizată, ci ea tinde către o putere militară, care să-i asigure aplicarea tratatului de la Versailles, dacă el nu va fi respectat de Germania.

Criza de guvern din Italia continuă. D-l De Nicolla care fusese însărcinat cu formarea cabinetului și-a depus mandatul. Suveranul Italiei urmează consultațiile cu diferitele personalități politice italiene. După o telegramă recentă, d-l Orlando ar fi fost însărcinat să găsească modalitățile rezolvirei crizei de guvern.

In chestia negotului din Ardeal

D-l Dr. Alex. Pop Președintele „Sfatului Negustoresc" ne comunică rezultatul demersurilor d-sale la București în privința libertății comerțului și reducerea taxelor vamale

Reîntors de la București, Dl. Alex. Pop, ne comunică următoarele în privința intervenției și rezultatelor ce le-a obținut:

Am vorbit personal cu Dl. ministru Sasu cerând aranjarea definitivă a chestiunei Camerei de Comerț Dl. Chicoș director general al comerțului întrebat de Dl. ministru în această chestiune a răspuns că actele referitoare se găsesc încă la prefectura Clujului. Un înalt funcționar al ministerului de industrie și comerciului a pus iarăși în discuție planul comitetului interimar.

Eu m'am opus și am cerut ca în cazul când Dl. ministru ar găsi alegerea în regulă să o aprobe, iar în caz contrar să se facă noi alegeri.

Dl. ministru a dat imediat ordin ca actele referitoare la alegerile de la Camera de Comerț să fie înaintate la București.

Am avut consfătuiri îndelungate cu Dl. V. Brătianu atât în București cât și în Cluj ca industriașii și comercianții să fie în realitate reprezentați în parlament cu programul lor economic.

In privința aceasta părerea guvernului e că parlamentul nu trebue să aibă un aspect mozaic, căci aceasta ar însemna sfărâmarea puterilor.

Programul economic s'ar putea înfăptui numai în cadrele de partide.

Asupra programului prezentat de noi, Dl. ministru mi-a declarat următoarele:

Impozitul pe lux și de 1 la sută pe cifra afacerilor sunt antieconomice și se pot susține cel puțin în primăvara aceasta, iar legea noilor impozite va fi în întregime revizuit, întru cât în forma lor actuală ruinează pe cetățenii statului.

In urma consfătuirilor avute cu Dl. ministru al justiției asupra revocării decretelor-legi referitoare la speculă D-sa mi-a declarat că are intențiunea de a-le suspenda.

Dl. V. Brătianu ne a spus că voește necondiționat libertatea comerțului intern. In privința comerțului extern e condus de principiul că materiele necesare consumului intern trebuesc reținute în țară iar prisosul vor fi exportate de producători și de organele de branșă cu excluderea speculanților. In chestiunea judecării speculei D-sa se va pune în contact cu D-nii miniștri Sasu și Florescu.

Taxele vamale a acelor articole care nu se produc în țară se vor reduce simțitor și se vor revizui și importarea unor articole care au fost considerate de lux.

Legile comerciale, ale cambiilor și ale dreptului civil vor fi revizuit, peatru care se va convoca în luna Mai un congres reprezentativ. Reorganizarea camerelor de comerț și autonomia lor trebue făcută astfel încât camerile de comerț să fie un organ permanent consultativ al ministerului și fără consultarea lor să nu se poată lua nici o măsură.

Actualul guvern sprijinește cu mare căldură dorința comercianților ca băncile să nu facă comerț, deoarece nu comerciul e misiunea lor.

TEATRUL NAȚIONAL

Programul săptămânal:

Sâmbătă 11 Februarie. „Să ne despărțim".

Duminecă 12 Februarie. (matineu) „Hangița", (seara) „Să ne despărțim".

Ultime informațiuni

După cum a declarat dl. V. Sasu ministerul Industriei, s'a hotărât ca fondul de două sute milioane rezultat din taxa de doi la sută comission să fie trecut în contul ministerului de finanțe.

Din fondul acesta se vor plăti mai întâiu lefurile funcționarilor și soldele ofițerilor, iar din rest se va creia un fond de rulement din care se vor plăti de către băncile populare cerealele contingentate și neplătite.

*

Sibiu. — Consiliul național al șașilor va ține la 16 Februarie ora 9 dimineața o consfătuire importantă, când vor fixa candidaturile de initive și își vor preciza atitudinea față de guvern.

*

Viena. — Muzeul comercial din Viena anunță, că convenția comercială dintre Austria și Jugoslavia a fost prelungită.

*

Zurich. — Banque de Saint-Gall comunică oficial că se vede nevoită să lichideze, cu toată că va fi în măsură să facă față angajamentelor sale. Capitalul în acțiuni de 5 milioane franci va fi însă pierdut.

Banca Marmorosch Blank et Co.

Societate Anonimă

Sediul în București

Capital social lei 125.000,000 deplin vărsat Rezerve Lei 164 606.041,77

CONVOCARE

Acționarii acestei societăți sunt convocați în Adunare Generală ordinară care va avea loc Sâmbătă 25 crt. în București, în localul Băncei str. Paris No. 4, orele 3 d. a. având a delibera și decide asupra următoarei ordine de zi.

1. Darea de seamă a consiliului de administrațiune și raportul cenzorilor asupra gestunei exercițiului anului 1921.

2. Bilanțul General și contul de profit și pierderi pe acest exercițiu încheiate la 31 Decembrie 1921.

3. Intrebuințarea beneficiului și descărcarea consiliului de administrațiune și a direcțiunei de gestiunea lor pe exercițiul expirat;

4. Retribuțiunea cenzorilor;

5. Complectarea locurilor, devenite vacante prin tragere la sorți, conform statutelor; ratificare de cooptări;

6. Alegerea cenzorilor și supleanților lor.

Acțiunile se vor depune cel mai târziu până Sâmbătă 18 crt., în București la Centrala, Sucursala și Agențiile băncei iar în provincie la sucursalele și Agențiile acesteia.

Se mai pot depune de asemenea la sucursalele Băncei din Paris, New-York și Constantinopol.

Depunătorii vor primi o carte de legitimațiune ce le va servi a lua parte la ședința Adunărei generale.

Deținătorii cari nu vor fi primit încă duplicate pentru acțiunile evacuate în Rusia, vor depune certificatele Băncei sau a Instituțiunei care le-a evacuat precum și dovada că, în momentul depunerei, acțiunile corespunzătoare se găsesc în registrele acelei Instituțiuni pe numele depunătorului.

Consiliul de Administrațiune

Improprietărirea

lucrătorilor și micilor slujbași C. F. R.

Se știe că noul director general al C. F. R., d. Tancred Constantinescu fiind încunoștințat prin diferite reclamațiuni că, comisiunile de improprietărire cu pământ, știrbesc din drepturile micilor funcționari al drumului de fier, — agenți și lucrători, — pe motiv că sunt slujbași la Stat și că din această cauză nu vor putea lucra pământul ce li se va da, a intervenit la ministerul agriculturei.

Rezultatul acestei intervențiuni a fost, după cum am anunțat la timp, că s'a dat satisfacție deplină funcționarilor și lucrătorilor dela C. F. R., în sensul ca să fie asimilați plugarilor în ceea ce privește improprietărirea, atribuindu-li-se aceleași întinderi de pământ.

In legătură cu această măsură satisfăcătoare pentru nevoile lucrătorilor și micilor funcționari dela C. F. R., d. Tancred Constantinescu a adresat eri o circulară acestor funcționari și lucrători și în care spune între altele și următoarele:

„Așa fiind, micii slujbași ne mai având nici un motiv de nemulțumire, sunt invitați să-și vadă de serviciu cu aceiași credință și statornicie ca și până acum, fiind asigurați că nu vor mai pierde nici o parte din drepturile lor.

Se atrage atenția celor interesați, că, pentru a fi în regulă, în declarațiile ce vor face cu ocazia întocmirei actelor de improprietărire, să nu uite a menționa că în adevăr își au familiile la țară și că se ocupă cu cultivarea pământului".

La Cafeneaua EUROPA

Joia, Dumineca și în Sărbatori după masă concertează muzica militară a regimentului 83. 1013

A sosit din Elveția un nou transport de

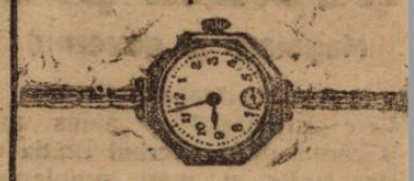

Ceasornice de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii

916 **Telefon No. 350**

Plecând în străinătate

primim comenzi de

PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner

cu prețul original al fabricelor, primul și cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbam piane vechi cu prețul cel mai mare. Comenzi primite până în 10 Februarie 1922.

1. **TRISKA** Cluj, Str. Gagina (fosta Bartha M.) No. 14.

! Articol Mondial !

LUXOR'S CORON BLUE

1357

Cotcă engleză indispensabilă la văruit și albăstrit. — I-a calitate. — 1 ladă 32 pachete. — 16 pachete de 1/4 și 16 pachete de 1/8 — 192 bc. pentru 200 Lei trimite prin poștă:

Fabrica chimică „LUXOR" Cluj

Telegram: Luxor, Cluj. Telefon: 12-97. En gros!

Cine dorește ghete bune și ucrate frumos după modă să comande neapărat din atelierul de pantofărie

MARIAN

din Str. Iuliu Maniu 17

In curte la dreapta unde se pregătesc la luteală cu prețuri foarte moderate.

In atențiunea exploatoarelor industriale și exploatoarelor comune!

Oferim pentru furnizare promptă:

Carbuni de ocnă prima calitate din valea Jiului.

Cărbune de piatră Oligocenic având 5000 calorii cu lustru negru în bucăți potrivit și pentru încălzirea locuințelor, tot calitatea aceasta și de ocnă.

Mai departe: pentru cazane mai mari, mori, fabrici de spirt și cărămizi cărbune brun de ocnă și în bucăți având 3400 calorii,

Despre vagoane și permisuri ne îngrijim noi.

Adresa telegrafică: „Recomp". Telefon interurban: 130

Anton Reck și Soțul mari comercianți de cărbuni Cluj, Strada Izabella No. 5. 120

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod speial, calcă paltoane de plus, curață fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica in strada Dézsma No. 5

Revista presei maghiare

Maghiarii și guvernul

In fața partidului Liberal — scrie „Ellenzék“ — ajuns azi la cârmă prin guvernul Brătianu stau multe și mari probleme, cari așteaptă o rezolvire și nicăiri pe suprafața pământului nu se găsește un teren mai fecund pentru sădirea adevăratului liberalism, decât în România care este țara noutăților, a senzațiilor, a surprizelor și viitorul Pământ al Făgăduinței.

Acest fapt ne face să credem — scrie în continuare ziarul numit, — că guvernul actual prin numele de liberal ce poartă cu atâta mândrie, nu va profana speranța viitorului apropiat de care se leagă întreagă ființa a jurastră a tuturora fără deosebire de sânge și de lege și mai sîntem convinși, că nu va abuza nici de forța pe care i-a încredințat-o „timpul“ această cu scopul de a ne face să ne închinăm înaintea capriciilor vremilor fără nu a adevărului pe care însăși noțiunea de „liberalism“ îl propagă și trebue să îl propage pentru a-și desăvârși măreața operă a cărei creare i-se impune.

Multe și grele sarcini am curtat din viața noastră proprie și din păcatele de neiertat a guvernelor antecedente. Azi însă deodată cu pășirea guvernului liberal pe arena politică sau schimbat concepțiile timpului și cu acestea și ale noastre.

Munca ce îl așteaptă pe noul guvern nu e ușoară, pentrucă Statele nu se prăbușesc și se nasc de azi pe mâine, tot așa nici reformele proiectate de actualul guvern nu se pot realiza într-un timp atât de scurt cum ar crede spiritele naive, cari nici azi nu vor să conceapă, că o muncă temeinică și solidă reclamă un timp considerabil și o activitate perseverentă.

Dacă a existat cândva o Monarchie Austro-Ungară, care într'o singură zi sa prăbușit și sa prefăcut în cenușă să nu se comită greșala de a se căuta cauzele acelei zile fatale numai, ci ochii noștri cercetători să se îndrepte spre păcatele trecutului și să facem disecția acelor evenimente, cari în tot timpul desfășurării lor au purtat în construcția lor însă i germanele distrugător care într'o singură zi apoi i-a pus capăt vieții înmorale a acesteia.

Nașterea Statelor se datorește fungilor curente istorice, economice, psichice și naționale chiar și atunci, când această naștere este provocată de evenimente în mod fulgerător.

Tot așa nici prin mărirea bruscă a unui Stat nu poate naște deodată o unitate, o armonie, astfel de unitate este opera unui timp mai lung și ea nu se poate realiza deodată prin o consolidare forțată și deci neținând seama de legile naturale superficiale și lipsite de ori ce putere de viață.

Dacă această doctrină se poate aplica la vre-o țară, desigur că România întregită este una dintre primele State recente, care trebue să o adopte!!

Acest proces nu poate fi supraveghiat ca tenacitate, decât de o guvernare desăvârșită, care neignorând legile supreme ale naturei va ține cont de toate circumstanțele.

Și ne întrebăm acum — scrie ziarul numit — dacă avem noi și are România întregită o astfel de guvernare, care să fie capabilă să accelereze acest proces lent, această evoluție?

Da! Guvernul actual — care deși până azi n'u l'am văzut în plină acțiune, observăm totuși cum introducerea, pe care ține să o facă măreței opere din viitor, ne dovedește că cei cari au pus mâna pe destinele Țării sunt toți bărbați oțeliți în lupte și adânc cunoscători ai legilor naturii și ai psihicului poporului.

Datoria lor este, ca consolidarea noului stat Român să o accelereze mijloace democratice și liberale.

Aceste mijloace să nu servească în acelaș timp altor idei, ele să nu intre în slujba ambițiilor personale, ci să rămâră intacte de politicianismul tradițional, intronând un nou spirit, o nouă atmosferă mai limpede mai sănătoasă pentru toți cetățenii acestei Țării.

Faptele guvernului Brătianu vor da probă de acest nou spirit.

Ziarul „Uj Kelet“ și chestia evreească

Ziarul „Uj Kelet“ într-un articol al său face istoricul poporului evreesc depe teritorul României vechi întregite. Constată între altele, că deși înainte cu o jumătate de secol clauzele păcii dela Berlin conținea și un modest articol, care cerea, ca România să acorde și poporului evreesc toate drepturile de cetățean liber.

România deși s'a obligat, că va executa întocmai tratatul dela Berlin, până în zilele noastre nici un guvern nu s'a ocupat de chestiunea atât de „gingașă“ a minorităților.

Guvernele antecedente în frunte cu D-l Vaida și Averescu au neglijat mai multe probleme arzătoare, care ar fi fost menite să contribue la consolidarea Țării, fapt care ne face — scrie „Uj Kelet“ — să nu ne mirăm, dacă deodată cu reîntregirea întregei Țări, a fost espus și poporul evreesc aceloraș ixpite. Azi însă, când soartea ne-a dat un guvern ca cel actual, nu ne mai putem îndoi nici pentru o clipă, că chestiunea evreimei va fi rezolvită definitiv.

Ce ne'ar face să ne îndoim de buna intențiune a guvernului — scrie în continuare numitul ziar — când un excelent membru al lui sorește presa celebra că: nu voim demagogie, ci democrație.“

Iată temeliile viitorului, iată pietrele de bază, pe care se va clădi egalitatea, libertatea și frățietatea formând cu toate la un loc unitatea, la care tinde omenirea.

Poporul evreesc va respira de azi mai liber, i-se vor acorda toate drepturile de cetățean egal și nu va mai fi expus jocului sorții care-l purta dintr'un colț al lumei în altul pentru a-și urma legile instinctului orb de a trăi, ci de acum se va așeza definitiv pe plaiurile acelei Țări, care îi va recunoaște calitățile de ființă omenească!!!

„UNIREA“
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.
Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiserii, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane englezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artiștii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reusită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

Mare desfacere
Articole de modă pentru dame
1238
Prețuri reduse la
GRÜNWALD și STEINER
CLUJ, Piața Unirii 12.

Intreprindere de transport
Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 1328

Industria Sârmei S. A.
Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuța postală 12).
Telefon: 347.
Adrs. telegr: Ferrum.
Fabrica: Ghiriș-Arieș (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.
Produce zilnic 2 vagoane sârmă și cuie.

„Agronomul“
Institut de Asigurare S. p. a.
Sediul proviz. în Arad, mai târziu în CLUJ.
Reprezentanții generale; Arad, Brașov, Cluj, Oradea-Mare, Târgul-Mureș, și Timișoara.
Se ocupă cu tot felul de asigurări. Colizații reduse. Condițiuni foarte avantagioase și moderne pt. obl. Stă afară de cartel și astfel poate să prelia pe răspundere proprie și asigurări executate la alte Instituturi pe timp mai îndelungat. 1444

Bitumul Matitza s. a.
Capital social Lei 6.000.000
Centrala Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.
Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele Bitumului, ca asfaltare izolație la case, acoperișe din ciment de lemn (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

Cea mai distinsă marcă „Cognac Medicinal Marty“ Siria (Világos) recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

Depozitul Central: 1290
Tungsram S. a.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201

Voești să trăești o sută de ani în sănătate?

Folosește spirtul sărat „DIANA“
1230 Nu primi imitațiuni!

Daca dorești să cumperi
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
Székely și Réti
Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acții.

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

SUBSECRETAR român, necăsătorit, de 24—30 ani afiă aplicare foarte favorabilă la secretariatul din Cherelus (Județul Arad) Viitor Asigurat Radio 2037 1471

DAU OARE de limba germană și română. Adresa la ziar sub German

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE mobile antice, obiecte de porcelan și picturi, strada Bariţiu 2 Etaj I.

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

HOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT imediat cameră mobilata' Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Mare desfacere de 1087
Jucării pentru copii
mărunțișuri, tricotage, modă pentru domni, articole de lux și de modă la:
Ludovic Albisy
Calea Victoriei No. 10.

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funționarii publici și particulari, precum și familiile lor. 1253

Central
Frizer de damă și manicure
lucrează singură ori ce lucrări de păr, ondulări, spălarea părului etc. 1398
Julisca Peterfi
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 13 (în curte).

Iarași se poate lifera
cărbuni din Lupeni, chox și catran
Theil Frigyes
Calea Regele Ferdinand 116
Reclama 1551 1451

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștință amătorilor că în ziua de 28 Februarie 1922, ora 11 a. m. ține licitație publică, cu caracter de urgență, cu oferte închise și sigilate, scrise în limba română la Direcțiunea Generală a Agriculturii Cluj, (Serviciul fermelor) Piața Cuza Voda No. 3, pentru vânzarea vinurilor produse la instituțiunile statului.

Cantitățile de vin se află depozitate la următoarele Regiuni și Instituțiuni:

Regiùnea II. Domenială Cojocna (județul Cojocna)

Vin recolta anului	1919	cca Lei	3.600
Vin recolta anului	1921	cca Lei	9.000
			12.600

Regiunea III. Domenială Parcadinul inferior (județul Hunedoara)

Vin recolta anului	1920	cca Lei	2.000
„ „ „	1921	„ „	7.100
			9.100

Regiunea IV. Domenială Hidig (jud. Selaj)

Vin recolta anului	1919	cca Lei	12.614
„ „ „	1920	„ „	1.967
„ „ „	1921	„ „	61.258
			75.839

Regiunea II. Viticolă-Ighiu (jud. Alba inferioară)

Vin recolta anului	1919	cca Lei	26.000
„ „ „	1921	„ „	30.000
			56.000

Școala de Viticultură Diosag (jud. Bihor)

Vin recolte anului	1919	cca Lei	313
„ „ „	1920	„ „	2.648
„ „ „	1921	„ „	15.000
			17.961

Școala de Agricultură Turda (jud. Turda-Aries)

Vin recolta anului	1920	cca Lei	7.751
„ „	1921	„ „	10.000
			17.751

Școala de Agricultura din Simleul Silvaniei (județul Salaj)

Vin recolta anului	1920	cca Lei	200
„ „ „	1921	„ „	25.000
			25.200

Total cca Lei 214.451

Licitația se va ține la Serviciul fermelor din Direcțiunea Generală a Agriculturii Cluj, pentru cantitatea de vinuri arătată mai sus, iar la fiecare Regiune sau Instituțiune se va ține licitație numai pentru cantitatea aflată în depozit acolo.

Supraoferte nu se primesc.

Condițiunile și Caietul de sarcini se pot vedea în fiecare zi de lucru dela ora 12—14, la Serviciul fermelor.

Concurenții sunt obligați a depune 10% asupra ofertei.

Licitație se va urma conform stipulațiunii art. 72—84 din Legea asupra Contabilității publice a Statului.

Direcțiunea Regionala a Domeniilor
Serviciul Fermelor.
1469

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.
Cea mai mare intreprindere de acest soi din intreaga Românie, având centrala la București și prima sucursală la
CLUJ, Strada Londra No. 29
În ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7**
se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate. preparate în sistem de Praga.
1149
Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatine cu carne

Gătere
„Reclama" No 1506—2.
furnizează din renumitele făbrici MARCHEGGER Maschinenfabriks- und Eisengiesserei A. G.
Motrica Română, București B-dul I. C. Brătianu No 82. Telefon 56-10

MINISTERUL JUSTIȚIEI
DIRECTORATUL GENERAL DIN CLUJ.

No. 33644—1921.

Publicațiune de licitație.

Anulându-se de către Ministerul Justiției licitația ținută în ziua de 20 Aprilie 1921 pentru darea în întreprindere a lucrărilor ce mai trebuesc executate la clădirea localului Judecătoriei de ocol Ilia, județul Hunedoara, se va ține o nouă licitațiune în ziua de 30 Martie 1922 ora 11 a. m. în localul Ministerului de Justiție Directoratul General din Cluj, piața Cuza Vodă No. 23 etagiul II. camera No. 110.

Devizul general, cuprinzând în mod detaliat lucrările de executat, datele și condițiunile de execuțiune se poate vedea în fiecare zi de lucru între orele 10—12 la Directoratul General al Justiției Cluj.

Concurenții vor prezenta împreună cu oferta închisă și recepisa administrației financiare, constatând consemnarea sumei de 5% asupra prețului total oferit, va garanță provizorie.

Ei, vor trebuie să probeze că au mai executat asemenea lucrări și că acestea nu au dat naștere la proces cu Statul.

Adjudecatarul va complecta garanța defintivă la 10 la suta, în termen de 3 zile dela aprobarea rezultatului licitațiunii, depunând recipisa la Directoratul General de Justiție Cluj, odată cu timbrele necesare pentru încheierea contractului.

In caz de refuz va pierde în profitul Statului garanția provizorie depusă.

Dispositiunile art. 72—83 din legea asupra Contabilității sunt aplicabile acestei licitațiuni.

Cluj, la 18 Ianuarie 1922.

p. Ministru
1466 Director General, Indescifrabil.

MINISTERUL AGRICULTUREI
DIRECȚIUNEA GENERALA CLUJ.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință publică ca în ziua de Luni 20 Martie 1922 ora 11 a. m. în localul Direcțiunei Agriculturei Cluj, Piața Cuza-Voda No. 3, etaj II. și cancelaria Agronomului Regional din Carei-Mari se va ține licitațiunea publică pentru vânzarea mașinilor și uneltelor agricole aflate depositate în depositul gării Carei-Mari. Caetele de sarcii și inventarul mașinilor ce sunt a se vinde cu și condițiunile speciale se pot vedea în zilele de lucru la Serviciul Agriculturii din Direcțiunea Generală a Agriculturii Cluj și în cancelaria Agronomului Regional din Carei-Mari.

Licitație se face prin oferte scrise și sigilate, care se vor depune în ședință publică în ziua și ora tinerii licitațiunei în localurile menționate mai sus. Ele se vor deschide în ziua și ora fixată în fața ofertanților sau reprezentanților lor autorizați prin procură legala.

Ofertele trebuesc scrise în limba română și însotite de o garanție provizorie de 9000 lei, care se va complecta după adjudecare asupra prețului oferit.

Supra oferte nu se primesc.

Vânzarea se face în bloc pentru intreg inventarul depozitat oferte pentru vânzare în parte a obiectelor ce se vând nu vor fi ținute în seamă.

Vânzarea se face în conformitate cu art. 72—83 din legea comptabilității publice.

1467 **Direcțiunea Generală a Agriculturei, Cluj.**

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.
Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada Bucureşti No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Uniunea Comercială s. a.
Capital fundamental: 25,000,000 Lei.
Centrala: București.
Filiale: Galați, Iași, Timișoara, Constanța, Cralova, Cernăuți, Chișineu și
CLUJ, Strada Regina Maria 32.
Radio 1111
Magazin permanent: mărfuri coloniale de fier, uleu mineral, articole de piele și drogue.
Reprezentanții: Westbochmische Kaolin und Chamottenwerke PRAGA.
801

Banca Națională despre situația economica și financiara

Un raport al consiliului de administrație. — Balanța comercială defavorabilă. — Cheltuelile statului și sforțarea fiscală. — S'a neglijat problema industrială. Necesitatea amânărei plăților.

Extragem din ratportul consiliului de administrație al Băncei Naționale a României citit în ultima adunare generală, următoarele părți interesante, relative la situația noastră financiară și economică, precum și la soluțiile crizei prin care trecem.

Balanța comercială defavorabila

Cugetând la cauzele cari depreciază moneta noastră și cari continuând vor ajunge să paralizeze întreaga noastră viață comercială, trebue recunoscut că aceste cauze sunt multiple și numai îmbrățișarea în tot complexul lor vo puteat duce la dezlegarea problemei ce ne preocupă.

In primul rând este negreșit, balanța camercială defavorabilă. De această balanță nu s'au preocupat cercurile noastre diriguitoare și de aceea ea a mers crescând defavorabil țării și prea mult favorabil țărilor exportatoare la noi.

Un regim de prohibițiuni la export, experimentat timp de 3 ani, cu abateri de la aceste prohibițiuni, adeseaori exagerate dar oricum însă, insuficiente ca în mișcarea generală a exportului să se poată nega ineficacitatea reginului — ba chiar urcarea continuă a prețului materiilor considerate de primă necesitate persistând cu toate prohibițiunile de export — dovedește evident greșala creditului acordat acestui regim.

S'a continuat a se susține că ridicarea regimului de prohibițiuni ar fi o politică de înfometare și s'au uitat că prohibițiunile la export înseamnă stânjenirea producțiunii agricale, în loc de intensificarea ei, care trebuie să fie astăzi ținta noastră primordială, înseamnă export mai puțin, înseamnă consum intern fără economie și față cu neglijența de a se opri importul excesiv, înseamnă pregătirea unui adevărat dezastru, a acelui dezastru dela care căutăm să ne abatem de vre-o doi ani, fără semne vizibile de a gi reușit.

Libertatea comerțului

„Nu se poate duce o politică excesivă de prohibițiune în această materie împinsă până la a se suprima și libertatea comerțului interior și a se admite aproape prohibițiunea exportului.

O chibzuită și rațională libertate a comerțului interior, un regim de liberă exportațiune organizată pe bazele impuse de greutățile financiare prin cari trecem și o reducere a importațiunii la strictul necesar a unor articole de consumațiune inerente întreținerii vieții și desvoltării industriilor și agriculturii; pe de altă parte o intensificare a producțiunii noastre agricole și industriale pe care recenta expoziție din Capitala țării a doverit-o a fi în cadrul României Mari mai puternică de cât ne-am fi așteptat toate laolaltă armonic și concomitent realizate, vor fi re natură, credem, să reducă sensibil dezechilibrul actual al balanței comerciale".

Cheltuelile statului și sforțarea fiscala

cheltuelile Statului și sforțarea fiscală. Nu este posibil a se vorbi de creditul statului când nu se știe cari sunt veniturile lui. Trăim de 3 ani de zile fără a se cunoaște care este venitul anual al statului și cari sunt cheltuelile sale, căci cifrele cari au circulat nu și-au dovedit realitatea. Nu este dor de mirare, că un stat bogat ca România să fiet privit cu neîncredere și că îndoiala și teama să fi coprins chiar pe cei mai înclinați a ne fi favorabili.

Sforțările noastre ale tuturora trebuiesc îndreptate spre întocmirea unui buget real, comprimând cheltuelile potrivit prevederilor sale. S'a arătat de curând, cum alături de chiar așa ziselo prevederi bugetare, s'au cheltuit sume enorme, în afară de ele și de orice lege de contabilitate, aruncând descurajare și neîncredință în a se vedea îndreptarea.

In așteptarea continuă a legei impozitelor, în acești 3 ani, s'a cerut o prea neînsemnată, sforțare fiscală.

Contribuabilul român de la 1916 încoace, deși a avut să poarte un război cu sfârșit glorios, firește, dar economicește dezastruos, căci jumătatea țara veche a fost ocupată, iar cealaltă jumătate înfometată prin supra populație și lipsă de brate, timp în care nu putea fi vorba de sporire de impozit, dar nici chiar după încetarea acestei stări n'a văzut sarcinele sale fiscale crescând decât într'o infimă măsură.

Nu s'a incercat sub nici o formă, care este puterea de rentă a contribuabilului și totuși oricât de dureroasă ar fi această încercare, ea trebuiește făcută, tretptat, dela puțin la mai mult, după cum se va vedea putința de productivitate a impozitului. Acest sistem s'a întrebuințat și a dat cele mai bune rezultate în Anglia, căci el nici nu forțează contribuabilul să-și ascundă averea, și lasă cetățeanului conștiința necesității sacrificiului ce i se cere.

S'a neglijat problema industrială.

S'a neglijat complet problema induostrială, căci lăsând la o parte, că industria nu posedă un credit efitn pentru partea sa, imobilă sau imobilizată pentru un anume termen relativ mai scurt, dar nu a avut nici creditul de termen scurt propriu zis, al necesităților sale de rulement și aceasta tocmai în marea necesitate a refacerii.

De altă parte statul, singurul în măsură de a o face, nu a căutat să înlăture dificultățile de aprovizionare a mașinilor, a pieselor de schimb, a materiei prime, a combustibilului și în parte încă a transporturilor, care trebuie recunoscut că a pornit spre îmbunătățire. Nu este dar de mirare, că industria a fost redusă la minimul său de producție. Ea a dat astfel circulației generale de bunuri și nevoilor produse industriale, o însemnată pagubă, de care s'a resimțit și se resimte economia generală; a forțat la urcarea prețurilor materiilor industrializate și din această cauză, adesea și la importul mărfurilor ce s'ar fi putut produce în țară.

Va tretbui cugetat la o instituțiun de credit industrial cu termen mai lung și cu termen scurt pentru a se face pentru industria aceea ce se face pentru comerț și ce s'a făcut pentru agricultură și aceasta cu atât mai imperios cu cât o parte a țării întregite a avut sub o altă formă asemenea avantagii. Va trebui înlesnită apoi industriei, deviza străină, pentru aprovizionarea mașinelor și va trebui regulat regimul combustibilului prin o mai dreaptă repartițiune a sa între toți industriașii.

Necesitatea amânarii plaților

Comerțul a avut să sufere și mai mult din cauza unei brusce scăderi — în parte nejustificată — a monetei noastre, căci s'a contracta cu străinătatea la o paritate de 3 ori mai mare a leului decât cea de azi și totuși statul s'a preocupat foarte puțin de această stare de fapte, ca și cum indiferent era pentru stat dacă lumea comercială ar avea să plătească de trei ori mai scump, mărfurile pe cari le-a cumpărat și vândut de trei ori mai ieftin. Nu este de mirare că în asemenea condițiuni comerțul se resimte și trebue să o spunem, cu sinceritate, este amenințat printr'o executare bruscă din partea creditorilor, de un netăgăduit dezastru.

Ar fi dar necesar, se printr'o dispoziție legisativă, fie prin convențiuni de la stat la stat, — dacă s'ar reuși — să se amâne plățile, căntându-se un sistem de amortizare pe termen mai lung și pentru a se evita speculațiunile ce se produc în totdeauna asupra țărilor cu schimb defavorabil, devizele să fie centralizate și controlate printr'o comisiune, iar cota lor supraveghiată pentru excluderea speculațiunilor. Căci dacă, firește, interesează comerțul nostru cota monetei noastre la bursele străine, interesează și în mai mare măsură cota ei în bursa oficială română, plățile fie române, fie străine, având a se executa înaintea tribunalelor și autorităților țării. Aceste măsuri s'au experimentat în alte țări și au dat rezultate destul de apreciabile".

Munca intensiva și spiritul de economie

„Deasupra tuturor măsurilor, însă, aceea ce am spus și în precedentele noastre rapoarte, numai o muncă intensivă pentru o producție cât mai mare, și un spirit de economie, impins până la sacrificiu, vor face poate tot atât dacă nu mai mult, decât dezideratele pe cari le-am desvoltat. Despre această trebue să se convingă orice cetățean conștient de datoria sa către Patrie.

România, prin compoziția sa etnică și mai ales grație geniului său latin are în lacuitorii săi, rezistenți la muncă; capabili de sacrificiu, un element de luptă economică, care o face să n upoată considera ca iremediabilă, o stare momentan dificila, din cauza lipsei de conducere priceputâ și mai ales de prevedere.

Puțină grijă din parteat conducătorilor pentru cei mulți, mai multă ordine și stabilitate în afacerile publice și situațiunea economică și financiară se va îndrepta, căci oricât de împovărătoare ar fi pentru moment datoriile Staului, ele sunt departe de a fi peste forțele de producțiune și bogățiile țării întregite. Oricât de îngrijitoare ar fi nevoile pieții comerciale ele nu sunt de neînvins".

Chestia împrumuturilor

Trecând la chestiuni ce interesează Banca Națională, raportul se ocupă de împrumuturile statului făcute la Bancă.

Statul a împrumutat, pe termen scurt, o sumă de 400 de milioane pentru nevoile tezeaurului și 200 de milioane, ca să cumpere cerale prin cvooperativele sătești. Intjiul împrumut urma să fie plătit din impozite, iar celălalt din contravaloarea mărfurilor vândute. Statul nu și-a ținut angajamentul, așa că ambele convențiuni vor fi prelungite pe un alt termen.

Banca a luat apoi asupra sa plata sumei de 150 milioane mărci, care reprezintă o treime din valoarea locomotivelor comandate în Germania.

Un alt împrumut cerut de stat, de 500 milioane lei, pentru plata furnizorilor săi, a fost refuzată de Bancă, sub motiv că datoria statului la bancă s'a mărit prea mult.

Imprumuturile pe efecte publice în 1921 s'au ridicat la 378.580.000 lei. In cursul aceluiaș an s'a tplătit pentru plățile unificărei monetare 2.976.052.589 lei 44 bani.

Industria Sârmei S. A.
Cluj.

Prospect de emisiune.

Conform hotărârei adunării generale a acționarilor, ținută la 3 Decemvrie 1921, Consiliul de Administrație al soc. anon. „Industria Sârmei" face cunoscut că s'a decis sporirea capitalului social de la 10.000.000'— lei la 15.000.000'— lei prin o nouă emisiune de 5.000 acțiuni á 1 000'— lei **la purtător.**

Acțiunile se emit pe valoarea nimonală de 1.000'— lei plus 10 Lei de fiecare bucată ca spese de emisiune și se vor achita integral la subscriere.

Subscrierile de acțiuni se fac la **Banca Centrală** pentru industrie și comerț s. a. Cluj de la 15 Febrnarie până la 22 Februarie 1922.

Din totalul de 5.000.000'— Lei se rezervă: 2.000.000'— lei vechilor acționari, cari au dreptul să subscrie în intervalul mai sus indicat una acțiune nouă pentru cinci acțiuni vechi

Se au atribuit 2.500.000'— Lei unei noi grupări, iar 500.000.— lei se pun în subscriere publică.

Consiliul de administrație își rezervă dreptul de a selecționa subscrierile noui și de a distribui acțiunile neoptate.

Cluj, la 8 Februarie 1922.

Consiliul de Administrație.

Lloyd Express 212 1460

In atenționea băncilor, fabricilor și întreprinderilor comerciale

Cărți comerciale în ori ce cantitatea iute pregăteste fabrica de cărți comerciale și artegrafice Cluj.

1462

Doamnele și Domnișoarele care țin să aibă un obraz alb și curat să întrebuințeze în toate zilele numai

CREMA, PUDRA și SĂPUNUL

— FLORA —

Aceste produse renumite sunt cu totul nevătămătoare de oare-ce nu conțin plumb, mercur, bismut sau vre-o altă substanță vătămătoare.

LAPTELE de Crin FLORA

dă o albeață uimitoare obrazului, brațelor și decolteului fără a fi vătămător.

PASTA de DINȚI BUCOL

întreține higiena gurei albeste dinții și îi fereste de boală.

Representant și Depozit General

S. LINDENBERG **București,** Str. **Stelia 23.**

1366

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 444 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Miercur 15 Februarie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89. Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II) SUB CONDUCEREA UNUI CO... Director: D. TOME...

Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952 Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Candidații partidului național-liberal din Cojocna

Partidul național-liberal a fost chemat să scoată țara din prăpădul în care, de doi ani și mai bine, guvernele nepriceperii și corupției au cufundat-o pe rând.

Bărbatul de Stat care a prezidat cu înțelepciune guvernul războiului pentru întregirea neamului românesc, Ion I. C. Brătianu, a luat azi din nou în mâinile sale frânele țării.

Rare ori au fost, în istoria poporului român, momente mai critice. De ceia ce se va face acum, repede și energic, atârnă soarta viitorului nostru întreg. Guvernul și-a luat, hotărât, o răspundere grea, cu conștiința că în spatele său stă astăzi tot ce e suflet cinstit între noi.

Opera sa de asanare a început. Jefuitorii banului public sunt zilnic târâți la bara justiției; și justiția românească nu va desminți reputația strălucită de care se bucură. Un control serios se exercită azi în serviciile publice. Atmosfera pestilențială ce înăbușa viața obștească începe a se risipi.

Dar munca uriașă cerută acestui Guvern pentru mântuirea patriei trebue sprijinită de aleșii poporului, în Sfatul dela București.

Cetățeni iubitori de binele public, dați voturile voastre candidaților naționali-liberali! Ei au fost aleși cu mare chibzuință dintre voi. Toată munca de așezare a țării pe noile sale temelii a fost zădărnicită de lupta fratricidă, purtată de ambițioșii ce v'au înșelat cele mai scumpe așteptări. Luați seama că nu mai e o zi de pierdut. Nu vă mai lăsați ispitiți de vorbele de răspântie ale agitatorilor. Nu mai dați ascultare născocirilor cu care vă otrăvesc zilnic sufletele în foile lor de scandal. Cetiți comunicatele Guvernului și vă veți încredința că un gând serios conduce azi destinele României, atent la nevoile tuturor. Cuvântul acestui Guvern e cuvânt de Evanghelie.

Partidul național-liberal e singurul în stare să ne dea prin guvernul său înțelept, România așa cum o dorește ori ce suflet curat.

Votați pentru candidații partidului național-liberal (coloarea roșie). Cu dânsul e astăzi suflarea românească de pretutindeni: ardeleni, basarabeni, bucovineni, bănățeni și locuitorii vechiului Regat. Sufletele înguste care samănă aici învrăjbirea între frați au fost părăsite de toți.

In județul nostru, partidul național-liberal a pus candidaturile următoare:

LA CAMERA:

1. **Cojocna – MIHAIL ȘOMLEA, farmacist.**
2. **Gilău – Dr. AUGUSTIN PORDEA, avocat.**
3. **Hida – Dr. N. BANESCU, prof. universitar.**
4. **Huedin – Dr. ALEX. ANDREI, avocat.**
5. **Teaca – ALEX. LAPEDATU, prof. universitar.**

LA SENAT:

1. **Cojocna – JERONIM DANILA, protopop (Cătina).**
2. **Huedin – Dr. VASILIE BIANU, medic.**

Pentru mandatul de deputat al Clujului, partidul național-liberal înțelege a susține candidatura d-lui prof. univ. MARIN ȘTEFANESCU, purtătorul cuvântului de înfrățire a tuturor, în cadrele statului național român și sămănătorul neobosit al luminii în massele populare.

Pentru locul de Senator al Clujului, partidul național-liberal hotărât a respecta candidaturile foștilor membri ai Comitetului partidului național din Ardeal, nu va opune contracandidat d-lui TH. MIHALI, președinte de pe vremuri al acelui Comitet.

Același spirit înțelegător și larg oprește partidul național-liberal de a se amesteca în alegerea Senatorului Universității. El va sprijini acolo pe candidatul indicat de colegiul universitar.

...entru presa conrupției și a calomniei

Foile ardelene din Cluj, „naționale" și „averescane", fac astăzi cor, pentru apărarea situației lor desnădăjduite. Calomniile curg șir, în coloanele acestor ziare — singurul lor mijlôc de a combate curentul ce crește pe fiecare zi, în favoarea guvernului liberal.

„Voința" dlui Bontescu — excelența aruncată din guvern pentru jafurile de care s'a făcut vinovat — îndrăznește a scrie, în litere cursive, despre „ședințe furtunoase" la Ciubul liberal, unde s'ar fi discutat asupra fondului electoral.

Reporterii foii imorale au auzit Sâmbătă, când d. Bănescu a proclamat lista candidaților liberali, cuvântarea sa înălțătoare, subliniată cu ovații, îndreptată în potriva școlii de conrupție, pe care fruntașii partidului ardelean și ai celui averescan au popularizat-o în mijlocul norodului.

D. Bănescu a spus că nu este altă armă de luptă de eât cuvântul convingerii și programul. Vor Ardelenii să iasă din nenorocirea în care i-au cufundat proprii lor fruntași, să ia seama la opera de asanare începută încă din primele zile ale guvernului Brătianu. Vor să înnoate mai departe în mocirla celor cari au socotit că Ardealul e moșia unei familii, — să meargă cu dânșii.

D. Bănescu a spus răspicat că vechile metode aplicate în Ardeal — beția, risipa banului public, căpătuiala și degradarea nu pot fi armele partidului care a făcut România-Mare. Votul pe care partidul național-liberal l-a pus în mâna maselor populare e o forță morală, pe care nimeni nu e în drept a o precupeți.

Așa s'a vorbit la clubul liberal, unde ori ce reporter are ușile deschise, tocmai pentru a auzi și a duce patronilor săi o undă de înaltare morală, de care au atâta nevoie. Sutele de cetățeni din toate colțurile Clujului o știu, și ori ce ar scrie foile întreținute din milioanele defraudate ale Statului nu mai poate înșela pe nimeni.

Aceasta dovedește însă până unde se poate degrada ființa acestor agenți ai imoralității.

De altfel însuși articolul de fond al „Voinței" de luni (13 Febr.) e o dovadă elocventă a acestei degradări. Cine a cetit numai acel ar-articol, de o trivialitate egală cu a sufletului aventurierilor politici ce o conduc, a putut pecetlui definitiv etica bancherilor înavuțiți pe spinarea poporului.

„Patria", organul furiei regionaliste, în fața golului imens ce se face zilnic în jurul patronilor săi, nu se dă îndărăt dela nici o născocire și calomnie.

Lumea a primit cu hohote de râs, ieri, articolul în care foaia d-lui Vaida varsă lacrimi de crocodil pe ruinele Banatului delimitat pe urma semnăturii aceluiași domn Vaida. Căci numai cinicii dela „Patria" mai pot avea naivitatea de a arunca asupra altuia vina ciuntirii Banatului, pe care o poartă tocmai patronul acelui ziar. Toată lumea știe că d-l Brătianu a părăsit puterea pe chestia acestei delimitări a Banatului. In urmă, ceia-ce patriotismul d-lui Brătianu a refuzat, d-l Vaida s'a grăbit a subscrie.

Același ziar, pentru a putea scrie articolul de fond, îndrăznește a născoci pe seama d-lui Vintilă Brătianu cuvântul de „revoluționar", prin care ar fi caracterisat pe Ardeleni. Toți câți au ascultat cuvântarea înțeleaptă a d-lui V. Brătianu, știu că acest cuvânt n'a fost nici odată pronunțat. Dar scribilor le trebuiau clișee, pe care mintea lor sleită de invenții și calomnii nu le mai găsiau. Le trebuiau frazoaie ca „nota democrațiilor americane", „biologia politică", „patologia regionalilor" etc.

Ingrijește-ți pacienții, domnule medic Vaida! E singurul lucru de folos pe care l-ai mai putea face astăzi.

•

Oficiosul d-lor Maniu—Vaida ține să-și înștiințeze partizanii că nici un fel de tratative nu se urmează cu partidul liberal.

Din parte-ne, dăm și noi cea mai formală desmințire acestei calomnii pe care unii naționali-ardeleni o co...por

(Continuare în pag. II.)

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

(Urmare din pag. 1.)

teaza prin oraș. Orice om de bun simț înțelege de altfel că asemenea tratative n'ar mai avea sens cu un partid redus azi la persoana umflată de ură și orgoliu a două familii ce tind a sugruma Ardealul pentru ele.

*

Foaia care se laudă cu „revoluționarismul", urmând seria calomniilor, pretinde că Regatul își trimite în Ardeal „zestrea guvernamentală", pentru a fi aleasă cu „aparatul electoral".

Listele încredințează pe oricine că Ardealul își are în alegeri candidații săi, chiar daca nu sunt recunoscuți de vestitul comitet al celor 101. Protestările zilnice ale Ardelenilor cari fug de urgia comitetului fatal, e cea mai bună dovadă că Ardealul nu e monopolul familiei nimănui.

Dar, în vreme ce d-l Vaida trimetea pe profesorul Marin Ștefănescu în Regat, strigându-i că „acolo e țara sa" — și lumea știe ce reprezintă aici profesorul idealist, care, în cei trei ani dela Unire, a făcut în Cluj pentru cauza neamului mai mult decât toată politica de ură a d-lui Vaida — dânsul nu se sfiește a pune, cu tot principiul său cunoscut, candidaturi din vechiul Regat, numai pentru-că ele nu sunt liberale.

ECOURI

Ce se joacă în teatrele din Petrograd

Un jurnal sovietic ne procură interesante știri asupra spectacolelor ce se dau la Petrograd de la 3—9 Ianuarie. La Operă: Prințul Igor de Borodine; un balet de Hartel; Walkyrie de Wagner, Frumoasa adormita, balet feeric de Ts halkowsky. La Teatrul dramatic: Un loc avantajos, comedie de Ostrowsky: Idiotul 7 acte Soutouguine et Krilvo, după Dostoiewsky; Sărăcia nu e un viciu de Ostrowsky; Mister Craigton, Paul I. de Merejkowsky; M-me Sans-Gene de Sardou; Căsătoria de Gogol; Ruy-Blas de Victor Hugo; Negustătorul din Veneția de Shakespeare.

La opera mică: Eugene Oneguine de Tchaikowsky; Boema de Pucini; Clopotele din Corneville de Planquete; Bărbierul din Sevila de Rossini.

La opera mare: Baronul Țigan de Strauss; Mazeppa de Tchaikowsky; Boris Godounov de Moussorgsky; Traviata; Rosalka.

Congresul internațional de Ski

Al șaselea congres internațional de Ski s'a deschis la Stockholm.

Delegații români au aderat la opinia delegaților suedezi și norvegieni, după care jocurile olimpice nu trebue să cuprindă și concursuri de Ski. Viitorul congres se va întruni la Praga, în Februarie 1923.

Un muzeu al cinematografului

Regele zilei: „Cinematograful", își desăvârșește victoria preocupând din ce în ce mai mult spiritele atrase de arta mută. Acum, Camera sindicală a cinematografiei franceze a decis să creeze un muzeu al cinematografului. Acolo vor fi reunite aparatele, dispozitivele, brevetele, documentele diverse, etc. în legătură cu invenția și istoria cinematografului.

Cu timpul se va creea o galerie de tablouri în care vizitatorii vor putea contempla portretele celebrităților filmului în mărime naturală.

Până acum, numai inițiativa privată se luptă pentru crearea acestui „sanctuar al filmului". Probabil însă că în fața interesului pe care muzeul îl va stârni, intervenția oficială nu va întârzia să se producă.

Moartea unui artist

Paul Mounet, artist la Comedia franceză, a încetat din viață. Defunctul era fratele marelui artist Jean Mounet Sully.

O decapitare originală

In vestita fortăreață a Przsemysl ului, aceea care a dat mult de furcă rușilor în războiul mondial, s'a petrecut deunăzi, cu ocazia veștilor despre tentativele monarchiste ale ex-reginei Zita, un caz cam ciudat, care dovedește din plin aversiunea marilor masse față de monarhul odiosului trecut hasburgic, chiar când aceste masse ar fi poloneze; poporul care până acum s'a manifestat foarte indiferent față de încercările degeneratului Habsburg exilat la Funchall.

Cazul e specific: Auzind de uneltirile dela Paris, din Elveția și alte părți ale Zitei, populația galițiană nu s'a mai putut stăpâni, și cu toată indiferența oficialilor și-a dus aminte de trecutul urât din care abia a eșit și-a doborât depe trunchiul statuei din orașul Przsemysl capul pentru imul Habsburg eșezând în locul lui un cap de lemn al lui Pilsudski.

Unde va fi înmormântat Schakleton

Rămășițele lui sir Ernest Schackletou nu vor fi aduse în Anglia pentru a fi înmormântate acolo precum s'a anunțat „Times" află că lady Schackleton a exprimat dorința ca bărbatul ei să fie înmormântat în Insula Georgia de Sud, unde a murit, socotind că voința defunctului ar fi fost de-a se odihni pe țărmurile oceanului Antarctic, aproape de locurile martore ale celor mai faimoase expediții. In consecință, căpitanul Hussly, care a întovărășit sicriul la Montevideo, a fost însărcinat să se înțeleagă cu guvernul din Urugual în vederea transportării cadavrului la Grytalken. Celebrul explorator va fi înhumat în cimitirul bisericii engleze din acest mic post, printre mormintele pescarilor, pe cari îi iubea atât de mult.

Opera română din Cluj

— Tosca —

Negreșit făcusem o dreapta apreciere când în darea de seamă a interpretării operei „Faust" afirmam că se muncește mult și inteligent la Opera din Cluj.

Al doilea spectacol de operă, „Tosca", — al doilea după ordinea cronicelor mele — a evidențiat până la perfect justa apreciere: să muncește cu dragoste și cu mult suflet de toată lumea care alcătuește opera din Cluj.

Mi aduc aminte că prin 1909 la București venise Dardel o artistă — primadonă — a lumei întregi, deși era a noastră — e româncă — cu un ales ansamblu dintre cei mai reputați artiști. Se cântase ca și aseară opera „Tosca", cu un succes egal renumelui artiștilor: Ei bine, spectacolul de aseară a fost tot atât de reușit.

D-na Acca de Barbu, o soprană lirică, cu nuanțări și frazări cari denotă școală bună, cu o comunicativitate, mai accentuat simțită în actul al doilea când implora lui Scarpia, temutul șef al Poliției — în renumită cavatină „Visse d'arte, visse d'amore", milă generozitate, omenie, a fost superbă, cum nu mai puțin reușită a fost în actul ultim, când îi dă seama că Mario, e de-al bine ea împușcat. A putut transimte publicului din sală întreaga gamă emoțiilor ei, transpunându-l în toate ascunzișurile pasiunilor omenești.

Toate admirațiile noastre Doamnei Acca de Barbu.

Partenerul doamnei Barbu, d-l Grozăvescu, în pictorul Cavaradossi, aseară am putea zice că l-am descoperit arta de a cânta și jocul de scenă. In „Faust" era ca străin în scena și cu un „do" aproape de a distona. Dar să revenim la pictorul Cavaradossi. Insinuat în dragoste, cald în mărturisiri, puternic în redarea simțimintelor lor d-l Grozăvescu cu timbrul plăcut și cu discțiune clară, a fost „Copilul răsfățat" publicului. Aria „E luceran le stelle", ca și „visse darte" cântată de d-na Barbu, puteau fi bisate, pentru că ambele au fost artistic cântate. Nu știu de ce nu intră în genul publicului de a cere să se mai execute odată, cavantinele frumoase și bine cântate? In toată lumea bucățile simțit redate sunt nu numai aplaudate dar și odată sau de două ori bisate.

„Scarpia" d-lui Apostolescu, a fost un rand săvârșit. Chinuri la care supuse pe Cavaradossi și pe Tosca, erau chinurile sălei. Cum îl urau — cei doi — așa îl admira sala.

Credem că numai vocea, d-lui Apostolescu e un apanaj cu care natura l'a dotat. Aseară ne-a făcut dovadă că și jocul de Scenă, e tot așa de ușor mânuit și inteligent ca și minunatele sale onctuațiă și expresiuni de voce. Când îl comparasem cu Tita Zuffo, de data aceasta, mă pot fel cita că n'am greșit. Ii prorocim că va ajunge departe, dacă elanurile tinereței nu vor distruge darurile naturei. Aceleași laude d-lui Bobescu, un fin și bun cunoscător al muzicei ca și d-lui Kide maestrul corului. Ce-ar fi dacă publicul din sală și-ar stăpâni accesele de tusă, când se cântă așa de frumos?

Dar.

Cetiți „Infrațirea"

Dacă dorești să cumperi

MOBILE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendidele aranjatele saloane de mobile a lui

Székely și Réti

Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acții.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Armata educativă

Excelenta revistă a studenților universitari bucureșteni „Viața studențească" deschizând nu de mult o anchetă printre bărbații noștri politici mai de seamă cari au jucat un rol în viața culturală a neamului, asupra căilor de urmat pentru desăvârșirea refacerii sufletești atât de necesară astăzi înălțării poporului românesc, s'a adresat în acest scop și D-lui I. G. Duca, ministrul actual de externe, a cărui dragoste și interes pentru populația satelor noastre în special, este în deobște cunoscută.

D-l I. G. Duca a binevoit să răspundă următoarele interesantei probleme puse de „Viața studențească":

Față de marea gravitate a chestiunei analfabetismului n'am putut înțelege nici odată că întru rezolvarea ei să nu se întrebuințeze armata.

Intr'adevăr armata este un mijloc admirabil de combatere al analfabetismului, e școala de adulți ideală, fiindcă printr'însa trec în fiecare an un număr atât de mare de neștiutori de carte, asupra cărora Statul exercită o influență hotărâtoare, încât numai el e vinovat dacă îi înapoiază societății tot atât de analfabeți ca în ziua în care îi a încazarmat.

Dar e și o altă considerațiune pentru care mi s'a părut în o deauna că Statul avea datoria să transforme cazarma într'o vastă școală de adulți.

Statul dispune de câțiva ani din existența cetățenilor, într'un scop național superior, îi distrage de la îndeletnicirile lor, de la viața lor de familie și pune stăpânire absolută pe persoana și pe activitatea lor.

O aseme ea stăpânire impune statului datorii. Nu este admisibil ca tinerilor cărora le cere aceste sacrificii să nu le dea nimic în schimb. Dacă tinerii aceștia au venit ne știutori de carte el e dator să îi trimită înapoi acasă știind cel puțin să scrie și să citească. Iar când pe tinerii aceștia îi a găsit neștiutori de carte fiindcă el Stat n'a fost în măsură copii să le pună la îndemână nici școli, nici învățători, datoria lui este îndoită, datoria lui devine nu numai o necesitate socială dar și înalta cerință de morală publică.

In temeiul tuturor acestor considerațiuni încă de pe la 1907—908, împreună cu câțiva prieteni am susținut idea armatei școală de adulți. In parlamentul de atunci reușisem să formăm un curent favorabil acestei idei. Alte preocupări și lipsa noastră de influențe mai hotărâtoare au făcut ca să nu se dea urmare intențiilor noastre.

De îndată ce am ajuns la ministerul de instrucție am căutat însă să pun ideia în practică. Cu ajutorul convin al d-lui I. I. C. Brătianu am înlăturat resistențele ce existau în unele cercuri militare deprinse cu concepția cam mărginită a rolului armatei și în Septembrie 1914 cursuri obligatorii de adulți trebuiau introduse în cazărmile noastre așa încât cu începere din acel an toate contingentele să știe carte la sfârșitul anului militar.

Izbucnirea Războiului modial și neîncetatele concentrări la care armata a fost supusă dela 1914 până la Intrarea noastră în acțiune m'au silit bine înțeles să amân acest program.

In timpul războiului de asemenea n'a putut fi vorba de a transforma armata educativă într'o realitate.

Dar de îndată ce ostilitățile au încetat, pe când eram la Iași am reluat idea și am cerut guvernanților de pe atunci să prefacă în școli de adulți cazărmile încă pline.

Apelul meu repetat a rămas fără rasunet. In guvernarea noastră de 10 luni dela 1918 la Sept. 1919 din nefericire armata noastră a fost iarăși în acțiune pe Prut și în Transilvania așa încât o amânare era fatală.

După încheerea definitivă a păcii am ridicat din nou cuvântul, am scris articole, am ținut conferințe. Dar în zadar puternici zilei sau ocupat cu alte chestii și în timpul acesta pericolul analfabetismului a mers neîncetat crescând.

El apare însă azi atât de evident încât sunt sigur că acțiunea întreprinsă va da în sfârșit roadele ei. Chestia a intrat în conștiința publică. Guvernele de mâine vor face desigur din armată școala de adulți cerută de spiritul și de nevoile timpului.

Toți cei ce au luptat pentru această idee — și suntem numeroși — simțim că ceasul izbăndei a sunat.

Mulțumindu-vă că binevoiți să dați ospitalitatea în revista dvoastră acestor rânduri și convins că ele vor contribui cât de puțin la reușita armatei educative atât de bogată în foloase pentru țară și pentru cultul național, vă rog, Domnule Director să primiți asigurarea considerațiunei mele deosebite.

I. G. DUCA

Guvernul și funcționarii publici

— Comunicatul oficial al guvernului —

Membrii guvernului întruniți în consiliu Vineri seară 10 Februarie, au redactat în formă definitivă Comunicatul anunțat în chestia funcționarilor publici.

Iată comunicatul guvernului:

Comunicat

„Guvernul așteaptă concursul inimos al tuturor funcționarilor pentru a scoate Statul din greutățile mari în care se află.

Guvernul face apel la conștiința și patriotismul lor.

Astăzi, în acțiunea de consolidare a României mari, țara cere dela funcționarii săi munca și râvna ce i-au dat eri, împreună cu sufletul românesc, în acțiunea pentru întregirea unității naționale.

Soarta funcționarilor este strâns legată de bunul mers al serviciilor publice și de aceia ei sunt cei mai direcți interesați la restabilirea situației financiare și la asigurarea funcționării normale a acestor servicii.

Având concursul tuturor celor stăpâniți de grija intereselor generale vom învinge greutățile financiare ale ceasului de față. Firește că acest concurs implică sacrificii și răbdare.

Aceste sacrificii n'ar corespunde țelului pentru care au fost făcute, dacă ar îngreuia în loc să îmbunătățească treptat, în măsura posibilului, situația deosebitelor ramuri de activitate.

Guvernul nu înțelege nici să înlăture pe funcționarii de carieră nici să atingă drepturile lor câștigate.

Dimpotrivă, față de nevoile sporite ale României mari, el vede necesitatea ca acești funcționari să fie cât mai bine încadrați, ca să fie cât mai bine folosiți.

In acest scop guvernul odată cu reorganizarea serviciilor publice, potrivit nouilor trebuințe, va cere Corpurilor legiuitoare votarea unui statut al funcționarilor, care să le garanteze recrutarea, înaintările, tratamentul și stabilitatea. Până atunci el recunoaște nevoia ca pe măsura îmbunătățirii situației financiare să îmbunătățească și să normalizeze situația funcționarilor publici. Astfel guvernul, în acord cu dorința funcționarilor conștienți de solidaritatea ce trebue să existe între ei și bunul mers al statului, urmărește să asigure acestor funcționari de cari are într'adevăr nevoie, destoinici și specializați bine retribuiți și încredințați, că împlinindu-și datoria, beneficiază de stabilitatea funcțiunii lor.

In suprimarea cheltuelilor inutile și de favoare, funcționarii cinstiți și harnici trebue să vadă, odată cu apărarea intereselor statului, apărarea însăși a drepturilor lor.

Cu suprimarea cheltuielilor inutile, făcute mai cu seamă în ultimii doi ani, în folosul celor fără cuvânt introduși în corpul funcționarilor, are a cădea și regimul de nedreptate și de discreditare a funcțiunilor publice.

Stăpânit de aceste preocupări și de aceste simțimânte, guvernul cheamă pe funcționari la muncă neobosită pentru consolidarea internă ce trebue făcută fără întârziere".

Adunarea Prefecților din Ardeal

Duminecă la orele ½10 s'au întrunit în biurourile comisiei de unificare, prefecții din Ardeal. La această adunare a luat parte și d-nii miniștri: Cosma, Zigre și Banu.

Din cauza înzăpezirei unor linii și deoarece unele trenuri au venit cu mari întârzieri, nu au putut să ia parte la această întrunire toți d-nii prefecți din Ardeal.

Au luat parte la această întrunire următorii domnii prefecți:

N. Moldovan dela Turda, E. Folea Târnava-Mică, Voican Alba de jos, Neamțu dela Odorhei, Ernei Arpad dela Cluc, I. Ardelean dela Oradea-Mare, S. Halița dela Bistrița, Filipan dela Dej, Albu dela Tg-Mureș și Meteș dela Cojocna.

D-nii Miniștri a căutat să explice d-lor prefecți că actualul guvern dorește ca alegerile să fie făcute cu imparțialitate recomandând d-lor prefecți că în tot timpul alegerilor să domnească cea mai mare liniște.

Urmează apoi explicările necesare ale legei în vederea alegerilor.

Pela orele 6 p. m. adunarea a luat sfârșit.

„Victimele" unei campanii de rea credință

Asupra articolului senzațional cu care „Patria" își alimentează zilnic cetitorii, presintând pomelnicul „victimelor" regimului, ținem să precisăm următoarele:

Toți funcționarii pot fi în interes de serviciu, pensionați, puși în disponibilitate și transferați conform Decretului Consiliului Dirigent din 1919 și jurnalului Consiliului de Miniștri din 1920. Cu toate acestea nimeni n'a abuzat de această dispoziție legală.

Primpretorul Dr. Emil Hebor din plasa Ormeniș a fost suspendat ordonându-se cercetarea disciplinară de către Subprefect încă în Decembrie 1921, când nu erau liberalii la guvern, pentru neregului în și afară de serviciu.

Dr. Stefan Șerban a fost repus în postul ce l'a avut acum 2 ani, de unde fusese atunci îndepărtat pe nedrept în urma unei neînțelegeri. D-l Șerban a cerut transferarea sa la Gilău, unde estelevătătoare soția sa, de care astfel fusese despărțit. Locuitorii fără deosebire de partid au intervenit pentru trimiterea D-lui Șerban la Gilău.

Aurel Goșa primpretor la Gilău, în urma retrimiterii d-lui Șerban la Gilău, a fost trimis la Ormeniș în locul vacant, fiind om tânăr și potrivit pentru plasa aceea.

D. Savin Dan primpretor din Mociu nu a fost destituit ci transferat la subprefectură în calitate de prim notar fiind nevoe de serviciile sale la centru. Dealtcum fiind frate cu unul dintre candidații de deputat în circumscripția aceea, pentru garantarea imparțialității ce trebue să domnească în alegeri, a fost transferat, cela ce e chiar și în interesul său de bun funcționar.

Alte schimbări nu s'au făcut. In unele posturi vacante s'au numit titulari s'au prin delegație s'au împlinit golurile.

Nici o nedreptate deci nu s'a făcut în județul Cojocna.

„Munca, cinstea și legalitatea" fostului regim

Cum au fost mânuiți banii statului la Ministerul de industrie. — Lipsesc 211 milioane.

Ziarele din București anunță că d-l V. Sassu, ministrul de industrie, a sesizat parchetul cu privire la întrebuințarea „fondului de comision" al ministerului de industrie și comerț sub guvernul generalului Averescu. E vorba de o întreagă serie de operațiuni necurate, precum și de mânuirea unor mari fonduri în afară de prescripțiile legilor.

Ministerul de industrie a instituit după războiu o taxă de comision de 2 la sută asupra mărfurilor importate și exportate.

Din această taxă, ce se încasa în contul ministerului de industrie și comerț a rezultat dela 10 Ianuarie 1919 până la schimbarea regimului, un fond de 337 milioane 96 mii 568 lei.

Actualul ministru al industriei d-l Vasile Sassu, examinând situația acelui fond, a constatat că 123, 236 490 lei sunt depuse la Casa de depuneri, 3 milioane 51.736 lei se află numerar în casa ministerului, iar restul de 211 milioane lipsește.

Cercetând mai de aproape, spre a ști ce s'a făcut cu cele 211 milioane, ministrul industriei a constatat că 25 milioane au fost împrumutate cu 6 la sută Băncei Țărănești a partidului poporului și a cărui ultimă scadență e la 29 Iulie 1923; 10 milioane băncei Chrișoveloni, cu 5 la sută și cu scadența de 9 Aprilie 1922 iar restul de 176 milioane a fost risipit.

Câteva milioane au fost date pentru așa zisa propagandă în Franța și Italia.

Diverselor fondațiuni cari purtau numele d-lui general Averescu li s'a făcut zestre de câte o sută de mii lei.

S'au dat 17 milioane Academiei de comerț pentru construirea unui local propriu și până acum nu s'a făcut nici o lucrare.

S'a dat un milion zestre Oficiului I. O. V., deși are venituri speciale prin legea de organizare.

Restul s'a împărțit pe la partizanii fostului guvern Averescu.

Intregul fond al comisionului era considerat ca fond secret al ministerului de industrie.

Plecând în străinătate
primim comenzile

PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner
cu prețul original al fabricelor, primul și cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbăm piane vechi cu prețul cel mai mare. Comenzi primim până în 10 Februarie 1922.
I. TRISKA Cluj, Str. Saguna (fosta Bartha M.) No. 14.

Răspândiți „Infrățirea"

Un răspuns „Patriei"

Ziarul „Patria", sub influența directă a marilor ei bărbați de stat, a pierdut de mult măsura în vorba scrisă, și mai ales azi, sub presiunea unei temperaturi cu un fatal desnodământ, recurge la atacuri furibunde împotriva persoanelor izolate, ca și când cu sau atul, am fi punctul central de gravitate în soluționarea problemelor capitale de care depinde viitorul acestei țări.

— In frigurile electorale, diferențiarea de programe, posibilitatea și capacitatea aplicării lor în serviciul Neamului, dispar din coloanele ziarelor autorizate și ne fericesc în schimb cu proza cea mai desgustătoare, cu atacuri la adresa persoanelor cari n'au altă vină decât că dau o altă interpretare consecvenței în politică decât acea decretată de un fost Prim Ministru.

Marea masă a poporului ardelean deprins în toate ale vieții lui cu buna cuviință ce'l caracterizează, va ști să aprecieze reaua credință și tonul insultător al „Patriei."

— Sustrași de atâta vreme de la orice muncă pozitivă în aceste zile grele pentru țară, închiși în izolarea lor negativă și agresivă, aruncând cu noroi în tot ce acest neam are mai sfânt, Rege, armată, bărbați de stat și cărturari, Domnii de la „Patria" se înșeală dacă cred că printr'o astfel de atitudine se pot ridica în ochii și stima poporului nostru ardelenesc, cum până și cuminte.

In ceea ce mă privește pe mine personal, viața mea de până acum, cinstită, închinată muncii și binelui obștesc, mă ridică de-asupra oricăror bârfeli și oricăror insulte.

Și fiindcă „Patria" mă mai acuză că în cercul în care cad dideaz eu, aș fi dat ordin ca autoritățile să aresteze pe d-l Sever Dan, candidatul Partidului Național, nu am alt răspuns decât că ni lodată în cuvântările mele nu m'am ocupat de acest partid sau de candidatul lui pentru simplul motiv că am crezut și cred încă puternic, că nu pot face o mai bună propagandă decât arătând oamenilor opera săvârșită în trecut de partidul pe care îl reprezint precum și opera pe care este chemat să o îndeplinească acest partid și care nu este altul decât Partidul Național Liberal.

Cluj, 12 Februarie 1922.

M. Șomlea.

Cum gândesc studenții serioși

Din partea unui grup de studenți primim spre publicare următoarele:

D-LE DIRECTOR!

Vă rugăm, să binevoiți a publica din partea subsemnaților, următoarele rânduri pe cari le credem necesare, pentru clarificarea opiniei publice, indusă în eroare, prin articolul studentului Farcaș, publicat în ziarul „Patria", din 9 Februarie 1922.

Nu voim, să aducem chestiunea amestecului studenților în politică, chestiune, care a fost așa de bine pusă la punct prin publicația Rectoratului: voim numai să răspundem unor fraze, cari compromit întreagă studențime română.

Desigur, că colegii noștri din vechiul Regat, și-ar face o falsă părere despre felul nostru de a-l judeca, citind articolul d-lui Farcaș, scris într'un moment de rătăcire, și în complectă necunoștință de cauză.

Autorul, voind să atace partidul liberal, se aruncă cu furie de tigru asupra colegilor din vechiul Regat (unde dai și unde crapă) și fără să cunoască ce stă studențime, o insultă prin epitete triviale, cari nu cadrează câtuși de puțin cu buna cuviință românească. Autorul susține, că există ură reciprocă între studenții Ardeleni și cei din vechiul Regat, și explică aceasta prin niște considerațiuni, pe cari repetându-le aci, ar însemna, să dovedim în și odată superficialitatea D-sale.

Deși toată lumea adevărat românească poate observa raporturile colegiale și frățești dintre studeții ardeleni și cei din vechiul Regat; singur d-sa le dă o interpretare „sui generis".

Cât privește primirea studenților ardeleni în București în 1919, putem afirma că a fost din cele mai călduroase. Ni s'au făcut toate înlesnirile posibile, deși împrejurările prin care trecea țara, erau din cele mai grele.

Ii mai putem asigura, că mulți ofițeri ardeleni, cari au trecut înainte de războiu în Regat, nu și-au blestemat zilele, după cum afirmă dânșii.

Referitor la rolul social al studenților în păturile de jos este în primul rând acela de deșteptă masele populare românești prin echipe studențești cari să cutreere satele, ținând conferințe și înființând bibliioteci.

Ignorează desigur domnia-sa munca, pe care o depun încontinuu și rezultatele frumoase, cari au ajuns până acum colegii noștri din București în această privință. Ei bine! Se știe, că astăvară au înființat biblioteci, au ținut conferințe în satele Ardealului, și că există un organ de propagandă, pentru aceasta „Viața Studențească".

Acești studenți au făcut toate acestea „din simplu" idealism și dragoste față de neamul românesc. Aceste sunt fapte, nu „vorbe goale" cum susține d-sa și de acestea au nevoe țăranii pentru a putea contribui la „bogăția țării".

Nu-l cunoaștem personal pe d-l Farcaș, dar cetind articolul d-sale: credem că avem în față un temperament morbid, care a scris toate acestea cu patimă și într'o stare de inconștiență.

Al. Căpățînă *Oct. Neuna*
C. Manta *Gh. Zverca*
Gh. Medianu *T. Spârchez*

Studenți ordeleni la Universitatea din Cluj.

Cluj, la 12 Februarie 1922.

La Cafeneaua EUROPA

Joia Dumineca și în Sărbători după masă concertează muzica militar-ă a regimentului 83. 1013

Partidul Național-Liberal în Ardeal

Înființarea organizației liberale în județul Solnoc-Dobâca.

Marți 7 Februarie, Domnul Dr Gavril Tripon delegatul organizației partidului liberal din Cluj — fost președinte al comitetului agrar — a venit în Dej pentru a pune bazele organizației partidului național liberal și în județul Solnoc-Dobâca.

Adunarea de constituire a avut loc în sala festivă a județului și au luat parte un foarte mare număr de cetățeni veniți din toate părțile județului.

Ședința a fost deschisă prin cuvântarea rostită de părintele protopop din Dej. TEODOR HERMAN, după care d-l primpretor HETCO din Jibou, propune lista persoanelor cari să alcătuiască biuroul de conducere în ziua constituirei. Lista a fost aprobată în unanimitate și au fost aclamați următorii:

Președinte: părintele protopop T. HERMAN din Cluj; secretar Dr. V. HANGU, Dej; verificatori: Dr. I. C. OLTEANU Dej și I. CHEZAN, Gherla.

In mijlocul aplauselor furtunoase se urcă la tribună Domnul Dr. GAVRIL TRIPON, delegatul organizației partidului național-liberal din Cluj care expune programul partidului. Pentru a ilustra temeinicia și ideile patriotice ale acestui partid, d-sa expune succesele guvernărei partidului liberal. De acest partid sunt legate următoarele fapte mari: 1. Constituția țării, 2, finanțele înfloritoare, 3, disciplina funcționarilor, 4, desvoltarea comerțului, 5, împroprietărirea sătenilor la 1864, 6, urmarea pretențiunilor de domnie ale familiilor domnitoare și aducerea regelui Carol în țară, 7, războiul pentru neatârnare la 1877—78; 8, războiul pentru desrobirea provinciilor surori și pentru întregirea neamului și 9. înscrierea în programul partidului și aplicarea împroprietărirei sătenilor și a votului universal în 1917—1918. Oratorul mărturisește că în fața acestor acte mari nu a putut ca să nu urmeze steagul partidului național-liberal.

Sprijinind cele spuse pe dovezi puternice, expune greșelele de guvernare și păcatele partidului D-lor Vaida și Maniu. Intre altele analizează:

1, politica economică greșită, 2, Nepriceperea în guvernare, 3, Regionalismul, aducător de discordie între frați; 4, ponegrirea tuturor bărbaților mari ai Neamului; 5, extremismul, primejdios binelui Țării, etc...

D-l primpretor Hetco citește proectul de organizație al partidului liberal în județ. Lista conducătorilor este primită și aclamată:

Președinte de onoare Georgiu Ioan proposit, prelat papal, Herman Teodor protopresbiter; prezedint activ, Cupșa Victor preot (Măgoaia) și Ioan Sonea protopop (Reteag) vice președinți; Dr. Valer Hangu advocat — secretar și Dr. Pașca Ion, profesor — cassier.

Ca membri a fost aleși:

Pordea Basiliu canonic (Gherla); Strâmbu Gregoriu, prof. de teologie (Gherla); Iulian Dragoș preot (Sântejude); Dr. Petruțiu Ion avocat (Lăpușul Unguresc); Dr. Butta Ion avocat (Beclean); Dr. Iuga Ion medic (Beclean); Dr. Ilea Valer medic (Ciachigârbou); Filipan Valer preot (Glod); Man Zaharie protopop (Lăpușul unguresc); Gherman Nicolae preot și contabil (Lăpușul unguresc); precum și alți numeroși preoți, advocați și proprietari.

Președintele adunărei citește o telegramă trimisă de părintele protopop Ion Sonea din Reteag, care fiind reținut, trimite aderarea sa pe această cale.

După cuvântarea preotului Victor Cupșa, din Măgoaja, d-l Dr. Iuga Cloșca Iustin propune următoarea telegramă, care a fost primită cu aplauze de toată adunarea:

Domnului Prim-Ministru I. C. Brătianu
București.

Poporul și intelectualii din județul Solnoc-Dobâca întruniți astăzi 7 Februarie a. c. într'o mare adunare de organizare a partidului național liberal, în Dej, Vă salută cu însuflețire și Vă urmează cu întreg concursul și devotamentul la împlinirea hotărârei bărbătești de a reface țara unită și a o zmulge din multele dezastre ce o amenință — Să trăiți mulți ani.

Membrii comitetului s'au întrunit apoi la orele 4 după masă în sala festivă a prefecturei sub președinția părintelui protopop T. Herman; la care a luat parte și d-l Dr. Gavril Tripon.

S'au fixat în această ședință, următoarele candidaturi:

Cambă — Dr. Gavril Tripon Gherla; Dr. Valeriu Pop, Ciach, Gârbou; Amos Francu, Ileanda Mare; A. Hecto, Lăpușul unguresc. Celelalte candidaturi se vor fixa în curând.

Gospodăria averească în Bucovina

Din cercetările ce s'au făcut de autorități la fondul bisericesc al Bucovinei se constată că trecuta guvernare averească nici acest fond, care are o înaltă menire n'a fost lăsat neatins.

Astfel în loc ca să se cruțe banii și averea fondului, averescanii numiți la această instituție și-au mărit simțitor salariile.

Consilierii consistoriali cari primeau 3000 lei lunar, au ridicat leafa la 6000 lei, apoi se numesc fără nici un rost inspectori așa zișii diecesani, cu leafă de 72 mii lei anual.

Deasemenea a ridicat la 73 mii lei anual leafa directorului.

In schimb însă pentru văduve, pentru orfani, preoți bolnavi, pentru biserică, case preoțești, cărți de învățătură etc., averescanii au răspuns că nu sunt fonduri.

Ceva mai mult s'a căutat s'a se reducă numărul seminariștilor de la 50 la 30.

Risipa banului la această instituție a făcut ca numai în câteva luni, fondul să aibă o datorie către stat de 12 milioane lei.

Guvernul actual a luat măsuri de îndreptare.

Constituirea Partidului Național Evreesc

Cluj. — Mâine va avea loc în Cluj, adunarea de constituire a partidului național evreesc din Ardeal. In această ședință se vor fixa candidaturile partidului pentru Ardeal. In Cluj va candida d. Székely Béla, redactorul lui Keleti Ujság și vicepreședinte al sindicatului presei maghiare ardelene.

Noul partid va lupta independent și cu program democratic.

Constituirea Partidului Național Maghiar

Duminecă după amiază la ora șease a avut loc în sala Redutei, adunarea de constituire a partidului național maghiar. Sala a fost aproape plină, o mare parte dintre participanți erau însă din partidul popular maghiar.

Ședința a fost deschisă de către dr. Fekete Nagy Béla, fost sub-primar care după câteva cuvinte ocazionale a dat cuvântul d-lui Iosif Hevesi fost președinte al camerei de comerț, care de altfel prezidase și adunarea de constituire a partidului popular dela care a trecut la partidul naționalist.

D-l Ovary, a arătat în câteva cuvinte cauzele care au necesitat crearea partidului, spunând că partidul popular nu asigură în deajuns apărarea școlilor confesionale. Aceste deosebiri de vederi a făcut necesară alcătuirea partidului național maghiar, care totuși nu va lupta împotriva partidului popular. D-sa citește programul apărut în ziare săptămâna trecută.

A vorbit apoi profesorul Seprödy, accentuând că e greșit să se creadă că cele două partide maghiare nu se pot împăca unul cu altul. deoarece amândouă luptă pentru același țintă. Atât numai că ele se deosebesc prin faptul că partidul popular e împotriva intelectualilor. Partidul național maghiar a trebuit înființat pentrucă naționea maghiară nu poate fi apărată decât de cei capabili să o conducători, în adunarea de constituire a partidului popular, s'a luat atitudine împotriva intelectualilor și s'a strigat afară cu ei și cu magnații.

Oratorul mai spune că a trebuit înființat partidul și pentrucă partidul popular în ostilitatea lui față de domni e dispus să se impace cu celelalte naționalități și în special cu națiunea stăpânitoare, ceace se opune fundamental vederilor partidului național maghiar.

La cuvântul d. Byiro preot și colaborator la revista progresistă „Nap Kelet". D-sa apără partidul popular și apune:

Acuzațiile aduse partidului popular maghiar nu sunt întemeiate întrucât: partidul popular are un program mult mai larg de cât cel național maghiar, luptând în chestiunea școlilor maghiare, nu numai pentru menținerea școlilor confesionale ci și pentru crearea de școli noi ajutate de stat și autonome, iar în chestiunea autonomiei având că scop nu numai autonomia minorității etnice maghiare ci a întregului Ardeal, ceeace ar duce la o înțelegere și la stângerea răzvrătirilor între popoarele ardelene. Dsa la apoi apărarea partidului popular față de acuzația adusă de d. Söprödy, că partidul popular este împotriva intelectualilor. Partidul popular nu exclude intelectuali ci luptă din toate puterile împotriva domnilor săi se va uni în contra lor cu toate neamurile din Ardeal chiar și cu națiunea stăpânitoare.

Se dă cuvântul Dlui Josika, Dsa salută partidul în numele Uniunii maghiare și îndeamnă la solidaritate.

Dr. Abrudbay citește proectul comisiunii de organizare după care comitetul partidului va fi compus din 200 de membrii dintre cari se vor alege conducătorii. S'au ales provizoriu 12 membri în comitetul executiv și apoi adunarea a luat sfârșit în aclamațiile publicului pentru partidul popular maghiar.

Informații

Ca senator al Universității din Cluj va candida D-l Dr. Racovițză.

Ministerul instrucțiunei a luat dispoziținea ca lefurile cuvenite membrilor corpului didactic cari au făcut cursuri complimentare de adulți și lucru manual, să fie plătite, cel mai târziu, până la 1 Martie.

Pentru ziua de 20 Februarie sunt convocați la ministerul instrucției foștii inspectorii școlari, spre a alcătui definitiv tabloul gradațiilor de merit, cari vor fi plătite în cursul acestei luni.

Ministerul instrucțiunei a dispus să se acorde gradițiile civile tuturor membrilor corpului didactic cari au fost numiți în învățământ pe ziua de 1 Septembrie 1916, socotindu-li-se ca termen de gradație și timpul mobilizării. Ministerul a intervenit de asemenea pe lângă comisiunea pentru acordarea gradației militare, ca acestor învățători să li se considere timpul mobilizărei că făcut efectiv ca titulari în învățământ, și să li se socotească la gradație.

Parchetul general al Curței de apel din Constanța a emis mandat de arestare contra d lui Gh. Berea, care s'a dovedit a fi săvârșit mari fraude în prejudiciul statului, pe când funcționa ca prefect al județului Constanța.

D. Tancred Constantinescu, directorul general al căilor ferate, preocupat în special de situațiunea materială a slujbașilor ceferiști, a întocmit un proect prin care se fixează cel mai mic salariu la 1000 lei lunar, dând în același timp și chestiunei primelor o soluțiune care ține seama mai ales de nevoile celor mici și numeroși.

Fostul Papă Benedict a lăsat arhiepiscopului din Munich un legat de 400 mii lire, spre a veni în ajutorul studenților fizici.

D. C. Sipsomo, profesor universitar, a fost numit membru al tribunalului arbitral mixt romăno-german din Paris.

In consfătuirea de Vineri d. a. ținută la ministerul muncii, la care au luat parte reprezentanții diferitelor instituțiuni cu caracter de asistență s'a hotărît ca acestea să treacă pe viitor la departamentul ocrotirilor sociale.

Astfel oficiul I. O. V. serviciul sanitar. casa muncii c. f. r. și instituțiunile de asistență din teritoriile alipite vor face parte din ministerul muncii.

De pe urma contractelor Skoda și Brutirei încheiate de guvernul d-lui general Averescu, statul perde câteva miliarde

Față cu acest jaf al banului public d Tancred Constantinescu directorul general al căilor ferate, a întocmit lucrările preliminare pentru ca vinovații să fie dați pe mâna justiției care să le aplice sancțiunile cuvenite.

A apărut „Lumea Universitară" No. 1, revistă culturală bilunară sub conducerea d-lui M. Macavescu. Revista are colaborarea profesorilor universitari și a celor mai de seamă scriitori.

D-l Banu ministrul cultelor și al artelor a plecat aseară din Cluj spre Dej.

In urma numeroaselor reclamațiuni făcute d-lui Ministru de finanțe Vintilă Brătianu, se vor lua în curând măsuri ca să se plătească diurnele persoanelor cari au luat parte la lucrările comisiilor pentru schimbul coroanelor.

D-l Iacob fostul șef al telegrafiei de pe lângă Președinția Consiliului de unific re a fost numit Șef al oficiului Telegrafic și Telefonic din Cluj.

Au fost decorați cu „Steaua României": E Neru iu inspector general agricol din Cluj și D-l Mohan Directorul comisiei de aprovizionare din Cluj.

Cu „Coroana României" în gradul de comandor: D-l Gh. D brin fost prefect al jud. Caraș-Severin; în gradul de cavaler D-l N. Hențiu fost notar pensionar.

D-l Virgil Ionescu Darceu, a fost numit consilier ministerial pe lângă ministerul de Interne și însărcinat cu administrația întregului Ardeal.

Starea sănătății d-lui Al. Constantinescu. ministrul agriculturii, îmbunătățindu se ședințele consiliului superior economic vor fi reluate; prima va avea loc Luni.

D-l ministru al industriei a cerut să i-se înainteze un tablou detaliat, cuprinzând modul cum s'au făcut plățile de cheltueli, diurne, reparații și construcții de imobile, toate din taxele de 2 la sută comision pe cari le-a încasat ministerul.

Febrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele bianeă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent á 65—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyar 1 în fața magazinului Gyorgyu
Telefon fabrica 3—86 locul intâ 3—87. 1278

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.
Execută instalațiide lumină, transmiterei de forță, soneril, telefoane, în depozit becuri de orice format. Proiecte și devize gratuit. 1116

Numai la BALUL MEDICILOR nu se îmbolnăvește oamenii de gripă și cei ce se îmbolnăvesc se vindecă. Balul va avea loc Sâmbătă 18 Februarie în Saanele New-York. 1454

Pferschy Iosif Cluj „Ca'ea Regele Ferd. Nr] 5 Cel mai bun și mai frumos Restaurant Bucătărie română-franceză specialități escente de vin.
Servitul rezulat și cu precauțiune. Locul de întâlnire a pameni or mai alcoș.

Cronica externă

Luni, 13 Februarie

Conferința dela Genova e pe cale de a fi amânată. Inițiativa amânărei se datorește Franței, care prin nota d-lui Poincaré stabilește 6 puncte, care ar mai putea fi studiate prin conferinți preliminare între guvernele antantei:

1. Necesitatea ca Sovietele să primească rezoluțiile dela Cannes înainte de a lua parte la conferință.

2. La Genua nu se vor pune pe tapet tratatele existente.

3. Respectul pentru suverantatea interioară a Statelor nu va putea împedeca pe aliați de-a interveni în caz de nevoie în Germania și Ungaria.

4. Numai regimul capitulațiunilor poate asigura în Rusia respectul intereselor străine, afară numai dacă Sovietele întocmesc o nouă legiuire internă.

5. Convențiuni speciale vor putea fi încheiate între State sau grupuri de State spre a garanta integritatea lor teritorială.

Necesitatea pregătirii un program tehnic asupra chestiilor financiare și economice.

Deci Franța opiniază pentru un răgaz de trei luni, necesare studierei acestor puncte esențiale a programului de lucrări de la Genova. Anglia nu ar aproba această amânare decât dacă și Italia s'ar ralia la ea. Deci diferendul Anglo-Francez existent la baza politicei de refacere economică a Europei, își continuă cursul său evolutiv, în timp ce Statele Unite își păstrează neutralitatea față de evenimentele din Europa, așa cum a decis imediat după terminarea războiului.

*

Telegraful ne aduce știrea despre agravarea situației din dominiunile engleze. Revolta în India, Mezopotamia și Egipet. Presa din Anglia nu ascunde gravitatea acestor evenimente și pare a îndemna politica împeriului să păşască spre o eră de libertăți interioare a coloniilor, iar legătura lor cu Metropola să nu se menție decât în virtutea aceluiaș pact colonial ce-o leagă de Australia ori de Canada. In Irlanda s'au produs atacuri armate a sinnfeinilor în potriva Ulsterului. Se cere prin intermediul guvernului din Londra o rezolvire a conflictului, pentru a se ajunje la unificarea Islandei.

In ajunul conferinței dela Genova puterile micei Antante dezbat între ele intențiunea de-a merge unite în fața conferinței în vederea revendicărilor economice și financiare.

Ştiri externe

Budapesta. — Adunarea națională s'a ocupat cu chestiunea reducerei numărului funcționarilor de stat: Răsounzând la interpelările adresate guvernului în această privință, primul ministru a declarat că vor fi concediați numai acei funcționari ca i urmează să-și reguleze drepturile la pensie.

*

Budapesta. — Proectul de lege depus în adunarea națională cu privire la dezarmarea tehnică, în conformitate cu tratatul dela Trianon, regulează toate chestiunile privitoare la fabricarea, exportul și importul echipamentului de război. Proectul cruprinde interdicțiuni foarte severe cu privire la portul armelo și întrebuințarea munițiilor de către societăți, organizațiuni, instituțiuni sau de către indivizi. Funcționarii cari vor constata că se poartă arme înăm od ilicit sunt obligați să instiințeze autoritățile în timp de 24 ore. Se interdice organizarea unor societăți cari ar putea fi armate.

*

Praga. — In ședința senatului au continuat dezbaterile asupra aplanărei conflictului dintre proprietarii de mine și lucrătorii minieri.

Oratorii democrați au cerut ca minele să fie naționalizate, însă fără a se acorda despăgubiri.

Londra. Lloyd George a examinat după amiază nota franceză. Anturajul lui Lloyd George, considerând că nu trebue să se piardă timp cu privire la restabilirea echilibrului situației economice generale, pare a se opune amânărei, afară numai dacă Italia nu ar cere aceasta.

Aceleași cercuri nu cred necesar să se ia noi garanții, fiind de părere că rezoluțiunea votată la Cannes oferă destulă siguranță.

Cu privire la vre-o altă cerere de amânare, afară de o eventuală cerere a Italiei, Reuter precizează că guvernul englez nu ar face obiecțiuni împotriva unei scurte amânări pentru motive de ordin, intern; în prezent însă, nici unul dintre aliați nu a precizat vre-o declarațiune politică sau economică pentru amânare.

*

Paris. Din Moscova se anunță că guvernul sovietic a însărcinat pe delegații bolșevici cari se vor duce la Genova, să ceară în mod energic ca conferința să examineze chestiunea despăgubirei Rusiei pentru pierderile suferite din cauza blocusului Antantei.

*

Washington. Președintele Harding a depus pe biroul Senatului tratatele semnate la conferința din Washington, spre ratificare.

Harding a declarat în Senat că aceste tratate sunt garanțiile păcii.

Ultime informațiuni

Ministerul Comunicațiilor a fost invitat a trimite delegați la conferința de cale ferată care va avea loc la Roma la 25 Februarie.

*

Incepând de astăzi 13 Februarie se suspendă până la noui dispozițiuni, lucrările comisiunilor de apel contra evaluărilor din vechiul regat și provinciile alipite. Dreptul de apel rămâne în ființă până la nouile termene ce se vor fixa.

*

D-l ministru al industriei va rezolvi în primele zile ale săptămânii viitoare chestia alegerilor dela camera de comerț din Cluj, încă nevalidate.

*

La ministerul de finanțe se lucrează la reorganizarea complectă a modului de funcționare a directoratului finanțelor din Cluj.

Dela „Banca Ardeleană"

și Cassa de păstrare

Sâmbătă 11 Februarie a. c, la orele 11 a m. Banca Ardeleană și casa de păstrare Soc. Anonima a avut adunarea generală extraordinară la reședința Băncei.

La această adunare au luat parte dintru prosesori a 45954 Acțiuni un număr foarte însemnat de Acționari.

Adunarea Generală cu unanimitate a hotărât sporirea capitalului Băncei de la 6 milioane lei **la 40 milioane** încredințând Direcțiunei dreptul de emitare a noi acțiuni.

Cu aceasta ocaziune s'a ales noul consiliu de Direcție după cum urmează:

D-nii Büchler Ludvic, Căpităneanu N. R., Conrad Otto, Ehrenstein Norbert, Fehér Miksa, Take Ionescu, Kaufmann Oszkár, Lăpăeatu Ioan, Lendvay Emil, Pantazi Emil, Pherekyde Mihail, Popovici Mihail, Reményik Karoly, Grof Claudo de Seze, și Grof Wass Béla.

In legătură cu aceasta adunarea generală a modificat câteva paragrafe din vechiul regulament conform necesității.

După adunarea generală membri prezenți aleși în consiliu de direcție au ținut prima ședință alegând ca **președinte** pe d-l **Tache Ionescu fost ministru președinte și ministru de externe, vice președinți d-nii Fehér Miksa și Kaufmann Oskár,** iar membri comisiei de execuție pe **Ehrenstein Norbert** locțiitor de director general la Banca de Credit Român București, **Fehér Miksa** Director conducător la Banca Comercială Maghiară din Pesta, **Kaufman Oskar** Director general la Banca de Credit Român și **Lendvay Emil** Director general la Banca Ardeleană.

Politica mondială și materiile prime

Criza economică care se mărește din zi în zi și a cărei gravitate nu scapă nimănui e strâns legată de reaua d'stribuțe a substanțelor de origine animală vegetată sau minerală.

Industria modernă este supusă unor nevoi cu mult mai mai decât acelea ale industriei vechi din cauza perfecționărei elementelor care intră în fabricațiunile contimporane și care odinioară erau necunoscute.

In timpul războiului activitatea unor anumite uzine a fost suspendată din cauza lipsei de combustibil indispensabil, sau din cauză că unele produse tropicale nu mai erau în măsură să străbată mările pentru a ajunge în centrele industriale.

Materialismul secolului în care trăim a evidențiat preponderența pe care o câștigă un stat asupra celuilalt, datorită bogățiilor naturale și priciperei cu care aceste bogății pot fi transformate în produce industriale.

Această preponderanță e în contrazicere de cele mai multe ori cu ideia de dreptate după cum plutocrația e în contrazicere cu sentimentul de egalitate, mai ales atunci când o țară poate priva pe alta de materiile prime, impunându-i taxe mari în schimbul permisiunei de a importa aceste materii.

Până la rasboi această terorizare industrială era trecută cu vederea după cum erau la fel și înarmările terestre și maritime.

După urmările dezastruoase ale războiului odată cu studiarea structurei interioare a fiecărui stat în parte (limitarea înarmărilor) s'a pus și problema prezogativelor, a privilegiilor colectivităților, pe care un climat sau o constituție geologică le-a favorizat și care nu datoresc prosperitatea de care se bucură numai muncei lor.

Astfel dacă analizăm materiile prime de căpetenie, care formează bază ori căreia activități industriale, constatăm că ele sunt repartizate fără nici o ordine.

Trei state numai în lume au destul cărbune pentru trebuințele lor și pentru export și din această favoare au avut și au încă avantagii incalculabile. Ele sunt: Anglia, America și Germania.

După războiu prin reducerea catragerii cărbunelui de pământ Anglia mărind taxele de export a acestei materii prime a realizat pe contul celorlalte popoare importatoare un tribut anual de câteva miliarde.

Petrolul de i se tot fuește aproape în toate părțile globului, zăcămintele lui sunt în general în mâinile societăților financiare engleze sau americare, care îl vând în prețul pe care-l voesc.

Romînia, Franța, Italia, Spania, regatele scandinave sunt înglobate în cercul acestui capitalism.

Bumbacul vine din Statele-Unite, India și Egipt. In momentul când aceste 3 țări n'ar mai exporta bumbac, toată industria lui în Europa ar fi paralizată.

Se înțelege prin această scurtă enumerare ce grea tutelă apasă asupra țărilor care n'au nici huilă, nici bumbac, nici petrol, nici cupru.

Colonialismul și imperialismul derivă din voința claselor diriguitoare, care vor să acapareze deodată și terenurile bogate în materii prime și piețile de desfacere a produselor fabricate.

Conflictele armate de mâine fără nici o îndoială că vor rezulta din această întrecere după stăpânirea materiilor prime, căci Statele tributare vor fi totdeauna amenințate să fie înăbușite de celelalte ce dețin monopolul materiilor prime.

Conflictele ce au avut loc dela război încoace sunt deja edificatoare.

Ceho-Slovacia și Polonia și-au disputat posesiunea bazinului de huilă dela Teschen, Polonia și Germania, Silezia superioară, care singura extrage mai mult cărbune decât Franța.

Politica Angliei în Mesopotamia este dominată acum de planul acaparării petrolului, rivala sa America amenințată cu deposedarea monopolului acestei materii prime i-a eșit în întâmpinare.

S'ar putea prevedea astfel că războiul viitorului va fi al petrolului.

Depozitul Central:
Tungsram s. a.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 23. Telefon 201.
1290

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.

Economie

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magaziul meu de sobe. Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi.

Vág. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Mojilor No. 7

L. C. Harótmuth si Karol Mujero fil.

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă execută cu prețuri avantajioase

Salonul de modă alui

Wartenberg

Cluj, Calea Victoriei 13 1275

fostul conducător al salonului de modă „Venus"

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Brișana,

Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenții Principale deja înființate: Orade-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zilau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

MORI

„Reclama" No 1506—3

sistematic și țăranește livrează și instalează ELITE-WERKE A. G. Abt. Holzhauson & Co

Reprezentanța Generală:

Soc. Motrica Română, București,

B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56—10 1425

Articole frumoase de drogherie

au sosit la parfumeria

D'or

Piața Unirii No. 5. 1385

Cumpărăm în permanență:

Coarne, unghii de bou și de bivoli. Păr de porc, de vită, coame și copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne și tot felul de rămășițe de tăbăcărie

Fabrica de mărfuri din coarne și oase s. p. a. Cluj,

Calea Ștefan cel Mare No. 4

Telefon No. 3-14 1184

În atenția băncilor, fabricilor și întreprinderilor comerciale

1462

Cărți comerciale în ori ce cantitatea iute pregătește fabrica de cărți comerciale și artegrafice a lui BERNAT Cluj.

Domnilor deputați Senatori

și cei care mergeți la București luați masa la restaurantul „AMICIȚIA" în str. Zalomit No. 8 (în dosul Hotelului „Astoria") și unde se întâlnesc toți ardelenii.

Candelabre electrice

dela cele mai simple până la cele mai împodobite

Mare asortiment

De candelabre electrice dela cele mai simple până la cele mai împodobite, deasemenea tot felul de materiale călcătoare, vase de fiert, precum becuri electrice cu intensitate de 150, 110 și 220 volți se pot cumpăra la:

Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acțiuni Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.

Se vând en gros și en detail, la revânzători se dă favor în prețuri. 1419

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 343.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Viade cele mai bune și eftine vinuri precum și lichеruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de lichеruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Revista presei maghiare

Despre partidul Național Maghiar

Sub acest titlu ziarul „Ellenzék" arată necesitatea formării acestui partid, și în genere a oricăror partide, cari deși s'ar deosebi radical unele de altele prin mijloacele puse în joc pentru realizarea unui scop oarecare, principiile fundamentale de cari s'ar călăuzi să rămână veșnic aceleași și idealul deasemenea acelaș.

Rezultatul natural a oricărei lupte politice — scrie „Ellenzék" — este distribuirea forțelor în mai multe partide, cari pe căi diferite și prin mijloace cu totul deosebite, sunt chemate să realizeze același scop unic.

Deși s'a accentuat mult și de multe ori pericolul ce ar putea rezulta din o astfel de desbinare și deși ar fi fost poate mai bine formarea unui singur, dar puternic partid, totuș procesului natural al curentelor sociale nu ne putem opune, așa încât azi trebue să salvăm numai principiile fundamentale și să asigurăm scopul lăsând formei exterioare, și mijloacelor, frâu liber; scopul e chemat să determine viața socială a ori-cărui popor.

De ceea ce se teme „Ellenzék" este, că în timpul din urmă s'au făcut apariția pe arena politică maghiară unii „oameni noui" cari nu vor să mai înghită principiile învechite și concepțiile înguste a paronilor muribunzi: grofi și baroni putregăiți.

Acești „oameni noui" pătrunși de un adâne sentiment umanitar, prin ocrotirea la lumină a principiilor lor internaționale devin odioși în ochii „grofilor și baronilor, orbiți și azi de iredentismul miop. Acești magnați în agonie își pun în joc toate forțele pentru a zădărnici orice apropiere între noile partide politice maghiare compuse și conduse de tinerii localiști și între ori-care partid românesc.

Distribuirea forțelor poporului maghiar azi este o necesitate, pentrucă nimeni, nici chiar dintre maghiari, nu și-ar putea închipui cum ar fi posibilă o colaborare într'un singur partid a atâtor bărbați, toți deosebiți radicali unii de alții, și cum s'ar putea realiza scopul către care tinde poporul maghiar, dacă chiar în sînul unui presupus partid s'ar face o opoziție puternică. Unii sunt progresiști radicali, alții umanitariști, alții naționaliști cu concepții mai înguste, alții sunt conservativi putregăiți etc. Și astfel o concentrare a acestor diferite vederi într'un singur partid nu este posibilă.

Concepțiile acestor bărbați s'ar esclude în mod reciproc, așa încât numai o separare și o concentrare omogenă în alte formațiuni politice, poate duce la un rezultat pozitiv.

E de observat însă, că în vreme ce întreaga presă maghiară din localitate propagă lupta cinstită în favorul poporului maghiar, servind totodată și interesul obștesc, singur ziarul magnaților „Ellenzék" ține să mai prescuiască în apă turbure și să scrie și azi în același ton „deșnădăjduit" și fățarnic ca în primele zile ale alegerii Ardealului la Patria Mamă.

Adunarea electorală de la „Reduta"

Cuvântările d-lor A. Domide, Emil Vasiliu și prof. univ. Marin Ștefănescu.

Duminică la ora 11 s'au adunat în sala „Reduta" un mare număr de Clujeni din cari mulți lucrători ceferiști și locuitori din Mănăștur. Iau parte la întrunire și profesori Universitari precum și membri de la „Cultura Poporului".

Discuțiile se deschid de dl. A. Domide ales ad-hoc președinte al adunărei. D-sa vorbește despre problemele ce se ivesc la punerea unei candidaturi explicând că cu ocazia constituantei nu trebuesc aleși oameni conduși de patimi politice. Și de aceea deși la Cluj nevoile alegătorilor sunt diferite, ele trebuesc împăcate prin alegerea în parlamentul țărei a unui reprezentant cult. Cel mai indicat este dl. profesor Marin Ștefănescu, care ală urea de munca pe care a desvoltat-o la Universitate, are și o frumoasă activitate de luminare a maselor.

Dl. Emil Vasiliu arată pe larg și cu cuvinte bine simțite opera de înfrățire întreprinsă de dl. Marin Ștefănescu. El întemeietorul „Culturei Poporului" nu a răspândit de cât ertare celui ce a greșit și face în re oameni. El e omul vorbei sfinte și a fapt el împlinite. El este omul care caută progresul țării prin organizație bazată pe cultură și dreptate. El merită să fie ales în parlament pentrucă numai el singur va putea să reprezinte voința sinceră a alegătorilor în afară de patimele politice.

Partidul guvernamental a spus că în fața candidaturei d-lui Marin Ștefănescu nu își va pune contra-candidați. Partidul Național însă l-a spus că-l susține pe d-l Marin Ștefănescu însă nu la Cluj unde sunt mulți străini cari vor vota pe d-l Socol.

Dar noi care ne bazăm pe conștiință de dreptate și de români credem cu toată puterea că tot d-sa va fi ales și alegerea lui va fi un exemplu frumos dat de orașul Cluj.

D-l Marin Ștefănescu primit cu aplauze la tribună, mulțumește celor ce au răspuns în număr atat de mare. M'am coborât de la catedră pentru ca să răspund chemărei mele de-a contribui la consolidarea țărei, după cum am lăsat catedra și filozofia ca să pun mâna pe armă și să apăr țara.

Vreau să intru în parlament pentru că cred că e altar al conștiinței naționale și de aceea oricine intră în el, trebue să fie curat ca un preot când intră în biserică.

Alt punct din programul meu e frățietatea între naționalități. Ca unul ce sunt eșit din popor, vreau să lucrez pentru ridicarea poporului.

Țiu să spui că voiu da concurs guvernului cât timp va merge pe calea idealului iar când se va abate voiu fi cel dintâiu care îl voiu sdruncina.

Eu duc în parlament dorul d-voastră de înălțare a acestei țări, și de curățire a parlamentului de tot ce este falș și distrugător progresului d.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

SUBSECRETAR român, necăs torit, de 24—30 ani află aplicare foarte favorabilă la secretariatul din Chețelus (Județul Arad) Viitor Asigurat Radio 2037 1471

DAU OARE de limba germană și română. Adresa la ziar sub German

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE mobile antice, obiecte de porcelan și picturi, strada Barițiu 2 Etaj I.

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Inchirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT imediat cameră mobilata Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianții cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu promt.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj**, Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

De vânzare
Automobil Mercedes 24 HP.
pentru 6 persoane
Alba-Iulia
1473
Dr. Cornel Dărămuș.

Moară sistematică
de 2 vagoane în 24 ore dorim să cumpărăm, eventual în participare. Ofertă adresați firmei:
1474
Poly Vacas & Cie, Bucureşti, Str. Franklin 6 bis.

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștință amatorilor că în ziua de 28 Februarie 1922, ora 11 a. m. ține licitație publică, cu caracter de urgență, cu oferte închise și sigilate, scrise în limba română la Direcțiunea Generală a Agriculturii Cluj, (Serviciul fermelor) Piața Cuza Voda No. 3, pentru vânzarea vinurilor produse la instituțiunile statului.

Cantitățile de vin se află depozitate la următoarele Regiuni și Instituțiuni:

Regiunea II. Domenială Cojocna (județul Cojocna)			
Vin recolta anului 1919 cca	Lei	3.600	
Vin recolta anului 1921 cca	Lei	9.000	
			12.600
Regiunea III. Domenială Farcadinul inferior (județul Hunedoara)			
Vin recolta anului 1920 cca	Lei	2.000	
„ „ 1921 „	„	7.100	
			9.100
Regiunea IV. Domenială Hidig (jud. Selaj)			
Vin recolta anului 1919 cca	Lei	12.614	
„ „ „ 1920 „	„	1.967	
„ „ „ 1921 „	„	61.258	
			75.839
Regiunea II. Viticolă-Ighiu (jud. Alba inferioară)			
Vin recolta anului 1919 cca	Lei	26.000	
„ „ „ 1921 „	„	30.000	
			56.000
Școala de Viticultură Diosag (jud. Bihor)			
Vin recolte anului 1919 cca	Lei	313	
„ „ „ 1920 „	„	2.648	
„ „ „ 1921 „	„	15.000	
			17.961
Școala de Agricultură Turda (jud. Turda-Arieș)			
Vin recolta anului 1920 cca	Lei	7.751	
„ „ „ 1921 „	„	10.000	
			17.751
Școala de Agricultura din Simleul Silvaniei (județul Salaj)			
Vin recolta anului 1920 cca	Lei	200	
„ „ „ 1921 „	„	25.000	
			25.200
		Total cca Lei	214.451

Licitația se va ține la Serviciul fermelor din Direcțiunea Generală a Agriculturii Cluj, pentru cantitatea de vinuri arătată mai sus, iar la fiecare Regiune sau Instituțiune se va ține licitație numai pentru cantitatea aflată în depozit acolo.

Supraoferte nu se primesc.

Condițiunile și Caietul de sarcini se pot vedea în fiecare zi de lucru dela ora 12—14, la Serviciul fermelor.

Concurenții sunt obligați a depune 10% asupra ofertei.

Licitație se va urma conform stipulațiunii art. 72—84 din Legea asupra Contabilității publice a Statului.

Direcțiunea Regionala a Domeniilor Serviciul Fermelor.

1469

MINISTERUL AGRICULTUREI
DIRECȚIUNEA GENERALA CLUJ.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință publică ca în ziua de Luni 20 Martie 1922 ora 11 a. m. în localul Direcțiunei Agriculturei Cluj, Piața Cuza-Voda No. 3, etaj II. și cancelaria Agronomului Regional din Carei-Mari se va ține licitațiunea publică pentru vânzarea mașinilor și uneltelor agricole aflate depositate în depositul gărei Carei-Mari. Caetele de sarcii și inventarul mașinilor ce sunt a se vinde cu și condițiunile speciale se pot vedea în zilele de lucru la Serviciul Agriculturii din Direcțiunea Generală a Agriculturii Cluj și în cancelaria Agronomului Regional din Carei-Mari.

Licitația se face prin oferte scrise și sigilate, care se vor depune în sedință publică în ziua și ora tinerii licitațiunei în localurile menționate mai sus. Ele se vor deschide în ziua și ora fixată în fața ofertanților sau reprezentanților lor autorizați prin procură legala.

Ofertele trebuesc scrise în limba română și insotite de o garanție provizorie de 9000 lei, care se va complecta după adjudecare asupra prețului oferit.

Supra oferte nu se primesc.

Vânzarea se face în bloc pentru intreg inventarul depozitat oferte pentru vânzare în parte a obiectelor ce se vând nu vor fi ținute în seamă.

Vânzarea se face în conformitate cu art. 72—83 din legea comptabilității publice.

1467 **Direcțiunea Generală a Agriculturei, Cluj.**

„ALBINA"

institut de credit și economii, Sibiu.

Capital social Lei 10.000.000 Fonduri de rezervă Lei 7,000.000
Capital social em. nouă Lei 15,000.000.

P. T.

Avem onoare a Vă aduce la cunoștință, că legăturile noastre vechi și intinse cu Banatul și importanța crescândă, din punct de vedere comercial și industrial, a capitalei acestui ținut, ne-a determinat să deschidem în Timișoara, (Cetate, Strada Alba-Iulia No. 3. în fața „Hotelului Ferdinand") o Sucursală, care și-a început activitatea la 1 Ianuarie 1922 sub firma

„ALBINA" institut de credit și de economii

Sucursala Timișoara

Noua noastră sucursală se va ocupa cu tot felul de afaceri de bancă și va fi călăuzită în activitatea ei de spiritul tradițional și propriu instituție noastre: solid, culant și conștiențios.

Conducerea Sucursalei noastre, în calitate de director, a fost încredințată dlui Alexandru Lupu, un probat funcționar al Sucursalei noastre din Lugoș, care împreună cu funcționarul nostru dl Ioan Murgoiu, angajează valabil Sucursala din Timișoară.

Vă rugăm a lua notiță de deschiderea nouei noastre Sucursale și a-i acorda deplina Dv încredere, pe care va căută să o merite prin serviciu prompt și conștiențios.

Ca cel mai vechiu institut financiar românesc din țară, în trecutul nostru de 50 de ani, ne-am creat întinse și excelente legături, atât în țară, cât și în străinătate, cari ne pun în plăcuta situație a putea servi pe on. noștrii clienți în toate direcțiile în mod cel mai culant și satisfăcător.

Cu toată stima:

1456 „ALBINA" institut de credit și de economii.

„TRASSIA" S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV. DEJ
fabrică trass, trass-var și ciment de trass.

TRASS

înlocuește cimentul scump de Portland după felul construcțiunei total sau parțial, corespunzând pretențiunilor edile.

Prospecte și certificate oficioase gratuite.
Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcțiuni mari.

TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!

Reprezentanți în toate centrele industriale.
Scrisori și telegrame: **TRASSIA—DEJ.**
Representant pentru județul Cojocna și Turda-Arieș:
Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Cipariu No. 3. 1401

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE
TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secția fotografica „FOTOGLOB"
ZINCOGRAFIE
TURNATORIE
— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA
INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări inliniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhafturi, Mape de dosare, Dosare Stalzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. Fabricațiune de plicuri comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE
Călimări și garnituri complecte pentru Birouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notesc, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc, etc.

Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alterabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țară infine tot ce se înrudește cu această branșe

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictura

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.
SEDII: C. Sfetea, Calea Moșilor 62-64 și Calea Victoriei 68. Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7, TIMIȘOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

Programul politicei economice a guvernului

Sâmbătă la orele 11 a. m. a avut loc la București în sala de ședințe din palatul Camerei de comerț, instalarea noilor membri ia Camerei, în prezența d-lui Ministru al Comerțului și industriei, V. Sassu.

— La această festivitate d-l Ministru Sassu a citit următorul program economic al guvernului actual:

In împrejurările ce'e mai grele Guvernul actual și-a luat marea sarcină a, refacerei economice și a consolidărei interne a Statului.

In urma războiului după mai bine de 2 ani de pace, starea generală a țării în loc de a se îmbunătăți s'a înrăutățit din ce în ce mai mult și dacă ar dăinui mai departe, ea până acum ar pune chiar în primejdie puținta refacerei noastre. Cauzele le cunoaștem cu toții și ele sunt comune atât pentru comerțul nostru cât și pentru celelalte ramuri de activitate publică.

Cauzele crizei economice

Aceste cauze se pot rezuma în următoarele trei puncte principale din care cel dintâiu izvorăște din cele alte două:

1. Scăderea creditului Statului în afară. Această scăderea a atras discreditul fiecăruia din cetățeni, tocmai în timpul când se încheiară în străinătate angajamente mari și multiple.

2. Dezordinea financiară a Statului și lipsa unui program chibzuit pentru consolidarea financiară, care au contribuit a aduce o nesiguranță și o perturbație crescândă și în tranzacțiile private.

3) Lipsa unei politici economice financiară unitară, stabilă și comună. Nesocotirea factorilor economici firești și a organelor profesionale competinte, precum și încurajarea regimurilor de favoare au pus comerțul într'o nesiguranță primejdioasă.

Așa, după experiența dureroasă făcută în acești 2 ani din urmă credem că e nevoe de o reculegere patriotică și de o puternică sforțare, pentru readucerea vieții noastre publice și economice la o stare normală.

Guvernul și-a luat sarcina să realizeze această grea operă. In acest scop el își impune pentru politica sa comercială următoarele directive:

Directivele economice ale guvernului.

1) Printr'o politică comerciată înțeleaptă și unitară să aducă un regim de continuitate de care un comerț cinstit are neapărată nevoe.

2) Comerțul interior să ajungă cât mai repede la o deplină libertate, spre a reintra astfel pe calea lui normală.

3) Să se suprime ori-ce regim de permise individuale și de favoare.

Condițiunile comerțului nostru de import să fie regulate numai de un regim vamal corespunzător cu nevoile generale ale economiei noastre naționale.

4) Coordonând nevoile comerțului și ale producțiunei noastre, cu interesele consumației interne să intensificăm însă și să înlesnim cât mai mult exportul produselor noastre naționale sub forma lor cea mai rentabilă, tinzând în acelaș timp la necesitatea atât de simțită a ieftinirei traiului.

5) Să se stânjenească pe viitor tendințele statului, județelor și comunelor, sau alte autorități publice să facă comerț respectându-se astfel principiul „fiecare la meseria lui, fiecare la locul lui".

6) Ținând seamă că în ceea ce privește plățile în străinătate sarcinele mari ce apasă asupra comerțului sunt strâns legate de creditul Statului în afară, de sigur că printr'o politică financiară cuminte și de bun gospodar, se va restabili odată cu creditul statului și acel al întregii pieți.

Guvernul se va îngriji pe de o parte de a satisface nevoile interne ale pieții, iar pe de altă parte de a ușura condițiunile lichidării sarcinilor trecutului. El nu va pierde din vedere că prin solidaritatea vieții interne vor putea obține și înlesnirea creditului din afară.

Refacerea C. F. R.

7) De oarece buna stare a comerțului atârnă în bună parte de căile ferate ale statului și în genere de rezolvirea cât mai grabnică a problemei transporter lor, guvernul este hotărât ca în această privință să ia toate măsurile de rigoare pentru ca această criză dăunătoare a transporturilor să fie înlăturată.

Dar, într'un stat cu administrație slăbită se înțelege că un serviciu public și de interes general, nu poate funcționa în mod normal, ne am face deci iluzie dacă am crede că, în mijlocul unei desordini generale, ar putea merge bine căile ferate ale statului. Numai deodată cu repunerea în funcțiune normală a întregei organizați de stat, vor putea și căile ferate și transporturile în genere, să dea tot ajutorul ce se cuvine comerțului și producției noastre naționale.

In întreaga noastră muncă, va fi pentru noi un țel de căpetenie reluaree cât mai repede și cât mai intensiv a transportului de mărfuri.

Reforma fiscală.

8) Comerțul nu poate propăși decât sub un regim fiscal normal care să nu stânjenească avântul.

Guvernul convins că o reformă fiscală complicată și jignitoare nu corespunde cu aceste interese, a suprimat aplicarea impozitelor în punctele ce nu au fost încă așezate, rămânând ca în cursul acestui an să facă o schimbare generală a lor.

Statul are sarcini mari lăsate de războiu. Suntem convinși că toți cetățenii își dau seama de sacrificiile pe care trebue să le facă în interesul statului; dar știm că fiecare cetățean vrea ca aceste sacrificii să fie întemelate pe conștiința limpede că banul lui de contribuabil este bine și cinstit întrebuințat și că avântul economic nu este stânjenit.

9) Propășirea comerțului nu se poate face decât într'un stat care să funcționeze normal, iată de ce credem că comerțul dându-ne concursul său pentru a ne împlini aceste principiile sarcini va ajuta implicit propriile lui nevoi.

Numai un guvern statornic și cu prestigiu în afară poate asigura creditul țării și deci cel privat.

In baza acestui program de lucru, — menit să aducă refacerea economică a țării, facem apel la comerțul de toate treptele pentru a ne da concursul său patriotic.

Comerțul luminat și cinstit trebue să știe că numai asigurându-se continuitatea și statornicia unui regim de stat bine chibzuit, putem să obținem leacul marilor nevoi, ce ne stau în față și cari nu se pot satisface decât prin solidaritatea patriotică a tuturor forțelor vii și conștiente ale țării noastre.

Restabilirea ordinei economice și morale

După citirea comunicatului de mai sus, d-l ministru V. Sassu a asigurat Camera de comerț că tendința guvernului actual este aceea ca prin măsurile ce va lua să asigure libertatea complectă a comerțului.

A declarat însă că această libertate nu o concepe decât mergând mână în mână cu efren rea traiului și că există în țară o anarc ie morală; ea nu face excepția nici dela unele elemente negustorești, cari compromit numele și reputația comercianților corecți.

A cerut apoi sprijinul acestora împotriva celor răi, pentru-că, încheie d-sa, guvernul este chemat să restabilească astăzi nu numai ordnea economică, dar și ordinea și refacerea morală.

Cum s'a risipit banul statului

Se știe cum s'a risipit, sub d. general Averescu, banul statului. O nouă și elocventă pildă este menită să arunce ultima lumină asupra aceiei administrații.

La direcțiunea propagandei, din ministerul minorităților, se scotea o revistă săptămânală pentru popor, intitulată „Țara noastră".

In No. 17 al acestei reviste s'au publicat portretele foștilor miniștrii general Averescu, Argetoianu, Petrovici, etc. și nici un portret al fruntașilor țării din alte partide. Când dai poporului portretele conducătorilor, trebue să te gândești la toți și, cu deosebire, să nu-i uiți pe cei mai de seamă.

In No. 12 s'a publicat „Manifestul d-lui general Averescu" asupra impozitelor și așa mai departe.

Tipărirea acestei reviste a costat statul peste 150.000 (o sută cincizeci de mii de lei) lunar!

Presupunând că nu s'ar vinde nici un număr, cu această sumă s'ar putea scoate un ziar zilnic!

Revistele la care au scris Eminescu, Brătescu-Voinești, Coșbuc, Al. Vlăhuță, etc. n'au costat nici a suta parte din cât a costat „Țara noastră"!

Dar așa înțelegea d. general Averescu să risipească banul public.

A sosit din Elveția un nou transport de

Ceasornice de mare precizinne

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyő și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii

916 Telefon No. 350

Cautăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

Reclama este sufletul comerțului

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 445 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Joi 16 Februarie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
89.
„Transilvania" Nr. de schimb
Sibiu

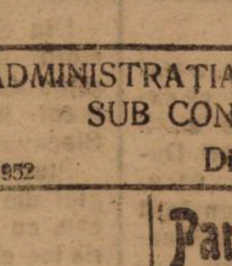

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952 Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Opera de asanare a Partidului liberal

Nu este chestiune mai arzătoare la ordinea zilei ca problema refacerei noastre economice și financiare. De patru ani problema rămâne deschisă, și guvernele așa ziselor partide noi care s'au perindat la cârma țărei, nu numai că au lasat-o intactă, dar, fie din lipsa oricărui criteriu legislativ, fie din intronarea abuzurilor cu consimțământul tacit al guvernanților, s'a compromis aproape cu desăvârșire putința de remediare a Statului. Dacă războiul a fost o cauză pentru scoborârea nivelului moral în sânul instituțiunelor și în Stat în general, apoi vina guvernelor anterioare, ce-și revendicaseră drepturile la guvernarea țărei prin manifestele demagogice ce s'au dovedit lipsite de bună credință, e cu mult mai mare. Ele au dat străinătăței spectacolul rușinos pe care de trei ani îl vedem instalat în fruntea afacerilor publice. De am înțeles ca să suferim repercusiunile pe urma jafului și-a speculei nerușinate comise de particulari sau instituții private, cari deajuns de controlate, nu am înțeles nici odată ca însuși organele de execuție și administrative ale Statului, în văzul bântuitor de moralitate să fie complice ticăloase al acelora ce ne împingeau la complectă derută economică.

In durerea noastră, trebue să recunoaștem, că felul cum s'a procedat sub regimul averescan, căci Federația din lipsă de timp n'a dat încă măsura întregei sale incapacități de guvernare, ne-a apropiat cu mult de Mexicul cu banditismul său endemic. Hoțiile cari ies zilnic la iveală, înmărmurind opinia publică, ne vorbesc de aceeași endemie mexicană din sânul fostului guvern, afară de intenzivele epidemii Tăzlăoane și Schullerești. De aceea nu e de mirare că de trei ani ne zbatem în cea mai fantastică agonie financiară, care ne-a fost dat să trăim, și pe care străinătatea, cu experiența doctorului de căpătâi, o înregistrează în tabelele sale valutare.

Dar toate au un capăt. Țara, sătulă de incapacitatea și abuzul ce înflorise ră ca ciupercile după o ploae binefăcătoare, a impus, cu prilejul trecutelor alegeri parțiale, partidul liberal la cârma statului.

Efectele acestei schimbări s'au simțit imediat, și mai ales de către mulțimea acelora care sunt pe punctul să umple pușcăriile țărei.

Zilnic vre-un nou fost prefect ori primar averescan fac cunoștința beciurilor polițienești. Cu atât mai bine. Partidul liberal și-a luat însărcinarea ca odată cu instituirea unui regim economic și financiar mai potrivit unei refaceri grabnice, să asaneze moravurile pe cari o guvernare insipidă și nenorocită le-a adus la un maximum de decadență.

Jafurile guvernului trecut își disput astăzi onoarea ca să fie înscrise cu litere groase în foile întregei prese din țară. Ziare dușmănoase guvernului actual nu-și pot opri un oftat de mulțumire dinaintea probei evidente care o dă noul regim că înțelege să reprime cu toată energia seria abuzurilor din administrație.

Un nou statut de libertăți economice și comerciale se va institui, în care va dispare era permiselor de tristă memorie, după prețioasa mărturisire a d-lui Ministru de Industrie și Comerț, care în o plastică exprimare declară că preferă să i se ardă mâna dacă va mai iscăli vre-un permis din cele suprimate. Tot d-lui V. Sasu îi datorim descoperirile senzaționale ce le-a făcut cu prilejul revizuirei fostei administrații a Ministerului domniei sale. Ele ne dau măsura adevărată a energiei cu care guvernul liberal ține să descopere și să aducă în fața justiției pe delapidatorii și risipitorii banului public. Nu se poate păși spre adevărata epocă de refacere a Statului român dacă nu se iau mai dinainte măsurile cele mai drastice împotriva tuturor acelora cari s'au ilustrat cu acte ce cad în atribuțiunile codului penal.

In momentul când se lucrează la legiferarea ce va fi supusă Parlamentului viitor a unui nou statut economic în care la baza raporturilor comerciale din interior, legea cererei și-a ofertei nu va mai fi stânjenită de măsuri restrictive emanate dela Stat, ci se va da libertate concurenței care va stabili o nouă scară de prețuri pe piață, e necesar ca măsurile restrictive să treacă din domeniul economiei în acel al moralității publice, tăind odată pentru totdeauna buruiana speculei și-a jafului nerușinat, care deveniseră specialitatea oamenilor așa ziși a noilor partide. Partidul liberal care în condițiuni aproape identice a salvat țara dela ruină pe vremea guvernului Sturza, va ști să pue pe rănile deschise ale țărei leacul cel bun, îndrumând viața tânără a Statului român întregit spre limanul scăpărei. Aceasta va fi o adevărată operă de muncă, cinste și legalitate, a cărei motto poate fi cu drept cuvânt lozinca: Hoții la pușcărie.

M. T.

Stiri politice

In urma unui articol calomnios la adresa D-lui Dr. Zigre subsecretarul minorităților apărut în ziarul „Voința", suntem informați că D-l Zigre va înainta numitului ziar proces de calomnie prin presă.

A sosit de curând la Timișoara comisiunile româno-jugoslave, care vor începe în curând lucrările pentru regularea traseului frontierei pe baza intereselor reciproce militare strategice.

Zilele acestea a sosit la Arad o comisiune interaliată pentru a lua parte la lucrările de delimitare a graniței române-maghiare.

Partidul Național se descompune

Retragerea fruntașilor politici din partidul național român înseamnă descompunerea partidului. Această descompunere nu se datorește decât politicei greșite pe care de o bună bucată de vreme acest partid o face.

Aceste retrageri trebue să fi fost impuse de serioase motive de conștiință. Acei cari s'au hotărât la acest fapt au avut de luptat mult cu ei înșiși căci nu-i ușor lucru să se despartă cineva de prietenii din copilărie, după o viață întreagă de luptă înverșunată și de sacrificii, cum a fost în Ardeal.

Declarațiile tuturor celor cari s'au despărțit de partidul național sunt legitimate de interesele mari ale țării. Ele precizează concret că nu aprobă politica dezastruoasă a acestui partid.

Câteva fragmente din asemenea declarații vor scoate în evidență rătăcirea part. național.

Incepem, la întâmplare, cu venerabila personalitate a d-lui Dr. Th. Mihaly:

„M'am convins că agitațiile Partidului Național mai ales în părțile Nordice ale Transilvaniei, au luat proporții primejdioase pentru integritatea Statului, eu și prietenii mei ne am hotărât să facem tot posibilul pentru înlăturarea acestor primejdii și să dăm tot sprijinul posibil guvernului pentru realizarea marei opere de consolidare a țărei în aceste vremuri epocale și de grele încercări.

Protestez în contra procedărei acestor politiciani, cari din interes de partid, fac agitații primejdioase pt. existența Statului."

D. Dr. Tripon:

„Acțiunea partidului național, fără de rod și felul campaniei la desele alegeri, ni-a stricat cu mult mai mult, decât ne-a folosit. Nu mă convinge și nu mă atrage. E prea mare nevoia de a reface țara și a-o scoate din multele dezastre, după atâția ani de zbucium, aproape zadarnic. Astfel mă pun la dispoziția guvernului și partidului național-liberal care s'a angajat subt jurământ cu bărbăția la reconstruirea țării".

D-l Ioan Păcurariu.

„Am durerea să constat că acest partid în timpul din urmă, în situația aproape catastrofală a tânărului nostru stat, — a luat — grație greșelilor și ambițiunilor celor ce-l conduc — o atitudine, care în consecințele ei e de natură să învrăjbească sufletele Românilor de dincoace cu cei de dincolo de Carpați și să compromită chiar și ideia unirii politice".

Invățăminte triste; constatări dureroase în asemenea condițiuni nu poate trăi partidul național-român, oricât s'ar îndărătnici unii oameni ambițioși ca dd. Maniu-Vaida-Voevod și alții.

Politica reală și sănătoasă a țării absoarbe rând pe rând toate energiile folositoare neamului.

Partidul național merge cu pași siguri descompunere prin înșiși păcatele lui.

Imbunătățirea situației funcționarilor publici

Partidul liberal care și-a menținut totdeauna rolul de promotor în viața noastră publică, realizând politicește și economicește planurile concepute, nu uită să rezolvească neîntârziat și una din cele mai arzătoare probleme la ordinea zilei, a situației funcționarilor publici.

E lucru știut că după război acel care suferă mai mult de pe urma greutăților de trai, e tocmai corpul funcționăresc.

Cu toate acestea s'a dovedit că în fața intereselor generale, funcționarii au sacrificat propriile lor interese pentru a nu turbura mecanismul Statului.

Partidele, care s'au perindat de la război încoace la cârma Statului, cu toate au cunoscut starea precară în care se găsesc funcționarii n'au luat nici o măsură pentru a le înlesni traiul.

Greșala lor e cu atât mai mare cu cât în loc să încurajeze aceste elemente de ordine, care prin munca lor neprețuită ajută la consolidarea țării, i-au neglijat pentru a satisface de multe ori pe ale acelor „provocători", ai dezordinei în Stat, de pe urma cărora sufereau mai cu seamă tot funcționarii.

Apoi în loc să aibă în vedere o retribuire mai bună a funcționarilor destoinici și conștiincioși în serviciu, fostele guvernări au dezechilibrat budgetul Statului prin crearea de posturi inutile, care nu satisfăceau trebuințelor imediate ale Statului, ba mai adesea împovărau acțiunea funcționarilor ce-și îndeplineau datoria, discreditând funcțiunile ce le ocupau.

Proporțiile exagerate pe care le-a luat abuzul de cheltueli inutile fac ca deficitele lăsate în urmă să nu mai poată fi acoperite de quantumul veniturilor.

Deaceia guvernul în dorința de a normaliza și a reorganiza serviciile publice cât și pentru a putea îmbunătăți situația materială și morală a funcționarilor va suprima toate sinecurile.

Făcând aceste economii, guvernul nu va fi silit să recurgă la mărirea dărilor care ar stingheri traiul funcționarilor, lovind pe nedrept tocmai pe acel care nu beneficiază de alt venit decât de acela ce i-l dă Statul.

Bunăvoința ce o are guvernul pentru slujbașii țărei se poate vedea dealtfel din recentul comunicat al Consiliului de miniștri și va să fie pusă în practică, imediat ce va avea loc deschiderea Corpurilor legiuitoare, când se va vota Statutul funcționarilor.

Acest Statut va stabili aceiași normă de salarizare, drepturi și stabilitate pentru toți funcționarii, având-se în vedere pe lângă studii, merit și vechime și greutățile familiare.

Prin acest comunicat guvernul nu numai că spulberă calomniile ziarelor opoziționiste, care fac preziceri, bazate pe greșelile de guvernare ale partidelor ce reprezintă, menite să depărteze corpul funcționarilor de partidul liberal, asigură o imediată îmbunătățire a situației lor financiare și o clasificare a drepturilor lor, prin care se va ridica și prestigiul acestui corp.

Convingându-se de sacrificiile ce guvernul e în stare să le facă pentru a suporta cu mai multă ușurință vitregia timpurilor, funcționarii vor ști să muncească cu aceiași sârguință, metodă și inimă pentru a asigura un viitor și mai bun, generațiilor noua.

O părere progresistă

Deși își aduce foarte bine aminte de procedeele pe care le-a întrebuințat în alegerile de pe vremea colegiilor cenzitare, fostul ministru de interne, D-l Al. Marghiloman, „Steagul" se pune alături de celelalte ziare opoziționiste pentru a îngâna calomnii, cu privire la campania electorală a partidului liberal.

Apoi găsind că oportunitatea e o calitate esențială a unui partid de guvernământ, oficiosul partidului conservator progresist impută liberalilor de a nu poseda această modernă calitate, care ar fi putut aduce măcar pe D-l Marghiloman într'un guvern de coaliție.

„Rolul hotărâtor" pe care D-l Marghiloman avea să-l aibă într-un asemenea guvern a fost trecut cu vederea, din cauză că liberalii s'au temut de influența personalității D-lui Al. Marghiloman!

Concluzia? Ne-o sugerează tot autorul articolului în chestiune: „Greșala de tactică a D-lui Brătianu va avea urmări fatale în politica generală a țării" iar partidul liberal va ieși fărâmițit și compromis în alegeri.

Nu crede oare autorul articolului că prea se întrece cu gluma?

Tapisserii rare cumpărate de muzeul Luvrului.

In urma vinderei colecțiunei vicontelui de Reiset, Luvrul a cumpărat printre altele o tapiserie rară și curioasă. Ea reprezintă bătălia de la Jarnac câștigată de catolici asupra protestanților în 1569 cu episoade de luptă între infanteriști și cavalerie, printre care se vede și prințul de Condé, tatăl marelui Condé, răsturnat cu calul său.

Tapiseria făcea parte din o serie de 27 tapiserii, țesute în atelierul castelului Cadillac, de lângă Bordeaux pe vremea lui Henric II-lea.

După revoluția franceză n'a mai rămas decât o singură tapiserie, în posesiunea familiei Pichon de la care fu cumpărată de vicontele Reiset în 1897.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

„GOLEȘTII“

— O monografie românească în limba franceză —

„Le Temps“ ocupându-se la rubrica lui bibliografică de volumul „Goleștii“ — de curând apărut la Paris — al compatriotului nostru d. Georges Bengescu, scrie următoarele:

„D. Georges Bengescu, consacră „unei familii de boleri români, scriitori din secolul al XIX-lea“, Goleștii, un important volum în care istoricul nu poate uita cu totul, legăturile familiare care-l atașează de eroii săi: o carte scrisă însă cu dragostele mai vie de cât o alta.

Studiul d-lui Bengescu debutează prin cercetarea amănunțită a originilor, dela pârcălabul Baldovin, stăpân al domeniului Golești în secolul al XVI-lea Descendenții au adăogat acestui domeniu pe acela al Mărăcineștilor (les Ronces) de unde ar fi venit strămoșul pe care Ronsard l'a sărbătorit ca fiind născut.

„Mai jos decât Ungaria într'un ținut rece“

Dacă această origină românească a deliciosului poet e acceptată de d. Lintilhac, ea e combătută de d. Henri Longnon, și cearta erudiților rămâne deschisă!

Dealtfel România nu ne-a trimis decât numai pe acest poet, pe care îl disputăm.

La începutul veacului al XIX-lea, găsim Golești în frunțea boierilor valahi cari caută să scape de sub jugul odios al Turcilor și de stăpânirea Fanarioților, și se adresează prin o scuzabilă eroare de optică, Austriei.

Istoria acestei familii, de aci înainte e legată de însăși istoria României. Autorul ne, înfățișează un foarte viu tablou al principatelor dela sfârșitul secolului al XVIII-lea, cari, în timp ce beneficiam de sforțările intelectuale ale profesorilor greci din București și Iași, suferiau totodată corupția și constrângerea gospodarilor fără scrupule.

D-l Bengescu nu crede prea mult în radierile școlilor grecești ale acestei epoce. Oricât de mediocre ar fi fost acestea, însă, ele a servit totuși căci în afară de aceste școli nu se aflau alte instituții de învățătură în Moldova-Vlachia. De altfel, în aceste școli, voinicul Iordache Golescu a dobândit primele elemente ale științei sale.

Revoluția franceză a determinat pe mulți nobili să emigreze. Parte din aceștia au venit și în Moldova-Vlahia unde se plasează ca secretari și profesori. Dacă aceștia nu-și au instruit elevii lor în admirația pentru doctrinele Convențiunii, i-a făcut totuși să iubească Franța și dulcea ei limbă.

Ei au contribuit la pregătirea acestui mare curent care a atras tineretul român la universitățile franceze, tineret care a adus cu el înapoi, în țară ideile liberale cari a condus România la actuala ei poziție în Europa.

Goleștii au furnizat patriei lor oameni de stat și scriitori. Chiar și femeile, înzestrate cu aceleași daruri prețioase, au scris cu farmec și cu succes de multe ori și în limba noastră.

Cartea d-lui Bengescu ne permite să urmărim evoluția unei familii care din quasi-orientală a devenit occidentală, cu toate strălucirile genului latin. E o frumoasă lecție de istorie.

Moartea contelui E. de Lur-Saluces.

În gara Preignac (Gironde) și a găsit moartea de curând, contele Eugen de Lur-Saluces, strivit de un express pe când traversa calea ferată. Contele de Lur-Saluces, care a luat parte la ambele campanii din 1870 și 1914, a fost implicat și în complotul monarchist al lui Déroulède. Președinte a numeroase societăți sportive și filantropice; contele de Lur-Saluces reprezenta una din personalitățile cele mai marcante din Sudul Franței.

Un proces de artă la Berlin

Condamnarea unei dansatoare

Dansatoarea Lola Bach, a fost dată judecății sub cuvânt că expedițiile sale coreografice ar fi împotriva bunelor moravuri. După îndelungate dezbateri, tribunalul a hotărât să se convingă „de visu“ întrucât este întemeiată reclamația ministerului public.

Astfel s'a făcut că sala teatrului „Potpourri“ a văzut într'una din seri un public puțin obișnuit. Către miezul nopții apăru președintele tribunalului, judecătorii, procurorul, grefierul și aprodul. Reprezentația fu întreruptă, publicul evacuat fără nici o considerație. Spectacolul reîncepu apoi, pentru convingerea justiției. Dar timid, ofilit și înghețat, de parcă ar fi avut loc la morgă, și nu pe scena celui mai vesel teatru de varietăți din Berlin.

Direcția de scenă o avea președintele tribunalului, — conducerea artistică impresarul — acuzat, d-rul Voelker. Aplauzele strict interzise.

Primul număr din program: „Primăvara“ dansat de Lola Bach. Purta un văl transparent foarte subțire, și cum în sală era destul de frig, judecătorii începuseră să simtă un pic de milă pentru bieta dansatoare. Urmă apoi o piesă, dansată de barcaola din „Povestirile lui Hoffmann“. Costumul, de data aceasta, era și mai sumar ca în primul număr. Urmează „cele trei grații“, un tabl u vivant. De frica tribunalului, una dintre grații a fugit, a ră că de fapt sunt numai două. Grațiile apar goale, spre indignarea juriului, alcătuit din oameni foarte severi.

Așa se explică și sentința tribunalului: Lola Bach condamnată la o lună de închisoare impresarul, d-rul Voelker la 3 luni, iar ceilalți acuzați la amendă între o mie și 5 sute de mărci.

ECOURI

Prima femee preot.

Din Statele-Unite vine știrea morții, la vârsta de nouă-zeci și șapte de ani, a primei femei preot în America, Antonette Blackwell.

Studiile sale făcute la Colegiul din Oberlin, au fost marcate cu multe episoade, caracteristice exclusivismului masculin față de acele femei care se străduesc se deschidă drumuri noui de activitate pentru sexul lor. În 1853 fu consacrată ca pastor al unei biserici congreganiste din New-York, la al cărei altar sluji, cu toată furtuna deslănțuită în opinia publică. Trei ani mai târziu ea se căsători, devenind prin această căsătorie cumnata celebrei pioniere femeniste Lucy Stone și a Elisabetei Blackwell, prima femee medic a Statelor-Unite.

Cu toată strânsa și constanta intimitate cu barbatul său, cu toți cei șase copii pe care i-a crescut, ea găsea încă timp pentru a însoți și a ajuta pe conducătoarele mișcării, în marile campanii feministe.

Existența noastră.

Presupunând că omul trăește 70 de ani, cum se face împărțirea activității sale? Prea puțini ani ne apațin. Cei 70 de ani se descompun așa fel, (pentru un om cu o cultură mijlocie): 24 ani sunt consacrați somnului, 3 ani conversației; 6 ani, alimentării; 5 ani, mersului; 3 ani, învățăturii; 6 ani, cetitului; 12 ani, muncii; 8 ani distracțiilor și 3 ani, curățeniei.

Dacă scădem cei 24 de ani, consacrați somnului, rămân 46 de ani de existență conștientă. Din cești 46 de ani, pierdem 24 ani, ca să întreținem organismul și ca să ne asigurăm existența; 5 ani, ca să ne deplasăm corpul; iar 9 ani, ca să schimbăm impresiuni, idei, prin vorbă și scris, cu semenii noștri. Dacă scadem acești 38 ani, din 46, mai rămân 8 ani pentru jocuri, distracții, teatru, sporturi, amor, călătorii, reverii, meditațiuni.

Producțiunea mondială a radiului.

Producțiunea mondială a radiului nu întrece cantitatea de 8 grame pe an. Se știe că trebue câteva tone de minereu pentru a obține câteva centigrame de radiu și nu se găsește acest minereu decât în Cehoslovacia și în Coloradó (America de Nord).

După „l'Annuaire officiel de Madagascar“ pare însă că aceasta insulă posedă importante zăcăminte. Când vor putea fi exploatate prețul gramului de radiu care se ridică acum la 1 milion, fără îndoială că va scădea.

Criza economică.

Un redactor al ziarului „Figaro“ vorbind de Coasta de Azur citează scriitori mondeni și pe favoriții noului ocului care se bucură de razele solare ale Rivierei.

Pe terasele cafeurilor sau la marile restaurante poți zări printre alții și pe Venizelos, pe marele duce Dimitrie, prințul Napoleon, prințul Radziwill, Felicien Champsaur, Winston Churchill, maharajahul de Baroda.

Redactorul care a trăit în apropierea lor, neauzindu-i vorbind de criza economică se întreabă cu drept cuvânt dacă Monte-Carlo aparține aceleiași planete ca și celelalte orașe ale lumii. Fără îndoială că vilegiaturiștii, de la Monte-Carlo ignorează criza economică, fiindcă n'o simt.

Doamnele să nu puie încă cea mai frumoasă rochie, ci s'o rezerve pentru BALUL MEDICILOR ce va avea loc la 18 Februarie în Salonanele New-York
1454

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA“

Cooperația orășenească

Zilele acestea a apărut un interesant Anuar al cooperației orășenești în anul 1920, editat de Ministerul Muncii și ocrotirilor sociale. În paginele acestei lucrări, cooperatorii, ca și toți aceia cari se interesează de mișcarea cooperatistă orășenească, vor găsi expuse datele referitoare la rezultatele activității acestei mișcări în cursul anului 1920.

Este vorba, firește, de cooperația încurajată și controlată de Stat. Rămân în afară acestui cerc mai ales cooperativele existente la unire în provinciile alipite, cooperative grupate de obicei pe naționalități. Situația acestor organizații a rămas și până acesta nelămurită. Noul cod cooperatist, care se găsește în studiul unei comisii și pe care cooperația țării îl așteaptă cu nerăbdare, va aduce în fine unificarea legislației cooperatiste și prin aceasta și a organizațiilor centrale.

Instituția Centrală a mișcărei cooperatiste orășenești, Direcția Cooperației Orășenești, a suferit oarecare modificări în cursul anului 1920.

Prin crearea Ministerului Muncii și Ocrotirilor Sociale, care are sarcina conducerei întregei activități de prevedere și ocrotire socială, Direcția a fost desprinsă dela Ministerul Industriei și al Comerțului, pe lângă care funcționă, și alipită noului Ministier.

Cu prilejul acesta, prin decretul-lege de organizare a Ministerului, s'a schimbat și organizația Direcției. În primul rând s'a schimbat constituția Consiliului Superior al Cooperației, care în vechea lui alcătuire era format din persoane numite dintre membrii Consiliului de Administrație al Casei Centrale a Meseriilor Creditului și Asigurărilor Muncitorești. Conducătorii Direcției au înțeles că această instituție să nu fie o simplă organizație birocratică, ci o instituție care să stea în strânse legături cu mișcarea însăși, în conducerea ei luând parte și reprezentanții cooperativelor.

Prin decretul-lege amintit s'a mai schimbat și împărțirea în servicii a Direcției. Vechea împărțire, după categoriile de cooperative, în Serviciul cooperativelor de consum, de producție și de credit și economie, a fost înlocuite printr'o împărțire după funcțiuni, creindu-se astfel: Serviciul constituirei și organizării cooperativelor, Serviciul comercial și Serviciul financiar.

Prin această nouă organizare interioară s'a căutat să se dea putința Direcției de a da un sprijin efectiv cooperativelor, ca organizare, finanțare, aprovizionare și desfacere.

În privința părței comerciale, Direcția, care de altfel nici nu era îndrituită a face operații comerciale, a înțeles să se lase în sarcina organizațiilor cooperative, federale și centrale, sarcina aprovizionării cooperativelor cu cele trebuitoare membrilor, acestea putând să-și dea o organizație comercială cât mai desăvârșită, având o libertate de acțiune, posibilitatea unei repezi hotărâri, atât de trebuitoare în afacerile comerciale, mai ales în situația de azi, caracterizată prin stocuri reduse de mărfuri și o variație mare și deasă a prețurilor, — libertate pe care o instituție de Stat nu o poate avea

Serviciul comercial are sarcina distribuirii mărfurilor date de Stat, atunci când este cazul, dar mai ales, organizarea unui birou de informații comerciale. Dar activitatea de căpetenie a constat și în cursul anului acestuia, în intervenirii pe la diferite autorități ale Statului pentru ușurări cooperativelor. S'a intervenit în special pentru punere la dispoziția cooperativelor de vagoane pe CFR. pentru transportul mărfurilor lor. Aprovizionarea cooperativelor, a avut mult de suferit din pricina lipsei mijloacelor pentru transportarea neîntârziată a mărfurilor și materialelor procurate. Sforțările Direcției s'au îndreptat deci în a obține dreptul de prioritate pentru transporturile cooperativelor. Pentru cooperativele de producție ale meseriașilor și muncitorilor s'a intervenit la diferitele instituțiuni pentru a li se acorda lucrări.

În comisia pentru elaborarea unui cod unitar al Cooperației, Direcția și-a expus punctele de vedere, aprobate de Consiliul Cooperației Orășenești, — pentru apărarea nevoilor speciale ale mișcărei cooperatiste din orașele țării.

O atenție deosebită s'a arătat în cursul anului acestuia, mai ales în al doilea semestru, propagandei cooperatiste.

Pentru propagarea învățăturilor cooperatiste, pe lângă câteva conferințe ținute cu ocaziunea constituirii unor noui cooperative, s'a început în cursul anului propaganda prin scris.

S'a tipărit, din fondurile Direcțiunei, sfaturi cooperatiste pe placarde, care s'au afișat în localurile cooperativelor, și foi volante, ce s'au distribuit cooperatorilor, sfătuindu-se societățile să reproducă aceste sfaturi în foi volante, pe pungi și hârtie de împachetat.

S'a publicat, pe lângă broșura referitoare la cooperativele de consum, apărută în anul 1919, No. 2 al „Bibliotecei de propagandă și popularizare a Direcției Cooperației Orășenești“ cuprinzând „Calendarul Cooperatorului Orășan pe anul 1921“, în care s'au dat pe lângă articole de expunere a situației și rostului cooperației orășenești din țară, articole în care se expuneau normele de funcționare de diferitelor categorii de cooperative: de consum, federale, a credit și economie, de construcții de locuințe ieftine.

S'a sprijinit apoi, atât moralmente, cât și materialicește, organul bilunar al mișcării „Cooperația Orășenească“. Cooperația orășenească suferă totuși încă de multe lipsuri. După anuarul amintit mai sus, cauzele acestor lipsuri ar sta în legislația noastră neunitară și incompletă. Apariția deci a unui cod cooperatist ar fi binevenit. După datele produse în anuarul amintit, mișcarea cooperatistă la noi se află totuși în plin progres, față de anii precedenți.

In chestia statificării

Ceea ce s'a în neglijat mod dureros de 4 ani încoace. D-l Anghelescu ministrul instrucțiunii a rezolvit într'o singură zi, memorabilă pentru învățătorii din Transilvania. Nu e chestie mare — vor crede mulți neînțelegători de cauză — și totuși învățătorii români vin să constate o eră nouă în viața lor școlară. Acest lucru îl va înțelege oricine, dacă se va gândi, că pe când un muncitor mediocru din ateliere era plătit pe săptămână cu 600—800 lei, un dascăl român era lăsat să se chinuiască cu un salar de 300—400 lei lunar.

Statul român nu putea îndrepta această nedreptate strigătoare la cer, fiindcă consistoarele ambelor biserici monopolizaseră pe bietul pioner al culturii de'a sate, așa după cum statul monopolizase chibriturile, sarea și foițele de țigări.

D-l Ministru Anghelescu a înlăturat această batjocură într'o singură zi, fiindcă în concepția sa politică domina gândul ca școala să fie a statului, iar stâlpii ei, dascălii, să fie răsplătiți potrivit muncei, și urieșei lor răspunderi și meniri în acest stat.

Călăuzit de această concepție, d-l ministru Anghelescu va ști să împace în parlamentul viitor pe cei doi factori de morală și de cultură ai poporului român: preotul și dascălul.

Vechiul regat cu învățământul lui statificat nu a făcut nici când vre-o deosebire între cei doi factori, luminători ai satelor, factorul moral preotul și factorul cultural învățătorul. Pe amândoi i-a sprijinit de o potrivă, pentrucă amândoi erau de o potrivă de importanți. Această stare de lucruri va fi introdusă și la noi:

Bisericile noastre erau deprinse a ține cont pe factorul de progres al poporului în permanentă umilire și tot ce i-se da ca mijloace de existență, trebuia să treacă mai întâiu prin controlul bisericei, chiar dacă ajutorul sosea din partea puterii supreme: din partea statului.

Dacă și astăzi vor mai exista oameni cari să vadă în statificarea dascălului insultarea drepturilor bisericei, aceia nu mai luptă pentru popor și progres, ci pentru menținerea unei ierarchii nedrepte și învechite.

Încrezători în principiile de dreptate ale d-lui ministru Anghelescu, îi aducem cele mai sincere recunoștințe și îi dorim isbândă. Știm că odată isprăvită această mare operă de dreptate socială, vor alerga și aceia, cari au împedecat-o până acuma să-și atribue merite și să găsească scuze.

Cunoaștem dosarul acestor frământări. Istoria însă îi va înregista definitiv ca pe niște oameni cari au vrut să mențină umilirea dascălilor și în România întregită, ca acum câteva sute de ani.

Dascălul român însă, scăpat din lanțurile nevoilor și umilirilor în calitate de funcționar al statului va ști împace progresul vremurilor cu morala tradițională creștinească a neamului.

A Domide.

Libertatea Comerțului

În vreme ce partidele de opoziție să zbat într'o agitație primejdioasă intereselor țării, guvernul liberal de-și abia venit la cârmă, abordează cu hotărâre rând pe rând, toate marele probleme ale țării.

Una din acestea, de care s'a ocupat ultimul consiliu de miniștri, este regimul comerțului.

Ținând seama de interesele comerțului ca și inspirându-i-se din programul partidului, d-l V. Sasu, ministrul de Industrie și Comerț, a cerut abrogarea tuturor măsurilor vexatorii impuse comerțului și a cerut ca politica guvernului să se orienteze în această privință spre un regim de libertate completă.

Evident că înlăturarea tuturor măsurilor prin care în atâtea feluri statul se imixtează activitatea comercială, nu se poate face de la o zi la alta.

Ca atare d-l V. Sasu, dându-și seamă de perturbarea ce, o trecere bruscă de la un stadiu de excesiv amestec al statului, la unul de complectă libertate — ar produce-o a fost de părere ca să se lase o perioadă de tranziție în care să se poată face treptat și fără inconvenient deplină liberare a comerțului.

Din soluțiile preconizate și din măsurile luate până acum, rezultă însă, cu claritate, politica pe care o adoptă guvernul național-liberal.

Actualul guvern a înțeles că tutela exercitată până acum de stat nu a putut de cât să strice comerțului.

De câți-va ani de când au început să se practice la noi regimul intervenționizmului excesiv pe tărâm comercial, experiența ne-a învățat că în nici un domeniu, amestecul statului nu a adus nici un folos.

Toate încercările de a provoca de pildă o micșorare de prețuri a câtorva articole au adus invariabil fie la scumpire fie la dispariția totală de pe piață a acelui articol. Singurul folos a fost pentru unii reprezentanți ai organelor publice chemate să aplice unele măsuri, pentru care ori ce mijloc nou de presiune asupra contribuabilului sau a producătorului este bine venit.

Consumatorul însă n-a văzut nici o îmbunătățire.

Libertatea comerțului așa cum o preconizează partidul național liberal este un postulat general al negustorimii care a avut în special a se plânge de restricțiunile de până acum și mai ales de modul cum au fost aplicate.

Iată că această arzătoare dorință a negustorimii, partidul național liberal o împlinește astăzi.

In curând comerțul descătușat va putea să se desvolte în voie contribuind la restabilirea situației normale și la adevărata eftinire a vieții pe care numai libera concurență o poate aduce.

Odată cu aceasta vor cădea și nenumăratele sinecuri din diferitele comisiuni și delegațiuni de control și de vexație a negoțului care înmulțite la infinit, sub regimul averescan, sugeau resursele țării fără nici un folos pentru consumatori. Cu aceasta se va realiza o însemnată economie în bugetul statului.

Răspândiți „Infrățirea“

Statutul funcționarilor

Se știe cât de mult a agitat guvernul Averescu chestiunea statutul funcționarilor.

Cu toate că acel guvern găsise mijlocul de a vota în fiece 10 minute câte 30 de legi, când a fost vorba despre statutul funcționarilor însă, n'a putut găsi răgaz spre a-l traduce în lege.

Cea ce n-a făcut guvernul Averescu în cei doi ani de tristă amintire a guvernării sale, guvernul liberal s'a hotărât să o facă de îndată ce se va deschide parlamentul.

Guvernul liberal, care nu înțelege să făgăduiască nimic din cea ce nu ar fi în stare a înfăptui, își asumă față de funcționari obligația, ca printre cele dintâi legi ce le va aduce în parlament, să fie și statutul funcționarilor.

Astfel una din cele mai vitale revendicări ale funcționărimii române va lua ființă puține zile după deschiderea parlamentului.

Funcționărimea conștientă va înregistra cu deosebită satisfacție această știre.

Prin introducerea statutului unic se va înlătura nedreptățile ce se observă astăzi în modul de răsplătire a muncii fiecărula și se vor statori norme precise cari să chezășuiască situația și viitorul fiecărula din acești muncitori ai statului, care în cea mai bună parte se află acum la discreționea unor capricii ale puternicilor zilei.

Proces de calomnie

La tribunalul local se judecă astăzi un vechiu proces de colomnie intentat de dl ing. Leo Bohățiel contra d-lui ing. Lemeni Papp sub motiv că acesta din urmă ar fi atribuit d-lui ing. Bohățiel fost director la direcția Centrală c. f. r. din Cluj, mari neregului.

Procesul acesta aduce iarăși în actualitate ceea ce s'a petrecut la direcția centrală sub consiliul dirigent.

De altmintrelea ce s'a petrecut la direcția centrală s'a scris prin diferite ziare și toate au fost date în judecată pentru calomnie. Până acum nu am auzit să fi fost condamnat nimeni. Adăugăm că și ziarul nostru are un asemenia proces tot cu dl ing. Bahoțiel.

Internarea bolnavilor de turbare

Direcțiunea institutului Pasteur din Cluj constatând că foarte mulți locuitori mușcați de animale turbate nu cunosc regulele după cari cel bolnav poate fi internat în acest spital, a făcut cunoscut prefecturilor prin directoratul internelor că bolnavul trebue să poseadă la prezentare următoarele acte:

1. Atestat medical.
2. Atestat comunal.
3. Atestat de paupertate sau de avere.

Organele administrative precum și ori cine voește face un bine făcând cunoscut sătenilor această dispoziție.

Actualul guvern și minoritățile

— Declarațiile D-lui Dr. Zigrea —

Solicitat de noi de a ne comunica cum privește d-sa chestia minorităților, d-l dr. Zigre sub-secretarul minorităților ne spune:

Sunt de părerea că consolidarea vieței de stat întrarea în deplină libertate, asigurarea continuității de drept, o administrație bună, sunt toate mijloace cari produc o situație generală ameliorată.

Restabilirea situației economice și financiare, intensificarea muncei productive îmbunătățesc situația țărei și a fiecărui cetățean.

Dacă toate acestea le vom ajunge cât mai repede, și credem că vom reuși, cred că am redus un mare procent din nemulțumirea sufletească care în mod firesc a existat între cetățenii de altă naționalitate, rupți din țările din care făceau parte odată.

Cu cât țara se va întări din punct de vedere economic, cu cât nivelul cultural se va ridica cu atât fiecare cetățean al statului va simți ameliorare a situației economico-culturală.

Prin aceste mijloace cred că în mare parte se rezolvă și chestia minorităților.

In fond însă rămân 2 principii pe care armonizându-le se poate rezolvi în întregime această chestiune.

Principiile acestea sunt: unitatea de stat și caracterul național al statului, iar de altă parte principiile democratice. Armonizând aceste principii, construind noua clădire a statului pe baza unității naționale, dar în același timp. introducând instituțiuni democratice, ajungem la rezultatul că nimeni dintre cetățenii țărei nu se va simți străin de viața statului.

Recunoscând drepturile firești ale fiecărei naționalități la existența culturală și etnică asigurăm posibilitatea de propășire economică și culturală a țării și în scurt tim va trebui să ajungem la o mulțumire sufletească a tuturor cetățenilor indiferent de naționalitate.

Dreptatea și egalitatea pe toate tărâmurile vieței de stat, o administrație modernă și bună, viață economică și financiară cu un program bine fixat, instituțiuni democratice pentru protejarea claselor muncitorești, asigurarea dreptății sociale, sunt care vor avea ca rezultat, încă odată afirm, rezolvarea definitivă a chestiunei minorităților în cadrele unității statului românesc.

Cultură și politică

Se vede că fondul intelectual al „Patriei“ e pe drojdie. S'au editat și s'au reeditat de sute de ori idei încâlcite, izvorîte dintr'o încăpățânare la suis fără nici o scânteire de spirit. Acum a trebuit ca să recurgă la proza tot încâlcită, însă cu spirit, a D-lui Iorga. Alături de un articolaș de invenție proprie se tipărește proză străină, și sub cuvânt că corespunde împrejurărilor — ca nuca 'n perete, zicem noi — își simt conștiința împăcată și capăt curaj pentru alte spicuiri.

Așa că nu ne vom mira când organul partidului național va deveni cu vremea un fel de almanah de articole culese de pretutindeni și 'ncare numai mica publicitate să-și mai mențină originalitatea. In numărul de ieri, „Patria“ publică reflexiile d-lui Iorga asupra anticulturei partidului liberal. Nu e de mirare că fenomenul cultural care e d-l Iorga să fie veșnic persecutat de ideia că cultură nu se mai găsește nicăiri. Din acest punct de vedere putem zice ca e un posedat. Cu siguranță că de mic copil i s'a fixat în minte că nu se poate trăi decît cu condiția de-a fi enciclopedist.

Această superstiție o poartă în el însuși. Înțeleg și admir cum savantul de la universitatea din București, potrivit acestei superstiții, tinde cu-o energie nemaiauzită să devină atotștiutor. Insă îl întrebăm noi, aceștia ignoranți că la ce i-a folosit fondul său cultural în politică? Ca să primească dela defunctul Mitiță Sturza chiar în plin debut parlamentar, afrontul de-a fi clasat drept moară stricată? Pentru ca să fie un deceniu emulul făvășă personalitate politici a ideilor doctrinare, căror numai zeflemismul d-lui A. C. Cuza le-a putut da întrare în politica de realități ale renuirilor noastre? Ca sa fie întrebuințat de toate partidele drept reclamă de bâlci, tocmai în virtutea ascendentului său de om de cultură?

Și în cele din urmă să servească de manta de vreme rea omului, contra căruia a vărsat atâta cerneală timp de douăzeci de ani ca astăzi să vrea ca să-l reabiliteze politiceșe?

La aceasta a servit vasta domniei sale cultură în politica țărei?

Atunci să-ni se permită să răspundem că reflexiile d-sale asupra anticulturei partidului liberal sunt nu o insultă ci o laudă. Cultura care se găsește înăuntrul doctrinei liberale nu e nici practică ca a d-sale, nici nu produce acel dezechilibru în acțiune, care-a devenit la d. Iorga o a doua natură. Ea merge mână'n mână cu nevoile maselor și nu depășește o centimă cadrul politicei de actualități. Partidul liberal nu e un singur om, cum e partidul național democrat al domniei sale. Un individ își poate permite ca să fie un Voltaire al timpurilor sale, însă devenind partid, el va păți ca și d. Iorga, adică va fi supus celor mai triste fluctuațiuni și inconsecvenți politice. Realitatea care se bazează și pe intenție și bun simț. natural se răzbună în felul acesta pe aceia cari vor s'o copleșească printr'un artificiu de cultură. In ce privește calomnia aruncată de domnia sa asupra partidului liberal, susținând că nu dorește cultura, n'are decât să-și amintească de cea mai reală operă de cultivare a poporului român întocmită de Spiru Haret și de atâți cărturari cari n'au servit partidul liberal numai ca politicieni ci și ca valori culturale. Opera culturală a d-lui Iorga ne face cinste. Deși istoria va tăia mult din istoria domniei sale, recunoaștem că reprezintă un fenomen cultural dar chiar și în analele occidentului. Totuși repetăm, cu cât a făcut să înainteze politica țărei, vastul D-sale bagaj de cunoștinți?

De aceia suntem în drept ca să isprăvim cu parafrazarea vechei zicători: In politică decât un caz de cultură, mai bine un gram de bun simț politic.

T.

Informații

Aseară a avut loc la restaurantul „Central" o masă dată de funcționarii dela C. F. R, în onoarea d-lui general Moșoiu, ministrul comunicațiilor.

Au luat cuvântul mai mulți funcționari, cari au asigurat pe d-l Ministru de devotamentul lor pentru opera de refacere presidată da actualul guvern.

La urmă a ărspuns d-l General Moșoiu, mulțumind funcționarilor de dragostea ce-i poartă, îndemnând încă odată pe toți la muncă cinstită și neobosită pentru binele și mărirea țării.

*

A apărut Anuarul cooperației orășenești pe anul 1920, publicat de Direcția Cooperației orășenști, din Ministerul muncii și ocrotirilor sociale.

*

Din cauza gripei spaniole au fost închise toate școlile din Arad pentru 5 zile.

*

A fost înaintat ministerului de finanțe un memoriu al cultivatorilor de tutun, prin care aceștia cer urcarea prețului fixat destat pentru răscumpărarea tutunului.

*

In urme demersurilor făcute de „Sfatul Negustoresc," din localitate, zilele acestea s'a înființat „Sfaturi Negustorești" în orașele Tg. Mureș și Ulcara.

*

Ministerele au făcut cunoscut organelor inferioare că s'a admis ca la ținerea congresului sindicatului profesional al salariaților publici din ziua de 18 Februarie să ia parte delegați din toate orașele și serviciile.

*

Luni, cu trenul de după masă domnii miniștri Zigre și Cosma au plecat spre Oradea-Mare.

*

Locuitorii Mihai Posta și Mihai Ungur au atacat în ziua de 3 Februarie pe consăteanul lor Mihai Sermiheian chiar în casa lui, bătându-l în mod sălbatec.

*

Se va acorda centralei cooperativelor sătești suma de 50 milioane lei pentru cumpărarea grâului necesar exportului la care suntem obligați pentru Elveția. S'au mai primit 50 de milioane dela ministerul de război pentru cota contingentală.

*

Insemnăm cu plăcere că printre candidații în Ardeal ai partidului național-liberal se află și d. Ioan Mihail, cunoscutul mare filantrop din Craiova.

*

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40 398

Ministerul de externe a ratificat numirea d-lui Cav. Rag. Giulio Cadeca, ca agent consular al Regatului Italian pentru Banat. Birourile consulatului sunt instalate la Banca Agrară din localitate.

*

S'a pus în repetiție la Teatrul Național local, „Azilul de noapte" a lui Maxim Gorki.

*

Grădina de iarnă a Hotelului Central s'a redeschis pentru publicul de elită. Bucătărie de lux de primul rang. Băuturile cele mai alese. In fiecare seară concert. III-622

*

D-l Guiman șeful biroului de încartiruire a demisionat iar în locu D-lui a fost numit d-l Tămaș.

*

In toată seara Dudus, și Luni Joi Albi și Körüși Eugen cântă cu musica în Cafeneaua Park. 1447

*

Inainte de teatru, baluri întrebuințează pudra de porțelan.

americană "YES,,

Fără legătură verde e falsificată 1377

*

Mărunțișuri, Tricotage și Galanterie se vând în engros. La jucării și celelalte articole până la 15 Martie se dă 10 la sută rabat.

Filip Eisenstädter
fost magazinerul Lakato

*

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și talpelor de prezent á 65—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyar 1 în fața magazinului Gyorșáru
Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87. 1278

*

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalații de lumină, transmiterei de forță, soneril, telefoane, în depozit becuri de orice format. Proiecte și devize gratuit. 1116

*

La Cafeneaua

EUROPA

Joia Dumineca și în Sărbători după masă concertează muzica militar-ă a regimentului 83. 1013

Excroci prin sate

Acum în preajma alegerilor prin foarte multe sate umblă diferiți propagandiști cari pentru ca să impună, își dau diferite titluri false.

Un caz recent s'a petrecut în comuna Lona săsească ce este în apropierea Gilăului. Două persoane din Cluj, a'e căror nume le păstrăm sub tăcere deocamdată, au plecat prin comune ca să împrăștie anumite idei. Pentru ca să poată ospăta bine își dădu unul titlu de inspector financiar iar altul de detectiv.

In o cârciumă din susnumita comună provocînd un scandal au fost arestați de jandarmi. Cercetările asupra lor continuă și credem că vor stabili lucruri interesante. Noi deocamdată atragem atenția poporului a upra acestor fel de vizitatori ai satelor și rugăm auto ităile să ia măsuri în această privință.

Martin Péterfy

— o comemorare —

In ședința ultimă a societății de Știință din Cluj, d-l prof. dr *Borzea* a vorbit despre viața omului de știință *Martin Peterffy*, conservator al erbarului Institutului Botanic al Universității din Cluj.

D-sa arată cum fiind învățător la Deva Martin Peterffy se ocupă cu diferite probleme de botanică și in excursiunile pe cari le făcea prin munți a descoperit fel de fel de plante cari au fost numite pentru prima dată de el după numele său sau al profesorilor săi.

Astfel își formă el o specialitate în studiul mușchilor din păduri și timp de 10 ani de zile dete 32 lucrări in in acest senz, cari se bucură astăzi de frumoase aprecieri.

La 1906 profesorii Universității din Cluj, îi cerură numirea la o școală primară din Mănăștur și ca profesor de limbă română la școala normală de băieți. A fost in același timp custode al erbarului muzeului la care a lucrat foarte mult. Roadele muncii lui vor trăi încă zeci de ani iar lucrările lui îl vor trece pentru totdeauna în rândul omenilor ce-au lucrat pentru știință. El a murit la 31 Ianuarie 1922.

Adelbert Fischer et. Comp

Adalbert Fischer et. Comp. Calea Regele Ferdinand 61.

Fabrică și magazin de mobile în localul său propriu.

Recomandăm aranjamente splendide pentru orice casă.

Intrerprinde orice lucrări în această branșă în atelierul de tapițerie.

La cumpărări de mobile se cere negreșit să se viziteze localul.

Mahalagismul în presă

Eram deprinși cândva, cu o presă cinstită aici în Ardeal. Regionalismul a introdus moravurile urâte și ton l pamfle elor de bulevarde în cotidianele ce le p sedă. „Patria", „Gazeta Transilvaniei", nu mai citâm foile mărunte din fiecare târgușor, sunt pline de insulte și bârfeli.

Divergența de păreri, să zicem, și credința politică a a tui partid, nu au măsura combaterei de la program la program, de la principiu la principiu sau de la soluții la solu ii, ci în lipsa de argumente, cari sunt mai greu de găsit când aperi o cauză gresită, se revarsă zil ic valuri de cerneală gâlgâind de patimă, răutate și rea credință.

Scrisul în Ardeal, pe vremuri, avea ceva din demnitatea apusului.

Slova tipărită purta în ea fiorul siceritățli. Astăzi, halul în care a ajuns presa din Ardeal, inspiră desgust. Patri tismul luminat al Murășenilor și lup'a lor p ină de jertfă, sunt pro ana e de proza grosalană a scrib lor de azi care n'aú nici un respect pentru tradiția și trecutul bătrânei foi de la Brașov. Despre „Patria" nici nu mai vorbim! Prin aceste rânduri nu avem să intrăm în polemică cu presa opoziționistă, ci relevăm numai de lucruri dureroasă. Insultelor și bârfelilor nu vom răspunde niciodată. Drumul nostru e drept și vorba noastră civilizată și cuminte.

Mahalagismul în presă e o scădere și o dovadă de o slabiciune a luptei pe care această pressă o duce!

Pentru demintatea pressei ardelenești, ar trebui ca acest deplorabil sis em de lupă să înceteze și în coloanele ziarelor să și facă loc discuții e serioase, moderate și ci ilizate, iar în locul insultelor și bârfelilor, ădeile și argumentele bazate pe fapte și pe bună credință.

Chestiuni locale

Curățitul trotuarelor de Zapadă nu se face de toți. Cine sunt vinovații?

A curăți tro'uarul dinaintea casei în orașul C uj, după legile care-l conduc, este o datorie pe cari o cunoaște toată lumea. Cu toate acestea sunt mulți cari deși știu că zăpada de pe trotuar trebuie curățită după 2 ore cel mult de când a căzut, o lasă încă zile întregi pentru ca toți cei ce vor trece pe acolo să facă equilibristică, iar dacă nu sunt deprinși cu asemenea sport să cadă pe jos.

Noi am atras atenția în mod verbal d-lui Primar al orașului oreș um și d-lor polițiști însă vedem că fără efect,

Acum deo rece vedem că atât proprietarii cât și serviciul polițienesc așteaptă rugăminte prin presă, ne luăm sarcina de a publica porțiunele de stradă pe cari le-a n observat, convinși fiind că mai sunt și altele în întreg orașul.

1. Pe strada Regina Maria trotuarul din dreapta.

2. Pe trotuarul din fața diviziunului 6 tren din calea Victoriei, zăpada nici nu-i atinsă de când a căzut.

3. Pe trotuarul din fața unei case de lângă sanatoriul Elisabeta Maria din calea Victoriei.

4. Pe trotuarul din fața caselor din str. Paris No 4.

5. Pe trotarul din fața caselor din str. Roma No 1 și 18, și a locului viran No 20 și 22.

Aceste locări observate de noi cad sub controlul comisarilor de poliție de la circumscripțiile 1, 2, 3.

Dacă ne întrebăm cine sunt vinovații ved m c toată răspunderea cade pe polițiștii cari știm că are o întreagă armată de personal cari se primblă pe străzi dar care uită de multe ori că e pusă să execute legile.

Credem că publicul cari dorește curățenia în oraș va mai spori și el lista dată de noi, semnalând toate casele și străzile pe unde nu este curățită zăpada de pe trotuare.

Pregătiri pentru alegeri

Eri s'a întrunit la prefectura locală biroul central electoral al județului al cărui președinte este d-l Oct. Utalea subprefect. Substi ut de președinte este d-l Vasile Ghețe și grefier d-l V. Borzea.

Fiind prima ședință s'a format biurourile electorale pe circumscripții și secțiunile de votare cari la sate corespund cu secretariatele.

* * *

Au fost numiți ca președinți ai circumscripțiilor de votare următorii:

Cluj: dr. EMIL DANDEA pentru Cameră și Senat.

Cojocna: d-l dr. I. JUGA CLOȘCA pentru Cameră și Senat.

Teaca: d-l I. FARKAȘ, prim-pretor pentru Cameră.

Huedin: d-l N. BORBEI, pretor pentru Cameră și Senat.

Gilău: d-l AUREL MORARIU, arhivariul județului pentru Cameră.

Hida: d-l NICODIN CRISTEA, prim-pretor pentru Cameră.

Daca dorești să cumperi

MOBILE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely și Réti

Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acții.

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Cronica externă

Marți 14 Februarie.

Situația din Germania este departe de a se fi limpezit. In ședința de ieri a Parlamentului au fost criticate vehement măsurile luate de guvern privitor la greva de la căile ferate și opoziția socialistă, unită cu cea naționalistă a și propus nu mai puțin de 4 proecte de neîncredere în guvern.

S'a isbutit totuși ca votarea proectelor de neîncredere să fie amânată ceia ce însă nu descurcă de loc situația critică a guvernului german.

Se crede că până Miercuri totuși o ameliorare a situației va interveni, fie prin căderea guvernalui, fie prin incheerea unui acord între el și opoziție.

De asemenea în Italia, criza de guvern încă nu s'a rezolvit. Se dă ca sigur că Regele va însărcina tot pe D-l Bonomi cu formarea cabinetului. Știrea este surprinzătoare cu cât se știe că D-l Bonomi are foarte puțini partizani în parlamentul actual italian.

Discuțiile și frământările împrejurul conferinței de la Genua continuă. Pentru apărarea intereselor Micei Antante, primii miniștri ai țărilor din această înțelegere se vor întâlni la Belgrad în ziua de 22 Februarie.

Răspunsul lui Harding la invitația de participare trimisă, n'a fost încă primit.

Știri externe

Belgrad: Primii miniștri ai Micei Antante se vor întâlni în ziua de 22 Februarie la Belgrad, spre a discuta chestiunea conferinței dela Geneva.

Roma. Se desminte știrea că trupele italiene au ocupat Fiume.

Roma. In cercurile politice se afirmă că regele va însărcina pe Bonomi cu formarea cabinetului cu toate că acesta are puțini partizani în parlament.

Roma. Răspunsul lui Harding la invitația pentru conferința dela Geneva, n'a fost încă primită de guvernul italian.

Constantinopol. O delegație a guvernului din Angora sub președinția lui Jusuf Bey a sosit la Constantinopol.

Sofia. Agenția telegrafică bulgară dezminte categoric știrile după care Bulgaria ar fi concentrtat artilerie la graniță.

Paris. — Avocatul lui Landru a cerut desbaterea din nou a procesului.

Paris. — D. Beneș ministrul de externe al Cehoslovaciei a declarat lui Le Temps că a venit în Occident pentru ca să creeze pacea Europei centrale. Va discuta cu Millerand, Poincaré și cu experții financiari pentru ca să se poată aduce înaintea conferinței dela Genova proecte eficace. Din Paris D-sa va pleca la Londra.

Berlin. — Renumitul deputat din extrema stângă, Hollman a decedat.

Viena. — Ministrul Angliei la Viena a înmânat eri cancelarului Schobert o notă, aducându-i la cunoștință în numele guvernului britanic că s'au avansat pentru Austria 2 milioane de lire sterline. Au început tratativele asupra chestiunilor de amănunt al împrumutului austriac din Anglia.

Paris. — Ziarele anunță că Franța va fi reprezentată la Genova prin Viviani sau Hanotaux.

Geneva. — Liga Națiunilor a amânat dezbaterea conflictului germano-polonez.

Londra. — Intre guvernele engiez și francez se urmează tratative relativ la conferința dela Genova.

Viena. — După știri din Berlin greva dela căile ferate a costat statul 2 miliarde.

Situația din Germania e critică.

BERLIN. In ședința de eri a parlamentului s'a discutat măsurile luate de guvern privitor la greva dela căile ferate. Până acum s'au depus patru proecte de neîncredere către guvern din partea comuniștilor, naționaliștilor, socialiștilor independenți și a partidului poporului. Majoritatea a propus amânarea votării. Centrul a depus un proect pentru votarea mai târziu a proectului. Adunarea a adoptat propunerea amânând pe Miercuri votarea încrederei. Situația e critică.

Cetiți "Infrățirea"

Chestia orientului

Un articol al d-lui Franklin Bouillon

„Matin" publică un articol de d-l Franklin Bouillon, fost ministru negociator pentru acordul din Angora și în care el arată că acordul fra co-turc a permis Franței să restabilească pacea la frontierele Syriei și să rela politica ei tradițională în Turcia. Acel acord dovedește desinteresarea Franței și respectul ei pentru justiție, do edind maximul de avantagiu în Orientul apropiat. Neînțelegerea a fost cauza discuțiilor ivite între Franța și Anglia, scrie d-l Bouillon, reamintind că tratativele nu s'au făcut fără știrea Angliei, ci au fost începute la Londra în 1921.

Franța încheind acordul dela Angora a adus tuturor Aliaților un serviciu a cărui valoare va apare din zi în zi mai mare și mai real. Intre Turcia decisă să-și asigure independența prin toate sacrificiile și Anglia, Franța și-a îndeplinit datoria sa cea mai evidentă de aliată sinceră, cercând printr'un regulament echitabil intereselor sale particulare să prepare o rezoluție generală de care se va beneficia în viitor. D. Bouillon termină spunând că viitorul va releva justețea actelor franceze cari aduc o completă înțelegere în Orient. Condițiunea indispensabilă pentru regularmentarea echitabilă este independența popoarelor și respectarea drepturilor minorităților.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielu Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Cent
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii

Plecând în străinătate
primim comenzile de
PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner
cu prețul original al fabricelor, primul și cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbam piane vechi cu prețul cel mai mare. Comenzi primim până în 10 Februarie 1922.
I. TRISKA Cluj, Str. Sagului (fosta Bartha M.) No. 14.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 n. p

Se anunță din Paris că Chikago Tribune aduce senzaționala știre că regele Constantin al Greciei va demisiona și se va stabili în România.

Printul Carol și principesa Elena vor pleca din Atena in cursul săptămânii viitoare.

Se anunță din Galați că strada Portului din acea localitate e în flacări.

Simplonul care din cauza înzăpezirilor din Jugoslavia n'a circulat câteva zile a plecat aseară din gara de Nord.

Ministrul de Industrie și Comerț a continuat astăzi ancheta în chestiunea celor 211 milioane lei întrebuințată de guvernul Averescu, din fondul de 357 de milioane care a format fondul de comision al ministerului.

Adevărul anunță că la 1 Aprilie iese din vigoare o serie de convenții comerciale cu diferite țări europene. Guvernul va aplica față de aceste țări, clauza țărilor celor mai favorizate.

Viitorul anunță că guvernul își îndreaptă acum toată atențiunea asupra reorganizării căilor ferate pentru a realiza maximul de transporturi de mărfuri pe căile ferate.

D. Disescu, unul dintre fruntașii partidului nostru, publică în „Viitorul" o declarație, spunând ca noul proect de constituție va aduce constituției mai multe modificări printre altele se va avea în vedere și chestiunea răspunderilor ministrilor.

Acordul naval

In acest moment când conferința dezarmărei de la Washington își închide desbaterile e bine ca să se menționeze desăvârșitul succes al acordului încheiat între popoarele părtașe la congres, asupra micșorărei armatelor și-a cadrelor armatei, acord c re însamnă pentru întrea a lume o ușurare și o siguranță că pacea va fi mai lungă, dacă nu definitivă.

Deja Statele Unite a luat măsurile de dezarmare navală, oprind fabricarea mai departe a vaselor și armamentului de război tot astfel sperăm că nu vor întârzia să facă celelalte puteri interesate, descongestionând Pacificul și Atlanticul de acele unități navale care așteptau clipa ca să se încaere. Acordul naval, un capitol din seria tranzacțiilor la care s'a ajuns între popoarele antantei fixează pentru multă vreme aspectul maritim al lumei — însemnând o dată de cea mai mare importanță.

Dacă facem o considerație în trecut, trebue să amintim că la începutul acestui Secol, Anglia poseda cea mai puternică flotă de război în număr de 68 de unități. Cu mult în urmă veneau Franța cu 26 cuirasate, Rusia cu 23, Germania cu 19, Statele Unite cu 16, Italia 12, Japonia numai 7 iar Antro Ungaria cu 5.

In 1914 conserva încă supremația dar o ajungea din urmă flota lui Vilhelm și-a lui Tirpitz. Acesta a fost unul din principalele motive a războiului mondial. Războiul a modificat complect această proporție. Flota germană zace în fundul mărei la Scapa, servind de țintă torpilelor și bombelor de manevră ale Antantei. O altă forță navală s'a desvoltat, favorizată de război amenințând Anglia: flota Statelor Unite.

Pe când marea Britanie, din 1914 până astăzi, n'a putut construi decât 2 dreadnought-uri, Statele Unite deatunci pe a pus pe picior de război 15 cuirasate și 6 încrucișătoare mari. De acea Anglia, văzându-se amenințată în supremația ei, și ne fiind nici susținută financiar de dominiuni, preferă ca să vie la o transacție cu ea.

De altfel și Statelor Unite dat fiind lipsa personalului el tecnic, și garantată în Pacific prin renunțar a Angliei dela alianța japoneză, îi era ușor ca să convie la un acord de oprire a înarmărilor navale. De partea sa Japonia, renunță la un efort care ar fi amenințat cu ruina. Așa că Anglia, împărțind supremația cu Statele Unite rămâne stăpânitoare absolută a mărilor Europei — iar Japonia, deși forță mai mică, domina Extremul orieut, pe când America se vede asigurată în alsău statu-quo antebellum. Cu încheierea acestui acord, la care Franța ia o parte secundară, dat fiind puține importanță a sa maritima, stăpânirea căilor strategice a lumei aparțin consorțiului anglo-americano-japonez. Ca corelar interesant, la acest congres al dezarmărilor des.s'a arma submarinului, ca fiind compromisă de modul barbar cum a fost întrebuințată de Germania. Numai e nevoe ca să explicăm această aversiune mai ales a Angliei împotriva micului și ascunsului bolșevic submarin, când ne gândim numai la efectul care l'ar mai putea avea ca și în războiul trecut dezorientându-i și paralizându forțele sale navale.

Totuși presa franceză nu ocolește aceasta discuție asupra menținerei submarinului ca unealtă de război, făcând diferite considerații asupra necesității de-a poseda, în sărăcia lei navală, un număr de submarine pentru defensiva lei într'un caz când acest acord dela Washington s'ar putea desface, deslănțuind din nou haosul concurențelor navale.

În sezonul de toamnă vopsește blănării în mod speial, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK **CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 6**

Sa deschis Băcănia

VULCAN

CLUJ, Piața Mihai Viteazul No. 18.
(Széchenyi-tér) In față cu școala de scrimă.

Izvorul cel mai ieftin pentru cumpărat. 1481

MOTOARE cele mai solide sunt fabricațiune „Leobersdorfer" DIESEL

Reclama 1506-4 1426

Reprezentanța Generală:

Soc. Motorica Română

BUCUREȘTI, B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56-10.

Stoc însemnat

Tuburi de țigarete

Rida, Riz și Nil

1000 Bucăți Lei 30

vinde

Simon Erdélyi Cluj

Str. Regina Maria No. 37.

1229

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

◆

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□

148

Reclama este sufletul comerțului

Mare destacere

Articole de modă pentru dame

1238

Prețuri reduse la

GRÜNWALD ȘI STEINER

CLUJ, Piața Unirii 12.

Întărirea plămânilor
Cum scăpăm de tuse?

Un leac bun și sigur pentru a face să înceteze tusea ori care ar fi cauzele care a produs este: 1368

PECTOSIN ITEANU

Nu lăsați tusea să se învecheasc㠄ci poate devem periculoasă.

PECTOSIN ITEANU

Se ia ușor și de copii cât de mici. — Se găseste la Farmacii și Droguerii:

LABORATORUL AL. ITEANU
București Str. Vasile Lascar 3
Reprezentant general:
S. LINDENBERG
București, Str. Stelea No. 23

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

Bănci, fabricanți, industriași,

comercianți cari au nevoe de

Contabili,

corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri

Constanța-New-York

Vaporul Transatlantic de lux

KING ALEXANDER

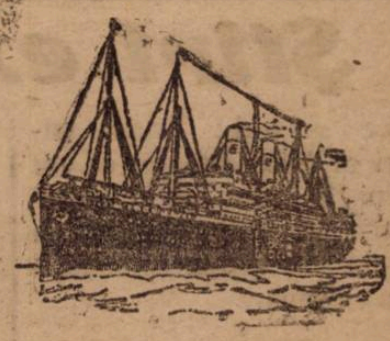

soseste la 26 Februarie

și pleacă la 27 Februarie din portul Constanța direct New-York

După vaporul King Alexander urmează a pleca următoarele vapoare „Megali Hellas", "THEMISTOCLES" și „CONSTANTINOPLE"

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteză mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCURESTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascăr Catargiu No. 28.
902 **GALAȚI,** Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Viața economică mondială

Importanța marei căi de navigațiune Rin-Main-Dunăre din punct de vedere economic

Prin joncțiunea ce'or două mari fluvii ale Europei Centrale se va crea cea mai lungă cale de navigațiunile fluvială, Rin-Main-Dunăre, pe o întindere de 3437 km.

Acest nou drum economic va uni centrele comerciale și industriale ale Occidentului cu regiunile păduroase și fertile ale Orientului.

Se poate prevedea chiar și intensitatea traficului pe acest canal, judecând după capacitatea sa de concurență în raport cu calea ferată și cu ceea maritimă. In acest scop s'au făcut tablouri comparative de prețuri de transport și luând ca bază traficul din ultimul an înainte de războiu, s'a putut stabili un trafic de 33 milioane tone. Cele mai prudente evaluări permit însă, să se admită o creștere de 1.2 milion tone, deci în total traficul va putea ajunge la 4.5 milioane tone pe an.

Acest canal va contribui mult la schimbarea aspectului economic al țărilor prin care trece. Astfel relațiunile pintre Bavaria și Renania se vor intensifica. Bavaria nemaiputând importa cărbune din basinul râului Sarre și nici din Silezia de Sus, se va aproviziona pe canal cu cărbunele de Ruhr. Pe de altă parte industria metalurgică din Renania se va folosi de zăcămintele încă neexploatate dela Hoilfeld și Amberg din Bavaria.

Industria aluminiului din Occident va întrebuința bauxitul din Transilvania și Ungaria, iar țările din Orient vor importa mașini agricole și îngrășăminte chimice din Occident, ocupând astfel industria de acolo. Însemnătatea canalului se va întinde pe o zonă de 200 km. de ambele părți ale Dunării și aceasta nu va putea fi concurat cu eficacitate de drumul maritim decât în România și Bulgaria Totuși pentru grâul românesc cu destinația Francfurt a, M., el își va păstra importanța neștirbită. Un mare avantaj con titue faptul că traficul atât într'o direcție cât și în cealaltă va avea o intensitate egală. Cât despre economia realizată la transport cu ajutorul acestui canal se poate spune că va fi în medie dela 3[illegible]—4o la sută.

Astfel marele drum navigabil Rin-Main Dunăre, prezintă o importanță deosebită din punct de vedere al comunicațiilor și al vieții economice. Și se poate afirma, fără teamă de a greși, că acest drum va avea o influență iecalculabilă asupra prosperării economice a Europei întregi.

Imposibilitatea reluării legăturilor comerciale cu Rusia Sovietică

Se știe, că în Ianuarie 192o Consiliul Suprem al Aliaților a hotărât ridicarea blocusului. Dela aceea dată porturile din Marea Baltică s'au deschis din nou pentru comerțul Rusiei. In șapte luni însă Rusia n'a importat decât 40 de mii de tone de mărfuri, în timp ce în 1917 importase 1 milion 366 de mii de tone în acelaș interval de timp. Aceste date dovedesc îndeajuns consecințele economice al regimului sovietic.

Rusia se găsește complet sărăcită și pentru un viitor apropiat, în imposibilitate de a exporta. Așa de exemplu pe când în ultimul an înainte de războiu se cultiva în Rusia pe o suprafață de 1 milion 511 de mii de deciatine, ei nu s'a mai cultivat în 1920 decât pe o suprafață de 3 sute de mii deciatine. În aceeaș proporție a regresat producțiunea tuturor textilelor și cerealelor care formau articolele de export ale Rusiei.

D. Stein, unul din cei mai însemnați economiști sovietici, a propus ca plata cambiilor trase de exportatorii străini asupra importatorilor ruși, să se facă prin certificate emise de organele centrale ale Rusiei sovietice pentru materiile prime pe care Rusia se obligă să le livreze într'un timp determinat. Aceste certificate ar însemna așa dar, cu warantele; ele ar reprezenta valoarea articolelor introduse în Rusia, corespunzând valoarei materiilor prime, oferite în schimb. In acest proect, nu se vorbește însă, despre sancțiuni în cazul când marfa nu s'ar livra la timp. Și întocmai cu moneta, încrederea s'ă la baza comerțului; iar Rusia sovietică nu inspiră această încredere. Țările celelalte se vor feri deci să între în legături comerciale cu Rusia și, după cum spune d. Hughes, secretarul de Stat american:

„Devastarea Rusiei e așa de desăvârșită, sărăcia ei atât de mare și poporul atât de i fometat, iar cerințele sale de tot felul atât de considerabile, încât Rusia reprezintă în momentul de față o pompă aspiratoare gigantică care golește toate bogățiile".

Starea economică a industriei engleze

Despre starea economică actuală a industriei engleze, corespondentul din Leeds al ziarului „Neue Züricher Zeitung" publică următoarele:

Un mare număr de industrii engleze au fost nevoite să-și restrângă activitatea lor, din cauza concurenței pe care le-o face industria germană pe însăși piața engleză.

Cu toate că industria engleză face sacrificii pentru a înlătura concurența germană, ea n'a reușit să obțină un succes deplin, din cauza limitei pe care i-o pune însăși rentabilitatea întreprinderii.

In această privință industria germană lucrează în condițiuni mult mai avantagioase, atât din cauza deprecierii mărcei, cât și pentru motivul, că cheltuelile de producțiune sunt mai reduse în Germania.

Anglia s'a văzut astfel silită, să micșoreze și ea cheltuelile de producțiune printr'o reducere a salariilor și de oarece scumpetea cărbunelui apasă asupra în-

Ctiiți Pag 8-a.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

DAU OARE de limba germană și română. Adresa la ziar sub German

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE mobile antice, obiecte de porcelan și picturi, strada Bariţiu 2 Etaj I.

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere binc mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și ginșur în curte. Adresa la ziar.

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT imediat cameră mobilata Platesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Femee sau Pereche

căsătoriți cari se supravegheze manipulare de lăptărie, creșterea păsărilor și animalelor și în general să cunoască gospodăria rurală, se caută pentru moșie în regat.

1479

Adresa Pappia București, Strada Fântânei No. 43.

De vânzare
Automobil
Mercedes 24 HP.
pentru
6 persoane
Alba-Iulia
1473
Dr. Cornel Dărămuș.

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu promt.

No. 77 -922 secr.

Publicațiune.

Să aduce la cunoștință că teritorul de vânat al comunei Inuc se dă în arândă prin licitație publică în 16 Martie 1922.
Prețul de strigare 500 Lei.
Esarândarea să face pe timp de 6 ani consecutiv.
Condițiunile se pot vedea la primărie în orele oficioasă.
Inuc la 3 Februarie 1922.

Zeiger Iosif m. p. secr. cerc. — 1475 — Varga Gaspar m. p. primar.

No. 77—922 secr.

Publicațiune.

Să aduce la cunoștință că teritorul de vânat al comunei Leghia se dă în arândă prin licitație publică în 15 Martie 1922.
Prețul de strigare 500 Lei.
Esarândarea să face pe timp de 6 ani consecutiv.
Condițiunile se pot vedea la primărie în orele oficioasă.
Leghia, la 3 Februarie 1922.

Zeiger Iosif m. p. secr. cerc. — 1476 — Ferencz István m. p. primar c.

No. 77—922 secr.

Publicațiune.

Să aduce la cunoștință că teritorul de vânat al comunei Aghireș se dă în arândă prin licitație publică în 13 Martie 1922.
Prețul de strigare 1000 Lei.
Esarândarea se face pe timp de 6 ani consecutiv.
Condițiunile se pot vedea la primărie în orele oficioasă.
Aghireș, la 3 Februarie 1922.

Zeiger Iosif m. p. secr. cerc. — 1477 — Ioan Sarca m. p. primar c.

No. 36049/1921.

Publicație.

Se aduce la cunoștință celor interesați că Direcțiunea Regională IV. Cfr. Cluj pentru vinderea alor 10000 kg. geamuri sparte, 10000 kg. hârtie scoasă din az (maculatura) adunate în deponul de materiale Cluj prin aceasta publică concurs. Doritori de a lua parte la acest concurs își vor înainta ofertele scrise în limba română și sigilate cu timbru de 1 leu 25 bani Dir. Reg. Cfr. Cluj Serv, Eascomat cel mai târziu până la data de 18 Februarie 1922. Pe plic se va face mențiunea „oferta pentru cumpărarea materialului ad No. 36049—1921 E".

Deschiderea ofertelor va avea loc în ziua de 18 Februarie a. c. orele 12 a. m. la susnumita Dir. Reg.

Cumpărătorii acestor materiale sunt obligați a învagona și a transporta materiale în vagoanele inse la dispoziția din partea noastră pe spesele lor. In fine facem atenți pe doritori de a lua parte la acelas concurs, ca sunt obligați a depune 10 la suta din costul total a mărfurilor la cari reflectează mai târziu până la data de 17 Februarie orele 12 a. m, la Cassa Centrala Cfr. Cluj. Totodata rămân în obligațiune cu oferita dela 18 Februarie 8 zile și nu se poate revoca. Retepărirea nu se taxează.

Cluj, la 9 Februarie 1922.

Director Regional:
HOSSU.

A apărut! A apărut!

drama istorică

„ARDEALUL"

de d. Const. Cehan-Racoviță.

Această piesă care s'a jucat la Iași și în tot Ardealul, cuprinde întreaga viață plină de suferinți a transilvănenilor. □

Se poate procura trimeținduse prin mandat postal suma de lei 3 prețul volumului în plus 1·50 porto recomandat.

Banii se vor adresa d. Const. Cehan-Recovitza, Hotel New-York, Camera 17 CLUJ.

De vânzare

cu preț eftin

o moară

completă compusă din 5 perechi pietri, 2 valturi, 3 cylindri, 1 trior, elevator cu transmisiunile necesare complecte, curele, cântar, etc. capacitatea 1 vagon pe zi.

1480

Se găsește la:

Fabricile de Masini
AND. RIECER S. A. SIBIU.

Depozit de pielărie

En gros **S. FISCHER**

București, Str. Lipiscani 90 și Decebal No. 7 în stradelă

1470

Mare asortiment în permanență de:

Talpa și Pielărie străină și indigienă

Telefon 45-46. Telefon 45-46.

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE

LITOGRAFIE

Secția fotografică „FOTOGLOB"

ZINCOGRAFIE

TURNĂTORIE

— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICĂ

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări intinlaturi speciale. — Blocuri de dessam, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie. **Fabricațiune de plicuri** comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — **Cassete de hârtie de scrisori** în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE Călimări și garnituri complecte pentru Birouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc. etc.

Ateliere moderne pentru pozări individuale, mariri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de emalt în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țara și în fine tot ce se înrudește cu această branșe

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.
SEDII: C. Sfetea, Calea Moșilor 62-64 și Calea Victoriei 68. Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob, Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7. TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

(Urmare de pe Pag. VI)

treget industrii engleze s'a început prin reducerea salariilor minerilor din Anglia, care s'a făcut în urma cunoscutei greve din anul acesta.

Eşecul grevei de mai sus, a avut o respercursiune şi asupra salariilor lucrătorilor din celelalte branşe, care au suferit mai toţi o reducere simţitoare a salariilor lor.

Astfel starea materială a lucrătorilor englezi, nu este din cele mai fericite. De oarece numai puţini sunt ocupaţi săptămâna întreagă, şi lucrând cu acord, săptămâna lor de lucru se reduce în mediu la trei zile, marea majoritate nu câştigă mai mult de 30—50 s'. pe săptămână. Cei câţiva angajaţi fix, nu mai câştigă decât 2—3 şi jumătate l. st. pe săptămână; pe când singuri lucrătorii din acele industrii care n'au fost nevoite să şi restrângă activitatea lor, cum sunt industriile alimentare şi cele de lux, mai câştigă 5—6 l. st. pe săptămână.

D-l Beeby Thompson, a ţinut un discurs interesant asupra problemei petrolifere şi rolului ei în industria Angliei. El a relevat importanţa crescândă a petrolului în comerţ şi în industrie, ceea ce a făcut ca Marea Britanie să caute să ia în cât mai mare măsură parte la producţia mondială a petrolului.

Presa s'a ocupat mult de această chestie atrăgând atenţia lumei asupra activităţii petrolifere a Britaniei. Această activitate a Angliei a îndemnat pe Americani să facă o revizuire a producţiunii lor şi datele obţinute au stârnit o mare nelinişte în America. S'a constatat că America a atins maximul de producţiune şi că în 17 ani câmpiile petrolifere din ţară vor fi secate în cazul când consumaţia actuală s'ar menţine.

Intr'o comparaţie făcută între producţia şi resursele petrolifere ale Americei cu acele ale Imperiului Britanic, d-l Thompson arată că în 1920 America a produs 5.500.000.000 barile, deci 62 la sută din producţia mondială, în timp ce Imperiul Britanic n'a produs decât 162.000.000 barile, deci 2 la sută din producţia mondială. Acum însă producţiunea Americei şi a Angliei sunt în proporţie de 32:1. Iar societăţile petrolifere engleze sunt împărţite geograficeşte în aşa mod, încât Anglia nu mai are nevoe să se teamă de izolare în cazul unui războiu.

Societăţile britanice deţin acum terenuri considerabile în Texas, California, precum şi în Indiile Olandeze, în Persia, Mexico, Rusia, Romănia, Galiţia, Peru, Argentinia, Venezuella şi Columbia.

Dintre ţările imperiului Britanic, Anglia exploatează cu succes terenurile din Burma, Assam, Indiile estice şi vestice şi Egipetul. Noi lucrări de foraj cari dau speranţe de mari bogăţii de Petrol s'au început de câtăva vreme în Mesopotamia şi Africa Estică.

Englezii deci, nu trebue consideraţi ca oameni fără experienţă într'o industrie care părea a fi numai americană. Fără a socoti participările la societăţile straine, capitalul englez finanţează o producţie anuală de 74.000.000 barile de petrol, deci 15 la sută din producţia mondială din care numai a cincea parte provine din Imperiul Britanic. Dacă Anglia, cu toate că se află în posesiunea atâtor terenuri petrolifere, n'a produs până acum decât prea puţin, lucrul acesta se datoreşte faptului că petrolul englez, având în vedere cheltuelile de exploatare şi greutăţile de transport, nu a putut până acum face concurenţă celui american care a fost cel mai eftin.

Acum însă lucrurile s'au schimbat şi în timp ce petrolul american inunda piaţa pe când acest produs era eftin, petrolul englez apare acum când el e mai scump şi mai apreciat.

O mare importanţă prezintă şi faptul că zăcămintele americane se află în straturile paleozoice, în timp ce mai toate zăcămintele britanice se găsesc în straturi terţiare sau în apropiere de joncţiunea acestor straturi cu straturile cretocee ale perioadei mezozoice.

Insă, pe când stratu l e paleozoice nu furnizează decât 2.000 până 10.000 barile de „acre", se poate extrage din straturile terţiare 30.000 până la 60.000 barile „acre"; terenurile acestea din urmă prezintă deci o bogaţie mult mai mare în petrol.

Politica petrolului Japoniei.

Guvernul japonez se ocupă cu inaugurarea unei politice petrolifere naţionale. Problema se pune ingenios la ordinea zilei din caza importanţei ei din punctul de vedere al apărării naţionale; sunt deasemenea puse în joc şi interese particulare, atât din partea societăţilor importatoare, cât şi din partea consumatorilor indigeni Au avut loc consfătuiri între funcţionarii departamentului finanţelor marinei şi agriculturii, în scopul de a stabili o rezoluţiune satisfăcătoare. Scăderea enormă a producţiunei petrolului indigen în momentul când tocmai necesităţile interioarea cereau fixarea unei atari rezoluţiuni.

Din 1916 la 1919 producţia anuală a scăzut de la 2.611.000 la 2,060.000 koku.

Politica japoneză în materie de petrol va cuprinde: extensiunea dobândirei de drepturi miniere, încurajarea importului, conservarea resurselor petrolifere graţie exploatărilor zăcămintelor de cărbuni şi a forţelor hidraulice. Incurajarea importului de petrol este conexată unui plan a guvernului de a crea un monopol al petrolului, pe aceleaşi baze ca acelea al tabacului, sării şi al camforei.

Situaţiamarilor societăţi importatoare americane şi olendeze s'ar găsi în acest caz complect modificate, ele ar fi poate forţate să cedeze instalaţiile lor guvernului, totuşi interese e financiare a e secietăţilor americane n'ar fi lăsate, Standard Oil Co. şi Teras Co., putând chiar dicta condiţiunile în care ele ar putea ceda petrolul, totuşi există presumţiuni puternice după care este soţietăţi ar fi autorizate să continue afacerile lor, bucurându-se de o licenţă specială, în acest caz guvernul ar rămânea singurul cumpărător, desemnând la rândul său anumiţi negustori ca să efectueze aceste operaţiuni. Deasemenea guvernele s'ar ocupa si cu reglementarea preţurilor în linii genera e.

Imprumuturile pentru refacerea Austriei

Curg creditele din statele cu valuta urcată

Totuşi coroana nu se poate urca.

Viena. — Iar o săptămână de emoţii din cauza creditului. Primele ştiri au anunţat un credit englez de 2 jum, milioane l ire sterline şi unul francez, în aceeaş valoare. Impreună cu creditul cehoslovac de 500 de milioane coroane ceche, Austria ar fi intrat în stăpânirea unei sume, care i-ar fi îngăduit să-şi asaneze radical situaţia. Or, lucrurile, astăzi ceva mai cristalizate, nu sunt de natură să împrăştie încă scepticismul. Fapt e că guvernul francez a prezentat parlamentului un proect de lege prin care îi cere împuternicirea de a avansa Austriei credite până la 55 de milioane franci; alt fapt e că tratativele cu Cehoslovacia s'au terminat, deocamdată prin acordarea unui „avans" de 100 de milioane de coroane ceche, cari urmează să servească — în cea mai mare parte — la acoperirea de datorii austriace; al trei lea fapt în fine e declaraţia ministrului american la Viena, care spune că i-ar fi greu Americei ca să şteargă sau să suspende separat datoria Austriei câtă vreme aceleaşi concesii nu-s făcute şi statelor cu cari America a fost până mai deunăzi asociată. In sfera probabilităţii stă creditul englez care ar fi să nu treacă de un milion de lire sterline.

Coroana nu mişcă

Lumea financiară e de părere că aşa cum se desemnează lucrurile — speranţa într'o stabilizare a coroanei la un nivel mai înalt, nu e întemeiată. Cele două credite în perspectivă — francez şi englez — ambele neîntrecând suma de două milioane de lire sterline — admiţând că vor fi integral vărsate — vor aduce cel mult o îmbunătăţire pentru câteva săptămâni a situaţiei. Leacul nu-l poate aduce decât creditul în stil mare, al ligei naţiunilor. Or declaraţiile ministrului american nu prea deschid în această direcţie perspective trandafirii — întrucât fără suspendarea ipotecei americane nici o instituţie privată şi nici o instituţie de stat nu vor risca împrumuturi.

Imprumutul ceh

O notă diserdantă în situaţia generală o constitue şi creditul cehoslovac de 500 de milioane de coroane. Se afirmă că creditul ca atare a eşuat— cechii cerând garanţii prea grele, cari ar nimici suveranitatea austriacă. Cele 100 de milioane totuşi creditate, n'ar fi un avans—ci împrumutul însuşi aşa dar redus. Acest împrumut n'ar fi fost acordat dela stat la stat ci de către băncile ceche celor austriace cu garanţia statului cechoslovac.

Ce e adevărat în chestia acestui împrumut vom afla în curând din dezbaterile parlamentului.

Dezastrul din Rusia

O persoană sosită la Riga aduce ştiri îngrozitoare despre ceea ce se petrece în Rusia.

Foametea bântue cu furie şi cu trecerea timpului devine mai grozavă Gerul este cumplit 20—25 grade. Marile şosele, împrejurimile oraşelor sunt pline de cadavre. Oamenii cad grămadă pe străzi. Vite nu se mai găsesc. Pâine nu e de loc şi acolo unde este, se fabrică din pae putrede, fân mucegăit şi pământ amestecat cu nisip.

In aceste condiţii pâinea are aspectul unui bulgăr de noroi uscat, Ţăranii au mâncat stufuL cu care erau acoperite casele lor. Copiii aproape nu se mai văd. In multe localităţi copiii rămaşi, sunt omorâţi şi mâncaţi de proprii lor părinţi. După ce îi omoară, sărează carnea lor ca s'o poată conserva mai multă vreme. Două oraşe fac excepţie: Moscova şi Petrogradul.

Este exclusă orice posibilitate de contra revoluţie ca să înlăture această spăimântătare stare de lucruri, fiindcă n'are cine s'o facă.

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂŢIREA" la Administraţie Str. I. Maniu No. 3. şi prin toţi Agenţii şi Agenţiile de publicitate

◆ ◆

Se primesc reclame scrise şi în limba maghiară şi germană pentru care avem traducători speciali

Preţuri reduse

Toţi cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame şi prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrăţirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorităţi, bănci şi societăţi

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 446 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Sâmbătă 18 Februarie 1922

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj Gratuit

Onor. Muzeul Asociațiunii

Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU [illegible] No. [illegible] (ETAJ II) SUB CONDUCEREA UNUI CO[illegible]

Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952 Director: D. TOMESCU Telefon: DACȚIA No. 211

ABONAMENTE: PE 1 AN . . . . . 180 LEI „ 6 LUNI . . . . . 90 LEI „ 3 LUNI . . . . . 45 LEI „ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Pe marginea regionalismului

Nu avem cuvinte destule de a recomanda — fiecăruia în parte din cei 100 de membri ai Comitetului part. național, pentru o lungă rumegare, articolul poetului Goga din 6 Februarie, întitulat: Regionalismul. Este o fericită intuiție de mare artist a unei stări de lucruri și-a unui proces sufletesc comun. Cu o mână de maistru zugrăvește portretul regionalistului de pretutindeni și din toate secolile, dăruindu-l poporului românesc ca să-l atârne în antica-nera viitorului său național. Este un act de înalt patriotism și de o calitate artistică superioară cu care de mult politicianul avecăscan Octavian Goga ne desvățase. Luăm act, ca orice bun român, de admirabila sinteză a observațiunilor adunate zilnic de sufletul creator al cântărețului Ardealului, cu credința ca nu va fi operă mai necesară decât, ca prin o incontinuă repetire, să-i ajutăm și să-i grăbim înpământenirea până în colțurile cele mai îndepărtate ale neamului. Cu o justă apreciare de lucte, autorul articolului, este încredințat că mai iute s'ar putea face o contopire de suflete între oameni atât de disparați politicește ca Marghiloman, Brătianu sau Mihalache, decât între oricare politician din România Mare cu vre-unul din regionaliștii Ardealului. Cu aceiași justețe face deosebirea între sufletul Ardealului, care în nic'-un caz nu poate fi așa de străin de sufletul românului din vechiul regat, și starea sufletească a acelei prumn de sectari, unde pască însuși răsbunarea Budapestei își găsește tragicul ecou. Faptul că între regionaliști și'a dat până acum nici un rezultat, opera de propagandă unionistă, făcută cu sacrificii de tot soiul, de generații întregi de intelectuali, atât originari din vechiul regat cât și de transfugi ardeleni, este o pată neagră pe fruntea actului Unirii noastre. Și această slăbiciune care dă motiv de speranțe criminale străinilor interesați, e datorită nu unui neam întreg de oameni ci unei secte de inadaptabili sufletește și intelectual la geniul străvechi al neamului nostru. Regionalismul pe care cu atâta emfază îl generalizează politicianii din jurul „Patriei" Clujene la tot Ardealul, privit mai de aproape, nu este de cât defetismul unei mici clice de policiani interesați, la marea operă de unificare sufletească a poporului de 15 milo ne de români. Să ne mai dea voe aci d-nul Goga ca să adăugăm la caracterizările d-sale și ceva din aprecierile făcute de noi. Am crede că regionalismele d-lor Vaida și Maniu nu-s atât de organice, cum în poetica d-sale credulitate își închipue fruntașul averescanismului ardelenesc.

Noi pretindem, fără a suferi desmințire, că acest regionalism atât de cântat încât a devenit ca un fel de foae verde..., mai este și un pretext de ceva materialism politic pe lângă caracterul său de psihologism al unor suflete orfane. Prea e declamat ori unde și pentru orice motiv pentru ca să fie numai o sinceră și nevinovată impotență sufletească. De obicei, un defect real nu se fălfae la orice sărbătoare cât de mică în văzul tuturora; e mai ascuns, cântat pe-o notă mai discretă pentru ca să nu lovească prea tare, prin abnormul său, simțurile sănătoase ale celorlalți. Regionalismul D-lor Maniu și Vaida este ca vorba mare care cheamă publicul naiv la reprezentațiile de circ, ce-ar da faliment dacă n'ar întrebuința o reclamă asurzitoare.

Observați de altfel că regionalistul sadea din Cluj, în Capitala țarei devine..... nu știu cum să zic... mai pertractabil; i se topește ca prin minune cleiul cu care își lipise armura de carton a intransigenței. Dați-i o părticică din putere — 4 scaune măcar — și-l veți vedea gata să îmbrățișeze rând pe rând pe toți frații de dincolo, ba chiar pân' și pe bucureșteanul, care pentru d-sul încă e o lichea balcanică, o oroare căruia nu i-a găsit încă o expresie potrivită. Știm că d-l Ciclo Pop este un extremist — un prototip de regionalist — înfățișarea și cugetul îi dau dreptul la orice notă aparte pe care și-ar permite s'o facă. Însă d-l Boilă, ori d-l Popovici, ori chiar d-l Maniu! Haidade! Ar fi ei regionaliști de simțire, nu-i vorbă, însă înainte de toate regionalismul lor se impune din motive electorale.

De asta le arde dumnealor înainte de toate.

M. T.

Un adevăr

In vreme ce presa românilor ardeleni, acea care mereu ne amenință cu pactul dela Alba-Iulia, caută să pescuiască în apă tulbure, să învrăjbească spiritele și să desorienteze massele populare, alții cu mai mult simț practic își strâng rândurile și-și consolidează viața politică. Sunt minoritățile.

Manifestările lor de azi și păsirea lor în arena politică e un bine, căci le putem cunoaște intențiunile și programul de activitate.

Din întrunirile celor două partide maghiare dela Cluj — unul cu o nuanță mai democrată, inființat de curând — cum și din ale partidului săsesc, dar mai ales din manifestele-program către alegători, nu ne rămâne decât să tragem multe învățăminte.

Constituția noastră le garantează libertatea desăvârșită a propagandei și luptei pentru satisfacerea nevoilor lor, atâta timp cât nu depășesc cadrul existenței și siguranței statului român, iar partidul național-liberal care a luptat în tot trecutul lui de 60 de ani pentru democrație, va fi cel dintâi care să recunoască doleanțele îndreptățite ale minorităților, în cadrul de mai sus, pentru a le da posibilitatea de a se manifesta și participa și ele cât mai mult la viața noastră politică. Dar nu această chestiune vroim să o relevăm aici, ci o alta pentru noi cei de aceiași naționalitate.

Consolidarea partidelor minorităților cari știu ce vreau și au totdată posibilitatea de luptă, trebuie să ne găsească pe noi românii bine pregătiți. Slăbiciunile noastre vor fi întrebuințate ca arme dureroase împotriva noastră. De aceea atitudinea și acțiunea greșită a partidului național-român ajută într'o măsură mare unor anumite scopuri manifestate recent la un anumit partid minoritar. Desunirea politică a românilor, frământările fără nici un sens, dau un prilej mai mult de răspândire și întărire a ideilor acestuia, vădit protivnice vieții noastre românești. Desvoltarea lor ar fi deci în desavantajul nostru dacă nu vom ști să le opunem tăria unirii cugetelor noastre.

De aceea partidul național-liberal, înfăptuitorul tuturor actelor mari dela 1848 încoace, prin îndelunga lui experiență politică căutând să împrăștie omogenitatea politică, pe tot cuprinsul țării, săvârșește o operă cu desăvârșire patriotică și salutară.

Partidul Național de eri și azi

Pentru apărarea celor mai vitale interese ale poporului român — după ce la anul 1848 nici Bănățenii, nici Ardelenii nu ajunseră la vre-un liman, — cei dintâi, Bănățenii, concepură ideea unui partid național, care și luă ființă după 1867 și care la 1881 se închegă cu Ardelenii.

Activitatea acestui partid se conducea de jos în sus, ținându-se la fiecare trei ani consfătuiri cu delegați din toate provinciile românești cari ascultau dările de seamă ale conducătorilor, le aprobau sau le dezaprobau și cari hotărau apoi programul, organizarea și conducerea.

Dela un timp, conducătorii partidului Național, neglijară consfătuirile cu delegații dela țară, înlocuindu-le numai prin adunări de prieteni, dreptul de a dispune de masse, trecând în mâinile parlamentarilor români din Pesta. Așa se făcu că după dr. Rațiu și Pop de Băsești, presidentia partidului ajunse la d. Iuliu Maniu.

Sub partidul național deci, — cel de ieri, —— înțeleg partidul susținut de marele populare prin delegații lor, masse ce participau astfel efectiv la conducere prin acești delegați. Pentru aceasta s'a și numit acest partid: **național**, pentrucă atunci într'adevăr conducătorii lui reprezentau voința poporului.

Scopul principal ce se urmărea prin acest partid național, nu resida atât în rezultatele câștigate la Budapesta, cât mai ales în desteptarea masselor de jos, în întărirea conștiinței naționale, prin prezența bărbaților noștri de valoare în popor.

Schimbându-se sistemul de conducere al partidului, am putut vedea pe conducătorii partidului național numai în timpul alegerilor când începeau și persecuțiile regimului unguresc.

Suferințele noastre și ale conducătorilor noștri găseau răsunet totdeauna la București, la Liga Culturală și noi sătenii ne deprinseserăm să vedem în conducătorii noștri pe cei totdeauna gata a face totul pentru binele neamului.

Când au sosit cele mai grele zile pentru noi, zilele războiului mondial, tot sufletul nostru curat s'a ridicat desnădăjduit spre București, unde știam că veghia treaz geniul bun și salvator al neamului nostru oropsit.

Și credința noastră neclintită nu ne-a înșelat. Prin dureri fără seamăn și jertfe nemăsurate, lanțul robiei de veacuri a fost sfărâmat.

Proclamările de alipire ale Basarabenilor, Bucovinenilor și Ardelenilor nu sunt opera vreunui partid, ci răsplata dreaptă a jertfelor făcute, dorința întregului neam românesc. Și să nu uităm că s'au cutezat a face numai atunci când armata română nu era departe.

Și acum, când după atâtea zile de jale, a venit și ziua aceasta de bucurie și am ajuns să vedem cu ochii, ceeace nici în vis nu îndrăzneam a crede, ziua mare a Unirii, noi cei de jos, țăranii, cari de veacuri am răbdat și-am suferit batjocura și umilirea străină, întrebăm pe cei ce se încred și se impun a fi conducătorii noștri și a vorbi în numele nostru, cum mai pot să vie astăzi să semene răsvrătire și hulă și să încerce despărțenie între frați, adică „regionalism"... După noi cei de jos, cari tot ne credem a fi sprijinul neamului la orice nevoie, conducătorii poporului trebue să aibă pe lângă înțelepciune și dragoste de frați. Ne-am fost deprinși să nu vedem în ei trufie și interese proprii, căci doar fericirea neamului nu vine din acestea.

Iată de ce, dacă partidul național de ieri este al istoriei și al nostru, cel de astăzi este al vânturilor, nu-l mai cunoaștem ca al nostru și nu poate vorbi în numele nostru, al celor dela sate, cari punem dorința de pace și de bună înțelegere.

— Frânți de robia străinilor atâta vreme, așteptam dela conducătorii de astăzi ai partidului național lepădarea de pofte de putere, de ambiții și interese de persoană. Așteptam conducerea cu toți oamenii de bine din vechiul regat, ca în dragostea de neam, să păsească la olaltă pentru desăvârșirea unirei și a păcei frățești.

— Noi cei subjugați nu am avut putința să ne creștem bărbați pentru a primi pe umerii lor conducerea unui stat.

Și dacă totuși primul guvern al României întregite s'a încredințat conducătorilor partidului național al nostru, am înțeles că ni se făcea o cinste și că din partea fraților de peste Carpați aceasta era o dovadă de dragoste și de frăție.

A se răspunde astăzi jertfelor și dovezilor lor de dragoste și încredere cu așa zisa politică regională, nu înseamnă altceva decât a întuneca bucuria zilelor de acuma, a pângări statornicia și credința cu care au păsit la moarte cei frânți pe roată, cei isbăviți prin temniți, cei căzuți de gloanțe și obuz pe văile Munteniei și ale Moldovei.

Opera de desbinare între frați și de slăbire prin aceasta, a Unirii trebue să înceteze.

Să se știe însă că cei ce o fac, nu vorbesc în numele nostru, al poporului și nici n'au căderea să mai vorbească.

Faptele lor nu sunt de români cu dragoste de popor, căci acesta vrea dragoste, frăție și liniște.

Un vechiu naționalist

V. P. PATAȘANU

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Opera Română din Cluj

— Bohema —

Un poet, un muzicant, un pictor și un filosof, cu sufletele pline de idealuri și în entuziasmul tinereței, își duc viața în aceeași cameră, la un același proprietar pretențios a i se plăti chiria la fiecare cincisprezece a lunei. Frigul din odae de nu poate fi potolit de focul sacru al tinereței e invitat să iasă, de focul mistuitor al foilor cu inspirațiile sacrificate, ale poetului. N'au bani, n'au din luxul ce se răsfață în jurul lor, n'are nici o importanță. Au suflet cald egal împărtășit de toți patru într'o prietenie frățească și sunt fericiți. Dar jalea lipsei lor e împărtășită și de un alt vecin din o altă cameră a aceluiași neîndurat proprietar. Mimi. Împărtășindu-și bunurile — așa de restrâne — o prietenie strânsă senaște între toți și-o dragoste sinceră între Poet și Mimi. Viața plină de lipsuri își continuă drumul plin de amărăciuni, împletită cu speranțe ce nu-și mai au în linire, până când, lipsa, roade sănătatea piăpândei Mimi și-o doboară, spre sincera mâhrire a tuturor și spre disperarea Poetului. Fiecare și sacrifică: o amintire — cercelii Musettei-; paltonul — în mijlocul iernei — filosoful, doar ar putea să aducă o alinare suferințelor lui Mimi. Totu-i de prisos — și dolliul cuprinde iubitoarele inimi ale tuturor tovarășilor și de plăceri, dar mai ales, de suferinți.

Cu spectacolul de Luni seară, a avut un debit d-na BOGOEVICI în rolul lui Mimi.

O soprană lirică, cu un timbru simpatic emisiune de voce nu tocmai mare, cu un fizic plăcut și cu jocul deajuns de reușit, a pus câteodată colorit simpatic și nuanțări juste, frumosului rol ce interpreta. Lipsea însă căldura iubirei, singurul farmec în noianul nedreptăților soartei.

D-na SUDEȚEANU, o soprană de asemeni lirică, în rolul Musettei a fost drăgălașă. Glasu-i limpede și viu a pus multă expresie.

Cu un joc degajat, cu un fizic mai mult de cât simpatic, și cu o bună înțelegere o interpretării D-sa e o bună achiziție pentru opera din Cluj și felicităm pe bunul inspirator al angajamentului făcut.

D-nii Apostolescu și Grozăvescu sunt stâlpii operei. Au fost minunați amândoi și 'n jocul de scenă și 'n frumusețea cântului. M I 'ales duetul din actul al IV-lea, a fost impresionant executat. Să-'i lauzi ar trebui îmbelșugat vocabularul adjectival.

Asemeni d l Ballogh, în rolul filosofului, a fost bine. Scena despărțirei de paltonul său, a fost și ca mimică și ca melodie reușit r dată.

Orcchestra, sub conducerea d-lui Schüller, ca și a d-lui Bobescu, ar putea cadra perfect în ori ce formație de orchestre bine, c ncertant .

Am completat. alături și de cor, bine îndrumat, reușita operei Bo ema.

E cazul a întreba pe d-l Bobescu de ce nu începe o serie de concerte simfonice cari ar contribui atât de mult la educația muzicală a cetățenilor. Îl cunoaștem de mult și ca un perfect aranjator de asemenea concerte — din Chișinău, unde plecarea D-sale a lăsat numai regrete — și ca pe un cunscător desăvârșit al muzicei și neînceperea contertelor simfonice nu'și găsește explicație, cu atât mai mul, cu cât elemente orchestrante sunt din belșug.

Noi totuși le așteptăm.

Dor.

Expediția la Polul Sud

Urmașul lui Schackleton

După moartea lui Sir Ernest Shackelton, fostul Comandant al expediției de la polul sud, comanda acestei întreprinderi științifice a luat-o d. Frank Wild.

D. Wild nu e un necunoscut, ci are multă experiență pe acest teren.

El face acum a patra călătorie în regiunile antartice.

Încă de la expediția organizată în 1901 la polul sud de Anglia, Wild a luat o parte activă până în 1904, însetind și expediția lui Scott.

Din 1907 până în 1909 el a luat parte la călătoria cu sania până la polul sud și ajunse până aproape de pol.

Din 1911 până în 1913 Wild însoți pe fisicianul Dr. Douglas Mawson.

Această călătorie a fost descrisă de Mawson în cartea sa: „Viața și moartea la polul sud." El fiind conducătorul echipei vestice, a dat valoroase contribuții pentru ști'n a geografică, cu privire la regiunile ce le-a parcurs.

La a doua expediție a lui Schackelton, începută în 1914 și numită: „Imperial Trans-Antartic Expedition", Wild a uat parte cu un frate mai mic al său și după naufragiul Corabiei „Endurance", a stat a proape 5 luni imobilizat în insula Elefanților din marea Wedell.

Abia în 1916, după încercări nereușite ale lui Shackelton, dea se salva prin ajutorul unei mici corăbii chiliene, i s'a încredințat conducerea unei părți a expediției.

Începând de atunci, Wild a ost inițiat în toate secretele și intențiile expediției sale chiar de Shaç elton.

Toată lumea științifică privește iu simpatie și așteaptă cu încredere rezultatele misiunei încredințate d-lui Wild.

Două evenimente muzicale

Un mare compozitor și culegător de melodii frumoase populare, cu un nume deja fixat în rândurile marilor muzicieni, d-l Bartoc va da un mare concert Duminecă viitoare la ora 11 a. m. în sa a teatrului ungar.

Un stilizator profund și fin care a căutat să culeagă melodiile populare și să le redea așa cum sunt executa'e de popor, aranjându-le pentru piano și orchestră d-l Bartoc, face o deosebită cinste orașului Cluj, dându i posibilitatea unei superioare recreații și nu ne îndoim că publicul românesc și maghiar, iubitor de muzică, vor c uta să răsplătească frumos, faima, pe care a purtat'o și peste granițe, ilustrul compozitor al frumoaselor noastre arii naționale.

Prieten al tuturor marilor cugetători și compozitori muzicali din lumea întreagă, și-a creat un nume și'n mijlocul poporului nostru fiind bine cunoscut și apreciat de lumea muzicală din București. Într'un număr viitor ne vom ocupa mai mult de putern ca personalitate a marelui compozitor.

Dumine ă va executa următorul program: 1. Două portrete (orchestră). 2. a) Cântec populare ungurești, b) O seară la țară, c) Dansul ursului, d) Allegro barbaro (piano). 3. Cântece populare pentru voce și piano. 4. a) Suită, b) Hene, c) Dansuri populare române ti (piano). 5. Rapsodie pe tru piano și orchestră. Toate bucă ile sunt culise și compuse de D-sa.

Al doilea mare eveniment artistic, va avea loc în cursul lunei Martie, când d-na Rez Belane, născută Lucaci fiica fostului profesor Universitar, o ilică și a Clujului, una din cele mai valoroase absolvente a Conservatorului din Viena, va da două concerte — piano — în sala Teatrului Național.

O desăvârș tă interpretă a lui Beethoven, Rahmaninoff, Chopin Grieg, cu tușeul mare ui pianist Pugno, cu puterea de subtilizare a d-nei Goldschmidt și cu tehnica lui Sauer, d- a Belane, va fi prie ul nimerit pentru Clujenii muzicali și iubitori de frumos în artă, să gratuleze frumusețea gestului ei, de a da primu concert în ară, în orașul său natal.

La timp vom anunța programul.

DAR.

Bibliografie

A apărut „Ramuri" No. 7 sub direcția d-lui N. Iorga, cu un interesant sumar semnat de d-nii: N. Iorga, Virgil Cristescu, Al. Iacobescu, N. Batzaria, V. I. Bergheanu și Dem. Nanu. Prețul 2,50 lei.

A reapărut interesanta **Revistă a Sănătății** organ local de profilaxie sanitară, sub conducerea d-lor Aurel Voina și Ion Clăvan,

Revista care păș ește cu acest număr în al doilea an, are articole și studii interesante, datorite d-lor Apostol Voina, Clăvan, Țetu, Castel ect.

Prețul 5 lei.

Cei ce doresc să uite un moment de toate neplăcerile vieței să vie Sâmbătă în 18 Februarie la BALUL MEDICILOR Hotel New-York. 1454

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Insemnări

Războiul, incontestat, a răsturnat toate principiile morale, ridiculizând respectul vieței omenești, respectul credinței omenești, ca și cel al bunului societ ței omenești

A mers atât de departe cu distrugerea ființei spirituale, că azi, sforțările societății = conștiente de dezastrele ce vor urma dacă nu se vor stăvili — prin exemplaritate, tendințele de decădere, cari întorc omenirea în stare de sălbătăcie mai primejdioasă stărilor de formație a societăților — sunt laolaltă adunate pentru purificarea și buna îndrumare.

Pentru o îndreptare a vieței sdruncinate sociale, numai la trei factori se poate apela: mama, preotul și învățătorul. Aceștia prin obligațiile naturale și ale oficiilor lor, ar putea fi ochii de lumini și educație.

Mama, în dezmerdările căreia, copilul de chide ochii minței, este cea dintâi e apă de ordine, respect și iubire.

Preotul și învățătorul, mai apoi, sunt cei cari înalță și cizelează sufletul.

Materialul — copilul — e bun și pentru drumul sănătos, cum e — din instinct — pregătit pentru povârnișurile răului.

Vor fi toți trei înțeleși de misiunea lor, vom avea o societate de oameni sănătoși la corp și suflet.

Înainte de isbucnirea măcelului omenesc, era o societate, dacă nu desăvârșită, cel puțin temătoare și cinstită După război însă toate turpitudinile, au ajuns la înălțimea legilor.

Spre cine trebue să se îndrepte atenția tuturor celor ce au o răspundere în viața societății? e lesne de înțeles; spre noile vlăstare.

Ce au văzut și ce au auzit aceste nevinovate ființe în tot decursul războiului și după război? Ce sfaturi li s'au dat, în legătură cu toate principiile de sănătate morală și în special cu cele ale credinței religioase, o știm cu Toții. Numai mijloacele de distrugere, de apropiat ce nu ne aparține, de urât semenul nostru, au fost exemplele ce se imprimau mai puternic și mai des în spiritul nou și dornic de desvoltare al fiecărui copilaș.

La casele unde au rămas soțiile și copii, morala creștină era, ca o aducere aminte. Soțiile, își îndreptau rugile pentru distrugerea dușmanului, iar rugă iunile copiilor erau aceleași sbuciumări și dorințe de a se vedea — „cel ce ține pe tata departe" — zdrobit.

Era și este explicabilă, ruina sufletului, care a mers gradat cu focu-i nimicitor, dându-ne spectacole din cele mai dureroase: copii de vârsta crudă, dedați tuturor nenorocitelor apucături, cari nu puteau și nu pot fi, o garanție de viață fericită morală, mân .

Numai, mama, alături de ceilalți doi factori, va putea fi bună călăuză omenirei de mâne.

Mama, mai puțin robită vieței din afară forului familiar? Și mai pătrunsă de responsabilitatea educației pruncilor ei, va fi chezășia unei lumi mai blânde, bune și omenoase.

Rolul Bisericei, în timpul dezastrului omenesc, pentru lumea rămasă la vetre a fost șters, și nu din cauza conducătorilor ei, ci a faptului că acești conducători — în majoritate — au fost veșnic între rândurile oștenilor, propovăduind unirea sufletească pentru reușita scopului comun.

Un strigăt de groază, a fost pornit mai întâi din Anglia, unde predicatorul Trine, prin foaia „Știința Creștine" ce apare la Boston și înființată de Miss Eddy, se îndreaptă spre toată lumea clericală a tuturor riturilor creștine, zicându-le: „Noi păstorii, avem chemarea divină, a întoarce sufletele rătăcite și coborâte în focul dezastrului, și a celor vârstnici dar mai ales a celor tineri, pe calea adevăratei iubiri de Dumnezeu și de om. Vom ști noi cuprinde sufletul credincioșilor, străbătându-le sufletul iubirei curate și adevărate, cu convingerea, că noi suntem pătrunși de cele ce propovăduim, vom isbăvi omenirea. De nu, vom avea durerea să vedem și să constatăm, că noi suntem cauza principală, a acestei ruini."

Cât adevăr și câtă dreptate!

Nu se vor uni cu toții în a obliga, în a impune o așezare a vieței actuale în distrugere înfiorzitoarea tragedie de peste Nistru, va fi transplantată în mod logic și la noi. Și aceasta nu se poate!

Dar să lăsăm pe predicatorul Trine, să schițeze el, cauzele pentru care biserica nu mai e populată și spiritul credincioșilor, scăzut: „Dacă bisericile astăzi, nu sunt frecventate, se datorește felului de a fi al predicatorilor, al căror suflet n'a întrezărit spiritul vital al învățămintelor lui Christ și nu pot, din această cauză să'l transmită și poporului avid, ei mulțumindu-se numai a înșira formele vechi, teorii și dogme uzate. Sforțările lor, fac impresia că se concentrează numai asupra pregătirei oamenilor pentru moarte. Noi avem nevoe de conducători, cari să ne învețe a trăi, căci viața, precede morții și când noi vom înțelege să trăim, ceea ce numim moarte, va apare ca ceva fatal, dar așteptat.

„Deci bisericele noastre sunt părăsite, pentru că lumea e obosită de formulele vechi și goale, și de aci credința celor ce au vederile scurte, că religia moare. Religia să moară! Cum s'ar putea una ca aceasta, când ea e abia născută... Moartea religiunii nu se poate concepe, de oarece ea face parte din sufletul omenesc, după cum sufletul face parte din Dumnezeu. Atât timp cât Dumnezeu și sufletul vor rămâne, religiunea va trăi".

Anatole France, într'o prelegere ținută la Sorbona, în anul 1900, asemeni se ridică contra valului de dezagregare ce cuprinde lumea într agă și ceea ce-i mai dureros, spune France — a cuprins și lumea inteleptuală în contradicție cu spiritul evolutiv al timpurilor. Și dânsul, cu aceiași inimi urare vede dezastrul, care se întinde și asupra societății tinere, și preconizează o minune a tuturor intelectualilor în scopul salvărei civilizației, îndemnând învățătorimea să pue sufletul în a ridica pânza de întuneric și desfrâu ce se lasă asupra ființelor nevinovate dar nenorocite.

Ordinea și respectul și gândul de muncă, numai învățătorul poate să le imprime sufletului copilului. Dela e, omenirea, cere sacrificiu imens, pentru îndreptare, și avem mulțumirea să observăm în timpul din urmă, că un început de muncă serioasă, pe acest tărâm, a început. Noi vom urmări toate progresele morale înfăptuite și le vom face cunoscut tuturora.

ZEU.

Pentru oamenii de bună credință

„Teroarea". guvernului liberal

— „Patria" desmințită de d-l Vaida —

Am arătat la timp campania de minciuni ce se duce pe chestia pretinselor violențe electorale ale guvernului.

Pentru a dovedi odată mai mult aceste neadevăruri, dăm mai jos câteva rânduri din numeroasele „proteste" ale ziarului „Patria", complect desmințite de declarațiunea făcută în aceeași zi de d-l Vaida unui ziar din București:

Ce scrie „Patria":

„Mai de vreme decât ne-am fi așteptat, teama noastră a fost confirmată. Departe de a garanta libertatea alegerilor, d-l general Văitoianu conduce personal sistemul de terorizare, care trebue să falsifice voința corpului electoral.

„Ordinile cifrate sau necifrate pe cari ministrul de interne le trimite zilnic prefecților din țară purtând semnătura d-lui general Văitoianu, sunt cea mai bună dovadă, că prezența sa în fruntea acestui departament este cu totul contrarie libertății alegerilor".

Ce declară d l Vaida:

— „In ce privește însă libertatea campaniei electorale, d-l Vaida declară că cel puțin în cercul dumisale și în cele învecinate nu se poate plânge. Este adevărat că a aflat despre unele ilegalități, despre interziceri de întruniri, însă, în linii generale, autoritățile își văd de treabă.

„In felul acesta temerea pe care o exprimau mulți candidați că vor fi nevoiți să recurgă la mijloace violente, pentru a-și asigura posibilitatea propagandei electorale s'a arătat neîntemeiată".

Opinia publică va aprecia buna credință a ziarului oficial al partidului național din Ardeal și sinceritatea campaniei de ură și insultă dusă contra actualului guvern.

Risipa și jaful guvernărilor anterioare

Fără nici o îndoială că deprecierea valutei e în strânsă legătură cu desfrâul de cheltueli la care s'au dedat guvernele, ce s'au perindat la cârma Statului de la războiu încoace.

Unele ziare au atras ueîncetat atenția publicului asupra luxului și abuzului sfidător, la care se dedau miniștrii și funcționarii ministerelor cu automobilele, vagoanele, și trenurile speciale, cât și asupra altor cheltueli de prisos.

Dacă lucrurile acestea pe atunci păreau imaginare, acum publicul are certitudinea risipei banului public, prin descoperiri cu adevărat senzaționale, pe care le face noul guvern în această privință.

Ca exemplu să citâm numai faptul că în o singură seară s'au putut număra la trenurile plecate din București, 15 vagoane speciale.

Și să nu uităm că acestea se întâmplau în timpurile cele mai grele când lumea se îmbuiza în vagoane neîncălzite.

Nu mai vorbim de creiarea direcțiunilor speciale și generale pe la diferite ministere pentru oblăduirea partizanilor politici, care încasau lefuri și diurne fără a-și cunoaște atribuțiunea.

Astfel la cabinetul ministerului de comunicații, existau 50 de funcționari, din care mai mult de jumătate superiori! Tot așa la Președinția consiliului, la Ministerul de Interne, de Cu'te etc.

La căile ferate ofițerii atașați pentru ordine primeau în total între 6000—10,000 lei lunar și chiar la ministerul de Războiu se împărțeau misii, lefuri suplimentare pentru lucrările făcute, tot în orele de birou.

Risipa cea mai extraordinară se făcea însă cu misiunile în Străinătate unde se plăteau zeci de milioane lunar.

Nu era tren de lux care să nu transporte „curieri speciali" plătiți în valută franceză, elvețiană sau engleză pentru ducerea sau aducerea de comisioane.

Iar când țara nu mai avea cu ce să-și plătească cupoanele întârziate în străinătate s'a recurs la împrumuturi ruinătoare, ca cel din Elveția.

Tristul spectacol dat străinătății prin ușurința și luxul orbitor făcut pe sama țării ne-a adus pe pragul falimentului.

Desființarea funcționarilor inutile, desființarea vagoanelor ministeriale, restrângerea numărului automobilelor la strictul necesar, restrângerea acordării valutei cât și anchetele deschise de când guvernul liberal a luat puterea, arată că el e hotărât să facă fără întârziere toate economiile necesare și totodată să tragă la răspundere pe acei care au risipit banul public, ruinând finanțele țării și sfidând moralitatea publică.

Caut

pentru instruirea a două fetițe prima în clasa I civilă și a doua în clasa IV-a elementară, o D-ră Institutoare care să se poată deplasa în Comuna Beliș. Jud. Cojocna plasa Huedin se oferă salar și întreținere.

Rog a se adresa la Ziar.

1484 **Institutoare.**

1907

„Patria" împrumutând glasul „unui fruntaș moldovean", vorbește despre evenimentele dureroase din 1907 când acte de rătăcire colectivă puneau în primejdie existența statului român. Dar „Patria" evită să spuie că represiunea de atunci a fost concepută și dirijată de generalul Averescu care singur este răspunzător de tot ce a fost „oroare inutilă" în desfășurarea represiunii.

Vor conducătorii partidului național să discute despre cele petrecute în 1907? Nimeni nu-i oprește, dar atunci să discute cu generalul care-a presidat represiunea și cu țăranii cari, știind ce-a fost în 1907, au făcut totuși un idol din omul care a reprimat.

Dar o întrebare se impune: Cum ar fi dorit „Patria" să se isprăvească 1907? In locul represiunii din lăuntru, ar fi fost oare mai bună o represiune din afară?

Regimul bacșișurilor

Intr'o scrisoare pe care o publică într'un ziar de seară, d-rul Th. Deleanu, fost secretal general al ministerului de industrie și comerț sub ministeriatul d lor Tă lănanu și general Averescu, confirmă aproape tot ce s'a spus în privința întrebuințărei neregulate și în afară de legea contabilității publice a fondului de comision al acelui minister în valoarea de 337 milioane.

De altfel opinia publică, înfre cuvânt l unui om cinstit ca d-nul V. Sassu, actualul ministru al industriei, și între acela al fostului secretar general al d-lui Tătărăanu, asupra căruia apasă grave bănueli, va ști să aleagă. Sfătuim pe d-nul Deleanu ca, în loc să se grăbească cu scrisori pe la ziare, să-și păstreze notițele și explicațiile pentru ziua când va fi chemat la parchet, unde le va fi trebuința cu mai mult folos.

Dar scrisoarea d-lui Deleanu are și o altă latură. D-sa recunoște că a primit dela un exportator un „DAR" de două milioane, în secret, și din care ar fi distribuit ajutoare invalizilor. Mărturisirea este curioasă, căci dacă la ministerul industriei se obicinuia să se primească în secret și fără nici o formă oficială dela particulari cari aveau afaceri cu ministerul asemenea sume importante, e probabil că s'au mai primit și alte asemenea Cadouri, a căror întrebuințare a rămas necunoscută până azi.

Justiția va desluși, desigur și acest mister,

La Cafeneaua

EUROPA

Joia Dumineca și în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83. 1013

Campania electorală în Ardeal

Acțiunea politică a partidului național

— Insinuările ziarului „Patria" —

Chipul cum conducător partidului național din Ardeal înțeleg să desfășoare acțiunea lor politică în vederea conlucrării la opera de stornicire și refacere a țărei, — denotă nu numai o completă nepregătire la această direcțiune, dar dovedește chiar o totală lipsă de pricepere a științei de a guverna o țară.

Acest fapt ne miră cu atât mai mult, cu cât lozinca partidului dlui Maniu a fost întotdeauna lupta bazată de principiile politice. Fruntașul ardelean în relațiunile dsele cu oameni politici din vechiul regat nu a perdut nici un prilej ca să nu scoată în evidență că partidul național în oricare acțiune întuprinsă, trebue să fie călăuzit de cea mai sănătoasă concepție, isvorâtă dintr'o maturitate politică, pe care nu poate să și-o însușească cineva de cât numai în urma unei îndelungate experiențe în ocârmuirea unei țări.

Cele ce se petrec astăzi în Ardeal desmint pe de — antregul afirmațiunile conducătorilor ardeleni. Propaganda electorală în județe și mai cu deosebire campania de presă dusă de oficiul partidului, sunt negațiunea cea mai categorică a întregei doctune psopovăduită de partidul național ardelenesc.

In afară de o proză presărată cu tot soiul de vulgarități și neexactități parvenite din logica străină a regionalismului și cu menirea ca e să provoace diversiuni în opinia publică a Ardealului, — campania electorală întreprinsă de argenele acestui partid, nu e caracterizată prin nimic din ceea ce ar putea să îndreptățească pe cetățeanul imparțial să spună într'adevăr ne aflăm în fața unei acțiuni politice desfășurate în cadrul unei concepțiuni corespunzătoare civilizației vremilor în care trăim, a interesului superior de stat și binelui obștesc.

Nimic din toate acestea nu s'ăpănește ideia de luptă politică a d'or Maniu și Vaida „Patria" organul oficial al partidului național, publică zilnic articole lipsite de simțul răspunderei omului de cinste și de prevedere politică, articole semănătoare de ură și cari caută a săpa zilnic o prăpastie între Ardeal și vechiul regat.

Campania politică pornită de partidul național împotriva guvernului liberal, dovedește astăzi mai mult ca ori când că ea nu au la bază de cât interesul personal și nici cum acel obștesc.

Astfel ultimul număr al ziarului „Patria", publică sub titlul „Victimele regimului liberal" o serie de transferări în administrația și magistratura Ardealului — transferări ordonate de autorități superioare, având-se în vedere numai bunul mers al trebilor publice în Ardeal și apărarea interesului public.

Dar, reaua credință a inspiratarilor „Patriei" apare mai puternică, atuncea când afirmă ca guvernul prin punerea în disponibilitate a mai multor secretari de legații, găsiți că împovărează zadarnic budgetul statului, fără ca ei să aducă vre-un serviciu real țărei, — ar urmări răzbunări politice, ori satisfacerea unor interese de partid.

O mai plată neexactitate nu se putea să fie. Intr'u cât se știe că interesele financiare ale țării impun mari reduceri în budget și ca urmare firească era de prevăzut, ca noul guvern liberal conștient de menirea, lui să sacrifice pe noulii numiți de trecutul regim, spre a satisface anumite interese naționale, iar nici de cum de interes general pentru că numai astfel se putea realiza o economie de 80 milioane în finanțele atât de anemice ale țărei. Dar această măsură aprobată de toată lumea, cu bun simț a devenit în mintea celor de la „Patria", a răsbunare politică și un ne secat isvor de insulte și bârfeli.

Iată de ce credem, că suntem în asentimentul întregei românimi când spunem, că fruntașii partidului național n'au simțimântul răspunderei politice și nici pe acel al datoriei către interesele țării și ale neamului românesc.

Desolidarizarea tardivă

Cât timp partidul liberal a atras atenția publicului prin presă și întruniri asupra risipei și neregulilor ce făcea cu banul Statului în timpul fostei guvernări, averescanii au avut curajul, atât prin presă cât și în parlament să taxeze de calomnii afirmațiunile partidului liberal.

Acuma însă adevărul a ieșit la iveală.

Măsurile energice ce s'au luat pentru pedepsirea vinovaților au pus pe gânduri pe foștii guvernanți și în una din zile, ziarul „Indreptarea" scrie nici mai mult nici mai puțin că, — recunoaște îndreptățirea anchetei dar se desolidarizează de acei membri ai partidului, cari se vor găsi vinovați.

Dacă partidul poporului își dă seama de vinovăția unor membri ai săi nu înțelegem pentru ce tocmai așa de târziu face acest gest.

Să fi uitat oare așa de repede generalul Averescu campaniile duse contra ministrului Tătărăanu când D sa și întregul suveran și-a luat în plin parlament răspunderea asupra gestiunei Ministerului ce acest Domn conducea?

Ori dacă nu, credem că și Domnia Sa va recunoaște că desolidarizarea la poarta temniței e cam.. tardivă.

Daca dorești să cumperi

MOBILE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely și Réti

Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acții.

Informații

Atragem atenția onoratului public Clujan, că invitațiile pentru „Balul medicilor" ce va avea loc Sâmbătă la 18 Februar, s'au expediat.

Este posibil ca unele să se fie rătăcit; rugăm a se adrage atenția chiar telefonic. D-lui Dr. Cola la Clinica medicală Tel. 700.

Invitația se va presenta la întrare.

■

Astăzi are loc consfătuirea revizorilor școlari din intreg Ardealul la secretariatul instrucțiunei, sub presidența d-lui dr. Mavei. Discuțiile vor urma în jurul unui nou program școlar.

•

Direcțiunea generală a vămilor a intervenit pe lângă vămi ca soldul pe care îl au în casă să fie depus la administrațiile financiare.

•

Ministerul de finanțe a dat ordin administratiilor financiare din țară să supravegheze în deaproape exercitarea comerțului ambulant, obligând pe cei cari fac asfel de comerț să plătească impozitele cuvenite statului.

•

Căminul studenților universitari evrei din Cluj, aranjează împreună cu societatea fetelor evree, o frumoasă serată de dans ce va avea loc în sala societății HAGGIBOR, la 18 Februarie a. c.

•

A încetat din viață în ziua de 12 Februarie preotul gr. or. Ion Iliescu, asesorul consistorial al consistorului ortodox din Cluj. Rămășițele pământești ale regretatului defunct au fost îngropate eri 15 Februarie în cimitirul bisericei din Banabic.

Regretele noastre întristatei familii.

•

Uniunea muncitorilor grafici din Ardeal, secția Cluj, aranjează pentru Duminică 19 Februarie o admirabilă serată dansantă în Sala Hotelului Grand, fost Biasini. Prețul de intrare 25 lei de persoană, de familie (3 persoane) 60 lei.

•

Mărunțișuri, Tricotage și Galanterie se vând în engros. La jucării și celelalte articole până la 15 Martie se dă 10 la sută rabat.

Filip Elsenstädter
fost magazinul Lakatos

•

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și tălpilor de present á 65—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyar 1 în fața magazinului Gyorșáru
Telefon fabrica 3—85 locuința 3—87. 1278

Uniunea chiriașilor din Cluj a înaintat o cerere directoratului general al internelor prin care cere ca oficiul de locuințe să fie la unloc cu oficiul de închiriere. Cererea a fost înmânată ministerului din București.

■

Pentru aplanarea conflictelor dintre cele două partide maghiare și în vederea alegerilor, Uniunea maghiară ține Sâmbătă 18 o ședință.

■

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40 439

■

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalațiide lumină, transmiteri de forță, sonerii, telefoane. In depozit becuri de orice format. Proiecte și devize gratuit. 1416

■

In Hotelul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gourmand. Localul cel mai modern român. Specialități de beuturi, Bere albă și neagră de butoi. 622

•

In toată seara Dudus, Luni și Joi Albi și Körüși Eugen cântă cu musica în Cafeneaua Park. 1447

A sosit din Elveția un nou transport de

Ceasornice de mare precisiune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyö și Braunfeld
Cluj, Piața Unirii
916 Telefon No. 359

Plecând în străinătate
primim comenzi de

PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner
cu prețul original al fabricelor, primul și cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbăm piane vechi cu prețul cel mai mare. Comenzi primim până în 10 Februarie 1922.
I. TRISKA Cluj, Str. Sagunа (fosta Bartha M.) No. 14.

Adunarea generală

a societății femeilor ortodoxe române filiala Cluj.

Duminică în 12 Februarie s'a ținut adunarea generală a S. f. o. r. f. Cluj în sala palatului județean participând un numeros și seleçt public.

Adunarea a fost deschisă de președintele de onoare P. S. S. Episcopul Nicolae.

Din partea Centralei București a fost delegată Doamna Elena Odobescu, care a salutat adunarea printr'o frumoasă vorbire.

Inainte de a intra în ordinea de zi, — președintele a prezentat mai multe propuneri cari au fost primite cu unanimitate.

S'a citit apoi raportul Comitet lui despre activitatea din anul expirat, raportul cassei, și s'a încassat de la membrii noi 4000 Lei.

Adunarea s'a închis, la orele 6 p. m.

Raportor.

Chestiuni locale

Ședința de la primarie în chestiunea electricității.

Nevoile cari se întețesc în Cluj din cauza insuficienței curentului electric, a determinat pe mulți industriași și comercianți ca de multe ori să-și arate împotrivirea față de direcțiunea Uzinei electrice. Fără îndoială că întrucât direcțiunea Uzinei nu are rea voință de-a face instalațiuni mari pro cum și de-a mări cele vechi, din lipsă de curent ea nu poate fi întru nimic făcută vinovată.

Acum o săptămână direcțiunea Uzinei a făcut o adresă primăriei prin care arăta că starea în care se află serviciul de electricitate în oraș nu poate rămânea fără o soluție urgentă.

In ședința de Marți a consiliului orășănesc punându-se chestiunea măririi Uzinei s'a ajuns la părerea că întrucât curentul produs până acum e insuficient atât trebuințelor industriale cât și a orașului. Uzina să fie mărită cu încă 4 mii Kilovați.

Forța motrice nu va fi luată din căderea de apă ci procurată prin combustibil. Capitalul de care ar fi nevoe se ridică la circa 12 milioane. Primăria neavând mijloace deocamdată a făcut o intervenție pe lângă organizațiile comerciale și industriale din localitate pentru ca să'i dea sprijin procurându-i un împrumut convenabil de cel puțin 10 milioane.

Cât privește data deschiderii concursului nu se poate discuta decât după ce va obține împrumutul.

TEATRUL NAȚIONAL

Joi 16 Feb. MANEVRELE DE TOAMNĂ

Sâmb. 18 Feb. Se va juca pentru prima oară „ROMANȚIOȘII" Comedie în 3 acte în versuri de Edmond Rostand. In rolurile principale vor apare: D-ra Jeana Popovici și D-nii D. Mihăilescu-Brăila, N. Neamțu-Ottonel, Mișu Ștefănescu, Virgil Vasilescu etc;

Duminecă 19 Feb.
(matineu) CINEMATOGRAFUL
(seara) INSTINCTUL și CERREREA în CASATORIE

Clevul din Ardeal

Preoțimea ortodoxă și Partidul Național

Telegraful Român organul național bisericesc al clerului ortodox din Ardeal, publică următorul comunicat, ce ne edifică asupra activității „confesionale" a partidului național din Ardeal.

Articolul publicat în „Telegraful Român" sub titlul „preoțimea ortodoxă și Partidul național" a provocat răsunsuri în toate gazetele cari susțin partidul național. Toate aceste răspunsuri nu prind chestiunea cum a fost pusă, ei mai mult sau mai puțin caută să scuze conducerea partidului atăcând în intentii pe autor sau cercurile oficiale ale bisericii ortodoxe.

Ținem deci să se știe că întreagă preoțime ortodoxă, independent de oficialitate are convingerea că partidul național așa cum astăzi este condus tinde spre un regionalism amestecat cu un pronunțat confesionalism unit papist, și până atunci, până când nu se va face amănunțită revizuire a conducerii, această conducere nu poate avea asentimentul nostru.

In această convingere întărim și prin faptul că reorganizarea de deunăzi nu s'a făcut pe cale constituțională de jos în sus, bazată pe organizațiile sătești, ci prin cooptarea itnerească, ca totdeauna, încurând astfel votul celor cari de fapt formează partidul.

Nu sa spus în acel articol că preoțimea românească drept credincioasa iese din partidul național, ci s'a afirmat că conducătorii de azi ai partidului exclud putința acestei preoțimi de a se afirma în cadrele de conducere a partidului reducând-o la un rol secundar care nu echivalează cu jertfele din trecut și cu forța morală din viitor.

Stăruim deci în convingerile noastre și îi spunem și d-lui fost ministru dr. A. Vlad, că până acum nu s'a făcut din partea membrilor ortodocși nici un pas în direcția indicată. Pentru consecințe nu putem fi făcuți noi răspunzători.

Sibiu, din conferința preoților români de credință ortodoxă.

Ne amenință foametea

Rezultatele conducerei guvernelor trecute. — Falșurile foștilor prefecți averescani. — Țara lipsită de grâul necesar consumului intern. — Măsurile guvernului liberal.

Politica trecutelor guverne, de nepricepere în cârmuirea țării și de jaf în averea publică, — a pus actualul guvern liberal în fața unor probleme de o gravitate excepțională. Cu deosebire gravă e însă problema traiului zilnic, care datorită unei totale lipse de cunoaștere a sistemului economic care trebue să stea astăzi la baza conducerei unei țări, — pune populația la o grea încercare, fiind amenințată cu înfometarea.

Intr'adevăr, se știe că până la data de 17 August 1921, permisele în baza cărora se puteau exporta cerealele, erau eliberate de ministerul comerțului.

Dela această dată, s'a desființat comisiunea de pe lângă departamentul internelor, singura care avea dreptul să elibereze orice autorizațiuni de export.

Această comisiune a luat într'una din zile hotărârea ca, exportatorii de grâu, porumb, orz și ovăz, cărora ministerul comerțului le eliberează permise de export să poată să scoată cerealele din țară numai dacă vor face dovada că aveau mărfurile încărcate înainte de 17 August.

Aproape toți solicitatorii și deținătorii de permise, cari, nu erau nici producători nici exportatori, de meserie, au mituit pe prefecții trecutului regim averescan, cari le-au certificat, în fals, că au în stăpânirea lor atât cantitățile de cereale pe cari vroiau să le exporte cât și cota de 50 la sută rezervată consumului intern.

Organele superioare din ministerul de interne, cari prezidau comisia contingentării, bazându-se pe rezoluțiile date ale prefecților, și fără alte cercetări, au eliberat permisele curute, și cu cari s'au scos aproape toate cerealele din țară.

Fiindcă deținătorii permiselor au declarat că dețin la dispoziția guvernului cotele consumului intern, guvernul trecut conta pe-o rezervă enormă de cereale, care, în realitate nu exista.

Prin urmare, datorită acestui sistem inaugurat de guvernul Averescu, țara în prezent se află lipsită de cantitatea de cereale, necesară consumului intern, până la noua recoltă.

D. Al. Constantinescu, ministrul agriculturei pentru a preîntâmpina foametea, deocamdată a luat dispoziția ca să se oprească eșirea din țară a oricărei cantități de cereale ce ar fi destinate exportului.

In acelaș timp, d-sa a ordonat facerea unei statistici, care să stabilească în chip exact cota de cereale necesară consumului intern.

Pe lângă aceste dispoziții, guvernul în cel mai apropiat consiliu de miniștri, va lua hotărârea ca toate autorizațiunile ce au fost date în vederea exportului de cereale, să fie revizuite. De asemenea se va examina și posibilitatea retragerei permiselor de export în curs de executare.

Credem, că măsurile luate de guvern vor ajunge la rezultatul dorit de toată lumea, ferind astfel țara de pericolul înfometării, opera conducerei nefaste a guvernelor noilor partide politice.

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Cronica externă

Joi, 16 Februarie 1922.

Ştiri din sursă franceză ne anunţă că Mica Antantă a făcut demersuri oficiale pe lângă aliaţi în vederea atitudinei ce va lua faţă de conferinţa de la Genua.

Guvernele din Praga, Belgrad şi Bucureşti şi-au manifestat dorinţa ca înainte de a se întruni conferinţa economică internaţională, e necesar ca să se ţină o conferinţă preliminară, cu care prilej, să se elaboreze un program bine determinat asupra discuţiunilor de la Genua şi în acelaş timp să se ceară Rusiei sovietis e, garanţii serioase că participarea ei la conferinţă va fi privită numai din punctul de vedere al refacerei economice şi financiare, neîngăduindu-i-se de a pune în discuţie chestiuni politice şi mai ales de ordin teritorial.

In legătură cu aceasta, dl Beneş primul ministrul Cehoslovaciei a sosit la Paris, unde a avut o lungă intrevedere cu dl Poincaré, întreţinându-se asupra situaţiei din Centrul şi Orientul Europei.

Intervenţia Micei Antante crează deci noui dificultăţi acelora cari au crezut că noua stare de lucruri statornicită după răsboi, mai poate fi modificată la adăpostul unei pretinse formule de refacere economică a Europei, care în realitate nu e decât un pretext pentru statele cari urmăresc satisfacerea unor interese proprii.

D-l Ion I. C. Brătianu şi Unirea cu Ardealul

Un document edificator

— O scrisoare a d-lui I. I. C. Brătianu —

Ziarul naţional-independent din Braşov „Carpaţii" publică următorul document interesant care aruncă o vie lumină asupra primelor zile ale întregirei neamului:

Scrisoarea d-lui Ion I. C. Brătianu către comitetul naţional român din Ardeal, Iaşi, 1/14 Noembrie 1918.

Cea mai sfântă aspiraţiune a neamului se îndeplineşte.

Pe lo suferinţele ... tre atoare, generaţiile vor râvni la zilele pe cari le trăim.

Fără mirare am văzut că despărţiţi în cele mai grele împrejurări ne-am regăsit cu aceeaş simţire şi cu acelaş gând.

Grabnic acuma este stăpânirea încercărilor vrăşmaşe ale ungurilor ale anarhiei ale demagogiei, prin organizare şi propagandă prin forţă.

Pentru organizare şi propagandă temeiul este, fireşte:

Unirea desăvârşită a tuturor sufletelor şi a tuturor ţinuturilor: toţi în jurul Regelui, care ţine drapelul simbol al acestei uniri.

Libertate şi dreptate pentru toţi de orice neam şi orice religie.

Desvoltarea larg democratică: reforme electorale şi agrare, condiţiuni de viaţă pentru muncitorime care să le asigure legitimele or revendicări şi parte de folosinţă la rodul muncii lor.

Aci se grăbeşte trimiterea forţelor armate precum aţi cerut.

Reamintind preşedintelui dvoastră întâlnirea noastră la (Sinaia 1) după ce fusese primită de Regele Carol, vă zic tuturor cu dragoste frăţească: Credinţa noastră ne-a mântuit, Să păşim înainte cu neclintită încredere în menirea Neamului şi neţărmurit devotament în serviciul lui.

ION I. C. BATIANU

1) In întâlnirea noastră asigurasem pe îngrijoratul preşedinte al partidului naţional din Ardeal că noi vom intra în războl pentru a libera pe fraţii noştri. Adăogasem că nu cerem să se revolte până ce noi nu vom fi dărâmat puterea celor cari într'altfel iar putea desfiinţa; căci îi ziceam că ori cat ne-ar fi uşurat jertfa noastră printr'alor, noi nu voiam după izbândă să găsim ţinuturi fără suflete şi Ardealul fără ardeleni.

Constituirea partidului Evreesc

Marţi după amiază s'a ţinut în localul clubului Haggibor o consfătuire a mai multor evrei cari în baza unui program nu tocmai clar s'au constituit în partid naţional.

Preşedinte a fost ales dr. Goldstein din Şomcuta-Mare. D-l Stoffer a vorbit de nevoia înfiinţărei unui partid naţional şi avantaele pe care le-ar obţine o asemenea reuniune. D sa arată cum organizaţiile evreeşti au luat desvoltarea în alte ţări.

D-l Székeli Béla expune programul partidului evreesc din Ardeal în care se accentuiază mai mult un scop economic, cerând să fie protejaţi evreii cari s'au aşezat în Ardeal în cursul răsboiului şi la sfârşitul lui.

Nerespectarea repausului duminical, egalarea rabinului cu preoţii, precum şi punerea pe picior de egalitate a evreilor cu celelalte naţionalităţi în chestia reformei agrare.

Deoarece adunarea nu avea un număr mai mare de membrii şi întrucât programul nu este desbătut încă de opinia publică evreiască din Ardeal s'a ales deocamdată numai un comitet provizoriu care să se ocupe îndeosebi cu răspândirea ideei înfiinţării acestui nou partid precum şi a distragerei, din partidele ungureşti, a evreimii cari fac parte din ele.

„Dascălul"

„Patria" va fi eleminată din fiecare sat unde există dascăl român conştient

„Patria", fiţuica politicianilor, cari prin monopolizarea sistematică de 4 ani încoace a vieţii publice din Ardeal, se sbate în megalantropogenia patimei politice, a ajuns în articolul de mahala: „Puneri la punct" să şi bată joc de ce are mai sfânt neamul românesc din Ardeal, învăţătorii.

In legătură cu delegaţia învăţătorilor la Bucureşti pentru statificarea celor 1404 dascăli lăsaţi de Consiliul Dirigent de guvernul Vaida şi în definitiv de partidul naţional, în umilirea seculară, „Patria" a folosit numele de învăţător simplu la adresa Dlui profesor *Anton Domide*, ca un atribut ori index de clasificare socială care înseamnă o înjosire medievală a tagmei învăţătoreşti.

Acest dascăl savant, recunoscut de profesorii Mehedinţi şi Simonescu, cari au învitat pe toţi directorii de şcoale normale din România să treacă pentru un curs de întregire a pedagogiei moderne la un curs ce s-ar ţine de către A. Domide, acest dascăl, care a organizat 64 de şcoale civile, dându-le 10 manuale escelente de şcoală cari se traduc şi de către Nemţi, acest dascăl, care e al nostru este astăzi umilit şi înjosit de redactorii dela „Patria," cari n'au nici moralitatea de a şti da şi satisfacţie.

Cele două tomuri de tehnologie în româneşte, ale D-lui Domide recunoscute în toată lumea cultă românească, sunt pentru şcoală şi pentru cultura masselor mai mult decât 800 de exemplare de ale Patriei

Şi acest dascăl este numit simplu învăţător, pus în comparaţie cu şefii săi cu tendinţa revoltătoare de a fi umilit. Oare se pot umili munca cinstită, priceperea şi cultura şi în secolul al 21-lea ?!

Acest dascăl care a dat în vrednica lui activitate pe cei mai înflăcăraţi dascăli ai poporului ardelean, este azi înjosit de scribii anonimi dela Patria.

Cine nu ştie cine e d-l Domide în Cluj, în Ardeal şi în viaţa noastră şcolară, este fără îndoială un analfabet.

Cei dela „Patria", cari au pretenţia de a conduce şi reprezenta poporul român din Ardeal, se dovedesc ca atari.

„Patria" şi partidul pseudonaţional pot să continue a bate toba democratismului şi patriotismului

Să se ştie însă, că democratizarea numai prin avocaţi şi câţiva protopopi, cum vrea partidul naţional, noi dăscălimea, simplii învăţători, o respingem. Umiliţi şi batjocuriţi, se înşeală cei dela „Patria" dacă cred că vom răbda umilirea şi batjocura mai departe.

Dascălii au încetat de a mai fi simple păpuşi de paradă şi de ornament pentru avocaţi şi protopopi şi vor primi aşa cum se cuvine pe toţi cari vor mai veni cu asemenea concepţii medievale.

Ori unde mai există dascăl conştient, „Patria" poate să şi cânte prohodul de azi înainte.

Simplul învăţător
Gavril Almăşan
Secretarul general al Asociaţiei Invăţătorilor.

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 m. p.

Biroul presei greceşti anunţă, că prinţul Carol al Românici şi principesa Elena au plecat azi spre Bucureşti.

o

Ministerul de finanţe plănueşte consolidarea bonurilor de tezaur din străinătate şi în scopul acesta probabil va contracta un împrumut extern şi va preschimba bonurile.

o

D. general Văitoianu, ministru de interne, a plecat la Sibiu pentru alegeri.

o

Ministerul de finanţe a hotărât să controleze registrele proprietarilor de mine de aur, deoarece s'a constatat, că mulţi dintre aceştia vând cantităţi mai mari sau mai mici speculanţilor, care le trec peste frontieră.

o

Ministerul de finanţe va crea pentru studenţii din străinătate un fond special, din care le va da bursele în valută străină.

o

Prin ultimele dispoziţiuni ale guvernului se menţin misiuni militare numai în următoarele capitale: Paris, Belgrad, Praga, Varşovia şi Budapesta. Celelalte misiuni au şi sosit în Capitală.

o

Ministerul comunicaţiilor a luat dispoziţii pentru urgentarea acţiunei pornită încă acum doi ani împotriva unor funcţionari dela direcţia regională a C. F. R. din Cluj, care înainte de a se schimba coroanele, şi-au însuşit sumele de lei trimise pentru achitarea lefurilor funcţionarilor şi le-au plătit acestora 2 şi jumătate coroane de un leu, câtă vreme de atunci leul valora pe piaţă 4 coroane.

o

Ministerul a ordonat tuturor prefecturilor să înainteze dările de seamă despre cerealele exportate, pentru a se putea stabili fraudele comise cu contingentarea. Se zvoneşte că aceste dări de seamă vor fi depuse la parchet. Până acum au sosit 15 rapoarte.

S'a pornit acţiune împotriva fostului prefect de Dolj, Belfegary, acuzat că prin diferite fraude a păgubit statul cu mai multe milioane.

o

Inspectorii militari au ţinut eri şedinţă sub preşedinţia d-lui colonel Brătianu, şi au luat în dezbatere înaintarea căpitanilor.

Ştiri externe

Paris. — **Guvernele francez şi englez s'au învoit să amâne până la 1 April conferinţa dela Genova.**

o

Constantinopol. — Patriarhul a adresat marilor puteri un memoriu, cerând să se retrocedeze ortodocşilor catedrala Sfânta-Sofia.

o

Roma. — **Mica Antantă a adresat guvernului italian o notă, cerând amânarea conferinţei genoveze cu trei săptămâni.**

Guvernul italian a declarat, că insistă pentru ţinerea conferinţei şi nu va consimţi la amânarea ei cu mai mult de o lună.

o

Berlin. — După ştiri din Roma, conferinţa dela Genova se va deschide negreşit la 8 Martie. Guvernul italian accentuează că ţine morţiş la deschiderea ei la data fixată.

o

Paris. — D-l Poincare, preşedintele consiliului, a dat în onoarea d-lui Ghica, fostul ministru al României la Paris, un dineu, la care a luat parte toţi diplomaţii străini din Capitala Franţei.

o

Paris. — D-l Millerand, preşedintele republicei franceze, a primit azi pe d-l Beneş, cu care s'a întreţinut mai multe ceasuri.

Un Raspuns „Gazetei Transilvaniei"

Cea mai mare „panama" din Ardeal apărută în Gazeta Transilvaniei No. 32 din 12 Februarie 1922.

Ca răspuns la acest articol, obiectăm numai atât, că cuvântul panama sa întrebuinţat foarte greşit, căci organizarea acestui Bloc de cherestea, s'a facut tocmai cu intenţia de a sista panamalele dela transporturile pe Cfr. Acest scop. l'a şi ajuns, căci deja sau sistat sistemul de a licita vagoanele de transport, ceea ce să făcea mai cuseamă din partea unor speculanţi cari nu sunt producători de lemne.

Tot la fel sau ajuns şi la resultatul acela că această bogăţie a ţărei au scăpat din mâinile speculanţilor.

Chiar din acest motiv, având în vedere bazele morale ale acestui Bloc, atât din partea Ministerului cât şi a Direcţiunei Generale şi Regionale Cfr. avem tot sprijinul cuvenit. Iar cota pentru fiecare firmă se stabileşte de o comisie, după cantitatea depositată şi producţia fiecarei firme.

Dealtcum, contra scriitorului articolului se va porni procesul de presă când vom avea ocaziune a arăta unde şi cui se cuvine cuvântul de panama.

1495 **Blocul-Cherestea** Valea-Mureşului.

CZINK — n sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod speial, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne — CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

Voeşti să trăeşti o sută de ani în sănătate?

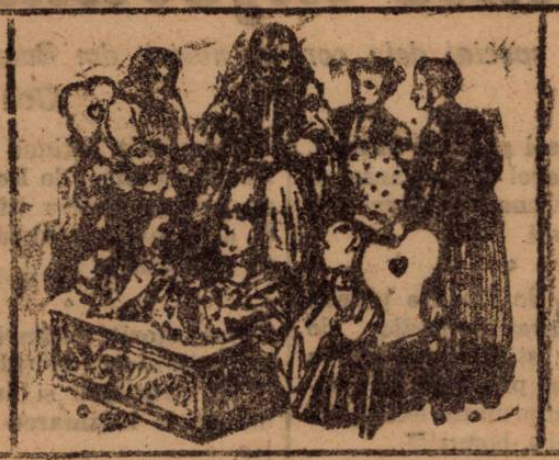

Foloseşte spirtul sărat „DIANA“

Nu primi imitaţiuni!

1230

„UNIREA“

societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiţi, etc. şi cartonage

CLUJ,

Str. A. Panu 6 ◎ Telefon 7-57.

Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.

Produce tot felul de bomboane de ciocolată, dosecuri, fondante, vafe speciale şi patiserii, drajeuri, neîntrecute specialităţi şi varietăţi de bomboane delicateşti (superlin, fureuri, tosca à la Helbig) diferite sorte de caramelate şi altele pentru care mulţi fabricanţi se bizue şi consumatorul cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bombonele englezeşti (patent brevetat), care liferează cu deplină rezistă cutiile de metal şi sunt mult mai ieftine. 1379

„VICTORIA“ Societate Anonimă Română,

pentru comerţul şi industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare întreprindere de acest soi din întreaga Românie, având centrala la Bucureşti şi prima sucursală în

CLUJ, Strada Londra No. 23

În ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 şi Piaţa Mihai Viteazul No. 7**

se găsesc zilnic: carne, slănină şi untură în cantităţi mari şi de prima calitate; cum şi diferite produse de carne: proaspete, sărate şi afumate, preparate în sistem de Praga.

1449

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde şi diferite patiseril şi gelatine cu carne

Banca: Comerţul şi Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 346.

Se ocupă cu orice afaceri comerciale. Vinde cele mai bune şi eftine vinuri precum şi lichieruri engros şi detail. Transporturi de povară cu autocamioane şi camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediţie. Fabrica de lichieruri, depozitele şi garajul în casele proprii din Strada Bucureşti No. 11 şi 13. Telefon 151. 1007

Dr. IOAN PAUL

MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 şi 3—7. **Reducere 30%** pentru toţi funcţionarii publici şi particulari, precum şi familiile lor. 1253

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ţinând căldura timp de 24 ore.

1398

Economie

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spaţiu de 10 m³.

Ori şi cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. Sobă de probă dându-se explicaţiuni imediat în ori şi ce oră din zi.

Văd. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan şi Teracotă. **Cluj,** Strada Moţilor No. 7

L. C. Hardtmuth ci Karol Majere fii.

S'a deschis marele

magazin de tricotage SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi şi mănuşi. Desfacerea cu preţul original al fabricei.

1076

Cumpărăm în permanenţă:

Coarne, unghii de bou şi de bivoli. Păr de porc, de vită, coame şi copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne şi tot felul de rămăşiţe de tăbăcărie

Fabrica de mărfuri din coarne şi oase s. p. a. Cluj,

Calea Ştefan cel Mare No, 4 Telefon No. 3-14 1184

Domnilor deputaţi Senatori

şi cei care mergeţi la Bucureşti luaţi masa la restaurantul „AMICIŢIA“ în str. Zalomit No. 8 (în dosul Hotelului „Astoria“) şi unde se întâlnesc toţi ardelenii.

Depozit de pielărie

En gros S. FISCHER

Bucureşti, Str. Lipiscani 90 şi Decebal No. 7 în stradelă

1470

Mare asortiment în permanenţă de:

Talpa şi Pielărie străină şi indigenă

Telefon 45-46. Telefon 45-46.

Revista presei maghiare

„Renegaţii“ Maghiarimei, sau cum se schimbă lucrurile şi opiniile.

Sub acest titlu ziarul „Keleti Ujság“ face istoricul tuturor partidelor politice maghiare depe teritoriul României întregite, menţionând în acelaş timp unele fapte dur roase (?) care s'au produs în sânul unora dintre aceste partide acum cu ocazionea campaniei electorale (?)

Ce e mai izbitor — scrie numitul ziar — şi ce poate fi mai dureros îndeosebi în aceste zile de grea încercare (?) pentru poporul maghiar, — când din fiecare colţ de ţară aduce vântul ştiri proaspete de tot, ştiri despre mişcarea şi intrarea în activitate a poporului maghiar. Ba unele svonuri cari s'au strecurat până la noi spun că această „mişcare“ a maghiarimei ar fi potenţată prin unele gesturi ale unor transfugi unguri, cari fără consultarea a unui, sau altui partid din care fac parte, tratează cu diferite partide politice române. Ce e mai trist e, că aceşti rătăciţi (?) nu operează numai în numele vreunui partid ci conduşi şi ei ca orice fiinţă slabă omenească, de goană după interese personale, primesc mandate guvernamentale (?)

Aici ziarul numit aminteşte numele unui canonic romano-catolic din Satu Mare, care fără a consulta vreunul dintre partidele maghiare, a intrat în slujba guvernului.

„Ujság“ comentând acest fapt spune, că nu e interesul Ţării şi îndeosebi a neamului românesc să sădească sămânţă de renegaţi pe plaiurile virgine ale României.

Un lucru să se mai ştie: prin aderarea cu trup, şi suflet a unor astfel de renegaţi la naţiunea Română, aceasta nu numai că va profita nimic depe urma lor, ci din potrivă pierd ambele părţi.

Ziarul maghiar uită uşor trecutul atât de păcătos al guvernelii maghiare, când acesta constrângea prin mijloacele cele mai neomeneşti, să capete renegaţi.

Se vede probabil că această politică a început să capete prozeliţi şi în sânul poporului maghiar!...

Răspunderea, încheie „K. U.“ — nu o poartă poporul maghiar, ci precum instinctul în individul la căutat pe această cale rătăcită, pe numitul canonic, tot acest instinct îl va aduce şi moartea..., pentru tot ce e unguresc...

Formarea „Partidului Poporului Evreesc“

Ziarul „Uj Kelet“ arată necesitatea formării unui nou partid politic evreesc care spre deosebire, de celelalt partid cu caracter de „clasă“ să reprezinte interesele celăţeneşti ai poporului evreesc în cadrele României întregite.

Acest partid — scrie „Uj Kelet“ — va fi chemat să adune la un loc pe toţi fii lui Israel cari locuesc pe acest colţ de pământ şi sub aripile lui ocrotitoare să formeze un front unic împotriva distrugătorilor de sentimente umanitare (!)

Prin constituirea acestui partid, poporul evreesc îşi va recâştiga echilibrul şi ori-câte piedeci i-s'ar opune programul, elaborat deja de mult, este o probă vie, că poporul evreesc, nu va fi luat în aceiaş direcţiune ca cel maghiar prin expunerea faimosului program al Partidului Poporului...

Dimpotrivă credem, că-deşi unele pretenţiuni ale acestui popor sunt exagerate în unele puncte — prin caracterul lor se apropie mult de cele ale Ţării întregi.

Vom reproduce în curând punctele mai principale din acest program, acesta cu scopul de a ne face o idee mai clară despre ceeace a devenit un popor prin liberalismul larg al actualului guvern, a cărei mână energică, dar binefăcătoare a trezit din letargie două popoare deodată: pe cel maghiar şi azi... pe cel evreesc!

Două chestiuni importante...

În „5 Oral Ujság“, sub acest titlu găsim scrise următoarele: Întâia şi poate cea mai importantă chestiune care preocupă toate spiritele maghiare, este intenţiunea guvernului de a statifica toate şcolile confesionale maghiare. Ziarul numit vede un pericol „naţional“ maghiar în această intenţiune a Statului Român (?)

Constată în acelaş timp, că chiar şi în sânul poporului maghiar sunt unii „radicali“, cari consimt cu acest gest al guvernului, cu atât mai mult — spun aceştia — cu cât şi şcolile confesionale româneşti vor avea a ceiaşi soartă, fapt care face să credem, că acest gest al guvernului nu numai că nu este un atentat împotriva sentimentului naţional unguresc, ci este o largă remaniere şi un liberalism bine conceput chiar.

A doua chestiune gingaşă care azi formează obiectul de discuţie a opinei publice maghiare este deoparte programul „Uniunei Maghiare“ iar pe de altă parte programul „Partidului Poporului Maghiar“ căror principii sunt atât de diferite ca fond şi nuanţă, încât nici scopul chiar — admiţând că realizarea s'ar încerca prin căi şi mijloace deosebite — nu e acelaş.

Rămâne deci, ca aceste principii cu dealtcum se exclud în mod natural, să fie modificate prin formarea unui nou partid, care va alege calea mijlocie: Partidul Naţional Maghiar, al cărui program ne este până azi necunoscut.

Citiţi Pag 8-a.

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.

Administraţia ziarului.

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

BOPS 2 ani de vânzare. Strada Bakcs 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și șopron în curte. Adresa la ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Căsătorii:

MEDIC Sublocotenent 21 ani dorește cunoștință cu domnișoar sau văduvă tânără posedând care în Cluj, eventual căsătorie. Răspuns serios cu fotografie, discreție absolută, la ziar sub „Geny".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresănd-use Administrația ziarului Înfrățirea

Intenționând a prelua Tipografia **Frații Kupferstein** din Cluj, Str. Iuliu Maniu 6 informăm pe creditorii numitei firme ca să se prezinte până la 23 Februarie inclusiv la **Banca Generală a Țării Românești** filiala Cluj, la caz contrar pretențiile lor nu pot fi luate în considerare.

1489 **„Cultura Poporului"**

VIȚE ALTOITE
Port altoi și viță americane cu rădăcini, furnisează garantând pentru veritabilitatea soiurilor.
1320
F. CASPARI, MEDIAS.

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonni garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeshalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

Central
Frizer de damă și manicure
lucrează singură ori ce lucrări de păr, ondulări, spălarea părului etc. 1398
Julisca Peterfi
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 13 (în curte).

ȘINE UZATE
ori ce cantitate, cumpără o mare întreprindere forestieră. Numai oferte din prima mână a se adresa sub „12-15 kg." la „Reclama" Cluj, Piața Unirei 4. 1483

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștință amatorilor că în ziua de 28 Februarie 1922, ora 11 a. m. ține licitație publică, cu caracter de urgență, cu oferte închise și sigilate, scrise în limba română la Direcțiunea Generală a Agriculturii Cluj, (Serviciul fermelor) Piața Cuza Voda No. 3, pentru vânzarea vinurilor produse la instituțiunile statului.

Cantitățile de vin se află depozitate la următoarele Regiuni și Instituțiuni:

Regiunea II. Domenială Cojocna (județul Cojocna)

Vin recolta anului	1919 cca	Lei	3.600
Vin recolta anului	1921 cca	Lei	9.000
			12.600

Regiunea III. Domenială Farcadinul inferior (județul Hunedoara)

Vin recolta anului	1920 cca	Lei	2.000
„ „ „	1921 „	„	7.100
			9.100

Regiunea IV. Domenială Hidig (jud. Sălaj)

Vin recolta anului	1919 cca	Lei	12.614
„ „ „	1920 „	„	1.967
„ „ „	1921 „	„	61.258
			75.839

Regiunea II. Viticolă-Ighiu (jud. Alba inferioară)

Vin recolta anului	1919 cca	Lei	26.000
„ „ „	1921 „	„	30.000
			56.000

Școala de Viticultură Diosag (jud. Bihor)

Vin recolte anului	1919 cca	Lei	313
„ „ „	1920 „	„	2.648
„ „ „	1921 „	„	15.000
			17.961

Școala de Agricultură Turda (jud. Turda-Arieș)

Vin recolta anului	1920 cca	Lei	7.751
„ „ „	1921 „	„	10.000
			17.751

Școala de Agricultura din Sinleul Silvaniei (județul Sălaj)

Vin recolta anului	1920 cca	Lei	200
„ „ „	1921 „	„	25.000
			25.200

Total cca Lei 214.451

Licitația se va ține la Serviciul fermelor din Direcțiunea Generală a Agriculturii Cluj, pentru cantitatea de vinuri arătată mai sus, iar la fiecare Regiune sau Instituțiune se va ține licitație numai pentru cantitatea aflată în depozit acolo.

Supraoferte nu se primesc.

Condițiunile și Caietul de sarcini se pot vedea în fiecare zi de lucru dela ora 12—14, la Serviciul fermelor.

Concurenții sunt obligați a depune 10% asupra ofertei.

Licitație se va urma conform stipulațiunii art. 72—84 din Legea asupra Contabilității publice a Statului.

Direcțiunea Regională a Domeniilor Serviciul Fermelor.

1469

De vânzare
Automobil Mercedes 24 HP.
pentru 6 persoane
Alba-Iulia
1473
Dr. Cornel Dărămuș.

Moară sistematică
de 2 vagoane în 24 ore dorim să cumpărăm, eventual în participare. Ofertă adresați firmei:
1474
Poly Vacas & Cie, București, Str. Franklin 6 bis.

În atenținunea exploatoarelor industriale și exploatoarelor comune!

Oferim pentru furnizare promptă:

Carbuni de ocnă prima calitate din valea Jiului.

Cărbune de piatră Oligocenic având 5000 calorii cu lustru negru în bucăți potrivit și pentru încălzirea locuințelor, tot calitatea aceasta și de ocnă.

Mai departe: pentru cazane mai mari, mori, fabrici de spirt și cărămizi cărbune brun de ocnă și în bucăți având 3400 calorii, Despre vagoane și permisuri ne îngrijim noi.

Adresa telegrafică: „Recomp". Telefon interurban: 130
Anton Reck și Soțul mari comercianți de cărbuni Cluj, Strada Izabella No. 5. 120

Turbine de apă
din Uzinele Leobersdorfer Maschinenfabrik A. G. cea mai veche Casă specialistă livrează și instelează Reprezentanța Generală
Reclama 1569 1477
Soc. Motrica Română București, B-dul I. C. Brătianu No. 82. Tel. 56-10.

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Frații Márton ffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Uranla)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate. 1116 Serviciu promt.

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă execută cu prețuri avantajioase
Salonul de modă alui Wartenberg
Cluj, Calea Victoriei 13 1275
fostul conducător al salonului de modă „Venus"

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Brișana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenții **Principale deja înființate:** Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zalău.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Articole frumoase de droguerie au sosit la parfumeria D'or
Piața Unirii No. 5. 1385

Reclama este sufletul comerțului

Instalațiuni complecte și parțiale de
FĂBRICI DE CĂRĂMIZI
livrează din fabricile **MARCHEGGER Maschinenfabricks- u. Eisengiesserei-A.-G.**
SOC. MOTRICĂ ROMÂNĂ, BUCUREȘTI,
Reclama 1506-I. B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56-10. 1423

Gratis se dă
un abonament la ziarul „Înfrățirea" celui care va face 5 Abonamente

Organizarea ministerului muncii

Instrucțiuni pentru comisiunile de elaborare a proectelor de legi

1) Comisiunile instituite vor lucra sub președința ministrului respectiv și în lipsa acestuia, sub președința secretarului general, sau a președintelui ce fiecare comisiune își va alege.

2) Lucrările se vor face potrivit programului ce fiecare comisiune va stabili, în ședința de constituire, ținînd seamă de instrucțiunile de față.

3) Competența fiecărei comisiuni se determină precum urmează:

COMISIUNEA PENTRU ORGANIZAREA MINISTERULUI:

se va ocupa de întocmirea anteproectului pentru ratificarea decretului-lege cu No. 1879 din 26 Aprilie 1920, privitor la înființarea și organizarea ministerului muncii și ocrotirilor sociale, înfrățind modificările ce i s'au adus prin decretele-legi și deciziuni ministeriale ulterioare modificările necesitate de organizare unitară a serviciilor exteriore de pe întreg cuprinsul țării, modificările ce experiența a învederat ca utile, precum și cele ce s'ar mai impune prin anteproectele celor lalte comisiuni și, în socotința comisiunei, de interesul unei tuturor organizări a ministerului.

COMISIUNEA MUNCII:

va studia și propune, într'un anteproect dispozițiunile legislative privitoare la învoirea, ocrotirea și organizarea muncii în industrii, comerț și serviciul vieței casnice.

PENTRU INVOIREA MUNCEI:

se va ocupa de învoirea, ruperea sau desființarea convențiilor privitoare la muncă; de contractul individual, contractul de întreprindere, contractul de asociație între muncitori și patroni, munca în cooperație, acționariatul muncitoresc, coremunerația muncii, salariul de participare la beneficii, ruperea violentă a convențiunilor, conflictele individuale și conflictele colective, coalițiunile, lock-outurile și grevele.

PENTRU REGLEMENTAREA MUNCEI:

ocrotirea muncei femeilor și a copiilor, repausul și alocațiunile femeilor gravide și lehuze, munca adaltilor, durata muncei, repausul zilnic și repausul săptămînal, munca de noapte, igiena și siguranța muncitorilor, poliția și protecțiunea muncei în exploatațiunile miniere, industriile insalubre sau periculoase, munca la domiciliu, munca în întreprinderile și serviciile publice sau de utilitate publică, protecțiunea consumatorilor, asocțiările, coaliționile de producători, inspecțiunea și controlul muncii.

PENTRU ORGANIZAREA MUNCII:

asociațiunile profesionale, patronale și muncitorești, camerile muncei, consiliul superior al muncei, consiliile de administrație, consiliile sau delegațiunile mixte, disciplina în ateliere, jurisdicțiunile profesionale, jurisdicțiunile de conciliațiune și arbitraj, în fine toate problemele în legătură cu munca salariaților.

COMISIUNEA PREVEDERILOR ȘI ASIGURARILOR SOCIALE:

va studia și propune dispozițiunile legislative privitoare la riscurile profesionale, riscurile vieței și prevederilor sociale.

PENTRU RISCURILE PROFESIONALE:

de prevenirea, asigurarea și asistența accidentelor de muncă, de prevenirea și combaterea somajului, organizarea pieței muncei, birourile de plasare și oficiile publice pentru găsirea de lucru și lucrători.

RISCURILE VIEȚII:

prevenirea, asigurarea și asistența în caz de boală, infirmitate, bătrânețe și deces.

PREVEDERILE SOCIALE:

mutualitatea, economiile, locuințele eftine, încurajarea construcțiunilor, bunurile inalienabile, societățile și cooperativele de consum și credit, asistența proprie muncitorilor, etc.

COMISIUNEA PENTRU ASISTENȚA PUBLICĂ

și privată va studia și propune într'un anteproect dispozițiunile legislative pentru organizarea asistenței sub o direcțiune și supraveghere unitară cuprinzând:

ASISTENȚA SANITARA:

spitalele, oficiile, dispensariile, infirmeriile, consultațiunile medicale sau asistența medicală la domiciliu pentru toate categoriile de bolnavi, asistența convalescenților fără mijloace, transportul răniților, combaterea bolilor sociale, tuberculoza, sifilisul, pelagra, alcoolismul, etc.

ASISTENȚA SOCIALĂ OBLIGATORIE:

asistența celor incapabili fizicește de a se ajuta singuri, ocrotirea maternității și a copiilor, orfani, găsiți și moralmente abandonați, orbi, surdomuți, etc., indigenții valizii în neputință de a se ajuta singuri, asistență prin muncă, birourile de plasare, creditul combaterea și represiunea acelora cari refuză munca și viața regulată, vagabondajul și cerșetoria.

ASISTENȚA NAȚIONALĂ:

invalizii, văduvele și orfanii de război.

ORGANIZAREA ASISTENȚEI:

consiliul superior al asistenței îndatoririle județelor și comunelor, comitetele locale de asistență publică cu acțiunea asistenței private, reglementarea înființării, supravegherei și disoluțiunea societăților particulare, fonduri de asistență, administrațiunea și repartițiunea lui, în fine toate problemele privitoare la igiena și asistența socială.

4) Casa Centrală a asigurărilor, direcțiile generale ale muncei, cooperației și asistenței sociale vor pune la dispozițiunea comisiunilor materialul legislativ ce posedă, studiile și proectele întocmite până acum.

Directorii generali vor lua parte de drept la lucrările comisiunilor corespunzătoare direcțiunilor și serviciilor ce de pind de ei.

Funcționarii sunt îndatorați să răspundă la chemările legii, regulamentele și deciziunile în vigoare întrecând materiale spre studiului lor, vor indica pe acele ce urmează să fie abrogate și vor adapta dispozițiunile ce vor opinia a se menține, conceptiunei și principiilor pe care se vor întemeia anteproectul.

5) Comisiunile vor ține seamă de deciziunile și recomandările biroului internațional al muncei la care va fi aderat țara noastră.

6) Pentru grăbirea lucrărilor comisiunile vor putea să firme ze subcomisiuni sau să repartizeze materialele individuale membrilor comisiunei.

Pe lângă fiecare comisiune însă ministerul va numi dintre funcționarii săi, un secretar care va lua notă, coordonând lucrările și redacta anteproectul potrivit opiniunilor adaptate.

Această însărcinare se poate da și secretarului.

7) Discuțiunile din sânul comisiunei, avizele, rapoartele și deciziunile lor se vor consemna în rezumat în procese verbale care se vor publica odată cu anteproectul în „Buletinul muncei și ocrotirilor sociale".

Directorul acestui „Buletin" poate lua parte la lucrările comisiunilir.

8) Chestiunile care intră în competența a 2 comisiuni, se vor lucra în comun de delegații ambelor comisiuni.

La finele lucrărilor, toate comisiunile se vor întruni pentru coordonarea și unificarea anteproectelor într'un anteproect de cod al muncei și prevederilor sociale.

9) Comisiunile încetează odată cu terminarea lucrărilor lor.

Ele vor fi dizolvate, modificate sau completate prin deciziuni ministeriale.

10) Comisiunile vor lucra permanent cu începere dela 15 Februarie a. c. Caracterul lor este consultativ.

11) Chestiunile privitoare la învățământul profesional rămân rezervate unei comisiuni ce se va institui în înțelegere cu ministerul instrucțiunei publice și ministerul industriei și comerțului în vederea unei organizări unitare.

12) Comisiunile vor putea cere ministerului, după natura chestiunilor, admiterea colaborării temporare în comisiune a altor specialiști întreprinzători meseriași, lucrători și alții.

Pretutindeni în Ardea se citește ziarul INFRĂȚIREA

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

◆ ◆

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinteana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 447 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Duminecă 19 Februarie 1922

Infrăţiri

Administraţia Ziarului „Infrăţirea" Cluj — Gratuit

Onor. Muzeul Asociaţiunii

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible] NR. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI [illegible]
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Chemare către poporul din Ardeal

Ce a făcut mai înainte partidul naţional-liberal pentru ţară şi ce vrea să facă azi

Alegerile apropiate au stârnit iarăşi glasul de ură, pe care de la Unire încoace partidul ardelean îl strigă înverşunat în potriva fruntaşilor cari au condus viaţa României de ieri.

Locuitorii Ardealului cunosc prea puţin ce s'a făcut dincolo de munţi. Ei pot fi prin urmare uşor amăgiţi, mai cu seamă astăzi, când minciuna se vântură mai aprig pe dinaintea lor.

Chemările partidului ardelean înşiră fără nici o ruşine tot felul de născociri pe seama partidului liberal din ţara veche. Dar ori câtă vorbă de ocară s'ar cheltui în patima care orbeşte azi pe naţionaliştii ardeleni, istoria ţării n'o poate nimeni schimba. Şi istoria ne spune că tot ce a fost mare în trecutul României noastre se datoreşte numai partidului naţional-liberal. Nu de geaba a numărat doară acest partid în rândurile Sale pe cei mai luminaţi bărbaţi dintre înaintaşii noştri: Ion şi Dumitru Brătianu, C. A. Rosetti, Mihail Kogălniceanu, fraţii Goleşti, Ion Ghica, Dimitrie Sturdza, Spiru C. Haret, Em. Costinescu şi alţii.

Revoluţia de la 1848, care a scuturat dincolo jugul stăpânirii străine, a fost fapta lor, tineri pe atunci, strânşi apoi în jurul marelui Ion C. Brătianu. Unirea micilor Principate Muntenia şi Moldova într'un singur stat ei au făcut-o. Iar de atunci încoace, tot ce s'a înfăptuit de folos pentru obştea românească a fost numai prin truda şi osteneala partidului liberal. Ion Brătianu bătrânul a pus capăt certurilor ce sfâşiau lumea la noi pentru domnie, aducând pe Tron pe Principele Carol. Ion Brătianu a dus mica Românie la războiul din 1877, care ne-a dat Neatârnarea şi Regatul. El a înzestrat apoi ţara în lunga şi glorioasa lui guvernare de 12 ani, cu toate bunele ei aşezăminte, făcând dintr'un stat agitat şi destrămat o putere strâns închegată, în care viaţa obştească a putut înfori pe toate tărâmurile.

ION I. C. BRĂTIANU
Primul Ministru al ţării

Omul care a dat pământ şi votul obştesc ţăranilor, care a condus oastea ţării în războiul pentru întregirea neamului şi e chemat azi a mântui obştea de nenorocirile ei.

Când după aceia partidul conservator (boieresc) a adus la 1900 ţara la faliment, prin jafurile pe care le-aţi văzut ieri la Averescani, partidul liberal, sub călăuzirea lui Dimitrie Sturdza a scăpat-o din ghiarele străinilor, punând capăt risipei şi chibzuind cu scumpătate cheltuelile statului.

Când apoi, sub Conservatori, s'au întâmplat tulburările dela 1907, partidul liberal a adus iarăşi liniştea în ţară, asigurând drepturile sătenilor prin legi care au fost începutul reformei agrare, desăvârşită la 1917 tot de liberali.

La 1913 dl Ion I. Brătianu, şeful guvernului de azi, a hotărât modificarea Constituţiei, pentru ca să dea ţăranilor pământ şi dreptul de vot. Războiul deslănţuit curând după acela a oprit pentru moment lucrarea. Dar în 1917, dl Ion I. Brătianu a votat la Iaşi cu partidul liberal şi pământul (exproprierea) şi votul obştesc.

Dacă legea pământului votată de liberali la Iaşi nu s'a înfăptuit până azi, vina e a partidului naţional ardelean şi a altor partide mărunte, care s'au pus în cale, pentru ambiţiile şi nebuniile lor, împiedecând acest lucru folositor. Guvernul de azi nu poate lăsa legea sa în nelucrare: el va lua măsuri repezi ca sătenii să intre cât mai neîntârziat în stăpânirea pământului.

Războiul pentru întregirea neamului tot liberalii, cu Ion I. Brătianu în frunte, l-au făcut. Alţii ar fi vrut să ne ducă aiurea, şi n'am fi văzut azi Soarele libertăţii toţi.

Acestea sunt faptele mari săvârşite de partidul naţ.-liberal. Istoriale va grăi în totd'auna urmaşilor noştri şi minciunile grosolane ale potrivnicilor nu le pot şterge.

Iar astăzi, după ce toate partidele mărunte ale ţării, împreună cu cel ardelean, ne-au dus la starea de jale în care ne zbatem, guvernul d-lui Ion. I. Brătianu vine cu un program înţelept, să repare greşelile şi să îndrepteze fărădelegile.

Ţăranii vor avea repede pământul; muncitorii dela oraşe se vor bucura de roadele muncii lor, asociaţi la câştiguri; bogăţia ruinată a ţării se va întruchipa iarăşi, ieftenindu-ne traiul nesuferit; finanţele ţării se vor pune în rânduială bună şi dările se vor plăti numai după puterile fiecărula; administraţia se va aşeza pe temeliile cinstei, de sus până jos; interesele poporului, de ori ce limbă şi credinţă, vor afla sprijinul Statului cârmuit pentru binele tuturor.

Partidul naţional din Ardeal răspândeşte, în chip ruşinos, lucruri necugetate, ca să facă pe oameni a crede că numai el are dragoste de Ardeal.

Dragostea lui aţi văzut-o. Ea s'a cheltuit doi ani şi mai bine în certuri şi neputinţă. Câţiva domni mari vor să stăpânească aici cum au stăpânit până ieri baronii şi grofii. Aceasta e taina furiei cu care se reped către popor, chemându-l la luptă în potriva fraţilor mai rău decât l-ar fi chemat în potriva duşmanului secular.

Noi nu putem răspunde cu ură la ura lor. Ştim că peste aceşti domni, pe care-i roade viermele măririi şi avuţiei, stă marele norod ardelean. Restriştile soartei l-au unit în totdeauna cu norodul de dincolo de munţi.

Către dânsul ne adresăm noi azi, bucuroşi de munca cinstită a ori cui, pentru ca să ne ridicăm mai repede din starea de plâns în care zacem.

Dacă vreţi să vedeţi mai lute binele şi în acest ţinut, votaţi pentru candidaţii guvernului. Ei vor fi în mijlocul vostru, cu grijă de păsurile voastre.

Partidul Naţional-liberal
din jud. Cojocna

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Opera Română din Cluj

-- Aida --

Dragostea și sacrificiul sunt două noțiuni cari sunt atât de apropiate c'aproape se contopesc. Datorită celui dintâi, multe genii și mulți cugetători au creat nemuritoare pagini, rupte din sufletul lor chinuit, cum tot din cauza iubirei — alții — și-au sacrificat ce-aveau mai venerat, mai scump. Și unii și alții totuși sunt de respectat, pentru că dragostea e singurul sentiment care înlănțue în mrejele ei, voința logica și rațiunea.

Un căpitan — Radames — și o sclavă — Aida — se iubesc. Fiica regelui Egiptului — Amneris — deasemeni iubește pe Radames. Din această dragoste se naște gelozia și lupta între cele două vivale. Dragostea întunecă judecata lui Radames, care e gata să-și sacrifice tot ce poate fi mai sacru pentru ori cine: patria.

Sunt surprinși, însă de Amneris și trădați de ea. Radames e judecat și condamnat la moarte ca trădător. Dragostea Căpitanului însă e tot atât de puternică. Sacrificiul apare: Radames și Aida, mor în închisoare, mărturisindu-și până la ultima svâcnire de viață, iubirea lor.

Rolul Aidei a fost interpretat de d-na Nesterescu. A fost un debut al d-sale, în acest rol.

O soprano-lirică, cu ușurință în notele acute, câte-odată prea nasal, în registrul mediu, cu jocul calm, a redat o Aidă simpatică. Se observă însă că rolul era cam obositor, pentru d-sa. Totuși a trecut prin toate greutățile interpretării cu multă finețe, care face dovada unei școli bune.

D-nei **Lya Pop**, i se cuvine în cea mai mare parte reușita spectacolului. Înaltă, maestoasă, cu accente de vibrantă emoție cu timbrul impresionant, când grav când insinuant, d-na Pop a fost superbă.

In actul al IV-lea, în scena când își dă seama de nevinovăția lui Radames, a avut supleți de voce de sinceră durere care a impresionat sala.

D-nii **Grozăvescu** și **Apostolescu** primul în **Radames**, al doilea în **Amonastro**, tatăl **Aidei**, au fost neîntrecuți. Pe oricare scenă, ar culege aceleași succese, pentru că pe lângă darul naturei: vocea, au prins și nota adevărată a interpretărei.

Au fost de asemenea bine d-nii **Gavrilescu** în regele Egiptului și **Balogh** în **Ramfis**, marele preot.

Maestrului **Bobescu**, dirijorul întregului ansamblu, i se cuvin toate laudele. Baghetei lui nervoase, îi răspundeau instrumentele orchestrei admirabil unite, precu mși soliștii iș corul, înfiorați de puterea lui de creație. După cum d-lui **Pavel** i se cuvin de asemeni manifestările de admirație pentru priceperea și gustul aranjamentului scenic.

Baletul a fost bine. In special d-na **Graciella Gallusz** prima balerină s'a întrecut în a ne reda frumusețea dansurilor orientale, când lascive, când isbucnînde în furii de tigresă, când drăgăstoasă până la fascinare.

Dar.

Aniversarea cinematografului

Aniversanii vor celebra în curând a zecea aniversare a cinematografului cu această ocazie, vor avea la New-York, serbări extra-ordinare și manifestațiuni grandioase.

Oricât de egoiști sunt americanii, ei însă nu au uitat că prima celebritate mondială care și-a dat concursul sau pentru răspândirea acestei noui arte, a fost Sarah Bernhardt.

Deci ilustra artistă a primit o o invitare din partea americanilor ca să vină la această serbare, numind-o chiar prezidenta manifestațiunii.

Părerile politice ale lui Goethe

„Societatea prietinilor muzeului lui Goethe din Frankfurt" a fost invitată nu de mult de consilierul de curte dr. Bughold la o conferință despre părerile poetului Goethe asupra marilor individualități ce reprezintă monarhia și principii.

Cu citate din multiplele scrieri ale poetului, dr. Burghold a dovedit însă și părerile sale favorabile mulțimei.

Goethe nu privea monarhia ereditară ca un ideal absolut, ci socotea că carierele cele mai înalte trebue să fie deschise tuturor talentelor omenești.

Această evoluție să fie admisă și pe terenul politicei așa cum e stabilită și în natură.

El admitea pentru orice om o viață activă și credea că majoritatea oamenilor sunt capabili de a sui toate treptele desavârșirei și deci trebue toți să aibă deplina libertate de a evolua în politică și în societate.

Goethe, cerea libera comunicație de idei între popoare; totuși era un mare partizan al cultrei naționale și al patriotismului, fără de care popoarele nu pot progresa.

El avea mare încredere în viitorul poporului german.

Uruguai aduce un solemn omagiu lui Sir Ernest Shackleton

Transportarea rămășițelor lui sir Ernest Shackleton, pentru înmormântarea lor în Georgia de sud, va fi ocazia unei demonstrații măreațe în memoria defunctului explorator. Președintele Republicei din Uruguai a cerut Parlamentului de-a autoriza săvârșirea celor mai înalte onoruri, rezervate numai miniștrilor.

Aceste onoruri vor fi salutate prin 19 salve de tun. In masagiul său către Parlament. Președintele aduce un omagiu călduros lui sir Ernest Shackleton „Asociația științelor Naturale" din Argentina trimite pe președintele său ca s'o reprezinte la funerarii.

ECOURI

Un detractor al lui Galileu

D-l Vilbur Voliva, succesorul lui John Alexander Dowie, profetul și întemeietorul lui „Cite de Zion", a dat ordin să se învețe în școlile din Cite că pământul este uniform (plan) și că cerul este o boltă făcută din materiale solide.

El a terminat de curând o operă concepută în acest sens. După el, soarele și stelele sunt suspendate pe boltă, întocmai ca niște capioa e, iar bolta se sprijină de un zid de ghiață.

Valurile glumețe...

Domnul Gordon Woodbury, care posedă fostul yacht imperial al ex-Kaiserului, „Germania" poate să se laude că are noroc în viață.

El se afla be bordul yachtului la 40 mile dela capul Carol în largul mării, când un val de apă îl smulse.

Matelo,il yachtului tocmai erau gata să se roage pentru el, când,alț un val îl trimise pe domnul Voodbury pe bordul vasului său.

Teatrul de odinioară în Japonia

In „Revue Bleue" d-l André Bellessart, studiind teatrul vechi japonez, face această curioasă descriere a vechei scene japoneze:

Primitivă, în aer liber, scena și-a păstrat simplicitatea originală.

Estrada se ridică la două picioare de pământ, în mijlocul unei curți pătrate.

Sub estradă vase mari de pământ ars, îngropate în pământ și cu deschizături în aer, măresc prin rezonanță.

Sonorita ea pardoselei, La colțuri coloane cu cari se reazimă acoperișul, având același formă ca cea a templelor budiste. Nici un ornament nu disimulează această elegantă construcție.

La dreapta o ga erie elegantă în care se află corul.

Sărbătorirea lui Georg Brandes

Renumitul publicist și istoric literar danez Georg Brandes, despre care acum un an se zvonise că a decedat, și'a sărbătorit Sâmbătă al 80-lea an din viață. Brandes s'a născut în Copenhaga și în 1877, din cauza radicalismului pe care-l propaga, a trebuit să părăsească Danemarca și să se stabilească în Germania, unde și a ținut vestitele cursuri despre curentele literare din secolul trecut. Peste 5 ani s'a întors la Copenhaga și de atunci până astăzi și-a câștigat un renume cu adevărat mondial, prin criticile și publicațiunile cate la lumină. Dintre studiile sale se remarcă acelea asupra lui Ibsen, Strinberg, Shakespeare, Björnson, Nietzsche și studiul apărut în 1918 despre Goethe. S'a manifestat în afară de Istorie literară ca un convins pacifist.

Noul Papă și America

Cardinalul american O'Connel, sosit prea târziu pentru a participa la alegerea noului Papă, cerând acestuia un mesaj pentru poporul american, suveranul Pontif i-a răspuns următoarele:

„Am citit mult despre america, a-și fi voit chiar să viziten această mare țară, dar acest lucru este acum imposibil".

Voi fi totuși fericit să fac cea mai bună primire amerilor care vor veni să mă viziteze.

Spuneți poporului american că îl trimit binecuvântarea mea sinceră și afectuoasă.

America a arătat, în războiu cât și după, că nu era condusă de egoism. Dumnezeu să binecuvânteze marea națiune americană".

A 75-cea aniversare a lui Edison

Sâmbătă a fost a 75 aniversare a lui Edison, care a lucrat ca de obicei. Lucrătorii săi i au oferit un dejun, in timpul căruia el a declarat că speră să mai trăiască încă mult timp.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Gimnaziul din Rupea-Cohalm

Târnava-Mare

Cuvântu Rupea, un mărgăritar al limbei române. Nu numai originea e latina, ci și accentul a rămas latin (rupes) în graiul poporului: rupes-Rupea.

Rupea e un orășel, ca un mărgăritar al Coroanei române, în centrul geografic al României mari, aproape de valea Oltului, spre care gravitează comunele bogate a piasi Rupea. Pe ungurie se numia, Köhalom, de aici: Cohalm. Sașii o numesc Reps, Raps, Rupen, denotând stânca andesitică din NW. localității, ca și „rupes"-ul latin.

Rupea, era încă în vremea dacilor, un loc de însemnătate strategică. Aici se văd bine întocmirile de castru daci, care ocupat de romani, a suferit schimbări — ear sașii prin restaurări repetite, au conservat cetatea daco-română dacoromânilor de azi, ca un monument istoric, de mare însemnătate pentru originea lor.

Era de dorit, că pe glia strămoșilor noștri, Dacoromânii de azi, să ridice, un monument modern, de astădată nu lui Marte, ci Minervei. Elementul român, din acest ținut, fiind în o masă cultă germană, fiind în o masă, favorită de soarte, magiară, — a rămas bătut de vijeliile viforoase a trecutului de urgie, cari ca și crivețul de iarnă, bătea și pe păstor și blândele oi.

Geniul mare a lui Andrei Baron de Saguna, încă în 1850, concepuse un plan strategic cultural, pentru românii Ardeleni. In acest plan strategic cultural, mare e Archipăstor, amintește și localitatea Rupea (Cohalm), ca un centru, unde trebue să se ridice un liceu român complect, la fel cu cele contemplate de Șaguna la Sibiu, Deva, Cluj, Chivar, Brașov.

Vitregia vremurilor, însă n'a îngăduit, ca aspirațiunile naționale ale Păstorului să se realizeze.

A trăbuit să se desfacă lanțurile de pe mânile românizmului, ca să poată să-și realizeze idealurile, ideile sale.

Românii, cu tragere de inimă, din acest ținut, după actul măreț dela Alba-Iulia, au ales o comisie de 6 membri, prelucrând un memoriu, cu gândul dea esopera dela Consiliul Dirigent, Resortul Cultelor și Instrucțiunei, ca încă în anul 1919 să se deschidă un liceu, ori altă școală secundară, în Rupea — Cohalm.

Con ilul Dirigent sub No. 12 421/1919, 6 Septembrie răspunde la memoriul înaintat următoarele: „Resortul Cultelor și al Instrucțiune publice ia cu plăcere act de interesul și felul intelectualilor români din Cohalm, cu care contribue la ridicarea și întărirea culturii noastre naționale, apreciază întru toate motivele, cari îi îndeamnă să stăruiască, pentru înființarea unei școale secundare și este gata în tot momentul să sprijinească ori-ce manifestare și ucrare, cu scopul de a promova interesele instrucțiunei și educațiunei naționale".

„Drept aceia Resortul Cultelor și al Instrucțiunei puolice aprobă principiul înființării unei școli secundare" în Cohalm.

Ca ideea intelectualilor din Rupea, să se prefacă în faptă, se înființează o Eforie școlară, care să aibă reprezentanți în cele 40 comune, cari gravitează către Rupea. Din sânul Eforiei, se contemplează, a se alege un comitet executiv, care să dea tot sprijinul moral și material M. I. în realizarea ideiei lor.

Chiar în 1919-a fost cu neputință, realizarea ideiei cărturărimei din ținutul Rupei, fiind, cei cu cădere, ocupați cu preluarea imperiului, fiind nesuficiente puterile didactice române, pentru școalele preluate dela Statul maghiar, așa încât până în anul 1920/21 dorul sufletelor de binevoire, din ținutul Rupei, nu s'a putut ajunge.

„Se crede de obicei, că în evenimentele istorice, eroii sunt oameni reprezentativi, adică oameni, cari prin gesturile lor exprimă dorințele și sentimentele mulțimii. De fapt, aceste sentimente ale mulțimii derivă dintr'acelea ale unui conducător, iar nu viceversa".

„Mulțimii îi trebue totdeauna un conducător, care să-i creeze părerile sau să i-le îndrepteze într'o anumită direcție.... Adevăratul inițiator al unei păreri colective, e un conducător, care a emis o idee". (v. rev. Soc. Tin. Române No. 7-8 pag. 229).

In consecință, primul care a emis ideea înființării unui liceu în Rupea, a fost marele archipăstor: Andrei Baron de Șaguna.

Aceasta idee fericită și binecuvântată, oau prefecut în ideal, o au sintetizat intelectualii cu tragere de inimă pentru cultura și luminarea poporului. Toți cărturarii de bunăvoire, a acestui ținut, sunt inițiatori, a școalei secundare, ce azi vegetește și dorim să crească, să înflorească în Rupea, pentru binele, prosperarea, consolidarea neamului român și a celor alte neamuri, cu cari chemați suntem să trăim bine, în interesul mai înalt etic al patriei.

In 12. Decembrie 1921 - s'a sărbătorit praznicul inaugurării pietrei fundamentale, a acestui templu măreț izvor de cultură, lumină și bună creștere, a mlădițelor tinere române, din acest ținut binecuvântat al României-Mari.

E de dorit, ca guvernul, ce azi ere destinele neamului în mână, să continue opera începută, în Rupea-pentru promorarea, creșterea și înflorirea elementului român, bătut de vitregia trecutului, în o mare de sași cuți și de maghiari favorizați de soarte.

Să nu uităm, că în societatea ideală, înălțarea valorii personalității, o asigură înălțarea națiunii între națiuni.

Reghin, în 14/II 922.

Profesor I. Bojoiu
directot de liceu.

Un cuvânt D-lui Maniu

„Cine este D-l Maniu“?

„Patria“

Cel ce ți se adresează, stimate domnule Maniu, e un ardelean ca și d-ta, un ardelean așa de pătimaș, în cât a fost și este în stare să spună și minciuni pentru a lăuda și prea mări Ardealul și pe Românii fruntași din el. Dumnezeu să fie ertător cu mine, de-o fi un păcat acesta! Cel ce îndrăznește să-ți vorbească deschis și cu toată sinceritatea n'a făcut politică în viața lui, nici nu face, fiindcă îndeletnicirea aceasta nu e în firea lui; a urmărit și urmărește însă cu atenție încordată și cu strângere de inimă toți pașii buni și răi ai bărbaților și partidelor noastre politice, după cum trebue să-i urmărească orice Român cu dor și drag de neamul și țara sa.

Cel ce îți vorbește, să știi iubite d-le Maniu, că te stimează și prețuește cel puțin atâta, cât cel mai credincios și mai desinteresat dintre partizanii d-tale politici. Îți scriu anonim acest cuvânt binevoitor, fiindcă aș vrea să ți-se pară că prin vorbele mele îți vorbește nu un om ci, toți Ardelenii cu dragoste pentru Ardeal, toți Ardelenii cu bun simț, cari văd în d-ta pe cel mai cuminte și mai onest bărbat politic al Ardealului.

Mai întâiu, să-mi dai voie, d-le Maniu, să-ți spun, ce m'a făcut și ce mă face să te prețuesc ca pe cel mai de seamă bărbat politic al Ardealului și ce mă face să mă doară nespus greșelile politice, pe care le faci în ultimul timp cu atâta ușurință și nesocotință, de par'că n'ai fi omul chibzuit, pe care te știu de vre-o douăzeci de ani încoace.

Deși cel mai blând și mai modest dintre fruntașii partidului național, ai fost totuși cel mai respectat și cel mai temut de către politicienii politice ale Ungariei de eri, fiindcă au simțit în d-ta caracterul cel mai hotărât și mai onest, mintea cea mai limpede, capul cel mai cumpănit dintre toți Ardelenii, dintre care unii erau mai îndrăzneți decât d-ta, alții mai țanțoși, în stil unguresc, alții mai vicleni, dar toți cu bagaj intelectual și cultural mai ușurel și cu caracter mai șovăelnic.

Și mai mult ți-am admirat și prețuit înțelepciunea dela Unire încoace, fiindcă singurul din toți fruntașii politici Ardeleni ai dovedit, că ai înțeles povața înțeleptului Socrate: „cunoaște-te pe tine însuți!“, sau mai pe Românește: cunoaște-ți lungul nasului, care e culmea înțelepciunei.

Într'adevăr în parlament și în adunările partidului cuvântul și critica d-tale a fost cea mai cumpănită și mai moderată.

D-ta nici odată nu ai căzut în ridicol ca d. Vaida sau Vlad, răcăduindu-te la bărbații politici de talia d-lui Brătianu, cum s'a răcăduit berbecele din fabulă la leu, că îl ia în coarne și îl face harcea-parcea, iar leul, uitându-se de sus, numai cu un ochiu la el, i-a răspuns:

„D'al de tine fătul meu,
Mulți viteji mâncat-am eu“.

și i-a întors spatele, de au râs și câinii de vitejia berbecelui.

D-ta niciodată nu te-ai lăudat copilărește, ca d. Vaida de pildă, că te-ai luptat cu tigrii unguresti, că ai și mâncat fripți vre-o câțiva, cum n'ai să mănânci plosnițe de București. D-ta nu ți-ai pus niciodată clienții și slugile să buciume prin gazete, cum a făcut d. Vaida când se mirase ce l-a aflat când a ajuns prim ministru.

Din întreg blocul, d-ta singur ai înțeles, că stăpânirea blocului nu poate fi decât de scurtă durată și că n'are alt rost decât iscălirea păcei dela Paris, care n'are însă să-i slujească spre cinste. D-ta singur ai priceput, că în vremuri așa de grele, când atâtea sunt de îndreptat și de făcut din nou, n'au să poată conduce și consolida România-Mare nici bietii Ardeleni cu lipsa lor de cultură și experiență politică, ci care în parlamentul Ungariei au avut un rost numai negativ și acela destul de modest și șters; că n'au să poată scoate țara la liman nici bobocii goliași abia eșiți din găoace din vechiul regat, care n'au altă virtute decât gâgâitul strident și flămând după grăunțe. Cu Mihalachi și Lupi se poate face gălăgie, urlet și scandal, dar brânză ba.

Fiindcă ai înțeles limpede rostul odios, de scurtă durată și aproape ridicol al blocului, n'ai primit președinția consiliului, deși erai șeful celui mai numeros și pe atunci încă cel mai curat partid din bloc. N'ai primit nici vre-un alt minister mai neînsemnat, nici președinția camerei sau a senatului. Ai lăsat la președinția senatului pe d. Bujor, care așteaptă încă lumina dela răsărit, la ministerul de finanțe pe Vlăduțul mamei, la domenii pe învățătorul neînvățat dar gureș Mihalache, la industrie și comerț pe Bontescu cel cu degetele lungi, la interne un Lup turbat și mâncăcios și așa mai departe. Staroste peste toți aceștia, ministru president, nu fie de deochiu, l-ai lăsat pe d. Vaida cel țanțoș și ocoș și d-ta ai stat smerit și cuminte la o parte așteptând sfârșitul caraghioslâcului, care a și ispășit în curând, după cum bine ai prevăzut. Acea stăpânire a blocului nimeni n'a luat-o în serios, afară de d. Vaida.

Iată atâtea titluri de cumințenie a d-tale, d-le Maniu, care m'au făcut și pe mine ca pe toți ardelenii, să nădăjduim, că și în împrejurările de azi ne putem bizui pe înțelepciunea d-tale.

Eu cred că nici n'am greșit bizuindu-ne pe înțelepciune, dar am greșit dacă ne-am încrezut în energia d-tale, singurul d-tale cusur, după a mea părere. Am convingerea că cei o sută, cam fuduli de o ureche, s'au luat și de astădată după d. Vaida, care strigă mai tare decât d-ta, lăsându-te singur să te uiți după ei, de pe mal, ca cloșca după puii de rață, ce se duc pe apa... sâmbetei.

D-ta d-le Maniu, n'ai înțeles că d. Brătianu n'avea nici dreptul nici pofta de a da tot Ardealul pe mâna d-lui Vaida când majoritatea Ardelenilor se găsește în alte partide și când pentru îndreptarea relelor din țară și punerea ei pe calea cea bună, era nevoie de un guvern durabil și rezemat pe un partid cu credință, cu coatele libere iar nu cu părul în mâna unui hărțăgos ca d. Vaida.

N'ai înțeles d-le Maniu că primind propunerea supra generoasă a d-lui Brătianu partidul național din Ardeal ieșia de zece ori mai tare din alegeri, decum are să iasă acum, când s'a mâniat ca văcarul pe sat și când și-a dat arama pe față, cu antidinasticism și regionalism, ambele provenite din lăcomia de putere și de chilipiruri. Mai puternic decât acum când a început cu ocările și dușmănia, pe cât de smintită pe atât de neputincioasă, împotriva vechiului regat, care prin sângele fiilor lui doar a liberat din robie Ardealul. Mai puternic decât acum când din calici și slugi la Dârloagă a făcut candidați de miniștri și de milionari.

N'ai înțeles d-le Maniu că nimenea, fie el cât de genial, chiar mai genial oleacă decât d. Vaida, nu poate ajunge maistru într'un meșteșug, fără să fi fost mai întâi ucenic și calfă. N'ai înțeles că acum era cea mai bună și poate ultima, ocazie, ca d-ta și câțiva oameni mai cu seamn la cap din partidul Național să vă faceți ucenicia de politică pozitivă și constructivă alături de fruntașii încercați și experimentați ai partidului liberal, din guvernul durabil al d-lui Brătianu, mai ales acum, când constituția și atâtea chestiuni arzătoare și de cea mai mare importanță au să fie la ordinea zilei. O minunată școală aceasta, căreia d-ta cu inimă ușoară i-ai dat cu piciorul, spre nespusa pagubă a Ardealului, a partidului național și a d-tale mai ales.

N'ai înțeles d-le Maniu, că luându-te după grandomania ungurească a d-lui Vaida, partidul național se duce de râpă.

Ai permis d-le Maniu sminteniа ridicolă eșită dintr'un cap slab, ca ziarul partidului „Patria“ să se îmbrace în doliu și să ocărască pe M. Sa Regele, fiindcă a chemat la guvern pe d. Brătianu cu partidul liberal. Dar pentru Dumnezeu, pe cine era să cheme?

Pe d. Tache Ionescu nu-l mai putea ținea, fiindcă nu avea partid pe care să se întemeeze. Partidul d-lui Averescu-Argetoianu-Tășlăoanu nu-l putea chema din nou, fiindcă își dăduse deja măsura, și afară de aceea fruntașii acestui partid aveau treabă în altă parte, trebuiau să intre puțin la pușcărie, să se odihnească de isprăvile făcute la guvern. Pe d. Marghiloman și Stere nu-i putea chema, fiindcă acești domni când era țara la cumpănă, au precupețit-o cu dușmanii și-au trădat-o. De acești domni nu se mai poate apropia Români de omenie, afară poate de d. Vaida și alți ocoși din partidul Național, care regretă biciul stăpânirei unguresti. Pe d-ta te-ar fi chemat, cuminte cum te știu, sunt sigur că n'ai fi primit. Să fi chemat din nou pe d. Vaida cu blocul, nu se putea d-le Maniu, mai întâi fiindcă acest guvern și-a făcut odată proba în mod lamentabil, apoi din situația grea în care se găsește țara astăzi nu o poate scoate nici o singură prostie, nici un bloc de prostii la un loc. Eu sunt sigur d-le Maniu că și d-ta în inima d-tale recunoști, că M. Sa Regele nu putea face altceva mai bun, decât ceea ce a făcut. De ce dar îți lași nebunii și vicleni să-l ocărască? Isprăvi de felul acesta d-le Maniu, îi stau bine d-lui Vaida dumitale însă îți stau foarte rău. D-ta ai minte așezată de român, nu ești țanțoș și strulubatic ca d. Vaida, care are nu numai numele unguresc, dar și temperamentul și mentalitatea îi sunt de harom szilvas nemes, adică de magnat ungurean, mare proprietar de trei pruni.

Vino-ți în fire d-le Maniu, lasă pe Vaida șef responsabil de neroziile și nelegiuirile partadului Național, și ale „Patriei“ iar d-ta și alți câțiva oameni de treabă și cu mintea întreagă, strângeți în zilele grele de acum împrejurul d-voastră tot ceea ce a mai rămas bun din intelectualii Ardealului, puneți-vă în fruntea țărănimei ardelene și puneți umărul la carul țării, acum ori niciodată.

Iartă-mi iubite d-le Maniu, sinceritatea, îndrăsneala și ici colea amărăciunea cuvântului, care nu angajează nici partidul liberal, din care eu nu fac parte, nici gazeta „Înfrățirea“ și crede, că numai marea stimă ce-o am pentru d-ta și dragostea nespusă pentru Ardealul nostru mândru și bogat mi le-a pus în condei.

Sibiu, 12 Februar 1922.

Un ardelean binevoitor

Listele electorale din Ardeal și partidul național

Sub acest titlu ziarul „Viitorul“, organul oficial al partidului National-Liberal, publică următoarele:

O parte din fruntașii partidului național din Ardeal, și în special d-nii Mihai Popovici și Voicu Nițescu au făcut la Brașov unele declarațiuni tendențioase și inexacte cu privire la restrângerea exercițiului dreptului de vot din partea cetățenilor români din Ardeal cari nu sunt cuprinși în listele electorale actuale, afirmând că această situație s'ar datori măsurilor luate de partidul liberal.

Nimic mai neexact.

Împrejurarea că acești cetățeni nu pot vota acum se datorește nu partidului liberal și guvernului actual, care se găsește în fața unei stări legale și de fapt stabilită de Consiliul dirigent prezidat de d. I. Maniu, care la 1919 a prevăzut în decretul-lege electoral pentru Ardeal un articol expres prin care aceste liste electorale sunt socotite definitive până la votarea unei noi legi electorale, care însă nu s'a alcătuit din împrejurările cunoscute.

Cum guvernul actual înțelege să nu facă uz de calea decretelor-legi, și-a rezervat dreptul de a modifica acest articol în legislațiunea viitoare.

Până atunci însă, el se simte legat de dispozițiunile legale actualmente în vigoare, și cari azi le critică.

Dacă în această chestiune este o anomalie de care se plâng cu drept cuvânt în special unele minorități cari n'au făcut uz la acea epocă de dreptul de a se înscrie în listele electorale, păstrând pasivitatea, — ea se datorește fruntașilor partidului național din Ardeal, iar nu nouă, cari suntem siliți să respectăm dispozițiunile legale în vigoare.

Partidul liberal înțelege ca de sufragiul universal egal, direct și cu reprezentarea proporțională să se folosească toată suflarea cetățenilor români din România-Mare. Acest lucru se prevede în decretul-lege electoral pentru vechiul Regat, cu care va fi pusă în acord legea pentru Ardeal, în care fruntașii partidului național și-au rezervat puteri și restricțiuni cari sunt incompatibile cu cele din vechiul Regat.

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Informaţii

O telegramă sosită din Gherla ne vesteşte că S.S-sa Ioan Georgiu prelat papal. Vicar general episcopesc, prepozit capitular şi candidatorul al partidului naţional-liberal la senat în circumscripţia Gherla, a repauzat în ziua de 16 Februarie, în anul al 72 al vieţei, 45 a preoţiei şi 29 al canoniciei.

Credincioşii pierd un înţelept şi vajnic luptător al intereselor lor şi al cauzei naţionale.

Condoleanţele noastre familiei întristate.

*

Primăria locală a aprobat ca lângă fabrica de piele Renner să se construiască o mare fabrică de spirt a „Industriei Alcoolice".

*

Zilele acestea a apărut Buletinul Camerei de Comerţ din Cluj.

*

Din gara Apahida s'a furat, o mare cantitate de lemne de către locuitorul Florea Giurgin din acea localitate.

*

Biroul de plasare a muncitorilor manuali cari a funcţionat în str. Iuliu Maniu 4 s'a mutat la inspectoratul muncii din str. Ferdinand 87. etaj II. Cu conducerea biroului a fost însărcinat d-l N. Boandăr.

*

Comisiunea de constatare a preţurilor, care funcţionează pe lângă inspectoratul muncii din Cluj, a constatat că în luna Februar la articolele de prima necesitate este o urcare de preţuri de 35 procente faţă de preţurile din luna August 1921.

*

In ultimele 3 săptămâni în întreg Ardealul au fost declarate 4 cazuri de tifos exantematic din care două în judeţul Turda-Arieş şi alte două în comunele Ciula şi Calaţele din judeţul Cojocna.

*

Vineri 17 Febr. orele 6 d. a. în Sala No. IV dela Universitate are loc conferinţa d-lui Prof. Dr. BOTEZ despre Igiena şi Salubritatea Publică.

*

Aflăm cu plăcere că d. Eugen Munteanu pretor în Nocrich, jud. Sibiu, şi colaboratoru nostru a trecut de curând cu un strălucit succes examenul de stat la Universitatea din Cluj.

*

Ministerul industriei şi comerţului, după intervenţia celui de finanţe, a încuviinţat să ordonanţeze suma de 60.000 lire italiene, pe numele legaţiunei Românie din Roma, pentru schimbul studenţilor români din Italia.

Suma aceasta va fi luată din fondul de monede străine al ministerului industriei.

*

Ministerul de finanţe a decis ca, prin aplicarea art. 9 şi 57 din legea băncilor populare, toate cooperativele săteşti sau orăşeneşti care au un capital de cel mult 20 de mii lei să fie scutite de plata patentei. Cele ce au un capital superior acestei sume, vor plăti patenta pe jumătate.

*

In decursul lunei Martie va avea loc la Cluj tratativele dintre lucrătorii şi patronii minieri din Ardeal în vederea încheerei unui contract colectiv.

Sâmbătă 18 Februarie toată lumea va avea frumoasa ocazie să admire Expoziţia de DESEN şi CARICATURI locale executate de d-l Dr. Mirahorian.

Aceasta expoziţie va fi în Saloanele Restaurantului New-York la BALUL MEDICILOR.

O parte din aceste Tablouri sunt expuse la câteva vitrine din Cluj şi trebue să adaogăm că d-l Dr. Mirahorian este un talentat artist.

*

Sfatul Negustoresc, Secţia Cluj, roagă pe domnii comercianţi, fabricanţi şi industriaşi, cari doresc a vizita târgurile de primăvară din Praga, Viena şi Lipsca şi totodată voesc aşi face târguelile necesare, să binevoiască a se prezenta Duminecă (19 l. c.) d. m. la orele 3 în localul Sfatului, Str. Iuliu Maniu No. 1. pentru consfătuire, conscriere şi pentru primirea informaţiunilor.

*

In decurs de 2 luni, asociaţiunea întreprinderilor forestiere de pe valea Mureşului au exportat circa 1200 vagoane lemne.

*

In Banat se simte mare lipsă de sodă necesară fabricelor de săpun.

*

Au sosit vergele automate pentru perdele la ferestre marca fabricei „Flos" la firma Bedö şi Levi, Cluj, Piaţa Unirii 34. 1486

Hotel Kiriazi Bucureşti Str. Blănari (Sft. Georghe) închiriază camere curate preţ convenabil. 1493

3 Camere Mobilate cu Bucătărie doresc a schimba cu alte 3 camere şi bucătărie goale şi singur în curte.

Adresa la Ziar „Matei".

Atragem atenţia onoratului public Clujan, că invitaţiile pentru „Balul medicilor" ce va avea loc Sâmbătă la 18 Februar, s'au expediat.

Este posibil ca unele să se fie rătăcit; rugăm a se atrage atenţia chiar telefonic. D-lui Dr. Goia la Clinica medicală Tel. 700.

Invitaţia se va presenta la întrare.

Fabrica de piele

Opinci, talpă cruponă piele superioară şi piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare şi mic, pe lângă preţurile cele mai ieftine.

Comande din provincie şi în pachete postale mici execut. Preţul opincilor şi talpelor de prezent á 65—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyar 1 în faţa magazinului Gyorşáru Telefon fabrica 3—86 locuinţa 3—87. 1278

Cum judecă Minorităţile opoziţia şi guvernul liberal

Un articol unui ziar maghiar

Ziarul „Ellenzék" ocupându-se de situaţia actuală politică, ţine să-i facă istoricul dela căderea guvernului Take Ionescu până în zilele noastre.

Ceiace observă acest ziar e, că în ultimul timp seria promisiunilor s'a redus şi în locul acestora au intrat, până acum, — lucru neobicinuit — fapte.

Iată ceiace nu i se poate contesta actualului guvern, cu tot trecutul lui păngărit de inamicii politici.

Ceiace e mai trist însă — scrie în continuare acest ziar — e, că în raport cu faptele guvernului, creşte şi numărul insultelor şi a calomniilor. Şi cine le aruncă acestea, şi cine altcineva le-ar putea rosti decă nu cei „căliva", cari vor să acapareze puterea Statului pentru a-i stoarce toată vlaga ... ca şi în trecut.

Ne gândim la foştii şefi de guverne, cari şi ei ca şi subalternii lor, fiind fiinţe slabe omeneşti. sunt conduse de legile naturale psihologice: ură, invidie, vanitate şi în fine de toate acele „legi" cu ajutorul cărora azi nu se mai poate guverna. Guvernul de azi este mândru, nu însă vanitos, egoist, însă acest egoism aristocratic nu va fi în dauna Ţării, ci din contră; prin forţele lui oţelite va curăţi murdăriile recentului trecut, dar un egoism românesc şi din punct de vedere al Ţării se impune un asfel de egoism, faţă de gestul atât de „altruist" al opoziţiei, care mână în mână cu celălalt duşman intern ne defaimă ţara în faţa străinilor. Iată „altruismul" opoziţiei!

Să-i cunoaştem deci!

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalaţii de lumină, transmiteri de forţă, sonerii, telefoane. In depozit becuri de orice format. Proiecte şi devize gratuit. 1416

Medicamentul

sigur contra călbazei este, CALBAZA, se află în Dej la farmacia „Minerva", 1419

TEATRUL NAŢIONAL

Sâmb. 18 Feb. Se va juca pentru prima oară „ROMANŢIOŞII" Comedie în 3 acte în versuri de Edmond Rostand. In rolurile principale vor apare: D-ra Jeana Popovici şi D-nii D. Mihăilescu-Brăila, N. Neamţu-Ottonel, Mişu Ştefănescu Virgil Vasilescu etc;

Duminecă 19 Feb. (matineu) CINEMATOGRAFUL (seara) INSTINCTUL şi CERREREA în CASATORIE

La Cafeneaua EUROPA

Joia Dumineca şi în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83. 1013

Chestiunea edificărilor

Edificări noi nu se fac. — Iniţiativa particulară nu da sprijinul. — Construcţiunile fabricei „Atlas" şi a Primăriei Cluj. —

Cu toate legile de încurajare a construcţiilor de locuinţe şi cu tot concursul acordat de stat, construirea de locuinţe nu a luat în ultimul timp nici un avânt.

Nesiguranţa de a-te putea folosi după bunul plac de locuinţa clădită şi puţinul rendement care-l ar procura chiria nu ispiteşte pe nimenea de a-şi angaja capitalurile în acest gen de afaceri.

In special în Cluj unde lipsa de locuinţe se resimte aşa de mult, până acum s'au înaintat puţine cereri de a-se clădi noi locuinţe.

Mat rialele de construcţii deşi erau scumpe în cursul anului trecut continuă încă a-se scumpi, astfel că faţă de anul trecut, preţul lor actual este urcat în plus cu 40 şi 50 la sută. Munca manuală asemenea este scumpă, cu tendinţa de a-se mai urca în primăvară, când este toiul muncilor.

Afară de cereri izolate de noi edificări şi de mărire a locuinţelor, lipseşte cu desăvârşire o tendinţă de a-se construi în stil mare, pentru ca criza locuinţelor să fie cel puţin atenuată.

*

Societa ea „Atlas" care are mai multe intreprinderi de beton proiectează construirea unor locuinţe si tematice cari vor fi relativ ieftine faţă de cele existente.

Planul acestei societăţi este de a edifica o clădire cu 60 de apartamente compusă din 3 odăi, bucătărie, baie etc. Originalitatea acestor noi locuinţe este că fiecare care va contribui la edificarea acestei construcţii, va fi proprietarul de drept al apartamentului plătit.

Preţul unui apartament în această uriaşă casă va fi între 150.000 şi 160.000 lei, dintre care umătate din sumă va fi platita anticipativ, iar restul după intrarea în proprietate.

Se lucrează acum la hotărârea normelor de proprietate a celor 60 de proprietari de apartament. Proprietarul unui apartament va fi liber al închiria sau vinde, respectând regulamentul interior al casei.

Avantajele acestor construcţii sunt incalculabile, pentru că ele sunt mult mai ieftine şi vor fi construite pe un spaţiu restrâns în apropierea de centrul oraşului.

Rezultatele obţinute de asemenea intreprinderi în străinătate au fost pe cât se poate de mulţumitoare şi au contribuit foarte mult la atenuarea crizei de locuinţe.

Primăria oraşului Cluj proiectează deasemenea de a construi pentru funcţionari, locuinţe.

Astfel se va edifica în strada Rudolf clădire cu 45 apartamente care va fi pusă la dispoziţia funcţionarilor primăriei iar restul la funcţionarii statului. Costul unui apartament va fi între 140—150.000 lei.

Restabilirea unui adevăr

Denaturările „Gazetei Ardealului"

„Gazeta Ardealului" ocupându-se de sosirea Dlui V. Brătianu ministrul finanţelor în Cluj, denaturat cu totul adevărul în chestia înţelegerei financiare ce a avut loc între Dl. ministru de finanţe şi Dl. Iuliu Pop, primarul oraşului Cluj.

Adevărat este că dl Iuliu Pop a spus d-lui ministru de finanţe nevoile ce le resimte oraşul din toate punctele de vedere şi a inzistat foarte mult asupra necesităţii introducerii unui nou apaduct în oraş pentru a putea aprovizio a cu apă toate părţile oraşului.

„Deasemenea Dl. Primar a expus şi celelalte nevoi ale oraşului, ca de exe. criza locuinţelor, hala de vânzare etc.

Dl ministru de finanţe a luat notă de cele exe puse de dl Primar şi a promis cel mai mare sprijin, rămânând ca deocamdată să se pue la dispoziţia primăriei Cluj, fondurile necesare pentru aducerea noului apaduct.

In acelaş număr al „Gazetei Ardealului" găsim niste informaţii falşe referitoare la dările pe cari le platesc locuitori Clujului.

Se zice în acel articol că Clujul este în fruntea tuturor oraşelor care suut mai greu apăsate de dări şi că comuna ia de 4 ori şi jumătate mai multe dări cetăţenilor faţă de impozitele pe care aceştia le plătesc statului. Dar adevărul e cu totul altul.

Pe când impozitele comunale impuse de oraşul Arad sunt cu 112% mai mari ca acum 10 ani, a oraşului Timişoara cu 104%, a oraşului Lugoj cu 198%, impozitele comunale ale oraşului Cluj sunt numai cu 490% mai ca acum 10 ani. Deci afirmaţiunile „Gazetei Ardealului" sunt nedrepte.

Trecând la alt punct de vedere sus numită gazetă scrie că comuna l-a de 4 ori şi jumătate mai multe dări, faţa de impozitele pe care locuitorii le plătesc statului. Şi această afirmaţie nu corespunde adevărului.

Pe când în vreme de pace impozitul comunal se socotea cu 80% faţă de impozitul perceput de stat, acum acest impozit se urcă în Cluj cu 150%, faţă de alte oraşe transilvănene cu drept de municipiu, care şi-au urcat aceste impozite cu 200% după darea directă.

Nu ştim scopul cu care numitul ziar denaturează adevărul şi nu ştim dacă el se datoreşte unei rele voinţi interesate sau ignoranţei care sunt tot atât de periculoase cititorilor.

N. P.

Schimbari în mersul trenurilor

Cu începere de la 15 Februarie, trenurile pe liniile indicate jos au suferit următoarele schimbări:

Din Reghinul Săsesc, trenul 119, pleacă la 13, 29 şi ajunge la Feldioara Răsboeni la 17, 30. Indărăt trenul 200 pleacă din Feldioara Răsboeni a 9, 55 şi ajunge la Reghin la 13, 21. Trenurile Uioara—Feldioara—Răsboeni au următorul itinerar. Din Uioara 820 pleacă la 7, 10 iar 811 la 14, 45 ajungând la Feldioara Răsboeni 820 la 7, 22 şi 811 la 14, 27 iar înapoi 812 pleacă la 13 şi 816 la 14, 36.

Doamnele să nu pue încă cea mai frumoasă rochie, ci s'o rezerve pentru BALUL MEDICILOR ce va avea loc la 18 Februarie în Saloanele New-York 1454

Cronica externă

17 Februarie 1922.

Intreaga presă franceză publică articole referitoare la acțiunea diplomatică a Micei Antante asupra conferinței de la Genua.

Voiajul d-lui Beneș, la Paris e în strânsă legătură cu dorința Europei centrale ca desbaterile conferinței să fie amânate.

Ziarele din Paris spun că ar fi imposibil să nu se țină seamă de demersurile Micei-Antante, pentru că nu poate fi tăgăduit că ea reprezintă o forță reală în Europa, de cuvântul căreia trebuie să se țină socoteală.

In legătură cu cererea d-lui Beneș, de a se ține o conferință technică prealabilă celei economice, se pare că guvernul britanic se opune la aceasta, sub motivul că el se teme ca această nouă conferință să nu ia caracterul unui conferințe interaliate antemergătoare acelei principale, ceeace ar pune într'o situație ciudată statele neutre.

Pe de altă parte presa londoneză își esprimă temerea că cercul de influență al Franței asupra Micei-Antante se extinde tot mai mult. Adevărul însă e că interesele politice și economice ale Cehoslovaciei, Jugoslaviei și României sunt în strânse legături cu cele ale Franței și de sigur că acest fapt determină o acțiune comună față de conferința de la Genua.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 m. p.

Sfatul poporului sas a fixat eri în adunarea de la Sibiu, următoarele candidaturi:

Dr. Hedrich Ion, la Bazna, Artur Connerth la Bistrița, Vilhelm Binder la Sibiu, Dr. Otto Roth la Sighișoara, Friedrich Connerth pentru senat la Agnita și Artur Polony tot pentru senat în Tara Bârsei.

■

D. Sasu ministrul de industrie a declarat ieșind din consiliul de miniștri că guvernul este hotărât să pornească ancheta cea mai severă în privința urcărei prețului hârtiei. Până ce se va sfârși ancheta, ministerul de industrie și comerț va da ziarelor hârtie cu 7.25 lei kilogramul.

*

Ancheta în afacerea neregulelor săvârșite de fostul prefect averescan de Durostor, Ghibănescu, continuă. S'a constatat până acum că fost prefect a săvârșit falsuri și abuzuri cu contingentarea și vânzarea vitelor și ordonanțat sute de mii de lei fără acte justificative.

*

Judecătorul de instrucție al tribunalului de Ilfov a continuat eri instrucția în chestia panamalei de hârtie a lui „Bukuresti Hirlap. A fost citat d. Ludvic Varjassy a cărui ascultare a ținut până seara târziu.

*

Regele, Regina, principesele Marioara și Ileana au vizitat expoziția de animale dela Herăstrău, organizată de ministerul domeniilor. Suveranii au admirat animalele trimise ca dar de micii agricultori englezi.

*

Ziarele bucureștene ocupându-se cu desele atacuri ale comitagiilor bulgari, constată că aceștia trec cu prea mare ușurință granița, ceeace nu s'ar putea fără învoirea autorităților bulgare.

Partidul socialist are astă-seară o adunare a comitetului în care se vor fixa candidaturile.

*

Regele Alexandru sosește în 20 în Capitală. Pentru primirea lui se fac pregătiri pretutindeni. La gară va fi primit de familia regală, de toți membrii guvernului și de ofițerii superiori. Cununia oficială va avea loc în 22.

*

Adevărul află că ministerul comunicațiilor, va menține subdirecția căilor ferate dela Satu-Mare.

*

In sarcina directoratului de finanțe din Basarabia s'au descoperit multe fapte nepermise în dauna statului. S'a dispus verificarea gestiunei directoratului.

*

Sâmbătă la orele 4 și jumătate se inapoiaz ădin Atena Principele moștenitor Carol. Principesa Elena și micul principe Mihai vor mai rămâne câtva timp acolo.

Evenimentele zilei

Paris. — „Le Temps" ocupându-se cu foametea din Rusia constată, că aceasta a cauzat-o regimul sovietic. Inflămânzitii mai puteau fi salvați în toamna anului trecut; sovietele însă n'au dat voe reprezentanților aliaților să facă inspecția la fața locului pentru o mai eficace acțiune de ajutorare, ceeace a cauzat neîncrederea Europei și pieirea populației rusești.

*

Berlin. — Partidele care sprijinesc guvernul și delegații partidului popular s'au prezintat la cancelarul Wirth și au discutat asupra votului de neincredere. Se pare că guvernul va obține majoritatea.

*

Budapesta. — Expirându-i mandatul, președintele comisiei dunărene Rosetti și-a predat azi oficiul. Fostul președinte s'a prezintat ministrului președinte și celui de comerț și le-a mulțumit pentru sprijin.

Știri externe

Berlin. — Ziarele anunță, că între guvernele francez și sovietic a intervenit o înțelegere, în sensul convenției ce s'a încheiat. Rusia recunoaște 200 milioane pe care i le pretinde Franța și asigură acestei țări favorizări în privința exploatărei bogățiilor naturae rusești, Franța în schimb recunoaște guvernul sovietic și va pretinde ca Germania să livreze Rusiei 800 milioane mărci de aur sub titlul de reparațiuni.

■

Roma. — După ziarul „Mondo" primul-ministru Beneș va veni dela Londra la Roma, unde va urma tratative, relative la programul conferinței.

■

Berlin. — Reichstagul a votat azi cu 200 contra 185 voturi încrederea guvernului Wirth.

*

Paris. — După știri din Londra, guvernul englez a adoptat propunerea României de a se primi între delegații cari vor pregăti conferința genoveză și pe delegații Micei-Antante.

■

Londra. — Agenția Reuter desminte categoric știrile despre demisia lui Lloyd George.

■

Berlin. — După informațiuni din Moscova, profesorii au declarat greva din cauză că n'au primit salariile pe luna trecută. Elevii sunt alături de profesori.

■

Paris. — Președintele republicei franceze a respins recursul lui Landru, care va fi executat zilele acestea.

■

Ziarul „Patrie" scrie că cu toate dezmințirile date până acum, bulgarii întrețin de luni de zile legături cu kemaliștii și cu rușii.

*

Stockholm. — Regele Danemarcei a sosit aici. La gară a fost primit de regele Gustav și de primul ministru Branting.

*

Roma. — Agenția Stefani desminte știrea după care trupe italiene au intrat în Fiume.

*

Varsovia. — Consiliul de miniștri lituan a protestat împotriva atitudinei dușmănoase a Poloniei și a hotărât să ceară împotriva ei intervenția statelor străine.

*

Viena. — Ministrul englez Young s'a prezintat azi cancelarului Schober și i-a adus la cunoștință din încredințarea guvernului său, că întâia parte a împrumutului va fi furnizată în cursul acestei săptămâni. I-a atras însă atenția, că trebue controlată întrebuințarea împrumutului.

Instiința ea aceasta oficială a produs rea impresie în cercurile politice austriace. Ziarele protestează împotriva acestei umiliri, iar ziarul moderat „Neue Freie Presse" scrie, că aliații exploatează nenorocirea Austriei și o tratează ca și când i-ar fi tutori.

„Munca, cinstea și legalitatea" guvernelor trecute

Traficul cu 500 milioane coroane. — Funcționarii publici din Ardeal lefuiți.

Nici nu s'a terminat încă ancheta faimoaselor contracte Brutinel-Skoda, a hoțiilor dela contingentare și a furturilor dela ministerul industriilor și ministerul de comunicații a început cercetarea unor alte faimoase afaceri, care s'au practicat vreme îndelungată pretutindeni în Ardeal.

Este vorba de hoțiile care s'au comis cu achitarea lefurilor funcționarilor și muncitorilor dela căi eferate cărora, deși din București li se plăteau lefurile în lei, ei le primeau în coroane.

Cu ancheta acestei afaceri a fost însărcinat d. Platamona, inspector de control în ministerul de comunicații.

*

Este interesant de reținut că cei cari aveau atribuția de a achita lefurile ceferiștilor ardeleni, lefuri, care după cum am arătat se trimeteau în lei, schimbau leii în coroane și plăteau personalul în coroane, socotind 2 coroane un leu, deși în timpul acela leul cota 3 coroane și jumătate și chiar patru coroane.

După informațiunile pe care le avem din cercuri bune informate s'au schimbat în condițiunile arătate, peste 500 milioane coroane, care au fost date ceferiștilor.

*

La ministerul lucrărilor publice se cercetează actualmente unele nereguli săvârșite sub ministeriatul d-lui I. Popovici cu o comandă de autocamioane făcută în Belgia, în valoare de șapte milioane și jumătate franci belgieni.

Este vorba de aprobarea unei oferte mai scumpe, deși la doua se găsesc oferte mai avantajoase.

Programul de lucru al guvernului

Protejarea industriei naționale

Naționalizarea personalului fabricilor din Ardeal. — Măsuri pentru intensificarea producției naționale.

Din punctul de vedere economic și financiar, un stat e cotat astăzi în fața străinătății după valuta pe care o are. Dacă schimbul valutar e scăzut și nu ținteșe spre o bunătățire, aceasta denotă că starea economică și financiară a acelui stat e șubredă și că acel stat nu poate să se bucure pe piața străină de solvabilitatea necesară în relațiunile lui comerciale cu celelalte țări.

Imbunătățirea valutei e însă în funcție de producția națională și de exportul unei țări. Dacă ne referim la țara noastră, până la epoca exproprierei proprietăților mari, puteam vorbi că exportul era determinat de bogăția anilor agricoli. Astă i țăranii în rând în stăpânirea proprietății rurale, ei se află la o perioadă de tranșițe, când e firesc să nu ne mai putem aștepta la o producție intensă și cu disponibilități prea mari pentru export. Va trebui deci să așteptăm încă o perioadă de vreme pentru a putea spune că suntem o țară eminamente agricolă.

Dar aceasta nu este un considerent, ca țara noastră să nu exporte. Toată atențiunea trebuește îndreptată asupra petrolului sarei, lemnelor, a fabricilor și mai ales a acelora din Ardeal, unde există o industrie desvoltată.

Expoziția de mostre care s'a deschis toamna trecută la București, dovedește pe de-antregul afirmațiunile noastre. S'a constatat cu acest prilej, că nu numai că avem produse iedustriale care să facă față tuturor cerințelor interne, dar avem cantități disponibile și pentru export, ele putând rivaliza din punctul de vedere calitativ cu produsele celor mai renumite fabrici străine.

Păcatul cel mare e însă că de la realipirea Ardealului la patria mumă guvernele trecute s'au ocupat prea puțin de această importantă chestiune pentru viitorul țărei. Venirea guvernului liberal în fruntea treburilor publice e chezășia cea mai sigură că industria românească, și cu deosebire cea din Ardeal, va păși pe o nouă cale de desvoltare și înflorire.

Se știe că una dintre năzuințele conducătorilor partidului liberal, este desvoltarea economiei naționale însă numai prin mijloacele noastre proprii. Stator icacestui principiu, partidul național-liberal a dus o vajnică luptă atuncea când a fost vorba să se înstrăineze petrolul, când s'au concesionat căderile de apă de către guvernul Averescu și mai cu deosebire atunci când acelaș guvern intenționase să înstrăineze căile ferate. Dacă astăzi căile ferate sunt patrimoniul statului român aceasta se datorește numai principiilor de economie națională, cari stau la baza programului liberal.

Pentru ca să corespundă aspirațiilor viitorului industriaș al țărei, producția uzinelor din Ardeal trebue intensificată și brațele de lucru să fie naționalizate. Sunt fabrici al căror întreg personal este străin, iar acționarii lor își încheie bilanțul în străinătate. Starea aceasta de lucruri e protivnică spiritului legei pentru protecționarea industriei naționale, care precizează că personalul trebue să fie 60 la sută român.

Guvernul liberal, reprezentat la Ministerul de Industrie și comerț prin d. V. Sasu, își propune un întreg program de activitate industrială. Toată atențiunea lui va fi concentrată la încurajarea și intensificarea producției, stimulând-o prin legi bine gândite și potrivite cerințelor atât interne, cât și externe ale țărei.

Pentru că numai astfel organismul economic al statului va putea fi normalizat și readus în stare să determine un maximum de export, datorită căruia țara ar putea fi scoasă din haosul financiar în care se sbate de atâta vreme.

„TRASSIA“ S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV, DEJ
fabrică trass, trass-var şi ciment de trass,

TRASS

înlocueşte cimentul scump de Portland după felul construcţiunei total sau parţial, corespunzând pretenţiunilor edile.

Prospecte şi certificate oficioase gratuite.
Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcţiuni mari.

TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!

Reprezentanţi în toate centrele industriale.
Scrisori şi telegrame: TRASSIA—DEJ.
Representant pentru judeţul Cojocna şi Turda-Arieş:
Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Cîparu No. 3. 1401

„Reclama“ No 1506—2.

Gatere

furnizează din renumitele fabrici MARCHEGGER Maschinenfabriks- und Eisengiesserei A. G.

Motrica Română, Bucureşti B-dul I. C. Brătianu No 82. Telefon 56-10

„Agricola“

Societate Anonimă de asigurări generale din Bucureşti.

DIRECŢIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureş şi Brişana,
Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

Agenţii Principale deja înfiinţate: Oradea-Mare, Sibiu, Braşov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureş, Satu-Mare, Sighetul-Marmaţie, Şimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistriţa, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terţilor şi toate combinaţiunile de asigurări asupra vieţei cu primele şi în condiţiunile cele mai avantajoase. 1433

Intenţionând a prelua Tipografia **Fraţii Kupferstein** din Cluj, Str. Iuliu Maniu 6 **informăm** pe creditorii numitei firme ca să se prezinte până la 23 Februarie inclusiv la **Banca Generală a Ţării Româneşti** filiala Cluj, la caz contrar pretenţiile lor nu pot fi luate în considerare.

1469 **„Cultura Poporului“**

Lipsa sângelui
(Anemia) Palliditatea (Clorosa)
Slăbiciunea generală,
se vindecă sigur şi în cel mai scurt timp cu

HEMOFER ITEANU

Timp de 25 ani acest preparat a vindecat mii şi mii de bolnavi după cum se dovedeşte prin scrisori de mulţumiri primite şi publicate într'o broşura care se trimete la cerere de către.

Laboratorul AL. ITEANU
Bucureşti, str. Vasile Lascar 3.

Reprezentant general:
S. Lindenberg
Bucureşti, str. Stelea 23.

1367 De vânzare
Farmacii şi Droguerii.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino“ şi „Habig“ la **Regele Pălăriilor Cluj.** Piaţa Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Soc. Crucea Roşie filiala Sibiu, a carei scop nobil şi înălţător este cunoscut de toţi aranjează pentru ziua de 20 Februarie 1922 o

serată dansantă

în sala Unicum. Publicul din Sibiu şi împrejurime este rugat ai da concursul pentru obţinere unui succes cât se poate mai mare atât din punct de vedere moral cât şi material.

Uzina electrică a oraşului
Conducerea societăţii „G.E.I.“
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 39.
(Palatul Széky)
Telefon No. 493.

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Recomandă livrări instalaţii de motoare electrice. Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit. 143

Gratis se dă
un abonament la ziarul „Infrăţirea“ celui care va face 5 Abonamente

Anunţuri se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea“

Bănci, fabricanţi, industriaşi, comercianti cari au nevoe de

Contabili,

corespondenţi, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc.
pot găsi adresându-se
ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂŢIREA“.

Instrăinarea bunurilor inamice puse sub sechestru

— Pagube enorme pentru stat —

Se ştie că la ministerul de industrie şi comerţ lucrează de mai multă vreme comisiunea sechestrilor pentru inventarierea bunurilor statelor inamice puse sub sechestru, spre a se şti ce valoare reală prezintă azi.

Se mai ştie deasemenea că Germania a intervenit la guvernele trecute, ca toate bunurile, cari aparţin, capitalului german, să fie scoase de sub sechestru, Germania obligându-se să plătească suma pe care o va cere statul român, pentru răscumpărarea acestor bunuri.

Tratativele ajunsese până la un punct înaintat admiţându-se principial oferta germană.

Dela venirea actualului guvern alte tratative nu au mai avut loc. Acum se procedează numai la facerea inventarului acestor bunuri.

După calculele aproximative, averea statelor inamice puse sub sechestru judiciar şi care constă din societăţi cu trenuri petrolifere, exploatare, industrii diferite, exploatări forestiere, etc. se ridică la suma de peste 6 şi jumătate miliarde lei.

Aceste bunuri inamice erau repartizate astfel bunurile industriale şi comerciale aparţineau ministerului de industrie şi comerţ, iar celelalte bunuri forestiere aparţineau ministerului de domenii. Punerea sau scoaterea de sub sechestru a acestor bunuri se făcea de ministerul de justiţie.

Din cauza unei greşite politice economice a guvernanţilor, trecuţi această avere imensă, ca e trebuia să aparţină statului nostru s'a evaporat, azi ne mai rămânând, la o eventuală lichidare, decât bunuri în valoare de cel mult un miliard şi jumătate.

Aceasta se datoreşte în primul rând faptului că nu s'a procedat la timp la lichidare şi nu s'au luat măsuri pentru împiedicarea transmiterii în mâini străine a acţiunilor societăţilor puse sub sechestru. Majoritatea acţiunilor petrolifere, fie că au fost scoase din ţară de emisarii interesaţi, fie că au fost vândute de cumpărătorii ce au ajuns în posesia altor state cari au reclamat pe baza dreptului de acţionari, scoaterea de sub sechestru a tuturor societăţilor, cari înainte şi în timpul războiului lucrau numai cu capital străin.

Aşa s'a întâmplat cu societatea „Steaua Română“ ale cărei acţiuni s'au vândut în cea mai mare parte în Elveţia

Apoi scoaterea de sub sechestru s'a mai datorit şi politicianilor noştri, cari au pus mai presu de toate interesele personale decât cele ale statului.

Acestui din urmă fapt se datoreşte scoatere sub sechestru a societăţilor „Tişita“ „Goetz“ şi altele cari aparţineau ministerului de domenii.

Restul de bunuri inamice puse sub sechestru, guvernul are intenţia să-i lichideze prin vânzarea la licitaţie.

În ce priveşte neregulile comise de unii sechestri în administrarea acestor bunuri, suntem informaţi că d-l Sassu, ministrul industriei, va face cercetări şi va deferi şi aceste neregului şi abuzuri parchetului

Citiţi pag. 8-a

Carl doresc să-şi petreacă bine să nu lipsească dela

SERATA DANSANTA

care se va ţine **Duminecă 19 Februarie 1922, orele 8 seara** în sălile Hotelului **„GRAND“.**

Va fi cea mai frumoasă serată, la care îşi vor da concursul mai mulţi artişti dela Teatrul Naţional Român şi Maghiar.

Concurs de frumuseţe — Regina balului va primi un frumos cadou — Cabaret — Poştă americană — Confetti — Serpentine. —

Cine voeşte să-şi petreacă o seară splendidă şi încântătoare să ia parte la „Balul tipografilor“.

Sala luminată „à giorno“ orchestră clasică

Venitul curat este destinat pentru fondul „Casei Centrale“ a muncitorilor grafici.

Program detaliat seara la cassă.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CAUTĂM CONTABIL PERFECT și cu calificație, care pe lângă limba română domineză și cele germană și ungară. Se prefer cel cu praxă în contabilizarea fabricilor. INDUSTRIA SÂRMEI s. a. Cluj, Calea Victoriei No. 29 etagé I. 1491

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după învoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 8 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilată. Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

Căsătorii:

MEDIC Sublocotenent 21 ani dorește cunoștință cu domnișoară sau văduvă tânără posedând case în Cluj, eventual căsătorie. Răspuns serios cu fotografie, discreție absolută, la ziar sub „Geny".

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

De vânzare

cu preț eftin

o moară

completă compusă din 5 perechi pietri, 2 valturi, 3 cylindri, 1 trior, elevator cu transmisiunile necesare complecte, curele, cântar, etc. capacitatea 1 vagon pe zi.

1480

Se găsește la:

Fabricile de Masini

AND. RIECER S. A. SIBIU.

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE

LITOGRAFIE

Secția fotografică „FOTOGLOB"

ZINCOGRAFIE

TURNĂTORIE

— LEGĂTORIE ȘI — LINIATURĂ MECANICĂ

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabilment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări în liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. **Fabricațiune de plicuri** comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE Călimări și garnituri complecte pentru Biurouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.

Ateliere moderne pentru pozări individuale, mări fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țara în fine tot ce se înrudește cu această branșe

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictura

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.
SEDII: C. Stefea, Calea Mosilor 62-64 și Calea Victoriei 68. Ionniță, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob, Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7. TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

Cercul de Recrutare Dej.

ITINERAR

de operațiunile Consiliului de Recrutare a clasei anului 1923 (modificat conf. D. M. No. 102 din 28 Ianuarie 1922, Mon. Of. No. 249—1922.

No. curent	Data operațiunilor: Anul	Luna	Ziua	Ordinea în care se vor prezenta înaintea Consiliul de recrutare: comunele din: Județ.	Plasa	Secretariatul
1			19			Transport
			20			Orașul Zălău | Circumscripția I.
			21			Zălău | Circumscripția II.
			22	Sălaj	Zălău	Bucium, Unguraș, Tresnea, Sărmășag
			23			Chieșd, Aghireș, Șamșod, Dioșod, Coșei
			24			Sănerai, Cristur, Nirșid, Borla
2			25			Transport
			26			Jibou, Verveghi, Domnin
			27			Napradea, Bălan, Cuceu, Creaca
			28			Gâlgău, Goroslău, Someș-odorhei
3			29		Jibou	Transport
			30			Ciachi-Gârbou, Olpret, Osoiu, Checichehata
			31			Zalha, Panticeu, Surduc, Christolțul-Mare
4			1		Ciachi-Gârbou	Transport
			2			Ileanda-Mare, Bebeni, Ciula
			3			Poiana-Bleechii, Șimișna, Fodora Română, Răstoci
			4			Leica, Boiu Mare, Lozna Mare, Vima Mică
			5			Rus, Glod, Negreni
5			6			Transport
			7			Lăpușul-unguresc, Strâmbu-Băiuțului, Suciul de sus
			8			Corueni, Lăpușul-românesc, Cupșeni, Dobriținaș
			9		Lăpușul-unguresc	Rohia, Dămăcușeni, Mașca

No. curent	Data operațiunilor: Anul	Luna	Ziua	Ordinea în care se vor prezenta înaintea Consiliului de recrutare: comunele din: Județ.	Plasa	Secretariatul
6			10			Transport
			11		Copalnic-Mănăștur	Copalnic-Mănăștur, Făurești
			12			Bârlința, Măgureni, Cernești
7			13			Transport
			14		Dej oraș	Orașul Dej | Circumscripția I.
			15			Dej | Circumscripția II.
			16			
			17			Sf. Paști operațiunile suspendate
			18			
			19			Chinești, Negrilești, Unguraș
			20	Solnoc-Dobâca	Dej	Răteag, Bața, Maia, Suarăș
			21			Bogata de sus, Câțcău, Jichișul de jos, Cășei
			22			Nireș, Cuzdrioara, Ocna-Dejului
8			23		Gherla oraș	Transport
			24			Gherla oraș
			25		Gherla	Dârja, Dobâca, Stoiana, Tioltiur
			26			Chicediu, Sic, Iclodul-Mare
			27			Fizeșul-Gherlei, Silivaș, Nima, Mintiul-Gherlei
9			28			Transport
			29			Orașul Zălau
			30			Plasa Zălau
			1			Plasa Jibou
			2			Plasa Ciachi-Gârbou
			3			Plasa Ileanda-Mare
			4			Plasa Lăpușul-unguresc
			5			Orașul Dej
			6			Plasa Dej
			7			Plasa Copalnic-Mănăștur
			8			Orașul și Plasa Gherla

Cele 10 zile acordate tinerilor cari nu aveau acte complecte cu dispt de amânare, dispensă recr. în pond. art. 52, 53 și iăra vârsta cernută, se vor presenta în ziilele la arătate la Cercul de Recrutare în Dej.

Întocmit la Dej, la 3 Februarie 1922.

Șeful Biuroului de Recrutare și Mob. Maior, (ss) AUREL RAUSCHER

Comandantul Cercului de Recrutare Dej Colonel, (ss) IONESCU GH. ȘTEFAN

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Uranla)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate. 1116 Serviciu promt.

Articole frumoase de droguerie

au sosit la parfumeria

D'or

Piața Unirii No. 5. 1389

Descoperire Nouă

Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ținând căldura timp de 24 ore.

1393

Economie

Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spațiu de 10 m³.

Ori și cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. Sobă de probă dându-se explicațiuni imediat în ori și ce oră din zi.

Văd. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan și Teracotă. **Cluj,** Strada Moților No. 7

L. C. Harótmuth si Karol Majers fil.

Reclama este sufletul comerțului

Instrucțiuni pentru aplicarea impozitelor

Circulara ministerului de finanțe

Ministerul de finanțe a trimes următoarea circulară administrațiilor financiare din țară:

După cum cunoașteți, prin jurnalul Consiliului de Miniștri No. 219 publicat în Monitorul Oficial din 17 Ianuarie 1922, s'a dispus amânarea predărei declarațiunilor până la noi dispoziții.

Această amânare nu împiedică primirea declarațiunilor ce s'ar mai da din partea contribuabililor, ele urmând a servi de bază la modificarea reformei fiscale.

Nu se va purcede însă mai departe la impuneri, aplicarea de fapt a noilor contribuțiuni fiind suspendată pe baza art. 90 din lege în afară de impozitele cedulelor F. și G, cari conform acestui articol vor continua a fi încasate, astfel cum se prevede în lege și în instrucțiuni.

Deocamdată veți continua lucrările relative la catalogarea declarațiunilor primite și centralizarea tuturor datelor adunate cu ocaziunea recenzământului, relative la stabilirea veniturilor imposibile, conform instrucțiunilor date prin ordinele No. 192153 din 1921 și 213218 din 922, rămânând ca cei ce n'au dat declarațiunile să le facă în conformitate cu noile dispoziții ce se vor lua.

Fiind nevoe ca această centralizare să se facă urgent spre a completa datele necesare întocmirei reformei pe formularele ce vi se vor trimite în curând, luați măsuri să se facă de urgență comunicările prevăzute în ordinul No. 192153 din 921 cu modificările aduse în apel și să se întocmească registrul No. 3 de evaluările proprietăților clădite.

Incasarea vechilor impozite

Până la o nouă întocmire și așezare a impozitelor, luați măsuri pe baza art. 90 din lege să continue încasarea vechilor impozite existente în rol pe 1921—22 și pe trecut, afară de impozitul pe salarii și asupra veniturilor capitalurilor mobiliare cari au fost înlocuite prin noile impozite ale cedulelor F. și G. aplicate deja.

Bine înțeles rămân revocate și dispozițiunile prevăzute prin instrucțiuni în ce privește aplicarea anticipată a unor părți din celelalte impozite cedulare neaplicabile încă. Așa nu se va mai face reținerea de zece la sută a impozitului cedulei E asupra remizelor prevăzute de paragraful 93 bis din suplimentul instrucțiunilor, urmând ca remizerii să achite vechea patentă. De asemenea onorariile fixe periodice și jetoanele de prezență nu vor mai fi supuse aceleași rețineri după dispozițiunile din art. 98 a instrucțiunilor, ci vor fi supuse la reținerea impozitului cedulei F.

Impozitul instituțiunilor financiare

Dispozițiunile prevăzute de art. 23, alin. b, de art. 43 alin, c, și art. 51 rămân în vigoare, deci băncile plătesc impozitul de 15 la sută al cedulei G pentru dobânzile luate la ipoteci și împrumuturile pe gaj, conform legei în vigoare, rămânând a se tranșa chestiunea compensărilor din impozitul cedulei D, neaplicabil încă, prin legea modificătoare.

Impunerea societăților petrolifere

Impozitul cedulei G reținut de societățile petrolifere pe anii 1921 și 1922 conform ordinului No. 44682—921 din prețul concesiunii terenurilor sau al redevențelor cuvenite celor ce nu sunt proprietarii terenurilor, care se consideră preț al unei cesiuni de drepturi incorporale, va fi vărsat administrațiilor financiare; iar cel reținut de la proprietari ca impozit al cedulei A va fi ținut la dispoziționea administrației financiare pentru achitarea impozitului funciar cuvenit după vechea lege din 1887 pentru care se va lua măsuri a fi stabilit de urgență pe acel an.

De asemenea se vor lua măsuri a se stabili impunerile provizorii în vechiul regat după vechile legi pentru noile cazuri de impuneri sau pentru societățile pe acțiuni, cum și scăderile ivite în cursul anului 1921—22, pentru cari nu s'au dresat încă actele, ținându se seamă și de constatările făcute cu ocaziunea recensământului, iar pentru noile teritorii se vor da instrucțiuni speciale prin directoratele de finanțe.

Impozitele stabilite în mod provizoriu urmând a fi confirmate conform art. 93 din noua lege de către comisiunile instituite după această lege, atunci când ele vor fi constituite, rămâne a se da noi instrucțiuni ulterioare în acest scop; până atunci ele vor fi încasate provizoriu conform legei.

Întrucât lucrările comisiunilor de recensământ sunt terminate. luați măsuri și stăruiți să se activeze împlinirile contribuțiunilor directe și să se controleze vărsările impozitelor cedulare F, și G.

La finele lunei înaintați o situațiune exactă a debitelor și încasărilor efectuate.

Minele de cărbuni

Prețul stabilit pentru vânzarea cărbunelui.

Prin jurnalul consiliului de miniștri publicat în „Monitorul Oficial“ No. 256 din 12 Februarie a. c. aprobându-se lucrările comisiunei însărcinată cu stabilirea prețurilor de aplicat cărbunilor furnizați căilor ferate române, serviciul de navigație al Statului, industriei Statului și autorităților de către minele de cărbuni din țară, a decis ca prețurile să fie următoare e pentru cărbunele din bazinul Doicești:

Pentru cărbunii proveniți din minele Mărgineanca-Făgețel.

Prețul de vânzare pe 1921 este de lei 258 tona.

Pentru cărbunii proveniți din minele „Vulcana Pandele“ și din minele societății „Carbon“.

Prețul de vânzare pe 1921 este de lei 309 tona.

Pentru cărbuni proveniți din celelalte mine din acest bazin.

Prețul de vânzare pe 1921 este de lei 272 tona.

Aceste prețuri se înțeleg pentru cărbunii predați încărcați în vagon în gara de expediție.

Pentru cărbunii proveniți din minele statului „Lonea Petroșani“:

Cărbuni de ocnă 550 lei tona.
Cărbuni bulgări 648 lei tona.
Cărbuni ciurul I 584 lei tona.
Cărbuni praf 519 lei tona.

Pentru cărbunii proveniți din minele societății „Pe roșani“:

Cărbuni de ocnă 578 lei tona.
Cărbuni bulgări 570 lei tona.
Cărbuni ciurul I 603 lei tona.
Cărbuni praf 538 lei tona.

Pentru cărbuni proveniți din minele societății „Uricani-Valea Jiului“.

Cărbuni de ocnă 500 lei tona.
Cărbuni bulgări 570 lei tona.
Cărbuni ciurul I 525 lei tona.
Cărbuni praf 460 lei tona.

Aceste prețuri se înțeleg pentru tona de cărbuni predată și încărcată în vagon în gara de expediție, pe întreagă perioadă de timp de a 1 Ianuarie 1921 până la 31 Decembrie 1921.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Micul Alb“.
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de poșta Cent
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chioșc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cesinzeana* Piața Unirii

Cetiți „Infrățirea“

Banca Marmorosch, Blank & Co.

Societate Anonimă – Sediul în București

ACTIV — BILANȚUL GENERAL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 1921 — PASIV

Casa					**Capital**	—	125.000.000
Numerar, cupoane exigibile și titluri eșite la sorți		273.526.572	44		**Rezerve**	—	150.000.000
Disponibil la bănci		582.572.118	63		**Depozite**	—	1.223.904.379
Portofoliu de efecte					**Conturi curente credit**	—	1.092.145.987
comerciale	994.664.866,26				**Cont transitoriu**	—	134.288.759
Minus reescontate	372.205.772.50	622.459.093	76	1,478.557.784 83	**Avale și garanții**		
Bonuri de tezaur		—	—	32.038.646 37	In efecte publice	57.148.461,80	
Efecte publice și acțiuni					**Casa de pensiuni M. Blank**		
Rente și obligațiuni		31.583.888	—		Efecte publice nom.	3.152.900,—	și 5.922.570
Diverse acțiuni		31.976.885	25	63.560.773 25	**Beneficiu net**		
Avansuri					Report din 1920	14.606.047 77	
„ as/ efecte publice și acțiuni		221.856.334	74		Beneficiu net pe 1921	43.732.055 07	58.338.090
„ as/ efecte comerciale și cesiuni		192.330.826	88				
„ as/ cereale, petrol, lemne mărfuri la Departamentul Comercial		258.404.796	83				
„ as/ ipoteci		38.018.552	50	710.610.510 95			
Debitori în cont curent							
Sindicat de garantare cont acționari		—	—	771.100 —			
Diverși debitori		174,262.283	26				
Societăți controlate de noi		139.401.831	30	313.664.114 56			
Participațiuni							
Bănci afiliate și întreprinderi consorțiale		81.709.949	70				
„Sindex“ Sindicatul p. export		70.000.000	—	151.709.949 70			
Avele și garanții							
în efecte publice	57.148.461,80						
Imobilul centralei							
și Sucursalele din provincie		45.672.418	47				
Amortizări până în prezent		6.985.511	47	38.686,907 —			
Inventar		—	—	7 —			
Casa de pensiuni M. Blank							
Efecte publice nom.	3.152.900,—						
				2.789.599.793 66			2.789.599.793 66

Depozite de valori					**Depunători de valori**		
Efecte publice și acțiuni		1.589.248.805	65		Efecte publice și acțiuni	1.589.248.805	65
Mărfuri, conosamente, cereale, petrol, lemne		378.432.799	50		Mărfuri, conosamente, cereale, petrol și lemne	478.432.799	50
Efecte comerciale în gaj		22.249.908	72		Efecte comerciale în gaj	22.249.998	72
Ipoteci		38.018.552	50	2.127.950.156 37	Ipoteci	38.018.532	50 2.127.950.156 37

Verificat și găsit conform cu registrele

Cenzori: **S. Carp, G. G. Duca, George Kapri, I. Pillat și**

Cenzor supleant: **Dr. N. I. Angelescu.**

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Ceahlăul“ Cluj

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 448 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Marți 21 Februarie 1922

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRA... U No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMESC
Telefon:
REDACȚIA No. 201

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Războiul nostru inutil?

Amintirile cu privire la intrarea în război a României publicate de d. Raymond Recouly în „Revue de France" constituie un nou prilej de îmbărbătare pentru germano-filismul d-lui Marghiloman. Căci, secondat și de „Luptătorul", „Steagul" de ieri, pe baza unui document publicat de d. Recouly, îndrăznește să afirme încăodată că războiul României a fost o jertfă inutilă.

Într'adevăr, din documentul, pe care „Steagul" îl numește senzațional, reiese că întregirea României ne-a fost asigurată încă din Octombrie 1914 în urma unui acord încheiat între guvernul d-lui Ion I. C. Brătianu și Rusia, care acord ne dădea dreptul ca, în schimbul neutralității noastre, să ocupăm, în momentul pe care-l vom găsi potrivit, regiunile monarhiei austro-ungare locuite de români.

Și atunci, se întreabă „Steagul": La ce a folosit jertfa celor 800 de mii de români, dacă și fără această jertfă, ci numai păstrând o neutralitate binevoitoare, puteam să ajungem la înfăptuirea idealului nostru național?

Dar documentul prezentat de Raymond Recouly nu dovedește decât un singur lucru: înțelepciunea politică a d-lui Brătianu, care încă din primele zile ale războiului mondial a înțeles să pregătească drumul pentru întregirea României. Și e bine să se știe acum că în Octombrie 1914, când nimeni nu putea să prevadă care va fi desfășurarea evenimentelor, d. Ion I. C. Brătianu, despre care atunci se spunea că stă nepăsător în fața războiului, încheiase cu Rusia un acord prin care, chiar în cazul unei neutralități, i se dădea României dreptul de a anexa ținuturile monarhiei austro-ungare locuite de români.

Documentul d-lui Recouly însă nu înfățișează decât un moment din politica externă a d-lui Brătianu. Din Octombrie 1914 și până în August 1916, data intrării noastre în acțiune, s'au produs fapte și evenimente care au făcut cu neputință rămânerea noastră în neutralitate.

Și după cum, în vederea neutralității, d. Brătianu încheiase acordul cu Rusia, tot așa, în vederea intrării în acțiune, d-sa a încheiat tratatul cu Aliații prin care ni se asigura realizarea aspirațiilor noastre naționale.

Dar, astăzi, în urma faptelor petrecute dela război încoace, crede „Steagul" că se mai poate susține în mod serios cum că războiul României a fost o „jertfă inutilă"? Crede, adică „Steagul" că, fără să punem mâna pe arme, desfășurarea evenimentelor ar fi fost aceiași și că deci, rămânând cu puterile intacte, n'am fi avut decât ca la sfârșitul războiului, să ocupăm Ardealul și Banatul? Pentrucă chiar admițând că și fără intervenția noastră în război evenimentele ar fi avut aceiași desfășurare, nimeni nu poate crede că aceiași ar fi fost și starea de spirit a aliaților față de o țară care, ocolind sacrificiul, s'ar fi repezit numai la pradă.

Căci am suit calvarul, și, totuși, de atâtea ori, dreptatea noastră a fost călcată în picioare. Ce-ar fi fost oare dacă la masa marilor răfueli ne-am fi prezentat numai cu neutralitatea noastră binevoitoare și cu asigurările cuprinse în documentul d-lui Recouly?

Și să admitem chiar că, fără război, ci numai pe baza acordului cu Rusia, am fi ajuns să înfăptuim România Mare. Care ar fi fost însă valoarea morală a acestei Românii și deci trăinicia ei politică? Care ar fi fost adică puterea de atracție a vechiului Regat în mijlocul provinciilor alipite, când și așa, cu toată jertfa celor 800.000, am ajuns acum să asistăm la spectacolul dureros al manifestărilor regionaliste?

Impunsături

„Patria" și-a asigurat colaborarea unui domn **Sierieru**.

Câtă prevelere!...

*

Averescanii fac pronosticuri favorabile asupra reușitei lor în alegeri.

— „Se așteaptă ca județele Mehedinți, Gorj, Roman, Bacău, **Vlașca**, să scoată întreaga listă".

— Dar Teleormanul?...

*

Toți candidații averescani își pun titlul de „**fost**" deputat, senator, primar, prefect, etc...

— Prin această recomandație Partidul Poporului face un adevărat serviciu opiniei publice, care știe perfect ce însemnează a fi fost deputat, senator, etc.... averescan!

*

„Încrederea populației în steaua generalului Averescu n'a scăzut „aproape" nicăiri". „Aproape"...

Nu-i rău spus!...

*

Berlin. — O telegramă a agenției Telegraphen-Union confirmă știrea despre încheierea unui acord între Franat și Rusia sovietică. Conform acestei telegrame Franța va impune Germaniei să cedeze Rusiei furnitura în natură până la suma de 800 milioane mărci în aur. Rusia recunoaște 200 milioane franci în aur ca creanță a Franței, care obține dreptul de prioritate asupra tuturor concesiunilor ruse. (Rador).

Jon J. C. Brătianu

Se vorbește mereu în presa opoziției de faptele fruntașilor ei și se laudă mereu atitudinea acestora în chestia națională.

Un singur lucru e dat uitării: singurul om public din țara noastră, care a pus dela început problema idealului nostru național integral a fost actualul prim-ministru I. I. C. Brătianu.

Inainte de întrarea României în războiu, opinia publică românească se împărțise în două tabere; una mergea la dreapta, alta la stânga. Singurul om care a stat deasupra tuturor patimilor a fost șeful partidului liberal. Pentru el steaua era una singură și nu înțelegea s'o tae în două ca sabia, fiindcă știa că din orice jumătate tot sânge de Român curge. De aceia a rezistat el atâta timp sugestiilor războinicilor cu orice preț.

El știa că România trebue pregătită și nu uita principiul cel mare: cu minimum de efort maximum de câștig. De aceia a apărut unora ca un sfinx, -altora ca un om nehotărât și altora ca un trădător.

Cei mai puțini dintre politiciani uitau Ardealul și Bucovina, cei mai mulți Basarabia. Numai Ion I. C. Brătianu, și cu el partidul liberal, nu uita nimic.

După încheierea păcii când a fost să se hotărască harta Europei, singurul om din țara noastră care a susținut idealul național integral a fost tot șeful actualului guvern. El întrase în războiu cu anumite condiții și cerea dela Aliați ca aceste condiții să fie respectate. Când a văzut că cei mari își calcă cavântul, s'a retras din fruntea treburilor publice și a preferat umbra strălucită a opoziției, strălucirii întunecate a puterii.

Care om politic din țara noastră poate revendica mai frumoase acțiuni în slujba patriei?

Citiți „Infrățirea"

D. IULIU MANIU

Cine este domnul Maniu, ne-o spune biograful din „Patria." Cu-o adorabilă ingenuitate, oficiosul național ne ușurează deslegarea tainei cu care îi place să se învălue conducătorul partidului național. Doctrina regionalistă preconizată de acest partid împotriva celorlalte partide din regat, își află isvorul în principiile de bază a autonomiei teritoriale a ardealului și-a politicei pasive ardelenești, fixată în 1897, de către d-l Maniu, în vremea fericitei d-sale tinețe. Puțin mai târziu teoria d-sale a suferit transformări, trecându-se la o autonomie națională a întregei Transilvanii și de la pasivitate la o politică activistă. Această schimbare de concepție politic i-a fost sugerată d-lui Maniu de necesitatea unui front unic românesc împotriva terorismului maghiar. Credincioși principiului, nu trebue să ascundem că purtarea parlamentarilor români în Camera ungurească, a înscris o pagină de frumusețe epică în analele luptelor seculare dintre români și unguri. Dar iată că împrejurări norocoase, sacrificiul de sânge al Vechiului Regat, forța de rezistență națională a românilor Ardeleni, au creiat la un loc România-Mare. Ne-am fi așteptat cu toții ca d-l Maniu împreună cu partidul d-sale să treacă dela principiul autonomist național și de la activismul opozițion st la o politică națională de închegare a Statului român nou, pe baza unirei sufletești a fraților de pretutindeni. Ne-am fi așteptat ca vocea d-lui Maniu să fi răsunat în voe în atmosfera solemnă a Parlamentului României Mari, ca pieptul său, apăsat atâtea decenii de cizma huzarului, să respire liber, ușurat ca după o noapte grozavă de vise rele. In schimb cum se manifestă d-l Maniu! Nu numai că, potrivnic intereselor naționale, doctrina d-sale autonomistă și tactica opozițională se menține și acum, dar însuși progresul făcut sub vechea autoritate străină, pare că suferă astăzi un pas înapoi. Autonomia d-sale națională tinde să revie la vechea sa fază teritorială, iar activizmul, datorit unui fel de oportunism de opoziție dela Budapesta, îl reduce din nou la obstrucționizmul distrugător de viață, din Parlamentul românesc.

Acest sens restrâns de unire — cu temperamente, ar exclama dl Marghiloman — pe care tinde să-l localizeze, dl Maniu în Ardealul d-sale pe baza autonomiei teritoriale — Ardealul ardelenilor — este o nenorocire națională, față de inferioritatea în care s'ar găsi Ardealul — celelalte ținuturi fiind excluse — dinaintea activității fățiș dușmănoase ale celorlalte neamuri și-a Budapestei.

Și în condiții de viață așa de grele, dl Maniu aruncă vechiului regat mănușa luptei de exterminare dintre frați; pune vamă rușinoasă la munții ce-ar trebui să nu mai existe, produselor vieței românești de dincolo. Iată neiertata eroare în care cade dl Maniu și partizanii d-sale în ciuda adevăratelor interese de neam. Politicește nu vom ajunge la Unirea reală decât când vom fi uniți în gânduiri, culturalicește e o absolută nevoe pentru Ardealul crescut la școala ungurească ca să se adape un timp la izvorul curat de limbă și cultură românească, ceaputut progresa libere în vechiul regat. Iată de ce, partidele politice de dincolo, oricât ar fi de însuficient pregătite pentru o politică occidentală ceea ce nu e tocmai cazul — aduc cu ele atmosferă pur românească necesară într'o provincie ce-a cunoscut un mileniu de împilare străină. Spiritul vechiului regat îl credem trebuincios, căci aduce aici forma de viață românească fasonată de împrejurări istorice, diverse. Și nu vom fi stăpâni în casa noastă decât când boala diversităților de obiceiuri și de mentalitate dintre noi, va fi învinsă de vitalitatea ce stă la baza vieței noastre de neam. In această ordine idei, d-l Maniu reprezintă încă din nefericire un ardelenism, care trebuie să dispară cu totul din hotarele neamului nostru reunit politicește, dacă nu încă sufletește.

M. T.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

ECOURI

Alcool, tutun... longevitate

Un ziar american citează cazul extraordinar al unui straşnic băutor de whisky încetat din viaţă la vârsta de 126 ani şi al unei englezoaice Marg Brannan decedata la vârsta de 108 ani, care a fumat cu pipa şase decenii.

Iată fapte care n'ar trebui înregistrate, căci mulţi vor conchide că întrebuinţarea alcoolului şi tutunului constitue un brevet de longevitate.

Cum ne cunosc străinii

In cartea „La Roumanie nouvelle apărută după războiu, d-l Muzet „inginer civil" ocupându-se de istoria ţărei noastre, spune publicului francez că întemeietorul principatului Munteniei e Rudolf I; apoi vorbind de activitatea culturală găseşte că Xenopol e o glorie a literaturei, iar Văcărescu, mare istoric!

Cumpătare

„Nomen's Christian Temperance Union" (Liga femeilor creştine pentru cumpătare) face propagandă în Statele Unite pentru abolirea tutunului.

Se mai anunţă deasemeni înfiinţarea unei ligi contra ceaiului şi a cafelei. Vinul şi celelalte alcooluri fiind deja interzise, Americanilor nu le mai rămâne ca băutură decât apa.

Un dirijor rus la Praga

Dirijorul rus M. Cybulsky a sosit de curând la Praga.

El voeşte să dirijeze „Marşul slav" de Tschaikowsky, moartea lui Glinica „1812" din „Ruslan şi Ludmila", precum şi „Sheherezida" lui Rimsky Korsikow.

Cybulsky va organiza şi diferite concerte în alte capitale europene.

Arderea unui manuscris al lui Wagner

Cu ocazia incendiului dela teatrul din Dessau, a ars şi o partitură a operei „Tannhauser", scrisă de însuşi Wagner. Restul bibliotecii a putut fi salvat.

Teatrul din Dessau era singurul din fostele teatre de Curte, care după revoluţie şi după despărţirea de fosta casă ducală, condus de viitorul ministru prusian de interne Wolfgang Heine, stetea pe o bază financiară solidă, astfel că a putu să fiinţeze fără vreun deficit şi fără vre-o subvenţie din partea Statului şi fără a pierde cu aceasta nimic din nivelul artistic.

Un volum inedit a lui Maxim Gorki

In traducere germană a apărut un foarte interesant volum al lui Maxim Gorki: Distrugerea personalităţii.

Este un document viu al frământaşului şi luptătorului rus, prin care relevează atitudinea lui faţă de problemele europene, de literatură, arta, critică, morala, politica, socialismul şi faţă de Tolstoi şi Dostoewscky.

Scopul cărţii este: Redeşteptarea omului pentru o viaţă de iniţiativă şi acţiune.

Complexul situaţiei spirituale, morale şi sociale sub care trăim este măsurat cu marea catastrofă din zilele noastre.

Urmaşul lui Caruso

Celebrul tenor SMIRNOFF, care a repurtat în ultimul timp mari succese pe scenele marelor Opera din Londra, Paris şi Berlin şi şi-a stabilit faima de un mare maestru al „bel-canto", a fost angajat la New-York în locul lui Caruso.

In trecere spre America, SMIRNOFF va da la începutul lunei Martie un concert la Bucureşti, iar pe la finele aceleaşi luni va cânta la Roma, Aparţia lui SMIRNOFF înaintea publicului bucureştean va fi fără îndoială cel mai rumos eveniment muzical al stagiunei.

Un omagiu românesc soldatului necunoscut italian

Studenţii români dela diferitele şcoli superioare din Torino, ducându-se la Roma pentru rezolvirea unor chestiuni, au ţinut în primul rând să aducă un omagiu aceluia care este astăzi simbolul sacrificiului făcut de poporul italian în cursul ultimului războiu. In acest scop au depus, în după masa zilei de 28 Ianuarie a. c., o frumoasă coroană de bronz la mormântul „soldatului necunoscut". Cunoscând situaţiunea extrem de grea în care se găsesc studenţii noştri din Torino, nu putem face decât s aaprobăm din tot sufletul acest act al lor.

O bibliotecă publică în Bucureşti

Lipsa unei biblioteci publice în Bucureşti se resimte de mult. Cele două biblioteci existente, acea a „Academiei Române" şi acea a „Fundaţiei Carol" sunt unilaterale, şi rezervate unor anumite categorii din publicul cetitor: prima e deschisă mai cu seamă pentru cercetătorii de documente şi acte privitoare la trecutul nostru, a doua e destinată complectării cunoştinţelor universitare şi e rezervată, ca atare, numai studenţilor.

Mai există, încă o a treia Bibliotecă în Capitală, a Casei Şcoalelor, instalată în casa Macca din str. Victor Emanuel III. Această bibliotecă cuprinde numai lucrări cu caracter pedagogic şi e destinată profesorilor de toate gradele şi studenţilor cari vor să intre în învăţământ.

Publicul doritor de lectură, în Capitala României Mari, e lipsit deci, de o bibliotecă unde să-şi găsească gratuit hrana intelectuală.

In această privinţă suntem unici printre ţările cu pretenţie de cult ră.

D. dr. C. Angheleseu, ministrul instrucţiei, dorind să pună capăt cu o zi mai curând acestei situaţii, a hotărât să se înceapă construirea unui local de bibliotecă publică în Bucureşti, făcând în acest scop — toate sacrificiile posibile.

De aceea d-sa a invitat „Academia Română" ca să delege o persoană, care să ia înţelegere cu ministerul Instrucţiei în privinţa accelerării construcţiei.

Răspândiţi „Infrăţirea"

Un portret al lui Clemenceau

Cunoscut scriitor englez H. G. Wells dă în ultima sa carte „The Outline of History" (Schiţa istoriei univer a e) o admirabilă frescă a istoriei evoluţiei umane, făcând şi portretele 'marilor bărbaţi, care au condus în ultimul timp destinele lumii, cu o remarcabilă ironie.

Iată spre exemplu portretul lui Clémenceau:

George-Benjamin Clémenceau e un vechiu politician şi un vechiu jurnalist, un mare dărâmător de ministere.

Medicul care ca consilier municipal deschide o clinică gratuită, e şi un straşnic duelist.

Nu şi a omorât niciodată adversarul dar s'a arătat totdeauna un spadasin îndrăzneţ. Părăseşte în timpul Imperiului. Facultatea de medicină pentru ziaristică şi politică, luând atunci partea extremei stângi. Câtva timp profesor în America se căsătoreşte pentru a divorţa în curând. Revine în Franţa după Sedan aruncându-se cu furie în luptele politice.

De aic înainte Franţa este universul său, Franţa înflăcărate-lor jurnale, a vorbelor certe, a scandalurilor, a loviturilor de teatru.

Fu supranumit „trigrul" şi era bucuros de această poreclă.

Patriot de profesie, mai mult decât gânditor şi om de Stat, astfel a fost omul pe care războiul l'a adus în fruntea republicei.

El este în întregime autorul tratatului da la Versailles cu toate lacunele sale.

Wilson a-venit la Conferinţă cu principiul: „Trebue să salvăm democraţia lumei". „Vorbeşti ca Isus Christos", ripostă Clémencean — „dar trebue să salvăm Parisul".

Glorie apusă

— Din palat imperial... hotel —

E vorba de palatul Habsburgilor din Viena.

De când s'a prăbuşit imperiul austro-ungar de funestă pomenire, lichidarea averii casei domnitoare ţine mereu. Unele averi s'au împărţit şi până acum, şi o parte a revenit Statului iar altă parte societăţilor filantropice. De soarta Hofburgului nu se ştia în a nimic sigur. Statul se îngrijise, ce e drept, ca şi pe urma lui să încasseze niscai venituri, pentrucă în aripa lui veche, în aşa numitul „Schweitzer-Trakt" a instalat câteva birouri, mai ales de-ale misiunilor externe. Iar cu prilejul târgului de mostre, organizaţia acestuia a ocupat o altă aripă, închiriindu-o, şi aici s'a ţinut expoziţia teatrală şi artistică. Pe baza convenţiunii ce a încheiat-o cu Statul tot această organizaţie va ţinea aici o altă expoziţie, şi la primăvară va mai ocupa şi alte camere.

De curând Statul a intrat în tratative cu un consorţiu elveţian care intenţionează să închirieze şi noua parte a Hofburgului, zidită pe timpul lui Frantz Ioseph, ca să o transforme în hotel. Acest consorţiu a fost deja încredinţat să facă planurile de transformare, şi dacă planurile vor fi acceptabile, viitorul Hofburgului e pecetluit. In actuala criză financiară a Austriei nu e greu să se prevadă cu toată siguranţa o învoială.

Sic transit gloria mundi.

TEATRUL NAŢIONAL

Sâmb. 18 Feb. Se va juca pentru prima oară „ROMANŢIOŞII" Comedie în 3 acte în versuri de Edmond Rostand. In rolurile principale vor apare: D-ra Jeana Popovici şi D-nii D. Mihăilescu-Brăila, N. Neamţu-Ottonel, Mişu Ştefănescu Virgil Vasilescu etc;

Duminecă 19 Feb.
(matineu) CINEMATOGRAFUL
(seara) INSTINCTUL şi CERREA în CASATORIE

Cei ce doresc să uite un moment de toate neplăcerile vieţei să vie Sâmbătă în 18 Februarie la BALUL MEDICILOR Hotel New-York. 1454

♣ FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA" ♣

Pământul nostru*)

„Printre sarcinile cari se impun cetăţenilor României noi, una din cele mai grabnice şi importante este să adâncească cunoaşterea geografică a Patriei mărite".

De Martonne.

Aşa ne învaţă savantul profesor dela Sorbona cunoscător bun al pământului românesc, ştiind bine, că aceasta a făcut'o şi cetăţenii Franciei, pentru-ca o lume întreagă să-i preamărească. Aceas a ni se impune şi nouă, adecă cunoaşterea geografică a ţării, căci numai aşa se va face o strânsă legătură de înfrăţire între pământul trupului nostru şi pământul strămoşesc.

Zidurile artificiale, cari despărţeau pe fraţii de acelaş sânge erau pe înălţimile Carpaţilor sau în adâncimea Prutului, însă fie_

*) Rezumat din conferinţa ţinută în Seber la 29 Ian. a. c.

care generaţie, cu pericolul vieţii sale, se urca sus, sus pe stâncile ascuţite sau se cobora în adâncimea Prutului şi săpa la temelia acestor stavile, pentru-ca la un moment dat să se dărâme, şi fraţii de acelaş neam şi lege să treacă maestoşi peste ruine, să se sărute de bucuria întâlnirii în casa strămoşească, ridicându-şi zidurile dărâmate ale Daciei vechi la locul lor natural.

Scăpaţi de sub ochiul stăpânului de ieri, care nu e o imperioasă necesitate şi datorinţă să ne cunoaştem pământul? Da! Acesta trebue să fie răspunsul conştiinţei noastre. Numai astfel putem înţelege cauza pentru care şi-au vărsat sângele atâţia martiri. Numai astfel înţelegem pentru ce a fost îndrăgit de străini, deşi nu era al lor. Cunoscându-l să-l îndrăgim asemenea eroilor căzuţi, şau asemenea copilului care-şi iubeşte mama şi de care numai mort se desparte. E nevoe să cunoaştem trecutul şi bogăţia ţării noastre pentru-că toţi trăim şi suntem ocrotiţi în cuprinsul ei.

Mulţi cunoscători se minunează de frumuseţile şi bogăţiile noastre, D-l De Martonne, cu ocazia primirii fraţilor Italieni din vara trecută, se exprima astfel: „Eu care am călătorit mulţi ani prin România, eu care i-am vizitat şi studiat pământul pas cu pas, eu francez vă afirm cu o absolută obiectivitate, că România e o ţară de o frumuseţe şi bogăţie cum puine ţări sunt pe lume".

Pentru frumuseţile şi bogăţiile pământului nostru s'a năpustit mulţimea popoarelor asupra lui, asemenea unui roiu de viespi asupra coşniţei cu miere.

Din aurul munţilor nostri îşi împodobeau trupurile Agatirşii luxoşi şi cultivatori de albine. Pe câmpiile întinse îşi păşteau turmele Sciii, iar pe coline şi dealuri Dacii cultivau viaţa de vie.

Adevărata exploatare a bogăţiilor Daciei începe însă sub stăpânirea romană.

Din băile dela Salinae îşi scoteau sarea, iar dela Ampellum şi Alburnus aurul, din care îşi băteau monete. Din bogăţiile aflate în „Dacia Felix", se zidiră oraşele: Apulum, Potaissa, Napoca ş. a. cari şi astăzi sunt mândria noastră.

Şi tot pentru acest pământ fericit:

Au venit şi Avari, Goţi, Huni, Slavi, Tatari, Turci şi Unguri, dintre cari, unii mai puţin, alţi timpi mai îndelungat până la Mongolii zilelor noastre, au stors măduva pământului strămoşesc.

Totuşi bogăţiile ţării noastre sunt nesecate. Dela vârfurile îmbrăcate în nouri ale Negoiului şi Retezatului până la adâncimea de sub nivelul mării a Deltei Dunării pământul nostru e o grădină bine împodobită la a cărei aranjare a lucrat mâna lui D-zeu.

Sub coaja pământului acestei grădini sunt aşezate bogăţiile minere.

La înălţimile mari falnicul brad îşi cla îná trunchiul vânjos. Mai la vale fagul, care ne încălzeşte în timpul iernii, iar pe dealuri puternicul stejar, sub a cărui coroană maestoasă pe lângă milie de sălbătăciuni, pasc miloanele de vite folositoare.

Primăvara pe coline pomii îşi deschid haina împodobită de flori şi parcă se întrec cari de cari să se mândrească cu vestmintele de diferite culori, iar călătorul e ameţit de mirosul îmbătător al lor. Pe dealuri viile se înşiruie, pentru-ca toamna să-şi reverse darul lor binecuvântat asupra pungii muncitorilor harnici.

Ne coborâm la şes. Ochiul călătorului nu mai poate pătrunde până la marginea acestei mări, care îşi leagănă valurile de sfice, pentru-ca mai târziu, deopotrivă, să asupe gura şi săracului şi băgat în. Aci se produce din belşug grâul, săcara şi porumbul hrana de toate zilele a ţăranului român.

Aceste bogăţii de'a suprafaţă sunt podoaba şi frumuseţea coajei pământului nostru.

Situaţia internaţională

Mica Antantă şi conferinţa de la Genua

Călătoria d-lui Benes în streinătate

Nu ştiu dacă călătoria intreprinsă în occidentul Europei de către d. Ed Benes, primul ministru al Cehoslovaciei e în legătură cu vre-o împuternicire din partea statelor Micei Antante. Se poate vorbi însă cu precisiune că vizita d-sale în centrele europene are un caracter oficial şi urmăreşte chestiuni a căror însemnătate nu scapă nimănui din vedere, mai ales că ele privesc participarea Europei centrale la desbaterile conferinţei de la Genua.

Date fiind interesele României însă la această conferinţă n'am putea iar spune că România e străină de intervenţiile pe care le va face d. Beneş, mai cu seamă la Paris şi Londra. Acelaş lucru îl putem spune şi despre Jugoslavia. Şi e şi firesc aceasta, întrucât se ştie că dela terminarea războiului interesele Cehoslovaciei, Jugoslaviei şi României merg alături în anumite privinţe.

Mica Antantă nu este doar de cât rezultatul unor interese comune ale celor trei state din Europa centrală.

Faptul de mai sus îl confirmă următoarea telegramă din Praga:

Beneş a plecat azi dimineaţă pentru un turneu în străinătate de cincisprezece zile. El se va duce mai întâi la Paris unde va sta o săptămână, pentru a merge apoi la Londra tot pentru atât timp. Beneş urmăreşte în acest voiaj scopul de a se informa pe lângă cercurile competinte franceze şi engleze asupra actualităţilor politicei internaţionale precum şi a se explica cu privire la punctul de vedere al Micei Antante, mai ales relativ la problemele privitoare la conferinţa dela Genova.

Aceste relaţii primite din sursă oficială cehoslovacă confirmă svonul de nţregul că primul ministrul Cehoslovaciei intervine ca purtător de cuvânt al Micei Antante.

După cât suntem informaţi, statele Europei centrale şi chiar acele cari nu fac parte din Mica Antantă, îşi întemeiază punctul lor de vedere faţă de conferinţa de la Genua, că e de neapărată nevoie ca să se ţână mai întâi o conferinţă prealabilă în care să se statornicească în chip lămurit un program asupra hotărârilor care urmează să se ia la Genua în chestiunea refacerei economice şi financiare a Europei.

Mica antantă dacă admite conlucrarea Germaniei şi Rusiei sovietice la rezolvirea problemelor de pur interes economic în nici un caz nu poate să admită ca la viitoarea conferinţă să se ridice chestiuni politice, care desigur că ar pune în discuţie revizuirea tratatelor existente, cu scopul ca Germania să-şi uşureze din obligaţiunile ei financiare faţă de aliaţi şi mai ales faţă de Franţa, iar Rusia să facă oarecari revendicări de ordin teritorial, cum ar fi Basarabia şi Siberia orientală.

S'ar părea că participarea Germaniei şi Rusiei la conferinţă e condiţionată de aceste cereri, admise şi chiar susţinute de guvernul britanic. Franţa, a cărei politică economică e protivnică celei engleze, în lupta întreprinsă de ea pentru menţinerea stărei de lucruri creată de răsboi priveşte cu o vădită satisfacţie intervenţia Micei-Antante şi consideră acest eveniment diplomatic ca pe un factor hotărâtor asupra soartei conferinţei de la Genua.

Cei doi adversari

In faţa urnelor vor sta în curând doi adversari: partidul liberal şi opoziţia.

Cetăţenii vor avea de ales între un partid de ordine şi un grup pestriţ alcătuit din oameni pătimaşi, ipsiţi de organizaţie şi de sentimentul răspunderii.

E incontestabil, se poate prevedea de pe acum, că majoritatea voturilor vor merge la liberali. Şi aceste voturi vor merge din convingere, vor porni din cele mai curate sentimente şi din cel mai înalt patriotism.

Venit la guvern, după oameni cari au dus ţara la prăpastie, partidul liberal a făcut un sacrificiu. De a început el şi-a dat seama că salvarea neamului e în mânile lui şi a primit greua răspundere cu convingerea că va avea de suferit, dar cu mângâerea că această suferinţă e pentru patrie.

Din toate părţile ne vin ştiri dureroase despre modul cum e privită România în streinătate. Situaţia noastră economică şi financiară e de tot zdruncinată iar situaţia morală lasă foarte mult de dorit. Be starea aceasta jalnică e de vină numai opoziţia, cu toate capetele, anexele şi coadiţele ei, fiindcă partidele din care-i alcătuită saau au prădat ţara sau au înşelat moraliceşte poporul.

Toate speranţele pe cari şi le-a pus acest popor, în chip firesc după răsboiu, întru'unul sau într'altul dintre partidele opoziţie, au fost amarnic înşelate. Poporul a simţit şi a priceput că numai cu vorbe şi cu certuri nu se poate salva o ţară.

De aceia singura lui nădejde de azi e partidul liberal şi de aceia voturile lui vor fi date fără şovăire candidaţilor acestui partid.

In jurul unor declaraţii

D-l doctor Vaida, într'un acces de sinceritate desigur că nu va trece neplătită de către colegii d-sale politici, a mărturisit un fapt de o gravitate excepţională: că tot ce se colportează de ziarul „Patria" împotriva felului cum gândeşte partidul liberal să prezideze alegerile, e pură fantezie.

Suntem siguri că noua şi senzaţionala părere a domnului doctor a zăpăcit, atât presa opoziţiei din vechiul Regat cât şi pe „domnii" din comitetul de 100. Imaginaţia furibundă a „Patriei" ajunsese să vadă numai terorizări, numai terminologie barbară, cruzimi, din maşinele puse în funcţiune zi şi noapte pentru înfierarea cruzimelor etc. etc. comise de administraţia liberală din Ardeal împotriva candidaţilor partidului naţional. Dar iată că acest coşmar, trâmbiţat prin sute de guri şi valuri de cerneală s'a dovedit a fi ceiace este în realitate: o invenţiune de prost gust, nesinceră şi repulsivă a unor „oameni" ce vor cu tot dinadinsul să treacă şi în România-Mare drept tot nişte martiri, şi naţie bună de exploatat în cazul unei căderi în apropiatele alegeri. Din declaraţiile d-ui doctor rezultă neîndoios că toată campania de acum a naţionalilor împotriva partidului liberal, nu are la bază decât o mare doză de neobrăzare şi de minciună.

Astfel stând lucrurile, întrebarea ce se pune de acum înainte este dacă politica partidului naţional mai poate avea credit în opinia publică din Ardeal.

Politica de regionalism a acestui partid, lupta dârză împotriva partidului liberal, naţionalii şi-o legitimau până acum prin „samavolniciile" guvernamentale.

Când însuşi fruntaşul partidului recunoaşte că aceste samovolnicii de fapt nu există, ce bază morală mai poate avea acest partid şi ce bază mai pot avea toate strigătele de ajutor cu care acest partid încearcă să atragă sufragiile şi mila cetăţenilor...

Orice om de bună credinţă, poate judeca sinceritatea luptei duse de cei din jurul "Patriei".

Doctorul Vaida a făcut prin declaraţiile lui, un serviciu incomensurabil cetăţenilor, pentru care nu-i putem decât mulţumi.

Campania electorală la Bihor

Turneul electoral al d-lui General Moşoiu în circumscripţia Aleşd, — Propaganda partidului liberal la sate. — Averescanismul în declin.

Marti 14 Februarie şi-a inceput d. ministru Moşoiu turneul electoral în circumscripţia Aleşdului, fiind primit de popor pretutindeni cu mare însufleţire. In comuna Bratca a fost salutat de părintele Păltineanu din Beznea.

D. general Moşoiu, a spus între altele, că înainte cu 3 ani a luptat pentru unirea tuturor românilor într'un singur stat, iar acum luptă în vederea realizării marelui ideal, care este unitatea sufletească din cele 4 unghiuri.

Nu vă fac promisiuni, spunea d. ministru Moşoiu, deoarece vorbe multe sunt numai sărăcie, în schimb încă voi munci din răsputeri pentru popor, pentru consolidarea şi marile interese ale ţării, ca să vă convingeţi că sunt omul faptelor, iar nu al vorbelor.

Vorbeşte apoi d. general Moşoiu despre greşelile guvernelor anterioare, cari trebuiesc reparate de partidul liberal, al cărui trecut e o garanţie pentru viitor.

In comunele Bucia, Vad, Aleşd, Soncoiuş etc. d. Moşoiu a fost întâmpinat la gări de o mulţime de popor.

Comitetul de propagandă electorală al partidului liberal desvoltă o activitate uriaşă, în frunte cu d. dr. S. Andru şi cu membrii în comitet d-nii dr. Zigre. Papadoff, Ioan C. Szilaghi, Paul Buday. Membrii comitetului central judeţean vizitează satele, împart manifeste şi organizează partidul, unde nu era încă organizat.

De asemenea şi alţi candidaţi liberali şi-au început turneul electoral, astfel secretarul general al partidului d. dr. Ioan Câmpian, care candidează în circumscripţia Tinca. D. Negulescu a plecat la Bel. iar d. dr. V. Chirvai la Mărghita, unde va avea loc o mare adunare la care îşi va expune d. Chirvai punctele de program.

D. ministru Banu a fost primit în Beiuş în mijlocul unei mari însufleţiri, fiind reprezentate în mare număr comunele din jurul Vaşcăului.

Candidaţii averescani încă îşi mai încearcă norocul, dar fără orice speranţă de a obţine un singur mandat. Poporul nici nu vrea să audă de acel partid, sub a cărui guvernare s'au comis nu mai fraude şi jafuri, în care figurau persoane. ca Tăslăoanu, Milea, Argetoianu, etc.

Partidul naţional al d-lui Maniu asemenea nu prea are rădăcini în Bihor. Poporul din Bihor nu uită faptul întâmplat sub guvernarea exclusivă a acestui partid în Ardeal, când cerealele de sămânţă, trimise din vechiul regat pentru Bihor, vre-o 500 vagoane, au fost dirijate spre Cehoslovacia, nefiind nici până azi restituite integral sumele ce au fost încasate dela poporul nevoiaş în acest scop. Aceasta e poveste tristă, adevărată însă, care a deschis în schimb ochii poporului dela sate, care, deşi e simplu, dar are o judecată sănătoasă, care-l face să fie superior unor şarlatani, cari au pretenţiunea de a se numi oameni culţi.

Coresp.

Daca doreşti să cumperi

MOBILE

să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely şi Réti

Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acţii.

Plecând în străinăte

primim comineide

P I A N E

Bechstein, Schiedesmayer, Steinway, Ibach, Blüthner

cu preţul original al fabricelor, primul şi cel mai mare magazinde piane din Ardeal. Schimbam piane vechi cu pretul cel mai mare. Comenzi primim până în 19 Februarie 1922.

I. TRISKA Cluj, Str. Saguna (fosta Bartha M.) No. 14.

Adevăratele bogăţii, indispensabile progresului unei ţări, sunt însă în interior.

Petrol, sare, cărbuni, fer, aramă, argint, gaz de luminat ş. a. toate se află în cantităţi mari în munţii şi văile noastre. Aurul munţilor Apuseni, în care întrecem pe ori care ţară din Europa, nu era al nostru, altădată din care cauză răsuna a ţjale cântarea Moţilor:

Munţii noştri aur poartă
Noi cerşim din poartă'n poartă

Si'n care ţară sunt aşa de dese şi variate apele minerale ca la noi? Despre importanţa acestor ape dl dr Manuilă (inspector sanitar în Cluj) declară următoarele:

„Problema balneară prezintă pentru ţara noastră o deosebită importanţă prin faptul, că suntem una din cele mai bogate ţări în ape minerale pot zice din lumea întreagă. Apele minerale ale Transilvaniei prin superioritatea compoziţiei chemice ar putea înlocui toate apele ce ne vin din străinătate".

Câtă energie nu reprezintă apele curgătoare. La poalele fiecărui munte ar putea fi o instalaţie electrică, care să dea viaţă unui ţinut întreg.

Coroana munţilor noştri ar putea cuprinde mulţime de sanatorii, precum şi mii de fabrici.

Aceste ar fi în liniamente generale bogăţiile noastre, pentru cari străinătatea ne invidiază, fiind-că nici o ţară nu e aşa de variată în privinţa bogăţiilor ca Ţara noastră. Tot ce dorim avem în ea. Şi peste aceste bogăţii neamul nostru a fost poporul ales ca să le stăpânească.

Noi le stăpânim, însă folosul practic îl iau în mare parte străinii, sau rămân îngropate în pământ fără să ne-aducă mult folos. Industria e în mâinile străinilor, iar noi privim indiferenţi, de parcă poporul nostru n'ar prezenta destulă putere. Şi noi ştim, că vaza unei ţări nu stă în bogăţiile ei, ci în felul cum ştie să întrebuinţeze şi prelucre în mod raţional aceste bogăţii.

Aceasta însă depinde de noi, pentru-că poporul nostru prezintă o putere de muncă, energie şi agerime de nedescris. E de ajuns să amintesc timpul muncii de vară al ţăranului român, când din zori de la 3 ore până seara târziu la 9 lucrează muncă grea, 16 ore pe zi. Şi câţi bărbaţi mari n'a dat acest neam de ţărani, cari au făcut mândria neamului, recunoscuţi şi de străinătate.

Acesta e pământul nostru.

Bogăţiile noastre, puterea de viaţă a poporului nostru şi strânsa legătură dintre noi şi pământul strămoşesc îmi întăreşte convingerea că ţara noastră e o ţară de viitor, după cum declară D-l A. Casalini unui ziarist italian: „Nu exagerez dacă voi afirma, că România e o ţară de mare viitor".

Martirii, ai căror ochi s'au închis pe vecie, înfrăţind cu trupurile lor pământul ţării ne strigă din morminte: *Voi fericiţii stăpânitorii ai pământului desrobit de noi, cunoaşteţi-l, iubiţi-l şi dacă vremurile o cer înfrăţiţi-vă şi voi cu el.*

Prof. I. Vulcuţiu.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul INFRĂŢIREA

Informații

D-l dr. I. C. Juga este candidatul nostru la Beclean, jud. Solnoc-Dobâca.

■

Duminecă în 19 crt. va cânta în biserica ortodoxă din loc „Corul bărbătesc" condus de d-l Vasile Petrașcu.

■

Exportatorii de ouă cari au obținut permise de export dela ministerul de industrie și comerț, au cerut acestui departament, să le prelungească termenul pentru prezentarea cotei de contingentare, spre a nu fi forțați să piardă garanția de 100,000 lei depusă pentru fiecare vagon aprobat. Direcția exportului a referat că o eventuală prelungire ar fi păgubitoare Statului.

■

Stațiunile de montă din Ardeal și Banat își vor începe activitatea între 1—15 Martie, iar cele din Basarabia și vechiul regat între 15 Martie — 15 Aprilie. Cele din Bucovina își vor începe activitatea deasemenea la 1 Martie.

■

Ministerul instrucțiunei a dispus ca dela 1 Februarie și până la 1 Aprilie să se aplice și directorilor de școli normele de a li se plăti cele 7 ore suplementare pe săptămână, obligându-i să facă numai 10 ore de curs. Dela 1 Aprilie ministerul va lua o dispozițiune generală pentru direcția tuturor școalelor.

■

Ministerul de finanțe a comunicat tuturor administrațiilor financiare din țară să urmărească și să încaseze de urgență dela supușii sau foștii supuși, azi cetățeni români, ai statelor fost inamice, despăgubirile de răsboi pe care aceștia le-au primit în contul Statului român dela fostele armate de ocupație.

■

Ministerul instrucțiunei a decis să majoreze cheltuelile de transport ale revizorilor școlari dela 50 bani la 3 lei de kilometru.

■

Ministerul Cultelor a hotărât ca odată cu venirea primăverei să înceapă construirea nouei catedrale a episcopiei Clujului și Feleacului.

In acest scop ministerul a afectat o sumă de două milioane lei.

■

S'a aprobat o reducere de 75 la sută pentru călătoria dela orice stațiune din țară la București și înapoi între 17—21 Februarie inclusiv, a membrilor congresului funcționarilor publici.

■

Comisiunea pentru legislația prevederilor sociale a fost împărțită în patru subcomisiuni, care vor lucra cu începere de Luni 20 Februarie, la direcțiunea generală a asigurărilor sociale sub președenția d-lui A. V. Gâdei.

Sâmbătă 18 Februarie toată lumea va avea frumoasa ocazie să admire Expoziția de DESEN și CARICATURI locale executate de d-l Dr. Mirahorian.

Aceasta expoziție va fi în Saloanele Restaurantului New-York la BALUL MEDICILOR.

O parte din aceste Tablouri sunt expuse la câteva vitrine din Cluj și trebue să adăogăm că d-l Dr. Mirahorian este un talentat artist.

■

Baia „Diana" este deschisă Miercuri și Vinerea pentru Dame, Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru domni. Băi sunt zilnic; afară de Luni.

■

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40 439

■

Grădina de iarnă a Hotelului Central s'a redeschis pentru publicul de elită. Bucătărie de lux de primul rang. Băuturile cele mai alese. In fiecare seară concert. III-622

■

A apărut No. 12 din „Clujul Medical", cu următorul sumar:

Dr. C. Tătaru: Tratamentul abortiv al sifilisului.

Dr. G. Sglimbea și A. Voina: Tratamentul sifilisului cu infecțiuni simultane, de neosalvarsan și bicioror de mercur (Linser).

Dr. I. Stoichița: Despre simptomatologia ulcerelor de pe curbura mică a stomacului.

Prof. Dr I. Hațeganu: Despre influența vaccinației propiactice asupra tabloului clinic, în febra tifoidă.

Prof. Dr. D. Michail: Despre anatomia patologică a contuziilor globului ocular.

Dr. A. Cândea: Sarcom primitiv al ficatului.

Dr. N. Popoliță: Extracția unei canule din partea inferioară a tracheei, prin tracheoscopia inferioară.

Dr. E. Petcu: Patul de gips pentru decubit ventral ca mijloc terapeutic în tratamentul afecțiilor coloarei vertebrale.

Dr. I. Bacon: Muzeul de igienă din Sighișoara.

Dr. M. Botez: Igiena după două cărți franceze.

In afară de aceste lucrări originale revista conține dări de seamă ale societăților medicale românești, o bogată recenzie de cărți noui și reviste medicale, românești și streine, știri medicale diverse, din țară și streinătate.

■

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalațiide lumină, transmiteri de forță, sonerii, telefoane. In depozit becuri de orice format. Proiecte și devize gratuit. 1416

■

Hotel Kiriazi București Str. Blănari (Sft. Georghe) închiriază camere curate preț convenabil. 1493

Cele mai frumoase bijuterii și cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Rațiu Cluj-Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

■

Mărunțișuri, Tricotage și Galanterie se vând în engros. La jucării și celelalte articole până la 15 Martie se dă 10 la sută rabat.

Filip Eisenstädter
fost magazinul Lakatos

■

Au sosit vergele automate pentru perdele la ferestre marca fabricei „Flos" la firma Bedö și Levi, Cluj, Piața Unirii 34. 1486

■

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și tălpelor de prezent á 65—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyar 1 în fața magazinului Gyorgyáru
Telefon fabrica 8—86 locuința 3—87. 1278

■

In toată seara Dudus, Luni și Joi Albi și Köröși Eugen cântă cu musica în Cafeneaua Park. 1447

■

Ludovic Heller magazin de Ghete Americane.

■

Pieschy Iosif Cluj Calea Regele. Ferd. Nr. 5 Cel mai bun și mai frumos Restaurant Bucătărie română-franceză specialități escelente de vin.

Servitul regulat și cu precauțiune. Locul de întâlnire a oamenilor mai aleși.

A sosit din Elveția un nou transport de

Ceasornice de mare precizune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyö și Braunfeld
Cluj, Piața Unirii
916 **Telefon No. 353**

Cetiți „Infrațirea"

Moartea unui preot regretat

La 15 l. c. am petrecut la groapă pe unul dintre cei mai harnici preoți ai Diecezei Clujului, pe fostul preot gr. ort. din Banabic, tractul Turda, Ioan Iliescu, care după o păstorire de 44 ani lovit subit de o boală neașteptată, a părăsit viața aceasta pentru totdeauna, lăsând în urma sa un gol simțit atât în cercul preoțimii, cât și în familia sa numeroasă. — Il deplâng pe lângă nemângăiata sa soție și cei 6 copii, între cari văduva preoteasă Opriș din Cristiș cu 7 orfani, a căror tată a fost împușcat mișelește în ușa bisericii de jandarmii unguri în 1918; apoi văduvă preoteasă Costin, cu 2 orfani, alte 3 fice măritate tot după preoți și un student.

A fost un preot model atât ca crescător de familie, cât și ca pastor sufletesc. — Român bun, iubit și respectat de toți, iar acum adânc regretat de cei cari îl cunoșteau, dar mai ales de păstoriții săi din Banabic, cărora le-a lăsat o școala și o biserică frumoasă, aproape terminată, ce urma să fie sfințită, în primăvara anului acesta.

Pentru meritele sale recunoscute pe toate terenele a fost ales ca membru în scaunul protopresbiteral și asesor onorar în Consistoriul din Cluj, iar mai pe urmă a fost distins din partea P. S. Sale D lui Episcop al Clujului cu brâu roșu. — Serviciul funebru a fost oficiat de D-l protopop din Turda, Iovian Mureșanu, asistat de 7 preoți din comunele apropiate. Din partea Consistoriului a fost delegat D-l Vasile Suciu ca preot și corul funebral sub conducerea D-lui V. Petrașcu. — Serviciul a fost ascultat cu multă evlavie de mulțimea țăranilor și inteligenței din sat și comunele invecinate, fără deosebire de confesiune și naționalitate. — Cele trei predici mângăitoare, ținute de D-l protopop, de părintele Suciu și Oroșan, împreună cu jalnicile cântări funebrale, au stârnit șiroaie de lacrimi.

După îngropăciune, la dorința esprimată în viață de fericitul defunct s'au împărțit colaci și s'a servit pomană tuturor credincioșilor. Dragostea creștinească, sădită de el, în familie și popor i-au asigurat o memorie neștiarsă.

Deie bunul Dumnezeu, să avem cât mai mulți preoți ca și fericitul reposat.

Fie-i țărâna ușoară — și memoria binecuvântată.

Un participant.

Alcoolul din cereale

Măsura guvernului de-a nu se mai fabrica alcool din cereale e bună întrucât este generală.

Un ordin venit și autorităților din Ardeal spune că nu se mai admite sub nici un motiv fabricarea alcoolului din cereale.

Ordinul acesta deși sună identic cu ordinele ce-au fost date în mai multe rânduri sub diferite guverne, e de astă dată mai viu comentat întrucât dacă înainte industriașii găsiau o ușă de scăpare, aceea dea putea fabrica alcool din cereale stricate, de astă dată această excepțiune nu mai există. Cei interesați, dar mai ales cei de rea credință, își pun întrebarea: dar ce facem cu cerealele stricate aflate în fabrici sau cele ce se vor strica deacum înainte.

Chestiunea cerealelor stricate, sau mai precis a porumbului pe cari îl îngrijeștă industriașii, merită a fi lămurită, pentru a înțelege și publicul de ce măsura guvernului de-acum e mai bună și de ce va da rezultate mulțumitoare.

1. Când nu se punea nici o restricțiune la fabricarea alcoolului din cereale, atunci totdeauna era o urcare a prețurilor la cereale, îndeosebi în regiunile unde fabricele sunt în număr mai mare. Motivul invocat de producători era cererea enormă a fabricelor.

2. Când ordinul consiliului de miniștri admitea fabricarea alcoolului numai din cereale stricate, atunci se observa ceea ce nu s'ar fi crezut nici odată că cerealele stricate se vindeau cu preț mai ridicat ca cele bune. Și pentru că în mare parte cerealele erau bune fiecare deținător de cereale căuta să înrăutățească condițiunile păstrărei lor, ba chiar după cum au constatat unele autorități comunale, unele fabrici întrebuințau procedeul de mucegăire a cerealelor, îndeosebi a porumbului.

3. Dacă guvernul ar fi introdus permisele, desigur că ar fi dat loc la aceeași luptă după un câștig necinstit.

De aceea măsura guvernului, de a prohibi fabricarea alcoolului din cereale e bună, dar numai să fie generală.

Mulțumita publică

CRUCEA-ROȘIE din loc aduce și pe această cale vii mulțumiri nobilelor donatori cari cu ocazia Babelui din 4 l.c. au suprasolat contribuind și la reușita materială în vederea scopului umanitar: Dr C. Tatar 100 lei, Dr Bărbea 100 lei, Dr I. Hossu 50 lei, Dr Sglimbea 50 lei, Pop 100 lei, Dr Pascu 50 lei, Dr Hopârtean 100 lei, I. Pordea 50 lei, Dr S. Nemeș 50 lei, Dr Tilea 50 lei, Const. Dărăbanț 25 lei, D-na Weisz Samu 200 lei, Col. Vlădescu 50 lei, Dr I. Pop primar 100 lei, D-na Wenter 50 lei, C. Dandea 50 lei, Dr Hațigan 100 lei, Dr Șerban 50 lei, Dr A. Frâncu 50 lei, Angelescu prof. 40 lei, Demian David 50 lei, Em. Panaitescu 50 lei, Dr Hilsenkek 100 lei, Goodulu cons. engl. 100 lei, Dr Sabo 200 lei, R. Fodor 50 lei, Adam Teleky 50 lei, Col. Popescu 50 lei, Fam Dr Tripon 100 lei prof. I. Popescu Voitești 100 lei, Dr Lucia Boila 100 lei, N. N. 25 lei, precum mulțămește D-lor Prefect de Poliție Dr O. Popovici pentru scutirea taxelor D-lor doctori cari au secondat comitetul de Doamne și întregului public care prin presența sa numeroasă a asigurat și de aceasta dată frumosul succes al CRUCEI-ROȘII.

Cluj, 10 Februarie, 1922.

In numele Comitetului.

SIDONIA G. I. DOCAN
prezid.

Se vopsesc blănării de specialitate la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 m. p.

Regele Alexandru al Jugoslaviei va fi găzduit pe timpul șederii sale în capitală la palatul Cortroceni, iar primul ministru Passici ministrul de externe Nincici și Hugici mareșalul curții regale sârbești vor fi găzduiți la palatul regal din Calea Victoriei.

Marți va fi parada militară în fața palatului regal. Regele Ferdinand și regele Jugoslaviei vor primi călări defilarea trupelor.

*

Guvernul a hotărât ca imediat după constituirea noului parlament să se depuna proectul reformei administrative județene și comunale pe baza votului universal.

*

Azi au fost puși în libertate patruzeci de acuzați din procesul comuniștilor, printre cari Ilie Moscovici și Popovici.

*

Ministerul de justiție deamintе in modul cel mai categoric versiunea că guvernul ar intenționa să înlocuească un număr de magistrați cu avocați liberali care dupa facerea alegerilor să demisioneze.

*

Comitegii bulgarti au atacat Mercuri satul Saniali din Dursotor, au fost însă fugariți peste frontiera de către jandarmi.

*

După întâi Aprii guvernul va unifica ministerele muncii și comunicațiilor. Direcția căilor ferate va deveni în acest caz subsecretariat.

*

Ministerul instrucției publice va statifica în timpul cel mai scurt școalele superioare.

*

D. Mrazek secretar de stat în ministerul industriei a fost însarcinat de consiliul de miniștrii să convoace întreprinderile petrolifere la o consfătuire pentru discutarea modalităților de desvoltare a industriei petrolului.

*

Printr'o circulară trimisă tuturor stațiunilor C. F. R. se oprește până la noi dispoziții transportul vagoanelor cisterne cu benzină.

Nu se va putea ridica benzina din stațiuni decât numai cu aprobarea Prefectului de județ.

*

Până la constituirea comisiunei superioare pentru vânzarea cerealelor, lucrările în curs ale acestei comisii sunt rezolvate de o subcomisiune.

La sfârșitul lunei expiră termenul până când întreprinderile industriale vor trebui să înainteze tabloul despre dezvoltarea industriei, despre salarizare, asistența socială și observațiuni.

*

In urma măsurilor luate, zece la sută din vitele pentru export vor fi rezervate pentru consumul intern.

*

La direcția generală a căilor ferate se lucrează la un proect pentru modificarea regulamentului de funcționare a transporturilor de mărfuri.

*

Anchetarea neregulilor săvârșite cu contingentarea continuă și în curând întreaga afacere va fi făcută cunoscută.

*

D. Samuil Josika președintele Uniunei Maghiare din Ardeal a cerut guvernului dreptul să candideze în actualele alegeri deși nu este înscris în listele electorale. Guvernul conform dispozițiilor decretului-lege întocmit de Consiliul Dirigent n'a putut admite ca cetățenii din Transilvania neînscriși în listele electorale să candideze.

*

D. V. Sassu, ministrul industriei, ne-a declarat că a numit o comisiune care să rezolve chestiunea hârtiei.

Răspunsul va fi dat în termen de două zile.

E probabil că, dacă fabricile nu vor ceda, se vor fixa prețuri maximale, cu toate că d. ministru Sassu, s'a declarat pentru libertatea comerțului.

În 1921 Banca Națională a venit în ajutorul pieței cu peste 4 miliarde lei

Din conturile Băncii Naționale încrise la 31 Decembrie 1921, reese că în cursul zisului Banca Națională a admis la scontul său efecte pentru o sumă totală de:

4 MILIARDE, 65 MILIOANE DE LEI, venind cu aceasta sumă în ajutorul pieței în momentele de criză prin cari a trecut aceasta.

S'a venit în modul cel mai larg și în ajutorul noilor provincii cari figurează în această cifră cu următoarele sume:

ARDEALUL, cu 416.347.000 lei:
BUCOVINA, cu 13.715.000 lei:
BASARABIA, cu 92.956.000 lei:

Iată cum au crescut operațiunile de scont ale Băncii dela războiu încoace:

1918: 28.250.000 lei.
1919: 388.990.000 lei.
1920: 2.031.439.000 lei.
1921: 4.065.391.000 lei.

Cu alte cuvinte cifra scontului acordat în 1921 de BANCA NAȚIONALĂ a fost de DOUA ORI mai mari ca în 1920, și peste ZECE ORI mai mare ca în 1919.

Aceste cifre ne dispensează de orice comentar.

Cetiți „Infrățirea"

Nerespectarea sărbătorilor legale

— Cazul regionalei Cfr. —

Când au fost anunțate prin Monitorul oficial sărbătorile legale cari trebue să fie ținute de autorități a fost trecută și ziua de 2/15 Februar. Probă că s'a adus la cunoștință și pe cale de ordin tuturor autorităților din Ardeal, e faptul că toate au ținut sărbătoarea aceasta.

Direcția regională c. f. r. însă nu a socotit legală această sărbătoare și de acea a chemat pe funcționari la serviciu.

In fața faptului împlinit întrebând cine este autorul ordinului, ni s'a comunicat că acest ordin e de la București.

In cazul acesta, de oarece noi știm că guvernul actual este pentru respectarea tuturor drepturilor funcționarilor, rugăm actuala conducere din dir, generală c. f. r. ca să ia măsuri și să nu se mai repete cazul ca și în sărbătorile legale funcționarii regionalei c. f. r. să fie obligați a veni la serviciu.

Caut

pentru instruirea a două fetițe prima în clasa I civilă și a doua în clasa IV-a elementară, o D-ră Institutoare care să se poată deplasa în Comuna Beliș. Jud. Cojocna plasa Huedin se oferă salar și întreținere.

Rog a se adresa la Ziar.

1484 **Institutoare.**

La Cafeneaua EUROPA

Joia Dumineca și în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83.

„GOWAG"

Depou pentru instalațiuni de aburi, gas conducte de apă și canal, precum toate articole technice.

Cluj, Str. Vladimirescu 17
Telefon 5—19. 1487

1 Articol Mondial !

LUXOR'S CORON BLUE

1357

Coțcă engleză indispensabilă la văruit și albăstrit. — I-a calitate. — 1 ladă 32 pachete. — 16 pachete de 1/4 și 16 pachete de 1/8 — 192 bc. pentru 200 Lei trimite prin poștă:

Fabrica chimică „LUXOR" Cluj

Telegram: Luxor, Cluj.
Telefon: 12-97. En gros!

Cronica externă

Sâmbătă 18 Februarie 1922

D. Beneș prim ministrul Cehoslovaciei a sosit eri la Londra unde a avut e lungă întrevedere cu d. Lloyd George, întreținându-se asupra atitudinei Micei Antante față de conferința de la Genua, precum și asupra înlesnirilor financiare care urmează să se facă Austriei.

Deși vizita premierului cehoslovac e privită cu multă rezervă de către cercurile londoneze, totuși ziarele din Londra atribue o deosebită importanță intervențiilor făcute de Mica Antantă.

In legătură cu această vizită, se vorbește că d. Beneș ar interționa să facă demersurile necesare pentru a stabili un compromis între guvernul englez și cel francez asupra diferitelor chestiuni rămase în suspensiune între cele două state.

După o știre din sursă franceză, se crede că guvernul englez ar fi căzut de acord cu d. Poincaré asupra necesității de a se convoca o conferință preliminară, din care cauză conferința de la Genua se va amâna pentru 15 zile.

Criza de Guvern care părea că se declarase în Germania, a luat sfârșit, Reichstagul german, votând o moțiune de încredere guvernului Wirth cu 200 contra 185 voturi și 16 abțineri.

Demersurile făcute de primul ministru grec Gunaris pe lângă aliați nu au dobândit rezultate favorabile pentru Grecia.

D. Lloyd George de curând a declarat că Anglia nu poate sprijini pretențiunile Greciei asupra Asiei Mici.

Se vorbește că regele Constantin a făcut demersuri pe lângă Venizelos, cerându-i colaborarea pentru a salva cauza elenismului în Asia Mică.

†

Subsemnații în numele tuturor rudeniilor anunță că scumpa lor fiică și nepoată

ALEXANDRINA ILEANA POP

după lungi și grele suferințe și-a dat sufletul în mâinile Creatorului la 18 Februarie 1922, ora 4 a. m., în etate de 9 luni.

Inmormântarea scumpei noastre decedate, se va face Luni la 20 Februarie 1922, ora 3 p. a. după ritul bisericei gr. cat. române, de la locuința din Str. Memorandului nr. 8, iar pentru odihna sufletului său se va celebra Sf. Liturgie Marți la 21 Februarie 1922, ora 9 a. m. în biserica gr. cat. din loc.

Dormi în pace îngeraș blând și dulce!

Cluj, la 18 Februarie 1922.

Dr. Valeriu Pop,
Alexandrina Dr. Pop și Tripon
îndurerații Părinți.

Alexandru Pop,
Aurelia Pop,
Dr. Gavril Tripon,
Eugenia Dr. Tripon,
bunici și bunice.

Dr. Iulian Pop,
Gabriel Tripon,

Veturia Dr. Pop,
Flavius Tripon,
Victor Tripon,
unchi și mătușă

Doamnele și Domnișoarele care țin să aibă un obraz alb și curat să întrebuințeze în toate zilele numai

CREMA, PUDRA și SĂPUNUL

- FLORA -

Aceste produse renumite sunt cu totul nevătămătoare de oare-ce nu conțin plumb, mercur, bismut sau vre-o altă substanță vătămătoare.

LAPTELE de Crin FLORA

dă o albeață uimitoare obrazului, brațelor și decolteului fără a fi vătămător.

PASTA de DINȚI BUCOL

întreține higiena gurei albește dinții și îi ferește de boală.

Representant și Depozit General

S. LINDENBERG București, Str. Stelia 23

1366

In sezonul de toamnă vopsește blănările în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK

CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

Voești să trăești o sută de ani în sănătate?

Folosește spirtul sărat „DIANA“

1230 **Nu primi imitațiuni!**

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty“ Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

Depozitul Central:
Tungsram S. a.
1290
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201.

„UNIREA“
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc. și cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vârsat.

Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiserii, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane englezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artiștii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reușită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

„Intercontinentale“
Soc. An. de Transport și comunicație fost: S. și v. Hoffman
Centrala: Triest.
Sucursala: Cluj, Calea Reg. Ferdinand No. 6
Adresa Telegr. „Intercont.“ Telefon No. 622

Transporturi de ori ce articole în mic și în vagoane complecte în ori ce direcție a țării și în străinătate. Legatură promptă săptămânală între Wiena—Budapesta—Cluj și Brum-Bratislava—Cluj. 1488

Publicațiune.

Regimentul 3 Vânători din Cluj aduce la cunoștința amatorilor ca în ziua de 2 Martie 1922, orele 9 diminiața va ține licitație publică în oborul de vite pentru vinderea a 52 cai. Licitația se va ține în conformitate cu dispozițiunile art. 72—82. din legea asupra contab. publice a statului.

Comandantul Regimentului 3 Vânători 1496
Colonel, JHARINESCU.
No. 8876 din 15 Febr.

Mare desfacere
Articole de modă pentru dame
1238
Prețuri reduse la
GRÜNWALD și STEINER
CLUJ, Piața Unirii 12.

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funcționarii** publici și particulari, precum și **familiile lor.** 1253

Bitumul Matitza s. a.
Capital social Lei 6.000.000
Centrala Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.

Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele **Bitumului, ca asfaltare izolație** la case, acoperișe din **ciment de lemn** (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Pentru viitoarea muncitorime

— De ce e nevoe să ajutăm pe viitorii meseriași și comercianți — Un apel al eforiei școalelor de muncitori

Dacă cercetăm astăzi cine formează cea mai mare parte din meseriașii și comercianții Ardealului constatăm că românii au un procent foarte mic. Cauza o știe toată lumea e trecutul nostru pe aceste plaiuri cari nu a dat posibilitate să se desvolte capacități în asemenea branșe.

Astăzi, rămân încă uitați prin satele îndepărtate de orașe elemente bune pentru negoț din cauză că părinții lor sunt săraci și nu văd încă interesul comerțului și al meseriei. De aceea, prestigiul de neam ne îndeamnă să ajutăm pe cei cari au luat inițiativa de-a se ocupa de aceste elemente românești aduse ca să deprindă meseriile pe la orașe.

Eforia școalelor muncitorești ne invită prin unul din membrii săi ca să reînoim publicului un apel al ei făcut cunoscut acum o lună și jumătate.

Iată apelul:

Una din cele mai de seamă preocupări ale Statului este școala muncitorilor; dar care este situația acestei școli?

In vechiul regat Ministerul Muncii cu un larg concurs al tuturor întreprinderilor industriale și comerciale, chiar și al acelora cari nu erau interesați direct în cauză, dar cari au înțeles însemnătatea acestei școli pentru bunul mers al întregei societăți, au organizat școli pentru muncitori în toate centrele industriale și comerciale mai de seamă.

Muncitorii s'au grăbit să se înscrie la aceste școli care au pășit cu succes în al treilea an al existenței lor.

In Ardeal există asemenea școli pentru muncitori dar conform legiuirii încă în vigoare ele nu sunt gratuite pentru muncitori ceea ce este o piedică pentru mersul lor normal.

Ocupându-ne în special de muncitorii din Cluj, pentru a-i scuti de plata taxelor reglementare, creindu-le din acest punct de vedere o situație analoagă cu aceea pe care o au muncitorii din vechiul regat precum și pentru a da acestor școli o cât mai mare și mai folositoare îndrumare, subsemnații am înființat o eforie școlară sub numele de „Eforia școalei muncitorilor din Cluj”.

In privința fondurilor necesare:

Având în vedere că situația financiară a Statului nu-i poate îngădui a suporta singur toate cheltuelile,

Având în vedere exemplul altor țări cum este Anglia unde inițiativa particulară în instrucțiunea publică a luat o desvoltare enormă,

Având în vedere exemplul dat de întreprinderile industriale din vechiul regat, care au dat pentru școlile muncitorești câte-va sute de mii lei.

Considerând că calitatea muncii depinde în mare parte de cunoștințele sistematice ale lucrătorilor care nu se pot dobândi decât în școală,

Apelăm la binevoitoarea dv. contribuție și vă rugăm ca din beneficiile ce veți realiza eventual la finele acestui an, în scopul arătat să depuneți la Banca Agrară din Cluj o sumă, la dispoziția eforiei școalelor muncitorilor din Cluj”.

Citiți pag. 8-a

Cine vrea să-și petreacă bine, să nu lipsească dela

SERATA DANSANTA

care se va ține **Duminecă 19 Februarie 1922, orele 8 seara** în sălile Hotelului **„GRAND“.**

Va fi cea mai frumoasă serată, la care își vor da concursul mai mulți artiști dela Teatrul Național Român și Maghiar.

Concurs de frumusețe — Regina balului va primi un frumos cadou — Poștă americană — Confetti — Serpentine —

Cine voește să-și petreacă o seară splendidă și încântătoare să ia parte la „Balul tipografilor“.

Sala luminată „a giorno“ orchestră clasică

Venitul curat este destinat pentru fondul „Cassel Centrale“ a muncitorilor grafici.

Program detaiiat seara la cassă.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CAUTĂM CONTABIL PERFECT și cu calificație, care pe lângă limba română domineză și cele germană și ungară. Se prefer cel cu praxă în contabilizarea fabricilor. INDUSTRIA SÂRMEI s. a. Cluj, Calea Victoriei No. 29 etagé I. 1491

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilată. Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după învoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Căsătorii:

MEDIC Sublocotenent 21 ani dorește cunoștință cu domnișoară sau văduvă tânără având case în Cluj, eventual căsătorie. Răspuns serios cu fotografie, discreție absolută, la ziar sub „Geny".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

De vânzare un atelier de faur și de turnat clopote.

1495

Strada Clemenceanu No. 2

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonuri garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori'ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeshalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate. 1116 Serviciu prompt.

Ad. Nr. 4020—1922.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 13 Martie 1922 ora 10 a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise la reședința Regiunei silvice din Baia-Mare pentru

vânzarea lemnelor de lucru de stejar în cantitate de circa 2640 m³. și lemnelor de foc de stejar în cantitate de circa 660 m³.

în pădure pe picioare de pe așa numitul „Glimei" și „Clintu". Prețul de strigare face 207.000 de Lei, iar garanția 20.000 Lei. Lemnele de vândut sunt semnate și sunt proprietatea foștilor urbariștilor din Fersig. Distanța dela gara Fersig este 2.0 km.

Ofertele trebuesc înaintate Regiunei silvice din Baia-mare până la ora 10 a. m. în ziua licitației, când se vor deschide în public în cancelarie Regiunei.

Condițiunile de licitație și contractuale se pot găsi la cancelaria Regiunei, unde se dau și formulare de oferte cu plicuri.

Baia-mare, la 10 Februarie 1922.

1494 REGIUNEA SILVICA BAIA-MARE.

Sa deschis Băcănia

VULCAN

CLUJ, Piața Mihai Viteazul No. 18. (Széchenyi-tér) În față cu școala de scrimă.

Izvorul cel mai ieftin pentru cumpărat. 1481

MORI

„Reclama" No 1506

sistematic și țărănești livrează și instalează ELITE-WERKE A. G. Abt. Holzhausen & Co :-:

Reprezentanța Generală:

Soc. Motrica Română, București,

B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56—10 1425

Central

Frizer de damă și manicure

lucrează singură ori ce lucrări de păr, ondulări, spălarea părului etc. 1398

Julisca Peterfi

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 13 (în curte).

Adalbert Fischer & Comp. Cluj

Calea Regele Ferdinand (Ferenc József-u.) Nr. 61

Fabrică de mobile, magazin de mobile și atelier de tapetărie.

Fondat la anul: 1900.

Aranjamente pentru dormitoare începând cu Lei 4500·—

1326 Radio 1831

Depozit de pielărie

En gros S. FISCHER

București, Str. Lipiscani 90 și Decebal No. 7 în stradelă

1470

Mare asortiment în permanență de:

Talpa și Pielărie străină și indigenă

Telefon 45-46. Telefon 45-46.

Candelabre electrice

dela cele mai simple până la cele mai impodobite

Mare asortiment

De candelabre electrice dela cele mai simple până la cele mai impodobite, deasemenea tot felul de materiale călcătoare, vase de fiert, precum becuri electrice cu intensitate de 150, 110 și 220 volți se pot cumpăra la:

Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acțiuni Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.

Se vând en gros și en detail, la revânzători se dă favor în prețuri.

1446

În atențiunea exploatoarelor industriale și exploatoarelor comune!

Oferim pentru furnizare promptă:

Cărbuni de ocnă prima calitate din valea Jiului.

Cărbune de piatră Oligocenic având 5000 calorii cu lustru negru în bucăți potrivit și pentru încălzirea locuințelor, tot calitatea aceasta și de ocnă.

Mai departe: pentru cazane mai mari, mori, fabrici de spirt și cărămizi cărbune brun de ocnă și în bucăți având 3400 calorii,

Despre vagoane și permisuri ne îngrijim noi.

Adresa telegrafică: „Recomp". Telefon interurban: 130

Anton Reck și Soțul mari comerdanți de cărbuni Cluj, Strada Izabella No. 5. 120

Industria Sârmei S. A.

Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuța postală 12).

Telefon: 347.

Adrs. telegr: Ferrum.

Fabrica: Ghiriș-Arieș (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.

Produce zilnic 2 vagoane sârmă și cuie.

„Agronomul"

Institut de Asigurare S. p. a.

Sediul proviz. în Arad, mai târziu în CLUJ.

Reprezentanții generale; Arad, Brașov, Cluj, Oradea-Mare, Târgul-Mureș, și Timișoara.

Se ocupă cu tot felul de asigurări. Colizații reduse. Condițiuni foarte avantagioase și moderne pt. obl. Stă afară de cartel și astfel poate să prelia pe răspundere proprie și asigurări executate la alte Institu-turi pe timp mai îndelungat. 1444

ȘINE UZATE

ori ce cantitate, cumpără o mare întreprindere forestieră. Numai oferte din prima mână a se adresa sub „12-15 kg." la „Reclama" Cluj, Piața Unirei 4. 1488

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă execută cu prețuri avantajioase

Salonul de modă alui

Wartenberg

Cluj, Calea Victoriei 13 1275

fostul conducător al salonului de modă „Venus"

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare întreprindere de acest soi din întreaga Românie, având centrala la București și prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 23

în ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7**

se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate, preparate în sistem de Praga.

1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatine cu carne

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 346.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și lichcruri engros și detail. Transporturi de poveri cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de lichcruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Situația comerțului European

Comerțul cu Rusia. — Casa Sovietelor

Pe când Franța și Bergia din cauza greutăților ce au exista de la război, nu au intrat în relații comerciale cu Sovietele, Anglia și Germania au început negocieri și trag acum foloase de pe urma marilor necesități ale Rusiei. S'a făcut un acord comer Sovietelor surdlu etaoih sndlul cial între Anglia și delegații Sovietelor. S'a constituit o „Delegație a comerțului rusesc" și care concentrează tot ce se referă la comerțul Rusiei. Această delegație s'a instalat în City, fondând un „Soviet house", o casă a Sovietelor.

300 de funcționari de toate națiile încrează cu ardoare. Această delegațiune este împărțită în mai multe secții: poliție, oficiu de informații, biurou de pașapoarte etc.

Posedă un jurnal de propagandă „Russian Information and Review" editat la Londra.

A format o societate comercială: The All. Russian Cooperative Society Ltd. („Arco") care cumpără mărfuri în comptul Sovietelor. Această societate este în plină activitate și a expediat cantități considerabile de mărfuri guvernului său.

Toate cumpărăturile sunt plătite imediat, societatea posedând capitaluri enorme.

Ar cumpăra bucuros mărfuri din Franța și Belgia, însă ei obișnuesc să trimită un om special, să verifice marfa înainte de a fi expediată, ori acest trimis fiind un rus, Franța și Belgia refuză de a-i elibera pașaportul necesar.

Sovietele au nevoe de mașini și material rulant (Germania le va furniza 862 locomotive), produse chimice, farmaceutice, încălțăminte, produse alimentare.

Pot să exporte actualmente lemne, in, cânepă, păr de porc, piei, liqueruri și tutun.

Comerțul exterior al Rusiei

După comunicările Secretariatului rusesc de comerț s'au exportat în decursul anului acestuia până în luna Octombrie 6 mil. puduri mărfuri și s'au importat 36 mil. puduri.

Reluarea relațiunilor economice între Rusia și Germania

S'a constituit în Berlin un comitet german compus din oameni cari cunosc condițiunile economice ale Rusiei, care s'a pus pe de-o parte în legătură cu delegațiunea comercială a Republicei Sovietelor, iar pe de altă parte cu „Uniunea marilor negustori, financiari și industriași ruși din Germania", precum și cu „comitetul germanilor expatriați din Rusia", aceasta în vederea reluărei relațiunilor comerciale cu Rusia.

Mișcarea în portul Petrograd

Dela deschiderea navigațiunei și până la 13 Octombrie portul Petrograd a fost vizitat de 200 vase, dintre care 92 vase germane, 25 engleze, 14 daneze, 13 olandeze, 7 suedeze și 6 norvegiene. Tonajul intrărilor a fost evaluat până la 255.000 tone, din care aproximativ 90.000 tone au fost articole alimentare, și aproape aceiași cantitate, combustibil. Restul il formează mașinele agricole. In ce ce privește ieșirile din port, numai 9 vase au fost încărcate cu mărfuri rusești. 800 standarzi de lemne, 474.686 scânduri, 800 tone in, 118 tone cânepă și 2.625 tone asbest.

Raporturile comerciale dintre Franța și Germania

Oficiul vamal francez publică o dare de seamă, asupra schimbului comercial în Germania în primele opt luni ale anului trecut.

Exportul Germaniei în Franța a fost în valoare de 1758 milioane fr. Dacă din această sumă scădem 6.050.479 tone cărbuni în contul reparațiunilor, în valoare de 892 milioane, rămân 866 milioane franci.

Exportul Franței în Germania în acelaș interval, a fost în valoare de 1623 milioane.

In anul 1920, cifrele corespunzătoare au fost:

Import 1530 milioane. din care 494 milioane pentru 4.892.595 tone cărbuni, rămânând așa dar un rest de 1036 milioane. Export 812 milioane.

In afară de cărbuni, Germania a exportat în Franța în special: mașini 306 jum. milioane. scule și diferite obiecte de metal 88 jum. milioane, lemn 86 milioane, produse chimice 69 milioane, olărie și produse ceramice 40 jum. milioane, hârtie 39 milioane, diferite materiale 19 milioane.

Franța a exportat în Germania: lână 248 milioane, diferite piei 87 milioane. fontă și oțel 79 milioane, produse chimice 55 milioane, țesături de bumbac 293 milioane, țesături de lână 71 milioane, țesături de mătase 32 milioane, fire de bumbac 75 milioane, fire de lână 79 milioane, piei prelucrate 126 jum. milioane. minerale 54 milioane. vinuri 43 milioane, bumbac 33 milioane, produse rășinoase 24 milioane, zaharicale 12 milioane.

Afluența de cumpărători străini pe piața Berlinului

Deprecierea mărcii germane a făcut să se mărească numărul cumpărătorilor străini pe piața germană.

Astfel au apărut pe lângă Elveții, Olandezi, Scandinavi, Americani și Ceho-Slovacii, cari pătrund în sudul Germaniei și inundă piața Dresdei.

Această afluență de cumpărători străini, este mai ales accentuată pe piața Berlinului; ea se manifestă mai ales la marele bazar, unde unele articole s'au epuizat.

Publicul a început să se îngrijoreze și se aprovizionează peste nevoile prezente în vederea scumpetei și lipsei care amenință piața germană.

Nu s'au luat încă măsuri generale împotriva desfacerii, atât din cauza lipsei de solidaritate între diferitele case, cât și din cauza dificultăților care se ivesc la găsirea, și aplicarea acestor măsuri.

Totuși unele case, cum este „Berliner Verkaufsgeschaft", una din cele mai mari firme, de articole metalurgice, au hotărât să sporească mult prețurile pentru cumpărători străini.

Export de vite în orient

D. Bilimatchi, agentul comercial al României la Smirna, raportează Ministerului de Industrie și Comerț următoarele:

„Mai mulți negustori din Smirna s'au dus în România în ultimul timp și au cumpărat boii pe care i-au vândut aci cu 70—75 piaștri oca, boi sănătoși prima calitate. Pentru ce negustorii Români nu ar profita? Ar trebui să facă pe socoteala lor expediții de boi, spre a-i vinde personal pe piața noastră.

Distanța care ne desparte este de 2 zile maximum.

Negustorii Români trebue să se decidă a se obișnui cu călătoriile spre a exploata regiunea noastră, ca și celelalte națiuni din Europa".

Regimul importului și exportului

Propunerile comisiunilor economice

Comisiunile economice instituite de ministerul de industrie și comerț pe lângă delegația economică a guvernului, a întocmit lucrările pregătitoare în vederea viitorului regim de import și export.

Aceste comisiuni și-au dat următorul aviz:

Mărfurile cari se află sosite în vămi, cari au autorizații în regulă, și cari din cauza regimului de prohibire nu au putut fi scoase, vor fi lăsate libere la import, cu plata taxelor vamale în aur.

Mărfurile sosite în vămi și cari nu au autorizații de import vor rămâne în vămi, conform dispozițiunilor vamale.

Mărfurile cari sunt declarate de uz personal și cari se află în vămi, vor fi examinate fiecare caz în parte, dându-se liber la import pentru acele la cari se poate face dovada uzului personal. Pentru cotele de import din partea statelor aliate cele cari nu s'au liberat, — se va urma importul conform noului regim.

In ce privește exportul comisiunile economice s-au dat avizul că toate mărfurile pentru cari s'au eliberat autorizații vor putea fi exportate în conformitate cu regimul exportului. Pentru celelalte cereri de export comisiunile economice vor rezolvi pe viitor cum trebue să se facă acest export.

Exportul petrolului se va face în condițiunile regimului actual până la noile dispoziții luate de delegația economică a guvernului.

Exportul lemnelor se va face tot după actualul regim, până la luarea altelor măsuri, cari încă sunt în studiu.

Toate aceste soluțiuni au fost aduse la cunoștința d-lui Sassu, ministrul de industrie și comerț care le va spune spre aprobare guvernului.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Micu Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Cent
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Dedk* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 449 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Miercuri 22 Februarie 1922

Înfrățiți

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II) SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru străinătate . 240 LEI

De ce țipă „Patria"

Nici nu s'a deschis bine campania electorală, și „Patria" a și început să țipe împotriva teroarei pe care actualul guvern ar fi deslănțuind-o asupra corpului electoral din Ardeal. Sunt, într'adevăr, aproape trei săptămâni de când pe pagina întâi a bătăiosului ziar ni se dă o listă în care oameni foarte sănătoși și foarte mulțumiți sunt prezentați opiniei publice ca victime ale teroarei liberale.

Și lista crește mereu de la o zi la alta, ceia ce-ar fi să însemne că și teroarea e din ce în ce mai cumplită.

Toată lumea știe însă că până la ziua hotărâtă pentru alegeri mai sunt încă aproape trei săptămâni și că deci nu poate fi vorba acum de o terorizare a alegătorului câtă vreme nimeni nu cunoaște nici ce gândește alegătorul și nici care va fi ținuta guvernului în zilele de votare.

Să fie oare un act de terorizare a alegătorului revocarea d-lui Eugen Savu, secretar la Legația din Viena, sau revocarea d-lui Eugen Tilea, secretar la Legația din Londra, numai pentrucă cel dintâi a fost șeful de cabinet al d-lui Iuliu Maniu în ferici[illegible] zile ale Consiliului Dirigen , iar cel de-al doilea a ocupat nu știm ce post de încredere în organizația partidului național?

Dar ce are a face Legația din Viena sau Legația din Londra cu convingerile politice ale alegătorului din Ardeal? Întrucât aceste convingeri au fost siluite prin faptul că domnii Eugen Savu și Eugen Tilea nu mai pot avea plăcerea să petreacă unul la Viena și cellalt la Londra?

Și, totuși, „Patria" țipă, nu pentru ce face, ci pentru ce-și închipue că are să facă guvernul. Ea țipă pentrucă știe că partidul național, cu toate principiile proclamate la Alba-Iulia a dat Ardealului o lege electorală care deschide drum liber tuturor abuzurilor și tuturor actelor de silnicie asupra corpului electoral. Făcută pe vremea Consiliului Dirigent, această lege, prin reacționarismul ei, era menită să asigure partidului național o lungă și neturburată stăpânire asupra Românilor din Ardeal. Încă din primele zile ale Unirei, prin urmare, partidul național, ametit de fericirile pe care i-le dădea Consiliul Dirigent, s'a visat stăpânul nediscutat al Ardealului, și tocmai de aceia a și conceput o lege electorală prin care, la putere fiind, să înăbușe orice opoziție și să distrugă orice concurență.

Căci nu-și puteau închipui atunci conducătorii partidului național că Ardealul ar putea fi guvernat și altfel decât prin Consiliul Dirigent și că, aruncat în opoziție, partidul național va avea să lupte cândva cu propriul lui reacționarism.

Și de aceia, astăzi, știind ce instrument de șicană și opresiune constituie legea electorală din Ardeal, „Patria" a început să viseze „teroare" și „victime" înainte ca alegătorul să fi pășit în fața urnelor și înainte ca guvernul să fi săvârșit un singur act care să însemne terorizarea alegătorului. Pentrucă ea știe bine că legea electorală a Consiliului Dirigent a fost anume croită pentru a înlesni instituirea unui regim de teroare și nu-și poate închipui cum guvernul de astăzi n'ar vrea să utilizeze toate mijloacele de opresiune pe care această lege i le pune la dispoziție.

În țipetele „Patriei", prin urmare, noi nu putem vedea decât spaima pe care conducătorii partidului național și-o provoacă singuri ori de câte ori se gândesc la grozavul reacționarism cuprins în legea electorală a Ardealului.

Nicăieri nici un act de teroare, — d. Vaida a mărturisit-o singur — dar știind totuși ce s'ar putea face cu o asemenea lege, „Patria" se simte apucată de fiori.

Și atunci țipă, fără să-și dea seama că prin fiecare țipăt pe care-l scoate ea denunță nu teroare exercitată de guvern, ci denunță reacționarismul partidului național

Impunsături

Într'un articol din „România" d. Goga vorbește de petele albe.

Oare Domnisa-Sa nu cunoaște și pete negre?

*

Guvernul e acuzat de „bolșevism oligarhic"(!).

Știți de cine?

De d. general Averescu, prietenul de altădată al lui Moscovici!

*

Partidul progresist, care și-a ales ca semn electoral inelul, cere sufragiile alegătorilor de confesiune mozaică.

Având în vedere „**forma semnului**" nu ne îndoim că va obține unanimitatea voturilor din partea alegătorilor evrei.

Paris. — Fostul plenipotențiar american Graza a declarat, că ajutorarea Rusiei e o chestiune care ar trebui să intereseze în primul rând statele vecine Rusiei și mai cu seamă pe România, care posedând legături de comunicație cu Rusia și având o mare producție de cereale, ar trebui să și le știe exploata. (Rador.)

„Dictatura brătienistă"

Nici un guvern venit la cârma țării n'a fost atacat mai violent ca partidul liberal. Seriozitatea lui și mai cu seamă reformele ce le va înfăptui, a enervat din cale afară opoziția, care și-a pierdut raționamentul și bunul simț. Înțelegem lupta de idei, de argumente, dar nu înțelegem trivialitatea.

Valurile de insulte zilnice ce le revarsă pretinsele ziare serioase din Ardeal asupra liberalilor, desgustă opinia publică, judecător imparțial și serios.

Se înțelege că nu vom polemiza cu o asemenea presă și dacă ne oprim puțin la ziarul „Patria", e pentrucă acest organ este oficiosul partidului național și pentrucă articolele din el resfrânge mentalitatea partidului.

Frământați de patimi și de interese, cei din jurul acestui ziar atacă nu numai partidul liberal, ci alunecând pe panta urei atacă și vechiul regat. Într'un articol recent, intitulat „Dictatura brătienistă" desigur un membru al partidului național, care nu are curajul a-l semna, vrea să facă procesul guvernării partidului liberal în toată activitatea lui dela înființare și până azi, cu rea credință, și fără nici un scrupul, anoninul național neagă până și faptele trecute în domeniul istoriei. Ilustrul personaj „analizează" soarta tristă din trecut a țăranului din vechiul regat, și după ce înjosește în cuvinte urâte tot ce-a fost bun sau rău dincolo de Carpați, apoi atribue toate păcatele partidului liberal. Dacă țăranul a trăit în întuneric, partidul liberal e vinovat. Dacă arendașii au speculat sătenii, partidul liberal e vinovat; dacă pelagra a bântuit poporul, dacă industria și comerțul n'au fost desvoltate toate numai liberalilor li se datoresc.

Autorul, un „doktor" gras desigur, uită, cu intențione vădită, să spue că dacă țăranii au fost împroprietăriți la 1866, liberalilor li se datorește împroprietărirea, că dacă țăranii au fost scoși din mâna arendașilor străini, prin băncile populare înființate de regretatul „om al școalei" Haret, liberalilor se datorește; că dacă țăranii n'au mai fost spoliați de toți vântură lume, prin înființarea de cooperative sătești, tot liberalilor se datorește, etc., etc....

Ilustrul personaj anonim mai uită că dacă cei de jos au putut prin școli să ajungă sus, liberalilor se datorește aceasta. Îmbunătățirea soartei învățătorilor, a preoților, a funcționarilor tot liberalilor se datorește. Afară de aceasta, cine oare a luptat pentru legea agrară după 1907, pentru legea ișlazurilor și pentru toate reformele bune și mari de peste Carpați, dacă nu tot partidul liberal. El a luptat pentru votul universal cu 20 de ani în urmă, el a adus în discuție Constituanta, el a pornit războiul pentru întregirea neamului, el l'a sfârșit, el a luptat dârz la Paris pentru dreptatea și demnitatea poporului român.

Articolul anonimului dela „Patria" frizează ridicolul și e păcat că „Patria" îl caută cu lumânarea.

Argumentul constituțional

„Ils sont trop verts et bons pour des goujats".
(Lafontaine.)

În sfârșit — după lungi pertractări, — în care partidul Ardealului „adus pe tipsie" nu a răușit să obție „condițiunile în care el ar fi putut într'adevăr să impună „principiile" sale — guvernul s'a constituit numai din trei partide ale Unirii: național liberal, democrat bucovinean și democrat basarabean.

„În sfidarea unanimă a țării", „camarila dela palat" a adus „numai" — fie și „numai" — partidul liberal la guvern.

Și — surpriză extraordinară — guvernul liberal, constituit „fără" ardeleni, își propune ca prim act al său să dea Regatului întregit o Constituție.

„Ardealul istoric" a simțit pericolul și a pornit incendierea satelor cu lupta contra vechiului Regat, a Bucovinei și a Basarabiei — și și-a urnit teoreticianii pentru a compromite, în fața intelectualilor, constituanta care urmează să se adune: „Nu se poate o Constituantă cu un singur partid la guvern!"

Mai întâi o întrebare: în trecutul parlament, constituantă ca și cel viitor, de ce a participat partidul național la ridicarea prețului pământului ce s'a dat sătenilor, dela 20 la 40 de ori arenda, — și de ce a lucrat valabil, când la guvern era tot un singur partid — acela al d-lui Averescu?

De ce, când d. Boilă, însuși, recunoaște că toate parlamentele de până acum și până la votarea unei constituții, au fost și sunt constituante — partidul național, ale cărui principii sunt: Alba-Iulia, — se revoltă tocmai acum când sunt chemate Camerele unei Constituante care să realizeze, în sfârșit, principiile acelei rezoluțiuni și să dea țării Constituția pe care el a cerut-o necontenit?

Trebue să recunoaștem elasticitatea „democrației" și a „prestigiului" Ardealului, cum se intitulează partidul național.

„Ardealul istoric" însă— care nu primește pe teritoriul național al țării partidul liberal, pentru motiv că el însuși nu se încumetă să iasă la luptă în tot cuprinsul țării, „Ardealul istoric" care azi preferă să introducă în Ardeal pe țărăniștii pe care i-a părăsit și d. Iorga, acest Ardeal își simte „istoricul" dispărând.

O grea sarcină se va impune partidului național când — prin înglobarea rezoluției dela Alba-Iulia în Constituție — el se va trezi că pământul i-a fugit de sub picioare.

El va trebui să-și dea un alt program, să-și dea o altă justificare a existenței sale ca partid regional — și va trebui, vai, să iasă din cetate la câmp.

Astfel, interesele României vin, direct și categoric, în conflict cu interesele acestui partid istoric — și consolidarea legală a României Unite este cel mai mare pericol pe care acest partid îl are de învins.

Are dreptate: după cum, până acum, el a apărat Ardealul contra Ungurilor, el trebuie să-l apere azi contra vechiului Regat care vrea să-i consfințească unirea sa definitivă.

Și știut fiind, din gura chiar a d-lui Vaida, că poporul român nu a voit să se unească cu România și că el n'a urmat decât soarta nemiloasă pe care i-a impus-o America prin Wilson — întrebarea este pentru cine luptă partidul național? Pentru poporul român care vrea consfințirea unirii — orice ar zice d-sa, — ori luptă împotriva acestuia, chemând după dânsul pe ardeleni împotriva lor înșiși.

Să fie liniștiți teoreticianii de ocazie — și ocazia va fi ultima: parlamentul este legal constituit odată ce toate circumscripțiile electorale vor fi reprezentate în el. Acesta e principiul.

A ridicat guvernul dreptul vreunui ținut român ca să-și trimeată mandatari în parlamentul viitor? Ocuparea militară a Munteniei, Olteniei și a Dobrogei, în 1918, ne-a dat un parlament ilegal. Dar azi? Azi, după cum știm, fruntașii naționaliști, cu toată lupta lor mare de vorbe, au obținut să nu li se pună contracandidați. De ce nu declină onoarea?

Guvernul va fi valabil, pentru că va avea majorități. Parlamentul tot valabil pentru că toate ținuturile vor fi reprezentate.

Nu e scris nicăiri în Constituție că parlamentul guvernului liberal trebuie să fie național ardelean, și că dacă opoziția nu e reprezentată în guvernul liberal(!) parlamentul este ilegal.

Teoriile constituționale de felul acestora aduc o tristă dovadă de capacitatea de guvernare a emitenților lor.

Ele sunt însă reproducerea fabulei lui Lafontaine:

Când vulpea n'a auns la struguri, strugurii au fost declarați... verzi.

Face bine partidul național că nu vrea să-și strepezească dinții! La anul vor fi mai copți!...

Adonis Popov.

Știrile zilei

Berlin. — Votul de încredere obținut de cabinetul Wirth a fost o mare surpriză. Partidul popular și socialiștii independenți s'au abținut dela vot în mare parte temându-se de consecințele unei crize de guvern. (Rador).

*

Constantinopol. — O misiune a guvernului kemalist a plecat azi în Europa.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Cronica muzicală

După cum am anunțat în unul din numerile trecute concertul D-lui Bartok Béla, a avut loc eri în sala teatrului unguresc. Sala plină a făcut dovada afirmațiilor noastre, că lumea Clujului, știe să savureze bucățile muzicale alese și știe să aprecieze valoarea muzicală a interpretatorului. D-l Bartok e nu numai un muzicant cult în deplinătatea cuvântului și un fin apreciator al comorilor naționilor — ariile naționale — dar e și un desăvârșit pianist. Rare sunt oc ziunile când un compozitor își execută bucățile muzicale, cu cizelmentul și sufletul marilor pianiști. Concertul de eri, cum spunem, a fost o supersuperioară recreație sufletească și intelectuală. Nervul, superiozitățior muzicale, era remarcat la D-l Bartok, — pianul — era fidelul exeçutant al stărilor lui sufletești. Și au fost de o bogăție imensă. Cântecele populare ungurești; dansurile populare românești; Suita: o seară la țară; dansul ursului ect., au fost minunat executate.

Ca acompaniator, e de asemenea un virtuos D-l Bartok. Cu multă fineță marcă toată subtilitățile muzicei, dar și ale D-lui Farkas Béla, care, are un timbru de voce foarte simpatic și foarte dulce și care a cântat minunat câteva arii naționale ungurești. Dar succesul deplin al D-lui Bartok a fost „Rapsodia", frumoasă ca țesetură grea ca structură și cu superioară execuție ca pianist. Răsplata din partea publicului, a fost sinceră, c emându-l de nenumărate ori la rampă. Suntem informați, că va da un al doilea concert Duminica viitoare. Nu ne îndoim că publicul va fi din nou în același număr și cu același drag în a se instrui în audierea muzicei selecte.

Al doilea plăcut eveniment artistic, a avut eri, loc, în sala Prefecturei jud țului. Al III-lea Concert de muzică de cameră dat de trio: Sibianu — piano; Bobescu vioină, — și d-l Angelis violoncel.

Inițiativa unui mărunchi de intelectuali din Cluj, de a cuti a sufletele Clujenilor, dându-le posibilitatea să asculte muzică clasică, bine interpretate, merită toată admirația. Ar fi să fim nedrepți dacă nu am face cunoscut publicului, numele tuturor, cari alc tuesc comitetul de conducere:

D-nele Gherman, Comșa, Ștefănescu-Goangă, Vasteli, Delen, Greceanu și Poruț având ca Președinte pe veneratul compozitor Profesor Dima și ca membri, pe d-nii Profesori Oprescu și Papinian. Ceea ce în adevăr dă nota intențiilor de a colabora la educația populară sunt și prețurile locurilor în adevăr, popu are — 10 și 5 lei — locurile.

Dar să revenim asupra interpretărei concer ului. Haydn, Beethoven, Rochmaninov, trei mari clasici compozi ori, trei mari diferiți transmițători ai suflului inspirațiilor lor așa de deosebite. Haydn, un desăvârșit al formei, nu e mai puțin desăvârșit al manifestărilor sufletului Generației lui: impresionant, armonic, cu nuanțe de tristețe și cu expresii vii de ideală naturalețe, a fost deajuns de bine înțeles de trioni de mai sus. Ar fi de adăugat că „Andantele pianului d-lui Sibianu era prea accentuat de făcea impresia că Vioara și cello d lui de Angelis, erau acompaniatoarele pianului. Și că nu toți trei făceau un perfect trio, fără veleit ți de predominare în schimb Adagio-Cantabile a fost bine frazat.

Beethoven, acest superior cugetător, și fără comparație până azi — stilizator — ridică arta compoziționistă până la o divină perfecțiune. Pentru a-l interpreta, se cer două mari calități: cultură muzicală superioară, ca să poți pătrunde toate subtilitățile de profunzime de cugetare ale lui Beethoven și cultura sufletului, rezultată din o perfectă cunoaștere a literaturei generației lui, ca și din o perfectă înțelegere a sufletului său de executant, pătruns de toată puterea de a discerne și apropia gândirea de filosof al marelui compozitor. Au fost executate mulțumitor și Allegro con biso, și andante cantabile con variazioni, menuetto ca și Finale.

Rachmaninow, a fost bine interpretat. Și e și explicabil. Mai sentimental și mai mistic, în concepție, religios în plinătatea accordurilor, apropiat de structura sufletului nostru român. Rochmaninof a fost bine interpretat de d-nii Silvanu, Bobescu și d-l Angelis. Gama emoțiilor și vibrațiilor sufletești, au fost reușit redate, mai ales în Scherzando, și în allegro moderato. Au prins nuanțări și colorituri în adevăr demne de superiori interpretatori. Au fost momente de cald entuziasm în sufletele noastre și e o notă de justă interpretare. Ca încheere, credem, că ar fi nimerite aceste concerte, în fiecare Duminecă și nu la trei Duminici.

Dar.

Omagiul Angliei pentru Shackleton

Anglia, țara în care cultul oamenilor mari ocupă un loc de prima importanță în viața națională, a resimțit adânc pierderea neașteptată a unuia dintre cele mai alese figuri din analele geografice.

Cu cât entusiasm a salutat Marea Britanie plecarea exploratorului Ernest Shackleton, câte noutăți nu se așteptau din epopeia de eforturi în care se aruncase cei ce ri plecau pe bordul vaporului Quest! Quest își va urma călătoria mai departe, căci un alt curagios n'a lăsat să se stingă facla speranțelor, dar Sbackle on nu este, nu va mai fi.

Moartea lui Shackleton în mările îndepărtate ale Sudului a pricinuit în patrie o adevărată tristețe națională pentru că ace t om sintetiza toate calitățile specifice poporu ui englez. Fiecare om al echipagiului îmbarcat pe Quest era bine cunoscut de dânsul, fiecare serviciu de furnituri și de echipare se execută sub supravegherea sa personală și din toate punctele de vedere expedi ia fusese astfel organiza ă ca să dea c le mai bune roade științei și comerțului brit nic.

„Dail Mail" spune: „Am pierdut un mare englez, simplu, c ragios, vesel înzestrat cu e nergii nesfârșite. El știa cu preciziune capacitatea de lucru și puterea de a ne ațiune a tovarășilor cu cari pleca si pe cari nu i-a expus nici odată la riscuri inu ile. Shackleton calcula cu preciziune primejdiile și posibilitățile cari pentru ori care altul păreau incalcu abile. Intreg echipagiul vaporului Quest îl iubea pen ru că Shackleton era un conducător natural de oameni. A fost în totdeauna un comandant just, un prieten eminent. Fără teamă și fără nici o mustrare" asta-i deviza ce se cuvine memoriei lui Shackleton.

ECOURI

Carpentier a reapărut.

Georges Carpentier, campionul lumei de boxă a categoriei „mi-lourds" a învins la Londra prin „knok-out" la a 4-a repriză pe George Cook campionul Australiei a categoriei „lourds" (grel).

Lovit în maxilar prin un „crochet" cu dreapta și imediat apoi prin un „uppercut" energic Cook sucombă definitiv după 11 minute de luptă aprigă, în care luptă Carpentier a manifestat aceleași calități de viteză și tactică care l'au făcut celebru și au stârnit admirația cunoscătorilor.

Carpentier, de rândul acesta cântărea 77 kgr. 110 grame, iar Cvok 83 kgr, ceeace era un handicap onorm în defavorarea campanului francez.

Lupta susținută la Londra, a fost prima apariție a lui Carpentier în fața publicului de când cu înfrângerea sa de către americanul Dempsey (Iulie 1921) și cu siguranță că rezultatul ei nu a fost pe placul englezilor cari sperau că australianul va învinge poate, ceeace la-ar fi dat serioase nădejdi pentru competițiunile mondiale unde de câțiva ani au fost complect eclipsați de americani.

In memoria lui Caruso

In orașul New-York s'a format o societate care-și propune să eternizeze memoria lui Caruso, prin înființarea unei fundații, care să poarte numele genialului Cântăreț.

Fondația aceasta va purta numele de „Caruso Americani Memoriul Foundation", va avea capitalul de un milion de dolari, din care va da în fiecare an ajutoare institutiior muzicale și va oferi premii pentru cele mai bune compoziții. In comitetul de inițiativa sunt mulți prieteni și colegi ai defunctului cântăreț, cum și multe personalități bine cunoscute în lumea muzicală și teatrală din lumea întreagă.

Toți cântareții și cântărețele americane, fără deosebire de naționalitate și religie, cum și elevii școalelor muzicale și conservatoarele vor putea fi primiți ca membri ai acestei fundații.

Pentru acordarea premiilor va fi instituit un juriu internațional, compus din cei mai de seamă artiști a lumei întregi.

O regina amazoană

Mormântul în care au fost depuse ramășițele papei Benedict 15, se a lă în apropierea altuia în care se află corpul reginei Christina a Suediei care a fost o regină puțin turbulentă. Fiică a lui Gustav Adolf, ea s'a încoronat regină a Suediei în 1650. Insă după ce a ținut sceptrul timp de patru ani, abdică în favoarea unui var.

Ea era pe atunci foarte cochetă, și pentru a-și valora pielea ei albă de fiică a nordului își împodobea patul cu cuverture de velur negru. Ii plăcea să arate tuturor frumusețea și curajul său. Intră în Roma îmbrăcată ca amaz ană.

După mortea vărului său, încercă să se sue din nou pe tronul Suediei, ar fi vrut apoi coroana Poloniei. Se restrase în cele din urmă la Roma pentru a consacra artelor și științelor. Muri în 1889 în vârstă de 63.

Cinematograful și istoria

Invingătorul dela Austerlitz a fost de curând reprezentat într'un film german purtând pe piept nu Crucea Legiunei de onoare, și Cruce de fier germană.

Ziarele franceze fac haz de modul acesta de al popularize pe marele împărat francez decorat de germani.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Unificarea prin cultură

— Școala franceză în Alsacia —

Problemei unificărei provinciilor realipite în urma războiului, i s'a dat o deosebită însemnătate în toate țările, dar cu deosebire în Franța. Chestiunea naționalizărei Alsaciei, e una dintre preocupările de căpetenie ale conducătorilor politicei franceze.

Stăpâniți de ideia că opera de unificare poate să fie desăvârșită numai prin cultură, toată activitatea și-au îndreptat-o în această direcțiune, iar rezultatul a fost că după trei ani. intelectualitatea franceză, a reușit să cucerească temeinic spiritele alsaciene.

Ca să ajungă la acest rezultat statul francez s'a sprijinit în primul rând pe elementul cel mai important dintr'o țară din punctul de vedere cultural: Școala.

Inceputurile au fost anevoioase și greutatea provenea din faptul că școala alsaciană se lovea de spiritul metodei franceze, care e fundamental opus celui german. Dar, datorită unei activități școlastice, dovedită atât din partea institutorilor alsacieni, cât și din partea acelora trimiși din Franța, dificultățile au putut fi învinse. S'au văzut profesori și profesori alsacieni la o vârstă destul de înaintată, petrecându-și o parte din nopțile lor, pentru a pregăti lecțiile pe care a doua zi urmau să le predea elevilor și aceasta în scopul ca să corespundă pe deantregul menirei lor impuse de cerințele operei de naționalizare.

Rezultatele pozitive obținute, de sigur că se datoresc și muncei coordonate depusp de elementele alsaciene și cele franceze. In multe școli s'an văzut noui profesori lucrând în același timp și la aceleași clase cu vechii profesori.

La activitatea culturală depusă de profesori în școli, se mai adaugă și sprijinul material pe care-l acordă statul. Bibliotecele școlilor și cele publice au fost înzestrate cu zeci de mii de volume de-ale autorilor francezi. Numărul actual al bibliotecilor din Alsacia se urcă la 4000.

Ministerul instrucțiunei publice franceze a ținut să dea o cât mai mare desvoltare universitătei din Strasburg, pentru care s'au cheltuit câteva milioane. Intreaga instituțiune a fost modernizată și înzestrată cu toate instalațiunile trebuitoare. Seminariile germane au fost menținute și perfecționate. O deosebită atențiune s'a dat în alegerea profesorilor, așa că astăzi putem spune că Universitatea din Strasburg, din punctul de vedere al renumelui ei științific, ocupă după cea din Lyon, locul al doilea.

Cursurile sunt publice și în fie care zi se poate vedea asistând un public imens, dornic de a pătrunde știința și cultura franceză. Caracteristic e faptul că Universitatea din Strasburg a inaugurat o serie de consfătuiri științifice, la care participă toată intelectualitatea locală, și unde se desbat și se iau hotărâri cu caracter științific, care în urmă sunt publicate.

In ultimul timp s'a înființat o societate, numită „Amicii Universitătii din Strasbourg", care se ocupă exclusiv numai de propaganda culturei franceze în Alsacia. In acest scop ea scoate un buletin și acordă burse.

Pe lângă activitatea pur școlară, profesorii din Strasbourg, desfășoară o neobosită muncă extrașcolară, pentru răspândirea ideiei de naționalitate franceză în populația alsaciană.

In acest scop se țin conferințe la sate cu subiecte din istoria Franței și contribuția adusă de poporul francez în civilizația lumei. S'au înființat cursuri populare pentru învățarea limbei franceze, cari se țin seara și sărbătoarea în toate satele și orașele alsaciene, iar de curând s'au pus bazele „Ligei Alsaciei franceze" și acelei a „Cărții franceze în Alsacia".

Un rol principal în răspândirea culturei franceze în Alsacia se datorește și sforțărilor artistice făcute de Franța. Muzeul din Strasbourg, admirabilul palat Rohan, lăsat aproape în ruină de germani, a fost complect refăcut, iar Teatrul francez reprezintă toate operile clasice și moderne ale autorilor francezi, care alternează cu producțiunile teatrului alsacian.

In prezent, statul francez culege roadele sacrificiilor făcute pentru unificarea nouei provincii realipite. Viața socială franceză renaște încetul cu încetul. Legăturile de prietenie încep să se restabilească între Franța și Alsacia. Un mare număr de francezi de origină alsaciană au părăsit Parisul și alte centre importante din Franța, pentru a se restabili din nou în locurile natale, pentru a contribui astfel la opera de unificare națională.

In rezumat putem spune, că Alsacia se prezintă astăzi sub un aspect, care nu se deosebește mult de viața socială din Franța.

Impotriva unor învinuiri

Partidul național, neajungând — dintr'un apetit exagerat — la scopul de-a guverna Ardealul, prin liberali, aruncă toate vinele partidelor care-au guvernat rău sau bine, timp de 60 de ani vechiul regat, ori vini imaginate dintr'o nepotrivită paralelă cu principiile de Stat ale lui Bismarck, asupra bietului partid liberal. Nenorocit ar trebui să se socotă el, de-ar fi ca să poarte în spate tot sacul de greșeli, dăruite cu — atâta generozitate de scriitorii „Patriei". Noroc însă că lucrurile stau cu totul altfel și tocmai exagerarea notei la adversarii lipsiți de măestrie, e proba cea mai bună de sistemul de ponegrire, inaugurat de ei din interese electorale.

Mai înainte de toate, trebue să înlăturăm odată pentru totdeauna obraznicia inventată de muribundul partid progresiv cu statistica pământului expropriat, și în care liberalii sunt trecuți cu 30.000 hect. date cu silia. E o falșificare de prost gust care se justifică numai prin orbirea desperatului care se neacă. De fapt, Mihail Cogălniceanu care-a împărțit la 1864 două milioane de hectare, a fost unul din cei mai străluciți corifei liberali și opera lui purcede de la aceași bază de principii pe care s'a clădit doctrina partidului liberal. La aceste 2 milioane nu se poate tăgădui, cu prețul oricărei uri de învinși exproprierea celor 3 mil. de hectare, înscrise tot de partidul liberal în Constituție la 1917 — din totalul pământului expropriat de part. liberal e de fapt de 5 mil. de hectare, pentru înfăptuirea democrației țărănești a României-Mari. Munca de regenerare națională prin transformarea latifundiilor în proprietate țărănească e cel mai mare act cu care se poate mândri part. liberal.

Opera așa zisă democratică de expropriere pe care vrea s'o impună aci în Ardeal, partidul național este o înapoiere regretabilă, care trebue cu orice mijloc combătută la țară, pentru ca să se știe că acel ce voiește să păstreze sistemul tutelelor agricole, nu e partidul liberal, ci adversarul său din actualele alegeri din Transilvania, înșiși partizanii d-lui Maniu, c-uo platformă electorală atât de democratică în aparență.

Teoreticianii „Patriei", pe lângă erori cugetate mai fac și erori din ignoranță. Ei, se vede, nu știu că vechiul regat cu structura lui socială specială nu se poate asemui cu Germania lui Bismark?

Ultă acești „domni" doctori că la 1859 s'a închegat principatele române și că multe decenii după aceia dăinuia acolo o stare înapoiată de lucruri, nu creiată și menținută de partidul liberal — căci e o prostie să se creadă aceasta — ci ca o urmare firească a unui stări moștenite de la patru veacuri de stăpânirea străină.

Partidul liberal n'a făcut doar decât, ca în limitele posibilului, să opue valurilor de mizerie și ignoranță socială, o disciplinată și progresivă transformare a societății pe principii noi aduse din Franța revoluționară, de Brătieni, Rosetiști, Cogălnicianu, etc. ca să zidească mai apoi, împotriva conservatorismului marei propietăți, cetățuia democrației liberale, care a adus la forma actuală de eliberare a țărănimei de sub jugul latifundiar și îndreptarea el spre nobilele scopuri ale culturei și conștiinței naționale. Zadarnic se luptă Lupii și Mihalachii ca să nege opera strălucită, pe care-a săvârșit-o partidul liberal în timp de 50 de ani. Degeaba se încerc „domnii" de la „Patria" ca să cânte pe aceiași temă țărănistă de peste munți, — degeaba voesc ca să stăvilească unirea românilor făcută pe bazele statului social și politic ce va fi înscris mâni în Constituție de acei care au fost părtași cei mai importanți la înfăptuirea lui — statul care prevede democratizarea totală a României de mâne, alăturând-o de marile democrații din Apus. O muncă uriașă de decenii, făcută cu cunoștința superioară a intereselor obștești nu se poate șterge așa de ușor din cartea istorică a neamului românesc — cu atât mai vârtos, nu se poate falșifica de-un pumn de „doctori" interesați din jurul „Patriei".

CRIZA DE LOCUINȚE

Una din cele mai arzătoare probleme la ordinea zilei, în legătură cu nevoile orașului e fără îndoială criza de locuințe, care se accentuiază pe zi ce trece, având o influență dăunătoare mai ales asupra vieții funcționarilor.

Dacă dedublarea populației, de când orașul a trecut sub stăpânirea noastră e o justificare adusă acestei crize de către organele administrative, nu e mai puțin adevărat că distribuirea locuințelor existente în oraș e inegală și de multe ori are la bază favoritismul, de care se fac vinovate chiar aceste organe administrative.

Astfel se cunosc cazuri în care diferiți agenți comerciali, misiți, negustori de vite, cereale, etc. au putut căpăta fără prea multă trudă locuință, în timp ce funcționarii Statului, intelectuali — profesori universitari — au așteptat luni întregi până ce li s'a putut acorda o modestă locuință.

Pe lângă acest favoritism cotidian există și un altul de origină mai veche, pe baza căruia se tolerează unor anumite persoane ocuparea mai multor camere sau chiar a mai multor imobile decât prevede legea.

Citim cazul unei doamne de origină maghiară, al cărei bărbat refuzând jurământul către țară e astăzi profesor la Seghedin și care posedă 2 imobile în oraș și unul la moșie.

Din cele 2 imobile aflătoare în oraș, deabia s'au putut da 2 camere unui profesor și aceasta după o îndelungată așteptare și multe stăruințe.

In localul „Direcției centrale a Pădurilor", un fost „puternic al zilei", care nu are acum nici o legătură cu această direcțiune ocupă nu mai puțin de 8 camere, odae de bae, bucătărie și camere de servitori, în timp ce există atâția funcționari care nu au măcar o cameră, dormind pe cufere sau pe birouri.

S'au ținut conferințe, s'au ținut consilii de către organele administrative, s'au creiat oficii pentru înlesnirea procurărei de locuințe, însă toate acestea au fost în zadar, cu atât mai mult cu cât deși există astăzi trei asemenea oficii: unul al cuartîruirei pentru militari, un oficiu de locuințe și altul de închiriere pentru civili, rezultatul practic e doar că de cele mai multe ori atribuțiile unuia se confundă cu ale celuilalt.

S'au văzut civili cari au căpătat camere dela serviciul cuartirurei și militari care au beneficiat de bunăvoința oficiului de închiriere.

Mai mult decât atât, hotărâri date de oficiul de locuințe (pe vremea când nu exista oficiul de închiriere), trebuind să fie puse în aplicare acum de oficiul de închinere, sunt refuzate de primul sub motiv că nu mai are această putere, iar de al doilea sub cuvânt, că hotărârea a fost dată de oficiul astăzi cu puteri inexistente.

Și așa își pierd timpul cei ce au de afacere cu aceste oficii, făcând naveta de la Ana la... Caiafa!

Care ar fi soluția ce s'ar putea da acestor nesfârșite neajunsuri?

Desigur, că cea mai bună, ar fi clădirea că mai repede de locuințe pentru funcționari, de către administrația orașului, mai ales că Clujul prin fabricele de var și de cărămidă și prin pădurile aproape poate să-și procure în avantagioase condițiuni materiale de construcție.

Cum însă construcțiile cer și ele destul timp, ar însemna ca până ce ele vor fi gata, problema locuințelor să rămână în aceiași fază.

O restrângere a privilegiilor „unor anumite persoane" și o repartiție nepărtinitoare a locuințelor existente având-se în vedere greutățile familiare, ar putea remedia temporar răul, până ce construcțiile ar fi efectuate.

Apoi clarificarea atribuțiunilor organelor competinte cu distribuirea locuințelor și înlăturarea ori cărui favoritism e o condiție „sine qua non" ca această criză care ia proporții așa de alarmante să fie stabilită.

Se cer însă pentru aceasta oameni cinstiți și pricepuți, care să nu fie preocupați de altceva decât de o activitate desinteresată pentru binele obștesc.

Accidentul d. Iuliu Maniu

In ziua de 19 Februarie la orele 18 D-l Iuliu Maniu șeful partidului Național a avut de suferit un accident cu urmări foarte grave.

Interesându-ne la Clinica Chirurgicală unde este internat. dl. Profesor dr, Iacobovici ne-a comunicat următoarele: Dl. Iuliu Maniu alunecând pe ghiață și-a produs o fractură închisă a terțului inferior a gambiei stângi,

Maladia evoluieză în mod normal.

Atențiune

Societatea „Ocrotirea Orfanilor din Războiu" Regionala Cluj, roagă tot publicul a lua parte la concertul de Societate și serata dansantă, ce vor avea loc Sâmbătă 25 Februarie 1922, oarele 9 seara, în saloanele Cercului Militar.

Intrarea 40 Lei de persoană. Nu va fi tombolă, nu se vinde flori, confete, etc.

Onor. Public este rugat a lua parte cât mai mult la această serată, unde se va petrece admirabil, prin suprizele ce se vor oferi participanților.

Comitetul.

Cum a fost primiți studenții ardeleni în vechiul Regat

Primim următoarea scrisoare:

D-le Director!

Vă rog să bine voiți a da loc în ziarul ce cu on. conduceți următoarelor reflectări la articolul d-lui Fărcașiu, apărut în ziarul „Patria" din 9 Februarie a. c., pe de o parte pentru informarea exactă a opiniei publice, iar pe de al a parte pentru constatarea și stabilirea unui adevăr pe care susnumitul în necunoștință ab solută de cauză caută să-l falsifice.

Respingem cu indignare afirmația d-lui Fărcașiu că noi studenții ardeleni am fi fost primiți rău din partea vechiului regat, la București. Aceasta afirmație nu corespunde de loc adevărului, căci primirea ce ni-s'a făcut a fost dintre cele mai frumoase și inimoase, iar găzduirea la căminurile — amenajate pentru noi — nu lăsa nimic de dorit. Și cred că sunt în drept a face această declarație, fiind în timpul acela chiar delegatul ministerului afacerilor transilvănene în comitetul care s'a constituit în vederea primirei și adăpostirei studenților ardeleni — deci în curent cu chestia.

Luând în considerare greutățile cu cari avea să lupte vechiul regat, trebue să constat, că s'a făcut tot posibilul, ca să ne simțim bine. In tot locul și întotdeauna eram întâmpinați cu o dragoste caldă, adevărată dragoste frățească.

Dar d-nul Fărcașiu probabil nu știe, că atunci când noi eram serviți cu toate cele trebuincioase, bucurenții reîntorși abea din refugiu, obosiți și chinuiți, îndurau în casele lor jefuite și pustiite de nemți cea mai neagră mizerie.

D-sa nu știe, că doamne din înalta societate bucureșteană și domni profesori universitari se interesau zilnic de soarta noastră, alergând de la un cămin la altul, cercetându-ne și întrebându-ne de lipsurile noastre.

Asemenea lipsită de orice temeiu e și afirmația d-sulul, că între studenții din vechiul regat și studenții din Ardeal ar exista neînțelegeri și ură reciprocă.

Prietenile sincere cari s'au legat între noi sunt baza celei mai frumoase armonii ce domnește.

D-le Director!

Am ținut de datorință să fac rectificările prezente; parte din motivele enunțate la începutul acestei scrisori, parte a nu fi numiți ingrați și nerecunoscători de către acela, cari ne-au primit cu drag în casele lor.

Primiți Vă rog D-le Director asigurările deosebitei mele stime:

Doctorand, REMUS MOGA.
student ardelean la universitatea din Cluj.

Insinuările ziarului „Patria"

In jurul economiilor budgetare

Ziarul „Patria" oficiosul partidului național ardelean în ultimul număr publică un articol intitulat „Economii cu diplomația...", al cărui conținut tinde să dovedească că reducerea budgetară făcută de guvernul liberal, nu va aduce un serviciu real finanțelor țărei, ci din potrivă, economia realizată în valoare de 80 milioane la Ministerul de Externe, va avea cele mai funeste urmări pentru bunul mers al trebilor publice.

Și, aceasta pentru ce? Motivul e lesne de înțeles: Guvernul a îndrăznit să desființeze posturile de secretari de legație, găsite că îngreuiau zadarnic budgetul fără ca în schimb ele să aducă un folos țărei, decât doar acela că îndestulau câțiva partizani politici în strânsă legătură cu d-nii Marin și Vaida.

Iată de unde provine toată supărarea „Patriei".

Dar, când organul partidului național spune că economiile de la Ministerul de Externe în sumă de 50—60 milioane nu-și aveau nici un rost, trebue să ne întrebăm: E inconștiență sau cinism? Toți oamenii cu dreaptă judecată găsesc de neapărat trebuință, ca să se facă economii în cheltuelile statului, întrucât numai ponind pe această cale vom reuși să normalizăm finanțele țărei și să restabilim creditul ei în străinătate.

D-nii Maniu și Vaida sunt însă de părere potrivnică, întâi să ne ocupăm de îmbuibarea partizanilor politici, iar apărarea interesului obștesc să-l considerăm ca un accesoriu.

Dacă această mentalitate convine intereselor regionaliste ale partidului național, de sigur că ea nu corespunde nevoilor actuale ale țărei. De aceea oricât de mare va fi supărarea d-lor Maniu și Vaida, guvernul liberal conștient de mentrea ce are, va continua și de aici înainte să ușureze sarcina împovărătoare a contribuabililor, continuând să facă în budget economiile impuse de cerințele financiare ale statului.

Dar ziarul „Patria" mai afirmă, că rău a făcut guvernul liberal că a desființat legațiunea noastră de la Tokio, tocmai în împrejurarea când Japonia înființează o ambasadă la București.

Nici de astă dată oficiosul partidului național, n'a fost fericit inspirat, pentru că guvernul japonez a trimis un reprezentant diplomatic în România, care va gira afacerile Japoniei pentru întreaga peninsulă Balcanică, lucru care de altfel l'a făcut și guvernul liberal, trecând atribuțiunile legațiilor desființate altor reprezentanțe diplomatice pe care le avem în străinătate.

Și, afară de aceasta, agentul diplomatic lăsat de guvern la Tokio e în măsură să corespundă tuturor intereselor pe cari România le are în Japonia.

Credem că toate afirmațiunile „Patriei" în această chestiune, nu au făcut de cât să dovedească încă odată reaua ei credință de care e stăpânită în toată campania pornită împotriva guvernului liberal.

Cetiți „Infrățirea"

Informaţii

Ministerul muncei şi ocrotirilor sociale dă o categorică desmintire afirmaţiunei că funcţionarii Casei muncei ce pe lângă CFR. ar urma să treacă la acest minister pentru a fi înglobate într un fond general de ocrotire care să cuprindă şi alte categorii de funcţionari şi muncitori decât acei dela căile ferate.

•

Contele Mihaly Karoly, fostul preşedinte al Republicei populare ungureşti, a hotărât să-şi vândă proprietăţile sale din Ardeal.

•

Direcţia generală a CFR a trimis următorul ordin tuturor staţiunilor din ţară: Pentru călătoria dela orice staţiune din România-Mare la Bucureşti şi înapoi, între 22 şi 27 Februarie crt. inclusiv a membrilor Congresului comercianţilor cerealişti din ţară, legitimaţiilor, cu adeverinţe individuale eliberate de Camerile de Comerţ respective, semnate de preşedinte, purtând sigiliul Camerei, în care se va arăta că persoana în chestiune va participa la numitul congres, li se vor vinde la dus cere jumătăţi de bilete de carton obişnuite, cari vor fi valabile şi pentru înapoiere. Jumătăţile de bilete în chestiune, se vor composta de casierii de bilete şi se vor perfora de personalul de tren, atât la dus cât şi la întors.

•

Ministerul de industrie şi comerţ ne informează că guvernul va lua măsuri ca preţul produselor petrolului să nu fie major.

In acelaş timp va conveca pe toţi producătorii şi fabricanţii spre a se consfătui asupra intensificării producţiei şi satisfacerile nevoilor fabricelor cu combustibil lichid, pe un preţ convenabil. Ni se mai afirmă că avem o producţie suficientă de petrol, aşa că clamarea industriaşilor este neîntemeiată.

In ce priveşte exportul el va fi lăsat liber fără nici o restricţie, aşa cum a fost şi până acum.

•

Guvernul prin organele sale din Cluj desminte svonul prohibirei exportului de vite.

•

Biroul electoral central al judeţului anunţă că ultimul termen a prezentării declaraţiunilor de candidaturi pentru Adunarea deputaţilor este data de 26 Februarie iar pentru Senat 25 Febr.

•

Ministerul industriei a modificat vechile taxe de comision la următoarele articole, după cum urmează:

Cărbuni de pământ (lignit şi cărbune lucios), lei 10 de vagon; obiecte lucrate din nuiele corfe (coşuri), coşuri, etc. lei 10 de vagon; carne prohspătă sau conservată, lei 50 de vagon; lemnul de rezonanţă, lei 15 mc.

•

In mod excepţional, pentru anul acesta s'a acordat amână i de studii şi tinerilor cari intră în prevederile art. 53 şi numai acelor cari sunt în ultimul an de studii, urmând a fi incorporaţi la 1 Octombrie 1922.

Sosind la Cluj dela Paris, d-l profesor dr P. Thomas, titularul catedrei de biochimie dela Facultatea de medicină, se va ţinea şedinţa de deschidere a cursului său, Marţi la 21 Februarie a. c. ore 3 p. m.

Dl Thomas va vorbi despre „Rolul lui Pasteur în desvoltarea chimiei biologice".

Cursul se va face în Institutul Pasteuer, Strada Victor Babeş, amfiteatrul mare al Institutului de igienă.

Aceasta şedinţă este publică şi poate lua parte întreg publicul iubitor de ştiinţă.

•

Ministerul de finanţe a luat măsuri ca produsele regiei monopolurilor Statului să poată fi cu înlesnire distribuite prin sate, unde se simte lipsa acestor produse.

In acelaş timp este vorba să se înfiinţeze nouă manufacturi de tutun în Basarabia, pentru a se utiliza mai bine recolta de tutun din acea parte a ţării.

Actualmente se studiază la ministerul de finanţe chestiunea măririi actualelor fabrici de tutun şi aducerea de noui maşini.

•

Fostul episcop de Roman, Gherasim Safirim, a încetat din viaţă la schitul Frăsinei, din judeţul Vâlcea, unde se retrăsese dela demiterea din scaunul de episcop.

El s'a născut în comuna Isvoarel din judeţul Mehedinţi în anul 1850, aşa că moare în vârstă de 72 de ani.

Episcopul Safirim, care s'a ridicat contra înfiinţărei Consistorului superior bisericesc, a fost judecat de Sf. Sinod, care a hotărât în 1911, demiterea sa.

•

D-l profesor dr C. Angelescu, ministrul instrucţiunei a dispus să se facă completa unificare a învăţământului superior din teritoriile alipite cu cel din vechiul regat.

Recrutarea şi numirea personalului didactic şi administrativ dela cele patru universităţi din România-Mare se va face pe viitor de către minister conform legei învăţământului superior.

•

Incă unul!

Inspectorul administrativ, d-l Bărbulescu, terminând ancheta începută la prefectura jud. Tutova, a descoperit mari fraude în sarcina fostului prefect Georgescu *şi a fostului primar* Droc.

Cel dintâi a eliberat autorizaţiuni false de export, iar cel de al doilea a înstreinat averea primăriei.

Ministerul de interne a luat hotărârea să trimeată cazurile la parchet.

•

Au sosit vergele automate pentru perdele la ferestre marca fabricei „Flos" la firma Bedő şi Levi, Cluj, Piaţa Unirii 34. 1486

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalaţiide lumină, transmiteri de forţă, sonerii, telefoane. In depozit becuri de orice format. Proiecte şi devize gratuit. 1416

•

Fabrica de piele.

Opinci, talpă crupon piele superioară şi piele blancă de curelar

Permanent vânzare în mare şi mic, pe lângă preţurile cele mai ieftine.

Comande din provincie şi în pachete postale mici execut. Preţul opincilor şi tălpilor de prezent á 65—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyar 1 în faţa magazinului Gyorşáru

Telefon fabrica 3—86 locuinţa 3—87. 1278

•

Hotel Kiriazi Bucureşti

Str. Blănari (Sft. Georghe) închiriază camere curate preţ convenabil 1493

La Cafeneaua

EUROPA

Joia Dumineca şi în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83.

Medicamentul

sigur contra călbazei este, CALBAZA, se află în Dej la farmacia „Minerva"

1419

Caut

pentru instruirea a două fetiţe prima în clasa I civilă şi a doua în clasa IV-â elementară, o D-ră Institutoare care să se poată deplasa în Comuna Beliş. Jud. Cojocna plasa Huedin se oferă salar şi întreţinere.

Rog a se adresa la Ziar.

1484 **Institutoare.**

Daca doreşti să cumperi

MOBILE

să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely şi Réti

Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acţii.

Chestiunea exportului de piele

Unii din marii industriaşi împiedică desvoltarea acestui comerţ. — Ce măsuri trebue să ia autorităţile.

In ultimele luni de zile, printre chestiunile economice ce se punea in Ardeal a fost şi acea a exportului de piele. Lupta a fost dusă între marii industriaşi de piele cari strigau că exportul de piele brută le aduc pierderi prin închiderea fabricilor, şi de asociaţiunea măcelarilor, cari spuneau că prohibirea exportului îi păgubeşte prin faptul că ei produc mai mult decât au nevoe fabricele de lucrat, acestei. Pentru a se pune capăt a stării, inspectoratul general technic industrial din Ardeal cări conducere o are dl. ing. Bleyenberg a căutat să facă o statistică de trebuinţele consului intern precum şi de producţia cari este aici în acest scop a intervenit pe lângă abatoriile din Ardeal ca să-i trimită datele exacte de numărul vitelor cari se taie lunar, şi în acelaş timp a cerut tuturor industriaşilor de piele ca să-i trimită date asupra cantităţilor de piele de cari au nevoe precum şi de acelea ce le posedă, la adresele făcute nu au răspuns în timp de două luni de zile decât abatoriile precum şi o mică parte din industriaşi. Peste 30 mari întreprinderi nu au răspuns nimic căutând în acest mod ca să încurce inspectoratul din Cluj.

Vedem deci că la mijloc nu e o simplă neglijenţă ci e o rea voinţă şi de aceea propunem guvernului ca să ia măsuri în contra acelor mari industriaşi cari voesc să impedece în mod vădit exportul de piei cari s'ar găsi în plus în Ardeal.

O măsuri pe care o credem nimerită ar fi ca să nu se acorde din cantităţile de piele ce se află în ţară decât acelor fabrici cari şi-au anunţat cantitatea de care are nevoe.

Spectabolul opoziţiei

Din ce în ce partidele din opoziţie tind să facă de lupta politică un spectacol din bâlciu.

Atleţi, pauglicari, mâncători de jaratec şi înghiţitori de săbii sunt prezentaţi alegatorilor ca cei mai mari vraci. Dar după cum la bâlci, după ce te-ai distrat câteva minute şi ai râs de inteligenţa paiaţei, te duci liniştit acasă şi-ţi cauţi de treburi, tot aşa în bâlciul politic, poporul petrece de minune şi se va duce liniştit la urne, când va sosi ceasul.

Acolo va uita de măscărici şi de şarlatani. L-au amuzat destul li s'a şi prăvit rolul! In faţa urnelor, cetăţeanul va veni hotărât să şi dea votul altora, nu acelora cari au făcut tumbe şi au scos panglici pe nas.

Poporul nostru e înţelept şi-şi dă seama aproape instinctiv că între o paiaţă politică un om serios, are de ales pe acesta din urmă.

De cum a venit la putere, partidul liberal a dat dovadă de o mare înţelepţiune politică şi de un admirabil simţ de guvernământ. Cel mai uşor lucru ar fi fost pentru ei, având în mâni puterea cu toate resursele şi prestigiul ei, să se ia la întrecere în făgăduieli şi în insulte cu nişte adversari desorganizaţi, lipsiţi de îndemânare politică şi de greutate morală. Dar na făcut-o pentru că el n'a voit să considere ţara ca pe o marfă pusă la licitaţie. Sigur pe organizaţia lui şi pe sprijinul pe care-l are în massele largi ale populaţiei, partidul liberal se laudă cu munca şi cu binele pe care-l face ţării.

Se va vedea în curând că alegătorii îi vor da dreptate, frângând fără milă la pământ pe adversari.

Citiţi „Infrăţirea"

Publicaţiune de licitaţie de lemne.

Mănăstirea ordului s. Vasiliu cel mare de Bixad vinde dreptul de exploatare alor 61.8 iugere catastrale a pădurei sale de fag din Bixad, care pe baza planului de exploatare poate fi exploatată între anii 1895—1935.

Licitaţia aceasta se va ţinea *la 25 Martie 1922* orele 11 din zi în Bixad la mănăstirea ordului s. Vasiliu cel mare.

Lemnele în cea mai mare parte pot fi întrebuinţate şi pentru măiestrie şi oficios sunt estimate la 15.356 ms.

Preţul de strigare sub care lemnele nici la un caz nu se vinde este 76.780 lei.

Vadiu este 7700 lei.

Oferte ulterioare nu se vor primi.

Condiţiunile de licitaţie şi contract se pot cerca sau în Bixad la hegumenul mănăstirei sau în Satumare la ocolul silvic între orele oficioase.

Dat în Bixad la 6 Februarie 1922.

Clemente Gavriş
hegumenul mănăstirei

1499

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Cronica externă

20 Februarie, 1922

Toate încercările făcute în Italia în scopul de a se forma noul guvern, au dat greş. Ca o urmare a acestui fapt, dl Bonomi s'a prezentat din nou în faţa Camerei, unde a citit declaraţia ministerială. Primul ministru italian, a făcut un călduros apel la patriotismul deputaţilor, cerându-le tot sprijinul pentru apărarea intereselor supreme ale Italiei. D-sa a declarat că nu este vorba de soarta unui guvern, ci de realizarea unor deziderate politice şi economice impuse de împrejurările prin care trece astăzi poporul italian.

Intreg programul politic al d-lui Bonomi se bazează pe foloasele economice şi financiare pe care Italia le va trage din conferinţa de la Genua.

Toate sforţările făcute de dl Bonomi pentru a se menţine, n'au avut nici-un rezultat întru cât Camera italiană a votat moţiunea de neîncredere cu 295 voturi.

*

După o ştire din sursă franceză, demersurile făcute de dl Beneş prim ministrul Cehoslovaciei cu scop ca Mica Antantă să fie admisă ca să participe la lucrările conferinţei preliminare în vederea conferinţei de la Genua au dat greş. Guvernul britanic a refuzat toate propunerile făcute de dl Beneş, din care cauză se crede, că desbaterile conferinţei de la Genua, nu vor fi amânate.

*

In cursul săptămânei viitoare se vor întruni la Paris prim miniştrii Franţei, Angliei şi Italiei, pentru a găsi modalităţile încheierei păcei între greci şi turci.

In legătură cu aceasta se vorbeşte că guvernul englez va lua o atitudine favorabilă revendicărilor Greciei în Asia Mică, iar în cazul când nu se va ajunge la o înţelegere, Anglia e dispusă să acorde un împrumut Greciei şi să o ajute cu materiale de războiu, pentru a putea să continue războiul cu Turcii.

Publicaţiune

Administraţia Clinicilor Universitare publică concurs pentru aprovizionarea cărnei necesară pe exerciţiul 1922—23.

Ofertele referitoare în plic închis, sunt a se înainta până la 13 Martie 1922. ora 10 a. m. Ofertele sosite mai târziu nu se vor lua în considerare.

Despre condiţii se pot informa în Oficiul Administraţiei.

Cluj, la 18 Februarie 1922.

I. CRIŞAN
administrator

1503

Candidat de advocat

cu praxă ardeleană, care posede limba română în scris şi cetit, află aplicare în biroul subsemnatului.

Dr. JUSTIN CL. IUGA advocat,
Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 3, etaj I. Telefon 106

Depozit de pielărie

En gros S. FISCHER

Bucureşti, Str. Lipiscani 90 şi Decebal No. 7 în stradelă

1470

Mare asortiment în permanenţă de:

Talpa şi Pielărie străină şi indigienă

Telefon 45-46. Telefon 45-46.

Pentru „Gazeta Ardealului"

Intr'un număr trecut al ziarului nostru, arătam cum „Gazeta Ardealului" caută să informeze greşit cititorii săi în privinţa dărilor ce plătesc locuitorii Clujului.

Arătăm, bazaţi pe cifre, că nu Clujul este oraşul care e impus la dări mai mari ca alte orase din Transilvania şi că dările luate de comună de la contribuabili nu sunt de 4 ori mai mari ca cele plătite statului, ci cu 120%.

Deoarece în articolul publicat în ziarul nostru s'a strecurat câteva greşeli de tipar, republicăm acele rânduri aşa cum ele sunt de fapt şi aşa cum fiecare cititor neinteresat le-a putut lesne înţelege: „Pe când impozitele comunale ale oraşului Arad sunt cu 1120 la sută mai mari ca acum 10 ani, ale oraşului Timişoara cu 1040 la sută, ale oraşului Lugoj cu 1980 la sută, imporitele comunale ale oraşului Cluj sunt numai cu 490 la sută mai urcate ca acum 10 ani."

Cu toate că greşelile de tipar erau evidente pentru orice om de bună credinţă, totuşi „Gazeta Ardealului" îşi permite să tragă concluzii, altele decât cele dictate de adevăr şi de bunul simţ. Actul „Gazetei Ardealului" constitue o lipsă de onestitate profesională manifestă, care va fi vestejită de toată presa şi întreg publicul cititor. Sistemele acestea n'au ce căuta în presa noastră. „Gazeta Ardealului" să fie bine încredinţată de lucrul acesta şi să ia aminte.

Nouile inspectorate zootehnice

Ministerul Domeniilor pentru o mai bună conducere a serviciului zootehnic, l-a împărţit în patru mari inspectorate. Cu conducerea noulor inspectorate, au fost delegaţi d-nii: medici G. Manolescu pentru serviciul zootehnic din Banat şi Ardeal. D. P. Popovici-Daia pentru serviciul zootehnic din Muntenia şi Dobrogea. D. Achil Constantinescu pentru serviciul zootehnic din Moldova.

D. G. Pieptranu pentru serviciul zootehnic din Bucovina şi Basarabia.

Inspectorii generali zootehnici, cari vor conduce cele patru inspectorate, vor avea atribuţia şi de îndrumători ai tuturor chestiunilor zootehnice, ca: organizarea staţiilor de montă, organizatea sindicatelor pentru creşterea vitelor, cum şi organizarea târgurilor şi expoziţiilor de vite.

Piecând în străinătate primim comenzile

PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner

cu preţul original al fabricelor, primul şi cel mai mare magazin de piane din Ardeal. Schimbam piane vechi cu preţul cel mai mare. Comenzi primim până în 15 Februarie 1922.

I. THISKA Cluj, Str. Sagunа (fosta Bartha M.) No. 14.

Starea inginerilor şi funcţionarilor cadastrali

Intr-un articol publicat în revista „Timpul" d-l Nasta, directorul cadastral din Bucureşti, scrie că e o fericire pentru Ardeal, Banat şi Bucovina, că au cadastru, adică date funduare, după cari şi statul şi proprietarii ştiu, cât plăteşte şi cât pământ are fiecare. D-l Nasta regreta în acel articol că vechiul regat nu şi are el astfel de date funduare.

După aparaţia articolului, guvernul răposat al d-lui Avere cu a crezut necesar să trimită o comisiune însărcinată cu elaborarea unui proiect referitor la înfiinţarea unei cărţi funduare, adică punerea la cale a lucrărilor cadastrale (măsurarea şi aprecierea pământului etc.) şi în vechiul regat. — Se ştie însă, că toate iniţiativele guvernului Avere cu s'au născut moarte, fiindcă acest guvern era a căutit din oameni neapţi de a putea promova interesele obşteşti ale poporului şi ale statului.

Preocupat de interese egoiste guvernul averescan a lăsat într'o stare vecină cu mizeria tot corpul technic al cadastrului, adică personalul Direcţiunei Geodetice şi Cadastrale din teritoriile alipite o mulţime de funcţionari şi de ingineri cari au executat măsurile şi cartografările geodetice şi cadastrale.

Personalul acesta — sub conducerea Inspectoratului General Geodetic şi Cadastral din Cluj, — se cuprinde Biroul de Triangulaţie, în Inspectoratul cartegrafic şi în 7 Inspectorate Geodactice deservim 23 judeţe. Angajaţi sunt ingineri geodatici profesionişti cari sub fosta stăpânirea ungurească prin legea XXX din 1908 au fost însărcinaţi cu controlarea şi verificarea tuturor lucrăilor de comasaţie şi de regulare a moşiilor, şi de curând cu executarea şi controlarea reformei Agrare.

Acest scop mai este înregit şi cu 1 Inspectorat Cadastral, deservit de funcţionari diplomaţi ai academiei economice. Această organizaţie, fără de care statul, nu poate încasa impositul pe pământ, a ţinut până în 1920 de Resortul Finanţelor — şi după aceasta dată la Resortul Agriculturi unde a început şi aalvarul ei.

Ori la Finanţe în cadrarea funcţionarilor s'a făcut de mult şi corpul geodetic — fiind trecut la Agricultură nu s-a încadrat —

Funcţionarii dela Finanţe au primit deja sporul de 30 la sută retroactiv dela 1 Aprilie 1921 iar funcţionarilor în chestie — tot din cauza mutării lor, pe hârtie —, nu i s-a dat acest spor.

La Agricultură, fiind vorba de un corp nou şi necunoscut' nimeni nu se ocupă de nevoile acestor funcţionari, cu toate că se recunoaşte pe deplin importanţa şi necesitatea lor, necesitate aşa de manifestă încât d-l Nasta, prin articolul susmenţionat, cerea restanderea acestei organizaţiuni şi în vechiul regat.

Nepăsarea, de acest corp, e aşa de mare încât acum când se apropie expirarea bugetului anului financiar 1921, posturile puse pe buget sunt încă vacante. Pensionarea funcţionarilor în vârsta se face afară de când şi prin locurile lor ţinute vacante, se face imposibilă înaintarea celorlalţi funcţionari.

Salarul unui inginer geodetic este aproape jumătate din salarul unui Inginer dela Iudu trie; plata lui e egală cu plata unui funcţionar de la manutanţa de acolo.

S-au făcut intervenţii multe şi nu neroase memorii spre a se pune capăt acestei stări mizerabile. Toate au fost zădar. Acest corp technic a mărat de tratamentul nedrept de până acuma, îşi pune nedejdea în guvernul liberal, reprezentatul ideilor umane şi moderne şi care dă dovadă că se îngrijeşte de soarta funcţionarilor năpăstuiţi

Un inginer.

Târgul internaţional de mostre din Praga

Al IV-lea târg internaţional de mostre din Praga va avea loc în zilele de 12—19 Martie 1922 la Praga. Vizitatorii acestui târg vor beneficia de o reducere de 50% pe căile ferate cehoslovace. Expoziţia cuprinde 18 grupuri în care sunt reprezentate toate industriile din ţară. Este ştiut, că Cehoslovacia cuprinde astăzi 80 la sută din intreaga producţie a vechei monarchii Austro-Ungare. Târgurile de mostre anterioare au fost vizitate de cumpărători din toata statele europene şi America în număr de peste 10.000.

Transacţiunile obţinute la aceste târguri au atins cifra de un miliard coroane cehoslovace. Şi în anul acesta se arată din toate părţile un deosebit interes faţă de târgul de mostre din Martie şi e sigur că cumpărătorii vor veni în număr mare.

Informaţiuni se pot primi dela biroul târgului Praga I. Primăria Veche, sau dela Legaţiunea Cehoslovacă din Bucureşti, str. Episcopiei 9.

Curs de viticultura la Cluj

Pe lângă Academia de agricultură din Cluj, se va înfiinţa un curs de viticultură şi vinificaţie. Acest curs va dura opt luni în trei perioade. La sfârşit, 15 dintre cei mai buni elevi vor fi angajaţi în serviciul statului, ca agenţi viticoli.

Condiţiunile de admitere sunt să fie absolvent al unei şcoli medii sau inferioare de agricultură sau viticultură, sau să aibă cel puţin patru clase de liceu, patru clase civile sau o şcoală echivalentă şi se dovedească că au o practică de cel puţin un an în viticultură. Cererile se vor adresa Direcţiunei generale a agriculturei din Cluj până la 20 Februarie a.c.

Admiterea la aceste cursuri se va face în baza unui exemen pentru următoarele materii: viticultura practică, limba română şi matematica.

In tot timpul cursurilor elevi vor fi întreţinuţi gratuit.

Domnilor deputaţi Senatori

şi cei care mergeţi la Bucureşti luaţi masa la restaurantul „AMICIŢIA" în str. Zalomit Nr. 8 (în josul Hotelului „Astoria") şi unde se întâlnesc toţi ardelenii.

Cele mai ieftine reviste!

Cea mai ieftină revistă de modă **MODEWELT**
Preţul 6 Lei. Continutul modele de vestminte, albituri, şi croderi. Pe lângă aceste se poate citi. Romane şi literatură frumoasă. 24—30 pagini. Mai departe se pot găsi toate revistele de modă engleză şi franceză pentru vestminte, costume şi pălării de ex. Elite, Die Dame. Costumes Mantean, Album Tailleur, Revne Parisienne, les belles modes de Paris, Paris succes, Les Grandes Modes de Paris, Revne de Chapean, Chic Parisien. Femme Chic, Femina, Paris Elegant, stb. stb. 1267

Cereţi şi comandaţi numai la:
Librăriă LEPAGE Cluj.

Depozitul Central: 1290
Tungsram s. a.
Cluj, Str. Kömálalja No. 25. Telefon 201.

„TRASSIA" S. A. P. EXPL. DE TRASS TRANSYLV, **DEJ**
fabrică trass, trass-var şi ciment de trass,
TRASS înlocueşte cimentul scump de Portland după felul construcţiunei total sau parţial, corespunzând pretenţiunilor edile.
Prospecte şi certificate oficioase gratuite.
Cu trassul din Dej s'au edificat deja construcţiuni mari.
TRASSUL ESTE MATERIALUL EDIL AL VIITORULUI!
Reprezentanţi în toate centrele industriale.
Scrisori şi telegrame: **TRASSIA—DEJ.**
Representant pentru judeţul Cojocna şi Turda-Arieş:
Inginer FERD. HANN CLUJ, Strada Ciparilu No. 3. 1401

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Fraţii Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1114 Serviciu prompt.

Căutăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.
Administraţia ziarului.

Reclama este sufletul comerţului

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piaţa Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielu Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piaţa Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Cent
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piaţa Unirii.
„ *Librăria Anca* Piaţa Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Dedk* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piaţa Unir

AVIZ! Toţi cari veniţi la BUCUREŞTI vizitaţi noul restaurant **ROMANO-ITALIAN** din Strada Campineanu No. 18 (la doi pasi de Teatrul Naţional) Bucătărie Italiană şi Română. Preţuri moderate. 1490

Banca: Comerţul şi Industria Românească S. A.
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 343.
Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune şi eftine vinuri precum şi licheruri engros şi detail. Transporturi de povară cu autocamioane şi camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediţie. Fabrica de lieheruri, depozitele şi garajul în casele proprii din Strada Bucureşti No. 11 şi 13. Telefon 151. 1007

Descoperire Nouă
Cu Lei 3·20 se poate încălzi o cameră în mărime de 100 m³ cu sobele sistemul nostru ţinând căldura timp de 24 ore.
1393
Economie
Nu trebue mai mult de 1 kgr. lemne pentru încălzit un spaţiu de 10 m³.
Ori şi cine se poate convinge vizitând magazinul meu de sobe. Sobă de probă dându-se explicaţiuni imediat în ori şi ce oră din zi.
Văd. TAMÁSY JÓZSEFNÉ Mare Magazin cu sobe de porcelan şi Teracotă. **Cluj,** Strada Moţilor No. 7
L. C. Hardtmuth si Karol Mujera fii.

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi şi mănuşi. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Revista presei maghiare

Partidele maghiare şi alegerile

Ziarul „Ujság" examinând situaţia diferitelor partide politice maghiare, încearcă să aducă o soluţie definitivă în cea ce priveşte atitudinea acestora cu ocaziunea alegerilor.

Afară de acest ziar, întreaga presă maghiară apelează la spiritul de solidaritate al poporului maghiar, care în aceste zile e chemat să se manifeste.

Ziarul „Ujság" scrie următoarele, cu privire la această unitate de vederi a partidelor nou formate:

Partidele politice maghiare s'a format deja.

Poporul maghiar depe teritorul României întregite azi este mai în drept, decât oricând să se pronunţe, că între Uniunea Maghiară, respective programul acesteia şi între cel al Partidului Poporului, nu este nici o deosebire radicală. Deosebirea există, însă e de mică însemnătate; de nuanţă numai! Ori, neexistând nici o deosebire de principii, putem conclude că aceste două programe se vor complecta în mod reciproc formând un front unic de principii împotriva tuturor născocirilor de ordin secundar şi cari — durere — isvorîte tocmai din sânul poporului maghiar, sau mai bine zis din o fracţiune compusă din magnaţii „învechiţi", cari nu pot şi nu vor nici azi să înţeleagă spiritul timpului, ci îşi formează un nou partid care au mai poate avea nici un rost, decât acela poate de submina „nouile" concepţii ale „noului" popor maghiar dornic de viaţă şi setos de progres...

Deci la o parte cu turburătorii spiritelor, deoparte cu politica putregăită; poporul maghiar azi mai mult decât ori-când are nevoe de liniste sufletească ... de unitate de vederi, de concepţii noui şi idealuri noui!

Realizarea acestora nu se va putea ajunge atâta timp cât în însăşi sânul poporului maghiar acel germene îşi va continua opera de distrugere. Nu se mai poate tolera, ca unii oameni orbiţi de tradiţionalismul bolnăvicios, să baricadeze şi azi calea acelui popor maghiar, care îşi înţelege altfel rostul pe aceste plaiuri, decât acela de a molipsi spiritele cu baccilli iredentismului miop.

Înlături deci cu aceşti defaimatori ai poporului, iar restul care a rămas neatins de această „ciumă" să-şi dea bine seama, că poporul maghiar, indiferent de care partid aparţine trebue să-şi fixeze înaintea ochilor un ideal pe care, închizând ochii trupului şi deschizând pe cei ai sufletului să şi'l poată realiza.

Alegerile se apropie cu pas grăbit, iar noi — scrie „Ujság" — încă tot nu suntem pregătiţi de acţiune.

Să ne dăm deci bine seama de marile clipe din viitorul apropiat şi să ne dăm votul acelora, cari precum în viaţa privată sunt bărbaţi model, tot aşa şi în Parlament să reprezinte interesul poporului şi prin el al Ţării întregi, iar nu unora, cari molipsiţi de „boala" timpului să-şi uite de tot ce-i sfânt pentru popor şi Ţară ... dedicându-se cu desăvârşire intereselor personale...

In legătură cu acest apel adresat poporului maghiar, ziarul „Ujság" se întreabă mirat; cum de acesta nici în cele mai grele zile (?) nu e capabil să-şi selecţioneze forţele cari numai prin această selecţionare radicală, sunt în drept şi în acelaş timp chemate să-i fortifice viitorul plin de speranţe! Ce caută renegaţii, ce caută politicianii de pae, şi ce caută linguşitorii, prin a căror „prezenţă" sau „abstacţă" în luptă nu pierde nici poporul maghiar şi nu profită nici cel românesc. Aceştia sunt adevăraţii defaimatori ai adevărului după cari aleargă tot omul de bine; aceştia sunt plaga omenirei şi până — ce această „nouă secta" nu va fi distrusă din temelii, poporul — căruia această sectă îi aparţine — va simţi încontinuu o greutate, un jug, o ruşine, pe care afară de dispreţul desăvârşit şi excomunicarea solemnă, nici forţa, nici banul, nici ... indulgenţa nu le va putea şterge!

Şi aceşti cavaleri făţarnici nu de mult apăruseră pe scena politică ca apărători ai poporului maghiar din care fac parte, iar azi fără nici un motiv şi fără nici un scop şi-au întors haina pentru-ca prin un mandat oferit în treacăt de către un politician „ironic" să-şi vândă neamul. Iată sărutul lui Iuda.

Partidul Liberal deci, care azi dispune de soarta întregei Ţări, — suntem convinşi — încheie ziarul nu va alimenta astfel de insecte şi nu numai că după izbânda ce i-o va hărăzi-o viitorul apropiat nu îi vă primi — sub aripile lui ocrotitoare, ci, dimpotrivă îl va întrebuinţa de simpli bufoni de curte.. Din partea poporului maghiar ei vor fi întimpinaţi cu un surâs şi mai dispreţuitor... Piară deci aceste în eşe, iar restul crească şi înflorească spre binele neamului şi al Ţării care ne adăposteşte..

In alegerile actuale nu se vor lua măsuri militare

Sub acest titlu ziarul „Ujsag" ţine să facă morală acelor colportori de svonuri, cari au răspândit minciuni în întreaga ţară că cu ocaziunea acestor alegeri „armata va juca un rol precumpănitor".

Până azi cel puţin — spune ziarul maghiar — n'am observat nici o mişcare suspectă, care ne-ar da de bănuit, că baioneta va fi indispensabilă la nouile alegeri.

Suntem obicinuiţi din trecut, ca sub „fericitul" Averescu, să ne ţinem încordate urechile şi la orice zăngănit de sabie să tresărim bănuind, că se apropie „morala timpului" care „îndeamnă" spiritele la votare, cu o... delicateţă uimitoare... Până azi însă nu s'au semnalat astfel de „preludii"; zăngănitul baionetelor a amuţit deodată cu moartea d-lui Averescu şi ele azi stau ruginite în teacă... pasive şi blânde.

Minciună ordinară deci tot ceea ce încearcă pe spinarea moralei, care constitue azi baza puternică pe care şi-a clădit guvernul liberal măreaţa cetate a zilelor noastre".

Citiţi pag. 8-a

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CAUT D-șoară se vorbească omăneşte şi ungureşte. A se adresa la Libr. Anca. 1504

CAUTĂM CONTABIL PERFECT şi cu calificaţie, care pe lângă limba română domineză şi cele germană şi ungară. Se preferă cel cu praxă în contabilizarea fabricilor. INDUSTRIA SĂRMEI s. a. Cluj, Calea Victoriei No. 29 etagé I. 1491

Vânzări şi Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeş 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie şi ginţur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilată. Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

SE CAUTĂ o cameră modest mobiliată. Preţul după invoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Căsătorii:

MEDIC Sublocotenent 21 ani doreşte cunoştinţă cu domnişoară sau văduvă tânără posedând case în Cluj, eventual căsătorie. Răspuns serios cu fotografie, discreţie absolută, la ziar sub „Geny".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanţi, Industriaşi, Comercianţi cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de terviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Infrăţirea

In atenţiunea philateliştilor.

RARITATE! Vânz un bloc constatator din 4 buc. mărci poştale Typ Seceris de 15 bani (filiéri cu cifra albă, surşarj ORADEA-MARE (nu de Cluj). Amatorii de a cumpăra această raritate indicând suma ce oferă se vor adresa D-lui AUREL RUSSU ARAD, Str. Românului 1 a

Cele mai moderne costume şi paltoane de dame moda engleză şi franceză după moda cea mai nouă execută cu preţuri avantajioase

Salonul de modă alui Wartenberg

Cluj, Calea Victoriei 13 1275

fostul conducător al salonului de modă „Venus"

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" şi „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piaţa Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Article frumoase de droguerie au sosit la parfumeria **D'or** Piata Unirii No. 5. 1385

DIRECŢIUNEA REGIONALĂ CLUJ.

No. 3263 E. 1922.

Publicaţiune.

Se aduce la cunoştinţă Generală că în ziua de Mercuri 1 Martie 1922 ora 11 a. m. se va ţine licitaţie la Direcţiunea IV. Regională Cfr. Serviciul E. Cluj pentru furnizarea a lor 400.000 traverze de fag din care se fie 265,000 buc. de 250 cm. lungi, 15 cm. groase şi suprafaţa 25 cm. şi faţa inferioasă 17 cm., 135,000 buc. de 220 cm. lungi, 14 cm. groasă şi 20/16 late, apoi pentru furnizarea a lor 85.000 buc. traverze de stejar de 150 cm. lungi, 13 cm. groase şi 18/14 late. Condiţiunile obligătoare de altfel va fi cele din contractele tip 109 şi 180.

Traversele se vor preda în una sau mai multe staţiuni ale reţelei Cfr. oferindu-se încărcate în vagoane.

Aceste traverse sunt a se preda până la 31 Decemvrie 1922 în cantităţi lunare egale sau aproape egale din care cele de fag vor fi impregnate la Uzina de impregnare din Aiud sau Tilengd.

Ofertele vor fi timbrate, sigilate scrise fiind în limba română.

Doritorii de a concura la aceasta licitaţie v'or prezenta ofertele D-lor în plicuri sigilate la adresa.

„Direcţiunei IV. Regională a Căilor Ferate Române Serviciul E. Cluj"

cu următoarea incsripţie pe plic:

„Oferta pentru traverse pentru cale normală vicinală şi ingustă.

Licitaţia de la 1 Marţie 1922".

Ofertele se vor primi numai până în ziua de 1 Martie 1922 orele 10 a. m. Deschiderea ofertelor se va face la 1 Martie 1922 orele 11 a. m. Pentru ca oferta se fie valabilă se va anexa pe lângă dânsa şi chitanţa Casierie Direcţiunii IV-a Regională C. F. R., de depunerea unei cauţiuni provizorie de 5 la suta din valoarea ofertei.

Se face cunoscut că se vor considera ca nule şi neacceptabile:

a) Ofertele care nu ar fi insaţite de chitanţa menţionată mai sus cuprinzând suma complectă corespunzător cauţiunii provizorie de 5 la suta.

Afectări de garanţii de puse pentru alte contracte, sau de sume pe care conburentul ar avea de primit dela Administraţia C. F. R. pentru furnituri efectua de nu pot servi sau inlocui în nici un caz garanţia provizorie de 5 la suta.

b) Ofertele care nu ar contine locul de predare.

c) Ofertele care ar conţine derogări.

Conţiunea definitivă va fi de 10 la suta, ca trebue depusă îndată ce concurentul declarat ajudecator a primit cuvenitul aviz.

Numai după complectarea garanţiei se va încheia contractul.

In cazul când concurantul declarat adjuctecator nu este următor invitaţiunii cuprinsă în avizul susmenţionat, Direcţiunea Generală C. F. R. fără vreo somaţiune prealabilă sau judecată va considera ajudecatarea neavenită şi va confişcă în folosul său cauţiunea provizoric spre despăgubirea dameloz cauzate.

Concurenţii pot oferi intreaga cantitatea său cantităţii mai mici de traverze.

In ofertă se va arâta în mod precis.

a) Cantitatea oferită (câtă inguste de stejar şi câte normul şi vicinale de fag, b) Staţia său staţiunile de predare şi preţul unitar, c) Terminul de predare.

Concurentul, care ar amite a pune în oferta sa un termin de predare, se consideră că acceptă terminul fixat de mai sus.

d) Când predarea se va face în mai multe staţiuni se va arăta ce cantităţi anume se va preda în fiecare staţiune.

Direcţiunea Generală îşi rezervă dreptul de-a contracta şi pentru cantităţi mai mici de cât cele oferite pentru un anume loc de predare.

Concurenţii rămăm angajaţi pentru ofertă prezentată 60 zile de la data licitaţiei.

Supra oferte sau oferte fără preţ arătând chiar un scărământ asupra celei mai eftine prezentate, nu se admite.

Rezultatul licitaţiei se va comunica.

Pentru orice informaţiuni este a se adresa în ori ce zi de lucru între orele de birou de Serviciului de Economat din Direcţia IV: Regională din Cluj, unde se pot primi deslugirile necesare, care de sarciuni, dimensiunile traverselor etc.

„Retiparirea nu se taxează."

Cluj, la 16 Februarie 1922.

1498 DIRECŢIUNEA IV. REGIONALĂ C. F. R.

INDUSTRIA ROMANA DE PETROL
I. R. D. P.

SOCIETATE ANONIMĂ PE ACŢIUNI
CAPITAL SOCIAL LEI 100 000.000 DEPLIN VĂRSAT

PROSPECT

Consiliul de Administraţie al Societăţii „INDUSTRIA ROMÂNA DE PETROL" (I. R. D. P.) în şedinţa din 1 Februarie 1922 ascultând raportul D-lui Director General şi luînd cunoştinţă de activitatea şi înfăptuirea programului de lucru al acestei Societăţi, referitor la sondele din Ochiuri, Moreni şi Runcu, constată că Societatea a instalat:

A) Cinci sonde la Ochiuri, dintre care una a intrat în producţie, iar din celelalte trei sonde vor răzbi în intervalul Aprilie—Septembrie al acestui an.

B) Zece sonde la Moreni, din care şapte vor intra în proeuepie în decursul acestui an, iar restul până în Martie 1923. şi

C) una în sapă la Runcu.

Consiliul în dorinţa de a da o activitate mai mare acestui program de lucru, lărgind şi intensificând şi mai mult lucrările, decide:

Sporirea capitalului Societăţii cu **100.000.000** (una sută milioane) lei, Consiliul având dreptul de a augmenta sporirea până la **115.000.000** (una sută zece milioane) lei la caz de nevoe, rezervându-se acest spor de **10.000.000** (zece milioane) lei ca drept de participare al personalului Societăţii, precum şi al Asociaţiei Inginerilor şi Tehnicienilor din România.

Această sporire de capital de 100.000.000 lei, repartizaţi în 200.000 acţiuni, se oferă vechilor acţionari în proporţie de una acţiune nonă pentru una veche, pe cursul de 550 lei de acţiune, dintre care 500 lei capital, iar 50 lei cheltueli de emisiune.

Se păstrează pentru această emisiune ca şi pentru prima, aceeaşi proporţie referitoare la acţiunile blocate şi neblocate, atribuindu-se pentru o acţiune blocată alta nouă blocată, iar pentru una neblocată, alta nouă neblocată.

Prezentarea certificatelor provizorii a primei emisiuni pentru exercitarea dreptului de obţiune şi plata

PRIMULUI VARSAMANT DE 50% PLUS 50 LEI CHELTUELI DE EMISIUNE

de fiecare acţiune, adică lei 300·— de fiecare acţiune se va face cu începere dela 15 Fearuarie până la 5 Martie inclusiv 1922 între orele: 9—12 a. m, pentru prezentarea certificatelor şi 9—12 şi 4—6 pentru plata vărsămintelor şi ridicarea certificatelor, în toate zilele de lucru, iar în zilele de sărbătoare între orele 10—12 a. m., la sediul societăţei din Bucureşti, Str. Lascăr Catargi No. 17.

Acţiunile din această emisiune vor participa la dividendul anului 1922, pro rata temporis, adică 10 luni.

Neexercitarea în termen (dela 15 Februarie la 5 Martie a. c.) a dreptului de subscriere în baza dovezitor de posesiune a primei emisiuni, precum şi neefectuarea plăţii în acelas termen, atrag perderea acestui drept, Consiliul de Administraţie rămânând să decidă modul de distribuire al acţiunilor nesubscrise.

1501 CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE.

MOTOARE cele mai solide sunt fabricaţiune „Leobersdorfer" **DIESEL**

Reclama 1506-4 1426

Reprezentanţa Generală:

Soc. Motorica Română

BUCUREŞTI, B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56-10.

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din Bucureşti.

DIRECŢIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureş şi Brişana,

Cluj Str. Nicolae Iorga No. **11**

Agenţii Principale deja înfiinţate: Oradea-Mare, Sibiu, Braşov, Sfântu-Gheorghe, Târgul-Mureş, Satu-Mare, Sighetul-Marmaţie, Şimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistriţa, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terţilor şi toate combinaţiunile de asigurări asupra vieţei cu primele şi în condiţiunile cele mai avantajoase. 1433

Exportul de vite

— Instrucțiunile date prefecților de județe —

Ministerul de industrie și comerț în dorința vie ce are de a mări și valorifica cât mai mult producțiunea țărei, este animat de grija întemeierei cât mai mare a exportului în favoarea adevăraților crescători de vite.

In acest scop, prin măsurile care înțelege să le ia, caută să favorizeze pe adevărații producători înlăturând pe toți intermediarii samsari de toate treptele — cari speculând asupra permiselor de export și deci asupra adevăraților producători, realizează câștiguri fabuloase și fără muncă. In acelaș timp, pentru ca consumul intern să nu sufere din cauza unui export nereglementat, ceeace ar provoca legitime nemulțumiri din partea consumatorilor, învăluind astfel autoritățile publice și pe exportatori cu o atmosferă de antipatie jignitoare.

Ministerlu profită de acest prilej ca să rezerve pentru consumul intern o cota-parte de 25 la sută.

In această materie să respectăm principiul nostru călăuzitor: un preț cât mai scump la export pentru adevărații producători și un preț mai eftin pentru consumatorii noștri.

Drept crae am luat următoarele măsuri: autorizațiuni nu se pot da în principiu decât numai asociațiunilor crescătorilor de vite sub orice formă (Sindicate, societăți, uniuni, tovărășii, etc.) In județele unde însă nu se găsesc asemenea asociațiuni, crescătorii de asemenea vite se vor adresa cu cererile lor Comisiunei de cumpărare și aprovizionare de sub președinția prefectului respectiv Comisiunei instituite prin Jurnalul Consiliului de Miniștri No. . . . . din 2 Februarie 1922. Comisiunea respectivă va cerceta fiecar ecaz în parte, controlând adevărata calitate de crescător de vite a petiționarului, proprietatea lui asupra vitelor ce vrea să exporte și necesitățile pieței locale.

Comisiunile de cumpărare și aprovizionare pe a lor răspundere, vor întocmi tablourile cuvenite a tuturor cererilor de asemenea natură admise, înaintând aceste tablouri ministerului spre aprobare, ministerul va elibera atunci cuvenitele autorizațiuni de export.

Pentru a se evita scumpirea consumului intern provocată de intensificarea acestui export de vite, Comisiunile de cumpărare și aprovizionare județene vor veghea ca fiecare exportator să pună în prealabil la dispoziținea consumului intern 25 la sută din numărul vitelor cerute la export, nedând curs decât cererilor care îndeplinesc această condiție.

Comisiunile de cumpărare și aprovizionare vor comunica ministerului de industrie și comerț precum și ministerului de interne săptămânal, care este numărul de vite disponibil pentru consumul intern.

Aceste dispoziținni sunt valabile până la fixarea definitivă a regimului de export ce se găsește astăzi în studiu la Delegațiunea Economică a Guvernului.

Conform regimului în vigoare vitele specificate mai jos sunt complect libere la export fără autorizație specială și deci fără cota internă.

Boii de rasă „Padolia" dela etatea de 6 ani în sus din Transilvania, Banat, Bucovina și Basarabia.

Boii de celelalte rase dela etatea de 4 ani în sus din Transilvania, Banat, Bucovina și Basarabia — și

Vacile dela etatea de 6 ani în sus din Transilvania, Banat, Bucovina și Basarabia.

Berbecii din întregul teritoriu al țării.

Sunt complect prohibite la export: caii, oile, taurii de reproducție, bivolii, catârii, măgarii, caprele și orice soi de vite cornute originale din vechiul regat și din toată Dobrogea.

Cota de 25 la sută se referă numai la vitele exportabile care necesitează autorizațiuni speciale în condițiunile de mai sus (porci) precum și la produsele animale, ca slănină, untură, cărnuri, caşcaval tare, așa zis grecesc, etc.

Orice alte produse ale țării ne cuprinse în vreuna din cele 3 tabele, cu excepția alin. ultim, (litera b), tabela 8-a sunt libere, la export, fără autorizație și numai cu plata taxelor la vamă.

De vânzare

cu preț eftin

o moară

complectă compusă din 5 perechi pietri, 2 valturi, 3 cylindri, 1 tăior, elevator cu transmisiunile necesare complecte, curele, cântar, etc. capacitatea 1 vagon pe zi.

1480

Se găsește la:

Fabricile de Masini

AND. RIECER S. A. SIBIU.

Cum se va incassa impozitele

Ministerul de finanțe a trimis administrațiilor financiare din intreaga țară următoarele instrucțiuni cu privire la încasarea impozitelor:

IMPOZITELE DE LA BĂNCI ȘI SOCIETĂȚI

Băncile și societățile pe acțiuni, în conformitate cu art. 42 — 48 din legea asupra contribuțiunilor directe, au obligațiunea a vărsat la stat impozitul cedulei G la dobânzile, plătite clienților pentru depozite. Dacă băncile obiectează că sistemul contabili ăței lor nu le îngăduie să facă vărsările lunar, le veți admite vărsarea la trei luni cu condiția să verse imediat impozitul pe lunile expirate.

Societățile pe acțiuni vor mai fi avizate să verse în termen de o lună impozitul la dividendele și tantiemele stabilite a se plăti din beneficiul realizat dela 1 Aprilie 1921, cum și asupra cupoanelor obligațiunilor achitabile de la acelaș dată. Dacă anul pe care e întocmit bilanțul sau epoca de plată a cuponului nu începe la 1 Aprilie 1921 se va socoti impozitul asupra părței din dividende, tantieme sau cupoane proprțională cu timpul trecu dela acea dată. Așa dacă bilanțul încheiat pe timpul dela 1 Ianuarie până la 31 Decembrie 1921 se va încasa impozitul socotit pe trei trimestre adică asupra 3/4 din dividend.

Impozitul fiind socotit asupra sumelor exigibile, va fi plătit de societăți în termenul sus arătat dela data când începe plata dividendelor, tantiemelor sau cupoanelor rămânând a fi reținut ulterior dela cei în drept, dacă aceștia se prezinte mai târziu la plată.

Pentru tantiemele acordate directorilor și funcționarilor întreprinderilor se reține și vărsa impozitul cedulei F de 6 la sută iar nu al cedulei G. Se va atrage atențiunea tuturor că pentru orice dobânzi plătite la orice fel de împrumuturi fie ipotecare fie creanțe chirografare, polițe etc cum și pentru orice alte venituri supuse impozitului cedulei G sunt obligați a reține și vărsa impozitul de 15 la sută afară de dobânzile ce se plătește băncilor și împrumutătorilor de profesiune, care sunt supuși în mod special la impozit pentru această profesiune.

De asemenea se va aduce la cunoștința tuturor instanțelor judiciare, că în conformitate cu art. 46 din lege, să nu se dea curs nici unei acțiuni ce are de obiect creanțe dintre cele supuse acelui impozit, până ce nu se dovedește plata impozitului la veniturile realizate dela 1 Aprilie 1921, cari sunt supuse impozitului cedulei C și să nu admită nici o radiere sau reducere a unei sarcini ipotecare sau privilegiu, până nu se aduce dovada plății impozitului în afară excepțiunile de mai sus.

Odată cu suspendarea lucrărilor de recensământ personalul de constatare și control, fiind liber va fi întrebuințat la aplicarea cu strictețe a impozitelor pe cheltuelile somptuare și cifra de afaceri prevăzute de legea impozitului pe lux și cifra afacerilor.

Subinspectorii, controlorii, agenții de constatare și perceptorii vor fi obligați să constate mai ales:

1. Dacă comercianții și industriașii supuși la acest impozit țiu registrele la care sunt obligați de lege în regulă și dacă trec cu exactitate toate vânzările făcute.

2. Dacă cei supuși la impozitul asupra consumațiunilor cât și cei ce vând articole de lux, liberează consumatorilor sau cumpărătorilor adeverințe din carnetele ce sunt obligați să țină conform cu instrucțiunile date. Să verifice dacă vânzările trecute în carnete corespund cu cele înscrise în registrul special.

3. Dacă se plătește regulat impozitul asupra vânzărilor accidentale de mărfuri sau imobile cumpărate cu scop de revindere cât și asupra productelor agricole sau animale conform explicațiunilor date.

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 450 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Joi 23 Februarie 1922

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 45 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 240 LEI

Restabilire de fapte

Zilnic se reeditează de către gazetele opoziționiste din vechiul regat și Ardeal o statistică a expropriérilor făcute de diferitele partide politice, inventată pentru a servi drept armă în alegeri, și a cărei paternitate revine partidului național. Pentru spulberarea acestor falsificări de fapte istorice, prin cari se caută a se induce în eroare opinia publică, credem necesară o reconstituire a împrejurărilor și-a actelor politice așa cum au decurs dela 1915, anul în care principiul exproprierei a fost ventilat pentru întâia oară de către un partid de guvernământ.

Revoluția țărănească din 1907 indiferent de cauzele ei secundare care au fost studiate și marturisite la vreme, a pus pe tapet cu o violență neobișnuită, chestiunea clasei țărănești, și in primul loc, al împroprietăririi.

De-atunci, grija partidului liberal, pe lângă legislațiunile de înbunătățire a propietății și economiei țărănești, cum e Casa rurală, băncile populare, instituțiunile obștiilor, etc., a fost ca să caute o soluțiune mai grabnică și radicală a problemei pământului, așa cum o cerea vremurile. Din studierea îndelungă și aprofundată a acestei probleme dominante, își trage originea, principiul exproprierei radicale a proprietății mari în folosul țărănimei, principiu enunțat de d. I. C. Brătianu, printr'o scrisoare publică a doua zi după campania din Bulgaria, în 1913. Cu toții ne amintim cu câtă trudă a luptat partidul liberal, în opoziție, ca să deprindă auzul opiniei publice și-a marilor proprietari, înregimentați în partidul conservator, cu acest principiu, și cu principiul votului universal, socotite de restul grupărilor politice de-atunci drept idei revoluționare, menite ca să provoace în mase, anarhia.

E de remarcat că partidul conservator, ce-avea de leader pe d. Marghiloman care astăzi își revendică în mod demagogic o mare parte din propietate mare expropriată, a fost fățiș potrivnic noii reforme agrare, preconizată de opoziția liberală. De-abia în 1915, forțat de împrejurări, minoritatea conservatorilor-democrați ai d-lui Tache Ionescu, la care s'au adăugat cei câți-va fruntași mari proprietari ce agitau pentru intrarea României în războiu alăturea de aliați, au aderat la politica liberală de înfăptuire a propietății țărănești. Constituanta liberală din 1917, în toiul războiului, a înscris în constituție principiul exproprierei, determinând cifra de 2.000.000 de hectare din proprietatea mare care avea să treacă la încheierea păcei în proprietate țărănească.

Când în 1918, Regele și guvernul său s'au întors în București, primul act al partidului liberal a fost ca să dea semnătură regală decretului-lege Duca, prin care se legifera exproprierea celor două milioane de hectare și se preciza norma aplicativă a repartizării și plătirei pământului expropriat. Când partidul liberal a căzut dela putere, din pricina votului popular dat în mod nedrept generalului Averescu, din cele 2 milioane de hectare din proprietatea privată, se expropiaseră deja 1.553.547 hectare adică 4/5 din cantitatea totală expropiabilă; în plus au fost supuse exproprierei 611.000 hectare din proprietatea statului, a străinilor și a bunurilor de mână moartă. Deci un total de 2.224.587 de hectare. Ce i-a mai rămas de făcut guvernului Averescu și ce-a făcut pentru a-și justifica jaful în averea statului și abuzurile ce au discreditat țara?...

Guvernului Averescu i-a mai rămas ca să facă împărțirea individuală a proprietății colective țărănești care-a fost trecută de el obștiilor. Știm cum această împărțire în loturi individuale a fost speculată politicește de către averescani!... Chiar azi „România" d-lui Goga, confundă termenul principal de expropriere, cu termenul tehnic de împărțire în loturi a pământului expropriat. Insă scrisoarea generalului Averescu către I. I. C. Brătianu, e și azi mărturia vie a felului drept cum cugeta șeful guvernului de atunci asupra dreptului de paternitate al partidului liberal în ce privește exproprierea. Federația națională de acum doi ani, care a agitat atât opinia publică pe chestia legei de împroprietărire, nu a adus în realitate nici un principiu nou și nici un act public din timpul scurtei sale guvernări, prin care să-și poată revendica o iotă din revoluțiunea pașnică și legală la care-a fost supus regimul social și economic din România veche, pe baza principiilor emanate dela partidul național liberal. Iar cât privește pe partidul național din Ardeal, ar fi o ironie prea amară, ca să punem alături de reforma agrară din vechiul regat, operă a liberalilor astăzi incriminați ca reacționari și retrogradați, sistemul arendărilor forțate de medievală memorie și instituirea băncei agrare a d-lui Boutescu, prin care se urmărea și se urmărește încă de către partidul național monopolizarea țărănimei din Ardeal.

Iată adevărul spus pe șleau. Credem că faptele sunt mai elocvente ca orice vorbărie cât de dsemățată și de demagogică. Nu cu astfel de mijloace necivilizate și barbare s'ar putea capta opinia publică din Transilvania. Oamenii de bună credință vor putea face ușor deosebirea între o luptă ădreaptă de principii și o demagogie desmățată, bazată pe falșificare și rea credință.

M. T.

Logodna Principesei Marioara

Logodna Domniței Marioara cu Majestatea Sa Regele Alexandru al Jugoslaviei e un nou prilej pentru națiunea română ca să-și manifeste dragostea și devotamentul față de Tron și Dinastie.

Dar, evenimentul petrecut în capitala României Mari, nu conține în sine numai însemnătatea unei solemnități naționale; el e considerat chiar ca un mare act istoric menit să statornicească noui perspective în relațiunile externe ale țăreț.

Poporul român cuprins de bucurie își îmbracă haina de sărbătoare pentru a saluta în Oaspetele Regal, — vitejia și sacrificiul poporului jugoslav, făcut pentru îndeplinirea unor idealuri deopotrivă de scumpe pentru amândouă națiunile.

Fiecare bun român cugetă cu duioșe că se desparte de Domnița Regală, care în grelele vremuri ale războiului, alături de întreaga Familie Regală, a încurajat și stimulat forțele vitale ale țărei în crâncena luptă întreprinsă pentru cucerirea dreptății noastre naționale.

Poporul român nu va uita niciodată frumoasele sentimente patriotice ale Alteței Sale Regale și sacrificiul făcut pentru alinarea suferințelor celor loviți de soartă. Mângâerea noastră cea mare e însă, că Domnița Marioara a fost aleasă să fie Regina unui popor brav, camarad de arme cu cel român.

De trecut, ne leagă sbuciumul unor lupte de veacuri întregi purtate pentru respectarea drepturilor hărăzite de tradiția istorică, iar, de viitor ne leagă țeluri de un interes comun în Europa centrală. Civilizația și liniștea popoarelor centrale, nu se va putea păstra temeinic decât atuncea când o strânsă unire în gândire și aspirații, va fi menținută între Jugoslavia și România.

Stabilirea legăturilor de familie între Curtea Regală jugoslavă și Curtea Regală română, e o chezășie că relațiunile între aceste state vor corespunde tuturor cerințelor impuse de noua stare de lucruri din Europa centrală.

Citiți „Infrățirea"

Inchiderea conferinței dela Washington

— Discursul președintelui Harding — Semnarea tratatelor — Rezultatele obținute de conferință —

Desbaterile conferinței dela Washington, cari se deschiseseră în ziua de 12 Noembrie 1921, după o durată de mai bine de trei luni, au fost închise în ziua de 6 Februarie 1922.

Potrivit protocolului, conferința transoceanică s'a terminat printr'o ședință solemnă.

Inceputul ședinței a fost consacrat semnărei diferitelor tratate asupra cărora delegații marilor puteri au căzut de acord în cursul desbaterilor conferinței.

D. Hughes președintele conferinței a anunțat că tratatul Chino-Japonez privitor la Chantoung a fost semnat de către delegații celor două state.

După aceasta reprezentanții puterilor la conferință, îndeplinirá formele semnărei următoarelor tratate și acorduri încheiate: Tratatul naval, care reglementează întrebuințarea submarinelor și interzice folosința gazelor asfixiante; tratatul celor nouă, (Statele Unite, Anglia, Japonia, Franța, Italia, China, Belgia, Olanda și Portugalia) privitor la China; tratatul regimului vamal chinez; și, tratatul referitor la chestiunea Pacificului, care prevede că apele și teritoriul Japoniei nu sunt de loc vizate prin acordul încheiat între Statele Unite, Anglia, Japonia și Franța.

Delegații au semnat în ordinea următoare: Statele Unite, Anglia, Franța. Italia, Japonia, Belgia, Olanda, China și Portugalia.

Formalitățile închiderei conferinței fiind terminate, Președintele Harding care fusese înștiințat telefonic la Casa-Albă că tratatele au fost semnate, — își făcu intrarea în sala conferinței. Intreaga asistență ridicată în picioare aclamă pe președinte, care luă loc în mijlocul mesei centrale.

D. Harding pronunță următorul discurs:

„Sunt trei luni de când am avut mulțumirea de a vă primi aici, pentru a vă arăta spiritul în care a-ți fost chemați să desăvârșiți opera d-voastră. Astăzi e o mulțumire cu mult mai mare ca să constat însemnatele rezultate obținute de conferință.

Munca d-voastră a fost încoronată cu un mare succes. Nu mă îndoiesc de loc că obligațiunile luate prin tratatele încheiate, însemnează începutul unei noui ere în progresul umanității.

Adunați împrejurul acestei mese, nouă națiuni au discutat probleme de cea mai mare importanță în ceeace privește chestiunile cari amenințau să le turbure în relațiunile lor pacifice. Fără a părăsi suveranitatea lor și fără a sacrifica mândria națională, toate națiunile au găsit soluțiunea împăciuitoare într'o desăvârșită unire.

Poporul Statelor Unite e plin de recunoștință. Puțini oameni își dau seama că aceasta a fost o conferință de o putere suverană, unde n'au fost nici învingători, nici învinși, dar unde toți știau că trebue să ia angajamentul unor noui manifestări în civilizația lumei.

Convențiunile dela Haga au fost desființate prin antagonismul unei singure mari puteri, al cărei refuz de a coopera cu celelalte puteri au sfârșit printr'o supremă tragedie. Conferințele de la Viena și Berlin au căutat pace sprijinită pe nedreptate și războiului și au aruncat sămânța conflictului de mai târziu.

Trebue să spunem, că datorită bunelor relațiuni internaționale și desvoltărei mijloacelor de comunicație, acestea ajutate fiind de o puternică și conștientă opinie mondială, progresul lumei se va stabili pe noui baze mai statornice.

Nu pretindem că limitarea armamentului a reglementat o nouă formulă pentru războiu, credem însă că rezultatele muncei d-voastră au o însemnătate covârșitoare, pentru că în nici un caz conferința care se închide n'a aruncat sămânța unui viitor conflict între popoare.

Se poate întâmpla ca vacanța navală de zece ani hotărâtă de conferință, să expire odată cu tratatul, dar mărturisesc că eu nu cred aceasta Acei cari vor trăi peste un deceniu, vor vedea că o puternică opinie mondială va reacționa împotriva unei politici războinice și de distrugere".

Președintele Harding și-a exprimat dorința ca Conferința de la Washington să deschidă calea și altor conferințe, după care d-sa a mulțumit delegaților pentru activitatea depusă în dezarmarea popoarelor și asigurarea păcei.

Știrile zilei

Paris. — „Echo de Paris" anunță că, la Stockholm au sosit din Rusia un vapor încărcat cu aur, proprietatea României.

•

Varșovia. — Guvernul polonez a fost invitat la conferința preliminară a micei antante dela Belgard.

•

Haga. — Relațiunile diplomatice între Jugoslavia și Olanda, întrerupte în urma unui incident în 1920, vor fi reluate în curând, după ce tratativele dela București ale reprezentanților celor două state au dus la bun rezultat.

Mişcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Facultatea de medicină din Cluj

— Necesitatea unei noui clădiri —
Declaraţiile d-lui Vintilă Brătianu —

Această Facultate a început să funcţioneze în Octombrie 1919. Astăzi ea este în al treilea an de funcţionare.

De la început afluenţa studenţilor a fost foarte mare şi an de an numărul celor înscrişi a crescut necontenit.

In cursul anului şcolar 1921—22 au fost înscrişi 19o2 studenţi şi anume.

In anul	I.	sunt	228
„ „	II.	„	195
„ „	III.	„	93
„ „	IV.	„	9o
„ „	V.	„	216
Absolvenţi		„	8o
			9o2

Dacă cumparăm numărul înscrişilor în anul I, la începutul anului 1921—22 la fie-care din facultă ile de medicină româneşti, găsim; la Bucureşti 443; la Cluj 228 şi la Iaşi 2oo.

Dacă comparăm situaţia Facultăţei de Medicină din Cluj cu o Faculta e identică ca împrejurări de funcţionare, găsim, că la Strassburg în anul 192o—21 erau 463 de studenţi, iar sub dominaţia germană în anul 1914 erau 626 de studenţi.

Dacă comparăm situaţia Facultăţei de medicină românești din Cluj, cu situaţia aceleiaşi Facultăţi ungureşti din Cluj, găsim, că Facultatea ungurească a a ut în semestrul I, 19o9—1o un număr de 321 de studenţi; în acelaş semestru în 1911—12 386, în 1912—13 473; iar la desfiinţarea ei în 1917—18 a avut în semestru I 2o4 şi în semestrul II 339.

Rezultă deci, că în anul 1912-13, când Facultatea ungurească ajunsese la maximul ei, avea 473 de studenţi din care abea 25 la sută erau maghiari iar Facultatea de Medicină românească numai în al treilea an al existenţ i sale are 822 de studenţi şi 8o de absolvenţi şi din aceştia, 7o la sută su t români neaoşi.

Singure aceste cifre probează cu p isosinţă necesitatea acestei Facultăţi şi dorinţa de a se instrui şi puterea de muncă a elementului românesc din aceste părţi.

Nu trebue să uităm, că Universitatea din Cluj este de abea la începutul său şi că liceele româneşti încă n'au dat absolvenţii lor. E de prevăzut, că peste 5 ani, când vor veni absolvenţii liceel r româneşti din aceste părţi, num rul studenţilor în Medicină va fi de 5—6 ori mai mare.

Ori toate clădirile Facultăţei de Medicină din Cluj au fost făcute în vederea unui număr de cel mult 4oo—5oo de studenţi că i erau la Facultatea de Medicină ungurească.

Azi aceste clădiri sunt insuficiente cu toate transformările şi adausele făcute de noi în timp de trei ani.

Dar peste 5—6 ani va fi imposibil să mai facem faţă numărului mare de studenţi. De aceia încă de la început, Universitatea din Cluj a cerut un fond de 5o (cincizeci) de milioane pentru amenajări şi noi clădiri. Acest fond a fost acordat şi repartizat pe zece ani.

Planurile pentru viitoarele clădiri au fost executate de celebrul arhitect român Cezar Popovici şi sunt expuse a um în sala de Consiliu a Facultăţei de drept din Cluj.

Guvernul român recunoscând importanţa Universităţei din Cluj a arătat totdauna cea mai mare solicitudine pentru această instituţie.

D-l Vintilă Brătianu, actualul ministru de finanţe a vizitat expoziţ a de planuri la 1o Februarie şi a d clarat în numele guvernului, că acesta va face toate sacrificiile pentru poporul românesc din Ardeal şi pentru Universitatea din Cluj.

D-l Vintilă Brătianu, a spus, că guvernul ştie, că poporul românesc din noile teritorii nu s'a putut dezvolta atâta cât putea din cauza sc aviei şi aservirei unei culturi străine de firea neamului nostru.

Dsa este convins, că poporul nostru latin, cu inteligenţa lui vie, cu spiritul inventiv, cu marea lui putere de generalizare, îndată ce va avea putinţa să primească o cultură conformă cu firea lui va face minuni şi va fi primul element în mijlocul popoarelor civilizate.

Progresele uriaşe realizate de fosta Românie într'un timp atât de scurt, a ată puterea de adaptare şi de creaţie a spiritului românesc.

Pentru aceste motive, conchi de Dl. Vintila Brătianu, vom face posibilul şi imposibilul şi ori-ce jertfă pentru vrednicul popor din Ardeal şi pentru Universitatea din Cluj. Noi îi mulţumim de înainte.

Cel dintâi comunist

S'au scris volume întregi, o adevărată bibliotecă asupra comunismului rus. Oameni politici diplomaţi, scriitori şi.. dansatoare şi-au expus viaţa spre a vedea cu ochii lor minunile ideologiei comuniste. Intre sociologi s'au dat lupte îngrozitoare, fireşte pe hârtie spre a se dovedi legitimitatea sau nelegiuirea concepţii or lui Lenin, care dupa unii se trag de-a dreptul din Marx, iar după alţii din... dracu !..

Numai oamenii de bun simţ au băgat de seamă că nu poate fi vorba de progres acolo unde se moare de foame — iar în ce priveşte nobleţea comunismului şi origina lui reală, era de ajuns, spre a fi cineva edificat, să ia aminte la chipul mongolic a lui Lenin...

Prin cruzimea lui încăpăţinată şi placidă, comuni mul rus nu putea avea decât o origine asiatică !...

Intr'o revistă franceză găsim de curând informaţiile unui savant, Ca ille Aymard, asupra unei perioade din istoria poporul i c inez, acum vre-o mie de ani, care perioadă a fost a doua cu perioada de acum din istoria poporului rus. Primul comunist chinez Wang Ngan Chen, n'a făcut însă nici o revoluţie, ci a izbutit să-şi pue ideile în aplicare, convingând pe împăratul chinez de excelenţa lor. Fireşte aceleaşi cauze au produs aceleaşi efecte : scăderea producţiei, foamete, răscoale, antropofagie..

Această „societate viitoare", n'a încetat decât odată cu moartea împăratului.

De remarcat e însă faptul că Leninul chinezilor n'a suprimat pe nici unul din adversarii săi şi s'a purtat, cu opiniile altora ca un adevărat european.

ECOURI

Sărbătorirea lui Pasteur

Un grup medical interparlamentar reunit sub preşedinţia d-rului Chauveau senator, s'a ocupat de celebrarea centenarului lui Pasteur. Doctorii Chauveau şi Pinard au fost însărcinaţi să facă preparativele necesarii, pentru ca centenarul să fie celebrat în acord cu institutul Pasteur din Paris.

Străzi de fier în Franţa

In urma cererii unei societăţi de industrie metalurgică, autorităţile din Lyon au permis ca o porţiune a unei şosele să fie construită cu un material compus din beton, fier şi ciment. Şoseaua a fost predată circulaţiunei în Mai 1920. Serviciile tehnice ale comunei vorbesc cu laude de această construcţie. Ea este construită în chipul următor: Primul strat este din beton de o grosime de vre-o zece centimetri, urmează apoi un strat de acelaş grosime, dar de ciment. In cimentul acesta zac plăci de fier, câte 25 pe metru pătrat, Plăcile sunt la 20 centimetri depărtare una de alta. Totul este acoperit cu un strat de beton.

Interpretare Turcească

O ordonanţă a mareşalului Lyautey din Maroc spunea între altele „cer să se respecte pretutindeni caracterul musulman". Primind această ordonanţă, primarul unui mare oraş marocan, a dat la rându-i următoarea hotărâre:

„Având în vedere că trebue să se respecte pretutindeni caracterul musulmam; considerând că automobilele-camioane n'au caracterul musulman; interzicem pe viitor întrebuinţarea camioanelor-automobile în oraş".

Iată un primar care ştie să interpreteze ordonanţele.

Cartea cea mai veche

O traducţiune franceză cu comentarii asupra civilizaţiei din Caldea de pe timpul când preotul—rege Gondea domnea acolo cu puţin înaintea lui Abraham şi al carei text îl posedă Luvrul, s'a publicat acum la Paris. Este cartea cea mai veche din lume, de vreme ce Textele piramidelor nu constituesc de cât un simplu ritual.

Enciclica Papei

Noul papă a adresat Episcopatului lumei întregi o enciclică în care cere tuturor oamenilor de pe univers să uite certurile şi să se împace.

„Războiul fiind de mult terminat, mişcarea de unire universală a popoarelor creşte din zi în zi". Nu putem să-l contrazicem asupra acestui punct şi ne aşteptăm să l vedem aderând cât de curând la Liga Naţiunilor.

Dar când afirmă că „biserica are o putere miraculoasă pentru opera de fraternizare a popoarelor", ne gândim că această putere miraculoasă ar fi fost de mai mare folos în 1914, decât acum.

Literaţii anamiţi

In Europa sau în America nici un semn exterior nu distinge pe un literat de ceilalţi muritori.

Nu tot astfel se întâmplă în Cochinchina unde literaţii se bucură de o nobleţă particulară.

Ei lasă să le crească unghiile dela mâni cât de lungi, căci cu cât acestea sunt mai mari cu atât respectul publicului pentru valoarea literară a scrierilor e mai mare.

Când ele ajung să se încovoae, luând forme ieroglifice literatul se bucură de o şi mai mare cinste.

Probabil că din ţara Anamului îşi are ori inea şi locuţiunea: „de l'esprit jusqu'au bout des ongles".

Un precursor al teoriilor lui Einştain

Acum 32 de ani, pe când Einştein nu avea decât 1o ani, un american *Hudson Maxim* a publicat în „The Scientific American" un studiu în care formulează doctrina ştiinţifică, care face astăzi gloria savantului german.

Hudson Maxim a publicat primele sale articole asupra relativităţei la vârsta de 22 de ani, pe când Einştein nici nu era născut. Cele 2 teorii nu s'ar deosebi decât prin câteva puncte de detaliu şi în formularea cifrelor şi a equaţiilor.

✣ FOIŢA ZIARULUI „ÎNFRĂŢIREA" ✣

Tapiseriile din Schoenbrunn

Revista L'Illustration publică următorul interesant articol, asupra palatului familiei de Habsbourg din Schoenbrunn — articol datorit d-lui Marcel Dunan:

Marile colecţii de artă ale vechei curţi austriace, — îmi spunea acum doi ani, directorul muzeului vienez — unde ele sunt în cea mai mare parte adunate, formează împreună cu tapiseriile şi covoarele orientale din Schoenbrunn, „comoara" de la Hofburg. Tablourile şi mobilele castelului fost nu de mult imperial, formează un ansamblu măreţ, inconparabil şi aproape unic, din care nimenea nu poate ridica vreun obiect sau vre-o serie de obiecte fără să distrugă efectul întregei colecţii.

Importanţa artistică a vechei capitale din Habsburg face cu adevărat parte din capitalul intelectual al umanităţei, dacă adăogăm interesul purtat de Franţa şi de aliaţi pentru conservarea bogăţiilor artistice austriace şi opera misiunei de experţi francezi condusă de eminentul preşedinte al Societăţii amicilor Luvrului, Raymond Koechlin. Totuşi anumiţi conducători ai tinerei republice, copleşită chiar de la naştere de moştenirea miliardelor de datorie a monarchiei dispărute, proectau să vândă aceste singure rămăşiţe ale timpurilor trecute pentru a procura astfel câteva săptămâni de alimentaţie, republicei flămânde. Lăcomia străinilor deabia aştepta momentul acesta, însă Comisiunea de reparaţiuni împiedeca operaţiunea, revendicând, în numele tratatului de la St. Germain, toate bogăţiile artistice ale Statului ca gaj al creanţelor aliate.

Dar în timp ce, din proecte în proecte, din convorbiri diplomatice în consilii supreme, guvernanţii Antantei şi neutrii, conştienţi de pericolul crescând al crizei austriace se puneau de acord, în vara trecută, pentru a încredinţa Societăţei Naţiunilor un plan de acţiune care din cauza abţinerei Americanilor eşuă, prăbuşirea progresivă a schimbului demonetiza încetul cu încetul coroana austriacă.

Inşelat într'o zadarnică aşteptare a unui ajutor grabnic, poporul, care a văzut mărindu-se de 300 ori preţul pânei în 2 ani, nutrea în mod fatal dorinţa de a trăi din vânzarea celor mai preţioase amintiri a ruinatei monarhii. Din colecţiunile strânse la întâmplare prin fantaziile princiare, moşteniri şi căsătorii de ramurile diverse ale dinastiei de Habsurg, cea mai originală şi cea mai splendidă era acea a tapiseriilor ţinute în secret, atât de rară fusese ocaziunea de a le vedea în cursul secolelor, în o cameră a palatului din Schoenbrunn.

Descoperite de experţii francezi ai Comisiunei de reparaţiuni, ele au fost expususe publicului internaţional prin 2 remarcabile expoziţii organizate în castelul dela Belvedere în 1920 şi 1921.

Nu sunt mai puţin de 900 bucăţi din sec. XVI, XVII şi XVIII, consecvente perfect, avându-se în vedere puţina întrebuinţare a lor de către foştii împăraţi.

Atelierele din Braxel sunt reprezentate prin capo d'opere ţăsute în mătase, aur şi argint, ca: Botezul lui Isus Hristos (începutul sec. XVI), Pacatele muritorilor, viaţa lui Abraham şi a lui Iosef după cartoanele lui Bernard van Orley şi Peter Coeck d'Alost, incomparabila serie a grădinilor ţăsută pentru cardinalul Ganvelle, cancelarul lui Carol al V-lea, celebrele „armoiries de Charles Quint", înconjurate de o fantezie şi un modernism remarcabil; tapisseriile sec. XVII-lea executate după Rubens şi Jordaens, prin care şi seria de educaţie ţequestră a tânărului rege Ludovic XIII.

Atelierele franceze sunt reprezentate prin bucăţi mai puţin somptuoase din punct de vedere al calităţei, dar mai interesante din punctul de vedere al istoriei artei franceze.

Cele 6 „Triomphes de Pètrarque" a Amorului Castităţei, Morţei, Gloriei Timpului şi Eternităţei provin fără îndoială din oraşul Tours.

Vizitatorii francezi au remarcat la Belvedere în special pe acel al Timpului. Pe un car tras de un corb, un cocoş, şi doi cerbi albi şi un bătrân majestos, încoronat cu semnele zodiacului întors cu corpul spre trecut dar cu faţa privind înainte ţine în mâna dreaptă ridicată un mic ceasornic ; personagii a căror nume complectează figura cen-

Ministrul Moşoiu la Teaca

Vestea sosirei la Teaca a ilustrului general, azi ministru, a umplut de bucurie toată suflarea omenească din Teaca şi jur. Fiecare comună din plasă în ziua de 15 Februarie a alergat să-l primească, cu mic cu mare. Sătenii în frunte cu mândrul tricolor însoţiţi de muzică, au aşteptat de dimineaţă sosirea înaltului oaspe.

La sosirea dlui Moşoiu, însoţit de dl prefect al judeţului dr Meteş, peste 6 mii oameni aşezaţi în rânduri după poarta triumfală au salutat sosirea dlui general.

D-l dr Greavu primpretorul plăşei îl salută în numele poporului din plasă.

Dl General răspunde arătând starea haotică la care ne a adus guvernele antecedente care au jefuit avutul ţărei şi înalta misiune a guvernului Brătianu, de a scoate ţara la liman.

Poporul a promis întreg sprijinul său guvernului care vine să facă ordine şi unire sufletească între fraţi.

D-l general Moşoiu primeşte apoi în localul preturei în audienţă pe reprezentanţii poporului român, săsesc, unguresc, în numele cărora a vorbit fiecare preot arătând dorinţele ce le au.

In numele şcoalelor a vorbit dl învăţător T. Bunuş, cerând dela d-l General să intervină pentru ridicarea învăţământului primar, singurul isvor de răspândire culturală la poporul român dela ţară.

D-l General răspunde „că cel mai cardinal punct în programul fixat de noul guvern este ridicarea învăţământului".

In numele funcţionarilor vorbeşte dl Domşa.

Seara la ora 8 s'a dat banchet în sala Gros în onoarea dlui Moşoiu, au participat la el 150 persoane. La masă toastează d-l Podoabă. D-l General mulţumeşte pentru onoarea ce i-s'a făcut.

In numele saşilor toastează d-l preot Klemens, spunând: „Am văzut pe cer luceafărul care ne-a vestit să ne alipim la România-Mare, care ne va aduce fericirea noastră.

De aceea cu fete şi feciori tineri bătrâni ne rugăm după vechiul nostru obiceiu pentru sănătatea Regelui şi înflorirea scumpei noastre patrii".

D-l prefect Dr. Meteş ridică paharul în sănătatea d-lui A. Lăpădatu.

In numele pop. Maghiar toastează d-l preot reformat Musnai.

Răspunzând preotului Musnai, d-l Dr. Meteş spune că micile neînţelegeri şi unele neplăceri întâmplate pop. maghiar au pornit totdeauna din înclinările pătimaşe aduse de curentul vremilor ce le trăim.

Amărăciunea din sufletul pop. maghiar are să dispară, şi vom ieşi din vremile de tranziţie ce le trăim azi.

„Fiecare popor trebuie să se simtă la el acasă. Să ne spuneţi întotdeauna durerile şi ne vom înţelege reciproc.

La ora 1 după miezul nopţii d-l ministru a ridicat masa, mulţumind celor ce au luat parte în aşa număr mare, cerându-le să muncească fiecare pentru ţară.

In 16 la ora 11 a. m. a plecat cu automobilul la Bistriţa.

Tot poporul sprijineşte pe candidaţii partidului naţional-liberal dela care aşteaptă să puuă ţara în ordine.

S. B.

Din „activitatea" guvernului Averescu

„Lupta" publică un articol al d-lui Antonescu, ministrul României la Paris, prin care se afirmă, că guvernul Averescu a amanetat la o bancă din Paris 2000 de kg. aur. Acum s'a descoperit, că din acestea, numai 263 au fost aur, restul argint. D-l Antonescu constată, ca prin astfel de manopere n-is'a spulberat creditul în străinătate.

Daca doreşti să cumperi

MOBILE

să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely şi Réti

Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acţii.

O grosolanie regionalista

„Du-te.. în.. vechiul Regat"

In numărul de eri, „Patria", publică o corespondenţă electorală de pe Câmpie în care ar vrea să arate cum au fost primiţi la Mociu Ministrul Moşoiu şi d. M. Şomlea, candidatul nostru.

Şi, fireşte că în toate corespondenţele de acest fel, „Patria" înşiră o sumă de năzbâtii la care nu înţelegem să ne oprim nu singur moment.

Dar nu putem să trecem cu vederea peste unele amănunte ale corespondenţei care dovedesc în ce hal de decădere au ajuns reprezentanţii regionalismului ardelenesc.

Aşa, de pildă, arătând cum a decurs adunarea din Mociu, autoru corespondenţei pretinde că la plecarea generalului Moşoiu un ţăran i-ar fi strigat: „Te-oi vedea, când mi-oi vedea ceafa!" Şi „Patria", care nu are în redacţia ei decât un singur clişeu, pe acela al generalului Moşoiu, publică această necuviinţă fără nici o cutremurare de suflet.

Căci chiar dacă din gura vreunui ţăran au putut să iese cuvinte, organul partidului naţional, din respect pentru ţărănimea din Ardeal, avea datoria să nu le tipărească. Iar dacă cuvintele nici n'au fost rostite, atunci scornirea lor rămâne s'o adăogăm la capitolul, aşa de bogat şi aşa de ruşinos, al destrăbălării regionaliste.

Dar autorul corespondenţei electorale ne mai aduce la cunoştinţă că, vorbind d. Şomlea, cineva din sală i-ar fi strigat:

„Du-te de unde ai venit.. du-te în.. în.. vechiul Regat!"

Credem că nu e necesar să mai explicăm cetitorului ce înseamnă mulţimea punctelor de suspensie. Dar întrebăm: Acesta este „spiritul ardelenesc"? Acesta este cultura şi educaţia Ardealului "revoluţionar" chemate să transforme vechiul Regat? Şi, mai ales, aşa înţeleg reprezentanţii partidului naţional să lucreze pentru consolidarea Unirei?

Primirea M. S. Reg. Alexandru

Sosirea în Capitală a M. Sale Regelui Alecsandru al Jugoslaviei a fost un prilej de mare sărbătoare. Toate autorităţile şi corpul diplomatic au fost prezente la gara de Nord împreună cu M. Sa Regele Ferdinand, Regina şi Principele Moştenitor. O mulţime imensă a aclamat pe Regele Jugoslaviei, la sosirea în gară care era superb decorată.

In numele capitalei, Dl Corbescu, primar, a salutat pe înaltul oaspe prin următoarea cuvântare:

Populaţia capitalei României este fericită şi se mândreşte să primească pe Maiestatea Voastră. Oraşul Bucureşti aclamă în M. S. pe eroicul şi gloriosul rege al poporului amic, al ţării care asemeni poporului nostru, sub conducerea scumpului său suveran, a înscris în istorie voinţa destinelor sale. Populaţia capitalei e fericită să ridice cele mai calde urări pentru suveranul care vine să se unească cu scumpa fecioară a mândrilor noştri suverani crezând astfel pentru cele familii regale acele legături de familie cari dau o nouă chezăşie prieteniei tradiţionale a două popoare vecine. Bine aţi venit!

După această scurtă cuvântare Dl Corbescu a oferit Regelui Alecsandru tradiţionala pâine şi sare.

Pe tot parcursul de la gară la Palat, Regele Alecsandru a fost obiectul unor călduroase ovaţii din partea mulţimei.

Politica financiară a guvernului Averescu

— Nepricepere şi incorectitudine — Situaţia noastră pe piaţa Parisului — Importantele declaraţii ale d-lui Victor Antonescu —

D-l Victor Antonescu, reprezentantul României la Paris, care a fost însărcinat de guvern să trateze consolidarea datoriei noastre publice în străinătate, s'a înapoiat în Capitală.

D-sa a făcut următoarele declaraţii:

In străinătate situaţia noastră financiară e privită departe de-a fi bună. Pentru aranjarea datoriei noastre flotante în străinătate nu există nici un aranjament între finanţa franceză şi guvernul român.

A fost numai o simplă conversaţie de principii, fără să se angajeze nici una din părţi, adică între fostul ministru de finanţe şi vre-un director de bancă din străinătate. S'a vorbit că sub precedentul guvern s'ar fi trimis la Paris de către ministrul nostru de finanţe 2000 kilograme de aur, care să se vândă acolo sau eventual să fie depus. In realitate nu era aur decât 285 kgr. iar restul până la două mii argint.

Toată cantitatea găsită nu acoperea nici valoarea avansului de câteva milioane făcute deja fostului guvern român.

Se va trimite guvernului francez grâu cu condiţia expresă, ca până la predare să nu se mai vândă grâu nimănui. S'a vândut grâul elveţienilor mai înainte ca grâul cumpărat de francezi să fie predat. In asemenea condiţiuni este evident că tratativele de consolidare a datoriei noastre flotante în străinătate nu sunt uşoare. Sperăm însă, că prin economii foarte importante, realizate la diferitele departamente, vom da străinătăţii, dovada unei gestiuni regulate a finanţelor publice şi încrederea în noi va renaşte în mod temeinic.

Atunci împrumutul de consolidare va fi posibil. La această operă de echilibrare cu excedent serios al bugetului şi de încasare a veniturilor se lucrează actualmente în mod temeinic la ministerul de finanţe. Atunci se va putea vorbi de consolidarea datoriei noastre totale în străinătate ca de un fapt îndeplinit. Incercarea de consolidare prin cumpărarea de lei la bursă, a făcut ca statul să cheltuiască peste zece milioane lei la cumpărători, fără ca să dea vreun folos real, de cât specula multor oameni cari au jucat în curs fictiv. In nici un caz o asemenea operaţie de susţinere artificială nu este legitimă.

In chestia valutei studenţilor noştri la Paris, guvernul român, a trimis acestora sumele necesare şi se va acorda schimbul numai studenţilor cari urmează regulat cursurile.

Noul ministru plenipotenţiar la Paris

— Un neadevăr al ziarului „Pătria" —

Dacă finanţele ţărei se găsesc astăzi într'o complectă dezorientare şi valuta continuă să-şi menţie schimbul scăzut, de sigur, că lângă multe alte cauze această stare precară se datoreşte şi discreditului nostru financiar pe piaţa streină, pricinuit de operaţiile necorecte făcute cu valorile româneşti la bursa de Paris.

Se ştie, că diferiţi agenţi atât din ţară cât şi din străinătate, au reuşit să acapereze mari cantităţi de monetă fiduciară română, pe care o speculează la bursele din străinătate. Această stare de lucruri s'a observat mai cu seamă în timpul regimului averescan, din care cauză leul s'a scoborât sub 10 centime, îngreuind şi periclitând astfel toate operaţiunile comerciale făcute în chip corect cu prilejul exportului sau importului nostru.

Ar fi să spunem un neadevăr dacă am afirma, că speculatorii de valori româneşti la Paris, nu şi-au făcut jocul lor, decât numai datorită unei totale lipse de supraveghere şi control din partea reprezentanţei noastre diplomatice la Paris. Şi nu ţo spunem aceasta cu gândul de a ponegri activitatea d-lui Ghica fostul ministru plenipotenţiar al României în Franţa, care tot timpul a reuşit să menţie cele mai bune relaţiuni între Paris şi Bucureşti, — dar o spunem pentru a arăta „Patriei" cât de neîntemeiată e afirmaţiunea făcută de către partidul naţional, când spune că guvernul liberal numind pe d-l V. Antonescu ca ministru plenipotenţiar la Paris, a căutat să satisfacă interese de partid.

Adevărul e cu totul altul. România faţă de grele împrejurări economice şi financiare prin care trece, avea nevoie în Franţa de un bun cunoscător în această materie. Mai mult guvernul liberal are un program statornicit pe noui baze financiare, pentru aceasta îi trebuia un element iniţiat.

Iată de ce guvernul a trimis pe d-l V. Antonescu la Paris.

Prin urmare, nu va tăgădui nimenea că România are nevoie în prezent de o politică externă economică, care e în strânsă legătură cu politica internă şi atuncea cum ar fi putut d-l Ghica să îndeplinească acest oficiu, d-sa nefiind iniţiat în rezolvirea chestiunilor financiare pe care le urmăreşte guvernul cu scopul de a normaliza situaţia economică a ţărei.

Evenimentele zilei

Budapesta. Se desminte ştirea despre asasinarea episcopului militar Zadravetz, unul dintre principalii terorişti ai regimului.

•

Budapesta. — Cercurile politice aifrmă, că guvernul aduce restricţiuni votului universal nu mai pentrucă partizanii lui Tisza, cari au intrat acum în partidul guvernamental, n'ar putea să se aleagă în alegeri făcute pe basele unui sufragiu liberal potrivit vremurilor moderne,

---

trală însoţesc carul; Adam, Noe Nestor şi Mathusalem.

Tapiserii reprezentând mitologii somptuoase, ţăsute la Fontainebleau după desenurile lui Primatice pentru Fancisc I, aduc aminte mai ales de eleganta Danae din tratatele clasice ale Dianei de Poitiers, de Verdurile lui Grammont şi ale lui d'Enghiel

Sec. XVII-lea francez este reprezentat prin frumoase Gobelinuri după cartoanele lui Lebrun şi Desportes. Pentru arta franceză a sec. XVIII, Schvebrunn ou echivalenţă sala Hofburgului cunoscută de mult timp de public căruia zugrăveli fost executate după desenurile lui Boucher şi Tessier

Extrem de interesantă e frumoase serie de arme decorative unia blodsoanele lui d'Orleans şi a Lorenei (Nancy 1720), aduse după căsătoria sa la Viena de soţul Mariei Theresa şi care aminteşte origina lorenă a ultimei ramuri domnitoare a Habsburgilor.

Toate aceste colecţiuni sunt astăzi aproape pe cale de a se împrăştia fiind printre miliardarii anglo-americani, aşa pare că are cel puţin intenţia ministrul de finanţe al Austriei, mai îngrijit de prăpastia cugetului său decât pe bogăţiile a căror existenţă un lux de nepreţuit."

Comisiunea de reparaţiuni, rugată de a acorda guvernului o liberă expoziţie pentru ca aceste tapisserii să servească ca gaj unui avans provizoriu de 3 mil. livre sterline, destinate să fie întrebuinţate celor mai necesare. nevoi şi-a dat consimţământul în luna Noembrie.

Cancelarul Schoeber a căutat să calmeze viia emoţiune a mediurilor intelectuale vieneze afirmând că în orice caz, tapisseriile puse ca gaj nu vor părăsi teritoriul Austriei.

Dar, sub presiunea finanţei indigene şi străine interesate mai mult de valuta coroanei decât de conservarea operelor de artă, soarta tapisseriilor nelinişteşte pe toţi austriacii care înţeleg rolul istoric al capitalei lor.

Ştiri locale

Adunarea consiliului administrativ

Sâmbătă s'a ţinut în localul Primăriei locale adunarea consiliului administrativ sub preşedinţia d-lui Iulian Pop.

Prima chestiune ce s'a discutat a fost plângerea negustorilor cari au bărăcile din piaţa Mihai Viteazul şi cari sunt nemulţumiţi prin faptul că au fost mutaţi din locurile lor într'un loc care nu este prielnic negoţului lor.

Consiliul orăşenesc a decis numirea unei comisiuni din partea Primăriei şi ai negustorilor interesaţi care va ancheta la faţa locului şi va raporta în viitorul consiliu administrativ de justa plângere a negustorilor.

D-l Dr. TOTOIANU a raportat consiliului despre starea sanitară a oraşului. După raportul făcut de domnia sa reese că starea sanitară a oraşului s'a mai îmbunătăţit şi că gripa spaniolă care a bântuit în ultimul timp în oraşul nostru este în descreştere.

Asemenea şi scarlatina.

D-sa reaminteşte comisiunei lipsurile ce le resimte oraşul nostru din cauza insuficienţei apaductului şi a canalizărei în unele părţi ale oraşului din care cauză nu este exclus ca în primăvară să avem vre-o epidemie mai ales că aglomeraţia locuitorilor în imobile e pe o scară de mare.

D-sa relevă apoi nişte articole apărute în ziarul „Ujság" prin care se spune că spitalul epidemic din localitate ar fi neglijat de autorităţile locale şi că bolnavii ar avea de suferit o mulţime de şicane.

O comisiune instituită a ancheta această chestiune, a stabilit că nici una din afirmaţiuni e numitu ui ziar nu sunt adevărate şi s'a hotărât darea în judecată pentru proces de colomnie a susnumitului ziar.

D-l Inginer Ciortea şeful serviciului edil al Primăriei a raportat de mersul construcţiunilor în oraşul nostru, chestiune de care ne-am ocupat şi noi mai pe larg într'un număr trecut al ziarului nostru.

D-sa comunică consiliului chestiunea edificărei noului pod peste Someş. Autorităţile de la centru neaprobând construirea unui pod fără arc, în săptămâna viitoare se va ţine o a doua licitaţie pentru construirea unui pod cu arc, conform ordinelor primite de la centru.

Un delegat al Secretariatului General al Instrucţiunei a raportat despre starea învăţământului şi în special asupra celui primar, exprimându-şi nemulţumirea de felul cum a decurs în anul curent.

S'a discutat apoi chestiuni mai mărunte, după care şedinţa a luat sfârşit.

Poliţia Clujului şi sportul

Sportul cu sania la Cluj e interzis prin ordine ce nu sunt cunoscute publicului. — Poliţia face depozit de sănii.

Scena s'a petrecu Duminică 19 în raionul comisariatului 2 din Cluj. Mai mulţi sportişti cu săniile, din tre cari cea mai mare parte erau studenţi şi oameni în toată firea pe când îşi, făceau cursele pe dealul Feleacului au fost împedecaţi de sergentul cu No 162 cari spunea că are un ordin telefonic prin care este interzis oricui de a se da cu sania. De curiozitate i-am cerut ordinul sau să-mi spună de când există pentru că nu l'am văzut publicat.

Şi, „de oarece raţionamente multe cu asemenea oameni nu poţi face" şi având în vedere că poliţia oraşului Cluj e la început în cea ce priveşte buna cuviinţă şi respectul, ne-am dus cu întreaga gloată la comisariat unde sergentul în cestiune dădu raportul şefului său asupra celor întâmplate.

Din cele ce am vorbit acolo cu imediatul şef al sergentului, am aflat că dl comisar e dus de acasă — fără să fi spus unde poate fi găsit într'un caz ca acesta. Am întrebat cu multă prudenţă ce se face cu săniile noastre şi pe baza cărei legi sunt confiscate. Ni s'a răspuns că întrucât a te da cu sania e o contravenţie, săniile vor fi confiscate şi aşezate lângă altele cari stau răzimate de mai mult timp lângă un perete al clădirei comisariatului. Ni s'a spus că mai sunt trimise încă o mulţime de sănii la secţia criminală din poliţia centrală.

Din cele relatate voim să scoatem faptele pe cari le dorim să nu se mai repete şi pe cari le a ribuim ca rezultat al organizaţiei poliţiei d-lui Popovici.

1. Sergenţii să execute ordinile pe cari le cunosc din citite şi nu acele din auzite şi să se poarte cuviincios iar nu să înjure şi să vorbească ceea ce nu pricep şi nu intră în competinţa lor să judece.

2. Raportul pe care îl face un sergent către superiorul său să fie făcut în toată disciplina şi nu cu gesturi şi cu înjurătura.

3. Şeful comisariatului sau ajutorul lui să spună subalternilor săi unde se găseşte ca să poată fi chemat în cazurile când e nevoe de el.

4. Prefectura poliţiei să binevoiască a afişa şi publica prin ziare ordinile sale pentru că credem că românii nu sunt datori să înveţe ungureşte şi să cilească ordinile cari s'au dat acum câte-va zeci de ani şi nimeni nu poate fi condamnat să execute un ordin pe care nu-l cunoaşte.

5. Şi mai dorim ca sănile cari au fost confiscate să nu fie ţinute nici la comisariate şi nici la secţia criminală, ci date îndărăt proprietarilor. În cazul când organele poliţieneşti voesc să facă ele sport cu sania să binevoiască a şi cumpăra săniile lor nu să întrebuinţeze săniile confiscate.

De-ocomdată atât.

Candidaturile Ungurilor

— Partidele politice Ungureşti susţin candidaţi numai în centrele ungureşti —

D. Sandor Iosif, vice preşedintele societăţii „Emke" e omul care se interesează mai mult de politica ungurească. Luni a sosit din propaganda electorală din ţinutul Trei scaune unde îşi are pusă candidatura pentru senat.

D-sa ne-a declarat că partidele din Uniune nu vor susţine la Cluj nici o candidatură ci toată atenţia le este îndreptată spre centrele Săcueşti unde au şi fixat candidaturi.

Faptul că d-sa şi nu altcineva se alege la Senat e motivat de aceea că d-sa ştie românește bine întrucât e născut şi a trăit mult timp în Bucureşti. Până acum în ţinutul Trei Scaune unde candidează, nu este pus contra-candidat din partea guvernului aşa că simte că se va putea alege şi va spune în parlament părerile minorităţilor la alcătuirea Constituţiei.

Învăţătorii şi alegerile

Pentru luminarea corpului didactic de toate colegiile în cea ce priveşte activitatea politică a profesorilor şi învăţătorilor, Directoratul general al instrucţiunii din Cluj a adresat un ordin circular tuturor Directoratelor regionale ale învăţământului prin care lămureşte corpul didactic de atitudinea ce trebue să aibă în actualele alegeri.

El se bucură de toate drepturile cetăţeneşti pe care le acordă legile Ţării şi pot candida ca Deputaţi ori Senatori, în care calitate ei au dreptul de á convoca întruniri puolice cu autorizaţia autorităţilor administrative unde pot dezvolta programul lor politic.

In acelaşi calitate, în vederea intreprinderilor de tu nee electorale, ei vor putea obţine concedii de la autorităţile şcolare pe lângă prezentarea dovezii de depunere a candidaturii.

Le este interzis a înceta cursurile fără un prealabil concediu.

Ei pot redacta ziare politice cu concesiunea specială de la autorităţile superioare şcolare.

La Cafeneaua

EUROPA

Joia Dumineca şi în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83.

Informaţii

Adevărul anunţă, că guvernul va înfiinţa trenuri speciale pentru petrol între Cluj, Tecuci, Cernăuţi, Braila, Galaţi şi Constanţa.

Delegaţii Căilor ferate şi ai întreprinderilor petrolifere au plecat la Ratibor spre a lua în primire cisternele comandate în Germania.

Azi au sosit în ţară 200 de cisterne.

■

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalaţiide lumină, transmiteri de forţă, sonerii, telefoane. In depozit becuri de orice format. Proiecte şi devize gratuit. 1416

■

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară şi piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare şi mic, pe lângă preţurile cele mai ieftine.

Comande din provincie şi în pachete postale mici execut. Preţul opincilor şi talpelor de prezent á 65—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyar 1 în faţa magazinului Gyorşáru Telefon fabrica 3—86 locuinţa 3—87. 1278

•

Hotel Kiriazi Bucureşti Str. Blănari (Sft. Georghe) închiriază camere curate preţ convenabil. 1493

•

Dr. Lăzărescu, şef-thedic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40 439

Dacă gavernele de până acum n'au izbutit să facă unificare, la Balul presei însă, de Duminecă 26 Februarie, cu putinţică Voinţă şi cu concursul „Gazetei Ardealului" vom ajunge să avem în Pomânia, Patria noastră, Infrăţirea dorită.

•

Dacă la alegerile parlamentare din primele zile ale lunei Martie, femeile nu vor participa, — ele vor da năvală însă la Balul presei unde de dreptul de vot pentru femei este proclamat ca un drept sfânt şi unde se va alege prima femee deputat. Atragem atenţiunea că la Balul Presei de Duminecă 26 Februarie din saloanele hotelului New-York, Cluj, nu vor avea loc şi alegeri pentru Senat, din lipsa de candidate. Va fi singura alegere unde se admite ingerinţe; dar garantăm totuşi libertatea alegerilor.

■

Grădina de iarnă a Hotelului Central s'a redeschis pentru publicul de elită. Bucătărie de lux de primul rang. Băuturile cele mai alese. In fiecare seară concerti. III-622

■

Mărunţişuri, Tricotage şi Galanterie se vând în engros. La jucării şi celelalte articole până la 15 Martie se dă 10 la sută rabat.

Filip Eisenstädter
fost magazinul Lakatos

•

In toată seara Dudus, Luni şi Joi Albi şi Körösi Eugen cântă cu musica în Cafeneaua Pack. 1447

Moartea Prelatului Ion Georgiu

După cum am anunţat, a murit la Gherla, zilele trecute, păr. Ioan Georgiu.

Răposatul s'a născut în 1851, studiile teologice le-a făcut la Universitatea din Budapesta. Dela 1876—78, a fost învăţător primar şi director al şcoalei centrale din Lăpuşul ungureşc, şi administrator al acelei parohii din 1877, când a fost hirotonit preot. Apoi a ajuns duhovnic al Seminarului teologic din Gherla, în care calitate a rămas până în 1893, când a fost numit canonic şi rector al Seminarului. Aici a stat până în 1911. Din anul 1902, a funcţionat şi ca vicar episcopesc în timpul vacanţelor (1911—912 şi 1616) ca vicar capitular. La 1910 a fost ridicat la demintatea de prepozit, iar la 1914 Sfinţia Sa Papa Piu X, la propunerea regretatului episcop dr. Vasilie Hossu, l-a numit Prelat papal.

A fost un preot zelos, cele mai marcante personalităţi ale diecezei Gherlei, care s'a distins mai ales pe terenul administraţiei bisericeşti.

Odihneaască în pace!

TEATRUL NAŢIONAL

Joi 23 Febr. „SA NE DESPARTIM"

Sâmbătă 25 Feb. Se va juca pentru prima oră. „AZILUL DE NOAPTE" dramă în 4 acte de Maxim Gorky. In rolurile principale vor apare D-nele Olimpia Bârsan dela Teatrul Naţional din Bucureşti, Nat Ştefănescu, Sanca Alexandrescu, Mioara Popescu, N. Adamidi şi D-nii I. Stănescu-Papa, N. Neamţu-Ottonel Dem. Mihăilescu-Brăila, Al. Ionescu-Gh bericon, Mişu Ştefănescu, N. Dimitriu. Dem. Psatta, V. Vasilescu etc.

Duminecă 26 Feb. (matineu şcolar) HERO şi LEANDRU (seara) Pentru a doua oră AZILUL DE NOATE.

Pudra de porcelan americană **YES** este regina pudrelor. Fără legătura verde este falsificată.

1377

Vopseşte şi curăţă bine în timpul cel mai scurt cu preţ eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Cronica externă

Marți 21 Februarie 1922

Telegramele streine vestesc că situația din Rusia în prezent culminează prin cea mai cumplită mizerie și amenință să ia proporțiile unui adevărat dezastru.

Populația e cu totul lipsită de alimente. Ultimele rezerve de grâu au fost epuizate. Epidemiile fac ravagii mai ales în populația sătească.

Sovietele se găsesc în imposibilitate de a face față împrejurărilor. Alimentele și misiunile sanitare trimise în mare număr de englezi și americani nu sunt în stare să îmbunătățească situația.

Camera franceză a votat un credit de 6 milioane franci pentru a se veni în ajutorul înfometaților din Rusia. Cu acest prilej d-l Poincaré a declarat că guvernul francez dorește să vină în ajutorul Rusiei cât mai repede, dar aceasta nu din considerațiuni pentru soviete, ci dintr'un înalt sentiment de umanitate pentru o populație peritoare de foame.

D-l Poincaré ocupându-se apoi de tratativele dintre Franța și Rusia, arată că ultimele telegrame de la Moscova sunt ceva mai bine voitoare, însă aceasta nu însemnează că guvernul francez va lua o atitudine care să implice recunoașterea sovietelor.

De sigur că starea internă a Rusiei e dintre cele mai precare, din care cauză pe alocurea au izbucnit violente mișcări contrarevolutionare, potolite cu foarte multă greutate. Că în prezent mișcarea contrarevoluționară din Rusia nu e generală, se datorește faptului că sovietele au răspândit vestea că apropiata conferință de la Genua va determina reluarea raporturilor externe cu celelalte state și deschiderea importului pentru Rusia.

In legătură cu aceasta guvernul sovietelor face toate sforțările pentru a relua raporturile cu aliații, admițându-le toate cererile cu scopul ca conferința de la Genua să nu fie amânată.

E cert lucru că singura speranță a guvernului de la Moscova pentru a-și menține situația, este numai conferința de la Genua.

Școalele de ucenici în Cluj

— Preocupările d-lui Dr. Iulian Pop și ale primăriei —

Orașul Cluj pe lângă rolurile lui administrative mai are și rolul cultural eminent, ce-i revine în baza tradiției și uzului din trecut. Invățământul profesional a fost aproape 70 de ani susținut numai de orașul Cluj, iar încurajarea școalelor de ucenici a aparținut și aparține încă numai orașului, care are menirea plină de răspundere de a impopula acest oraș cu clasa mijlocie productivă.

Iată pe scurt cum a umplut acest rol important în 3 ani de zile primarul orașului:

In 1920 luna Februarie se aflau pe teritoriul Clujului. 38 ucenici industriași români, pe cari îi puteai distinge numai după religiunea lor nu însă și după grâiu.

Rezortul instrucțiunii a delegat atunci pentru organizarea școalelor de ucenici pe un bărbat lipsit de orice cultură și experiență profesională.

Orașul Cluj după o esperiență tristă, din fericire scurtă, de 3 luni a pus pe bietul moșneag la dispoziția onoratului rezort și a luat el în mână organizarea acestui învățământ important.

A invitat pe toți institutorii și profesorii noștri să-și aducă obolul lor pentru satisfacerea acestor școale.

Fără budget, fără subvenții din partea Statului a introdus un program școlar care a selecționat elementele noastre de cele străine iar pe elevii ucenici streini i-a supus la o educație controlată de organele noastre.

In doi ani s'a ajuns la următoarele rezultate: de 38 ucenici industriași români numărul lor s'a sporit la 518, iar Căminul de ucenici al orașului, condus pe timpuri de profesorul Apáthy, e plin astăzi de români. Pentru înființarea și lărgirea acestui Cămin Consiliul Dirigent a avut concepția originală de a dona subvenție de un jumătate milion de lei, fără însă a preciza bine, și copul acestei subvenții de la Stat. Până astăzi acest fond este lăsat fără o determinare categorică, ba i-se cere orașului o dobândă bunișoară pentru acești bani.

Primăria orașului prin concursul prețios al dascălilor din Cluj a desvoltat singur acest cămin și a înrolat la Cluj în 2 ani 518 ucenici industriași.

Acest învățământ stă de 4 ani încoace fără programă analitică atât s'a făcut doar că printr'un ordin circular s-a tradus programa ungurească, care pretindea ca toate obiectele de învățământ să fie predate în unguresțe. Resortul instrucțiunii pretindea dela străini ca să învețe obiectele în românește fără să-și dea seama că minoritățile nu sunt obligate în școala primară a învăța l. română.

Orașul Cluj a introdus o programă specială, obligând pe viitor industriași unguri numai la stilistica industrială în românește ca să poată servi publicul cunoscător.

Istoria și geografia patriei se fac de asemenea în românește.

Aceste frumoase rezultate le-a ajuns primăria orașului din puterile proprii iar astăzi 12 dascăli români lucrează cu perseverență la educația acestor odrasle, împărțiți pe 8 clase românești.

In timpul cel mai scurt primarul Dr. Iulian Pop are intențiunea de a institui cămînuri nouă, în cari să poată instala sute de ucenici, cari în scurt timp vor naționaliza clasa productivă dela orașe. Prin deplasarea casei săracilor, primăria orașului va da loc de urgență încă la vre-o 100 ucenici.

Aceasta este activitatea orașului Cluj fără nici o încurajare din partea resortului de instrucție.

Dascălul.

Se apropie alegerile, dar mai apropiat e marele și unicul

BAL AL PRESEI

COSTUMAT SI NECOSTUMAT

Dacă v'ați plictisit la balurile trecute, vă veți răzbuna la Balul Presei ce are loc la 26 Februarie în saloanele „HOTELULUI NEW-YORK". Tot ce poate fi mai hazliu, mai captivant, mai elegant, veți găsi la aces bal unde își dă întâlnire tot ce are Clujul mai distins.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 m. p

O delegație a sprijinitorilor teatrului maghiar din Oradea-Mare teatru, care, după cum se afirmă, luptă cu greutăți mari, a cerut sprijinul băncilor, care s'au declarat dispuse să-i vină în ajutor.

*

Luni seara s'a celebrat de către mitropolitul primat logodna regelui Alexandru cu principesa Marioara.

*

Regele Alexandru al Serbiei a primit comanda regimentului 9 vânători care va purta de azi înainte numele său.

*

Se crede că incoronarea nu se va face în Mai, după cum s'a anunțat, ci la 28 August st. v. data intrării României în război.

*

Trenul de marfă 6579 a deraiat Luni între Hasfalmu și Sedries din cauza șinelor rupte. Șase vagoane cu făină s'au prăpădit, iar trenurile au suferit o întârziere de două ore.

*

Dosarele afacerei Schuller au fost reluate în studiu din punct de vedere juridic, fiind încredințate juriștilor cari lucrează la întocmirea raportului. In privința lui Schuller abuzul de încredere al lui reiese evident din operațiunile bonurilor de tezaur făcute în Italia.

București. — *Guvernul Jugoslaviei a acordat următoarele decorații: Cordonul Karagheorghevici primului ministru. Vulturul alb, Dlor Duca și general Văitoianu, cordonul Sf. Sava, D-lor Mârzescu, Mosoiu, Constantinescu, Inculeț, Nistor, Sava și Vitilă Brătianu.*

Stiri externe

Berlin. Cercurile guvernamentale desmint știrea apărută în presa străină după care Germania ar fi cerut amânarea livrării ratei din reparațiuni de pe luna aceasta.

*

Budapesta. Partidul republican, a cărui funcționare a fost interzisă, va pune mai multe candidaturi în viitoarele alegeri.

*

Londra. D. E. Beneș a declarat ziarelor, că comunicația cu Rusia sovietică se poate lua pe toate liniile, deasemenea și relațiunile de orice ordin. Chestiunea se va discuta dealtminteri la Genova.

*

Budapesta. Guvernul a convocat o anchetă de episcopi, profesori universitari, jurisconsulți și foști miniștrii, care își va da cuvântul definitiv privitor la reforma electorală.

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod speial, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK

CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

„Creditul pentru Intreprinderi Electrice"

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

Bilanț încheiat la 31 Decemvrie 1921

Activ				Pasiv			
Cassa în numerar	13.455,16			Capital		20.000.000	—
Depozite la bănci	2.273.525,25	2.286.980	41	Creditori		8.923.351	20
Acțiunari		601.450	—	Creditul p. într. electr.	5.604.—		
Mobilier		57.774	—	C. F. E. Arad-Podgoria	124.091.97		
Terenuri		10.000	—	Fond de pensie soc. an. de El. Deva	53.707.73		
Material rulant		240.543	20	Fond de pensie soc. an. de El. Arad	69.576.99	252.980	69
Debitori		14.706.501	50	Fond de amortizare		357.291	72
Participări		14.230.056	80	Beneficiul net		2.699.682	30
Cauțiuni		100.000	—				
		32.233.305	91			32.233.305	91

CONTURI DE ORDINE

Acțiuni în depozit	2.508.440.—			Acțiuni proprietrtea societății		14.230.056	80
Depozit de Acțiuni Banca Rom. Bnc.	9.031.707.—			Deponenți de garanții		285.000	—
Depozit de Acțiuni Banca Rom. Arad	2.662.240.80						
Depozit de acțiuni C. F. El. Arad-Podgoria	27.669.—	14.230.056	80				
Garanții statutare		285.000	—				
		14.515.056	80			14.515.056	80

Președintele consiliului de administrație, **Anghel Saligny.** Șef-contabil, **O. Simionescu.**
Administrator-delegat, **Constantin D. Buşilş.**
Verificat conform art. 178 din codul comercial și găsit conform cu registrele contabilității,
Censori: M. Flechtenmacher, K. Gasteyer, A. Krips, N. Dinescu.
p. Conformitate:
Creditul pentru intreprinderi electrice
Societate anonimă română.

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE

Debit			Credit		
Cheltueli generale	370.635	54	Dividende la participațiuni, dobânzi, comisioane, chirii, diferență de curs și diverse venituri	3.427.609	56
Fondul de amortizări	357.291	72			
Beneficiu net	2.699.682	30			
	3.427.609	56		3.427.609	56

Președintele consiliului de administrație, **Anghel Saligny.** Șef-contabil, **O. Simionescu.**
Administrator-delegat, **Constantin D. Buşilă.**
Verificat conform art. 178 din codul comercial și găsit conform cu registrele contabilității,
Censori: **M. Flechtenmacher, A. Krips, K. Gasteyer, N. Dinescu.**
p. Conformitate:
Creditul pentru intreprinderi electrice
Societate anonimă română.

Mare desfacere
Articole de modă pentru dame
1238
Prețuri reduse la
GRÜNWALD și STEINER
CLUJ, Piața Unirii 12.

Stoc însemnat
Tuburi de țigarete
Aida, Riz și NH
1000 Bucăți Lei 30
vinde
Simon Erdélyi Cluj
Str. Regina Maria No. 37.
1229

Publicațiune

Administrația Clinicilor Universitare publică concurs pentru aprovizionarea cărnei necesară pe exercițiul 1922—23.

Ofertele referitoare în plic închis, sunt a se înainta până la 13 Martie 1922. ora 10 a. m. Ofertele sosite mai târziu nu se vor lua în considerare.

Despre condiții se pot informa în Oficiul Administrației.

Cluj, la 18 Februarie 1922.

I. CRIȘAN
administrator

1503

Gratis se dă
un abonament la ziarul „Infrățirea" celui care va face 5 Abonamente

Revista presei maghiare

Ziarul „Brassói Lapok" urmărind desfășurarea evenimentelor zilelor noastre constată cu cea mai mare bucurie cum poporul maghiar, până acum simplu spectator al marei opere naționale, azi a devenit actor pe același scenă politică, care singură este în drept și chemată chiar să-i determine soartea pe teritorul României întregite.

Perspectiva nu mai e atât de dureroasă: locul „fracțiunilor" pasive din trecut l'au luat alte formațiuni, de data aceasta active, și cu un program bine conceput (!?)

Aproape nu se găsește — scrie „Brassói Lapok" — în întreaga istorie a maghiarilor, sau universală chiar, o pagină mai strălucită, actul pe care poporul maghiar la săvârșit zilele trecute spre uimirea întregei Țari: din sărac, rănit în conștiință (?) din cerșetor de milă, care mai până eri își acoperise golicimea cu petecele moștenite dela „vechea" mamă (?), azi a devenit copilul unei mame, care deși nu îi dădu naștere, sânge din sângele ei, îi poartă totuși de grijă îi dă indicații și îi deschide larg calea vieții... Noi — acei copii, cari nu de mult ne simțeau desmoșteniți și excomunicați din casa părintească (?) nici azi să nu ne simțim bine, când în loc de sângele natural ce ne curge prin vine, întâmpinăm în loc de „veninul închipuit" un izvor de cristal, o dragoste frățească un cămin cald și atrăgător, și în jurul lui, toți fiii adoptați... Datoria noastră, ca semn de recunoștință față de dragostea frățească, nu trebue să mai stea la răspântii ci să se manifeste fără întârziere spre binele poporului trezit din letarghie, și al Țării întregi.

Ceace dă putere poporului maghiar — este acea solidaritate neclintită, care rareori se poate observa la alte popoare.

Iată cum și în trecutul apropiat acest popor — scrie „Br. L." — era încă considerat ca o jucărie vorbă în mâna sorții și azi deja.. câtă schimbare.

Glasul de alarmă al unor conducători a străbătut și cutele cele mai ascunse ale Țării și azi deja nu este ungur care să nu-și cunoască menirea, să nu-și cunoască rostul pe acest pământ — azi nu strein!...

Începutul e sublim — încheie ziarul numit — sublim să fie deci și sfârșitul marei opere de consolidare și frățire,

Guvernul liberal și reprezentanții maghiari în viitorul Parlament, după „Ellenzék".

Ziarul „Ellenzék" gazeta credeniștilor din localitate într'un articol aruncă o privire fugară asupra tuturor. pacatelor săvârșite de guvernele precedente.

Între altele ține să reproducă cuvintele d-lui V. Voevod, care cu ocaziunea președinției orale ținea să accentuze, că „chiar și contactul cu minoritățile pare fi puțin rentabil și ce e mai mult puțin simpatic".

D-l Averescu nu era tocmai așa de „radical" în ce privește simplul contact cu minoritățile, în schimb însă toate reclamațiunile, fie verbale, fie în scris, se grăbea să le „depoziteze" la „dosarul minorităților" de unde numai focul purificator le mai scăpa și le... rezolva.

Azi însă toate s'au schimbat! Ne mai vorbind de guvernul Take Ionescu, care a fost un vis trecător și nu prea ademenitor pentru „lume", ziarul numit trece la guvernul actual despre care scrie între altele, că „e cel mai ideal dintre partidele politice cunoscute până azi în istoria Romaniei. Ceeace îl constitue, forța e istoria, care e dovadă vie, că acest partid și-a cunoscut menirea și în trecut, precum își va cunoaște-o și în viitor...

Până azi — scrie în continuare „Ellenzék" — acest guvern ne'a promis multe și ne'a dat multe.

Ceace nu ne satisface însă este faptul, că în actualul, respective viitorul, Parlament nu va da voe să între mai mulți deputați unguri, decât 8 sau 10 (?)

De ce această limitare a numărului de deputați, de ce aceasta restricțiune? — se întreabă nedumerit ziarul maghiar —

De ce să fie trimi i în Parlament numai un număr limitat de deputați, când e vorba de un număr de 2 milioane de maghiari pe care aceștia sunt chemați să'i reprezinte?

Și ce a'r însemna oare pentru aceste două milioane de maghiari, dacă în Parlament ar intra numai acei auto-candidați, ca i nu numai că nu sunt și nu vor fi alesi din voința poporului, ci din contră a ești oameni noui, apăruți abia acum pe arena politică își vor expune principii noui, nepotrivite spiritului poporului maghiar (?), care este setos de o politică sănătoasă și mai sigur ducătoare la... scop... (?!)

— Aici ziarul iredentist se gândește probabil la magnații, baronii și „grofii" conservativi cari într'adevăr urmăresc în politica lor un „scop măreț", potrivit spiritului poporului maghiar, dar' nu și al „timpului."

Ceeace îi doare pe acești „domni" ginpații în jurul ziarului lor de „casă" este faptul, că acei „oameni noui", despre care vorbește cu atâta dispreț, vor fi viitorii călăi ai principiilor învechite și ale celor pe care le mai prepagă și azi...

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Miela Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Cent
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.

Citii pag. 8-a

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilată. Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Căsătorii:

MEDIC Sublocotenent 21 ani dorește cunoștință cu domnișoară sau văduvă tânără posedând case în Cluj, eventual căsătorie. Răspuns serios cu fotografie, discreție absolută, la ziar sub „Geny".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

In atențiunea philateliștilor.

RARITATE! Vânz un bloc constătător din 4 buc. mărci poștale Typ Seceris de 15 bani (filiări cu cifra albă, surșarj ORADEA-MARE (nu de Cluj). Amatorii de a cumpăra această raritate indicând suma ce oferă se vor adresa D-lui AUREL RUSSU ARAD, Str. Românului 1 a.

Întărirea plămânilor
Cum scăpăm de tuse?

Un leac bun și sigur pentru a face să înceteze tusea ori care ar fi cauzele care a produs este: 1368

PECTOSIN ITEANU

Nu lăsați tusea să se învechească căci poate devem periculoasă.

PECTOSIN ITEANU

Se ia ușor și de copii cât de mici. — Se găsește la Farmacii și Droguerii:

LABORATORUL AL. ITEANU
București Str. Vasile Lascar 3
Reprezentant general:
S. LINDENBERG
București Str. Stelea No. 23

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funționarii publici și particulari, precum și familiile lor. 1253

Reclama este sufletul comerțului

INDUSTRIA ROMANA DE PETROL
I. R. D. P.

SOCIETATE ANONIMĂ PE ACȚIUNI
CAPITAL SOCIAL LEI 100 000.000 DEPLIN VĂRSAT

PROSPECT

Consiliul de Administrație al Societății „INDUSTRIA ROMÂNĂ DE PETROL" (I. R. D. P.) în ședința din 1 Februarie 1922 ascultând raportul D-lui Director General și luînd cunoștință de activitatea și înfăptuirea programului de lucru al acestei Societăți, referilor la sondele din Ochiuri, Moreni și Runcu, constată că Societatea a instalat:

A) Cinci sonde la Ochiuri, dintre care una a intrat în producție, iar din celelalte trei sonde vor răzbi în intervalul Aprilie—Septembrie al acestui an.

B) Zece sonde la Moreni, din care șapte vor intra în producție în decursul acestui an, iar restul până în Martie 1923, și

C) una în sapă la Runcu.

Consiliul în dorința de a da o activitate mai mare acestui program de lucru, lărgind și intensificând și mai mult lucrările, decide:

Sporirea capitalului Societății cu 100.000.000 (una sută milioane) lei, Consiliul având dreptul de a augmenta sporirea până la 110.000.000 (una sută zece milioane) lei la caz de nevoe, rezervându-se acest spor de 10.000.000 (zece milioane) lei ca drept de participare al personalului Societății, precum și al Asociației Inginerilor și Technicienilor din România.

Această sporire de capital de 100.000.000 lei, repartizați în 200.000 acțiuni, se oferă vechilor acționari în proporție de una acțiune nouă pentru una veche, pe cursul de 550 lei de acțiune, dintre care 500 lei capital, iar 50 lei cheltueli de emisiune.

Se păstrează pentru această emisiune ca și pentru prima, aceeași proporție referitoare la acțiunile blocate și neblocate, atribuindu-se pentru o acțiune blocată alta nouă blocată, iar pentru una neblocată, alta nouă neblocată.

Prezentarea certificatelor provizorii a primei emisiuni pentru exercitarea dreptului de obțiune și plata

PRIMULUI VARSAMANT DE 50% PLUS 50 LEI CHELTUELI DE EMISIUNE

de fiecare acțiune, adică lei 300— de fiecare acțiune se va face cu începere dela 15 Februarie până la 5 Martie inclusiv 1922 între orele: 9—12 a. m, pentru prezentarea certificatelor și 9—12 și 4—6 pentru plata vărsămintelor și ridicarea certificatelor, în toate zilele de lucru, iar în zilele de sărbătoare între orele 10—12 a. m., la sediul societății din București, Str. Lascăr Catargiu No. 17.

Acțiunile din această emisiune vor participa la dividendul anului 1922, pro rata temporis, adică 10 luni.

Neexercitarea în termen (dela 15 Februarie la 5 Martie a. c.) a dreptului de subscriere în baza dovezilor de posesiune a primei emisiuni, precum și neefectuarea plății în acelaș termen, atrag perderea acestui drept, Consiliul de Administrație rămânând să decidă modul de distribuire al acțiunilor nesubscrise.

1501 CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu promt.

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă liferă instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. 148

Turbine de apă

din cea mai veche Casă specialistă Uzinele Leobersdorfer Maschinenfabrik A. G. livrează și instelează prin Reprezentanța Generală:

Reclama 1506-5 1427

Soc. Motrica Română București, B-dul I. C. Brătianu No. 82. Tel. 56-10.

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Aviz.

Duminică în 26 Februarie se va aranja

marele Concert cu program leogat și frumos urmat de dans

de tinerimea teologică, D-șoarele prezamdiste și D-nii peclagogi din orașul Gherla. Va avea loc în sala de teatru a Hotelului „Coroana". Dacă vreodată cineva să uite câteva momente de necazurile lumei i-se recomânda să ia parte la acest Concert frumos, care poate produce la multă un mare efect asupra dispoziției sufletești și anume: „Vindecare" în toată privința. Numai dacă vom sprijini Societatea Tînărului cler, vom putea ajunge în împărăția cerului T. Ch.

Anunțuri
se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Bănci, fabricanți, industriași,
comercianți cari au nevoe de
Contabili,
corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc.
pot găsi adresându-se
ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

CARTEA ROMÂNEASCĂ
SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI
BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE
TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secția fotografică „FOTOGLOB"
ZINCOGRAFIE
CURNATORIE
— LEGATORIE ȘI —
LINIATURA MECANICA

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări în liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Biblioraphe, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. Fabricațiune de plicuri comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE
p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE. Călimări și garnituri complecte pentru Birouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.

Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țara și în fine tot ce se raportează cu această branșe

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictura

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.
SEDII: C. Sfetea, Calea Moșilor 62-64 și Calea Victoriei 68. Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob, Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7. TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

SITUAȚIA economică mondială

Veniturile Băncei Imperiului German

Inflațiunea în Germania continuă să ia proporții tot mai mari. Cantitatea de note emise se mărește pe fiecare săptămână, uneori chiar cu miliarde, deci aproape atât cât făcea întreaga emisiune de note înainte de războiu. Iar acum, circulațiunea totală de hârtie-monetă e de 99 miliarde mărci.

Cauza acestei creșteri vertiginoase sunt trebuințele mari ale Statului pe bugetul căruia apasă reparațiunile.

Astfel banca imperiului a lucrat în primul rând cu Statul, căci datorită faptului că pe piața germană nu s'au ivit crize de numerar, iar scontul băncii s'a menținut mereu la 5 la sută, industria și comerțul n'au avut nevoe de ajutorul băncii. Așa se explică cum, după a dare de seamă publicată de curând, banca avea un stoc de 95.339 milioane mărci în bonuri de tezaur și numai 755 milioane mărci în trate și cecuri. Veniturile băncii vor fi deci alimentate în cea mai mare parte din resursele statului și numai în mică parte din transacțiunile cu particularii.

Banca a câștigat astfel prin scontarea tratelor în primii trei patrari ai anului acesta cu 909 și 93 milioane mărmi mai mult, decât anul trecut, după ce și atunci a putut înregistra un câștig, care întrecea pe cel din anul precedent cu 485,75 milioane mărci. Rezultatele obținute prin operațiunile de lombardare și prin negocierea efectelor prezintă o importanță redusă în comparație cu aceste sume.

Însă cele mai însemnate operațiuni ale băncii au fost cumpărarea de aur de pe piața internă pe prețurile curente, care au mers în mod ascendent, și vânzarea aurului în cantități mai mici industriei interne și în cantități mari, în scopul procurării devizelor necesare pentru plata reparațiunilor.

Aceasta s'a întâmplat în două rânduri: odată în August când banca a vândut suma de 68 milioane mărci aur, realizând un câștig de $1^1/_2$ miliarde mărci, și a doua oară acum de curând, când s'a împrumutat lombardând suma e 30 milioane mărci aur. De astădată nu are nici un câștig, fiindcă nu dorește să înstrăineze aurul în chestie.

Tot în scopul procurării de devize, banca a mai lombardat jumătate din stocul său de argint, din care a vândut o parte în străinătate. Nu se știe încă precis câștigul realizat; acesta se va cunoaște în întregime numai la finele anului financiar, de oarece până atunci banca poate să-l mărească prin noi vânzări de argint.

Deprecierea mărcei germane și cauzele ei

Cursul monetei unei țări este un indiciu sigur pentru aprecierea stării economice a acelei țări și a creditului de care ea se bucură pe piețele streine.

O monetă poate suferi uneori o depreciere trecătoare cauzată de împrejurări extraordinare. Capitalul strein se va grăbi atunci să profite de această depreciere, contând pe o ameliorare a cursului de schim; această ameliorare se poate prevedea având în vedere puterea de producțiune a acelei țări și organizația ei economică.

Când însă deprecierea e prea mare și are un caracter de durată, capitalul strein emigrează din țară sau caută să se plaseze în valori imobiliare, părăsind specula pură, care îi poate cauza numai pagube.

Acesta e cazul Germaniei. Cât timp cursul mărcii germane era mai nidicat decât acum, depozitele străine în băncile germane se cifrau la suma de 40—60 miliarde. Indată însă ce Germania a plătit primul miliard în aur și a perdut și una din regiunile cele mai bogate și productive prin deslipirea Sileziei de Sus, cursul mărcii germane a început să scadă vertiginos, iar capitalurile străine au început și ele să fie retrase dela băncile în care se aflau depuse.

Faptul acesta s'a întâmplat din cauză că dispozițiile tratatului dela Versailles sleesc puterile economice ale Germaniei, distrugând-o economicește.

Astfel bugetul Germaniei pe anul viitor cuprinde sume colosale pe care poporul german se găsește în imposibilitate de a le plăti. In el figurează 91 miliarde cheltueli obișnuite, ceeace reprezintă 6000 mărci dări anuale pentru fiecare familie, 240 miliarde cheltueli de reparațiune, ceeace înseamnă 16.000 mărci impozite, care împreună cu cele 6000 mărci de mai sus, dau un impozit anual de 22.000 mărci.

Această stare de lucruri are consecințe nefaste și asupra valutei germane. Pe de altă parte Germania nu-și poate procura aurul necesar pentru plata reparațiunilor din comerțul exterior, care pe luna lui August de ex. a dat un deficit de 3 miliarde. Ea este deci nevoită să arunce o mare cantitate de mărci pe piață, pentru a putea procura valută străină. Astfel creanța în aur a Ententei pe piața Germaniei se transformă într'o creanță în hârtii a particularilor din țările Ententei.

Iar dacă Ententa distruge industria germană, care stă la baza garanției pe care o oferă marca germană, ea nimicește cu acest mod nu numai industria germană, dar lovește în acea rămură a bogăției sale naționale, care se află învestită în hârtii germane.

Se impune deci, acordarea următoarelor puncte, care să permită poporului german să facă față obligațiunilor ce i se impun, fără a nimici existența lui.

1. Deschiderea de credite americane pentru importul de materie primă.

2. Moratorii pentru reparațiunile germane pentru un timp de 10 ani, fără a cere dobânzi pentru plățile în aur pretinzându-se cel mult un miliard de mărci în natură.

3. Reglementarea problemei financiare interne.

4. Consolidarea hârtiilor germane în străinătate.

5. Fixarea contribuțiunilor germane pe baza constatărilor făcute în urma examinării conștiincioase a posibilităților economice germane, în conformitate cu art. 234 al tratatului de pace.

Germania va accentua în Reichstag atât față de țară cât și față de străinătate temeinicia acestor cereri.

*

In general, valoarea internă a unei monezi cu cursul forțat, se apropie cu timpul de cea externă, nivelând astfel diferența între puterea de cumpărare înlăuntrul și în afară. Când însă jocul liber al legilor economice este împiedecat de măsuri stânjenitoare, tensiunea dintre cele două valori se menține în mod artificial un timp mai îndelungat.

Astfel s'a întâmplat cu marca germană. Guvernul, în loc să lase să se producă urcarea de prețuri în conformitate cu deprecierea mărcii, a intervenit cu prețuri maximale pentru articolele cele mai curente, ba în unele cazuri, cum e la făină, a organizat vânzarea acesteia sub prețul de cost, suportând bine înțeles diferența.

Aceeaș politică de subvenție a dus-o statul german și la Căile Ferate, împiedicând astfel scumpirea transportului și indirect pe cea a produselor. Diferențele plătite de stat au contribuit însă la desechilibrarea bugetului, și la o mai mare depreciere a mărcii, prin emisiunile pe care le necesitau. Pe de altă parte, articolele de prima necesitate menținându-se eftine, nu s'a simțit nevoia de o urcare a salariilor; costul de producțiune a rămas astfel scăzut și s'a produs acel „dumping" al industriei germane de care celelalte țări s'au apărat prin urcarea taxelor vamale. Insă nu numai țările din jurul Germaniei, ci aceasta însăși, a îngreuiat comerțul său exterior prin înființarea taxelor de export, căutând astfel să împedece desfacerea produselor sale. Aceste piedici, au întrerupt nivelarea care s'ar fi produs în mod natural, dacă se lăsa liberă desfășurarea comerțului.

Această libertate, cu urmările ei, putea să aibă desigur consecințe grave pentru Germania mai ales din punct de vedere social, iar desfacerea produselor germane pe piețele străine ar fi putut să aducă pagube serioase industriilor respective. Pe de altă parte însă măsurile de apărare luate mențin disproporția între puterea de cumpărare internă și cea externă a mărcii, aducând astfel mari turburări în comerțul internațional.

Ne găsim astfel în fața unui cerc vicios, care dovedește odată mai mult, consecințele dezastruoase ale inflațiunei monetare.

Deprecierea subită și crescândă a mărcii, se datorește în cea mai mare parte operațiunilor de speculă internațională.

Și într'adevăr: Germania, a importat dela războiu încoace, mai mult decât a putut exporta; capitalurile ei au emigrat în streinătate, pe de altă parte balanța de plată era pasivă. Ce a făcut atunci Germania pentru a face față obligațiunilor? Neputându-și procura aurul din export și nici din credite cu termen lung și neavând nici un stoc disponibil de valori mobiliare internaționale, ea a recurs la un precedeu simplu, dar totodată periculos: a oferit pe piață hârtia ei, în schimbul monetei străine; speculatorii à la hausse au cumpărat mărci și Germania a contractat astfel o datorie flotantă de 70 miliarde mărci; această datorie avea însă marele desavantaj de a fi „a vista", reprezentată prin bilete de ale Băncei Imperiale germane și prin compturi curente în mărci la băncile străine.

Din cele expuse, se vede că nu balanța comercială, așa cum apare în statisticele vamale, influențează asupra schimbului, ci balanța de plată care cuprinde toate mișcările de capitaluri și mai ales acelea care rezultă din operațiunile de speculă asupra devizelor și din lichidarea creditelor acordate anterior.

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „IDFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 451 Opt pagini 1 LEU Opt Pagini Vineri 24 Februarie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible]MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA UNU[illegible]
Director: D. TOME[illegible]

Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952

Telefon:
REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 40 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 25 LEI

DEMOCRAȚIE NOUĂ

De mult intelectualii dela „Patria" nu-și mai revăd lacunele ce împestrițează cunoștințele lor. Astfel, fără să le pese de torturile la care supun zilnic mințile deprinse a cântări vorbele fac o regretabilă și repetată confuzie între noțiunea de „nou" cu aceia de „democrat". Prin faptul că partidul național al dumnealor, ori partidul averescan și țărănist bunăoară, au fost fructul, fie al alipirei Ardealului de vechiul regat, fie al frământărilor născute din aplicarea reformelor liberale, — nu totdeauna legitimate de un bun rezultat — își închipue toți acești așa ziși oameni noi că reprezint cea mai ideală democrație. Urmând unor stări anterioare, își fac iluzia că trebuie numaidecât să fie în progres față de ele. Din nenorocire, activitatea partidelor noui, printre cari se complace a se socoti vechiul și astăzi anacronicul partid național, este cea mai crasă desmințire a apestui măgulitor deziderat ce și-l atribue, dar nerealizat. Deși termenul de evoluție implică oarecum pe acel de progres, istoria ne-a dat multe exemple împotriva acestei concluziuni la care a ajuns și democrația noastră nouă, bazându-se pe premise cu totul false. Și istoria poporului român va înscrie de astădată o pagină unică, arătând cum partide și individualități, create de împrejurări noi, s'au distins numai prin aceia că au întors vremurile cu decenii înapoi. E nevoe oare ca să mai zugrăvim starea anarhică creată de noile incompetințî în toate ramurile de activitate ale statului și-a societății?

Ce-a fost guvernul d-lui Vaida, decât experiența cea mai dureroasă care s'a putut face de către o națiune în materie de guvernământ ale produselor vremilor noi!

De sigur că acei interesați ca să-și menție o popularitate seacă în păturile de jos, neaduse încă la deplina conștiință socială și națională, au toată nevoia ca să tipe împotriva oligarhiei vechilor partide, sub cuvânt că ea le-a compromis buna reputație ce începeau s'o capete. Ei nu vor să convină la tristul adevăr că nu alții ei lei înșiși și-au săpat din primul moment groapa în care n'au întârziat să cadă. Ei înșiși au dat dovadă absolutei nepregătiri în politica externă, semnând condițiuni de viață națională, fără să le întrevadă rezultatul numai pe placul unor mari puteri, care aveau nenumărate mijloace ca să-i atragă în cursă. Și fiindcă astăzi „Patria" vorbește de trădarea liberală în ce privește Banatul, e bine ca să precizăm că trădarea a fost făcută de Tache Ionescu și consfințită în bună regulă de d. Vaida. Nu mai adăugăm consecințele dezastruoase pentru țară care le-a adus politica internă, de desmățată și neroadă demagogie, învestită cu neroniane atitudini de doctorul Lupu. Urmările se simt și azi, cu-atât mai dureroase cu cât acestor nechemați, drapați în zdrențe de sans culoți, le-a urmat ceata jefuitorilor și abuzivilor ascunși sub pulpanele mantalei generalului Averescu, transformată pentru ocazie, în steagul revendicărilor vremurilor noi. In astfel de condiții, cum voiți ca să se prezinte partidul liberal, singurul rămas intact din dezastrul la care-au fost supuse vechile partide, decât sub forma lui actuală, constructivă și opresivă în acelaș timp. E un semn de reacționarism? O, nu. Democratismul partidului liberal stă în necontenita lui activitate socială spre progres, care s'a încununat cu aceste două mari realizări, împroprietărirea țăranilor și votul universal, pietre miliare a evoluției statului român spre deplina sa menire în lume.

Nu democrație de cuvinte ci de fapte Când la activul partidului național avem consiliul di rigent, banca agrară a d-lui Bontescu și guvernul Vaida, mai are încă curajul să-și falfăe democrația?

Nu e mai degrabă decât un steag, o sperietoare de ciori?

M. Tz.

Impunsături

Cei din jurul „Voinții" scrim că s'au numărat adesea...

Ocupația favorită a d-lor Bontescu și Vlad: numărarea...

*

„Noi ne cunoaștem' ceriu domnii de mai sus... „Pe clipirea din ochi, pe zâmbetul gurei... și pe lungul degetelor chiar".

Mare lucru! Par'că lumea după ce-i cunoaște?...

*

Tot „Voința":

„Nu că ne-am încuia înaintea vre-unui ajutor... îl reclamăm chiar. Din primul moment l-am pretins".

Cine a zis altfel?...

*

„Nu-i prea scumpă comoara" țipă Bonteștii și Vlădeștii...

Credem, d-lor, credem...

Cărturarii satelor

Albinele productive cari în liniștea satelor zi cu zi lucrează la luminarea și buna înștiințare a țăranilor sunt modeștii cărturari din mijlocul lor. Ne vom referi la cărturarii satelor din Ardeal. Acești mii și mii de anonimi cari niciodată nu și-au afișat nici meritul, nici patriotismul, nici jertfa, nici suferințele grele, au muncit la conștiința cu care ne mândrim, a poporului ardelean.

Pe acești apostoli și martiri, în decursul veacurilor, sub jugul străin, i-am văzut totdeauna alături de durerile și lacrămile țăranilor. Născuți din mijlocul norodului, trăind împreună cu el și suferind la fel din leagăn până la mormânt, și-cu păstrat mereu același suflet. In vremuri triste, de bejănie, de nedreptate, de prigonire, de suferinți fără sfârșit, poporul și-a găsit nădejdea în acești cărturari cari niciodată nu i-a părăsit.

Voinței de fier și caracterelor neclintite ale acestor apostoli se datorește că școala și biserica n'au putut fi înstrăinate niciodată.

Doar preotul din sat, dela tânăr până la cel octogenar, doar învățătorul de asemenea, au fost acei cari au plâns și s'au jertfit, luptând pentru dreptatea și viața neamului românesc, alături cu poporul. Cei dintâi cari pătrundau temnițele, cari erau maltratați de jandarmii străini, cari pătiau cu sângele credința strămoșească erau acești apostoli. Ei, ca și alți martiri din războiul desrobirii, niciodată nu sau scoborât în a face din patriotismul lor o reclamă pentru a trage profite materiale, cum constatăm la unii, neînțelegători al vremii și semănători de discordie.

Numai ei nu și-au văzut figurile prin toate foile, nu au umblat după fonduri, n'au legat prietenii cu mai marii zilei, ci săraci și rupând „creițarul" dela gară, au ținut, vrednici făclieri, totdeauna sus, flacăra românească a minții și sufletului neamului.

Cuminte și cinstit e să nu ne atingem dar de acești cărturari ci să le lăsăm conștiința limpede, spre a se putea bucura măcar, cinstit și curat, de jertfele părinților și-a celor dragi lor cari dorm în țintirimile sărace.

De aceea un sentiment adânc de durere ne cuprinde, când vedem că unii politicieni ardeleni, insultă și ridiculizează pe cărturarii satelor.

Reproducem la întâmplare câteva rânduri, dintr'un organ oficios al partidului național:

„Cu durere constatăm slăbiciunea de caracter a majorității cărturarilor noștri, cari nu numai stau pasivi față de încercările liberalilor de a falsifica voința țării, ba unii dintre e sunt atât de ticăloși încât se fac direct uneltele lor. Inteligență ticăloasă și slugarnică avem și noi destulă".

Partidul național, în patima și ura ce l'a cuprins, a întrecut de astădată orice margini și nu găsim destule cuvinte pentru a vesteli cum trebue, insultele grosolane aduse vrednicilor și demnilor cărturari sătești.

ACȚIUNEA Micei Antante

— O conferință preliminară ținută în vederea desbaterilor de la Genua —

După o știre din Belgrad, reprezentanții Micei Antante se vor întruni în curând ca să hotărască asupra unității de acțiune a acestui grup de state la conferința dela Genua.

De nenumărate ori am insistat asupra necesității ținerei unor discuțiuni preliminare, care să dea posibilitate statelor legate prin interesele lor politice și economice să se pună, în mod prealabil, de acord atuncea când e vorba ca ele să participe la o conferință unde se vor lua deciziuni cu caracter hotărâtor în viața popoarelor.

Informațiunile sosite din Paris și Londra, ne îndreptățesc să credem că ideia unor asemenea discuțiuni și-a făcut drum chiar în cabinetele diplomatice ale Occidentului european. De-o pildă s'a găsit neapărat necesar, ca în vederea conferinței dela Genua, să se țină consfătuiri, fie numai între reprezentanții celor trei mari puteri, Franța, Anglia și Italia, fie discuțiuni la care să ia parte și reprezentanții celorlalte state aliate.

Lucru sigur e că aceste înțelegeri prealabile se vor stabili. Unele cercuri diplomatice, din naivitate ori din rea credință, au răspândit versiunea că discuțiunile preliminare ascund în sine prejudecăți, cari vor împedeca bunul mers al desbaterilor dela Genua, întrucât ele caută să impună conferinței concluziuni fixate dinainte. De sigur, că aceste argumente lipsite de logică, nu sunt de loc serioase pentru ca să doboare necontestata valoare a întrunirilor preparatorii.

De altfel însăși durata probabilă a conferinței dela Genua, impune o înțeleaptă reparație a lucrărilor. E foarte greu de prevăzut cât timp va ține conferința, ceea ce este sigur, e că pentru a înlătura cheltueli prea mari, statele participante nu vor intenționa să întrețină mult timp la Genua numeroșii delegați și experți pe cari ele îi vor trimite.

Ori, cum fiecare dintre țări tinde să aibă posibilitatea celor mai eficace mijloace de a-și apăra punctul lor de vedere și fără îndoială, că pentru aceasta ele trebuesc să se găsească preparate pentru toate eventualitățile. In scopul acesta fiecare stat trebuie să cunoască punctul de vedere al țărilor cu care el se află legat prin raporturi politice și economice.

Nu există stat în Europa care să nu fi resimțit urmele războiului mai ales în ceea ce privește situația economică și deci e de neapărată trebuință ca toate statele să participe la reconstrucția vieței economice a Europei. Dar pentru aceasta trebuie ca ele să înceapă opera reconstructivă, utilizând mijloacele lor proprii și numai după aceasta să se gândească la ajutorul din afară.

Conferința dela Genua nu va fi decât coordonarea programelor reconstructive a tuturor țărilor în parte, cu un program general, care se va elabora în această consfătuire economică internațională.

Inițiativa unei conferințe preliminare a statelor Micei Antante vine dela Belgrad și ideia a fost primită cu cea mai mare căldură, atât la Praga cât și la București, pentrucă e știut lucru, că o asemenea discuțiune preliminară va îngădui nu numai un program comun de refacere, dar chiar o acțiune comună.

Refacerea economică a Europei, implică regenerarea Rusiei, de aceea toate discuțiunile dela Genua vor avea ca obiectiv principal această chestiune. Părerile în această privință sunt împărțite: unele mai apropiate de realitate, altele mai îndepărtate. Adevărul e însă că Mica Antantă trebuie să privească în de aproape problema refacerei economice a fostului imperiu al țarilor.

Statele Europei centrale au deci interesul să se lămurească în mod reciproc asupra atitudinei lor față de chestiunea rusească, să stabilească mijloacele de remediare economică și să-și facă cunoscute scopurile ce le urmăresc. Iar după ce vor fi discutat și după ce vor fi înlăturat punctele întunecoase, statele Micei Antante vor trebui să se pună de acord asupra atitudinei comune și hotărârilor colective ce vor trebui să ia în vederea rezolvirei problemelor dela Genua.

Numai urmând această cale, Mica Antantă va reprezenta o forță morală, de care se va ține seamă la viitoarea conferință europeană.

Știrile zilei

Roma. — Regele a primit în audiență pe Giolitti

*

Belgrad. — Delegații Micei Antante și ai Poloniei se vor întruni peste 10 zile la Belgrad pentru a-și fixa definitiv atitudinea dela conferința genoveză.

*

Varșovia. — Adunarea națională din Wilna a decis cu 96 voturi să rupă orice legături comerciale și diplomatice, cu Rusia sovietică și să se unească cu Polonia.

Mişcarea culturală, literară, teatrală, artistică

ECOURI

O invenţie cinematografică

O invenţie care va revoluţiona in u tria cinematografică şi va mări influenţa filmelor e semnalată de „Evening News".

Procedeul acestei invenţiuni este de a inlătura din filme, celuloidul care este foarte scump, şi constă în faptul că razele şursei luminoase în loc să fie proiectate printr'o bandă transparetă, sunt îndreptate cu 45 grade pe un film de ârtie, reflect nd astfel pe ee an, imaginea fotografică.

Primele experienţe, dând rezultate excelente, se anunţă formarea unei societăţi al cărui scop e să asigure 20 până la 30.000 din aceste aparate, şcolilor engleze.

Veselia lui Schackleton

Marele explorator Shackleton avea o imensă forţă morală, care-l ajuta să ducă la bun sfârşit expediţiile sale.

Adevărat proesor de energie găsea totdeauna ingeniositatea de a înveseli pe tovarăşii săi pierduţi în singurătăţile polare.

După muncile grele din timpul zilei, îi reunea pe toţi la masa de seară şi îi făcea să asculte, prin mijlocul unui gramafon cântecele patriei.

Veselia comunicativă a acestui cercetător de gheţuri era proverbială.

Unui din tovarăşii săi, degerându-i picioarele a trebuit să sufere amputarea unui deget.

Shackleton puse acest deget într'un flacon şi îl răsră astfel în tot timpul excursiunilor.

Când îi era foame îl privea cu invidie şi îl propunea şi camarazilor săi.

Această glumă a avut un succes neaşteptat căci... potolea foamea.

Muzica şi... digestia

Drul J. R. Heath, medic şi muzician englez e de părere că o muzică propice felurilor de mâncare ce se servesc la masă e de un mare ajutor în digestia alimentelor.

Heath a şi întocmit un menu-program ale cărui combinaţiuni gastronomico-muzicale au delectat publicul restaurantului din Savoy-Hotel Londra.

Drul Heath e de părere ca să se rezerve totdeauna pentru fripturi ariile de dragoste.

Deasemeni un fragment din „Simfonia patetică" se acomodează perfect cu prăjiturile cât despre timpul când fumătorii îşi fac tabietul alături de ceaşca de cafea el e de părere că muzica favorită a acestei plăceri trebue să fie liniştită şi meditativă.

Vocaţiunea d-nei Curie

Deciziunea Academiei de medicină dă un puternic relief fizionomiei d-nei Curie. Iată câteva detalii puţin cunoscute, relativ la tinereţa ilustrei savante.

Tatal său, care se numea Sklodowski profesa fizica la colegiul Nr. 2 din Varşovia — la gimnaziu cum se zice în Rusia — şi aici s'a născut acela cari minunează astăzi lumea prin descoperirile ei.

Sklodowski îşi petrecea tot timpul liber în laboratorul instalat pe socoteala sa. Şi cum bugetul nu-i permitea să-şi ofere luxul unui asistent, fiica sa îşi luă de bunăvoe sarcina de a-l ajuta în laborator.

Indată ce copilul venea dela şcoală alerga în azilul său de predilecţie unde eprubetele, pompele, elementele electrice aşteptau venirea sa.

Incetul cu încetul se iniţiă în ştiinţa tatălui sau şi când veni la Paris ca să-şi continue studiile, d-ra Sklodowski poseda o sumă destul de însemnată de cunoştinţe.

In gustul fiicei sale pentru „bucătăria" laboratorului, tatăl nu s'a înşelat, — exista germenul unei cariere ştiinţifice.

Populaţia Japoniei

Ultimul recensământ din toamna anului 1921 dă pentru Japonia o populaţie de 55.963.053 locuitori. Oraşul Tokio, capitala, are 2.173.201 locuitori.

Un oraş mondial

In ziarul „Esperanto Triumfonta" oficiosul esperantiştilor redactat în Germania a apărut un interesant articol. Nu este vorba nici de mai mult nici mai puţin, ca înfiinţarea unui oraş internaţional în Europa.

Propunerea au fost făcută de către „Uniunea societăţilor Internaţionale", cu ocaziunea planurilor ce se fac în Belgia asupra aniversărei primului centenar al independenţei acestei ţărişoare. Se înţelege că serbările vor avea loc la Bruxelles. Aci cred esperantiştii să pună bazele unui oraş mondial, totdeauna deschis pentru orice popor al lumei cu târg de mostre internaţional şi altele.

Arată cel ce au făcut propunerea, că proectul corespunde întru toate cu evoluţia raţională, pentrucă un mic istoric al târgurilor de mostre dovedeşte necesitatea acestui oraş.

Arată proectul, că primul târg de mostre a avut loc la 1851, al doilea la 1855 la Paris, dispunând de peste 24.000 expozanţi.

Din acest moment se aranjea ă târguri de mostre internaţionale la New-York, în Australia etc. La 1867 a avut loc la Paris un nou târg de mostre întrunând 42.000 expozanţi altul la 1878 a avut 53.000 expozanţi 12 mil spectatori.

La 1900 târgul de mostre a avut 60.000 expozanţi.

Toate aceste date ce cresc în mod surprinzător zi cu zi, arată proectul esperantiştilor dovedeşte, că evoluţia ar cere să se organize un oraş mondial cu târg de mostre internaţional permanente.

Poate la primul moment ne va părea ciudată ideia esperantiştilor şi vom crede că este o nouă fantezie. La rivalitatea statelor, care motiv de multeori zădarniceşte apropierea între diferitele naţiuni, sigur şi de data aceasta va trebui să ne gândim, dar de loc nu ne va mira faptul, dacă Belgia din motive financiare economice va afla să consimta cu acest curios proect. Excursioniştii streini cari şi aduc sume foarte mari în visteria statului, după cum se dovedeşte în Italia şi Elveţia.

Cronica muzicală

— Concertul Simfonic de Luni —

Clujul fără exageraţie sub raportul cultural, poate fi pus între cele dintâi oraşe din ţară. Doar Capitala Cernăuţul, Chişinăul şi Iaşi pot fi rivale, deşi numai în Bucureşti şi Cluj pe lângă teatre şi opere, concertele simfonice, de cameră şi ale diferiţilor artişti şi compozitori de seamă, se ţin zilnic. Dar, dacă în Capitala e explicabilă o intensă viaţa culturală şi artistică fiind farul în jurul căruia strălucesc toate personalităţile intelectuale şi unde zilnic e o populaţie, nouă venită din provincie care dă sălele pline, în Cluj munca in actualită e cu mult mult mai mare, să poată avea variaţie în acţuirea programelor, totdeauna interesante, publicul după cum foarte bine observase o doamnă, fiind acelaşi la toate protocolele. Şi avem mulţumirea sufletească să constătăm că publicul, aceaşi e nou sub raportul impresiunilor, la o-ate bogaţie programelor, pentru că mai toate protocolele sunt foarte rec site.

Concertele simfonice, ca şi muzica de cameră, sunt singurele mijloace puse la îndemâna intelectualilor să desvolte sufletul mas ed, să înalte, să-l intelectualizeze. Concertul simfonic de Luni seara a fost una din adevăratele străluciri a creţei civilizate din Cluj.

Dirijorul orchestrei, d-l R. SCHÜLLER, e un cult muzician şi un fluid al marilor compozitori, cari alcătuiau programul de aseară, care se transmitea cu intensitatea senzaţiilor pasiunilor sufleteşti, cu aceeaşi puternică intensitate orchestranţilor şi publicului din sală. Nervos, muzical, până la paroxism, calm, până la impresionant şi blând, până la emoţionant, d-l Schüler jongla cu stările noastre sufleteşti, transpunându-ne cu cea mai mare agilitate în toate domeniile neantului muzical.

Orchestra, e un suflet şi supus tuturor capriciilor dirijorului şi poate fi pusă alături de toate bunele orchestre.

Uvertura din Sakuntala, de Goldmark caracteristică muzicei orientale, radiantă de bogăţia de gândire a filosofiei sanscrite, a fost prima puternică impresiune a concertului simfonic. Coloriturile şi nuanţările ce au aşa de naturale că sufletul ascultătorului, peregrina cu valurile de simfonii, în lumea eterică şi ropotele de aplauze instinctive, marcau toate emoţiile simţite.

Dar Beethoven! Simfonia II, pe care am auzit'o şi executată de orchestra filarmonicei condusă de Georgescu, în Bucureşti, nu era mai prejos executată.

Larghetto, a fost măestrit redat. Accentele de sensitiv erau picături de diamante ce sclipeau ca stelele căzătoare în seninele şi frumoasele nopţi de vară. Adagio molto, scherzo allegro san allegro molto, au dat adevărata putere de comprehensiune a concepţiunilor filozofice ale lui Beethoven. R. Wagner, un alt geniu au muzicei, un alt temperament de nesfârşite rezolvări a neînţelesurilor naturei: Siegfried, Idylle, una din operile cele mai de valoare, a fost cu multă finetă înţeleasă de dirijorul orchestrei, redându-ne toate armoniile naturei cu variaţiile ei, concentrat şi perfect unit. Toate disonantele, caracteristice muzicei wagneriene, erau comori de nesfârşită înălţare sufletească. Dar Fr. Liszt! In poemul symfonic, ce superioară cugetare şi cât de minunat mărturisită nouă, celor din sală de orchestra minunată.

D. Schuller, maestrul cu drept cuvânt, e rugat de publicul iubitor de muzică, a nu distanţa prea mult spaţiul între concertele simfonice şi a le alcătui odată în fiecare săptămână, făcând prin ele educaţie înaltă de suflet, de care e multă nevoe.

Dar.

Cetiţi „Infraţirea"

✣ FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA" ✣

Pentru a 60-a aniversare a Socolilor

La 16 Februarie 1862 a avut loc la Praga, adunarea constitutivă a primelor grupuri de socoli. Iau parte 70 de persoane. Acest grup îşi alesese drept scop de-a propaga gimnastica prin exerciţii în comun, excursii în grupuri, şi scrimă. Creat într'o perioadă de puternică germanizare şi centralizare austriacă, tânăra organizaţie îşi propunea să contribuie la redeşteptarea naţională. A avut să lupte în contra multor numeroase obstacole. Pe de altă parte, trei ani abia după fondaţia sa, ea suferi o pierdere sensibilă în persoana primului prezident fondator, d. Miroslav Tyrs.

Acest Tyrs el însuşi a stabilit programul grupului. El consideră gimnastica ca cel mai bun mijloc de-a face educaţie naţiunei. El îşi zicea că în decursul istoriei, numai forţa şi curajul, activitatea şi perseverenţa, morala şi disciplina, dragostea de patrie şi de libertate, au salvat naţiunea.

Acest program câştigă Sokolilor un numar din ce în ce mai mare de aderenţi, cu toată ostilitatea autorităţilor austriace care căutau să împedice desvoltarea noii societăţi cehe. Chiar din primul an al existenţei sale, societatea Sokolilor din Praga găsi adepţi în restul ţărei. Se vedea deja creindu-se organizaţiuni de acelaş gen şi cu acelaş exemplu aproape în toate părţile Străinul însuşi o urmă. Ideia „Socolă" se răspândi curând în ţările Jugo-Slave şi puţin câte puţin, îşi întinse acţiunea sa.

La dreapta lui Tyrs care fu sufletul întregei mişcări, Henri Fügner, comerciant, agent al unei companii italiene de asigurare, dădu Sokolului caracterul său democratic. El n'a ezitat chiar să-şi sacrifice averea pentru a asigura existenţa pecuniară a grupului.

Dacă, după cum se vede, se datoreşte lui Fügner spiritul democratic de care îl păt unse societatea, lui i-se datoreşte terminologia şi metodele ei gimnastice. El este acela care în 1871 cree primul buletin al federaţii şi care în 1882 a organizat primul congres al Sokolilor, ţinut în Praga. Sforţările sale au vizat întotdeauna ca să strângă pe toţi Socolii într'o singură federaţie generală.

Astăzi, după 60 de ani de existenţă, federaţia Sokolilor socoteşte mai mult de 3 sute de mii de membri repartizaţi în 53 de secţii regionale.

Ea publică 50 de buletine şi un mare număr de lucrări tehnice (cifra afacerilor realizate din aceste vânzări întrece suma de un milion de coroane). Pe lângă aceasta, ea organizează în fiecare an mii de conferinţi şi cursuri preparatorii, Aduc deasemenea sprijinul sau material şi moral minorităţilor etnice. Ea îşi câştigă în felul acesta chiar în străinătate o astfel de popularitate în cât Socolii sunt cunoscuţi chiar acolo unde nu se ştie despre existenţa vre-unei Ceho-Slovacii. Se poate deci spune că federaţia Sokolilor e cea mai puternică din asociaţiile libere ale acele ţări. Ea are mai aes o mare valoare morală. Sokolul este în Ceho-Slovacia cel mai principal reprezentant al educaţii fizice şi morale. A servit de model organizaţiei naţiunei. El asigură la mii de oameni, bărbaţi şi femei o excelentă educaţie fizică şi civilă împreună cu serie de distracţii sănătoase.

Federatia socolilor a luat parte la patru concursuri ale Federaţii internaţionale de gimnastică (în 1907, 1909, 1911 şi 1913). De trei ori concurând cu francezi, italieni, belgieni, luxemburgezi, unguri şi români, ea avu fericirea să vază atribuindu-i se premiul câştigător.

In 1897, conflicte politice au provocat o sciziune în rândurile Socolilor. Aceste conflicte au dat naştere Uniunei lucrătorilor pentru sport. Pe vremea jocurilor olimpice din anul trecut s'a putut vedea însă cum această Uniune urmează exemplul Sokolilor.

E ceeace face de altfel un mare număr de alte organizaţii, cum sunt societăţile de tir, corpul pompierilor şi grupul sporturilor, cari s'au organizat toate după modelul federaţii Sokolilor. Faptul că federaţia aceasta a servit ca model însăşi concurenţilor şi adversarilor săi, dă o probă indiscutabilă de forţa şi vitalitatea ei.

Să amintim încă rolul pe care l'au jucat Sokolii în timpul răsboiului. Ei au contribuit la formarea legiunei cehe şi a participat în străinătate la propaganda naţională, profitând de relaţiunile ei cu Cehii din America şi cu celelalte naţiuni slave. Trebue încă să adăugăm că ei au luat parte la numeroase congrese internaţionale de gimnastică şi la numeroase întâlniri sportive în străinătate (Londra 1910, Anvers 1920, Chicago 1921).

Naţiunea ceho-slovacă posedă în federaţia Sokolilor, o excelentă şcoală de educaţie civică. Se poate chiar afirma că această admirabilă organizaţie a format spiritul naţional ceh, îndrăgostit de libertate şi egalitate. Cu aceasta, ea a aplanat conflictele sociale, religioase şi politice care tulburau societatea cehă. Graţie acestei federaţii, oameni de opiniuni diverse şi aparţinând unor partide opuse, au putut să se întâlnească în acelaş realizare de scopuri nobile: regenerarea morală şi fizică a întregului popor.

Pentru „România"

„Româniel" îi arde de pugilate. Se serveşte de-un adjectiv pe care l'am oferit nu *politicianului* ci poetului. Goga, pentru ca să se unfle în pene şi să ne-arunce de la înălţimul imaginate, o provocare care egalează cu o impertinenţă. Se cunoaşte că e înţa in faţe. Fără a înţelege cruda realitate în care se zbate averescanismul, cu un elan de svăpăiată erozie tânără, ne-aruncă o veche mânuşă, pe atât de veştejită pe cât de deformată, cu pretenţia de-a i se înapoia. El bine, nu-o vom face-o, şi iata pentru ce:

Politica este o chestiune prea serioasă pentru ca să admit glume, fie chiar drăgălaşe ca versurile şefului din Ardeal. Politica implică o luptă grea, pe şi cusi dramatice, în care nu se pot amesteca rozele retorice ori cât de gingaşe ar fi ale poetului devenit ministru. Ni e teamă atât de delicateţa făpturei politice a gogismului, cât şi de imputarea ce ni s'ar putea face că am lipsi de seriozitate. Cu averescanismul D-lui Goga nu se luptă; cel mult se poate flirta. E o persoană de lux nu de muncă grea şi îndelungată. Născută pe plaiurile Ardealului dintr'un capriciu bătrânesc al generalului, crescută cu grijă de la foarte tânără în atmosfera îmbâcsită cu asfixiantele gazuri aruncate de fostul Consiliu Dirigent, ea începe din nenorocire a se ofili când se pare că i-e viaţa mai dragă.

Il înţelegem svârcolirile datorite unui trupuşor tânăr, plin de seva poetică a cântăreţului de casă care e d. Octavian Goga. Insă, cum l-am putea noi veni în ajutor? Politica nu cunoaşte politeţi de felul acesta. Ea are o mână grea şi aspră de plebeiani, care ar rupe tulpina prea fină a gogismului la cea mai uşoară atingere. Şi în aceste condiţiuni „România" îşi leagă mânuşa de luptător şi ne pofteşte la un „match" în văzul tuturora. Uită d. Goga că sabia D-sale e o ficţiune de culise?

Uită că braţul sau, fie înşelat de natură pentru a fi numai o preocupare de esteţi, nu ar putea mişca din loc ruginitul şi scut al generalului Averescu, purtat în războiele politice din vechiul Regat?

Inţelege că chiar floretei dacă am presupune că s'ar avânta la o luptă mai civilizată — împrumutată dela d-nu Argentoianu, i-ar lipsi elasticitatea căci gândim că virtuţile ei de mult au dispărut în cavoea moale a d-lui Madgearu? Ori dacă ne învăţa la o bataie de flori — atunci mai merge. Insă să creadă „România" ca aceste intermezo-uri nu ne le putem permite de cât foarte arar-ori. Bunăoară după o după o zi bine întrebuinţată în luptă cu „domnii" doctori din partidul naţional, ne-am putea lăsa răcoriţi de evantaiul veritabile pene de struţ pe care ni-l oferă cu dexteritate de paj săganic, crainicul d-sale de la „România".

Până atunci însă, tăcere... Vă rog nu ne întrerupeţi munca anevoioasă care o punem pentru a scoate ursul naţional din bârlogul lui pestilenţial.

T.

O lămurire

Ziarele din Cluj, şi în special ziarul „Patria" ţine cu ori-ce chip să mă discrediteze în faţa alegătorilor. Dela adversari politici nu cer recomandaţii în vederea reuşitei mele în alegeri, dar, pretind cel puţin atât bun simţ, — dacă ţin cu ori-ce chip să se ocupe de mine, — cât le arăt eu în faţa alegătorilor. Nici odată, şi nici într'o împrejurare nu am făcut chestie personală — cu nimenea.

Chestiile de persoane nu-şi au locul în faţa marei primejdii în care ne-a adus zăpăceala şi necinstea conducătorilor din ultimii trei ani.

Ţara aceasta se găseşte la o răspântie prea grea pentru ca să poată prima simandicoasa figură a d-lui Sever Dan în ceea-ce trebue să spun poporului în perioada electorală.

Fratele d-sale însuşi a luat parte la întrunirea din Mociu, şi m'a felicitat de urbanitatea cuvintelor spuse, referitor nu la candidatul Dan, ci la cetăţeanul Dan.

Infamiile şi minciunile debitate de creerii înfierbântaţi ai reporterilor rămân însă aceleaşi, şi lumea martoră la toate întrunirile va şti să claseze adevărul.

Ţăranul ardelean deprins a crede ceea ce se scrie în gazete, este dureros inpresionat de contrastul dintre cele ce scriu gazetele „naţionale" şi ceea ce să întâmpla la faţa locului.

M. Şomlea.

Unificarea instituţiilor publice

— Cum se lucrează la Direcţiunea regională C. F. R. —

Primul pas al unificării în Ardeal desigur, că l'au făcut şcolile. Se predau lecţiile elevilor în limba română după un program mai mult sau mai puţin potrivit tendinţelor urmărite de opera de naţionalizare.

Poate că metoda întrebuinţată pentru facerea educaţiei tineretului ardelean, în unele părţi, se întemeiază încă pe sistemul şcolar maghiar, în oricare caz constatăm un început bun şi nădăjduim că în viitorul cel mai apropiat, lipsurile vor fi acoperite şi învăţământul public ardelean va apuca calea care să îngăduiască nouei generaţii o completă primenire sufletească.

Nu tot astfel am putea spune şi despre celelalte instituţii publice din Ardeal. Din punctul acesta de vedere trebuie să facem următoarea deosebire: Autorităţi rămase moştenire dela fosta dominaţiune maghiară şi autorităţi din nou înfiinţate odată cu realipirea Ardealului la patria mumă.

Cu privire la cele din categoria întâia fără îndoială că unificarea merge mai încet, ea neputând fi desăvârşită, decât atuncea când aceste autorităţi vor fi reorganizate luându-se drept bază organizaţiile corespunzătoare din vechiul regat. Până la această primenire administrativă, nu ne gândim de loc că am putea aduce vre-o învinuire organelor însărcinate să aplice legile şi regulamentele moştenite dela fostul regim maghiar, decât doar aceea că nu se observă destulă bunăvoinţă în tendinţa de unificare. Lucrurile stau cu totul altfel în ceea ce priveşte instituţiile din nou înfiinţate, la baza cărora stau regulamentele şi dispoziţiile din vechiul regat.

Statul român stăpânit de ideia normalizărei vieţei publice în Ardeal, a înfiinţat aici autorităţile impuse de cerinţele interesului obştesc, procedând în acelaşi timp la recrutarea personalului din sânul populaţiei ardelene, cari împreună cu cei trimişi din vechiul regat, de comun acord, să lucreze pentru aplicarea legilor şi regulamentelor statului român.

Sistemul acesta în multe părţi a dat rezultate bune. Sunt însă autorităţi care n'au apucat calea cea dreaptă. De-o pildă la Direcţiunea regională C. F. R. din localitate, unele servicii, cu toate că au instrucţiuni precise asupra modului cum trebue să-şi îndeplinească lucrările lor, din potrivă ele caută să introducă dispoziţii din regulamentele maghiare, din care cauză se poate observa faptul straniu, că funcţionarii trimişi din vechiul regat ca să iniţieze în ale serviciului personalul de aci, ei sunt siliţi şi chiar li se impune, să se deprindă cu modalităţile regulamentelor, care astăzi, doar la Buda-Pesta mai sunt în vigoare.

Starea aceasta de lucruri trebuie să înceteze. Pentru buna funcţionare a organismului vieţei publice, autorităţile superioare locale trebue să supravegheze în deaproape la stricta aplicare a regulamentelor române, bine înţeles acolo unde ele îşi au căderea ca să fie aplicate. Cu deosebire toată atenţiunea trebuie să fie îndreptată contra acelor funcţionari cari au servit sub regimul maghiar şi din partea cărora se observă rea voinţă.

Pentrucă numai astfel vom putea ajunge la unificarea naţională a Ardealului.

„Munca, cinstea şi legalitatea" fostului guvern

Pe zi ce trece guvernul liberal dă la iveală isprăvile guvernărei averescane.

De curând ministerul muncii fiind sesizat de plângerile mai multor membri ai cooperativelor orăşeneşti din Bucovina, că la Federala centrală din Cernăuţi se comit abuzuri, dispusese încă de acum câteva săptămâni o anchetă la acea federală.

Ancheta a stabilit temeinicia plângerilor şi a constatat, în sarcina preşedintelui acelei federale precum şi aproape a întregului comitet mari fraude.

Consiliul de administraţie central al direcţiunii generale a cooperaţiei orăşăneşti a sesizat parchetul.

Fraudele întrec suma de 300 mii lei.

Este vorba de un profesor din acea localitate, membru în consiliul de administraţie, care este trimis în faţa instanţelor judecătoreşti acuzat de şantaj asupra unor furnizori italieni.

Deasemenea este iminentă arestarea a unui fost deputat averescan care, însărcinat cu transportarea unei mari cantităţi de zahar dela subsecretariatul aprovizionării, pentru federala din Cernăuţi a vândut parte din el, însuşindu-şi suma de peste 50 mii lei.

Nici în Capitală însă averescanii nu s'au lăsat mai prejos.

Astfel comisiunea mixtă de pe lângă ministerul muncii anchetând fraudele dela Centrala Cooperativelor orăşăneşti a dovedit vinovăţia d-lui dr. G. Dumitrescu, preşedintele federalei Unirea şi a directorului centralei de aprovizionare, al cărui nume se scapă în sarcina cărora s'au găsit fraude de peste 600 mii lei.

Cazul a fost deferit justiţiei pentru stabilirea responzabilităţilor.

La cazurile celor şase prefecţi a căror vinovăţie fiind constatată şi actele înaintate parchetelor respective, noui anchete arată vinovăţia altor demnitari ai fostului regim implicaţi în fraude cu cerealele şi nereguli în scripte şi anume a d-lor Georgescu Bârlad, fost prefect de Tutova, N. Calmuschi fost prefect de Neamţ şi Droc, fost primar al oraşului Bârlad.

A sosit din Elveţia un nou transport de

Ceasornice de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint şi nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele

Fenyő şi Braunfeld

Cluj, Piaţa Unirii

916 **Telefon No. 350**

Modificarea legislaţiei industriale

— Instituirea unei noui comisiuni —

In urma propunerilor făcute cu privire la modificarea legislaţiei industriei româneşti, d. Lessu ministrul industriei şi comerţului a numit o nouă comisiune, care să rezolve aceste chestiuni.

Comisiunea este compusă din d-nii inginer Tancred Constantinescu, directorul general al căilor ferate inginer C. Buşilă, profesor la şcoala de poduri şi şosele şi inginer Tănăsescu inspector general tehnic şi secretar general cu delegaţie, în ministerul de industrie.

Aceasta comisiune va mai fi complectată cu specialişti tehnici, din toate ramurile industriale.

Studiul comisiunei se va îndrepta asupra reorganizării industriei în general şi pe fie care ramură de activitate în parte; rentabilităţii industriilor, asupra asigurării unui trai mai bun şi întregului personal tehnic superior şi inferiror.

Avizele date de comisiune vor fi cercetate de d. Lassu şi vor servi la întocmirea reformei legislaţiei industriale, precum şi la luarea deciziunilor privitoare la reglementare buna ordine şi funcţionarea industriilor naţionale.

Noua comisiune îşi va începe activitatea în cursul acestei săptămâni.

Cine vorbeşte de sufletul poporului român

In N-rul 37 al ziarului „Patria" d. Socol Aurel a scris sau inspirat un articol despre turneul său electoral, pe care-l sfârşeşte cu injurii la adresa vrednicului prefect al judeţului Cojocna.

Noi ştim că d. Meteş este fiu din popor şi că în toate acţiunile sale publice a lucrat cu toată râvna numai pentru binele poporului, activitatea sa fiind recunoscută de toată lumea, chiar şi de adversarii săi politici.

D. Meteş nu numai că n'a uitat că vremile s'au schimbat, dar dânsul a contribuit cu jertfa sângelui, ca să se schimbe, luptând ca voluntar în armata română în Moldova, — iar după înfăptuirea României Mari a intrat în slujba statului ca magistrat şi funcţionar administrativ lucrând zi şi noapte pentru consolidarea patriei române, rămânând om sărac şi cinstit.

Credem că nu se cuvine, ca d. avocat dr. Aurel Socol, astăzi pretins mare român şi naţionalist să înjure pe un om vrednic fără motive. Căci ştim că d. Socol este avocatul şi apărătorul multor firme şi interese streine, în familia sa şi azi se vorbeşte numai ungureşte, din România Mare a tras numai foloase şi titluri, înjurând armata mai dăunăzi la „Redută", — sufletul poporului îl interesează numai când vine să-i ceară voturile, — iar până acum apăra interesele marilor proprietari, grofi şi baroni, ca să le scape moşiile dela exproprierea şi să nu ajungă pământul în mâinile ţăranilor noştri.

D. Socol, prin urmare, să fie mai prudent şi să nu vorbească prea mult de funie în casa spânzuratului.

Daca doreşti să cumperi

MOBILE

să nu-ţi pară rău de cheltuielile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

Székely şi Réti

Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acţii.

La Cafeneaua

EUROPA

Joia Dumineca şi în Sărbatori după masă concertează muzica militară a regimentului 83.

INFORMAȚII

„Patria" încearcă o intrigă între membrii organizației liberale pe tema că în sânul comisiunilor numite de Dl Ministru Mârzescu pentru pregătirea legislației muncitorești și pentru reorganizarea Ministerului Muncii, D-sa nu a numit pe nimeni din „noii" liberali Ardeleni.

Pentru cunoscători, și pentru cei de bună credință, se poate lesne vedea că aceste comisiuni sunt compuse din directori și funcționari superiori ai acestui minister, cărora ei s'a atașat și unii jurisconsulți cunoscuți specialiști în chestiunile muncitorești.

Faptul că sunt din „vechiul" ori din „noul" Regat nu a format un criteriu pentru Ministrul Muncii, care e mult deasupra intrigilor de acest fel și prea bucuros ar primi caloborarea ori cărui specialist în materie.

„Patria" își pierde vremea cu moșturi.

■

Ministerul de instrucție a luce la cunoștința direcțiunilor școalelor unde se vor face alegeri, că suspendarea cursurilor nu începe la 2 crt, ci de îndată ce se prezintă oamenii însărcinați cu instalarea ghiretelor de vot.

Suspendarea cursurilor se va face numai la clasele ocupate de ghirete, celelalte urmând să-și continue cursurile până când vor începe alegerile, când cursurile se vor suspenda pentru întreaga școală pe tot timpul alegerilor.

•

Soc. română de ajutor și cultură „A bună", din New-Castle (America) a trimis Crucei roșii române o ladă cu diferite obiecte de îmbrăcăminte, spre a se veni în ajutorul celor lipsiți de mijloace.

•

Subcomisiunea economică de pe lângă ministerul de industrie a redactat proectul pentru noul regim al exportului de lemne. El va fi supus discuțiunii comisiunei superioare economice.

•

Dacă la alegerile parlamentare din primele zile ale lunei Martie, femeile nu vor participa, — ele vor da năvală însă la Balul presei unde dreptul de vot pentru femei este proclamat ca un drept sfânt și unde se va alege prima femee deputat. Atragem atenfiunea că la Balul Presei de Duminecă 26 Februarie din saloanele hotelului New-York, Cluj, nu vor avea loc și alegeri pentru Senat, din lipsa de candidate. Va fi singura alegere unde se admite ingerințe; dar garantăm totuși libertatea alegerilor.

■

La sfârșitul acestei săptămâni membrii comisiunei de reparațiuni, cari au luat parte la conferința Statelor succesorale din Viena, vor sosi în Capitală.

•

Direcțiunea vămilor a comunicat oficiilor vamale să oprească la import mai multe ziare și broșuri cu conținut bolșevic, ca i sosesc din Argentina, Germania și Cehoslovacia.

În legătură cu acordul dela Porto-Rose și Strezza s'a reînnoit utilizarea vagoanelor din parcul comun, facilitându-se exportul prin lărgirea liberă a intrărei și eșirei vagoanelor din România. Este vorba de vagoanele ce sosesc pentru încărcarea produselor petrolifere și pentru exportul cerealelor și a altor mărfuri.

•

Dacă guvernele de până acum n'au izbutit să facă unificare, la Balul presei însă, de Duminecă 26 Februarie, cu puțintică Voință și cu concursul „Gazetei Ardealului" vom ajunge să avem în România, Patria noastră, înfrățirea dorită.

■

„Epoca" anunță, că dl Take Ionescu va da un dineu în onoarea regelui Jugoslaviei. Va lua parte și regele Ferdinand.

•

Ministerul de justiție a alcătuit ante-proectul de lege pentru rezolvarea chestiunei plăților în valută străină ale comercianților noștrii.

Ante-proectul va fi trimis spre consultare Camerei de comerț, care probabil, va chema în curând la o consătuire pe debitorii români, pe delegații comercianților străini și pe atașații comerciali ai statelor străine.

•

Comisiune acompusă din d-nii Mrazec secretarul general al ministerului de industrie, Chicoș directorul general al comerțului și Tancred Constantinescu, directorul general al C. F. R. s'a întrunit Sâmbătă spre a continua discuțiile referitoare la intensificarea producției de păcură și la distribuirea produselor petrolifere.

S'a decis controlarea riguroasă a distribuției.

Pentru aprovizionarea populației cu produse petrolifere, — lampante, motorină și benzină grea pentru mori, — s'a întocmit un nou program de trenuri speciale. Aceste trenuri noui vor circula pentru direcțiunea Cluj, Pașcani-Cernăuți, Mărășești, Tecuci, Bârlad, Buzău-Brăila-Galați, Costești-Slatina-T.-Măgurele și Ciulnița-Feteșți-Constanța.

•

S'a oprit intrarea și tranzitul în Jugo-Slavia rumegătoarelor (boi, oi, și capre) și a porcilor provenind din România, din cauza bolilor contagioase răspândite printre vitele dela noi.

Intrarea și tranzitul cailor, catârilor, măgarilor, păsărilor, a cărnei și a grăsimei nu sunt permise decât prin gara Zomboli, unde vor fi supuse la măsuri veterinare și cu condiția ca transporturile să fie prevăzute cu certificate de origină și sănătate.

■

S'a admis reducerea de 50 la sută la călătoria pe C. F. R. a surorilor de caritate dela institutul evanghelic din Sibiu.

■

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalații de lumină, transmiteri de forță, sonerii, telefoane. In depozit becuri de orice format. Proiecte și devize gratuit. 1416

S'a făcut cunoscut vămilor că, uleiurile eterice necesare fabricării parfumurilor sunt libere la import cu plata taxelor vamale.

■

Direcțiunea exportului din ministerul de industrie și comerț ne informează că orice cerere, pentru permise de export de cai va fi pusă la dosar, deoarece acest export este cu desăvârșire prohibit.

■

Congresul euharistic internațional va fi convocat la 24 Mai, sub auspiciile noului papă.

•

Ministerul de finanțe a expediat Legației noastre în Paris suma de 600 mii franci francezi, necesară ajutorului valutar la un număr de 700 studenți români cari urmează cursurile școalelor speciale.

•

In urma comunicării pe care direcția generală a vămilor a primit-o din partea comisiei monumentelor istorice (secția Ardeal) că foarte multe din obiectele de artă și monumentele naționale transcarpatine sunt trecute în străinătate prin vămi și prin contraband, ministerul de finanțe a luat măsuri severe atât la vămi, cât și la corpul de grăniceri pentru împiedicarea acestui export care sărăcește comoara noastră de artă națională, ordonând un riguros control al călătorilor care ies din țară.

■

Studențimea universitară germană va aranja în 25 Februarie a. c. o serată dansantă în sălile Hotelului Grand (fost Blasini, str. Avram Iancu), căreia îi va premerge un program artistic cu binevoitorul concurs a D-rei ACCA de BARBU, Doamnei prof. univ. C. Negrea, și D-lui Ionel Crișan, profesor la conservator. Serata se va începe la ora 8 și jumătate. Venitul curat, va fi destinat pentru ajutorarea studenților universitari lipsiți de mijloace. Biletul de intrare pentru familie 70 Lei, pentru una persoană 30 Lei.

Ținută de stradă!

Studențimea germană

■

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele albă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și tălpilor de prezent a 65—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson
Str. Gyufagyar 1 în fața magazinului Gyorgáru
Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87. 1278

•

Pe ziua de 7 Februarie a. c. Comisiunea Internațională a Dunărei și-a mutat în mod oficial și definitiv biurourile dela Budapesta la Bratislava, unde se găsește instalată în palatul Coburg, Kempelen Ulitza.

•

Hotel Kiriazi București
Str. Blănari (Sft. Georghe) închiriază camere curate preț convenabil. 1439

APELUL

Ministerului de instrucție către corpul didactic

Adâncă prefacere socială prin care trecem, o consecință a războiului mondial, a turburat spiritele mulțimii și puțini sunt aceia cari își dau seama de greutățile mari cari ne stau în față.

Se defaimă cu o condamnabilă ușurință instituțiunile și oamenii de seamă cari au contribuit la mărirea țării noastre. Patimile politice nu mai cunosc nici o margine. Oamenii nepregătiți doresc cu orice preț să ajungă cât mai sus și cât mai repede la situațiuni, fără să se mai gândească că nu pot face față cerințelor actuale și fără să țină seamă că prin aceasta aruncă țara în prăpastie.

Avem informațiuni că unii dintre membrii corpului didactic primar se dedau la excese de limbagiu și de insulte la adresa Coroanei și a guvernului țării, uitând că ei au jurat credință Regelui și că trebue să lucreze pentru binele și întărirea Patriei.

Învățătorimea a reușit să dobândească drepturi politice largi și încrederea conducătorilor țării numai prin muncă, devotament și ordine și în interesul ei, nu este bine ca ele se fie știrbite prin acțiuni necugetate. De aceea ministrul instrucției ca îndrumător și apărător al ei, o sfătuește să nu săvârșească acte cari ar fi în detrimentul demnității și prestigiului învățătorimei.

Situațiunea extrem de grea în care se găsește țara cere imperios din partea învățătorimei, mai ales acum un patriotism cald și luminat. Și pentru că unul din actorii esențiali în întărirea Statului este școala și cultura legată strâns de dânsa, învățătorii sunt cei dintâiu chemați să contribue la aceasta. Ei nu trebue să uite că majoritatea cetățenilor nu este destul de luminată asupra nevoilor țării și că ei au datoriea s'o ferească de ispite și s'o îndemne la fapte bune.

Cea mai înălțătoare și patriotică faptă pe care o poate înfăptui învățătorimea este aceea de a răspândi lumină în masele adânci ale poporului și de a stabili armonia între toți fiii acestei țări. Ar face o crimă dacă ea nu dă în aceste momente hotărâtoare pentru Patrie și Neam pildă desăvârșită de muncă, devotament și ordine. Ei, învățătorimea care a dat până acuma dovadă de sacrificiu, luptând cu mari greutăți și lipsuri pentru cultivarea conștiinței naționale și propășirea economică a satelor, îi incumbă și de acum înainte datoria sfântă să fie de strajă pentru ca ceace s'a dobândit cu atâtea jertfe și prin stingerea atâtor suflete mărețe de eroi, să se consolideze și să se asigure în viitor. Este momentul suprem să se pășească fără întârziere la refacerea morală și la unirea culturală a neamului.

De aci urmează dar ca fie care învățător trebue să-și facă datoria. Nimănui nu-i este îngăduit să-și părăsească școala. Concedii se acordă numai pentru cazuri de absolută nevoie; iar candidaților pentru corpurile legiuitoare numai dacă fac dovada prin certificate din partea tribunalului că figurează pe lista candidaților.

Vouă, apostoli ai Neamului se adresează ministrul vostru în aceste momente grele și hotărâtoare pentru țară și vă spune: lucrați fără preget pentru școală și pentru cultura Neamului, fiind siguri că prin aceasta lucrați pentru întărirea lui. El va urmări de aproape activitatea fiecăruia, răsplătind pe aceia cari merită răsplată pentru munca și sacrificiul lor și făcând responsabili pe aceia care nu-și fac datoria pentru binele și fericirea Patriei.

Ministru, Dr. C. Angelescu.

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri

Constanța-New-York

Vaporul Transatlantic de lux

KING ALEXANDER

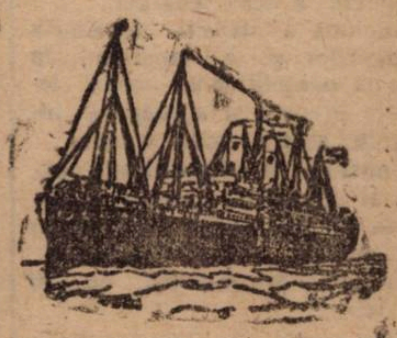

soseste la 26 Februarie

și pleacă la 27 Februarie din portul Constanța direct New-York

După vaporul King Alexander urmează a pleca următoarele vapoare „Megali Hellas", "THEMISTOCLES" și „CONSTANTINOPLE"

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteză mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCURESTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-39 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascăr Catargiu No. 28.
902 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Vopsește și curăță bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Cronica externă

Mercuri 22 Februarie 1922

După o știre di nsursă franceză, se afirmă că între Franța și Anglia a intervenit un acord asupra participărei statelor Micei Antante la lucrările technice pregătitoare dela Londra în vederea conferinței dela Genua.

Dacă faptul se confirmă. e probabil că guvernele din Belgrad și București vor profita de prilejul prezenței d-lui Pasicî în România pentru a se pune de acord asupra modalității în care înțeleg aceste două state să participe la conferința economică, luând în acelaș timp dispozițîi asupra trimiterii delegaților technici la discuțiunile preliminare dela Londra.

Criza guvernamentală din Italia continuă. Regele a consultat diferite personalități politice, între cari i pa președinții Senatului și Camerei. In ultimul moment se vorbește că partidele politice ar fi căzut de acord asupra unui cabinet Giolitti.

O știre londoneză vestește că conferința dela Genua se va amâna pentru începutul lunei Aprilie.

Știrea răspândită în străinătate că Germania ar fi cerut din nou o amânare a plăței reparațiunilor de război se desminte pe deantregul. Guvernul Reichului a îndeplinit până în prezent toate obligațiunile financiare și a făcut cunoscut că le va îndeplini și de acum înainte după aceleași norme statornicite la Cannes.

Știri externe

Paris. — Cuvernul francez dorind ca lucrarile pregătitoare ale conferinței din Genova să fie preparate în mod serios, declară că lucrările experților francezi vor necesita cel puțin trei săptămâni. In consecință deschiderea conferinței la 8 Martie este imposibilă. Cere guvernului italian să ia măsuri pentru amânare.

*

Varșovia. — Adunarea națională din Wilna a decis cu 96 voturi să rupă orice legaturi, comerciale și diplomatice, cu Rusia sovietică și să se unească cu Polonia.

*

Berlin. — In mina Graeffin Johanna dela Bobret s'a produs o expozie la un cazan, onorând 5 persoane, și rănind ușor 7 și grav pe alte 52.

*

Berlin. — Profesorul Delbruck a publicat o carte senzațională despre Ludendorff, atacându-l pentruca în decursul răsboiului n'a fost la înălțimea chemarii sale, și pentruca în cărțile ce au apărut după război, a debitat multe minciuni, căutând sa se scuze de vinele sale pe care le imputa poporului. Delaruck îl trece pe Ludendorff, alături de Tirpitz, printre principalii vinovați ai razboiului.

Budapesta. — Situația politică internă a Ungariei se găsește în fața unor schimbări esențiale. Partidul social-creștin și partidele Andrassy, Friedrich, au început tratative în vederea fuziunei. Partidul cetățenesc independent al micilor proprietari al lui Rassay va fuziona cu partidul independent 48-ist. Se tratează de asemenea pentruca partidele opoziționiste să candideze în capitală pe lista comună.

Pare să nu rămână fără urmări intrarea rămășițelor partidului muncii, fost al lui Tisza, în partidul guvernamental. Tisziștii vor primi câteva portofolii în guvern. Se zvonește, că ministerul industrie va fi dat lui Gustav Kalman; din cauza aceasta deputații asociației ungurilor deșteptați vor ieși din partidul guvernamental. De altfel partidului muncii (al lui Tisza) i-s'au făgăduit 30 de mandate. Episcopul de Cinci-Biserici, Prohaszka Ottokar, se va retrage din politică.

Plecând în străinăte

primim cominei de

PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner

cu prețul original al fabricelor, primul și cel mai mare magazinde piane din Ardeal. Schimbam piane vechi cu pretul cel mai mare. Comenzi primim până în 10 Februarie 1922.

I. TRISKA Cluj, Str. Saguna (fosta Bartha M.) No. 14.

Cele mai ieftine reviste!

Cea mai ieftină revistă de modă **MODEWELT**

Prețul 6 Lei. Conținând modele de vestminte, albituri, și broderii. Pe lângă aceste se poate citi, romane și literatură frumoasă, 24—30 pagini. Mai departe se pot găsi toate revistele de modă engleză și franceză pentru vestminte, costume și pălării de ex. Elite, Die Dame. Costumes Manteau, Album Tailleur, Revue Parisienne, Les belles modes de Paris, Paris succes, Les Grandes Modes de Paris, Revue de Chapeau, Chic Parisien. Femme Chic, Femina, Paris Elegant, etc. etc. 1267

Cereți și comandați numai la:

Librăria LEPAGE Cluj.

Răsplata

— „Dute în ... vechiul Regat!" —

„Patriei"

— Vă mulțumim! ...

Pierzându-vă minție în lupta electorală, ați ajuns și să ne înjurați. Ați ajuns să ne trimeteți — „oficios" — „în .. vechiul Regat."

E bine: am cunoscut, astfel, recunoștința Ardealului dezrobit!

Au de ce fi fericiți nenorociții cari putrezesc prin scorburile Carpaților, pe Valea Oltului și a Tisei și sub ruinele din Mărășești!

Le-ați răsplătit jertfa — și a vieții lor, și a avutului și a familiei — trecându-i la posteritate într'o splendidă înjurătură.

— Vă mulțumim.

Păcătosul, ticălosul, oligarhul, putregarul acela de vechiu Regat s'a ruinat pentru Ardeal. S'a ruinat pentru a vă aduce pe tipsie libertatea după care se părea că doriți așa de mult.

L-ați chemat secole întregi, pentru ca apoi să-l proslăviți într'o înjurătură.

Să vă trăiască „cultura", „prestigiul și „patriotismul."

Vinovați în fața codului penal și în fața acelor dintr'ai voștri cari au trăit și mai trăiesc la noi, sunteți prea fericiți autori care-ați îmbogățit tradiția noastră literară cu o nouă expresie — și istoria cu nouă rușine.

In numele — și al meu — și al camarazilor dela Oituz, și al concetățenilor din ... vechiul Regat, cu care am comis prostia să venim la voi, și în numele și-ai ardelenilor cari nu și-au pierdut capul — încă odată:

— Vă mulțumim!

Dar să vă dea Dumnezeu atâta putere, ca să puteți suporta fericirea pe care v-o pregătiți.

Adonis Popov

Avocat din ... vechiul Regat

Evenimentele zilei

Știrea dată și reprodusă zilnic de ziarul „Patria" în cari spune că d. dr. Titus Tilea medic primar la Tg. Mureș ar fi transferat în Caliacra este absolut falsă.

*

Guvernul a telegrafiat d-lui prefect Meteș ca să se intereseze de starea d-lui Iuliu Maniu și să-i exprime regretul său față de nenorocita întâmplare.

D. Meteș a comunicat guvernului rezultatul vizitei.

*

Ziarul „Dimineața" în No. din 21 Februarie reproduce un act oficial cu No. 3/922 dat de către locțiitorul subprefectului județului Odorhei, prin care acesta concediă pe prim notarul orășenesc Ștefan Ghimbeșan.

Ținem să anunțăm că d. subsecretar de Stat N. Zigre, aflând despre acest ordin, a ordonat telegrafic încă de Luni, revocarea și anularea acelui ordin, socotit fiind ca ilegal și neavenit.

Citiți pag. 8-a

Marile serbări din București

In legătură cu oficierea logodnei dăm următoarele amănunte:

Mitropolitul primat a oficiat logodna rostind obișnuita formulă:

Logodește-se robul lui Dumnezeu regele Alexandru cu roaba lui Dumnezeu principesa Maria. Formula a fost repetată de trei ori în limba slavonă veche. Conform obiceiului sârbesc, mitropolitul înaintea rugăciunei logodnei a legat cu câte o batistă albă de mătasă ochii celor doi logodnici care și-au strâns apoi mâna dreaptă în semn de recunoaștere a fericitului eveniment. După aceia a urmat binecuvântarea colacului, iarăși obicei sârbesc. Făina din care a fost făcut colacul, fusese trimisă din Serbia, și transformată în casa logodnicei într'un colac mare, deasupra căruia erau așezați față în față doi porumbei de pâine. Mitropolitul primat a ruga pe Dumnezeu atunci să dea roadă din belșug Jugoslaviei și României spre îndestularea supușilor acestor două țări, apoi a stropit colacul cu vin și sare servindu-l mirilor cu următoarele cuvinte: Precum această pâine nu poate fi răsare, așa să nu puteți nici voi trăi unul fără altul până la moarte.

*

După amiaza a avut loc la președintele consiliului un prânz la care a fost invitat primul ministru Pasici, ministrul de externe jugoslav Nincici și membrii guvernului român.

*

Eri la orele 11 dimineața, regele Alexandru al Serbiei, a primit în sala tronului, felicitările corpului diplomatic. Au fost de față regele, regina, principesele Marioara și Ileana, precum și principele moștenitor Carol. Fie care ministru plenipotențiar a prezentat regelui Alexandru și familiei regale felicitări în numele țării lor. Au urmat apoi defilarea în fața palatului, unde se ridicase o tribună în care a luat loc familia regală și membrii guvernului. La orele 12 regele Ferdinand, regele Alexandru și principele Carol au apărut călare. Apoi a început defilarea. In fruntea trupelor defilează regele Ferdinand, care dă onorurile regelui Alexandru. A urmat apoi defilarea diferitelor unități.

*

Azi la 12 a avut loc în București în faț palatului o mare paradă militară în onoarea regelui Alexandru. In Calea Victoriei s'a ridicat o tribună înaltă, de pe care regina, și principesele, apoi miniștrii și alți oaspeți au privit defilarea pe care regele Alexandru și regele Ferdinand au primit-o împreună cu prințul moștenitor, călare. Suveranul României și-a condus regimentul său pe dinaintea regelui sârb, iar când a trecut regimentul acestuia, regele Alexandru a condus defilarea pe dinaintea regelui nostru. Pe tot parcursul, Calea Victoriei a fost înțesată de lume, care aclama necontenit.

După defilare regele Alexandru a dăruit principesei Marioara un minunat inel de briliante.

*

Azi după amiază se va da un ceai la d. Tache Ionescu, în onoarea regelui Alexandru. Participă corpul diplomatic în frunte cu nunțiul papal Marmaggy și diferite personalități.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 m. p

Desbaterea procesului comuniștilor s'a amânat azi din cauza sărbătorii regale.

*

Probabil că doamna de onoare a principesei Mărioara va fi, D-ra *Cantemir care a însoțit-o la Belgrad.*

*

In locul unui consiliu de miniștri s'a ținut aseară o consfătuire a D-lui Vintilă Brătianu și alți trei miniștri pentru discutarea unor chestiuni de ordin financiar.

*

Intru'un interview acordat de ministrul de interne jugoslav, Nincici, acesta a declarat, că Mica Antantă nu e o creațiune a diplomaților ci a necesităților vitale ale noilor state din centrul Europei.

Privitor la conferința dela Genova a spus, că acolo nu se vor discuta chestiuni de ordin politic. Ideia conferinței e bună, dar nu poate avea succes, dacă nu e suficient pregătită.

Relativ la recentele declarații ale lui Karahan făcute agenției Rador;

Nincici a accentuat, că deși din punct de vedere uman e explicabil că Jugoslavia a dat adăpost refugiaților ruși și soldaților wrangeliști, totuși nu se va amesteca nici când în treburile interne ale Rusiei.

*

Lupta publică un interesant interview cu d. Passici, președintele consiliului jugoslav. Bătrânul om politic s'a simțit emoționat de ovațiile de care a fost împărtășit împreună cu regele său. A spus, că noua căsătoria va strânge legăturile care existau între cele două popoare, care au trăit totdeauna în pace, având interese comune, întărite și mai mult acuma. Jugoslavia își așteaptă cu bucurie regina.

In ce privește mica antantă, ea a fost creată pentru menținerea păcii, Jugoslavia vrea să garanteze o pace cât mai trainică în Balcani, pentru ca poporul sârb, care a îndurat atâtea, să se poată desvolta.

Citiți „Infrațirea"

INDUSTRIA ROMANA DE PETROL
I. R. D. P.
SOCIETATE ANONIMĂ PE ACȚIUNI
CAPITAL SOCIAL LEI 100 000.000 DEPLIN VĂRSAT

PROSPECT

Consiliul de Administrație al Societății „INDUSTRIA ROMÂNA DE PETROL" (I. R. D. P.) în ședința din 1 Februarie 1922 ascultând raportul D-lui Director General și luînd cunoștință de activitatea și înfăptuirea programului de lucru al acestei Societăți, referilor la sondele din Ochiuri, Moreni și Runcu, constată că Societatea a instalat:

A) Cinci sonde la Ochiuri, dintre care una a intrat un producție, iar din celelalte trei sonde vor răzbi în intervalul Aprilie—Septembrie al acestui an.

B) Zece sonde la Moreni, din care șapte vor intra în producție în decursul acestui an, iar restul până în Martie 1923, și

C) una în sapă la Runcu.

Consiliul în dorința de a da o activitate mai mare acestui program de lucru, lărgind și intensificând și mai mult lucrările, decide:

Sporirea capitalului Societății cu **100.000.000** (una sută milioane) lei, Consiliul având dreptul de a augmenta sporirea până la **110.000.000** (una sută zece milioane) lei la caz de nevoe, rezervându-se acest spor de **10.000.000** (zece milioane) lei ca drept de participare al personalului Societății, precum și al Asociației Inginerilor și Technicienilor din România.

Această sporire de capital de 100.000.000 lei, repartizați în 200.000 acțiuni, se oferă vechilor acționari în proporție de una acțiune nouă pentru una veche, pe cursul de 550 lei de acțiune, dintre care 500 lei capital, iar 50 lei cheltueli de emisiune.

Se păstrează pentru această emisiune ca și pentru prima, aceeași proporție referitoare la acțiunile blocate și neblocate, atribuindu-se pentru o acțiune blocată alta nouă blocată, iar pentru una neblocată, alta nouă neblocată.

Prezentarea certificatelor provizorii a primei emisiuni pentru exercitarea dreptului de obțiune și plata

PRIMULUI VARSAMANT DE 50% PLUS 50 LEI CHELTUELI DE EMISIUNE

de fiecare acțiune, adică lei 300'— de fiecare acțiune se va face cu începere dela 15 Februarie până la 5 Martie inclusiv 1922 între orele: 9—12 a. m, pentru prezentarea certificatelor și 9—12 și 4—6 pentru plata vărsămintelor și ridicarea certificatelor, în toate zilele de lucru, iar în zilele de sărbătoare între orele 10—12 a. m., la sediul societății din București, Str. Lascăr Catargiu No. 17.

Acțiunile din această emisiune vor participa la dividendul anului 1922, pro rata temporis, adică 10 luni.

Neexercitarea în termen (dela 15 Februarie la 5 Martie a. c.) a dreptului de subscriere în baza dovezilor de posesiune a primei emisiuni, precum și neefectuarea plății în acelaș termen, atrag perderea acestui drept, Consiliul de Administrație rămânând să decidă modul de distribuire al acțiunilor nesubscrise.

1501 CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

ADONIS POPOV
Avocat și sub șef de Serviciu Contencios al Direcției General: C. F. R.
Fost avocat al Dir. Monopolurilor Statului și al A. E. G. Societ. Tramvaielor Electrice.
Consultații scrise ori verbale asistență în materiile: comerciale, financiare, vămi, monopoluri, chirii, speculă, justiție militară, administrative. Cluj, Str. Regală No. 41, ore: 2—5; 7—10 p. m.

Articole frumoase de drogherie
au sosit la parfumeria
D'or
Piața Unirii No. 5. 1385

Ne angajăm să transportăm în toate părțile țării, mărfuri în ori ce cantitate și cu vagonul garantând că în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a Romaniei. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeshalom, Budapesta, Szolnok, Biharkeresztes, Békéscsaba și Kötegyán. **FRATII DEUTSCH** Centrala Cluj, Piața Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orșova (Dunapart). 1328

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Cautăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.
Administrația ziarului.

Publicațiune

Administrația Clinicilor Universitare publică concurs pentru aprovizionarea cărnei necesară pe exercițiul 1922—23.

Ofertele referitoare în plic închis, sunt a se înainta până la 13 Martie 1922. ora 10 a. m. Ofertele sosite mai târziu nu se vor lua în considerare.

Despre condiții se pot informa în Oficiul Administrației.

Cluj, la 18 Februarie 1922.

I. CRIȘAN
administrator

1503

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Frații Márton fty
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu prompt.

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă execută cu prețuri avantajioase
Salonul de modă alui
Wartenberg
Cluj, Calea Victoriei 13 1275
fostul conducător al salonului de modă „Venus"

Candidat de advocat
cu praxă ardeleană, care posede limba română în scris și cetit, află aplicare în biroul subsemnatului.
Dr. JUSTIN CL. IUGA advocat,
Cluj, Strada Iuliu Maniu No. 3, etaj I. Telefon 106

AVIZ! Toți cari veniți la BUCUREȘTI vizitați noul restaurant **ROMANO-ITALIAN** din Strada Câmpineanu No. 18 (la doi pași de Teatrul Național) Bucătărie Italiană și Română. Prețuri moderate. 1490

Revista presei maghiare

Contii și democrația

Contele Adalbert Wass publică în „Ellenzék" impresiile sale obținute în lungile călătorii prin străinătate, îndeosebi prin Elveția, care este nu numai țara libertății esăvârșite, ci tot odată sintetizoarea tuturor moravurilor ideale cari duc la o fericire oarecare pe acest pământ.

Am trăit multă vreme „sub cerul azurin al ralului pământesc": scumpa Elveție — spune d-l Wass — am cercetat întotdeauna motivele cari mă fac a să mă simt, în comparație cu Ungaria mea curând părăsită — mai mult decât fericit...

Și găseam, că tot ceace mă înconjurase: oamenii, fie cunoscuți, fie necunoscuți, natura cu toate frumusețele ei, cerul și pământul, to te îmi erau prietini.

Republica!.. Și Doamne azi rămâne să mă împac cu aceasta ca fiind o simplă noțiune; pușini o înțeleg, și cu toate aceste mulți o adoră... Ce greșit și ce păcat de nelertat e să râvnești la ceva ce nu meriți, iar dacă sorta sau „întâmplarea„ ți a dat-o totuși, ești și te simți mic față de lucrul dorit și ajuns; nu îl înțelegi, nu'l înțelegi rostul, nu' înțeleg... interiorul.

Azi la noi — continuă d-l Wass — doresc mulți acest „ce" nemeritat; îți vorbesc încontinu despre „democrație" și nu'și dau seama, că prin însuși „accentul" lor falsifică esența acestor două fericitoare omeniri.

Și una și alta îți cere o pregătire oarecare. Republica îți cere cunoașterea de tine însuți, de valoarea ta, de zelul tău de adevăr și dreptate, iară democrația îți cere să fi trecut prin botezul de foc al unui lung șir de fărădelegi neomenești și iți mai cere, ca în loc de a profita sonoritatea atât de dulceagă a acestei națiuni cu scopul numai de face demagogie pe spinarea vielgului pentru a te înălța pe tine... să te gândești la cea ace îți este ție necunoscut dă valoarea internă a ta omul națiunei.

Ce e mai dureros — încheie Dl Wass — decât să vezi și azi circulând din casă — în casă dintr'un colț de țară într'altul, pe unii futuratici, cari pentru a apare mari, își varsă tot veninul pe magnații vechi ai Ardealului, învinuindu-i de oligarchi.

Ce poate fi mai dureros decât a lăsa pradă acest cuvânt de „democrație", unor oameni proaspeți cari răsfoesc în treacât istoria, dar nu se opresc acolo, unde literile de aur aduc dovadă vie, că „oligarchii" Ardealului de odinioară erau poate mai pătrunși sentimentul „democratic", decât defăimatorii ei de azi.

Se apropie alegerile, dar mai apropiat e marele și unicul

BAL AL PRESEI
COSTUMAT SI NECOSTUMAT

Dacă v'ați plictisit la balurile trecute, vă veți răzbuna la Balul Presei ce are loc la 26 Februarie în saloanele „HOTELULUI NEW-YORK". Tot ce poate fi mai haziiu, mai captivant, mai elegant, veți găsi la aces bal unde își dă întâlnire tot ce are Clujul mai distins.

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Închirieri:

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar

CAUT imediat cameră mobilată. Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invocală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

Căsătorii:

MEDIC Sublocotenent 21 ani dorește cunoștință cu domnișoară sau văduvă tânără posedând casă în Cluj, eventual căsătorie. Răspuns serios cu fotografie, discreție absolută, la ziar sub „Geny".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

„Agricola"

Societate Anonimă de asigurări generale din Bucuresti.

◆

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ pentru Transilvania, Maramureș și Brișana,

Cluj Str. Nicolae Iorga No. 11

◆

Agenții Principale deja înființate: Oradea-Mare, Sibiu, Brașov, Sfântu-Gheorgh, Târgul-Mureș, Satu-Mare, Sighetul-Marmației, Șimleul Silvaniei, Cristurul-Secuesc, Lupeni, Bistrița, Alba-Iulia, Deva, Zălau.

Se primesc asigurări contra incendiului, grindinei, accidentelor corporale, răspunderi civile contra terților și toate combinațiunile de asigurări asupra vieței cu primele și în condițiunile cele mai avantajoase. 1433

Instalațiuni complecte și parțiale de

FĂBRICI DE CĂRĂMIZI

livrează din fabricile **MARCHEGGER Maschinenfabricks- u. Eisengiesserei-A.-G.**

REPREZENTANȚA GENERALĂ:

SOC. MOTRICĂ ROMÂNĂ, BUCUREȘTI,

Reclama 1506-I. B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56-10. 1423

Bănci, fabricanți, industriași,

comercianti cari au nevoe de

Contabili,

corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

Gratis se dă

un abonament la ziarul „Infrățirea" celui care va face 5 Abonamente

MINISTERUL LUCRĂRILOR PUBLICE

DIRECȚIUNEA DE PODURI ȘI ȘOSELE DIN TRANSILVANIA, BANAT ȘI P. UNGURENE

No. 1531—922. Cluj, la 18 Februarie 1922.

Publicațiune.

Direcțiunea de poduri și șosele din Transilvania publica concurs pentru asigurarea furnizărei materialului de impetruire, necesar pe șoselele naționale din județul Arad, Cluc și Mureș-Turda pe anul 1922—23.

Ofertele sigilate se vor înainta până la orele 11 a. m. în ziua de 20 Martie a. c.

Ofertele cari sunt până la 100.000 Lei se vor înainta respectivelor servicii de poduri și șosele și anume:

pentru județul Arad—Arad,

pentru județul Cluc-Mercurea—Ciucului,

pentru județul Mureș-Turda—Târgul-Mureș sau la Direcțiunea de poduri și șosele Cluj, Strada Berde 2.

Ofertele mai mari ca 100.000 Lei se vor înainta numai la Direcțiunea din Cluj.

Ofertele se pot face pentru cantitatea întreagă a materialului de impetruire sau pe sectoare și cantități mici.

La oferte se va anexa recepisa despre depunerea a 5 la suta din suma ofertată, care servește ca garanție. Se va putea depune și efecte garantate de stat ca garanții.

Ofertele se vor deschide la orele 11 ziua și luna specificată mai sus.

Oferte sosite mai târziu și ofertele telegrafice sau suplimentare nu se vor lua în considerare.

La licitație pot fi prezenți ofertanții sau reprezentanții lor.

Lucrările și condițiunile se pot vedea la Direcțiunea de poduri și șosele sau la respectivele servicii, unde se vor primi și eventuale lămuriri.

Intreprinzătorul ia la cunoștință, că cantitatea de piatră prescrisă se poate reduce până la 50 la suta. 1507

MINISTERUL LUCRĂRILOR PUBLICE

DIRECȚIUNEA DE PODURI ȘI ȘOSELE DIN TRANSILVANIA, BANAT ȘI P. UNGURENE

No. 1531—922. Cluj, la 18 Februarie 1922.

Publicațiune.

Direcțiunea de poduri și șosele din Transilvania publică concurs pentru asigurarea furnizărei materialului de impietruire necesar pe șosele naționale din județul Cojocna, Târnava-Mică, Solnoc-Dobâca și Alba-Inferioară, pe anul 1922—23.

Ofertele sigilate se vor înainta până la orele 11 a. m. în zilele de:

13 Martie pentru județul Cojocna,

17 Martie pentru județul Târnava-Mică,

18 Martie pentru județul Solnoc-Dobâca și Alba-Inferioară.

Ofertele cari sunt până la 100.000 Lei se vor înainta respectivelor servicii de poduri și șosele și anume:

pentru județul Cojocna—Cluj,

pentru județul Târnava-Mare—Diciosânmartin,

pentru județul Alba-Inferioară—Aiud, sau la Direcțiunea de poduri și șosele Cluj, Strada Berde 2.

Ofertele se pot face pentru cantitatea întreagă a materialului de impietrutre sau la sectoare și cantități mici.

La oferte se va anexa recepisa despre depunerea a 5 la suta din suma oferta, care servește ca garanție. Se vor putea depune și efecte garantate de stat ca garanții.

Ofertele se vor deschide la orele 11 zilele și luna specificată mai sus.

Oferte sosite mai târziu și ofertele telegrafice sau suplimentare nu se vor lua în considerare.

La licitație pot fi prezenți ofertanții sau reprezentanții lor.

Lucrările și condițiunile se pot vedea la Direcțiunea de poduri și șosele sau la respectivele servicii, unde se vor primi și eventualele lămuriri.

Intreprinzătorii ia la cunoștință, că cantitatea de pietriș prescris se poate reduce până la 50 la suta. 1506

In atențiunea exploatoarelor industriale și exploatoarelor comune!

Oferim pentru furnizare promptă:

Carbuni de ocnă prima calitate din valea Jiului.

Cărbune de piatră Oligocenic având 5000 calorii cu lustru negru în bucăți potrivit și pentru încălzirea locuințelor, tot calitatea aceasta și de ocnă.

Mai departe: pentru cazane mai mari, mori, fabrici de spirt și cărămizi cărbune brun de ocnă și în bucăți având 3100 calorii,

Despre vagoane și permisuri ne îngrijim noi.

Adresa telegrafică: „Recomp". Telefon interurban: 130

Anton Reck Cluj, Strada Izabella No. 5. 120

Central

Frizer de damă și manicure

lucrează singură ori ce lucrări de păr, ondulări, spălarea părului etc. 1498

Julisca Peterfi

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 13 (în curte).

Reclama este sufletul comerțului

O sărbătoare militară în Orientul apropiat

Revista engleză „Near East" sub titlul de mai sus, comentează diferitele conferințe ce s'au ținut le la Washington, fie la Cannes, precum urmează:

După Washington, Cannes

„După Washington, Cannes! Cu privire la aceste conferințe Pelion a fost compilat la Ossa iar în sudul Franței s'a făcut o sforțare curagioasă să se împiedece ca prima să nu eclipseze pe cea de a doua cu ideia de a face ceva mai mult de cât ceea ce ar putea produce ambianța aceia care s'a asociat după cum spune zicătoarea cu munca cuminților.

Ni s'a asigurat rezultate certe la Washington: lucrul însă nu este de cât o stagnare în construcția marilor vase de răsboi cu toate că valorile lor economice și morale vor fi suprimate și înlocuite cu alte tipuri de vase, astfel că pactul Pacificului va fi o contribuție sigură la pacea mondială. Cu toate acestea Pacificul este departe de Europa. Cannes este mai aproape și pare indicată a lămuri chestiunile de importanță capitală. Iată de ce s'a dat celei de a doua conferințe un interes mai mare și ne-ar fi greu să renunțăm la ceea ce ne am putea aștepta de la ea. Din nefericire discuțiile Consiliului Suprem nu ne-a procurat, în esența lor, niște rezultate concrete.

O conferință internațională

S'a decis convocarea unei conferințe economice internaționale, la care să ia parte Germania și Rusia și această hotărâre este un prim pas făcut în domeniul concertului însă principalul interes se va acorda tot deciziunilor luate de către această din urmă înțelegere. Consiliul Suprem va discuta deci situația Orientului Apropiat, dar, ar fi cel puțin de dorit ca întâlnirea miniștrilor străini la Paris să nu fie tot așa de șubredă ca acea dela Cannes. Ar fi mai bine dacă în loc de a se prepara terenul în vederea acordului dintre Marea Britanie, Franța Italia să se consolideze Turcia.

Ceea ce așteaptă Europa acuma sunt actualii termeni menîți a restabili pacea în Orientul apropiat și îndepărtarea absolută a oricărui lucru care ar fi o cauză care ar putea turbura liniștea acestei mari regiuni. Dar de oare ce puterile aliate urmaseră drumul lor cu prea mulă prudență și fără convingere în stabilirea chestiunei turcești, iată de sigur o excelentă ocazie pentru statele din sud-estul Europei de a rupe o foaie din cartea dela Washington și și-și dea osteneala să facă pentru ei înșiși și, în împlător pentru Europa, ceeace pacul dintre marile puteri a putut face în Pacific. Orice acțiune întreprinsă în acest sens, nu va implica de loc slăbirea dorințelor de a duce la un deplin succes conferința căreia întâlnirea dela Cannes i-a dat sancțiunea sa.

Refacerea Europei

In ce privește refacerea Europei ori ce comparație cu caracter restrâns între toate statele este menită a fi necesarmente insuficientă. Catolicismul nu întâmpină acelaşi greutate în forjarea unui instrument politic într'un cerc restrâns, atunci când are nevoe de el. Rezoluția dela Cannes din 6 Ianuarie trecut impune, ca un fel de stipulațiune antecedentă, conferinței economice „ca toate țările să se unească într'o comună înțelegere pentru a opri și feri pe vecinii lor dela ori ce eventuală agresiune". Aceasta este o excelentă mo iune, însă pare puțin cam vagă întru cât nu se indică timpul cât va trebui să dăinue o atare renunțare.

Acest lucru mai înrădăcinează printre participanți spiritul „Ligei Națiunilor" chiar dacă aceștia îi aparțin ca membrii ori nu Această clauză presupune a avea o aplicație specială Rusiei; iar dacă, guvernul sovietelor va refuza să ia parte la conferință, ceea ce ar fi o tendință de a lăsa să se piardă toate stipulațiile importante. Ar fi o mare greșală dacă aceasta se va întâmpla.

Pactul mondial

Fie care țară luându-și angajamentul de a evita agresiunile, terenul, în acest caz, va fi gata pentru pactul Orientului la conferința de la Washington. De frica atacurilor și pentru înlăturarea planurilor agresive depinde cheltuelile ce necesită forțele militare în toate statele din sudestul Europei. Dacă s'ar înlătura amândoi acești factori nimic nu ar mai împiedica toate aceste țări de a se uni într'o înțelegere normală și le-ar permite să reducă forțele or militare la treapta proporțională de "exemplu, la care a fost constrânsă Bulgaria. Avantajul unui asemenea pas este clar.

Întreținerea forțelor militare

In bugetul curent al Jugoslaviei, cheltuelile militare sunt evaluate la un sfert din totalitatea bugetului. Unul din obstacolele cele mari întâmpinate în ratele schimbului sunt expedițiile de stat în oare cari teritorii De aceia reconstrucția economică va trebui părăsită până ce fie care stat va putea lua măsurile necesare practice economiei naționale.

Obstacolul cel mare pe care l'ar întâmpina pactul general ar veni din refuzul Rusiei de a lua parte la conferință și de a subscrie la condițiunile tinzând la prevenirea agresiunilor.

România firește că va ezita să-și reducă forța armată a apărărei sale în contra amenințarei bolșevice, afară numai dacă vre-o reglementare nu va fixa proporția forței armate cu totalul populației și acest lucru existând în toate țările sud estice ale Europei, pactul devine „sine valore" de la sine. Pentru a preîntâmpina dificultățile ce se ivesc la granița româno-rusă, ar trebui ca marile puteri aliate să poată da toate asigurările necesare guvernului român. Și ar trebui găsite aceste multiple garanții cari ar echivala cu obligațiile impuse căci restabilirea sud-estului Europei este esențial bunului mers al restului continentului.

Un alt obstacol vine și din faptul că greutatea propusului acord care se bate cap în cap cu acordul păcei a creiat diverse nemulțumiri din cauza variantelor de la o țară la alta pe care le are zisul acord aplicat condițiunilor statelor balcanice, ceeace am putea numi diversele privilegii de la unilia alții.

Pe lângă existentul „impas", prin care trece Turcia și Grecia mai este și lipsa unui port propriu care să permită Jugo Slaviei accesul mărei Adriatice. Bulgaria nu are nici ea eșir a la marea Egee și părticica de țară care constitue Macedonia nu poate fi considerată ca o bază de teritoriu de Stat pentru ea.

Ce-i cu serbarea militară?

Cu toate că diferite țări se pot bucura de o serbare militară pentru un oare care timp — confratele englez zice prin aceasta a se odihni — se vor ivi cazuri unde se va lucra și pe față și pe ascuns, fie care pentru realizarea ambiției sale personale. Dacă din sud-estul Europei va a are un bărbat de Stat inspirat de vederi mari și preparat pentru a apara aceasă parte adică sud-estul Europei, aceasta va fi o fericire pentru aceste timpuri nu numai pentru a aduce la bun sfârșit pactul mondial în chestie dar și pentru a provoca la o cooperare necesară tate Statele ceeace va determina refacerea acestei părți a globului. Popoarele, ele însăși sunt sătule de certele internaționale și disensiunile interne cari le-au adus în sapă de lemn. Ele vor primi volos ocazia care le va schimba și muta atenția cată politicei de partid pentru cea care-i va permite o ușorare fie chiar temporană și da poate mijlocul de a scăpa pentu totdeauna de nevoile lor actuale.

In această direcție, singur d. Beneș a reușit să strângă la o laltă propria lui țară cu România, Jugo-Slavia și Austria. Aceste acorduri s'au încheiat de teama unor agresiuni și aceste tratate sunt contribuii negative la stabilirea unei păci permanente; însă acum cu scopul lor a fost atins este posibil ca pe baza lor să se încheie o politică mai bună.

Atât timp cât diferite State au primit condițiile prin aceia cari-i reprezintau la conferința internațională economică, au și acceptat dinainte pactul care-i privea.

„Legați unii de alții prin acordul cu privire la ziua sărbătoare militară pentru ei înșă-și, aceștia vor fi capabili să contribue efectiv și mai departe la toate discuțiile ce se vor face la conferințele din întreaga Europă".

RECLAME

Se primesc pentru ziarul „INFRĂȚIREA" la Administrație Str. I. Maniu No. 3. și prin toți Agenții și Agențiile de publicitate

◆ ◆

Se primesc reclame scrise și în limba maghiară și germană pentru care avem traducători speciali

Prețuri reduse

Toți cari vor face reclamă pentru vânzări cumpărări vor avea posibilitatea să constate marele avantaj.

Se pot transmite reclame și prin telefon: 952

ABONAMENTELE

pentru ziarul

„Infrățirea"

dela 1 FEBRUARIE

Lei 180 anual
Lei 90 pe 6 luni
Lei 45 pe 3 luni

Pentru autorități, bănci și societăți

Lei 240 anual
Lei 120 pe 6 luni
Lei 60 pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 452 — Opt pagini 1 LEU Opt Pagini — Sâmbătă 25 Februarie 1922

Înfrăți

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRAD...
SUB CONDUCEREA UNUI ...
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952
Director: D. TOMESCU
...ministrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Telefon:
REDACȚIA No. 211

E:
... 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 40 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 125 LE

Partidul național și Banatul

Reproducând și comentând un pretins interview pe care d. I. G. Duca, ministrul afacerilor streine, l-ar fi acordat ziarului „Becsi Magyar Ujsag", ziarul „Patria" se crede îndreptățit, el cel dintâi să dea alarma în chestiunea Banatului, atribuind partidului liberal intențiunea de a socoti definitiv închisă această chestiune. Și, fără îndoială, că nu poate fi astăzi ceva mai înduioșetor decât să vezi îngrijorarea de care e cuprinsă „Patria-' la gândul că „țărușii vor fi bătuți pe o graniță care nu corespunde intereselor românești" și că însuși d. Brătianu va merge la Belgrad pentru a iscăli convențiunea privitoare la Banat. Ori cât i s'ar spune că interviewul publicat de ziarul maghiar este o născocire, că d. I. G. Duca n'a făcut nici un fel de declarație în chestiunea Banatului și că pentru conștiința noastră națională această chestiune va fi și mai departe o chestiune deschisă, „Patria" va rămâne, desigur, nesimțitoare la toate lămuririle noastre, ea neputând vedea dinainte decât țărușii meniți să fixeze o graniță nedreaptă.

Și de aceia nici nu încercăm să-i amintim că interviewul a fost desmințit prin „Viitorul". Mai mult ne place să vedem organul partidului național plângând lângă țărușii înfipți în trupul Banatului, decât ștergându-și lacrimile și luând act de o desmințire prin care, desigur, s'ar lămuri atitudinea noastră, dar nu s'ar mișca din loc niciun țăruș. Căci locul „Patriei" este lângă țărușii din Banat, și nici când nu va putea găsi destule lacrimi pentru a ispăși actul de trădare săvârșit acum doi ani de partidul național.

Uită oare „Patria" că țărușii din Banat nu reprezintă altceva decât rezultatele politicei d-lui Vaida?

Dar cine, dacă nu partidul național, prin politica făcută de d. Vaida, a semnat tratatul prin care i se răpia României jumătate din Banat?

Și vorbește „Patria" astăzi de țărușii cari urmează să fie bătuți pe o graniță necorespunzătoare intereselor românești, și vrea să știe dacă chestia Banatului e sau nu o „chestie închisă"? Dar chestia Banatului nu se pune acum, ci ea a fost pusă atunci când d. Ion I. C. Brătianu, fiind la cârma României întregite și luând parte la Conferința de pace, a constatat cu surprindere că Aliații noștri din război nu vor să respecte tratatul din 1916 în baza căruia România intrase în luptă alături de Franța, Rusia și Anglia. Și se știe că, în fața acestei neașteptate atitudini a Aliaților noștri, România nedreptățită a avut două politici: una, de rezistență, reprezentată de d. Ion I. C. Brătianu, șeful partidului liberal, și alta de acceptare a ciuntirii Banatului reprezentată de d. Tache Ionescu. Ori, care a fost atunci atitudinea partidului național-român din Ardeal?

Nu știe oare „Patria" că guvernul Brătianu, nevroind să iscălească ciuntirea Banatului, a fost silit să demisioneze, dar că el **nu și-a dat demisia decât după ce d. Maniu, Ștefan Pop și Vasile Goldiș își luaseră angajamentul scris la Sinaia că partidul național din Ardeal nu va susține alt guvern decât unul care nu va semna tratatul dela Saint-Germain?**

Și nu știe „Patria" că, odată demisionat guvernul Brătianu și întrunindu-se primul parlament al României întregite, conducătorii partidului național au trădat înțelegerea dela Sinaia și nu numai că au fost în stare să susțină un guvern de capitulare, **dar au prezidat ei înșiși guvernul care-a autorizat pe d. Vaida să cedeze Banatul Sârbilor și odată cu aceasta să accepte controlul minorităților și robia economică?**

Și doar nimeni nu era mai indicat să sprijine atunci politica de rezistență a d-lui Brătianu de cât tocmai partidul care pretinde că reprezintă conștiința națională și sufletul revoluționar al Ardealului.

In locul politicei de rezistență însă, partidul național, prin d. Vaida, ne-a dat o politică de îngenunchere, — și ca rezultat al acestei politici suntem osândiți să asistăm la țărușii care se înfig astăzi în trupul Banatului.

Să plângă deci „Patria" lângă țărușii din Banat, dar, odată cu lacrimile ei, am vrea să-i vedem și părerea de rău că țărușii aceia nu pot fi bătuți în acelaș timp și în mâna trădătoare care a iscălit ciuntirea și sacrificarea Banatului.

Impunsături

„Voința" — probabil despre patroni:

„Și-ar fi cel puțin un bun simț ca să nu se lase poftiți de două ori sau arătați chiar cu degetul"...

— De acord.

*

„Voința" vorbește despre un automobil care miroase urât...

Banca Agrară desigur mirosise frumos..

*

„România" protestează că „Tribuna" orădeană apare cu pete albe...

Și lumea care se plânge că are pete negre...

Pedrumul drept

Asistăm îndurerați la atitudinea greșită pe care au luat-o unii fruntași ai vieții politice din Ardeal. Acestora cari au un trecut însemnat în luptele pentru păstrarea conștiinței naționale până la trecerea ostașului român peste Carpați, nu le vom nega jertfele de odinioară și nu vom cădea în păcatul lor, când cuprinși de patimă, nu vor să recunoască activitatea și rolul istoric jucat de partidul național-liberal în desvoltarea vieții de stat a României de o jumătate de veac încoace.

Am cunoscut Ardealul adevărat; ni-i drag, și cu toate amărăciunile prezente, senini, nu vom căuta să ne coborâm până acolo încât să sămănăm discordia între același frați. Rolul nostru e de a înfrăți și de a munci pentru unitatea sufletească primordială pentru întărirea țării și a neamului acestuia.

Năpădiți de amintiri, epopea tragică a Ardealului ne trece veșnic pe dinainte. Reculeși după durerile din vremea războiului, putem mai bine adânci trecutul lui bogat în jertfe și suferinți. Amintirea celor cari au luptat la 48, martirii „Memorandului", precum și figurile nemuritoare ale Mitropolitului Baron de Șaguna, Simion Bărnuțiu, Gh. Barițiu, Klein, Sincai, Cipariu, Augustin Bunea, Mitropolitul Șuluțiu de Cărpenș, etc., a rămas gravată în mintea noastră.

In legătură cu aceasta ne aducem aminte și de Ion C. Brătianu, ivelis la Paris, în timpul revoluției franceze; acest suflet mare care a luptat și pentru Ardeleni.

Ardealul adevărat, cinstit — lea gândul românismului — ne stă în față. Jertfa lui nălenară, nu poate fi de nimeni uitată.

Dorul de libertate a trăit veșnic în inimele ardelenești și gândul unirei a stat trează și luminos de-o parte și de alta a Carpaților. Iată de ce mania regionalistă este mai ales acum și anacronică și primejdioasă.

A'dealul conștient trebuie să învingă o mână de rătăciți, pe cari nu-i urâm, ci le dorim să-și dee seamă cât de curând că activitatea lor politică din zilele noastre, nu folosește la nimic și va veni vremea când și ei se vor convinge că lupta le-a fost zadarnică și greșită. Cuvintele Evangheliei se vor adeveri din nou: și cei de pe urmă vor fi primiți ca cei dintâi.

Eram deprinși în Ardeal cu slova tiparului chibzuită, plină de ideal și menire socială. Din paginile foilor ce apăreau exala sănătate și iubire de glia aceasta, de așezămintele noastre, de credințele noastre. Presa era un apostolat. Acei cari scriau, erau cu adevărat martiri ai cuvântului. „Tribuna" dela Sibiu și mai târziu dela Arad, „Gazeta Transilvaniei", „Românul" și alte, purtau făclie românismului. Să se fi stins oare această sănătoasă și demnă tradiție?

Astăzi „Patria", „Gazeta Transilvaniei" și multe altele încă sunt inveninate. Nu le mai poți citi. Și ne mirăm, cum în colțul acela de lumină, colț care rămâne curat la orice om, ori cât de rău ar fi el — spiritul Mureșanilor și al celorlalți apostoli ai scrisului, nu trezește nici o remuscare celor ce scot aceste foi....

Dl Vaida despre dl Ion I. C. Brătianu

Numele familiei BRĂTIANU este încununat de glorie nemuritoare. Toate faptele mari ale istoriei României sunt legate de numele lui JON I. C. BRĂTIANU. Dacă bătrânul Brătianu a avut gloria de a înfăptui neatârnarea României, fiului său, dlui Ion I. C. Brătianu i-a fost dat să desăvârșească opera începută și să înfăptuiască România-Mare. De aceia numele de BRĂTIANU se bucură în tot Ardealul de o mare iubire, de o popularitate fără de margini.

Dintr'o cuvântare rostită de dl. Vaida-Voevod la 15 Decemvrie 1918 în București.)

Politica partidului național

Neseriozitatea afirmațiunilor ziarului „Patria"

Cronicarul nepărtinitor al vremilor de astăzi, grele pentru poporul care și-a sacrificat 800 mii de suflete pentru reîntregirea neamului său și în speranța unor zile mai bune, — când-va va judeca și poate că nu fără asprime, va arăta urmașilor noștri care a fost contribuția adusă de partidele politice din zilele noastre în opera de refacere și consolidare a țării.

Afirmăm cu sinceritate și cercitudine că oricare ar fi judecătorul actualelor frământări politice și oricât de îngăduitor ar vrea el să fie pentru partidul național, nu i-ar putea găsi nici un merit în lupta întreprinsă de toți bunii români cu scopul de a crea țării o nouă situație la care ea are dreptul.

De se vor răscoli documentele propagandei electorale ale acestui partid, nu se va întâlni nicăerea o ideie sănătoasă sau un principiu politic în baza căruia să putem spune că conducătorii partidului național și-au înțeles rostul lor. Din potrivă pretutindenea se va constata o politică sădită pe ură și ațâțare la turburări sociale, ceeace nu va putea fi tăgăduit de nimenea, politică ce stingherește acțiunea întreprinsă de guvern pentru scoaterea țării din haosul în care se sbate de atâta vreme.

După mai bine de trei ani, timp prețios și pierdut zadarnic cu experimentarea guvernării, de jalnică amintire, a nouilor partide politice — astăzi avem în sfârșit un guvern conștient de chemarea lui și care se sprijinește pe un puternic partid politic, la baza căruia stă un program sănătos conceput și corespunzător problemelor la ordinea zilei, cari nu mai îngăduie nici-o întârziere.

Datoria fiecărui bun român e să-i dea tot sprijinul și să-l încurajeze în lupta pornită pentru salvarea țării dela ruină. Dacă întreaga opinie publică românească este stăpânită de credința că guvernul liberal e singurul în stare să înfăptuiască reformele de care avem nevoie, partidul național ardelean, departe de a înțelege durerile țării și interesele Ardealului, prin ziarul „Patria" caută să răscolească patimile și să calomnieze pe toți aceia care se împotrivesc politicei lor de negațiune a oricărei acțiuni întreprinsă pentru apărarea intereselor obștești.

Campania electorală și cea de presă pornită de partidul național, nu numai împotriva partidului liberal, dar chiar împotriva armatei, studențimei și clerului din vechiul regat, e lipsită de orice scuză și nu are la baza ei decât politica de interes personal.

De aceea argumentele „Patriei" nu pot fi principiale și nici pornite din convingeri serioase și sincere.

Toate insinuările și ponegririle de care se fac vinovați pe fiece zi conducătorii partidului național, nu sunt scrise de organele lor de publicitate, decât cu scopul ca să facă atmosferă favorabilă lor în vederea alegerilor, uitând interesele reale ale țării și neamului.

Consiliul de miniștri de aseară. Budgetul

Miniștri întruniți în consiliu aseară s'au ocupat în special cu chestiunea budgetară. D. Vintilă Brătianu, a expus proectul său de buget și a propus iar consiliul a aprobat, ca până la convocarea parlamentului, finanțele țării să fie conduse după un buget provizoriu întocmit de ministrul finanțelor pe baza principiului economiilor și reducerilor. După convocarea parlamentului, guvernul va prezenta proectul bugetului definitiv, întocmit pe baza noului sistem de impozite studiat de ministrul de finanțe.

Consiliul a discutat apoi chestiunea Eforiei Spitalelor fără să hotărască numirea noilor efori.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

ECOURI

Un tratat de metapsichie.

Profesorul Charles Richet a prezentat Academiei de științe din Paris o lucrare a sa intitulată: „Tratat de metapsichie".

In această carte — spune profesorul Richet — se găsește neobicinuitul, neregulatul și neașteptatul. Știința metafizică datează de la Aristot. După cum pentru fizică, avem metafizica, tot așa pentru phichie, avem metapsichia.

Voi fi criticat cu vicleiune, fără îndoială. Dar voi spune ca și Themistocle: „Loveșe, dar ascultă".

Lucrarea d-lui Richet are 800 de pagini și cuprinde capitole întregi rezervate lucidității generale, sau experimentale, telekineziei, sau mișcării la distanță, ectoplasmiilor emiciunea prin medium a unei substanțe vivante, etc.

După acest savant ectoplasmiile și telekinezile sunt fenomene sigure.

Sărbătorirea tricentenarului lui Molliére în Suedia

Molliere a fost sărbătorit la Stockholm și Gothemburg cu toată strălucirea pe care o merită opera sa. Toate ziarele îi au consacrat importante studii semnate de nume cunoscute în domeniul literaturii și criticei.

Cele două mari teatre din Stockholm au dat reprezentații de gală în onoare marelui comedian francez.

La reprezentații au asistat ministrul Franței în Suedia, tot personalul legației și aproape toate personalitățile politice, artistice și literare din Stockholm.

Spiritismul în ajutorul justiției

Se știe din ziare că în America la Los Angelos, cetatea prin excelență a cinematografului, s'a întâmplat un asasinat în împrejurări foarte misterioase. Un faimos artist al ecranului. M. Taylor a fost ucis fără ca cei mai fini copoi ai poliției americane se fi putut descoperi pe autorul crimei.

In desperare de cauză, justiția din Los Angelos sa gândit să recurgă la spiritism și să invoace chiar spiritul mortului ca să spună cine asasinat.

In consecință, doi mediumi f arte cunoscuți în America, reverendul George Francis și reverendul Ineg Wagner, au sosit la Los Angelos ca să la contact cu spiritul asasinatului care se crede că ar fi așa de amabil, adaugă un ziar din Londra, ca să le povestească evenimentele tragice cari l'au costat viața.

D'asemeni toate „societățile de cercetări psihice" cum ar zice Mister Beverley au fost rugate să țină ședințe spiritiste spre descoperirea adevărului.

Numi dacă bietul spirit prea hărțuit și chemat în toate părțile să nu se pună în greva și nu vrea să spună nici un cuvintel.

Ar fi o păcăleală cam strașnică atît pentru justiția din Los Angelos cât și pentru toți spiriștii americani.

Opera gravată a lui Corot

La Paris, în sala lui le Genec succesoru lui Sagot a fost adunată pentru întâia oară la un loc, opera gravată a lui Corot, acest adevărat iluminator al artei din secolul trecut.

S'au putut vedea, la această expoziție o sumă de gravuri neprețuite: treisprezece mici aduaforte, toate rare, unele minunate ca: le Bateller, le Dom f ore tia les Environ de Rome, „souvenir" din Toscana ori Ville-d'Avray, împreunate vaporos într'o aceeaș virgiliană seninătate.

La aceste 13 aqua-forte, se adaugă alte două serii: șaisprezece autografii, datând din epoca pe care Corot a petrecut-o în Arras ori Douai, la prietenul său Constant Dutilleux; vre-o șasezeci de clișee pe sticlă, desenuri făcute pe sticlă bicromată, într' un mic număr de exemplare, în care multe din vestiele compoziții ale artistului sunt schițate ori reapar: le Tombeau de Semiramis, le Paysage italien (expus la Salonul din 1838); la Fête de Pan; le Soir (expus la Salonul din 1866 în care apăruse și celebra aqua-forte, les Environ de Rome, de o delicioase factură).

In câteva trăsături, croite liber, pe hârtie specială sau pe luciul aramei, Corot se arată tot Corot, acel luminos vrăjitor care visa natura și-i ritma cu atâta expresie frumusețea (Bul. de l'Art).

Recordul justiției sumare

Generalul Antonio Prodena, care comanda trupele federale ale statului Chihauahuc a fost chemat în ziua de 14 Februar e la ministerul de război din Mexic. Arestat imediat, a fost trimes în fața consiliului de război sub acuzația de rebeliune, condamnat la moare și împușcat.

Un nou sezon.... intelectual

Cu anul 1921 s'a terminat sezonul Einstein 1922 se anunță prin un nou sezon intelectual, reprezentat prin *Freur*, filozof psicho-analitic.

Rămâne de văzut dacă acesta va fi în stare să aibă același succes ca și Einstein.

Răspândiți „Infrățirea"

Opera Ungară din Cluj

— Thamar —

O legendă cu foarte multe asemănări tuturor povestirilor cari se transmit din generație în generație, din ce în ce mai brodate, mai ireale, date cari înalță până la eroism mitologic figura unui rege, sau a unui muritor, dar care nu-i orișicine. Subiectul legendei Thamara, se petrece în țara Ierichoului. Marea preoteasă Thamara — se înamorează de Joab, interpretat de dl Mihai Takács, contrar tuturor uzanțelor religioși. Regele ailă și chiar îi surprinde și de aici excomunicarea el din rândurile celorlalte preotese și chiar din cele ale muritoarelor. La curtea regelui Iericoului același gen de petrecere ca la poporul roman, cu belșugul licoarei lui Bacchus, cu păcatele secsuale ale femeilor frumoase și dansurilor felinice orientale. Thamara, vrea să recâștige drepturile-i din trecut pe lângă curteni și Rege, dar sunt zadarnice toate exploziile manifestărilor ei. Și la invitația Regelui de a ciocni cupa cu vin oferită de el, Thamara, care vede și simte bicluirea, insultă toată adunarea, aruncând în fața tuturor cupa. Mișcare emoție, urmate de arestarea Thamarei.

Soldații Ierichoului amenință pe Rege că armatele lui Joab vin asupra orașului, că sunt chiar intrați și că dau foc orașului. In adevăr, apar, primele pâlpâiri anunțătoare incendiului ce urmează și soldații luptând.

Soldații regelui Ierichoului sunt învinși, regele ucis de iubitul Thamarei, care conducea și armata nouă.

Thamara, e îngrozită de tot ce s'a petrecut dar și de sângele regelui, pe care-l zărește pe mâinile iubitului ei și moare în brațele iubitului desperat. Acesta, ar fi libretul operei, și cred că se procedează greșit de direcțiunea operei, că nu se extrage un rezumat al acțiunei, să fie cunoscut nu imaginativ ci real, de toată lumea.

Soliștii operei ca și orchestra au fost admirabili. Mai ales D-nă Elena M. Levay, o minunată soprano-lirică. A avut toată seara accente de veritabilă căldură în voce. O suplețe și o ușurință în mânuirea registrelor de voce, demne de orice mare cantatrice. Volumul bogat și o inteligentă pricepere în emisiune, au făcut ca fraza să fie clară și impresionantă.

Mai ales în actul ultim înainte de a muri Thamara, a fost sublimă: Notele acute ca și ale registrului mediu erau adevărate perle.

D-l Frideric Sugar regele Ierichoului, e un foarte bun bariton și deși țesetura operei era continuu în notele registrului superior, a fost cu multă fineță susținută. Tenorul M. Farkaș știe să cânte frumos. Are pianissimuri și dolcissimuri foarte simpatice.

Tot ansamblul a fost foarte bine, cum nu mai puțin bine au fost și punerea în scenă și orchestra. A fost un spectacol reușit. Nu știm de ce, nu se hotărăsc direcțiile teatrelor (Operelor) de a da reprezentații comune. Sunt minunați artiști și orchestre și la opera ungară, ca și la opera română. O viață îndelungată trăită, trebuie să aducă odată și o bună înțelegere între toată lumea, cu atât mai mult, cu cât muzica e a omenirei întregi. Dar a upra acestei chestiuni ne rezervăm dreptul a reveni.

DAR.

⚜ FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA" ⚜

Insemnări

Le plus grand bienfait dont nous puissions faire bénéficier nu de nos semblable est de l'aider á s'aider lui meme.

W. Trine.

Pentru reconstrucția societății viitoa e una din obligațiile societății aceleași va fi — fără îndoială — întrebuințarea tuturor energiilor omenești, capabile de muncă, dar neîndrumate, într'o sănătoasă direcție. Cum o altă imperioasă datorie va fi hotărârea tuturor celor ce nu-și au încă scopul existenței lor, definit, a-și face procesul sufletesc și a vedea cari sunt căile în direcția cărora, ar putea fi utililor și societății. Asemeni suggerări, ni-au isvorât eri, traversând piața Unirei și văzând cerșind milă, un bătrân gârbovit de ani și suferință, nu un nenorocit căruia brațele sau picioarele îi lipseau, ci doi oșlobani, zdraveni și sănătoși, dar cari implorau mila bunilor la inimă, pentru nevăzuta, dar crezuta de ei — boala copiilor. Cu figurile schimonosite într'o durere falsă, cu ochii lipsiți de strălucire, cât nu-ți îndreptai mâna spre portofelul, ușură or de boala inexistentă, dar contribuitor la menirea unui parazitizm social, ca și a unei lipse de energii capabilă a fi fructuoase societății. E un rău imens pe care, conștient îl facem îndrumând — pe această cale lenea spre toate limanurile pe rei și ridicând la titlu de milă, o lipsă de îndrumare sănătoasă a elementelor societății, obligător chemate a munci.

Era în ținuta unuia mai tânăr atâta agresiv, atâta nerușinare în ați smulge banul, că fără să vreau mi-am adus aminte de preceptul lui Christos, care spune: „Petre, de nu vreai să te înec, dă din mâni", cum și de a cunoscătorului sufletului omenesc — pastorul Trine — pe ca e-l citez în capul articolului. Trebue schimbate moravurile cu toată stăruința și credința ce vom reuși. Trebue un îndreptar societății, un colectiv care să îndrumeze lumea toată spre muncă, singura isbăvitoare a tuturor ticăloșeniilor și a tuturor relelor de care sufere așa de adânc azi, omenirea. Nu cu lamentări nefolositoare, nici cu jumătăți de măsuri vom reuși; ci cu ferma convingere că fiecare din noi, muncește, infinit mai puțin de cât e capabil și-ar trebui, și cu atât mai vârtos a determina la muncă, pe toți cari știu a recurge la mila omenească, dar nu vor să producă.

In Anglia, s'a constituit o ligă, numită, a ordinei sociale privegheată de autoritățile comunale și justiției, care să controleze activitate tuturor să-i vadă ce produc și cât produc, ce meserie au și dacă e cea pe care au învățat'o, pentru a veni în ajutorul statului, care are nevoe de brațe, cât mai numeroase, cât mai energice; să ajute a ieși, mai curând din greutățile, pe care războiul, cu angrenaju-i de nenorociri, le a adus. Ce s'ar zice dacă o asemenea dispoziție s'ar lua la noi? nu știu; dar presupun, că o sumă de derbedei, cari — sub forma cerșetoriei — îți controlează punga, dacă nu ți-o fură, o sumă de pierde-vară și larnă, ar putea fi culeși, lenei orientale și îndrumați spre product vitate. Și în câte direcții n'ar putea fi canalisate, cu succes, atâtea energii, atâtea firi nenorocite, pentru ușurarea carului economie și al țării noastre!

Pentru o țară eminamente agricolă și cu veleități de industrie brațele lucrative sunt necesare. Pentru agricultură, trebuesc creați muncitorii manuali, după cum pentru industrie trebue a fi creați uvrierii.

Țara noastră, pentru întinderea teritorială, densitatea populațiunei, față de alte țări e mică și deci cu atât mai imperios se cere ca mai toți să muncească, să producă și lor și societății. Omul care trăește numai pentru el se condamnă singur la o viață îngustă, limitată, mutilată, numai prin faptul că nu participă la viața omenirei întregi. Dar cel, care nici măcar pentru el nu muncește, ci preferă să fie un întreținut al societății, e un parazit. Cine e mai vinovat?

El, care se înșală pe dânsul însăși, trândăvind, sau societatea, care poate să-i sufere nemuncind și-i încurajează lenea? Credem că cea din urmă; Și societății ne adresăm când cerem, a se lua măsuri să se sfârpească neînțelesul acesta, al trândorilor, într'o viață în mișcare. Cerșetoria în Anglia, Belgia, Germania sau America, adică acolo unde a munci e o datorie, nu e cunoscută. Mărturia o face viața economică intensă, care-și împrăștie tentaculele acolo unde obișnuința de a nu munci, e lege, acaparând piețe comerciale.

La noi, țara cea mai bogată în materii prime necesare unei industrializări, se importă mai tot din străinătate. De ce? Pentru că nu s'a făcut și încă nu se face o educație serioasă și sistematică a muncei; pentru că nu e o obligativitate a muncei, a rodi; și nu se înfrează lenesul, ci se încurajează. Dacă s'ar strânge laolaltă, toți cerșetorii din Cluj și sunt numeroși și de toate vârstele, și ar fi îndrumați spre muncă, ce serviciu mare li s'ar aduce lor întâi și nouă tuturor spectatori siliți ai inactivității lor. Li s'ar face educația muncei și ar profita materialicește, mai mult și mai demn, iar societatea ar căpăta energii, care, întrebuințate, ar ușura viața, producându-se mai mult.

E asemeni necesar a se controla viața familiară a acestor nenorociți. Să se vadă lipsurile lor, cauzele care-i determină a cerși, și a le învia dorul de muncă. Îmi aduc aminte că în timpul războiului, Delavrancea, Vlahuță și alți intelectuali găsiseră un mijloc ca toți cari nu aveau un mijloc de trai, să fie întrebuințați la transportul răniților dela un spital la altul; la atelierul de confecțiuni al armatei; la tot ce ar fi putut să fie o muncă și un câștig. Rezultatul a fost uimitor: dispăruseră cerșitorii: S'a controlat casă de casă, toate adăposturile acestor nenorociți și în multe suflete s'au adus alinări și cuvinte de mângâere acolo unde deceptia distruse ori ce avânt, ori ce dor de muncă. E în interesul obștesc a căuta să se amelioreze starea morală, pe lângă cea materială a tuturor acestor nedreptățiți ai soartei.

Doamne'e din lumea milioasă a societății noastre ar putea mai ușor îndeplini misiunea de cercetătoare a vieței nevoiașilor. Și din atâtea baluri și serbări câte se dau, s'ar putea aranja unul sau una din aceste distracții și pentru familiile acestor nenorociți, la ajutorarea cărora, suntem convinși că toată lumea își va da cu tot dragul, obolul.

Zeu.

Cetiți „Infrățirea"

Cine vorbește în numele Ardealului

— Risipitorii averei statului român și înfiămânzitorii populației de peste Carpați, au pretenția să conducă din nou țara —

Fapte, cari le iau acest drept

In campania lor electorală, conducătorii partidului național român, fac tot ce le stă în putință să discrediteze partidul liberal și pe actualii cârmuitori ai țării.

Întrebuințând neadevărul și folosindu-se de arma calomniei adversarii noștri politici au supus țăranilor ardeleni, în numele partidului național român că liberalii au asuprit pe țăranii din vechiul Regat și când aceștia au cerut pământ, la 1907, au fost împușcați.

Țărănimea de la sate și populația de la orașe, din vechiul Regat, știe azi că partidul liberal a înscris în Constituție reforma exproprierei celor două milioane hectare de pământ și pe aceia a votului universal.

Ardelenii și bănățenii nu au însă, de unde să cunoască aceasta și de aceia răuvoitorii se încearcă a-i minți.

Tot pentru a învrăjbi sufletul țăranului ardelean și a l ațâța împotriva actualului guvern, conducătorii partidului național român acuză de necinste pe conducătorii partidului liberal.

Oamenii cari au operat la Consiliul dirigent, cari au importat coroane neștampilate din Budapesta ca să exporteze aur și prin permise, scumpe plătite, au trecut peste graniță, petrolul, sarea, și grânele pe cari vechiul Regat le trimetea populației suferinde din Transilvania, îndrăsnesc să vorbească de necinste, dar nu au posibilitatea s'o dovedească în sarcina nici unuia dintre adversari.

* * *

Fiindcă printre conducători partidului național român se află și d. Vaida ne vom ocupa azi de un caz care-l interesează.

Când fostul prim ministru ardelean s'a dus la Paris să semneze tratatul d la Saint-Germain, nu avea bani îndestulători să cheltuiască în volajurile pe cari le făcea.

Adresându-se comisiunei române de aprovizionare, de la Paris, unde lucrau d-nii M. Șerban și Caius Brediceanu, aceștia au încheiat un contract, pentru o furnitură de ghete, cu omul de afaceri Henri Kirschen în valoare de 20 milioane Lire, în schimbul căruia bancherul se oferea să dea D-lui Vaida un împrumut de 5 milioane Lire, pentru propagandă la Londra.

Contractul angajat cu Henri Kirschen, bancherul arestat azi în Italia, venind în studiul comisiunei de aprovizionare, d. consilier juridic C. Antoniade l'a refuzat ca fiind oneros.

D. Șerban luând contractul și ducându-se cu el la Londra, unde se afla d. Vaida-Voevod, a arătat acestuia referatul d-lui Antoniade. peste care s'a trecut cu următoarea rezoluție: „Se acceptă oferta pentru trebuințele Ardealului".

Odată aprobat contractul furniturei de ghete, d. Vaida s'a văzut în posesiunea împrumutului de 5 milioane lire, garantat de Samsarul Henri Kirschen. fond pe care l a cheltuit cu propaganda fără acte justificative și ziariștii englezi, cari aveau să susțină chestia Basarabiei.

Furnitura de ghete, angajată pentru Ardeal, a fost achitată tot de guvernul din București, pentru simplul motiv că Ardealul n'a avut și nu are un budget aparte.

Ghetele cumpărate au fost de cea mai proastă calitate fiindcă aveau talpa de carton.

Când astfel a înțeles d. Vaida Voevod să apere interesele statului român nu-i este permis să acuze. Compromițând interesele statului român în fața streinătății, prin operațiuni făcute în unire cu samsarii cari azi sunt arestați pentru necinste fostul prim ministru nu mai are dreptul să râvnească la conducere.

Ori cât ne-ar fi de penibil să ridicăm asemenea chestiuni și ori cât ne-am gândi la deziluzia pe cari acestea le provoacă în rândul țăranilor cinstiți și muncitori din Ardeal, suntem nevoiți să spunem adevărul spre a feri populațiunea de peste Carpați de greșeala de a-și mai încredința destinele în mâinele unor oameni de acest soi.

Și e bine să se știe că toți conducătorii partidului național român nu se aseamănă nici în cugete nici în fapte cu poporul în numele căruia pe nedrept vorbesc.

Materialul Cfr. în Germania

Se știe armatele germane atât în timpul ocupațiunei și mai cu seamă la retragere, au luat din fostul teritoriu ocupat un bogat material de c le erată în special un mare număr de vagoane cisterne, aparținând societăților petrolifere din țară și administrațiunei căilor noastre ferate.

Pentru readucerea în țară a acestor vagoane au f st trimiși în Germania delegați ai marilor societăți petrolifere împreună cu delegți C. F. R. cari de acord cu comisiunea de la Wiesbaden, au început expedierea vagoanelor în România.

Acești delegați și-au fixat la Ratibor centrul de concentrare al materialului care ne-a fost luat de de germeni, și până în ziua de 17 cor. au fost expediate în România aproape 250 vagoane cisterne din cele sustrase.

Pe măsură ce vagoanele sunt adunate din diver ele localități din Germania ele sunt expediate la țară prin punctul Halmei.

Învățătorii din Ardeal sprijină guvernul liberal

— Telegrama „Asociației învățătorilor —

Învățătorii din Ardeal și Banat au primit următoarea telegramă dela Asociația generală a învățătorilor din Ardeal și Banat:

„Rog încunoștiințați pe toți învățătorii de stat și confesionali că toate deziderate învățătorimei sunt pe deplin satisfăcute de guvern. Învățătorimea va fi reprezentată în parlament prin 12 învățători a căror candidatură este cu tărie susținută de guvern. Învățătorimea este deci datoare să sprijinească cu toată tăria candidații guvernului.

Secr. gen. Almajan.

Producția hârtiei asigurată

Se cunoaște campania de calomnii, pe care au dus-o ziarele opoziției contra guvernului liberal pe chestia hârtiei.

Pentru a închide definitiv gura călomniatorilor reproducem mai jos comunicatul ministerului de industrie în această chestiune:

„Se știe că la un moment dat, în primele zile ale lunei acesteia fabricile de hârtie susțineau că nu au hârtia necesară consumului intern în special al ziarelor, din cauza lipsei de combustibil.

In urma cercetărilor făcute de ministerul industriei și comerțului, s'a constatat că fabricile mai aveau încă de atunci în depozit cantitatea de hârtie necesară ziarelor pentru un timp de 7—10 zile, timp în ca e urma a se face aprovizionarea cu combustibil pentru fabricațiunile viitoare.

De altfel încă din primele zile ale acestei luni se luaseră măsurile necesare pentru punerea în cantități mai mari la dispoziția fabricilor combustibilul trebuincios, și de atunci încoace li s'a procurat necontenit acest combustibil, așa că astăzi, după propria lor afirmație, fabricile dispun chiar de rezerve.

In asemenea condițiuni producția hârtiei necesară consumului este asigurată."

Dela Societatea de științe

Societatea de Științe din Cluj ține ședință publică Joi 23 Februar 1922 ora 8 jum. p. m. în amfiteatrul dela Institutul de Botanică generală (Palatul Universității).

Cu această ocazie se vor face următoarele comunicări:

Prof. D. Pompeiu. Asupra teoriei conicelor.

Prof. Dan Rădulescu. Despre spirani: Diamino bishydrocarbostirylspiran.

Prof. G. Spacu. O reacțiune nouă sensibilă pentru Cuprŭ și Piridină.

MEMENTO

S'apropie ziua de alegeri. Armatele vrăjmașe care sunt partidele politice își strâng rândurile. Focul concentrat al argumentelor asupra tranșeelor inamice, se înțelege, pentru o mai mare și ultimă eficacitate. In curând va suna asaltul general la urne, după care se va decide soarta în viitor a fiecărei armate. Ce-a făcut și ce face partidul național pentru ca să-și valorifice dreptul său în lupta electorală din Martie, și mai ales dreptul la victorie? Care sunt ideile călăuzitoare în acțiunea întreprinsă, care-i argumentul definitiv pus în balanța actualei situații politice, cu ce-și invederează ambițiunea sa semănată, capabilă ca să treacă și peste trup de frate?

Iată întrebări ce și-le pun de sigur mulți cetățeni din România-Mare, cari asistă de-o lună de zile la cea mai destrăbălată deslănțuire de învinuiri, de falsificări de fapte, de calomnii, ce le credeam cu toții de mult îngropate în bezna trecutului, sau scoarțele volumelor lui Caragiale.

Totuși astăzi se ridică din nou amenințătoare din mormintele lor proaspete, chemate la viață de duhurile necurate ce străjuesc deasupra partidelor și oamenilor noui.

Țărăniștii din vechiul regat au tocmit pentru alegeri cel mai desgustător țaraf de lăutari care a răsunat vreodată sub cerul albastru al plaiurilor noastre.

Un sătean beat, rănit de câteva ciomege într'o încăierare de crâșmă, devine pentru demagogii vechiului regat o victimă nevinovată a guvernului liberal.

O bătae stârnită între două cete de averescani și țărăniști se transformă în criminala opresiune a Trepow-ului român generalul Văitoianu. Schimbări și numiri în diferitele funcțiuni de Stat, cari s'au făcut de când e lumea, în imaginația aprinsă, dornică de fapte senzaționale a opoziției, iau aspecte sinistre de cine știe ce cabalistice inscenări comise în vederea alegerilor. Presa de peste munți a Partidului Național — partid și presă cu care ne deprinsesem de pe vremea Ungurilor ca să ne împărtășască plângerile și speranțele fraților împilați se face ecoul tuturor turpitudinilor la care se dedă o opoziție care și-a pierdut cumpătul în fața unei căderi sigure.

Mai mult, presa partidului național în orbirea adusă de patima după putere nu se dă înapoi nici în fața celor mai periculoase și condamnabile gesturi. Zâzania pe care-o bagă între frați, desconsiderarea a tot ce poartă pecete românească, instigațiuni împotriva unirei noastre sufletești, sunt monedă curentă în mâna fruntașilor, dela care țara s'a așteptat la un ajutor iar nu la un atac dușmănos.

Unde poate ajunge o vanitate patologică și lipsa ori cărui control mintal, ne-o arată activitatea de alegeri a partidului care se intitulează de ardelenesc, activitate fără nici-un fond real de idei politice, cu o doză însă destul de mare de otravă sufletească ca să poată determina în păturile de jos o rupere de tulpini încă fragede ale aceleiași rădăcini, implântate de două mii de ani aproape, în ogorul Românismului dintre Nistru și Tisa. In fața invectivelor stârnite de ură nepătincioasă și rea credință, partidul național-liberal rămâne indiferent, conștient de scopul său național, sigur pe programul înfăptuirilor de mâne, și capabil să înfrunte furtuna tuturor duhurilor rele ce s'au abătut peste România noastră, tare ca altădată, ca totdeauna.

Acțiunea liberală în Ardeal

După cum se știe, alegătorii din circumscripția Beiuș oferind d-lui ministru Banu, mandatul de deputat, d-sa a socotit ca o îndoită datorie de ministru și de deputat, să vie în mijlocul cetățenilor din Beiuș să-i vadă și să le asculte păsurile.

Deși nu se știa precis ora sosirii, totuși o lume imensă îl aștepta la gară. Beiușul, oraș cu vechi tradiții culturale, se simțea mândru că ministrul cultelor binevoise să primească mandatul oferit și că venea în persoană să se intereseze de nevoile lui, aceasta cu atât mai mult cu cât d. ministru Banu este, după cum se știe, un om cu un suflet ales și cu lăudabile și frumoase intenții.

Pe lângă autoritățile locale, și un considerabil număr de intelectuali, preoți și învățători, se afla în gară un număr imens de țărani, veniți cu drapele naționale de prin toate satele mărginașe întru întâmpinarea d-lui ministru.

Când trenul a sosit în gară, taraful a început să cânte „Deșteaptă-te Române", iar la scoborârea din tren a d-lui ministru, mulțimea a isbucnit în nesfârșite și puternice urale.

După salutul de bun venit, adresat de prim pretor, d. ministru, însoțit de întreaga asistență a plecat spre hotelul Central unde era găsduit. Abia ajuns aici se auziră cântece puternice pe străzi. Din spre Nimuești veneau țăranii cu drapele. Un număr mare de tineri din Curățele veneau călări. Din altă parte, soseau însuflețiți Fenișenii și Iovănișenii. Când d. ministru Banu a început a vorbi, o tăcere solemnă se așternu, — o clipă numai — căci alte cântece începură a se auzi tot mai aproape și mai puternice: erau Văscănanii, cari în șiruri nesfârșite de sănii, veneau deschizându-și loc prin mulțime să salute pe ministru.

Uralele și cântecele începură de pretutindeni, zguduind întreg Beiușul. Se părea că vremurile de mândrie națională, de altădată reînviaseră între zidurile orașului. D. ministru Banu, a vorbit sătenilor cu cuvinte domcale, cari au mers la inima fie căruia. Ridicat pe umeri, a fost purtat de țărănime ca un binefăcător și îndelung ovaționat.

A doua zi, Joi, piața dr. Ciordaș, gemea de lumea venită să vadă și să asculte pe d. ministru. Discursul d-lui ministru Banu s'a sfârșit în ovații și urale ne mai sfârșite, și niciodată piața și orașul Beiușului, n'a cunoscut o zi mai plină de bucurie și de cântece. A fost un entuziasm nemai pomenit și ziua de Joi va rămâne multă vreme în mintea tuturor vrednicilor cetățeni de prin aceste părți.

Rugat de Văscăuani să treacă și pe la dânșii, d. C. Banu, a plecat apoi spre Vașcău.

Coresponednt

INFORMAȚII

Prefectura locală a început să distribue circumscripțiilor electorale certificatele de alegători precum și celelalte acte necesare alegerilor.

*

Până la noui dispoziții oficiul de locuințe din localul primăriei dă tribue și pe mai departe camere funcționarilor statului. Svonul despre o unire a acestui oficiu cu cel al oficiului de închiriere până acum nu s'a realizat.

*

In corpul medical local a produs o bună impresie știrea că guvernul actual intenționează să creeze un subsecretariat al Sănătății Publice iar nu să afilieze direcția sanitară la Ministerul Muncei după cum circulase svonul.

*

Dl inginer Hossu ne-a declarat că d-sa a intervenit la București pentru suspendarea orelor de după amiazi la regionala CFR. din Cluj.

*

Ministerul de industrie și comerț a numit o comisiune care va avea însărcinarea să inventarieze toate avuțiile industriale și în special cele miniere ale statului.

Comisiunea va face și un studiu asupra exploatării în regie, concesiune sau cointeresare.

Lucrările comisiunei vor fi cercetate de dl ministru Sassu.

*

Comisiunile de evaluare din întreaga țară și-au terminat lucrările.

Judecarea apelurilor, suspendată provizoriu, va începe la 16 Martie și se va continua până la 6 Aprilie după care dată se va începe centralizarea tuturor evaluărilor.

*

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular administrațiilor financiare prin care le face cunoscut ca până la 31 Martie a. c. să trimeată conturile Taxelor de stat și fond comunal perceput la produsele puse în consumațiie de fabricele de spirt, bere, zahăr, uleiuri, etc.

*

Comisiunile de import și export, cari funcționează pe lângă Ministerul de industrie, vor fi din nou alcătuite în cursul acestei săptămâni.

*

Inspectoratul general tehnic din Cluj lucrează la formarea de asociațiuni a întreprinderilor din Ardeal cari au interese comune îndeosebi în vederea transporturilor.

Aflăm că d-l dr. Giurgiu, fruntaș al partidului Național și-a dat demisia din partid în urma atitudinei pe cari o au conducătorii partidului față cu interesele țărei.

*

Prefecturile au fost anunțate ca gazeta săptămânală „Țara Noastră" a fost sistată a a că încasările pe cari le-au făcut primăriile de la țărani să fie înapoiate.

*

In unul din numerile anterioare ale ziarului nostru desvoltând un articol intitulat „Poliția din Cluj și Sp rtul" am arătat unele lipsuri ale poliției locale.

Ținem să complectăm cele scrise și să amintim că starea slabă a organizărei nu se datorește d-lui prefect Popovici ci probabil antecesorilor săi cât și faptului că multe elemente bune pleacă din poliție din cauza salarului mic.

D-l Popovici are meritul că prin munca ce a depus-o a romanizat și instruit pe cât a fost posibil personalul poliției, lucrând în acelaș timp la o unificare cu vechiul regat prin înființarea comisariatelor.

*

Comitetul asociațiunii profesorilor secundari, secția Cluj, convoacă la Adunare generală pe toți membrii asociațiunii, în ziua de 28 Februarie, ora 4 d. m., la liceul Gheorghe Barițiu (amfiteatru).

La ordinea zilei:
1. Reinoirea comitetului.
2. Diverse.

*

Directoratele generale lucrează la alcătuirea proiectului de buget cari va fi terminat — după cum ne-au comunicat cei mai mulți — la 1 Martie.

*

D-l Tănăsescu va sosi Vineri la Cluj, Venind dela Odorheiul-Secuesc unde și-a pus candidatura.

*

Centralele telefonice vor fi obligate ca până la terminarea alegerilor să facă serviciu și de noapte.

*

Studenți Someșeni din Cluj cu onoare Vă invită la balul aranjat la 25 Febr. în Beclean.

4 *Comitetul*

D. general Moșoiu, ministrul comunicațiilor, a cercetat situația mijloacelor de comunicație în câmpia Ardealului. Cu acest prilej a constatat că regiunea aceasta a fost neglijată de fostul regim unguresc, cu toate că interesele economice și industriale ar fi reclamat o cât mai intensivă desvoltare a liniilor de cale ferată. D. general Moșoiu proiectează acum ca prin o nouă linie de cale ferată care ar traversa câmpia să facă legătură directă între Cluj, Borsec și Piatra-Neamț. Prin realizarea acestei linii s'ar obține o legătură directă între Cluj și Odesa.

*

Ministrul industriei și al comerțului a respins toate cererile de permise pentru exportul ouălor. In viitor, nu se mai exportă nici un articol din alimentele necesare consumului intern.

Exportul va fi autorizat numai în caz de supra-producție și după ce cotele de rezervă vor fi complect asigurate.

*

Direcțiunea generală a vămilor în urma hotărârei ministerului de industrie, a comunicat punctelor vamale că nu se mai permite importul obiectelor de uz personal, în cantități ori cât de mici, obiecte cari și înainte au fost prohibite ca fiind de lux.

*

La ministerul domeniilor a avut loc o consfătuire, la care au luat parte și mulți pescari angrosiști. S'a discutat asupra modului ca peștele prins din apele Statului să poată ajunge în mâinile întregei populațiuni, și numai pe prețuri maximale fixate ministerul domeniilor.

*

Ministerul de finanțe a luat măsuri pentru a pune în circulație bonurile de despăgubiri imediat ce lucrările se vor termina.

De altfel întregul rulaj al acestei operațiuni a fost modificat de actualul ministru al finanțelor.

*

In Hotelul Central toată noaptea după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gourmand. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi, Bere albă și neagră de butoi. I-622

*

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalații de lumină, transmiteri de forță, sonerii, telefoane. In depozit becuri de orice format. Proiecte și devize gratuit. 1416

*

Mărunțișuri, Tricotage și Galanterie se vând în engros. La jucării și celelalte articole până la 15 Martie se dă 10 la sută rabat.

Filip Eisenstädter
fost magazinul Lakatosi

*

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale. Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40 439

Chestiuni locale

— Lipsa de curent împiedică bunul mers al industriei — Edificarea unei noui uzine electrice —

Industria locală pe lângă multele inconveniente ce le are pentru bunul ei mers, suferă în timpul de față și de lipsa curentului electric necesar punerei în mișcare a motoarelor.

Actuala uzină electrică a societății „Ganz" nefiind în stare să satisfacă nu numai cerințele fabricilor, dar și nevoia luminatului public, respinge cererile tuturor acelora cari cer curent pentru mișcarea motoarelor.

Situația fiind astfel reprezentanții grupărilor economice din localitate compuse din: Uniunea Fabricanților, Uniunea Industriașilor manuali, Industria edilică, Asociațiunea Patronilor și Sfatul Negustoresc din localitate s'au întrunit în localul Camerei de Comerț spre a decide soluționarea acestei importante chestiuni.

Discuțiunile au fost numai în această direcție și s'a căutat a se găsi remediul acestei crize, care împiedică bunul mers al industriei locale. In deplin acord cu reprezentanții tuturor interesaților în această chestiune, s'a hotărît în linii generale înființarea unei societăți anonime, la care să ia parte toate cercurile economice și industriale pentru edificarea unei uzinei electrice care să fie în stare să poată livra curent electric tuturor interesaților. Vor fi deasemeni primiți ca acționari și persoane particulare care nu sunt direct interesați în această afacere.

Pentru ca această uzină să ia cât mai de grabă ființă s'a însărcinat un comitet care să studieze această chestiune din toate punctele de vedere și care să vie cu planurile de edificare a uzinei. Comitetul însărcinat e format din următorii D-nii:

Președinte. Mauriciu Kis Secretarul Uniunei Industriașilor,

Farcaș Reprezentantul Uniunei Fabricanților.

Dr. Al Bosormeni, Secretarul Asociațiunei Patronilor,

Dr I. Nagi, Președintele industriașilor manuali,

Leo Bohățe Președintele asociației industriașilor de clădiri.

Carol Rau Președintele asociațiunei măcelarilor

Daniel Andra ovschi Președintele asociației industriale,

L. Bocianchi, Diractorul casei de păstrare,

Iuliu Ferenț u, Directorul Băncei de Agricultură,

I. Negruț, Directorul Creditului Technic,

D. Haiman, Directorul Soc Transilvania

F. Deutsch, Inginer edilie,

V. Desilă, Directorul Băncei Centrale,

K. Iahoda, Președintele Uniunei Chiriașilor.

Sever Pop, Președintele Reuniunei Comercianților Români,

I. Kopanec, Director Uzinei „Ganz",

Dr. Alex. Pop Președintele „Sfatului Negustoresc",

I. Heveși Președintele Camerei de Comerț,

și d-nii Caciulă și Boloși Secretari Camerei de Comerț din localitate

După cercetările și găsirea soluției membrii comitetului se vor întruni cât de curând posibil pentru a aduce la cunoștința celor interesați rezultatul.

Față de necesitatea acestei uzine, membrii comitetului, sunt hotărâți că chiar în primavara aceasta să înceapă lucrările noei uzine.

Dacă la alegerile parlamentare din primele zile ale lunei Martie, femeile nu vor participa, — ele vor da navală însă la Balul presei unde dreptul de vot pentru femei este proclamat ca un drept sfânt și unde se va alege prima femee deputat. Atragem atențiunea că la Balul Presei de Duminecă 26 Februarie din saloanele hotelului New-York, Cluj, nu vor avea loc și alegeri pentru Senat, din lipsa de candidate. Va fi singura alegere unde se admite ingerințe; dar garantăm totuși libertatea alegerilor.

*

Dacă guvernele de până acum n'au izbutit să facă unificare, la Balul presei însă, de Duminecă 26 Februarie, cu puținică Voință și cu concursul „Gazetei Ardealului" vom ajunge să avem în România. Patria noastră, înfrățirea dorită.

Duminecă în 26 Februarie se va aranja

marele Concert cu program bogat și frumos urmat de dans

de tinerimea teologică, D-șoarele preparandiste și D-nii pedagogi din orașul Gherla. Va avea loc în sala de teatru a Hotelului „Coroana". Dacă voește cineva să uite câteva momente de năcazurile lumei i-se recomandă să ia parte la acest Concert frumos, care poate produce la mulți un mare efect asupra dispoziției sufletești și anume: „Vindecare" în toată privința. Numai dacă vom spri jini Societatea Tinărului cler, vom putea ajunge în împărăția cerurilor T. Ch.

Fabrica de piele

Opinci, talpă crupon piele superioară și piele blancă de curelar.

Permanent vânzare în mare și mic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Comande din provincie și în pachete postale mici execut. Prețul opincilor și tălpilor de prezent á 65—70 Lei Kgr. La vagon se acordă 5 procente rabat.

Fabrica de piele Samson Str. Gyufagyar 1 în fața magazinului Gyorșáru
Telefon fabrica 3—86 locuința 3—87. 1278

*

In toată seara Dudus, Luni și Joi Albi și Kiri și Eugen cântă cu musica în Cafeneaua Park. 1447

*

Nu te năcăji cu croitoreasa! Cumpără vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipos Cluj P. Unirii Nr. 17. 1514

La Cafeneaua

EUROPA

Joia Dumineca și în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83.

Vopsește și curățâ bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin

UNIO

Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Cronica externă

Joi, 23 Februarie 1922.

Ziarele publică declarațiile făcute de reprezentantul sovietelor la Varșovia, Karahan, asupra raporturilor dintre România și Rusia sovietistă.

Din cele publicate se despinde în chip lămurit că vecina noastră de peste Prut nu recunoaște realipirea Basarabiei, ba mai mult chiar, o consideră ca aparținând Rusiei. Aceasta dovedește pe deantregul că sovietele, la conferința de la Genua, vor ridica această chestiune.

Pe de altă parte, reprezentantul sovietelor, vorbind despre desbaterile viitoarei conferințe economice, spune că ele vor cuprinde în totalitatea lor numai problema reluării relațiilor între aliați și Rusia, din care cauză statele limitrofe între care intră și România, vor avea o situație mai puțin importantă.

Noi am prevăzut de mult că politica sovietelor față de conferința de la Genua, nu urmărește de loc scopuri economice, acestea fiind numai un pretext, la adăpostul căruia conducatorii de astăzi ai Rusiei să poată aborda chestiunea modificării stării de lucruri statornicită prin tratatele încheiate după războiu.

Iată pentru ce e nevoe ca Statele Micei Antante să se prezinte puternic unite la Genua. In legătură cu aceasta d. Nincici, ministrul de interne al Jugoslaviei venit la București cu prilejul logodnei Principesei Mărioara, — a declarat că Mica Antantă e de prefect acord că discuțiunile conferinței de la Genua nu vor cuprinde și chestiuni politice.

In privința tezaurului nostru de la Moscova, reprezentantul sovietelor, a declarat că e probabil că numai o parte din el să fie pierdut, în ori care caz această chestiune, Rusia datorește să o discute odată cu celelalte care formează complexul socotelilor cu România.

Socialiștii și alegerile

— In Ardeal socialiștii doctrinari au numai 3 candidaturi —

Mișcarea socialistă, după cum am mai vorbit în ziarul nostru e slabă foarte mult față de anul trecut. Mulți au trecut de la doctrină la idei comuniste, alții neputând să se mai susțină prin ceea ce le oferau organizațiile și-au căutat de lucru.

Astăzi nu se mai aude de dl. Flueraș, cari știm că la vuiet ea românilor sau chiar acum nu au reprezinta un puternic factor în mișcarea socialistă.

Intrebarea cari s'ar pune e te: ce s'a făcut cu mulțimea socialiștilor din anii trecuți?

Cei ce au cunoscut pe membrii socialiști cari formau partidul în Ardeal, au putut constata că majoritatea nu erau decât ungurii desorienați în viața socială și cu intenție de-a tur ura viața românească din Ardeal, și cari crezuseră că ceea mai bună aremă contra noului stat e socialismul. Când au început să se formeze partidele ungurești fostii socialiști au intrat în noile partide cu programe protivnice intereselor statului.

Socialiștii deci au rămas puțini. Frunașii nu mai îndrăznesc de aceea să mai vină înaintea poporului și pot fi considerați ca retrași din viața politică socialistă. Au mai rămas runtații de a doua mână cari acum cu o azi a'egeri or vor face puțină demagogie în credința că vor mai fi aleși. Dintre toate locurile pe cari socialiștii credeau stăpâni a început, au mai rămas acum 3 și anume: Petroșani, Cluj și Baia-Mare. La Cluj după multe desbateri au hotărât și candideze de advocat Kertész iar la Baia-Mare dl. dr. Roman.

Pentru Petroșani încă nu s'a ajuns la vre-o hotărâre. Succes l nu-l vede nimeni din partid întrucât lipsesc fondurile propagande. Foia partidului Socialist chiar a făcut apel la membrii săi pentru a-i trimite bani în acest scop însă după cât suntem informați nu au răspuns de cât foarte puțini.

Socialiștii doctrinari văd prin distrungerea partidului lor nu pas spre comunism, dar aceasta nu poate fi decât o iluzie.

Faptul care rămâne este că partidul socialist ardelean este azi în plină dezagregație.

Dacă dorești să cumperi
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
Székely și Réti
Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acții.

Controlul distribuției petrolului

După cum am anunțat d. ministru Sassu a dat însărcinarea comisiunei economice formate din d-nii: T. Mrazec, secretar general la industrie, Tancred Constantinescu directorul general al C. F. R. și Ștefan Cnicoș directorul general al comerțului, să cerceteze care ar fi modalitățile pentru soluționarea problemei producțiunii petrolului și distribuției.

Comisiunea întrunindu-se a propus mai multe soluțiuni cari după afirmarea unui membru, sunt în măsură să asigure o sporire a producției și o bună distribuire a petrolului precum și rezervele pentru căile ferate.

Dar pentru asigurarea execuției măsurilor luate se impune un control riguros.

In acest scop, comisiunea a propus controlul distribuției petrolului și produselor lui, de la știrea din fabrică și până la punerea în consumație.

Pentru cei cari s'ar face vinovați de nerespectarea măsurilor luate, comisiunea a propus sancțiui severe.

Succesul unei românce în Italia

Ziarele italienești ne aduc îmbucurătoarea veste că la Teatrul Metastasio din Prato (Toscana), a debutat cu un succes puțin obișnuit, cântăreața română Letitia Anușca, din Brăila.

Pentru debutul d-rei Anușca i s'a încredințat rolul „Ameliei" din „Un Ballo în maschera"-rol s ținut cu triumf de faimoasă soprană Mattinzoli, care cu multă gentilețe a covenit să fie dublată de debutantă.

„Dotată cu un frumos timbru, — scriu ziarele — și cu o puternică extensiune de voce, d-șoara Anușca s'a achitat cu mult brio de rol, mai ales în dificila parte din actul al III, în care publicul transportat, a aplaudat-o, la scea deschisă, cu un entuziasm nemărginit.

„De remarcat că pe lângă vocea fără pereche d-șoara Anușca are și un frumos temperament artistic.

A fost, în fine, atât de mult apreciată, în cât s'a cerut menținerea ei în rolul „Ameliei", la câteva reprezentanții în șir".

Pe noi românii nu pot decât să ne măgulească astfel de manifestații pentru cântereții noștri din partea unei țări, în care cântul a ajuns culmi puțin obișnuite la noi.

Comitagii bulgari în Grecia

Atena. Biroul presei grecești anunță că o bandă de mai mulți comitagii a trecut frontiera în Grecia și a distrus linia ferată pe o distanță de mai mulți kilometri. Comitagii au fost alungați peste granită. Guvernul a cerut reprezentantului său din Sofia, să protesteze la guvernul bulgar.

Declinul imperialismului englez

— Chestiunea egipteană —

Imperialismul englez a primit în timpul din urmă lovituri foarte puternice.

In lupta cu Irlanda, grație încăpățânării sinnfeiniilor în loc de o autonomie analoagă cu a Australiei și Canadei, Marea Britanie a fost nevoită să-i acorde o independență, ca și absolută și o constituțiune care e echivalență cu republicanismul.

In Afganistan, Angora și mai ales în Persia influența propagandei revoluționare, alimentate de agenții lui Lenin a creiat o situație din ce în ce mai defavorabilă politicei coloniale engleze.

Baza înaintată de propagandă a bolșevicilor în Belucistan amenință India, care sub un calm aparent nutrește — sentimentul redeșteptărei naționale.

Deja în primăvara acestui an adunarea de la Delhi, decizând o importantă reducere a armatei generalului Rawlinson, comandantul general al forțelor din Indii și guvernul englez fiind silit să o accepte, autoritatea engleză era pusă în eșec de elementele indigene în o chestiune vitală pentru viitorul Imperiului. Șeful revoluționarilor indieni, Ghandi a reînceput acum din nou agitațiile sale îndemnând pe indieni să nu dea ascultare autorităților engleze.

In sfârșit Egiptul se alimentează și el de la focarul incendiului oriental.

Cunoscând admirabil Orientul, politicianii de la Foreign-office au căutat să preîntâmpine nemulțumirile naționaliștilor, față de consacrarea definitivă a protectoratului englez prin tratatul de la Versailles.

Lord Milner, unul din cei mai mari oameni politici ai Angliei în materie colonială și care împreună cu Chamberlain poate să poarte titlul de fondator al imperialismului, bazându-se pe psihologia popoarelor orientale, pentru care cuvântul are o valoare magică a știut să impue un proect de acord cu Zaghlul pașa prin care se acorda independență Egiptului, fără ca Anglia să fie obligată la acesta, ci numai din respectul devotamentului sau pentru dreptul popoarelor.

Prin acest acord Anglia nu mai are armată de ocupație, dar menține o forță necesară garantării comunicațiilor imperiale, Angli anu mai posedă un comisar special dar numește un ambasador special, un consilier financiar și unul judiciar de a căror veto depinde desvoltarea materială, morală și ordinea în Egipt.

Politica interioară și exterioară a Egiptului rămânea deci aceiași cu deosebirea că în loc de a fi sub „protectoratul" Angliei, Egiptul putea să iluzioneze lumea cu titlul de „independență".

Egiptenii nu s'au lăsat însă mult timp speculați de magia cuvintelor și au început să se agite din nou cerând micșorarea amestecului englezilor în afacerile Statului egiptean, care nu-e decât continuarea celor din timpul protectoratului. Lord Curzon în colaborare cu Lloyd George și generalul Allenby au elaborat acum un nou proect, care nu e decât o mistificare a proectului anterior făcut de Lord Milner. Delegația egipteană însă a refuzat orice acord până ce guvernul britanic nu va înceta să guverneze egiptul prin forța baionetelor, disprețuind tradițiunile așa zisei „democrațiuni engleze".

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 m. p

Sfatul național din Sibiu al sașilor după discuții de două zile a hotărât să fixeze candidaturi în toate circumscripțiile unde sașii sunt în majoritate iar în celelalte să sprijinească pe candidații liberali.

*

După *Lupta* dnii Pasici și Brătianu s'ar fi învoit privitor la deschiderea în 5 Martie a conferinței Micei Antante la Belgrad.

*

Regele Alexandru a vizitat Miercuri pe dl Brătianu.

*

Președintele consiliului dl I. I. C. Brătianu a dat aseară un prânz în onoarea miniștrilor jugoslavi din suita regelui Alexandru. A luat parte și ministrul Serbiei la București.

Dnii Brătianu și Pasici au continuat eri tratativele la care au luat parte mai târziu și miniștrii de externe ai Poloniei și Cehoslovaciei. S'a discutat la început numai chestiunile privitoare la România și Jugoslavia. Apoi s'a trecut și la chestiile polone și cehoslovace în legătură cu conferința genoveză. Deși miniștrii cehoslovac și polonez n'au avut împuternicire să trateze totuși această consfătuire poate fi numită ante-conferința Micei Antante.

*

Atena. — Biroul presei anunță ciocniri între greci și turci la Kioprei-Isarnal. Atacurile turcilor au fost respinse.

*

Atena. — Guvernul grec a trimis la Petrograd cu misiune specială pe profesorul universitar Ara Vantuhos.

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod speial, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne
CZINK
CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 6

Voești să trăești o sută de ani în sănătate?

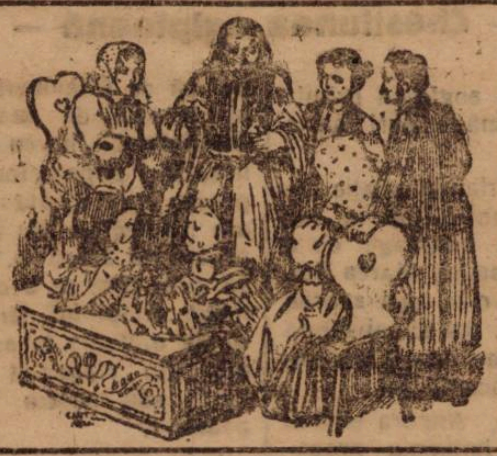

Folosește spirtul sărat „DIANA“

1230 **Nu primi imitațiuni!**

S'a deschis marele

magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

Domnilor deputați Senatori

și cei care mergeți la București luați masa la restaurantul „AMICIȚIA“ în str. Zalomit No. 8 (în dosul Hotelului „Astoria“) și unde se întâlnesc toți ardelenii.

Reclama este sufletul comerțului

„UNIREA“

societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiți, etc, și cartonage

CLUJ,

Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.

Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.

Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale și patiserii, drajeuri, neîntrecute specialități și varietăți de bomboane englezești (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje și altele pentru care artiștii fabricei se întrec și concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezești (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reusită cutiile de metal și sunt mult mai ieftine. 1379

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Márton ffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Serviciu promt.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Cautăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

MINISTERUL LUCRĂRILOR PUBLICE

DIRECȚIUNEA DE PODURI ȘI ȘOSELE DIN TRANSILVANIA, BANAT ȘI P. UNGURENE

No. 1531—922. Cluj, la 20 Februarie 1922.

Publicațiune.

Direcțiunea de poduri și șosele din Transilvania publică concurs pentru asigurarea furnizărei materialului de impetruire, necesar pe șoselele județene din județul Cojocna, Solnoc-Dobâcă, Târnava-Mică, Ciuc pe anul 1922—23.

Ofertele sigilate se vor înainta până la orele 11 a. m. în ziua de 20 Martie pentru județele Cojocna și Solnoc-Dobâca 21 Martie pentru județele Târnava-Mică—Ciuc.

Ofertele cari sunt până la 100.000 Lei se vor înainta respectivelor servicii de poduri și șosele și anume:

pentru județul Cojocna-Cluj,
pentru județul Solnoc-Dobâca-Dej,
pentru județul Târnava-Mică-Diciosânmartin,
pentru județul Ciuc-Mercurea-Ciucului

sau la Direcțiunea de poduri și șosele Cluj, Strada Berde 2.

Ofertele mai mari ca 100.000 Lei se vor înainta numai la Direcțiunea din Cluj.

Ofertele se pot face pentru cantitatea întreagă a materialului de impetruire sau pe sectoare și cantități mici.

La oferte se va anexa recepisa despre depunerea a 5 la suta din suma ofertată, care servește ca garanție. Se va putea depune și efecte garantate de stat ca garanții.

Ofertele se vor deschide la orele 11 ziua și luna specificată mai sus.

Oferte sosite mai târziu și ofertele telegrafice sau suplimentare nu se vor lua în considerare.

La licitație pot fi prezenți ofertanții sau reprezentanții lor.

Lucrările și condițiunile se pot vedea la Direcțiunea de poduri și șosele sau la respectivele servicii, unde se vor primi și eventuale lămuriri.

Intreprinzătorul ia la cunoștință, că cantitatea de piatră prescrisă se poate reduce până la 50 la suta. 1518

„Reclama“ No 1503—2.

Gătere

furnizează din renumitele făbrici MARCHEGGER Maschinenfabriks- und Eisengiesserei A. G. :-:

Reprezentanța Generală:

Motrica Română, București B-dul I. C. Brătianu No 82. Telefon 56-10

MINISTERUL LUCRARILOR PUBLICE

DIRECȚIUNEA DE PODURI ȘI ȘOSELE DIN TRANSILVANIA, BANAT ȘI P. UNGURENE

No. 1531/922. Cluj, la 20 Februarie 1922.

Publicațiune

Direcțiunea de poduri și șosele din Transilvania publică concurs pentru asigurarea furnizării materialului de impietruire necesar pe șoselele județene din județul Maramureș, Odorheiu, Bistrița-Năsăud, Brașov, pe anul 1922/23.

Ofertele sigilate se vor înainta până la ora 11 a. m. în ziua de:

16. Martie pentru județul Marumureș
21. „ „ „ Bistrița-Năsăud
22. „ „ „ Brașov și Odorheiu.

Ofertele cari sunt până la 100.000 lei se vor înainta numai la Direcțiunea din Cluj.

Ofertele se pot face pentru cantitatea întreagă a materialului de impietruire sau pe sectoare și cantități mici.

La oferte se va anexa recepisa despre depunerea 5 la sută din suma ofertată, care servește ca garanție. Se vor putea depune și efecte garantate de stat ca garanții.

Ofertele se vor deschide la orele 11 ziua și luna specificată mai sus.

Oferte sosite mai târziu și ofertele telegrafice sau suplimentare nu se vor lua în considerare.

La licitație pot fi prezenți ofertanții sau reprezentanții lor.

Lucrările și condițiunile se pot vedea la Direcțiunea de podori și șosele sau la respectivele servicii, unde se vor primi și eventualele lămuriri.

Intreprinzătorul ia la conoștința, că cantitatea de pietriș prescrisă se poate reduce până la 50 la sută.

Declarațiile „senzaționale“ ale D-lui Lupu

— Ce visează șeful țărăniștilor —

In ziarul „Ujsag“ citim o declarație „curioasă“ pe care d. Lupu a ținut să o facă presei maghiare din localitate cu ocaziunea vizitei d-sale la Cluj...

D. Lupu spune între altele, că regretă foarte mult, că în lipsă de timp nu-și poate expune programul d-sale înaintea minorităților din localitate, pe care le cunoaște ca fiind aderente ale democrației radicale.

Regretă de asemenea, că minoritățile etnice din Ardeal nu sunt așa de bine organizate, în cât adoptând o nouă orientare politică să colaboreze — prin încheerea unui pact, — cu Partidul Țărănist(?!)

D. Lupu regretă acest fapt pentru simplul motiv — după cum spune d-sa — pentru că din victoria desăvârșită pe care va obținea-o în urma alegerilor, nu se poate împărtăși și poporul maghiar(!)

După aceste declarații „senzaționale“ d. Lupu vorbește cu o adorabilă siguranță despre viitorul guvern compus din democrați radicali și care singur va fi chemat să alunge noroiu greoi ce ne amenință actualmente(?)

Iar până atunci, în calitate de deputat țărănist d-sa a promis că va face tot posibilul ca interesele minorităților să fie așa apărate, încât acestea în viitoarea „eră de guvernare“ să i se dedice cu trup și suflet muncei supraomenești pentru a reprima spiritul reactionar medieval, care domină și azi în România(?)

D Lupu a mai făcut încă câteva declarații care având acelaș colorit banal ca și cele de mai sus, nu merită atâta atenție...

—Și d. Lupu a plecat din Cluj cu convingerea, că viitorul guvern va fi prezidat de... d-sa având alături și minoritățile etnice, cari vor colabora cu d-sa pentru... refacerea României „democrate“...

D. dr. Lupu nu se lasă de glume cu nici un chip, după cum se vede!...

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielu Alb“.
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Cent
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anea* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deak* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii

Citiți pag. 8-a

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

SE CAUTĂ un specialist de bătături cu praxă mare pentru baia „Diana" Cluj Reclama 1615. 1509

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

SCHIMB DE LOCUINȚE. Care funcționar public ar fi dispus să schimbe locuința sa, de 2-3 camere și dependințe, cu locuința mea, care constă din 3 camere, bucătărie, dependințe, grajd și are grădină mare. Am o curte singur la dispoziție. Oferte sub: „PLĂTESC EVENTUAL CEVA IN PLUS" la „Reclama" Cluj, Piața Unirei 4 1511

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilată. Plătesc bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilată pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Căsătorii:

MEDIC Sublocotenent 21 ani dorește cunoștință cu domnișoară sau văduvă tânără posesoare de case în Cluj, eventual căsătorie. Răspuns serios cu fotografie, discreție absolută, la ziar sub „Geny".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Toate cererile cu privire la exhumațiunea și transportarea eroilor căzuți în războiu și înmormântați pe teritoriul Republicei cehoslovace sunt a se înainta fără escepție prin consulatul Republicei cehoslovace din Cluj. Cereri pentru exhumare și transportare gratuită nu se acordă.

Cei interesați primesc informațiuni la consulat Cluj, Str. Iuliu Maniu 32/I.

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST
Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. Reducere 30% pentru toți funcționarii publici și particulari, precum și familiile lor. 1253

Se caută
Domnișoară dactilografă cunoscând limba ungară română și lucrarile de biurou.
VICTORIA.
Londra 29. 1508

„Banca Invățătorilor"

Societate Anonimă
CLUJ.
1513

PROSPECT de EMISIE
și
Coală pentru subscrierea de acții.

1. In baza hotărârii adunării generale extraordinare din 18 Decemvrie 1921 **„Zorile"** institut de credit și economii societate pe acții în **Mărgău**, s'a transformat în **„Banca Invățătorilor"** societate anonimă cu sediul în **Cluj.**

2. Scopul general al **„Băncii Invățătorilor"** este, desvoltarea spiritului de solidaritate economică și profesională, între învățători.

In special societatea va căuta:

a) Să desvoalte între învățători și alți cetățeni spiritul de economie și să le procure credite solide, prin secția bancară, care se poate ocupa cu tot felul de afaceri în conformitate cu §§-ii 258 și 259 din legea de comerț în vigoare;

b) Să achiziționeze o tipografie proprie în Cluj, care să ușureze editarea revistei „Invățătorul", a manualelor scrise de învățători, a tipăriturilor necesare școalelor, precum și editarea unei bune gazete populare:

c) Să înființeze și susțină o librărie și papetărie centrală în Cluj — cu sucursale în capitalele de județe — prin care să se aprovizioneze toate școalele cu cărțile și rechizitele necesare;

d) Să organizeze ajutorarea reciprocă a învățătorilor și acționarilor, pentru cazurile de moarte sau boală îndelungată;

e) Să achiziționeze și aranjeze paviloane în câteva localități balneare și climaterice pentru învățătorii și acționarii suferinzi;

f) Să ajute instituțiile întreținute de Asociația învățătorilor transilvăneni, bănățeni și ungureni și cele întreținute de „Fondul Gheorghe Lazăr" în special Casele Invățătorilor din Cluj, Arad, Satu-Mare și Timișoara, etc.

Spre ușurarea contactului învățătorilor cu societatea, se vor înființa sucursale și expoziturî în toate capitalele de județe și centrele mai importante.

3. Pentru realizarea scopurilor de mai sus, actualal capital social de Lei 15.000 se ridică la suma de Lei 5,000.000, realizabilă prin mai multe emisiuni.

4. Ca primă emisiune să statorește suma de Lei 1,000.000 (Un milion) repartizat pe 4000 (patru mii) bucăți acții, fiecare în valoare de Lei 250 (Douăsutecincizeci) nominal, cari se oferă spre subscriere cu precădere învățătorilor.

Acțiile vechi emise de „Zorile" fiecare în valoare, nominală de Lei 25, se vor cumula tot câte 10 bucăți în câte o acție nouă de Lei 250.

5. Fondurile de rezervă și mobilierul (amortizat deja și ne trecut în Bilanț ca Active) fiind proprietatea acționarilor fostei societăți „Zorile" se lichidează, dându-se fiecărui acționar partea sa proporțională — câte 28 Lei de acție — în numerar sau acții nouă:

Fondul de penzii în suma de 504 Lei 60 bani fiind proprietatea foștilor funcționari, se lichidează între dânșii.

6. Pentru aranjarea drepturilor vechilor acționari se fixează ca termen ultim ziua de 10 Martie 1922, până când nearanjându-și situația se consideră ca repășiți dintre acționari iar competințele lor se vor conta ca depunere la „Banca Invățătorilor", dispunând de ele oricând.

Pentru noii acționari se fixează ca ultim termen de subscriere ziua de 15 Aprilie 1922.

7. Subscrierea noilor acțiuni, se face pe coala anexată acestui „Prospect" și odată cu subscrierea, se va vărsa la cassa „Băncii Invățătorilor" societatea anonimă Cluj, Piața Ștefan cel Mare No. 21 de fiecare acțiune câte 25 Lei ca 10 la suta din valoarea ei, și câte 15 Lei ca spese de emise de o acție.

8. Ratele următoare se vor vărsa între 20—30 a fiecărei luni ce urmează după încheerea subscrierii, tot câte 25 Lei de fiecare acțiune până la împlinirea sumei de Lei 250.

Acționarii au însă dreptul a varsa odată mai multe rate sau chiar toate.

9. Ratele vărsate se vor quita prin titlii provizori, iar acțiile definitive se vor elibera numai după vărsarea tuturor ratelor.

După sumele nevărsate la termen se vor socoti și încassa 8 la suta interese de întârziere.

Acționarul întârziat cu plata ratelor, care nici după 2 (două) provocări făcute prin publicarea numelui și a numărului acției sale în revista „Invățătorul", iar o a 3-a (a treia) provocare făcută prin scrisoare recomandată la adresa sa — nu va vărsa rata (ele) restante în timp de 30 zile, își pierde dreptul de acționar, iar sumele vărsate de el, trec la Fondul de Rezervă al societății. In locul acțiilor sale. Direcțiunea va emite și plasa noi acțiuni.

10. Acționarii noi, prin faptul subscrierii și vărsării primelor 10 la suta din capitalul de acții subscris, devin beneficiarii tuturor drepturilor ce compet — conform Statutelor — acționarilor vechi.

11. Societatea se conduce provizor de o Direcțiune compusă deocamdată din 11 membrii și Comitetul de supraveghiere compus din 5 membrii. Proxima adunare generală ordinară, ce se va ține a în al III-lea pătrar al a. 1922, deodată cu Congresul general al învățătorilor din Transilvania, va alege un Consiliu de administrație din 22 membrii, socotind câte unul de județ, propus de grupul acționarilor din județul respectiv pe lângă Direcțiune și Comitetul de supraveghere.

12. Direcțiunea are dreptul a selecționă ori reduce subscrierile ce se oferă, precum și a fixa suma emisiei în minus dela un milion Lei.

I. DIRECȚIUNEA:

Președinte: **Andreiu Pora** Directorul adm. al „Casei Invățătorilor" - Cluj
Vicepreședinți: **Traian Suteu** înv. director Sâmbăta de jos Președintele Asociației generale a învățătorilor din Transilvania.
Petru Bura subrevizor școlar, Cluj.
Secretar: **Iacob Boleriu** administratorul „Casei Invățătorilor Cluj. **Dumitru Hancu** director școlar, Cluj. **Dr. Gheorghe Vilt** rev. școl. al județului Cojocna, Cluj. **Ioan Mango** revizor școlar, Zălau. **Gheorghe Stelea** director școlar, Cluj. **Anton Domide** profesor, Cluj **Gheorghe G. Boleriu** directorul Școalei Medii, Ocnele-Mureșului. **Mihail Hurducaciu** profesor, Cluj.

II. COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Gavril Almășian învățător, Cluj. Secretarul general al Asociației generale a învățătorilor din Transilvania. **Enea Romițan** profesor, Cluj. **Ioachim Pop** învățător, Feneșul-săsesc. **Patrichie Râmneanțu** învățător, Timișoara. **Ilarie Belan** subrevizor școlar, Satu-Mare.

MINISTERUL LUCRĂRILOR PUBLICE

DIRECȚIUNEA DE PODURI ȘI ȘOSELE
DIN TRANSILVANIA, BANAT ȘI P. UNGURENE

No. 1531—922. Cluj, la 29 Februarie 1922.

Publicațiune

Direcțiunea de poduri și șosele din Transilvania publică concurs pentru asigurarea furnizărei materialului de impietruire necesar pe șosele județene din județul Huniedoara-Treiscaune, Târnava-Mare și Mureșul-Turda pe anul 1922-22.

Ofertele sigilate se vor înainta până la orele 11 a. m. în zilele de:

23 Martie pentru județul Huniedoara,
24 Martie pentru județul Treiscaune și Târnava-Mare.
25 Martie pentru județul Mureș-Turda.

Ofertele cari sunt până la 100.000 Lei se vor înainta respectivelor servicii de poduri și șosele și anume:

pentru județul Huniedoara—Deva,
pentru județul Treiscaune—Sf. Gheorghe,
pentru județul Târnava-Mare—Sighișoara,
pentru județul Mureș-Turda—Târgul-Mureș

sau la Direcțiunea de poduri și șosele Cluj, Strada Berde 2.

Ofertele mai mari ca 100,000 Lei se vor înainta numai la Direcțiunea din Cluj.

Ofertele se pot face pentru cantitatea întreagă a materialului de impietruire sau lasectoare și cantități mici.

La oferte se va anexa recepisa despre depunerea a 5 la suta din suma ofertă, care servește ca garanție. Se vor putea depune și efecte garantate de stat ca garanții.

Ofertele se vor deschide la orele 11 zilele și luna specificată mai sus.

Oferte sosite mai târziu și ofertele telegrafice sau suplimentare nu se vor lua în considerare.

La licitație pot fi prezenți ofertanții sau reprezentanții lor.

Lucrările și condițiunile se pot vedea la Direcțiunea de poduri și șosele sau la respectivele servicii, unde se vor primi și eventualele lămuriri.

Intreprinzătorii ia la cunoștință, că cantitatea de pietris prescris se poate reduce până la 50 la suta. 1519

Direcțiunea Căilor Ferate Someșene Dej.

No. 2773—I.

Concurs.

Se escrie nou concurs pentru exarendarea cu data de 15 Martie a întreprinderei de vărărie la Cociolata a C. F. S.

Condițiile schimbate se pot vedea la Direcțiunea C. F. Somoșene în Dej, unde se vor înainta și ofertele în scris și în plic închis purtând îndicația „Concurs la exarendarea vărăriei", până la 10 Martie a. c. ore 12.

Dej, la 21 Februarie 1922.

Direcțiunea Căilor Ferate Someșene
MESAROS director general.

Depozit de pielărie
En gros S. FISCHER
București, Str. Lipiscani 90 și Decebal No. 7 în stradelă
1470
Mare asortiment în permanență de:
Talpa și Pielărie străină și indigienă
Telefon 45-46. Telefon 45-46.

Mișcarea cooperativă de credit la sate

Centrala băncilor de pe lângă Cassa centrală a cooperației și împroprietăririi sătenilor a tipărit de curând o dare de seamă despre situația mișcării cooperative la sate. Extragem din raportul ce d. Titus Axente, directorul general al centralei Băncilor Populare îl publică în fruntea acestei lucrări, următoarele constatări:

Cooperația de credit la sate în cursul anului 1920 a progresat simțitor. Creșterea numărului membrilor societari, sporirile de vărsăminte în contul capitalului social, creșterea depunerilor spre fructificare, etc. au dat posibilitatea băncilor populare ca să rezerve direct la săteni sub formă de împrumuturi suma de lei 336.000.000, adică cu un spor de 136.300.000 lei peste cifra soldului din bilanțul general dela 31 Decembrie 1919, la care urmează a se adăoga cele 89.000.000 lei soldul contului, diverse conturi reprezentând mărfuri, semințe, etc., și cele 45.000.000 lei soldul contului Cassa.

Aceste 500.000.000 lei cari au stat la dispoziția sătenilor pentru intensificarea producției agricole, reprezintă nu numai o cifră remarcabilă dar, cea ce este mai important, afirmarea unui mare principiu de solidaritate economico-socială. Astfel disponibilul în numerar al sătenilor care fără aceste instituțiuni cooperative ar lâncezi fără nici o întrebuințare în fundul lăzilor, pe lângă ei găsește un plasament sigur și remunerător, creiază posibilitatea de a veni în ajutorul sătenilor lipsiți de mijloace bănești, fie pentru înflorirea gospodăriilor, fie pentru îndestularea nevoilor zilnice cu caracter urgent.

Fenomenul ușor de observat că necesitățile de credit într'o grupare socială și într'un loc determinat nu se manifestă la toți indivizii deodată, ci pe rând, dă putința că, cu un capital strâns la banca populară să se poată satisface trebuințele tuturora. Aceasta cu atât mai mult cu cât prin scontarea portofoliului băncei populare la federală, și rescontarea la centrală, banca ori când poate să-și mărească creditul de care are nevoe.

In prezent prin împroprietărirea sătenilor peste 80 la sută din întinderea pământului arabil al țării a intrat în stăpânirea lor. Este în interesul sătenilor și mai ales în interesul Statului ca producțiunea agricolă să dea maximul de rezultate. Și cum pentru aceasta sătenii, mai ales cei de curând împroprietăriți, au trebuință pentru cumpărări de vite, unelte agricole, semințe, etc., de credit eftin, la timp acordat și în măsura nevoilor lor, singurele instituțiuni menite să-i înlesnească, sunt băncile populare.

Ele trebuesc îndrumate, organizate și înzestrate cu elemente destoinice și cinstite pentru ca să poată fi la înălțimea chemării lor.

Numai în chipul acesta Băncile populare și Federalele lor vor aduce servicii imense nu numai acestora, dar întregei economii naționale.

Incet dar sigur instituțiile cooperative de credit își vor mări baza de operațiuni și cu aceasta beneficiile anuale, cari le va da posibilitatea de a plăti bine personalul tehnic, a-și spori fondurile de rezervă și mai ales fondurile culturale și cele de interes general.

Tot inițiativele individuale sau colective ale sătenilor pentru îmbunătățirea rasei vitelor, intensificarea agricolă prin procurare de mașini perfecționate, etc., vânzările în comun ale cerealelor, industrializarea laptelui, lemnului, înființări de lucerniere, de pepiniere pentru pomi și viță, etc., în fine toate mijloacele de intensifcarea producțiunei agricole la câmp, în regiunea podgoriilor și la munte au absolută nevoe de credit cât mai larg și lesnicios.

Este o sfântă datorie și o chestiune de onoare pentru mișcarea cooperativă că să se organizeze așa fel în cât să poată corespunde misiunei mari pe care o are.

TEATRUL NAȚIONAL

Joi 23 Febr. „SA NE DESPARȚIM"

Sâmbătă 25 Feb. Se va juca pentru prima oră. „AZILUL DE NOAPTE" dramă în 4 acte de Maxim Gorky. In rolurile principale vor apare D-nele Olimpia Bârsan dela Teatrul Național din București, Nat Ștefănescu, Saneca Alexandrescu, Mioara Ponescu, N. Adamidi și D-nii I. Stănescu-Popa, N. Neamțu-Ottonel Dem. Mihăilescu-Brăila, Al. Ionescu-Ghibericon Mișu Ștefănescu, N. Dimitriu. Dem. Psatta, V. Vasilescu etc.

Duminecă 26 Feb. (matineu școlar) HERO și LEANDRU (seara) Pentru a doua oră AZILUL DE NOATE.

Cel mai mare depozit de **Automobile turism** model 1922 **Autocamioane, Tractoare** din fabrica Ford

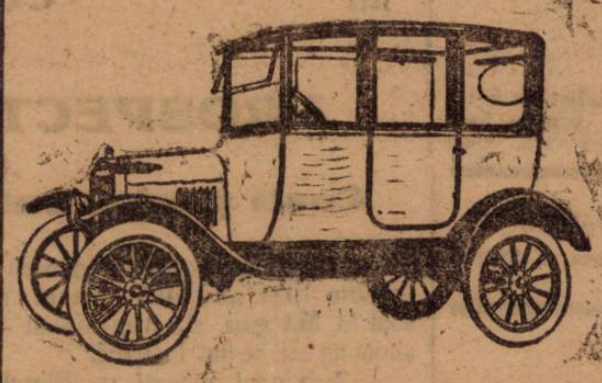

Au sosit și s'au pus în vânzare cu cele mai reduse prețuri la:

CLUJ PERRY CLUJ

Piața Stefan cel Mare No. 7. 1521

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare intreprindere de acest soi din intreaga Românie, având centrala la București și prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

In ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7**

se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate, preparate în sistem de Praga.

1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatina cu carne

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri

Constanța-New-York

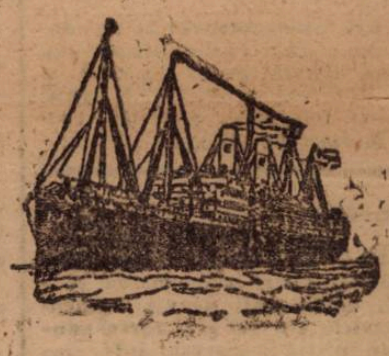

Vaporul Transatlantic de lux

KING ALEXANDER

soseste la 26 Februarie

și pleacă la 27 Februarie din portul Constanța direct New-York

După vaporul King Alexander urmează a pleca următoarele vapoare „Megali Hellas", "THEMISTOCLES" și „CONSTANTINOPLE"

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteză mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCUREȘTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascăr Catargiu No. 28.
902 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

Ce este Rusia de azi...

„Un azil de nebuni"

— Senzaționalele relațiuni ale unui diplomat american —

Ziarul „Le Matin" publică impresiunile d-lui Charles Crano, fost ministru al Statelor Unite în Peking, care în vara anului 1921 a călătorit de-alungul Siberiei și Rusiei. „După ce am asistat zice Crane, în 1917 la nașterea democrației ruse, am văzut în 1921 agonia unui regim deplorabil și suferințele unei mari națiuni pe care, noi americanii o iubim, și pe care d-voastră francezii ați iubit-o întotdeauna. In conversațiunile pe care le-am avut cu Rușii de toate categoriile, m'am convins de faptul că toți, dela răsăritul atât de adânc rus până la apusul locuit de naturalizați ruși de naționi deosebite, cu toții urăsc guvernul sovietic; aceasta o pot afirma cu nepărtinire. Regimul sovietic este cel mai nebun, cel mai brutal și cel mai incompetent din toate regiele. Acești conducători bolșevici care înainte de a intra în funcțiile pe cari le ocupă nu au creeat sau organizat ceva, sunt în consecință cei mai incompetenți conducători; ei sunt mândri și semeți, nu au însă nici o putere, nebuni ei sunt simpli blutiști. Charles Crane citează fapte dovedind că opinia sa este justă. Printre altele arată că în toamna trecută ar fi fost posibil sovietelor să combată foametea cu oarecare succes. Pentru aceasta ar fi trebuit să semene cereale pe un teritoriu mai întins și să importe pentru bogatele câmpii ale Wolgei, semințe din Bulgaria și România; aceste două țări ar fi înclinat să vândă semințe sovietelor. Cu toate că aceste soviete pretindeau că au la dispoziția lor materii primo ar fi putut plăti cu această compensație dacă nu aveau bani gata; totuși guvernul sovietic nici nu a încercat să cumpere semințe. Crane este înspăimântat că foametea va crește mereu în Rusia, și producția va descreste. Scriitorul notează că propaganda sovietică în Rusia a primit o lovitură teribilă. El laudă atitudinea guvernului francez, când acesta în mod cinstit, fără a avea gânduri ascunse a declarat totuși că Franța nu va participa la conferința dela Genua înainte de a i se fi dat garanții solide și necesare relativ la propunerile venite din partea dictatorilor din Moscova.

Regimul sovietic paralizează forțele intelectuale ale Rusiei persecută toate forțele vitale ale țării și tinde să organizeze biserica rusă. Ministrul american însă notează că în ciuda tuturor acestor sforțări, biserica națională rusă se reorganizează prin ea însăși peste tot. Charles Crane încheie zicând că Rusia sovietică este o închisoare și un azil de nebuni, de oarece libertatea nu mai există de mult în Rusia. „Să facem tot ce ne stă în putință zice scriitorul, pentru a elibera poporul rus, pentru a-l ușura de suferințele sale, și a-i hrăni copiii".

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Reclama este sufletul comerțului

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea"

se primesc la

LIBRARIA „Cartea Românească"

Piața Unirii 7.

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

din Febr. lipsă 454—

Anul II. No. 453 | Opt pagini 1 LEU Opt Pagini | Marți 28 Februarie 1922

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj Gratuit

Onor. Muzeul Asociațiunii

Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STR[...] MANIU No. 3 (ETAJ II)
SUB CONDUCEREA U[...]
Director: D. TO[...]

Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952 — Telefon: REDACȚIA No. 211

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . 180 LEI
„ 6 LUNI . . . . 90 LEI
„ 3 LUNI . . . . 40 LEI
„ 1 AN Pentru autorități . 125 LEI

Finanța liberală

Una din cele mai naive și mai nedrepte învinuiri ce s'aduce partidului liberal, este acea relativ la organizațiunile sale financiare. In ochii multor oameni politici cari n'au fost în toată viața lor capabili decât doar de discursuri și vorbe goale, faptul că partidul liberal și-a putut creia și dezvolta o finanță proprie, este o vină grea, o pată ce nu se poate șterge. Această prejudecată e de dată însă ceva mai veche. Ea a fost ridicată împotriva liberalilor mai ales de partidul conservator. Acesta din urmă, în toată lunga lui existență de jumătate de secol și mai bine, n'a fost capabil ca să creeze nici cea mai neînsemnată înjghebare financiară. Forța lui se baza numai pe existența marei propietăți. Doctrina lui era menținerea la nesfârșit a regimului latifundiar, care contrasta adânc cu structura nouă socială a țărilor din Occidentul Europei. Nu de puține ori, din pricina aceasta, ne-am și atras critica și chiar aspre observațiuni din partea bărbaților autorizați din țările apusene. Activitatea publică a celor mai mulți dintre reprezentanții conservatorismului era toată îndreptată spre menținerea cu ori ce preț a acestui regim latifundiar, ce dădea țării noastre aspectul dureros al unei țări medievale.

Partidul liberal a fost acela care-a rupt cu tradiția și-a căutat să dea societăței noastre un aspect nou, în armonie cu cerințele timpului. Pentru aceasta s'a trebuit ca să scoată din pământ o clasă nouă de oameni, cu cari să clădească un vast edificiu financiar și să poată asigura noui mijloace de viață, statului și cetățenilor, robiți până atunci marilor proprietari.

La umbra instituțiunilor financiare creiate de cugetarea liberală, s'a născut și s'a desvoltat burghezia mică și mare, care astăzi, pe ruinele vechei oligarhii latifundiare, formează mult discutata clasă mijlocie, care ne lipsea acum câte-va decenii.

Iși poate imagina oricine în ce situație ne-am afla astăzi, fără această clasă, operă în cea mai bună parte a partidului liberal.

Numai grație acestui partid s'a putut înlocui organizația medievală și istovitoare de energii naționale a marei propietăți, cu clasa mijlocie de astăzi, muncitoare și productivă.

E locul ca să exclamămă despre acest partid ca și filosofii dinaintea necesității existenței unui Dumnezeu, că dacă n'ar fi existat, ar fi trebuit să fie inventat. Numai bârfitorii de profesie ori ignoranții ar putea denega meritele mari ale partidului liberal, de-a fi dat vechiului regat o formulă de ieșire din stadiul feudalismului agrar, în cel al unei vieți active, creatoare a unui comerț și industrii naționale.

E natural ca bogăția principală a țărei noastre să rămâe tot pământul. Nu poate de azi pe mâine o țară agricolă prin excelență să se transforme într'una de mare industrie. Dar bogățiile mari ale solului nostru, reclamau o îndrumare pe acest drum și primii noștri pași au fost făcuți în acest domeniu prin sprijinul larg al partidului liberal și sub egida lui. Această sănătoasă îndrudare a energiilor noastre naționale prinde mai ales astăzi de minune. Ea face astăzi posibilă venirea la cârma statului a elementelor eșite din toate straturile societății și legitimează, pe lângă cele două măsuri de dreptate socială, împroprietărirea și votul obștesc și toată opera de democratizare în curs de înfăptuire a țării, operă, căreia „volens-nolens", orice partid politic dela noi trebue să i se dedice.

Acesta este încă unul din marile merite ale partidului liberal și secretul așa zisei „finanțe liberale" în această residă. Această finanță, organizată înăuntrul intereselor de neam, dă drept astăzi țărei noastre de-a opune în fața pretențiilor străinătăței, o economie națională, care nu suferă infiltrarea capitalului străin decât într'o anumită și judicioasă măsură. Puterea neamurilor stă în forța organizatoare a bogățiilor naționale. In acest sens, opera financiară întreprinsă de partidul liberal în toate domeniile economiei naționale, este cea mai bună chezășie că servește nu interesele lui, ci economia țărei întregi căreia îi deschide pentru viitor, largi și sigure perspective de desvoltare.

Demilitarizarea personalului ceferist

— Suprimarea controlului mi itar —

Suntem informați că guvernul s'udiază toate măsurile de luat în vederea celei mai grabnice demilitarizări a personalului căilor noastre ferate.

In ace t sc p s'a și suprimat controlul militar, după care va urma imediat suprimarea corpului de guarzi și înlocuirea acestora cu pa nici ci ili.

De asemenea se studiază o nouă organ zare a atelierelor și depourilor în vederea complectei lor dem lit rız ri. Evident că într'o admini tra iune atât de m re ca a drumurilor d fer care numără mai bine de o su ă de mii de a euți nu se poate suprima o organizațiune fără a se înlocu cu alta.

De fapt guvernul și-a și manifestat această deciziune p in numirea unui civil ca director general, iar după informațiunile noastre, este sigur că la 1 Aprilie chestiunea va fi definitiv ranșată în acest sens.

Democratie țaranistă

Cea mai mare zarvă în campania electorală o face fără îndoială partidul țărănesc, partidul care judecat din puuct de vedere al variabilității concepției politice și moralității oamenilor ce-l compun, se bucură de un mimetism cu adevărat cameleonic.

Dacă partidului averescan i-a fost necesară o perioadă de guvernământ, care să evidențieze capacitatea și moralitatea oamenilor săi politici, țărănismului i-a fost crutată această experiență în detrimentul țării.

„Oamenii noi" știu să vorbească prin trecutul lor sau știu să-și dea „arama pe față" prin faptele lor actuale.

Pentru naivitatea maselor populare, atât de speculată prin demagogie e o datorie cetățenească să dăm la iveală cinstea și competința politică a țărăniștilor.

Astfel spicuind listele electorale găsim de exemplu pe d. V. Haneș, care deși a dat dovadă de o crasă unoralitate față de două eleve de la azilul „Elena Doamna" are curajul să vorbească țăranilor, cerându-le votul.

Să nu credeți însă că numai profesorii imorali din partidul țărănesc au dreptul să ia cuvântul în numele unei false democrații, exploatând neadevărul și calomnia, ci chiar și advocații.

Puteți constata oricând prin decizia Tribunalului de Teleorman că d. avocat Mirto, leaderul țărănist din Teleorman s'a făcut vinovat de excrocherie!

Preotul Lazăr Nicolescu, fost deputat țărănist în jud. Argeș intră în aceiași categorie, probabil molipsit dela alt leader, d. fost senator Coandă Gr., ale cărui milioane sunt datorite deosebitei simpatii ce au avut-o pentru nemți.

E inutil să mai reamintim opiniei publice pe cel mai mare saltimbanc al demagogiei, d-rul Lupu, care și-a uitat de mult profesiunea și acum bate coclaurile țării pentru a ține discursuri-dialog cu publicul, lăudându-se că trăește din vânt.

Să trecem și la consecvența și capacitatea politică a „oamenilor noi".

Invățătorul dela Topoloveni poate să-și poarte cu mândrie ițarii alături de autorul „Luminei", de d. Mehedinți, țărănistul cu 2 fețe, de inteligența tot atât de semnificativă ca și numele a d-lui Berbecaru, de cei 2 pseudo-savanți Madgearu & Răducanu, etc. etc... moralitatea, c secvența și competința politică pentru ei n'au rost; singura lor armă și singura lor calitate e demagogia!

Berlin. — Se anunță din Londra, că Ll d George a declarat la un banchet, că se si te feri cit, că armonia a fost restabilită între Franța și Anglia.

Constantinopol. — Guvernul naționalist din Angora a asigurat Sovietele, că nu va încheia nici un acord cu Europa fără învoi ea lor.

Marea și Mica Antantă

Cercurile europene sunt viu preocupate de acțiunea întreprinsă de statele Micei Antante în vederea conferinței dela Genua. Se vorbește chiar că atitudinea acestui grup de state va cântări mult în discuțiunile ce se vor ține în jurul refacerei economice a Europei. De aceia unele dintre puteri, au luat o poziție favorabilă față de politica Micei Antante, altele nefavorabilă, potrivit intereselor lor proprii.

E cert lucru însă că interesele Europei centrale sunt strâns legate de cele ale Franței, din care cauză e probabil că la conferința dela Genua să se urmeze o politică comună.

du-se de acțiunea „Micei Antan

„Journal des Debats" ocupânte" în actualele împrejurări europene, spune că d. Ed. Beneș prim ministrul Cehoslovaciei a sosit la Paris pentru a se pune în contact cu conducătorii politicei franceze, după care va pleca la Londra și Roma, cu scopul de a face cunoscut aliaților, intențiunile statelor centrale cu privire la modul cum ele înțeleg să colaboreze la restabilirea situației economice în Europa.

Mai important decât aceasta e însă faptul că la 5 Martie, la Belgrad, se va ține o consfătuire a experților și technicianilor Micei Antante, pentru ca să se stabilească unitatea de vederi în vederea desbaterilor viitoarei conferințe economice.

Misiunea diplomatică a d-lui Beneș, reprezentantul a trei state, legate între ele prin condițiunile create de războî și prin tratatele de pace, la care se mai alăturează și Polonia — sunt indicațiuni puternice că se va stabili o unitate de front nu numai între statele Europei centrale, dar chiar și între acelea ale Europei Occidentale, — între Marea și Mica Antantă.

„Journal des Debats" spune însă că d. Beneș e convins că baza esențială și indispensabilă a unei politici sănătoase în Europa Centrală, ar fi, un acord perfect și leal între Franța și Anglia. De asemenea omul de stat cehoslovac nu se îndoește de loc că la acest acord va adera și Italia. In ceeace privește atitudinea Americei, datorită intereselor ei față de Europa, nu stă de loc în căderea politicei Micei Antante, ca să-i aducă învinuiri dacă nu s'ar alătura acordului puterilor din Europa.

Tratativele în vederea acestui acord urmează încă între Paris și Londra și dificultățile sunt mari și greu de trecut. Pentru ca să se restabilească raporturi normale cu Germania și Rusia, cere Franței din partea Angliei un mare sacrificiu: revizuirea tratatelor de pace. După o telegramă din Londra, între aceste două puteri ar fi intervenit chiar un acord. Nu cunoaștem până în prezent modalitățile înțelegerei; se vorbește că guvernul britanic ar fi recunoscut toate pretențiunile Franței. Suntem siguri însă că guvernul francez în nici un caz nu a putut să adfită ca la Genua să se ridice chestiuni politice.

Dacă știrea se va confirma, desigur, că sarcina Micei Antante e ușurată cu mult, deși statele centrale, în legătură cu reluarea raporturilor economice cu Germania și Rusia, au de apărat interese dintre cele mai vitale.

Consfătuirile diplomatice care au avut loc în capitală între reprezentanții Micei Antante cu prilejul logodnei Principesei Marioara cu Regele Alexandru, sunt de natură a ne face să credem că unitatea de vederi între statele centrale a fost stabilită.

Rămâne deci ca Mica Antantă să cadă de acord cu Marea Antantă asupra programului dela Genua. Fără îndoială că sarcina aceasta revine d-lui Beneș, a cărui misiune diplomatică în occidentul Europei se îndeplinește în prezent. D-sa a avut importante întrevederi la Paris și Londra, aliații l'au primit cu multă căldură, însă aceasta e tot ce se poate ști.

Caracteristic e faptul că acordul între Franța și Anglia, dacă într'adevăr el a intervenit, s'a făcut în urma vizitei d-lui Beneș la Londra. Oare să fie aceasta o simplă coincidență sau faptul trebuie să-i punem în legătură cu acțiunea Micei Antante.

In orice caz, între Marea și Mica Antantă va trebui să existe o strânsă unitate de acțiune asupra programului de refacere a Europei Cenrtale și Orientale, pentru că numai astfel se va asigura o pace durabilă în Europa.

Știrile zilei

Berlin. — Ziarul rus din Berlin „Goloss Rossi" publică extrase din memoriile lui Mihaisnikov. Autorul recunoaște că a asasinat pe prințul Mihai. Muncitorimea rusă — scrie Mihaisnikov — nu nutrește sentimente bolșevice, dimpotrivă luptă pe toate căile contra conducătorilor bolșevicilor.

Berlin. — In cer urile politice se discută cu stăruință știrea despre întoarcerea la Berlin într'un viitor apropiat, a generalului Nollet, întrucât guvernul englez a aderat la prelungirea controlului în Germania.

Zi rele e gleze scriu, că adeziunea guvernului la pr punerea fr nceză a f st cauzată de fa tul, că în timpul din urmă s'au descoperit în mai multe localități stocuri mari de arme și muniții, ceeace face necesară reluarea controlului militar.

Mişcarea culturală, literară, teatrală, artistică

O călătorie în... Marte

Preşedintele unei societăţi americane de ocultism a făcut de curând o călătorie în planeta Marte, în prezenţa a cincizeci membri ai numitei organizaţiuni. Obiectul acestei excursiuni este desigur un punct de atracţiune pentru cercetările asidui ale unei întregi generaţiuni, preocupate de ceeace se petrec pe planeta cea mai apropiată de pământ. Pe cale ocultă, — deşi ieşind din sfera controlului cu simţurile obicinuite, — americanul a străbătut, stând pe un scaun în sala de experienţe, o distanţă de o sută cincizeci de milioane kilometri, numai în patruzeci de minute.

Ocultistul care făcea această călătorie şi-a dat cuvântul de onoare că ea a avut loc in realitate. Martorii la originala experienţă urmăreau cu o vie atenţiune expresiunea figurei şi a ochilor călătorului spre planeta Marte. Căzut în stare de somnambulism, el spunea cu glas tare tot ce întâlnea în drum. Rând pe rând, străbătu o serie de strate atmosferice cari îl făceau să devină când palid, când roşu. Ajuns în regiunea eterului, respiraţiunea îi era foarte grea; intră apoi în contact cu corpuri necunoscute, cari erau desigur meteori in alergare şi cari făceau să curgă sudoarea pe faţa călătorului. Se cunoscu că a intrat într'o regiune înghețată când începură să-i clănţănească dinţii de frig. Dintr'o mişcare, se văzu ajuns în vârful unui munte de unde putea privi pe cuprinsul planetei Marte, către care fu atras ca de un curent violent şi aruncat într'un abis de materie în stare de fusiune. Braţe numeroase se întindeau spre el. Americanul văzu pe Marte făpturi semănând cu oameni, dar fără haine şi acoperiţi cu piei. Ei aveau o statură de uriaşi, astfel că nu le putea ajunge decât până la genunchi. Glasul acestor locuitori era tare ca tunetul. Erau şi unii locuitori ai planetei Marte mai mici de statură, cari locuiau într'un fel de caverne, cari aveau ochii în tâmple şi cari se suiau pe pereţi, ca muştele; fără nasuri, ei aveau nişte guri curioase, mari. Împrejurul lor se mişcau animale ciudate, verzi, roşii, galbene cu desăvârşire deosebite de cele de pe pământ.

INCEPUTURI

In fundul ochilor generaţiei actuale, stă întipărită o hartă a României, pe care copii de şcoli o privesc ca pe un lucru de muzeu. Noi cei „bătrâni" (pun semne de citare, căci chiar studenţimea de azi încă nu trăeşte deplin vremea nouă şi ţine deci tot de „bătrâni") nu gândim încă dacoroman, ci separatist. Suntem din „vechiul regat" din „Basarabia" din „Ardeal" etc. Mai dacoroman gândesc minorităţile naţionale, pentru care e un fapt foarte real şi adesea incomod. Dacoromânia aceasta dintre Nistru şi Tisa, care, evident, deocamdată mai mult negativ, dar în multe privinţe şi pozitiv, le-a stricat toată viaţa lor anterioară lunei Noembrie 1918 şi le sileşte la bătrâneţe, să se dea după o altă civilizaţie decât cea în care au crescut.

„Unificarea sufletească" a tuturor locuitorilor ţării noastre nu poate fi o adaptare (la aspectele din vechiul regat), nici o amalgamare (a diferitelor aspecte provinciale), nici o românizare (după vechile forme), ci ea trebue să fie o creare din nou, un corp total diferit de elementele lui componente care îi servesc numai ca simplu material constructiv. România nouă e intregul românism oriental, e organul reprezentativ în Răsăritul Europei al glorioaselor civilizaţii grecolatine şi neo-latine, în formă nu numai vegetativă, ci şi creatoare, e o mare putere între puterile Europei centrale, jucând rol de element ponderativ în agitaţiile şi dezechilibrul Slavo-turanilor de care e înconjurată. România întregită e o creaţie nouă a istoriei universale, având economic, cultural şi politic un viitor esenţial divers de trecutul diferitelor părţi din care s'a compus, exact ca la unirea deplină a Italiei acum şaizeci de ani, noi stăm înaintea unei „renaşteri", în care toate valorile existente până acum se vor schimba, — valori politice, ca şi valori în cantitate şi o diferenţiare în calitate. Va fi o străbatere mai activă cu elemente europene şi americane şi va fi o pătrundere efectivă a noastră în concertul civilizaţiei mondiale.

Toate aceste realităţi ale situaţiei sufleteşti a poporului nostru cad ca o uriaşă povară asupra învăţătorilor din România întregită. Ei trebue să le simtă, să se inspire neîncetat din ele, să se pătrundă în întreaga lor fiinţă de ele spre a creşte cu vorba şi cu fapta lăstarele fragede, încă neştiutoare de România veche ori nouă, astfel, ca viitorii soldaţi, pe cari cealaltă mare şcoală a Unificării, viaţa, îi va primi spre a le da înţelesul puternic, ofensiv şi defensiv, al vieţei naţionale, să-i aibă cât mai apropiaţi de idealul cel nou.

Să încercăm a fi vrednici de noul capital pe care Românismul oriental are a-l scrie în istoria universală.

V. PARVAN
profesor la Universitatea din Bucureşti.

Bibliografie

Au apărut:
In editura „Cartea Românească":
„Agenda Agricolă" de Anghel Julea, 28 lei.
„Poezii" de M. Eminescu. Ediţie nouă, 12 lei.
„Boale nervoase şi mintale" de dr A. Dobrescu, 10 lei.
„Balade şi idile" de George Coşbuc, 15 lei.
„Răsboiul României". Documente oficiale, 6 lei.
„De-ale lui Păcală". Comedie populară de C. Frunză, 6 lei.

Amestecuri de neamuri la Tiflis

Tiflis e oraşul nepotrivirilor; o oală de vopsele în care se amestecă, fără a se contopi, toate elementele Europei şi ale Asiei.

Se alcătueşte din 3 oraşe deosebite şi populaţia sa cuprinde cel puţin o duzină de neamuri diferite

Ruşii şi Germanii formează elementul european; Asia e înfăţişată prin Georgieni, Armeni, Perşi şi tătari, fără a număra toate deosebirile neamurilor caucazian cunoscute sub numele de Mingrchieni, Abkhasieni, Osetii Imreţieni etc.

ECOURI

Opera gravată a lui Corot.

La Paris, în sala lui le GONEC, succesorul lui SAGOT, a fost adunată, pentru întâia oară la un loc, opera gravată a lui COROT, acest adevărat iluminator al artei din secolul trecut.

S'au putut vedea, la această expoziţie o sumă de gravuri nepreţuite: treisprezece mici aquaforte, foarte rare, unele minutate ca; le Batelier le Dome florentin, les Environs de Rome, „souveniz"-e din Toscana ori Ville-d'Avray, impreunată vaporos într'o aceeaş virgiliană seninătate.

La aceste 13 aqua-forte, se adaugă alte două serii: şaisprezece autografii, datând din epoca pe care COROT a petrecut-o în Arras ori Douai, a prietenul său Constant Datilleux; vre-o şasezeci de clişee pe sticlă, desenuri făcute pe sticlă bicromată, într'un mic număr de exemplare, în care multe din vestitele compoziţii ale artistului sunt schiţate ori reapar: le Tombeau de Semiramis, la Paysage italien (expus la Salonul din 1848): la Fete de Pan; le Soir (expus la Salonul din 1866 în care apăruse ei celebra aqua-forte, les Environs de Rome, de o delicioasă factură).

In câteva trăsături, croite liber, pe hârtie specială sau pe luciul aramei, COROT se arată tot COROT, acel luminos vrăjitor care visa natura şi-i ritma cu atâta expresie frumuseţea. (Bul. de l'Art)

Dispariţia Eschimoşilor.

Eschimoşii sunt ameninţaţi să dispară, mai cu seamă cei din provincia canadiană, numită Labrador. In schimb, eschimoşii din insula Groeland, mare colonie septentrională a Danamarcei nu sunt ameninţaţi să dispară. De două veacuri populaţia eschimosă din acestă insulă e în continuă creştere.

După cercetările făcute, inferioritatea rasei din Labrador, se explică prin amestecul eschimoşilor cu albii. Constatarea aceasta ar trebui să ne inspire oarecare modestie în ce priveşte binefacerile civilizaţiei

Universitatea din Leyde

Un celebru profesor de filosofie a murit zilele trecute: dr. Bolland, dela universitatea din Leyde. Aceastâ ilustră universitate a fost fondată în 1575 de Wilhelm d'Orange, ca să recompenseze eroismul manifestat de locuitorii din Leyde în timpul asediului menţinut de ducele de Alba şi trupele sale spaniole.

— Ce doriţi, a întrebat prinţul pe cetăţenii din Leyde: suprimarea completă a impozitelor, sau înfiinţarea unei universităţi?

— Puţin importă impozitele; daţi-ne o universitate!

Şi şcoala a fost fondată.

In scurt timp această universitate a câştigat un mare renume, prin cercetările de ordin ştiinţific făcute în laboratoarele ei.

Acum câţiva ani, prof. Onnes dela această universitate a izbutit să lichefieze helium la o temperatură de 250 gr. sub zero.

Emile Sergent

Unul din savanţii filo români ai Franţei, d-nul Emile Sergent a fost numit profesor de clinică. Numirea acestui maestru la o catedră de clinică constitue, după consideraţiunea însăşi a lui Sergent, o „adevărată revoluţiune", căci pentru prima oară Facultatea de medicină din Paris deschide porţile sale unui savant neagregat, ca o recompensă pentru lupta ce a întreprins-o în dezvoltarea învăţământului elementar clinic, — într'adevăr, lui Emile Sergent se datoreşte ridicarea învăţământului spitalicesc la rangul de învăţământ clinic.

Numirea lui Emile Sergent la profesorul după intrarea sa în Academia de medicină din Paris, consacră acţiunea binefăcătoare a culturei medicale manifestă de „l'association de l'enseignement médical des Hopitaux de Paris."

Pentru ţara noastră acest savant a făcut mult căci a avut contact continuu cu elevi români la clinica sa, a intervenit întotdeauna pentru acordarea de ajutoare tineretului nostru aflător la Paris, — iar lucrarea sa de „technică semiologică" va vedea curând lumina tiparului românesc în traducere înlesnind practica învăţământului medical.

FOIŢA ZIARULUI „ÎNFRĂŢIREA"

Spicuiri literare: Henry Bordeaux

André Lang publică în „Les Aannales" caracterizări foarte interesante asupra scriitorilor francezi contimporani, adaog nd şi părerile acestor scriitori asupra fazei prin care trece literatura actuală; păreri care sunt în acelaşi timp sfaturi pentru literaţii începători.

Incepem cu unul din favoriţii actuali ai publicului parizian: Henry Bordeaux.

•

Henry Bordeux este înainte de toate un scriitor foarte conştiincios ca producţie literară.

Nimic în faţa sa nu trădează nervozitatea bolnăvicioasă a intelectualilor. Această calitate e datorita traiului său în câmpia savoyardă. Văzându-l ai jura că profesia de romancier nu cere decât aptitudini fizice şi că e tot aşa de uşor a scrie cărţi ca şi a fi tăietor de lemne.

Se reproşează lui Bordeux, prea mult tradiţionalism, apoi o riguroasă grijă în ce priveşte mânuirea frazelor şi uniformitatea stilului.

In afară că aceste păreri nu sunt întemeiate, nu trebue să micşorăm oamenii de bun simţ care ne dau lecţii de conştiinţă literară.

M'am convins ascultând pe autorul lui „Les Roquevillard."

— „Ajungi la analiza sufletului, a sentimentelor a caracterului, după experienţe diferite. E ceva inevitabil, caracteristic fondului francez.

Franţa este tot ţara lui Montaigne, a lui Racine şi a M-me de La Fayette...

Cine se depărtează de el, rătăceşte drumul.. şi recunoaşte aceasta mai curând sau mai târziu.

A cânta ceva nou, fie ce-o fi, e totdeauna periculos.

Cela ce o nou vine de la sine urmărind maeştrii în mod natural şi fără măcar s'o ştii, ajungi într'o zi să-i întreci.

Cercetaţi viaţa marilor pictori spre exemplu. La baza tuturor sforţărilor stă modestia. Trebue întâi să cauţi a te cunoaşte îşi după acela să cauţi 'a te avânta cât mai departe, dar numai în felul tău de a scrie.

Acesta cred eu, că e adevărul.

Greşala tuturor acelora care se angajează pe căi noi e fiindcă cred că literatura poate fi un meşteşug

Punând lui Bordeaux chestiunea dacă cineva n'ar putea să scrie romane, care să placă publicului, fără a face concesiuni, îmi răspunse:

„Fără îndoială, poţi face aceasta dar cazurile sunt rare.

Compusesem deja 2 romane şi deabia al 3-lea „La peur de vivre" mă făcu să fiu remarcat.

Din acel moment am avut curajul să mă consacru literaturei. Dar pentru ce succesul a venit la a treia scriere şi nu la a 2-a, sau la a 5-a?

Acest joc al norocului sau al circonstanţelor mă face să sfătuesc pe tinerii scriitori, care iubesc arta de a avea o carieră, până când norocul literar le va surâde.

Când lucrezi toată ziua, mai poţi scrie noaptea, întreabă unii?

Pentru ce nu? Puţină oboseală nu strică.

Rezistenţa scriitorului se măreşte şi având astfel de îndeplinit două sarcini deosebite capeţi disciplina indispensabilă fără de care nu poţi întreprinde nimic serios.

Ar trebui să ne bucurăm de afluenţa premiilor literare, care ar putea să uşureze începuturile tinerilor scriitori, dacă pericolul n'ar fi egal cu beneficiul.

A câştiga încet şi greu drepturile tale e o bucurie care valorează mai mult decât câştigarea unui premiu.

Nu cunosc cazuri în care bunul trai său bogăţia să fi uşurat vreodată consacrarea unui talent.

Obstacolele nu împiedică pe scriitorii născuţi, ci tocmai contrariul.

Exemplele sunt numeroase.

— „Şi apoi" — adăogă Henry Bordeaux privind figura în gips a lui Paul Bourget la masa de lucru, aşezată pe cămin — „trebue să fii un mare producător".

Logica o impune şi tradiţia o cere.

Cei vechi au lăsat monumente de opere literare. Cum să ne lăsăm mai prejos de Eschyle şi Sofocle?"

— Ce credeţi despre romanul con-

Lupta electorală în Ardeal

De vorbă cu dl Simeon Mândrescu

— Propaganda noastră şi propaganda opoziţiei — Ungurii cred că „partidul naţional va rupe Ardealul din corpul României Mari —

Dl S. Mândrescu Profesor Universitar şi candidat pentru scaunul de deputat la Tg. Mureş şi Reghin, în trecerea Dsale prin Cluj, ne dă unele lămuriri asupra celor ce se petrec în judeţul Mureş-Turda, care de altfel se potrivesc situaţiei din întregul Ardeal.

„Nici odată — ne spune Dsa — lupta electorală n'a avut caracterul de astăzi. De o parte guvernul, reprezentând dorinţa unei ţări întregi spre mai bine, spre mult dorita unitate completă sufletească a românilor, de altă parte opoziţia, care deşi compusă din cele mai disparate elemente, se întâlneşte şi se înţelege complect în semănarea anarhiei şi învrăjbirei între fraţi.

Cele ce se petrec în judeţul Mureş-Turda vor lămuri totul. Candidaţii partidului naţional-liberal în turneurile lor electorale se mărginesc pretutindeni a arată situaţia grea creată ţării de către guvernele anterioare, făcând apel la conştiinţa cetăţenilor, să dea sprijinul lor guvernului pentru înlăturarea răului şi consolidarea scumpei noastre Patrii. Nici un cuvânt de defăimare personală şi nici un cuvânt de învrăjbire.

Opoziţia? Contrarul:

La Reghin sunt mai mulţi candidaţi ai opoziţiei. Unul, Dl Florea Bogdan, reprezentând partidul Poporului, de care a încercat să se lapede fără reuşită deoarece partidul liberal i-a refuzat ofertele ce le făcea de a-fi primit în sânul său, şi alţi doi, Dnii Voicu Niţescu şi Şimon reprezentând partidul naţional, acest din urmă fugar din partidul Poporului.

D. Florea Bogdan un agitator fără suflet al poporului, îşi ţine astfel, anarhicele-i discursuri:

„Domnii, adică noii liberalii, am venit la putere ca să împiedecăm împotrivirea şi să luăm îndărăt şi ceea ce a dat (?!) D. Averescu, împreună cu D-sa, Florea Bogdan; să-i împiedicăm pe săteni de a-şi paşte vitele şi în special caprele prin locurile pe care D-lor adevăraţii democraţi, le cedase comunelor.

Şi aşa mai departe pe tema aceasta.

S'a constatat în sarcina D-sale în cercetările făcute de parchet că plănuise o răscoală a satelor pentruca prin învrăjbirea sătenilor să-şi poată valorifica mult trâmbiţata-i „popularitate".

Ceilalţi doi, reprezentanţi ai partidului naţional, duc prin sate sămânţa urei între fraţi, pentru a nu mai vorbi de ura socială pe care o seamănă pretutindeni.

Tot vocabularul ziarului „Patria" — restrâns în Patria din pricina jenei firești a scrisului — este redat cu o exuberanţă vrednică de graiul volubil al D-lui Voicu Niţescu şi de lipsa de pudoare a fostului consul de la Praga.

Rezultatul la care a ajuns până acuma e că sătenii cu mai mult bun simţ de cât D-lor i-au împiedicat de a mai vorbi luându-i la goană de prin sate. Parte din Unguri, ostilii noului Stat Român îndeamnă pe conaţionalii lor să voteze cu partidul naţional, căci acest partid va rupe Ardealul din corpul României-Mari.

E dureros, dar perfect exact. Cred că sunt dispensat de a mai continua după cum de dorit ar fi ca D-nii candidaţi ai partidului naţional să şi dea bine seamă de ceea ce fac.

La Cafeneaua
EUROPA
Joia Dumineca şi în Sărbători după masă concertează muzica militară a regimentului 83.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul INFRĂȚIREA

Lamentările „Patriei"

„Patria", după ce a atins apogeul unui anumit sistem de discuţie pe chestia alegerilor şi şi-a epuizat elegantele-i adjective la adresa diferitelor personalităţi din taberile opoziţioniste, şi-a schimbat tactica şi cearcă acum atacul în mare, pomenind activitatea depusă de guvern pentru îndreptarea situaţiei financiare.

De sigur că într'o asemenea materie frazologia nu-şi are nici un rost, aici vorbesc faptele.

Unui guvern care numai la departamentul externelor realizează economii în valoare de 80 milioane, i s'ar putea aduce oricare altă acuzaţiune, dar numai aceea nu, de risipitor al banului public.

In ceea ce priveşte îngrijorarea arătată de „Patria" că acei care în timpul trecutelor regimuri politice şi-au însuşit pe nedrept din averea statului, îi amintim că guvernul procedează fără nici o cruţare şi fără nici un considerent de persoane.

Ancheta fraudelor comise la comisiunea pentru contingentarea cerealelor de către oamenii regimului averescan, continuă şi ea va continua până când vinovaţii îşi vor lua pedeapsa meritată.

Deasemenea diferite alte afaceri necorecte săvârşite sub guvernul Averescu, au fost date spre anchetare şi suntem siguri că Justiţia îşi va face datoria în deplina ei conştenciozitate.

Aceasta dovedeşte pe deantregul că viaţa publică a păşit pe o nouă cale de ordine şi legalitate, de aceea lumentările „Patriei" nu sunt de loc îndreptăţite nici de astă dată.

De-ale Averescanilor

— Cazul Aron Schuller la parchet — Statul cere desbăgubiri 26763118 lei —

Ministrul de industrie şi comerţ a înaintat parchetului Ilfov urmatoare cerere:

DOMNULE PRIM-PROCUROR.

Am onoare a vă înainta aci alăturat dosarul Ministerului Industriei şi Comerţului No. 12-11-1921 (aparţinând Direcţiunea Generale a Comerţului), împreună cu consultaţiunea d-lui avocat Istrate M. Micescu, însărcinat de noi a cerceta şi a-şi da avizul asupra legalităţei afacerilor ce numitul Aron Schuller a tratat cu Ministerul Industriei şi Comerţului dela 1 Aprilie 1920—21 Decembrie 1921.

Anindu-ne în totul cu concluziunile din alăturata consultaţiune, vă rugăm d-le Prim-Procuror să binevoiţi a lua urgenţă toate măsurile legale pentru ca Justiţia să facă şi în această gravă a acere, lumină şi dreptate.

Ministerul Industriei şi Comerţului înţelege a se constitui parte civilă cu toate sumele ce va rezulta din Instanţă că Statul a fost păgubit. Până atunci cerem ca despăgubiri suma de 26.763.118 lei prevăzută în concluziunile susmenţionatei consultaţiuni.

Ministrul Industriei şi Comerţului.
V. SASSU

Parchetul a luat măsuri ca vinovaţii în aceasta afacere păgubitoare Statului să nu poată eşi din ţară.

Partidul Naţional-Liberal în Ardeal

Marea adunare populară de la Ileanda-Mare

— Poporul condamnă politica de desbinare a partidului naţional şi condamnă demagogia candidatului Manu Dumitru —

Vineri, în zi de târg săptămânal, fără, de nici o pregătire făcută înainte, s-a ţinut în piaţa cea mare o adunare poporală în presenţa a mai multor mii de poporeni.

Candidaţii partidului naţional-liberal preotul Filipan pentru senat şi învăţătorul Almăşan pentru cameră, însoţiţi de d-l Dr. G. Tripon, Anton Domide, Nicolae Popa şi Andreiu Mureşan au fost primiţi cu o însufleţire de nedescris.

Oratorii au arătat pe înţelesul tuturora situaţia politică, păstrând incontinuu cea mai perfectă obiectivitate şi imparţialitate apoi au invitat pe popor să judece el însuşi ce este de făcut.

Ferindu-se de orice personalitate oratorii au discreditat metodele obişnuite în această circumscripţie de a înjosi tot ce are neamul nostru mai mare şi mai ales.

Poporul prin oratorii săi proprii a luat următoarele hotărâri unanime:

Dasaprobă şi condamnă pe toţi ventiţii la sate, cari cu vorbele de ciocoiu, boeriu, tâlhar ş. a. păngăreşte unirea Românilor.

Poporul nu va mai vota nici într un caz pe oamenii cari se îmbulzesc în casa ţării numai ca să facă ceartă, gălăgie şi ură între fraţi, fără de a putea aduce nici cel mai mic serviciu binelui obştesc.

Poporul votează încredere acelor oameni şi guvernului, cari vor putea îndrepta trista situaţie de azi şi vor şti introduce legi în ţară pentru binele întregului neam.

Condamnă orice tendinţă de autonomie care ar pune în domnie încă o mie de ani minorităţile faţă de noi.

Cărturarii, cărora li-e dor de autonomie, să candideze între Saşi şi între Săcui.

După aplauze frenetice, poporul în frunte cu preoţii şi dascălii lor, a declarat unanim, că vor sprijini guvernul şi s'a angajat să lupte contra candidaţilor cari până acuma le-a spurcat sufletul prin ocări pline de patimă contra fraţilor de dincolo.

Conferinţa întimă a învăţătorilor şi a reprezentanţilor poporului, a hotărât apoi apărarea cu toată tăria contra demagogiei ce tulbură sufletul neprihănit al ţăranului, dornic de o viaţă paşnică, sănătoasă şi frăţească.

PRIMĂRIA ORAŞULUI CU CONSILIU DICIOSÂNMĂRTIN.

Nr. 414/1922
cons.

Publicaţiune de licitaţie.

In baza hotărârii Miulsterului de interne No 3615, 3617/922 să va ţinea licitaţiune publică în localul Primariei Diciosânmărtin în 4 Martie 1922 la ora 10 a. m. pentru vinderea imobilelor cuprinse în cartea fonduară No 48 Diciosânmartin 1) numit fabrica de gaz 2) locul gol de lângă fabrica de gaz numit şi locul târgului de vite 3) şi stabilamentul hângherului, care imobile formează proprietatea oraşului Diciosânmărtin.

Preţul de strigare al imobilelor este 1) Fabrica de gaz lei 505.000, 2) al teritorului numit târgul vitelor 176.800 şi 3) al stabilimentul hânghierului lei 100.000 şi 50.000 buc. cărămizi şi 30.000 ţigle.

Fie care imobil se va licita separat unul de altul şi se vor vinde independent unul de altul.

Cumpărătorii sunt datori a depune înainte de începerea licitaţiei la casseria oraşului 10% al preţului de strigare despre care fapt va prezenta dovadă încredinţatului cu conducerea licitaţiei.

Cumpărătorul prin licitaţie este dator a solvi la casseria oraşului Diciosânmărtin după terminarea licitaţiei 10 la sută al preţului de cumpărare, restul preţului se va solva în una, respective în două rate, la 15, 30 respective 45 zile dela ziua licitaţiei.

1) Imobilele de lângă fabrica de gaz numit şi locul târg de vite.

2) Precum şi locul numit stabilamentul hînghierului intră numai de cât în proprietatea şi posesiunea cumpărătorului imediat după ridicarea licitaţiunei la valoare; până când referitor la fabrica de gaz cumpărătorul este obligat a prelua contractul încheiat între oraşul Diciosânmărtin şi S. A. Târnava-Mică pentru esploatarea gazului precum şi toate datoriile oraşului intabulate pe aceastea imobile.

Condiţiunile mai detaiate se pot afla în orele de serviciu la Primăria oraşului Diciosânmărtin.

Aranjamentul şi mechanizmul necesar fabricării gazului nu se a vinde cu edificiul împreună.

Diciosânmărtin, la 20 Februarie 1922.

Dr. KÖVÁRY
Primar.

1630

timporan?

„Avem de studiat astăzi moravurile unei societăţi în complectă transformare.

Sunt de notat modificaţiuni importante de la o operă la alta.

Romanul de moravuri contimporan devine astfel aproape un roman istoric.

Cu atât mai bine de altfel, căci ne vom găsi siliţi să căutăm sub învelişul schimbător al faptelor însuşi fondul evoluţiei actuale.

Ne obligăm la o muncă mai intensă şi ne permite cu toată dezordinea aparentă, de a regăsi caracterul constant al lucrurilor."

Iată ce spune şi de arta romancierului, autorul pasi nantului roman „La neige sur les pas":

— „Compoziţia e indispensabilă într'un roman, asemănătoare cu bucuria omului, ce-şi construeşte casa după placul său.

A compune însemnează a alege.

Trebue gust, care în artă e echivalent cu ceia ce e bunul simţ în politică şi în strategie.

Nu se poate răspunde categoric chestiunei, dacă semnificaţia unei opere trebue să reiasă în mod natural din povestire, sau autorul are obligaţia de a preciza intenţiunile sale.

„Critica profesionalilor şi a publicului aude adesea pe scriitor; comentariile au o valoare foarte mare.

Am compus primele mele romane, fără idee preconcepută şi numai mai târziu mi-am dat seama de voinţa care m'a condus să dau familiei marele rol social de care se bucură.

Henry Bordeaux ajunge în sfârşit la concluzia că există într'o operă şi ceia ce pune autorul şi ceiace găseşte cititorul.

André Gidre a scris în prefaţă cărţii sale „Paludes".

— „Inainte de a explica altora scrierea mea, aştept ca alţii să mi-o explice.„

Aşteptăm de pretutindeni, revelaţiunea lucrurilor; iar de la public, revelaţiunea speselor noastre".

INFORMAȚII

Ni se aduce la cunoștință că pentru vizitatorii bâlciului din Breslau se admite ca grupuri de vizitatori să ceară o singură viză la legațiile germane, pentru care se plătește numai jumătate de taxă.

Condiția este ca acești vizitatori să între și să iasă din Germania în grup. Dacă vreunul din ei ar fi silit din motive comerciale să mai rămâe la Breslau, va putea obține viza de plecare plătind numai taxa redusă a cetățenilor germani.

•

Ministerul de interne a dat tuturor prefecților de județe următoarea circulară:

Primim informațiuni că, în unele regiuni, din cauza pasiunei ce se pune în lupta electorală, partizanii diferitelor partide și curente angajează discuțiuni aprinse care de multe ori degenerează în acte de violență.

In unele părți s'au petrecut chiar bătăi între grupele adverse fără ca organele reprezentând ordinea de stat să le fi putut împiedica.

Asemenea acte, ori cât s'ar putea explica prin căldura luptelor electorale ele nu se pot justifica în nici un caz și urmează să fie piedecate.

In acest scop vă rog d-le prefect să dați severe și urgente ordine subalternilor dv. ca să vegheze ca ordinea și siguranța publică să nu fie turburată, intervenind cu toată autoritatea cu care sunt investiți de câte ori va fi cazul, pentru ca să se împiedice deslănțuirea actelor de violență.

•

O delegație a societății studenților jugoslavi „Jadran" din Praga a sosit eri în București spre a remite Principesei Mărioara ca dar de logodnă un splendid portret în peniță a Regelui Alexandru executat cu un foarte mare talent de studentul în Bele-Arte Borislav Bogdanovici.

•

Baia „Diana" este deschisă Miercuri și Vineri pentru Dame Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru domni. Băi sunt zilnic; afară de Luni.

•

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale. Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—9 p. m. Str. Iuliu Maniu 40 439

•

In Hotelul Central toată seara după teatru cină. Peste zi mâncări speciale gourmand. Localul cel mai modern român Specialități de beuturi, Bere albă și neagră de butoi. 1-622

•

Cele mai frumoase bijuterii și cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Rațiu Cluj-Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

•

Intreprinderea Românească Electrotechnică TEODOR MAIOR Cluj, Calea Victoriei 7. Telefon: 5—77.

Execută instalații de lumină, transmiteri de forță, sonerii, telefoane. In depozit becuri de orice format. Proiecte și devize gratuit. 1416

S'a făcut cunoscut prefecturilor că sătenii cari au arme confiscate din timpul stărei de asediu au drept să le ridice dela autoritățile unde astăzi sunt depozitate, dacă au primit aprobarea Ministerului de răsboi.

•

Autoritățile administrative din Ardeal au primit sigiliile de bronz cu noua stemă a țărei.

•

Direcțiunea centrală meteorologică a făcut cunoscut prefecturilor ca să intervină pentru reînființarea stațiunilor meteorologice din județele Ardealului.

•

Dl Cristache Simionescu ne-a declarat că a făcut cunoscut Ministerului cererea marilor fabricanți de spirt de-a mai fabrica alcool din porumbul și sfecla ce o au pusă la fermentat adică circa o lună de zile.

•

Aflăm că negustorii Clujului au arătat mare bunăvoință pentru tombola dela Balul Presei de Duminecă, donând sute de obiecte. După bal se va publica în toate ziarele lista donatorilor.

•

Până acum s'au înscris pentru a da concurs la Balul Presei de Duminecă, următorii artiști:

Popularul Stănescu-Papa, irezistibilul Ghibericon, soții (ideali) Ștefănescu, romanticul Mihăilescu-Brăila și conducătorul Baletului Operei, dl Ligeti.

Inscrierile continuă și sunt deschise până Duminecă la 7 ore seara.

•

Comitetul central al caselor de împrumut pe gaj a mai acordat următoarele noui credite în ședința dela 20 Februarie: un milion și jumătate de lei pentru filiala din Șimleul-Silvaniei, care se întemeiază acum; un milion de lei pentru cea din Satu-Mare care deasemenea acum ia ființă; un milion lei pentru filiala din Bacău, câte o jumătate de milion pentru filialele din Caliacra și Mehedinți și 350 de mii lei pentru cea din Fălciu.

•

Ministerul cultelor și al artelor, spre a da timp tuturor artiștilor de pregătire și realizarea machetei pentru „Monumentul Unirei" din Alba-Iulia, pentru care se publicase concurs în „Monitorul Oficial" și ziare, a prelungit până la 1 Aprilie 1922 data prezentării machetelor.

In consecință expoziția începe la 1 Aprilie, iar juriul însărcinat cu examinarea și clasificarea lucrărilor se va întruni în ziua de 3 Aprilie. Locul expoziției rămâne tot Ateneul Român

Lucrarea clasată întâia va fi executată. Fondul destinat pentru acest monument este de 500 mii lei.

•

Nu te năcăji cu croitoreasa!

Cumpără vesminte gata pentru băieți și dame, cusute după moda cea mai nouă Vieneză dela Eugen Șipos Cluj P. Unirii Nr. 17. 1514

•

In toată seara Dudus, Luni și Joi Albi și Körösi Eugen cântă cu musica în Cafeneaua Park. 1447

In urmă rectificării de graniță dintre România și Cehoslovacia, făcută anul trecut, ni s'au redat 7 sate românești, împreună cu Tarna-Mare.

Mulți din tinerii acelor sate se aflau până acum în armata cehoslovacă.

Ei au fost însă trecuți în armata română și sunt așteptați să sosească zilele acestea, spre a fi încorporați regimentului 87 Inf. din Sătmar.

•

Ministerul muncii a fost înștiințat că contractul colectiv dintre patronii și lucrătorii fabricelor de cherestea de pe valea Mureșului expiră la 1 Martie.

Muncitorii din 47 întreprinderi l'au denunțat și au cerut inspectoratului regional încheerea unui nou contract, care să cuprindă și pe lucrătorii ce pe valea Trotușului și Bistriței.

•

Ministerul de instrucție a luat hotărârea, ca elevilor cari se găsesc în clasa VII-a liceală și doresc a se prezinta la examenul de clasa VIII-a ca pregătiți în particular să li-se admită acest examen cu singure restricțiuni de a avea media șase și vârsta de cel puțin 17 ani.

•

Dl dr Nicolescu a fost numit medic primar al județului Odorhei.

•

Mărunțișuri, Tricotage și Galanterie se vând în engros. La jucării și celelalte articole până la 15 Martie se dă 10 la sută rabat.

Filip Elsenstädter
fost magazinul Lazatosi

•

Ludovic Heller magazin de Ghete Americane.

•

Pfeschy Iosif Cluj Calea Regele Ferd. Nr 5. Cel mai bun și mai frumos Restaurant Bodega română-franceză specialități escelente de vin.

Servitul regulat și cu precauțiune. Locul de întâlnire a oamenilor mai aleși.

•

In atențiunea Dlor Comercianți

Numai la *S. A. Ingrășătoarea de porci și Industria de carne din Gherla* se găsesc cele mai fine *salamuri preparate* din carne calitatea I. Comenzile se execută imediat expediindu-se la adresă arătată prin postă sau C. F. pe lângă prețul zilnic și francat.

Telefon interurban 27 GHERLA 1515

Dr. IOAN PAUL
MEDIC DENTIST

Cluj, Strada Eminescu (Fadrusz) 8. Consult. 11—1 și 3—7. **Reducere 30%** pentru toți **funționarii** publici și particulari, precum și familiile lor. 1253

Invățătorii ardeleni și Partidul liberal

Delegații învățătorimei ardelene au lansat următorul înimos apel întregei învățătorimi din Ardeal și Banat:

Frați învățători!

Vremurile au adus cu sine ca și învățătorii noștri să-și spună cuvântul în chestiunile de stat. Aceasta o simțește fiecare învățător. O tagmă așa de numeroasă și cu un rol atât de însemnat nu mai poate sta pasivă, acum când se cere colaborarea tuturor forțelor de care dispune astăzi neamul nostru românesc, care caută o așezare definitivă a ființei sale etnice, politice și economice.

Dupăce am rămas mai mult privitori, la perândarea celor 3 guverne, cari n'au reușit să aducă o deplină ordine în viața statului nostru și dupăce noul parlament are chemarea să alcătuiască noua Constituție a statului românesc, socotim acum sosită vremea ca învățătorimea să iasă din rezerva ce-și impusese și să pășească fățiș într'o activitate politică și parlamentară, și să contribue, prin reprezentanții săi aleși la deslegarea tuturor problemelor de stat cari, soluționate în chip norocos și cu concursul tuturor forțelor, să aducă o desvoltare normală pentru statul român.

In conferința reprezentanților învățătorilor ținută la 5 Februarie 1922, la Cluj, după o discuție conștientă și liberă de 10 ore, s'a adus următoarea hotărâre principială:

Conferința învățătorilor, ținută în 15 Febr. a. c., hotărește ca învățătorimea română să intre în activitate parlamentară și să sprijinească în campania electorală cu toată puterea guvernul, încredințați fiind că acesta are la baza programei de guvernământ principiile de dreptate socială, morală și națională și pentrucă crede cu tărie că prin rânsul sunt garantate toate revendicările învățătorilor și ale școalei românești.

Socotind acum, că e de datoria noastră să împedecăm perpetuarea unui sistem de guvernare, care în 3 ani a dus țara la deplină incapacitate de a se consolida după normele unui stat modern, apelăm la conștiința voastră colegială, cerându-vă toată influența voastră hotărâtoare asupra votului poporului.

Dacă de data asta nu vom ajunge să avem reprezentanții noștri în parlament, dacă nici de data asta nu vom putea asigura parlamentul cu oameni cari au maturitatea politică să resolve școala și educația cetățenilor prin școalele statului, astfel școala va rămânea tot o instituție umilită din partea bisericii care își reclamă numai drepturile de dominație, lipsindu-i știința și voința de a avea și datorii culturale.

Concepțiile medievale de autonomie dela Alba Iulia trebuesc nimicite prin împedecarea autorilor de a încurca și pe mai departe parlamentul.

Cerem cooperarea voastră unitară pentru reușita guvernului la alegeri.

Delegații Conferinței Invățătorilor din Ardeal, Banat etc.

„GOWAG"
Depou pentru instalațiuni de aburi, gaz conducte de apă și canal, precum toate articole technice.
Cluj, Str. Vladimirescu 17 Telefon 5—19. 1487

Daca dorești să cumperi
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
Székely și Réti
Fabrică de mobile transilvăneană. Societate pe Acții.

„Agronomul"
Institut de Asigurare S. p. a.
Sediul proviz. în Arad, mai târziu în CLUJ.
Reprezentanții generale; Arad, Brașov, Cluj, Oradea-Mare, Târgul-Mureș, și Timișoara.
Se ocupă cu tot felul de asigurări. Colizații reduse. Condițiuni foarte avantagioase și moderne pt. obl. Stă afară de cartel și astfel poate să preia pe răspundere proprie și asigurări executate la alte Institute pe timp mai îndelungat. 1444

A sosit din Elveția un nou transport de

Ceasornice de mare preciziune
„Longines"
în aur, argint și nickel în diferite forme cari se găsesc de vânzare numai la magazinele
Fenyő și Braunfeld
Cluj, Piața Unirii
916 Telefon No. 350

Plecând în străinăte primim cominei de
PIANE

Bechstein, Schiedermayer, Steinway, Ibach, Blüthner
cu prețul original al fabricelor, primul și cel mai mare magazinde piane din Ardeal. Schimbam piane vechi cu prețul cel mai mare. Comenzi primim până în 15 Februarie 1922.
I. TRISKA Cluj, Str. Saguna (fosta Bartha M.) No. 14.

Vopsește și curătă bine în timpul cel mai scurt cu preț eftin
UNIO
Fabrica de spălat cu aburi Cluj, Calea Regele Ferdinand 133 23

Cronica externă

25 Februarie 1922

Ziarele italiene vorbesc despre o nouă alianță balcanică ce se va încheia între Grecia și Bulgaria sub conducerea Italiei.

Nu știm dacă inițiativa luată de guvernul din Roma va reuși, e sigur însă că negocierile care sunt în curs între Atena și Sofia, vizează alianța încheiată de România cu Jugoslavia pentru ca să asigure pacea în Europa Centrală.

Ziarul „Secolo" cu acest prilej face o lungă expunere a situației Italiei față de Mica Antantă, arătând că rău a făcut Italia de a se fi îndepărtat de această grupare politică și de sigur că la aceasta în mare parte a contribuit atitudinea guvernului italian în chestiunea Burgenlandului.

Ziarul mai departe spune că statele centrale au multe puncte comune cu Franța. România și Polonia sunt așa de interesate în rezolvirea problemei rusești, în cât punctul lor de vedere se aseamănă perfect cu acela al d-lui Poincare.

D. D Nicola însarcinat de Rege cu formarea noului guvern italian, nu a reușit să rezolve criza. D-sa și-a depus mandatul, recomandând pe d'Orlando. Din cauza prelungirei crizei italiene, conferința de la Genua se va amâna de la sine.

La Berlin se urmează tratative între delegații comisiunei reparațiunilor și guvernul german cu privire la întinderea asupra statelor Micei Antante a sistemului comenzilor directe și plăților în devize streine.

Se crede că se va ajunge la un rezultat favorabil.

Statul și banca Națională

Unele ziare duc o campanie neîntemeiată și tendențioasă în chestiunea convenției ce care Banca Națională a încheiat-o cu Statul, cu privire la cele 14 milioane coroane aur, cedate de

... Cromolu, guvernatorul Băncei naționale, într'o convorbire pe care a acordat-o unui ziar de seară, a arătat că în mod greșit sau intenționat să pună în sarcina actualului guvern facerea acestei convenții, când de fapt ea a fost semnată de d-l Take Ionescu.

D-sa mai arată că, ori de cine ar fi fost semnată, convenția nu este de loc desavantagioasă pentru Stat, ci dimpotrivă. Ea reprezintă pe tru ambele părți sforțarea de a consolida creditul public nel sând să iasă din țară moneda de aur, după care umblă toate țările.

Se știe că Statul primește în schimbul celor 14 milioane coroane aur, 42 milioane lei hârtie și 10 milioane devize.

Tot atît de neîntemeiate sunt și afirmațiile cu privire la imobilele din Ardeal foste ale Băncei austro-ungare și cumpărate de Banca Națională a României.

! Articol Mondial !

LUXOR'S CORON BLUE

1357

Cocă engleză indispensabilă la văruit și albăstrit. — Calitate. — 1 ladă 32 pachete. — 16 pachete de 1/4 și 16 pachete de 1/8 — 192 bc. pentru 200 Lei trimite prin poștă:

Fabrica chimică „LUXOR" Cluj

Telegram: Luxor, Cluj. Telefon: 12-97. En gros!

Mulțumire

Subsemnatul Const. Angelescu aduc prin aceasta vii mele mulțumiri D-lui Prof. Dr. **Grigoriu** *de la clinica ginecologica din Cluj, pentru faptul că a fost singurul medic care a putut găsi diagnosticul boalei de care suferea soția mea, vindecând-o astfel definitiv.*

Const. Angelescu

Chestia apei

— Pentru dl Primar și Consiliul sanitar —

Ceea ce se întâmplă cu apa în orașul nostru e absolut scandalos. De peste 10 zile, Clujul stă fără apă, căci jumătatea de oră acordată pentru curgerea ei, nu poate fi socotită față de multiplele nevoi ale populației. O infecție fără seamăn domnește în restaurante, în hoteluri, în casele particulare, căci de zile întregi canalele stau astupate și necurățite. Dacă acest rușinos lucru mai era tolerabil pe timpul gerurilor, acum în preajma primăverei, a mai tăcea a fi o crimă...

De aceea întrebăm pe d. Primar ce măsuri înțelege să ia, pentru ca această penibilă și medievală situație să înceteze; de aceea întrebăm consiliul sanitar al orașului cine își ia răspunderea sănătății publice, atunci când boalele își vor face apariția odată cu zilele calde ale primăverei.

Răspunsul nu poate fi altul decât încetarea condamnabilei raționări a apei și pe acesta îl așteptăm cât mai neîntârziat.

Cetiți „Infrățirea"

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA APOLLO

Luni 27 Febr.: Defraudatori moderni
Marți 28 Febr.: Defraudatori moderni
Mercuri 1 Martie: Chip de oglindă
Joi 2 Martie: Chip de oglindă
Vineri 3 Martie: Doamna putifar
Sâmbătă 4 Martie: Doamna putifar
Duminecă 5 Martie: Doamna Putifar

CINEMA UNIVERSITĂȚII

Luni 27 Febr.: Jurnalul peregrinului
Marți 28 Febr.: Jurnalul peregrinului
Mercuri 1 Martie: Să nu ne măritâm
Joi 2 Martie: Strigătul inimei
Vineri 3 Martie: Strigătul inimei
Sâmbătă 4 Martie: Strigătul inimei
Duminecă 5 Martie: Fiica curtizanei

CINEMA URANIA

Luni 27 Febr.: Ravengar Prt. III.
Marți 28 Febr.: Ravengar Prt. III.
Mercuri 1 Martie: Ravengar P. III.
Joi 2 Martie: Ravengar Prt. IV.
Vineri 3 Martie: Ravengar P. IV.
Sâmbătă 4 Martie: Ravengar P. IV.
Duminecă 5 Martie: Sub masca neagră

„Intercontinentale"

Soc. An. de Transport și comunicație fost: S. și v. Hoffman

Centrala: Triest.

Sucursala: Cluj, Calea Reg. Ferdinand No. 6

Adresa Telegr. „Intercont." Telefon No. 622

Transporturi de ori ce articole în mic și în vagoane complecte în ori ce direcție a țării și în străinătate. Legatură promptă săptămânală între Wiena—Budapesta—Cluj și Brum-Bratislava—Cluj. 1488

Prietenia dintre România și Jugo-Slavia

Declarațiunile d-lui Nincici

Ministrul afacerilor străine al Jugo-Slaviei — Relațiunile dintre România și Jugo-Slavia —

Atitudinea Jugo-Slaviei față de Rusia Sovietică

D. Nincici, ministrul de externe al Jugo-Slaviei a făcut confratelui nostru „L'Independance Roumaine" următoarele declarațiuni:

Mai înainte de toate țin să vă spun că suntem cu toții și sub toate raporturile foarte mulțumiți de șederea noastră în România.

Majestățile Lor Regele și Regina au fost pentru noi de o extremă bunăvoință; suntem entuziasmați văzând pe viitoarea noastră regină, A. S. R. Principesa Maria care a și câștigat toate simpatiile supușilor săi de mâine.

Poporul este nerăbdător să vadă pe Aceea care, alături de Regele nostru iubit, va purta demn și grațios coroana Statului sârbo-croato-sloven.

Am fi foarte fericiți dacă A. S. R. Principesa Maria ar vizita țara noastră, înainte de căsătorie S'ar putea convinge Ea însăși cât este de populară în cele patru colțuri a ei țări noastre. Dacă A. S. R. va veni nu va fi entuziasm în popor ci un adevarat delir de fericire.

Relațiunile politice dintre cele două state

Din punctul de vedere politic suntem deopotrivă de mulțumiți că am găsit în d-nii I. C. Brătianu, președintele consiliul de miniștri și I. Duca ministerul de externe, bărbați de stat cari au o concepțiune atât de largă asupra situațiunei internaționale a statelor noastre și cu cari, în scurtă vreme d. Pasici și cu mine am ajuns la un acord prefect asupra chestiunile extrem de importante interesând ambele noastre țări.

In vederea conferinței dela Genova

Avem sentimentul clar că acest acord nu numai că va dăinui în viitor dar că va deveni tot mai complect și mai trainic.

Munca pe care am săvârșit-o va avea desigur rezultate fericite despre care oricine își va putea da seama în scurtă vreme. Expertii țărilor noastre și a acelora cu cari avem interese comune se vor întruni la Belgrad în ziua de 6 Martie, în vederea conferinței dela Genova. Sedințele se vor repeta în viitor și își vor schimba de sigur reședința.

Suntem convinși că prin conferințe repetate vom ajunge la o acțiune politică comună care corespunde intereselor noastre comune.

Atitudinea Jugo-Slaviei față de republica sovietelor

Referitor la atitudinea noastră față de Republica sovietelor și față de refugiații ruși din Jugo-Slavia, am declarat unui confrate al dv. că, ospitalitatea ce an găsit la noi resturile armatei lui Wrangel este numai rezultatul unui sentiment de umanitate față de acești nenorociți refugiați, lipsiți de orice mijloace de existență. Nu ne am amestecat nici odată în afacerile interne ale Rusiei.

Pe când noi însă observăm o neutralitate absolută față de afacerile interne ale savietelor, acestea din potrivă se amestecă într'ale noastre.

Nici odată n'am susținut vre-o acțiune militară îndreptată contra regimului sovietist, cu toate că suntem convinși de rezultatele oribile pe cari acest regim le-a dat Rusiei.

Din potrivă Sovietele n'au încetat niciodată de a se amesteca în afacerile noastre interne și în modul cel mai activ.

Cetiți „Infrățirea"

Tractoare Ford THE UNIVERSAL CAR de la 625 Dolari la 395 Dolari

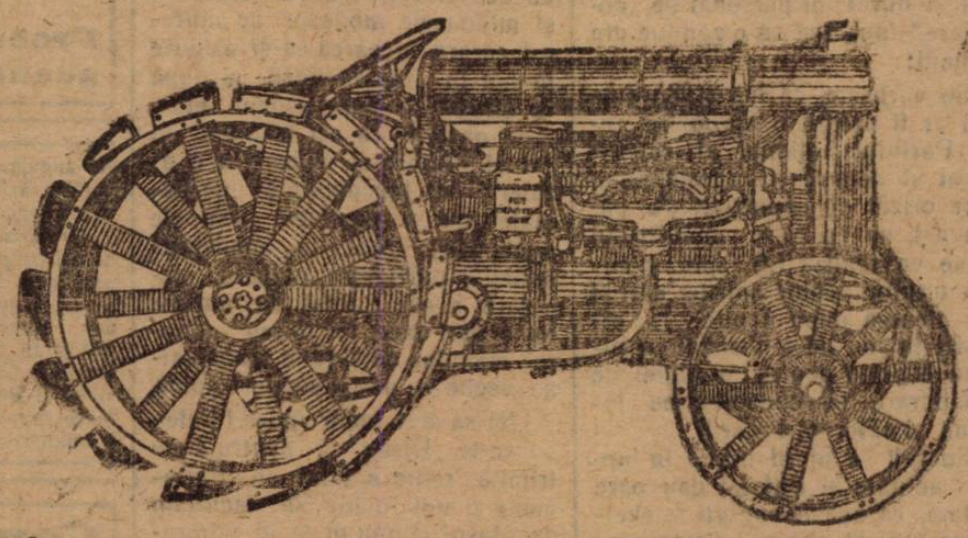

Mașini agricole treerători Motoare, pluguri și grape

PERRY CLUJ, Piața Ștefan cel Mare 7, CLUJ. Telefon 270. 1583 Telefon 270.

În sezonul de toamnă vopsește blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5

Revista presei maghiare

Ce atitudine ia poporul săsesc în alegeri?

Ziarul săsesc din Sibiu „S. D Tageblat" ocupându-se de situaţia actuală politică şi urmărind cu atenţiune încordată evenimentele se se desfăşoară în legătură cu pregătirea noilor alegeri, îşi pune întrebarea de mai sus, la care încearcă să răspundă astfel:

„După ce vor fi aleşi candidaţii noştri, ne vom retrage pentru a privi cu indiferenţa luptele şi frământările, cu sau fără rost, a celorlalte partide politice".

Această „retragere" a poporului săsesc însă nu înseamnă „pasivitate", ci ziarul crede chiar, că neutralitatea ar fi păgubitoare chiar pentru poporul întreg.

Aceasta n'ar însemna altceva, decât de a nu ne folosi de dreptul ce ne compete de a duce o luptă pentru reuşita sau împotriva unui partid.

Prin această atitudine ziarul numit crede, că poporul săsesc va da mână liberală poporului românesc de a profita de naivitatea proverbială a poporului săsesc pentru a-i smulge din mână ori-ce alt drept....

Ce acela — încheie „S. D. T." poporul săsesc trebue să-şi urmeze calea pe care a pornit şi să nu renunţe la nimic din ce-i se oferă de bună voe, ca nu cumva astfel devenind să cadă jertfă însăşi naivităţii lui proprii.

Cea mai potrivnită cale e cea mijlocie, de acela poporul săsesc nu va fi nici pro, nici contra vre unui partid, ci el îşi va vedea de soarta lui proprie.

Situaţia politică după „Uj Kelet"

Ziarul „Uj Kelet" comentând unele svonuri, cari circulă în unele cercuri politice din Capitală scrie între altele:

„Lupta între guvern şi opoziţie decurge cu o violenţă ne mai pomenită. Toate partide din opoziţie — precum se svoneşte — a luat hotărâri decesive, ca prin formarea unui bloc unitar puternic să zădărnicească munca bine pornită a guvernului actual.

Nu se poate şti întrucât le va reuşi acestor partide — atât de deosebite în vederi şi principii — să se contopească în „simţiri şi gândiri" pentru a săvârşi o muncă negativă: zădărnicirea unei munci cinstite, ignorând cu desăvârşire partea pozitivă: acela a colaborării intensive în interesul însăşi al Ţării, pe care chiar ura şi dorul lor personal de „cocoţare" încearcă să o zgudue din temelii:

Se vorbeşte, că însăşi Suveranul ar fi pentru o apropiere între Partidul Naţional şi cel Liberal şi dela reuşita acestui pact, care oricât de nepotrivit s'ar părea azi, nu va trece mult timp şi se va realiza (?) spre uimirea tuturor acelor spirite, cari şi azi aleargă după copite de cai morţi în loc de a insista cu ultima energie pentru o astfel de colaborare la consolidarea internă şi externă a Ţării.

Energii se pierd multe în luptele actuale şi câţi îşi dau oare seama, că aceste energii se cheltuesc tocmai pentru distrugerea din temelii a Statului.

De ce atâta opoziţie acum? De ce acesta nu zăboveşte până ce guvernul întărit prin alegeri şi intrat odată în Parlament prin stângăcia eventuală a lui va provoca această opoziţie... atunci binevenită în interesul Ţării, iar azi trădătoarea intereselor a Ţării chiar.

Energiile se vor consuma înainte de vreme, iar când situaţia le va reclama, „Puterea" va râde în pumni de slăbiciunea lor.

Ziarul „K. U." şi „Democraţia" contelui Adalbert Wass

Articolul asupra „Democraţiei" a contelui Wass a stârnit multă vâlvă atât în presa română, cât şi în deosebi în cea maghiară.

Iată cum ziarul „K. U." ţine să comenteze acest articol — interesant ca „formă", ca fond însă lipsit de ori ce spirit ştiinţific-social:

„Democraţia" contelui Wass e privită prin prizma intereselor aristocratice.

Ea e falşă în fond, iar în ce priveşte forma „ea" e făţarnică.

Despre o democraţie adevărată nu poate fi vorba — scrie „K. U." — atunci când destinele unei ţări sunt depuse în mâna unei „caste".

Într'un stat poliglot, cum e România bunăoară, interesele comune reclamă, ca conducerea ţării să fie în mâna diferitelor clase sociale fără deosebire de naţionalităţi.

O astfel de demagogie cum e acela a contelui Wass, în zilele noastre ne poate numai strica... ea seduce multe suflete naive!

De aceia poporul maghiar să-şi facă privirile în patru: acesta să nu fie nici aristocrat, nici demagog, ci în primul rând maghiar!

Vedem deci, cum această deosebire de principii a unui acelaşi popor se evidenţiază azi abia, când acesta începe a se deştepta din letargia seculară. El nu observase oare că şi în trecut exista această radicală deosebire de vederi, care precum ne-au dovedit-o evenimentele i-au cauzat „sfârşitul" vechei lui patrie.

Abia azi înţeleg, că unitatea lor ca „popor etnic" este azi periclitată tocmai prin falsificarea democraţiei de către aceşti grofi făţarnici.

Ziarul „Ujság" şi alegerile

Dintre toate ziarele maghiare din localitate şi provincie, ziarul „Ujsag" pare a fi cel mai obiectiv în comentarea evenimentelor ce se desfăşoară actualmente pe terenul politic.

După ce cumpăneşte greutatea tuturor partidelor politice româneşti, dintre cari pe cel liberal îl află de mai „greu" atât un ce priveşte fondul moral, cât şi mijloacele modeste cu ajutorul cărora încearcă să-şi asigure în loc în fruntea Ţării şi după ce atinge pe scurt scopul celorlalte partide, ca cel Naţional şi cel al Poporului, pe care le consideră de incapabile şi „nechemate" de a conduce destinele unei ţări, trece la analizarea situaţiei partidelor politice maghiare, a căror lipsă de unitate de vederi face ca întreg poporul maghiar să-şi reimbrace haina veche a pesimismului odios.

„Ni-sa dat toată posibilitatea — scrie „Ujsag" — pentru a ne trimite reprezentanţi în Parlament şi noi în loc să ascultăm de glasul timpului şi al viitorului, căutăm să alimentăm germenele din interiorul nostru şi în loc să-l distrugem cu forţe unite înşi-ne ne lăsăm distruşi de „el".

Desbinarea internă e fatală pentru orice instituţiune şi organizaţiune omenească şi azi — cu durere trebue să constatăm că pe lângă toată speranţa noastră într'un viitor mai strălucit, poporul maghiar va cădea jertfă acestei desbinări.

„UNIREA"
societatea anonimă pentru industria de bomboane, biscuiţi, etc. şi cartonage
CLUJ,
Str. A. Panu 6. Telefon 7-57.
Capital Lei 2,500.000 deplin vărsat.
Produce tot felul de bomboane de ciocolată, deserturi, fondante, vafe speciale şi patiserii, drajeuri, neîntrecute specialităţi şi varietăţi de bomboane englezeşti (superior, fureuri, tosca à la Heller) diferite sorte de caramelaje şi altele pentru care artiştii fabricei se întrec, şi concurează cu succes cele mai renumite, firma mondiale. Execută tot felul de cutii de carton după comandă. Face cutii impregnate speciale pentru bomboanele englezeşti (patent brevetat), care înlocuesc cu deplină reuşită cutiile de metal şi sunt mult mai ieftine. 1379

Mare desfacere
Articole de modă pentru dame
1238
Preţuri reduse la
GRÜNWALD şi STEINER
CLUJ, Piaţa Unirii 12.

Industria Sârmei S. A.
Centrala: Cluj, Calea Victoriei 29 (căsuţa postală 12).
Telefon: 347.
Adrs. telegr: Ferrum.
Fabrica: Ghiriş-Arieş (Gara: Câmpia Turzii) Linia de garaj propr.
Produce zilnic 2 vagoane sârmă şi cuie.

Ne angajăm să transportăm în toate părţile ţării, mărfuri în ori ce cantitate şi cu vagonul garantând ca în timp de 5—10—15 zile se efectuează transportul în ori ce parte a României. Ordine se pot da la Birourile noastre din Wiena, Bruk, Hegyeşhalom, Budapesta, Szoluok, Biharkeresztes, Békéscsaba şi Kötegyán. FRATII DEUTSCH Centrala Cluj, Piaţa Unirei 26. Filiale: Wien (I Rotenturms str. 27), Oradea-Mare (str. Rimanoczi No. 12.), Orşova (Dunapart). 1328

Central
Frizer de damă şi manicure
lucrează singură ori ce lucrări de păr, ondulări, spălarea părului etc. 1398
Julisca Peterfi
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 13 (în curte).

Bitumul Matitza s. a.
Capital social Lei 6.000.000
Centrala Bucuresti.
FILIALA CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 55, I
Telefon 10-09.
Execută tot felul de lucrări în legătură cu produsele Bitumului, ca asfaltare izolaţie la case, acoperişe din ciment de lemn (Holzzement) etc.
Material totdeauna la magazie. 1203

Cea mai distinsă marcă „Cognac Medicinal Marty" Siria (Világos) recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac şi piept. Cu efect sigur. Contra: ameţelilor, sgârciurilor de stomac, iritaţiilor de vomat, fierbinţelei şi boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză şi reconvalescenţă. 1049

Depozitul Central:
Tungsram s. a.
Cluj, Str. Kőmálalja No. 25. Telefon 201. 1396

Vrei să trăeşti o sută de ani în sănătate?

Foloseşte spirtul sărat „DIANA"
1230 Nu primi imitaţiuni!

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi şi mănuşi. Desfacerea cu preţul original al fabricei.
1076

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

FUNCȚIONARĂ cu patru clase civile, curs de comptabilitate posede limba română, maghiară, caută un post Cluj. Adresa la ziar. 1522

Vânzări și Cumpărări:

NOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Inchirieri:

SCHIMB DE LOCUINȚE. Care funcționar public ar fi dispus să schimbe locuința sa, de 2-3 camere și dependințe, cu locuința mea, care constă din 3 camere, bucătărie, dependințe, grajd și are grădină mare. Am o curte singur la dispoziție. Oferte sub: „PLĂTESC EVENTUAL CEVA IN PLUS" la „Reclama" Cluj, Piața Unirei 4. 1511

DORESC să schimb 3 camere bine mobilate cu bucătărie în schimb a trei camere goale cu bucătărie și singur în curte. Adresa la ziar.

CAUT imediat cameră mobilată. Plătesc Bine. Adresa la ziar sub „Fabricant".

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după învoeală. Oferte a ziar.

CAUT cameră mobilată de se poate în centru plătesc ori cât. Adresa la ziar sub „Tinăr".

SE CAUTĂ o cameră mobilat pentru un student. Adresa la ziar.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BANCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de conți, dactilografi, agenți, oameni de servicii etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Al 4 expoziție internațională din Praga dela 12 până 19 Martie. Cu participarea Industriașilor în toate țările. Inlesnir pentru vizitatori din Romania călătoria și bagajele precum viza pașapaartelor marijirea și rezervarea camerilor la Hotel inlesnirea pentru valuta Cehoslovaca cataloage și tâlmaci cu toate dialectele limbei românești.

Trenuri speciale pentru vizitatori expoziției. Carți de legitimație, prospecte precum ori ce informațiuni se pot lua dela Director Margulies București Pasagiul Român 12 (Calea Victorie No. 53) telefon 28-79 precum și de la consulatele Cehoslovace în Galați, Cernauți și Cluj. 1512

Reclama este sufletul comerțului

MOTOARE DIESEL

cele mai solide sunt fabricațiune „Leobersdorfer"

Reclama 1506-4 1426

Reprezentanța Generală:

Soc. Motorica Română

BUCUREȘTI, B-dul I. C. Brătianu 82. Telefon 56-10.

In atențiunea exploatoarelor industriale și exploatoarelor comune!

Oferim pentru furnizare promptă

Carbuni de ocnă prima calitate din valea Jiului.

Cărbune de piatră Oligocenic având 5000 calorii cu lustru negru în bucăți potrivit și pentru încălzirea locuințelor, tot calitatea aceasta și de ocnă.

Mai departe: pentru cazane mai mari, mori, fabrici de spirt și cărămizi cărbune brun de ocnă și în bucăți având 3400 calorii, Despre vagoane și permisuri ne îngrijim noi.

Adresa telegrafică: „Recomp". Telefon interurban: 130

Anton Reck și Soțul mari comercianți de cărbuni Cluj, Strada Izabella No. 5. 120

Târgul al IV-lea Internațional de Mostre din PRAGA

va avea loc între 12—19 Martie 1922. Pentru vizitatorii Români i s'a admis o reducere de 75% pentru viza pașapoartelor și 35% reducere pe căile ferate cehoslovace. Legitimațiuni și informațiuni detaliate referitor la târgul de mostre d Consulatul Republicei Cehoslovace din Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 32.

Reclama 1620 1510

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate. 1116 Serviciu prompt.

Cele mai moderne costume și paltoane de dame moda engleză și franceză după moda cea mai nouă execută cu prețuri avantajioase

Salonul de modă alui Wartenberg

Cluj, Calea Victoriei 13 1275

fostul conducător al salonului de modă „Venus"

„VICTORIA"

Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare intreprindere de acest soi din intreaga Românie, având centrala la București și prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

In ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7**

se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate. preparate în sistem de Praga.

1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatine cu carne

---

Byron Steamship Comp. Ltd. „LONDON"

Linie regulată și rapidă de Pasageri

CONSTANTA—NEW YORK

Vaporul Transatlantic de lux

Megali-Hellas

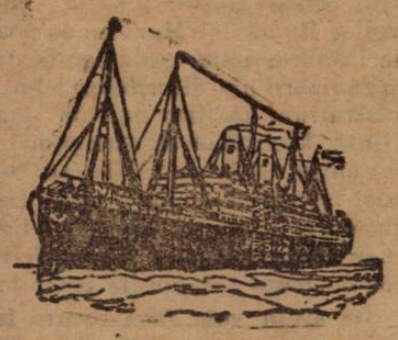

soseste la 10 Martie și pleacă la 11 Martie din portul Constanța direct New-York.

După vaporul MEGALI-HELLAS urmează a pleca următoarele vapoare „THEMISTOCLES", CONSTANTINOPLE" și „KING ALEXANDER"

Vapoarele sunt amenajate cu tot confortul modern cu tonaj și viteză mare având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasageri de clasa III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții Generali

M. EMBIRICOS & Co.

Centrala: BUCURESTI, Str. Academiei 1-2. Telefon 36-89 și 25-40 și
Sucursalele: CONSTANȚA, Strada Lascăr Catargiu No. 28.
1528 GALAȚI, Str. Speranței No. 28.
BRAILA, Strada Belvedere No. 1.

AVIZ! Toți cari veniți la BUCUREȘTI vizitați noul restaurant **ROMANO-ITALIAN** din Strada Câmpineanu No. 18 (la doi pași de Teatrul Național) Bucătărie Italiană și Română. Prețuri moderate. 1490

Candelabre electrice

dela cele mai simple până la cele mai impodobite

Mare asortiment

De candelabre electrice dela cele mai simple până la cele mai impodobite, deasemenea tot felul de materiale călcătoare, vase de fiert, precum becuri electrice cu intensitate de 150, 110 și 220 volți se pot cumpăra la:

Magazinul de Candelabre pentru Ardeal Soc. pe Acțiuni Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11.

Se vând en gros și en detail, la revânzători se dă favor în prețuri.

1446

Doamnele și Domnișoarele care țin să aibă un obraz alb și curat să întrebuințeze în toate zilele numai.

CREMA, PUDRA și SĂPUNUL

— FLORA —

Aceste produse renumite sunt cu totul nevătămătoare de oare-ce nu conțin plumb, mercur, bismut sau vre-o altă substanță vătămătoare.

LAPTELE de Crin FLORA

dă o albeață uimitoare obrazului, brațelor și decolteului fără a fi vătămător.

PASTA de DINȚI BUCOL

întreține higiena gurei albeste dinții și îi fereste de boală.

Representant și Depozit General

S. LINDENBERG București, Str. Stella 23

1366

1531

Salma

focul necoruptibil:
e indispensabil pentru ghetele D-Voastră

OPERA DE REFACERE

Consolidarea finanţelor Statului

— Instrucţiunile ministerului de finanţe comunicate celorlalte departamente —

Pregătirea bugetului pe anul financiar 1922—1923

D. Vintilă Brătianu, ministru de finanţe, a trimis tuturor departamentelor, următoarele instrucţiuni pentru alcătuirea bugetului pe exerciţiul 1922—1923:

In vederea formării bugetului general al Statului pe anul viitor 1922—1923, a fost de trebuinţă ca să examinăm în cele mai mici detalii bugetul anului în curs şi rezultatele la cari am ajuns ne dau încă de gândit asupra normelor ce trebuesc luate pentru un buget viitor.

Rezultatele „bugetului anormal"

Bugetul anului 1921—1922, vor bim numai de bugetul ordinar, este un buget — putem zice — anormal, de oarece el nu este decât imaginea bugetelor anterioare şi mai bine zis a bugetului din anul 1901—1902, cu singura deosebire că s'a mărit în mod fantastic cheltuelile de personal şi material. Dacă în urma atâtor prefaceri cari au avut loc în ţara noastră şi mai cu seamă situaţiunea nou creiată ţărei noastre mărită, în urma războiu lui mondial s'ar putea susţine că era nevoe de o mărire a personalului, nu este mai puţin adevărat că atât sporul de personal cât şi numeroasele avansări cari s'au făcut, trebuiau să corespundă unei necesităţi reale a organizării serviciilor fiecărui minister în parte, iar nicidecum avansări făcute pe loc pentru a subzemi nevoilor vieţei de trai a funcţionarilor cari trebuiau să-şi găsească satisfacţie pe altă cale.

Servicii publice hiper-atrofiate

Noua formă de guvernământ a României Mari reclamă mai întâi de toate organizarea vechilor servicii — destul de bune pentru România de altă dată — cari nu mai corespund deloc administrării gospodăriei publice a Statului nostru de astăzi.

Unele din vechile servicii s'au atrofiat altele s'au hipertrofiat, servicii noui s'au creiat pentru desvoltare anumor anumite ramuri de activitate socială şi economică, toate s'au făcut în vederea persoanelor sau a îmbunătăţirii vieţii materiale, dar nici de cum în vederea unui scop bine determinat cu foloase reale pentru administraţiunea de Stat.

Parazitismul bugetar. Valul sinecuriştilor

Am constatat cu regret servicii întregi creiate, cari îngreuiază destul de simţitor bugetul actual, ele au fost inobilate cu un întreg aparat de funcţionari, cari astăzi nu fac decât să vegeteze, de oarece s'a renunţat la scopul iniţial urmărit la creiarea acelor servicii fiindcă s'a văzut că nu corespund unei realizări practice pentru propăşirea administraţiei care le creiase. Pe de altă parte, servicii întregi creiate, cari îngreuiază bugetul actual cu sume destul de însemnate şi cari din cauza lipsei de personal pregătit, n'au putut fi de nici o utilitate în mersul spre progres al administraţiilor noastre, însă toate acestea au dustras sume destul de mari altor ramuri de activitate ale diferitelor ministere cari n'au fost organizate şi din lipsă de fonduri bugetare.

Nevoia unui buget de tranziţie

Toate acestea ne demonstrează până la evidenţă că un buget real corespunzător tuturor nevoilor României Mari nu se poate înfăptui până când legile de organizare ale diferitelor administraţiuni publice nu vor lua fiinţă. Dar până să ajungem la un buget norfal definitiv este totuşi nevoie să avem o alcătuire bugetară care să ne îngădue mersul mai departe al serviciilor cu toate economiile posibile.

De aceia vom face recurs la un buget inferior al fiecărui departament, cari n'ar fi decât un buget de tranziţie când făcându-se legile de organizare pe baza lor se va putea întocfi bugetul general, un buget real, imagina fidelă a desvoltării tuturor ramurilor de activitate privitoare la gospodăria noastră publică.

Conform jurnalului şi referatu lui consiliului de miniştri, se va întocmi un buget rectificativ de aplicaţie pentru anul 1922—1923 pe alcătuirea actualului buget, ţinându-se în seamă specificările următoare, relative atât la venituri cât şi la cheltueli.

Cum se va face înscrierea veniturilor

Se va înscrie în bugetul de venituri toate naturile de încasări privitoare pe acel Departament, nu numai acele trecute în bugetul anului curent, ci şi acelea care se administrează de diferite ministere şi cari nu apăreau între încasările lunare ale Statului, dar care privesc cheltuelile obişnuite şi periodice ale departamentului respectiv. Oricare ar fi natura acestor venituri creiate prin Decrete-legi şi legi speciale se va face evaluarea lor pe baza normelor de încasări din anul curent şi se va trece între veniturile ordinare ale ministerului, la urma articolelor de venituri înscrise în bugetul acelui minister pe anul în curs şi sub o coloană separată.

Chiar pentru fonduri speciale cari alimentează anume cheltueli de aceiaşi natură, ministerele vor trece la un capitol special veniturile corespunzătoare ca şi cheltuelile ce se fac din ele.

Pentru regularea cheltuelilor

Fiecare departament va lua înţelegere cu ministerul finanţelor pentru normele generale care vor servi la întocmirea diferitelor categorii de cheltueli şi venituri şi pentru a asigura unitatea bugetului Statului.

Natura cheltuelilor:

Evaluările bugetare ale anului în curs 1921—1922.

Anulările asupra evaluărilor diferitelor articole de cheltueli în 1921—1922;

Creditele suplimentare la evaluările diferitelor articole de cheltueli în 1921—1922;

Economiile cari se propun pentru 1922—1923.

Coloanele de diferenţe în minus pentru 1922—1923.

Normele după cari se vor face economiile la cheltueli sunt:

Se vor trece la economii toate alocaţiunile de personal ale serviciilor din nou creiate şi cari n'a ullat fiinţă fie că nu s'ar găsi personalul pregătit neîntrunind condiţiunile de admisibilitate, fie că acele servicii n'au corespuns în practică scopului iniţial urcărit la creiarea lor rămânând să se facă o mai bună repartizare a personalului în cursul anului,

Dacă la unele din aceste servicii s'a numit oare care personal pentru a se da un început de activitate acelor servicii, fără însă ca să se fi ajuns la scopul real şi practic, natural serviciul se va desfiinţa iar personalul de carieră numit va rămâne ca dv. să-l folosiţi la alte servicii indispensabile.

Cheltuelile de material aferente serviciilor desfiinţate se vor trece tot la economii.

Alocaţia posturilor vacante din serviciile astăzi în funcţiune se va trece de asemenea la economii bine înţeles pentru o mai bună folosire a personalului în stat ca serviciile să nu se desorganizeze.

Indemnizaţiile de chirie şi de scumpete

Se va examina în detalii fondurile globale pentru plata de chirii şi scumpetea traiului căci sunt trecute în bugetul actual fără un calcul corespunzător fie cărei categorii de funcţionari după localităţile unde îşi îndeplinesc funcţiunea şi dacă au îndemnizaţia de chirie în natură sau în bani, câţi primesc îndemnizaţia de scumpete întreagă, 300 şi 200 lei şi toate plusurile se vor trece la economii.

Examinarea fondurilor globale

De asemenea se vor examina cu toată atenţiunea alocaţiile fondurilor globale, cari la unele ministere sunt trecute la personal, iar la altele la material şi cari privesc cheltuelile de plata profesorilor, preoţilor, învăţătorilor, notarilor, medicilor, cheltueli de hrană, mobilier, amenajări de imobile, cum sunt la internatele Statului, la ferme şi la spitale, la anumite şcoli din nou creiate şi cari nu funcţionează.

Unele din aceste alocaţii globale prin erocare de calcul sunt trecute în plus: toate aceste se vor trece la economii.

De asemenea alocaţiile globale pentru gradaţiile din învăţământ să fie calculate exact şi să fie trecute în coloana „Natura Cheltuelii" calculul acestei alocaţii bugetare iar plusul să se treacă la economii.

Faţă de situaţia precară a bugetului Statului, în bugetul de imediată aplicare până vom putea face faţă cheltuelilor de întreţinere a Statului se va căuta amânarea până la întocmirea noului buget, a tuturor investiţiilor noi.

Ideia de economie şi buna gospodărie

Prin aplicarea normelor de mai sus la întocmirea bugetului interior, dat fiind şi conferinţele avute cu d-nii secretari generali şi directori de contabilitate ai tuturor departamentelor, acest buget trebue să aibă la baza lui ideia de economie a unei adevărate gospodării a administraţiilor noastre publice şi nu ne îndoim că urmărind de o potrivă consolidarea finanţelor şi creditului nostru public, vom avea bugetul care ne trebue în această perioadă de tranziţie.

MINISTERUL LUCRĂRILOR PUBLICE

DIRECŢIUNEA DE PODURI ŞI ŞOSELE
DIN TRANSILVANIA, BANAT ŞI P. UNGURENE

No. 1531—922. Cluj, la 22 Februarie 1922.

Publicaţiune.

Direcţiunea de poduri şi şosele din Transilvania publică concurs pentru asigurarea furnizărei materialului de impietruire necesar pe şoselele judeţene din judeţul Caraş-Severin-Turda-Arieş, Făgăraş şi Bihor pe anul 1922-23.

Ofertele sigilate se vor înainta până la orele 11 a. m. în ziua de:

25 Martie pentru judeţul Caraş-Severin,
20 Martie pentru judeţul Turda-Arieş—Făgăraş,
23 Martie pentru judeţul Bihor.

Ofertele cari sunt până la 100.000 Lei se vor înainta respectivelor servicii de poduri şi şosele şi anume:

pentru judeţul Caraş-Severin—Lugoj.
pentru judeţul Turda-Arieş—Turda,
pentru judeţul Făgăraş—Făgăraş,
pentru judeţul Bihor—Oradea-Mare,

sau la Direcţiunea de poduri şi şosele Cluj, Strada Berde 2.

Ofertele mai mari ca 100,000 Lei se vor înainta numai la Direcţiunea din Cluj.

Ofertele se pot face pentru cantitatea întreagă a materialului de impietruire sau pe sectoare şi cantităţi mici.

La oferte se va anexa recepisa despre depunerea a 5 la sută din suma ofertată, care serveşte ca garanţie. Se vor putea depune şi efecte garantate de stat ca garanţii.

Ofertele se vor deschide la orele 11 zilele şi luna specificată mai sus.

Oferte sosite mai târziu şi ofertele telegrafice sau suplimentare nu se vor lua în considerare.

La licitaţie pot fi prezenţi ofertanţii sau reprezentanţii lor.

Lucrările şi condiţiunile se pot vedea la Direcţiunea de poduri şi şosele sau la respectivele servicii, unde se vor primi şi eventuale lămuriri.

Intreprinzătorii ia la cunoştinţă, că cantitatea de pietriş prescris se poate reduce până la 50 la sută. 1525

MINISTERUL LUCRĂRILOR PUBLICE

DIRECŢIUNEA DE PODURI ŞI ŞOSELE
DIN TRANSILVANIA, BANAT ŞI P. UNGURENE

No. 1531—922. Cluj, la 22 Februarie 1922.

Publicaţiune.

Direcţiunea de poduri şi şosele din Transilvania publică concurs pentru asigurarea furnizărei materialului de impetruire, necesar pe şoselele naţionale din judeţul Caraş-Severin, Turda-Arieş, Sibiu şi Bihor.

Ofertele sigilate se vor înainta până la orele 11 a. m. în ziua de:

20 Martie pentru judeţul Caraş-Severin, Bihor,
18 Martie pentru judeţul Turda-Arieş, Sibiu.

Ofertele cari sunt până la 100.000 Lei se vor înainta respectivelor servicii de poduri şi şosele şi anume:

pentru judeţul Caraş-Severin, Lugoj,
pentru judeţul Turda-Arieş, Turda,
pentru judeţul Sibiu, Sibiu,
pentru judeţul Bihor, Oradea-Mare,

sau la Direcţiunea de poduri şi şosele Cluj, Strada Berde 2.

Ofertele mai mari ca 100.000 Lei se vor înainta numai la Direcţiunea din Cluj.

Ofertele se pot face pentru cantitatea întreagă a materialului de impetruire sau pe sectoare şi cantităţi mici.

La oferte se va anexa recepisa despre depunerea a 5 la sută din suma ofertată, care serveşte ca garanţie. Se va putea depune şi efecte garantate de stat ca garanţii.

Ofertele se vor deschide la orele 11 ziua şi luna specificată mai sus.

Oferte sosite mai târziu şi ofertele telegrafice sau suplimentare nu se vor lua în considerare.

La licitaţie pot fi prezenţi ofertanţii sau reprezentanţii lor.

Lucrările şi condiţiunile se pot vedea la Direcţiunea de poduri şi şosele sau la respectivele servicii, unde se vor primi şi eventuale lămuriri.

Intreprinzătorul ia la cunoştinţă, că cantitatea de pietriş prescrisă se poate reduce până la 50 la sută. 1526

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.